Universidad de Deusto
Biblioteca

Codex

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

IASONIS MAYNI

Prima ſuper Codice, cum additionibus
Ioan. Franciſci Purpurati.

LVGD. M. D. LVI.

13151

Universidad de Deusto
Biblioteca

AD ILLVSTRISSIMVM PRINCIPEM LVDOVICVM SFORtiam, vicecomitem, Barri Ducem, Iasonis de Mayno, Iuris vtriusque doctoris, in Commentaria Iuris Ciuilis Præfatio.

CVM annis pluribus in Cæsarea censura publicum legendi munus obiuerim. Princeps constantißime, officio meo congruere arbitratus sum, aliquam studiorum meorum, mearumq; lucubrationum rationem reddere. Cato enim Censorius, in principio Originum suarum censuit, non minus otij, quàm negotij rationem reddi oportere. Qui secus agunt, desidiæ arguuntur, & quasi ignauiam, & torporem somniculose sectati, Epimenidis somnium obdormiuisse creduntur. Statui Commentaria in quatuor ordinarias humani iuris partes edere: quæ annis superioribus publica lectione absolui. Complures scholastici prius, me legente, recollegerant: etiam multis exemplaribus transcripta circunferebantur. Sed erant diminuta, ac mendosa: adeò ut autoris emendationem exigere iuderentur. Recognoui ea, ac recognita diligentius expurgaui, & nonnullarum rerum accessione feci: ut indefensiora uolumina crescerent. Scio hanc editionem æmulorum detractionibus exponi. Adeo peruersa nonnullorum ingenia sunt, ut non ex recti conscientia, sed frontis arbitrio iudicent: & quod assequi desperant, insectari maledictis non cessent. Sed cùm nulla sit tam modesta fœlicitas, quæ malignitatis aculeos euitare possit, dummodo legum studiosis aliqua ex parte usui esse possim: non curabo detractantium petulantiam, quibus fortassis innatum est, ut pro consuetudine potius quàm pro exigentia latrent. Cui uerò meas has uigilias scholasticosq; labores dicarem (nec diu cogitaui) illico tu, Princeps illustrißime, occurristi. Te præcipuum ex omnibus deligendum putaui: qui adeò literarum studiosos beneficijs foues, meritis ornas, maximisq; stipendijs prosequeris, ut omnium bonarum artium professores tibi uni quammaximè debere fateantur. Tu in omni fortuna unicus princeps, quod de Camillo Liuius inquit, naturæ opus mirabile, & uirtutum una imago, rectè principandi scientiam calles. Est in te optima in gubernando principatu ratio, in regendo consultantia, in publicis ac priuatis rebus munificentia librata, in iure reddendo æquitas: mixta seueritati misericordia: & in facilè ignoscendo naturalis clementia. Mira est tibi in excogitando prudentia, in deliberando grauitas, in apparando diligentia, in conficiendo celeritas. Quæ a te sapienter prouisa sunt prudentius excogitata, celerrimè ac fortißimè confecta, uniuersus penè orbis & prædicat & admiratur. Omnem imperij Mediolanensis molem altißima prudentia, & præstantißimo consilio ita modestè & integrè administras, ut in Octauiani aut Antonini imperatoris fœlicia tempora rediisse credamur. Nec tantum Insubriæ ditioni bene consulis, sed uniuersæ Italiæ bene prospexisti quam ex grauissimo bellorum discrimine, & ex uasto incendio ereptam ad solidam pacem & tranquillitatem redegisti. Accipe princeps clementißime, ea frontis hilaritate qua soles, opus primum tuo nomini dicatum, cui longè maiora a me debentur, aut ut auspicio, tuaq; authoritate confidentius in publicum prodeat. Deinceps ad alia edenda alacriori animo, & propensiori studio me accingam: si hoc primo ueluti cæterorum inducte nonnihil delectatum intellexero. Vale Princeps candidissime.

Ex academia Ticinensi, Anno salutis. M.CCCC.XC. Die X. Decembr.

IASONIS MAINI MEDIOLANENSIS

vtriusque censuræ Doctoris præfatiuncula, ad scholasticos & eius auditores, Paduæ habita, in prima lectione primæ partis Codicis, Anno M.cccclxxxvi.xix. Octobris.

†

MVlte sunt ingenuarum artiũ institutiones, quibus mortales, ad altos gradus, summosq; honores, cũ nominis & fame gloria extolluntur. Inter ceteras pfessiones Cesaree põtificieq; censure institutio, altum & eminentem locũ tenet. Hã pre ter mẽtis illustrationem: iter ad honores, magistratus fasces, & magna clementia facile aperit: rerũ priuatarũ & publicarũ administrationem, cũ dignitate & gloria cõparat. Qui in hac disciplina cõspicui euadũt, & patrie parẽtibusq; claritatẽ conferũt, publici priuatiq; decoris specimẽ gerũt, urbes & populos equitate iustitiaq; mo derant. In administrãda augẽdaq; re publica iustitie equilibrio innocẽter: & sine cuiusq; iniuria, versari nouunt. Iuris peritiã nõ modo in publicis actionibus, sed etiã in priuatis quibuscunq; negottijs, in amicorũ suffragijs, in cõmerciis cũ hominibus obeundis esse quã maxime necessariã liquet. Juris prudẽtia ad cõponendas hominũ voluntates, sub iusti & equi obseruãtia: nõ quidẽ mortaliũ institutis: sed diuina suggestione processit. Cicero in .ij. de legib. Sapientissimorũ hominũ sententiã fuisse affirmat, nõ hominũ ingenijs excogitatã, nec scitũ aliquod esse populorũ: sed eternũ quiddã: quo imperãdi prohibendiq; sapiẽtia, vniuersus mũdus regeret. Idẽ Cicero Philippi. ix. Lex, inquit, est a numine Deorũ tracta ratio, imperãs honesta, prohibẽs contraria. Demosthenes orator Grecus: vt refert Jurisc̃onsultus in .l. ij. ff. de legib. Lex, inquit, est cui oẽs homines decet obedire, propter multa & varia: & maxime: q; omnis lex est inuentio & donum Dei. Quare in recto humane vite cursu dirigendo: inter varia literarũ & studiorũ genera: eorũ optio cõmendãda est: iquitur cesure disciplinã cõplexi sunt: que certissimos lubrice nutantisq; fortune gradus cõstituit. Ibi solidũ iustitie refidet fundamentũ: quam pisci nõ immerito Astream dixerunt: quasi ex astris & celo ad homines demissam: et quam omnium virtutum reginam Cicero in .ij. officiorũ appellat. Commẽdabilis igitur: viri fratres & auditores dilectissimi: videtur iste legalium studiorũ delectus: & ad cõsequẽdos inestimabiles Juris thesauros accessus. Pergite qua cepistis: sequamini optimã vite institutionẽ: qua calcatis popularib⁹ illecebris: ad sacratissimi iuris studia cõtendentis. Tantum perficite, quantũ animo & opinione consequi instituistis. Hã preter animi cultũ, & optimã viuendi rationẽ, & domi & foris, in quibuscũq; publicis priuatisq; actionibus, amplã authoritatem: cũ multa, prebẽt dignitate. Hac prefatiuncula vsus in primo lectionum cõgressu: pro more instituto que maiorum, condescendo ad interpretationem primi libri Codicis.

¶ De summa trinitate, & fide catholica, et vt nemo de ea publice contendere audeat. Rubrica.

1 ☞ Errans circa ea que ecclesie credit, dummodo pertinaciter in ea opinione non duret: non dicitur hereticus, nec de hereti punirí debet.
2 Hõ est heresis facere ẽtra articulos fidei: s̃z sentire & credere.
3 Credere quod cõmittere simoniam non sit peccatum: est species heresis.

¶ Hos. rubrice diuidit in tres partes. In prima ponit prima subordinatio ad sequẽtes tit. que tãgit tantũ sciam partem rubrice. In secũda ponitur alia subordinatio, que tangit tantũ primã partẽ rubrice. In tertia ponitur alia, que potest vtrãq; tãgere. Secũda ibi, vel sic potest. Tertia ibi, vel sic cõtinua. Dic vt in gl. ¶ Non omitto illud qõ vult Innoc. in .c. firmiter. in fi. extra eo. referũt & sequunt Bal. & Pau. de Cahic & do. Ant. de but. in .c. j. §. fane. extra eo. † qr si aliquis simpliciter credit illud qõ credit sancta mater ecclesia, si in specie credat in trinitate patrẽ esse maiorẽ filio: vel crederet esse quatrinitatẽ errore ductus: qr sic crederet tenere ecclesiam: dummodo nõ pertinaciter duret in hac opinione: nõ est hereticꝰ: nec potest de heresi puniri, qõ est valde notandum sm Bal. ad defendendũ rusticos vel idiotas personas, qui sepe imputantur ab inquisitoribus heretice prauitatis. Adde ad hoc tex. not. in .c. dixit apostolus. cum gloss. in verbo pertinacis. xxiij. q. iij. & gl. in .c. hec est fides. in verbo emẽdari. & xxiij. q. j. & l. omnes. in verbo argumẽto. ff. de heret. do. Barth. veron. in cautela. ccv. & ccxxxvij. vbi refert Alber. de rosa. in iij. parte statutorũ. q. xxxij. defendisse in curia Romana coram papa quosdam Mediolanẽses de heresi impetitos. Quãdo dicatur aliquis pertinaciter asserere: habes text. in .l. ij. §. tutores. in verbo pertinaciter. cum glo. & ibi not. Bar. ff. de suspect. quamuis aliter dicat gl. in .c. j. de maleficis. ¶ Nota etiã
2 † qr non est heresis facere contra articulos fidei: sed sentire & credere. Et ideo cõmittere simoniam & exercere vsuras non
3 est heresis. † Sed credere qõ committere simoniam non sit peccatum: istud bene est de specie heresis: ita declarat Bald. in .c. at si clerici. in vij. col. de iudi. alleg. Archi. in .c. fertur. j. q. j. quod dicit esse bene notandum. Jason Padue legens.

1 ☞ Imperator religiosissimus appellatur.
2 Relatiuum quis vel qui, iuctum antecedẽti sine copula stat restrictiue regulariter: fallit tamen in pluribus casibus. 3. 5.
6 Imperator est de iure dominus totius mundi: nam ei subsunt reges, principes, & omnes nationes. 8.
7 Imperator dicitur ab imperando.
9 Qui sint illi qui non subsunt imperatori.
10 Rex Francorum an de iure sit subditus imperatori.
11 Rex Hispanie non subest imperio, et nec etiam dominium Venetorum.
12 Verbum volumus, an & quando disponat in contractibus, & vltimis voluntatibus. 13.
14 Dato termino ad deliberandum, verbum volo eligere, vel volo adire important dispositionem.
15 In codicillis testes non debent esse rogati.
16 In cõtractibus verbum volo iunctum cum infinitiuo quod habet tractum futurum, non disponit.
17 Statuta non ligant forenses.
18 Forenses tenentur soluere gabellam ex contractu, stante statuto, qr de quolibet contractu soluatur gabella.
19 Stante statuto qr contractus celebrati per minorem .xx. annis non valeant nisi interueniat consensus duorum propinquorum, & authoritas iudicis, si forensis minor contrahat tenetur seruare formam statuti.
20 In respicientibus ordinem iudiciorum, & modum procedendi in lite, attenduntur statuta loci in quo iudicium agitur.
21 Si causa laici tractatur coram iudice ecclesiastico, de qua potuisset cognosci a iudice seculari quo ad appellandum, et an appel. procedat attenditur ius cano. & non ciuile.
22 In respicientibus decisionem litis, semp iudex debet seruare statuta loci in quo celebratus est cõtractus, & nõ loci iudicij.
23 Stante statuto vel cõsuetudine qr scripture priuate, seu apothece mercatorũ eorũ manu scripte, vel libri rationũ faciant plenam fidem, stabitur cõsuetudini illius loci in scriptis priuatis ibi factis, quamuis in alio loco iudicium agatur.
24 Si statutum loci vxoris ea mortua sine liberis solum defert lucrum tertie partis dotis marito, & in loco mariti deferat lucrum totius, attenditur statutum loci mariti, & non vxoris.
25 An verbum domicilium intelligatur de domicilio originis, an vero de domicilio habitationis.
26 ¶ Mutato domicilio post contractum, quale domicilium attenditur, primum an secundum.
27 Statuta & loquentia de sponsis, si sunt diuersa, attenditur statutum sponse. 28. 29.
30 An in delictis sint attendenda statuta, & consuetudines loci vbi delictum committitur.
31 Statutum puniens factum damnabile a iure communi, an liget forensem, & probabiliter ignorantem.
32 Forensis nisi diutius conuersatus fuerit in loco, presumitur ignorare statuta loci. Idem etiam est dicendum in cive nouo.
33 In vltimis voluntatibus que statuta vel consuetudines sint seruande.
34 In testa. requirũtur septem testes ratione falsitatis euitãde.
35 Quando lex reprobat consuetudinẽ, reprobare videtur non solum preteritam, sed etiam futuram.

36 Hec verba nullo modo, quid important.
37 Vbi statutum vel consuetudo conservarentur expresso consensu principis, valent non vt statutum, seu consuetudo, sed vt priuilegium.
38 Imperator potest statuere q testamentum valeat cum duobus testibus.
39 Per statutū pōt tolli solennitas testamētaria numeri testiū inducta a iure ciuili, sed nō inducta a iure gentiū, vel diuino.
40 An statutum tollens solennitates testamentarias: comprehendat forenses ibi testantes.
41 In contractibus attenduntur statuta loci vbi fit cōtractus.
42 Statutum prohibens maritum legare vxori non comprehendit maritum forensem.
43 Non omnis l. ciuilis posita inter canones vel libros decretalium, ac decreti est canonizata.
44 Testamenti factio est de iuregentium.
45 Actio competens ad fundum, vbicq; habet vigorem.
46 Actus qui sortitur effectum in vno loco, a statuto illius loci habet effectum vbiq;.
47 Usure prohibite de iure diuino a cano. hodie sunt prohibite de iure ciuili.
48 Imperator non potest statuere contra legem Dei.
49 An valeat statutū disponēs, q si heredes mariti sint in mora restituēdi vxori dotē, q vxori soluāt octo pro centenario.
50 Usure sunt prohibite omni iure: sed an possint aliquo casu peti.
51 Maritus licite petit usuras dotis non solute in tempore.
52 Scholaris habens libros suos pignoratos sub usuris: a dū vellet luere eos socius rogauit eū vt sibi mutuaret pecunias: a qō pro eo solueret usuras, licite petit tales usuras a socio.
53 Stylus curie est volubilis, a mutatur ad mutationem ponticum, a auditorum rote.
54 An papa possit dispensare sup usuris exigēdis per iudeos.
55 Papa non potest statuere contra euangelium.
56 In dubijs opinioib⁹ tenēda est illa q respicit fauorē anime.
57 Heretrices tolerantur in ciuitatibus vt grauiora scandala euitentur.
58 Valet statutum ciuitatis q indei qui mutuant sub modicis usuris habeantur, a tractentur pro ciuibus.
59 An testato: possit in testamēto inducere usuras casu quo heres esset negligens in soluendis legatis. 60.
61 Pecunia q̄ percipit ex redditu montis florētie, vel Janue vel ex impestitis ciuitatis Venetiarū an talis reddit⁹ sit licita⁹.
62 An libelli qui quotidie emuntur, sint liciti.
63 Si qs p certa qūtitate pecunie emat magnos reddit⁹ fundi sed p vita sua tñi, vel dedit monasterio quingētos ducatos vt alak toto tēpore vite sue, an talis cōtractus sit licitus.
64 An cambia mercatorum sint licita.
65 Infamis infamia iuris non potest esse testis, nisi in gratioribus, in casu proprio deponendo contra se. 67.
66 Unus testis in quacūq; dignitate ꝓstitutus nō plene ꝓbat.
67 Infamis infamia facti an possit esse testis, tam in criminalibus, quam in ciuilibus.
68 Minor. xxiij. ann. in criminalibus admittitur in testē, quando alij testes haberi non possunt.
69 Femina admittitur in testem in subsidium.
70 Socius criminis admittitur in testem in subsidium.
71 Testes inhabiles qui admittuntur in subsidiū, qualiter hoc intelligatur, quod possint admitti.

a Religione. Adde quot modis capitur religio. vide do. i. c. ecclia sancte marie. de ꝓhib. doc. in rub. ō regula.

b Materiā relatiui. Adde insti. de inuti. stipu in ſ. alteri. Bar. in l. legato. ff. de cōdi. a demon.

c Qō relatiuū. Adde Abb. in c. et si Christus. de iureiur.

d An imperator. Adde gl. in l. deprecatio. ad l. rhodiaz de iac. Bart. in. ſ. cōstit. ff. in. ſ. oēm. in. l. ſi duas. in ſ. grā matici. de excu. in. Spe. ti. ō fen. in. ſ. ij. ver. xiij.

e Illā principes. Adde glo. in ver. in germanos. in c. venerabilez. de elec. a pro imperatore allegatur gl. i verbo districū in cle. pastoral. de re. de indic.

f Per eū. am plissime vide ba ptis. ō sancto Seuerino in l. imperiū. xiij. q. Purpuratus.

Cunctos populos.

Dicunt Cyn. a Bal. qō ista lex q: fuit prima filia que venerit ad nuptias: ideo amplaz a doctorib⁹ est dotē consequuta. Diuide vt in glo. in tres partes principales: subdiuide tertiā subtiliter in tres partes: vt facit Bar. in. iij. col. Summa tex. vt per Bar. Jn tex. ibi religion et copias large. † nam etiam imperator religiosissimus appellat, vt in. l. vnū ex familia. ſ. fin. ff. de leg. ij. a in ꝓoemio inſtit. in princ. Circa tex. in relatiuo quos, ponunt Bar. a alij hic materiā relatiui, quō a qñ li. in. ſ. col. ff. de inſti. a iur. a in. l. ea tamē adiectio. ff. de leg. iij. Bal. in. l. precipimus. in princ. C. de app. Ang. de arc. in. ſ. ius ante ciuile in princ. inſtit. de iur. nat. gen. a ciui. † Tu autē fac regulam: qō relatiuum quis, vel qui iunctum antecedenti sine copula. stat restrictiue. d. l. ea tamen adiectio. Ampha tempore tex. habes a exēplū in. l. a filie. ſ. testator. a ibi Bar. no. ff. de ali. a cib. leg. Limita istam cōclu oncm primo vt per Bar. hic a locis ꝓallegatis. Scōo limita q restringat suum antecedens: verum est solum ad quod refertur non alia. tamen habes exemplum in. d. l. a filio. ſ. fi. a ibi Bar. no. a idē Bar. in. l. ſi qs legauerit. p illū tex. ff. de aur. a ar. leg. Obst. tamē fortiter tex. in. l. heres. ſ. vxori. ff. de le. iij. sed Bar. ibi dicit: q relatio fit ad omnia: quāuis relatiuum qō: esset in singulari: a aliqua ex antecedentibus in plurali. † Tertio limita q restringit antecedēs ad quod principaliter refertur: nō autem aliud quod venit accessorie. tex. habes a exemplū in. l. fi. ſ. titia. ff. de lib. lega. declarat in specie Pau. de ca. in. l. stichū qui meus erit. in lect. Bonoñ. ff. de lega. j. Quarto limita q rela tiuum restringit antecedens qō est positum distinctiue: non aūt Illud qō est positū exceptiue: cuius sit magis proximū. ter. habes mirabile in. l. nā qō. ſ. fi. a ibi Bar. ff. de pen. leg. † Quinto limita quando per relatiuū adūcitur aliqua demonstratio enūtiatiue ad certā speciē vel corpus determinatū, vt si vēdo ꝑdū tusculanū ꝑ mille ducatis: qō est iugerum xx. illō relatiuū enūciatiue positū nō restringit antecedēs determinatū: q si esset pluriū iugerū totū cēsēt vēditū quādovē ditio esset facta ad corpus: a non pro numero iugerū: nisi ex excessu ꝓtēt aliud colligeret ſ. Bal. in rub. ſ. de ꝓtrahenda emp. in. xxij. q. bonus tex. in. l. iulianus. ſ. ſi titi⁹. ff. ō act. emp. de quo per Old. laud. l. cōſ. cxcvij. inci. Jn cessione cuiuslaz donationis. Spe. a Jo. an. in ti. de emp. a vē. ſ. j. versi. pe. Alb. de rosa. in. l. ꝓtendēsum. ff. de ꝓtrahē. emp. Bal. in. l. ſicut. ad ſi. C. de act. a obl. a in. l. j. in. iij. opp. C. de peri. a cōmo. rei vendi. Sal. in. l. q. C. de ꝓtrahē. emp. Pau. de ca. in. l. ſi seruū. ſ. j. ff. de act. emp. Alle. in cōſ. cxxxiij. inc. Viso ꝓcessu cause vertētis in ter Marcū. in. viij. colū in. j. vol. a in cōſ. cxx. in. ij. volu. incip. Omissis argumētis in vlt. col. a i cōſ. cxxvij. in. ij. vol. inci. Viso ꝓcessu cause principalis. a i cōſ. lxxij. in. iij. vol. incip. Videt prima ꝑsideratio dictū. d. Barnabā. in. ij. col. a in cōſ. cxxij. libij. inci. Videret fortasse. Jo. pe. de ferra. i practica sua Papie si in forma libelli emptionis a vēditionis. in verbo practicarū ponūt cat. o. Pet. ō anch. Jmo. a Pau. in. c. ꝓ tuas. de dona.

† Sexto a vltimo intellige quādo ponitur solū vnū relatiuum. si aūt ponerentur duo: vnū cū copula: aliud sine copula qō esset aēquēdū. Exemplū inſtrum inueſtiture dicit qō concēdit in emphyteusim perpetuā oēs ꝓssessiones quas habet in tali territorio a qbus coheret flumē Padi: vltimū relatiuū propter copulam stabit augmētatiue, vt veniat ꝓssessio coherēs flumini cuius nō sit in territorio: quē casus solū ponit Bar. laud. nec alibi legi. in. l. oēs populi. l. ō. char. ff. de iustitia a iur. Tu cōsydera q vltima copula est posita nō respectu relatiui: ſz qz due clausule nō possunt stare sine copula. † Jtē inſtū Bar. a alij examināt: an imperator de iure sit dñs totius mūdi. Dic cōiter teneri q sic. Jta tenēt Cy. Bar. Bal. a Sal. hic gl. in. c. ꝓ venerabilē. qui filij sint legi. a gl. in. c. adrian⁹ el. ij. lxiij. dist. Host. in summa. in ti. de off. or. in ver. ſz imperator. p tex. in. l. deprecatio. ff. ad. l. rhodiā de iactu. Nam ꝓincipes a reges subsunt de iure imperio. c. in apib⁹. vij. qō. i. late Oldr. laud. in cōſ. lxix. inci. cōſuenit dubitari. Jtē oēs nationes de iure subsunt imperatori. d. c. adrian⁹. a ola sunt sub eius potestate, vij. d. c. quo iure. a xxiij. q. vij. c. cū venio. a idē firmat Spe. in tit. de app. ſ. nūc tractemus. circa princ. Alibi dicit Bal. in ꝓoe. Digestorū. i. ij. col. in fi. q imperator impera t de iure inuniuersa ditione q̄ aſcēdēte videt a descēdente solem, a ex vtroq; latere, meridie a ſeptētrione. ſ. hec consyderā tes. in auc. vt omnes obe. iud. ꝓuin. colū. v. Jtez imperat in omnibus insulis ꝑsq; ad oceani recessus. ſ. igitur. in auc. vt ecclesia roma. col. ij. † Et dicit ab imperādo, put est imperiū altissimo suo situ a circulo: q̄ est summa potestas nullis circunclusa limitibus. vt ibi ꝓlem⁹ p cū. ſ Et istud est in tantū verū qō Bar. in. l. hostes. in. ij. col. ff. de capti. firmat q̄ si aliquis diceret imperatorē nō esse dñm a monarchā totius orbis esset hereticus: q: cōtra euāgelia Luc. iij. Exiit edictū a Cesare augusto, vt describeretur vniuersus orbis: quāuis in hoc vltimo re ꝓhēdat Bar. ꝑ Bal. in. c. solite. de maio. a obedię. † Tenē ergo qō imperator de iure est dñs totī⁹ mūdi: Quis Jo. fab. Raph. Fulg. a nonnulli Moder. in cōtrarium teneant ꝑ. l. mercatores. cū gl. j. C. de cōmer. a mer. vbi dicit, q rex persarū nō subest imperio. facit. l. j. C. de offi. ꝓfec. ꝓeto. afri. a in. l. ij. C. de vet. iu. enu. Jn quib⁹ dicitur, q tempore Cōstātini imperatoris vuandali nō iuberant imperio. facit bene tex. in. l. ij. C. de eunuchis. i verbo: extra loca nr̄o imperio subiecta: suadek q: habet confederatores a hostes in. l. non dubito. a. l. hostes. ff. de capti. Ad ista rndef vno verbo q procedūt de facto: Sz fortius stringit qō etiam sit de iure, ex quo imperator multas ciuitates donauit ecclesie: nile iure nō sunt subiecte imperio. Sm Bart. a Moder. in. Lompibus. ff. ad Trebellia. † Preterea aliqui de iure nō sunt subiecti imperatori, quos statim referā. Sed ad hoc respōdeo per ea que no. Bar. in. l. j. ſ. fin. per illū tex. ff. de rei ven. a in pe. ff. in ꝓin. a in extrauag. qui sint rebel. in verbo totius orbis. Ang. in. l. ſi heredis seruus. ff. de leg. j. vbi Bar. a Ang. a Bal. in. l. bene a Zenone. C. de quadri. ꝓscri. Bal in. c. j. in ꝓin. de pa. iur. fir. col. ꝓ. q mundus dicit quid vniuersale: a nō repugnat q imperator dicat vniuersalis dñs. quāuis in particulari aliqua ad alios spectēt. vt est tex. in. d. l. j. ſ. fi. † Nūqd aūt rex Frācoz. de iure sit subditus imperatori: glo. tenet q sic. in. d. c. j. in ꝓin. de pa. iur. fir. late ſtic. de Neap. in lecturis Bar. in. l. ſi duas. ſ. j. ō exeu. tut. inſtit. de pat. pot. in ꝓin. Cōmuniter tenet cōtrariū, ꝑ tex. in. c. ꝓ venerabilē. a ibi gl. q fil. sint legi. vbi oīno videas Pan. in vlt. col. tenet Spe. in ti. de app. ſ. nūc tractem⁹. in ꝓn. Bar. in. d. l. hostes. in. ō. col. a Bal. l. c. j. in ꝓin. reprobata glo. ibi. de pac. iur. fir. a ibi ponit And. de iser. Alibi firmat gl. i. c. Adrian⁹. el. ij. li. ij. di. stin. † q rex Hispanie nō subest ꝓperio. Jn serenissimo dño Venetor⁹, dic q est exēptū ab impio romano ex priuilegio impatoris. Sm Bar. i. d. l. hostes. a Bal. in. c. sicut vltimo. i. iij. col. de iureiur. a dicit Albe. de ros. hic se vidisse priuilegiū ꝓperatorū libertatis venetor⁹ bullatum bulla aurea. Sed etiā absq; priuilegio q veneti⁹ sint exēpti ab impio firmat Bal in rub. ff. de re. otui. in iij. col. mot⁹ hac rōne: q: ciuitas venetiarū nō est fundata in solo: ſz est edificata in mari. Sed de iuregētiū a ciuili statutū est: q ciuitates edificate in mari cōmunit simo oībus animātib⁹ sunt eorū q eas edificāt. l. in tātū. in ꝓn. ff. ō re. diui. Et hac rōne: q: veneti sunt fundati in mari, a non in fozo iurisdictionali alicuius: merito deiure ꝓtectūt libertatē ab imperio: sequit Jac. alua. in. c. j. in ꝓin. in pe. col. qs dicak dug. comes, vl marchi. in vſi feu. † Tertio puncipalr̄ pōdera tex. i x̄bo vo lumma circa qō Bar. grit: an a qñ disponat. a qñ nō: a idē Bar. vbi alij. in. l. serui electio. in ꝓin. ff. ō le. j. a facit qnq; casus. Adde ex tex. decidi illud qō not. Bald. in aut. ei q. C. de tēp. app. in. vij. col. in ver. ḡro vlterius qñ ꝓ hec x̄ba iudicis, volum⁹ te ire in ꝓssessionē ꝛc. induc aī dispositio a effect⁹. j. c. ij. decre. doct. Bar. hic facit q sic, in tertio casu, ex quo act⁹ missionis os explicari ꝑ aliū. a ad iudicē ꝑcrentē spectat sola declaratio volūtatis. Jtē in vltimo mēbro Bar. vbi cōsistit difficultas † inquātū cōstituit differētiā inter vltimas volūtates a Jctus: sine verbū volo: ꝑferak in ꝑsenti sine] futuro: nā rō diuersitatis ꝑ eū assignata nō ifert illud qō vult Bar. per verbū volo, iunctū cum infinitiuo, qō hz tractū de futuro: ideo magis disponat in vltimis volūtatibus, eo q: etiā vltime volūtates habeant tractatū in futuro: nā hec dispositio ēt ō ꝑsenti est ꝑcepta, quis quo ad reuocationē sit ambulatoria vsq; ad mortē. Lcū hic stat⁹. ſ. ait o. ratio. ff. de vo. inter vi. a vxo. a caue ꝓpter tex. l. ij. in fi. ff. cōia pre. in. l. ſz a si qs. ſ. interdū. cū glo. ff. de vſufru. Jtem in quantū Bart. vult, q ſi dico volo vel vellem relinquere titio feudū, q ista verba disponūt in vltima volūtate, secus in cōtractibus per tex. l. pāphylo. ſ. ꝑpositū. ff. de le. iij. qui est ad hoc sing. ſm Zing. in. d. l. serui elect. in ꝓnc. Lud. ro. in. l. j. ſ. fi. qs ita. ff. de x̄. obl. Cōtrariū tenēt alij oēs l. d. l. serui elect. a Pau. ō ca. hic, q: etiā in vltimis volūtatib⁹ talia x̄ba nō disponūt, nisi de deliberatiōe ꝑcedēti appareat. l. fi. a ibi ad hoc not. Bar. ff. de testa. Bart. in. l. gerit. ff. de acq. here. in. iij. col. in ver. ḡro qd si cōuocatis. facit l. diuus. ff. de testa. milit. ſ. plane. inſtit. eo. † Sic etiā est in cōtractibus, nam dato termino ad deliberandū, si quis dicat volo eligere, vel volo adire: talia x̄ba disponunt, arg. l. sed a si alio. ff. ad treb. a l. fi. quis suus. ff. de iur. delib. ſm Bar. in. d. l. gerit. a in alīs locis ꝓcal. Nō ob. ſ. ꝓpositū. qui decepit Bar. q: ibi multa cōcurrebāt. Primo ꝓuocatio amicor⁹, ꝑ quā deliberatio ꝑpendit. ſm Bart. in. d. l. gerit. a i. d. l. n. a in. l. j. ſ. fi. qs ita in ꝓin. ff. de verb. obl. Scōo ibi erat miles. a in articulo mortis cōſtitut⁹: vt in gl. ibi. in x̄bo ꝛtubernali. Tertio ibi fuerunt x̄ba geminata⁹ que multū importāt. l. balista. ff. ad treb. nūcto eo qō dicit Bar. in l. cū scimus. ſ. fi. C. de agri. a cēſ. li. j. Quarto ibi fuerūt plata ad interrogationē notarij, iuxta gl. in. l. ubem⁹. C. ō testa. Quinto i tria x̄ba fuerūt plata erga ꝑsonā verisimiliter multū dilectā. arg. l. in testamēto. cū gl. ff. de fideicō. liber. no. Bal. in. l. cū testamēto. C. de testā. manu.

Conclude ergo cōtra Bar. q ista verba volo, vel vellē relinquere titio talē fundū, nō disponūt nisi alia cōcurrant. † Jtā cōclusionē limitat mirabiliter do. Alex. in d. l. serui electione, vt ꝑdat qñ tria verba essent placita in codicillis. in qb⁹ testes nō debēt esse rogati. l. fi. C. de codi. vel abintestato. Secus ſm eū qñ talia verba ꝑferent in testamēto solēn. q: dispon. ēt ex quo requiritur q testes sint rogati. l. hac cōsultissima. in ꝓnc. C. de testā. a illa rogatio ostēdit ō libera volūtate: illud idē tenet ante eū Jo. de imol. in. d. l. gerit. i. j. col. Tu caue, cū nō regrat q testes a testator se sint rogati: ſz sufficit a quocunq; esse rogatos ſm Dy. a Pan. de cast. in. l. heredes ꝑl. i. ſ. in testamētis. ff. de test. Jo. fab. in. ſ. fi. inſti. eo. d. Alex. in cōſ. clvij. in. ij. vol. incip. abiude per celeberrimos. in. ij. col. a in cōſ. cxxiij. i. ij. vol. inci. pōderatis x̄bis vltimi testamēti. i. viij. col. Pieteres sufficit q testes post testiū sint rogati incōtinēti: vt singu. tenet Bal. in. l. ſi in. iij. col. vbi dixi. C. de fideic. † Jtē aduerte ꝓ limita. doctri. Bar. ea retēta, q verbū volo, in cōtractib⁹ iūcta cū infinitiuo qñ hz tractū in futurum non disponit: nā fallit qñ iungit cū verbo esse: nā si dico volo adire hereditatē: non inducit aditio: sed si dico volo eē heres: tūc statim fit aditio: ita tenet Bar. in. d. l. gerit. i. ij. col. Jstā differētiā reprobat d. Frāc. de are. in. d. l. serui electione, q: nō videt rōnē differētie, at tēto qō nō refert qb⁹ x̄bis go adeat. l. ſi qs mihi bo. ſ. sed quid ſi mādauit. ff. de acq. here. Tu aūt vide subtiliter Bal. in. l. j. in. vij. col. in ver. pone q rens nō dixit confiteor. C. de cōfeſ. cōfirmat istam differētiā, a dicit, q qñ verbum volo iungitur cū infinitiuo significante aliquē actum futurū: tūc de ꝑsenti nihil perfectū dispōnit. Unde si reus accusat⁹ dicat volo cōfiteri delictū: nō per hoc censef cōfiteri: cū requirat actus exterinsec⁹ futurus. cōfessionis. Sed qñ verbū volo, iungit cum infinitiuo significāte essentiā: et volo esse heres: vel volo esse maritus, disponit statim: cū essentia sit in eī⁹ volūtate absq; facto exterinseco futuro, q verba sunt substātialia in. ſ. Facit qō vult Bal. hic, in. iij. col. a i. iij. op. q si dico volo esse heres: verbū esse, ſformat verbū volo sup ꝑsenti essentia act⁹, ideo dispositionē idūcat. ad qō adde do. Ant. de but. in. c. ex literis. el. j. de spon.

Capio gl. in verb. quos. tex. qua no. q statuta non ligāt forenses qui nō submittunt ciuitati statuti. Jsta gl. sic indistincte male dicere: ideo diuide hāc materiā quotidianā in tres articulos principales. Primo, qd in cōtractib⁹. Secōo, quid in delictis. Tertius, quid in vltimis volūtatibus. Et circa primū. Bar. hic post Cy. ponit vnā theoricā, qnā etiā formaliter repetit in repe. l de quibus in. rix. col. fi est repetitio Bar. ff. de legat. ad quā respōdet Bal in. c. fin. in pen. col. de se. Et hz tria mēbra prim. In primo, cōcludit Bar. q in his que respiciunt ordinationē vel solennitatem actus: semper attendunt statuta loci vbi actus celebratur: per iura allega. per eum: quibus adde tex. in. l. j. ſ. fi. ff. de ven. inſpi. qui est optimus ad hoc ſm Bal. in. c. ſi ꝓcal. † Ex isto primo membro Bar. infertur, q ſi statuto huius ciuitatis cauet, q de quolibet cōtractu soluāt gabella, et duo forenses faciāt hic cōtractū, tenebunt soluere gabellam: q: istud est de respicientibus ordinationē act⁹: a qz rōne cōtractus fortunar fortū in principali: ergo a in gabella, que est cōsequūtiua ita per hāc doctri. decidit Bal. in. l. j. in. iij. a. v. q. C. de cōtrahen. emp. facit in simili tex. i. l. magis puto. ſ. illud, quē ibi Bal. reputat singu. ff. de reb. eorū. Cōtrariū in hoc vltimo tenet ipse met Bald. in. l. multū interest. in pen. col. a ibi post eum Salic. ad ſi. C. ſi quis alte. vel sibi. Secundo, per hāc doctri. decidit Bal. in repe. l extra territoriū, que cōmuniter nō habetur. ff. de iurisdict. om. iudi. † quod si statuto huius ciuitatis caueatur, q cōtractus celebrati per minorē, ex. an. nō valeant, nisi intercedat cōsensus duorum ꝓpinquorum, a authoritas iudicis: si forensis minor hic contrahat tenēf seruare formā istius statuti: qz in actibus hominū, a in eorum confectione debet seruari forma statuti illius loci. in quo actus celebratur. Sed in hoc dicit contra: q: doctri. Bar. loquit quando forma traditur a statuto circa actū: sed quando statutum inhabilitat personā alias habilē de iure communi. tale statutū non comprehendit forenses: cū statutum disponat de persona inhabilitanda a ꝑsona forensis non est subdita. l. j. in fi. a ibi Bar. ff. de inf. a cur.

Veneti. Ad per omnia de venetis dicit in. l. j. ſ. nūc videam⁹. ff. nota. ff. de no. ope. a l. ex hoc iure. in. iij. col. ō inſt. a iur. Purpurat.

Volumus. Adde de isto x̄bo glo. in ver. volumus. i cle. vni. de rer. pmu. glo. inver. volumus. in cle. vni. de offi. vica. Abb. in. c. ex rōne. in vltī. nota. de appella. Abb. l. c. fedes. de resci. Car. 3a bar. in. c. i. de cōfeſ. idem in. c. ad audientiam. de reſcrip.

Geminata. Adde de istis x̄bis geminatiuis diffuse ꝑ Anto. co. ſet. de ficī. in tracta. de verbis geminatiuis.

Testes. Adde diffuse ꝑ Bal. frā. in repe. c. q̄ cōtra falſam. de ꝓba.

Infinitiuo. Adde doct. in l. facta. in. ſ. ſi sub cōditione. ff. ad trebel.

Quod statuta. Adde glo. cū qua concordat Juno. a Bōsti. l. c. a nobis. el. j. de sent. ex cō. Jnnoc. sup rubr. de cōſuet. Jo. ō fantu. a doct. in. c. ō contra. viij. col. Pe. de anch. in repet. c. canonici. de cōſti. ver. ſi. vnio ad tertiū articulū. docto. in c. vt animarū. o cōſti. li. vj. Bal. in margar. in ver bo statutū. a ibi alleg. Innoc. in d. c. a nobis.

Gabella. Berta. de firmo i tracta. gabel. parte vij. q. v. Purp.

dat. b Dis.z ita tenet Bar. hic in.viij.col.z Bal.l.xv. z Pet.de anch.in cõsue.c.canonũ statuta.de cõstit.in fi.q.in prin.in ver.qd dices de obligatione personali. do.Frãc.de are.in cõsil.lxxiij.incip. diligẽter z mature cõsiderato diuus actis.in.vj.col. ¶ Scõm mẽbrum Bart.est q in respicitib⁹ ordinẽ iudiciũ[4] a modũ p cedẽdi in lite semp debẽt attẽdi statuta illi⁹ loci in quo iudiciũ agit. Adde.l.cũ clericis.cũ gl.C.de epis.z cle.z l.j.C.de emã.lib.x.fi.instit.de satisf. Ex isto mẽbro infert q in state statuto in loco vbi iudiciũ agit.q instrumenta habeãt executionẽ parata.hoc est q nõ requirat libelle, nec litis cõtestatio: certe instrumẽtũ alibi factũ pducẽt in iudicio in hoc loco habebit executionẽ parata: cũ istud respiciat ordinẽ iudicij. Ita per hanc doct. colligit Bal.in l.j.ti.ij.q.C.ne fil.p pat.idẽ tenet Bal. in.c.fi.in pe.col.de cõsil.Pet.de anch.in cõmẽ.d.c.canonũ statuta in x.in.ta p dicta ratio qd si statutũ.Ludo.ro.in cõsil.cxliij.incip.ad pdictoꝝ corroborationẽ. Pau.de ca.in l.ij.C.quẽ ad.test.aper.faciũt xba Bar. in.l.a diuo pio.ff.de iud. ¶ Secũdo p hãc doct.decidit.d.Ant.de but.in c.q clericis. circa med.post gl.idẽ de fo.cõpe. † q vbicũqꝫ cõtingat coꝝ iudice ecclesiastico tractari causam laici de qua potuisset cognoscꝫ a iudice secular: etiã quo ad appellandũ, si appellatio prędat attendit⁹ ius cano.z non ciuile regula istud respicit ordinẽ iudiciorum: sequitur do. Alex.in cõsil.clxxxviij.in.ij.vol.incip.visto toto pcessu. ad fi. ¶ Tertio p istud mẽbrũ decidit Bal.post Jnn. in.c.fi.in pen.col.de fer.q iudex debz solũ seruare ferias que vigent in loco vbi coꝝ eo iudicium agitur.z nõ ferias loci partiũ aut tertiarum: cũ istud respiciat ordinẽ iudiciorũ.z idẽ late ponit Spec.in ti.de fer.§.ver.sed pone qđ in loco. ¶ † Tertiũ principale mẽbrũ Barto.est valde vtile q in respicitib⁹ decisionẽ litis semp iudex debet seruare statuta loci in quo celebratus est contractus.z nõ loci iudicis. Ex hoc mẽbro no.sequit q si cõtractus sit celebrat⁹ in loco vbi cõtra instrumẽtũ nulla possit opponi exceptio, iudex debebit seruare illud statutum⁵ q⁹ instrumẽtũ ibi factũ pduceãt hic citra. sing.no.Bal.z reputat tenẽdũ mẽti:in.l.j.in v.q.C.ne fil.p pat.Pau.de ca.z alij moder.in.d.l.a diuo pio.§. sniam.q⁹ aliter tenuerit Pan.de ca.z male in.l.j.in prin.in vlti.col.ff.de eo qđ cer.loc. Illa cũ istud respiciat decisionẽ cause debẽt attẽdi statuta loci in quo effectũ est instrumẽtũ: q⁹ nis alibi pduceãt fm doct.Bar.hic. ¶ † Scõo ex hoc mẽbro pulchre infert: q⁹ stante cõiunctione, vel statuto put est in ciuitate Venetiarũ: q⁹ scripture priuate[6] puta apothece mercatoꝝ scripte eorũ manu, vel libri rationũ plenã fidẽ faciãt: certe stabit cõsuetudini illius loci in priuatis scripturis ibi factis: q⁹ is in alio loco agat iudiciũ: z sic alibi pducat.ita tenet Jo.an.in addi.Spe.in tit.de instru.edi.§.nũc dicẽ dũ.in addi.ad magna q mẽtio.in priuatorũ.circa fi.d.Ant. de but.in.c.fi.in.ij.col.de fid.instru.qđ est ppetuo not. dignũ.z valde quotidianũ.facit qđ dicit Bal.in.l.si nõ speciali.in.ij.col.C.de testa.q⁹ scriptura facta in aliquo loco seruat primũ legium illius loci vbicũqꝫ.facit qđ dicit Bal.in l.ex eplo.post med.C.de pbat.vbi reprobãdo illicol.de mutiva, dicit q⁹ consuetudo loci q̃ dat robur scripture mercatoꝝ habet locũ ꝑdum intra illud territoriũ, sed etiã egredit⁹ ioi plene per eũ. Intellige tamẽ sane fm qđ declarat Bal.in.c.cũ dilectus.de fid. instru.vbi dicit q⁹ si statuto caueat⁹ q⁹ credat scripturis mercatoꝝ: ꝺ intelligi de scripturis factis per mercatores in locis vbi viget tale statutũ, nõ autem alibi. ¶ Istud tertiũ mẽbrũ limitat Bart.duobus modis. † Primo fallit in dote per.Legitime dotẽ[c].ff.de iudi. q̃ lex est singu.z peregrina: ꝺ oibus not.fm Bal.ibi.z in.c.iuravit.in.i.col.de pba. Et p hoc infert Bart.ad statuta de dote lucrãda[d]. Illa si statutũ loci vxoris, mortua vxore sine liberis solũ deferat lucrum tertie partis dotis: in loco vero mariti deferat lucrũ totius dotis: certe attẽdit statutũ loci mariti.z nõ vxoris.idẽ tenẽt Bart.Bal.Ang.z alij in.d.l.exigere dotẽ.Bal in.c.i. §.fin.de inuest.ac.de re alie.Archid.in.c.illud.gũ.dist. z do.Ant.de but.z Panor.in.c.j.de spõs.Panor.in.c. fi.xvij.col.de fo.compe.z ista est cõis sententia, quicquid teneat Bilb.in ij parte statutoꝝ.q.g. quam extẽde vt not.p Bar.in.d.l.exigere.dotẽ.ad fi. ¶ Circa hãc conclusionẽ cadunt duo dubia: q⁹ tex.in.d.l.exigere dotẽ. dicit q⁹ attẽdit domicilij[g] viri. † an intelligat de domicilio originis. an x̃o de domicilio habitationis. Dubitũ facit: q⁹ si cõcurrũt in vna ꝑsona domicilij originis.z domicilij habitationis: attẽdit domicilij originis.text.est not.in.l.libert⁹.§.ꝑscriptio.ver.cũ simul.ff. ad munici.glos.in.Bar.facit duos casus princip. C.de incol.lib.x.z in.l.j.C.de mu.z oriz.lib.x.Et facit ó q⁹ magis ꝺ attendi causa naturalis ꝙ accidẽtalis.l.qui habet.in prin.ff.de tute. z ibi Bart.tenet cõtrariũ: ex quo tex.in.d.l.exigere dotem.facit mentionẽ de domicilio.z in dubio intelligit de domicilio habitationis.gl.est not.in.c.statutũ.§.cũ vero.super verb.vnã dictã.de rescrip.in.vi.Jmol.z alij in.c.fi.de fo.cõpe.Bal.in.l.si in.xj.col.l.de edi.dim.Facit qđ vult gl not.in cle.j.in verb.subditos.de fo.cõpe. quã not.sequit Bal.in.l.oẽs.§.verũ si apparitor.C.de epis.z cler.Et ꝙ hoc facit ratio.d.l.exigere dotẽ.que est in traductione mulieris ad domũ mariti: ergo ꝺ intelligi de domicilio in quo habitat maritus: z ita late tractat do.Alex.in consi.ci.in.ih.vol.incip.ex inspectione dictorũ statutorũ. Nõ obst.d.§.ꝑscriptio.q⁹ procedit quo ad munera ꝑsonalia ipso iure iniuncta ratione originis: nõ sic quo ad alia que incidenter contingũt: ita declarat Bal.in.l.j.C.de municip.z oriz.lib.x. ¶ Secundũ dubiũ est † quid si maritus tẽpore cõtracti matrimonij habeat domicilij habitationis in vno loco: z ibi erat statutũ vno modo: postea mutauit domicilij ad alium locũ vbi est diuersum statutũ: qđ domicilium attendemus, an primũ qđ erat tempore matrimonij, an vltimum. Sali.hic tenet q⁹ vltimũ, cũ maritus lacretur ex morte vxoris: ergo debet attendi domicilij vltimũ, in quo vxor est mortua: sequitur. d. Alexan. in prealleg. consi.ci. Tu cõfirma ex eo qđ tenet Salic. hic in.vij.col. inferens se ita consuluisse in vxore dñi Bartholomei de Regio. cũ in ciuitate statutũ prohiberet maritum relinquere vxorẽ.z maritus transtulisset domicilium ad alium locũ vbi non erat tale statutum. qđ attendatur secũdum domicilium: z ante eum idem tenet Bal.in.l.si arrogator.in.x.col.ff.de adop.sed in prima decisi. qđ debet attendi illud primũ domicilium.z nõ secundũ, tenet.d.Ant.de but in.c.j.circa fi.z ibi Panor. de sponsi per tex.cũ glo.in.l.si vxor.ff.de iudi.z qz debet attẽdi tps cõtractus. ¶ In secũdo etiã cõtrariũ tenet Bldo.de rosa.hic.per tex.not in arg.in.l nulli.j.de epis. z cle.refert z sequitur eum Lud.de ro.in cõsi.xxxix.incip.in predicta questione no.viri.circa fi.z adde qđ dicetur in.ij.fal. ¶ † Limita cõmunẽ cõclusionẽ non habere locum in spõsis [h]: qz si essent duo statuta loquẽtia de spõsis: attenderẽt statutũ loci sponse.z nõ spõsi: ratio qz sponsa nõ fortiꝫ fozũ spõsi sicut vxor[i] mariti[k]. glo.in.d.l.cum quedam.in prin.ff.de iurisdi.omn.ind. ita in specie limitat Bal.in auc.oẽs peregrini.in.j.col. in fi.C.cõmu.de succes. ¶ Scõo limita qñ maritus traduceret vxorẽ ad domũ sui domicilij[l]: secus si eueniret ecõtra.ita tenet sing.Bal.in.l.fi.in.i col.C.si a nõ cõpe.iudi.fuer.appel. Addo qđ contrariũ ꝺ directo tenuit idẽ Bal.in.d.l.cũ quedã puella.in prin. ¶ † Tertio limita dictã conclusionẽ nõ proceder re, quando extraneus puta mater daret dotem[m], z conueniret in casum dotis restituende sibi redditus: tunc attẽderent statuta loci contractus: z non alia.ita limitat Bal.in rub.C. de priuil.dot.i.col.2 ibi limitat. ¶ Quarto q tantũ locum habeat in cõtractu dotis, sed nõ in alijs cõtractibus celebratis inter maritũ z vxorem. ¶ Quinto singul.limita in muliere veriſimiliter ignorante statutum mariti, qđ est qñdo cõtrahit matrimonium cũ fozẽsibus sing.Bal.z bñ signa.in.c.j.§.fi.de inuest.de re alie. fac.in vsib.feu.simpliciter sequit.d.Alex.in.d.consi.ci. ¶ † Sexto limita, qñ matrimoniũ tenet: sec⁹ si matrimonio putatiuo: q⁹ illud vxor nõ mutat fozũ.l.de iure.§.fi.ff.ad munic.ita limitat Bal.in.c.iurani.de pha. limita etiã vt p Ang.in.d.l.exigere. ¶ No.etiã q illud statutũ de dote lucrãda non habet locũ in iure feudali data in dotẽ.tex.est sing.z ibi Bal.no.in.c.j.§.fi.de inuesti.& re alie. fac.in vsi.feu.facit.c.i.z ibi Bal.an.ma.fuc. vxo.in bene. Bal.in auc.res q̃.in.ij.col.C.cõmu.de leg. z in.c.imperialẽ.in prin.in.iij.col.de ꝓh.feu.alie.p Fede.in vsib.feu. Ludo.rom.z.d. Filer.in auc ꝑteres.C. vnde vir z vxor. ¶ Ultimo attẽde qđ prealleg. statutũ de dote lucrãda extẽdit etiã ad bona alibi existentia extra locũ statuti fm Bal i.c.j.de iur.cal. ¶ Scõo principa-

¶ Domicilij. Adde Spec.in tit.de cõpe.iud. §.j.versic.qñ.gl. in.c.ex parte.de fo.cõpe. Domi. in.c. accedẽs. vt lit.nõ cõtest.docto in.c. nullus. de tẽpo.ord.lib. vj.z gloss.in ver. originẽ.in clemẽti. pastoralis. de re iudic.

¶ Sponsus. Fe lx.in.c.j.col. antepen.et pen.de sponsa.

¶ Sicut vxor. Adde glosan.c. illo vos. xxxij. dist.glos.z Joã. and.in.c.is qui. de sepult.lib. vj. Jo. an.in.c.j. de cler.cõiug. eo.li. in nouel. Jo. de kan.z doct.in.c. clericus.xj.q.j.

¶ Mariti. Ista limitatio est cõtra mentem docto.in qua ꝓsupponit maritũ esse alterius domicilij, z conse-

¶ Delictum. vide Bar.num.ij. consi.iiij.

¶ Ignorantes. Bar.in.l.si adulterũ. cũ incestu. ij.col.ff.de adul. Purpuratus.

¶ Statutũ Frã cis. de cre.litigu. lx vi.statuto florentino.

¶ Quod in vltimis volũtatib⁹. Adde doc.in.c. cum esses.de testa.z ibi diffuse per Barb.

principaliter limitat Bart.tertium membrũ, vt procedat in his que veniũt ex natura cõtractus: sec⁹ si aliũde ꝑpter mores: inferẽs per hoc ad statutũ, cũ quo alij tenent precipue Sali.in.iij.col. Ubi limitat idẽ aliã.q.quã per hoc decidit in facto Bar.in.l.j.in prin.p illã tex.ff.de vsu. ¶ † Secũda qstio principalis est quid in delictis: puta statutũ est Padue, q⁹ qui furat rem valoris.x.libraꝝ fusp̃dẽtur: an habeat locũ in fozẽsi. Bar.facit duos casus princip. Adde in ꝓmo Bar. velle duo: vnũ clare q⁹ qñ statutũ punit illud q⁹ omnino de iure cõi erat delictũ[a]: cõprehẽdit etiã fozẽses ibi delinquentẽ. Adde tex.in.l.sacerdotij.§.sunt quedã.ff.de extraordi.cri. de quo facit festũ Bal.in multis locis. Et dicit esse meliorẽ tex.de iure q⁹ in maleficijs puniẽdis debeãt attẽdi statuta z cõsuetudines loci in quo sit delictũ.ita Bal.in.c.fi.i vlt.col. de fe.z in.l.ij.ad fi.C.de noxa.in.l.si qs nõ dicã rapere.in.iij. col.C.de epis.z cle.z in.l.z si seueriꝰ.C.de infa.z in.l.qcũqꝫ.z in auc.sed nouo iure.j.de ser.fug. ¶ † Secũdo subtilius pondera Bar.velle q⁹ statutũ puniẽs factũ dãnatũ a iure cõmunt ligat foiẽsem z pbabiliter ignorantẽ[b]. Et ꝙ Bar.ita vult colligere ex scõo mẽbro prin.q als nõ differret a primo: se quit solus Fulg.hic post Ly.facit bñ gl.mag.in.c.a nobis.el de lig.in.c.fi.z in.c.fi.in.iiij.col.de cõstit.Pet.de anch.in cõmen.c.canonũ statuta.in.xj.q.de cõsti.Cõtrariũ z melius tenet Jo.and.z ibi Gemi.in.c.ij.de consti.in.vi. Idẽ Jo.an.in addi.Spe.in tit.de cõsti.in versi.qd si extraneus.z versi.seq. d.Ant.sibi cõtrarius in.d.c.cognoscẽtes.z Panor.in.d.c.a nobis.q⁹ non debet fozẽses puniri vltra mẽsurã delicti.c.si ve ro.el.ij.de sent.excõ.iũcta.l.verũ.z.l.qui iniurie.ff.de fur. Attento q⁹ dũ delinquit tacito cõsensu obligat.l.imperatores. ff.de iur.fis.Bart.in.l.ex hoc iure.in vlti.col.ff.de iusti.z iur. ergo ꝺ puniri fm ius cõe, nõ aũt fm statutũ[c] qđ pbabiliter ignorabat. Et pondera ꝙ in iudicãdo debet in penalib⁹ mitigare. Et pondera ꝙ in iudicãdo debet in penalib⁹ mitigoꝝ abat. Et pondera ꝙ in iudicãdo debet in penalib⁹ mitigoꝝ abatere.in.c.ij.de pba. ¶ Tertio stringit tex.ibi min⁹ aũt vno modo. † nã illa verba nullo modo, habẽt effectum vt nulla dispositio in contrariũ valeat.gl.est singu.in cle.vt hi qui.in versi.cõcedamus.de eta.z quali.quam pro sing.alleg.Ang.z Jmo.in.l.si queram⁹.ff.de test. Jun.in.c.ij.de here.z etiã do. Bar.Huius illã glo.nõ alleget in.l omnes populi.in.iij.q.tertie qđ.princ.ff.de iusti.z iur. ¶ Ad hoc noniter rñdeo, q⁹ fundamentũ procederet si tex.in.d.l fin loqueret prohibitiue: qz diceret q⁹ nullo modo valeat: sed tex.loquit nõ permittẽdo, a qz dicit, nullo modo cõcedimus, ad hoc specialiter põdero.l. pe.iuncta.l fi inducẽdo vt ibi subtiliter per Sali.C.de fen.ex peri.rec. ¶ Quarto faciũt verba toties geminata in.l.fin ibi modis omnibus adhibeantur, z ibi minus aut nullo modo, b cum geminatio multũ operatur.l.baliſta.ff.ad trebel cũ simi. ¶ Tenendo istã partẽ, eam limita nisi cõsuetudo vel statutum conseruarent expresso consensu principis, tunc valeret, nõ vt statutũ. sed vt priuilegiũ: ita ꝓprie loquitur tex.in.l.si non speciali.C.de test. Utilitas magna est: qz in generali derogatione omniũ statutorũ nõ intelligeret his derogatũ.l.decurionibus.C.de silẽ.lib xij. Bal.in.c.fancimus.in fi.quo tẽpore miles.in vsi.feu.z in.l.nõ plures.C.de fac.fanc.eccl.z in.l.j. in.j.col.ff.de cõsti.princ.z in.§.si qua vero.ꝙ illũ tex.C.de nocodi.cõfir.facit.c.cũ ordinẽ.de resc. ¶ Cõtrariũ opi.tenẽt cõmuniter doct.Ly.Bar.Sali.Fulg.hic.Spec.in ti de instru. edi.§.cõpẽdiose.x̃.§.nũqd.de ꝓsue.cũ x̃.seq.Bar.in repe.d. l.de qb⁹.si est Bar.in.xij.col.z seq.de leg.Bar.Bal.Salic.z Moder.in.l.si nõ speciali.C.de testa.z in.l.si.eo.tit. Bal.in.l. sed z ea.in.ij.lect.ff.de leg.Ange.z Pau.de cast.in.l.iij.ff.de test.Ang.in cõsi.cxxvi ici. Testamẽti factio publici iuris est. z in cõsil.cc xxxiij.inci. Pactus est: qđ dña.in.j.col.vbi dicit q⁹ ista est cõis fnia: z ꝙ ita practicat in iudicijs z in scholis. ¶ Pro ista fnia Bart.doct.allegãt tria fundamẽta q̃ parũ faciũt. Primũ de publi.testamẽti nõ facti.cũ ibi ita sit periculũ falsi ꝓpter presentiã iudicis z testiũ. sicut tẽpore quo fit testamẽtũ si nõ interueniret debitus numerus. Scõm fundamentũ de patre nihil obstat: nã cũ filij ab intestato omnino succederẽt patri: ecce causa intestati adiunat causam testati que ratio cessat in ꝓposito. Ultimũ fundamẽtũ confundit per.l.si C.de testa. ¶ † Pro cõi sententia ego facio istud fundamentũ. Nã cũ imperator[2] possit statuere q⁹ valeat testamẽtum cũ duobus testib⁹: put disponit in militib⁹ z patre testã te inter liberos: rõ, qz ea q̃ sunt iuris ciuilis pot imperator: z sine cã tollere: fm glos.z doct.in.c.q̃ in ecclesiarũ.de cõsti.z in l.si.cũ si.C.si cõtra ius vel vti.publ.z est de hoc tex.q ita per oẽs intelligit in.l.si non spali.C.de testa. Cũ ergo serenissimũ dñiũ Venetoꝝ nõ recognoscat imperatorẽ de iure: vt tenui I tex.in.i.not.z ꝙ cõsequẽs habeat vim sup:remi imperatoris in suo territorio fm Bart.in.l relegati.ff.de pe.z in.l.hostes.ff. de cap.z postli.reuer.z in.l j.C.de bo.dã.lib.x.ergo nõ est dubiũ in dñio Venetoꝝ: qn ita potuerint statuere: vñ q⁹ doct.dicũt ex ẽplificari in alijs ciuitatib⁹, vel qñ Venetijs esset hoc inductũ absq; fnia oñi ¶ † Limita istã cõem fniam q⁹ p statutũ de quo.s. põt tolli solẽnitas testamẽtaria numeri testiũ inducta a iure ciuili: ꝺ nõ inducta a iure gẽtiũ, vel diuino: vñ nõ possit p statutũ v̄l cõsuetudinẽ induci q⁹ valeat testũ cõditũ coꝝ vno teste tñ: nec impator põt statuere ꝺ ea q̃ sunt iuris gẽtiũ vel diuini p gl.allegatas: ita limitãt Jmo.Ang. z Pan.de ca.i.l.ij.ff.de test Et ibi limitãt scõo mõ in solẽnitate inducta rõne peccati emitãdi: puta q⁹ vsurari⁹ manifest⁹ nõ posset facere testũ, nisi pri⁹ pstita cautiõe.c.q̃ꝑ.de vsu.l vi. Só vltimũ intellige in impatore: sec⁹ est in papa q bñ posset statuere ꝺ dispositionẽ.d.c.q̃ꝑ. vt late firmat Bal. in.c.j.l vlt.col.de ꝓsc.vti.vel inuti. ¶ Tertio limita fm doct.alleg. qñ actualiter induceret falsitas: puta q⁹ testes nõ sint in ꝓspecto testatoris: vt i.l.si nõ spali.C.de testa. ¶ † Scõm dubiũ est: attẽto q⁹ talis ꝓsuetudo vel statutũ valeat, an cõprehendat fozẽses ibidẽ testates. Jac.de are.z Oldr.lau.in.d.ꝓs.ccxlviij.tenẽt q⁹ nõ: p quatuor fundamẽta qb⁹ rñde vt hic per Bar.Cõtrariũ tenẽt magis cõiter doct.Cyn.z Bart.Sal.z Ful.hic z in alijs locis i ꝓcẽdẽti dubio alle. Mouet Bar.q qñ statutũ disponit I his q̃ sunt volũtarie iurisditiõis, vt est testamẽti factio: cõprehẽdit et fozẽses p.l.j vbi et no.Bar.C. ō emã.li. ¶ Tu aduerte q⁹ in Sal.nõ tãgat q⁹ illa.l.j.vt male allegant q⁹ Bar.p duo fundamẽta: qz Bar.loqt qñ statutũ simplr loqt: ꝺ in.d.l statutũ expẽssam mẽtionẽ faciebat de fozẽsib⁹: vt ibi dicit tex. i x̃bo et alienigene. ¶ Scõo z fortiꝰ si x̃a eẽt regula Bar.nõ fuisset op⁹ q⁹ statutũ de quo i.d.l.j. faceret expẽssã mẽtionẽ ō fozẽsib⁹: put ibi ꝓsupponit tex. Et si dicis q̃ poterat eẽ rõ dubitãdi in illo tex.q⁹ fozẽsis ibi potuit emãcipare filiũ: ez q statutũ expẽssa3 mẽtionẽ faciebat ō

Universidad de Navarra Biblioteca

a ¶ Filiusfamilias. Adde doct. in rubri. de test.

b ¶ Non omnis. Add de doc. in. c. 41 fi. ō feu. q p Car. Alleg. l plu. feu.

c ¶ Istam limitationem tenet Jas. in cōtrariū. in. l. ius ciuile. ff. de instit. & in. col. fi. Purpur.

p ¶ De iure canonico. Adde tex. in. c. q: i oib⁹. iūcta gl. i. de vsu. & in. c. super eo. de vsu. & i. c. quoniā multi. & ibi doc. gl vg. dist. Tho. q. ij. q. lxxvj. ars lxxviij.

e ¶ Et diuino. ad de qō habet le m. xxv. c. exodi. b xxii. ca. Deute ro. xxiij. Psalmo. xiij. incip. Dñe qs habita bit. ezechie. xvij. c. Luce. vj.

f ¶ Per ius ciuile Adde gl. & Bar. in auc. ad hoc. C. de vsu. gl. i. & ibi Abbas. i. c. quia in omnib⁹. de vsu. cā. xxxiij. q. iij. gl. in xbo alias. in. c. j. de vsu. lib. vi. Jo. de imo. in cle. j. super verbo humana. de vsu. Lar. alex. in. c. j. in. iij. colum. j. ver. ergo & hodie vsure in. g. distin. Lar. 32b. consil. lxxviij. incipien. amice & maior. charissime. i vlt. col. Archiepiscopus flo. in. q. pte sue summe. c. vi. in. vj col. ver. ad rationē vsurarū.

foreñsibus. vide dubiū fuisse: q: videbat statutum nō valere ex quo disponebat de personis non subditis: vt. j. prozi. per Bart. vt statim dicā. ¶ Quinto Bar. etiā ponit rationē decidēdi q: in. d. l. i. statutū nō disponebat circa personas foreñ, cas habilitādo: sed bñ dabat formā actui. ¶ Quid dicimus? ego puto mentē Bar. fuisse, qō in. d. l. i, duo sunt cōsideranda. Primo qō statutū illius municipij faciebat mētionē expressam de foreñibus: & istud nihil relenat: q: statutū cum sit iurisditio, nihil potest disponere de persona nō sibi subdita: vt. j. prozime per Bar. Scōo cōsiderādū est q ibi statutū erat circa ea q sunt volūtarie iurisditionis: & hoc respectu cō prehēdunt foreñes: illud credo pōderasse Bart. ibi. Secūdo Bar. allegat ibi tex. l. i. ff. de test. mil. q potī⁹ pbat 2trariū: q: loquit in casu necessitatis, ppter discrimē belli, q rō cessat in pposito. Tertio arguit Bar. a Sctibus ad vltimas volūtates qō arg. in pseñti pposito nō pcedit, cū subsit diuersa rō. † Nā in Sctibus ideo attendunt statuta loci vbi sit Sctus: eo q: cōtrahēdo qs sortiť forum ibi. c. romana. §. cōtrahētes. de fo, cōpe. in. vj. sed testādo qs nō sortiť forū ibi. Limita cōem cōclusionē ſm Bar. vt pcedat q: statutū vel ꝯsuetudo dispones in his q sunt volūtarie iurisdi. disponeret circa ipm actū: puta q testū valeat sine numero, vñ, testiū: vel sine alia publicatione. Rō, q: solēnitas actus in illo loco spectat ad iurisdi. ipsius statuētis: sec⁹ aūt si statutū disponeret habilitādo vel inhabilitādo personā: tūc nō cōprehēderet foreñses. Unde si statutū disponeret permittēdo q filiusfamilias⁹ possit testari: certe filiusfamilias foreñis existens in hac ciuitate, testarī nā. puta q marit⁹ nō possit legare vxori: nō cōprehēderet maritū foreñem. alleg. Spec. in tit. de siste. §. quālr. ¶. pone q dā. Not. istā elegātē doct. qua simp̄r sequiť Salic. hic, & Bar. j. in. vñ. q. pn. ad fi. & in. d. l. j. §. fi. p illū tex. ff. de tut. & cur. dat. ab his. Bal. hic in lec. 4 repe. Pet. de anch. in cōsi. c. canonū statuta. de 2st. in. xij. q. 7. est gl. no. i. l. ci. ff. de tute. ¶ Cōtra istā regulā allego foreñ text. in auc. si qua mulier. j de sac. san. ecc. vbi impator habilitat ad testādū psonā sibi nō subditā: de psona spāliter disponēdo. Jbi est habilitat psonā monachi ad testādū: & loquit post factā pfessionē & valet vt testa mentū vt ibi per glos. & plenius Bart. in vlt. col. † Flee dicas q: sit canonizata. xix. q. vlti. in. c. ñ qua mulier. q: dico q non omnis b lex ciuilis: per hoc q: sit posita inter canones vel in libro decretalū ac decreti est canonizata: vt celligit ex glo. in c. j. in gl. ō. de ex cep. glo. in. c. sup eo. 2. & ibi Panor. in fi. de testi. & glos. o. di. in. c. i. in verſi. tractat. quā ibi no. Bemi. in. iiij. col. de reb. eccl. nō alie. in. vj. Jo. an. 2 alij in. c. ñ. de rescrip. do. Card. in cle. j. in. ō. oppo. ad fin. de sequest. pos. & frne. secus qā lex ciuilis esset inserta canoni. gl. in. c. in primis. in xbo lex. q. q. j. ta. de pñm. Jo. an. & alij, in. d. c. ñ. de rescrip. Jnel. in. c. j. in. j. no col. de cōsti. Istiū diceres, put dicit Bal. Ful. & Pan. de cast. in. l. iubem⁹ nulli. ff. de sac. san. ecc. q: tēpore legum. C. ecclesie erāt sub iurisdictione imperatoris. Tamē cane q est aut. & sic mita cōmunē cōclusionē vt singu. p Bar. in. l. qui a latronib⁹. vel rebellis populo romano: puta in terris sarracenorū: q: perquirtur Ang in. l. de die, in prin. ff. qui satisd. cog. Limita ſm Bal. in rub. ff. de re. diui. in. vi. col. vt procedat qñ fieret in reb dani; tamē portus est cōmunis omniū: & sic facere testamentū ibi in portu: est ac si esset factū loco christianorū vt ibi ple quia testāmēti factio est de iure gentiū: vt per Bar. in. l. inter pterea Bal in. l. ius ciuile. ff. de iust. & in. & in. l. ñ. vbi etiā Antū conditū a quodā mercatore: in terris soldani cū solēnitate iuris gentiū: sic cū duobus testibus. Unde etiā cōtra Bar. tenet Rud. ro. in. l. si nō speciali. C. de testa. ¶ Tertia qstio principalis est quādo testamentū ibi conditū habebat effectum vbiq; etiā quo ad bona alibi existētia. Bar. hic succesſiue nō struendi. ſ. cōpēdiose. versi. qd de cōsuetudine. & ibi Jo. an. in addi. in prin. Cy. & Bal. in. l. ñ. C. de testa. Joā. de imo. in. l. iij. ff. eo. & l. Jac. de are. Pet. & Cy. tenuerint q nō: & nisi sint seq Bar. in. l. ñ arrogator. in pe. col. & ibi plenius Bal ff. de adop. ibi. in repe. in. g. col. tamē communis sentētia est: q: vbiq; valeat & habeat effectū: quā opi. tenet Jac, but. Guil. Bar. & cō

43 44 42

munitet alij omnes hic & i locis p allegatis: tamē fundamēta doc. mihil valent. & disputādo de facili potest teneri pars cōtraria. Nam fundamenta doc. procedunt quādo ista valēt de ture cōmuni: nos loquimur quando valēt ex speciali statuto: vñ ius cōe facilius extenditur q̄ ius sin. l. cius militis. §. mili

45 tia missus. ff. ō test. mil. ¶ † Jtē fundamētū doctorū q actio competens ad fundum habet vbiq; vigorē: etiā nihil obstāt. Nam ratio est: q: actio non circunscribit locō. l. caius. in princ. ff. de leg. ii. ¶ Aliud fundamētū in quo doc. faciūt vbiq; fundamentum nihil concludit: q: etiam testamentū conditū Ale stio est an habebit effectū. Nā facilius hz quid effectū, phibēdi q̄ disponendi & sortiendi. gl. est in. l. sed & si possessori. §. fi. & si nō special. C. de test. nihil facit: cum nihil dicatur de bonis alibi existētibus. precipue vt dixi ibi, testamētū valebat de iure cōmuni. Similiter nihil facit. l. fi. C. de test. q: loquit in ipsis met rusticis: nō i alijs. ¶ Unde pro cōi sñia melⁱ⁹ tacit leg in

46 l. in hac. & ibi Bal. in. j. not. ad hoc no. & in. l. data. in fi. C. de do. † Ubi actus qui sortiť effectum in vno loco: ex statuto illi⁹ loci habet effectū vbiq;. Et ibi per hoc no. Bal. ad pñs propositum: q: testamētum conditum a foreñ Venetijs habebit effectum vbiq;. nisi dixeris q illi tex. loquuntur in insinuato. cum de solēnitas vbiq; est vniformis. l. sancimus. & ibi no. Bal. C. rie sm varias ꝯsuetudines locorum. ¶ Ad idē pro cōi pōt al legari. l. ppter litē. §. licet. ff. de exc. tut. vbi tutor legitime dat⁹ in vno territorio, administrat bona alibi existēria, nisi se excusset. Ad idē. l. magis puto. §. ne passim. ff. de re. eo. vbi decretus iudicis in vno loco attēdit ad bona alibi sita: sicut interdicto administrationis bonorum facta per iudicez in certo loco: extendit ad bona alibi sita. l. is cui bonis. ff. de verbo. obl. iūcta. l. iulia. ff. de cura. fur. Ad ista pōt respōdere vt pdixi: q: in omnib⁹ valebat actus de iure cōmuni: pter in decreto iudicis: vbi vertitur modicū preiudicii publici: cū possit si ledat restitur. l. diuiditur in quatuor partes. Jn prima gl. colligit aliud extra tex. ad qō. Jn secūda refert opinio. Bzo. Jn tertia respondet ad hunc tex. dupli. Jn quarta & vltima ponit veraz distinctionem. Secunda ibi: vñ ōnes Bzo in summa. Tertia ibi, verūta-

47 mē ad istā legē. Quartā & vltimā ibi, sed distingue. ¶ † Jn ea. gl. ibi, ne capiant vsure in quatuor: cōcilgs. vide gl de declaratē in auc. de eccle. ti. in pn. col. x. & gl. i aut. ad hec. C. de vsu. Nā in tētio gl. est q cū imperator: pcipiat observari que statuta sunt in quatuor: 2cilgs. s. niceno, constantinopolitano, ephesino, & calcedonēsi. de quib⁹ est tex. in. c. canones. xv. dist. & in illis cōcilijs nō sint prohibite vsure nisi ex cōcilio niceno in clericis. c. qñ. xlvij. dist. c. qñ. xiij. q. iij. ergo in alijs personis vsure nō sunt phibite. ¶ Jn ea gl. ad fi. habes ex tota gl. duo principa

d liter. Primū est: an vsure que sunt phibite de iure canonico⁹ &

e diuino⁶: & istud est indubitatū, etiā hodie sint phibite p ius

f ciuile? postq̄ imperium deuenit ad imperatores christianos & sic an sint correcti tituli. ff. & C. de vsu. Et licet gl. hic & in alijs locis p allegatis non clare finnet Jo. an. plenius in regula. peccatū in mercu. disputat & cōcludit qō sint permisse sm ius ciuile. ¶ Communiter cocludunt doct. hic Jac. bu. Bar. Bal. Sali. & Pan. de cast. q de mēte iuris ciuilis est: q: vsure pos

48 sint exerceri intra modū legitimū: sed nō fuit de ptāte? q: imperator cum sit inferior: nō potuit statuere contra legē dei. c. cum inferior. de maio. & obed. l. ille a quo. §. tempestiuū. ff. ad treb. l. nam & magistrat⁹. ff. de arbi. Hinc dicit Bal. hic. & iūcol. q cū vsure sint phibite in euangelio: vt habetur xcto Luce, & mutuū dātes nihil inde sperātes, q papa vel imperator nō possint vsuras pmittere: q: papa nō pōt dispēsare ℨ dispositionē euāgelij. c. literas. de rest. spo. & ultomin⁹ cōtates vl alij inferiores pncipes potuerūt statuere supvsuris pmittēdis.

49 † Et p hoc infert in specie Pan. de cast. hic nō valere statutū huius ciuitatis paduane quo cauet: qō si heredes marti sint in mora restituendi dotē vxori soluant ad rōnem octo pro cē tenario. Tu adde licet nō dicat q cōtrariū in terminis tenet Bal. q imo tale statutū valeat in. l. fi. §. preterea. C. de iure do. Uide que tradūtur p B. & alios in. l. in insulā. §. vsuras. ff. so. ma. & in. l. at q natura. §. nō tñ. ff. de neg. gest. & in 2silio qōincipit. Fräciscus vxoꝛ quādam nose Themacianā &c. Canon. in. c. saluberiter. de vsur. late Lud. ro. in 2ñ. cccc. xvij. qō quod inci. Jn casu proposite 2sultationis circa celeberrimorū doctorū 2silia, in scō dubio principali. in. ij. col. in ver. secūdo videndū nūquid rōne otis. Pe. ō anch. i 2ñ. cxxxvij. qō incipit, Jn. q. que vertit inter nobilē dominā. do. Alex. in con. lxj. in. ij. vol.

50 q incipit, Aiso, pcessu cause vertētis inter Joannē. ¶ † Se cundo

cūdo principaliter habes ex gl. retēto pro firmo q vsure omni iure sunt phibite, an aliquo casu possint peti. & glo. distinguit: aut petuntur vt lucra. & tūc sunt phibite: aut vt damnū & iter esse & tunc sunt pmisse. ¶ Circa primū mēbrū addit Pau. de ca. hic: q: imo ēt vsure: pūt licite peti aliqñ vt lucrū, si creditor erat mercator: cōsuetus lucrari ex pecunia posita in mercib⁹: & lucrū est vniuersaliter sm cōem cursum mercatorū. nā istō lucrū tanq̄ interesse licite pōt peti etiā in foro canonico. addē q idē firmat Pañ. in. c. cōquest⁹. & in. c. nauigāti. de vsu. Pe. de anc. in regula peccati venia. in. vij. q. ad fi. de reg. iur. in. vj & cle. i. §. sane. de vsu. Ly. in aut. ad hec. ī pe. q. & ibi latī⁹ Bal. C. de vsu. Bar. in. l. vnica. in. c. col. ī ver. venio ad vltimā partē. et ibi Bal. C. de sen. q̄ pro eo q̄ inter. Bal. in. l. nūmis ff. de l lit. iur. Jmo. in. l. in insulā. §. vsura. ff. sol. ma. & in. l. Paul⁹. la. i. ff. de solu. Lud. ro. in. l. ñ cōstāte. §. quoties. ff. sol ma. ¶ Limita q etiā adhuc aliud requirit: q talis mercator solitus lucrari habuit pre manib⁹ mercātiū de qua fuisset lucrat⁹ si pecuniā recepisset. ita egregie limitat Pau. de ca. in. l. iij. §. fine. ff. ō eo qō cer. loco. & est bon⁹ tex. in. l. quēadmodū. §. itē labeo. ff. ad. l. aq. quē ad hoc reputat sing. Lud. in sing. suis. ¶ Circa ſm mēbrū glo. q: qñ vsura petiť vt damnū seu interesse: licite petitur etiā in foro canonico. Adde gl. in. c. cōquestus. & ibi docto. de vsu. & tex. in. c. peruenit. cū glo. in verbo indemnē. de fideiuſ. et ziij. q. iij. c. quoniā multi. cōfirmo per quatuor. Primū est: qō marit⁹ licite petat vsuras dotis nō solute in tēpore: q: pe

51 tit tanq̄ dānum: hoc est propter onera matrimonij que sustinuit. c. salubriter. de vsu. & doct. in locis p allegatis in mēbro precedēti glo. Scō facit: q: venditor qui vendidit q̄ qua emptor percipit fructus: si pretiū non soluat in tpe: licite petit vsuras ppter fructⁿ. l. curabit. C. de actio. empt. l iul. ſ. si fructib⁹. ff. eo. Tertio qō volūt Jnn. & alij posse dī in. c. i. de vsur. qō si teneris mihi soluere pecuniā ad certū diē: & q: nō soluis capio ab alio tantūdē pecuniæ sub vsuris: tales vsuras licite

52 a te peto. † Quarto facit q de scholare decidit q habebat libros suos pignoratos sub vsuris: & vt dō recepisset a pse pecuniā & vellet libros luere: socij rogauit q talē pecuniā sibi mutuaret & qō pro eo vsuras solueret. Certe tales vsuras a socio licite petit. ita Arch. xiij. q. iij. c. vsura. Jo. cal. Pe. & anc. in regula peccatum. & Card. ſio. in. c. nauigāti. de vsur. Pe. de anc. in regula peccati venia in. ij. q. pen. ff. de reg. iur. in. vj. Sali. aut. ad hec. ī. xvj. q. C. de vsu. Lau. de rod. in repe. c. cōsulunt. de vsur. in. xxxiij. qō. j. ptis pncipalis. Juxta istā gl. Bal. & Ful. hic enumerat alios casus in qb⁹ vsure sunt⁹ pmisse quos plen⁹ ponit cano. c. cō

a questus. & in. c. saluberiter. de vsur. ¶ Ultra quos adde vnum sing. qō cōiter ponit in istis locis qñ princeps vel cōitas p ne cessitatib⁹ puta belli cogit subditos ad mutuādū ad rōnē sexdecim p cētenario: isto casu vsure licite capiunt. Alb. de rosa. i ru. C. de vsu. in. j. col. referēs ita audiuisse determinari in publica disputatiōe p quēdā gñalē magistrū heremitarū: & qō ita postea de facto obtinuit in collegio iudiciū bergomi: qb⁹ cō missa erat ista. q. ratio qi intētio & volūtas facit quē vsurariū. c. cōsuluit. de vsu. cū ergo coacte mutuēt ipsi nō pacisc̄nt de vsuris: sed ciuitas ordinat: ergo tales vsuras licite capiūt. nec per hoc sunt vsurarij: q: no. q: vsus quotidian⁹ est. ¶ Idem attēde dū ita gl. in fi. subdit q: ita obseruat in curia romana: circa hoc dicit solēne verbum Albe. de ro. in suo dictionario in xbo curia: q: nō debem⁹ dicere: ita obseruat curia romana. nisi illa obseruātia sit firmata cōstitutione apostolica: q: styl⁹

53 † curie est volubilis & mutat ad mutationē pōtificū & auditorū rote q faciles sunt in mutādis institutis predecessorum. allegat Jo. an. in. c. j. sup gl. iū. de elec. in. vi. dō enumerat post Cōpostelanū varios & cōtrarios ritus curie Romane in materia illius decretalis: qō teneas ex dō cordi & ita multū limita

54 chras qōnes. ¶ † Pria est: nunqd papa b posset dispensare

b sup vsuris ex igētēdis p indeos: & permittere principib⁹ Christianis qō in eorū territorijs tales indei mutuent sub vsuris. Et emissis scutib⁹: pro parte negatiua q papa dispensare non possit tria stringūt. ¶ Primo q: vsure sunt prohibite iure diuino. c. q: in oib⁹. c. sup eo. de vsu. xxiij. q. iij. c. plerique. itē sunt phibite ī Euāgelio: vt habet luce sexto. c. ibi: mutuū date nihil inde sperātes. Sed sic est qō papa nō pōt statuere ℨ ius

55 diuinū. c. literas. de resti. spo. † Item papa nō pōt statuere ℨ Euāgelū. xxxvi. dist. c. dandē. xlij. dist. c. sicut. extra de celeb. missa. c. cū marthe. Spe. in tit. de leg. §. nūc breuiter. in ℨñ. iij. q. inferior nō pōt derogare legi superioris. c. cū inferior. de maio. & obe. l. nā magistrat⁹. ff. de arbit. Ille a quo. §. tēpestiuum. & ibi Bal. l. nā magistrat⁹. ff. de arbit. Ille a quo. §. tēpestiuum. Jn. q. que vertit inter nobilē dominā. do. Alex. in con. lxj. in. ij. vol. est respondere in. c. sup eo. de vsu. vbi aperte dicit tex. q: papa nō potest dispēsare sup vsuris etiā p redimēda vita illi⁹ qui dispensationē querit. & d. Ant. de but. in j. no. & alij post eū no. q: contra prohibitum in nouo & veteri testō prout sunt vsure Papa dispensare nō pōt. Tertio facit tex. in cle. i. de vsur. vbi dānant omnia statuta & cōsuetudines quibus praestatur fauor ex actioni vsurarū. & p illū tex. do. Card. ſio. in. xv. q. 2. Jo. de imo. determinat in specie: q: rex aragonū non iuste accipit tributū a iudeis & sarracenis, eo q: permittit eis q in suo territorio vsuras exerceāt: q: incidit in excōicationē p illū tex. cū gl. in xbo si qs. & q̄ cēsura ista pcedit nō solū in Ethnicis sed etiā in iudeis: q: etiā iudei debent p principes Xpianos cogi ad restituēdū vsuras. c. post miserabilē. & c. quāto. de vsu. Jtē

a partē p plura tenet Jo. an. in regula pactū. m mercu. in verſic. iij. quere bat. & ea tenet do. Ant. de prato veteri inter cōsilia. d. Alex. in cōsi. xlv. in. iiij. vol. q̄ incip. paucis vtar. referēs q̄ dū legeret Senis ita cōsuluit magistratib⁹ illi⁹ populi. & qō idē pluries cōsuluit in ciuitate Bononie & ipse ep̄o cō cordiensi ibi dē legato apostolico: qui iudeis cōcesserat amplissimū privilegiū: p qō poterāt ibidē tute fenerari: & q̄ monuit eum q̄ p̄cauereret a iudicio dei: & post paucū tps fuit turpiter ex pulsus ex ciuitate Bononie. faciūt bū q̄ dicit Bald. hic in. iiij. col. & in aut. ad hec. in. ij. col. C. de vsu. & qō Papa vel Jmpator: pter bonū publicū (& hec xba bñ pondera) nō possunt permittere qō vsure exerceant: & p certo ista opinio est verior,

56 precipue p tex. d. c. sup eo. † & in dubijs opinionib⁹ tenenda est illa q̄ respicit fauorē. dē. l. sunt persone. ff. de reli. & sum. fu. c. ñ. de re in. & ista opinio semp mihi placuit. ¶ Cōtraria opinio fuit tenere Pe. de anch. cōsi. cclxiij. q̄ ici. xpianissime & illustrissime prīceps. vbi 2cludit q̄ ij prīceps t alis nō possit cōcedere ñ papa pōt dispensare: & quidē cū iudeis nā supra cue rei operā dat qui coercere vellet iudeos a peccato: q: iam dānati propter eorū perfidiā tolerādi sunt. c. qui frenera. glo. dist. & certe papa potest hoc dispensare: vt iudei vsuras exerceant: alīs necesse esset xpianos fenerari: & est cā vt maī⁹ scāda lū eniteť: q: nisi esset in ciuitatib⁹ qui egentib⁹ pecunias sub vsuris mutuaret, fierent furta latrocinia & similia. ergo propter

57 maius scādalū Papa ita dispensat. † Sicut tolerat meretrices in ciuitatib⁹: vt grauiora scādala euitent: iuxta glo. in. c. inter opera charitatis est subuenire egētib⁹. in glo. j. de spon. facit iij. dist. c. denicio. ly dicti. c. quā sancte. & p eo certo hec vī satis equa rō: q: respicit publicā vtilitatē & necessitatē: et per

a ¶ In qb⁹ vsure sunt pmisse. adde glo. summe. xxxv. q. iij. Hostien. in sum. tit. de vsu. in. §. annali quo casu. Jo. de ana. in. c. j. de vsur. in. xx. col. ver. ex predictis patet.

b ¶ Nunqd papa. Adde in ista materia optima cōsilia preceptoris mei. d. Alexā. de nouo. Vincen. et Ang. de castro. q̄ cōsilia sunt inserta a post pisanellā als appellatum supplemētū pisionelle. Pan. de cast. ꝯsi. eccl. vj. non videt expedire.

¶Quid si aliquis. adde Lau. de ro. in tra. vsu. questio. xi.

¶Infamia iuris. Adde Spec. ti. de teste. in. §. i. ver. itē excipit q̄ est infamis. Obcōsi. exci. inci. vi. so diligenter processu habito.

¶Cōfirmo. Add de qō Sziū tenet Jas. i. l. ij. §. si absens. ff. si ex nox. cau. agat. Pur.

¶Quinto limita q̄ si infamis examinetur faciet aliquod Jndiciū ex eoquod vult B. in l. maritus. ff. de questio. Et in terminis cause matrimonialis vult, Ulex. lib. ij. cons. xxiij. animaduersis col. ix. Sexto limita quādo p. duceretur ad p. bādū Jnnocentiam. ex eo vult Spe. tit. ō ingsi. §. j. ver. & gñaliter. Add qō vide i lib. de testi. p me facto. vij. q. i fi. Septimo limita dū mō. pbet q̄ tpe depositiōis habebat. p tali vt per Bar. in l. i. de testa. Et ita Ulex. lib. ij. cōsi. xxiij. i prin. collec. pen. Purp.

¶Jn causis ciuilib⁹. adde Abba. antiquum in c. testimoniū. de testi. & Bald. in xdargar. in verbo. infamis. sed non in causa criminali: vt p doc. in. d. c. testimonium.

¶Jngratitudinē. Adde Jas. in rep. l. admonēdi. col. xxxix. ff. de iureiur. Fely. late in. c. licet. viij. no. de pba. Purp.

¶Jndiciū. adō Ulex. lib. iij. 9si. xxv. col. ij. purp.

¶Femina. gl in xbo. nā femina. i. c. fo⁹. de xp. fig. Hosti. in summa tit. de teste. §. qs b possit esse testis. doct. in. c. literas de resti. Spolia.

Pan. de ca. nō dicat q̄ idē ante eū tenet Bal. in. d. l. vnica, in iij. q. 2 in. l. cū allegas. i pe. col. in ix. x. opp. C. de vsu. fruc. nisi pena adiceretur per diuumerationem tēporis. 2 hoc vltimū etiā tenet Bar. in. l. cū stipulati. in fi. ff. de ver. ob. Bal. in. l. rogasti. §. si tibi. ff. si cer. pe. Jnn in. c. cuā. de penis. Adde etiam glo. in aut. de eccle. tit. in prin. in glo. magna, ad fi. coll. ix. ¶Tu tene opi. Bar. per eiⁿ fundamētū. 2 per tex. in. d. l. vnica. in fi. in ver. vel legibus interdictum. attento q̄ die quelibet vsura est iure interdicta. idē tenet Ang in. d. l. vnica. i vtraq; lect. 2 Raph. cū. in. d. l. ij. 2 in. l. iij. §. fin. ff. de ann. leg. Lud. ro. in. l. stipulatio ista. §. alteri. 2 ibi do. Ulex. i pe. co. ff. de ver. ob. Et p hoc dicit Ja. de. bu. in. d. l. iij. §. fi. se ꝙsuluisse 2 obtinuisse i ciuitate Papie: oū testator legasset vni. c. ducatos. 2 si eos nō daret q̄s̄q differret soluere: teneret soluere heres sex saccos frumēti singulo anno: 2 iam plures anni preteriti erāt q̄ ille legatari⁹ nō poterat petere quātitatē frumēti: q̄ erat vsura. sed solū sortē principalē. Ad predicta etiā adde q̄ ꝙsuluit do. Fran. de are. in ꝙsi. clij. q̄ incipit viso themate ad me trāsmisso. cū testator in testamēto vni legasset quingētos aureos: deinde ordinasset q̄ eius executores soluerēt: q̄ si nō possent aut minus cōmode soluerēt omni anno. gl. ducatos vsq; eque summā principalē soluerēt: hec dispositio nō valet: q̄ est vsuraria. Adde etiā Bal. in rub. C. de vsur. 2 fru. leg. ¶Hec ob. fundamētū Pau. de cast. q̄ non sit proprie vsura sed relictū. no. plene per. d. Lyncam. C. ō his que pe. no. quia procederet q̄n legata esset res in specie: vel aliquod factū: sed q̄n relinquitur quātitas pecunie pena que adiicit est vsura, vt no. doc. m. l. stipulatio ista. §. alte
61 ri. ff. ō ver. ob. Bar. in. l. cū seruus. ff. de cōdi. 2 demō. ¶†Tertio quero quid de pecunia que percipit ex redditu mōtis Florentie vel Genue: vel ex imprestitis ciuitatis Venetiarū, an talis reddit⁹ sit licit⁹. Bal. hic in. v. col. cōcludit q̄ sic. 2 in. l. j. munitui. ff. si cer. pet. 2 in. l. hac edictali. §. his illud. C. de secū. nup. Jmo. in. l. si marit⁹. ij. ff. sol. ma. Pau. de ca. in cōsi. xix. q̄ incipit, ꝑsens dubiū. 2 in ꝙsi. declx xxiij. cano. in. c. i ciuitate. de vsu. 2 plene Lan. de rodul. de so. in solenni repe. c. cōsuluit. de
62 vsur. in. iij. parte. prin. i. q. ¶†Quarto quero q̄d de liuellis q quotidie emunt, an sint licita, an sit vsura. puta do tibi mille ducatos: 2 tu soluis nomine liuelli ō aliquo predio q̄nquaginta vl sexaginta in anno an sit vsura: tāgit Bal. in. c. j. in vlt. col. si de feu. vas. ab aliquo iter. fuerit. vbi dicit illū tex. facere: q̄ nō tamē refert quosdā tenere q̄ sit vsura: 2 propterea ꝙsuluit q̄ illa pecunia ordinet ad emptionē predij: vnde dubitat an hoc modo illaquearet animas: 2 aliter nō firmat. Idem Bal. in. l. vnica. in. iij. q. C. de his que pe. no. vbi plenius tāgit: 2 tandez concludit: q̄ est licitus attēto q̄ de cōsuetudine frequētatur etiā per bonos mercatores 2 graues viros. per glo. in. l. ij. §. j. ff. de eo q̄ cer. loco. de qua gōne vide etiā Jo. an. in. c. in ciuita
63 te. de vsur. 2 in addi. Spe. in ti. de vsur. sup ru. ¶†Quinto q̄ ro: quid si aliqs⁹ p certa quātitate pecunie emit magnos reditus fundi: sed p. o vita sua tantū: vel dedit monasterio quingētos ducatos vt alaſ toto tēpore vite ſue, an talis ꝓtract⁹ sit licitus. cōiter ꝓcludit q̄ sic: propter incertitudinē quātū viuere debeat ſm Cy. 2 Bal. in. l. si pater puelle. per illū tex. C. ō inof. testa. Cy. 2 Bal. in. l. si ea pactiōe. 2 ibi Ang. 2 Sali. C. de vsur. Jnn. in. d. c. in ciuitate. Jo. an. in tit. de vsu. sup ru. Lan. de rodul. in. d. c. cōsuluit in. ij. parte. in q. xv. Pau. de cast. 2 d. Ulex. in. l. de fideicōmisso. C. de trāſac. Lud. ro. incōſi. cccc xxij. q̄
64 qō inci. p plenior⁹ discussiōe. i. iij. dubio. ¶†Sexto 2 vltimo quero, an cābia mercatoꝝ sint licita. cōclude q̄ sic: q̄n nō excedunt cōem cōsuetudinē f⁹ Bal. in rub. C. de cōstit. pec. in. l. gl. in. l. iij. 2 ibi clarius Bal. 2 Sali. C. de exerci. Bal. in. d. l. iij. in prin. C. ō vsu. rei iudi. 2 in. c. j. in. v. col. de pl⁹ petitio. 2 i q̄ō. per eū dispnt ata que incipit: statuto cauet q̄ō generator. in prin. Sal. late in aut. ad hec. in. xj. q. C. ō vsu. Cano. in. d. c. in ciuita. te. Arch. xiij. q. iij. c. j. Lan. de rod. in. d. c. ꝙsulnit. in. §. parte. q. xxxvi. 2 seq. 2 i iij. pte. q. j. Jo. ō ana. i. c. nauigāti. ō vsu. Jo. an. in cōſ. xi. posito sub ti. de vsu. do. Alle. in cōſi. lxj. li. ij. q̄ incipit viso ꝓcessu cause vertētis inter Jo. in vlt. col. ¶Capio glo. super verbo. diuina: quā diuide i quatuor partes. Jn. j. declarat tex. Jn. §. infert ex tex. Jn. iij. opponit 2 quadrupliciter soluit. tene pmā solutionē que vera est. Jn quarta 2 vltia ponit vnū dictū. Scō 4 ibi. 2 q̄ dicit. Tertia ibi. q̄ lex inter eos. Quarta 2 vltia est ibi, hodie vero ōes. ¶Pro clara intelligētia secūde
65 partis: faciam⁹ duos casus principales. †Primus est de infame infamia iuris⁹ mū quid possit esse testis, 2 cōclude regulariter q̄ nō, f⁹ gl. 2 Bar. 2 alios hic. 2 in. l. cassi⁹. ff. de sena. 2 est tex. in c. preterea. de test. cog. 2 in. c. testimoniū. 2 in. c. l⁹ ex quadā. de testi. adeo q̄ nec inducit⁹ facere. f⁹ Bal. in rub. extra eo. de sum. tri. in vl. col. ¶Fallit q̄n deponeret i causis grauiorib⁹: vt in crimine heresis, lacrilegij, lese maiestatis, fraudatice lsus, fraudem annone: 2 in crimine simonie ſm Jo. an. d. Ant. de but. et Pan. in. c. fi. de testi. Spe. in tit. de accu. §. j. in fi. ¶Scō fallit q̄n deponit de facto suo ꝓprio: hoc est de eo q̄ ipse fecit. ita sing. Pau. de ca. i. j. ij. §. si absens. p gl. ibi. ff. si ex nox. cau. aga.
66 2 ibidē sing. sequit do. Ulex. ¶†Cōfirmo. c nā licet al⁹ vn⁹ c solus testis in quacūq; dignitate sit cōstitutus: tamē nō plene pbat. l. iurisiurādi. C. de testi. c. cū a nobis. 2. c. licet vniuersis. cū sim. extra eo. ti. f. de testi. istud procedit quādo deponit de facto alieno q̄ ipse vidit vel audiuit: sed q̄n deponit de eo q̄ ipse fecit 2 cōsequēter de facto suo ꝓprio: tunc vn⁹ solus testis plene pbat. ita tenet Pau. de ca. in. l. q̄cūq; in vlti. col. C. de ser. fug. 2 in. l. seruos. C. de testi. 2 in cōſi. cccxxix. q̄ incip. visa petitiōe predicta. in. i. col. ad fi. in cōſi. cccxliij. q̄ incip. visis actis 2 actitatis. ad fi. in q̄b⁹ locis dicit Pau. de cast. q̄ lz nō ſueniat tactū: tū semper putauit ita esse veritatē: q̄ si plene credit dicto vnius serui deponentis de facto ꝓprio. l. quero. ſ. fi. ff. de edi. edic. multo forti⁹ debet credi dicto vni⁹ liberi deponētis de facto suo. nec obstat q̄ō ibi tex. dicit de tormētis: q̄ pcedit ꝓpter vtilitatē persone: q̄ est seruus. 2 lz Pau. de ca. nō dicat: idem añ eū tenet Sali. in. l. si quis decu. in. iij. opp. per illū tex. C. de falsis. tamē reprobat do. Ulez. in. d. l. ij.
67 §. si absens. ¶†Tertio limita ſm Bart. 2 doc. hic. 2 in locis prealleg. in subsidiū. 2 cū tormētis vi les sint persone. l. serui respōso. ff. de testi. l. q̄ro. §. fi. ff. de edi. edic. 2 q̄ dicant iste viles persone q̄ to: queri debeāt, declarat Bart. in. l. ex libero. ff. de qōni. ¶Quarto fallit q̄n iste infamis esset rogat⁹ ab vtraq; parte ex ſpontibus in testē: tunc censet eius fides approbata. gl. est no. in. §. licere. in verb. felicissima. in aut. de test. colū. vij. quā sequit Bal. in. l. parētes. C. eo. 2 eā reputat sing. 2 non reperi alibi. Bal. in. c. ij. de testi. 2 Bald. 2 Jmo. in. l. ad testi. §. cōditionē. ff. de testa. de cui⁹ veritate 2 quō ꝓcedat vide i addi. Spe. in ti. de instru. edi. in rub. in. vj. col. 2 p. d. Ant. de but. d 2 Jmo. in. c. ex literis. de transac. ¶Scōs casus est de infame infamia facti. 2 istō dimde i duos. ¶Prim⁹ est i casus ciuilib⁹ e: 2 tales testes ifames ifamia facti admittunt: lz eis diminuat de fide ſm glo. in. l. iij. §. dne aūt cause. ff. ad carbo. Bar. 2 doc. hic. 2 in. d. l. cassi⁹. 2 Bal. in rub. extra eo. i. v. col. 2 ideo vbi regrerent testes oī exceptiōe maiores: isti nō admitterent ſm Bal. i. l. optimā. i. de Jhē. 2 cōmit. stipu. Cy. 2 Bal. f in. d. q accusare. C. de edē. fallit q̄ ad pbādū ingratitudinē. c. j. in ver. itegre opiniōis. 2 ibi Bal. ad hoc no. in ti. quot testes sint necessa. ad pbā. feu. ingra. in vſi. feu. 2 illū tex. ad hoc reputat sing. Lud. Ro. i cōſi. cccxliij. q̄ incipit: dubitatio est magna. facit q̄ no. Bal. in. l. ſi. p illū tex. i fi. C. de secū. nup. q̄ vbi agit de pba. ingratitudinis nō deferē inramētū i supplementum pbatiōis. Sequit Lu. Ro. in cōmē. l. admonēdi. i. xxvi. col. ff. de iureiu. ¶Scō fallit 3 Cardinalē. c. presul. in fi. q. v. ¶Tertio fallit illud q̄ gl. 2 doc. volūt. q̄ testis ifamis ifamia facti bñ admittit⁹, sed aliquid diminuit de fide q̄ habēt cōtestē multū note 2 spectate fidei tūc eius defect⁹ supplere⁊ per cōtestē. ita no. Bal. Ang. 2 Mod. in. l. si quis ex argentariis. §. cogenf. per illū tex. ff. de eden. Bal. in. l. j. in. ij. col. C. de test. Sal. in. l. in bone fidei. C. de reb. cred. Lud. Ro. in ꝙsi. cccc. q̄ incipit in casu ꝓpositē cōsultationis breuiter dictū Frac. in vlti. col. d. Ulez. in cōſi. lxvj. in. ij. vol. q̄ incipit, viso ꝓcessu
68 cause vertētis inter Ant. ¶†Alij⁹ casus est in criminalibus in q̄b⁹ testes infames infamia facti nō admittunt⁹ per regulā l. sciant cuncti. C. de probat. 2 ideo in criminalibus meretrix non admittit⁹ ad testificandū ſm do. Ulez. i cōſi. xi. in. j. vol. q̄ incip. circa primū dubiū quo querit⁹ an aliquis testis. extēdē: idē esset in causa mixta vt patet i. c. ex parte. de test. ¶Scōo extende vt idē sit in causa ciuili ardua: q̄ equiparat criminali. c. licet cām. versi. quidā vero. de proba. quē ad hoc ibi not. Bal. in. vij. col. 2 dicit q̄ nō reperit melior⁹ tex. in iure. 2 eū ad hoc reputat sing. Bal. in. c. ad nostrā. de pba. 2 q̄ idē sit in cā ciuili ardua q̄ in criminalitenet Bald. hic in. vj. col. in. v. opp. facit. l. ꝓpter litē. ff. de excu. tut. no. Bar. post gl. in. l. admonēdi. in pe. col. ff. de iureiu. limita duob. mod. ¶Dico q̄ in criminalib⁹, licet testis infamis infamia facti nō ꝓbet: tū facit indiciū g ſm Old. Bal. 2 Sali. 2 Ful. hic. 2 Bar. i. l. j. §. q̄ō ni. ff. de qōni. ¶Scōo fallit in subsidiū ſm Bar. 2 doc. hic. 2
69 in. d. l. cassi⁹. †Cōfirmo p tria. ¶Prio p filē de minore. xvij. annis q̄ in criminalib⁹ admittit⁹ in testimoniū: q̄si alij testes haberi nō possunt ſm gl. 2 Albe. in. l. in testimoniū. ff. de test. sequit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teste. §. j. ver. itē excipit q̄ 70 est impubes. Scōo simile facit † de femina h q̄ etiā in criminalibus in subsidiū admittit ſm Jo. an. ibi, 2 vtrūq; sequitur
71 do. Ulez. i cōſi. clxvj. q̄ incī. animadner. i. ij. col. li. ij. ¶†Tertio facit: q̄ō licet alias socius criminis nō admittatur in testem. l. quoniam. C. de testa. l. fin. in fi. C. de accu. c. j. de confi. c.

venies. de test. ¶Fallit in subsidiū q̄n crimē p alios pbari nō pōt. pbat tex. no. in. c. fi. de testi. cog. d. Anto. 2 alij in. c. q̄si. de
72 testi. Bal. in. l. q̄n liber. C. eo. d. Frā. de are. in cōſi. xi. ¶†Limita ista nullū signāter vt pcedāt q̄n ex natura negotij veri similiter haberi 2 actu plures iteruenire nō potuerūt: al⁹ secus: q̄ licet ex accidēti cōtingat q̄ alij testes nō fuerūt ꝑsentes in potētia verisimiliter plures inuenire potuerūt 2 tūc nō
a dicunt in subsidiū posse admitti. a. ita egregie limitat. d. Ant. de butr. in. c. tertio loco. p gl. ibi. de pba. 2 in cōſi. suo q̄ incip. q. nostra dubia vulgari habet. Pan. in. c. fin. in. ij. no. de testi. cogen. d. Ulez. in consi. lxiij. quod incip. viso themate et duo-
b bꝰ b. Et per ista cum laude Dei sit impositus finis huic. l.

Jason Padue legem.

¶Sequitur Rub. de sum. tri. 2 fide catho. cum. l. cūctos populos, secundum secundam lectu.

¶De summa trini. 2 fide catholi. Rubrica.

¶Super hac rubrica nihil scribo, q: dictū fuit in quinterno precedenti, 2 frustratorium esset ibidē scripta denuo hic repete re. Jason ZDaynus iuris vtriusq; doctor: legēs istā primam partē. C. in hac inclyta 2 felicissima Ticinēn academia. Anno salutis dominice. ꝛ̄d. cccc lxxxij. die. v. Nouembris.

1 ☞ Relativum quis, vel qui, quando stat restrictiue: 2 quādo ampliative. 8.
2 Jmperator: de iure est dominus vniuersalis totius mundi.
8 Leges imperatoꝝ ligāt etiā illos qui de facto nō recognoscunt imperatorem.
9 Jmperium processit a Deo.
10 Tempore constantini imperatoris: vandali nondū erāt subiecti imperatori: sed postea eos subiugauit imperator.
11 Rex Francie non subest imperatori.
12 Clementia est rex peculiaris. 2 ppria imperatoꝝ. 2 principū.
13 Verbū, volo regulariter nō disponit, nec in vltimis voluntatibus, nec in contractibus. 24.
25 Jmperator: appellatur religiosissimus.
26 Eodem delicto an quis possit puniri duplici pena.
27 An de iure ciuili sint prohibite vsure. 28.
29 An testator: possit in testamēto licite pmittere vsuras, adeo quod effectualiter debeantur de iure canonico:
32 Testator: potest adūere heredi in testa. quancūq; pēnā voluerit, 2 nō dicetur vsura: sed relictum nomine pene: nisi pena adiceretur per diuumerationem temporum. 31.
33 Papa an possit dispensare super vsuris exercēdis p iudeos: 2 permittere quod licitum sit principibus christianis tenere indeos in suis ciuitatibus qui mutuēt ad vsuras. 35. 2. 37.
33 Non valeret dispensatio super vsuris: etiam si concedat pro re dimendis captiuis.
34 Judeis 2 saracenis prohibitū est accipere vsuras a Xpianis.
36 Tolerabile est bonū q̄ ex aliquo malo descendit.
37 Valet statutum Laicorū, quod inter qui mutuant sub leuib⁹ vsuris habeantur pro ciuibus.
38 An valeat statutum quod in causa dotis marito mortuo si heres negligens sit in restituēdo dotē: teneatur soluere ad rationem decem pro centenario.
39 Lambia mercatorum licita sunt.
40 Pecunia que percipitur ex reditu montis Sanne, vel Florentie licite percipitur.
41 Alu liuelli sint liciti.
42 Si quis dat fundum ecclesie, vt quoad viuat teneatur eum elere, an talis contractus sit licitus.
43 Jnfamis infamia iuris: non potest esse testis. 46.
44 Quid sit infamia facti.
45 Contentus aliquo delicto actione non famosa descēdēte tamen ex delicto est infamis infamia facti.
46 Jnfamis infamia iuris nō potest esse testis, nisi in certis casibus. 47.
48 Quedā sunt cause ciuiles, q̄dā criminales, 2 quedā mixte.
49 Minor. 25. annis nō admittitur in testem, nisi in subsidiū: idem est in femina.
50 In subsidium admittuntur testes qui alias nō admitterent. ut p probent, sed vt solum indicium faciant.
51 In criminalibus infames de facto admittūtur in subsidiū.
52 Jnfamies de facto nō admittunt⁹ vbi requiritur quod testes sint omni exceptione maiores.
53 Licet infamis de facto credatur, tamen diminuitur de fide.
54 Mere rus an possit esse testis in criminalibus.
55 Statuta ciuitatum non ligant forenses.
56 In respicientibus ordinationē, 2 solēnitatē cōtractus, debet attendi statutum loci in quo contractus celebratur.
57 In respicientibus ordinē iudiciorū: semper attendendū est statutum illius loci in quo iudicium agitur.
58 De iure communi instrumenta notariorum nō habent paratam executionem.
59 In his que respiciunt executionē, 2 condemnationem super naturam contractus: attenditur statutum loci in quo iudicium agitur.
60 In dote restituenda vel lucranda attēdimus statutū in quo a maritus habet domiciliū, non in quo celebratus est contractus. 61. 65.
66 In his q̄ veniunt propter naturā ex aliqua mora vel negligentia, attendi debet statutum loci in quo debet fieri solutio.
67 An statuta ligent forenses in delictis.
68 Statutū punies q̄ est de iure cōi, prohibitū ligat forenses.
69 Bonum est argu. de contractibus ad delicta.
70 In criminalibus q̄ opiniones doc. sunt varie, debem⁹ sequi b il'am que imponit minorem penam.
71 Ala in vltimis volūtatibus statutū cōprehendat forenses.
72 Quod in testa. requirantur septem testes fuit inductū ratione falsitatis euitande.
73 Si leg reprobat cōsuetudinem, intelligitur reprobare tā preteritam, quam futuram. 74.
75 Exceptio debet esse de contentis sub regula.
76 Hec verba nullo modo, quid importent. 77.
78 Quando lex prohibet, siue procedat vltra annullando, siue non, semper actus est nullus.
79 Consuetudo vel statutū si sint inducta de cōsensu expresso imperatoris valent. 80.
81 Jmperator: potest tollere ea que sunt iuris ciuilis, nō autem que sunt iuris gentium sine causa.
82 Nō posset statutū inducere. q̄ valeat testimū cōra vno teste.
83 Testamentum dicitur esse voluntarie iurisdictionis.
84 Bonum est argumentum de contractibus ad vltimas voluntates. 2 com. 2 a.
85 Statutum disponēs circa ea q̄ sunt voluntarie iurisdictionis, comprehendit forenses. 88.
86 Statutum habitans vel non habitans personas nō comprehendit forenses. 87.
89 Testamenti factio est de iure gentium, 2 non de iure ciuili.
90 Statutum vel consuetudo comprehēdit forenses circa testa. factionem.
91 Quis nō pōt decedere pro parte testat⁹ 2 p parte intestatus.
92 Actio competēs pro fundo potest alibi intentari: 2 acta facta in vna ciuitate faciunt fidem vbiq;.
93 Actus qui sortitur vires in vno loco propter statutum illius loci: habet etiam vires in toto mundo.
94 †Dator datus in vno territorio extenditur ad bona vbicūq; existentia.
95 Interdicto administrationis facta alicui tanquā prodigo in vna ciuitate extenditur ad bona vbiq; sita.
96 Decretum iudicis super alienatione rerum immobiliū minoris, extenditur ad bona sita in quocūq; territorio.

a ☞ Facit quod vult Ulez. i. post Bar. in. l. admonēdi. col. ij. ꝛ̄. ad fiverem. q. fallit de iureiur. Purpura.

¶Sublimita secundo vt euidenter tatur cum tormētis. Ulez. in. l. ex libero. ff. de questio.

¶Cūctos. Ista lex erit subtilis 2 vtilis 2 repetibilis multum. dicunt Cy. 2 Ulb. q̄ ista lex: q̄ fuit prima filia q̄ venit ad nuptias: amplā dotē in materia sortita est. tū Bald. in. l. falsus. in vltimis verbis. C. de fur. dicit. q̄ alij⁹ legib⁹ non dz c subtrahi sua dos. 2 ita obseruabo in hac. l. in qua nihil attingā q̄ nō sit de ꝓpria dote hui⁹. l. ¶Diuide istā. l. i. tres ptes principales vt facit gl. j. Rursus pria ps principalis subdividit ſm Bar. 2 alios i duas. vide Bar. Rursus tertia ps pōt subtiliter subdiuidi in tres particulas. put facit Bart. in. iij. co. ad finē. 2 summa vt p Bar. casum etiā nō expedit figurare: q̄ litera plana est. ¶No. primo ibi: cūctos pplos quos: q̄ d hoc relatiuū quos, adhcit illi vniuersali cūctos sine copula: 2
1 nos habem⁹ istā regulā † q̄ q̄si post qualitatē subiicit relatiuū q⁹ vel q c sine copula: stat restrictiue 2 restringit illā vniuersalitatē. Si aūt relatiuū ponat cū copula, tūc stat ampliative 2 augmētatiue. tex. habetis no. cū exemplo in. l. ea tū adiectio. cū. l. precedēti. q̄ incipit: hoc legatū. ff. de leg. iij. ergo cū illō relatiuū quos: hic ponat sine copula: dz stare restrictiue: ergo denotat q̄ aliq populi nō subsint imperio 2 q nō regunt legib⁹.
2 imperatoris. † Istud aūt ꝓsupposituꝫ est falsum. Nā: imperator
d de iure est dñs vtis totī mūdi: vt ōt. exposse i. l. de pecatio. ff. ad. l. rho. de iac. ¶Pro sol. isti⁹ 3tij adducendū. ē fm bar. 2 doc. hic, q̄ sit natura isti⁹ relatiui q⁹ vel qui, an stet restrictiue

Universidad de Sevilla

vel ampliatiue.dicũt Ly.Bar.ꝛ doc.hic.ꝛ Bart.in.l.omnes populi.ĩ pe.col.ff.de iusti.ꝛ iur.ꝛ in.o.l.ea tñ adiectio.ꝛ Ang. de acc.in.ſ.ius⁹ aũc ciuile.in pri.inſti.de iu.na.gẽ.ꝛ.cini.ꝛ vide Bar.p te q clare loquit:ꝛ subdit Ly.q putat q leges imperatoꝛis nõ liget populos qui de facto nõ recognoſcũt iperatoꝛe duob⁹ fundamẽtis:forte dicã.ſ. ¶Pro clara itelligẽtia ꝛ emologatiõe tria breuiter examinãda occurrũt,ĩ qb⁹ breuiter abſolutis remanebit pſens materia expedita.Primũ eſt de natura iſti⁹ relatiui qs vel qui.Scõm erit nunqd leges ligẽt nõ recognoſcẽtes iperatoꝛe.Tertiũ ꝛ vltimũ erit:nunqd impatoꝛ de iure ſit dñs toti⁹ mũdi:ita qõ ō iure nulli ſint exẽpti ab iperio. ¶Circa primũ de relatiuo qs vel qui,an et qñ reſtringat vniuerſitatẽ precedẽtẽ an vero augeat.Ego ponã regulã ꝛ fallẽtias relatiuoꝛũ.ꝛ ſic pcipies iſtã materiã.† Regula eſt infallibilis:q qñ relatiuũ ponit ſine copula:tũc iſtud relatiuũ ſtat reſtrictiue:ꝛ reſtringit ꝛ limitat qualitatẽ pcedẽtẽ.o.l.ea tñ adiectio.Amplia iſtã regulã vt relatiuũ poſitũ ſine copula nõ ſolũ reſtringat añcedẽs gñale pcedẽs ĩ quãtitate,ſz etiã ĩ tpe.tex.habetis no.ꝛ ibi Bar.in.l.a filio.ℊ.teſta.ff. de ali.lega. ¶Iſta rla fallit ſm Bar.ꝛ doc.hic.ꝛ doc.in locis ꝑal.qñ p relatiuũ adĩcit q̃dã certa qualitas:que naturaliter meſt cuicũq; cõtẽto in genere pcedẽti:tũc nõ ſtat reſtrictiue: ſed declaratiue. ¶Scõo ego limito q̃ relatiuũ quis vel q poſitũ ſine copula reſtringat:eſt verũ q reſtringit ſolũ illud añcedens ad q̃ principalr refertur:ꝛ nõ alia:tex.habetis no.ꝛ exẽplũ in.o.l.a filio.ℊ.ſi.ꝛ ibi Bart.ff.de ali.leg.ita etiã dicit bar. in.l.ſi qs legauerit.p illũ tex.ff.de aur.ꝛ arg.leg.in ℨtiũ habetis terribilẽ tex.ꝛ durum eſt rodi.in.l.heres.ℊ.vꝓxti.ꝛ ibi bar. ꝛ ſcribẽtes.ff.de leg.iĥ.ꝛ tñ vide Bar.aliter dicẽtẽ in.l.cũ filiofa.in prin.ff.de leg.j. ¶Tertio limito ſing.ex eo qõ pulchre decidit Bal.in rub.C.de Jhẽ.emp.in.xxiĥ q vbi queritur.pone † ego vendo tibi tale pdiũ qõ eſt iugerũ.xx.iſtud iugerum.xx.vel plurium,an veniat totũ:an ſtet reſtrictiue:ꝛ qõ,eſt ſine copula:deberet ſtare reſtrictiue:pone q iſtũ pdiũ ſit iugerũ.xxv.vel plurium,an veniat totũ:an ſtet reſtrictiue:ꝛ intelligãt tñ de.xx.iugeribus.Finaliter Bald.ibi diſputat ad partes arguit,ꝛ poſtea cõcludit ſi poſſeſſio vẽdit principali⁹ p numerũ perticarũ:q; mercatus ſum tantũ pro ſingula ptica: tũc qõ plus eſt:nõ dicit mihi vẽdere:ſed ĩ vẽdo ſub vniuerſitate tũc nõ ſtat reſtrictiue:ꝛ dicit ibi Bal.q Joã.an.in addi. Spe.ĩ ti.de emp.ꝛ ven.ſub rub ita determinat,ꝛ allegat pcedẽtẽ ſuũ Mar.ſil.ita tenere.Adde etiã Sal.i.l.ĥ.C.de Jhẽ. emp.ꝛ vide tex.in princ.in.i.iul.ℊ.ſi titius.ꝛ ibi Barto.ponit eãdẽ doctrinã.ff.de act.emp.ꝛ Pau.de ca.no.in.l.ſi ſeruũ.ℊ.ſi. in.e.ti.ff.de act.emp.Car.Pe.de anch.Jmo.ꝛ Pa.in.c.pertuas.de don.ꝛ Bal.in.l.j.in.tiũ,opp.C.de peri.ꝛ cõmo.rei vẽ. Pau.de lea.ĩ cõmẽ.c.ſi vẽditor.ĩ pe.col.de emp.ꝛ vẽd.ꝛ do. Alex.imo.in ꝑſi.ꝛĥ in.ℊ.vol.incip.vſo ꝓceſſu cauſe vertẽtis inter Marcũ.in.viĥ.col. ¶Quarto ego limito doctri.cõem qõ relatiuũ ſine copula reſtrigit ꝛ limitat añcedẽs,qõ pcedit:eſt verũ qñ illud antecedẽs ponit principaliter:ſec⁹ ſi ponat exceptiue:tũc relatiuũ ſine copula non reſtringit añcedẽs immediate pcedẽs q̃ ſtat exceptiue:ſed reſtringit aliõ remotũ qõ ſtat principaliter.tex.habetis.ꝛ exemplũ in.l.nã qõ liquide.ℊ.ſin.ꝛ ibi Bar.mꝛtũ mirat de illo tex.ff.de penu leg.

a ¶Imperiũ pro ceſſit a do.Adõ tex.in.c. ℊſitum. ꝛ xiĥ.q.iĩ. gl.in verb. diuinit⁹.in c.ſi imperatoꝛ.ℨ. ꝛ cxvi.di. gl.ĩ ẋb. ad oſino.in.c.pro humani. de homi.li.vj.gl.in verbo.in.l.digna vox.C.de legib⁹, ſpec.in pr.ℊ.cete rũ. doc.ĩ.c.ſolite. de maio.ꝛ obed. Oldr. ꝑſil.lxxiĝ. inci. cõſuevit dubitari. Petr. de anc. cõſi.cccxi.incip.tres oñ magnifici. et habeſ originaliter Jo. ix.c. nõ haberes in me poteſtatez niſi data eſſet de ſup:tranſumptiue habentur iſta verba p text.augu.c.mouet te.in ℊ.ãtẽ chriſtus pilato.xxiĥ.qõ.j.ꝛ text.auguſt.in.c. qo culpaſ.xxiĥ. q.i.ꝛ de iſta materia eſt extranea gans Bonifacij viĥ. que incipit nam ſanctam.

5 6

7 tatiue. ¶†Unũ no.q qñ pcedũt mꝛta añcedẽtia de ſubõcĩ relatiuũ qs vel q cũ aliqua qualitate:ſz relatiuũ poſſit adoĩa referri ſm grãmaticã:tñ ſi p relatiuũ importatur aliqua qualitas q̃ nõ cõgruit cuilibet antecedẽti:certe illud relatiuũ quis vel q nõ facit relationẽ ad oĩa añcedentia ad que referri põt:ſed ad illa tantũ quib⁹ illa qualitas cõgruit. Iſtã regulã pulchre colligit Do.de ſanc.gemi.in.c.ĥ.per glo.ibi ſup verb. ex quibus.de elec.in.vi.ꝛ iſtud dicit eſſe valde no.p̃o ſtatutis:allegat etiã Arch.viĥ.q.j.in.c.verũ. ¶Sexto p̃o limitatiõe doc.cõis no.q relatiuũ ſine copula reſtringit añcedẽs q̃ pcedit:eſt verũ qñ illud antecedẽs ponit principaliter:ſec⁹ ſi ponat exceptiue:tũc relatiuũ ſine copula non reſtringit añcedẽs immediate pcedẽs q̃ ſtat exceptiue:ſed reſtringit aliõ remotũ qõ ſtat principaliter.tex.habetis.ꝛ exemplũ in.l.nã qõ liquide.ℊ.ſin.ꝛ ibi Bar.mꝛtũ mirat de illo tex.ff.de penu leg.

8 ¶Scõa cõcluſio eſt † q leges impatoꝛie ligãt etiã illos qui de facto nõ recognoſcũt imperatoꝛẽ.ita dicit Bar.ℨ Ly.motus ſola ſua autoꝛitate:aliud nõ allegat:p Ly.vꝰ facere text. in.l.ĥ.C.de incest.nup.Teneo opi.Bart.quã etiã tenet Sali. hic in.ĥ.col.ꝛ p̃o ea allego tex.expreſſum in.l.i.in princ.C.de cõdu.ꝛ procu.pred.ſiſca.lib.xi.dũ tex.dicit expreſſe:q legũ oꝛdine qb⁹ ſiliter omne hoim genus tenet. ¶Tertia ꝛ vltima cõcluſio eſt:q impatoꝛ de iure eſt dñs toti⁹ mũdi.Ly.Bart. ꝛ Bal.Sal.ꝛ Pau.de ca.hic.ꝛ Hoſt.in ſum.ſua in ti.de offi. oꝛdi.ſ.i.in verſi.ſed imperatoꝛ.ꝛ no.Ric.de neapo.in lec.Bar. quẽ oĩno videas in.l.ſi duas.ℊ.j.p illũ tex.in ver.vniuerſo aũt oꝛdi.ff.de excu.tut.nã de iure oẽs principes ſubſunt iperatoꝛi.cin apib⁹.vñ.q.i.Itẽ oẽs nationes.xviĥ.di.c.adrianus.ꝛ omnes ſunt in poteſtate imperatoꝛis.viĥ.diſtinc.c.quo iure. xviĥ.q.viĩ.c.quenior.ita pulchre Spe.i tit.de app.ℊ.nũc tractem⁹.circa pri. ¶†Cõfirmaꝛ q̃ iperiũ pceſſit a deo.i aut. quõ opoꝛ.epiſ.i pri.col.ꝛ pcedit tripliciter:inuẽtiõe:approbatiõe:ꝛ cõfirmatiõe:vt pulchre declarat Bar.hic,in.ĥ.col. per totã.Et ita teneo q̃uis Ful in ſtudio diſputãdo tenuerit ℨtiũ q̃ imperatoꝛ de iure nõ ſit dñs toti⁹ mũdi.cui⁹ opin.ſequunti ſunt ei⁹ diſcipuli.o.Guar.de caſt.ꝛ.o.Cathoſach⁹ hic. Et iſtã opi.añ eos tenuit Jo.fab.hic latiſſime moti p.l.mercatoꝛes.ꝛ ibi gl.ſ.C.de cõmer.ꝛ mercatoꝛib⁹,vbi eſt text.q̃ reꝛ perſarũ nõ iubeſt imperatoꝛi. Ad idẽ fortior tex.in.l.ĥ.C.de eunu.dũ tex.dicit ad ſi.extra loca nr̃o imperio ſubiecta. Allegat etiã l.nõ dubitoꝛ.ꝛ.l.hoſtes.ff.de cap.vbi impatoꝛ h⁹ cõfederatos.Sz ad iſta oĩa rñdet vno verb.qõ verũ eſt qõ de facto multi erigãt ecruices cõtra imperatoꝛẽ:q; nolunt ſubeſſe de facto.ꝛ per hoc ſequit qõ habeat cõfederatos.Facit etiã.l. ſ.C.de offi.ꝑfec.ꝑto.afri.ꝛ.l.ĥ.C.de vet.in.enu.† quib⁹ apparet q tpe Cõſtantini imperatoꝛis vandali populi nondũ erãt ſubiecti imperatoꝛi:ſed poſtea eos ſubiugauit imperator:nonebanĩ etiã q; nemini dubiũ qõ alĩ̃ principes poſſunt preſcribere contra imperatoꝛem ſm prefatos doct.hic.ꝛ Ric.de neapo. in loco de quo.ℊ.qõ tñ non eſt verũ.p.l.cõpetit.C.de preſcrip. tex.ann.c.cũ ex officio.de preſcri. ¶Teneo cõem ſniam per ſuperi⁹ allegata;ꝛ per tex.cui reſpõderinõ põt in.l.depcatio. ff.ad.l.rho.de iac.qcqd diuinãdo ad illũ tex.reſpõdẽt prefati moderni. ¶Et p cõi ſentẽtia allego tex.meliorẽ de iure qui nõ allegat per alios hic:per quẽ tollunt oĩa obiecta in.l.i. ℊ.ſi.cũ.l.ſeq.ff.de rei vẽd.ꝛ ibi Bart.princeps legiſtarũ expreſſe no.ꝛ dicit q̃ ille eſt melioꝛ tex.de corꝓe iuris ad probandũ q̃ imperatoꝛ ſit dñs toti⁹ mũdi de iure:ita etiã no.Bar.i pe. ffoꝛũ.in prin.ꝛ in extra.ad repti.in ver.toti⁹ orbis.bal.ꝛ Ange.vbi etiã ipſi no.illã.l.i.ℊ.ſin.in.l.bene a ẓenone,C.de quadri. 11 preſcri.Ang.in.l.ſi heredis ſeruus.in prĩc.ff.de leg.j. ¶†Nũquid aũt rex Frãcie de iure ſit ſubiect⁹ imperatoꝛi:p̃dicta faceret q̃ ſic:ꝛ ita expreſſe diſputãdo firmat Ric.de neapo in.ſti.de pat.pote.ꝛ ſi bñ recolo ibi.inſti.de pa.pote.eſt vna glo.q dicit filĩ̃ francigenarũ nõ ſunt in poteſtate parẽtũ quã bñ ſolebã notare qñ ibi legebãt inſtitutiones,ita etiã firmat Ric. de neap.in lec.Bar.i.o.l.ſi duas.ℊ.j.vbi multa alleg.ad hoc. Cõtrariũ expreſſe qõ rex Frãcoꝛũ nõ ſubſit imperatoꝛi.firmat Spe.in ti.de ap.ℊ.nũc tractem⁹.circa prin.allegãdo tex.in.c. p venerabilẽ.qui fil.ſint leg.de quo vltio vide p And.de iſer. ſummũ feudiſtã.ꝛ Ric.de neap.in proe.feudo.Scõo põdera 12 tex.ibi noſtre clemẽtie.† Clemẽtia cñ eſt peculiaris ꝛ ꝓpria imperatoꝛũ ꝛ principũ.vnde dicit eleganter tex.in.l.ĥ.ad ſi.C. de dona.inter vir.ꝛ vxo.alſ ſub titu.de dona.regis in regiñ ibi,nihil aliud eſt ꝛc.ita allegat gl.in.l.iperialis.in princ.ꝛ ibi habes aliũ no.tex.C.de cõmer.ꝛ mercatoꝛib⁹.ibi eſt text.q̃ reges ſine quoq; ſuffra.col.ĩ.ꝛ Seneca i li.de clemẽtia p̃icipis ĩter cetera no,ꝛ ſic ingt,Nulli clemẽtia debeſ magis quã regi ꝛ iperatoꝛi:ꝛ idẽ ſcribit Seneca,ad neroneĩ.licet oĩs apes habeãt aculeũ:tñ rex caret aculeo.ꝛ ꝓpterea habetis alibi text.

aureum ꝛ ſingularẽ licet vulgarem in.l.ſi vindicari.C.de pe.q̃ ſi princeps ſcriberet officiali q̃ faciat ſuſpẽdere aliquẽ:niſi videat ſubeſſe cãm debet expectare p.xxx.dies. Et cano.habẽt tex.diui Amb:oſŋ in.c.cũ apud theſſalonĩã.xj.q.iĩ.referẽtẽ qs fuerit imperatoꝛ:q dicit ad ſi.extra loca nr̃o imperio ſubiecta. Ubi cano.habẽt tex.no.i.c.ſi qñ.ꝛ ibi p Abb.Pan.de reſcr. vbi eſt tex.q̃ ſi papa vel iperatoꝛ aliq̃d ſcribãt q̃ videat ℨtius:aut irrationabile:nõ debẽt ſtatim exeq ſz expectare ſecũdas literas:ſeu ſcõm inſſionẽ.q; clementia princip.eſt temperata cũ poteſtate vlciſcendi.Põdera illud cũ ptãte vlciſcendi.q; verificaꝛ illud q̃ dicit gl.nr̃a:ꝛ iſta eſt ꝓpie diffinitio lz alꝰ diuerſimode diffiniaꝛ. ¶Tertio põdera text.ibi in tio lz alꝰ diuerſimode diffiniaꝛ. ¶Tertio põdera text.ibi in princi.C.cõia verbo² volum⁹:ℨ q̃ põt opponi.† nã verbũ volo:regulari- a 13 ter nõ diſponit:ꝛ iõ data mihi elec.pluriũ ſeruoꝛũ:ſi dico volo eligere iſtũ ſeruũ.iſta verba nõ diſponũt:gl.eſt o1.ꝛ approbata in.l.ſerui elec.in prin.ff.de leg.j.Timore huiꝰ ℨtij Frãc. accur.ſupplebat ad tex.volum⁹ꝛ ꝑcipim⁹.Iſta ſuppletio nõ eſt neceſſaria:q; ſm Bar.ꝛ do.q̃ verbũ volo:ꝑferẽ in diſpoſitione legali in.l.lato:cõ.importat diſpoſitionẽ.ℊ.ſz pricipi q̃ placuit.inſti.de iure na.gẽ.ꝛ ci.ſicut ſm Bar.q̃ ꝑferẽ ĩ vlti ma volũtate.de quo ſtatim.j.Tu rñde meli⁹ q̃ aliq̃ verbum volo:ꝑferẽ cũ infinitiuo:ꝛ tũc pcedit gl.in.o.l.ſerui elec.Alĩ q̃ verbo volo:ꝑferẽ ſine infinitiuo:ꝛ tũc q̃ ſi ſtatim aperiã. ¶Pro clara ergo intelligentia opere pretiũ eſt videre an et q̃ verbũ volo:inducat diſpoſitionẽ vel nr̃varie traduntur theozice p doc.hic,vnã ꝛ plenioꝛẽ oib⁹ tradit Bar.hic,ꝛ i.o. l.ſerui elec.in prin.aliã ponit Bal.lex medulla tñ Bar.aliam Raph.Ful.i qua effectualiter cõcludit:qõ nõ põt dari certa doctrina.ſz relinq̃t arbitrio iudicis.Ego cõplector doctrinã:ſz relinq̃t arbitrio iudicis.Ego cõplector doctrinam:ſz q; duriuſcula eſt:ꝛ nihil facile pcipit a iuuenibus: nã Bar.ſz q; duriuſcula eſt:ꝛ nihil facile pcipit a iuuenibus: aliter expedio quã ipſe faciat.Et dico ſic ẋbũ volo:ſimplr̃ et 14 de p ſe p̃olatũ nihil importat.† Oportet ergo q̃ verbũ volo:habeat adiunctũ ꝑpter q̃ poſſit inducere diſpoſitionẽ:et in hoc dico q̃ verbũ volo:cũ adiũcto:ſi ponaſ ſine infinitiuo ſemp diſponit quaten⁹ eſt in ptãte volẽtis.Et ideo ſi ſit data ſemp diſponit quaten⁹ eſt in ptãte volẽtis.Et ideo ſi ſit data mihi optio pluriũ ſeruoꝛũ.Si dico volo iſtũ ſeruũ:inducitur diſpoſitio.allegat ad hoc corupte Bar.i.l.ĥ.ff.de op.leg.que nihil facit:debuit allegare.l.apud aufidiũ.vbi Bar.etiã not. ff.de op.leg.Et rõ eſt ſm Bar.hic,ꝛ ibi:q; ĩ claris nõ eſt opꝰ cõiecturis.l.cõtinuꝰ.ℊ.cũ ita.in ſi.ff.de ver.ob.Et iſti duo caſus ſunt clari.Difficultas tota eſt:q̃ verbũ volo:eſt cũ adiũcto,ꝛ cũ verbo infinitini modi an ꝛ q̃ diſponat.Jn hoc facio.ꝛ cũ verbo infinitini modi an ꝛ q̃ diſponat.Jn hoc facio.ſtas etiã vnã regulã infallibilẽ.† q̃ quotieſcũq; verbũ volo: 15 iũctũ cũ infinitiuo reſpicit actũ explicãdũ p aliũ q̃ p ꝑferẽte ſemp verbũ volo:diſponit.Rõ eſt:q; ex quo actꝰ dꝫ p alium explicari:ſufficit q̃ ꝑferẽs declaret volũtatẽ ꝛ aliõ nõ habet facere.ꝛ tũc verbũ volo:ſemp diſponit.Exemplũ:teſtator teſtõ dicit:ego volo heredẽ meũ dare titio centũ.Iſtud verbũ volo:tũc diſponit:q; reſpicit actũ explicãdũ per heredẽ:ꝛ nõ a ſe pꝛoferẽte.l.q̃ñ indignum.C.de teſta.l.ĥ.in princi.C.cõia delega.ad hoc etiã allegat Bar.corupte.l.i.ff.de manumiſ.q̃ nihil facit:dꝫ allegare.l.j.ff.mã.vbi ſi dico:volo titium gerere negotia mea:verbũ volo:diſponit:ꝛ ille dicit cõſtitutꝰ penꝛa toꝛ:q; eſt iniunctũ cũ infinitiuo ꝛ reſpicit actũ explicandũ per aliũ.ꝛ ex hoc ego cõfirmo ꝛ pondero noniter illud q̃ decidit 16 Bal.in aut ei q.in.vij.vel.iij.col.in ver.q̃ro vlteriꝰ.† an p hec verba iudicis volum⁹ te ire in poſſeſſionẽ.ꝛ.C.de bo.antho. iud.poſ.Ubi q̃rit Bal.pone iudex ĩ licẽtia quã concedit vtiſtis vel bis volum⁹ te ire in poſſeſſionẽ talis fundi:an iſtud ẋbũ te ire volum⁹:intelligaſ cõcedi licẽtia intrãdi poſſeſſionẽ ꝑ gl.in.o.l.ſerui elec.in pri.in ℨtiũ dicit facere.l.ꝑhilo.ℊ.p poſitũ.ff.de leg.iij.Finaliter ꝛcludit q̃ inducit diſpoſitionẽ:q; eſt iunctũ cũ infinitiuo ꝛ reſpicit actũ explicãdũ per aliũ ꝛ diſponit:nihil allegat:debuit allegare doctrinã Bar.hic in termi- nis ꝛ cõm q̃ expreſſe decidit illũ caſum,iſte caſus Bar.etiã eſt 17 indubitatꝰ lz ꝛ † difficultas reſtat:qñ ẋbũ volo:iũctũ cũ infinitiuo reſpicit actũ explicãdũ ab ipſo ꝑferẽte vel ab ipſo et alio:nõ a tertio.Jn q̃ pũcto Bar.intricate vꝰ mihi q̃ ponat tres caſus in qb⁹ nihil diſponit.Primꝰ eſt indubitatꝰ qñ ẋbũ volo:reſpicit actũ q nõ poteſt expediri ſola volũtate lz reꝰ quiritur actꝰ facti:tũc verbũ volo:nihil diſponit:ꝛ in hoc non eſt dubitãdũ:vt ſi dico:volo aſcẽdere arboꝛẽ:glo.eſt o1.in.l.in 9 vẽditis.C.de Jhen.emp.ꝛ iſte caſus eſt indubitatus.† Scõs ſus eſt:ꝛ hic iacet lepus:qñ verbũ volo:iunctũ infinitiuo re 18 ſpicit actũ explicandũ ab ipſo ꝑferẽte ꝛ põt explicari ſola volũtate,an tũc verbũ volo:inducet diſpoñ:ꝛ in hoc Bart. mirabiliter facit differẽtiã iter vltimas volũtates:ꝛ alios oẽs actꝰ ꝛ dicit q̃ ĩ vltimis volũtatib⁹ illo ẋbũ volo:cũ ĩfinitiuo diſponit.Et iõ ſi teſtator dicat:volo relinq̃re titio talẽ fundũ

diſponit ꝛ habeẽ ac ſi dixerit reliquo.Et dicit Bar.ſ.q̃ iſtũ pcedit nedũ ſi verbũ volo.ꝑferaꝁ in pſenti:ſed etiã ſi ꝑferaꝁ in futuro:vt dicit vellem relinquere titio talem fundũ.allegat tex.valde no.vbi text.ꝓprie vtitur verbo velle:in.l.pãphilo. ℊ.propoſitũ.ff.de leg.iij.ſec⁹ dicit eſſe in aliꝭ actib⁹ q̃ñ in vltimis voluntatibus.vñ ſi dico volo eligere iſtã rem verbũ volo: iunctũ cum infinitiuo reſpicit actũ qui põt expediri ſola voluntate ꝛ a pꝛoferẽte.tñ non diſponit:glo.eſt o1.ꝛ approbata in.o.l.ſerui ele.in prin.ꝛ multomin⁹ diſponeret ſi pꝛoferretur 19 in futuro ꝛ diceret vellẽ eligere:min⁹ diſponeret. ¶†Et ſi tu ſubtilis diceres:que eſt rõ diuerſitatis inter vltimas voluntates ꝛ alios actꝰ:cũ regulariter ſit bonũ arg.ab vno ad aliud: qñ nõ adeſt rõ diuerſitatis.l.ſeruũ filĩ̃.ℊ.cũ qui chyrographũ. ꝛ.l.q delegato.ff.de le.i.Rñdit Bart.hic ꝛ in illa.l.ſerui elect. qõ rõ diuerſitatis eſt.Et põdera tu ꝓuecte:an iſta rõ Bart. aliquid cõcladat:mihi nihil cõcludit.dicit Bar.i vltimis voluntatib⁹ diſponit:q; vltime volũtates poſſunt ſtare in ſuſpeſo:ꝛ poſſunt habere dependẽtiã a futuro.ſecus eſt in ℨtib⁹: q; nõ poſſunt ſtare in ſuſpẽſo neſcio qd ſierak ex hoc.Iſte eſt pulcher ꝛ ſubtilis paſſus:an in vltimis volũtatibus:ſi dicaꝁ volo relinquere titio talẽ rẽ,vel in futuro vellẽ relinq̃re.an iſta verba diſponãt ꝛ an inducãt legatũ vel fideicõmiſſum:q; i cõ a ¶In verbo volam⁹. Adde que dixi.ℊ. in.ĩ. col. ꝛ ibi dedi remiſſiones. tractib⁹ res eſt clara:q̃ nõ diſponit.glo.in.o.l.ſerui elect.dicit q̃ nõ.Dubiũ eſt qd in vltimis volũtatib⁹.ꝛ cõcludit Bart. q̃ diſponit per illũ ſing.tex.ĩ.o.ℊ.ꝓpoſitũ.Idẽ tz Ly.ꝛ Bal. in.o.l.ſerui elec.in princ.ꝛ Jud.ro.in.l.j.ℊ.ſi qs ita.ff.de ẋ.ob. Jn hoc cõmuniter repꝛehendit Bart.ꝛ merito eũ repꝛehendunt Ang.Jmo.ꝛ Pan.de ca.ꝛ do.Alex.ꝛ alij Mod.in.o. l.ſerui elec.in prin.ꝛ Pau.de ca.hic:q; quẽadmodũ in ℨctibus:ſi dico:volo vel vellẽ eligere nihil diſponit:per gl.approbatã pꝛopinie allegatã:idem eſt in vltimis volũtatibus:cũ nõ 20 poſſit reddi bona rõ diuerſitatis.† Jmo in vltimis volũtatibus:niſi alias apparet de pꝛeciſa ꝛ deliberata volũtate ſic faciẽdi:verbũ volo:nõ diſponit:ita dicit ipſemet Bar.recti⁹ cõſideraꝁ in.l.ſi.ꝓ illũ text.ff.de teſt.ꝛ no.Bar.in.l.gerit.vbi oẽs Moder.tenẽt.ff.de acqui.here.in.iiĝ.col.in ver.q̃ro qd ſi connocatis.ꝛ vnũ verbũ Barto,rectius conſideranꝭ in.o.l.ſerui elec.in prin.vbi variauit ab eo qõ dicit hic.Facit bene in arg. l.diuus.ff.de teſta.mili.ℊ.plane.inſti.de mili.tex.Et nõ ob.o. ℊ.ꝓpoſitũ.qui decepit Bar.hic,ꝓ certo tex.ille eſt ſolẽnis ꝛ ſingularis in corꝓore iuris ſm Ang.ꝛ Mod.in.o.l.ſerui elec. Ubi fortius verbũ vellem in tpe futuro inducit fideicommiſſum.Rñdeꝁ per oẽs:quod tex.ille decepit diuinum iudicium Barto.q; in illo text.multa concurrebant ꝓpter que inducitur fideicõmiſ.Primo cõuocatio amicoꝝ facta ad iſtum finem tantũ.vt dicit ibi.tex.in verbo.accerſitis amicis p quã cõuocatione apparet deliberatio ad hoc expreſſe ad aliũ tex. dicit Bar.met.in.o.l.ſi.ff.de teſt.in.o.l.gerit.in.tiĝ.col.ꝛ in.o. l.j.ℊ.ſi qs ita.in pri.ff.de verb.ob.Itẽ ibi erat miles in articu. mortis conſtitutus vt ꝑbat tex.in verbo:contubernali.inuenta gl.Tertio ibi adſunt verba geminata.† ꝛ geminato multũ operaꝁ ꝛ declarat eniã volũtatẽ.l.baliſta.ĩ prin.ff.ad treb. ꝛ arg.eiꝰ q̃ ꝓ fing.dicit Bar.in.l.cũ ſcim⁹.in ſi.C.de agri.ꝛ cenſi.li.xi.cũ ſuis cõcor.Quarto ibi poſt pꝛolationẽ illoꝝ verbo 21 rũ fuit denuo interrogatus a notario q ita ſcripſerat:an ſic vellet.Quinto ibi diſponebaĩ erga perſonã veriſimiliter diſcretã q; erat cõſortibernalis ꝛ cõiter cõfocius.Et clarũ eſt quod magna dilectio pſone cui relinquit operaꝁ hũc ſingulare effectũ,q̃ hz vim clauſule codicillaris.glo.eſt ſing.ꝛ approbata in.l.ĩ teſtõ.ff.de fideicõ.li.cũ ſuis cõcor.ꝛ multũ ſing.Bal.in.l. ex teſtamẽto.C.de te.ma.ſi male non memini.Ibi ergo in illo tex.tot ꝛ tãtis cõcurrẽtibus pſertim ex quib⁹ colligiꝭ delibe ratio volũtatis.nimirũ ſi inducit fideicõmiſ.q̃ omnia ceſſant in caſu Bar.ꝛ doc.hic.vbi loquitur qñ verbũ volo.ſimplr̃ ꝓ 22 ferꝁ,ꝛ alie cõiecture nõ cõcurrũt.† Ex iſtis oĩb⁹ facias vnã cõcluſionẽ pro vera contra Bar.ꝛ ſequaces:q̃ nedũ in ℨctibus ſi dico volo eligere,iſta ẋba nihil diſponũt glo.in.o.l.ſerui elec.in prin.Idem eſt in vltimis volũtatibus,ſi teſtator dicat volo vel vellẽ relinquere titio talẽ rem,verba iſta nihil diſponunt,q; ſi animꝰ deliberatus eſſet ſic relinquere:nõ diceret volo vel vellẽ relinquere,ſz diceret relinquo.Fallit qñ dicte cõiecture veriſimiliter declarãtes deliberatã volũtatẽ aliud inducerẽt,caſus eſt ſing.qui ꝓprie loquit in his terminis in.o.l. 23 pãphilo.ℊ.ꝓpoſitũ.ꝛ iſta eſt pura ꝛ mera veritas.† Intelligẽ ꝑdicta oĩa ℨ Bar.procedere tam in omni volũtate ꝙ in teſtamẽto.puta in codicillis,in donatiõe cauſa moꝛtis:quia in omni alia vltima voluntate licet requirank teſtes ſed non rogati ſed ſoꝛtuiti ſufficiũt.l.ſi in ſi.cũ glo.C.de codi.Sed in teſtamẽto in quo teſtes debẽt eſſe rogati ad hoc tũc ẋbo volo reliq̃re,bñ ĩduceret fideicõ.ſec⁹ eſt in codicillis.ita limitat au-

Universidad de Deusto Biblioteca

rens doctor. d. Alex. Jmo. in d. l. serui elec. in prin. ⁊ lʒ ipse nō
dicat, istud idē in terminis dicit Jo. de Jmo. in l. gerit. in vi.
col. ff. de acq. her. ⁊ nō inuenio aliquē ɔdicere in hoc. Sed cre
do qd limitatio sit falsa: ⁊ teneo cū cōmuni: siue ista vba pro
ferant in testamēto: siue in codicillis, put expresse tʒ Ange. sic
declarās in illa l. gerit. licet Jmo. eū reprehendat. ¶ Nec ob.
a fundamētū do. Alex. dū dicit, quod i testamēto[a] testes debēt
esse rogati: fateor. Sed dico ⁊ no. si instrumento sufficit qd
testes sunt rogati: vel a testatore vel a notario, vel a quocunqꝫ
alio presente testatore ſm Cy. ⁊ Pau. de ca. in l. heredes pa-
lā. §. in testamētis. ff. de testa. ⁊ no. p Jo. fa. in §. testes. insti. de
testa. ⁊ do. Alex. in cōs. xlvij. in ij. vol. incip. abinde. in ij. colū.
Pone ergo qd notari⁹ rogauerit testes. deinde p hoc nō ap-
paret de libera volūtate testatoris: dicit velle: qd p hoc dispo-
nat: qꝛ ratio pōt fieri post testm̄ cōpletum vt no. Bal. in l. fin.
24 C. de fideicom. ¶ † Tertius ⁊ vltimus casus Bar. est ⁊ pla-
nus: quod quādo verbū volo cū infinitiuo respicit actū q nō
pōt fieri ſm volūtatē vnius: sed requiritur consensus duorū
tūc nō disponit: vt si dico, volo vendere vel volo emere. tūc nō
inducit dispositionē nisi interueniret cōsensus vtriusqꝫ: p ista
verba: qꝛ tūc induceret vēditio. ita dicit gl. ordi. in l. in vēden-
tis. C. de cōtrahē. emp. ⁊ in hoc Bar. optime loquit. Reliqua
de hoc verbo volo. vide plene per do. Ant. de but. in c. ex lite-
ris. primo, de spō. Et de verbo volui, ⁊ de verbo velle: recurre
ad gl. ⁊ Bal. in d. l. in vēdētis. ¶ In text. ibi religione: capias
25 istū terminū large. † nā ⁊ alibi imperator appellat religiosissi-
mus: vt in l. vnū ex familia. §. fi. ff. de leg. ij. ⁊ in proe. insti. in
prin. non aūt capias stricte: prout capit in aut. ingressi. j. tit. j.
¶ Successiue noto ex tex. ibi christianorū catholicorū ⁊c. qꝫ
quod not. Cyn. in ij. not. qd magnū est habere pulchrū ⁊ lau-
dabile nomē. ⁊ ppterea Accur. in l. facta. §. si in dāda. ff. ad tre
bel. multū gloriat de nomine suo: ⁊ dicit, ego sum Accursius
quasi accurrens cōtra tenebras iuris ciuilis. ⁊ dicit Saly. hic
in no. qd parentes debent filijs imponere nomina honesta ⁊
authoritatis, non aūt nomina turpia ⁊ quodāmodo infamia
importantia. ⁊ refert Jo. an. in c. grauis. de depo. qd vxor sua
dicebat, quod etiā si pulchra nomina vēderent deberēt emi. ⁊
do. Car. flo. in c. cū ſm apostolū. de prebē. in ij. no. per illū tex.
inuehit multū cōtra parētes qui nomina turpia progenitorū
repetunt in filijs, ⁊ dicūt expresse Joan. an. ⁊ do. Car. flo. ⁊ idē
Jmo. in. j. col. in c. grauis. per illum tex. in ver. vir Belial qd
imputandū est illi qui cōtrahit cū habēte tam deforme nomē
qꝛ si decipiat, sibi est imputandū. Tamen tex. noster non facit
ad ista, quicquid prefati doct. ponūt: qꝛ tex. iste non loquitur
26 in proprio noīe sʒ in cōi cognomine. ¶ † Ultimo no. ex fi. qd
eodem delicto quis punitur duplici pena. In contrarium fa-
cit regula l. senatus. ff. de accu. Hinc sumpta occasione Bald.
hic in versi. opp. Fulg. ⁊ Pau. de ca. intrant illā materiā an et
quando quis possit pro eodē delicto duplici pena affici vide
hic per eos ⁊ p Bar. in d. l. senatus. ⁊ per gl. ⁊ ibi latius Bar.
⁊ adhuc latius Sal. in l. qui de crimine. C. de accu. ⁊ quantum
ad ppositū nostrū ista est vera resolutio, qd qñ est vna pena
fori penitentialis apud deū, alia fori iudicialis, ambe semper
cōcurrunt, ita loquitur iste tex. Sed qñ ambe pene essent im-
ponēde in foro iudiciali pcedit tunc lex ɔria. ¶ Nunqd aūt
b punit[b] in foro canonico (nō dico apd deū) per iudicē eccle-
siasticum: possit etiā puniri per iudicē secularē in foro seculari.
vide do. Anto. in c. tue. de pcu. Jo. de ana. in c. de his. de ac-
cu. Et an p eodē delicto possit vterqꝫ iudex pcedere simul et
semel tā ecclesiasticus, qꝫ secularis. vltra Bar. hic vide etiam
Bal. in l. placet. j. de sac. san. ecc. ¶ Glo. in verbo Petrū apo-
stolū. quā diuido in quatuor ptes. In pria colligit ar. ex text.
ad qōnē. In scđa refert opi. Azo. In tertia rñdet ad hūc tex.
dupliciter. In quarta ⁊ vltīa ponit verā distinctionē. Secun-
da ibi, vñ do. Azo in summa. Tertia ibi, verūtamē ad ist⁹ l.
Quarta ⁊ vltima ibi, sed distingue. ¶ Pro introitu gl. opp.
sic, nā vr ꝙ Justinia. imperator qui fecit istā l. male obserua-
27 uerit illud qd precepit. † nā precepit seruari fidē traditam per
apostolos ⁊ Euāgelistas ſm quā vsure sunt phibite, ⁊ tñ ipse
imperator pmittit expresse vsuras in l. eos. j. de vsuris. decla-
rādo vsqꝫ ad quā summā vsure sint licite. Propter hoc glos.
c disputat an de iure ciuili[c] vsure sint permisse. nā clarū est de
iure ffořū cōstat qd sic. Pūct⁹ est ergo videre, nunqd isto iure
codicis sint permisse. Et si volumus tenere ꝙ sint permisse,
rñdet ad hūc tex. ꝙ illud qd in eo dicit est qtū ad fidē, nō qtū
ad vsuras. Uel dicit glo. ꝙ nō ſcđm legem apostolicā ⁊ Euā-
ge. vsure nō sunt prohibite, patet: qꝛ in quatuor ɔcilijs d qb⁹
in epistola, victor. alias incipit, nos reddētes. in x. suscepim⁹.
j. in quibus continebantur ea que ad fidem nostrā spectant ⁊
que seruare ⁊ vitare debent Christiani, de vsuris nihil dici-
tur. Tñ glo. mag. in aut. ad hec. circa fin. j. de vsur. dic, qd imo
vsure prohibent ex concilio Niceno qd est vnū ex illis qua-
tuor. c. qñ. xlvij. dist. Tñ illo cōcilio niceno solū interdicte sunt
vsure clericis ⁊ ecclesiasticis psonis. vnde arguendo a speciali,
tex. ille pbat ɔriū. de quo vide etiā gl. plene i aut. de eccl'ia. tit.
28 in prin. col ix. ¶ Breuiter quid tenendū. † dicunt Jaco. but.
Bar. Sal. ⁊ Pau. de ca. hic, qd vere de mēte imperatorū fuit
permittere vsuras vt apparet in d. l. eos. tñ nō fuit de potesta-
te: qꝛ inferior nō pōt permittere illud qd superior vetat. c. cū
inferior. de maio. ⁊ obe. l. nā magistratus. ff. de arb. vide Bar.
¶ Et sic cōcludūt ꝙ de iure ciuili imperatores bñ pmiserunt
vsuras, sed nō potuerūt permittere, quicquid teneat Cy. in d.
aut. ad hec. ⁊ late Ful. hic, ⁊ late disputat Joā. an. in regula,
peccatū. in mercu. Sed disputatio est inutilis, ex quo de iure
canonico expsse sunt phibite, cui stādū est in foro ciuili, cum
tractat de peccato. Bal. tñ hic ⁊ Fulg. enumerāt aliquos ca-
sus in qb⁹ vsure sunt pmisse etiā de iure canonico: tñ ex toto
nō sunt pprie vsure. videatis hic p eos. ¶ Ultra eorum dicta
29 formo aliquas vtiles ⁊ necessarias qōnes. † Pria est, nunqd
testator i testō possit licite pmittere vsuras, adeo ꝙ effectuali
ter debeant etiā de iure canonico. exēplū. pone testator legat
titio mille ducatos: ⁊ si sibi nō soluant p heredē intra mēsem
a tpe mortis disponit qd abinde in antea soluat tātū nomine
vsurarū. Bar. no. in l. ij. ad fi. ff. de his q pe. no. affert text. ex-
pressum in l. iij. §. fi. ff. de an. leg. vbi formaliter qrit tex. an te-
stator in testō possit pmittere vsuras si heres non soluerit in-
tra tps, ⁊ decidit tex. qd sic, dūmodo ille vsure sint ſm ordi-
nē taxatū a lege: cū de iure ciuili vsure essent permisse vsqꝫ ad
certā summā: mō dicit Bar. cū de iure canonico quelibet vsu-
ra sit phibita. ⁊ in nulla summa sit vsura pmissa, apparet per
illū tex. qd nulla vsura pōt i testō pmitti. Jta etiā tenet Bar.
in d. l. iij. §. fi. ⁊ i. d. l. iulia. §. id papi. ff. de act. emp. Jstā dec. re-
probat Pau. de ca. hic, alij nō tāgūt, ⁊ idē Pau. in l. apd in-
fia. alias incip. Aphrican⁹. §. fruct⁹. in lec. Bonoñ. ff. de leg. j.
30 ⁊ dicit se multū mirari de dicto Bar. † cū testator possit in te-
stamēto adijcere heredi quācūqꝫ penā velit, ⁊ nō dr vsura, sʒ
relictū noīe pene put loquit tit. ff. ⁊ C. de his q pene not. facit
l. j. ff. de pe. le. ¶ Addo lʒ ipse nō dicat, ꝙ idē ante eū tenuit
Bal. in l. vnica. in. viij. col. in vsi. iij. qrit testor mādauit. C. de
his q pe. no. ⁊ idē Bal. in d. l. cū allegas. i pe. col. in ix. ⁊ x. op-
po. C. de vsu. l rogasti. §. si tibi. ff. si cer. pet. p illā rōnē qꝛ nō est
pprie vsura sʒ relictū noīe pene nisi pena adijceret p dinumera
tionē tporū tūc diceret bñ vsura. ⁊ bñ esset phibita: puta, si te
stator diceret, si nō soluit intra tm̄ tps volo qd quolibet mēse
tm̄ soluat, eēt tūc pprie vsura: ⁊ istud in terminis declarat idē
Bar. in l. ꝗ stipulati. in fi. ff. de ver. ob. Jta etiā tʒ Jnn. in c. tuā
in prin. de pe. ¶ Quid tenēdū: teneo opi. Bar. p eius funda-
mētū quā etiā tʒ Raph. cu. i. d. l. ij. ff. de his q pe. no. ⁊ in d. l.
iij. §. fi. ff. d an. leg. Et ibidē etatis nostre memorie obseruādis
sime do. Jac. pute. vbi p illā decisionē dicit se obtinuisse in ciui
tate Papie ⁊ consuluisse. Pone: testator in testō legauit sem-
pronio mille florenos, deinde dixit qd p maiori ɔmodo here
dis qñ nō possit tā cito soluere: solueret oī anno vnā begūdiā
vini. Jā trāsacti tres erāt anni, legatari⁹ petebat tres begun-
dias vini, dicit do. Ja. se obtinuisse qd nō deberēt, qꝛ erat vsu
ra: nihil aliud alle. B. poterit etiā allegare oēs prefatos doct.
31 † qꝛ qñ pena adijcit sub dinumeratiōe tporū, oī anno, oēs cō-
cordēt qd dr vsura. inde cū Bar. tʒ Lud. ro. in l. stipulatio ista
§. alteri. ⁊ ibi do. Alex. i. ix. col. i fi. ⁊ se. ff. de v. ob. ⁊ ad titulū. ff.
⁊ C. d his q pene no. vbi si heres nō soluat pōt testor adijcere
quācūqꝫ penā. Rñde verū qñ pena adijceret alicui facto vel
datiōi alteri⁹ rei quā qtitatis, quo casu nō ē vsura: in istis ter
minis possunt pcedere illi tituli etiā de iure canonico. Sʒ si pe
na adijceret dationi qtitatis pecunie est mera vsura, ⁊ nihil
valet. Et pōdera tu puecte multū, ꝙ text. allegat⁹ ɔ B. in l. v.
C. de his q pe. no. stringit ineuitabiliter p Bar. dū tex. in fi. di
cit, nisi testator pcipiat aliqd pbrosū vl legib⁹ iterdictū put
hodie est vsura ſʒ ius canōicū, ⁊ sic ɔcludo qd testator i testō
nō pōt pmittere vsurā nec grauare heredē ad vsurā qñ esset p
prie vsura hoc est pena adiecta dationi qtitatis, vt declarant
oēs in d. §. alteri. ¶ Scđo qro ⁊ ista est alta ⁊ pfunda qd, in
32 qua mallē discere, qꝫ docere. ¶ † Nūqd papa[d] possit dispēsare
d sup vsuris exercēdis p iudeos, ⁊ pmittere qd licitū sit principi
bus christianis iudeos i suis ciuitatib⁹ habitare qui mutuēt
ad vsuras ⁊ pp hoc accipiāt ab eis tributū. Jn quo puncto v
deret dicēdū qd papa nō possit, qꝛ vsure sunt phibite de iure
diuino. c. qꝛ in oib⁹, de vsu. xiiij. q. iij. c. plerīqꝫ. ergo papa q est
inferior nō pōt pmittere illō qd de⁹ vetat. Sʒ nō enīo pmē-
dicata suffragia de hoc est tex. formalis i. c. sup eo. de vsur. vbi
formaliter dicit text. qꝛ pagina vtriusqꝫ testi phibet vsuras. ⁊
non est

a ¶ Quod in testamento. adde aut. ingressi. C. d te. ⁊ gl. fin. in. c. testes. iij. q. ix. Specu. tit. de teste. §. itē ꝙ non fuit. al beric. mal. i trac. de teste.

b ¶ Nunquid antem punit⁹. Adde Bal. in l. si qs in hoc genus. C. de episco. ⁊ cleri. Pe. de ancha. in regula, ea que. de reg. iur. lib. vj. in xxvij. col. versi. ix. querit. dicens Bald. ita consuluisse Car. zab. Pet. de ancha. Joā. de imo in. c. ij. de adul. Abb. in. c. cum sit. in. ij. no. de fo. cōpetē. Abb. ⁊ Joan. de imo. in. c. j. de off. ordi. Abb. in. c. de causis. in pen. col. de offi. deleg.

c ¶ An de iure ciuili. adde hic apostil. quā posui supra in. x. col. vsi. primū est an vsu. ⁊ ibi dedi remissiones in ista materia.

d ¶ Nunquid papa. Adde apost. quā posui supra in. xij. col. versic. j. est nunquid papa. ⁊ ibi dedi remissiones in ista materia.

33 nō est licitū ɔmittere peccatū: etiā pro tuēda vita alicui⁹: † nō
valet etiā dispēsatio sup vsuris etiā si cōcedant pro redimen-
dis captiuis: ⁊ sic pro publica vtilitate: facit etiā cle. j. de vsu.
vbi dānant oīa statuta ⁊ oēs cōsuetudines qb⁹ fauor aliquis
prestat exactioni vsurarū. Et per illū tex. ⁊ glo. determi. ibi ex-
presse d. Car. flo. in. xv. q. ⁊ ibi Jo. de Jmo. post Laurentiū: qd
rex aragonū nō iuste accipit tributū a iudeis ⁊ sarracenis pro
eo ꝙ eis permittat in suo territorio vsuras exercere: ⁊ qd necdū
peccat imo qd est excōicat⁹ p illū tex. iūcta gl. in verbo censu-
34 ra. ¶ † Nā etiā iudeis[a] ⁊ sarracenis phibitū est capere vsurā
a a Xpianis iuxta. c. post miserabilē. ⁊. c. qꝫto. d vsur. Et ita etiā
per plura late cōcludit princeps canonistarū Jo. an. in regula
peccatū. in mer. in versi. iij. querebatur. vbi per plura cōcludit
qd papa: etiā propter publicā vtilitatē nō pōt cōcedere ꝙ lici-
tū sit principib⁹ ꝙ in eorū ciuitatib⁹ vsure exerceant. Et dicit
Bal. hic in iiij. col. ꝙ impator nō pōt etiā ppter bonū publi-
cū pmittere ꝙ vsure exerceant: per illud ꝙ dictū est: qꝛ infe-
rior nō pōt pmittere illud qd superior prohibuit: ⁊ ita etiā te-
net Bal. in aut. ad hec. in ij. col. C. de vsur. Jsta sunt que strin-
gūt multū p pte negatiua. Cōtrariū late visus est tenere Pet.
de anch. in cōs. ccxliij. inci. Christianissime ⁊ illustrissime prin
ceps ⁊c. vbi cōcludit in effectu: ꝙ lʒ princeps tpalis prout est
imperator nō possit istud concedere etiam pro bono publico:
in quib⁹ terminis pprie loquit Bal. hic, ⁊ in d. aut. ad hec. cū
35 istō respiciat specialitatē: † tñ papa posset dispēsare ppter pu
blicā vtilitatē nō quidē qd Christiani mutuēt ad vsuras. istō
nō posset: ⁊ ita lʒ ipe nō dicat intelligit tex. in illo. c. sup eo. qui
est fortissim⁹ tex. Sʒ bñ pōt dispēsare ꝙ iudei ⁊ sarraceni in
ciuitatib⁹ Christianorū mutuēt ad vsuras ppter publicā vti
litatē: nā vt pulchre ingt text. in. c. q syncera. xlv dis. supra cne
rei operā dat q coercere nitit iudeos a peccato: qꝛ oīno dāna-
36 ti sunt pp eorū pfidiā: ideo tolerādi sunt: allegat etiā † qꝛ tole
rabile est bonū ꝙ ex aliq malo descēdit. iiij. dist. c. deniqꝫ. alle-
gat etiā illud ꝙ no. gl. in. c. inter opera. in gl. j. de spon. Tamē
Pet. de anch. in veritate ibi dubitat ⁊ nihil firmat. Pro eadē
parte affirmatiua expresse cōsuluit minoris cōscientie Pau.
de ca. in cōs. ccclviij. inci. qddā cōe cōuenit: vbi expsse cōcludit
qd sunt laudabiles ⁊ sine onere cōsciētie cōuētiōes qs faciunt
ppli cōitates ciuitates vel pricipes ꝙ iudei vel sarraceni i eo-
rū locis mutuēt ad vsuras. Et qd iste mos, ⁊ ista consuetudo
inoleuit p totā Jtaliā, vt dicit ꝙ de hoc extat priulegiū Mar.
v. ⁊ eugenij. iiij. Et ibi dicit nō obstare cle. j. d vsu. qꝛ rñdet qd
illa cle. q tollit oīa statuta oēs ɔsuetudines ⁊ oēs. ll. sup vsuris
intelligit qñ Xpiani mutuarēt ad vsuras, ⁊ crederēt ꝙ Xpia-
nis licitū sit mutuare ad vsuras. esset hereticū, vt ibi dicit tex.
Sed pmittere iudeis ex cā publica ne sequant furta vel rapi-
ne, ⁊ ne ipsi Xpiani mutuēt, istō est bñ permissum cū dispensa-
tione pape. Et tpibus nris illustris ⁊ excelsus princeps mar-
chio Mātue Ludouic⁹ nup defunct⁹ voluit sup hoc hre cō-
silium, an sibi liceret cū licētia pape tenere iudeos in ciuitate
sua ad mutuādū sub vsuris, ⁊ psertim attēta vetustissima cō-
suetudine, cui⁹ initij memoria nō erat in ɔriū. Et p multa cō
silia diffuse ad modū aure⁹ doctor. d. Alex. imo. mihi tñ icer-
tū est an vacillāte ɔsciētia. i ɔs. j. i. ij. vol. inci. circa pmū dubiū
prīo arguit. ⁊ p ista pte multū facit ꝙ sing. ingt Arch. i. c. hac
37 rōne. xxxi. q. j. † vbi tʒ qñ Xpiani vsurarū nō pñt aliter sine scā
dalo coerceri ab vsuris: tūc pōt papa dispēsare cū iudeis, ⁊ qñ
papa dispēsat psumit ex iusta cā dispēsare: p illō qd dicit glo.
no. in l. relegati. in fin. ff. de pe. Ad pdicta vide ꝙ sing. decidit
Bar. i aut. ⁊ ad hec. in iij. col. C. de vsur. vbi mirabiliter tʒ vale
re statutū laicorū q caueat ꝙ iudei q veniūt ad mutuādū sub
leuib⁹ vsuris, puta ad rōnē duorū denariorū p cētenario tra-
ctent ⁊ habeant p ciuib⁹. sup q tñ cogita fi. d. cle. j. Jmo plus
cōsuluit. d. Alex. i ɔs. lvij. inci. qm i. q. pposita ⁊c. valere decre-
tū principis secularis q cauebat, qd licitū esset iudeis fenerari
sub vsuris, ⁊ ꝙ eis mutuantib⁹ usine pignore sub instro red-
dat ius summariū ⁊ executiuū tā sup sorte qꝫ sup vsuris. ɔclu
dit tale statutū valere, allegat aliq ex pdictis, ꝙ ego tñ nō fir-
mo pp dispositionē. d. cle. j. Et vltra pdicta an statuta vel cō-
suetudines laicorū possint pmittere vsuras vt valeāt, vide gl. i
l. eos. §. i traiectitijs. sup gl. parua i vb. ɔsuetudinis. C. d vsur.
⁊ ibi Bal. eā expsse no. ad h: ⁊ Bal. in l. ij. C. de vsur. rei ind. ⁊
in l. cū allegas. j. de vsuris. ⁊ aliqd p Fulg. hic: ⁊ qd si talia sta
tuta essent iurata, vide Pe. de anc. i. d. cle. j. p illū tex. tenere ꝙ
nō valet: ⁊ gl. magistra. ⁊ no. in d. aut. ad hec cū gl. mag. ad fi. C.
38 d vsu. q monet p regulā l. nō dubiū. in fi. C. d legi. ¶ † Quid
aūt sit in cā dotis, nunqd valeat statutū disponēs ꝙ i cā dotis
si mortuo marito hřs sit negligēs i restituēdo dotē, teneatur
soluere ad rōnē. x. p cētenario an istō statutū valeat saltē fauo
re dotis. nā cʒ nō est dubiū ꝙ marito sustineti onera matri-
monij licite debent vsure: qꝛ nō sunt proprie vsure: sed verius
dānū ⁊ interesse. iuxta. c. salubriter. de vsur. Certe Bal. i. l. fi. §.
preterea. C. de iure do. cōcludit tale statutū valere. Cōtrariū
expsse determinat ipsemet Bal. ⁊ Pau. de ca. hic per rōnem
superi⁹ tactā: qꝛ princeps laic⁹ cū sit inferior nō potest permit
tere illud ꝙ prohibitū est a superiore. Ueritas pēdet ex tradi-
tis p Bar. ⁊ alios. vbi forte videbitis, in. l. in īsulā. §. vsuras. ff.
sol. mat. Bar. in l. at qui natura. §. nō tantū. ff. de neg. gest. ⁊ in
cōs. ꝙ inci. Francis. vxorē quādā noīe Thomasiā ⁊c. ⁊ Cano.
in prealleg. c. salubriter. ⁊ multū late ⁊ diffuse Lud. ro. in cōs.
cccccxxvij. incip. in casu pposite cōsultationis. circa celeberri-
morū doctorū cōsilia ⁊c. in. ij. dub. princi. Pet. de anch in ɔs.
cxxxviij. inci. in q. q vertit inter nobilē dominā. ⁊. d. Alexā. in
cōs. ccciij. al's. cciij. inci. viso pcessu cause vertētis iter Joānā.
39 ¶ † Nūqd aūt cābia mercatorū[b] sint licita. cōis ɔclusio est ꝙ
b sic dūmō non excedāt oēm ɔsuetudinē ⁊ cursum. ita determi-
nat Bal. in rub. j. de cōsti. pecu. i pri gl. faciēs mētionē de istis
cābijs in. l. iij. C. de exercito. Et idē Bal. ibi. ⁊ Sal. idē firmat.
⁊ Bal. in l. ij. in princ. C. de vsu. rei iudi. Cano. in. c. in ciuitate.
de vsu. d. Lau. de rodul. doctor florētin⁹ i sua solēni repe. c. cō
suluit. de vsu. in. ij. parte. in. q. xxvj. ⁊ seq. ⁊ in. iij. pte. in. q. j. Di
co ergo an cābia mercatorū sint licita. Cōis ɔclusio est qd sic:
dūmō nō excedāt cōem cōsuetudinē ⁊ curiā. ita deter. Bal. in
rub. C. de ɔsti. pecu. ita etiā firmat Arch. xiiij. q. iij. c. j. ⁊ mltū
late Sal. i aut. ad hec. in. xj. q. C. de vsur. Bal. in. q. p eū dispu
tata q dicit statuto qd fenerator. i pri. Joan. de ana in c. naui
gāti. de vsur. Joā. cal. in cōs. xj. posito sub rub. de vsu. ⁊. d. Alle
xā. Jmo. in cōs. lxj. in ij. vol. inci. viso pcessu cause vertētis in-
40 ter Joannē. in vlti. col. † Quid aūt de pecunia[c] que percipit
c ex reddito montis vt est Genue, Uenetijs, ⁊ Florētie: an ta-
lis reddit⁹ sit licit⁹: cōiter etiā cōcludit ꝙ sic: ita expsse firmat
Jmo. in l. si marit⁹. ij. ff. sol. ma. de quo vide Bal. in l. ij. §. mu-
tui. ff. si cer. peta. ⁊ in l. hac edictali. §. hic illud. C. de secun. nup.
Pau. de ca. i ɔs. ccccclxxxiiij. Cano. i. d. c. in ciuitate. ⁊ multū
plene p pealle. d. Lud. in rep. d. c. ɔsuluit. in. iij. pte. in q. j. quā
41 ponit de mōte Genue. ¶ † Quid autē de pecunia q dat pro
aliquo annuo reddito. exēplū: do tibi mille florenos, ⁊ tu das
mihi qolibet anno. l. florenos ad rōnē quinqꝫ pro cētenario:
⁊ nos vernacula lingua appellam⁹ liuellos: nunqd sint liciti.
tāgit Bal. in. c. j. in vlt. col. in tit. si de feu. vas. ab aliquo fue. in-
terpel. ⁊ ibi dicit illū tex. facere qd talis cōtract⁹ sit licit⁹ tamē
dicit multos tenere qd sit vsura: qꝛ lucrū ex pecunia puenies
est certū ⁊ infallibile: iō cōsiliū est ſm eū ꝙ agat inter ptes ꝙ
ex tali pecunia emat prediū: tñ subdit caueas ne p tales caute
las animā tuā illaquees. idē Bal. in l. vnica, in. viij. col. in. iij. q.
C. de his q pe. no. dicit qd iste ɔct⁹ multū frequētat in ciuita-
te Astēsi: ꝙ multi dubitāt esse ɔtū vsurariū propter lucrū cer
tū ⁊ infallibile: psertim qñ emptor colorat⁹ est solit⁹ fenerari.
¶ Tandē cōcludit putare se ꝙ ɔct⁹ sit licit⁹: qñ in ciuitate et
regiōe frequēter exercentur per bonos graues viros ⁊ legales
mercatores: allegat ad hoc gl. in l. iij. §. int. ff. de eo ꝙ cer. loco.
de quo pūcto vide etiā Jo. an. in. d. c. i ciuitate. ⁊ i addi. Spec.
42 in ti. de vsu. sup rub. ¶ † Quid si aliqs emat[d] p certa pecu-
d nia annuū redditū magnū quoad vixerit p vita sua tantū: vt
puta si aliqs dat eccl'ie fundū vt quoad vixerit teneat eū alere
postea fund⁹ sit eccl'ie: an talis ɔct⁹ sit licit⁹ pp incertitudinē:
qꝛ posset mori, ⁊ j. annū. ⁊ post. l. an. Et quid si iste tantū viuit
vt redditus percepti sint maiores qꝫ pecunia quā dedit an in
foro cōsciētie teneat reddere illud plus qd accepit vltra pecu-
niā datā: de his, vide Cy. ⁊ Bal. in l. si pr puelle. p illū tex. C. de
inoffi. test. Cy. Bal. ⁊ Sal. in l. si ea pactione. C. de vsu. Joā. an.
in. d. c. in ciuitate. ⁊ in addi. Spec. in tit. de vsu. sup rub. Et do.
Lau. in. c. cōsuluit. in. ij. parte. in. ij. q. Pau. de ca. ⁊ do. Alexā.
Jmo. in. l. de fideicō. C. de trans. Lud. rō. in cōs. ccccxxj. inci.
p pleniori discussiōe. i. iij. dubio. ad fi. ⁊ ista sufficiāt quātū ad
materiā vsurarū. ¶ Gl. in vbo, diuina. diuidit in tres. In pri-
ma declarat tex. In. ij. oppo. ⁊ quadrupliciter sol. in. iij. ⁊ vlti.
ponit vnū dictum. Scđa ibi: ⁊ qd dicit eos infames. Tertia et
vltima ibi: hodie vo. ¶ In ea. gl. ibi sol. loqt de infamia facti.
43 † Jsta pria solutio est vā ⁊ cōiter approbata ꝙ ifamis[e] in-
e famia iuris nō pōt eē testis. ita loqt regula. d. §. lex iulia. alle.
in gl. ¶ Sʒ heretici isto iure nō sunt infames ifamia iuris: sed
solū infamia facti nimirū si possunt esse testes. ¶ Hodie autē,
vt gl. in fi. dicit ⁊ bene omnes heretici cuiuscūqꝫ secte sunt infa
mes ipso iure ⁊ repellunt a testimonio: ideo de eis nō est dispu
tādū. ¶ Ex ista prima solutiōe gl. habes tu iuuenis duas cō-
clusiōes: ⁊ ita faciā duos articulos. ¶ Prima cōclusio est, ꝙ
infamis infamia iuris nō pōt esse testis. ¶ Scđa conclusio est
44 qd infamis infamia facti pōt esse testis. ¶ † Et ne laborē in
equoco debēt scire iuuenes: qd in infamia facti: i infamia iuris

a ¶ Judeis. adde Joā. de ana. in. c. j. ⁊ in. c. conquestus. de iude.

b ¶ Cambia mercatorū. adde Jo. de ana. in. c. fin. in lxj. col. de vsur.

c ¶ De pecunia. adde apostillam quā posui in precedenti. l. in. xxv. col. in ver. tertio quero qd de pecunia. ⁊ ibi posui remissiones.

d ¶ Quod infamis. adde apostillam quam posui in precedēti l. in. xiij. col. ver. pro clara intelligentia.

e ¶ Quid si aliqs emat. Adde apostillā quam posui in precedēti. l. in xiiij. col. versic. v. quero.

Universidad de Deusto
Biblioteca

et qui sint illi qui sunt infames de iure.ꝛ qui sunt illi q sunt infames infamia facti:ego respōdeo vno verbo,ꝙ oēs illi q numerant̄ a pretore.in.l.j.ff.de infa.oēs ih sunt infames de iure.tex.ibi,sin illa.l.j.nihil aliō facit.Et vltra illā l.j.si fieret hodie.l.vel statutū q̄ caueret ꝙ faciēs tale gd vltra casus ibi expōs̄ esset infamis,diceret infamis infamia iuris.Et ex istis infamib⁹ infamia iuris,q dā sunt q efficiunt infames ipso facto:q dā vero sequuta sententia.Infames ipso facto sunt illi qui statim eoipo ꝙ aliq d fecerūt.lex infamat eos:ꝛ de istis cū maxime ministerio loquit̄ prima pars illius.l.j.ff.de ifa.Quidā sunt infames ifamia iuris sequuta fnia.ℌ est postq̄ iuerūt cōdēnati.ꝛ istos enumerat tex.in illa.l.j.in.ℌ.parte:ꝛ sic quidā sunt in quib⁹ lex infamat ipsum factum de iure,absq; aliqua fnia vt in.j.pte illi⁹.l.Quedā sunt q̄ lex ifamat demū sequuta fnia,vt ibi in.ℌ.parte illius.l.j.vt ibi etiā magistraliter declarat Bart Quedā est infamia facti:ꝛ infames ifamia facti dicunt quādo aliquis nō est de numeratis in illa.l.j.tñ cōiter est tale qd ꝓpter qō eorū opinio grauat apud graues viros.exēplū pone, est aliqs scholaris q in prin.studij non intrat ꝛ non aliter ꝑpedit⁹ est infamis infamia facti. ✝Eodē mō qs cōueniť pro aliquo delicto ex actione nō famosa descendente:tñ ex delicto ite non est infamis infamia iuris:sed infames infamia facti:ꝛ istud est melius exemplū qō possit dari.Exemplū pone pater vel patron⁹ cōmisit dolū erga filiū vel libertū suū vel aliq̄ ꝑ vim abstulit filio vel liberto,scitis bñ ꝙ si ect aliꝰ, cōpeteret actio de dolo.sed pater vel patron⁹ ob reuerētiā tenetur actione in factū,pone q̄ cōdēnetur actione in factū,est infamis infamia facti,ꝛ ipse apō graues viros est ifamis actio esset cōdēnat⁹ i actiōe de dolo.tex.est.in.l.ff.de obse.a lib.ꝛ liber.ꝛc. Eodē modo pone:ego agoℑ te interdicto vnde vi. interditciū nō infamat:tñ apud graues viros leditur opinio ꝛ existimatio hois,ideo dr infamis ifamia facti:est verū ꝙ infamia facti est multiplex,vt declarat Bal.hic.in v.opp.ꝛ i.c.i. an reno.deb.test.g apa.cur.esse desie.Et vide declaratiēnem istoꝝ terminoꝝ ꝑ Dy.ꝛ Jo.an.in reg.in infamib⁹.de reg.iur. in.vi.His ꝓmissis venio ad primā cōclā.gl.† ꝙ ifames infamia iuris nō possunt eē testes p.l.iū.ℌ.lege iul i ff.de testi. meli⁹ facit.l.q̄stū.e.ti.Istud limitat Bart.o mirabiliter,nisi in subsidiū cū tormētis,alleg.Bar.in.l.seruū rūso.ꝛ.l.ob carmē.ℌ. j.q incipit,si ea rei cōditio.ff.de test.bona est limita.si est vera. Nūqd sit vera rn ꝓtecte ꝙdicta,ꝙ.l.alleg.per Bar.nihil ꝑdant:q.l.seruū rūso.dicit ꝙ in casib⁹ in qb⁹ creditur rūso seruꝰ nō credit nisi cū tormētis.l.ob carmē.ℌ.i.Pone ꝙ aliqs sit in casu in quo etiā nō credit tñ sum⁹ in casu speciali vbi ꝓpter atrocitatē criminis admittit⁹,vt in crimine lese maiestatis,crimine hereseos vel simonie,rūc nūq̄ admittit⁹ sine tormētis,sed ꝙ admittant̄ in subsidiū ille text.verbū nullū:ideo illud ꝙ dicit Bar.dr intelligi ꝛ saluari ꝙ infamib⁹ infamia iuris sit credēdū:est verū nō quantū ad probādū,vt dicam nūc vltra Bar.

47 ✝Adde aliquos speciales casus in qb⁹ infamis infamia iuris pōt esse testis cū tormētis.ꝛ gl.alle.tres casus.in.d.ℌ.lege in.in Rb.palā.Tu vide octo casus qs enumerāt Jo.and.do. Ant.de but.ꝛ Pan.in.c.ñ.de testi post Spe.i ti.de acc.ℌ.i.ad fi. Circa secūdū de infa.infamia facti,gl.cōcludit ꝙ possit esse testis.adē no.gl.in.l.nullā.C.de infa.ꝛ.l.j.in prin.ff.de infa. bñ dicūt ille gl.ꝙ infamia facti repellit a dignitatib⁹.ꝛ si frater instituat heredē infamen infa.facti,ꝛ fratrem ꝓtereat fratter pōt ḡclare testiñ,qñ turpis ꝑsona est instituta,puta infamis de facto l.fratris.C.de inoff.test.istos duos effectus habet infamia facti:sed nō repellit a testimonio.Contrarium ꝙ imo infamis infa.facti,repellatur a testimonio tenuit el.in.l.j. ff.de sena.Ubi gl.in.l.in.ℌ.duc antē sunt cause in Rbo non eandē.ff.de cap.edic.cōcor.illas duas glo.ꝛ dicit infames infamia facti bñ possunt esse testes:sed eis diminuitur de fide, vide Bar.q no.loquit̄.Adde inquātū dicūt Bar.ꝛ doc.ꝙ ifames de facto possunt esse testes,ℌ diminuitur eis de fide:nisi essent multū viles ꝛ abiecte ꝑsone:tūc eis nō credit sine tormē-

48 tis vide magistraliter Bar.in.l.ex libero.ff.de quest. ✝Jtē inquātū Bar.vult ꝙ in cā criminali infames de facto nō admittāt̄ ꝛ nihil ꝓbāt:imo nō facit̄ idicīū:vt dicā nūc. Adde qō idē fi cā esset mixta,qr scitis ꝙ q̄dā sunt cause ciuiles:q̄dā criminales:ꝛ q̄ dā mixte.Rā cā ciuilis dr q̄ pena applicat pti etiā si ageret ꝑ ōlicto.Ubi aūt pena venit applicāda fisco dr cā criminalis:ꝛ dℑ ꝓcedi criminaliter,vt declarant Can.in rub.de iud.qñ aūt pena venit applicāda fisco vel parti:declarat Bar.in.l.agraria.ff.de ter.amo.Mixta dr qñ pena venit ꝑ pte applicāda pti:ꝛ ꝑ parti nisco.Dico ꝙ illō qō dicit bar. in cā criminali hℑ etiā locū in causa mixta,probatur in.c.ex parte.de testi. Jtē no.qō dicit Bart,ꝛ doc.qō nō folū in ciulibus sed etiā in criminalib⁹ cauſis infames etiā infa.iuris admittunt̄ in testes in subsidiū cauſa necessitatis.q alis non

49 admitterent. ✝Cōfirmo:nā in criminalib⁹ minꝰ ꝛx.ann. nō admittit⁹ in testē.l.in testimoniū.ff.de test. Faint sin. in subsidiū qñ ꝑ alios ꝓbari nō ꝓsit:tūc in criminalib⁹ minor. ꝛx.ann.admittit⁹ in testimoniū.gl.est sin.in.d.l.testimoniū.et ibi Alb.d. ro.calcq̄it. Jdē exꝑsse tℑ Jo.and.in addi.Spe.i tit.de testi.ℌ.i.ℜ.ii.ité excipit ꝙ est ipubes.ꝛ ibidē subdit Jo.

a an.qō idē est in femina[a] in casib⁹ in qb⁹ nō pōt esse testis:falsit in subsidiū,qñ aliꝰ haberi nō possunt:ꝛ istud vltimū de femina sequitur.d.Alexan.in consi.cxviij.in.ℌ.vol.incipit.arti-

50 maduersus.in.iij.col. ✝Ex istis oībus fac regulā,ꝙ i subsidiū qñ aliter ꝓbari nō potest,admittunt̄ testes q alis nō admitterent.ꝛ ita tota die obseruat. Limita mꝛtū sing.fim.d. Ant.de bu.ꝛ in.c.tertio loco.per illud qō vbi vult gl.vere ꝓ Bar.ꝛ no.in cōsi.suo qō incipit Questio ista dubia vulgaria hℑ.ꝛ.d.Abb.Pan.in.c.ñ.in.ij.no.de testib.cog.ꝛ no.d.Alex. imo in ℑsi.lxvij.in.j.vol.icip.Uiso themate ꝛ dubiꝰ vt ꝓcedat q̄ testes alis inhabiles in subsidiū admittant̄:est verū qñ ex natura negotij vel facti habitu ꝛ actu plures testes verisimiliter nō possunt interuenire:tūc ꝓcedit regula.ℌ tradita:ℌ qñ negotiū est tale ꝙ habitu ꝛ potētia potuissent interuenire plures testes:dato ꝙ actu nō interuenerint.isti nō admittunt̄ tūc in subsidiū,ita exꝑsse dicūt ꝓfati doct. Declaro quando negotiū est tale ꝙ actu ꝛ habitu ꝛc.Exemplū dicūt doct.aliquid est factū in capitulo alicuius ecclesie,vel in domo alicuꝰ vel aliquid secreti inter conspirantes:istis casibus ex natura negotij verisimiliter habitu ꝛ actu nō possunt multi testes habere:isto casu inhabiles in subsidium admittunt̄.Sed qñ est tale factū ex natura cuius habitu possunt interuenire multi testes.Exemplū aliqs media die occidit vnū in platea:tibi verisimiliter habitu potuerūt multi interuenire:pone a casu eue-

51 nit ꝙ ibi tñ affuerūt duo minores.ꝛx.ann.an in subsidiū isti admittant̄ dico ꝙ nō. Jta mirabiliter limitāt doc.ꝙ doctrinā Bar. ✝Scdo limita illō qō vult Bar.ꝙ in criminalib⁹ ifames de fō admittant̄ in subsidiū,intelligē sane ꝙ admittuntur nō vt ꝓbēt,sed vt solū indiciū faciāt.ita loquit lex alie.ꝙ Bar.in.l.qui vltimo.in fi.ff.de pe.Jta exꝑsse declarāt Old, ꝛ Bar.hic.ꝛ etiā Sali.ff.i.cōmēti sui.ꝛ etiā Fulg. Jtē qō dicti est infames de facto admitti in ciuilib⁹;sed aliqualiter dī minui de fide.Limita sing.qñ agit de ꝓbanda ingratitudine,certe ad ꝓbādū ingratitudinē infames de fō mihil penitus ꝓbāt:ita est tex.in.c.j.in ver.integre opi.ꝛ ibi exꝑsse no, Bal.in tit.de no.feud.in vsi.fen.facit tex.in.l.ℌ.C.de secū.nup.

52 nūq̄ defert infamib⁹ in supplementū ꝓbationis. ✝Jtē qō dicti est infames de facto admitti.Limita in casib⁹ in qb⁹ reg-

b runt testes oi exceptione maiores ᵇ quib⁹ nihil pōt opponi. gl.est.in.ℌ.itē verborū.insti.de inuti.stip.ꝛ in.c.fin.de cōsan.et affi.qr si requirunt testes oi exceptiōe maiores,infamis ifa, facti nō est hmōi,qr pōt sibi obijci ista macula.Jstā regulā ponit Bal.in.l.optimā.C.de ℑhē.ꝛ cō.stip.Lyn.Bal.ꝛ oēs in.l.q accusare.C.de edē.Bar.in.l.admonēdi.ꝛ ibi late dicit.ff.de iu-

53 reiur.Jtē inquātū dicūt doc.† ꝙ infami de facto lℑ credat tñ diminuitur de fide.Limita fin.nisi defect⁹ istius suppleret ꝑ superabundantiā bonitatis alterius cōtestis,tunc nihil diminueret de fide.Exēplū ad ꝓbādū requirunt duo testes,ego ꝓduco duo testes quorū vn⁹ est infamis infamia facti:ℌ alter est vn⁹ homo multū note ꝛ spectare fidei in ciuitate multū religiosus:certe superabūdantia istius supplet dictū alterius,ꝛ facit ꝙ ei nihil diminuit de fide.ꝛ facit qō plene ꝓbat ita no. bal.i.l.ℌ qs ex argētarijs.ℌ.cogenť.ꝙ illū tex.ff.de edē.i vtrq̄ lec.ℌ nō in antiqua.ꝛ ibidē Ling.ꝛ.d.Alex.Imo.Bal.i.l. j.in.iij.cc l.C.de testa.Sali.in.l.in bonefidei.in.ꝛ.col.C.de reb. cred.Lu.ro.in ℑsi.cclxxx.inci.i casu ꝓposite cōsultatiōis breuiter dictū Frā.ꝛc.in vlt.col.d.Alex.in ℑsi.cxcvlō.ꝛ est in ℑsi. lvj.in.ℌ.vol.inci.viso ꝓcessu cause vertentis inter Antoniūm,

54 ✝Hunqd aūt in criminalib⁹ ᶜ meretrix ꝓsit esse testis.est

c doctri.Bar.cōiter ꝙ nō qr i criminalib⁹ dēbēt eē ꝓbationes ꝛc. meretrix nō est hmōi.ita i specie ℑsoluit.d.Alex.i ℑsi.xj.in.j. vol.incip.circa primū dubiū quo ꝙritur an aliquis rex ꝛc.alie dne solutiones gl.nihil valēt,qr nimiū restringunt hunc text. Eodē modo quarta solutio est bōa in se:ℌ nō ad istū text. est infamis.ꝛ ideo pōt testificari.Jstā repiehēdūt Bar.ꝛ doc. qr imo pena infamie iponi ipso iure ab⁹q alia sniā,vt hic ꝑ Bar. Hℓ scōa sup Rbo quos:qr est multū vtilis glo. Hic

55 ex hac glo.† ꝙ statuta ᵇ ciuitatū nō ligant forenses qui non subsunt ciuitati.ꝛ quotidie allegamus hanc glo. Jtē cōclusio indistincte nō ꝓcedit,qr multi sunt casus in quibus statuta ligant forenses.Et qr ista materia est multū alta ꝛ ꝑfunda

ᶜ tradita

ꝛ tradita ī varijs locis. Diuido eā fm Ly.Bar.ꝛ scribētes in tres articulos principales:quib⁹ expeditis erit finis de ista lege.Primo videbim⁹ qd in ℑtractib⁹.Scōo qd ī delictis. Tertio ꝛ vltimo qd in vltimis volūtatib⁹. Circa primū an in ℑctibus statuta ligēt forēses,Bar.hic post Ly.tradidit an reā doctrinā,cū qua alij oēs simpliciter trāseūt:eā dē formaliter repetit de verbo ad verbū.ipse Bar.in.l.ō quib⁹ in repe. fi. ꝛ B.in.xiij.col.ff.ō leg.Jn ℑctib⁹ ergo an statuta ligēt forēses Bar.hic:ꝛ vbi.ℌ.facit tria mēbra principalia.vide B.Aduer-

56 tēdū est diligēter in vtroq; mēbro Bar.† in quantū Bar.p⁹ Ly.in primo mēbro ꝛcludit:ꝙ i respiciētib⁹ ordinatione ꝛ solēnitatē ℑct⁹:ℑ attēdi statutū loci in quo ℑctus celebrat.Ex hoc infert in ℑcie:qō si duo forēses faciāt ℑctū in illa ciuitate:ꝛ in ista ciuitate adsit statutū:ꝙ qñ celebrat ℑct⁹ qō de eo soluit certa gabella ꝓcipi an quo ad istos forēses debeat attēdi istud statutū,ꝛ an leget ipsos forenses.videret prima frōte ꝙ nō:qr statuta nō possunt ligare forēses. Cōtrarium est verū ꝑ ista doctrinā B.qr in respiciēt⁹ solēnitatē ꝛ ordinationē actus attēdim⁹ locū in quo celebrat⁹ est actus ergo ꝛc.Et ita per istā doctrinā decidit exꝑsse Bal.in.l.j.in.iij.ꝛ.v.q.C. de ℑhen.emp.Et sicut forēsis ℑhēdo in ista ciuitate fortē fodrū quo ad ꝓncipalē ℑrariū l.heres absens.in prin.ff.ō iudi. c.romana.ℌ.ℑhētes.ō fo.ꝛpe.in.vj.ita etiā quo ad gabellā que est ℑsequentiua ℑract⁹.Et ꝓ ista cōclusione facit i simi. do. tex.i.l.magis puto.ℌ.illō.ꝛ ibi Bal.exꝑsse no.ad id qō ꝓxime dixi.ff.de reb.eo.Est verū qō aliter dicit Bal.in.l.multū in tereſt.in pe.col.ꝛ ibi per Salic.ad ſi.C.ſi qs al.vſꝰ. Deueno quē-

57 ꝓximo dixi ex doctrina Bar.hic. ✝Scōs membrū Bar. est,ꝙ in his que respiciūt ordinē iudiciōrū semper attēdendū est statutū illius loci in quo iudicīū agitur.Ideo hic est statutū,qō a centū libris infra,procedatur tali modo,certe debent seruari statuta istius ciuitatis ꝑ tex.in.l.ij.ℌ.ff.de test. bene facit tex.in.l.cū clericis.C.de epiſc.ꝛ cle.l.j.C.de emē.li.vbi exꝑte ditur istud etiā quo ad ea que sunt voluntarie iurisdictionis. ad idē tex.in.ℌ.ſi.inſt.ō ſatisda.ꝛ aliqualiter tex.in.l.ſi.C.de in iur.Ex isto mēbro Bar.sin.infero ꝙ si ſit statutū i ciuitate ista,

58 qō ſtrumēta habeāt executionē parata absq; alio libello,ℌ ō iure cōmuni ſtrumēta notariorū non habent executionē parată.tex.est in.l.minor an.ꝛxv.cui fideicō missum.in verbs ad initiū alteri⁹ petitionis redegerat.ff.de minor.ſtāte predicto statuto.pone ſtrumētū est factū i aliaciuitate i qua nō ē istud statutū.ego ꝓduco ℑtra te ſtrumētum in ista ciuitate papie an habebit executionē parată virtute istius ſtatuti:videret ꝙ nō:qr ſtatutū diſponēs ꝙ ſtrumēta habeāt executionē parată videf intelligēdū de ſtrumētis cōfectis per no.isti⁹ ciuitatis. Cōtrarū decidit ex ista doctrina B.qr i his que respiciūt ordinē iudiciorū inſpicim⁹ statutū loci in quo iudiciū agit etiā quo ad forēses.Et ita in ſpecie ꝑ istā doctrinā Bar.ꝛ do.colligit ꝛ decidit Bal.qui nihil ignorauit in.l.j.in.iij.q.C.ne filiꝰ

c tentiā.quicqd in hoc vltimo dixerit idē Pau.in.d.l.ℌ. in prin. 60 in vlt.col.ff.de eo qō cer.lo. ✝fallit fm Bar.in dote vel restituēda vel lucrāda:in qua nō attēdimus statutū loci in quo celebratus est ℑctus dotis:ℌ semp attēdimus statutū loci in quo maritus hℑ domiciliū ꝑ.l.exigere dotē.ff.de iudi. vbi exꝑsse text. dicit qō est ſpeciale in dote.Jtē q̄ sit ratio ſpecialitatis:ibi vide gl.ꝛ do.Et dicit ibi Bal.ſprin.ꝙ illa lex est sin.ꝛ peregrina fm cōmunē do.tu dic ꝙ cōcor.sunt in tex.in.c.j.de ſpō.inducēdo vr ibi ſducūt do.Ant.de but.ꝛ do.Abb.Pano.Et ꝙ hoc ſfert Bar.ad practicā,ꝙ ſi circa lucrū dotis statuta varie diſponāt:puta ad mediolani est statutū qō decedēte vxore i matrimonio ſine liberis,lucret tertiā partē dotis. Papie est statutū qō lucret totam dotē.Pone papiñ.accepit vxorē mediolani ibi celebrant nuptie ꝛ inſtrm.dico qō attēdim⁹ statutū loci in quo hℑ domiciliū maritus:ꝛ ideo lucret totā dotem.Et in hoc nullus diſcrepat:ꝛ dicit Fulgo.ꝛ ita cōtigit in ꝑſonā ſua:qr erat placētin⁹ ꝛ vxor ſua erat papiñ.de Becaria:ꝛ ea mortua dicit qō dℑ attēdi statutum placentie.Jta etiā cōcludit Bar.ꝛ Bal. Ang.ꝛ aliꝰ in.d.l.exigere dotē.Arc.in.c.iſtud.xij.di.ꝛ no.Bal. in.c.i.ℌ.ſi.de inueſti.de re alie.facta.in vſi.feu.d.Ant.d.Abb.ꝛ in.c.j.de ſpō.vbi etiā examinat̄ iſta materia:ꝛ ita teneas qc

61 aliꝰ in.c.j.de ſpō.vbi etiā examinat̄ iſta materia:ꝛ ita teneas qc qd tenuerit Albe.in.ℌ.parte ſtatutorū.in.q.ꝛ. ✝Extēde iſtā cōmunē ℑclusionē qō attēdendū ſit ſtatutū loci mariti quo ad a dotē vel reſtitutēdā vel lucrādā etiā ſi marit⁹ in inſtrō tali ꝓmiſſet reſtituere dotē nō ſolū in loco ſue origimis ſed etiā in loco vxoris:ꝛ vbicūq; fuerit petitū:ꝑ iſta ḡnalia verba nō recedim⁹ vxoris:ꝛ vbicūq; fuerit petitū:ꝑ iſta ḡnalia verba nō recedim⁹ quin semp ſit obſervandū ſtatutū loci mariti. Jta ſing. extēdit Bal.nec alibi vnq̄ legi.i.d.exigere dotē.ad ſi. Jstā ℑmunē conclusionē limitat ſing.Sali.hic,in.iij.col.qui diſputat ꝛ in effectu cum eo tenet ꝙ duas leues rationes quas nō refero.Aliter vi-

62 ſus est tenere Pau.ō Ca.in.l.ℌ.in prin.ff.de eo qō cer.lo.ꝑ gl. ibi quā dicit nō ꝑderaſſe B.hic.Finaliter tñ tene cū Bar.ℑ cum reuerētia ſua Bar.multū bene in ſeq.col.ꝓdeerat illiam gl.ꝛ de ea opp.ac dupliciter ſol.vt hic ꝑ eū. Ex iſta doctrina Bar.infert,qō ſtāte ſtatuto qō contra inſtrm nulla poſſit opponi exceptio perēptoria:certe qō iſtud ſtatutū reſpicit cō-

e dēnationē ꝛ executionē nō ordinē iudiciꝰ ſi eſſet cōfectum in alio loco inſtrumētū ꝛ produceretur in iſta ciuitate:nō attēdere tur ſtatutū iſtius ciuitatis:qr iſtud ſtatutū reſpicit executionem ꝛ ꝛdēnationē,nec iſta ꝛditio ꝓuenit ꝓpter aliqō factū extrinſecū inſurgēs ex aliqua mora vel negligentia:vt in ſequēti mēbro fm Bar.hic:ideo attendi⁹ debēt ſtatuta loci in

b quēti mēbro fm Bar.hic:ideo attendi⁹ debēt ſtatuta loci in

quo est celebratus cōtract⁹:ꝛ ita fing.determinat Bald.ex ista doctrina in.l.j.i.v.q.C.ne filij.ꝑ patre. Et istud refert ꝛ reputat multū tenēdū mēti.ꝛ sequit Pau.de ca.in.d.l.a diuo pio.ℌ.sen-

d Qō de ſpecialitate dotis ſpone aliqs Papiñ.ex origine habēs vxorē in ista ciuitate:mutauit domicilium ꝛ fuit ad habitandū vercellis.id est trāſtulit domicilium:vbi nullū est ſtatutū quo prohibeat maritus legare vxori.dicit Sali.ſe cōſuluisse ꝛ obtinuisse ꝙ attēdi dℑ ſtatutū vltimi domicilij ꝙ qs hℑ tpe mortis. Et iſte sunt no.ꝛ quotidiane deciſiones in variis locis tacte:teneo in vtraq; cōtra Sali.vna ratione.Iſtos habem⁹ regulā,ꝙ quā-

d do quis⁹ hℑ duo domicilia vnū originis ꝛ aliud domicilium qō poſtea ex accidēti habuit:ꝛ in vno domicilio ſtatutū cōtrariat alteri vel est diuersum:ista est regula,qō semp debet attendi ſtatutū originalis domicilij nō accidētalis.tex. est q decidit vtrūque casum in.l.liber⁹.ℌ.ꝑſcriptio.verſi.ſi.q incipit,cum simul. ff.ad munici.nec ibi dicit tex.q attēdat illud domicilium in quo monē. Et ita in primo casu contra Sal.tenēt Cano.in.d.c.j.

In ſecūdo casu cōtra Sali.tenet Lud.ro.faciēs mēcionē repreh̄endens per rationē ꝓxime adductā.ꝛ ꝑ quēdā alia:que e non curo referre in cōsi.xxix.incipit,in ꝓpoſita.q.nobilis viri. circa fi.idē tenet Albe.de ro.hic.ꝑ do.tex.in ſimili in.l.nulla.C. de epiſ.ꝛ cle. Existis reprobata limitatiōe Salj.amplia singu.cōmunē decisionē vt ꝓcedat qō attēdi dℑ ſtatutū domicilij mariti:vt ꝓcedat etiā ſi marit⁹ mutauiſſet domicilium ꝛ mortuꝰ eſſet i loco domicilij mutati,ad hunc attēdi dℑ ſtatutū originis: ego limito cōmunē doctrinā in marito ꝛ vxore ꝓcedere ꝓnt

62 doc.loquunt̄ secus esſe in ſponſis. ✝Pone tale ſtatutum ꝓcit e ꝙ mortua ſponſa[e] ſponſus tantū lucret:qr tunc attēditur ſtatutū loci vbi celebrata sunt ſpōſalia nō ſtatutum loci originis, qr tunc ceſſat ratio.d.l.exigere dotē.qr per ſola ſponſalia nō attēdimus locū mariti nec domiciliū mariti:ita ſingulariter limitat Bal.ad literā in auk.oēs peregrini.in.ij.col.ad ſi.C.ℑmo.ō ſuc.Secūdo limito ſingulariter ℑmunē ℑclusionē vt ꝓcedat quādo maritus ducit vxorē ad locum domicilij ſui ita ꝓprie

Bbb

a ✝In femīa.adde apoſtillā quā poſui in ꝓcede.l. in vlti.col.in ver. ſecundo ſimiliter facit de femina.

b ✝Omni exceptione maiores. Adde Bar.in l. admonendi. de iureiur.Alex. de imo.in ℑsi.cviij. inci.viſo ꝓceſſu cauſe.in fi.ij. col.in.j.volu.

c ✝Quid antē in criminalib⁹,adō gl in verb.palā. in.l.iij.in ℌ.iulia. ꝛ ibi Alexan.de ℑmo.ff.ō teſtib. Jnnoc.in.c.cum ℙ.manconella. de accu.Cardin. Alexā.in.c.tāta. de ſimo.

d ✝Statuta.adō apoſtillā quā poſui.in.l.precedēn. in.iij.col.ver. capio glo.in verbo quos.

loquit tex. & ratio. d. l. exigere dotē. Si ät ecōtra vult vxor trahere maritū ad locū vxoris sue: tūc nō attēdimus statutū loci mariti: sed statutū loci vxoris. Ita singl'r limitat Bal. in l. fi. in
63 fi. col. C. si a nō cōpe. iud. fu. appel. ¶ †Tertio singl'r limita vt pcedat solū q̄ ad ipsam vxorē: ita ppie loquit ratio. d. l. exigere. Secus esset quātū ad aliū: puta matrē q̄ dedisset dotē, & cōuenisset de ea restituēdo fm & ius disponit, nūquid tūc in dote lucrandā attēdemus statutū loci mariti, certe nō: sed statutū loci in quo celebrat⁹ est Jctus dotis: q: mater nō intēdit ire ad habitandū cū suo genero: put facit vxor: & sic cessat rō. d. l. exigere dotē. ita sing. limitat Bal. in rub. C. de priuile. dotis. in. fi. col. in fi. & ibi tradit aliā no. limitationē ad. d. l. exigere dotem. & q̄ habeat locū nō solū in Jctu dotis in quo speciale est vt oēs dicūt. Secus est in omnibus alijs cōtractibus celebratis inter maritū & vxorē. Super quo vltimo cogita tu, quecte an ratio
64 specialitatis militet in alijs Jctibus. ¶ †Quarto limita nisi vxor errauerit: puta q̄ vxor ignorabat maritū esse forēsem vel alterius domicilij: vel ignorabat in loco mariti esse aliud statutum iuris cōmunis, fiducia cōfisa simpliciter cōtraxit: tūc sibi nō obstaret statutū domicilij mariti: ita fin. limitat Bal. in. c. j. fi. de inue. de re alie. fa. in vsi. feu. ¶ Quinto & vlti. p nūc limitat fin. & mirabiliter Ang. in. d. l. exigere dotē. nisi bona data in dotē essent sita in ciuitate vxoris: tūc in dote lucranda quo ad bona alibi sita: ideo attenderet statutū originis mariti, & istud pcedit tenēdo vnū intellectū q̄d tradit Angel. ad. d. l. exigere dotē. sed cōiter nō tenet. Veritas pēdet ab his q̄ ponit Bart. hic: in. fi. q. pzin. dū tractat an statutū porrigat effectū suū quo
65 ad bona alibi sita extra territoriū. †Ultimo not. q̄ ſtāte prędicto statuto, q̄ decedēte vxore in matrimonio, maritus lucretur dotē, istud statutū non hz locū quo ad res fendales datas in dotē. tex. est no. & signādus. in. c. j. §. fi. & ibi Bal. eum ad hoc no. de inue. de re alie. fac. in vsi. feu. ad idē facit tex. i. c. j. & ibi bal. ad hoc no. an marit⁹ succe. vxori in beneficiū. Bal. in auc. res q̄
66 in. fi. col. C, cōmu. de le. & in c. imperialē in pu. in. iij. col. de prohib. feu. alie. per Federicū. q̄ multū not. ¶ †Ité inquantum Bart. cōcludit: q̄ in his q̄ veniūt ꝑter naturā ex aliqua mora vel negligētia attēdi dz statutū loci in quo solutio dz fieri p. l. vltimū. ff. si cer. pet. l. pe. & fi. ff. de tritica. & expressi⁹. in l. j. in pzin. ūcta gl. ff. de vsu. Per hoc iferē fz Bar. ad. q. & fi i ciuitate Bononiēn. sit statutū, q̄ fi creditor steterit. & an. ad petēdū creditū prescribat. pone, Bonoñ. existēs rome pmisit florētino soluere in ciuitate Bononie. pone florētinus stat p. x. an. q̄ non petit, certe erit exclusus virtute statuti bonoñ, q̄ attēdi debet, ex quo bononie debebat fieri solutio: & ibi cōmissa est negligētia p creditorē. Et ita cū Bar. trāseūt alij: istud limitat Sali. hic: in. iij. col. ad fi. vt pcedat i terminis Bart. q̄ solutio erat destinata in vno loco tantū. puta bonoñ. vbi est illud statutū. Secus si solutio fuisset destinata in plurib⁹ locis: nā debitor cōuēt⁹ in alio loco nō posset opponere de statuto bononiēn. q̄d nō hz locum extra sua territoria p. l. fi. ff. de iurisdi. om. iudi. & l. ea. cū glo. ff. de pos. & bene dicit. nec aliud voluit. ¶ Unū tamē ppetuo no. pro limitatione huius statuti, & do. Bar. hic: q̄ si iste florentinus creditor stetit per, xx. an. ad petendū creditū suū & dū petit bonoñ. opponit sibi & statuto bononiēn. q̄ erit remediū: certe huic creditori forēsi qui verisimiliter ignorauit istud statutū bononiense succurrit per restitutionē in integrū ex clausula generali adiectus tale statutū: ita est fin. decisio Jun. in rub. de cōsue. quā ibi sequunt. & cōmendāt Joan. an. & do. Ant. de bu. & inueniō q̄ ea refert & sequit Joan. fab. hic in. vi. col. & do. Alex. Imo. in cōsi. clxxix. incip. viso & opportune discusso pcessu. in. viij. col. in. v. vol. q̄d multū no. ad istud statutū. ¶ Ité per hāc doctrinā decidit alia questio quā Bart. ōt se habuisse de facto in l. j. ad fi. ff. de vsu. vbi videas. Et per ista sit expedita prima q̄ Bart. q̄d in contractibus. ¶ Scōa principalis
a ¶ In delictis. vide cor. lib. j. ff. de exilio. & cexiij. & cexxx. Purp. 67 questio Bar. est q̄d in delictis † an statuta ligēt forēses in delictis[a], exēplū pone q̄ Padue ē statutū, q̄ si q̄s furto surripuit rē valētē. x. libras, q̄ iste fur debeat furca suspēdi, pone forē fis Padue surripuit rē valētē. x. libras, an debeat furca suspēdi. Bar. facit duos casus ꝑncipales. vide Bar. qui dicit sic. aut illud q̄d facit forēsis erat omnino delictū de iure cōi vt q̄ gōne prori. §. & tūc dz punīri fm statutū loci in quo deliquit. tex. est in auc. qua in puincia. C. vbi de cri. agi. opor. q̄d tex. Ly. hic i-
b ¶ In cine nouo. Ang. & m. l. fi pater. col. iij. ff. de acquirēn. hereditā. Purp. ducit in verbo ibi, illic etiā iuri subiaceat: intelligunt, iuri, siue cōi, siue statutario, alle. & Bar. gl. expressam in. c. a nobis. el. j. in gl. magna. de sen. excō. vbi gl. expresse firmat. deberēt hic allegare Ja. de are. & Dy. i. l. fi cui ſ. pe. ff. de accu. ¶ In Jnū tū dicit stringere tex. i. l. j. C. vbi senato. vel clarissim. & do. Bar. rāde vt ibi p. c. y. & Credo q̄ Bar. pcederet referre solutionē Lyn. & tex. ibi publicis legib⁹ subiūget exponebat Ly. s. iuris cōis vl statutarij illi⁹ regionis. Ät vero illud q̄d facit forensis de iure cōmuni nō est delictū: sed bene ratiōe statuti, puta statutū punit eūtē de nocte cū armis: isto casu dic clar⁹ quā Bar. si q̄s an istud statutū cōprehēdat forēsem: dic q̄ si forēsis fuit ignorās, nō punit. l. fi. ff. de decr. ab ordi. fac. Secus si fuit sciēs, aut ignorātia fuit crassa & supina. tex. est no. in. c. q̄. de cōstitu. in. vj.

¶ Presumit autē sciuisse forēsis ex duobus fm Bar. primo si diu fuit cōuersat⁹ in illo loco ꝑ tex. in. l. q̄. in xbo degit. cū gl. in tertio intellectu. C. vbi de cri. agi opor. ¶ Ité ꝑsumitur sciuisse q̄ illud regulariter est phibitū ꝑ tex. not. in. l. fi. §. quoties qs. qđ ibi no. Bar. ff. de publi. & vecti. i l. ij. vj. primo mēbro, Bart.
68 ergo facit no. cōclusionē † q̄ statutū puniēs illud q̄ est delictū de iure cōi ligat forēses etiā ꝓbabiliter ignorātes: ita not. vult Bar. tex. tū quē allegat Bar. nō multū stringit illā auc. qua in pouincia. q: intelligeret ibi in tex. illic etiā iuri: sc̄s etiā statuto
69 est magna violētia. ¶ †Potest etiā cōprobari fm Ly. nā bonum est arg. de Jctibus ad delicta. l. omnē. ff. de iudi. sed in cōtractibus attēdimus statutū loci in quo Jnitur. l. fi fi. de iudi. ¶ Et si dicis iste forēsis grauius punit quā credebat: & tū in delictis ꝓpositū delinquētis multū dz attēdi, rūdeō ex quo dabat operā rei illicite: nō curam⁹ ꝓpositū, an erret: istud ꝓbat tex. no. in. l. vulgaris. §. si quis ea. ff. de fur. bene facit tex. in. l. eū qui. §. si iniuria. ff. de iniur. pōt etiā allegari tex. in. l. sacculārij. §. sunt quedam. ff. de extraor. cri. & dixit Bal. i. l. iij. in fi. C. de noxa. q̄ ille tex. est melior de iure, q̄ ꝑ consuetudinē genera penarū tarari possunt, bene fateor ꝑ nō aperit an forēles ligētur. istā conclusionē Bart. tz simpl'r Fulg. hic, alij nō tangunt, ita etiam tenet Pet. de anch. in cōmēto. c. canonū statuta. in. xij. q. de. xiij. & in c. ij. de cōsti. in. vj. & gl. magna. in. d. c. a nobis. el. j. & ibi do. Ant. de bu. de sen. excō. idē tz Jo. de imo. post Jo. de lignano in. c. cognoscētes. de cōsti. & in. c. fi. in. iij. col. eo. tit. sed dura nimū est ista decisio Bar. Cōtrariū tenuit Jo. and. in. d. c. ij. de consti. in vj. & ibi Dnicus de sancto Gem. in. q̄. col. & Jo. an. i addi. Spe. in ti. de cōsti. in versi. quid si extraneus. & versi. seq. per tex. in. d. c. ij. iungēdo principiū cū fine. Et q: habēs animū delinquēdi: etiā si dat operā rei illicite: nō tamē debet puniri vltra mensuram animi. tex. est in. c. si vero. el. j. de sentē. excō. Ad idē bo. tex. in. l. verū. q. in pzin. & in. l. qui in iure. ff. de fur. nā bene verū est, q̄ ex quo dat operā rei illicite ꝑ debet puniri de iure cōmuni sed secundū statutū q̄ ignorat nequaq̄. ita tz do. Ant. de but. in. d. c. cognoscētes. do. Panor. in. d. c. a nobis. & sen. excō. dicit q̄ licet sententia Bar. hic videat de rigore iuris verior: tamē
71 scōa est equior. ¶ Et ꝑ ista vltima in contingentia facti multū
70 stringere videt: † q: in criminālib⁹, q̄n opiniōes doc. sunt varie debem⁹ sequi illā opi. q̄ imponit mitiorē penā. l. fi & interpretatione. & l. sanctio legū. ff. de pe. Et dicit Ly. hic: in pn. q. ꝑ licet Pe. dubitādo visus sit tenere pmā opi. tū iudicādo alia ē melior. ¶ Ité inquantū Bar. in scōo mēbro loquit de forēsi. Ad
b de q̄ ea q̄ ipse dicit in forēse, habēt locū etiā in ciue nouo, & allegāt text. ꝑ sing. in. l. qui cū vno. §. fi. ff. de re mi. quē pro singulari exclamat Lud. ro. in singularib⁹ suis. Tu adde meliorē text. in. l. qui cōmeatus. §. tyronī. ff. de re mil. firmat Bald. in. l. data opera. in. xj. col. C. qui accu. nō possunt. in reliquis ad hāc materiā. vide Bar. idē tenentē q̄ hic in. l. de quibus. in repe. si est rep. Bar. in. xviij. col. ff. de li. Ludo. ro. in. ix. cc. xviij. inci. ꝑ plena discutione. in. iij. col. & i cōsi. ccccl xxxj. incip. i casu ꝓpositę cōsultationis breuiter dictū. Et ꝑ ista sit expedita scōa que-
72 stio ꝑncipalis Bar. ¶ †Tertia ꝑncipalis q̄stio est, q̄d in vltimis volūtatibus: an statutū cōprehendat forēses: pura in ciuitate Venetiarū est statutū vel cōsuetudo, q̄ testamentū possit fieri cū duobus vel cū tribus testib⁹. Jn isto themate dubitat de trib⁹. primo an istud statutū valeat. scōo posito q̄ valeat an cōprehēdat forēsem Venetijs testātem. tertio posito q̄ cōprehendat an extenditur ad bona alibi existentia quā Venetijs, & isti tres passus sunt multū subtiles & disputabiles: & alīs publice disputant. Circa primū an valeat talis ꝓsuetudo vel statutū diminuens solennitatē numeri testiū & valet cū duobus vel tribus testibus. Jstā questionē late disputauit Jac. de aret. & incipit ista disputatio fm cōsuetudine ciuitatis Venetiarum. & est inter cōsilia Bar. & ibi Jac. de are. subtiliter arguit ad partes, finaliter cōcludit nō valere istud statutū vel cōsuetudo. ita etiā tenet Jac. de Ra. in cōsi. clxvij. inci. ꝓsupposita ꝓsuetudine, sequit Jo. an. iij addi. Spe. in ti. de instru. edi. §. compendiose. in ver. sed nunquid. de cōsue. cū ver. seq. Ea late defendit Imo. in. l. iij. ff. de testa. Et ad eam inclinat. do. Ant. de bu. & do. Alb. Pano. i. c. ij. vbi est loc⁹ suus de ꝓba. Pro ista sententia disputationis gratia multa adduci possunt: q̄ ab⁹ particulariter inducebā, nūc omisso multiloquio & nō necessario ꝓtermissis

refero

72 refero illa fundamenta que stringūt. † Primo stringit ratio: nā q̄ in test amētis requirant septē testes, fuit inductū ratione falsitatis cuitāde: tex. est i. l. fi. C. de fideicō. tex. in. l. iubem⁹. C. de testa. ergo statutū vel ꝓsuetudo diminuēs numerū ad tres esset inductiuū falsitatis: ergo nō vz. c. ex parte. de cōsuetu. in auc. vt nulli iudicū. in pn. col. ij. ¶ Ad hoc solebāt alīs multi pliciter rūdere, mihi placet illa elegās solutio q̄ colligit ex verbis not. Bar. in alio ꝓposito in. xiij. col. in xſi. ad Jnū rūdeo nā aliud est. &c. vbi ōt Bar. q̄ statuētes q̄ statuūt q̄ i testamētis duo testes sufficiāt, nō statuerūt vt inducerent falsitatē nec ꝓbeāt materiā falsitati: ſz eo q: ꝑsidebāt ō fide & legalitate ciuiū suor, & in statutēlib⁹ ꝑsumēdū est ꝑ insta cā ita statuerint. Scōo p ista pte stringit multū tex. in. l. fi. C. ō testa. q̄ infinitis modis inducit, inter ceteros multū obstat sic inducēdo: nā p illā. l. reprobat ꝓsuetudo per q̄ ꝑ diminuit numer⁹ septē testiū in testamētis, nisi in rusticis q̄b⁹ cōfirmatur cōsuetudo dispo
73 nens q̄b cū quinq̄ testib⁹ possint ipsi rustici testari nō simpl'r: sed in illis locis fm in quib⁹ nō habēt copia ꝓfessorū. ¶ Dodo sic est, q̄ vbicūq̄ lex reprobat ꝓsuetudinē, itelligit reprobare nō solū consuetudinē ꝓteritā: sed etiā futurā. ita colligit ex doctrina B. & alioꝝ in l. fi mihi & tibi. in. §. in legatis. ff. de leg. j. Ly. & Bal. in. l. q̄. C. q̄ sit lon. ꝓsue. cano. oēs. in. c. q̄. de cōsue. & cano. omnes reprobata gl. ibi q̄ tenet Jnū in. c. statutū. i ꝓin. de ele. ergo etiā illa. l. fi. intelligit reprobare illas ꝓsuetudines ꝓteritas, ꝓsequēter intelligit habere clausulas derogatorias ad ꝓsuetudines futuras: ergo ꝓsuetudo postea fcā Venetijs nō vz. auf. namigia. C. ō fur. cū suis ꝓcor. Et ꝑ hoc apparet q̄ solutio q̄s dat Bar. hic ad illā. l. fi. sequēdo Ly. in. l. dudū C. de Jhē. emp. dū dicit q̄ illa. l. fi nō tollit cōsuetudines futuras: sed tū ꝓteritas est falsa. Et de hoc fundamento facit magnū capitale do. Alex. in. l. fi non speciali. C. de testa. Et illustris doc. do. Fran. de are. in. d. c. q̄. de ꝓba. videns q̄ difficultas hui⁹ passus reducit ad hoc fundamētū late disputat an verū sit q̄ d. l. simpliciter reprobās cōsuetudinē intelligatur reprobare etiā futuras ꝓsuetudines: vt ibi latissime per eum.
74 ¶ † Tenendo cōem sententiā a qua turpe est recedere, q̄ lex simpliciter reprobās ꝓsuetudinē q̄ intelligatur reprobare nō solū ꝓteritas sed etiā futuras. Jstud fatendo rūdeo in forma ad illā. l. fi. & dico q̄ per illā. l. fi. nulla reprobatur cōsuetudo: ſz tū cōsuetudo ꝓterita rusticoꝝ: limitat⁹ vt nō possit valere cū minozi numero q̄nq̄ testiū & in illis locis tū in quibus est pe nuria personarū. & ꝑ ibi nō reprobetur aliqua cōsuetudo patet. tex. enim dicit in ver. sancim⁹. itaq̄ in omnib⁹ ciuitatib⁹ & castris vbis romane vbi & leges nostre manifeste sunt &c. & sic illa. l. nō infirmat aliquā ꝓsuetudinē: sed tū ꝓfirmat ꝓteritā: vt dicit Bar. Joan. de imo. ꝑcludubio eximius sup. a omnes
a Do. ppēdit de ista sol. in. l. iij. ff. de test. & subtiliter inducit q̄d imo ista. l. fi. ꝓhibeat oēs ꝓsuetudines: & pōderat tex. in illa aduersatiua, in illis vero locis: mā aduersatiua dz aduersari p cedētibus in iure & in facto. l. hoc ampli⁹. §. de his autem. vbi Bar. ff. ó dā. infec. cū simi. ergo vt illa aduersatiua aduersetur in facto cū ibi cōfirmet ꝓsuetudinē rusticoꝝ, ergo dicit infirmare alias ꝓsuetudines, alias non bene aduersaretur in facto.
75 ¶ † Ité nō esset bona exceptio, cū exceptio debeat esse de contentis sub regula: vt declarat Bar. in. l. fi cū. §. q̄ iniuriarū. ff. si quis cau. ¶ Ad istud rūdet do. Frāc. de are. in. d. c. q̄. ꝓ ibi illa aduersatiua stat improprie, & nō aduersat in facto: & istud est ne inducatur correctio aliarū ꝓsuetudinū. Vel dicit quod facti⁹ aduersat in facto in alīs: licet nō ꝓtum ad cōsuetudinem. Vel aliter & melius rūdetur: q̄ regula cōis: q̄ habet, q̄ lex p hibens simpliciter ꝓsuetudinē intelligitur ꝓhibere nedum ꝓteritas: sed futuras cōsuetudines: est verū, q̄n lex expresse ꝓhibet. secus est q̄n tacite: vt in casu nr̄o ꝑ inductionē Jmo. q̄ tacita ꝓhibitio nō ipedit ꝓsuetudinē, expressa vero sic. tex est. de hoc solēnis, & no. in. l. fi. i pri. & ibi expresse no. Bar. ff. ó le. ꝑ inducēdo: vt ibi p Bar. Et ista solutionē etiā sentit do. Frā. in. d. c. q̄. ¶ Scōo & forti⁹ stringit text. in ea. l. fi. in illis verbis
76 minus aūt nullo modo cōcedimus. † Illa ista verba nullo mō rīoze ab imperatore: & impediūt q̄cūq̄ ꝓsuetudinē vel statuta in Jnū: & sic ista xba habēt clausulā derogatoriā. expresse gl. est de hoc sing. in cle. vt hi qui. in verbo cōcedam⁹, de ets. & quali. quā ꝓ sing. allegat Ang. & Jmo. in. l. fi queramus. ff. ó testa. Jmo. in. c. q̄. de testa. & ꝓterea dicūt q̄ cū in. l. fi. in fi. C. de testa. muli. dicat ideo q̄ hoc fieri nullo mō ꝓcedim⁹. nō valeret dispēsatio. l. vel statuti. in Jnū si nō essent imperatores: & i terminis ita est doc. Bar. licet illā gl. nō alleget. in. l. oēs populi. in. q̄. in pzin. ff. de testa. & ad eam inclinat. do. Ant. de bu. & do. Alb. Pano. i. c. ij. vbi est locus suus de ꝓba. Pro ista sententia disputationis gratia multa adduci possunt: q̄ ab⁹ particulariter inducebā, nūc omisso multiloquio & nō necessario ꝓtermissis

a natis[a] que ego multū pondero ibi quinq̄ testes modis omnibus adhiberi iubem⁹. min⁹ autē nullo modo. que verba gemi
a ¶ Verbis geminatis. adde ditta se per Anto. cor. setum de sicilia in tractatu de xbis geminatis. nata multū solēt ꝓportare. l. balista. in pn. ff. ad treb. tū nec istud
79 necessario ꝓcludit quin ꝓsuetudo posset Jnū inducere. † Et te nēdo istā partē q̄ nō valeat ꝓsuetudo vel statutū de q̄ supra, limitāt oēs, & in hoc nullus discordat: vt pcedat nisi talis cōsuetudo vel tale statutū essent inducta de cōsensu expresso imperatoris: q: ex quo imperator scit & ꝓsentit intelligat eis ꝓcedere in ꝓiuilegiū: & isto casu valeret talis cōsuetudo vel statutū nō in vim statuti, sed in vim ꝓiuilegij, in istis terminis pcedit ppzie tex. in. l. fi nō speciali. C. de test. q̄n ergo ciuitas induceret cōsuetudinē: vel faceret statutū q̄ valeat testiū cū duob⁹ testib⁹ scīēte imperatore, valeret istud statutū & vim ꝓuilegij, ac si imperator cōcessisset ꝓiuilegiū: ſz nō valeret in vim statuti. Et si dicere tu subtilis, q̄ vtilitas est, an valeat in vim ꝓuilegij potius
80 quā statuti. † Rūdeo not. q̄ vtilitas est, q̄ si iperator tolleret oīa statuta, non venit statutū q̄ valeat in vim ꝓiuilegij quasi habeat aliquid plus. tex. est in. l. decurionib⁹. C. de silen. lib. xij. bene facit tex. in. c. cū ordinē. de reſcri. hāc regulā tradit Bal. in l. sancim⁹. ad fi. in ti. quo tēpo. miles. in vſi. feu. & in. l. nō plures. j. de sacrosan. eccle. & in. l. j. in. j. col. ff. de ꝓſti. ꝑ facit tex. in. §. si q̄ vero. & ibi Bal. ſ. de no. co. ꝓfir. Est verū q̄d istud possit limitari ſz nō declaro modo. ¶ Cōtrariā opi. q̄ imo valeat statutū de q̄. ſ. tenet Ly. Bar. Bal. Sal. & Ful. hic Bar. Bal. & Sal. l. fi nō speciali. & l. l. fi. C. de testa. Bal. in. l. j. & ea. in scōa lec. ff. de legi. Ang. & Pau. de ca. in. l. iij. ff. de te. firmat. Spe. in ti. de instru. edi. §. cōpēdiose. in x. ſz nunqd de ꝓsuetudine. cū xſi. seq. Bar. in repe. l. de qb⁹. fi est Bar. in. xix. col. ad fi. & seq. ff. de legi. vbi formaliter ponit ea omnia q̄ ponit hic sita etiā tz Ange. in cōſi. cxxvj. inci. facti publici iuris est: & ita ista est cōis. ¶ Pro ista cōi sua Bar. & doc. faciūt tria fundamenta q̄bus facile est rūdere, & ꝓsertim dū dicūt, q̄ i testa. militis & in testa. patris inter filios fuit ita statutū: rīde q̄b illud fuit statutū ab imperatore in quo nemo dubitat. Omissis leuibus pro cōi adducto forte fundamentū est mei⁹ nonum arg. nemini dubium est, & oēs fatenē q̄ imperator posset istud statuere sicut statui in milite, & inter patrē & filios & ratio est, q: ista solēnitas est de iure
81 ciuili: † de iure aūt gentiū sufficiūt duo testes. c. cū esset. & c. relatū. de testa. ſz imperator pōt sine dubio tollere ea q̄ sunt iuris ciuilis: nō ea q̄ sunt iuris gen. sine causa. no. glo. & doc. in. l. fi. C. si contra ius vel vti. publi. Bar. in pzoe. ff. ōrū. cano. in. c. que in ecclesiarū. extra de ꝓſti. modo ego habeo q̄ ciuitas Venetiarū cū nō recognoscat imperatorē saltē de facto, hz vim imperatoris, & possunt in terris suis ea omnia q̄ ꝑ imperator: fm Bar. in l. hostes. ff. de cap. & postli. reuer. & in. l. relegati. ff. de pe. & Ang. in. l. j. C. de bo. vacan. li bzo. & vnde si quid dubitationis esset in

alijs ciuitatibus recognoscētibus imperatorē, certe in ciuitate Venetiarū que hz vim supremi imperij: istud hebeo p indubitato: nisi forte dixerit q̄s do. nō loquanē in dñio Venetorū, sed in ipsa ciuitate vel ipsis ciuibus. Tene ergo cōem sententiā, q̄ p statutū vel 2suetudinē ciuitatis etiā recognoscētis superiorē pōt diminui solēnitas numeri testiū in testamētis, intellige tñ verum q̄n diminueret solennitatē numeri inducti a iure gen. vel diuino, hoc
82 est, in numero duoꝝ testiū. d.c. cū oēs. t.c. relatū. †nā nō posset statutū inducere q̄ valeat testū cōia vno teste. rō est: q̄ ēt imperator nō pōt tollere ea q̄ sunt iurisgē. vel diuini, quāto min⁹ ciuitas inferior. ita limitāt z bñ Ang. Imo. Pan. de ca. z Rapha. cuma. i. d. l. iij. ff. de testa. vbi etiā ponūt duas alias limitatiōes q̄s vide p eos ibi. Et p ista sit absolut⁹ primus articul⁹.

¶ Secūdū dubiū est, retēta cōi fsiia q̄ est vera, q̄ valeat statutum vel cōsuetudo, an cōprehēdit forēses existētes in illo loco. Jac. de are. de disputatione superi⁹ relata: tenuit q̄ non: z idē tenuit Old. Lau. in prealle. cōsi. ccxlviij. moti p quatuor fundamēta quib⁹ rñde vt hic p Bar. Contrariā opi. tenet Cy. Bar. z alij do. allegati in precedēti. q. z Sali. z Ful. hic: z Bart. in. d. repe. l. de quib⁹. in. xx. col. z seq. vbi reassumit formaliter ea oia q̄ hic, q. dictū statutū cōprehēdit etiā forēses. ¶ Moueꝝ ista rōne: q̄ si statuta disponūt in his que sunt volūtarie iurisditionis: cōprehēdūt ēt forēses ibidē existētes p tex. in. l. j. C. de emā.
liberis. sed cōdere testū est volūtarie iurisditionis, ergo statutū
83 in hoc disponēs cōprehēdit forēses. †Et volūtarie iurisditionis dicunt que partes faciūt de volūtate cōz iudice ad q̄ non possunt necessitari. Ea vero que in inuitū reddant sunt cōtentiose iurisditionis: vt est gl. in l. q̄. C. de offi. proco. z leg. Un proposito ergo mirādū vſ, q̄n Bar. z doc. allegāt illā. l. j. ad hoc: z null⁹ vnquā aduertit: q: illa lex prima inepte allegat z pbat 3ium, q: illa. l. j. loquit q̄n lex municipū expressam mētionem fecit de alienigenis, z sic de forēsib⁹: sed Bar. z doc loquunt q̄n statutū simpliciter loquit, an cōprehēdat forēses. Itē illa. l. j. pbat 3tra
rium: q: si verū cēt regula bar. z doc. q̄ statutū disponēs in his que sunt volūtarie iurisditionis cōprehēderet etiā forēses: ad qd illa. l. prima faceret expressam mētionē de forēsib⁹, certe cū expressam mentionē faciāt apparet q̄ forēses nō veniāt. Et si tu subtilis diceres, si verū esset q̄ in illa. l. j. illa. l. municipū faceret expressaꝝ mētionē de alienigenis quā dubitationē habebit illa. l. j. q̄ emancipatio valuisset. ergo vt illa. l. j. habeat dubiū dicas tu subtilis q̄ imo illa. l. municipū nō faciebat mētionē de
85 alienigenis, fz loqbat simplr: z fuit dubitatū an cōprehēderet forēses: z decidit q̄ sic: q: ego dico q̄ imo tex. ibi expresse dt, q̄ lex municipū expsse faciebat mētionē d alienigenis. ¶ Et dubiū erat in illa. l. q: videbat q̄ statutū illi⁹ municipū nō posset aliq̄d disponere circa forēses, fz statutū est iurisditionis. sed statuētes nullā iurisditionē habēt in personā forēsiū: ergo ꝛc. Et istud est q̄ tāgit Bar. hic: ad fi. hui⁹. q: vt nūc referā allegādo l. j. §. fi. ff. de tu. z cu. da. ab his. Nō decidēdi fuit vt tāgit Bar. hic: dū respōdet ad illā. l. j. q̄ ibi in. l. j. statutū non disponit circa psonas forēsiū eas habilitādo fz dat forma emācipatiōi fiēde: z sic disponit circa actū, nō circa psonas, istā solutionē stati declarabo. Et sic p certo in. d. l. j. vehemēter est dubitādū: z miror q̄ null⁹ aduertat. ¶ Sustinendo Bar. puto q̄ō ita debeat
dici: z nisi ista fuit mēs Bar. z doc. ad illā. l. j. fateor me nescire qd rñdeat: nā in. d. l. j. vere statutū municipū loqbat etiā de forēsib⁹, fz nō ideo cōprehēdit forēses: eo q: de forēsibus expresse loquat: z q: in forēses z sic i psonas nō subditas: statutū nihil pōt disponere: sed ideo cōprehēdit forēses: q: statuebat in materia volūtatis ie iurisditionis. ¶ Scōo p cōi sñia alle. Bar. tex. in. l. fi. ff. de test. muli. nihi vſ q̄ ille tex. etiā probet 3ium. ille tex. loquit in casu necessitatis patet: q: alis primilegium militis extra casum necessitatis ad alios nō extendit. sed nos nō sum⁹
84 in casu necessitatis: sed in casu 2suetudinis vt in statuto Venetorū. ¶ †Tertio 2firmat Bar. z doc. bonū est argumentū de
a 3ctib⁹ ad vltimas volūtates: z ecōtra in ribus vulgaribus. sed in 3ctib⁹ celebrādis attēdit statutū loci in q̄ celebrāt ipse 3ct⁹ l. fi fundi. ff. de euic. z dictū est. §. ergo eodē modo in testamentis cōdēdis attēdi dz cōsuetudo illi⁹ loci in quo ordinat testū. ¶ Ad istud ego rñdeo: z no. q̄ ideo in 3ctibus attēdit statutum loci in quo 3ctus celebrat: q: cōtrahēdo fortiſ q̄s forum in illo loco: z efficitur de illo foro: fz testādo nō contrahit forū in illo loco: z sic vides q̄ ad argumēta doct. clare pōt respon-
85 deri. ¶ †Ho. bene regulā Bar. z doc. q̄ q̄n statutum disponit circa ea que sunt volūtarie iurisdictiōis, puta circa testamēta, circa emācipatiōes, circa arrogatiōes, circa legitimatiōes, sem
86 per statutū cōprehēdit forēses. ¶ †Limita tū cōmunē cōclusionē vt pcedat q̄n statutū vel 2suetudo disponerēt circa ipsum actū testamēti: tūc cōprehenderet forēses. Secus esset si statutum disponeret circa psonas testātiū: puta habilitādo alios
in habiles: puta statuēdo q̄ filiusfami. possit testari isto casu: fz statutū disponat circa ea que sunt volūtarie iurisdictionis: tū q̄n disponit circa psonas habilitādo vel nō habilitando. z psona forēsis nullo modo subiecta est de testātib⁹ in casu non cōprehēdit forēses: vñ fm Bar. si statutū disponat q̄ filiusfamni. possit testari, an vn⁹ filiusfa. forēsis existēs in isto loco possit testari certe nō, q: statutū nō ligat forēses in psona. ¶ Eodem mō si statutū inhabiliter personā, nō trahit ad forēsem. certe si forēsis sit papie potest vxori legare: allegat Bar. optimū tex. in. l. j. in fi. ff. de tu. z cu. da. ab his. vbi ēt Bart. no. istā regulā. z allegat Spec. decidēte i marito i tit. de sent. §. qualr. in ver. fz pone. qdā poterāt allegare bo. gl. in. l. etiā. ff. de tutel. ¶ No. ppetuo z tene cordi istā differētiā bar. q̄ si statutū disponit circa actū testamēti: puta q̄ valeat cū minore numero, vel sine publicatiōe z similib⁹: cōprehēdit forēses ibidē testantes. fz q̄n statutū vel 2suetudo aliq̄ disponit circa psonas testātiū: puta habilitādo vel inhabilitādo habiles ēt nūq̄ cōprehēdit forēses ibi testātes. rō diuersitatis pulcherrime affertur p Bar. nā solēnitas act⁹ spectat ad iurisdictionē statuētis: ideo vi demus q̄ solēnitas actuū variat fm diuersitates locorū: fz idoneitas circa psonas q̄ sūt forēses, nō spectat ad iurisdictionem statuētiū. Ideo forēses nō cōprehēdit. Hec ob. d. l. j. C. de statu. lib. respōdet Bar. mirabiliter q̄ in. d. l. j. nō habilitant⁹ persone inhabiles: q: pater erat habilis ad emācipādū: fz statuitur circa actū z formā ipsius emācipationis fiēde, q̄ emancipatio possit fieri cōz duob⁹ viris, nimirū si cōprehenduntur forēses: istā doctrinā sequit simplr Sali. hic. z Bart. j. in. vij. q. prin. ad fi. prope. viij. q. Bald. in repe. magna hui⁹. l. in. xxij. col.
in ver. sed circa hoc dubitat quid si statutū disponat circa psonam. z idē Bal. in lec. ordi. hui⁹. l. in. xiij. col. in prin. in ver. circa que quero primo de statuto. sequit Pet. de anch. in cōmento. c. canonū statuta. de cōsti. in versi. ex quo infert ad statutū.
nec ab hac doctrina inueni vnquā aliquē discrepare. ¶ Ōtra istā
87 doc. ego pōdero nouū tex. qui ad hoc nūq̄ aliquis pōderauit nec ego vnquā legēdo nisi nūc †vbi est tex. q̄ statutū pōt habilitare psonā nō subditā ad testādū, z multū me turbat tex. ille,
b tex. est in auc. si qua mulier. C. de sac. san. eccle. vbi imperator: statuit, q̄ si aliquis vel aliqua ingrediat monasteriū z faciat professionē. q: illa auc. loquat proprie post professionē: vt ibi declarat Barto. in vlti. col. z oēs tenent, si habebat filios potest post professionē facere testū inter liberos cōpetato monasterio. p
vno filio: z valet testū. vbi expsse declarat Bar. in vlti. col. post gloss. ecce ergo ibi qualiter persona monachi que est inhabilis ad testādū q: nō habet velle nec nollē: z q̄ nullo modo subiecta est imperatoriz: z tñ imperator habilitat psonā monachi inhabilē. est verū q̄ Bal. Sal. Pan. de ca. z Ful. in. l. iubem⁹ nullā. C. de sac. san. eccle. dicūt q̄ tēpore istarū legū. C. ecclesie erāt subiecte imperatoribus vel de facto vel quocunq̄: ideo imperatores faciebāt istas leges circa ecclesias vel earū bona, nimirum si poterat statui circa ipsas ecclesias. Ista solutio aliquādo mihi placuit z est mea nouā solutio z aliqñ placuit mihi nūc non satisfacit: q: dato q̄ tpe. ll. C. ecclesie essent subiecte imperatori vt dōt prefati doc. tū ista nō est lex. C. sed est nouissime collecta.
vt in rub. pt̄z. Cogitabis de illo tex. donec legemus illam auc.
88 ¶ †Scōo limita sing. q̄ō 2suetudo vel statutū de quo. §. procedat, q̄n forēses testarent in aliquo loquo subiecto populo romano vel imperatori, posset tunc habilitare. Secus tū esset q̄ testaret in loco hostili vel rebelli pp̄lo romano, q: si testaretur fm consuetudinē illius loci nō valeret testū. Ita sin. dixit bar. quē omnino video in. l. q: a latronib⁹. circa fi. ff. de test. motus ista rōne: q: ex quo sunt rebelles populi romani, perdiderunt ea
omnia q̄ sunt iuris ciuilis. z cosequēter si statuant vel consuetudinē habeāt, nihil vz: ergo forensis reperiēs se in illis locis z faciens testū fm statutū vel consuetudinē illius loci, nihil valet. z i dē sequit Ang. in. l. de die. in pn. ff. qui sati. cog. Sed ista
89 decisio Bar. est falsa. z cōiter reprehenditur; †q: testamēti factio nō est de iure ciuili: imo de iuregē. bene verū est, q̄ cū istis solēnitatib⁹ est de iure ciuili: sed in se est de iuregē. fm Bar. z alios vt dixi in l. interdum. ff. de cōdi. inde. ergo dato q̄ hostes pp̄li romani perdiderint ea q̄ sunt iuris ciuilis: nō perdiderūt tū ea que sunt iurisgen. puta circa testamenta. Ita patet ex not. per Bal. in. l. ius ciuile. ff. de iusti. z iur. z idē Bal. in. l. ij. quē admo. test. ape. z Lud. ro. vbi reprehēdit Bar. in. l. si non speciali. C. de
90 tes. ¶ †Tertia pn. q. est retēto pro vero q̄ statutū vel cōsuetudo cōprehendāt forēsem ibi testātem, si forēsis ibi fecerit testū an trahatur ad bona alibi existentia, ita q̄ testū vbi valeat ac si esset cōditum de iure communi. Istam q̄nem examinat Bart. hic: non successiue: sed. j. in. xvij. q. prin. z ante eum Spe-

cu post

cu. post antiquos ibi relatos in tit. de instr. edi. §. cōpēdiose. in versi. qd' de 2sue. vbi nihil clare firmat Jac. de are. Pet. z Cy. in lec. antiqua. q̄ instituit⁹ heres in tali testamēto habebit isto tū bona existētia in illo loco. In alijs 2o bonis succedēt venientes ab intestato: z sic testō: decedet p parte testat⁹ z p parte intestat⁹ p tex. in. l. pupillo. ff. de tut. z cu. da. ab his. vbi ppter bona pupilli existētia in diuersis quincijs, dant diuersi tuto
91 res a diuersis iudicib⁹. †Nō ob. si dicat, q̄ testō: nō pōt decere p: o parte testat⁹ z p parte intestat⁹. l. ius nostrū. ff. de regu. iur. rūdent q̄ istud tollerat propter diuersitatē consuetudinū, sicut tolerant plura testamēta ieo q hz patrē naturalē z patrē arrogatorē. l. si arrogator. ff. ō adop. q: dato vno incōueniēti plura sequunt. Istā opi. visus est seq B. nō hic: fz in. l. si arrogator. ff. de adop. in pe. col. z ibi Bal. est verū q̄ Bar. ibi nō firmat fz dicit. dic meli⁹, vt no. i ista. l. cūctos populos. z ita ēt se remittit in rep. illi⁹. l. si arrogator. in. xi. col. ¶ Alia est opin. cōmunis originaliter Jac. bu. z Hui. q̄ sequnt⁹ est Cy in addi. quas fecit ad lec. suā. Et istā tz Bar. z indifferēter oēs. videbi autē videt, q̄ disputationis gratia possit vtrāq̄ opi. defensari z sustineri optime. Prima opi. p qua facio vnū fundamētū p q̄ redeo ad oīa allegata p B. nā illud q̄ valet de iure cōi cum sit efficati⁹ z firmius, pōt facilius extēdi quā illud q̄ vz de iure speciali: vt. p bak in. l. eius militis. §. militia missus. ff. ō testimili. vbi ppie loquit tex. in his terminis, qñ testū vz de iure cōi. z qñ de iure singulari. Modo 2sydera quecunq̄ allegata
sunt ad oppositū loquunt semp qñ act⁹ valet de iure cōi, tūc extendunt semp ad bona existētia alibi. sed nō dabūt doc. l. p
92 hic per eū. ¶ †Scōo monet: q: actio cōpetens p fundo existēte in isto loco, pōt tñ alibi intētari. l. fi. C. de pscri. lon. tēpo. Rñde q̄ ideo est, q: actiones nō circūscribūtur loco. Ideo si testator leget alicui oīa que hz i tali loco, certe nō veniēt noīa debitorz, q: actiones nō circūscribunt loco. tex. est not. Iuvlgaris in. l. cai⁹. in prin. ff. de leg. ij. ¶ Tertio mouent, q: acta fcta in vna ciuitate, faciūt fidē vbiq̄. l. is apō quē. C. de edē. cū mul alle. per Bar. hic. plene Bar. in. l. cū lite mota. ff. in. fol. rñde q̄ alind est fidē facere, aliud disponere, nā notoriū z sententia q̄ alind est fidē facere, aliud disponere, nā notoriū z sententia
equiparant q̄ ad probādū z faciēdū fidē. l. empto. in pn. ff. de act. emp. fz nō equiparant quo ad disponēdū. Ita ōt glo. not. in. l. fz z fi posſessori. §. itē si iurauero. ff. ō iureiu. ¶ Quarto al legant do. l. omniū. z. l. si nō speciali. C. de test. rñde q̄ in illis locis nihil dicit, vtrū testū tale trahat ad bona alibi existētia: ideo in illis. ll. nō pōt fieri stringēs fundamētū. propter ea in. l. oſum, testū valet de iure cōi. ¶ Ultimū allegat tex. in. l. si. C. ō test. rñde vt dixi. q: ibi de bonis nihil dicit. ¶ Vel meli⁹ rñde q̄ illa. l. si. loquit i ipsismet rusticis q̄rū 2suetudo erat 2firmata ab iperatore, si ipsi faciāt 2suetudinē approbatā, fateor q̄ō valeat, vbiq̄, sed nos loquimur nō in ciuibus quoꝝ est statutū vel 2suetudo: fz bene loquimur in forēsibus testātibus fz illā cōsuetudinē. z sic ille tex. probat q̄ si vnus ciuis Venetiarum testetur sic fm 2suetudinē Venetiarū in loco Venetiarū bene trahit ad bona alibi existētia: fz nos disputamus an forēsis q̄ ibi testet habeat locū quo ad bona alibi sita. Ultra doc. p cōi sententia addo tex. q̄ non allegat in cōi in. l. hac. C. de dona. z
93 ibi Bal. in primo no. expresse no. ad hoc †q̄ act⁹ qui sortit vires in vno loco. ppter statutū illi⁹ loci, hz ēt vires in toto mūdo. Et istud facit fz eū ad forēsem testātē Venetijs cū duob⁹ testib⁹, q̄ illud testū vbiq̄ valebit, simile. tex. addo in. l. data. i fi. C. de do. vbi formaliter inqt text. gesta aūt cōsici etiam super reb⁹ alibi collocatis sufficit. Sz rñde q̄ō illa iura loquunt quo ad insinuationē donationis: cui⁹ solēnitas vbiq̄ est vnifor
mis. l. sancimus. z ibi expresse no. Bal. C. de diuer. rescri. vltra
94 hoc etiā facit: †q: tutor datus in vno territorio extēdit ab bona vbiq̄ existētia in alijs territorijs fz possit se excusare. l.
95 propter litē. §. licet. ff. de excu. tut. ¶ †Eodē modo intelligitur dictū ad administrationis facta alicui tāq̄ p digo in vna ciuitate extē
ditur ad bona vbiq̄ sita, vt. p bak in. l. is cui bonis. ff. de ōb. obli. iūcta. l. iulianus. ff. de cu. fur. Sed rñde etiā per fundamē
tū q̄ feci: q̄ō loquit in actu facto z valido de iure cōi qui bene
96 vbiq̄ extēdit. Ultimo adduci pōt †q̄ō decretū iudicis sup per alienatiōe rerū immobiliū minoris extēdit ad bona alibi sita in vnoquoq̄ territorio. l. magis puto. §. nō passim. ff. de reeoz. rñde vt dixi: q: ibi in actu valido de iure cōi. Vel respōde q̄ iō illud decretū extēdit ad bona alibi sita: q: istud nō potest p̄iudicare minori. nā si ex hoc fuerit les⁹ nō obstāte dicere potest in integrū restituī. text. est magistralis. in. l. si quidē. C. de pre. minor. z ex istis videtis articulū esse disputabilē. z de facto posse defendi vtrāq̄ opi. Tamē cōmunis opi. est q̄ trahat

ad bona vbicunq̄ existētia: z heres vbicūq̄ succedet. Jn quo puncto vide etiā per Jo. and. in addi. Specu. in. d. §. cōpendiose. in addi. que incipit Cy. in. l. i. Bal. i. l. fi. C. de testa. z Jmo. in l. iij. ff. eo. Et per ista cū Laude dei sit impositus finis huic. l. j. Jaſ. Maȝ. iur. vtri. doct.

¶ De sacrosanctis eccleſijs: de rebus z priuilegijs earum. Rubrica.

a ¶ Testator non pōt. adde Bart. in auc. si qua mulier. in. vj. q. j. de sacrosan. eccle.

1 ¶ Relictum ecclesie vel venerabili loco non vitiatur ratione incertitudinis.
2 Si testator relinquat centum ecclesie, z nō dicat cui, de qua est intelligendum.
3 Dictio liber: quid importat.
4 Si nouitius steterit in religione per plures annos, z nūquam fecerit professionem, z velit ad seculū reuerti, nō tenetur soluere expensas monasterio.
5 Qui potest libere actum facere, poterit sine cuiusdam requisitione vel licentia facere.
6 Stāte statuto q̄ō potestas possit in criminalibus libere inquirere: non tamen potest non precedente fama vel plus q̄z fama vel indicijs inquirere, z quid poterit tunc facere.
7 Fideiusſor. pmittens solvere libere sine aliqua exceptione, non per hoc intelligit renuntiasse beneficio de fideiusſo. quin prius excuti debeat p̄ncipalis debitor cū istud veniat ex natura act⁹.
8 Stylus quot modis capiatur.
9 Multe sunt persone que testari non possunt.
10 Inhabiles ad testandum non habilitantur per hanc legem.
11 Ubi tractat de fauore publico, verba generalia nō restringunt ad personas habiles, imo intelliguntur etiam de inhabilibus.
12 Stāte statuto, quod forēsis nō possit acquirere immobilia in ciuitate, si fiat proclama quod quicunq̄ ceperit talē malefactorem consequatur talem domum, si forensis ceperit, non ob. tali statuto consequetur talem domum.
13 Quando tractatur de fauore publico, lex quantumcūq̄ penalis, censetur fauorabilis z extendenda.
14 Si princeps concedat priuilegium z in concessione addit verbum libere, tale verbum importat vt vltra ius cōmune indulgeatur.
15 Priuilegium principis nemini damnosum, latissime est interpretandum.
16 Priuilegia principis concessa motu proprio, ad vnguem sunt seruanda prout sonant verba absq̄ vl la restrictione.
17 Jn dubio priuilegium presumitur concessum ad postulationem partis.
18 Priuilegium etiā contra ius cōmune z alteri nociuum debet tamen intelligi fm q̄ō verba sonant z importare possunt ex proprio significatu verborum.
19 Solēnitates requisite a iure ciuili testamētis, nō intelliguntur sublate per hanc l. quando quis testaretur adpias causas.
20 Fauore liberorum valet testamentum patris sine aliqua solēnitate iuris ciuilis.
21 Legatum libertatis est pium.
22 Vsedum sustinetur institutio ad pias causas cōz duobus vel tribus testibus, sed etiam relicta in illo testamento alijs personis priuatis mere laicis.
23 Filiusfa. cum consensu patris potest ad pias causas testari.
24 Si in testamēto minus solēni esset, institutus extraneus quānis multa legata essent facta p̄ijs causis, tamen nihil valerent
25 An. l. nostra solum loquatur in constitutio in articulo mortis
26 Uerba. l. enuntiatiua nihil disponunt: nisi legislator principaliter se fundat in isto enuntiato.
27 Si. l. facit mentionē de reliqua dictione ratione frequentioris vsus, per hoc non intelligitur excludere de alijs.
28 Qui dicantur in extremis laborare.
29 An legata ad pias causas hereditate non adita debeantur.
30 Jn ecclesia z pia causa seruandum est ius cōmune sicut in alijs nisi expresse contrarium sit statutum.
31 Libertas z pia causa equiparantur.
32 Per existentiam suitatis sicut sustinentur legata libertatum, ita z legata ad pias causas.
33 Legata ad pias causas que non recipiunt dilationem debentur hereditate non adita.
34 An z quando dicatur relictum ad pias causas.
35 Relictum causa studij nō dicitur relictum ad pias causas, nisi sit pro studio sacre theologie: ideo non valet sine insinuatione.
36 Statuta loquentia de testamento, non cōprehendunt testamēta condita ad pias causas. z nn. 38. 39. 40. z. 41.
37 Uerba generalia statutorum non includunt casum contra libertatem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Habeat vnusquisq. Ad eui dētiam
premitte, qō ista lex legitur altero de duobus
modis. Uno mō ſz gl. z doc. qō p hāc l. nihil
ꝺroget iuri cōi, nec circa pſonā teſtatoris, nec
circa ſolēnitatem teſtamēti. Et ſic intelligit tex.
vnusquisq. ſ. habilis, z in teſtamēto alis ſolēm. Scōo mō legit
ſm Bart. in repe. in. ĝ. z. iiij. col. z ei⁹ intellectus diſcrepat a cōi
in tribus. Primo in generalitate, vbi vnuſquiſq; q; intelligit
etiā inhabilis. Scōo iſta lex intelligit de qua cūq; vltima volū
tate etiā nō ſoleni. Tertio q; Bar. reſtringit iſtā. l. vt ſolū pce
dat in teſtatore cōſtituto in articulo mortis, p ter. in verbo de
cedēs. Et ita inferi⁹ faciā tres articulos ꝓncipales. ¶ Diuide
iſtā. l. in tres ptes. vt p Bar. Caſum i hac. l. ample figurat bar.
in repe. i. iiij. col. z Sali. z Pau. de ca. Sed tu vide oīno tex. po
nentē a quo z ob quā cām facta ſit iſta lex. in. c. futurā eccleſiā.
xij. q. i. ¶ Alo. i. ſm Bar. z doc. qō relictū eccleſie vl venerabili
loco nō vitiat rōne incertitudinis: facit. l. id qō pauperib⁹. j. de
epi. z cle. Quid ergo ſi teſtator relinquat cētū eccliē p anima,
z nō dicat cui eccliē: de qua in dubio intelligit. Uideret dicēdū
qō de eccliā maiori, z ſic cathedrali, per tex. in. ſ. ſi qs in noīe in
auf. de eccl. ti. col. ix. z ita tenēt Jo. fab. z Ang. de Are. in. ĝ. ſed
ius qdē ciuile. p illū tex. inſti. de iur. nat. gē. z ciuili. Ueritas eſt
qō in dubio intelligit de eccliā parochiali, ex quo ab eo pcipit
ſacra eccliē. c. ſi. de ſepul. Ita tenet Cy. hic in. v. q. Sali. z Pau.
de ca. hic: ar. tex. no. in. l. q cōditio. ſ. fi. z ibi Bar. idē tenet. ff. de
cōdi. z demō. Spe. z Jo. an. i ti. de inſtru. edi. ĝ. nūc vero aliq.
ver. qd ſi teſtator. Pet. de anch. Imo. in. c. relatū. ĝ. de teſt. Jo.
an. in. c. cū qs. de ſepul. in. vi. in nouel. Ang. in. ĝ. ſi xo. in auf. ſ
nō alie. col. ii. † Si aūt haberēt duas parochias, vel in vna ēnt
ꝑſo rteri. in dubio ceſſet relictū pauperiori p tex. no. i. ĝ. duo qs
in noīe. in auf. de eccl. ti. coll. ix. de quo vide p Cy. hic: in. v. qō.
Sal. Pau. de ca. hic. Cy. z bal. in. l. cū multe. C. de do. ante nup.
can. in. c. ſi. de ſepul. Et qō in iſti determinat Bal. z Imo. in. l. ſi
dom⁹. in pn. ff. de leg. j. ¶ Scōo pōdera tex. in verb. bonoꝝ. hic
pbari qō etiā qs qñ teſtat ad pias cāe: tū nō pōt grauare here
dē vltra vires hr̄ ditarias, cū bona itelligant deducto ere alie
no. l. ſubſignatū. ĝ. bona. z. l. pnceps bona. ff. de verb. ſig. z. l. nō
poſſunt. ff. de in. ſiſ. ¶ † Tertio pōdera text. b in ver. liber. nam
Bar. hic in rep. in. vj. q. prin. intelligit liber ab oī ſolēnitate iu
ris ciuili: q; p hāc cōceſſionē liberā, intelligunt ſolēnitates iu
ris ciuilis remiſſe: facit qō vult Bal. in. c. j. in. j. col. ſup illo text.
in verbo libere, c de reſcri. qō dictio liber ſignificat libertatē ab
oī ſolēnitate legū, p iſtū text. noſtrū, facit qō vult idē Bal. in. c.
q in eccliarū. ĝ. col. de cōſti. qō liberū dicit illud qō ab oī neceſſi
tatis obſeruātia z ſolēnitate eſt abſtractū. l. i. ff. de teſt. mil. Alli
bi tū⁹ idē Bal. ī. c. i. ĝ. ad hoc i ſi. de pa. iur. fir. i vſi. feu. No. ex il
lo tex. i ver. liberā facultatē. qō ls xbū liberā, videat ſignificare
pēſam libertatē: tū itelligit obſeruato ordine iuris. Adde etiā
qō iſte termin⁹ libere, importat, qō ſine vlla diminutiōe z ꝺdi
ctiōe reꝭ eff: ctū ſortiat: ita ꝓbat tex. i. c. i. in pn. in x. libere. cū
ibi not. per Jo. and. de regula. in. vi. Per q xbū dicit ita ſemel
ꝓbari illud de quo vidi alis dubitari, † Si nonitius e per plu
res annos ſteterit in religiōe, nunq; tū pfeſſionē fecerit z velit
ad ſeculū reuerti q nō teneatur monaſterio aliquas expenſas
ſoluere, cū tex. ibi pmittat qō libere poſſit exire. de quo vltimo
dubitat d. Alex. z tenet qō iſte tex. hoc nō ꝓbet. in ꝛſi. xij. in. ĝ.
in. c. cū eps. in ver. libere. de offi. ord. in. vj. iuncta expoſitiōe Jo.
an. z Archi. ibi, q exponūt libere, id eſt ſine alicui⁹ ꝓtradictio
ne. gl. z doc. in. c. romana. ĝ. i. ver. libere. de cōſi. in. vi. z in. c. cum
plures. de offi. dele. eo. lib. do. Alex. in ꝛſi. clxi. q ici. viſo q cōſi
derato themate ſubſcripto. in. ĝ. col. in. ĝ. vol. alibi dicit Bal. in
c. irrefragabili. in pn. in. j. col. de offi. or. per aduerbiū libere im
pediri appellatiōnē. qō multū no. adde etiā tex. in. c. de multa. i
ver. libere. cōfirmat. de ꝓbē. z ibi Pano. i. j. col. † q qui libere
pōt actū facere certe poterit ſine cuiuſq; reqſitiōe vt licētia, qō
ſemp eſt not. ſm eū. z Bal. in. d. c. q in exceptis. in. ĝ. col. per illū
tex. in verb liberū. dicit q iſtud verbū ſignificat q nō teneꝰ cō
ſensum oſti regrere: z ibidē do. Ant. de but. in. iiij. no. adde etiā
tex. in. c. ĝ. in ver. libere. cū gl. de arbi. un. vj. vbi habes qō verbū
libere importat q ſolus ſine ſocio poſſit procedere: adde ēt gl.
in cle. dudū. in x. libere. de ſepul. z q dicā. j. in gl. ¶ Pro modi
ficatiōe tū ꝓdicto⁹ duo bene no. † Primū q ſtāte ſtatuto, q
poteſtas poſſ. t in criminalib⁹ libere in grere: tū ꝑpter iſtud ad
uerbiū libere, nō poterit inquirere nō ꝓcēdēte fama vel plus q
ſit fama vel indicia. tex. eſt no. in. c. j. cū glo. j. z ibi Bald. ad hoc
not. de offi. ord. ¶ Cōfirmo pulchro iuri. qz ptās vel uder q
ex forma ſtatuti ꝯ amplū arbitriū ꝓcēdi in criminalib⁹; tū
p hoc ꝯtuncq; amplū arbitriū habeat, nō poterit aliquē po
nere ad torturā nō precedētibus legitimis iudicijs ſm Paul.
de eleaza. in. c. grauis. in vlt. col. de depo. z ante eū Albe. de gā.
in trac. maleficō. tractat de tormētis. i rub. an ptās q hz arbi.
d. Alex. in ꝛſi. lxv. q incip. habita ſup cōtēcio. in. ĝ. col. i. j. vol.
q bñ z ppetuo no. Quid ār poſſit facere ptās q ex forma ſta
tuti hz liberū arbitriū: eſt diffuſa materia q ponit Bar. z alq; ī
l. filiuſſa. in pn. ff. de oona. z in ex traua. ad repri. in ver. videbi
tur. cū multis cōcor. traditis p do. Alex. in. l. milites. C. de teſt.
mili. ¶ † Scōo aduerte q fideiuſſor, pmittēs ſoluere libere ſi
ne aliqua exceptiōe: nō p hoc intelligit renūtiaſſe beneficio de
fideiuſ. quin pri⁹ excuti debeat principalis debitor, cū iſtud ve
niat ex natura act⁹. l. quero. ĝ. inter locatorē. ff. loc. z illa verba
ſine aliqua exceptione intelligunt ſolū de frinola. c. ex parte. ĝ.
de offi. deleg. ita Lud. Ro. in cōſi. ccij. q incip. allegatiōe ex imi
mū doctoris. in. ĝ. col. ¶ † Quarto pōdera tex. in verb. ſtylus.
Hl. intelligit de teſtamento in ſcriptis. fonte a ſtylo ferreo quo
ſcribit: ls Bar. j. in repe. in. vj. q. prin. intelligit iſtū tex. ibi ſtyl⁹,
idem qō ordo. l. ĝ. qñ. C. de bo. vacā. lib. xij. c. graui. de cri. fal.
Tu dic qō dictio ſtyl⁹: multipliciter capit: vt patet ex dictis p
Bar. in repe. l. de quib⁹. in. vij. col. ff. de legi. Bald. in rub. extra
de reſcri. in. iiij. col. Ang. in. l. teſtamēta oīa. C. de teſta. cano. in
ca. ſi. de cōſue. vbi Jo. an. declarat quid differat ſtylus a conſue
tudine. ¶ Sed quātū ad ꝓpoſitū aliq; ſtylus capit p diſpoſi
tione in ſcriptis redacta vel redigēda, ita capit in hac. l. iuncta
glo. Aliq; capit pro cōſuetudine iudiciali alicuius curie vt in
c. graui. de cri. fal. z in. c. ex literis. de cōſti. declarat Cy. in. l. ĝ. C.
que ſit lōg. cōſue. ¶ Capio gl. primā parnā. in ver. vnuſquiſq;. q
exponit: ſcilicet habilis. † Hoc ideo fecit: qz multe ſūt pſone e
que teſtari nō poſſunt: enumerate p gl. i. l. ſi queram⁹. ff. de te
ſta. per cōſequēs nec poſſunt cōdicillari. l. ĝ. de leg. i. Et ſic ha
bes ex hac gl. q p iſtā. l. inhabiles ad teſtādū nō habilitant vt
poſſint teſtari ad pias cauſas. Et cū glo. trāſcūt oēs, vt. j. dicā.
ſolus Bart. in repe. i. ĝ. col. z melius in. iiij. repe bat iſtū intelle
ctū z intelligit tex. ꝓout facet vnuſquiſq;. ſcz etiā inhabilis, p
quinq; fundamenta de quibus hic per eū. ¶ Sed caue: qz pre
ſupponit q ante hanc. l. poſſet relinqui collegio chriſtiano ſeu
religioſo, q nō videt bene dictū p tex. in. c. futurā eccleſiā. xij. q.
j. Limita tū niſi eſſet inhabilis ad teſtādū ꝓpter defectū intel
lectus vt in furioſo. mēte capto. z infante. in illis non intelligit
diſpoſitū p hāc. l. ſicut nec in militib⁹. l. ſi. C. de teſta. mili. z pba
tur i hoc tex. in ver. in dicia. z in ver. volūtatis. ĝ nō cadūt in ta
lib⁹ pſonis: ſimiliter ſm eū nō eſt diſpoſitandū p hāc. l. in dānā
tis ad mortē, cū ſint ſerui pene, nec bona habeāt, ſicut nec i mi
lite. l. ex militari. i pn. a ſito ſenſu. ff. de teſta. mili. nec in mona
cho aut ſeruo. Nec in eo q eſt dubi⁹ de ſtatu ſuo, ſicut nec in mi
lite. d. l. ex militari. ĝ. ſi miles. In filio autē familias diſtingue,
vt hic p eū. z in hoc vltio dixi i. l. ſeruū. C. q teſta. face. pol. Iſta
cia pſequit Bar. in ſua repe. p ſex cōnes, z vnūquodq; egeret
particulari examinatione. ¶ Reſtringit tū hāc. l. vt ſolum pro
cedat in eo qui eſt in articulo mortis ꝓſtitutus p iſtū tex. i ver.
decedēs. de quo vltimo infra particulariter dicet. Cōmuniter
10 tenet opi. gl. † q inhabiles ad teſtādū nō habilitant per hāc. l.
ita tenet Bar. inet. hic i lect. z i. l. i. ſ. Mutatio. ff. de ope. no. nū.
z in. l. oio⁹. ff. ad treb. z i. l. nō dubiū. in. ĝ. col. C. de legi. Bal. pre
ſertim in repe. z preſertim in. i. col. z ſeq. vbi triplicat de opi. Bar.
cōtraria. idē late tenet Sali. hic in. vj. col. z quinq; ſequentib⁹,
vbi p hac parte decē rōnes adducit. Sed eis pretermiſſis pro
iſta opi. ſ. Bar. duo ſtringunt. Primo qz eccleſia vtit iure cōi,
qñ non eſt expreſſe priuilegiata. c. j. de nat. feu. facit qz fiſcus z
eccleſia eg parantur. l. fi. j. cod. Sed in fiſco nihil eſt ſpeciale niſi
expreſſe cautū ſit. l. itē veniūt. ff. in priuatoꝝ. cū gl. ff. de pet. he
re. z in. l. C. eo. ¶ Sed qz imperator in hac. l. ſolū intendit con
cedere licētia q eccleſijs z eccleſiaſticis collegijs poſſit relinqui
cum aū hanc. l. ſecus eſſet. vt dixit tex. clare in. c. futurā eccleſiā.
xij. q. i. z ab iſta cōi ſententia nō eſt recedendū. Ego tamē. p in
tellectu Bar. cōtra oēs adduco octo fundamēta. Primo mo
11 neor z iſtud mihi valde ſtringit. † Regula eſt. qō vbicūq; tra
ctat de fauore publi. perba generalia non reſtringunt ad pſo
nas habiles: imo intelligūtur etiā de pſonis inhabilibus. text.
eſt no. in. l. ſi qs grauī. ĝ. vtrum. ver. is quoq;. ff. ad ſylla. Uſi p
12 illum tex. z p hanc regulam decidunt Bar. z Bal. † que d ſta
te ſtatuto, qō forenſis nō poſſit agrere in mobilia in ciuitate,
ſi fiat proclama q quicūq; ceperit talem malefactorē conſequa
tur talem domū: certe ſi forenſis ceperit non obſtante ſtatuto
debet cōſeq; q: ci tractetur de fauore pub. licō verba generalia
non reſtringuntur ad perſonas habiles imo intelligūtur z de
inhabilibus: ſequitur Bal. in. l. i. in. ſ. i. z ibidē Sali. z Jul. C. de
prec. imp. offe. Sali. l. ij. in. iiij. col. C. de nota. Item per illum
tex. z dictā regulā determinat Buil. de cu. And. de piſ. Alber.
Bal. in lec. antiqua. Sali. Pau. z do. Alex. i. l. ſi filiuſſ. ff. ſi cer. pe.

qō ſi fiat

qꝰ ſi fiat publicū proclama, qō quicūq; ceperit talē rebellē ꝺſe
quat tale feudū, qꝰ ſi ceperit eū vnus q eſt inhabilis ad feudū
puta: qz ſurdus, mutus, claud⁹, vl aliter imperfect⁹: iuxta. c.
j. in ti. an mut⁹ vl ſurd⁹: in vſi. feu. tū iſto caſu admittet. Et ita
fing. limitat. d. c. i. qz fauore publico ꝛba generalia nō reſtrin
gūtur: ſed cōprehēdūt etiā inhabiles, ſed i hac. l. tractat de fa
uore publico. z diuino. igit. ꝛc. facit qō no. Bar. in. l. quemad
modū. circa mediū. C. de agri. z cēſi. lib. xi. z in. l. ĝ. ĝ. exercitū.
ff. de infami. Bal. in. l. nō ſine. C. de bo. que li. Pau. de ca. in. l.
13 bona fides. ff. depoſi. † qō quādo tractat de fauore publico lex
quātūcūq; ſit penalis: tamē cēſetur tūc fauore publico z extēdē
da. Scōo pōdera verba geminata ibi, vnuſquiſq; iucta doct.
Bal. in rub. C. qui accu. nō poſ. in pen. col. in ver. quero ſi ſtatu
tū dicat de homicidio ꝛc. vbi querit circa hāc dictionē vnuſ
quiſq;: a ſi ſtatutū dicat, qꝰ vnuſquiſq; poſſit accuſare, an itelli
a gat etiā inhabilis: z ꝛcludit in effectu q illa ꝛba vnuſquiſq;
recipiāt reſtrictionē quo ad ea que ſunt iurisgētiū vl diuini: nō
aūt iuris ciuilis z ſic inhabiles ó iure ciuili admittūt. Tertio
facit doc. gl. in. l. ꝓmittēdo. in pn. in gl. i. ff. de iure do. qꝰ iſta
b verba geminata vnuſquiſq; vel quicūq; b prolata a iure ciuili
cōprehendāt perſonas alias inhabiles puta clericos. Et illā
glo. pro ſingu. ad hoc ponderat ſolus do. And. barba inter cō
ſilia do. Alex. in conſi. cxxij. in. iiij. vol. q incipit, ſcribit eccle
ſiaſticus. in. iij. col. ſed quātū ad clericos ipſe reꝓbat: z in cō
trariū eſt tex. clarus vltra eum in. c. i. ad fi. de iureiuran. in. vj.
trariū eſt tex. clarus vltra eum in. c. i. ad fi. de iureiuran. in. vj.
priuilegiū, z in cōceſſione addit verbū libere: vt in hoc text. cer
te iſta verba neceſſario important vt vltra ius cōmune in dul
te iſta verba neceſſario important vt vltra ius cōmune in dul
geaſ. c. j. in verbo libere. cū gl. z ibi ſi do. z Jo. an. ó reſcrip. Hāc
regulā tradit do. Fran. de are. in ꝛſi. lxxvi. q incipit, ſcribit, diligēter
15 vifis z pōderatis priuilegijs. in. ſ. col. ¶ † Quinto moneo: nā
priuilegiū principis nemini eſt dānoſum. z nō reſpiciēs preiu
diciū tertij latiſſime interpretādum eſt hz Inn. z cano. in. c. cū
dilecti. de dona. z in. c. olim. de priuile. z in. c. ex tuarū. de an
to. z vſupal. Bar. in. l. ſi quando prima. C. de bon. vacan. lib. x.
¶ Sexto facit regula quā ponit Jo. An. l. c. ĥ. ad fi. de immu.
16 eccle. z ibi Pano. in pe. col. † q iſta priuilegia principū ꝛcē
ſa motu ꝓprio ſeruāda ſunt ad vnguē ſicut ſonāt abſq; vlla
restrictione. ſecus ſi per partes ſint obtēta: qz tūc debēt ſtricte
17 intelligi, modo ſic † ls in dubio preſumat priuilegiū conceſſum
ad poſtulationē partis, z nō motu ꝓprio principis. c. ſi motu p
prio. de ꝓbē. z digni. i. vj. no. Bar. i. l. i. C. de pet. bon. fubla. li. x.
¶ Istud verū niſi priuilegiū ſit ꝛceſſum ſtatuēdo 1⁹ generale: put
hic, tūc preſumit ꝛceſſum ex mera liberalitate principis. gl. eſt
hic, tūc preſumit ꝛceſſum ex mera liberalitate principis. gl. eſt
in aut. quās actiōes. z ibi Bar. in. ĝ. col. z alq. j. de ſacro. eccl. Bar.
in. l. j. C. de bo. vacan. li. x. z in. l. j. C. de petit. bono ſubla. lib. x.
z Moder. in. l. iij. in pn. ff. q quiſq; iur. ¶ Septimo facit regu
la quā tradit Pano. in. c. ex parte. aij. de deci. in. ĥ. not. per il
18 lū tex. quē ad hoc reputat mirabile † q priuilegiū etiā contra
gi ſz q verba ſonāt: z importare poſſunt ex ꝓprio ſignifica
tu xbor. ¶ Octauo z vltimo facit qz in dubijs debet teneri
ille intellect⁹, z illa opinio: q fauet eccleſie z religioni. l. ſunt per
ſone. in ſi. ff. de reli. z ſump. z in. c. ſi. de re in. ¶ Capio gl. i verſi.
19 nō ſint caſſa. † ex qua habes, q ſolēnitates requiſite a iure ciui
li teſtamētis, nō intelligūtur ſublate p hāc. l. qñ qs teſtat ad
pias cauſas: hāc opi. ſequūt oēs alij, excepto Bar. qui in repe
ti. hnins. l. in. ĝ. col. z melius in. iiij. z in antepe. col. in. vj. q. pnci.
tenet ꝛtrariū, per aliqua ex fundamētis de quibus in gl. pce
denti. Itē per iſtū tex. in verbo liber ſit ſtylus attēto q liberū
dicit id qꝰ ab omni iuris ſolēnitate eſt abſtractū: vt dixi in tex.
e
20 ¶ † Scōo z forti⁹ ſi fauore filioꝝ valet teſtamētū patris ſine
aliqua ſolēnitate iuris ciuilis, quanto magis ꝺbꝫ valere fauore
eccleſie: q: excepta legitima, magis fauet eccliē q̄ filijs. No. be
ne iſtā regulā quā ꝓbauit p tria ſeu quatuor in. l. i. z in tex pri
ncipalis. in. ĝ. col. z in. c. ſi. de verb. obli. z in conſi. cxci. q incipit
ſpectabilis dñe mi. dō. Ant. de but. z Imo. in. c. cū in apoſtolica.
de his que fiūt a prela. ſine conſen. capi. Ego pro hoc allego
gl. no. in. c. ĥ. in verbo, nō teneris. de do. z cōtu. Bart. in. l. extat.
i vl. col. ff. qō met. can. Sed ad hoc potes reſpōdere, quod hec
verba enuntiatiua ſunt geminata: imo triplicata: vt ponderat
Bar. vnde verba enuntiatiua qñ ſunt geminata ſemper diſpo
nunt: vt ſing. tenet Bar. in. l. cū ſcimus, in vlt. col. C. de agrico.
z cēſi. lib. xi. Sequit Pano. in. c. ſi cautio. de fide inſtru. z in repe
ti. c. per tuas. in. ix. col. de arbi. Pau. de ca. in. l. ex hac ſcriptu
27 ra. ff. de dona. Lud. ro. in. l. gerit. ff. de acqui. here. ¶ † Secūdo
moneo: , nā qñ lex facit mētionē de aliquo ratiōe frequētioris
vſus, per hoc lex nō intelligit excludere de alijs. Iſta eſt doc.

a ¶ Quid ſi teſta- a tor. adō gl. in x. in loco. z ibi doc. z maxime Bar- ba. ī ca. nos qdē. de teſt. Petr. de anc. in repe. c. ca- nonū ſtatuta. de cōſti. doct. in c. j. de ſol.

b ¶ Tertio pōdera 2 text. Adde Jaſ. in. l. ſi filiam. in fin. C. de inof- ſi. teſta. plene. d. Scar. in. l. pcib⁹. l. pagia. C. de im- pub. z alijs ſubſtit. Purpura.

c ¶ In verbo libe b re. adde de iſto verbo, gl. in ver- bo libere. in cle. c fi. de eta. z quali. gl. in verbo libe- re. in cle. dudū. ō ſepul. gl. in c. 02 d dinarij. ō off. or. libr. vj. doct. in c. licet eps. de pre- bē. li. vj. Raph. cu. conſil. cxiij. inci. Antonius 4 benedicto. e

d ¶ Ubi tamē. li- mita vt recipiat reſtrictiones ſm alios ſcribentes hic. Alex. lib. j. conſi. lxxx. viſo z oportune ani- maduerſo. colū- pen.

e ¶ Si nonitius. 5 Adde doct. in c. cāz matrimonij. de probatio.

f ¶ Adulte ſant pſone. adō Abb. diffuſe in rub. de teſta. allegando 6 d. gl. in. d. l. ſi que ramus. hic alle- gata.

Bar. conatus eſt rūdere ad illū tex. ſed nihil fecit. Nā in lec. in vlt. col. rūdet, qō ille defect⁹ q vitiaret teſtū militis, etiā vitiat teſtamentū ad pias cauſas qō nihil eſt. Aliꝰ dnō⁹ modis re ſpōdet Bar. j. in repe. in. vj. q. prin. fed nihil eſt. Tene opi. gl. z cōem doc. hic. Et adde gl. in. ĝ. i. inſti. p quas pſo. no. acq. ob li. z in ſimili gl. in auf. oēs peregri. C. cōia de ſucceſ. quā etiā tenet Bart. met. in lec. ad fi. Et ꝓpterea Bal. hic in repe. i. ĥ. z in. xix. co. truffando de fundamētis Bar. dicit qō oēs tenēt opi. gl. ex cepto quodā ſaturnino: ſcz Bar. z Ang. dicit in cōſi. cxxxij. qō incipit pūctus talis eſt, quedā dña Margareta. in. v. col. quod opi. Bar. eſt reꝓbata in ſcholis z in iudicijs. Et cōtra Bart. 21 vltra fundamēta Sali. ſtringit ineuitabiliter. d. l. gñali. † Item q legatū libertatis eſt pium: vt no. Bar. j. ꝓxime. in pn. per illū tex. ff. de his que in teſt. delē. z in. l. ſi vn⁹. cū ſimi. C. de teſta. z tū relictū libertatis in teſtamēto nō ſoleni nō valet. l. non du biū. in fi. C. de teſt. l. ĥ. C. ſi qs omiſ. cau. teſt. Ad hoc rūdet fing. a Bar. in repe. in. iij. q. v. prin. qō relictū libertatis ita demum cē ſetur pium, qñ libertas relinquitur ſeruo amore Dei, alias ſe cus. ¶ Alo. iſtā pulchrā limitatiōnē ad regulā predictā, tū non eſt vera, cū legatū libertatis ſemp ſit piū. l. i. circa fi. i ver. ad hāc ratiōnē pietatis. z ibi Bal. ad hoc not. C. de cōi ſeruo manu. z b tex. in. l. cōtra volūtatē. in ver. iura pietatis. C. de teſta. manu. z iſtā limitatiōnē in terminis reꝓbat Jmo. i. l. captatoriæ. ff. de leg. j. adde Spec. in tit. de inſtr. edi. ĝ. nūc aliqua. ver. ſcias ſcō. ſed in hoc articulo nō eſt inſiſtēdū: ex quo de iure canonico cla rū eſt, qō ceſſant ſolēnitates iuris ciuilis in teſtamēto cōdito ad quācūq; pīā cauſam. c. cū eſſes. z. c. relatū. de teſta. ĝ iura pro cedūt nō ſolū in foro canonico: ſed etiā in foro ciuili z in terris c nō ſubiectis eccleſie ſm gl. z magis cōem doc. in. d. c. cū eſſes. z Bar. hic in lec. in. j. col. z lati⁹ in repe. in vlt. col. z vlt. q. z doct. 22 hic, ꝑſertim Sali. in. ĝ. iij. col. † Pro extēſione iſti⁹ cōcluſionis ſing. no. qō nedū ſuſtinet inſtitutio ad pias cauſas cōra duob⁹ vel trib⁹ teſtibus vt dixi. Sed etiā relicta facta in illo teſtamen to alijs pſonis priuatis mere laicis: ita ſing. tenet do. Anto. de but. i. c. qō clericis. an antepe. col. de fo. cōpe. Sali. i auf. caſſa. in it. q. j. e. d. Alex. in ꝛſi. xli. in. j. vol. inci. viſo tenore allegati z pducti inſtrumēti. in ij. col. z in cōſil. cxij. in. iij. volu. qō incipit viſo z diligēter conſiderato themate. in. v. z vlt. col. Et per hoc addo bñ facere tex. in auf. qō ſine. in fi. C. de teſta. Ego tū mul- d tū dubito p tex. fortiſſimū in. l. hac cōſultiſſima. ĝ. ex iperfecto. j. de teſt. cui Sali. in. d. auf. caſſa. conat tripliciter rūdere ſed ni 23 hil eſt. ¶ † Scōo qz filiuſſa. c cū ꝛſenſu patris pōt ad pias cau c ſas teſtari ſz magis cōem ſententiā: vt dixi in. l. ſeniū. C. qui teſt. d face. poſ. Et tū ſi in tali teſtō⁹ faceret legata extranеis, nihil va leret ſm Bal. hic in repe. in. ix. col. z in. d. l. ſeniū. C. qui teſta. fa ce. poſ. circa fi. z ibi Sali. Pau. de ca. z do. Alex. idē tz Jmo. 24 in l. ram tis. ĝ. j. ff. de dona. can. mo. ¶ † Ceōtra aūt ſi in teſta mēto non ſoleni eſſet inſtitut⁹ extraneus quāuis multa legata eſſent facta pīs cauſis, tū nihil valeret ſz do. Ant. l. d. c. quod clericis. Sali. in. d. auf. caſſa. in. ix. q. ſequitur do. Alex. in conſi. clxxvij. in. ĥ. vol. qō incipit viſo themate mihi exhibito. in. iiij. 25 col. z in ꝛſi. ccix. in. ij. vol. qō incipit, ſtatutū. in. vij col. ¶ † Nūc videndū reſtat, an iſta. l. ſolū reſtringat vt habeat locū in cōſti tuto in articulo mortis. Bar. hic repetit. in. iiij col. z late in. iij. q. pn. z ꝛcludit qō ſic, per. v. fundamēta, pcipue per iſtū text. in ver. decedēs. z in alijs duob⁹ locis: vt hic p eū. Bal. hic: in re e pe. in. ĥ. col. dicit qō ridiculū eſt ita diſtinguere. Cōtrarium tenet etiā Sali. in. ĝ. col. z. l. appellat teſtatorē decedentē vel de ficientē quocūq; tēpore teſtaturū. l. cū qs decedēs. in pn. ff. de lega. iij. l. cū qs decedēs. in pn. ff. de admi. tut. Fulg. hic an. vj. col. qui ꝓpterea inquit qō Bar. nimis ſubtiliter inſpexit illud verbum decedens. e Teneo cōtra Bart. duplici fundamento. 26 † primo: q: verba. l. enuntiatiua mihi diſponūt, niſi legiſlator ſe principaliter fundet in iſto enūtiato. c. ſi papa. de priu. in. vi. iuncta cle. literis. cū glo. de pba. ita Fede. de ſenis in cōſi. cxxix. qō incipit viſo puncto z motiuis. Salic. in. l. qui ſe patris. in. vj. col. vbi Abod. C. vnde hbe. z in. l. accuſatiōis. C. de accuſ. Aud. in. l. iij. ĝ. cato. in. vj. col. ff. de verb. obli. z in conſi. cxci. q incipit ſpectabilis dñe mi. dō. Ant. de but. z Jmo. in. c. cū in apoſtolica. de his que fiūt a prela. ſine conſen. capi. Ego pro hoc allego gl. no. in. c. ĥ. in verbo, nō teneris. de do. z cōtu. Bart. in. l. extat. i vl. col. ff. qō met. can. Sed ad hoc potes reſpōdere, quod hec verba enuntiatiua ſunt geminata: imo triplicata: vt ponderat Bar. vnde verba enuntiatiua qñ ſunt geminata ſemper diſpo nunt: vt ſing. tenet Bar. in. l. cū ſcimus, in vlt. col. C. de agrico. z cēſi. lib. xi. Sequit Pano. in. c. ſi cautio. de fide inſtru. z in repe ti. c. per tuas. in. ix. col. de arbi. Pau. de ca. in. l. ex hac ſcriptu 27 ra. ff. de dona. Lud. ro. in. l. gerit. ff. de acqui. here. ¶ † Secūdo moneo: , nā qñ lex facit mētionē de aliquo ratiōe frequētioris vſus, per hoc lex nō intelligit excludere de alijs. Iſta eſt doc.

a ¶ Unuſquiſq;. adde docto. in. l. ĥ. C. cōmu. diui.

¶ Quicunq;. Et gl. ſ. in fi. in cle. ĥ. de deci. de quo- cūq; religioſo, vt veniat prelatus eccleſie Purp.

c ¶ Filiuſſamilias. Adde Bal. in. l. ſ. ĝ. j. de lega. iij. Bal. i. l. ſenium. C. q teſt. fac. poſ. Pau. de ca. ĝſi. ccxxv. incipi. viſo libello. idē conſi. ccxcix. ici. in caſu prelenti.

¶ Amplia ter- tio, vt ſicut ad pias cauſas va- let teſtamētū co- rā duob⁹ teſtib⁹, ita adumi legatū coram duobus, poteſt. Cardi. et Jmo. in. c. relatū de teſta. Alex. li. ĥ. conſi. ccix. ſta- tutis. collec. pen. verſ. vltra: vbi cō firmat Jaſ. in ru bri. ff. de acquir. poſſ. col. j. Pur.

¶ Addidi mul ta Jaſ. in rub. de act. ij. col. z adde hic Alex ā. lib. ĥ. ꝛſi. 17. col. ij. ver. confirmātur ꝛc. Purp.

Universidad de Derecho Biblioteca

glo.in de.i.in verbo.presidētes.z ibi do.Anto.z Imo.in.v.col. ad hoc no.de rescrip.meliꝰ glo.in.l.j.in glos.j.C. de his qui ad eccl.cōfug.z in l.vnica.in versū.spōsam.C. de rap.vir. Unde hic j.fecit mētionem de decedēte:qr cōiter ꝛtingit ꝙ quis inducit ad testādū precipue pro aia qū dubitat vel timet decedere: vnde per hoc nō excludit ter.quin etiam sanus si testaretur haberet locū ista.l.Tenēdo tamē intellectū Bart.qō ista lex restringatur ad cōstitutū in articulo mortis. ¶Adde inquātū Ber. intelligit quē dicit cōstitutū in articulo mortis: qñ instabat periculū mortis rōne infirmitatis: vel qr latrones q eū deprehenderūt volebāt occidere:idē tenet Bal.in.c. pastoralis.in.ij.col. de offi.ordi. Facit qō sin.vult Bal.in.c.j.in vlt. de pace ꝟstā.vbi

38 qrit ꝛ pone statutū disponit qō in extremis laborātes non posse ꝓsint ꝛtrahere sine pſencia suoꝝ ꝓpinquoꝝ.Quis dicat in extremis laborare. Et rndet ꝙ ois ille q ex tali infirmitate decedit sine sanitatis intervallo: de hoc dicit esse text.vnicū in iure

39 in.l.alūne.§.fi.ff.de adimē.leg. ¶Extra gl.qrit Bar.i lec.† an legata ad pias causas hereditate nō adita debeant.all.Spe.et aliud clare nō decidit:sed idē Bar.i repe.i.iij.q.v.partis prin. determinat ꝙ sic.idē Bart.in.l.j.C.de bo.vacā.lib.x.sentit in.l.

30 eam ꝙ C.de fideicō.Bal.in.l.id ꝙ pauperib⁹.C.de epis.z cleri. ¶Tene ꝛtrariū⁹ p duo.†Primo qr in ecclesia z pia cā feruādū est ius cōe sicut in alijs,nisi ſcium expresse sit statutū.c.i.de

§ ☞ Tene ꝛtrariū⁹ p duo.†Primo qr in ecclesia z pia cā feruādū est ius cōe sicut in alijs,nisi ſcium expresse sit statutū.c.i.de

a 34 na.feu.in vſi.feud. ¶† Itē libertas z pia cā eqparant:vt.§.di

a zi.Sed legatū libertatis,hereditate nō adita extinguit.l. si ne mo.ff.de reg.iu.iſto.ꝙ statim dicā.ita tz Bal.z Forti⁹ Sal.in cui⁹.q.z Jul.hic.late Bald.in.d.l.eā quā.Et ibi Flo.dicit ꝙ ita seruat in practica.z Bal.in.l.fi.C.de testa.manu.Ang.Imo.et Bodo.in.l.qui filio.§.j.ff.de here.instī.vbi Ang.refert ita fuisse de facto Bononie determinatum. late Ludo.ro.per.iij.col.in repe.aut.similiter.C.ad.l.falcid.in.xx.speciali pie cause inter vltimas volūtates;z in consū.lxv.ꝙ incipit,in terminis ꝓpositę cōsulta.z in cōsi.cccxcvij.ꝙ incipit in casu cōsultationis ꝓpositę aduertēdū.idē tenet do.Alex.q ōt hāc esse cōem opi in cōsi.

32 cclxiij.alīs.ccvij.li.ij.in.j.vol.ꝙ incl.statutis.in pe.col.cū cōcor. p eū alle. ¶Limita hāc cōem sniam trib⁹ modis. ¶† Primo nisi filius in ptāte esset institutus,qr ij abstineat:tū p existētiā ff.de fideicō.li.Eodē modo sustinent legata ad pias causas,cū equiparent.Ita limitat Bald.in aut.hoc amplius.in.ij.col.C. de fideicō.Ang.z Imo.in.l.ſi filius q patri.in prin.ff.de vul.et

33 pupp.z do.Alex.in cōsi.cciv.in.ij.vol. Et in istis terminis salua primā opi. ¶† Scōo limita nisi relictū ad pias causas esset tale,ꝙ dilatio afferret periculū aīe testatoris: vt est qñ esset ꝓ re pultura vel sustētatione infirmoꝝ. Ibi tūc nulla requirit additio sm Bar.hic in repe.in.xvij.col.ver. sup noua.q. Bal.i.o.l. eā.sm.in.ij.col.z ibi Ang.in repe.in.viij.col.z Bal.in.d.aut.hoc amplius.in.ij col.z in.l.nulli.in.iij.col.C.de epis.z cleri. ¶Tertio limita sm Bar.hic in lec.referente se ita de facto ꝟsuluisse vt bona adūcerent alicui vt ꝟseruarent legata ad pias causas,sicut in leg libertatū.ꝙ ti.isti.de eo cui lib.c.bo.adīci.cū simi.idē tz Bar.in.d.l.eā quā.l vlt.col.z in.l.i.C.de bo.vac.lib.x.z ante eū Jo.an.in addi.Spec.in tit.de instru.edi.§. nūc vero aliqua.

in ver.ſs pone ꝙ ex eo testāmēto. ī addi.inci.hic omittit autor. idē tz Jo.de platea in.d.ti.instī.de eo cui libe.in prin.Et ita tene quātus Sali.hic in vlt.c.teneat Zsimn.Et talis successio dicit nona z mirāda z est anomala z extraordinaria cū non succedat nec ex testāmēto nec ab itestato:ſz ex dispositione.l. sicut. in

c ☞ Adde amlta que ponit idē Jas.in tit.q feu. ☞ Adde eundem Jas.in aut. ingressi.ij col.j.e. versū.secū do moueo.Purp.

auf.hoc amplius.C.de fideic.sm Azo.in summa ti.palleg.quē refert z sequit Bal.in.l.ex testāmēto.C.de testa.mann.Tu adde de hoc gl.expressam in.d.tit.de eo cui liber.i vers.successor.

34 ¶† Quero secōo an z qñ dicat b relictum ad pias cās. Istud

b eraminat Bar.dic in repe.ij.q.prin.Spec.in tit.de instr.edit.§. nūc vero aliqua.versū.z scias.Pro quo ꝛclude ꝙ omne illud ꝙ relinquit pauperib⁹ vī in dubio relictū ad pias causas.l. si qs ad declinādam.circa fi.C. de epis.z cle.c. nō satis.lxxxvj.distin. Bal.in aut.similiter.C.ad.l.falci. Ité omne relictū pro anima

gl.not.in.l.ſi qs titio.ff. de leg.ij.quā ad hoc reputat sing.Bal. hic in lectu.in.iij.col.Dicit tamē.gl.no.in.l.illud.in verbo, alia

c.i.z ibi Bal.z Pau.de cast.j.eo.qō illud qō donatur vel relinquitur ꝟsanguineo vel amico nō dicit ad pias causas relictum etiā ſ in donatione hoc fuerit expressum:idem tenet Bald.in

c.de prīore.de app.z in.l.ſi heres.ff.de condi.ob cām. ¶Quod vltimum c limitat Bal.hic in lectu.in.ij.col.z Pau.de ca.sing. nisi talis consanguineus esset pauper,per gl.quam ad hoc reputat sing. Bal.in.c.ij.de sepultu.sequit Panor.in rub.extra de testa. Adde Jo.and.in addi.Spec.in titu.de instru.edi.§. nunc vero aliqua.in addi.incipiē.ad istum. vbi refert fuisse disputatā questionē p Guil.de suza.qō ſi statuto cauetur qō minor.xviij.an.non possit legare nisi ꝓ aīa,z minor legauit matri sue centū,dicens se legare ꝓ aia. Arguit ad partes,z cōcludit qō si mater reuera erat paup:tunc dicat relictū piū.o.l.ſi qs ad declinādā.secus si erat diues.ꝙ gl.in.o.l.illud. ¶Not.ꝙ si mihi relinquit aliqd,z cogor illud restituere amore dei,nō solū fideicōcēsēt ad pias causas:ſz etiā relictū mihi factū.Et idē fauor vtrīq attribuit.Ita ꝙbat in arg.text.not.in.l.auia.§.titio.ff.de

35 ādi.z demō.Et ita p illū text.no.ibi sing.Bal.sequit Rud.in repet.auf.similr.C.ad.l.falci.do. Frā.de are,ī cōsi.lxvij.qō incipit, diligēter z mature ꝙsiderato testō.ī pe.col.vbi addit text.no.in l.sed si nō seru⁹.circa mediū.ff.ad.l.falc.z in simili text.in.l.ſi patroni.§.j.ff.ad treb. ¶† Adde tū qō relictū cā studij non dicit relictum ad pias causas nisi sit ꝓ studio sacre Theologie sm Bal.in repe.l.j.in ix.col.ff.de leg.ij.Facit qō tz Raph.cu.ī ꝟs. cxliij.incip.de fundo dato in ꝓmiū emācipationis ꝛc.vbi tenet qō donatio facta causa studioꝝ nō cēsēt pia adeo ꝙ sine in

40 sinuatione valeat:sicut valēt donationes facte ex cā pietatis.l. pe.C.de do.itē ad hec dicta ꝓ Bar.vide ꝓ Alex.in ꝟs.cxxv.in j.vol.incip.viso themate ꝓmisso. Adde etiā qō ſi testator relinq ꝓ aīa ꝟsanguineis suis nō presumit relictum ad pias causas sm Bald.in.c.de prīore.de app.z in.l.heres.ff.de cōdi.ob cām.

36 ¶† Ultimo p cōplemento huius l.no.ꝙ statuta loquētia de testāmētis nō cōprehēdūt testāmēta cōdita ad pias causas,qz debet iudicari nō sm leges humanas: sed sm iura diuina z sacros canones.c.cum esses.z.c.relatū.de testa.z ꝓbat late Bart. hic in repeti.in vlt.col.Ego ꝓbo a partib⁹ sufficiēter enumeratis.Aut statutū simplr loquit,z sic nullā facit mentionē de pia

37 cā.Et tūc dico qō statutum nō ōz intelligi isto casu de pia causa.† Primo p illud qō no.Bal in.l.iubemus nullā.in scōo no. j.e.qō ☞ba gñalia statutorū nō ſcludūt casum ꝟ libertatē ecclesie vel pie cause. Scōo p regulā,qr qñ aliqd est specialiter statutū in certo casu lex noua gñaliter aliquid disponēs,nō intelligitur loqui in illo casu speciali.vt ꝙ gl.z doc.in.l.sciēdū.in prin.ff. q fatil.cog.z in auf.de here.ab intest.in prīc.in x.vacātib⁹.col. z.aut statutū expressam facit mētionē de pia causa:z tūc nō valet,qr relicta ad pias causas vel ꝓ aīa cēsentur spiritualia,cū tēdāt ad remissionē peccatorū.c. requisiti.de testa.ergo de eis

38 nō pōt statutū laicoꝝ disponere,p ea q habent in.c.ecclesia sancte ☞marie.de cōsti.facit qō dicit Bal.hic l lec.circa fi.† ꝙ si statutū disponeret ꝙ nō posset legari etiā ad pias causas nisi coram.vij.testib⁹ tale statutū tanq̄ ꝟ salutē animarū nō valet.z ita refert ꝟsuluisse Bar. ¶Cōfirmo predicta per illud ꝙ in specie

39 tenet Bald.in.l.gñali.j.e.qō † statutū disponēs qō mulier non possit testari sine ꝟsensu ꝓpinquoꝝ, nō cōprehēderet testamētū in quo mulier instituisset ecclesiā, qz esset ꝛra ꝓuilegiū pie cause qō resoicit ipsum deū.Et idem dicit in statuto disponēte qō mulier nō possit alienare sine ꝟsensu ꝓpinquoꝝ: sequitur Pau.de ca.hic:circa fi.Pe.de ancha.in cōmēto.c.canonū statuta.de ꝟsti.in.xxij.col.in ver.dicit etiā Bal.z no.Panor.in.c. relatū.el.i.ꝙ illū text.de testa.z in repe.c. ecclesia sancte ☞marie. de cōsti.in pen.char.Et in istis locis adde illud qō not.Jo.an. in.c.fi.de immu.eccl.in.vi.in nouella.ꝙ statutū disponēs qō bona immobilia nō possint alienari in forēses nō subditos iurisditioni statutētū,tale statutū nō ꝓprehendit alienationē,q fie

40 ret in pīā cām. ¶† Ad ꝓdicta⁹ facit etiā qō tenet Bal.i aut. b cassa.in.ix.q.j.eo.qō statutū disponēs qō testamēta nō valeant nisi sint in sinuata vel nisi sint reposita in archiuis publicis , nō cōprehēdit testamēta in quib⁹ ecclesia sit instituta : qr sic esset ꝛra ꝓuilegia cōcessa canone,qui nō requirit aliā solēnitatem quā duoꝝ testiū.d.c.cū esses.z.c.relatū.idem tenet do. Ant.de but.in.c.qō clericis.de foꝛ.cōp.z in.d.c. relatum.primo. vbi dicit se de facto cōsultū ita rndisse. ¶Cōtra predicta fortiter videt stringere tex.in.l.gñali.j.eo.in ver.qō tn alia omnī iuris rōne mumitū sit:q vult, qō solēnitates regīte a iure ciuili habeāt locū et in testamēto ad pias causas.z ita p illū tex.hic tz Bal. tz Ludo.ro.in repe.aut.similiter.C.ad.l.falc.in.xvj.speciali pie cause inter Jctus.Et in ꝟs.clxvj.qr incl.visa diligēter propositi thematis consultatione.in.j.dubio. ¶Respōde qō.d.l.gñali, ꝓcedit anteq̄ emanassent.d.c.cū esses.z.d.c.relatū.quibus iu-

41 ribus disponit † ꝙ leges ciuiles ammodo locū nō habeant in testamētis ꝟditis ad pias causas.Ité ad predicta vide Alex. in cōsi.cxiij.in.iiij.volu.incip.viso ac diligēter considerato themate.in.iij.col.ad fi.z toto seq. Jason Padue.

¶Sequitur secunda lectura in studio Papiensi compilata.

¶De sacrosan.eccle. Rubrica.

1 ☞ Jus est duplex,publicum videlicet,z priuatum.

¶Rubrica cū legibus seq.est duplicate posita:quia iste leges alio stylo fuerūt hic Papie lect.hāc Rubricā ꝟtinas ve in gl.

Uel melius subordina sm Ang.hic in quibusdā lec. Impator tractatur⁹ in hoc libro de iustitia ꝟsideranda † ꝙ duplex est ius

1 publicū.ſ.z priuatū.l.j.ſ.huius studij.ff.de iusti.z iur.z.ſ.huius studij.inſt.eo.de iust.z iur. Ité ius publicū est duplex,quoddā est diuinū hoc ē qō vertit circa res diuinas,quoddā est humanū z illud quod est diuinū est dignius.l.sancim⁹.j.eo. Idē imperator:incipit ab isto ti.cū titulis seq.vsq̄ ad titulū de legib⁹ exclusiue tractare de iure publi.diuino,postea a titulo ō.ll.vsq̄ ad ſi.primi libri vbi ꝓcipue tractat de officijs z magistratib⁹ publicis expedit ius publi.humanum,quod debet omnibus patere.Deinde in.ij.li.z successiue tractat.postea de iure priuato.Et iste ordo multum mihi placet.

1 ☞ Terminus ecclesia,capitur tribus modis.

2 Constantinus fuit primus imperator inter christianos.

3 Relictum ecclesie vel venerabili loco non vitiatur ratione incertitudinis.

4 Si testator relinquat ꝓ o anima sua centum ecclesie , z non dicat cui,an ecclesie maiori vel cui.

5 Si testator habeat duas ecclesias parochiales , z relinquat ecclesie de qua intelligatur.

6 In dubio relictum ecclesie quādo sunt dubie, intelligitur pauperiori.

7 Si testator habeat multas domos , z in testa. dicat relinquo titio domum meam,de qua intelligetur.

8 Testator etiā relinquendo ad pias causas , nō potest grauare heredem vltra vires hereditarias.

9 Heres non tenetur creditoribus vel legatarijs vltra vires hereditatis.si conficiat inuentarium.

10 Adulte persone que non possunt testari.

11 Qui non potest testari,non potest codicillari.

12 Per.l.nostram non habilitantur inhabiles ad testandum.

13 Ubi tractatur de fauore publi.verba generalia vnusquisq̄,vel quilibet non restringuntur ad habiles.

14 Statutum quod quicunq̄ fecerit tale quid,habeat tale castrū in feudum comprehendi inhabilem ad feudum.

15 Mutus,cecus,femina,z similes sunt inhabiles ad feudum.

16 Ecclesia in dubio vtitur iure communi, quando non reperitur in ipso priuilegiato.

17 In testa.ad pias causas non est sublata solennitas testamentorum z numero.22.

18 An sit magis fauendum testamēto ad pias causas,quā testa. inter liberos.

19 Qui vult ecclesiam instituere z filium exheredare aliū querat quam Angustinum.

20 Si imperator concedat alicui facultatem testādi,an intelligatur seruata solennitate iuris ciuilis.

21 Si priuilegium testandi concedatur multis, quorum quidam sunt habiles,quidā inhabiles: inhabiles trahūt ad se habiles.

23 Non valet relictum vel institutio etiam facta ab imperatore nō seruata debita solennitate.l.ex imperfecto.C.de testa.

24 Ecclesia z imperator: fraternizant.

25 Imperator,est solutus legibus.

26 Legatum libertatis dicitur pium.

27 Uerbum libere,quid importat.

28 De iure cano.valet test.ad pias causas.cum duobus testibus.

29 Si fiat testa.ad pias causas coꝝ duobus testibus z in dicto testamento fierēt legata personis laicis nō ad pias causas,talia legata valerent.

30 Testa.factum ad pias causas coram duobus testibus vel inter liberos an sit proprie testamentum.

31 An.l.nostra solum habeat locum in testatore constituto in articulo mortis.

32 Quando lex vel canō vtitur aliqua dictione ratione frequētioris vsus non per hoc excludit nec stat exclusiue.

33 Uerba.l.narratiua vel enunciatiua nihil disponunt.

34 Legata ad pias causas non debentur hereditate non adita.

35 Remedium.l.datum pro conseruandis legatis libertatū habet locum etiam pro conseruandis legatis ad pias causas.

1 Habeat. Ista.l. fuit alte repetita per Bar.hic : z eius emulatiōe p Bal.† ꝓmitto ꝙ terminus ecclesia capit iure nro trib⁹ modis:vt declarāt Bal.z Sal.hic. Et qd sit ecclia notat in.c.cū cler.de ver. sig.p Jo.fab.ſ.i rub.hui⁹ ti.Scōo ꝓmitto z ꝓp⁹ ad tex.qō ista.l. legit altero de duob⁹ modis. vno modo legit sm gl.z oēs doc.z Bar.in lec.nisi vt ingt Bal. qd̄ saturnin⁹. ſ.Bar.in repe.hui⁹.l.qō ꝙ hāc.l. i relictis ad pias causas nihil derogat iuri cōi,neq̄ circa personas testātū,nec circa solēnita tē testamētoꝝ.Et ꝟs istū oēs intellectū tex. in illa vniuersalitate vnusquisq̄ intelligitur l.habilis ad testādū. Item intelligitur in testamēto solēni. Ité intelligit de quocūq̄ testatore: siue testāt existēs in articulo nec.siue nō.Iste est vet⁹ z cōis intellect⁹, z istū teneo. Et eū tz Bar.i lec.ordinaria:z tenuit vbiq̄ vt.j.re ferā. ¶Scōo mō legit ista.l.nouiter sm Bar.in sua diuina repet.hui⁹.l.z iste intellect⁹ Bar.discrepat a cōi intellectu in trib⁹. Primo dū text.dicat habeat vnusquisq̄ : intelligit ipse vniuersaliter,put litera iacet etiā qui alias sit inhabilis ad testādū dūmodo in eo nō sit defect⁹ naturalis,puta qr ifans vel furiosus:ois ali⁹ etiā i habilis posset testari ad pias cās.Scōo intelligit tex.vt ꝓcedat in quacunq̄ vltima vol.etiā solēni.Cōsequēter imperator in ista.l.primo legiat ecclias in duob⁹. Primo habilitādo psonas alias inhabiles,vt testari possint ad pias cās. Secundo disponendo ꝙ valeāt testamenta ad pias cās ꝙuis alias nō solēnia,sine solēnitatibus iuris ciuilis.z per hoc nō irritent,z istud est cū mysterio subiungit tex.ibi non sint cassa in dicta. Illā postq̄ diserat vnusquisq̄ posset relinquere ad pias causas:posset dubitari,quid si testm esset min⁹ solēne, z minus solemniter factū,z rndet tex.z nō sint cassa iudicia:alias illa verba nihil operent.Tertio restringit Bart.istā.l. in istis priuilegijs:vt solum habeat locū:qñ existēs in arti.mor.testatur z nō alias.z istud est qō vult dicere tex.in ☞si.decedēs.ꝙ alias esset superfluū.Et sic videtis qūo Bar.enucleate z medulit⁹ ꝟsyderauit singula verba tex.vt sint magno cū mysterio.que sm cōes sensum cōi importāt mysteriū iuris,qz sm cōem sensum habet locum siue sit factum testm in arti.mor.siue non. ¶Dic ꝙmissis dinidit hec.l.in tres partes.In prima ponitur dictū gñale. In scōa rndetur tacite qōni.In tertia ponit ratio decisionis. Scōa ibi:z nō sint cassa.tertia ibi:nihil in eſt.Et vere litera multum applaudet intellectui Bar.ibi dū dicit in ratione q est aia l.vt inquit Bal.in.l.ſi quis seruo.C.de fur. ¶Ibi posq̄ aliud velle nō pūt.ista verba denotāt qō sit in arti.mor. alias male ordo ceret:qz alꝰ posset aliud velle z mutare: qz ambulatoria est volūtas vsq̄ ad mortē.l.cum status.ſ.ait oratio.ff. de dona.inter virū z vxo.z dicetur.j.Casum in ista.l.figurat ample Bart. sm suū intellectū in repe.hui⁹.l.in.iij.col. vbi videas. Figurāt etiā Sal.z Pau.de ca.hic.Et tu debes aduertere:qō ista.l.fuit edita a Cōstātino iperatore ad vniuersum populū ro. vt apparet ex supꝛascriptione qua habet:† qui Cōstantinus a fuit primꝰ

2 a iperator inter christianos.Alliꝰ superiores fuerūt infideles.ter. est in.l.dini.C.de natu.libe.z vsq̄ ad tēpus cōstātini imperato ris pmi christiani.fides christiana passa erat infinitas ꝓsecutiones.Ité infinite hereses erāt in fide christi:ad quas cōprimendas z euellēdas:cōgregata sunt illa quatuor gñalia ꝛcilia tot sanctorū.de quibus in epistola victor.ſ.suscepimus.ē.tit.j.Et vsq̄ ad tēpus cōstantini : ecclesie catholice z earū viri religiosi multiformiter vexabant:z de relictis nihil aut parū admodū cōsequi poterāt.z propterea imperator cōstantinus elidit hāc l.ad populū ro.statuēs generaliter:ꝙ vnusquisq̄ posset relinquere sacrosanc.eccle.nō limitate vsq̄ ad certā summā.(prout olim erat)sed ꝙ vellet de bonis suis ꝙ testamēta sint firma

3 z habeat effectū:vt in litera. ¶† Ito.ex ista.l.ſ3 Bar.i.ij.no.z oēs doc.hic:qō relictum ecclesie vel venerabili loco nō vitiatur ratione incertitudinis:q̄uis testator nō expꝛesserit cui ecclesie relinquat:de⁹ scit an istud fuerit de mēte hui⁹.l. tū verissimum est,propter.l id qō pauperibus.j.tit.j. ¶Retēto ergo isto no.

4 succedit necessaria q̄stio.† Quid si testator reliquat ꝙ anima b sua cētū ecclesie:z nō dicat cui ecclesie quero cui ecclesie debeā tur an ecclesie maiori:z sic ego.tex.videtur ꝓbare ꝙ sic:z est solēnis tex.in.ſ.si qs in noie.ad fi.in auf.de ecclia.ti.col.ix.dū ter. expresse dicit:ꝙ in dubio debet ecclesie ciuitatis:z sic ego. Tamē Ly.hic in.v.q.deter. ꝙ in dubio debeat ecclesie parochiali a qua testator sacramenta ecclesie recipiebat.Et idē tenet Sal. hic in.iij.col.in fi.Et tā Pau.de ca.per tex. not.in simili in.l.q conditio.ſ.vlt.z ibi Bal.expresse per illum text.idē tenet.ff.de condi.z demon.idem expresse tenet Ang.in.ſ. si vero.in aut.de non alie.col.ij.z iste est cōis. Est verū ꝙ Jo.fab.z Ang.de are. in.ſ.sed ius quidē ciuile.instī.de iure natu.gē.z ciuili.tenent p illum tex.ꝙ in dubio ꝓsumat relictū ecclesie maioris ciuitatis:de qua in dubio intelligit de iure ciuili.de quo pūcto vide etiā Spec.z Jo.And.in tit.de instru.edit.§.nunc vero aliqua. in ver. quid si testator:Pet.de anc.in.c.relatū. el.ij.z ibi Imo. ad fi.de testa.Jo.and.in.c.cum quis.de sepu.in.vi.in nouella.

5 †Quid ergo si testator haberet duas parochiales ecclesias: cui tūc legatū debeatur,vide per Ly.hic in.v.q.vbi etiā per eū, quid si in ecclesia parochiali essent duo ꝓsbyteri,cui eoꝝ deberetur.z per Sal.hic aliter decidētem quam Lyn.in.iij.col.z Pau.de cast per cano.in.c.fi.de sepul.Et dicunt Ly. z Bal.in

6 l.cum multe.C. de dona. ante nupt.† ꝙ in dubio quando sunt due ecclesie intelligatur relictum pauperiori. Et de hoc est solennis tex.in dicto.ſ.si quis in nomine.Nam pone ꝙ in ciuita-

a ¶Cōstantinus. adde.c. sacerdotibus.xv.q.j.z beatus Ambrosius in quodam sermone incip.constantino.

b ¶Quid si testator.adde doct.in c.j.de sol.Pet.ō anc.in repe.c.canonum statuta. de consti. Joan. an.in.c. cū quis. de testa.lib.vj. in nouella. do. in.c. fi.de sepul.

Universidad de Deusto
Biblioteca

te sint multe eccl. sub tit. sancte Marie, vel sub ti. sancti Jo. & testator dicat, lego mille ecclesie san. Jo. in dubio itelligit de pauperiori. Et qñ reperirent due ecclesie eius dē sancti eque pauperes, & in vna habitarēt moniales, & in habitarent viri, in dubio presumit relictū ecclesie monialium. Zta expresse determinat Ly. & Bal. in. d. c. ū multe. ¶ †Quid aūt esset si testator habere[t] multas domos, & in testō dicit, relinquo titio domū meam simpliciter, de qua intelligitur in dubio. Respōde qō in dubio, testator intelligit relinquere illā domū in qua habitat & domiciliū habebat. tex. est de hoc valde no. in. d. l. que cōditio. §. vltimo. Vbi aūt testator habitaret in varijs domibus & in varijs ciuitatib⁹ & diuersis domicilia haberet, & relinqueret domū suā alicui pauperi, tunc est in electione heredis assignare legatario quā domū velit. Zta pulchre determinant Bal. & Jmo. in. l. si domus. in prin. ff. de lega. i. ¶ Ultimo no. in versi. bonorum qō optauerit, hic esse tex. no. subtiliter inductum † qō testator etiā relinquendo ad pias causas, non pōt grauare heredē vltra vires hereditarias. Zta probat tex. in ver. bonorū qō optauerit. Mā cū bona intelligañ deducto ere alieno. l. subsignatū. §. bona. & in. l. princeps bona. ff. de verb. signi. l. nō possunt. ff. de iure fisci. plene not. in. l. nō amplius. §. cū bonorū. ff. de leg. j. l. si quis seruū. §. fi. cū gl. ff. de le. ij. Et certe debetis scire: qō de iure ffori testator nō poterat relinquere vltra vires patrimonij sui, grauādo heredē vltra l. li. §. si is q quadringenta. & l. qui quadrigēta. ff. ad tre. nisi causa sit singularis. l. in quātitate. ff. ad. l. falc. †hodie aūt de iure codicis & authēticor statutū est, qō si heres adeat hereditatē cōfecto prius soleniter inuentario, nō teneaḡ creditorib⁹ vel legatarijs vltra vires hereditarias: si naute adeat hereditatē sine inuētario tūc lex suspicaḡ de occultatiōe bonorū: & tūc indistincte tenet creditorib⁹ & legatarijs vltra vires hereditarias de suo proprio satisfacere. l. fi. per totā, maxime in §. & si ofatā. C. de iure deli. §. j. & §. sancim⁹. in aut. de he. & fal. co. j. ¶ Zta sufficiāt in text. omissis no. vulgarib⁹. ¶ Glos. j. sup ℣bo habeat, qō simul legā cū gl. magna l ver. cassa. Pro cuius expeditione op. & text. male dicat, qō vnusquisqz possit testari. †q̄ multe sunt psone⁹ ā nō possunt testari quas enumerat gl. in. l. si queramus. & ibi Bar. ff. de testa. †& q nō possunt testari, nō possunt codicillari. l. ij. ff. de leg. i. hui⁹ timore gl. §. restringit generalitatē tex. vnusquisqz §z habilis. ¶ Postea in gl. in ver. cassat restringit tex. aliomodo: dūmō testiū sit fulcitū cū alia debita solēnitate. & sic ex istis duabus gl. habes duas ɔclusiones & duas restrictiones ad hunc tex. Prima conclusio est & restrictio qō generalitas illi⁹ verbi vnusquisqz restringit ad habiles tñ. & ex hoc sequit correlarie† qō p hāc. l. nō habilitañ psone inhabiles ad testādū: vt possint testari etiā ad pias causas. Secūda cōclusio & restrictio est: qō de iure ciuili demū testamenta valēt: dūmō adsint debite solēnitates: ex quo sequit correlarie qō p hāc. l. nō est sublata solēnitas testamētorū etiā in testamētis cōditis ad pias causas. ¶ Circa primā conclusionē & restrictionē gl. Adde quod cum gl. trāseūt omnes etiā Bart. in lect. Postea idē Bart. in repetit. in. §. & melius in. iij. col. tenuit oppositum qō illa dictio vniuersalis vnusquisqz b: stet vniuersaliter: cōprehēdendo etiam inhabiles: nō autem restringat: vt faciat glo. ¶ Monetur Bar. plerisqz medhs: presertim quia nō solū ecclesie: sunt pulegiate, sed etiā pulegianť testatores existētes in articulo mortis & talia pulegia intelligi debent vt aliqd operet vltra ius cōe vulgata. l. j. in fi. ff. ad municipa. Sed si ter. intelligeret vnusquisqz, scilicet habilis: istud pō esset priuilegiū nec ecclesie nec existentis in art. mor. qz qlibet habilis sine ista. l. potest testari. Et qō ista. l. cōtineat priuilegiū: arguitur ex rubrica: vt hic per eū. Secundo mouetur & fortius nos habemus regulā: qō signū vniuersale qulibet vel vnusquisqz iunctū verbo futuri tēporis: aut cōtinet extensionē actus iam cōcessi de preterito & tūc nō restringitur ad idoneitatē: ergo generaliter itelligit ēt de inhabilib⁹: istud pbak in. l. j. §. nūtiatio. in ver. omnibus diebus. cum gl. ff. de ope. no. nun. ad idē tex. in. l. iij. §. dari. ff. de tute. si aūt contineat cōcessionē noui iuris: tunc qz satis operat: restringitur ad idoneos. Zta loquitur tex. in. l. vt gradatim. §. & si lege. ff. de mu. & hono. Modo in proposito nostro istud signū vniuersale vnusquisqz iūgit actui iā ɔcesso, ergo non restringitur ad habiles tñ: imo generaliter intelligit etiā inhabilibus alias frustra ɔcederet. Quod autem adūciatur actui iam cōcesso probat Bar. qz ante hanc. l. poterat relinqui collegio clericorū vel monachorū: cuius fides christiana ante hanc. l. esset approbata vt pbatur ex. l. j. ff. de col. illicit. Et ad hoc multa verba ponit in repetitiōe que nō curo referre. Tertio & fortiꝰ istud pbat i milite: cui est pata libera facultas testādi. l. j. ff. de test. mili, sicut & hic in verbo: liber sit stylus: certe milites etiā inhabilis puta qz mutus & surdus pōt tñ testari. l. iure militari. ff. de test. mil, ergo eodē modo ad pias causas vbi relaxata est libera facultas testādi: potuit ēt inhabilis testari ad pias. Lesset de idubitabili. Qtra. l. qō labeo. ff. de car. edic. & nulla necessitas nos vget: quare generalitatē verbor restringere de beamus ergo a ppria significatiōe recedere nō debem⁹. Pōdera etiā illā geminationē vnusquisqz, que geminatio multō ope raretur. l. balista. in pn. ff. ad treb. Hic aūt nihil operaretur, restringēdo ex istis oībus concludit sing. Bart. contra gl. & cōem intellectū & per hāc. l. habilitañ alias inhabiles vt possint ad pias cās testari q alias testari nō possent. Limita tñ & restringe illam ɔclusionem, vt nō passim procedat in his quib⁹ adest defectus intellectus, & ɔsequenter defect⁹ naturalis qz in illis nō dispēsat p hāc. l. vt in furioso mēte capto, infante, & etiā pupillo patet p simile qz pupillus etiā miles, tū non potest testari. l. fi. C. de test. mili. & qz in his nō cadunt iudicia & voluntates. vt dicit tex. noster, similiter nec cū condēnatis ad mortē p delicto in his nō est dispensatū: qz serui pene sunt. l. q vltimo. ff. de pen. iuncta. l. qō attinet. ff. de regu. iur. Item qz nō habēt bona cum applicentur fisco: vt requirit tex. noster in verbo, bonorū. & quia simile videmus in milite dānato ob crimen cōmune. l. ex militari. in prin. a ɔtrario sensu. ff. de testa, mili. Eodē modo in monacho & seruo nō est p hāc legē dispensatum, qz nō habent bona. aut. ingressi. j. c. In filio aūt fami. distinguit, qō si hz bona aduētitia quoꝝ vsusf. nō querit patri, iuxta aut. excipit, & aut. idē est in his. cum gl. j. de bo. que libe. Si autem sint bona aduentitia quorū vsusfructus querit patri, filiusfa. cū cōsensu pfis pōt testari ad pias cās: qz ad pias causas testū potest pdere ex alie no arbitrio. c. cū tibi. de testa. sed sine ɔsensu patris nō pōt. In aut. q est dubi⁹ de statu suo, qz istud etiā est impedimētū iuris ciuilis, nō dispensat per hanc. l. sicut in milite. l. ex militari. §. milites. ff. de testa. mili. Zta sunt que pulchre & serioſe examinat Bart. p ser. q. in repe. huius. l. j. p totā. Voleo qō necesse sit prēterire has decisiones egētes pluribus modificationibus & ampliationib⁹ prout etiā ampliat & disputat Bal. hic in lec. Restringit tū Bar. istā legē vt solū procedat in testatore cōstituto in articu. mor. & nō alās: de qua restrictione dicet. j. tertio loco: & erit tertia ɔclusio que disputabit in hac. l. videam⁹. an hec opinio Bar. noua & peregrina sit sustentabilis: scio qō oēs eā reprehendunt. Ego pro opinione & intellectu Bart. adduco nouum fundamentū qō est meū. nos habemus regulā: † qō vbi tractatur de fauore publico: ista verba generalia vnusquisqz vel glibet nō restringunt ad habiles imo etiā intelligūt de inhabilib⁹ & gñaliter intelligi debēt. tex. est solēnis. in. l. si qs grauj. §. vtrū. ℣is quoqz. & ibi Bar. & alij no. ff. ad sylla. & per illū tex. dicebat Pau. de ca. ad fi. qō fiat proclama qō quicunqz possederit talē domū debeat tale quid. pone qō sit titi⁹ forēsis qui per formā statuti nō possit possidere. an illa verba restringanť gcūqz. & habilis & dicit Bart. ibi qz tractať de fauore publico intelligitur etiā de inhabilibus. Idē expresse tz Bal. in. l. j. ad fi. & ibi Sali. & Ful. C. de ꝑc. imp. off. Et p illū tex. in ℣bo is quoqz. & ter. no. Hui. de cu. And. de pisis. Alb. de rosa. Bal. i lec. antiqua. Sal.

14 Lud. & do. Jmo. in. l. filiussa. ff. si cer. pe. †pone sit statutum vel proclama qō quicūqz fecerit tale quid habeat tale castrū in feu-
15 dū. pone aliquis qui de iure est inhabilis ad feudū: † puta mu-
c tus[c] cecus[b] femina[c] & similes persone. c. j. an mut⁹ vel surd⁹ in
d vsi. feu. nunquid si iste inhabilis ad feudū fecerit illud: debebit
e habere feudū. deter. sing. qō sic. qz illa verba vniusquisqz generalia, cōtractetur de fauore publico non restringunť ad habiles: imo etiā intelligunť de inhabilib⁹. & ita sing. limitať tex. in. d. c. j. ergo cū in casu nostro tractet de fauore publico. l. sunt psone. ff. de reli. & sam. fu. ergo ista verba gñalia vnusqsqz nō restringētur ad habiles: sed etiā intelligenť de inhabilib⁹. Scōo p intellectu Bar. adduco pulchrā doctrinā Bal. p eū cōprobatā bonis. ll. in rub. C. q accu. nō pos. in pe. col. in ver. qro si statutū dicat. de homicidio. vbi q̄rit Bald. optime ad ꝑpositum nostrū. Pone qō in statuto ponať dictio vniersalis vnusqsqz: de qua in tex. nostro nūquid restringeť ad psonas habiles, an intellige tur generaliter aut de personis inhabilib⁹ & affert exemplum. Pone statutū disponit, qō vnusqsqz admittať ad accusandū de homicidio: an intelligatur vnusquisqz habilis, an etiā intelligať de inhabilibus. Arguit ad ptes: & finaliť tradit magistralē doctrinā que cōfert in ꝑposito. & dicit: qō illa dictio vniuersalis vnusquisqz recipit restrictionē quo ad ea q̄ sunt nature iurisgē. vel iuris diuini. & sic qui prohibenť natura vel ꝑegentium vt infantes & minores q̄ prohibenť iuregen. vel naturali vel iure diuino. vt excōicati: isti non intelligunť habilitari a statuto. sed quo ad illos q̄ prohibenť iure ciuili: intelligit facta dispensatio, nec restringit illa vniuersalitas. Et istā doctrinā vide ibi per eū qz multū facit in proposito iunctis limitationibus. Bart. Ista sunt que mihi videtur multū stringere, ꝑ intellectu Bar. cōiter dānatorum: omissis leuibus qui habēt meli⁹ argumētū in ꝑposito illud

illud ꝑferant. Quid tenēdū. teneo opinionē gl. approbatā cōiter, qō per hāc. l. psone inhabiles nō habilitenť ad pias causas testādo. Zta vbiqz tenuit Bart. preterqz in allegata repetitiōe. Tenet in primis Bar. hic i lec. & in. l. j. §. nūtiatio. ff. de ope. no. Idem etiam tenet Bart. in. l. oībus. ff. ad treb. & in. l. nō dubiū. in. iij. col. C. de legi. Idē tz Bal. hic ꝑsertim in repe. vbi truffať de opi. Bar. nā i repe. in. ij. col. dicit qō ℣bo & fundamēta Bar. sunt ābages. Jn ea repe. in. ij. col. ōt qō itellect⁹ Bar. est vna truffa. Zta ēt late tz Sali. hic in. vi. col. & qnqz sequēti. idē tz Fulg. & Alb oder. hic legētes vt eum tetur. ll. correctio iurib⁹ vulgarib⁹.

16 & vt iura iuribus ɔcordētur. † Et qz ecclesia in dubio vtiť iure cōi, qñ nō est in ipso ꝑuilegiata. c. j. de natura feudi. i vsi. feudorum. & per. x. similes ratiōes quas in specie adducit Sal. hic. & p ista cōi sniā, vnū est qō stringit: nā ante istā. l. nullibi apparet p collegiū clericorū & monachorū esset expresse approbatum in iure. ita qō ei possit relinqui vel legari. & istud spāle iducit ista l. vt dixi in figuratione casus. Et ad hoc vide no. tex. xō. q. j. in ca. futurā ecclesiā. p quē tex. apparet nos nō egere vltra testib⁹: qz ibi apparet qūo Cōstā. impe. fecit istā. l. no. vt inde posset relinq ecclesijs quib⁹ antea relinq nō poterat. Et p hoc apparet qō cessant fundamēta Bar. qz ista lex ponit casum dubitabilē & affert priuilegiū, & loquit in casu antea nō ɔcesso. & propter ea restringēdū est ad psonas habiles. ¶ Nō ob. aliud qō dicit Bar. de milite, qz miles alias inhabilis: qz mutus & surdus potest testari. Rūdeo qō in milite. ll. magis in specie disposuerunt hoc, vñ nō est verisimile qō per verba gñalia huj⁹. l. imperator volnerit derogare. ll. l. si qñ in prin. C. de inof. tes. ¶ Et sic ɔcludo qō versus est intellect⁹ gl. & cōis ℑ Bar. qō tex. noster in ℣bo vnusquisqz restringat vel intelligat, vnusqsqz §z habilis, & ɔsir.

17 ¶ †Sc̄o a ɔclusio est in gl. in verbo cassa. qō per hāc. l. in testamētis ad pias causas, nō est sublata solēnitas testamētor. hāc opi. gl. sequunť oēs vt ingt Bal. excepto q̄dā saturnino. l. bar. in repe. huj⁹. l. in. ij. col. instar cuiusdā heredis insurrexit ℑ §z in repe. huj⁹. l. in. ij. col. instar cuiusdā heredis insurrexit ℑ oēs, & tenuit qō p hāc. l. sint sublate solēnitates requste a iure ciuili, qñ testū fit ad pias cās: & sic p aīa testatoris motus p tria ex fundamētis adductis in precedēti artic. qb⁹ rūde vt ibi rūdeo sum fuit, & in specie rūdent Bal. Sali. & Fulgo. hic. ¶ Laudē etiā opi. & plenius tenuit ipse Bart. in hac repe. in antepe. col. opi. & plenius tenuit ipse Bart. in hac repe. in antepe. col. & ponēdus est fauoꝛi liberorū. l. sancim⁹. j. e. ¶ † Not. multū ista

18 verba Bar. & signa. & facias longā materiā ad scripta Bar. qō magis fauet testamēto cōdito ad pias causas qō testō cōdito inter liberos: qz in primo tractať de fauore aie: que ꝑponenda est filijs, & ita inuenio qō pōderat aureus docto: pater & prece ptor me⁹, & d. Allegā. imo. in. l. pactum qō dotali. in. iij. col. C. de pac. vbi plene declarat istū passum. & in ɔsi. lxvj. in. ij. vol inci. vi

19 so testamēto. in. iij. col. in fi. † Et si tu dicas nōne in ℑtium habemus authoritatē Augustini canonizatā. in. c. si. xvij. q. iij. vbi dicit tex. Aug. qcunqz vult eccleſiā instituere & filij exheredare, aliū querat pro ɔsilio qō Aug. & recitat gl. in. l. si qs ad declinandam. in prin. in ver. silimodo. C. de epi. & cle. & glo. in. l. papin. in pn. ff. de inof. test. & sic videť qō magis faueat filijs quā ecclesie. qz rūdeo qō illa authoritas ꝑcedit q̄tū ad legitimā filijs, qz si qs vellet priuare filios legitima eos exheredando & instituere ecclesiā, male faceret. Sed quātū ad alia dico ꝑ magis fauetur testamēto cōdito ad pias causas qō inter liberos. ergo &c. Et si tu dicas cōtra intellectum Bar. stringet regula gl. magistralis

20 in. l. si qñ in prin. iūcto tex. C. de inof. test. vbi q̄rit. † Pone ipe rator: ɔcedit alicui liberā facultatē testādi. Rūnquid ista verba intelligātur seruata solēnitate iuris ciuilis, an intelligatur etiā nō seruata solēnitate. dicit illa gl. si iste cui erat cōcessa libera facultas testādi erat alias habilis ad testandū, tunc verba imperatoris nihil operarent: vt ergo aliqd operenť intelligit etiam nō seruata solēnitate. Sed si nō erat habilis ad testandū: & tūc imperator: intelligit cōcedere seruata tū solēnitate iuris. ℣do dico sic, in ista. l. ꝑm intellectū Bart. imperator hic habilitat etiā inhabiles: & sic priuilegiū multū operat: ergo necessario intelligitur seruata tū solēnitate iuris ciuilis, alias priuilegium nimis importaret: qz habilitaret inhabiles. Jtē tolleret solēnitates iuris ciuilis. ad istud arg. rūdet Bar. in. xv. col. in iij. q. v. q. pn. vbi multū sing. limitat & nūquā obliuiscaris doctrinā dicte

gl. in. d. l. si qñ. ōt Bar. qō doc. huj⁹ gl. ꝑcedit qñ libera facultas testādi cōcedit & p imperatorē vni priuate ꝑsone dz tūc distingui, vt in illa gl. Sz qñ imperator ɔcedit liberā facultatē testādi nō vni ꝑsone priuate, sed oībus vel cuilibet & inter istos aliq sunt oīno habiles, aliqui sunt inhabiles, tūc per ista verba nō sclū intelligit habilitare inhabiles, sed etiā tollere solennitatē testamētorū. Jn istis terminis ꝑprie ꝑcedit ista sing. qz si nō etiam intelligeret solennitatē testamētorū, certe illud priuilegiū nihil operaret quo ad eos q oīno habiles sunt. Jstud ꝑbat Bar. ꝑ exemplū simile. Jmperator ɔcessit militibus liberā facultatē testandi. l. j. ff. de test. mili. Jstud priuilegiū nō est cōcessum vni sed multis: inter milites aliq sunt qui oīno possunt testari de iure cōi, aliq habilitañ vt est mut⁹ & surdus. l. iure militari. ff. de testa. mil. & l. ex militari. in ꝑn. & §. si miles. ff. de test. mil. & tñ

21 & aliqui inhabiles habilitañ tollunť etiam solennitates iuris ciuilis qñ miles testatur existens in bello. Zta in proposito qñ existēs in articu. mor. testať ad pias cās, nō solū qui est inhabilis habilitať: sed etiā tollunť solēnitates iuris ciuilis ꝑ hanc. l. ¶ No. perpetuo istā aureā limitationē Bart. ad glos. d. l. si qñ. ¶ Jstam limit. repreḥēdit Bal. hic in repe. in ij. col. & totā vbi repreḥēdēdo Bar. & de ista doc. multa dicit. Sz in ꝑposito nostro vnū qō est notabile, nā dicit † qō qñ priuilegiū testādi ɔcedi

22 tur multis qnorū quidā sunt habiles, quidā inhabiles, inhabiles trahūt ad se habiles, & faciūt cēseri qō priuilegiū istud ꝑncipaliť sit cōcessum ꝑpter inhabiles. alleg. in ar. l. iam hoc iure. in ꝑnc. in ver. sed si aliter. ff. de vul. & pu. Si ergo priuilegiū imperatoris ꝑncipaliť itelligit ɔcessum ꝑpter inhabiles habilitādos ergo nō dz vltra operari, vt etiā tollat solēnitates iuris ciuilis: satis est colorata ratio ℑ Bar. Et tenēdo opi. Bar. difficultas est rūdere ad tex. q ineuitabiliť vrget ad. l. gñali. j. e. in verbo, qō tñ alia oī iuris rōne munitū sit. bar. estimauit vsqz ad ex tremos sudores in rūsione illius terribilis tex. nā primo in lec. huj⁹. l. in vlti. col. rūdet ad illū tex. penit⁹ a remotis, qō dū tex. ibi dicit qō cū oī alia iuris rōne munitū sit, dz intelligi & qđ barbare. hoc est dūmodo nō sit furiosus vel infans, & sic nō adsit impedimētū qō etiā ipediat milites testari. Credo qō ille tex. cōia velit nisi istud. Et ꝑpterea idē Bar. in repe. huj⁹. l. in ante pe. col. rūdet diuinādo, qō i la. l. gñali. testator: q testabať ad pias causas nō erat in vltimo art. vite constitut⁹: ideo illi nō sunt sublate solennitates iuris ciuilis: put hic in verbo decedēs. Vel aliter & ter tio rūdet ibi Bar. ꝑ tex. ille dz intelligi: qō cū cuia iuris ratione munitū sit, hoc est dicere sm eum, qō alias sit rōnabile: vel ali ter qz si testator vellet ꝑuare filiū sine cā institutēdo ecclesiam: istud nō est rōnabile vel rōne iuris munitū & sic nō valeret. Zta

23 itelligit ipse illū tex. ¶ † Qō tenēdū: teneo cōs opi. gl. & doc. qō ꝑ per hanc. l. in testō cōdito ad pias causas, in nihilo sit derogatū solēnitatib⁹ iuris ciuilis. & Bart. inet. in lec. huj⁹. l. ad fin. dicit qō dz disputādo posset alia opi. teneri: tū minime mutāda sunt q̄ interptationē. l. certā habuerūt, & qō ista opi. cōiter tenetur, ēt tz Bal. Sali. & Fulg. hic: & Pau. hic repetēs dicit qō plures truffañt de opi. Bart. nā in. ij. col. repetitio dicit qō fundamenta Bar. sunt ambages. & in ead. repe. in. iij. col. dicit qō oēs doc. sequunt opi. gl. excepto quodā saturnino, & qō opi. Bar. est vna truffa. ita etiā dicit Bal. in ea repe. in. xx. col. in. j. q. iij. ptis ꝑncipa. Pau. de ca. hic refert qō opi. Bart. & ei⁹ argumēta & post ea aliud nō dicit Ang. i ɔsi. cc. xxv i. c. pūctus talis est. Quedā dña Margarita. in. v. col. dicit qō opi. & ītētio Bar. dānat vbiqz & in indicio & in ɔsilio, & sic indiff. renter oēs tenēt cū gl. Zta Bar. ¶ Addo gl. idē determinantē in. §. j. insti. per quas pso. nob. acq. & in simili bona glo. in auť. oēs peregrini. in verb. liberā. C. cōia de succ. & ꝑ ista fuit sua stringit inemit abiliter tex. in. d. l. generali. in ver. of alia iuris rōne munitū sit. j. e. pōderat illā vniuersitatē omni alia iuris rōne. Et solutiones Bar. superius relate ad illū tex. nihil valēt. Scōo istud aperte attestanť iura canonica qb⁹ credēdū est, qō in testamentis ad pias causas leges regrunt solēnitates in. c. cū esset. & in. c. relatū. de test. qbus iuribus credēdū est. Tertio qz facultas cōcessa per hanc. l. testandi ad pias cās multū operať, qz vt dixi in ꝑcedēti articulo allegā do bonū tex. in ca. futurā ecclesiā. xō. q. j. ante istā. l. nō poterat relinqui libere collegio clericorū vel monachorū. vt ibi declarat

23 ui. † Quarto istud ɔfirmať, qz nō §z relictū vel institō etiā facta ab imperatore nō seruata debita solēnitate. l. ex imperfecto. C.

24 de testa. † sed impator & eccliaᵉ fraterninant. vt est in auť. quō

a oportet epos. in prin. col. j. expresse Bar. in premio ſtorū. in pe a nul. col. & tanto plus qz eccliа in dubio vtitur iure cōi. Zta di

25 cit tex. in. c. j. de natu. feudi. † Sed impator est solutus legib⁹, l. princeps. cum simil. ff. de legi. Quinto & vltimo istud reprobo.

26 † Nā legatū libertatis dicit piū & ad pias causas factū, & ideo bonū est argu. a libertate ad piā causam. & recōtra. l. ꝑime. §. j. de his que in test. delen. l. titio vsufru. §. j. ff. de condi. & demō. & gl. Comunia multe sunt psone. Adde Bal. in rub. C. q accus. non pos. in pe. col. Vsi. ḡro si testis dicat dict. in. l. ō. C. commu nia. dīcā. undo.

b ¶ Dictio vnusquisque. Adde Bal. in rub. C. q accus. non pos. in pe. col. Vsi. ḡro si testis dicat dict. in. l. ō. C. commu nia. dīcā. undo.

c ¶ Mut⁹. Adde Bal. i extrana. de pace constan. in ver. linellarius. in vsi. feudo. & tex. & doct. in. c. j. in §. minus. in tit. an cō in vsi Abb.

d ¶ Cecus. Adde Bald. l. quoties. C. de suis & legi.

e ¶ Femina. adde c. dnā. in. §. hoc aūt. qui fen. dare pos. in vsib⁹ feu. Bal. in. l. si hac. in §. liberos. ff. de in ius vo. Jo. de imo. in c. potuit. in fi. cōmen. i. de locato. dicit qō si qs stipulatur emphyteosin pro se & filijs suis qō non succedit illa femina et allegat ad hoc Arch. in. c. si quis suadente. xvij. q. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bar.in.l.si vnus.C.de testa.sed ego habeo qō non valet relictū libertatis factum in minus solenni voluntate.l.nō dubiū.C.de testl.ij.C.si quis omiſ.causa testa.ergo etiā nō debet valere relictum ad pias causas in minus solēni volūtate. ¶Tamē huic articu.pōt sing.respondere,ꝛ nūq̄ obliuiscaris:pro⁹ sing.respondet Bar.hic in.xvij.col.in.iij.q.quinte partis prin.dum examinat an valeat dispositio captatoria ad pias cās i vltimis verbis:dicit singu.Bar.quod legatū libertatis censet ad pias causas:dicit Bar.q̄ est verum qū libertas relinquitur pro anima:alias secus:ꝛ hoc multū not.pro fin.limitatione istius determinationis. ¶Credo q̄ limitatio nō sit bona ꝛ in cōtrariū pondero tex.vbi legatū dicit piū ꝛ tū nō relinquit pro anima.in.l.j.ad fi.in verbo ad hāc pietatis rationē.C.de cōi seruo ma.ꝛ ibi Bal.no.ex tex.in.l.cōtra volūtatē.in verbo iura pietatis.C.de testl.manu.ꝛ in terminis Bar.hic pōderat ꝛ reprehendit Jo.de Imo.qui nihil ignorauit in.l.captatorie.ff.de leg.j.ꝛ cōtrariū tenet Spe.in ti.de instr.edi.§.nūc aliqua.in ver.ꝛ scias.el.ij.Et tenendo cōem sententiā nō obstant alle.per Bart.Et primo tex.noster in verbo liber:sit stylus:intelligendo sm eum stylus.i.o:do:dico q̄ gl.nostra aliter intelligit:id est pro volūtate in scriptis a stylo quē scribimus.Itē vno rētēto intellectu Bar.aduertendū est:q̄ tex.nō dicit q̄ sit liber.ab ordine:sed ōt qō sit liber styl⁹.hoc est sine timore castitatis ꝛ irritatis,put
27 eueniebat ante.l.istā.† Et no.bene verba declarātia qd importēt ista verba libere ꝛc. ¶De verbo aūt libere⁹ quid importet declarāt cano.in.c.j.in prin.in ℞o libere.de regula.l.vj.Et ibi in specie Jo.an.ꝛ Bemi.ꝛ est tex.in.c.cū eps.in verbo libere. de off.ord.li.vi.gl.ꝛ doc.in.c.roma.§.j.l verbo libere. de cēsi.li.vj. gl.ꝛ doc.in.c.cū plures.de offi.dele.lib.vj.declarat.d. Alexā.in contingentia facti in cōsi.xiij.in.ij.vol.incip.viso ꝛ cōsyderato thema.supꝛascri.in.ij.col. Et dicit sin.Bemi.in.d.c.j.in prin.de regulari.probari sing.ex illo tex.in ℞o libere reuerti possit ad seculū.vbi dicit: pone aliquis stat in monasterio per annum ꝛ vltra:ꝛ semp dicit expresse q̄ nō vult facere pfessionem,postea vult reuerti ad seculū:nūquid teneatur soluere impēsas factas sibi in monaste.dicit ibi Bemi.p illū tex.in ver.libere.q̄ nō teneatur,est verū q̄ istud vltimū refert ꝛ reprehendit do.Alex. in xxi.xij.in.ij.vol.incip.viso thema.antescripto in.ij.ꝛ in v.col. in fi.ꝛ dicit q̄ ille tex.nō probat in hoc verbo libere. ꝛ respōdet ad verbū libere. ¶Non ob.arg.ꝛ limitatio Bart,ꝛ glos.in.l.si qū.C.de inoff.test.qꝛ credo qō limitatio sit falsa.vt.ā.dixi p regulā.l.tā hoc iure.in prin.in ver.sed si aliter.ff. de vulga.ꝛ pup.ꝛ expresse reprehēdit Bal.hic in.iij.col.vt.ā.retuli. ¶Nō obst. vltimum ar.Bart.dum dicit,q̄ si vꝫ testū cōditū a patre inter liberos sine solēnitate iuris ciuilis,iurib⁹ pallegatis,quātomagis debet valere testamentū cōditum ad pias causas pro anima,cum magis faueamus testamēto ad pias causas:quam testamento patris inter liberos: quia rūdeo q̄ ideo valet testū patris inter liberos sine aliqua solēnitate iuris ciuilis eo quia liberi omnino erāt ab intestato successuri patri.ꝛ sic causa intestati fouet ꝛ adiuuat cām testati,licet mīⁿ solēnem, sicut alias dispēsant vt testū nō solēne nō habeat tollere aliud precedēs solēne:est verū nisi in testamēto essent instituti yemētes ab intestato.tex.est in.l.ij.ff.de inīu.rup.ꝛ irri.test.ꝛ in.l.hac cōsultissima.§.fi.C.de testa.bene facit tex.sing.in.l.posthum⁹. in prin.c. in ver.idē circa.ff.de iniust.rupt.non sic est in pia causa : quia ab intest.nō succederet,ꝛ sic in pia causa:causa intestati non potest adiuuare causam testati sicut in liberis:ergo non est bonū arg.de vno ad reliquū.Et si tu subtilis instares ꝛ diceres: decipis me in ista solutione: nam q̄ testamētū patris inter liberos valeat,nō est illa ratione q̄ dixisti,sed est quia in testamēto patris inter liberos seruatur solū ius gē.ꝛ cessat ius ciuile: vt expresse dicit Bar.in.d.§.ex imperfecto. in fi.Bal.in aut.qō sine. circa meditū.C.de test. Istud idē hꝫ locū in testamētis ad pias causas,i quib⁹ seruat solū ius gētiū:ꝛ cessat ius ciuile:vt dicit Bar.hic in alio ꝓposito in repet.hnius.l.imo de iure ciuili nō dum erat inuētum qō in testamētis ad pias causas seruaretur ius gē.imo ius ciuile. Istud fuit bene postea inuentū per.c.cū esses.a.c.relatum.de test. ¶Et p ista remanet defensata cōmunis sententia gl.ꝛ doc.cōtra Bart.q̄ in testamentis cōditis ad
28 pias causas.per istā.l.nō sunt sublate solēnitates iuris ciuilis. l.generali.j.eod. ¶† Adde qō tū secus est de iure cano,per qō statuitur,q̄ vꝫ testū ad pias causas cum duobus vel trib⁹ testibus.c.cum esses.a.c.relatū.de test. Et veritas est:q̄ illud ius canonicum obtinet etiā in foro ciuili.vt dicunt glos.ꝛ doc.in.d. c.cum esses.ꝛ Bar.hic in lectu.in.j.col.vbi dicit qō ius canoni.
29 seruatur vbiq̄.ꝛ expresse Sal.in.xiij.col. ¶† Unū singulariter nota pro extensione illius iuris canonici,q̄ si fieret testamentū p anima vel ad pias causas ꝛ in eo institueretur ecclesia vel pius locus cora duobus testibus tantum. Pone postea in isto testamēto fierent multa legata personis laicis nō ad pias causas:nunquid valerent ista legata, dico q̄ sic, secus esset contra. Ita sing.decidit.d.Ant.de but.in.c.quod clericis si bene inspiciatur.circa antepe.col.de foro cōpe.expresse etiā no.Sali.melius quam aliquis de mundo in aut.cassa ꝛ irrita: in.ix.q.j.eo. domi.Alex.Imo.in cōsi.xli.in.j.volu.incip. viso tenore allegati ꝛ pducti instrumēti.in.iij.col.in princ.facit aut.quod sine, in fi.C.de testa.Istud diligēter no.tu legista ꝛ tu cano.pro extensio.d.c.cū esses,ꝛ ca.relatū. ¶Dices tu subtilis istud expresse ꝗra casum.l.in hac ꝙsultissima.§.ex imperfecto.C. de testamētis.Sali.in aut.cassa.in.ix.q.conatur rūdere ad illū tex.tribus modis.ꝛ in veritate nihil est.Et non bene respōdet. primo dicit quod qū testamētum est ad pias causas cum testibus illud
30 testamentū valet de iure cōi, sed quando est testamētum factū a patre inter liberos secus est.Male dicit in vtroq̄ qꝛ quando quis facit testamentū ad pias causas cū duobus testibus non est ꝓprie testamentū:nec valet vti testamentū ꝓprie:sed vti vltima volūtas in genere. Ita expresse determinat Bart.in repeti.huius.l.in pe.col.in versi.iij.quero † an vltima voluntas, ꝛ testū conditum inter liberos taliter vꝫ.gl.Bart.ꝛ doct.in.d. §.ex imperfecto.ꝛ gl.ox.in.l.filij.in ℞o in te.C.fami.hercis.nisi tu dicas qō testamentum patris inter liberos non appellatur simplex testamentū,ꝫ cum ista qualitate imperfectū.d.§.ex imperfecto.ergo apparet q̄ non est ꝓprie testamentum.est doc. Bar.in.l.lucius.§.quesitū.ff.de lega.iij.sed testamentū ad pias causas non appellatur imperfectū. ¶Ego tamen vehementer
31 dubito ꝓpter.d.§.ex imperfecto. cogita tu ꝓuecte. ¶In hūc postremo videndū est † an ista lex solū habeat locū in testatore constitūto in articulo mortis. Bart.hic in repeti.in.iij.col. determinat q̄ sic. Ita ēt ꝛ plēⁿ tenet Bar.in repe.in.x.col.in.iij. q.prin.vbi pondera subtiliter tex.nostrum in tribus: ꝛ vere verba litere multū amicantur.Bart. Primo pōdera participium
32 † q̄ qñ.l.vel canon vtitur aliqua dictione ratione frequentioris vsus,nō p hoc excludit nec stat exclusiue:qn etiā habeat locū in aliꝭ casib⁹.ꝛ ita dicūt limitari.c.nōne.de ꝓsum.ꝛ l.de precio.ff.de pub.in rē act.includo vnius alterius est excluio.ita in ꝓposito tex.hic vsus fuit isto termino decedēs gra frequentioris vsus quia vt plurimū homines testantur qñ laborāt de vita ꝛ expresse dicūt tex.prealleg ati.non per hoc excludunt alias ꝛ ista solutio multū placet. ¶Vel aliter respondeo ꝛ disputādo ista pōt teneri,ꝛ rūdeo † qñ verba. l. narratiua vel enuntiatiua nihil disponūt. Ita expresse Sali.l.qui le patris.in.vj.col. C.vnde libe.dū dicit q̄ in.l.filij mater.ff.ad tertu.illa verba tex.anteq̄ cōsanguineus vel agnat⁹ adierit, sunt verba narratiua vel enūtiatiua q̄ nihil disponūt. Ita ēt dicit Sal.i.c. accusationē.C.de accu.habēt cano.bonū tex.in.c.si papa.de priuilegiꝭ.

in.vj.per

in.vj.per quē tex.ita tenet Fede.de se.in consi.xxxix.inci.viso puncto ꝛ motiuis.Lnd.ro.i l.eadē.§,cato.i.vj.col.ff.ō ℞.ob.ꝛ ꝙsi.xxci.inci.Spe.de ẽpi.ꝛc.d.Ant.de imo.i.c.cū i apostolica. de his q̄ fiūt a pela.d. Alex.in.d.l.qui se patris.Sed ego solꝰ allego de hoc gl.expssam ꝛ miror q̄ ista nō allegēt in.c.ij.in ℞. nō teneris.de do.ꝛ cōt.li.vi.expresse Bar.in.l.extat.in vlt.col. ff.qō met.cā.ergo ista verba imperatoris,decedēs, sunt enūciatiua vel narratiua:nisi tu replicares qō verba enunciatiua.l.qū incidenter narrāt.vt.l.legistaꝛ sup illis nō se fundant:als tū disponūt si principaliter sint plata ꝛ sup illis se fundāt.ita glo. no.c.ex lris.de pba.q̄ dicit qō ideo in illo.c.si papa.℞a enūciatiua nō disponūt qꝛ tuerūt incidēter plata.ꝛ papa sup illis se nō fundat:ꝫ i.l.nſa vió secⁿ esse.nā iperator videt se fundare ꝓpter rationem q̄ assignat:cogita an solutio possit teneri. ¶Ultimo inquātū Bar.i lectura ponit incidēter vnū ℞bum
34 † nūquid legata ad pias cās hereditate nō adita debeant:cum regulariter alia corruāt.l.si nemo.ff.de test.mi.cū si.refert Bar. Spe.in ti.de instr.edi.§.nūc aliqua.in ver.ꝫ pone heres,vbi late disputat.Et q̄is nihil clare firmat:tū dicit q̄ sic,valeāt.Sꝫ vt dicit Bar.nō allegat aliquā bonā.l.vl rōnē,aliter nō dicit: tū ipse Bar.i repe.hui⁹.l.in.iij.q.v.partis prin.multū diffuse examinauit istū passū,ꝛ tenuit valere per multa fundamēta. Idē tenuit Bar.l.ea q̄.C.de fideicōmiſ.ꝛ i.l.i.C.de bo.vac.li.x. ¶Articulus est dispūtabilis:tū cōis sniā vera est cōtra Bar. ¶Articulus est dispūtabilis:tū cōis sniā vera est cōtra Bar. qō legata ad pias causas hereditate nō adita,nō debeant,put tenet Bal.hic.ꝛ vbiq̄ ꝓout late Sal.hic.in.xv.col.ꝛ distinguendo in.l.qui filio.§.j.ff.de hered.instit.vbi dicit Ange.q̄ ita alias fuit de facto determinatum contra Bar.in bo.ꝛ Bal.in.d.l.ea quā.ꝛ late Lud.ro.per.ix.col.vlt.ꝛ repe.aut.solēt.C.ad.l.falcid. in.xx.speciali pie cause inter vltimas volūtates.ꝛ ita cōsulēdo ꝛ iudicando teneré cōtra Bar.in repe.hic:q̄ etiā ad pias causas nō deberētur lega.hereditate non adita. Et ꝓpter hoc dixit hic signāter Bar.quod alias cōsuluit i facto,q̄ bona adq̄rit hic signāter Bar.quod alias cōsuluit i facto,q̄ bona adq̄rit cerē alicui causa legatoꝛ cōseruandoꝛ ad pias causas,ficut cerē alicui causa legatoꝛ cōseruandoꝛ ad pias causas,ficut adq̄citur causa legati libertatū.per tex.insti.de eo cui lib.causa adq̄citur causa legati libertatū.per tex.insti.de eo cui lib.causa bo.adq̄.ꝛ i.l.fi.C.de testa.manu.ꝛ in.l.iij.ff.de fideicō.lib.ꝛ fuit peregrina ꝛ pulch⁹a practica illi⁹ tituli.Ita etiam tenet Bar. in.l.j.C.de bo.vacan.lib.x.Idem tenet multū no. Jo.an.in ad di.Spe.in ti.de instru.edi.§.nūc vero aliqua.ver.ꝫ pone.vltro
35 in addi.his cōmisit † vbi post istico.de mutina cōcludit, q̄ re- medium legis datū pro cōseruādis legatis ad pias causas:cū id qō ex pie cum etiā in cōseruādis legatis ad pias causas:cū id qō ex pie tate indultū est pro tēporalibus libertatibus cōseruandis,lō tate indultū est pro tēporalibus libertatibus cōseruandis,lō ge magis debeaf vbi est maior ratio pietatis.f.p libertate animarū que sunt oībus reb⁹ preferende.l.sancimus.j.eo.§.si ℞o ber.in fi.in aut.de sancti.epis.col.ix.ꝛ in.c.cū infirmitas.i fi.de pe.ꝛ remiſ.istud idē qō Bar.tenet Jo.de platea in.d.ti.inst.de eo cui libe.can.bona adijciunt.Et iste talis successor appellat anomalus successoꝛ:qꝛ nō ex testamēto vel ab intestato succedit.ita gl.insti.de eo cui li.can.bona adq̄.in ver.successoꝛ.ꝛ ante gl.do.Jso in summa illius ti.vbi inquit,qō ista est noua ꝛ miranda successio.Ita dicit Bal.in.l.ex testamēto.C.de testa.manu.Et per ista sit expedita ista.l.j.Papie.

¶Sequitur.l.placet.sm lecturam Papie.

¶Terminus munus:capitur tribus modis.

1 Munus personale est triplex.
2 Munus reale est triplex.
3 Collecte sunt que non habent certam nec limitatam formam.
4 Quoddam est munus mere reale.
5 Quedam sunt munera ordinaria,ꝛ quedam extraordinaria.
6 Indictum ꝛ superindictum quid sit.
7 Ecclesie sunt immunes a sordib⁹ superindictis ꝛ extraordinariis muneribus,non tamen ab ordinariis.ꝛ nume.13.
8 Princeps ꝛ papa debent omnia ponderosa facere non per se, sed cum consilio procerum suorum vel senatorum.
9 Papa solus non potest expedire negotia ardua sine cardinalibus.ꝛ numero.11.
10 Episcopus non potest expedire aliquid arduum sine cōsensu capituli ꝛ in omni arduo negotio sunt citandi absentes etiam
12 in locis distantibus.
13 Ecclesie non tenentur ad aliqua munera extraordinaria.
14 Superindictum est manus extraordinarium q̄ ꝓpter necessitatem belli inducitur.
Res ecclesie ꝓpter munera publi.nō soluta non confiscatur.
Ecclesia cadit in naturales penas contractus sicut alij.
Ecclesia tenentur ad ordinaria munera ꝛ sic ad tributa.
16 Ecclesia non tenetur ad collectas.
19 Ecclesia ii acquirit rem feudalem tenetur ad illa onera ad que tenebatur vasallus.

20 An clerici teneant̄ soluere gabellas collectas seu datia pro rebus quas habent nō ab ecclesiis:sed ex ꝓprio patrimonio.
21 Exceptio excōicationis potest opponi coram iudice seculari.

Placet rationabilis. Ista l. tractat a qb⁹ munerib⁹ eccl'ia sit exēpta. Et est canonizata in decreto.xvj.q.vi.in.§.pl⁹.ꝛ ibi ꝑ archid. ¶Ad f.5.
1 euidētiā.l.j.dicēdo:ū premitte,† q̄ termin⁹ munus,ª capitur
a tribus modis.l munus tribus.ff.de verb.sig.ꝛ quādo capitur ꝓ dono quid differat mun⁹ ꝛ donū.est tex.in.l. inter donū. ff.de verb.sig.Et quid differat mun⁹ seu donū ab xenio, declarat gl.in.l.plebiscito.ff.de offi.ꝓcō.ꝛ lega.ꝫ mun⁹ ꝓprie dicit.q.l.more vel imperio cui qs necessario subijt.l.munus ꝓprie.ff.de ver.sig.ꝛ ideo tex. hic dicit a quib⁹ necessitatib⁹.quod idē est ac si digisset a quibus
b muneribus.¶Munus ergo:b ꝓprie sumptū.reperit triplex vt declarat inrisō.in.l.munerū ꝓ totā.l.ff.de mune.ꝛ ho. declarat Bar.hic in quadā repe.huius.l.quā multi libri nō habēt Lyr.i repe.l.volūtarie tutele.C.de exco.tut.ꝫ melⁿ q̄ alibi bar. quē omnino videas in.l.j.C.de mulie.in quo lo.li.x. quū totū recitat do.Abb.in.c.nō minⁿ.de immu.eccle.Ego non oīa ꝑ sequar:qꝛ longū esset:sed quedā paucula necessaria ad intelle
b ctum huius tex.ꝛ.j.dicēdum.Quoddā est mere personale. Quoddā mere reale,ꝛ quoddam mixtum. † ¶Munus mere ꝑsonale est etiā triplex. Quoddā est cū dignitate,ꝛ appellat̄ ho
2 nor.ꝛ est administratio rei.p.cū dignitatis gradu.l.honor.ff.ō mune.ꝛ hono.ꝛ q habet immunitatē ab oīb⁹ muneribus publicis:nō excusat ab isto onere.l.cui muneris.ff.de mu.ꝛ honori.
c ¶Scōm est munus personale⁹ habēs vtilitatē annexā.ꝛ ꝓp hoc appellat munus sordidū.ꝛ nō iniungitur nisi vilibus per-
c sonis.l.sordidoti.ꝛ.l.maximarū.C.de excu.mu.li.x. ¶Tertiū est munus simplex,qō nō est cū dignitate nec est ā ꝑsona esse tñ:nō habito respectu ad patrimonij.ꝛ appellat capitatio.
3 l.etatem.ff.de cen.ꝛ istud munus originaliter fuit inuētū ꝑ solu
d endo salarium officialibus publicis:ꝛ ad istud tenebant solū rustici,ꝛ vnicuiq̄ ꝓ rata iniungebat.l.vnica.C.de capi.ciui. censi.exuīē.lib.xi. ¶Scōs est munus mere reale q̄ imponitur
4 ꝑsone ꝓ rebus,ꝛ imponitur per ea ꝛ libra. Nam secundum qō quis est estimat⁹ in libris cōtatis, ꝑ singula libra tū impo nitur ꝛ appellat̄ ꝓprie collecta. † Collecte enim sunt que nō habēt certā ꝛ limitatā formā,sed cuilibet imponunt̄ sm estimū ꝛ sm occurrētes necessitates. Et est in.l.rescripto.§.fin.ff. de mu. ꝛ hono. Bar.l.l.j.ff.qō cuiusq̄ vniuer.nomi.ꝛ in.l.iiij.§. actor. vbi Roder.ff.de re indi.ꝛ in.d.l.j.C.de mulie.in q̄ loco. Bal.in l.fi.C.sine cē.vel reli.ꝛ tales collecte de iure nō ꝑt imponi forē
e sibus ꝓ bonis que ibi ꝑsident sm Bar.in.d.l.j.ꝛ in.d.l. rescripto.§.fi.ꝛ in.l.libertus.§.fola.ff. ad munici.ꝛ late do.Alex. e q̄s videas in cōsi.ccx.qō incipit viso ꝛc.diſcnſo.ꝑcessu in.ij. volu.ꝛ late do.Fran.de are.in cōsi.cxxxiij. qō incip.causa que ver
f titur.nisi ex cōsuetudine aliud seruaret:vt in ciuitatib⁹ Italie sm bar.in.l.j.C.de auro coro.li.x.ꝛ in.d.l.j.C.de mulie.ꝛ in quo loco,ꝛ domi.Alexā.ꝛ domi.Franc.de are.in cōsilijs preallegatis. ¶Facit etiam in vsurario forēsi,sm Bar.in.l.fi.§.pe.ff.ad
f muncipa.ꝛ in.d.l.j.Bal.in.l.etiam.in pe.col.C.de exec.rei iud. Et aduerte q̄ regulariter nō pōt dns vasallis⁸ suis⁹ collectā im
e ponere sm Bal.in.l.cū multa.ad fi.C.de bonis q̄ liber. Limita nisi in sex casibus quas no.ponunt Specu.ꝛ Jo.andr.in ti.de feu.§.quoniā.in pen.col.in ver.ꝛ not.q̄ vasalli cōmunitatum. Oldra.lau.in consi.cc.xxxiij.quod incipit factum tale est quidam miles.d.Alex.in consi.cvij.in.j.volu.quod incip.viso theꝛ mate ꝛ dubijs.Jo.de anā.in consi.clxxvij.quod incipit visis ꝛ
5 ponderatis.i.iij.col.ad fi. † Quoddā ꝛ tertiū est munus mere reale,ꝛ istud est ꝓprie tributū:ꝛ est illud qō ꝓprie ꝛ ordinarie ꝓestatur ꝓncipi.Nam tēpore romanoꝝ in singulis prouinciꝭ omnia predia fuerūt descripta,vt ex quocūq̄ predio tātū singulo anno ꝑstaret ℙncipi romano.ꝛ ab hoc erāt exēpta ꝑdia italica,que nō subiacebāt tributo,gl.in.l.fi.C.sine cen.vel reli.ꝛ hec in principio sit differētia inter ꝑdia italica ꝛ ꝓuincialia.insti.de vsuca.in ꝑn.ꝛ istud tributū a prin.appellatur annona militaris:quasi ipositū vt ꝑtisfieret militib⁹.ꝛ ex hoc tributū annona militaris cēsus ꝛ annua ꝑstatio synonyma sunt. Et idē importāt gl.i n.l.j.in prin.ff.de publi.ꝛ gl in rub.C.de annꝛ tribu.lib.x. ¶Tertio sunt munera mixta q̄ participāt de me
6 re personali:ꝛ de mere reali vt habes in locis.ā.no. ¶† Secūdo premitte:quod munerū quedā sunt ordinaria,que sunt imposita a.l.ꝛ habēt certā ꝛ determinatā formam. Extraordinaria⁸ sunt econtra.l.j.C.de vaca.munne.lib.x.Bar.in.l.hi qui.ff.

a ¶De verbo aūt libere. Adde glo.in verbo libere.in cle.fi.de eta.ꝛ quali.ꝛ glos.in cle.dudū. de sepul. doc.in.c. de multa.de prebē. Raph.cu. consi. cxiij.incip.Ant. benedicto.

a ¶Munus. adde gl.in.l. cū plures ff. ō administutor.in gl.i.in.c. statutū.§.insup. derescrip.li.vi.in c.sunt nōnulli. j. q.i.in.c.si qōnes. de simo.

b ¶Munus ergo. Adde Lyn.in. l. volūtaric.in.i.q. C.de excu.tutor. Spec. tit. de cen ſi.in.§.ij. versicu. quid autem.

c ¶Munus ꝑsonale.adde q̄ dicā tur munera ꝑsonalia, vide gl. in verbo ꝑsonalij i l. veterans. C.qū ꝓuo. non est necef.

d ¶Munus reale. Adde gl.in.l. inditiones. C. de anno.ꝛ tribu.lib. x. Ly.i.l.volūtarie.C.de excu.tu. in.j.q.Spe.in ti. de cēſi.in.§.ij.ver si.quid autem.ꝛ sequen.

e ¶Vasallis. Ad de Jaco.de sancto Georgio in tract.de homag.

f ¶Extraordinaria.adde gloſſ.in verbo extraordinaria.in.l. j.C. de agri.ꝛ censi.libz. xj.Bar.in.l.ij. de iure immu.

a ¶ Jndictionem. adde glo.in verbo indictionis. 7 i ca.inter dictos. de fi.instru. Bar. in.l. fi libr arius. ff.de reg.iur.

b ¶ Ecclesie sunt immunes. Adde a 605, in.c. non minus. ō jmm.eccl.

c ¶ De silio perū. adde doct.i.l. prime.ff.de his q̄ i test.delē. bar. in.l. humanū. C. de legi. Bal.in.ſ. ſed qō principi. inſti.de iu.natu.

d ¶ Papa nō potest. adde Feli.in rub.de cōſti. vbi ponit oēs remiſſiones ad trāſp partem. 8

e ¶ Jnfeudare. b Adde Bal.in.l. cū multa. ad fi. C.de bon.q̄ lib. 9

f ¶ Jn tribus ca c ſibus absentes. Adde p.d.gl.fi. in.d.c.p̄ſentiū. limitat vbi tra- d ctatur aliqd de faciēdo in p̄eu dicium absentiū ita ſolet intelligi gl. in verbo cōſti tuti.i.c.i. de his que fi.a ma.par. ca.ꝛ ibi vió Alb. q elegāter loquitur in iſta mate ria et ampliat.d. gloſ.ſing.

g ¶ Munera. An teneāt ad realia. Allegā. q̄ nō lib. ſ. ōſi.lxviij.col.v. e

h ¶ Oō ecclesia. Adde doct.in.c. q̄ō. de cenſi.lib. vj.ꝛ in cle.preſen ti.eo.tit.ꝛ doc.c. non minus. de jmm.eccle.

i ¶ Ad refectionē muri. Adde 11 Guil. de cu.in.l. neminē. C. de ſac. ſan.eccle. doct.in c.placet.xvj.q.j.

k ¶ Similiter. ad de Pet. de anc. in repe.c. poſtu laſti.in . v. q̄ō. de ſo.compe.

de iure immu.ꝛ in.l.iiij. C. de anno.ꝛ tri.li.x.ꝛ i.l.j. C. de agri.ꝛ cēſi.li.xj.ꝛ in.d.l.ſ.in vlt.col. Bal.in.l. nemi.j.eo.ꝛ in.l.ſi. C. ſine cenſu vel reli. Jo. de imo.in.l.ſi ex toto.in p̄n.ff. de leg.j. Tertio p̄mitte q̄ habemus indictū ꝛ ſuperindictū. † Jſta tēpore romanorū ſingulis p̄nicijs vltra tributū cepit a p̄ncipio extra ordinē adiungi indictū: q̄ō nō omni anno ſed p ſingula luſtra p̄ſtabatur. nam in p̄imo quinquēnio p̄ſtabatur tſti ferri. i ſcō q̄nquēnio tſti argenti. in tertio tſti auri. vt declarat gloſ. in rub. de indi. li. x. Et dicit ibi gl. q̄ ab iſta indictione notary ſumpſerunt modū, q: in inſtrumētis ſemp apponūt indictionem a quā ſi vis ſcire cōputare. vide gl. C. de nouo codi. p̄fix. i fi. in x. vij.ꝛ glo. in aut. vt p̄epo. nomē impera. in p̄in. in ver. indictio nē. col. v. latius Spec. in tit. de inſtru. edi. in. ij. col. in. ſ. breuiter. x. poſt anno s dñi. ¶ Snpindictū ꝛ olim ꝛ hodie eſt extraordinariū q̄ō ſingulis p̄nicijs vltra tributū, ꝛ indictū ſponebat. ꝛ hinc denominatū eſt ſup indictū q̄ſi vltra indictū: ꝛ iſtud eſt p̄prie q̄n ex neceſſitate belli vl occaſiōe magne fertilitatis ſponit a p̄ncipe, vt declarat gl. ꝛ Bart. in rub. C. de ſuperindicto. li. x. Bal. in. l. ſi. C. ſine cēſu vel reli. ꝛ in. l. ſacroſancta. j. e. Pau. de ca. hic. Et differt ſuperindictū ab alijs imunerib⁹ extraordinarijs: q: ſuperindictū ſponit ex cauſis limitatis de qb⁹ eſt extraordinariū ꝛ p alijs emergētib⁹. Ultimo aduerte q̄ō iſta. l. ſupplet p. l. ad inſtructiones. ꝛ. l. iubem⁹ nulla. ꝛ. l. neminē. j. e. vt dicit Pau. de ca. l. d. l. inbem⁹ nulla. ¶ Jſtis ſic p̄missis venio ad l. Glo. j. eā dimidit in vj. ptes. Tu diuide i ſtuo⁹. vt Ly. ꝛ Sal. hic. h. d. ¶ † Eccleſie ſunt jmunes b a ſoꝛdidis munerib⁹ ꝛ ſup ídictis ꝛ extraoꝛdinarijs munerib⁹: nō ab oꝛdinarijs. ꝛ ab his que ꝓpter ſubitū aduentū p̄ncipis imponunt ꝛ cōtrafacientes puniunt pena excōicationis ꝛ ꝓpetui exilij. h. d. ¶ Glo. j. ex tex. ibi rōnabilis ꝗſilij tenoꝛe ꝓpenſo ſm Bald. ꝛ Hod. † q̄ō p̄inceps dz oia p̄dicta facere nō de per ſe: ſed c cū ꝗſilio p̄cerum ſuoꝝ vel ſenatoꝝ facit. l. dubiū. j. de repu. ſicut ecōtra ꝗſiliarij p̄ncipū vel aduocati debēt de arduo dubio ꝗſulere p̄incipē. ita no. Sal. in. l. ſi. in. j. no. C. de pac. facit tex. no. in. c. ſi. circa mediū. de vita. ¶ Eodē mō papa nō p̄t expedire ardua ſine cardinalibus. Jta originaliter determinauit Jo. monachi cū ibi eſſet effect⁹ Car. in. c. ſup eo. de here. in. vj. vbi dicit, q̄ō collegiū cardinaliū eſt in quaſi poſſeſſiōe, vt papa nō expediet ardua ſine ꝗſilio ꝛ cōſenſu cardinaliū, ꝛ q̄ multū ardua geſta per ſolū papā retractata fuerunt. Adde bonū tex. in. c. per venerabilē. in ver. rōnibus igit, qui filij ſint legi. qui eſt ad hoc melioꝛ tex. de iure ſm Pan. in. c. ex geſtis. de cleri. non reſi. Jdē tenet Archi. xxv. q. j. cū ſunt. c. q̄dā. ꝛ xij. q. ij. c. cū redēptor. ꝛ. c. abbatib⁹. Hoſtiē. i. c. Adria. ꝛ Jo. and. ꝛ do. Ant. de bu. i. c. antiqua. de priuil. Car. ꝛ Jmo. in. d. c. ex geſtis. Pan. in. c. ſiuit. de his que fiunt a maio. par. capi. ꝛ in. c. j. ad fi. de offi. dele. ꝛ in. c. literas. in. iiij. col. de reſti. ſpol. ꝛ in. d. c. per venerabilē. in. iiij. col. ꝛ in q̄ne per eū oſtenditur q̄ incipit epiſcopus. in. xiij. col. Cōfirmo per illud q̄ vult Bal. in. l. cum multa. C. de bo. que libe- 10 ris, † q̄ papa ſol⁹ nō p̄t infeudare e etiā bene meritis magna caſtra, vel ciuitatē eccleſie ſine cōſenſu cardinaliū qui ſunt capitulū vniuerſalis eccleſie. allegat Archi. in. d. c. cū redēptor. Ad idē facit tex. in. l. ſi. C. de diuer. reſcri. qui vult, q̄ cauſe ardue debēt tractari in cōſiſtorio. Unde dicit Bal. q̄ ibi eſt tex. p eo q̄ obſeruauit p: hanus g ambaſiatoꝛib⁹ peruſinis requirētibus expeditionē pro factis ſue ciuitatis, rūdit q̄ō erat factū arduū q̄ō nō poterat in camera expediri, ſed erat expediēdū in cōſiſtorio ſimul cū cardinalibus. ꝛ refert Bald. q̄ idē riſum dedit Carol⁹ imperator in ciuitate Lucana. ¶ Adde tamē q̄ō papa. de ca. l. j. ff. ō legi. ꝛ in cōſi. cclxxx. inci. Jn facto p̄ſenti † tenuit q̄ō imo papa ſolus p̄t expedire negotia ardua ſine cardinali b⁹, ex quo libere h⁊ poteſtatem clauium. ꝛ iſtud etiā vī tenere Pan. in. d. c. geſtis. p gl. valde no. in. c. ad apoſtolice. in glo. j. de re iudi. in. vi. q̄ dicit q̄ ſol⁹ papa poteſt deponere imperatoꝛē, regem ꝛ quoſcunq; alios, facit. xv. q̄ō. vj. c. alius. vbi ſol⁹ Papa depoſuit regē Francie. Jdē tz Jo. de ana. in. c. firmiſſime. in j. col. de here. ꝛ Hemi. in. d. c. ſup eo. ¶ Jmo plus tenet Pan. in. d. c. ex geſtis. q̄ per cōſuetudinē nō poſſit induci q̄ Papa nō poſſit expedire ardua ſine cardinalibus: q: eſſet p̄ſcribere cōtra ſupremā poteſtatem pape. Ad p̄dicta dū facit q̄ ſolus Papa poteſt creare cardinales. ꝛ nō tenet de neceſſitate requirere cōſenſum alioꝝ cardinaliū ſm Jo. an. in. c. ſane. ꝛ ibi vi- 12 detur tenere. d. Ant. de cōuer. cōiu. ¶ † Adde quod eodē modo p̄lat⁹ puta epūs nō p̄t expedire aliquid arduū ſine cōſenſu ſui capituli ſm Spec. i ti. d actore. ℣. i. i pe. col. in x. breuiter añ tz Jmo. ꝛ Jo. an. in. c. magne. de voto. Jnn. Ant. de Jmo. in. c. quod in dubijs. de renun. Jnn. ꝛ alij in ca. edoceri. de reſcr. Pano. in cle. ij. de rebus eccle. nō alie. ꝛ dicūt cano. in. d. c. edoceri. q̄ō in materia arduā nō poteſt p̄lat⁹ agere ſine cōſenſu capit. idem tenet Joan. and. in. c. querelam. de procu. Ange. in l. ſi. ff. q̄ō cuiuſq; vniuer. Ludo. ro. in cōſi. eccleſie. q̄ō incipit circa p̄imū dubiū. in. vij. col. Jmo. forti⁹ iſtud, p̄cedit etiā ſi bona eſſent diſcreta ꝛ ſeparata inter p̄latū ꝛ capitulū, ad huc in arduis vnus nō p̄t agere ſine alio. ita ſignāter tenet Jnn. in c. cām. j. in. ij. gl. parua. ꝛ ibi ſol⁹ Pan. in. iij. col. ad hoc multū no. de iudi. Similiter Archi. etiā in his que pertinēt ad iuriſditionē archidiaconatus nō p̄t expedire ardua ſine cōſenſu capituli. ſm Jnn. ꝛ cano. in. c. ad hec. de offi. archi. Ad p̄dicta adde q̄ō ſing. tenet Jnn. in. c. ij. de ope. noui nū. quod in omni arduo ꝛ graui negotio abſentes etiā in locis diſtātibus ſunt citādi. Licet gl. ſing. ad quē tot⁹ mūdus recurrit teneat q̄ō in f tribus tſti caſib⁹ abſentes c ſint citādi in. c. p̄ſentiū. in p̄inc. in verb. ipſoꝝū. de teſta. in. vj. iſtud dictum Jnn. refert ꝛ ſequitur do. Ant. de but. in. c. cum omnes. in. vj. col. de conſti. ꝛ in. c. j. de his q̄ fiūt a maio. par. capi. ꝛ in. c. ſi. in. iij. col. de maio. ꝛ obedi. ꝛ in. c. lx. in. iij. col. de elec. ꝛ in. c. j. in. v. col. de ope. noui nunt. ꝛ ibi dicit q̄ iſta doc. Jnn. eſt magis equa q̄ illa gl. ad q̄ totus mundus recurrit. idē tenet Pan. in. d. c. ij. in vlt. col. ꝛ in. c. j. in vlt. col. de his que fi. a ma. par. capi. ꝛ latius in. d. c. cum oēs. in vlt. col. ꝛ ibi dicit in ſpecie Bal. in. vij. col. q̄ō in alienatione magnarum rerū eccleſie, requiritur q̄ō abſentes in locis remotis ſint citati. cōtrariū tenet Jo. de imo. in. c. cum apoſtolica. i. iij. col. de his que fiūt a p̄ela. ſine cōſen. capi. ꝛ in. d. c. j. in. vij. col. de his q̄ fiūt a maio. par. capi. ꝛ plen⁹ i. c. ſi. in. iij. col. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. d. c. cum omnes. ¶ Predictis etiā adde quod licet abſens impedit⁹ teneatur mittere p̄curatorē iuxta do. Bart. in. l. ij. ſ. ſi quis in iudicio. ff. ſi qs cau. ꝛ in. l. j. ff. de diuer. ꝛ tēp. p̄ſcripti. Dū in cauſis grauibus ꝛ p̄deroſis non teneāt quis mittere p:procuratoꝛem. glo. in. c. querelam. in glo. ij. vbi cano. de procura. Bal. in. c. ij. de teſt. Joā. de imo. in. l. recuſare. ℣. ſi. ff. ad trebel. Frā. de are. in q̄ſi. xvj. quod incipit p̄ſupponit i facto. in. iij. col. ¶ Ultimo adde q̄ō dicit Bal. in aut. omnino. in. iij. col. C. ne ux:oꝛ p:o mari. quod repꝛeſalie q: ſunt res ardue non poſſunt concedi per magiſtratū, niſi de conſenſu totius capitu li vel cōcilij eū repꝛeſentātis. allega. l. ſi q̄ō extraoꝛdinariū. C. de legatis. lib. x. ¶ Scōo nota ex tex. nihil extraoꝛdinariū ſuper 13 indictū ab hinc ne flagiteꝛ † q̄ō eccl'e nō teneāt ad ſupindicta g vel ad aliqua munera b extraoꝛdinaria. Dū pōdera iſtū tex. cō tra illud quod ſing. decidit Bar. in. l. nullus. per illū text. C. de h decurio. lib. x. quod eccleſia b teneāt cōtribuere ad collectas vel gabellam vel aliud munus ſoꝛdidū quod imponitur ꝓpter ſo cietatē militum que venit depꝛedādo comitatum ꝛ occidendo perſonas, q: imponitur ob public. neceſſitatē. Jn ſcīum facit iſte tex. dupliciter inducēdo. Primo eccleſia nō tenetur ad munera extraoꝛdinaria vt hic. Sed iſtud eſt extraoꝛdinarium cū nō habeat certā formā: nec imponatur ab imperatoꝛe vt declarauit. ℣. in euidētialibus. ¶ Scōo ꝛ forti⁹ ſtringit iſte tex. nā ec 14 cleſia eſt exēpta a ſuperindicto. † Sed ſuperindictū eſt munꝰ extraoꝛdinarium q̄ō ꝓpter neceſſitatē belli inducitur vt declarat gl. ꝛ Bar. in rub. C. de ſuperindicto. lib. x. Ad idem facit tex. xxiij. q. vij. in. c. repꝛehēſibile, q̄ō clerici non teneñ ad cuſtodiam ciuitatis: etiā contra piratas: per rationem de quo ibi in tex. Ad idem facit, quia eccleſia nō tenetur contribuere ad re- i fectionē muri ciuitatis c̄ius iſta impenſa reſpiciat publicam vtilitatē. gl. in. l. ad inſtructiones. in glo. ye. j. eo. Et lz aliqui ibi eam repꝛobent: tū ſm illam gl. late conſuluit Pan. in conſi. iij. quod incipit caſus ſuper quo cōſilium petitur talis eſt, quidā petens dominus. lib. j. ꝛ late idem Pan. in. d. c. non minus. in vij. col. ꝛ ſequen. tene deciſionem Bar. quam tenet Pet. de ancha. in dicto. c. non minus. ꝛ ibi in effectu Pano. in vlti. colū. cum aliquali limitatione: dūmodo talis neceſſitas eque immineat eccleſijs ꝛ imponāt nō per p̄incipes ſeculares ſed per iudices eccleſiaſticos. Facit bū tex. no. i. c. ij. ꝛ ibi Pano. ad hoc not. de immu. eccle. Ubi clerici tenentur ad cuſtodiam murorū ciuitatis tempoꝛe imminentis belli: quia iſtud reſpicit commu nem neceſſitatem. Eſt verum quod ille tex. habet varios intellectus de quibus ibi per do. Ad idē facit: quia habens immunitatem a collectis: omnino intelligitur ab his qui ꝓpter neceſſitatē belli inducunt ſm Dy. Raynal. Bal. ꝛ Hoder. in l. ſi ex toto. in p̄incip. ff. de leg. j. Facit quod not. Bald. in. l. inbemus nullam. in. j. ꝛ. ij. notabi. p illum tex. tū. j. eod. ad idem facit gl. in. l. ad inſtructiones. j. eo. quod eccleſie tenentur cōtribuere ad refectionē viarum publicarum, quia communem neceſſitatē tangit. ſequitur Sali. hic. in vlt. not. Car. ſlo. in cle. j. in. xvij. q̄ō. de vita ꝛ honeſta. clerico. do. Alex. in conſi. lxviij. in. ij. volumi. quod incipit viſo ꝛ bene diſcuſſo proceſſu. in. vj. colum. d. Bar. vero. in tractatu ſerui ruſticarū. in ti. de via. in. q. xxv. ¶ Simil iter k eccleſie tenētur ad refectionē itineris ꝛ pontiū. ꝛ ad gabellam plauſtroꝝ que ſoluitur, quia plauſtra deſtruūt vias publicas quas neceſſe eſt reficere ſm Jacob. butri. ꝛ Bald. in. d. l. ad

l. ad inſtructiones. Bal. in tit. de pace cōſtā. in. v. col. in ver. munimenta ciuitatū. Et vo. Bar. vero. vbi. ſ. ſm iſta habens ma- 15 gnā limitationē ad hūc text. ¶ † Tertio not. ex text. ibi: nulla trāſlationū ſolicitudo iūcta declaratiōe glo. Q̄ō res eccleſie p̄pter munera publica nō ſoluta nō p̄ſcanſ. Et ſic facit iſte tex. q̄ō ſi eccleſia habet fundū in emphyteoſim, ꝛ ceſſet per triēnū ſoluere: q̄ō tū nō p̄t p̄inari iure emphyteotico. Bal. hic: in. iij. not. contrarium per gloſ. in aut. qui rē. in gl. magna. in verb. repelli. j. eo. ad fi. Et rñde ad hunc text. q̄ō loquitur in p̄iuatione penali: ſed ibi p̄iuatio venit ex natura cōtractus. adde Spe. et Jo. an. in ti. de locato. ſ. nunc aliqua. ver. xxv. cum duobus ſeq. Bal. in. c. j. de alie. feu. in vſi. feu. cano. in. c. cōſtitutus. de relig. do. poſt gl. ibi. in ver. iuxta ratā. Et ibi vide Pano. in. iiij. col. 16 rñdentē fundamento Jo. an. qui tenebat contrariū. ¶ † Congruo, q: eccleſia cadit in naturales penas Sct⁹ ſicut alij ſm Bal. in. c. que in eccleſiarū. in. ij. col. de conſtit. Hic cōcludit Bal. in p̄ludijs feu. i pe. col. q̄ō ſi eccleſia recipit feudū, ꝛ nō ſeruat cōuentiōes feu. q̄ ab ea aufertur feudū ſicut a p̄iuato. Et multi pliciter rñdet ad hūc tex. Et idē Bal. in. l. ſi. circa ſi. C. ſi ſi. cē. vel reli. t3, q̄ō ſi eccleſia accipit feudū, teneť ſeruare idē q̄ alij feuda tarij. Et idē Bal. in. l. ſed ſi hac, ſ. liberos. in ſi. per illū tex. ff. de inius voc. ꝛ. c. j. in. ij. col. de contro. feu. apud pa. Facit q̄ō vult Oſtī. in ſum. in tit. de immu. eccle. ſ. a quibus. ver. ité hec vera ſunt q̄ refert ꝛ ſequit Jo. fab. hic: q̄ō q̄ princeps i ducit colrā vaſallis ſuis, ꝛ eccl'a hz feudū ab eo ſiue mediate, ſiue imelectā vaſallis ſuis, ꝛ eccl'a hz feudū ab eo ſiue mediate, ſiue im- 17 diate teneť ſicut alij vaſalli. ¶ † Quarto no. in ver. poſtremo, q̄ō eccleſia teneť ad oꝛdinaria munera, ꝛ ſic ad tributa. glo. hic dicit, q̄ō eſt coꝛrectū p aut. Jtē nulla cōmunitas. j. tit. j. ꝛ ſequit ſimplr Ly. hic. Hoc nōvideť verū ex duobus. Primo, q: hec l. eſt canoniꝛata in decre. xvi. q. j. ſ. placet. Secūdo, q: text. ſunt a clari de iure cano. q̄ō eccleſia teneť ſoluere tributū. xj. q. j. ca. tri butū. ꝛ xxiij. q. viij. ca. tributū. Jdeo dic melius ex mēte Bar. q̄ō cōſyderādi ſunt tres caſus. Aut loquimur de tributo. ꝛ ſic q̄ō cōſyderādi ſunt tres caſus. Aut loquimur de tributo. ꝛ ſic p̄diū erat tributarij anteq̄ perueniret ad eccleſiā. ꝛ ſic ei erat inuncta iſtud onus reale ꝛ tunc eccleſia teneť: ſic intellige iura p̄alle. q: quid teneat Pau. de ca. hic. Si aūt p̄edia libere p uenissent ad eccleſiā, nō teneť p:o eis eccleſia ſoluere tributū, nec ei imponi poſſent p:out declarat no. Bar. in ti. de pace cōſtā. in. v. co. Pano. in. c. q̄ō clericis. in. xiij. co. de foꝛo cōpe. Jo. cal. in conſi. ij. poſito in tit. de cenſi. q̄ō incip. ſtatuto peruſino ca ueť ꝛ in cōſi. vij. ſub ti. de conſti. q̄ō incip. ſtatuto. Ang. in conſi. xxiij. q̄ō inci. eccleſia nō teneťur ad munera. Et pleriq; ſ alibi Pet. de anc. conſi. cc. xcvij. inci. habet ſtatutū cōis piſtoij. Bze uiter tenent cōtra Bar. ꝛ ſequaces: q: iſtud ſtatutū eſſet factū in fraudē eccleſiarū. ꝛ q̄ non poteſt fieri directo fieret per indirectū. Jdē in terminis in quibus loquit Bart. tributū diceret munus extraoꝛdinariū q: impoſitū a communitate. ꝛ ſic ab inferioꝛe a p̄incipe: vt declarat Bart. in. l. ij. ff. de iure immu. Et p ſūs eccleſia nō teneť vt hic: facit ēt q̄ magiſtraliter dicit bal. in. l. neminē. ad fi. j. e. etiam ponderat Pau. de ca. hic. Contra Bar. tenēt Bal. ꝛ Pau. de ca. hic. ꝛ Bal. in. l. neminen. j. e. ꝛ in aut. itē ſine nulla cōitas. j. tit. j. ꝛ plenius in l. ſi. C. ſi ſi. cen. vel re li. Archi. Jo. an. ꝛ Hemi. in. c. j. de immu. eccle. in. vj. Jmo. ꝛ Pali. Arc. Jo. an. ꝛ Hemi. in. c. j. de immu. eccle. in. vj. Jmo. ꝛ Panor. in. c. ſi. de vita ꝛ ho. cle. Lu. ro. in. l. ſi publicanus. ff. de pub. Et ipſemet Bar. in q̄ſi. ſuo q̄ō incipit, ſi aliqua poſſeſſio. vñ in dubijs opi. doc. tenēda eſt opi. que fauet eccleſie. l. ſunt perſone. ff. de religio. ꝛ ſum. fune. c. ſi. de re iudi. Intellige niſi p:o tributis preteriti tempoꝛis. gl. eſt ſing. in l. incola. in p̄in. ff. ad mun. 18 ꝛ Bal. hic. ¶ † Tertia cōcluſio eſt q̄ō eccleſie nō teneñ ad collectas. Jdem tenet Bar. in. d. l. ij. ad fi. Bal. hic ꝛ notabilius in tit. de pa. conſt an. in. v. col.

Confirmo p id q̄ō vult Jmo. in. c. verū. de foꝛo compe. Most. in ſumma de iure imu.

Additio.

19 ſ. a q̄ō ꝓpe ꝓin. ꝛ Jo. fab. hic, vbi † q̄ō ſi eccleſia acq:at rē feudalē teneťur ad illa onera ad que vaſalli, ex quo erat feudalis anteq̄ ad eccleſiā peruenireť. Et ex hoc dicit Bar. hic in. d. l. re ſcripto. ſ. fi. q̄ō ē dare cōſilū quo mediāte eccleſie ſemp tenebū tur ad collectas, q̄ō fiat ſtatutū, q̄ō oīa p̄edia ſint tributaria: q: ſi poſtea p̄edia trāſeāt ad eccleſiā trāſibūt cum onere collectā ci vt hic p eū in lectura. adde q̄ō iſtud cōſi. Bar. eſt fal'iſz ꝛ dānatur p oēs vt hic per Bal. in. l. neminē. j. e. ꝛ in aut. Jtem nulla cōitas. j. ti. j. ꝛ in. l. ſi. j. ſi ſine cen. vel reli. Et ſ'iſi tenuit Bar. cōſi. clxxv. al'ſ. clxxx. incip. Si aliqua poſſeſſio eſtimata. Archi.

a ¶ Quod eccleſia. adō gl. ꝛ doc. i. c. j. de cēſi. bart. in. l. diuina. C. de exac. ꝛ tribu.

b ¶ An clerici. ad de abb. in. c. j. de cenſi. Ber. de ſir. in tracta. de gabel. in. vij. parte p̄n. in. iij. col. Vſ. item q̄ō clericus ad collectas.

c ¶ Acrimoniā, adde quid ſit acrimonia. vió gl. in. c. decet. de immu. ec. li. vj. Archi. in. c. attēdendum. xvij. q. iij.

1 ¶ Munus capitur altero de tribus modis. ꝛ nume. 2, 3, 4. ꝛ 9. in fine.
5 Collecte p̄prie ꝛ ſtricte que dicantur.
6 Munus reale quid ſit. item mixtum. nu. 7.
8 Omnia munera que imponuntur ab inferioꝛe imperatoꝛis, ſunt munera extraoꝛdinaria.
9 Jndictum ꝛ ſuperindictum quid ſit.
10 Eccleſie ſunt immunes a ſoꝛdidis muneribus ꝛ ſuperindictis c ꝛ extraoꝛdinarijs.
11 Papa nō poteſt expedire ſine cardinalibus res q̄ ſunt ardue.
12 Archiepiſcop⁹ nō p̄t expedire ardua ſine cōſenſu epiſcopi.
13 In graui negotio p̄ſentes de capitulo non poſſunt aliquid ſtatuere, niſi nominatim citatis in abſentibus.
14 Alienatio rei immobilis, non dicitur negotium graue.
15 Quanto creatur ſyndicus ab aliqua vniuerſitate, ſi ſit creatus in cauſis arduis, debent in inſtrumento ſyndicatus neceſſario poni oīa nomina creantiū illum ſyndicum, ꝛ nō ſufficeret dicere q̄ō maioꝛ pars, vel noīare duos vel tres, ꝛ poſtea ſubjicere, ꝛ omnes alij qui faciunt maioꝛem partem.
16 Eccleſia nō teneť ad aliqua munera publi. niſi ad oꝛdinaria.
17 Si aliquis eſt immunis ab omnibus muneribus realib⁹ perſonalibus oꝛdinarijs ꝛ extraoꝛdinarijs, an intelligatur exemptus a muneribus neceſſarijs.
18 Res eccleſie p:o quibus ſoluunt tributa p̄incipi, non confiſcantur p:opter munera non ſoluta p:out confiſcarētur p̄edia p̄iuatorum.
19 An p̄inceps, dux, vel alius poſſit imponere collectā vaſallis q: natus ſit filius, vel q: duxit vxoꝛem, vel maritet filiam.
20 An hodie eccl'a teneatur ad munera oꝛdinaria.
21 Si eccleſia acquirat rem feudalē teneťur ad onera ad que tenebatur vaſallus.
22 Solus imperatoꝛ p̄t inducere munera oꝛdinaria: alia vero q̄ ponuntur per inferioꝛes quocūq; modo ſunt extraoꝛdinaria.
23 An clerici qui ſunt exempti in bonis eccleſiaſticis teneantur ſoluere gabellas p:o rebus quas habent ab alijs q̄ ab eccleſia titulo hereditario tanquam laici.
24 Si eccleſia in ſuis p̄edijs ferrum fodiat extrahendo ferrū ex mōte an ſi tale ferrū poꝛtetur in ciuitatem, teneatur eccleſia ſoluere datium vel gabellas.
25 Si cōitas habet loca paſture, ꝛ eccleſia mittat animalia ad ibi paſcendum, ita tenetur ſoluere ſicut mere laici.
26 Si aliquis ſit deſcriptus in eſtimo cōmunis, ꝛ velit alienare p̄edia nō debet extrahi de eſtimo niſi appareat p:ius quod ille quem alienauit ſit bene ſoluendo.

Universidad de Deusto

a ¶ Collecte. Ad de Bal.in.l.fi.C. sine cen.vel relig. 1 Bar.in.l.ij.ff. de iur.immu. spe.ti. ō cle.2iug.archi. ⁊ Jo.and.in.c.j. de ẽmp.eccle.lib. vj. Bart.ꝑ.inci. pūctus gōnis tā lis est qđā Titi⁹ olim de perusio.

b ¶ Collecte regu lariter. adde.l.re scriptū.in.ſ.fin.⁊ ibi Bar.in.l.fo2 2 ma.in.ſ.j.ff.de cē si. Bar.in.l. cum neq; .C. de iure codi.lib.x.

c ¶ Dro reb⁹ hic existētibus. Ad de Bal.in.c.j. in vlti.col.q̄ sint re 3 galia.in vſi.feu.

d ¶ De cōsilio p cerū. adde.l.pri. ⁊ qō ibi not.ff.de his q̄ in test.de lē.Bart.in.l.hu manū.C.de leg.x in.ſ.ſz ⁊ qō prin cipi.insti.de iure nat̄u.

e ¶ Qō papa non pōt. adde diffuse p Feli.in rubr.de const.vbi allegat ad partes tādem. transit cum opi. communi: videli cet ꝙ possit.

4

f ¶ Quod archi epūs solus. adde Jnn.⁊ Jo.an.in c.mag. de voto. Jnnoc. Ant.de bu.⁊ Jo.de imo. in.c.ꝙ in dubijs. de renun.spe.tit. de adopt.in. ſ.j. versi. breuiter au tem tene.

PLacet. Ista erit bona et vtilis lex.⁊ lect. Bart.habet quādā repe.que nullo modo fuit Bar.⁊ ppterea alij doc.de ea nō faciunt mētionē. Et q̄ ista.l.tractat a quib⁹ munerib⁹ eccle sia sit exẽpta, ideo ne iuuenes laborent in equoco. †Premitto ꝙ iste termin⁹ munus capit in iure nostro, altero de tribus mo dis. Aliq̄s mun⁹ capit ꝓ dono.⁊ istud est impꝛopꝛie. Et que differẽtia sit inter mun⁹ ⁊ donū, declarat iurisco.l. iter donū. ff. de verb.sig. Et de isto nihil ad ꝓpositū nostrū. Aliq̄s ⁊ secun dō munus capit ꝓ officio, vt cū dico, est munus militare: id est officiū militare, est munus doctoris: intelligo. i. officiū. de isto etiā nihil ad ꝓpositū nostrū. aliq̄s ⁊ tertio mun⁹ capit ꝓpꝛie ⁊ stricte. ⁊ isto modo capim⁹ hic in hac materia, ⁊ istud dicitur on⁹ de publico qō subim⁹ lege vel moze. i. ꝯsuetudine, vel ꝑ rio eius cui subiecti sum⁹. text. est in.l.mun⁹ ꝓpꝛie. ⁊ in.l.mun⁹ trib⁹. ff. de ver. sig. Et ita capim⁹ in hac materia, vñ tex. hic ma gistralr dicit a qb⁹ ſspecialiter necessitatib⁹. illud verbū necessi tatibus, idē importat qō munerib⁹. cū munus dicit illud onus qō necessario subimus. †Istud ergo munus ꝓpꝛie sumptum est triplex: quoddā est mere reale: quod dā ⁊ tertio est mixtū: vt declarat iurisco. in.l.ſi ꝑ totā. l. ff. de mu ne.⁊ hono. Et multū no. Bar. quē oīno videas totum in.l.j.C. de mulierib⁹.⁊ in quo loco.lib.x. q̄ totū formaliter transfoꝛ mauit Panoꝛ. in.c.nō minus. de immun. eccle. tāgit etiā Bar. hic in asserta repe. ſz inepte ⁊ inoꝛdinate tetigit Cy. in.l. volūtaria. C. de excus. tut.⁊ Guil.ō cu. oriģaliter in.l. neminē. ſ.e. Ex quoꝝ dictis aliqua pauca excipiā ad intellectū necessariū isti⁹. 3 Ideo cū mysterio legi istā.l. ¶ †Capio primū. ſ. munus perso nale. mun⁹ personale est triplex: quoddā est cū dignitate seu ha bens annexā dignitatē. ⁊ istud appellatur ꝓpꝛie honoꝛ: nam honoꝛ est administratio reipublice cū dignitatis gradu. l. ho noꝛ. in prin. ff. de mu.⁊ hono. vt est pone. creaī aliqs decurio ci uitatis est munus personale appellaī ꝓpꝛie honoꝛ. Jtē si qs eligeret ambasiatoꝛ seu legat⁹ ad magnū principē, appellatur honoꝛ. Et ꝓpterea in rubꝛica dicitur ⁊ honoꝛib⁹: quoddam est munus ꝑsonale habēs vtilitatē exercitū annexā ⁊ illud ap pellaī mun⁹ sordidū. de quo habes multa exẽpla in l. maxima rum. ⁊ in.l. soꝛdidoꝛū. C. de excus. munerū. lib. x. ⁊ illa nō debent iniungi nisi ꝑsonis vilib⁹ ⁊ abiectis: vt est exemplū si aliquis obligaī de publico vt vadat ad querendū panē ꝓ ciuitatē ꝓo carceratis appellaī munus soꝛdidū. ⁊ de isto munere soꝛdido nō loquit. l. nostra: q̄. l. nostra loquitur de munere soꝛdido me re reali: ⁊ gl. ponit multa exempla: vt caleis coquēde ⁊c. quod dā ⁊ tertio est mun⁹ ꝑsonale simplex: qō nec hz dignitatem nec soꝛdiditatē. hoc est nec reputaī honoꝛi in ciuitate: nec reputaī ad soꝛdidū exẽplū ponit Bar. si aliquis deputeī ad exigendū pecuniā ꝓ ciuitatē, ⁊ de istis munerib⁹ ꝑsonalib⁹ nō loquitur. l. nostra: q̄. clarū est ꝙ ecclesiastice ꝑsone sunt exẽpte a ḡbuscūq; 4 munerib⁹ ꝑsonalibus. ¶ †Dixi ſcō loco quoddā est munus publicū ꝙ appellaī mere reale seu mun⁹ ꝓmoniale, seu si ve lis dicere munus burſale. dicit Bal. in ti. de pace cōſtā. in verb. libello ꝛ. qō ecclesie nō curant de munerib⁹ ꝑsonalib⁹: sed tm̄ de patrimonialibus seu burſalibus. ⁊ istud mun⁹ reale reperi tur triplex in iure. Quoddā est ꝙ imponitur ꝑsonis tm̄: non habens respectum ad res seu patrimonium: vt est quādo expē sa imponiī per capita vel per fumantes: ⁊ ista appellaī ꝓpꝛie capitatio. l. etatē. ff. de censi.⁊ ab isto munere capitationis: im peratoꝛ eximit quoscūq; ciues ꝓesertim vꝛbis rome. ⁊ statuit ꝙ solū rustici teneanī ad mun⁹ capitale: istud disponit Ru.⁊ l. vnica. C. de ẽpi. ciuiū. lib. xj. Quoddā est mun⁹ reale ꝙ impo nitur ꝑsonę ꝓ rebus, habito respectu ad res, qm̄ imponiī per es ⁊ libꝛā: vt est quātum habet quis in patrimonio: puta mille 5 libras: tūc soluit forte vnū denarium ꝓo libꝛa. †Collecte[a] ta a men ꝓpꝛie ⁊ stricte dicuntur ille que nō habent certā ⁊ deter minatā formā: puta si est opus facere aliquā impensam; impo nunī collecte per es ⁊ libꝛā: gl. est ⁊ ibi vide Bar. ad ꝓdicta in l. rescripto. ſ. fi. ff. de mu.⁊ ho. Bart. in.l.j. ff. ꝙ cuiusꝯ vniuer. ⁊ in.l.iij. ſ. cato. vbi alij scribētes. ff. de ver. obli. Bar. in. d.l.i. C. de b mulieribus ⁊ in quo loco.lib.xi. ⁊ iste collecte regulariter[b] non possunt imponi soꝛdib⁹ nec ēt clericis: vt dicunt Bar.⁊ Bald. ⁊ alij hic. ⁊ in locis prealle. rō est: q̄ imponunī ꝑsonis ꝓ reb⁹ ergo nō dīt posse iponi ꝑsonis ecclesiasticis ꝓ reb⁹: cū nō sint subdite. Et ꝓpterea late ꝑsoluit do. Alex. an collecte possint c imponi soꝛdibus ꝓ reb⁹ hic existētibus: ⁊ ibi arguit ad par tes ⁊ ostēdit quāta vis sit in ista materia in consi. lxvi. in.ij. vol. incipiēte viso ⁊ bene discusso ꝓcessu: vbi late videas ꝑ eum. Fallit tamē in soꝛdi qui esset vsurarius ſm Bart. in. d.l.j. ⁊ in.l. ſi. ſ. pen. ff. de muneribus ⁊ hono. Bald. in.l. etiā. in pe. col. C. de execu. rei iudica. item fallit quādo ex consuetudine cuius initiū hominum memoꝛia nō esset in cōtrarium: solitum esset soꝛen-

ses collectari, ſm Bar. in ꝑalleg.l.j.⁊ in.l.j.C. de auro coro. li.x. ⁊ multū diffuse. d. Alex. in. d. ſi. lxviij. in. ij. vol. in. ij. v.⁊ vj. col.

6 †Quoddā in tertio est mun⁹ mere reale, istud ꝓpꝛie appellaī tributū, ⁊ ſz tributū large dici pōt quicquid tribuiī: ꝓpꝛie tn̄ ⁊ stricte dicit illud ꝙ tribuiī ꝑncipi. qñ ꝓpꝛie ⁊ oꝛdinarie tribuiī p:incipi. exẽplū, pone in regno Francie, vna ciuitas ꝑstat oꝛdi narie p:incipi cētū milia ducatoꝝ.⁊ nō solū appellaī tributū, ſz ēt cēsus, seu annua ꝑstatio. ista sunt ſynonima. Habetis etiā annonā militarem: ⁊ erat etiam tributū oꝛdinarium qō tribue baī p:incipib⁹ in annona. exẽplū. Jsta ciuitas est obligata dare omni anno imꝑatoꝛi mille saccos frumēti ꝑ annona i specie. Et qō ista tria idē importēt habes gl. magistrā: quā tu inuenis oīno videas in.l.j.in ꝓnc. ff. de publ.⁊ vecti. vbi etiā declarat qd diffꝛāt vectigalia a ꝓdictis. ita etiā gl. declarat ⁊ Bal. in.l. fa 7 crosancta. ſ.e. †Habes etiā munera mixta q̄ ꝑticipāt ⁊ de o nere ꝑsonali ⁊ de onere reali: q̄lia sint declarat tex. in.l. ſi.⁊ Bar. in. d.l.j. ¶ Scō ꝓmitto aliā diuiſionē munerū: nā quedā sunt munera oꝛdinaria, quedā extraoꝛdinaria. munera oꝛdinaria di cunī illa q̄ sunt imposita a lege vel a supꝛemo imꝑatoꝛe: seu ab eo q vicē eī⁹ obtinet. Et habent certā ⁊ determinatā formā. Et ab istis eccl̄ia nō est exẽpta vt hic in tex. an tū sit coꝛrectū, vide bitis in gl. Extraoꝛdinaria aūt dicunt ecōtra, q̄ nō habent cer tā ⁊ determinatā formā. ſz dato qō habeāt determinatā, nō sūt 8 imposita ab imꝑatoꝛe. Jdeo no. ꝙ omnia munera† q̄ impo nunī ab inferioꝛib⁹ a summo imꝑatoꝛe, oīa sunt extraoꝛdi naria ⁊ ab oībus eccl̄ia est immunis, ita definit tex. in.l.j.C. de vac. mu. Bar. ī.l.j.ff. de iure immu.⁊ ī.d.l.j.⁊ vlt. col. Bal. ī.l. fi. C. sine cē. vel reli. Jmo. in.l. ſi ex toto. ff. de leg.j. ¶ †Jtē ꝑmitte ꝙ 9 in iure nostro habem⁹ indictū, ⁊ ſuperindictū, de q̄bus text. nr̄ mētionē facit. ⁊ habem⁹ duos ti. oꝛdinarios. C. de indicto ⁊ de superindicto. lib. xij. Jndictū aūt dicit ꝓpꝛie illud qō a ꝑncipio fuit extraoꝛdinariū, postea venit oꝛdinariū. Et indictū ꝓ pꝛie est illud qō olim imꝑatoꝛes ro. vltra tributū ⁊ cēsum qō soluebatur oī anno: q̄ nō omni anno tributū sed ꝑ singula lu stra. i. singulis. v. annis q̄libet ciuitas soluebat tm̄ de ferro po stea tm̄ de argēto, postea tantū de auro. ⁊ ista indictio que sol uebaī ꝑ singula lustra postea reuersa est in oꝛdinariū munus. ⁊ ab ista indictione singularis. ex. an. incipiebāt ad ꝓstationē munerū. ⁊ ab ista indictiōe notaī inceperūt stylū suū in instru mēto vt glos. declarat. ſ. de nouo codi. ꝙfir. in fi. in ℵ. septime. ⁊ in aut. vt ꝓponaī nomē imꝑatoꝛis. in ꝓn. in ℵ. indictionis. col. v. ⁊ late magistraliter Spe. in ti. de instr. edi. in ꝓn. in. ij. col. Superindictū ꝙ olim ⁊ hodie semp fuit mun⁹ extraoꝛdinariū ⁊ ꝓpꝛie superindictū dicitur illud qñ a ꝑncipe ex aliqua cau sa quā vult videri iustū, vt tributū ⁊ indictū, imponit aliquam impensam extraoꝛdinariā, puta ꝓpter tēpoꝛa guerre, vel ꝙ sit magna fertilitas. Et ab isto superindicto excusaī ecclesia. Jta gl. ⁊ Bar. in rub. C. de supindicto. lib. x.⁊ Bal. ī.l. fi. C. sine cē. vel reliquis. ⁊ p hoc tu iquenis habes sublatā vnā dubitationē q̄ potuisset tibi euenire in text. q̄ voluit dicere, est immunis ab omnib⁹ munerib⁹ extraoꝛdinariꝭ. ita etiā si imponaī ꝓpter alī quā necessitatē emergentem. Et q̄ dixi. ſ. qō munus ꝓpꝛie est illud onus ꝙ iniungit ō publico, ab isto termino descēdit im munis. i. qui exẽptus ab illo munere publico, vt in tit. ff. de iure immunitatis. ab eo noīe descendit municeps. de quo loqui tur titul⁹. ff. ad munici. nā municipes dicunt ꝓpꝛie illi qui mu nera nobiscū capiunt, ⁊ participant de oneribus ciuitatis. Jta declarat text. in.l.i. ff. ad munici. ⁊ text. in. d.l. munus ꝓpꝛie. ¶ Ultimo aduerte ꝙ ſz nō i hac.l. dicaī qō ecclesia nullū mu nus agnoscit nisi oꝛdinarium: ⁊ illud ꝙ imponitur ꝓpter subi tum aduentū ꝑncipis: tū ista.l. suppletur per. l. ad instituio nes ⁊ l. iubem⁹ nullā. ⁊ l. neminē. ſ.e. vbi illi tex. addunt quedā alia munera, ad que eccl̄esie tenētur. vt declarat Pau. de castr. in.l. iubemus nullā. ſ.e. ¶ His ꝑmissis diuide hanc.l. in vij. ꝑtes vt facit glo. j. quā vide per te. vel diuide melius in qua tuo: ſm Cy.⁊ Sa. hic. Jn ꝑma ponit ꝓoe. Jn ſcōa decisio. Jn tertia fallētia. Jn quarta ponitur pena. ſcōa ibi: ꝑma qꝑpe. ter tia. ibi: postremo nihil ꝑter canonicā. quarta ibi: si qs cōtra- 10 uenerit. h.d. †Eccl̄esie sunt immunes a soꝛdidis muneribus ⁊ supindictis ⁊ extraoꝛdinariꝭ: ab oꝛdinariꝭ: vel etiā extraoꝛdi nariꝭ q̄ ꝓpter subditū aduentū ꝑncipis imponunī nō sunt immunes, ⁊ ſaciētes puniāī pena excōmunicatiōis ⁊ ꝑpetui exilij. h.d. Jn tex. ibi ratiōabilis cōsiliū tenore ꝑsō. ¶ Ho bal. ⁊ moder. ꝙ ꝑnceps dz necessitatē tractare cās graues cu d cōsilio ꝑcerū ⁊ senatoꝝ suoꝝ, nō ex suo capite: facit. l. dubi de repu. Adō facere illud ꝙ ſin. ingt bal. ī.l. cū multa. C. de 11 que li. † vbi dicit ꝙ papa nō pōt[e] sine cardinalib⁹ expedire res e q̄ sunt ardue. alias sine eis si facit act⁹ est ipso iure null⁹, alibi 12 dicunt Jnn.⁊ Cano. in.c. ad hec. de offic. archi. † quod archi f epiſcop⁹ solus[f] nō poteī expedire negotia ardua sine cōsensu

epiſcopi

epiſcopi. licet illud spectat ad solā iurisdictionē archiep̄i. Alli bi dicit Jnn.⁊ cano. i.c. edoceri. de reſcri. † qō i causis arduis nunq̄ aliquo casu pōt ꝓlatus sine capitulo agere nec eō. ſm Jnn. in.c. cām q̄. de iu. Accedat illud qō sing. vult Jnn. in.c. ſi. de no. ope. nun. vbi dicit ꝙ in graui negotio ꝑsentes de capitu 13 lo nihil pñt statuere, nisi noīatim citatis absentib⁹, als actus gestus est ipso iure nullus: tū gl. sing. ad quā totus mundus recurrit in.c. ꝓsentiū. in ꝓncipio. in ver. ipsoꝝ. de test. in. vj. di cit, ꝙ absentes nō sunt vocandi nisi in trib⁹ casibus[a] vt ibi ꝓ a gl. inter quos iste nō est ex illis. aliud dictū Jo. seq. do. Anto. in.c. cū oēs. de cōſtit.⁊ in.c.i. de his q̄ fi.a ma. par.c.⁊ in fin. in ij. col. de maio.⁊ obe.⁊ in.c.lz. in. ij. col. de elec.⁊ in.c.j. in.v.co. de ope. no. nun.⁊ ibi dicit, qō ista doc. Jnn. est magis equa, q̄ doc. illius gl. in. d.c. ꝓsentiū. lz ad eam totus mundus recur rat, ſm eū. Jstud dictū Jnn. ēt tenet Paſi. in. d.c. ij. in vlti. col. ⁊ in. d.c.j. in vlti. col. de his q̄ fiunt a ma. par.c. vbi late loqui tur, ⁊ in. d.c. cū omnes. in. v. col. circa fi. ¶ Cōtrarium tn̄ ꝫ dici tū Jn. sequētis gl. d.c. ꝓsentiū. tenuit Joā. de imo. in.c. cum apostolica. in. iij. col. de his que fiunt a ꝑl. sine cōsensu. ca. et in. d.c.j. in. vij. col. de his q̄ fiunt a maio. par. capituli.⁊ pleni⁹ in.c. fi. in. ij. col. de maio.⁊ obe. vbi plenius quam alibi.⁊ in. d. c. cū oēs. de cōſti.⁊ dicit ibi Bal. in. d.c. cū oēs. in. vj. col. ⁊ q dem sing. qō in alienatione magnarū rerū ecclesiarū absentes sunt necessario citādi. ⁊ soli ꝑsentes nihil possunt statuere, al legat. l. iubemus nulli. ſ. h. j. eo. arg. q̄ equiparanī causis sta tus. l. ꝓpter litem. in ꝓn. ff. de excu. tuto. sed do. Abb. Pan. 14 dicit ex ꝓsse ſzū. † ꝙ dicit ꝙ alienatio rei immobilis nō dī negotiū graue. Ad ista etiā facit qō sing. inqt Spe. in tit. de 15 ſyndico. ſ. j.⁊ Bal. in. l. j. ff. de mag. cōue. † in qb⁹ locis singu. voluit, ꝙ q̄ creatur ſyndic⁹ ab aliqua vniuersitate: si fit crea tus in causis arduis, debēt in instrumēto ſyndicat⁹ necessa b rio poni oīa noīa[b] creantiu istū ſyndicum. ⁊ nō sufficeret dice re, qō maior pars cōstituit istū ſyndicum vel nominare duos vel tres, ⁊ postea subiicere, ⁊ oēs alū q̄ faciunt maioꝛē ꝑtē ⁊c. q: esset ipso iure nullus: q: in causis arduis opꝛ magis delibe 16 rare ꝓcedere. ¶ Scō no. ex. l. placet. † ꝙ ecclesia nō teneī ad aliqua munera publica, nisi ad oꝛdinaria. hoc est ad ea q̄ ha bēt oꝛdinariā ⁊ vniformē ꝓstationē. An aūt istud sit hodie coꝛrectū ꝑ aut. Jtē nulla. ſ. tit. j. oīcēt ī gl. Jn tex. ibi nihil ex tra oꝛdinariū ab hinc supindictū vel flagitēt: Quis ēt supindi ctū sit mun⁹ extraoꝛdinariū: tū q: iponiī ob necessitatē belli: vt declarauit gl.⁊ Bar. ī rub. ſ. de superindicto. lib. x. volnit di cere tex. qō eccl̄ia nō teneī ad aliqua munera extraoꝛdinaria: c q̄ ecclia nō teneī ad aliqua munera extraoꝛdinaria: etiā si ꝓponaī ꝓpter publicā necessitatē belli. Et ꝑ hoc noui ter ego pōdero esse hic tex. expꝛessum ꝫ illud qō sing. decidit Bar. in. l. nullus. q̄. C. de cursu publico. li. xij. vbi ar. illius text. no. qō qñ iste societates gentū armatarū[c] vadūt depꝛeda do iuxta ciuitatē ⁊ capiēdo hoies, ⁊ ꝓpter hoc est necesse face re exercitiū ad eas expellēdas. dicit bar. ꝙ ꝓpter istā cām pñt iponi collecte etiā eccl̄ias. ⁊ idē tenuit Spe. de anc. in. c. non minus. de immu. ecc. Ego dico qō in ꝫtiū est hic text. expꝛes sus. nā collecte vel datia que imponuntur rōne belli: vel ꝙ ꝑ uideaī talib⁹ gentib⁹ armatis, sunt munera extraoꝛdinaria, ⁊ ꝓpꝛie dicunt superindicta q: ex causa necessitatis belli: vt ꝑ glo. ⁊ Bar. in. d. rub. C. de superindict. ⁊ Bar. in. l. hi qui. ff. de iure immu. Sed hic est tex. ꝙ ecclesia est immunis a superindi ctis: hoc est a muneribꝰ realibus que imponunī ꝓpter neces sitatē belli. ergo hic est tex. rotūdus ꝫ illā decisionē Bart. non inuento ab aliquo ponderatā. nec ego vnq̄ pōderam nisi nūc: ⁊ est mea inductio noua. ¶ Adde etiā ꝙ do. Abb. in. d.c. non minus. in pe. col. de immu. ecc. refert illud dictū Bart. sing. et rep:ehēdit p tex. in. d.c. nō minus. in vbo expeditiones: expo nēdo vt ibi expoſuit Jo. an. i. caualcatas militū, ꝙ vbi est tex. ꝫ Bar. ꝙ si ciuitas velit facere necessariā caualcatā militū ad expellendū hostes qui infestant ciuitatē, ꝙ ecclesia vel eps nō tenetur nisi volūtarie faciāt, ⁊ in subsidiū: q̄ ciues essent in habiles, tamē non allegant tex. nostrum qui magis stringit. Videatis qō bene determinat Dy. Bal. ⁊ Mod. in. l. si ex to 17 to. in prin. ff. de leg. j. ⁊ ibi do. Alex. qui querunt. † pone aliqs est immunis ab omnib⁹ munerib⁹ realibus ꝑsonalib⁹ oꝛ dinariꝭ ⁊ extraoꝛdinariꝭ. ⁊ ſm modū quem tradit Bart. in l. hi qui. ff. de iure immu. Et sic etiam nunquid intelligaī exẽ ptus a muneribus necessariꝭ que imponuntur ob necessita tem belli. vide ibi per eos. tangit etiam not. do. Ant. in. c. per ueniī. de cēſi. vbi tangit no. an priuilegiati ⁊ exempti intelli gantur priuilegiati quo ad munera extraoꝛdinaria que impo nunī ratione belli. ¶ Jn tex. ibi nulla translationū solicit udo 18 signeī. expone vt in gl. † ex quo not. ꝙ res ecclesie ꝓo quibus soluuntur tributa ꝓncipi ꝓpter munera non soluta, tū non cōſcant, put cōſcarenī ꝓdia ꝓuatoꝝ. ¶ Un facit tex. ꝙ si ecclesia habeat emphyteusim ꝓo qua debeat soluere an nuum canonem, si cessauerit per biennium vel triēniū soluere canonem, ꝙ per hoc nō auferaī sibi res ecclesiastica: tū Bald. hic in tertio no. tenet ſzium, ⁊ bene. allegat gl. oꝛ. in aut. q̄ rem. in gl. magna, in ver. pōt. ad ſi. j. eo. ⁊ ad istū tex. rñdet ⁊ bñ. qō tex. iste loquit qñ fundus auferī in penā nō soluēt̄is. ⁊ sic abla tio rei venit ex diſpositione. l. in merā penā. sed in ſzctu emphy teutico illud venit ex natura ſzctus, nimirū si ecclesia teneī ad omne illud qō ꝑcedit ex natura ſzctus. Idē tenet Bar. hic in repe. in. j. col. que tn̄ non est repetitio Bar. sequitur simpliciter Ful. hic: aliq̄ non tangunt. Idē tz Spe. ⁊ Joā. an. in tit. de lo ca. ſ. nunc aliqua. in ver. ex. cum duobus ver. seq. ⁊ exꝑsse Bal. in. c. j. de alie. feu. in vſi. feu. d. Ant. de but. in. c. ꝫstitut⁹. de rel. do. plura notabilia nō colligo q̄ sunt vulgaria. ¶ Glo. in ver. dedicata. diuidit in tres partes. Jn ꝑia soluit vnū ſziū vno modo. Jn ſcōa soluit alio. Jn tertia alio. partes patent in gl. ¶ Aduertēdū est ꝙ. l. fi. de qua opponit gl. obstat ſ. text. nr̄m duob⁹ modis. ꝓmo obstat in⁹ tum text. vult ꝙ ꝓdia eccl̄ia stica nō teneantur ad aliqua munera: ibi dī cōtrarium. Et ad hoc ꝓpꝛie opponit gl. de illo tex. ⁊ cōiter doc. tenent tertiam solutionē gl. que ꝓcedentes nihil valent ꝙ ſzium loquit de a muneribus nō soꝛdidis. tu reſponde vt nūc dicam. Allio ⁊ se cundo modo obstat illa. l. fi. cōtra tex. ad qō nō aduertit gl. in quātū tex. noster vult. ꝙ ꝓdia eccl̄esie nō transferanī in fiscū ⁊ cesset in solutiōe tributoꝛū. nā tex. in illa. l. fi. dicit ex ꝑsse contrariū, quod ino ꝓdia eccl̄esie träfferantur in fiscū si ceſ set in sol. gl. in. d. l. fi. ponit varias solutiones quas curiose re citat Salic. hic omissis illis solutionibus: vera solutio est ista q̄ tollit etiā cōtrarium ꝓcedens. text. noster loquit in ꝓdiis ecclesie que antea nō erāt tributaria, in istis ꝓpꝛie ꝓcedit to ta ista lex: sed lex ⁊traria expꝛesse loquitur qñ ꝓdia ꝑ erāt vera tributaria anteq̄ essent ecclesie: quia si postea fiāt ecclesie transeunt cum onere soluendi collectas, ⁊ si ecclesia cessaret in solutione träfferrenī in fiscum. ita rñdent Jac. but. ⁊ Sal. hic. ⁊ Bar. in. d. l. fi. ⁊ ita teneas, quicqd dicat Archi. exꝑ. q. j. c. pla cuit. nō est canonizata. l. nostra. ¶ Glo. in ver. ab hinc. diuidit in duas. Jn ꝑma declarat tex. literaliter. Jn ſcunda ponit q̄ dicāt munera extraoꝛdinaria. secūda ibi: ⁊ dic. ¶ Jn fi. glo. similem gl. habes. ſ. in verbo. canonicā. Et iuxta has glo. q̄o an † ꝓpter istas causas, q: natꝰ sit filiꝰ, vel ducat vꝛoꝛē pos 19 sit dñs puta rex, vel dux, vel alius, imponere collectā vasallis suis. videas no. Spe. ⁊ nūq̄ obliuiscaris, in tit. de fen. ſ. qñ. i pe. col. in ver. ⁊ no. ꝙ vasallo comitū. vbi dicit, ꝙ si dñs direct⁹ ducat vꝛoꝛē. vel maritet filiā. vel filiꝰ creaī miles ex istis cau sis pōt imponere collectā vasallis: nō ecōtra si filius ꝓncipis duceret vꝛoꝛē. ⁊ ibi generaliter ponit ex quibus causis possit ꝓnceps iponere collectā vasallis suis. de quo etiā Old. lau. in cōſi. cxxxviij. incip. factū tale est, quidā miles. Bald. in. l. cū multa. C. de bo. que lib. do. Alex. in cōſi. xxxv. in. ij. vol. incip. viso themate ⁊ dubij. in. j. col. ¶ Gl. in verb. canonicā. quā di uido in tres. Jn ꝑma declarat tex. Jn ſcōa oppo. ⁊ se remit tit. Jn tertia remouet aliud ſzium. ſcōa ibi: ⁊ sic ꝫ. tertia ibi itē hec cozrigitur. ¶ Jn fi. gl. ꝓo clara intelligentia glo. ⁊ text. q̄ ro an ista lex sit hodie coꝛrecta ꝑ aut. itē nulla cōitas. ſ. tit. j. et 20 sic † an hodie eccl̄ia teneaī ad onera oꝛdinaria ⁊ necessaria. gl. hic facit qō ista lex est hodie coꝛrecta ꝑ illā aut. ⁊ sic qō ho die ecclesia non teneī ad aliqua munera nedū extraoꝛdinaria vt hic, sed nec ēt ad oꝛdinaria: ⁊ idē simplr tenet Cy. Bar. aūt qui semp habuit veritatē ad oculos, melius dixit, ꝙ eius opi. tenet cōiter p oēs legistas ⁊ canonistas i differēter. Bart. ergo hic dixit merā veritatē. ⁊ dixit, q̄dā sunt munera vere realia q̄ imponunī ipsis ꝓdictis ꝓ consensum ꝓncipis, ⁊ appellanī ꝓpꝛie tributa: ⁊ ab istis eccle. nō sunt immunes, etiam de iure cano. ex. q. j. c. tributū. ⁊ xxiij. q. viij. c. tributū. facit. c. placuit. ⁊ ibi exꝑsse Arch. xvi. q. j. est canonizata ista aut. ⁊ ī hoc null⁹ discoꝛdat. q̄dā sunt munera q̄ iponunī ꝑsonis ꝓo reb⁹, ⁊ ap pellanī ꝓpꝛie collecte. ⁊ ad istas collectas non teneī ecclesia sicut nec foꝛenses cū imponantur ꝑsonis eccleſiasticis q̄ nō sunt sibi subiecte, nisi talia ꝑdia aū fuissent tributaria ⁊ obno xia collectis anteq̄ träfferent in ecclesiā: q: tunc träfferēt cū one re. l. reſcripto. ſ. sciendū. vbi etiā Bar. ponit idem quod hic. ff. de mu. ⁊ hono. Jstud ego cōfirmo ꝙ id qō no. vult Jnno. in. c. verum. de foꝛo compe. Postien. in ſum. in titu. de iure immu. ſ. a quibus. prope princi. † Jn locis concludunt, ꝙ si ecclesie 21 acquirant rē fendalē, teneaī ad onera ad que tenebantur va salli, ex quo erat feudalis añq̄ iuerat ad ecclesiā. ⁊ ꝙ ex hoc dicit Bar. hic. ⁊ in dicta. l. reſcripto. ſ. fi. quod est dare cōsilium quo mediāte ecclesie tenebantur ad collectas, quod fiat statu tū qō oīa ꝓdia sunt tributaria, quia si postea went ad eccle siam transiret cum onere collectandi. ⁊ refert Barto qō Ca

a ¶ Nisi in tribus casib⁹. adde ant. de but. in. c. ls. in ij. col. de elec. idē in. c. humilis. in ij. coll. de ma. et obedi. adde aliū casū ſm Bal. in c. cū oēs. de ꝫsti. vs in alienatione magnarū rerum puta nobiliū gā giarū q̄ equipa raī causis stat⁹ vt. l. ꝓpter litē. ff. de excu. tu.

b ¶ Oīa nomina. et vide notanter Old. ꝫsi. c. inci. in execution. ꝓ to tum. vbi not. di stinguit.

c ¶ Hentiū arma tarū. adde doct. in. c. non minus. de immu. ec.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gubienses ⁊ Perusini vñ sunt isto consilio cū videre ecclesias minium dicari. Istud cōsiliū Bar. est falsum ⁊ dānatū p oēs ⁊ in specie repetēdit Bal. hic ⁊ in l. neminē. ℸ. eo. ⁊ in. d. aut. ntē nulla communitas. in. l. fi. C. sine cen. vel rel. ⁊ Innum tenuit ipe Bar. in cōsil. incip. si aliqua possessio. Arch. Jo. an. ⁊ Semi. in c. fi. de immu. ecc. in. vj. ⁊ Jo. de Imo. in. c. fi. in pe. col. de vita ⁊ honestate. ⁊ Lud. ro. in. l. si publicani. ℸ. j. ff. de pu. ⁊ vec. ⁊ omissis arg. doc. tanq̄s nō multū vigētibus. Cōtra Bar. vnū strin
22 rib⁹: vt hic. † ℸ3 ego habeo. ℭ sol⁹ impator pōt inducere mu nera ordinaria, alij inferiores q̄cūq; statuta faciant: q̄cūq; mu nera idicāt. semp appellant numera extraordinaria. ita decla rat Bart. in. l. hi qui. ff. de imre immu. ⁊ alijs locis relatis. ℸ. in eutēticā⁹. ergo in terminis in qb⁹ loquit Bart. q̄ñ perusini vel eugubiēses soluerūt: male loquit, ⁊ opi. sua bene procede ret Imperator: q̄ ipe. statut statueret: q; tūc essent ordinaria. Preterea ⁊ fortius dato ꝑ vero ꝙ ciuitates inferiores pos sint facere ꝓdia tributaria: tū ad hoc vt efficiant ꝓdia tributa ria regrit ꝙ cōstituet certa ſpecifica ⁊ determinata qualitas, alīs nō efficiunt tributaria ꝑ ß ꝙ ideſnite determinent: vt de clarat Bar. ⁊ bñ. l. neminē. ℸ. eo. ⁊ in ꝓposito nſro Pau. de ca. hic. ⁊ sic cōcludo ℸ. Bar. ꝙ etiā si ciuitas statueret qō oia ꝓdia sint tributaria istud nō sufficeret vt efficerētur tributa ria. Istud oēs tenēt q̄nis Ful. sol⁹ simplr tenet cum Bar. q̄ñ ex ſſe appareret ꝙ tale statutū nō fieret in fraudē ecclesiarū. Ultra Bar. dic tu, ꝙ tpe quo res pnenit ad ecclesiā posset im poni per pactū expressum, ꝙ ecclesia ꝓ tali ꝓdio teneret ad collectas: tūc interuenīte pacto expresso bene teneret eccle
a ℭ An clerici. adde abb. in. c. j. de cēsi. Bertachinū a de firmi. I tracta. de gab. i. vñ. parte principali. in tiō. col. versū. item ꝙ clericus. a collectis.
sia. ita no. Jnn. in. d. c. verū. de fo. cōp. ꝛ Bal. in. l. neminē. ℸ. eo.
23 † An aūt clerici a q̄ sunt exēpti in bonis ecclesiasticis: teneant soluere gabellas ꝓ rebus quas habēt ab alīs quā ab eccle sia titulo hſditario tāq̄ laici: vide late ⁊ no. Spec. in tit. de cle coniu. ℸ. j. in ver. ad huius aūt. cū ver. seq. ꝑ cano. oēs in. c. fin. precipue Imo. ⁊ Panor. de vita ⁊ hone. cle. Lu. ro. i. d. l. si pu
24 blican⁹. ℸ. j. † Et an si ecclesia i suis ꝓdijs ferrū fodiat, extra hēdo ferrū ex monte: an si tale ferrū imponit in ciuitatē tene ret ecclia soluere datiū vel gabellas, ponit Fed. de se. in consi. cc. xxviij. Pe. de anc. ⁊ Imo. i. d. c. fi. de vita ⁊ hone. cle. quos refert ⁊ reprehendit Lud. ro. in. d. l. si publicanus. ℸ. j. vnum tñ
25 not. † ꝙ si cōitas hʒ loca pasture, ⁊ ecclesia mittat alia ad ibi pascēdū, ita tenent soluere sicut mere laici. ita ℸ. fuit Pano. in. fin. vj. Ici. casus sup quo querit fuerūt allegatiōes in. j.
26 vol. Aliud etiā no. † ꝙ si aliqs sit descriptus in estimo cōis, ⁊ velit alienare predia non dʒ extrahi de estimo nisi appareat pri⁹ ꝙ ille in quē alienauit sit bñ solūdo alīs prim⁹ tenet. tex.
b ℭ Qō ingressi. Adde de ista ma teria per doct. in c. in presentia. de ꝓba.
est no. in aut. sed periculū. ⁊ ibi Bal. declarat. C. sine cen. vel re li. Bal. in. l. Lincola. in pzin. ff. ad muni. Papie.
1 ℭ Ingressi monasteriū ipso iure bona sua acquirunt mo nasterio.
2 Si minor. xxv. annis habēs curatorē ingrediatur monaste rium an habebit locum ista aut. ⁊ nu. 4.
3 Jn vltima voluntate non requiritur authoritas curatoris.
c ℭ Monasterio. Quid si moriat nouiti⁹. late De rufius in disputatio. petitor. et possesso. i. tiō. du bio. Dec. in. c. in presentia. de ꝓbatio.
5 Jn alienatione vniuersali que fit a. l. in consequentiam perso ne non requiritur autho. curatoris.
6 Lex ciuilis ꝓhibens alienationem immobilium fieri p mu lierem vel minorem, non habet locū in alienatione, que fit ad pias causas.
7 ℳ Monachus nō potest condere testamentum. ⁊ quare nu. 23.
8 Licet consuetudo vel statutū possit habilitare filiumfa. ad te standum, non tamen monachum.
9 Ea que sunt regule, non possunt statuto vel consuetudine im mutari.
d ℭ Per metū re uerētialē. Adde barba. I. c. cāmi nimond. de of. dele. in. vj. col.
10 Statuta habilitantia personam, non possunt habilitare non subditum.
11 Papa potest dare licentiam testandi monacho.
12 An papa possit cōcedere licētiam monacho vt capiat vxorē.
13 ℳ Monach⁹ effectus eps potest testari de bonis obuenientibus. sed non de quēstitis tam monasterio.
14 Monachus effectus eps absolnitur a regula monachali.
15 Monachus effect⁹ eps nō potest habere ꝓpriū: nec co medere carnes. item non potest mutare habitum. ⁊ si deponat ⁊ assumat rochetum est excōicatus. nu. 16.
17 Monachus pōt testū, ꝙ fecit in seculo effect⁹ eps renocare.
18 Monach⁹ habet testamenti factionem passiuam.
19 Monachus pōt esse testis ⁊ testificari de licentia abbatis.
20 Fratres minores ⁊ mendicantes possunt esse testes etiam in testamentis.
21 Pater ingressus monasteriū testari nō pōt, tñ ei⁹ filius sic.
22 Donatio omniū bonorū presentium ⁊ futurorum facta eccle sie valet, ⁊ tenet.
23 Ingressus monasteriū nec pt testari nec ꝑ viā Sct⁹ disponere.
24 Qui sint ffres monachi: canonici regulares: ⁊ clerici seculares.
25 Verba legis vel statuti quāmis sint generalia, debent tū sane intelligi ⁊ restringi ad id quod est rationis.
26 Ingrediens eccleā secularem ⁊ renuntians tacite vel expſſe seculo, an possit testari.
27 Jn per ingressum ecclesie secularis bona ipso iure acquirant ecclesie absq; traditione, ⁊ quid in possessione. nu. 28.
29 Quando quis ingreditur monasteriū, persona eius ꝓfecrat.
30 An valeat reseruatio bonorū ꝑ pactū ab ingrediente mona sterium. ⁊ nu. 37.
31 Quando sit pactū contra substantiā actus, ipsum pactū vi tiatur, ⁊ quando dicatur fieri contra substantiam.
32 Quando in aliquo articulo sunt opi. do. diuerse, est tenenda illa que fauet religioni.
33 Jn dubijs tenenda est opinio que fauet matrimonio.
34 Pactum contra substantiā matrim⁹. vitiat ipsum matrimo.
35 Verba debent intelligi sm qualitatem persone.
36 Verba primlegū sunt interpretanda sm qualitatem persone.
38 An valeat relictū vel institutio facta monacho eo acto ꝙ nil queratur monasterio, vel institutaē monasteriū hoc acto quod dentur fructus tali monacho in vita.
39 Valet relictum factum filiofa. hoc acto ꝙ nihil ei iam de vsu fructu queratur patri.
40 Que vtilitas est, qō bona acquirant monasterio principali exprisse in cōcessione: an vero veniant tacite in cōsequentiā.
41 Prohibitio expressa hominis, facit cessare prohibitionem. l. que est de iure speciali.
42 Si quis dedicat se monasterio simpliciter, vel se ⁊ bōa vel cū bonis suis, veniunt bona presentia: sed an etiam futura.
43 ℳ Monasteriū tenet ad onera ingressi: ⁊ ideo si ingressus exercuit vsuras, monasterium tenetur satisfacere: item tenet aere filios ingressi.
44 Emphyteuta ꝓprie quis dicatur.
45 Precaria quid, ⁊ quid libellus.
46 Si ingressus monasterium habēt precarium vel liuellum an transeat in monasterium.
47 An feudum quod habebat ingressus monasterium, transeat in monasterium.
48 An vsufructus ingressi monasterium, trāseat in monasteriū.
49 Si pater emancipat filium debet habere dimidiā vsufruct⁹ omnium bonorum filij: non tamen in canibus in quibus pater cogitur inuitus emancipare. 17.

Ingressi. Ista aūt. est canonizata. xix. q. iij. in. c. q; ingredientibus.

Additio. Et pt ꝓtinuari ad. l. C. bñ mō. di ctū est in. l. q̄dam ꝙ quecūq; ꝓ
lona ecclesiastica cuiuscūq; ordinis pt cōdere testū. limitat in monachis ꝑ istū tex. Nā cū nihil habeāt ꝓpriū, testari nō pñt. Diuide vltra Bar. in tres ptes sm Pau. de ca. in ꝓxia ponit dictū. Jn scōa illatio ex illo dicto. Jn tertia comꝓbatio illa
1 tiōis. scōa ibi: nec ℭ. ētia ibi, vt pote. ℭ † Isto. ꝓpio ꝙ ingressi
b monasteriū ipso iure oīa bona sua acqrunt monasterio. c Li
c mita qñ qs cēt q̄nēt⁹ dolosis fuasionib⁹ abbatis, ꝓpter ipsis magnas facultates ad ingrediēdū monasteriū. naz ℔ ingressus teneat: tū bona nō acqrunt monasterio: ſʒ eius agna. vel cog. tex. est sing. in. c. ꝓhibuit. xx. q. iij. quē alle. gl. i. c. cū dilect⁹. i gl. fi. ꝙ me. cā. ⁊ ibi Pañ. in vlt. col. dō ꝙ ille tex. est ad hoc fingu. Idē dicit Bal. in aut. si qua mulier. in vlt. col. ſ. e. ⁊ nunc recedatis de illo tex. allegat Spe. an tit. de sta. mona. in ver. ñ. possēt tū Alb. exhortari. c. platū. ⁊ ibi glo. xix. q. iij. Scōo fallit qñ
d qs eēt effect⁹ monach⁹ ꝑ metū reuerētialē ᵇ ꝓhis cū ipso iure vitiet ingressus, gl. est no. in. c. ꝓhis. in ver. patrē. xx. q. iij. q̄. glos. nō est alibi sm Imo. in. l. ñi cū dotē. ℸ. eo aūt tpe. vbi latius d. Alex. ff. so. ma. facit tex. in. c. cū virū. ⁊ ibi. d. Anto. de But. de
2 reg. ⁊ trāſ. ad reli. ℭ † ℸ3 pone ꝙ minor xxv. an. hñs curatorē ingrediat monasteriū, nūqd hēat locū ista aut. Et sic nūqd bona immobilia acqrant monasterio sine aut. cura. ⁊ decreto iudicis. vt ꝙ nō ꝑ. l. magis puto. ℸ. ne passim. ⁊ toto ti. ff. ō re. eo. ⁊ l. ex q̄ tutores. C. de admi. tut. cū adult⁹ habēs curatorē egparet pupillo. l. si curatore hñs. C. de in inte. restī. mi. Albe. de rol. hic ℔ Jnnō: q; talis acqsitio cēsē fieri ꝑ mō vltime vo
3 lūtatis, ex q̄ cēsē⁹ mortu⁹ mūdo. l. deo nobis. ℸ. de epis. ⁊ cle. c. placuit. xvi. q. i. † Et in vltima volūtate ñ reqrit authoritas curatoris. l. aurelio. ℸ. ca⁹. cū gl. vbi Bar. no. ff. de lib. leg. gl. t bo. in. l. i. ℸ. fuit q̄stūiff. ad tre. Facit ꝙ fortē voluit Bal. ꝑ. d. ℸ. ca⁹. ⁊ i. l. ū. C. q̄ñ decr. opus nō est, ⁊ in. l. i. ff. de reb. eo. ꝙ minor habēs curatorē in testō pōt dare licētiā executorib⁹ alienādi res imobiles: ꝙ⁹ ipsemet ꝑ viā Sct⁹ absq; authoritate curatoris ⁊ decreto iudicis alienare ñ posset. Subdit Alb.

hic, quē ⁊

hic, qō ista aut. ēt hʒ locum in ꝓdigo cui bonis est iterdictum ℸ alīs ꝓhibet alienare. l. is cui bonis. ff. de ver. ob. q; dedicare se ⁊ sua monasterio est bona ⁊ sancta ꝓdigalitas. Tu aduerte ꝙ fundamētū Alb. ō vltia volūtate, ad ingressum monasteriū quo fundamēto ēt vtit Bal. in. c. ꝓsentia. in. ꝓ. q. co. ō ꝓb. nō vſ bonū. Nā rō quare in testō nō regrat autho. cur. est q; mi
19 nor: ledi nō ꝑt, q; pōt testū sua volūtate renocare. Jdeo nō cō petit rest. ⁊ inte. Ita declarāt Bar. An. ⁊ Mod. in. d. l. ſ. fuit quēsitū. ſʒ ista rō cessat qñ ingredit monasteriū, vbi nō admit
4 tat⁹ ampli⁹ renocatio nec penitētia. † Tñ ꝓdicta opi. est xa. ꝙ ista aut. habeat locū ēt ī minore. xxv. an. dūmō sit maior. xiij. tex. est clar⁹ in. c. in ꝓsentia. de ꝓba. ⁊ ibi Jo. an. ⁊ alō cano. ad hoc no. idē tʒ Spe. in ti. ō sta. mo. i ver. cēſ. Lap. ō casi. all. cvſ. circa medium. Prio ista cōclu. Bal. in d. c. in ꝓsentia. i. ꝓ. col.
5 assignat rōnē, q; ē alienatio iuris ⁊ laudabilis. ℘ prob. ꝙ ius ci fundamēto. Primū est. † q; ī alienatione vniuersali q̄ fit a. l. in ꝙsequētiā ꝓsone, nō regrit authoritas curatoris. vt insti. de acq. ꝑ arro. iūcta. l. si arrogator. ff. de ado. ⁊. l. si adoptauero. ff. de ꝓca. ℸ3 ista acqsitio ꝙ ingressum monasteriū est vniuersalis, ⁊ fit ipso iure. vt pt3 ex tex. ibi, ipso ingresso. ⁊ venit in ꝙsequē
6 tiā ꝓsone. Et ita declarat Bar. ī aut. si qua mulier. in vlt. col. ſ. c. ergo nō reqrit authoritas curatoris. Scōo moueo: † q; lex ciuilis ꝓhibēs alienationē imobiliū fieri ꝑ mulierē q minorē, nō hʒ locū in alienatione q̄ fit ad pias cās. ita Bald. in. l. gñali ad ti. ℸ. e. ⁊ no. Pañ. in. c. relatū. primo ꝑ illū tex. de test. Pau.
7 ꝓba. ℭ † Scōo no. ex tex. ꝙ⁹ monach⁹ nō ꝑt testā. ℘ de
a re. ℘ cor. tex. i. d. c. q; ingrediētib⁹. ⁊ seq. c. ℭ † Amplia ℸ3 Bal.
8 hic in. j. col. qō ls alīs ꝙsuetudo vel statutū possit habilitare filiūfa. ad testādū: q; iuris positiui est, ꝙ⁹ vltra eū tenēt Bar. ⁊ alij in. l. si q̄ramus. ff. de test. Pet. de anc. ⁊ Jmo. in. c. fi. extra. ⁊ alij in. l. si q̄ mulier. C. de test. Ang. not. in ℸ. ccc. xxiij. qō ici pit q̄dā dña Margareta. in. j. co. no. in. c. ilsup. ⁊ in. c. cū nūti⁹.
a 20 de test. † Simili⁹ ffres minores ⁊ mēdicātes pñt ēe testes. tex. ⁊ in. c. nup. ⁊ ibi ad hoc no. Bal. de test. Jmo ffres minores mē dicātes pñt ēe testes ī testis. De quo fui sepenumero ītero gat⁹. ita tʒ Bal. ī repe. l. j. ff. c. in. xvij. col. in. ℸ. q. iij. ptis principalis. de quo vide no. d. Frā. de are. in ℸ. cl. ℸ. qō incip. lōga est
21 ista ꝙsultatio. in. xiij. col. ⁊ sc. ℭ Sexto ꝓ limitatiōe. † Adde qō ſʒ ꝑ ingressus monasteriū testari nō possit, tū filⁱ ei⁹ potē rit testari, q; cū ꝑ ꝓ ingressum monasteriū censeat⁹ mortu⁹ mū do vt ꝑ dixi: certe filⁱ liberat a patria pñte. ita Bar. post Bu.
b de cu. in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur.
ℭ Tertio prīcipalr ꝓ istū tex. not. Bar. in. l. ñi. in vlti. col. ſ. de
22 pac. † ꝙ donatio oīm bonorū ꝓsentiū ⁊ futurorū facta eccl'e vʒ ⁊ tʒ. Nō ēt sm Bar. ibi q; sicut qō ꝑt dedicare ecclesie se ⁊ sua bona vt hoc tex. ita ⁊ multo fortiⁿ ꝑt dicare oīa bōa sua ꝓsentia ⁊ futura. Sed Bar. nō bñ ꝓsiderat istū text. pnt dixi in. d. l. ñ. post Pañ. in. d. c. in pñtia. ⁊ in ca. fin. de succ. ab intest.
c ℭ Quarto pōdera tex. in dictiōe nec, q̄ ē implicatiua. l. si filie. C. de do. añ nup. ℸ. ſʒ neq; in aut. de fideiuſ. col. j. Implicat ergo † ꝙ ingressus monasteriū nedū nō pōt de bonis testari, sed
23 nec disponere ꝑ viā Sct⁹ sm Sal. ⁊ Pau. de ca. no. bal. ⁊ Rapha. Fulg. in aut. ñi qua mulier. in. j. no. ꝑ illū tex. ī ver. Ix. Pau. de ca. hic in. ij. col. ℭ Quinto no. ex tex. rōnē ꝑe monachus testari nō possit, q; nō est ābil⁹ dīs rerū. ℭ Cōtra hoc opponit Bar. ⁊ solut. Tu mel⁹ solue, q; q nō hʒ bona nec habitu
d nec actu, alle testari nō ꝑt. ita logt iste tex. fec⁹ ſi actu habeat, nō tū habitu posset habere sm Ly. ⁊ Bal. hic ⁊ no. Ange. in ℸ. clx. q̄. qō incip. visis ꝓdictis instīs. in. v. col. ad fin. ⁊ seq. Ultra tex. est alia rō: q; nō habēt nec velle nec nolle. ca. nō dicatis. ℸ. q. ij. c. ſi. de test. in. vj. Est ⁊ alia rō: q; sunt ī ꝑtē abbatis seu monasteriū. xix. q. iij. c. q; ingrediētibus. ⁊ c. seq. ⁊ c. ls. de sepul. in. vj. ergo testari nō ꝑt. ꝓ regulā. ī q; in ꝑte. ī ꝓin. ff. de test. ⁊. l. semiū. in fi. C. q̄ tes. fac. pol. ℭ Sexto ⁊ vltimo not. ex tex. ibi, vt pote nec ꝙñi, qō monachi nō habēt ꝙsti rerū, q; esset ℸ subſtantiā regule. c. cū ad monasteriū. de sta. mona. imo nō debēt habere portiones ꝓuēgiatas seu distractas nec cel
24 las ꝓuatas. c. monachū. xx. q. iij. Jnn. in. c. dilect⁹. ñ. de ꝓbē. Pañ. ī ℸ. lxxxix. ꝙ ici. ff. dictū. d. Jo. l. iij. col. lib. j. † Ca
e pio gl. ī. ⁊ ꝑ ei⁹ intelligētia ⁊ declaratione tex. nr'i; oēs scire, ꝙ ꝑtū attinet ad ꝓpositū, habem⁹ monachos fratres canonicos rīares. Item clericos ſeculares. Et ℔ monachi ᵍ aliq̄ appellent ffres. c. dilecti. in ver. ffres. cū simi. de emp. ⁊ vē. Jn q̄ tñ differunt monachi ⁊ ffres. declarat Pau. de ca. hic. in. j. col.
f ⁊ lati⁹ Pañ. in. c. cām q̄. i. j. no. de indi. qcḡd tñ ibi dicat Pa no. ꝓpie monachi dīr q vouēt sua, de qb⁹ in. d. c. cū ad monasteriū. ⁊ ingrediunt religionē q̄ in cōi ēt capaz bonoꝝ, ℔ nō in singulari. ⁊ de istis log't hec aut. q; ingrediēdo monasteriū se ⁊ sua q̄rit monasterio. Fratres xo ꝓpie dīr illi q ex regu
la vel ꝙstōne sunt mēdicātes qcḡd de hō obseruēt. Et sic non pñt hre ꝓpria nec in singulari nec ī cōi. Et de istis nō loquit
g ista aut. q; ingrediēdo religionē nō acqrūt ordini suo. ſʒ agna tis vel cognatis. ⁊ tales sunt ffres minores carmelitani, sancti Aug. ⁊ scte Marie seruoꝝ, ⁊ filij. ℔ aliq dicāt se habere pui legiū a papa, q; tñ nō oſtēderēt nō possent habere ꝓpium vt late ꝑ Bal. ⁊ Pau. de ca. hic. ⁊ bal. in aut. nisi rogati. C. ad tre. cū cēor. post Bar. in trac. minoꝝ tarū. Monachi aūt ⁊ cano
h nici rīares⁵ qd differāt, pt3 ex rub. de stat. mo. ⁊ canonicoꝝ regula. ⁊ differunt. Primo ex habitu, q; canonici regulares sunt illi q camisiā deferūt. Scōo canonici regulares habēt regulare lariō: ē q̄ monachi. ita dicit tex. l. c. ꝙ dei timorē. de sta tu mo. gl. ñ. l. c. ℸ. de postu. ⁊ gl. in. c. cū in magistrū. in gl. fin. de
i elec. Fed. de senis ꝙñ. xxv. q̄ inci. qdā fuit ꝓmotus. ⁊ in istis canonicis rīarib⁹ ēt hʒ locū ista aut. q; iura loquētia de monachis habēt locū in canonicis regularib⁹ vt ꝺñt tex. pallea ti. Alij sunt clerici seculares q̄s appellam⁹ ꝓ byteros seu sacer dotes. de qb⁹ log't ḃ gl. Et q̄ sint ꝑs. Et de istis frib⁹ ꝓdicatorib⁹ ī ⁊ de medicātib⁹ vid ꝑ bal. ī aut. si an. ih. col. d. Abb. ī ℸ. xxvij. in. ñ. vo. i. c. dubiū sup q̄ ℸ. Raph. cu. ī ℸ. ccc. xv. ici. viso testō. Jtē ꝙ carmelitani nō ꝑt habere ꝓpriū ꝑticulari aut in cōi ſi ex dispēsatiōe apostolica sit ī dultū. tʒ Aug. in ℸ. xci. Ici. scta carmelitarū religio. ℘ ēs aūt scte Marie seruoꝝ, nō sunt mendicātes ex rīa nec ex cōstōnib⁹, ⁊ ō ꝑt habere ꝓ

ℭ Qō monach⁹. adde doc. i. c. cuz ad monasteriū. ō statu mo. i. d. c. in presentia. de ꝓba. doc. in. c. qz in gredientibus. de tel.

ℭ Nisi de licentia pape, adde doc. in. c. ī pñtia. de ꝓba. doc. i. c. cū ad monasterium. ō sta. mon.

ℭ Supernenire. Aide Socy. in. l. Si ℸ3 facta. ff. de conditio. ⁊ de mon.

ℭ Licētiā Cardinali. adde doc. in c. relatū. el. ij. de te. ⁊ barb. in tra. de pstantia cardinalū. l. ij. q. bal. in tī. de spōs. par te i vlti. col. mar. lau. in trac. ō car. q. viij. Burdisi⁹ qui fuit auditor rote in tra. de excellentia cardinalū. q. iv. viij. co. ver. sed iuxta hoc.

ℭ Nō pōt come dere carnes. adō benedi. c. in cle. ad nīm. de cēsi. sup gl. in ver. con sumit.

ℭ Monach⁹. ad de ꝓ Albe. male. in trac. de teste. ⁊ in ca. monachi. xvi. q. in gl. i aut. de test. i. ℸ. ñ. vno.

ℭ Monachi. ad de. c. cū in veteri. de elect. c. legebant. de maio. et obed. c. infinuan te. q. cle. vel vo.

ℭ Canonici regulares. De his oīb⁹ vide Felx. i c. in ꝓsentia. de ꝓba. Purp.

ℭ Fratrib⁹ ꝓdicatorib⁹. Pau. ō ca. in aut. nisi rogati. in ad trebel. Alex. lib. iij. cōſi. xiij. col. ij. Purpura.

priū in cōi fm Jo.an.in.c.vnico,de reli.do.in.vj.Lap.alle.xlv. Baſpar calan cōſi.cvij.in ti.de regula.d.Bndic.in cōſil.xxiij. inci.pūctus fuit gdā petr⁹.Itē adde q pfessus ſancti Aug. heremitarū⁹ ſuccedit cū religo frib⁹ ſuis carnalib⁹ q in ſeculo remāſerūt ta hȳditate pfis fm Abb.i 2ſi.xxvij.in.ij.vol.inci. dubiū ſup q.10 2ſi.2c.Et ibi p cū uo.triplicē ſpeciē religionū. ſ.ſancti Bndicti,ſancti Frāſiſci,z fratrū pdicatorū.Ista ſunt dicta ad habendā aliqualē notitiā in pdictis:nūc redeo ad gl. noſtrā. ¶ Ista gl.diuidit i duas ptes,put l effectu rndet dua bus obiectionib⁹.Scō ibi:ergo idē. † Ex pria pte no.gnaliter q verba legis vel ſtatuti cuius ſint gnalia debent tā ſane intelligi z reſtringi ad id qō eſt rōnis fm Bal.hic.nō tn debent verba legis iudaice intelligi inqt gl.in.l.nō dubiū.in verbo amplexus.ſ.de legi.z Bal.in.l.qcūqz.in.v.col.C.de ſer.fugiti.neqz eſt ius ciuile oz calumniari aut ei⁹ verba captanda ſunt ſic inquit iuriſconſul.in.l.pe.ff.ad exhiben.

Additio. Facit q in ſiſi dicit Bar.in.l.oēs populi. ff.de iuſti.z in.in.vi.q.pri.vbi ſi ſtatutū ge neraliter punit facientē ſanguinē in palatio,non cōprehendit barbitōſo:z in palatio ſteborom ibi. ¶ Ex ſcō a pte gl.habes
26 † q ingrediēs capellā vel eccleſiā ſecularē:z renūtians ſeculo tacite vel exp̄ſſe,teſtari nō pōt p hāc aut.idē tenet gl.magna ſequēs in.ij.pte pri.ad fi.reprobāt Bar.z alī doc.hic.z Bal.I aut.ſi qua mulier.in.j.col.ſ.e.vt hic p doc. ¶ Et no.ſucceſſine
27 inquātū Bar.hic examinat † an p ingreſſum eccliē ſecularis bona ipſo iure acqrant eccliē abſq; traditione.tenet Bar.q niſi ſcā ſit donatio:qđ ex ſimplici voto nō trāſferet dōiū.Et ex hoc habes limitationē ad.l.ſi.ſ.e.q illa.l.locō hēat nō i voto. idē tz Bar.in.l.ij.in pri.ff.de polli.z eſt gl.in.l.etiā.z ibi Bar.z Bal.C.de fur. ¶ Capio gl.magnā in ver.dedicāt.q̄ diuide in vij.partes principales.In pria remouet 3tiū,poſtea format quinq; qōes.Deinde ſeptimo z vltimo loco opponit 3 text.
28 et ſolut:partes patēt in gl. ¶ † Redeo ad primā partem.in qua aduerte qō Bar.Bal.z cōiter doc.itelligūt gl.velle,q̄ ly per ſolum ingreſſum monaſterij ꝑſona tranſferat in monaſterium.tn per ſolum ingreſſum dōium non tranſit abſq; traditione.z hoc modo intelligēdo reprobāt glo.Et dū Barto.rndet ad.l.ij.ff.de polli.qō loquat in voto rei ſingularis ſentit q iō hic in caſu ith⁹ aut⁹ tranſferat dōium abſq; traditione eo q̄ titulus,ſit vniuerſalis.Sed ſic ſimplr intelligēdo.Bart.male diceret,qō etiā ex titulo vniuerſali nō tranſferēt dōiū ſine traditiōe.glo.eſt reputata ſing.in.l.ſ.in prin.in ver.vniuerſe.z ibi Bar.C.de vſuc.prō do.z p illa gl.habes duos optimos text. in.l.q tibi hereditatē vendidit.C.de here.vel act.ven.z in.l.q tibi.C.de his q a nō do.manu.intelligē ergo ſane q ex titulo vniuerſali accidenti perſone bū trālferēt dōium ſine traditiōe. ita propīe loquit hic,aut.iſta.ſicut etiā habeo in.l.ſi adoptauero.ff.de p̄a.iuncto tit.inſti.de acq.p arrog.ſicut etiā habeo in.l.ſ.ſ.z.ij.vbi gl.ff.prō ſo.ita declarat Bal.hic in iij.oppo.z Sali.in.iij.opp.imo tūc etiā trālferēt poſſeſſio ſine traditione tex.eſt in.d.l.ſi adoptauero.cū gl.in.c.ſi qua mulier.xxi.q vlti. Bar.in.l.q vniuerſas.ſ.is qui ff.de acqui.poſ.z in.l.hȳdras. C.de pac.cōuen.z in aut.ſi qua mulier.in pe.col.ſ.e.z in.d.l.ſi adoptauero.Bal.in aut.nūi rogati.in ſi.C.ad treb.cano.in.c. cōſi.clxxix.inci.viſis p̄dictis inſtrumētis.in.v.col.z ſeq.Ego alio mō intelligo iſtā gl.q̄ gl.faciat dſtā in dedicatione reſpe
29 ctu cōſecratiōis.† nā qñ quis ingredit monaſteriū,ꝑſona ei⁹ conſecrauit.ſ.ti.i.bona aūt nunq̄ dedicant.i.ſacrātur.z iſtud leges allegatas.dicit Bar.in.l.nō ſolū.ſ.ſi liberationis ff.de lib.leg.Sal.in.l.ſi ex cautione.C.de nō nume.pec.Jo.an. prehēdi.z ita intelligit gl.met.z in.l.iubemus.ſ.ſane primo.in
30 pri.gl.ibi:itē qd ſi ex pacto. † Et p clara intelligentia q̄o:ponit ſibi bōa:an talis reſeruatio valeat z vitiet ingreſſum q̄ eſt 3 ſubſtantiam regule monachalis:qz monachus nihil ꝓpriū habere pōt.c.cum ad monaſteriū.de ſtatu mona.An ꝛo ecō tra,vitiata reſeruatione,ingreſſus purus remanet valid⁹.In iſta difficultate attingēdo neceſſariā ſubſtātialia repto qnq; opi.ptinc.Prima eſt opi.gl.noſtre q̄ dicit,q̄ licet pactū nihil valet tn ingreſſus remaneat purus z validus.Et ſi ſubtrahter inſpeciem gl.mouet quatuor fundamētis q̄ declarau[illegible]voce. idē tz gl.in.ſ.illud.in aut.de mona.col.j.z gl.in.l.ſi pf.la.i.in gl. ħ.de adop.z gl in.c.ſolet xxxij.q.ij.Odot.z Cy.multos antiquos recitant.Host.z antiqui in.c.inſinua.te.qui cler.vel vouen.Inn.Host.Jo.an.z.d.Ant.in ca.fin.de cond.appo.z ibi
do.Ant.q̄ iſta eſt cōis opi.idē tenet Bald.in.c.ſ.ħ.nulla per quas fiat inueſti.in vſi.feu.z m.l.vnica ħ.ſi o.pculdubio.p tlū tex.C.de lati.liber.tol.z in.l.ſi qs ita heres inſtitut⁹ fuerit ex certo fundo.ff.de her.inſti.Ang.in 2ſi.eclxxi.qō ſcipit primus pūct⁹.in.ij.col.z ſeq.Itē t3 Jo.de Imo.i.c.cū.D.ferrarien. de 2ſti.vbi dicit hāc eſſe cōem opi.eam etiā tenet vbi diffuſe examinat iſtum paſſum in.d.l.ſi quis ita heres.z Joā.fa.hic in vlti.col. ¶ Pro iſta opi.ſtringit regula.l.cū precario.ff.de
31 p̄ec.† que habet,q̄ qñ ſit pactū 3 ſubſtantiā act⁹.ipſum pactū vitiat.Et qñ dicat 3 ſubſtātiā,declarat Bal.in.l.ad exactionē.C.de dotis pmiſ.Et vide omnino Bal.in.l.ſi pater.in ħ.lec.ff.de adop.vbi melius ponit q̄ alibi Bar.in.l.vbi ita do naſ.ff.de do.cā mortis.Ad idē facit tex.in.l.obligationū fere. ſ.placet.ff.de act.z ob.ꝑpter quē tex.Fulg.hic in ij.col.dicit ſe amplius nō dubitare in hoc arti.Tertio ſtringit tex.in.d. c.inſinuāte.q dicit,q̄ puella regis metu vouit caſtitatē z religionē cū pacto q̄ remaneret in domo paterna z retineret bōa patris,decidit ibi tex.q̄ 3 iſta proteſtio:ergo pactū nihil obſtat.Ad illum tex.rndet Jo.de Imo.in.d.l.vbi ita donaſ tripli citer.et iſtas ſol.p magna pte capit ex dictis Bar.hic.Illas tres ſolu.aſſerbit ibi Lu.ro.in.l.j.ſ.ſi ſtipulanti.in.vj.col z ſeq. ff.de ver.ob.Ego vltra eos rndeo alīs duobus modis.Prio q̄ ex illis ħ narrant in themate poſtq̄ papa non ſe fundat in illis.nō eſt licitū arguere.glo.eſt de iure ciuili in.l.vnica.in.ij. lec.vbi dixi.C.qñ nō petē ptes,q̄s ad hoc allegat ꝓ ſing.Lud. ro.in repe.aut.ſimiliter.C.ad.l.fal.in.ę ſpāli pie cauſe inter vltimas voluntates.z in 2ſi.lxxix.q̄ tlī totū fundamentū.z in cōſi.cxcvij.qō incī.prō declaratie ne prime dubitationis.in.ij. cōſi.cxcvij.qō incipit ſpectabilis domine mi.

Additio. Et ita tenet Imo.in.c potuit.de loca.col. vij. Imo.z Cuiſi.in.l.anſulā.ff.de ver.obl. z Raph.cu.in.l.q rome.ſ.calimachus.ff de ver.ob.Et vltra eos ego allego de iure cano.tres gl.exp̄ſſiores.i.c.auditis in ver.ex poſtfacto.ad fi.de elec.gl.in.c.ħ.in ver.ne nō teneris.z ibi Beml.ad hoc no.de do.z contu.in.vj.z gl.in.c.j.in ver.ad tuā collationē.circa mediū.de re.permu.in.vi.d.Ant.in.c.cū apoſtolica.z ibi imo.ſic declarat de his q̄ fiunt a prela.ſine cōſenſu cap.Vel quinto rndē vt ſtatim.ſ.dicam poſt Bart.Quarto ad idē facit tex.in.c.diacon.cum glo.xxvij.diſt.

Additio. Cum glo.vbi ſi tpe quo qs creat in diaco
32 num ab eo tpe ordinationis ꝓteſtatur in manibus Pape q̄ nō poterit ꝓtinere z ſibi licitū ſit vgere du cere z eſp cōſentiat huic pacto,certe nō obſtāte pacto q̄ nulli eſt vz creatio diaconat⁹.Et rndet Cano.q̄ nō eſt 3 ſubſtātiā diaconat⁹ habere vgore,pt3 in clericis oriētalib⁹ q̄ ꝑſt capere vgores.xx.diſt.c.j.z.ħ.z potū.ſed illud fuit poſtea de iure poſitiuo additū,z ſic illud pactū nō eſt 3 ſubſtātiā regule.Itē p hac parte facit tex.in.l.obligationū fere.ſ.placet.ff.de act.et ob.quē oblitus fuit allegare Fulg.in diſpu.hui⁹ art.poſtea in alio art.ſ.in.ix.col.allegat.z q̄ anteq̄ videret illā tex.erat du bius in hoc arti.ſed eo viſo nihil poſtea dubitauit.Et iſtā opi. viſus eſt tenere Jo.fab.hic in vlti.col dicēs ſimplr tale pactū nō valere per.c.ſi.q cle.vel vouē.z.c.ſi.de cōdi.appo.Et ego te neo etiā iſtam opi.per predicta.Et addo glo.idē tenentē in.l. ſi pater.la.ſ.z ibi Bald.eam no.ff.de adop.Jaſon Papie.

32 ¶ † Ultimo facit q̄ qñ in aliquo arti.ſunt diuerſe opi.doct. in dubio tenēda eſt illa opi.q̄ fauet religioni.l.ſunt ꝑſone.ff.de
33 relig.z ſum.fun.c.ſi.de reg.iur.† Sicut in dubijs opi.tenēda eſt illa opi.q̄ eſt ꝓ imſimonio fm Jo.an.in.c.ħ.de cog.ſpirit. Pan.in.c.j.de re.in.cū cōcor.z iſtā tene. ¶ Scō a principalis fuit opi.gl.in.c.ħ.in gl.ħ.ma.z in.c.cū ad monaſteriū.de ſtatu. mo.q̄ ꝑpter tale pactū vitiet ingreſſus.Idē tenet gl.in.c.fin. de cōdi.appo.z in.c.j.qui cle.vel vouē.Hoſt in tit.de reg.in ver. qd ſi aliqs.Pan.de ętas ar.Pe.de an.z Joā.de ligna.in cle. fi.ad fi.de relig.do.Car.ſto.z Pan.i.d.c.fi.de 2d.app.idē do. Car.in cle.eos.in prin.in.vi.q.de reg.Ang.in.d.l.ſi quis ita he res. ¶ Prō iſta parte allegāt gl.predicte ſortem tex.in.d.c.fi.
34 de cōdi.appo.† vbi pactum 3 ſubſtātialia matrimonij vitiat ipſum matrimoniū:ergo idē oz eſſe in ingreſſu monaſterij,z ſic in matrimonio ſpirituali.cū bonū ſit argumentū a matrimonio carnali ad ſpirituale,q̄ habent in.c.tue.de ſponſa.z in.c.ij. de trāſla.prela. ¶ Ad iſtud fundamentū conat rndere Jo.an. z alīq cano.in.d.c.fi.z Jo.de imo.in locis prealleg.

Additio. Et dicunt q̄ aliud eſt in mſimonio carna
35 li qō vitiat ꝓ pactum:z aliud in matrimo nio ſpirituali.z ſic in ingreſſu religionis.Ratio ſpecialitatis. q: in primo interuenit cōſenſus vtriuſq; ptis,nimirū ſi vitiat matrimoniū:ſed in ingreſſu monaſterij ſol⁹ conſenſus mona chi paciſcētis interuenit.Et ſi diceres iteruenire cōſenſum nō ſolum monachi:ſed etiā abbatis recipientis:als non valeret

ingreſſus.c.ad audiētiā.z.c.porrectum.de reg.Reſpōdet q̄ Abb.fungitur vice dei:z non hoīs.z nō potuit deo preiudica re.Nec obſtat huic ſol.impugnatio quā faciunt do.Car.z do. Abb.in.d.c.ſi.dū dicit tex.q̄ Abb.z monachi dicuntur ſerui dei.c.vnico.de ſyndi.ſed ſeruus z ꝓcurator poſſunt ꝓiudicare dño in querendis,lz nō in q̄ſitis.c.tua.de his que fiunt a ma. parte ca.l.iubemus nullā.z ibi do.ſ.e.q.l.j.de acq.poſſ.qz argumentū ꝓcederet,vbi nō tractarek de piculo anime vt hic ibi prelatus vel monachi nullo modo ꝓſit preiudicare.Et in hac ſol.cenquieſcūt cōiter legiſte z cano.qō in.c.ſi.ideo pactū 3 ſubſtantiā actus vitiat actū:q̄ interuenit cōſenſus vtriuſq; in illo actu.Et licet iſta ſit communis ſniatū adhuc nō quie ſcit anim⁹.Et videt eſſe 3 tex.in.l.cū precario.ff.de p̄eca.vbi pactū eſt cōtra ſubſtātiā act⁹ vt ibi declarat Bart.z plen⁹ in l.vbi ita donaſ.ff.de do.cauſa mort.z interueniebat cōſenſus vtriuſq; partis:z tn pactū nō vitiat precariū.imo ꝑcariū vz.z pactū reſcīdit:z tn ſm ſol.cano.deberet vitiare actū z ſic precā rium,q̄ eſt 3 illū tex.cogita prō ſol. ¶ Scō ꝓ iſta pte ſtrin git fm Ang.z Cano.quoties pactū opponitur cōtra ſubſtā tiam actus,tale pactum vitiat actū.allegat.d.l.cū precario.ſed hic pactū oppomit cōtra ſubſtātialia monaſterij.c.cū ad mo naſterium.ergo debet ingreſſum vitiare.Reſpōde z caute q: diſt naturalia cōtract⁹ q̄ ſubſtātialia.per doctri gl.magiſtra lis.in.l.pacta conuenta.in prin.ff.de cōtrahē.emp.z qñ aliqd dicat de natura 3ci⁹ declarat Bal.in.l.i.in prin.ſ.cōmo.z qñ dicat de ſubſtantia declarat idem Bal.in.l.ad exactionem.ſ. de dotis p̄omiſ.z in 3 multoties dubitani,poſtea a caſu ineni Bal.in.l.ſi pater.la.ſ.in ſcō a lec.ff.de adop.vbi in preſenti p poſito rectat quādam doc.Cyn.ibi:quam reputat multū no tabilē.z q̄ verba cy.ſunt multū aurea,vnde Bal.ibi dicit qō in.d.l.cū precario.z.l.vbi ita donaſ,illa pacta nō ſunt 3 ſubſtā tiā contractus,ſed contra naturā.tn dicit aduertendū eſſe,q̄ tiā contractus.ſed contra naturā.tn dicit aduertendū eſſe,q̄ quis ſub dictis terminis.Scō ex doc.Bart.colligē pulchrā limitationē ad regulā.l.cū precario.ff.de p̄ec.vt ꝓcedat qñ pa ctū fuit factum ſub modo:ſecus ſi ſub cōdi.z tūc in ſpē ex ita doctri.Bar.no.Jo.de imo.in.l.vbi ita donaſ.l vl.col.ff.de do. cā mor:iſtā doc.Bar.recitat do.Ant.de bu.in.o.c.fin.in vlti. col.z dicit q̄ lz demulceat aures:tn in prio mēbro nō eſt ſua: q: etiā intelligēdo reſeruationē bonorū ꝓ o nuda adminiſtra tione facti,adhuc pactū nō valet.q: lz ſit in ꝑte abbatio cō cedere nudā adminiſtrationē monachorū monach⁹ nō pōt habere vigore pacti:q: ſic haberet imre ꝓpio,qō eſſe nō pōt. lz iſta eſt declaratio Bar.na ita oportet intelligere Bar.put in ſpecie declarat Bal.hic in.j.q.z l.l.ſi pf.in.ħ lec.ff.de ado. z plenē Lu.ro.in.l.j.ſ.ſi ſtipulāti.ff.de ver.ob.Itē in ſcō mē bro Bar.cū reprobat Pan.in.d.c.inſinuāte.q̄ imo pactum 3 ſubſtātiā debuit facere tranſire iſtam profeſſionem in nouam ſpeciem,que non ſit ꝑpria monachatio,cū retineat ꝓpriū ex quo verba nō repugnāt,motus p doc.met Bar.in.d.l.vbi ita donatur.dū concordat illū text.cū.d.l.cū precario.ſed ne ſcio vnde Pan.iſtam nouam ſpeciē monachatus adinuene rit. ¶ Itē adde ad primū mēbrum Bar.vltra quatuor q̄ ad didi,illud qō in fortioribus terminis decidit Bar.in aut.ex cipiſ.C.de bonis q̄ lib.z in.q.ſua inci.qđ reliquit vel donauit. z in.l.ſi alienum.ſ.r.vbi alq.ff.de her.inſti.Bal.in aut.lz teſta tor.ſ.de epiſ.z clē.Pan.in.c.ħ.de ſta.mo.nā vult Bart.i iſtis locis,qō ſi teſtator in teſtō relinquat bona monacho.hoc ex p̄ſſe acto q̄ nō agrat monaſterio:z 3 iſtō relictū.z intelligit de nuda adminiſtratiōe factis:nā de iſta pōt intelligi vt ibi ple nius p Bar.Quinta fuit opi.q̄ in effectu cōcordat cū prima quā t3 Bart.in.c.cumana.in.ij.col.de elec.q̄ ſi monach⁹ tpe prō feſſionis ſue proteſtat q̄ intendit retinere vſum bonorum ſuorū,nō vitiat profeſſio:qz nō eſt 3 ſubſtantiā monacha.q̄ monach⁹ habeat ꝓpium:ſed ſolū eſt de cōſōne eccleſie.ita dicit elegāter notare Arech.c.ſolet.xxxij.q.ij.Eu dic q̄ idem vult Jo.an.in.c.ſi.de 2di.app.vbi dicit q̄ abdicatio bonorū nō eſt de originali ſubſtātia ꝓfeſſionis monachalis,ſi eſt ad dituꝫ cōſōnes eccleſie:ſequit Pan.ō ca.in cōſi.lxij.i.c.viſa
37 quadā cōmiſſione. † Tene primā opi.q̄ eſt cōis,z hac 2clusio nē.q̄ nō 3 pactū factū ab ingredīte in monaſteriū de retinēdo bona ꝓpria,ſicut nō valet p miſſio vel pactum q̄ qs ſit mona chus ſub pmiſſione cōſequende abbatie vel alterius digni tatis.c.cū ad nras.vbi gl.ſi de elec.gl.i.c.2ſiluit.i.ħbo,vt hac lxxnō.di.z gl.i.c.ſi officia.lix.diſt.z gl in.c.quid proderit.lx.ſ. di.z gl.in.c.pe.ſ.gl.ſi.z ibi Pan.in ſi.ad hoc no.de voto q̄ ꝑ obtinendo dignitatē an poſſit quis efficī religioſus:ex q̄ oīb⁹ renūciant z ꝓpriā voluntatē a ſe abdicat.c.ſi religioſus.de teſt.in.vj.imo monach⁹ ſtatim poſt ingreſſum ita bene tpe creat⁹ abbas ꝑmittē facē⁹ ꝑpter precedētē promiſſionē:ideo nen 3 illa creatio:ſed ea caſſata poſt tres meſes poterit poſt ea eligi.c.officiū.cū gl.ſi.z ibi doct.de elec. ¶ Limita iſtā con cluſionē ex mēte Bar.z do.hic.niſi iſta ꝓmiſſio fieret q̄ tū ad nudā adminiſtrationē meri facti:illa enim ꝓmittit nō vigo re pacti ſed benignitate abbatis,dūmodo ſit renocabilis ad ei⁹ nutū.iuxta.c.i.z.c.ad monaſteriū.de ſtatu reg.alſo niſi ſū dicta duo cōcurrāt,nō valeret ꝓmiſſio quo ad nudā adminiſtra tionē facti.ſic intelligez declara Bar.hic.Prō primo facit q̄ determinat Aug.in.l.ſeru⁹ vgoſi.ff.de here.inſti.vbi q̄rit,po nē q̄ monaſteriū inſtituat heres vniuerſalis cū pacto q̄ fruc⁹ bonorū ꝓhanc filio teſtatoris q̄ eſt mōach⁹:cōcludit Aug. q̄ ly abbas cogi nō poſſit,tn ex eqtate hortādus eſt z ex beni gnitate oz ꝑmittere.ꝑ tex.no.in ſimili i.d.pe.ſ.alia.vbi.d.Alc. idē refert z ſequit.C.de necel.ſeruis here.inſtit.Prō ſcō fa cit qō vult Arch.in.c.ꝑſenti,z Jo.an.in nouella.de oſſord.in vi.Jo.an.in.c.cum ſingula.de preben.in.vj.vbi dicit abbatem nō poſſe pacto ſe aſtringere quominus ſibi liceat monachū a ꝓnoratu annuali amouere.facit q̄ vult glo.ſing.in.c.ſi.in ver. renocat⁹.de ꝓcu.in.vi.q̄ nō vz cōctio etiā iurata p q̄ⁿ ꝑſa ꝑmittit nō renocare ꝑcuratorē.Scō p dicta 2clusionē limi tat ſing.Bal.in.c.ꝑſentia.in.xv.col.de ꝓba.vbi t3,q̄ ly mona chus tpe ingreſſus nō poſſit ꝑ pactum ſibi reſeruare dōium aliquorū bonorū q: illud repugnat regularitā ſi reſeruaret ſibi ꝑtē bonorū.ſolū ad hoc vt de eis poſſit teſtari vz here.z cō ſequēter diſponere bū valeret:q: nō repugnat regule:q: de rebus alienis volente z permittēte dño pōt quis diſponere.z te ſtari.l ſicut.ſ.venditionis.ff.qbus mo.pig.vel hyp.ſol.z dicit Bal.q̄ iſta ſunt noua z inaudita:ſed q̄ ſunt vera. Ego non credo q̄ vigore pacti poſſit ꝓcedi mōachorū:q: ſic haberet iſtō ꝓpriū:ſi bū ex punissione abbatis renocabili q̄ſcūq; velit vt ꝓxime declarau. ¶ Tertio limitat⁹ Pan.de ca.in 2ſi.lxix. incip.viſa quadā cōmiſſione vt ꝓdicta cōcludo ꝓcedat q̄ con ſtat de ꝓfeſſione monachali:ſec⁹ eſſet caſus dubius,puta: q: quis dedicaret ſe z ſua alicui eccleſie vel monaſterio:nec alī ter ꝑtineret:nec mutaret habitū:tūc reſeruationes bonorū fa cte per pactum valerēt:q: oſtendunt q̄ ſolū vult eſſe ſuus

a ver Tertio limitat. Adde eſſe de mēte Bart.in.l. Lucius.ſ.Cajo. ff.ad treb.Pur.

Universidad de … Biblioteca

nō aūt monach⁹.allegat Bal.hic in.ij.qō.¶ De isto diffuso art.vltra predicta vide p Imo.in cle.cos.in prin.⁊ in pen.col. de reg.⁊ trans.ad rel.in.l.cetera.§.item queri pōt.⁊ Bal.ibi.ff. de leg.j.Lapum in alle.cxxix.que incipit,primo queritur.in vij.col.Arc.in.c.nō dicatis.xij.q.j.⁊ plem⁹.in.c.solet.xxxij. q.ij.Pe.de anch.in regula,nemo potest.de reg.iur.in.vj.

38 **Additio.** ¶ †Nunqd autē valeat institutio vel relictū factū monacho eo acto ꝙ nihil qra-
39 tur monasterio,† sicut vꝫ relictum factuꝫ filiofa.hoc acto ꝙ nihil ēt de vsufructu qrat patri.aut.excipit.j.d bōis q lib.vide Bar.disputantē ⁊ arguentē ad partes in.q.sua incip.qdā reliqt vel donauit.⁊ in.d.aut.excipit.⁊ in.l.si alienū.§.j.⁊ ibi p oēs alios.ff.de her.insti.Bal.in.l.vnica.in.xij.q.j.de his q pen. no.⁊ in aut.lꝫ testator.j.de epi.⁊ cle.⁊ vide Pan.declarātem vba Bar.in.c.ij.de statu mo.¶ Quid aūt si testator istituat monasteriū heredē,hoc acto,ꝙ fruct⁹ dent tali monacho in vita.de iure non valet tale relictum:sed an de equitate debet abbas prestare,sicut in simili qñ sit legatum seruo non valet. tū heres ex eqtate prestare debet.l.pe.§.illo.j.de neces.ser.here.instit.vide Ange.singulariter ita determinantem in.l.seru⁹ vxori.ff.de hered.instit. Jason Papie.

¶ Sum in scda parte principali gloss.ibi,itē dedico.In qua Bar.distinguit vt hic p eū,⁊ cū eo ceteri cōcor.Tu aūt pōdera,ꝙ ꝯ Bart.stringit tex.hic.in ver.ipso ingressu.⁊ sic loquit qñ bona tacite veniunt:⁊ tū dicit se ⁊ sua dedicāt:ergo etiam tūc pricipalr bōa venuīt.qd est directo ꝯ Bar.⁊ doct.hic nisi dicas ꝙ ista sunt vba Irnerij.⁊ ꝙ ex tex.bñ sumit hec aut.in §.illud in aut.de mon.coll.j.ēt ꝙ bona sequunt ⁊ sic accessorie. Itē scdo adde illud qd sing.no.Bal.in.l.si paterfa. in.j.le. p istū tex.ff.de adop.vbi no.ꝙ infideles q submiserūt se Regi vngarie.intelliguni in cōseqnētiā personarū subiecisse regi oēs ciuitates ⁊ eorū castra cū suis iurisditionibus.Idem vult
40 Ant.de bu.in repe.c.fi.in.iij.char.de cā pos.⁊ ppie.¶ †Tertio adde ad dis.Bar.⁊ doc.cui⁹ vtilitatis sit,an bōa acqrant monasterio principalr ⁊ expsse in cōcessiōe:an vero veniāt tacite in cōsequētiā:vtilitas patet ex his q dicunt in parte seq. ⁊ seq.gl.Aliā vtilitatē nouiter cōsyderauit do.Fran.de are.in c.in presentia.in.xij.col.de prob.qd qñ quis expresse ⁊ principalr dedicat se ⁊ sua bona monasterio:isto casu dñiū ⁊ possessio istorū bonorū nō trāsfert ipso iure in monasteriū absqꝫ traditione.prout fit qñ bona veniūt in cōsequentiā vel tacite. allegat do.Ant.de but.in.c.fi.char.iij.de cā pos.⁊ proprie.Et monetur.nā ꝙ dñiū ⁊ possessio bonorū trāseat ad monasteriū sine traditione:istud est de iure speciali.ꝯ regulā.l.traditioni-
41 bus.C.de pac.† sed puisio expressa hois facit cessare puisionem legis q est de iure speciali.l.fi.C.de pact.cōuent.declarat Bar.post Dy.in.l.j.§.vnde querit.ff.de pub.dicit tū ꝙ super hoc est cogitandum,q: doc.cōiter tenēt oppositū.Ego teneo dictū do.Frāc.de are.cōtra doc.nō per suā rōnem q nō est bona,vt patebit ex nunc dicendis,sed per aliam subtiliorem rationem:nam ꝙ dominium ⁊ possessio bonorū trāsferant ipso iure in monasterium absqꝫ traditione non est de iure speciali in ecclesia:imo est generale in omnibus.

Additio. Eo q: nos habem⁹.ꝙ ex titulo vniuersali qñ accedit psone trāsfert dñiū ⁊ possessio sine aliqua traditiōe.d.l.si adoptanero.⁊.l.j.⁊.ij.ff.p soc.et declarat Bal.hic in.iij.opp.⁊ Sali.in.iiij.vt.ꝯ.retuli:sed ex solo titulo quātūcūqꝫ vniuersali si nō accedit persone nō transfert dñium neqꝫ possessio sine traditione.l.q tibi hereditatem vēdidit.⁊ ibi Bal.expresse notat.j.de his qui a non dño manumit.⁊.l.q tibi.j.de her.vel actio.ven.⁊ est gl.approbata in.l. j.in vbo vniuerse.⁊ ibi Bart.ff.de vsuc.pro dote.His sic premissis qñ quis dedicat se monasterio simplr,bona venirent in consequētiā persone:tunc ex isto titulo vniuersali accedente persone transfert dñium ⁊ possessio in ecclesiā sine traditione. d.l.si adoptanero.cū si.Sed qñ quis dedicat expresse se ⁊ bona tunc bona non veniunt in cōsequētiā persone sed veniunt principaliter de p se propter copulā ⁊:vt volunt Barto.⁊ oēs hic:ergo cum isto casu bona veniūt de per se ⁊ principalr:succedit scda regula:ꝙ ex titulo quātūcūqꝫ vniuersali qñ nō accidit persone nunqꝫ transfertur dñium nec possessio sine traditione:ergo isto casu quādo qs dedicat se ⁊ bona sua monasterio:est verissimum ꝙ dominium ⁊ possessio nō acqritur ecclesie nisi interueniat traditio,non per rationē.d.Ant.⁊ Arc.
42 sed per has doctrinas simul iunctas.¶ †Nunqd autē quando quis dedicat se simpliciter monasterio:vel se ⁊ bona:vel se cum suis bonis:nō est dubium ꝙ veniūt bona presentia,nūquid autē extendatur ad futura,ita qd veniāt bona futura:⁊ prima facie quilibet diceret qd sic.tū Lud.ro.l.si in marito.in princ.ff.sol.mat.⁊ in consi.cclxij.inci.pro habenda substantia veritatis.circa predictā ꝯsultationē determinauit notabiliter ꝙ veniant solum bona presentia ⁊ nō futura:⁊ mouet q: i generali obligatione nunꝙ veniūt bona futura nisi exprimant.l. j.que res pign.obli.non pos.mouetur etiam per regulam.l. si ita.ff.de auro ⁊ arg.leg.⁊ per.l.si mādauero tibi.§.is cui⁹ ff. mandati.allegat etiā Arch.in.c.vt lex continentie.xxvij.q.j. ita etiā t. net d. Ant.de bu.in.c.in presentia.ad fi.j.de proba. ⁊ plenius in.c.fin.ad fi.de succes.ab intest.vbi plenius examinat istum articulum.cōtrarium expresse tenet Sali.hic in.ij. col.nullā de pdictis faciens mētionē ⁊ forte meli⁹:allegat glo. in.§.si autē creditor.in aut.de nō alie.col.ij.⁊ q: bonorum dedicatio venit in cōsequētiā persone.Item venit ex dispositione regule per quā ingressus profitet paupertatē.d.c.cū ad monasteriū.⁊ per hoc reprehendit quosdā doc.patauinos q contrarium consuluerunt ⁊ male ſm eum,per gl.in.l.ꝙ traditū.et meli⁹ in.l.seq.ff.de cōdi.⁊ demon.Et per hoc apparet qd in cōtrarium adducta non obstāt,q: loquuntur in diuersis terminis:de quo vide per Bar.in questione sua incipiente,quidam obtulit. supra allegata. Jason Papie.

43 ¶ †Quarto adde an dedicatio quā qs fecit monasterio de se ⁊ bonis suis extēdat ad bona futura, tāgit Sal.hic in.ij.col. Adde Bar.in cōsi.suo inci.qdā obtulit se ⁊ oīa.Lud.roma.in l.si marito.in prin.ff.sol.mat.⁊ in cōsi.cclxxij.qd incipit.pro habenda substātia veritatis circa propositum consultationis.d. Anto.in.d.c.psentia.ad fi.⁊ plenius in.c.fi.de succes.ab intest.
¶ Sum in quarta parte gl.princ.ibi,itē qd si ingressus nō tenet.In qua distingue vt per Bart.hic cū quo alij cōmuniter tenent.⁊ Pan.in.c.causam.in vlti.col.de probatio.qcqd teneat Bal.hic in.v.q.Adde Bal.in.l.j.p illū text.C.de inge.et man.⁊ tex.in.c.quo ad te.de cler.cōiug.Aduerte tū inquantū Bar.⁊ doc.omnes hic indifferenter tenent,ꝙ si ingressus monasterium sciebat ingressum nō valere,ꝙ tunc acqrantur monasterio bona:q: psumit donare,per regulam.l.j.ff.de condi.inde.ad de gl.in.l.cū qui duas.in verbo puincie.C.de adul.
¶ Cōtrarium tenet do.Fran.de are.in.d.c.cām.in pen.⁊ vlti. col.de probatio.motus precipue,q: duo spālia cōcurrerēt circa idē.Primo,q: oblatio facta ex falsa cā censetur facta ex cā donationis. Secundo quod ex solo titu.in donatione tacita trāsferatur dñium sine traditiōe:vt ibi plenius per eum.Ego contra Bar.allego textum.⁊ ibi gl.solēnem in.c. si quis incognitus.in ver.aut liber.xvij.q.ij.vbi exoratus ingres.est mona. ⁊ sic sciebat ingressum nō tenere,iuxta.c.si publico.de ꝯuer.cōiug.dedicauit se ⁊ sua bona monasterio ⁊ sic pncipaliter. ibi tū dicitur qd repetet bona sua de quo directo cōtra Bart.⁊ doct.
¶ Scdo in ꝯnū pōdera ꝙ sola scientia ingredietis nō sufficit vt iudicet donatio,nisi etiā abbas recipiēs sciret: alias dissensus ipediret donationē.l.si ego.vbi Mod.ff.si cer.pe.Bar.j.l. j.ff.de do.Mod.in.l.j.ff.de condi.indeb.nisi diceret scientiam Dei sufficere cuius noie fit receptio in monasteriū per gl.aut. in.l.illud.j.eo.¶ Sum in quinta parte prin.gl.ibi,item si tenebatur.cum gl.tenent omnes hic,⁊ cano.in.c.in presentia. de pbatio.Lud.roma.in.d.l.si marito.in prin.⁊ in.d.cōsi.cclxxij.Et ita tene,quicquid teneat glos.in.d.l.si peculium.§.j.in versi.⁊ si dominus.ff.de pec.leg.quam Sal.hic in.v.q. reputat singula.
44 †Adde ꝙ monasterium[a] teneat ad onera ingressi,Bart.in.l. si.per illum tex.ff.de adop.⁊ dum gl.dicit qñ tenebatur ex delicto. Adde quod si ingressus monasterium prius exercuit vsuras vel aliter bona iniuste acquisiuit,tenetur monasteriū satisfacere ſm Spe.in ti.de stat.mo.j ver.xlvij.⁊ seq.⁊ j ver.lx.seqꝫ Lud.ro.in.l.quod seruus.in fi.ff.de acqui.poss.¶ Itē monasteriū tenetur alere filios ingressi qui remāserūt in seculo, quibus nō debetur legitima donec pater naturaliter moriat ſm Spec. in ti.qui filij sint legi.§.j.ver.quid si intret.Bar.in.l.si qs a liberis.§.item rescriptum.in fi.ff.de lib.agn.Pan.in.c.transmisse. qui filij sint legi.facit qd vult gl.in aut.si qua mulier.in glos.pe. in ver.moriatur.⁊ ibi Cy.⁊ Sal.in vlt.col.j.c.imo si ante ingressum aliqd ordinasset ad pias causas:tenet monasteriū implere.vel si prohibuit bona alienari aut vendi:tenetur monasteriū seruare.§.sacratissimas.in aut.de sanc.epis.coll.ix. Jo.an.in.d. c.presentia.⁊ ibi do.Ant.in.ix.collect.Limita istam glos.⁊ predicta nisi monachus exiret de illo monasterio,secūdum Bar. in.l.adulter.§.fin.in fine.ff.de adulte.¶ Sum in sexta parte gl. ibi,Item quid si ingressus habeat precariam. Vbi de tribus
45 est vidēdum.†Primo quid sit liuellus vel precaria, glos.male declarat.

[a] ¶ Monasteriū. an monasterium teneatur ad debita,Roma.consi.cclxxij.p habēda ⁊ in eo casu idem Rom.cōsil.cccc-xvi.p dilucidatiōe.vbi no.distinguit.vide summā Ang.in ver.monach⁹.Guil.late in.iij.dist.xv.q.vij.coll.fi.Adde Feli.in.c.in psentia.pe.co.de probat. Purp.

Additio. Unde omissis varijs opi.qs retuli in.l.j.J.de iur.emp.veritas est,ꝙ ſm leges nras emphyteuta pprie dr qui cōducit a directo dño rem in perpetuū,⁊ in recompēsationē aliquid annuū soluit.§.adeo.instit. loca.⁊ in.l.j.J.de iure emphy.⁊ cano.in.c.potuit.de loca.et dic quod

ꝙ liuellarius est qui habet fundū in emphyteusim ab emphyteuta vel a feudatario.c.j.§.donare.qualiter olim feudū poteteuta §.fi.de prohi.feu.alie per lota.declarat Bar.in.l.si fini alie.c. de vectigalib⁹.in.iij.q.ff.de dam.infect.Bald.in.l.j.vbi ta.§.fi de iure emp.cum alijs concor. dixi.

Additio. Et ita ēt dicit Jac.de bel.⁊ And.de iser. summ⁹ feu.i.c.j.de alie.feu. Et ita teneas autē emphyteusis appellatur liuellus ⁊ econtra:⁊ est in large ad nos,nec in effectu est differentia:q: iura loquētia in vsu ap teusi habent locum in liuello ⁊ econtra.Precaria vero emph proprie terminus de iure ciuili sed beneprecarium.Et non differat precarium a cōmodato.est gl.magistra.in.l.j.in quid de preca. prin.ff.

Additio. Et in.l.in ꝯmodato.§.fi.⁊ ibi Bar.ff.cōmo.sꝫ istud nō est de quo queritur gl.q: gl. loquitur deprecaria:⁊ est termin⁹ cano. nec velim dicere ꝑut dicit gl.milies, trāseat cū ceteris erroribus cano. Quid sit: gl.dicit ꝙ est qñ quis conducit in emphy.ꝑ errorē,qd ergo sit multi multa dicunt ⁊ aliqñ colligi in.l.j.J.de iure emphy. habent cano.tex.in.c.j.de preca.⁊ in.c.fi.eo.ti.Precaria autē in femin uno genere de qua loquit tit. cano.de pca.proprie est qñ fit concessio certe rei immobilis pro annua pensione de quinquennio in quinquennium:vel de nouennio in nouēniū cum pacto renouationis.⁊ etiam terminus introductus ex consuetudine quorundam locorum.c.j.de preca.c.precarie.⁊ ibi glo. melior de iure.x.q.ij.Bar.in.d.l.si vectigalibus.in.iij.q.Bal. in.c.j.§.aut si liuellario.quib.mod.feu.amit.

Additio. Adde ꝙ pcaria dr fieri varijs modis ſm ꝙ hoies excogitant.proprie tū dicit fieri qñ fit ad preces petentis:de qbus precibus fitda est mētio in instrumēto.ita Bal.in.l.j.J.de iure emph.⁊ in.d.§.si liuellario.
¶ Scdo vidēdū est si igressus monasteriū habebat liuellū
45 ¶ † vel pcariū,an trāseat in monasteriū:clarū est ꝙ nō:vbi eēt appositū pactū in inuestitura: ꝙ nō trāseat in ecclesiā militē seruum vel potētiorē.gl.est in.l.si ita qs.§.ea lege.ff.de verb.ob.si autē nullū pactū sit phibitiuū:tūc tenet Bar.ꝙ dñs ꝯcedēs possit in biēniū reuocare p.§.si vero ꝯtigerit.in aut. de alie. ⁊ emph.⁊ male dicit q: ille tex.loquit qñ directū dñium erat alterius ecclesie sꝫ bal.Sali.Fulg.⁊ Pau.de ca.hic.⁊ de isto pacto vide etiā p cano.in.d.c.in presentia.Spe.⁊ Joā.An.ti.de loc. §.nūc aliqua.ver.cxx.Arch.in.c.si qua mulier.ix.q.vl.Bal.in
47 aut.nisi rogati.C.ad trebel.¶ †In feudo si solum requirit seruitiū reale:trāsit in monasteriū:sec⁹ si personale. c. qui clericus.vbi Bal.si de feu.fue.ꝯtrouer.inter do.⁊ agn.c.j. in fi. vbi gl.de bñfi.fratris.c.j.⁊.fi.de capi.cōra.Cy.⁊ Sali.hic in vlt.q. cano.in.d.c.in presentia.Jo.an.in addi.Spe.in ti.de sta.mo.super ver.xlv.Bal.in.l.qui se patris.in.vij.col.C.vnde libe.⁊ in d.aut.nisi rogati.⁊ in.c.ij.de mili.vasal.q cōtu.est.⁊ in.c.que in
48 ecclesiarum.de cōsti.¶ †Tertio vidēdū est,qd de vsufructu dicit ꝙ trāsit in monasteriū:⁊ durat donec monach⁹ naturaliter viuit sicut dicimus in seruo.l.fi.C.de vsufr.sꝫ gl.⁊ doc.hic. ⁊ gl.aut.idē est.C.de bo.q lib.Spe.in ti.de sta.mo.ver.xlvij.cano.in.d.c.in psentia.Imo.in.l.cū filiofamil.ff.de leg.j.Limita in vsufructu quē hꝫ pr rōne patrie potestatis in bonis adnētitijs filijs.nā cū pa.po.extinguat p ingressuꝫ maōsterij vt dici.§.in tex.p ꝯsis talis vsusfructus.⁊ sic nō trāsit in monasteriū sꝫ Sal.hic j vlt.col.j vij.q.post Mar.Sal.⁊ Cy.Adde B. in.d.aut.idē ē.⁊ ibidē Sal.post gl.Bar.in aut.excipit.C. de bonis q li.¶ Scdo limita in vsuf.patris bonorū q debet patri emācipāti filiū,iuxta.l.cū oportet.§.pe.C.de bonis q li. nā nō trāsit in monasterium ſm Sal.hic ⁊ male:Striꝫ Bal.in.d. aut.excipit.in vlt.q.⁊ per ista cū laude Dei est imposit⁹ finis huic aut. Jason de Mayno Padue legens.

Additio. Adde tamen ⁊ vnum perpetuo tene mēti ꝙ etiā de iure cōi qñ pater emācipat filiū debet habere dimidiā vsufructus omnium bonoꝝ filij.d.l.cū op.§.pe.C.de bonis que libe.hoc intellige verū in bonis presentibus filij tēpore emācipationis:nō aūt in bonis futuris ét si pater tempore emācipationis expresse ꝯuenirret cū filio: ꝙ vult habere medietatem vsufructus in bonis presentibus ⁊ futuris:q: per hoc nō haberet vsumfructum in querēdis.singularis est decisio Jo.an.⁊ arguit ad partes in addi.Spe.j ti. de filijs natis ex legitimo matrimonio.super ru.Et adde etiā ꝙ in casibus in qbus pater cogitur inuitus emancipare filios quos enumerat gl.magistra.in tit.qui.mo.ius patri.po.sol.§. fi.in illis casibus pr nō dꝫ habere aliquē vsumfructū in bonis filij.isto casu nō hꝫ locū.d.§.cū aūt.sing.est decisio Ful.in cōsi. incip.In christi noie inspectis causis premissis,quā sequit Cepo.in caute.clix.p qua decisione videt tex.in.l.fi.ff.si qs a pa. fue.ma.Et ad materiā isti⁹ aut.vide Spec.j tit.de sta.mo.vbi format.lxiij.questiones. Jason Papie.

1 ¶ Ingressus monasterium quando possit testari.
2 Lex ciuilis potest permittere monacho facultatem testādi.
3 Statutum an possit habilitare personam non subditam.
4 In testamento condito ad pias causas,non potest pater priuare filios sua legitima:q: in legitima magis fauetur filijs,quā pie cause.nu.5.
5 Monasterium habetur loco filij:⁊ in quibus.nu.20.
6 Donatio facta ecclesie reuocatur per natiuitatem filij vsqꝫ ad legitimam.
7 Testa.ad pias causas nutu conditum valet.
8 Licet per ingressum monasterij omnia acquirantur monasterio,tamen talis ingressus nō impedit lucrum dotis vel donationis propter nuptias.
9 Si pater in testamento relinquit filie mille si nupserit,si vero ingrediatur monasterium.ccc.an si ingrediatur monasterium habebit mille vel.ccc.tantum.
10 An doctori illustri alleganti consuetudinem sit standum.
11 Satis est allegare rationem naturalem,⁊ rōnabile dictū,ita debet mouere iudicem sicut lex.
13 Valet arg.de matrimonio carnali ad spirituale.
14 In iudicando ⁊ consulendo est tenenda opi.q fauet religioni.
15 In iudicando ⁊ consulēdo est tenēda magis cōis opi.que est qñ plurium authoritate doctorum firmatur.
16 Fictio.l.cornelie non habet locū in ingrediente monasterium.
17 Ingressus monasterium patitur capitis diminutionem.
18 Sicut filius verus debet habere aliquid titulo institutio.als test.est nullum,an eodem modo filius fictus vel legitimatus.
19 Mors ciuilis qñ equiparetur morti naturali.⁊ nu.27.
21 Opinio que fauet test.est sequenda.
22 Qui deliberauit ingredi monasterium si faciat testamentum cogitans de ingressu religionis ⁊ instituat extraneum potest preterire non solū monasteriū imo ⁊ sine causa poterit pterire et exheredare filios in potestate:licet filij consequantur eorū legitimam.
23 Qui de proximo creādus est miles,habetur pro milite,⁊ alia plura exempla vide per totum numerum.
24 Nō dꝫ pl⁹ operari prudentia actus quā si secutus esset euētus.
25 Si habēs filios fecit testamentū inter eos,non reuocatur testamentum per ingressum monasterij.
26 An qui ingressus est monasterium possit mutare vel reuocare testamentum qd prius fecerat.nu.33.
28 Qui non potest actum facere de nouo,potest illud destruere vel reuocare.
29 Non pōt quis sola voluntate testatoris reuocare,nisi faciat aliud testamentum.
30 Deportat⁹ perdit ea que sunt iuris ciuilis:tamē retinet que sunt iuris gentium.
31 Qui intendit cōmittere delictū propter qd poterat deportari vel bona publicari.poterit talis donare vxori sub cōditione si contingat eū deportari ⁊ postea committat delictum et deportetur ⁊ bona publicentur:fiscus nō poterit auferre,⁊ maritus poterit postea reuocare donationem ⁊ bona erunt sua ⁊ fiscus non poterit auferre.
32 Donatio patris filio in potestate ⁊ mariti vxori pari passu ambulant.⁊ neutra valet sed morte confirmatur.
34 Iura noua etiā limitatoria aliquid disponētia inter liberos non habent locum inter parentes.
35 Filij grauati per fideic.possunt detrahere duas quartas,tamen non parentes grauati.
36 Collatio habet locū inter filios descendentes non tamē inter parentes ⁊ alios ascendentes.
37 Aut.nostra.habet locum qñ pater ingressus monasteriū solum vnum filium habebat.
38 Etiam in penali materia lex vel statutum loquens in plurali,habet locum in singulari,⁊ sic in vno.⁊ nu.39.⁊.40.
41 Subscriptio mercatorum que dicebat titius ⁊ socij:licet non haberet nisi vnum socium non est falsa.
42 Aut.nostra.de quibus liberis loquatur,an habeat locum in legitimatis.nu.43.
44 In emphyteusi ecclesiastica nō veniunt filij legitimati.
45 Legitimatus est vere filius.
46 Lex permittēs aliqd inter liberos,hꝫ locū in legitimatis.
47 Dispositio.l.hac consultissima,habet locū in legitimatis.
48 Legitimatus est suus heres.
49 An dicatur testamētum diuisio que permittitur ingresso monasterium habenti liberos.
50 Utrum legitima debeatur filijs quam primū pater ingressus est monasterium.
51 Dictio tunc,denotat extremitatem temporis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

52 Pater in vita nō cogit assignare legitimam filio etiam in ca-
sibus in quibus inuitus cogitur emancipare filium.
53 Filius nullam vis nō etiam in spe in bonis patris ipso viuēte
54 Iniqua sunt statuta que cogunt patrem soluere legitimā pō
delicto filij.
55 Pro regula semper est presumendum nisi probetur cōtrariū.
56 Si filius ingrediatur monasterium legitima non debetur per
patrem in vita patris monasterio.
57 Licet filijs non debeatur in vita patris monachi legitima, te
netur tamen monasterium eis prestare alimenta.
58 Si ingressus monasterium moriatur intra annum professio-
nis: an eius bona acquirantur monasterio.
59 Intra annum professionis nouitius non est religiosus.
60 Simonachus intra annū professionis aliquid daret monas-
terio simpliciter: in dubio censetur donare causa mortis.
61 Qui spectabunt bona intrantis ordinem mendicantium qui
non habet filios vel ascendentes in seculo.

Si qua mulier. Ista aūt ē canoniza-
1 ta. xix. qō. vlti. c. si q̄ mulier. ¶ Diuide eā vt p bar. & doc. † monach⁹ ha-
bēs liberos in seculo pt testari sm formā hic tradi-
2 tam. h. o. ¶ No. primo q̄ quis monach⁹ post ingressum mo-
nasterij nō possit testari: & tres rōnes quas assignauit in aut. in
gressi. ℈. eo. cū si habeat liberos pōt testari sm formā huj⁹ aut.
Quā limita nō habere locū i ingrediēte ordinē fratrū minoz: ℞
a q̄ls habeat filios in seculo: tñ nō poterit testari: q̄ prohibitū
est ne ampli⁹ se ispediāt de rebus mundanis. cle. exiui de para-
diso. de ver. sig. sm Bar. hic in pe. col. in ver. ex p̄dictis venio.
2 & in trac. minoz. icarū. l vlt. li. c. iij. ff. di. ¶ † Scōo no. ex hoc tex.
mirabile, qō lex ciuilis pt pmittere mōacho facultatē testādi,
& sic ℨ Ful. hic est tex. Sillud qō tenet Bal. in aut. ingressi. i. j.
col. ℈. eo. vbi tenet, qō cōsuetudo vel statutum non pñt habili
b tare monachū ad testādū, ibi dixi de hoc. Adde qō fortē⁹ di-
cit per hūc tex. gl. hic in ver. diuidere circa medīū qō ēt sermo
possit lex cōcedere facultatē testādi. ¶ Cōtrarium in hoc vlt.
tenet Bar. in l. si q̄ramuis. in. ij. col. ff. de test. credo qō mēs gl.
3 fuerit ītelligere ō sermo. de monacho. ¶ † Tertio no. ex ℞ mi
rabili tex. confundit regulā iuristarū q̄ hz, qō statutū nō pt ha
bilitare pſonā nō subditā statuētib⁹. l. i. ℈. ff. & ibi no. Bar. ff. de
tu. & tu. da. ab his. & pleni⁹ Bar. in l. cūctos populos. l. vlt. vel
viij. col. ℈. ō sum. tri. certe hic est tex. ad oppositū, vbi iperator
q est laicus, tñ habilitat ad testādū pſonā monachi que nō est
fibi subdita. & semper admiratus sum de isto tex. nisi dicas ℨ
Ful. Bal. & Pau. de ca. in. l. iubem⁹ nullā. ℈. eo. q̄ tpe istay. ll.
4 no. ex tex. ibi, legitima nulli diminuta † qō etiā in testō cōdito
ad pias cās, pater non pōt priuare filios sua legitima. & sic hic
est tex. p dicto diui Aug. qui ecclesiā vult instituere & filiū ex
heredare: aliū ḡrat. p cōsi. q̄s Aug. dicit tex. xvij. q. iij. c. si. gl. I
de iofficio. test. & sic no. ex isto tex. q̄ licet ō relictis ad pias cās nō
possit detrahi falcidia neq; trebellianica. aut. fimiliter. C. ad. l.
fal. per Bar. & alios in. l. marcellus. in prin. ff. ad treb. tñ bñ de
trahit quarta debita iure nature, & sic legitima. ¶ Quito no.
ex tex. ibi sua persona filijs cōnumerata ℨ bal. i. h. no. & idem.
5 † q̄ monasterijs habet locū filij, & dixit ℨ Ful. q̄ nō est tex. i iure
b q̄ncis⁹ pbet q̄ ille. Tu dic melius, pbari in. c. in presentia. de
proba. & in. ℈. ℨ hoc in pſenti. in aut. de sanc. epiſ. de quo pūcto
plenī⁹. ℨ. dicet. ¶ Sexto no. i ver. sed si post hoc. esse tex. no. ℈ m
c bal. & idem. qō excepta legitia filiorū, magis fauet eccle & pie
cāe q̄ fauet filijs, qz ibi tractat de fauore anime, q̄ filijs & oīb⁹
rebus mundanis ōz anteponi. l. sancim⁹. ℨ. e. & ita tz in repet. l. j.
ℨ si. ccvij. qō inc. viso testō. i. iij. col. in fi. Tamē ad istū tex. pt
dici q̄ loquat in eo q̄ est ingressus monasterij: isto casu bene
magis fauet illi ecclesie q̄ ingressus est ēi filijs, eo q̄ sm iuris
disposi. oz a debēt esse illius monasterij: tū lex ſpaliter reseruat
6 filijs legitimā tñ, sed in eo q̄ nō ingrediēt monasterium vī sm
Bal. q̄: lex magis faueat filijs q̄ eccle. † Patet q̄: si donauit
ecclesie, & postea nascat filij⁹, p natiuitate talis filij renocat do
natio in totum per gl. in. c. si qs in fascā. in gl. j. xiij. q. ij. ¶ Tene
ℨnū q̄ imo donatio facta ecclesie p natiuitate filij non renoca
tur i totū, ℨ vsq; ad legitimā tñ. p tex. xvij. q. iij. c. vl. cū gl. q̄
gl. p sm. ad hoc sequit Lu. ro. i repe. aut. fimiliter. C. ad. l. fal in
vij. ſpaliqui. cause inter ℨctus. Idē tenet bar. in. l. titia. ℨ. impe
rator. in pe. col. de legatis. Pan. in. c. fi. de do. ad idem bñ facit
q̄ tenet Pe ō anc. i ℨ fi. gl. in. qō inci. pma facie vī q̄ dispositio
l cū anup. cū sim. ff. de ℨd. & idem nō habeat locū qñ eccla est
subſtituta quod excepta legitima magis fatetur eccle q̄ filijs.
7 Tertio ad idem facit: † qz testis ad pias causas ℨditum nutu
valet. glo. est singularis. in. c. cū tibi. & ibi Cañ. sequunt de test. &
illam gl. ad hoc reputat sing. Bal. in. l. j. in. fi. col. ℈. eo. sequitur
Pet. de anch. in. c. fi. de test. Ang. & ℨmod. in. d. l. iubem⁹. C.
de test. & tñ testis cōditū a patre inter filios nutu nō valet. sm
Bal. Ang. & ℨmod. in. d. l. iubem⁹. q̄ ita dūx fuisse iudicatum
Perusij in pſona patris cuiusdā epi Perusini: idē tenet Bal.
in. l. fraudc. ℨ. sicut aūt. q̄ illā text. cū glo. ff. de test. mili. Bald.
& Pau. de ca. in. l. si in epistola. C. de fideic. ¶ Capio gl. in ver.
cōpetere, & diuide in quatuor partes. In pria per viā fallentie
remouet vnum ℨtium. In secunda format subtilem questionē
quam late disputat. In tertia format aliam questionem. In
quarta aliam. secunda ibi: item quid si ante ingressum. ig. ibi:
itē qd si inter filios: quarta ibi, itē an iure hereditario. ¶ Ex
8 prima parte no. † q̄ licet per ingressum ⁹ monasterij oīa acq̄-
d rant monasterio: tñ talis ingressus non impedit lucrū dotis
vel dona. propter nuptias. Juxta hanc partē formo questio-
nem vtilē & quotidianā. de qua pluries fui interrogatus de fa-
9 cto: † pater in testō relinquit filie mille si nupserit si vero in-
grediatur monasterium relinquit. ccc. ducatos. pone filia in-
greditur monasterium: nunqd debebit habere. ccc. ducatos so-
lum: an vero mille, sicut si nuberet. ¶ Ista qō fuit olim dispu-
tata per Ric. mali. & per quēdam do. Tho. de bono. & vter-
q̄ determinauit qō debeat habere mille ducatos: vtrāq; disputa-
tionem refert Jo. and. in addi. Spec. in tit. de sta. mon. sup
rub. circa medium. in ver. disputata fuit hec questio. & ibi Jo.
and. sequitur istam partem. eandem disputationē refert Abb.
de rosa. in. l. deo nobis. in. fi. col. in versic. sed vlterius quero. ℈.
de epiſ. & cle. & in tractatu statutorum. in secunda parte. q. cuj.
q̄ incipit, adhuc ex eodē themate quero alia q̄stionem disputa-
tam. & ibi Alb. tenet istā partem. idem tenet Bar. qui sup hoc
postea dat consilium in. l. j. ff. de his que pe. nom. d. Anto. de
but. in. c. in presentia. in. ℈. col. de prob. Lud. roīn. in. d. l. stipula
tio hoc modo concepta. in. vij. col. ff. de verb. ob. d. ℨmath. in
no. iij. d. Ulex. in cōsi. ccxv. in. iij. vol. quod inci. sup cōtentis
in dicto themate. in. fi. col. do. Fran. de are. in. d. c. in presentia.
in. xix. col. ad fi. & seq. & dicit Jo. de imo. in. l. lucius. la. q. in vlt.
col. ff. de here. instī. quod vidit i ciuitate Bononie de facto in-
dicari pro ista opi. pro ea adducit tex. in. ℈. sed hoc in presenti.
in aut. de sanctiſ. epiſ. col iz. inducēdo vt p Bar. i. d. l. j. ℈. Scōo
adducit tex. q̄ magis stringit in. l. titie si nō nupserit. ff. de cōdi.
& demō. ¶ Cōtrariam opi. q̄ imo filia ingressa monasterium
debeat habere solum. ccc. ducatos, qui pater ordinauit in te-
stamēto & nō mille, tenuit Bal. in aut. nisi rogati. in. v. col. C. ad
treb. allegat consuetudinem & cōmunem obseruātiam ita esse.
postea dicit ita esse naturalem equitatē, aliō nō dicit. Tu ad-
10 uerte ad duo. † Primo dū Bald. attestatur cōsuetudinem et
cōmunem obseruantiam: an debeat credi eius dicto: et sic an
doctori illustri alleganti cōsuetudinē stādū sit. Bar. in repe. l.
de quib⁹. in. xiij. col. ff. de legi. tenet quod sic: ibi ponā & tenea
bo contrarium: sed aduerte dū Bal. fundat se in naturali eq-
tate, dic licet ipse non declaret quod equitas cōsistit in hoc: q̄
q̄ filia vult nubere, requiritur magna impensa si vult inuenire
maritum cōuenientē ipsi imulieri: sed pro valde minori im-
pēsa pōt ingredi monasterium: ideo pater longe pl⁹ relinqt filie
si vult nubere, quam si ingrediatur monasterium. Et pro Bald.
11 † facit. q̄: satis est allegare naturalē iustitiā & naturalē rōnē.
tex. est solēnis quē ad hoc pōderat Bal. in. l. scire ops. ℈. suffi-
cit. ff. de excu. tu. & rationabile dictum ita debet mouere indi-
cem sicut lex. ita not. dicit Abb. de iser. in proc. feudo. in pen.
col. Item querere legem vel rationē vbi naturaliter sentimus
nihil aliud est quam infirmitas intellectus sm Arist. q̄ sic re-
fert Ang. in consi. ccxvij. qō incip. in questione vertente inter
illustres principes: in. iij. col. & in cōsi. celxxiij. quod incipit the
ma super quo consilium petitur. in vlt. col. eandē opinionē te-
net Bal. & ibi loquitur latius in. l. deo nobis. in. j. col. ad fin. ℈.
de epiſ. & cle. vbi etiā dicit quod ita cōsuetudo obseruat. Ado
uetur duobus bonis fundamētis, & sm probat sic. nā q̄s est
in pāte alicuius facere vel nō facere aliquem actū: certe tunc
si fiat est in eius pāte. limita pmo vnl. videamus. ℈. pen. et
fi. & l. in actionib⁹. ℈. ff. de in lite iurā. Et ad. l. titie si nō nupse
rit. rñdet Bal. sed nō bene. eandē opi. tenet Bal. in aliquibus
lecturis. l. vnica. C. de his que pe. no. idem tenet Pau. de ca. in
d. l. deo nobis. & in. d. aut. nisi rogati. referēs virobiqz se ita cō-
sulusse Bononien. Nam quando voluntas testatoris est du-
bia tūc fit interpretatio in fauorem religionis. ita loquit. d. ℈.
sed hoc in pſenti. sed hic voluntas testatoris in vtroq; casu est
clara: ideo in claris non est opus cōlecturis. l. continuus. ℈. cū
quis. in fi. de ver. ob. idē tenet Pau. de ca. in. l. titio centum. ℈.
titio genero. ff. de cōdi. & demō. Jo. de imo. i. d. l. lucī⁹. ℎ. in vlt.
col, vbi dicit quod ista opi. est equior: qz qñ filia nubit magne
expense

expēse sunt in mytis: secus qñ ingrederet monasteriū. Idē
13 Raph. cu. in. l. si ita q̄s. ℈. is cui. ff. de leg. q. is ℨ. De de anch.
in repe. & nemo pōt. in xv. qnto q̄rit. d. reg. iur. i. vi. distinguit,
qō aut testator relinqt prime filie mille si nupserit. si vero im-
petrauerit monasteriū relinqt. c. & tūc q: videt adimere a pri
mo in penā ingredictis monasterij, debere mille, als secus.
quā dixim. reprobat. d. Frā. de are. in. d. c. in pſentia. in. ℈. col.
¶ Ego circūscripta ista pluralitudine sequor pīnā opi. quā i pūcto
turis semp putani xiozē partē, p tex. l. d. l. titie si nō nupserit.
12 † Arguēdo a mātimonio carnali ad spūale. qō arg. procedit vt
dixit doct. in. c. tue. de spō. & in. c. fi. de trāsla. pla. Imo magis
oz fauere mātimonio spūali & carnali, p ea q̄ dixi in tex. Sz di
minutio legati facta vt qs distrahat a matrimonio tpali nō
impedit maiozē summā pet. d. l. titie si nō nupserit. ergo mul
to fortius in matrimonio spūali, cui magis oz fauere p ea q̄
13 dixi in tex. ¶ Scōo multū mouet me. † qz qñ sunt opi. doct.
hincinde oz in iudicādo & ℨsulēdo teneri illa opi. q̄ fauet reli
o gioni. l. sunt pſone. ff. de reli. & sump. fun. c. fi. de re iud. ¶ Ter
14 tio mouet: † qz in iudicādo & cōsulēdo oz teneri opin. magis
15 cōis sm Bal. & doc. in l. fi. C. de pe. iud. q̄ male iudi. † Iz ita oz
magis cōis opi. q̄ plurū doct. authoritate firmat. l. j. ℞. & sa-
nē crebriozi. vbi no. Bar. ff. de offi. q̄st. cū si. Sz prima opi. fir-
mata est plurib⁹ & meliorib⁹ authoritatibus pīt itibus pon-
dere numero & mēsura: ergo illa in iudicādo ample. tēda est.
¶ Sū in scā parte prin. gl. ibi. Item qd si aī ingressum. p cu
ius expeditiōe reassumo in dubiū istū artū. q est val de difficī
lis & intricat⁹. Si aliqs aī ingressum monasterij fecit testū &
in eo instituit ex traneū heredē: si postea ingrediat monaste-
rium, an p ingressum monasterij rūpat testamētū. prima fa cū.
rūi, an p ingressum monasterij rūpat testamētū. prima fa tū.

Additio. Hec glo. sm rudē cortice vī facere qua-
tuoz argumēta. ad pbādū q̄ testū rū-
pat & vident ad idē tēdere: & ita declarat ista gl. Bal. ista etiā
magis cōiter alīs intelligūt: postea q̄ nō rūpat facit vnū fun
damētū i fi. Ego aut acutū ℨsideras gl. p̄ter ordinē quē in
ea expedit Lar. obseruat, q̄ ex gl. ino: dinate procedēte eli-
cit tres opi. vt hic p Bar. Prima q̄ nō obstāte testō ad-
ciant tres opi. vt hic p Bar. Prima q̄ nō obstāte testō ad-
huc monasteriū succedat in totū: & ℨ. hēat locū ista aut. in
huc monasteriū succedat in totū: & ℨ. hēat locū ista aut. in
distincte loquēs: & l effectu. & ℨ. sed q̄ testū rūpat. Ad hoc
distincte loquēs: & l effectu. & ℨ. sed q̄ testū rūpat. Ad hoc
pbādū ls gl. ino: dinate loquat tēdit ille due rones ī posite.
pbādū ls gl. ino: dinate loquat tēdit ille due rones ī posite.
prima sbi, itē alia rōne scōa ibi. Item. ppter capitis diminutio-
prima sbi, itē alia rōne scōa ibi. Item. ppter capitis diminutio-
nē. ¶ Scōa opi. ponit in gl. ibi. sz dic q̄ si aliqd vbi gl. distin
nē. ¶ Scōa opi. ponit in gl. ibi. sz dic q̄ si aliqd vbi gl. distin
guit aut aliquid relictū est monasterio titulo inst. & nō rūpit
guit aut aliquid relictū est monasterio titulo inst. & nō rūpit
testū: als aūt sic. Et istā opi. gl. pbat dua⁹ rōnib⁹. prima: q̄
testū: als aūt sic. Et istā opi. gl. pbat dua⁹ rōnib⁹. prima: q̄
monasterij habet locū nīl nascituri. Itē p alia rōne q̄ seq:
monasterij habet locū nīl nascituri. Itē p alia rōne q̄ seq:
dic sūt q̄ due rōnes quas. ℈. notauī nō tēdunt ad hoc: q̄ fa-
dic sūt q̄ due rōnes quas. ℈. notauī nō tēdunt ad hoc: q̄ fa-
ciūt ℨ istā opi. & pbāt si tu subtiliē cōsideras q̄ etiā si mona-
ciūt ℨ istā opi. & pbāt si tu subtiliē cōsideras q̄ etiā si mona-
sterio fuit relictū nīlo institutionis ad huc rūpit testū. cum
sterio fuit relictū nīlo institutionis ad huc rūpit testū. cum
ola ac grauī monasterio, & ingressus capit & minuāt: ergo iste
ola ac grauī monasterio, & ingressus capit & minuāt: ergo iste
rōnes ꝓbant q̄ etiā si monasterio legitima relinquat q̄ testū
rōnes ꝓbant q̄ etiā si monasterio legitima relinquat q̄ testū
rūpāt: ergo iste rōnes nō debēt simul iungi: & istud est de quo
rūpāt: ergo iste rōnes nō debēt simul iungi: & istud est de quo
ꝓpēdit hic Sali. & ꝓpter hoc Bar. magister legistarū separa-
ꝓpēdit hic Sali. & ꝓpter hoc Bar. magister legistarū separa-
tim recitat opin. glo. ¶ Tertia & vltima opi. ponit ibi contra
tim recitat opin. glo. ¶ Tertia & vltima opi. ponit ibi contra
videt. per vnā rōnē quā glos. reprobat & vtio modo videt me-
videt. per vnā rōnē quā glos. reprobat & vtio modo videt me-
dulla glo. Prima ergo opi. glo. est, q̄ testū antea factū p in-
dulla glo. Prima ergo opi. glo. est, q̄ testū antea factū p in-
gressum monasterij rumpat, & hāc ꝓbat ꝓ duo fundamēta q̄
gressum monasterij rumpat, & hāc ꝓbat ꝓ duo fundamēta q̄
glo. ponit in ver. & alia ratione. ¶ Ad primū rūde sm Bar.
glo. ponit in ver. & alia ratione. ¶ Ad primū rūde sm Bar.
hic in. fi. col. & Bal. ꝓ per ingressum monasterij omnia acqui
hic in. fi. col. & Bal. ꝓ per ingressum monasterij omnia acqui
runtur monasterio: istud est verum nīl prius testator fuerit,
runtur monasterio: istud est verum nīl prius testator fuerit,
vel nīl prius dissoluerit. aut, nunc autem. ℈. de epiſc. & cler.

Additio. Ista est ℞a solutio. & tu ꝓuecte subtilius
dixisti: q̄ si aliquis tpe testamēti cōdit habebat bona: deinde
le, vez q̄ si aliquis tpe testamēti cōdit habebat bona: deinde
tpe mortis nulla habebat bona, q̄ testū rūpat. & ls glo. nihil
tpe mortis nulla habebat bona, q̄ testū rūpat. & ls glo. nihil
alleget, potuit forte moueri duab⁹ rōmbus. prima: q̄ regrit
alleget, potuit forte moueri duab⁹ rōmbus. prima: q̄ regrit
testatorē esse habilē ad testandū duob⁹ tpibus. sez tpe cōditi
testatorē esse habilē ad testandū duob⁹ tpibus. sez tpe cōditi
testamēti & tpe mortis. l. j. ℈. exigit. & ℈. sufficit. ff. de bon. poss.
testamēti & tpe mortis. l. j. ℈. exigit. & ℈. sufficit. ff. de bon. poss.
sm tab. sed iste nō est habilis ad testādū tpe mortis: q̄ illo tē
sm tab. sed iste nō est habilis ad testādū tpe mortis: q̄ illo tē
pore nō habebat bona nec habitu nec actu. & q̄ nō habebat
pore nō habebat bona nec habitu nec actu. & q̄ nō habebat
bona nec habitu nec actu testari nō pōt. vt in aut. ꝓcedenti.
bona nec habitu nec actu testari nō pōt. vt in aut. ꝓcedenti.
Sed ō potuit moueri q̄ q̄ qñ res deuenit ad cū casum a quo
Sed ō potuit moueri q̄ q̄ qñ res deuenit ad cū casum a quo
incipere nō pōt. & nonda habuit effectū. vī tak l. plurib⁹. ℈. &
incipere nō pōt. & nonda habuit effectū. vī tak l. plurib⁹. ℈. &
si placeat. cū si. ff. de verb. ob. Sed hic deuenit ad casū ꝑ a quo
si placeat. cū si. ff. de verb. ob. Sed hic deuenit ad casū ꝑ a quo
incipere non pōt: q̄: tūc nō hz bona nec habitu nec actu: & si
incipere non pōt: q̄: tūc nō hz bona nec habitu nec actu: & si
tu ℨsideras has rōnes subuertūt solu. Bar. & cōes, Jaſ. pap.
tu ℨsideras has rōnes subuertūt solu. Bar. & cōes, Jaſ. pap.
¶ Ad scōm fundamētū gl. ꝓ multū stringit rūdet Bar. q̄ p
¶ Ad scōm fundamētū gl. ꝓ multū stringit rūdet Bar. q̄ p
mutationē status, & sic p capitis diminutionē irritat testū. ℈.
mutationē status, & sic p capitis diminutionē irritat testū. ℈.
nō tñ. istī. q. mo. test. infr. Procedit nīl capit minuat ꝓ actū
nō tñ. istī. q. mo. test. infr. Procedit nīl capit minuat ꝓ actū
virtuosum. sicut in eo q̄ pugnādo capit ab hostib⁹. l. lege co-
virtuosum. sicut in eo q̄ pugnādo capit ab hostib⁹. l. lege co-
nelia. ff. de vulg. & pup. Tamē illud est ꝑpter fictionē. l. cornelia. ff. de vulg. & pup. Tamē illud est ꝑpter fictionē. l. cornelia.
ia, † q̄ nō hz locū in ingrediēte monasteriū. Scōo rñdet Bar.

per mutationē status irritatur testū. ℈. non tñ. est verū nīl
per mutationē status irritatur testū. ℈. non tñ. est verū nīl
mutet status in melius. sicut videmus in filiofam. milite qui
mutet status in melius. sicut videmus in filiofam. milite qui
fit emancipatus a patre q̄ his patiat minimā capitis dimin
fit emancipatus a patre q̄ his patiat minimā capitis dimin
tionē: tñ nō irritat testū: q̄ mutat statū in melī⁹. & ls Bar. ad
tionē: tñ nō irritat testū: q̄ mutat statū in melī⁹. & ls Bar. ad
hoc nihil alleget, debuit alleg. de hoc tex. in. l. j. ℈. exigit. in ℞.
hoc nihil alleget, debuit alleg. de hoc tex. in. l. j. ℈. exigit. in ℞.
sed ñ filiusfa ff. de bo. pol. sm tad. etiā tex. expressum in. l. si q̄s
sed ñ filiusfa ff. de bo. pol. sm tad. etiā tex. expressum in. l. si q̄s
filio exheredato. ℈. fi. ff. de inīu. rup. irritoq; testa. vide tñ tex.
filio exheredato. ℈. fi. ff. de inīu. rup. irritoq; testa. vide tñ tex.
in. l. miles. cū. l. seq. ff. de test. mil & ex hoc colligo nota limita.
in. l. miles. cū. l. seq. ff. de test. mil & ex hoc colligo nota limita.
ad. o. ℈. nō tñ. quā sequit Bal hic. in. fi. col ℈5 eā reprobant
ad. o. ℈. nō tñ. quā sequit Bal hic. in. fi. col ℈5 eā reprobant
Sali. & Raph. Fulg. q̄ similia adducta p Bar. nō sunt bo
Sali. & Raph. Fulg. q̄ similia adducta p Bar. nō sunt bo
na. Tu stringe passum: nā in simili qō adducit Bart. de mili
na. Tu stringe passum: nā in simili qō adducit Bart. de mili
te, verū est q̄ si filiusfa. miles fecit testū: si tñ postea emācipak
te, verū est q̄ si filiusfa. miles fecit testū: si tñ postea emācipak
a patre, q̄uis capite minuat ꝓpter mutationē status: tñ eius
a patre, q̄uis capite minuat ꝓpter mutationē status: tñ eius
testū nō irritat: q̄ quātū ad actū testādi verum est q̄ mutat
testū nō irritat: q̄ quātū ad actū testādi verum est q̄ mutat
statū suū in melius: q̄ vbi ꝓinus nō poterat testari nīl de ca-
statū suū in melius: q̄ vbi ꝓinus nō poterat testari nīl de ca-
strēsibus, nūc pōt testari de cbno. Nō fic est in ingresso mo
strēsibus, nūc pōt testari de cbno. Nō fic est in ingresso mo
nasteriū. q̄ quātuis mutet statū in melius quātū ad Deū
nasteriū. q̄ quātuis mutet statū in melius quātū ad Deū
& salutē animē tñ quantū ad actū testandi non mutat statū
& salutē animē tñ quantū ad actū testandi non mutat statū
in melius, imo in deterius: istud patet, q̄ ante ingressum mo
in melius, imo in deterius: istud patet, q̄ ante ingressum mo
nasterij, poterat testari in dubitante. sed post ingressum mona
nasterij, poterat testari in dubitante. sed post ingressum mona
sterij amplius testari nō pōt, nisi liberos habeat. vt hic aut.
sterij amplius testari nō pōt, nisi liberos habeat. vt hic aut.
Ergo simile Bart. ad ꝓpositū nō trum non est bonum.

Additio. Preterea in milite speciale est. q̄ testū fi
lōfa. militis nō rūpit & capitis diminutio
nem etiā si nō mutat statū in melius. nā si filiusfa. miles facit
testamētū, & postea dat alij in adoptionē, tūc nō mutat statū
in melius: & testamentū nō rūpit. l. miles filiusfa. cum. l. seq ff.
de testa. mili. Et sic fundamentū glo. remanet in concessum.

Additio. Et inquantū glo. hic tenet † q̄ ingressus
patiē capitis diminutionē. Adde qō gl.
in aut. ingressi. ℈. eo. in gl. magna dicit. q̄ ingressus monaste-
riū est ad instar capite diminut⁹. nullā aūt simile est idē. l. qō
nema. ff. de ꝓbi. Breuiter dicas q̄ verū est. qō ingressus non
patiē magna capitis diminutionē neq; media, & in hoc nul
lus discrepat. & pōt: q̄ pōt esse testis. ℈. cogitandū. in aut. de
mona. col. j. Itē pōt heres instituī. l. j. ℈. e. & sic hz testamenti
factionē passiuā. Ideo pōt eligi in prelatū. Tamē eom argu-
mentū est fragile. q̄ etiā seruus pōt, sed acquititur dño sicut
hic acquirit monasterio. ¶ Punctus est de numina capitis
diminutione nunqid ingressus monasterij patiat minimā
capitis diminutionē. Jac. Bald. vt refert Bart. hic tenet q̄
non: quia non mutat familiam, & ab intestato patri succedit:
imo succedit tanq̄ suus l Deo nobis. ℈. de epiſ. & cleri. q̄ non
esset si pateret minimā capitis diminutionē: & sic mutaret fa
milā. Bar. hic tenet cōtrariū. & cōcludit q̄ patiē minimā ca-
pitis diminutionē. q̄ mutat familiā. allegat glo. in. l. si ex con
sa. ℈. nunc videndū. sed est. in ℈. ꝓponius. & i. i. vide omnino
Bart. ff. de mino. nā cū trāseat in potestatē alterius & desinat
habere filios in potestate: p cōsequēs dicit pati minimā capi
tis diminutionē. Adde q̄ idē tenet̄ notat ibiter Bar. post an
tiquos l. l. pfe furioso. circa medīū ff. de bis q̄ sunt sui vel alie.
a iur. est verū q̄ Sali. hic l. q. multū diffuse p aliqua tñ leuia
tenet ℨ: tū. l. q̄ ingressus monasterij nō patiat etiā minimā
capitis diminutionē. In idē etiā inclinat Fulg. hic. tū nō re
cedo a inīa Bart. que est cōmunis. Nec dicas q̄ ingressus mo
nasteriū efficit seruus, q̄: bñ efficit seruus spiritu sed nō vera
seruitute: imo si aliqs seruus efficeret monachū: efficeret li
ber. l. sancimus. cū aut. ibi posita. ℈. eo. Jason Papie.

¶ Scōa p incip. opi. ponit per glos. ibi. sed die si aliquid. vbi
gl. dubitauit. q̄ si testator aliquid reliquit titulo institu monā
sterio: & tunc testamentū nō irritet per ingressum monaste
rij als secus: cū monasteriū habeat locū filij, & per preteritio
nem filij etiā posthumi si nascat rūpit testū. l. j. ℈. & q̄ totū. C.
de posthu. here. instī. Et istā opin. ꝓprie tenet glos. nostra sū
inferius dicit: ergo sto prime opi. que ꝓprie intellegit de ista
opi. ¶ Douetur etiā glos. per scōm fundamētū vt habes in ea.
Istā opi sequit glos. in. ℈. illud quoq; in aut. de mona. col. j. &
c. si qua mulier. xix. q. vlt. Pet. Cy. & Raph. Ful. hic. Spec.
in ti. de sta. mo. in ℞. & Inn. & Jo. an. in. d. c. in pſentia. Et di
cit Jo. de imol. in. l. j. in. vij. col. ff. de testa. qō ista est cōis opi.
¶ No. ex ista glo. hic esse glo. sing. quā ad hoc not. Salic. hic
18 in. vi. col. † q̄ sicut filij⁹ verus oz habere aliqd ti. institutiōis
honoz: abili, als testū esset nullū. ℈. aliud quoq; capitalum. in
aut. vt cū de appel. cognosc. col. vij. glo. & docto. in aut. nouissi
ma. C. de inoffic. test. ita eodē modo filius ictus vel legitima-
a tus. gl. habes hic, quā bene signa. & late dixi in. d. aut. nouissi
ma. ¶ Ista opi. gl. reprobat Bar. & tñ rūdet ad primū funda
mētū gl. q̄ nō est verū ꝙ monasteriū habeat locū filij: nec oz
oz m. d. ℈. ℈. hoc in pāti. vt p eū: q̄ sequit̄ q̄ si monasteriū ha-
beret locū filij, q̄ monasteriū esset in pāte monachi sicut filij⁹

¶ Loco filij. adde
de diffuse ō hoc
per Felyn. in. c. in
pientia. coll. xix.
versi. tertio quæ
ro. de ꝓbatio.

Universidad de ... Biblioteca

est in potestate patris. Itē sequeret ꝙ qcqd acqreret monasteriū, acqreret monacho, sicut quicqd acquirit filius acqrit patri: ⁊ tñ ista sunt falsa. Idē ꝙ monasteriū nō habeat loco filij tȝ etiā Bar. ī.i pe.col.late Sali.hic,in.ij.q.q ēt rñdet ad c.in pñtia.de pba.qd ille tex.est fundat⁹ sup erronea opinione, ⁊ ita ibi rñdet.d.Ant.in.xiij.col.⁊ seq. Tamē ad.c.in presentia.meli⁹ esset rñdere ꝑm Panor.ibi, ꝙ illa fuit narratio ⁊ allegatio facti ex qua nō lȝ arguere, vt dixi in auꝭ.igressi.ꝯ. e. ¶ Ergo nō discedo a cōi regula ꝙ imo monasteriū habeaꝭ loco filij, put tenet etiā glo.in.l.si ita qs.§.ea.lege.⁊ ibi Bar. met.⁊ Mod.ff.de v.ob.gl.⁊ doc.in auꝭ.nisi rogati.ꝯ.ad treb. cano.in.d.c.in pñtia.⁊ late.d.An.sicu.in repe.l.cū acutissimi. C.de fideic. Et ad fundamēta Bar.rñde put declarat Bal.ī l.filiū.in.j.col.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.vbi dicit ꝙ fatuitas esset credere ꝙ monasteriū dicaꝭ fili⁹. Sȝ bñ p quādā silitudinē fingiꝭ loco filij, hoc est, hȝ illa iura q̄ hꝭet fili⁹ put ēt dicit Bal.hic in.viij.col.ad fi. Et ad arg.gl.rñde aliter vt p Bal.hic,in.iij.col.ad fi. Vel scdo ꝙ monasteriū habeꝭ loco filij istud est p quādā fictionē: ergo solū pcedit quo ad excludēdū[a] substitutū. Ita pprie loquitur.de.§.sed hoc in presenti.

a ¶ Quo ad excludendum. an monasterium habetur loco filij ad excludēdū substitutum, vide per Imo.post Bar. in.l.si ita quis.§. ea.l.ff.ꝯ vb.ob., ⁊ per Ain.⁊ antiquos in.l. si ita quis.§.is cui.ff. de lega.ij.et late Barba. in.l.cū acutissimi.C.de fideicō.col.liij.

Additio. Et inquātū dictū est, ꝙ monasteriū habeꝭ loco filij ad excludēdū substitutū: itellige verū ēt si testōr diceret, si decesserit sine filijs ex suo corpe pcreatis adhuc monasteriū habeꝭ loco filioꝝ, qꝛ debebāt pcreari ex pprio corpe, vel saltē illa ꝯditio reijciꝭ. ita dñt Bal. ⁊.d.Ant.in.d.c.in pñsentia.⁊ Imo.ī.l.si ita qs.§.si is cui.ff.de le.ij. ¶ Adde etiā, qd si testator diceret, istituo caiū heredē, ⁊ si decesserit sine filijs ex suo corpe pcreatis substituo caiū: ⁊ volo intelligi de filijs vere, nō ex iuris interptatiōe. An tūc monasteriū excludat substitutū, vide pulchre disputatū per Bal.post ātiqs ī.l.deo nobis.i.j.col.ꝯ.de epi.⁊ cle. Jas.Pap.

¶ Nō ergo monasteriū habeꝭ loco filij nisi in casib⁹ expssis ī
19 iure. † Sicut in fiti mors ciuilis nō eqparaꝭ naturali, nisi in casib⁹ expssis in iure. gl.est reputata sing.xvi.q.ij.l.c.placuit.
20 Bar.⁊ alij in.l.ex ea pte.ff.de v.obli. ¶ † No. diligēter istā limitationē ꝙ illud qd dr ꝙ monasteriū habeꝭ loco filij, soluȝ pcedit in casib⁹ expssis a iure ⁊ nō in alijs. Ita tȝ Bal.hic in j.col.⁊ idē Bal.ī.d.auꝭ.nisi rogati.ī.ij.col.post gl.ibi, ⁊ in vlt. col. ¶ Ultra limitatiōes q̄ tradunꭲ in.d.c.ī pñtia.⁊ ī.d.auꝭ. nisi rogati.⁊ in alijs locis. Limita scdo no.nisi due copulatiue regnāꝭ, ꝙ si fili⁹ ⁊ illi⁹ mrimonij: qꝛ tūc bñ verū est ꝙ monasteriū nō habeꝭ loco filij. Unde si vidua ingrediaꝭ monasteriū, in repetēda ei⁹ dote nō habebit monasteriū illa priuilegia q̄ hñt filij eiusdē matrimonij: ⁊ sic tūc monasteriū non habebiꝭ loco filij eiusdē matrimonij ꝑm Bal.in.c.cū in magistrū.in pe.q.de elect.⁊ in.c.post cessionē.in vlt.col.de pba.vbi ad hoc allegat tex.quē reputat p sing.ī auꝭ.ꝯ exac.do.in pñ. Et ibi limitat hoc esse verū mortua moniali, sȝ ea viua bene monasteriū haberet eadē priuilegia ex psona monialis viue. ¶ Tertio limitat quo ad feuda in qb⁹ monasteriū nūq̄ hꝭ loco filij.§.i.in auꝭ.de alie.⁊ emphy.ꝑm Bal.in.c.ceterū.ī an tepen.col.ad fin.de iudi. Faciūt ea q̄ dixi in auꝭ.ingressi.ꝯ.eo.

b ¶ Et exheredare. Adde Pe.ꝯ anch.ī.c.presentia.de probat.et doct. in.c.qntanallis.ꝯ iureiu.

Additio. Quarto limita verū nisi in ciuitate esset statutū ꝙ vba testatoꝝ intelligāꝭ ad literā put iacēt: tūc si esset facta substō si sine liberis ⁊c. tūc nō veniret monasteriū, ⁊ nō excluderet substitutū: qꝛ non pōt in testō legi: sȝ venit ex interptatione iuris: intellige qñ statutū pōt ligare psonas ecclesiasticas: puta qꝛ ꝯfirmatū a papa: ita singulr Bar.ī.d.c.in pñtia.col.iij. Cōfirmo p illud qd singulr vult idē Bal.in.l.pcib⁹.in.v.col.C.de impub.⁊ alijs substi.ibi ꝙ stāte statuto ꝙ vba testōꝝ intelligāꝭ ad literā put iacēt tūc sub expssa vulgari non ꝯtineꝭ tacita pupillaris vel eꝯ, est singulare vbū. lȝ istō vltimū rephēdat Imo.⁊ male in repe. c.Raynuti⁹.in materia pupillaris substōnis.de testa. Cōfirmo ēt p illud qd singulr vult idē Bal.in.l.fi.col.ij.C.de pfib⁹ q sil.distr.ibi, qd si in volu.statutoꝝ sit statutū, ꝙ vba statutoꝝ intelligāꝭ ad literā put iacēt, istud statutū facit, ꝙ ī statutis cessat oīs interptatio ⁊ actiua ⁊ passiua ⁊ extensiua, qd no.ad ea q̄ ponit Bar.ī.l.oēs ppli.ff.de iust.⁊ iur. Jas.papie.

¶ Tertia principalis opi.poniꭲ p glo.ibi, eꝯ vꭲ tenere testm̄, ꝙ imo testm̄ valeat ⁊ non irriteꝭ p ingressum monasterij. Lȝ gl.⁊ doc. p ista opi.nihil allegēt, pōt allegare: qꝛ in dubio iu
21 dicādū est p testō. † Et qñ in aliquo articulo sunt opiniōes, sequēda est opi.q̄ fauet testō.ī.l.si ps.ff.ꝯ ioffi.test. Nā qd testm̄ ꝯseruet ꝯcernit publicā vtilitatē.l.vꭲ negare.ff.quēad.test.ap. gl.melior de iure in.ī.gall⁹.§.qd si his, in vbō vtilitatē.ff.de libe.⁊ posth. Et in dubio ꝑsumiꭲ testm̄ valere ⁊ esse solēne nisi pbeꝭ ꝯtrāū.l.si post diuisionē.cū glo.ij.⁊ ibi Bar.in fi.not.ꝯ.de iur.⁊ fac.igno. Istā opi.reprobat gl.⁊ bñ: qꝛ ingressus monasteriū nō habeꝭ in oīb⁹ p mortuo: ⁊ ptȝ qꝛ pōt testari vt dixi in auꭲ.ingressi.ꝯ.eo. Itē pōt esse in iudicio vt in auꭲ.causa que fit cum monacho.ꝯ.ti.j. Itē qd est fortius pōt tale testm̄ reuocare vt dicā in tertia parte gl. ¶ Quarta fuit opi.Ja.de bel.in §.illud.ī auꭲ.ꝯ mona.col.j.quā sequiꭲ.d.Ant.in.d.c.ī pñtia.ī xiiij.col.sȝ tu reproba.vt p bar.⁊ Sal.hic. Quinta ⁊ vltia fuit opi.antiquoꝝ Ja.bal.Odo.⁊ Ja.bu.hic quā tenēt bar.bal.⁊ Pau.de.hic.⁊ Imo.dicit hāc opi.esse de iure veriorē.i.l. j.in vij.col.ff.de testa.vt sic distiguaꭲ.si tpe quo fecit testm̄ nō cogitauit de ingressu religionis ⁊ tūc rumpaꭲ testm̄: alꝭ secus: pp amplā facultatē quā dat tex.ī.d.§.illō. Ista opi.est falsa in primo mēbro dū p ea moueꭲ Bar.qꝛ ingrediēdo monasteriū dedicat oīa bona monasterio: ergo tacite intelligiꭲ testm̄ reuocare.l.sancim⁹.C.de testa.istud est falsum duplici rōne. Primo qꝛ igrediēdo monasteriū vez est ꝙ dedicat oīa bona monasterio: nisi prius de illis disposuerit testat⁹ vel sit.auꭲ.nūc aūt. ꝯ. ti.j.⁊ ita tȝ Bar.met.sibi ꝯtrius.ꝯ.in.ij.col.⁊ ibidē bal. Scdo ꝙ rō ē ꝙ sola volūtate ēt expssa reuoceꭲ testm̄ pri⁹ factū.§.ex eo aūt solo.vbi melior tex.de iure.inst.qbus mo.test.ifir. Bar. in l.si iure.ff.de leg.iij. Nisi elapsus esset cursus decēnij. ita pprie loquiꭲ tex.ī.d.l.sancim⁹.allegat⁹ p bar.alꝭ qd nō mutaꭲ cursta re phibeꭲ.d.l.sancim⁹. Similiter ī scdo mēbro: qd testator tpe testamēti cogitabat ꝯ ingressu: qd testm̄ nō rūpaꭲ p ingressuȝ bar.vꭲ male dicere.⁊ ꝯtrāū late tenet Sal.hic in.ix.col. ⁊ seqūē p quatuor fundamēta.⁊ ad.§.illud autē.allegatū p bar.rñdet qd nō loquiꭲ de testō: sȝ de actu inter viuos, vt patet in verbo vti. Itē ptȝ ex pcedētibus ⁊ sequētibus. Itē patet ex rōne ibi assignata in tex.⁊ ita etiam ibi intelligit glo. Subdit tñ qd ex quo antiquata consuetudo interpretata est illud verbū vti ꝯ vltima volūtate: ꝙ in ꝯsulēdo nō esset ab ista opi. discedēdū. Ful.hic, i.vij.col.⁊ seq.dicit, qd ī disputatiōe sibi placet opi.qd testm̄ indistincte irriteꭲ: ⁊ rñdet ad.d.§.illō.vt dixi qd loquaꭲ de actu inter viuos: sicut in simili exponiꭲ tex.in auꭲ.vt liceat matri ⁊ auie.in prin.viij.co. Nec ob.tex.in auꭲ.nō auꭲ.in vbo testatus.ꝯ.tit.j.qꝛ illa fuerunt verba Irnerij: patet: qꝛ in.d.§.illud.vñ sumitur illa auꭲ.nō est verbum testatus. Tamen dicit ꝙ in iudicando tenēda est opi.Bar.cōtra Bal. Et per fundamēta Sali.ꝯsuluit Lud.ro.in ꝯsi.cccxxvij.inci.opinionē hāc ⁊ ita inuenio tenere Jo.fab.post Jac.de rane.inst.quib. mod. test.infir.in fi. Ista opi.ī pūcto iuris est defensabilis: qd testm̄. indistincte irriteꭲ per ingressum monasterij, eo qꝛ testator nō reperitur habilis ad testandum duob⁹ tēporib⁹, tpe testamēti ⁊ tpe mortis: qd requiritur.l.j.§.exigit.⁊.§.sufficit.ff.de bono.pos.ꝑm tab. Itē qꝛ res deuenit ad eū casum a quo īcipere nō pōt.ergo actus debet vitiari.l.pluribus.⁊.§.si placet.ff.de verb.obl. ¶ Nec ob.si dicas quod ingrediendo monasterium moriꭲ ciuiliter, ⁊ tempore istius mortis ciuilis reperitur habilis, ⁊ sic testm̄ habet effectum. qꝛ dico qd hoc est falsum ex quo monachus ēt post ingressum monasterij pōt testamētū prius factum reuocare vel mutare: vt diceꭲ infra in tertia parte gl. Et ad.§.illō quoq̄.rñdet vt pluries etiā.ꝯ.dixi, qd nō loquiꭲ de actu testādi: sȝ de actu inter viuos. Et istud patet: qꝛ tex.dicit pōt quō velit vti substātia sua. Si enim testator proprie diceꭲ vti substātia sua: cū eius dispositio ꝯferaꭲ post mortē.l.verba ꝯxerūt: gesserūt.ff.de ver.sig. Et si dicis si ille tex.loquiꭲ de cōtractibus inter viuos: certe esset frustratori⁹ ⁊ de indubitabili. Cui eñ dubiū est qd añ ingressum monasterij pōt ꝯhere de bonis suis cū in ꝯctib⁹ sufficiat quē esse habilē tēpore ꝯtractus. Dic ꝙ dubiū maximū erat: an posset donare oīa bona alteri. Ita qd p ingressum monasterij non reuocareꭲ postea talis donatio: ⁊ dcidiꭲ ibi ꝙ pōt ⁊ nō reuocaꭲ: sicut reuocareꭲ p natiuitatē filioꝝ.l.si vnq̄.C.ꝯ reuo.dona.⁊ ita ī specie tȝ B. in auꭲ.nisi rogati.in.vi.col.C.ad trebel. Tamē in ꝯsulēdo, ⁊ iu
22 dicādo nō recedas ab opi.Bar. ¶ † No.etiā diligēter ⁊ nō obliuiscaris ꝙ si ille q deliberauit ingredi monasteriū faciat testamētum coꝯitās de ingressu religiōis: ⁊ instituat extraneum pōt preterire nō solū monasteriū: imo pōt preterire sine causa
b ⁊ exheredare[b] filios in potestate. Sed bene verū est quod filij ꝯsequentur eorum legitimā cōdic.ex hac auꭲ. No.qꝛ est aurea limitatio ad auꭲ.nō lȝ.C.de li.prete. ⁊ miror ꝙ.d.Alex.ibi nō fecerit mētionē. Istā limitationē sequūꭲ Bal.⁊ Mod.hic.⁊ dicunt Bal.hic in.iij.col.Ful.⁊ Pau.de cas.ꝙ si de pmo ingressus est religionē: presumiꭲ qd tpe testamēti cogitauerit de ingressu. Istā deci.sequiꭲ.d.Ant.de bu.ī.d.c.in pñsentia.in.iij. col.⁊ ibidē Panor.in.xv.col.⁊ idē Panor.in.c.qꝛ nos.p illuȝ tex.ī ver.libere.ꝯ testa.vbi extēdit decisionē Bar.ad clericos seculares.q qñ faciūt testm̄ si habēt filios vel parētes ī seculo possunt eos pterire vꭲ exheredare sine cā ⁊ testm̄ valet. Istud dictū reprobat Sal.hic,l.ix.col.post Ricar.⁊ Lu.ro.ī.d.cōsi. cccxxvij.inci.opi.hac.in vlt.col.qꝛ simile Bar.nō est bonū de milite.eo qꝛ illud pcedit in eo q actu est miles: nō in eo q cogitat fieri

tat fieri miles. Facit text.in.l.gñali.in ver.qd tñ alia omni iuris rōne munitū sit.ꝯ.e. Et qd tenet idē Bar.in repe.l.j.ꝯ.e.in ij.q.v.q.pncipalis vbi rñdet ad simile qd hic adducit de milite. ¶ Tene ergo dictū Bar.qꝛ prout declarat Bal.⁊ Mod.
23 Bar.loquiꭲ in eo q est de pmo ingressus monasteriū. † Et nos habem⁹ qd q de pmo creādus est miles, habeꭲ p milite, q de pmo cingēdus habeꭲ p cincto.l.pe.vbi glos.not.⁊ Bar.ff.de test.mili. Et ibi Bal.no.ꝙ potētia ppinqua actui reputaꭲ p actu. ¶ Uñ ꝑm eū de pmo cōsecrādus habeꭲ p cōsecrato. Facit qd no.Panor.in.c.ecclesia.in.ij.not.per illū
a tex.de imu.ecc.vbi dicit ꝙ basilica[a] gaudet priuilegio ecclie: lȝ nōdū sit ꝯsecrata: ex quo erat de pmo ꝯsecrāda.ad idē facit qd no.Ang.in.l.ex eo.ff.de test.mil.qd pena statuti de offendēte scholarē inficulatū, hȝ locū in eo quē rector iussit matriculari. lȝ nōdū esset descriptus in matricula: qꝛ de pmo matriculādus habeꭲ p matriculato. Ad idē facit qd egregie vult Hemi.in.c.cū in illis.de pbē.in.vi.⁊ in.c.pōderet.in fin.l. dist.vbi dicit.ꝙ q dixit in supplicatione ꝙ scribebat in registro pape nō dr mētitus, lȝ nōdū cepisset scribere: ex quo erat deputat⁹ ⁊ de pmo debeat incipere. Ad idē facit qd vult Bal.in.l.si p ea.in.vj.q.C.mā.qd sicut fideiussor cōdēnatus pōt agere ꝯ principalē debitorē: ita qñ euidenter apparet qd de breui est ꝯdēnādus. Ad idē ⁊ vltimo facit qd vult Pau. de cast.in.l.iij.§.si seruus.ff.de acquir.poss.vbi not.inquit qd de pmo bāniēdus, lȝ nōdū sit bānitus pōt impune offendi ex forma statuti pmittētis bānitū impune offendi: qꝛ de pmo bāniēdus habeꭲ pro bānito. Sicut etiā est ecōtra de pmo rebāniēdus habeꭲ pro rebānito. Tamē istud vltimum reprobat.d.Alex.ibi. ¶ Et sic per ista ostēdo Bar.bñ dicere cū loquaꭲ de eo qui de pmo debeat ingredi religionem: qꝛ eqparaꭲ ei qui actu est in religione, ⁊ sic cessat fundamentū Sali.⁊ Lud. ¶ Scdo p Bar.moueor: qñ versaꭲ publica vtilitas vt est hic fauor religiōis idē iudicam⁹ de eo q est in via ad actū. put in eo q est in actu.l.abesse.⁊.l.q mittunꭲ.ff.ex q. cau.maio.not.Bar.⁊ alij in.l.j.ff.sol.mat.in qōne qua querūt an scholaris q est in via gaudeat priuilegijs doctoꝝ.⁊ hoc secūdo mō ego tollo fundamētū Sali.⁊ Lud.⁊ per ista remaneat expedita ista ps gl. Caue tñ inquātū Bar.⁊ oēs doct.psupponūt ꝙ miles pōt in testō pterire vꭲ exhꝭdare filios sine cā: eo qꝛ dubiū ē: an istō hodie sit correctū p iura auꭲ.quē passuȝ posui ī.l.pe.C.q te.fa.pos.⁊ ibi p⁹.d.ale.tenui ꝙ sic.ꝙ ē correctū. ⁊ tenēdo istō fūdamē.ꝙ fac bart.ꝯ milite nihil valeret.

Additio. Scdo ꝯ Bar.⁊ Panor.moueor: qꝛ q cogitat de ingressu religionis nō dȝ esse ma
24 gis priuilegiat⁹ ꝙ ille q iā actualiter est ingressus: † qꝛ plus nō dȝ operari pēdētia act⁹ ꝙ si secutus sit effect⁹ seu euēt⁹.l. antique.C.ad velle. Sȝ ille q est cleric⁹ vel monach⁹ lȝ possit testari sine solēnitate quo ad numerū testiū, nō tñ pōt pterire vel exhꝭdare filiū sine cā.ēt si institueret ecclesiā vꭲ testareꭲ ad pias cās, vel institueret extraneū vt est tex.in.l.gñali.in vbō. qd tñ alia omni iuris rōne munitū sit.iūcta.l.j.ꝯ e.lȝ ad hoc dicere possis qd illa lex loquiꭲ qñ monachus testaꭲ ad pias cās, ecclesia nō acceptat exclusis filijs. ita Bar.ī.l.ij.q.v.pncipali.in repet.⁊ cogita qꝛ passus est dubi⁹. ¶ Sū in tertia pte
25 gl.ibi.itē qd si iter filios. † ex qua habes ꝙ si habes filios fecit testm̄ inter eos, qd p ingressuȝ monasterij tale testm̄ nō reuocaꭲ. Bar.⁊ Fulg.dicūt ꝙ gl.ꝯ.in parte pcedēte.tȝ ꝯtrāū.dū dicit gl.ꝙ si hꝭet filios nō posset eis oīa sua bona dare.tu dic qd iste gl.nō sunt ꝯrie, sed loquunꭲ in diuersis terminis. Nā glo.hic loquiꭲ, qñ qs testaꭲ inter liberos añ ingressum: sȝ gl. in parte pcedēti pprie loquiꭲ qñ testaꭲ post ingressum. istud ptȝ: qꝛ allegat istū tex.qui pprie loqui in isto casu.⁊ ita dicit
26 Sali.hic,in.xi.col. ¶ † Iuxta istā partē qrit Bar.an ingres
b sus[b] monasteriū possit mutare vel reuocare testm̄ qd pri⁹ fecerat añ ei⁹ ingressuȝ, ⁊ an heres statim habebit eius hereditatē, an vo debebit, expectari mors naturalis, ⁊ distingue vt hic p eū. Idē tȝ Bar.in.l.res vxoris.C.de do.inter vi.⁊ vxo. ⁊ in.l.sȝ si mors.§.j.p illū tex.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.⁊ in tractatu minoricarū.in vlt.li.in.ij.c.ij.dist.idē tȝ Bar.sub dubio forte in.l.j.ff.de test.idē Pet.Cy.⁊ Sal.hic.in.vi.q.d.Alex.ī ꝯsi.xiij.in.ij.vol.qd incipit, circa pmū dubiū in quo qriꭲ vtrū p ingressum religionis.in.ij.col.idē tȝ.d.Ant.de bu.in.d.c.in pñtia.in.xiiij.col.⁊ seq.vbi dicit ꝙ in tali reuocatione duo vel tres testes sufficiūt: qꝛ est monach⁹, ⁊ dȝ seruare iura cano.sȝ q̄ duo vꭲ tres testes sufficiūt.c.cū esses.⁊.c.relatū.ꝯ testa.⁊ ita dicit se ꝯ facto rñdisse. Pro ista dist.Bar.bñ facit qd vult idē Bar.sic distinguēdo in.l.cū pꭲ.§.hereditatē.ff.de leg.ij.p gl. ⁊ doct.in l.si cū dotē.in prin.cū gl.magna.ff.sol.ma.late Ange.⁊ Imo.in.l.ex facto.§.ex facto.ff.ad treb.Bar.in.l.stati⁹. §.cornelio felici.p istū tex.ff.de iur.fi.d.Alex.in.d.cōsi.xiij. in.iij.col.ꝑm istā distin.Bart intellige glo.in.l.j.in vers.post mortē.ff.de testa.intellige Spe.in ti.de sta.mon.v.lib. Et ad
27 uerte etiā inquātū Bar.hic ⁊ in locis ꝑalle.tȝ † ꝙ qñ mors
c ciuilis[c] in oībus ⁊ p oīa eqparaꭲ naturali, vt est qñ qs ingrediꭲ religionē mēdicantiū ⁊c. Ad hoc allegat tex.in.l.deo nobis.in princ.⁊.§.j. Dic ꝙ vult allegare in vbō.⁊ hoc tñ modo, quē inducas vt p Bar.ibi in.iij.col.ad fi ⁊ Sali. ¶ Itē adde inquātū Bart.hic ⁊ in locis ꝑalleg.concludit ꝙ si aliqs fecit testm̄ dū esset in seculo, ⁊ postea efficiaꭲ monachus, qd post annū pfessionis pōt mutare et reuocare testm̄ prius factū.p tex.not.in simili.in.d.l.si mors.§.j. Cōtrariū tȝ Ang.in.l.j.ff. de test.⁊ ibi plenius Imol.in.vij.col.⁊ seq.qꝛ ex quo post annū pfessionis perdit potestatē testādi. Ergo succedit regula
28 † ꝙ ille q nō pōt actū facere de nouo, nō pōt destruere vel reuocare.l.tria onera.§.fi.cū glo.ff.de serui.rust.predi.c.cū infe
29 rior.de maio.⁊ obed. ¶ Scdo ⁊ fortius: † qꝛ etiā si esset laicus nō pōt testm̄ sola volūtate reuocare, nisi faciat aliud testamētū.§.ex eo aūt solo.instit.qb.mo.test.infir.dixi in parte pce.gl.saluo nisi reuocaret p actū facti, incidēdo tale testm̄.l. nostrā.C.de testa. Nō obst.tex.in.d.l.si mors.§.j.per quē tex. Bar.vbiq̄ moueꭲ ad ita tenēdū: qꝛ ille tex.nihil facit.nā loquiꭲ in donatione cā mortis que equiparaꭲ ꝯctib⁹, iuxta gl. magistrā.in.l.ij.in prin.ff.de dot.pleg.Bart.⁊ alij in.l.ij.ff.de
30 leg.j. † Sed deportatus ꝯuis perdat ea q̄ sunt iuris ciuilis: tñ retinet ea que sunt iurisgētiū, ⁊ sic pōt ꝯhere.l.si mandauero tibi.§.is cuius.ff.mād vnde sicut posset ꝯctus de nouo facere: nimirū si ibi pōt reuocare. Secus est in casu nostro vbi post annū pfessionis non potest monachus amplius testari ergo min⁹ dȝ posse reuocare vel mutare testm̄ qd prius fecit.

Additio. Et si diceret quare in.d.l.sȝ si mors.§.j. p deportationē oīa bona publicanꭲ ⁊ acqrunꭲ fisco, quare etiā nō publicanꭲ ista bona donata cā mortis. Rñdeꭲ ꝙ in publicatione bonoꝝ, peculiū pfectitiū filij nō venit, lȝ sit ppriū patris.text.est sing.in.l.iij.§.sed vtrū.in ver.proinde.ff.de mino.⁊ ibi Bar.multū notat. Ecōtra si publicanꭲ bona filijfamil.militis qui hȝ castrense peculium, nō venit tale peculiū.tex.est singu.ꝑm Bald.in.l.si filiusfa.C.de bo.proscrip.⁊ Imol.in.l.si finita.§.si de vectigalibus.col.ij. ff.de dā.infec.imo singulariter dixit Bal.in.l.pe.ꝯ.de execu. rei iud.col.x.ver.quero quidā timēs qd fiscus.qd in.d.l.sed si mors.est tex.sing.⁊ vnicus in iure, qd si aliquis cogitabat cōmittere delictū ppter qd debebat deportari ⁊ bona applicari fisco, fecit donationē causa mortis vxori cōfirmādā si contingeret eū delinquere ⁊ deportari ⁊ tradidit rē donatā si cōmittat delictū ⁊ deportaꭲ, vxor pōt defendere bona, ⁊ tñ maritus deportatus poterit donationē reuocare, quā si reuocat bona erūt sua: ⁊ nō fisci, qꝛ nō fuerūt inclusa in deportatiōe. alleg.tex.in.l.si deportati seruo.ff.de lega.iij. Et ex ista decisi. Bal.ego colligo pulchrā cautelā quā nunq̄ vidi nec legi qua mediāte pōt fiscus frandari bonis delinquentiū.⁊ ex qua limitaꭲ.l.post cōtractū, cū materia.vbi Bart.ff.de dona.⁊ per
31 alios in.l.si quis post hac.ꝯ.de bo.proscrip. † scȝ ꝙ ille qui intendit cōmittere delictū propter qd poterit deportari vel bona publicari. poterit talis donare vxori sub cōditione si contingat eū deportari. certe si postea cōmittat delictū ⁊ deportetur ⁊ bona publicenꭲ, fiscus nō poterit auferre, ⁊ qd plus est poterit maritus reuocare donationē ⁊ bona erūt sua ⁊ fiscus
32 nō poterit auferre. † Not.diligēter.⁊ ex hoc etiā īfero singulr ꝙ cū donatio patris in filiū in ptāte, ⁊ mariti in vxorē paribus passib⁹ ambulāt, ⁊ neutra vȝ sed morte cōfirmaꭲ.l.donationes quas.in prin.C.de don.inter vi.⁊ vxo. certe si pꭲ cogitat delinquere, poterit donare filio sub cōditiōe, qd cōfirmaꭲ si cōtingat eū deportari ⁊ bona cōfiscari, tūc haberēt locū oīa q̄ dixi.ꝯ.in vxore.⁊ lȝ Bal.dicat ꝙ illa.l.si fili⁹, sit singularis. habes ꝯcordātē in.l.res vxoris.ꝯ.de don.inter vi.⁊ vxo.quā pondera.quia videꭲ predictis refragari. Jason Papie.

¶ Eādē opi.ꝯ.Bart.tȝ Panor.in.d.c.in pñsentia.in.xix.col. Moneꭲ qꝛ excepto casu huius auꭲ.nullo mō.pōt ampli⁹ monachus de bonis suis disponere.§.illud.in auꭲ.de mona.col. j.qꝛ post pfessionē cēseꭲ mortu⁹ mūdo, ⁊ nō dȝ nec velle nec nolle vt dixi in pced. ¶ Pro ista parte multū stringit ꝯ Barto.ista auꭲ.⁊ vnde sumiꭲ.in.ij.rñ.ibi anteq̄ de reb⁹ suis disponat, qui vult, ꝙ si aliqs prius testatus est ꝯuis habeat liberos, non possit amplius disponere. Et dicere vt dicūt Per.⁊
d Cyn.hic, qd ad istū tex.dȝ subaudiri dictio maxime[d] est destruere tex.alr diminādo ⁊ destruēdo tex.ꝑdēt Ful.hic in.xi.
33 col. † In isto passu distingue ⁊ ista est vitas, ꝙ si igressus monasteriū vult simplr reuocare testm̄ qd fecit. ⁊ nō posit, vel si vellet reuocare ⁊ istituere extneū, sicr nō posset: p fūdamēta.ꝯ. facta. sȝ bñ si vellet reuocare vel mutare iter liberos ⁊ ecclesiā

a ¶ Basilica. adde gl.doc.in.c.si. de cōse.ecc.vꭲ alta.⁊ per Hosti.⁊ Jo.an.in.c.in ecclesijs.et in.c.in authoritate. de censib.

b ¶ An igressus. Adde Joan.de imol.in.l.j.ff.de testa.

c ¶ Mors ciuilis. Adde.l.vxoris.C.de don.inter vir.⁊ vxo.⁊ l.legem.C.de natu.lib.

d ¶ Dictio maxime. adde gl.vlt. in.c.cū olim.de test.gl.⁊ doct.in c.ad abolendā. de si.psby.Bar. in extrauag.ad reprim.in verbo magie. Rapha. cu.cōsi.lxxxvij. incip. Franciscus de lacanepa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

diuidẽdo inter eos tũc posset ex ꝑmissiõe huius auth. q: posset de nouo facere: ergo ⁊ mutare. Sicut in simili in l. hac cõsultissima. §. fi. C. de test. Ita in effectu cõcludit Bal. hic in. v. col. ⁊ seq. Fulg. ⁊ Pau. de cast. hic ⁊ hoc mõ nihil obstat ista auth. a ↄrio sensu. ¶ In quarta parte gl. ibi. Itẽ an iure hereditario. dic meli⁹ vt p Bar. hic, in pen. col. inferẽtẽ ad duo vt hic p eũ. Idẽ tenet Bart. in. l. q vniuersas. §. j. ff. de acq. pos. ⁊ in. l. si adoptauero. ff. de pcar. sequit Sali. hic in. vij. q. ⁊ Moder. in auth. ingressi. j. q. v. ↄ. e. ¶ Sʒ ↄ Bart. fortiter facit tex. in. d. c. in ꝑsentia. q dicit ꝙ non dicit mori sine herede qui ingredit monasteriũ. Igit monasteriũ venit iure hereditario: ergo cõtra Bart. hic, Panor. ibi in pen. col. dupl'r rñdet. Tu dic ꝙ ibi capit sine herede. i. sine liberis propter precedẽtia. ¶ Capio glo. in ver. liberos, que disputat si ingressus monasterium non habeat liberos sed bene parẽtes: puta patrem ⁊ matrem, an ista auth. locum habeat[a] glos. refert opiniones.

Additio. Et cõcludit ꝙ monasteriũ excludit parẽtes ⁊ hãc opi. tʒ subtilis Pet. put refert hic Cy. p argumẽtũ gl. q: monasteriũ habet loco filij: ⁊ si dicas ꝙ lʒ habeat loco filij, tñ est fictus filius, rñdet ꝙ etiã fili⁹ fictus excludit parẽtes. l. ij. §. parui. al's parũ. ff. de suis ⁊ leg. ⁊ vltra eũ est tex. in. l. ij. §. liberi. ff. ad tertul. ⁊ anno supiore qdã doct. legẽs cõsuluit de directo ↄ illũ tex. in facto occurrẽte in ciui. Piscari, ⁊ dũ ostẽderet mihi ↄsiliũ sigillatim dixi qd erat ↄ casum. l. Unde tu vltra doct. sic distingue, aut qris an igressus monasteriũ possit testari iter parẽtes ⁊ monasteriũ. ⁊ credo ꝙ nõ. Et hoc mõ verior est opi. Azo. relata in gl. quã sequit gl. in. xix. q. vlt. c. si qua mulier. ⁊ pe. ⁊ Cy. hic. e. q: ista
34 autẽ. signanter loquit. s. de liberis. † Sʒ ego habeo regulã, ꝙ iura noua etiã limitatoria aliqd disponẽtia inter liberos, nõ hñt locũ inter parẽtes. Istã regulã pbo p tria. Primo q: pmittit parẽti testari inter liberos cũ duob⁹ testib⁹. l. hac ↄsultissima. §. ex impfecto. C. de test. Et tñ ↄ istud nõ ꝑmittit filio testari inter parẽtes. Ita no. tʒ Spe. in tit. de instru. edi. §. cõpẽdiose. v. qd si fili⁹. Bal. ⁊ Sali. in. l. fi. C. fa. her. Bal. in. d. l. hac ↄsultissima. §. fi. p illũ tex. ⁊ in. l. si qua illustris. C. ad or-
35 fici. d. Alex. in. d. §. ex impfecto. † Scõo, q: filij grauati p fideicõmissũ pñt detrahere duas quartas. c. Raynut. de test. gl. ⁊ doct. in. l. quãq. C. ad. l. fal. cũ ↄcor. Et tñ ↄ parẽtes grauati fideicõmisso nõ detrahũt duas quartas. Ita sing. Bal. i l. si a milite. §. fi. ff. de test. mil. de q lati⁹ p. d. Alex. in. l. in rõne. §. qd vulgo. in. ix. col. post alios p eũ relatos. ff. ad. l. fal. Ter-
36 tio † q: inter filios etiã descẽdẽtes hʒ locũ collatio. sec⁹ ↄ inter parẽtes ⁊ alios ascẽdẽtes, cũ istud nulla. l. caueat fʒ Bal. ⁊ Alex. in. l. si emãcipati. C. de colla. Aut qris si igressus monasteriũ habeat parẽtes, an tales parẽtes ↄsequent legitimã saltẽ p qrelã inoffi. dona. Et dic isto casu, qd sic. l. si fili⁹. C. de inoffi. dona. alle. p Bar. q tñ nõ pbat, qd ppter hoc igressus possit facere testũ. ¶ Iuxta hãc glo. formo duas not. ↄones quas docto. nõ ponũt. Prima[b] qd est † nũqd ista auth. q loq-
37 tur in plurali qñ plures liberos hʒ, put ẽt facit tex. i corpe vñ sumit habeat locũ si vnũ tñ filiũ hñt an post ingressum monasterij possit testari. Dubiũ fecit q: vt dixi in tex. isto ⁊ i corpore vñ sumit pluries loquit i plurali. scõo ⁊ forti⁹: q: vbi nõ ↄueniũt vba. l. nõ ↄuenit dispositio. tex. est in. l. qd ↄstitutũ. ff. de test. mil. l. hos accusare. §. q oib⁹. ff. de accu. Bar. ⁊ mo. i l. iiij. §. ptor ait in fi. p illũ tex. in v. toties. ff. ↄ dã. infe. Sʒ vba hui⁹ auth. nõ cõueniũt qñ qs hñt vnũ filiũ tñ: ptʒ q: tex. dicit ꝙ dʒ bona diuidere inter filios ⁊c. lʒ qñ ẽt vn⁹ fili⁹ tñ: ibi nõ cadit diuisio. Puto ↄriũ qd ista auth. locũ habeat ẽt si ingressus monasteriũ hñt solũ vnicũ filiũ in seculo: p regulã l. nõ est sine liberis. cũ. l. seq. ff. de vb. sig. ⁊ p tex. no. i. l. liberũ⁹.
38 §. pe. C. ad treb. † Scõo moueo: p regulã not. q hʒ. qd etiã in penali materia, lex vel statutũ loquens in plurali, hʒ locũ in vno. ⁊ sic in singulari: tex. est in. l. ij. §. lʒ ⁊ si vn⁹. ff. ↄ vi bo. rap.
39 p quẽ tex. ⁊ alios ibi allegatos no. ibi Bar. † ꝙ statutũ penale puniẽs pducẽtes falsos testes, hʒ locũ in eo q pduxit vnũ solũ falsum testẽ. Idẽ tʒ Bar. in. l. iij. § negotia. p illũ tex. ff. ↄ neg. gest. ⁊ i. l. j. ff. de peur. Alb. de ros. i. ij. pte statutorũ. q. xxviij. Bal. ⁊ mod. in. l. gall⁹. §. qd si is. p gl. ibi. ff. de lib. ⁊ post h. ⁊ Bal. in. l. om⁹. §. diu⁹. p gl. ibi. ff. de per. her. Pet. de anch. ⁊ Imo. in. c. relatũ. el. ij. de testa. qd limita vt sing. p Bal. in. l. in bem⁹. §. pe. j. c. tertio facit q: lʒ rescripta sint stricti iuris ⁊ stricte intelligẽda tñ si papa scribit pũideri alicui de certo bñficio cũ clausula si p alios nõ scripserit etiã si p vno solo scripsit adimpleta est illa pluralitas. Archi. in. c. q̃uis pmo. ⁊ ibi Gemi. de pbẽ. in. vj. Bal. in. c. mãdatũ. in. ij. col. ⁊ ibi Card. de rescrip. facit qd volũt Io. an. ⁊ Gemi. in. c. j. in. ij. col. de re. pmu. in. vj. vbi dicit qd ille tex. loquẽs in plurali hʒ locũ ẽt si vnus tñ esset expectãs. Quarto facit qd in duab⁹ notabilib⁹ qdnib⁹ decidit Bal. in. l. i. p illũ tex. C. de ↄdi. inser. Ubi decidit
40 † ꝙ si statuto caueat qd decedẽte patre cũ liberis masculis, femine nõ succedãt: istud statutũ hʒ locũ etiã si decederet cũ vno filio tñ, similiter si statutũ dicat qd decedente vxore sine liberis, maritus succedat, q̃uis loquat in plurali, tñ si haberet vnũ filiũ tñ, pcederet statutũ qd marit⁹ excludat. Istas deci. Bal. refert. d. Car. in cõsil. clv. incip. in societate. ⁊ per eas
41 decidit † qd subscriptio mercatorꝫ q dicebat titius ⁊ socij. nõ
42 est falsa, q̃uis titius nõ haberet nisi vnũ sociũ. ¶ † Scõa qstio est de qbus liberis loquat ista auth. ⁊ clarũ est qd non habeat locũ in liberis naturalibus tãtũ. Ita tenet Spe. in ti. de stat. mon. in ver. qd ergo si ingressus. quẽ refert ⁊ sequit Bal. hic in pe. col. facit qd vult glo. sing. in. l. j. in prin. in ver. naturales, ⁊ ibi Bar. ff. de ↄ tab. quã glo. reputat sing. Bal. in. l. f. C. quorꝫ bo. ⁊ in. c. innotuit. in. iij col. de elect. sequit Bal. in. l. fi. in. iij. col. C. vñ legi. ⁊ in. l. fi. p illũ text. vbi bon⁹ tex. C. de nat.
43 libe. ¶ † Pulchrũ dubiũ est qd in legitimatis. Dubiũ facit q: ista auth. videt ꝙ debeat intelligi de his q sunt vere filij ⁊ p naturã. l. si ita qs. ⁊. l. si is cui. ff. de leg. ij. l. fideicõ. ff. de cõdi. ⁊
44 demõ. iũcta. l. fi. C. de his q ve. eta. impe. ¶ † Scõo ⁊ fortius facit: q: in emphyteusi[c] ecclesiastica nõ veniũt filij legitimati: q: nõ sunt legitime nati fm Bal. in. l. gñalr. §. cũ aũt. circa mediũ. ⁊ ibi Bal. ⁊ Mod. C. de insti. ⁊ substi. sub cõdi. fact. ⁊ idẽ Bal. in addi. Spe. in. x. col. in v. emphyteusis ecclesie. ⁊ in. c. q in ecclesiarũ. in. xix. col. ⁊ seq. de cõsti. Imo. in. l. qd ôr. in antepe. col. ff. de vb. obli. Pet. de anch. in ↄsi. cccc vi. qd incipit circa pmũ q̃situ. d. Alex. in. l. ex facto. §. si qs rogat⁹. in. xij. col. ff. ad treb. ⁊ in ↄsi. xcviij. ⁊ in ↄsil. ccxxiij. qd icipit ↄsideratis vbis instrumẽti. in. xij. col. ⁊ seq. ⁊ in consi. ccij. qd incipit visa legitimatiõe in. j. col. ¶ Breuiter teneo ↄriũ, ꝙ ista auth. locũ
45 habeat etiã in filijs legitimatis † cũ legitimat⁹ sit vere filius q̃uis nõ sit legitime natus, prout tenet Bart. in. l. si is qui p emptore. ff. de vsucap. circa. xv. col. Dũ tractat ibi pulchre ⁊ subtiliter Bart. an fictio fingat circa ea q sunt iuris, cũ suis
46 ↄcor. ¶ † Scõo moueor q: lex pmittẽs aliqd patri inter liberos, vt hac auth. pcedit etiã in liberis legitimatis. Hinc est
47 † qd. l. hac ↄsultissima. §. ex impfecto. C. de test. q pmittit patri testari inter liberos cũ duob⁹ testibus, hʒ etiã locũ in liberis legitimatis. Ita expresse dicit sing. Bal. in. c. de causis. in
48 pe. col. de offi. dele. † Tertio moueor q: legitimat⁹ est su⁹ heres ⁊ hʒ iura suorũ. ita dicit sing. Bal. in. l. eã quã. in. j. col. ad fi. C. de fideicõ. Quarto q: legitimat⁹ pterit⁹ in testõ pris vel exheredat⁹ sine cã, hʒ ius ↄtabulãdi ⁊ dicẽdi nullũ ⁊ querelandi fm Lud. ro. cõsi. xxxiiij. qd incip. licet naturalis filius.
49 **Additio.** Glo. in vbo, diuide clara est: ⁊ diuidit in tres partes. Primo late disputat. † nunqd diuisio q pmittit ingresso monasteriũ habẽti liberos dicatur testamẽtũ glos. vacillat nec clare se firmat, cõcludit p oẽs qd dicit vltima volũtas habẽs vim testamẽti: ⁊ dicit Bal. se mirari quare glo. aliter tenuerit, videatis hic per eos. Intelligunt doct. istã auth. qñ ingressus monasteriũ qui facit professionẽ cui lex ex dispensatione permittit vt si liberos habeat possit testari fm formã hic traditã nõ aliter: nam si ingressus monasteriũ nondũ fecisset professionẽ sed etiã intra annũ pfessionis tunc posset: ita tota die seruatur. In secunda parte ibi. Itẽ videt qd nec glo. opp. ⁊ se remittit. In tertia parte ibi nec obstat: opp. de auth. ingressi. vbi monachus q: nõ hʒ bona non põt testari. ⁊ glo. voluit rñdere ꝙ illa limitatur per istam nisi monachus habeat liberos in seculo. Iason Papie.
50 ¶ † Capio glo. in ver. moriat. Ista glos. disputat vtrũ legitima[d] debeat filijs ꝙ primũ pf ingressus est monasteriũ ⁊ professionẽ fecit. An vero dʒ expectari mors naturalis: glo. nihil clare firmat. legiste cõiter tenẽt qd debeat expectari mors naturalis pris. Ita tenẽt Pe. ⁊ Cy. hic, ⁊ Bar. in vlt. col. p tria fundamẽta Sali. hic in vlt. col. q dicit qd docto. ita cõiter tenẽt Fulg. hic in pen. col. q etiã dicit ꝙ ita cõiter tenet. Idẽ tʒ Bal. in repet. c. si pater. in vlt. col. de testa. in. vj. vbi refert tres opiniones. ⁊ tenet istã vltimã, pcipue per tex. in. l. stati⁹. §. cornelio felici. ff. de iur. fis. Idẽ tenet. d. Alex. in. l. si cũ dotẽ. in pn. x. col. ff. sol. mat. ¶ In cõtrariũ fortiter stringit tex. in. c. cũ simus. de reg. Sal. hic dupl'r rñdet. Primo, ꝙ aliud sit de iure ciuili. aliud de iure cano. Scõo qd tex. ille dʒ intelligi qd legitima dʒ dari filio, verũ est qñ pater naturaliter erit mortuus.
51 Ista nihil valet, ppter tex. ibi in ver. tũc. † q dictio tũc denotat extremitatẽ tẽporis. l. iij. in fi. cũ simi. ff. de cõdi. ⁊ demon. Tertio rñdet ⁊ melius. Et hãc tenet, ꝙ in. d. c. cũ simus. pater erat naturaliter mortu⁹, vt pbat ille tex. ad fi. in v. ex successione. put etiã põderat ibi Pan. ¶ Cõtrariã opi. tenet cõmuniter cano. vt infra referã. ⁊ Bal. hic in vlt. col. in vers. not. qd dicit, ꝙ filij lʒ de iure ciuili nõ possint petere legitimã donec pater

a ☞ An ista auth. locum habeat. An hec auth. pcedat si igrediẽs monasteriũ tantũ habeat parentes. Istis adde Ias. in. l. q se patris. col. pe. j. vñ lib. Purpur.

b ☞ Prima sunt dicta Feli. in. c. i presentia. de pbatio.

c ¶ In emphyteusi ecclesiastica. adde Bal. in l. acutissimi. C. de fideicõ. Bald. in l. si quis ita. de lega. ij. Pe. de ancha. in repeti. c. canonũ statuta. de constit. in. vj. princi. q. in. xxxvij. col. illius. q. versi. quid si statutum loquitur.

d ¶ An legitima. Adde diffuse p Anto. conset. de sicilia in suis singularibus in vbo legitima. Abbas in. c. transmisse. sup glo. in verbo q̃stio mota. q fil. sint legi. Abb. i. c. raynu. in fi. de test. Pe. de anch. in. c. de delic. pue. Bart. in repet. c. si pater. de test. li. vj.

nec pater naturaliter viuit. per hãc auth. Tamẽ de iure cano. possunt p ↄditionẽ. d. c. cũ simus. q nõ est alibi in iure fm eũ. Idẽ tenet Pau. de cast. hic, ⁊ Pet. de anch. in. d. c. cũ simus. Sed cõtra Bar. ⁊ legistas tenet Panor. in. d. c. in ꝑsentia in x. col. ⁊ seq. ⁊ in. c. Ray. ad fin. de testa. ⁊ plenius in. d. c. cũ simus. idẽ tʒ Ludo. rom. in. d. l. si cũ dotẽ. in prin. Io. de ana. in c. ij. in penul. ⁊ vlt. col. de delic. pue. p ista opi. habes duas gl. vnã in auth. nũc aũt. in versi. tractat. j. eo. aliã in. §. illud quoq. in auth. de mona. col. j. Sed q tenẽt hãc opi. ↄ Bar. nõ rñdent eius fundamẽtis. Ego teneo opi. legistarũ ⁊ cõmunẽ nõ per illud fundamentũ, q: in dubijs opinionibus sequẽda est illa que fauet religioni, vt dixi. s. in glos. ij. Quia cũ hic disputet de legitima filij infra legitimã magis fauem⁹ filijs q mona-
52 sterio, vt hac auth. vbi dixi in tex. ¶ Moueor tertio: q: † regula est ꝙ pr in vita non cogit assignare legitimã filio. l. j. §. im-
53 puberi. ff. de col. bon. † imo fili⁹ viuo pre nullũ ius hʒ etiã spe in legitima fm Cy. ⁊ Bar. in. l. fi. ff. de lib. agno. reprobata gl. in. §. si vero nõ implẽs. in auth. de here. ⁊ fal. col. j. Idẽ tʒ Bar. in. l. post emãcipationẽ. in princ. ff. de lib. leg. Bal. ⁊ Mod. in l. ex cor. ff. de vulg. ⁊ pup. imo plus in casib⁹ in qb⁹ pater inuitus cogit emancipare filiũ, qui enumerant p glo. magistrã, in. §. fi. insti. qb. mo. ius pat. po. sol. in illis eñ casib⁹ nõ cogit pater assignare aliquã legitimã filio, fm Bal. in. l. non põt. ff.
54 de adop. † ideo iniqua sunt statuta q cogũt patrẽ soluere legitimã p delicto filij fm Cy. ⁊ Bal. in. l. si qua pena. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. ⁊ in. l. si filius. p illũ text. C. de bo. pscrip. in. d. l. ex corne. vbi tñ videas Moder. ergo sufficit habere regulã p se fm Bart. in. l. q. in. j. col. in fi. ff. si q s in ius voc. non ier. Facit tex. in. l. suis quoq. in v. puto. ff. de hered. insti. ⁊ in
55 c. venerabilis. in v. puto quoq. de sen. excõ. in. vj. † Itẽ p regul. semp est pnũtiãdũ nisi pbet ↄriũ fm Bal. in. c. j. i. iij. col. de alie. iud. mut. cã fac. q dicit ita elegãter notari p glos. in. l. q restituere. ff. de rei ven. Alibi dicit Bal. in. l. si tutor. in fi. C. de ser. pign. da. manu. ꝙ regule iuris sunt tenaciter obseruãde, nisi in cõtrariũ appareat dispositio specialis. Scõo, q: ecclesia in dubio vtit iure cõi. c. j. ver. sed diuersũ. de alie. feu. Tertio q: monasteriũ tenetur prestare alimenta filijs donec viuit in monasterio. vt per gloss. hic, ⁊ etiã vt dixi in auth. ingressi. ↄ. eo. Ergo filij non debent interim habere legitimam.

Additio. Quarto q: pater monachus põt dũ viuit diuidere oĩa bona inter filios: vt dicit tex. hic in verbo oẽm substãtiã: põdera vniuersalẽ oẽm, ꝙ
56 nõ posset si fili⁹ posset cõsequi legitimã in vita. † Et adde qd si filius ingrederet monasteriũ: tũc sine dubio nõ debet legitima monasterio p patrẽ in vita patris: fm Pet. de anch. in. c. ij. de deli. pue. ⁊ refert ⁊ sequit Io. de ana. ibi, col. pe. ¶ Scõa
57 cõclusio glo. est ꝙ † lʒ filijs nõ debeat in vita pris monachi legitima, dʒ tñ monasteriũ ipsis pstare alimẽta. addit ad hoc Bar. in. l. si qs a liberis. §. itẽ rescriptũ. in fi. p illũ tex. ff. de lib. agno. q nõ allegat hãc gl. lʒ Spe. in ti. q fil. sint leg. §. j. v. qd si intret. ⁊ Panor. in. c. trãsmisse. q fil. sint leg. q tenet ↄ Bar. ⁊ ex hac gl. põt inferri ad. q. de statuto excludẽte feminas ppter masculos lʒ dotari debeãt ⁊ ꝙ quousq erit nubilis habebit alimenta. ⁊ ita Pet. de ancha. ⁊ Anan. in. d. c. ij. col. fin. ¶ Intelligo tñ opi. Bar. ⁊ sequaciũ qñ pf ingredit monasteriũ. sec⁹ si ingrederet religionẽ mẽdicãtiũ: q: cũ illa mors ciuilis habeat in oib⁹ effectũ naturalis, credo ꝙ filij deberẽt tũc statim habere legitimã p ea q dicit Bar. hic in pe. col. vt dixi
58 ↄ. in gl. ij. ad fi. ¶ † Extra glo. qrit Bar. in fi. si ingressus monasteriũ moriat intra annũ pfessionis[a]: an ei⁹ bona acqrant monasterio, an pertinebũt veniẽtibus ab intestato, arguit ad partes, postea relinqt cogitãdũ ⁊ remittit decisioni canonistarũ. Sʒ aduerte, inquãtũ Bar. alleg. tex. in. c. vlti. de suc. ab inte. ille tex. nihil facit fm Fulg. hic. ⁊ Panor. in. c. i ꝑsentia. in antepe. col. in pn. de poa. Saluo nisi dicas ꝙ Bar. põderauit ꝙ ibi nõ ↄstabat de pfessiõe: ⁊ tñ bona acqrunt monasterio, lʒ dic ꝙ ille tex. loquit i eo q expsse obtulit bona sua monasterio. Itẽ adde Cy. in auth. ingressi. in. j. col. ↄ. e. refert Iac. de rauen. ⁊ Pet. tenere ꝙ monasteriũ succedat: ex quo videt esse ita sua volũtas, cũ cõtrariũ non disposuerit. Et q: summa ratio est q facit p religione. l. sunt persone. in fi. ff. de relig. ⁊ sump. fun. ⁊ istã opin. tenet. d. An. in. d. c. in ꝑsentia. in. xvij. col. in pn. sed Cy. ibi dicit ꝙ hec sñia vr sibi dura. qd in dubio excludam⁹ veniẽtes ab itestato. cũ iterim nõ esset monach⁹. Ful. hic i vlt. col. dicit ꝙ ista qd pẽdet ab illo articulo, an itra annũ pfessiõis sit monach⁹ vel ne, sed reuocabil'r put tʒ Io. an. in. c. bñficiũ. de reg. i. vj. ⁊ verior vr opi. ꝙ nõ, put tʒ Bal. in auth. ingressi. ↄ. e. Ergo bona nõ acqrunt monasterio. Idẽ ꝙ monasteriũ nõ succedat tʒ Pet. de anch. i. d. c. bñficiũ referẽs ita tenuisse h Padue i publica disputatiõe. Pan. i. d. c. in presentia. in antep. col. idẽ tʒ nisi bona expresse ⁊ principalr dedicasset monasterio, per ea q diximus in auth. ingressi. ↄ. eo.
59 Ego teneo istã opi. ꝙ monasteriũ nõ succedat: † q: ↄtra annũ pfessionis nõ est religiosus. tex. est in. c. religioso. de sen. excõi. in. vj. no. Bar. in. l. j. p illũ tex. C. ne sanc. bap. rei. ⁊ Bar. hic, in vlti. col. circa medium, quod intellige verum nisi quantum ad hoc vt non possit puniri per iudicem secularem secũdũ Ang. in. l. j. ff. de pe. per tex. bonum in simili in. l. statuliber. ff. de questio. ⁊ per ista est impositus finis huic authen.
60 **Additio.** † Aduerte tñ ⁊ nota quod si monachus intra annũ professionis interim aliquid simpliciter donaret monasterio: in dubio cẽseret donare causa mor. ita Host. ⁊ Anto. de bu. post eũ in. c. pen. de regula. q̃uis alias semper presumitur simplex ⁊ inter viuos, nisi fiat intuitu mortis. gl. in. l. seia. in prin. ff. de dona. cau. mor. ⁊ in. l. seia. ff. ↄ dote preleg. no. plene legiste post Bar. in. l. que dotis. ff. so. ma.
61 ¶ Restaret aliud maius dubiũ, si tps pateret, † vtʒ si aliqs ingrediat ordinẽ fratrũ minorũ mendicãtium qui non possunt habere bona nec in cõi nec in particulari, ⁊ nõ haberet in seculo filios vel ascendentes cui spectabũt eius bona, aliqui dicũt, qd ad papam, alij qd episcopo, ⁊ alij quod ad veniẽtes ab intestato: de quo vide per Spec. in ti. de sta. mo. in ver. iij. Bar. in tracta. minorũ. in. j. q. vlti. li. Bal. in auth. ingressi. ↄ. e. Cy. in. l. deo nob. ↄ. ti. j. plene per cano. in. c. in presentia. de proba. ⁊ ibi Bal. col. iiij. ⁊ Panor. in. xx. col. qui refert oẽs opi. An. in disputa sua inci. nobilis genere. col. pen. ⁊ Ludo. ro. in suo sing. ccccxvij. inci. heri consului. Et mihi plus placet illa opin. qd venientes ab intestato admittantur. Iason Papie.

1 ☞ Emphyteuta vel conductor rei ecclesiastice deteriorãtes rem ipsam vel non soluentes censum intra biennium puniuntur quatuor penis.
2 De natura alternatiue vel, est ꝙ ponatur inter diuersa.
3 Licet emphyteusis ecclesie nõ transeat ad extraneos hẽdes, tñ locatio perpetua rei ecclesiastice transit ad extraneos heredes.
4 Emphyteuta vel colonus ecclesie p deteriorationẽ rei põt expelli a iure qd hʒ: idẽ est in valallo vel feudatario propter deteriorationem rei feuda. nu. 5. ⁊ que requirantur, vide nu. 7.
6 Emphyteuta priuati an possit expelli ppter deteriorationẽ.
8 Si emphyteuta in parte deteriorauit ⁊ in parte meliorauit, an sit expellendus.[a]
9 Ita emphy. priuati sicut ecclesie p cessationẽ solutiõis biẽnio factã perdunt meliorament a: secus est in colono vel inquilino priuati ⁊ etiã in conductore ad longum tps vel in perpetuum.
10 Emphyteuta ecclesie si cessauerit p biẽniũ soluere, põt expelli si vero sit priuati p triennium: subdit tñ vt infra eo. ti. ⁊ nu. 11.
12 Simplex colonus vel inquilinus qui conduxit ad quatuor, vl' quinq annos ad hoc vt possit expelli a tota locatione requiritur quod biennio cessauerit.
13 Ubi est factum pactum de non expellẽdo colonũ: expectatur quod cessauerit a solutione per biennium. quod pactũ debet fieri specifice ⁊ non sufficeret sub verbis generalibus.
14 Uerba specialia plus operantur q generalia.
15 Licitum est domino domus claudere ostiũ scholaribus ⁊ eos eijcere de domo, si non soluunt pensionem.
16 Si emphyteu. tenetur soluere talẽ denariũ pro cẽsu, ⁊ cessauerit soluere talem denarium biẽnio, an possit expelli a iure emphyteutico totali. an ⁊ quando de minimis sit curandum.
17 Ecclesia que habet rem in emphyteusim ⁊ cessat soluere, quanto tempore poterit expelli.
18 Si emphyteuta cadit propter culpã suam, perdit meliorationem.
19 Si res immobilis ecclesie est cõsueta dari in emphyteusim vsque ad tertiam generationem masculinã, vel est consueta dari ad tempus, si concedatur in tertiam generationem masculinam ⁊ femininam vel in perpetuum: an valeat.
20 In separabilibus vtile per inutile non vitiatur.
21 Consuetudo non se extendit vltra id quod agitur.
22 Dictio penitus, idem importat quod omnino seu omni casu.
23 In factis contra legem si non valet quod fit vltra: non valet etiam quod fit intra.
24 Que res dicantur esse de mensa ecclesie.

Qui rem huiusmodi. Diuide in quatuor partes principales, put quatuor imponũt pene emphyteute vl' ↄductori rei ecclesiastice deteriorãtib⁹ rẽ vl' nõ soluẽtib⁹ cẽsum ĩtra biẽniũ. Scõo ibi: vt tñ solnat. Tertia ibi: ⁊ id in quo rẽ lesit. Quarta ⁊ vlt. est ibi: nõ repe-
1 titur⁹. hoc dicit. † Emphyteuta vl' ↄductor rei ecclesiastice deteriorãtes ipsam rẽ, vel nõ soluẽtes cẽsum intra biẽniũ puniunt quatuor penis. Prio, expellũt a iure qd hñt. Pẽsionẽ totius

a ¶ Annum professionis. Adde Barba. elegãter post Pe. de ancha. in. c. q: ingredientibus in primo not. de testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Emphyteusis ecclesia. Adde Joā. de imol. a in. l. insulam. in prin. ff. fol. ma. & per Ant. de but. b in. c. si diligenti. in penult. col. de prescript.

b ¶ Remissio pensionis. Paul. de cast. consil. lib. quæstiones. colle. lib.

c ¶ Unde in penalibus. Adde glos. in. l. furti. in ℣. fin. ff. de his q notan. infra. & ibi Bar. post glo.

d ¶ Perdūt meliorameta. Adde Jas. in. l. ℌ. j. de iure emphyt. vbi traditur remissiones.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de cõtra hẽ. emp. ⁊ in l. Qui is. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ in c. si ppo nẽte. ad fi. de reseri. Pro ista opi. facit enidẽs rõ. nã talis nũmus soluẽ in recognitionẽ directi dñij vt declarat Bart. in l. j. C. de iur. emphy. Si ergo emphyteuta cessat p triẽniũ solue re illũ nũmũ, põt expelli nõ ppter nũmũ tm̃: sz ppter ꝛcẽptũ dñi quẽ recusat recognoscere. Et sic collige ex illa ꝛcluſiõe q ppter omissam sol. vni⁹ nũmi succedit pena legalis. Pro cõprobatiõe adde. ryj. Primo qõ decidit Ang. in l. si seruũ qs. ℔. ptor. in fi. ff. de acq. here. vbi dicit, q⁹ thesaurarius cõitatis amouẽs vnũ solũ denariũ de pecunia cõis incidit in penã statuti puniẽtis amouẽtẽ pecuniã cõis. Scõo facit qõ no. Bal. l. lẽt. i pe. q. p tex. C. ad. l. fal. q cõmodauit tacitã fidẽi vno nũmo de restituẽdo incapaci. cẽſet indign⁹ tota hereditate. Doc tm̃ r. probat. d. Alex. in l. ex facto. ℔. iulian⁹ lõgin⁹. p illũ tex. in fi. ff. de vulg. ⁊ pu. qõ p nũc aliter nõ examino. Tertio facit qõ vult Bal. in l. cũ sit. C. de sepul. vio. q⁹ regula qua cauetur: q nõ h3 in ere luat in corpore. l. pe. ff. de in ius voc. pcedit etiã si qs põt soluere tutã pecuniã excepto vno nũmo. et sequit. d. Alex. in. d. l. pe. Quarto accedit qõ vult Bal. in. c. si pponẽte. de reseri. Qõ statutũ excludẽs mulierẽ dotatã, pcedit etiã si sit dotata in vno nũmo. Quinto adde qõ si spoliato q d3 aũ oĩa restitui si vn⁹ nũm⁹ deficeret, nõ tenẽ in alijs rndere. ⁊ idẽ de expẽſis litis fm Bal. in. c. 2 querẽte. in. j. col. ó resti. spol. Sexto adde, q⁹ ppter excessum in vno nũmo vltra dimidiũ iusti pcij d3 suppleri totũ verũ ⁊ instũ pciũ fm Bal. in. c. cũ cãm que inter economũ. de testi. Septimo adde qõ p solutiõnẽ etiã vnius nũmi facta nõe census interrũpit̃ prescri dit etiã si sit dotata in vno nũmo. Quinto adde q⁹ si spoliato q d3 aũ oĩa restituẽdus. ⁊ pri⁹ nõ rndere. ⁊ idẽ de expẽſis litis fm Bal. in. c. 2 querẽte. in. j. col. ó resti. spol. Sexto adde, q⁹ ppter excessum in vno nũmo vltra dimidiũ iusti pcij d3 suppleri totũ verũ ⁊ instũ pciũ fm Bal. in. c. cũ cãm que inter economũ. de testi. Septimo adde qõ p solutiõnẽ etiã vnius nũmi facta nõe census interrũpit̃ prescri ptio fm Bal. in. c. illud. in vlti. col. de pscrip. Octauo adde q⁹ venditor põt totã rẽ vẽditã retinere etiã p vno nũmo pcij nõ soluto fm Bal. in l. fi. C. cõmo. ⁊ est gl. not. in l. res bona. ff. de ℨhẽ. emp. Bal. in rub. C. co. in. j. q. ⁊ in. c. cũ adeo. in. ℔. col. de rescrip. Nono adde q⁹ statẽ statuto q⁹ nõ soluta gabella cõtra ctus sit nullus, q⁹ si fuit defectus in vno nũmo ℨctus annullabit fm Ang. in l. q heredi. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ in l. si seruũ. ℔. si pluriũ p illũ tex. ff. si qs cau. Quito cõtrariũ in ver. vlt. tenet Lud. ro. in l. dimus. ff. ad silla. Decimo adde q⁹ si statutũ disponit q⁹ appellãs debeat soluere q nq⁹ denarios p hbra ⁊ alios appellãs omisit in vno nũmo: q⁹ dicit appellatio deseruata. Jta valde not. tenet Bal. in addi. Spe. in ti. de ap. in ℵ. sz ad pias cãs recepit fere totũ pciũ rei vẽdite: ⁊ de vno nũmo habeat fidẽ q⁹ nõ trãſſert dñium: vt per Bal. no. in. l. inciuile. C. de rei vẽ. Duodecimo adde Bal. in. l. ℔. in. viũ. col. C. de rei eã. in. l. si seruũ. ℔. si pluriũ. in fi. ff. si qs cau. ℔dicta oĩa faciunt teg. resti. ⁊ l. Quis. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Sz de hoc vltimo dic vt not. p Bar. in. l. si ꝓprietari⁹. in prin. ff. de dã. infec. Reuer ista glo. p Pau. de ca. in. l. in exercut. ℔. ité si ita. ff. de verb. obl. q⁹ loquat in emphyteuta q soluit totã pensionẽ excepto vno nũmo. qõ ppter defectũ vnius nũmi põt expelli a tota emphyteusi ꝛc si nihil soluisset. Sed certe glos. nõ loquit̃ in his terminis: sz loquit̃ qñ tota pẽsio erat soluẽ vn⁹ nũmus ⁊ inter minis in qb⁹ loquit̃ Pau. de ca. Contrariũ tz Bal. in. d. l. edẽ. in ℵ. sed nũqd. p vno nũmo. vbi tenet Bal. q⁹ inglin⁹ vel colonus q soluit totã pẽsionẽ excepto vno denario qõ expelli non põt. Ego in pũcto iuris puto opinionẽ Paul. de cast. esse verio: ⁊ vltra ea que generaliter tradit solet in. v. ℔. casto. ff. de ℵb. obl. Adde ut in specie p qnatuor ex his q. ℨ. pxime retulit. Primo p illud qõ vult glo. not. in l. res bona fide. ff. de ℨhẽ. emp. Et dicit Bal. in. l. fi. C. cõmo. q⁹ vẽdito: põt tocit qõ vult Bal. in. c. cõquerẽte. in. i col. de resti. spo. vbi dicit, q⁹ regula q h3 q⁹ spoliatus ante oĩa est restituẽdus. ⁊ pri⁹ nõ ret. Tertio qr ppter excessum in vno nũmo vltra dimidiã iuſti pcij h3 locũ remediũ. l. C. de rescin. vend. fm Bal. in. c. cum cãm q inter economũ. de restit. p glo. in d. l. res bona. Quarto qr per solutiõnẽ etiã vnius nũmi factã nõe cẽſus interrũpit̃ pscriptio fm Bal. in. c. illud. in vlti. col. de prescri. Intelligẽ tm̃ sane nisi p errorẽ omisisset soluere illũ nũmũ. l. Quis nõnes. ff. de cõdi. ⁊ demõ. quã ad hoc reputat sing. Bal. in l. pro hereditate ℔. in. iij. col. C. de hered. act. ⁊ in istis terminis põt saluari Bal. in. d. l. edẽ. Predicta no. ad materiã, an de minimis sit curãdũ. de qua p Bart. in. l. si ꝓprietarius. in prin. ff. de dã. infec. put etiã dixi in. q glo. dic vt dixi in. l. placet. ℨ. eo. vbi allegant cõcordãtes ad hoc. Sed quãto tpe potest ecclesia p aliã expelli. Sali. hic miraẽliter tenet q⁹ regrat triẽniũ q⁹ priuilegiat⁹ cõtra aliũ priuilegiatũ nõ vtit priuilegio suo: vt tradit in aut. quas actiones. j. eo. sed tu tene ℨuũ: qõ imo sufficiat biẽniũ p istã aut. indistincte loquẽtẽ. Jta tz Bal. hic post Ja. bu. ⁊ Pe. Spe. in tit. de loc. ℔. nũc aliqua. ℨ si. ryj. ℨ Nſ. rxij. Et rõ est: q⁹ ecclesia q̃ recipit emphyteusim nõ est priuilegiata: tz bñ ecclesia q̃ cõcedit, ergo hic non est priuilegiat⁹ ℨ priuilegiatũ, vt tradit Bart. in aut. quas actiões. j. e.

a Contra regulam. Adde pregula facere q⁹ testis varius circa modica nõ punitur. Jaso. in l. ℔. col. j. de secun. tab. Attamẽ p minima pte h3 locuz. l. falcidia. glo. in ℔. si. super ver. pro rata. insti. de leg. falcid. Nore q⁹ purgatio i minimis admittit̃, vbi alias nõ admittere. Jaſ. i. l. j. col. iij. C. de instit. et substi. Nõ tñ curamus de modico tpe. l. si fũdũ. in fi. ff. de fund. dot. Nec⁹ etiam de modico granamine curam⁹ Bar. in. l. si pu⁹. vi. oppo. j. part. ff. de no. ope. nũcia. Purpu.

b An de minimis adde. l. scio. ff. de in integ. resti. Ant. cod. de fictiia in tract. de minimis in prima regula.

Ad ditio.

De isto pũcto qñ ecclesia h3 rẽ in emphyteusim ⁊ cessat soluere an possit expelli si cut priuatus, dixi in. l. placet. ℨ. e. in illo tex. ĩ ver. nullã trãsla tionẽ. ⁊ ibi Bal. ⁊ Bart. in. c. j. in prin. vbi alij oĩs de alie. fea. Cano. in. c. 2 stitut⁹. post gl. ibi. de relig. do. ⁊ ibi p Panor. rñ dẽtẽ q⁹ busdã fundamẽtis Joan. and. ⁊ alioꝝ ibi. Sed pulchrũ est videre qnãto tẽpore expelli possit ecclesia cessans soluere. glo. nõ aperit: nunqd requirat triẽniũ vel biennũ. Sal. hic tenet q⁹ reqrat triennũ: ⁊ ita intelligit ⁊ apostillat gl. istã, monet q: tz ecclesia habeat ℨ priuatũ priuilegiũ vt ex illo biẽnio possit expellere: tũ ecclesia cõtra aliã ecclesiã põt istud beneficium. patet ex not. per glos. not. in aut. nisi rogati. ad fi. in glo. magn. C. ad trebel. Aduerte qz credo Sali. male diceret ⁊ qõ imo cessando biẽnio d3 expelli per generalitatẽ huj⁹ aut. vbi dicit q⁹ emphyteuta ecclesie cessando biẽnio expellit̃ nec distinguit̃ an sit priuat⁹ vel ecclesia. ita decidit Bal. hic post Jac. but. ⁊ Pet. Jtẽ q: ecclesia accipiẽs non est priuilegiata tẽpore, sicut ecclesia cõcedẽs: ergo non põt vti priuilegio suo etiã cõtra aliã ecclesiã ex doctri. Bart. in aut. quas actiões. j. eo. imo plus Spec. in tit. de loca. ℔. nũc aliqua. versi. xxj. ⁊ ibi Jo. an. ĩ addi, tz q⁹ si ecclesia reciperet rẽ in emphyteusim nõ ab ecclesia sed ab alio priuato, Quis emphyteuta priuati nõ cadat nisi cesset triẽnio: tñ isto casu ecclesia cessando biennio expellere ſ: qn eo iure quo ecclesia vtit cõtra aliũ d3 vti cõtra se. istud tñ fundamentũ nõ videt tutũ: q: procederet qñ ecclesia haberet tale ius ad eius postulationẽ tũc procedit titulus. ff. qõ quisq; iur. sed ecclesia nõ h3 tale ius ad eius postulatio nem: stat ergo q⁹ ecclesia habẽs emphyteusim si cessat biẽnio soluere põt expelli ⁊ in hac nemo discordat. Jn 2trariũ strin git tex. fing. in. c. j. ℔. fi. de cap. cõz. in vfi. feu. quẽ dicit esse fin gu. Ang. de are. in. ℔. fimiẽ. insti. qb. mo. ius pat. pot. fol. 2 ideo Sali. dicit q⁹ ille tex. fecit eũ multoties dubitare: tz q⁹ subtilius cõsiderãdo ille tex. loquit̃ qñ ecclesia h3 feudũ a rege ⁊ qr si plat⁹ sit negligẽs soluere puidicat sibi plato non successoribus vel ecclesie: nos loqmur qñ ecclesia h3 ab ecclesia: q: tunc vtraq; admittit̃ priuilegiũ: ⁊ ista dicit etiã inaudita. q̃ sol. ad illũ tex. mihi nõ placet: qr est verũ qñ vterq; est in specie priuilegiatus, tũc priuilegiatus cõtra priuilegiatũ nõ vtit priuilegio: vt p Bart. in. d. aut. quas actiones. sed hic nõ est sic: qz h3 ecclesia cõcedens sit priuilegiata in tẽpore: tñ ecclesia recipiẽs nõ est priuilegiata: vnde tuti⁹ est dicere, q⁹ illud ius cõsuetudinariũ in feudis nõ d3 extendi ad emphyteusim: vt p Bar. in. l. vt iurisiurãdi. ℔. si liberi. in duobus locis. ff. de ope. lib. dixi plene in l. ℔. de iure emphyteu. j. Jason Papie.

Capio glo. fi. in verbo melioratiõnis. istã gl. ſ. diligẽter no.

† q⁹ qñ emphyteuta cadit ppter culpã suã: tũc pdit melioramenta. Ergo vult glo. q⁹ sic caderet sine culpa: puta qr emphyteusis esset finita nõ pdidit meliorameta. Et ita istã glo. põderat Raph. cu. in 2ũ. cc℔ij. qõ icipit, monasteriũ inre loc. in vlt. col. Pro primo casu adde tex. in. l. ℔. in verbo, noie melioratiõis. ⁊ ibi Bal. no. C. de iur. emphy. cũ 2cor. quas ibi de di, in. vij. no. Quis aliter teneat gl. in. l. colon⁹. i pnc. ff. loc. quã ibi reprobat Pau. de ca. post Bar. Pro isto casu adde Spe. in. d. ℔. nũc aliqua. in versic. cxxxj. Bal. in. c. j. ℔. si qs de mãlo. in. v. col. de cõtrouer. inue. in vſib. feud. ⁊ in. l. fi. C. cõia de leg. ⁊ in. l. senat⁹. ℨ. marcell⁹. vbi alq̃. ff. de leg. ij. Extra gl. q⁹ rit Bar. de pulchra ⁊ subtl. q. pone q⁹ res ĩmobilis ecclesie est cõsueta dari in emphyteusim vsq; in tertiã gnationẽ masculinã, vel est cõsueta dari ad tẽpus. Pone qõ concedat in tertiã generationẽ masculinã ⁊ femininã, vel pone etiã q⁹ cõcedat in perpetuũ. Nũquid valeat Bart. dicit se dubitare nec aliter declarat, an vitiet̃ in totũ, an saltẽ valeat quo ad gnationẽ p missam. Bal. in aut. si quas ruinas. in. j. col. ℨ. eo. refert Bar. hic tenere, q⁹ concessio sit in totũ nulla: ⁊ eũ repr obat. q⁹ imo valere debeat quo ad lineã masculinã: tz nõ quo ad femininã. ⁊ sic saltẽ d3 valere quo ad casum pmissum p tex. fm eũ ad literã in. ℔. nẽq; illud. in aut. de nõ alie. col. ij. Jdẽ tenet Fulg. ⁊ eq̃ior quã sit opi. Bar. hic, q eã amplexus fuisset si bñ cognouisset fm eũ. Jdẽ tz Lud. ro. in. l. j. ℔. si stipulãti. ff. de ver. obl. vbi dicit mirãdũ esse de tãto patre quãtũ fuit Bar. q dixerat cõtra casum. d. ℔. neq; illud. ⁊ vide oĩno ibi Alex. ⁊ Ure. Jdẽ tenet Jmo. in. c. fi. in antepe. col. de fer. † Notus, qr in separabilibus vtile p inutile nõ vitiat. l. sancimus. C. de dona. idem tenet. d.

tenet. d. Alex. in cõ. cxxviij. in. ij. vol. q⁹ inci. 2 sideratis. circa fi. Istud in simili in feudis tenet Bal. p aliqua fundamẽta in c. j. in prin. in. iij. col. q feu. dare pos. ⁊ in. c. j. ℔. similiter, p illum tex. de lege cõia. ⁊ in. l. si pupillorũ. ℔. fi. ff. de eo. Jmo. in. l. q dicit. in fi. ff. de ver. Pro ista parte bene facit tex. no. in. c. dilect⁹. in ver. nos vero. de prebẽ. facit gl. no. in. c. querelã. in glo. magn. in ver. potuit. ⁊ ibi Pan. ⁊ Jo. de ana. in vlt. col. de simo. Facit qõ vult Bar. in. l. cotẽ ferro. ℔. dñs. ff. de pub. Bal. in. l. cũ pponas. C. de nau. feno. Quid tenẽdũ: 2 sidera in primis q⁹ hic Bar. nõ dicit q⁹ 2cessio sit in totũ nulla: put male reprehẽdit imo nõ aperit: an in totum sit nulla, an in parte: ⁊ fundameta sua pbãt q⁹ solũ in parte vitiet̃: ⁊ ita eũ recitat ⁊ fideliter Jmo.

21 in. c. fi. in antepe. co de fen. † Jtẽ bñ no. fundamẽtũ Bar. q⁹ cõ suetudo nõ se extẽdit vltra id qõ agit. Addõ q̃ pulchre õt ipse B. in. l. j. ℔. si qs hoc interdicto. q illũ tex. ff. de itin. actuq; prina. alibi dicit Bal. in. l. fi. C. cõmu. vtriusq; iu. q⁹ 2suetudo tãtũ habet de potẽtia ⁊ effectu q̃ tũ hz de vsu: ⁊ ppios facti ⁊ vsus terminos nõ excedit. Alibi dicit Bal. in. c. j. in prin. l. iij. col. q feu. da. pos. qõ 2suetudo quãtũ hz de actu tm̃ habet de potentia ⁊ nõ plus: cõis opi. est, q⁹ cõcessio vitiet̃ tãtũ in parte: vt p3

a in locis pallega. Ego teneo⁵ i ecclesia qõ imo vitiet̃ in totũ. p tex. inexpugnabilẽ. in. ℔. emphyteosim. in fi. in aut. de nõ alie. coll. ij. ⁊ ibi Ang. q illũ tex. tenet qõ in nihilo valeat. Tu strinｇe illũ tex. Primo dũ dicit neq; qõ sit habere aliqõ penit⁹ ro

22 bur finiũ⁹. † Põdera dictionẽ penit⁹ b que idẽ importat qõ

b oĩno seu omni casu. l. j. C. de gladiato. col. lib. xj. no. Arch. in. c. j. de sup. negli. prela. in. vj. d. Alex. i. l. q vsunfructũ. ff. de verb. ob. Jo. an. in. c. j. in ver. penit⁹. de 2o. priui. in. vj. Facit qõ vult gl. i cle. j. in ver. null⁹. ó pbẽ. Scõo põdera tex. dñ dicit nul lo modo pmittim⁹: in illis verbis geminatis pmittim⁹ nullo modo: vt est gl. sing. i cle. vt hi q. de eta. ⁊ quali. quã ad hoc re putãt singu. Ang. ⁊ Jmo. in. l. si gramus. ff. de testa. ⁊ Jmo. in c. h. de testa. Ad idẽ allego Bal. sibi 3uiũ in. l. qcũq; in. j. col. circa medi. C. de bo. q̃ lib. Ubi Bal. formaliter inqt. qõ si 2cessio

23 fiat vltra licitũ nõ vz ẽt itra licitũ: ⁊ qr in factis 3 legẽ, si nõ va let qõ sit vltra: nõ valet etiã qõ sit mtra. c. undũ. de reb. eccle. nõ alie. i. vj. ⁊ c. monasteriorũ. eo. ti. ita ẽt tenet Bal. in. l. etiã. ff. so. ma. Et ita maxime per auth. ostitutẽ Bar. hic. ⁊ Bal. in. d. l. quacũq;. cõsuluit. d. Alex. in 2ũ. ij. qõ inci. viso instro loca. in iij. col. qõ locatio facta per eccl̃as vsq; ad. x. annos nõ seruata debita solẽnitate: nõ valet ẽt in vim simplicis locationis facte ad nouẽ annos. Vide etiã qõ decidit. d. Alex. i cõsi. viij. visis subtilissimis. in. iij. vol. de re ẽphyteutica solita 2cedi in ẽphyteusim. si primo cõcedat in feudũ qõ nõ v3: ⁊ tenẽdo istã partem nõ ob. d. ℔. neq; illud. q: ibi est casus valde diuersus qñ locatio facta est ad nouẽniũ: ⁊ sic in casu valido ⁊ licito. Postea adiectũ est pactũ q⁹ finito pmo nouẽnio debeat renouari ad a lind nouẽniũ ⁊ sic successiue ibi dicit q⁹ istud h3 pactũ vitiat. ⁊ pma locatio facta in casu licito v3. Jtẽ ad istã. q. Bar. p eius p fecto 2plemẽto, vide qõ decidit Raph. cu. in 2ũ. cci. inci. retẽta diſsoutatiõe. ⁊ notabili⁹ in 2ũ. cxxix. inci. q̃dã possessio. vbi

24 oĩno vide † Ultio inquãtũ Bar. hic in fi. tãgit q̃ res dicant

c esse de mẽa ecclesie. ⁊ se remittit ad Jmno. in. c. vt sup. de reb. eccl. nõ alie. adde Bar. i. l. si vacãtia. C. de bo. va. lib. ℨ. Bal. in c. j. de clerico q inue. fecit. ⁊ in. c. j. in. iij. col. qui feu. dare pos. in vſi. feud. late per do. Car. in. c. ℨ parte. de feu. ⁊ ibi Jmo. in antepe. col. Per ista cũ laude dei remanet expedita ista aut. per me Jaſ. de mayno legentẽ in felici Patauino gymnasio.

2 Ecclesia ⁊ ciuitas equiparantur.

3 Verbum relinquo trahitur ad institutionem heredis.

4 Dominium rei donate ecclesie ciuitati vel redemptioni captiuorum transit ipso iure absq; traditione.

5 Quãtis rei vendite nunch trãsferatur dominiũ sine traditione, etiam si fiat titulo vniuersali, sallit tamen in ecclesia.

6 An venditio facta ecclesie vel ciuitati possit solo consensu resolui absq; contraria traditione.

7 An lex ista habeat locum in perinutatione: ⁊ an statutum loquens in venditione habeat locum in permutatione.

8 Fidei com. vniuersa. factum ecclesie, ciuitati, vel redemptioni captiuorum trãsit ipso iure absq; alia restitutione reali vel verbali. ⁊ nume. 9.

10 Si factum sit fideicõ. ciuitati vel ecclesie, ante factã restitutionem possunt conuenirì debitores, ⁊ agi rei vẽdi. ad res. nu. 11.

12 Verba debent intelligi in potiori significatu.

13 Spatiũ centũ annorum est longissimum vite hominis tẽpus.

14 Pro rebus venditis vel donatis ecclesie traditione nõ facta potest ecclesia mentare reivendicatione, sed an transeat quasi dominium. ⁊ consequenter an possit agere publiciana.

15 Appella. reipubli. intelligitur stricte solum de ciuitate Roma na sed large etiam alie ciuitates comprehenduntur.

16 Quemadmodũ ciuitas equiparatur minori vt restituatur ita quelibet villa. ⁊ quodlibet castrum.

17 Potestas data arbitro vel arbitratori prorogandi terminum toties quoties voluerit, non poterit prorogare vltra duas vel tres vices ad summam. ⁊ nu. 18.

19 Petitio hereditatis non datur contra titulo possidentem.

20 Ecclesia vel ciuitas gaudet prescriptione centum annorum in tribus casibus hic positis quando agit contra eum qui donauit vel vendidit vel eorum heredes: secus contra tertiũ ad quẽ res deuenit titulo non hereditario.

21 Jurisdictio non prescribitur contra ecclesiam minori tempore cl. anno. si est ecclesia Romana centum.

22 Actiones personales quare dicantur personales.

23 Heredi competit petitio hereditatis ad consequendũ res heredi tarias aduersus quoscunq; possessores.

24 Actio in rẽ que cõpetit ecclesie, an sit in rẽ directa vel vtilis.

25 In omnibus casibus in quibus transfertur dominium ipso iure nunquam transfertur possessio.

26 In casibus in quibus transfertur dominiũ, intelligit directo.

27 Si aliquis vendidit rem vni ⁊ constituit se possidere nomine suo vel precario, ⁊ postea venderet alteri ⁊ traderet, prefertur primus virtute constituti.

28 Quando res est vendita duobus. ⁊ non apparet cui primo sit tradita, in dubio presumitur quod prius sit tradita primo emptori tanquam iustiori.

29 L. quoties. C. de rei ven. nõ habet locũ in ecclesiasticis plonis.

30 Non valet statutum quod res immobiles non possunt alienari in ecclesiasticis personis.

31 Quis presumitur viuere vsq; ad centum annos.

32 Quod dicitur in ecclesia, habet locum in pauperibus.

a Ego teneo. Cõtra. Alex. consi. 17. viso Instrumẽto locationis. 2c. Bar. 98. 159. Visa quadã 2c. Jaſ. in. l. certi co ditio. ℔. i. col. ij. ff. si cert. petit. Purp.

b Penit⁹. Ad de in. c. ordinarij de offi. or. lib. vi. idẽ in. c. i. de cle. egro. eo. lib. insti. de bona. in. ℔. est ⁊ aliud.

c Ecclesie. Adde gl. or. in ℵbo ad mẽsam. in cle. frequens. de exce. pla. gl. 2 doct. in cle. i. de reser. doct. in. c. vni. de reb. eccle. nõ alie. doc. in cle. j. in. ℔. premissa. de sup. neg. prela. doc. in cle. j. in. ℔. sane. de tur. pa. Jmn. in. c. ij. de sta. mo.

d Ut inter diuinũ. Ad limitationẽ istius aut. q ecclesia ⁊ fiscũ equiparat, vide per Alat. in tract. extẽn. in. j. mẽbro. Et sublimitat singulariter dec. in. c. j. col. ix. ℨ pbatio. Pur.

Ut inter diuinum.

Ista. l. erit notabilis ⁊ subtilis multũ. Premitto ad euidẽtiã, qõ ista. l. legit al b tero de duo. mo. vno mõ fm Bart. hic, q⁹ vide in vlt. col. in pn. post gl. pe. hic, qõ in ista. l. cõcedit triplex priuilegiũ ecclesie, ciuitati, ⁊ captiuis. Primũ est de pscriptiõe. Secũdũ de trãslatione dñij. Tertiũ de actionib⁹ q̃ cõpetũt istis, q̃ nõ cõpeterẽt puatis: ⁊ iste est cõis intellect⁹. Alio mõ legitur ⁊ forte magis fm mẽtẽ litere q⁹ Pe. de bellap. ⁊ Cy. hic. i. ij. q. post nõnullos antiq̃s, q⁹ p hãc. l. vnũ tm̃ priuilegiũ cõcedat. l. pscriptionis. Nec ob. ver. in his aũt obꝰ casib⁹. vbi vr cõcedi priuilegiũ c circa actiões: põt dici q⁹ restringit ex eo q⁹ ibi sequit in tex. fm tenorẽ nostre cõstitutiõis: qs sit verior intellect⁹. dicit sup glo. pe. Interi sequor opinionẽ q⁹ triplex priuilegiũ p hãc. l. cõcedat. Diuide ⁊ summa istã. l. vt p bar. ⁊ oĩs doc. hic. Tu summa excellẽti⁹: qr ista. l. p certo verbosa est, qr in trib⁹ casib⁹, tribus personis, triplex priuilegiũ cõcedit per hãc. l. ⁊ fuit summariũ Richar. malũ. renouẽtis: vt refert Fulg. hic in. ℔. col. Declaro istud summariũ: ⁊ sic declaro tex. in trib⁹ casib⁹. i. i relictis vel donatis vel vẽditis cõpetũt priuilegia isti⁹. l. quare aũt magis in istis tribus casibus sit speciale, ⁊ nõ in alijs, audirẽ libenter docentẽ: nec aliquis vnq̃ inouit dubiũ: tñ. j. dicemus, an idẽ in permutatio. ⁊ an idẽ in similibus. Postea ⁊ secũdo modo dixi in trib⁹ personis. ſ. ecclesie, ciuitati, ⁊ captiuis. Postea ⁊ tertio dixi triplex priuilegiũ. Primũ est prescriptionis. Secundũ est trãslationis dñij: qr in istis tribus casib⁹ trãſſert dñiũ sine tra d ditione. Tertiũ priuilegiũ est circa actiones: nã tres actiones simul cõcurrũt, actio psonalis, rei vẽdicatio, ⁊ hypothecaria: istud summariũ nõ vr verũ. primo dũ dicit qõ in tribus casib⁹ triplex priuilegiũ cõcedit non est verũ: nã in rebus relictis etiã priuato trãsit dñiũ sine traditiõe a morte testatoris ⁊ ab adita hereditate. l. a titio. in fi. ff. de fur. itẽ cõpetũt iste tres actiones cuicũq; priuato. l. j. C. cõia de lega. plene scribit in. l. i. ff. de leg. i. Et sic illa tria priuilegia nõ hñt locũ in tribus casib⁹, sed solũ in duobus: scz in rebus donatis ⁊ in reb⁹ vẽditis: ⁊ propterea Pau. de ca. hic circa prin. q ppẽdit de hoc, dicit q⁹ in reb⁹ relictis ecclesie, ciuitati, vel captiuis, titulo legati vel fideicõ. nõ est nisi vnũ priuilegiũ in hac. l. ſ. prescriptionis. alia duo sic competũt priuatis sicut ecclesie. Saluando summariũ suprascriptum potes tenere. qõ ista. l. intelligaẽ de relictis p fideicõ. etiã vniuersales: ⁊ tũc erit bene magnũ priuilegiũ in omnibus trib⁹, qõ nõ cõpetit priuatis: qr in fideicõ. vniuersalibus nõ trãsit dominiũ sine restitutiõe reali vel verbali: ⁊ cõsequẽter nõ cõpetit nec rei ven. nec actio hypothecaria: ⁊ tũc erit in hoc maximũ priuilegium ecclesie ciuitatis captiuorum: de quo an sit verũ disputabit̃ statim in no. ⁊ erit subtilis passus: sed aliud nõ est in quo non videtur mihi qõ summariũ Richar. cre. nõ possit sustineri, non videtur verũ quod in tribus casibus tribus personis concedat. casus tres sunt isti. in rebus relictis vel donatis vel vendentis ecclesie, inter alia priuilegiũ est q⁹ dominiũ transeat

sine traditione. Isti tres casus nō possunt cōuenire redēptioni captiuorū, q; ille casus de venditione non pōt cōuenire nec adaptari redēptioni captiuorū: nā pōt bene legari vel donari p;o redēptione captiuorū, & isti casus bene cōueniūt ita redēptioni captiuorū sicut ecclesie vel ciuitati. ſz vēditiōe bene pōt cōuenire ecclesie vel ciuitati ſ.q; transferat dñiū sine traditione quā captiuorū redēptioni possit adaptari nequaq;. Et q; sit verū pōdera p ver. sine itaq; replogat casus supradictos vt tollat casum de captiuitate qñ loquit de ecclesia vel ciuitate, tunc ponit tres casus. Sed postea qñ loquit de redēptione captiuorum ponit tātū duos. dū dicit vel vēdita p;out immediate precedentib⁹ verbis dicit religiosis domib⁹ vel ciuitatib⁹ relictū. vel donatio vel vēditio p;ecesserit, ad denotandū. q; casus de ven. vt per eā solo titulo sine traditione trāsferat dñiū ille bene conuenit ecclesie vel ciuitati: sed nō cōuenit redēptioni captiuorū. ergo summariū nō bonū, nisi forte multū diuinando poneres casum restringēdo, qñ p;o redēptione captiuorū expediret qō aliqua res venderet necessario tradēda hostib⁹, & q; etiā sit p;ulegiū vt transferat dñiū sine traditione: ista dixi vt acuti⁹ inſpiceretis verba tex. ¶ †Alo. ex isto tex. in p̄n. q; ecclesia^a & ciuitas equiparant, & ita tota die allegatur iste tex. Intellige verū quantū ad tres casus positos hic in tex. alias equiparatio non p;ocedit. patet, q; in dubijs indicandū est cōtra fiscum. l. nō puto. ff. de iure fisci. secus in ecclesia: q; in dubio est iudicandū p ecclesia. l. sancimus. ſ. eo. c. ſi. de re iudi. ¶ Itē dispositio penalis loquēs in ecclesia nō habet locū in fisco vel in ciuitate. gl. est no. in. ſ. itē mixta. in versi. iudiciū. instit. de act. de quo an ecclesia & ciuitas equiparent, vide per doc. Bald. Ang. & Jmo. in. l. fructus. ff. sol. mat. ¶ Scōo no. ex tex. ibi, aliquā reliquerit hereditatē fin Alb. Bal. Sal. Ful. & Pau. de cast. hic. † q; verbū relinquo, trahitur ad institutionē heredis. & hoc ideo q; adiectum vniuersitati. secus si fuisset adiectū sing. retrahit ad legatum nō ad institutionē. glo. est o;di. & ibi doc. in. l. his verbis. ff. de here. instit. dixi o;dinarie in auc. nouissima. ſ. de mof. test. nō pono hic: ibi dicta sufficiāt. ¶ Tertio nota ex tex. ibi, vel donationis^b titulo. iuncto ver. in his autē oibus, † q; dñiū rei donate ecclesie, ciuitati, vel redēptioni captiuorū trāsit ipo iure absq; traditione. & hoc est magnū p;iuilegiū. Intellige tamē text. in donatione vera facta personis. de quibus. ſ. secus est in donatione ficta vel p;esumpta. ita in pulchra. q. decidit no. Bar. quē omnino videas. l. si aliquā rem. ff. de acqui. pos. in. iij. col. in ver. habui in hac ciuitate hāc. q. &c. & ibi per Alexā. col. xv. in fin. de quo etiā per do. Ant. in. c. ex pte in. vij. col. de cōfes. & late Spe. iu tit. de loca. ſ. nūc aliqua. in versi. lij. & pulchre Bal. in addit. Spec. in tit. de loca. in. viij. col. in ver. sed an qs soluēs. vbi sing. tenet si aliquis diu soluit ecclesie quo casu inducit fict⁹ vel p;escriptus titulus nō molir et trāsitio dñij nisi ex vera traditiōe. ¶ Quarto no. ex tex. ibi vel vendiderit, † q; quāuis rei vendite nunquā trāsferat dñiū sine traditione. ſ. vēdite. & ſ. per traditionē. in auc. ingressi. ſ. eo. tū istud est speciale, cū in vēditione facta ecclesie vel ciuitati est magnū p;uilegiū. q; ex solo titulo dñiū trāsfert, casus est hic, de quo per gl. in. c. q. extra de cōsuetu. & ibi docto. Dixi cū ecclesia, tūc ex solo titulo trāsfert dñiū sine traditiōe, secus si cū p;curatore ecclesie. tūc nō trāsfert dñiū sine traditiōe. Ita singu. Ang. in. l. j. ſ. per p;curatorē. & ibi vide p alios. ff. de acqui. pos. Et sic habes qō ex solo cōsensu in vēditione trāsfertur dominiū in ecclesiā; nīcut si traditio interuenisset. ¶ †Pulo cōsensu resolui absq; cōtraria traditione, sicut solo cōsensu perficit sine traditiōe. ut. extra. l. j. & ſ. C. qñ li. ab emp. dicse. & l. ab emptione. ff. de pac. Bal. singu. in. l. si tibi. ſ. de pignor. in pen. col. ff. de pac. decidit sing. q; licet ex solo titulo vēditionis trāsferat dñiū in ecclesiā, nec requirat traditio: tūc nō posset resolui solo cōsensu nisi retraditio actualis interueniret qō bene no. ad hūc tex. † Nunquid autē ista. l. loquēs in vēditione habeat locum in permutatione, Bal. hic in. iij. col. & q. iij. post Hui. decu. determinat q; sic. q; permutatio p;oxima est emptioni & vēditioni. l. j. ff. de re. permu. l. statuliberi a ceteris. ſ. quint⁹. ff. de statulibe. sec ob. si dicat q; in hac. l. sunt tres casus in relictis donatis vel vēditis. ergo nō debet fieri extensio. Respōdet qō tamen ista inducta sunt fauore publico. & q; fauorē publicum respiciūt debēt egrēdi ad similes casus per glo. o;di. in. l. illud. ſ. eo. & istud tenet glo. nostra hic in verbo captiuorū dū extendit. l. nostrā & dicit vel simili causa. ¶ Intelligit tamen fin eos quādo ecclesia impleuisset p;o parte sua, alias ex permutatiōe nunq; posset trāsire dominiū. l. ex placito. C. de rerū permu. Et posset inuestigari que sit ratio, quare ista lex statuit hec in istis tribus casibus & nō alijs, rō est: q; alij casus verisimiliter nō occurrunt. si qui tñ similes sunt. ista. l. habeat locū. ita tenet Ful. hic in. xiij. col. dubitatiue tū alij nō tāgūt. Cōtrariū exp;esse tenet ipse Bal. i. l. j. ad fi. ſ. de re. pmu. q; ista. l. nō habeat locū in permutatione. Et cōtrariū colligit ex his q; tenet glo. & doc. in auc. quas actiōes. ſ. eo. dū voluit q; illa auc. loquens in ecclesia nō extendat ad ciuitatē, qō qualiter p;cedat ibi videbimus. vide tamē tex. in. l. sciēdū. ſ. deinde. in versi. sed si qs p;mutauerit. quē Ang. ibi dicit esse mirabilē. ff. de edi. edic. & pōdera verbū haberi, ibi positū. & tex. in. c. j. vbi canoniste de his q; fiūt a pla. sine cōsen. capi. ¶ Et an statutū loquēs in vēditiōe habeat locum in permutatiōe dixi in. l. j. ff. de re. permu. ponit do. Ellez. remissiue in. l. fi. in pen. col. ff. de cōdic. ob causa. ¶ Adde etiā q; dominiū bonorū caducorū ipso iure trāsit in fiscū sine apprehensione. ita p;obat tex. mihi no. in l. vnica. ante fi. in verbo ad caducos. vēdicationē vocari: & ibi no. Bald. C. de cad. tollen. ¶ Quinto habes diligēter no. ex hac. l. ſz q; subtiliter & acute ponderauit Bart. in. q. per eū disputata que incipit filiū adultum, p;obari in hac. l. † q; fideicōmissum vniuersale factū ecclesie, ciuitati, vel redēptiōi captiuorū, transit ipso iure absq; aliqua restitutione reali vel verbali. Et ne iuuenes equiuocēt sciēdum est, q; in legato vel fideicommisso particulari trāsit dominium ipso iure in legatariū absq; aliqua traditione. l. a titio. in fi. cū vulgaribus. ff. de fur. tū secus est in fideicōmisso vniuersali in quo nō trāsit, nisi facta restitutiōe reali vel saltē verbali. l. restituta. & l. facta. in p;in. ff. ad treb. traditur plene in. l. j. ff. de lega. j. ¶ Et si dicas que est ratio diuersitatis. multoties quesiui in locis p;eallegatis. imagine in. l. j. ff. de leg. j. nullā q; inuem. put o q; ratio diuersitatis sit clarissima. nā in fideicōmisso vniuersali trāseāt nō solū cōmoditates, & sic dñia, sed etiā onera hereditaria passiue. & lex noluit vnq;. q; aliquis ipso iure obligaret sine facto suo. ideo in fideicōmissariū vniuersalē nō trāseūt nec iura nec dñiū actiue vl passiue nisi sibi fiat restitutio re aut verbo: quo casu ipse acceptādo obligat. nō sic est i legato vel fideicōmisso particulari in quo nullū onus hereditariū est. l. si hereditatē. ſ. ff. in ādā. q; ergo in legato vel fideicōmisso nullū est onus annexū. nulla obligatio hereditaria, sed solū emolumētū: ideo ibi trāsit dñiū ipso iure absq; traditiōe. Hinc videm⁹ q; in herede opus est q; ipse adeat, & sic factus suū interueniat: tūc postea in eā trāsit dñiū ipso iure alias no. Bar. ergo pōdere esse hic tex. q; fideicōmissum vniuersale trāsit in ecclesiā & ciuitatem absq; aliqua restitutione reali vel verbali. & isto modo esset p;iuilegiū in tribus casibus, q; in fideicō. vniuersali transeat dñiū sine restitutione. nā in legato particulari nō esset p;iuilegium. q; idē in quocunq; p;iuato. † Ald hoc primo ponderā tex. nostrū in verbo aliquā reliquerit hereditatē. ista verba ita possunt cōuenire fideicō. vniuersali possunt enim intelligi reliquerit hereditatē. ſ. directo. vēl reliquerit hereditatē. ſ. per fideicōmissum. Itē pōderat tex. in verbo fideicōmissum, qō etiā potest intelligi tam de vniuersali fideicō. q; particulari. ponderat & tertio tex. in verbo relictorū, ex cui⁹ significatu ita venit fideicōmissum vniuersale sicut particulare. & ita glo. hic in verbo relictorū. vnde iūgēdo ver. in his autē. ſ. ea. l. cū his verbis, est hic casus rotundus fm eū, q; etiā fideicōmissum vniuersale trāsit in ecclesiā vel ciuitatē absq; traditiōe. Scōo p;o hac parte dicit Bar. esse casum exp;essum in. ſ. fi quis autē p redēptione. in auc. de eccl. ti. coll. ix. vbi eps executor legatorū vel fideic. p redēptiōe captiuor⁹ hz ipso iure rei vēdicatio. † Et p hoc infert Bar. q; si fit factū fideicōmissum ecclesie vel ciuitati. q; ante factā restitutionē possunt cōuenire debitores & agere rei vendicatiōe ad res. Iste passus est necessari⁹ p;o intellectu hui⁹. l. Istā opi. Bar. refert & repetēdit Bal. hic in. iij. col. ante fi. & seq. in ver. Scōo Bar. disputando per hanc. l. motus per text. expressum in. l. oib⁹. cū. l. seq. ff. ad treb. vbi est tex. ad literā, q; si deicōmissum vniuersale factū ciuitati nō trāsit in ciuitatē sine restitutione reali vel verbali. Scōo mouetur q; tres sunt casus speciales in quibus fideicōmissum trāsit sine restitutione in fideicōmissariū, qui ponunt in. l. pen. ſ. fin. C. ad treb. ergo extra illos tres casus sing. in cōtrariū est ius cōmune. Tertio pōdera tex. nostrū in versi. in his autē omnibus. dū dicit fm tenorē nostre cōstitutiōis. Itē contra Bar. tenuit late Fulg. hic in pe. & vlt. col. & late Ludo. ro. in repe. auf. similiter. C. ad. l. fal. in. xxi. speciali pie cause inter vltimas volūtates. vbi dicit mirādū esse q; tātus p;. q; tātus fuit Bar. sic errauit in intellectu istius. l. fi. idē tenet Lud. ro. in. l. j. ſ. sed & quoties. ff. ad treb. & cōtra Bar. retorquet subtiliter istū tex. in versi. in his autē omnib⁹. dū tex. subūgit fm tenorē nostre cōstitutionis. & sic ista lex refert se ad l. j. & q. C. cōia de leg. vbi bene dicit. q; in legato vel fideicōmisso particulari trāsit dominiū ipso iure & tres actiones competūt. Secus ergo in vniuersali. Ergo eodē modo lex nostra referes se ad illam se ad illā. l. j. & ij. debebit intelligi tātū i legato vl fideicōmisso particulari nō in vniuersali. Et si tu dicas istud ergo non esset p;iuilegiū aliqō in ecclesia, vel ciuitate: q; etiā in p;iuato in legato vel fideicōmisso particulari trāsit ipso iure dñiū. & dēt ip si qō verū est q; in hac. l. quātū ad legatū vel fideicōmissū particulare nullū est p;iuilegiū quātū ad ecclesiā qō dñiū trāseat. sed bene p;iuilegiū est in reb⁹ donatis vl vēditis qō dñiū ipso iure trāseat: & sic ista. l. p;obat cōtra Bar. ¶ Ad. ſ. si quis autē p;o redēptiōe. rūdēt dupliciter: vt ibi p eos. ¶ P;o ista opi. vltra eas vł stringere rō quā p;dixi: quare fideicōmissum vniuersale nō trāseat sine restitutiōe. nec qs obligēt sine facto suo: que rō militat etiā in ecclesia & magis i ciuitate. ¶ Quid tenē dum: teneo sniam Bar. qō in hoc cōsistat p;iuilegiū hui⁹. l. qō etiā fideicō. vniuersale trāseat i ecclesiā vl ciuitatē sine vlla restitutione per istū tex. inducēdo: vt facit Bar. & hz Jud. ro. in. d. ex. speciali dicat q; Bar. nullibi istud dixit in lecturis suis, ſz tātū in illa sua disputatiōe, dico q; imo Bar. exp;esse idē firmat in repe. l. j. ſ. eo. in. vj. q. v. q. p;in. p. l. nostrā. idē tenet Bald. sibi cōtrarius in. l. pe. in vlti. col. C. ad treb. & in repe. o. l. pe. ſ. eo. in. xxviij. col. in lecturis impressis. in ver. sup scō q;nto q; est valde dubitabile. vbi exp;esse tenet, qō. l. oib⁹. p;eallegat correcta per istā. l. Idē qō. ſ. tenet Bal. in id qō pauperib⁹. in. xvij. q. j. circa. ¶ Pet. de ancha. & Jmo. in. c. cū tibi. extra de testa. Jmo. in. l. cēturio. in. xx. col. ff. de vul. & pup. t;. d. Ellez. in. d. l. j. ſ. sed quoties. ff. ad treb. vbi pōderat. l. nostrā. in ver. sine iteratq;, d. c. in. q. ō cōtra. quā in effectu tenet Bal. hic, qō autē ille a quo hs cām ecclesia habebat ipse publicianā, q; tūc ecclie sine traditiōe cōpetit publiciana ex plona auctoris: alis fec⁹, si forte auctor: fuisset i ma la fide: istud, p;out do. tex. i. l. cū spōsus. ſ. j. ff. ō publicia. ¶ Bl. j. diuidit in duas: put duo remouet cōtraria: & ea expedias ſz Bar. & doc. & clara est: & p;tes de se patēt. ¶ Glo. super verbo p;inata cōmoda. diuidit in quatuor. In p;ia declarat text. In scōa ponit vnū dictū. In tertia alind. In quarta p vīa text. distinguēdo remouet ſnū scōa ibi inter duo. j. iij. ibi: & sic no. iij. & vlti. est ibi: itē no. hic qō ius publi. ¶ Et aduertendū qō ista glo. fuit facta timore. l. cū qui vectigal. in fi. ff. de ver. ſg. vbi appellatione reipu. † intelligit solum de ciuitate ro. alie ciuitates sunt iuris p;inati: dic verū esse capitēdo rēpub. stricte: sed ſ. capiat large vemit ībet ciuitas: quelibet villa, & quodlibet municipiū: vt hic p doc. oēs. Et subdit signāter Bar. q; i hac. l. capit largissime. & qō p;iuilegiū huius. l. habet locū in quacunqs ciuitate, oppido, vel villa, q; multū no. ad ex tēnonē hui⁹. l. idē tenet Sali. hic in. ij. col. & Pau. de ca. in pe. col. Addo bene fa cere qō vult gl. no. in. l. respubli. in gl. j. in fi. C. ex quib. cau. ima. vbi tenet glo. † qō quēadmodum ciuitas equiparat minori vt restituatur: ita quelibet villa & quodlibet castrū: facit etiā iden tītas rōnis: nā ideo ciuitatibus p;iuilegia indulgent: q; per alios gubernant: q; in rebus publicis administratores legimus se exercent, nisi vbi agit de cōmodo p;iuate rapine: vt in simili dicūt doc. in. l. ciuitas. ff. si cert. pet. ¶ Cōtrariū ts Bart. in. l. si finita. ſ. fi de vectigalibus. ff. de dā. infect. & istā tenet Fulg. hic: nam tantū p;iuilegiū merent municip. sicut ciuitates. p;iuilegia tñ cōia est: de quo vide etiā Ang. in auc. de here. & fal. sup rub. in fi. col. coll. j. & late ibi Ang. de Are. in. ſ. res fisci. insti. de vlucap. ¶ Alo. super verbo in infinitū. Diuidit in duas. In j. colligit no. ex text. allegando cōcor. In scōa tripliciter op. & nihil sol. ij. ibi: arg. cōtra. in auc. de nō alie. ista cōtraria solue, vt per Cyn. Bar. & alios doc. hic. In fi. glo. de hac materia: an & q; ifinitas tolleret: vide latissime Bal. hic. & Sal. reassumentē distinctionem Bar. in. l. q bona. ſ. de illo. ff. de dā. infect. & Cy. in. l. vnica. & ibi Bal. in. v. op. C. de sen. q; p;o eo qō interponunt, canoniste in. c. cū in multis. de rescrip. in. vj. & no. Lud. Ro. in repe. rubri. ff. de arb. in. xx. col. vbi recolligit. xiij. singularia dicta inuēta ratiōe infinitatis cuitāde. † Unū tñ no. nō an quo ego cōsului. q; fi factū sit cōpromissum in arbitrū vel arbitratorē durarurū certo tpe, & si data sit facultas arbitro vel arbitratori p;orogandi terminū cōpromissi toties quoties volūt semel, bis, decies, aut pluries, tamen ne res tēdat in infinitū, nō pōt p;orogare vltra duas vices aut tres ad summū: ita no. Bal. in. c. tua nos. ad fi. de appel. & in. c. p;esentata. in pe. col. de testi. & in. c. cū tāto. in. x. col. de cōsue. & in. c. coli ex literis. in. ij. col. de rescr. de quo & vide Bal. in. c. j. qui. mo. feu. admit. in quadā addi. magna q; multi libri nō habēt: vide Bal. in. l. j. C. vt in pol. leg. Lud. ro. in loco p;ime alleg. & in repe. l. ij. ff. de re iud. in pe. char. in ver. sed p;o matori declaratiōe. & in. l. si finita. p;in. ff. de dā. infec. d. Ellez. in cōsi. lxx. in. ij. vol. incip. viso cōsilio alias per me reddito. in. ij. col. Ubi decidit Spec. in tit. de arbitrio. ſ. excipitur. in ver. ſz quid si fuerit factū in cōpromisso qō fi factum fuerit cōpromissum durarurū p tres mēses data tñ facultate p;orogādi. & non fit dictū semel bis: sed simplr p;orogādi dicit ibi sing. Spec. qō

ex. ster absentes sicut ſ quēlibet p̄uatū. Ita ad literā dicit not. Ang. in. l. ij. C. ne rei dñice vel tēplorū. vbi dicit qō ita dicebant Bar. & frater suus Bal. in. l. si finita. ſ. fi de vectigalibus. vbi nihil innenio. ff. de dā. infec. vide Ang. & ibi imo. Jd. vlucapione.

14 ff. de vsuca. ¶ Ultimo no. in ver. in his aūt. † qō p;o reb⁹ donatis & vēditis ecclesie vel ciuitati absq; traditiōe aliqua cōpetit actio in rem, que p;esupponit dñiū in agēte: & sic dñiū trāsit sine traditiōe: & tamen traditione cōpetit rei vēdicatio: qō est mirabile fm Bar. ¶ Nūqd aūt sicut i ecclesiā & ciuitatē trāsit dominiū sine traditiōe in reb⁹ vēditis vel donatis: & ſ. cōpetit rei vēdicatio: an eodē mō i reb⁹ vēditis vel donatis trāseat quasi dñiū: & ſ. per publiciana sine aliqua traditiōe si ille q vēdidit vel tradidit ecclesie nō erat dñs. prima fronte vł dicendū qō sic: q; si in ecclesiā vel ciuitatē sine traditiōe trāsit dñium qui quis emit a dño: quātō debet trāsire quasi dñiū & sic publiciana. Sal. hic i. iij. col. circa fi. in ver. sed post p;edicta quero: refert Spec. in tit. de loca. in. ſ. nūc aliqua. in ver. lvij. tenere qō nō: sed ipse Bal. distinguit & bene: vt. ſ. referā eū ampliando: sed canoniste. ſ. Jo. an. & do. Ant. de but. & Car. Flo. in. c. ij. de ſ;ue, tenēt opi. Spe. q; sine traditiōe nō trāsferat in ecclesiā quasi dñiū & sic pub. liciana: idē tenet Bal. i. l. quoties. C. de rei ven. idē in. l. fi. aūt, reprobata ibi glo. ff. de pub. & vide ibi Ang. in. l. j. in. j. col. C. si p;o vna sola. do. Ellez. in cōsi. cc. incl. viso & cōsiderato integro p;cessu. in. iij. col. ad fi. & p;in. seq. in. ij. vol. alias ſ;. xcviij. ff. ibi placet distinctio Jmo. i. d. c. in. q. ō cōtra. quā in effectu tenet Bal. hic, qō aūt ille a quo hs cām ecclesia habebat ipse publicianā, q; tūc ecclie sine traditiōe cōpetit publiciana ex plona auctoris: alis fec⁹, si forte auctor: fuisset i mala fide: istud, p;out do. tex. i. l. cū spōsus. ſ. j. ff. ō publicia. ¶ Bl. j. diuidit in duas: put duo remouet cōtraria: & ea expedias ſz Bar. & doc. & clara est: & p;tes de se patēt. ¶ Glo. super verbo p;inata cōmoda. diuidit in quatuor. In p;ia declarat text. In scōa ponit vnū dictū. In tertia alind. In quarta p vīa text. distinguēdo remouet ſnū scōa ibi inter duo. j. iij. ibi: & sic no. iij. & vlti. est ibi: itē no. hic qō ius publi. ¶ Et aduertendū qō ista glo. fuit facta timore. l. cū qui vectigal. in fi. ff. de ver. ſg. vbi appellatione reipu. † intelligit solum de ciuitate ro. alie ciuitates sunt iuris p;inati: dic verū esse capitēdo rēpub. stricte: sed ſ. capiat large vemit ībet ciuitas: quelibet villa, & quodlibet municipiū: vt hic p doc. oēs. Et subdit signāter Bar. q; i hac. l. capit largissime. & qō p;iuilegiū huius. l. habet locū in quacunqs ciuitate, oppido, vel villa, q; multū no. ad ex tēnonē hui⁹. l. idē tenet Sali. hic in. ij. col. & Pau. de ca. in pe. col. Addo bene facere qō vult gl. no. in. l. respubli. in gl. j. in fi. C. ex quib. cau. ima.

16 vbi tenet glo. † qō quēadmodum ciuitas equiparat minori vt restituatur: ita quelibet villa & quodlibet castrū: facit etiā iden tītas rōnis: nā ideo ciuitatibus p;iuilegia indulgent: q; per alios gubernant: q; in rebus publicis administratores legimus se exercent, nisi vbi agit de cōmodo p;iuate rapine: vt in simili dicūt doc. in. l. ciuitas. ff. si cert. pet. ¶ Cōtrariū ts Bart. in. l. si finita. ſ. fi de vectigalibus. ff. de dā. infect. & istā tenet Fulg. hic: nam tantū p;iuilegiū merent municip. sicut ciuitates. p;iuilegia tñ cōia est: de quo vide etiā Ang. in auc. de here. & fal. sup rub. in fi. col. coll. j. & late ibi Ang. de Are. in. ſ. res fisci. insti. de vlucap. ¶ Alo. super verbo in infinitū. Diuidit in duas. In j. colligit no. ex text. allegando cōcor. In scōa tripliciter op. & nihil sol. ij. ibi: arg. cōtra. in auc. de nō alie. ista cōtraria solue, vt per Cyn. Bar. & alios doc. hic. In fi. glo. de hac materia: an & q; ifinitas tolleret: vide latissime Bal. hic. & Sal. reassumentē distinctionem Bar. in. l. q bona. ſ. de illo. ff. de dā. infect. & Cy. in. l. vnica. & ibi Bal. in. v. op. C. de sen. q; p;o eo qō interponunt, canoniste in. c. cū in multis. de rescrip. in. vj. & no. Lud. Ro. in repe. rubri. ff. de arb. in. xx. col. vbi recolligit. xiij. singularia dicta inuēta ratiōe infinitatis cuitāde. † Unū tñ no. nō an quo ego cōsului. q; fi factū sit cōpromissum in arbitrū vel arbitratorē durarurū certo tpe, & si data sit facultas arbitro vel arbitratori p;orogandi terminū cōpromissi toties quoties volūt semel, bis, decies, aut pluries, tamen ne res tēdat in infinitū, nō pōt p;orogare vltra duas vices aut tres ad summū: ita no. Bal. in. c. tua nos. ad fi. de appel. & in. c. p;esentata. in pe. col. de testi. & in. c. cū tāto. in. x. col. de cōsue. & in. c. coli ex literis. in. ij. col. de rescr. de quo & vide Bal. in. c. j. qui. mo. feu. admit. in quadā addi. magna q; multi libri nō habēt: vide Bal. in. l. j. C. vt in pol. leg. Lud. ro. in loco p;ime alleg. & in repe. l. ij. ff. de re iud. in pe. char. in ver. sed p;o matori declaratiōe. & in. l. si finita. p;in. ff. de dā. infec. d. Ellez. in cōsi. lxx. in. ij. vol. incip. viso cōsilio alias per me reddito. in. ij. col. Ubi decidit Spec. in tit. de arbitrio. ſ. excipitur. in ver. ſz quid si fuerit factū in cōpromisso qō fi factum fuerit cōpromissum durarurū p tres mēses data tñ facultate p;orogādi. & non fit dictū semel bis: sed simplr p;orogādi dicit ibi sing. Spec. qō

a ¶ Ecclesia. Adde Bal. in. l. fructus. ff. sol. ma. ſz Jo. de Jmo. ibi tz contrarium.

b ¶ Donationis. add. gl. n. in. c. fi. de cōsue. doct. in. c. abbate sane. de re iud. li. vj. Pe. de anc. in regula cui ſz. de reg. iur. lib. vj.

c ¶ Traditione. Singulariter limitat Co:. li. iij. ſſi. cclxxxviij. ſ. q. col. ij. Purp.

a ¶ Centū annorū. Adde gl. in. c. possessiōes. xvi. q. j. gl. in verbo p fect⁹. in pe. ſz ri. Jmo. i. c. veni. s. de libis p;escr. Jo. & ana. Trib. de delic. pue.

b ¶ Vinere. Alex. in. l. Sed & si de fua. ff. de acquir. here. limita dñmodo allegetur Bal. & Felv. in. c. ex teno:e. in fi. de testi. Purp.

c ¶ Centū annor. Addō. c. a nobis. 2 in. c. fi. ubi gli. de p;scr. gl. in ver bo legitimā. l. c. cum dilecta. de cōſir. vii. vel inn. gl. in. c. fi. de p;scr. lib. vj. arch. in. c. ij. xvj. q. iij.

d ¶ Unū tamen. Vide Alex. cons. 145. primū circa eccle. li. 2. Pur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

18 nō potuit nisi semel p̄rogare. ¶ †Itē no.q̄ si factū sit cōpro missum, & in eo appōita sit clausula solita appom, qō pena toties cōmittit quoties fuerit cōuētū. tñ rōne infinitatis nō potuit pena cōmitti nisi semel, aut ad summū bis. ita Spec. in tit. de arbi. §. fi. in p̄n. qd si fuerit dictū in cōpromisso. Bal. in l. cū antea. C. de arbi. & in l. si duo. ff. de arbi. q̄ aūt q̄s p̄misit p̄sentare aliquem iudici toties quoties fuerit requisitus, habes gl. singu. in l. huob⁹. §. fi. et. in glo. parua. ff. de iureiur. & ibi multa dixi. q̄ dici possent hic. ¶ Gl. in verbo centū. diuidit in quatuor. In prima declarat tex. & allegat cōcor. In scā opponit. & quinq; modis soluit, tene pe. solutionem que est vera & cōis. In tertia oppo. & bene soluit. In. iiij. & vlti. etiam oppo. & bene soluit. partes patēt. ¶ Gl. in verbo, moueat. que est multū obscura. & doct. multū laborant in intellectu: deus scit si illud qō dicunt fuit de mente glo. Bar. mirabiliter intelligit & declarat
19 gl. & sic dicit Bar. †q̄ petitio hereditatis nō dat cōtra titulo possidentē. l. regulariter. ff. de peti. here. & sōlū cōsideramus an cōuentus possideat: qr si possideat pōt cōueniri l. de eo. §. fi. ff. ad exhi. quid vult dicere Bar. vult dicere, q̄ si ecclesia ageret petitione hereditatis cōtra possidentē titulo, nō esset tractandum de p̄scri. cētū an. qr excluderet alia rōne: nō sic est, si ageret rei vēdicatione vel hypothecaria: tūc procedit ista lex, aut nō intelligo quid velit Bar. aut illud qō dicit est prolixus alienum a mente glo. nā q̄si ecclesia ageret petitiōe hereditatis cōtra possidentē titulo vt dicit Bar. tūc nō repelleret possidens ratione p̄scriptionis: & sic nō sumus in materia hui⁹. l. fi. ex eo qr habet titulū. Alij aliter intelligūt: & reprobāt gl. vt Salic. aliter vt Ful. post Old. Lau. qui dicit q̄ ista videt sibi vna terribilis glo. licet sit parvula & apostillat singula verba glos. ¶ Uniq; alij dicāt: qr eorū intellectū nō teneo: ideo non refero, puto qō ista sit mens glo. nam glo. duo p̄incipalia vult. in primis glos.
20 vult vnū qō etiā expresse vult tex. a cōtrario sensu. & est necessaria limitatio ad tex. †q̄ ecclesia vt ciuitas gaudeat p̄scriptione centū annorū in tribus casibus positis in tex. qō ageret cōtra illū qui donauit vel vēdidit: seu cōtra heredes vel successores eius: sed si ecclesia ageret contra tertiū ad quē talis res pervenisset alio titu. nō hereditario vel aliter quomodocūq; dicit tunc glo. q̄ minori p̄scri. posset repelli, istud vult tex. noster a cōtrario sensu, & hoc est verum, & istud expresse firmāt Guil. de cu. & Bal. hic. in. fi. col. in fi. & p̄in. lequētis. Ange. & Imo in l. vsucapionē. ff. de vsuca. & ly Bal. alleget ad hoc. l. fi. C. de pe. lō. tēp. allega. tu bo. tex. in l. cū notissimi. in p̄in. C. de pre. xxx. an. idē tex. not. in ꝓposito multū in l. cū ꝑsōus. §. an vectigalib⁹. ff. de pub. in rē ac. per quē tex. dicit ibi sing. Bar. & no. tu canonista ad. c. de quarta. & c. illud. de rescript. & aut. quas actiōes. §. e.
21 qō si † ecclesia habeat iurisdictionē, & tra eā nō p̄scribit minori tēpore. gl. an. & si est ecclesia ro. cētum anni requirunt: pone q̄ ecclesia concessit istā iurisdictionē vni comiti q̄to tpe p̄scribet & istū comitē: dicit ibi Bart. q̄ p̄scribet. x. vel. xx. an. aut xxx. illis modis quib⁹ & tra p̄dictū: idē tenet Bal. & Ang. in l. sicut. in pe. col. C. de p̄scri. xxx. vel. xl. an. Ang. & Imo. in. d. l. vsucapionē. ¶ Ego stelligo verū quātū ad excludēdū istū marchionē habētē ab ecclesia, dūmodo iste p̄scribens recognoscat ecclesiam: sed si vellet excludere marchionē & ecclesiā: bene tūc requirent centū anni: habēt glo. cano. mihi valde no. in. c. ad audientiā. in verb. p̄incipalr. quā multū no. Cano. de p̄scri. & quātū ad hoc glo. bene dicit. ¶ Secūdū est q̄ volnit glos. dū dicit q̄ in petitione hereditatis aptari pōt & nō in alijs: istud est valde obscurū: nā ego credo q̄ glo. voluerit tollere vnū & iniū fortissimū. nā tex. vult, q̄ in trib⁹ casib⁹ positis in tex. actiones cōpetētes ecclesie vel ciuitati durēt centū annis si intentent & p̄ncipales personas aut eorū heredes vel successores: ergo a & iniō sensu si intētent cōtra alios vult q̄ minori tpe p̄scribant, & glo. fatet, q̄ō est possibile hoc: nā iste actiōes sunt actiones p̄sonales: actio ex vēdito, ex donato, ex testamēto, q̄ dat legatario p
22 legato & tra heredē † & nos habemus q̄ actiones p̄sonales: iō dicunt personales: qr nō egrediunt p̄sonas principaliū vel earum heredū: & sic pōt intentari & tra alios: puta singulares successores vel aliter possessores bonorū. tex. est in. l. fin. C. de here. vel ac. vēdi. ideo dicimus vulgo q̄ obligatiōes & actiōes personales sunt a. & ce p̄sone & iuentū & heredū & nō sequunt rē, vulgata. l. i. §. si heres. ff. ad treb. & solēnis tex. in. l. fi. §. fi. ff. de iurē. emp. q̄o est possibile q̄ iste actiōes p̄sonales exempto, donato, & ex testō cōpetāt & alios q̄ p incipales heredes: impossibile est. glo volut dicere: qr respōdet, q̄ istud pōt solū procedere in petitione hereditatis & nō in alijs: vult dicere glo. pone q̄ ecclesia vel ciuitas sit heres in stituta: vt dicit tex. in p̄n. in ver. he-
23 reditatē. † scitis q̄ heredi cōpetit petitio hereditatis ad consequēdā res hereditarias: & ista cōpetit aduersus q̄scūq; possessores. l. istē vi dēdū. per totā. l. pe. ff. de pe. here. & sic vult dicere glo. isto casu petitio hereditatis pōt bene & alios cōpetere: & hic & alios possessores: & sic ad hūc casum bene pōt adaptari. l. nō. a
a cōtrario sensu, nō sic in alijs. vt in actiōe ex testa. q̄ dat legatario nō cōpetit nisi & heredē istitutū. actio ex vēdi. & ex donato nō competit & alios: sed solū & donato & vel venditorē: qr sunt mere p̄sonales: & sic l. alijs nō pōt adaptari. l. nostra a & tio sensu. Istud qō dicit glo. nō vid⁹ bene dictū: qr nō pōt adaptari ad tex. nostrū: nā glo. intelligit in petitione hereditatis q̄ cōpetit ecclesie vel ciuitati heredi istitute: nisi cōpetit & quoscunq; possessores: & ista nō cōuenit ad tex. nostrū: qr text. loquitur de actionibus que possunt intētari & principales: vel eor heredes & successores: petitio hereditatis nō est talis, illa nō intentat & principalē: qr si intentaret cōtra testatorē qō est fatuū: nec competit cōtra heredē: qr imo cōpetit heredi: & sic ad istū casum nō possunt adaptari verba tex. & ppterea Sal. licet nihil tāgat de predictis forte p̄sensit: & dicit q̄ in isto text. nō debet sumi a. & trario sensu. Et licet null⁹ doct. ad hunc mihi declarauit, puto qō alius sit sensus: nā aduertendū est, q̄ pro rebus venditis vel donatis ecclesie si solū cōpeteret actio personalis ex vendito, vel ex donato, procederet arg. glos. iste cū sint mere personales nō cōpetunt misi contra principales & eorū heredes: contra alios nō: & sic arg. a cōtrario sensu sumi nō posset: sed dico qō ecclesia singulariter est priuilegiata: vt nō solū & petat actio ex empto & ex donato, & etiā actiōes reales. l. rei vēdi. & hypothecaria: bene verū est. q̄ & ordinē rerū est q̄ & ctibus oriūtur
24 actiones reales & in istis realibus voluit dicere tex. si moueant cōtra principales vel heredes durant centū annis: ergo a contrario sensu. si cōtra alios possessores in hoc ecclesia nō est priuilegiata: tūc excludit minori p̄scriptione: qr satis est q̄ ecclesie iste actiones reales & tra ordinē mūdi cōpetūt absq; eo q̄ etiā priuilegient in centū annis: & ista puto esse veritatē. ¶ Glos. in verbo in rē. primo declarādo tex. respōdet tacite. q. que est ista:
25 †actio in rem que cōpetit ecclesie vel ciuitati est ne actio in rē directa vel vtilis: dicit gl. q̄ est vtilis, & male dicit: vt dicā nunc in fi. gl. in. fi. que est ibi: sed quid si pretiū nō fuit solutum. glos. format. q. ¶ Ex ista glos. no limitationē ad istā. l. q̄ ex vendītione rei facta ecclesie vel ciuitati, ita demū trāsfertur dōium, si ecclesia soluit pretiū vel est habita fides de pretio: alias secus: nam in casibus in quibus ex venditione facta priuato sequuta traditione trāsferretur dōium, q̄ō est q̄ pretiū est solutum vel habita fides de pretio, in illis trāsfertur dōium in ecclesiā sine
a traditione. Et p̄o conclusione gl. vide duo bona fundamēta que ad ducit Bal. hic in. iij. col. in. iij. q. Jn. iij. parte glo. ibi: itē ecclesia ex solo titulo sine traditione trāsfertur dominiū tamen
25 nō trāsfertur possessio. † Ex hoc no. Bar. circa fi. in pen. q. q̄ traditione: nunq; tamen transfertur possessio: vt in. l. cōmissa. dente persone: tunc nō solū dōium ipso iure: sed etiā possessio trāsfertur. l. si adoptauero. ff. de p̄scā. Bar. & doc. in ant. si qua mulier. §. eo. & in auc. ingressi. vbi limitant. §. eo. Ponūt cano. in. c. p̄sentia. de p̄oba. Jn. iij. & vlt. parte. glo. nostra formatur aliam pulchrā. q. & est ibi: item quid si vni ecclesie. Ex ista glo. no. diligēter limitationē ad regu. l. quoties. §. de rei vēdi. & simi
26 lis tex. est in. l. fine autē. §. fi. duobus. vbi glo. penul. ff. de publi. in rem ac. vt p̄cedāt in priuatis sicut in ecclesijs: idē dicit glo. in sllo. §. fi. duobus. prealle. ¶ †Cōclusio glo. est vera & appro bata per omnes, sed ratio glo. est falsa, dū dicit q̄ in primam ecclesiā ex solo & cta solū trāsfertur vtile dōium: p̄out etiam dicit gl. in p̄in. falsum est: qr imo in casib⁹ in quib⁹ trāsfert dōium ipso iure sine traditiōe, intelligit de directo. l. i. & ij. cū seq. ff. de pub. Ex hic in vlti. q. & no. Bal. in. v. q. no. per gl. & doct. in l. j. ff. de leg. j. Et anteq; veniā ad cōclusio. gl. oportet primo inuestigare que sit ratio. d. l. quoties. C. de rei vendi. & d. l. siue pōt. dicā in seq. glo. Ratio est: qr ex vēditione facta prima sine traditione, & sic ex solo titulo nō trāsfertur aliud ius in re: sed solum vendito: obligat ad interesse: sed q̄n res vendit et tradit isto casu transfertur dōium vel quasi dominiū de re. nimirū si semper p̄fertur ille cui res traditur. istā rōnē sentit Ey. in. d. l. quoties. & ex ꝑsse d. Abba. Panor. in. gll. xxxij. inci. quo ad primū dubū nunqd state predicto statuto. in. xx. col. in. j. vol.
¶ Cōfirmo per tex. solēnem: nā in pignore qr constituit ius sola cōuentione: nos habemus tex. q̄ si quis pignori aut rem
a duob⁹: & prius tradidit secūdo, tū p̄ferē primus: qr sola conuentiōe cōstituit ius in pignore. tex. est in l. si prior. §. fin in fi. ff. q̄ poti. in pig. habe ¶ Ex ista rōne infert q̄ ya est decisio gl. nostre: nō per rationē glo. nam in ecclesia ex solo titulo transfert: quāuis pri⁹ sit sibi tradita. ¶ †Ex istis verificatur & declaratur

a clarat alia quotidiana decisio, q̄ si aliquis vēdidit⁹ primo rem vni: & cōstituit se possidere nōe suo, vel precario nō facio vim, certe si iste vēditor vēderet postea istā rē alteri & traderet, tū p̄ferret primus virtute cōstituti. Ratio est: qr per cōstitutū solū trāsfert vera possessio in emptorē: vt pulchre inquit Bart. in. l. ab emptiōe. circa fi. ff. de pac. per tex. in. l. certe. in p̄in. ff. de p̄ce. & q̄ virtute cōstituti p̄ferret primus emptor fuit originalis decisio Guid. de suza. in. l. hac. & in. d. l. quoties. & expresse Jo. an. in addi. Spe. in tit. de emp. & ven. §. sciendū. versi. no. q̄ si aliquis exp̄sse. d. Ant. de but. in. c. cū venissent in. iij. col. de restit. spo. do. Abb. Panor. in. c. ij. in vlt. col. de cōsue. & in. d. 2si. xcij. in. ix. col. do. Alex. j 2si. xliij. qō inci. circa primū dubium quo querit nūquid dicta donatio & c. ad fi. lib. j. Et ad hoc vide oi-
28 no Bal. in rubr. C. de contrahē. emp. in. xvi. q. ¶ †Ho tū qō in dubio qñ nō apparet an esset p̄ius tradita primo vl scōo: in dubio p̄sumit prius fuisse tradita primo emptori tanq̄ iustiori: vt est de mēte Jac. de are. & Cy. in. d. l. quoties. q̄ est verū, qñ vterq; numerasset pretiū vēditori. sed si vnus tātū numerasset pretiū alius nō, in dubio p̄sumit p̄i⁹ tradita illi q̄ enumerauit pretiū. Jta notabiliter multū decidit Bar. in. c. j. §. fi. facta. in ti. si de feu. fue. cōtro. inter do. & agna. quē videas, vbi refert se ita cōsuluisse. vide tū ad hoc Bal. in. d. rub. C. de Sben. emp. in. xvi. q. ¶ Jtē adde q̄ si aliqs vēdidit rē eidē duob⁹, & prius tradidit scōo, quāuis secūdus p̄ferat iurib⁹ palleg. tū si secūd⁹ sciebat q̄ esset vēdita p̄io, pōt primus & emptor ab eo rē anocare: ista fuit singularis decisio Bal in rub. C. de renocā. his que in
29 frau. credi. circa p̄in. qō diligēter no. ad illā. l. quoties. † Item adde q̄ illa iura nō p̄nt locū in ecclesiasticis p̄sonis: qr si vēderent vnā rem duob⁹, dato q̄ prius traderet scōo: tū p̄ferretur primus emptor: qr ecclesia in suis cōtractibus nō amat istū rigorē. Jta determinat Host. & Jo. an. in. c. cōrinebak. per illum tex. de his que fiūt a p̄tela. fine cō. cap. & dictū sequit & summe exclamat Lud. Ro. in repet. auf. simili. C. ad leg. fal. in. xxi. speciali. qō habet pia causa inter Sct⁹, vbi dicit q̄ istud dictū est singulare & cōiter īcognitū legistis & canonistis, & q̄ putat ve
rū & equū duab⁹ rōnib⁹ ibidē per eū assignatis. Istud dictum nō est verū, nec tenēdū. Illud reprobāt oēs canoniste. d. Ant. de but. Pet. de anc. late. Imo. in. d. c. cōtinebak. & ibidē Dan. vna vina rōne: qr cū regula sit. d. l. quoties. & d. §. fi. duob⁹. & ab ista regula nō fit tex. q̄ excipiat ecclesiasticas p̄sonas: certe dz seruari etiā in foro canonico inter ecclesiasticas p̄sonas: in qb⁹ nō est immutatū. c. j. & ij. de ope. no. nū. & not. Bar. in. l. priuile
gia. & eo. Saluat tū Pan. dictū Host. & Jo. an. in duob⁹ casibus. Prim⁹ in casu quē ponit gl. nostra hic, & qñ vēderet alicui quid spirituale i casu licito, ex solo titulo trāsferet ius. & cū tibi de p̄bē. & ibi videbis plenē p eū. & ista diligēter no. ¶ Gl. su
per verbo hypothecariū. diuidit in duas ptes: put duas opi. ponit ad tex. seu duos intellect⁹, partes patēt. in glo. cōiter te
net scōa opi. quā etiā tenet gl. & doc. in. c. ij. de cōsue. sin quā se quit & ī hac lege ponunt tri a priuilegia: vt declarant. & ī sum mario quāuis Dec. & Ey. hic in. ij. q. tenuerūt q̄ in hac. l. solū ponat vnū priuilegiū. l. de p̄scriptiōe cētū annorū: sed nō rece
30 das a cōi. † Per ista infert B. q̄ nō valeret statutū dispones q̄ res immobiles non possint alienari in ecclesia: licis p̄sonis:
b q: statuta b q̄ sunt cōtra priuilegia ecclesiarū sunt nulla. aut. caf fa. & eo. c. nouerint. de sen. excō. sed ecclesia est priuilegiata in vē ditiōe rerū sibi facta &c. vt hoc tex. vide Bal. circa p̄in. puto Bar. bene dicere, sed nō bona rōne, q̄ statutū sit nullū, est tex. clar⁹ in. c. fi. de immu. eccle. lib. vi. Sed rō Bar. nō est bona & Fulg. & Pau. de cast. hic & bene. qr q̄ possit vendi ecclesie istō nō est priuilegiū de iure cōi: & ex vēditiōe facta eccle nō trāsferat dōium si ne traditiōe istud est bene priuilegiū ecclesie: & priuilegiū esset si fieret statutū q̄ ex vēditiōe facta eccle nō trāsferat dōium sine traditiōe: tū Bar. cōsiderauit qō saltē istud priuilegiū venit in cōsequētiā. ¶ Subdit Bal. hic, q̄ si statutū simpliciter dispo neret qō res immobiles nō possint alienari in forēses vel i nō subditos, istud statutū sic simpliciter loquēs nō a p̄iudicat ecclesiasticas personas: & ita dicit se ꝑsuluisse, B. loquit qñ statutū exp̄sse faciebat mētionē de ecclesia: nihil all. Bal. ego allego bonū tex. l. c. a nobis. el. j. & ibi Dan. in. iij. no. de sen. ex com. & tex. in. c. tua nup. & ibi ad hoc no. d. Ant. de but. de do na. ad. q. Bar. hic adde Bar. & alios in. l. dudū. C. de cōtrahē. emp. & in. l. filiussa. §. diui. ff. de leg. j. vbi etiam de scō qō tāgit Bar. q̄ valet statutū q̄ res immobiles nō possint alienari in forēses, & cōfirmat iuribus & rationib⁹: vt in. d. §. diui. ¶ Et li mitat multis modis illud statutū: vt ibi per eos de. & latissime per Barba. in repet. rub. de reb. ecc. nō alienā. ¶ Ultio pro perfecto cōplemēto istius. l. si. inquātū ista. l. semper allegatur
31 † q̄ quis p̄sumit viuere vsq; ad certū annos: de hoc dixi. & in tex. l. no. vbi allegauit tex. 2cordātes ibi dictis. Adō q̄ ho
mo pōt viuere centū. & xx. annis. tex. est in. §. j. & ibi no. Ang. in auf. de mona. col. j. Et q̄ qs p̄sumit viuere cētū annis, est etiā a gl. in. l. sed & si de sua. ff. de acq. here. & ibi sequit Ang. & Imo. & Mod. istud solet esse cōe dictū: tū in Sitio vr facere tex. in. l. he reditatū. ff. ad. l. fal. nec ista. l. aut cōcordātes obstāt: qr ly dicāt q̄ hō possit viuere cētū annis: nō tū dicūt q̄ istud p̄sumit: qr nō oē q̄ est possibile p̄sumit. Jtē qr viuere cētū annis raro contingat, vt docet experiētia. Ideo pot⁹ esset sumēda p̄sumptio in cōtra. l. non dubiū. C. de legi. l. nā ad ea. ff. de legi. Retēta tū cōi regula q̄ glibet p̄sumit viuere vsq; ad cētū annos. Adō q̄ tū ad hāc p̄sumptionē oportet allegare. l. si adulteriū cū ī cētu. §. idē pollioni. ff. de adul. fm Bal. l. c. ex tenore. in. ij. col. de test. facit q̄ vult Bar. in. l. cū qd. in vlt. col. ff. si cer. pe. cū 2cor. quas ibi dedi. Adō etiā q̄ vn⁹ testis de visu mortis tollit hāc p̄sumptionē quāuis nō ꝓbet ipsam mortē fm Bal. in. c. i. §. fi. q̄ feu.
32 dare pol. † Successiue ad istā. l. adde q̄ illud q̄ hic ō: in eccl'a hz locū in pauperib⁹ fm Bal. & Ang. in l. siue aūt. §. si duob⁹. ff. de pub. ¶ Ultimo in quātū in superioribus tātū est: an in ec
c clesia & tra sit publiciana sine traditione: ibi dictis adde Alex. in 2si. xcvij. in. ij. vol. inci. viso & cōsiderato integro p̄cessu. i. iij. col. concor. ibi per eū allega. Ang. in. d. §. si duobus. & que dixi in. §. fed iste. col. x. institu. de actio. Jason Papie.

1 ☞ In casibus in quibus contra priuatū p̄scribitur. x. xx. vel. xxx. annis, cōtra ecclesiā nunc̄ p̄scribitur minori tēpore gl. annorum. idem etiam est in pauperibus. limita vt nu. 2. 3. 5.
4 Res mobiles ecclesie ita vsucapiuntur triennio sicut res priuatorum, idem etiam in p̄scrip. quatuor anno. nu. 5.
6 Intellectus. l. bene a Zenone. C. de quadri. p̄scrip.
7 Contra ecclesiam Roma. non p̄scribitur nisi centum annis.
8 Refugiū est miserorū allegare specialitatē, & non eius rōnem.
9 Succedenti de iure speciali non competunt ea que competūt succedenti de iure communi.
10 Bona rapientis momalem applicantur monasterio.
11 L. nostra loquens de p̄scriptione gl. anno. competente ecclesie habet locum nedum quādo priuatus p̄scribit contra ecclesiam: sed etiam quando vna ecclesia p̄scribit contra aliam.
12 Ecclesia est bene priuilegiata in p̄scri. p̄ssima non tū in actiua.
13 An & quando priuilegiatus possit vti contra pariter priuilegiatum priuilegio suo.
14 Si ecclesia p̄scribat rem priuati. sufficit tempus. xxx. annor.
15 Quando dicatur priuilegium concessum motu proprio principis, item quando motus principis nocet tertio.
16 Ecclesia non antulana que habet priuilegiū qō contra eā non p̄scribatur nisi centum annis, si ipsa vellet p̄scribere contra priuatū: priuatus potest vti retorquitione: qr tale priuilegiū p̄sumitur concessum ad postulationem partis.
17 In correctorijs an & quando sit licita extensio. vsq; ad nn. 26.
18 Que dicatur ratio impulsiua in lege.
19 Quando duo casus equiparātur a. l. antiqua. l. noua corrigēs in vno intelligitur corrigere in alio.
20 Quando duo vitia descēdunt ab vna. l. lex noua tollens vnū ex illis vitijs intelligitur aliud sustulisse.
b ¶ Statuta. adō Abba. c. ecclesia sctē. & Sarie. & cō sil. Car. in rep. c. perpēdimus. de sen. excō. in. xvij. col. ver. & p̄incipaliter quero.
21 Per subditos intellectus non debet induci. ll. correctio.
22 In correctorijs an & quando sit licita extensio. vsq; ad nn. 26.
27 An filij⁹ possit ex heredari ex alia causa que nō sit de. xiij. enumeratis in §. aliud quoq; capitulū. in auf. vt cum de appel. co.
28 Presumptionum quedam sunt fauorabiles: quedam odiose: quedam mixte: quedam natura sua currentes.
29 Res de facili reuertitur ad suam naturam.
30 Quelibet. l. correctoria semper intelligitur habere clausulā de c rogatoriam ad. ll. futuras.
31 Non tantum ad tollendam exceptionem peremptoriam iam natam est opus & opponatur clausula non obstantibus pcalle gata. sed etiam quādo agitur de exceptione peremptoria nondum nata sed nascitura.
32 An pactum possit renuntiari cuicunq; p̄scriptioni.
33 An ecclesia possit restitui in integrū aduersus p̄scriptiones.
34 Ecclesia habet restitutionē in integrū in contractibus in quibus interuenit verus & expressus consensus ecclesie.
35 Quadriēnium intra quod ecclesia debet restitui aduersus p̄scrip. non currit probabiliter ignorāti.
36 Si ecclesia priuilegiata in p̄scriptione. xl. annorum succedat priuato contra quem erat inchoata p̄scriptio. x. vel. xx. annorum: an ista p̄scriptio inchoata contra priuatum perficietur contra ecclesiam.
37 Princeps bene potest cōcedere debitori rescriptum per quod differatur solutio & debitum: sed non potest cōcedere rescriptū per quod in totum tollatur debitum.
38 Si priuilegiatus succedat non priuilegiato, an vretur priuilegio suo.

39 Si clericus succedat laico, nō per hoc poterit cōueniri coram iudice laico.
40 Si ecclesia vendidit rem priuato a quo euicta est, si comparet ad defendendum coram quo iudice debebit comparere.
41 Si priuatus succedat priuilegiato, an vtetur priuilegio eius cui successit.
42 An p̄o bonis liuellariis seu emphyteoticis que quis habet ab ecclesia teneatur soluere collectam.
43 Licet ecclesia & minores equiparentur, tamen quantum ad p̄scriptionem differunt.
44 Res fisci nullo tempore p̄scribuntur.
45 Clerici in bonis p̄opriis patrimonialibus non gaudent priuilegio .xl. anno. quo ad p̄scriptionem.

sub l. 19.

Quas actiones. Ista auc. quicqd dicant Fulgo. & Mod. hic, fm q̄ hz tria dicta: ita fuit sumpta per Jr. ex trib⁹ auc. & istud sit loco diuisiōis. Primum dictū sumit ex .ff. p tp alib⁹. in auc. de ecc. ti. coll. ix. Scōs dictū ibi: vsucapione triēnij sumit ex .ff. in auc. hec cōstitutio innouat .C. stitutio. coll. viij. Tertiū dictū q̄ est in ℵ. sola romana sumit ex auc. ecc. roma. gau. cen. ann. p̄scr. coll. ij. ¶ † Ro. ex primo dicto hui⁹ auc. q̄ in casib⁹ in qb⁹ .2tra p̄uatū p̄scriberet .x. xx. vel .xxx. an .C. ecclesiam nūq̄s p̄scribi minori tpe. xl. an. cōcordat c. de quarta. & c. illud. de p̄scr. ¶ Adde q̄ idē ē in pauperib⁹ a personis, si aliq̄ esset relictū donatū vel aliter vēditū val aliter debitū pauperibus nō p̄scribet minori tempore .xl. ann. fm Bal. hic, & est tex. in .§. p̄o tēporalib⁹. in auc. de eccle. ti. est tex. in c. ij. & ibi Pan. de p̄scrip. Jmo generaliter dico q̄ omnia priuilegia cōcessa ecclesiasticis personis cōpetūt etiā pauperibus & miserabilib⁹ personis quatenus possunt conuenire. Jta expresse inquit Bal. in l. pe. .§. cū autē. in vlti. col. C. ad treb. per illum .§. p̄o tp alibus. idē Bal. in l. illud. .3. eo. & est bona gloss. istud notabile verū in re q̄ sit veri dñi ecclesie: sec⁹ si res sit quasi dñi ecclesie: & sic cōpeteret publiciana: tunc .3 ecclesiā p̄scribitur sicut .3 priuatū. Jta concludit Bar. & doct. in l. si finita. .§. si de vectigalib⁹. ff. de dā. infec. in .§. col. post med. vbi abūdātissime videas alios. ¶ Mod. Ang. in l. .§. C. ne rei dñice vel tēplor. Bal. in l. sine aūt. .§. si duobus. ff. de publiciana. ¶ † Limita secūdo quātū ad ipsam ecclesiā: fs quātū ad habētes cām ab ipsa ecclesia p̄scribit sicut .3 mere priuatū: vt dixi in l. precedē. Vtē ista iura limitant in personalibus cōsuetudinibus: vt quia bapti .3 an in aliena parochia vbi nō p̄scribitur etiā .xl. annis: ita Jo. an. & do. Anto. de but. in c. quia nonnulli. de cleri. non resi. ¶ Quero ex scā parte tex. ibi: vsucapiēte triēnio sicut res priuatorū. contra. c. illud. de p̄scrip. Bald. in l. .§. in .§. lectu. C. ne rei domini. vel tēplo. Adde tu generaliter, & no. q̄ in omnibus p̄scriptionibus annalibus vel semestrib⁹, vt sunt regulariter oēs actiones p̄torie: vtē actio de dolo. l. fi. C. de dolo. vtē quāto minoris, eodē modo in p̄scri. semestrib⁹ que durāt sex mēsib⁹: vt in rebibitoria. l. cū sex. ff. de edi. edic. in oib⁹ istis ita p̄scribit .3 ecclesiam sicut .3 priuatū. Istā extēsionē & ampliationē tradit Pa. in c. cum causa. in vij. col. de emp. & vēd. vbi dicit istud colligi ex gl. ibi iūcto text. mihi nihil .pbat & dicit esse no. p̄o intellectu totius tituli: extra de p̄scri. Sed magis p extensione tex. no stri addo q̄ idē expresse tenet glo. hic in verbo durātib⁹. expresse Jo. fab. hic: & istud expresse dicit tex. in ver. pen. l auc. hec cōstitutio innouat cōstitutionē. ¶ † Tertio pōdera multū text. ibi quadriēnij p̄scriptiōe, q̄ p̄scriptio quatuor annorū ita currit cōtra ecclesiā sicut cōtra priuatū. Prescriptio aūt quatuor annorū dicit quotiescūq̄ Jmperator: vēdit vel donat rem alterius, si dās cessat quadriēnio vēdicare, exclusus est ne possit agere nec cōtra fiscū nec aduersus emptorem. l. .§. t. l. bene a zenone. C. de quadriēnij p̄scriptione. ergo hic est tex. q̄ si princeps vel Jmperator donet vel vēdat alicui rē ecclesie elapso quadriennio, ecclesia in totū excludit. tex. est hic: & ita expresse exēplificat glo. hic in verbo p̄scriptiōe. istud est verū attēto iure ciuili: sed de iure canonico q̄ est seruādū: istud nō p̄ocedit. text. est in c. quicunq̄ militū. & ibi glo. in verbo cōsensu. ȝ. .§. glo. & doct. in c. .§. de re. eccle. nō alie. similiter ecōtra si princeps vel imperator donaret vel vēderet rē alterius vni ecclesie: ecclesia nō gauderet beneficio. d. l. .§. t. l. bene a zenone. & sic quadriēnio nō excludit dominus. glo. est no. in c. .§. xvi. q. .§. in verbo. xxx. & facit ratio: q̄ ecclia nō est fultrix & amatrix iniustitie. c. j. de alie. feu. ¶ Item diligēter aduerte: q̄ d. l. .§. & d. l. bene a zenone. nō habent locū nisi in solo imperatore & vxore eius, ita ad literam dicit singulariter Bal. in c. .§. circa .§. de re. in. & nunquā obliuiscaris. † item ad hoc vt illa iura locū habeāt requiritur q̄ imperator donet vel vēdat bona fide suam rem vt suam, credēs esse suam: si autē donet rem alienam nō habet locum. d. l. bene a zenone. glo. est no. in l. .§. C. cōmu. re. alie. Bald. expresse in l. j. in. j. col. in fi. C. de here. vel ac. vēd. itē requiritur q̄ fiscus tpe donationis vel venditionis possideat rē, alias non haberet locū: ita expresse Bal. in. d. l. j. in. j. col. in fi. C. de here. vel ac. ven. & in l. .§. C. de cōmu. rerū alie. & ibi Pet. & Cy. ego pōdero Bart. idē expresse volētē si bene inspicias in l. fi. circa me. C. si cōtra ius vel vti. pub. ¶ Quid aūt in dubio: an in dubio: an p̄sumat fisc⁹ possidere: vide not. Bal. in. d. l. .§. preal. & ista teneas multū cordi: q̄ quotidiana sunt. ¶ Vltimo no. in versi. fi. † q̄ cōtra ecclesiā romanā⁷ nō p̄scribit nisi cētū annis: limita vt p̄cedat in iuribus immediate pertinētibus ad ecclesiā romanā, secus si ad subditos ecclesie romane: & tūc sufficit tēpus cōmune. gl. & doct. in c. ad audiētiā. de p̄scrip. & in. c. volumus. & ibi Arch. xvi. q. iij. do. Abb. in cōsi. xvij. in. .§. vol. incip. in causa & q̄one que vertit seu verti sperat. ad fi. & dixi etiā in l. preced. ¶ Gl. mag. in versi. excludit. diuidit in duas. in. j. ponit duas fallētias ad tex. In scōa formal q̄nes. scōa ibi: sed q̄d si ecclia ȝ ecclesiā. Illā scōa subdiuidit in septē p̄out septē formal q̄nes. partes patēt in gloss. † Ex prima parte principali no. duos casus speciales in quibus cōtra ecclesiam p̄scribit anno: vbi cōtra priuatū non p̄scriberet nisi. xxx. & sic magis fauetur p̄nato q̄d ecclesie q̄ est directo cōtra istū tex. Sed q̄ dicere q̄ est speciale: & nō assignare rationē specialitatis est refugiū miseroꝝ: vt dicit glo. in l. filiū q̄ habētē. C. fainī. erci. ideo opere pretiū est videre q̄ sit ratio specialitatis Bar. hic circa p̄in. in. j. eppo. dicit, q̄ ratio specialitatis in illis casibus est: q̄ ecclesia succedit iure quodā singulari. q̄ facilius tollit q̄d ius cōe, vulgata. l. eius militis. .§. militia missus. ff. de testa. mili. & credo q̄ Bart. dedicerit istā rationē a Cy. hic in. j. opp. licet eū nō alleget assignantē aliam rōnē: tñ in idē recidit. ¶ Pro ista rōne Bar. licet nullus dicat: ego adduco bonum fundamentū † nos habemus q̄ succedēti de iure speciali non cōpetunt ea que competerent si succederet de iure cōi. tex. est solennis in l. mulieri & titio. & ibi Bar. dicit q̄ est solennis tex. ff. de condi. & demon. ergo cum ecclesia in illis casibus succedat iure singulari, nimirum si non cōpetunt ea que competerēt si succederet de iure communi: & isto modo ratio Bar. cōfirmari videtur pulchre, istā rōnē Bart. Fulg. reprobat subtilius hic: nā dicit Fulg. in illis duob⁹ casibus alle. in glo. iuno succedit de iure cōmuni nō singulari: nā in .§. si vero liberi. alleg. in glos. mortuus est pater relictis filijs heredibus. si nō sunt filij mulier succedit de iure communi. text. in. l. si quis p̄sbyter. j. tit. j. eo modo fortius: & istud est plus in .§. antepenultem in mon. asterio: q̄d bona rapiētis applicentur monasterio: istud nō est ius singulare: imo est ius cōe. Pone q̄d qs rapiat virginem nō existentē in monasterio omnia bona rapiētis applicant illi puelle. text. est in. l. vnica. circa mediū. C. de rapt. vir. ¶ Vltra Fulgo. ego nouiter pondero cōtra Bar. tex. in. l. fi. .§. cleste p̄o rebus venditis & donatis iure singulari: istud negari non potest: vt ibi dixi: & tamen in isto q̄ competit ecclesie iure singulari nō p̄scribitur minori tēpore. c. an hodie. xl. per istā auc. que corrigit illam. l. ergo hic est tex. contra Bar. q̄ in his p̄sone. c. vel hodie. xl. an istud multū mihi stringit cōtra Bart. & cogita. ppter illā. l. mulieri & titio. q̄ multū faciebat p̄o Bart. Illā rationē ve persuasiua. sed leue assignat Bliber. de ro. hic: q̄ in illis duobus casibus ideo statutus est ann⁹ eccl. sie ad hoc vt ecclesia sit celerior & magis solicita ad cōsequēdū: verba sunt ad ephesios. Illā rōnē assignat glo. in. d. .§. si vero liberi. alleg. hic quā expresse tenet Fulg. & Pau. de ca. hic: q̄ illi duo tex. loquunt in rebus acquisitis ecclesie in quib⁹ ipso iure est acquisita nec alias fuit questū diuisi ipsi ecclesie. nimirū si facil⁹ excidit, sed in. l. fi. .§. eo. ibi dominium acquiritur ipsi ecclesie ipso iure: vnde in rebus in quibus ecclesia habet dominū non p̄scribitur nisi. xl. an. vt hic. & forte ista est bona: nescio tamen an generaliter procederet, si omnes casus cōsideraremus. quicqd sit illi duo casus hodie sunt correcti per. c. .§. de p̄script. in. vj. ¶ Sum in fecūda parte gl. ibi sed quid si ecclesia contra ecclesiam. habes pulchra extensionē ad tex. nostrum: † q̄ ista lex loquens de p̄scrip. xl. anno. cōpetēte ecclesie hz locum nedum quādo primatus p̄scribit contra ecclesiā: sed etiā quando vna ecclesia⁹ p̄scribit .2tra aliam ecclesiam vtroq̄ casu nunquam p̄scribitur minori tēpore. xl. annorū: nō obstante q̄ vtraq̄ sit ecclesia. bñ facit. l. fi. alleg. in glos. licet nostra mihi clare firmet. ¶ Ita .2clusio mihi placet: dicat Bar. q̄cunq̄ velit: quā .pbo triplici rōne. Prima est. istos habemus regulā q̄ quādo duo sunt p̄silegiati: & vnus tractat de dāno, alius de lucro: ille qui tractat de dāno gaudet priuilegio, alius nō. l. verum. .§. fi. ff. de mino.

mino. sed ita fortiter contingit in casu nostro vbi sunt due ecclesie: vna vult p̄scribere aduersus aliā, que p̄scribit tractat de lucro: illa cōtra quā p̄scribitur tractat de dāno: ergo ipsa ecclesia cōtra quā p̄scribitur dz gaudere priuilegio. ¶ Secūda ratione moueor: nā quādo duo sunt priuilegiati in genere: ali⁹ in specie: & in casu de quo querit semper attēditur solū priuilegiū eius qui in specie priuilegiatus est, & nō alterius. istud aperte .pbat tex. in l. .§. ff. ex quib. cau. ma. & expresse Bar. hic i .§ua doct. sed ita est in p̄posito: q̄ ecclesia cōtra quā p̄scribitur est priuilegiata in specie in hoc casu: alia in genere: ergo attēditur ante priuilegium speciale vt sic minori tēpore non p̄scribatur. ¶ Tertia ratione a fortiori idē cōcludo istis post habitis: nā ecclesia cōtra quā p̄scribit bene est priuilegiata, vt cōtra eā nō p̄scribatur minori tēpore. xl. annis. casus est hic. Sz q̄d ecclesia p̄scribēs sit priuilegiata in p̄scriptione passiua nō in actiua vt hic: ergo dato q̄d sint due ecclesie: tamē ecclesia p̄scribēs nullū habet priuilegiū, sed bene ecclesia cōtra quā p̄scribit: vt dicergo nihil curamus quis sit qui p̄scribat cōtra ecclesiā: an alia ecclesia vel priuatus, & ita cōcludit Cy. hic in. .§. q. Bal. in. l. j. Sali. & Pau. de cast. hic: & ita teneo quicquid dicat Bar. Jtē adde & de hoc est tex. in. c. illud. de p̄scr. p quē tex. dicit Jo. fab. q̄ nō est amplius de hoc. q. Sed tu vide contra cōmunem opi. tex. expressus. xvi. q. .§. c. placuit. el. .§. ver. in canonib⁹. nisi dicas q̄d ē tex. gratiani. Et ista etiā. j. pr. additi. † Hinc sum pta occasione examinat hic Bar. an & quādo priuilegiat⁹ possit vti priuilegio suo contra eque priuilegiatū dicite vt hic per eum Cy. hic in .iiij. q. Sali. & alios Bart. in l. verū. .§. ité querit. ff. de mino. Bal. in aut. habita. in .ix. col. C. ne filius p̄o patre. Ang. de are. in .§. rursus. in .iij. col. insti. de acti. Pau. de cast. in cōsi. ccc. xij. inci. viso puncto supra scripto in vltimo dubio. Jtē adde illud q̄d tenet glo. j. in auc. nisi rogati. in gl. mag. in fi. C. ad tre. & Bal. in. l. iubemus. in p̄in. in. j. no. in eo. tit. C. ad treb. Et p̄o cōmuni sentētia q̄d etiā ecclesia ȝ ecclesiā p̄scribat: q̄d tñ habeat locū ista p̄scri. gl. anno. est bonus tex. in. c. illud. de p̄scri. per quē tex. dicit Joā. fab. q̄d nō est amplius. q. de hoc. Ego tñ in cōtrariū allego tex. in. c. placuit. el. .§. circa fi. in ver. in canonib⁹. xvi. q. .iij. & est mirabilis tex. cōtra p̄dicta, q̄d si ecclesia p̄scribat contra eccle. xxx. anni sufficiūt: si autem monasteriū .2tra ecclesiā tūc bene requirunt. xl. ann. nec video qd possit responderi, nisi diceres q̄d ille sit tex. gratiani. nec video vnde gratianus sumpserit illā differētiā. cogita. ¶ Sum nūc in. .§. de san. episco. coll. ix. † si aliquis recipiat monialē existētem in monasterio: q̄d bona rapiētis applicentur monasterio: virginem nō existentē in monasterio omnia bona rapiētis applicant illi puelle. text. est in. l. vnica. circa mediū. C. de rapt. vir. ¶ Vltra Fulgo. ego nouiter pondero cōtra Bar. tex. in. l. fi. .§. cleste p̄o rebus venditis & donatis iure singulari: istud negari non potest: vt ibi dixi: & tamen in isto q̄ competit ecclesie iure singulari nō p̄scribitur minori tēpore. c. an hodie. xl. per istā auc. que corrigit illam. l. ergo hic est tex. contra Bar. q̄ in his p̄sone. c. vel hodie. xl. an istud multū mihi stringit cōtra Bart. & cogita. ppter illā. l. mulieri & titio. q̄ multū faciebat p̄o Bart. Illā rationē ve persuasiua. sed leue assignat Bliber. de ro. hic: q̄ in illis duobus casibus ideo statutus est ann⁹ eccl. sie ad hoc vt ecclesia sit celerior & magis solicita ad cōsequēdū: verba sunt ad ephesios. Illā rōnē assignat glo. in. d. .§. si vero liberi. alleg. hic quā expresse tenet Fulg. & Pau. de ca. hic: q̄ illi duo tex. loquunt in rebus acquisitis ecclesie in quib⁹ ipso iure est acquisita nec alias fuit questū diuisi ipsi ecclesie. nimirū si facil⁹ excidit, sed in. l. fi. .§. eo. ibi dominium acquiritur ipsi ecclesie ipso iure: vnde in rebus in quibus ecclesia habet dominū non p̄scribitur nisi. xl. an. vt hic. & forte ista est bona: nescio tamen an generaliter procederet, si omnes casus cōsideraremus. quicqd sit illi duo casus hodie sunt correcti per. c. .§. de p̄script. in. vj. ¶ Sum in fecūda parte gl. ibi sed quid si ecclesia contra ecclesiam. habes pulchra extensionē ad tex. nostrum: † q̄ ista lex loquens de p̄scrip. xl. anno. cōpetēte ecclesie hz locum nedum quādo primatus p̄scribit contra ecclesiā: sed etiā quando vna ecclesia⁹ p̄scribit .2tra aliam ecclesiam vtroq̄ casu nunquam p̄scribitur minori tēpore. xl. annorū: nō obstante q̄ vtraq̄ sit ecclesia. bñ facit. l. fi. alleg. in glos. licet nostra mihi clare firmet. ¶ Ita .2clusio mihi placet: dicat Bar. q̄cunq̄ velit: quā .pbo triplici rōne. Prima est. istos habemus regulā q̄d quādo duo sunt p̄silegiati: & vnus tractat de dāno, alius de lucro: ille qui tractat de dāno gaudet priuilegio, alius nō. l. verum. .§. fi. ff. de mino. ad. d. c. si motu p̄prio. ex mēte Bal. hic i. .§. q. & ista magis placet, q̄d in dubio rescriptū p̄esumit cōcessum ad postulationē partis. Sed in casu nostro priuilegiū hui⁹ auc. est cōcessum oībus ecclesiis de mūdo, q̄d est verisimile q̄ oēs eccle. supplicauerint principi: ideo p̄sumit motu p̄prio. Et ppterea in ecclesia nouātulana potuit illa verisimilius supplicare principi. & in ea p̄sumit q̄ ad postulationem ecclesie princeps concesserit. ¶ Adde in materia q̄ motus p̄prius principis nō nocet tertio. Jta tenēt hosti. & do. Ant. & alij in. c. cām. el .§. de testi. d. Ant. in. c. per venerabilē. in .xxxiij. col. qui fi. sint legi. d. Abb. in. c. .§. j. xiij. col. de iudi. Hemi. in c. .§. ppter. i. ix. col. de rescri. in. vj. hinc est q̄ in beneficialibus motus p̄prius nō facit fm impetrantē p̄referri primo nisi in ei⁹ literis mētio fiat. ita tenet Jmo. post Cal. & Ant. de but. in c. mandatū. in pe. col. de rescri. Idē dicit Hemi. in repe. c. postulasti. in .xxvi. col. de rescrip. q̄ mor⁹ p̄prius nō p̄eiudicat vnioni facte per ordinariū etiam nondū fortite effectū: q̄ motus p̄prius nō tollit ius quesitū alteri in re vel ad rem. alleg. glo. iij. in. d. c. .§. motu. p̄prio. & ibi Jo. an. Et vide q̄d vult. d. Abb. in cōsi. iiij. in. .§. vol. inci. in. q. que vertit in. viij. col. ¶ † Jtē inquantū Bar. concludit, q̄ ecclesi a nouātulana que habet priuilegiū q̄ ȝ eā non p̄scribitur nisi. c. annis tenet Bar. q̄ si ipsa vellet p̄scribere ȝ priuatū, priuatus pōt vti rectoꝝ: quutiōe. ratio q̄ p̄sumit cōcessum ad postulationē. Adde q̄d idē tenet Fulg. hic. Pau. de ca. l. .iij. in pn. ff. q̄d quisq̄ iur. tāgit in gl. in. c. .§. de mutuis peti. Istud teneo q̄uis Bal. hic in. .§. q. tenuerit ȝ tiū, quibus rñde. vt hic p Fulg. Et p ista fit expedita tertia pars glo. ¶ P̄o clara intelligentia huius quarte partis gl. Reassumo articulū in dubiū qui est subtilis & disputabilis. An ista auc. & in corpore vnde sumit corrigēs l. .§. eo. in ecclesia, intelligatur etiā corrigere in ciuitate. glo. refert duas opi. Assumā scōam opi. pla. tenētis q̄d sic, cū maior ratio corrigēdi sit in ciuitate quā in ecclesia. ¶ Respōdet per omnes q̄ in correctoriis nō est licita extēsio etiā ex maioritate rōnis vt dicā nūc. ¶ P̄o ista opi pla. multa adducunt. † Sz vnum est q̄d valde stringit q̄d adducit Bal. i .§. q. nō q̄ ratio est expressa in l. corrigente. tūc etiā in correctoriis ex idētitate illius rōnis licita est extēsio⁶: q̄ ista nō dicit ppriē extēsio: sed lex ipsa dicit loqui. l. his solis. & verbo satis, tacite cautū putamus. & ibi Bal. C. de renouca. dona. modo sic, in. l. corrigente. vt est in auc. hec cōstitutio innouat cōstitutionē circa mediū vnde sumitur ista auc. Et dicit q̄d p̄scriptio. c. ann. que cōpetebat ecclesie: ideo corrigitur: q̄ tāto tēpore nec integritas documētis id est instrumētis nec fides actis nec testibus valēs suffragari, ista ratio scripta in. l. corrigēte, militat etiā in ciuitate: ergo debet fieri extēsio etiā in correctoriis. Tamē huic fundamento respondet mirabiliter ipse Bal. post Butl. de cu. & Cyn. hic in addi. illud q̄d dicit q̄ si ratio est scripta in. l. corrigente. licita est extēsio: dicit sing. Bal. q̄d est verū, nisi in. l. corrigente esset apposita dictio tantūmodo tñ: q̄ tūc ly sit scripta rō in. l. tñ nō sit extēsio propter tantūmodo impedientē: prout est in illa auc. hec cōstitutio. & si est vera solutio est valde no. & tenenda mēti. Pūto tñ disputationis gra posse rñderi aliter & forte melius, & rideo in forma, q̄si rō que est expressa i. l. corrigēte, est finalis, sec⁹ q̄si est impulsiua: tunc nō est licita extēsio: put est rō q̄ ponit in illa auc. hec cōstitutio innouat cōstitutionē: & q̄ illa ratio sit impulsiua nō finalis: & ȝtiū nō sit illicita extēsio ita in terminis subtilis doc. Bonoñ. & Matthe⁹ in suo tractatu extensionū: in. .§. col. vbi ad hoc allegat illū tex. in. d. auc. hec cōstitutio innouat. † & aūt illa dicat q̄d impulsiua vel finalis; & consequēter q̄ nō sit licita extēsio, p̄bo: ly ipse nō dicat: mā fm veritatē illa dz esse rō impulsiua, q̄si decisio. l. est magis generalis q̄ sit rō: tūc q̄si rō generalis non limitat, censet q̄d ista ratio fuerit tñ impulsiua & nō finalis. Sed q̄si ratio est generalis: decisiōe vel eque q̄nalis: tūc dz ratio finalis nō impulsiua. Jstud p̄z. l. .§. fe. ff. de post. vbi illa calphurnia nō pōt aduocare ppter sexū, ista rō est impulsiua: q̄ sequeret q̄ vna fenex posset aduocare q̄ tñ est falsum: vt ibidē vī impulsiua: ita declarat Bal. in. l. q̄naliter. in .iij. col. j. ti. j. Bar. in extraua. ad reprimendū. in ver. nec ex eorū, modo sic, rō assignata in illa auc. nō est generalis. imo decisio est q̄nalis: q̄ instrumēta possint seruari. c. annis. sequit ergo, q̄ ecclesia habēs instrumēta. c. annorū deberet gaudere p̄scriptiōe. c. annorū q̄ est falsum. Jdeo cū ratio sit impulsiua nō erit licita extēsio. ¶ Tertio p opi. Pla. adducit istud fundamētū, nos habemus regulā † q̄si duo casus equiparātur a. l. antiqua. l. noua corrigens in vno intelligit corrigere in alio, allegat vulga. glos. in. l. .§. q̄s ferno alieno suaserit. C. de furtis. est melior: glo. in. l. q̄ vero. ȝ. ff. de legi. Sed male allegantur iste glo. q̄ loquunt in exorbitātibus, nō in correctoriis: tñ q̄ et in correctoriis habeat locū ista regula tz Bart. in. d. l. iurisgentiū. & cū eo alij in. l. .§. Marcellus. in p̄in. ff. ad tre. & in auc. sed cū

a ¶ Pauperibus. a Adde auc. de ec. tit. in .§. pauperibus. & Joan. de Jmo. in c. fin. de p̄scrip.

b ¶ Ecclesie. adō in auc. de ec. ti. in .§. p tp alib⁹. Jnn. host & doct. l. c. j. de resti. in integ. hosti. in sum. tit. de p̄script. in .§. j. Spe. ti. de rest. i integ. in .§. .§. Nō si, vt aūt. Dy. in regula possessor. de re. iur. lib. vj.

c ¶ Romanā. adde. c. cū a nobis. & in. c. ti. diligēti. de p̄scr. gl in verbo legitimā. in. c. cū dilecta. de cōfir. vtili vel inut. gl. in .§. de p̄scr. lib. vj.

d ¶ Nō vna ecclesia. Adde text. & ibi doc. c. ad aures.

Universidad de Sevilla Biblioteca

Universidad de Salamanca Biblioteca

testā tor. C. ad. l. fal. ꝛ in. l. ꝯ. vbi etiā alīꝫ. ff. de leg. i. ꝛ vbiq. Sed
sic est, ꝙ a. l. antiqua, videlicet in. l. fi. ℈. eo. quantū ad prescrip.
cētenariā ecclesia ꝛ ciuitas equiparant, ergo lex noua corrigēs
in vno. ſ. in ecclesia prescrip. centenariā: ergo intelligit corrigere
in ciuitate, presertim cui minꝰ fanetur ciuitati quā ecclesie.
Posset respōderi qō ista regula nō sit vera in correctoribꝰ: sed
tantum in exhorbitātibus: prout glose preallegate loquunt: ꝛ
Bar. qui mouet per illas glo. male dicat: ꝛ qō ista regula non
habet locū in correctoribꝰ: soleo allegare glo. in terminis in. ℈,
fiā ver. implenerit. ꝛ ibi Ang. de are. ad hoc no. insti. qui. alie.
licet. tñ q: doc. ita cōiter dicūt, ꝛ turpe est negare cōmunes re-
gulas: ego aliter respondeo ꝛ pulchre omissa solutione Jo. de
Imol. q in hoc se innoluit in. l. si vo. ℈. de viro. ff. sol. matr. in. v.
fal. in materia extēsiōis correctorie, ꝛ assumo verā solutionem
quā ponit. d. Matthe. in tractatu pallegato extēsionum. in. vi.
col. vbi dicit veritatē, qñ duo casus ī materia de qua agit sunt
in illa materia panificati in oibꝰ ꝛ p oia: tūc lex noua corrigēs
in vno bene intelligit corrigere in alio. Jta loquunt doc. in lo-
cis preallegatis, nō sic est in casu nostro: nos sumus in materia
prescri. in qua ecclesia ꝛ ciuitas p. l. fi. ℈. eo. nō panificant in oi-
bus ꝛ per oia. sed tñ in tribus casibus, in relictis, vēditione ꝛ
donatiōe. Ergo si supueniat lex noua q̄ generaliter corrigat in oi-
bus casibꝰ preterq̄s in illis tribus in ecclesia, nō per hoc extē-
ditur ad ciuitatē. Et primo hic infero nouiter ꝛ nō inuenio ta
etam cū in illa. l. fi. in illis tribꝰ casibꝰ ecclesia ꝛ ciuitas in omnibꝰ
ꝛ per oia equiparent. teneo qō. ℈. p. o tpalibus. in auc. de eccle.
ti. coll. ix. qui corrigit prescriptionē in relictis ecclesie p legatū
vel hereditatē. teneo qō etiā extendatur ad dona. ꝛ vere per istā
rōnē Sal. hic in. iiij. q̄. col. nō solū tenet opi. Pla. qō etiā lex fi. sit
ita correcta in ciuitate sicut in ecclesia: ſz tenuit plꝰ qō in ciuita
te habeat locū prescrip. xxx. anno. in eccle. ql. pōdera text. i auc.
hec cōstitutio innouat cōstitutionē. circa mediū, ibi inbemꝰ in
negotiꝭ que ante hāc cōstitutionē. xxx. annis excludebant et
induci hodie nisi in sola ecclesia cui addimus. ꝛ. annos. Hā ſm
cū etiā ante illā cōstitutionē ℑ ciuitatē prescribit. xxx. annis. l.
ꝯ. ꝛ. l. oēs. ℈. de prescri. xxx. anno. tñ dicit ꝙ ſz istud posset teneri
vi verborū illiꝰ auc. tñ ꝓpter epparationē. l. fi. ꝛ huiꝰ auc. tꝫ qō
ℑ ciuitatē. xl. anni requrant sicut ℑ ecclesiā. ita resident Sali. vide
bitis tex. quē ipse allegat q in veritate ℑ eū stringit: q: ante illā
cōstōnē in ciuitate. c. anni requebant: ꝑsertim ī tribꝰ casibꝰ enu
meratis p istā. l. itē per doc. gl in. l. sciēdū in ꝓn. ff. qui satisf. cog.
vbi lex noua generaliter corrigēs nūq̄ intelligit corrigere legem
specialiter loquentē. ¶ †Quinto p ista opi. Pla. monet Ful.
in. ꝯ. col. ꝛ in. v. nos habem⁹ regu. qñ duo vitia descēdūt ab vna
l. lex noua tollēs vnū ex illis vitiꝭ, intelligit aliud sustulisse: al-
legat. l. fi. C. de nup. debebat allegare. l. pe. in fi. C. de nupt. Sz ꝙ
nō prescribat nisi. c. annis reputat vitiū in illo. auc. hec cōstitu
tio innouat. circa mediū, ergo illud auc. tollēs istud vitiū ī eccle
sia intelligit etiā sustulisse in ciuitate, pōt rīderi ꝙ regula sua
non procedit in correctoribꝰ. ¶ Istā opi. Pla. tenuerūt subtiles
vltramō. ꝛ etiā Pe. ꝛ Cy. hic in lect. antiqua: ꝛ etiā Sal. ꝛ Ful.
in eā etiā inclinat Bal. in. iiij. q. Quis clare nō firmet: ꝛ dispuțan
do ista opi. Pla. satis est sustētabilis. ꝛ pro ea dispūtādo mo-
neo: mā licet in correctoribꝰ nō sit licita extēsio ēt ex maioritate
rōnis ſm oēs hic: ꝛ dicā nunc illud est verū, nisi lex correctoria
corrigēdo reduceret ad ius antiquū: tūc ēt in correctoribꝰ licita
est extēsio q: res de facili reuertit ad naturā sui: tunc licet sit
materia correctoria: tñ ita fit extēsio sicut si essemus in materia
fauorabili. istā doc. tradit gl. sing. in. c. statutū. in verbo nume-
rādū. de prebē. d. Ant. de bu. in. c. olim. de ver. sig. ꝛ multū com
mēdat. d. Alex. in. l. si cōstāte. in ꝓn. in. v. col. in fi. ff. sol. mat. Sz
ista auc. ꝛ vñ sumit corrigēs prescriptionem cētenariā reducit
nos ad ius antiquū ꝛ ad primū statum: ergo licita est extēsio.
Posset rīderi qō imo nō reducit nos ad primū statū: qꝛ re
duceret ad. xxx. ann. ſz cū reducat ad. xl. ann. non reducit ergo
ad statū antiquū. ¶ Cōtrariā opi. tꝫ Pi. ꝛ Jo. ꝛ ista est vera ꝛ
cōis ista, qō. l. fi. correcta in ecclia. non est correcta in ciuitate, ꝛ
adducit solū vna rō: ꝙ ī correctoribꝰ nō est licita extēsio ēt ex
maioritate rōnis: vt dicā nunc: ꝛ ita tota die allegamꝰ istā auc.
Facit qꝛ p sub. auditos intellectꝰ nō dꝫ induci legū correctio. gl.
est no. i. c. cupientes. ℈. ꝓ si p. xx. de elec. i. vi. ¶ Et qbꝰ stat cōis
ꝛ vera cōclusio ꝛ regula, ꝙ in correctoribꝰ nō est licita extēsio
ēt ex maioritate rōnis. Jta tenēt doc. hic cōiter ꝛ in locis. ſ. adle
gandis: ſz Sali. hic ꝛ in. l. si ſerui vestri. C. de noua. alleget ꝙdā
gl. in Sriū q̄ nō loquunt in correctoribꝰ sed in exorbitantibus.
Nō omitto ꝙ Ful. studio ℑdiccēti. i. l. cū de nouo. C. de. ll. ꝛ i
l. nō sine. C. de bo. q̄. lib. ꝛ in. l. de qbꝰ. ff. de. ll. tenuit nouā opi. ℑ
oēs, ꝙ ēt i correctoribꝰ licita est extēsio ex idētitate rōnis p tex.
expſſum cui ſm eū nunq̄ potuit rīderi. in. l. nō sine. C. de bo. q̄
libe. vbi fuit dubitatū, nūquid lex iulia deferēs lucrū inter ma-
rītū ꝛ vxorē ad correctionē iuris an extēdat ex idētitate rōnis
in spōsō ꝛ spōsa ibi sunt indicia ꝓ o ℑ, finaliter dicendū ꝙ sic
ex idētitate rōnis: ergo ibi est tex. rotūdus ꝑz eū ꝙ in correcto
ribꝰ sit extēsio ex idētitate rōnis: ꝛ ad iura alle. ꝓ doct. dicit ipe
facile est rīndere. ¶ Teneas cōem, ꝛ ad. d. l. nō sine. dupl'r rīnde.
ſ. ꝙ ibi loquit in exorbitātib⁹ nō in correctoribꝰ in quib⁹ bñ li
cita est extēsio: vt declarat Bart. in. l. cōstāte. in ꝓn. in. ix. q. ꝓme
ptis ꝓn. ff. sol. mat. Uel rīnde ꝛ melius, qō ibi fit extensio ab ipso
impatore q habuit ptātē. l. cōdēde: put vult: qꝛ ita potuisset ex
tēdere aut, nostrā q̄ loquit in ecclesia: vt etiā haberet locū in ci
uitate, ſz nos loquimur in inferioribꝰ. ¶ Sit ergo firma regu
la ꝙ in. ll. correctoribꝰ nō est licita extensio ᵇ ex maioritate rō-
nis. tex. est hic: ꝛ gl. in. l. tā is. ℈. j. ff. de do. can. mor. firmat Bar.
in. l. precipimus. ℈. fi. ꝙ illū tex. q parū facit. C. de appel. allegat
etiā. l. sancimus. C. de testa. q̄ parū facit. l. si furiosi. C. de nupt. q̄
parū facit. Ego allego text. meliorē de corpore iuris. in auc. de
administrātibꝰ offi. in sacris appel. col. iij. ꝛ ibi gl. expſſe no. il-
lum tex. ad hoc. Jta ēt tenēt Bar. ꝛ doc. i. d. l. si cōstāte. in. ix. q.
prime partis ꝓn. ¶ Adde vltra scribētes qō Pau. de ca. in cō
si. ccccxxxvj. inci. ꝑsens casus modicā dubitationē hꝫ. in. ꝯ. col.
in. ꝯ. vol. dicit ꝙ ista gl. male alle. ad hoc ꝙ ꝓpter idētitatē rō-
nis nō dꝫ induci legū correctio, qꝛ ista gl. hoc nō dicit, ſz dꝫ al-
legari ista gl. ſm eū qō a paritate vel similitudine rōnis nō est
licita extēsio in correctoribꝰ. † Et ꝙ in statutis correctoribꝰ nō
sit licita extēsio ꝓ similitudinē rōnis: ſz bene ꝓ idētitatē rōnis: ꝛ
tz idē Pau. de ca. in cōsi. xxxix. in cā capture: in pe. col. fi. Sz
nō recedas a cōi regula ℈. s. firmant. ¶ Ista regula fallit nisi
nō esset scripta i. l. corrigēte. tūc licita est extēsio. ita Bal. hic in
ꝯ. col. per. d. l. bis solis. in verſi. satis tacite cautū putamus. Ad
idē facit tex. in. l. cū mulier. ℈. j. ff. sol. mat. inducendo vt inducit
ibi subtilis Rap. cn. q ad hoc no. illū tex. tenet Pau. de ca. in
l. huis. ad fi. C. de fideicō. facit glo. in cle. j. in ver. eligat. quā ibi
no. d. Ant. de but. de elec. ¶ Hec huic fallētie obstat glo. in cle.
auditor. in ver. Roma. iuncto tex. de rescrip. in gl. in cle. j. i ver.
prelatū. de elec. qꝛ ad has gl. rīndet: vt ꝓ Jmo. in. d. ℈. de vno. in
ꝯ. fal. materie correctorie. ¶ Adde idē esse qñ vnica tātum ra
tio pōt assignari in. l. corrigēte. clarū est qō tunc illa habeť ꝓo
expressa allegat glo. ꝓo singulari in. l. huis. C. de fideicō. ꝛ ibi
expressius Bal. ꝛ Pau. de cast. Bal. in. l. maximū vitiū. in. iiij.
col. C. de libe. pre. Bal. ꝛ Jmo. in. l. fin. ff. de here. insti. Et quod
isto casu qñ vnica tantum ratio pōt assignari in. l. corrigēte qō
nedū habeatur ꝓ expressa, vt in auc. ꝓoxi. adductis: ſz quod
etiā licita sit extensio: tenēt Pau. de ca. ꝛ Raph. cu. in. d. ℈. de
viro. ꝛ expresse do. Alex. Jmo. in cōsi. l. ū. volu. incip. visis actis
cause. in. v. col. ꝛ expresse do. Alex. in. d. l. si constante. in ꝓn. vj.
col. ꝛ Pau. de cast. in consi. ccccxxxiij. Et dicit Brix. in rep. ī
ver. lex. in. iiij. col. ad fi. qō glo. in. d. l. huis. ad hoc alias fecit ſi-
bi magnū honorē ꝛ qō per eā obtinuit in magna causa. Et qd
erit tunc: si vnus aduocatꝰ dicat ꝙ nō possit assignari nisi vna
ratio: aduersarij vero dicunt qō imo plures: quid presumatur
in dubio. Istū passum tāgit singu. solus Sali. nec alibi scriptū
legi in cōmento. d. l. si ſerui vestri. in. ix. col. in fi. C. de noxa. ꝛ ibi
singu. decidit, qō in dubio nō debet presumi qō vnica tantum
ratio possit reddi vt sit licita extēsio: imo debet presumi oppo
situm, qō verbū est multū no. ſm do. Alex. in prealleg. l. si con
stante. in. vj. col. Intelligit tamē istā fallentiā qō quando ratio
est expressa in. l. corrigēte. vel habetur ꝓ expressa: qꝛ vnica tā
tum, qō licita est extēsio etiā in correctoribꝰ. istud est singu. ver
bum nisi talis lex esset correctoria ꝛ etiam penalis: tunc si ratio
esset scripta in. l. nō esset licita extensio. Jta colligit ex gl. singu.
incta cū tex. in cle. vt hi qui. ꝛ cle. ꝯ. in ver. in eisdē. de eta. ꝛ qua.
Et per illā glo. ita expresse firmat Ludo. Ro. in cōsi. cxxix. in-
cip. licet magna apud me fuerit dubitatio ꝛc. Idē do. Ant. de
but. in cōmento. c. fi. de consuetu. in. j. ꝛ. xij. fal. Jta etiā per illaz
glo. firmat do. Alex. in. d. l. si cōstante. in ꝓn. in. vj. col. Sequi-
tur etiā Lud. in. l. si quis id qō. in ꝓn. ff. de iur. om. iud. Semi.
in. c. j. in. v. col. ꝛ in. j. fal. de tempo. or. in. vj. ¶ Secundo limita
istam fallētiam, niſi lex correctoria loqueretur taxatiue: qꝛ quā
uis habeat rationē expressam: tamē nō fieret extēsio ſm Bald.
hic in. ꝯ. col. post Hui. ꝛ Cy. hic: qui ita intelligit tex. in auc. hec
cōstitutio innouat ꝛc. ¶ Tertio limita istā fallentiā, quando
ratio expressa in. l. corrigēte esset finalis: secus si impulsiua ſm
dominū Matthe. in tractatu extēsionū in. ꝯ. col. qui ita respō-
det ad tex. in. d. auc. hec ꝛ istitutio innouat. alle. etiā no. per Jo.
an. in nouella. ꝛ cano. post gl. ibi in. c. j. in glo. in verb. Jtalie. de
tempo. ordi. in. vj. Et sic habes primā fallentiā bene declara-
tam. † Secūdo principaliter limita regulā predictā quando
duo casus equiparant in illa materia per. l. antiquā in omnibꝰ
ꝛ per omnia: tūc lex noua corrigens in vno intelligit corrigere
in alio, de quo dic in oibus: vt. ℈. dixi. ¶ Tertio principaliter
fallit in

a ¶ In correctoribꝰ. Adó Ant. de but. in. c. fi. de consuetu. Matthe. in tract. extensionum.

b ¶ Extēsio. Jas. in. l. pretor. col. ꝯ. in ꝓn. circa medium. ff. de nouiop. nūcia. Ant. de bu. ℈. lxvij. visis. Jas. in. l. si pf. a col. xij. j. de insti. ꝛ sub. ꝛ l. fi. col. v. C. vñ legi. ꝛ i l. illam. vbi etiam Alex. vlti. not. j. de colla. Jas. in. l. fi. col. ꝯ. illo eo. ti. Purp.

fallit in correlatiuis: qꝛ lex noua corrigēs in vno puta in mari
to extendit vt etiā corrigat in alio: ꝛ sic in vxore, text. est in. l. fi.
in prin. ꝛ ibi no. Bar. ꝛ alī. C. de indic. vi. tol. Bal. hic in. ꝯ. col.
Pe. de anch. in commē. c. canonum statuta. de cōsti. in. ꝛ. charta. in ver. vlterius quero vtrū ista correctio. Hinc videmus qō
lex corrigēs in actoze extenditur: vt etiā corrigat in reo ꝛ econ
tra. glo. l. est in. l. per interuallum. ff. de ind. ꝛ gl. in auc. qui semel.
in verſi. interualla. xxx. dicrū. ꝛ ibi doc. oēs. C. qño ꝛ qñ iudex.
24 ¶ †Quarto limita nisi lex noua corrigens reduceret nos ad
ius antiquū cōsuetū: qꝛ cū res de facili reuertatur ad naturam
suam censeretur materia fauorabilis: ideo extēderetur quāuis
correctoria. glo. est in. c. statutum. in ver. numerandum. de prē-
ben. in. vj. do. Ant. in. c. olim tibi. de verb. sig. do. Alex. in. d. l. si
constante. in ꝓnc. in. v. col. in fi. ¶ Quinto fallit quando resul
a taret vitium[a] nisi in correctoribꝰ sicut fieret extensio: tunc extensio sic,
glo. est que sic debet intelligi in cle. fi. in glo. ſ. ij. ꝛ. iij. de rescrip.
iuncta glo. fi. per quā glo. ita limitat Joan. de imo. in. d. l. si ve
ro. ℈. de viro. in. j. fallē. materie correctorie. ℈. sol. mat. ¶ Sexto
25 limita vbi agitur † de salute anime ꝛ enitando peccato: tunc
dispositio correctoria ꝛ odiosa extenditur ex idētitate ratio-
nis. ista fuit theorica Joan. and. in. ℈. ey tenore. qui filꝫ sint le-
giti. ꝛ sequitur ibi do. Anto. ꝛ. d. Abb. in. c. quesiuit. de diuor.
humani. ℈. j. in. j. col. de homi. in. vj. Idē no. Bar. in auc. sacra-
mēta puberū. C. si aduer. vē. in pe. col. in fi. in verſi. ꝛo vtrū ista
auc. Lud. in. l. sequitur. ℈. si viam. ff. de vsuca. Jmo. in repe. c. cū
contingat. in. xxvj. charta. de iureiur. Facit qꝛ vbi tractatur de
fauore animarum debet fieri extēsio etiā iuris penalis: vt not.
Bac. but. ibi. Ego reprobo aliter: qꝛ nō est verū quod res reuer
tat ad antiquū statum: qꝛ tunc olim nō habebat locū illa pre
scriptio centū annorū, niſi in tribꝰ casibꝰ. l. fi. ℈. eod. vnde si hoc
concederetur generaliter non reuertit ad antiquū statum: imo
ad statum generaliorem. ¶ Quid tenendum: respōdent Bar.
ꝛ doc. per verba obscura qō ecclesie posset generaliter ꝛcedi pscri
ptio centenaria: ita demū si diceret nō obstāte ista auc. ꝛ vñ su
mitur, alias non per. l. nec dānosa. ꝛ. l. nec rescriptā. C. de pci. im
pe. offe. Et subdit sing. Cy. hic post Pe. in vlti. q. rationē esse:
30 † qꝛ quelibet lex correctoria semp intelligitur habere clausulā
derogatoriam ad leges futuras per. d. l. nec damnosa. ꝛ. l. rescri
pta. ideo si fiat noua lex opꝰ est qō expresse dicatur nō obstāte
l. corrigente, alias nihil valeat. Istud est sing. dictum si verum
est. Et ex hoc infert vnū nouum ꝛ sing. qō contra legem corri-
gentē nunq̄ posset induci cōsuetudo: qꝛ qñ lex habet clausulā
derogatoriā non valet consuetudo contraria: prout plene dixi
in. l. j. ℈. de sum. tri. ꝛ fide catho. respondendo ad. l. fi. C. de test. et
istud dictū Cy. perpēdit solus Sali. hic in. iiij. col. Et dicit qō
est multū no. si est verū, qō lex corrigēs semp intelligať habere
clausulā derogatoriam: tñ dicit se dubitare: qꝛ iura allegata per
Cy. mihil probant. Et in contrariū habetis glo. expressam in. l.
hac cōsultissima. in ꝓn. in ver. conscriptā. C. de test. ꝛ vere iura
q̄ allegat Cy. ad hoc nihil faciūt. ſ. l. nec dānosa. ꝛ. l. rescripta. vt
31 in eis dicetur. not. tñ dictum Cy. qꝛ singu. est. † Vide etiā aliud
qō ex hac doc. infert Fulg. hic in. vi. col. ꝛ reputat valde tenen-
dum menti: ꝛ no. dignum, qō non tantum ad tollendam excep
tionē perēptoriā iam natā est opus qō apponať clausula non
obst. iuris[b] prealleg. ſz etiā qñ agit de exceptione peremptoria
nondū nata, sed nascitura: ꝛ ita sit expedita hec pars gl. ¶ Sū
in. vi. parte gl. ibi, Ité an hic poterit cōcedi. in qua dū glo. alle-
gat. ℈. quesitū. dicite qō nihil facit: vt per Bal. ꝛ Raph. ꝛ Ful.
f hic: vnde dicūt[c] doc. qō cū dicatur in. l. fi. ℈. eo. qō iura nō debēt
esse ppetua: etiā in ecclesia ꝛ ciuitate capiēdo ppetua ꝓpie
nō valeret ꝓcessio in ꝛtrariū qñ nulla penitus prescriptio pos-
32 set opponi niſi apponeretur clausula: non obstā. l. fi. ¶ † Item
quid autem per pactum possit renūciari cuicunq̄ pscriptioni.
Et circa prescriptionem iam lapsam non est dubiū ꝛ de futura
prescriptiōe: nūqd illi pacto renūciari possit. est altū ꝛ magnū
dubium. videtur quod sic per tex. illum[d] sing. in. l. quod si nolit.
℈. si quid ita. ff. de edi. edic. Bal. hic in. iiij. col. format. q. ꝛ rīndet
ad illum tex. qō loquitur in prescriptione que sumit originē ex
ipso ꝛtractu. sed nos loquimur in prescriptione q̄ oritur post
cōtractum: breuiter qꝛ nō est locus suus hic, an ꝓ pactū possit
tolli prescriptio futura: vide per Bar. ꝛ alios omnes presertim
Ang. ꝛ latinus Lud. ro. in. l. j. ff. de vsuc. vbi in effectu concludit
Bar. a partib⁹ sufficienter enumeratis qō si tale pactū fuit in-
terpositū qō in effectu prescriptio nō pcēdit. Jta ēt tz in. l. ne-
mo pōt. i pe. col. ff. de leg. i. ꝛ cū eo Cy. ꝛ Bal. in. l. cēturio. ad fi.
ff. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ Bald. in infinitis locis: put refert. d. Alex.
in. d. l. nemo pōt. in antepe. col. vbi tz cum Bart. Est verum qō
contrarium tenent Dy. Bal. ꝛ Jmo. in. d. l. nemo potest. vbi p
eos videatis: qꝛ nolo trahere hic materiā illā. ¶ Sum in septi
ma parte gl. ibi: item nunquid cōtra has prescriptiones. Pro
33 clara intelligentia istius questionis que quotidiana est[f] an ec-
g clesia[g] possit restitui in integrū aduersus istas ꝑscriptiones, in
hoc puncto omissis nō necessarijs inuenio tres ꝓncipales opi.
e ¶ Prima est qō nō potest petere restitutionē in integrū, hāc
tenet Pe. ꝛ Cy. hic in. vi. q idē refert Cy. qō idem tenet Inn. ꝛ
Hosti. nec refert in quo loco. tu aduerte: qꝛ Hosti. in. c. ꝛtingit.
de transac. ꝛ in. c. j. de prescr. tenet qō imo ecclesia restituatur in-
tra quadriennium a tpe lesionis ꝛ ꝑscriptionis cōplete, ꝛ non
vltra. Idē tenet Inn. in. c. j. de in integ. rest. vnde dicit Panor.
in. c. j. de prescri. qō Cy. hic insideliter recitat Canonistas. Est
verū qō gl. in. c. auditis. de in integ. restit. ſz vacillet: finaliter tñ
tenet idem qō Cy. hic: ꝛ idem tenet Sali. hic in. iiij. col. referens
idem tenere Inno. ꝛ Hosti. in. d. c. auditis. ꝛ in effectu dicit sibi
videri tex. de hoc in auc. hec constitutio innouat cōstitutionē,
circa medium. in ver. cōquiescūt. ¶ Secūda est opi. vera ꝛ cō
munis quā gl. nostra dicit cōmuniter doc. tenere: licet ipsa non
h clare firmet, qō imo ecclesia intra quadriēnium restituitur[h] ad
uersus prescriptionem a tempore lesionis: hāc expresse firmat
gl. in. ℈. pro temporalibus. in auc. de eccl. ti. col. ix. ꝛ gl. in. c. pla
cuit. xvj. q. iij. ꝛ Inn. ꝛ Host. in locis palle. ꝛ Host. ī summa sua
in ti. de in integ. resti. ℈. ꝛ quoniam. ver. fi. Spe. in ti. de in integ.
rest. ℈. i ℵ. hoc aūt notādū. Pau. de eleaza. cle. j. de I inte. rest.
Bar. Jo. fa. ꝛ Pau. de ca. hic: ꝛ etiam Bal. in. vj. q. in ecclesia:
ſz in ciuitate aliter teneat. Idē tenet Panor. post varias opi.
per eum relatas in consi. xxxiij. inci. casus contingentiā quidā
tam defunctus. ꝛ in. c. i. de prescri. Et idem late per multas rō
nes concludit Lud. in consi. clxvj. inci. visa diligenter propositi
thematis cōsultatione. in penul. dubio. ꝛ in consi. ccccxvij. cū ꝓ
supponatur quod here. terre ꝓsti. ꝛ idem Ludo. in cōsi. clxvj.
visa diligenti propositi thematis cōsultatione. in pe. dubio ꝛc.
ꝛ hanc tene: quia cōis est per tex. opti. in. d. cle. j. de in inte. resti.
34 † Item qꝛ ecclesia habet restitutionē in integrū in cōtractibus
in quibus interuenit verus ꝛ expressus cōsensus ecclesie. c. j. de
in integ. resti. in. vj. ꝛ. c. j. ꝯ. ti. in antiquis, quanto fortius habe
bit restitutionem aduersus prescriptionem vbi non interuenit
verus consensus ecclesie: sed tantū tacitus ꝛ fictus. Item eccle
sia restituitur aduersus prescriptiones iudiciales que sunt fauo
rabiliores vt litium finis imponatur. c. j. ꝛ ꝯ. de in integrum re
sti. in. vi. quantomagis restituitur aduersus prescriptiones extra
iudiciales: hāc tene: qꝛ communis est. ¶ Tertia tamen fuit
opinio Fulg. hic in. vij. col. qui refert Canonistas ita distingue
re: aut loquitur in prescriptionibus longis vel longissimis in
xx. xxx. vel. xl. annorum: ꝛ in his nō restituitur ecclesia ita pce-

a ¶ Resultaret vitiū. Adde Jas. in. l. fratres. in. v. limitatio. ꝯ. col. inst. de inoffi. testa. Purp.

b ¶ Septimo limita. Adde Jas. in. l. j. in ꝓn. in. ij. no. col. iij. ff. de verb. obl. facit qō vult Panor. in. c. j. ℈ collect. iij. de vot. Purp.

c ¶ An filius. Adde doc. in. c. quintanallis. de iureiuran.

d ¶ Odiose. Adde Bal. in. l. non dubiū. in. iiij. col. C. de leg. Jnn. in c. tua. de decī.

e ¶ Res de facili. adde ca. ab exordio. xxxv. dist.

f ¶ Unde dicunt. Alex. lib. v. cōsil. xvj. col. ix. versi. nec ad hoc. purp.

g ¶ Ecclesia. adde Bal. in. l. generaliter. in ꝓn. C. de reb. credi. Bald. in. c. j. ℈. sacra. de pac. iur. fir. in vsi. fu. Abb. i. c. si diligenti. col. ij. de for. cōpe. Alb. in c. dilecti. in. j. no. eo. tit. ꝛ in. c. cum veniſſent. col. iij. de insti. Pan. de cast. cōsil. cxxxiij. viso instrumēto.

h ¶ Restituitur. Are. cōsi. xv. vlt. col. ꝛ Alex. lib. v. consi. j. col. ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dāt prima opi. Cy. hic autē loquimur in prescriptionib⁹ quatuor annorū vel biennioris tēporis: z tāc ecclesia bene restituit. ita loquitur tex. in. d. cle. j. fm eū. ita refert tenere Inno. Dosti.
35 in. d. c. auditis. z Jo. an. in. d. cle. j. de in inte. restit. ¶ † Unū tñ tene ppetuo cordi, qđ istud quadriennū intra qđ ecclia debet restitui aduersus prescript. nō currit probabiliter ignorāti. ita sing. Bal. in. l. falsam. C. si ex fal. instru. refert z sequif. d. Alex. in cōsilio. in. ij. volu. inci. videret inspectis. in. xiij. col. z in cōsi. lxxxix. in. ij. vol. incip. viso puncto z instrumētis. in. iij. col. idē tenet. d. Car. Flo. post varias opi. hincinde relatas: lz de Bal. nō faciat mētionē in. d. cle. j. de in integ. rest. in vlt. col. in. xxv. q. Pau. de ca. in. l. fi. C. de dolo. Panor. in. j. incipiēte, ad clarā decisionē. in. j. volu. in vlti. col. qđ diligenter no. idem tenet do. Abb. quē vide in. c. j. in fi. per illū tex. de prescri. Ista etiā tenet do. Alex. in. j. lxix. in. ij. vol. incip. viso themate sup scripto. ad fi. z in cōsi. lxix. in. iij. vol. in causa z lite vertēte inter romeū: vbi reputat istud dictū Bal. esse valde solēne. Et idē. d. Alex. in cōsi. j. in. iij. vol. pōderatis his de quib⁹ in themate fit mētio. in. vj. col. z in cōsi. lxij. in. iij. vol. stantibus his. in. vj. col. z etiā in. vij. col. ¶ Sum in vlti. parte glo. ibi itē quid si prescri.
36 cōcludit gl. † quod si ecclesia priuilegiata in prescrip. xl. an. succedat priuato cōtra quē erat inchoata prescriptio. x. vel. xx. an. qđ ista prescriptio inchoata contra priuatū perficeret contra ecclesiā: nec in hoc ecclesia vtetur priuilegio suo. i. prescrip. xl. an. ¶ Ista cōclusio glo. reprobat cōiter per oēs, per tex. no. in auc. qđ si quis quibusdā. C. de prescri. x. vel xx. an. quē inducā nūc, pro cuius rei intelligentia videndū est, qñ cōtra aliquem est inchoata prescriptio z illi succedit aliqs priuilegiatus in materia prescriptionis: an ille vtar priuilegio suo: z attēde: q: loquor in priuilegiato: quantū ad prescrip. quid in alio. j. subiiciam. Cy. hic, cuius doc. de verbo ad verbū ascribit sibi Bart. z omnes sequūtur facit tria mēbra: quoddam est priuilegium qđ in totum tollit prescriptionē ꝛc. vide Bart. que autē sit ratio diuersitatis inter istos casus, statim dicā. hāc doc. sequitur etiā Jul go. z Pau. de cast. hic. Hanc doc. reprobat Sali. hic, in. v. col. dicēs formaliter sic: quod ista verba Cy. nō edificant, sicut nec arena sine calce, z quatuor fundamētis satis leuibus nitit impugnare hāc cōem doct. sed in effectu vnū est qđ videt aliqua liter obstare. nā potētius est priuilegiū per quod in totū tollit prescriptio quā sit illud per qđ tātū differtur aut mutat: sed ni hil allegat, sed habēs istud priuilegiū per qđ tollitur prescriptio si succedat priuato eo nō vtitur. d. l. si fundū. ff. de fun. do. quanto minus debet posse vti ille qui habet priuilegiū minus potēs z minus efficax: qz si quis nō pōt vti remedio efficacio ri, ꝙto minus debet posse vti remedio minus efficaci: nihil allegat: z ad auc. qđ si quis quibusdā respōdet Sal. z debiliter ꝙ illa auc. loquitur in eadē persona contra quam prescribitur: qz bene verū est, quod p tēpore quo fuit presens bene prescribatur. x. an. p̄o tēpore quo fuit absens. xx. z sic in eadē psona bñ variat prescriptio: nō autē loquūtur in diuersis personis quarum vna succedit alteri. z propterea dicit Sali. qđ in hac materia dz tradi alia theorica fm Jac. but. quā poteris hic videre p eū: qz nō curo. ¶ Teneo doct. Cy. z sequaciū z p rōnē que optime pbāt in iurib⁹ per eos allegatis qbus Sali. nō rñdet.
¶ Ad fundamētū Sal. rñdeo, z itelligetis rōnē diuersitatis: dicit Sal. qđ potētius est priuilegiū p qđ i totū tollit prescriptio quā per qđ mutat vel differtur: fateor. Et dū dicit ille q habet priuilegium p qđ in totū tollitur prescriptio si succedit priato nō vtitur priuilegio ꝛc. Respondeo qđ ius nō vtit qđ in totū tollatur ius prescribētis per istā successionē: sed qđ bñ differat
37 vel mutet; put etiā dicūt Bal. z Jul. hic, z pbo per simile: † nā princeps bene potest concedere debitori rescriptū per qđ differat solutio z debitū: sed nō pōt p̄cedere rescriptū per qđ in totū tollatur debitū. tex. est in. l. quoties. z in. l. vniuersa. C. de prec. impe. offe. Ita in proposito si habēt priuilegiū succe. nō pōt vti: qz in totū tolleret debitū. ¶ Teneo cōem sniam z in qñe gl. teneo qđ debeat distingui fm auc. qđ si qs qbusdā. supri⁹ adducta. ¶ Istud 2firmo per illud qđ in optimo simili decidit Sal. in. l. ij. in pen. q. C. de iure emphy. vbi qñt. pone aliqs erat emphy. pnati, ad hoc vt posset expelli requirit qđ triēnio cessauerit. pone illi priuato succedit eccliā. emph. eccle si cessat biēnio pōt expelli auc. qui rē. s. e. quid erit hoc casu, cū iste erat primo emphyteota pnati: nūc est emphyteota ecclesie z distīguit vt dixi qđ p illo tpe quo fuit emphyteota priuati attēdit
38 triennū post biēnū: vt ibi plene p eū. ¶ † Quid aūt si tr in alia
a materia pscriptionis, vt si priuilegiatus[4] succedat priuato nō priuilegiato an vtar priuilegio suo: vide per Cy. Bal. z Jul. hic: p Bar. z oēs in. l. cū filio⁹. ff. in hac. ff. de verb. obli. tex. z doct. in l. polla. C. de his q. vt indig. tex. in. l. fisc⁹. ff. de iure fis. alle. in gl. z Bal. in rub. C. de priuile. fis. Et qđ si res nō priuilegiata peruenīat ad priuilegiatos, qđ assumat eorū priuilegiū, probat in. c. vno. de iurepa. in. vj. cum ibi not. per Jo. in nouella. z in. c. dilectis. de prebē. fm Panor. in 2si. ix. in. j. vol. inci. hic cadūt quatuor dubia. ¶ Inter alia no. illud qđ voluit Cy. Bal. in. v. col.
39 z Jul. hic: † qđ si clericꝰ succedat laico nec pdit priuilegiū fori etiā si cōueniatur ex psona laici cui successit, qz cōcessum est priuilegiū fauore publico z ratione totius ordinis clericalis: qđ Cy. z Bal. reputāt no. dignū nihil allegāt: ego allego gl. in terminis in. c. clericū nullus. in ver. secularē. xj. qđ. j. z glo. in. c. si qs in ius. de reg. iur. in. vj. Idē voluit. d. Anto. z oēs Cano. in. c. qz. v. de iudi. Bal. z Sal. in. l. j. C. si pē. app. mo: s interue. Bal. in rub. ff. de rerū diui. in. vij. col. Jud. z. d. Alex. in. l. si constāte. ꝙ. ff. sol. ma. Istud limitat sing. Jo. de imo. in. l. si eū hominē. ff. de fideiuss. vt procedat quo ad instātiā de nouo inchoandā, secus si instantia esset iam inchoata cōtra priuatū, z sic iudicū apertū: qz clericus tūc ex persona priuati cui successit pōt conueniri coram laico. Istud tñ dicit cū aliquali dubitatiōe de quo remitto vos ad Canoni. in. d. c. quia. v. vbi locus suus ordina-
40 riꝰ. † Quid aūt esset si ecclesia cōpareret ad defendendū, coram quo iudice debebit 2parere an seculari iudice vel ecclesiastico: nos legiste habem⁹ tex. nota. in. l. vēditor. ff. de iudi. vbi est tex. magistralis, qđ ex psona 2parētis vel citati nō mutat iudicū. ¶ Quid aūt i ecclesia, vide Spe. i ti. de. j. z. ij. decreto. ꝙ. refert. ver. quid si do. Jo. in. c. qm̄ frequēter. ꝙ. qđ si sup. vt lite nō cōte. z no. Ange. z Imo. in. l. nō solum. ꝙ. qđ vulg. ff. de vsuc. vbi etiā
41 per eos ponit alia no. qđ. ¶ † Quid aūt ecōtra si priuatꝰ succedat priuilegiato an vtar priuilegio eius cui succedit: vide tex. no. qđ nō in. l. licitatio. ꝙ. fi. ff. de pub. z vectig. Et ad illū tex. remittit etiā se Bal. hic in. v. col. z ad no. p Dy. in regula priuilegiū psone. de reg. iur. li. vj. Et p illum tex. determinat ibi Dy. z Bar. eccl. roma. hz salinas in romandiola, vēdit istas salmas: mercatores volūt facere deferri romā. petit fauentie qđ soluāt vectigal. dicūt qđ nō tenent: qz ecclesia nihil solueret. ōt Bar. fuisse determinatū per illū tex. qđ isti tenent soluere, de quo habēt Cano. gl. in. c. psenti. de censi. no. doc. in. c. ꝙ. de cēn. in. vj. Jo. an. in addi. Spe. in tit. de immu. eccl. in fi. ¶ Vide etiā qđ
42 sing. decidit Bar. in. l. quate. C. de excus. mune. lib. x. vbi querit Bar. † an p bonis liuellariꝰ seu emphyteoticis q̄ quis hz ab ecclesia teneat soluere collectā. dicit Bart. qđ ille tex. probaret qđ nō: tū dicit qđ de cōsuetudine istud Perusij nō seruat, ponit etiā Bal. in. l. j. C. de iu. emphy. Itē ad istā materiā adde qđ si res nō priuilegiata peruenit ad priuilegiatos assumit priuilegiū eorū: vt in. c. vno. de iurepa. in. vj. z ibi no. p Jo. an. in nouella. z in. c. dilectus. de prebē. fm do. Abb. in 2si. ix. inci. hic cadūt quatuor dubia. in. j. vol. ¶ Bl. in ver. durātib⁹. In prima declarat tex. In secūda extēdit. In tertia remouet vnū 2ium. scōa ibi: z idem in qualibet prescriptione. tertia z vlti. ibi: secus
43 in minore. ¶ In fi. gl. no. ex gl. † qđ lz ecclesia z minor equiparentur: tamē quantū ad prescriptiones differūt: qz 3 ecclesiam currūt, nō 3 minorē donec est minor. idem tenet gl. in. ꝙ. p tēporalibus. in auc. de eccl. ti. col. ix. z glo. in. ꝙ. si minus. in auc. de non alie. col. ij. rōnem differentie dic vt per Bart. hic in pe. col.
¶ Aduertēdū est qđ illud qđ dicūt gl. z doc. qđ prescriptiōes minoris tpis a quatuor annis ifra, currūt 3 ecclias z ecclesiasticas psonas sicut 3 priuatos. istud est verū de iure ciuili. An istud procedat de iure canoni. gl. in. c. de reditib⁹. xij. qđ. ij. hz qđ fic. idem Inn. z. d. Car. in. c. j. de in integ. resti. vbi locus p̄ncz facit ratio qz istud est clare decisum: vt hic z in corpore vñ sumitur: vnde cū sit dubiū de iure canonico stādū est iuri ciuili etiā in foro canonico. c. j. z. ij. vbi no. de ope. nun. no. Bar. in. l. priui legia. ff. eo. idem tenet Dy. in regula possessor. de reg. iur. in. vj. Host. in sum. in ti. de vsuc. ꝙ. qui nō. ver. quidē. Spec. in ti. de in integ. resti. ꝙ. j. circa tertiā col. z credo qđ ista sit veritas. ¶ Lō
tranū lz gl. xvj. q. iij. c. vlti. ꝙ. quas actiones. vbi est canonicata ista auc. idē tenet Host. qui se correxit in. d. c. j. de in integ. resti. z ibi Imo. z Panor. post glo. z alios ibi timoti p. c. illud. z. c. de quarta. de prescri. vbi minor prescriptio. x. an. nō habet locum 3 ecclias. z si tu legista diceres illi tex. debēt distīgui z declara ri p auc. nostrā z in corpore vñ sumitur. Rident ipsi est regula sing. tradita per Jnno. in. c. j. de rebus ecc. nō alie. vbi qñ papa ponit vnā regulā, illa regula nō debet ōclarari p leges ciuiles:
44 sed tñ per iura canonica. ¶ † Secūdo mouent: qz res fisci nullo tpe prescribuntur. ꝙ. res fisci. insti. de vsucap. ergo nec ecclesie que equiparantur. Sed aduerte: si istud arg. esset verum, sequeret qđ auc. nostra p̄cedere non posset. ☞ Douentur etiam tertio loco: qz in dubijs tenēda est illa opi. que fauet ecclesie. l. sunt psone. ff. de reli. z sum. fu. Sed tu dicas qđ non est dubiū cū habeamus clarum tex. de iure ciuili: z non debet induci correctio iuris ciuilis in dubio: presertim per subauditos intellectus: vñ teneāt Cano. quicquid velint, placet mihi magis prima sentētia. ¶ Extra

tia. ¶ Extra gl. restat vna questio quā format Sal. hic in fine,
45 in vlt. q. † nunqd clerici in ꝓpꝛijs bonis[a] patrimonialib⁹ nō
a dico ecclesiasticis gaudeāt isto priuilegio. xl. an. determinat qđ nō. per tex. no. in. l. de his. j. de epi. z cleri. z qz ista pscriptio solū habet locū in ecclesiasticis bonis. c. de quarta. z. c. ad aures. de prescri. ¶ Nec obst. fm eum c. si. de vi. z hone. cle. qz ibi fm eum loquit in alio priuilegio. ¶ Adde qđ Canoni. habent de hoc duas gl. in terminis. gl. est. xvj. q. iij. in. c. possessiones. z gl. Arch. z alij in. c. ꝙ. de cens. in. vj. Idē no. tenet do. Anto. de but. in. c. si diligenti. in vlti. col. in prin. de foro cōpe. Panor. in c. ecclesia sctē Marie. sup gl. ij. de 2sti. de quo pūcto vide Imo. late disputantem ad quē te remitto in. c. si. ad fi. de prescrip. Et per ista remanet expedita hec auc. lecta in ista alma z regia ciuitate Papie: vbi est studiū in omnibus disciplinis florētissimum. Facio iam transitum ad. l. non dubium. C. de legi.

¶ De legibus. Rubrica.

1 ☞ Habemus tres terminos, facere contra legem: committere in legem: z facere fraudem legi. nu. 2. z. 3.
4 Ita punitur qui facit contra solam mentem legis, sicut qui facit contra mentem z verba.
5 Lex nostra non loquitur de cōtractibus simulatis, sed de cōtractibus qui vere fiunt contra legem.
6 Dicitur factum contra legē, quādo non est solenniter actum.
7 Annullatio actus quando est pena.
8 Quādo lex phibet actū fieri si fiat nō otīf naturalis obligatio.
9 Quando contractus fit cōtra legē aut contra mentē legis habetur fictione iuris perinde acsi nunquam esset celebratus.
10 Lex noua an z quando trahatur ad preterita vsq; ad nu. 14.
15 Statuta nunquam trahūtur ad pendentes lites, etiam si statutum exp̄esse istud diceret.
16 Quando contractus fit contra legem an sit nullus ipso iure.
17 Quando lex vel statutum prohibet actum fieri licet non procedat vltra annullando, tamen contractus est nullus. quod limita vt nume. 18. 19. 20. z. 22.
18 Ubi aliquid statuitur p forma, nō potest tolli partiū cōsensu.
21 Si fit compromissum z defertur iuramentū iudici quod iuste iudicabit, isto casu si iniuste iudicat z per dolum, nō facit litem suam: quia Deum habet vltorem.
23 Dictio ex, denotat causam proximam z immediatam, idem est de dictione de. nu. 24.
25 Ne dictiones simul iūcte. s. cassum z inutile significāt ipso iure.
26 Juramentum interpositum super contractu a iure reprobato est nullius momenti.
27 Uerba sunt que declarant mentem z voluntatem nostram.
28 Uerba statuti non sunt intelligenda indaice.
29 An leges recipiant interpretationem extensiuam.
30 Consuetudo etiam extenditur ad casus similes.
31 An lex generaliter loquens recipiat restrictionem, z nume. 32 33. z nu. 34.
35 Non licet restringere legem quando ex hoc aliquis indebitum damnum pateretur.
36 Uerba generalia legis vel statuti semper restringuntur ad id quod est rationis.
37 Statutum quantuncunq; generaliter loquens de prescriptio ne, intelligitur intercueniente bona fide.
38 Ubi lex vel statutū nō distīguit, nec nos distīguere debem⁹.
39 An z quando licitum est recedere a proprio significatu verbo rum legis. z nu. 41.
40 Ecclesia soluitur z disconsecratur per sanguinis effusionem.
42 Statutum fauorabile extēditur ad casum qui large z impropꝛie continetur.
43 Legata sunt fauorabilia.
44 Statuta delicta punientia sunt fauorabilia ideo extendenda.
45 Quot modis fiat fraus legi.
46 Statutum pumēs extrahentem vinum de ciuitate nō cōprehendit extrahētem vuas: lz cōprehēderet extrahentē acetum.
47 Si statutum prohibet ne marit⁹ possit relinquere vxori vltra certam quātitatē, vel vt nō possit relinquere quo ad proprietatem sed ad vsumfructum, non potent dari facultas a marito soli vxori distribuendi pecuniam pro anima testatoris.
48 An z quando emancipatio presumatur fieri a patre in fraudem, ita quod non valeat.
49 Ubi actus longo tempore stet occultatus presumitur factus in fraudem, z nihil valet.
50 Fictio nunquam habet locum nisi vbi subest equitas.
51 Contractus dolo factus vel mutuū factum filiofa. 2tra legem non redditur ipso iure nullum, qz lex vltra procedit ꝛc.
52 Quidam sunt actus de quorū natura oritur duplex obligatio primitiua ad rem, secundaria ad interesse, si res non restetur.
53 Que sit pena aperientis literas alienas z corrumpentis sigillum alienum.
54 An z qñ actus factus 3 legem sit nullus z habeat pro infecto.
55 Ex inutili 2tractu dominium non queritur ex ipso contractu immediate, sed ex ipsa traditione.
56 Si non valet actus principalis, an z qñ valeat accessorium.
57 Pena promissa in contractu vel compromisso vel in alio actu intelligitur si actus principalis valebit.
58 Quod est statutum in principali censetur statutum in accessorio, z extinctio principali an ipso iure extīguatur accessorium.
59 Si quis stipulatur alteri nihil valet, z tñ si adiciat pena valet.
60 Uniuersalis negatiua preposita verbo potest, importat omnem impossibilitatem.
61 Licet qs nō possit alteri stipulari, pōt tñ sibi stipulari penam.
62 Si quis stipuletur alteri rem, z etiam stipuletur alteri penam; neutrum valet.

L. S.

1 **Non dubiū.** Ista lex fm Bart. est multū not. in qua b Pau. de cast. hic sic exordit. qđ ista lex sic se hz ad alias leges: put se hz mare ad alia flumina: qz sicut omissa flumina 2currūt ad mare: ita multe leges z eis⁹ materie 2currunt in hac lege z in ea examinanē materie infinitatis legū. ¶ † Ad euidētiā premitto, qđ habemus tres terminos, facere 3 legē, cōmittere in legē, z facere fraudē legi: put etiā declarat Bart. hic in j. col. z ceteri post eum. Nam facere 3 legem est qñ quis facit de directo 3 verba z mentē legis: vt in hoc exēplo, lex phibet minorē alienare res immobiles sine auto. tut. z decreto iudicis, si ergo minor alienaret sine ista solēnitate, ōz facere cōtra legem: qz facit directo 3 verba z mentē legis, z istud ptz ad sensum.
2 ¶ † Facere fraudem legi est, qñ qs nō venit cōtra verba legis, lz 3 mētē: imo verba legis obseruat, exemplū, lex phibet ne pe cunia numerata mutuet filiofa. aliquis non mutuat pecuniā 3 frumentū vel aliā rem, vt postea filiussa. vēdat z pecuniā hēat: iste nō facit 3 verba legis, sed cōtra mentē: ideo fraudē legi facit. l. sed z iulian⁹. ꝙ. mutui. ff. ad mace. Eodē mō lex phibet of-
b ficiales accipere munera nisi esculenta z poculēta[b]: certe posset officialis accipere tot esculenta qđ faceret fraudē legi. l. solēt. ꝙ. fi. ff. de offi. pcō. z leg. l. plebiscito. ff. de offi. pfi. z. c. statutū. ꝙ. in sup. de resci. in. vi. istud est facere fraudem legi. ☞ De hoc habes pulchū exemplū in. c. quāto. de pnie. z vix credo qđ possit in-
3 ueniri melius exēplū. ¶ † Cōmittere in legē est termin⁹ gīalis ad duo sup adicta: siue eū directo faciat 3 legē: siue faciat 3 solam mētē vtroq; casu est 3mittere in. l. qz est terminus q ambo sup adicta sub se cōprehendat: z de hoc p̄opꝛie loquit lex nra.
¶ Diuidit cōiter in quoq; vt hic p Bar. summa ēt vt p Bart. z doc. hic. Casum figurat in terminis Bal. z breuiter multum tu potes figurare casum fm. c. quāto. de pnii. Et aduerte quia tex. vt habere aliquā superfluitatē, dū in tertia pte dicit: nullū pactū: nullā conuentionē: nullū 3ctum tenere: postea in fi. dicit: neq; stipulationē, neq; mandatū vlli⁹ esse momēti: nōne istud erat satis dictū. ꝙ. quare ergo imperator adhuc repetit: cogita.
4 ¶ Flo. ex prin. hui⁹ legis fm doc. † qđ ita punitur qui facit cōtra solam mētem. l. sicut q facit 3 mētē z verba: z vtroq; casu ōz cōmittere in legē. 2cor. tex. sumptus ex. l. nfa. in. c. fi. de reg. iur. in. vi. in. d. c. ꝙto. vbi vide gl. z in. c. si postꝙ. in ver. mēte. z Archi. z doc. de ele. l. vj. z rō est fm Bal. hic in. j. no. qz virtus. l. nō 2sistit in verbis, sed in mēte. z mēs z rō legis idē sunt, fm vulg. L. scire leges. ff. de leg. z in. l. nolo. z rei. ꝙ. X bñ ex legib⁹. ff. de ver. sig. l. fi. C. de indic. vid. tol. verba eñ debent deseruire intentioni z mēti, nō ecōtra: dixit tex. in. c. intelligētia. de ver. sig. Et alibi dicūt Cano. in. c. marchioni. j. q. j. qđ nō in verbis, ſz in sensu: nō superficie, sed in medullam: nō in folijs verborū 2sistit virtus euangelij. Et sicut animus prefert corpori: ita sniā z mēs prefertur verbis. xxxviij. dist. c. sedulo. xxij. q. v. c. humanæ. Et propterea nō minus vere quā elegāter admonet Fulg. hic in. x. ccl. qđ si. holares nō debēt inspicere solum corticē legū: sed debēt intus penetralia cordis in. l. rimari. Alibi inqt Sal. in. l. si ex cautiōe in iij. collect. C. de non nu. pec. fileant q scripta tantū discurrunt z propter frigiditatem stomachi 2tenta in eis digerere nō possunt. Et qđ virtus legis cōsistat in mēte z sensu qui dicunt rō legis. vide pulchē p Ang. in cōsi. lxviij. inci. martinus. in. j. col. per tot. ¶ Et de istis qñ fiat contra legē vel mentē legis: vide exēpla tradita p gl. in. l. 2tra legē. z in. l. fraus. ff. de legi. p Dy. in. d. c. fi. de reg. iur. in. vj. Tamē inter alia Bar. hic: in. j. col. re-
5 prehēdit vnum exemplū ibi positū in gl. qñ partes vere faciūt vnū 3ctum z simulāt alium: qz fm Bart. illud qđ simulate fit: vere nō agit. l. empto⁹. ff. de aqua plu. arc. l. imaginaria. ff. de regu. iur. † sed lex nra nō loquit de 3ctibus simulatis, sed loquit

a ¶ Priuilegiat⁹, adde Bart. in. l. cū filius. ꝙ. in hac ff. de verb. oblig. Ant. de But. in c. qz is. de iudi.

b ¶ Bonis. adde gl. in ver. obligata. in. c. ex literis. de pign. Ant. de bu. z Jo. de imo. in. c. j. de consue. Anto. de but. in c. nō minus. l. iij. no. de immu. eccle.

c ¶ Poculenta. Adde doct. in. c. cum ab omni. de vi z hone. cle. Archi. in. c. offerat. iij. q. ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de cõtractibus qui vere fiũt: sed ꝟtra legẽ, aut in fraudẽ legis. Adde ad hoc magistralẽ differentiã quã in simili ponit Bar. in ¶ post ℣tum. in. iij. col. de dona. vbi dicit Bart. qõ est differentia inter ℣tractum simulatum ⁊ cõtractum factũ in fraudẽ hominis: qr cõtractus simulatus est ipso iure nullus: sed contractus qui fit in fraudem hoĩs vꝫ. sed põt renocari p actiones renocatorias: ⁊ ℣tractus simulat⁹ factus in fraudẽ hominis: nõ firmatur etiã iuramento. gl. est vnica ⁊ sing. in. l. emptione. C. plus valere qõ agitur. De cuius veritate vide per Bal. in. l. j. C. de bo. libe. ⁊ in auc. sacramenta puberum. C. si aduer. vend.

a late Cano. pſertim Jmo. in. c. cũ ꝫtingat. de iurein. ¶† Adde etiã ad hunc tex. qõ illud ỏ: factũ[a] contra legẽ. qõ non est solẽniter actum. c. ij. ⁊ ibi ad hoc. no. Bald. de testi. Adde etiã qõ mirabiliter dicit Bal. si est verũ in. c. in genesi. in vlt. col. de elec. qõ paria sunt aliquid fieri sine lege, vel cõtra legẽ. ¶ Scõo põdera tex. ibi: nec penas insertas legibus ⁊c. qõ q facit ℣ verba ⁊ mẽtẽ legis incidit in penas legũ. Et si dicat que sunt iste pene legũ in quas incidit faciẽs cõtra legẽ: respondeꝫ qõ duplex est pena. q̃dã intrinseca: quedã extrinseca. pena intrinseca est quã ponit ista lex, qõ si fiat ℣ legẽ vel mentẽ nõ vꝫ. nec pactum nec ℣tract⁹ nec sacramentũ nec ꝑncipale nec aliqõ accessoriũ. Ista est pena intrinseca. Pena aũt extrinseca qua punit faciẽs cõtra legẽ vel in fraudẽ legis est, qñ pena est scripta i lege vt. l. hodie. ff. de pe. Si aũt nõ est pena expressa in lege: tũc ponitur ex tra⁹dinarie arbitrio iudicis: per regulã. l. j. ſ. expilatores. ff. de effra. ⁊ expi. ſm Bal. hic: in. ij. no. post Jac. de aret. ⁊ Bald. in. l. nemo martyres. ℣. de sacrosan. eccl. ⁊ in. l. legis virtus. ff. de legi. ⁊ Jo. an. in. c. relatũ. ne cle. vel mona. iij° dist. c. deniqꝫ. ⁊ ibi Archi. xxv. q. j. c. violatores. ⁊ ibi etiã Archi. ¶ Tertio no. ex eodẽ tex. ibi: nec penas. hic videri tex. ſm Bal. in. ij. col. in vlti.

7 no. post Jac. bu. ⁊ qõ annullatio actus est pena. Idẽ no. Fulg. ⁊ Pan. de ca. hic: ⁊ Bar. in. l. turpia. in prin. in. j. no. ff. de leg. j. ⁊ in. l. sanctio legum. ff. de pe. Cano. pſertim Panor. in. c. ij. extra de cõsti. ¶ Cõtrariũ tꝫ Jo. an. in. c. vlt. de elec. in nouella. et ibi Pe. de anch. ⁊ Bal. ibi. Iste in. l. nemo martyres. ℣. de sacrosan. eccl. sed Bal. ⁊ Ful. hic distinguũt aut actus annullatur ꝓpter solã prohibitionẽ legis: ⁊ tũc annullatio actꝰ bñ est pe

b narita loquitur tex. hic ⁊ text. melior⁹ de iure in. l. senatus. ff. de ſnẽ. emp. Si aũt actus aliter annullet ꝙ per solã prohibitionẽ legis: tũc annullatio non est pena: ⁊ ita sequitur. ℣. Allex. in. d. l. turpia. in. j. not. vbi vide ꝓ infinitas ꝛcor. doc. ad hoc. Ad aliã dist. Jmo. in. c. ſi. de rescrip. me non extendo: qr tex. iste nõ mutum pbat. ¶ Quarto no. ex tex. ibi: nullũ enim pactũ: nullam cõuentionẽ. iunctis sequẽtibus vnũ ad qõ tota die allegamus

8 istam legẽ† qõ qñ lex prohibet actũ fieri, si fiat non ozitur etiã naturalis obligatio. concor. l. si non sortẽ. in prin. ff. de cõdi. inde. vbi posui nouam opi. in hoc: ⁊ text. in. l. cũ lex. ff. de fideiuſ. tũ ista. l. meli⁹ probat quã lex que sit in corpore iuris. ¶ Et ex hoc habes no. qõ ℣tus. l. ciuilis non possit tollere obligationẽ naturalem postꝙ est in esse deducta. l. inliannus verũ debitorẽ. ff. de ỏdi. inde. tamẽ anteꝙ sit in esse deducta: potest impedire. Et rõ est p. l. pſe furioſo. ff. de his q sunt sui vel alie. ¶ Quinto no. ex tex. ibi: nullũ cõtractũ inter eos videri volnis[9] subse-

9 cutum. hic esse tex. valde no. † qõ qñ contractus fit cõtra legẽ aut cõtra mentẽ legis, habet fictione iuris perinde acsi nunqꝙ esset celebrat⁹. Et p hoc infert Bal. hic i. ij. no. ⁊ sequit Pau. de ca. hic ꝙ stãte statuto qõ de quolibet contractu soluat gabella. Pone qõ fiat ℣tus ℣ legem vel ℣ formã statuti: nunqd de tali cõtractu debebit solui gabella: determinãt qõ nõ: p istũ tex. qr habet perinde acsi nunqꝫ factus esset. Addo ỉꝫ hoc non dicãt Bar. in. l. ſi. ſ. fi. p illũ tex. C. cõmu. de lega. ⁊ Bal. in ea. l. fi. ſ. j. Bal in. l. ij. ad fi. per illũ text. C. de cõcu. Ang. in. l. marcellus. ſ. reo que. ff. ad treb. Puto qõ decisio sit bona: sed nõ fun

10 data bona rõne: nec bono tex. qr illud qõ ỏ: in hoc text. qõ ℣tus facet ℣ legẽ est nullus ⁊ habetur pro non facto. Istud procedit quãtũ ad cõmodũ ⁊ vtilitatẽ ꝙ trahẽtis cõtra legẽ, actus est bene tunc nullus: sed quo ad ea q̃ respiciũt damnũ ⁊ incommodũ bñ vꝫ in odium ℣hẽtis cõtra legẽ: vt hic in gl. magna: ⁊ Bart. in pe. col. vbi dicet, sed soluere gabellã istud respicit damnũ: ergo quãtũ ad cõmodũ ⁊ valeret: ⁊ fic ratio doc. pbaret op positũ. Sed p ista decisione facit melior⁹ ratio ſm Fulg. hic in ꝛ. col. qr statutũ disponẽs qõ de quocũqꝫ ℣ctu soluatur gabel

b lã ỏz intelligi de q volibet ℣ctu sortiẽte effectũ: qr verba statuti[9] debẽt intelligi cũ effectu. l. j. ſ. hec verba. ff. qõ qſqꝫ iuris. ſꝫ iste ℣ctus nõ hꝫ effectum: igit ꝛc. ¶ Sexto no. ex tex. ibi: qõ ad oẽs eni legũ inter⁹pretationes tam veteres q̃ nouellas ꝛc. tex. valde no. ſm Bal. hic: in. iij. no. Fulg. Pau. de ca. ⁊ alĩ nõ tan

10 gũ: † ad ỏs ſtitutoria non[a] iuris nõ trahit ad ꝑterita: qr esset lex ꝛa est dare formã futuris negotijs ⁊ nõ ꝑteritis. leges ⁊ ℣stitutiones. j. co. tũ q lex est declarat⁹: ita trahit ad oẽs leges nõ solũ futuras: ſꝫ ꝑteritas ⁊ istud ideo est: qr q declarat nihil de nouo dat. l. heredes palam. ſ. fi. quid post. ff. de testa. ⁊ tex. ibi gl. ordi. quã allegat Bal. hic in. ſ. fi. in aut. de fi. añ do. inst. na. col. iij°. ⁊ Jo. an. in. c. fi. de ver. ſig. in nouella. dicit ꝙ de-

c claratio[c] se hꝫ in pl⁹ ꝙ ℣stitutio: qr declaratio respicit ⁊ preterita ⁊ futura: ℣stitutio solũ futura. adde Bal. in. d. l. leges ⁊ cõ stitutiones. in. j. ⁊ vlt. col. j. eo. Adde Bar. plene allegantẽ multos tex. ad hoc in cõmento. l. oẽs pplt. ff. de iu. ⁊ iur. in. ij. q. v. q. pn. in. ij. col. illi⁹. ij. q. Jac. de bel. in auc. vt cũ de app. cog. in pn. in. j. q. col. viij. Jo. an. Jo. de lig. ⁊ oẽs Cano. vsqꝫ ad vltimũ in c. ſi. de cõſt. Lapus Jmo. ⁊ Semi. in. c. deliberatione. ℣. volẽtes. de offi. lega. in. vi°. Fede. de senis in cõſi. cxij. inci. Amice charissime. Lud. ro. in ℣ſi. lxvj. inci. viso themate. c. ad de quo q̃rif ꝛc. d. Alex. in ℣ſi. vij. in. ij. col. in c. visis ⁊ diligẽter anima duersis. in. ij. col. ⁊ est gl. in. c. cũ tu. in gl. iij°. ver. etiã. ⁊ ibi doc. de vsur. et est bon⁹ tex. forte melior ꝙ possit allegari in aut. de raptis mu

11 lierib⁹. ỉ fi. coll. ij°. ¶† Et qd si partim esset declaratoria partim cõstitutoria: an trahit tũc ad ꝑterita, ponũt oẽs Canonistẽ. i. d. c. fi. de cõſt. ¶ Limita sing. istud no. nisi p tpa ꝑterita lex semp fuerit ỉtellecta ⁊ practicata alio mõ ꝙ declarẽ p legẽ nouã, tũc lex nona declaratoria nõ trahit ad ꝑterita: qr minime mutãda sunt q̃ certã legẽ habuerũt. ita dicit gl. in. c. j. in ver. de cetero. de postu. ꝓela. in. vi. qui ad hoc multũ no. Pan. de ca. in. d. l. leges ⁊ ℣stitutiones. accedat gl. in. c. cũin cũctis. de elec. in. vi. ⁊ gl. in. c. j. quã ad hoc ibi põderat Bñicus de sctõ Hem.

12 de cle. nõ resi. in. vi. d. Ant. Jmo. ⁊ Panor. in. d. c. fi. de constit. ¶† Scõo sing. limita nisi lex noua declaratoria adẽcret peñ extrinsecã: tũc ꝙtũ ad penã nõ trahit ad ꝑterita. tex. est cũ gl. valde no. in cle. j. in ver. decetero. de vsur. quã glo. d. Lar. ibi in. ij. col. ad hoc not. reputat sing. ibi etiã Panor. in apostillis suis: idẽ tꝫ Panor. in. c. significasti. in. iij°. col. de foro cõpe. ⁊ in c. fi. de spõſa duorũ. d. Ant. Panor. ⁊ Jo. de ana. in. c. qñ. p illũ tex. quẽ ad hoc no. de simo. Bñicus de sctõ Hemi. in. c. j. in pn. in. ij. col. per illũ tex. qõ met. cau. in. vj°. Jo. de ana. in. c. j. in. ij. vo lu. p illũ tex. quẽ ad hoc no. ne pla. vices suas. Cano. in. c. fi. de cõſti. facit optime elegãs ⁊ solẽnis regula Jo. an. in. c. dispendia. de reſcri. in. vi. in nouella. quã ibi multũ no. Be. in. iij. col. et idẽ Jo. and. in. c. ſi forte. de elec. in. vi. ⁊ ibi Be. in. iiij°. col. multũ no. ad hoc: vbi voluit qõ ỉstitutio q̃ alias extenditur ex idẽtitate rõnis nunqꝫ tamẽ extẽditur ex pressertu pene: ⁊ idem voluit Jmo. ⁊ do. Ant. in. c. ſi. de reſcri. d. Ant. in. c. ſi. in. xij. col. de cõſue. facit etiã illud qõ singu. vult Dan. in. c. j. in vlt. col. de loc.

13 †vbi hꝫ in correlatiuis ꝙsemp fiat extẽsio ex idẽtitate rationis: d tamẽ istud nõ habet locũ in pena: ideo pena imposita locatori nõ habet locũ in cõductore. Istud nõ firmo: ⁊ ℣ium vult in l. fi. in prin. C. de indi. vi. tol. ⁊ in. l. fi. per illũ tex. ff. de acceptila. alibi sepe ⁊ tex. melior⁹ de iure. l. fi. C. de cupiet. lib. xj. Stat ergo limitatio qõ lex noua declaratoria si adẽciat penã. respectu pe

14 nõ trahit ad ꝑterita. ¶ In cõtrariũ tamẽ habẽt Canonistẽ fortẽ ⁊ terribilẽ tex. in. c. cũ extra. de vsur. pro cuius solutiõe longior sim, vide Jmo. ⁊ Panor. diuersis modis respõdẽtes, deus scit an bene respõderunt in. c. fi. de cõſti. Jo. de ana. q

15 eos reprehendit in. c. cum christus. de here. ¶† Tertio ⁊ vltimo limita quod lex declaratoria nũq̃ trahitur ad ꝑterita que sunt iam decisa: qr decisa amplius nõ possunt in dubiũ renoca ri. l. causas. ỉ. de transac. vñ dicit Bal. in. l. fi. ff. de iusti. ⁊ iur. qõ si aliqs iudex ferat sniam ſm vnã opi. satis ꝓbabilẽ: dein de fiat lex noua vꝫ statutũ qõ illa opi. sit falsa p hoc nõ vitiat illa snia: qr ita erat lata. Idẽ voluit Jo. an. o. Anto. Jmo. in ꝓcalle. c. fi. ℣. ad tẽpus. ff. de interdi. ⁊ releg. ⁊ credo qõ non sit tex. not⁹ Ca

16 no. vñ Bñicus in. c. humanũ genus. j. dist. in. xiij. col. qõ nõ est imputandũ doc. q sequut⁹ est opi. ꝓbabilẽ dato qõ illa postea

17 sit expresse reprobata p legẽ vel statutũ. ¶† Illud etiam tenẽas ꝑpetuo cordi qõ statuta vel reformationes ciuitatũ nunqꝫ tra hunt ad pendẽtes lites, etiã qõ est singularius si statutũ istud expresse diceret aut sit lex imperatoris. ita dicit Bar. in. l. sanci mus. la. j. ad fi. ℣. de sacrosan. ecc. ⁊ in. l. oẽs populi. ij. q. v. q. prin. ff. de iust. ⁊ iure. vbi pulchre ingt Bar. qõ ỉꝫ leg impatoris posſit aliqd statuere ⁊ disponere qõ trahat ad lites ꝑteritas: qõ statuta ciuitatũ que cõiter ordinant per ꝓcuratores canes curiarũ ⁊ denoratores oſm cõium non trahuntur ad lites pendentes: etiam si expresse diceret per tex. no in aut. in medio lit. ꝛc. coll. viij°. qõ tamẽ no. qñ statutũ aliqd de nouo induceret ad

18 decisionẽ cause: tunc nõ trahit ad lites pendẽtes, etiã si expresse diceretur. Secus si statutum aliquid disponeret circa ordinẽ ⁊ processum iudicij: tunc extenderetur ad lites pendentes etiã si nihil diceretur in contra probat tex. in. l. ỉ. ſ. fin. ⁊ ibi Bar. C. de iura. calum. Bald. ⁊ Pau. in. d. l. sancimus. ⁊ ista teneas bene menti: qr quotidiana sunt. ¶ Septimo no. ibi: nõ solum immutilia, sed

16 lia: ſꝫ etiã ꝓ infectis habeant ſm Bar. ⁊ alios oẽs hic: † qõ qñ contractus fit cõtra legẽ est nullus, nũquid aũt fit null⁹ ipso iure vide aureã ⁊ fin. doc. Bar. ⁊ Bal. in. l. vniuersa. vbi dicẽt. j. c. de preci. impe. of. ⁊ illã teneas quicqd dixerit Pan. de cast. hic: ponit etiã Bar. hic in pe. col. circa fi. ⁊ late Jmo. i. l. cũ lex. ff. de

a fideiuſ. dicam in illa. l. vniuersa. ¶ Octauo not.[a] tex. melioꝛẽ de corpore iuris: ibi, nec spãliter dixerit inutile eẽ debere ꝛc. Bart.

17 i. iij°. no. ⁊ alios oẽs hic: † qõ qñ lex vel statutũ ꝓhibet fieri actũ vel ℣ctũ: ỉꝫ nõ ꝓcedat vltra annullãdo: tñ actus est nullus. Adidẽ facit tex. ℣. ea. l. ibi, qõ fieri nõ vult, tñ ꝓhibuisse sufficiat. Et ex hoc correlario no. hic esse tex. melioẽ de iure, qõ lex ꝓhibitiua simꝑr loquẽs, semp intelligitur habere clausulam derogatoriã ⁊ annullatiuã act⁹: vnde nõ est necesse qõ lex vltra annullet: qr ꝓhibendo, satis dicit annullare: ⁊ ita no. Bal. hic: in iij°. no. ⁊ reputat esse bene notãdũ: ⁊ idẽ Bal. in prin. huius legis in figuratiõe casus: ⁊ Ful. hic in. iij°. not. ⁊ Pau. de ca. ⁊ ad hoc vide Bar. in. l. fi. in prin. ff. de dinor. ℣ aduerte: qr põt attẽtari qõ ỉꝫ vtroqꝫ casu siue lex simpliciter ꝓhibeat, siue pce dat vltra annullãdo qõ act⁹ factus sit null⁹: tñ primo casu con

b sensus partium possit aliud operari. secũdo casu nõ. Ystud ſm pho: qr vbicũqꝫ in aliqua dispõne apponit a superiore clausula decreti annullatiua act⁹ vt qr vꝫ ỉ si sec⁹ factũ fuerit sit irritũ ⁊ inane; certe tũc ꝛsensus partiũ nihil põt operari. gl. est not. in c. statutũ. ad fi. prin. in ver. cõmittat. de reſcri. li. vj°. ⁊ in. c. j. in gl. j. ⁊ in. c. dispẽdia. in ver. processus. eo. ti. Semi. post Alre. in. c. cũ de beneficio. de prebẽ. in. vj°. ⁊ gl. iuris ciuilis. in. l. a diuo pio. in gl. ij°. in ver. actionẽ. ff. de ritu nup. de qua gl. meminit Bal. hic: in. ꝛ. col. ⁊ in. l. iubemus. ſ. sane. post prin. ℣. de sacrosan. eccle. ⁊ in. l. ea q̃. C. de do. añ nup. ⁊ in. c. lator. ad fin. de re ind. Facit so

c lennis tex. in. c. dilecto. circa fin. in vers. nisi forte. ⁊ ibi Canonistę. multũ notant ꝓ singulari. de ꝓben. Et potest esse rõ prędictorum: qr ibi apponitur clausula decreti annullatiua: tunc illud videtur datum ꝓ forma. ita Bal. Ange. ⁊ Mdoder. in. l. j. ff. de libe. ⁊ posthu. sequit Pe. de ancha. in cõmento. c. canonũ statuta. de consti. in ver. ġro si statuto cauetur quod notarij ꝛc.

18 sed vbi † aliquid statutũ est ꝓ forma nõ potest cõstitui ꝓ tiũ tolli ſm Bar. in. l. de his. ff. de test. Bald. in aut. iubem⁹. C. de indi. ⁊ in. l. fi. ℣. ꝛ hec quidem. C. de iure deliberan. ¶ Limita

b istam regulã[b]: ⁊ istud nõ. vt ꝓcedat qñ lex vt dixi loquitur ꝓhibitiue. Ita ꝓprie loquitur iste tex. ⁊ pondera tu ꝓuecte qõ ita ꝓprie loquit Bar. hic in. ij. not. secus esset si lex loqueretur non ꝓhibitiue: sed loqueretur permissiue: tunc non intellige ret annullare actum si nõ expresse diceret: ita probat tex. in. l. fi. ad fi. iuncta. l. precedenti. ⁊ ibi sing. ponderat solus Salic. C. de ſen. ex peri. reci. ⁊ ita dixi in. l. j. ℣. de sum. trini. circa intellectũ. l. fi. C. de test. ¶ Secundo limita per glo. sing. in de. j. in verbo in

19 hibentes. de iurepa. vt procedat in perpetuo ꝓhibitis per. l. als distingui ỏz: vt ibi per gl. illã solennẽ ⁊ singularẽ. ¶† Tertio limita istam regulam vt procedat quando lex starẽt in termi

c minis ꝓhibitionis: sec⁹ si lex ꝓhiberet ⁊ postea vltra procederet disponendo quod actus valeat. tex. est ⁊ exemplum in. l. i. ſ. biduũ. ff. qñ app. fit. ⁊ tex. not. in. l. relegato: ũ. ℣. ad tẽpus. ff. de inter. ⁊ rele. ⁊ tex. melioꝛ de iure in. l. j. ſ. j. ff. de ferijs tex. in. l. ſi donatio. ſ. j. ff. de do. inter vi. ⁊ vgo. in. l. grece. ſ. a tutore. ff. de ſi deiuſ. Ista tꝫ Bart. hic in iij°. ⁊ v. col. ⁊ et Jo. fab. eodẽ mõ qõ lex vltra procederet dãdo alia remedia ad infringendũ: tũc ap

d paret actus nõ esse nullus: vt patet in. l. ⁊ elegãter. ſ. j. ff. de do lo. in. l. ⁊ ſi is. C. de pe. mi. ¶† Quarto sing limita: ⁊ hoc attẽde qñ lex ꝓhibet substantiã ipsi⁹ act⁹ vel ipsius ℣ctus: secus esset si lex solũ ꝓhiberet qualitatẽ in aliquo actu vel cõtractu: tunc actus factus ℣ legem nõ est nullus, imo valet. Ita ꝓ

e bat solennis tex. quẽ videas iuncta gl. ſm vnũ intellectũ in aut. decernit ius. C. de arbi. per quẽ tex. Ita limitat regulã nostram Pau. de ca. hic in. ix. col. ⁊ licet ipse nõ dicat: vide tu hic pleni⁹ Bal. in. vij°. col. ⁊ in. vij°. opp. post Pe. de bellaper. ⁊ in. d. aut. de

21 cernit ius. est tex. mirabilis † qõ qñ sit cõpromissus ⁊ deferẽs iuramẽtũ iudici qõ iuste iudicabit, isto casu si male iudicaret ꝙ volum cũ nõ faciat litẽ suã: qr satis est: vt ibi dicit text. qõ imo solũ deũ vltor⁹ habeat: ⁊ si est verũ est magna limitatio ad regu

f lã que vult, ꝙ iudex[c] male iudicãdo faciat litẽ suã. tex. est: ⁊ ibi Bal. latissime in. l. ſi. ff. de var. ⁊ extraor. cog. ⁊ istud hꝫ locum in arbitro ⁊ arbitratore male iudicãdo: qr faciũt litem suam. l. pe. vbi dicẽt. j. de pact. de intellectu. d. aut. decernit ius. sed de iure canonico qũo procedit, vide Panor. in. c. ij. in glos. ij. de arbitr.

22 ¶† Quinto ⁊ vltimo limita in ꝓhibitiõe legis ciuilis: sec⁹ si lex ꝓtoria ꝓhiberet: qr tũc nõ est null⁹ vt ꝓbat: est gl. not. iũcto tex. in. l. iij°. ſ. ſꝫ vtrũ. i ver. ⁊ nõ puto. ad fi. ff. de mino. iũctis his q̃ not. Bart. in. l. iulia. verũ debitorẽ. ff. de ỏdi. inde. ista limitat Pau. hic in. ix. col. Et ꝙ hoc facit rõ: qr ius prętoriũ nõ est ita potẽs ad annullandũ sicut ius ciuile: iuxta gl. in. l. in subſtitu

tione. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ Et ꝙ hoc pulchre infero qõd cum statuta episcopoꝝ, comitũ, ducũ, marchionũ, cẽseant ius ꝓtoriũ, nõ ius ciuile ſm Bar. in. l. v. in prin. ff. de ver. ob. cũ infinitis cõ a cor. ibi signatis per doct. certe si statutum talium ꝓhiberet, nõ est ipso iure nullus actus: sed bene annullaret act⁹ si exꝑsse haberet clausulam annullatiuam. qõ bene no. ¶ Plono not. ibi: ex

23 eo, vel ob id, illud ad qõ tota die allegat ista lex† ꝙ dictio ex:[b] b denotat cãm ꝓximã ⁊ immediatã. ℣ꝫ dictio ob:[c] denotat cãm remotã ⁊ mediatã: ⁊ sic vult dicere text. qõ si actus fiat ℣ legem c vel mentẽ legis est nullus ipso iure, ⁊ quicquid ex eo sequit siue immediate siue mediate sequat: ⁊ ita no. Bar. hic, i vl. col. ⁊ alĩ oẽs. ⁊ adde Jmo. in. c. qualiter. de ele. Canoni. in. c. ij. vbi tex. de ope. no. nũ. ⁊ in. c. inter dilectos. vbi Panor. no. de fide instru. ⁊

d qõ dictio ex denotat causam ꝓximã ⁊ immediatã. adde tex. in. l. j. vbi docto. not. ⁊ ibi latissime Bal. de varijs dictionib⁹. C. si seruus extero. Bar. dicit qõ qñqꝫ fallit: ⁊ Bal. ſ. d. ex hoc iure. in. vj°. col. ff. de iust. ⁊ iur. ⁊ late Bar. i. l. cũ filiꝰ. ℣. heres. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. ꝓtor. ait. ℣. j. ad fi. ff. de bo. autho. iud. poſ. Bal. i. l. ex an

24 nali. C. de act. emp. ⁊ in. l. iij°. ℣. quacũqꝫ. ff. de iureiur. ¶† Adde idẽ esse in dictione de, que denotat cãm ꝓximã ⁊ immediatã sed dictio ꝓpter, denotat causam remotã ⁊ mediatã. text. est de vtroqꝫ valde not. in. l. i. ℣. nunc videamus. ad fi. ff. de comm. cẽ eman. l. b. ⁊ dicit ibi Bar. in. ℣. emãcipa us. qõ nõ habem⁹ ali

e bi tex. ita exꝑssum. Per quẽ decidit no. Bal. hic post Jac. bu. in. v. no. qõ stante statuto qõ bãnitus[d] de homicidio nõ possit rebãniri, pone aliqs mãdauit homicidiũ, ⁊ factũ est ꝓpter qõ

f fuit bãnit⁹, an poterit rebãniri: nõ ob. statuto, ⁊ dicit qõ sic: qr c statutũ dicit de homicidio. ⁊ dictio de, denotat cãm ꝓximã ⁊ immediatã: aliud bñ esset si statutũ diceret bãnitus ꝓpter homicidiũ: cũ dictio ꝓpter denotat cãm remotã. ¶ Cõfirma per d

g aliud qõ no. decidit Bal. in. l. de pecoribus. C. ad le. aql. vbi determinat, stãte statuto qõ de percussionib⁹ sanguinolentis nõ possit fieri pax: sed imponaẽ certa pena: pone percussi vnũ pugno ⁊ ꝓ pcussionẽ cecidit in terrã ⁊ fregit ibi caput cũ sangui ne, an crim⁹ in terminis illius statuti, ⁊ determinat ſing. qõ nõ. ¶ In cõtrariũ fit qõ dictio de, etiã denotat causam remotã. allego tex. quẽ ad hoc ibi exꝑsse no. Bar. i. l. ſi finita. ℣. j. inci. deinde. ff. de dã. infec. ¶ Decimo no. ex tex. ibi, cassum ⁊ inutile fm

25 Bal. solum hic, in. ij. col. in. v. no. ⁊ qõ iste dictiões simul iũcte cassum ⁊ inutile. significant qõ ipso iure: ⁊ hoc ꝓpter virtutem e geminationis. Alĩ nõ ponunt. ¶ Sed caue tu ꝓpter auc. cassa. ℣. de sacrosan. eccl. vbi sunt iste due dictiões geminate simul iuncte cassa ⁊ irrita: tamen glos. parua ibi subaudit. ỉ. ipso iure. ¶ Sotij ⁊ singulari⁹ volunt Bart. in tit. de pace cõstan. in. ꝛ. col. in ver. ⁊ in irritum deducant. per illũ tex. qõ not. qꝫ ỉꝫ regula f sit, qõ qñ lex vtitur verbo futuri tpis, nũq̃ intelligit ipso iure: sed requirit snia. gl. est in. l. in criminali. C. de iurisd. om. iudi. ⁊ in

g l. iubem⁹ nulli. ſ. sane. el. j. vbi Bart. ⁊ alĩ. ℣. de sacrosan. eccl. tñ qñ lex geminate vteretur verbis futuri tpis: vt qr diceret vt in illo tex. annullent ⁊ in irritũ deducant: certe intelligeret ipso iure: ideo dicit Bal. pbari in illo text. vbi nõ requirit snia, qõ diligẽter no. Tñ ℣ regulã prędictã, qõ qñ lex vtit verbo futuri tẽporis nõ intelligitur ipso iure: solutus sum allegare tex. in ℣ iij° in. l. improbum fenus. C. de infa. vbi lex vtitur verbo futuri tẽporis geminate: ⁊ tñ intelligit ipso iure, ⁊ ibi gl. in ver. trrogan

26 da. cogita sup illo tex. ¶† Ultio no. ex ꝓ. ti. tex. qõ iuramẽtũ interpositũ sup ℣ctu reprobato a lege est nullius momẽti. Et ex h hoc notat Bal. hic, qõ ius ciuile põt reprobare iuramentũ, ex quo infert qõ valẽt statuta ꝙ in certis casib⁹ iuramentũ reprobãt. Et deinde subdit ꝙ statutũ fiue. l. hꝫ vim aplici. i. pape in remittẽdo iuramẽtũ: alleg. gl. no. in. l. adigere. ſ. fi. ff. de iurepa.

i ¶ Circa ꝓmũ qõ statutũ possit reprobare[i] iuramẽtũ, adõ Bal. i. l. nec patronis. C. de ope. li. ⁊ in. l. iij°. C. si aduer. vẽ. ⁊ in. l. ij. ad fin. g C. de indi. vi. tol. ⁊ in. l. j. C. si aduer. do. Bar. in cõſi. qõ incipit, dicit statutũ qõ mino: ꝛc. p oẽs i. l. si qs p. ff. de fideiuſ. ⁊ adõ gl. in. d. l. adigere. ſ. fi. qõ sit singularis. adde Bal. in. c. fi. in pe. col. de pba. ⁊ in. l. ij. C. de indi. vi. tol. Et ista sufficiũt ꝙ textualib⁹.

h ¶ Bl. in ver. amplexus. dividit in tres ptes ꝑncipales. In ꝓma timore vm⁹ ℣ij qõ formabo nũc declarat tex. In secũda q̃ est ibi, immutat eñ qñqꝫ. gl. ponit an ⁊ qñ liceat recedere a verbis legis. In tertia ⁊ vltima que est ibi, Itẽ dicq quot modis, q̃ rit gl. quot modis fiat fraus legi: ⁊ se remittit. Venio ad ꝓmã partẽ gl. in qua timore ℣ij, gl. declarat tex. ⁊ ℣ij° est istud: nam nõ vꝫ posse stare tex. ꝙ qs amplectatur verba legis. ⁊ postea fa

27 ciat ℣ mentẽ ⁊ volũtatẽ, † nã verba sunt illa que declarãt mentem ⁊ volũtatẽ nostrã, tñ verba sunt note intentionis nostre. l. Labeo. ſ. id tubero. ff. de sup. lega. l. de quibus. ad ſi. ff. de leg. l. ne i pos proculo. ff. de verb. signi. ¶ Nonus timore facta est gl. que di cit quod verbum amplexus, capitur in malã partem tanquam circumplexus pro eo qui circuit exterius corticem verborum,

¶ Octauo not. Qñ lex semper ꝓhibet actus est nullus. Latissime Felyn. in. c. ſi. col. j. ⁊ ij. de estr. Pur.

¶ Regulã. Felyn. m. c. ficut. col. xj. in prin. de iudi. Alley. lib. iiij. cõſi. xxiij. inspecto processu. col. ij. ver. ſꝫ adhoc ⁊c. Felyn. m. c. cũ dile cta. col. xij. versi. amplia. x. ỏ refer. subhmitta qñ ꝓhibitio fieret ꝓpter hostem ſm Alb. in. c. decernimus. de iudi. ⁊ dec. in. c. ỏsoluit. col. viij. in fin. de offi. deleg. Pur.

¶ Index. Adde doc. in. c. ſi ep⁹ sco pus. de lega. ij.

¶ Dictio ex. Add de Bar. in. l. j. in ſ. ex lẽdio. ff. de incend. rui. nau. Bar in. l. ex hoc iur. ff. de in. ⁊ in. Bar. in. l. ex placito. C. de rerum pmu. Bar. in. l. j. C. ſi cert. pet.

¶ Dict. ob. Adde. l. ob mantorũ. C. ne vxor ꝓ mar. ⁊ in. l. j. in fi. ff. de test.

¶ Ex denotat. de dictiõe ex. vide cõcordantẽ. l. fi. ⁊ ibi gl. in ver. ex parte. j. ỏ edẽ. not. sequit Jas. in. l. illud. col. ij. ff. de collatio. De dictiõe ꝓpter, habes tex. ⁊ glo. in. l. dño sticho. de pecu. lega. vbi causam remotã denotat. licet secus de dictione ꝓ hac per Bart. cõſi. cij. in fi. primi dubij. Pur.

¶ Quod bãnitus. Adde nellũ in trac. de bannitis.

¶ Juramẽtum. limita quãdo cõtineret turpitudinẽ vel malos mores alias secus. Alexan. in. l. qui Rome. ſ. duo fratres. col. xxxj. de verbo. obliga. Purp.

¶ Reprobare. late Alley. lib. ij. cõſi. lxj. viso instrumento.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ē sensum interiorem dimittit, sicut faciūt perfidi iudei q̄ observate inhereſt cortici verborum legis diuine. ⁊ ꝓpterea in dānationem dergunt: verba ergo sane intellecta bene sunt illa q̄ declarant mentem, non ea que male ⁊ perfide intelliguntꝫ. Et not. bene istam gl. ꝓ eo quod inquit Bal. in l. quicunq; in. vj. col.
28 C. de ser. fugi. vbi inquit: ⁊ mirabiles allegantur † q̄ verba statuti non sunt intelligēda iuxta dicta, ꝓ quo bñ facit gl. hic: nec enim iuris ciuile, sine mirari debet: vt pulchre inquit iurisc̄sult⁹ in. l. pe. ff. ad vell. ⁊ sic expedita est prima pars gl. ¶ Sum in secūda parte ibi: immmitat enī q̄q̄, nā subdiuide magistraliter in quatuor particulas, ꝓut facit Bar. cū magno intellectu. In prima ponit gl. q̄ verba legis habent vnum intellectū, ⁊ qs vult trahere ad aliud. In secunda q̄ verba legis sunt generalia et quis vult ea restringere. In tertia quādo verba legis loquūtur vno casu, ⁊ quis vult ea trahere vel extēdere ad aliū. In quarta ⁊ vltima gl. reuertitur ad secūdum: an ⁊ quando verba legis possint restringi, secunda ibi: item vbicunq; verbū generaliter. tertia ibi: quandoq; ecōtra extendit, quarta ⁊ vltima ibi: sic ergo non licet mentē offendere. ¶ Pro declarāda ista parte glo. Bar. facit tres articulos principales in quibus adeo perfecte ⁊ magistraliter loquutus est: vt alū scribentes eum tñ referunt ⁊ nihil addūt. Sed turpe est scripta aliorum tñ referre: vbi nihil habeas dignum additione secundum Bal. in repe. l. j. in fi. ff. de sacrosan. eccl. ⁊ pulchre Jo. fab. in. ℑ. adeo. in. ff. instit. loca. Ideo omissa recitatione si quid erit addendū nō prætermittā.
29 ¶ † Primus articulus est, an ⁊ quando liceat legem extendere: ⁊ cōsequenter an leges recipiant interpretationem extensiuam. Bart. hic facit quatuor membra, ⁊ eius doctrinam simpliciter referūt Sali. hic in. ff. col. ad fi. Fulg. in. iiij. col. ad fi. ⁊ seq. ⁊ ad eam etiā se remittit ꝑ in. de ca. Si cōsyderas Bar. vult ꝙ in oībus semper licita est extensio legis, nisi quādo inducereť correctio: ⁊ ita etiā cōcludit Bal. in. iij. col. in pn. Caue tñ inquātū Bart. in. ff. membro loquitur de extensione que nō fit per. l. sed a seipso. ⁊ allegat. l. si stipulatus fuero per te non fieri. ff. de ver. oblī. ⁊. l. ij. ff. de iurisd. omn. iudi. qz imo videtur fieri extensio ibi: per ipsam legem. Item dum dicit Bar. de statutis, adde plene per eundē in cōmento. Omnes populi. in. vj. q. prin. per totam.
30 ff. de iusti. ⁊ iure. † Dum postea subdit q̄ etiam ℨ suetudo extendit ad casus similes: allegat tex. no. in. l. j. C. que sit lon. consue. dicit in. l. de quibus. ff. de leg. ⁊ in hoc sec⁹ est in prescriptione. que nunq̄ extenditur: vt est gl. no. in. l. j. ℨ. iulianus. ff. de itine. actuq; prima. quā allegat Bal. hic in. iij. col. ⁊ Fulgo. in. vj. ⁊ Bar. in aut. qui rē. circa fi. ℨ. de sacrosan. eccl. ¶ Nota tñ q̄ q̄ si adesset statutū disponens q̄ statuta intelliganť ad literā: put iacent tūc nulla reciperent interpretationē extensiuā. ita singu. Bar. in. l. ij. in. iij. col. C. de pa. qui fi. dist. qō est multū no. ¶ Se
31 cundus articul⁹ est: † an lex generaliter loquens recipiat restrictionē, gl. nostra refert opi. finaliter ꝑ. ludit, qō lex gñaliter loquēs non restringiť nisi p aliā legē. qō esset modici effectus ſm Bar. hic: ideo ipse aliter distingnēdo facit quatuor casus prin cipales: ⁊ eius doc. formaliter referūt: ⁊ sequunť Bal. Fulgo. ⁊ in effectu Sal. hic. ita ēt in statutis distinguit Bart. in. d. l. oēs populi. in. ij. q. vj. princ. Et in effectu vult Bar. qō lex gñaliter loquēs semp restringi possit suadēte aliqua ratione, vno casu ex
a ¶ Licet concilia, Adde. c. sicut. ℨ. v. di. ⁊ in. c. canones. ⁊ in. c. facta. cū. c. seq. ℨ. vj. distin. cepto, qñ qs vellet restringere legē ad hoc vt aliqs lucret: qz de isto lucro lex nō curat. Ideo ꝑpter hoc nō restringitur: ita intelligit. l. prospexit in prin. ff. qui ⁊ a quibus. vbi seruus pōit lucrū libertatis qō licet iniquum ⁊ durū sit. ℨ rationē: tñ ꝑ hoc nō restringimus legē: sic inquit iurisc̄sultus in illa. l. prospexit.
¶ Pro clara intelligentia huj⁹ intellectus Bar. ad illam. l. prospexit. quia varij varia dicunt, aduertendū est q̄ in illa mirabi
32 li. l. prospexit. ponit talis casus: † vbi si maritus faciat dimissiū ꝑpter adulterium vel suspicionē adulterij. statutū est qō vxor q̄ debet accusari de adulterio nō possit intra. xl. dies manumittere aliquē de seruis suis: qz serui subiecientur torture: ⁊ p eos tanq̄ domesticos verisimiliter veritas aperietur, cū liberi torqueri nō possent. l. non solum verba. C. de adul. Querit ibi, sunt aliq; serui vxoris qui semper steterūt absentes in puincia valde remota: an isti possint manumitti per vxorē, decidit ille mirabilis text. qō nō: ⁊ subdit qō licet durū sit: tñ lex ita scripta est. vl⁹ subiungit, qō si post diuortium ista mulier teneret aliquos seruos de nouo, qō adhuc eos non posset manumittere: ⁊ sic lex generaliter loquēs nō restringiť ꝙ ius ℨineat durit⁹ ⁊ absurdita tē. Bar. hic: si bñ videtis respondet, qō ibi seruus perdit cōmodum libertatis ⁊ sic lucrū: tñ lex de lucro nō curat, nec vult qō ad hoc vt quis possit lucrari restringat lex generaliter loquēs. Istum etiam intellectū ⁊ clarius tradidit idē Bart. in. d. l. oēs populi. in. ij. q. vj. q. prin. ⁊ in. l. adigere. ℨ. quāuis. ff. de iurepat. ⁊ in. d. l. prospexit. ⁊ sequit Jo. de imo. in. l. vbi pure. ℨ. j. ff. ad trebel. Bal. vero hic in. iij. col. primo refert Ja. de are. dicere quod illa lex caret spiritu ⁊ ratione: ℨ ipse Bald. dicit: qō ratio illius
33 legis est: † qz generalitas cuiuslibet. l. debet attendi in generib⁹ singulorū: non autem in singulis generū, nec in aliquo casu singularissimo non videat posse procedere: tamen restringi debet, sed istud nō est soluere diffi. Bald. in. l. i. in. ij. collect. circa prin. C. que sit lon. consue. dicit q̄ illa. l. prospexit. est singu. in iure: et quod qn̄ iuris Jac. de are. putet illā legē carere spiritu. i. ratiōe: tamen ſm eū adest vera ratio: ⁊ ita cōsule loquitur ⁊ inter dentes qō vix intelligi pōt qūd velit: tñ in effectu vult qō non licet restringere. l. qō restrictio tēdit cōtra principale ꝓpositū legis quod nihil est. Aliter inquit Bart. hic, in. ij. col. aliter etiā dicit Fulg. hic in. iij. col. alibi Bal. in. l. j. in. vij. col. ff. sol. mat. dicit q̄ vbi ratio nō est expressa in. l. sed per aliā. l. subintellecta: tūc ratione cessante nō cessat lex: si illa ratio nō est necessaria ℨ pba-
34 bilis sic ītelligit. d. l. pspexit. ¶ † Ego aūt puto qō ratio ⁊ mēs illius legis: ℨ dura videat: tñ fuerit ista: nam. l. iulianus, ꝓpōibunt seruos vxo. p eā manumitti: q̄ subiici possunt torquetis: ⁊ adulteriū verisimiliter nō pōt ꝓbari nisi p personas domesticas: liberi aūt torqueri nō possunt: vñ nūc dato qō serui essent absentes in puincia remota, vel dato q̄ serui post diuortiū essent ſm tantum: tamen q̄ possibile est qō ipsi serui aliquid postea sciuerint vel audiuerint a cōseruis, ⁊ sic faciunt in dicio vt serui manumittanť. tunc considerato hoc possibili ⁊ cōsiderato q̄ sunt serui: ⁊ sic cōsiderata qualitate persone, item cōsiderato qō ista
35 phibitio nō durat nisi. l. x. diebus. istis omnibus simul cōsideratis statuit illa. l. ℨ prima fronte durū videat: q̄ etiā serui qui steterūt absentes vel postea empti nō possunt manumitti: credo qō in illa. l. prospexit potētia: q̄ potuit in presentē vel in futurū aliquid audire a dña vel cōseruis qō faciet in dicio ad tor quendū grauius alios seruos. scōo, vtilitas persone: q̄ seruꝰ, tertio brevitas tēporis: vt ꝑ dixi. Et vltra ista de intellectu. d. l. pspexit. vide aliqnd ꝑ Bald. post Ly. in. l. si quis seruo alieno suaserit. C. de fur. Bal. in. l. acceptā. in. iij. col. C. de usur. Bal. ⁊ Jmo. in. l. si. ff. de here. instī. Salic. in. l. ij. C. de noxa. Jmo. in. l. si
36 vero. ℨ. de viro. ff. soln. ma. ¶ † Ite inquātū dicit Bar. q̄ nō ℨ restringere legē qō ex hoc aliquis indebite dānū pateret, adde qō de hoc est solēnis glo. in. l. si. ℨ. in cōputatiōe. quā Bar. ibi ad se tñ extollit. C. de iure delib. ⁊ allegat Bal. hic, per quā gl. dicimus qō potius statuta sunt intelligēda: vt nihil operētur q̄ aliter intelligēdo qs indebite dānum patiatur. ¶ Ite adde qō vbi ratio nō est expressa in. l. sed per aliā. l. subintellecta: tūc ratione cessante nō cessat lex: si illa ratio nō est necessaria ℨ pba-
34 bilis sic ītelligit. d. l. pspexit. ¶ † Ego aūt puto qō ratio ⁊ mēs illius legis: ℨ dura videat: tñ fuerit ista: nam. l. iulianus, ꝓpōibunt seruos vxo. p eā manumitti: q̄ subiici possunt torquetis: ⁊ adulteriū verisimiliter nō pōt ꝓbari nisi p personas domesticas: liberi aūt torqueri nō possunt: vñ nūc dato qō serui essent absentes in puincia remota, vel dato q̄ serui post diuortiū essent ſm tantum: tamen q̄ possibile est qō ipsi serui aliquid postea sciuerint vel audiuerint a cōseruis, ⁊ sic faciunt in dicio vt serui manumittanť. tunc considerato hoc possibili ⁊ cōsiderato q̄ sunt serui: ⁊ sic cōsiderata qualitate persone, item cōsiderato qō ista
37 phibitio nō durat nisi. l. x. diebus. istis omnibus simul cōsideratis statuit illa. l. ℨ prima fronte durū videat: q̄ etiā serui qui steterūt absentes vel postea empti nō possunt manumitti: credo qō in illa. l. prospexit potētia: q̄ potuit in presentē vel in futurū aliquid audire a dña vel cōseruis qō faciet in dicio ad tor quendū grauius alios seruos. scōo, vtilitas persone: q̄ seruꝰ, tertio brevitas tēporis: vt ꝑ dixi. Et vltra ista de intellectu. d. l. pspexit. vide aliqnd ꝑ Bald. post Ly. in. l. si quis seruo alieno suaserit. C. de fur. Bal. in. l. acceptā. in. iij. col. C. de usur. Bal. ⁊ Jmo. in. l. si. ff. de here. instī. Salic. in. l. ij. C. de noxa. Jmo. in. l. si
38 vero. ℨ. de viro. ff. soln. ma. ¶ † Ite inquātū dicit Bar. q̄ nō ℨ restringere legē qō ex hoc aliquis indebite dānū pateret, adde qō de hoc est solēnis glo. in. l. si. ℨ. in cōputatiōe. quā Bar. ibi ad se tñ extollit. C. de iure delib. ⁊ allegat Bal. hic, per quā gl. dicimus qō potius statuta sunt intelligēda: vt nihil operētur q̄ aliter intelligēdo qs indebite dānum patiatur. ¶ Ite adde qō verba gñalia legis vel statuti semper restringunť ad id qō est rōnis. ita dicit Bal. in aut. ingressi. in j. col ℨ. de sac. san. ec. facit qō dicit Bal. in. c. i. ℨ. vj. col. de ℨ. hi. q̄ oīa statuta recipiūt interpretationē p punctū rōnis. Ite adde
a qō ℨ cōcilia⁹ sint tāq̄ euāgelia custodiēda: tñ recipiūt interpretationē. c. post trāſationē, ⁊ ibi Bal. in. l. j. no. de remi. Ite adde qō statutū quātūcūq; gñale disponēs de prescriptione ⁊ tñ intelligit interuentē bonafide ſm do. Abb. in ℨ. Irrevj. i. ij. vol.
37 inci. in. q. q̄ ad ꝑsens vertit inter Jac. in. iij. col. † Ite adde q̄ ℨ statutū generaliter puniat cōmittentē homicidiū: tamē debet intelligi nisi habuerit iustā causam ℨ Alex. in cōsi. cxliij. in. ij. vol. inci. post redditum. cū multis concor. per eum allega. que possent hic signari. Ite adō ⁊ diligenter no. q̄ ℨ lex, vel statutū simpliciter ⁊ generaliter puniat homicidiū: tamē semp ꝺ intelligi qñ homicidiū est cōmissus dolo: als homicidiū casuale qō esset cōmissum sine dolo: nō ita ꝺ puniri. tex. est melior de iure in. l. cū aūt. ℨ. excipiť. el. j. in ver. capitale. ff. de edi. edic. ⁊ in. l. j. ⁊ ibi Bal. Ang. ⁊ Pau. de ca. ff. de leg. vbi late digi de B. ⁊ multa accumulaui ad istud ꝓpositū q̄ hic possent referri: sed qz ibi
38 scripsi nō transcribo hic. † Ite ad istā materiā adde qō singulariter vbicūq; lex vel statutū nō distinguit: sed generaliter loquitur: nec nos debemus distinguere, vulgata. l. de precio. ff. de publicia. ⁊ ibi Bal. gl. in. l. liberti. ff. de offi. asse. gl. in. l. iij. ff. de o. ℨ. preſi. Bar. ⁊ alij in. l. ℨ quis. vbi dixi. ff. de in ius vocā. Facit optime qō no. Bal. in. l. in fraudē. ℨ. fi. per illū tex. cum gl. ff. de test. milit. qō vbi statutū nullū casum excipit: nec iudex ꝺ excipere. Facit etiā qō not. Bald. in. l. iij. ℨ. fi. per illum text. ff. ne qs eum qui in ius vo. est vi eri. qō lex debet simpliciter intelligi. put iacet: nec ꝺ sabaudiri aliqd extrinsecū. Et ideo infert ibi Bal. q̄ si statutū dicat, qō si quis percussent aliquem puniatur in centū, q̄ non requiritur ꝺ alus: ex quo statutū nō facit mentionē doli. an tñ istud vltimū sit verū, ibi dixi: nā videť refragari his

que. ℨ.

39 que. ℨ. proxime dixi. ¶ Tertiꝰ ⁊ vltimus articul⁹ si: † an ⁊ qñ licitum sit recedere a ꝓpria significatu verborū legis: ⁊ extendere ad impropriū: in quo fac regulā ſm Bar. qō in dubio nō licet: nisi mens legis aliud suadet qō ex trib⁹ colligit; vt hic per Bar. Et iuxta hoc infert Bart. ad questionē que fuit de facto
a Bononie vbi statuto cauetur qō faciens sanguinem in palatio decapiteť. si barbitonsor ſe botomauerit infirmum in palatio ⁊ fecerit sanguinem: an debeat decapitari. cōcludunt Bart. ⁊ doc. ꝙ non: per ea que hic dicunt: ⁊ qz verba legis nō debent captari. l. pe. ff. ad exhib. ¶ Sed ne ista q̄stio doc. videatur ridiculosa forma eā fideliter: ꝓut format Jac. but. ⁊ Dlb. in. l. q̄uis. ff. de in ius voc. vbi referūt qō casus fuit talis tpe quo regimen Bononie erat in maximo discrimine, facta sunt aliqua statuta: inter cetera erat statutū qō verba statutorū precise ad literā intelligerēt̄ absq; vlla interpretatione, sub maxima pena officialis: postea erat aliud statutum qō faciēs sanguinem in palatio decapitetur: barbitonsor fecit sanguinē ſe botomā-
do. dicūt Jac. de bu. Albe. quod vix potuit barbitonsor: euadere ne decapitareť ꝓpter istud statutū, ꝙ ℨba statuti sunt intelligenda absq; vlla interpretatione: tñ ꝓpter nimiam absurditatem alter fuit iudicatum: vt hic per Bart. Ista decisio mihi multū placet. ꝓ qua adduco id quod vult gl. nostra. ⁊ Bald. in. d. l. quicūq;. quod verba statuti nō sunt iudice intelligenda inherēdo cortici litere. istud erat fortius fundamētū qō posset
40 fieri ꝓ hac parte. ¶ Secūdo facit oppositū simile. † nā eccle
b fia⁹ soluitur ⁊ deconsecratur per sanguinis effusionem, intelligit de sanguinis effusione iniuriosa, gl. est in. c. is qui in eccl'ia. in glos. ij. de sen. excōmmu. in. vj. ⁊ in. c. vnico. de cōsecra. eccl. vel alta. in. vj. Arch. de cōsecra. dist. i. c. ecclesijs. ⁊ multum facit. nā statuta potius debēt intelligi vt sint superflua ⁊ nihil operētur potius ꝙ quis indebite damnū patiatur: vt est gl. sing. ⁊ ibi late dico de hoc in. d. l. fi. ℨ. in computatione. C. de iure deliberan. quāto magis ne quis indebite decapitetur vel patiatur dānū, in persona, cū persona cunctis rebus preferēda sit. l. in seruorū, in fi. ff. de pe. ⁊ de ista qōne vide ēt Bart. vltra preallegata in. d. l. omnes populi. in. ij. q. vj. q. princ. ⁊ in. l. j. in fi. C. de agri. ⁊ censi. lib. xj. Bald. in. l. benignius. ff. de leg. ⁊ in. l. graccus. C. de adulter. ⁊ l. decuriōes. vbi ponit mirabile verbū. C. de insa. ⁊ ibi ēt quid de medico qui causa medēdi fecit sanguinē in palatio: de quo etiā per Bal. in aut. ingressi. in. ij. col. C. de sacrosan. eccl. ēt no. diligēter ex ista decisione doc. qō statutum puniens faciētē sanguinē vel vulnerantem: debet intelligi restringi ad cū qui iniuriose facit. ¶ Et istud facit ad questionē de statuto puniē-
te vulnerātē vel occidentē, si aliquis in somnijs dormiēs occideret aliquem vel vulneraret aliquē. quā ponit Bart. in. l. pe. ff. ad leg. pom. de pari. ⁊ in. l. vt vim. ff. de iust. ⁊ iure. ⁊ ibi dicā seq.
41 anno. ¶ † Circa istam materiā in qua Bar. tradit regulam, qō non est licitū recedere a ꝓpria significatione verborū legis vel statuti, nisi mens legis vel statuti aliud suadeat, qō ex trib⁹ colligit vt hic per eū: licet alij scribentes nihil addāt. Tu adde qō no. do. Abb. in. c. ad audientiam. per illum tex. de deci. in. ℨ. ij. no. do. Abb. in. c. ad audientiam. per illum tex. de deci. in. ℨ. ij. no. vbi notat ⁊ dicit tenēdum menti, qō ls priuilegiū alteri non vt recedamus a ꝓpria significatione verborū. ⁊ subdit qō ille tex. solet quotidie allegari contra peruertentes intellectū iuriū ⁊ impropriantes vocabula legum, nā sine necessitate hoc fieri nō debet. deinde late super hoc distinguit post Jo. de lig. ponēdo sup hoc notabilem doctrinā q̄ hic potest formaliter referri sicut in voce eam retuli. ¶ Secundo adde qō ista regula vltra scribētes pōt secūdo modo limitari ⁊ est noua ⁊ pulchra limi-
42 tatio † qñ statutū est fauorabile: tūc enim extendit ad casum qui large ⁊ improprie cōtinet. ita Bald. in. l. qui se patris. in vl-
ti. col. C. vnde lib. vbi tenet ꝙ statutū disponens qō agnati teneant cōpromittere: qz fauorabile extendendū est vt comprehēdat filium emācipatū ⁊ nepotem natū ⁊ conceptū post emancipationem ⁊ alios ex eis descendentes: ℨ quis large ⁊ impropriē sint agnati ⁊ cum illa decisione tenet ibi Pau. de ca. in pe. col. ⁊ eam reputat singularem. ⁊ sequuntur Lud. ⁊ Alex. ibi. ⁊ vide ad confirmationem qō ex illa doctrina dicit ibi Pau. de ca. se consuluisse in statuto cogente affines ad cōpromissum vt comprehendat cum sit fauorabile etiam illos qui impropriissime sunt affines: de quibus ibi per eū. Secūdo ꝓ ista limitatione facit quod volunt Bald. Sali. ⁊ Mod. in. l. ij. C. de in ius voc. qō statutum disponēs qō extantibus filijs masculis filie femine non succedant: qz est fauorabile ex parte masculorum, extendūt ad nepotē, qui large ⁊ impropriē dicitur filius: vt ꝙ Bart. in. l. liberorū. ff. de verb. signi. in. ij. q. prin. ⁊ l. filium habeo. ff. ad mace. Tertio facit qō dicā in seq. limitatiōe. ¶ Sed aduerte qz
43 ℨ istā limitationē fortiter facit. † Nam legata sunt fauorabilia. l. in testamentis. ff. de reg. iur. c. cum dilecti. de dona. ⁊ tamen ibi
a verba debent propriē accipi ⁊ nō impropriē. ie. l. nō aliter. ⁊ ibi gl. ⁊ Bart. ⁊. l. liberorum. ℨ. qō tñ cassius. ⁊. l. lle. aut ille. ℨ. cum in verbis. ff. de leg. iij. nisi dixeris qō illud solum ibi fit: quia testator presumit⁹ minꝰ grauare heredem q̄s sit possibile. Vel secundo ⁊ forte melius, qō qñ agitur de sustinēdo ipso testō: tūc bene fit larga ⁊ impropria interpretatio: qz ad publicā vtilitatē pertinet qō testamenta sustineant. l. vel negare. ff. quēad. testa. apeglo. no. in. l. gallus. ℨ. quid si is. in ver. vtilitatē. ff. de libe. ⁊ posthu. secus autem sit in legatis. Cōfirmatur quia fauorabiliorꝰ fit
a interpretatio in institutione q̄ in legato: vt no. ꝙ glo. in. l. si plures. in glo. fi. ff. de cōdi. instit. ⁊ ꝓbat clare in. l. pen. ℨ. j. iuncto. ℨ. illo. C. de necef. ser. here. instī. Hinc est qō in legatis cōditio apposita ꝺ statim impleri q̄ primū potest: alias habetur ꝓ no facta. l. hec conditio si in capitolium. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ tñ secus est in institutione: vbi tractat de maiori preiudicio: vt est glo. not. in. l. si quis instituatur heres in diem. in prin. in verbo prefinit tempus. ff. de here. instī. Bar. in. d. l. hec conditio. Consydera tamē ⁊ diligenter rumina in predictis: qz nō reperio qō
44 sint ab aliquo tacta. ¶ † Tertio principaliter limita predictā regulā, vbicūq; tractatur de fauore publico principaliter: puta
b qō delicta puniantur: tūc statutum trahitur ad casum impropriū ſm Bar. in. l. quēadmodū. circa medium. C. de agri. ⁊ cēn. lib. xj. sicut dicimus quādo tractatur de fauore publico fit extēsio ſm Bar. in. l. si cōstante. in. ix. q. prime partis. ff. sol. mat. bonus tex. in. l. hoc modo. in fine. ff. de condi. ⁊ demō. ¶ Quarto limita ꝑ qualitatē persone ad quā verba referuntur: tunc recedimus a ꝓpria etate vocabuli: ⁊ intelligimus etiā in casu impio prissimo. ita tenet Alex. in. l. j. in prin. in. iij. col. ff. ad leg. falc. ⁊ pōderat Bar. ibi ita velle. ¶ Quinto limita causa honestate fernande tunc recedimus a ꝓpria significatu: vt probatur in
l. iij. ℨ. pretor ait. cum glo. in ver. in infinitum. ff. de in ius voc. ⁊ ibi expresse Ang. Ful. ⁊ Alexā. ad hoc notant. ⁊ bene facit tex. ibi in verbo, qō ⁊ honestus est. ¶ Sexto limita q̄ rō iuncta facit recedi a ꝓpria significatu verborū antecedentium ſm Bal. in. l. si seruus legatus. ℨ. qui quinq; per illum tex. ff. de leg. j. facit text. in. l. filium habeo. ff. ad macedo. ⁊ in. l. libertum. ℨ. j. ff. de ritu nup. ¶ Septimo limita q̄ verba vt aliquid operenť q̄q; trahuntur ad impropriū significatum ſm Bal. in. c. paito. ⁊ alis. in. j. col. ad fi. de appel. per tex. qué ad hoc reputat singularē in. l. heredibus. ℨ. fi. ff. ad trebel. facit. l. si qñ. in prin. cum ibi no. ff. de lega. j. Jmo plus etiā in materia penali verba ℨ sinā significationē late interpretanť ⁊ impropriē qñ alias dispō redderetur frustratoria. tex. est in. c. si ciuitas. de sentē. exc. in. vj. qué sic allegat Abb. in. c. fi. ad fi. de prebē. ¶ Sum nunc in tertia ⁊ vl-
45 tima parte gl. ibi: item dic ꝛc. ¶ † In qua videbim⁹ practicā ⁊ vtilitatem huius legis ⁊ querit gl. quot modis fiat fraus legi ⁊ se remittit breuiter: vt declarat gl. in. d. l. cōtra. ff. e. ⁊ Dy. in. c. fi. de reg. iur. in. vj. Fraus fit legi quatuor modis. de re ad rem. de persona ad psonā. de ℨctu ad ℨctum. ⁊ de modo ad modū. que oīa prosequere: vt late per Bal. ⁊ Fulg. hic. ⁊ dicta Bal. refert ⁊ sequitur Pe. de anch. in repe. c. canonum statuta. de cōsti. in
g. charta. in ver. sed iuxta predicta. cōgruc ponūt Canoni. in. c. quāto. de pnile. xiij. q. iij. c. pleriq;. Inter alia no. illud qō dicūt doc. hic: an stante statuto qō quis nō possit extrahere frumētū extra ciuitatem: an cadat in penam extrahēdo farinā: certe dic qō sic: qz als fieret fraus de re ad rē. Adde Bar. in. l. quesitum. ℨ. illud fortasse. ff. de lega. ij. Bald. in. l. j. in. ij. col. C. de fruc. ⁊ lit. expen. quicquid tenet Bal. in. l. qō nō ratione. ff. de leg. Et ad hoc vide qō in simili decidit Bar. in. l. triticum. ff. de verb. obli.
46 ¶ † Eodē modo si statutū phibet sub pena extrahi vinū de ciuitate, sub pena eadem puniret extrahēs vnas ſm Bal. in. d. l. qō nō ratione. ⁊ tamē nō cōprehēderetur extrahēs acetū ſm Bal. in. l. ij. C. de peri. ⁊ cōmo. rei vend. ⁊ Bar. in. l. j. per illū tex. C. de erog. mil. an. lib. xij. Jmo plus si statutū puniret sub pena extrahētē vinū de comitatu, si quis solū portaret vnā amphorā vini cā gustus incideret in penā statuti. Ita Bald. in. l. j. per illum tex. C. que res exporti. nō pos. ⁊ facit ratio. qñ aliqd ꝓhibetur intelligitur prohibitum ⁊ omne illud per qō pervenitur ad illud. l. oratio. ff. de ꝑsona. ¶ Ad ista etiā vide ridiculā decisionē Bar. in. l. ab anastasio. C. mā. Ultra doc. not. perpetuo:
47 † qō si statutū phibet ne maritus possit relinquere vxori vltra certam quantitatē, vel vt non possit sibi relinquere quo ad ꝓprietatem sed solū quo ad vsumfructū ꝓut est statutū in hac ciuitate, an per maritū possit dari facultas soli vxori distribuēdi pecuniā ꝓ anima mariti tēstātis, dic ꝙ non, ne fiat fraus statuto. Ita expresse determi. Jo. an. in addi. Spec. in tit. de instru. edi. ℨ. nūc ℨo aliq̄. post medium. in add. q̄ incipit ad istū. Alber. de rosa. in scōa pte statutorꝰ in. q. xciij. inc. statuto cauet qō nullus ꝛc. iuncta. q. seq. d. Alex. imo. in cōsi. lvij. in. ij. vol. inci. prospectis. in. iij. col. ⁊ seq. quicquid teneat Pau. de ca. in. l. cogi. ℨ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hi qui solidū. vbi tu vide. d. Alex. ff. ad treb. ꝛ no. astā decisionē
48 q̄ quotidiana est. ¶ † An autē ꝛ qñ emācipatio presumat fieri a patre in fraudē ita q̄ nō valeat. vide tex. in l. j. §. is quoq;. ꝛ ibi no. Bar. in ſi. ff. de coll. bo. Bald. in. l. cū opz. §. cū aūt. C. de bo. q̄ libe. in. l. ij. C. pl⁹ va. q̄ agit. ꝛ in. l. fraus. ff. de legi. vide etiā q̄ multū pulchre decidit Bal. in rub. C. de reuo. his q̄ in fraudē. in. ij. col. in ver. quero. pone cū 2cepissem ꝛc. vbi Bal. ponit quotidianū casum: q̄dā ꝑpositi mercari seu facere mercātias p mare dubitās ne mercātie periclitarent ex submersiōe nauis: ꝛ sic deueniret ad egestatē, emācipauit filiū ꝛ donauit sibi maiorē ptē bonorū ꝛ incepit mercari ꝛ accepit pecunias ꝛ merces sub credito. tādē sinistre successit sibi: creditores volunt habere regressum aduersus bona fua: filij? defendit q̄ fuit añ mercat⁹ ꝛ bona donata sibi ante eos. q̄d iuris sit: istud Bald. ibi: ꝛ recitat Bar. finaſr decidit q̄ emācipatio nō vz ꝛ nihil nocet creditoribꝰ: q: cēset facta in fraudē: q: quotidiana est. nota eā bene: innemio Bal. idem in terminis tenere in ti. de dona. in ver. si pr
49 eman. ꝛ in ver. item de emā. occulta. ¶ † Item no. q̄ vbi act⁹ lōgo tpe sterit occultat⁹: puta emācipatio: ꝑsumit facta in fraudem ꝛ nihil vz fin Bal. in. d. l. frāus. ff. de legi. post Jac. de are. ibi per eū alleg. ꝛ idē Bal. in ꝓdicto versi. item de emācipatione occulta: ꝛ reliqua dic vt ꝑ doct. hic. ¶ Adde ꝑdictis id q̄ in hac materia decidit Bal. in. l. nō itereſt. ad fin. C. q̄ me. cau. vbi decidit q̄ stante statuto in ciuitate: q̄ 2cedia facta p pecuniā nihil vz fi recipiēs eā pecuniā dedit: quid si nō dedit sed tertiꝰ eo sciēte: dic q̄ erit idē: ne fiat fraus statuto. ¶ Ubi ēt decidit in. l. cū allegas. in tiū. col. C. de vſur. Si vigore statuti in
a ¶ Literas. Adde Barb. diffuse in. d. c. cū olim. et ij. ꝛ ibi Feli. post eum. Jctu nō pōt apponi pena: ꝛ instrm dicat ꝓmisit nōie interesse: eodē modo erit nullū: ne fiat fraus statuto. ¶ Gl. in ver. ꝓ infectis. dimidiē in. vij. put. vij. format oppo. cōtra text. partes parent in gl. ¶ In prima parte gl. ibi: ſz hic loquit̄ in his q̄ de iure sortiunt effectū. Istā solutionē reprehēdunt oēs: q: sequetur q̄ in 2tractibꝰ factis 2tra. l. q: illa alſ de iure solitis untur effectū munēp̄ gs puniret: q: haberent ꝓ infectis: tamē istud est cōtra. l. nemo martyres. cū gl. ꝛ. l. inbem⁹. §. fane. ff. de sacro san. ecc. Bar. hic recitat tres solutiōes antiquorū q̄s reprobat: vide p eū. Vera solutio est fm Bart. q̄ ista verba habeanť p
50 infectis intelligank. f. per fictionē: vñ succedit regula † q̄ nūq̄ fictio habet locū nisi vbi subest equitas. l. deniq;. ff. ex qui. can. ma. vñ quo ad ea que respiciunt cōmodū faciētis Jctū legē: act⁹ bñ hꝫ ꝑ effectō: q: istud est equū: ſz i his q̄ respiciūt dāmnū ꝛ penā facientis: Jctus non habetur ꝓ infecto: q: nō esset equū. Jdeo in tex. reprehēdit quādā rationē Bal. ꝛ doc.
b ¶ Cōtra legem. Adde Bal. in. l. f. ff. de liber. et posth. Bal. in. l. fi. in. q̄ū. op. C. de edi. di. adri. toll. Spec. tit. de exec. sen. in ver. bānum. Sed nō eundo per mēdicata suffragia mihi vſ q̄ text. noster ponat solutionē ꝛ tollat cōtrariū: nam dicit tex. q̄ ea que fiunt cōtra legē habenť ꝓ infectis: sed nō quātum ad penā hoc dicit rotū. de tex. ibi: nec penas euitabit: put ēt volunt Bal. ꝛ alij hic: ꝛ ratio diuersitatis sit quā assignat Bar. hic: ꝛ prime dixi. ¶ In scōa parte gl. ibi: sed illud nō est Jctū legē sed ꝑter legē: rñ de melius q̄ in. d. l. j bidnum lex que ꝓhibuit sniam ferri sub conditione nō steterit in terminis ꝓhibitionis: ſz vltra ꝓcessit confirmando si secus fiat: facit. l. relegatorum. §. ad tēpus. ff. de interdic. ꝛ rele. l. j. §. i. ff. de feriis, ꝛ in simili. l. si donate. §. j. ff. de do. inter virū ꝛ vxo. ꝛ dixi in tex. ¶ In tertia pte gl. ibi: ſz ea ꝓhibita sunt fieri vel ſchoari nō cōfirmari. Jsta solutio est bona ꝛ bñ intellecta: nā lex prohibet officiales Jctū trahere nuptias vel facere alios cōtractus cū subditis durante magistratu. Ratio est propter metum impressionis. l. si per impressionē. C. q̄ me. cau. Si tū postea finito magistratu Jctū rement: confirmatio vz q̄ illo tpe cessat rō ꝓhibitiua. s. impressiōis metus. ¶ In quarta pte gl. ibi: perinde est acſi sint ipso iure inutilia quo ad effectū. Hāc solutionē reprobāt Bart. ꝛ doc. q̄ tex. dicit q̄ sunt inutiles: ergo ipso iure: q: lex nō respicit finalē effectū fm bar. ꝛ doc. tū ꝙsequētia doctorū nō est bona: q: nō sequit̄ sint inutilia: ergo ipso iure istud non sequit̄: melius ꝓbat ꝓpter geminationē ibi cassum ꝛ irritū: q̄ geminatio significat ipso iure fm Bal. hic
c ¶ Principalis. Adde pe. de ancha. in reg. accessorium. de regu. iur. lib. vi. Jac. in. l. sub prætextu lapsus. col. fin. ſ. de transact. Parp. 51 in. v. notabili ꝛ dixi. Rñdet ergo Bar. fm Dy. ꝛ q̄ ideo Jctus factus dolo: vel mutuū factū filiofa. Jo legē non reddit ipso iure nullum: q: lex vltra ꝑcedit dādo aliū modum infirmandi in effectu. s. exceptionē dosi. vel exceptionē macedoniani. Tu respōde melius fm Bar. in. l. cum lex. ff. de fidei. ꝛ refert etiam Pau. de cast. hic in. vij. opp. q̄ regula huius legis ꝑcedit qñ lex ꝓhibet ipsum actum vel ex actu obligationē: ſz ꝛtraria loquunť qñ lex non ꝓhibet actum: sed bene ꝓhibet eius effectū. ¶ In qnta parte gl. ibi: hic deliquit vterq; ibi alter tātū Bar. aliter respondet q̄ lex nō ꝓhibet venditionē liberi hois: ſz bñ ꝓhibet translationē dominij: allegat glos. in. l. liber homo. ff. de ver. obli. Tu respōde notabiliter fm Bal. hic in ix. opp. ꝛ ante
52 cū in effectu vult gl. no. in. l. liberi hois. ff. de ꝛtrah. emp. † q̄ q̄dā sunt Jctus de quorū natura ozit duplex obligatio. primitiua ad rem: secundaria ad interesse si res nō ꝑstet: ꝓout videmus esse in Jctu emptionis ꝛ vēditionis: vt. l. j. in princ. cū ſi. ff. de act. emp. ꝛ in isto lex nō ꝓhibet cōtractū liberi hois: q: primitiua obligatio nō habet effectum: tamē ſecūdaria de interesse poterit habere effectū: ꝛ tūc vz si fiat inter ignorātes. Quidā sunt Jctus de quorū natura non oriť nisi vna obligatio que est ad dandū: vt ꝓ in 2tractu ſtiplonis. ꝛ isto casu liber homo nullo modo pōt in stipulationē deduci. l. si in emptiōe. §. liberū. ꝛ. §. seq. ff. de Jhē. empt. ¶ In sexta pte gl. ibi: ſz actiōe in factū auferť. istam solutionē ponit glo. in. l. titio. in prin. ff. ad munici. q̄ ex falsitate nō consequeretur titius salariū: ꝛ sic cōmodum q: auferret ab eo: reprobāt Bar. ꝛ doc. q: ista lex annullat ipso
53 iure ꝛ nō solum effectum: vt. S. dixi. Uera ergo solutio est q̄ in d. l. titio. illud salariū erat designatū cause. s. p negotio impetrā de cōfirmationis primilegij, nō aūt erat designatum persone: ꝛ sic ibi titius nō cōsequit̄ salariū immediate ꝓpter delictū: sed eo q: gessit negotiū reipublice. verū est q: ipse nō est q̄ debebat gerere: sed alius, ideo postea in effectu ab eo auferť. Jta respōdet Bar. in. d. l. titio. ꝛ Bald. hic in. xvj. op. qui dicit q̄ illa l. titio. ſrit q̄ sit pena aperientis literas alienas: ꝛ nō decidit Bart. ibi
a videtur velle, ꝛ male, q̄ sit pena falſi. Ueritas est q̄ si gs aperit literas[a] etiā si sint litere imperatoris vel pape non incidit in penā falſi. tex. est in. c. cū olim magister. ij. ꝛ ibi Cano. no. de offi. delega. ꝛ ibi do. Cardi. flo. pōderat esse tex. cōtra opi. vulgarū qui credunt q̄ si gs aperiret literas vel rescriptū pape esset excōmunicatus, ibi est tex. q̄ nō, bñ verū est q̄ iste aperiens literas alienas punit extra ordinē arbitrio iudicis, per regulā. l. j. §. expilatores. ff. de effrac. ꝛ expil. nisi gs aperiret lras alienas: responderet aduerse parti bene tunc incideret in penā falſi: ita determinat Bar. in. l. ij. ff. de fal. quem sequit̄ Panor. in. d. c. cū olim magister. Jdē est si corrūperet sigillū teneretť tunc falſi: vt ibi in tex. Et adde q̄ no. Bar. in. l. si gs aliquid. ij. §. instrumenta. per illū tex. ff. de pe. ꝛ bene vbi no. q̄ si aduocatus vel procurator: vnius partis ostēderet iura cliētuli sui aduersario. incideret in penā falſi ꝛ deberet puniri de falso per illū tex. Adde etiā
54 quod no. Bar. in. l. falsus. ff. de falsis. ¶ † In septima ꝛ vltima parte, gl. bene respōdet. ꝛ Bart. per doc. postea reassumit: an et
b quādo actus cōtra legēb sit nullus ꝛ habeatur ꝓ infecto: dic vt hic per eū: ꝛ adde gl. in. c. licet canō. ꝛ in. c. prouida. de elec. in vj. Jo. an. in. c. ad apostolicam. de reg. ꝛ trāſ. ad reli. late Jmo. in. c. cū contingat. in. l. charta. in. viij. mēbro p. in. de iureiurā. ꝛ in. l. cū lex. ff. de fideiuſ. ¶ Glo. in versi. ex eo. diuidit in quatuor partes principales. In prima declarat tex. In scōa opp. ꝛ soluꝫ. In tertia idē facit. In quarta idē. partes patēt. In scōa ꝛ tertia parte gl. q̄ gl. male rñdet. dic fm Bar. ꝛ alios. ꝛ no. Bal. in
55 x. oppo. † q̄ ex futili Jctu dōiū nō querit̄ ex ipso cōtractu immediate: sed ex ipsa traditione immediate cū causa putatiua: ideo dōiū trāſferre pōt. Hinc est q̄ si dōium immediate transferret ex ipso cōtractu vt est in eccliā. l. si. §. de sacrosa. eccle. tūc ex inutili cōtractu nō trāſferret dōium: sic etiā videmus in possessione: q: possef. aliq̄ immediate acquirit ex ipso contractu: ꝛ tūc si cōtractus sit inutilis etiā annullaf possessio, vt est videre in precario. l. si qs ante. ff. de acqui. poſ. Aliquādo possessio nō acquirit immediate ex ipso Jctu: sed mediāte traditiōe vel spōnsiōne: put regulr cōtingit in oibus Jctibus: ꝛ tūc Jctus sit nullus: tū ex inutili Jctu bene acquirit possessio. l. j. §. si vir. ff. de acq. poſ. Et ſz dōiū nō acquiratur ex inutili Jctu legē nō valet: nec q̄ sequit̄ ex eo. vl ob id. rñdet Bar. q̄ ista lex dz inteligi in his que accessorie venūt ꝛ de per se stare nō posſunt, vt est pign⁹ ꝛ fideiuſſio: tūc sicut annullaf principale: ita ꝛ istud accessoriū: sed hoc dōiū bene potest stare per se. ¶ In vltima parte gl. respōde melius q̄ mutuare filiofa. nō est ꝓhibitū. sed si mutuans vel ꝛ repetere: tunc bene obſt. macedoniā
56 nūs. ¶ Sl. ob id diuidit in quinq̄ partes ꝓcipales. In prima exēplificat tex. dando duo exempla. In secunda oppo. ꝛ dupliciter sol. In tertia etiā oppo. ꝛ tripliciter sol. reuertēdo adhuc etiā ad precedens Jctū. In quarta opponit ꝛ sol. In quinta ꝛ vltima idē facit. scōa ibi: ſz opp. ſ. de ꝑdi. mino. tertia ibi: similiter oppo. ꝛ rñdet. quarta ibi: tēt opp. de. l. barbarius. quinta ꝛ vlti. ibi: tē opp. de. §. alteri ſtipulari. ¶ In scōa ꝛ tertia pte gl. vera solutio est illa quā ponit glo. ibi: dico ergo. ꝓhibitū esse q̄
56 oēs tenēt. † Hic Bal. bzeuiter tāgit si nō valet actus principa-
e lis[c] an ꝛ qñ valeat accessoriū: ꝛ sic oppositio pene: dic vt hic p eum. cui adde glo. not. in. l. si patronus. §. patronum. ff. si quid in frau. pa. ꝛ tex. singu. in. l. ſi. ff. de consti. pecu. vbi est tex. valde sing. q̄ si non valet princi. actus nō valet etiā aliqua confessio inde ꝑcēs: ꝛ illū tex. p sing. allegat Bal. in. l. absentis. circa finē. C. si cer. pe. ꝛ in rub. C. de cōsti. pecu. in. ij. col. q̄ si non valet actus

actus ꝓin. nō valet, etiā cōfessio accessoria añ instrm guarētigie, ꝓpterea cōfectū. Ytē adde q̄ si Jct⁹ principalis est nullus: est ēt nullū ꝑcariū ꝛ ꝓstitutū in eo appositū, put tz Bal. in. l. ex testō. ꝛ ibi dixi. C. de fideic. ꝛ in. c. ij. de feu. dat. in vic. le. cōmisso. in vſi. feu. Tertio adde gl. no. in. c. ſignificatib⁹. in gl.
57 ſi. de offi. dele. ꝛ ibi doc. vbi glo. vult † q̄ pena ꝓmissa in Jctu vel in cōꝓmisso vel in alio actu, intelligit̄ si act⁹ principalis valebit. Quarto adde q̄ ōt Bal. in. l. si diuersa. circa me. ꝛ ibi Raph. Ful. C. de trāſac. q̄ renūtiationes apposite in cōꝓmisso intelligunť si act⁹ ꝓncipalis habebit effectū, q̄ dictū sequit̄ ꝛ cōmēdat Alex. in 2ſi. xxij. inci. viſo instō syndicat⁹. in. j. col. i. vo. Car. in. c. cū olim. post ꝑn. de ꝑſ. Quinto adde q̄ vult Lud. ro. cōſi. cclxv. inci. clarissime cōsultor. ꝛ in 2ſi. clxxi. inci. ꝓ decisiōe cōsultationis. Q̄ qñ Jct⁹ in suo ꝓncipali est si mulatus ꝛ fraudē cōtinēs: ita ēt q̄libet clausula ꝛ cōsequēter constitutio ꝑcarū. ꝛ ibi adiecta allegat Bar. in. l. nemo pōt. in
58 iij. col. ff. de leg. j. ꝛ quedā alia de q̄b⁹ ibi ꝑeū. ¶ † Sexto ad de qō illud q̄ est statutū in ꝓncipali cēset ēt statutū in accessorio. tex. est not. in. l. iij. §. ſz si qd. ꝛ ibi Bal. pulchre not. ff. de neg. ge. facit tex. in. l. ēt. ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal. C. de iur. do. ꝛ in. l. in ter socerū. §. cū inter. in fi. ff. de pac. dot. ¶ Et de pūcto si non vz ꝓncipale an valeat aliq̄ accessoriū, vide p gl. Ey. ꝛ Bal. in. l. j. ff. de iurisd. om. iud. Bal. in. d. l. si is. C. de ꝑdi. mi. cano. in c. si diligēti. de fo. cōpe. ꝛ in. c. inter dilectos. de ſ. instr. Et nū
a qd extincto ꝓncipali[a] an ipso iure extinguať accessoriū ponūt Ey. ꝛ alij in. l. j. C. de iud. vide plene in. l. ſi. ff. de eo q̄ cer. lo. vbi multas decisiones posui circa hoc que hic pōt repeti. ¶ In quarta pte gl. ibi, ſz ibi erat error cōis. Hāc sol. tz simpliciter Bar. ſz nō est bona pp. l. ij. C. de sen. p quā etiā 2fūdit solutio alioꝝ q̄ dicūt q̄ in. l. barbari⁹. erat illō fauore publico: q: in. l. ij. etiā nō erat fauor public⁹. Rñde alr vt ꝓ Bal. hic in q: in. l. ij. etiā nō erat fauor public⁹. Rñde alr vt ꝓ Bal. hic in
59 ibi ꝑter legē, ꝓ clara intelligētia hui⁹ partis. † q: semp dubitaui in hoc Jctō, si qs stipulef alteri nihil vz: et tū si adiiciat pena vz. gl. rñdet q̄ ibi ē ꝑter legē, nō Jct. ꝛ sic vult gl. q̄ si act⁹ sit Jct. l. appositio pene nō teneat: sec⁹ si sit ꝑter. l. istā sol. tz expresse Ey. hic, in. xiij. opp. Bart. circa fi. ꝛ cōiter alij. Jta etiā rñdet gl. Bar. ꝛ cōiter alij in. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de ✕. obl. gl. ꝛ cōiter doc. in. §. alteri. insti. de inuti. stip. Istā sol. repēdit Bal. hic, i. xiij. opp. q: ſz eū ista sol. psuppōit q̄ si act⁹ fit ꝑter. l. appositiōe pene vz, istud fm eū est Jct. l. sei⁹ ꝛ augeri⁹. ff. ad. l. falc. nā falcidia nō est Jct. l. sed ꝑter legē pt⁹: q: istud qō pōt ꝓ falcidiā detrahi, falte naturaľ debeť fm eōem sniam, vt videbitis in. l. cū qs. j. de iur. ꝛ fac. ignor. Pone ergo q̄ testator ꝓhibeat detrahi falcidiā, istud nō est Jct. l. sed ꝑter. l. tū si adiiciat penā nihil vz. d. l. seius ꝛ augeri⁹. ꝛ est text. in. l. qō de bonis. §. j. ff. ad. l. falc. Tū q: ad hoc posset rñderi. Ego respōdeo istā eōem sol. cōiter approbāt quā etiā ponit gl. mepēdo istā eōem sol. cōiter approbāt quā etiā ponit gl. melius q̄ alibi in. l. cū ꝓncipalis. ff. de reg. iur. ꝛ dico imo est Jct. l. q̄ tex. dicit, alteri ſtipulari nemo pōt. ꝛ nos habemus
60 † q̄ vniuersalis negatiua ꝓposita ✕bo pōt importare omnē impossibilitatē. glo. est in. c. j. de reg. iur. an. vj. Bar. in. l. j. ff. de iniuſt. rup. Scōo fortiꝰ facit tex. in. §. alteri. in ver. nihil agit. insti. de inuti. stip. ꝛ in. l. certi cōdictio. §. qñ. ff. si cer. pet. Istā difficultatē sensit ꝛ vidit Jo. fab. in. d. §. alteri. in. iij. col. ꝛ ibi conať rñdere sustinēdo sol. gl. tū illud qō dicit mihi nō satisfacit. Preterea ꝛ fortius si ſtipulatio facta alteri nō esset Jct. l. ꝑter. l. certe ex ea oriret saltē naturalis obligatio vt ōclarat
61 Bar. in. l. cū leg. ff. de fideiuſ. † tū nos habem⁹ q̄ ex ista ſtipulatione facta aliteri nō oriť etiā obligatio naturalis illi vt ꝓbāt tex. ꝓallegati. ꝛ tex. singul. in. l. ſtipula. §. chrysogon⁹. ad ✕bāt tex. nulla obligatiōe. ꝛ ibi not. Ang. ff. de verb. obl. cū multis similib⁹. Bene verū est q̄ quātū ad ipsum ſtipulatorē multi tenēt q̄ sibi ꝙrat naturalis obligatio, qō ego hic alr nō dispu. to. vide plene p. d. Alex. in illo. §. alteri. ꝛ dixi anno ꝑced. in. l. certi condictio. §. qñ. ff. si cer. pet. Adhi ergo ꝑz alia solutio, vt dicam⁹ q̄ nō vz act⁹ principalis: q: facť⁹ sit Jct. ꝓhibitionē
62 l. non vz etiā appositio pene, vt hoc tex. ¶ † Rñdeo qō verū est qñ rō ꝓhibēdi ita militat in pena, sicut in principali. ita ꝓ prie loquit̄ ista. l. ſz in. §. alteri. nō militat eadē rō ꝓhibēdi: nā si aliqs alteri ſtipulef, iō lex ꝓhibet ſtipulationē: q: sua non interest q̄ alteri querať ex ſtipulatione. Si postea ſtipulef pena sibi vz bñ ſtipulatio: q: rō ꝓhibēdi cessat isto casu. nā ſz nō potuerit alteri ſtipulari rē principalē: tū bene potuit ſtipula-
63 ri sibi penā. † Hinc est q̄ si aliqs ſtipularet alteri rē. ꝛ etiam ſtipularetur alteri penā. neutrū valeret: q: tūc eadē rō ꝓhibēdi militaret in pena sicut in re: ex quo neutro casu interest ſtipulātis alteri acq̄ri. sed in ꝙribus prēallegatis: ſz quis ſtipularet alteri rem: tū penā sibi ſtipulabat: ergo apparet q̄ non est eadē ratio ꝓhibēdi in pena que est in principali, merito

valet ſtipulatio pene, perinde ac si solum penā ſtipulat⁹ esset. ¶ Et aduertendū est q̄ isto casu ſtipulatio pene nō cēsetur accessoria. nā esset accessoria si vni ꝛ eidem spectaret, vt hoc tex. Istam putaui semper verā solutionē relecta cōmuni que nihil est. quā etiam voluit Bar. in. l. ita ſtipu. magna. ff. de verb. ob. in. xij. opp. prime partis ꝓin. ꝛ Bal. hic. i. xiij. opp. ¶ Ultimo circa gl. ſi. dum opponit de. l. j. C. si aduer. ven. q: gl. nōn bene respōdet: rñde vt ꝓ Ey. ꝛ Bal. hic ꝛ clare Bar. vbi plene dicetur in. d. l. j. C. si aduer. ven. ꝛ q: ibi ponā nō pono hic. Et per ista sit expedita ista. l. in ista ciuitate Papie ſ qua est florentissimū studiū in omnibus disciplinis supra omnes vniuersitates. Et fuit completa die. xx. Decembris Anno salutis do minice. mD. cccclxxxij. per me Jasonem de Mayno de Medicis lanensem, vtriusq̄ censure doctorem. Papie.

¶ De iuris ꝛ facti igno. Rubrica.

¶ Sl. o. rubrice continua vt in glo. ꝛ per doc. ꝛ que differentia sit inter ignorantem, nescientem, ꝛ similes glo. in rub. ff. eo. et in. l. de statu. de testa.

1 ¶ Miles armate militie pōt post sniam diffinitiuā in ius ante executionem opponere exceptiones perēptorias. ꝛ nu. 3.
2 Indebitum per errorem solutum potest repeti: tamen si est solutum authoritate sententie vel transactionis non potest.
4 Exceptio que non excluditur per sentētiam: excludit̄ tamē per sententie executionem.
5 Ille incipit ex sententia conueniri qui citatur.
6 Priuilegium. l. nostre an competat rustico.
7 An priuilegiū nostre. l. cōpetat militibus nostri tpis auratis.
8 Priuilegium. l. nostre nō competit militibus celestis militie.
9 An remedium huius. l. competat ipso iure: an mediāte restitutione in integrum.
a ¶ Nunqd extincto ꝓncipali. ad de Dy. ꝛ do. i dicta regula, accessorium.
10 Priuilegium. l. nostre competit militi siue sit actor siue reus.
11 Que exceptiones peremptorie possunt opponi post sentētiā que transiuit in rem iudicatam.
12 Exceptio nullitatis non est proprie exceptio.
13 Sententia nulla non dicitur proprie sententia.
14 Exceptio ineptitudinis libelli potest opponi etiam post sententiam, ad impediendum eius executionem.
15 Exceptione exigatur vltra quam quis facere potest: est dilatoria ꝛ temporalis.
16 Exceptio cōpensationis que non fuit appositā ante sniam potest opponi post sententiam ad impediendum executionem.
17 Exceptio peremptoria ſquę competit heredi ex confectione inuentarij, potest opponi post diffinitiuam.
18 Stante statuto q̄ cōtra instrumētū publicum non possit opponi aliqua exceptio nisi solutionis. tamen poterunt opponi omnes exceptiones que non tendunt contra ipsum instrumentum. sed solum limitant seu moderātur eius executionem.
19 Si iudex statuit terminum ad opponēdum q̄s exceptiones perēptorias, dilatorias, ꝛ anomales: tunc nō possunt opponi exceptiones perēptorie post sniam, que alias poterāt opponi vel si ante sententiā essent oppositē: ꝛ iudex eas reprobauit.
20 Exceptiones que possunt opponi post sniam, possunt opponi post quadrimestre quod datur condemnatis ad soluendū.
21 Ad impediendam executionem laudi vel sententie ordinarij non potest opponi exceptio quod debitum est usurarium.
22 Omnis exceptio peremptoria inducta principaliter odio creditoris agentis, potest q̄docūq̄ opponi etiam post sniam.
23 Exceptio excommunicationis potest quandocunq̄ opponi: idem etiam in exceptione banni.
24 Sententia lata a iudice excommunicato publice, est ipso iure nulla: idem etiam decretum per eum interpositum.
25 Excommunicatus ꝛ tutor: nō potest interponere authoritatē in contractu pupilli, ꝛ si interponit est nulla.
26 Notarius publicus excōicatus nō pōt conficere instrumētū.
27 Excōicatus potest cōtrahere matrimoniū ꝛ facere testamētū
28 Excommunicati an sint capaces hereditatum.
29 Exceptio excōmunicationis potest opponi etiam in foro seculari, coram iudice laico.
30 An. l. nostra habeat locum in exceptionibus dilatoriis.

1 Quamuis cū. Jsta. l. fm Bald. est multum notabilis. † pmissum est militi armate militie ēt pō sniaz diffinitiuā aqua nō appellauit: añ tamē factā executionē oꝑ pōere exceptiōes perēptorias. h. d. ista. l. q̄ ē tm. i iure. nec alibi repetiť ſz Bar. hic, in. ij. col. Pau. ō ca. circa prin. ꝛ q̄ sit vnica ꝛ sing. ōt etiā Bal. in. c. ſi, in. vj. col. de cōſe ¶ Slo. ꝓio vnū ſpeciale priuilegiū in milite, q̄ post sniam diffinitiuā: in eius ex-

Universidad de Deusto Biblioteca

entione pōt opponere exceptiões perēptorias regulariter est cōtra.per l.perēptorias.C.sen.rescin.nō pos.c.inter monasteriū.&c.suborta.de re iud. Ratio istius regule est ſm Bal.hic circa pn.q2 lata sniā i re diffinitiua,ex ipsa snia orit nouū ius & nouū remediū tales exceptiões nō obstāt.l.si fund⁹.§.si pluris.ff.de pi.l.nepoti.cū gl.ff.de fun.instr. Hinc est ꝙ si lata sentētia,agerek ex ipo iure & prima actiōe.oēs exceptiões perēptorie possent tūc opponi.sicut pri⁹ poterāt aň sniam.p glo. not.in.l.duobus.ff.de excep.rei iud.ſm Bar.& Bal.in.ij.col. ¶ Hinc infero ꝙ cū ex snia formiter lata super aliquo ꝯctu oriaf nedū ex snia sed etiā ex illo ꝯctu actio vtilis.put tz singulr Bart.in.l.iulian⁹ verū debitorē.circa.x.so.ff.de cōdi.inde.certe si lata snia agerek actione vtili ex ꝯctu possent tunc opponi exceptiões perēptorie,sicut poterāt ante sniam. Adde aliā rōnē quare exceptiones perēptorie non possint opponi post sniam:q2 dato ꝙ ante sniam esset in effectu indebitū, ꝑpter exceptionē perēptoriā,que obstat:certe nūc efficik no-
2 uum debitū ex snia:† & ideo dicimus qđ lz indebitū per errorem solutū possit repeti:tñ si est solutū authoritate snie.vel authoritate trāsgressionis nō pōt repeti.l.j.C.de cōdi.indeb. Ratio q2 nūc effectū est debitū authoritate ipsi⁹ snie:vt declarat Bar.in.l.elegāter.§.fi.ff.de cōdi.inde. ¶ Adde ad hāc l.qđ sicut militi cōcedik priuilegiū,de quo in hac.l.ita ecōtra ei⁹ aduersario.p reg.l.petēde.C.de tēpo.in integ.resti.pet.ſm Bar.in.l.admonēdi.in.ij.col.in.iij lect.ff.de iureiur. ¶ Scđo pōdera tex.ibi causaz tuā ageres.qui pbat a ꝯrio sensu duo.
3 ¶ † Primo ꝙ si miles ageret cām alienā,ꝙ pōt,si sibi nō opponat,nō haberet priuilegiū hui⁹.l.& est verū in casu isto.secus i alijs duob⁹ positis in.l.filiusfa.§.veterani.ff.de pcu.ſm antiquos.& Cy.hic in.vij.q.Jo.fa.Sal.in.viij.q.& seq.& Rapha.Ful.in pn. ¶ Scđo pbat iste tex.ꝙ si ali⁹ puta pcurator rescisset istā cāz noīe militis & omisisset opponere exceptionē perēptoriā,qđ miles nō hřet tūc priuilegiū hui⁹.l.sz deberet agere ad dāna & iteresse ꝯ pcuratorē,sz Jo.fa.hic,vid Spe. i ti.de exce.§.dic.ꝟ.qd si pcu. ¶ Tertio pōdera tex.ibi si nō
4 dū satisfecisti.ſm Bal.& Pau.de ca.hic.† qđ exceptio q̄ no. excludik p sniam,excludik tñ p executionē snie. Ex quo habes ꝙ.l.facilius pmittit aliquid post sniam ante executionē quā postꝙ facta est executio. ¶ Puto ꝙ idē esset si nō satisfecit,sz petijt tps ad satisfaciēdū seu terminū.l.ad solutionē. iūcta glos.j.C.de re iudi.c.qđ ad cōsultationē.eo.tit.que iura strictius sic induco. Nā ibi remediū ꝙ ꝯpetit de iure cōi post sniam,scz remediū appellationis,tollik petendo terminū ad soluendū:quāto fortius dz tolli priuilegiū hui⁹.l.cū facilius tollak ius singulare,quā ius cōe.l.eius militis.§.militia missus.ff.de test.mil. ¶ Quarto pōdera tex.ibi,si ceperis ex snia
5 cōueniri.† Nā ille incipit ex snia ꝯueniri,q citak.§.si.insti.de pe.te.litig.ergo hic est tex.ꝙ in executiōe snie dz pars citari. & ita no.Bal.hic i vlt.col. In quo pūcto distingue vt p Bar. in extrauag.ad reprimē.in verbo,executionē.plenius Bar. in.l.a diuo pio.§.in vēditiōe.vbi late Mod.psertim.d.Alex. ff.de re iudi.cū cōcor.ibi signatis.& Bar.ibi docet practicā in l.defendēte.ff.de auth.tut.ponūt late Cy.& alij in.l.ab executiōe.q appel.nō reci.Cano.in.c.ex insinuatione.de app.Et si iudex faceret executionē parte nō citata,pōt talis pars appellare ſm Cy.in.d.l.ab executione.in fi.& Bart.in.d.l.in venditione.& si iudex nō vult admittere appellationem sed vult exeq.pōt ei resisti de facto.Ita in terminis tenet Cyn.hic in pe.q.facit.l.prohibitum & ibi Bart.not.C.de iur.fi.lib.x.

Additio. ¶ Adde etiā ꝙ si ex forma statuti instrumeta guarētigiata habēt executionē paratā,qđ etiā tunc requirik citatio partis: ita expresse Bal.in d.l.ab executione.coll.q. Quid aūt si sit lata snia,& p reū condēnatū interposita appellatione, que appellatio est deserta: nūquid primus iudex a quo possit mādare executioni sententiā suā,faciēdo executionē in illa re in qua facta est condēnatio? dic ꝙ nō.& ita limita pdicta. Et ita tenet singulr Bar.in l.j.ad fi.ff.nil no.app.pē.per tex.optimū.in.l.si cōtra.j.de appel.vbi ꝙ qñ appellatio est deserta,dz istud liquere iudici:ergo parte citata:& idē not.Bal.in.d.l.si cōtra.& in.l.ij.j.de tempo.app.vbi dicit esse tex.meliorem de iure. Jason Papie. ¶ Reliqua dic vt habes per Moder.in.d.§.in venditione.

Additio. ¶ Quinto no.ex tex.ibi ignorātia iuris. Innuit tex.ꝙ si miles ex certa scientia iuris & facti,omisisset opponere exceptionē perēptoriā,non haberet priuilegiū hui⁹.l.qđ est valde no.ſm Bal.hic,in.iij.col. ꝑpter practicā hui⁹.l.nā si pbarek militē sciētiā habuisse iuris:puta q2 pbarek ꝙ ꝯsuluit aduocatos,vel si pbarek ꝙ iste q est miles alr dederit operā iuri,nō haberet locū ista lex ſm Bal.facit qđ no.gl.in.l.pfessio.C.de munc.pa.lib.x. ¶ Vltimo not.ex tex.ibi allegationes cōpetētes.gl.& doc.exponūt l.exceptiones perēptorias:& sic intelligūt tex.p allegationibus facti,nō iuris. Sic etiā alibi exponit glo.in l.minor.xxv. annis omissam.in prin.ff.de mino.gl.in auč.q semel.C quō & q̄ iud.q.āuis gl.alibi,vcz in auč.iubem⁹.j.de iud.aliter intellexerit,& male. Quid ergo in allegationib⁹ iuris. Capiēdo terminū p̄ ꝯue.nunqđ haberet locū ista lex. Exemplū,miles cōuentus opposuit exceptiões facti postea in iure fuit male allegatū.& sic lata sentētia contra eū,que trāsiuit in rem iudicatam.vnus alius aduocatus dixit militi:tu debebas opponere in iure:q2 sunt decisiones doctorū p̄o te,quas aduocatus tuus nesciuit allegare.& petak executio sentētie,an possit dicere miles volo ꝙ denuo allegetur in iure. Raph.Fulgo.hic in.ij.col.dubitat.& reliquit cogitandū:putat tamen qđ idē sit dicendū:q2 si in allegationibus facti:multo magis in allegationibus iuris,vbi cadit ppꝛie ignorātia. Vnū addo qđ in simili tenet Bart.in.l.minor.xxv.annis omissam.& ibi glos.in vno intellectu.ff.de mino. Et per hoc tex.potest intelligi tam de allegationibus iuris quam facti. Jason Papie.

¶ Glos.j.in verbo,ageres timore cuiusdā cōtrarij:q2 tex.noster videk sibi cōtrarius:ex quo in prin.dt ageres.& sic psupponit militē fuisse actorē,postea in fine dt defensionib⁹ tuis. & sic presupponit eū fuisse reū. Ponit duas expositiones ad tex.nostrū. Teneas primā. ¶ Glo.in verbo armate. Diuidik in tres partes princ. In prima assignat rōnē ad tex. In scđa format vnā.q. In tertia ponit vnū dictū.scđa ibi.sed qđ si ru-
6 sticus.tertia & vltima ibi,aliud in alijs. ¶ † In ea glo.ibi,sed qd si rusticus.habes magnā extēsionē ad hāc.l.vt priuilegiū hui⁹.l.cōpetat etiā rustico,qñ nō potuit cōsulere peritiores, cū gl.tz Jo.fa.& Ful.hic & vltra eos potes cōprobare. Nā ista l.ponit exceptionē a regula cōi,vt dixi in tex. Sz sic est ꝙ lex que ponit exceptionē seu fallētiā extēdik ex idētitate rōnis. tex.est no.in.c.cū dilecta.ver.nos igik.de cōfir.vti.vel inuti.& ibi ad hoc not.Panor.c.ad audiētiā.in.j.not.de cle.nō resi. & tex.in.c.post trāslationē.in versi.quanꝙ.& ibi Bal.ad hoc not.de renū. Breuiter alij oēs tenēt cōtrariū:q2 cū ista.l.cōtineat priuilegiū,nō debet extendi. ¶ Cōfirmak q2 rustico nō subuenit nisi in casib⁹ expressis in iure.l.fi.j.eo. Salua tñ glo. vt p Bar.& notabilius Sali.hic.& Pet.de anch.in cōsi.ccclxxv.qđ incipit.visa diligēter gr̄a. Pau.de ca.in l.iuris igno-
7 rā.C.q admit. ¶ † Sed nūqd priuilegiū huius.l.cōpetat militibus nostri tēporis auratis,cōis cōclusio est qđ nō,cū nō vacent armis,sed tota die in plateis,ſm Cyn.in.vj.q.& alios oēs & gñaliter in omni materia,an ea q̄ dicunk in militib⁹ armate militie,habeāt locū in militib⁹ nostri tēporis q nō sunt bellatores,vide late do.Alex.& alios cumulate referentes in l.cēturio.in.viij.col.& seq.ff.de vulg.& pup. Vno tñ casu equiparank,ꝙ sicut milites bellatores torqueri nō possunt.l.mili-
a tes a.C.de qđ. Ita nec milites aurati,ſm Sali.hic,in vlt.col. & Bar.in.d.l.milites.q dicit ꝙ ita fecit de facto seruari,& seqtur do.Alex.in.d.l.cēturio.in.ix.col.imo nō valet cōsuetudo vel statutū in contrariū.qđ milites possint torqueri. Ita not. Bart.in.l.omnes iudices.per illam tex.C.de decur.lib.x.

Additio. ¶ Adde ꝙ idē priuilegiū cōpetit doctorib⁹.j.ꝙ torqri nō pñt l.j.& ibi no.Bar.j. de aduo.diuer.iud.expsse Cy.in.d.l.milites.in.ij.q.facit tex. in.l.medicos.C.de pfes.& med.lib.x. Adde etiā ꝙ quēadmodū milites habēt priuilegiū vt nō possint p debito incarcerari q2 nō tenenk vltra quā facere possint.l.miles.in pn.ff.de re iu.qđ milites tñ tps habēt,& idē priuilegiū ita tz Bal.in l.j.ad fi.j.q bo.ced.pos.qđ multū no.& sequik Alex.in.d.l.cēturio.col.ix. Et idē priuilegiū sine dubio habēt doctores tex. est cū gl.in.d.l.medicos. ¶ Itē quero nunqđ ista lex habeat locum in militibus inermis militie,vt sunt aduocati & doct. Dic indubitāter qđ nō ſm Cy.& Sali.& Fulg.hic,in eis enī cessat psumptio ignorātie iuris:q2 vt dixit iuriscon.in.l.ij.§. seruius antē sulpiti⁹.ff.de orig.iur. Seru⁹ turpiter erect⁹ est a Lucio sceuola iuriscōsulto,qđ esset turpe vni patritio & causas orātiea in qbus quotidie versak ignorare.facit qđ dicit tex.in.l.professio.j.de mune.patr.lib.x. Jason Papie
8 ¶ † Quid aūt in militib⁹ celestis militie,quales sunt clerici, vel sacerdotes,an eis cōpetat puilegiū hui⁹.l.viderek ꝙ sic, p eqparationē quā facit gl.no.in.l.miles.in prin.ff.de re iud. & ita tz solus Falg.hic,& alij oēs tenēt ꝯriū.& do.Matthe.in no.lxij.& not.Jmo.in.l.si vero.§.de viro.in.xiij.col.ff.so.ma. & rō q2 in eis cessat rō hui⁹.l.cū non psumunk ignorare iura.l. repetita.cū glo.C.de epis.& cle.attēto ꝙ ista regula est etiā de iure cano.c.inter monasteriū.&.c.suborta.de re iud. ¶ Capio gl.in verbo pmitto,q refert duas opi.& nullā firmat.scđa ibi,
9 alij.Ista gl vt dixi ponit duas opin.† An remediū huius.l.
competat

a ¶ Milites.adde doct.in.l.diuo.C.ꝯ questio. Bar.in.l.oēs iudices.C.ꝯ decu. libr.x.& in quib⁹ casibus doctor torqueri potest, & in quibus casibus persone p hibite torqueri possunt.vid Jo. and.in.c.cum in cōtēplatione.de reg.iur.

cōpetat ipso iure,an mediāte restitutione in integrū,vtilitas est magna:q2 si cōpetat ipso iure:cōpetet in ppetuū.instit.de ppe.& tēp.act.in prin. Si aūt requirik restō in itegrū,est necesse ꝙ petak intra quadriēniū:alr̄s peti nō posset.l.fi.C.de tēpo.in inte.rest.pet. ¶ Veritas est ꝙ cōpetit ipso iure,ſm Cy.Bar. Sali.& Mod.hic. Et ad hoc pōdero tex.i verbo pmitto qđ est psentis tpis. Nā qñ lex vtik verbo psentis tpis intelligik ipso iure.gl.in.l.criali.C.de iurisdi.om.iud.& Bar.in.l.iubem⁹ nulli.§.sane.ꝯ.de sac.san.ecc. Bart in.l.imperator.ff.de in.fi. ¶ Hinc dt Bar.hic in.ij.col.ꝙ differētia est inter militem & minorē.Nā militi cōpetit priuilegiū hui⁹.l.ipso iure.absqꝫ restitutione in integ.p istā.l.ad hoc sing. Sed in minore requirik restit.in integ.ergo magis fauetur militi ꝙ minori. ¶ Capio gl.fi.in verbo,vti.quā diuidit in tres. In prima ponit tres rōnes decidēdi,& duas rōnes dubitādi ad hunc tex. In scđa q est ibi. Itē no.hic casuz gl.timore ꝯrij ponit octo fal.ad reg.l. perēptorias.all.in gl. In tertia q̄ est ppe fi.ibi ꝟ dilatoria.dic gl.qrit de exceptionib⁹ dilatorijs qñ opponi debeāt,& se re-
10 mittit. ¶ Redeo ad primā ptē gl.ibi,& ꝙ reus.† Tenet glos. ꝙ ista lex loquik i milite reo.& sic vult ꝙ si miles eēt actor nō haberet priuilegiū hui⁹.l.facit regula.l.fauorabiliores.ff.de reg.iur.l.arrian⁹.ff.de act.& obl.c.ex lřis.de pba. Cōtrariū tenēt Pe.Cy.Bar.Bal.& Sal.hic p tex.in verbo,ageres.& in ꝟbo,allegatiões.q verba ita ꝯueniūt actori sicut reo:sz certe Bar.& doct.nō bñ pōderarūt singula verba hui⁹ tex.in verbo,satisfecisti.& in verbo,ex snia cōueniri.q̄ verba cōueniunt soli reo & nō actori:put etiā no.Rapha.Ful.hic. ¶ In scđa parte prin.glo.habes octo fallētias ad regulā.l.perēptorias al.in gl. Cui⁹ regule assignaui rōnē.ꝯ in tex.i.j.no.similis gl. est in.§.appellank.instit.de excep. ¶ Pro clara intelligentia
11 hui⁹ glo.† vidēdū est q̄ exceptiones perēptorie pñt opponi post sniam qua trāsiuit in rē iudicatā,ad impediēdū ei⁹ executionē,ista materia est vtilis frequēs & tota die versak in palatijs. Bar.hic ponit notabilē doctrinā & facit tres casus pnci. ¶ Circa primū casum inquātū cōcludit Bar.ꝙ exceptio nullitatis snie pōt semp opponi post sniaz ad impediēdā ei⁹ executionē,vndecūqꝫ nullitas pcedit,siue ex defectu iurisditionis iudicis,siue ex psona falsi pcuratoris.siue ppter inordinatū pcessuz. ¶ Adde ꝙ triplex pōt assignari rō. ¶ Pri-
12 ma,q2 † exceptio nullitatis nō est pprie exceptio:q2 nō psupponit ius. Ita dt expsse gl.hic quā multū no. Vñ refert Bal. i.iij.col.ꝙ si a iudice vel a statuto sit assignat⁹ termin⁹ ad opponēdū oēs exceptiões.elapso termino poterit adhuc opponi exceptio nullitatis:qđ est no.dignū ſm eū. Ego p hoc allego tex.in.l.scire opz.§.fi.& ibi Bal.idē not,ff.de excu.tu.facit.l.iij.§.ꝯdēnatū.ff.de re iud.facit qđ not.Bar.in.l.diu⁹.p illū tex.ff.de test.mil.& in.l.i.§.& parui.ff.qđ vi aut clam,vt in l.nō putauit.§.nō quenis.p illū text.ff.de ꝯtab.& notabiliter Bar.in.l.ij.§.fi.p illū tex.ff.q satisd.cog. Accedat ꝙ vult gl. reputata sing.in cle.j.de sequest.pos.& fru.de cui⁹ veritate habes late p Jnn.& Mod.in.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de op. no.nū. ¶ Scđa rō est q2 talis exceptio nullitatis snie,oritur ex ipsa snia:& sic q2 non potuit opponi aň sniam,pōt opponi
13 post.l.& post rē.§.j.ff.de transact. ¶ † Tertia rō est:q2 cū snia est nulla nō dr pprie snia.d.l.iij.§.cōdēnatū.& sic nos sumus post sentētiā,merito talis exceptio pōt opponi.ſm Jac.bu.& Bal hic in.j.col. Sali.in.vij.& ix.op. Ex isto primo membro
14 Bart.† ego infero ꝙ exceptio ineptitudinis libelli pōt opponi qñcūqꝫ etiā post sniam,ad impediēdū eius executionē lz Bal.in.l.exceptionē.in.iij.col.C.de pba.& in l.lz.in pe.col. C.de pcu.teneat ꝙ exceptio ineptitudinis libelli,debeat opponi aň sniam,sed veri⁹ est qđ etiā post sniam q̄ trāsiuit in rez iudicatā pōt opponi exceptio ineptitudinis libelli.ad impediendū executionē snie,put tenet ipsemet Bald.in auč.si qs litigantiū.in.ij.not.C.de episc.aud.p tex.quē ad hoc reputat not.in.c.cū dilecti.de emp.& vend.idē tenet Bal.in.l.j.in pen. col.C.vt q̄ desunt aduo.& i.l.edita.in.xxv.col.C.ꝯ edē. Ang. in.l.j.ff.de offi.pcur.cesl.Jo.de imo.in.d.c.cū dilecti.in.ij.col. vbi refert Pet.de anch.dicere ꝙ sepius audiuit Bal.in scholis allegantē.d.c.cū dilecti.ad hoc idē tenet Pet.de anch.in c.cōstitutionē.de elect. Sed qñ nullā authoritatē haberem⁹ istud clare colligik ex doct.Bart.hic in primo mēbro.cū snia lata sup inepto libello sit ipso iure nulla:vt est glos.insti.ꝯ ob. in prin.in ꝟbo,ſm.ad fi.q̄ gl.est ad hoc singularis in mūdo, ſm Bal.in.l.actori.circa fi.C.de reb.cred.illā glo.etiā not.ad hoc Bald.in.locis ꝑxime alle.& in.l.ex hoc iure.in pen.col.& in.l.ius pluribus.circa prin.ff.de iust.& iur. ¶ Facit bñ qđ dt Bal.in.d.l.actori.circa fi.ꝙ qñ sentētia est lata super inepto libello adeo est ipso iure nulla,qđ ex ea non orik ne actio in factū,nec officiū iudicis. ¶ Circa scđm casuz principalē Bar.
15 aduerte q2 gl.& Bar.volunt † qđ exceptione quis exigak vltra quā facere possit,sit exceptio perēptoria,& male dicūt:q2 imo est exceptio dilatoria & tpalis,put tenet glos.ordi.p bonas rōnes in.§.appellank.in gl.magna,i verbo semp.ad fi.insti.de excep.gl.& Bar.in.l.iij.ff.de excep.Bar.& doc.in.l.ex diuerso.§.fi.ff.sol.mat.Bart.in.l.qđ nomine.in fi.p illū tex.ff.de cōdi.inde. ¶ Successiue nota diligēter regu.Bar.& doc.hic qđ omnis exceptio peremptoria,que nō venit ad impugnandum sententiā.sed venit ad limitandū seu moderandū executionē,potest opponi post sententiā:istam regulam reassumit Bar.in oīb⁹ legib⁹ allegatis p eū. ¶ Ex ista regula infero in
16 specie.v.notabiles decisiones.† ¶ Prima ꝙ exceptio cōpē-
a sationis a que non fuit opposita ante sniam,pōt opponi post ad impediēdū executionē,cū se cōpatiak cū sentētia.l.ij.& ibi Bal.C.de compens.& idē Bal.in.d.l.peremptorias.facit qđ vult Bart.in.l.si cū dos.in prin ff re.amot.& in.l.qui inuicē. ff.de cōdi.inde.Pau.de ca. ¶ Scđo infero ꝙ exceptio deductionis impensarū que facte sunt in re vendicata,pōt opponi post sniam latā in rei vendicatione quāuis ante opposita non sit ſm Bart.in.l.in fundo.in vlt.col.ff.de rei vēd.& in.l.paul⁹. ff.de excep.do.Spe.in ti.de excep.§.ij.ꝟ.sed pone edificaui. b & in tit.de execu.snie.§.postremo.ꝟ.qd si bona fide edificaui.
17 ¶ † Tertio infero,qđ exceptio perēptoria,q̄ cōpetit heredi ex cōfectione inuentarij,pōt opponi post sententiā diffinitiuam,in qua est cōdēnatus ad soluendum integra legata,ſm Bart.Bal.Ang.& cōiter Mod.pter Jmo.in.d.l.ex diuerso. §.fi.& in.d.l.nesennius.§.fi.ff.de re iudi.Bar.in.l.pe.per illum tex.ff.de cōfes.Spe.& Jo.an.in tit.de instru.edi.§.dicto.ꝟ.sz nunqd.Bal.hic,& in.d.l.peremptorias.in.j.col.Bal.& Sali. in.l.ab executiōe.C.quo.app.nō reci.& in effectu Pau.de ca.
18 hic lz dicat se aliquādo multū dubitasse. ¶ † Quarto ex ista doctrina inferk,ꝙ stāte statuto qđ cōtra instrumētū publicū c
b nō possit opponi aliqua exceptio nisi solutionis b:tñ nō obstante isto statuto poterūt opponi omnes exceptiões que nō tendunt contra ipsum instrumentū,sed solū limitant vel moderantur eius executionē:& ita in specie tenet singu Bart.in l.si filiusfa.ff.qđ cū eo.limitādo vt ibi p eū. ¶ Quinto & vltimo per istā regulam confunditur illud ꝙ decidit Bart.in.l.si duo patroni.§.si qs iurauerit.in.j.in fi.ff.de iureiur.ſm Bal. j.in.ij.col.& in.d.l.perēptorias.in.iij.col.quāuis Paul.de ca.
19 hic teneat cū illa decisione Bar.ibi dixit. ¶ † Limita istā regulā etiā pdictā,nisi iudex statuisset terminū reo ad opponendū oēs exceptiões perēptorias,dilatorias,& anomalas:tūc post sniam iste exceptiões opponi nō possent,ſm Bal.in.d.l. ab executiōe.in pe.col.qđ est bñ singulare & signādū.& sequik do.Alex.in.d.l.ex diuerso.§.fin.vbi ad hoc allegat tex.in.c. d pastoralis.de excep.q non loquik de exceptionibus perēptorijs,sz dilatorijs. ¶ Scđo limita,nisi iste exceptiões fuissent ante sentētiā opposite,per iudicē reprobate:q2 ex quo iudex semel reprobauit,dicerenk postea opponi cōtra sniam:glo.est in.d.l.nesennius.§.fi.Bar.& Bal.in.d.l.ex diuerso.§.fi.Bal.
20 in.d.l.ab executione in pen.col. ¶ † Itē extēde pdicta oīa ꝙ in oībus casibus in qbus dixi,ꝙ post sniam que trāsiuit in rē iudicatā possunt opponi exceptiones perēptorie. Istud pcedit etiā post quadrimestre tps,qđ cōcedik cōdēnatis ad soluendū.glo.est singul.in.d.l.ab executione.in verbo excedat, circa mediū.quā Bart.ibi multū not. ¶ Circa tertiū principale membrū Bart.in quo effectu facit regulā.& v.fal. Adde ꝙ pro solutiōe a tali regula colligik illud qđ decidit Pet. de anch.in cōsi.clxiij.qđ incipit,istā q̄stionē dubiā facit,vbi
21 decidit & est casus quotidianus,† ꝙ ad impediendam executionem laudi vel sentētie ordinarij,nō pōt opponi exceptio qđ debitū est vsurariū:& sequik do.Alex.in cōsi.xcj.in.ij.vo.
c qđ incipit,visis actis mihi trāsmissis. Sed caue c q2 posset in contrariū dici,ꝙ sicut fauore militis & minoris istud permittitur,vt hoc tex.& hic per Bar.& doct.quare nō idē est dicendum in debito vsurario fauore anime,cū anima sit cūctis rebus pponēda.l.sancimus.C.de sac.san.eccle.& tex.in.c.preci-
d pimus.in prin.xij.q.j. Quid enī pdest d homini si vniuersuz mundū lucrek,anime vero sue detrimentū patiak:dicit tex.in c.mattheus.in fi.de simo. ¶ Not.etiā multū vltimā fal.Bar
22 to.ex qua fac pulchrā cōclusionē † ꝙ oīs exceptio peremptoria,inducta pncipaliter odio creditoris agētis,pōt qñcūqꝫ opponi etiā post sententiā.ad hoc allegat Bart.in.l.tñ si.nō opposita.ff.ad maced. Credo qđ velit allegare doctrinā glos. ibi,q2 qñ exceptio est pncipaliter odiosa:et non pōt renun-
23 tiari nec expsse nec tacite.† Ex ista cōclusione infero ꝙ exceptio excommunicationis semp & qñcūqꝫ etiā post sniam potest opponi.c.pia.de excep.in.vj. Secundo infero idē esse in exceptione banni:quia est mere odiosa:et ita in terminis tenent

a ¶ Cōpensationis. Adde Barto.in.l.aufert.§.qui compēsationem.ff.de iu.fi. Alex.lib.iiij.cōsil.xxij. Purp.

b ¶ Solutionis. Adde Dec.in l.bona fides.ff.de regu.iur.in.l.non est nouū.in fi.C.de edē.in.c.sup eo.el.ij.col.pe.de offi.deleg.versi.xxv. Purpar.

c ¶ Sz caue. Et ita Rodulph i c.consuluit.qđ.c xxxv.avsu.vbi limitat quo ad vsurā,nō forte. Adde Alciat.i l.j.§.sed si mihi.ff.de verb.oblig.col.viij.versi.secunda principalis ꝯclusio. Purparat.

d ¶ Quid enī pdest. Adde qđ ista ꝟba habenk originaliter matthei.xvj.& marci.xiij.c.luc.ix.c.

Bar.ꝛ Bal.in l. elegãter. ff. si quis pest. ff. de cõdi. inde. Bal. hic in. o. l. perẽptorias. ¶ De ista materia vltra ꝓdicta vide p Bal. in l. exceptionẽ. C. de pbat. ꝛ in l. si filiussa. ff. si cer. pet. Alige. ꝛ Jmo. in l. si fideiussores. ff. idẽ rñdit. ff. de fideiuss. vbi qd de exceptione diuisionis. Pau. de cast. in l. si. in prin. ff. si cer. pet. vbi qd de exceptione excussionis: ꝛ de ista materia po nunt etiã Lano. in. c. exceptionẽ. de excep. ¶ Ultimo inquã tũ ista glo. dicit de exceptione excõmunicatiõis iudicis. Not. ex ista gl. duas cõclusiones. † Prima est qꝫ sñla lata a iudice excõicato est ipso iure nulla, ẽt de iure ciui. Jsta cõclusio. intelligẽ in publice excõicato: secus si excõmunicatio erat occulta. ad probandũ. de re iud. not. glo. in. c. decernimus. de sen. excom. in. vi. no. in. c. pia. de excep. in. vi. Bal. ꝛ Pau. de ca. hic.

Additio. Adde idẽ esse interpositiõe decreti facta ꝓ iudice excõicatũ, † vel authoritate iterposita in 3ctu pupilli ꝓ tutorẽ excõicatũ: qꝛ nulla est ꝟ3 Bal. hic, † quẽadmodũ notari⁹ excõicatus nõ põt cõficere instrumentũ, si excõicatio est notoria: vt no. Jo. an. in. d. c. pia. in no uel. facit tex. in. c. j. de resci. in. vi. † Cõtractus vero matrimoñ ꝛ testũ bene facere põt excõicatus. Fin Bal. hic in vi. col. ꝛ not. Jo. and. in. c. decernimus. de sen. excõ. in. vi. in nouella. Et ego allego tex. ꝛ ibi vide ꝓ Bar. in auc. credẽtes. ĵ. ỏ here. ꝛ manu. † ꝛ nũqd excõicati sint capaces hereditatis, vide per cano. in. c. ĵ. ad fi. ỏ testa. † Scdo no. ex hac gl. qꝫ exceptio excõicatiõis põt opponi etiã in foro seculari coꝛã iudice laico: ꝛ ad hoc istã gl. multũ no. Bal. in. c. intelleximꝰ. de iudi. ꝛ in. c. cũ 2tingat in. ꝛ. col. ỏ do. ꝛ 2tu. Idẽ ꝛ3 Bal. in. l. quoties. C. de iudi. ꝛ in l. pẽ. ad fi. C. de sac. san. ec. facit tex. in. c. postulasti. de homi. vbi excõicatio fuit opposita coꝛã rege. ꝛ sic coꝛã iudice seculari, ꝛ illũ tex. ibi no. ad hoc Jo. de ana. in. j. not. idẽ ꝛ3 Hemi. in. c. j. ỏ. ĵ. in. v. col. de exce. in. vj Bal. in l. si. in. j. col. C. si a nõ cõp. in. fu. app. Et ibi Bal. limitat ꝓ gl. ibi nisi a sñla excõicatiõis fuisset appellatũ: tũ aduerte qꝺ ꝛ3 exceptio excõicationis possit opponi etiã in foro seculari: tũ sñla excõmunicatiõis nõ põt ferri ꝓ iudicẽ seculare. qꝛ: nõ ꝟ3 ordines glo. ꝛ Pano. in. c. dilecti. de ma. ꝛ obe. ¶ Sũ in tertia parte gl. ibi. de dilatoria. in qua gl. se remittit ad l. exceptionẽ. C. de pba. ibi ponit de excep. dilatoria cõpetẽte de iure cõi. ꝛ sic nisi al. ꝓpositũ. † Uidẽdũ est ergo an ista l. que indulget priuilegiũ militis circa exceptiões peremptorias, habeat ẽt locũ in dilatoriis. doc. hic tenẽt qꝺ non: qꝛ priuilegiũ principis est stricte interpretandũ, vt hic per eos. Credo tamẽ qꝺ possit teneri cõtrariũ ꝙ imo ista lex loquaꝫ etiã in exceptionibꝰ dilatoriis, prout tenẽt Rapha. Fulg. hic ꝛ vltra fundamentum Fulgo. multum mouet me, qꝺ volunt glos. Bart. ꝛ omnes in l. minoꝛ. xxv. annis emissum allegationẽ. ff. de mino. vbi intelligũt illũ tex. in verbo allegationẽ. nedũ de exceptiõe peremptoria, sed etiã dilatoria cõtra regulas iuris communis. si ergo ita intelligit ille tex. qꝺ loquit in singulari, ꝛ dr allegationem omissam: quantomagis sic debebit intelligi. iste text. loquẽs in plurali, dũ dicit allegationes cõpetentes: ꝛ istud magis stringoꝛ: qꝛ lex in ista materia magis fauet militi. ꝙ minoꝛ: vt dicunt Bart. ꝛ omnes docto. hic. Jason Padue.

¶ Adaion repudianti hereditatem maternam per ignorantiam iuris, non succurritur.

An legitima filij facta post mortem patris ꝛ aditam hereditatem teneat quantum ad auferendum bona his qui hereditatem adierunt.

Cum ignorantia. ꝟ3 glo. ꝛ Bal. hic examinẽt materiã l. fi. ĵ. de repu. here. qꝛ tñ ibi ordinarie dico hic nõ ponã. ¶ Et ꝓmitto qꝺ Fulg. intelligit istã l. loquẽ in filia femina maioꝛe. que p ignoꝛãtiã iuris renũciat hereditati matris: vñ not. hic esse tex. qꝙ etiã per ignoꝛãtiã iuris nõ succurrit. nescio vbi somniauerit hic Fulg. qꝺ ista l. magis loquit in femina ꝙ in masculo. ꝛ ola verba text. si liberet ita conueniũt masculo sicut femine: verũ est qꝺ lex lequẽs bñ loquit in femina intelligo ergo tam in masculo ꝙ in femina.

¶ † Et hoc dicaꝫ i summa maioꝛi repudiãti hereditatẽ materną. ꝓtextu ignoꝛãtie iuris nõ succurrit. Ultra summariũ potes not. ex isto tex. fm Ful. tarde venere bubulci. Et vltra rõnes assignatas in gl. in fi. Alia rõ est: qꝛ remittentibus iura sua nõ est cõcedẽdus regressus. l. grif. ỏ. fi. venditoꝛ. ff. de edil. edic. facit. l. fin. C. de rem. pign. Jtẽ tex. ante iõ loquit in maioꝛe. xxv. annis: qꝛ si esset minoꝛ et succurreret bñficio restitutiõis in integrũ. l. j. ꝛ toto ti. C. si min. se ab her. absti. ¶ Capio glo. in ỏbo. desideraꝛo. quã dinide i duas ptes. In prima fortiter opponit ỏ tex. ꝛ tripliciter soluit. In scda ꝓ via not. ponit rõnem decidẽdi ad tex. scda ibi, ꝛ no. tria. ¶ Circa primã partẽ adde qꝙ primã solutionẽ defensatã vt in glo. approbãt Bart. Bal. ꝛ Sali hic: ꝛ plenꝰ Ang. in repet. l. q se patris. in. ĥ. col. C. vñ libe. Jsta solutio non est bona: qꝛ si in. d. l. filiũ mf. ĵ. ad ter. ibi si filiꝰ non repudiasset, nõ potuisset sequens admitti, vt ibi ỏt tex. Jtẽ nõ excluderet anno. vt ibi ỏt tex. ỻ3 posset venire de iure ciuili vsqꝫ ad xxx. annos ꝓ lenatusconsultũ ter. Et ꝓpterea Bart. scripsit coꝛrexit in l. ĵ. qꝺ suus. ff. de iur. delib. ꝛ in. d. l. filiũ mf. oiꝛi plene in. l. q se pẽtis. C. vñ lib. ¶ Scda solutio glo. est vera in se, ꝛ est multũ no. vt dicã in l. seq. sed non est bona ad istũ tex. qui ỏt renũciasti. Cõmuniter tenet tertia solutio ỻ3 diuinet. Aliter rñdet Bart. hic post Jaco. de are. qꝺ ista l. loquit qñ repudiatio fuit facta in iudicio: quo casu ꝓpter rigoꝛẽ iudicij ꝙ non admittit amplius renocatio: sed in l. ista repudiatio fuit facta extra iudicium. Jsta solutio diminat ad hãc legẽ. Jtem est contra generalitatẽ. d. l. fi. ideo eã reꝓbat Fulg. hic. ꝛ est Bal. met. ꝛ d. Aleꝛ. in. d. l. fi. in vlt. col.

Additio. ¶ Ultimo ꝛrũt Bal. ꝛ Ful. hic de ardua qm qua sufficeret remissio. ¶ † Nunqd legitimatio filij facta post mortẽ patris, ꝛ aditã hereditatem quantũ ad auferendũ bona his qui hereditatẽ adierũt. Et cõcludũt qꝙ nõ: qꝛ postꝙ est adita hereditas, non dicunt amplius bona patris. De qua ẽstione vide Bal. in. c. oño guerram. in prin. in tit. hic finiẽ leꝛ. in vsi. feu. ꝛ in l. deo nobis. ĵ. fi na. ŝ. de epis. ꝛ cle. in. l. nam ita dinus. ff. de adop. ꝛ in. l. ĵ. C. de iur. aur. ann. ꝛ in l. ĵ. ad fi. ĵ. fi quid in frau. pat. ꝛ in. l. ĵ. in prin. ĵ. de reuo. dona. Bal. ꝛ Ange. in. l. fi alienum. ỏ. in extrancis. ff. de here. instĩ. Jmo. Pau. de ca. ꝛ Aleꝛ. in. l. gallus. ỏ. ꝛ qꝺ si tantũ. ff. de libe. ꝛ posthu. Jmo. ꝛ Pau. de cast. in. l. iij. ff. de test. ꝛ in l. cum heres. ff. de acquir. poss. ꝛ Pau. de cast. in. l. fi. C. de repud. hered.

Jason Papie.

1 ¶ Ignoꝛantia iuris non excusat a lucro.

2 Illud quod habet oꝛiginem a causa onerosa non cẽsetur esse lucrum imo onus, dato quod lucrum afferat.

3 Renuntiatio tacita que fit a. l. per lapsum temporis magis preiudicat ꝛ excludit, ꝙ renũtiatio vel repudiatio expꝛessa.

4 Hereditas patris vel aliorũ ascẽdentiũ nedũ vino patre. sed nec etiã post mortẽ patris dicit debita filio sed quasi debita.

5 In materia successionũ ꝓto: fecit quatuoꝛ gradꝰ succedẽtiũ.

Si emancipata. ¶ † Ignoꝛãtia iuris non excusat in lucro. h. d. cõcoꝛdat. l. iuris ignoꝛãtia. vbi plenius doc. C. g admit. ¶ Adde idẽ esse in trahẽtibꝰ originẽ a lucro si dãnũ inferat, vt est hereditas. l. inter stipulãtẽ. ĵ. fi rẽ. ꝛ ibi no. Dy. Ang. ꝛ Aldoer. ff. de verb. obl. ꝛ. l. si hereditatẽ. in prin. ff. mãd. Jbi etiã iuris ignoꝛãtia [a] nõ excusat, sicut esset merum lucrum: dato qꝺ hereditas in effectu esset dãnosa. gl. est not. in. l. si duo, vbi Dod. ad hoc no. ff. de acq. here. Adde qꝙ eodẽ modo est cõtra. † Nam illud qꝺ ỻ3 originem a causa onerosa, non censẽt esse lucrũ. imo onus: dato qꝙ lucrũ afferat. Mã dos respectu mariti dicit onerosa: qꝛ datꝰ ꝓpter onera matrimoñ [b]. l. ꝓpter oneribus. C. de iure do. declarat Bar. in. l. fi. ỏ. si a socero. ff. de his qꝺ in frau. cred. ꝛ in. l. meuia. ĵ. fi. post glo. ibi. ff sol. mat. vnde ſtãte statuto, qꝙ mozua vxoꝛe [c] in matrimonio, vir lucreꝫ dotẽ qꝛ tale lucrũ trahit oꝛiginẽ a causa onerosa, de eo iudicamus non put de lucro sed put de onere. gl. est singul. in. l. si donaturus. ĵ. fi. in gl. vlt. ꝛ ibi Bal. ꝛ Aldoer. ad hoc notãt. ff. de cõdi. ob cãm. cum cõcoꝛ. quas ibi dedi. ¶ Gl. dinidit in duas partes. In prima remouet vnũ cõtrariũ: ponẽdo duas solu. sed ambe debẽt simul iungi: qꝛ tendũt ad idem. In secũda per viam notabilis. ponit rationẽ decidendi ad hunc tex. secunda ibi. Item not. qꝫ tria. ¶ Circa primã partẽ dic qꝫ solutio glo. nõ est bona, qꝛ cõiter tenet cõtrariũ: qꝫ. d. l. fin C. de pu. here. habeat locũ etiã in filio emãcipato, vt ibi dixi. Rñde ergo not. fm Bart. hic, ꝛ in. l. si quis suus. ff. de iur. delib. qꝫ. d. l. fi. loquit qñ filius expꝛesse abstinuit ab hereditate patris: tũc bñ põt intra triẽnium abstẽtionẽ suam renocare. Hic aũt loquitur tex. qñ filia fuit exclusa per lapsum anni: et sic per tacitam repudiationẽ tunc nõ admittit renocatio, nec tũc habet locũ. d. l. fi. qꝫ not. ꝓ limitatiõe illi⁹. l. istã sol. ponit gl. in. l. ỏ. in. ỏ. Jo. ŝ. eo. ¶ No. diligẽter istã sẽtiã. gl. ꝛ doct. ex qua no. Bal. hic in. j. not. † qꝫ renũtiatio tacita que inducit a. l. ꝓ lapsum tẽporis, magis ꝙ indicat ꝛ magis excludit ꝙ renũtiatio vel repudiatio expꝛessa limitãdo vt hic per eũ. Facit qꝫ in specie dicũt Bal. ꝛ Pau. de cast. in. d. l. si quis suus. ff. de iur. delib. Pau. de cast. ꝛ de. Aleꝛ. in. d. l. fi. C. de repu. here. qꝫ si filius se abstinuit ab hereditate patris. põt intra triennũ abstẽtionẽ suã renocare. d. l. fi. ꝛ tñ si fuit exclusus, tẽpoꝛe per lapsum. xxx. annoꝝ cẽsẽt funditus exclusus: adeo qꝫ intra triẽnũ non admittitur renocatio, nec habet locum. d. l. fi. Jsta est pulchra doctrina: qꝫ magis preiudicat ꝛ fortius operaꝫ tacita repudiatio [a] ducta per lapsum

per lapsum tẽporis, ꝙ expꝛessa. ¶ Cõfirmo bono simili. nã si est delata hereditas filiofa. ꝛ filius eã expꝛsse repudiet: ista expꝛessa repudiatio nõ ꝓiudicat pfi. quin pater ex sua persona possit adire. l. fi. in prin. C. de bo. qꝺ lib. ꝛ tñ si filius excludaꝫ p lapsum tpis, preiudicaꝫ non solũ filio, sed etiã patri l. fi. ff. ḡs oꝛ. in bo. pos. serue. l. i. ꝛ ibi Bar. ad fin. qui admit. Bar. in. l. is q heres. ĵ. neq; filiussa. vbi limitat. ff. de acq. here. ꝛ in. l. seruꝰ. ĵ. fi. ff. de bo. pos. Ad idẽ facit tex. in. l. aduersus. cum gl. C. de vsur. iuncta. l. preses. vbi doc. not. C. de trãsact. Ad idem facit tex. in. c. de quarta. de presci. iũcto. c. ĥ. de don. ad idẽ facit gl. not. in. l. sed ꝛ si inter me. in prin. ff. de serui. vrb. ꝓdi. ¶ Si3 in cõtrariũ põdero qꝙ uno expꝛssa repudiatio plꝰ nocet ꝙ tacita que inducit per lapsuꝫ tẽporis: nã filius excluſus de iure pretorio per lapsum anni, vel de iure ciuili per lapsum. xxx. annoꝝ intelligit solũ excluſus a primo capite, ꝛ nõ sequentibꝰ l. ĵ. ĝ. sed videndũ. ff. de succes. edi. ꝛ glo. fin. hic in fi. vbi dicẽ. Et tñ si expꝛesse repudiat ꝛ simpliciter, excludit ab oĩbus capitibus. gl. est not. in. d. l. ĵ. ĝ. ỻ3 videndũ. in verbo succedat quã ad hoc reputat singulariter Pau. de ca. in. l. j. in. v. col. C. q admit. ꝛ ibi ex hoc no. i specie Pau. de ca. ꝙ expꝛssa repudiatio plus operaꝫ ꝛ plus nocet. cũ excludat ab oĩ capite: eo qꝺ ỻ3 verã volũtatẽ, que tacite inducit per lapsum anni. per quam excludit solũ a primo capite. Cogita de cõcoꝛdia supradicta: ꝛ ista not. ad regulã. l. cũ quid. ff. si cer. pet. dum dicitur ꝙ par est virtus taciti ꝛ expꝛessi. nã dicta regula nõ semper pcedit vt ptz ex ꝓdictis ꝛ dixi plenius in. d. l. cũ quid. ¶ Capio gl. in verbo. nullis rõnibꝰ, quã dinide in tres ptes. In prima remouet tria cõtraria. scda ibi, sed ꝟ. tertia ibi. itẽ admitti põt.

4 ¶ Circa scdam partẽ no. ppetuo istã gl. q milies allegaꝫ † qꝙ hereditas pfis vel aliorũ ascẽdẽtiũ nedũ vino pfe: ꝛ3 nec etiã post mortẽ patris oꝛ debita filio, sed quasi debita: ideo si ea priuaꝫ non oꝛ vere pati dãnũ. Et ad hoc istã glo. multũ not. Bar. ꝛ Bal. hic. Ey. Bal. ꝛ alij in. Liuris ignoꝛãtia. C. qui admit. Lud. roꝛ. in cõsi. xxv. qõ inci. mater ꝛ foꝛ. ỏ dicte. ꝛ eã reꝓbat Fulg. hic ꝛ est Bal. in. l. j. C. de iur. cal. ¶ Scdo no. ỻ3 bar. ꝛ do. † qꝙ pbãdo veritatẽ aliter se habere, erroꝛ pfumit. est gl. no. ĵ. ĵ. de etate. ĝ. fi. ff. de iterro. ac. ꝛ. ĵ. l. nõ fatek. ff. de confes. bar. i. l. eroꝛ. ad fi. ĵ. eo. do. Ant. de bu. in. c. fi. de cõfes. ¶ Limitat Bal. hic vt pcedat in facto alieno: secus in facto ꝓꝓio: vbi cẽsẽt lata culpa l. fi. ff. ꝓ suo. Idõ gl. i. l. si qs deleganerit. ff. ỏ noua. ꝛ gl. in. l. si res obligata. in prin. ff. de leg. j. bar. i. d. l. eroꝛ. ad fi. ꝛ ibi Bal. in pe. col. ꝛ Sali. in. iiij. q. ¶ Jsta limitatio est vera in fe: sed quantũ ad istũ tex. cũ impꝛobat Raph. ful. hic. in i. col. qꝛ etiã in facto ꝓꝓio qñ tractatur de dãno, erroꝛ toleratur: ỻ3 Bar. in. l. ỻ3 ꝛ si me putẽ. in prin. ff. de cõd. inde. Tu adde bar. in terminis in. l. nõ fatetur. in. iiij. col. ff. de cõfes. dicẽtẽ qꝙ ideo in hac. l tolerabilis est erroꝛ: in facto ꝓꝓio: qꝛ hic tractatur de dãno. ¶ Credo qꝙ male dicant ad hanc l. vbi etiã si esset hereditas patris, perdere hereditatẽ patris non est tractare de dãno. cum sit solum quasi debita. gl. est ab omnibus approbata in. l. iij. ŝ. eo. nisi iã esset acquisita per filiũ. ¶ Capio gl. in ver. obtineas. quã dinide in quatuoꝛ ptes. nã formant tres oppositiones ꝛ postea querit de vna qõne. partes patẽt. † Ex prima parte no. qꝙ iõ ſ hac. l. solutũ repetiẽ: qꝛ diuisio fuit extra iudicialis. Adõ qꝺ etiã si facta esset p iudicẽ, ꝛ postea appareat testamẽtũ esse falsum: retractaret beneficio restitutionis in integrum: per. l. huius. ff. de re ind. ꝛ toto ti. C. si ex fal. instru. sed qñ testamẽtũ pronũciaretur nõ esse solẽne: tũc diuisio facta p iudicẽ nõ retractaret: propter autoꝛitatẽ rei iudicate. l. cũ putarem. allegata in glo. ỻ3 doc. hic. ¶ Extende dictam l. cũ putarem. ff. fa. erci. non solum vbi interuenit res iudicata, ỻ3 etiã autoꝛitas iuramẽti vel trãsactionis: fm Bal. in. l. i. C. plꝰ va. qꝙ agit. Eã limitat Ang. de are. in. ĝ. dã. in. iiij. col. inst. de ac. vt procedat in terminis suis qñ verus heres egit cõtra putatiũ: secus esset ecõtra. ỻ3 eum. Sed errat: quia neutro casu in dicium diuisoriũ fa. erc. proceditmisi ambo sint vni heredes: vt habes per Bar. ꝛ doc. hic. ꝛ est tex. in illa l. cũ putarẽ. ꝛ ver. sed videris. Et cõtra Ang. de are. tenet Bar. in. l. si titi⁹ ꝛ se ius. in. j. col. ff. de ver. ob. ¶ In tertia parte gl. Bar. ꝛ doct. fuſtinẽt primã solutionẽ quã gl. imꝓbat: ꝛ excludit qꝙ ex testõ nõ solẽni inter filiũ seu aliũ legitimũ heredẽ, ꝛ istũ heredẽ putatiuũ nulla cadat obligatio naturalis. facit bene tex. in. l. si in testõ. in prin. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ange. ff. si qs omis. cau. test. Idẽ tenent Bal. ꝛ Pau. de ca. in. l. ex parte. ff. de acq. he. Bal. in. l. ỻ3 ꝛ si in cõditione. ĝ. fi. ff. de here. instĩ. do. Aleꝛ. in cõsi. ccxĥ. qõ ſ

1 ¶ Diuisio per ignoꝛantiam facta, non ꝓsumitur solenne.

2 Testamentum in dubio ꝓsumitur solenne ꝛ validum: ideo oportet ostendi contrarium.

3 Presumitur erroꝛ probando veritatem aliter se habere.

4 Diuisio etiam si facta sit per iudicem, et postea appareat testamentum esse falsum, retractabitur beneficio restitutionis in integrum.

5 Filiꝰ nõ tenẽtur in foro cõsciẽtie dare extraneo partẽ hereditatis ꝛ relictam in testa qõ postea apparuit non esse solenne.

6 Uoicũ ĝ. l. canoni. vel ciuilis disponit per rationem ꝛ nõ per solã presumptionẽ, talis. l. seruatur nõ solũ in foro iudiciali,

sed etiam in foro conscientie.

7 Etiam in foro conscientie ꝛ anime leges ciuiles ꝛ cano. attendi debent: licet non apices iuris.

8 Statuta sunt seruanda etiam in foro conscientie.

9 Acquisita per prescriptionem possunt licite retineri salua conscientia: o ato qꝺ post prescriptionem superueniat sciẽtia, qõ talis res erat aliena.

10 Ille cuius conscientie causa cõmittitur, non potest leges trãsgredi.

11 Qui habet potestatem disponendi fm conscientiam suã, ỻ3 se qui conscientiam publicam legum, ꝛ non priuatam.

12 Quando actus valet de iuregentium: licet non sit seruata forma a iure positiuo: tamen est tutus in foro conscientie.

13 Professio facta non seruata forma que traditur per regulã religionis, ligat quo ad deum in foro conscientie.

Si post diuisionẽ. Jsta est pulchra ỻ3 ibi. h. d. ĩ summa. † Diuisio p ignoꝛãtiã facta cũ herede putatiuo nõ preiudicat veritati. h. d.

1 ¶ Et ỻ3 duas partes. In prima ponit dictũ ĩ genere, et quo colligit theoꝛicã. In scda ponit practicã. scda ibi, ostende. Et attẽde qꝙ tex. nõ aperit, an ignoꝛãtia iuris: an ignoꝛãtia facti. si intelligam⁹ tex. de ignoꝛãtia facti, pcedit sine scrupulo. si in telligaꝫ de ignoꝛãtia iuris: tũc subtilis erit passus quo possit

2 tex. pcedere videbitis. ĵ. ĩ gl. magna. ¶ † No. ex scda pte qꝙ testamentũ in dubio ꝓsumit solenne ꝛ validũ: ideo oportet ostẽ di contrariũ vt dicit tex. ꝛ ita no. gl. ĥ. Bar. hic in fi. idẽ est in quocunqꝫ instrumẽto publico. l. cũ pcibus. C. de pba. Jdeo vi cit Bal. in. c. j. ĝ. fi instrumẽtũ. de na. feu. in vsi. feu. qꝙ ꝓ instrumẽto publico due oriunt ꝓsumptiões: scilicet mo pbationes. ſ. qꝙ sit verũ ꝛ qõ sit solẽne. ꝛ idẽ Bal. in. c. illud. circa fi. de ꝓsum. de quo in publicis instrumentis nõ ꝓsumit fraus neq; simulatio. Adde tũ sec⁹ esse in scriptura priuata, ꝙ qua in dubio nõ ꝓsumit fm Bar. in. l. j. C. de iur. cal. ¶ Scdo no. ỻ3 bar. ꝛ do.

3 † ꝙ pbãdo veritatẽ aliter se habere, erroꝛ ꝓsumit. est gl. no. ĵ. ĵ. de etate. ĝ. fi. ff. de iterro. ac. ꝛ. ĵ. l. nõ fatek. ff. de confes. bar. i. l. eroꝛ. ad fi. ĵ. eo. do. Ant. de bu. in. c. fi. de cõfes. ¶ Limitat Bal. hic vt pcedat in facto alieno: secus in facto ꝓꝓio: vbi cẽsẽt lata culpa l. fi. ff. ꝓ suo. Idõ gl. i. l. si qs deleganerit. ff. ỏ noua. ꝛ gl. in. l. si res obligata. in prin. ff. de leg. j. bar. i. d. l. eroꝛ. ad fi. ꝛ ibi Bal. in pe. col. ꝛ Sali. in. iiij. q. ¶ Jsta limitatio est vera in fe: sed quantũ ad istũ tex. cũ impꝛobat Raph. ful. hic. in i. col. qꝛ etiã in facto ꝓꝓio qñ tractatur de dãno, erroꝛ toleratur: ỻ3 Bar. in. l. ỻ3 ꝛ si me putẽ. in prin. ff. de cõd. inde. Tu adde bar. in terminis in. l. nõ fatetur. in. iiij. col. ff. de cõfes. dicẽtẽ qꝙ ideo in hac. l tolerabilis est erroꝛ: in facto ꝓꝓio: qꝛ hic tractatur de dãno. ¶ Credo qꝙ male dicant ad hanc l. vbi etiã si esset hereditas patris, perdere hereditatẽ patris non est tractare de dãno. cum sit solum quasi debita. gl. est ab omnibus approbata in. l. iij. ŝ. eo. nisi iã esset acquisita per filiũ. ¶ Capio gl. in ver. obtineas. quã dinide in quatuoꝛ ptes. nã formant tres oppositiones ꝛ postea querit de vna qõne. partes patẽt. † Ex prima

4 parte no. qꝙ iõ ſ hac. l. solutũ repetiẽ: qꝛ diuisio fuit extra iudicialis. Adõ qꝺ etiã si facta esset p iudicẽ, ꝛ postea appareat testamẽtũ esse falsum: retractaret beneficio restitutionis in integrum: per. l. huius. ff. de re ind. ꝛ toto ti. C. si ex fal. instru. sed qñ testamẽtũ pronũciaretur nõ esse solẽne: tũc diuisio facta p iudicẽ nõ retractaret: propter autoꝛitatẽ rei iudicate. l. cũ putarem. allegata in glo. ỻ3 doc. hic. ¶ Extende dictam l. cũ putarem. ff. fa. erci. non solum vbi interuenit res iudicata, ỻ3 etiã autoꝛitas iuramẽti vel trãsactionis: fm Bal. in. l. i. C. plꝰ va. qꝙ agit. Eã limitat Ang. de are. in. ĝ. dã. in. iiij. col. inst. de ac. vt procedat in terminis suis qñ verus heres egit cõtra putatiũ: secus esset ecõtra. ỻ3 eum. Sed errat: quia neutro casu in dicium diuisoriũ fa. erc. proceditmisi ambo sint vni heredes: vt habes per Bar. ꝛ doc. hic. ꝛ est tex. in illa l. cũ putarẽ. ꝛ ver. sed videris. Et cõtra Ang. de are. tenet Bar. in. l. si titi⁹ ꝛ se ius. in. j. col. ff. de ver. ob. ¶ In tertia parte gl. Bar. ꝛ doct. fuſtinẽt primã solutionẽ quã gl. imꝓbat: ꝛ excludit qꝙ ex testõ nõ solẽni inter filiũ seu aliũ legitimũ heredẽ, ꝛ istũ heredẽ putatiuũ nulla cadat obligatio naturalis. facit bene tex. in. l. si in testõ. in prin. ꝛ ibi Bal. ꝛ Ange. ff. si qs omis. cau. test. Idẽ tenent Bal. ꝛ Pau. de ca. in. l. ex parte. ff. de acq. he. Bal. in. l. ỻ3 ꝛ si in cõditione. ĝ. fi. ff. de here. instĩ. do. Aleꝛ. in cõsi. ccxĥ. qõ ſ

5 cipit viso cõsi. in. vñ. col. † Ex ista cõclusione[s] inferunt Bal. ꝛ

a Ful. hic ꝙ filiꝰ etiã in foro cõsciẽtie nõ tenẽtur dare illi extraneo partẽ hereditatis ei relictam in testamento: qõ postea apparuerit non esse solẽne: ex quo inter eos nõ oꝛit obligatio ẽt naturalis. Adde Bal. idẽ tenẽtem in. l. cum quis. in. iiij. col. in versi. ꝛ. pbaf. j. eo. ꝛ in q. per eũ disputata que incipit statuto

a ☞ Ex ista conclusione. dixi in l. j. C. de bo. poss. fm tab. Distingue vt p Ange. consi. 182. A. fecit testamẽtũ. in ĥ. dubio. Purp.

a ¶ Quia cum filius. Adde doc. in c. Raynuti⁹, de testi. ⁊ Pe. ó vbal. in repet. c. Raynald⁹, e. ti.

b ¶ In foro conscientie. Adde Joā. de Imo. in l. stipulatio. ff. ó verb. obli. ¶ Bathe. nota. 25. gl. in l. que in eccle fiarū. de constit. Pet. de ancha. in c. possessor. ó 6 reg. iur. lib. vj.

c ¶ Ego autē in cōtrariū. Co. li. ij. consi. cxxxvij. 7 plz mihi. Purpura.

cauetur ꝙ fenerator. in tertia charta. Ang. in disputatione q̄ si pt aſſēſis mīles. in. g̃ij. col. q̄ cū filius ² retinet ab intesta. l. per mittēte. nō pecca². ex iij. q. iij. q. peccat. d. Ant. de bnt. in c. nouit. in. g̃ij. col. de iud. ⁊ in. c. q̄ plerīq. de immu. eccl. Idē tenet Imo. in. l. nemo pōt. ff. de leg. i. ⁊ ibi plenius. d. Alex. in g. col. ² seq. ⁊ in cōsi. ccxij. in. vij. col. lib. ij. Iste est pulcher passus ² apud me dubi⁹ p̄o ista parte que cōmuniter tenetur.

Additio. Et ex istis etiā inferē ꝙ magis fauetur legatis ⁊ fideicōmissis relictis in testamēto nō solēni ꝙ fauear institutioni directe: q̄ talia legata ⁊ fideicōmissa debenē saltē naturaliter: vt not. glos. ⁊ omnes in. l. cū qs. j. eo. ⁊ ideo debenē in foro cōscientie per denūtiationē cuā gelicā. c. nouit. de iudi. secus in institutione directa: simile videmus in aut. ex causa. j. de lib. prete. Jason Papie.

¶ Adde illud qđ vult Bal. in aut. ingressi. in. vij. col. ŝ. de sacrosan. ecc. in hereditate q̄ ex dispōne testatoris debebat pueruire ad fratres mendicātes q̄ sunt incapaces, ꝙ filius pōt eā retineri licite, etiā in foro cōsciētie: p regulā. † q̄ vbicūq; lex ciuilis vel canonica disponit p rōnē, ⁊ nō p̄ solā p̄sumptionē: talis lex seruaē nō solū in foro iudiciali, sed etiā in foro cōsciētie ⁊ anime. ⁊ dicit ita tenere beatū Thomā. istā regulā et tradit Bal. in. l. pe. ŝ. illo. C. de necessi. ser. here. inst. ⁊ in. l. cū qs. in. vij. col. j. c. ¶ † Scō moueo: q̄ in foro cōsciētie b ² aīe. ll. ciuiles ⁊ canonice attēdi det ēt: lz non apices iuris, vt inquit Bal in. l. vnica, in. ij. col. C. de ² fel. sicut nec pene legales dupli vel quadrupli locū habēt in foro cōscie; vt ⁊ si gl. ibīg. g̃ij. q. ij. in. c. frnitas. † Itē statuta sunt seruanda ēt in foro ² scie: vt vult gl. in. c. q̄ in ecclesiarū. de ² sti. ⁊ ibi Bal. in. j. col. ad b no. ⁊ dicit ꝙ nō reperīt alibi. † Hinc videm⁹ ꝙ acq̄sita p̄ p̄scriptionē p̄t licite retineri salua ² scientia: dato etiā ꝙ post p̄scriptionem supueniat scientia ꝙ ista bona erāt aliena: ſm Bal. i aut. ad hec. ŝ. de vsu. in. v. col. in ver. reuerto: igit ad. q. formatā. al legat Imo. in. c. cura. de iurepat. idē t⁊ Bal. in. c. cautis. in. vj. col. de offi. dele. ⁊ in. c. vigilāti. in. ij. col. de p̄scri. ¶ † Tertio facit q̄ ille cui⁹ cōsciētie cā cōmittit, nō pōt. ll. u. ālegredi. q̄ intelligit de cōsciētia. ll. publica ⁊ nō de priuata, ſm Bal. in p̄dicta qōne q̄ incipit. statuto caueē ꝙ fenerator. vt i vlti. col. quā no. sequit. d. Alex. in ² ti. c. ij. in vol. qđ incipit. vidēs ꝺ bis testāmēti. in. ij. col. ¶ † Itē q̄ hz ptātē disponēdi ⁊ puidendi ſm cōscientiā suā, ꝺz sequi conscientiā publicā legū, ⁊ nō priuatā. tex. est iuncta gl. in. c. iudicet. ij. q. vj. Ly. in. l. quisqs. C. ad. l. iul. mate. Bal in. l. j. C. q accusā. nō pos. ¶ Quarto ² vltimo p̄ ista pte facit ꝙ dispūdo tenuit Jo. cal. i. q. p eū dispūtata q̄ incipit. statuto bonoītē, ꝙ heres ab intestato succēsurus licite pōt ēt in foro cōsciētie retinere hereditatē illius, cuius testamētū est factū irritū: eo q̄ nō fuit positū in memorialibus publicis, ſm formā statuti: q̄ tale statutū est editū ꝓpter cōe bonū vt occurrat falsitatibus: est seruandū etiā in foro cōsciētie: dūmodo nō intriat peccatū. viij. dist. c. quo iure. Ex istis habes corroboratā istā cōem sniam. ¶ Ego autē c in Sriū⁹ fortiter arguo qđ imo ex tēstō nō solēni de iure ciuili filius sit obligat⁹ naturaliter, dare partē extraneo heredi scripto: put testator disposuit. nā testū imētione est de iuregen. lz p̄ mis ciuile addite sint solēnitates: ſm Bar. ⁊ doc. in. l. interdū. ff. de cōd. inde. ⁊ in. l. ex hoc iure. ff. de iust. ⁊ in. Sz istō p̄stiſi est validū ó iuregētiū ² hz volūtatē testōris: q̄ pbat ex testō inualido. l. ſi. ff. de reb. e. l i testō. ff. de fideicō. lib. ergo cū sit validū de iuregētiū: eo iure do. induci cōio, ꝙ quā filius⁹ naturaliter obligat extraneo heredi dare sibi illā partē q̄ in testō relicta est: quis nō inducat cōmunio q̄ causet obligationē efficacē. ¶ Scō ² fortiō moueo: ꝙ regulā notabilē quā tradit Jno. in. c. q̄ ꝓter. de elec. in. c. ſi celebrat. ó cle. ex cō. mi. † ꝙ qñ act⁹ ꝺz de iuregētiū, q̄ habeat volūtatē ⁊ cōsensum partū: lz nō sit seruata forma tradita a iure positiuo: tñ est tutus in foro ² scientie. Ideo infert q. electio facta in plātū ꝓ electores ꝺz in foro cōsciēti: ex quo interuenit consensus eligentiū: q̄uis non fuit seruata forma req̄sita a iure positiuo. lequit Pano. in. c. ſi. ad ſi. de in inte. rest. vbi ex hoc ſnaliter no. q̄ in oī actu in quo est p̄termissa forma req̄sita a iure positiuo: tñ in foro cōsciētie nō ꝺz quis sibi facere cōsciētiā: ex quo nō intervenit deceptio, sed cōsensus ⁊ volūtas req̄sita a iuregentiū. Idē tenet Bemi. in. c. j. in prin. de sponsa. in. vj. per illū tex. pbantem ꝙ actus pōt esse nullus de iure positiuo, sed valere de iuregētium. idē tenet Pet. de ancha. in regula beneficiū. in. vij. q. de reg. iur. in. vj. ¶ Facit qđ vult Pano. in c. ponrectū. in. ŝ. col. de regu. per glos. ij. ibi, † ꝙ p̄stito facta nō seruata forma que tradita per regulā religionis: tamē ligat quo ad Deū. etiā in foro conscientie. Ad idē facit qđ in specie tenet egregie Pa. in. c. relatū. primo. in. vi. col. de testa. ꝙ stāte statutoqđ Sctus mulierū nō valeāt, nisi seruata forma. Certe gr̄actus factus cū mulīere. dūmodo sit factus sine fraude. Quis nō sit seruata forma statuti, ꝺz in foro cōsciētie. Ad idē facit qđ disputā do cōcludit Pet. de ancha. in regula possessor. bonefidei. in. j. q. de reg. iu. in. vj. ꝙ heres institutus in testō carēte solēnitatibus iuris ciuilis, sed habente purā volūtatē testatoris, pōt licite in foro cōsciētie, dūmodo fraus esset, talē hereditatem obtinere, idē vult Bar. in. l. ij. in. j. col. C. de testa. Paul. de ca. in. l. ad testiū. ŝ. cōditionē. ff. eo. de testa. ¶ Posset in p̄dictis distingui. Nā ſi filius⁹ possidrat istā bona, no teneē in foro ² scientie dare extraneo hēdi partē ei relictā in tali testō nō solenni. Ita ꝓprie loquit Bal. hic. Si aūt ecōtra ille extraneus⁹ heres possideret illā partē sibi relictā, quāuis in testamēto nō solenni posset in foro cōsciētie eā licite retinere: ad hoc videnē facere allegata in scō loco. ¶ Scōa solutio gl. est vera: sed exemplū nō est bonū: q̄ talis ignorātia facti esset supina, que non excusaret. l. supina. ff. eo. Ideo exemplifica qñ p̄sentareē testamentū, in quo vere essent descripti septem testes: sed aliq erāt servi vel inhabiles: nam tūc iste error facti est ꝓbabilis. potes etiā dicere ꝙ tertia solutio ponitur in fin. glo. referens Pla. Ita qđ illa opinio Pla. nō referatur ad questionē immediate precedentē, sed ad istam tertiam oppositionem quā tamen reprobat Salic. hic. ¶ In quarta parte glos. adde tex. in. l. cum solitus. ⁊ ibi glos. ⁊ Barto. ff. de vsucap. quam allegat Bal. hic in fine. Jason Padue.

1 ☞ Si confiteor feudum qui est meus esse tuum: an ista cōfessio mihi p̄iudicet.

2 An si aliquis per errorem assignauit fundum proprium qui erat allodialis, p̄o emphyteutico, sibi p̄iudicet.

3 An confessio extraiudicialis requirat causam.

4 Contrarietas que repetit̄ in actis, debet reduci ad concordiā quantum est possibile, referendo prima ad vltima, ⁊ econtra.

Cum falsa. Ista etiā est pulchra ² subtilis lex. hoc ōt i summa. Falsa cōfessio vel erronea, nō p̄iudicat cōfitēti contra veritatē. h. d. Et pone casum vt dicit gl. i. in ac. reali. filiꝰ fuit heres tā p̄fis ꝙ inf̄is. aliqs creditor habebat hypothecata oīa bona matris. filius cōfessus est aliquā rez que in veritate erat patris, qđ esset matris suer. an ifud p̄iudicet: potes etiā intelligere tex. in actiōe p̄sonali ex testamento ꝓpter creditores ⁊ legatarios q̄ volebāt habere rē tāq̄ esset matris p̄out filius cōfessus est: licet in veritate esset patris. ¶ Et legit in glo. dupliciter. Primo qđ loquat̄ qñ confessio est ignoāter: ⁊ sic p̄ errorē facta. Ista lec. est plana ⁊ congruit titulo. ¶ Secōo mō legit ꝙ glo. Bar. ⁊ doct. qđ loquat̄ etiā in cōfessione sciēter facta, q̄ ideo non p̄iudicat. q̄ facta est sup eo qđ nō pēdet a solo cōsensu, nec a sola volūtate cōfitētis: vt hic declarat Bar. ¶ Cōtra istū scōm intellectū fortiter facit: nā gl. ŝ. ex̄plificat istū tex. in filio cōnēto hypothecaria, ſz hypotheca pōt tolli ⁊ induci sola volūtate. l. j. ff. de pig. act. cū ſi. huic difficultati rñdet Bar. nō hic, sed in. l. cū tessiū. in fi. ŝ. e. qđ. iste text. ꝺz intelligi qñ cōfessio nō fuit facta circa ius hypothece: sed circa quoddā adminiculū eius: qđ est diminare ⁊ restringere istū tex. ¶ † Jugta p̄dicta q̄rit Bart. hic. ponē cōfiteor fundū q̄ est meus esse tuū. ſtūqđ ista cōfessio mihi p̄ iudicet: ⁊ distinguit vt hic p ea. ⁊ plenius in. l. ſi aliquam rez. vbi Roder. ff. de acqui. pos. Bal. in. l. ad ꝓbationē. C. de proba. ⁊ no. Bal. in addi. Spe. in tit. de loca. in. viij. col. Ange. de are. in. ŝ. fic ita q̄ꝫ. in. iij. charta. in fi. de actio. ⁊ inquātū ꝓsupponit Bart. qđ etiā si vltra cōfessionē interueniret cōstitutū, adhuc nō p̄iudicaret. dic melⁱ⁹ vt p Bal. hic circa ſi. quē seqtur Pan. de cast. hic late Roder. in. d. l. ſi aliquā rē. ad quos recurras ꝓ hac materia. Quid autē si cōfiteo: fundū meum esse censuale, an mihi p̄iudicet: ponit Bal. hic: cui adde tex. in. l. censualis. ⁊ ibi Bal. not. C. de dona. idē Bal. in. l. ſi certis annis. in. v. col. C. de pact. ⁊ in additio. Spec. in tit. de loca. in viij. col. † Quid aūt ſi aliqs per errorē assignauit fundū ꝓprium, qui erat allodialis, ꝓ emphyteutico: an sibi p̄iudicet: ponit Jo. an. in addi. Spe. in tit. loca. ŝ. nunc aliqua. in versi. lx. ¶ † Successiue q̄rit Ly. Bar. ⁊ alī, an cōfessio extraiudicialis req̄rat causam. distingue vt ꝓ glos. magistrā in. l. j. in fi. ff. de interrog. act. per Bart. ⁊ omnes in. l. ſnaliter. C. de non nu. pecu. Cano. in. c. ſi. de confes. Ultimo signa illud not. Bal. hic ad fin. post Pet. ⁊ Ly. ⁊ reputat not. dignū. † qđ contrarietas que reperitur in actis seu in processu, debet reduci ad cōcordiā quātū est possibile. referēdo prima ad vltima ⁊ ecōtra. ¶ Adde Pau. de cast. ⁊ ꝺ. Alex. in. l. j. in prin. p illū tex. ff. ne qs eū q. Sali. in. l. cū p̄cū. C. de lib. cau. ⁊ no. Pet. de ancha. in cōsi. cclvij. Si etiā sit in iuramēto. c. ſi. cū gl. de iureiu. in. vj. Bal. in ſi. in prin. C. de reb. cred. ¶ Idē in instrumentis ſm Bal. in. l. ſcripture. ad ſi. C. de fid. instr. ¶ Idē in Scribus ſm Bart.

ſm Bar. in. l. fin. ŝ. idem queſit. ff. de cōdi. inde. ¶ Idē in testibus. c. cū tu. de test. Bart. in. l. inter stipulantē. ŝ. j. cum ſi. ff. de verb. obli. Idē in. ŝ. quibus. ⁊ ibi Bal. no. ŝ. in. j. cōsti. C. idē in statutis, ſm Bart. in. l. omnes populi. ad fin tertie qōnis p̄inc. ff. de iust. ⁊ iur. Bal. in. l. ſi. in ſi. C. per quas perso. no. acquir. ⁊ not. Bart. in. l. sed ⁊ posteriores. ff. de legi.

1 ☞ Promissio eatenꝰ renocat quatenꝰ est plꝰ debito facta.

2 Quando stipulatio est ꝓ parte inutilis ⁊ ꝓ parte valida ita potest condici liberatio a parte indebita si ꝓius soluatur ⁊ adimpleatur pars debite promissa.

3 Quotiescūq; ex vno eodemq; negotio ozīt obligatio hinc inde qui vult agere ⁊ sic petere liberationem in parte debet ꝓius implere contractum ꝓ parte.

4 Si contra petitionem ꝓrrectam opponaē exceptio que tantum concernit partem petitionis partem vero non ista exceptio non impedit nec suspendit iudicium.

5 An litis cōtest. possit in parte fieri petitionis ⁊ in parte non.

Si non trāsactionis. ¶ Pone casus † in eo q̄ in veritate debeat tātū quinquaginta cados olei. Et per errorē facti vt dicit text. sine etiam iuris vt dicit glo. p̄misit centū cados per solēnē stipulationē: certe solutis q̄nquaginta ꝓ iure ꝺz, cōdicet residui liberationem dūmodo illud plus nō ꝓmiserit ex causa trāsactionis. lz antea illud plus esset indebitū: nunc ex causa transactionis efficerēt debitum. l. ij. C. de cōdi. inde. Sicut qñ authoritate sentētie aliquis cōdēnatur. l. j. C. de cōdic. inde. ⁊ nunc habes clare enucleatū istū text. ⁊ hoc dicat in summa. Promissio eatenus renocatur quatenus est plus debito facta, nisi fit facta ex cā trāsactiōis. h. d. ¶ Et nō vltimo est: q̄ postꝙ causa est semel decisa trāsactiōe ¶ Et nō vltimo est: q̄ postꝙ causa est semel decisa trāsactiōe vel alīa, lis nō pōt amplius instaurari ptextu erroris vel aliter. l. fratrie. vbi dixi. ⁊ l. causas. C. de transact. Vel aliter pōt summari ſm Bar. hic. q̄ soluit indebitū illud repetit ꝓmⁱ⁹ soluto. qđ ꝺz. h. d. ¶ Et attende q̄ Bart. nō videt bene cōsiderasse tex. in hoc summario. ⁊ miror ꝙ alq nō aduertāt, inquātum dicit Bar. q̄ soluit q̄ loquit̄ tex. in eo qui ꝓmisit: ⁊ ꝓpterea in hoc tex. non agit de repetitione soluti. Sed agit de 2 ducēda liberatione ab eo cui fuit ꝓmissum. ¶ † No. ex tex. ibi redito qđ debitis, ꝙ qñ stipulatio est ꝓ parte inutilis ⁊ ꝓ parte valida. vt est in hoc tex. in qua ꝓ parte stipulatio valebat in summa vere debita in parte erat iutilis, quātū ad plus debitū tūc ita demū pōt cōdici liberatio a parte indebita si ꝓius solnaē ⁊ adimpleat pars debite ꝓmissa. isto modo ꝺz not. intelligi ⁊ limitari. l. ij. ff. de cōd. sine cau. vbi dicit tex. ꝙ qñ quis per errorē ꝓmittit plus debito, vel in parte vel in totū, vt condicat liberationē debet intelligi dūmodo prius 3 solnaē pars debita. Et nō est in promptu: q̄ † quotiesq̄ ex vno eodēq; negotio ozīt obligatio hincinde, vt est hic: certe qui vult agere. ⁊ sic petere liberationē in parte: ꝺz prius implere cōtractū ꝓ parte sua: ⁊ sic implere aliā partē stipulationis ꝓ regulā. l. iulian⁹. ŝ. offerri. ff. de act. emp. ¶ Secūdo 4 not. hic esse tex. not. † qđ si cōtra petitionē ꝓrrectā opponaē exceptio que tantū concernit partē petitionis: partem vero nō: certe ista exceptio nō impedit nec suspēdit iudiciū in alia 5 parte ¶ † Ex quo infert ſm Bar. hic, ꝙ litis contest. potest fieri in parte petitionis, in parte vero non: de quo plene scribitur in. l. quidā. ſ. etsi m. auerunt. vbi soleo dicere. ff. ſi cer. pet.

1 ☞ Error facti ante finitum negotium potest renocari, nō autem post. ⁊ nume. 2.

3 Confessio expresse acceptata per partem, ex qua acceptatione ius est quesitum parti, non potest renocari.

4 Testes producti ad probandū confessionē fuisse factā parte presente, non prosunt nisi dicāt expresse acceptatam a parte.

5 Renuntiatio non nocet quādo aduersarius non acceptauit.

6 Qui non acceptat verba aduersarij, non potest ex illis verbis se iuuare, idem si dissimulet.

7 Renuntiatio facta absente parte in presentia iudicis, quando p̄iudicet.

8 Cōfessio facta viua voce potest renocari. secus si est facta per aliquod instrumentum in iudicio productum: in quo contineatur confessio, quia tunc non potest renocari.

9 Quelibet confessio etiam iudicialis, absq; eo ꝙ probetur de errore, potest incontinenter renocari.

10 Minor. 25. annis qui cōfessus est in iudicio debitū: de quo aliter non erat probatū, debet restitui in integrū aduersus talem confessionem, absq; aliqua probatione alicuius erroris.

11 Lata sententia, non potest amplius tractari de renocatione, p etextu erroris.

12 Regula nostri tex. procedit in confessione facti erronea, tam

iudiciali ꝙ extraiudiciali.

13 An. l. si is. ff. de confessis. habeat locum quo ad puniendum aliquem criminaliter.

14 Confitens in iudicio se occidisse hominem, non est condēnādus nisi constet de corpore occisi.

15 Propter penam quā passus est innocens, non est parcēdum malefactori.

16 Licet exceptiones dilatorie debeant opponi ante litem contestatam. tamen si sint omisse per ignorantiam, ⁊ sic per errorem facti, possunt opponi quandocūq; vsq; ad sententiam.

17 Si perueniat scientia post litem contest. exceptiones debent opponi anteꝙ fiat aliquis actus. alias per p. simum actū qui fieret, sibi p̄iudicaret non opponens.

18 A sententia que continuum grauamen infert potest quādocunq; appellari.

19 Si quis respōdet positionibus, dolo aduersarij inductꝰ ad confitendū potest talē confessionem renocare quandocunq;.

20 Simplices homines qui inducuntur persuasionibus ad soluendum, ita possunt repetere per cōdictionem indebiti, sicut si ignoranter soluissent.

21 Error in facto proprio non est tolerabilis, nisi in aliquibus casibus, eo. nume.

22 In facto alieno semper error probabilis excusat, nisi in certis casibus eo. nume.

23 Si aliqs fuit cōfessus in iudicio se debere, ⁊ index facit preceptū de soluēdo intra x. dies, adhuc potest sua cōfessionē renocare, cum illud preceptum tendat solum ad exceptionem.

24 An quis possit renocare ptextu erroris confessionē factā.

25 Que dicantur instrumenta guarentigie.

26 Aliquando notarij habent iurisdictionem habitudine, aliquando ex forma statuti, aliquando quia ita creantur per comites palatinos.

27 Que differentia sit inter instrumenta guarentigiata, et confessionata.

28 Lex nostra non habet locū, qñ statutus est terminus a iudice ad deliberate respondendum tunc error allegari non potest.

29 Confessio etiam pluries multiplicata, potest ptextu erroris renocari.

30 Confessio etiam iurata potest non obstante iuramento ptextu erroris renocari.

a **Error.** ª Ista l. hz materiā multū vtilem et quotidianā ⁊ scholaribꝰ communiter incognitā ⁊ ponit duas regulas. vnam affirmatiuā, alia negatiuā. Et sic hz duas partes, nec potest breuⁱ⁹ summari nisi sumes hoc modo: † Error facti ante finitū negotiū pōt renocari. nō autē post. hoc dicit. Et premittē ꝓ intellectu glo. ea que premittūt Ly. ⁊ Bar. hic. ¶ Nota. ergo ex ista lege primo regulam, ꝙ qñ aliquid est dictū vel factum vel omissum per errorē facti, potest renocari vsq; ad 1 b sententiā probato errore facti. Adde qđ illud ꝙ hic dicit in errante hz locū in dubitāte: q̄ a pari procedūt. l. ſi. ŝ. finautē nescius. ⁊ ibi Bart. C. de fur. ⁊ in specie ad terminos nostros Ly. ⁊ Bal. ibi facit. l. ſi. ⁊ ibi Bar. ⁊ alī. C. de cōdi. inde. boⁿ⁹ tex. in. l. ij. in prin. ff. qs oz. in bo. pos. seruc. gl. in rub. ff. eo. Sali. in. l. lz. C. de pecur. quāuis glo. magna ibi quā simpliciter sequitur Bar. videat tenere contrarium. ¶ Quid autē si in iuramēto adesset clausula que per notarios confuenit apponi, titius ex certa sciētia ⁊ nullo errore iuris vel facti motus ita dicit ⁊c. An talia verba impediāt renocationem erroris. ⁊ sic remedio huius. l. Bal. in. l. mater. C. de rei vendi. in. ij. col. in versi. quid ergo si tabellio dicit in instrumento. a ¶ Error. Adde de materia istⁱ⁹ l. de etate. de interrog. act. Alexan. de imo. in. l. ij. in. ŝ. qđ observari. de iureiur.

Additio. Dicit videri ꝙ nō sit stādū talibus ꝛbis notariꝰ q̄ vtrū pars erret vel ne pēdet ab animo: sed notarius nō pōt testificari de his que pendent ab animo: hoc tñ non obstāte determinat ꝙ statur talibꝰ verbis ⁊ p̄iudicat patri. mouet q̄ ista verba que pferuntur a notario, pferunt in personā partis: ergo parti p̄iudicāt. l. cū ostēdimus. ŝ. fi. ff. de fideiuſ. tut. Secūdo ⁊ fortius ex quo notarius pfert ista verba in p̄sentia partis si parti displicent ꝺz cōtradicere: ar. tex. in. l. ſi. ŝ. ſ. j. arbi. tute. ergo non contradicēdo vt cōsentire, ⁊ sic videnē dicta verba opponi de cōsensu partis, ergo p̄iudicat. l. ſi filiussa. pfe. ff. ad macedo. singularis est limitatio ad. l. nostrā. ¶ Tamē ista decisio mihi nō vt vera ⁊ ſtā iudicanda ⁊ cōsulendo. Moneo: q̄ sicut p errorē ꝓmittit principale: ita p errorē opponunt illa ꝛba de cōsensu partis, ⁊ sic idē error q̄ est in principali, idē est in accessorio illorū verborū. sicut ergo error in principali nō nocet, vt hoc tex. ergo nec in assertione illorū verborū. tex. est in. l. doli. ff. diuersum. ff. de don. ¶ Secōo moueo: ex eo ꝙ singulariter determinat Bar. in. l. ſi. ŝ. ité quintū. ff. de cō. ij. inde. vbi si quis per errorē b ☞ Error facti. Jaſ. in. l. ſi p errorē. j. col. ff. de in risdi. omn. iudi. Purpur. c ¶ Ex certa sciētia. adde Do. ó rot. dec. cccxxxiij. in no.

Universidad de Deusto Biblioteca

soluit indebitũ, ⁊ notarius dicat ꝙ soluẽs renũtiat cõdictio-
ni indebiti ⁊ sine cã ⁊c. ꝙ talis renũtiatio notarij facta pte p̃-
sente nõ p̃iudicat: q: idẽ error q est in solutione est etiã in re
nũtiatione. Idẽ tenet Guil. Jaco. but. ⁊ Albe. in l. j. ff. de cõ-
di. inde. qcquid teneat Imo. in c. cũ ꝯtingat. de iureiu. col.
xxvij. ⁊ in c. pen. col. xv. de emp. ⁊ vẽd. Et de ista clausula no
tarij vide Bart. in l. si dari. ff. de verb. oblig. ⁊ in l. sed ⁊ si qs.
§. fin. ff. si quis cautio. Jason Papie.
2 ¶ † Limita istã primã regulã q̃nq; no. modis, primo ꝙ con
fessio põt reuocari p̃textu erroris facti. p̃cedit dũmodo ex-
pẽse litis actualiter prius reficiant parti aduerse: fm Bar. in
l. rura. ad fi. C. de oĩ agro deser. lib. xj. sequit Ang. de are. in §.
si min⁹. in. xx. col. instit. de act. Facit qd vult Bar. ⁊ ibi dixi in
3 l. edita. i vlt. col. C. de pen. ¶ † Scdo notabilr limita nisi talis
cõfessio fuerit expsse acceptata p partẽ aduersam tũc nõ po-
terit ampli⁹ reuocari qñ ex tali acceptatiõe sit acqsitum ius
parti. l. si. ff. de pac. fm Bal. in l. gall⁹. §. qdã recte. in. ij. col. ff.
de lib. ⁊ posth. sequit Lud. ro. in l. j. §. si qs simplr. de v. obl. ⁊
d. Alex. in ꝯsi. xc. qd incipit, fere oĩs vis isti⁹ ꝯsultatiõis. in. j.
vol. ¶ Tu pondera. Bal. velle ꝙ ad hoc vt ꝯfessio p̃iudicet,
nõ reqrit qd expsse acceptet p partẽ. Contrariũ cõiter tenet,
qd ꝯfessio facta parte p̃sente, ad hoc vt p̃iudicet cõfitẽti req-
ritur qd expresse sit acceptata per partẽ aduersam: fm Cy. in
l. vnica. in. vj. q. C. de cõfes. ⁊ ibi pleni⁹ Sali. in. xv. oppositio-
ne ⁊ in l. gñaliter. in. vj. q. C. de nõ nu. pecu. ⁊ in l. iubemus. C.
4 de liber. cã. vbi refert se ita sepius cõsuluisse. ¶ † Et ppterea
egregie infert ꝙ nõ sufficit qd testes pducti dicãt cõfessionẽ
fuisse factã parte p̃sente, nisi etiã dicãt expresse acceptãte, qd
multũ teneas cordi. sequit do. Alex. in cõsi. ix. in. iij. vol. ꝙ in-
cipit, viso superiori themate. in. v. col. ad fi. ⁊ sequẽ. in cõsi. xx.
in. iiij. volu. qd incipit in causa appel. in. j. col. in cõsi. lxxxij. in
iij. vol. qd incipit, in cã ⁊ lite vertente inter pudũ mercatorẽ.
¶ Cõfirmo ex trib⁹. Prima ex eo qd vult Bal. in c. cũ venis
5 sem. in. iij. col. p glos. iij. ibi de cã pos. ⁊ ppze. † ꝙ renũtiatio
nõ nocet quã aduersarius nõ acceptauit: ⁊ est not. dignũ fm
eũ. ¶ Scdo confirma p illud qd not. Bal. in l. iij. in. iiij. vo. p
6 illũ tex. C. de repu. here. † qd q nõ acceptat verba aduersarij,
nõ põt se ex illis verbis iuuare etiã si dissimulet. qd est bñ no-
tãdũ fm eum. ¶ Tertio facit qd vult Bar. in l. post ꝙ litis in
7 pr. col. ⁊ ibi dixi. C. de pact. † ꝙ renũtiatio facta absente pte
in p̃sentia iudicis ita demũ p̃iudicat si p iudicẽ sit expsse acce
8 ptata noie absentis: alias secus. ¶ † Tertio limita istam l. vt
a p̃cedat in cõfessione facta viua voce [a]: sec⁹ si in iudicio aliqs
p̃cederet aliquã scripturã in qua cõtineret cõfessio talis con
fessio tanꝙ fortior ⁊ debilitata facta nõ posset reuocari p al-
legationẽ erroris fm Inno. in c. cũ olim. ad fi. de cẽs. ⁊ in c. cũ
venerabilis. de excep. An sit verũ pẽdet ab his que dicam. j.
extra glos. ex quibus habebis alias limitationes ad regulã.
9 ¶ † Quarto limita qñ reuocatio fit incontinẽti. Nã quelibet
cõfessio etiã iudicialis, absq; eo qd pbet de errore põt incõti
nenti reuocari gl. est not. in c. si. in verbo iusta cã: ⁊ ibi sequun
tur doc. de iureiur. in. vj. Bal. in l. edita. C. de ede. in pen. char.
b in v. sepe accedit ꝙ qs vult emẽdare positiões. ⁊ in l. j. in. vij.
col. in ver. ⁊ no. ꝙ interdũ. C. de fur. ⁊ diceret [b] incõtinẽti cor-
rigere, si eã corrigat anteꝙ talis cõfessio reducat in scriptis p
notariũ: glo. est reputata sing. in c. apud misericordẽ. xxxij. q.
j. Spe. in tit. de positio. §. fi. v. itẽ ponẽs. Jo. mo. in c. fi. de iu-
reiur. in. vj. Jo. an. ⁊ d. Ant. de bu. in c. ex litis de diuor. d. An
to. de bu. in c. fi. vbi limitat de ꝯfes. d. Alex in ꝯsi. lxxj. i. ij. vo.
10 qd incipit, clarissime mi dñe iudex. in. ij. col. ¶ † Quinto limi
c ta in minore. xx. annis q ꝯfessus est in iudicio delictũ, de quo
aliter nõ erat pbatũ [c]. nã ds restitui in integrũ aduersus talẽ
cõfessionẽ, absq; aliqua pbatione alicuius erroris: q: ex hoc
apparet eũ esse lesum. Ita singu. Ang. in l. certũ. §. in pupillo.
ff. de cõfes. alle. tex. cũ gl. ij. in c. ij. de in integ. resti. in. vj. repu-
tat hoc esse valde no. ⁊ quotidianũ. idẽ sequit ⁊ dicit esse dili
gẽtissime notãdũ. d. Alex. in l. nã postea ꝙ. §. si minor. in pen.
col. ff. de iureiur. in consi. cxvj. in. ij. vol. qd incipit in cã inqsi-
11 tionis formate ꝯ do. Helenã. ¶ † Scdo no. ex hoc tex. fm re
gulã qd lata sñia nõ põt amplius tractari de reuocatione p̃-
textu erroris: vel aliter causa decisa. rõ est q: impator nõ vult
causas semel decisas posse amplius instaurari. l. causas. et. l.
fratris. C. de trãsact. Quid aũt si nõ esset lata sñia. sed esset in
cã cõclusum Bal. hic in. ij. ⁊ in. iiij. q. dicit ꝙ idẽ esset q: ꝯclu
sio in cã est termin⁹ disceptationis vt hic p eũ, quẽ seqt Lu.
ro. in ꝯsi. cccxlvj. qd inci. in hac cã. in. ij. col. ¶ Tu adde rõnẽ
pleniorẽ: q: paria sunt vel ꝙ sit lata sñia, vel ꝙ sit in cã cõclu
sum, fm Bar. in l. si mater. §. eadẽ. in fi. ff. de exce. rei iud. Pa-
nor. in c. pastoralis. de excep. Quid aũt si esset lata sñia arbi-
tri vel arbitratoris, an diceret cã decisa ⁊ haberet locum scda

a ¶ Uiua voce. vide eũdẽ. j. nume. xxix. q tenet contrarium.

b ¶ Diceret. Adde Lãfr. in repeti. c. qñ ꝯ falsaz. de pba. Lud. roma. ꝯsil. cclxxvij. inci. in pposito casu. Bar. in cõsil. xliij. in. ij. vol.

c ¶ Probatum. Uide Alex. lib. vij. cõsi. lxxx. in causa. Secus ergo si per indicia apparet. Bald. lib. j. consil. cccx. mulier. vbi ampliat hec dicta. Purp.

regula huius tex. vide per do. Ant. de but. in c. fi. de confes. in
xij. col. in. ij. ⁊ prin. seq. post Spec. Jo. and. ibi alleg. per eum.
¶ Glos. j. in verbo, error. diuiditur in. vij. partes. prout septẽ
format oppositiones contra primam regulam huius tex.

Additio. Gl. in ver. error. Ista gl fm Cy. Bar. ⁊ do cto. nõ est gl. Accur. sed est q̃dã additio.
Et diuidit in septẽ partes. primo declarãdo tex. cũ amplias,
vt p̃cedat in quocũq; errore facti siue iudiciali siue extraiudi
ciali. in alijs sex partib⁹ format sex oppo. p ordinẽ, et soluit.
12 partes patẽt in gl. Ex p̃ma pte. † No. duas regulas: p̃ma ꝙ
regula. l. nostre ampliat vt p̃cedat in ꝯfessione facti erronea:
tã iudiciali ꝙ extraiudiciali: ⁊ in hoc gl. bñ dicit. scda conclu
sio glo. est, ꝙ est differẽtia inter cõfessionẽ facti erroneam, qñ
est extraiudicialis. et qñ est iudicialis: q: si est extraiudicia-
lis, p̃sumit erronea, absq; eo qd error pbet: sed si est facta iu-
dicialiter p̃sumit vera, ⁊ non põt reuocari nisi pbato errore. l.
ij. alle. in gl. j. de erro. aduo. Ista differẽtia gl. n est v̄a est mul
tũ not. ⁊ doct. ad eã cõiter nõ aduertũt. Sal hic in. v. col. in. j.
q. reprehẽdit istã differẽtiã glos. ⁊ dicit nõ est passum verũ ꝙ
cõfessio extraiudicialis presumat sic simpliciter erronea nam
dicit ipse si qs extra iudiciũ cõfessus est se heredẽ cuiusdã de-
bitoris mei, hereditas adit solo animo. l. si auia. C. de iur. de-
lib. l. pro herede. in prin. ff. de acqr. here p. me: ago cõtra eũ in
iudicio tanꝙ cõtra heredẽ debitoris mei. An dicem⁹ cũ glo.
nostra, ꝙ cõuẽtus possit dicere ego erraui qñ confessus sum
extra iudiciũ: certe nõ: imo oportet ꝙ ostẽdã cãm erroris: er-
go differẽtia gl. nõ est vera. vñ dicit Sali. se putare, ꝙ debeat
distingui. Aut cõfessio extra iudiciũ p̃cedit circa ea q̃ proce-
dũt a nuda volũtate ꝯfitẽtis, vt est aditio hereditatis: ⁊ tunc
ei stat sicut iudicialr facte, nisi pbet de errore. Aut confessio
extraiudicialis p̃cessit circa ea q̃ nõ pẽdẽt a volũtate cõfiten-
tis: tũc gl. nostra verũ dicit. Ista opi. Sali. mihi nõ pl3: p̃mo
inquãtũ p̃supponit qd aditio hereditatis possit fieri solo ani
mo: istud est verũ, nisi fieret ab errẽte, vt in terminis nostris:
tũc error ĩpedit animũ. ⁊ sic aditionẽ hereditatis. Itẽ inqua-
tũ Sali. facit differẽtiã an cõfessio p̃cedat in his q̃ pendẽt a
volũtate cõfitẽtis, an nõ. Ista opinio est ꝯtra id ꝙ tenẽt oẽs
in l. cũ falsa. ꝯ. eo. q: in his que nõ pendet a volũtate partis
cõfessio etiã sciẽter facta nihil preiudicat: ⁊ sic non placet ista
distin. Sali. Nec etiã placet sñia glo. dũ dicit nõ stari cõfessio-
ni extra iudiciũ: etiã si nihil in cõtrariũ pbet. Nã vt inqt sol⁹
Fulg. hic in. j. col. ista gl. traheret scholares in maximos erro
res, cũ habeam⁹ ꝙ in dubio semp stãdũ est cõfessioni, nisi cõ
trariũ pbet. l. publia. in fi. ff. deposi. l. cũ de indebito. §. fi. ff. de
pba. imo plus tenẽt Bar. ⁊ doct. in l. cũ falsa. ad fi. ꝯ. e. ꝙ etiã
in his que nõ pendẽt a voluntate ꝯfitẽtis, l3 cõfessio nõ pos-
sit operari illũ effectũ, saltẽ operat vt ei stet donec pbet cõtra
rium ⁊ sic, l3 doc. nõ aduertãt gl. male dicit vnde teneo ꝙ si sit
facta cõfessio extraiudicialiter p errorẽ in actione p̃sonali cũ
expressione cause, ꝙ ei statur donec probetur contrariũ. sed si
esset cõfessio extraiudicialis super debitor ⁊ sic actione perso-
nali: ⁊ esset sine causa: tũc q: esset indiscreta vt dicit text. in d.
l. cũ de indebito. §. fi. ⁊ not. oẽs in l. gñaliter. C. de nõ nu. pecu.
posset procedere glo. nostra q: nõ staret etiã si nihil p̃baretur
in contrariũ, sed attende q: tunc idem esset in iudiciali et ad-
uerte habes ex predictis declaratam veritatem prime par-
tis glo. cum qua alij transeunt. Jason Papie.
¶ In scda pte dic ꝙ solutionẽ gl. reprobãt doct. p tex. in d. l.
de etate. §. fi. in dictiõe maxime implicatiua. ff. de iter. act. vñ
vltra solutionẽ Bar. ⁊ Bal. l3 rñde. ꝙ ibi error fuit cõmissus
circa p̃paratoria iudicij, q̃ nõ sunt tãti p̃iudicij, sicut qñ ꝯfes-
sio fit circa merita cãe, fm Bar. in l. nõ fatet. ꝯ. de ꝯfes. Bal. ⁊
Salic. hic, ista tñ sol. videt restringere generalitatẽ huius. l. q̃
gñaliter p̃cedit in quocũq; errore, siue circa decisoria siue cir
ca preparatoria cause, vt plenius declarant Bar. ⁊ doct. hic.
13 ¶ Sum in tertia parte glo. ⁊ gl. bñ rñdet. ¶ † Sed pulchrũ
dubiũ est nunqd. d. l. si is cũ quo. ff. de cõfes. habeat locũ quo
ad puniẽdũ aliquẽ crialiter. Jo. an. in addi. Spe. in tit. de cõ-
fes. in. §. postremo. i v. ceterũ. refert oẽs doct. collegij pgomeñ.
determinasse ꝙ sic. p illũ tex. ⁊ in l. inde neratius. §. fi. ff. ad. l.
aql. sed eos reprobat Jo. an. ⁊ bñ p l. i. §. fi. ff. de qõni. ⁊ ad iu-
ra p alle. rñdet, ꝙ loquunt quo ad puniẽdũ ciuiliter. Idẽ te-
nẽt Jac. de are. ⁊ Ang. in d. l. si is cũ quo. ⁊ no. Jo. de imo. in
l. is q re⁹. in. xxxiij. col. ff. de publ. iud. ¶ Adde qd vult not.
Ang. in l. vnica, in. ij. col. C. de confes. ⁊ in l. certũ. in prin. ff. de
14 cõfes. † ꝙ si aliqs in iudicio cõfiteat se occidisse hominẽ, nisi
cõstet de corpore occisi, nõ põt cõdẽnari ad mortẽ. idẽ tenet
Bal. in c. at si clerici. in. iij. col. de indi. ⁊ si aliqs cõfessus est se
occidisse talẽ hominẽ. iõ potestas fecit eũ decapitari postea
reperit ꝙ alius fuit malefactor: secũdus ꝺ3 mori, nec liberat
propter

p̃pter penã primi. tex. est sing. in l. qui seruũ. in p̃n. ff. de inter-
ro. act. que ad hoc no. Bar. in l. ij. ad fi. C. qui. res iud. nõ no. ⁊
in c. j. §. iniuria. i vl. col. ꝺ pac. iur. fir. in vsi. feu. facit ꝙ decidit
Bar. in l. elegãter. §. q reprobos. ff. de pigno. ac. ¶ In quarta
opp. gl. l3 Pe. Cy. ⁊ Bar. hic teneãt primã solutionẽ: tñ nõ est
bona: q: habẽti remediũ ordinariũ non cõpeteret beneficiũ
vellei. qd est extraordinariũ. Ideo rñde meli⁹ vt p modernos
hic: ⁊ qd ibi mulieri etiã absq; probatione erroris, ⁊ etiã post
sententiam subuenitur beneficio vellei. ⁊ hoc speciale in mulie
re, put etiã rñdet Bal. hic in vlt. parte. responde melius vt p
a Moder. hic ⁊ ibi ⁊ gl. [a] in c. olim. in gl. ij. de cen.

Additio. ¶ In vltima pte gl. ibi: itẽ no. ꝙ dicit pe. in qua glo. opp. ⁊ est terribile contrarium.
cõmuniter gl. ⁊ doc. ibi dcũt ꝙ sentẽtia fuit lata intra triduũ.
nimirũ si debuit error aduocati intra triduũ reuocari. anteꝙ
ferat sñia. ⁊ istũ intellectum tenent gl. Bar. ⁊ Bal. ⁊ alij cõiter
ibi: ⁊ tñ iste intellectus mihi nõ placet, q: tex. ibi ponit regulã.
Sal. hic in. iij. col. dicit ꝙ ibi ponit quedã cõtingẽtia facti. sed
nõ ministerium iuris: durũ est rñdere, tñ teneo pro minus pe
riculoso intel. quẽ ponit Inn. in c. cũ causam. de appel. quẽ si-
bi ascribit Ful. hic: ⁊ Ful. ⁊ Pau. de ca. i. d. l. fi. j. de erro. aduo.
dicẽs ꝙ qñ error cõmittit parte p̃sente p aduocatũ, pars põt
dicere domine iudex non est verũ id qd dicit aduocat⁹ me⁹. ⁊
stat eius dicto, absq; pbatiõe erroris aduocati intra triduũ:
elapso aũt triduo, si vult reuocare pbãdo errorem, põt vsq; ad
sñiam, vt hic: post sñiam vero nõ põt: vt ibi. Jason Papie.
¶ Capio gl. in verbo facti. q̃ tripliciter exẽplificat tex. nostrũ.
scda ibi: itẽ in qualibet exceptiõe. tertia ibi: itẽ in idebito solu
16 to: no. ex ista gl. ꝙ ꝯuis regula sit † ꝙ exceptiões dilatorie de-
bẽt exponi añ lit. cõte. tñ si sint omisse p ignorãtiã: ⁊ sic per er-
rorẽ facti: pñt opponi qñcũq; vsq; ad sñiam: p hãc legem. Ex
ista gl. infert Bar. ꝙ etiã si a iudice sit agnatus alicui termi-
nus ad opponẽdũ exceptiones suas, ꝙ si per errorẽ facti seu
ignorãtiã nõ opposuit in termino, poterit postea qñcũq; vsq;
ad sñiam opponere, idẽ tenẽt bal. Sal. ⁊ Moder. hic cõtrariũ
tenet gl. in l. q pcuratorẽ. §. j. in ver. si qs omiserit, ⁊ ibi B. se-
quitur. ff. de procu. ⁊ gl. in c. pastoralis. de exce. qd siue sciẽter
siue ignorãter qs omisit opponere exceptiões dilatorias ante
litẽ contesta. non possit postea opponere: idem tenẽt Ange. ⁊
Pau. de ca. in l. de die. §. si seruus. ff. qui satisda. cog. per illũ
tex. intelligendo eũ quod loquatur etiam in ignorante. Fulg.
⁊ Pau. de ca. in l. ita demũ. C. de procur. ¶ Tene primã opin.
q̃ est cõmunis, per tex. clarũ in d. c. pastoralis, ⁊ ita tenet An.
sibi ꝯtrius i. d. l. q pcuratorẽ dat. ⁊ in l. põponi⁹. §. ratihabitio.
ff. de pcu. Jac. de are. Albe. ⁊ Ful. sibi cõtrarius in d. l. de die.
§. si seru⁹. Sali. ⁊ do. Alex. in d. l. ita demũ. Spe. in ti. de recu.
§. si autẽ. in prin, do. Ant. de bu. in c. ij. de pcu. ¶ Intellige ta
men sane, qñ reus fuit diligẽs ante lit. cõtest. in inquirẽdo ta
les exceptiones: alr si fuisset negligẽs, diceret in lata culpa: ⁊
sic sibi nõ subueniretur. de etate. §. pe. ff. de interro. ac. ita decla
rat Jo. cal. in repe. c. si. i. ij. col. ꝺ ordi. cogni. do. Alex. in l. si mu
lier. ff so. mat. Stat ergo cõis cõcl. ꝙ exceptiones dilatorie q̃
p ignorãtiã seu errorẽ facti nõ fuerũt opposite ante lit. conte.
si post superueniat scientia, pñt qñcunq; opponi vsq; ad sen-
17 tẽtiam: tamen per istam legem puto † ꝙ gl. ⁊ doc. in hoc errent
vt imo si supueniat sciẽtia post lit. cõtest. debẽt opponi anteꝙ
fiat aliqs alius actus al's per primũ actũ qui postea fieret sibi
p̃iudicaret tex. ⁊ in l. ij. ⁊ ibi Bart. ⁊ alij. C. de cõsort. eiusdẽ lit.
Bar. ⁊ alij in l. põponi⁹. §. ratihabitatiõis. in. i. opp. C. ꝺ pcu.
Bal. in l nulla. p illũ tex. C. de pc. Jo. an. in c. cũ M. ferrariẽ.
⁊ ibi pleni⁹ do. Ant. de but. in. iij. char. ⁊ est tex. melior de iu. in
c. insinuãte. de offi. deleg. de cõsti. ⁊ ibi Bar. reputat no. dignũ
⁊ mẽti tenẽdum. ¶ Salua [b] cõem sentẽtiam, in dilatoria habẽ
b te grauamẽ successiuũ, puta i exceptione dilatoria loci nõ tu-
ti, seu loci suspecti ista põt quandocũq; opponi vsq; ad sentẽ-
tiã. Archi. i. c. hortamur. iij. q. ix. Bal. in l. perẽptorias. in. iiij.
col. C. sent. rescin. non pos. Do. Ant. ⁊ alij in c. dilect⁹. scdo de
rescrip. do. Alexã. in l. de etate. in. v. col ff. ad tre. Adde qd idẽ
t3 Archi. in c. statuimus. scdo. ⁊ ibi Gemi. de offic. dele. in. vj.
Spe. in tit. de appel. §. restat. ver. not. fm Uincẽ. ⁊ in tit. de ci-
ta. §. j. vsi. qd si reus. do. Ant. ⁊ Imo. in c. exceptionẽ. de exc.
Bal. ⁊ Ange. in l. j. in prin. ⁊ ibi. d. Alex. l. §. j. ff. ꝺ ferijs. ⁊ est
tex. melior de iure. ⁊ in c. ex pte. j. in verb. quoties. ⁊ ibi. d. An.
18 de but. ⁊ Imo. de appel. ¶ † Sic in simili a sñia qua grauamẽ
cõtinuũ infert, põt qñdocũq; appellari etiã post decenniũ: fm
Spec. in d. ver. ⁊ no. fm Uincẽ. hinc est ꝙ l3 a captura vl' a pre
cepto de capiẽdo nõ sit appellatũ intra decẽ dies: tamẽ q: do
nec reus tenetur in carceribus, continuo dicitur grauari: põt
semper appellare, etiã post decẽ dies: fm Bal. in l. ij. in. ij. q. de
epi. audi. ⁊ in l. j. circa fi. C. sñiam rescin. nõ pos. ⁊ est optimus

tex. in d. c. ex parte p̃io. ⁊ istã doctrinã in terminis nostris tra
dit no. Bal. post Jac. bu. in l. elegãter. §. si qs post. ff. de condi.
inde. in. iij. col. in v. s3 pone post lit. ꝯtesta. supuenit exceptio.
¶ Capio gl. fi. in ver. tali. Ista gl. p̃io declarat tex. deinde for
mat sex opiniões ꝯ scdam regulã hui⁹ tex. postea ponit extẽ-
sionẽ ad hãc. l. ⁊ sic diuide eã. in. viij. partes, que de se patent.

Additio. ¶ In scda pte gl. q̃ est ibi: s3 ꝯ. j. de errore cal. dic ꝙ gl. bñ rñdet, qd illa lex ꝯcordat:
⁊ magis placet ista solutio ꝙ responsio Bar. ⁊ Fulg. hic: qui
dicit ꝙ ibi error fuit expressus in sñia, sed istud nõ dicit in illo
tex. tñ declarãdo illud qd volũt dicere Bar. ⁊ doc. nunqd rõ- a
ne plaries calculata inter mercatores, ⁊ postea virtute calculi
lata sñia q̃ trãsiuit in rẽ iudicatã, an post sñiam possit adhuc
error allegari. dic ꝙ aut error calculi nõ est expssus in sñia. et
tũc sñia est valida: ⁊ postꝙ trãsiuit i rẽ iudicatã nõ põt vlteri⁹
error allegari ita loquit lex nostra: s3 si in sñia esset expressus
error calculi, ⁊ si ꝯtineret expssum errorẽ: esset ipso iure nulla,
etiã si non fuerit appellatum. l. j. in princ. ff. q̃ sentẽ. sine app. re
scin. tũc bñ posset post sñiam error allegari. ⁊ istud est qd di-
xit Bar. hic: ⁊ rõ est, q: qñ sñia est nulla, nõ dr sñia. l. iiij. §. con
demnatũ. ff. de re iudi. ⁊ d. l. j. in prin. ff. q̃ sent. sine appel. rescin.
nimirum si potest error allegari: quia nõ dicitur post sñiam ex
quo sñia est nulla: ⁊ sic non obstat regula. l. nostre. ¶ In tertia
parte glo. ibi. Item cõtra. j. de reb. credi. l3 doc. cõiter trãseant
cũ solu. gl. tñ q: ista solu. multũ restringeret istas leges, vt lo-
quant qñ dolus aduersarij intercessit: imo ille leges procedũt
etiã sine dolo aduersarij, l3 bõa fide factũ sit: iõ l3 Fulg. ⁊ pau.
de ca. hic rñdeant, ꝙ in illis legibus error possit allegari etiã
post sñiam, nõ ipso iure sed mediante restitutione in integrũ:
⁊ sic nõ obstat ista lex: tñ q: ista opinio nõ est sine difficultate:
q: est magnũ dubiũ an reqrat restitutio in integrũ, vt dixi i. l.
admonẽdi. ff. de iureiur. rñde q: in l. admonẽdi nullũ verbũ de
restitutione in integrũ nec in l. diu⁹. ff. de re iudi. s3 dic ꝙ iõ est
q: sñia fuit lata ex pbatiõe priuilegiata, hoc est ex iuramento
pprio ptis q̃ in facto pprio est testis: certe talis sñia nũꝙ trãs
it in rẽ iudicatã quin semp cõperto errore possit reuocari vt
ibi copiose declaraui. ¶ In quarta pte gl. ibi, itẽ ꝯtra. j. si ad-
uer. rẽ iud. glo. bñ rñdet. tñ aduerte, qd etiã maiori daret resti-
tutio. in integrũ aduersus sñiam, qñ subesset iusta cã ex clausu
la generali si qua mihi iusta causa ⁊c. l. cũ fideicõmissum. ⁊ ibi
no. Bar. iuxta fi. de cõfes. ⁊ Bal. hic in. iij. col. ¶ In q̃nta pte
gl ibi: itẽ cõtra. j. de fur. l3 oẽs indifferenter transeant cũ ista
solu. gl. mihi vr ꝙ illa lex cõcordat, q: ibi in text. non apparet
ꝙ esset adhuc lata sñia contra cõmodatariũ, nimirũ si potest
agere contra furẽ. ¶ In q̃nta parte glo. ibi: item contra. ff. qñ
actio de pecu. ista glo. ponit duas notabiles solu. ad cõtrariũ
in ea formatũ. ⁊ l3 in se sint notabiles: tñ eas nõ teneo: q: dimi
nãt. Nã cõtrarium est de. l. ij. al's prima. §. si q̃ incipit quesitum
vbi creditor filijfami. habentis peculiũ. per errorem credit fi-
liũ esse mortuũ, quo casu pater nõ tenet de peculio, nisi intra
annũ post mortẽ filij: vt ex toto titulo ff. qñ actio de pecu. est
annalis ⁊ sic egit actiõe de peculio annali ex titulo preallegato
⁊ q: iudici per errorẽ fuit probatum, ꝙ erat plusꝙ annus ꝙ
filius erat mortuus, ideo per sententiã patrẽ absoluit: q̃ sñia
trãsiuit in rẽ iudicatã, postea filius reuertat: nunquid nõ ob-
stante sentẽtia prima, possit creditor denuo cõtra patrẽ agere
de peculio: q: viuente filio pater tenet in perpetuũ de peculio. b
glo. j. rñdet ꝙ ibi erat cõis error, q: p omnes credebatur filius
mortu⁹. ex qua solutione habes pulchrã limitationẽ ad scdaz
regulã. l. nostre, vt post sñiam non possit error allegari est verũ
qñ est error particularis, s3 qñ est error cõis: q: est iste multum
pbabilis, ⁊ vnũquẽq; caperet, certe põt etiã post sñiaz allega-
ri: est magna limitatio, ⁊ eã oẽs tenẽt: tñ dato qd in se sit vera,
tñ diuinat, q: qd ibi esset error cõis nõ cõstat. Scda solu. in se
est valde no. ⁊ singu. ad aliã limitationẽ hui⁹. l. qd post sñiam
nõ põt error allegari, est ver nisi error p̃cesserit ex falsis p̃sua-
sionib⁹ aduersarij: tũc etiã post sententiã allegari põt. idem di
cit gl. in d. l. ij. Jason Papie. ¶ Et ex ista secũda solutiõe in-
19 fert no. Bar. † ꝙ qñ qs respondet positionibus, ⁊ inducitur
dolo aduersarij ad confitendũ, puta q: aduersarius eas firma
uit suo iuramento, vel aliter persuasit aduersariũ ad confiten-
dum põt talẽ cõfessionem reuocare qñcũq;. qd est valde no,
in materia positionũ: ⁊ idẽ tenẽt Bal. ⁊ Mod. hic, ⁊ Bart. et
Mod. in l. j. in princ. ff. de eo per quẽ fac. est. ⁊ in l. non fatet,
in. iij. col. ff. de confes. ⁊ in l. post legatum. in princ. in pen. col. ff.
de his qui. vt indi. Bal in l. si quidem. C. de excep. ⁊ in l. de tu-
tela. C. de in inte. resti. mino. Imo. in l. fin. §. iussus. ff. de appel.
bona glo. in c. fi. de iniur. in. vj.

Additio. Et p hec dicit Bar. in l. celsus in. ij. co. ff. de vsuca. qd qñ qs p̃suasiõib⁹ aduersarij

a ¶ Et gloss. in c. olim. adde bart. in l. post legatũ. ff. de his qui. vt indi. Alex. de imol. in l. nõ fatetur. ff. de cõfes.

b ¶ Salua. Qñ exceptio h3 grauamẽ successiuum, Jason in l. ita demum. j. de procura. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

iudicit ad aliquid credendū, talis error dicitur inst⁹ & iustissimus Jason. ¶ Facit quod sin. dicit Bal. in l. i. circa prin. C. ne fil. pro pat. sequitur & commendat do. Alex. in l. f. ff. de con-
20 di. indebi. † q̄ simplices homines qui inducunt persuasionibus ad soluendum, ita possunt repetere per cōditionem indebi. sicut si ignoranter soluissent.

Additio. ¶ Et tenēdo qō dictū Bar. sit verū, limita p̄ser. non. tēp. nisi aduersarius esset talis cui verisimiliter nō deberet credere: vel alia cōcurrebāt ppter q̄ nō debebat credere. Et aduerte qz credo q̄ doc. Bar. sit sane intelligēda cū gra no salis: & cū modificatione quā tradit Bal. hic: vt ꝓcedat nō simplr q̄ qs r̄ndet positionib⁹, ſz q̄ apparet de dolo facientis positiones: & quod dolo fuerit inductꝰ ad rūdēdū: tū verū est dictū Bar. & in istis terminis loquitur glo. nostra hic: allegando l. si ꝓtor. §. marcellus. ff. de iudi. idē tenet Bal. in l. de tutela. §. de in inte. resti. & istis adde gl. in c. fin. de iureiu. lib. vi. Jason Papie. ¶ Vel potes tertio respondere vltra gl. vt per Bal. hic. in. iiij. oppo. & similiter ad sequens contrariū glo. respōde ver. Bal. in. iiij. oppo. Pan. de cast. hic.

Additio. In septima parte gl. ibi. & sic soluit in qua glo. opponit de. l. habebat. ff. de insti. acti. vbi seruꝰ habebat duplex mādatū a dño, ad merces & pecuniā mutuo capiēdā: creditor ignorabat: & credebat: q̄ solū vnū mādatū haberet. & ad merces, & egit institoria cōtra dñz, cū illa qualitate q̄ pecuniā dedisset ad merces. & qz hoc ꝑbare nō potuit, fuit lata sila ꝛ eū, postea creditor cōperto erroꝛe q̄ seruꝰ haberet mādatū ad pecunias mutuo accipiendū, nō obstāte sila p̄ō denuo agere ꝛ dñm. Et pōdera q̄ tex. ibi & vtli actiōe nō directa, ergo post sniam erroꝛ reuocat. Sl. duplici ter rūdet. Pōtia solutio diminat. Scōa est falsa. qz imo ibi erat eadē actio in gñe. & eadē cā agēdi, ſz diuersa qualitas. & subdit Bar. si nō est corrupt⁹, q̄ ideo p̄ō post sniam agere, quia eadē est actio, ſz diuersa qualitas. Ista solutio sic intellecta esset de directo ꝛ regulā. l. nostre: & Bal. in. iiij. opp. aliter rūdet. aliter Raph. Ful. Sed tu ſuge simul has solutiones, & habebis veritatē: veritas est, q̄ ibi creditor recte egit ꝛ dñm institoria. qz vere ꝛ dñm cōpetebat: sed male egit addendo illā qualitatē, q̄ pecunie erāt date seruo ad merces emēdas, cū nō sit verū, sed bñ mutuauerat: ideo agēdo denuo institutoria, ſz ouret eadem actio in genere, & eadē cā in genere, tñ in spē est diuersa qualitas agēdi: tñ qz nō ex toto est diuersa. nō competit directa sed vtilis, vt ibi esse magno mysterio ōt text. & ista est vera quā teneo. Jason Papie. ¶ In vltima pte gl. no. magnā extēsionē ad hāc legē, q̄ gñaliter intelligat, nō solū in erroꝛe facti aliem, sed etiā in erroꝛe facti ꝓpriū, istud vltimam repro
21 bāt subtiles vltramontani, † cū erroꝛ in facto ꝓprio nō sit tolerabilis. l. fi. ff. ꝓ suo. imo cadit in latā culpā. ergo nō excusat. l. de etate. §. pe. ff. de interro. acti. Salna gl. in casib⁹ in qb⁹ erroꝛ in facto ꝓprio est tollerabilis. sm Bart. in. d. l. nō fatet. Sal. & Ful. hic: puta qñ factū ꝓpriū de longinquo: qz memo
a ria hominū ª est labilis. l. peregre. in prin. ff. de acqui. poss. vel qñ est factū implicitum & intricatū. arg l pe. ff. de confes. vel qñ aduersarⁱ persuasisset. de qb⁹ casib⁹ habes ꝑ Bar. post gl. in l. si qs delegauerit. ff. de nouac. in. l. si res obligata. in princ. ff. de leg. i. & in. l. qui fundū. §. seruus meus cū si. ff. ꝓ emptore.
22 ¶ Caue tamē inquātū gl. indifferenter ꝓsupponit † quod in facto alieno erroꝛ probabilis sit semper excusabilis. Limitatrib⁹ modis. Prīo nisi per inuestigationē facile potuisset cognoscere. c. innotuit. de ele. Bal. in. l. j. C. ad mace. Scōo limita nisi eēt publice factū: qz ignorare qō publice scit culpa est. c. i. de postu. ꝓela. gl. no. in. l. si tutor: petitus. C. de peri. tut. Tertio limita nisi factū alienum fuerit sepe cum eo discussum. sm Bald. in. l. cū tem alienam. C. de lega. Jmo. in. l. si domus. §. de euictione. ff. de le. j. late cano. do. Alnt. & Jmo. in. c. ab ercommunicato. de ꝓsceri. Extra gl. no. illud qō vult Bar. in vl. col.
23 pro ampliatiōe huiꝰ. l. † qō aliqs sit cōfessus in iudicio se debere, & iudex facit ꝓceptū de soluēdo intra. x. dies qō adhuc p̄ō tend at solum ad executionem: & idem in cōfessiōe & ꝓcepto cōtentis in instrumēto guarētigiatoꝛidē tenet Bar. in. d. l. nō fatetur. in. iij. col. vbi limitat do. Alnt. de bu. in ru. de re in. & pleni⁹ in. c. fi. de cōfes. in. xj. & xij. col. vbi aliter limitat & Bal. in l. fi. §. j. C. de bo. que lib. & Rapha. Ful. hic in. j. col. ita tenet, Bnis Bal. hic in. iiij. q. repꝛobat dictū primum Bart. & sequa
— 24 ciuin. Scōm ꝑ tria lenia fundaméta q̄ vide per te. ¶ † Et vltra Bar. quero nunqd regula huius. l. que loquit in cōfessiōe vera, vt possit vsq; ad sententiā reuocari ꝓtextu erroꝛis, habeat etiā locū in cōfessione ficta: puta si statutum disponat qō cōtumax habeatur ꝓ confesso & cōuicto, nūqd ista ficta cōfessio possit ꝓtextu erroꝛis reuocari vsq; ad sniam: habes gl. ordinariam & bene notabilē qō sic, in. l. qñ. ff. de his qui no. infa. quam ad hoc ꝓpositum allegant & sequnt cano. ꝓsertim Joā. an. in. c. fi. de cōfes. & ibi do. Ant. multū no. in co. pe. & Jo. an. in addi. Spe. in ti. de posi. §. nono. & idē Bal. hic in vl. col. circa fi. sui cōmenti, dicit tū q̄ non ꝓcederet si statutum vltra loqueretur, & disponeret q̄ cōtumax habeatur ꝓ cōucto & cōfesso, & nō possit aliqd vltra opponere. & ita ēt Bal. in l. iubem⁹ nulli. §. sane. el. j. in. q̄ col. 3. de sac. san. eccl. Et in l. ita demū. ff. de ꝓcu. Ange. in. l. q̄. vbi pōderat tex. ad oppositū. ¶ q
27 testa. face. poss. Jmo. in. l. fi. §. iussus. ff. de app. & facit rō: qz plꝰ non debet operari ficta confessio in casu ficto, quā veritas in
25 casu vero. Jason Papie. ¶ No. etiā ꝓ verbis Bar. † q̄ dicā
b tur instrumēta guarētigie, ᵇ & ꝓ per eundē Bar. in. d. l. non fatetur & in. l. possessio quoq; . §. & si possessio. ff. de acq. poss. & clari⁹ Jmo. & do. Alex. in. d. l. ait ꝓtor. in prin. ff. de re iu. ¶ Tu aduerte q̄ istud verbū guarentare, est verbū inductū ex modo loquēdi tuscorū: & de isto ꝛbo habes vnicū tex. in. c. si aūt inter pares. i ꝛbo guarētare. & ibi Bal. no. de. l. cozra. i vsi. feu. Et ibi declarat Bal. guarētisare idē est q̄ frācare: & ideo istm guarētigie, idē est qō instrumentū Francie seu firmitas, & instrumentū guarentigie, qō est obseruātia alicui intūcta ꝑ mandatū tabellionis. ita diffinit Bal. in. l. pe. C. de fideiuſ. & i. l. inbemus nulli. §. j. C. de sac. san. ecc. ¶ Dic clarⁱ q̄ guarētigia, est illud ꝓceptū de soluēdo intra decē dies, q̄ facit notarius
26 in instro parti, q̄ cozā eo cōfessa est debitū, ex potestate sibi attributa ꝑ statutū: nā sciēdū est † q̄ notariꝰ habēt iurisditionē, aliquando ex forma statuti: aliqñ qz ita creanꝭ ꝑ comites palatinos: nā in partibus Lombardie qñ comites palatini creāt aliqnē notariū, faciūt etiā cū indice: & isti sunt ꝓprie iudices chartularij, de qb⁹ facit mentionē glo. in. l. rē non nouā. C. de iudi. & in. l. j. in pri. ff. e. qñ ergo notarij sunt iudices chartularij, ptes possunt volūtarie ꝓrogare eozū iurisditionē, & volūtarie cozā eis litigare, vbi alⁱs cōsensus priuatorum nō posset cōferre iurisdōnē nō habēti, saltē habitu. l. priuatorū. C. de iurisd. om. iudi. Pone mō q̄ ambe partes vadāt volūtarie ad notariū habentē talē iurisditionē, & vna pars in pſen tia talis notarij & testis cōiteaꝭ se debitorē de centū, notariꝰ de volūtate partiū scribit instrm, & in instro scribit cōfessionē, & post notarius ex sua iurisdōne facit ꝓceptū parti confitenti, q̄ soluat intra decē dies, put faceret iudex ordinariꝰ. l. fi. debitori. ff. de iudi. certe istud ꝓceptū factū a notario in istro ꝛ cōfessum appellat instrm guarētigie, sed firmitatis & statuta tuscie disposuerūt qō mādent executioni omni exceptione remota. put ēt declarat Jo. de ana. in cōsi. l. q̄ incipit in. q. eusta chij de Florētia. i. q̄. col. Alibi dubitāt doc. nunqd de iure cōi q̄ nō adessent statuta tuscie ꝓdicta, ꝓcederēt, ponit Bald. in l. adoptio nō inre. ff. de ado. & pleniꝰ Jmo i. l. ait ꝓtor. ff. de reiu. & tale ꝓceptū factū & cōfessum a notario, ex potestate sibi ꝑ statutū attributa, egparat ꝓcepto iudicis ordinarij, sm Bar. & alios hic, & in locis ꝓcal. Cy. in. l. j. & q̄. q. C. de confes. cut. C. de repu. here. & ōt Bar. hic, q̄ tale ꝓceptū guarētigie censef snia interlocutoria, & nō diffinitiua: de quo est gl. in. l. fi. §. & filiꝰ. ver. necessitate. & ibi Bal. in. iij. col. C. de bo. q̄ li. gl. no.
28 & doc. ad de † q̄ ista lex nō ꝯz locū qñ prius statutus est terminꝰ ad deliberate rēspōdendū, tūc erroꝛ allegari non potest. ta. de dinoꝛ. quā sequit Bal. & reputat singularem in. l. si quigie q̄ sunt in vsu tuscozū, & instrumēta cōfessionata qb⁹ ptun tur perusini, declarat Bal. in. l. ēt. in. j. col. C. de exercu. rei iudi. & doc. ad de † q̄ ista lex nō ꝯz locū qñ prius statutus est tergl. est solēnis & reputata sing. in. c. ex literis. in verbo admonidē. C. de excē. & in. l. cū precū. ad fi. C. de lib. cau. & in. l. vnica. in prin. in. iij. col. vbi limitat. ff. de ꝓcu. Archi. in. c. fi. de iureiu. §. fi. ff. de interro. ac. Ang. de are. i. §. si minⁿ. instī. de ac. d. Bar. veronen. in cautela. ci. & ccxij. Hinc inferꝭ qō idē esse debeat in cōfessiōe geminata, qz reiteratio ꝓsupponit deliberationē. c. si qs iratus. gl. not. ij. q. iij. facit. l. si mulier pfecte. C. ad velle. & tex. i. l. cozdi. in ver. nfi. C. de emēda. instī. codi. fūcto eo q̄ ꝯz Bar. in. l. cū scim⁹. in fi. cū fi. C. de agr. & cēs. li. xi. & ita in specie ¶ Tene in predictis contrariū, qz etiā in deliberādo pōt qs errare. l. de etate. §. ex cā. ff. de interro. act. ſz tūc nō ita de facili admitti dēat allegatio erroꝛis ſz Bar. hic ī pe. co. q repꝛobat gl. l. d. c. ex literis. quā ēt repꝛobat Bal. i. c. fi. in. vi. col. ad fi. de cōfes. itē ꝯz Bal. in. l. iusiurādum & ad pecunias. ff. de iureiu. & ibi plenius Lud. rom. in. l. si vero. §. de viro. in. xxxi. fal. ff. sol.
ma. vbi

m. v. q̄ dicit se ita de facto cōsuluisse Florētie: & ita ꝓsuluit in
cccxci. qō incipit, vt preposita cōsultatio reddat clariorem. cōsi. hoc optime facit † q̄ cōfessio etiā pluries multiplicata
29 Prio pōt ꝓtextu erroris reuocari, text. optimus in. l. j. & ibi tamē ꝛ modo. ad hoc no. C. de erroꝛ. calcu.
Bal.

Additio. Et p hoc etiā infero q̄ dictū Inn. in. c. cū olim. de censi. qō. 8. in ꝛtum ꝛ ibⁱ retuli. nō
5 a ꝛtum, dū dicit q̄ regula prima huius legis ꝓcedit qñ con est ꝛ erronea fuit emissa vna voce, lec⁹ si gs ꝓduceret cōfessionē erroneā per instrumētū, qz talis cōfessio ꝑsumit deliberationē ꝓtior: q̄ qñ remittit vna voce. tūc sequit eḡ esse. d. Anta ꝛ in. c. fi. col. xiij. de cōfes. nec recolo me alibi vidisse, q̄ Inū de bi sed puto q̄ non sit verū, & q̄ cōfundat eḡ predictis, qz tenet sm arguat maiozē deliberationē in cōfitentē quā si esset ſz inf vna voce, tūc deliberatio sequēs nō tollit effectū huiꝰ. l. vt ꝓz dictis. & ita teneo. ¶ † Cōsimo ꝑ similēma ꝑfessio etiā ex ꝓ
30 iurat á pōt nō obstante iuramento ꝓtextu erroris renocari: & Bal. hic, in pe. col. & in. l. de tutela. in. q̄. col. C. de i. inte. rest. sm Bal. de. Alⁿ. de but. in. c. fi. in. xiij. col. de cōfes. Lud. ro. in. d. §. mino. d. Aln. de but. in. c. fi. in. xiij. col. de cōfes. Lud. ro. in. d. §. de vi. o. in. xxxi. fal. & in. d. cōsi. ccccxj. quātus Zitū in hoc vltio tenet Joā. tab. hic in fi. ¶ Nec ob. tex. in. c. cū dilecti. de accu. ꝛ vltra rūsionem Bal. potes dicere, q̄ ibi nō allegabat aliqs qz vltra facti: ita ibi expresse intelligit Jmo. in glo. viti. & sequi erroꝛ Pan. ¶ Ex predictis habes tres magnas ampliatiōes tur ad isa legē, vt ꝓcedat etiā sit confessio si facta post tertiū assignatū ad deliberate rūdēdū. Idem etiā si fuerit geminata con fessio. Ite & tertio si fuerit iurata. & ita cū laude dei sit impositus finis huic legi. Jason Padue.

1 ☞ Erronea confessio, etiam in causa libertatis nō ꝓiudicat contenti. nec eius heredi.
2 Istū q̄ pōt ab inte. succedi, donec possibile est ex testa. succedi.
3 Quare heres non trāsmittit hereditatem non aditam.
4 Qui recipit aliqd tanq̄ a tali an videat cōtenti eū esse talē.
5 Erronea confessio pōt reuocari, nedum per illum qui errauit, sed etiam per eius heredem.
6 Declaratio libelli obscuri non transit ad heredem.

Cum testamētum.

Premitto scōm Bartolo. qs dicat libertinus ozcinus vt hic ꝑ eū. h. d. in
1 summa sm Bar. & alios, ꝛba enūciatiua erronea, etiā fauoze libertatis nō disponit. h. d. vel sic. † Erronea confessio, etiā in cā libertatis nō ꝓiudicat cōtenti. nec eⁱ⁹ heredi. d. cū. l. seq. ¶ Circa istā. l. cū testū moueo dubitationē quā h. d. in. l. seq. ¶ Circa istā. l. cū testū moueo dubitationē quā nemo tangit. dicitur in text. q̄ iste succedit ab intestato: quia erat ꝓximior agnatus testatoris: & q̄ p erroꝛē facti credēs testū valere cōfessus est libertatē relicta seruis in testō: ista erroneā cōfessio nō ꝓiudicat. Sed ℥ ex quo iste successit ab intestato: quia dicit q̄ tunc de facto pēdebat ardua q̄stio de hoc in patria sua. Teneo in hoc vltimo cōtrariū, per regulam quā tradit Bal. in. l. si certis ānis, in. iiij. col. C. de pac. q̄ qualis apparet solutio, talis ꝓsumit confessio: quod est multū not. sm eum p̄o emphyteusi q̄ perdiderunt instrumenta emphyteutica: & idez Bal. in. l. in dicta. in. j. col. C. de rei vē. no. post Jac. de are. q̄ ex solutione census ꝓsumit q̄ ille cui soluitur sit ꝓprietarius. & ideo si solui tibi pēsionē de aliquo fundo, indicium est q̄ a te habui, & q̄ ꝓprietas sit tua. Limitibus. de agri. & censi. lib. xj. sm
a eū. ¶ † Scōo no. regulā quā nescio alibi. q̄ erronea cōfessio ª pōt reuocari nedū per illū q̄ errauit, sed etiā eo mortuo q̄ eiª heredē. & dicit Bal. in. l. erroꝛ. in fi. & eo. q̄ ista lex est valde no.
6 ad hoc † secus in declaratione libelli obscuri, q̄ nō trāsit ad heredem libellantis. Nam libellū potuisset declarare. sed nō eiª heres. gl. est no. in. l. idē pōponius scribit si frumētū. ff. ff. de rei ven. no. Bar. & alij in. l. inter stipulantē. in princ. ff. de verb. obli. cum ꝓcor. ibi signa. & istud est quo poterat facere dubitationē in hac lege. ¶ Capio gl. in verbo non potuerūt, quam diuide in duas. In prima opponit contra tex. & soluit. ali⁹ soluitionē ponit gl. in contrario: aliter soluūt Cy. Sali. & Fulg. hic in secunda que est ibi. item no. q̄ Jr. glo. vt respondeat tacite questioni, refert quandam glo. Jrnerij valde obscurā, & obtrū catam: ꝓ cui⁹ intellectu gl. ponit duas opi. Prīo intelligentia huius partis gl. videndum est nunquid iste leges que loquunt in confessione heredis ignorantis, habeant locū in herede sciēte: ꝓ solatione. Jrnerius posuit glo. suā q̄ dicit cum ex ignorantia deficit &c. In ea intelligende sunt due oppo. cōtrarie: vna Jo. recitata in fi. gl. que tenet q̄ iste leges ꝓcederēt etiā si heres fuisset scienter confessus, ꝑ quatuoꝛ fundamenta quibus respondet vt hic ꝑ Bar. Scō a oppo. est pla. & sequitur glo. nostra & est vera. q̄ iste leges nō habēt locum in herede sciente consentente, cū loquantur in ignoraēte: & fundāt se quia errantis nulla sit voluntas: ergo a cōtrario sēcus est in sciente: cū tunc heres videatur approbare voluntatem defuncti. l. nō dubium. in fi. C. de testa. Jason Padue.

1 ☞ Indebitū ciuiliter. sed naturaliter debitum, solutū per erroꝛem iuris non reperitur: secus si per erroꝛem facti.
2 Erroꝛ iuris licet noceat quando tractatur de dānoꝛ. ita etiā q̄ pōt ab inte. succedi, donec possibile est ex testa. succedi.
3 Quādo lucrū est iam quesitum & inco. poꝛatum, perdere illud est pati damnum.
4 Erroꝛ iuris non nocet, quando tractatur de dānoꝛ. ita etiā q̄ tractatur de iure iam radicato.
5 An quarta que potest defalcari per heredem, sit debita legatarijs saltem naturaliter.
6 De iure codicis testatoꝛ nō poterat ꝓhibere trebelli. secus de iure authenti.
7 Duplex obligatio naturalis est potēs ad ꝓducendū actionē.
8 Quando lex non resistit actui, dato quod non assistat si adhibeatur pena. valet promissio pene.
9 Quarta trebellia. debetur fideicommissarijs naturaliter.
10 Prīo forma testa. traditū est quod interueniant septē testes.
11 Forma est que dat esse rei.
12 Solēpnitas probatoria non attenditur quādo constat de actu per confessionem partis.
13 Aliud est esse nullum: aliud haberi ꝓ nullo.
14 Legatarijs quibus sunt relicta legata in testa. minus solemni, poterunt petere & cōsequi in curia episcopali per denūciationem Euangelicam. dicta legata.
15 Indebitum naturaliter sed ciuiliter debitum, quocunq̄ erroꝛe soluatur, siue iuris, siue facti, semper repetitur.
16 Contractus iuris gentium nominati, solo cōsensu absq̄ impleto statim producunt vtranq̄ obligationem.
17 An de iure cano. exceptio non numerate pecunie debeat in foro cano. opponi intra biennium, an vero possit opponi ꝓpetuo.
18 In foro canonico ꝓceditur de equitate, reiectis subtilitatibus iuris ciuilis.
19 Debitoꝛ in diem, soluendo ante tempus nunquā repetit, siue soluat per erroꝛem iuris siue facti.
20 Idem iudicamus de dubio quod de perpetuo.

Cum quis.

Ista l. est subtilis & bū glossa
ra, quā repetūt Bar. hic: sed vitio librarioꝝ eā legeret in ecclesia ciuitate Senarum & habeo repetitionem suam hic in forti in lectura. † Indebitū ciū liter, sed naturaliter debitum, solutū per erroꝛem iuris non reperit: secus si p erroꝛē facti. h. d. cū necessaria suppletur ex bēm intellectū gl. & doc. & diuidit in duas. In prima loquit in erroꝛe iuris. In scōa in erroꝛe facti. scōo ibi: per ignoratiam enim facti. ¶ Glo. vnica diuidit in quatuoꝛ partes. In prima

timore cõtrarij q formabo nũc. ponit duplex exẽplũ ad text. In scõa ponit specta distinctionẽ, enumerãdo in effectu octo species indebiti. In tertia opponit ℈ text. & ℈ supi⁹ dicta. In quarta p viã fallẽ. remouet aliud ℣riũ scõa ibi. & distingue. tertia ibi, itẽ oppo. in casu hui⁹. l. ḟrta ibi, ℈ ĩ minore doc. Venio ad primã partẽ, vbi gl. exẽplificãdo text. cũ restringit vt pcedat qñ illud q̃ est solutũ nõ erat cẽno indefinitũ: nã erãt debitũ naturaliter, ℈ nõ ciuiliter; vidẽdũ est quare gl. & doc. sic restringãt istã. l. gñaliter loquẽtẽ. dixi q̃ gl. istud fecit timore taciti ℣riũ: q̃ ℣riũ sic induco: dicit hic, si aliq̃s soluit indebitũ p
2 errorẽ iuris non repetit. † ℈ error iuris ℈ nocet qñ tractat de lucro pdendo. tũ quãdo sumus in dãnis error iuris q̃q̃s excusat. l. error. & l. regula. ff. eod. & docto. in. l. iij. ℈. e. sed qñ quis soluit indebitũ: hic tractat de dãno, ex quo pdit illud q̃ suũ est: ergo iuris ignorantia ℈ eũ excusare: & tñ cõtrariũ dicit in hoc text. gl. propter hoc restringit istã. l. quasi diceret: q̃ cõtrariũ pcedit qñ illud q̃ est solutũ erat omni iure indebitũ: tunc dicit tractare de dãno: sed in hac. l. erat debitũ saltẽ naturaliter. ℈ ciuiliter indebitũ: ergo soluere non est tractare de dãno, ex quo liberat se ab illo debito naturali. Bal. aliter & subtilius rñdet, q̃ heres anteq̃ adeat hereditatẽ si aliq̃d pderet dicit pdere lucrũ, sed postq̃ hereditas est adita p eũ: & sic est effectũ vnicũ patrimoniũ cũ suis bonis ppr̃ijs. l. sed si plures. ℈. filio. ff. de vul. & pup. perdere aliq̃d esset tũc dãnũ, cũ dãnũ sit diminutio patrimonij. l. dãnũ infectũ. ff. de dã. infec. & in hoc repro bat Pet. q̃ dicebat idẽ p errorẽ iuris nõ cõcedi in hac. l. repetitione: q̃ heres semp tractat de lucro: sed Sali. hic in. vij. col. reprobat Bar. q̃ imo etiã post aditã hĝditatẽ: & sic postq̃ est effectũ vnũ patrimoniũ, adhuc dicit solũ perdere lucrũ: attẽta
3 origine hereditatis, q̃ est titulus lucrativus. Tu tene bar. duplici fundamẽto. Primũ est, q̃ † qñ lucrũ iam est q̃stitũ: et incorporatũ, pdere illud est pati dãnũ. l. liberto octoginta. ff. de bo. libe. gl in. l. j. ℈. si quis ppter inundationẽ. in verbo p in integ. restitutionẽ. ff. de itine. actuq; pti. & in. l. nõ ãpli⁹. in pric. & ibi Bal. Ange. Imo. & ff. de. l. si ex legis. Cy. & Bal. in. l. cũ te spõse. ff. de do. ante. nup. Dan. de ca. & do. Alex. i. l. ij. ℈. si. cũ. l. se. per illũ text. ff. q̃ fatis. cog. do. Aler. in. l. cũ empto⁹. ff. ad leg. fal. & in. l. damnũ infectũ. de dã. infec. † Scõo & specialius
4 moueor. Nã sicut error iuris [a] nõ nocet qñ tractat de damno: ita etiã qñ tractat de lucro id radicato. gl. est no. in. l. q̃ fideicõmissum. ff. de leg. ij. Su in scõa parte principalis gl. ibi, & distingue. vbi gl. enumerat quatuor species principales indebiti circa primã speciẽ qñ est indebitũ ciuiliter sed naturaliter debitũ. gl. in pric. ponit duo exẽpla valde dubitabilia: de quorum veritate doc. late disputant. † Primũ est [b] an quarta
5 b q̃ pot defalcari [b] per hĝdẽ fit debita legatarijs. saltẽ naturaliter attẽta volũtate testatoris, q̃ videt fuisse qõ legata integra prestarent. In ista difficultate glo. vbiq; tenuerũt talẽ quartã deberi legatarijs naturaliter. ita tenet gl. hic, & in. l. error. C. ad leg. fal. & in. l. j. ff. de cõdi. inde. Idẽ tenent Gui. de cu. Jac. but. Bar. & Sali. hic. Bar. Ang. & Sali. in. l. j. ff. de cõdi. inde. Bar. in. l. si patron⁹. in fi. ff. de do. & l. j. ℈. fi. qo ex mortuis. ff. quorũ legatorũ. & cõiter Cano. in c. fi. de solu. & ista est magis cõis opinio. & istã tene. Omissis leuibus. Bar. adducit text. vbi dicit esse exẽplum in. l. j. C. ad le. fal. inducẽdo dupliciter vt hic
6 † Tertio rñdent, q̃ illa lex procedit ſm iura. C. secundũ que testator nõ poterat, phibere detractionẽ trebellianice: hodie sec⁹ est. p aut. sed cũ testator. C. ad le. fal. Tu vltra eos con tra fundamentũ Bar. allega fortẽ text. in. l. si legat⁹. ℈. fi. in ℣b. donata. & ibi Lud. ro ponderat. ff. ad treb si enim verũ esset q̃ quarta que potest detrahi, esset debita saltẽ naturaliter, heres nõ dẽ donare: vt ibi dicit text. q̃ donari dicitur q̃ nullo modo debetur. l. hoc iure. ℈. pe. ff. de do. & l. donari. ff. de regu. in ℣o. Alex. ibi respõdet, q̃ verbum donata, capitur improprie ſm

a Error iuris. adde gl. Bart. et doc. in. l. labeo. ff. de aqua plu. arc. Lepo. in trac. de serui. rusti. ti. de pascuis.

b Defalcari. idẽ quod in falcidia tenet in trebellia nica Bar. consil. xciij. ℣suppono ꝛc. Purpu.

subiectã materiam. l. si vno. in prin. ff. loca. debuit allegare text. clarũ de hoc in. o. l. si sponsus. ℈. si quis rogatus. vbi ppriei iurisconsultus dixit aut an si heres omittat detrahere quartã, sit propriedonatio vel ne. Scõo pro cõmuni sentẽtia strin
7 git: q̃ si talis quarta esset indebita omni iure: certe quocũq; errore solueret: siue error iuris, siue facti: semper & indistincte posset repeti: vt. ℈. dicit gl. & tñ text. in. l. error. C. ad leg. fal. distinguit. q̃ si error iuris soluatur: nõ pot repeti: secus si per errorem facti: ergo propter hanc distinctionem necesse est inuitis dentibus fateri, q̃ talis quarta nõ est omnino indebita. sed clarũ est q̃ ciuiliter nõ debet: ergo necessario cõcluditur q̃ est naturaliter debita. istud fundamentum bene stringit: tamen Imo. Rapha. cuma. & Lud. roma. qui tenent contrarium, vt j. referã, conãtur rñdere altero de duob⁹ modis. Primo q̃ repetitio nõ impediat ppter naturalẽ obligationẽ: sed q̃ heres soluẽs tractat de lucro, & in lucris iuris ignorãtia neminẽ excusat, ista solutio nõ est bona & eã reprobaui in prin. hui⁹ glo. Scõo mõ rñdet, q̃ est causa pietatis que impedit repetitionẽ vt rñdi in precedẽti fundamẽto. Tertio p cõi sniã Lud. in
8 tacite Lud. do. Alex. in illa. l. in. ij. col. ff. text. in. l. fi. C. ad leg. fal. ſm intellectũ Bal. & Ang. ibi, q̃ intelligũt q̃ illa ℙmissio here dis de soluẽdis legatis integre, erat facta pacto nudo, & pdu cit actionẽ, vt ibi text. eo quia illa quarta erat pr⁹ debita legatarijs naturaliter, & sic ibi est text. fing. † q̃ duplex obligatio
9 naturalis est potens ad producendum actionẽ, de quo dixi in. l. si pacto quo penã. C. de pact. Ego dupliciter rñdeo. Primo q̃ ibi ℙmissio heredis nõ fuit facta pacto nudo: vt ipsi dispulationẽ. l. sancim⁹. cũ gl. C. de ver. sig. tñ caue q̃ intelligẽdo sisset per solennem stipulationẽ, cui dubium q̃ ex stipulatiõe posset agi cõtra eũ, vt ergo ille tex. sit dubitabilis, debet intelligi qñ ℙmissio fuit facta pacto nudo. Scõo disputatiue respõdeas, q̃ ideo ibi ex ℙmissiõe nuda, facta pacto nudo potest agi, eo q̃ fomẽtata est specialiter ab illa. l. si. & sic dicitur legitima cõuentio, que pacto nudo, producit actionẽ. l. legitima. ff. de pact. Cõtrariã opin. tenuerunt subtiles vltramõtani. vt Pe. q̃ talis quarta nullo mõ sit debita legatarijs, nec ciuiliter nec naturaliter. istã opi. tenẽt Cy. & Ful. hic. Jo. de imo. in
10 l. j. in prin. & in. l. linea margaritarum. ff. ad leg. fal. & in. c. fin. in iũ. & iij. col. de sol late Lu. ro. in. l. j. ff. de cõdi. inde. p octo fundamẽta q̃ fuerũt p magna pte Bal. hic q̃ inclinat in istã partem, idẽ tenet Rapha. cuma. in. l. j. in princip. ff. ad leg. falci. Omissis leuibus, pro ista pte stringit vnum fundamentum Pe. de bellap. q̃ qñ lex ciuilis resistit actui, nõ oritur nec ciuilis nec naturalis obligatio. l. cũ lex. vbi Bar. ff. de fidein. l. si nõ sortẽ. in prin. & ibi dixi. ff. de cõdi. inde. sed. l. fal. resistit: vt est text. cui nõ pot rñderi, vt respõdet Bar. hic. ℈. insti. ad le. falci. in prin. quẽ text. alle. Barto. & Imo. in. l. j. in prin. ff. ad le. fal. huic fundamẽto rñdet Sal. hic. in. ij. col. & sibi ascribit. d. Alex. eo tacito. in. l. j. in. iij. col. ff. de condi. indebi. q̃ quando lex resistit actui, nulla oritobligatio: est verũ qñ simplr resistit. sec⁹ si vltra pcedat disponẽdo. l. j. ℈. bidui. ff. qñ appel. sit ỻclarat Bar. princ. ibi esti bene. l. resistit. tñ vltra pcedit disponendo eo casu quo act⁹ aliter fiat: ista sol. est pulchra & subtilis. primo respectu. ℈ nõ est bona: q̃ ea attenta talis quarta deberetur, nõ solum naturaliter sed etiã ciuiliter. Nam ideo non debetur ciuiliter dicũt doc. q̃. l. ciuilis resistit: si ergo verum est q̃ non resistat simpliciter, sed vltra pcedat disponẽdo: ergo ita debebit ciuiliter sicut naturaliter: & istud multũ stringit. Scõo p ista
11 parte facit text. in. l. q̃ de bonis. ℈. j. ff. ad leg. fal. hoc mõ indu cẽdo. nã † qñ lex nõ resistit actui, dato etiã q̃ nõ assistat, certe si adsciaꝫ pena. vℨ ℙmissio pene. l. stipulatio ista. ℌ. alteri. ff. de ℣o. ob. ℈. alteri. insti. de inuti. stipu. ℈ i. d. l. q̃ de bõis. ℌ. i. dℨ q̃ si heres. q̃ ℙmisit nõ detrahere falcidiã, ℙmisit penã: talis ℙmissio pene nihil vℨ: ergo est q. l. resistit: nisi respondeas limitãdo regulã. d. ℈. alteri. q̃ qñ lex nõ resistit nec assistit, vℨ ℙmissio pene, est verũ niſi lex nõ assistit fauore publice vtilitatis. d. l. q̃ de bõis. ℈. j. ita rñdet. d. Alex. in. l. j. ff. de ℣di. inde. tuti⁹ est rñdere q̃. d. l. q̃ de bonis ℈. j. nihil facit: q̃ correcta est per
12 aut. ℈ cũ testator. & ibi Bal. declarat. C. ad le. fal. sed in stricta disputatiõe ista ps posset defendi. tñ nõ recedas a prima q̃ est magis cõis, reiecta distinctiõe Bal. hic. † In ℣rta aũt tre. dt
13 Bar. nõ ẽ dubitãdũ, q̃ debeat fideicõmissarius naturaliter, p tex. ſm eũ rotũdũ ad b. i. d. l. debitorẽ. & i. l. patrẽ. ff. de his q̃ in frau. cre. poterat allegare melioꝛẽ tex. in. d. l. si spõsus. ℌ. si qs rogat⁹. ff. de do. int. vir. & vℨo. Scõ ℣o exẽplũ gl. ẽ nõ minus disputabile q̃ pcedẽs, de relictis factis ĩ testimonio non solenni, q̃

solunt, q̃ talia lata debeãtur legatarijs naturaliter: ita tenet gl. hic. & in. l. j. ff. de cõdi. inde. Jac. but. Bar. hic Canonistę omnes in. c. fi. de sol. vbi etiã Imo. idẽ tℨ in. v. col. & seq. attẽto q̃ istud testũ saltẽ vℨ de iuregẽ. & obligatio naturalis est de iure gẽtiũ. l. cũ ampli⁹. ℌ. is natura dℨ. ff. de reg. iur. & palia funda
14 mẽta, de qbus hic p Bar. qbus tñ pot facile rñderi put etiaꝫ rñdet Lud. ro. in. l. j. ff. de cõdi. inde. Cõtrariã opi. q̃ talia le gata relicta in testõ nõ solẽni nullo mõ debeant nec naturali ter nec ciuiliter, tenẽt Pe. ó bellap. & alij subtiles vltramõtani & Cy. hic. & Raph Fulg in repe. hui⁹. & Lud. ro. plenius in. o. l. j. Omissis leuibus, p ista pte stringit vnũ fundamentum Pe. de bellaper. cui bar. nõ videt sufficiẽter rñdere: nã q̃ act⁹ qui ĝrit peccat in sua forma, nõ ouĩ ciuilis nec naturalis obligatio. l. j. ℈. si qs ita. ff. de ver. obl. l. j. ℈. eũ qui. ff. de cõsti. pec.
10 † Sed pro forma testamenti traditum est q̃ interueniant septẽ testes. l. hac consultissima. in prin. C. de tel. iuncta. l. ij. C. de fideicõ. ergo si non est seruata ista forma, nulla dℨ oriri obligatio. Ad istud fundamẽtũ rñdet Ja. bu. & Bar. hic: q̃ in testamẽtis requĩt duplex forma. Prima ẽ substãtia: vt est volũtas testatoris. & si ista deficeret, puta q̃ testator esset pupill⁹ vel furiosus: certe nulla oriret obligatio etiã naturalis. ita loquunt ℣ria: q̃dã est forma phibitoria, vt est numer⁹ septem testiũ: & tũc dũmõ adfunt duo vel tres testes. q̃ pbẽt voluntatẽ testatoris, oritur naturalis obligatio: licet nõ ciuilis. Ista so
11 lu. reprobat. d. Alex. in. o. l. j. in. iiij. duplici fundamẽto. Primo, q̃ sicut in stipulatione forma a substãtialis est. q̃ pcedat inter rogatio, & sequat respõsio: & si nõ seruet nulla obligatio oritur d. l. j. ℈. si quis ita. ita. p forma subst ãtiali testamenti dℨ esse numerus septẽ testiũ. alĩs sequeretur q̃ si heres cõiterẽt testatorem legasse: sed non solenniter: q̃ nõ teneret naturaliter & ciuiliter cõtra no. in. l. ĝ. ff. de bon. posse. contratur. Scõo mouetur. & est fundamẽtũ B. hic, ℈ do. Alexã. eo tacito sibi asciti bat: nã si ita esset, sequeret q̃ talia legata deberent non solũ naturaliter & etiã ciuiliter: q̃ iura non deficeret sed pbatio l. duo sunt titũ. ff. de testa. tutel. istõ etiã cõprobat Bal. hic, qo imo numerus septẽ testiũ sit de forma subst ãtiali, cũ ponat in diffinitione testamẽti, tradita in. l. j. ff. de testa. nã clarũ est q̃ diffinitio est que ostendit essentiã rei. Adista inuenio q̃ rñdet notabiliter Bal. in repe. l. j. C. de sacrosan. eccl. in. fin. col. in ℣. sup primo qsito. vbi dicit, nõ est verũ q̃ numerus septẽ testiũ
11 fit de forma testamẽti: † nã forma est q̃ dat esse rei. l. iulian⁹. ℈. ℈ si qs. ff. ad ex h. ℈ testes nõ sunt ó esse testamẽti: ℈ bñ solẽ ℈ & si qs. ff. ad ex h. ℈ testes nõ sunt ó esse testamẽti: ℈ bñ solẽ nitas requĩta ad testũ. l. fi. C. de fideicom. nã est de forma testamẽti, q̃ fiat vno cõtextu, & q̃ testõ oret ppio nominet heredes. Liubemus. C. de testa. & istud etiã voluit dicere Bar. hic: ego tñ in contrariũ põdero ipsummet Bar. in duobus locis.
12 Primo in. l. nemo pot. in. j. op. ff. de le. j. vbi dicit q̃ numerus septẽ testiũ, itẽ institutioheredis sunt de substãtia & essentia testamẽti: q̃ sine eis testũ esse nõ posset: vt ibi latiꝰ p eũ: & tia testamẽti: q̃ sine eis testũ esse nõ posset: vt ibi latiꝰ p eũ: & sic Bar. ibi de directo vult ℣riũ eius q̃ hic. Scõo põdera B. in. l. vniuersa. circa med. C. ó pci. imp. offer. vbi dicit q̃ qñ lex iubet q̃ aliqua solẽnitas adhibeat tẽpore act⁹: tũc si aliter fiat ipso iure nõ valet. allegat. d. l. hac cõsultissima. i prin. requirentẽ numerũ septẽ testiũ. si ergo non valet ipso iure: ergo etiã
13 naturalẽ obligationẽ non pducit: q̃ si produceret naturalem obligationem, non esset nullus ipso iure. Itẽ aduerte q̃ si numerus septẽ testiũ in testamẽto esset de solẽnitate pbatoria & nõ de substãtiali: certe sequeret q̃ sufficeret ℨfessio heredis
14 ad cum obligãdũ, qñ testũ non est solenne: † q̃ solennitas pbatoria nõ attẽdit q̃ constat de actu per confessionẽ partis: vt no. Bal. in aut. nouo iure. C. si cer. pe. & tñ istõ cõsequẽs est falsum. vt per glo. & doc. in. l. ĝ. C. de bo. pos. ſm tabu. & antecedẽs. & ad hoc vide subtiliter Ang. in. d. l. nemo pot. ff. de le. j. & in. l. heredes palã. in prin. ff. de test. Sed tu rñde, q̃ aliqñ requĩ ritur solennitas pbatoria simpliciter: & tunc procedit arg. alis solennitas: & tũc nõ sufficit cõfessio partis: vt est in casu nostrovbi lex annullat testũ nõ solẽne. l. hac ℨsultissima. in prin. C. de test. & ita colligit ex dictis B. in. c. j. qui tes. sunt necessad no. inuesti. pban. in fi. & Ang. in. d. l. heres palã. in princ. facit regrunt duo testes ad probandũ p forma: tũc cõfessio partis
a nõ sufficit. cõfirmatur & strictius, si numerus septẽ testiũ esset de forma subst ãtiali. nõ sufficeret ℨfessio hĝdis iurata, ex quo deficit forma subst ãtialis: & tñ idẽ contra tex. in. l. fi. C. de fidei. qui stringit: & de quo etiã facit mẽtionem Ang. nec dicatur q̃ ideo ibi fit q̃ testator nolait solenniter testari, q̃ in his q̃ sunt de solennitate, voluitas testatoris nihil operatur. l. nemo pot. ff. de legi. Itẽ vltra statuta q̃ numerus septẽ testiũ in testamẽto fit de forma essentiali & subst ãtiali, & nõ pbatoria solũ. põ

dera tex. in. l. si vnus. C. de testa. dupliciter inducẽdo, vbi si deficiat vn⁹ testis de septẽ, testũ est ipso iure nullum: & tñ posset probari per sex. maxime iuncta cõfessiõe venientũ ab intestato. ergo apparet q̃ est de forma substantiali testamẽti: & ita tℨ Bal. hic in. ĝ. char. Scõo & fortius q̃ tex. ibi annullat ipso iure testũ: ergo apparet q̃ est de forma subst ãtiali: q̃ alĩs ipso iure nõ annullaret. l. duo sunt titij. ff. de testa. tu. & q̃ lex vltra pcedat ptℨ ẽt in. d. l. hac consultissima. ℌ. ex impfecto. Pro ista opi. vltra Lud. ro. in. d. l. allegat tex. in. d. l hac ℨsultissima. ℌ. ex impfecto. in ℣ p nullo haberi. & tex. in. l. fi. i. ver. nullo modo cõcedim⁹. C. de testa. facit vltra eũ. l. iij. i ver. nullo iure. Quis glo. ibi destruat tex. C. si omi. sit causa testa. † Sed rñde q̃ aliud est esse nullũ. aliud haberi p nullo. l. heres. j. ff. de ℣. sig. & declarat Bal. l. l. si marit⁹ sit. ℌ. legis. ff. de adu. Tu
15 p ista opinione põdera tex. in. l, si veritas. C. de fideicõ. in ver. stipulantibus. Nam si ex inutili testõ oriret naturalis obligatio: certe sufficeret q̃ heres nullo pacto promitteret: quia duplex obligatio naturalis est potẽs ad agẽdũ: vt dixi in. l. fipacto quo penam. C. de pac. tamen text. ibi requirit stipulationẽ in decisione, & potes dicere quod denotat contingentia facti. Et licet in stricta disputatiõe posset ista pars defendi: nõ recedas tũ ab opinione que est magis cõmunis, quãuis Bal. hic ponat distinctionẽ satis colorata: quã sequitur Sal. hic. Salice. Ludo. ro. in. l. j. ff. de cõdi. inde. Tu iterũ ℈ cõmu opi. q̃ non oriatur naturalis obligatio: vtor nouo fundamento: aliter inducẽdo tex. in. d. l. hac ℨsultissima. ℌ. ex impfecto. in ℣. hab. rio. accrescere. nã si deberet naturaliter: nõ haberet locũ ius accrescendi: q̃ portio ipso iure nõ deficeret: vt est gl. ord. & approbata in. l. si duo patroni. in princi. ff. de iureiu. dixi de hoc vltimo latius in. d. ℌ. ex impfecto.

Additio. Adde dũ Bald. hic p opi. Pet inter alia dicit: q̃ si opi. gl. & Bar. esset vera: lequerer q̃ si talia legata adipsos legatarios pervenissent: q̃ heres nõ posset vendicare vel auferre a legatarijs: q̃ naturalis obligatio nõ est potẽs ad retinẽdũ: & impediendũ repetitionẽ. l. etiã. ff. de cõpẽ. istud aũt est falsum ſm eũ, sed nec lege nec rõne hoc pbat. credo q̃ Bal. errat: & si casus mihi cõtingeret audacter consulerẽ ℈ Bal. q̃ si legatũ relictum in testamento nõ solẽni, ℨ efficaciter peti nõ possit: si tñ pervenerat ad legatarium, ppter talẽ naturalẽ obligationem illud posset retinere, & heredẽ agentẽ repellere, pro hoc ℈ Bal. allego tex. in. l. militis. codicillis. ℌ. veteranus. in fi. ff. de testamen. nulli. & ita etiã tenet Bar. in. l. nemo potest. col. pe. ff. de leg. j. & Bal. met. sibi contrarius in repe. l. j. col. xxv. ℈. de sac. san. eccle. Et etiã adde dũ
14 Bal. hic in. v. col. † tẽgit nunqd legatarij, qb⁹ sunt relicta legata in testõ minus solẽni. poterũt in curia episcopali p denũtiationem Euãgelicã legata petere, & consequi, & concludit q̃ non, adde q̃ contrariũ est verũ, de quo et iã per eũdẽ Bal. in qõne per ipsum disputata inci. statuto cauet qõ fenerator. in. vij. col. & Ang. in. q. incip. Alstensis miles. col. vij. & facit q̃ dixi in. l. fi post diuisionẽ. ℈. eo. & dicit singulariter idẽ Bald. in. l. j. in. ij. col. j. de testa. q̃ legatarij quibus legata sunt relicta in testõ nõ solenni, qñ alia via cõsequi nõ pñt legata, licitum est eis furari & furto res legatas surripere, motus p dictũ Imo. in. c. q; plericq;. de immu. eccl. vbi dicit, q̃ si aliq̃s habẽs re mea, negat nec ego possum pbare, licitũ est mihi furto inbripere; mõ scãdalũ nõ oriat: de quo vltimo vide no. d. Ant. de But. et alios in. c. olim. el. j. col. vij. de relli. spo. & d. Alex. i. cõl. cxxxv. incip. circa primum dubium. col. ij. lib. j. Jason Pdapie.

Ultra gl. pñt addi plura exẽpla, in vero debitore p sententiã absoluto, tollit esti ciuilis obligatio, & remanet naturalis, istud exẽplũ tradit gl. in. l. j. ff. de cõdi. inde. Bar. & alij hec pẽdẽt ab intellectu. l. iulian⁹ verũ debitorẽ. vbi p Barto. & col. & duob⁹ seq. ff. de ℣di. inde. An. in. l. vbiq; ff. de fideiuſ. & in repe. l. j. in. iij. & v. char. C. de indi. p Cano. in. c. fi. de sol. Allio exẽplũ est in ℙmissio p pactũ nudũ ex quo solũ oritur naturalis. & non ciuilis obligatio. l. iurisgẽtiũ. ℌ. sed cũ nulla. versi. igitur nuda. ff. de pac. idẽ in pupillo cõtrahen. sine tutore: nã obligat naturaliter, ℈ nõ ciuiliter. l. j. vbi late Bart. ff. de noua. faciter in seruo. l. si id qõ. in pñ. ff. de cõdi. indeb. similiter inter patrẽ & filiũ potestate. vt duos fratres existẽtes sub potestate eiusdem patris. l. frater a fratre. ff. de condi. inde.

a Si numerus. adde doc. in. c. cũ esses. de testa.

Addition. Et adde, q̃ si tale debitũ naturaliter, ℈ ciuiliter idebitũ. si soluat p errorẽ, an possit repeti. Bar. hic diffuse examinat, refert opi. deinde legẽ opin. gl. nostre, q̃ vera est, q̃ si debitor soluat errore iuris, nõ repetit sec⁹ si errore facti, vt hic, & l. error. ℈. ad leg. fal. & replẽdit opi. Pe. & vltramon. ac distin. Gui. de cu. vt hic p cũ. & hanc rõnẽ vt tex. in. l. fi. ℌ. i. ff. rẽ ra. hã. vbi verus debitor per prescriptionem. xxx. annorũ preiscripsit debitũ, licẽs q̃ prescriptiõe tollit

Universidad de Deusto Biblioteca

cinilis obligatio,naturalis nō:ꝛ sic ibi erat debitū naturaliter,ciuiliter nō:ꝛ tū ibi est text.ꝙ si solnat errore iuris,nec̄ ꝙ ext̄i pōt̄ solutū repetere:ꝛ omissis inḋis ꝙ in hoc referri possent, limita cōem opi.ꝙ p ꝓscriptionē.xxx.ann.non solū tollit̄ ciuilis obligatio,ꝫ elidit̄ naturalis.nimirū si solutū quocūq; errore pōt repeti:acsi esset penit⁹ indebitum:ex quo ciuilis:ibi est sublata,ꝛ naturalis elisa,ita declarāt Dy.ꝛ Bart.in.o.l.ij.ff.s.s. ꝛ Bar.in.l.iulian⁹ verū debitorē.col.vij.ff.de cōdi. inde.Bal. ꝛ Ang.in.l.sicut.ff.de ꝓscri.xxx.ann.ꝛ Jmo.in.c.ij.de ꝓscr.Jason Papie. ¶ In ea.gl.ibi,itē ℈ si debitū est iure ciuili ꝫ naturaliter indebitū.habes ex gl.conclusionē,ꝛ tres fallentias,

15 † Cōclusio est,qō indebitū naturaliter,sed ciuiliter debitum, quoḋcūq; errore soluat sine errore inris sine facti,semp repetit: videḋa sunt exēpla de hoc gl.in.l.ij.ff.de ꝛdi.ind.ponit exēplū in literarū obligatiōe,ꝛ sic ī chirographo ꝓfessiōis mutui fcō sub spe future numeratiōis.Nā ex eo añ biēnū nata est solū ciuilis obligatio,ꝛ nō naturalis:ꝛ ista est cōis sniā:quā appro bāt Jac.but.Bar.ꝛ Ang.Sal.ꝛ cōiter citramōtani hic.Cuno.i.c.ij.de sol.ꝓ ista cōi sniā est text.clar⁹ ad literā.i.q.iij.ℊ.ij. ꝫ disputādo rideat ꝙ sit tex.Gratiani,ꝙ nō habuit facultatē.ꝛ dēde.ꝛ rō diuersitatis est ꝓ re oriaḋ ciuilis obligatio sed nō naturalis:ꝙ ibi adest obligāḋi forma.s.ꝓmissio solēnis,ex qua oriꝫ ciuilis obligatio:ꝫ deficit cā vel materia:ꝙ nō intendo obligari,nisi interueniat numeratio.l.qui pecuniā.ff.si.cer, pe.ergo cū deficiat cōsensus,ꝙ cōsequēs deficit obligatio naturalis:sed elapso biēnio inducit tacite cōsensus a lege.l.si sub specie.ꝛ ibi ad hoc no.Bal.C.de postli.ꝛ sic oriꝫ naturalis ꝓsumpta,ſm Bar.ꝛ doc.hic,ꝛ in.l.si vn⁹.ℊ.pact⁹ ne peteret.in vj.col.ff.de pac. ¶ Cōtraria opin.ꝙ imo etiā ante biēnium sit orta tracꝰ obligatio,tā ciuilis ꝙ naturalis,ꝫ obstet exceptio tenēt ꝑde.de bella p.ꝛ subtiles vltramōtani,ꝛ Bal.ℏ ꝛ Jmo. in.l.j.ff.de fideiuſ. ¶ Pro ista opi.faciunt duo fundamēta,ꝙ bus nō bñ rādeḟ. ¶ Primū est ꝙ vbi ℨct⁹ hꝫ suā formā licet nō sit secutū implementū:tū ex eo mero iure oriꝫ vtracꝰ obligatio ꝛ actio.l.inlianus.ℊ.offerri.ff.de act.cnpt.Ad hoc rīdēt Bar.ꝛ Sal.hic:ꝙ in illo.ℊ.offerri.cōtract⁹ est respectiuus ꝛ correlatiuus hincinde:sed nō sit sub spe future numeratiōis vt hic.ꝙ so,nihil vꝫ.Tu rīde clare,ꝙ.o.ℊ.offerri.loquit ī ℨctu

16 iurisgen.nominato:† ꝛ contractus iurisgē.nominati,solo cōsensu absq; implemēto statim ꝓducit vtracꝰ obligationem ꝛ actionē.l.iurisgentiū.in princ.ff.de pac.nos aūt loquimur in literarū obligatione:ꝛ sic in cōtractu iuris ciuilis:vt est gl.in.l. ex hoc iure.in fi.ff.de inst.ꝛ iu.sed ℨct⁹ iuris ciuilis etiā nomināti nō ꝓducit solo cōsensu actionē:ſm Bar.in.o.l.iurisgentiū.ℊ.quinto.in pe.col. ¶ Scḋo ꝙ ista opi.facit:nā stipḋ ꝛ literarū obligatio eqparant.l.nō figura.ff.de act.ꝛ obli.ꝫ ex stipulatiōe facta sine cā mero iure,oriꝫ vtracꝰ obligatio ꝛ actio, ℏ.ℊ.circa.cū gl.ff.de exc.doli,sen obstat exceptio doli:vt ibi; ergo siḟ in obligatiōe literarū:añ secutā causam:ꝛ sic añ secutā numerationē,mero iure in vtracꝰ obligatio debet intelligi nata,Jstud arg.est Bal.in antepe.col.hic:sed rūdet:ꝙ in obligatione literarū expectaḟ numeratio futura:ideo de presenti nō adest cōsensus:put in stipulatione.Cuius sine causa. ¶ Teneas ergo cōclusionē gl.q̄ est cōis,quā limita vt dixi in.l.qui

17 pecuniā.ff.si cer.pe. ¶ † Sz hic moneo pnichzū dubiū,gd iuris sit de iure canonico,an exceptio nō numerate pecu.ōbeat etiā in foro canonico opponi intra biēniū,an vero possit ꝑpetuo oppomi.Dy.in regula locupletari,de reg.iu.in vi.tenet ꝙ aliud sit in foro ciuili,aliud in foro canonico:vbi exceptio nō numerate pecunie pōt ꝑpetuo oppomi.Bal.hic ī antepe.col. ad fin.tenet ℨcū.ꝙ imo etiā in foro canonico sit tantū bienna lis:allegat Spe.in tj.de excep.ꝛ ꝙ quidā papa ita ꝓnuntiauit,est corruptus Bal.debuit allegare Spec.in tit.de ī integ. resti.ℊ.j.ver.hic aūt nōdū est.vbi Spec.refert ꝙ Clemēs papa quart⁹ ꝓnuntiauit cōtra treuerēsem electū,ꝙ post biennū nō posset ℨ certos mercatores opponere exceptionē non numerate pecunie,vel doli q̄ ad idē rēdit.ita etiam refert ꝛ sequitur Archi.iij.q.vi.in.c.ſi quis episcoporū.in vltri,col ¶ Contrariū ꝙ imo de equitate canonica exceptio nō numerate pecunie sit ꝑpetuā:tz Bal.in.l.ſi ex cautione.in.ij.q.ꝛ notabilius in.l.in cōtractib⁹.in princ.iij.ℊ.no.C.de non nu.pecu.ubi tū loquit̄ ꝙ si reus opponēs assumit in se onus pbandi:istā opi.ꝙ de equitate canonica possit talis exceptio non numerate pecu.ꝑpetuo opponi cōtra eū,qui non potest ignorantiam ꝓtendere:tenet Ang.in cōsi.clvj.q̄ incipit,ofta Angela olim Angelucū de mesticis.ꝛ ibi subdit ꝙ ista equitas canonica seruanda est in terris ecclesie,in quib⁹ ecclesia habet tēporale iurisdictionē alleḡdo Jo.and.in.c.j.de reg.iur.in.vi. ¶ Cōfirmo:nā exceptio non numerate pecunie perpetuo cōpetit ecclesie.ita no.Bald. in aut.hoc ius porrectū.in.iiij.col.ad fi.per illū text.de sacro-

san.eccle.sequit Ange.in cōsi.eccliv.qō incipit:qz omne datum optimū.in.iij.col,Lud.ro.in repe.aut.similiter.C.ad leg.falci. in septimo speciali qō hꝫ ecclesia in iudicijs idē Ludo,ro in.l. ciuitas.in.ij.not.ff.si cer.pet.Bal.in.l.ij.ℊ.ſi.circa idē,ff.si cert. pet.Jdē tenēt Host.ꝛ Jo.an.in.c.ſi.de scla.ꝛ Hostiē in.c.j.de deposito.Tu aūt ꝓsidera si posset attētari,ꝙ imo exceptio nō nu.pecu.nullo modo possit opponi in foro canonico:qz vbi procedit de equitate,non videtur ꝙ habeat locū ista exceptio nō numera.pecu.hinc est ꝙ nec in curia mercato,nec cāpsoꝛ-

18 bus vel argentariꝰ cōperat ista exceptio nō nu.pecu.vt videt pbare gl.sing.in.ℊ.ſi.ver.argētario.ff.ſi aut.de fideiuſ. ¶ † Sz sic est.in foro canonico ꝓcedit de equitate.reiectis subtilitatibus iuris ciuilis.c.cū dilecti.ꝛ.c.cum examinata.de iudicijs. tamē veritas est.ꝙ etiā in materia mercatoꝝ:ꝛ etiam cāpsoribus ꝛ argentariꝰ competit exceptio non nu.pecu.qñ cōueniuntur ex ꝓpria obligatione:secus quando ꝓ alijs ꝓmittant Bald.ꝛ Sal.in.l.frustra.C.de nō nume.pecu.et quod ita sit,patet per pulchꝛa dicta per Bal.in.l.ſi ꝓ ea.in vlt.col.C. māda.post Bar.in.l.ſi fideiusſor cōuētus.ℊ.q̄dā.ꝛ in.l.quinto. ff.māda. ¶ Cōcludēdo teneo circa istam exceptionem nō nu. pecu.qō aliud nō sit de iure canonico ꝙ ciuili.sed vtrobiq; sit bñalis:ꝙ qñ aliq̄d est clare decisum de iure ciuili:ꝛ nō repe-

rit imminutū de iure canonico,stamus iuri ciuili:etiā in foro canonico:vt no.in.c.j.ꝛ.ij.de ope.no.nun.gl.in.c.ꝙ venerabilē. qui filiꝫ sint legi.ꝛ in.c.hꝫ ex suscepto.de fo.cōpe. ¶ Hec est verū quod ecclesie vel ecclesiasticis personis exceptio non nu.pecu. cōpetat perpetuo:imo intra biennū,sicut in alijs.ita cōcludūt do.Ant.de bu.Jmo.ꝛ Pan.in.c.ſi.in vlt.coll.de sol.per fundamentum de quo ibi per eos.

Additio.

¶ Et addende ista materia ꝛ not.diligenter,ꝙ si debitor ī chirographo,vel instrumēto cōfessiōis mutui etiā expresse diceret ꝙ ualē cōtineretur se recepisse.non sub spe future numerationis vel similibus verbis aut ḡbuscūq; verbis vteretur:ꝙ hoc nō tolleret sibi exceptio non nu.pecu.qr illa fragilitate qua inducitur ad ꝓmittendum ꝛ cōsitendum,inducitur ad apponēḋi similia verba:ita singulariter ḋicit Bar.in.l.ſi ex cautiōe.in.ſ.col.ī ij.lec.ſ.de nō nu.pecu.ꝛ dicit ibi menti tenendū.ꝛ illa verba formaliter refert ꝛ sequit Jmo.in.c.ſi cautio.de fid.instru.ꝫ dicat,ꝛ verū di cit qō Jac.but.cōtrariū teneat in.l.ſi ex cautiōe.ꝛ adde ꝙ dixit in.l.erroꝛ.ℊ.e. ¶ Secūdo adde ꝙ hec exceptio nō nu.pec.non competit cāpsoribus,vt.ℊ.dixi.ꝛ tz Bal.ꝛ Sali.in.l.frustra. j.de nō nu.pecu.ꝛ Ang.de are.in.ℊ.itē si quis in fraudē.in ver

19 sū.argētariorū.ℊ.allegata. ¶ Et idē etiā esset si adesset confessio geminata receptionis mutui:ꝙ talis exceptio tolleret. gl.est singu.in j.in contractibus.in.ℊ.sed qñ.in glo.magna.ℊ. Bo.in.l.ſi vero.ℊ.de viro.fal.xxxi.ff.sol.mat. Jason Papie. ¶ Allud exemplū est in vero debitore,cui sit pactū de nō petēdo,ibi tollit naturalis obligatio ꝛ remanet ciuilis.l.ſi vn⁹. ℊ.pact⁹ ne peteret.ff.de pac.idē est in sententia cōdēnatoria per quā solū inducitur ciuilis obligatio,sed non naturalis:vt plene tangit per Barto.ꝛ alios.in.o.l.iulianus verū debitorē. ¶ Circa fallen.quas gl.hic ponit,Adde gl.plenissime.ℊ.i.insti.qui.mo.re cōtrahi.obli.ꝛ in.ℊ.itē is cui.insti.de obli.que ex quasi ℨctu.ꝛ in.l.j.C.de condi.inde.ꝛ in.ꝛ.eleganter.ℊ.fin.ff.de condi.inde.ꝛ dic vt ibi per Bar. ¶ In ea.gl.ibi.si quidem est

20 contrariū,† ꝙ imo debitor in diē,soluēdo ante tps nūcꝫ repetit.sine soluat per errorem iuris.sine facti,vt hic ꝑ eum.idem tenet Sal.hic,in.gl.col.post Ricar.patruum suum.idē Bal. Ang.ꝛ Sal.in.l.in diē.ff.de condi.inde.do,Alex.in.l.j.in vlt. char.ff.de condi.inde.vbi dicit esse verā opi. ¶ Teneas opin. gl.contra Bar.ꝛ sequaces.ꝙ imo debitor in diem tutus excep.tēporali,ꝛ sic dilatoria,si soluit per errorem facti:potest repetere non illud ꝙ soluit,sed interusuriū medū tēporis,ꝛ sic vtilitatem tenent gl.ꝛ Bald.hic ad fi.ꝛ late Fulgo.in repeti.in vlt.char.idē tz gl.in.l.ſi fideiusſor.in.j.ℊ.quanꝯ.ff.mā.Bart. sibi Jrius in.l.ſi socer.ℊ.lucius.ꝛ ibi Jmo.ꝛ ꝛdoder.ff.sol.matrimo.Jaco.de but.ꝛdBart.Sali.ꝛdBerti.de rof.ꝛ Raph.Fulgo.in.o.l.in diē.Jmo.in.c.fin.de sol. ¶ Pro ista opinio.vltra alios moneo,nam condictio indebi.habet istam specialē naturam.quod cōpetit ad omne illud in quo factus est recipiēs locupletior.text.est in.l.ſi non sortē.ℊ.libert⁹.in.ij.respō.et ibi Bar.in.iij.col.multū no.ff.de cōdi.inde.ꝛ Bar.in.l.qō nominē.ff.de cōdi.ide.ſ recipiēs est effect⁹ locupletior interusurio seu vtilitate medij tēporis,ergo tale interusuriū pōt repetere per condictionē indebiti,vide text.in.l.sed si vir.ℊ.qō vir vxo-

ri.ff.de

ri.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo. ¶ Jn ea.gl.ibi:si aūt ꝑtcua si qdē fanozabilis.sed ℨ istud mēbrū opponit Bal.de.l.ſi testō.ℊ. ff.de fideiuſ.ꝛ cōcludit ꝙ fideiusſor tut⁹ exceptiōe diui Adri. quocunq; erroꝛe soluat,nūq; repetit:ꝛ cōcludit ꝙ talis exceptio est inducta ad rigoꝛē iuris cōseruādū:vt.ℊ.dicā. ¶ Contrariū tz gl.in.l.ſi rens.ff.de cōdi.inde,quā glo.ibi sequuntur

3 † quando mulier renuntiat beneficio velleia.debet ꝓi⁹ certiozari quale sit istud beneficium:qz iuri qō qs ignoꝛat nō intelligit renuntiare.l.mater decedens.in princ.ꝛ ibi Bar.no.ff. de inoffi.test.imo iuri ꝙ quis dubitat an sibi cōpetat,nō intelligit renūciare:ita no.Bar.in l.ſi.ℊ.sinautē nescius,per illum tex.C.de furt.ꝛ qō in muliere requiriḟ certiozatio velliani tenent doc.in.l.sciendū.ff.de ver.oblig.ꝛ in.l.ſi.in princ.ff.ad velleia.hic est tex.ad opposita.vt macedoniani.intellige qñ talis exceptio odiosa.vt ꝓ in exceptiōe macedoniani.sec⁹ si talis exceptio odiosa ect inducta ſm naturalē rōnē:vt est exceptio qō met.cau.vel do-

4 li.qr tutus tali exceptione etiā si soluat per errorem iuris tū repetit ſm Bar.ꝛ doc.in.l.ij.C.qō me.cau. ¶ Jn ea.glo.ibi:si

a 20 ꝓ no dubitet.adde rōnē † qr idē indicam⁹ de dubio qō de ppetuo.l.iurisperitos.ff.de exc.tu.c.ſi gratiose.de reſcri.in.vj.ideo officialis posit⁹ ad beneplacitū eqparatur ꝑpetuo,ſm Bar. in.l.de pupillo.ℊ.ſi qs ipſi ꝓtori.in.iij.qō.cū suis concord.ff. de ope.no.nū. ¶ Jn ea.ibi:idē si est tut⁹ exce.qr siḟ inducta ad rigoꝛē iuris cōseruādū.ista gl.vult duo:vnū expresse qr tut⁹ ex-

4 ceptiōe inducta ad rigoꝛē iuris ꝓseruādū quocūq; erroꝛe soluat nunq; repetit,ꝛ in hoc bene dicit.Secūdo vult glo.tacite

b 5 pleges quas allegat,qr exceptio rei iudi.dicit exceptio inducta ad rigoꝛē iuris cōseruandū:dic melⁱ ſm Bal qñ exceptio que nō tangit ad actionem ꝛ obligationem:sed respicit solum ordinem ꝓcessum iudicij,ꝛ continendi facultate,vt exceptio pendentie litis,exceptio fori:itē exceptio fideiussoria:vt hic plenius per eū. Jn alijs gl.bene dicit:ꝛ per ista cum laude dei remanet expedita ista lex. Jason Padue legens.

1 ¶ Magis subuenitur imbecillitati etatis quam sexus.

Quamuis in.

1 pter ignorantiā iuris:sed bene ꝑpter etatē.ħ.o.et ista lex videt suprīna ꝑpter.l.ij.ꝛ.iij.ℊ.e. ¶ ℏo.qr ista lex videt suprīna ꝑpter.l.ij.ꝛ.iij.ℊ.e. ¶ ℏo.qr magis subuenitur imbecillitati etatis qꝫ sexus.licet aliquādo eqniparentur.l.i.ℊ.fi.ff.de eden.

1 ¶ Que differentia sit inter leges ꝛ constitutiones.

2 Valet statutum disponens qr non liceat allegare ignorantiā statuti quando est iniusta.

1 ¶ Onstitutiones. † Circa hanc legē q differentia sit inter leges ꝛ cōstitutiōes,dic vt declarat Bar.ī

2 run.ℊ.de le.ꝛ q differētia sit inter decisionē,ꝛ cōstōdispōnēs qr liceat allegare ignoꝛantiā statuti:ita no.Bar.l.l. diu⁹ claudi⁹.ad fi.prin.ꝑ illū tex.ff.de fal. Bal.in.l.j.in vlt.col. ff.de legi. Dan.ꝛ Jo.de ana.in.c.ad falsariozū.de crimie falsi. Jmo.i.l.de pupillo.ℊ.nūtiationē.ff.de ope.no.nū.facit tex.in l.sicut.in fi.C.de ꝓscri.xxx.vel.xl.ann.ꝛ in ℊ.pe.in aut.in med. lit.nō fie.sac.foꝛ.ꝛ tex.i aut.vt fac.no.cōsti ꝫ limita pulchꝛe tale statutū,vt intelligaḟ de ignoꝛātia iniusta,qꝫ ꝓcedit a culpa: sec⁹ si eēt ignoꝛātia iusta.ita limitat Sal.ī.l.naturalē cōsulto.C. de his qꝫ sibi asscri.ꝛ i.l.ita nobis cozdi pudoꝛ.C.de adul.seqꝫ Lud.ro.i.l.j.ℊ.occisoꝛ.ff.ad se.fril.ꝛ i.l.j ℊ.nūtiatio ex ℬ.ff.de ope.no.nū.ꝛ añ eos bal.i.l.vnica.in pri in vlt.co.C.de cad.tol.

1 ¶ Mulieribꝰ nō subuenitur ꝑpter iuris ignoꝛantiā magis qꝫ imbecillitatem:nisi in casibus expressis in iure.nume.7.8.et 9.idem de rusticis.nu.2.

3 Quando mulier renuntiat beneficio velleiani,debet ꝓi⁹ certificari quale sit istud beneficium.

4 Juri ꝙ quis ignoꝛat nō intelligitur renunciare:imo nec iuri quod quis dubitat an sibi competat.

5 Si mulier renūciat velleia.cum iuramēto,nō requiritur certiozatio velleiani.

6 Statuta generalia ꝛ indebite condita,ita ligāt mulieres sicut masculos,nisi specialiter excipiantur.

1 ¶ Mulieribus † nō subuenit ꝑp

Epassim liceat.

iuris ignoꝛātiā etiā in dānis magis qꝫ maribus, nisi in casib⁹ expressis de iure.ħ.o.Et nc hic est tex.

2 ꝓ ista regula qꝫ ponit gl.j.q iij.c.ſi.in prin.quam allegant ꝛdoder.in.l.iuris ignoꝛātiā.in prin.C.qui admi. ¶ † Adde idem esse in rusticis quibus non subuenitur magis qꝫ alijs: nisi in casib⁹ expressis in iure:ſm do.Ant.de but.in.c.ſi.in iij. col.de cōsti.qꝫ sequitur do.Alex.in.l.ſi qs id qō.in.iij.col. de iurisdi.om.iud.sed est de hoc gl.expressa in ꝓcal.c.ſi.in prin. Jdē tenet.d.Alex.in.l.iuris ignoꝛātiā.C.q admit.sed in ℨctū videt facere tex.in.l.ſi.in prin.C.de testa.qui dicit semp rusticitati cōsuluū est.nisi respondeas ad illam dictionem semper: vt ibi per Albe.in.j.no. ¶ No.subtilē ex hoc tex.ſm Ricar. malū.ꝛ Ful.hic videri tex.cōtra vnam conclusionem doc.ꝙ

6 ptio vtriusq; casus est qr vtrobiq; ꝓsumit dolus † ꝛ in dolo ꝓsumpto nedū mulier,imo nec minoꝛ excusat.l.vbi.ff.ō edic.siḟ est ī iure ꝙſi naturali.l.venia.vbi Ly.ꝛ doc.C.de in ius vocā.

Licet seruilis.

1 petratū a seruo, sup nece dñi sui valeat nedū quātū ad ꝓsequēdū accusationē sup impetratis,ꝫ ēt quātū ad ꝓsequēdū accusationē sup impetratis,ꝫ⁹ als seru⁹ reputet inhabilis.hoc dicit.Et ꝓmittet ſm Bal.ꝓ ſiguratiōe casus,qō antequā litere exirent de cancellaria ꝓncipis,fuit oppositū cōra auditoꝛe cōtradictatū.qō litere cōcedi non debebāt,ꝑpter defectum persone supplicātis:ita decidit vt in litera.Ista.l.quāuis sit congiuncta vno structu

de iurisdi.om.iud.sed est de hoc gl.expressa in ꝓcal.c.ſi.in prin. Jdē tenet.d.Alex.in.l.iuris ignoꝛātiā.C.q admit.sed in ℨctū videt facere tex.in.l.ſi.in prin.C.de testa.qui dicit semp rusticitati cōsuluū est.nisi respondeas ad illam dictionem semper: vt ibi per Albe.in.j.no. ¶ No.subtilē ex hoc tex.ſm Ricar. malū.ꝛ Ful.hic videri tex.cōtra vnam conclusionem doc.ꝙ

3 † quando mulier renuntiat beneficio velleia.debet ꝓi⁹ certiozari quale sit istud beneficium:qz iuri qō qs ignoꝛat nō intelligit renuntiare.l.mater decedens.in princ.ꝛ ibi Bar.no.ff. de inoffi.test.imo iuri ꝙ quis dubitat an sibi cōpetat,nō intelligit renūciare:ita no.Bar.in l.ſi.ℊ.sinautē nescius,per illum tex.C.de furt.ꝛ qō in muliere requiriḟ certiozatio velliani tenent doc.in.l.sciendū.ff.de ver.oblig.ꝛ in.l.ſi.in princ.ff.ad velleia.hic est tex.ad opposita.vt macedoniani.intellige qñ talis exceptio odiosa.vt ꝓ in exceptiōe macedoniani.sec⁹ si talis exceptio odiosa ect inducta ſm naturalē rōnē:vt est exceptio qō met.cau.vel do-

4 li.qr tutus tali exceptione etiā si soluat per errorem iuris tū repetit ſm Bar.ꝛ doc.in.l.ij.C.qō me.cau. ¶ Jn ea.glo.ibi:si

a 20 ꝓ no dubitet.adde rōnē † qr idē indicam⁹ de dubio qō de ppetuo.l.iurisperitos.ff.de exc.tu.c.ſi gratiose.de reſcri.in.vj.ideo officialis posit⁹ ad beneplacitū eqparatur ꝑpetuo,ſm Bar. in.l.de pupillo.ℊ.ſi qs ipſi ꝓtori.in.iij.qō.cū suis concord.ff. de ope.no.nū. ¶ Jn ea.ibi:idē si est tut⁹ exce.qr siḟ inducta ad

4 rigoꝛē iuris cōseruādū.ista gl.vult duo:vnū expresse qr tut⁹ ex-

b 5 ceptiōe inducta ad rigoꝛē iuris ꝓseruādū quocūq; erroꝛe soluat nunq; repetit,ꝛ in hoc bene dicit.Secūdo vult glo.tacite pleges quas allegat,qr exceptio rei iudi.dicit exceptio inducta ad rigoꝛē iuris cōseruandū:dic melⁱ ſm Bal qñ exceptio que nō tangit ad actionem ꝛ obligationem:sed respicit solum ordinem ꝓcessum iudicij,ꝛ continendi facultate,vt exceptio pendentie litis,exceptio fori:itē exceptio fideiussoria:vt hic plenius per eū. Jn alijs gl.bene dicit:ꝛ per ista cum laude dei remanet expedita ista lex. Jason Padue legens.

1 ¶ Magis subuenitur imbecillitati etatis quam sexus.

Quamuis in.

1 pter ignorantiā iuris:sed bene ꝑpter etatē.ħ.o.et ista lex videt suprīna ꝑpter.l.ij.ꝛ.iij.ℊ.e. ¶ ℏo.qr ista lex videt suprīna ꝑpter.l.ij.ꝛ.iij.ℊ.e. ¶ ℏo.qr magis subuenitur imbecillitati etatis qꝫ sexus.licet aliquādo eqniparentur.l.i.ℊ.fi.ff.de eden.

1 ¶ Que differentia sit inter leges ꝛ constitutiones.

2 Valet statutum disponens qr non liceat allegare ignorantiā statuti quando est iniusta.

1 ¶ Onstitutiones. † Circa hanc legē q differentia sit inter leges ꝛ cōstitutiōes,dic vt declarat Bar.ī

2 run.ℊ.de le.ꝛ q differētia sit inter decisionē,ꝛ cōstōdispōnēs qr liceat allegare ignoꝛantiā statuti:ita no.Bar.l.l. diu⁹ claudi⁹.ad fi.prin.ꝑ illū tex.ff.de fal. Bal.in.l.j.in vlt.col. ff.de legi. Dan.ꝛ Jo.de ana.in.c.ad falsariozū.de crimie falsi. Jmo.i.l.de pupillo.ℊ.nūtiationē.ff.de ope.no.nū.facit tex.in l.sicut.in fi.C.de ꝓscri.xxx.vel.xl.ann.ꝛ in ℊ.pe.in aut.in med. lit.nō fie.sac.foꝛ.ꝛ tex.i aut.vt fac.no.cōsti ꝫ limita pulchꝛe tale statutū,vt intelligaḟ de ignoꝛātia iniusta,qꝫ ꝓcedit a culpa: sec⁹ si eēt ignoꝛātia iusta.ita limitat Sal.ī.l.naturalē cōsulto.C. de his qꝫ sibi asscri.ꝛ i.l.ita nobis cozdi pudoꝛ.C.de adul.seqꝫ Lud.ro.i.l.j.ℊ.occisoꝛ.ff.ad se.fril.ꝛ i.l.j ℊ.nūtiatio ex ℬ.ff.de ope.no.nū.ꝛ añ eos bal.i.l.vnica.in pri in vlt.co.C.de cad.tol.

1 ¶ Mulieribꝰ nō subuenitur ꝑpter iuris ignoꝛantiā magis qꝫ imbecillitatem:nisi in casibus expressis in iure.nume.7.8.et 9.idem de rusticis.nu.2.

3 Quando mulier renuntiat beneficio velleiani,debet ꝓi⁹ certificari quale sit istud beneficium.

4 Juri ꝙ quis ignoꝛat nō intelligitur renunciare:imo nec iuri quod quis dubitat an sibi competat.

5 Si mulier renūciat velleia.cum iuramēto,nō requiritur certiozatio velleiani.

6 Statuta generalia ꝛ indebite condita,ita ligāt mulieres sicut masculos,nisi specialiter excipiantur.

1 ¶ Mulieribus † nō subuenit ꝑp

Epassim liceat.

iuris ignoꝛātiā etiā in dānis magis qꝫ maribus, nisi in casib⁹ expressis de iure.ħ.o.Et nc hic est tex.

2 ꝓ ista regula qꝫ ponit gl.j.q iij.c.ſi.in prin.quam allegant ꝛdoder.in.l.iuris ignoꝛātiā.in prin.C.qui admi. ¶ † Adde idem esse in rusticis quibus non subuenitur magis qꝫ alijs: nisi in casib⁹ expressis in iure:ſm do.Ant.de but.in.c.ſi.in iij. col.de cōsti.qꝫ sequitur do.Alex.in.l.ſi qs id qō.in.iij.col. de iurisdi.om.iud.sed est de hoc gl.expressa in ꝓcal.c.ſi.in prin. Jdē tenet.d.Alex.in.l.iuris ignoꝛātiā.C.q admit.sed in ℨctū videt facere tex.in.l.ſi.in prin.C.de testa.qui dicit semp rusticitati cōsuluū est.nisi respondeas ad illam dictionem semper: vt ibi per Albe.in.j.no. ¶ No.subtilē ex hoc tex.ſm Ricar. malū.ꝛ Ful.hic videri tex.cōtra vnam conclusionem doc.ꝙ

3 † quando mulier renuntiat beneficio velleia.debet ꝓi⁹ certificari quale sit istud beneficium:qz iuri qō qs ignoꝛat nō intelligit renuntiare.l.mater decedens.in princ.ꝛ ibi Bar.no.ff. de inoffi.test.imo iuri ꝙ quis dubitat an sibi cōpetat,nō intelligit renūciare:ita no.Bar.in l.ſi.ℊ.sinautē nescius,per illum tex.C.de furt.ꝛ qō in muliere requiriḟ certiozatio velliani tenent doc.in.l.sciendū.ff.de ver.oblig.ꝛ in.l.ſi.in princ.ff.ad velleia.hic est tex.ad opposita.vt macedoniani.intellige qñ talis exceptio odiosa.vt ꝓ in exceptiōe macedoniani.sec⁹ si talis exceptio odiosa ect inducta ſm naturalē rōnē:vt est exceptio qō met.cau.vel do-

4 li.qr tutus tali exceptione etiā si soluat per errorem iuris tū repetit ſm Bar.ꝛ doc.in.l.ij.C.qō me.cau. ¶ Jn ea.glo.ibi:si

a 20 ꝓ no dubitet.adde rōnē † qr idē indicam⁹ de dubio qō de ppetuo.l.iurisperitos.ff.de exc.tu.c.ſi gratiose.de reſcri.in.vj.ideo officialis posit⁹ ad beneplacitū eqparatur ꝑpetuo,ſm Bar. in.l.de pupillo.ℊ.ſi qs ipſi ꝓtori.in.iij.qō.cū suis concord.ff. de ope.no.nū. ¶ Jn ea.ibi:idē si est tut⁹ exce.qr siḟ inducta ad

4 rigoꝛē iuris cōseruādū.ista gl.vult duo:vnū expresse qr tut⁹ ex-

b 5 ceptiōe inducta ad rigoꝛē iuris ꝓseruādū quocūq; erroꝛe soluat nunq; repetit,ꝛ in hoc bene dicit.Secūdo vult glo.tacite pleges quas allegat,qr exceptio rei iudi.dicit exceptio inducta ad rigoꝛē iuris cōseruandū:dic melⁱ ſm Bal qñ exceptio que nō tangit ad actionem ꝛ obligationem:sed respicit solum ordinem ꝓcessum iudicij,ꝛ continendi facultate,vt exceptio pendentie litis,exceptio fori:itē exceptio fideiussoria:vt hic plenius per eū. Jn alijs gl.bene dicit:ꝛ per ista cum laude dei remanet expedita ista lex. Jason Padue legens.

¶ Ō in femia. adde Bar.in.l.ſi. ff.de acce.text.in c.ij.de dñ. Joan.an.in.c.j. ō religio.do.Hō. vj.in mer.doc.in cle.j.de sep. que iuravolāt ꝙ ſic. cōtrariū tz gl.in cle.ij. de sta. mona.additio.ꝛ per do.Nihil.deci.in l.ij.ff. de re iudi. col.xiij.

¶ Ō statuta. adde Bar.in.l.ſi. ff.de acce.text.in c.ij.de dñ. Joan. an. in. c.j. ō religio. do. Hō. vj.in mer.doc.in cle.j. de sep. que iuravolāt ꝙ ſic. cōtrariū tz gl.in cle.ij. de sta. mona.additio.ꝛ per do.Nihil.deci.in l.ij.ff. de re iudi. col.xiij.

Rubrica.

¶ De precibus imperatori offerendis.

¶ Glo.rubrice continua vt in glo.tua.

1 ¶ Rescriptum impetratū a seruo super nece dñi sui valet etiā quantū ad ꝓsequēdū accusationē super impetratis.

2 Propter atrocitatē ꝛ enormitatē delicti quedā permittūtur contra regulas iuris,que alias non permittentur.

3 Ex causa licitum est leges trāsgredi:qō intellige vt.ℊ.nu.8.

4 Episcopus nihil pōt statuere ℨ ius cano.nisi ex magna cā.

5 Potestas potest ex causa transgredi statuta etiā iurata.

6 Dans alapam potestati,potest furca suspendi.

7 Pro vno furto magno equmalenti tribus,an potest qs furca suspendi.

9 Aliqua concedantur vt sint exēplo alijs,que alias non concederentur.

10 Fides est laudanda,ꝛ facit de non capace capacem.

11 Cause capitales ꝛ sic sanguinis,an possint delegari.

12 Licet regulariter ad impetrandū rescriptum requiraḟ speciale mādatū,secus tamē ad impetrandum literas inquisitionis.

13 Quando ꝓncepsa aliquid facit ex certa scientia,tollit omne obstaculum iuris.

14 Etiam in causis criminalibus,supplicatio ꝓncipi oblata,ꝛ indicti infirmata,ꝛ per eū parti cognita,habet vim libelli.

1 ¶ Licet seruilis. † Rescriptū ī

verboꝝ tñ ſm Sali. habentibus accumẽ ingenñ, iſta l. præſtat quatuor partes. Jn. j. ponit dubitatio, quare ſupplicatio iſti⁹ ferꝝ nõ deberet admitti. Jn. ñ ponit rõ ḡre fuit admiſſa. Jn. iij. ponit cõceſſio ipſius reſcri. Jn. iiij. ponit effect⁹ ipſius conceſſionis. ſcda ibi: tñ admiſſi ſceleris. tertia ibi, p̃fecto p̃tozio. quarta ibi, vel auditis his q̃ in libello cõtuliſti. ¶ No. j. ex tex. ibi atrocitas. regulã no. † q̃ pp atrocitatẽ ⁊ enormitatẽ delicti ꝺ̃ dã pmittunt Ɔ regulas iuris q̃ alꝰ non permitterentur.

2 3 a ¶ † Tñ facit iſte tex. ſm Bal. in. ñ. no. p regula quam tradit Jnn. in. c. j. de ẜſti. qõ ex cauſa ª licitũ eſt leges trãſgredi. iſtõ dictũ Jnn. ſepe allegat Bal. in variis locis: aliꝰ vero raro. idẽ Bal. in. l. ſi ſeneriot. ⁊ ibidẽ Sal. C. de infa. ⁊ idẽ Bal ĩ aut. ſi nouo iure. in pe. co. C. de ſer. fug. ⁊ idẽ Bal. in. l. obſeruare. ſ. p ficiſci. in. ẜi. q. ff. de off. pcõ. ⁊ leg. ⁊ ĩ. l. qd ergo. ſ. pena granior. ff. de infa. ⁊ in. c. obert⁹. in gb. cau. feu. amit. in vſi. feu. ⁊ in. c. iij. ad ſi. de re ind. ⁊ alibi Spe. ſed Jnd. ro. in repe. l. ſi Xo. ſ. de vi. ro. in. xlvi. fal. ff. ſol. ma. nõ ẓ iſtõ dictũ Jnn. ſed õt q̃ tunc ɔ ſupioꝝ cõſuli, p tex. ſm eũ ſing. in. l. dinus. vltima, in ver. imperato⁹ deſcribat. ff. de fal. facit tex. in. l. j. ſ. ſi qs vltro. ff. de qõ. ⁊ puto q̃ tuti⁹ eſſet ita facere: tñ teneo dictũ Jnn. ⁊ p eo allego. iiij. tex. ĩ. l. ſi qs filio exheredato. ſ. hi aũt dẽs. ad ſi. vbi bal. ⁊ alij no. ff. de inia. rup. ⁊ irri. teſt. in. c. felicis. ſ. ceterũ. de pe. in vj. ⁊ tex. in. l. ſi. j Xo. nec tñ. C. de mõ mulcta. ⁊ tex. valde ſolẽne. in. l. ſi holem. ff. mãda. q̃. l. eſt vnica ⁊ ſingularis ĩ iure ſm bal. in. c. j. vii. col. vt lit. nõ cõte. ⁊ illũ tex. doc. in variis locis alie gãt, ſed nõ curo referre: tñ p illũ tex. Bal. in. l. oes popnli. i. vj. col. ff. de iuſti. ⁊ iur. dicit limitari oĩa iura canonica, q̃ volunt

4 q̃ † eps nihil põt ſtatuere Ɔ ius canonicũ, q: ſic ſꝑior dispo neret Ɔ. l. ſuperioꝝ. is. limitaꝝ. niſi ex magna cauſa. iſtam limitationem ſequit ⁊ exclamat Panor. in. c. dilecti. vlti. de appel in c. at ſi cleri. ſ. de adulteriis. in. v. col. de iudi. ⁊ in. c. ſtuduiſti. de offi. deleg. Item per illã. l. ſi hominẽ. tenet Bald. in rub. C. qui admi. circa princip. † q̃ potestas ex cã põt trãſgredi ſtatuta, etiã iurata. Itẽ per illã. l. ſi hominẽ. dicit gl. j. in. c. tẽpoꝝa penitudinis. xxvj. q. vj. q̃ ſi papa ᵇ iniuxit alicui pniã, eps ẽpus ſit inferioꝝ. põt diminuere: ⁊ idẽ dicit gl. in. c. latoꝛe. xxxiij. qõ. ñ. ¶ Et p dictũ Jnn. in. ꝺ. c. ſ. tenet ſing. Bal. in. c. j. ſ. ĩmuria. in pri. de pac. iur. fir. in feu. † q̃ ſi aliqs ꝺaret alapã potestati: poſſet po teſtas facere eũ furca ſuſpendi, q: ex tã magna cã licitũ eſt leges trãſgredi. ¶ Sz caue q: vſ q̃ ipe potestas hoc nõ poſſet, ne ſit iudex in cã ꝑpria. p tex. in. c. dilect⁹. ⁊ ibi Jnn. de pe. ¶ Itẽ p dictũ Jnn. in. ꝺ. c. j. tenet Bar. in aut. ſed nouo iure. in. iij. no. C. de ſer. fugi. † q̃ ẓ. p furto ᶜ nõ poſſit qs furca ſuſpendi, ſed regrant tria furta: tñ ſi eſſet vnũ furtũ multũ enorme poſſet furca ſuſpẽdi, cũ equipolleat tribꝰ arg. l. ſi is qui tres. ſ. fi. ff. de excu. tu. ⁊ q: ex cã licitũ eſt leges trãſgredi, vt ꝓdixi. idẽ ẓ Bart. in. c. j. ſ. ĩmuria. in. ñ. col. in fi. de pac. iur. fir. in vſi. feud. Ang. ĩ. l. q̃ ſi nolit. ſ. q: aſſidua. ff. de edil. edi. Ang. de are. in. ſ. ex maleficijs. in. iij. col. inſti. de actio. ⁊ inſti. vi bo. rap. in pri. ⁊ in trac. maleſi. in Xo. veſtẽ celeſtẽ abſtulit. vbi õt q̃ ita practicauit Perugi. dñs ibi aſſideret: idẽ ẓ Dan. in. c. iter alia. in vlt. col. de immu. eccle. ¶ Adde qõ õt. ꝺ. Jo. bap. de cacialupis doctoꝛ Seneñ. in. l. cũ ſeruꝰ. ff. de ꝺi. ob can. qõ vidit quẽdã qui cõmiſerat furtũ mille ducẽtũ ducatoꝝ q enaſit penam moꝛtis ẓ furtũ eſſet magnũ: qõ tñ fuit punit⁹ ꝑ vno furto, ⁊ q̃ ita cõſuluerunt quidã doct. peruſini. ⁊ pleriq; ferrarienſes. ¶ Tene cõtrarium, cũ attẽdat conſuetudo furandi magis q̃ ipſum furtũ, ⁊ contra Bal. tenet Sal. Ful. ⁊ Pau. de ca. in. ꝺ. aut. ſed nouo iure. Jo. de ana. in. c. ñ. de fur. ꝺ. Ang. ariminen. in addi. quas fecit in dicto verb. veſtẽ celeſtẽ abſtulit. Et dicit are. in. ꝺ. aut ẓ nouo iure. in. ñ. col. q̃ multi nõ tenẽt illã deciõ nem Bal. ⁊ qõ non ſeruat in practica, niſi forte dicas ſm eum qõ ita ꝺemonſtrat malus animꝰ ꝑ vno furto enormi ⁊ exceſſi uo, ſicut ꝑ multis mediocꝛibꝰ ⁊ exceſſiuis: ꝑ iſta pte ſoleo allegare bonũ tex. in. c. furtũ. ẜtũ. q. vlt. ⁊ tex. in. ẜ. q̃ñ Xo cõtingit. in aut. vt nul. iud. ⁊ iſta vltima eſſet cõſulendo ⁊ iudicãdo tenenda: q: in criminalibus q̃ reperiunt varie opi. doc. debet teneri mitioꝛ. l. interpratione. ⁊. l. ſanctio legũ. ff. de pe. ¶ † Limita dictũ Jnn. ã. relatũ ꝺnob. mo. ¶ Primo pꝛout ſingulariter limitat Bald. ĩ aut. hodie. C. de iud. vt ꝑcedat in maioribus magiſtratibꝰ, q̃ bñ ex cauſa poſſunt leges trãſgredi. ſecꝰ eſt in maioꝛibꝰ magiſtratibus q̃ iurant ſtatuta ꝓrecte obſeruare. ¶ Tu in hac limitatione aduerte q̃ Bal. met. in. ꝺ. c. j. in. ñ. col. de ẜſti. intelligit maioꝛes magiſtratꝰ, ſcz preſides ⁊ potestates qui habent merũ ⁊ mixtum imperiũ: ⁊ ſic aliam iuriſdictionẽ: item põdera q̃ Bal. met. vult cõtrarium in. c. ñ. ad ſi. de ſenten. ⁊ re iudi. vbi õt. q̃ iſtud verbũ Jnn. inulto ꝺefendit aſſeſſoꝛes: q ꝓ bono publico q̃ñ ſtatuta trãſgrediunt ꝑ derat illiꝰ aſſeſſoꝛes: ⁊ ſic iudices iteriores. ¶ Adde qõ Pau. de ca. in. ꝺ. aut. hodie õt. q̃ maioꝛes magiſtratꝰ in hoc ꝓpoſito intelligũt. q ſunt ꝓpetui, vt epi. marchiones, ⁊ ſimiles vt comites: aliꝰ aũt magiſtratꝰ, vt ſunt ptãtes cenſenẽ inferioꝛes: de quo ẽt dixi ſ. ꝺ. aut. hodie. ¶ Scõo limita ſm Sal. ĩ. ꝺ. aut. hodie. vt dictũ Jnno. ſolũ procedat in cauſis arduis, ſtatutũ publicũ reipublice cõcernẽtibus, aut etiã eſt de mẽte Bal. in ꝺ. c. iij. ad ſi. ¶ Facit q̃ pulchꝛe vult Bal. in. c. j. ſ. ſi qs gnꝰ. p illũ tex. de pac. tenẽ. in feu. ⁊ p hanc limitationẽ cõfunderet q̃

9 vult Bal. ſ. ꝺ. aut. ſed nono iure. vt. ẜ. retuli. ¶ † Scõo no. ex tex. ibi laudabilis fidei exẽplũ. ſm Cy. Bar. ⁊ alios. qõ aliqua cõcedunt vt ſint exẽplũ alĩs, que alꝰ nõ concederentur, facit tex. in. l. aut facta. ſ. fin. ff. de pe. ¶ Tertio not. ex eiſdẽ verbis

10 ſm Bal. † q̃ laudaꝝ fides, ⁊ facit de nõ capace capacẽ: q̃ eſt mẽti tenẽdũ ſm eũ. ¶ Quarto no. in verbo demandaremus.

11 hic videri tex. † q̃ cauſe capitales: ⁊ ſic ſanguinis poſſunt delegari Ɔ regulã. l. j. ver. huiꝰ rei. ff. de offi. eiꝰ cui mã. eſt iuriſdi. Sed rũde ꝺupliciter ſm doc. hic. Primo q̃ iſta delegatio fuit facta a principe: ⁊ ſic fuit pmiſſa. l. j. ad ſi. C. qui pro ſua iuriſd.

ᵈ Scõo rũde ᵈ ⁊ meli⁹ q̃ iſta nõ fuit delegatio, ſed excitatio iuriſdictiõis ordinarie ꝓfecti: vt ꝺ̃ poſt Bal. in. l. pe. ff. de iuſti. et iur. habet in. c. j. vnditꝝ. de offic. dele. ¶ Quinto not. ſubtilꝰ

12 ex iſto tex. † q̃ ẓ regulariter ad impetrandũ reſcriptũ regrat ſpeciale mãdatũ. c. nõnulli. de reſcri. ſi hic eſt tex. q̃ litere iniſtũ tex. Bal. in. c. ex pte. el. ñ. in vlt. col. de reſcri. tñ ſubdit bal.

13 q̃ hic in pri. ex certa ſcientia cõceſſit. Cõfirmo † q: qñ pꝛinceps in cõſi. qõ incipit ciuitati camerini. ⁊ nõ põt reuocari in dubiũ poſitũ a principe ex certa ſcientia, ſm Bar. in. l. conficiuntur. in pꝛin. cũ multis cõcoꝛ. ff. de iure codi. ¶ Sexto no. ex text.

14 bi nõ ſic exꝑſſus ſm Fulg. † q̃ etiã ĩ cauſis criminalibꝰ, ſupẓ vim libelli ⁊ ſufficit ꝓ libello: ſz Bal. hic õt hoc eſſe verũ q̃ ad iudicẽ: ſed quo ad ipſam partẽ requirit libellus cõuentionalis: ⁊ ita tenẽt Bald. a ipſemet Fulg. in. l. j. vbi plene dicã. ſ.

1 ☞ Per ſcriptum principis poteſt concedi debitori dilatio ad ſoluendum.

2 Litere ſalui conductus q̃ quis nõ poſſit intra certum tẽpus inquietari non extenꝺuntur ad debitum turatum.

3 Reſcripta ꝓuilegia principis, ſunt intelligenda abſq; gra ui preiudicio alterius partis.

4 Forma reſcripti nõ eſt ſeruanda, qñ ex hoc lederetur ius alterius tertij, qui non eſt nominatus in reſcripto.

5 Princeps de ordinaria potestate nõ poteſt per reſcriptũ tollere exceptionem peremptoriam alicui competentem.

6 Dominiũ ſemper eſt de iuregentium licet modi per quos acquiratur poſſint eſſe de iure ciuili.

7 An dilatio ad ſoluendum conceſſa principali extendatur ad fideiuſſoꝛem.

Quoties. Ad euidentiã ꝓmitte q̃ iſta lex legit in gl. altero de duob. mod. ptim⁹ eſt in debitoꝛe ſupplicante ⁊ petente dilationẽ: ſed caue q: licet iſte intellectus ſit in ſe verus. tñ litera eum nõ patit: vt etiã dicit Cy. ptz in tex. in ꝟbo remittit. Et ſi cõ tex. remittit: id eſt conceditur: ſed certe eſſet ponere album pro nigro: tñ intellectus eſt in ſe verus: ⁊ hoc dicit in ſumma: valet, ſecꝰ eſt in exceptiõe peremptoꝛia. h. ꝺ. ſm ytrũq; intellectũ.

1 e Alo. ſm Cy. Bar. ⁊ alios illõ vulgatũ † q̃ differt ᵉ nõ auferꝛ. ¶ Scõo no. ex hoc tex. q̃ p reſcriptũ principis põt cõce di debitoꝛi dilatio ad ſoluẽdũ: q: in moꝛa modici tpis nõ põt eſſe magnũ dãnũ. l. ſi debitoꝛ. ff. de ind. ⁊ ita tota die ꝓtices cõcedũt literas ſalui cõductꝰ mercatoꝛibꝰ, vel debitoꝛibꝰ qui

f fugã arripuerũt. q̃ nõ poſſunt intra certũ tpꝰ ĩgetari vel cõ ueniri. f Et iſto caſu aduerte, † qõ tales litere ſalui cõductus

2 nõ extenꝺunt ad debitũ turatũ: ita ꝑ plura cõſuluit ꝺ. Alex. ĩ cõſi. xxxviij. in. iij. vol. qõ incipit viſa petitiõe. Ang. de ro. ſtate, vt alia clauſula derogatoꝛia nõ tollit actũ turatũ. facit. c. cõſtituꝰ. de reſcri. qõ vult glo. no. in cle. ꝺudũ. ſ. pe. in ꝟb. pacta. de ſep. ¶ Scõo limita data idonea fideiuſſiõe. l. vniuerſa. j. e. ¶ Tertio no. ex ꝺ tex. ibi: ſine graui ptis alteriꝰ diſpendio

g ſm Bar. ⁊ ꝺo. † qõ reſcripta ᵍ ⁊ ꝑuilegia pꝛincipũ ꝺebẽt intelli

3 gi abſq; graui ꝓiudicio alterius ptis. adde qõ Bal. in. l. j. ff. de ẜſti. pꝛi. no. ſingulariꝰ ex ꝺ tex. qõ ſi pꝛinceps exꝑſſe excedat iniſtitiã partis, ꝓmiẽdũ eſt: ⁊ ita ꝺz intelligi qõ voluerit ĩ modico excedere. reaſſumit Bal. in. c. q̃ in eccleſiarũ. de conſti. alibi

Bal. in rub. extra de reſcri. ĩ. ñ. col. not. q̃ ſi reſcriptũ in modico lederet partẽ: nõ eſt neceſſe q̃ pars citet: q: pꝛinceps põt ĩ modico ſine citatione partẽ ledere. ¶ Regulariter autẽ pꝛinceps nunq̃ pꝛeſumitur velle ꝓiudicare iuri alicui⁹. l. nec anno. vbi gl. ⁊ Bal. C. de emã. li. l. ñ. ſ. merito. ⁊. ſ. ſi qs a pncipe. ff. ne qd in loco pub. l. cũ filius. ff. de teſta. mil. l. impuberiꝰ. ff. de adm. tu. gl. ⁊ Bal. in. c. j. ſ. quid ſit inueſtitura. c. ẽpus. ò reſcr. in. vi.

4 c. ſuper eo. de offi. dele. ¶ † Ex tex. no. ibi Bal. in vlt. no. q̃ for ma reſcripti nõ eſt ſeruãda, qñ ex hoc lederet ius alicui⁹ tertij qui nõ eſt noiatus in reſcripto, q̃ eſt mẽti tenẽdũ ⁊ no. dignũ ſm eum. ⁊ iſta regula procedit quãdo ſolũ tractaret de modico pꝛeiudicio partis. ita pꝛobat gl. no. in. c. cum olim. in ver. ꝓ iudiciũ. ⁊ ibi Bem. ad hoc no. ꝺ. Jſue. Jmo ſi appareat q̃ pn ceps velit derogare iuri tertij, iuxta dictũ. ſ. ſi qs a pncipe. vt q: pꝛinceps exꝑſſit in reſcripto: ⁊ dicat nõ obſtãte pꝛiudicio tertij, intelligit de paruo ⁊ non de magno pꝛeiudicio. gl. eſt no tabilis in. l. ſed cũ ab herede. in gl. ſi. ff. ad treb. facit q̃ vult gl. in. l. ſeruitutes. ſ. publico. in verb. incõmo. ff. de ſerui. ti. genera li. no. ꝺ. Cardi. c. mãdatum. in. vj. no. ꝺe reſcri. ꝺ. Bar. veroñ. ĩ

5 tracta. ſeruitu. ruſti. in tit. de aqueduc. ¶ Quarto no. q̃ † pnin ceps de ordinaria poteſtate non põt per reſcriptum tollere exceptionẽ peremptoꝛiã alicui cõpetẽtẽ. facit tex. in. c. ex pte. B. vbi Lano. no. ꝺe ſo. cõpe. habetur in. c. j. de li. ẜteſt. in. vj. Jnn. in. c. ſuper literis. de reſcrip. Spe. in ti. de reſcri. preſentia. ſ. ratione autẽ forme. ꝟ. illud no. ꝺ. Aler. in cõſi. cxxxvj. in. ñ. vol. qõ inci. in cã ⁊ lite vertẽte inter Ja. in. ñ. col. Jaſ. Padue leges

Additio. Sl. vnica. Primo ponit primũ intellectũ ad tex. Jn. q̃ que eſt ibi: vſ pone caſum po ſecunda pꝛincipalis ſubdiuidit in tres. facit primo q̃ dictũ eſt ſecũꝺo opp. ⁊ ꝺupliciter ſoluit. tertio etiã opp. ⁊ ſoluit. ſcda ibi ⁊ ſm hũc caſum. tertia ibi: itẽ ecõtra. Jn prima parte ꝺũ gl. di cit: ⁊ tic nihil eſt cõtra. ꝺic q̃ imo eſt cõtra tex. noſtrũ ĩ ver. re mittit. q nõ patit iſtũ modũ vt ꝺixi. ẜ. in euidẽtialibus: tñ in ſe eſt verus. ¶ In ſecũꝺa parte ꝺum gl. opp. ꝺe. l. pe. ſ. ꝺe pac. in ter emp. ⁊ vẽ. Aꝺuerte q: illa lex põt ꝺupliciter itelligi. primo vt ſentit gl. hic: ⁊ gl. ibi exꝑſſe ꝺeclarat q̃ loquat in vẽditoꝛe q ſupplicauit pꝛincipi vt aſſignaretur ſibi longũ tempus ad re ꝺimendũ ꝺomũ pꝛius venditã: ⁊ tunc opꝰ tenere ſolutionẽ gl. quã tenent Cy. Bar. ⁊ aliꝰ cõiter q̃ ibi minus longũ tpꝰ poſtu labat: tñ iſtud multũ ꝺiuinat. ideo ſecũꝺo modo põt intelligi q̃ erat emptoꝛ q ſupplicabat q̃ erat ſibi vẽdita ꝺomus cũ pa cto q̃ ſi vẽditoꝛ intra certũ tpꝰ ſoluꝛet pꝛetiũ q̃ emptoꝛ tene ret vendere: ⁊ q: emptoꝛ nolebat ſtare in ꝺubio forte ꝺeliberat edificare in ꝺomo ſed ꝓpter pactũ nõ audebat incipere ſuppli cauit pncipi q̃ tolleret illud pactũ tũc ſolutio eſt clara quã po nit Bal. hic i. j. opp. q̃ nõ potuit ẜcedi q: eẽt tollere totũ ius ptis: ⁊ ſic eſſemus iſcõa regula tex. iſto modo iſta lex nihil ob ſtaret: imo ẜcoꝛꝺaret cũ ſecũꝺa regula huius tex. tũ poſtea ẜſi ſtaret: imo ẜcoꝛꝺaret cũ ſecũꝺa regula huius tex. tũ poſtea ẜſi ꝺerãti illũ tex. mihi viſus fuit q̃ illa litera aꝺuerſat nec patia tur iſtũ ſenſum. ꝺicit eñ tex. ſi a te ꝛc. Et ſic ex ꝟbis apparet q̃ erat vẽditoꝛ q ſupplicabat, ⁊ nõ emptoꝛ: vñoꝝ tenere pꝛimus intellectũ. ¶ In vltima pte gl. ꝺe hoc ꝺicet. ſ. in. l. ſi. vbi gl. nõ omitto tũ q̃ Raph. Ful. in vno repꝛobat gl. ꝺum glo. ꝺicit q̃ pꝛinceps etiã ex certa ſcientia nõ põt auferre ꝺñiũ rei: q: ꝺñiũ eſt ꝺe iure gentium. Ita ꝺicit Fulg. q̃ imo ꝺñiũ põt eſſe ꝺe iure ciuili. allegat tex. ĩ. ſ. fi. inſti. ꝺe vſu ⁊ habita. ⁊ in. ẜ. fi. inſt. de

6 vſuc. ſed errat: † q: ẓ modi p quos acquirit ꝺñiũ poſſint eſſe ꝺe iure ciuili: vt ꝺicũt tex. per eũ allegati: ⁊ gl. ord. in. l. j. in pn. ff. de acqui. rerũ ꝺomi. tamẽ ipſum ꝺñium eſt ſemp ꝺe iure gen tiũ: vt ꝺeclarat Bal. in. l. reſcripta. in. j. co. ad ſi. ſ. eo. ¶ Extra

7 gl. Cy. hic examinat multas qõnes ⁊ pꝛincipue † an ꝺilatio ad ſoluẽꝺũ ẜceſſa pꝛincipali, extẽꝺat ad fideiuſſoꝛẽ. ꝺe qua p Bar. ⁊ Sali. ⁊ tu vide Bar. ĩ. l. filiuſſ. ẜ. in hac. ff. de ꝟ. obl. ⁊ ibi alios. ⁊ per Bal. in. ꝺ. l. tã mandatoꝛi. ſ. ꝺe nõ pec. Jaſon Papie.

1 ☞ Reſcriptum impetratum in ꝺamnum ſiſci non valet.

2 Litere remiſſionis condemnationum nõ valẽt niſi cauſa ⁊ que libet facti qualitas exꝑimatur.

3 Habẽs gratiam ꝺe vno homicidio ſi poſtea fecit ſecundũ ho micidium ⁊ impetrauit gratiam ꝺe ſecundo non factamentio ne ꝺe primo nihil valet.

4 Motus pꝛopꝛius principis ꝺebet exꝑimi in literis alꝰ non pꝛeſumitur.

5 Clauſula ex certa ſcientia ⁊ motus pꝛopꝛij equiparantur.

6 Demnatum reſcriptum habet vim clauſule ex certa ſcientia.

1 Nec dãnoſa. Alo. q̃ † reſcriptum impe ratum in ꝺamnũ ſiſci nõ ꝟz nec obſtat. l. reſcripta. ĩ fi. ẜ. e. q: illud ibi nõ repu taf ꝺãnũ cũ ſiſc⁹ in pensis fiſcalib⁹ habeat cãm lu cratiuam: vt in fin. C. pe. fiſc. credi. pꝛefe. li. g. l. apud celſum. ẜ.

labeo. ff. de exce. ꝺoli. qõ limita ꝺ̃ Bal. hic niſi tales pene fiſca les iam eſſent inco:poꝛate fiſco. ꝺe quo vlt. no. ꝺixi in. l. cũ quis. ſuper pꝛin. gl. ẜ. tit. j. ex hoc infert Bal. hic. q̃ ſi aliquis impe trat a papa vel imperatoꝛe aliquã cõpoſitionẽ vel remiſſionem ſup pena iam exacta p fiſcũ: ⁊ nõ facit mẽtionem de exactione ⁊ inco:poꝛatione pene nõ vꝫ reſcriptũ: tũ qz ſubꝛeptitiũ: tum qz ꝺãnoſum fiſco. adde notabilius Bal. in. l. pſcriptione. in. ix. col. j. ſi contra ius vel vti. pub. vbi tradit regulã quã reputat tenen

2 ꝺã mẽti q̃ † litere remiſſionis condẽnationũ nõ valeãt niſi cã ⁊ quelibet facti qualitas exꝑimat: ⁊ ideo ſi quis fuit cõꝺẽnat⁹ in mille libꝛis ⁊ impetrauit a pꝛincipe gratiã ⁊ remiſſionẽ hui⁹ pene nõ valet talis impetratio, ex quo nõ fecit mẽtionẽ ex qua cauſa fuit cõꝺẽnatus: ⁊ iſtud eſt q̃ ꝺicit papa literas facti ſerie nõ cõtinentes nihil valere. in. c. ſup eo. de coha. cle. ⁊ mulie. ⁊ in c. ꝺilectus filius abbas ſancti Stephani. ⁊ in. c. ad audiẽtiã. de reſcri. ⁊ ante Bal. fuit deciſio Old. lau. in conſi. xxij. qõ inci. ad queſtionẽ. ad ſi. ſequit do. Aler. in ẜi. xxij. ĩ. j. vol. qõ inci. pon ꝺeratis his que narranf in thematе. in. ñ. col. ad fin. Adde etiã

3 qõ pulchꝛe no. Guil. de cu. l. ij. ñ illũ tex. C. de epiſ. audi. q̃ † q habuit gratiã ꝺe vno homicidio ſi poſtea fecit ſecundũ homi cidiũ ⁊ impetrauit gratiam ꝺe ſcõo homicidio nihil vꝫ niſi fe a cerit mẽtionẽ ꝺe pꝛio homicidio ª ⁊ pꝛima gratia. ¶ Et p iſtud ꝺictum refert. ꝺ. Aln. ſicu. in. c. ſuper literis. in. xxxiij. col. de re ſcri. quod in ciuitate Bononie fuit ꝺe facto ꝺecapitatus vnus qui impetrauerat gratiã remiſſionis ſecũꝺi homicidij nõ facta mentione ꝺe primo homicidio ⁊ eiꝰ gratia: iſtũ text. limita niſi impetraretur geminatũ reſcriptũ q̃ tex. ĩ. ẜ. a hoc vero inꝺem⁹. ¶ Tu in aut. j. vt nulli iud. allegatũ in gl. ¶ Per quem tex. no. ſing. Bal. hic, q̃ ꝺe operat ſecũꝺa inſſio pꝛincipis cũ motus ꝓpꝛ⁹: quo caſu qñ pꝛinceps cõcedit reſcriptũ motu ꝓpꝛio ceſſat ois exceptio ſubꝛeptionis ⁊ obꝛeptionis. Alo. ꝺiligenter q̃ illud obtinuit in ciuitate Papie ſniam cum multa opponerentur Ɔ reſcriptũ pꝛecipue ꝺe ſubꝛeptione ⁊ aderat reſcriptũ geminatũ ꝺixi ⁊ obtinui q̃ tales exceptiones ceſſabãt. ſequit Raph. Ful. hic, ⁊ ꝺicit eſſe bene notãꝺũ: ⁊ ideꝰ Raph. Ful. in. l. reſcripta. in vlt. col. ſ. eo. Lud. ro. in. l. ſi vero. ẜ. ꝺe viro. in. xxxj. fal. ff. ſo. ma. vbi ꝺicit q̃ iſtud ꝺictum Bal. eſt nonum, ⁊ q̃ alibi non legit: ⁊

4 q̃ ex ea limitatur regula que habet q̃ † motus ꝓpꝛi⁹ ꝓncipis ꝺebet exꝑimi in literis alꝰ nõ pꝛeſumitur nec põt p teſtes b pbari. c. ſi motu ꝓpꝛio. ꝺe ꝓben. in. vi. certe geminatũ reſcriptũ habet vim motus ꝓpꝛij ſm Bal. hic. ideꝰ tenet Lud. ro in. l. ij. ñ pn. ff. qõ quiſq; iur. ⁊ ibi ꝺ. Aller. in. j. no. ⁊ i. j. fal. vbi opti

5 me cõfirmat. nã † clauſula ex certa ſcientia ⁊ clauſula motus pꝛij equiparantur vt colligit ex gl. no. in. c. ſtatutũ. ẜ. i. in verbo

6 ꝺiuerſum. ſed litem contestatam.

4 Statutũ ꝺiſponẽs q̃ poteſtas ꝺebeat compellere agnatos ad compꝛomiſſum intelligitur ſi petatur.

6 Verbum non ꝺebet, pꝛolatum a lege vel ſtatuto intelligit cum effectu non autem ipſo iure.

7 Quando lex iubet aliquid fieri poſt actũ iam pfectũ etiã ſi ꝺi cat q̃ aliter nõ valeat tñ eiꝰ omiſſio nõ vitiat ipſo iure. ⁊ ſic. g.

8 Omiſſio ſolẽnitatis que ꝺebet interuenire a pꝛincipio in actu vitiat ipſo iure.

9 Ubicunq; forme pꝛefixio traꝺitur a pncipio iuriſꝺi. eius omiſ ſio vitiat ipſo iure.

10 Qualitas que poteſt interuenire poſt actum nõ ꝺicitur ꝺe ſub ſtantia actus.

11 Illa ꝺicuntur eſſe ꝺe ſubſtantia actus que contemporanee cũ actu introꝺucendo concurrere ꝺebent non que poſt actum oꝛ ꝺinatum requiruntur.

Universidad de Deusto

Universidad de Deusto Biblioteca

12 Stante statuto ꝙ in cōtractibus minorū vel mulierū interueniat consensus duorum propinquorum talis debet interuenire a principio, al's actus esset ipso iure nullus: nec sufficeret qd postea adhibeatur talis consensus.
13 Quando dicuntur aliqua de forma actus ꝛ aliqua preter formam aliqua ante formam ꝛ aliqua post formam.
14 An testamentum vsurarij factum non prestita cautione reconualescat si postea prestetur.
15 Fideiussio que debet prestari per debitorem qui impetrauit dilationem a principe potest per ipsum principem tolli.

1 Uniuersa. † Rescriptū solutiōis dilatorū ita demū h3 effectū si re⁹ fideiussorē idoneū pstet ꝙ adueniēte tpe satisfaciet. h.d. vs'sic. Dilatio p rescriptū pncipis ɔcessa debitori nō pficit ei nisi sup solutiōe idonee satisdederit. h.d. ꝛ habes istū tex. in decretis. xxv. q. ij. in c. vniuersa. vbi ēt habes qsi oēs leges hui⁹ tituli ꝛ titulorū sequētiū. ¶ No. j. ex hoc tex. ꝙ dilatio solutiōis ɔcessa p principē nō h3 effectū nisi debitor fideiussorē idoneū pstet: ꝛ ita limita. l. quoties. §. c. ¶ Sed hic q̄ro nunqd debeat pstare talē fideiussorē ēt si non petat a parte. iste tex. innuit ꝙ sic dū dicit ꝙ aliter nō valeāt: s3 gl. hic no. dicit si aduersarius postulat. vñ ex isto tex. iuncta gl. colligit pulchrā regulā^a quā Pau. de ca. hic dt esse ppetuo tenendā mēti.
2 ¶ † Qd qñ lex vel statutū reqrit ꝙ prestet certa fideiussio aliter actus non valeat d3 statutū intelligi si petat a pte vñ infert ad statutū hui⁹ ciuitatis patauine quo cauet ꝙ si forēsis cōueniat ciuem debeat prestare fideiussorē idoneū de soluēdis expēsis al's pcessus factus nō teneat. dicit Pau. de ca. se allegasse ꝛ obtinuisse p hāc legē cū gl. ꝙ tale statutū debet intelligi si talis fideiussio petat a forensi: al's si nō fuit petita ꝛ pcessum est in cā valet pcessus. idē ꝙ in hac lege intelligit si fideiussio petatur. tenet. d. Alex. in consi. ccx. in. ij. vol. qd inci. visis his q̄ narrant in themate vbi conat limitare. ꝛ subtili⁹. d. Frā. de are. in ɔsi. cxxxvij. quod inci. clarissime dñe collateralis ad dubia mota ꝛc. vbi dicit ꝙ ista est exceptio dilatoria que si nō fuit a pncipio opposita nō pōt ampli⁹ opponi. No. multū ad intellectū
3 hui⁹ legis ꝙ † talis fideiussio nō pōt peti nisi vsq3 ad litē ɔte. p dicta regula adde de iure ciuili bonos tex. in. l. si quis filiū. §. stipulatio. in ver. cum interpellatus. ff. de colla. bono. ꝛ bonum tex. in. l. ij. §. qd ait pretor. ff quo. leg. in ver. nō ergo d3 offerre satisdationē: sed petenti nō facere morā. ꝛ tex. in. l. j. §. nō exigit. in ver. quare nō fuit qui interpellet. ff. vt leg. no. ca. cū aliis ifra allegandis. similiter de iure cano. adde tex. in. c. j. ad fi. in ver. si fuit requisita. de sen. excō. in. vj. ꝛ tex. i. c. j. ad fi. in ver. si petant. de sepul. in. vj. ꝛ tex. in. c. cū persone. §. j. in verb. a locorū ordinarijs reqsiti. de priu. in. vj. ꝛ tex. in. c. ab eo. de appel. in. vj. bona3 gl. in. c. cupiētes. §. si vero. in ver. cōtēpserit. de elec. in. vj. cū aliis i. statim allegandis. ¶ Secundo principaliter adde tex. no. in l. peto. §. fi. in ver. qd si cautio non fuit desiderata. ff. de leg. ij. p quem tex. no. Pau. de ca. ibi: ad fi. Ad statutum huius ciuitatis patauine disponens ꝙ qui appellat a sententia vel petijt restitutionem in integrū d3 cauere cum fideiussore de restituēdis expēsis ꝛ al'r pcessus fact⁹ non teneat neq3 valeat certe si talis cautio nō fuit petita p aduersariū ꝛ sic nō oblata v3 pcess⁹ qr tale statutū d3 intelligi si cautio fuit petita ꝛ nō pstita tūc bñ pcessus esset null⁹ vt dicit statutū. ꝛ dt Pau. de ca. ꝙ est tenēdū mēti: qr pluries vidit de facto. sequitur. d. Alex. in ɔsi. xcvj. in. iij. vol. qd inci. visis narratis in themate. ¶ Tertio princi
b paliter facit^b qd dicitur in. l. iulia. §. offerri. ff. de ac. emp. tex. eñi ibi dicit offerri d3 pretiū ab emptore intelligit si petatur a pte: ꝛ sic lex loquens per verbum precisum debet tamen intelligi si petatur. fm Bal. in. l. ij. C. de his q̄ sub mo. ꝛ in. l. j. C. ne lic. ter. puo. ꝛ in. l. si traditio. in. iij. q. C. de act. emp. ꝛ in. l. j. in vl. col. C.
4 de vsur. ꝛ fruc. lega. ¶ † Quarto cōfirmo: qr si statutū dispo
c nat ꝙ ptās^c debeat cōpellere agnatos ad cōpromissum intelligitur si petatur fm. d. Ant. de but. in. c. venerabilis. de iud. quē refert ꝛ sequitur do. Alex. in cōsi. lcxij. quod inci. in causa vertente inter Petrū ꝛ Joannē. in pe. col. in. j. vol. facit bene tex. i l. j. §. fi. in ver. si petit. ff. de iur. delib. ¶ Quinto facit qd vult gl. no. in. c. fi. in gl. fi. in prin. ꝛ ibi Cano. eam notāt de rescri. quod index tenet cōdēnare partē victā in expēsis: est verū si sint petite. ꝛ idem dicūt Bar. ꝛ legiste in. c. properādū. §. fin aūt alterutra. vbi late. d. Alex. C. de iudi. Bar. ꝛ doc. in. l. iij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dam. infec. ꝛ illā gl. no. sequitur Panor. in. c. significauerunt. in. iij. col. de excep. ꝛ in. c. cum sit generale. in. ij. col. de foro cōpe. ꝛ in. c. auditis. in fi. de pcur. ꝛ in. c. licet causam. in vj. col. de proba. in. c. finem litibus. in antepe. col. ꝛ ibi do. Ant. de but. in. xxj. col. de dolo ꝛ cōtu. Bal in. §. hec aūt omnia. inst. de pe. te. litigā. ¶ Sexto facit qr stante statuto qd capitane⁹ te
d neatur ferre sententiā fm cōsilium sapiētis^d ꝛ aliter lata nō valeat intelligitur si pars petierit cōsiliū, fm do. Anto. in. c. pe. de iud. qui no. per gl. ꝛ doc. in. d. c. fi. de rescri. sequitur do. Alex. in cōsi. cxxij. in. ij. vol. qd inci. viso pcessu vtriusq3 cause. in. vlt. col. ¶ Septimo facit: qr stāte statuto ꝙ index teneatur causas terminare infra certum tempus sub pena intelligit si pars petierit. fm do. Ant. de bu. ꝛ Panor. in. c. pe. in pe. col. de iudi. Cal. in consi. iij. posito sub ti. de pe. Pau. de ca. ꝛ do. Alex. in. l. pperandum. in prin. C. de iud. Facit qd dicit Bal. in. c. j. §. indices. in. iij. col. de pac. iur. fir. qd index negligēs facit litē suā: sed non d3 negligere si pars nō petijt. allegat gl. in. l. quicūq3. in ver. interrogari. C. de ser. fug. ¶ Octauo facit quod si statutū dispo
e nat quod priores ciuitatis teneant cās appel. ɔmittere sub certa pena: tale statutū intelligitur si fuerit postulatū^e imo pl⁹ debet talis reqsitio fieri cū importunitate. ita notabiliter Ange. in cōsi. cxl. quod inci. quidam Mattheus. sequitur. d. Alex. in l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori. in. ij. col. ff. de ope. no. nū. ꝛ in consi. cxix. in. j. vol. quod inci. viso pcessu. in. iij. col. ¶ Nono facit: nam dilatio quatuor mensiū debet statui cōdēnatis ad soluendum l. fi. C. de execu. rei indi. est verum ita demū si petatur ab ipso condēnato. ita no. Ang. ꝛ do. Alex. in. l. debitorib⁹. per illam tex. ff. de re iud. ¶ Decimo facit qr pmisit presentare aliquem iudici infra octo dies sub pena intelligitur si fuerit reqsitus. ita egregie Pau. de ca. in consi. clxvj. qd inci. videtur dict⁹ Jo. Pau. ¶ Undecimo facit qr obligatus ad defendendū aliquem intelligitur si fuerit interpellatus nec sufficit qd sciat fm Panor. in cōsi. xxxviij. in. ij. vol. qd inci. in questione que vertitur. in. ij. col. ¶ Duodecimo facit qd no. Jo. an. in. c. ego. ist. de iureiu. per illū text. in ver. vocatus qd si episcopus videret oēs coepiscopos ire ad synodū: ipse tamē nō tenet ire si nō vocet. ¶ Tertiodecimo facit ꝙ si testator i testamēto disponit ꝙ fratres starēt in cōmuniōe ꝛ lucra cōicarent sub pena priuatiōis hereditatis intelligitur si fuerit interpellatus ꝙ talia lucra cōmunicaret. vt est bona gl. in. d. c. cupiētes. §. si vero. quā ad hoc no. Bal. in. l. j. in. j. col. C. ne lic. tertio prouo. ꝛ ita in specie cōsuluit do. Alex. in consi. cij. in. iij. vol. qd incip. circa primū dubiū in quo queritur an magister Augustinus. i. ij. col. ¶ Quartodecimo ꝛ vltimo facit qd vult Bar. in. l. admonendi. in vlt. col. ff. de iureiu. ꝙ si pars semiplene probauit intentionē suā index d3 sibi deferre iuramentū in supplementū pbationis. est verū si ab eo petat al's secus. ꝛ ibi dixi referēdo aliqua ex predictis: vltra supradicta adde etiā ꝙ ista exceptio satisdationis nō prestite est exceptio dilatoria que si nō fuit a principio petita, intelligit tacite remissa fm Frāc. de are. in cōsi. cxxxvi. incip. clarissi-
5 me dñe collateralis ad dubia mota. ¶ † Scdo no. ex hoc tex. ꝙ ille cui a pncipe cōcedit dilatio ad soluēdū nō pōt ea vti nisi satisdet cū fideiussoribus de soluēdo adueniēte termino. ratio est qr princeps nō vult ex suo priuilegio alicui dānū inferre, vt dixi in. l. ij. §. eo. Idē est si dilatio cōcedit a testatore vt i legatis relictis in diem vel sub cōditiōe heres tenet satisdare ꝙ eueniēte die vel conditione satisfaciet legatis toto ti. ff. ꝛ. C. vt leg. no. caue. l. inter omnes. ff. qui satis. cog. idē in dilatiōe ɔcessa a iudice. l. si debitori. in verbo, cōpetenti cautela. ff. de iudi. idē si dilatio concedat a. l. si constante. §. quoties. ff. sol. mat. nisi remittat ppter difficultatē pstationis. l. ij. §. pen. de indi. de q̄ vltimo dic vt per Cy. ꝛ latius Bal. hic. Bal. Jmo. ꝛ Mod. in. l. ij. in prin. ff. sol. ma. vbi limitāt multis modis. si autē dilatio sit ɔcessa ex cōuentione partium ꝛ superueniat noua causa suspicionis pōt peti satisdatio: al's sec⁹. l. in oib⁹. ff. de iud. iūcta. l. si creditores. ff. de priui. cre. not. Bar. ꝛ doc. in. l. ij. in pn. ff. sol. mat. ꝛ in. l. si is a quo. §. fi. cū. l. seq. ff. vt in pos. leg. ¶ Tertio not. ex isto tex. in ver. nō valeant iuncta gl. que opponit. l. non sortiant effectum
6 fm Bar. ꝛ doc. † ꝙ verbum nō debeat prolatū a lege vel a statuto intelligit in effectu nō aūt ipso iure. Adde Joā. an. in addi. Spe. in tit. de instru. edi. §. cōpendiose. in ver. item vide si est ibi clausula, Panor. in. c. nōnulli. §. sunt ꝛ alij. p gl. ibi, de rescri. Bal. in. c. cum ordinē. in. viij. col. eo. ti. ꝛ facit ratio qr ista verba nō valeāt vident respicere futurū tēpus: s3 qñ lex vel statutum vtitur verbo futuri tēporis, nō intelligitur ipso iure: iuxta glo. in. l. in criminali. C. de iurisd. om. iud. ꝛ in. l. iubemus. §. sane. vbi Bar. C. de sac. san. eccl. idē Bar. in. l. imperator. ff. de iur. fisc. gl. in regula, in penis. in. vj. in ɔtiūm pōdera text. in. c. qr ppter in verb. nō valeant. de elec. ꝛ ibi doc. cōcludunt ꝙ electio aliter facta nō valeant ipso iure ppter illū tex. qui dicit nō valeant. Ex hoc no. ibi Panor. in. iij. col. ꝛ ibidem Gemi. ꝙ ista verba non valeant inducūt nullitatē ipso iure: facit quod vult gl. in. c. dispēdia. in ver. processus. de rescript. in. vj. pro cōcordia dic quod qñ lex simpliciter dicit nō valeat, intelligit regulariter ipso iure nisi lex dicat non valeat propter aliquid qd debeat fieri post ea per pactum post actum perfectum: tunc procedit ista glos. ꝛ no. Bar. quod non intelligitur ipso iure sed in effectu. vt dicā. in glos.

a ¶ Regulā. No. fallit i casu. l. iij. §. hoc autē indiciū. ff. de dā. infe. limitat quoq3 singulariter Alexā. in. l. si finita. §. iulianus. col. xxij. ff. de dam. infec. ꝛ duas limitationes tradit ipse Alex. lib. ij. cōsi. ccv. visis. Purp.

b ¶ Principaliter facit. add Alex. ꝛ Jas. in. l. silic licet. j. not. j. de col li. Purp.

c ¶ Qd potestas. add. l. iij. i. §. hoc aūt iudicium. ff. de d. i. ifec. ꝛ doc. in. c. fi. de rescrip. ꝛ talis petitio debet fieri seu producti parte aduersa pñte vel citata fm Bal. in. l. si ea. in fi. C. qui act. nō pos. ꝛ doct. in c. charte. iij. questio. ix.

d ¶ Sapiētis. Add. l. pretor. in. §. docere. ꝛ ibi doc. ff vi bono. rapt. Bal. in. l. si quis non dicam rapere in iij col. C. de epis. ꝛ cle.

e ¶ Postulatum. Adde pro ornatu hui⁹ regule. ꝙ testamentū in quo filius est preteritus est nullū, ita demū si filius dicat. gl. i. l. filio. ff. de inius. rup. cū aliis allegatis p Alex. in. l. ij. col. v. j. de secun. tab. Et multa Fely. ponit in. c. plerūq3 col. iij. de rescript. Latissime Marsil. l. vni⁹. §. cognituru. ff. de questio. col. ij. ꝛ sequen.

in gl. seq. vbi rationem assignabo. ¶ Capio gl. in ver. non valeāt. q̄ exponit tex. i. nō sortiant effectū. quare gl. sic exposuit dic qr tex. videbatur cōtinere cōtrarietatē. primo dicit vniuersa rescripta non valeāt: ꝛ postea subdit nisi fideiussio prebeat certe illud qd nō valeat a prin. nō potest ex aliquo actu supueniēti conualidari. l. qd ab initio. ff. de reg. iu. si ergo rescriptū nō valet qño pōt postea cōualidari p satisdationē prestitā: qr qd nullū est ex actu subseqūēti postea cōualidari non pōt pp istud contrariū. gl. exponit tex. nō valeāt. i. nō sortiant effectū: ꝛ sic fatet cōtrariū: bñ ergo v3 rescriptū impetratū esse virtualiter: sed nō qₜū ad vtilitatē ꝛ cōmodū impetrātis nisi fideiussionē prestet. istā gl. multū no. Bar. ꝛ doc. hic ꝙ verbū non valeant: appositū in aliqua. l. vel statuto nō intelligit ipso iure s3 in effectu de quo dixi. s. in. iij. no. ¶ Capio gl. i verb. prebeat. quā diuido in duas ptes. Jn prima querit an datio fideiussorū de qua in tex. debeat fieri tpe quo impetrat rescriptū: an ve
a ro possit pstari^a postea ex interuallo ꝛ ponit duas opi. Jn secūda q̄ est ibi: sed an hoc on⁹. gl. format aliā. q. Redeo ad primā quare tene scdā3 opi. approbatā p doc. vñ ex tex. ꝛ hac gl.
7 no. ꝙ † qñ lex iubet aliquid fieri post actū iam pfectū etiā si dicat ꝙ aliter nō valeat tñ ei⁹ omissio nō vitiat ipso iure. f. i. effectu: ideo potest illud qñcūq3 iterponi: ꝛ ad hoc ista gl. est multū solēnis ꝛ cōmēdat a doc. in locis. j. allegādis. Bar. hic plenius tradit bonā doc. quā sequunt alij doc. hic. adde Bar. i. l. si ita quis. §. ea. l. in. j. col. ff. de ver. ob. ꝛ in. l. cū lex. in. iij. co. ff. d fideius. ꝛ in. l. j. in. iij. col. vbi etiā Jmo. ff. de test. ꝛ in. l. ij. C. d ca no. frumē. vrbis ro. lib. xi. ꝛ in his consequēter. §. i. ff. fam. her. sequit B. in. l. nō dubiū. in pe. col. C. de leg. ꝛ in. l. cū mulier. in. xi. col. ꝛ seq. ff. sol. ma. ꝛ in. l. si tutor. ad fi. C. in qui. cau. in integ. resti. est necessaria. vt in. l. qui crimē. in. vij. q. C. qui acc. nō poss. ꝛ in. c. questioni. in fi. de appel. Panor. in. c. ij. in. iij. col. de testi. subtiliter Ang. in cōsi. xxxvj. qd incipit p decisiōe questiōx. Pe. de anch. in consi. cxvj. qd inci. ex narratorū in facto. in vlt. col. Lud. ro. in cōsi. cccxxij. quod inci. quo ad primū cōsultationis articulū. vbi q̄rit i scdo dubio, ꝛ in. d. l. cū mulier. in vlt. char. Ang. de are. inst. de exce. in prin. in. xxiij. col. Flo. i. l. j. §. interdum. in vlt. col. ff. de vsufru. accre. ¶ Tu ex ista doctrina Bar. ꝛ cōmuni collige duas notabiles ɔclusiōes. Prima est
8 ꝙ † omissio solēnitatis que debet interuenire a pncipio in ipso acta vitiat ipso iure. Scda cōclusio est ꝙ qñ lex vel statutū mādat aliquam solēnitatem interuenire post actū iam celebratū ꝛ perfectū tūc eius omissio nō vitiat ipso iure: s3 bñ in effectu. vt hoc tex. cū gl. ratio diuersitatis est: qr act⁹ qñ est in fieri facilius impedit q̄ qñ iam est perfect⁹ tollatur. l. patre furioso. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. c. quēadmodū. de iureiu. ¶ Pro cōfirmatione huius doctrine quā totus mūdus sequit: adde illud ꝙ dicit Bal. hic: s3 Aristo. Auerrois. ꝙ forma substātialis aduenit rei existenti in potentia. forma vero accidētalis aduenit rei existēti iam in actu. alibi idem Bal. in ru. C. de rescin. ven. post medium. dicit ꝙ illa dicit solēnitas substātialis q̄ requiritur tempore ɔctus vt cōsensus ppinquorū ex forma statuti: sed si requireret post cōtractum in esse fundatū: nō dr substantialis: ideo contractus non est ipso iure nullus, p istā. l. cū gl. alibi idē Bal. in. c. cū adeo. in pe. col. de rescrip. dicit ꝙ defectus cōditiōis siue expresse siue tacite impedit literas impetratas ne producātur in esse qñ ɔditio inest ex parte ante: hoc est ante rem productā in esse. secus si ex parte post. s. postq̄ origo pcesserit, tunc opus est exceptione p istam gl. Alibi idem bal. in. l. hi qui. in vl. col. C. de app. dicit ꝙ si lex dat formā actui iā facto q̄ forma non det esse rei, sed habebat cōseruare in esse iā pductū: tūc si lex vltra nō procedat annullando v3 mero iure talis actus etiam forma nō seruata: ꝛ dicit ꝙ ista fuit doctrina bona dei: non recordatus tunc de gl. hic. ¶ Secundo pncipaliter p ista doctrina B. ꝛ cōi allego tres notabiles gl. Prima doctrinā gl. fin. in cle. j. in ver. inhibētes. de iure patro. que
9 dicit ꝙ † vbicūq3 forme^b pstitio tradit a pncipio iurisdictiōis
b eius omissio vitiat ipso iure. sed vbi tradit in exercitio non vitiat ipso iure sed in effectu: ꝛ credo ꝙ nihil meli⁹ posset allegari. ꝛ illā gl. in varijs locis cōmendāt scribētes presertim Pet. de anch. in cle. j. d seque. pos. ꝛ fruc. ¶ Secūdo facit quod vult
10 gl. in. c. j. in ver. iij. lxxv. dist. ex qua colligitur qd † qualitas q̄ potest interuenire post actum non dicitur de substantia act⁹. sequitur Gemi. in. c. vt circa. §. j. in vl. col. de elec. in. vj. vbi idē pbāt verba Jo. an. ex quibus infert ibi Gemi. ꝙ illud qd pōt sequi actū: dicitur potius de solēnitate q̄ de substātia actus. illam gl. etiam no. Gemi. in. c. cum consuetudinis. in vlt. col. de consue. inferens ꝙ vbi consensus potest interuenire post actū non intelligitur ꝙ sit de substantiali solennitate. ad idem allegat gl. hic. ꝛ gl. in cle. cām. in verbo deuoluta. de elec. vbi Joā.
11 de imo. in vltū. char. no. † quod illa dicuntur esse de substantia que contemporanee cu3 actu introducendo cōcurrere debent, nō que post actum ordinatum requirūtur, per gl. hic. ¶ Contra istam cōmunē doctrinā ab omnibus approbatam pondera facere gl. valde no. in. c. vxoratus. in gl. j. quā doc. ibi approbant. de conuer. coniuga. que vult quod licet iura requirant quod si maritus vult pfiteri religionē debeat a principio vxor promittere cōtinentiam: ꝛ sic ista solennitas requiritur a prin. ꝛ tamē vult illa gl. ꝙ si fiat professio absq3 ista solēnitate quod valeat ex quo lex non dicit vltra quod sit nulla. ꝛ pro illa gl. est tex. in. c. ex parte. ꝛ ibi Panor. in. ij. no. de cōuersio. coniug. nisi diceres ꝙ ibi tex. requirens talem solennitatem vltra procedit declarando quid iuris sit si talis solennitas non interueniat ꝛ hoc modo debeat limitari doc. Bar. ꝛ doc. hic. ¶ Examinata est ista doc. sufficienter vt puto qₜum ad theoricam: nūc reducamus eam ad practicam. ex ista doctrina Bar. infert in practica duas decisiōes quas vide p te. ¶ Adde qd ex ea infertur
12 † ꝙ stante statuto ꝙ in cōtractibus minorū vel mulierū interueniat cōsensus duorum ppinquorum. certe si aliquis faceret ɔctum cū minore vel muliere nō seruata tali forma statuti: ɔctus esset ipso iure null⁹: nec sufficeret ꝙ postea adhiberet talis solēnitas. ꝛ ita in terminis decidit Bal. in. l. j. in antepe. col.
c per totā. C. qui admi. vbi in effectu^c ɔcludit ꝙ stāte pdicto statuto nō sufficeret ꝙ postea cōsanguinei ratificarent incōtinenti: qr que incōtinēti fiunt, videntur inesse. l. lecta. ver. dicebā. ff. si
13 cer. pe. ꝛ ibi declarat Bal. † ꝙ aliqua dicunt de forma actus aliqua preter formā aliqua ante formā ꝛ aliqua post formā. ꝛ illā doc. Bal. sequunt Pau. de ca. ꝛ do. Alexā. in. l. si cū dotē. §. eo autem tempore. sol. ma. ꝛ do. Alex. in. l. j. §. fuit quesitū. ff. ad trebel. ꝛ do. Ant. de but. ꝛ Jmo. in. c. cū consuetudinis. de cōsue. ꝛ Card. in. c. fi. de maio. ꝛ obe. facit qd decidit Bar. in. l. si vni. in fi. ff. de re indi. ꝛ Bar. in. l. executorem. in. v. col. C. de exec. rei iu. Item ex ista doctrina sequitur ꝙ cum in testamēto in quo fili⁹ exheredat debeat inseri causa legitima que sit de enumeratis in. §. casus. in aut. vt cum de appel. cog. ꝛ debet pbari per heredem certe omissio cause vitiaret ipso iure testamentū. Secūda autem posset quādocūq3 interuenire: put etiam dicit Sal. hic. ¶ Caue tamen dum Bar. vult ꝙ si numerus. vij. testiū requisitus a princ. in testamēto nō interueniat ꝙ tñ sit ipso iure nullum. ¶ Cōtrarium vult in. l. cū quis. s. tit. j. dum tenet ꝙ ex te
14 stamēto nō solēni oriat naturalis obligatio ibi dixi. † ꝛ vide q̄ dixi in. l. post diuisionē. s. ti. j. Item facit ista doc. ad. q. de testamento cōdito per vsurarium manifestū non prestita cautione. iuxta. c. qq. de vsur. in. vj. an si postea prestet testm̄ recōualescat. de qua qōne per Bal. ꝛ Pau. de ca. hic, ꝛ Bar. in. l. filio preterito. in vlti. col. ff. de iniust. rup. ꝛ per Bal. in. l. posthumo. in vlt. col. C. de cōtratab. cum cōcor. ibi traditis per. d. Alex. Itē per istā theoricā decidit pulchre. d. Car. in. c. significauerunt. in vlt. col. de testi. ꝙ stāte statuto ꝙ maritus nō possit constituere dotē vxori nisi de his que euidēter recepit ꝙ si maritus prius cōstituit dotē ꝛ postea recepit, ex internallo ꝙ tñ valet instrumētū ppter verbum recepit, qd est futurū subiunctiui: ꝛ sic pōt verificari ex postfacto. vt pt3 ex doc. huius gl. ¶ Itē refert fuis
d se publice determinatum in ciuitate Ferrarie qd valeat testm̄^d vsurarij manifesti qui decessit non prestita cautione, iuxta. d. c. qq. de vsu. in. vj. sed dimisit procuratorē ad prestādum talem cautionem post eius mortē qui procurator si postea prestabit iustificabit tale testamentum ꝛ reputat nouum dictū quod repetit: ꝛ latius idem Cardi. in cle. j. in. xxiij. q. de sepul.

Additio. Itē circa istā doctrinā in qua vidistis qñ lex dicit nō valeat: an intelligat ipso iure vl' in effectu qd si lex vel statutū diceret ꝙ act⁹ sit vel fiat ipso iure irritus vel quod actus sit inutilis an intelligat ipso iure vel in effectu. ex glo. alibi colligitur differentia qr si vtatur verbo irritum, intelligit ipso iure si termino inutili intelligit in effectu. gl. est in. l. verbis. ff. ad. l. fal. Cogita etiā ad predicta qr habemus regulā ꝙ si lex vtitur verbo futuri temporis non intelligit ipso iure: secus si verbo presentis tempori s. gl. in. l. in criminali. j. de iur. om. iudi. gl. Bar. ꝛ doct. in. l. iubemus. §. sacre scripture. de sac. san. ec. quare ergo in proposito nō distinguim⁹ an lex vtatur verbo futuri temporis non valet: an presentis temporis, ꝛ non valet ipso iure. Jason Papie.

15 ¶ In secunda parte gl. no. ꝙ † fideiussio q̄ d3 prestari p debitorem qui impetrauit dilationē a principe non potest per ipsum principem tolli: qr est grauis preiudicij: sed gl. male dicit qr cu3 ista solēnitas sit inuenta a iure ciuili: pōt tolli p rescriptū principis fm doctrinā gl. ꝛ doc. in. l. fi. vbi dicet. j. si ɔ ius vel vti. publi. Dicūt tñ Cy. Bal. Sal. ꝛ Ful. hic, ꝙ in tali rescripto requiritur clausula nō obstante. Tu pōdera ꝙ Bar. in. j. no. vult cōtrarium in reformatione concessa mercatoribus quod possunt statuentes remittere onus satisdationis: ꝛ tamē ibi nō requiri-

a ¶ Prestari. Add de Bar. volentē posse pstari vsq3 ad sententiā cōsi. 69. viso statuto. Purp.

b ¶ Forme. Adde Abb. in disp. Incip. Augerio col. 13. ver. Secūdo probatur. Purp.

c ¶ Ubi i effectu. vide que dixi i. l. petens. C. de pac. in nono itellectu. Purp.

d ¶ Testamentū. Adde Pau. de eleaza. in clemen. vnica, de vsu.

Universidad de

tur clausula non obstante. Jason Padue.

1 ☞ Regulariter a sentētia cuiuscunqȝ potest appellari nisi sit persona posita in dignitate.ꝛ nu.3.
2 Quinqȝ sunt differentie inter appellationē ꝛ supplicationem.
4 Licet a sententia prefecti pretorio non liceat appellare tamē licitum est supplicare.

SI quis aduersus.

A snia prefecti ptorio pōt semel tm̄ supplicari.h.d. ¶ Et ad euidentiā premitte ꝙ † regulariter a sententia cuiuscunqȝ pōt appellari:ᵃ ꝛ appellatio est remedium ordinariū. tamē si sentētia feraf a personis existentibus in excelsa dignitate: puta a pncipibus a senatu ꝛ a prefectis pretorio propter eorum dignitateʒ: nō est licitum appellare.l.j.in prin.ff.a qui.app.nō lʒ.iūcta.l.pfecti.ff.de mino.ꝛ.l.j.in pn.ff.de offi.prefe.preto.ꝛ.l.j.C.de sen.prefe.preto.tamen licitū est supplicare aduersus talem sniam: vt hic:in iurib⁹ prealle. ¶ Et inter app.ꝛ supp.sunt quinqȝ differētie. Nam † appellatio facit sniam iniquā vel iniustā supplicatio aūt conceditf ex gratia ꝛ est species restitutionis in integ. ꝛ presupponit sniam sed se debere denuo admitti: ideo prima non pmittif ꝯ snias illustrium personarum.secūda sit.d.l.pfecti. ¶ Et ex hoc sequif secūda differētia: qꝛ appellatio deuoluit causam ad superiorē,supplicatio ad eundē:ratio diuersitatis:qꝛ cū per ipsam appella. snia dicaf iniusta vel iniqua si iudex qui eā tulit cognosceret de app.eēt suspect⁹:qꝛ vellet defendere suā sniam ab iniquitate: sed supplicatio psupponit sententiā valere:ideo procedif corā eo.vt in auť.seq.ꝛ in iurib⁹ preal. ¶ Tertia differētia est qꝛ app.debet interponi itra decē diesᵇ auť.hodie.C.de ap.supplicatio aūt pōt interponi intra decem dies ꝛ tūc hʒ effectū auť.sequētis. pōt ēt interponi itra duos annos.d.l.j.C.de sen.prefec.preto. ¶ Quarta differētia qꝛ licitū est saltē bis appellareᶜ aliqñ ter: vt in ti. qñ lice. tertio pꝛuo. sed nō est licitū supplicare nisi semel vt hoc tex. ¶ Quinta no. differentia est qꝛ appellatio suspendit executionem snie qꝛ pendēte appel.nihil dʒ innouari toto ti.ff.nil noua.app.penden. ꝛ rō est qꝛ appellatio rescindit pnūtiatum.l.j.§.fi.ff. ad turp. sed supplicatio qꝛ nō tāgit nec rescindit sniam nō impedit ei⁹ executionē:sed interposita intra decē dies,facit qō victor debet pstare fideiussionē ꝛ postea snia mandatur executioni.vt in auť.j.pxime seq.vbi dicef. ¶ Et not.diligēter † ꝙ qñ pp̄ter dignitatem persone non pōt ab eius snia appellari istud pcedit etiā si ex cōmissione partium ferret sniam vel ex prorogatione. tex. est in.l.si episcopale.ꝛ ibi Bar.multum no.C.de epis.aud. notabiliter Ang.in.l.j.in.ij.col.ff.de iudi.

Additio. Et ita als in cōtingētia facti ꝯsului ꝛ obtinui in decreto Mediolani disponēte qō a sententijs latis per consilium vel aliquem de cōsilio nō possit appellari:ꝛ fuerat cōmissa vni cōsiliario per partes tanqȝ amico quod ab eius snia non potuerit appellari. ¶ † No. etiam ex hoc tex.ꝙ lʒ a sentētia prefecti pretorio non liceat appel.tamē licitum est supplicare vt hic:ꝛ iuribus prealleg. an istud regulariter sit verum dicam in auť.seq. Jason Papie.

2 ☞ Supplicatio que porrigitur contra sententiam prefecti pretorio debet ipsimet prefecto offerri.
3 Supplica.potest non solum prefecto preto.sed etiam eius officialibus porrigi.
4 Supplicatio porrecta aduersus sententiam non impedit eius executionem.
5 Tempus dicitur de forma actus.
6 In casibus in quibus non est licitum appellare non est licitum supplicare.
7 Sicut appel.debet fieri in scriptis ita etiam ꝛ supplicatio.
8 Aduersus sententiam debet quis supplicare intra decem dies.

Que supplicatio.

ᵇ † Ista auť. fm Odof.ꝛ Cyn.nō se hʒ ad.l.C.corrigendo. sed declarādo nam cū in.l. C.esset dictū ꝙ aduersus sniam pfecti ptorio est licitū supplicare:hic declarāt corā quo debeat porrigi ista supplicatio ꝛ intra que tēpora ꝛ quid sit eius effect⁹.Supplicatio porrecta corā prefecti pretorio vel eius officialibus intra decē dies impedit executionē sentētie nisi victor prestet idoneā fideiussionē sed vltra tēpus decem dierū porrecta supplicatio executionē non impedit.h.d. ¶ Et diuidif in tres ptes vt hic per Bar. ¶ No.prio ex hoc tex.ibi gloriosissimis pfectis ꝙ † supplicatio que porrigif cōtra sniam prefecti pretorio debet ipsimet pfecto offerri:ꝛ in hoc differt ab appel.l.eos. in prin. C. de appel.allegata in gl.j.ꝛ ratio differētie est qꝛ appel. detegit iniqtatē snie ideo absurdum est quod ille qui tulit sniam cognoscat de iniquitate sententie sue. sed supplicatio est quedā venia que misericorditer imploratur.l.prefec.ff.de mino. ¶ Secūdo no.ex tex.ibi,vel eorū cōsiliarijs.ꝙ † supplicatio potest porrigi non solū prefecto pretorio:sed etiā officialib⁹ᶜ suis.intellige tñ vt dicit gl.i.nō vt ipsi cognoscant:sed vt referāt : qꝛ inferior nō potest se impedire de facto superioris.l.prefecti.et.l. minor aūt magistrat⁹.ff.de mi.c.cū inferior.de maio.ꝛ obed. ex isto tex.iūcta gl.pdicta not.Bar.hic,ꝙ libell⁹ acta ꝛ exceptiōes pñt pduci notario sicut iudici.adō tex.gl.Bar.ꝛ doc. in.l.eas.§.super his.C.de app.Bar.i.l.finita.§.iul.in.vi.col. ff.de dā.infec.facit qō vult gl.in.l.iusiurandū qō ex cōuētione.§.pupillus.in glo.magna.in ver.debet.circa fin.ff.de iureiur.ex qua no.ibi Pau.de ca.qō actus potest dici iudicialis, ʒ nō sit fact⁹ in presentia iudicis. ¶ Et Bal.in.l.pe.ff.de fideiu.no.ex isto tex.quod confessio facta coram notario actorū dicitur facta in iudicio.per ista inferūt Guid.de suz.Bald.ꝛ Mod.hic qō applo in scriptis q̄ dʒ fieri intra decē dies.auť. hodie.C.de app.pōt fieri corā notario illius iudicis qui tulit sententiam precipue qñ non pōt haberi copia illius iudicis qō no.qꝛ quotidianū.per ista refert Raph.Ful.se consuluisse in ciuitate Uincētie vbi statutū disponit ꝙ mittaf executioni nisi appellatio interponatur intra decē dies:ꝛ libell⁹ porrigatur intra.xx.ꝛ prestetur cautio de soluendis expēsis ꝙ satis fuit talē cautionē fuisse pstitā ipsi notario. ¶ Limita pdictaf non habere locū quo ad pbationes vel instrumēta pbatoria q̄ nō dicunf fieri notario:sed ipsi iudici vel de cōmissione iudicis.l.quinquaginta.ff.de pba.gl.in.l.iubemus.C.de lib. causa. gl.in.l.hac cōsultissima.in fi.vbi dixi.C.de test.facit.l. instar. C. de iur.fis.li.x.Cano.in.c.qñ cōtra falsam.de pba.Bal. ꝛ mod. hic:Bal.in.l.ij.C.de edē.Ang.ꝛ Jmo.in.d.§.iul. ¶ † Tertio no.ꝙ supplicatio porrecta aduersus sniam non impedit executionē ipsi⁹ snie:eodē modo nec restitutio i integrū suscitata. de in integ.rest.ꝛ rationem diuersitatis dixi in.l.precedēti.Quid aūt sit in nullitate sententie an impediat executionē.lʒ Bal. ꝛ Pau.de ca.hic ponant:tñ qꝛ ordinarie tradif p bar.ꝛ moder. i.l.iiij.§.cōdēnatū.ff.de re iu.remitto me ad ibi dicta. ¶ Quarto diligēter no.ex tex.ibi:nisi sub hac forma iūctis pcedētib⁹ fm Bal.ꝛ Sal.hic,ꝙ † tēpusᵍ dicitur de forma actus:vñ infert Bal.ꝙ ille qui nō obseruat tēpora cōstitutionis nō dʒ seruare formam qō dicit esse notādū pp̄ter cōstitutiōes ecclesiarum q̄ imponūt metas tēporis.ad idē alleg.tex.in.l.scire opʒ. §.sufficit.ff.de exc.tu.sequitur Pau.de ca.in.l.q rome.§. callimachus.ad fi.ff.de ver.ob.ꝛ in.l.si in lege.in prin.ff.loc.inferēs ad statutū:vt ibi per eum. ¶ Contrariū tenet Pau.de ca.hic: qꝛ proprie loquendo tps non cōcernit formam:lʒ largo modo dicitur de forma. Tu pro Bal.adde ꝙ dicit idē Bal. in.l.oēs populi.in pe.col.ff.de iust.ꝛ iur.quod a forma statuti nō est recedendū.l.cōstitutionibus.ff.ad muni.vnde si statutū requirit tps:ꝛ tu require tps.l.titius.ff.de testa.mil. ¶ Limita fʒ Pa. in consi.xciij.incip.statuto ciuitatis grossetane.in vlt.col.in.j. vol.Quis de Bald.hic non faciat mentionē qñ tēpus esset appositū vt esset de substantia:ita ꝙ eo remoto remoueref act⁹ iuxta gl.in.c.ij.de cōsti.in.vj.sec⁹ si tēpus apponeretur ad bñ esse vt i casu sibi occurrēti qñ statutū disponit ꝙ de mēse Januarij priores teneanf eligere medicū sub pena. Nā si illi negligētes sunt alij sequētes de mēse maij poterūt eligere qꝛ tēpus ibi nō est de substantia.tñ contra istam limitationē allego qō vult Bal.in.c.lʒ.in.i.col.de sup.neg.prela.qō vbi i statuto sunt assignati mēses nō in genere sed determinate: puta a talib⁹ kal.in tale tempus certo mō determinatū alteri⁹ tpis functionē nō recipit.l.vsusfructus mihi in biēniū.ff.de vsufr. leg.Predictis adde ꝙ q recedit a tpe recedit a forma auť.fm Bal.in.l.obseruare.§.fi.in.ij.q.ff.de offi.procō.ꝛ leg.ꝛ in.l.liberti liberteqȝ.in.v.col.C.de ope.lib.Jtē adde ꝙ si statuta aliquid disponūt tam in tpe quā in forma ꝙ sunt seruanda ad vnguem ꝛ si cōtra fieret esset irritū ipso iure fm Bal.i.l.ordo. circa med.C.de exec.rei iudi.item dicit Bal.in auť.q semel.in iiij.col.in fi.C.quō ꝛ qñ iud.ꝙ quando statuta volūt certa tēpora statuti:alioquin ponaf reus in bāno,ita sunt pcise seruāda quod nihil addi vel minui potest:qꝛ est data forma iudici. ita ibi dicit Bal. ¶ Quinto no.ex auť.ꝛ.l. precedēti regulāʰ ꝙ † in casibus i quib⁹ nō est licitū appellare a sentētia:tñ est licitum supplicare:ꝛ ita istā regulā tradit glos.in.c.ex literis. in ver.supplicauit.de in integ.restit. Jstā regulā intellige esse veram quando a sentētia nō pōt appellari propter excellentiam eius qui sniaʒ tulit.tūc benepōt supplicari:ita loquunf ista iura:sed quando de iure cōmuni non potest appellari : nō pōt ēt supplicari nisi bñficio etatis aut fauore matrimonij fm Jnn.ꝛ Cano.in.d.c.ex literis.Cy.in.l.fi.vbi gl.C.vt lit. pendē. Bal.in.l.vnica.C.ne lic.tertio pꝛuo.Bal.in.l.fi.§. illud. ꝛ notabilius in.§.fi.ad fi.C.de tempo.appel.ꝛ in.l.nemo.C.de iur.om. iud.do.Ant.de but.in.c.pastoralis.in.iij.not.de app.Jmo.in l.j.§.

a ¶ Appellari. Vide guido. pap. consi.j. quod. Et Jmo.ꝯs.cxlv.visis ac diligēter. ꝛ ij.ꝯs.seq. Purp.

b ¶ Intra.x.dies. Addō an post decem dies possit aliquo mō ap. vj de doc.in.c.ad reprimēdā. de offi. or. Pau. de elezā.i cle.Quis. de fo.compe.do. de rot.decis.lviij.in antiquis.

c ¶ Appellare. Adde gl.in vers. fuerūt.in cle.j.de re iudi. Spec.de ap.in.§.quoties. in prin.doc. in.c. sua nobis.de ap. itē not. casus in quibus nō lʒ ap. recurre ad gloss. summe. ij. q. vj. gl.i.c. nō solū. de ap. lib.vj. Spec. eo.ti.in.§.in quibus.doc.i.c.qua fronte.eo.ti.doc. c. pastoralis. §. preterea. de offi. delega.

d ¶ Que supplicatio. Amplia istā authē. habere locū i statuto disponente sup remissione alicui⁹ actus: qꝛ nō impedit exequtionē, prestita cautiōe ad formam hui⁹ auť. Bar. in.l. Julianus.in fi.ff. de dā. infec. ꝛ ad materiā huius authen.vide prepos.in.c.ex ratione col. pen.de appel.

e ¶ Officialibus. Adde Alex.cōcordantē in.l.si finita. §. Julian⁹. col. xij.ff. de dā. infec. Purp.

f ¶ Predicta. Adde Fely.in rub.de probatio. ad fin. Panor. in.c. ij. in.vij.not. eo.tit. Purp.

g ¶ Tēpus. Fely. in. c. cū dilecto. de rescrip. limitat Jas.i rub. C. qui admit.col. ij. Purp.

h ¶ Regulā. Adde Scar. i. l. oēs populi in. iiij. q. iij q.pn. Bart.ff. de iust.ꝛ iur. ꝛ in l.j.in prin. char. iij.in princ.ff. de offi eius.

l.j.§.fi.in.xx.col.ff.qui.app.nō lʒ.Pau.de ca.in.l.pcedēti.ꝛ in l.fi.C.de edi.diui adria.tol.ꝛ notabiliter Jmo.in.l.ex cōsensu. §.fi.in pe.ꝛ vlti.col.ff.de appel.vbi tangit illā notabilē.q.quam dicit fuisse agitatam in curia regis aragonū. an verus ꝯtumax q nō pōt appellare vt ibi an possit supplicare. ¶ Gl. in ver.offerēda,dicit † ꝙ sicut app.debet fieri i scriptisᵃ ita supplicatio.limita ergo verū nisi supplicatio interponeref eadem die qua lata est snia sicut in appel.quādo interponeref illa die qua fertur snia potest fieri viua voce.l.j.in fi.ꝛ.l.seq.ff. de app. fm Cy.hic in.j.q.ꝛ Sal. ¶ Glo.in ver.retractādis. diuidif in tres. In prima remouet vnū ꝯtriū dupliciter respondēdo. In secunda ponit vnū dictū. In tertia per viā no. remouet aliud cōtrarium.scda ibi:itē fit hec retractatio.tertia ꝛ vltima ibi:itē no.hic pendēte supplicatione. ¶ In prima ergo parte qꝛ tex. videtur sibi contrarius.nam dicit in prin.ꝙ sententia p supplicationē retractāda sit intra decē dies.in fi.vult ꝙ possit quādocunqȝ retractari.Glo.cōcordando respōdet ꝙ si snia sit lata ꝯ ius scriptum possit qñcunqȝ retractari:ita loquaf finis: si aūt sit lata cōtra ius litigatoris tūc debet intra decē dies retractari.ita loquaf principiū. ¶ Licet Bar.simpliciter videaf trāsire cū hac solutione,tñ eā reprobāt Cy.ꝛ Sali.hic:qꝛ si sententia esset lata ꝯ ius scriptū nō ꝯueniret verbū retractationis in tex.positū.preterea tex.iste a principio vsqȝ ad fi.semp loquif eodem casu:ꝛ tamē fm hanc solutionē multum diuersificaref. ¶ † Aliam solu.tenuit gl.ꝛ ista est vera.ꝛ hanc teneo ꝙ aduersus sniam dʒ qs supplicare intra decē dies si vult habere cōmodū fideiussionis pstāde. Ita loquif principiū tex. als pōt quandocūqȝ supplicare:ſʒ nō impediet executionē ꝛ nō habebit cōmodū fideiussionis:ꝛ ita loquitur finis tex.iste est ver⁹ intellectus ad hūc tex. ¶ Aliū intellectū tenet Bar.q fuit gl. in.l.j.C.d sen.prefe.pto.qō intra decē dies pōt aduersus sniaʒ supplicari porrigēdo supplicationē ipsi prefecto ptorio.ita loquif pncipiū tex.ſʒ post decē dies vsqȝ ad duos licitū est supplicare porrigendo supplicationē principi nō prefecto ptorio. ita loquitur finis. Jstam so.etiā tenet gl.in.c.ex literis. super ver.supplicanit.de in integ.resti.tenēt Odof.Jo.fab.sed qꝛ diminat ꝛ diuersificat tex.tene precedentem que vera ꝛ clara est. In alijs partibus gl.bene dicit.

1 ☞ Non feret a quo rescriptum impetref etiam si sit seruus.
2 Quando reformatio fit in consilio non refert an ille q fecit ppositam esset infamis vel ne postqȝ apparet de ꝯsensu populi.
3 Forma non seruata actus nihil valet.

Uniuersis.

† Nō refert a quo rescriptū impetref ēt si sit seruus.h.d.limita nisi sibi eēt oppositū tpe porrecte supplicatiōis.l.j.arguēdo a speciali.ꝛ ibi Bal.ꝯ.eo. Et ex h no. subtiliter Bal. hic p⁹ Jac.bu.ꝙ dilatoria exceptio qualis est ista que opponitur ꝯ impetrātē sicut als tollitur p lit.contest.l.ita demū.C.de proc.l.pōpo.§.rati.ff.eo.ita hic tollif p impetrationem rescripti. ¶ Scdo limita qñ rescriptū esset impetratū ab excōicato.c.j.de rescrip.i.vi.ad hoc vt citi⁹ redeat ad gremium ecclesie:ꝛ hoc qñ impetrauit p se.si aūt noīe alterius habes gl.no.in.c.fi.in gl.j.ꝛ ibi doc.de pcu. Tertio limita; nisi mēdacium supplicātis obstat.c.ex parte.ꝛ.c.nonnulli.de rescr. ¶ Scdo p istā.l.decidit Bar.hic i fi.† ꝙ qñ reformatio fit in ꝯsilio:nō refert an ille q fecit ppositā eēt infamis vel ne postqȝ apparet d ꝯsensu populi.referūt ꝛ sequūf Pau.de ca.ꝛ.d.Alex.in.l.j.i pn.ff.ad le.fal. ¶ Adde qō vult. Bar. in.l.obseruare.circa mediū.C.de decur.lib.x.ꝙ lʒ i cōsilio gñali populi debeat fieri preposita per vnū de populo : tñ si de ea nō apparet ꝛ cōstet de volūtate populi valet ordinamētū:sequtur Pau.de ca.in.l.j.in prin.ff.d ꝯsti.pn.ꝛ in.d.l.j.in pn.ff.ad le.fal. ¶ Sʒ aduerte ꝙ Bar.hic nō aperit quid si statutū requireret p solenitate.sed Pau.de ca.hic tenet ꝙ idē esset vñ si statutum disponat ꝙ cōsiliū generale populi debeat cōgregari ad sonū cāpane ꝛ vocē preconis ꝛ ppositio debeat fieri per priorē antianoꝝ:certe si reperiaf cōsiliū fuisse cōgregatū. Jtē appareat de volūtate populi:qñuis nō appareat ꝙ in cōgregatione fuerit seruata forma statuti:tñ valebit ordinatio postqȝ apparet de cōsensu populi. Et istud dicitur esse notandū pro cōgregationib⁹ scholariū q̄ fuerūt facte illo anno sup facto rectoris,iñam lʒ statutū vniuersitatis Padue disponat ꝙ vniuersitas in electione noui rectoris debeat ꝯgregari de iussu rectoris:tamē valuerūt gesta p vniuersitatē in electione noui rectoris Quis aliter nō fuerit congregata iussu veteris rectoris postqȝ vniuersitas fuit cōgregata ꝛ apparet de electiōe scholariū,p no.p Bar.hic,ꝛ i.d.l.obseruare. ¶ Ex ista decisione no. pulchrā limitationē ad regulā q̄ hʒ ꝙ † forma nō seruata act⁹ nihil vʒ.l.cū hi §.si pretor.ff.de trāsac.c.cū dilecta.de rescri.Limitatur quando talis solēnitas vel forma non esset magne importantie ꝯsiderato effectu. Adde bñ facere illud qō vult Cal. in cōsi.xj.posito in ti.de iure patro.ꝛ nihil melius i mūdo posset alleg.vbi tenet ꝙ dato ꝙ vniuersitas fuerit inepte ꝯgregata tamen vʒ presentatio facta p maiorē partē omnib⁹ psentib⁹, sed in cōtrarium facit qō vult Bal.in.l.j.in.ij.col.ff. de legi. vbi querit statuto ciuitatis Perusij cauetur ꝙ oēs preposite fiant per priorē ꝛ aliter non valeant pone facta congregatione gñali populi prior non vult facere prepositā forte qꝛ iurauit vel qꝛ esset sibi penale:alius fecit propositam ꝛ populus concorditer ordinauit an valeat,dicit videri ꝙ sic:qꝛ postqȝ popul⁹ ꝯsensit nō est curandū a quo sit facta pposita.vt p Bar.in.d.l.obseruare.determinat Bal.ꝙ si statutū requirit p forma ꝙ actus non valeat saluo nisi popul⁹ habuisset potestatē derogandi illi statuto:qꝛ intelligitur ei derogasse.arg.l.fi.in princi. ff. de le.ij.ꝛ.l. de quib⁹.in prin.testamēti.ff.de leg.iij. Facit qō vult idē Bal. in.l.barbarius.in.v.col.ad fi.ff.de offi.preto.imo.d.Alex.in.l.j. in prin.in.ij.col.ff.ad le.fal.tenet ꝯ Bal.in hoc vltimo ꝙ etiam si ppłs habuit ptātē derogādi tali statuto nō p hoc intelligit illi derogasse,motus p aliq̄ de quib⁹ ibi p eū. Jason Padue.

1 ☞ Rescripta ꝯ ius ipetrata nō debēt p iudices obseruari,
2 Que sint soli principi reseruata.
3 Inferior a supremo principe etiā si sit legatus de latere nō pōt rescribere ꝙ procedatur summarie simpliciter ꝛ de plano.
4 Que sint soli pape reseruata.
5 Quod nemini nocet ꝛ mihi prodest de facili cōcedendum est.
6 Si aqua exit de molēdino vnius, ꝛ alter vult eā capere ꝛ ducere ad suum molendinum ita qō primum molendinum nō impediatur non potest duci inuito domino.
7 Quādo nulli principaliter preiudicium infertur ꝛ est cōmodū alicuius tunc dictū vnius testis tantū facit plenā probationē.
8 Princeps potest remittere penam delicti.
9 Rescriptum contra ius valet si neminem ledat.
10 Non valet rescriptum per qō princeps concedit pupillo facultatem testandi.
11 Pupillus etiā doli capax ꝛ cum authoritate tutoris non pōt facere aliquem actum vltime voluntatis etiam pro anima vel ad pias causas.
12 Contra defectum naturalem non potest princeps dispensare.

Rescripta.

Ista lex ponit regulā ꝛ duas fal.scda ibi.nisi forte,ꝛ est i decretis canonizata.xxv.q.ij. ꝛ in.c.rescriptū.† No.pmo regulā ꝙ rescripta ꝯ ius impetrata nō debēt p iudices obseruari.ꝛ gl.inuehit ꝯ miseros prelatos qui non audent obseruare hāc.l.vel similē.in.l.puniri.vbi dicam.j.si cōtra ius vel vtilitatē publicā. Sed nūquid ista regula procedat ex defectu potestatis principis: qꝛ nō possit vel ex defectu voluntatis.Bal.hic i.ij.col.ꝛ Pau.de ca.dicūt ꝙ ex defectu volūtatis qꝛ nō presumitur principem aliquid velle ꝙ sit cōtra ius: ꝛ si aliquid cōcessit psumif p importunitatē ꝯcessisse:ꝛ ideo si pnceps vellet posset rescribere ꝯ ius adiecta clausula nō obstante de qua dicef in.l.fi.j.si ꝯtra ius vel vti.pub.ponūt Odof.Cy.ꝛ Bal.hic.† Hinc sumpta occasione tractat Bal.hic de potestate pncipis ꝛ q̄ sint soli supremo pncipi reseruata, adde Bal. in l.j.in prin.C.de iur.aureo.annu.ꝛ in.c.j.q̄ sint reg. ꝛ in.l. imperium.in.iij.col.ꝛ ibi pleni⁹ Lud.ro.ff.de iurisd.om.iud. ꝛ Bal. in pe.feu.in.xij.col. vbi inter cetera dicit ꝙ qñ pnceps aliquid vult ex certa sciētia nemo potest ei dicere cur ita facis.ᵇ ꝛ est dictum quo aduocati sepius in palatijs vtunf.ꝛ fuit ante Bal. dictum Spe.in ti.de lega.§.nunc ostendendum.ver.lxxxix.per tex.i.c.Quis.de peni.dist.iij.ibi quis tñ audet dicere dno quare huic ptis.ꝛ gl.ibi in ver.deo.idem dicit in pa.ꝛ idem Bal.in c.ecclesia sancte Marie.in pe.col.vt lit.pē. dicit ꝙ cū ipse princeps sit causa causarum nō est de eius potestate inquirēdū.cū prime cause nulla sit causa cū id qō pmū est aliud ante se habere non potest.ꝛ idē Bal.in.c.cū sup.in.j.col.de cau.pos.ꝛ ppri. dicit ꝙ papa ꝛ pnceps ex certa sciētia supra ius ꝛ ꝯ ius ꝛ extra ius oīa pōt:ideo sacrilegiū est de potestate pncipis disputare. l.sacrilegiū.C.de cri.sacri ¶ Inter cetera not. illud qō dt Bal. ꝙ sol⁹ᶜ supremus princeps potest in rescripto apponere clausulam nō obstāte:alius vero inferior nō pōt.adde Bal.in.l.cūctos populos.in.x.col.C.de sum.tri. Ang. Jmo. ꝛ moder. in.l. nemo pōt.p illū tex.ff.de leg.j.vbi.d.Alex.in.i.col.ꝛ in ꝯs.cj.qō inci.visis infrascriptis exemptionibus.in.vj.col.in.j.vol. facit ho.tex.in.l.formam.ff.de offi.prefe.preto.ori.ꝛ illiri. ꝛ qꝛ inferior nō pōt rescribere ꝯ.l.superioris.c.cum inferior. de maio.ꝛ obe.† sicut in simili iferior a supremo principe etiā si sit legat⁹ de latere non potest rescribere ꝙ procedatur summarie simpliciter ꝛ de plano.glo.est reputata sing.in.c.fin.de here.in.vj.sed etiam similes in glos.in cle.sepe.in prin.in verbo mandam⁹. de ver.sign.idem est in clausula ex certa scientia que non potest p

a ¶ In scriptis. adde.l.iij.ff.d appel. ꝛ ibi docto. Bar.Bal. ꝛ Ange.in.l.litigatoribus.C.de appel. Bar.in.l.eos.§. finaūt.C.eo.spe. de appel.§.vj.X. itē cautus.doct. in.c.cardi.de appel. in.vj. d. de Ro.dec.ccccxiij. fuit dubitatum. in nou.

b ¶ Cur ita facis. adde.c.in memoriam. ꝛ ibi doct. xix.dist.

c ¶ Qō sol⁹. Adde glo.in.l.fi.C.si ꝯtra ius vel vti. pub.gl.in Vb.literarū.i.c. statutū.de rescri.li.vj. gl.in ver. noscat. in.c.j. de constit. li.vj. Jo.an.in.c. j.de exces.prelato.li.vj.in nouel. idem Jo. an. in c.nonnulli. de rescrip. Ant.d bu. in.c. que in ecclesiarū.de consti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

inferiorem apponi in rescripto.gl.in cle.& si principalis. in glo. fi.de rescri. similiter etiã solus supremus princeps põt in totũ tollere ius alicuius cũ clausula, nõ obstãte.inferior aũt nõ pos fet etiã vbi supremꝰ ꝓceps posset.ita tenet Arch.xxv.q.ij.in summa.refert & sequit Alb.de ro.in.l.quoties.ff.eo.& ꝙ ibi Pau. de ca. multũ exclamat & dicit ꝙ habuit de facto tpe quo do. Pãdul. tenebat imperiũ Bergomi. nã vni ex partialibꝰ suis remisit per rescriptũ quicquid debebat ciuibus Bergomẽ. cũ clausula nõ obstãte dicit se cõsuluisse & nõ potuit dato ꝙ fuisset iustus princeps:& idẽ dicit in duce Mediol. & in marchiõe Ferrarie:ꝙ tu diligenter no.ad ea q̃ tradunt p gl.doc.in.c.que in ecclesiarũ.de cõsti.& in.l.fi.si contra ius vel vti.pub. ¶ † Successiue tãgit Bal.hic de potestate pape & de his q̃ sunt soli pape reservata. Adde gl.ordi.in.c.qõ trãslationẽ.de offi.leg. & gl. i.c.sicut venire.de excess.prela.& plenꝰ ẽ alibi Spe.vbi enumerat octnaginta nouẽ.in ti.de leg.§.nunc ostẽdendũ.& in.§.nunc breuiter dicendũ est.ponunt Cano.in.c.ꝓposuit.post gl.ibi:de cõcess.ꝓbẽ.& dicit Host.q̃ sepe allegãt in.c.cũ venissent. de iud. quod papa põt mutare quadrata rotũdis. ¶ Adde qõ Bal.i c.ecclesia sancte Marie.i.iij.col. de cõsti. dicit ꝙ papa[a] est dñs dñantium & habet ius regis regũ in subditos.& idẽ Bal. i. c. j. in j.col.de pba.dicit ꝙ apud papã est suprema potestas i qua nõ hꝫ parẽ.& idem Bal.in.l.barbarius.i fi.ff. de offi.ꝓto. dicit ꝙ papa est omnia & sup ola in spiritualibus[b] & idẽ Bal. in.l.ij. in.vj.q.C. de serui. & aqua. hinc est ꝙ papa tanq̃ pater[c] patrũ concurrit cum omni prelato in iurisditione & ptãte.& ita originaliter dicit Jo.ma.qui postea fuit Car.in.c.si eo tpe.de ele. in vj.quẽ refert & sequit Bal.in.c.j.in princ.j.col.qui feu.da.pos.& in.c.j.in pn.in.j.col.qs dicat duꝫ marchio vel comes.i vsi.feu. & in pe.decr.in.j.col.& in.c.j.in.iij.col.de offi.or.& no. & melius ꝙ alibi Bal.in.c.dilecti.ij.in pe.col.de app.intellige tũ q̃ dicta sunt de supremo potestate pape cum grano salis.s. claue discretiõis nõ erãte.ita ỏt gl.no.in.c.quãto.in gl.ij. de iureiu. vbi cano.cõmẽdat ꝓcipue Bal.q̃ dicit ꝙ illud verbũ est figẽ tenẽdũ cor.di. ¶ † Scõo no. regulã ꝙ illꝫ qõ nemini nocet & mihi p dest de facili cõcedendũ est.cõcordat tex.in.l.j.ff. de aiũt aquã. ff.de aqua plu.ar.& tex.no.in.l.ij.§.itẽ varus.in fi.eo.tit.de quo die vt per Bar.& doc.in.l.ij.in ver.nec cogit.ff.sol.ma. & ꝙ Bar. in.l.j.C.de metal.li.xj.& ꝙ hoc Bononie fuit determinata.q.in ter fratres predicatores & fratres minores.mã commune Bononie primo loco cõcesserat fratribꝰ predicatoribꝰ vt traherẽt aquã ex flumine publico ad dncndũ fabã tpe quadragesime: idẽ postea cõcessit fratribꝰ minoribus reclamãtibus.in primis fuit determinatũ ꝙ ex quo aqua amboꝝ sufficiebat: certe ꝙ nemini nocet & alꝫ prodest facile cõcedi debuit.ita dicũt Bar. & doc.in.l.iij.C.de serui.& aqua.& Bar.in repe.l.quomin⁹.in.v. q pn.ad fi.ff.de flu.Bal.in.c.cũ olim.de cõsue.hñ facit tex. in l. ij.§.fi.& ibi Alb.& Ang.ff.de serui.rn.pred.& vide ꝙ ampliãdo in fortiorib⁹ terminis tꝫ Bar.in.l.nõ mod⁹.ꝓ illũ tex.C.de serui.& aqua. Adde tñ qõ vult Bar.in.l.quomin⁹.i.xij.q.ff.de flu. l.q.de qua dicit ꝙ sepe vidit dubitari † ꝙ si aqua exit de molẽdino vnus alter vult eã capere & ducere ad suũ molendinũ ita qõ primũ molendinũ non impedirẽt:& tenent ꝙ cum illa aqua sit priuata ꝙ inuito dño ducere non possit, per.l. in cõcedẽdo. ff.de aqua plu.ar.fequitur. d.Alex.in cõsi.cvij.in.j.vol inci. in causa & lite vertẽte inter dños. vide dictum no. Bal. in.l.iij.C. de serui.& aqua.vbi decidit ꝙ si ex flumine publico duco aquã per prediũ meũ ad meũ molẽdinũ possum illã aquã quo volo diuertere nec teneor de ea gratiã facere vicino habenti inferiꝰ molendinũ nisi ei deberẽ seruitutẽ.aliter tñ tenet in predictis.

Bal.in.l.item lapilli.in.ij.col.ff.de re.diui. ¶ † Itẽ ad istã regulam adde quod q̃ nulli principaliter preiudicium infertur & est cõmodum alicuius tunc dictum vnius testis tñ facit plenam probationem:puta quod aliqs sit baptizatus vel ecclesia consecrata.c.cum itaq̃.& c.paruulos.de cõsecra. dist. iij.gl.i.c. licet vniuersis.in gl.ij.de testi.& glo.no.in.c.nuper.in gl.ij.super ver.numerus.e.ti. Spe.in ti. de teste.§.restat.in.ix. & xvi. fallẽdo. Ant.de bu.in.c.veniẽs.primo.in.j.col. in ij. de testi. ¶ Et per illas glo.infert in specie no. Bal. in.d.c. licet vniuersis. & in d.c.nuper.quod clericatus potest probari per vnum testem sũ:q: actus iste de se & sui natura inspecta nostri principaliter preiudicat. quod bene no.q: multũ limitatur regula quod vni testi non debeat plene credi etiam si sit magne dignitatis.l.iuꝫ tur.C.de testi.& c.licet vniuersis.& c.licet ex quadam.in.c.omni. de tem. ¶ † Tertio no.quod princeps põt remittere penã delicti. Ista procedit in pena pecuniaria applicanda fisco nondũ tamen applicata:vt dixi in.l.nec damnosa post Bal.ibi.& eo.si autem pena pecuniaria esset applicanda parti: tunc princeps non posset per rescriptum tollere:vt est glo.not.in.l.ij.& ibi docto.& ibi multa dixi.C.de in ius voc.Si autem ꝓ delicto vendum in tali ꝓductione non requiritur partis citatio.

11 In ꝓductione cuiuslibet instrumenti debet pars citari.

12 Si statutum requirat quod intra sex menses donatio insinuet an in tali citatione requiratur partis citatio.

nit imponenda pena corporalis,& tunc ꝓ delictis futuris nõ posset per rescriptum remitti:qz inuitaret ad delinquendũ ff.l. conuenire.ff.de pac.dota. Item esset ꝺ publicam vtilitatem qõ delicta remaneant impunita.l.ita vulneratus.ff.ad leg.aq.iun cto eo quod no.dicit Bal.in.l.quẽadmodũ.circa mediũ. C. vt agri.& censi.lib.xi.cum cõcor. Si autem esset delictum de ꝓterito ꝙ quo venit imponenda pena corporalis:tunc põt per rescriptũ remitti:ꝓout tota die fit:ita ꝓꝑie loquit tex.hic & in Bal.& moder.hic,& in.l.nec dãnosa.ff.e. ¶ Lapio gl.primi & sup verb.contra ius. quam diuide in tres. In prima ponit primũ exemplum ad tex.quod est bonũ quicquid hic dicat Jul. alia exempla ponit gl.in.d.c.rescripta.xxv.q.ij. In secunda que est ibi:non autem potest intelligi glo. remouet aliud contrarium. In tertia que est ibi:& pone exemplum.gl. ponit remissiue & in exemplum ad tex. ¶ † Uemio ad secũdã partem gl.ex qua habes limitationem ad istum tex.qui vult quod rescriptũ contra ius valet si neminem ledit. est verũ nisi lex specialiter ꝓhibeat impetrationem talis rescripti:ꝓout facit.l.vnica.C. si nup. ex rescri.pe.allegata in gl.sec⁹ si simpliciter.l.disponat nec ad hoc ob.l.pacisci.ff.de pac.per quam Jaco.de are. & vltra reꝓbãt gl.q: licet Bar.& communiter doc.dicant ꝙ aliud sit in rescripto contra quod semper est clausula ne impetretur rescriptum & ius.l.nec dãnosa.ff.eo.aliud in pacto.nam ista differẽtia nõ est bona cum etiam pacta contra ius nõ valeãt.l. pacta que ff. C.de pac.ideo dic meliorem rationem differẽtie esse qz in pacto adest consensus vtriusq̃ partis.l.j.in prin.ff.de pac.secus in rescripto.item intellige.d.l.pacisci.procedere eo qz illud pactũ solum respiciebat primam vtilitatem:secus si fuisset cõtra publicam vtilitatem.vt declarãt Bar.& doc.in.d.l.pacisci. ¶ In secunda parte gl.no. † quod non valet rescriptum per quod ꝓceps concedit pupillo facultatẽ testandi.sequunt Bar.& Bal. hic:& subdit Bal.quod istud est duplici ratione. Primo qz est cõtra ius:ergo non valet.iuncta.l.qua etate.ff.de testa. Itẽ qz est preiudiciale legitimis successoribus pupilli.ad hoc etiã allegat.l.fi.C.de testa.imili. Pau.de cast.hic ponderat Bal. velle qõ tale rescriptum cõcedẽs pupillo facultatem testãdi nõ valeret etiam si in rescripto adesset clausula nõ obstante vel eqpollens contendat in preiudicium veniẽtium ab intestato:ſz ipse reꝓbat & tenet contra glo.& doc.qõ valeret tale rescriptum etiam sine clausula non obstante:qz nemini preiudiciale est cũ tales agnati viuente pupillo nullum ius habeãt:vt dixi post Bar.in l.fi.C.de pac.& sic cum tale rescriptum nemini sit preiudiciale.Huic sit ꝺ ius:valet etiam sine clausula nõ obstãte per hanc legem.Tene cõtra cum & in primis alleg.Bal. in.l. vnica.in.xx.col.in ver.quero que sint exẽpla. C. de confes. vbi tenent ꝙ est impossibile pupillum posse testari etiam ex principis priuilegio,ad idem facit tex.in.d.l.fi.C.de test.mil.hic allegata per Bal. quã fortius stringe dum in fine dicit fieri nullo modo concedimus.nam illa verba nullo modo operãtur ꝓ hibitam esse dispensationem in contrarium:vt est gl.fin. in clemen.vt hi qui in ver.concedatur.de eta.& quali.& per illũ tex. sic inductũ fortius tenet Aug i.l.fi queram⁹.ff. de test. & Jo. de imo.in.c.ij.eod.tit.quod etiã si esset pupillus doli capax & ꝓximus pubertati adhuc princeps nõ posset per rescriptũ ei cõcedere facultatẽ testãdi. ¶ Tertio facit quod tenet Bar. in repe.l.j.C.de lac.fan.eccle.in.ij.q.i.q.nõis principa.vbi aliqua fundamenta cõcludit † quod pupillus[c] etiã doli capax & cũ autoritate tutoris sui nõ possit testari ꝙ anima ſ vl'ad pias causas:& dat regulam generalem quod pupillus etiã doli capax,& etiam cum autoritate tutoris nõ potest facere aliquem actum vltime volũtatis etiã ꝙ anima vl ad pias causas sicut nec potest sibi eligere sepulturã.c.licet.de sepult.in.vj. & sequit Bal.in.l.fi frater.ad fi.C.qui testa.face.pos. Cano.in.c.ij.de testa. ¶ † Quarto facit quia cõtra defectũ naturalem & sic intellectus nõ potest ꝓinceps dispẽsare sm Jnno.in.c.scisciatus. de rescri. quem refert & sequitur Bal.in.l.bonorum.in. ij.q.C. qui admit.& in.l.barbari⁹.in.xv.col.ff.de offi.ꝓeto. ¶ Cõcludẽdo puto ꝙ si est pupillus qui nõ sit doli capax ꝓinceps nõ potest per rescriptum eũ habilitare ad testandũ etiã cum clausula non obstante,& de isto ꝓprie loquitur tex.in.d.l.fin.C.ỏ test.milit.in verbo stabilem mentẽ mondam adeptus est:qz in isto ꝓprie cadit defectus naturalis sicut nec statutũ posset habilitare ad testandum talẽ pupillum non capacem doli sm Bart.& Modern.in.l.fi queramus.ff.de testa.quem sequũtur Cano.ꝓcipue Pe.de ancha.& Jmo.in.c.ij.de test.sed si esset pupillus doli capax & ꝓgrim⁹ pubertati in quo malicia supleret etatẽ.iuxta.l.ij.C.si imi.se maio.dixe.tũc puto qõ ꝓinceps per rescriptum posset ei cõcedere facultatem testãdi sicut posset & statutum sm Bar.& Mod.in.d.l.fi queramus.& doc. in.d.c.ij.de testa.qz tunc non est defectus naturalis sed cuilis vt exꝓsse

a ¶ Qõ Papa. adde Bal.in pe. gregori.in fi. iiij. col.

b ¶ Spũalib⁹.ad c de.c.ꝓ principalem.& c. cuncta p mũdum.ix.q.iij. tex.in.c.sacrosanctẽ.i pe.vj. Bal. i extrauag.ad re pn.in ver.totius orbis.

c ¶ Pater. Adde Bal.in.c.i.q feu. da.pos.i vsi.feu.

d ¶ Regulã. Ad de Jas.in.l.ij. in prin. ff.sol. mat. Purp.

e ¶ Pupillus.ad de.l.si frater.C.q test.fa.pos. Spe. ti. de pig.in.§.ij. ver. verum in po sitione rei.

f ¶ Anima. Adde Bar. in.l.i. in.ij. q.de sac.san.eccl. in repeti. Bald. in.l.si frater.C.q test.fa.poss.

vt exꝓsse dicit Aud.in.d.l.fi.C.de testa.mil.vbi etiã videas p d o. Alex.qui aliter concludit & distinguit inter supremũ ꝓncipẽ & alium inferiorem. ¶ Tene qõ.& tenui:& per hec est expedita ista lex solẽniter quã subdit do. Jason illo mane audiuit magnificus pretor patauinus.cui in fine lectiõis idẽ do. Jas. fecit ex improuiso breuẽ orationẽ valde ornatã:& hoc fuit de anno dñi. Mcccclxxxvij. die xxvij. Mar. Jason padue.

1 ¶ In supplicatione debet poni effectus instrumẽti vel verba super quibus dubitatur non autem totus tenor.

2 Quando quis appellat a sententia sufficit qõ in appellatione apponat in substantia effectum sententie: non tamen requiritur qõ ponat formaliter tenorem totius sententie.

3 Si legatarius petit a notario copiã testamẽti nõ ꝺz sibi notarius dare copiã totius testamẽti ſz solũ illius particule legati.

4 Si notarius fuit rogatus de instrumento testa.& peto qõ ostẽdat mihi in protocollis illud instrumentum vt videam si in eo aliquid continetur quod ad me pertineat & notarius nõ vult dare nisi copiam si soluam mercedem & ego nolo copiam,tunc possum illum citare coram iudice vt ꝓbeat protocollum iudici qui videbit si in illo testamento continetur aliquid quod spectet ad me & illius particule ꝺabit mihi copiam.

5 Tutor qui opponitur qõ non fecit inuentarium non tenetur dare copiam totius inuentarꝫ cum exꝓssiõe rerum pupilli: sed ꝺabit copiam in genere sine dicta exꝓssione.

1 **Instrumentorum.** † In suppliconi effectus instrumenti vel verba super quibus catiõe debet poni effectus instrumenti vel verba super quibus dubitatur non autẽ totus tenor.h.d.ratio est.Jmperator abhorret verbositatem.l.fi.ſ.i.C.de app.Et ꝑ istum

2 tex.dicit Bal.in.l.ij.in.i.col. ad fi.ſ.vt li. pendẽ.quod † q̃n quis appellat a sua sufficit quod in appellatione apponat in substã tia effectꝰ sententie:non autem requirit quod ponat formaliter tenorem totius sentẽtie:& idem dicit Pau.de ca.hic:quã

3 nis de Bal.nõ faciat mentionẽ. ¶ † Itẽ per istum tex. dicunt

a Dy.Bar.Bal. & alij hic: ꝙ si legatarius[a] petit a notario copiã testamenti non debet sibi notarius dare copiã totius testamẽti sed solũ illius particule legati que ad eum spectat:& habeti sed solũ illius particule legati que ad eum spectat:& habes tex.no.de hoc in.c.cõtingit.de fide instru. & ita cõsuetudo ob-

4 seruat. ¶ † Sed quotidianũ dubium est:quid ecõtra,notarius fuit rogatus de instrumẽto testamenti ego vado ad notariũ & peto qõ ostendat mihi in protocollis illud instrumentũ testamenti vt videã si in eo aliquid cõtinetur quod ad me pertineat & notari⁹ dicit ego nolo tibi ostẽdere:ſz bene dabo tibi copiã si solunas mercedẽ:& iste dicit ego nolo copiã nec solnere impensam qz forte nihil interest mea: quid iuris de isto casu.istũ casum in specie ponit sol⁹ Pau.de ca.in.l.i.C.quẽad.test. ape. & ibi dicit ꝙ nõ possum sol⁹ cogere notariũ vt mihi ostẽdat:ſz bene possum eũ facere citari coram iudice:& index faciet sibi portari protocollũ & videbit si in illo testamẽto continetur aliquid qõ ad te spectet & illius particule faciẽt tibi dare copiã.& dicit qõ ita cõsuetudo obseruat.& sequitur ibidẽ.d.Alex. Itẽ per istũ

5 tex.dicit hic Bal. ꝙ tutor[a] qui cõuenit aliquẽ nomine pupilli li fi sibi opponatur quod non fecit inuẽtariũ nõ tenetur dare copiam totius inuẽtarꝫ cũ exꝓssione rerum pupilli: qz hoc esset dãnosus pupillo cuius interest ne secreta sui patrimonꝫ pandãtur.l.ij.C.quando & quib.quar.pars debe.li.x.debebit ergo dari copia inuentariꝫ in genere non exꝓssis rebus i ſpecie.adde quod idem plenius tenet Barto. in.l.j.ff.de cur. bo. dam.facit.l.ij.C.de ali.pub.prestan.

a ¶ Legatarius. Adde tex. innc. gl.i.fi. & ibi Bar. C.de fi. istr. facit c. cũ persone. de priuile.lib.vj.

¶ Quando libellus principi datus facit lit.contest. Rubri.

1 ¶ Quid sit perpetuare actionem.

2 An supplicatio porrecta principi & eius rescriptum habeatur pro lit contest.ad perpetuandum actiones.

3 Contractus & quasi contractus trãseunt ad heredes nostros actiue & passiue.

4 Supplicatio porrecta principi impetrato rescripto in actionibus pretoriis & annalibus operatur duplicem effectum.

5 Rescriptũ habet pro libello & ꝺtest.li.quãtũ ad effectũ hui⁹ ti.

6 Si impetratum est rescriptum & ille qui impetrauit mortuus est anteq̃ ꝓduceret in iudicio:tamen tale rescriptum transit ad heredes actiue & passiue.

7 Perpetuatio est ꝓprie extensio vite actionis vt vbi prius erat temporalis,efficiatur perpetua.

8 Reus citatus super actione criminali si querit subterfugia nelis contestetur:eius contumacia habetur pro lit.cõtestatione.

9 Qualiter in causis criminalibus interrumpatur prescriptio inducta a statuto.

10 Ubi per statutum assignat⁹ est terminus ad aliquid ꝓducendum in tali ꝓductione non requiritur partis citatio.

11 In ꝓductione cuiuslibet instrumenti debet pars citari.

12 Si statutum requirat quod intra sex menses donatio insinuet an in tali citatione requiratur partis citatio.

Quibium nõ est. Ad euidẽtiã premitte † quod sit perpetuare actionem quo termino vtitur l. ij.in verb.ꝓpetuãtur.& dic ꝓpetuare,ꝓprie est extẽdere actionem cuiuscunq̃ temporis esset vsq̃ ad.xl.annos & facere quod efficiat.xl.an. l.fi.ad fi.C.de pscri.xxx.vel.xl.ann.l.i.in ver.exceptis. C. de anna.excep.& ista perpetuatio fit mdiãte litis cõtest. declarauit ꝺ anno late in l.nam & postea.ſ.si is qui temporali.ff.de inreitr. & in.l.fi.in prin.vbi etiam declarat.d.Alex.ff.de eo per quẽ fac.

2 erit. ideo fuit dubitatum † an supplicatio porrecta principi & eius rescriptum habeatur ꝓ litis contest.ad perpetuãdũ actiones:& in effectu decidit in hoc ti. quod sic q̃tum ad actiões annales & ſ.quãtum vero ad alias non.l.sicut.in prin.C.de prescrip.xxx.anno. ¶ Itẽ attende in.l.j.in ver.easq̃ aduersus beredem.Ex.hic exꝓsse intelligit tex.velle quod actiões efficiãtur transitorie ad heredes actiue & passiue per ipsum rescriptũ & quod istud velit dicere tex.in ver.easq̃.idẽ exꝓsse dicit Jo. fab.qui apostillat tex.eas.factiões verum est in se ꝙ rescriptũ facit actiones perpetuas & sic transitorias ad heredes vt dicit lex sequens in verbo perpetuantur,sed ista lex istud non potest dicere nec litera patitur istũ sensum:nec dictio eas: potest face re relationem ad actiones:qz de actionibus illuenq̃ verbum nullũ:sed facit relationem ad verbũ precor:& sic vult qõ rescriptũ sit trãsitoriũ ad heredes actiue & passiue. & volũt eos doc. hic:vt declarabo.ſ. ¶ Et anteq̃ penam summarium pone casum sic.actio iniuriarum tñ durat anno.l.si non conniciũ.C. de iniur.& non trãsit ad heredes nec actiue nec passiue nisi lis fuerit contest.l.iniuriarum.in prin.ff.de iniur.l.si cum.ſ. qui iniuriarum.ff.si quis cau.& ratio est qz actio iniuriarũ nõ est in bonis nostris,qz respicit vindictam.dicit tex.no.in.l.cum emãci. ſ.fi emãcipati filius.ff.de colla.bono. Ad heredes aũt trãseũt ea que sunt in bonis nostris:lite autem contestata quasi cõtra

3 hitur.l.iij.ſ.idem scribit.ff.de pecu. † Contract⁹ autem & quasi Actus transeunt ad heredes nostros actiue & passiue.l. ex contractu.ff.de actio.& obl. Item instãtia cepta trãsit ad heredes. l.si cum hominem.in prin.cum si.ff.de fideiuſ. Item rationem assignat solus Ang.nec alibi vnq̃ legi.in.d.l.fi eũ.ſ.q iniuriarum.in.i.no.ff.si qs cau.ratio aũt quare sit annalis est qz innẽta est a ꝓtore. Et regulariter ea q̃ sunt innẽta a ꝓtore nõ durãt nisi anno:sicut officiũ ꝓtoris nõ durabat nisi ann. isti. de ppe. & temp.act. Pone:nunc intulisti mihi iniuriam:& dũ vellẽ agere cõtra te porrexi supplicationem principi in qua petiũ quod cõmitteret istã causam alicui.princeps cõcessit mihi rescriptũ habito respectu.steti per annum quod non egi. Item ego moriens sum vel ille qui intulit iniuriam transacto anno. dũ ego vel heredes mei vellemus agere actiõe iniuriarum quod coram iudice impetrato per rescriptum principis opponebãtur duo. primo ꝙ erat lapsus annus & quod actio iniuriarũ cũ sit ꝓtoria non durat nisi anno. Item non trãsit ad heredes actiue vel passiue siue sit mortuus passus iniuriã siue inferẽs:ergo ex duplici capite erat extincta. Jmperator in istis duab⁹ legib⁹ determinat oppositũ:& dicit ꝙ supplicatio porrecta principi habito rescripto habetur ꝓ lit.contestatio.sed si litis cõtesta. facta fuisset in iudicio fuisset onerata duos effect⁹ de qb⁹ opponitur. primo operata esset ꝙ actio iniuriarum que sui natura est annalis.ſ.per lit.cõtest.fuisset perpetua.i.extẽsa vsq̃ ad.xl. an. Item per lit.cõte.per quam quasi trahũtur actiões ex delictis q: dant ad vindictã nõ trãseũt ad heredes actiue & passiue ꝑter lit.contest.bene trãseunt:ergo istos duos effect⁹ operat supplicatio porrecta principi simul cum rescripto cũ obtineat vim lit.cõtest.& sic rescriptum principis cum supplicatione cum obtineat vim lit.contesta.operantur duos effect⁹ sicut vera lit. cõtest.sed nõ in omnib⁹ actionibus sed in actionibus annalibus tñ.ille enim facilius ꝓpetuantur q̃ actiones lõgioris temporis:qz in alijs ad hoc vt perpetuent:requiritur vera lit.contest.nec supplicatio sufficit.d.l.sicut.in prin.& sicut posui exemplum in actione iniuriarũ potest ponere exẽplũ in actione quãti minoris pretoria & competente ꝓ:o rebus vitiosis vẽditis q̃ durat anno.l.ij.C.de edil.act.& in alijs similib⁹ : & multomagis in actionibus pretoris q̃ sunt breuioris tpis,vt est redhibitoria que durat tñ sex mensibus.d.l.ij.C.de edil.ac.& l.

4 cum sex.de edil. edi. ¶ † Et hoc modo habes enucleatũ verũ sensum huius tit. Supplicatio porrecta ꝓncipi impetrato rescripto in actionibus pretoris & annalibus operatur duplicẽ effectũ.primus est transmissionis ad heredes actiue & passiue

Universidad de Deusto

secundus in perpetuandi actiones hoc est extendẽdi eoꝝ vitã: vt ibi prius non durabat niſi anno: nũc durat ꝑpetuo ac ſi vere lis eſſet cõteſtata. h. d. cum. l. ſeq. ¶ Ho. j. ꝙ ſupplicatio porecta principi ſi obtineat reſcriptũ[a] operat ac ſi eſſet lis conteſta. quo ad duos effectus de quib⁹ in text. ¶ Limita iſtũ text. procedere in reſcripto impetrato a ſummo principe puta papa vel imperatore vel alio populo nõ recognoſcẽte ſuperiorẽ de iure vel de facto tale reſcriptũ hꝫ vim lit. conteſt. ita loquit iſte ti, ſec⁹ eſt ſi impetret ab inferiore puta rege, procõſule, duce, marchione. tex. eſt in. l. j. ꝛ ibi Bar. ꝛ Fulg. ad hoc not. j. de off. ꝓfe. ꝓto. ꝛ. i. illꝛi. ybi tex. iſta diſponit i prefecto pretorio q equiparat regi. vt eſt gl. in. l. j. ff. de offi. prefe. preto. ¶ † Scõo not. ex hoc tex. qõ reſcriptũ habet ꝓ libello ꝛ cõteſtatiõe lit. ꝙtũ ad effectũ huius tit. ſed nõ habet vim libelli cõditionalis: ideo ſi cauſa eſt ordinaria in qua requirit ꝙ actor ꝓrigat libellũ ſolẽnẽ reo certe reſcriptum principis vel pape cũ ſupplicatione nõ hꝫ vim libelli ſm Bal. ꝛ Fulg. hic, ꝛ Bal. in. l. j. ſ. ti. j. ꝛ in l. eleganter. ſ. ſi quis poſt. in. j. ꝛ. ij. col. ff. de cõdi. indeb. ꝛ in. l. ſi. in. j. col. ff. de cõſti. prin. ꝛ in. l. ne quiꝙ. ſ. ybi decretum. ff. de off. ꝓcõ. ꝛ leg. in. xvi. col. in. iij. ꝛ. iij. not. late Cano. in. c. preterea. de dila. ¶ Fallit in cauſis in quib⁹ vel de iure cõi vel ex forma reſcripti dꝫ ꝓcedi ſummarie ſimpliciter ꝛ de plano[b]. rõ: qꝛ in illis cauſis non requiritur ſolennis libell⁹ ſed ſufficit qualiſqualis petitio. cle. ſepe. in prin. in ver. ſing. ideo in illis reſcriptũ cum ſupplicatione ſufficit loco illius petitiõis. ita tenet Inn. in. c. dudum. ij. de elec. Spe. in tit. de libel. concep. ſ. nunc oſtendẽdũ. ver. vj. ꝛ in ti. de ꝓbẽ. ſ. j. ad fi. Bal. ꝛ Jmo. in. l. ſi qs filio exheredato. g. ſ. hi autẽ. ff. de imiuſ. rup. cano. maxie. d. Anto. de but. in. d. c. preterea. do. Alex. in cõſi. ccj. in. ij. vol. quod inci. in cauſa ꝛ lite vertẽte inter magiſtrum Petrũ. ¶ † Tertio no. ex iſta. l. j. ſm Bal. Ful. ꝛ Pau. de ca. ꝙ ſi eſt impetratũ reſcriptũ ꝛ ille qui impetrauit moꝛtuus eſt anteq̃ eum ꝓduceret in iudicio tamen tale reſcriptũ trãſit ad heredes actiue ꝛ paſſiue credo quod notabile ſit verũ ꝓ tex. in. c. qꝛ. v. vbi doc. ponũt de iudi. tamẽ ad iſtã. l. iam forte alius eſt ſenſus. nã actiões annales que oꝛiuntur ex delictis nõ durant niſi anno: ꝛ nõ trãſeũt ad heredes nec actiue nec paſſiue niſi lis vere ſit conteſt. nã lit. cõteſt. ꝓuidet in vtroq. l. j. ff. de priua. deli. certe iſta. l. ij. cum. l. j. vult oſtendere ꝙ ſupplicatio porrecta principi obtento reſcripto habet vim lit. cõteſt. ꝛ ſic idem operat ac ſi vere eſſet lis cõteſtata ꝙtum ad hoc vt actio tranſeat ad heredes actiue ꝛ paſſiue. h. d. l. j. ꝛ ꝙtũ ad perpetuãdũ actionem: vt dicit. l. ij. ꝛ ita in ſpecie intelligunt iſtũ tex. Cy. ꝛ Jo. fab. hic tñ tenẽdo no. Bal. ꝛ Odo. d. qõ eſt in ſe verum illud limita dupliciter. Primo qñ in reſcripto eſſet expreſſa ꝑſona contra quã impetratur: ſecus ſi qs impetraret reſcriptũ cõtra titiũ ꝛ quoſdã alios. nã ꝙtum ad illos alios reſcriptum non tranſit ad heredes. text. eſt no. in c. ſignificauit. de reſcri. iuncta gl. j. in fi. ꝛ ibi doc. cum diſ. de qua ibi per doc. ꝛ in. d. c. qꝛ U. Secundo limita niſi tempore impetrati reſcripti ꝑſona cõtra quã impetratus eſſet tũc moꝛtua nõ valet neq̃ trãſit ſ eius heredes: ſicut in ſimili dicitur in ſentẽtia. in. l. pe. ſ. petitio. ff. q̃ ſen. ſi. ap. reſcin. ſm Ful. hic. ¶ Quarto no. ex. l. ij. in ver. perpetuentur. intelligẽdo iſtũ tex. de perpetuatione ꝓprie: lꝫ Odof. ꝛ Sali. hic taliter intelligãt. † Illa perpetuatio eſt ꝓprie extenſio vite actionis vt ibi pn⁹ erat temꝓ. alis efficiatur perpetua: ꝛ ſic. xl. an. l. ſi. C. de preſcr. xxx. an. l. j. ſ. excep. j. de anna. excep. c. placuit. ij. ſ. hoc. de ꝓſcri. xvi. q. iij. gl. in l. cũ notiſſimi. in prin. in ver. ſolã. C. de preſcri. xxx. ann. declarat Bar. in. l. ſi. in prin. ff. de eo ꝙ quẽ fa. erit. ꝙ etiã ſit prima actio erat ſolum vnius anni: tamen perpetuat ad. xl. annos. ꝛ ſic perpetuare nõ eſt ſolũ addere. x. an. put tenet Ang. in. l. ij. ſ. ſi rẽ. ff. de vſuca. ꝓ cõp. ꝛ ſ eum tenet ibi Jmo. ꝛ in. l. ſi ſeruũ. ſ. ſequitur. ff. de ver. obl. ꝛ Ang. met. in. l. ſicut in prin. C. de preſcrip. xxx. ann. Adi idem facit tex. in. l. nam ꝛ poſtea iuncta gl. i. vbi plenius dixi. ff. de iureiur. ponit do. Alex. in. d. l. ſi. in prin. ff. de eo per quem fac. erit. ꝙuis iſtos text. nõ alleget. ¶ Jn gl. in ver. oblate. iſta glo. opponit ſ text. ꝛ dupliciter ſoluit. ¶ Jn ea. gl. ad ſi. iunge vtrãq; ſol. gl. cõſiderando duplicem libellũ vt per Jac. but. ꝛ Bar. hic. ¶ Capio gl. ſi ver. exerceri. quã diuide in duas. in prima timoze contrarij ponit vnum dictum in quo dat intellectũ ad. l. cõſtitutio. ff. de act. ꝛ obl. in ver. quaſi li. conteſt. quid ſit iſta quaſi lit. cõteſt ſup quo multi multa dicũt: vt habes in. l. ſi. in prin. ff. de eo per quẽ fac. erit. glo. vult ꝙ debeat intelligi ſm iſtum ti. vbi reſcriptum principis cũ ſupplicatione habetur ꝓ quaſi cõteſt. lit. Dic meli⁹ ſm Jo. fa. in. ſ. penaleo. inſti. de acti. † ꝙ in actionibus penalibus q̃ mediãte vera cõteſt. ꝛ. li efficiũtur trãſitorie ad heredes actiue ꝛ paſſiue. l. j. ff. de priua. deli. certe ſi citato reo ꝛ oblato libello reus vadit ꝓ ſubterfugia ne lis conteſtetur: certe eius contumacia habet ꝓ cõteſtatione litis. tex. eſt melioꝛ de iure in. l. ſi eum. ſ. q̃ iniuriarũ.

a ¶ Reſcriptum. Ponit idem in l. j. col. pen. ff. de fer. Purp.

b ¶ De plano. Tertio fallit quãpellatiõe cõtẽ ſufficit ꝓducere appellationẽ in ſcriptis loco libelli ꝛ ita ſingulariter loquitur Bal. in l. ſi qs filio. ſ. hi autẽ. ff. de inſtitu. rupt. Et iſtã fallentiã Jaſ. declarat Abb. in. c. ꝓterea. col. iij. ver. ſed ꝓ declaratione. de dilatio. Purp.

c ¶ Regulã. Alex. i. l. ſi finita. ſ. Jn liannis. col. iij. ff. de dam. infect. Purp.

d ¶ Ut lit. pẽ. Add de hic qñ dicat lis pendere, vide glo. in. c. ij. vt lit. pen. Alex. i. l. cũ nouiſſimi. de preſcri. xxx. an.

e ¶ Ad papã. Add de Lap. alle. xxx tex. l. j. col. ꝛ dicit Jo. de imo. in. d. c. dilecti. hic ꝓ cedere qñ ante ceptum iudiciũ fit itineris arreptio.

dam lectu. qõ arripere iter ad papã ꝛ ꝓteſtari ne aliqd noui interim fiat, bene habet vim ꝓuoca. ꝙ non interuenit hic.

1 ☞ Lite pen. nõ eſt licitũ ſupplicare niſi vt detur copia actorum vel alicuius ſententie. ꝛ nn. 2.

3 Licitum eſt ſupplicare lite pendente ꝙ detur adiunctus ordinario ratione ſuſpicionis.

4 Quando iudex ordinarius eſt negligens poteſt per reſcriptum impetrari commiſſio alteri.

5 Appellatione actorum non venit ſententia.

6 Omniũ actorũ eſt fiẽda copia ꝓ ti ꝛ ſic articulorũ ꝛ poſitionũ.

7 Poſtq̃ ſententia tranſiuit in rem iudicatam amplius non eſt licitum ſupplicare ꝛ ſupplicans incidit in penam.

8 Qui ſupplicat ꝙ retractetur ſententia que tranſiuit in rem iudicatam incurrit infamiam.

SUpplicare. Diuidit i duas. Jn ꝓma loquit qñ quis ſupplicat ante ſniam. Jn ſcõa qñ poſt ſniam. ſcõa ibi: qui autem terminatã. Prima ſubdiuidit in duas: nã primo ponitur regula. Jn ſcõa ponitur exceptio. ſcõa ibi: niſi vel actorũ. h. d. in ſumma. † Lite pendente nõ eſt licitũ ſupplicare niſi vt deꝛ copia actorũ vel alicui⁹ ſuie: lata aũt ſnia a qua nõ eſt appellatũ nec amplius põt appellari ſi fit ſupplicatũ q ſupplicat incidit in penas de qbus hic. h. d. cum. l. ſeq. ꝛ ſi. ꝛ ꝓ intellectu ꝛ. q aũt terminata. aduerte: qꝛ doctoꝛ. ꝛ in ſpecie Sali. ꝛ Pau. de ca. hic intelligũt iſtũ tex. cũ. l. ſi. ꝙ qñ ſnia trãſiuit in rem iudicatam: ita qõ amplius appellari non põt ſi pars victa ſupplicaret incideret in duplicẽ penã. primo in eſtimationẽ tetius litis: ꝛ ſic ſi in ſententia fuit cõdemnatus in mille ꝓpter ſupplicationẽ incidit in penã aliorũ mille ꝛ iſta pena imponit ꝓ iſtã. l. ij. Jtẽ incidit in penã infamie ꝛ iſta pena imponit per l. ſi. dicit tũ Pau. de caſt. qõ primã pena de eſtimatione totius lit. nunq̃ vidit ꝓacticari: ſed tu melius intellige has leges ex mẽte Raph. Ful. hic: qõ iſte pene nõ ꝓcedãt eodẽ caſu nec cõcurrant ſed imponũtur in diuerſis caſibus. nã. l. ij. procedit qñ cauſa fuit terminata per ꝛſultationẽ vel reſcriptũ ꝑncipis: tũc qui in ꝛtrariũ ſupplicaret: bene puniret in eſtimatione totius lit. ſic logtur. l. ij. ſ. j. l. ſi. loquitur qñ cauſa fuit diffinita ꝓ ſnia de cundo, de teſt. lꝫ contrariũ tenet Bal. in. l. qui aũt. ꝓ gl. ibj. ff. ſi quis cautio. ꝛ ibi Pau. de ca. ꝛ. d. Alex. vbi tꝫ ꝙ pars põt vti in medio lit. priuilegio ꝑncipis emanante motu ꝓꝑio: ſed tunc ꝓcedente opi. ꝓ doc. gl. in ꝑcle. ij. in ver. directas. ꝛ in cle. ſi romanus. in ver. validũ. de ꝓben. Confirmata ratione: nam leges generales fiunt motu ꝓꝑio ꝓncipis. humanum. C. de legi. Bar. in auf. quas actiones. in. ij. col. ſ. de ſac. ſan. eccle. ꝛ tñ nõ detrahuntur ad lites pendẽtes. l. leges ꝛ conſtitutiones. C. de legi. ſ. j. in auf. de here. q̃ ab inteſta. ꝛ. ſ. j. in auf. in me. li. nõ ſi. ſa. fo. ¶ Jtẽ intellige iſtum ti. ꝛ dicta glo. ꝛ doc. ꝓcedere qñ in rescripto impetrato non fieret expreſſa mẽtio de pendentia lit. ſecus ſi fieret expreſſa mẽtio vt fieri dꝫ ꝛ apponeret cla. nõ obſtante ſm Sali. ꝛ Pau. de ca. hic ꝛ vltra eos qõ reſcriptum ſit ipſo iure nullum niſi in eo fiat mẽtio de vero ſtatu cãe, ꝛ ſic de ꝓceſſu pendente, eſt tex. in. c. inter monaſteriũ. ꝛ ibi Panoꝛ. in. iij. no. de re iudi. gl. in. c. vt debitus. de ap. ꝛ gl. in. c. pẽdentia. ſ. ſexta. vbi Panoꝛ. de offi. deleg. imo plus tꝫ Sal. hic in. j. col. ꝙ nõ ſufficeret ſupplicare cũ clauſula gñali: vꝫ nõ obſtante lit-pendentia: ſed eſt neceſſe facere mẽtionẽ de ꝓceſſu et ſtatu cãe: ꝛ qõ nihil agunt qui ita ſupplicãt ſm eũ. imo pl⁹ tenet Pet. de Aln. in conſi. xvj. incip. vtio. ꝓceſſu facto coꝛã notẽ potenti mulite nõ ſufficere expreſſionẽ generalẽ, lꝫ reqriſi ſpecialẽ ꝛ expreſſam de principalibus articulis cãe de perſonis litigãtibus ꝛ iudicibus. allegat Jo. an. in. d. c. inter monaſteriũ: dicũt tamẽ Cano. vt Hoſt. Jmo. vt Panoꝛ. in. d. c. inter monaſterium. non eſſe neceſſariã extrinſecã mentionẽ ꝓceſſus: ſed ſufficere cõmemoratiuã relinquẽs hoc ad arbitriũ iudicis. ¶ Jtẽ iumta vt no. per Bal. in. l. j. in fin. C. de rcla. vbi dicit ꝙ curia romana obſeruat quod debeat fieri mentio ſi lis erat conteſta. al⁹ ſecus, quod eſt rationabile ſm eum. qꝛ aũ litẽ cõteſt. cauſa nõ eſt in aliquo ſtatu. Tu tamen caue cũ per ſolam citationẽ dicatur perpetuari iuriſdictio per ea que habẽtur in. c. gratũ. ꝛ in. c. relatum. de offic. deleg. ꝛ in. l. more. ꝛ in. l. ꝛ qꝛ. ff. de iuriſ. om. iudi. ſatis dubitabile videt qõ de hoc nõ dꝫ fieri mẽtio: ideo dic melius vt per Archi. ꝛ Hemi. in. ſ. ſpatiũ. ver. ei autem. iij. q. iij. ¶ Jtẽ ꝓ o amplitatione huius tit. ꝛ eoꝝ que tradunt gl. ꝛ doc. adde ꝙ ſola pendẽtia litis etiam ſi dolo ſe nõ taceat tamen impedit vires priuilegij. ita ſing. no. Bald. in. c. ſi. per illũ tex. extra eo. vt lite pendẽ. qõ bene no. qꝛ alibi nõ legi. ¶ † Jtẽ inquãtum gl. ꝛ doc. volunt quod licitum eſt ſupplicare lite pẽdente qõ detur adiunctus ordinario ratiõe ſuſpicionis. Adde mirabile quod etiã iſto caſu non valeret impetratio collige adiuncti ordinario niſi fiat mẽtio de ſtatu litis ꝛ cauſa. tex. eſt valde ſolẽnis in. c. coꝛam. ꝛ ibi gl. ij. de offi. deleg. ꝛ ibi not. d. Ant. de bu. in. iij. no. Panoꝛ. in ꝓ. col. ꝛ. d. Andrea. in. vj. col. quãuis 2tr arium tenuerit Bal. in. c. cum dilecta. in vlti. col. de reſcri. dicens quod quando iudex aditur ordinario non debet facere mentionem de ꝓceſſu. ꝛ idem tenet Archi. in ver. ei qui. ¶ † Jtẽ adde inquãtũ glo. ꝛ doct. tenent ꝙ qñ iudex ordinarius eſt negligẽs poteſt per reſcriptũ impetrari cõmiſſio alteri: nam tangit Bal. hic in vlt. col. quãdo lis eſt conteſtata ꝛ iudex eſt negligẽs in ꝓcedendo an ab iſta negligẽtia[a] poſſit appellari, allegat tex. in. ſ. ſup hoc. in auf. de qõ. ꝛ dicit qõ queſtio erat tũc de facto i ciuitate Tuder. adde Spe. in ti. de iudi. dele. ſ. ſequit. ad fi. Bal. in. l. ſi. in. ij. col. C. de ſent. ꝛ in l. ſi. ſ. illud. C. de temp. ap. ꝛ in l. ſi per ꝓtoc. ſ. ait ꝓtoc. ff. ex qui. cau. maio. Jo. an. in. c. dilecto. de appel. Panoꝛ. i. c. ex parte. vlt. in. j. col. de appel. ¶ † Secũdo no. ex tex. ibi actoꝝm vel [b]pronũtiationis qõ appellatione actoꝝ[b] non venit ſententia vt patet in alternatiua vel que cadit inter diuerſa. veritas eſt in contrarium ſm Guid. de ſuza. Cy. Bal. Sali. ꝛ Moder. hic, ꝙ tex. in. l. acta. ꝛ in. l. actoꝝm. vbi doc. precipue do. Alex. ſ. ff. de re iudi. ꝛ in. c. quoniam cõtra falſam. vbi Cano. de ꝓba. ꝛ eſt glo. in. l. in fraudẽ. ſ. neq̃. inſtrumenta. in glo. j. in fi. ꝛ ibi Bar. no. ff. de iure fiſ. Cano. in. c. ꝓſentia. de renuntia. ꝛ in. c. prudẽtiam. in ꝓn. ff. de offi. deleg. ¶ Subdit etiã Bal. hic: quod appellatione actoꝝm nedum veniunt que fiunt a iudice in his q̃ ſunt contentioſe iuriſdictionis: ſed etiam in his que ſunt voluntarie iuriſdictionis: vt eſt emancipa. ꝛ datio tutoꝝ: ideo etiã in his debet fieri copia cũ die ꝛ conſule. ita dicit eleganter notare Jnno. in. c. j. de ꝓba. ꝛ ſequitur ſimpliciter Pau. de caſt. hic. ¶ Tu adde fortius qõ oſa ſcriptura que ſit coꝛã iudice dicit de act. l. illud. cum gl. in verb. actoꝝm. ꝛ ibi not. Bald. in. ij. col. C. de ſac. ſan. eccle. imo plus no. Bal. in. l. interrogata. per illum tex. cum gl. C. de lib. cauſa. quod appel. actoꝝm veniũt oſa que fiunt in preſentia iudicis, licet non in figura iudicij. ¶ Tertio no. ex eodem tex. ſm Bal. in. ij. col. ꝛ Pau. de ca. † qõ omniũ actoꝝm debet fieri copia partis: ꝛ ſic articulorũ ꝛ poſitionũ. Adde Bald. ꝛ moder. in. l. ij. C. de eden. vbi dixi de iſtis ꝛ aliꝭ multis ſi[c]bus: ideo hic nõ repeto. ponũt Cano. in. c. per tuas. de teſti. ¶ Quarto no. ex tex. in verb. ꝓtinus. ſm Bald. in. ij. col. ꝛ Pau. de ca. qõ qui ꝓducit inſtrumentũ ꝓhibitum ꝓduci a ſtatuto ſub certa pena abſq̃ alio ꝓceſſu debet eõdemnari ad talẽ penam: ita oſtẽdit iſta dictio ꝓtinus. allegat in ſili gl. de dictione moꝛ. in auf. de incest. nup. in ꝓn. debuit allegare gl. que loquitur de dictiõe ꝓtinus. in. l. iij. ſ. ex cõtrario. vbi Bart. ꝛ doc. ff. de acq. poſ. Bart. in. l pe. per illũ tex. in verb. ꝓtinus. C. de depoſi. ¶ † Quinto not. qõ poſtq̃ ſententia tranſiuit in rem iudicatam[c] amplius nõ eſt licitum ſupplicare ꝛ ſupplicãs incidit in penam. ꝛ eoꝛdat. l. ſi. ſ. de erro. adno. ꝛ ex hoc Bal. hic in. ij. col. dicit ꝙ iſta eſt ꝑcia regula ꝙ poſtq̃ ſnia trãſiuit in rẽ iudicatã, ipoſſibile eſt poſtea ſupplicare: vt hic niſi ꝓnceps reſcriberet cũ clauſula nõ obſtãte. Alibi dicit Jnn. in. c. cũ inter. de re iudi. quem refert Bal. in. l. ꝓſcri. in. x. col. ver. ꝛ ꝓmitte ad euidentiã. j. ti. j. qõ innanũ dꝫ impetratũ quicquid dicitur contra ſniam que trãſiuit in rẽ iudicatã: ꝛ dicit Pau. de ca. qõ facit contra illos q poſt latã ſniam vadũt Venetias ꝛ ſupplicãt ꝙ cauſa iterũ reuideat nõ obſtãte ꝙ elapſum ſit tempus ad appellandũ: nã non dꝫ iſtud ꝓcedi niſi ex magna cauſa. ¶ Jtẽ adde ꝙ iſta regula ꝓcedit ꝙ nõ eſt licitũ appellare qñ elapſum eſt tempus appellandi: ſed ſi eſt infra tẽpus qs nõ põt appellare qꝛ eſt verus cõtumax qui nõ appellat. l. ex cõſenſu. ſ. ſi. ff. de ap. gl. ꝛ doc. in. l. ſi. ff. de in integ. reſti. nã iſte etiã ſupplicare nõ põt glo. eſt ordi. ꝛ valde not. hic in. l. ſi. vbi Cy. eam ſequitur de quo vltimo refert Jo. de Jmo. fuiſſe queſtionẽ in dñio regis Aragonie diutius ventilatã in. d. l. ex cõſenſu. ſ. fin. in ꝑ. ꝛ vlti. col.

8 ¶ † Ultimo no. ex. l. ſi. qõ iurrit infamiã ille q ſupplicat ꝙ retractet illa que tranſiuit in rẽ iudicatã, vñ ſi ꝓduceret in teſte poſſet repelli: qꝛ eſt infamis, ꝛ ſic inhabilis qõ dicit Pau. de ca. eſſe tenẽdum menti: qꝛ poſſet facere honoꝛẽ ſi caſus occurreret cum pauci ſint qui de hoc aduertãt ꝛ ſcirẽt de hoc excipere ſm eum. ꝛ ita eſt expeditus iſte titu. Jaſon Padue.

a ¶ Negligentia. Add ꝙ iſta pte gl. in. c. legitima. de ap. lib. vi. ꝛ fac cit glo. relata ad tex. i. c. ad aures. de ſimo. Bal. i. c. p tuas. de te. Cy. in. l. in criminali. C. de iur. om. iu. Jn ſtũ qõ a ne gligẽtia iudicis nõ poſſit appellari: ſz recurri ad ſuperiorẽ tex. eſt in ſ. ſuper hoc. l an thẽ. de cõſtore. col la. vj. quẽ ad hoc põderat Bal. in iſta l. iij.

b ¶ Actoꝝ. Adde doct. in. c. quã cõtra falſam. de ꝓba.

c ¶ Jn rẽ iudicatã. Limita quoad illã actũ tñ. Fel. in. c. j. col. ꝛ verſi. fallit. vj. de reſti. Secũdo limita in cã q̃ nũq̃ tranſit. Fel. in. c. ceterũ. col. ij. verſi. ij. limita de reſcrip. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Si contra ius vel vtilitatem publicam. Rubri.

¶Ista regula h3 tres partes. de prima ⁊ secūda parte tractat solum. l. fi. de tertia parte tractant alie quinq3 leges huius tit. ⁊ istas leges habes in decretis. xxvj. q̄. ij. per totum. ¶Glos. rubrice continua vt in glos.

1 ¶Rescriptum non vitiatur licet aliqua de contingentibus in facto fuerint in supplica. omissa.

2 Rescriptum vitiatur nedum quādo tacetur causa finalis que si fuisset expressa princeps nullo modo concessisset sed etiam quando tacetur causa que si fuisset expressa adhuc princeps concessisset sed non ita de leui vel de facili.

3 Cui est commissa cognitio cause potest iudicare: ⁊ subintelligitur commissum quod iudicet.

1 **Non idcirco minus.** †Licet aliqua de ꝫtinētibus in facto fuerint in supplicatione omissa: nō per hoc vitiat⁹ rescriptū. h. d. Et pone exēplū qñ creditor⁹ impetrauit rescriptū nō facta mētiōe in supplicatiōe ꝙ debitori fecerit pactū de nō petēdo: eo q; debitor⁹ postea fecerat pactū de petēdo: certe rescriptū valet: ratio est q; in supplicatiōe nō est necesse fieri mentionē exceptiōis que tollit replicatione: imo generalius nō est necesse facere mentionē alicuius actus edibilis[a] exceptione vel replicatione. gl. in c. ex tenore. in gl. ꝙ. ad fi. vbi doc. in. c. j. ⁊ in. c. in nostra. de rescri. ⁊ glos. no. in. c. cū nostris. in verb. de facto. ⁊ ibi Pan. de cōcef. prebē. ⁊ gl. in. c. suggestū. in verb. posteri⁹. de iurepa. ⁊ gl. in regula nō p̄stat impedimētū. de reg. iur. in. vj. ⁊ ita limita tex. in. c. super eo. de coha. cleri. ⁊ mul. qui dicit nō valere literas facti serie nō cōtinētes. alibi tenent. d. Ant. de bu. Jmo. ⁊ Pano. in. c. dilecti. de except. q̄s de attētatis post appellationē p iudicem a quo non est opus facere mentionē cum veniant retractāda. c. non solum. de appel. in. vj. potest etiā exemplificare tex. scōm Odof. ⁊ Bal. qñ quis impetrauit executionem sententie non facta mentione de appellatione: eo q; erat deserta vel ei erat renunciatum vel erat casus in quo non poterat de iure appellari. adde. d. Ant. de Bu. ⁊ Jmo. in. c. ex parte primo. in vlti. col. de rescrip. vbi tenent ꝙ non est opus facere mētionē de appel. aduersarij. deserta. ¶Alibi Pa. post Host. in. c. p vestras. in. iij. col. de do. inter vir. ⁊ vxo. t3 ꝙ de sniā nulla vel de processu nullo nō est necesse facere mētionē. ¶Et Old. leu. i cōsi. cxcix. ꝙ incipit quidam Hug. circa prin. t3 ꝙ de lite, q̄ est nulla, nō est necesse facere mētionē. ⁊ Lud. Ro. in cōs. cccclxxxiij. ꝙ incip. dubitat primo. in pe. col. t3 ꝙ valet impetratio confirmationis beneficij non facta mentione de pnisione alteri facta q̄b erat nulla. ⁊ vide de p̄dictis gl. no. in. d. regula nō p̄stat impedimētū. Itē ꝙ cōfirmatione predictor⁹ū: adde q̄b de actu elidibili seu qui potest tolli per exceptionem vel replicationē, non est necesse facere mentionē. glo. in. c. ex tenore. i glo. ꝙ. ad fi. ⁊ ibi doc. ⁊ in. c. in nostra. de rescrip. ⁊ gl. in. c. cum nostris. in ver. de facto. ⁊ ibi. d. Abb. de cōcef. prebē. ⁊ gl. in. c. suggestū. de in. par. ¶Et dicunt Ant. de bu. Jmo. ⁊ Ab. in. c. dilecte. de ex cep. ꝙ de attentatis post appellationē p iudicē a quo non est opus facere mētionē ꝙ veniāt retractāda. c. nōsolū. de appel.

2 in. vj. ¶†Sz pro limitatione hui⁹ text. ⁊ p̄dictor⁹ū diligenter no. ꝙ vitiat rescriptū nedū qñ tacet cā finalis q̄ si fuisset expssa princeps nullo modo cōcessisset: sed etiā qñ tacetur cā que si fuisset exp̄ssa adhuc princeps cōcessisset fz nō ita de leui vel de facili vitiat rescriptū. tex. est i. c. pastoralis. in ver. de leui. de rescrip. ⁊ ibi Pano. multū no. p⁹o singulari. ⁊ idem Pan. in c. ceterū. in. j. no. de rescrip. d. Alex. in cōsi. cxiiij. ꝙ incip. ponderatis his q̄ narrant in themate. in. ij. col. in. j. vol. ad fi. facit tex. in. ꝙ. si motu proprio. in ver. modicū. de prebē. in. vi. ⁊ text. in. c. si pponente. de rescrip. ⁊ vide q̄b no. Pano. in. c. cōstitutus. in. iij. no. de relig. domi. ⁊ in. c. ex conquestione. in. i. co. de resti. spo. ¶Itē limita istā. i. alio scōo modo: vt per Bal. in. l. ꝙ. in. j. col. C. de iure fi. lib. x. ¶†No. ex isto tex. ibi cognitio delata. hic esse tex. expressum ꝙ ille cui cōmittitur cognitio cause pōt iudicare: ⁊ sibi intelligit cōmissum q̄b iudicet. ꝙ est de directo cōtra gl. in. l. qui procuratorē dat. ff. de pcu. Bart. hic: ⁊ in. l. a diuo pio. in prin. in. iij. col. ff. de re iudi. cōcordādo distinguit ꝙ aut cōmittitur alicui cā simpliciter: ⁊ tūc potest cognoscere ⁊ iudicare. ita intelligit istū tex. aut cōmittit cognitio cause: ⁊ tūc nō pōt iudicare. ita p̄cedit gl. in. d. l. q pcuratorem dat. qui monet per tex. in. l. vbi. C. de fal. istā dist. Bart. sequunt Sali. Fulg. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ dicit Pan. de ca. q̄b ita obseruat curia Roma. que cōmittit cām cognoscendaz et fine debito terminandā alias si solū cōmitteret causam cognoscēdā nō posset diffinire: sed deberēt referre pape. auc. ad hec.

a ¶Edibilis. Ad a de Fely. in. c. ex tenore. de rescri. Purp.

C. de iudi. idem tenent Bar. Bal. ⁊ alij in. d. l. qui procuratorē dat. Bal. ⁊ Sali. in. d. l. vbi. ista doctrina mihi nō placet. In primis quātū ad istum tex. qui intelligunt q̄b hic causa erat commissa simpliciter: nō autē erat cōmissa cognitio. istud est de directo cōtra tex. qui dicit a nostro rescripto cognitio delata est. ⁊ tū dicit q̄b potest iudicare: ergo hic est tex. ineuitabilis contra glos. Bart. ⁊ sequaces q̄b ille cui cōmittitur cognitio cause potest etiā iudicare. ¶Secūdo quod tex. per quem monetur glo. in. d. l. vbi loquit qñ cōmissio erat facta taxatiue: vt ibi dicit tex. quem solum audiendi mādat officium. vnde in puncto iuris mihi plus placet q̄b siue cōmittat causa simplr: siue etiā cōmittatur cognitio cause, quod possit etiam iudicare per istū tex. ineuitabilē. ⁊ ita tenet Spe. in tit. de iudi. deleg. ℣. sequitur videre. ver. quid si in cōmissione. Jnno. in. c. ad hec. de offi. archi. Bal. in titu. de pace cōstan. in verb. ad cognitionē. ⁊ in. l. iij. ℣. cognoscit. per illū tex. ff. de offi. pre. vigi. Ange. in. l. de qua re. per illum tex. ff. de iudi. Jmo. ⁊. d. Alexan. in. d. l. a diuo pio. in prin. ⁊ vltra predicta faciūt alique ratiōes allegate per Joan. an. in addi. Spe. i loco preal. ¶Quis ad eas respōdeat. d. Alex. in. d. l. a diuo pio. in addi. sed non respondet ad istum tex.

1 ¶Triplex reperitur rescriptum.

2 Exceptio mendaciorum non impedit iurisdi. iudicis delegati sed debet de causa secundum veritatem cognoscere.

3 Rescriptum surreptitium vel obreptitium tribuit iurisdictionem ipso iure ideo opus est exceptione.

4 Mendacium ita potest committi tacendo veritatem sicut exprimendo falsitatem.

5 Testis ita debet puniri pena falsi qui scienter tacet veritatem sicut qñ exprimit falsum. quod fallit quatuor modis. j. nu. 8.

6 Testis studiose assignans causam nō concludentē tenet⁹ pena falsi itē ēt si dicit se nō recordari qñ verisimiliter dz recordari.

7 Notarius incidit in falsum non solum aliquid falsum scribendo sed etiam aliquid principaliter omittendo.

8 Testis iuratus qui non dicit veritatem conuenitur actione in factum ad interesse.

9 Iuuius est delictum quod cōmittitur faciendo ꝙ omittēdo.

10 Surreptio iuris communis non vitiat rescriptum.

11 Licet princeps p̄sumatur habere oīa iura in scrinio pectoris: tamen non p̄sumitur habere notitiā de cōsuetudinibus particularibus locorum imo eas p̄sumitur ignorare.

12 Per statutū ⁊ cōsuetudinē pōt prorogari tempus appellādi.

13 Quicquid potest fieri per pactum potest multofortius induci per statutum vel consuetudinem.

14 Appellatione iuris non solum venit ius commune sed etiam ius consuetudinarium. ⁊ nu. 17.

15 Consuetudo est ius.

16 Si actor in libello faciat mētionem de statuto ⁊ postea probet quod sit consuetudo: debet succumbere.

18 Compromissum factū in arbitros vel arbitratores cū potestate pronuntiādi de iure tantū an intelligatur de iure communi.

19 Si pater instituat filios masculos ⁊ feminas in eo ꝙ de iure eos tangit: intelligitur. s. iure communi non autem statutario.

20 Si partes referant se ad cōsuetudinē simpliciter ⁊ cōsuetudo sit multiplex: intelliguntur se referre ad eam que alijs derogat.

21 Stipulatio de dote reddēda in casu in quo de iure dz restitui intelligit nedū de iure cōi sed cōsuetudinario vel municipali.

22 An delegatus a principe ⁊ impetratus per falsam supplicationem non obstante exceptione mendaciorum possit cognoscere de causa principali.

23 Quando aliquid est dubiū de iure ciuili ⁊ clare decisum de iure cano. statur iuri cano. etiam in foro ciuili.

24 Rescriptum omnino falsum an tribuat iurisdictionem.

25 Notarius qui nunq̄ fuit creatus tabellio si faciat instrumenta tanquam tabellio debet puniri pena mortis.

26 Indulgentie cōcesse a prelato penitus falso qui putabatur vere nō minus operantur ad salutem animarum quam si essent concesse a prelato vero.

27 Judex falsus frustra iudicat q: semp p̄t opponi ista exceptio.

28 Quādo cōtra rescri. opponitur exceptio respiciēs merita cause p̄incipalis an erūt bis admittēde ꝓbatiōes ⁊ bis iudicāde.

29 Non tenet legitimatio dicentis se natum ex soluto ⁊ soluta cū natus esset ex adulterino complexu.

30 Tempus appel. vel prosequendi appel. potest per consuetudinem vel statutum prorogari.

31 Non valent littere remissionis condemnationum nisi causa ⁊ quelibet facti qualitas exprimatur.

32 Qui semel habuit gratiam de vno homicidio quod commiserat deinde obtinuit secundā gratiam p⁹o secundo homicidio non valet secunda qui tacuit de prima.

33 Surreptitia impetratio nō tz ēt si sanct⁹ sit ille q impetranit.

Prescriptione. Ista ⁊ famosa subtilis ⁊ difficilis lex ⁊ habet apparatū multū difficilem, ⁊ profecto ista lex est difficilis: precipue propter glos. ff. que inordinate procedit. ¶†Ad euidētiā p̄mitte ꝙ quātū attinet ad presentē materiā triplex reperit rescriptū, quoddā est surreptitiū, quoddā obreptitiū, ⁊ quoddā falsum. inter rescriptū surreptitiū ⁊ obreptitiū dicūt aliq̄ esse differētiā: q; rescriptū surreptitiū est qñ exprimit sciēter falsitas: obreptitiū ño qñ tacet veritas q̄si obrepere p̄sistat i taciturnitate ℣itatis. l. si qs obrepserit. ff. de fal. ¶Ista differētia nō est bona: q; obreptitiū dz siue exprimat falsitas siue taceat ℣itas p̄m Bal. hic in. iij. col. ⁊ in l. j. C. si nup. ex rescrip. petā. eodē mō surreptitiū dz qñ exprimit falsitas vt tacet veritas p̄m Bar. hic in. iij. col. in ℣si. q̄ro vtrū rescriptū surreptitiū. de quo ēt aliqd p Cy. hic in. j. col. aliam differentiā ponit Jnn. in. c. cū dilecta. de rescri. ⁊ ibi refert ⁊ sequit Pano. in. iij. col. q̄ rescriptū surreptitiū dz siue exprimat falsitas siue taceat veritas. obreptitiū vero dz qñ sub ſuolucro verborū sic inuoluit supplicat ꝙ papa nō percipit veritatē. alibi do. Ant. de but. in. c. ex parte de capel. mona. dicit ꝙ maius vitiū obreptionis ꝙ subreptionis. ¶Idipsi aūt videt ꝙ doc. promiscue vtant istis vocabulis ⁊ nō faciāt differētiā inter surreptitiū ⁊ obreptitiū: ⁊ ad hoc facit tex. i. l. j. C. si nup. ex rescri. petā. vbi tex. illud q̄b appellat obreptitiū inferius dicit surreptitiū: ⁊ sic capit ꝙ eodē. ⁊ Bald. ibi no. ⁊ ita capiā in materia hui⁹ legis. quoddā est rescriptū falsum: ⁊ ē illō q̄b vere nunq̄ processit de cācellaria pape vel p̄incipis: sed aliquis p̄inat⁹ falso fabricauit: ſz de isto nō loquit ista lex sed lex sequēs ſm vnū intellectū. ⁊ vide gl. l. c. ⁊ memoria. xix. di. ⁊ i. c. ſz. decri. fal. ¶Secūdo ad euidētiā ſmittre q̄b ſz gl. ff. videat ponere qnq3 itelleq̄ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ dixit in quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. fabricauit: ſz de isto nō loquit ista lex sed lex sequēs ſm vnū intellectū. ⁊ vide gl. l. c. ⁊ memoria. xix. di. ⁊ i. c. ſz. decri. fal. ¶Secūdo ad euidētiā ſmittre q̄b ſz gl. ff. videat ponere qnq3 itellecūdo ad euidētiā ſmittre q̄b ſz gl. ff. videat ponere qnq3 itelleq̄ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ dixit in quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. dixit in quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. datū iudicē. itelligit nō a p̄incipe ſz a lege: ⁊ sic ordinariū: q ſm datū iudicē. itelligit nō a p̄incipe ſz a lege: ⁊ sic ordinariū: q ſm istū intellectū est sensus hui⁹. l. q̄b rescriptū obreptitiū vel subrepetitū nō tribuit iurisdictionē delegato: sed iudex ordinari⁹ cognoscit p tex. in. l. ⁊ si legib⁹. i verb. penit⁹ careat ipetratis. j. eo. Allo mō legit ſm Jo. ⁊ Alex. ſm quē. h. d. in summa. ¶†Ex ceptio mēdaciorū nō ipedit iurisdictionē iudicis delegatis: sed oz de cā ſm veritatē cognoscere. h. d. tūc ꝙ oz dat. l. ⁊ si nō cognitio. j. e. sed forte ob. l. ⁊ si legib⁹. j. e. ꝑpter istā varietatē ema nauit. c. super literis. de rescrip. sed ad euitandū tot amaritudines ⁊ difficultates cogitabā ꝙ alio ⁊ tertio mō pōt intelligi ista. l. ſm quē intellectū tex. erit plan⁹ ⁊ cessabunt oīa ℵia: q̄b tex. velit dicere aliquis supplicauit principi ⁊ dolose mendacū exposuit: tū princeps cōcessit rescriptū nō ex falsitate precātis: ſz q: voluit prius cognoscere de veritate: certe iudex tū p tenore veritatis: ⁊ non p⁹o falsa affirmatione depcē datū p tenore veritatis: ⁊ non p⁹o falsa affirmatione depcātis debere de cā cognoscere: ⁊ sic illa verba p tenore veritatis tis nō p depcātis affirmatione dōt referri ad participiū dat tū ⁊ hoc mō litera est plana: ⁊ oēs difficultates cessant. nō aūt dz referri ad verbū cognoscere: put tenēt oēs doc. sine teneas p⁹imum intellectum Pla. siue intellectum Jo. ⁊ Alex.

Additio legi occurrebat mihi alius nouus intelle. ſm quē cessant oēs difficultates ⁊ oīa ℵia remonent. vñ ego intelligo tex. sic. pone: aliq̄s in supplicatione porrecta principi narrauit falsum ⁊ tacuit verū. princeps p̄cessit sibi rescriptū nō ꝓpter mēdacia sua: ſz ſm veritatē tūc hic est casus datū iudicē hoc est delegatū p tenore veritatis nō depcātis affirmatione hoc est dicere princeps motus fuit ad dādū iudicem nō ꝓpter mēdacia alicuius isto casu nō obstāte ꝙ opponat exceptio mēdaciorū delegatus cognoscet ⁊ iudicabit. l. cā. ⁊ aduerte qz in cōstructiōe ego alr intelligo ꝙ alīōnā oēs intelligunt ꝙ illa verba p tenore veritatis deferanē ad verbū cognoscere sic intelligit Pla. in suo intellectu: sic Jo. ⁊ Alex. ⁊ sic iudices debere cognoscere p tenore ℵitatis nō depcātis affirmatio ne: ego vero alr cōstruo ⁊ refero nō ad verbū cognoscere: ſz datō ad euidētiā ſmittre q̄b ſz gl. ff. videat ponere qnq3 itelleq̄ cūdo ad euidētiā ſmittre q̄b ſz gl. ff. videat ponere qnq3 itelleq̄ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ ad hāc legē tū sunt tū duo p̄incipales ⁊ vn⁹ postea subdiuidit⁹ dixit in quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. dixit in quatuor. Primus est intellectus Pla. ſm quē tex. in ℵ. datū iudicē. itelligit nō a p̄incipe ſz a lege: ⁊ sic ordinariū: q ſm istū intellectū est sensus hui⁹. l. q̄b rescriptū obreptitiū vel subrepetitū nō tribuit iurisdictionē delegato: sed iudex ordinari⁹ cognoscit p tex. in. l. ⁊ si legib⁹. i verb. penit⁹ careat ipetratis. j. eo. Allo mō legit ſm Jo. ⁊ Alex. ſm quē. h. d. in summa. ¶†Ex ceptio mēdaciorū nō ipedit iurisdictionē iudicis delegatis: sed oz de cā ſm veritatē cognoscere. h. d. tūc ꝙ oz dat. l. ⁊ si nō cognitio. j. e. sed forte ob. l. ⁊ si legib⁹. j. e. ꝑpter istā varietatē emanauit. c. super literis. de rescrip. sed ad euitandū tot amaritudines ⁊ difficultates cogitabā ꝙ alio ⁊ tertio mō pōt intelligi ista. l. ſm quē intellectū tex. erit plan⁹ ⁊ cessabunt oīa ℵia: q̄b tex. velit dicere aliquis supplicauit principi ⁊ dolose mendacū exposuit: tū princeps cōcessit rescriptū nō ex falsitate precātis: ſz q: voluit prius cognoscere de veritate: certe iudex tū p tenore veritatis: ⁊ non p⁹o falsa affirmatione depcē datū p tenore veritatis: ⁊ non p⁹o falsa affirmatione depcātis debere de cā cognoscere: ⁊ sic illa verba p tenore veritatis tis nō p depcātis affirmatione dōt referri ad participiū dat tū ⁊ hoc mō litera est plana: ⁊ oēs difficultates cessant. nō aūt dz referri ad verbū cognoscere: put tenēt oēs doc. sine teneas p⁹imum intellectum Pla. siue intellectum Jo. ⁊ Alex.

Adde q̄b als primo anno quo ordinariā legi occurrebat mihi alius nouus intelle. ſm quē cessant oēs difficultates ⁊ oīa ℵia remonent. vñ ego intelligo tex. sic. pone: aliq̄s in supplicatione porrecta principi narrauit falsum ⁊ tacuit verū. princeps p̄cessit sibi rescriptū nō ꝓpter mēdacia sua: ſz ſm veritatē tūc hic est casus datū iudicē hoc est delegatū p tenore veritatis nō depcātis affirmatione hoc est dicere princeps motus fuit ad dādū iudicem nō ꝓpter mēdacia alicuius isto casu nō obstāte ꝙ opponat exceptio mēdaciorū delegatus cognoscet ⁊ iudicabit. l. cā. ⁊ aduerte qz in cōstructiōe ego alr intelligo ꝙ alīōnā oēs intelligunt ꝙ illa verba p tenore veritatis deferanē ad verbū cognoscere sic intelligit Pla. in suo intellectu: sic Jo. ⁊ Alex. ⁊ sic iudices debere cognoscere p tenore ℵitatis nō depcātis affirmatione: ego vero alr cōstruo ⁊ refero nō ad verbū cognoscere: ſz datō iudex fuit delegatus ꝓpter veritatē cognoscet in cā. nec obstat exceptio mēdaciorū: ⁊ isto mō obstat. l. ⁊ si legibus. j. e. qz loquit qñ rescriptū fuit impetratū ꝓpter mēdaciū: ita ꝙ mēdaciū fuit in cā impetrandi rescriptū: ⁊ si ita intelligat tex. cessant difficultates ⁊ ꝓtraria ⁊ oīa plana remanēt: ⁊ pone casus ſm cōmunē intellectū. ¶Nota in primis ibi prescriptione: et pōdera ꝙ vſ ꝙ impator inepte dicat prescriptiōe: q: pscriptio ꝓprie est acquisitio iuris que fit mediante lapsu tempo⁹is. l. j. ⁊ per totū. ff. de prescrip. Jon. tem. ⁊ institu. de vsucap. per totū ⁊ ideo gl. prima exponit pscriptione. i. exceptione: ⁊ vt dixi imperator⁹ raro vtitur termino exceptione sed vtitur termino prescriptio. ptz in. l. ſi. j. de exceptio. in. l. quoties. ff. de preci. impe.

a Tacet veritatem. adde Bart. in. l. j. ff. de fal. Alng. in tract. malefi. in ver. falsariorum. Fel. in. c. causam. de test. i ij. col. ver. vtrum autem testis.

b ¶Recordari. Adde qñ per malitiā obscure deponit Bart. in. l. ea que. ff. de ꝓba. hē. empt. Purp.

c ¶Deste. Adde pano. in. c. i. col. vj. ver. fallit. v. de proba. deci. in. c. ſi vnobus. col. v. de appel.

d ¶Cum oīa iura. Adde gl. i verb. insufficienté. in c. i. de renū. li. vj. Abb. in. c. cū ex literis. de rest. in integ.

1 Rescriptum non vitiatur licet aliqua de contingentibus in facto fuerint in supplica. omissa.

2 Rescriptum vitiatur nedum quādo tacetur causa finalis que si fuisset expressa princeps nullo modo concessisset sed etiam quando tacetur causa que si fuisset expressa adhuc princeps concessisset sed non ita de leui vel de facili.

3 Cui est commissa cognitio cause potest iudicare: ⁊ subintelligitur commissum quod iudicet.

4 Mendacium ita potest committi tacendo veritatem sicut exprimendo falsitatem.

5 Testis ita debet puniri pena falsi qui scienter tacet veritatem sicut qñ exprimit falsum. Adde text. i. c. j. ⁊ ibi ad hoc no. Pano. de cri. fal. ⁊ tex. not. in. c. quisquis. xi. q. iij. ⁊ Bart. no. in. l. ea que cōmendandi. per ilum tex. ff. de cōtrahē. emp. Bald. in. l. nullū. C. de testi. ⁊ in. c. fraternitatis. in fi. extra eo. facit q̄b in simili vult gl. in. c. ſi quis de laicis. in verbo suppumere. ff. q. ij. ⁊ q̄b vult Bal. in. c. inbenuus circa fi. C. de test. ⁊ q̄b vult Archi. in. c. hortamur. iij. q. ix. facit q̄b vult Ang. in l. argētarius. ℣. fi. ff. de eden. ⁊ Bal. in. c. de testibus. extra de testi. ¶Adde etiā Bald. in. l. presbyteri. in. iij. no. per illum tex.

6 C. de episco. ⁊ cleri. vbi etiā inferius infert† q̄b testis studiose assignans causam non concludentem tenetur pena falsi. Item q̄b testis qui dicit se nō recordari punitur de falso quādo verisimiliter debet recordari. ¶†Tertio adde quod notant⁹ incidit in falsum non scium aliquid falsum scribendo sed etiā aliquid principaliter omittēdo. ita no. Bal. in. l. facultas. circa fi.

7 8 per istū tex. C. de iure fi. li. x. ¶†Quarto adde ꝙ testis iurat⁹ qui nō dicit veritatē conuenitur actione in factum ad interesse ſm Bal. in. c. de testibus. extra de testi. ⁊ dicit quod est subtile dictum. ¶Limita predictū notabile quatuor modis. Primo quando testis assumpsit officiū testificādi: alias secus. ita probat tex. cū gl. in. c. ne quis arbitret. xxj. q. ij. ⁊ ita in specie limitant Sof. ⁊. d. Ant. de but. in. c. j. de fal. ¶Scōo limita qñ testis iuraūit. secus si recedat vel se occultet ante ꝙ iuret ſm Bar. ge. in. d. Largētarius. ℣. fi. ⁊ ibi clarius Bal. ⁊ in. c. j. in p⁹in. si de inuesti. iter. d. ⁊ vasal. lis oīa ⁊ in. l. data opa. in. ꝙ. col. C. qui accusa. nō pos. ⁊ in. l. presbyteri. in vlt. col. de epis. ⁊ cleri. ⁊ in. l. iij. ℣. si tibi. ff. de. 2di. ob tur. cau. Pet. de ancha. in. d. c. i. de cri. fal. sed nō est sine dubio cū mihil referat quātō ad penam falsi an testis deponat cum iuramēto vel sine, ꝛcludit Bar in. l. ſi quis legatum in prin. in vlt. col. ff. de fal. ⁊ latius Jo. and. in regula nō est sine culpa. in merc. Cy. ⁊ Bal. i. l. i. C. de sepul. vio. bal. in l. usurā. C. de test. do. Ant. de but. in. c. cum causam. in vlt. col. post Jo. an. de testi. Pano. in. c. de testi. in vlt. col. eodem titu.

¶Tertio limita qñ testis iurasset dicere plenam veritatē aut simpliciter: secus si iurasset ad interrogata rīdere per tex. not. in. c. cum dilecti. el. j. de accu. p quē tex. ita limitat do. Anto. de but. in cōsulto. c. super literis. in. i. no. de rescrip. Pano. in. c. j. de cri. fal. Fuis reprobet Jo. and. Jmo. in. d. c. super literis.

c ¶Quarto limita dictā cōclusionem procedere in teste: secus est in parte. glo. est in. d. c. ne quis arbitretur. in gl. i. mag. ad fi.

¶Item ex predictis habes nouam limitationē ad gl. 2mnnit

9 ter approbatā in. l. ſi mora. ff. sol. matri. † que dicit q̄b grauius est delictum quod cōmittitur faciendo ꝙ omittendo. fallit q̄b tum ad puniēdam testem de falso qui eque punitur de falso ſi deliquit omittendo ⁊ ſic tacendo veritatem sicut faciendo. ⁊ sic dicendo falsum. ¶Capio gl. in verb. iuris. quā duplo in tres put tres ponit intellectus ad istū text. secūda ibidem ergo. tertia ibi, vel dic iuris. ¶In ea. gl. ſi. ad fi. tene ſm ꝙ plan⁹ est: ex

10 primo tamen intellectu no. regulā generalē† ꝙ surreptio iuris cōis nō vitiat rescriptū: eo qz imperator⁹ dicit decipi. cū oīa iura

d ° cēseat habere in scrinio pectoris. Loim. C. de test. c. i. de cōsti. in. vi. ⁊ c. sepe. in pnc. de ap. ⁊ licet aliqñ princeps erret in iure. l. iij. ad fi. cum gl. ff. de sup. leg. tamen presumptio est in contrarium vt declarat gl. in. c. ꝓterea. xxiij. dist. Alibi dicit Bal. in. c. j. in vlt. col. de cofed. qñ licet papa sit doctor⁹ vtriusq3 iuris: eo ipso q̄ est papa, tamē est doctor⁹ authoritate sed nō sciētia. Pro ista 2clu. gl. facit q̄ ſz Lud. ro. i sing. cxxviij. qñ inci. vtrū nobilis. vbi refert fuisse rome cōnē de facto coram dñis audito rib⁹ Rote in p⁹ons cuiusdā nobilis de Fracia qui effect⁹ monach⁹ supplicauit pape ꝙ quodā bñficio ecclesiastico dicens se esse nobilē: cū tamen sua nobilitas per p̄fessionē monachatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

expirauerit.gl.in.c.j.de purga.cano.z in.c.eã que. de sta.regu. fuit pronũtiatũ per dños de rota tale rescriptũ valere ꝙ talis surreptio fuerit circa ea que in iure ꝙsiſtũt:in quibus papa nõ potuit decipi ab impetrãte. ¶ Ex secũdo intellectu gl.no.qua
31 tuor cõclusiones. †Primo no.ſm Bar.in ſi.cõmenti sui,qõ ꝛ princeps ꝓsumat habere oĩa iura in scrinio pectoris:tũ non ꝓsumit habere notitiã de cõsuetudinibus specialib⁹ locorũ imo eas ꝓsumit ignorare:vt hac glo.z expresse tex.in.c.j.de ꝙsiſt.in.vj. Limita dupl'r.Primo nisi ꝙsuetudines sint multũ vulgate vel multũ generales:qr ꝓceps ꝓsumit eas scire ſm Bal.in.l.ĥ.ad ſi.C.que sit lon.consue.facit ꝙ dicit Bal.in rub. de cõsue.rec.feq.ꝙ sicut nõ licet ignorare leges,ita nec cõsuetudines generales.Secũdo limita nisi tales ꝙsuetudines essent inserte in corpore iuris vt sunt ꝙsuetudines feudorũ ſm Bal. in.c.cũ oriĝiñe.in.z.col.de resci. ¶ Scõo no.aliud ex ista gl.vt
32 per Bar.hic in ſi. †Tertio z notabili⁹ no.ex ista glo.singulariter ꝙ per cõsuetudinẽ:qr sic ꝙ statutũ põt ꝓrogari tps appellandi.z ad hoc no.istã gl.Bal.in.vĵ.col.hic:z dicit ꝙ raro alibi repit.istã gl.etiã ad hoc reputãt singularẽ Ange.z Jmo.
33 in.l.ĥ.ff.de re iudi. †Cõfirmo rõne qr quicquid põt fieri per pactũ partiũ,multoforti⁹ põt induci per statutũ vel ꝙsuetudinẽ.gl.z ibi Bar.in rub.C.de decre.decur.lib.z.z in.l.nõ impossibile.ff.de pac.z est tex.in.l.ſi.ad ſi.z ibi Bal.no.C.de fideiuss. sed per pactũ ipsarũ partiũ põt ꝓrogari tẽpus appellationis aut.ſi tamẽ.cũ gl.z ibi.C.de temp.ap.cle.q̃din.de ap.eodẽ modo tempus appellandi põt abbreuiari per statutũ vel cõsuetudinẽ ſm Bal.hic:in.vĵ.col.z Pau.de cast.adde Bal.in.l.ſi.C,
14 cõmi.vel epistolas. †Quarto no.ex ista glosſ.iuncto tex.ſm Pau.de ca.hic,in.tiĵ.col.qõ ap.iuris nõ solũ venit ius cõe: ſz etiã ius cõsuetudinariũ.z ꝙ hoc infert ꝙ si partes fecerint cõpromissum in arbitros vel in arbitratos data eis potestate ꝓcedẽdi de iure z de facto,sed ꝓnũtiãdi de iure tñ:qõ intelligitur nõ solũ de iure cõi: sed etiã statutario vel cõsuetudinario si statuto vel cõsuetudo derogẽt iuri cõi.ad hoc bene allegat qõ vult Jnno.in.c.certificari.de sepul.qõ qui petit quartã que ad eum de iure spectat intelligit nõ solũ de iure cõi,sed etiã cõsuetudinario vel statutario:refert tñ ztrariũ tenere doct.precipue
Jo.and.quẽ corrupte allegat:sed statim,ĵ.allegado.adde circa
15 primã ꝙ appel.iuris etiã veniat ꝙsuetudo:facit †q: ꝙsuetudo est ius.ĵ.distin.c.ꝙsuetudo.cũ similib⁹.Adde etiã Bal.in titu. de pac.cõstã.in.ix.col.ver.nos Romanorũ.vbi dicit ꝙ etiam ꝙsuetudines locales quo ad ipm locũ dicunt ius cõe:eo qr iure cõi ꝓsirmant.Adde etiã Bal.i.c.cũ venissent.in.ĥ.col.de eo qui mit.in pos.z Panor.in ꝓoe.cle.quẽ.ĵ.referã.imo plus appellatione statuti venit etiam cõsuetudo: qr cõsuetudo idẽ est ꝙ statutũ.l.de quibus.ff.de legi.ita dicit sing.Bal.in.l.ĥ. circa ſi.C.de bo.que libe.quẽ sequitur.d.Alex.in ꝙſi.cxc.in.ĥ.vol.qõ
16 incip.mature.in.iĵ.col. †Sed ego in cõtrariũ allego Bart. in.l.de quibus.ad ſi.ff.de legi.vbi in fortiotibus terminis tenet qõ ſi actor in libello faciat mentionẽ de statuto:z postea ꝓbet ꝙ sit consuetudo:d3 succumbere:z tũ in libellis verba imꝓportant z largo modo intelligunt vt libellus sustineat vt dixi in l.sed z ſi possessori.ĝ.itẽ ſi iurauero.ff.de iureiur.imo plus adde ꝙ ecõtra,appellatione cõsuetudinis:venit ius cõe.ita videt velle Bald.hic in.viĵ.col.in ver.restat videre exꝑsa.vbi tenet ꝙ si aliquis in supplicatione vel in libello facit mentionẽ consuetudinis nõ videtur per hoc exclusi ius cõe: imo omne ius videt intẽtatũ per illud qõ no. Jnn.in.c.certificari.q tñ nõ sic
17 dicit vt.ŝ.retuli. †Sz ztra primũ no.ꝙ appel.iuris nõ veniat cõsuetudo,videtur facere tex.in.c.cũ venissent.in verb.ſm ius z bonã terre cõsuetudinẽ.iuncta doc.glo.in rub.ff.de iur.z fac. ĝno.z ad hoc idẽ.d.And.licu.ponderat pleroscz alios tex.ſz parũ faciat: qr qñ exprimit gen⁹ z aliqua species apparet ꝙ de mẽte ꝓferentis sit ꝙ talis species nõ contineat tũc sub illo
18 grie.l.questiõ.ĝ.ñ.z ibi late Bar.ff.de fun.instructo. ¶ †Circa vero qõnẽ Pau.de cast.de compromittẽtibus in arbitros vl arbitratores cũ potestate pnũtiãdi de iure tãtũ an intelligatur de iure cõi: an etiã de omni alio iure etiã statutario vel cõsuetudinario,adde qñ est alia questio z frequenter occurrit in facto.in qua Jo.an.in addi.Spe.in ti.de arbit.in.ĝ.excipitur.in ver.istẽ qõ est corrupt⁹.in addi.incip.Quid.tenet ꝙ talia verba debẽt intelligi de iure.ſ.cõi nõ aũt de iure cõsuetudinario tã ꝑ de iure excellentiori.ĝ.sed quoties.insti.de iure nat.gen.z ciui li.z qr verba in dubio debent intelligi in potẽtiori significatu.l. j.ĝ.q in perpetuũ.ff.ſi ager vecti.vel empt.pe.z refert ita determinasse Guid.de suza.vnde ſm eum errant z ponunt se in magno periculo q ſm statuta vel cõsuetudinẽ patrie debẽt obtinere z faciãt cõpromissa z de iure ſiri.idẽ tenet Ang.in.q.ꝙ cũ dispurata que incipit duo adiuncti ſtigantes.in.z.vĵ.coll in ver.hic etiã subiungitur.do.Lardi.in.c,ſi.de cõsuetu.Alber. de

g Ex municipale. Felx. plene in.c. ius gſiale. col.j. dist.l. Jaſ.in lectura. l.oẽs populi.col.j. ff. de iust.z iur.d. Pari.in.l.nemo.j.ĥ. qõ.ff.de legat.j. char.vij. Adde 2coz.leg.in.l. ab exequtione. ĝ. respõ.j.quo. appella.non recipi. Purp.

ro.in.j.parte statu.q.cxxxiĵ.que incipit,ſi cõpromissum factũ
19 est in aliquẽ qõ ꝓnuntiare debeat ſm iura. †Ꝓio ista pars bñ facit qõ tz Bal.in.l.quicunqꝫ.in.iiĵ.col.C.de ser.fugi.ꝙ si pater instituat filios masculos z feminas in eo quod de iure eos tãgit intelligit.ſ.cõi, nõ aũt statutario.z ideo tũc non attenderet statutũ disponẽs qõ existẽtib⁹ masculis filie femine nõ succedãt sed debeãt dotari.ad idẽ facit qõ tenet Bal.in l.sed z si quis.ŝ.questum,in vlti.col.ff. si quis cau.quod qui renuntiat omni beneficio iuris:intelligitur.ſ.communis,nõ statutarij vel cõsuetudinarij per.d.ŝ.sed quoties.insti. de iure natu. ¶ Tene ztiã partẽ.z ita in terminis compromissi tz Bal.
20 in.l.illa institutio.ff. de here.insti.z ꝙ talia iura statutaria vel cõsuetudinaria habẽtur vt iura cõia in illo municipio z derogant iuri cõi vniuersali.idem tenet.d.Anto.de but.in cõmẽto c.quintauallis.i vlti.col.de iureiur.late Panor.in rubri.extra de consue.z in.c.ius gſiale.j.distin.z in.c.j. vt lite pẽden.z in.c. cum venissent.in.j.col.de eo qui mit.in pos.z no.c.cumana.in antepe.col.de elec.idẽ tenet Pau.de ca.hic:licet ꝓdicta non referat.z idẽ Pau.de ca.in.l.ius plurib⁹.ff.de insti.z iur.eãdẽ opi.tenet Ludo.ro.in.l.post dotẽ.in.xiĵ.col.in versi.iiĝ. dubitatur qd si stipulatio.ff.sol.matr. Et monet⁹ per aliqua ꝓcipue ꝓ
20 simile † qr si partes referãt se ad ꝙsuetudinẽ simpliciter z ꝙsuetudo sit multiplex ꝓ itelligitur se referre ad eã que alijs derogat z sic ad posteriozẽ.l.mela.ŝ.fin.ff.de ali.leg.c.cũ de beneficio.de prebẽ.in.vi. ergo similiter cõpromittẽtes qui se referũt ad ius, intelligunt se retulisse ad illud quod derogat alijs z consequẽter ad ius cõsuetudinarium vel statutarium quod derogat iuri cõi.l.oẽs populi.ff.de iusti.z iur.z refert se ita pluries in hac questione ꝙsuluisse.z ita tenet in cõsi.ccli.quod incipit:charissime dicitur feruus ꝓficuus.z idem tenet d. Alexã.in.d.l. post dotẽ.in.xiĵ.col. ¶ Tene istã vltimã opi.que est magis cõmunis:ꝓ qua adde illud qõ not.Bald.in rub.de reg.iur.in.vi.qõ compromittẽtes in aliquem vt iudicẽ de iure videntur cogitasse de omni specie iuris. Ad idẽ facit qõ vult gl.in ꝓoe.cle. in verb.iuris.per quã no.ibi Panor.ꝙappellatiõe iuris, venit
a nedũ ius ciuile vel canonicum:sed etiã municipale⁹:z per hoc infert quod qñ causa mandatur decidi ſm ius:intelligitur nõ solum de iure cõi sed etiam municipali z consuetudinario: cũ etiam cõsuetudo sit ius.j.distin.c.consuetudo. ¶ Ad idẽ z tertio facit tex.no.in.c.j.in ſi.cũ gl.z ibi Panor.not.vt lit.nõ contesta. vbi ꝓbatur quod si ꝓceps in rescripto se referat ad ius intelligitur nedũ de iure cõmuni:sed etiã speciali z statuta rio.z illum tex.etiam ad hoc allegat Panor.in.d.rub. de consue. ¶ Quarto facit quod no.vult Bal.in.l. maximũ vitiũ. C. de ĩbe.ꝓcte.in.v.col.in versi.vlterius querit de tali questione.
21 z istud cõtradicit ei quod tenet Bal.in.j. quicũqꝫ. ¶ Quinto facit quod vult Bal.in.l.constitutiones.C.de bo.que libe. †qõ stipulato de dote reddẽda in casu in quo de iure debet restitui intelligitur nedũ de iure cõmuni,sed consuetudinario vel municipali.z sequũtur moderni ibi:z in.l.post dotem.ff.solu.mat. ¶ Sexto z vltimo facit qõ decidit Bal.in.l.vniça. C. de cõfes. in.xvj.col.in ver.quinimo.dico qõ si per statutũ ꝛc.quod si aliquis accusat extrahẽtẽ frumentũ de ciuitate z ĵ ſn fine accusationis petat eum cõdemnari ſm formã iuris cõis: intelligitur iuris statutarij:quia de iure cõmuni nõ est aliqua pena: tamẽ ibi loquit in libello yt statim dicam. ¶ Istã cõmunem conclusionẽ limita ſm Lucã.roma.in repe.rub.ff.de arbi.in.vi.collect. in.xv.q.quando intelligendo ſm ius cõmune causa posset celerius expediri ꝙ ex forma statutorũ.secus si econtra ex quo cõpromissa fiũt vel lites citius expediãtur.l.j.z.l.ꝙis.ff. de arb. allegat etiam quod no.Bal.in.l.rerum amotarum quidam.ff. re.amota.z Bal.in.l.gallus.ĝ.si eius.ff.de lib.z posth.quando quis in libello petit aduersarium condemnari ſm formam iuris vel statutorũ.nam intelligit intẽtasse illud quod vtilius sibi est.sed tu cane quod singulare Lud.de libello nõ est bonum ad propositum: eo quia in libellis verba imꝓpriantur,vt ꝓdixi. Item intelligitur in fauorẽ libellãtis.l.si quis intẽtione ambigua.ff.de iud.z ita in specie dicit do.Alex.in.d.l. gallus.ĝ. si ei⁹ non sic est in compromittentibus. Secũdo videtur limitanda communis conclusio quando in compromisso fieret mentio de iure simpliciter:sec⁹ si adiceretur de iure cõi:alias illud verbũ communi esset superfluum ita videntur sonare verba do. Alexan.in dicta.l.post dotem.in.xxiĵ.col.z male quia doctores.ŝ. allegati:z ꝓcipue Bald.in locis.ŝ.notatis. loquuntur quando dicitur de iure cõmuni.nam ius consuetudinarium in illo loco dicitur ius cõmune. ¶ Capio glo.in verbo debere.ista gl. non est Accursij.sed est glo.noua que sumpsit gl.ſi.ideo ibi reserno. ¶ Capio glo.magnam in verbo sententiam: quam dixi de in quinꝫ partes. Jn prima ponit intellectũ Pla. Jn secunda ponit intellectũ Alex. Jn tertia cõtra vtrũqꝫ intellectũ ponit z

ponit z tripliciter soluit ad herẽdo intellectui Pla. Jn quarta formam aliã opi.z tripl'r respõdet. Jn qnta ponit illationẽ ex pdictis.scõa ibi: vel dic ſm Alex.tertia ibi:ſz ſm hoc est 3tra. quarta ibi:itẽ cõtra.ŝ.l.prima.quinta ibi:z sic patet per oẽs solu. ¶ Jn ſi.gl.p clara intelligẽtia totius gl.z p habẽdo intellectũ huius.l.reassumo in dubiũ decisionẽ hui⁹ legis. Istũ
22 quid †iudex delegatus a principe z impetrat⁹ per falsas supplicationẽ nõ obstãte exceptiõe mẽdacior ꝓssit recognosce re de cã pncipali.difficultas principal'r cõsistit in duab⁹ legibus que adinuicẽ fortiter cõtrariant.ſ.ista l.que videt dicere ꝙ iudex daf:z sic iudex delegatus nõ obstãte exceptiõe mendaciorũ cognoscit de cã principali. Cõtrariũ de directo decidit tex.in.l.z ſi legib⁹.j.e.in ver.mẽdax ꝓtecator penit⁹ careat impetratis põderãdo dictionẽ penitus in ista difficultate varie fuerũt opiniões q̃s recitat Cy.hic:z plen⁹.d.Ant.de but. in.c.sup literis.in.iiĵ.col.z sex seq.de reseri. quas videas p te. Jn gl.duo sunt principales intellectus de directo 2trariũ pri mus est intellect⁹ Pla. qui tz ꝙ delegat⁹ nullo modo possit cognoscere de cã principali apposita exceptiõi mendaciorũ: z istũ tenẽt Cano.in.d.c.super literis. vbi vere papa approbat istũ intellectũ z p eo stringit text.in.d.l.z ſi legib⁹. Item qr in omni rescripto subintelligit clausula ſi preces veritate nitantur.l.ſi.ti.j. ergo ſi cõditio non est vera rescriptũ est nullũ tenetur.l.ſi.j.ti.j. ergo ſi cõditio non est vera rescriptũ est nullũ tenẽdo istũ intellectũ difficile est respõdere ad istũ tex.in ver.dare tũ iudicẽ nõ impꝛoꝑiãdo literã gl.ponit quatuor solutiões. ꝓma in.p.in.gl.z alias tres in.iĵ. parte ꝓin qua oẽs repꝛobat Bar.z bene. Secund⁹ ꝓncipalis intellect⁹ est Alex.z Jo. quẽ approbãt legiste z tex.i.l.z ſi nõ cognitũ.j.e.z tex.ineũ tabilis hic.z tenẽdo intellectũ Alex. qr imo delegat⁹ cognoscere de cã ꝓncipali nõ obstãte excep.mẽdaciorũ ad.l.z ſi legi bus.j.ro. respõdent Bar.z cõiter doc.hic z plen⁹ Cy.ibi.vt hic ꝓ Bar. que sol.vltra repꝛobationẽ Bal. cõfundit clare p illũ tex.dũ ôt ꝙ legib⁹ consentaneũ rescriptũ impetrauerat si erat ſz leges:ergo nõ Jius vt respõdent doct.z gl.hic in.tiĵ. parte,in.j.sol.dicit totũ ecõtra ꝙuis Cy.in illa.l.z ſi legib⁹.di mẽdaciũ ꝓpie dicitur dolosa asseueratio cum intẽtione fallendi.gl.in.l.de etate.ŝ.q tacuit.als.ŝ.fin.ff. de mino. Sali.hic in.v.col.in ſi.z Panor.in.d.c. sup literis. in.iiĝ. col. defendunt Bar.z dicũt ꝙ mẽdaciũ põt capi large z stricte:ſz stricte bene includit dolũ:sed large põt dici mẽdaciũ etiã sine dolo,allegãt tex.xxxũ.q.j.c.18 qui.z sic volunt qõ in tex.nostro capiat large qõ mihil eit.vñ qualẽ altas opi.refert Ant.de but.in.d.c.sup literis.vbi videatis.qcqd sit,ego teneo opi.Pla.ꝙ delegatus
23 nullo modo cognoscit:z ꝙ eo stringit intellectualiter.† uã qñ ali quid est dubiũ de iure ciuili:z clare decisum de iure cano.ilat iuri canonico etiã in foro ciuili.c.j.z.ĥ. vbi no.de no.oper.nũ.z no.in.l.priuilegia.ŝ. de fac.san.ecc. sed sic est ꝙ iste punctus est dubius de iure ciuili ꝓpter opinionũ varietates.z tex.q sunt de directo cõtrarij:z clare decidit in.d.c.super literis. ergo illi statur.z ibi ita cõcludũt Ant.de butr.z Panor.z tenẽdo hãc opi.restat rũdere ad tex.nostrũ.z solu.Pla. nihil valent. Pan. ibi dicit ꝙ oportet tex.nostrũ cõcordare cũ illo tex. hoc modo qõ in isto tex.fuerit mẽdacium sine dolo:z sic large qõ est impꝛoꝑiare:nec sibi plz:tũ potest respõderi tenendo intellectũ nouũ quẽ in prin.Ĵ.dedi.ad hanc l.cõstruendo text.datum iudicem ꝓ tenore veritatis nõ supplicãtis affirmatione debere cognoscere z iudicare de causa nõ obstante oppositione mẽdaciorũ: z sic illa verba ꝓ tenore veritatis refero ad ꝓma.ſ. ad verbũ datũ iudicem nõ ad illud cognoscere debere z sic erit sensus qꝫ si ꝓceps fuerit motus ad dandũ iudicẽ ex veritate nõ ex mẽdaciis z istud perpendi põt ex verbis rescripti:tunc delegat⁹ cognoscit nõ obstãtibus mẽdaciis.sic intelligo istũ text.sed qñ ꝓceps fuit ꝓpter mẽdacia motus: tũc mẽdax ꝓtector claret penit⁹ impetratis.sic ꝓcedit l.z ſi legibus.j.eo z opi.Pla.quã limitabitis per istũ tex.z sic intelligẽdo cessant oĩa cõtraria.vt ergo iura iuribus cõcordentur que aliter 2cordari non pñt tenendus est iste intellectus quem dedi. Jason Papie.

24 ¶ †Extra gl querit Bar.an rescriptum oĩno falsum tribuat iurisditionem.z concludit imo abiliter ꝙ sic quando nõ habet manifestam falsitatẽ cũ ꝓpter dubiũ constituat in quasi pos. iurisditionis. Bal.hic in.viĵ.q. repꝛobat z plus tenet ꝙ etiã ſi pars cõtenet rescriptum esse verũ cum in veritate sit penitus falsum adhuc nõ ꝙstitueret in quasi pos.iurisditionis.vt hic ꝓ eũ.contrariũ etiã tenet Fulg.hic:z plenius in.l.seq.qr dicit qõ nõ potest sibi in mentẽ cadere ꝙ si litere essent fundit⁹ false qõ tribuant aliquã iurisditionẽ imo semp põt opponi per.l.ĵs.C. de iudi.3tra Bar.etiã tenẽt cõiter Cano.ĵ.o.c.sup literis. Jnno.in.c.cũ venera.de excepꝛ.z i.c.ĵ.de dila.qr falsificator rescripti non debet ex sua falsitate aliqõ cõmodum sentire.c.ĵs cãm. de pba z.l.cãm.ff.de ꝓcur.z semp potest opponi ꝙ iudex erat falsus z sic ꝙ omnia per eum gesta sunt nulla p doctrinã Bar. in.l.ĵ.ŝ.de iur.z fac.igno.z ad iura allegata per Bart.respõdẽt quod loquuntur in actu celebrato a superiore concurrẽte cõi errore.z idẽ tenet Jo.fab.hic z Ang.in.l.ĥ.in.vij.fallẽ.ff.ſi qs in ius voc.non ter.Jmo.in.l.quidã confulebant.in.xiiĵ.col.z in.xxv.col.ff. de re in Ꝓio sol.cano.addo duo.Primo istud quod dicit Bal.in.l.ĥ.C. de seruitu.z aqua.in vlr col.in versi. nunc de octauo quod obediendum est ꝓlato minus iusto q est in pacifica pos. dũmodo 2currat authoritas superioris:sec⁹ est in eo qui nũꝫ fuit fretus authoritate superioris:sed p fal-
25 sas literas obtinuit reputari ꝓlatus. ¶ †Scõo adduco si mile de notario qui ſi nunꝫ fuit creat⁹ tabellio z faciat ĩstrumẽta tanꝫ tabellio qr est penit⁹ falsus d3 puniri pena mortis secus si fuit creatus notarius a principe:licet creatio fuerit ĩualida ꝓpter defectum persone tunc non punit pena mortis si conficiat ĩstrumẽta ꝓpter ꝓmordiũ veritatis.l cũ filius.ĝ.heres mens.ff.de lega.z ita determinat singulariter Bal.in.l.data opera.in.xvi.col.in ver.sed dubiũ est an puniatur pena mortis.C.qui accu.nõ pol.sequitur Jo.de ana.in.c. accedens.in vlt.col.de cri.fal. ¶ Tenẽdo istã partem ĵ Bar. eã ſin.limita nõ ꝓcedere quo ad respicientia saluatẽ animarũ ꝓ illud ꝙ no.tz Pet.de Anc.in cle.abusionib⁹.de pen.z remiſ.
26 †quod indulgentie concesse a ꝓlato penit⁹ falso q putabatur verus nõ minus operantur ad saluatẽ animarũ qñ si essent concesse a ꝓlato vero.z ꝙ hoc infert ad quos.d.i queritur.si quis venetijs multa extorserunt cum falsis bullis.idem est ac si essent vere bulle ẽptum ad salutem animarũ. ¶ Tu aduertere licet omnes z legiste z Cano.communiter repꝛobẽt Bar.ego eum defendo z puto quod opinio Bart.sit vera quã seqũt fere oĩs do.Car.in.d.c.sup literis.z vltra eũ ꝓo Bal.allego text. optimũ in.c.ex parte.de reseri.z ibi Panor.quod i.iq.no.ad hoc multũ exclamat z dicit nunqꝫ tradas oblutoni qõ ẽt vbi contenditur de omnimodo defectu iurisdictiõis tamen rõne dubitationis constituitur in quasi possessiõe iurisdictiõis,vt hic dicit Bartol.nec ob.dum contra Barto.allegatur quod
27 †qñ iudex est penitus falsus dato qõ iudicaret: qr ista exceptio semp posset opponi ꝓ dictam.l.iuncta doc.Bar.in dicta l.j.quia ad hoc dupliciter respondeo.Primo qõ Bart.istud non negat si bene inspexeris.Secũdo quod ex quo semel ista exceptio fuit opposita amplꝫ opponi nõ potest.l ſi.C.de fide
28 iust.z expresse Bal.in.d.l j. †Secũdo quero. Bar.de practica hnius.l.qñ cõtra rescriptũ opponitur exceptio respicies merita cause principalis an erunt bis admittẽde ꝓbationes,z bis iudicande,refert quatuor opiniones.vera est prima op.de quo articulo qr tãgit per Bar.z ordinarie per omnes in.l.ĵ.

Universidad de Navarra Biblioteca

ff.si qs in ius voc.nō ier.ideo ibi reseruo. ¶Ultimo ꝓ cōplemēto istius.l.ꝛ eius materie inquātū Bal.in.iij.col. in fi.deci-
29 dit† quidā petit a pncipe se legitimari dicens se natū ex soluto ꝛ soluta cū natus esset ex adulterio 2plexu ꝙ talis legitimatio nō tenet p.l.j.ff.de nat.restti.Adde ꝙ 3iij tenet Ang.i cō si.cciij.inci.quidā Bartholomeus.ꝛ ibidē ad hoc qō decidit Bal.in.l.eā quā.C.de fideicō.in.ix.col.in vers.sed pone quidā.

30 ¶†Scō inquātū Bal.hic in.vij.col.circa fi.pōderat hic esse glo.quā dicit raro alibi reperiri.ex qua no.ꝙ tps appellādi vel prosequēdi appellationē pōt per cōsuetudinē ꝛ statutū prorogari.adde Ang.ꝛ Imo.in.l.ij.ff.de re iudi.vbi reputāt istā gl. esse ad hoc sing.Facit qꝛ etiā ꝓ pactū 3hētiū pōt appellatio ꝓrogari.aut.si tū.ꝛ ibi Bar.C.de tēpo.app.cū suis cōcor.sed an
31 possit abbreuiari,vide Bal.l.l.fi.ad fi.C.cō. vel epi.ꝛ hic p bal.

a ¶†Quarto inquātū Bar.hic in.ix.col.2cludit qō nō valent litere[a] remissionis cōdēnationū nisi causa ꝛ quelibet facti qualitas exprimat qō reputat tenēdum menti,adde Old.in cōsi.
cclxij.incip.ad qō nē.ad fi.Alex.in consi.cxiij.incip.pōderatis his que narrant in themate.in.ij.col.ad fi.j.vol.itē adde qō dicit Bald,in.l.nec dānosa.ff.de preci.impe.offe.ꝙ si aliqs unpe
32 trat a papa aliquā cōpositionē sup pena iā exacta p fiscū nō facta mētioe de exactioe rescriptū est nullū.adde etiā ꝙ no.Bui. de cu.in.l.iij.ꝓ illū tex.C.de epis.aud.ꝙ†q semel habuit gratiā de vno homicidio qō cōmiserat:deinde obtinuit secundā gratiam pro scō homicidio nō valuit scā:qꝛ tacuit de prima.p hoc dicit And.sicu.in.c.sup literis.in.cxxiij. col.de rescri.se vi disse bono.decapitari quendā nō obstante gratia quam obtinuerat tacito de primo homicidio:ꝛ hoc valde teneas cordi.

¶Ultimo circa istā materiā de rescri.subrepti.ꝛ obrepti.Adde illud qō pulchre no.Bal.in.c.fin.in fi.per illū tex.vt lit.pen.
33 †qō furreptitia impetratio non tenet etiam si sanctus sit ille qui impetrat sicut erat ibi beat.Tho.cantuariensis:vnde pro pter merita vite nō est recedendū a iuris dispositiōe, fm eum.ꝛ ad hoc vltimum vide que dixi in.l. qui iurisdi.ff.de iurisd.omn.iudi.ꝛ in repe.l.admonendi.ff.de iureiur.

ℭ Judex delegatus punitur in decem libris auri quando contra rescriptum non vult admittere exceptionem falsitatis.

1 Olim.lxxij.ducati faciebant libram auri,hodie vero ducati ve neti ꝛ florentini nonaginta sex faciunt vnam libram auri.

2 Licet donatio que excedit quingentos aureos sine insinuatione nō valeat:tū hodie attenta varietate ponderis plures ducati requiruntur ad faciendum quinq; cētum de illis antiquis.

3 Si papa mandat monachis vt aliquem recipiant: poterunt tamen ei opponere crimina vel defectus.

4 Si princeps precipiat aliquem decapitari vel suspendi,ꝛ non apparet causa:debet iudex suspendere per.xxx.dies nisi interueniat secunda iussio principis.

b ¶Ducati.Adde gl.in.l.ij.C.de spōtu. gl.ꝛ bal. in.l.fi.C.cōia de le.glo.ꝛ doc.in.c. ij.de male.glos.ꝛ doc.in.c.fi.de de ci.Bald.in.l.qui
1 etiq;.C.de ser.fugi.Jo.an.i addi. 2 Spe.i ti. de inst. edi.ꝙ.porro.in fi. c

c ¶Hodie vero. Adde Paul.de cast. in.l.fi.C.cō. de leg. 3

d ¶Precipiat. Adde videdum hipp. de marsil. in.l.j.ꝙ.fi.de questio.ff.col.xv.

e ¶Executor.Adde glos.in.ꝙ.sunt quorum.ij.q. vj. ꝛ ibi.d.de sancto Hemin.glo.in.c. ꝛ si nō cognitio. xxv.q ij. do.in.c. ficut.ad fi.ij.q.j.

PUniri. Ista lex legit ꝓ Bart.ꝛ Bald.hic:ꝛ Bart.in.l.ꝓscriptiōe.in pe.col.ſ.eo. Prio qñ opponit de falsitate supplicationis:ꝛ iste est bonus intellectus:vt ptz in tex.ibi:pretiū falsitatē.Scō modo intelligit qñ opponebatur nō contra supplicationē de falsitate:sed contra ipsum rescriptū immediate ꝙ fuit falso fabricatū:ꝛ nunꝯ emanauit de cācellaria principis:ꝛ iste intellectus nō cōuenit litere que dicit precū falsitatē. ¶†No. ex ista.l.ꝙ iudex delegatus punit in.x.lib.auri,qñ cōtra rescriptū nō vult admittere exceptionē falsitatis:ꝛ adde† qō olim
xxij.ducati[a] faciebāt libram auri fm glo.in.l.quoties.C.de susce. ꝛ ꝓpositis,ꝛ archa.lib.x.ꝛ alibi:ꝛ sic fi bene cōputas vn[o] ducatus habebat sextā partē vncie:hodie vero[c] in ducatis venetis seu florētinis:qꝛ sunt minoris ponderis nonaginta sex ducati
1 faciūt libram auri:ꝛ sic quilibet ducat[o] hꝫ solū octauā partē vncie fm Bal.in.d.l.quoties.ꝛ in rub.C.de vete.numis.pote.lib. xj.Pan.in.c.cōquerēte.de offi.ord. ¶†Et dicit Pau.de ca. bonū verbū in.l.fi.in pnc.C.cōia de leg.ꝙ cū donatio q̄ excedit quingentos aureos sine insinuatione nō valeat.l.sancimus.C. de dona.certe attenta varietate ꝓderis: hodie multo plures ducati requirent ad faciendū quinq; cētum de illis antiquis.

¶Cōtra istū tex.fortiter obstat tex.in.l.ij.in fi.ſ.de legi.vbi dicit totū cōtrariū eius ꝙ hic ꝙ iudex qui admittit tales exceptiones ℨ rescriptū principis punit in.xxx.libris auri: hic aūt punit in.x.fi nō admittit est durū ℨium.Allbe.ibi respōdet ꝙ illa.l.ij.loquit qñ opponebat cōtra potentiā principis ꝙ princeps nō poterat,illa fi iudex admitteret talē exceptionē de potentia principis puniret vt ibi:hic aūt opponebat cōtra volūtatem quā princeps bene pōt:sed qꝛ fuit sibi narratū falsum:ꝛ sic fuit deceptus nō presumit ꝙ ista sit sua volūtas.ita tene qꝛ melius nō potest respōderi ꝙuis Pau.de ca.hic alīs duob[o] modis respōdebat. ¶Ultimo per istā.l.gl.inuehit cōtra miseros prelatos qui propter reuerētiā sedis apostolice nolūt admittere aliquas exceptiones cōtra rescripta pape. ¶Adde gl.in.ſ.deinde cōpetēs.in aut.de manda.prin.que colligit ex illo tex.arg.ℨ miseros platos exequentes statim literas pape iniustas nec audentes supersedere ēt si rationabilis cā opponatur,alibi dicit Joan.de lig.in.c.ad audientiā.in.ij.col.de re
4 gula ꝙ†si papa mandat monachis vt aliquē recipiāt:pñt tñ ei opponere crimina vel defectus. ¶Itē adde tex.singu.in.l.
5 si vendicari.C.de pe.†ꝙ si princeps precipiat[b] aliquē decapi
b tari vel suspendi ꝛ non apparet causa debet iudex suspendere per triginta dies.ꝛ dicit tex.in.c.cū apud thessalonicam.xj.q. iij.ꝙ sanctus Anbro.fuit qui fecit ab imperatore condi illam legem.intellige nisi interueniret secunda iussio principis.c.fi qñ.vbi cano.de rescrip.o.Bar.vero.in cautela.vñ.

1 ☞ Si alicui committitur executio sententie ꝛ reuera nulla vnquā sententia fuit lata potest iste cognoscere de principali.
2 Cui committitur executio intelligitur etiā cōmitti cognitio.
3 Que sunt meri vel mixti imperij delegari non possunt.
4 An executor possit cognoscere de cā ꝛ negotio principali.

ET si nō cognitio. Ille cui per principis ℨmittit executio sup negotio nō dū discusso nec terminato p sententiā si cōtā eo opponatur qō executio fieri nō dz ꝛ qō principi fuit narratū falsum pōt de his exceptionibus cognoscere ꝛ fm veritatē pnuncia re lz cognitio nō fuerit expresse demandata qꝛ cēset tacite mādari.h.d.cū necessarijs ſuppletionibus: pōt etiam exemplificari iste tex.vt per Bal.in.l.ꝓscriptione.in.x.col.in fi.ſ.eodē.ꝛ nescio alibi decisionē huius tex.in iure pōtificio vel ciuili nisi hic ꝛ reputo valde singu.¶No.ex isto tex.fm Cy.ꝛ Rapha.
1 Fulg.hic est tex.valde sin.qō†si alicui cōmittit executio alicu ius sentētie ꝛ reuera ꝛ nulla vnq̄ snia fuit lata pōt iste cognoscere de cā principali.Sali.hic in.ij.q.ꝛ duab[o] seq.videt aliter tenere.ꝛ Bar.hic:si bñ cōsideres cōtradicit dū vult ꝙ ista.l.
2 nō possit intelligi qñ mādata est executio sentētie. ¶†Secū do no.ex hoc tex.ꝙ illi cui cōmittit executio intelligitur etiā cōmitti cognitio:ꝛ sic hic videt tex. qō mer[o] executor debeat cognoscere de meritis cause principalis:ſz intellige sane istū tex.qñ pti[a] nō fuit cognitū de cā:ꝛ plene[a] p Bar.ꝛ moder.in l.a diuo pio.in pnn.ff.de re in. ¶Tertio no.hic videri tex.for tē in verbo de omni negotio ꝙ opi.Azo.cōtra Plac. de qua in.l.ꝓscriptiōe.ſ.e.tñ caue qꝛ tex. ꝑsonaliter dicit cognoscat vnde Pla.respōderet.ſ.ab ordinario. ¶Capio gl.in ver.executio.ꝙ diuide in quatuor partes:nā opp.ꝛ tres dat solutiones:
oppositio aūt venit hoc modo:nā in.l.j.in prin.ff. de offi. eius.
3 tradit regula ꝙ†ea q̄ sunt meri vel mixti imperij delegari nō possunt:sed mittere in possessionē:ꝛ sic facere executionem est mixti imperij.l.iubere cauere.alleg. in glo.ergo executio nō potest delegari cuius cōtrariū dicit hic in tex. glo. ponit tres sol. prima est bona alias reprobāt doc.hic.tu ꝙ veritate iūge tres solutiones simul,ꝛ distingue per te vt distinguit Sali.hic in.j. opp. ¶Slo.fi.in ver.de omni negotio.diuidit in tres. In prima declarat tex.in scōa formal.q.ꝛ sol.In tertia opp.ꝛ triplicit er sol.scōa ibi:sed a quo.tertia ibi:itē cōtra. ¶In vltima parte glo.dic.ꝙ prima solutio pōt tolerari ꝛ etiā scōa.Tertia autē solutio ꝙ executor solū cognoscat istud de mēdacio est contra tex.nostrū in ver.de omni negotio.aliter respōdet Bar.ſz repro
4 bani.ſ.in.j.no.†De hoc tamē puncto qꝛ est latissima materia
e nunquid executor[e] possit cognoscere de causa ꝛ negotio principali.vide per Bar.ꝛ doc.in.l.a diuo pio.in prin.ff.de re iudi. examinat late Sali.ꝛ Fulg.ꝛ glo.ꝛ doc.in.c.pastoralis.ſ.qꝛ ve ro.de offi.delega.Pet.de anch.in cle.j.de re iudi.

1 ☞ Rescriptum impetratum per mendacium etiam si nō sit iuri contrarium,tamen non valet ꝛ mēdax precator punitur si in eo reperitur improbitas.
2 Si probetur quem dolo alium accusasse vt decapitaretur qui veritate nullum crimen fecerat, poterit iudex probato dolo dolosum accusatorem suspendere seu decapitare.
3 In penis arbitrarijs iudex an possit arbitrari vsq; ad mortez inclusiue.
4 In arbitrarijs iudex non potest arbitrari penam publicationis bonorum.
5 In criminalibus calumniosus accusator debet puniri similitudine supplicij.
6 Testis deponens falsum debet subire illam penam quā de iure pateretur ille contra quem deposuit si verum esset.

1 PT si legibus. †Rescriptū ipetratū ꝙ mendaciū ēt si nō sit iuri ℨiū,tū no valet ꝛ mēdax precator punitur si i eo reperit improbitas.i.dol[o]. h.d. Istā legē intelligunt Cy.ꝛ cōiter doc.ꝛ hic.Barto.in.l. ꝓscriptione.in.j. col.

ℨ.eo.ꝛ

a ℨ.eo.ꝛ Archi.xxv.q.ij.in.c.ꝛ si legibus.pcedere ī p̄iuilegijs[a] cōtra ius q̄ princeps p̄esumit cōcessisse ꝑter supplicationē secus si in rescriptis ad obseruātiā iuris cōis in qbus priceps delegat cām terminādā ſz ius.d.l.ꝓscriptione.ſ.eo.Iste intellectus nullo modo congruit huic.l.que dicit ꝙ rescriptū erat cōsentaneū legib[o]:ergo nō erat p̄iuilegiū:qꝛ p̄iuilegiū est ℨ ius.c.j.de rescri.dic ergo melꝰ fm Pau.de ca.hic:ꝛ in.d.pre scriptione.qō ista lex loquitur in rescripto gratioso in quo pn ceps cōcedit aliquā gratiā vel fm vel p̄eter ius.puta cōcedit feudū vel cōcedit beneficiū ecclesiasticum vel cōcedit gratiam alicuius delicti certa fit supplicatio arguit de falso rescriptū redditur nullū:imo pōt puniri falso supplicās:qꝛ lex ꝑsumit ꝙ princeps cōcesserit gratiā ꝑpter supplicationē.Iste est pro p̄ie sensus huius.l.sed.l.ꝓscriptione.ſ.e.logt in rescripto ad obseruātiā iuris cōis qñ princeps delegat cām terminādā ſz ius tale rescriptū ꝑz ꝺato ꝙ supplicatio sit falsa ꝙ cōcedere delegatum in cā nō pcessit ꝑpter supplicationē solā.Itē per
2 istā legē in secūdo rñso dicit Bal.†se vidisse quēdā fuisse de facto decapitatū q̄ ꝑpter inimicitias capitales quas habebat cū aliquo init ad ptātē ꝛ dixit ꝙ erat bannit[o] in capite ꝛ descriptus in libro publico bānoriū:nā vocabat titius Petri ſz scriptus in libro publico bānoriū:nā vocabat titius Petri ſz non erat ille qui erat bannitus:ꝛ accusator bñ sciebat:ptās p familiā fecit eū apprehendi ꝛ fuit in magno periculo ne occideretur ꝑpter idē nomē.certe ptās ꝑcta ista improbitate fecit decapitari accusatorē p istā legē q̄ dicit ꝙ si in vna mētien
3 tis inueniat improbitas seueritati subiaceat iudicātis.dicit tamen Bal.oportere ꝓbari ꝙ accusato; dolo istud fecerit: et cū ista decisione Bal.trāseūt Fulg.ꝛ Pau.de ca.hic,alij nō tā gūt nec hic nec alibi. ¶Pro veritate hui[o] dicti duo videda sunt.Primo vtrū iste tex.ꝓbet decisionē Bal.Scō posito ꝙ nō ꝓbet an decisio Bal.sit vera ꝛ alibi possit ꝓbari. ¶Circa p̄imū videret ꝙ sic:ex quo ī hoc tex.pena ī spē non tarda:
3 ergo relinquitur arbitrio iudicis:†sed in penis arbitrarijs iudex pōt arbitrari vsq; ad mortē inclusiue. glos.est sing.in.ſ.in summa.insti.de iniu.quā ad hoc reputat sin.Bal.in.c.j.ī p̄in. i.v.col.de pac.tenē.ea ſeqt bal.l.l.j.ꝓ illū tex.C.de his q̄ latro. occul.ꝛ in pulchra decisione.c.j.ſ.iniuria.circa prin.de pac.in ra.fir.eā tenēt Imo.ꝛ Pa.in.c.ex literis.de cōsti.ꝛ in.c.cū in.j.intellecta.de cōsti tatis.in.x.col.de do.ꝛ cōtuma.ꝛ in.c.ij.in.j.intellecta.de cōsti. ꝛ in.c.cū te in.ij.co.de re in.ꝛ in.c.tue.de pe.Jo.de imo.ꝛ Jo. de ana.in.c.inquisitionis.in prin.de accu. ¶Pro ista gl.alle
gant duo boni tex.in.l.sacrilegij.ff.ad le.iul.pecu.ꝛ t.l.faccula rij.ſ.sunt quedā.ff.de extraor.cri.nisi dicas ꝙ in istis li.lex vltra p̄cedit disputando:ſz illa gl.nō est vera,ꝑ text.not.in.l.j.et ibi Old.laude.ꝛ Alb.no.ff.de fur.balne.vbi tex.vult plus ꝙ in arbitrarijs iudex nō pōt imponere aliquā penā perpetuā sed temporalē.ꝛ illū tex.ad hoc reputat singularem.ꝺ.Cardi. flo.in.d.c.ex literis.de consti.ꝛ in.c.de causis.de offi.dele.Ad idem facit tex.in.l.j.ſ.expilatores.ff.de effra.ꝛ expila.ꝛ gl.i.d. c.inquisitionis.in verb.alioquin.de accu.ꝛ ita illā gl.reprobat Joan.de Imo.in.l.ij.ff.de pub.iudi.ꝛ Lud.ro.in repet.rubri. ff.de arbi.in.rij.col.in ver.itē an sit statutum.ꝛ diffuse.ꝺ.Alex. imo.in cōsi.cxi.qō inci.ponderatis verbis inquisitionis.in pe. ꝛ vlt.col.post multos doct.per cū relatos quos per te videas. l.j. ¶Et bene facit quod no.Bar.in.l.i.per illū tex.C. nemini
4 lic.ſi.sal.xpi.ꝙ†in arbitrarijs iudex non potest arbitrari penā publicationis bonorū. ꝛ ista secūda pars in iudicādo esset tenenda qꝛ in penalibus semper mitior pars est sequenda.l.inter pretationis.ff.de pe.ꝛ hoc modo ista lex nō ꝓbat decisionē Bal.imo ꝓbat contrarium:tamen veniēdo ad secūdā puto
5 quod decisio Bal.sit vera ꝑ tria.†Primo qꝛ etiā dicūt mod. hic in criminalib[o] calumniosus accusator debet puniri simili
6 tudine supplicij.l.fi.C.de accus.†Secūdo qꝛ testis[b] deponēs
b falsum in causa criminali ꝺz subire illam penam quā de iure pateretur ille cōtra quē deposuit si verū esset. tex.est sing.in.l. j.post prin.in ver.qui ve falsum testimoniū.ff. ad legem cor.de fic.ad hoc reputat singularē Bal.in.c.j.in.ſ.iniuria.in vlti.col. de pac.iur.fir.ꝛ ita ꝑ illū tex.tenet Bal.in.l.ij.C.de re.credi.in l.presbyteri.in.ij.col.C. de epis.ꝛ cle.ꝛ in.l. data opera.in.x.col. C.qui accus.non pos.ꝛ in.c.j.in princ.de pa.tenē.Tertio facit tex.in.l.sacculariꝰ.ſ.sunt quidā.in fi.in verb.qꝛ ꝛ ipsa res mortem comminatur.ff.de extraor.cri. Jason Padue.

1 ☞ Rescripta contra ius vel publicam vtilitatē a nullo iudice maiori vel minori debent seruari.
2 Dominium rei mee non potest princeps per rescriptum auferre nisi in certis casibus.ℨ.nota.
3 Qui auferit ius alteri debet de proprio recompensare.
4 Clausula non obstante,non tollit ea que sunt ordinata in generalibus consiliꝭ.
5 Clausula non obstante,non tollit actum iuratus.
6 Clausula non obstante,nihil operatur quando sunt plura obstantia.
7 Ubi requiritur specialis derogatio ꝛ in rescripto dicatur ꝙ te nor obstantium habeatur pro expresso:quod istud sufficit.

1 OMnes cuiuscūq;. †Rescripta ℨ ius vel cōtra publicā vtilitatem a nullo iudice vel maiori vel minori debēt seruari.h.d. ¶In tex.ibi pragmatica sanctionē.quid sit ꝛ vnde dicat,est gl ī c. puenit.cj. dist.gl. a in.l.iubemus nulla.ſ.de sac.san.eccle.ꝛ in l.fi. vbi Fulg.j.titu.j. ¶Capio gl.magnā in verbo generali quā diuide in duas partes principales.In prima allegat septem ꝛcordantes leges ad istum tex.In scōa ponit distin.ibi:ꝛ distingue quod illa secun b da habet sex particula.primo loquit qñ ꝓncepsrescribit cōtra ius diuinū.c.secūdo qñ ℨ ius naturale vel gentiū. tertio qñ ꝓtra ius ciuile.quarto qd si apponeret in rescripto clam nō obstāte.quinto quid si rescribit cōtra publicā vtilitatē.sexto ꝛ vlti c mo ponit an rescriptū impetratū,per mendaciū valeat.partes patent in gl.similē gl.habes in.l.j.ff.de cōsti.p̄in. ¶In ea.gl. ibi:si vero ℨ ius humanū habes regulā cū quatuor fallē.regu 2 la est ad ꝑ millies allegat hec glo.qō† dñium rei mee nō po d test princeps auferre p rescriptū. ¶Adde Bart.in p̄oe.ff.ow. gl.ꝛ Cano.in.c.que in ecclesiarū.de cōsti.gl.in.c.constitutus.et d ibi Panor.de rel g.do. Adde ꝙ ista regula ꝓcedit nō solū in dñio directo:ꝛ sic ꝓprio.ſz etiam in dñio vtili qō hꝫ emphyteota vel feudatarius vel superficarius: qꝛ etiā dñium vtile nō potest auferri per rescriptū principis.ita not.sing.Bart.in.l.ij. in fi.C.de fun.patrimo.lib.xij.sequitur Pau.de cast.vbi ꝙ hoc e infert in consi.clvj.inci.viso ꝛ examinato pcessu.ad fi.ꝛ si dicas contra qꝛ dñium vtile non est de iure gentiū:imo est inuentum a iure ciuili. ¶Ad hoc respōde vt not.per Bart. in extrauag. q sint rebelles.in verb.rebellādo.in ver.itē quero quid de dñio f bonorum. vbi dicit magistraliꝛ Bar.ꝙ lz dñium vtile sit de iure e ciuili quo ad nomē:tū effect[o] est de iure gē.Ultra quatuor[e] limitationes gl.limita quinto fm Bar.ratione publice vtilitatis.l.itē si verberatum.in pn.ff.de rei vē.l lucius.ff.de evict.dixi in.l.ij.C.de in ius voc.intellige facta indebita cōpensatione fm Bar.ꝛ alios in.l.ſ.ſ.ff. de pig.act.Bal.in.d.l. itē si verberatū. in p̄in.ꝛ clare Ange.in ℨi.cxxxix.qō incip.visis omnib[o] statutis qcquid dicat gl.in.l.si locus.ſ.ſi.ff.quēadmo.ser.amit.facit tex.in.c.cū inferior.in fi.de maio.ꝛ obed.per quem no.ibi Bal. qō† qui aufert ius alteri,tenetur illi de proprio recompensare. 3 vide no.Bal.in.l.ij.ꝛ per illū tex.C.ꝑ quib.cau.ser.pro premio lib.accip.vbi vult qō si ciuitas vult facere fossatū ꝑ predium meum tenetur mihi soluere estimationē dāni:vel si propter de lictum vult comburere domū que sit mihi cōis tenetur soluere estimationē partis mee:ꝛ similiter qñ vult mihi auferre dominium. ¶Facit bene ꝙ vult Bal.in.c.j.ſ. ad hoc.in.v.col.p gl. ibi,de pac.iur.fir.ꝙ si papa ℨtulit mihi beneficium ꝛ postea de plenitudine potestatis mihi auferat ꝛ det alteri tenet mihi p f uidere de eque idoneo. Ad idē facit qō vult Imo.in.c.nisi cū prudē.de renun.ꝙ si papa cogat sine causa eꝑm inuitum renūtiare episcopatui debet ei puidere de bono cābio. ¶Sexto limita nisi de plenitudine potestatis[f] cui nihil occurrit ꝓ ea que dixi in.l.rescripta.ſ.de ꝓci.impe.offe.ꝛ ita in specie tenet Ange.in.d.l.itē si verberatū.in ꝑn.vbi aminose dicit ꝙ mētiunt ꝛ gulā q dicūt ꝙ imperator de plenitudine potestatis nō possit mihi auferre dñium rei mee. ¶Et ꝓ hoc infert ad cōcessiones factas ꝑ papā de bonis ꝓdition[o]:vt ibi ꝑ eū.idē tenet Ange.in.l.iij.ſ.si is ꝓ quo.ff.ꝙ quisq; iur.Bal.ꝛ Ang.in.l.ij.C. de quadri.ꝓscri.ꝛ Ange.in.l.antiochensium.ff.de p̄iuil.credi. ¶Septimo fin.limitat Bal.l.l.fi.in.ij.col.C.sen.rescin.nō pos. qñ dñium esset acquisitū per actus ciuiles:puta ꝑ vsucapionē vl ꝓ sniam:tūc posset tolli ꝑ rescriptū principis.sed male dicit: qꝛ lz aliqui modi acquirēdi dñium sint de iure ciuili quos enumerat gl.magistra.in.l.j.in ꝑnc.ff.de acqui.re.do.tamē dñium semp est de iure gētiū:put declarat ipsemet Bal.in.l.j.circa fi. C.de iur.aure.annul.in.l.rescripta.in.ij.col.ſ.de ꝓci.impe.offe. facit qō vult Bar.in extraua.q sint rebelles.in ℨb.rebellādo. in.v.col.quē.ſ.retuli in.j.extē sione. ¶Predicta oia ītelligē vt ꝓcedant in supremo ꝓncipe,ꝛ sic in papa vel imperatore.secus in inferiore:puta in duce, marchionib[o] ꝛ similib[o]:vt dixi in.l. rescri.ſ.de ꝓci.impe.offe. ¶In ea.ibi:quid aūt si dixerit imperator,nō obstante.circa istā clam nō obstante[g] ꝛ ea que tradūt doct.hic,ꝛ latius Bar.in extrauag.ad reprimēdū.in x bo nō obstantib[o] in.j.ꝛ.ij.col.ꝛ Bal.in multis locis ꝓcipue in.l.fi. C.sen.rescin.nō pos.¶Cano.in.c.que in ecclesiarū.de consti.ꝛ late g Jo.an.in.c.j.de excess.pla.in.vi.†Slo.quatuor.¶Primo ꝙ talis clausula nō obstante,nō tollit ea que sunt ordinata in generalibus cōsiliꝭ si allegatur dictum Archi.ꝓ singulari in.c.j.de

a ¶Procedere in p̄iuilegijs. Adde bal.in.l.i. ſ.eo.

¶Testis.Adde scotum in.c. hec imago. xxxiij.q. v.Purp.

¶Diuinū. Adde ꝙ cōsuetudo nō �yz cōtra ius diuinū.c.ij.ꝛ ibi Panor.ij. no.ō ꝓoba.Purp.

¶Rei mee.Ad de Pau.de cast. consi.cclxxxj. in c.primū dubium procedit.

e ¶Quatuor. Li mitat.v.Alex.li. j. consi. ci. visis. col.vi.Purp.

¶Potestatis. Allegā.lib.j.cōsi. cv. visis instrumētis.col.vi.sub limita tū in non subdito Alex.li. j.cōsi.cvij. in causa.col.pen. Adde Jas.in.l.cuncti populos. col.vij.ſ.de summa.trini.purp.

¶Non obstāte. Alex.lib.j.consi. xcj. visis.col. v.ꝛ vj.ꝛ cōsi.cxxxiij. lib. i. col. penul. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōstit.in.vj.q refert ꝛ sequit Bald.in.l.humanū.C.de legi.ꝛ ibi Ful.ꝛ Pau.de ca.hic: ꝗuis hic ꝛ ibi dicat q nō repetit Archi.istud ibi ville.adde Jo.an.referēt Arch.ꝛ plene sequentē in.c.i.de excel.plā.in.vj.sequit Old.lan.in ẜsi.cccxxvi. īcip.q articulati.ꝛ in ẜsi.cccxxviij.qō inci.ad idē primo. Lud.ro.in.l. si ẋo.ẜ.de viro.in.xxiij.fal.ff.so.ma.vbi de hoc allegat in.c.pe.de capellanō.ꝛ ter.in.c.cū te.de eta.ꝛ qua.idē tz Jo.de ana.in.c. cū in dioceſi.in vlti.col.de vſur.ꝛ Jac.alua.in.c.i. post p̄n.in ti. de cōſti.feu.facit q vult Bald.in ti.de pac.cōſtan.in verb.nos Romanor.ſcō q lz leges ℨ alias leges valeāt: tñ lex vel ẜsuetudo vel statutū aliqd introducēs ℨ ea q̄ statuta sunt in ſacris ẜcilibꝰ nihil valēt.allegat Jo.an.in.c.cū clericis.de reb.eccle.nō alie. ¶ †Scō aduerte,ª q ꝛa nō obſtāte nūq̄ tollit actū iurā tum ª vel cōſtitutionē iuratā ſm Cy.ꝛ Pau.de ca.hic.ꝛ eſt gl. reputata ſing.in.c.cū nō deceat.in gl.ſi.de elec.in.vj.facit tex.in c.ẜstituꝰ.de reſcri.idē tenet.d.An.Jmo.ꝛ Pau.in.c.i.de his q̄ ſiūt a maio.par.ca.q: nō eſt veriſimile q̄ ſuperior tollēs ſtatuta cogitet de ſtatutis iuratis.idē tz Jo.an.in.c.i.de fil. ſ foy. in.vj.i nouel. Jo.de Jmo.i.c.dilecto.de p̄bē. Ang.i.l.i.ẜ.q̄ one rande.ff. qua.re.act. nō daf.d.Alex.in ẜsi.cxxv.in.j.vol.q incip.viſis ꝛ pōderatis ſtatutis.i pe.col.ꝛ latiꝰ in ẜsi.xxxvij.in.ij. vol.q incip.viſo ꝛ oppoſitune diſcuſſo proceſſu.in.ix.col.ꝛ ſequemadmodū clauſula nō obſtātibꝰ capitulis vel pactis quibuſcūq; nō extēdit vel pacta ad capitula iurata.gl.i cle.dudū. ẜ.pen.in verb.acta.de ſepul.Ln.ro.ẜsi.cccxciij.q incip.preſens ẜſultatio in hoc reincidit.in vlt.col.ꝛ in ẜsi.cccciij.ᵍ incip.in caſu q̄ poſite ẜſultationis vꝫ prima fr̄e dicendum:ꝛ in conſi. cccc xxvj.qō incip.q: indultū.in.iij.col.ad fi.ꝛ in conſi.ccccxvj. qō inci.in caſu q̄poſite cōſultationis cauſe celeberrimorū.ad fi. ¶ Facit q dixi in.l.quoties.ℨ.de p̄ci.impe.offe. qō ſaluus.cō ductus gñaliter ꝛceſſus debitorꝰ nō extēdit ad debitū iuratū. ¶ Limita duobꝰ modis ꝛ vtrūq; reputo mirabile. ¶ Primo niſi ſtatuta tollerent̄ per viā legis:q: tūc tolluntur etiā iurata. ita firmat Hemi.in.d.c.cū nō deceat. ¶ Scō limita niſi ad eſſet duplex clauſula.ſ. clauſula nō obſtātibus ſtatutis:ꝛ clauſula motu ꝓpio ſm Lud.Jmo.ꝛ Hemi.in.c.i.in pen.col.de fil. preſby.in.vi. ¶ †Tertio aduerte, q̄ clauſula nō obſtāte,mihi opāt qñ ſunt plura obſtātia.ita dicit ſing.Bal.in.l.i.i.ix.col.C. de fur. ¶ †Ulti.teneas fr̄ō cozdi q̄ vbi requirit ſpecialis derogatio ꝛ papa in reſcripto dicit q̄ tenor obſtātiū habeat ꝓ expſſo:qō iſtud ſufficit ſm Bal.in.c.cum dilecta.in vlti.col. de reſcrip.Bal.ꝛ Ang.in.l.oēs.in p̄n.p illū tex.C.de p̄ſcrip.xxx.an. Ange.in.l.ſed ꝛ ſi quis.ẜ.queſitū.in vlt.col.ff.ſi quis cautio.

¶De diuerſis reſcrip.ꝛ pragmaticis ſanctionibus. Rub.

¶Cōtinua rubricā meliꝰ q̄ gl.ſm Odof.Cy.Salic.ꝛ Fulgo. hic.ſ.in tit.precedentibꝰ impator tractauit de reſcriptis in ſpecie:nūc aūt tractat in genere. ¶Et ideo ſubiūcit de diuerſis reſcriptis:q: nō eſt incōueniēs q̄ enumeratis pluribus ſpecieb⁹ poſtea clauſula gñalis ſubiūciat.l. ſi ſern⁹ ſeruū.ẜ. inquit.ff. ad leg.aquil.verū q: reſcripti due ſunt ſpecies:vna appellat ſacra annotatio.alia appellat pragmatica ſanctio:vt declarani in.l. fin.ẜ.tit.p̄ori.ideo in rubrica ſubiūciuntur alie due ſpecies.

1 ☞ Reſcriptū cōiter impetratū cenſet vtrūq; ꝛceſſum quāuis de vno ſolo faciat mentionē.vide pulchꝝos caſus.nu.2.ꝛ.3.
4 Conſultor⁹ dans vnicam reſponſionem duabus queſtionibus videtur ambabus reſpondere ſi vtriq; adaptatur reſponſio.
5 Ubi ſiunt due interrogationes ꝛ vna habet dependentiam ab alia reſpondens principali affirmando videtur ſimiliter reſpondere acceſſorie affirmando.
6 Si petitio fuit indeterminata ꝛ conceſſio determinata debet attendi conceſſio.
7 Reſcriptum ambiguum debet intelligi ſm ſupplicationem.
8 Si fuerit petita generalis abſolutio a plurib⁹ excōicationib⁹ ꝛ concedatur ſimpliciter cenſetur concedi quo ad oēs petitas.
9 Jn contrariꝰ qui fatetur vnum non intelligitur aliud contrarium fateri intelligitur negare.

1 **Si libellum.** †Reſcriptū cōiter impetratum cēſetur vtrūq; ꝛceſſum ꝗuis de vno facit mētionē.h. d.ratio eſt ꝓpter tria q̄ ẜcurrūt q̄ cā erat cōmunis ꝛ ſupplicatio ꝓrecta cōi noie.itē q: tractabat de modico p̄iudicio:alꝰ ſec⁹ eſſet.l. in hoc iudicio.ff.famil.ercīſ.ꝛ.l.non idcirco.ff.de iudi. ¶Circa
2 iſtā.l.querit Bal.de vtili qōne:† pone q̄ debitor fecit inſtrumētum de duplo vere ſortis in quo ſe obligauit de ſoluēdo in termino ꝛ de ut fideiuſſorē vadit ad eṗm vt reſcindat tale inſtrumentū tanq̄ vſurarium,ꝛ petit inhiberi iudici ſeculari ne interim p̄ceda contra eum nec contra fideiuſſorem. iudex eccleſiaſticus in inhibitoria ſolū facit mentionē de debitore principali.creditor ergo facit carcerari fideiuſſorē.nunquid valuerit talis incarceratio:videret q̄ nō:per iſtā.l.ex quo ſupplicatū eſt noīe vtriuſq; ꝛ cauſa eſt cōis. ¶Contrariū determinat Bal.g glo.in.l.creditor.in p̄in.ff.man.q̄ alibi Bald. reputat ſing.in l.amplioꝛē.circa fi.p̄in.C.de temp.ap. ¶†Adde Bal. in pul
3 chꝛioꝛibus terminis quādo duo ſe obligarūt inſolidū cum iuramēto in inſtrumēto,ꝛ vnus petit abſolutionē a iuramento in foꝛo eccleſiaſtico volēs ꝑbare inſtrumētū eſſe vſurariū ꝛ ꝓpter ea facit ꝓhiberi iudici ſeculari q̄ poterit fieri execution 2tra aliū debitorē iuratū ꝑ gl.in.d.l.creditor.in p̄n.ſm Bal.in.c.ex parte ade.in.vij.col.de cōſti. ¶Adde etiā in ſimili Bal. in.l.ſi. per illū text.C.de fideiuſ.ꝛ in.l.per diuerſa.in.gv.q.C. manda. poſt Jo.an.in addi.Spe.in ti.de ceſſio.ꝛ act.ad fin. ¶Jtē ad iſtā.l. adde q̄ dicit Ang.in.ẜ.hinc nobis.ad fi.l auc.de here.ꝛ fal.q̄
4 †cōſultor dans vnicā reſponſionē duabus queſtionibus vide bitur ambabus rūdere ſi vtriq; adaptatur reſponſio. ¶Adde etiā regulā quā etiā no.do.Ant.de bu.i.c.j.p illū text. de pact. q̄ †vbi ſiūt due interrogationes ꝛ vna hꝫ dependentiā ab alia
5 reſpondēs p̄incipali affirmādo videt ſimiliter rūdere acceſſorie affirmādo:ꝛ p hoc infert q̄ ſi aliquis iterrogat an ꝓmittat dare cētū ꝛ caſu quo nō det ꝓmittat dare certam penā ſi reſpōdebat ꝓmitto centū:videt etiā reſpondere de pena.ſed iſtud reprobat ibi Jmo.q: ſi reſpōſio fuiſſet ſimplex q: ſolū dixiſſet ꝓ mitto verū diceret.d.Ant.ẜ ex quo reſpōſio fuit determinata: q: dixit ꝓmitto centū:nō debet extēdi vltra illud q̄ expreſſit.l. quicquid aſtringende.ff.de verb.obl. ¶Cōfirmo p regulā quā expſſe tradit Panor.in.c.iter dilectos.ẜ.ceterū.in.iij.col.de fi. inſtr.ꝛ in.c.ſi.de treu.ꝛ pa.q̄ †ſi petitio fuit indeterminata et
6 ꝛceſſio determinata attendi dz cōceſſio.qō dicit eſſe notandum q: ſepe papa ſignando ſupplicationē reſtringit petitionē: ꝛ tūc nō ꝑdeſt impetrāti dediſſe generalē petitionē: ꝛ dicit Panor. q̄ prīdie habuit in facto. ¶Jtē ad iſtā.l.adde q̄ dicit Bar.in l.ſi ita ſtipulat⁹.ẜ.chryſogon⁹.ff.de verb.ob. q̄ ſi dico ꝓmittis mihi ꝛ titio,ꝛ reſpōdes ꝓmitto:ſ.telligit de vtroq; ꝛ hoc clarū eſt ſm eū,ꝑ tex.inſti.de ſuo.re.in p̄n. Jtē ad iſtā legē vide text. no.in.ẜ.ad hec.in ẋ.ſi aūt pater.in auc.vt liceat matri ꝛ auie.
7 ¶Iſto.ex iſta.l.regulā q̄ †reſcriptū ambiguum dz intelligi ſm ſupplicationē.facit.l.ſi defenſor.ſ. qui iterrogat⁹.ff.de interro. act.ẜ.ꝑterea.inſti.de inuti.ſtipu.Jmo.in.l.inder.in.viij. col.ff. de reiudi.Adde etiā tex.no.in.C.inter dilectos.ſ. ceterū. que ibi no.Bal.in antepe.col.de fi.inſtr. q̄ p intellectu ꝓuilegij cōceſſi recurrendum eſt ad formam ſupplicationis. ¶Facit q̄
8 vult Panor.in.c.cū ꝓ cā.in.ij.col.de ſen.excom. q̄ †ſi fuerit petita generalis abſolutio a plurib⁹ excōicationib⁹ ꝛ cōce daf ſimpl'r cēſet cōcedi quo ad oēs petitas. ¶Similiter i appellante a ꝓluribus grauaminibus ſecūdū Jo.an.in.c.cū cāz. de app.ꝛ Jo.fa.hic. ¶Similiter ſi bannitus petūt ſaluum conductum ꝓ.xv.diebus ꝛ cōcedatur ſimpliciter: intelligit concedi ꝑ.xv.dieb⁹ ſm Bar.in.l.j.ff.ad leg.iul.maie. Ang.el. in.l.vtimur.ff.de ſepul.vio. ¶Jtē adde q̄ ẜſulunt.d.Alex.in ẜsi.lxxxiij.qō incip.in cā vertēte inter camerā.in vlti.col.in.i. vol.qō ſi petaf a papa cām cōmitti tali iudici ꝛ qō in ea ꝓceda summarie ſimpl'r ꝛ de plano ſola facti veritate inſpecta ceſſantibus quibuſcunq; dilationibus ſiꝫ papa nihil caſſet:ſi ſubſcribat dicendo fiat vt reperiē oīa petita intelligunt cōceſſa.allegat.d.de Rot.ita tenere in deciſione.cxiij.q̄ incipit itē ſi petatur.per.c.olim.de reſcri.ꝛ.c.cū dilecti.de dona. ¶Cō trariū de directo tz idē.d.Alex.in cōſi.cxiij.in.ij.vol.q̄ inci. in cā ꝛ lite vertēte cozā arbitris.in.i.col.allegat.d. de ro.in cōclu.cccl xvi.que incip.itē ſi in cōmiſſione. ¶Sl.in ver.ꝓpoſitū diuidit in tres partes principales.Jn prima aſſignat rationē ad tex. Jn ſecūda colligit ex tex.vnū no.ꝛ ad illud allegat cōcoz.Jn tertia opponit ꝛ nihil ſoluit.ſecunda ibi:item nota.q̄ būficiū ratiōe cōſortis.tertia ꝛ vlti.no.eſt ibi:ſed cōtra.prima ꝛ ſcā pars ſunt clare. ¶Jn vltima parte in qua gl.op.de.l.q̄ ſi minor.ẜ.ſi ſeruus.ff.de mino.ꝛ de.l.iij.ff.de cōdi.fur.qb⁹ in ribus cauēt q̄ ſi imperator de duob⁹ interrogēt vni rūdēdo nō tū intelligit idē in alio rūdiſſe:nā in illis legib⁹ interrogat princeps de filio ꝛ ſeruo delinquētibus vel circūnenientib⁹ mi norem qualiter ꝓuideat ſi ipſi nihil hnt in peculio nec aliqd peruenit ad patrem vel dñm:rūdet imperator q̄ ſeruus ꝺz tradi verberādus ꝓ noxa.de filio nihil reſpondet:nō tamē intelligitur idem de filio reſpondiſſe.facit.c.nonne bene dicim⁹. de p̄ſum reſpondent Bar.ꝛ doc.q̄ lex noſtra p̄cedit concarrēte idētitate rationis:que in p̄dictis legibus ceſſat:nā ſeruus bene pōt dari ꝓ noxa.Filius aūt famil.vel liber homo nunq̄ poſſunt ꝓ noxa dari.ẜ.ſi.inſtit.de noxali.Aliter rūdet Bal.hic,tractādo aliā theoricā q̄ in connexis p̄cedat iſta.l.
9 ſecus in ſeparatis.d.c.nōne bene dicim⁹.† Jn cōtrariꝰ aūt qui

quiſ fatetur vnū nō intelligit aliud cōtrariū fateri:imo intelligit negare.Et iſtud dicit Bal.facere ad viſiones que tota die fiunt poſitionibus:q: ipſe rūdens ꝛ confitens nō intelligitur confiteri alias poſitiones: q̄ ſunt diuerſe vel que ſunt contrarie:imo potius cōtrarias intelligitur denegare.ita etiam dicit idem Bal.in.d.l.ꝛ ſi ſine.ẜ.ſed quod papinianus.ff. de minor.

1 ☞ Reſcripta ꝛ priuilegia regulariter ſunt perpetua: niſi aliud tempus in his ſit diffinitum.
2 Ciuitas que tenetur mittere ſuis expenſis exercitum quādo princeps facit bellum,ꝛ ſtetit per centum annos q̄ nunq̄ miſit:quia non fuit expeditum:per hoc nō liberatur.
3 Priuilegiatus vt non teneaf ſoluere gabellas aut datia:ſi ſcriba in libro debentium ſoluere:ꝛ iſtud ſciat:ꝛ nō appellet intra decem dies:ſibi p̄iudicat,ꝛ perdit p̄uilegium.
4 Priuilegium conceſſum eccleſie vel loco pio non perdit per cōmentionem,niſi decurrat ſpacium.xl.annorum.

1 **Falso aſſeueratur.** †Reſcripta ad iuris obſeruantiam ſunt perpetua:niſi aliud tp̄s ſit in reſcripto diffinitū.h.d.Limita duobus aliꝭ modis vt p Bar.ꝛ doc.hic poſt gl.Adde q̄ idē etiā in reſcriptis gratioſis:q: regulariter ſunt ꝑpetua.c.ſi ſup gra.de off.deleg.i.vj. Idē in p̄uilegiis:vt p gl.ꝛ doc.in.c.cū acceſſiſſent.de cōſtit. Cy.ꝛ Sal.hic.Bar.i.l.ſi.ad ſi.ff.de cōſti.p̄ri.Cy.ꝛ Sal.in.l.vo litarie.C.de exc.tu. ¶Qō vltimū limitat no.niſi i p̄uilegio cēdat facultas aliqd faciēdi:q: p̄uilegiū in quo indulget facultas faciēdi aliqd tollitur per decēniū iſta eſt no.doct.gl. hic per text.an.l.j.ff.de nundi.quā ſequunt Cyn.ꝛ Sali.hic:ꝛ Bar.in.l.licitatio.ẜ.earum.ff.de publica.gl.ꝛ doc.in.c.cū acceſſiſſent. de cōſti.Jo.an.in.c.ẜ.de ſimu.eccl.in.vj.Pet.de anc. in cōſi.cclv.qō inci.Jn qōne q̄ vertit ad fin.Et ꝓpterea dicit Bar.in.d.l.j.ff.de nūdi.qō Alre.q habebāt p̄uilegiū doctoradi pdiderūt p lapſum decēnij.iſto vltimo no.limita qñ intra decēniū oblata eſt facultas vtēdi p̄uilegio:tūc p nō vſum lapſu decēnij pdit.ſecus ſi nunq̄ ſe obtulit facultas vtendi.hoc ꝓbat tex.no.in.l.ẋ attilicinus.ff.de ſerui.ruſti.p̄ed.p quem tex.ita dicit gl.o.d.valde ſolēnis in.c.abbate ſancti Siluani. in ẋbo ibidē.ad ſi.vbi Cano.multū no.de ẋb.ſig.q̄ q non eſt vſus p̄uilegio volūtarie illud pdit.ſec⁹ in nō vſu neceſſario: q: qui nequit vti nō eſt in culpa vel mora. ¶Cōfirmo p quinq̄ bona ſimilia.Primo p illud q̄ volūt cano.in.c.ioannis.de cle.coniug.qō per nō vſum legis vel ſtatuti:nunq̄ etiam mille annis tollitur.l.vel ſtatutum.qñ homines non ſunt vſi eo qz
2 caſus nō accidit. ¶Scō facit tex.in.l.in ſilijs.C.de decu.lib. ẜ.p quē not.ibi Bar.† qō ſi aliqua ciuitas teneē mittere exercitū ſuis ſumptibus,qñ princeps facit bellū:ꝛ ſtetit p centū annos qō nunq̄ miſit:qz nō fuit expeditum:per hoc nō liberatur:ꝛ ſimile dicit Bar.in habente ius eligendi rectorē eccleſie:ſi ſteterit centū annis q̄ rectorē non elegit:qz non expediuit:ſibi nō p̄iudicat. ¶Tertio facit tex.no.in.l.cū ſcim⁹.C. de agri.ꝛ cenſi.lib.xj.quē Barto.ibi circa medium multū not. q̄ terre recōmēdāte q̄ tenenē ciuitati Peruſij in ſuis canalea tis cōcedere gētes armigeras:ſi ſteterunt per centū annos qō nihil conceſſerūt:eo q: perufini erāt de ſuis gentibus copioſi: nihil facit:ſequit Bald.in.l.imperiū.in.vij.col.ff.de iuriſ.om. iud.Lu.ro.in repe.rub.ff.de arbi.in xxj.col. ¶Quarto facit qō tz Ang.in cōſi.cxvj.q̄ inci.iā ſunt octuaginta anni ad fin. qō Januēſes obtinuerūt cōtra Florentinos repſalias:quib⁹ multis annis vſi nō ſunt:qz nullus Florētin⁹ trāſiuit p eorū diſtrictū:nihil eis p̄iudicat. ¶Quinto facit qō volunt Bal. Ang.ꝛ alij in.l.hec aūt iura.in p̄inc.ff.de ſer.vlt.p̄edi.qō ſi princeps vel dñs ſtetit per cētū annos q̄ vaſallis ſuis nō impoſuit aliquod onus,vel nō eſt vſus in caſtro inriſditione:qz nō occurrit caſus:in nihilo p̄ſcribit.idē tz Jnn.in.c.dilect⁹.de capel.mona.Cy.in.l.j.in.vj.q.C.de ſer.ꝛ aqua.Joā.an.in addi. Spe.in tit.de feu.ſuper rub.Joan.in.c.ad audiētiā,in vlt.col. de p̄ſcri.Facit bona gl.in cle.j.in glo.pe.de fo.compe.ꝛ glo.in c.plerunq̄.in gl.ẜ.de reſcrip. ¶Et ſm predicta limita illud q̄ vult Bar.in.l.vſum aque.C.de aq̄duc.lib.xj.vbi p ſtlam.l not. q̄ habēs p̄uilegiū multum largum de aliquo faciendo:ſi eo vtaf multum ſtricte:ſibi p̄iudicat. ¶Limita ſecūdo,vt p
3 cedat in ſciente:ſecus in ignorante.per tex.no.in.l.is q vſum fructū.ff.quib.mo.vſuſſr.amit.vbi Alb.Bald.ꝛ alij inducunt ad plures no.qōes.habeē l.l.vna eſt via.ff.de ſerui.ruſt.p̄di. ¶Jtē in materia teneas fixū cozdi † qō ſi aliquis habet p̄i
4 uilegiū exēptionis q̄ nō teneat ſoluere gabellas aut datia:vel collectas ſi deſcribit in libro debentiū ſoluere:ꝛ iſtō ſciat:ꝛ nō appellet,ẜ.dies:ſibi p̄iudicat.ꝛ pdit p̄uilegiū exēptionis, ita ꝓbat tex.in.l.i.ẜ.ſi qs tutor.in verbo cauſas immunitatis.ff.qſi app.ſit,ꝛ ibi no.Ang.ꝛ Jmo.ꝛ ang.de are.ꝛ dicūt q̄ ibi eſt de hoc caſus in terminis,ꝗuis a multis ignoraf.ſequit do.Alex.imo.ẜsi.cj.q̄ ici.viſis inſtrumētis exēptionis.i.j.co. in.j.vol.ꝛ in cōſi.cxxxvj.qō inci.in cauſa ꝛ lite vertente inter Jac.in.v.col.alꝰ.cclxxviij.lib.ij.idē tenet Alnd.de barulo.in l.j.C.de his q ſpō.pub.mu.ſube.lib.x.facit bñ tex.ind.ſi in p̄i. ff.de vaca.mu.ꝛ q̄ tenet Bald.in.l.hi qui ad ciuilia.in.ẜ.q.C. de app.Sed in ẜsū pondero facere q̄ vult Bart.in.l.forma. ẜ.ſi.ff.de cēſi.p.l.q granatos.C.eo.lib.xj.ꝛ q̄ vult Pan.in.c. qz iudicāte.in.iij.q.de p̄ſcri.ꝛ qō vult Spec.in ti.de cēſi.ẜ.ij. in ver.porro. ¶Jtē tene mēti perpetuo:q̄ p̄uilegiū cōceſſum eccleſie ſeu pio loco,nō perdif per cōtrauentionē:niſi decurrat ſpatium.xl.ann,dictū eſt ſingulare Jmo.in.c.accedēti bus.de p̄i.q̄ dictū p̄io ſing.exclamat ꝛ ſequitur Pan.in.c. p̄io illoꝝum.de p̄ebē. ¶Quid aūt ſit in aliꝭ p̄natis:ponūt Cy.ꝛ Saly.in.l.voluntarie.C.de excuſ.tut.Bar.ꝛ alij in.l.fin. ad ſi.ff.ad cōſti.p̄inc. ¶Glo.in verbo perēnia.dinidit i duas partes p̄inci.in p̄ima declarat tex.in.ẜ.opp.ꝛ ſoluit.ſecunda ibi:ſecus aūt ſi ad faciendū. ¶Jn fin.gl.habes ex glo.ꝛ text. quod regulariter reſcripta ſunt perpetua:intellige tamē ſecūdum naturam actus ſuper quo cōcedūtur:vt hic in gl.eodē modo gratie ſunt perpetue.c.ſi ſuper.de offi.delega.in.vj.reli qua dic vt late dixi m tex.

1 ☞ Originalia reſcripta nō autem exempla ꝓbant.
1 **Sancimus.** †Originalia reſcripta non aūt exēpla ꝓbāt:ꝛ ipſa originalia inſinuāda ſunt.h.d.ſm vtrāq; lec.gl.ꝛ doct. materiā vidiſti in auc.ſi qs in aliquo.C.de eden.

1 ☞ Non valent reſcripta ſine die ꝛ conſule.
2 An in.ll.vel ſtatutis requiratur dies ꝛ conſul.
3 Jn inſtrumentis publicis an requiratur dies ꝛ conſul.
4 Jn p̄inata ſcriptura non requiritur dies nec conſul:niſi in libris p̄inatarum rationum.

1 **Si qua beneficia.** †Non valent reſcripta ſine die ꝛ cōſule.h.d.Et ꝗuis tex.loquat de reſcriptis p̄ſonalib⁹:tñ idē eſt in realib⁹:ex idētitate rōnis: ſm Pe.Cy.ꝛ Jo.fab.hic. ¶Limita niſi ſit clauſum i corpore iuris.ita loquit tex.in.ẜ.pe.i fi.in.j.cōſtit.C.de quo tex.glo. hic opp. ¶†Quid aūt in.ll.ꝛ ſtatutis:an in eis regraf dies ꝛ cōſul.ponūt doc.ꝛ ꝓpiue Bal.in.ẜ.fi.i.j.cōſti.C.Bar.i extrauag.q̄ ſint rebelles.in ẋbo data.ꝛ Joā.an.in data ſexti libri. ¶Et an valeāt litere pape ſi ann⁹ ꝛ dies expeditiōis nō ſint poſiti in plica bulle.p̄ont ſolēt poni:ſz alibi tenet Ludo.ro.q̄ ſic in ẜsi.cccxl.incip.circa primū arti.in quo q̄rit vtrum litere.
2 ¶†Quid aūt in inſtrumentis publicis an in eis requiratur
3 dies ꝛ conſul.dic vt per Cy.Bal.ꝛ Jo.fab.hic. ¶†Jn puara
4 aūt ſcriptura nō requirit dies nec ẜsul.l.cum taberna.ẜ.pe.ꝛ ibi no.Bar.in.j.no.ff.de pig.lati⁹ Bal.poſt Ja.bu.in.ẜ.gb⁹. in.j.cōſti.C.Spe.in ti.de procu.ẜ.ratione aūt forme.verſi.ſed quid in p̄inato.Ang.in auc.q̄ fine.C.de teſta. ¶Fallit in libro p̄inatarum rationum,ſm Bal.in rub.C.de fid.inſtru.in viū.col.ꝛ ſeq.dixi in.l.admonendi.ff.de iureiur.

1 **Sacrilegij.** †Negare p̄incipem non poſſe quaſi crimē ſacrilegij.h.d.dixi i l.reſcripta.ẜ.de p̄ci.impe.offe. Jaſon Papie.

1 **Sacri affatus.** †Reſcripta imperialia debent ſcribi purpureo colore ꝛ in membranis ꝛ ſubſcribi manu p̄pria Imperatoris.alꝰ non valent.h.d.ſed non ſeruatur de conſuetudine.

1 ☞ Non valet reſcripta p̄incipū:niſi in eis apponaf clauſula:ſi p̄ces veritate nitanf.alꝰ puniunt dictates talia reſcripta.
2 Pragmatica ſanctio non requiritur in cauſis priuatoꝝ:ſed in cauſis vniuerſitatum.

1 **Vniuerſa.** †Nō valent reſcripta p̄incipū niſi in eis apponaf clauſula:ſi p̄ces veritate nitanf.alꝰ puniuntur dictantes talia reſcripta ꝛ ſcribentes. Jtē pragmatica ſanctio non eſt adhibenda in cauſis ſingularū p̄ſonarū,ſed vniuerſitatū. h.d.Diuiditur in quatuor.Jn prima ponit vna no.regula:q̄ nō valeat reſcriptū qualecunq; ſit niſi in eo apponaf illa clā. ſi p̄ces veritate nitantur, vel ſimiles.Jn ſecunda parte puniunf dictatores ipſius reſcripti:qui non apposuerūt illā clauſulā.Jn tertia parte puniuntur ſcribe ſeu cancellarij. Jn quarta ꝛ vltima parte declarat in quibus cauſis requirit pragmatica ſeu cōſiſtorialis ſanctio.ſecūda ibi:ꝛ viri ſpectabiles.tertia ibi:ꝛ q illicite dicta.ſrta ꝛ vltia ibi:pragmaticas p̄terea ſanctiōes.h.d.i ſum. ¶No.q̄ nō valet reſcriptū p̄incipis ſi executꝰ ſit:niſi in eo exp̄eſſe ſit apposita clauſula,ſi p̄ces veritate nitanf:vel ſi publicata vera ſunt:vel alia ſimilis:ſed de iure

Universidad de Deusto Biblioteca

rano.omissa subintelligitur.c.ñ.de rescri.alle.in glo.qđ etiam
precedit de iure ciuili ſm Bar.in.l.a dino pto.in pri.in.ĝ.col.ff.
de re iudi. ¶ Limita vt per Bar.in.l.ſcriptione.in.ſ.col.in fi.
vbi dicit.ſ.tit.ĵ. ¶ Scđo limita in Scutbus vel alijs actib⁹ pri
uatoꝝ:in quibus nó intelligit iſta clauſula ſi narrata ſunt ve
ra.gl.eſt no in.l.pe.in verſi.precipitin⁹.ꝛ ibi Bal.ꝛ Dan.de ca.
C.de trãſ.Bal.in.l.ĵ.op.in fi.C.de manu.vin.ꝛ Dan.de ea.hic
hic in fin.qui reputat iſtam gl.eſſe ad hoc ſingu. ¶ † Ulti.no.
qđ pragmatica ſeu conſtitionalis ſanctio non requirit i cauſis
priuatoꝝ ſed in cauſis vniuerſitatum:ꝛ ſic vbi ſupplicat pa
pe,vel imperatoꝛi in cauſis ciuitatũ:nõ poſſunt ex ſe reſpõde
re:ſed cum conſilio procerum vel ſenatoꝝ ſeu cardinalium.
et ita referunt Bal.ꝛ moder.hic papam Vrbanũ reſpondiſſe
ambaſiatoꝛibus pernſinis:qui venerant pro factis ciuitatis:
quod erat negotium conſiſtoriale explicandum cũ cardinalibus:ꝛ non poterat a ſolo papa expediri;per hanc.l.ꝛ idem re
fert reſpondiſſe Carolum imperatoꝛem in ciuitate lucana.Et
ſic cum laude dei eſt expeditus hic tit. Jaſon Papie.

4 ¶ At oēs iudices. Adde quod rub.incipi.vt eſt ſummariũ nigri ſm Dio.de peru
sio qui hic audi
uit a Bal.in voce vt refert Bar.
in repe.rub.ó fid. instru.in.ĝ.col.

a ¶ At omnes iudices⁹ tam ciuiles ꝙ militares. Rub.

¶ Iſta rub.vt dicit Raph.Fulg.hic eſt ſumma nigri. Jdeo
ſum.tex.vt in ea.

1 ☞ Que differentia ſit inter proconſulem ꝛ preſidem.
2 Si finito officio aliquis eligatur ad aliud officiũ:ꝛ habeat literas:per hoc non liberatur quin debeat ſtare per.l.dies ad
ſyndicatum.
3 Officialis q fugit ſyndicatum qua pena ſit puniendus.
4 Contra offi.qui fugit,probantur furta ꝛ robarie per ſolũ iuramentum.
5 Si intra.l.dies intra quos officialis debet ſtare in ſyndicatu:
non ſit finitus ſyndicatus:poteſt recedere ſi dimittat ꝓcuratoꝛem ciuibus:ſecus in criminalibus.
6 Licet ſyndicato:debeat ferre ſententiã intra.xx.dies:ſi tamen
non fecit,per hoc inſtãtia non perit,ꝙuis ipſe puniatur pena
decem librarum auri.
7 Poteſtas qui eſt in ſyndicatu ita debet honoꝛari,ſicut ſi eſſet
in officio.
8 Si ſtatutum dicat quod quicunq; offenderit poteſtatem pu
niat pena capitis:debet intelligi de eo qui eſt in officio:ꝛ non
de eo cuius offi.eſt finitum:licet ſit in ciuitate.
9 De ſeubus non eſt poteſtas ſyndicandus.
10 Officialis nõ poteſt ſyndicari:niſi de his que geſſit in officio
vel contemplatione officĳ.
11 Officialis in ſyndicatu non tenetur niſi de dolo:de culpa autẽ
etiam lata non tenetur.
12 Probationes contra officiales debent eſſe clare ꝛ euidẽtes:
ideo ſacramentum in defectum probationis in iſto caſu non
põteſt nec debet deferri.
13 Si officialis ferat ſententiam nullam:non poteſt in ſyndicatu per hoc ſyndicari niſi illam executioni mandaſſet.
14 Poteſtas non punitur criminaliter ex robaria aſſeſſoris,niſi
ſit particeps facinoꝛis.

NEmo. Diuidit in xi. partes. Jn pri
ma circa officiales ſyndicãdoꝛ:
ponit ꝙnãto tpe debeãt ſtare in ſyndicatu. Jn
ĳ. ponit in quo loco debeant ſyndicari. Jn iĳ.
ponit de mõ loci Jn iĳ. ponit de cantiõe quã
doꝛ preſtare ſyndicãdo⁹. Jn .v. tradit not.rl'a:ꝙ
ſyndicãd⁹.ſ.l.dies nulla cã de mũdo põt recedere:ẽt ſi habue
rit aliud offiũ:ꝛ ſi hꝫ literas liẽtie a principe non valerẽt.Jn
vi.imponit pena ẽ facienti.Jn.vĳ.imponit eadẽ pena ſucceſ
ſori ſuo:q nõ fecit iſtã.l.obſeruari. Jn.viĳ.ponit vnũ dictũ.ſ.
ꝙ officialis nõ põt deponere adminiſtrationẽ donec alius ve
niat:ẽt ſi ſit functꝰ officio. Jn.ix. ponit alia pena officiali ſub
terfugiẽti ſyndicatũ. Jn.x. decidit qñ ſyndicãd⁹ poſſit cõpare
re per ꝓcuratoꝛem:ꝛ qñ negrãt ꝙ pñiales ꝛ pſonaliter ẽ ꝓpareat.
Jn.xi.ꝛ vlt.decidit imperatoꝛ intra quãtũ tpis debeãt ſyndi
catoꝛes expedire negotiũ:ad⁹ puniunt.ĵ.li.auri.ſcđa ibi:ſꝫ p
id tpis ꝓſides.tertia ibi:ſpectabiles ẽta ibi:ita vt ab oi ẽſm⁹
iniuria.quarta ibi:nec vllã aſi pñitũ tpis.ſexta ibi.ꝙ ſi qs teme
ritate.ſeptima ibi:ſi pena plectẽdo octaua ibi:adminiſtratione aũt deponere nõ volum⁹.nona ibi:ſiue aũt ꝙ pſentẽ.decima ibi:ꝙ ſi itra.l.vndecima ꝛ vlt.ibi:ſciãt aũt vniuerſi. Et iſta
diui.ſufficit ꝓ decla.lre.ſ.ꝓ lum. ¶ † Et differẽtia eſt iter pcõſulẽ ꝛ ꝓſidẽ.qr pcõſul,dicebat ille q eligebat a ciui.Ro.ꝛ mitebat ad regẽdã prouinciã miſtũ remotã.Et preſes eodẽ mõ dicẽt ille q eligebat a ciui.Ro.ſi mittebat ad fgẽdã quãdã puꝛ.
nõ multũ diſtãt.ita declarat gl.in.l.ſ ff.de offi.pñ.de ĵ tũ differẽtia ꝓ leur⁹ digi in rub.ff.de offi.eiꝰ cui mã.eſt iur. ¶ Et ci-

a uitas metropolitana dicit illa q̃ hꝫ archiepm tpe nfo.ſed ſi dl
cas q̃ erat ciuitas metropolitana tpe iuriſcõſulti:q; tunc non
erat archiepi rõde vt decla.bar.i.l.j.C.de metr.berito.vbi opr.
decla lib.xi. ¶ No.ſ.ex iſto tex.ibi vel codicilli alteri⁹ adminiſtratiõis hic eẽ tex.no.ꝛ expõſſus ꝙ ſi finito offõ aliqs eligat
ad aliũ officiũ:ꝛ habeat literas.ꝙ hoc nõ liberat quin debeat
ſtare p.l.dies ad ſyndicatũ.tex.eſt hic expõſſus ꝛ ad literã:dũ
dicit ꝙ nõ põt cedere,ꝛ ita expõſſe no.iſtũ tex.Bar.ꝛ Fulg.hic
aliꝫ nõ legũt.ꝛ ſm ꝫ habetis hic tex.ꝛ Bar.vult,ſz nõ dicat,ꝙ
intra tpa ſyndicat⁹ põt ſyndicãd⁹ ad aliũ offiũ eligi:ſz nõ põt
illꝫ adminiſtrare.Cõtrariũ tz ipe bar.ꝙ nõ poſſit eligi ſyndicãd⁹,ꝛ ſi eligat nõ vz.l.l.reſcri.ĝ.debitores.ff.ó mu.ꝛ ho.ꝛ iſtõ
dicit obſeruare pernſinos:circa hoc nõ inſiſto:q; vos habetis
tex.de iure auc.q corrigit iſtã tex.ĝ.pe.g leipit,ſi qs aũt.ĩ auc.
de calũ.quẽ tex.alleg.ẽt Raph.Ful.hic. ¶ Scõ no ibi lz et
maieſtatis reꝰ nõ immerito iudicet attamẽ l.iiĳ.auri ꝛc.hic eẽ
tex.no.ꝛ neſcio cõcor.vbi qs ꝓmittit crimẽ leſe maieſt.ꝛ tñ nõ
punit niſi ſolũ pecuniaria pena.ꝛ ſic ĵ.l.qſqs.C.ad.l.iul.maie.

3 ¶ † Tertio no.ex tex.ibi ipe aũt q pſentẽ fugiẽs ꝛc.qua pena
puniatur officialis q fugit ſyndicatũ:q; punit in.l.iiĳ.auri.ſz
de hoc habetis tex.no i.l ꝓſiliarios.ĵ.de aſſeſſoꝝ⁹ ꝛ domeſti.
ꝛ in.l.lege. cornelia.ꝛ ibi Bar.ff.ad ſena.ſpl.vbi ꝙuis fuga re
gĩr facit in iudiciũ.tñ iſto caſu ſi officialis fugit fuga facit plenã
pbationẽ:ꝛ ille officialis habeẽ ꝓ ꝙicto in oĩb⁹ his in qb⁹
erat culpa⁹.Et dicit ibi Bar.i.o.l.ꝓſiliarios.ꝙ ille caſus eſt
ad hoc ſing.ĵ iure.ſz tu aduerte q: Bar.nõ bñ aduertit ad illũ
tex.q re vera nõ loquit quãtũ ad ipm officialẽ fugiẽtẽ.ſz loq
tur de ſubtrahẽte faciẽte fugere ipm off.put ẽt loqt tex.in.l.
iĳ.C.de exac.tri.li.x.ꝛ ita dicit ꝛ meli⁹ Sali.in.l in bonefici.
in x.col.C.de re.cre.ꝛ in.l.ad nonẽdi.ff.de iurein.ꝛ ibi refert et

4 ſequit Ludo.ro.in.xxv.col.in fi.no. † tñ ꝙ ſ officialẽ q aufugit pbant furta ꝛ robarie ꝓ ſolũ iuramẽto ita ſing.no.Ang.ĩ
ĝ.oportet.ꝙ gl ibi in auc.vt iudi.ſine ꝙnoquo ſuffra.cũ ꝓ fugã
ſit reddit⁹ ſuſpect⁹:vt poſſit ad toꝛtura puenire vt ibi ꝓ eũ.

5 eũ. ¶ † Quarto no ibi q ſi intra gl.dies.hic eſſe tex.ꝙ ſi itra
gl.dies itra quos officialis doꝛ ſtare i ſyndicatu:nõ ſit finitus
ſyndicat⁹:tñ põt recedere ſi dimittat ꝓcuratoꝛẽ i ciuibꝰ:ſecꝰ
in criminalibus:quia tunc ſemper debet adeſſe perſonaliter.

6 ¶ Ultio no.ex ver.ſi.ſm Bar.ꝛ Fulg. † ꝙ ſyndicatoꝛ qui doꝛ
ferre ſnlam intra.xx.dies:ſi tñ nõ ferat ꝓ hoc iſtãtia nõ perĳt,
ꝙuis ipe puniat pena.x.lib.auri.ꝛ dicit bar.ꝙ iſtõ tps nõ eſt
de ſubſtãtia cauſe.videbitis i.l ꝓcãdũ.i pri.ĵ.de iu. Nõ huius eſt:qr eſt ſtatutus termin⁹ iudici:non aũt inſtantie cauſe.
¶ Extra gl volo vos notare aliqua ꝓ practica i materia ſyndicat⁹.tps cũ ſyndicat⁹ vocat tps digeſtiõis officĳ.ſm Bal.
in rub.extra de pcu.l.xi.col.i fi. ¶ Dño ꝓmitto ꝙ de iſta ma

7 teria multa ſcribunt ꝓ Bal.ꝛ Ang.in.l.nec qcꝫ.ĝ.pficiſci.ff.
pe offic.pcõ. ¶ † Et notate ꝙ ptãs q eſt in ſyndicatu:ita debet honoꝛari:ſicut ſi eſſet in officio ita inqt Bal.in.d.ĝ.pficiſci in.vĳ.q.pñn.Ubi tñ no.idẽ Bal.in.l.tribunus.in prĩc in

8 ĝ.no.ꝓ illũ tex.ff.de re mili. † ꝙ ſi ſtatutũ dicat:ꝙ qcũqꝫ offenderit ptãt pumiat pena capitis:dꝫ intelligi de eo qui eſt in

9 officio nõ de eo cuiꝰ offiũ eſt finitũ:ſz ſit ĩ ciuitate. ¶ † Scõo habetis nota.qõ de leuiꝰ nõ eſt poteſtas vel officialis ſyndicandus:etiã ſi eis nõ ſeruauerit iura vel ſtatuta.dicit Bal.in
l.ẽuis.per ſilum tex.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ reaſſumit Bal.in

10 eo.ĝ.pficiſci.in.xxĳ.q. ¶ † Tertio habetis diligẽter aduertere qõ officialis non poteſt ſyndicari:niſi de his que geſſit in
officio vel cõtẽplatione officĳ:de alio non poteſt ſyndicari:qr
quãtum ad illud non ſortitur foꝛũ.Jſtud eſt ꝙ ſing.ad literã
dicit Sal.in.l.ĝ.per illũ tex.C.vbi de ratioci.ꝛ ꝓpterea ſi officialis aliqd feciſſet in patria:vel feciſſet ante officium vel poſt
finitũ officium:nõ poteſt ſindicari. ¶ Eodem modo pone ꝙ
adulteraſſet mulierẽ:nunqd debeat ſindicari:certe dicẽdũ eſt
ꝙ nõ.Eodẽ mõ ſi haberet mutuã pecuniã nõ debet ſindicari.
tangit Bal.in.d.ĝ.proſiciſci.in.ĝ.ꝛ iiĳ.queſtio.ꝛ Sal.in d.l.ĝ.

11 ¶ † Quarto habetis notare ꝙ officialis in ſindicatu non teneꝛ niſi de dolo.de culpa aũt etiã lata nõ.ꝛ in dubio preſumit
ſemper ignoꝛãtia.ꝛ nõ dolus.ſunt verba Bal.in d.ĝ.proſiciſci.
in.xv.ꝛ ẽt in.xxviĳ.q.imo fortius dicit ſingu.Ang.ibi ꝙ offi-
cialis nõ põt ſindicari de negligẽtia ꝛ iſtud ſeruaẽ de cõſuetu

12 dine:ſaluo niſi eẽt tãta negligẽtia q̃ caderet ĩ dolũ. ¶ † Quinto habetis aduertere diligẽter:ꝙ pbationes ĵ officiales debent eſſe clare ꝛ euidẽtes:qr multũ preſumitur pro ciuis.tex.
eſt multũ no.in.l.ſi qs.C.de offi.ciui.iudi.ꝛ ita in ſpecie ôr dal.
in.d.ĝ.pficiſci.in.ĝ.q.ꝛ ideo ſacrm in ſupplementũ pbatio in

13 iſto caſu deferri nõ põt nec dꝫ. ¶ † Sexto not.qõ ſi officialis ferat ſententiã nullã ſper hoc in ſyndicatu nõ poſt ſyndicari:ſal
no mſi miſſet executioni illã ſnlam ita Bar.in.l.ſna.ff.de va
rĳs ꝛ extraoꝛdi.cogni.ꝛ etiam ſequitur Bal.d.in.d.ó. proſiciſci in.ĝ.i-

ſci.in.xxĳ.q. ¶ Ultimo adde quod poteſtas nõ punitur criminaliter ex robaria aſſeſſ.niſi ſit particeps facinoꝛis:ſed ſi poteſtas miniſterio aſſeſſo. facit robariam:vteꝛq; tenetur in.l.com
munitates.ff.ad.l.iuliam repe.ita tenet Bald.in.l.placet.in fi.
C.de excu.mu.lib.x. Jaſon Papie. Et ita eſt poſitus
ſi.ad collec.in.ſ.lib.C. Ja.

¶ De edendo. Rubrica.

1 ☞ Preparatoria ſunt premittenda.
2 Exhibitio libelli ꝛ aliorum ꝓparatoriorũ ſit ante iudiciũ inchoatum.
3 Faciens in libello mentionem de inſtrumẽto vel libello rõnũ tenetur illud edere ante lit.conteſta.
4 Editio libelli non eſt ꝓparatoria iudicĳ,cum iudicium incipit a citatione.ꝛ que ſint ꝓparatoria iudicĳ.
5 Nulla citatio poteſt fieri abſq; ſpeciali commiſſione iudicis.
6 Appel.inſtrumentoꝝ que veniunt.
7 Nomen verbale habet actiuam ꝛ paſſiuam ſignificationem.
8 Si qs in accuſatione dicat ꝙ titius fecit inſultum vulnerãdo nõ intelligitur accuſare de vulnere ſed de inſultu vnde iudex
non poteſt condemnare niſi de dolo inſultus quãtus vtrũq;
probatum ſit.
9 In libellis ciuilibus ꝛ criminalibus an ſit fienda interꝓtatio
pro actore.

¶ Capio gl.Rub.de eden.Quam diuide in quatuoꝛ partes.
Jn.i.continat rub.ad ꝓcedentes.Jn.ĝ.ꝙ viã notabilis declara de quotuplici ſpecie editiõis tractet iſte tit.Jn.iĳ.ponit
etymologiã iſti⁹ termini de eden.Jn.iĳ.format duas.q.ꝛ ſe
remittit. Scđa eſt ibi:ꝛ no.ꝙ triplicit.Tertia ibi:ꝛ dic de edẽ.
Quarta ibi:ꝛ dic qr dixi.Redeo ad primã ptẽ.Et potes plenius cõtinuare ꝙ glo.ĵ.in li.precedẽti.Imperatoꝛ tractauit
de rebus diuinis.vt in ti.de ſum.tri.ꝛ ti.de ſacroſan.ecc.Item
tractauit de miniſtris earũ in ti.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ in ti.de epiſco.
aud.ꝛ ſequẽtib⁹.Jtẽ tractauit de oĩbus magiſtratib⁹ ſeculaꝛib⁹ a ti.de offi.ꝓfe.ꝓet.affri.vſq; ad fi.j.lib.Nũc in hoc libro
tractatuꝰ de iudi.vt habes in gl.ꝓmittit de edẽ.qõ eſt ꝓpara

1 toꝛia iudiciõrũ.Cũ iſta continuatione tenẽt oẽs:† qr ꝓpara toꝛia premitti debent.l.j.ff.de oĩ.iur.l.ordinarĳ.C.de rei ven.
Cõtra gl.ꝛ doc.obſt.tres difficultates.Prĩa eſt actio ad exhi
bendũ eſt ꝓparatoria rei vendi.gl.in.l.ad rẽ mobilẽ.ff.de pbendũ eſt ꝓparatoria rei vendi.gl.in.l.ad rẽ mobilẽ.ff.de ꝓ
cu.ꝛ.l.j.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal.no.C.ad exhi.Et tñ in.C.ꝛ ff.ponit
ꝓi⁹ ti.de rei vẽ.quã ti.ad exhi. ¶ Niſi dixerit ꝙ iſte nõ ſit oꝛ
dinarĳ.Scđa eſt ꝓparatoria iudicĳ ſed nõ alie ſpecies editionũ
libelli bene eſt ꝓparatoria iudicĳ ſed nõ alie ſpecies editionũ
que nõ ſunt ꝓparatorie ſed inſtructorie cauſe.ꝛ ſic ſũt poſt lit.
cõteſt.l.j.ff.de fi.inſtru.c.peruenit.prĩo.de teſt.cog.l.ſi.ibi qb⁹
ſe iſtruere poſſe cõtẽdat.ĵ.e. ¶ Frã.tig.Bal.Ful.Pau.de ca.
ꝛ do.Alex.hic fatent ꝙ ſola editio actiõis ſit ꝓparatoria iu
ꝛ do.Alex.hic fatent ꝙ ſola editio actiõis ſit ꝓparatoria iu
dicũ alie.nõ.Sed caue qr hoc modo cõfunderetur cõtinuatio
gl.attẽto ꝙ de editione libelli loquitur ſolũ.l.edita.ĵ.eo.Jdeo

3 dic ꝙ oĩs editio põt potẽtia eſſe ꝓparatoria:† qr facies mẽ
tionẽ in libello de inſtrumẽto vel libro rationum tenetur illud
edere añ lit.cõte.ſm Jnn.ꝛ alios in.c.i.de ꝓba.Bar.i.l.poſtq̃.
edere añ lit.cõte.ſm Jnn.ꝛ alios in.c.i.de ꝓba.Bar.i.l.poſtq̃.
ĝ.dies.ff.vt leg.no.cane.ꝛ in.l.edita.in.i.col.ĵ.e. Dle eſt ꝙ ceſſionarĳ facies in libello mentionẽ de ceſſione dꝫ ante lit.conteſtatam ſi ceſſionis ſm Bal.in.l.qui ſtipendia.ad fin.C.de
edere inſtrm ceſſionis ſm Bal.in.l.qui ſtipendia.ad fin.C.de
ꝓcu. ¶ Tertia difficultas eſt qr editio libelli nõ eſt ꝓpara

4 toꝛia iudicũ † cũ iudiciũ incipit a citatiõe.ĝ.fi.inſtit.de pe.te.
litig.mõ Spec.in ti.de ꝓpa iudicio appellat illa eſſe ꝓparatoria q̃ precedũt ꝓtimam citationem vt eſt cõducere aduocatos
ria q̃ precedũt ꝓtimam citationem vt eſt cõducere aduocatos
ria q̃ precedũt ꝓtimam citationem vt eſt cõducere aduocatos
ꝛ ſimilia.Unde Frã.tig.vt ſaluaret hãc gl dicit qõ i prĩ
ꝓmacitatiõe debeat copia libelli mittiꝛ:hoc modo eſſet prepa
macitatiõe debeat copia libelli mittiꝛ:hoc modo eſſet prepa
ratoriũ ſz ei⁹ aſſumptũ eſt falſum.vt late p.d.Alex.ã. hic qui

5 ratoriũ ſz ei⁹ aſſumptũ eſt falſum.vt late p.d.Alex.ã. hic qui
ſaluat gl.† Alio ſcđo modo nulla citatio põt fieri abſq; ſpeciali cõmiſſione iudicis.l.ſi.ꝛ ibi Bar.no.C.de excu.rei iudi.
cũ ſi.Et eſt ratio:qr in qualibet citatiõe dꝫ apponi terminus
ad cõparẽdũ:ſz aſſignatio termini ſpectat ad iudicem ſolũ.ita
declarat Bal.in.c.qñ ĵ falſum.de ꝓba.in.xiõ.col Sz bonus
iudex nõ dꝫ cõmittere citationẽ prĩmã niſi prius videat petitionẽ actoris:an ſit honeſta ꝛ iuſta:put dicit Odof.l.c.cũ cleꝛicis.ꝛ ibi Bal.reputat no.dig.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ hoc mõ reſpe
ctu indicis editio libelli erit ꝓparatoriũ ꝓmũ ante citationẽ.
Dꝫ iſtud nõ eſt ex neceſſitate,ſed ad bñ eſſe.Uñ tertio modo

a reſpõdet.d.Ant.de Alex.hic ꝙ nedũ ꝓna citatio:ª ſed etiam
obligatio libelli eſt de ꝓparatoriis iudiciorũ.ꝛ eſt gl.ſin.ĝ.fi. a
in verbo,ꝓoemiis.in auc.in med.lit.non ſic.ſac.iuſ.quam pro
ſingulari ad hoc no.Ang.in.l.ĵ.C.de ꝓbat.ſi.lon.tẽp.ꝛ in.l.ĵ.C.
de iudi.Sequitur Bal.in auc.clericus.in vlti.col.C.de epiſc.ꝛ
cle.ꝛ in.l.vnica.ĝ.ſiliqꝫ modo.el.ĝ.C.ó lati.liber.tol. ¶ Hic eſt
ꝙ ſtipulatio de iudicio ſiſti eſt etiã ꝓparatoria iudiciorum
ſm Bar.in.l.ſi inſulã.in.viĳ.opp.prĩme partis.ff.de ỽb.obli.
Et qõ libelli oblatio ſit ꝓparatoriũ inträdi iudicium.dicit
Bal.in rub.C.de in ius vocan.Sed equocat.Nam bñ verum
eſt qõ iſta ſunt ꝓparatoria:ſed prĩmũ ꝓparatoriũ eſt citatio.Jõ ab ea non erat inchoandũ prout in.ff.ponit ti.de l ius
voc.añ tit.de edẽ.Añ dic quarto,ꝙ idem debuiſſet hic fieri ſi
eſſet tit.de citatione generali prout eſt in.ff.nã tit.i.ſequẽs:vt
ibi declarat Bar.ſuper rub.ſpecialiter tractat de citatione facta ad inſtantiã filĳ vel liberti q̃ cõcedi nõ debet niſi neceſſario videat tenoꝛ libelli vt ibi declarat Bart. ¶ Jn ſcđa parte
gl.vſ defectiua qr etiã eſt quarta ſpecies.ſ.editionis actoꝛũ de
qua proprie loquit.l.ĵ.ſ.e.ꝛ Fulg.ꝛ do.Alex.ſaluãt glo.ꝙ dũ
alle.illi.l.ſcõam voluit appellatione inſtrumentoꝝ actã continere. Jdẽ glo.ꝛ ibi Fulg.in rub.ff.e. ¶ † Et ꝙ appellatione
inſtrumentoꝝ veniãt acta ꝓbat.l.i.ff.de fid.inſtru.c. puenit.
de reſti.ſpo.no.Bar.in.l.in fraudẽ.ĝ.neq;.ff.de iur.fiſ.ꝛ in.l.ĵ.
ĝ.editiones.poſt gl.ff.e. ¶ Sed caue qr rationes rodẽ mõ veniũt appellatiõe inſtrumẽtoꝝ iudiciũ? prealle.ergo de his glo.
debuiſſet etiã nõ facere mẽtionẽ. ¶ Jn vlt.pte gl.quare rubri.
ſic eſt poſita per gerũdiũ de edẽ.ꝛ nõ ꝙ nomen verbale de edi
tione gl.in rub.ff.e.dicit qr neceſſitate importat ad denotãdũ
qõ reꝰ neceſſitat edere.ſequit Odof.hic Jo.fab.inſti.de act.in
prĩn.Bal.ꝛ Ang.ĩ rub.de lib.ꝛ poſtḥ.facit rub.C.de iur.calũ. b
ꝛ in rub.de ven.inſpi.ꝛ in rub.de lib.ho.exhi.Alĳ oẽs repro
bãt gl.b per ti.de in ius voc.iũcta rub.vt nemo innit.ꝛ rub.
de poſthu.iũcta.l.qſqs.C.de poſthu.Sed potes ſaluare glo.
ſm Bal.ꝛ Sal.hic:ꝛ añ ei Rar.de fozli.hic vt refert ſtic.de
neapo.inſti.de act.ſup rub.tz Bal.in addi.Spe.in tit.de ẋfeſ.
in.ĝ.col.in fi.† Sõ gerundiũ ex parte actoris.ꝛ ſic in ſignifi

7 catione actiua nõ importat neceſſitatẽ.nemo enim cogit agere.Sed in ſignificatiõe paſſiua ex pte rei qui cogit venire ad
iudicium cogitur edere:vnde neceſſitatem importat.d. Alex.
reprobat hãc ſol.q: nomẽ verbale etiam habet actiuã ꝛ paſſiuam ſignificationẽ.ĝ.teſtamenti factio.inſti.de her.qua.ꝛ dif.
ſed equocat qr nomẽ verbale ẽt in paſſiua ſignificatione non
importat neceſſitatẽ.d.l.quiſquis. ¶ Aliã rationem aſſignat
Ly.Bar.ꝛ alĳ hic.prio qua facit glo.inſti.de act.in rub.q̃ dicit
ꝙ gerũdia ſunt facti hoc eſt denotãt actum put eſt in facto.
¶ Hinc rõi obſt.rub.C.de execu.rei iud.q̃ eſt poſita p nomẽ
verbale.tñ ibi tractat put eſt in actu.ꝓterea.l.ĝ.l.edita.ꝛ.l.non
eſt nouũ.tractãt de effectu edit.Uñ forte non eſt magna vis:
ptz ex ti.C.de ſatiſ.q ponit per gerũdiũ.ꝛ tñ inſti.de ſatiſ.ponit per nomẽ.Jntellige ſupraſcripta oĩa qñ gerũdiũ ponitur
de per ſe nullam determinationẽ facit ſm Jac but.ꝛ Sali.in
l.i.C.de his q latro.occul.Ubi per hoc mirabiliter inferunt

8 † ꝙ ſi aliqs in accuſatione dicat ꝙ titi⁹ fecit inſultũ vulnerãdo nõ intelligit accuſare de vulnere ſed de inſultu:vnde iudex
nõ põt cõdẽnare niſi de dolo inſult⁹ ꝙuis vtrũq; probatum
ſit.ſequit Bal.in.l.id qõ pauperib⁹.in.ĵ.q.C.de ꝓiſco.ꝛ cle.vbi
limitat ex ꝓdicta do.Ja.bu.ꝛ idẽ Bal.in addi.Spe.in ti.ó cõ
feſ.in.ĝ.col.facit bñ qõ voluit Bar.ꝛ Ang.in.l.ſi tu ex parte.l
fi.per gl.ibi.de acq.here.Bal.in.l.falſus.C.de fur.in.lĳ.co.Te
neo ẋiuꝫ per tria. ¶ Primo qr in ſpecie ẋiũ tenet Jo. an.
in addi.Spe.in ti.de lib.concep.ĝ.nunc videndũ.circa prĩci- c
piũ.vbi ĝrit an in ciuili vel criminali cauſa ꝓcedat libellus p
gerũdiũ quaſi gerundiũ per ſe nihil ponat.arguit ad partes.
finaliter cõcludit ꝙ ſic;vnde infert ꝙ ſi accuſo ꝙ titi⁹ inſultauit caiũ ꝓcẽdo in eũ ita ꝓcedit libellus ſup vtroq; ꝛ gerundiũ reſoluit in verbũ ac ſi diceret ĩſultauit ꝛ proiecit p tex.in.l.
quiſquis.C.de dona.facit bñ.c.ſ.ĝ.j.de offi.cuſt.ꝛ qõ gerũdiũ reſoluat in verbũ eſt gl.in aut.de nõ elig.ſe.nubẽ.ſuper rub.ic.
¶ Scđo moueoꝛ ex deciſione Bar.in.l.preſes.ff.de pe. qñ
accuſo qõ proieciſtin terrã inferendo violentiã vt ibi per eũ.

9 ¶ † Tertio qr in libellis dꝫ fieri interꝓtatio pro actoꝛe ſcõm eius intentionẽ.l.ſi qs intentione ambigua.ff.de iudi.gl.in.c.
cũ ad ſedẽ.in gl.ĝ.de reſt.ſpo.ẋ in.c.ex literis.ũ.in vlt.gl.ó ſpõ
ſa.Et ſi dicis verũ eſſe in ciuilibus:ſecus in criminalibꝰ, put
expreſſe tz Lud.ro.ĵ.l.diuoꝛtio.in pn.ff.ſo.mat.Cũ in criminalibus interpretandus ſm Bal.in.l.i.ad fi.C.
de ver.ſig. ¶ Quia dico ꝙ imo etiã in criminalibꝰ cũ ꝓcedat
ad ſimilitudinẽ ciuilĳ.l.abſentẽ.in pn.ff.de pe. ſit interꝓtatio pro accuſatoꝛe.ita ſingula.Bar.in.l.libelloꝛũ.in vlt. col.ff.
de accu.ſequitur.d. Alex.in.l.diuoꝛtio.in prĩn.in vlti.ꝛ ol.

a Citatio. Et eſt ratio qr iudicium incipit a litis cõteſtatione. Jaſ.in.l. cũ fundus.ĩ.nota.ff.ſi cer.pet. Purp.

b Repꝛobãt gl. Alex.lib.iiĳ.cõſi.xxviĳ.colle. ĝ. Purpu.

c Teneo ẋiũ. Caue qr Sali.loquit qñ gerũdiũ ad nihil refert. ſed Bar.Bal.et Jo.and.ponunt qualitatẽ ſpecificam q̃ ad gerundiũ adaptat.Ut de Ange.in ver. gerundiũ tñ qualiter.ꝛ Alex. lib. iĳ.conſi.i. col.vi. Purpu.

Universidad de ... Biblioteca

1 Reus non tenetur regulariter edere actori nisi ex causa cuius indagatio spectet ad iudicem.
2 Depositū pōt probari non solum per instrumentum pub. sed etiam per testes ꝛ per omnem aliam speciem probationis.
3 Liber rationum quamuis non probet pro scribente: bene tamen probat contra eum.
4 Etiam in contractu depositi reus non tenetur edere actori librum rationum ad fundādam intentionem actoris licet depositum sit valde priuilegiatum que priuilegia vide .j.
5 Reus ex causa potest cogi ad edendum.
6 Editio petitur officio iudicis.
7 Dos ꝛ fiscus equiparantur.
8 In causis criminalibus fiscus nō habet priuilegiū editionis.
9 Usurarius an ꝛ qñ teneatur edere librū rationum: ꝛ an desijt exercere vsuras ꝛ qd de eius herede.
10 Constitutio synodalis disponēs quod oīa instrumēta celebrata cum vsurario censeant̄ fictitia ꝛ simulata habet locum in eo qui desijt vsuras exercere ad instrumenta prius facta.
11 Stante statuto ꝙ notarius nō possit creari decurio, si fecit se cancellari de matricula notariorum an poterit creari.
12 Ars publicanorum non est prohibita.
13 Usurarius qui desijt vsuras exercere ꝛ restituit vsuras nō cōprehenditur sub iuribus loquentibus de vsurarijs ideo poterit testari ꝛ esse testis.
14 An in casibus in quibus proceditur simpliciter ꝛ de plano poterit actor petere a reo quod sibi instrumenta edat vel librum rationum.
15 Mercatores an teneantur edere codicem rationum.

a ¶ Qđ depositū. Adde Bal. l. generaliter. C. de nō nu. pec. do. ī c. ij. de depo. Pan. ď ca. cōsil. cexiij. inci. passus in quo q̄ritur.

b ¶ Paratā. Et condemnat⁹ ex deposito nō habet q̄drimestre. Bal. in l. pen. C. depo. Alex. in l. j. §. j. col. fin. ff. de verb. ob. Purp.

c ¶ Argentariā. l. si mihi ꝛ tibi. §. rogo. ff. de lega. j. Purpu.

d ¶ Equiparant̄. facit dictū Alex. in l. j. col. 18. ff. de offi. eius. Pur.

e ¶ Fisco. facit l. nō puto. ꝛ qđ ibi not. ff. de iur. fi. Purp.

f ¶ Ratione delicti. Exemplū de vsurario, vt declarat Are. con. 158. copiose in j. dubio. Purp.

Ipse despice. Premitte aliqua p intellectu lre. Et p̄io ꝙ tex i ꝟ. quēadmodū legit̄ in gl. ij. duob. mod. vno mō qđ d̄terminat ꝟbū deberi ꝛ sic respiciat cās d̄bēdi. h est ex q̄ cā debeat̄. Et iste itellect⁹ nō ē bon⁹: q2 tex. specifice declarat cām. s. ex cā depositi. ¶ Scđo mō legit̄ qđ determinat verbū pbetur: ꝛ sic respiciat species pbationū. Et ista est vera lec. ꝛ hāc tene. ¶ Scđo premitto ꝙ tex. ī verbo, rōnes legit̄ in gl. altero de duo. mod. vno modo de rationibus ppie. Hoc est de libro rationū. ꝛ iste est verus. ꝛ hūc tene. Qui timore cōtrarij variat̄ quatuor modis vt. j. dicet̄ i gl. ¶ Scđo mō intelligitur verbū rationes, p instrumētis. Et dicit Bart qđ vtraqꝫ lec. est bona. Sed do. Alex. ꝛ do. Ant. de Alex. dicunt ꝙ iste intellect⁹ in se est ver⁹ sꝫ qđ violat literā exponēdo rōnes p instrumētis. Nisi tu vltra eos salues fm Sal. in. j. col in fi. ex cōi vsu loquēdi quo vulgares hoīes appellāt istas rōnes suas: vñ dicūt iste sunt rōnes mee hec sunt mea iura. ¶ Ult. p̄mitte ꝙ tex. in ꝟbo ad iudicis officiū intelligit̄ fm gl. Bar. ꝛ doc. cōiter vt velit editionē peti officio iudicis. nō autē iure actiōis. Et ppter hoc gl. ꝛ doc. multū laborāt ī hoc passu. Sꝫ vere tex. iste hoc nō vult dicere. Sꝫ cū dixeris reū nō cogi exhibere rōnes nisi ex aliqua cā specialiter subiūgit ꝙ ad officiū iudicis hū spectet inuestigare an subsit cā: nō aūt ꝙ ei⁹ officio fiat editio. ¶ His p̄missis hāc l. diuide in duas ptes principa. ¶ In. j. ponit̄ qđ facti cui imperator nō rñdet cū super facto nō sit interrogand⁹. l. cū quē temere. §. j. ff. de iudi. q2 ea q̄ sunt facti ēt prudētissimos fallūt. l. ij. ff. de iur. ꝛ fac. ig. c. j. d cōsti. in. vj. ¶ In. ij. ponit̄ qđ iuris cui impator hū rñdet. Scđa
1 ibi: nā qđ desideras. † Re⁹ nō tenet̄ regulariter edere actori: nisi ex cā cui⁹ indagatio spectet ad iudicē. h. d. ¶ No. j. ex tex.
2 ibi quēadmodū fm verū intellectū. † Qđ depositū ᵃ pōt pba
a ri nō solū p instrm pub. sꝫ etiā p testes ꝛ p oēm aliā speciē pbationis. Hinc dubitauit gl. an valeat pactū ꝙ depositum non possit pbari nisi p instrm publi. gl. est in. §. q2 vero. in aut. vt si. p hi. ma. cred. ponūt doc. i aut iubem⁹. C. de ind. cano. i. c. ij. de pba. Alibi tñ tex. dat cōsiliū qñ qs vult caute deponere. in. §. si quis vult caute deponere. in aut. de instru. cau. ꝛ fi. ꝛ i aut. si qs vult caute deponere. C. qui potio. in pig. ha. ¶ No. scđo in
3 ver. nā qđ desideras hic probari: † ꝙ liber rationum q̄uis nō pbet p scribēte: tñ bene probet ꝯ eū als frustra hic peteretur editio quā materiā Bal. ꝛ plenius Sali. hic ingrediunt̄. Sed q2 tetigi plene in. l. admonēdi. ff. de iureiurā. ibi me remitto. ꝛ ibidē tetigi de dicto sin. Guil. decu. approbato p Bal. ꝛ Sal. ꝛ d. Alex. hic liber rōnū ptinēs verissia i parua quātitate pbet
4 ēt in fauorē scribētis. ¶ No. tertio sing. ex hoc text. † ꝙ etiā in ꝯctu depositi reus nō tenetur edere actori librū rationū ad fundandū intētionē actoris. Et hoc modo p istū tex. sin. ampliat̄ dicta rña quāuis depositū sit ꝯct⁹ magis priuilegiatus quā aliqs ꝯct⁹ vltra dotē. ¶ Hinc est ꝙ instrumētū depositi
b hꝫ de iure cōi executionē paratā ᵇ. tex. est in. l. pe. i ꝟ. illico. in verbo quā celerrime. ꝛ i verbo quāto citius. ꝛ ibi Bar. ꝛ ang. ad hoc no. C. deposi. d. Alex. i. l. ait ptor. §. j. ff. de re iud. q̄uis cōtrariū teneāt Bal. ꝛ Sal. in d. l. pe. ¶ Item ꝯ deposi. nō pōt opponi exceptio nō nu. pe. l. in ꝯctib⁹. §. sꝫ qñ. C. de nō nu. pe. Itē cōtra depositū non pōt oppo. cōpensatio de dubio liquido. tex. est sing. i. d. l. pe. cū gl. C. depo. declarat Bar. in. l. si aliena. ff. solu. mat. ꝛ ista sunt q̄ faciebant dubitationē in hoc text. Amplia istū tex. vt pcedat etiā si aliūde nō posset actor pbare depositū quā p librū rōnis aduersarij: q2 sꝫ editio fundetur sup eqtate. l. plane. ꝛ. l. fi. ff. de peti. here. ꝛ. l. iustū. ꝛ. l. fi. in verb. eqtatis rōnibus. j. eo. ꝛ equū sit veritatē inquirere. c. indicantem. xxx. q. v. tñ sola ratio ingrēde veritatis nō est sufficiēs cā p quā reus cogat̄ edere fm d. Ant. ꝛ reliquos i. c. j. de pba. cū spāle sit qñ instrumēta pdita sunt casu fortuito ita ꝙ veritas aliunde ingri nō pōt fm Spe. in ti. de instr. edi. §. videndum. ver. ex p mil. cano. in. d. c. j. Et iputet sibi deponēs qđ tpe adhibiti nō adhibuit testes vel instrumēta, vt dixi in. j. no. ꝛ sic gñaliter pcederet reg. l. q acc. ꝛ. l. fi. in fi. j. e. ꝛ in. l. nimis graue.
5 C. de test. ¶ No. quarto ibi, ex cā. ꝙ reus ex causa potest cogi ad edendū ꝛ iūgēdo. d. gl. ꝛ doc. ex quinqꝫ causis pōt cogi rōne officii pub. rōne successiōis: q2 successisset gerēti offm publ. ratione cōtractus ratione delicti. Item ratione cōsuetudinis quas causas. j. videbitis. Adde qđ generalius intelligūt istū tex. do. Alex. ꝛ. d. Ant. de alex. i. l. fi. in. xvj. fal. j. e. Qđ iudex ex officio pt ex aliqua causa cogere reū ꝙ cedat instrm vel librū rationū actori. alle. do. de rota i cōclusiōe. ccviij. dicetur in
6 d. l. fi. ¶ † No. vlt. ex tex. ibi ad iudicis officiū hic videri tex. ꝙ editio actōis petit̄ officio iudicis. sic itelligūt glo. Bar. ꝛ doct. q ppterea in hoc laborāt. Sed vt ista cessent pōt intelligi tex. qđ ad officiū iudicis pertinet inuestigare causas an iuste sint ad cogēdū edere reū. ¶ Capio gl. in verb. ex cā. Quā diuide i quatuor partes principa. In. j. declarat tex. ponendo que sint iuste cause qbus reus possit cogi. In. ij. per viā qōnis opponit ꝯtra tex. ꝛ rñdet ponēdo primū intellectū ad tex. In. iij. opponit ꝯtra tex. ꝛ ista oppositio tēdit ad vtrūqꝫ itellectū. In. iiij. ꝛ vlt. gl. ponit sextum intellectū. Scđa ibi: sꝫ quō. tertia ibi, itē quō. Quarta ibi: aliquid intelligunt ex tota gl. habes duos intellectus. Primus est ꝙ tex. loquat̄ i rationib⁹ pprie sic in li. rationum ꝛ intelligit de libro pub. quē re⁹ tenet̄ exhibere: ꝛ q2 tex. hic loquit̄ d muliere, gl. intelligit qđ ista mulier successerat
c argētario. Tu potes intelligere ꝙ mulier exerceret argētariā ᶜ nō p seipsam sed mediante seruo suo. l. pretor. §. sꝫ ꝛ si seru⁹. ff. eo. ¶ Doc. itelligūt tex. in li. priuato rationum. Et dicunt qđ ex tribus casibus pōt reus cogi ad edēdū actori. ¶ Primus ex priuilegio psone. s. fisci. l. iij. ff. e. ¶ Adde ꝙ isto modo itelligit istā l. glo. in cle. j. §. ceterū. de vsur. in verbo rationū. Et qđ
7 dicit̄ in fisco vr extendēdum ad dotē † cum dos ꝛ fiscus eqparent̄. l. ij. C. de priui. dot. ita tenet Joā. and. in addi. Spe. in tit. de instru. edi. §. videdū. vers. ex premissis. d. Ant. in. c. j. de pro. Pan. d ca. ꝛ Lu. ro. i. l. j. ff. sol. mat. ꝛ ibi do. Alexā. in. xxij. co. ꝛ i. l. fi. in. xiij. fal. j. eo. ¶ Cōtrariū i hoc vlt. pōt de facili teneri put tenet Bal. in. l. j. §. editiones. in. iiij. col ff. eo. do. Frāc. de are. in. c. j. in. xiij. col. de pba. Q2 dos ꝛ fiscus nō semper equi-
d parant̄: ᵈ vt no. i. l. j. ff. d priuile. do. Itē q2 dos nō est pia causa nisi a pietate pcesserit. vt declarat Bar. in. l. cū is. §. si mulier. ꝛ ibi dixi. ff. de condi. inde. Unde nō est recedēdum a regula supradicta: ex quo nō reperit̄ mutatū. Dicit tamē alibi singulariter Bal. in. d. c. j. de prob. in. iij. col. ꝙ illud qđ dictū est i fisco habet etiā locū in ecclesia cū habeat priuilegiū. l. fi. C. de sacro san. eccle. ꝙ bene not. q̄uis fiscus ꝛ ecclesia nō semp equiparentur vt habet̄ in. d. l. fi. ꝛ aut. quas actiones. C. de sacros. ec. Li-
e mita qđ dictū est d fisco ᵉ vt pcedat i causis ciuilib⁹: sec⁹ qñ est causa criminalis qđ est quotiescūqꝫ pena pecuniaria venit applicāda fisco iuxta. l. ꝛ doc. in. l. agraria. ff. de termi. mo. late ca no. in. c. j. de iudi. Eo quia in causis criminalibus nō reperit̄ in fisco hoc esse immutatum ꝛ nūqꝫ habemus dicere aliquid esse speciale in fisco nisi. l. expresse dicat gl. in. l. j. C. de peti. here. ꝛ in
8 l. itē veniūt. §. in priuatorum. ff. eo. † ꝛ qđ in causis criminalibus fiscus nō habeat priuilegiū huius editionis, tenet gl. in l. ij. §. diuus. in gl. magna in verbo agatur. ꝛ ibi Ang. ff. de iure fis. Panor. in. c. j. de pb. do. Alex. in cōsi. lxxxiij. in. ij. volu. qđ incip. visa facti narratione. in vlti. col. Tu autem cōsidera qđ tex. in. d. §. diu⁹. in verbo nūmaria queraf nō si de capitali ꝛc. vt clare Bart. non voluit esse differentiam in fisco in hoc inter causas ciuiles ꝛ criminales: sꝫ bene inter causas pecuniarias ꝛ capitales: vnde i omni cā pecuniaria dūmodo nō sit capitalis fisc⁹ habet priuilegiū. ꝛ sic siue sit causa ciuilis, vel criminalis dummodo non sit capitalis. Preterea diligentius cōsiderabis illum tex. ¶ Secundus casus in quo pōt ex ēplificari tex. iste ponitur per Bar. quando mulier fuisset vsuraria. Nam ra-
f tione delicti ᶠ pōt cogi ad edēdū p cle. j. §. ceterum. de vsur. do. Ant. Jmo.

Ant. Jmo. ꝛ do. Ant. de Alex. reprobāt istđ exēplū ad hunc tex. q2 imperator qui condidit hanc. l. non potuit diuinare. d. cle. j. q̄ fuit cōdita post centum annos. l. iubemus. C. de testa. Tu salua: nā iste tex. ponit vnū dictū in gñe. s. ꝙ reus ex causa pōt cogi edere. ¶ Et istud exēplū pōt exēplificari i q̄libet casu: vñ cū ista. l. loquat̄, ꝛ semp sit in viridi obseruātia. l. arriani. C. de here. poterit ergo exēplificari nūc in casu. d. cle. j. quāuis impator de ea nō cogitauerit. ¶ Ex alio fundamēto fortissimo reprehēdo istud exēplū Bar. ad hūc tex. q2 pp h solū ꝙ qs sit vsurari⁹: nō cogit̄ edere: sꝫ qñ qđ est de vsuris: vel de aliq̄ vsuraria prauitate. Ita est tex. clarus in. d. cle. §. ceterū. in verbo, cū de vsuris agit̄. ꝛ ibi expresse Pet. de anch. ꝛ Car. in iiij. no. ad hoc no. ꝛ p hoc expsse dicūt ꝙ si cōtēdat̄ cū vsurario de aliq̄ ꝯctu q̄uis cauteloso si nō obijcit̄ de vsuraria prauitate nō hꝫ locū. d. cle. j. Sꝫ sic est ꝙ ista. l. dato ꝙ ista mulier eēt vsuraria nō haberet locū. d. cle. j. q2 hic d vsuris nulla erat qđ: sꝫ tñ de sorte pricipali. s. de pecunia deposita. ꝛ pondera ꝙ tex. i. d. cle. j. §. ceterū. d̄t ꝙ de vsuris agēt. ꝛ sic illa dictio cū: fa
a cit cōditionē: si agit̄ de vsuris: ᵃ ergo si nō agit̄ de vsuris, cesset dispositio. d. cle. j. ꝛ istđ mihi multū strīgit: q̄uis alij nō aduer
9 tāt. ¶ † Extēde dispōnē. d. cle. j. sex no. modis. ¶ Prīo vt habeat locū ēt in Judeis exercētib⁹ vsuras. Ita tꝫ ibi gl. in ꝟbo cēsura. ꝛ ibidē alij cano. ¶ Et ex h ponderat ibi Pan. q2 hec materia est pportionabilis tā iudeis q̄ Xpianis: lꝫ nō fiat mētio de iudeis: tñ ēt i eis locū hꝫ. idē tꝫ. d. Frā. de are. i ꝯs. clviij. qđ inci. copiose subtiliter ꝛ elegāter. in. iiij. co. ¶ Facit qđ dicit Bal. p illā cle. in. l. j. §. rōnes. ad fi. ff. eo. Qđ si famul⁹ scholaris portauerit librū: vel ei⁹ vestes ad iudeū: pōt cogi Judeus edere librū rationū. ¶ Facit ēt illad ꝙ refert fuisse elegāter cōsultū in ciuitate Bononie, Lau. de rodulphis de florē. i ꝯmētario cōsuluit. de vsu. in. q. cxlvj. qđ dispositio capituli quia frustra. de vsu. hēat locū ēt in iudeis. ¶ Consuluit tñ. d. Fran. de are. in cōsi. clviij. ꝙ incip. copiose ꝛ subtiliter. s. pxi. alle. et dicit qđ est noua decisio: qđ dispō capituli q̄q̄. de vsu. in. vj. irritās testm̄ vsurarij manifesti nō prestita satisdatione: nō habet locum in iudeis exercentib⁹ vsuras. ¶ Scđo extende. d. cle. j. vt
b habeat locū nō solū i vere vsurarijs ᵇ: sꝫ etiā i his q cari⁹ vendunt merces sub credētia: quā faciūt si pecunia eēt i presenti: et sic vendunt tps. Nā i effectu sunt vsurarij iuxta. c. nauigāti. in fi. de vsu. gl. expressa in. c. in ciuitate. i verbo: vēditores. i. e. ti. si tñ publice cū oibus exercēt: iura loquētia in vsurarijs manifestis: habēt in eis locū. vt est tex. i. d. c. q̄q̄. ꝛ i. d. cle. j. Ita cōsuluit. d. Pan. ꝛ reputat nouā deci. i cōsi. xxij. qđ ici. q̄q̄. consultū in. j. vo. ꝛ idē tenet referēs se sic cōsuluisse in. c. ad nostrā. i j. col. de emp. ꝛ ven. ¶ Tertio extēde: ꝙ vsurari⁹ nō solū tenet̄ edere librū rōnū: sed oēm scripturam ꝛ oēm schedulā: vt colligitur ex gl. d. cle. j. §. ceterū. in ꝟbo cōpellēdos, expsse An. in. l. si qs ex argētarijs. §. rōnē. ff. e. ꝛ. d. Alex. hic. ¶ Quarto extēde etiā ad heredē vsurarij: ad cui⁹ manus codices puenissent. vt est ibi glo. in verbo ipsos. ꝛ ibi cano. ꝛ psertim Pan. ad hoc no. idē tꝫ Bal. ꝛ Ang. hic: ꝛ Bal. in. l. fi. C. de fid. insti. ꝛ in l. alios. C. de l lit. iur. ¶ Quito no. extēde vt locū habeat etiā
c in vsurario q desijt vsuras exercere ᶜ: p tex. no. i. l. ptor. §. is ēt. ꝛ ibi Bar. Ang. ꝛ Mod. ad hoc no. ff. eo. Bar. in. l. qs sit fugitiu⁹. per illum tex. ff. de edil. edic. Ang. in. q. asterijs miles. in xvij col. Jo. de ana. in. c. quia in oibus. in. xij. q. de vsu. Cōfirmo per tria. Prīo p illud qđ pxime dixi de herede vsurarij:
10 q tenet̄ edere. q̄uis ipse nō exerceat vsuras. Scđo facit † qđ decidit Bar. i. l. palā. §. non solū. p illū tex. ff. de ritu nup. Qđ cōstitutio synodalis dispōnēs ꝙ oīa instrumēta celebrata cū vsurario censent̄ fictitia ꝛ simulata: habeat locū in eo q desijt vsuras exercere. s. ad instrm pri⁹ facta. licet Bart. Dicit se non firmare: q2 pēdebat de facto: sed doc. firmāt in locis pcallega. Tertio facit ꝙ decidit Bar. i. l. ij. p illū text. C. de primice. lib.
11 xij. qđ stāte statuto ꝙ notari⁹ non possit creari decurio. † etiā q fecit se cācellari de matricula notariorū nō p h posset creari decurio. ¶ Dictā cle. j. extēdit sing. Bal. i. l. dissolute. ad fi. C. de cōdi. ex. l. vt habeat locū etiā in publicanis seu datiarijs: ꝛ nauta caupone ꝛ stabulario: ppter eorū improbitatē. Sequit̄ do. Alexā. p tex. in. l. j. §. j. ff. nau. cau. stabu. iūcta. l. quāte. ff. de publica. Lud. ro. in. d. l. quāte. facit mētionē de dicto Bal. ꝛ aliter nō firmat. Puto ꝙ sit falsum: p duo, Primo p illud quod dicit hic Bar. qđ. d. cle. j. hꝫ locū ppter delictū: qđ est vsuras
12 exercere: † sꝫ publicā ꝛ similes per solū officiū nō delinquūt: quia eorū ars non est prohibita a iure: sicut in vsurarijs. Secundo q2. d. cle. j. non habet locum nisi qñ de vsuris agitur: vt ibi clare dicit tex. cano. no. ꝛ do. Frā. de are. in pseuti proposito in. c. j. in. xxiij. col. de proba. qđ non tamen in istis terminis igit̄ ꝛc. Illud tñ ꝙ dicit Bal. i datiarijs: potest firmari alia ratione. q2 q exercēt officiū publicū: de iure ꝛ cōsuetudine librū conficiunt. l. apparitores. C. de exac. tribu. lib. x. ergo tenet̄ edere p regulā. l. q̄dā. §. nūmularios. ꝛ. l. argētari⁹. in princip. ff. eo. ¶ Limita dictam cle. j. duob. mod. Prīo vt pcedat qñ agit̄
13 de vsuris: alias secus vt. s. dixi. † Scđo limito nisi vsurari⁹ ᵈ
d desijsset vsuras exercere: ēt restituisset vsuras. tūc iura loquētia de vsurarijs, nō habent in eo locū. c. cum tu. in verbo donec. extra de vsu. Ita limitat ꝛ refert se ꝯsuluisset. Bal. in rub. C. de vsur. in. ij. q. sequit̄ Ange. in. l. sicut. §. superuacuū. in vlti. col. ff. qb. mod. pig. vel hypo. sol. Jo. de ana. in. c. q2 in oib⁹. in xij. q. de vsur. facit tex. in. c. testimoniū. gl. no. i ꝟbo emēdat⁹. de testi. ꝛ qđ no. Bar. ꝛ Bal. in. l. imperialis. in pri. C. de nup. licet Bar. nō firmet. sic in sili talis vsurarius qui desijt vsuras exercere: ꝛ exactas restituit: quēadmodū pōt testari. c. quāto. de vsur. in. vj. ita pōt esse testis, fm Bal. in. c. pastoralis. in vlt. col. de offi. ord. ꝛ in. l. cassius. in vlt. col. ff. de sena. quāuis ꝯriū teneat in hoc vlti. Bal. in. l. improbum. C. de infa. ¶ Ultimo pōdera qđ in. d. cle. j. probatur vnū de quo q̄rit Bar. i extra-
14 uag. ad repri. in ꝟbo, sine figura. in pe. col. ¶ † An in casib⁹ in qb⁹ pcedit̄ summarie simpliciter ꝛ de plano: possit actor petere a reo ꝙ sibi instrumenta edat vel librū rationū: tenet quod non: q2 etiā iure naturali prohibitū est. l. fin. que hoc nō pbat j. eo. ꝛ meli⁹ facit illa cle. j. nā in causa vsuraria procedit̄ summarie ꝛ de plano. cle. dispēdiosam. de iudi. ꝛ gl. in. d. cle. j. i ꝟbo agit̄. ꝛ tñ reus nō cogebat̄ edere nisi statutū fuisset p. d. cle. j.
15 ¶ † Tertiū ᵉ ꝛ vltimū exemplū est in mercatore. ᶠ q de cōsue
e tudine librū rōnū cōficit fm Ja. bu. ꝛ Bar. Alb. Sal. Ang. ꝛ
f Flo. hic Bar. in. l. quedā. in prin. ꝛ in. §. nummularios. ff. eo. d. Ant. de but. in. c. j. ꝛ ibi Pan. cū limitatiōe. de prob. do. Car. flo. in cle. j. de vsur. vbi dicit istā cpi. seruari de facto prout etiā dicit Albe. hic. Idem tenet Pau. de ca. in. l. pretor. in princ. ꝛ l. argētarius. in pri. ff. eo. Et dicit Ang. hic qđ ex hoc apparet qđ practica cōsulū mercatorum ciuitatis Perusij q cogunt mercatores ad ostendendū librū mercantiarū suarū: est nulla. ¶ Fundamētū doc. est solū ppter cōsuetudinē: ex qua iducit̄ tacitū mandatū. Tñ fm do. Frā. de are. in. c. j. in. iij. col. de pba. leges allegate per doc, nihil faciūt: q2 loquunt̄ in consuetudine mādantis. Sed ista qđ est in consuetudine eius cui tacita sit cōmissio. melius facit tex. in. l. fi. i fi. iūcta gl. C. de fideius. ꝛ dicit Bal. ibi, ꝙ ibidē meli⁹ probat̄ q̄ alibi iūctis multis q̄ ad idē cumulaui in. l. certi cōdictio. §. si nummos. ff. si cer. peta. ¶ Tenete cōtrariā partē que verior est in pūcto iuris: quā tenet Bal. hic in vlti. col ꝛ in. l. j. in. iiij. col. C. de fal. cau. adic. leg. ꝛ in. l. j. §. rōnes. ff. eo. Ful. hic. ꝛ Pau. de ca. cū aliquali distinctiōe q dicit ꝙ de fcđ seruat̄ Florētie ꝙ mercatores nō tenent̄ edere codicē rōnū: nisi qs haberet scriptū de manu mercatorum: in quo sit designatū illud solū in quo sit ratio sua. Idem tꝫ Ang. sibi contrarius in. l. argētarius. in prin. p illum tex. in verbo neqꝫ alios vllos absimiles eis. ff. eo. gl. ꝛ Joā. an. in cle. j. de vsur. ꝛ Pet. de anc. ꝛ Jmo. in. c. j. de pb. ꝛ ibi late. d. Frā. de are. cū aliqli dist. in. iiij. co. ꝛ quatuor seq. ¶ Pro ista pte distingunt tria. Primo tex. in. d. cle. j. nam vsurarij de consuetudine conficiunt libros rationū: ꝛ tamen non tenebant̄ edere: nisi edita fuisset. d. cle. j. q̄ aliter esset frustratoria. Nisi respōdeas quod ibi speciale sit in vsurario: qđ teneat̄ exhibere etiā librum quem domi. secrete facit ad suam recordationem fm Panor. ꝛ Car. ibi. Item tenetur edere quancūqꝫ scripturā et schedulā vt. s. dixi in. iij. extēsione. Secundo stringit tex. in. l. si qs ex argentarijs. §. pertinere. ff. eo. nam ꝛ de consuetudine ꝛ etiā de iure tenebant̄ argētarij conficere librum rationū, et non tenebant̄ eum edere, nisi quando mandatum erat a parte vel eius pcuratore: licet do. Alex. diuinādo ꝛ restringēdo illū tex rñdeat. Tertio stringit tex. in. l. argētarius. in prin. ff. e. in d. §. ideo autem. iuncto eo qđ no gl. in. l. quedam. §. nummula-
g rios. eo. ti. ¶ Capio glo. fi. in verbo ad officium ᵍ. Ista gl. nō est accursij: sed ceruoti eius filij. similis gl. est in. l. j. §. officio. ff. de tute. ꝛ ratio distra. ꝛ in. l. q̄dā. in prin. ff. e. ¶ Et ista glo. plenius reassumit opp. formatā i gl. pcedēti. in. iij. parte prin. Nā iste tex. videt̄ innuere, ꝙ editio fiat mediāte officio iudicis dū dicit ad iudicis officium pertinere, sꝫ officium iudicis, cum sit remediū extraordinariū psupponit ꝙ nulla actio cōpetit. l. in cause. ij. in princi. ff. de mino. ꝛ tamē istud falsum q2 imo editio petit̄ mediāte actiōe. l. si qs. §. ex hoc edicto. ff. e. Aliqñ eñi ꝯpetit actio tutele. Aliquādo actio pro socio, Aliqñ actio mādati: vt iurib⁹ i hac additiōe allegatis. ꝯclusiue i ista additiōe respondet̄: ꝙ ista lex debet intelligi quādo scholaris nō mandauit argētarie, qđ ratiōes scriberet: tunc enim oriretur actio mādati: sꝫ simpliciter dixit argētarie: q2 ratiōes scriberet: tunc nō contrahit̄ mandatum: nec alia actio potest cōpetere: merito cōpetit officium iudicis Istam glo. reprobant Bart. ꝛ doc. indifferenter q2 mādatum contrahitur per quecūqꝫ verba

a ¶ Usuris. Utō gl. ꝛ Jo. d. Jmo. in clem. j. de vsur. Soci. cōsi. lxx. in causa. Dec. in. c. j. de cōsue. Purpura.

b ¶ Usurarijs. adde Panor. volētem ꝙ habeat locū in occulto vsurario i. c. j. coll. ij. de pba. vbi Feli. collec. x. fal viij. ꝛ Soci. consil. lxx. facit. Purp.

c ¶ Exercere. Adde Jas. in. d. §. ēt. ꝛ vide cōtra cū l. l. in arenā. ꝛ in. l. si pater. C. de iof. test. Fel. in. c. j. co. x. de pba. Pur.

d ¶ Nisi vsurari⁹. Adde Ang. in. l. palā. in. §. nō solū. ff. de ritu nup.

e ☞ Tertiū. exemplū hoc de mercatore. Sequit̄ ꝛ quatuor modis limitat Feli in. c. j. col. vj. ver. fallit. vj. de proba. Purpu.

f ¶ In mercatore, Adde doc. in l. fi. ff. qđ cum eo.

g ☞ Officiū quo iure petat̄ editio. Pan. late in. c. j. col. vj. de pbat. Purpu.

yt hic p Bar. qui aliter rñdet, yt per cũ. Et ex eorũ sol. Bart. ꝛ doc. sunt cõtraria: qr in ista sol. intelligũt ꝙ ista lex loquit in argẽtaria: ꝛ tũ simpliciter reprehendũt gl. que tenebat hoc. Itez attẽde subtilius qr Bar. ꝛ doc. hic volũt, ꝙ si aliqs scriberet libũ rationũ non ex necessitate officij, nec cõ. uetudinis: qñ ego ꝙ deposui pecuniã penes eũ dixi sibi ꝙ scriberet: isto casu ꝑ teret actio mãdati cõtra eũ, qua tenẽt ed. rerita volunt Bar. ꝛ doc. hic. Et sibi videt quod ꝑderanit solus p Pe. de anc. in cle. i. de vsu. ꝛ dicit ꝙ isto casu nõ cõperet actio mãdati: ꝙ deposit: qr qñ mãdatũ subordinat ad depositũ oritur actio depositi nõ manda ti. l. j. ſ. si te rogauero. ff. depoſi. Et dicit ꝙ ita ꝫ ꝑcpto: suns Bal in ista l. Tu aduerte qr Bal. hic i pe. co. bñ arguit ꝙ debe ret oriri actio depositi nõ mãdati: tñ neutrũ ꝫ nec actio mãdati nec depositi locũ hz: ꝛ istud probaf vna pulchra ratione: quã tene mẽti p fundamẽto totꝰ materie. Illã ad editionẽ ita demũ oritur actio ex cõtractu: qñ ℣ctus est generalis vel vniuer salis: ita qñ ex natura ꝛ virtute talis vniuersitatis tenef gs cõsi cere libũ rationuꝫ: patet in actione tutelæ: ꝛ actione pro socio: nã natura tutele est vt qlibet tutor teneaf facere libũ rõnum: isto casu bene cõperit actio. Natura societatis est ꝙ socij tenea tur facere libũ rationũ. isto casu bñ cõperit actio tutelæ: vel p socio: ita ꝑne loquit tex. in. l. q̃dã. in pñ. ff. e. S3 qñ ego depo no pecuniã penes teriste est ℣ctꝰ particularis ꝛ pro vno ℣ctu particulari nõ ɔz mercator: facere vnũ lib: ũ: isto casu nõ ꝑpe tit ꝙ illo ℣ctu actio mãdati vl depositi ex illo ℣ctu: ꝫ actio in factũ ex hoc edicto: vl officiũ iudicis: vt. j. declarabo. tex. est in l. si qs ex argentarijs. ſ. rationẽ. ff. eo. istud est ꝙ voluit dicere Bar. l sua doc. hz nõ declarat, ꝛ clare ponit bal. hic i pe. col. 2 clariꝰ Pau. de ca. in. l. pcurator. j. e. Qõ intellige fm ꝙ j. declara bo. ¶ Vñ ꝑ pfecta int. lligẽtia ꝓsentis materie: puncꝰ est vi dere quo iure peti debeat editio instrumẽtorũ rationũ, actorũ, aut cuiuscũqs scripture. Bar. hic ꝛ in. l. q̃dã. in pñ. ff. eo. tradit do. ꝙ nõ est ꝑfecta cã. tradit Jul. hic ꝛ plenius Pau. de cast. in l. pcurator. j. e. Ego aũt ex olim dictis sic diffinguo. Aut volo petere int. fm ꝙ est meũ ꝓprij ꝛ missio cõperit rei vẽdit. ité actio ad exhibẽdũ. l. ult. ſ. fi. ff. ad exhi. Aliqñ istfm nõ est totũ meũ ꝫ mihi cõe cum alijs: pnta sunt plures fratres vel consortes: ꝛ tũc ꝙ rõne cõionis agere debeã, est tex. in. l. pcurator. j. e. tex. i l. si q̃ sunt cautiões. ff. fa. erc. Aliqñ istfm nõ est meũ ꝓpriũ: nec ẽt in eo habeo cõionẽ cũ alijs: tũ mea interest tale instrumẽ tũ edi vel exhiberi: ꝛ tũc aut istud interesse ꝓcedit ex vitio volũtatis: aut ex actu inter vinos. ꝓtio casu qñ ex viti. volũtate: vt qr sunt legatarij: quoꝝ interest videre testm: tunc aut hæres vel alꝰ penes quẽ est testm: cõstet se illud habere: sed non vult ostẽdere: ꝛ tũc cõperet actio ex edicto. ff. e. C. quẽad. test. ape. Si aũt neget se habere: tũc hz locũ titul. de tab. exhi. ꝛ sic vides q̃ differẽtia sit inter ti. ff. e. C. quẽad. test. ape. ꝛ titulũ: de tab. exhi. ꝛ istã differẽtiã ponit gl. i. l. j. ff. quẽadmo. test. ape. ꝛ i l. j. ff. de tab. ex hi. Aliqñ ꝓtẽdo interesse ex actu inter vinos: ꝛ ista est ꝓpria materia nſa. ꝛ tunc aut ꝓcessit ℣ct⁹ vniuersalis, vel gñalis, cuiꝰ occasione tenef gs confiteri libũm rõnum: vt est videre in cõtractu societatis. Item qñ intercedit mãdatũ gñalis administrationis: eo dẽ modo in materia tutelari. istis casib⁹ cõpetit actio vniuersalis: siue gñalis ex ille ℣ctu: ita loquit tex. in. l. q̃dã. i pñ. ff. e. si aũt intercessit ℣ctꝰ ꝑticularis: cui⁹ occasiõe nõ ɔz fieri ꝙꝰ liber rõnũ, vt est qñ depono pecuniã vel rẽ penes te: ꝓpter istũ particularẽ depositũ: non debes facere libũ rõnum: qr offiñ depositarij nõ est ꝫficere: ꝫ custodire. Aut iste ꝫfect libũ rõnum ex necessitate officij qñ habe bat: vt qr argẽtarij⁹ vel nũmularij⁹: isto casu fm Bar. tenet offi cio iudicis nobili ad edẽdũ. sic ẽtelligit istã. l. verbo ad iudicis. ꝛ l argentarius. in pñ. ff. eo. si aũt non teneãt ex necessitate officij: tũc cogi pot officio iudicis mercenario: quãdo inciden ter peteret editio vt hac. l. scõm aliũ intellectũ. Jason Pap.

¶ Sed caue inquãtũ Bar. ꝛ cõiter doc. hic volũt: qr ꝛ doc. i l. j. ſ. editiões. l gl. mag. ff. eo. Qd notari⁹ vel argentari⁹ vel aliꝰ q̃ ex necessitate officij vel consuetudinis cõficiunt libꝝm rõnum: tenenf edere offo iudicis nobili: ꝑ principaliter petat. vel offo iudicis mercenarij: qr petit illo incidẽter. ꝛ si nolit exhibe re competit actio in factũ ad interesse. Cõtrariũ ꝙ imo ipsum edere petat ꝙ actionẽ in factũ. ꝫ Spe. in ti. de instru. edi. ſ. vi dendũ. ver. pe. d. Bint. de bu. in. c. j. de ꝓba. d. Alex. hic per tex. in. l ꝓtor. in pñ. ff. eo. nisi ℣ba reflectanf ad partẽ nõ ad iudi cẽ ꝛ p tex. in. l. q̃ſ. pe. cũ gl. in ℣bo cõscripti. ff. de exhib. Dicit tñ. d. Alex. sec⁹ esse in editione actoꝝ, que petit officio iudi cis p l. q̃. j. eo. vbi verba ꝓtrunf ad iudicẽ, ꝛ sequit do. Zinto. de Alex. hic: sed nõ assignat rõnem diuersitatis. Dic tu qr rõ esse pot: cũ acta tãt ad bñchum ipsius iudicis: magis spectat ad eius offiñ facere vt exhibeant: ꝙ alia instrumẽta vel alij libi rõnũ qui seorsum fiunt, ꝛ ita habetis ex pedicam istam. l. j.

ℭ Tertia differẽtia. hec differẽ tia ẽ Alex. hic. j. iij. col. ℣ſi. tertio fallit. sed hec de actis multũ astrin git Dan. in. c. j. col. v. de ꝓbatio. Purpu.

1 ℭ Recta tã ciuilia ꝙ crialia debẽt edi ad ℣tatis ildaginẽ.
2 Que differẽtia sit inter editionẽ actorũ que fit iudicis officio ꝛ editionem rationum seu instrumentorum que fit per actionem in factum.
3 Notarius banchi non potest alicui dare copiam actorũ: imo ostendere sine licentia iudicis.
4 Recta dicuntur publica: ꝛ que veniant appellatione actorum: ꝛ an sit differentia inter acta, ꝛ gesta.
5 Acta publica tam ciuilia quã criminalia debent edi cuicunq; petenti cuius interfit: ꝛ de quibus sit danda copia.
6 An sit dãda copia de allegationiꝫ iuris: vel de cõsiliis productis iudici ab vna parte.
7 Sententia lata per falsas iuris allegationes productas ab actore: potest quandocunq; retractari.
8 Judex debet laborare pro veritate inquirenda.
9 Judex appellatiõis potest mãdare iudici a quo vel parti appel. vt exhibeat sententiam vel copiam actorum.
10 Quando pars negat sententiam fuisse latam, sibi ꝓiudicat quasi tacite renuntiando.
11 Ubi quis debet incontinenti ꝓtestari iure suo: per lapsum temꝑmi requiritur bina monitio iudicis durante terminoꝛ: secus quando ex interuallo.
12 Judex ꝑpter cõtumaciã pot denegare audiẽtiã ad tẽpus.
13 Qñ pars est ꝓsens in iudicio: non debet sibi dari terminus ad capiendum copiam actorum: sicut debet dari actori vel alij parti que fuit absens.
14 Mortuo vel remoto iudice: debent acta produci coram eius successore: alias non valet sententia lata per successorem: tamquam lata non vitis actis.
15 Sententia lata in tam breue tempus quod verisimiliter iudex non potuit acta videre: est ipso iure nulla.
16 Non valet decretum iudicis interpositum in alienatione bonorum minoris quando fuit interpositum dum peteretur.
17 Instrumenta ciuilia ꝛ criminalia an sint edenda fisco.
18 Testes debent deponere pro vtraq; parte.
19 An acta facta in vno iudicio faciat fidem, vel habeãt effectũ inter easdem personas in alia instantia.
20 Sententia arbitri non impedit alienationes.
21 In omnibus casibus in quibus testes possunt examinari licte non constata: non publicati probant.
22 Testes examinati ꝛ publicati faciunt fidem in alio iudicio inter easdem personas: quod tamen fallit pluribus modis.
23 An acta facta in vna causa quo ad alias personas faciãt fidẽ in alio iudicio: fallit tamen multis modis.

Sapud quẽ. Ad euidentiã premitto ꝓ iuuenibus ꝙ ista l. timore vnius ɔz̃ ꝙ formabo nunc sup glo. legi ꝛ variaf quoꝝ modis. Et ꝫ vt dixi glo. videaf ponere quoꝝ principales intellectus. Dñi re vera sunt tñ duo. Primꝰ intellectꝰ est ꝙ iste tex. loquatur de editione actorũ: ꝙ debet fieri parti. Secundꝰ intellectus est ꝙ loquaf de edi tione actorũ ꝙ ɔz fieri iudici: ꝙ tex. ẽ ãbiguo locuꝰ est. Ista editio quo debeat fieri ipsi iudici variaf in gl. quatuor modis laris ad infinitos casus. ꝛ ita inferꝰ videbitis. Ideo dt ꝛ sum.

a 1 ℭ Recta tã ciuilia, quã criminalia: debẽt edi ad ℣tatis inꝛ tã ciuilium: ꝙ criminalium: sit per officium iudicis: cũ ℣ba hic ad iudicẽ referunf. glo. in. l ioꝛ. C. de collat. ꝛ in. l. ſi res obligata. in pñ. ff. de leg. j. late Bar. in. l. vnica. in. v. co. ff. de cõdi. ex. l. facit tex. in. l. metum. ſ. sed qꝫ ꝓtor: ait. ꝛ ibi Bar. no. 2 ff. ꝙ me. can. ℭ † Et ex hoc habetis vnam differẽtiã inter editionem actorũ: que fit officio iudicis, vt hic: ꝛ editionẽ rõnum seu instrumentorũ: que fit per actionẽ in factũ: vt firmaui in. l. precedẽti. ad fi. ꝛ ibi assignaui rationẽ diuersitatis. ℭ Adde ſedo differẽtiã qr edito rationũ nõ fit sine causa. l. i. in verbo. ex causa. ſ. eo. Ideo requirit ꝙ eius mandato sint facte. l. si quis ex argentarijs. ſ. rationẽ. ff. eo. Secus est in actione que indistincte, alia causa ɔz edi cuilibet cuius interest. Ideo tex. hic non dicit ex causa, put in. l. precedẽti. Ita declarat Jo. and. in addi. Spe. in tit. de instru. edi. ſ. videndũ. ver. pe. d. Zint. de bu. in. c. j. de ꝓba. d. Alex. hic per tex. Bar. in l j. ſ. editiones. ff. e. in. j. col. post gl. ibi, ꝛ in. l. ſ. ſ. adria nus. i. ℣. col. ff. de iure fiſ. Pet. de anch. i de. j. de vlu. bon⁹ tex. in. l ℣. C. vt lit. pẽ. Idem in scripturis existẽtibus in archiuis publicis, fm do. Zint. de bu. in. c. j. de ꝓba. sentit Bar. in. d. l. ſ. ſ. diouis. arg. l. illate. C. de fid. instr. ℭ Tertia differentia ª est ꝙ acta que peruenerũt ad tertium dominũ: per illum tertium debẽt edi. gl. est no. in. d. l. ℣. Item dixi. in verbo agaſ. circa fin. quã Ang. ibi reputat singularem. Secus est in instrumentis que ad manus tertij peruenerũt. gl. est no. dig. in. l. in fraudem

ſ. ꝙ ꝙ.

ℭ Tertia differẽtia. hec differẽtia ẽ Alex. hic. j. iij. col. ℣ſi. tertio fallit. sed hec de actis multũ astringit Dan. in. c. j. col. v. de ꝓbatio. Purpu.

hnecꝫ. ff. de iure fiſ. quã ẽt multũ no. An. i. l. j. ſ. edẽda. ff. e. seq
ur Dan. in. c. i. qcqd ibi tenet de. Ant. de ꝓba. aliqd Bar. i
ſdã. in pñ. ff. e. ℭ Quarta dñia est, qr instrumẽta ꝛ rõnes nõ
bẽt edi niſi semel: niſi ꝓbet amisso casu fortuito. l. ſi qs ex ar
trarijs. ſ. fi. in fi. cũ. l. seq. ff. eo. sec⁹ est in actis: quoꝝ ɔz fieri
pia toties quoties requiritur: etiã non ꝓbata amissione.
ta dicunt notabiliter Ang. ꝛ Pau. de cast. in. l. veluti. ſ. hec
ꝛ. ff. eo. allegat Jnn. in. c. qñ cõtra falsam. de ꝓba. ꝛ licet. d.
Alex. ibi dubitet. Adde etiã Bal. idẽ tenẽtẽ in addi. Spe. i ti.
e instr. edi. in ℣. an notari⁹. ℭ † Scõo no. qõ cũ editio actorum spectet ad offiñ iudicis: hic ꝓbari fm Guil. de cu. Bal.
ul. ꝛ Pau. de ca. hic ꝙ notarius banchi non pot alicui dare
ꝓia actorũ: imo nec ostendere sine licentia iudicis. Tamen
ꝛ. istud nõ ꝓbat: qr loquitur quando notari⁹ nolebat edere.
a ℭ † Tertio no. ꝙ acta dicunf publica ª: ꝛ quare dicanf publi
ca, declarat Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instr. edi. sup qua. in
ſ. col. Pau. de ca. ꝛ. d. Alex. hic. ℭ Itẽ adꝺ ꝙ in scriptura q̃
t cotã iudice ofꝰ de actis. l. illud. in gl. in ℣bo actor. ꝛ ibi not.
Bal. in. ij. col. C. de sacrosan. ecc. imo plus etiã no. Bal. in. l. in
errogatã. per illũ tex. cum gl. C. de lib. cau. Quod appellatiõe
ctorum, veniũt oia q̃ facta sunt in ꝓsentia iudicis: ꝫ nõ in fi
ura iudicij. Sed scripture facte per solum notariũ absq; com
missione iudicis vel eius ꝓsentia: nõ sunt de actis. ꝛ ita notat
Bal. in anf. q̃ supplicatio. C. de preci. imp. offe. Sed cõtra hoc
ultimũ habes tex. in. l. precipimus. circa mediũ. in ver. in his.
ꝛ ibi Bal. met expresse not. C. de appel. Et generaliter que ve
b diant ᵇ appellatione actorũ habes tex. in ca. quoniam contra
Falsam. ꝛ ibi doc. extra de. ꝓba. gl. ꝛ doc. in. l. acta. ff. de re iudi.
ꝛ in. l. ij. C. vt lit. pen. cũ aliis cõcor. traditis ꝑ. d. Alex. An aũt
c sit differẽtia ᶜ inter acta ꝛ gesta, tex. innuit ꝙ sic in. l. i. in pri.
ff. de offi. pcn. cef. Bar. ibi tenet Sziũ. ꝛ dicit ꝙ ibi est inculca
dio verborũ. tamẽ Lau. val. in. iij. lib. elegantiarũ fuarum in. c.
ꝛc. ꝛc. als est. cxci. dicit: ꝙ gesta sunt publice administratiõis:
Vt cũ dicim⁹ gesta cesaris. acta aũt ꝓnatos respiciũt. ℭ Jnder facta ꝛ gesta ꝙuis subtilis videaf dñia: tũ nõ est fm iuris
cõ. l. licet iter gest. ff. de ℣b. sig. ℭ † Quarto ᵇ ex hac. l. gſialiſ.
d no. regulã: ꝙ acta publica tã ciuilia quã criminalia debẽt edi
cuicũqs petẽti cuius interfit. Et ex hoc no. Bal. ꝛ Mod. hic:
ꝙ copia ingſtitiõis ꝛ articuloꝝ sup fama ɔz dari reo. c. quali
e ter ꝛ qñ. el. ij. ſ. debet de acc. Scilicet copia iudiciorũ ᶜ Bar. in
l. ſi. ff. de. q. Ang. i repe. l. ſi vacãtia. in. ꝛ. viij. co. C. de bo. vacã.
lib. x. Cano. in. c. cũ oporteat. de accu. ꝛ no. d. Alex. in cõſi. lxv.
in. j. vol. qõ incipit habita sup cõtẽ. in supraſcripto themate.
Ubi etiã no. per eũ. an iterim debeat supsederi a tortura: ꝛ an
poteſtas q secus facere teneref in syndicatu. Similiter debet
parti dare copia capitulorum vel articulorũ. alꝰ testes dicunt
f tuas. de testi. ℭ Fallit in interrogatoriis testiũ ᵈ quoꝝ ſi da
ref copia partiꝫ: ꝓsentaret materia subordinandi testes. glo. est
nota. in. c. ij. in verbo interrogatoria. de testib⁹. in. vi. sentit gl.
ij. q. j. ca. in primis. Spe. in ti. de teste. ſ. iã de interrogatoriis. in
pñ. cũ cõcor. per. d. Alex. ℭ Fallit fm do. Alex. ꝛ. d. Anto. de
aret. hic. in parte q̃ ɔz respõdere positionibus pendentib⁹ de
facto ꝓpriis: nõ ɔz dari copia: sed tãt ũ legi, ne ifirmaf ab ad
uocato qualiter respõdeat contra glo. in. l. ij. in princi. C. de iur.
cal. ꝛ in. c. ij. de cõfes. in. vi. ꝛ ita allegant tenere Bald. in. l. q̃.
vt lit. pen. ℭ Tene contrariũ ꝓout de cõsuetudine videmꝰ. et
tenet ẽt Bal. met. in addi. Spe. in ti. de teste. in ver. copia. ꝛ in
margari. sua in verbo interrogatoria. ℭ Tres alꝰ fall. ponit. d.
6 Alex. hic. Altera scribẽtes ꝛo. ℭ † Quod debeat dari copia
de allegatiõib⁹ iuris vel de ꝫilibus ꝓductis iudici ab vna pte.
Lud. ro. in singularib⁹ fatis i ordine, sing. cclxvi. refert qõ Jo.
de imo. de hoc bonoſi. interrogat⁹ obmutuit. ipe ɔz ꝙ nõ: cum
ipsa tẽdãt ad instructionẽ solius iudicis. allegat ita singulari
ter tenere Jnn. in. c. per tuas. de testi. ℭ Ego teneo cõtrarium:
ꝛ reperio cõtrariũ tenere Joã. Pe. de ferra. in practica papiẽ.
in ti. de fo. pe. cop. instr. circa pnin. vbi formaliter tenet: qr quẽ
admodũ de oibus actis ɔz fieri copia partiꝫ: ita de allegationi
bus iuris ꝛ cõ. ilibꝰ: ne iudex circũueniaf ex falsis allegationi
bus. vt. l. i. C. ꝛc. ex fal. alle. ꝛ. l. ſi qs obtẽpserit. ff. de fal. ℭ Cõfir
mo ꝑ duo fundamẽta. ꝓio allegationes iuris sunt de actis, et
debẽt i actis redigi. c. dudũ. i. j. de elec. Spe. in ti. de disputa. ꝛ
allega. ſ. porro. ℣ſi. ꝛ nota qõ iter acta. ergo sum⁹ i rꝫ huiꝰ. l.
7 † Scõo q: sntꝫ ꝑ falsas iuris allegatiões ꝓducta ab actore,
pot quãdocunq; retractari. l. ſi ꝓtor. ſ. marcellus. cũ simi. ff. de
indi. ꝛ. l. j. C. si ex fal. alleg. ergo reo debet fieri copia: als quo
mõ scire posset alle. iuris eã falsas. ℭ Nec ob. authoritas Jnno. in. c. ꝙ tuas. allegata ꝑ Lud. q: Jnn. loquit in his q̃ danf
ad instructionem examinatoris. ꝛ sic loquitur de interrogato
rijs: in quibus verum est: vt. ſ. dixi: vt non debeat dari copia

8 parti: nõ aũt loquit de alleg. iuris. ℭ Ultimo no. † ꝙ iudex debet laborare ꝑ veritate inquirenda: facit. c. iudicantẽ. xxx. q. v. Veritas cñ sepius examinata magis splẽdescit in lucẽ: tex. est i. c. graue. xxxv. q. ix. quẽ allegat gl. antep. i. l. cũ Joãnes. de fid. instr. ℭ Ex isto no. gl. ſi. tria elicit: Bar. ibi addit quãt⁹ ibi dicef in glo. ℭ Capio glo. primam in verbo is apud quem. dividit in duas partes princi. Jn ꝑia ex ꝑmt text. ꝛ est clara. Jn scõa videf ponere quinq; intellect⁹ ad tex. sed re vera sunt
g duo princip. Partes patent. ᵍ ibi res. i. causa appellationis.
9 ℭ † No. qõ iudex appellatiõis, pot mãdare iudici a quo, vel a parti appellate, vt exhibeat sniam vel copiã actorũ. Dic qrit Bar. quid faciet iudex si pars nolit exhibere: ꝛ tradit ꝓcticã: de qua hic p eũ: post Jnn. in. c. g. ꝑpetuus. de fid. instr. Adde ꝙ idẽ tz Ang. ꝛ Sali. hic Bart. in. l. j. ſ. edẽdã. ff. e. ꝛ in. l. si appellationẽ. C. de appella. Pe. de anc. in. c. cozdi. de app. lib. vj. vbi cõmendat hanc ꝓcticam ꝓ omni instrumẽto ꝙ qs tenetur exhibere. idem tenet Lap. de castel. alle. ꝛ. Bal. in. l. hi qui ad ciuilia. C. de app. vbi ꝓ hoc originaliter allegat bonũ tex. in. l. ſi. ver. ꝙ si ꝓdictũ. C. de fide instr. istud dictũ Jnn. etiã refert ꝛ sequit Spe. in tit. de instr. edit. ſ. nunc dicemus. versic. sed pone peto. ℭ Tu aduerte fm ꝛdod. qõ Jnn. nõ loquit in
10 terminis Bar. † ꝫ qñ pars negat sniam fuisse latã: tũc sibi ꝓindicat: quasi tacite renũtiãdo. l. duob⁹. ff. de excepꝫ. rei iud. et in istis terminis cũ Jnn. tenet Jo. an. in. c. romana. ſ. si vero. de appel. in. vj. no. Bal. in. l. ij. in. j. col. C. vt lit. pen. in. l. ſi. ad fi. j. eo. ꝛ in. l. nostrã. in vlt. col. C. de testa. ℭ Cõtrariũ tenet Fed. de sen. in cõſi. cclꝫ. ꝙ incipit audini: sepe vos cõsuluisse. ꝑ fundamẽtum cui rñdet Dan. in. d. c. g. ꝑpetuus. Sed in terminis in quibus loquitur Bar. Adde ꝙ idẽ tenent do. Ang. ꝛ Dano. in. d. c. g. perpetuꝰ. ꝛ do. Alex. hic. ꝛ Jnnoc. ibidem cum aliquali distin. mouef per fundamẽtũ Bar. ℭ Ego vltra scribentes cõſydero qõ fundamẽta Bart. nõ sunt tuta. Nã cõtra primũ ob. doc. gl. bene intellecta i. ſ. ſi qs nõ aũt ipſẽs. i verbo
11 admonitus. ꝛ ibi clarius Ang. i anf. de hered. ꝛ falc † qõ vbi quis ɔz incõtinẽti ꝓtestari iure suo per lapsum termini requiritur bina admonitio iudicis durãte termino: secus qñ ex interuallo. ℭ Et ex hoc Ange. ibi colligit regulam generalem, Quod ius mihi qnestum non debet iudex per suã interlocutoriam: casu quo aliquid nõ fecero intra terminũ auferre: misi saltem bis me moneat durante termino. ℭ Et per hoc infert
h qõ ꝫ iudex ᵇ possit assignare terminũ actori. ſ. quẽ agat ꝛ lapso termino nõ plus andire: ut ᵇ allegatis hic ꝑ Bar. Itẽ possit assignare terminũ reo. ſ. quẽ suas exceptiões opponat: ꝛ eo elapso amplius nõ admittere: tũ requirit bina admonitio i. ſ. talẽ terminũ. alꝰ eius lapsus nõ ꝑiudicaret. Ita tenet Ang. in. c. ſi quis aũt ꝑ redẽptiõe. in. ij. versi. si aũt qui ꝑ illum tex. in aut. de ecclesiasti. tit. Est verũ quod vtrobiq; relinquit cogitandũ ꝛ glo. in. d. ſ. si qs antẽ implẽs. sequit ꝛ reputat valde no. Bal. in. l. q crimẽ. i. viij. q. C. q accu. nõ possunt. ℭ Item predictã doctri. sequit: ꝛ de ea facit magnum festum Ang. de are. in tracta. maleſi. in glo. super verbo necnon ad querelam. do. Bar. verosi. in cautela. clñ. eã sequitur ꝛ reputat singularẽ do. Alex. ã. in consi. cviij. quod incipi. viso thema. ꝛ diligenter considerati verbis, ad fi. in. j. volu. Quamuis contrarium teneat idẽ. d. Alex. in. i. col. ff. de ser. dicẽs ꝙ tex. allegati ꝑ Ange. nõ ꝓbãt: qr loquunt i casib⁹ specialib⁹. Lud. ro. in. l. quãdin institutus. ſ. i. ff. de acquiren. heredi. multis rõnib⁹ conaf dãnare istã regulã: sed dicit ꝙ in q̃ne de facto: nõ potuit tñ clamare coram iudice ꝙ potuerit cõtrariũ obtinere. ℭ Tu contra illã doctrinã põdera tex. in. c. licet. de accu. vbi semel monitis vt accusarẽt vel ꝓcederẽt in accusatione: fuit imposit⁹ m perpetuũ silentiũ: niſi respondeas limitãdo predictam doctri nã per illã tex. quod ibi illud fuerit ꝓpter eoꝝ responsiones: qr interrogati dixerũt, se nolle amplius ꝓcedere. ℭ Per illõ qõ in simili dixim⁹ de citato respõdẽte se nolle venire: iuxta gl. in. l. ſi. ff. de in integ. resti. ꝛ in. c. de illicita. xxiij. q. iij. Eodẽ mõ secundũ fundamentũ Barto. de denegatione audiẽtie iuxta gl. in. l. ſꝫ ꝛ si ꝓtorẽ. ſ. fꝫ ꝛ si dũ decreto. ff. ex q. can. maio. quam reputat singularem Bald. in. c. j. in. vj. col. de rapto. ꝛ alibi sepe nõ videf tutũ ꝑpter limitationẽ que colligit ex gl. in. l. j. ſ. fin. ff. si qs ius di. non obtẽpe. ꝛ ibi clare Bald. in lec. antiqua quẽ
12 sequit ibi. d. Alex. in vj. col. † Qõ per cõtumaciã iudex possit denegare audiẽtiã: verũ est ad tps: sed nõ in ꝑpetuũ ꝛ Bar. hic vult qõ in ꝑpetuum. Idic ꝑ te salues ex diuersitate terminorum. ℭ Tenendo tamẽ sniam Bar. cõiter ꝓbatam, eã limito duobus modis. Primo qñ pars ãppellãs possit habere copiã snie vel actorũ aliũde: puta a notario: tũc nõ vꝺ set actor cogi: fm Jno. i. d. c. g ꝑpetu⁹. Bñ facit ꝙ notabiliter
k vult Bar. i l. ſi ad ſi. ſ. eo. Scõo intellige dñmõ petẽs ᵏ copiã velit expensas ꝓ rata refarcire, fm Bald. ꝛ Pau. de cast.

a ℭ Publica. adꝺ eleganter p Lãph. in repe. c. qñ ſ. de ꝓba.

b ℭ Uenit. Adꝺ gl. in. l. in fraudẽ. de iur. fiſ.

c ℭ Differẽtia sit. Adde diffuse p Lãph. in repe. c. qñ ſ. de ꝓbat.

d ℭ Quarto. adde his dictis ſe li. in. j. co. ij. versi. fallit nono. ꝛ ꝓba. Purp.

e ℭ Copia iudicio rum. adde Bart. in. l. custodias. ff. de pub. iu. Bal. in. l. q. C. de eden.

f ℭ Testiũ. Adꝺ Ang. in. l nõ qcqd. ff. ꝛ iu. ꝛ bal. in. l. data opera. i ix. col. C. q accu. non possſ.

g ℭ Patẽt. Adꝺ gl. in. l. j. ſ. editiones. ff. eo. Pan. i c. i. co. viij. de ꝓb. Purpu.

h ℭ Iudex. adde do. in. l. a ꝓcedẽte. C. de dila. ꝛ doc. in. l. de vno quoq; de re iud.

i ℭ Bina admonitio. adꝺ Ang. in aut. de here. ꝛ fal. in. ſ. si qs autem.

k ℭ Petẽs. Adꝺ Alex. hic in. iij. fallentia. Purp.

hic idē tenet Inno. ⁊ do. Ant. de but. in c. i. de proba. Spe. in tit. de instru. edi. §. videdū. versi. ex premissis. ⁊ est bon⁹ rex. in l. fi. ff. in. j. col. C. de bo. auto. iudi. posi in verbo. ⁊ expēsas. ꝙ quātitatē debitorū persoluant. ¶ In ea. ibi. sed exhibentur acta qⁱ dñ abfucrat actor. ¶ Ex isto scō intellectu gl. no. fin Bar. qⁿ quādo ꝑ pars est presens in iudicio. ⁊ litigat: nō ꝺ̄ sibi dari termin⁹ ad capiēdū copiā actorū: sicut debet dari actori vel alij parti que fuit absens. cum Bar. tenet Ang. in. l. j. §. editiones. vbi similes gl. ff. c. ¶ Cōtrarij videt tenere Jul. Pau. de ca. ⁊ do. Alex. hic. ¶ Douet Jul. qⁿ ztumax nō ꝺ̄ essemelio ris cōditionis ꝙ pars q̄ fuit in iudicio. l. nō solū. ff. de noxa. l. seruus. ff. qⁿ vi aut clam. ad ducit do. Alex. gl. no. in. c. j. i verbo requisitus. de sen. exc. in. vj. que vult qⁿ etiā post lapsum termi nū pōt quā docūqⁿ peti copia actorum. facit. l. ij. in generalita te fin. ꝺ̄. vt lit. pen. ¶ Ad istā gl. rñdet do. Alē. dupliciter. Pri mo qō hic ponitur cōtingētia facti. Ista nihil valet. Scō qⁿ ista glo. loquitur de editione actorū: que debet fieri iudici. Nec ista placet: quia glo. sequens declarat quod loquat de editiōe q̄ fit actori. ¶ Tene cū Bar. ᵃ ponderā qō Bar. nō negat qn etiā presenti debeat fieri copia actorū: ſꝫ bene negat qō debeat assignari terminus prout abenti. Adde bonū tex. in. l. de die. §. fi. ff. q̄ satisda. cog. ⁊ vide quod per illū tex. decidit ibi Ang. Nec ob. qō melioris conditionis sit absens cōtumax: quia nō est verū: cum ita demum audiatur: si expensas reficit alteri par ti. l. sancimus. j. de iudi. expresse Raph. Ful. hic. Secus si nō fuisset cōtumax. ſꝫ impeditus absq̄ sui culpa. vt in. l. ij. §. si qs in iudicio. ff. si qs cautio. tūc nō reficit expēsas. vt probat tex. in d. l. sancimus. in fi. in verbo mala cōscientia. tenet Bal. in. l. ⁊ si post tres. ff. si qs cautio. ¶ † Ex tertia ᵇ lect. gl. no. ꝙ mortuo vel remoto iudice: debent acta reproduci cōrā eius successore: alias nō valeret sententia lata p successorē: tāq̄ lata non visis actis: vt hic per eum. sequitur Ang. ⁊ Sali. hic: qui ꝓ hoc allegat bonā gl. in. l. quoties. §. fi. in verbo solū heredē. ff. de pba. Tene cōtra Bar. qⁿ ex quo cēsēt idē tribunal. l. ppo nebat. ff. de iudi. ⁊ acta p̄ducta coram primo iudice valent instantia cause cōtineat in successore. l. mortuo. ff. de iudi. iuncta. l. si cū heres. ff. qñ dies leg. vel fidei. ce. Certe nō est opⁿ no ua p̄ductiōe actorū sed bñ indeg debet per se acta videri. ſꝫ Bal. ⁊ Dodeer. ibi. ⁊ Bal. in. d. l. quoties. §. fin. Not. tñ casum quotidianū. in quo est necessaria ista reproductio actorū: quā do sunt talia acta q̄ faciūt fidē in alio iudicio. ⁊ inter easdē p̄sonas: vt dicā in gl. fi. ibi opus est reproductione. Ita singula riter Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cōmune. in. fi. q. §. fi. vj. combinatione. ff. de acquiren. pos. quam refert. ⁊ sequitur domi. Anto. de but. in. c. cū dilectus. in antepenul. col. de causa pos. ⁊ pro prie. do. Matthesi. in no. cl. j. sequitur dom. Alex. ⁊ reputat dictum egregium in consi. xxxij. incip. in causa vertente inter Pet. Jo. an. in pe. col. in fi. in. j. volu. ⁊ idem domi. Alex. hic in fi. ¶ Item adde inquātū Bar. tenet: qō sententia lata ᵇ nō vi sis actis sit ipso iure nulla: tanꝙ sit lata sine cause cognitione. Idem tz in. l. fi. in princ. ff. de iudi. late cano. in. c. cū bertoldus. Per illū tex. de re iudi. ⁊ in. c. ecclesia sante Marie. de constitu. cū cōcor. traditis per domi. Alex. hic. ⁊ in. l. p. operādū. §. i. in tā breue tempus: qⁿ verisimiliter iudex nō potuit acta videre qō fit lata sine cause cognitione. ita no. Bar. in. l. prolatam. ad fi. ff. l. ex stipulatiōe. C. de sen. ⁊ interlo. ⁊ dicit do. Alex. qⁿ istud dictū tenēt vbiq̄ doc. in locis p̄ eū allegatis. Adde tex. l. c. pōderat. l. dist. vbi gl. dicit qⁿ tēpore egemus: vt aliqd maturius agamus. p quā arguit ibi Bemi. cōtra iudices. ᶜ qb⁹ de mane mittit p̄cessus. ⁊ in vesperis snias ferūt: qñ sint ipso iure nulle: qⁿ nō presumit qⁿ de causa cognouerunt. ¶ Item adde tex. in c. ad nostrā. de consuetu. per quem Bal. inuehit cōtra iudices fabricātes sententias nō ruminato p̄cessu. Sz cane pmm Bar. in. d. l. platam. allegat tex. in. c. cum ex literis. de in integ. resti. precipuat. et: p̄cedit restitutionē minoꝝ: ergo presupponit sen tentiā valere: ſꝫ Panor. ibi. in. iij. colū. saluarē Bar. cū vna li mitatione de qua ibi per eum in. c. afferte. in. ij. col. de presum. ¶ Adde etiam qō per illam decisionem Bar. in. d. l. prolatā. cōsuluit singulariter Pe. de ancha. in cōsi. lxxij. incip. visis di ligenter actis. Non valere † decretū iudicis interpositū in alie natione bonoꝝ minoris: quādo fuit interpositum dum pete ret: prout quotidie faciūt iudices: cum enim in interpositione decreti requirat cause cognitio. l. magis puto. §. nō passim. ff. ō rebus eo. certe ex brevitate tēporis presumitur non interue nisse. qō bene tenēas cōtra: sequitur do. Alex. in cōsi. xvij. in ij. vo. inci. visis verbis ⁊c. Adde etiā qⁿ si fit factū cōptomissum cū ampla ⁊ plenissima potestate: tamē non pōt arbiter immediate post cōpromissum pronuntiare: quia sic pronūtiaret sine cause cognitione: qō esset cōtra ius. Ita tenēt Jac. but. ⁊ bal. in. l. j. §. de sen. que pro eo qō inter. ¶ Capio gl. in verbo exhiberi. quā diuido in quatuor partes. In prima declarat textū. In scōa fortiter opponit: ⁊ videt dupliciter rñdere: sed re vera est vna solutio. In tertia colligit ex tex. no. ⁊ ex illo not. infert ad duo. In quarta ⁊ vltima formal no. qōnē. Secūda ibi: sed vt. Tertia ibi: ⁊ sic est argūm. Quarta ibi: item an ex his actis. Redeo ad secundam partes, in qua glo. videtur ponere duas solutiones, sed non est nisi vna: nam in vtraq̄ solutione dicit qⁿ hic loquitur in actis: ibi in instrumentis. bene verum est qō circa istā gl. variat in prima ⁊ secūda solutione. Nam in prima tenet † qō instrumenta ciuilia edantur fisco, non crimina lia. sed in sequēti solutiōe tz qⁿ tā criminalia ꝙ ciuilia edantur fisco: nisi diuersi sint effectus de quo dixi in. l. j. §. e. breuiter hec solutio nihil valet qⁿ licet in. l. cōtraria, textloquat de instrumentis: tñ appellatione instrumētorū venīūt acta, etiā in materia stricta ⁊ penali: vt notabiliter tenet Bar. in. l. i frāde. §. neq̄. ff. de iur. fis. ¶ Ali vera solutio est ꝺm Bar. ⁊ alios. hic Bar. ⁊ Ang. in. d. §. diuus. quod acta etiā criminalia debent edi fisco per notariū vel per aliū tertium: vt hic. non autē per ipsummet reū: qz hoc nimis graue esset. ¶ † In ea. ibi, ⁊ sic est argūm. qō testes debēt iurare pro vtraq̄ parte. adde ad hoc tex. glo. ⁊ Bar. in. d. auf. sed iudex. §. de epis. ⁊ cleri. j. allegata, melior gl. in. c. fraternitatis. de resti. spo. in ciuitate. de teste. §. sequitur. in p̄inc. hic dicit Bal. hic quē sequit Jul. ⁊ Pau. de cast. Qō si testes p̄ducti a me nolūt cōtra me deponere: repellunt facit qō vult gl. nota. in. l. lucius. ff. de infa. Bal. in. c. fi. si de inue. inter do. ⁊ vasal. lis orta. in vsib. feu. ¶ In eadē ibi: qō minor iuret. Dic clari⁹ vt p gl. no. ⁊ in. l. ij. §. qō obseruari. Nobo scire pñt. C. de iura. cal. ¶ In vltima parte gl. habes ex gl. qō testes recepti inter aliquas psonas: nō pbāt iter alās. ¶ Fallit ꝺm gl. in quibus casib⁹. Primus est misi cēseant eedem persone: vt sunt plures heredes. Secūd⁹ fallit quo ad quale piu dicīū. ¶ Et qⁿ Cy. ⁊ Bar. multa immiscendo confundunt materiam: fac duos articulos principales. ¶ † Primᵒ est an acta facta ᶠ in vno iudicio: faciāt fidē vel habeat effectū inter easdem personas: sed in alia instantia: ⁊ sequendo doctrinam Bart. hic: ⁊ clari⁹ in. l. ij. ff. iudi. fol. Adde inquātum vult acta ordinaria litis respiciētia, pcessum ⁊ instantiā cause: non habere effectū in alio iudicio: ſꝫ bñ illa que respiciūt merita cause: vt sunt effect⁹ insurgētes ex lit. cōte. vt est perpetuatio actionis vitiū litigiosi impediēs prescriptionem. ¶ Limita notabiliter nisi instātia cause esset perēpta per expressam renūtiationē partiū: gl. est no. in. c. significauerūt. in glo. fi. quā ad hoc ibi no. Pan. de testi. Bar. in. l. cū nota. C. de trās. gl. Bar. ⁊ doc. in. l. j. C. de p̄scri. lon. tēp. ¶ Scō limita qō perēpta instantia adhuc durat vitiū litigiosi: verum est quo ad respiciēdū personam ipsorum litigantium. Nam ille cōtra quē est lis contestata, non posset ampli⁹ prescribere, nisi. gl. annis: sec⁹ est quo ad effectus respiciētes rē. Nam posset fieri alienatio perempta instātia, q̄ ea durāte fieri nō poterat. ita ꝑbat text. fm vnā lectu. in. ll. ⁊ ibi gl. in verbo lōgi tpis. ⁊ ibi doct. C. de p̄scri. lon. tēpo. Bar. in. l. i. §. fi. ff. de litigio. ⁊ in. l. fi. vbi etiam Sali. j co. ¶ Rñdeo quod vitium litigiosi non afficit rem: sed solū psonas litigātes. l. j. §. i. vbi ⁊ gl. ⁊ Bar. ff. de litig. Ang. in authē. de litig. in p̄in. Nota tñ perpetuo quod vitium litigiosi nō habet locum cōrā arbitro. ita singulariter Bal. in. l. j. ad fin. ⁊ ibi Sal. C. cōmu. diui. † Per rationem: qz etiam sententia arbitri nō impediuit alienatiōes. c. Raynutius. de test. qō an sit verū, vide p Bart. in. l. filiussa. §. diui. in fi. aliter dicente in viri, col. ff. de leg. j. ⁊ ibi Dod. ¶ Itē adde ad scōm casum Bar. dñ tz qⁿ testes nō publicati, ᵍ nō faciūt fidē. l. gesta. vbi glo. ⁊ doc, C. de re iudi. gl. in. l. ij. ff. de his qⁱ in frau. cre. Rō est: qz pnata scriptura cū nō hēat authoritatē iudicis: fm Pau. de ca. hic intellige nisi iudex alteri⁹ iudicis p eī⁹ snias faceret eā publicari: tūc bñ ꝑbaret plene, fm Bar. in. l. ij. pe. col. vbi Raph. cn. ff. iudi. fol. post Inn. in. c. alberic⁹. ff. de testi. tz Pa. ⁊ Imo. in c. cām. el. i. c. tit. ¶ Tene Zinū qⁿ imo iste iudex nō ꝑt facere publicari: ſꝫ dz facere de nouo examinari: nisi essent mortui. l. fin. j. de testi. ita gl. Bar. bal. ⁊ Sal. i. d. l. gesta. bal. hic ī pe. co. do. Alex. ⁊ ita bal. i. d. l. fi. d. Ant. de bu. i. d. c. cām. ⁊ d. c. alberic⁹, ad fi. do. Alē. in. pl. lxxxij. in. iij. vol. qō inci. viso, pcessu cause vertētis iter vniuersalitatē. in vlt. col. vbi dicit: qⁿ ista est verior opi. ¶ † Scō limita in cīb⁹ casib⁹ in qb⁹ testes possunt examinari ante nō cōte. q casus ponunt i. c. qñ frequēter. extra vt lit. nō ꝛte. ponit Spe. ī ti. de testi. §. nūc tractem⁹. p totū: nā in illis casib⁹ testes nō publicati ꝑbāt: ⁊ ī ista ⁊ ī alia instātia inter eosdē psonas: tex. est ꝺm vnā lec. in aut. sed ⁊ si qs. C. ō test. quē Bar. ibi in vlt. col. ad hoc no. ⁊ reputat mirabile. ¶ Tertio limita

tio limita, qⁿ testes non publicati. nō faciūt fidē in alia instātia: verū est eque principali: secus si successiua, vt appellatiōis, fm Pau. de cast. ⁊ do. Alex. hic, Bal. in l. platā. C. de sen. ⁊ interlo. ⁊ in tit. de pa. §tā. in ꝟbo in causis. vbi multa bona dicit Pan. in. d. c. cū causam. 22 de test. ¶ † Itē adde inquātū Bar. cōcludit, qⁿ testes examinati ⁊ publicati faciunt fidē in alio iudicio: inter easdē psonas. c. cām. iñ. j. de test. in. l. iubemus. C. ō lib. cā. Bart. in. l. ij. ff. iud. fol. ⁊ in. l. ij. §. i. ff. vi bon. rap. quānis gl. teneat cōtrariū in. l. pperādū. §. fi. j. de iudi. ꝙ Cy. ibi reprobat. ⁊ Bar. in. l. fi. C. de test. ¶ Limita quatuor modis. ¶ Primo oīmodo actualiter repro ducant in hoc scō iudicio, vt dixi in gl. ꝑcedēti: in ter tio intellectu. Scō q̄ alia cā nō esset oīno diuersa: intra. l. fundi. ⁊. l. fundū. ff. de excep. rei iudi. ⁊ l. duobus. §. colon⁹. ff. de iurein. fm Cy. Bal. ⁊ d. Alle. hic vt ple nius p̄sequere p eū. ¶ Tertio limita qñ testes essent examinati. ⁊ publicati cōrā ordinario: secus cōrā arbi tro tūc tene di. l. fi. C. de test. ⁊ c. ꝑsentata. e ti. ¶ Quar to limita in ꝑbatiōe ficta, q̄ nunqⁿ egredit illud iudicū nedū inter alās psonas, ſꝫ nec iter easdē. tex. est not. in. l. ij. §. j. ff. de iur. fis. qⁿ ad hoc multū no. Bar. in. l. eⁱ⁹ q delatorē. circa fi. pn. eo. ti. ⁊ Bal. hic. ¶ Quinto limi ta in his q̄ mutant tpe. l. cura. §. i. ⁊ ad hoc no. Bal. ff. de mune. ⁊ hono. Idē Bar. in. l. j. §. j. p illū tex. ff. de va ca. mune. ⁊ plen⁹ Ric. de neap. in lect. Bar. in. l. spado nem. §. q absolut⁹. per illū tex. ff. de excus. tu. Sed dic meli⁹ vt p eūdē Bar. hic, quē per te videas. ¶ Capio 23 fm p̄in. arti. qui ꝑtie tangit in hac gl. † An acta fa 23 a cta ᵃ in vna cā. quo ad alias personas faciāt fidem in b alio iudicio. ¶ In quo fac regulā negatiuā toto titulo res inter alios acta, c. inter dilectos. de fi. instr. ᵇ Limita fm Bar. quātū ad ꝑbādū factū, vt in exēplo hic tradito per eū. Ex hoc infert Bal q̄ snia lata sup execution, inter creditorē ⁊ principalē debitorē, ꝑbat in iudiciū fideiussoris. Sz errat: qz ls ꝑbet istud factū, hoc est factā egecutionē, vt ōt Bart. tñ nō ꝟ effectū ꝙ fideiussorē, q nō fuerit citat⁹ ad hoc. ſꝫ bar. ⁊ alios in. l. decē. ff. de verb. obl. Pau. de ca. ⁊ latius do. Alex. hic. ¶ Scō limita quo ad quale quale p̄iudiciū vt est fin lis gl. in. l. si duo. in p̄n. an verbo. p̄esse. ff. de iu reiurā. vbi plene dixi, hic nō reperio. ¶ Tertio limita in oībus casib⁹ in quib⁹ snia p̄iudicat. tertio in ſidē hindicāt oia acta, fm Bar. ⁊ doct. hic, per. l. sed si possessori. §. fi. ⁊ ibi Fulg. ⁊ Lud. ad hoc not. ff. de iureiur. Idem tenet Bar. in. l. ij. in vlt. co. ff. iud. fol. ⁊ in. l. sepe. in p̄n. in pe. q. ff. de re iud. Bal. in. l. cām. in. j. col ō test. ¶ Quarto limita, qñ tertius qui pretendit ius fuisset p: suo interesse citatus, vel p̄sens in iudicio, glo. in c. dilectus. el. ij. in verbo pātes. de simo. Cy. in. l. i. C. de aduo. diuer. iud. ⁊ vnum verbū Bar. in. l. cū filiussa. in p̄in. ff. de ꝛb. obli. de quo dic vt plenius p Ca. in. c. cū super. de re iud. per Imol. in. l. a snia. in p̄in in. j. col. ff. de app. imo forti⁹ vī velle Bar. in. l. p̄uaricationis. ff. de p̄uari. qⁿ snia de falso lata ꝺ notariū, ꝑiudicat pti ci tate. Tū. d. Anto de but. ⁊ clarus Pa. in. d. c. cū sup. intelligunt p̄dictā limitationē esse verā, qñ tertius interesse ꝑtendēs, nō solā fuit citat⁹, sed cōparuit. ⁊ fuit 24 ꝑsens in iudicio, ⁊ cause assistēs. ¶ † Quinto limita, qñ testes ēēnt mortui: qz cōrā dicta recepta iter alios faciūt semiplenā ꝑbationē, quo ad tertias psonas. ita sing. Bar. in. l. admonēdi. in. fī. c. ver. ḡro qd si dicta testiū recepta. ff. de iurein. Ang. hic Imo. in. c. fi. in. iij. col de iureiur. Quod an sit verū, dixi in. l. admonendi. ¶ Sexto limita in dicto vni⁹ testis examinati in vna cā. nam facit fidē ꝺ eundēmet testē deponentē ztrariū in alia cā, inter diuersas psonas. ¶ Ita limitat hanc materiā notabiliter Bal. in. l. eos. in p̄in. in. j. col. ff. de fal. do. Ant. in. c. cū in tua. de testi. Fede. de sen. consil. cclxv. incip. do. Alex. Reliqua ad hāc materiā videte per do. Alex. hic, in repe. l. sepe. in p̄in. ff. de re iud.

1 ☞ Actio de iure ciuili an sit exprimenda in libello.
3 Si in libello factum sit aperte narratum et deinde sit propōsita actio inepta, an libelius in totum vitietur.
4 In libello non debet exprimi causa ⁊ tamen si exprimatur inepte, vitiat libellum.
5 Judex non tenetur in sententia exprimere causam tamen si exprimat ⁊ inepte, vitiatur sententia.
6 Libellus debet ita clare concipi per actorē quod reus intelligat figuram future litis.
7 Per oblationem libelli non dicitur lis contestata.
8 Variatio an ⁊ quando admittatur.
9 Quando libellus emendatur vel mutatur per actorē, debet remanere saluum ius deliberādi reo. ⁊ de nouo si opus est habere nouam dilationem.
10 Judiciū vniuersale quid sit, ⁊ quid iudicium generale.
11 Genera non possidentur.
12 An restitutio rerum petatur iure actionis intentate, an vero solum officio iudicis.
13 In iudiciis singularibus licita est emendatio libelli vsq̄ ad litem contestatam, ⁊ non post.
14 Quando questio est momenti, ea que fiūt post litem incontinenti non videntur esse.
15 Plures casus in quibus ea que incōtinenti fiunt inesse videntur.
16 An sit licita emendatio libelli.
17 Defectus libelli q nō vitiat libellū ipso iure, ſꝫ demū parte opponēte, talis defectus pōt emēdari per actorem vsq̄ ad sententiam, nisi prius opponatur a reo.
18 In criminalibus si in libello non apponat locus ⁊ tēpus, libellus est ipso iure nullus, dato qō nō apponatur a parte, quia si agatur ciuiliter de delicto. ſꝫ. nu. 22.
19 In ciuilibus si in cōclusione apponatur causa inepta, vitiat libellum.
20 In criminalibus quando libellus est nullus ipso iure, an possit emendari ante litem contestatam.
21 Statutū disponēs, qⁿ de quolibet libello soluat gabella, ꝺ intelligi de libellis validis ⁊ habētibus effectū.
23 Quando libellus est ipso iure nullus, an possit nullitas ex probationibus purgari.
24 Accessoria que emergunt post litem contest. non spectant ad actionem.
25 Dictio mox, quid signifīcat.
26 Sicut heres non pōt declarare libellum defuncti: ita dñs non pōt declarare libellū a procuratore ꝓrectū.
27 Libellus nō pōt nisi semel emēdari, etiā ante lit. cōte.
28 Quid sit mutatio, ⁊ vsq̄ ad quantum tps fieri possit.
29 Cumulatio regulariter permittit vsq̄ ad lit. contesta.
30 An possim petere in eodem libello a p̄inc. vel ex post facto cumulando rem ⁊ fructus.
31 Quādo accessoria debent iuri actionis, nec a p̄inc. nec ex post facto possunt cumulari cum re principali, nisi peterentur conditionaliter.
32 Duo iudicia nō possunt cumulari pure ⁊ simpliciter, conditionaliter tamen sic.
33 Si accessoria debentur solum officio iudicis mercenarij, ꝓrout regulariter, debet de necessario fieri cumulatio cum principali.
34 An plures actiōes ex diuersis causis ad diuersa ꝺ eūdem cōpetētes, possint simul in eodē libello cumulari.
35 An in casibus in quibus ꝓhibetur cumulatio, sit necesse opponi a parte.
36 Dictio ꝓrout, quot modis capiatur.
37 Actor non potest emendare libellum, nisi soluat expēsas ⁊ damna reo.
38 Damna ⁊ expēse quando sit mutatio inepti libelli, petuntur per actionem in factum.
39 Pupillus mulier ⁊ rusticus si emendant libellum, nō tenentur soluere expensas.
40 Hzanius est delictum qō committitur faciēdo, quam committendo.
41 Clausula, saluo iure addendi ⁊ diminuendi, posita in libello, quid operatur.
42 Si p̄oducens instrumentum vel testē, protestetur qō p̄oducit inquantum facit ꝓ se, ⁊ non aliter, non est curandum de tali protestatione.

☞ Sine pōpa. Adde qō idem dicit Jas. post Pau. ī l. vnica, in. v. col. qñ non pet. par. Purp.

Edita actio.

Edita actio. Ista l. Bal. bis repetit. Et fm Pau. de cast. voluit alte per aera: licet diceret qⁿ c intēdebat loq vtiliter ⁊ sine pōpa. Tamē ois q̄ dixit cumulatiōe Bar. rēdūt ad pōpam. Et fm Pau. de ca. tū subtiliz auit qⁿ seipsum fregit. Tū sequē dus est Bart. q clare intelligibiliter loqf. ¶ Ista l. dividit Bar. ī duas. diuide plene⁹ fm Bal. ⁊ Sal. ī tres. In ꝑma ponit effect⁹ libelli, q̄ tēdit ad fauorē rei. In scōa dat facultas actori mutādi vel emēdandi libellū. In tertia limitat dicta facultas actoris duob⁹ cōcurrētib⁹. scō a ibi, qⁿ emēdari. iij. ibi, prout edicti ꝓtestatur. h. d. † Libellus actoris qui ediē reo, ꝺ clare concipere id super quo est litigandum. ⁊ hoc modo ostendere

¶ Jure ciuili. Adde Bart. i. l. cum mota. C. de trāſl. Bal. in. l. fi. C. de interdict. Bald. in addit. Spe. tit. de actore. in. §. i. verſi. q.

b ¶ Libello. adde Ang. in. §. ſi nun⁹. inſti. d. ac. Bal. i. c. ex pte decani. in fin. de reſc. do. l no. c. ſi. de iureiu. lib. vi. Abb. i. c. fi. ō cōfeſ. Aud. ro. cōſi. xxiij. inci. neſcio quid dubitatio nis. idē Aud. roma. 2ſi. xci. inci. viſis ac pcūcta tis ac. Rapha. cum. 2ſi. lxxij. inci. d. Thomeus canonic⁹ Iucan⁹. Abb. 2ſi. lxxi. incip. primo dictū canonicū i. i. volu. Idē Abb. cō ſi. lxxiij. inci. circa pmū. leo. volu. Abb. 2ſi. lxxviij. inci. qō que ad pſens ꝟtit. i. q. vol. idē Abb. 2ſi. vlt. inci. in cā ſen cōtro. in eo. vol. Lu. ro. cōſi. lix. inci. ad diſcutiendā veritatē. Idē Lu. ro. 2ſi. lxx. inci. viſis the mate. q. qō. 3. poſitis. Idē Aud. ro. 2ſi. ciiij. inci. pf reuerēde. idē Aude. rom. cōſi. ccxxxij. inci. quo ad primū quo q̄ rit. idē Aud. ro. 2ſi. ccxxxix. inci. pſens conſulta. Joā. de ana. 2ſi. lxxij. inci. viſo ſtatuto Florētino. Joā. de imo. cōſi. cxxvij. inci. in caſu premiſſo dubitari potest. Ellex. d imo. cōſi. lxxiij. inci. in cā lite vertente inter Jo. de blāchis. in. i. vo. idē Ellex. 2ſi. cxxxiij. inci. viſo pro ceſſu cauſe vertētis. in eod. volu. Ellex. 2ſi. lxxx. inci. examinato pceſſu circle. i. q. vol. Ellexā. cōſi. cvij. incip. in cā lite vertente in eo. volu. Ellexā. 2ſi. cxxxi. incip. in cā vertēte coram pretore ciuita

que lis ⁊ qualis ſit futura. hoc. ſ. Et actor poſt emēdare ſuū libellū dūmō fiat ſm mētē edicti ptoris. q̄ eſt ſaluū remanere ius deliberādi ipſi reo. ⁊ expenſas ac intereſſe rei cōſūpti ꝓpter hāc mutationē ſtet: q̄ ſi cōuenit egtati ordinarij iudicare. h. d. cū neceſſaria declaratiōe ad iſtū tex. Et figura caſum ſ terminis. vt p Cy. ⁊ Bar. ⁊ clarius Odo. hic. Et illa ꝟba tex. t. q̄ ſunt obſcura. ibi put edicti ppetui cū ſequētib⁹. declara vt p Bart. hic, in vlti. col. ¶ In tex. ibi edita actio. iſte termin⁹ actio. ſtricte ſumpt⁹ ſolū cōprehēdit ꝓſonales actiōes: q̄ ꝓ pte actio eſt in ꝓſonā. petitio eſt in rē. l actio in ꝓſonā. ⁊ l actiōis verbo. in ꝓin. ff. l actionū genera. ff. de act. ⁊ oblig. Large autē cōprehendit etiā reales actiōes: vt in illis. ll. Hic autem ponit largiſſime. ⁊ ſic ponitur pars contenta ꝓ toto continente. nam ponitur actio ꝓ ipſo libello, vt hic declarat Odo.

Additio. Adde ꝙ hoc idē tz Ja. bu. mar. ſi. l. i. ſal. hic, ⁊ ceteri vt ſummaria de monſtrāt. ⁊ credo ꝙ in effectu ſit illud ꝙ voluit dicere glo. dū exponit actio. i. actiōis editio q̄ fit mediāte libello: ⁊ ſic nō ipſa actio, q̄ eſt ius, ſz ipa libelli oblatio, q̄ eſt facti oſtēdit futurā litē. Et iſto mō ſtelligēdo iſte tex. nō ꝓbat illud ꝙ no. d. Ant de ale. l. i. no. dū no. b eſſe tex. ꝙ de iure ciui. actio ſ exꝑmi ⁊ ſpecificari in libello, cuius aliud ſit de iure ca. c. dilecti. de iu. nā capiēdo actionē ꝓ libello tex. nō ꝓbat. nīſi dicas ꝙ libellus ꝓtineat actionē neceſſario. cōiter tenet ꝙ ſufficiat a parte narrare factū. ⁊ nomē actiōis nō dz neceſſario exꝑimi: vt. ſ. dicā. i. j. no. ¶ In tex. ibi, ꝙ emēdari vel mutari. q̄ ſit emendari. ⁊ q̄d mutari, late dicē. ſ. loco ſuo: ⁊ ꝓ nūc emēdare l tex. capit q̄ ꝑma actio ſtētata in libel. remanet, ſ. ea remanēte: q̄ libell⁹ nō erat ſolēniter format⁹, actor vult emēdare. i. extra mēdā ⁊ effectū ponere. vt ſ. declarabit. addēdo declarādo vel detrahēdo. puta, formam libelli ⁊ te in actiōe depoſiti, petēdo cētū, volo dimittere, ⁊ non petere niſi q̄nquaginta. vel addēdo plus remanēte tū ꝑma actiōe: iſtud ꝓprie appellaſ emēdare. Sz q̄ volo mutare actionē, puta egi i libello actiōe depoſiti. volo nūc agere actione ex teſtō, vl ex mutuo: iſtō appellaſ mutare: vt. ſ. declarabit. Et tz i tex. ꝙ actori eſt licitū, nō ſolū emēdare libellū: ſz ēt mutare, cū limitatiōe tū, mō faciat ſm q̄ diſponit edictū prētoris ꝓpetuum, hoc eſt ſm̄ale ⁊ ſm q̄ decerneret egtas iudicis, q̄ diſponit edictū ptoris: dōſt doc. ꝙ eſt: mō reo q̄cto ſit ſaluū ius deliberādi: hoc eſt poſit⁹ libell⁹ ꝓ actorē fuit oblat⁹ iudici, ⁊ ꝓ iudicē reo re⁹ habito libello hz a iure dilationē. xx. dierū intra quā nō ꝑōt vltra ꝓcedi, ſz re⁹ hz deliberare q̄d velit facere an litigare ſup petitis in libello, vel nō, §. ſancim⁹. i. aut. de ex hib. reis. aut. offerat. ſ. de lit. 2te. ¶ Pone ergo ꝙ poſt oblatū lib.—ūū lapſi ſunt multi dies ex iſtis. xx. q̄ dāt reo ad deliberādū: certe ſi actor vult mutare vel emēdare libellū, ꝑt ꝑ facere, mō ſaluū ius reo ad deliberādū: hoc eſt mō ꝓuideat ſibi de alio term⁹ no ad ꝺliberādū. Itē dūmō ꝓuideat circa expēſas ḡs re⁹ paſſus eſt. ita eſt ſz doc. 2tinebat in edicto ptoris: cuj⁹ ꝟba nō habem⁹: ⁊ ita 2gruit egtati iudicātis, de⁹ ſcit ſi tex. habuit hūc ſenſum. ⁊ ſic diminaut de eo ꝙ poſtea diſpoſuit. d. aut. offerat. vñ credere ꝙ tex. ſit alr intelligēd⁹. ꝓut delictū ptoris monet: q̄ in mutatiōe vl emēdatiōe libelli. ad ꝑ vt fieri poſſit, multa regrūt. q. ſ. declarabunt. Primo dūmō tpa patiāt regulr vſq; ad lit. 2te. vt. ſ. dicē. forte hoc dicebat edictū. Itē q̄ ſunt actiōes q̄ electiōe tollunt, vna intēta ⁊ electa non eſt licitū variare, niſi ſm q̄. ſ. dicē. Itē ſi actor nclusit ꝓ furto intētare actionē famoſas ⁊ ꝓ nalē furti. l nō ꝑt. ff. de fur. ⁊. l. i. ff. de iſa. ſz itētauit certi 3dictionē gñalē ꝓ furto. Illā nulla 2dō infamat. l. ceſſat. ff. de act. ⁊ obli. Eodē mō ſi ꝓ dolo vel metu actor nō intētauit actionē famoſas de dolo, ſz actionē in factū, q̄ nō infamat. l. honori. ff. de obſe. a liber. ⁊ lib. certe ſi vellet mutare, ⁊ intētare actionē famoſam: nā iſtō ⁊ pindiciū r ceſſāti. forte q̄ edictū ptoris iſtud vetabat. ⁊ q̄ edictū ptoris iſtō nō ꝓhiberet. ſatis cōuenit egtati iudicātis: q̄ño ergo loq̄ret edictū ptoris: in hoc nō poſſum⁹ niſi ꝓ 2iecturas diminare, vel ſi vis tenere cōem intellectū gl. ⁊ doc. declara tex. vt ꝓ Bar. hz ꝑ. co. i ꝟbo. q̄ro q̄d vult dicere edicti. Jaſon Papie. ¶ In tex. ibi, emēdari. dic q̄ libell⁹ remanet firmus, ſed nunquid detrahit vel additur. Et ꝺz emēdare ſm Cy. quaſi extra mendā ſeu vitiū ponere. ⁊ Dutare autē eſt in totū: put. ſ. plenius ꝺz. ¶ †Nō. primo ex tex. ibi edita actio. hic vide⁹ tex. ſm Jo. fab. ⁊. d. Ant. de ale. hic. q̄ actio de iure ciuili⁹ eſt exꝑimēda in libello. Tū vt ꝓdq̄ actio hic ponit ꝓ libello: ⁊ cōs ſnia eſt q̄ ſufficiat factū apte narrare. absq; exꝑſſione actionis: ꝓ tex. in. c. dilecti. de iudi. Iſtā cū ibi ſit clare deciſum de iure can. ⁊ ſit dubiū de iure ciuili. ſtādū eſt iuri canonico etiā in foro ciuili. gl. in. c. per venerabilē. q. fil. ſint legi. ⁊ in. c. lz ex ſuſcepto. de fo. cōp. no. in. c. ſ. ⁊. ff. de ope. nō. nun. ⁊ ita tz Cy. hic, in. v. q. Bal. ⁊ alij poſt enm. gl. ⁊ doct. in. l. j. in ꝓin. ff. eo. Ubi Bart. in vlt. col. dicit ꝙ cōſuetudo ſic obſeruat. Bar. in. l. gall⁹. §. ſi ei⁹. i. fi. ⁊ ibi plene Jmol. ff. de lib. ⁊ poſth. late Spe. i ti. de ac. ⁊ pet. §. i. Intellige tū, niſi eſt ꝟſuetudo ꝙ actio ꝓponereſ, ſm Bal. in. l. maiorib⁹. in fi. C. cōia vtriuſ. iud. vbi ꝺz ſic eſſe ꝟſuetudinē in ciuitate Auenionē. ¶ †Sz occurrit ſubtile dubiū pone q̄ in libello⁹ factum ſit aperte narratū: deinde ꝓponat actio inepta: an libell⁹ i totū vitiet. Jnno. in. c. examinata. ⁊ ibidē Jmo. ⁊ Pañ. de iud. tenēt ꝙ nō: q̄ vtile ꝙ inutile nō dz vitiari. Idē tz Bar. ſubtiliori ⁊ firmiori rōne in. l. j. in ꝓin. in vlt. col. ⁊ ibi Bal. ⁊ mod. ff. eo. Bar. in. l. inſulā. per illū tex. ff. de preſcrip. verb. Ange. Sali. ⁊ Pau. de ca. hic Bal. ⁊ Ang. in. l. gall⁹. §. i. ff. de lib. ⁊ poſth. Jmo. in. l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero ſi titi⁹. §. chryſogon⁹. ff. de ✗. obl. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de act. ⁊ pet. §. ſequit. ſup ver. pe. Et iſta cōio: ſnia omnīū legiſtarū ⁊ canoniſtaꝝ: q̄ ſi actio nō dz de neceſſitate exꝑimi i libello, vt ꝓprie dixi: ergo ſi exꝑimaſ. ⁊ inepte, nō dz vitiare, ꝑ regulā. l. vnice. in ꝓin. C. de rei vxo. act. ¶ Cōtraria opi. tenēt Bal. ⁊ Ang. ſibi ſzō in. l. ij. ꝑ illū tex. q̄ multū ob. C. de fo. mu. ⁊ Ang. in. l. j. in ꝓin. ff. eo. ⁊ Bal. in. l. ꝛ fine. in vlt. col. C. ad treb. ⁊ l. l. certi 2dictio. §. qm̄. ff. ſi cer. pe. Spe. in ti. de ac. ⁊ pet. §. ſequit. in verſi. pe. ¶ Et iſta opi. in pūcto iuris eſt ſuſtentabilior ꝑ tex. in. d. l. ij. ⁊ ꝑ tex. fortiorē in. l. i. ⁊ ibi Bar. no. ff. ſi mēſ. fal. mo. dix. in ✗bo, nec tenere intētionē. vbi tex. ⁊ glo. volūt, ꝙ inepta actio inficiat intentionē. Licet Bar. in. d. l. j. in ꝓin. ff. eo. ꝓcedat diuinando, q̄ ibi factū erat inepte narratū: q̄ nō patiſ ille tex. dū dicit, ꝓpter libellū nō tenere intētionē: ergo intētio erat ꝺ ſe apta. ¶ Scō facit tex. in. l. ſi cū ea. in ✗bo cōpetētib⁹ actionib⁹ vſus. ⁊ ibi ad hoc no. Alng. C. de do. pmiſ. ⁊ tex. in. l. debitores. in ✗bo cōpetētib⁹ actionib⁹. C. de pig. ⁊ in. l. pe. in ✗bo cō petētib⁹ actiōe. C. ſi vēd. pig. aga. Jn q̄bus iurib⁹ pōdera. ꝙ ſi actio inepta nō vitiaret libellū, frūſtra tot leges regrerēt actionē cōpetentē. Facit q̄ vult Cy. in. l. ſi. C. loca. ꝙ ſi q̄s narrat in libello q̄ locauit, ⁊ poſtea egit actiōe ex cōducto, ꝺz ſuccūbere: ⁊ tū intētio erat apte narrare: q̄ vere locauerat. ¶ Et tenēdo hāc partē. pōt rideri ad fundamētū Bal. ⁊ doc. ꝙ q̄ aliquid nō regrīt de neceſſitate, ſi illud exꝑimaſ, ⁊ inepte, nō vitiat actū. l. vnica, in ꝑn. C. ō rei vxo. act. cū multis ſi. ¶ Iſta regula reddit dubitabilis ex multis. ¶ †Et ꝓmio in libello nō ꝺz de neceſſitate exꝑimi cā: ⁊ tū ſi exꝑimat. ⁊ ſit inepta, vitiat libellū, ſm Bar. hic l. iij. col. ⁊ in. l. j. in ꝑn. ff. eo. d. Ant. de bu. in. c. dilecti. in. iij. col. de in. ¶ †Scō facit q̄ iudex non tenet⁹ in ſnia exꝑimere cām. c. ſicut. de re ind. ⁊ tū ſi exꝑimat. ⁊ inepta, vitiat ſnia. c. cū ſup. de offi. dele. glo. ⁊ doct. in. l. ſi is ad q̄nē. ff. de acquir. here. etiā ſi ſentētia potuiſſet ex apta cā iuſtificari. Nam exꝑreſſio inepte cauſe ad hoc ſentētiā vitiat. Ita not. Pa. poſt doct. in. c. ex parte. in vlt. col. de cōceſ. prēbē. facit bene q̄ vult Jnno. in. c. in ꝓſentia. de renū. cū ſuis cōcor. ¶ Tertio facit q̄ vult gl. ſingu. in. l. proinde. ff. in gl. ſi. ad ſi. ff. ad le. aquil. quā not. ⁊ reputāt ſingularē, ⁊ dicit nō eſſe alibi Bal. in. l. diffamari in. iij. col. j. de inge. manu. ¶ Alibi Bald. in hoc arti. diſtinguit, ꝙ aut vno ſtructu verborū ponit inepta actio cū apta narratione facti; ⁊ tūc totū vitiet libellus: aut ſeparatim, ⁊ tūc ſec⁹. ita diſtinguit Bal. in rub. extra. de off. iud. in. vij. col. ¶ An autē neceſſe⁹, ſit in libello exꝑimere. an quis agat directa vel vtili actione diſputat late Spec. in tit. de actio. ⁊ obli. §. ſequit. verſi. ſed nūquid teneaſ quis dicere. ⁊ Bal. tenet ꝙ ſic. in. l. j. ad ſi. C. de act. ⁊ oblig. ⁊ in. l. ſi quis in rem. ff. de ꝓcur. ¶ Tene contrariū. vt not. per Bar. in. l. ſi duo rei. ff. de ſolu. ſequitur do. Anto. in. c. dilecti. de in.

Secundo

tis. in eod. volu. Alex. conſi. lxx. inci. chariſſime dſie inde ꝛ. iij. vol. Allexā. cōſi. liij. inci. viſo pū cto ꝓuiliter. in eod. volu. Allex. cōſi. cxij. incip. viſo ⁊ diligēter cōſiderato. in eod. volu. Allex. cōſi. xiij. inci. viſo diligēter themate. ꝙ per Frā. de cre. in ſuis nota. ſuo ciij.

¶ Nō tenet. adde Ang. in. l. ſi ſtor. in. §. marcel lus. ff. de iudic. Jnno. in. c. in ꝓſentia. de renun. Jo. de imo. in. c. ſ. de re iudi.

¶ Neceſſe. adde Jo. de imol. in. l. gallus. i. §. ſi ei⁹. ff. ō lib. ⁊ poſth. Jo. an. in addit. Spec. in ti. de actio. ⁊ obli. §. ſequit. verſi. ſed nūquid teneaſ quis dicere. ⁊ Bal. tenet ꝙ ſic. in. l. j. ad ſi. C. de act. ⁊ oblig. ⁊ in. l. ſi quis in rem. ff. de ꝓcur. ¶ Tene contrariū. vt not. per Bar. in. l. ſi duo rei. ff. de ſolu. ſequitur do. Anto. in. c. dilecti. de in.

6 ¶ †Scō no. ex tex. ibi, ſpecie future litis demonſtrat. q̄ libell⁹ dz ita clare cōcipi ꝙ actor ex q̄ re⁹ intelligat figurā futurelitis: ⁊ hoc mō poſſit deliberare, an velit cedere vel ꝓtēdere. ita ꝛ. l. ſ. in ꝑn. ff. eo. ¶ Hinc eſt ꝙ libell⁹ obſcur⁹ vel incert⁹ ſeu q̄ſalis parte opponēte nō ꝓcedit. l. ſin. in ꝓin. C. de anna. a exce. c. ſi. de libel. obla. Niſi in cauſis ſummarijs⁹: vt ſingul⁹ tenet Bar. in extrauag. ad reprimēdū. in ✗bo, figura. in. iij. col. Et lz. d. Alle. in 2ſi. xxij. in. iij. vol. q̄ incipit in cā exceptiōis mote ꝺ Bart. in. iij. col. dicat, ꝙ illud dictū Bar. dz intelligi ſi nō opponat a parte: al⁹ ꝙ nō ſit verū: ⁊ referat ꝙ ita vidit de facto iudicari Bononie eo exiſtēte aduocato: tū q̄ ꝺ mō nihil eſſet ſpāle i cauſis ſummarijs: ꝓut ibi ꝓponit Bar. iō intelligē etiā parte opponēte, ꝓut in ſpecie tz idē do. Alleg an. ſibi ꝺzius in cōſi. clxxxv vij. in. ij. vol. q̄ incipit, in hac cā. ſibi ꝺzius in cōſi. clxxxv vij. in. ij. vol. q̄ incipit, in hac cā ti. ⁊ §. plus. inſti. de act. nō ꝑōt libellū emēdare: ſm Bar. hic, in. iij. col. p. d. l. j. C. de plus pet. ¶ Illud tū q̄ dixi, ꝙ aſſertio libelli plene ꝓbet ꝺ libellātē, limitat mirabiliter Jo. de imo. in c. ſi cautio. aū medū. de fi. inſtr. vt ꝓcedat q̄ libell⁹ eſt ſcript⁹ manu ꝓpria libellātis: ſecus ſi manu notarij, vel alterius ter. tū: ita ꝓ dicta velle Bar. in. l. nuda rō. in. ij. col. ff. de dona. inter. lius allegaſſet tex. in. c. j. in verbo veſtris manib⁹ roborata. de libel. obla. ¶ Teneo 3tiū ꝑ tex. not. in. l. dnus claudius. §. itē ſenatus. ad ſi. ff. de fal. ibi videri eſſi ait ipſius dñi manu ſcripta cui⁹ volūtate ea ſcripta ſunt. ⁊ ꝓptera cano. in. d. c. j. oñt ꝓ tex. ibi in ✗. veſtris manib⁹. nō loquit de neceſſitate: ſz ad ꝓbā eſſe⁹ Bar. in. d. l. nuda rō. loquit in libello. ſz in libro rō num: in quo etiā repreh̄ēdit ꝑ doct. ibi. ¶ †Quinto not. ex hoc tex. ꝙ admittit variatio. facit. l. nōnūq̄. in ꝓin. ff. de col la. bo. Jdeo licitū eſt doctori q̄ cōſuluit ꝓ vna parte variare, ⁊ mutare 2ſi lū. ſi videat veritatē ad oppoſitū. ſm Bal. l. l. §. ſed cū in ſcōam. ad ſi. C. de fur. ⁊ in. c. ne innitaris. in vlt. col. §. ſed cū in ſcōam. ad ſi. C. de fur. ⁊ in. c. ne innitaris. in vlt. co. de 2ſtit. Ang. in. l. labro. ad ſi. ff. de ſer. ruſt. ꝑdi. vbi tū monet eſſe cauēdū tā ab igne, ꝓpter malignitatē linguarū, nō i bona partē ſ poſſ⁹ in fallitatē trahētū. ¶ De qua tū materia, an ⁊ q̄ variatio admittat: dic vt ꝓ Bal. l. l. ó reb⁹. ff. re. amo. ꝓ Bal. Jmo. ⁊ alios in. l. ſi cū dotē. §. eo aūt tpe. ff. ſol. ma. Jo. an. in regula mutare. in mercu. ¶ Et attēde diligēter, q̄ in ca c ſib⁹ ī gb⁹ admittit variatio nō admittit niſi ſemel. Bal. in aut. habita. i. ij. col. in. iij. q. C. ne fil. ꝓ pfe. ꝓ tex. in. l. ſi q̄s iuſſu randū. C. de reb. cre. Et ꝓ q̄ dicit ad. l. nām. Bal. in. c. ij. de lib. obla. q̄ emēdatio vel mutatio libelli ſemel tū admittit, ⁊ nō plus. Sic in ſiſi declaratiōe libelli obſcuri. gl. eſt ſing. in. l. q̄cq̄ aſtringēde. in glo. mag. in ✗bo, ſm ꝓmiſſōē. circa me. diū. ff. de verb. obli. q̄ ꝓ ſingulari ad hoc not. Alng. in. l. ſi q̄s in tētiōe ambigua. i vir. col. ff. de iud. ¶ †Ultimo no. ſm vnā 9 declarationē tex. q̄ ponit Bal. ſ. in pe. col. q̄ q̄ libell⁹ emen dat vel mutat ꝓ actorē, dz remanere ſaluū ius deliberādi reo de nouo: ⁊ ſi opus eſt dz hſe nouā dilationē. De quo tū vide tex. in. c. l ſe. de dila. Alng. ⁊ moder. in. l. i. §. ſi q̄s ſimpl⁹ ff. de verb. obl. ¶ Capio glo. magnā in verbo emēdari. ¶ Iſtā gl. ponit ſ quatuor partes ꝑn. In ꝓima ponit materiā emēdationis libelli. In. §. materiā mutatiōis. In. iij. materiā cumulationis. In. iiij. format tres gōes. Secunda ibi. ſubiicit de mutatiōe. Tertia ibi, ſed cumulatio. Quarta ibi, ſz nūqd ſuper noua. Redeo ad primā partē. q̄ ſubdiuido in. v. particulas. in ꝓima declarat ꝑ exēplū quid ſit cumulatio libelli. Jn ſcda vſq; ad quātū tps fieri poſſit. Jn tertia ꝓ viā que ſtionis oppo. in quarta format aliā oppoſitionē. Jn qnta ⁊ vltima format alij. Scā ibi. q̄ dictū fieri poſſe. Tertia ibi, ſed quare non pōr. Quarta ibi. ci aūt. q̄ dixi. Quinta ꝛ vltima a ibi, itēnec dict⁹. §. ¶ †Pro declaratiōe hui⁹ glo. debes ſcire 10 q̄d ſit iudiciū⁹ vniuerſale. ⁊ q̄d iudiciū gñale: de q̄b⁹ plenī⁹ b p gl. in. l. j. in ꝑn. ff. eo. gl. ⁊ doct. in. c. ij. de lib. obl. ⁊ in. c. 2que rēte. ff. de offi. ord. ¶ Jn quo reiectis declaratiōib⁹ alioꝝ dic fm Bal. in. l. j. in ꝑn. in. iij. col. ff. eo. ⁊ hic in repe. perufina q̄ b iudiciū vniuerſale dz illud q̄ ſit ſup oīb⁹ q̄ recipiūt augmētū vel diminutionē. vt ſup hereditate, patrimonio, peculio, dote. ⁊ iuriſdictiōe vt p gl. in. l. q̄b⁹ dz. ff. de ſpē. ⁊ reb. eo. iūcta gl. ſin. i. l. Inci⁹. ff. de fun. inſtr. ¶ Judiciū ✗o gñale eſt. vbicūq; petiſ rō adminiſtrationis, cū tot ꝓſupponant ꝑ plura negotia c implicita, vt eſt iudiciū gñalis adminiſtrationis. item tutele vel ſocietatis. l. ꝓ ſocio arbiter. ff. ꝓ ſoc. Alibi dz idē Bal. in rub. extra de iu. in. vij. col. ad ſi. q̄ nō reperiſ actio gñalis que fit in rē, ſed ſemp in perſonā. † Ratio: q̄ gña nō poſſidēſ tur. 11 ergo ibi non cadit actio in rē: q̄ actio in rē cauſat a poſſ. l. vnica. C. de alie. ind. mut. cā fac. Alibi dz Bal. in. c. cū eccleſia ſutrina. in pen. col. de cā poſſ. ⁊ ꝓprie. ꝙ vniuerſale nō diſtinguit d trina. in pen. col. de cā poſſ. ⁊ ꝓprie. ꝙ vniuerſale nō diſtinguit tur in ſpecies: dialectico modo ſumptas. gñale vero eſt illud q̄ hz ſpecies ſub ſe: q̄ eſt quoddā prædicamētū. ¶ Jn ea. gl. ibi, nūc plus vel contra. habes ex gl. exēplū q̄ dicaſ emendari libellus. Jſtud exēplū nō eſt bonū: q̄ iſta dz mutatio, e nomus libellus. Niſi exꝑimeret q̄ iſta addita eſſent de eadem ſumma. ⁊ ex eadē cā. alias enim ſi nō ceſſeaſ diuerſa quātitas, eſſet mutatio. ⁊ nō emēdatio libelli: iuxta doctrinā glo. in. l. ſcire debemus. in ꝓin. ⁊ ibi Bar. ff. de verb. obli. ¶ Dic ergo melius ex mēte Cy. hic in. j. col. ⁊ plenius in vltima q̄ ne ꝓin. q̄ verbū emēdare⁹ ꝑōt capi ꝓprie ⁊ ſtricte: tūc idem eſt q̄ extra mendā ſeu extra vitiū ponere. vnde q̄ aliq̄d vitioſum in libello imutat ꝓprie eſt emendare. Large autē capitur vt hic ꝓ Bart. intelligē tū ſm Bal. in. iij. col. niſi actus eſſet nullus: q̄ tūc ſtrictiſſime de nullo ad aliq̄d nō eſt emēdare⁹, ſed f mutare: q̄ emēdare eſt. q̄ remanēte ſubſtātia rei aliq̄d additē vel detrahit Cy quo apparet q̄ Bar. ſ. dō loquit de libello q̄ eſt ipſo iure null⁹ non ꝓprie ꝺr de emēdatione. ¶ In eadem gl. ibi. vſq; ad litē cōteſt. nō poſt. Habes ex glo. treo cōcluſiones. ¶ Prima eſt, q̄ in iudiciis vniuerſalibus licita ex emē datio libelli vſq; ad ſnām doct. reprobāt: q̄ ſupra allegata p glo. nihil dſit de emēdatione libelli: ſed illud ꝓcedit ex natura actionis vniuerſalis, vt eſt petitio hereditatis, qne recipit augmētū ⁊ diminutionē ſm q̄ rem reperiſ plus vel minus poſſidere inrib⁹ allegatis in glo. niſi ſm Bar. poſt Pet. Cy. ⁊ aliqs egiſſet petitione hereditatis ad vnā rem tm: tunc idē eſſet. put in iudiciis ſingularib⁹. Et ſic vī Bar. intelligere iura allegata in gl. q̄ loquant q̄ gñaliter fuit actū. ⁊ cū eo vide tur cōcordare Spec. in tit. de libel. cōcep. §. nūc oſtendamus. in ꝓin. approbat. d. Allexā. declarādo, vt hic per eū. ⁊ repro bata opi. Fulg. cōtradicentis Bart. ¶ Tu ꝓpo veritate cōſidera q̄d q̄ agit petitione hereditatis, vel alia actione reali: in libello petit ſe declarari hereditē. q̄ actiones reales cōpetūt vt quis declarē heres, vel dñs, vel alind ius habere. l. ꝛ ex di 12 uerſo. §. j. ff. de rei ven. ⁊ hoc eſt clarū. Dic tū aūt eſt † an reſtitutio rerū ſimiliter petat iure actionis intētate: an vero ſolū officio iudicis. doc. hic ꝑſtim moderni tenēt. q̄ ſolū officio iudicis. ⁊ hoc tenet Bart. in. l. harū. ad ſi. ff. ibi Bal. ff. ſi ſerui. ven. ⁊ in terminis noſtris in petitione hereditatis, tenet Bar to. in. l. lz. ff. de pet. here. Dic melius q̄ etiā reſtitutio rerū ve nit iure actionis, ⁊ ita peti dz. d. l. ⁊ ex diuerſo. ita tenet Bar, ſubtiliter intuēti in. l. ſi priuſq̄. in. §. q. vbi ponderant Jmo. ⁊ mod. ff. de oper. no. nū. Sed ego allego Bart. clare volentē in l. j. C. de fur. ⁊ in. l. j. in ſi ꝓin. ff. eo. bene veram eſt ꝙ lata ſnia poſtea ipſa ex ecutio facti ſit per officiū iudicis. l. q̄ reſtituere. ff. de rei ve. ita notabiliter declarat Alng. in. l. ſi q̄s vi. §. differētia. in. xij. col. ff. de acq. poſſ. ⁊ mod. poſt Jmo. i. l. ſi priuſq̄. §. alle. Unde in ꝓpoſito. ſi q̄s eſſet in petitiōe hereditatis ad vnā rē, vt dicit Bar. hoc eſt petere ſe declarari heredē. ⁊ iure actionis fieri reſtitutionē illius rei. nō poſſet condēnari fieri in plus. ſecus ſi petitio reſtitutionis fuiſſet generalis. ſic

a ¶ Summarijs. Vide Jaſ. i. l. vi num. ſ. ſi cer. pe ta. Purp.

b ¶ Practica. Vi de Cepo. caute. cxj. vbi addo. Purp.

c ¶ Variatio. q̄d in eccleſijs vide Fely. in. c. ꝓtelen tinm. de teſtib. Purp.

d ¶ Judiciū. Add de Spe. tit. ō in. in ꝓinc. doct. in. c. cum eccleſia ſutrina. de cā poſſ. ⁊ fruc. doct. in. c. certificari. de ſepultu.

e ¶ Verbū emendare. adde. l. nec quicq̄. i. §. ō pla no. ⁊ ibi doct. ff. de offi. ꝓconſ.

f †Nō eſt emendare. aliq̄d emēdare, idem eſt ꝙ ſupplere. inſti. ō bon. poſ. in ꝓin. ⁊ ibi gl. iij. ⁊ idē de verbo corrigere. tex. in. auc. de nō alie. in ꝓn. ⁊ ibi glo. in verbo, correctione. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

intellige iura alle.in gl. ¶ Scóa 2clusio est ꝙ in iudicijs gñaliꝫ admittit emẽdatio libelli vsq; ad sniam l.13.ff.de in.que lex nihil facit ad hoc. Vñ dic melius idẽ esse in iudicijs gñaliꝫ, put in singularibꝫ, vt statim dicã. ¶ Tertia cõclusio est
13 ꝙ † in iudicijs singularibꝫ, licita est emendatio libelli vsq; ad litẽ cõte. z nõ post. z in hoc gl. nfa bñ dicit z hoc modo intelligẽ ista. l. P2o ista cõclusione addit 2o. Alẽ.rõnem, si posset addi libello post lit. cõtest. certe sup addito ferret postea snia sup eo sup quo nõ esset lis cõtest. z sic snia esset nulla. l. platã. C. de sent. z interlo. z ista rõ nõ mihi plz: q; nõ est gñalis: z ꝓ supponeret ꝙ posset emendari libellus diminuẽdo etiã post lit. cõtest. Unde tu assigna melioꝛ rõnẽnã libellus dz ita cõcipi, vt reꝰ possit deliberare an velit cedere vel cõtendere. l. i. in pn. ff. e. istud nunqꝫ esset si post lit. cõtest. z ꝛ post tps ad deliberãdũ posset libellꝰ emẽdari. ¶ Ista cõclusio gl. ꝓcedit qñ lite cõte. actoꝛ ex iternallo post vellet libellũ emẽdare: tũc nõ posset. Quid ergo si scõtinẽti, an possit: d. Alex. hic tz ꝙ sic: q; paria sunt aliqd fieri añ lit. cõtest. vel incõtinẽti post. gl. est no. in l. pponi. §. ratihabitiõis. in gl. i. in xbo cõtestationẽ. ff. de. pcu. quã ad hoc reputat singulare. Imo. in. l. ex ꝛsensu. §. fi. in. xxv. col. ff. de app. z in. l. ij. §. pꝛt. ff. de vulg. z pup. Tu alleg. cõcoꝛ. gl. in. l. ij. in pn. in verbo narrationẽ. C. ò iur. calũ. Addẽ qõ Bal. in. d. §. ratihabitiõis, reꝓbat illã glo. niſi in cõtest. Jtis sit facta reſernatio. l. fideiussoꝛ. ff. q satisd. cog. alꝭ etiã incõtinẽti post nõ admittit. l. 13 z si suscepit. in pn. q; nihil facit. ff. de iurisd. om. iud. Ang. etiã in. d. §. ratihabitiõis. reꝓbat illã gl. cũ lit. ꝙd. sit terminꝰ ꝑfixus, z sic exclusiuus. nihil alle. addẽ bñ facere qõ vult Bal. in. c. cũ dilect⁹. in. j. col. de fi. instr. vbi mirabiliter 13, ꝙ instꝛa ꝑsit ꝓduci vsq; ad sniam ẽt si iudex incepisset legere sniam, si nõdũ dixisset absoluo vt
14 2dẽno. S3 post sniam etiã incõtinẽti nõ posset. † Rõ sm eũ est: q; qñ est qõ mometi, ea q̃ fiũt post, l3 incõtinẽti, nõ videntur esse. l. thais. §. intra. ff. de fideicõ. lib. ¶ Ego teneo doct. gl. i d. §. ratihabitionis. z idẽ tz Inn. in. c. pastoralis. de exce. Spe
15 cu. in ti. de satisd. §. viso. ñ, debeat aũt ꝑstari. ¶ Cõfirmo p ſex ꝓncipalia. Primo ꝑ illud qõ voluit gl. in. l. i. i glo. magna. circa pn. z ibi Bar. C. de op. lib. z in. l. ñ. ff. de lib. cã. z in. l. vt in rusticis. ff. de. op. lib. Nõ aliter manumissionẽ. ff. de op. lib. Nõ pariter sunt qõ libertꝰ iuret de operis añ manumissionẽ, vel incõtinẽti post. ¶ Et vide qõ ꝑ illas gl. dicit Bar. se dixisse de facto. in. d. l. vt iurisiurãdi. in pnc. quẽ sequit simplr. d. Alex. in. l. dinortio. i pn. in. iij. col. ff. fol. mar. ¶ Scõo adducto illud ꝙ voluit gl. in. §. tutoꝛ. in xbo post tps. insti. de auth. tu. z in. l. obligari. §. tntoꝛ. z ibi Bar. ff. co. z Bart. in. l. ñ qs mihi dona. §. fuissum. ff. de acq. here. ꝙ ꝑuis in. l. regrat authoritatẽ tutoris debere ꝑcedere: tũ idẽ est qñ sequit sed incõtinẽti. ¶ Tertio facit ꝙ no. Bal. in. c. officij. de elect. ꝑ illũ tex. in xdo incõtinẽti subsecuta sunt qõ ꝓꝰ actũ vt illud qõ incõtinẽti subsecuta sunt qõ ꝓꝰ actũ vꝫ illud qõ incõtinẽti subsecuta
cutũ est. ¶ Quarto facit qõ vult Bal. in. c. cũ ventissent. in pe. col. pe ind. ꝙ recõuẽtio dz fieri añ lit. contest. c. j. z. h. de mutuꝰ per. intelligit vel verũ post, añ ꝙ fit iuratũ de calũnia. ¶ Quinto facit qõ signãter vult Bal. in. l. ñ. in. iij. col. ff. de fer. qõ post terminũ peremptorũ datũ ad ꝓbandũ, admittit q incontinẽti vult ꝓbare, nedũ per instꝛa, sed qõ notabilius est, etiã ꝑ testes, vt ibi ꝓ eũ. z ꝙ eũdẽ in. l. diffamari. in. j. col. vbi limitat. C. de inge. z ma. z not. Bal. in auth. ad hec. in pen. col. C. de vsur.
¶ Sexto facit qõ singulariter decidit Bal. in. l. ñ in pe. col. ad ñ. in ver. mõ circa testes. C. de fideicõ. testes in testõ debent esse rogati ad hoc z nõ fortuiti. l. heredes palã. §. in testamentis. ff. de test. tz singulariter Bal. qõ perfecto testamento suffi ciat incõtinẽti rogare testes, qõ an sit verũ ibi dixi. ¶ Accedat vltimo illud vulgatũ, que incontinenti fiunt cẽsentur esse. l. lecta. ff. si cer. pet. glos. z doct. in. l. petens. C. de pact.

Additio. Addẽ si ḡrã qd sit emẽdatio: dz ſi primo petẽdã decem nũc peto. xx. vel 5 cane. qꝛ ista nõ esset emẽdatio sed mutatio: q; ista ſcda summa censet penitꝰ diuersa a prima, nisi fieret sub cõmemoratione primę, iuxta gl. ord. l. scire debemꝰ. in pnn. ff. de xb. ob. Bar. dicit ꝙ emẽdare est reſecare ſuperflua, coꝛrigere, addere, detrahere, z declarare: snia prima firma manẽte vt hic ꝓ eũ. Tu dic melꝰ fm Cyn. hic, in. j. col. plenius in. vj. q. principali. Et tãgit etiã Pan. de ca. in discursu in. ij. col. Nam iste terminus emẽdare, põt dupliciter capi, primo stricte z ꝓprie, z tũc emendare est extra mẽdã ponere: vt. S. dixi, vbicũq; ergo est defectꝰ in substãtia, vel forma. ibi ꝓprie dz emẽdatio: quasi extra mẽdã positio. sed ñ iste terminus capiat large: tũc procedit illud qõ di
16 cit Bar. ¶ Si vero querat, † An sit licita a emẽdatio libelli, a z vsq; ad quantũ tẽpus. Bart. post Cy. ponit plenam doctrinam in qua facit quatuor casus principa. Aliquando queritur de emẽdatione libelli circa substãtialia. Aliquando circa rem petitam in libello. Aliqñ z tertio circa aliquã qualitatem: Quarto z vltio circa declarationẽ obscuritas. ¶ Circa ꝓmus casum, quãdo ḡritur de emendatione circa substãtialia libelli. Adde dictis Bar. ꝓmo inquãtum vult quedã esse substãtialia, quoꝛ omissio non vitiet ipso iure: sed ita demũ si opponat a parte: hoc non vꝫ bene dictum: capiẽdo substãtiale ꝓprie: nã substãtialia sunt sine qbus actus non põt subsistere. l. ñ. ff.
17 de vsur. ¶ † Scõo adde inquãtum vult Bar. ꝙ qñ est defectꝰ libelli q non vitiat libellũ ipso iure, sed demum parte opponenter: vt qñ est libellus obscurus vel incertꝰ: z tz Bar. ꝙ talis defectus potest emendari per actoꝛem vsq; ad sniam: nisi ꝓmo opponatur a parte. Adde ꝙ talẽ oppoſitionem non põt reus facere, nisi vsq; ad litẽ cõte. fm bal. in. l. exceptionẽ. in. iij. co. C. de ꝓba. Pau. de cas. hic, qui fortius z plus subdit, ꝙ nõ snf ficeret opponere ante lit. contest. nisi etiã in lit. cõtest. ꝓtestaret saluã esse exceptionẽ oppositã sup obscuritate libelli. Quo ritem contestãdo simplr. intelligit talem exceptionẽ remittere: vt hic per eum. Sed bene verũ ꝙ qñ libellus est ipso iure nullus tũc
b exceptio inepti libelli põt quãdocũq; etiam post sniam oppo
18 ni: vt dixi in. l. elegãter. §. si quis post. ff. de cõdi. inde. ¶ † Ter
c tio adde inquãtum vult Bar. ꝙ in criminalibusc, si in libello non ponatur locus z tps. libellus est ipso iure nullus, etiam si non opponat a parte. Cũ Bar. tenet Pau. de ca. hic z B. in l. unica. in. xiij. col. in ver. sed iurta hoc pone dicit statutũ. C. de confes. notabilitẽ Bal. in. c. qñ cõtra falsum. in. xiij. co. vbi pulchre limitat de ꝓba. Raph. Fulgo. hic, in. vij. col. tz Briam, per tex. in. l. libellorũ. §. fi. in verbo postulãte reo. ff. de accu. Mã toze, vbi Bar. no. ff. de condi. z demon. cum fi. z ita tz gl. in. d. l. libellorũ. §. i. in verbo aboletur. que subaudit. f. postulante reo. idẽ per. d. §. fi. tenent Jac. Bot. z Jo. an. in. c. j. de pur. can. Addẽ bene facere illud qõ tenet Bar. in. l. j. §. accusationẽ. ꝑ illum tex. ff. ad turpil. ꝙ si in libello aliquis accusat, qui non põt accusare: vel aliquis accusatur: qui non potest. z idẽ in pluribus: tũ ipso iure non vitiatur libellus: sed ita demũ si opponatur a parte. Bal. hic, in rep. perusina. in. vj. z. xj. co. via distinctionis cõcoꝛdat opiniones: vt hic per eũ. Tu tene cum Bar. per tex. in. d. l. libellorũ. in pn. iucto ver. ꝙ si libelli, dũ dicit tex. abolet. z sic vtit verbo ꝓsentis tpis: z sic intellige ipso iure, gl. in. l. in crimi. li. C. de inrisd. om. iu. cum simi. Non obst. d. §. fi. in verbo postulante, qꝛ nõ loquit qñ libellus nõ fuit legitime cõcceptus, sed mutatꝫ casus: qñ accusatoꝛ est mortuus vel si viuit z elapsum est tempus accusandi, aut alia similis cãinterceſſerit.
19 ¶ † Quarto adde inquantum Bar. vult, ꝙ in ciuilibus si in cõ clusione apponat cã inepta, vitiat libellum. Idem tenẽt Bal. Pau. de ca. z. d. Alle. hic. d. Ant. i. c. dilecti. ó iud. Raph. Ful. in. vij. co. reprehendit. Nam actoꝛ non tenet apponere aliquã cãm: niſi apponatur a parte: z libellus l3 incertus ꝓcedit. l. in. principio. C. de anna. exce. Ergo ſuccedit regula: ꝙ qñ aliquid de necessitate non requiritur, ſi exprimatur, z inepte, nõ vitiat: vt dixi in tex. in. ñ. no. Pau. de ca. ñ. idẽ, ꝙ est magna differẽtia: qꝛ qñ actoꝛ nullam cãm exꝓessit, potest in probationibus ingꝛstificare q̃ velit: secus qñ ineptã exꝓessit: qꝛ ad eam se astringit. z ꝙ istum respectũ habuit Bar. quẽ indebite reprehendit Ful. aliter dicit do. Alex. ꝙ qñ actoꝛ exprimit causã 3 omnino ineptam, cõstat tũc iudici ꝙ malitiose agit: vnde ex officio, et
20 per eum. Sed bene verũ ꝙ qñ libellus est ipso iure nullus tũc exceptio inepti libelli põt quãdocũq; etiam post sniam oppo ni: vt dixi in. l. elegãter. §. si quis post. ff. de cõdi. inde. ¶ † Quinto adde inquãtum Bar. vult, ꝙ qñ libellus in criminalibus vel in ciuilibus est ipso iure nullus: qõ põt emendari ante lit. contest. si tempoꝛa patiantur: hoc est si adhuc durant tpa statuta a iudice vel a lege ad agendum. l. accusaturus. ff. de adul. Facit qõ in simili vult Jo. and. in addi. Spec. in ti. de teste. §. nunc tractemus. in addi. magna. sequitur do. Ant. in. c. licet causam. de ꝓba. ꝙ si sit dat⁹ terminus ad producendum articulos licet post terminũ nõ ꝑit alii ꝓducit: tamen ꝓducti bene possunt emendari. Jalon. ¶ Tu considera duo. ꝓmo si libellus est ipso iure nullus: qũo potuit lis cõtest. scõo qñ libellus est ipso iure nullus: nõ est ꝓ prie emẽdatio: imo mutatio de nullo ad aliqd vt. S. declarauit. Tenendo tũ Bar. limita vt procedat: qñ emẽdatio fit circa aliquod substãtiale: si añt emendatio fieret circa aliquid non substãtiale: ꝑfixio termini nõ impediret talem emendationẽ. sic intellige Bar. in. l. qui fundum. in ꝓn. per illũ tex. ff. de Sẽ. emp. ¶ Sexto adde inquãtum Bar. ponit vtilitatẽ ꝺ gabella
21 nõ soluenda. ꝙ in duobus male dicit. Nã ꝓsupponit ꝙ libel lus esset ipso iure nullus: ergo nõ debuit solui gabella. † qꝛ statutũ disponens: qõd de quibet libello soluatur gabella dz: intelligi de libellis validis: z habentib⁹ effectum: vt tenẽt idem Bar. in

Bar. in. l. ñ. §. finaũt. C. cõia de le. z est tex. in. l. ñ. z ibi Bal. ad hoc no. C. de eunuch. Bal. z Ful. in. l. nõ dubiũ. C. de legi. Secũdo inquãtũ ꝓsupponit Bar. ꝙ qñ emẽdat libell⁹ in substãtialibus non dz ꝓ eo gabella solui ex quo primo ſ. luta est. ¶ Quinto nõ est verũ qꝛ libel. emẽdat⁹ in substãtialib⁹ cẽse
b tur non⁹ libell⁹: ita no. Hui. Bar. z Bal. in. l. tius ciuile. ꝓ illũ tex. de inst. z iur. Bal. hic in repe. perusi. in. vj. q. prin. ¶ Succeſſiue qꝛ dictũ est qõ in cõtrarijs⁹ si in libello omittat locus et tps libell⁹ est ipso iure null⁹. ꝓcedit qñ ꝙ delicto crialiter agi
22 tur. ¶ † Quid si ꝙ delicto agat ciuiliter quo casu etiã dz apꝓmo locus z tẽpus in ribus hic alleg. ꝓ Bart. hinc est ꝙ si ꝛ testes apponat ꝙ sint criminosi in cã ciuili etiã in talib⁹ exceptionib⁹ dz apponi locus z tps. c. ꝓsentũ. §. j. de testi. in. vj. exꝑsse Bar. in. l. i. in. ñ col. in ver. ḡro pone ꝙ aliqs excipiendo. ff. de excꝛ. z in. l. iij. §. leꝛ iulia. ff. de test. z in. l. ꝓtoz. in prin. ff. de iniur. notabiliꝛ Bal. in auf. si dicat. circa fi. C. ò testi. Quãuis 3tũ teneat idẽ Bal. hic, in. ꝛ. opp. ponũt etiã late cano. i d. c. ꝓsentũ z in. c. fi. de purg. cano. An si omittat libellus sit ipso iure null⁹? etiã parte nõ opponẽte: dicit Bar. se dicturum in. l. i. ff. co. fs ibi nihil dicit, nec hic. Tãgit Bal. z nihil firmat in. c. i. in. vj. col. qb. mo. feu. amit. d. Alexã. hic, in. vij. col. tz ꝙ libellus sit ipso iure null⁹ cũ in eo regrik exꝑssio loci z tẽporis sicut in criaalibus: ergo pariter dz ipso iure vitiare. ¶ Teneo sicut in criaalibus: ergo pariter dz ipso iure vitiare. ¶ Teneo Bal. ita velle hic, in. viij. opp. dũ dicit reo petẽte idẽ tenet Fulg hic ꝙ gñalitatẽ regule. l. fi. in pnn. C. de anna. exce. idẽ tenet do. Frã. de are. hic subtili fundamẽto: qꝛ si inspiciat l. ꝓtoz. in prine. de iniu. z litẽ exigit. ff. de dole. nõ dicũt ꝙ ꝓ forma regrat locus z tẽpus: sed qꝛ nõ dz vagari actoꝛ in tãto crimine z sic ꝓ o certitudine rei quẽti. vide qua ratione in ciuilibus actoꝛ dz reddere reũ certũ tũ ꝓcedit si so iure libellus: vt. S. dixi. ita etiã hoc casu nec similiter dictum Alex. est bonũ qꝛ in criminalibus agit ad vindictã publicã. gl. in. l. iij. ff. de sepul. vio. nec põt reꝰ renũtiare defensionibus gl. est sing. in. l. pactũ qõ inter heredẽ. ff. de pac. z ibi. l. vltra p cedat annullando ipso iure: vt. S. declarani q̃ oĩa cessant qñ p
23 delicto ciuiliter agit. ¶ † Ultra Bart. cadit necessaria dubitatio an qñ libell⁹ est ipso iure null⁹ possit nullitas purgari ex
a ꝓbationib⁹ aptis puta in libello accusatoꝛio a est omissus locus z tps an supplr at ex ꝓbationib⁹ aptis. Bal. hic tenet qõd nõ in. vij. opp. nisi per 2fessionẽ partis. c. i. de accu. in. vj. z idẽ Bal hic, in. tz. col. crit an ꝓbatio apta suffragẽt libello septo cõcludit qõ nõ: qꝛ est m. diũ sine principio. alleg. Jo. an. in. c. examinata. de iudi. in nouel. ¶ Cõtrariũ tenẽt Pau. de les. 3a. z Pe. de anch. in cle. cõstitutionẽ. de clec. Tene primã ptẽ z põdera idẽ velle Bar. si bñ inspexeris in. l. si pses. de pe. post mediũ. Et dicit idẽ Bal. in. l. j. in vlt. col ff. de inrisd. om. iud. ꝙ mutari: ergo z hic fortiꝛ volũt doct. in seq. parte gl. ꝙ mutatio libelli ante lit. cõtest. sit licita. Unde credo Bar. indistincte loquutũ nõ bñ ꝓsideraſſe: z ita hoc mane feci publicari hanc cõclusionẽ 3 Bar. indistincte loquutũ: nã debebat distinguere post lit. cõtest. ¶ Hec ob. fortiter tex. in. l. denũtiasse §. qd
25 tũ ff. de admi. in verbo mox allegatus ꝓ Bar. † Quia dupli
b citer rñdeo s. ꝙ dictio mox b dz aliter intelligi fm subiectam materiã ꝓ not. ꝓ Bar. z alios in. l. fructꝰ. ff. sol. mar. ¶ Scõo realius rñdeo vt ꝓ Bar. circa ꝓin. qõ ex eadẽ omissiõe sic variata, l3 mox nõ põt sequi cõsimilis tio: sed bene fi mutaret z daret nouus libellus. Jtẽ adde inquãtũ Bart. tenet ꝙ qñ ꝙ mutationẽ qualitatis nõ mutat actionẽ nec substãtia facti quãuis augeat vel minuat cõdẽnatio licita est emẽdatio vsq; ad sniam: put etiã tenuit gl. hic z Bar. in. d. l. in delictis. §. fi. de
a tracta. ¶ Erat Bart. qꝛ mutatio illi⁹ qualitatis. s. scientie vel ignozãtie dñi nõ facit mutari ipsam condẽnationẽ cũ verocq; casu semp dñs 2dẽnet insolidũ ad dãnũ: bñ verũ est ꝙ ꝓpter ea moderatio fit i executiõe talis snie: qꝛ si dñs fuit ignozãs h3 in executione snie facultatẽ dãi sernꝫ ꝙ nocza. sec⁹ si fuit sciẽs. Limites §. qui iudicati. ff. de re iud. ¶ Jtẽ adde ꝙ cõtra Bar. multũ ob. l. in heredẽ. §. eligere. ff. de trib. fm Ymol in. l. j. §. j. ff. de pub. q dicit ꝙ istud Sitũ nõ repetit formatũ a doc. z qõ. d. §. eligere. dz intelligi z limitari fm. d. §. si detracta. et ita dicit sentire Cy. hic in. vj. q S3 Inn. in. c. j. de hib. obl. quẽ refert z sequit Bal. in. d. §. si detracta. dicit ꝙ ibi actoꝛ nõ exꝑssit in libello qualitatẽ scientie vel ignozãtie3 variatio admittit: secus si exꝑssisset. d. §. eligere. sed ista sol. est 3 tex. d. §. si detracta. in xb. de sententia peritreat fm Jo. de ana. in. c. fi. de colla. deteg. ¶ Veritas est quã do. Ant. in. c. fi. de libel. obla. Bal. hic, in repe. Perusina. i. vj. q Alb. in. d. §. si detracta. qõ vbi variatio illius qualitatis scientie vel ignozãtie dñi nõ mutat cõdẽnationẽ cũ semper fiat insolidũ vt ꝓxime declarabo ideo admittit. secus in. d. §. eligere. z hãc tene. ¶ Quart⁹ casus Bar. circa emẽdationẽ est in declarãdo obscuritatẽ libel
26 li vt hic per eũ. Adde † qꝛ si nt here nõ põt declarare libellũ defuncti vt hic ꝙ Bart. ita dñs nõ põt declarare libellũ a procuratoꝛe poꝛrectũ. glo. in. l. põponius. scribit. hic allegata per Bar. iocta gl in §. al. e. insti. de act. z si semel declarauit libellum nõ põt amplius declarare vt dixi in tex. in pe. no. ¶ Ultra Bart in hac materia emẽdationis libelli et ral imitationem dictam in tex. in primo not. z aliam dictam in pe. no.

27 **Additio.** Scõo limita † vt actoꝛ tũ possit libellũ emẽdare: z postẽ semel emẽdauit nõ possit amplius etiã añ litẽ cõtestatã emẽdare. ita fingit Bal. in c. ñ. de libel. obla. ꝓ tex. not. in. l. ñ qs iusiur. ſ. de reb. cre. Confirmo per illud qõ fortius vult fing. Ange. in. l. ñ qs intẽtione ambigua col. ñ. de iud. vbi dicit ꝙ is actoꝛ possit declarare libellũ obscurũ vsq; ad sniam. d. l. ñ qs intẽtione ambigua. z Bar. hic, quarto casu. ꝓ i ꝓcedẽti. tũ dicit ibi Ang. qõ postẽ ꝙ semel declarauit nõ põt amplius declarare de hoc dicit esse gl. sing. in. l. quicqd astringẽde. ff. de xb. obl. nõ inuenio tũ ꝙ illa gl. dicat hoc. Cõstitue per aliud in simili. Nã dicit Bal. in auf. habita. C. ne fi. ꝓ pat. col. ꝙ i. versi. tertio ombrak. in fi. vbi dicit ꝙ si aliqs habeat ꝓlures iudices vt sunt scholares dato ꝙ fi verũ qõ vno electo possit variare tũ ista mutatio vel variatio nõ posset fieri nisi semel: alleg. d. l. si qnis iusiurãdũ.

a ¶ Adde Jas. in §. ex maleficijs. col. xv. z in. §. cumrare. col. iij. insti tu. de act. z in. l. j. col. ij. ff. de off. assꝛ. z in. l. i. §. vt nemo prima. De ci. consi. lxxxiij. Purp.

b ¶ Quod dictio mox. Adde gl. i verbo incontinẽti. z ibi do. in. c. ꝙterea. de testi. co gẽ. gl. in. c. an sit. de app. ¶ Posti ꝛ c. venies. el. ñ. de testi. Abb. in. c. j. qꝛ ꝑpter. §. i. de elec. Abb. in. c. j. de mutu. petit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cū qua lege simul illā partē gl. ibi qō dixi non fieri mutationē. Et gl. declarat qd sit mutatio vsq; ad quātū tps fieri pos
28 set ōmū opponit & soluit. & sic dimidiē in. iij. particulas. † De
prio qd sit mutatio dic sm hāc gl. & Bar. qñ omittit actio p
posita in libello & noua intētat. Et adnerte ex mēte Cy. i. vñ.
q. Sal. & Pau. ō ca. q; mutatio fit tripl'r. aliqñ fit mutatio cāe
qñ in libello egi ad pecuniā ex cā mutui volo nunc mutare &
agere ex cā depositi. Aliqñ fit mutatio actionis remanēte eadē
cā qñ p dānō dato egi actione legis aqlie nūc volo mutare &
agere ex ti. arbox fur. cesa. Aliqñ fit mutatio solius rei remā
nēte cā & actione qñ egi actione depositi ad vestes postea cer
tioratē a testib⁹ q̄ nō fuerint deposite vestes ſz libri volo mu
tare & agere actiōe depositi ad libros. Usq; aūt ad q̄tū tps a
fieri possit hic mutatio de iure ffoꝝ. & C. clarū erat q; vsq; ad
lit. cte. sed gl. hic tz hodie sit correctū p aut. q semel C. qūo
& qñ iud. idē tenēt Pe. & Cy. hic Jo. an. in addi. Spe. in. iij.
parte in ti. de accu. sup rub. in & ti. de lib. cōcep. §. nūc ostēda
mus. in prin. Sic melⁱ sm alios oēs hic. & in. d. aut. q se
mel. q illa aut. q̄ sumit ex. §. oēm. in aut. de liti. nihil ob. q; lo
quit in actore p crastināte & differētie p̄cedere vt istātia peat:
hic aūt vult p̄cedere remūtiādo in totū prime actiōi & aliā in
tentādo certe pōt ante lit. cōte. Sū in. iij. parte prin. gl. ibi
29 sed cumulatio ex qua habes regulā cū duab⁹ fal. † Regu
la est q; cumulatio regul'r pmittit vsq; ad li. cte. & sm Bar.
& doc. hic cumulatio est vni⁹ actiōis cū alia coacernatio. Vel
melⁱ sm Bal. in. l. i. i vlti col. C. de fidei. cumulatio est pluriū
actionū se inuicē stingentiū in vno vel plurib⁹ libellis coacer
natio. Cōtra fal. gl. ob. fortiter tex. in. §. neq; aut. in aut. de fi
deius. Bar. refert duas sol. antiquoꝝ quas reprobat: deinde
rñdet tertio mō vt hic p eū & in. l. fundū. ff. de exce. & hāc tz ſz
Ful. & Pau. de ca. dicāt q̄ solu. Bar. p̄essit p medicata suf
fragia. Quarto modo rñdet Bal. hic in vtroq; lect. & q; iō
in d. §. neq; autē admittit cumulatio q; ambe actiones ten
dunt ad cūdē finē. & vt debito satisfiat nec p hypothecariā qs
cōsequit in effectu plus q̄ p principalē: seu est in. d. l. fundi.
Istā tenet. d. Alex. sed nō plz ex quo p hoc nō tollit regu
la sui⁹ gl. approbata p. d. l. fundi. & d. l. fundū. q; qñ actiōes
sic se habent adinuicē q; ex suia absolutoria lata in vna facit
p iudiciū in alia ibi non admittit cumulatio: & forti⁹ qñ idē p
utraq; cōsequimur. Quinto modo rñdet Ful. q; hypotheca
ria pōt aliqñ de p se stare absq; principali. lib. ij. C. de luitione
pig. nō sic est in. d. l. fundi. Sed hoc nihil vt: q; nos cōsidera
mus solā potentiā qua possibile sit fieri p̄iudiciū. Sexto
modo rñdet Pau. de ca. vt statim referā. Septimo rñdet
Bal. in. l. fi. C. de act. & obli. q̄ in. d. §. neq; aūt. ideo admittit
30 cumulatio actionis p̄sonalis & hypothecarie ppter naturalē
cōiunctionē q̄ adinuicē habēt. † Tene solu. Bar. & pōde
ra Bar. & doct. ve'le q; nō possum petere in eodē libello nec a
prin. nec ex postfacto cumulādo rē & fruct⁹: eo q; suia absolu
toria lata sup re principali p̄iudicat in fructibus. & q; ista cu
mulatio nō p̄cedat est tex. clar⁹ in. d. l. fundi. quē ad hoc re
putat singulārē Bald. hic, in. xvi. col. Eodē mō p dictā rōnē
volūt Bar. & doc. q; ab initio in eodē libello nō possum pete
re sortē cū usuris vel cū dānis & interesse q; talia accessoria nō
p̄sit cumulari nec in eodē libello nec ī diuersis nec a prin. nec
ex postfacto p rōnē p̄dictā: in vtroq; ex cōsuetudine li
bellātiū videmus totū oppositū. Itē etiā de iure in eodē
libello possum petere rē & fruct⁹, seu rem cū fructib⁹ p̄ceptis
vel perciendis sm Cy. in. l. cū proprias. C. si quis alte. vel sibi.
Bar. & Bal. in. l. q̄. C. de pet. here. not. late Bar. & alū in. l. & ex
diuerso. §. vbi aūt. ff. de rei vē. Eodē modo possum petere sor
tē cū usuris vel cū dānis & interesse sm Cy. in. l. j. in. iij. opp.
C. de indi. bon⁹ tex. in c. dilecti. de fo. cōpe. Quid dicem⁹.
Pau. q̄ ca. hic in vlt. col. dicit se hꝰe in hac materia nouā cō
sideratione nō visa; nec tactā ab aliquo q̄ dicit esse merā vo
lūtatē q; aut in diuersis libellis eodē tpe. p̄ductis qs vult cu
mulare rē principalē & ista accessoria: & tūc nō pōt etiā si cōdi
tionaliter cumularet: q; quo ad accessoria libellus in totū pē
deret a futuro: ita dicit se intelligere. d. l. fundi. & l. fundū. Aut
in eo libello vult cumulare rē principalē & ista accessoria & tūc
si cumulat pure & eque principaliter istud nō pōt iurⁱ⁹ p alleg.
Aut vult cumulare sub cōdi. hoc modo peto rē principaliter
si & quatenus apparebit me habere ius in re principali peto
fruct⁹ vel peto dāna & interesse: hoc modo & conditionaliter
bñ admittit cumulatio. allegat glo. not. in. l. q de inoff. in glo.
magna. ad fi. ff. de inoff. test. Cy. & Abb. in. l. i. C. de in. & dicit
Pau. de ca. se ita intelligere. §. neq; aūt. in aut. de fideius. qō
ibi admittat cumulatio actiōis p̄sonalis & hypothecarie eo
q; hypothecaria fuit additionalis cumulata. Sed est nimia di
minutio & restri. ad illū tex. Preterea rō illius tex. militat
vtroq; casu. Bal. hic in. xxj. col. dicit q; qs non pōt diuidere
accessoriū iudiciū a p̄cipali & illud eū p̄cipal'r cumulare: et
ita dicit esse tex. in. d. l. fundi. ſz accessorie sic. & ita dicit cōue
nire dinē obseruare & ē est q; ī effectu ēt volūt Pau. de ca. hic.
Ego aūt sic dico q; aut fruct⁹ debent iure actiōis & nō offi
cio iudicis mercenarij vt est in actionib⁹ bone fidei vbi fruct⁹
debent iure actiōis nō dico vsure. glo. in sing. in. §. actionū. in
glo. magna. vltra mediū. insti. de act. q̄ multū no. d. & alibi. in
no. cj. seqt Bal. in. l. si marito. §. si. ff. sol. ma. Quis Ang. & do.
Alex. ibi rephēdūt. Etiā ōt. d. Alex. q; illa gl. cōiter reprobat
q; nulla l. pbat. Ego etiā puto q; illa glo. sit falsa, aut meliori
rōne ſz iū tenet Bal. nō allegās illā gl. in. l. si. ad fi. C. de vsu. &
fru. leg. Unde melius exēplū pone qñ ista accessoria essent p
missa p solēnē stipulationē: vt est gl. in. l. iij. §. si rem. ff. de leg.
31 iij. & l. nō solū. ff. de rei ven. † & isto casu qñ accessoria debent
iure actio. teneo q; nec ab initio nec ex postfacto possint cu
mulari cū re p̄ncipali: si opꝰ expectare finē sup re p̄ncipali de
prie log⁹ tex. in. d. l. fundi. Bar. & doc. h, tz Jmo. i. l. paul⁹. la
s. in. s. col. ff. de re iu. facit bñ tex. in. l. si in iud. cū gl. i. & ij. ff. de
exce. rei iud. Limito tñ nisi illa accessoria peterent̄ ꝰditio
32 nal'r eo mō quo. s. retuli sm Pau. de ca. Eo q; regula gñalis
est ī hac materia q; vbi al's † duo iudicia nō p̄sit cumulari pu
re & simpl'r: tñ ꝰditional'r semp admittit cumulatio. gl. est i. l.
pit. sed nūqd. de test. Cy. in. l. ordinarij. in. ij. q. C. de rei ven. ple
allegat in. l. i. in. j. col. C. de iudi. vbi etiā vide Pau. de ca. in. q.
col. Cogita tū tu puecte q; istō esset ponere. l. & bis & nō
33 reb⁹ ℥. l. ß. in fin. C. cōia de leg. & d. l. fundi. & l. fundū. & earū rō
nō p̄cederet qñ cōditionaliter fieret cumulatio. † Et & ad
cessoria debent solū officio iudicis mercenarij p̄ut regulā cō
tingit l. i. cū glo. C. de iudi. l. ediles. §. ītē sciēdū. ff. de edil. edi. &
tūc nedū pōt fieri cumulatio imo dꝰ necessario fieri q; dꝰ in li
bello petere rē cū fructibus vel petere sortē cū expensis vel cū
dānis & interesse: ita p̄cedūt authoritates quas superius ad
duxi: alias qñ accessoria solū veniūt officio iudicis mercena
rij & nō iure actiōis, niſi petita essent cū lata sua expiret offi
ciū iudicis nō possent amplius de p se peti. glo. in. l. iij. C. de
posi. no. in. l. i. C. de in. & in. l. fi. ff. de eo q̄ cer. lo. tū nō esset. p
prie cumulatio: q; nō est pluriū actionū coacernatio. Istā
differentiā in terminis q; si accessoria: puta fructus debeant
iure actiōis nō possit fieri cumulatio: sec⁹ si officio iudicis. fa
cit Bar. in. l. cū dilectus. in vlti. col. de cā pos. & pprie. Et hoc
modo habes clare veritatē hui⁹ passus. Scō principali
ter limita gl. in. l. j. §. q: aūt. ff. quo. leg. sm Bar. & doct. hic qñ
actor est dubius ppter factū aduersarij. idē tz Bart. in. l. vbi
aūt nō apparet. §. q illud. ff. de verb. obl. & est glo. in. l. nemo ex
his. §. i. ff. de reg. iu. gl. in. c. abbate sane. ī gl. mag. de re iu. i. vj.
cano. in. c. ij. de lib. obl. & in. c. iij. loco. de proba. Reliqua circa
generā cumulationū vide p Bar. & doct. hic, in. l. naturalr. §.
nihil cōe. in. ix. col. vbi plen⁹ Dod. ff. de acqr. pos. d. Ant. in
c. cū dilectus. in. vj. col. de cā poss. & ppr. Tangit etiā hic
34 Bart. † an plures actiōes ex diuersis causis ad diuersa ℥ eūdē cōpetentes possint simul in eodē libello cumulari & distin
guit vt hic p eū & repetit in. ix. col. & in. l. per hāc. in. ij. co. C. de
tēpo. app. & in sili. in. l. libelloꝝ. §. ſz si aliud. ff. de accus. Tene ℥
Bar. qō etiā si sint plures actiones differētes specie q; cōpe
tāt ℥ vnū p̄sit in eodē libello cumulari p tex. q; sic dꝰ intelligi
als esset de indubitabili in. l. si idē cū eodē. in prin. & ibi Bal.
Ang. & Dod. ad hoc no. ff. de inrisorn. in. Bal. hic, in. xv. q.
Pau. de ca. & d. Alex. idē tz Salic. in. l. si qs homicidiū. C. de
accu. p illā tex. cū gl. in verbo putauerat. in fi. & est gl. in. c. dis
pendia. in verbo p̄sonales. de rescrip. in. vi. gl. in. c. querelā. in
gl. iij. in verbo petēs. iūcto tex. de elect. Tangit etiā Bart.
35 † an in casibus in qbus p̄hibet ᵇ cumulatio sit necesse oppo
b nī a parte. Et concluſiue vult qō sic niſi actiones sint ℥ie vel
que elec. tollant vt hic per eū. & in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ff.
de acq. poss. & in. l. hos accusare. §. l. iulia. ff. de accus. & in. l. j. §.
accusationē. in. j. col. ff. ad turpil. per glo. in. l. si accusationib⁹.
C. de accu. late Bal. in. l. ordinarij. in. iij. col. C. de rei ven. & in
l. ij. ad fi. C. de pet. here. quartam partem glo. vide per te.

Additio. Sum in quarta parte p̄ncipali gl. ibi sed nunqd sup noua. quā subdiuido in tres particulas. vt glos. tres format qōnes. secūda ibi, ītē nūquid super eo. iij. ibi. an hic noua. in. i. q. An sup actione cumulata de nouo iurandū sit de calumnia. glos. ponit tres opin. Tu dic melius cōcordando vt hic per Bart. cum quo alij tenēt. In ij. q. teneas qō ferenda sit sententia etiam super p̄ma vt dic per Bart. & docto. In vltima. q. glos. dic quod concluſio glo.

est vera

est vera. q; danda sit nona dilatio per. c. litere. de dila. sed cō
muniter reprobatur exemplum in glo. nec talis cumulatio vi
detur permissa vt hic per Bart. & doct. Jason Papie.

a Capio gl. in verbo put⁴. quā declara vt p Bart. q dicit qō
est noua gl. & antiq; libri eā nō habēt. Et tene p̄mū intellectū:
qō dictio put: stet ī hoc tex. limitat iuste: circa tps quo pōt fie
ri emēdatio: & circa ql̄tatē, hoc est dūmō salnū sit ius rei &c.
36 Weista † dictiōe put, quot modis capiat, ponit late bal.
in añpe. col. Bar. in extrauag. ad repri. in ℞o put cano. in. c.
put. de dol. & ctu. Et vide qō decidit Bal. in. l. ij. in pe. co.
C. ō erro. aduo. qñ q̄s ꝰtinet put in tali instō ꝰtinet. si in illo
instō nihil ꝰtineat, ꝰsistio nihil iudicat. Et q; notabil'r di
cit Bal. hic, in añpe. col. in ℞. qd dicim⁹ de practica Vincēti
na, qñ qs petit certā summā in libello: deinde ōt plus & min⁹
put p tex. p babik in p̄cessu. Juxta hāc gl. dubitat Bar. si
actor in libello p dictionē put, faciat mētionē alicuius instr'i:
b an añ lit. ꝰtest. teneat illud edere ᵇ. Jnno. in. c. i. de p̄ba. tz qō
sic: sequit Spe. in tit. de instr. edi. §. nūc dicam⁹ in plurib⁹. ℞.
idē in effectu vult Bart. niſi vno casu qñ reus verisiliꝰ est in
stract⁹, vel hꝰ copiā talis instr'i, vt p Bart. hic, & in. l. postq̄.
§. si dies. ff. vt le. no. ca. cū multis ꝰcor. traditis p. d. Alex. & li
pe. col ita tene. Quis Alb. de rosa. in. l. j. §. editiōes. in vlti. col.
ff. & reprobet dictū Jnn. & dicat ℥iū & consuetudine obseruari.
Capio gl. in ℞o ppetui. q; diuido in tres partes. in p̄ima
timore tacui ℥tq; exponit tex. ppetui. gñalis timore ℥ti: qz
nihil pōt esse perpetuū sub sole. l. cū debere columnā. ff. de ser.
vrb. p̄edi. in fi. & declarat tex. in tertia ponit fallentiā. secūda
illud qō dꝰ, q; granius est delictū in faciēdo, q; in omittendo
c dicit, cuius mētē habes. iij. ibi, niſi persone rō. in ea. in fi. Ex to
37 pōt emēdare libellū, niſi soluat expēsas & dāna reo. intellige
& limita vt p Bart. in vlt. col. & Dod. sequit. d. Ant. in. c. j. ad
fi. de lib. obla. Et dicit Bal. hic ī repet. perusine. quē sequunt
Salic. & do. Alex. hic, q; talis emēdatio nō admittit. niſi pri⁹
expēse actuar'r restituant. ar. l. sancim⁹. C. de iudi. & sic nō suffi
ceret si vellet dare pign⁹ vel fideiussores. Tu pōdera q; Bar.
in. l. ura. C. de oī agro deser. lib. xj. alle. istā. l. cū gl. vult vnū q;
reputo bñ singulare, si recte insp̄ezeris olā ℞ba Bar. etiā si li
bello fit p errorē aliq̄d dictū, qō dato qō error sit p̄babilis et
iustus: tñ adhuc p̄ter tu talis erroris nō admittit emēdatio
libelli niſi solutis expē. & si iudici videat: ita pōdero iūgendo
38 ibi, actiōe in factū. † q; dāna & expēse qñ fit mutatio inepti li
belli petunt p actionē in factū. Istā gl. reprobat Bar. qz imo
petunt officio iudicis. facit bñ tex. ibi, ius dicētis. Tu ꝰ
dera q; gl. no. log⁹ put Bart. intelligit: nā nō negat glo. quin
1 ℰ Qui vult agere dꝰ habere probationes in promptu.
2 Si aliquis proprias pecunia redimat instrumētum notarii,
dicitur suum proprium, etiam si alterius vtilitatē contineat:
ideo non tenetur sibi edere.
3 Occultans proprium instrumentum. per quod probaret in
tentionem suam non inique facit, nec incidit in falsum.
4 Notarius celans protocollum suum & negās se de instrumē
to rogatum, tenetur pena falsi.
5 Actore non probante reus debet absolui, quamuis nil pre
stiterit.
6 Si datis legitimis dilationibus ad probandum actor nihil
probauit: tunc reus debet diffinitiue absolui, alias solum ab
observatione iudicij.
7 Si l. facit mentionem de probatione: intelligitur de plena.

Qui accusare. Hoc intendit in sum. actor nō pōt cogi petē
te reo facere editionē ad intētionē suā fundādā: qz
pbationes dꝰ hꝰe quo nō pbāte re⁹ est absoluēd⁹.
h. d. & diuidit in tres partes. In prima ponit dictū. In scda
rōnē dicti. In tertia ponit ꝰfirmationē rōnis. scda ibi, cū ne
1 q; iuris. iij. ibi, actore eīm nō pbāte. Nota ex p̄ma pte q† q
vult agere dꝰ hꝰe pbationes ī promptu: cōcor. l. j. ℥. e. & l. actor
q; asseuerat. ō pba. facit. l. si qñ. C. de dil. Scō no. ex tex.
ibi alienoꝝ instroꝝ sm Pau. de ca. & d. Alex. hic eē tex. p eo
2 q; vult Jnno. i. d. c. j. de p̄ba. † q; si aliqs p̄pria pecunia redi
mat instrm a notario, dꝰ suū p̄prium, & si alteri⁹ vtilitatē cōti
neat, nō tenet sibi edere. sequt Bart. l. i. & ibidē Bal. j. e. & l
l. j. & editiōes. ff. e. cū aliis ꝰcor. de qb⁹ p. d. Alex. h. Ter
3 tio not. sm Bal. Sali. & Dod. hic esse tex. valde not. † q; oc
cultās p̄priū instrm, p qō pbaret intētionē suā nō inique fa
cit, nec cōmittit dolū: & ꝰinde nō incidit in falsum. Sec⁹ est in
occultāte instr'a cōia vel aliena: q; tenet pena falsi. l. paul⁹. ff.
de fal. & Jmo. in. l. j. ff. de publ. iud. & tex. not. in. l. cū q.
4 C. de fal. p quē tex. no. Bal. ibi & hic. † q; notarius celās pto
collū suū, & negās se de instrumento rogatū, tenet pena falsi.

¶ Jstud vltimū valde sing. limitat Jo. an. in add. Spe. ti. ō instr. edi. §. instr'm. in pn. nisi esset elapsum loḡū tp̄s & notari⁹ esset bone fame: sc̄q̄ dō. Alex. hic. Et rō est: q̄ psumit⁹ obliuio ex lapsu tāti tpis. l. peregre. in pn. ff. de acq. pos. Cōtrarmo q̄ falsum nō cōmittit absq; dolo. l. nec exēplū. C. de fal. ℈ obliuio t̄ q̄libet cā etiā iniusta excusat a dolo. gl. in l. plagij cri minis accusatio. in. ff. cuj si. t ad l. fani. de plagia. notabiliter Ang. in l. j. in pn. ff. de eo p̄ que fac. erit. Facit bñ q̄ dō no. Bar. in l. quoties. §. j. in. ij̄. no. ff. de her. instit. q̄ō in notorio potius p̄sumit error q̄m dol⁹ vel falsitas, p quo alleg. optimū tex. in l. q̄ō adhibitus. in fi. C. de his q̄ sibi ascrip. in tex. quē multum no. Bal. in l. j. in fin. ff. de legi. Jn dubio eñ ℈ capi p̄sumptio exclusiua delicti. l. merito. ff. p̄ soc. ¶ Quarto & vltimo no. ex fi. regulā † q̄ actore nō p̄bāte[a] re⁹ ℈ absolui, ℈ nis nihil p̄ stiterit: cōcordātes de iure ciuili allegāt gl. in ℣bo iuris. Ad de tex. in. c. fi. de inreiur. & in. c. inter dilectos. circa fi. ō fi. instr. & in. c. j. vt eccl. bñfi. ¶ Extēde istā regulā duob⁹ modis. Primo vt p̄cedat etiā si reus se astrinxisset ad aliqd; pbandū. gl. est no. in. l. circa. in glo. mag. circa med. quā Bart. ibi multum no. ff. de pba. idē Bar. in. l. j. uius. in vlt. col. ff. de re indi. & est similis gl. in. c. ex infinuatiōe. in verbo pbare. de p̄cur. Bal. & Sal. hic, & Bal. in. l. j. C. si aduer. cre. & no. in. l. frustra. C. de p̄ba. Pa. in. c. fi. in pe. col. de rescri. & in. c. j. vt eccl. bñfi. Ang. de are. in. §. j. i. ix. col. isti. de act. ¶ Cōsidera, q̄ p hoc necessario limito regulā ℈ ponit Bar. in. l. j. §. itē q̄stiō. ff. de aqua quot. & est. ℈ q̄ aliqs astrinxit se ad aliqd. pbādū, si non pbet, p dit cām. Jlla regula, quā etiā ponūt Cañ. in. c. fi. de rescri. p cedit solū in actore, sed nō in reo: p prime dicta: & hoc in spe cie vult Bar. si bñ inspexeris in l. uius. in vlt. col. ff. de re indi. ¶ Scōo extēde istā regulā, vt p̄cedat non solū in causis ciuilib⁹, sed etiā in criminalib⁹: vt p glo. hic in ver. actore ap probatā cōiter. ¶ Ad istā regulā Jac. bu. Bal. & Sal. hic tra dunt. vij. fal. Tu vide gl. ponentē plures fal. in. d. c. j. vt eccle. bñfi. ponit Sp. vndecim fal. in tit. de pba. §. pbare. ver. nūc ad propositū. Et inter ceteras no. illā, q̄ ℣ reū est p̄sumptio legis, secus si hois: & potes ponere pulchrū exēplū in casu de quo valde dubitat Aulus gellius in. xiij. noctiū atticarū. c. ij. vbi dicit ℈ cū fuisset ipse creatus Rome iudex causarū fu turarū, euenit sibi iste casus, ℈ quidā probus vir optime cō ditionis & fame, et qui in vrbe Rome reputabat regalior de mundo, petebat centū ab alio. q̄ erat vir infamis, periurus, & peior: q̄ posset dici, sed iste mp̄b⁹ negabat. homo bone cō ditionis mihil poterat pbare: dicit Aulus gellius ℈ ipse nū q̄ ausus fuit p̄uitiare in illa cā. sed ℈ miranit se nō istructū de cā. Jn quo tene q̄ reus debebat absolui: p regulā huj⁹. l. turisiurādi. C. de test. ¶ † Limitat⁹ etiā, q̄n datis legitimis di lationib⁹ ad pbādū, actor: mihil pbauit: tūc reus ℣ diffinitiue absolui, als solum absolui ℣ ab obseruatione iudicij: sm ℔y. Bar. & alios in. l. p̄erādū. §. & si q̄dē. C. de iud. & Bar. in l. admonēdi. in. iij̄. col. ff. de iureinr. vbi late dixi, & declarani diuersitatē in effectu. ¶ Capio gl. j. in ℣bo, q̄ accusare. q̄ exponit. i. agere. ne tex. sit ℣rius: cū. j. dicat actore eñ nō pbāte & sic loquit̄ de actore, & nō de accusatore. Tu intellige text. in vtroq; sm Odof. & Sali. hic, in dubio tñ vbi in libello ℣ ac cusare, intelligit criaīr: sm Spec. in ti. de accu. in pin. ℣. qd si primo. Bal. in. l. vlro. ff. fol. ma. & do. Alex. hic. ¶ Capio gl. in verbo, non probante. pro cuius introitu potest opponere,

7 † q̄n. l. facit mentionē de pbatione, intelligit de plena: glo. in cle. cōstitutionē. in verbo fides. de elect. ergo innuit tex. q̄ō si actor plene pbet, reus debeat absolui, ſ hoc est falsum, q̄ reus semiplene pbaret, vt habes in gl. ex qua nota iūcto tex. ℈ nō semper appellatione pbationis prolate a. l. intelligit de plena, quando subiecta materia repugnat. ¶ Capio glos. in verbo, fieri debeat, quam diuide in tres. prout tria format contraria. Et quia glos. bene soluit non indiget declaratione. Jas. de Mayno, legens Padue.

1 ℈ Licet reus non teneatur edere actori: tamē actor etiam si sit fiscus tenetur edere ipsi reo, quod qualiter intelligatur vide infra.

1 Non est nouū. † Actor edit reo codi cē rōnū ad ei⁹ defen sionē fundandū, etiā si sit fisc⁹. h. d. cū. l. seq. ¶ Ho a ex istis. ll. sm cōem intellectū. & ls re⁹ nō teneat edere actori l. j. §. eo. ff. l. ij. j. eo. An ecōtra, actor etiā si sit fisc⁹ bñ tenet edere ipsi reo. & ad hoc vide tex. not. in. l. nec casū. cū glo. C. de discu. li. x. Et ex hoc vt cōfundi cōis doctrina, q̄ ℣ actori in primo litis, circa pparatoria magis fauet ℈ reo. in fi. aūt tpe snie magis fauem⁹ reo: q̄ fauorabiliores sumus ad absoluēdū. ℈ ad cōdemnandū: vt in regula fauorabiliores. de reg. iur. & l. arrianus. ff. de act. & obli. & c. ex lris. de proba. Jtē circa media cause, & sic circa pbationes, pariter fauem⁹ vtrq;

c tam actori ℈ reo. Jstā doct.ᵉ ponit Alex in summa in titu. de reb. dub. gl. no. in. c. cū ad sedē. j gl. ij̄. de ref. spo. & in. c. ex lris. j. de spon. & in. c. qui ℣. & in. c. cū q. de reg. iur. in. vi. Bar. & doc. in l. de die. in pn. ff. qui satisf. cog. & in. l. inter stipulantem. in princ. ff. de ver. ob. ℔ hic sum⁹ circa pbationes, & sic circa media cause, & tū magis fauet reo, cui fit editio, ℈ actori. Pau. de ca. hic rñdet q̄ arma actoris tendūt ad offendendū: sed arma rei tendunt ad defendēdū: ideo. l. magis fauet reo tā℈ defendēti. d. l. fauorabiliores. ¶ Jsta soluto nihil ℣ ex duob⁹. Primo q̄ d. l. fauorabiliores. loqt̄ in fi. cause tpe snie, sed hic loqmur circa media. Scōo si vera esset ratio Pau. ō ca. sequeret ℈ circa pbatiōes esset magis fauēdū reo ℈ actori. & hoc est falsum, ex doctrina superius relata. ¶ Scōo rñdet do. Alex. & l. fi. in. ij̄. col. j. eo. & do. Ant. ō ale. hic ℈ circa media cause pariter fauet vtrq; verū est vbi est eadē ratio, ſ in reo est diuersa ℈ in actore. Nā actor ℣ in facultate q̄ agat, & sic p̄t p̄parare pbationes: nō sic in reo. l. fi. q̄n. C. de dila. iuncta. l. pure. §. fi. ff. de exce. do. Jsta nihil valet: q̄ ea attēta semp magis esset fauēdū reo circa pbationes, ℈ actori: & tñ est falsum & ℣ doctrina cōes sup ra relatam. ¶ Tu clare rñde & vere q̄ō circa pbationes pariter fauemur actori sicut reo: & ita in ista materia editionis. Nā sicut actor tenet edere reo ad fundandū exceptionē rei iud. vt hic: eodē modo reus tenet edere actori ad fundādū replicatio nē actoris. l. fi. & ibi clare Bar. j. e. in q̄b⁹ replicationib⁹ actor efficit reus. l. ij̄. ff. de exc. ergo sunt pares. Bene verū est q̄ re nō tenet edere actori, ad fundāq̄ principalē intentionē. l. j. §. eo. & l. fi. in verbo originem petitionis. j. e. q: tunc actor ect lōge melioris ↄdōnis. & hec est verit as. ¶ Capio gl. in verbo solutum. ℈ diuide in tres partes. Jn prima declarat tex. Jn scōa per viā notabilis remouet vnū ℣ij: nā ista. l. vſ superflua cuz dicat idē ℈ precedēs: & respondet gl. Jn tertia contra tex. opo. & tripliciter soluit. tene quam solutionem vis. prima & secūda clarius procedunt. Jaſ. Padue. legens.

1 ℈ Princeps vel imperator potest habere duplicia bona. ſ. bona publica & priuata.

2 Procurator cesaris quamuis habeat publicam administrationem, & sic mandatum cum libera a. l. tamen non potest alienare, vel transigere: secus si habet mandatum generale & libera ab homine.

3 Jnstrumenta que sunt communia ratione dominij & vtilitatis, debent esse penes dignio rem.

4 Dignitas superueniēs nō infirmat que rite acta sunt.

5 Originale est edendum, quando exēplo non adhibetur fides.

1 Procurator, † Premitte sm ℔y. ℈ pnceps vel imperator p̄t habere duplicia bona. Quedā ex electiōe tan℈ imperator vel princeps: & ista sunt bona publica: & in istius ℣ procuratorē fiscalē. Quedā sunt bona priuata, q̄ habebat tan℈ quilibet priuatus ante principatum vl̄ post: & in istis ℣ procuratorē priuatū, q̄ appellaſ procurator cesaris vel sedici, put noiatur: & iste est procurator priuate rōnis: vt ℣ tex. ℣ & si fit q̄stio inter p̄ncipē & priuatū, procurator cesaris est iudex. l. ij̄. C. vbi cause fisca. & de isto procuratore cesaris, q̄ est tā℈ procurator mere priuati & si nō egerit cās publicā, loqt̄ de p̄cu

2 offi. procu. cesa. vſ. Bal. ibi no. † ℈ procurator cesaris ℈ nus habeat publicā administrationē, & sic mādatū cū libera. l. nō p̄t alienare vl̄ trāſigere: vt ibi: sec⁹ si ℣ mādatū ſgiale, & libera ab hoie. l. procurator cui ſgialiter libera. ff. de procu. ¶ Errāt nāq; administratores publici, q̄ cēsent habere a. l. mādatū ſgiale cū libera, q: p̄t transigere, & facere alia q̄ requirerēt mandatum ſpāle: vt no. bal. & oēs Mod. vbi dicā in. l. pses. ſ. de trāsa. Un de dico q̄ i. l. j. in ver. deniq;. de off. pcu. cela. ille procurator cesaris nō ℣ publicā administrationē: ſ est tan℈ p̄uatus procurator cuiuslibet p̄uati, ideo nō p̄t alienare nec trāſigere: ſ gl. ibi vſ aliter dicere: & ad hoc vide oino Bal. no. declarātē. in. c. cōstitutus. ad fi. de test. ¶ Jtē ad declarōnē predictor, & ad intellectū huius tex. adde duos esse comites rerū priuatar: vnū q̄ stabat ī p̄uincia & ei⁹ officiū erat captare bona vacātia fisco

D incorporāda: alius q̄ erat ℈ positus consistorij perialis: ita declarat bal. in. l. ℔. C. de pet. bono. subla. li. x. ¶ Dis p̄missis ⁹ po ne casum. Interminis breuiter ī hac. l. q̄ duo erāt ffes, q̄ mortuo patre hereditatē patris simul in cōi p̄to indiuisa tenuerūt: vn⁹ istor⁹ fratrum cōmisit postea delictū, ppter q̄ ei⁹ bona fuerūt cōfiscata: & cōsequēter ei⁹ portio hereditatis paterne fuit applicata fisco, clarū est ℈ istrumēta cōia dñr stare penes dignio rem, & cōsequēter penes fiscū: pone nunc ℈ alter frater vult litigare cū aliquo tertio, certe procurator cesaris ↄ ei facere ↄ ri copiā instrumētor, & sic ex exemplum nō sufficit, & expediat habere originale: ↄ etiam ei facere edi originale. Jtē est casus in

terminis

terminis diuide istā l. in duas, p̄out duas decisiones ponit.

3 ¶ † Scōa ibi, & si q̄s. h. d. instra q̄ sunt cōia rōne dñi & vtilitatis debent esse penes dignio rē: & ℣ penes fiscū seu procuratorem cesaris q̄ est dignior priuatorū alteri habēti cōionē de iure dari copia. hoc p̄mo. Et si res exigat ℈ originale exhibeat: q̄ reus cōētus nō vult credere exēplo. tūc originale ↄ exhiberi. h. d. scōo & vltimo. ¶ Cū prima pte cōcor. tex. l. l. ij̄. ff. ō fide instru. bonus tex. in. l. si q̄ sunt cautiones. & in. l. iij̄. §. fi. ff. fami. her. & in. l. cū pater. §. pater plurib⁹. ff. ō le. ij̄. ¶ Jxta hoc bar to. p⁹ Hui. de cu. formar duas gōnes. in p̄ma bene loqtur bar. in terminis suis q̄ ex q̄ētiōe partiū erat firmatū ℈ instra re manerēt penes vnū: & ista cōuentio etiā futurū respiciat. ergo fiscus succedēs mihil imutat. l. si fundū. ff. de fun. do. iūcta doc. bar. in aut. quas actiones. ad fi. C. de sa. san. eccl. Jtē q̄ ℣ Bal.

4 ¶ Dignitas supueniēs nō infirmat q̄ rite acta sunt. l. fi. C. ō nu. l. miles ita. in fi. ff. de testa. mil. Sec⁹ q̄ sine cōuētiōe instrumēta cōia essent posita penes vnū tā℈ dignior: q: si fisc⁹ postea succedat: ex quo dispositio cōtinet actū successiuū: certe p̄ tpe quo fisc⁹ succedit, debebūt apud fiscū reponi. l. cū q̄dā. §. si debitores. ff. de vsur. & m Salı. Flozia. & cōiter Moder. hic. cōfirmo arguēdo ō reb⁹ ad psonas, iuxta. l. miles ita heredē. in p̄in. ff. de test. mi. nā q̄si res nō priuilegiata puenit ad priuilegiatos: assumit priuilegiū eorū. c. vnico. ō iurepa. in. vj̄. & ibi Jo. an. in no

a sumit priuilegiū eorū. c. vnico. ō iurepa. in. vj̄. & ibi Jo. an. in no dēs: & ibi Bal. & Sal. & Jac. bu. & Bal. in. l. fi. C. de ser. & aqua. ¶ Quedā est originalis, q̄ fit manu publici notarij, rogati a ptib⁹ ī p̄sētia testiū, & ista pcul dubio plene fidē facit. l. cū ptib⁹. C. ō pba. & appellaſ trib⁹ noib⁹, de qb⁹ p gl. i. l. ij̄. ff. de fi. instr. ¶ Quedā t scōo appellaſ exē plū: q̄n ali⁹ notari⁹ q nō est rogat⁹ de p̄cipali ℣ctu: exēplificat de verbo ad ℣bū originale & de isto exēplo loquit̄ p̄t. l. p̄ce dēs: sed nō ista aut. q̄ bus gl. & Bui. de cu. itelligāt ista aut. loq & male. ¶ Tertio est scriptura publica: q̄ facit solā mē tionē seu relationē alterius instrū publici: sed non ponit de ver tionē seu relationē alterius instrū publici: sed non ponit de ver bo ad ℣bū, vt si in instro dicaſ talis ꝓcurator titⁱ, put cōstat in instro publico cōfecto manu talis notarij. Et de isto instrumēto relatiuo alteri⁹, p̄t̄e loquit̄ ista aut. q̄ diuidit in q̄tuor partes. Jn prima ponit vna regula. Jn scōa vna fal. Jn tertia alia. Jn quarta ponit cōprobatio p leges antiq̄s. scōa ibi: nisi aliud documentum. tertia ibi: aut alia & ſm quarta & vltima est ibi: hoc enim in veteribⁿ legib⁹. ¶ Jstā aut. amplia & limita vt j. dicā. ¶ Capio gl. i verbo, documēto: quā diuido in tres. Jn prima ponit primū intellectū Bilbe. q̄ ista aut. loquat in documēto priuato. Jn scōa ponit scōs intellect⁹ Jo. qui est verus:

q̄ ista aut. loquit̄ etiā in documēto publico. Jn tertia ponit limitatio per quā rñdet ad tres. ll. allegatas p Alb. scōa. ibi: ſm Jo. cōtra. tertia ibi: nisi originale. ¶ Jn ea. gl. ad fi. simulē glo. habes de verbo ad verbū. in. l. ij̄. ff. de fide instru. ¶ Pro clara intelligentia sequendo Barto. examinande sunt due materie.

¶ Prima est an exēplū instrumēti probet. & reducēdo omnia dicta Bar. ad ordinē fac regulā duas extēsiones, & iij̄. fal. & to tū habebis. ¶ † Regulariter exēplū instrumēti nō pbat nisi originale exhibeat. l. procurator. ad fi. ff. de fide instr. & in. l. si q̄ sunt cautiones. & l. pōponis scribit. ff. famil. ercis. ratio est vt hic in gl. & in. d. l. ij̄. sed melior rō est: q: notario nō credit, nisi de his de qb⁹ est rogat⁹ a partib⁹. §. nos autē. in aut. de tabel. & nō pōt rogari nisi de his q̄ sunt a partibus. vt declarat Bar. hic in. ij̄. col. Sed iste notarius qui exēplat instrumētū nō fuit rogat⁹. ergo &c. ¶ Tres alias ratiōes assignat Bal. hic circa

a p̄in. vide per te. ¶ Jsta regula fozt⁹ p̄cedit in exēplo⁹ exēpli ij̄. C. de diuer. rescri. Bar. hic in vlti. col. ¶ Scōo notabiliter extēde hāc regulā, & bene signa, nō solū q̄n vn⁹ notarius exemplaret, imo si tres vel quatuor notarij, imo centū: etiā ℈ est fortius⁹, si illi plures notarij q exēplassent assererent se vidisse in

b strumentū originale, & sine macula, & sic cessaret ratio gl. ité asse rerēt se auscultasse exēplū 2co rdari cū originali, adhuc tale exē plū nō probaret. ita Spe. in ti. de instr. edi. §. ostenso. in ver. sed nūquid credit. quē sequit Bar. hic, p duas bonas rōnes: Bal. in. l. si quis ex argentarijs. §. j. versi. quid enim. in fi. ff. e. d. Alnt. de butr. in. c. j. in. viij̄. col. de fide instr. & Pau. de cast. hic: qui dicit ℈ ista est cōis opi. de quo etiā per Jo. an. in addi. Spec. in ti. de sentē. §. vt autē. in addi. que incipit, supple. Subdit tamē Bar. sec⁹ esse si plurib⁹ testib⁹ deponētib⁹ se vidisse instrumētum talis tenoris, solēne & publicatū manu talis notarij: nam plene pbāt tenorē ipsius instrumēti, si tria copulatiue concurrāt: Primo si pbēt ℈ originale instrumētū sit perditū. Scōo ℈ tales testes sint periti vt notarij vel aduocati. Tertio ℈ litteras isti⁹ notarij cognoscāt: per tex. in. c. cū olim. de p̄uil. alias secus. l. testiū. C. de testi. nisi contra furē. vt hic per eū & in. l. ij̄. §. diu⁹ adrian⁹. ff. de iure fisi. Et ratio diuersitatis inter notarios & testes est: q: testes deponūt solēniter, & cū iuramēto sup litera p̄stito sup hoc: cause tñ q: tex. i. d. c. cū olim. nō pbat cū ibi plura adminicula cōcurrāt vltra testes, vt notabiliter declarat Ang. hic. ¶ Jstā regulā limita. ¶ Primo ſ⁹ Bar. in. j. opp. cōtra eū q̄ exēplū dedit cū authoritate iudicis, vt hic p eū & in l. i. §. sed & si in duob⁹. in fi. ff. de bo. pos. ſm tab. d. Ant. i. c. j. de fide instru. Ang. in. §. & hoc insup. in aut. vt spōsa. larg. Ubi p

5 hoc infert † q̄ si in originale apponaſ tenor literarū delegatiōis, illud citatoriū faciēs mētionē de tenore delegatiōis, pbet ℣ partē. ¶ Scōo fallit ſm Bart. in scōa oppo. quādo exēplū

c est sumptū ab illomet notario⁶ q originale scripsit. & ita p̄ncipaliter caſ, & alīs tenēt per. l. si quis ex argentarijs. §. p̄hibet. ff. e. qui tex. nō bene probat necessario, melius facit. l. si vn⁹. cū gl. ℈ ad hoc ibi not. Bal. C. de testa. & tex. in. c. dudū. de Quer. cōiug. idē tenent Bar. & alī, locis hic alle. per do. Alexan. & Bal. in addi. Spe. in ti. de instr. edi. in ver. exēplum. Adde q̄ Bar. visus est tenere cōtrariū in. l. j. §. sed si in duob⁹. ff. de bo. pos. ſm tab. p illū tex. in ver. sed si vnū. p q̄ Pau. de ca. hic, & in. l. si. i. ij̄. col. C. de edi. diui adria. tol. tenet cōtra cōem sententiā. & Lud. ro. in. l. sciendum. in penul. char. ff. de verb. obl. Ang. de are. in. §. nihil autem. insti. de testa. do. Alex. respondet ad illū tex. ℈ ibi illum exemplū eiusdē notarij nō fuit ab eo authēticatū. alias fidē faceret. Et tu ad hoc alle. Bar. in. l. si quis ex argētarijs. §. p̄tor ait. in. j. not. ℣ cause q: hoc modo ille tex. esset de indubita

d bili. Adde q̄ ista fol. Bar. procedit, nedū si idē notarius⁹ qui scripsisset exēplū, scripsit originale: ſ etiam si alius exēplasset ex originali: & notarius se subscriberet. nam eandem fidē facit. gl. est no. in. §. his vero. in aut. de instru. cau. & fid. per quam gl. ita not. Ang. in. l. si quis ex argentarijs. §. p̄tor ait. & plenius in. l. quedam. §. nihil interest. vbi aliqua bona dicit. ff. eodem.

4 ¶ † Confirmo: quia subscribens se⁶ scripture per alīū facte, ita

e sibi p̄iudicat ac si totū scripsisset: ita not. Bar. in. l. emptor. §. lucius. in. ij̄. not. per illum tex. cum gl. & ibidem Ang. ff. de pac. & ℣ sola subscriptio tantū importet, quātum si totam scripturam scripsisset, facit tex. in. l. cum antiquitas. §. ij̄. cū autē. & ibi ad hoc not. Pau. de ca. & do. Alex. C. de testa. facit. l. ij̄ qs ex argē tarijs. §. j. in verbo subscribere. ff. e. & l. si ita stipulat⁹. §. chrysogonus. in verbo subscribente. & ibi Ange. & plenius Mod. ad hoc no. ff. de verb. obli. facit tex. in aut. ℣ sine. C. de testa. iuncta aut. si modo. C. famil. ercis. vbi equiparaſ, vel q̄ō pater scripserit totā schedulā testamenti conditi inter liberos, vel ℈ solū se subscripserit. Ultra omnes facit tex. quē reputo solēnem in. l. si ego. §. dotis. ff. de iure dotiū. in verbo subscribat, & velut chyrographū eius: † pondero no uiter illū textū in dictiōe velut. que

5

a ¶ Exēplo. Extendit Alex. lib. j. ol. clxxx. col. iij̄.

b ¶ Etiā quod est fortius. Bald. in additio. Spe. ti. de instru. editio. ver. etiā si ¶ Jaſ. in rep. l. admonēdi. col. lxvj. soci. ij̄. cxxi. Reperio.

c ¶ Alb illomet notario. Alret. in. l. procurator. ℣. eo. not. iij̄. Purp.

d ¶ Si idem notarius. Jsta in. l. cus. col. fi. ff. de pact. fely. in. c. cū inter. col. ℣. versi. ad illō de ure. Jaſ. in. l. si quis. §. añ. 2. no. ver. vl ti. ff. co. Ro. cōsi. 303. hec scripta Purp.

e ¶ Subscribēs se adde Bart. in. l. sicut. l. §. nō videtur. quib. mo. pi. sol. Bar. in. l. que dotis. ff. sol. ma. Bald. in. l. si pater. C. de fideicō. pau. de castr. in. l. si ita stipulatus. de ver. obli.

Universidad de ... Biblioteca

importat fictionē,ſm Bal.in.l.pe.C.de interdi.matri.⁊ sic scri
ptura tñ scripta manu alicuiꝰ, fingit tota scripta eius manu,
⁊ nō per veritatē. Unde p illū tex.reprobat illud ꝙ tenet singu
lariter Ang.in.d.§.chrysogonus.⁊ ibi Jmo.in.iij.col.⁊ in effe
ctu.d.Alex.ꝙ stāte statuto in ciuitate Florētie,ꝙ schedule scri
pte manu propria mercatorū plenā fidē faciāt,⁊ habeāt execu
tionē:ꝙ illud statutū habebit locū, etiā qñ schedula esset scri
pta manu alterius,⁊ solū subscripta manu mercatoris: eo qꝛ
subscribēs virtualiter diciṫ totā scripturā scripsisse. ⁊ sic refert
ita fuisse obtētū in ciuitate Florentie. ¶ Puto ꝙ sit falsum p
tex.preallegatū, pōderādo dictionē velut: q̄ denotat fictionē,
⁊ in statutis.nā habet locū casus fictus,sed debēt statuta intel
ligi in casu vero.l.fi.C.de his q ve.eta.impe.no.Bart.in.l.iij.§.
hec verba.el.ij.p illū tex.ff.de neg.gest.⁊ p Bar.i.l.j.§.hoc iter
dictū.ff.d flumi.⁊ maxime cū istud statutū sit ꝯ ius cōe. ¶ Et
cōtrariū in terminis tꝫ ipsemet Ang.quē nemo allegat. l. cum
antiquitas.§.cū autē.C.de testa.est verum ꝙ Bar.in auṫ.ꝯ qui
propriā.in.ij.col.C.de nō nu.pecu.tenet,ꝙ pena illiꝰ auṫ.q̄ loq
tur in negāte scripturā ꝓpriā,habet locū etiā si scripta fuisset
manu alteriꝰ,sed a se subscripta:⁊ credo ꝙ male dicat p pdicta
⁊ cōtrariū tenet ibidē Sal.in.ij.col. ¶ Jstā fal.Bar.limita nō
procedere in ꝯctu in quo de necessitate requiriṫ scriptura in ca
sibus enumeratis p gl.magistrā in.c.j.de censi.in.vj.qꝛ exēplū
eiusdem notarij nō probaret,nisi originale exhibeatur,cum in
scriptura originali cōsistet substantia. ita singularite Bald. in
rub.C.de fide instru.in.x.col.in.ij.q.⁊ licet.d.Alex.hic ⁊ in.l.ij.
C.de testa.reprehendat ⁊ bene:tamē adde cū Bal. tenet Lud.
Roma.in cōsi.clxxiij.qd incipit amplissime doctor.in.iij. col.
⁊ in.l.sciendum.in pen.char.ff.de verb.obli.

Additio. Adde ad ea que dicta sunt de notario ro
gato q pōt facere exēplari p aliū notariū.
modo ipse se subscribat,est perinde acsi totū exēplasset: proce
dūt qñ notariꝰ esset impeditus,aliter nō posset : ⁊ ita obseruat
cōsuetudo ſm Ang.in.d.l.quedā.§.nihil.qui dicit ꝙ isto casu
semper notarius in subscriptione sua debet facere mētionē de
impedimēto.alle.no.per Jnn.in.c.quoniā contra.de proba.per
Bar.in.l.diuꝰ claudius.§.itē senatꝰ. ff. de fal.refert ⁊ sequitur
Alex.ꝯs.cxxix.inci.pōderatis his q̄ pscripto themate.in vlti.
col.fortius volūt do.Cardi.⁊ Jmo.in.c.fi.de offi. deleg. ꝙ isto
casu notariꝰ se subscribēs , debet in subscriptiōe nō solū facere
mentionē de impedimēto : sed ꝙ etiā inuenit exēplū cū origi
nali cōcordare:⁊ ita notarij obseruāt,⁊ ad id ꝙ dixi de impedi
mēto,vide Bar.in.l.qui cū vno.ff.de re mili.⁊ in.l.ij.§.qd dixi
mus.ff.si quis cau. ¶ Tertio principaliter ſm ordinē Bar.fal
lit regula qñ exēplū esset sumptū per aliū notariū[a]: sed autho
ritate iudicis:vt hic in glo.⁊ per doc.Bar.in.l.chyrographis.
in prin.ff.de admi.tu.Ange.in.d.§.⁊ hoc insuper.in auṫ.⁊ spō.
lar.intellige parte legitime citata[b]:vt p Barto.⁊ alios hic:⁊ in
l.adoptionū iure.ff.de adop. ⁊ in.d.l.chyrographis.⁊ in.l.fi.in
vlt.col.ff.de tab.exhi.⁊ l.l.ij.vbi etiā Bal.i.vj.q.C.de test.Anc.
in.d.§.⁊ hoc insup. ¶ Jmo fortiꝰ tꝫ Bar. hic i vlt.col. ꝙ istis
cōcurrētibꝰ etiā exēplū exēpli bene ꝓbaret. Jntellige tamē ꝙ
dictum est de citatiōe partis,vt sit verū nisi periculum esset in
mora,in perdēdo originale:ſm Jnn.in.c.fi.de fi instr. sequitur
Ange.hic ⁊ reputat multū sing. Adde Spe.in ti.de instr.edi.
§.ostēso.ver.sed nunqd citatio. ¶ Jtē limita istā fal ſm Bart.
in.l.ꝓbatorias.per gl.ibi multū no.in verbo authenticis.C.de
diuer.offi.lib.xij.sequitur Ange.in.d.§.⁊ hoc insuper.

Additio. ¶ Jtē limita istud de citatione,nisi cōsue
tudo aliter se haberet ſm Bal hic. Adde
ēt ꝙ tertio modo limitat.d.Ant.de Alex.hic istud de citatio
ne:nisi exemplū sumereṫ per illūmet notariū qui fuit rogatus
de instrumento: qꝛ tunc quādo tali exemplo iudex nō interpo
nit authoritatē, requiriṫ citatio partis. allegat ita tenere do.
Ant.de but.in.c.fi.de fide instr.post Domi. de rota in locis de
quibus ibi.sed nihil est:qꝛ qñ notarius qui fuit rogatus de in
strumēto exēplat,nō requiriṫ aliqua authoritas iudicis , ⁊ sic
nec citatio. vt.s.dixi.nos loqmur qñ aliꝰ notariꝰ exēplat.not.
tamē ꝙ qñ exēplū est multū antiquū,presumiṫ factū cū debi
ta citatiōe partis,quāuis de ea aliter nō cōstet:ita Jnno. Ab
bas ⁊ alij in.d.c.Albericus.de testi.doc in fi.de fide instr. facit
qd dicit Bal.de istis instrumētis antiquis.in auṫ. quas actio
nes.ꝯ.de sacrosan.eccle.iūctis his q̄ in hoc late ⁊ diffuse scripsi
in.l.admonēdi.ff.de iureiur.quāuis cōtrariū teneat Bal.hic:⁊
in.d.c.fi.⁊ minus bene. Nunquid aūt isto casu sufficiat citatio
generalis,an vero pars aduersa debeat in specie citari: ponūt
Bal.⁊ Ang.hic post Jnno.in.d.c.fi.ponit Ang.in.d.§. ⁊ hoc
insuper. ¶ Quarto principaliter fallit ſm Bar.⁊ alios hic,qñ
exemplū sumeretur de volūtate partiū extra iudiciū affirman
tium instrumētū esse iuridicū ⁊ solēne. vt hic plenius per eos

a ¶ Per aliū notariū. Uid cepol. caut.clxxv. accipe. Plura exagerat Soci.ꝯs.cxciij.sub. col. pen, limita hoc nō p cedere in his q tēpore exēpli sed erant futuri. Alex.in.l.filiꝰ.§.diui.vbi Jas.ff. de leg.j. amplia ⁊ limita vt p Alex. lib.v.ꝯs.ccvj.col. penul.⁊ fin.visis. etiā limitat plene deci.cōsi.xxvij.primo dubio. ⁊ in.c.cū dilecta. col.fi.de cōfir.vti. vel inuti.limitat quoq̄. Panor.l c.j.col.fin. de fid. instr. Adde Soci.ꝯs. cclxxvij.in causa.⁊ Alex.ꝯs. xi.lib.j.in causa.

b ¶ Citata. Alex. ꝯs.vj.lib.iiij.i argumēto.⁊ spe.nō tenet id ad qd allegatur vt tradit Card.i.c.pen. de fid.inst.Soci.ꝯs. cxxi. Alex.lib.j. ꝯs.cx.visis.co.iij.

c ¶ Antiqua.Jas. i.l.publicati. col. ij.j.de testa. vbi Aret. dupliciter declarat Alex.⁊ declarat lib.v.ꝯs. cvj.col.pen.deci, ꝯs.xxxvj. Ro. cōsi.cclij.p decisiōe Soci.cōsi.cxciiij. subtiliter.col.pe.

sequitur Spe.in.d.§.ostēso.in ver.hoc etiam no.Ang. in.d.§.
⁊ hoc insuper.do. Anto.de but.in.c.j.de fide instru. Panor.in
c. Albericus.de testi.

Additio. Successiue circa istas quatuor fallentias
Bar.format tres qōnes. in.j. in effectu cō
cludit,ꝙ plures testes deponētes se vidisse instrumētū talis te
noris,solēne ⁊ publicatū manu talis notarij , plene ꝓbāt teno
rē ipsiꝰ instrumenti:si tria copulatiue cōcurrāt. Primo ꝙ ori
ginale instrumētū sit dperditū. Scdo ꝙ tales testes sint valde
periti,vt notarij,vel aduocati,q cognoscāt defectꝰ instrumēto
rum. Tertio ꝙ literas illius notarij cognoscāt. vt colligiṫ ſm
eū in.c.cū olim essemus.de prin.iūcta.l.testiū.j.de testi. als si ꝙ
istorū deficeret,nō ꝓbarēt:nisi cōtra furē illiꝰ instrumēti. l.ij.§.
diuus adrianꝰ. ff.de iure fisci. Subiūgit tñ multū singulariter
Bar.in seq.q.ꝙ q̄uis illud ꝙ dictū est ꝓcedat in testibꝰ.tñ se
cus esset in notarijs:qꝛ si tres vel quatuor notarij imo si centū
asseuerēt se vidisse ⁊ auscultasse instrumētū originale,ꝙ si erat
abolitū nec ex aliqua parte vitiatū,⁊ se recognouisse literas no
tarij,tñ nihil ꝓbarēt.alleg. Spec.in ti.de instru.edi.§. ostenso.
ver.sed nunqd crediṫ.assignat rōnē diuersitatis quare talibus
notarijs sic asserētibꝰ credi nō debeat.nec eñ credi dꝫ tanq̄ no
tarijs qꝛ notarijs nihil credi dꝫ nisi de eo in quo fuerūt rogati a
partibus.§.nos autē.in auṫ.de tabel. Jtē notariꝰ nō pōt roga
ri,nisi de eo ꝙ corā eo gestū est,quorum neutrū nūc interuenit.
Jtē talibꝰ notarijs nō pōt credi tanq̄ testibꝰ:cū nō fuerint so
lēniter examinati a iudice.iuxta glos.in.l.hac cōsultissima. §.fi.
j.de testa.tñ aliquā presumptionē facerēt ſm eū allegantē glo.
in.l.ij.ff.de fide instru. Adde ad primā questionem eundēmet
Bar.plenius in.d.l.ij.§.diuꝰ adrianꝰ. Bal.in.l.si qs ex argēta
rijs.§.j.ver.quid eñ.in fi.ff.eo.ti. ¶ Et inquantum Bart.ad fi.
istiꝰ prin.q.dicit nisi ꝯ furē instrumēti, Bar.nō aperit:an cōtra
furē sufficiat probare solū furtum instrumēti:an etiā oporteat
tenorē probare. Jpse tñ Bar.in.l.sicut iniquū.j.de fide instr.te
net ꝙ nō sit necesse probare tenorē instrumēti: cōtrarium vult
Bal.in.l.si de possessiōe.j. de proba. qꝛ alias probatio esset in
certa:⁊ nihil cōcluderet Sed Cy.in.d.l.si de possessione. tenet
⁊ melius,ꝙ sufficiat ꝓbare furtū instrumēti , postea tenor in
strumēti ꝓbabiṫ per solū iuramentū,iuxta.l.si quādo. C. vnde
vi.⁊.c.fi.qd metꝰ causa.sequunṫ Ang.do. Alex.hic limitantes
istud procedere cōtra verū furē,nō aūt cōtra fictum vt habes
exēplū in.d.§.diuus adrianus.⁊ ibi ēt Bart. istud videṫ velle.
¶ Et ad secūdā.q.adde ꝙ idē tenet Pau.de ca. hic qui dicit
ꝙ ista est cōis opi.qñ pars nō fuit citata:⁊ cū Bart. tenet do.
Anto.in.c.j.col.viij.de fide instru.⁊ dicit Jo.an.in addi. Spe.
in tit.de sen.§.vt autē.in addi.que incipit supple. Et inquantū
Bar.in fi.dicit ꝙ saltē presumptionem facerēt,que prodest ad
multa.allegat glo.in.l.ij.ff.de fide instru.de veritate huius vlti
mi,vide late do.Alex.hic:alias late dixi in repeti.l. admonen
di.ff.de iureiurā.vbi vide. Et circa tertiā qōnez: an exemplum
exempli probat,nihil est addendū:⁊ omnes tenent cum Bar.
¶ Ultra Bar.fallit quinto qñ exēplū reperiṫ in archiuo publi
co qd esset diligēter custoditū a personis fidedignis ſm Ang.
hic sub dubio forte,q dicit ꝙ alij doc.nō tāgunt. Adde ꝙ idē
tenēt Jnno.do.Ant.⁊ Jmo.in.c.j.de procura. ¶ Jntellige tñ
quo ad illā ciuitatē tātū , ⁊ nō alibi:ita singulariter Jo.and.in
addi.Spe.in ti.de instr.edi.§.nūc dicēdū.in addi. magna que
incipit,priuatorū.sequiṫ Bald.in rub.C.de fide instr.in vlt.col.
do.Ant.de bu,in.c.ij.in ver.octauꝰ casus.cū sequēti.de fide in
strumē. ¶ Sexto fallit in exēplo registrato de verbo ad verbū
in libro actorū banchi.l.fi.⁊ ibi Bar.in.j.no,ad hoc no.C.de fi
de instr.⁊ in.d.l.chyrographis.in pn.ff.de admi.tut. Bal. An
ge.⁊ moder.hic cū cōcor.allegatis p do.Alex.q extēdit ⁊ limi
tat duobꝰ modis,vide p tex. ¶ Septimo fallit qñ habens ori
ginale nō vult illud ꝓducere:tūc exēplū plenā fidē facit. ita sin
gulariter Bald. in.l.publicati. in.viij.q. C.de test.cū limitatio
ne de qua ibi per eū. ¶ Octauo fallit ꝯ exēplātē,cōtra quē ple
nam fidē facit:ſm Bar.post Ja.de are.i.l.ij.§.si dubiteṫ. ad fi.
ff.queadmo.te.ape.⁊ in.l.in fraudē.§.neq̄.p illū text. ff. de iure
fis. ¶ Nono fallit qñ exēplatio est antiqua[c],tūc ꝓbat q̄uis nō
appareat de cōmissiōe iudicis,ſm Fra. de are.in cōsi. xxxvj.ꝙ
incipit casus talis est presupponitur in facto. in secūdo dubio.
per aliqua de quibꝰ ibi per eū. bene facit qꝛ bene exēplatio est
multū antiqua,presumiṫ facta de cōmissiōe iudicis:⁊ parte ci
tata:ſm Jnn. Host.⁊ alios in.c. Albericus.de testi.⁊ in.c.fi. de
fi.instr.quicqd teneat Bal.in.d.c.fi.faciunt multa que cumu
laui de istis antiquis in cōmento.l.admonendi. ff. de iureiurā.
¶ Decimo fallit qñ mortuꝰ esset notariꝰ rogatꝰ de instrumē
to,⁊ alij notario per iudicē vel ex forma statuti cōmitterentur
eius abbreuiature. Nā si exēplaret,⁊ se subscriberet, tale exem
plū plenā fidē faceret:ex quo iste notarius est subrogatus loco
defuncti

defuncti.c.cū.p.tabellio.de fide instru.ita Bar.in.l.i.§.sed ⁊ si
in duobus.ff.de bo.pos.ſm tab.⁊ in.l.si quis ex argētarijs.§.j.
⁊ in.l.quedā.§.nihil.ff.eo.⁊ in.l.diuus.§.item senatꝰ.§.de fal.
¶ Ultimo fallit quo ad aliqualē probationē vel presumptio
nem.gl.est no.in.l.ij.ff.de fide instru.quā videṫ sequi Bar. hic
6 in.ij.col. ¶ † Tu intellige quādo originale est deperditū.tunc
exēplū facit semiplenā probationē.gl.est no.in.l.sicut iniquū.
C.d fide instru.quā Ang.hic reputat ad hoc singularē:⁊ ita d
clarat Bar.in.l.admonēdi.in.viij.col.in ver.quero qd de exē
plo,vbi dixi.ff.de iureiur.sequiṫ do. Ant. de bu.in.c.j.in.viij.
col.de fi.inst.⁊ ex his habes expeditā pmā materiā. ¶ Scda
7 principalis materia est.† Nunqd instrumētū faciēs mentionē
de alio istro faciat fidē absq̄ eo ꝙ originale exhibeaṫ. Jn ista
a auṫ.habes regulā[a] ꝙ nō:qꝛ vbi nō apparet exēplar:nec exēpla
tū l.i testō.j.ff.d cōd.⁊ demō. Extēde istā auṫ.vt ꝓcedat etiā si
istrumētū redactū esset manu eiusdē notarij:puta qꝛ notariꝰ
diceret ꝓut apparet in instro ꝓcur.paulo ante per me cōfecto
Jta singulariter Ange.in.l.si donatio.p illū tex.C.de dona.fa
cit rō hic assignata in gl. ¶ Juxta hāc regulā ⁊ hāc autēticā
moueo duas vtiles qōnes. ¶ Prima est,pone ꝙ notarius fa
ciēs mētionē de alio istro attestaṫ se originale vidisse:⁊ diceret
vt cōstat tali instro meviso ⁊ lecto tūc plene probat absq̄ eo ꝙ
originale exhibeaṫ:ita singulariter Spec.in.ij.oppo.ibi relata
in ti.de inst.edi.§.restat.in ver.pe. Sed Pau.de ca.hic i.j.col.
dicit ꝙ semper fuit admiratꝰ de hoc dicto Spe.qꝛ est ꝯ gene
ralitatē huiꝰ auṫ.⁊ contra rōnē hic assignatā in gl.⁊ semp cre
didit eē falsum,⁊ ꝙ nō reperit ꝙ aliqs mētionē faciat nisi Al
ber.de ro.hic.q illud reprehēdit:⁊ dicit ꝙ ꝯriū obtinuit i pra
ctica.dicit Pau.d ca.ꝙ cōis practica seruat dictū Spe. eo.qꝛ
nō oppo.sed si opponaṫ puta ꝙ esset falsum:tu tene indubitā
ter ꝯ Spe.qd illa verba nihil operanṫ:⁊ ꝯriū tꝫ Ang.hic in.ij.
col.⁊ i repe.l.sciēdū.in.x.col.ff.de verb.ob.d.Alex.hic ⁊ i ꝯsi.
v.li.iiij.qd icipit pōderatis his q̄ i suprascripto themate vbi
solue vt hic p eū. ¶ Cōtra Spe.facit decisio B.hic, in fortio
ribus terminis qd etiā si tres vel quatuor notarij attestarenṫ
se vidisse ⁊ exēplasse,adhuc eis nō crediṫ,nisi originale ostēda
tur p duas bonas rōnes d qbꝰ hic p eū:q̄to minꝰ crediṫ vni
soli notorio. ¶ Scdo in ꝯriū fortiter facit extēsio. ꝯ. data ad
hāc autēticā ſꝫ Ang.in.d. l. si donatio.ita teneas qcquid sub
8 tilizādo referat.d. An.d Alex.hic. ¶ Scdo q̄ro, ⁊ est dubiū
quotidianū.ꝙ nemo hic tāgit:an si papa vel imperator cōfir
mat ꝓuilegia vl iura vel cōcessiones alicui ecclesie:an sit neces
se qd originalia iura vel ꝓuilegia q̄ sunt confirmata exhibeaṫ
an vero sufficiāt ista ꝓuilegia cōfirmatoria, si forte originalia
sint deperdita sepiꝰ i hoc casu cōsultꝰ fuit:gl.ordi.in.c.si roma
norū.xix.dist.in gl.pen.in verbo desunt.no.ar.illiꝰ tex.ꝙ si pa
pa in aliquo priuilegio vel rescripto cōfirmat alicui ecclesie pri
uilegia exēptionis,vel alteriꝰ rei,qd talia priuilegia habēt ro
bur, quāuis originalia q̄ sunt cōfirmata exhiberi non possint.
Pro illa gl.bene facit,qꝛ princeps est.l.animata i terris.§. pe.
in auṫ.de ꝯsul.glo.in.l.⁊ qꝛ.ff.de iuris.om.iu.sed.l.faciens men
tionē instri ꝓbat quāuis illd nō exhibeaṫ:ſm Bal.in.l.j.C.de
epi.⁊ cle.⁊ hoc mō potes rūdere ad hāc autēticā: tenēdo illam
gl.adde esse gl.no.in.c.abbate sancti Siluani.i vbo fiat fides.
b d ver.sig. Jstū passum[b] tāgūt Jnn.⁊ Jo.an.i.c.inter dilectos.
de fide instru.ſꝫ adeo obscure loquunṫ:qd verꝰ sensus elici nō
pōt melius ponit Spe.in ti.de instru.edi.§.nūc autem viden
dū.ver.itē oppone.vbi arguit ad ptes.deinde ponit verā do
ctrinā:ꝙ si i priuileg.cōfirmatorio cōcesso ex certa sciētia: nar
reṫ seriose prior cōcessio:deinde cōfirmeṫ,nō sit necesse exhibe
re pmā ꝯcessionē:ſꝫ sola cōfirmatio sufficiat:secus qñ simplici
ter vel gñaliter fit cōfirmatio:nō incerto tenore ꝓuilegij cōfir
mati:faciat vltra Spe.tex.no.in.c.pen.de confir.vtili vel inut.
¶ Jstā doctrinā Spe.sequiṫ etiā Pau.in.d.c.inter dilectos.
in.j.sol.⁊ dicit qd est notāda in practica:qꝛ quotidie impetrāṫ
priuilegia ꝯfirmatoria:⁊ originalia sunt deperdita. sequiṫ Lu
do.ro.in cōsi.cccxxxvj.qd incipit circa ꝓpositā cōsultationē i
qua prio queriṫ nunqd dictus executor.vbi p hoc notabiliter
infert qd si bulla pape faciat mētionē de sñia:⁊ nō ponat totū
eius tenorē: ꝙ executor pape nō dꝫ eā exequi nisi instrumētū
dicte sentētie pferaṫ:vt ibi notabiliꝰ per eū. Adde etiā Bal.in
addi.Spe.in ti.de instru.edi.col.ix.in ver.an valeat confirma
tio.vbi limitat signāter pdicta:qd cōfirmatio pape vel princi
pis nō tenet:nisi originale ꝯfirmatū exhibeaṫ. ¶ Est verū ni
si papa vl princeps ꝯfirmās attesteṫ se illd vidisse.facit bñ tex.
in cle.j.de ꝓba,adde etiā Jo.petrū d ferra.in practica Papiē.
in ti.de exce.cōtra instrumētū. Jn verbo alteriꝰ cōfirmatoriū.
¶ Predictā regulā ⁊ istā autenticā limita ſm Bar.inter eas
dem psonas,que cōtraxerūt per.l.optimā.C. de cōtrahē.⁊ cō
mit.stipu.que est ad hoc notabilis ⁊ singularis ſꝫ Bal.in.c.se

9 ries.de testi. ¶ Hinc infert Bal.hic.in.ij.col. † qd si creditor pe
c tit executionē istrumēti[c] fideiussiōis p titio debitore principa
li,ꝓut apparet in instro alteriꝰ notarij:nō est necesse edi instrm
debiti principalis:qꝛ talis relatio inter easdē personas probat:
idē tenet Bal. Ang.⁊.d. Alex.in.l.sciendū. per gl.ibi.ff.de ver.
ob. Ang.in.d.§.⁊ hoc insup.in auṫ.vt spō.lar. Flo.i.l.ab ea par
te.ff.de ꝓb. ¶ Eodē mō ifert Ang. hic.qd si titiꝰ in instro ꝓ
misit me cōseruare indēnē a quodā istrumēto ꝓmissiōis ꝓ eo
facto de mille libris,nō est necesse ostēdere illud instrm relatū:
qꝛ inter easdē personas fidē fit. Jntellige ſm Bar. quātum ad
ea que potuerūt verisimilr tpe cōfecti instrumenti interuenire. a
ita saluat glo.in.l.j.C.de fide instru.⁊ iure haste fisca.li.x. ¶ Se
cūdo intelligit ſm Bar.in personis q̄ possunt libere dispone
re,⁊ preiudicare alias secus vt per Barto.⁊ in.l.si forte.ff.de ca
stren.pecu.⁊.l.sciendū.ff.de verb.obli.cum concor.ibi signatis.

Additio. Et p hoc infert singulariter Bart. qd si in
istrumēto alienatiōis celebrate p ecclesiā,
dicaṫ precedētibus legitimis tractatibꝰ, ⁊ ꝓcedēte authorita
te superioris,tale istrumētū nihil de his ꝓbat : ⁊ p hoc faciūt
ambe limitatiōes Bar. Et ad ista vide cano.in.c.qm cōtra fal
sam.de proba.⁊ in.c.j.de fide instru. Bar.⁊ doc.in.d.l. sciendū.
¶ Ultra Bar.limita regulā.d.l.optimā.ꝓcedere:qñ instrumē
to cōfecto inter partes ꝓnūtiaṫ aliqd, qd est de substātia actꝰ
puta ꝙ ille qui stipulaṫ sit seruꝰ absentis: tūc bene ꝓbat,alias
secus.ita limitat do. Ant.de but.i.c.illud. de presumptiōibus.
do. Mathe.in no.lxx. Ang.in.l.iurisgētiū.§.qd fere.ff. de pac.
Alex.in cōsi.cxlvi.ꝙ incipit viso ⁊ examinato processu. in.xij.
col.in.j.vol.⁊ seq.⁊ in consi.cci.in.ij.vol.qd incipit,in causa ⁊ lit.
¶ Jtē limita dictā regulam ⁊ hanc auṫ.quando relatio fit per
eum qui de per se potest principaliter de nouo disponere: tunc b
non est necesse constare de relato.l.si donatio. ⁊ ibi Bald. in fi.
ad hoc no.C.de dona.probatur ex gl.j.in.l.admonēdi.⁊ Bart.
in.iij.col.ff.de iureiurā.cum his que ibi dixi. Jtem potes limi
tare istam authenticā ex eo quod decidit Rapha.cu.in consi.
cexiij.incip.creditur libris campsorum.

Additio. Jtē limita in scriptura principis.faciente c
mentionē alicuius instrumēti:gl.no.in.c.
si romanorū.xix.dist.accedit ratio,qꝛ princeps dicitur lex ani
mata in terris.§.fi.in auṫ.de cōsul.glo.in.l.⁊ qꝛ.ff. de iuris. om.
iudi.vbi lex faciēs mētionē alterius.l. vel alteriꝰ instrumēti ꝓ
bat quāuis originale nō exhibeaṫ:intellige tamē quādo prin
ceps in scriptura faceret mētionē principaliter, secus si incidē
ter ⁊ enūciatiue.c.si papa.de priui.in.vj.no.in clemē.j. de ꝓba.
¶ Ultimo adde circa.ij.q proxime factā de priuilegijs confir
matorijs,illud qd decidit Oldra.lau.in cōsi.cxxj.qd incipit ad
primam questionē queritur.in scdo dubio. qd si cōcessio feudi
fiat alicui per hec vba, sicut venerāde memorie genitor noster
fideli nostro feudū cōcessit:ita ⁊ nos cōcedimus, qd nō habet
necesse vasallus,ad hoc vt scda cōcessio valeat, ostēdere de pri
ma. allegat inter cetera dictā.l. si donatio.cum glo. ponit Pa
nor.in.d.c.inter dilectos.in.v.col. ¶ Ueritas depēdet ab hoc:
o † an iste dictiones sicut[d] vel ſm,faciāt cōditionē, si dicatur.cō
d cedo sicut vel ſm qd maiores mei consueuerūt. An isto casu si
maiores nunq̄ concesserūt per hoc vitietur secūda cōcessio:cō
muniter concluditur ꝙ nō. ſm Bar.in.l.v.§. Julianus quoq̄.
per illū tex.ff.de consti.pecu.ponūt doc.in.l. si testamentū. vbi
dixi.C.de insti.⁊ substitu.posui plenius in cōmēto.l.admonen
di.super glo.ff.de iureiur. ¶ Jtē adde inquātū superius in. ij.
fal.j.materie dixi ꝙ paria sunt subscribere scripture facte ma
nu alterius,vel tota propria manu scribere.bonū tex.in.§.j.in
sti.de emp.⁊ vendi. Jason de Mayno Padue legens.

11 **Additio.** ¶ Ultimo querit Bar.in fi. † si in sñia di
caṫ lite coram nobis contesta. iuramēto de
calumnia ⁊c. An talis sentētia probet litis cōtestationē ⁊ iura
mentū de calumnia.cōcludit post Cy.hic ꝙ nō.⁊ si talis sentē
tia fuit lata presentibus partibꝰ:plene ꝓbat: alias secus, ⁊ ita
etiam tenet Bart. in.l.prima.j.de rela.⁊ in.l.j. in fin.ff.quando
appellā.sit.⁊ in.l.acta.in prin.ff.de re iudi. Bal.in.d.l.emācipa
tione.j.de fide instru.late.d. Anto.in.d.c. quoniam contra fal
sam.de ꝓbatio. Jnno.⁊ alij in capi.bone.el grāde. de electioni.
vbi cano.latius distingūt quā Bar.hic ꝑ Spec. in ti.de instru.
edi.§.restat.ver.in summa,circa fi.§.⁊ in titu. de sen. §.qm.ver.
in sentētia.⁊ in.§.vt autē.ver.⁊ no.⁊ plenius distinguit Paul.
de ca.hic ⁊ vide Jo. and. referētem longā disputationē Guid.
de suza.in additio. Spec.in ti.de re iudicata.sup rubr. ¶ Nun
quid autem instrumētum dotis faciēs mētionē de matrimo
nio probet matrimonium:dubium facit,quia dos potest cōsti
tui futuro matrimonio. vt ponit Jnno. in.c.illud. de psumpt.
Tu distingue vt pulchre per Bal.⁊ Sali.hic.⁊ Bal. in rubr.j.
de priui.do. Jason Papie.

a ¶ Regulā. Adde Fely.i.c.ij.col. vj.de rescrip. amplia regulā ad libellos, Panor. in.c.j. col. vij. de ꝓba.secūdo amplia ad testes Bar.vbi dixi.in l.j.ff.si cert. peta. ⁊ cur.iunior cōsi. xvij.limita regulā in antiqs Jas. in.l.cū aliqs.col. fi.j.de iur. delib. Fely.i.c.post cessionē. col.viij. de probatio. Pur.

b ¶ Jstū passum. vide Fely.in.c.ij. col.xix.de Resc. ⁊ in.c. cum inter de except. Pur.

c ¶ Exequutionē Instrumēti Uide B. in addict. Spe. ti. de inst. editio.§.vij.ver. interdū. Adde Alex.lib. iiij. cōsi.vj. Purp.

d ¶ Dictiones sicut.adde glo. in verbo sicut. in.c. j.de sacra.vnctione.in.c.cleros. in ver.sicut.xxj. dis. gl.ij.in. c. inquisitionis. de accus.

1 ☞ Rationes vel instrumenta debent edi per actorē reo cōuento, ad fundandum eius exceptionem doli vel similem. fallit tamen vt infra nu. 2.

3 Uoi tractatur de periculo anime, an reus teneatur actori edere ad fundandam eius intentionem.

Et que a diuo. Premitte ꝙ. l. i. ꝛ l. qui accusare. ff. eod. edite ꝑ Antoniū īperatorē, cū disponerēt negatiue editionē rōnū vl strumētozū ñ debere fieri, videbā-tur .iij. duab⁹. ll. Allex. imperatoris, cuius etiā est ista. l. 2. l. nō est nouū. ꝛ. l. iustū. ff. eo. ideo impato: Allex. hic saluata .iij. ꝛ ista saluatio .iij. duos intellect⁹ in gl. i. ꝛ seq. Primo est intellectus Jo. ꝛ verus, ꝙ nō fiat differētia inter instra. ꝛ librū rationū: cū rōnes veniāt appellatiōe instrōrū. ff. de verbo. signi. l. notionē. ff. instrumētozū. ꝛ ptz clare in hac. l. loquēte in ratiōibus. Et postea in fi. dicit qñ hoc casu, ꝛ sic psequit eūdē casu, ꝛ tñ in fi. dicit ex instris ad denotādū ꝙ in hac. l. nō sit differētia inter instra ꝛ librū rōnū: sed differētia sit inter actorē ꝛ reū: qz actori nō fit editio ad fundādū ei⁹ petitionē: ꝛ bene reo ad fundādū ei⁹ exceptionē. ¶ Et .ꝛ. istū intellectū q est ver⁹. h. d. dādū ei⁹ exceptionē doli vel similē: ꝛ nō ecōtra. h. d. ¶ Scdo mō intelligit ſm Azo. ꝙ in hac. l. nō fiat differētia inter actorē ꝛ reū sed paritas sit in vtroq; : sed bñ fiat differētia inter librū rōnū de quo loquit. i. pars hui⁹ legis, q indistincte .ꝛ. edi ꝑ actorē reo. ꝛ .ꝛ. cū liber rōnū dicat q cōtinet data ꝛ recepta. ꝛ sic vtriusq; vtilitatē. ꝛ sic ab vtroq; .ꝛ. edi. sec⁹ autē est in instris, q̄ nec per actorē nec p reū edi debēt. ꝛ de his loquit finis huius tex. Et ſm istū intellectū. h. d. rōnes indistincte edunt ꝑ actorē reo ꝛ ecōtra: sec⁹ in īstrumētis. h. d. ſm intellectū Azo. ¶ Iste intellect⁹ nihil valet ꝓpter tex. in. i. parte. q dicit ꝙ multū iterc̄ūt, oporteret exponere albū ꝙ nigro. s. multū interſit, nihil interſit. ¶ Ite intellect⁹ Azo. nō concordaret cōtrarietatē. ll. de quibus. ff. q. l. i. ff. ē. q̄ phibet editionē, loquit in rōnibus: sicut l. nō est nouū. ꝛ. l. iustū. Tertio illud ꝙ vult Azo. ꝙ liber rōnus indistincte edat etiā per reū actori, est .ꝛ. l. i. ff. eo. q dicit totum .ꝛ. nisi ex cā. Unde teneas intellectū Jo. q est ver⁹. ¶ Iste intellect⁹ .hꝫ duas partes. Prima est ꝙ actor teneꝫ edere reo tā instrumēta ꝙ rōnes ad fundādū ei⁹ exceptionē. ꝛ istud cōiter teneꝫ ꝑ doc. hic ꝛ ꝙ gl. ꝛ doc. in. l. i. ff. eo. cano. in. c. i. de pba. quānis .ꝛ. ꝛ male teneat glo. in. c. g. perpetuus. de Bar. l. dissolute. C. de condi. sine causa. ꝛ in. l. qui tabulas. ff. de fur. sed nihil faciunt ſm Bal. in. c. i. in vlti. col. de pba. patet, qz hic tractamus de editiōe q̄ fit per officiū iudicis: ibi fit per .ꝛ. sine cā. qñ ist⁹m est effectū inane, qz debitor soluit. ¶ Limita istā cōez cōclu. ſm Bal. Fulg. ꝛ. d. Allex. hic. d. Pe. de an cha. i. c. i. de vsur. nisi exceptio cōtineret crimē actoris, vt excep. excōicatiōis vel bāni. l. ñ. ff. din⁹ adrian⁹. i fi. ff. de iure fis. Scdo nisi esset exceptio habēs vim actiōis, vt exce. ꝓpetitio

a ¶ Instrumenta cōmunia. Et in iudicio cōmuni diuidūdo. vt familie erciscunde Socy. cōsi. clxij. com. ta. i fi. Bal. ꝛ Ang. i. l. instrumēta. col. fi. ff. de fideicō. Purp.

b ¶ Periculo animę. sequit .ꝛ. Dar. sil. in. l. de minore. ff. to. mētā. ff. a questio.

¶ Tertia pars intellect⁹ Jo. an. est ꝙ re⁹ nō teneꝫ edere actorē vt hoc tex. in fi. i. l. q accusare. ff. eo. iuncta. l. nimis graue. C. de ref. vt dixi in. l. i. ff. eo. ¶ Limita nisi eēnt instra cōia[a], rōne dſiē q ꝛ in. l. i. ff. eo. ¶ Ite .ꝛ. est text. in. l. procuratoꝛ. ff. eodem. riꝛ reddat decisio, ꝙ si duo fuerūt socij, ꝛ in diuisiōe p̄monij eū pōt cogere ad edēdū fundādo p̄incipalr intētioē suā. Qō tractaret de periculo aīe vbi .ꝛ. quenti: ꝙ si limitatio est vera cōctet de periculo anime, teneꝫ re⁹ edere actori ad fundandū illius intētionē: ſm Jo. an. in addi. Spe. in tit. de instr. edi. ¶. vigerem verū. vbi ex ꝓsumptionib⁹ argueret peccatū: tūc officio iudicis saltē per denūtiationē euangelicā. c. nouit. de iudi. posset cogi, ſm do. Anto. in. c. i. de pba. ¶ Limita etiā Spe. in p. ver. ex p̄missis: q̄ actori pereſſet facultas pbādi casu fozt⁹ quānis Pan. ꝛ plenius. d. Fran. de Aret. in. d. c. j. in. ꝙ. col. per lex fundamenta .ꝛ. teneāt, sed nō negēt. Et tene cū Spe. vt per. d. Allex. hic. Et vltra alios adde do. tex. in. l. si qs ex argētarijs. ¶ prohibet. circa fi. ff. eo. De aliis limitationib⁹, precipue in causa dotis ꝛ alimētozū, dixi in. l. i. ff. eod. ꝛ recolligunt do. Allex. ꝛ do. Anto. de Allex. hic, ꝛ cano. in. c. j. de pba. ¶ Ultimo limitat bar. ꝙ re⁹ teneat edere actori ad fundādū

c replicationē per. l. pen. ff. ad. l. Fal. ꝛ dicit ibi Ange. ꝙ ibi melius probatur quā alibi in iure. ꝛ Bal. in. c. j. i. ij. col. de pba. assignat rationē: qz vbi actor fundauit intentionē suā, ꝛ nc index de eo bene opinatur, equitas dictat, ꝙ accipiat pbationem ex domo rei. similiter dicit Bartol. quo ad coadiuuandū intentionē actoris circa pbanda confinia. Et vltra Bar. ad de meliorem tex. in. l. tutius. la secunda. ff. de actio. emp. ꝛ exemplifica alijs notabilibus modis, vt late hic per Bald. ꝛ per ista sit expedita hec. l. Jason Padue legens.

¶ De in ius vocando. Rubrica.

1 ☞ Judicium incipit a citatiōe quo ad tres effectus: extra quos ꝓprie incipit a litis contesta. nu. 2.

3 Citatio dicitur de processu libelli: oblatio non.

4 Qui est presens in iudicio presumitur citatus.

5 Si pars est presens: monitio iudicis habet vim peremptorij.

6 Testis qui dicit se scire quis fuit presens, licet non dicat ꝙ audierit vel intellexerit: tamen probat.

7 Nulla citatio potest fieri sine commissione iudicis, quā nō debet concedere, nisi prius videat libellum actoris.

1 ¶ Jn glo. rubrice iūcta cōtinuatiōe Bar. Sali. ꝛ Fulgo. habes tria notare. Primū ꝙ iudiciū incipit a citatiōe. ¶ Adde ꝙ istud pcedit nō solū in causa p̄incipali: sed etiā in causa appellatiōis. vt no. Bar. in. l. fi. ff. illud. C. de tēpo. ap. ¶ Intellige verū quo ad tres effect⁹ tm̄. ¶ Prim⁹ quātū ad interrumpēdū p̄scriptionē in causis criminalibus inductā a statuto: vñ si statutum disponat, ꝙ de crimine debeat agi. j. sex mēses a die cōmissi delicti, certe isto casu citatio imo sola oblatio libelli sufficiet: ſm Bar. in. l. mariti. ff. quinquēniū. ꝓ illū tex. ff. de adul. ꝛ in. l. naturaliter. ff. de vsur. Quāus cōtrariū ꝛ male teneat Angel. hic: ꝛ aliter hic distinguat Bal. in. l. i. C. qñ libel. p̄inc. da. ꝛ Bal. in. l. fi. ad fi. p̄in. ff. de eo ꝙ fac. erit. Lud. in. l. i. in p̄n. ff. de arb. ¶ Secūdus est in causis ciuilibus, quo ad interrūpendū p̄scriptionē .xxx. ann. sola citatio sufficit. l. sicut. ꝛ. l. oēs. C. de p̄scrip. xxx. anno. declarat Bar. in. l. fi. in p̄in. ff. de eo ꝙ fa. erit. ¶ Tert⁹ effect⁹ est, quo ad ppetuādā iurisdictionem delegati: ſm cōiozē sniaz: q̄ probat in. c. gratū. de offi. delegati. in. c. fi a ſubdelegato. eo. ti. in. vi. Bar. ꝛ alij i. l. more. vbi dixi. ff. de iurisd. om. iudi. cano. in. c. licet vndiq;. de offi. delega.

2 ¶ Extra hos tres casus iudiciū ꝓprie incipit a lit. cōtest. in glo. in. l. fi. ff. illud. C. de appel. ¶ Alia enim q̄ precedūt lit. cōtesta. dicuntur preludia. glo. est no. in. ff. fi. in verb. ex pemps in auc. in med. lit. de qua dixi in rub. ff. tit. j. lit. aūt contestatio est lapis angularis iudicij, ſm Bal. in. c. j. de lit. cōte. ¶ Scda cōclusio est ꝙ citatio⁹ dicit⁹ de processu. ꝛ de hoc est tex. in. c. quoniā cōtra falsam. in verbo citatiōes. de pba. glo. in. c. prudentiā. in verbo forma. de offi. deleg. Fallit in prima citatione. gl. est in clemē. i. in verbo citationes. de iudi. ſm Pau. de cast. ꝛ. d. Allex. hic.

3 ¶ Tertia .ꝛ. clusio est: ꝙ oblatio libelli que fit iudici nō est de processu, cū fiat ante citationē. ꝛ possit fieri die feriata: vt hic Bar. ꝛ no. Ang. inferentē ad duo no. dicta, que pſequere vt hic per do. Allex. ꝛ adde Bal. in. l. j. ff. eo. ꝛ in. l. j. C. qñ libel. p̄in. datus. ¶ Extra gl. q̄rit primo Bart. pars est ꝑsens in iudicio, an valeat iudiciū sine alia citatione. remittit se ad ea que dixit in. l. j. ff. eo. ꝛ ibi distinguit inter volētem ꝛ inuitum. ꝛ idem Bar. in. l. ꝓlatā. in vlti. col. C. de senten. ꝛ interlo. ¶ Ueritas est, ꝙ data presentia partis, nō requirit isto casu alia citatio: ꝛ hoc indistincte per tex. optimū in. l. etiā si patre. ff. si. in verbo presente. vel ad agēdū a p̄side euacuato. ꝛ in. l. in causę. ff. cā autē cognita. ff. de mino. ꝛ in. l. de vnoquoq;. in versi. presentib⁹. vbi Ang. ꝛ Jmo. ff. o re iudi. cū cōcordātib⁹ allegatis per. d. Allex. hic, ꝛ plenē ibi late do. Ant. ꝛ cano. in. c. j. de iudicijs. ¶ Pro ista cōclusiōe facit duplex ratio. Prima est quia citatio fit ad finē cōpartionis. ergo si pars cōparuit, ꝛ fuit presens nō est vltra⁹ citāda. Secūda ratio ꝛ qz qui est ꝑsens in iudi. presumit citat⁹: ſm archi. in. c. pposuisti. lxxxij. dist. quē refert ꝛ sequit Bal. in. l. q. in pen. col. C. qūo ꝛ quādo iudi. ꝛ in. l. j. ff. de in ius vocā. ¶ Jsta scda ratio nō est tuta, cū in dubio nō ꝓsumaꝫ monitio vel requisitio: tex. est no. in. c. j. ad fi. de allodi. in vſi. feu. Patet: qz speciale est, qñ quis misit nūtiū ad cōparendum, tex. est nota. in. c. bone. in. j. in verbo nuntium ꝛ ibi Bal. ad hoc no. de ele. vel qñ de longinquo quis venisset. ſm domi. Anto. de butr. in. c. j. vbi alod. de iud. Et ꝙ ꝑsens in iudicio nō presumit citat⁹, tenet Bar. in. l. furioso. in fin. ff. de re iudic. Bal. in. l. j. C. de sen. ¶ Adde ꝙ ista cōclu. in tantū est vera, ꝙ in statuto faciēte mentionē de citatione: idē operaꝫ presentia partis, ꝙ citatio: puta si statutū dicat ꝙ a die citationis ꝑsq; ad talē terminū debeat index sic facere: certe si nō interueniat citatio, sed presentia partis: idē operaꝫ, ſm Jac. but. ꝛ Bald. in aut.

in aut. si omnes. in. ꝟ. col. C. si mu. ab. here. absti. Jo. an. in. c. fi. de elec. in. vj. in ncuel. Jmo. fortⁱ⁹ ibi requirit peremptoriū, ꝛ ſi pars est presens monitio iudicis habet vim peremptoriū .hꝫ semel tātū pars sit citata. ita singulariē Bal. reputās no. dignū in. l. ij. ante fi. C. qūo ꝛ qñ iud. ¶ Amplia etiā hāc cōclusionē, vt pcedat etiā si qs sit ꝑsens ob aliā cām a casu: ſm do. Allex. in d. l. de vno quoq;. in. j. col. per iura. in p̄in. allegata: ꝛ .hꝫ non dicat, adde Bal. ita tenētē in. c. de causis. in. xv. col. de offi. dele. Cōtrariū tñ tenet idē Bal. in. c. j in. v. col. de iudi. ꝛ in. l. si accusatoribus C. de accusa. ¶ Limita p̄dictā cōclusionē duob⁹ modis. ¶ Primo vt pcedat, qñ citatio fieret solū ad finē sim plicis cōparitiōis: ꝓ rōnē. ff. relatā: secus si ad finē rīsiōis vel ꝓductiōis: ſꝫ Bal. in. l. cū frater. C. de his q. vt indi. ¶ Scdo limita, dūmodo q̄ pūs est certificēt a iudice de actu q ꝺz fieri alias dicit factus cōtra absentē. ſꝫ mar. in. d. l. furioso. ad finē quē sequit. d. Ant. de but. in. c. j. de iudi. ¶ Contrarium tenēt An. ꝛ Jmo. in. d. l. de vnoquoq;. ꝛ. d. Frā. de are. in. c. j. i. ix. col. de iudi. Et ita teneo contra Bar. qz ꝑsens ꝑsumit sciēs: ſm Bal. in. c. j. in. j. col. ſi de inuesti. inter dūm ꝛ vasal. lis oria. ꝛ i. l. 6 testiū. ad fi. de testi. ¶ † Hinc dixit notabiliter Bar. in. l. j. ff. de auto. tu. ꝙ testis q dicit se scire, qz fuit ꝑsens: .hꝫ nō dicat ꝙ audierit vel intellexerit. tū probat: ꝛ ꝓ hoc est bonus tex. in. ff. si quis igit. in verbo ꝑsentib⁹. ꝛ ibi ad hoc no. An. ꝛ in. ff. oporteat. el scdo. in verbo presentib⁹. in aut. de cau. ꝛ fide instru. idē tenēt Jmo. ꝛ Mod. er. in. l. ij. ff. per glo. ibi. ff. sol. mat. Angel. ꝛ Jmo. in. l. heredes palā. ff. ff. de testa. Bal. in. l. i. ad fi. C. de bo. pos. ſꝫ tab. ꝛ in. l. fi non speciali. circa p̄in. C. de testa. ꝛ in d. l. testiū. vbi etiā Sal. Jmo. ꝛ Pan. in. c. puenit. ff. de testi. cogen. bene facit tex. in. c. sup eo. in. ñ. ō test. ꝛ ibi ad hec notat. d. Ant. Jmo. ꝛ Cardi. idē tenet do. Albb. in p̄oem. decretaliū idem tenet Allex. cōsi. clxx. in. ñ. vol. incipien. in causa. Angelo ruB. in cōsi. xx. in. ij. vol incipien. in causa apostolis. in. j. col. ꝛ seq. in. l. j. in. xx. col. ff. si cer. pet. ꝛ in. d. l. ij. ff. ff. ff. sol. matri. cuius aliter videat tenere idē Allex. ꝛ male: in cōsi. cxxxiij. ñ. ij. volu. incipiente in causa ꝛ lite vertēte. in. ij. col. ꝛ in cōsi. cxx. in. ij. vo lu. incipiē. viso superiori themate. in. iij. col. ¶ Secūdo querit Bart. quare in. ff. ponaꝫ ti. de in ius voc. postea tit. de edē. hic autē fit totū ecōtra. dic vt per eū. ꝛ idē dicit Albe. in. l. j. in p̄in. pen. col. ff. eo. ¶ Tu cōsidera ꝙ ratio Bar. non est bona, duplici fundamēto. primū qz ti. precedens nō loquit solū de editione libelli, nisi in. l. edita. ff. eo. Jmo. ꝛ fortius ibi nō loquitur

7 de edi. libel. q̄ fiat iudici: vt ꝓsupponit Bar. ſꝫ parti. † Scdo ꝛ fortius: nulla citatio pōt fieri sine cōmissione iudicis. l. nemi nem. vbi Bar. no. C. de ephi. ꝛ trāſ. re dixi in rub. ff. tit. j. Sz iudex nō debet concordare: nisi prius videat libellū actoris. ſm Odof. in. l. clericis. vbi Bal. reputat no. dig. ff. ō epiſ. ꝛ cle. ꝛ fa cit festum do. Allex. in rub. ff. tit. j. col. in fi. ꝛ sic idē est semper: ꝓnt hic dicit Bar. in liberto vel filio.

1 ☞ Reuerentia que debetur marito debetur etiam vxori sue.

2 In penalibus. l. penaliter loquēs in vno ex correlatiuis an habet locum in alio. etiam ex identitate rationis.

3 Quod conceditur ratione reuerentie, durat post mortem.

1 **Sicut bonis.** Hoc dicit. † Reuerētia q̄ debetur marito, debeꝫ ēt vxori sue. h. d. ¶ No. ex hoc tex. ꝙ qui nō pōt vocare in ius aliquē sine vema nō pōt etiā vocare in ius eius vxorē. Hinc inferꝫ ſꝫ Fulgo. ꝛ do. Allex. q̄ filius emācipa

a tus "sicut non pōt vocare in ius patrē, sic nec vxorē patris. ꝛ sic nouercam qz loco matris est. ff. socrū. instī. de nup. ꝛ hoc tz gl. in. l. generaliter. ff. eo. ¶ Qō est verū viuo patre, alias sec⁹. l. ō his. C. de fur. ꝛ. l. si nōdū. eo. titu. C. de fur. adde contrariū ꝛme lius tenēt ipsi Fulg. ꝛ do. Allex. in. d. l. generaliter. ff. eo. per bo nam rationē de qua ibi per do. Allex. ¶ Scdo no. ſꝫ Bal. Sa

2 li. ꝛ Pau. de ca. hic † ꝙ. l. penalis. loquēs in viro habet locū in vxore respectu pene, propter correlationem, quicquid dicat do Allex. vel do. An. ō Allex. hic. ¶ Adde cōtrariū ꝙ imo in correlatiuis. l. penalis. penaliter loquens in vno, nō habet locū in alio, etiā ex idētitate rationis: ita tenet Panor. in. c. j. mvlt. co. de loca. Eo quia pena non egreditur ꝓpriū casum. facit doctrina no. Jo. and. in. c. dispēdia. de rescrip. in. vi. in nouel. quā Bemi. ibi in. iij. col. multum not ꝙ. l. que alias extenderetur ex identitate vel maiozitate rationis. numq; extenditur respectu pene: ꝛ idē tenet Jo. and. in. c. fi forte. ꝛ ibi no. Bemi. in. ij. col. de elec. in. vi. do. Ant. ꝛ Jmol. in. c. fi. de rescrip. Facit bene qō vult glo. notabilis in cle. j. de consan. ꝛ affi. qō pena imposita ꝛ trahēti matrimoniū cū moniali, non intelligitur imposita ipsi moniali. Breuiter tene cū Bal. ꝛ alijs hic, qō etiā respectu pene, statutū in vno ex correlatiuis, intelligiꝫ statutū in alio. ita tenet Bal. in. l. j. ꝓ illū tex. C. de cupr. ex ln. daph. nō ce. li. ꝛ. ꝛ idē Bar. in. l. fi. ff. de accep. ꝛ in. l. fi. i ꝓin. C. de indi. vidui. tollē. ꝛ in. l. j. ꝟ. hec acti. ff. ne vis fi. ei. ꝛ in. l. j. ff. qō met. cau. ꝛ qō ita sit in penalibus, tenet idē Pan. in ꝓoemio decretaliū, ꝛ in c. fi. in. iij. col. de rescri. ꝛ in. c. qz clerici. de iurepat. vbi dicit hanc esse cōem regulā omniū legistarū. Hemi. in. c. j. in secūda fallen. de tēp. ordi. in. vi. ¶ Hinc est ꝙ pena imposita actori, intelligitur etiā imposita reo, ꝛ ecōtra: glo. in. l. per interuallū. ff. de iud. ꝛ in. c. j. de cōfes. i. vj. intellige qñ cōcurrit eadē ratio: alias sec⁹. glo. in. c. j. in glo. iij. de loca. ꝛ in. c. debitores. in gl. fi. de iureiur. iūcto eo ꝙ vult Bar. in. l. multū interest. circa mediū. ff. de ver. obli. ¶ Capio gl. secundā, quā diuido in tres: in prima duplici citer exponit tex. scda exposītio est melior. in scda no. i. ij. ꝙ viā qōnis opponit contra tex. ꝛ soluit. scda ibi: ꝛ no. ij. ibi: ſꝫ quare marito. ¶ Jn vltima parte posset nouiter teneri ℨ glo. ꝛ doct. hic. ꝛ glo. ꝛ doc. in. l. liberti. C. de ope. liber. allegata in glo. ꝙ libert⁹ possit etiā vocare in ius maritū patrone, sicut ꝛ ecōtra: ratione correlatiōis, de qua dixi in tex. ꝛ per generalitatē. l. generaliter. ff. e. ¶ Nec ob. d. l. liberti. qz loquitur mortua vxore, vt patet ibi in text. dū dicit liberti libertęq; defunctorū. Unde cum sit vna oratio: q regiē ab vno verbo in fi. posito. illa qualitas defunctorū referꝫ ad oia capitula. l. scie. ff. caio. ff. de fun. instru. l. j. in p̄in. iuncta. l. iij. ff. ꝙ ait pretor. ff. de incen. rui. nauf. ꝛ est doc. Bar. i. l. iiij. ff. eritq; hec differētia. ff. vi bo. rapt. Anto. ꝛ Jmo. in cle. de supplen. negli. pla. ¶ Tene cū gl. ꝛ doct. qz

3 si pōt mortua vxore: ergo ꝛ ea viua qz ꝙ concedit ratione reuerentie, durat post mortē: sicut in vita patet in ff. socrū. instit. denup. iuncta. l. parētes. ff. eod. patet in. l. alia. ff. elegāter. ff. sol. matri. iūcta. l. vnica. ff. cū antē in exactione. C. de rei vxo. actio. Et hāc regulā plenius prosequitur. d. Allex. in. d. l. generaliter. ¶ Nec ob. fundamentū de. d. l. liberti. in ver. defunctorū. qz respōde qō procedit nisi mēs legislatoris possit verificari sine re petitione qualitatis. ¶ Jta etiā ꝓbat ille text. in. d. ff. caio. Jta probat text. in. c. cū singula. in p̄in. iuncta glos. no. in ver. prioratibus. ꝛ ibi Bemi. de preben. in. vj. ꝛ ita per illam glo. limitat do. Ant. ꝛ Jmo. in. d. cle. j. de supplen. neg. p. cla.

1 ☞ Reuerentia que debetur patrono de non vocando in ius sine venia, transit ad heredes patroni, etiam extraneos.

2 Jus patronatus ecclesie transit ad heredes extraneos: non tamen in fideicommissarium, ꝛ per confiscationem bonorum alicuius factam per iudicem seculārem, non confiscatur: dato qō alias transeat cum vniuersitate bonorum.

3 Rustico erranti in iure quasi naturali non est parcendum, nec quando facit actum clam.

4 Statutum disponens quod existentibus filijs masculis femine non succedant ex parte masculorum tale statutum censetur fauorabile ꝛ per consequens extendendum: ex parte vero feminarum est odiosum ideo restringendum.

5 Statutum disponens, ꝙ agnati teneātur cōpromittere: est fauorabile ꝛ sic extendendum: vt comprehendat filium emācipatum, ꝛ nepotem natum ꝛ conceptum post emancipationem.

6 Ileptis ex filio masculo excluditur stante statuto quod femine non succedant existentibus masculis.

7 Stāte statuto, ꝙ filia dotata nō succedat: si pater decedat relictis duobus filijs: ꝛ vna filia dotata qui filij succesſerunt patri quoꝝ vn⁹ moritur, an filia succedet fratri simul cū fratre.

8 Dispositio penalis faciens mentionē de vna persona, non extenditur ad eius heredem etiam extraneum.

9 L. quānis penalis, tamen videtur fauorabilis ꝛ extendenda. a ¶ Filius emancipat⁹. adde Spe. ti. de actore. versicul. item quod est filius.

10 Princeps per rescriptum potest remittere penā corporalem, aut pecuniariam applicādam fisco: sed nō applicādam parti.

11 Emptores rerum deprędatarum in bello: non sunt tuti in cōscientia.

12 Ciuitas per statutum vel reformationē non potest exprēsse restituere bannitum: ad bona applicata heredibus interfecti.

13 Si clericus cōmittat delictum, propter qō debet priuari beneficio, si papa postea dispensat cum tali clerico: non intelligitur tollere ius alteri quęsitum, in casu illius priuationis.

14 Princeps ex causa publice vtilitatis potest remittere penam applicandam parti.

15 Princeps pro faciendo pacem potest remittere iniurias ꝛ damna illata subditis.

16 Ciuitas pro pace habenda potest res priuatorum donare.

Venia edicti. Diuidit in tres, qd tria ponit dicta: vel melius. In prima ponitur vnū in genere. In scda ꝛ dicit tacite qōni. In tertia ꝛ vltima infert ad decisionē speciale casus propositi. Icōa ibi: nec in ea re. Tertia ibi ci igitur

1 summa vt per Bar. † Uel sic reuerētia in nō faciēdo: ꝛ sic in nō vocando in ius sine venia que debet patrono: transit ad heredes patroni etiā extraneos. hoc primo. Et errāti in iure quasi

Universidad de Deusto Biblioteca

naturali,etiam si sit rusticus,nō parcitur.hoc scō.Et p rescriptū principis non pōt remitti pena que parti applicat.Et ista vltima pars est multū no. ¶No.q̄ iuspatronat⁹ ꝓsistēs in nō faciēdo,trāsiit ad heredes etiā extraneos patroni. ¶Idē est in iure patronat⁹ ecclesie.gl.in.l.si operarū iudicio. ff. de oper. liber.gl.in cle.si.de iure patr.no.in.c.cōsiderandum.z in.c.filijs. xvi.q.vij.Bal.hic.adde Ang.in l.si.C.de ope.libe.Pe.de anc. in cōsi.cxxix.inci.prima facie videt dicendū.dicit tamē Jo.de imo.in.l.si patrom.ff.ad treb.q̄ licet transeat ad heredē extraneum,non tamē trāsit in fideicōmissariū: per rōnes de quibus ibi per eū,ité adde glo.notabilem in cle.pastoralis.§. cū etsi. in ver.subiecte.de re iudi.qō per cōfessationē bonorū alicuius factam per iudicē secularē,nō cōfiscatur ius patronatus ecclesie, dato qō alias transeat cū vniuersitate bonorū.l.quedam.ff. de acquir.re.domi.z est glo.no.in.l.si operarū.ff. de ope.lib.item ad istū tex.q ōt de iure quasi naturali:qō dicak istud ius quasi naturale,declarat gl.in.l.regula.in prin.ff.de iu.z facign.Sz cōtra istū tex.videtur obstare,quia reuerētia que debeť magistratui,est de iure quasi naturali.l.veluti.ff.de iusti.z iu.z tamē ibi rusticitas excusak.l.ij.in vers.rusticitati.z ibi Lud.ro.in.iij. no.ad hoc no.ff.si qs i ius voc.fi ierit. ¶†Scōo no.q̄ rustico errāti in iure quasi naturali nō parcitur,sicut nec qui facit actū clam:vt no.Bal.in.l.j.per illū tex.C.de interdi. matri. ¶Tertio no.q̄ princeps per rescriptum non potest auferre penā que applicak parti.de quo dicā in gl.fi. ¶Capio gl.in ꝟbo liberis. Quā diuido in duas partes.in prima timore contrarij dupliciter intelligit tex.z vterq; intellectus ad idē tēdit:quod liberi huius liberti erāt ingenui,sed vino liberto eorū patre, nō pñt etiā ipsi patronū in ius vocare sine venia.l.ij.que est ibi sed cur heredib⁹ extraneis.glo.ponit no.doctrinā. ¶In prima parte forma sic oppo.Sz tex.nā illud qō dicit tex.de liberis,aut est superflū,aut male dictū:nā aut isti liberi fuerūt etiā manumissi cum patre.z cōsequēter ipsi sunt liberti:aut nō erāt liberti: sed ingenui,z tex.male diceret:qz ingenu⁹ potest vocare in ius sine venia. ¶Ex scōa parte collige tres cōclusiones. Prima est q̄ vna z eadē dispositio,respiciēs diuersas psonas ex vno capite, cēsef fauorabilis.z sic extēdēda.ex alio capite cēsetur odiosa,z sic restringēda.Adde quatuor gl.similes gl.in.l.fs si hac.§.fi.in ver.interueniat.ff.e.z in l.apud celsum.§.aduersus.in gl.vlt.in ver.ex hiberi.ff.de exce.do. z in.l. q bona.§. si alieno.in versi.ɔz iurare.ff.de dam.infe.z gl.in.§.penales.in ver.i ius vocasset.circa fi.insti.de act.Alibi tñ Bal.in.l.j.in prin.ff.de cōsti.prin. dicit q̄ vbi in prin:legio cōcurrit fauoz z odiū qō censetur odiosum. ¶Ex ista doctrina⁹ gl.nostre †infert Bar. ad statutū disponēs,q̄ existētib⁹ filijs masculis femine nō succedāt,ex parte masculorum tale statutū cēsetur fauorabile.z per cōsequēs est extendēdum:ex parte vero feminarū que excludunť, censef odiosum:z sic ɔz restringi.Et ex his infert in specie Bal. duas notabiles cōclusiones. ¶Prima est qō cū ex parte masculorū sit fauorabile:z loquat de filijs,veniēt etiā nepotes ex filijs masculis ad excludendum amitas. ¶Idem tenēt Sali.z ¶Dod. hic.z Pe.de anch.in cōmē.c.canonū statuta.in ver.his ita dictis.de cōstitu. Pau.de cast.in.l.maximū vitium.C. de lib.pt. cū alijs cō:ordantibus hic allegatis per dūm Alex. ¶Ego no uiter pondero ex hac decisione Bal.Sal.z ¶Dod.q̄ qñ statutū est fauorabile extēditur vel etiā cōprehendat casum impropriū.patet hic,appel.filiorū large z improprie venit nepos.vt declarat Bar.in.l.liberorum.in.ij.q.prin.ff.de verb.sig. z tamē q: statutū est fauorabile,z loquit de filijs cōprehēdit nepotes: z sic casum improprium. ¶Cōfirmo per illud qō singulariter tz Bal.in.l.quise patris.in vl.col.C.vnde li.vbi no.tenet †q̄ statutū disponēs q̄ agnati teneanť cōpromittere: est fauorabile: z sic extēdendū.z per hoc quia est fauorabile extēditur vt comprehēdat filium emancipatū,z nepotem natū z conceptū post emancipationē:quāuis large z improprie dicantur agnati.z cū illa decisi.quā reputat singularē tenent Pau.de ca. Lud.ro.z do.Alex.ibi. ¶Ex illa doctrina dicit ibi Pau.de ca.i pe. col. se cōsuluisse Florētie:stāte statuto qō cause iter affines cōpromittanť.z erāt duo affines i scō genere affinitatis de iure canonico:q̄uis de iure ciuili nō cognoscak:z ō iure canonico hodie nō habet effectū: vt declarat gl.magistra.in.c.non debet.de cōsan.z affi.quia tñ est affinitas:licet large z improprie;habebit locū dictū statutū:cū sit fauorabile. ¶No. istam regulā qz vtilis est.z alij nō tradūt.Sed caue per.l.non aliter.z ibi glo.z Bar.in.l.liberorum.§.qō tamen cassius.z.l. ille aut ille.§. cum in verbis.ff.de leg.iij.in quibus.ll.dicitur,qō in legatis debent verba accipi ppue,z nō improprie:z tñ constat qō legata sunt fauorabilia.l.in testamētis.ff.de reg.iur.z.c.cū dilecti. de do.ni si fortasse dixeris:qō quādo agitur de sustinēdo ipso testamēto;tunc bene sit larga interpretatio:qz ad publicam vtilitatem pertinet q̄ testamēta sustineantur.l.vel negare.ff. quēadmodū testa.aper.glos.no.in.l.gallus.§.quid si is.in ver.vtilitate.ff.de libe.z posth.Et q̄ fauorabilior fiat interpretatio in instructione q̄ est fundamētū totius testamēti,q̄ in legatis,est gl.not.in l.si plures.in gl.ff.de cōdi.instit.z aperte probak per tex.i.l. pe. §.i.iuncto.§.illo.j.de necessi.seruis here.inst.ité in legatis condicio apposita debet statim impleri q̄ primū pōt. alias habetur pro defecta.l.hec cōditio si in capitoliū.ff.de cōdi. z demō. tñ z secus in institutiōe:vbi tractak de maiori preiudicio. vt est gl. no.in.l.si qs instituak heres in dic.§.i.i ver.pfinit tps.ff. de he re.inst.Bar.in.d.l.hec cōditio si in capitoliū. ¶Scōa cōclusio est q̄ infert Bal.z est multū singularis.† q̄ neptis ex filio masculo nō excludetur vigore dicti statuti.z dicit.d.Alex.q̄ alibi istud nō legit.sequit Pe.de anch.in cōmento.d.c. canonū statuta.in ver.his igit quinq; mēbris. ¶Reprobat Fulg.z do. Alex.hic triplici fundamēto.Primū est:qz si excludunť filie q̄ sunt in primo gradu z sic magis dilecte defuncto: q̄to magis neptes q̄ sunt in gradu remotiori.l.si vina matre, circa medium. C.de bon.mat.Scōm:qz aut neptis vult venire ex ꝑpria pſona,z non pōt qz est in gradu remotiori.l.ij.§.i.ff. de suis z legi. aut vult venire ex pſona patris:vt dicit Bald.z nō pōt:qz nō est eiusdē q̄litatis,put pater,q̄ erat masculꝰ:quo ar.vtif Bart. in.d.l.liberorū.ff.de ver.sig.in ver. q̄ro pone retento.z vers.seq. ¶Tertiū fundamentū est:qz ratio istiꝰ statuti est fauoz agnationis:z sic linee masculine:vt bona remaneant in familia z agnatione patris.l.i.§.pen.ff.de vē.inspi.Jo.an.in addi.Spec.in ti.succes.ab inte.sup rub,Cyn.in.l.i.cū si.C.de adul.Sed ista rō ita militat ad excludendū neptē,sicut filiā,qz dato q̄ veniat ex persona patris tñ est filia, z bona exibūt agnationē pñs. igit ꝛc. ¶Ego autē distinguo,put in simili distinguit Cy.in.l.i. ad fi.C.de adul.Qō aūt filꝰ idēq; pater neptis,est pmortuus.deinde moriť auus relictis filijs masculis z ista nepte ex filio premortuo:z tūc teneo q̄ ista neptis excludať vigore dicti statuti per rōnes.§.relatas.Si aūt auus prīꝰ decessisset relictis filijs masculis,deinde vnꝰ filiorū adita hereditate moriať relicta sola filia.z sic nepte:z tūc teneo q̄ ista neptis succederet patri,exclusis patruis.z rō est:qz adita hereditate nō dicit amplius ꝛactare de hereditate aui,imo de hereditate istiꝰ filij postea mortui,qui solam filiam reliquit. Et q̄ post aditam hereditatē nō dicatur amplius hereditas primi,sed secūde:est tex. melior de iure in.§.j.insti.ex quibus causis ma.non licet.z in.§.j.insti.de here.qualita.z differētia.glo.in.l.eius qui in prouincia. in vlti. parte.z ibi Bar.no.ff.si cer.pet.vbi late dixi z multa cumulaui que conferunt ad presens propositum.

Additio. Adde q̄ in terminis nostris ēt facit illud ibi.ff.de acq.pos.Ubi q̄rit.†statutū est in ciuitate Bononie:q̄ existētibus masculis,femina dotatā.nō succedat in hereditate aut bonis pñs dotātis:cōtingit casu, pater habebat duos filios masculos,z vnā filiā feminā maritatā z dotatā.mortuus est pater.clarū est q̄ isti duo filij nihil aliud habebant nisi ista bona z hereditatē patris,quā adiuerūt:mortuꝰ est vnꝰ ex istis fratribus,ista sororꝰ volebat succedere cū alio fratre,dicebať q̄ nō poterat,qz exclusa per statutū,in cōtrariū faciebat: qz nūc nō tractak de hereditate patris,§ fratris:a qua statutū nō excluſit sororē. Et nolunt decidere qz tūc q̄stio de facto pēdebat in ciuitate Bononie.d.Alex.tñ per aliqua ibi addita istud expresse decidit,z miror q̄ nō allegerit Bal. qui istud decidit in c.i.§.quinetiā.in ti.episcopū vel Abb.in vi.feu. Facit qō decidit Ang.in cōsi.li.qō inci.do.Bul.vbi cōsuluit, de filia q̄ renūtiauit successioni z hereditati paterne,qō tñ nō excludat a succeſſiōe fratris,qui patri succeſſit forti⁹ cōsuluit Lu.ro. in cōsi. cxlviij.q̄ icipit circa primū de quo q̄rit an renūtiatio dñe Catherine.in.j.dubio.vbi elegāter z pulchre ꝛsuluit:q̄ si filia fuit dotata a patre,z iurauit nullo vnq̄ tēpore succedere in bonis vel hereditate patris,mortuo patre filij masculi adiuerūt hereditatem:postea mortuus est vnus ex fratribus: ꝛsuluit q̄ non obst.iuramēto,posset succedere in hereditatē fratris,§ nō essent nisi bona que erāt in hereditate patris:qz amplius nō dicitur hereditas patris.Facit q̄ decidit Bal.in.l.si viua matre. in fi. j.de bon.mat.vbi decidit statutū est ¶Dediolani,q̄ mulier nubens extra territoriū nō succedat patri.pone anteq̄ mulier nuberet,mortuꝰ erat pr̄:z sic iam succeſſerat:postea nupsit extra territoriū:an debeat priuare hereditate:cōsuluit Bal.q̄ nō qz nō est amplꝰ hereditas patris, allegat tex.ad hoc valde notabilem in.l.fi.ff.vnde libe.Et illā decisionē Bal.sequit Lud.ro. in ꝛs.cl.incipiē.visis z discussis puncto z constitutionibus.z in cons.ccccxiij.incipiē.vt decisione accipiat presens consultatio.sequit Raph.cu.in.d.§.veteres.z in.l.heres p teruō.ff.de acqui.here.Et q̄ post aditā hereditatē non dicatur amplius hereditas,

2 a ¶In iure patronat⁹. adde Jno.in rubr.de iure patro. doc. in c.cum fm. de iure patro.

4 b ¶Ex ista doctrina. Adde Jas.in l.j.col.j. in fi.j.de succe.edic.z in.l. qui se patris.col. fi.j. vnd.lib.z in l. quod seruius. ff. de condi. ob caus.Alex.li.iiij. cōsi.cv. anima.d. uersa.col. penul. Purp.

c ¶Appellatione filiorū. Adde gl. in vers.liber.i cle. j. de baptismo. Jo.an.in.c.statuta. de here.li. vj.i nouella.An. de but.i.c. ad ex tirpandas.de filijs preby.

5 ¶Scō no.q̄ rusticus errans in iure quasi naturali,nō parcitur.

6 ¶Scō cōclusio

1 ¶Dic videm⁹z graniter no.in practica.q̄ si heres sciens apprehēdisset possessionē rei hereditarie,q̄ sc mel esset effecta sua, nō cōpeteret ampli⁹ petitio hereditatis: sed rei vēdicatio:verba sunt no.Bar.in.l.fin.per gl.magistraz ibi.ff.de fideicō.hereditatis petī.facit gl.magistra in.c.i.de cō fess.lib.vj. Ad p̄dicta etiā facit notabilis decisio Bal.in.j.q.ff. de rerū diuī.sic ergo in ꝓposito,si pater adiuisset hereditatem neptis,nō excluderet:alias sic per fundamenta superi⁹ addu

8 cta.Et ista bene ppetuo mēti. ¶†Scōo habes ex hac gl.secūdam cōclusionē q̄ dispositio penalis z sic odiosa, faciens mētionē de vsa pſona,nō extēdit ad ei⁹ heredē etiā extraneū: patet hic vbi.l.faciens mentionē de liberto,nō extēdit tur ad heredem extraneū liberti.l.heres.ff.de obsequi.a lib.quā gl.cozrudte allegat. ¶Cōtra istā conclusionē.d.Ant.de Alex.allegat tex.in.l.libertū.in.§.senatuscōsulti.ff.de ritu nu.quē ante eū allegat Bal.hic.Tu respōde q̄ ratio ibi expressa i tex.tollit cōtrariū.Vā ratio quare filius tutoris phibeak accipere pupillā in vxorē est:qz marit⁹ pupille impediret eā petere rationē ad ministrate tutele:ista ratio pcedit etiā i herede extraneo tutoris,qz acciperet pupillā in vxorē.nunirū si ex identitate rationis expresse lex loquēs in filio tutoris,habet locū in extraneo

9 herede eiusdē tutoris.Facit qō vult gl.no.in.l.curatorē. C. de ius pat.po-sol. ¶†Tertio no.ex hac gl.iij. conclusionem, qō L.quis per alios:tū videť fauorabilis z extendēda.Intellige ve rum actiue,respectu eius cui pena acquiritur:§ nō passiue, respectu eius qui obligatur ad penā,cuius respectu dicit odiosa.Adde gl.no.in.c.sciat cunctī.in ver.alios.de cle.in.vi. Secūda.Adde gl.no.in.c.sciat cuncti.in ver.alios.de cle.in.vi. Sed quādo pena imponit,non respectu pſonarū:sed respectu facti quādo.l. prohibet vēdicationē sub pena,vl aliud factū:tūc vt quādo.l. penalis semper censef odiosa.§.qz vero leonis.el.ii.z ibi Jac. de bel.ad hoc no. in auk.de nō alie.Bal.z Sali.hic.z Bal.i.l. illud.in.iij col.C.de sacrosan.eccle.Similiter.l.primans aliquē iure suo:its demū censef penalis,quādo talis primatio fit pro

10 ¶Ex scōa pte no.diligēter hic esse tex.no.z gl.† q̄ princeps per rescriptū potest remittere penā corporalē aut pecuniariā applicādā fisco: sed non penā pecuniariā applicandam parti. Et istam gl.multum no.Barto.z doct. pro compositi quibus que tota die fiunt per principes,vel rectores ducatus:q̄ non possent remitti pene que applicanť priuatis.Adde Bal.i.l.re scripta.in fi.alleg.in gl.de pti.imper.of.plene per Jun. z oēs i c.in nostra.ō in reiur.Et p hoc dicit Raphā.ful.hic ad fi.se cō fulisse serenissimo dño Uenetorū,cū super acquisitiōe ciuitatis Uicētine factū esset capitulū,q̄ omnia delicta essent remissa,de quibus nō esset lata sentēcia,excepto assassinato z rebellione,z quidā rustici exposuissent sacco seu fuissent depopulati quasdā vomos notabiles:q̄ istud delictū non poterat remitti:qz pena spectabat illis notabilibus.Facit qō volūt Post.z

11 alij cano.in.c.quāto.de iureur.q̄ princeps¹ vel popul⁹ habēs iura p̄incipis,nō pōt cōponere cū inimicis pacis:cēdo q̄ de dānis hinc inde illatis nō fiat per subditos q̄rela:talis trāsactio nō valet.sequit Bal.in.l.si domus.ff.de ser.vrb.pred.Gemi.in c.auctoritate.§.vbi gl.fi.de priui.in.vi.z in.c.si quē.§.notandū.

12 ij.q.iij. ¶†Hinc est,q̄ emptores rerū deprędatarū i bello nō sunt tuti in cōscientia:licet per talē transactionē prohibeātur subditi damnum passi petere,fm Post.in summa,in tit.de pace nitē.z remiſ.§.quibus qualiter.in pen.col.in ver. §z pone guerra. Et dicit Pe.de anch.in rep.regule,peccatū.in.xxxix.col.in ver.sed moueo vnā qōne.de reg.iur.in.vi.seita bis de facto respondisse:versi.j.finita guerra inter venetos z ianuenses. alia finita guerra inter florentinos z senenses.z eū referūt z sequuntur do.de Rot.in decisionibus nouis.cōcla.cccl.xxj.que incipit:ité si p̄supponim⁹. ¶Adde q̄ tenēt Cy.z Bal.in.l. gallus.§.z quid si tantū.in pen.col.in iij.q.ff.de lib.z posthu.

13 † q̄ ciuitas per statutū vel reformationē nō pōt expresse restituere bānitū ad bona applicata heredib⁹ interfecti.z referūt ita fuisse de facto determinatū per legatū existētē Bononie. Sequit do.Alex.in cōsi.cxc.in.vi.vol.q̄ incipit,mature.in.ij. z.vj col.z in consi.ccxvj in.ij.volu.qō inci.nec arguē. in.vj.col. ¶Ad idē bene facit qō vult Pan.in.c.at si clerici.§. ō adulte rijs.in.xiij.col. de iud. Jo.and.in.c.undū el.ij.ad fi.de ele.Cal.

14 in cō i.xij.in ti.de reseri.†q̄ si clericꝰ cōmisit delictū,ppter qō debet priuari bñficio:q̄ ii papa postea dispēsat cū tali clerico, nō intelligit tollere ius alteri quesitū in casu illi⁹ priuationis: facit tex.in.c.ꝗuis.de reseri.in.vi.ad p̄dicta etiā adde q̄ vult glo.no.in.l.vacuatis.C.de decur.lib.x.ité adde qō per istam gl. singu.tenet Pet.de ancha.in cōsi.clxij.incip.viso diligēter tenore generalis restōnis etc. q̄ princeps nō pōt abolere infamiā in quā incurrit dānū inferens,sine cōsensu iniuriati. ¶†Limita istā gl.z p̄dicta: nisi princeps ex iusta cā publice vtilitatis remitteret.p not.p Bar.z alios in.l.j.ad fi.C.si cōtra ius.z tu.j. cōsti.ffozū.z per Jnn.z alios in.l.q̄ in ecclesiarū.de constit.z in c.in nostra.de iniur. ¶Breue facit q̄ vult Host.in.d. ver.ſz pone guerra.z Pet.de anch.in loco p̄alleg.q̄ vbi pag aliter haberi nō posset,nisi fieret remissio dānorū illatorum priuatis:valeret remissio etiā in foro conscientie. ¶Hinc dicit Bal.z nota

15 bilius Ant.z ¶Dodeer.i.l.cōuentionū.ff. de pac.†q̄ princeps, p faciēdo pacē possunt remittere iniurias z dāna illata subditis ita q̄ in perpetuū nō possint cōqueri, neq; ciuiliter neq; criminaliter. z ōt Ang.ita fecisse ciuitatē Perusinā,qñ pacem cū ecclesia percussit.idē tenet Ang.in.l.vēditor.ff. si cōstat.ff.cō munia prędio.z in.l.antiochensiū.ff.de priuil.cre. ¶Ad idem facit qō volunt Bald.z Ang.in.l.bene a zenone.C.de quadri.

16 prescri.† q̄ ciuitas p pace habēda pōt res priuatorū donare. ad idem facit qō notabiliter vult Bal.in.l.quecūq;.ad fi.C.de fide instru.z iur.hast.fisc.lib.x. q̄ vilij qui emerunt a communi Perusij bona bannitorum nō coguntur illa reddere exbannitis,quando ex forma capitulorum pacis ita actum est.

1 ¶Pater z mater non possunt in ius vocari sine venia,etiā si sit emancipatus,etiam si imploret officium iudi.nu.2.

Qui in potestate.

1 Qui in potestate. †Jsta.l.hoc incēdit in summa.

pſ z mater nō possunt in ius vocari sine venia.h.d. Not.q̄ inter patrē z filiū in prāte nō pōt esse iudicij concordat.l.iis nulla.ff. de iudi. ¶Triplicē rōnē assignat Bar.in.l.frater a fratre.l.iij.z.v.col.vbi aliqñ dixi.ff.de cod̄. iudebi. ¶Fallit in casibus enumeratis per gl.in.d.l. iis nulla. z in illis si filij? agit ɔz pu⁹ venia impetrare,fm Cy.z †ibi. hic.

2 †Imo si filꝰ solū imploret officiū iudicis contra patrē: debet prius venia impetrare a iudice:glo.in.l.cogi.§. si pater. in ver. obsequiū.ff.ad treb.z in.l.si socer.in pn.in verb. cōuenirī.ff. solmat.z melior glo.in.§.penales.in glo.fi.circa medium.ibi.de actio. ¶Scōo no.q̄ filꝰ emancipatus b nō pōt vocare in ius patrē aut matrē sine venia.tñ si vocet in ius sine venia nō per hoc reddit processus ipso iure nullus fm Guil.de cu.Ray.z Bar.hic.z ita tenet do.Alex.in cōsi.clxvj.in.ij.vol.incip. viso puncto mihi trāsmisso. ¶Cōtrariū z forte melius tene. Bar. in.l.quāuis.ff.eo.per rōnē de qua ibi per eū.sequunt do.Alex. z do.Ant.de Alex.hic per aliā rōnē, vt hic p eos. Intātū qō si filius qui vocauit sine venia,vellet soluere penā.l. pen.ff. eo. nō ꝓptera ex hoc valeret processus.l.exceptiones.vlt.in fi.ff. de exceptio.fm Cy.Ray.Alb̄e.Fulg.z ¶Doder. hic. Cy.i.l.si per aliū.§.in eū.ne quis eū qui.Jo.fab.in.l.venia.§.eo.not.iiij. q.iij.c.si testes.§.item liberti.filiū pater spōte compareret: z ni a hil opponeret de venia non impetrata.d.l. quāuis. vbi Bart. not.Cy.in.l.ij.ff.ne quis eum qui.

a ¶Qō princeps vel populus. ad de Bart.in.l. iij. C.de in ius vocā.

Additio. Et ex his habes notare,q̄ pater vocatus in ius p filiū emancipatū sine venia, habet duo remedia copulatiue actu cōpetentia. primo potest opponere exceptionē,z sic impedire iudicium. Item potest cōsequi penā quinquaginta ducatorū a filio,nec vnum excludit aliud: z ita expresse Bar.hic i.ij.lectu.in prima nihil dicit.Jas.Pa.

b ¶Qō filius emancipatus. Add de Alb. de rosate.in rub. C. qui admit.Bal.in.l. q̄uis.C.de fideicom.

¶De pactis. Rubrica.

Continua rubricam vt in glo.z plenius per Bar.cum quo alij transeunt.

1 ¶Fideicommissum conditionale potest conditione pēdente per pactum remitti:z datum pro tali remissione non repetitur,etiam conditione defecta.

2 Equalitas seruanda est inter fratres:ideo pactū quod reducit eos ad equalitatem valet z tenet.

3 Dictio incertum:quid importet.

4 Si testato: in codicillis adimat cōditionem fideicommiss. an dicatur ademisse fideicommissum.

5 Si incertitudo conditionis adiecte fideicommisso remittatur: non est iniquitas.

6 Datum contemplatione deficientium liberorum, nascentibus postea filijs non renocatur.

7 Partis appella.intelligitur de dimidia, nisi adiūgatur dictio, aliqua,quia tunc intelligitur de qualibet minima parte.

8 De iure ffozū filius est instituendus in tota legitima:sed de iure.C.in quancunq; re minima cū possit agere ad supplementū.

9 De legitima omnis conditio z grauamen reijcitur ipso iure.

Universidad de Navarra Biblioteca

10 Filius grauatus fideicō. potest detrahere duas quartas, quā-
do diversis temporibus fit restitutio.
11 In legatis, filij positi in cōditiōe, intelligūtur tacite substituti.
12 Legata possunt relinqui nutu.
13 Sicut pactū de hereditate viuentis nō valet: ita de here. eius
quem credebam mortuum.
14 Iuri de futuro potest renuntiati per pactum, & sic per consen
sum tam renuntiantis quam aduersarij.
15 Per semiplenā renuntiationem factam in absentia partis nō
potest ius de futuro remitti: qō limita pluribus modis vt. ſ.
16 Confessio extraiudi. geminata, an producat actionem.
17 An & quando ius de presenti vel de futuro possit remitti.
18 De hereditate viuentis non est licitum pacisci, sed beng de he
reditate mortui.

1 **Conditionis.** Diuidit in duas. In. j. ponitur di-
ctū in genere. In scōa rñdet ſ specie ad casum
propositū. scōa ibi: cū igitur. † Hoc dicit: fidei
cōmissum cōditionale, pōt cōditiōe pendente
p pactū remitti. hoc primo. & datū p tali remis
sione repetitur etiā conditione defecta. h. d. scōo & vlt. ¶ Et fi-
gura casum clare vt per Odof. & Pau. de ca. hic. Et casus est
talis. pater habebat duos filios. ſ. licinū frōtonem & philinū,
quos equaliter instituit heredes. Et q: frōto multos habebat
filios philin⁹ nullos habebat: pater grauauit philinū p fidei
cōmissum q̄ si decederet sine liberis, q̄ partē suā hĥditatis re
stitueret frōtoni. Et sic video q̄ fideicōmissum nō fuit iniūctū
ab vtraq; parte. Mortuo patre: videa philinus q̄ ei⁹ frater. &
filij fratris nihil aliud magis desiderabāt q̄ eius mortē, ppter
spem fideicōmissi: nolēs sub isto periculo stare, fecit pactū cum
fratre suo de dādo sibi sextāte. i. duab⁹ vncijs. & sic frater istud
fideicōmissum remisit. postea huic philino mortua est vxor. & sic aliā vxorē iuvenē duxit, ex qua filij pcreauit. Et cōsequēter
nato filio cessauit cōditio fideicōmissi: eo mortuo filij⁹ istri⁹ p hi
lini volebat infringere pactū patris. Querebat ab imperatore
de duobus. primo vtrū fideicōmissum cōditionale potuerit p
pactū remitti. dubiū faciebat: q: iuri de futuro renūtiari nō po
test. l. si ita scriptū. ſ. si sub cōditiōe. ff. de leg. ij. & tex. decidit, qō
nō iniqs rōnibus pactū fuit finitū. Primo vt tolleret votū ca
ptāde mortis ipsi⁹ philini. l. de fideicōmisso. i ti. j. † Scōo q: ta
le pactū reducit fratres ad equalitatē, que seruāda est maxīe in
ter fratres. l. cū pater. ſ. dulcissimis. ff. de le. ij. l. illud. v. l. vt libe
ris. C. de col. & ſ. pe. in aut. de nup. Tertia rō q: per pactū, & sic
per cōsensum q̄libet pōt renūtiare suo iuri, siue sit de psenti: si-
ue de futuro vt j. dicē. ¶ Scōo dubitatio in hoc tex. & maior
erat an tale pactū pīudicet filio philini postea nato. Et rō du-
bitādi fuit duplex. ¶ Primo q: philin⁹ iō fecit istud pactū, eo
q: tpe pacti nullos habebat filios: ergo sublata cā fi. pacti, vi-
debat pactū nō valere. ¶ Scōa fuit ior rō dubitādi: q: istud
pactū fuit factū ob remissionē fideicōmissi, vt fideicōmissum
remitteret: ſz remitti nō potuit: q: deficit cōditio fideicōmissi:
eo q: philin⁹ liberos habuit iō videbat cū nō esset adimpleta
cā ppter quā factū est pactū, q̄ nō deberet pīudicare filio phi
lini: cōtrarij determinat ſperator. Et rō decidēdi est: q: pactū
nō fuit factū vt remitteret ipm fideicōmissum, ſz bñ spes fidei
cōmissi: & istud vult dicere tex. ibi cōditiōis incertū. Iste est cla
rus casus & nitid⁹ hui⁹. l. ex ea bñ enucleat⁹. ¶ † No. j. ex text.
ibi cōditiōis incertū exponēdo vt facit gl. ſ. q̄ cōditio accipit
pro toto fideicōmisso. Ego q̄ melius intelligo, q̄ illa dictio in-
certum sit substantiuata in neutro genere: & sic tex. velit dicere:
Cōditionis incertū: hoc est illa incertitudo conditionis, & con
sequēter illad dubiū, an cōditio exīsteret vel ne, potuit pacto re
mitti: put etiā tenuit in gl. magna circa prin. & ēt in. v. opp. Le
nēdo tñ expositionē gl. q̄ cōditio exponat. i. fideicōmissus sub
cōditiōe reīcta, & sic cōditio capiatur pro toto fideicommisso.
¶ † Bar. iducit ad qōnē in qua dicit se cōsuluisse vt hic p eū. ſ.
vt testator: in codicillis adimedo conditionē fideicōmissi, dicat
ademisse ipsum fideicōmissum q̄ in testō fecerat. Idē tz Bart.
in l. si qs sernū. ff. de. 3di. & demō. & Alng. hic. ¶ Tu cōsidera in
primis qō iste tex. in quo se fundat Bar. nihil pbet ſm Bal. &
Ful. hic q: hic remissio cōditiōis fiebat illi ad quē obebat fidei
cōmissus puenire. & q pecuniā acceperat p tali remissiōe: vñ si
hic intelligit solū remissa cōditio, resultaret maximū absurdū,
qō iste q̄ accepit pecuniā vt remitteret, nō pīudicaret sibi, imo
multū p:odesset: q: fideicōmissum efficeret purū, & statim debe
ret: qō esset absurdū, & contra mentē cōtrahentiū non sic est in
q. Bar. q̄ remissio fit a testatore. ¶ Scōo cōsidera q̄ rō Bar.
q̄ videt colorata, p:ederet q̄ illū essent instituti in portionib⁹
equalib⁹: quo casu si solū remitteret cōditio, fideicōmissum re-
maneret hincinde purū: & sic esset inutile: ſz q̄ institutiōes el-
sent facte in portionib⁹ inequalib⁹, cessaret fundamētū Bar.
¶ Sed adhuc subtili⁹ cōsidera q̄ etiā si partes institutionū
essent hincinde equales, adhuc fundamētū Bar. nō est bonū
eo q: sublata 2dōne, nō est verū q̄ fideicō. statim hincinde ab
vtroq; pure debeat. ſz ab illo q̄ pri⁹ morieť. & hoc modo non
erit inutile ſm Raph. cu. in. d. l. si qs seruū. ¶ Pro veritate
omniū opiniomb⁹ pēsatis. Distingue tres casus. aut talis cō
ditio fideicō. adimit ab ipsis partib⁹, data pecunia vni pti: et
tūc isto casu totū fideicōmissum intelligit adēptum. ita loquit
iste tex. cū gl iuncta rōne quā superi⁹ induxi. Aut talis condi
tio adimit a testatore. & tūc aut extranei erant instituti cū ista
cōditione fideicō. & tūc teneo q̄ sola cō. ditio intelligit adēpta.
l. iij. ſ. cōditio. ff. de adimē. leg. quicquid dicat Sal. hic etiam si
partes essent equales. q: p hoc fideicō. nō est inutile cū nō de
beat intelligi statim iniunctum vtriq;, sed ei q̄ pri⁹ morieť ſm
Raph. cu. in. d. l. si qs seruū. aut. & tertio casu: tale fideicō. cōdi
tionale erat iniūctū filijs institutis. & tūc teneo cā Bar. q̄ adē
pta cōditiōe intelligit adēptū totū fideic. nō per rōnē Bart. ſz
per alind fundamētū: q: nō est pīsumēdū, q̄ qñ filij testatoris
habent filios, pater voluerit eos grauare fideicō. gl. est no. in. l.
C. de do. cau. mor. l. cū anus. ff. de cōdi. & demō. q̄ pīsumptio ca
deret hic, si solū remoueret condi. liberorū. Illā fidei. remaneret
iniunctū etiā superstitib⁹ liberis, ſm Joā. de Imo. in. d. l. si qs
seruū. ¶ † Scōo no. ª ex tex. ibi nō iniquis rōnib⁹. q̄ icertitu
do cōditiōis adiecte fi. deicōsi remittat, nō est iniquitas: imo
equū triplici rōne: q: tollit votū captāde mortis. l. fi. ſ. eo. & me
lius in. d. l. fideicōmisso. ſ. ti. j. ité reducit ad equitatē q̄ inter fra
tres seruāda est. l. cū pater. ſ. enictis. cū simi. ff. de leg. ij. ité qui-
libet pōt renūtiare iuri suo. l. pe. ſ. eo. ideo tex. hic dixit nō ini-
quis rationibus. ¶ Tertio no. ex hoc tex. ad fi. secundū Bal.
hic in iij. no. & sequit Fulg. in vltimo, qō † datum contempla
tione deficientiū liberorū: nascētibus postea filijs non revocat.
Nec obst. l. si vnq̄. C. de revo. dona. q: dicunt q̄ p:edit qñ solū
datur contēpla. recipientis: hic autē mixta rōne: tam dātis q̄
recipiētis. d. Ant. de Alex. hic in vltimo notabiliter rñdet q̄
d. l. si vnq̄. procedit quando quis donauit oia bona, aut saltē
mediam partem bonorū: cum tex. ibi dicat bona omnia vel
partē. † sed appel. partis intelligitur de dimidia. l. nomē filia-
rum. ſ. portionis. ff. de verb. signi. sed hic donauit tantū sextā-
tem. & qō ita intelligat. d. l. si vnquā. allegat Barto. in. l. titia. ſ.
imperator. ff. de leg. ij. qui nihil dicit. debuit allegare Bal. refe
rentem q̄ ita vidit consultū per quosd. doc. bonoń. in. l. si cum
vel in vtero. ad fi. C. de testamē. milita. sequitur do. Frā. de are.
in cons. lxxxiij. quod incipit, viso legato. in. v. col. ¶ Tene cō-
triū: qō. d. l. si vnq̄. habeat, locum etiā in qualibet re minima
donata. ſm Bald. in. l. unica. in pen. col. C. de noffic. dona. & in
d. l. si vnq̄. Imo. in. c. fi. in. viij. col. de donatio. Semi. in. c. fi. ſ. j.
de deci. in. vj. Raph. cu. in. d. l. titia. ſ. imperator. in penul. col.
do. Alex. in cōs. lxxj. in iiij. vol. qō incipit cōsideratis. in vl. co.
Eo qō tex. in. d. l. si nunq̄. nō dicit simpliciter partē. tūc eīs be
ne intelligit de dimidia. d. ſ. portinis. sed dicit aliquā partē: et
sic ppter dictionē aliquā, intelligit in qualibet minima parte.
gl. est singularis ć in cle. i. in ver. aut earū parte. de so. cōpe. quā
gl. ad hoc allegant Bal. & doc. in locis prime allega. & idem
Bal. in. c. i. ſ. cū autē. in vlti. col. si de inuel. feu. cōtro. feu. in vſi.
feu. Imo. in. l. plures. ff. de dā. infec. Ego tamē cōtra illā gloss.
nouiter pōdero tex. in. l. gall⁹. ff. in oibus. in ver. ex aliqua par-
te. ff. de liber. & posthu. vbi est dictio aliqua. & tamē non pōt in
telligi de minima; † qz de iure ffozū filius debet instīui in tota
legitima sed de iure. C. sufficiat in quacūq; re minima institui,
& possit agi ad supplemētū. l. omnimodo. C. de inoff. test. & fuit
additū a cōpositorib⁹ nouiuris in. l. si nō mortis. ff. eo. de in-
offi. testa. ſm gl. & Bar. ibi nisi dicas q̄ i. d. ſ. in oīb⁹. illa ꝥba
aliqua parte intelligunt. i. legitima. ppter subiectā materiam:
arg. l. si vno. i prin. cū gl. ff. loca. & l. insulā. ff. de presc. ver. Sō
in veritate nō est realiter rñdere. ¶ Quarto no. ex hoc tex. q̄ p
statio sextātis non pōt renocari pretextu deceptionis vel lesio
nis dato q̄ p:esenti phibem⁹ filios habere: q: satis est qō
tēpore dationis penderet dubiū. & sic incertitudo fuerit remis-
sa, q̄ facit vt rescissio fieri nō possit per tex. l. ij. C. de rescin. vēdi.
cum attēdi debeat tēpus cōtractus: an tūc resultaret lesio vel
nō. tex. est in. c. cū dilecti. & ibi gl. ij. & in. c. cū causa. in ver. vendi-
tionis. tpe de emp. & ven. & tex. in. c. ad aures. vbi glo. not. de re
bus eccle. nō alie. Bar. in. d. l. ij. in pen. col. & ibidē Bal. in plu-
ribus qōnib⁹, adeo q̄ nec si esset minor cōcederet ei restitutio
in integ. ſm Sa. hic in. iij. no. per tex. melio. & de iure in. l. de fi-
deicōmisso. ſ. et. l. quē ad hoc reputat singularē Bal. in. l. cū ar
chimedoza. C. vt in poss. lega. ¶ Quinto subtiliter pōdera ᵇ.
hic videri tex. expressum p eo q̄ vult glo. reputata singularis
in. l. lucius. viti. inducēdo vt ibi clare per Bar. ff. de here. inst. & est similis

est similis gl. in. l. si quis ita heres instituatur si legitim⁹. co. tit.
nā testator grauauerat per fideicō. philinum si decederet sine li
beris. pone q̄ habuerat liberos: liberi nō itelliguñ tacite sub-
stituti: patet. q: si fuissent tacite substituti, potuissent renocare
illum sextantem datum a patre fratri per regulā. l. si. ſ. ſz q: C.
de leg. & tū hic dicitur cōtrarium, q̄ filij philini nō pōt re-
cōia de leg. & tū hic dicitur cōtrarium, q̄ filij philini nō pōt re-
nocare a patruo illas duas vncias, quas ei⁹ pater illi dederat:
ergo apparet hic esse tex. p gl. in. d. l. luci⁹. ſ. q̄ filij positi in con
dition seu 2ditionaliter nominati, non intelliguñt tacite sub
stituti. Et ita p:o illa glo. ponderauit subtiliter istū tex. Jo. de
imo. in. d. l. luci⁹. And. ro. in. l. si cū dotē. in p:in. ff. sol. mat. rñdet
ad istū tex. q̄ nihil pbet, eo q: philin⁹ vigore pacti ignorauit
9 tūc ſtū erat sua legitima. ff. sed de legitima ois 2ditio ipso iu-
ris rejicitur & omne grauamē. l. qñ in p:ioribus. C. de inoff. test.
a Nam cum essent duo filij, legitima eorū erat trīes⁴, hoc est ter
tia pars hĥditatis: & sic quatuor vncie: & sic due vncie p quoli-
tia pars hĥditatis: & sic quatuor vncie: & sic due vncie p quoli-
tia pars hĥditatis: & sic duas vncias. ¶ Sed
bet. ergo filij⁹ potuit alienare sextātē, & sic duas vncias. ¶ Sed
Lu. errat, & cū rep:obat do. Alex. hic, & in cō. i. clxxxv. in. q. vo.
incip. viso ti. qōnis. in. v. co. & 2ſi. cxcviij. in. ij. vol. qō incipit, vi
so p:estanti cōſi. in. iij. col. & ante eum do. And. barba. in repe. l.
cum acutissimi. in. xxx. charta. C. de fideic. eo q: de iure ffozū & C. legitima erat quarta pars hĥditatis. l. papinianus. ſ. quar
ta. & ſ. quoniam aūt quarta. ff. de inoff. test. l. parentib⁹. & l. cū
ta. & ſ. quoniam aūt quarta. ff. de inoff. test. l. parentib⁹. & l. cū
consi. clxxxv. in. ij. vol. qō incipit viso titu. qōnis. & in
consi. cxcvij. in. ij. vol. quod incipit viso p:estanti. & in cōſi. xxij.
in. iij. vol. quod incipit visis ac perlectis verbis testamēti. in. v.
col. & in cōſi. xxij. in. iij. vol. qō incipit viso. p:cessu cause p:inci-
palis. & latius q̄ alibi. d. And. barb. in. d. rep. l. cum acutissimi.
b in. xxx. charta & quatuor sequētibus. ¶ Istam cōem conclu. b
limitat singulariter Alng. in. l. in legatis. in vna lectu. C. de leg.
11 vt procedat in hereditate, secus in legatis. † vnde si testator le- c
re ecclesie, isto casu in tali legato, filij positi in cōditione inteili
12 gerent tacite substituti. Et rō diuersitatis est ſm eū, † q: lega
ta pōt relinqui nutu. ff. de leg. iij. l. nutu. nō sic est institutio he-
redis. l. iubem⁹. C. de testa. & de hoc ōt esse gl. rotūdā. in. l. filiusfa. ſ. cū qs. ff. de leg. i. & refert se ita 2ſuluisse. non recolo ad hūc
vidisse aliquē q̄ faciat mētionē de ista limitatiōe Alng. Ego tñ
dubito: q̄ ſ sunt in cōſti. nō sant in dispōne. l. si qs sub 2ditio-
ne dādo: decē. ff. si qs omiſ. cā te. & q̄ regula p:cedit ita i legatis:
sicut in hĥditate. ¶ Scōo mō limitat Bar. l. l. cēturio. in. vltiſ.
col. in ver. & ro vlterius quid si testator dixerit. ff. de vul. & pup.
nisi liberis positis in 2d. esset adiectū grauamē: nā p hoc itelli
gerent tacite substituti: q̄ nō firmo nec examino. ibi videas:
nā Bar. solet cōiter repzhendi per scribētes ibi. ¶ Capio gl. in
ver. finitū est. que exponit text. ſ. finiri potuit. & ibi videtur q̄
tex. p:prie stet, cū imperator in genere primo respōdeat ad qōnē
de fideic. inter fratres remisso. & dicit q̄ nō iniquis rationibus
finitum est. Capio gl. magnā in ver. te filio. ista gl. variās modis
diuiditur a scribentib⁹. ¶ Ego eā diuido in. iij. In prima po-
nit rōnē dubitandi & decidēdi ad tex. In scōa format sex op-
positiones, quarū quinq; prime tendunt contra decisionē tex.
sexta tēdit ad situationē, q̄ ista. l. male ūt situata in hoc ti. ſz de-
buit situari in tit. seq. In tertia format qōnē necessariā ad tex.
Jo quarta & vl. gl. alle. v. 2cordātes ad tex. que parū videnť fa
cere. scōa ibi: sed vt sex rōnibus. tertia ibi. Item an possit agi.
quarta ibi: & facit. Illa tertia subdividit in tres pticulas. In
prima format. q. & rñdet. In scōa limitat rñsionē. In tertia cir-
ca limitationē formant q̄stū. scōa ibi: sec⁹ si dixisset. tertia ibi: ſz
an cautio mutiana. ¶ In ea. gl. ibi ſz ibi error. ratio est † q: si-
cut pactū de hereditate viuētis nō vz. l. si. ſ. eo. Ita nō vz pactū
de hereditate ei⁹ quē credebā mortuū. tuū, cū in veritate viueret. d.
l. nec nos. ſm Bal. hic. i. iij. opp. & alios. Moder. ¶ In ea. ibi,
ſz repudiatio vni⁹ voluntate tñ. habes ex gl. duas no. cōclu.
14 ¶ Prima est † q̄ iuri de futuro pōt renūtiari p pactū, & sic p
cōsensum tā renūtiātis q̄ aduersarij. facit. l. j. ff. si qs ante. ff. a
q appel. nō. & l. si. in ſ. C. de tempo. appel. & ita loquit tex. hic.
15 ¶ Secunda cōclusio gl. est, q̄ † p semiplenā renuntiationē fa-
ctā in absentia partis, nō pōt ius de futuro remitti. vt iurib⁹
hic allegatis in gl. Idez tenet gl. in. l. si vn⁹. ff. sed si generaliter.
ff. eo. Bar. in. l. sed & si quis. ſ. quesitū. in. j. col. ff. si quis cautio.
¶ Istā cōclu. limita primo nisi simplex renūtiatio fieret i iudi-
c cio cū pp presentiā iudicis pīudicaret: gl. in. l. j. ff. de cura.
bo. dan. Bart. & omnes hic. ¶ Quod intellige vt singulariter
per Bar. in. l. post q̄ liti. in vlti. col. in ver. quero vtrū ista renū-
tiatio. & ibi do. Alex. multū no. ſ. eo. qui iudex tanq̄ publica p-
sona reciperet ex p:esse talē renūtiationē nolie absentis, alias
sec⁹. Idē tz Cy. in aut. sacramēta puberū. & i. q. C. si aduer. vēd.
¶ Scōo limita, nisi renūtiatio fieret parte plente: q: cū tractet
de cōmodo eius q̄ est p̄sens, & tacet habēt pro cōsentiente. l. q

Universidad de Deusto Biblioteca

pacti.ff.mā. Et sic renūtiatio ꝓpter presentiā partis hꝫ ꝓ pa-
cto,vt.j.dicet. ¶ Tertio limita nisi renūtiatio iuris de futuro
a fieret cū iuramēto:[a] ita singulariter limitat Raph.cu.in.l.si q
heres.in prin.ff.de acqui.here.quem sequitur.d.Alex.in.l.sed
& si qs.ꝙ quesitū.in.j.col.ff.si qs cautio.allegās qd vult Bal.
in.l.pactū.in.ix.q.C.de coll. Nec dicas de hoc esse text.i.c.quā-
uis.de pactis.in.vj.qꝛ loquit in pacto,& nō in simplici renūtia
tiōe. ¶ Adde bñ facere illud qd dicit Bal.in rub.C.res inter
al.ac.in vlt.col.ver.sꝫ q d si vsus.vbi tꝫ plus, ꝙ liberatio facta
in absentia debitoris,cū verbo in veritate,qd est iuramentū.j.
q.vij.c.quoties cordis oculus.ꝓdest absenti. ¶ Quarto consy
dera an hec ꝯclu.possit noviter limitari qñ renūtiatio simplex
esset geminata ꝑ illud ꝙ vult glo in.c.si cautio.in gl.pe.de fi.in
stru.ꝑ quā Panor.ibi in fi.no.ꝙ vbi simplex actᵒ nō ꝑiudicat
b tñ si est geminatᵒ bñ preiudicat. Cōfirmo:qꝛ actᵒ geminatus[b]
facᵗᵒ extra iudiciū idē operat ac si fieret in iudi.& in figura iu-
dicij.ista est doctrina Bar.in cuius verbis bene cōsidera in.l.
16 cū sinnus.in fi.per glos.ibi.C.de agrico.& censi.lib.xj.† Hinc est
qd lꝫ cōfessio extra iudiciū nō ꝓducat actionē sed tñ ꝓbatio-
nē faciat.l.publica.§.fin.ff.depo.si.tñ si est geminata,cū equaret
iudiciali,ꝓducit actionē:fm Ludo.ro.in.l.sed & si possessori.§.
fi.ff.de iureiur.& in.l.nuda rō.j.j.col.ff.de dona.& in ꝯsi.cccxc.qd
incipit,in casu ꝓposite ꝯsultationis breuiter dicēdū.do.Fran.
in.ij.col.Pau.de ca.in.d.l.publica.§.fi.sꝫ sic est,ꝙ renūtiatio
iuris de futuro qñ fit i iud.ꝑiudicat,vt ꝓxime dixi.ergo idē qñ
fit extra iud.si sit geminata. Tñ dubito per illud ꝙ vult Bart.
in.d.l.postꝙ liti.in vlt.col.j.e.& ꝓxie retuli,ꝙ nō sufficeret pre-
sentia iudicis,nisi expsse reciperet nomine absentis. cogita.ex
ꝑdictis collige qñ intelligit regula,ꝙ appellatiōi future pōt
renūtiare.l.fi.§.fi.C.de temp.ap.&.l.j.§.si qs ante.ff.q & a q.ap.
nō licet.ꝓcedit qñ fit ꝑ pactū duorū,vel ꝑ simplicē renūtiatio
nem in presentia iudicis,fm Bal.hic in ver.opp. ¶ In ca.ibi
magis accedit repudiationi quā pacto.hec non videt bona cū
ibi interuenerit ꝯsensus duorū ꝓut declarat gl.in parte prece.
nisi dicas fm antiquos:& Cy.hic in.ij.opp. Saly.& Mod.ꝙ
ibi fuit ꝯsensus licētiatiuus.nō dispositiuus,qui tenet mediū
inter pactū & renūtiationē. Aliter rñdent Bar.& Ang.hic.& lꝫ
Jmo.in.d.§.si qs añ.reprobet:nō bene ꝯsiderant verba Bar.
q non dicit vt refert Jmo.ꝙ heres nō hꝫ ius spe in heredita-
te:sꝫ bñ dicit ꝙ ibi heres nō hꝫ ius neqꝫ re neqꝫ spe in interdi-
17 cto quorū lega. ¶ † Juxta istā gl.Bar.ꝑlene examinat qñ ius
c de pñti vel de futuro[c] ꝑt remitti,& facit tres casus ꝑncipales,
sequunt simplr Ful.& Pau.de ca.hic,idē tꝫ Bart.in.l.pōpo-
nius.ꝑma.ff.de neg.ge. ¶ Adde in pmo mēbro,ꝙ nimiū ge-
neraliter locutᵒ est:ꝙ ius cōpetēs sine facto nostro ex dispōne
l.vel testatoris ipso iure pōt repudiari.falsum est:qꝛ actio que
cōpetit ex delictis acquirit nobis ex dispōne.l.absqꝫ facto no
stro,& tñ si est rei ꝑsecutoria,vt est ꝯditio furtiua,nō tollit ipso
iure etiā per pactū:vt no. Bar.in.l.si tibi.§.qdā.post glo.ibi.ff.
eo. ¶ Similiter si qs male gerat negotia absentis, ex dispōne
l.absqꝫ facto suo queritur actio ignoranti.& tamē per simplicē
renūtiationē ipso iure nō tollit.l.pōponius.j.cū glo.ff.de neg.
gest.& ita late reprobat Matesi.in no.clxij. Sed salua Bar.ꝙ
loqui debeat copulatiue:qñ ex dispositione testatoris & legis
absqꝫ facto nro nobis acquirit,tūc Bar.verū dicit:secus qñ ex
sola dispositione l. ¶ In secundo membro Bar.dum vult sim
plicē renūtiationē factā parte presente,ideo preiudicare,qꝛ pre
sentia cum taciturnitate inducit ꝯsensum,& sic pactum duorū.
Ex hoc patet ꝙ pollicitatio est qñ ꝓmittitur in absentia:nam
si ꝓmittit presenti & tacēti,inducit pactū,& nō pollicitatio,&
gl.apertius vult Cy.hic in.fi.opp.& ita pōderat Jmo.in com-
mento.c.cū ꝯtingat.de iureiur.dū querit an ex iuramēto oriat
actio. Idē tenet Alb.in.l.iurisgētiū.§.qnimo.in.ij.col.ff.eod.
d.Alex.in.l.j.in fi.ff.eo. ¶ In tertio mēbro Bar.no.diligenter
ꝙ qñ qs nullū ius hꝫ de presenti neqꝫ re neqꝫ spe:pōt tñ renū
tiare iuri in futurū per pactū,cōcipiēdo verba pacti in futurū
si qua res ad me pertineret ex cā etiam de futuro:vt hic ꝑ eū.
¶ Ex hoc pt limitari decisio Bart.in.l.post emācipationē.§.
j.ff.de libe.leg.in.l.qui cū tutoribᵒ.in pn.ff.de trāsa.in.l.qd ser
uius.ad fi.ff.de cōdi.ob cām.in autē.hoc amplius.in vlt.col.C.
de fideicō.in.l.hereditatem.ff.manda.in.l.de his.ff.de transa.
in.l.si vxor.§.diuus.ff.de adul.in.l.inter quos.ff.de dam.infect.
in.l.q rome.§.duo fratres.in.j.col.& i.iiij.q.& duabᵒ sequētibᵒ.
ff.de ver.ob.Bal.in.l.pactū.in.xiij.q.C.de colla.& in.c.j.i ti.im
perator lotarius.in.l.spem.C.de dona.& in.l.fi.in.fi.col.j.eo.Ali-
si Ꝟba pacti cōciperētur in futurū:vt hic per Bar.facit ꝙ vult
Bar.in.d.§.duo fratres,in.v.q. Ad idē facit gl.no.in.l.fi.in gl.
vlti.C.de here.vel ac.vē.qñ qs vēdidit actionē cōpetentē & cō-
petiturā.& illam gl.multū no.ibi Bal.quia sepe in ꝯtibus fit
mētio de iure cōpetēti & competituro:facit.l.fi.in fi.& qd ibi ōt

a ¶ Juramento. Adde Baueri. in tracta.iura.in lxxxiij.vi iuramēti. Alana.cōsil.cj. lib.j.in questione Eusa.

b ¶ Actus geminatus.adde Alexād.de imo.ꝯsil. ij.inci.vj.codicil. in.j.vo.An.cōfesᵒ in tracta.de verbis geminatis.in.xij.q.

c ¶ Futuro. Rota decisio.cxxiij. nota ꝙ vbi impetrans.in antiquis.Purp.

d ¶ Heres.Adde qd de substitutione pupillari. not. Bal.lib.iij. cōsil vj.pūctus, Purp.

Ange.C.de do.ꝑmis. ¶ Caue tñ quia Bart.in locis prealleg.
loquit quādo de presenti renūtiās aliqd ius habebat,qd non
est hic.atē qñ vtebatur verbo sperat,qd verbū itelligit ex cā de
18 ꝑsenti,vt dclarat Bar.i.d.l.si vxor.§.diuᵒ.ꝙ nō ē hic. ¶ † In
d ca.ibi in alijs rebᵒ esse heres[d] prohibet.dic clarius fm Bar.&
doct.ꝙ de hereditate viuentis nō est licitum pacisci,sed bñ de
hereditate mortui.l.fi.j.eo.vnde cū per fideicō.succedat defun
cto.l.coheredi.§.cū filie.ff.de vulg.& pu.certe cū hic fiat pactū
sup fideic.dꝛ fieri de hereditate defuncti.& ex hoc dicit Raph.
cu.in.l.quidā.§.j.ff.de do.se de facto cōsuluisse,dū aliqs vendi
disset id qd sibi post mortē titij ex causa fideic.debebat,viuēte
adhuc titio grauato forsitā decrepite etatis,qd voluit iste cō-
tractus nec dicitur de hereditate viuentis:vt per doct.

Additio. Quia non dicit solicitus de hereditate vi-
uētis,imo magis creditor grauati: & alia
multa allegat de quibus ibi per eū. Et adde ꝙ hoc fallit si er-
ror interuenisset.l.nec nos.j.de capti. Jason Padue.
¶ In alijs particulis gl.dic vt ꝑ Bar.& alios. ¶ Sum in.iij.
parte principali gl.que magistraliter loquit. Sed limita dupli
citer. Primo nisi sextās esset promissus per stipulationē.l.cū
ꝓponas.i Ꝟ.stipulatiōe.j.ti.j.& ibi ad hoc no.Bal.& idē Bal.
& Mod.hic.facit.l.sine apud acta.& ibi Bar.& clarᵒ Bal.j.ti.
j. ¶ Scdo limita nisi cautio esset spōte suscepta,tūc bñ hꝫ vim
implemēti ēt in ꝯtibᵒ.ita notabiliter Bar.in.l.mutiane.in.iij.
col.ff.de ꝯdi.& demō.qui ita saluat gl.magnā in.d.l.sine apud
acta.in Ꝟ.i.itē qd si caueā.& ibi Sal.& Pau.de ca. ¶ No.ēt di
ligēter hic esse gl.no.subtiliter ītuēti fm Sal.& d.Alex.hic,ꝙ
si ꝓmisi nō petere vt des sextantē:ista ꝓmissio nō potest ꝑfe
cte impleri.pone qd vellē liberare te ꝑ acceptilationē:non pos-
sum:qꝛ aliud ꝑ alio inuita pte prestari non pōt.l.ij.§.j.ff.si cert.
pet.& idē per alias rōnes tenet late Sali.in.d.l.sine apud acta.
Sum in.iiij.& vlti.parte gl.que allegat pro concordāti ad tex.
l.si socius ꝑ filia.adde in versi.nā si cōe.vbi pactum ab initio
equale omnibus socijs nō vitiatur per hoc accidēs,ꝙ alter so-
lus filiam habebat:ita hic cōuētio nō debet vitiari per hoc ac-
cidens,ꝙ filios sustulerit. Jason Padue.

1 ☞ Emptor hereditatis non cogitur inuitus respōdere cre-
ditoribus hereditarijs,nec iudicium subire.
2 Actiones hereditarie adeo sunt infixe heredibᵒ,ꝙ pacto vel
contractu,tolli non possunt.
3 Heres vendēdo here.nō se exonerat ab oneribᵒ hereditarijs.
4 Si creditores here.qui debēt cōuenire heredē,agāt ꝯ empto
rem hereditatis:videntur fecisse tacitum pactum de nō petē-
do amplius ab herede:& sic non possunt postea redire ad ven-
ditorem si emptor non sit habilis,limita tamen vt infra.
5 Quāuis in pacto vero & expresso requirat cōsensus,& sic pre-
sentia vtriusqꝫ partis:secus est in tacito pacto inducto a lege.
6 Pactum expressum parit exceptionem pacti expressi.secus
tamen in tacito,quia non parit excep.pacti taciti.
7 An ius accrescendi trāseat ad emptorem heredi an pertineat
heredi,qui partem suam vendidit.
8 Jus accrescendi quare fuit inductum.
9 Ex pacto nudo de donando hōdie oritur actio vel condictio
ex.l.si quis argentum.de dona.C.

2.

Post venditionem. Si creditores here
ditarij cōueniāt ēptorē hꝛ̄ditatis spōte suscipiētē iu
diciū,cēsent fecisse pactū d nō petēdo ad hꝛ̄de,& iō
si ab herede postea vellent petere,repellerent exceptiōe taciti
pacti.h.d. Premitte illud qd ꝑmittūt Jac.bu.Cyn. Bald.&
Pau.de ca. hic,ꝙ si hꝛ̄s vēdat hꝛ̄ditatē:qꝛ semelē hꝛ̄s,nūꝙ
pōt desinere esse hꝛ̄s.l.& si sine.§.sed qd papinianᵒ.ff.de mino.
gl.est in.l.i substitutiōe.ff.de vul.& pup.ꝓpter hoc creditores
hereditarij debent cōuenire eū,nō aūt emptorem hereditatis
iuribus in gl.alleg.si autē eo omisso conuenirent emptorē,sibi
preiudicarent:vt decidit in hac.l.q hoc ōt in summa. ¶ Nota
1 ex tex.ibi spontanea volūtate.a ꝯrio sensu regulā,† ꝙ emptor
hꝛ̄ditatis nō cogit iuitᵒ rñdere creditoribᵒ,nec iudiciū subire.
cōcordat.l.ij.C.de here.vel ac.vē.&.l.ij.§.si vēditor.ff.eod.& in.l.
2 hereditatem.ff.de dona. ¶ † Rō qꝛ actiones hereditarie acti
ue & passiue,adeo sunt affixe ossibᵒ hꝛ̄dis,ꝙ nō pñt pacto vel
ꝯctu tolli.l.pacto successorū.j.e. ¶ Fallit in eo q emit hꝛ̄ditatē
a fisco.l.j.C.de here.vel ac.vē. ¶ Scdo fallit qñ emptor ꝓmi
sit expsse:tūc lꝫ nō pōt cogi ꝑ creditores hereditarios: tñ pōt
cogi per ipsum heredē.l.ij.cū glo.fi.que sic declarat.C.de here.
vel act.vend. ¶ Tertio fallit qñ venditor non esset soluendo,
tunc creditores in subsidiū pñt cōuenire emptorē hereditatis
l.fi.in prin.ff.de eo per quē fac.erit.&.l.plane.ij.§.qui rogatus.
in fi.de leg.i.gloss.in.d.l.ij. Et circa hoc vide consiliū Petr.de
Anch.qñ pauperes Christi hꝛ̄des instituti cedūt aut vendūt
hereditatem

hereditatē an emptor possit ꝯueniri quasi ꝯstet paupes.Chri-
sti nō esse soluēdo in ꝯsi.v.qd icipit ꝑ parte.ill.viri.d. Rober-
ti maurocini Veneti,vbi notabiliter distinguit vt ibi per eum.
3 ¶ † Scdo no.ꝙ heres vēdēdo hereditatem nō se exonerat ab
oneribus hereditarijs. Fallit in casu singulari.l.cōtrouersia.ff.
de trāsact.quā ad hoc reputat solennē singularem Bal.in.l.ij.
ad fi.C.de here.vel act.vē.& Ang.in illa.l.cōtrouersia.j.& ij.col.
tñ si vēditor hereditatis cōuētus a creditoribus hereditarijs
aliqd solueret,illud repeteret actione negotiorum gestorū ab
emptore.d.l.ij.eo.quia ad emptorē hereditatis debet in effectu
spectare omne incōmodum,& omne emolumētū hereditatis.
Item ad istū tex.in ver.spōtanea voluntate.vide illud dictum
Bal.ꝙ debet esse suum nouum in.c.j.§.iniuria.in pe.co.de pa.
4 iur.fir.in vsi.feu. ¶ † Tertio not.ꝙ si creditores hereditarij q
debēt cōuenire heredē,agāt ꝯtra emptorē hereditatis vidētur
fecisse tacitū pactū de nō petēdo amplius ab herede,& sic non
possent postea redire ad venditorē si emptor nō sit habilis:fm
Pau.de ca.hic. Tu intellige verū quādo sciebāt,alias secᵒ.l.si.
ver.si nuero.C.de spon.fm Odofr.Albe.Sali.& do.Alex.hic.
Secūdo no.limita quādo creditores principaliter monerūt li
tem contra emptorem hereditatis: tūc procedit ista.l.secus si
principaliter egissent ꝯ heredē,& postea isti emptores se oppo
suissent iudicio:ita limitat sing.Bart in.l.solutionē.in.iij.col.
ff.de solu. ¶ Tertio limita hanc.l.nō procedere: quādo credi-
tores hereditarij:recepissent spontaneam solutionem de sorte
vel vsuris,per talem solutionem nō preiudicant sicut agēdo.l.
tale pactum.§.post diuisionem.& ibi Bar.no.pro limitatione
huius.l.ff.eo.Pau.de ca.& do.Alex.hic. ¶ Quarto no.sub-
a tilᵒ ex hoc tex.[a] fm Cy.Bar.& alios † qd ꝙuis in pacto ve-
5 ro & expresso requiratur cōsensus,& sic ꝑsentia vtriusqꝫ partis
aut per se aut saltē per nuntium vel epistolaꝫ.l.j.&.l.labeo.ff.
eo.gl.& doc.in.l.j.ꝯ.e.secᵒ tñ in tacito pacto,inducto a.l.vt est
hic,vbi resultat tacitū pactū de non petendo ab herede,& tñ
heres erat absens. cōcordat.l.si creditores.& ibi Bar.in.fi.ad
hoc no.j.eo.& in.l. Item queritur.§.q impleto.ff.loc.& i.l.si cū
dotē.in prin.nō caullādo tex.vbi mulier erat absens cui acq-
rit ex pacto tacito.ff.so.ma.& ibi ad hoc no. Sal.i repe. Jmo.
& Pau.de ca.& do.Alex.in.xij.col.& seq. Simile dicimus in do
natione expressa q requirit presentiā aut nuntium vel episto
lam.l.absenti.ff.de do.etiā si fiat ad pias cās gl.in.l.illud.i gl.
fi.C.de sa.san.eccle.& tñ secus est in donatione tacita,inducta
a.l.vnica.§.accedat.C.de rei vxo.act.l.iij.§.fi.& ibi ad hoc not.
Bart.ff.de ne.gest.Bal.in aut.si quas ruinas.in pe.col.C.de
sac.sanc.eccl. Jta teneas ꝙuis ꝯtrū & male teneat Bar.i rep.
l.si cōstante.in.v.q.ij.q.prin.ff.sol.ma.& Bal.hic per tex.in.l.q
ad certū.ff.loca. Ad quē responde,ꝙ ibi loquit qñ tractabat
de dāno,& erat inhabilis ad cōsentiendū:nam vbi tractat de
dādo:requiritur cōsensus saltē ꝑsumptiuᵒ:sed hic loquimur
qñ tractatur de mera vtilitate absentis,etiā eius qui erat ha-
bilis ad cōsensum.& ita primā partē tꝫ idē Bal.in rub.C.qui
admit.in.viij.q. ¶ Quinto no.ex tex.ibi exceptione taciti pa
6 cti † ꝙ pactū expressum fm Odof.parit exceptionē & pacti
expssi.secᵒ est in tacito qñ parit exceptionē taciti pacti vel do-
li.l.& heredi.§.iulianus.ff.e. Vtilius est in directa exceptione
pacti:qꝛ per eā tollit ipso iure naturali:& elidit ciuilis:secᵒ in
ista tacita subsidiaria:ita declarat Bar.& reputat not.di.in.l.
pacta q ꝯ.i.v.col j.eo.Sal.i.l.pacta nouissima.in.vj.&.viij.co.
j.eo.Pau.de cast.& do.Alex.in.l.si vnus.§.pactᵒ ne peteret.
j.eo.Pau.de ca.in l.iurisgētiū.§.fin.eo.ti. ¶ Capio
in.vj.col.ff.eo.
gl.in ver.taciti pacti.quē diuido in tres. In prima rñdet taci
te qōni. In scda q est ibi sꝫ videt glo.opponit ꝯ tex.& soluit.&
an in dubio cēseat factū aio nouādi dic vt ꝑ Bar.in.d.l.solu-
tionē.ff.de sol.Bar.& Mod.hic. In tertia q est ibi:itē nūqd.
gl.format questionē & bene soluit. ¶ Extra gl.vltra scribētes
7 quero de subtili qōne,† an ius accrescēdi[b] trāseat ad empto-
b rē hꝛ̄ditatis:an Ꝟo ptineat heredi q partē suā vēdidit. Bar.
in.l.re cōiūcti.in.v.q.prime ptis prin.ff.de leg.iij.tꝫ ꝙ trāseat
ad emptorē hereditatis ad quē transit cōmodū hereditariū,
qꝛ ius accrescēdi respicit rē,& nō ꝑsonā.l.si tetā.ff.de acq.her.
vbi iuriscōsultus per hāc rōnē dterminat,ius accrescēdi trās-
ire ad fideicōmissariū,ad quē oīs vtilitas heredi transit,& nō
ad primū heredē,ꝙuis iura directa habeat: ita hic ius accre
scendi dꝫ transire ad emptorē hereditatis,ad quē transit oē
emolumētū hꝛ̄ditatis ꝙuis penes hꝛ̄dē iura directa purēt.
¶ Cōtrariū tꝫ Sal.sub dubio forte lꝫ de Bar.nō faciat men
tionē,i.l.vnica.in.viij.q.C.qñ non peten.partes. Ray.de for.
& Flo.in.l.j.§.interdū.in.iiij.col.ff.de vsuf.accre. ¶ Ego teneo
ꝯ Bar.subtili fundamēto,ꝙ ipsi nō adducūt:nā si cōsyderas
8 rōnē † quare est iductū ius accrescēdi,appebit spectare ad he-
redē,& nō ad emptorē. Ratio enī est duplex. Prima,ne testator
decedat pro parte testatus & ꝑ parte intestatᵒ.l.ius nostrū.de
re.iur.istā rōnem assignat gl.in.l.seruus cōis ab extraneo.ff.de
acq.here.Bar.in.l.vnica.§.his ita.C.de cad.tol.ista rō necessa-
rio viget ꝙ ius accrescēdi spectat hꝛ̄di scripto,& nō ēptori he-
redita.sꝫ qꝛ ista rō solet repꝛhendi,vt dixi in.d.l.vnica. Melior
rō est quā vult tex.in.d.l.vnica.§.his ita.in Ꝟ.cū absurdū esset
&c.& declarat ispecie Bar.i.l.j.ff.de acq.here.qꝛ absurdū eēt ꝙ
defunctᵒ representaret in parte,& in parte nō.ista rō ꝯcludēter
ꝓbat ius accrescēdi spectare hꝛ̄di,& nō ēptori. ¶ Nec ob.fun-
damētū Bar.de.d.l.si totā. Quia rñdeo tripliciter. ¶ Primo
qd illa.l.loquit in herede grauato restituere icapaci,vt ibi de-
clarāt gl.& Bart.nimirū si ex delicto priuatᵒ hereditate,nō hꝫ
ius accrescēdi respiciēs rē.secᵒ i substitutiōe q respicit ꝑsonā.
l.ex facto.§.iulianus longinus.ff.de vulg.& pup.sicut in here-
de qui cōpulsus adijt.l.papinianᵒ.in versi.ꝯpulsus adijt.ff.ad
tre.vbi tex.a ꝯrio sensu ꝓbat ꝯ Bar.qd ius accrescendi specta
ret ad heredem,& nō ad fideicommissarium: qñ spōte adijsset.
¶ Scdo rñdeo fm Sal.in.d.l.vnica.qd nos loquimur i here
9 de,† sicut ex pacto nudo de donando hodie orit actio vel ꝯdi
ctio ex.l.iuxta.l.si quis argētū.C.de dona.qui vēdidit heredi-
tatē:& sic hꝫ ꝑtiū.sed in istis vniuersalibus pretiū succedit loco
rei.l.si rē & ꝑtiū.ff.de peti.her.l.impator.§.fi.cū.l.seq.ff.de le.ij.
ergo ius accrescēdi qd respicit rē,dꝫ ad ipm spectare: nō sic ad
heredē,q restituta hereditate fideicōmissario non hꝫ ꝑtiū loco
hereditatis. Tertio adhuc notabilᵒ rñdeo ex mēte Bal.hic
in.ij.opp.ꝙ aliud est in fideicōmissario,in quē transeūt iura he
reditaria vtilia actiue & passiue ex volūtate testatoris,iuncta a
dispōne senatuscōsulti treb.& sic repꝛsentat defunctū:q oīa ces-
sant in emptore hꝛ̄ditatis. Et tenēdo istā partē ꝯ Bar.q in pū
cto iuris ꝓculdubio est verior,qꝛ ius accrescēdi spectet hꝛ̄di,et
nō ēptori:ꝑ rōnes.ꝯ.adductas. esset pulchrū & subtile videre,
an postea emptor hꝛ̄ditatis ad quē dꝫ spectare oē incōmodū
& emolumētū,possit auocare ab hꝛ̄de istud qd ei accreuit & isto
casu pōt saluari decisio Bar.cogita ad istā.q.vide ēt tex.i.l.ij.
§.pe.ff.de here.vl actio.vēd. Jason de Mayno Padue legēs. b

1 ☞ Seruus paciscēdo potest facere cōditionem domini me-
liorem & non deteriorem idem in monacho.
2 In quesitis prelatus ecclesie nō potest preiudicare solus sine
capitulo licet bene possit aliquando in querendis.
3 Vel statutum laicorum ꝙ ecclesie nullo tempore prescribant,
ne ciuitas perdat datia vel collectas:eo quia tale statutum re-
spicit querenda,& non quesita. c
4 Seruus in iure quesito pōt incontinenti preiudicare domino.
5 Licet seruo possit solui qñ ipse seruus contractum fecit,tamē
seruus non potest tunc facere pactū de non peten.nec etiā da-
re dilationem ad soluendum:sicut nec procurator.

3-

Seruus creditoris. Hoc.d. † seruus
1 paciscēdo pōt facere ꝯdōnē meliorē non deteriorē. d
h.d.no.ꝙ seruᵒ in ꝑiudiciū dñi nō pt facere pactū
de nō pete. ¶ Idē in monacho q equparat suo, fm Jnn.in.c.
cum olim.de priuile.Bar.in.l.j.in prin.&.l.si vsufructuarij.ff.de
stipu.seruo.idē in filiofa.l.filᵒ paciscēdo.j.eo.intellige in quesi-
c tis: secᵒ est in qrēdis[c] vt in gl.quā ꝯproba ꝑ tres tex.no.in.l. e
qui aūt.in princi.ff.de his q in frau.cre.in.l.si spōsus.§.si mari
tus.el.ij.ff.de do.inter vi.& vxo.in.l.j.§.confert.ff.de collat.bo.
2 ¶ † Simile in ꝑlato ecclesie,q nō pōt solᵒ sine capitulo ꝑiudi-
care ecclesie in qsitis,sed bñ aliqñ in querēdis:gl.& doc.in.l.iu-
bemᵒ nullā.C.de sac.san.eccle.& in regula delictū ꝑsone.de reg.
iur.in.vj.plene cano.i.c.j.de dolo & cōtu. Hinc videmᵒ ꝙ solus
ꝑlatᵒ in recipiendo canonē ab emphyteota, q triēnio cessaue-
rat soluere,& sic poterat expelli,ꝑiudicat ecclie:qꝛ sumᵒ in qrē
dis.ita tꝫ do.Card.flo.i.c.potuit.de loca.& ibi Jmo.i.xxvj.col.
3 & seq.facit magnū Ꝟbū in rub.extra.de ꝯst.† ꝙ ideo vꝫ statutū
d laicor[d] ꝙ ecclesie nullo tpe ꝑscribant,ne ciuitas ꝑdat datia vel
collectas:eo qꝛ tale statutū respicit qrēda,& nō qsita. ¶ Scdo
4 limita istū tex.† ꝙ in iure qsito pōt incōtinēti seruᵒ ꝑiudicare
dño.ita no.limitat Jo.de imo.in.l.iudex posteaꝙ.in.ix.col.ff.
de re ind.ꝑ.l.j.§.ij.ff.de stip.ser. ¶ Scdo no.ex hoc tex.subtili
5 ter itelligēdo vt ꝑ Pau.de ca.hic i ꝯtu ꝑ seruū celebrato,† ꝙ
e lꝫ seruo[e] possit solui qñ ipse seruᵒ ꝯtū fecit.l.si seruᵒ peculiari.
& ibi Bar.no.ff.de sol.l.ꝙ seruᵒ.& ibi Bar.ff.depo.si.Bar.in.l.
eū q ita.§.q ita.ff.de Ꝟ.ob.& in.d.l.filᵒ paciscēdo.tñ seruᵒ non
pōt tūc facere pactū de nō petēdo.imo nec pōt dare dilationē
6 ad soluēdū:† sicut nec ꝓcurator.l.qui rome.§.callimachᵒ.vbi
Bart.& alij.ff.de verb.obli.facit.l.si vnus.in prin.ff.de pact.

1 ☞ Renūtiās liti mote,intelligit renūtiare nō solū instātie,
sed etiam cause & iuri principali:nisi in causis beneficialibus,
in quibus solum intelligitur renuntiare soli instantie.& nu.9.
2 Cōfessio facta parte pñte,tūc demū ꝑiudicat qñ ē acceptata.

a ¶ Ex hoc text. Limita tex.ꝓcedere in casibᵒ expressis,per dicta Bal.in rubr.C.q admit.col.vij.vide Saliau.i rub. ff.de verb.obli. Purp.

b ¶ Jus accrescēdi. Jas.in repe.l. re ꝯiūcti.ff.de lega.iij. dixi in.l.j. C.quā.nō peten. partes.Purp.

c ¶ Secus in querēdis. Alex.lib. ij.ꝯsi.lxxxiij.visa facti.col.iij. late Barb.in.l.cum acutissimi.j.de fideic.Purp.

d ¶ Statutū laicorū. Adde doc. in.c.ecclesia sancte Marie.de cōstitu.

e ¶ Seruo. facit l.rogasti.§.si tibi.ff.si cert.peta.Cremen.sing. xlviij. pactum. Purp.

Universidad de

3 Renuncians liti simpliciter in causa feudali, non intelligitur renuntiare iure feudali.
4 Exceptio que oritur ex renuntiatione litis, est de impedientibus litis ingressum.
5 Renuntians liti non dicitur proprie succumbere, ⁊ sic non caderet in statuto, faciente mentionem de succumbēte.
6 Qui renunciat liti, non per hoc dicitur fateri illud ius renuntiatum competere aduersario.
7 Qui renuntiat liti dicitur plene defendisse.
8 Qui ponit se ī manibꝰ aduersarij, nō ꝓpterea dr̄ liti renūciasse.
10 Isti termini iudicium, instantia, causa, ⁊ lis, differunt inter se.
11 Renuntiatio super vna re non extenditur ad aliam rem.
12 Renuntiatio facta ante litem motam non nocet renuntianti.
13 Renuntia. litis, facta per minorem vel prelatū in iudicio, valet mero iure: nec rescinditur nisi ope resti. in integrum.
14 Licet l. loquatur per dictionem vniuersalem, nō per hoc intelliguntur exclusa remedia per alias ll. inducta.
15 Generalis exclusio remediorum vel beneficiorum quomodo intelligenda. ⁊ nu. 17.
16 In generali derogatione, non intelligitur derogatum priuilegijs ⁊ iuri speciali.
18 Si statutum disponat, quod nulla exceptio possit opponi: potest peti resti. in integrum.
19 Ius singulare facilius tollitur quam ius commune, quando specialiter derogatur: secus si generaliter.
20 Renūtiatio litis nō reqrit cāꝫ, nisi ab aliq̄ administratore fcā.
21 Renuntians liti an sit condemnandus in expensis.

POstquā liti. De predio. Ista. l. scōm Pau. de cast. hꝫ inuolutā materiā quā ponūt cano. i. c. veniēs, de renū. do. Ant. de bu. in c. ex tenore. de rescri. Ista lex diuidit in duas ptes prin. In prima ponit vnū thema, ex quo qō. In
1 scda rñsio, ibi: cām finitā. h. d. † Renūtians liti mote, intelligit renūtiare nō solū instātie sꝫ cause ⁊ iuri pncipali. h. d. ¶ Limi
a ta in causis bñficialibꝰ, a in qbꝰ renūtiādo liti intelligit renūtiare soli instātie: qr iuri bñficiali nō pōt renūtiari nisi in manibꝰ supioris. c. admonet. de renun. ṡm do. de Rota in deci. ccci. refert ⁊ sequit Imo. i. d. c. veniēs. do. Alex. hic i. ij. col. ¶ Scdo intellige ꝙ renūtiat cause q̃tū ad illā actionē intētatā, sed nō q̃tū ad dñium. ita declarat Bar. in l. generalr. §. nihil cōe. sup iij. lec. prin. quā ibi ponit. ff. de acq. pos. ꝑ tex. i. l. si ꝑ fundo. in fi. j. ti. j. refert ⁊ sequit Pau. de ca. hic i. j. co. ¶ Tertio limita istū tex. vt ꝓcedat qñ talis renūtiatio ē acceptata ꝑ partē: qr renūtiatio nō nocet quā aduersarius nō acceptauit. vt colligitur ex gl. iij. in c. cū venissent. de eo q mit. i pos. ⁊ ibi Bal. i. iiij. col. ad hoc no. ⁊ reputat no. dignū. ¶ Cōfirmo ꝑ tria. Primo ꝑ illud qō vult Bar. hic in pe. q. qō renūtiatio absente aduersario facta in ꝑsentia iudicis, ita demū ꝑiudicat, si iudex tanq̄ ꝑsona publica recipit noīe absentis: al's secus ꝑ regulā. l. certū. §. si qs absente. ff. de ꝯfes. Idē tenet Cy. in aut. sacramēta puberū. in x.
2 q. C. si aduer. vē. Scdo facit † qr ꝯfessio facta pte pñte, tunc demū ꝑiudicat qñ est acceptata, al's secꝰ. ita sentit Cy. in l. vnica, in vj. q. C. de cōfes. ⁊ ibi clare Sali. xv. opp. ⁊ idē Sal. in l. generaliter. in vj. q. C. de nō nu. pe. ⁊ in l. iubemus. C. de libe. cā. vbi refert se ita sepius ꝯsuluisse. ⁊ ꝑ hoc infert ꝙ nō sufficit qō testes dicāt ꝯfessionē factā parte pñte: nisi etiā dicant ⁊ ꝯfessionē acceptāte. sequit do. Alex. in cōsi. cxij. in iiij. vol. qō icipit viso superiori themate. in v. col. ad fin. ⁊ seq. i ꝯsi. xx. in iiij. vol. inci. in cā appellationis. in j. col. ⁊ in ꝯsi. lxxxij. in iiij. vol. qō inci. in causa ⁊ lite vertente inter ꝓuidū mercatorē. Tertio facit illud qō no. Bal. in l. iij. in ij. no. per illum tex. C. de repu. here. ꝙ qui nō acceptat v͠ba aduersarij, nō pt se ex illis verbis iuuare: idē si dissimulat qō est notandū ṡm eū. ¶ Quarto sing. limita istā
3 l. nō habere locū in feudis: b nā actor litigās de feudo, si renū
b tiaret simplr liti: nō itelligeret renūtiasse iuri feudali. ⁊ licet ab aliquo scriptū nō inueniā: tñ credo verissimū. ⁊ ꝓbo ꝑ id qō dixi in prima limitatione: nā feudū nō pōt renūtiari nisi in manibus supioris, ṡm Bal. in aut. in successione. ad fi. C. de suis ⁊ ligi. ⁊ est tex. lꝫ ipse nō alleget in c. j. de eo q finē fecit ag. in vsi. feudo. ⁊ hoc no. quia hec limitatio est magne vtilitatis ad hāc. l. ⁊ Bal. in. d. aut. in successiōe. opponēdo de hac. l. sentit. lꝫ i spe
4 cie nō ponat. ¶ No. ex tex. ibi: cām finitā ṡm Bar. in fi. † ꝙ exceptio q̃ orit ex ista renūtiatione, est de impedietibꝰ lit. ingressum, vt ꝓbat tex. in ver. finitā. nā q̃libet exceptio litis finite impedit lit. ingressum. c. j. de lit. ꝯte. in vj. ꝓbat etiā tex. ibi, instaurari. qō est dicere, lis de nouo īchoari nō pōt. Ex hoc no. subtiliꝰ ṡm Pau. de ca. hic, ꝙ si actor renūtiaret liti, cū h ꝙ aliqd sibi daret: q̃ casu resultat ꝯctꝰ innoiatꝰ facio vt des: si ille q ꝓmisit dare nō adimpleret: q̃uis al's in ꝯctibus innoiatis licita esset penitētia. l. si pecuniam. in pn. ff. de cōdi. ob causam. tñ isto casu secus esset, qr iste cōtractus innominatꝰ ordinatur ad finiēdū
5 litē. tex. est i. l. fratris. vbi Bar. ⁊ oēs ad hoc no. j. ti. j. ¶ † Adde etiā ꝙ renūtiās liti nō dr̄ ꝓprie succūbere, ⁊ sic nō caderet in statuto faciēte mētionē de succūbēte. Bal. in l. alia. in vl. no. ⁊ ibi Sali. C. de his q. vt indi. gl. in l. ⁊, si ꝯ. i gl. j. ⁊ ij. ff. de vulga. ⁊ pu. Bar. in l. post legatū. in pn. in iij. col. in vers. opponit ꝙ ille q obtinuit. ff. de his q. vt indi. ⁊ vide text. in l. destitisse.
6 ff. de iudi. ¶ † Adde etiā ꝙ q renūtiat liti, c nō ꝑ hoc dicit fa
c teri illud ius renūtiatū cōpetere aduersario tex. est quē Bal. ad hoc reputat singularē in l. si te. C. de inge. ⁊ manu. Adde ēt
7 in materia † ꝙ q renūtiat liti dr̄ plene defendisse. ita Bal. i. l. ingenuū. i. ij. col. ff. de sta. ho. Itē q iurauit ꝑsistere in lite vsq; in fi. si renūtiat liti nō est periurus. qr renūtiatio imponit finē liti: vt hoc tex. ṡm Bal. in aut. ḡnaliter. in iij. col. C. de episc. ⁊ cle. Itē qñ aliqs renūtiat liti, si renunciatio est nota iudici, nō requiritur alia sententia. scōm Bal. in c. dudum. ij. in vij. col. de elec. Itē q renūtiat liti, nō tribuit aduersario possessionē imo si aduersariꝰ apprehēderet possessionē ꝓpria autoritate, posset renūtiās agere ꝯ eū iterdicto recuperāde velut spoliatꝰ ṡm
8 do. Ant. de bu. in c. iij. in fi. de resti. spo. † Itē q ponit se in manibꝰ aduersarij, nō ꝓpterea dicit liti renūtiare. ṡm. Bald. in c. cū pridē. ꝑ illū tex. extra eo. de pac. Item diligēter aduerte qō
d renūtiatio litis facta in cōpromisso, d nō hꝫ effectū nisi secuto laudo. Ita sing. Bal. in l. si diuersa. j. de trāsac. cū cōcor. quas ibi ponā. ⁊ ex his habes bñ locupletatā materiā huiꝰ. l. ¶ Capio gl. i. q̄ nō diuido, qr breuis ⁊ interlinearis est. Ex qua no.
9 † ꝙ q renūtiat liti simpliciter, intelligitur renuntiare non solū instātie lit. sed iuri principali. ¶ Cōtra opponit Bar. ꝙ pactū sup vna re nō porrigitur ad aliā. ⁊ responde vt hic per eū, quē oēs reprobāt. ⁊ do. Alex. in ꝯsi. xxij. qō incipit, viso instrumento syndicatus. in iij. col. ver. ⁊ licet Bar. in primo volu.

Additio. Quia fundamētū Bart. est falsum qr etiā post litē ꝯtestatā pōt renūtiari isto iure instātie omni, absq; eo ꝙ renuntiaret iuri ⁊ cause. l. ⁊ post litē. §. j. ff. de iudi. l. ꝑperādū. §. j. ⁊ ibi Bar. j. eo. ti. de iud. Nā tex. ibi dicit postq̄ actor cepit agere, ⁊ litē cōtestari, potest desinere ⁊ pati ꝙ istātia cāe pereat: ⁊ tūc qr desistit anteq̄ cā sit īstructa, nūq̄ hꝫ dilatiōes ad probādū, nec pōt diffinitiua ferri: nec ꝑ hoc iuri ⁊ cāe renuntiasse intelligit; ⁊ qr hoc sepe eueniebat, quod actor post litem cōtestatā desinebat ꝓcedere: ⁊ sic instātia finiebat: ꝓpter hoc ē facta aut. q semel. C. quō ⁊ qñ iudex. ⁊ in corpore vnde sumitur: propter qō actor tenetur instantiā ceptā ꝓsequi: nec posset soli instātie renunciare reo inuito: reo volente secus. vt est gl. in l. i. C. de prescri. lon. tēp. Nec ob. l. edita. s. de edē. quia loquit in eo qui post litē ꝯtestatam vult emēdare vel mutare libellū, ⁊ postea in eadē instātia ꝓcedere. Nos vero loqmur in eo qui renūtiat liti vel instantie: nō est ergo verū argumētū Bar. ꝙ ad hoc vt possit renūtiare istātie ꝙ sit necessariū ꝑambulū renuntiare iuri ⁊ cāe: qd ergo dicemꝰ? ¶ Ve
10 ritas est ex mēte Pauli de ca. † ꝙ habemꝰ quatuor terminos, qui inter se differūt: iudiciū, istātia, cā, ⁊ lis. Iudiciū ꝓprie incipit a citatiōe, ⁊ aliqbꝰ casibꝰ a libello: vt dixi i rub. s. ti. j. ⁊ durat vsq; ad fi. ⁊ ꝯstat ex tribꝰ personis: iudice, actore ⁊ reo. c. forus. de verb. sig. ⁊ sumpsit denominationē a iudice tanq̄ a digniori. Instātia est exercitatio iudicij, īcipiēs a lit. ꝯte. vsq; ad sententiā, vel vsq; ad fi. triēnij, si ante nō fuit lata sñia. l. ꝑperādum. in prin. C. de iudi. l. grece. §. ⁊ post litē. ff. de fideius. gl. no. in l. fi. §. illud. C. de tempo. ap. ⁊ dicit Pau. de cast. in rub. s. de in ius vo. ꝙ differētia est inter instātiā ⁊ ꝓcessum, qr instantia ꝓprie incipit a lit. cōtest. sed ꝓcessus incipit a citatiōe. ⁊ isti termini versantur circa tps iudicij. Causa assumitur ꝑ iure in iudiciū deducto. l. j. cū gl. ff. sol. ma. Bar. in l. qui rome. §. callimachus. vbi hoc limitat. ff. de verb. oblig.

Additio. Et dicit tex. in. d. c. forus, de verb. sig. ꝙ cā dr̄ a casu. Lis aliqñ ponit ꝑ instātia. l. cum lite mortua. ff. iudi. sol. Et ita intellexit Bar. hic q i hoc rep̄hēdit. Aliqñ ꝑ ipso iure in iudiciū deducto. l. litē. C. de ꝓcur. no. Bar. in l. cās. j. ti. j. tñ vere cōprehēdit instātiam, ⁊ eius principale l. litis nomē. ff. de ver. sig. c. ex parte. iij. de ver. sig. gl. in c. j. §. j. in ver. litem. de ꝓcu. in vj. quā ibi no. Semi. ad statuta faciētia mentionē de lite. ⁊ hoc mō cessat oppositio Bar. cum lis de ꝓprio significatu importet nedū instantiā: sed etiā ius in principali iudicio deductum: ⁊ sic non fit extensio ad aliam rem.

Additio. Item lis proprie dr̄ post litē cōtest. Causa autē dr̄ ⁊ ante ⁊ post. l. causas. ⁊ ibi Bar. ⁊ aliū. j. de trāsac. Et dicta est lis a prima cōtestatione q̃ fuit sup limite. dicit tex. i. d. c. forus. allegā. vsus Vergilij: Limes erat positꝰ ⁊c. ¶ Vñ istis sic ꝑsuppositis resultat clara rñsio ad c ꝑ
11 po. Bar. dū dicebat: † ꝙ renūtiatio sup vna re nō extēditur ad aliam, fateor. Et dū dicit qō qui renūtiat liti, solū intelligitur renuntiare

a ¶ In causis beneficialibus. Fely. in c. per tuas. de symo. ⁊ in c. j. col. iij. de off. de leg. Jas. i. l. error. col. ij. ver. secūdo limita. s. de iur. ⁊ fact. igno. deci. in c. at si clerici. de iudi. Bal. i. c. ꝙ in dubijs. de renūtia. Alex. li. j. consi. cvj. col. ij. Rot. decis. clviij. in nouis. Adde ꝙ renūcians liti nō cēsetur renūciare iuri. Ana. in c. j. col. iiij. de collec. de leg. Cōtra Saly. hic, ⁊ Fely. i. c. exceptione, col. xiij. de exceptio.

b ¶ In feudis. ad de curt. cōsi. 50. col. ij. Jas. i. l. gallus. §. quidā verbo. col. pen. versi. secunda ꝯclusio. ff. de libe. ⁊ posthu. Purp.

c ¶ Liti. Adde Bal. in l. sicut. j. de rep. here. ⁊ Fely. in c. olim. de rescript.

d ¶ In cōpromisso. Cōproba, qr renuncians sentētie in cōpromisso nihil sibi preiudicat ñ sequuto lando. Fely. in c. cū olim. in fin. de prescri. Alex. cōsi. ciij. vlti. col. vol. iij. Jas. in l. sub ꝓtextu la. j. j. tit. j. dixi in l. i. §. hec verba. ff. ꝑ quis. iur. Soci. in l. filius qui patri. ff. de vulg. Deci. cōsi. iij. col. pen. Jas. in l. certi cōditio. §. si numos col. viij. ff. si cert. pet. Alex. lib. ij. consi. lxiij. in causa. Purp.

renūtiare instātie, cū presupponat ꝙ lis tātum importet quātum instātia ⁊ non plus. istud est falsum qr lis de ꝓprio significatu nedū cōprehendit instantiā sed etiā cām, ⁊ omne ius deductū in iudicio, ⁊ sic qui renūtiat liti, intelligit renūtiare nedū instātie sꝫ etiā cause ⁊ actioni, nō vigore necessarij preambuli. vt dicit Bal. sꝫ ex ꝓprio significatu huiꝰ termini lis: qui vtrūq; ex ꝓpria significatione ꝯtinet. verū est ꝙ si quis renuntiet instātie nō haberet locū ista lex vt dicit Bar. Itē videmꝰ ꝙ lapsa instātia actor nō cadit a iure vel a causa principali. d. l. ꝑperandū. §. j. Istud tamē intellige verū ⁊ no. qr multi dicerent ꝯtrarium, ꝙ perempta instātia nō perdatur lis vel causa ꝑncipalis, sed perempta instantia in cā appellationis, qñ quis priuat iure, cā, actiōe. ita declarat Bar. notabiliter, ⁊ ibi Bal. in l. petende. C. de tempo. in inte. resti. pe. Jason Papie.

¶ Capio gl. in ver. renunciasti. Quā magistraliter diuido in quatuor partes. In prima loquit in qua parte fuit tacta renūtiatio. In scda quibꝰ ꝑsentibꝰ. In tertia ꝑ que verba. In quarta reprobat opi. quorūdam. scda ibi: ⁊ fuit facta ꝑsentia. tertia
12 ibi: ꝑ hec v͠ba nolo amplꝰ. qrta ibi: nō āt placet. ¶ † Ex ista pte gl. habes magnā limitationē ad hūc tex. ꝙ ideo hic renūtiatio lit. nocet renūtiāti: eo qr renūtiatio facta fuit post motā litē, ⁊ post litē cōtest. ⁊ sic vult gl. ꝙ si in hac. l. renūtiatio facta fuisset añ litē motā, nō noceret renūtiāti, qn posset denuo agere: qr cū lis esset futura, certe iuri de futuro, nō pōt renūtiari, per simplicē renūtiationē. ideo subiungit glo. ꝙ pactū ante ⁊ post noceret, vt fuit dictū in l. fi. s. eo. ¶ Ista est vera mēs gl. q̄uis Bar. aliter intelligat, ⁊ minus bene. intellige tñ gl. sane, nisi renuntiatio lit. future fieret parte presente, vel i iudicio iudice ꝑsente ⁊ acceptante: ꝑ ea q̄ dicta sunt in l. j. s. e. ṡm Pe. Cy. Ange Fulg. ⁊ Pau. de ca. hic qcqd dicāt Bar. ⁊ alij hic. ⁊ Imo. in. d. c. veniēs. de renun. ¶ In ea. ibi vel absente aduersario. habes ex gl. ꝙ in hac. l. nō est differētia an renūtiatio fiat pte ꝑsente vel absente. rō qr lis erat ꝯtestata: ⁊ sic ius de pñti: ergo pōt tolli ꝑ simplicē renūtiationē: ergo nō reqrit ꝑsentiam ptis. limitat Bar. istud qō dicit gl. absente aduersalio, vt ꝓcedat si est ibi iudex absens, tanq̄ publica ꝑsona recipiēs ꝓ aduersario al's eo absente nō ꝓdesset, vt hic ꝑ eū. Et feci etiā. s. mētionē. Et cū Bar. tꝫ Sali. hic ⁊ multū etiā no. do. Alexā. hic in vlti. col. addens Cy. in aut. sacramēta puberū. in x. q. C. si aduer. vend. Idem tenet Inn. in c. cū pridē. extra eo. Vide oīno ꝙ dicit Bal. in authē. generaliter. in pe. col. C. de episco. ⁊ cleri. Adde quod cōtrarium tꝫ Bal. hic ⁊ in c. debitores. de iureiur. do. Ant. de bu. in. d. c. cū pridem. in fi. extra eo. Facit doctrina Ang. in. §. si vero expressim. in authen. de here. ⁊ fal. ¶ In ea. ibi expresse vel tacite. intellige gl. ne contrariet his q̃ sequunt secundū Cy. hic in discursu q dicit gl. debere intelligi. ṡm. ll. quas gl. allegat: nā qñ ꝑ lapsum termini ad agēdum assignati a iudice iuxta. l. si ea. j. q acc. nō pos. alle. i gl. intelligit tacite renūtiare: secꝰ si ꝑ lapsum triēnij vt in seq. parte glo.

Additio. Quia quando nullus terminus esset a iudice assignatꝰ ad agēdū: tūc tacite postq̄ fuit lis semel cōtestata nō excludet: cum litis contestatio perpetuet in xl. annos. l. fi. ⁊ ibi Bar. j. de prescrip. xxx. annorū. l. fi. ⁊ ibi Bar. j. si tutor vel cura. etiā instātia finita. ⁊ habetur per Alex. in l. eum. §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. Et ita loquit hec gl. in fi. ¶ Capio gl. fi. in verbo nulla ratio. quā sic expone timore ꝯrū. l. etiā. §. fi. ff. de mino. Ex ista glo. no. ṡm Bal. i ter
13 tia oppositio. † ꝙ renuntiatio lit. facta per minorē vel prelatū ecclesie in iudicio, valet mero iure. nec rescindit nisi ope restitutionis in integrū qō est tenendū menti secūdū eū. Ego de hac gl. soleo facere magnū festū. Et ex hac gl. colligo alias quinq;
14 no. regulas. ¶ † Prima ꝙ licet. l. loquat per dictionē vniuersalē. Nulla ratio. nō ꝑ hoc intelliguntur exclusa remedia ꝑ al's ll. inducta facit. l. j. §. ⁊ parui. cū gl. ⁊ ibi late Bar. ff. qō vi aut clam. gl. ⁊ hoc. in l. ita nobis cordi pudor. C. de adulte. text. in c. ex parte. scdo. cū gl. in verbo nulle. de offi. deleg. ⁊ tex. in l. nō erit. §. dato. cū gl. in verbo nō aliud q̃rit. ⁊ ibi dixi. ff. de iureiu. ⁊ in l. ⁊ nō tm̄. §. ꝙ si pro emptore. ⁊ ibi gl. in verbo nulla exce
15 ptio. ⁊ notabiliter Bal. ⁊ An. ff. de pet. he. ¶ † Scdo not. ex hac gl. generalis exclusio remediorū vel beneficiorū, intelligit de his que cōpetunt iure cōi, non autē iure speciali. Et istud cōprobo per duo. Primo quia. l. generaliter loquens, nunq̄ intelligitur derogare in casu ī quo aliqd specialr est statutū: in gl. in aut. de here. ab intest. in prin. in verbo vocātibus. bar. not. in extraua. ad reprimēdū. in verbo nō obstātibus in. iiij. col. gl. Bar. ⁊ alij in l. sciendū. in prin. ff. qui satisda. cog. Scdo
16 facit ⁊ melius, † qr in generali derogatione nō intelligit derogatū priuilegijs ⁊ iuri spāli: tex. est melior de iure i. l. decurio. C. de silētia. lib. xij. ⁊ ibi gl. quā ad hoc reputat singularē Bal. in c. j. in fi. quo tēpo. mil. in vsibus feudo. ⁊ in c. ecclesia sancte Marie. in iiij. col. de cōst. ⁊ in c. cum ordinē. in pe. col. ⁊ ibi bonus tex. de rescri. hāc regulam tradit etiam Bald. in ver. si que vero. ꝑ illū tex. in. ij. ꝯstitutione. C. ⁊ in l. nō plures. C. de sa. san. eccl. ⁊ in l. fi. C. si ꝯtra ius vel vti. pu. ⁊ in c. j. in pen. col. de rescri. ⁊ est gl. in c. vnico, in gl. antepen. in verbo ꝯsuetudine. de capel.
17 mo. in vj. ¶ † Tertio no. ex hac gl. ꝙ in generali exclusiōe a be
a neficiorū vel iurium, nunq̄ intelligit excludi beneficiū restitutionis in integrum cōpetens minori. ¶ Quarto pondero istā gl. ad illud qō examinat Bal. ⁊ dubitat in l. i cause. i. ij. in pn.
18 ff. de mino. ꝑ glo. ibi, ꝙ † si statutū disponat ꝙ nulla exceptio pōt opponi, an poterit peti restitutio in integrū, ꝑ istā gl. puto ꝙ sic, qr restitutio in integrū in generali exclusiōe nō venit facit qō vult gl. no. in l. vnica, in gl. pe. post princ. C. de momentanea pos. ⁊ gl. in l. ⁊ si fine. §. fi. ff. de mino. ¶ Quinto pōdero
19 istā gl. ad limitationē regule † ꝙ ius singulare facilius tollit q̄ ius cōmune, l. eius militis. §. militia missus. cum fi. ff. de test. mili. nam ꝓcedit qñ specialiter derogatur: sed in generali derogatione, venit potiꝰ ius cōmune quā singulare. ex his hec gl. remanet mirum in modum illustrata. ¶ Extra gl. inquātum
20 Bal. tangit † an renuntiatio litis requirat causam, ⁊ cōcludit ꝙ nō. adde Bal. in l. si aduersarius. C. de fide instru. ⁊ in l. fi. C. a qō cū eo. ⁊ in l. illud. C. de sacros. ecc. ⁊ in l. si militem. ad fi. C. de cōdi. ob causam. ⁊ in l. j. C. si rector ꝓuincie. Limita singu. in renūtiatione facta ab aliquo administratore: quoniā tūc est necessaria expressio cause, ṡm Bal. ⁊ Ange. in l. j. C. de apo. publ.
21 lib. x. Itē inquātū tāgit Bal. † an q renūtiat liti dꝫ ꝯdemnari aduersario in expensis, adde Bal. in aut. cōtra qui propriam. in. ij. no. C. de non nume. pecu. Jason Padue.

1 ☞ Obligatio potest tolli, partim per solutionē partim per pactum. ⁊ nu. 7.
2 In pactis ⁊ ꝯuentionibus requiritur causa, quando tendunt ad obligandum: secus si ad liberandum.
3 Si pacto de nō petendo remittatur debitum quingentorum aureorum, requiritur insinuatio.
4 An sicut ex pacto nudo de donando hodie oritur actio vel cōdictio ex l. ita ex pacto nudo de non petēdo, facto ex causa donationis.
5 Aduocato potest fieri pactum de non petendo.
6 Exceptio pacti non petendo an sit de impedientibus litis ingressum.
8 Licet per pactū de non petēdo nō sit ipso iure sublatū debitū, tñ debitor si soluat per ignorātiam poterit repetere solutum.

1 CReditori tuo. † Obligatio potest tolli partim per solutionē partim per pactū. h. d. ¶ Not. ex tex. ibi: ob
2 causas. iuncta gl. † ꝙ in pactis ⁊ ꝯuentionibus reqrit causa. ⁊ dicit Odof. ꝙ istud alibi clariꝰ nō inenit. Intellige si tēdūt ad obligādū: qr nō existēte cā obstat exceptio doli. l. ij. §. circa. cū gl. ff. de excep. doli. secus in liberatorijs. l. tale pactū. in pn. ff. eo. dicūt tñ Ja. but. Sali. Fulg. d. Alex. ⁊ d. Ant. de Alex. hic, ꝙ si in ꝯuentionibus liberatorijs exprimeret cā, illa deberet ꝯsiderari: ⁊ ita saluāt gl. hic, ꝑ. l. si cū te. ff. eo. ¶ Tu caue: quia obstat regula. l. vice. in pn. C. de rei vxo. act. nec obst.
3 d. l. si cū te. qr loquit in errāte. † Itē per illud qō dixi ꝙ in conuētionibꝰ liberatorijs non requiritur aliqua cā, infert Sal. hic post patruū suum, ꝙ si creditor faceret debitori suo pactū de nō petēdo: ⁊ debitū esset quingētorū aureorū, nō requireretur tñ insinuatio, que alias requireret in donatione excedēte quingētos aureos. sicut enim non requiritur causa donationis, vel alia cā: ita etiā nō requirit insinuatio. lꝫ in vera donatione, vel in pacto de nō petēdo, qñ expresse fieret ex causa donatiōis requirat insinuatio. l. ꝯ iuris ciuilis. §. fi. ff. e. Et in istis terminis ꝓprie loquit gl. sing. i. l. si qs obligatiōe. ff. de reg. iur. istud vltimū tꝫ etiā Jo. an. in addi. Spe. in titu. de instr. edi. §. porro. in pe. col. Sed cōiter rep̄hendit, ⁊ tenet ꝙ vtroq; casu reqrat insinuatio, ad hoc vt valeat: ṡm Bart. in l. modestinꝰ. vbi Mod. ff. de dona. Bal. ⁊ Ang. in. d. l. cōtra iuris. §. fi. ⁊. l. si vnus. §. pactus. in l. tale pact. in princ. ff. eo. ⁊ no. Bald. in l. pactum. ⁊ in xviij. q. C. de colla. cū alijs ꝯcor. ad hoc alleg. per do. Alex. hic quibus adde Ang. expresse idē firmantē, in l. pacta que cōtra. j. e. vbi dicit ꝙ alias ita vidit obseruatū ⁊ iudicatū de facto in ciuitate Perusij. Ita dicit esse gl. singu. de hoc i. d. l. si qs obligatione. ⁊ dicit sentire glo. in l. j. ff. que res pign. obli. non pos.
4 ¶ † Nunquid aūt sicut ex pacto nudo de donando hodie orit actio vel cōdictio ex l. iuxta. l. si qs argentū. in prin. C. de don. no. late Bar. in l. legitimā. ff. eo. Ita ex pacto nudo de nō petēdo facta ex cā donatiōis, oriatur actio vel ꝯditio ex l. ad dāna vel interesse. cōiter tenetur ꝙ nō: qr. d. l. si quis argentū. ꝓprie locū habet, qñ cōuētio donationis principaliter tendit ad agēdum: sꝫ pactū de nō petēdo, etiā factū ex cā donationis, prin

a ¶ In gñali exclusiōe. Jas. in l. eleganter. in pn. col. iij. de cōd. inde. Alex. lib. j. ꝯs. lxxix. col. fi. Alexād. i. l. j. §. ⁊ parui. ff. ꝙ vi aut clā. Jaso. in l. j. ff. de iurisdi. om. indi. Bal. in c. pastoralis. de caus. possessio. ⁊ proprie. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cip aliter nō tendit ad agēdū:ita in effectu ꝛcludit Cy.ꝛ Bal. ꝛ Ange.in.l.pacta que ℨ.j.eo.ꝛ late Bar.in.l.si vn⁹.§.pact⁹ ne peteret.in. vj.col.ff.eo. vbi soleo ordinarie ponere. ¶ †Scōo not.ibi tuo patrocinio. patrono cause'ꝛ sic aduocata pōt fieri pactū de nō petēdo:eo qꝛ in ꝑteritū causam defendit.ꝛ tale pactū nō est imp⁹obatū.ꝛ sic limita.l.litē.j.de pcu. ¶Tertio not. ibi'petitionē repellit,fortē ꝛ mirabilem tex.†ꝙ exceptio pacti de nō petēdo est de impedientib⁹ litis igressum:ª ℨ doctr.Bar. in.l.nā posteaꝙ.in pzin.vbi dixi.ff. de iureiu.ꝛ in.l.si vn⁹.§.pactus ne peteret.ī vȳ.col.ff.eo.nīde duplr ꝑm Fulg.ꝛ do.Alex. hic.Pzio ꝙ text.itelligit repetitionē repellit.s.i effectu.Scōo ꝙ exceptio erat notoria.vt hic late p eo.Alexā.ꝛ vltra adducta p eū adde bonū tex.in.c.qnī.ad fi.de filiōs ꝓby.quē ad hoc allegat Pan.in.c.exceptionē'excōicationis.vbi etiā do.Ant.ꝛ alij de exce.Jo.an.ꝛ alij in.c.j.de lit.cōte.in.vj.Adde Pau. de ca.in.l.ait ꝓtor.ꝛ ibi pleni⁹ quā hic.d.Alex.in.üȳ. col.ff.de iureiur. ¶Quarto no.ex tex.ibi partim ciuili iure:partim honorario liberatus es.†qō idē debitū potest in parte tolli p solutionē ꝛ p illa liberat ipso iure,ꝛ sic iure ciuili.Et in parte pōt telli per pactū nudum de nō petendo:quo casu nō liberat ipso iure:qꝛ pactū nudum nō potest tollere ciuilē obligationē. Et sic nō liberat de iure ciuili:qꝛ ius ciuile non fomētat pacta nuda nisi intercueniēte stipulatione,ꝛ acceptilatione:sed solū tolerant de iure prętorio,per edictū prętoris dispensantis ꝙ pacta seruent. ¶Ultimo dī tex.dicit exceptio ꝓpetua pacti vel doli dic ꝙ exceptio directa pacti, cōpetit vere pacisc̄ti sibi'ipsi.ſz exceptio doli qñ alteri ꝗrit.l.z heredi.§.iulian⁹.ff.e. vel qñ a.l. tacite inducit vt p gl.z doc.in.l.iurisgētiū.§.fi.ff.eo.ꝛ cui⁹ vtilitatis sit declarani in.l.ȳ.ℨ.eo. ¶No.tñ finē isti⁹.l.iuncta gl.†ꝙ licet per pactū de nō petēdo nō fit ipso iure sublatū debitū:tñ debitor ꝑ ignorantiā solues,posset solutū repetere.ꝛ dicit glos. siue soluat errore facti siue etiā errore iuris. Ratio est:qꝛ qñ illud qō soluit est omni iure idebitū, quocūq; errore soluat sem per potest repe.vt no.in.l.cū quis.p gl.ꝛ ibi dixi.ℨ.de iur.ꝛ fac. igno. Ita hic ꝙ pactū de nō petēdo:qꝛ quando tollit ipso iure naturalis,ꝛ ciuilis elidit:est perinde acsi esset penit⁹ indebitū: ideo quocūq; errore solua'potest repe. Adxime qꝛ soluēs est tutus exceptiōe peremptoria ꝛ fauorabili. Sed qñ esset obligatio ciuilis nō elisa,vel melius obligato naturalis nō elisa: tunc distinguitur an errore facti solnatur ꝛ potest repeti. Secus si errore iuris.l.error.C.ad leg.fal.declarani in.d.l.cum quis.

¶Pactum contra.l.vel bonos mores est nullum:ꝛ dicitur contra.l.quando l.expresse prohibet pactum fieri.

Ubicunq; in aliqua dispositione apponitur a superiore clausula decreti annullatiua:tunc pactū vel consensus partiū nihil potest operari.quia vbi apponitur clausula annullatiua, illud videtur datum pro fouma.

Sicut pactū cōtra nullū:ita cōtra bonos mores:ꝛ contra bonos mores aliter dicitur de iure cano.ꝛ aliter de iure ciuili.

Juramētū ℨ bonos mores de iure cano.nō est obligatorium.

Donatio facta inter virum ꝛ vxorem cōstante matri.nonio firmatur iuramento.

Donatio inter virum ꝛ vxorem cōstante matrimonio,ꝛ inter patrem ꝛ filium in potestate,equiparantur.

Negatiua ꝓpposita verbo potest,importat impossibilitatem.

Actio bonefidei informata per pactum,efficitur stricti iuris.

Etiam in actione stricti iuris,quando peto qō est meū vel fuit aliquando meum,veniunt fructus a tempore more.

a ¶Jngressum. adde Alex. in.l. üȳ.§.qdemmatū. col.üȳ.ff. de re in di.Purp.

b ¶Jrritū ꝛ inane. Adde Jas.in l.pen.col.vj.j.eo. ꝛ in.l. pacta.ℨ.e. limitat. Fel.in.c. ceterū. de rescriptis.deci.in.c.cū accessissent, col. üȳ.de ℨsti.purp.

c ¶Tūc pactum. Adde Alex. de imo. in. l.cū lex. ff. de fideiuss. in apostilla.

d ¶Juramētum. Deci.in.c.in ꝓsentia.vȳ. no. de ꝓbat.Alexā.lib. ȳ.consi.cxxj.

d ¶Juramētum. Adde Bar.in.l. qō eis. C. de nup⁹. Barto. in l. stipulatio hoc mō.de verb.obli. Bal.in aut.sacra mēta.in.üȳ. col. C.si aduer.ven.

e ¶Donatio facti.Plene socy. ℨsil.cxvj. Anch. consi.cccvȳ.nulli dubium.ꝛc. Qō limitat Alex. in l.si donatiōe. col. ȳ.C.de collat.Secūdo limitat.Socy. cōsi.lxv. dixi. ꝛ consil. ccclxxv. Purp.

e ¶Donatio facta. Adde Abb. in.c.fi.de donatio. in c.ls. de pac.li.vi.

f ¶Jurisgētium. Adde Jas.in.l.si donatiōe. col. v. j.de collatio.

nullam vim.que no.enumerat vices pactorū,ꝛ inserit ꝙ pactū perimat,dicit vt appellationes. Tu meli⁹ exemplifica in actio ne iniuriarum,vel furti,vel alia ex delicto ad penam cōpeten te:que per pactum ipso iure perimitur.l.si tibi.§.quedā. vbi gl. ꝛ doc.ff.eo. ¶In tertio effectu no.†ꝙ actio bonefidei informata per pactū efficit stricti iuris, idem tenet gl.in.l. iurisgētiū.§. quinimo.ff.eo. Bar.hic ꝛ ibi repro bat.ꝛ ibi vt plurimum alij sequunt.ꝛ Jo.fab.ꝛ Ange.de are.in.§.si actionē.l.videam⁹.in ff.de vsu.p tex.in.l.ȳ.C.de pactis iter emp.ꝛ vē.vbi ī actiōe in formata veniūt fruct⁹ a tpe more.ꝛ tñ si esset stricti iuris, veni rent solū a tpe lit.cōtest.l.videam⁹.in.ȳ.§.si actionē.ff.de vsur. Responde subtiliter,qō in.d.l.ȳ.ideo est quia agitur ad illud qō aliqñ fuit meū.†vñ etiā in actionibus stricti iuris,qñ peto id quod est meum, vel aliquando fuit meum, veniūt fructus a tpe more.d.l.videamus.§.si actionem.declarani in.l. cum fundus.in pzin.ff.si cer.pet.Jsta fuit subtilis respōsio Bal.in rep. l.petēs.in pe.col.j.eo.ꝛ in.d.§.quinimo.ꝛ ibi Raph.fulg.in.j. col.sibi ascribit hanc subtilem solutionem.

¶Quoties creditor succedit debitori vel econtra:actio cōfunditur ratione contrarietatis ꝓ parte ꝓ qua est heres: nisi per pactum effectus sit conseruatus.

Si titius recipiat fundum in emphyteosim,cū illa cōditione, vt habebat titius,intelligitur cum illis oneribus ꝛ pactis.

Si creditor adūt here.debitoris cū beneficio inētarij,pōt ciui tatis citandis implorare officiū iudicis:vt sibi assignet aliquā rem hereditariā ꝓ suo credit. de qua possit libere disponere.

Actio ꝛ passio non possunt in eodem subiecto simul ꝛcurrere.

Actio ex stipulatu competit ad incertum,ꝛ non ad certum.

Non est differentia an res tradatur vel dimittatur.

Jsta.l.habet materiam difficilem.et dicit do. Alex.ī fi.ꝙ ē scrupulosa materia. Diuidit in duas. In ꝓma ponit vna decisio in genere. In scōo alia decisio in specie.scōa ibi:sed si eā.h.d.si creditor succedat debi tori actio cōfundit:sed ꝑ pactū pōt effect⁹ cōseruari. ¶†No. tori actio cōfundit:sed ꝑ pactū pōt effect⁹ cōseruari. ¶†No. ꝙ licet per pactū de nō petēdo nō fit ipso iure sublatū debitū:tñ debitor ꝑ ignorantiā solues,posset solutū repetere.ꝛ dicit glos. siue soluat errore facti siue etiā errore iuris. Ratio est:qꝛ qñ illud qō soluit est omni iure idebitū, quocūq; errore soluat sem per potest repe.vt no.in.l.cū quis.p gl.ꝛ ibi dixi.ℨ.de iur.ꝛ fac. igno. Ita hic ꝙ pactū de nō petēdo:qꝛ quando tollit ipso iure naturalis,ꝛ ciuilis elidit:est perinde acsi esset penit⁹ indebitū: ideo quocūq; errore solua'potest repe. Adxime qꝛ soluēs est tutus exceptiōe peremptoria ꝛ fauorabili. Sed qñ esset obligatio ciuilis nō elisa,vel melius obligato naturalis nō elisa: tunc distinguitur an errore facti solnatur ꝛ potest repeti. Secus si errore iuris.l.error.C.ad leg.fal.declarani in.d.l.cum quis.

¶Pactum contra.l.vel bonos mores est nullum:ꝛ dicitur contra.l.quando l.expresse prohibet pactum fieri.

Ubicunq; in aliqua dispositione apponitur a superiore clausula decreti annullatiua:tunc pactū vel consensus partiū nihil potest operari.quia vbi apponitur clausula annullatiua, illud videtur datum pro fouma.

Sicut pactū cōtra nullū:ita cōtra bonos mores:ꝛ contra bonos mores aliter dicitur de iure cano.ꝛ aliter de iure ciuili.

Juramētū ℨ bonos mores de iure cano.nō est obligatorium.

Donatio facta inter virum ꝛ vxorem cōstante matrimonio,ꝛ inter patrem ꝛ filium in potestate,equiparantur.

Negatiua ꝓpposita verbo potest,importat impossibilitatem.

Actio bonefidei informata per pactum,efficitur stricti iuris.

Etiam in actione stricti iuris,quando peto qō est meū vel fuit aliquando meum,veniunt fructus a tempore more.

Pacta que contra. †Pactū cōtra.l. vel bonos mores est inualidū.h.d. Et ponit tres casus in quib⁹ pactū est nullū. ¶Not.j.ꝙ pactū ℨ.l.est nullū:ꝛ dz ℨ.l.qñ.l.expresse ꝓhibet pactū fieri,si vero.l.nō ꝓhibeat expresse pactū fieri ꝛ tūc si dispositio.l.respicit fauorē partis, pōt fieri pactū in ℨ:iū l.pacisci.ꝛ.l.pactū.ff.e. ꝛ plene no.p gl.ꝛ doc. in.d.l.pacisci.sec⁹ si respiceret publicā vtilitatē.l.iurisgētiū.§. si pacifcar.ꝛ.§.ꝛ gñaliter.ff.e. Qñ at pactū dz ℨ.l.ꝛ qñ ꝑter, declarat Bar.in.l.cū lex.in pen.col.ff.de fideiuss.ꝛ in.l.j.ff. de noua. Bal.in.l.nō dubiū.in pe.q.C.de legi. ¶†Et ad ℨfirmationē, ꝙ vbicūq; in alia dispositiōe apponit a superiore clausula decreti annullatiua:vt qꝛ dicaf si sec⁹ factū fuerit sit irritū ꝛ inane tūc pactū vel ꝛsensus partiū nihil ꝑt operari. gl.no.in.c. statutū.ad fi.pzin.in ybo cōmittant.ꝛ in.c.dispendia.in verbo pcessus.de resci.in.vj.iuncto eo qō vult gl.no cle.i. in verbo inhibētes.de iurepa.ꝛ est glo.de iure ciuili notabilis in.l.a diuo pio.in gl.ȳ.in verbo actionē.ff.de ritu nupt.quā ad hoc multū not.Bal.in.l.nō dubiū.in.x.col.C.de leg.nulli.ꝛ in.l.iubem⁹.§. sane.in.j.post principiū C.de sa.san.eccl.ꝛ in.l.ea q̄.C.de dona. añ nup.ꝛ in.c.executor. ad fi.in ℵ.nisi exposse.quē do.ibi multū no.de ꝛce.ꝑbē.in.vj.rō qꝛ vbi apponit cla annullatiua:tūc ille lud videt datū ꝙ forma ꝑm Bal.ꝛ Ang.i.l.j.ff.de lib.ꝛ posth. sequit Pe.de anch.in ꝛmēto.c.canonū statuta.in versi.quero si statuto caueaf ꝙ notarij.de ℨsti.sed vbi aliquid requirit ꝓ forma ꝛsensus:pactū nihil operaf:aut.iubem⁹.C.de iu.Bart. in.l.de his.ff.de transa. ¶†Scōo no.ꝙ sicut pactū cōtra.l.est nullū:ita ℨ bonos mores.ꝛ aduerte ꝙ cōtra bonos mores aliter dicitur de iure ciuili,ꝛ aliter de iure canonico: nā de iure ciuili qcquid est impⁱobū vel inhonestū, dicit cōtra bonos mores:ſz de iure canonico,illud solū qō inducit peccatū:ꝑm Bal. hic ī scōo no.ꝛ in.l.pactū dotali.in.ȳix.q.C.de col.ꝛ in.l. nō du biū.in.xv ȳ.op.C.de legi.ꝛ in.c.j.§.itē sacramenta.de pa.iur.fir. in vsi.feu.ꝛ notabiliter i rub.C.de ℨdi.ob tur.can. Et tōt Pan. de ca.hic.ꝙ regula.c.nō est obligatorīū.de re iu.i.vj.q. dicit ꝙ †iuramētū ℨ bonos mores nō est obligatorīū,dz intelligi qñ est ℨ bonos mores de iure canonico:ꝛ sic qñ inducit peccatū: sec⁹ qñ est ℨ bonos mores ciuiles. ¶†Et ꝑ hoc refert,ꝙ donatio facta inter maritū ꝛ vxorē ꝛstāte mrimonio firmaf iuramēto donatio inter maritum ꝛ vxo. to:qꝛ ls sit ℨ bonos mores canonicos:ergo firmaf iuramēto.in hoc passu.Bar.variauit:nā in.d.l.j.ff.de dona.inter virū ꝛ vxo. tenuit ꝙ illū tex.ꝙ talis donatio nō firmeꝫ iuramento.ꝛ sentit in.l.cū qs decedēs.§.j.ff.de leg.ij.istam partē tenēt Bal.Sali.ꝛ Fulg.in.d.l.j.ꝛ Bal.in.l.si quis inquilinos.§.j.ff.de leg.j.ꝛ in.l.cū multe.in pe.col.C.de dona.ante nup.ꝛ i repe.l.ȳ.in.v.q. ꝑn.C.de rescin.vē.ꝛ late in.c.cū ꝛtingat.xv.col.ꝛ seq.de iurein. Pan.de ca.ī ℨsi.xiij.qō inci.sup isto pūcto occurrūt tria vidē da.in.ȳ.dubio.Card.in cle.j.§.porro.in.v.de iureiur. ¶Cōtraria opi.est magis cōis ꝛ vera,quā tz idē Bar.ī.l. sei⁹ ꝛ augeri⁹. ff.ad leg.fal.ꝛ in.l.si quis ꝓ eo.ad fi.ꝓncipȳ.ff.de fideiuss. hāc late p plura fundamēta tenēt Buil.de cu.ꝛ Alb.in.l.ſz ꝛ si possessori.§.itē si iurauero.ff.de iureiu.Fede.de senis.in ℨsi.ccl.qō incipit pūctus q̄stionis talis est ſtāte matrimonio.Bal.i repe. l.ȳ.in.xlix.col.in ver.venio ad ꝑm.ff.de iureiur.Ange.in.l.pen. §.mulier.§.sol.matri.late imo.in cōmento.c. cū cōtingat.in.x. membro.ꝛ ibi Pano.in.ix.col.de iureiu.ꝛ do.Abb.quē oīno vide in consi.lxxxviȳ.in.ȳ.vol.incip.factū sic ꝓponitur quedā dña.B.Jmo.ꝛ Moder.in.l.si quis inquilinos.§.fi.ff. de leg.j. Raph.cu.in.d.l.si quis ꝑ eo.ꝑPau.de ca.hic ꝛ in cōsi.xcix.qō incipit notādū est ꝙ prefatū statutū.Lud.in ℨsi.xliij.qō incipit ex.ℨ.narrato themate vnū elicif dubiū.ꝛ in ℨsi.cxxciij.qō icipit ꝓsuppōsito ꝙ dictū legatū.d.Alex. vbi dicit istā esse magis cōem opi.in ℨsi.viȳ.in.ȳ.vol.qō incipit visis ꝛ cōsideratis his que in themate ꝛtinenī.ꝛ in ℨsi.clvȳ.in.ȳ.vol.qō incipit viso in strumento donationis.in pe.col.d.Frā.de aret.in consi.lxxiiȳ. qō icipit diligēter ꝛ mature pōderatis.vbi ꝙ hoc adducit, qꝛ si esset ℨ bonos mores naturales vel iurisgētiū, nō ꝛfirmaref more:qꝛ hz perpetuā causam ꝓhibitiōis.l. generaliter.ꝛ in l.si plagȳ.ff.de ver.obligꝛ.ꝛ tñ cōsumaf more.l.papinianus.cū gl.ff.de dona.inter vi.ꝛ vxo. ¶†Pro ista parte bene facit:nā donatio inter vi.ꝛ vxo.ꝛstāte matrimonio,ꝛ donatio inter patrē ꝛ filiū q est in ptāte,equiparanf.l.donatiōes quas parētes. C.de dona.inter vir.ꝛ vxo.sed donatio inter patrē ꝛ filiū i ptāte ꝓhibita a.l.ciuili.tū firmaf iuramēto:ꝑm Bal.in.l.si. ad fi.C.de vsuca.ꝑ dona.ꝛ in repe.l.ȳ.xviȳ.char.ff.de iureiu.d. Alex.in.l.si donatiōe.vbi late dixi.C.de coll. ergo similiter firmabif iuramēto donatio inter maritum ꝛ vxo. ¶Ultra alios pōdera ꝑ hac ꝑte,ꝙ tex.in.d.l.j.ff.de dona. inter virum ꝛ vxo. nō ōt ꝙ talis donatio sit ℨ bonos mores:sed bene dicit ꝙ mores ꝛ sic ꝛsuetudie est ꝓhibita:ergo ℨtis moribꝰ posset ꝓmitti gñaliter:put simili inductione vtunf Bal.ꝛ.d. Alex.in.l.mo ribus.in pzin.ꝑ illū tex.ff.de vul.ꝛ pu.Ang.ꝛ Jmo.in.l.captatorias.ff.de here.instī.ꝛ in.l.more.ff.de acq.here.ꝛ.d. Alex. i.l. captatorias.ff.de test.mili.sicut ergo ꝑ cōsuetudinē pōt generaliter permitti:sita ꝑ pactū iuratū i casu particulari: arguēdo a pacto inrato ad statutum,vt ꝑ Bar.in.l.si.i.iiȳ.col.j.e. Ang. in.l.oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iur. Bal.in repe.l.j. in.xv. col.C.de sa.san.ecc. ¶Capio gl.i ver.bonos mores. quā diuide in tres, in prima declarat tex.in scōa exemplificat.i tertia ponit distinctionē.scōa ibi:ꝛ de exēplū.tertia ibi:ꝛ distigue. ¶In ea. in fi. habes ꝙ in.l.stipulatio ista.§.alteri.ideo ys accessoriū ꝛ sic pactū penale:eo qꝛ pactū non est ℨ.l.sed ꝑter.ꝛ sequit Bar. hic ꝛ gl.ꝛ Bar.in.l.nō dubiū.ad fi.C.de legi. ꝛ in.d.§. alteri. †Jstud nō est verū:nā cū.l.dicat alteri stipulari nemo pōt, negatiua ꝓpposita verbo pōt,importat impossibilitatē.gl.in.c.j.de reg.iur. in.vi.Bar.in.l.gallus.in pn.ff. de lib.ꝛ posthu.ꝛ licet Bart. in l.cū lex.in pe.col.ff.de fideiuss.nimiū subtilizauerit, dicēs ꝙ.l.loquif in ꝑsenti,qꝛ dicit nemo pōt. secus si dixisset in futuro nemo possit.ꝛ alr Sal.hic in.ȳ col. ¶Tu clare rīde ꝑ Bal. in.l. non dubiū.in.xviȳ,opp.C.de legi.Bar.in.l.ita stipulat⁹. in.xȳ. oppositione pe.partis.ff.de verb.obli. ¶Capio glo.fi. in verbo nullam vim

visis ꝛ ponderatis his que narrantur in themate,in.j.ꝛ.ȳ.col. ꝛ in ℨsi.cxix.in.i.vol.qō incipit.viso ꝓcessu sup causa vertente. in.ȳ.col. ¶Adde etiā Bart.in.l.societatem.§.arbitrorū.in pn. ff.ꝓ socio.vbi per gl.iuncto tex.no.ꝙ licet verba dispositiōis dicant ea cōditione:tñ illa verba nō faciunt cōditionem si natura verborū sequentiū hoc nō patitur. ¶Vel ꝛ tertio intelligeistū tex.ꝙdictione sine causa,id est cōuentione vt p gl.fi.in.l. legē.ꝛ ibi declarat Sali.in.xi.op.j.eo. ¶Capio gl.in verbo cōfusa est.quā not.Et dicit Ang.in.d.l. generaliter.ff.de fideiuss. istā gl.esse magistram ꝛ melioꝛē que sit in iure.hāc gl.diuide in tres.In prima allegat sex ꝛcordātes ad tex.In secūda opponit ꝛ soluit.In tertia ponit notabilē dist.que habet.ꝑ.casus.secunda ibi:sed cōtra.tertia ibi:ꝛ distingue. ¶In scōa pte vltra gl.ꝛ que addūt doct.no.illud qō in ꝓactica est quotidianū qō ponit Bal.hic†ꝙ si creditor adiit hereditate debitoris cū beneficio inuētarij,potest citatis citādis implorare officiū iudicis,vt sibi assignet aliquā rem hereditariā ꝓ suo credito,de qua possit libere disponere. cōmendat Pau.de cast.hic dicēs alibi nō vidisse.ꝛ do.Alex.ꝙ dicit ꝙ ita alias fecit de facto obseruari ꝛ qō idem tenet Bal.in.l.si.ȳ. in computatione.in ver. venio ad oppositiones.C.de iure delibe.Sed caue qꝛ Pau.de cast.nō bene recitat Bal.ꝛ loquit etiā antecē adiuerit.l.vt debitum.j.de here.actio.Item adde ꝙ istud dictum Bal.etiam sequitur ꝛ reputat singulare.idem Pau.de ca.in.l.quoniā in prioribus.ad fi.per illum tex.C.de inoff.test. ¶In tertia parte gl.no.pulchrā distinctionē ꝑ.v.casus. Ratio primi est ꝓpter cōtradictionē:†qꝛ actio ꝛ passio nō possunt simul cōcurrere in eodem subiecto.vnde tūc extincta obligatione principali extinguitur fideiussoria,qꝛ per se stare non pōt. Ratio secūdi casus est tertij, qꝛ obligationes sunt tunc paris potentie,nec vna per aliam pōt tolli cum sit incertū que tolli debeat.istā rationem assignat tex.l.generaliter.ff.de fideiuss. In quarto casu ratio est.quia fideiussor sustinet esse nō pōt.l.heres.§.seruo. ff.de fideiuss.alleg.in gl.ꝙ is Pau.de ca.altā rationē assignet, qꝛ ꝑm eū suppletū est dare accessoriū,cū vigeat ꝓpicpalis actio p quā solā pōt tñ ꝛsequi quātū ꝑ ambas.hec rō nō placet:qꝛ ꝑm hanc rōnem,qñ vnus coreus succedit alteri,deberet extingui:qō est falsum:vt.ℨ.per gl. ¶Istū vltimū casum limita nisi fideiussor dedisset hypothecā vel pignus. tex.est singu.in.l.cū quis.§.si.cum gl.de solu.quem ad hoc Bart.ibi reputat singu. ¶Scōo limita,nisi lis fuisset ꝓtestata ℨ fideiussor.l.seruo. ad fi.ibi Cy.ꝛ Bal.ff.de infa.ꝛ ibi Ang.dicit ꝙ ille tex.est ad hoc singularis,ꝛ peregrinus. ¶Tertio limita,nisi fideiussor mutarium feciss̄et:cum censeatur in gradu ꝛ statu in quo erat antequā hereditatē adiret,ꝑm Bar.in.l.generaliter.ff.de fideiuss. Cy.Sali.ꝛ Moder.hic cū ꝛcor.de quib⁹ ꝑ do.Alex. ¶Capio gl.in verbo ex stipulatu.quā diuido in quatuor. in prima tres taciti ꝓtrarij exponit ex stipulatu.i.ex stipulatione certi cōdictionis.†Jstam actio ex stipulatu cōpetit ad incertum ꝛ non ad certum.l.si quis certum.ff.si cer.peta.instit.de ver.obli. in pzin.ſz hic debita erat certa quātitas:ergo nō pōt cōpetere actio ex stipulatu.gl.fatetur.nā tex.nō dicit actione ex stipulatu:sed dicit ex stipulatu,hoc est ex stipulatione.ꝛ sic denotat factum,ꝛ non actionē.ꝛ sic competit certi cōdictio,que cōpetit ad omnia certa.intellige verum respectu heredis stipulātis suū creditū:sed quatenus stipulatur ꝓ alijs creditoribus, ōr stipulatio continere incertū.l.liber homo.§.fi.ff.de ver.ob. ꝑm Bal.ꝛ Sali.in.iiȳ.op.ꝛ Pau.de ca.hic. ¶In scōa q̄ est ibi:alioquin.gl.respondet tacite questioni, quando nō interuenisset stipulatio.ꝛ ponit tres casus principales. ¶Primꝰ est clarus,qñ tradidit hereditatē pacto incōtinenti apposito clarum est ꝙ agi potest ex illo pacto,sicut ex stipulatione:cuius pactum vestiat coherentia traditionis.vt in gl.dū ōt differē tia est,qñ iterueniit stipulatio,agit certi ꝛdōne,qñ vero pactū vestitum coherentia traditionis cōpetit actio ꝓscri.verb.l. rebus.ꝛ.l.ea lege.C.de rerum permu. ¶Scōs casus gl.est qñ nō tradidit hereditatē:puta qꝛ aduersarius possidebat:sed sibi dimisit ex cā transactionis,pacto incontinenti apposito, ꝛ tunc tz gl.ꝙ ex pacto agi nō potest. Et sī dicis quare pactū nō vestitur coherentia dimissionis,sicut coherentia traditionis.†cū nō sit differentia an res tradatur an dimittat.l.quarōne.ℨ.interdū.ff.de acqui.re.domi.§.interdū.insti.de re.diui, iuncta l.si mulier.ff.de condi.ob cau.ꝛ.l.si sponsalibus.§.j.ff. de iur.do.respōde omissa sol.Bal.ꝛ Mod.ꝙ gl.hic loquitur qñ dimissio est facta ex cā transactionis,in qua est speciale ꝙ non operet idē qō traditio.§.translationē dominij:cū nō fiat aio trāsferēdi dñiū,sed finiēdi litē:tex est sing.in.l.si ꝑ fundo, vbi Bar.ꝛ doc.j.ti.i.quē ad hoc reputat sing.Bal.in.c.j.ad fi.de ꝛto.inter do.ꝛ vala.ꝛ alibi de bñficio vsufeu. ¶Tertiꝰ casus gl.est qñ heres obtēta snia dimisit hereditatē aduersario

Universidad de Deusto Biblioteca

fine vllo pacto ⁊ in hoc gl. cōcludit ꝙ pro suo credito aget prima actione. ⁊ licet sit sublata ipso iure. l. in omnibus. ff. de solu. ⁊ hoc text. tñ cum aduersarius habeat hereditatē, ⁊ sic vicē heredis obtineat, est perinde ac si ista actio nō esset cōfusa. l. ij. §. pe. ff. de here. vendi. alleg. in gl. ⁊ l. heredē. ff. de his q. vt indig. ¶ Pro aliis creditorib⁹ inquātū gl. vult actionem posse cedi, male dicit: ex quo creditoribus solū cōpetit actio ꝯ verū heredem. l. ij. vbi dixi. s. eo. vnde tūc dic agi actione ex snīa: vt in gl. qñ dimisso ex aliquo ꝯtractu puta donationis vel vēditionis non fieret. l. hereditatem. ff. de dona. Jason Padue.

1 ☞ Pactum inter dominum ⁊ pastorem: vt fetus nasciturī inequaliter diuidantur, validum est.
2 Si animal sit datū in socidam, periculū est domini, ⁊ pastoris.
3 Si in mutuo pecunie in quo est trāslatum dominium creditor ex pacto habet principalem vtilitatem, ad eum spectat periculum illius pecunie: dato ꝙ dominium sit trāslatū in ipsum debitorem, ⁊ dato ꝙ sit debitor quātitatis, que perire nō potest.
4 Qui tenet ad custodiam rei ratione publici vel priuati officij, non sufficit ꝙ probet interitū: nisi etiā probet casum fortuitū.
5 Quando verba. l. referūtur ad iudicem, oritur officium iudicis, ⁊ non actio.

1 **Si pascenda.** † Pactū inter pastorē ⁊ dñm pecorū, vt fetus nasciturī inequaliter diuidant, validū est. h. d. Et quō talis inequalis conuentio valeat, habes tex. cū gl. in. l. si nō fuerint. in prin. ff. pro so. ⁊ quia ista. l. tractat de animalib⁹ datis in socidā, vltra plures qōnes positas p Ang. de
2 peru. in tractatu societatis ⁊ socide. in scda parte pn. ¶ † Quero si animal datū i socidā pereat: cui⁹ sit periculū. Cōclude ꝙ si dñs retinuit dominium, eius est periculum: per regulā. l. pignus. C. de pign. act. nisi dolus vel culpa pastoris interuenerit. Si vero dñium est trāslatum in pastorem, quia datū est estimatum. l. quoties. C. de iure do. tunc licet videtur dicendū qd periculum debeat esse pastoris, per regulam. d. l. pignus. tamē est cōmune pastoris ⁊ domini: tex. est in. l. cum duobus. §. damna. ff. pro soc. ŝm Bal. Sali. ⁊ Moder. hic, ⁊ Bald. in. l. j. in. viij. q. C. pro soc. ⁊ in. l. j. C. de fruct. ⁊ lit. expen. ¶ Et si dicis dominiū est pastoris, ergo etiam eius debet esse periculum. d. l. pignus. responde no. ŝm Bal. hic melius ꝙ in locis predictis: qd esset verum si tota vtilitas ad eum spectaret: sed qꝛ vtilitas est communis: ita periculum est cōe. ⁊ licet Bal. nihil alleget, alle. text. meliorem de iure in. l. titius. ver. sed nec ipsius. ff. de prescri. ver. quē Pau. de cast. ibi dicit esse singularissimum ⁊ mirabilē ⁊ ne
3 scire alibi cōcordantē: vbi est tex. † ꝙ in mutuo pecunia in quo translatū est dñium, tamē si creditor ex pacto habet principalem vtilitatē, ad eū spectat periculū illius pecunie: dato qd dominiū sit trāslatū in ipsum debitorem. Jtē ⁊ fortius dato ꝙ sit debitor quātitatis, que perire nō potest. l. incendiū. C. si cer. pe. Teneas cordi illū tex. quia valde solēnis est. itē vide ꝙ decidit
4 Bal. in. l. si patruus. in vlti. q. C. cōia vtri. iudi. ¶ † Jtem adde ꝙ decidit Bal. in. l. cum ita. §. species. ad fi. ff. de leg. ij. ꝙ ei q tenet ad custodiā rei ratione publici vel priuati officij, nō sufficit
a pbare[a] interitum, nisi etiam pbet casum fortuitum, ⁊ ideo nō sufficit pastori vel caprario portare pelles animalium, qñqꝫ per
b hoc ꝯstet de interitu[b], nisi pbet casum fortuitum. puta mortalitatis vel similē. sequit do. Alex. in consi. clviij. in. ij. vol. qd incipit, in cā ⁊ lite vertēte inter Ludouicū. ¶ Scdo pondera tex.
5 ibi, per iudicē cōpellet. tex. ꝯ regulā gl. ⁊ do. † ꝙ qñ verba legis referunt ad iudicē, oritur officiū iudicis, ⁊ nō actio: glo. in. l. si soror. C. de colla. ⁊ in. l. res obligata. ad fi. ff. de leg. j. Bar. meli⁹ quā alibi in. l. vnica, in. iij. col. ff. de condi. ex. l. facit. l. metū. §. sed qd pretor. ⁊ ibi Bart. no. ff. ꝙ met. cā. ⁊ vide ꝙ per hāc regulā decidit Bar. in. l. solēt. in. ij. col. ff. de ali. le. ⁊ i. l. cū satis. in. ij. col.
c C. de agri. ⁊ cē. lib. xj. nā hic verba expresse referunt[c] ad iudicē. ⁊ tamē oritur actio. vt in glo. approbata per omnes: nisi respōdeatur, ꝙ verū videtur qñ verba. l. referūtur ad iudicē in futurum. ⁊ ita loquuntur omnes gl. ibi ⁊ doc. in locis preal. secus si in presenti: ⁊ ita loquit iste tex. ¶ Capio gl. in verbo ꝯpelletur. ibi si voluerūt esse socij. adde, qd presumit qñ dominiū est communicatū inter eos. l. si id qd. ff. pro socio. vel qñ sumus in dubio. l. si tibi aree. ff. de prescri. ver. ⁊ diffuse per do. Alex. hic ad quem te remitto: sed si dominium esset in totum translatum in pastorem, cū pacto de quo in hac. l. tūc nō esset societas: de cuius natura est nō transferre dñium in totū. vt clare dicit text. in d. l. si tibi aree. in princ. ⁊ sic esset ꝯct⁹ innominat⁹ do vt facias. vt ibi in gl. Jtem ad istam gl. dum tractat qua actione compellatur, vide notabiliter Ang. in cōsi. ccuij. inci. visa dicta scriptura. ⁊ intellige ⁊ declara vt ibi per eum. Jason.

1 ☞ Remittens ius qd quis habet ex sententia, per dolum aduersarij, illud non perdit.

a ¶ Nō sufficit pbare. Adde Jo. an. in. c. auditis. de prescript.
b ¶ Interitu. qño probetur mors, Jas. in. l. ꝙ te. ff. si cert. pet. Corn. lib. v. ꝯsi. cviij. videtur. Purp.
c ¶ Referunt. adde aliā saluationē: qꝛ hic verba simplr referunt. l. statuas. ff. d acquirē. rer. domi. Purp.
d ¶ Non mouere. Cōtrouersia nata in cle. Sepe in princ. col. iij. de V. sig. idē tenet, qd hic. Purp.
e ¶ Jpso iure. vide Bal. in. l. ij. e. tit. j. Purp.
f ¶ Dictio irritū. Adde Spe. tit. de teste. in. §. iij. ver. est ⁊ alia.

2 Promittens nō mouere controuersiam, quando dolus nō interuenit, intelligitur facere pactum de non petendo, nec in iudicio nec extra: nec de iure, nec de facto.
3 Dolus dans causam pacto liberatorio, nō annullat ipso iure.
4 Pactum initum dolo mero iure valet sed potest rescindi.
5 Dictio irritum est, non semper importat ipso iure, nisi virtute geminationis.
6 Ex pacto de non petendo oritur obligatio naturalis. 9-

1 **Cum posteaquā.** † Remittens ius ꝙ quis hꝫ ex snīa p dolū aduersarij, illud nō pdit. h. d. Et pone sic casum, mater mea vēdicabat quosdā seruos a te, tāꝙ suos. lata fuit snīa pro ea. post snīam tu dolo induxisti matrem meā p aliquo minimo sibi dato, vt tibi pmitteret sub pena qd nullā amplius controuersiā tibi moueret de istis seruis: ⁊ decidit vt in tex. ꝙ pactū est nullū ¶ No. ex tex. ibi, nul
2 lam esse ꝯtrouersiā. ŝm Bal. ⁊ Sali. † ꝙ pmittens non moue
d re[d] cōtrouersiā, qñ dolus nō interuenit, intelligit facere pactū de nō petēdo. tu dic ꝙ plus operant ista verba, qd intelligitur nec in iudicio nec extra. ⁊ sic etiā ante litē ꝯte. Jtē intelligit qd nec de iure nec de facto: ŝm Bar. i. l. ampli⁹ nō petitū. in. ij. col. ff. rē ra. ha. ⁊ aliquid in. l. lucius. § tres heredes. p illū tex. cū gl. ff. ad trebel. ⁊ in. l. diuus. ff. de peti. here. Bal. in. l. j. C. de testi. ⁊ in addi. Spec. in ti. de emp. ⁊ vē. in versi. cōtrouersia. ⁊ in. l. j. vbi etiā Ang. C. de prescri. lō. tempo. ⁊ in. l. causas. j. ti. j. Sali. in. l. qui fundū. j. ti. j. do. Ant. de bu. in. c. si diligēti. de pscri. d. Alex. in ꝯsi. lij. in. ij. vol. qd incipit, viso testamēto Bartholomei. ⁊ talis promissio cōmittitur etiā per oppositionē exceptionū. l. nō solū. §. si stat⁹. vbi Bar. ⁊ doc. ff. de pcu. ⁊ Bal. in. l. i. C. de test.
3 Ang. in. l. eū q ephesi. ⁊. §. qd exigim⁹. ff. de ꝯsti. pe. ¶ † Scdo no. ꝙ dolus dans causam pacto liberatorio, nō annullat ipso
e iure[e]: ratio quia sit super actione iudicati, ⁊ sic stricti iuris. Nā liberatio regulatur ŝm naturā cōtractus super quo interponitur. ŝm Bar. l. ⁊ elegāter. post pn. ff. de dolo. ⁊ in. l. de tutela. vbi etiā Bal. C. de integ. resti. mino. Dicit tñ sing. Bal. nec alibi legi. in. c. j. in vlti. col. de pl⁹ petitio. ꝙ de iure cano. oēs ꝯct⁹ sunt bonefidei, quātum ad effectū: vnde semper de iure cano. dolus dans causam cuicūqꝫ ꝯtractui, reddit eū ipso iure nullū: qꝛ nō inueni tex. de iure cano. facientē substantialem differentiā inter cōtractus bonefidei. ⁊ stricti iuris. ⁊ isto mō. §. actionū. insti. de act. nō haberet effectū de iure cano. Ego dubito qꝛ quādo nō tractatur de materia peccati, aut de materia spirituali, ius ciuile qd nō reperit innutatū p ius canonicū, pcedit etiā in foro canonico. ita no. doc. in. c. fi. de sol. no. in. c. j. ⁊. ij. de ope. no. nun. ¶ Tertio pōdera tex. in verbo irritum est: ꝙ cum sit presentis tēporis, intelligitur ipso iure. gl. in. l. in criminali. cū si. C. de iur.
4 om. iudi. ⁊ tñ postea in fi. tex. dicit liberabit. ⁊ patet, † qꝛ pactū initum dolo mero iure valet: sed potest rescindi. l. dolo, vel metu. C. de inutili stipu. rñdet Sali. qd verbū presentis temporis intelligit ipso iure, nisi verba q̄ sequunt aliter inducant. Adde qd eādē doctrinā tradit Panor. in. c. quisqꝫ. de elect. per gl. in
5 c. inolita. in gl. prima. in fi. xj. q. j. † dic ꝙ dictio irritum[f] est, non
f semper importat ipso iure. text. est in auē. ex causa. in versi. irritū est. C. de libe. prete. vel exhere. ⁊ ibi Bal. in. iij. col. dicit ꝙ est generale, ⁊ potest intelligi ipso iure, ⁊ in effectu. ⁊ dicit irritū. i. sine ritu seu solēnitate. ⁊ idē Bal. in auē. non licet. eo. ti. ¶ Fallit virtute geminationis, qñ diceretur est irritū ⁊ cassum: tunc bene intelligit ipso iure vt vult gl. sing. in auē. cassa. in gl. j. C. de sa. san. ecc. no. Bal. in. l. nō dubiū. in. vj. no. per illū tex. C. de leg. Jmo fortius verba futuri temporis si sint geminata, intelligūtur ipso iure si dicat irritent ⁊ cassentur. Jta sing. no. Bal. i ti. de pace cōstā. in. x. col. in verbo, ⁊ in irritū deducat. ¶ Ultimo no. ex textu in fi. ibi liberabit, secundum Cy. Bal. Ang. Sali. ⁊ Fulg. hic tex. expressiorem de iure quod ex pacto de non petendo oritur obligatio naturalis: quia qui promittit, obligat naturaliter: alias male diceret text. in fin. liberabit. si nō esset aliqua obligatio. De quo habetis per Bar. ⁊ alios vbi est locus suus in lege si vnus. §. pactus ne peteret. ff. eodem.

1 ☞ Pactum oppositum iuxta traditionē dotis, vestitur coherentia ipsius traditionis, ⁊ actionem producit.
2 Regulariter pactum nudum non producit actionem.
3 Pactum nudū ad ppositū iuxta traditionem, vestitur coherētia traditionis, ⁊ actionem producit, dummodo incōtinenti apponatur ⁊ traditio sit voluntaria.
4 Ex pacto apposita iuxta traditionē orit vtilis certi cōdictio.
5 Maritus fuit cōfessus recepisse dotem, ⁊ pmisit restituere patri stipulāti pro filia propria, immediate fit aliud instrumētū, in quo continetur promissio dotis dande viro: non obstāte cōfessione, an ex primo instrumento adueniente casu restitutiōis dotis filia possit petere dotem.

Legem quam.

Legem quam. Jsta lex fuit alte cōmentata ⁊ repetita p Sal. hic, ⁊ in aliqb⁹ lec. fuit repetita p Bar. sed nō est pprie repetitio Bar. Et diuide in quatuor ptes que clare patēt i litera. scda ibi, nec obesse. iij. ibi, tūc em. quar
1 ta ibi, alioquin. h. d. ¶ † Pactū appositū iuxta traditionē dotis, vestit coherētia ipsius traditionis, ⁊ actionē pducit. h. d. ⁊ istū tex. habes de verbo ad verbū. in. l. i. j. de pact. cōuē. No. primo ex tex. ibi, seruari oportet: ꝙ ista verba qñ pferūtur a. l. ciuili intelligunt vt producāt actionē ⁊ exceptionē. facit. l. statuas. ff. de acq. re. do. secus qñ proferunt a. l. pretoria: sic intellige. l. iurisgētiū. §. pretor ait. ff. eo. Quis Bar. ibi mul
a tū dubitauerit etiā si in. l. pretoria adijceret dictio oīno[a] q̄ est pcisa: qꝛ diceret oīno seruari. tex. est quē ad hoc spāliter pōdero, in. l. pe. in ver. omnimodo obseruāda. j. e. ꝙ ista cōferūt ad
2 intellectū. c. j. extra eo. ¶ † Scdo no. qd regulariter pactū nu
b dum[b] nō producit actionē, fallit in multis casib⁹ quos enumeraui in. l. lecta. ff. si cer. pet. solent poni in. l. iurisgentiū. §. sed cum nulla. vbi etiā plenius posui. ff. eo. ¶ Tertio not. regulā
3 pactū nudū appositū † iuxta traditionē vestit coherētia traditionis, ⁊ actionē pducit, dūmodo incōtinēti apponatur et traditio sit volūtaria, vt statim dicā: ⁊ in hoc differt in trib⁹ a vestimēto rerū interuentu, qꝛ illud hꝫ locū solū in ꝯctibus innominatis, siue traditio fiat tūc, siue ex interuallo, siue volūtarie, siue ex necessitate. Jsta differētia est ex mēte Ang. in d. l. iurisgentiū. §. qnimo. in. ij. col. Jac. but. ⁊ Pau. de ca. in. l. in traditionib⁹. ff. e. Odof. ⁊ d. Alle. qcqd dicāt ⁊ male. Bar. ⁊ Ang. in. d. l. in traditionib⁹. Cy. in. l. ij. in. ij. q. C. de euic. ⁊ in l. si tibi. in fi. p illū tex. C. loc. Et p hoc male dt gl. hic in verbo cōuenit. ꝙ hoc pactū nudū fuit vestitū rei internētu: imo coherētia traditiōis. ¶ Limita predictā regulā, qñ traditio est volūtaria: tūc bñ vestit pactū incōtinēti appositū: secus si traditio fieret ex necessitate precedētis obligationis vel ꝯctus. gl. est no. ⁊ magistra. in. d. l. in traditionibus. ꝙ reputāt sing. Ang. ⁊ Jmo. in. l. si cū dotē. in pn. ff. sol. ma. Et limita duob⁹ modis vt ibi per. d. Alex. in. v. co. ¶ Gl. in ver. legē. diuidit in duas partes. Jn prima timore taciti ꝯtrij. gl. exponit tex. Jn scda declarat qualiter facta fuerit ista cōuentio ibi, ⁊ fuit hec conuētio. Jn prima ergo glo. exponit legē, id est cōuentionē. Jdeo sic exposuit gl. qꝛ ad priuatū non spectat facere leges. l. i. ⁊. l. ñ. C. de legi. Jmo mulieres nō pūt interesse qñ fiunt leges. Nec pūt cōsuetudines inducere, vt pbat tex. i. l. i. in vb. viroꝝ. ff. de leg. ¶ Pro ista expositione allegat gl. l. j. ff. depo. in. §. si cōueniat. mihi vr qd illa lex ineuitabiliter obstet ꝯtra gl. vt ista expositio fieri nō possit. Dicit em ibi tex. ꝯct⁹ ex cōuētione legē accipiūt, si sibi intelligeret legē. i ꝯuentionē. esset barbara ⁊ inepta locutio: ⁊ esset dicere cōuētionē ex cōuētione accipiūt. Et pptereā p illū tex. dꝫ stare pprie. l. in isto tex. Et quis priuatus nō possit cōdere. l. que sit iuris: tñ potest apponere. l. priuatā rei sue. ¶ Capio gl. si in vb. cōdictio. ꝙ diuide in quatuor. ¶ Jn prima timore taciti ꝯtrij dupliciter intelligit tex. pront dupl r habet. Qd ꝯtriū sic forma. nā tex. vult
4 † qd ex pacto apposito iuxta traditionē oriat vtilis certi ꝯdictio: ꝯ imo orit actio pscri. ver. l. rebus. j. de re. pmu. glo. rñdet si habeat ꝯditio sine litera c, idē importet qd cōuētio: put credo qd capiat in. d. l. debitori. in ver. ea cōditione. s. eo. ⁊ tunc nō denotat nomē actionis, ⁊ sic cesset obiectū. Si habeat cōdictio per c, ⁊ tūq̄ cōponit a cō: qd est simul, ⁊ dictio eo, q. ista simul tāta interpellatio q̄ in actionib⁹ personalib⁹ regrebat. §. appellam⁹. insti. de act. declaraui i. l. certi ꝯdictio. in pn. ff. si cer. pet. ⁊ tūc pōt intelligi de certi cōdictione gñali, q̄ cōcurrit cū actione prescrip. verb. ¶ Jn scda que est ibi: ⁊ dic cōdictio vtilis. glo. timore alterius taciti ꝯtrij exponit tex. ⁊ illud ꝯtriū est tale: nam tex. vult ex pacto apposito iuxta traditionē oriri vtilē actionē ꝯ imo orit directa: iurib⁹ alle. in gl. gl. fatet: ⁊ p hoc exponit tex. vtilis. i. efficax. ¶ Jn tertia q̄ est ibi. sꝫ cōtra. j. loc. gl. fortiter op. ꝯ tex. ⁊ se remittit. ¶ Jn quarta ⁊ vltima q̄ est ibi. itē no. glo. per viā notabilis format tres qōnes de qb⁹ se remittit. ¶ Redeo ad tertiā partē in qua op. de. l. si tibi. C. loc. vbi aliquis soluit pecuniā pro colonis, tpe solutionis, ⁊ sic traditionis apposuit pactū qd dñs redderet: dicit ibi tex. ex illo pacto nō pōt agi: ergo nō vestit coherētia traditionis. Bar. rñdet, ꝙ pactū appositū iuxta traditionē vestit in fauorē tradētis, vt hic: sed nō eit in dānū tradētis, vt i cōtrario, ꝙ nihil est. Uera solutio est, ꝙ ibi ille soluit creditorib⁹ colonoꝝ ⁊ fecit pactū cū dño fundi cōducti: ideo pactū nō vestit coherētia traditionis, q: nō est factū cū illo cui pecunia est tradita: sꝫ cū alio, ista est vba reiectis aliis solutionibus. ¶ Extra gl. Bar. hic format notabilē. q. ꝙ dicit pēdere
5 de facto. † Maritus fuit cōfessus recepisse dotē, pmisit restituere patri stipulanti pro filia ppria, immediate fit quoddam aliud instrm, in quo cōtinetur promissio dotis dande viro: nō obstāte ꝯfessione. an ex pmo instro adueniēte casu restōnis dotis: filia possit petere dotē, ⁊ determinat ꝙ nō: qñ ŝm instrm fuit factū incōtinenti, prout presup. in themate: qꝛ ꝯtractus posterior cōnexus primo ei derogat. l. j. §. fin. ff. de stip. seruo. secus qñ sequens contractus fuisset factus ex interuallo: dic totum econtra ŝm. d. Alex. in. l. pen. §. i. ff. so. mat. Et ante eū do. Abb. in cōsi. xxiij. in. ij. vo. in causa que ad presens vertitur. in dominam Floridam. in. iij. col. Jason Padue.

1 ☞ Pactum non porrigit effectum nisi ad eū cuius interest.
2 Estimatio rei dotalis vel alterius rei in dubio facit emptionem nisi in certis casibus vt. j.
3 Quando fundus datur estimatus in dotem, intelligitur datus cum omnibus oneribus ⁊ obligationibus suis, nisi pactū expressum sit in contrarium.
4 Non solum ex toto instrumento, sed ex qualibet eius parte inducitur probatio. 11-

Ex conuentione. Diuidit † in duas partes. in pria loqtur qñ res dotalis fuit data inestimata, vñ cū sol. mat. reuertatur ad nouercā, ⁊ sic ipsa teneat a satisfacere creditori fundi de vsuris: nō stipulatio de releuādo maritū a talibus vsuris, nō trāsit ad ei⁹ heredē: qꝛ nihil interest sua. Jn scda loquit qñ res dotalis dat estimata, ⁊ sic facit emptionē: ⁊ sic nō reuertit ampli⁹ ad nouercā. scda ibi: sꝫ si fun
1 dus. h. d. † Pactū nō porrigit effectū nisi ad eū cui⁹ interest.
2 h. d. ¶ † No. ꝙ estimatio rei dotalis vel alterius rei in dubio facit emptionē. ꝯcor. l. j. cum gl. ⁊. l. quoties. ⁊. l. si inter. C. de iure do. habetur in. l. si estimatis. ff. so. ma. cū aliis cōcor. de qb⁹ per do. Alex. ¶ Limita istā regulā quatuor modis. Primo ŝm Cy. Bal. ⁊ Sal. hic: qñ fit ad finem vt faciat emptionē, secus si solum ad fi. cognoscendi valorem rei, vt possit probari si postea fundus p maritū dānificatur, vt no. doc. in. d. l. si estimatis. ⁊ in dubio vbicunqꝫ fit mentio pcij, talis estimatio cēsetur facta vt faciat emptionē. gl. est valde no. in. l. si inter virū. ⁊ ibi Bal. C. de iure do. itellige qñ pretiū corresponderet valori rei alias sec⁹. gl. est valde sing. in. l. j. §. j. ff. de supsi. ŝm Bal. ⁊ Sal. hic. ⁊ bal. in. l. j in. iij. q. C. cōmo. d. Frā. de are. in cōsi. lxxiij. qd incipit diligēter ponderatis. ¶ Scdo no. limita dictā regulā vt procedat qñ estimatio fit a prin. in ipsa rei traditione. tunc bñ facit emptionē: sec⁹ si postea fieret ex interuallo ŝm Bal. ⁊ Salic. hic. ¶ Tertio limita in animalib⁹ datis in socidā estimatis: talis estimatio non facit emptionem, ex quo emolumētū non spectat in totum ad pastorē: ŝm Bal. i. l. si pascēda. vbi dixi. s. eo. ⁊ in addi. Spe. in ti. de loc. in. ij. co. ad fi. i ver. estimatis bonis datis in socidā. ¶ Quarto singularit limita, ⁊ hāc teneas cordi, ꝙ estimatio rei dotalis facit emptionē, qñ maritus est soluendo: als secus. ita Bal. Sali. in. l. interest. ad fi. C. de vsuf. moti precipue per gl. sing. in simili in. l. in rebus. in pn. C. de iure dot. Jmo in. l. si estimatio. in pn. ff. sol. ma. qd tu intel
b lige[b] vt notabiliter limitat Bal. hic, in. iij. opp. ⁊ ita alias in cō
3 tingētia facti obtinui in ciuitate Mediolani. ¶ † Scdo no. ex hoc text. ꝙ qñ fundus dat estimat⁹ in dotē intelligit dat⁹ cū oībus oneribus ⁊ obligationib⁹ suis: nisi pactū expressum sit in ꝯtrium, vt hic: quod intellige ⁊ limita vt per Bal. ⁊ Sal. hic,
4 ¶ † Tertio no. ex hoc tex. ibi, ita vt pars instri, ꝙ nō solū ex toto instro, sed ex qualibet eius parte inducitur probatio: ita no. Bal. ⁊ Sal. hic: qd vr facere cōtra ea que tenet Bar. in ru. ff. de ope. no. nun. in vlt. col. Cano. in. c. j. de proba. ⁊ in. c. cōtingit. de fide instru. ⁊ est similis tex. in. l. j. C. sine cens. vel reliqui. ¶ Capio gl. ante pe. ꝙ diuide in tres. Jn prima assignat rationē. in tex. Jn scda timore taciti ꝯtrij exponit tex. Jn tertia opponit ꝯ tex. ⁊ dupliciter sol. scda ibi: dic ex venditio. iij. ibi, item cōtra. Jn fi. gl. sꝫ gl. ⁊ Bar. teneāt ŝm solutionē, ⁊ sit vera in se, tñ nō tollit ꝯtrariū: ex quo i vtraqꝫ. l. queritur an hoc pactum valeat cōtra potestatem: communiter tenetur. iij. sol. ibi posita in gloss. ita tenēt Odof. Cy. Bal. Salic. ⁊ cōiter moderni hic.

1 ☞ Ultima pacta valent ⁊ derogant prioribus.
2 Constitutio generalis derogatoria, nō tollit actus iuratos precedentes.
3 Ultima derogant prioribus qd hꝫ locum in vltimis volūt. in pactis: cōdicillis: in contractibus: in sen. interl. in cōsti. procuratorum: in rescrip. in iuramentis: in legibus: in statutis: in cōsuetu. in fama: in mora: in opinione.
4 Clausula precedens an sit maioris efficacia ad determinationem sequentium quam ecōtra.
5 Que fiunt in iudicio sunt maioris roboris ⁊ firmitatis, quam que fiunt extra iudicium.
6 Ubi decretū iudicis iteruenit: oīa psumūt rite ⁊ recte pcessisse

a ☞ Dictio oīno. Adde glos. ⁊ ibi Bal. in. l. pecunia. ff. de ꝯdi. inde. Archid. in c. hoc ius. x. qd. q. Jas. in repet. l. ij. in. viij. col. C. de iure emphyt. et dic ꝙ hec dictio iuncta cū verbo futuri tpis denotat latam esse snīam, vt est gl. in ver. carere. in c. iij. Can. de electio. li. vj. tex. in c. si religiosus. in versi. vacuet oīno. eod. tit. ⁊ lib. gl. in ver. vacuamus oīno. in. c. j. qd met. cau. e. lib. Ant. de but. in. c. si diligēter. de fo. copet. Alex. in. §. ii. in auē. de litigiosis.

b ¶ Pactū nudū. Uide Roma. Sing. 522. Cū audiuimus. ⁊ sequen. fulgo. cōsi. 160. lib. 2. Limita in pacto iurato. l. Si quis maior. i ti. j. Uel geminato. Mathe. no. 36. no. non nā regulam. Et generaliter limita secundū Jus poli. hypo. sing. 148. Limita etiā in dote. gl. in. l. ij. j. de consti. pecu. Limita quoqꝫ de iure canonico. c. j. de pact. Et in terris ecclesiasti. lib. ij. consil. 16. Uiso.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 Propter authoritatem iudiciariam omnia presumūtur solemniter processisse dato q̄ index sit vnus ribaldus.
8 Abrdecretum superius est interpositum in alienatione vel alio contractu ecclesie,censetur factus in vtilitatem ecclesie.
9 Tutor dicitur contrahere cum pupillo palam et bona fide, quando facit contractum in presentia iudicis.
10 Quos effectus operatur presentia iudicis.
11 Quemadmodum in vltimis voluntatibus verba derogatoria apposita in primo test. impediunt sequētia nisi specialiter reuocetur illa derogatio:idem etiam fit in contractibus.
12 Protestatio verbalis non tollitur per aliū actum verbalem.
13 Matrimoniū contractum metu,est ipso iure nullum, nec est necesse quod rescindatur per actionem quod metus causa.
14 Simulatio contractus qualiter probetur.
15 An protestatio in futurū concepta impediant matrimoniū.
16 Si vltramōtanus portat literas sui episcopi, qualiter est clericus.an faciat fidem.

12

Pacta nouissima. Premitte ad enidētiam triplicē specie pactoꝝ, vt hic per Bar.ꝛ melius Bal. Sal.ꝛ Pau.ō ca.Et dicit Bal.hic iuxta pncipiū q̄ Bar.ꝛ alīj in hoc enidētiā ipropriie loquūt:ꝛ cū eo fil'ꝰ tꝫ Pau.de ca. Jta figura casum in hac.l.vt facit Ly. Et vide istā.l.in duas ptes. In pma pont decisio i gñe. Jn scōa inferꝫ ad speciē.scōa ibi, qua ꝑpter. Hoc dicit i pactis Jtēꝫ seu in cōpatibilibꝫ,vltimū pactū fernā dū est,ꝛ cēset maioris efficacie fi fit pactū in iudicio,h.d.figura casum in terminis: vt p Ly.hic. ¶ Nō.j.in spē regulā,q̄ vltia pacta valēt ꝛ derogāt priorib⁹ᵃ,vt h:ꝛ.l.fi vn⁹.Ꝑ.pact⁹ ne peteret.ff.e. ¶ Limita,nisi pmū pactū cēt iuratū:nisi nō inuenio ab aliquo i specie tactū,sed ꝓbo.Mā pmū pactū hꝫ ꝟba derogatoria ad sequētia pacta,nō tollit ꝑ sequēs:vt hic in gl.i.ab oib⁹ approbata:ſꝫ fic est ꝑ iuramētū hꝫ vim ꝟboꝝ drogatoriorū,adeo q̄ sequēs act⁹ nō valeat sine spāli reuocatiōe.Jo.an.i regula q̄ semel.in mercurialib⁹.Bar.in.l.si qs in pn.testamēti.circa fi.pncipiū.ff.ō leg.iū,ꝛ l.l.oēs ppli.in.iū.q.iū.qōnis pncipalis.ff.de instī.ꝛ iur.ꝑ text.in.l.cū pr.Ꝑ.filius matrē.ff.de leg.ij.

¶ Cōfirmo ꝑ illud q̄ vult gl.fing in.c.cū nō deceat.in gl.fi. de ele.in.vj.ꝑ q̄ hꝫ gñalis derogatoria,nō tollit actus iuratos ꝑcedētes:q̄ gl.ꝑ singulari no.ꝛ seq̄t Ang.in.l.j.Ꝑ.q̄ onerande.ff.qua.re.actio nō daf.facit bonus text.in.c.ꝑstitut⁹.de reſcri.facit q̄ vult gl.no.in cle.dudū.Ꝑ.fi.in ꝟ.pacta.ō sepultu.Sed ad pmū fundamētū posses tu ꝑpuecte subtilꝰ dicere,q̄ est verū in se,ſꝫ nō ad terminos hui⁹.l.q; in ista.l.fin pactū fuit factū apud acta,vū si fuisset in actis insinuatū hꝰet vim reuocatiōis cle drogatorie,vt sing.tꝫ Bal.in.l.sancim⁹. C.de testa.ꝛ ibi sequunt Ful.ꝛ Pau.de ca.hꝫ Alex.reprobet ibi dixi de hoc vltio. ¶ †Scōo gñalꝰ no.ex hac.l.q̄ vltima drogēt priorib⁹:ista regula ꝑcedit in pactis,vt hic:adde text. in.l.j.Ꝑ.fin.ff.de stip.seruo.ꝛ in.l.clari.ꝛ ibi Bal.C.de fideicō. ¶ Scōo ꝑcedit in vltima volūtate.l.iū.Ꝑ.pe.ff.de adi le.ꝛ ℔ in gl.i.l.hac cōsultissima.Ꝑ.si qs aūt.ꝛ l.sancimus.C.de testa. cū marthe.de celeb.misſ.gl.no.in.c.j.de ꝓbi.in.vj.Adeo q̄ in vltio testō semp iest tacite cl'a cessans ꝛ irritās,ēt aliud testm ꝑcedēs,ꝛ sic supſluo ponit illa cl'a a notarijs ᵇ:ſm Bal.l.l.si. in.v.q.C.de edi.di.adri.tol.ꝑbat text.in.d.l.sancim⁹.in ꝟ.ipo iure.ꝛ in Ꝑ.pe.insti.qb.mo.test.infir. ¶ Tertio ꝑcedit etiā in codicillis,nā vltimi tollūt priores Jnos.l.cū ꝓponatis.vbi gl.ꝛ Bar.C.de codic. ¶ Quarto ꝑcedit in Jctib⁹.l.cū in plures.Ꝑ.locator hoꝛrei.ff.loc.ꝛ.d.l.j.Ꝑ.fi.ff.de stip.seruo.ꝛ.d.l.clari.C.de fideicō.adeo q̄ in Jctib⁹ non est necesse apponere illa ꝟba cessantes ꝛ irritātes oēm aliū Jctū ꝑcedētē:q̄ hoc tacite itelligit.text.est quē Bal.ibi ad hoc reputat fin.l.c.j.ō trāſact. ¶ Quinto hꝫ locū in ſnla interlocutoria.l.q̄ iussit.ff.ō re iud.sec⁹ tū est i diffinitiua.l.j.C.q̄ ꝓuo.nō est necesſ.intelligēdo vt ꝑ Bar.ꝛ alios in.l.nā ꝓtea.Ꝑ.ſi dānēt.ff.de iureiur. ꝑ Cañ.in.c.inter monasteriū.de re iud. ¶ Sexto hꝫ locū i cōſtōne ꝑcuratoꝝ.l.si qs cū ꝑcuratorio.in fi.ff.de ꝑcu. ¶ Septimo ꝑcedit in rescriptis.c.ceteꝝ.ō reſcri.plene no.i.c.j.e.ti. ¶ Octauo locū hꝫ in iuramētis.l.duob⁹.Ꝑ.fi.cū.l.seq.ff.ō iurēt. ¶ Nono ꝑcedit in legib⁹.l.ſꝫ ꝛ posteriores.ff.ō legi.gl. i.c.j.ō ꝓsti.in.vj. ¶ Decimo ꝑcedit in statutis ſm Bart.i.l.si certaꝝ.Ꝑ.fi.ff.ō reſt.mil.ꝛ in.l.oēs ppli.in vlt.q.iū.qōnis pnc. ff.ō iust.ꝛ iur. ¶ Undecimo hꝫ locū in ꝙsuetudinib⁹:nā vltima ꝙsuetudo si sit ꝑfecta seu ꝑscripta drogat ꝑcedētib⁹:glosest no.in.l.nemo alieno noie,Ꝑ.tpalis.ff.de reg.iur.no.Bal.in c.j.de feu.cogni.in vſi.feud. ¶ Duodecimo hꝫ locū in fama: q̄ vltima fama tollit priorē.l.si mīſ.vbi glo.C.ne de sta.ō fun. Bar.in.l.fin.C.si ſer.aut.lib.x.ꝛ in.l.is ꝑpōt.in.x.col.ff.de acq. her.Bal.i.l.sacrosaucte.in fi.C.de ſac.ſan.eccl'a in.l.fi.ff.ō fer. ꝛ in.c.cū inter R.seniorē.de elect. ¶ Tertiodecimo procedit Ētū ad morā.vltima essꝫ mora nocet.l.illud.ff.de peri.ꝛ com mo.rei vēd.l si seruū.Ꝑ.sequit.ff.de ℣.obl. ¶ Quartodecimo ꝛ vltimo ꝑcedit q̄ plures opi.referunt a legislatore,vt a gl. vltima in dubio cēſet approbari alīs reiectis. Jta not.Bar. in.l.bona fides.ꝑ illū text.cū gl.ff.de ꝓposi.gl.in.l.q filiū.Ꝑ.sabinus.ff.ad treb.not.Bal.in.l.si mſ.ꝑ illū text.C.de statu.ō fun. facit text.in.Ꝑ.itē ꝑciū.ꝛ ibi Ang.ō are.ad hoc no.isti.ō emp. ꝛ vē.ꝛ in sili text.not.i.l.mela.Ꝑ.j.ff.ō ali.leg.Bal.in auē.ex testamēto.in.ℍ.col.C.de coll.vbi idē dicit ō dictis Jnn.ꝛ refert Jo.an.in.c.j.de pen.in.vj.in nouel.q̄ Host.asserebat se viua voce audiuisse.Jnn.idē dicētē,ꝛ vlt.opp.vſ ꝑ eū ꝓbari. Jstud limitat.d.Frā.ō are.i ꝑsi.clxiij.q̄ incip.diligēter ꝛ mature discussis,q̄ ꝑma opin.ſaperet eqtatē,ſcā merū rigore, tūc ꝑma cēſet apparata,ꝛ nō ſcōa:allegat ad hoc gl.ꝑ no.i.l. si cū exceptiōe.Ꝑ.ſꝫ ꝛ si qs.ff.q̄ me.cā. ¶ †Alibi tñ habem⁹ q̄ cl'a ꝑcedēs est maioris efficacie ad ōtermiationē sequētiū, q̄ ℌ. Jta no.Bar.in.l.si qs.in ꝑn.ff.de le.iij.Bart.in.l.auia. in ꝓin.ff.de ꝛdi.ꝛ demō.ꝛ in.l.ñ qs ex argētarijs.Ꝑ.si initiū. in.j.col.ff.de edē.Mathesi.in not.cli.Lud.ro.in ꝑsi.ciij.inci. ꝑ reuerēde.ꝛ in cōſi.ccccciij.incip.diligēter inſpectis.in.j.col. Pau.ō ca.Ful.ꝛ.d.Alex.i.l.j.C.ō li.ꝑte.Alex.i ꝑsi.ij.i.iij.vo lu.viſo themate ſupꝛascripto.bñ facit q̄ egregie dicit Jac.ō are.parmēſis i.l.iūj.Ꝑ.si ab ignoto.ff.de manu.q̄ ꝑ Jctū ꝑcedēte meli⁹ ꝓbat simulatio sequēs Jctꝰ q̄ roget. Ꝑ eōrr eū refert ꝛ sequit Bal.in rub.extra eo.de pac.in.j.col.Ad idē bñ facit,qz 2dō adiecta in instōne intelligit repetita in legato postea facto.l.duos.ꝛ l.auia.ꝛ ibi Bar.ff.de cōdi.ꝛ demon.secus si legatū precedat.l.si filiū.in ꝑi.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ff.qui ō.leg.ced.

5 ¶ Tertio no.ex text.ibi ꝛ maxime si apud acta ꝑsidis ad†ea q̄ fiūt in iudicio hinc ꝺnt Bal.Sal.Pau.de ca.ꝛ.d.Alex.ℌ, q̄ ꝑtia iudicis inducit magnā ꝑsumptionē ꝑ his q̄ cōra eo agunt,ꝛ ꝓsumit dolus ꝛ metus abesse vbi decretū iudicis interuenit.ꝑ.l.j.C.de ꝓdi.decur.lib.x.facit.l.trāſactione.vbi do.j.tit.j.in.ij. ¶ Cōfirmo ᶜ primo regulā q̄ tradit not.Spe. 6 in ti.de emp.ꝛ vē.q.nūc diceddū.Ꝑ.ꝛ breuiter,† q̄ vbi decretū iudicis interuenit,ola ꝓsumunt rite ꝛ recte ꝓcessisse.Segtur Bal.in.l.cū hi.Ꝑ.si ꝑtor.ff.de trāſ.ꝛ in.c.in ꝑtia.i vlt.co.ō renū.cū alīs 2cor.quas allegat.d.Alex.in ꝑsi.cc.xlv.q̄ inci.visis scriptis mihi trāſmi.in.iij.col.alꝰ ꝑsi.ciij.i.ij.vol. ¶ Scōo 7 facit q̄ no.Bal.in.c.ſicut.in.ℌ.col.de reiud.† q̄ ꝑpter authoritatē iudiciariā oia ꝓsumūt ſolēniter ꝓcessiſſe,et ſi iudex ſit vn⁹ ribald⁹:q̄ reputat tenē.mēti. ¶ Tertio facit q̄ sing. 8 multū vult Bal.in.c.j.in.ℌ.col.ō his qui feu.da.pos.† q̄ vbi decretū ſupiozis est interpositū in alienatiōe vel alio Jctu ecclesie,cēſet factꝰ i vtilitatē ecclesie,q̄ dictū reputat egregiū, ꝛ sequit.d.Alex.in cōſi.lxxix.q̄ inci.circa ꝑmū de quo q̄rit ſcz cora quo dño in.viij.col.in.j.vol.adde Bal.idē tenētē i.d. c.ſicut.circa fi.alibi dicit Bal.i.c.j.i vlt.col.de ꝑsi.vti.vtiuti. q̄ vbi adest decretū iudicis,ibi ꝓsumit q̄ nulla deceptio interuenit. ¶ Quarto facit q̄ ſingu.dicit Bart.in.l.ff.a ffe.in 9 ꝟvi.col.ff.de cōdi.inde.† q̄ tutor ōr Jhere cū pupillo palā ꝛ bona fide:iuxta l.nō existimo.ff.ō admi.tut.ꝛ in.l.cū ipse.C. de Jhē.emp.q̄ facit Jctū i ꝑtia iudicis.q̄ valde no.ꝛ multū ꝓderat ꝛ sequit Jmo.in.l.j.ſ.fuit q̄stū.in.iij.col.ff.ad trebel.ꝛ.d.Alex.in.l.trāſactiōe.in.ij.Ꝑ.ō trāſac. ¶ Quinto facit q̄ no.Bar.ꝛ Bal.in.l.j.C.de ꝓd.decur.lib.x.ꝑ illū text.in ꝟ. immoderat⁹ vēditor ꝛc.q̄ vbi in Jctu vēditiōis interuenit decretū iudicis nō pōt rescindi vēditio tāq̄ fit facta citra dimidiā iusti ꝓtij bñficio.l.ij.C.ō rescin.vē. Et istud sequit Ange.in ꝑsi.cx.ix.q̄ inci.tutor ꝛ vxor.in fi.Tñ hoc vltimū cōtrer reprobat ꝑ Jmo.ꝛ alios ℣Mod.in.l.si qs cū alꝰ.ff.de ℣b. oblig.Jmo.in.l.ꝑtia rerū.vbi.d.Alex.in.iiij.ꝛ.v.col.ff.ad legal.Panor.in.c.cū cā.in.ℌ.col.de emp.ꝛ vend.ꝑ text.in.l.ℌ.C. de fid.instr.ꝛ haste fisca.lib.x.facit.l.si quidē.C.de ꝓed.min. ¶ Limita ꝓdicta vt sing.ꝑ Bal.in.l.tutores.ff.de cōfir.tu. vt ꝑcedāt in iudicibus maioribus,secus in inferioribus.per Ⓢ.nos autē.instit.de attil.tut.ꝛ dicit q̄ sunt verba do.Azo.in sum.C.de tut.ꝛ cura.q̄ nō satisd. ¶ Quarto not.ex hoc text. 10 vnū effectū q̄ operat ꝓsentia iudicis.† Adde alium effectū ſm Bal.ꝛ ℣Mod.hic:q̄ testm vel dona.cā mor.coram duob⁹ testibus valēt,si cora iudice insinuēt.l.oīm.C.de testa. ¶ Trē cōfessio facta in iudicio sine cā valet.glo.est not.in.l.j. in gl pen.ad fi.ff.de interro.actio.Ly.ꝛ alīj in.l.ſi aliter.C.de nō nu.pec.Jtē hꝫ quartū effectum:q̄ vbi alias iuri de futuro renūtiari nō pōt.l.si ita ſcriptū.Ꝑ.si sub cōditione.ff.de leg.ij. lis qui heres.ꝛ.l.q ſupſtitis.ff.de acquir.here.ꝛ glos.ꝛ doct. in.l.j.Ⓢ.eo.tū talis renūtiatio facta in iudicio valet:glo.in.l. in pluriū.in fi.ff.de acq.here.ꝛ gl.in.l.j.ff.de cur.bo.dā.Bar. ꝛ alīj in.l.j.Ⓢ.eo. ¶ Quint⁹ effect⁹ ſm quosdā est,q̄ in iudicio tingitur

fingitur stipulatio.l.cū ostendimus.Ꝑ.ſi.ff.de fideiuſ.tu.Bar. in.l.cū qs decedēs.in ꝓin.ff.de leg.iij.de quo dic vt late per scribētes in.l.j.in ꝑn.ff.de ℣.ob.ponit.d.Alex.in.l.sue apud acta.in.i.no.ad fi.Ꝑ.tit.j. ¶ Sextus no.effectus est q̄ si aliqs cōſiteat in iudicio ex cā mutui,nō hꝫ exceptionē no.mū.opc etiā si intra bienniū.ſm Sal.in.l.vnica.in.j.col.ꝑ gl.ad literā ibi.C.de cōſes.q̄ est diligēter notādū ad limitationē titu.C. de nō nu.pec.ꝛ instit.de litera.ob. ¶ Septimus effect⁹ est q̄ hꝫ pactū nudū nō sit efficax ad agēdū.l.iurisgētū.Ꝑ.hꝫ cū nul la.ff.eo.ꝛ.l.legē.Ⓢ.eo.tū bñ sit in iudicio.ꝛ tēdit ad iudiciū ad muandū,vt pactū de reficiēdis expēſis,vel de iudicato ſoluē do:tūc vestīt color⁹ indicij,ꝛ ꝑducit actionē efficacē:glos.est no.in auē.gñaliter.in verbo cōſcribat.C.de epiſ.ꝛ cle.glo.in l. eū ꝓ quo.iūcto text.ff.de in ius voc.ꝑ quas glo.ita cōcludit Bal.in reper.l.tale pactū.Ⓢ.qui ꝓuocauit.in.vĝ.ꝛ melius in ꝛj.co.ff.eo.Lud.ꝛ.d.Alex.in.l.j.in ꝑn.ff.de ℣b.obli.ꝛ idē.d. Alex.in rub.eo.ti.de ℣.obl.i.ij.col.Cōtra tñ ꝑdicta est text.in l.ſiue apud acta.Ꝑ.de trāſac.ꝛ ibi Bald.in.j.col.no.qō pactū nudū factū in iudicio,tñ remanet nudū. ¶ Capio gl.i ℣.nouissima.q̄ diuidē in.vj.Jn pma exēplificat text.Jn ſcōa eum extēdit.Jn alīs ponit quatuor limitatiōes ad text.ptes patēt Jn ea.ibi,nisi pmū ō roget vltimo. ¶ Flo.ꝑpetuo istā ptē gl.q̄ doct.multū not.ꝛ Bal.ꝛ Ang.dñt esse valde singula.ꝛ Pau.de ca.hic,in.Ꝑ.col.dicit q̄ istud est meli⁹ qō habeam⁹ 11 in hac lege q̄ † quēadmodū in vltimis volūtatib⁹ ℣ba derogatoria apposita in ꝓmo testō impediūt sequētia,nisi ſpāliter reuocet illa derogatio.l.si qs in ꝑnc.testamēti.ff.de leg.iij.qō idē etiā sit in Jctib⁹.Cōtra istā 2clu.gl.opponit Bar.de.l.cū in plures.Ꝑ.locator hoꝛrei.ff.loca.ꝛ refert duas ſol.cū qb⁹ vſ in plures.Ꝑ.locator hoꝛrei.ff.loca.ꝛ refert duas ſol.cū qb⁹ vſ trāſire:ſed idē Bart.in.l.nō ſolū.Ꝑ.morte.in.vj.col.in ℣.circa trāſire:ſed idē Bart.in.l.nō ſolū.Ꝑ.morte.in.vj.col.in ℣.circa fin.ff.de ope.no.nun.dicit q̄ isti duo intellectus sunt veri in ſe:ſed q̄ neuter 2gruit illi litere in.d.Ꝑ.locator.ibi perinde eū futurū dixi obligatū tibi acti ꝓpositū fuit remissum,ſed idē Bar.in.d.Ꝑ.morte.in.vj.col.ſoluēdo primū intellectū Pe.ꝛ Ly.hic relatū,ōt q̄ alia pars illi ꝓtestationi nō 2senserat iō pactū Jrij subſequentē tollit.Jstū intellectū seq̄t ibi Jmol. a Ful.ꝛ.d.Alex.hic,Ful.ꝛ Pau.de ca.in.d.Ꝑ.locator hoꝛrei.ª 12 Illū intellectū tradit Bal dicēs † q̄ ꝓtestatio verbalis non tollit ꝑ aliū actū verbalē.c.ſolicitudinē.de app.ſed bene ꝓ actū facti,vt ibi:ſicut in testatore.q̄ i primo testō oppoſuit cl'am derogatoriā,nō tollit ꝑ actū verbi,ſed bene ꝑ actū facti incidēdo vel cancellādo.l.nostrā.C.de test.istū intellectū late sequit Pau.de cast.in.d.Ꝑ.locator hoꝛrei.ſed eum reꝓbat Jmo.in.d.Ꝑ.morte.tu iūge predictas solutiones simul q̄ ibi pars nō cōſensit ꝓtestationi,ꝛ interuenit actꝰ facti ex interb nallo. ¶ Limita ᵇ 2clusionē gl.vt ꝓcedat q̄ ꝓtestatio fit nō simplr'ſꝫ p verba respiciētia futurū tps:tūc bñ impedit actū in futurū fieri ſm Bar.ꝛ alios hic.facit gl.no.in.l.vt debitū. in gl.j.C.de her.act.ꝛ ex hoc Bar. tradit no.theoricā q̄ valde signa,ad ꝓbandū simulationē Jctus ꝛ eā indifferēter alīj de figna,ad ꝓbandū simulationē Jctus ꝛ eā indifferēter alīj hic tenēt,ꝛ Bal.in.l.multū.in.j.ꝛ.ij.col.C.ſi qs alt.vel ſi.doc. in.l.itē q̄.Ꝑ.fi.ff.e.Ang.ꝛ Jmo.in.l. ſi quis cū aliter.ff.de ver bo.obl.ꝛ in.l.quoties.Ꝑ.ſed ſi cū primū.ff.de here.inſti.Ang. in cōſi.cclxxij.q̄ incip.q̄ñ dictū ꝓtulegiū. ¶ Scōo contra gl.opponit Bar.de.l.ſi.Ꝑ.itē ſi predixerit in verbo 2senserint vectores.ff.nau.cau.ſtabu.Et ſr̄ide valde not.q̄ ibi loquit in actu necessario,in quo nō ſufficit q̄ ꝓtestari in ꝓsentia partis nō cōtradicētis.sed oportet partē expresse cōſenti re:ibi essꝫ hospes ex necessitate officij cogebat ſuscipere in se periculū earū rerū quas hospites sibi cōſignabāt,vnde si ꝓtestetur in ꝓsentia hospitātis,q̄ nō vult teneri de periculo,ꝓtestatio nihil releuat,nisi hospitās expresse cōſentiat, idē repetit Bar.hic in ſi tenēt Pet.ꝛ Ly.hic,sec⁹ q̄ñ nō esset actus necessarius:tūc ſufficit ꝓtestatione fieri in ꝓsentia partis nō cōtradicētis,ꝛ ſufficit tacitus cōſensus:ita ꝓprie loquit Bart.in.d.Ꝑ.morte.in.i.col.in ver.ſed quero an etiam partis cōſensus requirat.ꝛ in vlti.col.ꝛ ista est ꝓprie mens Bar.hic q̄d alias dixerim. ¶ Limita ꝓdicta q̄ñ nō an det contradicere,vel ꝓtestari ꝓpter metū ſuperioris vel adnersarij:tunc vꝫ ꝓtestatio facta in absentia partis ſm Ly. Bar.Jmo.ꝛ Pau.de cast.in.l.q in aliena.Ꝑ.ſi.per illū text.ff. de acquir.here.q̄nis cōtrariū teneat Bar.ꝛ do.Alex.ibi,idē do.Alex.hic,ſed ꝓ oppositione ꝑcedēti adde bñ facere q̄ volūt do.Ant.de but.ꝛ Panor.in.c.tua nos.de ſponſa.q̄ ſi quis nō intēdit cōtrahere matrimoniū cū tali muliere,ſꝫ nō audet cōtradicere ꝓpter metū principis aut patris ſi ꝓteste tur in absentia,talis ꝓtestatio iuuat,nisi ſequatur copula. 13 ¶ †Et not.q̄ matrimoniū contractū metu est ipso iure nullum,nec est necesse q̄ rescindaf ꝓ actionē q̄ñ met.cau.gl.in.l. i in fi.ff.de aut.ꝓ.tut.gl.in.l.si mulier.Ꝑ.ſi dos metu.ff.q̄ me. cau.facit text.in eū locū.de ſpon.Odo.in ꝑsi.cxv.Bal.in ꝑsi. ſchiſmatis.posito post.j.rub.C.ſi qs ali.test.ꝓhibue.i vlt.col. ſecus ſi matrimoniū ꝓtrahiē dolo:q̄ nedū vꝫ mero iure,imo ꝛ in effectu:q̄ nō ꝑsset rescindi actione de dolo glo.est in.c. pe.in gl.ſi.c q̄ Pañ.bis multū exclamat ꝑ singulari:limitat q̄ met.cau.ꝛ per illā glo.dicit ibi Jmo.q̄ ſi mulier dolo ꝑſuasit ſe habere amplas facultates,ꝛ ita dolo,circūuenit iuue nem,vt eam acciperet in vxorē,ꝛ postea reperiē nihil habere: iste dolus nihi officit matrimonio.Et ſimile in quotidiana gōne determinat Bal.de socero qui ꝓmisit instituere generū heredē,vt caperet filiā in vxorē,ꝛ postea eū decepit q̄ nihil sibi reliquit in testāmēto in.l.cum archimedo.ā.C.vt in poſſ. leg.ꝛ ſimilē glos.habes in.c.constituit.vbi tex.ſing.ex.q.iij.ꝛ in.l.a diuo pio.ff.de rit.nup.ꝛ ex his pōdera q̄ ꝛj equiparent dolus ꝛ metus.l.dolo vel metu.cū ſi.C.de inutil.stipul tñ hec a est magna in ſtātia ꝛ differētia,ꝓout etiā no.gl.in.d.c.cōſtituit. ¶ Successiue Bar.ponit doctrinā in materia ꝓtestationis,in qua adde in ꝓmo mēbro,q̄ ꝑcedit etiā in actu q̄ fit ex interuallo,vt ꝓbat text.in.l.si quis in principio testamēti.i verbo testō vel codicillis.ff.de leg.iij.Jntellige sane Bart.q̄ ꝓtestatio fit ex ꝓsse in futurū,ꝓout loquunt̄ iura per eū al b legata:ꝛ declarat Bart.in.d.Ꝑ.morte.in.iij.col.ꝛ in.d.l.qui in 14 aliena.Ꝑ.ſi.vbi ℣Doder. ¶ †Isto.etiā diligēter ꝓcticā Bart. ad probādā simulationē cōtractus per ea que ante cōtractū dicta sunt inter partes.Quam declara ad actum ꝓctice,vt per Pau.de cast.hic,ꝛ cum ea transeunt alīj doct.hic,adde Bal.in.l.multum interest.in.j.ꝛ.ij.col.C.ſi quis alte.vel ſibi. c Bar.in.l.itē q̄.Ꝑ.ſi.ꝛ ibi exꝓssius Ang.ff.eo.q̄d ibi dicat Bal.idem tenēt Bal.Ang.ꝛ Jmo.in.l.ſi quis cū aliter.ff.de verb.obl.Ang.ꝛ Jmo.in.l.quoties.Ꝑ.ſꝫ ſi cū primū.ff.de here.inſti.ꝛ ibi declarat Jmo.in quibus terminis intelligēda ſit iſta doc.Bar.Ang.in cōſi.cclxxij.incip.q̄ñ dictū ꝓtulegiū. ¶ Jtē inquantū cōcludit Bart.q̄ in actibus dependētibus ex volūtate duoꝝ,ꝓtestatio ſimpliciter facta q̄e nō reſpicit futurū,nō impedit actū factū ex interuallo:idē tenent cōmuniter alīj hic,ꝛ in.c.cum.ad.Ferrariēſis.de cōſſti.Contrariū tenet Bal.hic ꝛ in Lite q̄.Ꝑ.ſi.ff.eo.per text.in.l.ſi ita ſcriptū. Ꝑ.ſi ſub cōditione.ff.de leg.j. ad q̄ē reſponde q̄ loquitur in d testamento q̄ debet fieri vno contextu.l.cum antiquitas.C. de test.l.heredes palā.Ꝑ.ſi.ff.eo.ergo non pōt ibi dici actus de interuallo fieri ſm Sal.hic,in.iij.col.ꝛ ad hoc.in.d.Ꝑ.mor 15 te. ¶ †An aūt ꝓtestatio c cēcepta in futurū impediat matri d moniū.glo.not q̄ non in.c.tua nos.de ſponſa.Sed intellige illam glo.q̄ñ ꝓtestatio fit in absentia mulieris:ſecus ſi ꝓsente muliere ꝛ cōſentiente,aut ſaltē nō cōtradicente aliquis ꝓtesletur q̄ nullo modo vult eā habere in vxorē,ꝛ ſi in futurum venerit ad verba matrimonij q̄ exꝓsse protestatur q̄ nō intēdit habere in vxorē,talis ꝓtestatio releuat,nisi ſequaf copula:ſm doct.in.d.c.tua nos.d.Ant.de but.in.c.veniēs.ij. de ſponſa.Pañ.in.c.per tuas.ad fi.de condi.appoſi.vbi etiā istud tenet.ꝑcedere in foro cōſcientie.Et q̄ dictū est de copula intellige ſane q̄ñ ſolū esſet ſequuta:ſecus ſi etiā antec ſiſſet,ſm do.Anto.de but.ꝛ Panor.in.d.c.tua nos.ℌ.in.j.not. e Reliqua in materia c ꝓtestatiōis vltra modernos hic.ª alias dixi habes in.d.c.j.Ꝑ.morte.ꝛ in.d.c.cū ℣d.ferrariēſis.ꝑ Jo. f an.in regula in gñali.in mercurialibus. ¶ In gloſ.in verb.ꝛ maxime.colligit.arg.ꝑ literis ſigillatis ab epīs vltra mōtes. 16 vult dicere glo. †pone q̄ſ si aliquis vltramontanus portat li f teras epiſcopi ᵍ ſui,qualiter est clericus.fidē facit̄ ꝓpter ſigillū epi.Ly. dicit q̄ essent fatui qui ita crederēt de iure ciuili,nisi in his que sunt modici ꝓmdicij.l.si qua per calūniā. cū gl.C.de epiſ.ꝛ cler.ſed de iure cano.literis maiorū iudiciū: puta epoꝝ,quibus est permiſſum habere authenticа ſigilla: in his que ſola eorū authoritate nitūtur,fides adhibetur.c. post ceſſionem.vbi can.de ꝓba.ꝛ Lano.in.c.ℌ.de fid.instru. alias secus.c.ſignificāte.de app.de quo per Bar.ꝛ Lud.in.l. ſi publicanus.Ꝑ.ſi.ff.de publ.cum concor.traditis per.d.Alexan.hic. ¶ Glo.ſuper verbo ꝓhibitis.Diuiditur in tres.Jn prima declarat tex.Jn ſecunda infert ex tex.Jn tertia ꝛ vltima opponit,ꝛ ꝓ ſolutione ſe remittit.ſecunda ibi,ꝛ hic non tollitur ipſo iure.tertia ꝛ vltima ibi,ꝛ ita est contra.

1 ¶ Ex pacto incōtinēti apposito inxta cōtractum oritur actio,ſecus ſi ex interuallo:nā tunc ſolum paratur exceptio.
2 Dictio ex,denotat cauſam immediatam.
3 Ad hoc vt pactum ꝓducat exceptionem,non est differentia an apponatur incontinenti,an ex interuallo.
4 Pactum etiā appoſitū ex interuallo tenēdit ad actionem,cū non possit ꝓdesse ad actionē,non ꝓderit etiā ad exceptionē.
5 Quando actus non peccat in forma ſed in materia,ſi non valet eo modo quo partes agunt,valet eo modo quo poteſt.

a ¶ Priorib⁹. Etiā si gemināta cēnt Bolog. cōſil.i.Baue.in tracta.inra.vers. a xxxij.Purp.

b ☞ Et in ꝓnata ſcriptura.Alex. lib.iij.conſi.xix. col.ſi.ꝛ in vniuersi tura.Alex.lib.j. cōſi.cxij.vltimo dubio.Implat Barba.inter cō ſil.Alex.lib.iiij. conſil.lij.col.vij. Purp.

c ☞ Limita qñ ſe cunda eſſet com patibilis.l.ſi. C. de nū.Alex.lib. iiij.cōſi.xl.ſuper 3 eo.in primo du bio.Deci⁹ cōſil. xxviij.q.libro. Purp.

d ☞ Feli.in.c.iij. col.ſi.ō ꝓb.Cor. b lib.j. conſil.lxix. col.pen.in litera e.ꝛ lib.iij. conſil. cix.ſ litera.c.Limita Pau.ō ca. lib.j.ꝑi.clxxiij. Ⓢ superius con ſulta.co.ℌ.Pur puratus.

☞ Facit.l.ſi tamen.ff.de edili. edic.vide Scar. in.l.ō quibus.ff. de legib.Purp.

☞ Vide Soci. lib.iij.ꝑsil.xxvij. in ꝑsente. col.ſi.ꝛ ꝑsi.lix.co.viij. Purp.

☞ Limita istuꝫ text.per.l.ſi tibi liberū.ff.de act. emp.Alex.ſing. in.ij.li.ꝑsi.cxxij. primo dubio.li. iij.cōſi.xxvij.co. ij.vide Aquēſ.i Ⓢ.morte. coll.ℌ. Purp.

¶ An protestatio.Adde ō ista materia diffuse ꝛ melius q̄ alibi per Card.Alex. in.d.c.tua nos.

e ¶ Reliqua in materia.Adde Bar.in.l.non ſolum.in.Ⓢ.morte. ff.de ope.no.nū. Sal.in.l.pacta nouissima.C.de pac.d.i.c. cuma. de elect.lib.vj.

¶ Literas epi. Adde Jnno.in c.j.de pre.inſt.et diffuse per Feli. in.c.poſt ceſſionem.de proba.i fi.ℌ.col.ver.ō. cōclusio.vbi ponit tres fallen.

Universidad de Deusto Biblioteca

1 a **IN bonæ fidei.** Materiā huius l. q̄ est subtilis posui in l. lecta. ff. si cer. pet. ió hic nō pono. † Ex pacto [a] incōtinēti apposito iuxta ℣tū oritur actio. sec⁹ si ex internallo, tūc solū paratꝰ exceptio. h. d. Et hꝫ duo dicta q̄ patēt ex summario. scōa ibi. nā q̄ postea. ¶ No. regulā q̄ pactū appositū incōtinēti iuxta ℣tū, vestit coherētia ℣ct⁹, & actionē pāuctit ēt si sit ℣ct⁹ stricti iuris. d. l. lecta. & l. petēs. vbi ōt j. e. istā regulā limitauit. xlij. modis, in. d. l. lecta. Adde aliā limitationē q̄n i pacto ꝙtinet pena: tūc odio pene pactū nō vestit coherētia ℣ct⁹. gl. in. l. seru⁹. ea. l. vbi bon⁹ tex. ff. ó ser. expo: l. stipulatio ista. §. alteri. & ibi Bar. in. j. col. ff. de ℵb. obli. Pau. de ca. hic. Ista limitatio cōiter reprēdit. Primo p generalitatē huiꝰ. l. Scōo & fortē: q: vsura ōr pena. l. q fine. ff. ó neg. gest. hꝫ vsura ōducta i pacto icōtinēti apposito debet: q: pactū vestit. l. pignorib⁹. cū gl. C. ó vsur. igit & c. & ita p̄dictas gl. reprobāt alīꝰ doct. cōiter in. d. §. alteri. Cy. & Bal. i. l. Quis. j. C. ó vsur. Bal. & d. Ulex. h. Jul. i. d. l. petēs. & ibi Pau. ó ca. i. j. col. j. e. ¶ † Scōo pōdera tex. ibi, ex pacto actio, q̄ cū dictio ex, denotet cām īmediatā. l. j. §. ex īcēdio. vbi Bar. ff. ó in cē. rui. nau. & Bar. i. l. nō dubiū. C. de legi. hic. & pbat oppositio Bar. citra mōtanoꝝ q̄ ex pacto icōtinēti appositō oritur semp actio p̄scri. ℵb. dato q̄ habita relatiōe pacti ad ℣tū nō resultet ℣ct⁹ innouiat⁹: ó quo p Bart. i. l. ex placito. C. ó re. pmu. & i rub. ff. de p̄scri. verb. Bal. & alij in. l. petēs. j. eo. Cōfirmo quia actio p̄scr. ℵbis oritꝰ ex ℣ctiō⁹ innouatis. l. quoties. cū gl. ff. de p̄scri. verb. sed pactū est ℣ct⁹ innouiat⁹, hꝫ nō respectuus gl. est sing. in. l. j. in prin. in gl. magna ad fi. ff. de act. & obl. quā sequit Bal. in rub. & in. l. j. §. e. & hic, & eā reputat sing. Bal. in. c. quātualis. in. j. col. de iureiu. & latiꝰ Bal. in. d. l. lecta. in. vij. col. ¶ † Tertio not. q̄ ad hoc vt pactū p̄dicat exceptionē, non est differētia, an appoīat incōtinēti, an ex internallo: tū differēta est i alio valde no. q: q̄n icōtinēti est appositū, inde⁊ pōt supplere, ēt si nō exciplat a pte, vt declarat Bar. in. l. cū q ita. §. q ita. ff. de ℵ. d. & in. d. l. lecta. vbi dixi. & Bal. hic. ¶ Sl. in verb. actio. ex qua habes q̄ ex pacto incōtinēti appositō iuxta ℣tū oriunt due actiōes. Prima exceptio ex ipso ℣tu informata & extēsa ad pactū. Scōa actio p̄scri. ℵb. q̄ ex ipso pacto inito nascit, & idē tꝫ gl. & Bar. in. l. ex placito. j. de re. pmu. & in. l. iurisgētiū. §. q̄nimo. & ibi cōiter doct. ff. ó. & ita tenēt Bart. & citramon. reprobata in hac opi. vltramon. vt hic p Bar. & in rub. ff. de p̄scrip. verb. & plenius Bal. in repet l. petēs. j. e. & in. l. auia. C. ó iur. do. Et pro cōi sniā facit bñ tex. in ℵbo. ex pacto, vt. §. dixi. ¶ Sl. in ℵbo. icōtinēti. ex qua habes q̄n dicat pactū incōtinēti appositū & pro eo facit etymologia hui⁹ vocabuli incōtinēti. q̄ impo: tat idē q̄ in actu sūi seteneti, sm Bal. hic, circa pn. & Sal. in pe. co. de quo pūcto nō tāgo hic, sed oleo dicere in. l. lecta. vbi Bar. & doc. ff. si cer. pe. ¶ Capio gl in verb. nō ad petitionē. no. ex ista gl. cū seq. singu. † q̄ ó q̄n pactū nudū appositū ex internallo tedit ad actionē cū nō possit, pdesse ad actionē, pderit etiā ad exceptionē. & ita limitat unꝰ oēs leges que dicūt pactū appositū ex internallo, p desse ad exceptionē. vt hac. l. cū si. Primo gl. tacit q: actus agentiū nō debēt operari cōtrariū dispositionis. l. non oēs. in prīc. ff. si cer. pet. & q̄ inducta ad vnū sūe nō debeat alium effectū operari. l. legata imutiliter. ff. de leg. j. Et ideo si venditor ex internallo promisit pacto nudo dare fideiussores: istud pactū tendit ad actionē: sed q: est nudū, & factū ex internallo nō pōt actionē producere: certe si emptor conuenitur ad pretiū, no potent excipere de fideiussoribus non datis, & sic tale pactū nō proderit etiā ad exceptionē: & ita consuluit Ang. in cōsi. lxxxvij. incip. plures creditores. q̄uis nō alleget ista gl. facit q̄ vult gl. no. in. l. ij. in gl. fi. C. q̄n lic. ab emp. disc. & in. l. ab emptiōe. in gl. fi. ff. eo. de pa. ¶ Tene ℣rū p tex. hic & tex. expressionē in. l. pacta cōuēta. in prin. & in ver. quo quidē casu. ff. de cōtrahē. emp. que allegat Sal. hic, in vlt. col. & in. l. legē. §. eo. & ad gl. cōtrariās respōde vt hic per Sal. Cōfirmo bona ratione: † q: q̄n actus non peccat in forma sed in materia, vt hic: si non valet eo modo quo partes agunt: valet eo modo quo potest, sm Bar. & doc. an. l. j. §. si quis ita. ff. de verbo. obli. per iura ibi allegata per eum. Jason Padue.

1 ¶ Dupl. ex speciēs stipulationis reperitur.

2 Quādo stipulatio penalis incipit a precedēti cōuētiōe nuda ōr pena petita qua reus liberat̄ soluēdo q̄ in nuda cōuētione deuenit. & bona debitoris nō seruātis cōuenta. nō debent in creditorem transferri de facto, sed ordine iuris seruato.

3 Quādo pactum appositum iuxta stipulationē ante vel post continet idem quod ipsa stipulatio: tunc pactum non vestitur coherentia stipulationis.

4 Ex pacto nudo geminato de eodem oritur actio.

5 Ex cōuētione extraiudiciali nō oritꝰ actio, nisi sit geminata.

6 Relicta in test. minus solenni debentur, saltem naturaliter.

7 Stipulatio penalis cum sit accessoria, non vestit principale pactum nec secundum quod est de eodem.

8 Post litem motā super pena. potest mora purgāri, & sic enādi pena, implendo conuentionem principalem.

9 Executio que fit in mittendo in poss. bonorū debitoris, non debet fieri de facto: nam pos. etiam iniusta nemini est auferēda de facto, sine cause cognitione, eo non citato.

10 Si iudex fecit aliquam executionem de facto parte nō citata, debet etiam de facto alia parte non citata eam reuocare.

11 Judex debet absq̄ difficultate reuocare illud q̄ perperam fecit nec requiritur aliqua cognitio in facto proprio.

12 Si debitor cōcessisset bonis, creditor non potest de facto apprehendere possessionem bonorum suorum.

13 Secunda obligatio secundi pacti penalis, non potest nouare primam obligationem naturalem.

14 Stipulatio penalis nouat precedentē obli. nisi aliud actū sit.

15 Ubi non est mora: ibi pena non potest committi.

16 Promittens facere consentire filiū sub certa pena, cum erit legitime etatis: si filꝰ nolit cōsentire, an incurrat dictā penā.

SI pacto quo. Ista est subtilis. Let hꝫ materiā valde scabrosam. † Premitto q̄ quātū attinet ad ppositū nostrū reperit stipulatio duplicis speciei. Quedā est stipulatio coequena. q̄n in stip. eque⁊ tū deducit put ℣ctus, & nihil plus. & ppter hoc appellat coequcua tex. habes & exēplū vbi iurisc. sic declarat in. l. duo societatē. in pn. ff. pro soc. & ista stipulatiōe coequeua logt ppue tex. i. l. fi. C. ó nona. Quedā est stipulatio nō coequeua, sed penalis: & est illa q̄ nō cōtinet idē q̄ cōtinebat in ℣ctu p̄cedēti. sed diuersum: q: ꝙtinet penā, & de ista ppue loquit hec l. Et in ista erit arduū dubiū an. l. fi. C. de noua. habeat locū etiā in isto casu: & j. loco suo late examinabo & forte tenebo ℣ cōmunē. q̄ sic. Dimidit in duas. ¶ In prima cōsuluit supplicāti circa actionē. In scōa circa executionē. scōa ibi, nā bona aduersarij. Hoc dicit, † q̄n stipulatio penalis incipit a precedēti cōuētione nuda ōr pena peti, a qua reus liberat̄ soluēdo q̄ in nuda cōuētione deuenit. & bona debitoris nō seruātis cōuēta, nō debēt in creditorem transferri de facto, sed ordine iuris seruato. h. d. ¶ In primis pōdera istū tex. tenēdo, put tenet glo. j. q. in hac lege fuerūt tria pacta. vnū nudū de cōuentione principali. sm nudum de pena. tertiū vestitū. §. stipulatio de eadē pena. hic videri tex. p decisiōe Bar. in. l. lecta. in. ij. co. ff. si cer. pet. q̄ ó † q̄n pactū appositū iuxta stipulationē ante vel post, cōtinet idē q̄ ipsa stipulatio: tūc pactū nō vestit coherentia stipulationis. & ró est: q: pactū vestiri coherētia ℣ctus seu stipulatiōis, est q: fingit inesse ℣ctui. d. l. lecta. sed si vere inesset scōa stipulatio ꝙtinēs idē q̄ prima esset superflua. l. q bis idē. ff. de verb. obl. & ad hoc bñ facit iste tex. vbi pactū cōtinebat penā, sicut neat Bal. in. l. petēs. j. eo. ¶ Scōo & subtilius retēto eodem themate, pōdera nouiter hic esse tex. ℣ regulā legistarū & canonistarū que est, † q̄ ex pacto nudo [c] geminato de eodē oritur actio: q̄ patet, q: ex primo pacto nudo oritꝰ obligatio naturalis. l. stichū. §. naturalis. ff. de sol. sed pacto nudo scōo quis pmittit illud ad q̄ tam ipse vel alius erat naturaliter obligat⁹, & scōo pacto nudo inducit ꝙstitutū, & oritꝰ actio de ꝙstituta. l. j. §. si ducta. l. q aūt. §. fi. ff. de cōsti. pec. §. de cōstituta. instit. de ac. & ita p hoc fundamentū datꝰ regula, q̄ in scōo pacto nudo geminato oritꝰ actio de cōstituta. Ista regulā ponūt Dosti. & clari⁹. d. Ant. de but. in. c. p tuas. de arbi. do. Ant. de bu. in. c. cū ꝙtingat. de iureiu. Alb. de ro. in. l. iurisgētiū. §. q̄nimo. in. viij. col. ff. e. Pau. de ca. in. l. j. in pn. ff. de ꝙsti. pec. Lud. ro. in. l. j. in pn. in pe. char. ff. de ℵ. obl. Raph. cu. & d. Ulex. i rub. ff. de ℵb. obli. & d. Alex. in. l. legē. ad fi. §. eo. d. Mathe. in no. cccc. xxvij. ¶ Cōfirmo istā regulā p duo. ¶ Primo p tex. i. l. fi. C. ad le. fal. inducēdo vt ibi subtilꝰ p Bal. & clari⁹ Ang. & inteligendo q̄ ibi, p̄missio heredis fuerit facta pacto nudo. Nā ibi ex i. loco acto ió pōt agi: q: adest dup. lex obligatio, q̄ pōt defalcari p falci. est naturaliter obitū sm cōes opi. citramō tanoꝝ, & p Bar. & alios in. l. cū qs. C. ó iur. & fac. ign. & i. l. i. ff. de ꝙdi. ide. Can. i. c. fi. ó sol. hꝫ ex duplici naturali obligatione oritꝰ actio, vt ibi. † Scōo facit, nā hꝫ ex ℣fessiōe [d] ejus cui nō oritꝰ actio, hꝫ solū p̄batio. l. publia. §. fi. ff. de posi. tū si fit geminata oritꝰ actio: q: egparat̄ iudiciali, sm Bar. in. l. cū scim⁹. i fi. C. ó agri. & cēsi. ii. q. j. & ita i specie tꝫ Lu. ro. in. l. nuda ró. i. j. col. ff. de do. & in. l. i. ꝫ si possessori. §. fi. ff. de iureiur. & in cōsi. cccxc. q̄ inci. in casu ppositę cōsultationis breuiter dicē dum. d. Frāc. in. iij. vol. Pau. de cast. in. d. l publia. §. fi. [e] Contra istam

tra istā regulā pondero nouiter istū tex. vbi pena erat p̄missa pacto nudo: & tū si denuo p̄mittat: ita demū agi pōt, si stipl'o subiecta est: ergo si fuisset pactū nudū q̄uis geminatū de eodē nō pōt agi: cū tex. regrat cū misterio stipl'onē, & loquat̄ ꝺ obligatu pacto subiecta est stipl'o: nec dicas q̄ ℏ fit odio pene, sicut q̄n i pacto ó ducit̄ pena iuxta ℣tū pactū. odio pene non vestit coherētia ℣ct⁹: sm gl. i. l. seru⁹ ea lege. ff. ó ser. expo. & i l. stipl'o ista. §. alteri. ff. de ℵ. obli. nā ille gl. sunt cōiter reproba te vt dixi in. l. p̄cedēti. Jtē nō pōt reddi ró quare etiā hic nō inducat ꝙstitutū in vltimo pacto ꝙtinēte penā, sicut & in p̄cedēti. ¶ Scōo ℣ p dictā regulā pōdero nouiter aliū tex. in. l. si ℵitas. in ℵb. stipulatīb⁹ p̄missisti. C. de fideic. hoc mō inducē do: nā † relicta i test⁹ nō soleni debent naturaliter. l. fi. ff. ó re. eo. [6] iucta. l. in test⁹. ff. ó fideic. lib. firmat Bar. & magis cōiter alij in. d. l. cū qs. & i aliis locis p̄xime allegatis. ergo si vera esset p dicta regula. & hꝫs p̄mitteret nudo pacto, posset agi ex scōo pacto: & tū tex. ibi regrit stipl'onē: q̄cd ibi dicat Bal. in vlt. q. intelligēdo cū nimia diuinatione, q̄ vbi testū erat solenne vitio intrinseco. p q̄ impediebat obligatio naturalis. Et tenēdo hāc nouā sniam ℣ legistas & cano. nō ob. eoꝝ fundamē tum. q̄ ex scōo pacto inducat cōstitutū: nā hoc est falsum q: nō inducit ꝙstitutū, nisi appareat q̄ p̄missio fiat ad ió ꝙstituē di. gl. est in. l. si tibi. in gl. fi. in pn. & ibi idē Cy. C. loc. Alb. ó ro. in. d. l. iurisgētiū. §. q̄nimo. in. iiij. col. ad fi. hꝫ tū aliqualiter obstet. l. qdā. & l. fi. §. de ꝙsti. pec. & terea q̄n ex ꝙstituto oritꝰ actio nō est ppter geminationē, hꝫ q: ꝙstituit ℣ct⁹ noīat⁹, & fomentat̄ a. l. p̄toria. ita ōt singu. Bar. in. d. l. iurisgētiū. §. igit nuda. Nō ob. l. fi. C. ad le. fal. q: intellect⁹ Bal. & Ang. ad illū tex. nō pōt stare, cū tex. ibi dicat cautionē fecerit: & ℵbo cautiōis in telligit stipl'o. gl. i. l. sancim⁹. C. de ℵ. sig. & ita in specie reprobat Lud. ro. in. l. j. in prin. in pe. iij. ff. de ℵ. ob. & in. l. si vero. §. vir. ff. fol. ma. Et in ℣rū facit tex. in. d. l. si veritas. inducē de viro. ff. fol. ma. Et in ℣rū facit tex. in. d. l. si veritas. inducē do vt. §. ¶ † Tertio not. ex hoc text. q̄ stipl'o penalis. cū sit [7] accessoria, nō vestit p̄ncipale pactū, nec ſm q̄ est de eodē: ió tex. cum mysterio dicit pena exiges. q̄ significat ab inquito: vt in gl. vel cōuētione cōsequeris q̄ significat a volēte. Et sic cō uentio p̄ncipalis nō fuit vestita a stipl'one penali: q: esset abstrictū & accessoriū vestiret p̄ncipale. l. q̄ p man⁹. ff. de iur. co surdū & accessoriū vestiret p̄ncipale. l. q̄ p man⁹. ff. de verb. obli. vtitur dicit. l. ex pupillari. ff. de vulg. & pup. de quo plenius p Bart. post gl. in. l. petēs. j. eo. ¶ Quarto not. ex tex. ibi, vel id q̄ in [8] cōuētione deuenerat, † q̄ post litē motā sup̄ pena pōt mora purgari: & sic euadi pena, implēdo cōuētionē p̄incipalē. Unde pulchū est videre vsq̄ ad quantū tps admittat̄ ista purgatio: cōiter scribētes tenēt q̄ vsq̄ ad sententiā exclusiue. ita Bal. & Paul. de ca. hic, & Bal. in. l. vnica. in. xiij. col. C. de his q̄ pe. nomi. Ang. & ꝺ Mod. in. l. si insulā. ff. de verb. obli. vtitur Bal. hoc fundamēto: nā pena hic cōmittit̄ per litis cōtest. ergo purgatio admittit̄ vsq̄ ad sniam, cū aliū terminū nō habeat. l. si maior, j. tit. j. no. in. d. l. si insulā. ista rō nō est bona. q: q̄n aliq̄d occurrit post litē contest. primus posteā actus q̄ fit hꝫ vim alterius contestationis litis, quo ad excludendū. l. fi. vbi doct. C. de cōsor. eius. lit. sm Lud. & d. Ulex. in. d. l. si insula. lam. & tū pōdera q̄ Bart. hic in fi. si recte inspexeris vult q̄ in casu huius. l. ista purgatio more admittat̄ etiā post sniam ad euadēdū hanc penā: q: reputo bū mirabile, nec adhuc fuit [9] ab alio pōderatū. ¶ † Quinto not. ex fi. tex. q̄ executio q̄ fit in mittendo in possessionē bonorū debitoris, non ōr fieri de facto: sed ordine iuris seruato: nā [a] possessio etiā iniusta nemini est auferēda de facto, sine cause cognitione. eo nō citato: dicit Jnn. in. c. inter quatuor. de maio. & obe. q̄ de quē fiebat not. Bal. in. l. si deserta. per illū tex. C. si ppter pub. pensi. Bar. in l. fi. C. de edi. di. adri. tol. in. vj. col. in ver. itē extra gl. ḡro. & ibi Bal. in. iij. q. bonus tex. in. c. lꝫ eps. de ℘b. in. vj. & in. l. fin. C. si per vim vel alio modo. & in. l. memnerint. C. vnde vi. [b] & ōtur [b] de viro. ff. sol. ma. Et in ℣rū facit tex. in. d. l. si veritas. inducē [10] Bal. & Sal. ꝺ Mod. hic, † q̄ si iudex facit aliquā executionē de facto parte nō citata, ōr etiā de facto alia parte nō citata reuocare: q: sicut fuit facilis in cōcedēdo, ōr esse facilis in reuocando. tex. est in. l. j. §. j. ff. si mul. pēt. no. q̄uē tex. ad hoc repugnat fing. Bal. in. d. c. inter quatuor. in fi. de p̄dictis habes glo. no. in. l. minor. in pn. ff. de euic. & reputāt fing. Bal. & Sal. in l. octo festos. C. de fer. & in. l. post sniam. C. de sen. & interlo. pones festos. C. de fer. & in. l. post sniam. C. de sen. & interlocuto. nit Bal. in. c. ḥ. in vlt. col. de resci. pleni⁹ Jmo. & ꝺ Mod. in. l. j. [11] §. nūtiatio. in. i. de op. no. nū. ¶ † Et ad hoc subdit hic Bal. quedā similia de captura & excōicatione, cōcessis partē nō citata: quibus adde Bal. in. l. ḥ. in. iij. q. C. de ser. & aqua. & in. l. j. C. de execu. rei iu. & in. l. fi. in. ḥ. col. C. de edi. di. adri. tol. cū cōcor. de quibus p do. Alex. hic, & plenius. d. §. nūtiationis. el. j. in. xj. col. limitādo vt per eū: adde Lud. ro. in cōsi. cxx. q̄ incipit circa primū cōsultatiōis articulū, in primo dubio & dicit Bal. in. c. ab excōicato. de resci. q̄ ibi est tex. sing. q̄ iudex ꝺ dicit

[a] Nam. Adde doc. in. c. licet. de preben. lib. vj.

[b] ℣ Perusinus. in. c. ex ratiōe. ó app. col. xxj. ver si. quarto queritur. Decius in l. nihil tam naturale. ff. de re iudicata. Purp.

[c] ℣ Vide q̄ dixi in. l. certi condic. §. si nummos. Purpu

[d] Cessi. q̄ dixi in. l. certi condic. §. si nummos. Purpu

[e] Contra istam

pacto nudo.l.lecta.circa ſi ff.ſi cer.pet.iſta eſt magna difficul
tas ꝙ late ꝓſequit Bar.in.d.l.ita ſtipulat⁹.ꝑ ſex qões pn
cipa.deinde in.vj oppo.v.ptis prin.ꝓpie attingit intellectũ
hui⁹ tex.q cõiter reprobat .tene ſolutionẽ gl.q̃ fuit Jo.cre.in
l.nuda.C.d ↄ̃hẽ.ꝛ cõmit.ſtip.q̃ pbat ꝑ regulã ꝙ tradit Bar.
in.l.ſi tuti⁹.in.iij.col ꝑ illũ tex.ff.de verb.obli.ꝛ ita concludũt
Jmo.ꝛ Mod in.l.ita ſtipulatus.magna.ꝛ Ang.de are.inſti.
16 de act.in prin. ¶ Extra glo.inquãtũ Bal.in.ij.q.tãgit:† ſi ꝓ
mitto facere ↄſentire filiũ meũ ſub certa pena cũ erit legitime
etatis ꝛc.adde ꝙ q promiſit ꝙ minor ratificabit ↄ̃ctũ,cũ erit
ꝑfecte etatis ſub pena,nõ cadit in penã,ſi minor nolit ratifi
care eo ꝙ enormiter ſit leſ⁹:ita ꝑ pulchras rõnes ↄſuluit Pe.
d anch.i ↄſi.cccxxxvij.ici viſa facti nar.ij.co. Jaſon Padue.
1 ☞ Pactũ de ſuccedendo nõ vꝫ,ꝛ nullã obligationẽ indu
cit,etiã ſi iuramẽtũ interueniſſet.nu.2.limita tamẽ,vt.j.nu.3.
4 Plus poteſt conſuetudo vel ſtatutum quã pactum iuratũ.
5 Quod non poteſt fieri per pactum:quia contra bonos mo
res:non poteſt illud fieri per ſtatutum.
6 Licet dos ſit multum priuilegiata:tamen hereditas non po
teſt dari per pactum,etiam in cauſam dotis. 15.

PActũ quod dotali.

Hoc dicit in ſumma
1 † pactũ de ſuccedẽdo non vꝫ,ꝛ nullã obligationẽ
inducit.h.d.in effectu. ¶ Not.ꝙ pactũ initũ inter
patrẽ ꝛ filiũ ſup hereditate pr̃is,adeo eſt nullũ, ꝙ nullã in
ducit obligationẽ ꝛ vt ſit dubiũ in hac.l pone caſum in filia
emãcipata.cõcordat.l.cũ donatiõis.j.ti.j.l ſtipl'o hoc modo
ↄcepta.ff de vo.obl.l.ex eo.C.de inut.ſtip.a Hinc dñt Bal.ꝛ
Sal.ꝑ hac.l.ꝙ decipiunt.q cõtẽplatione talis pacti capiũt
filiã alicuius in vxorem:rõ hui⁹.l.eſt:q tale pactũ eſt ↄ̃ bonos
mores,etiã cano.duplici reſpectu.Primo eſt q inducit vo
tũ captãde mortis ↄ̃.c.ne captãde.de conceſ.pbẽ.in.vj.itẽ au
fert liberã facultatẽ teſtãdi ↄ̃.l.j.C.de ſac.ſan.ecc. ¶ Iſtã legẽ
extẽde tripl'r poſtea limita quatuor modis. ¶ Primo extẽ
de vt ↄcedat nedũ in pacto,ſed etiã ſi ſtipl'o interceſſiſſet.d.l.
ſtipl'o hoc mõ cõcepta.ꝛ eſt gl.ꝛ ibi Bar.in.l.cũ donationis.
2 j.tit.j. ¶ † Scdo extẽde etiã ſi iuramentũ interueniſſet:q cũ
iſtud pactũ ſit cõtra bonos mores:nõ firmat iuramẽto.vt in
regula nõ eſt obligatoriũ.ita tꝫ gloſ.in.l.ſi qñ.§.illud.in vbo
pregrauari.C.de inoff.teſt.gl.in.l.pactũ.ꝛ ibi Bal.in.v.opp.
C.de colla.Bar.in.l ſi qs ꝓ eo.in primo mẽbro ff.de fideiuſ.ꝛ
in.d.l.ſtipl'o hoc mõ ↄcepta.in.j.co.ꝛ in.l.ſi.vbi etiã Ang.j.c.
ꝛ doct.hic.d.Ant.de bu.in.c.cũ ↄtingat.in.iij.col.de iureiur.
Hemi.in.c.q̃uis.de pac.in.vj.ꝛ Jac.alua.in.c.morbus.ſi de
feu.defunc.ↄtẽ.ſit inter do.ꝛ agna.q̃uis i ↄ̃riũ ꝛ male teneat
ſol⁹ Bal.in.d.c.morb⁹. ¶ Tertio extẽde ſm Bal.in.l.cũ ar
chimedorã.C.vt i poſ.leg.et ſi ſocer dolo induceret generũ ad
capiẽdũ filiã ſuã i vxorẽ,ſub ſpe pacti relinquẽde hereditatis:
nã nõ poterit gener dcept⁹ agere d dolo ad intereſſe ↄ̃ here
des ſoceri ita dt eſſe tex.expꝛſſum hic:ex quo pactũ nõ vꝫ,qd
3 bñ no.ꝑ extẽſione pulchra hui⁹.l. ¶ † Limita iſtã legẽ,vt ꝓ
cedat qñ pater fecit poſtea teſtñ,in quo ſolos maſculos he
redes inſtituit,put ꝓpie loquit iſta.l.ſi autẽ ab inteſtato de
ceſſiſſet.iſta pactio inter filios ſeruaret ab inteſtato,loco vlti
me volũtatis patris.l.ſi.C.fa.ercis.ꝛ filia equal'r ſuccederet cũ
fratrib⁹,dato qd extaret ſtatutũ,qd extãtib⁹ maſcu.femi
ne nõ ſuccedãt ſm.d.Alex.hic:ꝑ quo adde bonũ tex.in.l.he
reditas.in ver.vice teſtamẽti.C.de pac.cõuẽ.q̃uis ↄ̃riũ te
neãt Pau.de ca.ꝛ d.Ant.d Alex.hic. ¶ Scdo limita inter
milites,vt in tex.ſing.i.l.lꝫ.j.c. ¶ Tertio a paritate limita in
pia cã ſm Bal in.l.ſi.j.e.ponã late in.d.l.lꝫ. ¶ Quarto limi
ta,niſi ꝑ ſtatutũ vl' ↄſuetudinẽ tale pactũ validaret:ſꝫ Bal.i
d.l.cũ archimedorã.ꝑ text.in.c.filij nati.in ver.ex vſu tñ ad
mittit ſi de feu.defun.ↄtẽ.ſit inter do.ꝛ agna.ꝛ idẽ Bal.in.l.
de qb⁹.in.ij.col.ff.de leg. ¶ Bñ etiã facit qd pulchre hic vult
Jmo.in.l.ille a tu.ad ſi.ff.de here.inſti.ꝙ inter fr̃es quos vul
go iuratos dicim⁹ pactũ de ſuccedẽdo ad inuicẽ firmaret cõ
ſuetudine vel ſtatuto:ſicut.l.ſtatuit in militibus.d.l.lꝫ.j.cod.
4 ¶ † Ex iſtis infero ꝙ plus põt ↄſuetudo vel ſtatutũ,ꝙ pa
ctũ iuratũ:ptꝫ q:pactũ de ſuccedẽdo nõ firmat iuramẽto,vt
5 ꝓdixi:ſꝫ bñ ↄſuetudine vl'ſtatuto:iſta ↄcl'o nõ eſt bona:† q
qñ aliqd nõ põt fieri ꝑ pactũ,q ſit ↄ̃ bonos mores:illud etiã
nõ põt fieri ꝑ ſtatutũ vl' ↄſuetudinẽ,q̃ d ſanctio ſancta ꝛ ho
neſta.c.erit aũt.j.diſtinct.ita not.Bart.in.l.oẽs ppl'i.in.iij.q.
iij.ptis prin.ff.d iuſt.ꝛ iur.ita tꝫ ipſemet Bal.in.l.ſi.in.ij.co.
C.q̃ ſit lõ.cõſue.do.Alex.hic.ꝛ in.l.ſi.j.e.ꝛ in.l.pactũ.j.de col
la.ꝛ i.d.l.ſtipl'o hoc mõ ↄcepta. ¶ Quid aũt ſi fieret illud pa
ctũ:de quo in hoc tex.hoc acto ſi decederet ſine teſtõ an tunc
valeat,cũ nõ auferat liberã facultatẽ teſtãdi:ponit do Alex.i
in ↄ̃.xx.viij.in.iij.vol.incip.põderatis verbis inſtrumẽti.tu

a ¶ Amplia.iiij. etiam ſi fieret ꝑ viam vltime vo luntatis. Bart. conſi.xxj.vt di cit. Late amplí at Decius cõſ. clxxxiiij. decla rat ꝓcipue Pa pi.late in fo.li. quo agit vt pa cta.in vo.pacta. lib.iiij.vſ.clxvj. limitat Bal.no uellus in tracta. dot. parte.vj.in xliij. priuilegio. Et ampliat ad particularẽ rẽ. Decius conſil. cclxiij.col.ij.pur puratus.

b ¶ Fauori ſuo. Adde Bal.in.l. ij.C.de vſufruc. lega.

c ☞ Regula quã teſtes ita ꝓbant ꝛc.ꝛ de cõtractu ẽphyteutico vt exigat ſcripturã Alex.lib.v.cõſ. l.in cauſa.col.ij. limitat niſi ↄſue tudo eſſet,qd ni ſi facto iſto ꝛc. Roch.in.c.ſi.de ↄſue.co.lxxxvij. Purp.

d ¶ Scriptura.ad de Abb.in.c.ex tenore.in.j.no.d cõceſ.preb.Joã. de imol.in.c.cuꝫ in iure.de offic. deleg.

e ☞ Quando qs patitur aliquẽ alienare. Late Corne.lib.iij.cõ ſil.cxliiij.licet in hac.Purp.

conſidera ꝙ hic ſunt due rõnes,vnde lꝫ vna ceſſet,tñ militat
alia.ſ.votũ captãde mortis. ¶ Scdo no.ex hoc tex.ſꝫ Bal.
6 Sal.† qd lꝫ dos ſit multũ priuilegiata.l.j.vbi doc.ff.ſol.mat.
tñ hereditas nõ põt dari ꝑ pactũ,etiã in cãm dotis, vt hic:ꝛ
l.hereditas.j.de pact.conuen.q fauorabilior eſt cauſa liberi
arbitrij in teſtatore,quam ſit cauſa dotis,vt hic in tex.
1 ☞ Jus fideicom.conditionalis poteſt pacto remitti.
2 Fauori ſuo quilibet poteſt renuntiare.
3 Ualet ſocietas contracta inter aliquos,licet non ſit factum
inſtrumentum,ſi probetur per teſtes.
4 Collatio beneficij poteſt ꝓbari per teſtes,ſicut ꝛ renũtiatio.
5 In quibus caſibus requiratur ſcriptura remiſſiue.
6 In omnibus caſibus in quibus requiritur ſcriptura,ſi inter
ceſſiſſet,ꝛ eſſet predicta,admitteretur probatio per teſtes.
7 Familia poteſtatis non poteſt facere executionẽ perſonalem
niſi oſtendat licentiam in ſcriptis.
8 Commiſſio citationis an requirat ſcripturam.
9 Magna priuilegia requirunt ſcripturam.
10 Si quis alienat rem ſubiectam fideicom.in preſentia fidei
commiſſarij,talis preſentia ſibi non preiudicat.
11 Quando preſens alicui non poteſt contradicendo impedire
actus fiat tanq̃ ſua taciturnitas ſibi preiudicat.
12 Qui permittit aliquem teſtari de re ſua,ſibi preiudicat.
13 In cõtractibus nõ requirit ſcriptura,pro eorum validitate. 16.

CUm proponas filios.

Iſta lex vno ſtructu verborũ ſtructa eſt, ideo com
modã diuiſionẽ non recipit,põt tamẽ breuiter ita
1 ſummari.† Jus fideicommiſſi vniuerſalis põt pacto remitti,
vnde aliter fideicõmiſſum recipio cũ ſub cõditione fratrib⁹
iniũctũ,põt ꝑ eos pacto inuicẽ remitti.h.d.ꝛ tñ vꝫ pactũ ſi
ne ſcriptura quãtũ cũ ſcriptura.h.d.l.ſequẽs primã materiã
2 videm⁹ in.l.j.§.e. ¶ † Not.tñ illud qd vulgariter d ꝙ fauori
b ſuo b quilibet põt renũtiare ꝙ quõ ꝓcedat.habet in.l.ſi qs i cõ
ſcribẽdo.ꝛ ibi late videbitis.j.eo.ſilĩter habet in.c.ſi diligẽti.
extra de fo.cõpe.vbi late tradit ꝑ ca ¶ In.l.pactũ ꝙ bonaſi
de.adde ꝙ ↄſuluit Lud.ro.in ↄſi.cvj.inci.viſo themate ꝓnar
3 rato.† ꝙ vꝫ ſocietas ↄ̃cta inter aliquos,lꝫ nõ factũ ſit inſtru
4 mẽtũ,ſed ꝓbet per teſtes.† Jtẽ adde ꝙ collatio bñficij ſicut
ꝛ renũtiatio põt probari ꝑ teſtes,nec requirit ſcripturã.ita
not.Bal.in.c.ij.per illũ tex.de reſti.ſpol.ꝛ anno ꝓterito fui de
c facto interrogat⁹.c Regula hui⁹ tex.† fallit in pleriſq; caſi
5 bus,hic remiſſiue no,in gl.ꝛ in.l.ↄ̃hiẽ.ff.de pig.ꝛ eſt glo.ma
d giſtra.q̃ enumerat.xxxv.caſus in qb⁹ ſcriptura d de neceſſi
tate reqrit in.c.j.de cẽſi.in.vj.Spe.in tit.de inſtr.edi.§.reſtat.
v.ſꝫ ſi alij.Bal.in.l geſta.C.d re iud. ¶ Ultra qs not.alios
duos.Primo ꝙ licẽtiã iudicis de intrãdo in poſſeſſionẽ nõ
põt ꝓbari niſi ꝑ iſtr̃m ſeu ſcripturã ꝛ nõ ꝑ teſtes:ita ſin.Bar
to.in.l.ſi.in vltimis vbis.C.de edi.di.adr.tol.Lud.ro.in ſin
gu.vij.Scdo in ſolõne canonis publici.l.j.cũ gl.C.de apo.pu
6 bli.li.x.Bal.i.l.ij.i.ij.col.C.de iur.emph. ¶ † Limita tñ oẽs
caſus i qb⁹ reqrit ſcriptura,ꝙ ſi iterceſſit ꝛ eẽt ꝓdita,admit
teret poſtea ꝓbatio ꝑ teſtes.l.teſtiũ.i ſi.C.d teſt.Jta Bar.i.l.
j.§.ſufficit.ꝑ illũ tex.ff.d bo.poſ.ſꝫ tab.ꝛ i.l.emãcipatiõe.vbi
etiã Bal C.de fid.iſtr.Bal.in d.l.geſta.ꝛ in.l.ij.in.iij.col.ↄ̃.de
7 edẽ.Bal.ꝛ Sali.i.l.litigatorib⁹.C.de app. ¶ † Adde ẽt aliũ
caſuꝫ notabilẽ,in quo reqrit ſcriptura,in nũcio q vult facere
executionẽ perſonalẽ.Nã nõ põt familia ptãtis aliquẽ pſona
liter capere,niſi oſtẽdat licẽtiã in ſcriptis.Jta dt Bal.i.c.cũ
parari.in.ij.col.de app.ꝛ in l.ↄſentaneũ.in.vij.no.C.qñ ꝛ qñ
iu.ꝑ tex.in.l.miſſi opinatores.C.de exact.trib.li.x.ꝛ in.l.d feu
ſionis facultas.C.d iur.fiſ.eo.li.Jbi etiã dt Bal.ꝙ miſſio in
poſſeſſionẽ nõ pt ꝓbari niſi ꝑ ſcripturã,put.ↄ̃ allegaui Bar.
8 ꝛ idẽ vult Bal.i.d.l.ſi.in xv.opp.C.d edi.di.adri.tol. ¶ † Et
an cõmiſſio citationis reqrat ſcripturã:vide ꝑ Bal.in.l.phi
9 bitũ.in vlt.col.C.de iur.fiſ.lib.x.† Jtẽ adde ꝙ magna priui
legia reqrũt ſcripturã.ſm Bal.in.c.conſtitutus.in vlt.col.de
e reſcri ¶ Capio gl in l.cũ ꝓponas.e ꝙ diuido in tres.In pri
ma ponit rõnẽ dubitãdi ꝛ decidẽdi ad hunc tex.In ſcda po
nit notabilẽ deciſionẽ.In tertia timore ↄ̃rij:q iſta lex vr̃ ſu
ꝓflua cõtra.§.qbus.in.j cõſtitutiõe.C.ponit qd differat iſta
l.a lege.j.ↄ̃.eo ſcdo ibi.idẽ ſi vnus.iij.ibi,item differt hec lex.
10 ¶ † Ex ſ.da parte not.diligẽter ꝙ ſi aliqs alienat rem ſubie
ctam fideicõmiſſo in ꝓſentia fideicõmiſſarij,talis ꝓſentia ſibi
preiudicet iſtã gl.reprobãt omnes hic ꝛ Bal.in.l.j.i vlti.col.
C.de bo.ma.vbi dicit Bal.ꝙ iſta gl.cõiter reprobat.Et ↄtra
11 cam ſtringit primo regula.† qñ ꝓſens actui nõ põt cõtradicẽ
do impedire ne actus fiat,tunc ſua taciturnitas ſibi ꝓiudi
ca.l.caius cum gl.not.ff.de pig.act.l.titia.cum teſtamento.§.
lucia.ff.de leg ij.Bar.ꝛ alij in.l.que dotis.ff.ſol.ma.ſed ſic eſt
ꝙ anteꝙ

ꝙ anteꝙ eueniat tp̃s fideicõmiſſi,interim pñt res alienari:ꝛ
vꝫ alienatio:ſꝫ eueniente poſtea tpe fideicõmiſſi reuocat.l.ij.
§.pe.C.cõia de leg.l.marcell⁹.§.res q̃.ff.ad tre.ergo ꝛ interim
nõ poſſet fideicõmiſſari⁹ ipedire alienationẽ:ergo tacẽdo ſi
bi nõ ꝓiudicat:ꝛ iſtud fundamẽtũ ſtrĩgit.ꝛ eſt verũ. ¶ Scdo
mouent Cy.Frã.tigri.ꝛ Sal.q ius fideic.de futuro,nõ põt
remitti ꝑ expꝛſſaꝫ renũtiationẽ.l.ſi ita ſcriptũ.§.ſi ſub ↄdõne.
ff.de leg.ij.gl.ꝛ doc.in.l.j.ↄ̃.e.ergo multomin⁹ poterit remitti
ꝑ tacitã renũciationẽ.Jſtud fundamẽtũ nõ eſt bonũ:q ꝓce
dit qñ renũtiatio iuris d futuro fieret in abſentia ptis.ſꝫ qñ
fit pte pñte vt hic vꝫ:q inducit tacitũ pactũ:vt ꝑ gl.ꝛ doc.in
d.l.j.ↄ̃.e.Nõ obſtãt iura allegata ꝑ gl.q loquunt in expꝛſſa re
nũtiatiõe:ꝑ gl.tñ ↄ̃ doc.facit tex.in.l.ſi ſeru⁹ cõis.ff.de don.
inter vi.ꝛ vxo.vbi pñtia ſimul cũ cõiũctione ſanguinis ꝓprie
inter fr̃es inducit ↄſenſum ꝛ ꝓiudiciũ:rñdẽt doct.ꝙ ibi loqt
qñ frater hꝫ ius de pñti:ſꝫ hic nõ habebat ius de pñti,niſi in
ſpe.Jſta ſol.nõ plꝫ,ꝛ poti⁹ dꝫ eſſe ecõtra:q ius de pñti qd
eſt efficax ꝛ in re difficilius dꝫ ꝓſumi remiſſum,ꝙ ius ꝙ pen
det a ſpe ꝛ fortuna: ar.l.iulian⁹.ff.q ꝛ a qb⁹ cogi. ¶ Tenẽdo
cõem ſnĩam eã limita ſm Bal.hic,ꝛ in.l.quoties ab oib⁹.C.
de fideic.vt ꝓcedat qñ fr̃ ꝓſens ignorabat fideic.vel errabat
in iure ſec⁹ ſi ſciuiſſet:q ꝓſumit dolo tacuiſſe ꝛ ſic ſibi ꝓiudi
caret.arg.l ſi ſine.C.ad velleia.Pau.de ca.hic reprobat ꝛ bñ
dicit Bal.nõ bñ ↄſideraſſe rõnẽ doc.ꝛ ꝓcipue primã.q̃ mili
tat ſiue fideicõmiſſari⁹ ſciret,ſiue ignoraret. ¶ Tu limita me
lius ſm Sal.hic,qñ frater vẽdens affirmaſſet fundũ nulli fi
deic.ſubiacere,alio fratre pñte,ſciẽte ꝛ tacẽte:ꝛ tũc bñ ſibi ꝓ
iudicaret in fundo vẽdicando:ꝑ tex.not.in.d.l.ſi ſine.ꝛ ita ſal
uetur gl.hic. ¶ Tertio limita niſi iſte fideicõmiſſari⁹ preſens
alienationi etiã fideiuſſiſſet de euictiõe,tũc ſibi ꝓiudicaret.l.
12 exceptiõe.C.de euic.iuncta regula.l.vẽdicãtẽ.ff.eo. ¶ † Not.
etiã diligẽter,ꝙ qui permittit aliquẽ teſtari de re ſua,ſibi pre
iudicat.tex.eſt ſing.in.l.ſicut.§.vẽditionis.ff.qb.mod.pig.vel
hypo.ſol.late Bar.in.l.cũ qs decedens.in prin.ff.de leg.iij.ꝛ
illũ tex.ad hoc reputat ſing.Bal.i.c.j.§.pe.qb.mo.feu.amit,
in vſi.feu.ꝛ in.l.vẽditioni.C.de vſuca.pro emp.ꝛ in.c.j.§.do
nare.in.ij.co.quali.olim feu.pote.alie.no,idẽ Bal.in.c.j.i pn.
in pe.col.de ꝓhi.feu.alie.ꝑ Fede.ꝛ in.l.quoties ab oibus.C.
de fideicõ.ꝛ in.l.ſi tibi.§.de pignore.ff.eo.de pac.ꝛ in.l.j.in.iij.
col.vbi limitat de ſac.ſan.eccl.ꝛ in.l.ſi.in.ix.col.C.vñ legi.Bal.
ꝛ Sali.in.l.cũ rẽ alienã.C.de leg.vbi plus volunt qd ille tex.
ꝓcedat etiã ſi teſtator ignorat rem eſſe alienã.dũmodo dñs
cõſentiẽs ſciat illum tex.limitat mirabiliter.d.Alex.in conſi.
xx.in.iij.vol.ꝙ inci.põderatis his q̃ in themate narrãtur.in
vj.col.vt ꝓcedat qñ dñs expꝛſſe cõſenſit teſtatori:alias ſm eũ
ſola ꝓſentia ill⁹ ad quẽ res ſpectat,de qua teſtator diſponit,
nõ inducit cõſenſum illius preſentis ꝛ tacẽtis:addo Bal.lꝫ
ipſe nõ alleget in.c.j.in prin.de ꝓhi.feu.alie.per Loth.in vſi.
feu.vbi dicit ꝙ ſi patior te de re mea teſtari.nõ videor ꝑ hoc
cõſentire:ꝑ.l.ſi qñ.§.ſi.C.de inoff.teſt. ¶ Gl.in vb.ſm ius in
l.pactũ qd bonaſide.ꝙ diuide in tres.In ꝓma declarat text.
In ſcda ex tex.colligit no.In tertia ꝛ vltima circa illud not.
ponit quaſdã fallẽtias.ſcda ibi.ſic ergo.iij.ꝛ vlti.ibi,ſꝫ fallit.
¶ In eadẽ gl.in ſi.habetis ex gl.reportare cõcluſionẽ cũ ſex
13 fallẽtijs:cõcluſio ergo eſt.† ꝙ in cõtractibus nõ reqrit ſcri
ptura pro eorum validitate:circa iſtud gloſ.ponit ſex fallen
tias quas vlterius nõ repeto,ſatis ſupra fuit dictum in tex.
1 ☞ Triplex eſt diuiſio.
2 Appellatione debitoris etiam in ſtatuto venit fideiuſſor.
3 Creditor recipiendo ſolutionem pro ſua parte ab vno ex plu
ribus obligatis inſolidũ,ſibi preiudicat ne poſſit amplius in
ſolidum petere ab vno ex eis:ſed intelligitur ſummam inter
eos pro rata diuiſiſſe:quod tamen limitatur,vt.j.
4 Per receptionem partis,non ſolum inducitur diuiſio,et ſic
preiudicatur quo ad illum qui ſoluit,ſed etiam quo ad alios
etiam abſentes.
5 Heres ſi vendit hereditatem,ꝛ creditores hereditarij agant
contra emptorem hereditatis,ſibi preiudicant:ꝛ cẽſentur fe
ciſſe tacitum pactum de non petendo ab herede.
6 Ualidum eſt argu.de contractibus ad vltimas voluntates,
quando non eſt vrgens ratio diuerſitatis. 18.

SI creditores.

Difficilis eſt,et not. multũ ſm Bart.ꝛ q
tractat materiã diuiſiõis,ideo premitte ſm Bal,
1 ꝛ Sal.† qd triplex eſt diuiſio. ¶ Quedã ſit a ꝓnci
pio,qñ plures ſimpl'r ſe obligãt,ſꝫ nõ inſolidũ.l.reos.§.cũ in
tabulis.ff.de duo.reis.declarãdo vt ꝑ Bar.in.l.ij.§.j.ꝛ not.i
l.ſi.in vlt.col.ff.de duo.re. ¶ Quedã eſt diuiſio q̃ ſit ex poſt
facto ex diſpoſitiõe legis,vt in plurib⁹ fideiuſſorib⁹ obliga
tis iſolidũ.Nã ſi oẽs ſint ſoluẽdo,bñficio epiſtole diui Adria
ni diuidit inter eos obligatio ꝑ rata.§.ſi plures.inſti.de fide
iuſſ.l.inter eos.§.j.cũ ſimi.ff.eo.Jdẽ cõpetit hodie pluribus
reis debẽdi,qñ oẽs ſunt ſoluẽdo in aut.de duo.reis.in princ.
vnde ſumitur aut.hoc ita.C.eo.de duo.reis.ꝛ de ꝓdictis nõ
loquitur iſta lex. ¶ Quedã eſt diuiſio q̃ inducit ex poſt facto
mediãte facto hois.qñ ſunt plures rei debẽdi obligati inſoli
dũ ꝛ q renũciaſſent bñficio de duob⁹ reis,creditor petẽdo ab
vno ex eis partẽ ſuã vtilẽ,intelligit diuiſiſſe pro rata ſummã virilẽ.
inter eos,ꝛ ſic feciſſe tacitũ pactũ de nõ petẽdo ab aliquo.ni
ſi ꝑ rata.ecce qual'r iſta diuiſio ſit ex poſt facto mediante iſta
receptiõe partis,ꝛ ſic mediãte facto hois,ꝛ de iſta ꝓprie loq
tur iſta lex. ¶ Scdo ꝓmitte,ꝙ iſta lex ꝓcedit in plurib⁹ reis
debẽdi,qñ oẽs nõ eſſent ſoluẽdo,vel renũciaſſent bñficio au
thẽticor.de duo.reis.ꝛ ſic iſta lex adhuc hodie ꝓcedit i plu
rib⁹ reis debẽdi.Nunqd autẽ iſta lex ꝓcedat in plurib⁹ fide
iuſſorib⁹ obligatis inſolidũ,Bar.hic ſentit ꝙ nõdum rñdet
ad.l.inter eos.§.j.ff.de fideiuſ.ꝑ rationẽ de qua hic ꝑ eũ.ↄ̃riũ
ſentit in.d.l.inter eos.§.j.ꝛ ibi Ang.ꝛ alij ꝛ Bar.in.l quoties
vn⁹.ff.de ſol.tene iſtã vltimã cũ tex.dicat creditores ꝛ debi
2 tores.† ſed app.debitoris etiã in ſtatuto venit fideiuſſor.l.ꝛ
magis.ff.de ſol.Bart.in.l.j.in vlt.col.cũ concord.ibi traditis
ff.ſi cer.pet.vñ iſta lex ꝓcederet in plurib⁹ fideiuſſorib⁹ obli
gatis inſolidũ,qñ oẽs nõ eſſent ſoluẽdo,vel renũciaſſent bñ
ficio epiſtole diui adriani qbus caſibus nõ haberẽt beneficiũ
diuiſionis a lege:tũc poſſet in eis ꝓcedere iſta.l. ¶ Tertio ꝓ
mitte ad euidẽtiã:ꝙ in hac.l.ſolet dupl'r haberi litera,i vbo
quẽq;.q quidã libri habẽt dictionẽ quẽq;.vt ſit ſenſus qd ſo
lutio vel receptio ſolutionis,eſſet facta per quẽq;.i.per quẽli
bet ipſor debitor:ꝛ ſic oẽs pro portione ſua ſoluiſſent.ꝛ iſte
intellectus tanq̃ indubitabilis ad hũc tex.ſm hãc literã ſo
let cõiter reprobari. ¶ Alia eſt ita quẽq̃:ꝛ ſic eſt ſenſus,ꝙ re
ceptio ſolutionis eſſet ſolũ facta ꝑ parte vni⁹,ꝛ iſte intellect⁹
cõiter approbat. ¶ Et iſta ſunt neceſſaria ꝑ intelligẽtia.l.no
ſtre.q̃.h.d.in ſumma.Ex receptione ptis debiti ſoluti ꝑ vnũ
ex obligatis inſolidũ,inducit diuiſio,ex qua orit taciti pacti
3 exceptio.h.d. ¶ † No.ꝙ creditor recipiẽdo ſolõne ꝑ ſua par
te ab vno ex plurib⁹ obligatis inſolidũ,ſibi ꝓiudicat ne poſ
ſit amplius inſolidũ petere ab vno ex eis,ſed intelligit ſum
mã inter eos ꝑ rata diuiſiſſe. ¶ Limita quatuor not.modis.
¶ Primo,qñ ille ſoluit partẽ ſuã virilẽ,et non plus nec mi
nus:alias nõ induceret diuiſio.gl.eſt not.in.l.inter eos.§.j.in
vb.ſoluit.ꝛ ibi Ang.Jmo.ꝛ alij.ff.d fideiuſ.ꝛ ibi dicit An
ge.q̃ habuit de facto Florẽtie:idẽ vult gl.mag.hic in ſi.Bal.
ꝛ Sal.ꝛ Mod.hic,Jmo.in.l.ij.ff.de duo.re. ¶ Scdo limita
ꝛ iſta limitatio eſt ſubſtãtialis,per ꝙ tollunt omnia ↄtraria:
vt iſta.l.procedat qñ ſoluit tanq̃ partẽ ad ipſum ſpectãtem,ꝛ
creditor ſimiliter recepit iſtud eſt qd ꝓprie vult text.ibi ꝑ ſua
perſona ſoluentẽ:ſecus qñ ſimpl'r ſolueret ita loquit.l.ſi ex to
to.§.j.de leg.j.alleg.in gl.ſm Cy.Old.Bald.Sal.ꝛ Moder,
hic,Jac.de are.Bal.Jmo.ꝛ Mod.ibi,ꝛ ratio differentie eſt
ſm Bal.hic:q qñ ſoluit pro parte ſua tñ hoc expꝛeſſo:facit
actũ contrariũ obligationi que eſt inſolidũ:ideo de neceſſita
te inducit diuiſio:ſecus qñ ſimpl'r:tunc cenſet facta ad dimi
nuendũ cumulum debiti principalis.arg.l.nouiſſime.ff.ꝙ fal.
tut.autho.Secũda ratio eſt:q requiritita expꝛeſſe dici:quia
iſta diuiſio cũ ſit remiſſio cẽſet ſpecies donationis, vnde niſi
exprimeret capiẽda eſſet omnis alia ꝓſumptio potius ꝙ do
nationis.l.ſi cũ aurũ.ff.de ſol.l.cũ de indebito.§.ſi.de proba.
¶ Tertiã limitationẽ collegi ex verbis Paul.de caſt.hic in
ſi.vt iſta.l.procedat.qñ creditor recepiſſet ab vno ex correis
partẽ ſuã de ſorte principali:ſecus ſi recepiſſet partẽ de ac
ceſſorio:puta de vſuris:tũc nõ preiudicaret in ſorte principa
li cũ acceſſoriũ nõ debeat ꝓiudicare principali.arg.l.nuda.cũ
gl.C.de cõtrahẽ.ꝛ cõmit.ſtip.gl.in.l.ſi pacto quo penã.ↄ̃.eo.
¶ Quarto limita niſi creditor recepiſſet ſaluo iure ſolide.ſꝫ
Guid.de ſuza.Cy.in vlt.no.Alb.Bal.in ſi.Sa.ꝛ Pau.d ca.
hic dicit Alb.qd ibi ita vidit d facto fieri:ꝛ idẽ dt Pau.d ca.
lꝫ ſm eũ aliq dubitarẽt,ꝛ nõ intelligeret qd eſſet dicere ſaluo
iure ſolide:idẽ ꝛ multomagis,ſi creditor clare ꝓteſtaret qd ꝑ
talẽ receptionẽ nõ intẽdit ſibi ꝓiudicare,qn reſiduũ poſſit a
quocũq; petere.ſm Bart.in.ij.lec.ꝛ alios hic ꝑ Bal.in.d.l.ſi
ex toto.§.j.bñ facit tex.i.l.ſi debitor.§.j.ff.qb.mo.pig.vel hy
4 po.ſol. ¶ † Scdo not.ex hoc tex.ꝙ ꝑ talẽ receptionẽ partis
nõ ſolũ inducit diuiſio,ꝛ ſic preiudicat quo ad illũ qui ſoluit
ſed etiã quo ad alios etiã abſentes:ꝙ eſt menti tenẽdum ſm
Pau.de caſt.q ſm eũ quilibet diceret ↄ̃riũ, ꝙ receptio pñt
illis cũ qb⁹ nihil eſt actũ:ꝛ dt Pau.de ca.ꝙ tex.iſtud nõ dt
de alijs ſed bñ doc.tu dic:ꝙ imo tex.dt ibi ne alter ꝑ altero,
Nec ob.ꝙ pactũ reqrit preſentiã partium:q precedit in pa
cto expꝛſſo,ſec⁹ in tacito ꝙ inducit a.l.vt per Bar.in ſi.in.l.ij.

Universidad de Barcelona Biblioteca

vbi dixi.ã.e.ꝛ dicit Sal.hic in vlt.co.post patruũ suũ Rich. de Sall.qđ iste tex.pcedet etiã anteꝑ alĩ obditores absentes sciãt,ꝛ ste etiã anteꝑ acceptent ista ex quo eis ignotis est ius acqsitũ.nõ possent creditores revocare,per regulã.l.fi.ff.e.et l.fi post mortẽ.ff.fi.ff.de bo.poss.3tab.Bar.in l.q rome.ff.flamin.ff.de ꝟb.obli.Bal.in.l.cũ a socero.C.de iur.do. ¶Capio gl.mag;quã diuido in quatuor partes. Jn pma declarat tex.ꝛ cauẽdũ alle.p 2co.l.liberũ.ff.de fideiuſ.illa ꝓprie loqꝺ qñ creditor petit ab vno quoꝝ partẽ suã. Jn scͣa opponit 3 tex.ꝛ tripliꝫ soluit,sed oẽs solutiões sunt reprobate,nã fm primã tex.esset de indubitabili,3.l.ancille.cũ gl.C.de fur.Jtẽ tex.ꝓprie est qnẽꝫ.i.aliquẽ,ꝛ sic est signũ particulare l.si necessarias.ff.si annua.ff.ꝺ pig.act. Scͣa sol.est 3 illũ tex.i ꝟb. p parte.Tertia sol.diuinat. Jn tertia parte glo.op.hic tex.ꝛ quadruplꝫ soluit. Jn quarta etiã opp.3 text.ꝛ duplꝫ soluit. scͣa ibi,sed 3.ff.ibi,ꝛ eisdẽ modis.iũ.ꝛ vlt.ibi.itẽ arg.cõtra.

¶Redeo ad scͣam partẽ in qua reprobatis solutionibus, Bar.ꝛ oẽs doc.antiq ꝛ noti hic.in.d.l.inter eos.ff.i.ꝛ in.d.l. si ex toto.ff.i.ꝓut qđ iste tex.loquit qñ creditor recipit partẽ ab eo quẽ poterat insolidũ 2uenire.ista ꝑ talẽ receptionẽ inducit diuisio,ꝛ sic creditor sibi piudicat. Jta ꝓprie loqꝺ text. hic,si aũt creditor petat vel agat ꝑ parte virili 3 vnũ ex pluribus obligatis insolidũ,tũc petẽdo nõ diuidit,ſz eligit. vnde sibi nõ piudicat.ita ꝓprie loquit.l.reos.alle.glos. ¶Ego 3 istã sol.ab oĩb9 approbatã mouco difficultatẽ qꝛ imo deberet dici totũ ecõtra,qꝛ petẽdo sibi piudicet:vt i.l.ꝟ.ff.e.sed nõ recipiẽdo solutionẽ.l.tale pactũ.ff.post diuisionẽ.ꝛ ibi Bar.ꝛ Mod.ff.eo.Pau.de ca.ꝛ alĩ Mod.post eũ in.l.ꝟ.ff.eo.† nã heres si vendit hereditatẽ,ꝛ creditores hereditarũ agãt 2tra emptorẽ hereditatis,sibi ꝓiudicant,ꝛ censeñ feciſſe tacitũ pactũ de nõ petẽdo ab herede,ꝛ si petãt repellunt exceptiõe taciti pacti.d.l.ff.3.eo.sec9 si recipiãt solutionẽ.d.ff.post diuisionẽ.ꝛ sic in illis legib9 de directo 3iũ distinguũt eius qđ volunt doc.hic. ¶Rũde qꝛ ille leges loquunt in terminis valde diuersis in reddẽda actione efficaci.Nã cõtra emptorẽ hereditatis actio nõ erat efficax,ideo requirit petitio iudicialis.d.l.ff.3.eo.ꝛ sic nõ sufficeret actus extraindicialis mediãte receptiõe solutionis.d.ff.post diuisionẽ.nõ sic est i terminis nr̃is,i qb9 a ꝑn.actio erat efficax 3 quẽlibet insolidũ. ¶Itẽ aduerte qꝛ nõ vꝫ cõstituẽda differetia inter receptionẽ ꝛ petitionẽ,ꝓout faciũt gl.ꝛ doct.hic,sed vtrobiqꝫ 03 cõsideranda si recipit vel petit simpliꝫ,ꝛ nõ ꝓiudicat,si aũt recipit vel petitur hoc ex ꝑsõ,ꝓ sua parte,ꝛ tũc ꝓiudicat,vt hoc tex.in verbo.ꝓ sua persona.attẽto qđ petitio ꝛ receptio equiparãtur:vt.l.si ex toto.ff.i.ff.de leg.j.ꝛ ita ibi tenent Bal.ꝛ Pau. de cast.Et plenius ibidẽ Are.ad quẽ te remitto. ¶In tertia parte glo.dũ gl.respondet qđ ibi speciale est fauore vltime voluntatis.istud tenent Bart.Bal.ꝛ Ang.hic.ꝛ Bar.Ange.ꝛ Jmo.in d.l.inter eos.ff.i.ꝛ in.d.l.si ex toto.ff.i sed eam reprobant Ly.Sal.Pau.de cast.ꝛ d.Alex.hic,ꝛ Pau.de cast.et do.Alex.in.d.l.si ex toto.ff.i.ꝛ cum bonũ sit arg.a contractibus ad vltimas voluntates,quando non est vrgẽs ratio diuersitatis.l.seruum filiũ.ff.eum qui chirographum.ꝛ.l.que de legato.ff.de leg.j.precipue cum tex.in.d.l.si ex toto.ff.i.equiparet contractus ꝛ vltimas voluntates:vnde tene solutionẽ quam dedi.3.in tex.in secunda limitatione.

a ¶Pactũ de inuicez succedẽdo, vide Dec.lib.ij. 2si.cccxcv.ꝛ Alexan.lib.ij.consi. lxxxiij.visa facti narratiõe. Alci. l.ij.ff.sed si mihi. ff.de verb.obli. Dec.2si.cccxlvij. col.si. Purp.

b ¶Milites. dicit Roma.sing. 3 322.qꝛ miles potest donare causa mortis coꝛas duob9 testib9;ꝛ ita limitat.l.fin. C.ꝺ ꝺo.cã mor. Et si miles pacisc̃at de donãdo bona post mortem,videt facere heredẽ. Bal. lib.ij.2si.358.ls. Purp.

c ¶Reb9. Adde tex.in.c.cũ instrmitas.de pen.ꝛ remiſ.ꝛ in.c.precipimus.vſ.q.j.

d ¶Illã valet.adde Bal.in.l.habeat que est.j.C. de sa.sanc. eccle.

1 ¶Pactum de inuicem succedẽdo,factum inter priuatos non valet,etiam in vim donationis causa mortis:sed factũ inter milites habet vim vltime voluntatis.
2 Hereditas non potest dari per dona.causa mortis, sicut nec per codicillos.
3 Duo pñt in eadẽ charta scribere suũ testa.se inuicẽ istituẽdo.
4 Pactum de succedendo collatum post mortem, non habet vim donationis causa mortis.
5 Pactũ initum inter duos milites,quod qui superfuerit fruatur rebus alterius,habet vim vltimi iudicij,ꝛ vltime voluntatis:idem etiam in pia causa.
6 Jn legitima magis fauetur filio ꝑ ecclesie.
7 Valet testm̃ cõditũ nutu ad pias causas,nõ tm̃ inter liberos,
8 Si miles in contractu vel in alio actu inter vnos, appellet aliquem heredem,per istam appellationem enũciatiuam,per quam videtur in eum suum vltimum iudicium conferre,censetur eum facere heredem suum effectualem.
9 Priuilegio.l. nostre non gaudent milites, nisi quando tendunt ad discrimen libelli.
10 Si duo fecerunt adinuicem pactum,quod vnus alterum heredem institueret,et econtra,ꝛ vnus ꝓ parte sua impleuit, hereditas pertinet ad eum qui est institutus.
11 Fides data qui ex armigeris ab alio,de se inuicem instituendo vnum astrinxit instituendum,nisi sint milites militantes in seruitijs imperij vel ecclesie.
12 Verbum fortuna,aliquando capitur in malam partem.
13 Appel.rerum continentur hereditas.quando non est datus alius coheres vniuersalis,alias secus.
14 Verbum pertinere,est directum.
15 Hereditas est nomen iuris vniuersale,recipiens augmẽtum ꝛ diminutionem.
16 Pactũ de futura successione nõ valet,nec firmat iuramẽto.

Licet inter priuatos.

Dicit Bart. ꝙ ista lex est sing.multũ ꝛ ꝙ eã nescit alibi.idẽ ꝺsit Bal.ꝛ Pau.de ca.hic.h.ꝺ.† Pactũ de inuicẽ succedẽdo a factũ inter priuatos nõ ꝟ3 etiã in vim donatiõis cã mortis:sed factũ inter milites �herc vim vltime volũtatis. h.ꝺ. Limita istã.l.nota.vt ꝺixi ꝛ.l.si j.e.i.iñ.no.i.v.extẽsiõe. ¶Et diuidit in duas ptes.Jn prima loquit in priuatis.Jn scͣa i militib9.scͣa ibi,tũ cũ volũtas. Figura casum in terminis vt ꝑ Pau.de ca.hic. † No.j.fm Bart.Bal.Ang.ꝛ Pau.de ca.hic ꝙ hereditas nõ põt dari ꝑ donationẽ cã mortis,sicut nec ꝑ codicillos,ꝙ est mẽti tenen.fm Bart.ꝛ sic si dico dono tibi hereditatẽ cã mor.non ꝟ3 ista donatio:an sit verũ,ꝛ qũo ꝓcedat dicã.j.i gl. ¶Scͣo no.ex tex.ibi,hmõi scriptũ fm Bal.Sal.ꝙ duo pñt in eadẽ charta scribere suũ testm̃ se inuicẽ instituẽdo:ꝛ ôt Bal.se ita pluries 2suluisse.ꝛ Pau.de ca. refert se vidisse ꝙ vir ꝛ vxor ꝛ vna charta ꝙ ola filiter fuerint testati.facit text.in.l.eo ꝙ a multis.ꝛ ibi docto.C.si cer.peta.

4 ¶† Tertio nota ꝙ pactũ de succedẽdo,collatũ post mortẽ, nõ ꝟ3 vim donatiõis cã mortis.3iũ videbat:qꝛ vbi fit mentio mortis,cẽsẽt donatio cã mortis.gl.in.l.seia.ff.ff.de don. cã mor.ꝛ gl.i.l.seia in pn.ff.de do.ple.ꝛ gl.ꝛ do.in.l.ff.j.e.ꝙ antẽ sit rõ quare hic nõ sit don.cã mor.tangit gl.ꝛ ibi dicẽt. Tu 2ꝺicis ꝙ tex.nõ negat qn sit doñ.cã mor.3 bñ ôt ꝙ nõ est efficax in ꝟb.efficaciter. ¶Quarto nota ꝙ pactũ initũ inter
5 duos milites b,† ꝙ ꝙ suꝑfuerit fruaf reb9 alteri9,ꝟ3 vim vlb timi iudicij ꝛ vltime volũ.idẽ in pia cã ꝑm Bal.in.l.ff.in pe. col.j.e.eqparãdo militẽ ꝛ ecclesiã,vt ibi ꝙ eũ.3iũ ꝛ3 Lud.roma.in repe.auf.ſiliter.in.vj.ſpãli pie causẽ inter 3cs,.j.ad leſal.ꝙ tex.in.l.pactũ qđ ꝺotali.3.eo.vbi tale pactũ nõ ꝟ3 in filia.Ptomn9 valebit fauore ecclesie,cũ magis faueaf filiꝫ ꝙ ecclesie:nã ꝙ ecclesiã vult instituere,ꝛ filiũ ex heredare aliũ ꝙ
c rat ꝙ 2 filio ꝙ Augustinũ.ita ôt tex.in.c.ff.xvj.q.iij.gl.in.l.si qs ad declinãdã.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ in.l.papinian9.ꝟ.ff.ff.ó ioff. test.Primã opi.tenẽt.ꝺ.Alex.ꝛ ꝺ.Ant.de alex.in.ꝺ.l.pactũ ꝙ ꝺotali.qꝛ magis faueẽ pie cãe,vbi tractaf de aĩa ꝙ cunctis rebus ꝑponꝺa est.l.fancimus.C.de sac.san.eccl.quã fauea-
6 mus filiꝫ,nisi quo ad legitimã:in qua nõ ꝟ3 exheredari filiꝫ ꝛ ecclesia instituit:sic loquit authoritas diui Augustini.3.relata:ꝛ ita ꝺeclarat Bar.in repet.l.j.in.vj.q.ꝓin.in ꝓinc.C.de sac.san.ecc. ¶Ego cõfirmo ꝙ tria.† ꝙ in legitima magis fauetur filio ꝙ ecclesie:per tex.in aut.si qua mulier.in ꝟb.legitima nulli diminuta.ꝛ ibi Bal.ꝛ Sal.ad hoc no.C.de sacrosan.ecc.sed extra legitimã magis faueẽ ecclesie ꝙ filiꝫ,vt ꝙbat tex.in.ꝺ.aut.si qua mulier.in fi.ꝛ ibi Bal.ꝛ Mod.ad hoc no.3uis vt inqt Bal.ꝓprie ille tex.loquaf in ingresso monasterij. ¶Scͣo facit ꝙ sing.tz Pe.de anch.ĩ 2si.ꝛliij.ꝙ inci.
7 prima facie vr ꝙ ꝺispositio l.cũ auus.ff.de cõꝺit.ꝛ demon.ꝛ l.gñaliter,ꝛ.cũ aũt.C.ꝺ insti.ꝛ substi.nõ habẽt locũ qñ pia cã esset substituta,qꝛ filiꝫ postea nati nõ ea excluꝺerẽt:eo qꝛ excepta legitima magis fauẽ pie causẽ quam filiꝫ,vt ꝓꝺixi.
7 ¶Tertio cõfirmo.† nã valet9 testm̃ conditũ nutu ad pias
ꝺ cãs.gl.est sing.Bal.i.l.j.in.ꝛ.co.C.de sac.san.ecc.Pe.de ancha.in.c.ꝛ.ó test.Ang.in.l.iubem9.ꝛ ibi ꝺ.Ale.C.eo.ꝛ tñ nõ ꝟ3 testm̃ cõditũ nutu a pñe inter solos liberos,ſm Bal.Ange.ꝛ Mod.in.ꝺ.l.iubem9.ꝙ ꝺsit ita fuisse iudicatũ ꝺe facto Peruſij in parte cuiusꝺã epi.idẽ tz Ang.in.l.in fraudẽ.ꝛ.j.ꝑ illũ tex.cũ gl.ff.de test.mil.Bal.ꝛ Pau.ó ca.in.l.ꝛ i epistola C.de fideico.Cogita tm̃ qño iste tex.bñ possit extẽdi ad eccle siam,cũ loquaf oñ ꝑsona disponẽs actiue erat ꝓiuilegiata.ſ. miles,ꝛ est alia ꝑsona in ꝙ cõferebat.ſ.alius miles,non sic est in isto casu:qꝛ ꝙnis ecclesia sit ꝓiuilegiata:tm̃ ꝑsona disponens erat priuata ꝑsona.Et qđ ista lex nõ ꝟ3 locum ad pias causas:tenet Bal.sibi cõtrarius in.l.j.in vlti.col.post mediũ. C.de sac.san.ecc. ¶Quinto ꝙ istũ tex.ꝺicit sing.Bar.in.l.ta-
8 le pactũ.ff.fi.ff.e.† ꝙ si miles in 3ctu vel in alio actu inter vnos appellet aliquẽ heredẽ ꝙ istã appellationẽ enunciatiuã.ꝙ ꝙ videf in eum suũ vltimũ iudiciũ 2ferre,censeẽ eũ facere heredẽ suũ effectualẽ,idẽ tz in pia cã:ꝙ tex.in.c.fin.de succes.ab intest.idẽ inter liberos.Sed Lud.ro.in rep .in aut.si.C.ad le.falc.in.vij.cc.l.in.vj.ſpãli pie causẽ inter 3ctus ꝺicit qꝛ ista ꝺictũ Bar.nõ reperit alibi:tm̃ reputat falsum,per regulam.l.

hereditas.C.de pa.cõuen,tamẽ ꝺicit qđ opi.Bart.forte seruabitur in practica ꝑ alios,sed nõ ꝑ eũ:qnñꝙ habuit 3dictorẽ, posteaidẽ Lud.in.xvi.col.in vlti.speciali pie causẽ inter cõtractus,ꝺicit qđ ꝓ Bar.est tex.in.l.si.C.ꝛa.herc.per quã ꝺicit qđ opi.bar.,pcedit in filio.ſz nõ in pia causa. ¶Tu ꝺic qđ imo 3 Bar.tenẽt An.Raph.Ful.ꝛ Pau.de ca.in.ꝺ.l.tale pactũ.ſ. fi.moti:qꝛ actus 3hendi,ꝛ actus testãdi realiter ꝛ essentialiter inter se ꝺifferũt.l.ꝟba cõtrarerũt.ff.de verb.sig.ꝛ sic ex verbis
a platis i 3ctu,nõ resultat institutio.hinc est qđ pacto inter vtnos nõ põt qs fieri heres.ꝺ.l.hereditas.ꝛ.ꝺ.l.pactũ qđ ꝺotali.itẽ ſz Ful.iura alleg.per Bar.loquunt qñ verba sunt emissa ꝓincipaliter ꝓpter hoc:vt pt3 in hoc tex.Secus qñ incidẽter ꝓpter aliud,vt in casu Bar.nã tũc etiã in limite nihil ꝺicũt ꝺisponere.l.ꝺiuus.ff.de testa.mil.ſ.plane.insti.e.itẽ cõtra bar. tenẽt Ang.in.l.epistcla.in pñn.ff.eo.ꝙ gl.ü.ibi vt in ꝟbo nollam.dum ꝺicit nõ aũt epistolis.que gl.ſz Ang.ꝺirecto cõfun ꝺit istam opi.Bar.sed nõ bene cõſꝙꝺeraunt Ang.qꝛ illa gl.nõ loquit in casibus specialibus,put loquit Bar.ꝺo.alex. hic te net decisionẽ Bar.per tex.in.ꝺ.l.fi.C.fam.herc.vbi inter filios noiatio ꝙlitercũqꝫ ꝛ ꝙbuscũqꝫ ꝟbis facta, ꝟ3 vim testamẽti: nec est verũ fm eũ illud qđ ꝺicit Lud.ro.qđ illa.l. fi. bene ha bet locũ in filiꝫs,sed nõ in ecclesia.nã hoc est falsum,cũ magis gulf tz gui.ꝺe mõte lau.in cle.j.in ꝟbo primi anni.ó excef.pla. quẽ pluries refert ꝛ sequit ꝺo.And.barba.ꝑsertim i rep. rub. C.q admi.i.xxxv.co. ¶Tertio moneo:qꝛ qñ aliqđ ex primit in.l.rõne frequẽtioris vsus:seu qꝛ illud frequẽtius contingat: nõ ꝑ hoc excluꝺit alius casus,gl.est in cle.j.in ꝟbo ꝓsidẽtes. ꝛ ibi no.ꝺ.Anto.de but.ꝛ 3mo.in.v.col.de reſcri.ꝛ ita limitat regulã.c.nõne.ꝺe ꝑsum.sed est melioꝛ gl.in.l.i.in gl.j.C. de his q.ad eccl.cõfug.ꝛ gl.in.l.vmca,in verbo spõsam.C.de rap.virg. ¶Septimo ꝙ istũ tex.Bal.in.l.ille aũt.ff.de hered.insti.tãgit
10 questionẽ quã ꝺicit habuisse de facto.† quo fecerũt adinuicez pactũ qđ vnus alterum heredẽ instituereꝛ,ꝛ ecõtra,ꝛ ita vnꝰ pro parte sua impleuit,ꝛ sic solũ instituit:alter nõ,an moriẽte illo qui ꝙ parte sua impleuit, hereditas ꝓinet ad eũ ꝙ est instituꝰ,videf determinare qđ sic,ꝙ istũ tex.licet in 3uũ ꝺicat facere:qꝛ istitutio 03 simpliciter fieri,ꝛ nõ sub spe alicuꝰ lucri,sicut resignatio beneficij,vt ibi ĩ gl.3mo.ibidẽ aliter ꝺistinguit Raph.cu in.l.captatoꝛias.ff.de hered.insti.faciẽs mentionẽ de ista decisione Bal.ꝺicit qđ si istud fuisset solũ pactũ nõ va-

a luisset:nisi in milite per hãc.l.sed si fuit conditũ testamẽtum,ꝛ secuta institutio:nihil repugnat qn valeat.ꝛ ita potes limitarea istã l.in.j.parte,qđ si cõuẽtio stetit in terminis pactis,qđ a inter ꝓuatos nõ valeat:qꝛ hereditas nõ põt ꝺari pactis,sed si vigore pacti ꝓcessum esset ad testm̃ solẽne,ꝛ sic ad istitutionẽ: tũc valeret.qđ vltimũ sane intelligꝫ,vt ꝙ gl.ꝛ ꝺoc.in.l.cũ ꝺonationis.vbi ꝺicetur.j.tit.j. ¶† Octano ꝓ istũ tex.ꝺicit Ang.in
11 ꝺ.l.ille aũt.qđ hoies hoꝺierni tẽporis ꝓcipue armigeri faciunt adinuicem societates iuratas,ꝛ ꝓmittunt adinuicem ꝺata fide ꝺe se inuicem institutẽꝺo:certe talis fides nõ astringit institutẽdũ,nisi sint milites militantes in seruitijs imperij vel ecclesie,ꝓ ista.l.quã ipse ad hoc reputat sing.ſz errat:qꝛ hic bñ ꝺecidit qđ ista cõuẽtio inter milites valeat.sed qđ ꝙ eã cogaf ad institutẽdũ,non ꝺf hic,nec est ꝺicendũ:qꝛ sic auferret liberã facultatẽ testãdi militi.ꝛ sic ista.l.q̃ est inducta fauoꝛe,ꝛ in priuilegiũ militũ,retoꝛquereꝛ in eoꝛũ ꝺoũ.3.l.qđ fauoꝛe.ſ. ꝺe legi.ꝛ ita tz 3mo.ibi,ꝛ Mod.hic. ¶Nono pondera text.
12 ibi ob cõem mortis fortunã.† qđ fortuna hic capit in malã b partẽ sicut ẽt in.l.ſi.in fine ꝓncipiꝰ in verbo fortune insidias. ꝛ ibi Bal.in.l.ſi.mlt̃ no.C.de tẽpo.app.ꝛ sic facit ꝙ eo qđ ꝺeaꝺit singulariter Bar.in.l.ſi is q in aliena.ff.de acq.re.ꝺo.ꝙ si qs recipiat rẽ suo risigo ꝛ fortuna,ꝙ talia verba cenſef in se ſuscepisse periculũ casuum fortuitoꝝ,attento qꝛ etiã fortuna capiẽ in malã partẽ,vt ibi ꝙ eũ.sequit simpliꝛ.ꝺ.Alex.in.l.sed ꝛ si quis.ꝟ.quesitum.in pe.ccl.ff.si quis caut. ¶Decimo no.ex
13 hoc tex.fm Bar.ꝛ alios † qđ appellatiõe rerũ 2tinef hereditas.facit.l.rei appellatio.ff.de ver.sig.l.nam qđ.ſ.fi.cũ.l.seq.ꝛ se.ff.ad treb.intellige qñ non est ꝺatus aliuꝫ coheres vniuersalis,vt hic.al's secus esset.l.fi.ff.de vſufr.leg.facit qđ vult gl. no.in.l.his verbis.in pñn.ff.de here.instĩ. ¶Ultio no.ex hoc
14 tex.fm Bar.ꝛ alios † qđ verbũ ꝓtinereb,est directũ.veritas b est qđ est cõe.l.ꝟbũ illud ꝓtinere.ff.de ver.sig.fm Bar.in.l.cẽturio.in vlt.co.ff.de vul.ꝛ pup,no.Bar.in.l.ꝺilecti commiſſa.ſ.fi filio.ꝓ illũ tex.ff.de leg.iij.ꝛ in.l.luci9.in.ꝙ.ſ.filiã ex asse.ꝓ illũ tex.ff.de le.ij.Bar.i.l.j.ad fi.pũ.ff.de ꝺo.ꝛ in.l.seia.i fi.ff.de ꝺo. cã mor.Cy.ꝛ Bal.in.l.ſi.C.de pac.iter emp.ꝛ vẽ.Ang.de are. in.ſ.qua rõne.insti.ꝺe pup.substi.Cõfirmo ꝙ simili.nã ꝛ i alia materia verbũ pertinere est cõe:qꝛ põt referri tam ad petitoriũ ꝙ ad possessionem,ꝛ econtra.gl.est no.in.l.si qs intentione ambigua.ꝛ ibi Bar.ꝛ alĩ.ff.de iudi.Spe.in ti.ꝺe cã posſ.et ꝓprie.ſ.notandũ.in ver.alie.Ang.vbi limitat in.l.iulianus.ſ. idẽ iulia.ff.de rei ven.Jnn.vbi aliter limitat in.c.cũ ecclesia sutrina.ꝛ ibi ꝺo.Ant.de but.ꝛ Pau.de causa pos.ꝛ ꝓprie.et in ea ꝺem.ſ.actiões.in pe.col.ff.de exce.rei iuꝺ.Bal.in.l.j.C. de exce.ꝛ in.l. qđ tpe.in fi.C.de resti.mli.ꝛ in.l.ꝺomũ.in.j.col.ꝛ.j.q.C. de rei vẽꝺi.facit qđ vult gl.no.in.c.inter ꝺilectos.in verbo pertinere. de fide instr.que ꝺicit qꝛ verbũ pertinere,est latissimũ,et per illud ꝺeducif in iuꝺiciũ qcqꝺ iuris qs ħz,que glo.nõ est alibi in iure fm Ang.in cõsi.cc.xcv.qꝛ incip.visis attestationib9.in vlt.col. ¶Capio gl.in verbo mortis causa.qđ ꝺimiꝺo i quatuoꝛ.Jn ꝓia allegat cõcoꝛꝺãtẽ ad tex.Jn scͣa ponit rationẽ ꝺubitãꝺi,cui ꝺeclarauꝰ in text.in tertio no.Jn tertia assignat aliã.scͣa ibi huic eiñ ꝺõationi.tertia ibi,sed tm̃ nõ est.quarta ibi.Jtẽ ꝺõatio emolumentũ. ¶Jn ea.ibi,tali pacto heredẽ sibi efficere cupiebat habes primã rõnẽ quare cõuẽtio ꝺe qua in hoc tex.nõ sit ꝺonatio cauſ.moꝛ.qꝛ in ꝺonatiõe cã mortis non granaf ħs,hic aũt granatur.ex ista rõne gl.not.Bart.qđ per ꝺonationẽ cã mortis nõ põt ꝺari hereditas,sicut nec ꝑ codicillos,cũ reqꝛa tur qđ in testõ ꝺef.idẽ no.Bal.Ang.ꝛ alĩ hic.ꝛ sic habes qđ si aliqs ꝺicat in instrũ ꝺono tibi hereꝺitatẽ meã post mortem qđ nõ ꝟ3 ista ꝺonatio.idẽ vult Bar.sed alia rõne ĩ.l.fi.ĩ vlt.col.
15 j.e.qꝛ est ꝓinde acsi ꝺiceret ꝺono oĩa bona ꝓntia ꝛ futura † cũ hereꝺitas sit nomẽ iuris vniuersale,recipiẽs augmẽtũ ꝛ ꝺiminutionẽ.l.itẽ veniũt.ſ.fructus.ff.de pet.her.sed ita est qđ ꝺonatio oĩm bonoꝝ pñtium ꝛ futuroꝝ non valet,scͣm magis cõem sniam,qꝛ aufert liberã facultatẽ testanꝺi ꝙ inꝺirectũ,vt ħ in.ꝺ.l.fi.ꝛ in.l.stipło hoc mõ cõcepta.ff.de ꝟb.ob.Jn contrariũ facit.l.ꝙsitũ.ſ.pe.ff.de leg.j.iũcta gl.i.in ꝟbo hereditati.q̃ exponit hereditati.id est bonis tũc,q̃ sunt futura hereditas. et ibi Bar.ꝓsupponit,qđ aliqs ꝺicat ꝺono tibi hereꝺitatem meã.qꝛ tũc valet.idẽ tenẽt Alb.Bal.Pau.de ca.ꝛ Raph.cu. ibi:Jm.nihil tãgit,ꝛ ibi Albe.refert alꝰ ꝺe hoc fuisse magnã cõtrouersiã,qđ nec ꝺicas ꝙ ibi loquit ĩ ꝺonatiõe simplici,hic in ꝺonatione cã mortis,cum vtrobiqꝫ mꝫtet regula.l.hereꝺitas.j.de pac.quẽ.Pau.de ca.hic in fine.solꝰ formaf hãc oppositionẽ,ꝛ nihil rñdet,aliqđ tãgit.ꝺ.Ale.i.ꝺ.l.stipulatio ħ mõ cõcepta.in.vij.Bal.in.l.ſi.in pe.col j.eo.Jtẽ adde qđ Bal.ꝺicit in.c.ij.in pñ.ꝺe feu.ꝺato in vicẽ.l.ꝙmisso.ꝓ istũ tex.qđ per

donatiõe causa mortis possint dari oia bona.z etiam hẽditas futura. ¶Veritas est q si donat hereditas tãq̃ ius vniuersale,z sic tanq̃ ius accrescendi:cõstet ista esse mẽte donatis:z tũc nihil valet.i istis terminis logꝫ glo.z doc.hic.facit.l. cũ donatiõis.in fi.ff.de.j.z ita in specie declarat Bar.i.o.l.stipulatio hoc mõ cõcepta.circa mediũ.sic etiã intelligẽ illõ qõ tangit Bal.in.l.donationib⁹.C.ad.l.fal.aut qs donat hereditatẽ simplr,z tũc si se stringit ad pstẽ,z valet, qz exponit hereditatẽ:id est bona,sic intelligẽ gl.z Bart.in.o.l.qsitum.§.pe.alsecus,sic intellige Bar.in.o.l.fin.in vltima col.j.cod. ¶In ea. ibi:hic autẽ on⁹ hꝫ ꝓpter vicissitudinẽ.no.ex gl.duo.ꝓio cũ dã rationẽ quare in hac.l.nõ fit donatio causa mortis,eo qz donatio cã mortis est sine onere,sz in hac.l.est onus ꝓpter vicissitudinẽ.ista rõ fm ẽdod.z bene.est falsa: qz etiã in donatione cã mortis põt onus iniũgi.l.ab eo.C.de fideicõ. ¶Secũdo habes ꝺligẽter notare ex gl.qõ donatio censet onerosa qñ in ea est vicissitudo.ista gl.not.z per eã decidit qõnẽ Ol.in cõi.cxliz.qõ incip.ad habendũ aliqualẽ notitiã,sequit Jo.an. in addi.Spe.in ti.de instr.edit.§.porro.in vlt.col.in versi.fuit etiã alia ẽstio de facto duo fratres ꝛc.Alb.Salic.in.l.fin.j.eo. Ang.in.l.hereditariũ.ff.de bo.auc.ind.pos.z in.l.sancimus.C. de dona.Imo.z alꝫ in.l.aquilius regulus.in pen.col.ff.de dona.Quo fratres habentes bona paterna cõia,fecerũt talem contractũ, q̃ quilibet donauit alteri bona paterna sub hac cõditiõe:qõ supstes altero premortuo illa haberet,opponebat quod talis donatio nõ valeret,quia fuit facta sine insinuatione,contra.l sancimus.C.de dona.z determinãt prefati doct.p hanc.gl.cõtrariũ,qz non fuit simplex donatio,sed onerosa ꝓpter vicissitudinẽ, vt hec gl.z ita dicut fuisse determinatum Lud.ro.post alios i.o.l.agḷ⁹ regul⁹.refert de hoc fuisse ardua qõnẽ tẽporibus suis,z in cõtrariũ adduxit.l fi.§.similiq̃ modo.cũ auc.eo decursum.C.de do.ante nup.vbi donatio ꝓpter nuptias constituitur respectiue ad potem:z tũ requiritur insinuatio,z dicit ad hoc nescire aliud responsum,nisi qõ dicta in donatione ꝓpter nuptias tanq̃ ego.bitãtia nõ debẽt extẽdi, ¶Tu dic melius, qõ hic nõ sunt inutue donatiões,cũ dos respectu mariti sit titulus onerosus,vt no.Bar.in.l.fi.§.si a socero.ff.de his que in frau.credit.z dos detur vt restituat.l.dos a patre profecta.C.solu.matri.duas alias rõnes vltra gl.addũt doct.quas ꝑsequere,vt p do.Allex.hic. ¶Capio gl.fi.in ꝟbo cõpendiũ.quã diuide in duas. In prima declarat tex. In scõ format qõnẽ,z refert duas opi. ¶In fi glo.habes,qõ in hac lege cõuẽtio reciproca que valet inter milites,non est propriae testiũ in specie,sed quedã vltima volũtas in genere.sequuntur Bal.z Ang.hic.z dicit Bald.qõ non reperit alibi quã in casu huius.l.vltima voluntas in genere.z innouata,ad hoc etiam istã gl.reputat singulare Ang.in.l.ih.§.genera.ff.de acq.poss. z lz Ly.bul.Sali.Fulg.z do.Allex.teneant qõ in hac.l.sit testamẽtũ,qz nihil repugnet.p.l.milites.C.de test.mili.circa hoc nõ est insistendũ cũ vtroq̃ modo sit idẽ effectus,vt etiã dicit Bal.hic.z tex.magis facit pro pria parte in ꝟbo vim postremi iudicij.si hꝫ vim testamẽti:ergo nõ est vere testiũ,cũ aliud sit esse tale,aliud haberi ꝑ tali.l.mercis appellatiõe.cũ fi.ff.de ver.sig. ¶Ultimo:qz in hac.l.z in.l.pactũ qõ dotali.§.e.habuisti † qõ pactũ de futura successione nõ valet.dubitat et in contingentia facti do.Allexã.in consi.xxv.incip.viso testamẽto cõdito.in.ih.volu.si inter duos fratres sit factũ pactum de succedẽdo adinuicem,casu quo alter premoriatur sine liberis nullo cõdito testõ,an valeat:dubiũ facit qz tex.in.o.l.pactum quod dotali,ideo improbat tale pactum,eo qz aufert liberam facultatẽ testandi,sed in isto pacto est exceptuatũ testiũ.igitur ꝛc,z circa hoc do.Allexã.nõ directo ponit veritatẽ.Tu dic qõ duplex ratio finalis est,quare tale pactũ sit improbatum a iure,z nõ firmatur iuramẽto.Prima qz aufert liberã facultatẽ testãdi.Secũda qz inducit votũ captande mortis.vt ibi dixi, vñ licet in casu isto cesset vna ratio,tñ ex quo militat alia limitat dispositio.l.phibitiua,vt p gl.in.l.ii ventri.§.fi.ff.de priuil. credi.gl.in.§.affinitatis.insti.de nup,z est text.melior de iure in.l.si non lex eliasenti.z ibi Bal.ad hoc no.ff.de here.insti.

¶Dominiũ non acquiritur ex sola cõuentiõe,seu ex solo contractu,sed ex traditione:si tradẽs erat dñs,si vero nõ erat dominus,acquiritur dominium mediãte vsucapiõne.z nu.2, z.3.secus vero est in hypotheca.vt infra nu.7.

Jn feudis quãuis aliquis sit inuestitus,tamẽ ante traditionem non habet ius,sicut nec in alijs rebus.

An si princeps vendat vel donet vel aliter contrahat:sit necessaria traditio ad transferendum dominium.

Princeps dicitur lex animata in terris.

Si res vendita signatur per aliquam signaturã:ita transfert domi.sicut per traditionem:nisi in vegete vim.

Duplex reperitur dominium.

Proprietas z dominium differunt.

Si in libello quis dicat proprietatem ad se spectare:vel se esse proprietarium,z postea in processu probaret de vtili dñio:puta quod esset in emphyteuta:an succumbet.

Sicut est reperire posse,z quasi posse.ita domi.z quasi domium z proprietatem z quasi proprietatem.

Per prescriptionem.x.vel.xx.annorũ acquiritur dominium vtile:z non directum.fallit sex modis:vsq̃ ad nu.16.

Jn ecclesia,in pauperibus,in filio dominium transit ipso iure absq̃ traditione.

Si heres est grauatus ex vltima volũtate vendere:ex solo cõtractu transfertur dominium.

Jn iudicijs vniuersalibus transfertur domi.sine traditione.

Jn beneficialibus acgritur ius per solũ titulũ, z inuestiturã.

Jn dote transfertur ipso iure dom in vxorem.

Ad trãsferendũ do.requirit traditio:licet nõ sit necesse quod tradatur vacua posset.secus tñ est in vsucapione.vt nu.23.

¶Traditiõibus. Jsta.l.ponit tres regulas:duas affirmatiuas:z vnã negatiuã.h.d.† dñũ nõ acqrit ex sola cõuẽtione seu ex solo cõtractu:sed ex traditione,si tradẽs erat dñs:si vero tradens nõ erat dñs,acquirit dñium mediãte vsucapione.h.d. ¶No.regulã q̃ ex solo ẽctu absq̃ traditiõe[a] nõ transfert dñiũ:cõcordat.§.per traditionẽ in fi.de rerũ di.l.pe.C.de rei vendi.allegata in gl.z duplicẽ rationẽ huius regule assignat Bald.in.l.ea lege.in j.col.C.de cõdi.ob cãm.ꝑ ampliationẽ istius regule.Adde qõ dominus alieni⁹ rei ꝓ dimidia ꝓ indiuiso,si emat aliã dimidietatẽ a socio,non acquirit dominiũ sine traditione:fm Ang.in.l.q̃. ff.de stipu.ser. † Scõo amplia istã regulã ꝓcedere,non solũ in contractu particulari,sed etiã si esset cõtractus vniuersalis: adhuc ex eo nõ trãsfert dñiũ sine traditione.glo.est ord.in l.j. in pri.in verbo vniuerse,z ibi Bar.ff.de vsuca.ꝓ dote.q̃ gl. reputat ad hoc singu.Bal.in.l.nulla.C.de iure dot.z sequitur l.j.vñ.q.C.de act.z oblig.z in.l.ñ.§.preterea.C.de iure do.z est tex.melior de iur.in.l.qui tibi hereditatẽ vẽdidit.z ibi Bald. ad hoc no.C.de his q̃ a nõ dño manu.z similis text.in.l.q tibi hereditatẽ vẽdidit.C.de here.vel act.vẽdi. ¶Intellige istõ vltimũ,nisi titul⁹ vniuersalis accederet psone,tũc trãsfert dominiũ in q̃m ꝑsone.tũc trãsfert dominium ex ista traditione.gl.est no.i.c. auctoritate.de insti.in.c.ex oꝛe.de his q̃ fiũt a mato.pte capi. in.c.accedẽs.z in.c.ꝓ illoꝝ.de prebẽ.Cano.i.c.ex pte.de consti.Bal.hic,z in.l.j.C.de vsuc.ꝑ dona.z in rubri.C.de ꝟtrahẽ. emp.in.xvñ.q.Et in.l.q̃dã mulier.vbi etiã Ang.ff.de rei vendi.Ang.in.l.licet.C.de acqui.poss. ¶† Hinc videmus quod in feudis quãuis aliquis sit inuestitus:tamẽ ante traditionẽ non habet ius.sicut nec in alijs reb⁹.c.fi facta.z ibi Bal.in.j. col.si de feu.defun.cõ.sit inter do.z agna.z no.Bal.in.c.ñ.i.j. col.post Andr.de iser.de noua forma fideli.in vsi.feu. ¶Addi etiã qõ ex rta huius tex.colligit rõ.l.q̃ties.C.de rei vẽ.z.l.siue aũt.§.si duob⁹.ff.de publi.i rẽ act.qõ si eadẽ res vendit duob⁹ diuersis tpe,z tradit scõo ꝓius,ꝓferet secũdus,in quẽ transferk dñium mediante traditione,primus aũt ex solo titulo nullũ dñium nec ius habet in re.fm gl.z doc.in.o.l.quoties.z plenius Pano.in ꝟsi.rẽ.incip.quo ad primũ dubiũ nunqd stãte statuto ꝓdicto.in.j.vol. † Hunc se offert pulchrũ dubiũ in quo semper dubitaui,nunqd regula huius tex.habeat locũ in principe vẽdẽte vel donante vel aliter cõtrahẽte.qõ ibi etiã ad trãsferendũ dñium requirak traditio. An vero sit speciale in principe,qõ ex solo cõtractu transfertur dñiuz sine traditione,vehementer dubito,z partẽ affirmatiuaz tenet Jo.an.in.c. olim.de verbo.sg.in nonel.Bald.in.c.licet cansam.in.viij.col. de ꝓba.facit qõ dicit Ang.in.l.officiũ.in fi.ff.de rei.ven.quod lz alias per solũ instrumentũ Zctus non ꝓbetur dñiũ : fallit nisi sit instrumentũ cõtinens donationẽ,vel aliũ Zctum principis,ex certa ei⁹ scia celebratũ,patet qz princeps habet ptãt transferẽdi dñium ꝑ libito volũtatis.Add idem facit qõ vult Bal.in ꝓcludus feudo in.ix.col.qõ eo ipso qõ ꝓceps donat absq̃ alia traditione trãsfertur ius z dñium,idẽ pleni⁹ tenẽt Bal.z Bal.de iser.i.c.ũ.de noua for.fideli.i vsi.feu.limitãdo vt p eos.d.Allex.in cõsil.clxxxvij.in.ij.vo.qõ incip.in hac cau sa z lite.in vlt.col.facit q̃ no.Bal.in.l.fi.in pri.ff.de ẽpti.ꝓic. Alibi Bal.in.c.ad audientiã.de ꝓcer.colligit pulchrẽ ex illo tex.q̃ ex

[a] Vide Jac. i x. princeps. col. vñ. ver. lñ. spãlitas. Jaf.i.l.quotes.§. de rei vẽd. Purp.

tex.q̃ ex ꝓuilegio principis trãsferk ius sine apprehensione possessionis.Alibi tenet idẽ Bal.in.c.i qd sit inuesti.qõ si pa pa ỏt assignam⁹ tibi tale castrũ cũ plenitudine iuris:vel p alia eg pollẽtia x ba:nõ est necessaria alia possessio facti.vt ibi per eum.z p And.de iser.ꝓ.o ista opin.vltra authoritates multũ stringit:qz per legem trãsfertur dominiũ sine aliqua traditiõe fm Bar.z doc.hic per.l.cõmissa.ff.de public.no.Bal.i.l.j.i.i. no.C.commu.de leg.ficiut per cõsuetudinẽ z statutũ.i.c.ñ.de cõsue.Bal.in.l.fi.in.viij.col.C.de sac.san.ecc. † sed sic est qõ ꝓceps of lex animata in terris.§.pe.in aut.de cõsuli.gl.i.l.z qz. ff.de iurisdi.om.iud.Jtẽ quilibet cõtractus celebratus ꝓ principẽ hz vim legis.z ita põt allegari:sicut qlibet alia lex scõm Bar.in.l.ciui.i.j.col.ff.si cer.pet.cũ cõco.quas ibi dedi. ¶Jn ꝺñũ[a] fortiter tñ facit illõ qõ dixi in feudis supra:attento q feudũ of Zct⁹ nolat⁹:vt p Bar.in.l.iurisgentiũ.§.qnimo.in pe.col.vbi dixi.ff.eo. ¶Scõo facit qõ ad literã dicit Bal.i.c. ñ.in vlt.col.de noua forma fideli.vbi dicit Bal.multũ referre: vtrũ cũ principe cõtrahatur,z in tali Zctu seruãdũ est ius cõe: vt ante traditionẽ non acquirit dñiũ nec possessio,vñ secũdũ eũ.l.oẽs.z.l.bñ a zenone.j.de quadri.pscr.dz ꝟtelligi iterueniẽte traditiõe.si ꝟo loquimur p viã pũre:sic qñ ꝓceps fate traditiõe.si ꝟo loquimur p viã pũre:sed supplicatiõis,z tunc ex sola cit gratiã,nõ per viã cõtract⁹:sed supplicatiõis,z tunc ex sola gratia dñiũ transfert:ꝺ q: ista est natura collatiõis gratiose.c. fi tibi absenti.de ꝓben.in.vi.z subdit qõ qnelibet gratia ꝓin cipis censet ꝓtuilegiũ.vt not.Jo.and.in.o.colin.de ꝟb.sig. in nouel.Sed cauc:qz si in feudis,z sic in beneficijs principis nõ trãsferk dñiũ sine traditione:multo minus in ꝓtuilegijs, cũ beneficia sint fauozabilia z latissime interꝑetanda.l.fin.ff. de cõsti.prin.c.cũ dilecti.de dona. † Limita regulã hui⁹ legis ꝓcedere qõ ad dñiũ qõ nõ trãsferk sine traditiõe:sec⁹ est i hypotheca.l.j.ff.de pig.ac.ratio diuersitatis est vt p Bald.z Sali.hic in vlt.col. ¶Capio gl.j.quã diuido in quatuoꝛ,put quatuoꝛ remouet oppositiões.scda ibi:itẽ intellige.tertia ibi: vel quasi,quarta:ibi:sed in his iteruenietib⁹. ¶Jn ea.ibi:tradition⁹ vel quasi.habes ex gl.qõ quasi traditio sit dimittẽdo rẽ que erat penes emptoꝛ:ẽ adde qõ pluribus alijs modis fit.ista quasi traditio:de quib⁹ per gl.magistrã.in.l.viij.in pric. vbi ẽdod.ff.de acq.poss.z.l.j.z.l.lz.vbi Ang.C.eo.declarant Bal.z Sali.hic:inter quos ille est:ꝑ retẽtionẽ vsufl.l.qsqs.C. de cõdi.insti.† qõ si in libello qs diceret ꝓpietatẽ ad se spectare:vel se esse ꝓprietariũ:z postea i ꝓcessu ꝓbaret de vtili dñio puta:q̃ esset emphyteuta:vl vasall⁹:deberet succumbere. Sec⁹ si diꝛ esset se dñm:qz dñiũ bñ põt intelligi de vtili:z hoc

modo limita Bar.in.l.sed z si possessori.§.itẽ si furauero.cum his q̃ pleni⁹ ibi dixi.ff.de inreiur.Cõtra ꝓdicta videtur facere tex.i.l.ꝓprietatis.C.de ꝓba.dũ dicit ꝓprietatis dñiũ nisi exponas:vt ibi gl.facit. ¶Que aũt dicak plena ꝓprietas:z q̃ nu da ꝓta ex tex.i.l.femine.§.illud.C.de secũ.nup.z ibi no.Bal.z dicit qõ nõ est alibi tex.i iure q ita plene ꝓbet. ¶† Ultio adõ qõ sicut est reperire possessionẽ z quasi,ita dñiũ z dominium,ita est reperire ꝓprietatẽ z quasi ꝓprietatẽ.gl.est in.l.ñ.§.ẽdã. ff.de iterdi.z illã gl.ad hoc reputãt singularẽ Bal.z Ja.alua. i.c.j.§ j.de iuesti.de re alie.fa.z est tex.i.c.fi.de iure patr. ¶Capio gl.fi.in ꝟbo vsucapionib⁹ c.ista gl.diuidꝺ i duas. Jn prima allegat cõco:dãtẽ ad tex. Jn scda ẽrit z disputat.scda ibi sed an idẽ. † cõcludit ergo gl.qõ ꝓ ꝓscriptionẽ.z.vel.xx.annorũ acquirit dñiũ vtile:z nõ directũ:per tex.in.l.si quis emptiõis titulo in verbo exceptionẽ.iducẽdo vt ibi p gl.ñ.z Sali.z.o.Allex.hic.j.de ꝓscri.xxx.vel.xl.ann.idẽ ꝓbat in.l.j.§. fi i ꝟbo vtilẽ.z ibi no.Bar.ff.de aqua plu.ar.z in.l.ñ duo ꝑr. §.i.in ꝟbo vtilẽ.ff.de iureiu.idẽ pleni⁹ tz gl.i aut.nisi tricẽna le.z ibi cõiter doc.C.de bo.inat.gl.i.l.iij.ff.de vsuca.gl.in.l.j.§. cũ pdiũ.el.j.z ibi Bar.ff.de pig.Bar.i.l.sticho.ff.de vsu z vsu fru.leg.Bal.i.c.lz cãm.in.ij.col.de ꝓb.z in.l.aduersus.C.de rei vẽd.Dy.z Jo.an.in regula possessor.Imo.in repe.c.fin in.lx. col.de ꝓscrip. ¶Jstã cõclusionẽ limita scz modis. ¶† Prio in ꝓscriptiõe tãi tpis cui⁹ initũ memoria nõ sit in cõtrariũ:ꝓ talẽ acquirit directum dñium.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quo.z esti fm Bal.Salt.z ẽdod.hic.Imo.in.l.ꝓtonus ff.de dã.infec. ¶Scõ limita qñ esset statutũ quod ꝓscribẽs acqrat dñium.Hãc statutũ aliqd addat iuri cõi,intelligit qõ acqrat dñiũ directũ,fm Bar.z ẽdod.in.l.ñ.ff.de vsuca.Bal. in.c.cum non liceat.ad fi.de ꝓscri. ¶† Tertio limita nisi qs ꝓscriberet ex titulo sñe secũdi decreti.ita sing.Bald.in.l.in possessionẽ.C.de bo.auth.o.iu.tangit Lud.in.l.ꝓtonus.in actione.ff.de dã.infec.reꝓbat do.Allexã.hic:q̃ iura alleg.per Bal.non ꝓbant. ¶Quarto limita qñ null⁹ apparet factis proclamationibus publicis:qui se dominũ cõtenderet:tũc dominiũ directũ acquirit,non tã ex ꝓscriptiõe,sed regula iurisgentiũ:que est q̃ illud qõ est in nullius bonis ꝓio occupanti cõcedit. Jta limitat sing.Bal.in.l.cũ res.in bona fec.C.de ꝓbat. ¶Quinto limita nisi ꝓscribatur cõtra scientẽ z patiẽtẽ cũ scientia in ducat cõsensum:z ex cõsensu acquiritur directũ dominiũ fm Bal.in.o.aut.nisi tricennale.z Lud.in.o.l.ñ.sed istud reꝓbat multũ late Jmo.in repe.c.fi.in.iij.col.de rescri. ¶† Sexto limita i feudis cẽsualib⁹ vel tributarijs:qz si dñs eoꝝ habuerit eos desertos,z aliqs per biennũ possideat.acgrit directũ dominiũ.l.qui agros.z.l.quicunq̃ desertum.C. de omni agro deser.lib.xi.fm Ang.q reputat hoc tenẽdũ mẽti in dicta aut.nisi tricẽnale. ¶Capio gl.fi.in verbo nõ nudis.c quã diuide in quatuoꝛ.Jn ꝓia allegat cõco:dãtẽ ad text.Jn secunda timoze cõtrarij quod formatur per Bart.z alios hic exponit tex.z similem expositionẽ facit gl.in.§.interdũ.in verbo nuda.isti.de rerũ dñio.Jn tertia ponit quatuoꝛ fal.Ad tex.Jn quarta ponit vnũ dictũ,ꝑ quod remouek aliud cõtrariũ,scilicet de possel.que perdit solo animo,secũda ibi,z nudũ appellat.tertia ibi,fallit in pacto legis cõmissorie.quarta ibi,itẽ aliud in possessiõe. ¶Jn ea.ibi.l.si quis.sub hoc limita tuodbus modis.Primo qñ tale pactũ fuit appositũ incontinenti tẽpore contractus,sec⁹ si postea,per gl.que non est alibi.in.l.ab emptione.ff.eo.Bal.in.l.ñ.in.viij.no.C.cõmunia de lega.Secũdo limita per glo.sing.in.l.j.in ꝓinc.in verbo mortis.z ibi Bar.ff.de dona.Bal.hic. ¶† Jn ea.ibi,itẽi ecclesia. Adde qõ idẽ est in pauperibus,vt habetur in.c.ñ.de consuet. Bal.z Ang.in.l.fine autẽ.§.si duob⁹.ff.de publicia.Bald.in aut.quas actiões.C.de sac.san.eccle.facit tex.in.§.ꝑ tẽpora libus.in aut.de ecclesiastici.ti.idẽ etiã est in fisco,in quem dñiũ trãsit ipso iure absq̃ traditiõe.l.vnica.§.cũ aũt.z ibi Bal.C.de cadu.tollẽ.Bar.in.l.imperator.ff.de iure fisci. ¶Jn ea.ibi itẽ in manus iniectione.plequere vt late dixi ꝑ do.Allexan.hic. ¶Jn ea.ibi,itẽ in vltimis volũtatibus.Adde idem in donatiõe causa mortis.l.j.in fi.cũ.l.seq.vbi gl.ff.de dona.cau.mort. que est singularis fm Bal.in.l.ñ.C.si quis alte.vel sibi.Et sic habes ex gl.quatuoꝛ fallẽtias ad regulas.tex.z duas addit tres alias posui.in tex. ¶† Decimo limita.qñ heres esset grauat⁹ ex vltima volũtate vedere:nã tũc ex solo Zctu transfert dominiũ sine traditione.Dy.in.l vꝛore.ꝺ.agri plagam.ff.de lega.iij.qõ reputat sin.z sequit Pau.de ca.in.l.cũ hi.in ꝓin. ff.de trãsac.Bal.in.l.j.in vl.col.cõmu.de leg.ad similitudinẽ legati in quo trãsfert dñiũ sine traditiõe.vt hic in gl. ¶† Vñcimo fallit in trib⁹ iudicijs vniuersalib⁹,fa.her.cõi di.z finiũ regiũ.in q̃bus trãsfert dñiũ sine traditiõe.gl.est in.l.z ideo.ff. de cõdi.furt.quã saina vt ibi nota.per Bar.z Ange.ꝓ qua

Universidad de Deusto

20 salutatiõe: facit qõ no. Bal. in l. j. in fi. C. de inof. do. ¶ Duodecimo fallit in bñficialib⁹ a in qb⁹ per solũ titulũ ⁊ inuestitu-
a ¶ In beneficiali a bus. Adde. c. cũ inter. de elec. ⁊ in c. raynal. de test. ⁊ ibi Pet. de peru. in repe. d. c.
ram etiã sine traditione acquirit ius. ca. ex ore. de his que fi. a maio. par. capi. c. ꝓposuit. de cõcel. pbẽ. Dy. in regula q prior. de reg. iur. li. vj. sicut ad perdendũ bñficiũ non requirit electio: sed sufficit qõ sit puat⁹ titulo vt dicat beneficiũ vacare. Inn. iij. c. cũ nfig. de cõcef. pbẽ. Bal. Sal. ⁊ Pau. de castro. l. q̃ties. C. de rei vẽ. Lud. ro. in cõsi. ccxcviij. qõ incipit, circa ꝓmissam transfertur ipso iure in yxorẽ. l. in rebus. C. de iure do. declarat ⁊ maritus nõ sit soluẽdo: gl. est sing. in. d. l. in reb⁹. in gl. tamen tũc sufficeret solui ipsam estimatiõnẽ yxori, nec eẽt necesse tradere fundũ. ita sing. Bal. in. l. ex conuentione. in. iij. opp. 3. eo.
b In dote, adõ b dubij ꝓsultationẽ. ¶ Tertiodecimo fallit in dote ᵇ cui⁹ dñiũ Bal. hic in vlti. col. etiã si fundus esset datus estimat⁹ in dotẽ. ⁊ maritus nõ sit soluẽdo: gl. est sing. in. d. l. in reb⁹. in gl. tamen tũc sufficeret solui ipsam estimatiõnẽ yxori, nec eẽt necesse tradere fundũ. ita sing. Bal. in. l. ex conuentione. in. iij. opp. 3. eo.
21 Soz, ℔. meminisse, ff. de leg. j. † ¶ Quindecimo fallit in recognitione sua tãꝯ mea. ℑm Bal. in addi. Spe. in ti. de feu. xvi. nũqd teneat ꝓmissio. d. Ant. de bu. i. c. si cautio. in. iiij. col. de fid. instru. ¶ Sextodecimo fallit in spiritualibus, ℑm do. Ant. de bu. in. c. cũ ad Dferrariẽsis. in. iiij. col. de cõsti. Et si vis scire rõnẽ regule huj⁹. l. quare solo ℑctu absq; traditione nõ trãsfertur dñiũ, vide Bal. q duas rõnes assignat in. l. ea lege. in. j. co.
c Actio nõ oritur, Adde Bar. l. l. fideiussor. i. ℑ. q certo. ff. de fide inſ. Bar. in extrag. ad repa. do. in. c. i. ℑ pac. Jno. in. c. nouit. de iudi. Archi. in. c. sicut nonnulli. i. q. i. doct. i regula non est obligatorium. de re iudi. lib. vj.
22 de cõdi. ob cãm. † Ultio inquãtũ Bar. hic circa fi. dicit qõ licet ad trãsferẽdũ dñium requiraf traditio, nõ tñ requirit qõ tradat possessio vacua. adde glo. in. l. cũ res. ⁊ ibi Bart. ⁊ Bal. C. de ꝓoba. hinc est q̃ ℑ obligatus ad dãdũ teneat transferre dimium. l. vbi aũt non apparet. ℑ. fi, ff. de verb. obli. sic itaq; insti. de ac. nõ tenet tradere possessionẽ vacuã, nisi expressum sit. gl. est de hoc j. l. si stipulat⁹. ℑ. j. in ℵbo stipulat⁹. ff. de vsur. rõ: q⁹ dominiũ põt trãsferri q̃nis tradat possessio vacua, vt ibi declarat Bart. ⁊ ita limita regulã. d. l. vbi aũt nõ apparet. ℑ. fi.
d ¶ Qõ trãsactio, 23 Adõ Bal. i rub. C. de re. per. Bar. in. l. ij. de iureiur. bal. i. l. siue apud. C. de trans.
sessio vacua. ℑm Cy. hic: in fine ⁊ lati⁹ Bar. in. l. celsus. j. iij. col. l. fi. in ℵbo vacuã. C. vnde vi. gl. in. l. imp: oba. in ℵbo in vacuã. C. de acqui. poss. Bar. in. l. ij. ℑ. j. ⁊ in. l. iij. ℑ. j. ff. de ac. emp. ⁊ vide qõ dicit gl. magistralis in. ℑ. qõ aũt. ℌ. in verbo, loci vacãtis. insti. de vsuca. q̃ gl. nõ est alibi in iure ℑm Ang. in. l. si me in vacuam. ff. de acquiren. vel amit. poss. Jason Padue.
e ☞ Amplia hãc regulã q̃ vno ca su non seruato, 1 tota quẽtio non est seruãda. bal. i l. pacta cõuenta. ff. de ℑhẽ. empt. Mar. lib. ij. consi. cclxij. in cã magnifici q̃ Medices. col. pen. Purpu. 2 3 4 5 6 7
Limita materna in feudis nihil facit.
Transactio non est contractus nominatus.
Qui non seruat transactionem: non potest se ex ea iuuare.
Qui non tenetur ad obseruantiã contractus, quãdo per aliã partem sibi non obseruatur.
Frangenti fidem licitum est fidem frangere.
f ¶ Frãgẽti fidẽ. 1 Adde gl. ⁊ Bal. in. l. vt risum. C. de trãsac, text. in c. inocẽs. xxij. q. iij. glo. j. c. inter verba. ℑ. q. iij. gl. in. c. pnenit. de iu reinrã. Bar. in. l. solicitationẽ. C. de do. ante nupt. Barto. i. l. fidem. ff. de transactio.
Frangẽti fidẽ. Amplia hãc regulã habere locũ etiã in contractibus noiatis. Soci. lib. v. ℑ. xxvj. in pñti col. pen. 2 Alc etiaz de iure gentiũ. Balia. in rub. ff. de ver, ob.
Satisfactio pene equiparatur obseruantie contractus. 24.

Cum proponas inter.

† Ex pacto nudo trãsactiõis possidẽti dak exceptio si aũt nõ possideat, nõ põt dari actio ex trãsactiõe, cũ fiat nudo pacto, ɔz ergo redire ad primã actionẽ, puta ad petitionẽ hereditatis, ⁊ si excipiet de trãsactione, nõ erit aduersari⁹ audiẽd⁹: q⁹ nõ seruãti trãsactionẽ nõ ɔz seruari. h. o. ⁊ ꝓpter hoc vltimũ allegat ista. l. q̃ fragẽti fidẽ: fides fragat eidẽ. ⁊ ita summaf ꝑ Bar. Bal. ⁊ Ol. hic figuranit casum in hac. l.
¶ Tu clari⁹ figura sic casum, quẽ nũc habeo de facto, qdã pf ex pria vxore habuit filiũ. ea mortua cepit secũda vxorẽ, ex q̃ habuit quatuor filios masculos, mortuo patre, isti fratres steterũt in cõione: deinde mortui sunt tres fratres ex scõa vxore, nũc non supersunt nisi duo. vn⁹ ex prima vxore, alius ex secũda, ozta est inter eos controuersia tẽpore diuisionis sup hereditate triũ fratrũ mortuorũ, q: frater ex vltia vxore dicit tota ad se spectare, cũ sit cõiunctus ex vtroq; latere. tã pfis quã mfis: ꝑ aut. defuncto. C. ad tertul. ℌ. si igit defunct⁹. ver. vñ cõsequẽs. in aut. de here. ab itest. ex aduerso dicebat frater ex prima vxore nat⁹, qõ ista bona sunt quasi oia feudalia, put intẽdit. pbare, ⁊ qõ in bonis feudalib⁹ frater ex parte pfis tñ. cũ sit agnat⁹, ita equaliter succedit, sicut alius frater q est cõiunctus ex vtroq; latere: † q: linea materna in feudis nihil facit, prout declarat no. Bal. in. c. ℌ. de gradi. suc. in feu. ⁊ in l. j. C. de leg. here. tãdẽ interuẽtu amicoꝝ facta est trãsactio inter eos: fiue scriptura, qõ hereditate triũ fratrũ premortuorũ duo superstites equaliter succederẽt, q̃rit q⁹ erit effect⁹ huius transactionis. respõdet imperator, quod si tu possides partẽ tuam, trãsactio erit cũ effectu. q: si alⁱ⁹ frater a modo tibi moneat cõtrouersiã, in istis bonis, repelles enim exceptiõe trãsactionis, que est lit. finite. l. fratris. ℑ. tt. j. c. j. de lius cõtesta. in. vj. si aũt tu nõ possides partem tuam: sed frater tuus totũ possidet: certe ex tali transactiõe agere non põt: q: est facta nudo pacto sine stipulatiõe. ⁊ ex nuda cõuẽtione actio non oritᵉ ℓ. iuris gẽtiũ. ℑ. igit nuda. ff. c. est ergo necesse qõ tu denuo agas petitiõe hereditatis ad partẽ hẽditatis fratrũ mortuoꝝ: et si frater qui possidet velit excipere de trãsactiõe: quã secũ fecisti: non erit audiẽd⁹: q: cũ ipse nõ obseruat trãsactionẽ: etiã sibi nõ debet obseruari: nec ex ea põt se iuuare: iste est casus huj⁹. l. pulcher ⁊ nitidus. ¶ Sed videtur qõ ista. l. sit male cituata in hoc titulo: q: cũ loquat de trãsactiõe: debuisset poni in ti. seq. qcqd dicat Bart. in. l. j. in vlt. col. ℨ. e. dic ꝙ in hac. l. non queritur de validitate transactiõis. nã si dubitaret, an trãsactio valeat vel ne, poneretur in titulo de seq. sed hic solũ queritur an ex cõuentione nuda posset agi, cũ imperator: in legibus precedentibus tractauerit an ⁊ qñ ex cõuẽtione nuda possit agi: ⁊ videt hic agi posse, tãꝯ eẽt vestita ꝓlemẽto: hoc respectu fuit posita in hoc tit. ¶ No. j. hic pbari ℑm. d. Alex. † qõ trãsactio ᵈ nõ est ℑctᵘ noiat⁹. q: si esset ℑctᵘ noiat⁹: solo cõsensu ꝓduceret actionem. l. iurisgẽtiũ. in pnc. ff. e. qõ hic negatur. ista inductio nõ est bona: q: cõuentiones nominate solo consensu ꝓducunt actionẽ: qñ sunt de iuregentiũ: ita propie loquit. d. l. iurisgẽtiũ. in pri. Sec⁹ si sint de iure ciuili: vt hic. ita declarat Bar. in l. iurisgẽtiũ. in. ℌ. qnimo. in pe. co. ff. e. † Scõo no. ex tex. ibi nec aduersario, qõ q nõ seruat trãsactionẽ: nõ põt ex ea se iuuare ᵉ: q: ex eo qs impugnat ꝛc. † Tertio no. qõ qs nõ tenet ad obseruãtiã ℑctᵘ: qñ per aliã partẽ sibi non seruatur. facit. l. qro. ℌ. inter locatorẽ. ⁊ ibi Bart. no. ff. loca. Bart. in. l. Lincuile. C. de rei vendi. facit. l. si ita qs ꝓmiserit. ℌ. scia cauit. ff. de ver. ob. l. si cõuenerit. ff. ꝓ socio. † Quarto no. ℑm glo. ⁊ doc. qõ frãgẽti fidẽ ᶠ: licitũ est fidẽ frãgere. adde gl. in. c. cũ inter. R. seniozẽ. ⁊ ibi do. Ant. de bu. de elec. ista regula ꝓcedit etiam si iuramentũ interuenisset. tex. est in. c. ij. ⁊ ibi no. Jnn. ⁊ Can. de iurein. ⁊ tex. in. c. sicut ĩ vltimo. in fi. ⁊ ibi Pan. no. de iureiur. facit gl. in. c. j. in glo. pe. de no. foz. fideli. in vsi. feud. q̃ dicit ꝙ si dñs seruat fidẽ vasallo ꝙ vasall⁹ sibiter nõ teneᵍ ei seruare iuramẽtũ fidelitatis. itẽ ad primã regulã adde qõ dicit gl. in. c. j. in gl. pe. de noua foz. fideli. itẽ adde qõ vult gl. in. c. cupientes. in prin. in verbo malignantiũ. de elec. in. vj. qõ qui habet ius in causa principali: põt malitias aduersarij ꝓ alias malitias ⁊ fraudes repellere. ℑtẽ dicit. d. Ant. de but. i. c. tij. de regula. qõ cauillosum adnocatũ licitum est cauillationib⁹ ⁊ duplicitatibus repellere, dũ tamẽ nõ repellatur falsis ꝓbationib⁹. Item adde qõ vult Bal. in rub. C. de fide instr. in. viij. col. in ℵsi. incidenter etiã quero. alibi tamẽ no. Bal. ⁊ Sali. in. l. si te. per illum tex. C. de iure delib. qõ licet ab alio patiaris iniuriã, nõ tñ per hoc alĩs iniuriosus eris, qõ dicunt esse tenendum mẽti cõtra repẽsalias: tñ videnᵏ loqui quo ad tertiũ: non quo ad inferẽtem iniuriã. ¶ Istã regulam limita nõ procedere in cõuẽtiõe treuge dictũ fuit originale Vincentij Hispani in. c. i. in fin. de treug. ⁊ pace. refert ⁊ sequit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de treu. ⁊ pace. super rubr. principiũ. vbi refert idẽ tenere Archid. in. c. illi. xxxiij. q. iij. idem tenent Jo. an. ⁊ do. Ant. ⁊ ℑmuniter alij in. c. iij. de iureiur. Ang. ⁊ Jmo. i. l. si ex legati causa. ff. de ℵb. ob. Ang. Pau. de ca. ⁊ Raph. in. l. qui seruũ. ff. de ver. ob. adõ quod idẽ tenet Bald. in. c. dudũ. ℌ. in ij. col. de elec. in rubri. de treu. ⁊ pa. in pe. col. ⁊ in ꝓemio gregoriano in. ij. col. tñ Jmo. in. d. l. q seruum. dicit qõ istud potius procedit de cõsuetudine quã de iure per regulã hui⁹ tex. idem tenet do. Alex. hic. ⁊ in d. l. qui seruum. ⁊ in. l. semel mora. in vltima col. ff. sol. mat. Sed tu pondera qõ cõtrarium tz Panor. in. c. j. de treug. ⁊ pa. tenet opi. Arch. etiã de iure. ⁊ pro ea cõsuluit domi. Darian⁹ socius doctoꝝ senen. in cõsi. xxvj. qõ incipit, Jannensium dux. in ix. col. assignans rõnem differẽtie inter pacẽ ⁊ treugã: q: pax est finis discordie perpetuo duratur⁹, ℑm Hosti. in summa. de treu. ⁊ pa. treuga vero ad tps fit, ⁊ cõmuniter ad tps breue: dũ finita treuga potest iniurias vlcisci: ideo dz expectari lapsus tpis treuge: cũ posset seruare fidẽ intra tempus: ⁊ vlcisci post tẽpus, non sit in pace cũ sit ppetua. ¶ Facit simile de officiali perpetuo: qui põt cõueniri durãte officio ꝓpter perpetuitatẽ officij: secus est in officiali tempozali: qui nõ potest conueniri durãte tempore officij: cũ saluum sit ius post tẽpus. l. pars literarũ. ff. de iudi. ℓ. principalibus. cum gl. ff. si certum peta. facit bene qõ vult glo. no. in. l. nisi finita. ff. de tutel. ⁊ ratio. dictra. considera: q: hac ratione daretur magna limitatio ad regulã huius tex. ¶ Tres alias limitationes ad istã regulã ponit do minus Alex. hic. videas per te. ¶ Hoc limita nisi prima actio esset ipso iure sublata: puta per acceptilationẽ. q: licet aduersarius nõ seruet fidẽ: tamẽ nõ possum frangere. ita limitãt Bal.
7 ⁊ do. Alex. in. l. vt respõsum. per illi tex. j. de transa. ¶ † Ultimo facit iste tex. secundum doct. hic: qõ si duo inimici fecerũt pacem

pacẽ adinuicẽ. ꝓmiserunt se nõ offendere sub pena. qõ si vn⁹ primo offendat, incidit in penã: alius postea põt ipsum offendere. idẽ tz Jo. an. in regula frustra. in mercu. ⁊ in addi. Spec. in ti. de treug. ⁊ pa. in pri. Bar. ⁊ alij in. l. cũ pater. ℌ. libertis. ff. de. l. ij. ⁊ in. l. j. ℌ. cũ arietes. ff. si qua. pau. fe. dica. cũ alijs cõcordãtijs.
4 de qb⁹ per do. Alex. ā. hic. quib⁹ adde Pan. in. c. j. in. j. col. de treu. ⁊ pa. Lud. ro. in consi. clxxxiij. qõ incipit in casu propositio dicendũ est pacẽ. ⁊ in cõsi. cclviij. ¶ Extẽde ẽt si ĩ instrũmento pacis esset adiecta clausula, rato manẽte pacto, ⁊ qõ toties cõcis esset adiecta clausula, rato manẽte pacto, ⁊ qõ toties cõmittat pena quoties ℑ factũ ad hoc fuerit: ℑm Bald. Sali. et Pau. de ca. in. l. q fidem. ff. de transac. ⁊ in. l. q seruũ. ff. de ℵb. ob. latius do. Alex. in cõsi. cxv. in. iiij. volu. qõ incipit viso themate sup: adicto ⁊ attestationib⁹. in. iij. col. ℓ. ℑm eũ Jmo. sub dubio forte tenuerit cõtrariũ. ⁊ male. Subijcit Bal. ⁊ Sali. hic se credere qõ si ꝓm⁹ solu̇isset penã, ⁊ postea fuisset vulnerat⁹ ab alio, qõ ille secundus inciderat in penã cõtractus: rõnabiliter remittit⁹.
8 † q: satisfactio pene equiparatur obseruantie contract⁹: vt ple ne no. ꝙ Pe. ⁊ Cy. in. l. penes. j. e. ¶ Adde tu bñ facere text. in. l. ℑ si vnius. ℌ. si ante indicẽ. ff. de iniu. ibi qui cũ accepit sa-
9 tisfactionẽ iniuriã suam remisit. ¶ Secũdo adde facere quod vult idẽ Bal. in. l. j. in ij col. ad fi. C. de edil. ac. ¶ Tertio facit: q: condẽnatus per sniam solues: habetur ꝓ absoluto gl. in l. si qs cum totũ. ℌ. plane. ff. de exe. rei in d. l. diuus vespasianus. ℌ. fi. ff. de iure patro. ℑ. adueꝛte: q: in contrarium facit qõ no. vult idẽ Bal. in auc. qui semel. in pe. col. C. quomodo ⁊ quãdo iudex. ¶ † Pulchrũ dubium est: nunquid secundo vltra hoc
10 indeꝛ. ¶ † Pulchrũ dubium est: nunquid secundo vltra hoc vult idẽ Bal. in auc. qui semel. in pe. col. C. quomodo ⁊ quãdo ⁊ in. l. j. ℌ. j. ff. de tute. ⁊ rõ. distra. ¶ Idẽ qõ dicit in tutore ⁊ cu-
c ratore, ꝓcedit in cho. ℑm panor. in cõsi. clvi. qõ incipit satis vi dek mihi clarissime. in. j. volu. no. bal. in. l. ꝑses. j. ti. j. ¶ Fallit ĩ
3 debito vsurario, vel illicito. gl. no. in. d. l. ꝑses. ¶ † Secũdo fallit qñ debitum est liquidũ: ℑ erat tale quod attulisset plus imꝑse quã vtilitatis. tex. est sing. in. l. mediterranee. ⁊ ibi bart. ad hoc no. C. de anno. ⁊ trib. lib. ℨ. Ang. i. l. j. ff. de duo. re. facit. l. ℑ ℨ an. vl. tro. ff. de neg. gest. ¶ Tertio fallit qñ debitũ nõ est liquidũ vt hic in gl. intantum qõ tutor ⁊ curator possunt tũc ẽt gratis remittere. gl. est no. in. l. contra iuris ciuilis. ℌ. fi. in gl. vlti. ⁊ ibi Ang. ff. e. licet Sal. hic dubitet. Et cõtrarium tz Bal. in. l. j. in tiij. col. ℨ. e. ² Hulg. ibi adde qõ illam gl. reꝓbat Jmo. in. l. eꝛ duob⁹. la. ti. in. viij. col. ff. de duo. re. quã refert ⁊ sequit. d. alex. in cõsi. xxij. qõ incipit viso instrumẽto syndicat⁹. in. iiij. col. i. j.

vol. ℑ. ium tenet ipsemet. d. Alex. hic, sequẽdo predictã gl. sed Ange. in. l. j. ff. de duo. re. saluat illã glo. qñ remissio nõ aufert a dãnũ, q: forte pl⁹ expãdisset quã potuit cõseq. Tene pdictam gl. de presenti, pbari nõ poterat, nec in futurũ suberat verisimilis spes. l. tutor in pnin. ff. de iureiu. iucta regula. l. q accusamiã debitoris paupertatẽ: vt pbat in. l. cũs pẽnitare. ⁊ ibi bar.
d ⁊ l. fi. ⁊ ibi Ange. C. de ann. ⁊ trib li. xᵒ. cũ inanis sit actio ᵇ quã excludit inopia debitoris. l. nã is. i pri. ff. de dolo. ¶ Ultrio ad istũ adde ꝙ vult gl. ⁊ Bal. i. l nõ abstulit. C. de neua. itẽ inquã tũ ℨa. bal. ⁊ Sal. ⁊ alij hic tãgũt † an tutor ᵉ vel curator: posit facere pacẽ de iniuria, vel offensa illata pfi pupilli, vel illata ipsi pupillo: adde Bal. in rub. extra de treu. ⁊ pa. in vlt. col. ⁊ in. l. iurisuradi gfam. ff. de iurein. Cy. ⁊ Bal. i. l. j. ff. de in ite. b
f resti. d. An. i. c. i. extra de pac. ¶ Itẽ adde tu fortius, qñ si stet statutũ qõ pupill⁹ nõ possit ℑ here sine decreto iudicis: tũ pupill⁹ doli capax. cũ authoritate tutoris põt facere pacẽ absq; decreto iudicis: cũ nõ sit ꝓprie ℑctᵘ: sed potiᵘ quedã remitto ℑm Abb. in ℨ si. cviij. in. ij. vo. incipiẽte illõ in effectu de iure q̃rit an pax facta. Item dum Bal. ⁊ doc. hic dicunt, q⁹ qñ esset dedecus facere pacẽ: tũc tuto: nõ posset facere pacẽ nec iuraꝛe remittere: adde ꝙ verecũdia est relinq̃re iniuriã multã text. in. l. miles. ℌ. socer. ff. de adul. quẽ text. ꝓ optimo ad hoc alleg. c
Ang. in ℨ si. ccxlvij. in splendidissima ciuitate florẽtie. in. j. col. ¶ Limita deci. doc. hic: i tutore post humi: cui⁹ pf fuit interfectus, q nõ põt facere pacẽ cũ interfectoꝛib⁹, donec posthum⁹ est in vtero, q: nõdũ est tutor. l. si nemo. la. ij. ℌ. fin. ff. de testa. tu. et ibi Bald. per illã tex. refert ita fuisse determinatũ: ꝛ ibidem simpliciter sequitur Raph. cu. ¶ Capio gl. vnicam que clara d
est: ⁊ eã diuide in quatuor partes. ¶ In pria declarat text. et assignat rationẽ. postea fouat tres oppositiones. ⁊ soluit. et bene. secunda ibi: sed cõtra. ff. de fur. tertia ibi Itẽ cõtra. ff. de iniu. quarta ibi: item contra. ff. de iureiuran. vide glo. per te.
1 ☞ Filius non potest ꝓiudicare patri per pactũ, vel recee ptionem solutionis.
2 Habitatio patris censetur habitatio filij.
3 Stante statuto quod nulli⁹ possit esse prior in ciuitate: nisi sit estimatus in mille: ⁊ pater in libro communis sit estimatus in mille: istud estimum prodest filio.
4 Pater ⁊ filius censentur vna ⁊ eadem persona.
5 Si filius viuo patre liberauit, debitorẽ patris, ⁊ deinde patre mortuo succedit ipsi patri. an saltẽ post mortẽ patris talis liberatio nocebit filio.
6 Filio, quãuis sit cõiuncta persona patris, solui non potest: li- f
mitatur tamen vt. j. eo. nu.
7 Quando coniuncta persona est etiam legitimus administrator alicuius, tunc ei potest solui. 27.

Filius paciscẽdo.

† Filius non potest ꝓiudicare patri per pactũ vel receptionẽ solutionis. h. o. Nõ dubitãdi fuit in hac. l. qz filius vivo pfe quo- g
dãmodo censetur domin⁹. l. in suis. ff. de libe. ⁊ post. ℌ. sui. insti. de heredũ qualita. ⁊ diffe. ℑmo videm⁹ qꝰ estimũ pfis censet f
estimũ filij: glo. est notabilis in l. ij. C. qui eta. vel profect. lib. ꝛ. quã ad hoc reputat singularẽ Bald. in d. l. diximus. ℌ. si pf. ff. de exc. tut. ⁊ in. c. ij in ecclesiarũ. circa finem. de consti. nã gl. sequit Bal. in. l. fi. ad fi. C. de impub. ⁊ alijs subiũit. ꝛ in. l. ij. circa finẽ. C. de lib. ⁊ eo. lib. ꝛ in. l. non plures. in fin. C. de sacr. san. ecc. Et per illam gl. dicit Bald. in. l. j. ℌ. illud. C. communia de suc.
2 † qõ habitatio patris censetur habitatio filij. Ellibi ꝙ illã glo. dicit Bal. in. l. etiã: in pe. col. C. de exꝛcu. rei iudi. quod pater et h
filius quantũ ad estimum cõmunis ꝓ vno capite computãtur. Ellibi no. Bar. in. l. j. ℌ. dñi. el. ij. arg. illius tex. ad sena. ℌ. lla. qõ libra seu catastrũ patris prodest filio, siue in potestate, sine emãcipato. ¶ Itẽ per illam glo. determinat Bal. in. l. sciẽdũ.
3 in prin. in pe. col. qui satisfda. cogan. † quod stante statuto qõ nullus possit esse ꝓtor in ciuitate, nisi sit estimat⁹ ĩ mille, ⁊ pater in libro cõis sit estimatus in mille. istud estimum prodest filio. Idẽ per illã gl. tz Bal. in. d. c. que in ecclesiarũ. circa fin. et ibi plus subdit ſtãte ꝓdicto statuto, qõ si pater habet plures filios: istud estimũ de mille prodest omnibus filijs, ⁊ vnicuiq; insolidũ donec pf viuit qõ diligenter no. Jmo. plus no. Bart. in. l. cũ scimus. circa medium. C. de agri. ⁊ cẽs. li. xi. arg. illi⁹ tex. ĩ ℵbo patres vel fratres. qõ ſtãte statuto qõ no alibiati nõ audiant nec in ciuilib⁹ nec in criminalibus, qõ libra patris imo
4 alioꝝ consoꝛtiũ de domo prodeꝛit nõ alibiata. † Accedat
5 qõ pf ⁊ filⁱ⁹ cẽsent vna ⁊ eadẽ persona. l. fi. C. de inpu. ⁊ alijs subsũti. ⁊ vox filij cẽset vox patris, ⁊ ecõtra. ℌ. ei vero qui inst. de inuti. stip. ᵇ Ratio autẽ decidendi est: q: licet quo ad aliqua supradicta procedant: tamẽ secus quo ad administrationem

¶ Amplia etiaz si decretum esset interpositũ. Roma. consi. cxxvij. visa facti serie. vbi ampliat sexũdo modo. Et de pacto contrahentis. Bal. lib. iij. consi. cclij. Purp.

¶ Limitat alex. ⁊ Cuma cõsi. xj. ducissa ẽDedio la. vide repe. rub. extra de do. inter vir. ch. ar. v. ⁊ i tracta. not. habita. Purp.

¶ Procedit in epiſcopo. adõ gl. in. c. fin. v. qõ. iij. Jnn. in. c. venies. el. j. de testib.

¶ Jnanis sit actio. adde tex. in c. olim. c. h. de restit. spo.

¶ An tutoꝛ. ad de Pau. de cast. in. l. tutoꝛis. ff. de pac. Bal. in addi. spe. tit. de homi. ver. pe. Bal. in addi. Spe. de treu. ⁊ pa. in. ℌ. hoc quoq;.

¶ Pater ⁊ filⁱ⁹. adde nõt. de inu. stip. in. ℌ. ei vero qui tex. in. c. contradicẽ⁹. in. ℌ. hac autoritate. xxxv. q. ij. gl. i. c. super eo. l. ij. de test.

¶ Decius approbat i. l. qõ ab initio. col. ij. ff. de regu. iurciuran. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

5 bonoꝝ patris, iste tex. clare preedit vino patre. ¶ †Pulchrū ergo dubiū est quid si filꝰ vino patre liberanit debitorē pris: deinde mortuo patre successit patri: an foret post mortē pris talis liberatio nocebit filio? videt ꝙ sic: q? ius supuenies filio ex prodesse debitori liberatio. l. rē alienā. ff. de pign. act. no. late Bar. in. l. cū vir. ff. de vsuca. Veritas est in 3tio: qō quēadmodū liberatio filō non nocet patri, vt hic: ita post mortē pris nō nocet filio heredi pris: vnde filꝰ nō obstāte tali liberatione poterit exigere debita ex psona pris. ita no. tenet Bart. in. l. si filiusf. de fo. p tex. no. in. l. qui seruo. ff. qui a quib⁹. limitando duob⁹ modis: vt ibi p eū. adde Bar. in. l. cū dñs. §. fin. ff. de pec. leg. Spe. in ti. de pac. §. pe. ver. qd si filꝰ. Lapus de castel. l. Item. in. c. quāuis. de pact. in. vi. aliq̄d Pau. de cast. hic. & est tex. sing. melio: de iure l. l. suū. ver. idē. pbat. ff. de pac. quē multū no. Pau. de ca. & do. Alex. post Bal. ibi in. l. iurisgētiū. §. si ante. ff. eo. sed aī eos alle. Bar. in. d. l. cū dñs. §. fi.ª ¶ Sed tu aduerte qō tex. in. d. l. suū. ver. idē. pbat. loquit in casu Sio. s. qñ filius fecit se liberari a creditorib⁹ patris, & rōnē assignant ibi p Bal. ité adde qō decidit. d. Abb. in consil. xij. incipit. casus talis est magnificus do. Joā. de. in. j. vol. qō si filiusfa. p. mittat dotē soror: teneť etiā factus paterfa. ¶ †No. ex hac. l. quod filio: quāuis sit cōiuncta ps̄ona patris: tñ solui nō pōt, & si debitor ex paterni soluit: nō liberant, & ppter hoc cogi nō possunt ad soluendū. adde gl. in. l. vero pro curatori. ff. de solu. facit. l. q̄ aliena. §. q̄ō. de neg. gest. ¶ Istā regulā amplia dupliciter. Prio ēt si actio esset communis patris & filii. tex. est in. l. nō solū. cū gl. ff. sol. ma.ᵇ scdo. procedit etiā si cōiuncta psona, vellet cauere de rato. tex. est in. l. ij. & ibi gl. ff. vt lega. no. caue. & ex his habes ꝙ licet filius vel alia cōiuncta ps̄ona admittit ad agēdū sine mādato. l. exigēdi. C. de. pcu. tamē nō admittitur ad recipiendū solutionē. ¶ Istū tex. & predicta limita sm Bar. & alios hic: nisi obligatio esset ḋsita patri ex Sctu p filiū celebrato: tunc ipsi posset solui. l. q̄ seruus. & ibi Bar. no. ff. de sol. l. q̄ seruus. vbi Bar. & alꝫ idē no. ff. de posi. & idem in monacho. vt p Bar. & alios hic. & in locis palle. ¶ Adde idē in. pcuratore constituto ad cōtrahendū: illi pōt solui: quāuis mandatū non habeat ad hoc: p tora. prealle. per que ita tenēt Bar. & alꝫ in. l. cū qui ita. §. qui sibi. ff. de ver. ob. & ad hoc sequuntur, & reputat mirabile Pau. de cast in. l. q̄ seruus. ff. de posi. ¶ Adde qo idē est in negotiorū gestore: text. est quem Bar. ibi ad hoc reputat singulare. l. i. tite. ff. de sol. ¶ Limita c ista vt preedāt in vera solutiōe. Sec⁹ p factā: puta p donationē vel delegationē: tex. est in. l. rogatus⁹. de sol. Bal. i. cū filiusfa. in. ff. si certū pet. als̄ limitationes in quibus coniuncte ps̄one potest sc̄ lui: ponit doct. precipue ad. Pod. in. d. l. non solum. ¶ Et vltra eos adde vnū no. q̄ † qñ cōiuncta ps̄ona eēt etiā legitima administratorᵃ: vt est pater in bonis adnēititijs filij. tūc ei pōt solui cū ad eū spectet vsusfructus. p. l. cum oportet. §. non aūt. C. de bo. q̄ lib. ita sing. Ang. in. d. l. q̄ aliena. & q̄ō. ¶ Capio glo. vnicā, quā diuido in quatuor. In prīa asse. tres cōcordātes ad tex. In. 2. do. q. & solui. In tertia p vtā fallētie remouet aliud 3tium. In quarta aliter dicta in terminis: extendit ad filium. scd̄a ibi sed 3. tertius ibi, nō fallit. quarta ibi, & repete. ¶ In ea. ibi: vñ recipiendo eam tam qō pater necesse habuit facere: vnde melius: qō ibi obligatio erat cōtracta mediante 3ctu filij: ideo filius recipiendo terrā vinosam redhibitā preiudicat patri: p ea que dixi in tex. vi. de credēte qō si ibi pater vē didisset: recepto filij non preiudicasset patri. Jason Papie.

¶ Pactū factum cum here de pactitio: non habet preiudicare ipsi paciscenti.

Pactum factum aliquibus ex heredibus, prodest alijs.

Pactum de non petendo legatum, factū heredi putatiuo: nō prodest vero heredi.

Z4.

Deposita in actu vero, nō habent locum in actu putatiuo.

Sfactionē.

Ista lex legit altero de quatuor modis per vltramontanos: vt refert Barto. ¶ No. tū ex isto tex. scōm primū intellectū, † q̄ pactū factū cū here de putatiuo: no 3 prudicare ipsi paciscenti. cōcordat tex. i. l. si tibi. §. cū possessor. ff. e. tit. ¶ Capio glo quā diuido in quatuor. In prīa ponit primū intellectū ad istū tex. in scōa ponit scōm intellectū: q̄ magis cōiter tenet. & 3 illū intellectū duplr opponit. In tertia ponit tertiū intellectū: q̄ est penitus de inducibili. In quarta declarat text. scōm vnum quemq̄ intellectū de predictis. scd̄a ibi: vel remittit. tertia ibi: vel dic tertio. quarta ibi: ex quo ergo alijs. ¶ Scōm primū intellectū gl. h. d. pactū factū † aliqb⁹ ex heredib⁹: non pdest alijs. h. d. Iste intellect⁹ est in se verus. ratio est: q̄ pactū factū cū vna persona: non pdest alijs. l. si vnus. §. ante oia. ff. eod. ¶ Et secundū istū intellectū pulchre no. ex hoc tex. quod si legatarius vel creditor facit pactū de non petendo legatū vni ex heredibus: intelligit pro sua parte tm: nec nō extendit ad alium licet de parte no sit facta mētio. p. l. j. §. ti. & per. l. ij. vnus. §. añ oia. ff. eo.ᶜ ¶ Unde facit sm Bal. & Pod. qō pactū ḟ de hḟditate pris factū p̄ portiōe vni ex fratrib⁹: intelligit̄ pro ei⁹ parte, & ideo alij fratribus poterit partē hereditatis petere: nō obstāte pacto. idē tenet Bal. in. l. pactū. de rali. in. xvij. & ij. q. C. de col. la. quod. p. sequere: vt per Pau. & plenᵉ do. Alex. hic. ¶ Sz scōm intellectū glosē. magis communiter approbatum. h. d. in summa. † Pactum de non petendo legatum, factum heredi putatiuo: nō p̄dest vero heredi. ¶ Cōtra istū intellectū gl. opponit ve. l. si post. ff. de cōsti. pecu. & se remittit. solnūt Bar. bal. Ang. hic. qui ille tex. loquit in xo here de, a quo euincit hḟditas: q̄ testim fuit postea expugnatū p q̄rēlā vel p contratabulas. ¶ Sed ista solutio nō valet, put ēt dicit Sali. hic: cum ille tex. loquat de possessore: q̄ inteligit̄ putatiuᵒ heres. vñ rūde sm Fulg. & Pau. de ca. hic: qō cōtrarū loquit̄ in cōstituto: et sic in pacto obligatorio: qō factū est possessori, & sic heredi putatiuo, bene prodest. vero heredi: sed tex. hic & in. l. si tibi. §. cū possessor. ff. eo. loquuntur in pacto liberatorio, & istud nō prodest postea xo heredi. ¶ Ratio diuersitatis est: q̄ pactū liberationem: cū lapsat de natione: fit ppter affectionem eius cui remittit: ideo si remitto heredi putatiuo: propter affectionem quam habeo erga eum: istud nō p̄dest xo heredi, & istō prudicat. vult dicere iste tex. in verbo affectione heredū. sed pactū obligatorium non fit ppter affectionē ps̄one. ideo prodest vero heredi. ita est bona & realis solutio: quā tone relecta alia solutione Fran. de rāpo. Sali. & do. Alex. hic. Et l. 3 do. Alex. reprobat. p tex. in. d. l. si tibi. §. cū possessor. in verbo nec̄ nec̄ nocere, nec̄ p̄desse. per que verba apparet qō ille tex. loquitur tā in pactum liberatorū. ista vult dicere ille tex. qō si possessor here ditatis, & sic heres putatiuus: fecerit pactum de non petendo debitori hereditario. vel eᵒ creditor: hereditatis fecerit pactū de nō petēdo huic heredi putatiuo: neutrū nocet nec prodest vero heredi. & sic isto modo nihil obstat ad istum sm intellectum. ¶ Adde quod vult ang. in. l. si per illum tex. ff. de cōsti. ¶ Ite nota ex hoc tex. sm istū intellectum, † quod dilpo. sita in actu vero: nō habent locum in actu putatiuo. facit. l. cū hic status. §. si quis §. onsam. ff. de dona. inter virum et vxor. quam ad hoc reputat sing. Bal. in. l. eam quam. C. de. ḟdicto. vide tamen quod vult gl. parua in. l. assiduis. §. qui po. in pig. ha. no. per Ang. & Pod. in. l. j. ff. solu. mat. item aduerte qō contra istum text. secundum primum intellectum videtur facere tex. in. l. post. §. si quis ex his. ff. de inoffic. testa. et solue vt per Bal. in. c. nihil. in. viij. col. de elect. vbi reputat subtile ad intelligendum. Jason Padue.

1 ☞ Pactum factū inter plures debitores principales: vel inter plures heredes vnⁱ debitoris principalis: qō alter eorū soluat omnia debita: non p̄iudicat creditoribus. & nu. 3.

2 Quando qs succedit de iure ciuili, l. cū tabu. dimidit ipso iure actiones here. actiue & passiue: pro rata.

4 Conuentio inter alios facta: alijs nec̄ nocet nec̄ prodest.

5 Creditor inuitus non potest cogi mutare debitorem: etiam si magis idoneus offratur.

6 Comunia ciuitatis, vel cōmunitatis non possunt se ipsa diuidere in plura sine licentia ciuitatis cui subsunt: quantum ad p̄iudicium illius ciuitatis.

7 Rex Frācie nō pōt alienare vnā de ciuitatibus regni sui.

8 Si sunt plures heredes debitores qui: successerint sine de iure ciuili sine pretorio. quo casu ex. l. cū tabu. ipso iure diuiditur debitū inter eas p rata heredi portionis: si isti adinuicē tēpore diuisionis cōuenerat: qō vnus solus teneatur satisfacere creditori: tale pactum non p̄iudicat creditori.

9 Cessio iurium facta ob certam causam: causa non impleta potest reuocari.

10 Per traditionem instrumento: rum intelliguntur cessa iura q̄ in talibus instrumentis continentur.

25.

Debitorū pactionibus.

In ista. l. cum sequenti Imperator secundum doc. procedit hec me do: q: in prīa ponit regulam: in alia exēplū regule. & i quo differat vna. l. ab alia: ponit gl. prīa quā hic Bar. sequit. Sz dic mel⁹, qō prīa loquit̄ in pluribus debitoribus principalib⁹. Scōa vero loquit in pluribus heredibus vnⁱ debitoris. h. d. ¶ Pactū factū inter plures debitores principales, vel iter plures hḟdes vnⁱ debitoris principalis: qō alter eorū soluat oīa debita, nō p̄iudicat creditoribus: quominus vnūquēq; p rata sua non obstāte pacto pōt conuenire: sed tale pactū bñ seruādū est iter eos: alias ouplex eet via: vel

contradicendi

cōtradicendi instrumēta cōia illi solt tradita, vel agēdi actiōe prescri. xbis ad interesse. h. d. cū. l. seq. ¶ In tex. ibi pacto successū: prīa fröte vt ꝙ text. deberet dicere pactū. & non pacto ppter verbū principale ibi obligare creditori nō pōt. sed incipe cōstructionē ibi est alienū hereditariū ex. xij. tab. ipso iure p portionib⁹ diuisum: nō pōt vnū obligare insolidum: pacto

2 successorū debitoris. ¶ †In tex. ibi: qō & i honorario: vult dicere tex. ꝙ qñ qs succedit de iure ciuili: clarū est ꝙ lex. xij. tab. dimidit ipso iure obligatiōes hḟditarias actiue & passiue: pro rata habēdi: nō est: q: p illa pte p qua qs est heres: p illa pte representat defunctū. gl. in. l. cū a matre. C. de rei vē. vult dicere tex. qō idē est si succedāt de iure pretorio: q: adhuc. l. xij. tab. saltem ex mēte dimidit iter eos obligatiōes p rata successionis. ¶ In ver. chyrographis. q vf obscur⁹ multū: pone sic casum: plures heredes vnius debitoris obligati ad cētū: fecerūt inter se pactū, ꝙ vnus solus exigeret debitores hereditatis, & propter hoc illi tradiderunt instrumenta cōia: cum hoc ꝙ ille solus teneat etiā soluere creditoribꝰ. istud pactū quātū ad creditores, & in eorū p̄iudiciū nihil valet. vt dixi: & inter ipsos heredes seruandum est. pone qō ille nō soluat creditoribus: certe duplex via agēdi cōpetit alijs heredib⁹ 3 eū. Prio pōt agere vt ex hibeat instrumēta cōia. Scdo pōt agere actione precepti ex scriptis verbis ad interesse: q: nō impleuit illud qō p̄misit in diuisiōe, & tūc tex. ibi vel nō pfectis in diuisione placitis: vult dicere, id est si nō pfecit q̄ in diuisione permisit: nā absoluti redduntur in cōditionē. l. a testatore. vbi Bar. ff. de. 2di. & demō. soluunt⁹ in cōditionē. l. a testatore. vbi Bart. no. ff. de pac. cū si. ¶ †No. ꝙ si sunt

3 plures debitores vnⁱ creditoris, & pacisc̄unt adinuicē, ꝙ vn⁹ plures debitores vnⁱ creditoris, & pacisc̄unt adinuicē, ꝙ vn⁹ totū soluat: tale pactū nō valet in p̄iudiciū creditoris. Et per hoc infert sm Bar. hic, & in. l. cū q. in si. C. si cer. peta. qō si sunt duo corei debendi obligati insolidū, & inter eos cōueniat qō vn⁹ aliū indēnem seruet talis cōuētio nihil p̄iudicat creditori: quominus possit quē velit insolidū 3uenire, vt i aut. ō duo. ri: quominus possit quē velit insolidū 3uenire, vt i aut. ō duo.

4 reis. in prin. ¶ Rō est duplex: prīa: † q: 3uētio iter alios facta, alijs nec̄ nocet nec̄ p̄dest. l. si vn⁹. §. añ oia. ff. e. Scōa rō

5 est: † q: creditor inuit⁹ nō pōt cogi mutare debitorē, & ei sm magis idone⁹ offerat. tex. est no. i. l. si mādato meo. ad fi. princ. ff. man. Scōo p hūc tex. no. Bal. Sali. & Pod. hic nō valere pa

a ctā nec ligas factas p subditos, in p̄iudiciū p̄cipis: q est eorū dñs solū creditor, sed dñs. facit tex. in. c. cū tpe. vbi docto. no. de arbi. & tex. in. c. cū dilecti. de maio. & obe. ¶ Facit qō no. Bart. in. l. j. §. col. ff. de metro. beri. lib. xi. † & cōia ciuitatis vel cōita

6 tis. nō possunt seipsa diuidere in plura sine licentia ciuitatis cui subsunt: quātū ad p̄iudiciū illⁱ ciuitatis. ¶ Facit qō tz

a idē Bar. in. l. si. in. fi. col. ff. de colleg. illici. qō ciuitates[a] que nō sunt libere, sed subdite, siliter populi subditi nō possunt facere cōfederationes vel ligas sine licentia superioris. Similiter ecōtra, princeps q hz vasallos subse: nō potest ligas vel conuentiones facere in eorū p̄iudiciū, nisi ipsi 2sentiāt, nec potest eos alienare inuitos. gl. est sing. in. l. inuit⁹. ff. de fideicō. lib. tex. in. c. j. §. preterea ducat⁹. de phi. feu. alie. p Fede. no. Bal. in. c. §. fi. qs miles. i. i. no. in tit. quo tēpo. mil. in vsib. feu. & in. l. i. te

7 stamēto. C. ad. l. fal. & in. c. j. circa fi. de resti. spo. & Spe. in tit. de feu. §. qñ. i ver. gnīc. ¶ Hic ōt in spē Bal. in. c. i gñali. si de feu. defun. conte. sit inter do. & agna. † qō rex Frācie nō pōt alie

8 nare vnā de ciuitatib⁹ regni sui, inuitis illis ciuib⁹: alleg. Do. sti. i. c. dilecti filij. de maio. & obe. & ibi Jo. an. i nouel. vñ scōs eū qñ Imperator Cōstantin⁹ donauit vbē Romam pape Sil. uestro, fecit populū Romanū cōsentire. ¶ Ad quod adde qō pulchre no. Bart. i. l. phibere. §. plane. ff. qō vi aut clā. p̄dictis & etiā adde facere qō vult Bar. in. l. si is q. §. fi. ff. de pig. & in. l. si nō sortē. §. libert⁹. in pe. col. ff. de 2di. ide. Et si dñs vēdat rem feudalē: vasalli inuiti nō cogant ei pmittere vel iurare fidelitatē: sm Ly. i. l. iij. C. de noua. Bal. & Pod. l. j. §. fi. ff. so. ma.

b ¶ Tertio no. in. l. pacto successorū. ibi vnū obligare non pōt

8 creditori † ꝙ si sunt plures heredes debitoris q successerint siue de iure ci. siue de iure p̄torio p bon. poss. quo casu ex. l. xij. tab. ipso iure diuiditur debitū iter eos p rata hḟditarie portionis. l. vt debitū. & toto ti. C. de here. act. qō si isti plures hḟdes vnⁱ debitoris adinuicē tpe diuisionis cōueniāt: qō vnus solus teneat satisfacere creditori: tale pactū mihi p̄iudicat ipsi

c creditori: intellige inuito. sec⁹ si spōte indicū moueat 3 eū, iurta. l. j. §. 2. & 3. l. cū ab vno. ff. de leg. j. vbi plus statuit fauore dotis. & est ad 5 sm. sm Pau. de ca. hic. ¶ Scōo limita p tex.

9 no. in. l. plane. iūcta gl. si. ff. fa. erc. glo. in. l. ea q̄. C. eo. Ange. de are. in. §. preterea. el. j. in. xxxiij. col. insti. de excep. ¶ † Quarto no. in x. de chyrographis. qō cessio iurium facta ob certā cām, cā non impleta pōt revocari. nā hic instrumēta cōia erāt tradita vni ex hḟdibus: † q traditionē instrumētorū intelliguntur

10 cessa iura q̄ in talibⁿ instrumētis cōtinent. l. j. C. de dona. certe

ista cessio fuit facta vt iste heres solueret creditoribus heredi tarijs si istud nō ipleat possunt instrumēta revocari. et ex hoc datur singularis limitatio secundū Sali. & do. Alex. hic ad. l. iij. C. de noua. vt procedat quando cessio esset facta simplici ter: secus si ob certam causam: vt hic.

1 ☞ In iure reperiūtur tres termini, scilicet informare, reformare, & transformare. & nu. 2. & 3.

4 Si illud qō deuenit in pacto, deducat in stipulatione. agitur ex stipulatione que est appōsita causa placiti seruandi, & hoc vt pactum habeat robur.

5 Conclusio talis libelli: quare peto secundū me sententiam ferri. bene procedit. nu. 6.

7 Dictio statim quid importet. & nu. 8.

9 Juri declarandi nō p̄scribitur etiam mille annis. & nu. 11.

10 Si fit factū pactum de retronendendo, quandocunq; soluat precium ad omnem voluntatem venditoris, nō obstantibus talibus verbis, p̄scribitur. xxx. ann.

12 Pactum appositum incōtinenti iuxta stipulationē cōtinens quid diuersum a stipulatione, informat, & sic extendit actionē ex stipulatione, vt etiam cōpetat ad deductum in pacto.

13 Quēadmodū in 3ctibus bone fidei pacta incōtinenti apposita informāt: ita etiam quando opponunt iuxta stipulationē.

14 Etiam pactū nudū resolutum 3ctus vestit ab ipso 3ctu.

15 Ubi in stipulatione deducunt due res q̄ principales, vel plures, tūc censentur esse tot stipulationes quot res: secus quando vna res principalis, & alie accessorie.

16 Pactū appositum iuxta stipulationē, ita demum informat, qñ stipulatio & pactum sunt pro eodē: secus si stipulatio esset pro creditore, & pactum in fauorem debitoris. & nu. 18.

17 Usure omni iure sunt prohibite qñ simpliciter sunt p̄misse.

19 Contractus mutui dicuntur celebrari fauore creditoris.

20 Pactum nudū vestitur coherentia contractus cōditionalis.

21 Pactum est pars contractus.

22 Si pactum fuit semel vestitum coherentia contractus, quamuis postea contractus ipso iure tollatur per acceptilationem, tamen remanet pactum vestitum.

27.

Petēs ex stipulatiōe.

Ista. l. hz materiā difficilē & m Sali. grauē & ponderosam, adeo qō humeri scholastici ferre non pñt, & ppter ea dicit Fulg. ꝙ in materia huj⁹. l. nō pōt plane p̄cedi, sicut nec in lapidosis & scabiosis mōtibus. & qō Bal. supbo elato & pomposo stylo sed min⁹ vtili hanc. l. cōmētauit: Pau. de ca. dicit qō ista

b Lest valde p̄funda.ᵇ Prio in intellectu lui: postea adhuc plᵗ in materia. iste p̄lectiones tāte difficultatis vnūquēq; deterrent, & spero salte minus difficilē reddere. ¶ †Un ad euidētiam p̄mitto. qō l. inre nō reperiunt tres termini, informare, reformare, & trāsformare. Informare est nouā formā dare ampliā

c do seu ertēdēdo. ita dicit Bal. in. l. iurisgētiū. §. q̄nimo. i. ij. col. ff. eo. ista informatio fit, qñ in xta cōtractū apponit̄ incōtineti aliqō pactū cōtinēs qd diuersum & penit⁹ separatū a 3ctu: puta si iuxta 3ctū emp. & vē. apponat aliqō pactū. puta de eūdo roma certe tale pactū: eo qᵈ est incōtineti appositū, & 3ñr fingit̄ inesse 3ctui. l. lecta. ff. si cer. pe. dat nouā formā ipsi 3ctui: & ex

d tēdit actiōe ex vēdito, vt nō solū 2petat ad p̄cio: sed ēt 2petat ad factū. & sic ad deductū in pacto: & hoc mō informat. i. ertēdit ad hāc nouā formā. Et de ista informatiōe est tex. i. l. unisgētiū. §. quinto. in xbo informat. ff. eo. & in. l. fundi ptē. ff. de 3hen. emp. & in. l. sterilis. §. si tibi fundū. ff. de ac. emp. & de ista informatiōe loquit̄ ista lex scōm tertiū intellectū gl. magis cōiter approbatū. nā i hac. l. pactū fuit appositū incōtineti iuxta stipulationē: & propterea informat stipulationē, hoc est addit nouā formā & eā ertēdit. vt agat actiōe ex stipulatiōe ad illō qō est deductū

2 i pacto. Iz sit diuersum a stipulatiōe. ¶ †Scōo est reformare. qō idē est ꝙ revocare remanēte tñ substātia eiusdē 3ct⁹. & istō fit p pactū 2tinēs qd simile cū 3ctu: puta si vēdidi rē p̄cio. xv. postea facio pactū ꝙ sit vēdita. p. x. & sic minor⁹ p̄cio, vt. p. xx. remanet substātia eiusdē 3ct⁹, sed renouat sub nouā forma. & ista formatiōe loqt̄ tex. i. d. l. iurisgētiū. §. adeo. i xbo reformari. & in. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret. in xbo idē dicemus. ff. eo. & est melior tex. de iure in. l. pacta 2ucta. in prin. in ver. paulus. ff. & 3hen. emp. & in. l. si quā. ff. de rescin. ven. & de ista reformatiōe p prie loqt̄ text. in. l. lecta. vt ibi declarat. 3. & si cer. pe. & tex. in. l. si

3 ita qs ꝑmiserit. §. seia. ff. de xbo. obl. ¶ † Tertio est trāsformare qñ vnus cōtractus in aliū trāsmittit̄: & istud fit scōm aliquos, qñ incontinenti iuxta cōtractū apponit pactum cōtra naturā ipsius contractus. de hoc dicūt esse tex. in. l. titius. ff. de p̄scri. verb. ¶ Teneo contrariū per tex. in. l. rogasti. §. si tibi. ff. si cer. pe. Hec ob. d. l. titius. qr vt ibidē declarat Barto, ibi a principio solū fuit contractus innoiatus: vnde non credo quod per

a ¶ Qō ciuitates. adde Bal. in. §. cōnūticulas. de pace iur. fir. i. vñ. fend. bal. in rub. C. p soc.

b ☞ L. pacto suc cessorū. vide An cha. cōsi. cxxvj. Titi⁹ & Sel⁹ xbi. ad di utsionē. Purp.

c ☞ Facit Bart. cōsi. cxxvj. Titi⁹ & Sel⁹ xbi. ad di utsionē. Purp.

d ☞ Pro limitatiōe limitatiōis quando pactum fit i fauorē alterius cū cōtractus. vide Bald. nouel. i tracta. dotis. parte. vj. pulle. lxv. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

tale pactū simplex transformet Sctus: sed esset necesse ꝙ partes expresse trāsformaret seu transmutarent. ¶ Scdo ꝓmitte ꝙ ista lex legit altero de sex modis. trib⁹ in glo. duob⁹ p Ange. z sexto mō p Sal. z ly gl. z magis cōiter teneāt tertiū intellectū positū in gl. mihi solus plꝰ primꝰ intellectꝰ, q magis cōuenit litere sine vlla impropriatione vel subauditione: pm quē hoc
4 dicit † si illud qđ deuenit in pacto deducaf in stipulatiōe agit ex stipulatiōe q̄ est opposita cā placiti seruandi: hoc est vt pactū habeat robur. h. d. Et pm hūc intellectū pone casum: p eo ꝙ antiq cōiter obseruabāt: qz pⁿ pacta seu Sctⁿ subiacebāt generaliē stipulationē. in qua ꝓmittebāt p stipulationē ꝑdicta pacta obseruare ꝛc. l. titiā. §. fi. de verb. ob. l. duo societatē. in prīc. ff. p soc. ¶ Eodē mō tpibus nostris notariꝰ in instrumentis describunt pacta inter ptes 2uenta. postea in fine instrumenti apponūt stipulationē hoc mō: qđ ābe ptes p solēnē stipłonē promiserūt ꝑdicta pacta obseruare ꝛc. fuit dubitatū an ex tali stipulatiōe possit agi ad cōtēta in illis pactis: z decidit hic qđ cū illa stipulatio sit secuta cā seruādi placiti: hoc est dicere: vt talia pacta nuda habeāt obseruātiā z robur: cū alⁱs sine stipulatiōe ex eis agi nō potuisset: ista ōcisio clare pcedit: qđ pacta nuda pcedūt postea stipłō sequit: mō qđ dixi. Dubiū est ergo quid ecōtra: pone notarius in prīn. instrī dicit: qualiter ptes p solennē stipulationē ꝓmittunt attendere ista pacta. nunqd si postea sequanf pacta: possit ex stipłone agi ad talia pacta: respōdet tex. ꝙ sic. dūmō talia pacta statim sequanf: vñ pondera qñ stipłō sequit. tex. nō dicit qđ statim: ſ qñ stipłō pcedit tex. requirit ꝙ pactū statim interponaf. ¶ Rō diuersitatis: qz si ex internallo apponerenf pacta: pſumerētur esse alia ab illa de qb⁹ partes cogitabāt tpe stipłonis. l. nō ad ea. ff. de cōd. z de. iste est casus ver⁹ z ppius hui⁹. l. ¶ Ista. l. scdm bal. z Fūl. est indiuisibilis: quia structa vno 2structu xbo: ū: z sic poti⁹ esset scindere in fructa: quā diuidere: lz itellectualiter cōtinet thema qñ ē rīsionē: ſ ꝛ Sal. 2modo diuidit i tres. In prīa ponit thema: ex quo resultat qđ. In scda q̄ est ibi: seu anteceſſit pactū auget dubitatio. In tertia q̄ est ibi: recte pm se ponit rīsio ad vtrūq; nō colligo alia notabilia ppter diuersitatē lectu-
5 rarū: ſ reſeruo in gl. ¶ † Sdo. tū ex q. fi. pm Bal. Sali. z 2modo. ꝙ pcedit ista 2clusio libelli: ꝛre peto pm me sniaz ferri: vt probat iste tex. in xbo postulat: intātū qđ p istū tex. dicit Bal. i. l. edita. in. ꝙ vi. col. §. de edē. qđ ista petitio ofa necessaria ⁊tinet. Sic et pm Bal. z Sali. pcederet 2clusio libelli: peto cām sine debito terminari: simplr peto declarari actionē mihi cōpetere qđ idē opaf: acſi petiſſem cōdēnari reū ad cōtēta in libello. l. si finita. §. elegāter. in verbo actionē: z ibi Bar. in vlt. col no. ff. de dā. infe. vtilio: cunctis est illa in cōclusio: quare peto ꝓdictis mihi ius z iustitiā ministrari. de qua est tex. in. c. cū dilect⁹. et ibi Can. de ord. cog. z in. c. si. de off. ord. in. c. i. i xbo. iustitiā exhiberi z ibi no. d. Ant. z alij. de offi. del. vbi Pan. in. j. no. dicit qđ ista cla q̄ hodie cōiter apponit in libello: est valde vtilis: eo qz cōprehēdit omnē actionē. z omne ius cōpetēs: de qua clausula est etiā tex. c. j. i xbo. iustitiā postulat exhiberi, z in. c. ē. in verbo, iustitia fiat de mutu. petitioni, z tex. in. c. ecclesia sancte marie. z ibi. d. Ant. in. j. no. de cōsti. z idē. d. Ant. i. c. fi. de libe. obla. z l. c. examinata. in. ꝛ. col. de iud. z lz Bal. dubitauerit de ista 2clusiōe libelli: an sit nociua in. l. si. in vlt. col ff. de iust. z in. z in. l. incerti in vlt. col. i. ꝙ. q. C. de iterdi. Cōmuniter tenef qđ sit bōa z vtilis: vt p Bal. i. d. edita. in. ꝙū. col §. de edē. Ang. in. l. si. C. de anna. exce. z in l. j. in prī. C. de edē. Jmo. in. l. si cum
6 nulla. ff. de re ind. z in. c. si cautio. de fi. instr.[a] † Et huj⁹ clausule reperio in specie tres notabiles effect⁹: in primis Joā. cal. in. d. c. cū dilect⁹. de ordi. cog. refert se in qñe facti obtinuisse: actor eſi in libello narrauerat petitoriū z possessoriū: sed in cōclusione libelli solū dixerat de petitorio: z adiecerat clausulā petēs in predictis ius z iustitiā ministrari: postea in processu probauit solū de possessorio: qđ debeat obtinere vigore illius clausule: per quam clausulam videtur omne ius sibi cōpetens dedisse: z refert z sequitur Pano. ibi in an. pen. col. inferens ex hoc: vt ibi p eū sequit Ang. de are. in. §. i. vbi aliōs dixit: instituī. de actio. z ibi reputat valde singulare in practica: sequit etiā do. Lanfr. de oriano de brixia. in repe. c. quoniā cōtra falsam. in verbo confessiones. de proba. ¶ Item z scdo opponatur ista conclusio libelli qđ quis ex libello alⁱs inepto debet pro se sententiam obtinere: si cōstat de intētiōe libellātis. z actio vere sibi cōpetat. lz inepte ppouerit. Secus qñ nulla actio competeret sim Joan. cal. z docto. in. d. c. cū dilecti. z do. Lanfran. in. d. c. quoniam contra falsam. in verbo confessiones. Ludo. ro. in singulari qđ incipit clausula petens ꝛc Pan. de ca. in cō. si. cix. v. quod incipit, Queritur primo vtrū heres. in vlti. col'. vbi etiā tz qđ si fideicōmissarius vniuersalis ante restitutionē sibi factā ageret petitione hereditatis: vel rei vēdi. z appone-
7 ret illā clausulā: peto ius z iustitiā ministrari: tūc succūberet: cum ante restitutionē saltē verbalē nullū ius sibi competat. l. facta. i prī. ff. ad trebi. ¶ Tertio circa hāc clausulā dicit Ang. de are. in. §. i. instit. de actio. qđ q̄ factū est adeo implicitū: qđ actor nescit qđ remediū seu ius intētare. oportunū cōsilium est: qđ factū simpliciter narret: deinde in 2clusiōe solū petat ius z iustitiā ministrari. ista itelligit omne ius sibi 2petēs ōdubitasse.
b ¶ Capio gl. i. in xbo petēs: ista gl. diuidit in duas ptes pncipales. In prīa ponit tres intellectⁿ ad hunc tex. z ista potest subdiuidi in tres. in secūda formatur quatuor: qōnes. z sic pōt
8 subdiuidi in quatuor. scda ibi: ſ qđ.[b] ¶ In ea. ibi: z. ff. de condi. isti. l. istitutio. habes no. ex gl. duo. Prīo habes primū itel lectū qđ declarat vt. §. in tex. scdo habes reprobationē. nam
7 gl. reprobat hūc itellectū p duo fundamēta. † Prīo p dictionē statim c: q̄ innuit, ꝙ si pactū fuisset appositū z ex iteruallo:
c qđ nō pōt agi ex stipłone, z tū est falsum: vt in gl. scdm fundamentū gl. est valde obscurū: dicit enī gl. preterea non ageretur ex pacto. vult dicere gl. vbicūq; pactū apponit statim agit ex pacto. Stā ad istū finē querimus: an pactū sit appositum statim: q: pactū incōtinēti appositū iuxta cōtractū. vestitur coherentia cōtractⁿ: adeo qđ ex pacto agi pōt. l. in bonefidei. §. eo. l. q. C. de pac. inter emp. z vendi. sed i hac. l. nō agit ex pacto sed ex stipulatiōe: vt dicit tex. imo ex pacto agi non posset: qz pactū est relatū in stipulatione: sed relatū est in referente, z ad hoc glo. alle. l. asse toto. ff. de here. instit. l. institutio talis. ff. de condi. instit. si ergo pactū est in stipulatiōe referente: ergo agit ex stipulatiōe referente, z nō ex ipso pacto: hoc nō voluit pba re gl. qđ sim hūc intellectū ex pacto agi nō posset: cum tū Sctus innuit tex. in verbo statim: qz nunq; q̄rimus an pactū sit appositū statim iuxta cōtractū: misi qñ volamus ex pacto agere: gl. Bar. reprobat hunc intellectū alio fundamēto. Stā pactū vel aliqd aliud qđ veniat ad ipleme tū stipulatiōis: pōt apponi etiā ex magno interuallo, z ad hoc alleg. seq. ll. qb⁹ respōdet Bal. in. l. ij. col. sed ei⁹ rīsio solū est bona quantū ad. l. q pecuniam. ff. si cer. pet. non quo ad alⁱs. ¶ Tu ride in specie: primo
9 ad. l. si ita fuero stipulat⁹. §. fi. cū. l. seq. ff. ō noua. qđ p certo iste secus si ex internallo. Ad. l. si ita stipulatus a seio. ff. de fideiuſ. lōgo interuallo post fieri debebit: vt patet ex tex. ibi in xbo qñq;. ¶ Ad. l. qdā cū filiū. §. fi. ff. de verb. ob. z l si vero nō remunerādi. §. si filio fa. ff. m. i. rūde qđ loquit in obligatiōe fideiussoria, z sic accessoria: q̄ bene pōt pendere: qz non est in ptē partiū sicut obligatio principalis: vt in sili dicit Bar. hic alle tellectum glo. q multū amicaf verbis litere. Hec ob. tex. in verbo statim: † nā ista dictio stati: sola est q̄ obstat duplr. rūdeo
8 p primo qđ nō est incōueniēs qđ dictio statim. in. l. nihil iuris imhoc no. j. de transac. ¶ Scdo z melius respōdet qđ tex. cū mrregrit qđ stipulatio statim sequaf. imo idē esset si ex interuallo: ita pcedit ista alleg. cōtra glo. ¶ Scdo est casus: qnando terponatur post, z non dicit statim ad hunc finem: vt ex pacto possit agi: p tout glo. arg. z male. sed ad istū finem: qz si pacta interponerenf ex interuallo post: presumerenf alia pacta: quā illa de quib⁹ cogitabant partes tpore stipulationis: ar. l. non ad ea. ff. de cōdi. z demō. Simile distinctionē de verbo statim
9 p tout hic: facit ē tex. in. l. iij. C. de inuti. stipu. Et tenendo istū intellectū, si dicas q̄ dubitatio esset i hac. l. rūdeo duplr. prīa qz dubiū erat an agi deberet ex pacto cōfirmato: an ex stipłone cōfirmāte. dubium enī est an agi debeat ex declarāte seu ex cōfirmāte: an ex declarato: de quo habes late p Bald. in. iij. col. ad fi. z seq. per Sali. z. d. Alex. z p Bar. in. l. more. ff. de iur. om. iud. Scdm dubiū esse poterat: qz ex quo pactū erat appositū incōtinēti iuxta stipulationē: videbaf vestitū coherentia stipulationis. l. in bone fidei. §. eodē. z cōsequēter videbaf qđ ex ipso pacto agi posset. z istō est, de q̄ op. hic in gl. ¶ Sz ad hoc rūde qđ arg. pcedit qñ pactū incōtinēti appositum contnet qđ diuersum a cōtractu: sed scdm primū intellectū pactum continebat idē qđ stipło: ergo nō vestiē vt actionē p ducat: ita declarat Bar. in. l. lecta. in. ij. col. ff. si cer. pet. dixi. i. l. si pacto q̄ pen. i. in. j. no. §. eo. vbi reprobani bal. hic tenētē 2iū. z ex his remanet expedit⁹ z defensatus primⁿ intellectⁿ gl. in quo non
9 omitto dū gl. dicit: ante p mille annos ꝛc. † Ex ista gl. not. Bal. hic. in. ij. col. z Sali. in. iiij. quod iuri declarandi non prescribit contractui, cum sit facti: sed actioni, cum sit iuris l. ōes. z l. ſicut.

a ¶ Vide Alex. li. ij. cōſi. cxvij. viſo ꝓcessu. Pur.

b ¶ Adó Bal. in margarita pactū §. xxj. Pup.

c ¶ Dictionē statim. adde. l. cū q̄dā. el. ij. ff. de leg. ij. et in. l. a diuo pio. in. §. fi post additum. ff. de re iud. c. iij. xxvij. vi. Archi. in. c. cōstat. j. q. j. doct. in c. cum homines. de deci.

d ¶ Jason i. l. singula. coll'. x. ff. si cer. pet. Purp.

z. l. ſicut. C. de preſcri. xxx. vel. xl. anno. ſz hec actio nō cōpetit antē ſit declaratū. igit⁹ ꝛc. Alliā rōnē assignat Sal. hic in. iij. co. nā illud qđ est in altero⁹ arbitrio nō possidēt a nobis: vnde sine possessione nō currit ꝓscriptio. vt in regula sine possessiōe. de reg. iur. li. vi. Jsta rō nō est bona: q: solū ꝓcedit i ꝓscriptione. x. vl. xx. anno. in qua bñ requirit possessio vt declarat Bar. in. l. naturaliter. ff. de vſucap. secus est in ꝓscri. xxx. anno q̄ ꝓprie procedit in iurib⁹: vbi nō requirit possessio vel quasi: q: ꝓcedit ex solanegligētia nō petētis. c. placuit. el. ij. i. §. pōt. xvi. q. iij. declarat Bar. i. l. ij. in prīn. ff. de eo per quē fac. erit. ¶ Circa
10 ista i materia ꝓscriptiōis duo diligēter no. ¶ † Primū est. qñ si sit factū pactū de retinuēdēdo qñcūq; solua ꝓcciū: ad oēm volūtatē vēditoris: nō obstāt⁹ talibus xbis ꝓscribit. xxx. annis. ita manifeste decidit An. quē oīno videas in. §. l. v. ꝙ incipit Sui. z Fran. imo fortius tenuit Pet. de ancha. in. §. ccxxxij. qđ incipit vīsis diligēter actis z actitatis. in. ij. co. ꝙ si
a sit factū pactū qđ quotiēs z qñcūq; soluaf ꝓcciū: teneaf vēde re: intelligif si ita z. annos vt ibi p eū. ¶ Scdo no. ꝙ facultas[a] quā hz progenitor agnatus recuperādi rē alienatā: durat anno tm. tex. est in. c. titi⁹, si de feu. defunc. cōt. sit iter do. z agna. quē ibi bal. no. per hoc subdit ꝙ agnati debēt esse multū adnati: ne patiaf labi annū. Adde tex. similē i. c. i. §. fi. si de iuesti. inter do. z vasal. lis oria. facit test. in. c. cōstitut⁹. de integ. rest. Pau. de ca. in cōſi. clix. qđ incip. ista questio vertit vt audio in d. c. cū dilect⁹. Et p illū tex. in. d. c. titi⁹, Lu. ro. z est pulchra dec. i l. ꝓtor. §. fi. ff. de ope. no. nun. z i rub. ff. de arbi. in. cix. col. qđ illa facultas ꝙ habet quis finita emphyteusi: per generationē cōtētā in innestitura: vt sibi potiꝰ q̄ alij refirmet emphyteusis, vt no. Bar. in. l. i. §. pmittit. per illū tex. cū gl. fi. de aqua quo. z esti. z in. l. j. in fi. ff. de prīni. credi. z in. l. si mihi z titio. ad fin. cū alⁱs cōcordā. ff. de ver. oblig. perdit per lapsum anni. ¶ Suz alⁱs cōcordā. ff. de ver. oblig. perdit per lapsum anni. ¶ Suz
11 alⁱs cōcordā. ff. de ver. oblig. perdit per lapsum anni. ¶ Suz in. ij. lec. gl. ibi: alij ex qua habes ꝙ ista. l. loquit i pacto declarato: qđ intellectū Bar. reprobat ex trib⁹: z lz Bal. conetur sustinere. tū qz nihil egregium dicit nō refero: z eū reprobat ad hic. ¶ No. tū ex ista glos. vū dicit p mille annos: quod iuri declarādi nō prescribitur etiā mille annis: z ita de hoc not. ista gl. Bal. z Sal. hic. Adde ꝙ si pactō soluere
12 † in prima ponit tertium intellectū, qui est qđ pactum appositum incōtinēti iuxta stipulationē, continens quid diuersuz a stipulatiōe. informat: z sic extēdit actionē ex stipulatiōe, vt ēt cōpetat ad deductū i pacto: z isto modo dictio statim posita in tex. importat mysteriū iuris. Stā qñ apponit icōtinēti iuxta stipulationē vel alium 2ctū: qz ei censēt inesse: ideo tunc informat dādo ei nouā formā. z extēdēdo. vt etiā 2petat ad deducendū in pactō qđ secus esset si pactum esset oppositum ex interuallo. ¶ In scda parte que est ibi z ex pacto prescriptis xbis gl. tenēdo illum tertiū intellectū removet contrariū. Stā videbatur ꝙ ex pacto appōsito incōtinēti iuxta stipulationem, z sic vestito coherētia cōtract⁹ oriretur actio prescr. ver. l. in bone fidei. §. e. z. l. ij. C. de pac. inter empt. z vēd. si ergo ex pacto cō petit actio prescri. ver. ergo ex stipulatiōe nō ex cōpetere actio ad deductū in pacto. gl. rūdet ꝙ vtraq; actio competit qz pactum nunq; informat quinetiā oriat actio pscri. ver. l. iuris gentium. §. quinimo. ff. eo. ¶ In. ij. parte que est ibi. Item ad hoc gl. removet aliud 2inum: qz sim istū intellectū ex quo pactum cōtinebat quid diuersuz a stipulatione[b] ergo stipulatio nō potterat dici interposita gra seruādi placiti. vt dicit liter. a: hui⁹ ti moze dicit glo. cum qua trāsit Bar. qđ est necesse intelligere qđ in hac. l. fuerūt tria pacta. Primū fuit nudū. puta de vēdēdo libenter, z illud idē fuit stipulatione vallatū: z sic stipulatio fuit secuta gra primi pacti seruādi, deide z tertio fuit appositū pactum nudū incōtinēti, continēs quid diuersum a stipulatiōne: z de isto tertio pacto loquit tex. ibi. seu anteceſſit pactū seu
13 post. † Ex isto tertio intellectu habes ꝙ quēadmodū in cō
c tractib⁹ bonefidei pacta incōtinēti appōsita informat[c]. l. in bonefidei. §. e. z. d. l. iurisgētium. §. quinimo. ita etiā qñ apponūt in ista stipulatione: z sic 2tractū stricti iuris, vt hac. l. z istō de no tat⁹ clarius ꝙ alibi inducit ista. l. sim Pau. de ca tū idē decidit in. l. lecta. ff. si cer. pe. ſz intellectū gl. z cōiter doc. ibi, facit tex. in
d d. §. quinimo. i verbo vt i bonefidei iudicijs, arrēdo ꝙ exēpla⁹ nō restringūt regulā. l. dāni infecti. in. ij. §. fin. ff. de dā. infect. z si dicaf ꝙ stipulatio est 2ctⁿ strictiuris: ergo nō debet extendi vltra metā verborū. l. quicquid astringēde. in prīn. ff. de verbo. obli. Rūde ꝙ istud fit eo ꝙ iuris interpretatione pactū incōtinēti appositum fingit inesse stipulationi. d. l. lecta. ¶ Adde qđ quēadmodū pactum nudū informat 2ctum precedēte: idē est in pacto vestito: nā si stipulatio apponat iuxta cōtractū vēditionis, z cōtineat qđ diuersum a cōtractu, informat ipm contractū vēditiōis. z facit qđ actio ex vendito, que est bonefidei, extendaf z cōpetat ad deductum in stipulatione. l. predia. pm intellectum glo. z ibi Bart. ad hoc not. ff. de act. emp. z hoc est magne vtilitatis ppter multa priuilegia que habet actio bone
14 fidei. † Scdo adde, ꝙ etiā pactū nudum resolutiū cōtra- a ¶ Facultas hec declarat Bart⁹ consi. 67. dū que ro. col. pen.
ctus, vestitur ab ipso cōtractu. tex. est solenis in. l. si cōuenit. ff. de rescin. vē. quē p singulari ad hoc pōderat. d. Jo. petruci⁹ in l lecta. ff. si cer. pet. z videt etiā tex. de hoc in. l. ſz celsus. §. i. ff. de cōtrahen. emp. ¶ Tertio adde, ꝙ etiā que tacite fiūt iuxta cōtractū, informant illū: vt no. in. l. si oleū. ff. de dolo ſz Bal. in. l. j. in. v. col. C. de cōue. fis. debi. li. x. cōfirmatur q: tacitū pactū ita vestit coherētia 2ctⁿ, sicut expſſuz. l. hereditatē. z ibi not. Jmo. z Lud. ff. de dona. Areti. in. l. j. in prīn. vi. col. ff. de verb. obliga. ¶ Circa istū tertiū intellectū gl. approbatū per Bar. z magis cōiter alios aduerte, qz gl. exēpliſicat vno mō, qñ p stipulationē qs promisit scribere libz̄: z incōtinenti per pactū promisit cōrigere Bar. exēplificat alio mō: qñ p pactū promisit ire Romā. exēplū Bar. nō est bonū. sed illud gl. q: tale pactum nō est de appēdicijs 2ctⁿ, ex quo est oīno diuersum: z ea demū pacta insunt que legē dāt cōtractui: z sic que cōueniūt, z habēt depē dētiā: nō que sunt oīno diuersa. sic inquit tex. in. d. §. quinimo. Nā si. vt puta. i xbo ea ēm pacta. z declarāt i specie Bal. z Alⁱs der. hic. z 2modo. in. l. in bonefidei. §. eo. z i. d. l. lecta. ¶ Secūdo aduerte, ꝙ impossibile vī qđ pactū incōtinēti appositū iuxta stipulationē eā informet, z sic extendat: nā cū habeaf pinde ac si in principio deueniſſet in stipulatiōe. certe tot dicunf esse stipulationes quot res: z sic tot diuerse actiones. l. scire debem⁹. in prīn. ff. de verb. ob. nō sic est in alijs cōtractibus. l. si duos. ff. de 2ben. emp. Pau. de ca. hic in. v. col. tāgit hāc difficultatē, quā refert fuisse doct. papiē. nec aliter rūdet: ſz dicit quod ista sunt subtilia in speculādo potius ꝙ vtilia: pm Alb. hic. d. Alex. nō b ¶ Diuersuz a stipulatione. Adde fely. in. c. si cautio. col. v. de fid. i stru. hic, ſz in. l. in bonefidei. in. v. col. §. eo. rūdet ꝙ glo. hic accipit stipulationē large, z in genere p ipa totali stipulatiōe quis stricte, z in specie tot sunt stipulatiōes quot res. sicut in simili habet i. l. cū illud. cū gl. in xbo nō facit. ff. qñ di. leg. ce. ſz istō: nihil
15 est dicere. † Veritas est z clara rīsio, ꝙ vbi in stipulatiōe deducunf due res eque principales, vel plures: tūc cēsenf esse tot stipulationes quot res: sec⁹ qñ vna res pncipalis, z alie accessorie vel de appēdicijs: vt casu nō tūc vna tantū censetur stipulatio. sim gl. z doc. in. d. l. scire debem⁹. in prīn. in verbo mixta. z colligitur ex no. in. l. ius ciuile. ff. de iust. z iur. z i. l. j. §. cū adūcitur. ff. de verb. obli. vltramontani reprobant istū tertium intellectum: inquātū vult ꝙ ex isto pacto incōtinēti appōsito oriatur actio prescriptis verbis, cū nō oriatur nisi ex quatuor contractib⁹ innominatis, positis in. l. naturalis. ff. de pscri. ver. sed hec stipulatio z pactū erāt pro eodē: ergo nō resultat cōtract⁹ innominat⁹: qz nō est hincinde obligatio. Bart. rūdet z bñ, ꝙ duplex est actio. prescri. ver. vt hic per eū. tenet Bar. i. l. iurisgētium. §. quinimo. in. j. col. ff. eo. z in. l. ex placito. C. de re. pemu. z rub. ff. de pscri. verb. z in. l. aristo. §. labeo. in fi. ff. de dona. z i. l. bonefidei. vbi Sal. z 2modo. §. eo. Bal. hic z in. l. auia. per illum tex. subtiliter i ductū. C. de iure do. 2mihi placet ista opi. qđ ex pacto incōtinenti appōsito iuxta contractū oriatur actio pscr. ver. dato ꝙ nō resultet contract⁹ innominatus hincinde respectiuus: qđ probo sic: nā ideo ex cōtractibus innominatis oritur actio pscr. ver. eo qz cum sint cōtractus sine nomine speciali: c ¶ Informant Adde Mathe. not. xxvij. nota. 2modo der. in rub. ff. de verb. oblig.
vbi deficit alia actio: cōpetit ista actio pscr. ꝙ. que est subsidiaria. l. quoties. ff. de pscri. ver. sed pactum nudū est contractus innominatus, lz nō respectiu⁹. gl. est sing. in. l. j. in pn. in gl. magna. in fi. ff. de acti. z obl. q̄ sequit Bar. in rub. z in. l. j. §. eo. z. c. quintanalius. in. j. col. de iureiurādo. z in. l. lecta. i. vij. co. ff. si cer. peta. ergo ex identitate rationis debet competere pscrip. verb. d ¶ Exēpla. Aldó subsidiaria. z ex his remanet expeditus tertius intellectus gl. initi. de gradib⁹. §. hactenus. z ibi docto.
¶ Tres alios intellect⁹ habes extra gl. duos ponit Ang. hic: z aliū Sal. quos referūt z reprobant z bene Raph. Fulg. z. d. Alex. hic. ¶ Sum in. ij. parte prīn. gl. ibi: ſz quid si vt aliquid. vbi gl. formal quatuor questiones. z aduerte, qz procedunt te-
16 nēdo scdm intell. gl. † Ex prima no. tres cōclusiones. primo limitationē ad hūc tex. scdm istum tertiū intellectū, ꝙ pactum appositū iuxta stipulationē. ita demū informat, qñ stipulatio z pactū sunt ꝙ eodē: secus si stipulatio esset pro creditore, z pactum in fauore debitoris: qđ an verū sit statim dicā. ¶ Scdo habes ex gl. differentiā, an cōtractus mutui nat gratis, an promittant vsure: qz primo casu 2ctus mutui censet celebrari gra

Universidad de Navarra
Biblioteca

ptius tñ. scdo vero casu cessetur celebrari gra vtriusq; ista differetia huius aliter doc. nō impugnēt tñ vr dubia: cū attēdi debeat sol⁹ principalis Sctus: non aūt fieri vis super vsuris, put alibi tenet glo. approbata in. l. si quis nec causam. in glo. ſ. in fi. quā Bar. ꝛ alij ad hoc notant. ff. si cer. pe. ꝛ est tex. in. l. rogasti. in fi. p̄in. ibi maxime si sine vsuris credidi. ꝛ ibi Bart. ad hoc no. ff. eidē Bar. in. l. si vt certo. ℣. nunc videdum. in. j. oppositione. ff. cōmo. Ang. ꝛ Jmo. in. l. qui rome. in p̄in. ff. de verb. obli. Puto p̄ concordia q̄ ista sit veritas: q̄ si vsure p̄mittant̄ p Sctū mutui, hoc est q: mutuasti mihi cētū: p̄miſi tibi vsuras tūc p̄cedit gl. cōtrarie: ſz qñ debitor, p̄mittit vsuras: nō ꝓpter mutuū: ſz q: creditor obligat se ad factū: ꝛ sic vsure p̄mittunt̄ ꝓpter factū: ad qō creditor se onerauit ꝓpter vsuras: tūc p̄cedit ista gl. q̄ iste vltimus cōtractus sit mixta consyderatiōe: ꝛ ista est ꝓprie mens huius gl. ¶ Tertio no. ex hac gl. fm Sali.

17 hic in. xj. col. in quarta ei⁹ gōne in fi. † q̄ ℔ vsure omni iure sint prohibite: vt dixi in. l. j. ſ. de sum. tri. ꝛ fi. catho. illud. p̄cedit: qñ vsure simplr̄ p̄mittunt̄: sed qñ creditor earū gratia se onerat per pactū ad aliquid equale faciēdū: hec mutua quēstio nō erit vsura, niſi nomine: ꝛ ista est licita: q: vicē habet permutationis. ¶ Subdit Sali. ynū valde singulare: ꝛ memoratu dignissimū post ꝺm̄ suū: sufficere parietatē ee vsq; ad dimidiā valoris dictarū vsurarū. p. l. ij. C. de rescī. vēd. ꝛ sic dūmodo pactum ex parte creditoris equiualeat dimidie vsurarū: sufficit. Adde q̄ istam decisionē Sal. refert ꝛ simplr̄ sequif. d. Alex. i cōſ. cc. xcij. qñ incipit egregie ꝛ copiose. in. ij. col. in. ij. vol. not. q: per hoc datur singularis limitatio ad materiā vsurarum: ꝛ ea que dixi i. l. i. ſ. de sum. tri. ¶ Cōfirmo per aliud quod vult sin. Bal. in aut. ex testō. i. ij. col. C. de colla. q̄ ad hoc vt donatio facta ꝓpter benemerita per patrē filio i potestate: statim irreuocabiliter ualeat: iuxta gl. i auē. vnde ꝛ si parēs. C. de inoff. test. ꝛ in. l. si donatione. C. de coll. sufficit q̄ benemerita nō sint ītra dimidiam dicte donationis: per dictam. l. ij. C. de rescin. vēd. sequitur Lud. ro. in. d. l. si donatione. sed ibi sol. reprobat̄ p alios modernos p tex. in. c. relatū. i. ij. in verbo iuxta fernitū meritū. de testa. ꝛ per alia de quibus ibi: per que puto decisionem Sal. esse falsam: q̄ niſi pactū equaleat vsure: in eo qō vsura excedit

18 sit prohibita. † Redeo ad primam cōclusionem gl. ꝙ cuius perfecta intelligētia de tribus est videdū. primo qñ contract⁹ est p vno pactū p alio: an tale pactū informet. scdo an vestiat coherētia cōtract⁹. tertio an saltē vestiat rei interuentu. ꝛ que differētia sit inter vestimētū coherētia cōtractus: ꝛ vestimentū rei interuētu, declarat Bar. ꝛ mel⁹ Fulg. ꝛ Mod. hic. ¶ Circa primū cōclade cū gl. q̄ pactū ꝙ vno: nō informat Sctū celebratū p alio: siue gratis siue nō: q: cōtractus celebratus fauore vnius: nō ꝺz informari cōtra eū. l. qō fauore. C. de legi. ꝛ p eandē rōnē ꝛclude: q̄ etiā non vestiſ coherentia illius contract⁹. gl. est in. d. c. quinimo. in ℣bo. i bonefidei iudicijs. ℣ Bar. ꝛ doc. ibi tenēt ꝛ hic. ꝛ per hoc allegat Bar. l. si tibi. C. loca. ꝛ ſz Bal. dicat q̄ nihil facit: certe bene probat quia cōtractus locationis ꝛ cōductiōis fuit ibi celebrat⁹ inter rusticos: ꝛ dūm fuit pactū aūt nudū fuit factū per tertiū soluentē: cū ipso dño: ꝛ sic Sctus cū vno: pactū cū alio. ¶ Vel ꝛ adhuc mel⁹: solutio fuit facta tertio creditori illorū rusticorū: pactū aūt factum fuit cū dño Ang. hic reprobat gl. in vtroq; nā dicit cōſyderādum esse: q̄ in questione gl. fuerunt duo cōtract⁹. ſ. stipulationis ꝛ mutui. stipulatio bene fuit ꝓ creditore: mutuū vero ꝓ debitore: ergo pactū ꝺz vestire cōtractum mutui: vel illū infor-

19 mare. † Tu dic vltra Fulg. ꝛ d. Alex. q̄ imo ꝛ cōtract⁹ mutui dicit celebrari fauore creditoris: q: ad cognoscēdū cui⁹ fauore cōtractus celebrēt: inſpici ꝺz cui actio acquirat ex illo cōtractu. Cōtra gl. forti⁹ obstat tex. in. l. lecta. ff. si cer. pet. quē allegat solus Ex. hic vbi ꝛtract⁹ principalis mutuiterat in fauorem creditoris: pactū vero in fauorē debitoris: ꝛ sic ꝓ alio: ꝛ tñ ibi informat fm cōem intellectū Bart. ibi in. iij. col. rñdet q̄ ibi pactū cōtinebat duo. ſ. soluī: ꝛ hoc est fauore creditoris. itē soluī certo die. l. celsus. i. fi. ff. de arb. ꝛ istud est fauore debitoris: ſz ista solutio nō valet: cum attēdi debeat q̄ ꝓncipaliter agit. l. si qs nec cām. ff. si cer. pet. Lud. ro. ibi rñdet q̄ ex illo pacto nō agitur: nec agi potest: ergo nihil ibi dicit de informatione: sed male dicit ꝛ cōtra ille tex. ante fi. ibi q̄uis ſnia diuersa obtinuerit. ¶ Ego rñdeo dupliciter. ꝓio qō ille tex. nihil obstat: tenēdo qō loquat̄ de virtute reformatiua: fm intellectū mod. quē ibi tenui. Scdo rñdeo tenēdo cōes intellectū gl. ꝛ doc. q̄ loquatur de informatiōe: ꝛ dico q̄ ibi actio ex pacto oritur creditori mer: ꝓut ex primo cōtractu: q: respectu debitoris non cadit actio. nec istō est nociū debitori: ex quo oīno creditor habebat actionē ex ꝓio Sctu. ꝛ hoc mō illa. l. nō ob. cū ibi ex vtroq; vni soli actio cōperat. ¶ Scdo ℥ gl. fortiter obstat tex. in. l. ex more. ſ. fi. C. ō pac. quē. vbi stipulatio dotis ꝓmisse p extraneū

a ¶ Dimidiū. Adde Alex. ℣ſ. cxiij. vol. ij. Purp.

b ¶ Nudū. Adde Bald. cōſi. cccc xlv. lib. j. Titius, Purp.

erat facta gra mulieris. ꝛ tñ ibi pactū positū de dote reddēda ipſi extraneo: erat factū gra ipſi⁹ extranei, ꝛ sic alteri⁹. ꝛ tamen vestiſ vt actioné ꝓducat. ꝛ ita per illū tex. reprobāt hāc glos. Ly. ꝛ Ray. hic niſi fm eos dicas: q̄ ibi pactū fuit vestitū coherētia traditiōis: qū extrane⁹ tradidit dotē ꝓ muliere. l. legē. ſ. e. ꝛ. l. in traditiōib⁹. cū gl. no. ff. e. ilec ob. ignugnatio. d. Alex. ꝛ subtili rōne. Bal. hic in ℣ij. col. q̄ isto mō mulier ꝓferetur ex tacita stipulatiōe inducta a. l. q: tacita stipulatio nō ℔z locū: qñ extraneus ex ꝓsse pacisci. l. auia. C. de iur. do. l. vnica. in p̄in. C. de rei vxo. actio. Aliter rñdēt Bald. ꝛ Pau. de cast. hic forte etiā posset dici q̄ dato q̄ illud pactū in extraneo remaneat nudū: tñ sufficit vt acqrat ꝓ pactō nudū actionē ipi extraneo dotāti. sed in patre bene reqrit stipulatio. d. l. auia. rōne diuersitatis assignat Bar. ꝛ alij i. l. si cū dotē. in p̄in. ff. so. ma. ꝛ hoc modo habes defensata gl. ꝓ q̄ adde q̄ eodē modo rei interuētus ꝓ vno: nō vestit pactū nudū ꝓ alio. l. si certis annis. ꝛ ibi bar. circa fi. ad hoc no. ſ. eo. ꝛ est glo. in. l. ex placito. in gl. j. in fi. C. de re. pmu. ¶ Circa tertiū: an istud pactū potest saltē vestiri rei interuentu. cōclude, q̄ si factū est respectu vsurarū, puta q: debitor ꝓmisit vsuras nō ex causa mutui: q̄ forte gratis, p̄esserat ex eo q: creditor onerauit se ad faciēdū deductū i pacto. ꝛ tūc si debitor soluat vsuras: ꝛ sic impleat cōtractū ꝓ pte sua: q: hic resultat ꝛtractus innoīatus: certe rei interuētu bñ vestitur pactū nudū vt ex eo possit agere cōtra creditorē. ꝛ ista est veritas.

b ¶ Ex. ij. q. xl. no. q̄ pactū ꝓncipalr̄ ē nudū ℔z: siue vt simplex siue reciꝓcū: nun q̄ vestitur coherētia stipulatiōis penalis: ꝛ sic accessoriū: q: absurdū esset q̄ ꝓncipale sumeret robur ꝛ vestimētū ab accessorio: vt dixi in. l. si pacto quo penā. ℥. eo. bene tñ posset vestiri rei interuētu: vt hic ꝓ Bar. ꝛ plenius ꝓ Soder.

¶ Sū in. iij. q. xl. ibi ité si nudo pacto. ex qua habes mirabilē

20 ℣clusionē q̄ † pactū nudū vestiſ coherētia cōtractus cōditionalis. ista cōclusio, p̄edit eneniēte cōditione. eo q: trahitur retro. l. potior. ꝛ. l. q balneū. ff. qui poti. in pig. habe. ꝛ hoc modo soluaf gl. dū dicit ꝙ ante cōditionē orta est naturalis ꝛ ciuilis obligatio ꝙditionaliter: verū est si ꝙditio postea eueniat: si ea pēdēte pactū nō vestiſ nec ifformat, dicit tū Bar. hic ꝛ i. l. lecta. in. ij. col. ff. si cer. pe. q̄ pactū appositū iuxta cōtractū cōditionale: vestiſ rei interuētu. nā q: vēdo sub cōditiōe: ꝛ sic cōstituo tibi hāc spē: tu ꝓmittis pacto nudo: certe fm Bar. cōstitutio illi⁹ spei ℔z vim iplemēti: q̄tū ad hoc vt ex pacto possit agi. l.

21 si in vēditiōe. de peri. ꝛ cō. rei vēd. allegata i gl. † alij oēs repro bāt Bar. q: cū pactū sit ꝓs Sct⁹. l. fundi partē. ff. de ℣hē. emp. certe nō sufficit ꝑstare speciē: ſz op℥ realr̄ ipleri Sctū ad hoc vt possit agi ad deducti i pacto. l. iulian⁹. ℥. offerri. ff. de ac. em. ꝓterea in. d. l. si vēditiōe. q̄uis tex. dicat purū pactū valere: per in vēditiōe. nō logr̄ qñ cōditio vēditionis defecit: imo qñ euenit: al⁹ nō posset agi. ꝓ hoc ꝺr Pau. de ca. tex. i. d. l. si bat Bar. q: cū pactū sit ꝓs Sct⁹. l. fundi partē. ff. de ℣hē. emp. certe nō sufficit ꝑstare speciē: ſz op℥ realr̄ ipleri Sctū ad hoc vt possit agi ad deducti i pacto. l. iulian⁹. ℥. offerri. ff. de ac. em. ꝓ hoc nō ꝺr ex pacto agi posse. ꝓterea ſz Pau. de ca. tex. i. d. l. si nit: al⁹ nō posset agi. ꝓ hoc ꝺr Pau. de ca. ℥ magnā admirationē recipit de ℣bis Bar. q tñ in speculatiōe est trāsgressus q nō cōſyderauit qd diceret. ¶ Tu aduerte q̄ imo tex. i. d. l. si vēditiōe. logr̄ qñ ꝙditio defecit: put etiā ℔z Bal. hic. i. xiij. q: absq; vllo pacto qñ cōditio extitisset pactū fuisset supplēs ris. l. necessario. ℥. q̄ si sub cōditiōe. ff. de pericu. ꝛ cōmo. rei vē. ergo vt pactū non sit superuacuū: ꝺz intelligi qñ conditio deficit: ꝛ cū dicat pactū valere: ꝺz intelligi ad agēdū. l. statuas. ff.

22 de acq. re. ꝺo. al⁹ pactū nihil operat. ꝛ hoc mō defende subtili coherētia Sctus: q̄uis postea cōtractus ipſo iure tollatur: per acceptilationē: tñ remanet pactū vestitū. Bar. intelligit gl. esse verā qñ cōtractus ꝛ pactū essent ꝓ eodē sec⁹ putat in cōtracti bus correlatiuis: vt hic per eū ꝛ in. d. ℥. quinimo. in. iij. col. vbi no. Ang. ꝛ sequitur Pau. de ca. hic in fi. sed errat Bar. q: ll. al legate per eum loquuntur qñ totus cōtractus tollitur ab vna parte: tūc virtute correlationis itelligit etiā tolli ab alia parte sed nos loquimur qñ solum tollitur pars cōtract⁹: ex quo pactum censetur alia pars: ꝛ tunc sublata parte cōtract⁹: nō tollitur totus contractus. l. pars. ff. de acceptilati. saluo niſi in pacto cōtineatur quid accessoriū: q̄ stare nō posset sublato principali: vt q: pactū esset de dādis fideiussoribus: vel de promissione duple in casu euictionis: tunc sublato cōtractu principalis pactum tanq̄ accessoriū q̄ per se stare nō potest: tolleret. ℥ Odo. Jaco. bu. Ang. Sal. ꝛ d. Alex. hic: ꝛ Cyn. in. l. in bonefi dei. in. ij. q. ℥. ea. ¶ Ultimo ex dictis gl. collige per te aliquas limitationes ad hanc. Lego. ij. posui in. d. l. lecta.

1 ¶ Dutina prestatio non vestit pactum nudum,
2 Demens non est modus inducende obligationis.
3 Pactum nudum vestitur coherentia traditionis rei.
4 Sicut saſſicit prestatio triēnalis ad inducēdā obliga. in casu fanorabilis: ita ad inducendū liberationē in casu odioso vsurarū

Stante

5 Stāte statuto q̄ in maleficijs reus debeat ter citari: nō sufficit vna citatio ꝓ tribus etiā peremptorie sed requiritur q̄ sit facta diuersis temporibus.

6 Confessio ad hoc vt dicatur geminata non sufficit q̄, eodē tpe sit pluries reiterata sed requirit q̄ sit facta diuersis tēporib⁹.

7 Si quis allegat titulū solēne vel legitimum puta stipula. q̄ ex prestatione decennali probatur tit. allegatum precessisse adeo quod eius virtute potest debitor in futurum compelli.

8 Ex longa patiētia decēnali p̄sumitur dominum consen sse q̄ emphyteuta alienaret ius suum.

9 Si quis p decēnū rē tenuit tāq̄ emphyteuta ꝛ ꝓ ea soluit debitū canoné p̄sumit emphyteuta, ꝛ solemniter inuestitus.

10 Ecclesia vel capella iam decēnio edificata patiente diocesano p̄sumitur edificata ipso episcopo autorante.

11 Ex possess. decēnali p̄sumitur titulus diuisionis inter fratres qui decem annis reperiuntur diuisim possedisse.

12 Si filius habitauit per x. annos seorsum a patre p̄sumitur emancipatus si alleget.

13 Qui per decēnium se gessit vt notarius p̄sumitur creatus solenniter notarius.

14 Stante statuto q̄ minor vel mul er nō possit obligari sine cō lenniter notarius.

15 Duodecim limita. ad. l. cum de in rem verso. hic allega. 28-

Dimidiū in duas.

a 1 **Si certis annis.** In prima pomit decisio⁹. In scda fallētia. scda ibi, niſi placitis. h. d. i summa. † Dutina prestatio nō vestit pactū nudū.

2 h. d. Rō est q: † hs nō est mod⁹ inducēdi obligationē, lobliga

ti⁹ quid sit inuestitura. tamen iste due extensiones ex. d. l. j. nō videntur bone. cum ad hoc vt p̄cedat illa. l. j. requiritur duplex fanor. ſ. vlt. vol. ꝛ alimentorū, fm Bar. ꝛ alios hic ꝛ ibi. Adde similiter qui tribus annis ꝓximis ostēdit se solusse p̄sumit vsq; retro posteā semper solusse. tex. est no. in. l. quicūq; quem Bar. ibi reputat ad hoc singularē. C. de apo. pub. lib. x. ꝛ illā. l. ad hoc reputat aureā Bal. in. c. litere. ad fi. de dilatio. gl. in. l. ij. in gl. magna. ꝛ ibi Sal. i. fi. co. C. de iure emphy. Spe. ꝛ Jo. an. in tit. de loca. ℥. nunc aliqua. in ver si. ℣ij. Ange. no. in. ℥. scire aūt. ad fi. in aut. de nō alie. ¶ Nā l. j. C. de fideic. limitat Ang. hic in repet. trib⁹ modis: quos sequitur Flo. in. l. cum de in rē verso. ff. de vsu. Primo quādo testamentum erat inutile ex eo quod testator erat inhabilis ad testādum ex defectu iuris naturalis vel gen. q: tunc. l. restitit adeo q̄ nec naturalis nec ciuilis obligatio nascitur. ¶ Scōo limitat qñ testō erat inualidū ꝓpter imperfectionē volūtatis. ꝛ has duas limitationes sequitur. d. Alex. hic. Tertio limitat Ang. hic in repe. vt ill. l. j. singulariter restringatur ad legatū alimentorū factū pauperi. secus si diuiti: q: tunc cessat causa pietatis. glo. in. l. illud. in ver b bo aliam causam. C. de sac. san. ecc. Jstā limitationem reprobat d. Alex. hic vide per eus. miror q̄ nō viderit Sal. in. d. l. in fi. qui similiter tenet cōtrarii. ¶ Quarto nota bñter limita quādo prestatio triennalis esset facta vnoquoq; anno de p se: tūc ꝓprie cedit. d. l. j. secus si esset facta simul ꝓ tribus annis. ita limitat sol⁹ Jo. fa. in. d. l. j. iuſſi. refert⁹ tāc tenere Jac. hic. ꝛ q: plures act⁹ ꝛ plus ligāt. l. iubem⁹. C. ad velleia. adde q̄ similiter limitatur. d. l. quicunq;. ꝛ. d. l. cum de in rem verso. per Ly. ꝛ Bal. in. l. j. C. de vot. promiſ. Bar. in. d. l. eū q. circa fi. ff. de annu. leg. Bar. in. d. l. cum de in res verso. per illū tex. in verbo, longo. Bene facit q̄ vult gl. no. in. l. si conuenerit. j. ff. de pign. ac. per c 3 quā decidit Bal. in. c. ex literis. in vlt. col. de consti. † stāte statu to q̄ in maleficijs re⁹ debeat ter citari, nō sufficit vna citatio. ꝓ tribus etiā peremptorie: sed requirūt tres separate diuersis temporibus facte. Item per illā gl. dicit Bal. in ꝓoemio. C. in

6 vlt. col. † q̄, ad hoc vt cōfessio dicat geminata ꝛ operet effectū geminate confessionis, non sufficit q̄ eodē tempore sit ꝑ luries reiterata: sed requiritur q̄ sit facta diuersis tpib⁹. ¶ Ad idē facit q̄ dicimus de bino actu regsito ad inducēdā cōsuetudinem. nā requirit q̄ diuerso tēpore sit fact⁹. fm. d. Ant. de but. d in. c. fi. de consue. no. in. l. de quibus. ff. de. ll. ꝓ dicitis alleg. tex melior⁹ est de iure nō solutū ad hoc alleg. in. l. si triēnio. ff. de sta. lib. ¶ Quinto limita dictā l. j. ꝓcedere qñ testō redditur nullū rōne solēnitatis cōcernētis testō. secus si sit nullū ꝓpter filiū ignoratē preteritum. ita limitat Ang. in. d. l. i. in lec. ſloze. sed caue q: maior videtur defectus ratione numeri testiū: q̄ ꝑ pter preteritionē filij: cū isto scōo casu aliqñ legata sustineant̄ p aut. ex causa. C. de lib. pret. vel ex he. nō sic est in primo casu. ¶ Sexto limita qñ testō esset fallum q: voluntas falsa nō approbatur nec tacite nec expresse. l. paulus. ff. de ver b. fig. l. alia. C. de his qui. vt indig. niſi sup falso fuerit trāfactū aut iudicatum. l. polla. C. de his qui. vt indig. l. si. C. de si. instr. ita limitat Ang. in. d. l. i. in lect. peru. in pn. ¶ Septimo limita q̄ legata erāt plura puta annua vel menstrua. l. si in singulos. ff. de ann. leg. l. cū in annos. ff. qñ di. leg. ced. secus si esset legatū esset vnū ꝛ semel cederet dies: tūc ymica solutio sufficeret respectu futurarum prestationum q̄ est diuersa ꝓ tēpora. l. firmio. in fi. ff. quando di. leg. ced. fm Ang. in. d. l. in lec. peru. in vlt. col. ¶ Octauo ꝛ vltimo limita qñ approbatio esset expresse facta: tūc illō quod operāt prestā ꝓ triennū operatur approbatio expressa in vno momēto. tex. est sing. in. l. ij. C. de dot. promiſſio. que Bar. ꝛ alij ibi ad hoc reputāt sing. ꝛ not. ¶ Jn ea. ad fi. rñde melius fm Bar. ꝛ alios hic, q̄ in. d. l. cum per fidē obligatio erat solēnis ꝛ efficax sed erat dubiū an obstaret exceptio: ibi decidit⁹ q̄ ꝓ solutionē partis sibi p̄cindicat ꝑtum ad exceptionē. hic aūt solue bat ex pacto nudo: ꝛ sic ex causa q̄ ꝙstabat esse ineficacē. q̄ ita etiā dicit Bal. in. l. j. in. iij. col. C. de fideico. ¶ Capio gl. ſi. in verbo obligare q̄ dūdo in duas partes. In prima declarat tex. Jn ſcūda opponit ꝛ le remittit. scōa ibi, ſz cōtra. ff. de vsu. ¶ Jn ea. gl. ad fi. vera solutio est quam ibi ponit gl. in. l. j. C. de fideic. ꝛ sequuntur cōiter doc. hic ꝛ in. d. l. cū de in rem verso. ita teneas q̄uis Ang. hic. ꝛ in repe. l. sciendū. in. vj. col. ff. de verb. obli. ꝛ in. l. j. C. de fideico. alias intellect⁹ posuerit ad. d. l. cū de in rem ver. qui cōmuniter reprobāt per. d. Ant. o. in. c. peruenit. de cēſi. Jmo. in. l. j. ſ. fi. ff. de aqua plu. arc. ꝛ Iati⁹ do. Alex. hic.

7 ¶ † Ex cōmuni sol. ꝛ ex. d. l. cū de in rē verso. fac cōclusionē q̄ 9 si aliquis allegat titulū solēne vel legitimū. puta stipulationis: q̄ ex prestatione decēnali probatur ti. allegatū precessisse adeo q̄ eius virtute pōt debitor in futurū cōpelli ꝓ ista cōclusione facit q̄ decidit tex. sing. in. l. si filij⁹, C. de pet. here. quē Bart. dicit esse sing. ꝛ nescire alibi de possessione decēnali q̄ in filiofa.

Universidad de Navarra

facit presumi iussum patris ⁊ additionē ⁊ econtra. tex. no. in. l. q
in aliena. in prin. ver. sed si nō adierit. ff. de acqui. here. ⁊ per ista
duo infra cōsuluit. d. Alex. in ẜ. co. in. iiij. vol. qō incipit viso ⁊
diligēter cōsiderato themate. in pen. col. ☩ ex longa patiētia
decēnali ꝓsumit dominū cōsensisse ꝙ emphyteota alienaret
ius suū. facit qō no. Bal. Ang. ⁊ Mod. in. d. l. q in aliena. i fin.
per illū tex. ꝙ si prelatus diu fuerit in possessione plature, ꝓsumitur ꝙ rite fuerit institutus. sed hoc nō puto ver. p id quod
dicam in. vij. limitatione. ⁊ ponit Jo. and. in. c. illud. de ꝓsum.

a ¶ Patiētia de- 9 ¶ ☩ Quarto facit qō similiter si aliquis per decēniū rē tenuit
cennali. l. atissime Bald. in tracta. prescriptio. par. te. iij. col. v. ver. ꝛ. quero. Jas. in. ẜ. fiudiciales. col. pen. ⁊ fi. inst. de actio. Abb. lib. ij. cōsi. vi. in qōne. Alex. lib. iiij ẜi. cxxiij. sup pmo questio. Felx. in c. sicut. de re iudi. Alex. ẜ. lxxvij. vol. j. ⁊ ẜi. cxij. lib. iij. sublimita vt per Bal. in. l. nō idcirco. ẜ. de iur. ⁊ fact. igno. cōprobat decisio neapo. eccxxiij. cur. senior consi. xxv. in principio. Purp.

tanq̄ emphyteota ⁊ pro ea soluit debitum canonē: presumit emphyteota ⁊ soleniter inuestitus. ⁊ idē in eo qui ꝛ. annis tāq̄ vasallus possedit castrum presumitur inuestitus ⁊ de feudo gl. in. l. ij. in gl. magna. vbi plene dixi. C. de iure emphy. ⁊ Bar. in. l. iij. ff. ex contrario. ff. de acqui. pos. ⁊ in. l. litibus. C. de agri. ⁊ cēsi. li. xi. Bal. hic ⁊ in. c. ecclia sutrina. ad fi. de cā pos. ⁊ ppie. Sali. in. d. l. cū de in rē verso. in. vi. q. Ang. ⁊ Mod. in. l. ptor. in prin. ff. de edē. ⁊ vide bonū tex. in. c. i. qualiter olim feu. pote. aliena.

10 ¶ † Quinto facit qō vult Arch. de cōse. dist. i. c. nemo. Carthagin. in. c. requisiti. de testa. qō ecclesia vel capella iam decēnio edificata patiēte diocesano ꝓsumitur edificata ipso episcopo
11 authorāte. ¶ † Sexto facit ꝙ ex possessiōe decēnali ꝓsumit ti. diuisiōis inter fratres q. ꝛ. an. reperiunt diuisim possedisse. gl. est sing. ⁊ ibi magis cōiter approbata in. l. pe. C. cōi di. quam reputat sing. hic. de neapo. in. ẜ. quedā. l. iiij. q. extra gl inst. de act. Cy. ⁊ Bal. hic qui rōnem assignant Bal. in. l. i. in. iij. col. C.
12 de fideic. ⁊ sing. d. Anto. in. d. c. peruenit. ¶ † Septimo facit qz si filꝰ per ꝛ. annos habitauit seorsum a patre ꝓsumitur emācipatꝰ si hoc alleget ſm Bal. i. l. si post mortē ad fi. ff. de adopt.
13 ⁊ in. l. j. C. si aduer. rē iudi. ¶ † Octauo facit qō vult Bal. sub dubio tñ forte in. l. i. in. iij. col. C. de fideic. qō qui per decenniū
14 se gessit vt notarius ꝓsumit creatꝰ soleniter notari⁹. ¶ † Nono facit quia statē statuto ꝙ minor vel mulier nō possit obligari sine cōsensu propinquorū certe per lapsum decēnū presumit talē solēnitatē statuti intercessisse ſm Bal. Ang. ⁊ Imo. i. d. l. qui in aliena. in prin. per illum tex. ⁊ in. l. sciendum. in prin. ff. de verb. obl. hoc nō firmo ⁊ contrariū tenuit idē Bal. in. l. ij. C. de legi. here. Bal. ⁊ Sal. in. d. l. si filius. Lu. in. d. l. sciendū. d. Aller. in. d. l. qui in aliena. in prin. ⁊ in cōsi. xvij. in. iiij. vol. qō incipit viso instrumento locationis. in. iiij. col. ¶ Extēde. d. l. cum de in rē verso. vt procedat etiā in ecclesia quātū ad res tēporales scōm Sal. ibi in. vij. q. per rōnem. qz ecclesia vtitur iuri cōi nisi appareat de cōtrario gl. in. c. peruenit. de censi. facit tex. in. c. j. de ulie. adde cum hic nō tractet de materia peccati nec de materia spoliati vt tenēt cano. in. c. fi. de solu. ¶ Et per hoc ego extēdo qō illa. l. habeat locū etiā in fisco: cum fiscus ⁊ ecclesia equiparent. l. fi. C. de sac. san. eccl. Itē qz nihil presumit speciale in fisco nisi lex specialiter dicat gl. in. l. itē veniunt in priuatorū. ff. de peti. here. gl. in. l. j. C. co. ¶ Tertio extēde illā. l. vt habeat etiā locū in rusticis ⁊ moliere ſm Bar. in. d. l. litibus. p illum tex. cū glo. ⁊ in. d. l. cū de in rem verso. in pe. col. Bal. hic in pe. col. d. Ant. in. c. c. peruenit. Pau. de ca. in ẜi cercir. qō incipit in causa spectabiliū virorū. d. Alex. in cōsi. cxxiij. in. ij. volu. qō incip. sup. i. questo. in. j. col. Quis ꝛrariū teneat Cy. hic in. v. q. Spe. in ti. de resti. spo. ẜ. nūc dicēdū. ver. quid dices. de restit. Bal. in. d. l. solēt. ẜ. j. ⁊ in. c. j. ẜ. ij. qd sit inuesti. Lud. roma. in. d. l. qui in aliena. in prin. ¶ Dene primā oppositionem ex ea quia mulieri et rustico nunq̄ parcit nisi in casibꝰ expressis in iure. l. fi. C. de iu. ⁊ faciūo gl. ij. q iiij. ẜ. vlti. Item iuris imperitia non excusat rusticū nisi in casibꝰ a iure expressis ſm Ant. in. c. ij. in. iij. col. de condi. d. Alex. in. l. si quis id qō in. ij. col. ff. de iurisd. omn. iud. facit qō vult Bal. in. l. ij. C. de fideic. oum Bal. ibi extēdit illā. l. vt etiā locū habeat in rustico. ¶ Quarto pro extēsione. d. l. cū de in rem verso. vide qō p illā. l. ling. decidit Sal. in. l. filie cuiꝰ. in. ij. q. C. fam. ercis. qō si filius mortuo patre dicat certū feudū sibi fuisse a patre donatū eo qz p decēniū viuo patre ⁊ patiēte possedit de fructibus pro libito voluntatis disponēdo qō hoc modo probet donatio. ¶ Istud vltimū nō placet ꝓ duo. primo per id qō statim dicā in prima limitatione. secōdo qz illa. l. nō habet locū qñ allegatur titulus donatiōis vt dicā. j. in vltima
15 limitatione. ¶ † Limita ergo. d. l. cū de in rem verso. vt procedat in eo qui soluit vel prestitit per decēnium. secus in patiēte per decennīū alias ẜ fun deretur materia prescriptionū in qua requiritur ꝙ probetur titulus ⁊ possessio ẜtimata p decēniū vt declarat Bart. in. l. cel. ff. de vsuc. de quo pūcto. qz est ardua questio vt hic late per Bar. ⁊ per glo. ⁊ doc. in. d. l. cum de in rē verso. ⁊ doc. varij sunt. remitto me ad. d. Alex. hic qui late examinat ⁊ oēs refert. ¶ Secundo limita qñ causa legitima qua fundat ē ex ꝓstatione decēnii fuit deducta in libello: alias vero sufficeret postea probari ſm Sal. hic in pe. col. ⁊ in. d. l. cum de
in rem verso. in. j. q. vbi dicit hoc non esse a doct. factum. sequitur. d. Alex. in cōsi. cxiij. quod incipit super primo dubio videtur prima cōsideratione dicendū. in primo vol. ¶ Tertio limita ꝙ licet ex ꝓstatione decēnali presumatur titulus allegatus precessisse. tamen ista est solū presumptio iuris vnde admittit
17 probatio. in cōtrariū ſm Cy. in. ẜ. q. ⁊ Pau. de cast. Bal. in. l. ij. C. de do. promissio. Jo. and. in. c. fi. de causa pos. ⁊ proprie. d. Ant. in. d. c. peruenit. d. Alex. in. d. ẜ. cxiij. ⁊ est de mente Archi. qō. ij. in. c. seruitiū. ¶ Quarto limita ſm Bal. hic ꝙ ex ꝓstatiōe decennali presumitur causa. est verū si expresse allegetur p partem alias secus. l. si adulteriū cū incestu. ẜ. idem positoni. ff. de adul facit quod vult Bart. in. l. cū quid. in vlti. col. ff. si cer. pet. secūdo facit quod vult Bal. in. l. rem aliēā. in. ij. col. ff. de pig. act. Tertio facit quod vult Bal. in. l. si quis p triginta. i. iij. col. si de feu. fue. cōtrouer. inter do. ⁊ agna. qcquid teneat. d. Ant. in. c. peruenit. de empt. ⁊ vēd. ¶ Quinto limita vbi tractat de preiudicio tertij, tūc requiruntur. xx. anni. ita videtur tex. singularis cum gl. in. d. c. peruenit. ⁊ ibi cano. maxime Imol. i. vi. col. sequitur. d. Alex. in consi. i. in. iiij. vol. qō incipit pōderatis his de quibus in themate fit mentio. in vij col. ⁊ in ẜ. xvij. in. iij. vol. quod incipit viso instrumēto locationis. in. iij. col. sed hoc reprobat idem do. Alex. sibi contrarius in. d. l. qui in aliena. in prin. in. iij. col. per illū tex. ¶ Sexto limita vbi agitur de obligando aliquem ad seruitiū personale puta ad ius vassalagiō vt subiectionis tunc requrunt. xxx. anni. ſm Bar. post antiquos
18 in. d. l. itibus. ⁊ in. d. l. solet. ẜ. j. ⁊ in. d. l. cum de in rem verso. circa fi. Cy. ⁊ Bal. hic in vlt. col. d. Ant. in. d. c. peruenit. ¶ Septimo limita speciali⁹ puta in beneficijs ecclesiasticis ſm Bal. in c. ex parte a de. in. j. col. de rest. ⁊ in. c. contingit. in. xvij. col. de do lo. ⁊ cont. vbi dicit ꝙ illa. l. non habet locū in titu. de ecclesiasticis. vide ẜ. in pe. limitatione. ¶ Octauo limita qñ omnes solutiones fuerūt separate nō si vna pro. ẜ. annis ſm Cy. hic in. vj. q. dixi. ẜ. in tex. ¶ Nono limita quod licet q soluit trib⁹ annis presumatur retro soluisse vt. ẜ. dixi in tex. tamen ad probandū solutionem decennalem per. d. l. cum de in rē verso. nō sufficit litere. de dilatio. ¶ Decimo limita quādo quis prestitit se tempore cuius initij memoria non esset in contrarium tūc absq̄ allegatione alicuius tituli presumitur obligatus ad soluendū in perpetuū ſm Cy. hic in pe. q. Ang. ⁊ Pau. de cast. hic Bar. in. d. l. cum de in rem verso. in. ij. col. Bal. in. l. ij. C. de fideic. Jo. and. ⁊ alij in dicto. c. peruenit. facit gl. xvij. q. vlti. in. c. seruitiū. ¶ Undecimo limita quādo ille qui possedit. ẜ. annis haberet presumptionē iuris ẜtra se vt laico qui percepit decimas lōgo tempore de re. ecclesie. nam si probet habuisse in feudū ab ecclesia nō potest niti ex sola possessione ſm do. Anto. in. c. cū apostolica. de his que fi. a pla. fi. cōsen. ca. Cy. hic i pe. q. facit quod statim sequitur. ¶ Duodecimo limita qñ quis pretendit titulum donationis: qz cum non probent ex prestatione decennali per. d. l. cum de in rem verso. cū habeat presumptionē iuris in cōtrariū ꝙ nemo presumitur donare: ⁊ sic iactare suum. l. cum de indebito. ẜ. ff. de pba. ita notabiliter limitat Bal. i. l. fi. C. ne de sta. defuncto. per gl. in. l. solent. ẜ. fi. ff. de off. procō. ⁊ leg.
b aliquid Sali. hic. facit quod vult Bar. in. d. l. cū de in rē verse. gnte finē. ᵇ Extra gl. adde breuiter inquātum Bal. i. iū. col. not. ꝙ si emphyteota perdideri instrumēta emphyteotica ꝙ qualis apparet solutio tales presumunt precessisse contractus. qō est multum notabile ſm eum. tu potes limitare ſm eūdē Bal. in. l. nō idcirco. C. de iur. ⁊ facī. igno. item dū idē Bal. hic subdit quod cōfitens rem esse censualem statim sibi plene preiudicat in iure census. adde tex. in. l. censualis. ⁊ ibi Bal. ad hoc no. C. de donatio. Jason Padue.

1 ☩ Potest quis renuntiare priuilegio fori.
2 Qui confitetur se non vsurum priuilegio fori intelligitur facere pactum de non vtendo tali priuilegio.
3 Militia non est dignitas.
4 Doctor de iure debet precedere militem.
5 Non est licitum contrahentem secum decipere.
6 Dictio omnimodo idem importat quod ipso iure.
7 Quilibet potest renuntiare iuri suo ⁊ fauori suo.
8 An quis possit renuntiare beneficio. l. si vnquam. de reuo. don.
9 Exceptio que non potest opponi coram ordinario vel coram delegato non potest etiam opponi coram arbitro.
10 Judex qui absoluit ab obseruatiōe iudicij licet per hoc nō sit perempta actio vel ius partis tamen facit litem suam.
11 Quando alternatiua ponitur inter genus ⁊ speciem illa alternatiua non stat propie sed resoluitur in expositiuam.
12 Partes nō possunt renūtiare legi que aliqd p forma inducit.
13 Nemo est dominus membrorum suorum.
14 Regula nostri tex. est vera quatuor concurrentibus.

Stante

15 Stante statuto quod notarij priorum nihil salarij possint capere pro scripturis quas faciunt. etiā si aliqua pars vltro offerat, ⁊ velit donare ⁊ renuntiare statuto: non potest.
16 Juramento prohibitiuo renuntiari non potest.
17 Ubicunq̄ in aliquo actu apponit a superiore clausula annullatiua actus, non potest consensus partium ei renuntiare.
18 In criminalibus non potest quis renuntiare defensionibus.
19 Quando renuntians fuit certior de preiudicio suo, potest bene renunciare: alias secus.
20 Quis potest renuntiare nullitati, seu inri dicendi nullum.
21 Compromissum nedum potest fieri de causa principali, sed de quolibet incidenti.
22 Stante statuto quod quelibet causa cōmittatur cōsilio sapientis, si articulus iuris sit certus non debet committi.
23 Idem verbum geminatum nō plus operatur quam simpler.
24 Geminatio mandati procuratoris nil operatur.
25 In actibus hominum ad hoc vt dicatur geminata confessio, vel interpellatio, vel solutio, bene requiritur interuallū: sed in geminatione verborum, non requiritur interuallum.

Si quis in cōscribendo.

Quānis Bar. Sa. ⁊ Ful. dinidāt istā. l. in quatuor: tñ qz eorū diuisio est defectiua: tu diuide l sex. In
prīa ponit thema. In scā dubitatio antiquorū. In tertia decisio. In quarta assignat duplex rō decidēdi. In quinta extēdit ad omnes iudices ordinarios delegatos, ⁊ etiā arbitros. Dik ad omnes iudices ordinarios delegatos, ⁊ etiā arbitros. In sexta ⁊ vltima puniunt iudices cōtrafacientes, scō a ibi: sī antea dubitat. tertia ibi: sancimus. quarta ibi: si enim. quinta
1 ibi: omnes ita q̄ iudices. sexta ibi: scituros. ¶ † Hoc dicit. pōt qs renūtiare p̄iuilegio fori, sicut omni alij iuri in eius fauorē inducto: ⁊ quilibet iudex vel arbiter admittēs exceptionē de clinatoriā fori, nō admittēdā, eo qz pars renūtianerat, facit li tē suā. h. d. ⁊ ista. l. est no. ad multa vt statim videbitis. ¶ In tē suā. h. d. ⁊ ista. l. est no. ad multa vt statim videbitis. ¶ Quibus pōdera tex. ibi si quis in cōscribēdo. qui videt ꝓbare, qō his pōdera tex. ibi si quis in cōscribēdo. qui videt ꝓbare, qō ad hoc vt habeat locū ista. l. requiritur renūtiatio i scriptis facta instō. ⁊ sic innuit, ꝙ si esset facta viua voce, in pūcta testiū qō nō sufficeret. tū gl. ⁊ doc. dicūt ꝙ adhuc idē esset: qz tñ va- let pactū sine scriptura, q̄tū cū scriptura. l. pactū qō bonafide. d. e. ¶ Scō pōdera tex. ibi sese. ꝙ illa geminatio, nō plꝰ operatur quam simplex verbum: de quo dixi infra in vl. col. vbi videtur
2 ¶ † Tertio no. ex tex. ibi, cōfessus fuerit. ꝙ qui cōfitetur se nō vsurum priuilegio fori. intelligitur facere pactū de non vtendo tali priuilegio: eo qz confessio facta ꝑsente parte hz vim pacti. l. ta le pactum. in prin. ff. e. ſm Sal. ⁊ Mod. hic. Bal. in. l. si quis in cōsiderando. ẜ. de epis. ⁊ cle. ¶ Adde qō vult gl. sing. ⁊ admirāda in. l. i. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ff. si quis in ius voca. nō ier. qō ista renūtiatio priuilegū fori operat mirabilē effectū, qō in ẜtracti bus habeat locū remissio: hoc est, ꝙ si iste q cōtraxit i ista ciuitate reperiret hic: posset hic cōueniri. pone ꝙ sit alibi, ex eo qō tur tex. l. c. romana. ẜ. cōtrahētes. de fo. cōpe. in. vi. gl. ⁊ doc. in l. heres absens. in prin. ff. de iud. an tñ illa gl. verū dicat ibi po fui. Tu pondera aliter istū tex. in dicto ver. cōfessus. ⁊ cōsyde ra an posset vari alius nouus intellect⁹ ad istū tex. iungēdo doc. Bal. in. l. si pater. C. ne de stat. defun. vbi dicit singulariter Bal. ꝙ si priorogatio iurisdictionis fit per confessionem: tunc habet locū penitētia. ar. l. si hominem. ẜ. fi. ff. depo. ⁊ sequitur Alle. in. l. si cōuenerit. in. vj. fal. ff. de iurisd. om. in. in ver. sed eque
3 qz licet tex. iste dicat cōfessus, tñ nō se fundant in cōfessiōe: sed in rōne, qua quilibet potest renūtiare fauori suo. ¶ † Quarto
a pōdera tex. ibi militie⁹ vl dignitatis. hic ꝑbari ꝙ militia nō est dignitas, ꝑter alternatiuā que cadit inter diuersa vt p gl. in rub. ff. si ag. vectiga. vel emphy. pe. simile habes in rub. C. q mili. nō pos. li. ẜ. ⁊ dicit ꝙ ferni vel liberi nō possunt aspirare ad dignitatē vel militiā: ⁊ tex. in. l. maior. de digni. li. ẜ. ⁊ tex. melior. de iure i. l. fi. in ẜ. nō militia ẜ dignitas. C. q mili. pos. li. ẜ. ⁊ quod militia nō sit dignitas. est gl. in. l. j. C. de equest. digni. li. ẜ. Bart. in. l. ex eo. ff. de test. mili. ⁊ in repetitiōe. l. j. C. de digni. li. ẜ. in. ẜ. co. i ver. iiij. infertur ex ꝑdictis, vbi plus dicit,
4 ꝙ militia nedū non est dignitas: sed nec nobilitas. ¶ † Hinc ꝙ militia nedū non est dignitas: sed nec nobilitas. ¶ † Hinc
b sume ar. ꝙ doctor de iure b ꝺz ꝑcedere militē, cū doctoratus sit
c dignitas. c c. quāto. de magi. Bar. in pemio. C. ad fi. pzin. ⁊ i. l. fi. C. de iude. ⁊ in. l. oēs. in. fi. ff. de decurio. li. ẜ. ⁊ i. l. ex eo. ff. de tes. mil. ⁊ in. l. generaliter. in fi. ff. de decurio. ⁊ no. Pan. in. c. ꝙ posuisti. ad fi. de ꝓbat. ⁊ quod de iure doctor debeat ꝑcedere militem, cū ꝓpria virtute fulgeat. l. si quid bello. in prin. cum glo. no. ff. de capti. determinat Bal. in ꝓemio ffozum. in vlti. col. nisi essent doctor elli, qui ꝓprie vocant doctores pedanei qz parū meruer ūt: ⁊ dicit idē Bal. ꝙ bononie. faciūt doctores egregios ꝑcedere quoscūq̄ milites. idem tenet Bal. in. l. qō cō
stitutū. ꝓ illū tex. in fi. ff. de test. mil. de quo vide late. d. Alex. i. l. cēturio. in. iij. col. ⁊ duab⁹ sequētib⁹. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ Illud qō dixi ꝙ militia nō ē dignitas, limita tribus modis. ¶ Primo in militib⁹ vbis rome: q ꝑprie eq̄tes dicunt. nō ab equitatu, sed ab equitate. qz eorū officiū erat equitatē ⁊ ius tueri: ꝑcipue ozꝑhanoz: ū vidquārū ⁊ similiū ꝑsonarū. vt. l. j. C. ō equest. dig. li. iij. Bar. in repe. d. l. j. i. xx. col. in versi. quarto infertur ex ꝑdictis. ¶ Scōo fallit in magistro militū, quē vernacula lingua cōductorē armoꝝ appellam⁹. tex. est sing. in. l. p oriētē. C. de off. ma. mili. ¶ Tertio fallit, nisi militia iungat alq̄ dignitati: puta si doctor efficiat miles: nā tūc militia ē dignitas: ⁊ tūc
a habere duplicē dignitatē. ita sing. limitat Alb. de ro. in. l. militēs. C. loca. refert ⁊ sequit. d. Mart. lau. in tractatu de princ. in rub. de mili. cōclusiōe. xiij. ideo precederet aliū qui nō haberet nisi vnā dignitatē: sicut determinat i eo qui est miles ⁊ comes,
5 Bal. in. l. sed ⁊ milites. i prin. ff. de exc. tu. ¶ † Quarto not. ex tex. ibi ⁊ Jhentes decipere. qō nō est licitū decipere cōtrahētē secū. cōcordat tex. in. l. sed ⁊ si pupillus. ẜ. sed si alias. ff. de ĩsti. act. ⁊ in. l. j. ẜ. magistrū. el. ẜ. de exercito. in cōtrariū facit qz imo licitū est Jhētib⁹ inter se decipere. ita dicit tex. i. l. itē si ꝑcio. ẜ. b quēadmodū. ff. loca. ⁊ in. l. in cause. i. ij. ẜ. idē pomponius. ff. de mino. Bal. in rub. C. de cōtrahē. empt. i. ẜ. q. ⁊ istud ꝑcedit et de iure cano. dūmodo deceptio nō sit vltra dimidiā iusti pcī. c. pe. de emp. ⁊ vē. Rūde quicqd dicat gl. hic i ver. decipere. cū qua alq̄ trāseūt ꝙ a pzin. qū Jctus est in fieri licitū est tūc decipere: vt in pcio, vt in valore rei: ita loquunt Jtia sed postēp cōtractus est pfectus: nō est licitū decipere in nō obseruando cō
c tractū. ita ꝑprie loquit tex. hic. ¶ Adde tū, ꝙ nis licitū sit Jhētibus inter se decipere in foro ciuili ⁊ cano. vt dixi: tū istud nō cōuenit bono viro. gl. est notabilis in. l. semp i stipulatiōibus. ff. de reg. iur. ꝙ reputat singulare Bal. in. c. si ꝓponēte. de reseri. ⁊ in. c. quāto. i. iij. col. de iureiu. Bal. in ant. ad hec. i pe. col. C. de vsur. Et p hoc infert pulchre Bal. i. c. cū causam. fecūdo. de test. qō cōscientia idem est quod bonus vir. si nō ẜ bono viro, nō etiā ẜ i foro ẜcientie: z ideo subdit, quo ergo ibit anima mercatoꝝ: z idē qō in foro cōscientie nō sit licitum cōtrahentibus se decipere: tenet. d. Ant. i. d. c. pe. ⁊ in. c. qz plerīq̄. vbi etiā Panor. de immuni. ecclesiarū. late Sal. i aut. ad hec. in. ẜ. j. q. C. de vsur. Itē adde ꝙ per illā gl. in. d. l. semper in stipulatiōibus. refert Jo. de ana. i. c. in ciuitate. de vsur. qō tractauit quēdam cōtractū factū cū episcopo, qō fecit positionē deceptatoria episcopo, qō erat bon⁹ vir: z episcop⁹ nīdit quod sic: ergo sumus in casu. d. gl. l. semper in stipulatiōibus: sed tu caue: qō episcopus nō tenebatur nūdere huic positiōi, p id qō nō. Bar.
6 i. l. qui iuraſſe. ẜ. fi. pater. vbi dixi. ff. de iureiur. ¶ † Sexto pō dera tex. ibi omnimodo obseruāda sunt, ꝙ ẜpius. i. vtat dictio ne omnimodo. que est precisa. l. omnimodo. ⁊ de inoff. test. gl. in. d. l. si cū exceptiōe. ẜ. quatenus. ff. ꝙ me. cau. alibi importat idē quod ipso iure. gloss. est singularis. i. l. i. ẜ. si pecunia in sacculo. ff. depoſi. quam Ludo. i. l. singularia. ff. si cer. pet. reputat singularē: z dictio omnino denotat ibi esse exceptionē parata. ita inquit Bart. i. l. i. in vlti. col. ff. iud. sol. nō tñ per hoc vult dicere tex. ꝙ pacta ꝑducāt actionē. z hūc tex. valde not. ad capitulū primū extra eo. qz licet tex. ibi dicit, qō pacta seruētur. nō ꝑ hoc sequit ergo actionē ꝑducūt. qz fortius tex. hic ꝑ dictionē precisam dicit pacta cōuēcta omnimō obseruāda sunt: z per hec tñ nō sequit, ꝙ actionē ꝓducat ratio, qz ẜ verbū omnimodo ꝑse sit significatiōis, vt dixi, tñ recipit determinationē cōgruā illi conuenīētē. sic inquit Bal. in. l. sup rebus. in. j. col. C. de cōtrahē. emp. per tex. in. l. stipulat⁹ sum damā. ⁊ ibi Bar. idē no. ff. de verb. obli. Bal. in. c. ẜ. ad fi. de reſcrip. z in. l. filiusfa. ẜ. fi. ff. de ꝓcur. Et ideo per tex. in. d. l. stipulatus sum damā. de cidit egregie Bald. in. l. omnes populi. in. xvij. coll. ff. de iust. ⁊ iur. ꝙ licet statuto ciuitatis caueat, ꝙ statuta precise intelligā tur prout iacēt: tū recipiūt interpretationē cōgruam ⁊ laudabilē. ¶ Septimo not. in ver. cū alia. regulam vulgatā, ad quā tota die allegatur ista. l. † ꝙ quilibet potest renūtiare iuri suo, z
7 suo fauori: ratio huiꝰ regule est: qz in re ꝓpria q libet est moderator ⁊ arbiter. l. in re mādata. C. mā. etiam in abutēdo. tex. est sing. in. l. sed ⁊ si lege. ẜ. cōsului. i ver. cum re sua se abuti putāt. ff. de pet. her. iniquū enim est, ingenuis hominibus liberalī re tū suarū administratione auferri. dixit iurisc⁹ sult⁹ i. l. nō vsq̄ adeo. i fi. ff. si quis a parē. fue. ma. z iustum est vnicuiq̄ sua cōmittere. l. nemo exter⁹. C. de iude. hinc videm⁹ qō bñficio purgatiōis more potest pacto renūtiari. tex. est not. i. l. fancimus. ẜ. sed si qdē. C. de fideiuſ. ſm Bal. i. l. si pacto quo penā. ad fi. ff. c.
¶ Hinc etiam videmus, ꝙ sicut beneficio appellādi potest renūtiari. l. fi. ẜ. fi. C. de tempo. appel. ita pōt renūtiari iuri dicēdi
8 nullū ſm Jo. de ana. i. ẜ. l. qō isi. in rōne eustachij. ¶ † Iuxta hāc regulam quero de vtili questiōe: certū est qō si aliquis nō

habẽs filios donat:si postea nascantur filij:per talẽ natinitatẽ filiorum ipso iure reuocatur donatio.l.si vnq̃.C.de reuocã. do na.cvñ.q.iij.c.vltimo.gl.xiij.q.ij.in.c.si qs irascitur.an hunc fa noũ possit renũtiari.c fic an possit renũtiari beneficio dicte.l.si vnq̃.Qld.lau.in consi.clxxiij.qõ inci.quidã habẽs vnicũ filiũ. tenuit indubitãter q̃ nõ. Idẽ tenet Jo.an. in addi.Spe. in ti. de instr.edi.ſ.porro.in additiõe que incipit,hoc aũt certũ est. sequitur Lud.ro.in consi.cclxxix.inci.nõ est dubiũ q̃ donatio. vbi subdit sequendã esse opi.Jo.an.abiectis falsitatib⁹ alio⁹. Idẽ tenet Sal.in.d.l.si vnq̃.c Jo.pe in practica papiẽ.in for ma libelli,qñ agitur pro donatiõe. ¶ Pro ista parte multũ fa cit qz videtur cõcurrere duplex fauor.ſ.donatoris.item eius fi liozũ.ergo solus pater non põt renũtiare in preiudiciũ filiozũ: vt not.Bar.in.l.hac edictali,in ſi.prin.per illũ tex.C.de secun. nup.cano.in.c.ſi diligẽti.de fo.cõp. ¶ Tene ꝫ iij c melius per regulã huius tex.c aduerte q̃ filij ad reuocandũ donationem patris habent duplex remediũ.vnum per tit.C.de inoff.dona. per quẽ filij reuocant donata a patre:nõ in totum,sed vsq̃ ad eorũ legitimã:c huic remedio nõ posset pater renũtiare:qz est inductũ fauore filiozũ.scõm remediũ est per.d.l.si vnq̃.c istud nõ fuit inductũ fauore filiozũ:ſz ex presumpta volũtate donã tis:qz presumit q̃ ille qui nõ hz liberos ideo donat.qz non cre dit se habiturũ filios:c si crederet:nõ donaret:ió statuit illa.l. qõ si nascãt filij:renocet donatio.ergo si expresse renũtiat: cessat presumptio illius legis.l.cõtinu⁹.ſ.cũ quis.in ſi.ff.de verb.ob. Ite tenet Bar.i.l.titia.ſcda.ſ.imperator.in pe.eo.ff. de leg.iij. Bal.in.l.ſi.circa ſi.C.de inof.dona.c in addi.Spe.i tit.de instr. edi.in vlt.col.in ver.ſi quis donat.Alb.de ro.i.d.l.si vnq̃.Pe. de anch.in.c.ſi.in.v.col.in ver.querit etiã ibi de do.c ibidẽ Jo. de imo.in.c.col.c no.in pe.col.de dona. Idẽ tenet no.Lud.ro. sibi Zius in cõſi.cxxvi.qõ incipit pro decisiõe eorũ de quibus dubitatur.in.ij.col.Rap.cu.in.d.l.titia.ſ.imperator.in pe.col. c ita de facto eõsului in ciuitate papie anno ꝓterito p quodã notabili ꝛ̃ſ Situano:c se subscripserũt multi doctores huius ci
9 nitatis. ¶ Octauo not.in ver.oẽs it aq̃,hic esse text.not.ſm/ Sal.c ꝛ̃ſ Bod. qõ excepto que nõ põt opponi cozã ordinario: vel cozã delegato:nõ põt etiã opponi cozã arbitro: c ratio est: qz arbitria sunt redacta ad similitudinẽ iudiciorũ.l.i.ff.de arb. c ibi Lud.ro.reputat istum tex.ad hoc ing. ¶ Mono no.ex.x. ſi.hic esse tex.fin.ſz oẽs qõ quẽadmodũ iudex male iudicãdo vel negligẽdo facit litẽ suã.l.ſi.ff.de vari.c extra.cog.iſti.de ob. que ex quasi delicto.idẽ est in arbitro. ¶ Cõtrariũ videbat: qz sententie arbitri standũ est,siue sit iusta siue nõ.l.diẽ pferre. ſ.stari.ff.de arb.sed illud procedit quo ad partes: nõ respectu arbitri.Imo plus probat c decidit subtiliter iste tex.ſm qõ eũ ponderat solus Bal.in.c.ĥ.de consti.q̃ arbiter etiã non obser uan aspices iuris:facit litem suã:patet qz iste text loquitur de exceptiõe declinatoria fori:q̃ est de apicib⁹ iuris.l.si fideiusſor. ſ.quedam.ff.man. ¶ Sed ad intellectũ huius tex.videdũ est: an arbiter qui facit litẽ suã,intelligatur respectu fortis principalis:an respectu pene adiecte in cõpromisso.Bal.in.c. ne inita ris.in vlt.col.de consti declarat istũ tex.q̃ intelligit respectu fortis:nõ aũt respectu pene:ibidẽ etiã limitat: qõ arbiter ne gligẽdo faciat litẽ suã:verũ est circa dãnum: secus si omisisset condẽnare:circa lucrũ.Sed tu caue q̃ qñ lucrum iam est radi catũ pro⁹nt de dãno.gl.in.l.i.ſ.si quis propter.ff.de iti. actuq̃ prima.cũ multis alijs que allegat.d.Alex.in.l.non ampli⁹. ad ſi.ff.de lega.i.c in.l.ĩĵ.ff.de dã.illi. ¶ Limita etiã istũ tex.ſm aut.decernit ius.C.de arbi.de cuius intellectu dic vt ibi p doc. c per Abb.in.c.ĥ.de arbi.c gl.ſi.hic c melius Cy.in.ĥ.op.c dic vt hic per eum. ¶ Adde etiã pro ampliatione huius tex.illud quod fortius cõsuluit Lu.ro.in cõſi.cccxxxvij.qõ inci. in casu proposite consultationis aduertẽdũ censeo.in.ij.dubio. vbi in ꝛ̃tingẽtia facti cõsuluit:quod ſi iudex negligãt iustitiã facere: nedum tenetur ipse iudex partiz facit litẽ suã: sed etiã tenetur ciuitas vel princeps qui creauit illũ iudicẽ. An iste tex. habeat locũ in arbitratore dic vt per Bar.in.l.ſi.ff.de var.c extraordi. cog.c l.ſi.per illũ tex.ff.ſi mef.fal.mo.dixe.c in.l.j.C. de discu. li.x.per Jmo.in.l.diuus.in vlt.col.ff.de re iudi.cũ aliis concor dãtib⁹ de quib⁹ per.d.Alex.hic. ¶ Ultimo no.hic esse tex.fin.
10 ſm Bar.† qõ iudex qui absoluit ab obseruatione iudicij:licet per hoc non sit peremptа actio vel ius partis, tñ facit litẽ suã: c dicit Bar.q̃ est notandum in infinitũ: c sic vule qõ tũc iudex teneatur ad totale interesse. ¶ Contrarium tenẽt Bal.Sal.c ꝛ̃ſ Bod.hic vt habes plenius per.d.Alex.ad quem te remitto. caue tñ in quantũ allegat Ꝫ Bar.tex.in.l.ſi qñ. in ſi.c ibi Bal. C.de testi.ille tex.nõ vt obstare:dato q̃ ibi iudex nõ receperit testes:tñ per hoc nõ debet leđi ius partis:etiã quo ad istã litẽ: prout hic in casu Bar. ¶ Capio gl.i verbo dignitatis,quã di uidit in duas:nam in prima dñ gl.obscure dicit: dignitas ge
a nus:sacerdotium species:voluit remouere vnũ cõtrariũ qõ est quia tex.videtur presupponere:qõ sacerdotiũ non sit dignitas propter alternatiuam que cadit inter diuersa:c tñ est falsa:qz a sacerdotiũ est dignitas.l.sacrosancte.c l.ſi qs presbyter. C. de epiſ.c cler.c habet in verbis dñi. vt sit illi sacerdotiũ dignitas in eternũ.gl. obscura vt remoueat istud contrariũ dicit q̃ ver bum dignitatis in tex.est genꝰ.verbũ sacerdotiũ est species di
11 gnitatis.Confirmo per regulã;† quia quando alternatiua po nitur inter genus c speciem:illa alternatiua nõ stat propriez:ſz resoluitur in expositiuam.ſ.gl.est in rub.ff.ſi ager vecti.vel em phy.pet.sic etiam videmus in copula c,que debet cadere inter diuersa.gl.in rub.ff.de iur.c fac.igno.c gl.clario:in.c. querelã. de simo.tamẽ quando copula c,ponitur inter genus c speciẽ: resoluit in expositiuã.vt patet in rub.C.de serui.c aqua. ¶ In secunda parte que est ibi.c dic de tali sacerdotio gl.opponit cõ tra text.c dupliciter soluit.prima solu.non est bona: quia imo hic sacerdotium ponitur proprie pro dignitate ecclesiastica:pa tet propter.l.ſi quis in cõscribẽdo.C.de episcop.c cler.vbi pro pter naturã tit.apparet q̃ sacerdotiũ capitur proprie.secũda sol.gl.etiã nõ est bona.qz vitẽda est.ll.correctio.l.vnica.l ſi.C.de inof.don.c.cũ expediat.de elec i.vi.rñde ergo meli⁹ vt p Bar. c alios. ¶ Capio gl.magnã in ver.antiqui, istam gl.diui de in tres.in.j.alle.cõcordates ad tex.in.ĥ.opp.c se remittit in.in.po nit.xxij.fal.ad regulã tex.in quibus pro magna parte dicit qõ est speciale:vel q̃ nõ est pactũ.similẽ gl.habes i.l.pactũ.ff.eo.c in.ſ.qz vero matrib⁹:in aut.vt liceat matri c auie.gl.c doc.in.c. ſi diligẽti.de fo.cõp.ponit late Spe.i ti.de renũ.c cõclusio. ſ. j.ſcda ibi,sed ℈.iij ibi,ité fallit hec regula. ¶ Redeo ad secũdã partẽ,in qua gl.opp.de.l.ſi cõuenerit.de iurisdi.omn iudi.z̃ se remittit.tene tertiã solut.ibi posita q̃ in hac lege iudex ordinarius habebat iurisdictionẽ;ſz priuilegio spãli poterat declina ri:iõ pactũ de quo in hac.l.vz:qz tollit illud priuilegiũ. ſz facius tollit priuilegiũ q̃ nius cõe.l.eiꝰ militis.ſ. militia mussus. ff. de test.mili.c hoc modo redit ad ius cõmune:c res de facili re uertit ad naturã suã.l.ſi vnus.ſ.pactus ne peteret.versi.qz c in specie.ff.e.sed i.d.l.ſi cõuenerit. iudex nõ habebat iurisdictionẽ in eũ qz erat foren̄is:qz per pactũ promisit qõ posset sub eo cõ uenire:c sic quantũ ad forensem agitur de prorogan.da iurisdi tione in iudicẽ nõ suũ ideo locus est penitẽtie vsq̃ ad lit.ꝓtest. vt ibi c.c.ſ.de ind. ¶ Hinc pulchũ est videre:nũqd posset spe cialiter renunciari illi.l.ſi cõuenerit.vt nõ sit locꝰ penitẽtie.Ille be.de ro.ibi in ſi.in vlt.q. tenet q̃ sic per regulam generalẽ hu ius.l.sed eũ reprobat.d.Bar.lau.ibi qz partes nõ põt renun tiare.l.que aliquid pro forma inducit.l.nemo potest.ff.de leg.i. firmat Bar.hic:sed si forma l.est inductum: q̃ declinatoria fo ri possit opponi vsq̃ ad lit.cõte.l.ſi C.de excep.ergo illi renun c.p.c.g.in.iiij.col.in ſi.de off.dele.motus qz.d.l.ſi cõuenerit. cõ tinet ius publicũ:ergo ei renũciari nõ põt.l.ius publicũ. ff. eo. ¶ Teneo primam partẽ:qz nihil obst at quare renũciari nõ pos sit.d.l.ſi cõuenerit.p regulã huiꝰ tex.iũcta doc.Bart.Alec obst. primũ fundamẽtũ q̃ qñ.l.aliqd inducit pro forma ꝛc. qz dico esse q̃ in testõ iterueniãt septẽ testes, qõ in stipulatiõe pcedat interrogatio,c sequat̃ rñsio qñ nõ est hic. ¶ Ston ob.fundamẽ tum Bal.per.d.l.ius publicũ. qz pcedit vt ibi declarat Bart. c hoc qñ esset ius publicũ.i.respicies publicã vtilitatẽ:sed hic respicit priuatã. ¶ Limita tñ qõ dixi priuilegio fori renũciari
12 impera.inter pupil.ſz Cy.Bal.c Sal.ibi. ¶ † Ité adde inquã tũ iuxta istã gl.Bar.facit differẽtiam: aut in instrumẽto quis ꝓmisit posse cõueniri in quocũq̃ loco:c nihil valet: qz potest penitere ante litẽ cõtest.d.l.ſi cõuenerit.aut promisit soluere: et tũc secus:qz ratione destinate solutionis sortitur forum:vt hic per eum.idem tenent Bar.c alij in.d.l.ſi conuenerit. Bar.in.l. titiũ.ſ.i.per illum tex.ff.de admi.tu.c in.l.nõ vtiq̃.ſ. ſi qs ita. ff.de eo qõ cer.lo.Cy.c Bal.in.l.ſi qs in cõscribẽdo.C.de epiſ.c cle.d.Ant.c alij in.c.ſ.de iud.ita cõiter q̃uis Ful.hic i.d.l.ſi cõ uenerit.c plem⁹ in.o.l. ſi qs in cõscribẽdo.reprobet primũ mẽ brum distinctiõis Bar.p tria q̃us rñder.d.Alex.hic. ¶ Tu aduerte circa.c.dilecti.de fo.cõp.allegatũ p Fulg.d. Alex.vt nouũ itellectũ:qõ ibi mercator anglicanus promisit rñdere: qõ idẽ est qõ soluere.gl.not.in.l.iij.in versũ.respondere.c ibi Bald. ad hoc no.C.de procu.idẽ Bal.in.l.eam quã.in.iij.col.C. de fi deiscõ.ideo ratione destinate solutionis ibi potest cõueniri. iste intellectus nõ potest procedere:qz solum esset verbum rñdere. posset ibi intelligi pro soluere: sed cum ibi adsit vtrũq̃ verbũ: qz ibi promisit respondere,vel soluere:nõ possumus dicere qõ verbũ respõdere, ibi ponatur pro soluere: qz hoc modo vnum esset

esset superfluum. Ego aliter dico ad illũ tex.q̃ ibi iuxta more mercatorũ pmisit in certo loco soluere, vel rñdere. Nã soluere dr,qñ actualiter per seipsum tibi soluit:ſz rñdere dicitur:qñ per literas cãbij facit per aliũ tibi soluit:c sic vtroq̃ mõ ratione de stinate solutionis per se vel per alium ibi fortitur idem forum. Vel aliter c plenꝰ,ibi delegatus pape habebat iurisdictionẽ: sed eã poterat ille mercator anglicanus ex priuilegio anglica nis concesso declinare.vñ per illud pactum agitur solum de re mouendo priuilegium.iõ valet,vt hoc tex.Tenedoc.Bar.vn de dicit Pau.de ca.hic.qõ vidit in curia romana de facto ser uari in instrumẽtis que fiũt,in quib⁹ pars se submittit iurisdi tiõi cuiuscũq̃ iudicis ordinarij,ẽt nõ sui:nõ hoc solũ sufficit, vt cozã quocũq̃ ordinario possit quenirí,ſz dicit q̃ non videt qualr possit rñderi ad.d.l.si quenerit.c ꝓpterea mirat ꝺ illa ro mana practica:qz est ℈ cõem ſniaꝫ doc. ¶ In.iij.parte gl.in.vſ. fal.dñ dicit q̃ in.l.nec si volens.C.de lib.causa.nõ fuerũt ℞a pacti.ista sol.nõ est bona:qz si ibi fuisset pactũ,nõ potuisset si
13 bi pindicare per.l.liberis.ff.de li.cã.vñ rõ est:† qz nemo est do
a min⁹ mẽbrozũ suozũ.Liber homo.in pnc.ff.ad.l.aq.ſm Lyn. hic,c cano.in.c.ſi diligẽti.de fo.cõpe.facit qõ vult gl.sing.in.l. pactum inter heredem.ff.e.de qua statim.ſ.dicam.Vel dic ſm pactum inter heredem.ff.e.de qua statim.ſ.dicam.Vel dic ſm Ang.in.d.l.pactũ inter heredẽ.rõ est,qz itereſt reipublice libe ri.in.d.l.pactũ inter heredẽ.rõ est,qz itereſt reipublice libe non simpliciter prohibet:sed vltra procedit disponẽdo. ¶ Li l.non simpliciter prohibet:sed vltra procedit disponẽdo. ¶ Li mita nisi interueniret iuramẽtũ.ſm Jo.an.in addi.Spe.in ti. mita nisi interueniret iuramẽtũ.ſm Jo.an.in addi.Spe.in ti. de instr.edi.ſ.porro.in addi.magna Bal.i.l.antique.ſ.fi.C.ad vellaia.d.Alex.in.l.ſi constãte.ſ.quoties.ff.so.ma.in cõtrariũ
17 põdera Bar.in.l.cũ hi.in ſi.principẽ.ff.de transac. ¶ † Ité p itẽ.fal.adde qõ vbicunq̃ in aliquo actu apponitur a superiore clausula annullatiua actus,qz dicitur si secus attentatũ fue c rit sit vanum c inutile:tunc consensu partium nõ potest renũ tiari.gl.est no.in.c.statutum.ad ſi.prin.in ver.committatur,in terpretatione.l.si vnus.ſ.pactus ne peteret.versi.qz c in specie.ff.e.sed i.d.l.ſi cõuenerit. iudex nõ habebat iurisdictionẽ in eũ qz erat foren̄is:qz per pactũ promisit qõ posset sub eo cõ uenire:c sic quantũ ad forensem agitur de prorogan.da iurisdi tione in iudicẽ nõ suũ ideo locus est penitẽtie vsq̃ ad lit.ꝓtest. vt ibi c.c.ſ.de ind. ¶ Hinc pulchũ est videre:nũqd posset spe cialiter renunciari illi.l.si cõuenerit.vt nõ sit locꝰ penitẽtie.Ille be.de ro.ibi in ſi.in vlt.q. tenet q̃ sic per regulam generalẽ hu ius.l.sed eũ reprobat.d.Bar.lau.ibi qz partes nõ põt renun tiare.l.que aliquid pro forma inducit.l.nemo potest.ff.de leg.i. firmat Bar.hic:sed si forma l.est inductum: q̃ declinatoria fo ri possit opponi vsq̃ ad lit.cõte.l.ſi C.de excep.ergo illi renun annullatiua,illud censet datum pro forma ſm Bald.c Ang. in.l.ſi.ff.de li.c posth.sequitur Pet.de anch.in cõmen.c.cano num statuta.de consti.ver.quero si statuto cauetur qõ notarij.

18 ¶ † Ité adde quartã fal.qõ in criminalibus ꝺ nõ potest quis
ꝺ renunciare defensionibus suis.glo.no.in.l. pactum inter here dẽ.c ibi Bar.circa ſi.no.ff.c illam gl.reputat sing.Bal.in.c. cũ non ab homine.in vlt.col.de iudi.c in.c.cum venissiet.ad fin.de testi.c.qñ contra falsum.in.ẽ.columna.de proba.c in.c. pastoralis.in.iij.col. de excep. Et per illam gl.dicit Bal.in.d.c.cum non ab homine.qõ stãte statuto,quod si aliquis vulneraverit aliquẽ puniatur in centum:quam penã si noluerit soluere, aut non potuerit soluere intra mensem,amputetur sibi manus:qõ si reus ante mensem dicat se nolle soluere , non per hoc poterit ei amputari manus ante lapsum mensis:quia non potest hoc fauori renunciare per dictam gl.in.d.l. pactum inter heredem. ¶ Limita istã gl.qõ licet reus in criminalibus nõ possit renũ ciare defensionibus,tñ potest renũciare termino,ſm Bal. qui dicit ita practicari in.l.ſi accusatoribus.in.ij. col.C. de accus. c in.d.c.qñ contra falsam. ¶ Scõo limita nisi reus solenniter in iudicio sit confessus,ſm Bal.in rub.extra depact.in pen.col. qui dicit q̃ totus mũdus ita obseruat. ¶ Tertio limita.d.gl. vt procedat in eo qui est innocens, non in eo quem euidenter
a constet esse culpabilẽ.ſm Bal.in.c.significãte.in.ij col.de app. ¶ Quarto limita dictã glo.vt,pcedat,qñ aliquo modo ℈stat, q̃ aliquas defensiones habebat: alias secus.ſm Bal.in.l. nã posteaq̃.ſ.si minor.circa ſi.p illũ text.ff.de iureur. ¶ Quinto limita ſm Bald. circa ſi.vt illa glo. non habeat locum in excẽ ptionibus declinatoriꝰ fori:quibus potest reus in criminali
c bus renunciare:ratio qz in illis nõ cõsistit defensio naturalis. vt hic per eum.Ité circa doc.Bar.in quantũ cõcludit qõ fauo ri publico renunciari non potest:adde idẽ esse in iudeo, qui nõ potest renunciari fauori publico iudeorum.l.die sabbati.C.de iude.ſm Bald.in.l.nulla.ff.de ll. ¶ Item aduerte, inquãtum Bar.vult,q̃ si sit ius priuatum inducti propter imbecillitatẽ renũciantis:qõ ei renũciari nõ põt,sentit Bar. prout põderat Raph.fulg.q̃ mulier nõ possit renũciare bñficio velleiani. qõ videt cõtra tex.in.l.ſi.ſ.pe.ff.ad velleia. Bald.hic saluat bene, si mulier nõ esset certiorata. Tu aduerte qõ Bar.in.d.l.ſi.ſ.pe. firmat mulierem non posse renunciare velleia.c rñdet ad illum tex.t. vt procedat, qñ renunciatio fuit facta ex internallo, qz tñ contrarium cõiter tenetur,qõ imo mulier potest renũciare vel leia.prout cõmuniter firmant doc.in.l.sciendũ.ff.de verb.obli. ideo salua Bar.c cõsydera qõ dictũ doctoris ꝺ intelligi ſz.ll. quas allegat:vt inquit Bar.in.l.nõ solum.in.ĥ.ſ. si liberatio nis verba.ff.de libe.leg.Sali.in.l.ex cautiõe.in.ẽ.col.C. de non nu.pe.Jo.an.in.c.cũ nũtius.de test.debet ergo intelligi Bart. de imbecillitate rõne minoris etatis.ita loquunt.ll.per eum al
19 legate:nõ aũt de imbecillitate ratione sexus. ¶ † Ultimo cu ca presentẽ materiam.d. Alex.c Ant.de Alex. hic dicit regu lam huiꝰ tex.esse notabiliter limitandã, vt procedat quãdo re nuntians fuit certioratus de preiudicio suo,alias secus.per.c. placuit.xxxviij.di.nisi esset iuratum : qz ad iuramentum nemo presumitur accedere nisi certioratus.c.ex rescripto.de iureiur. allegant Host.in sum.in tit.de fideiusso.ĥ.c cũ qs.ver.idem est. quã sequitur Jo.an.in.c.ĥ.de pac.in.vj. ¶ Contra istã limita tionẽ multũ facit,qz speciale est in muliere , vt propter fragili tatem sexus requiratur certioratio.ſm glo.in.l.ſi.ſ.pe, quicqd ibi dicat Bar.ff.ad velleia.firmant cõmuniter doc. in.d.l.scien dum.c Bal.hic qui dicit,q̃ ideo in muliere requiritur certio
20 ratio, ppter presumptã ignorantiã. ¶ † Ité ad materiã adde qõ põt renunciari nullitati,seu iuri dicendi nullum.ſm Jo.de b
b ana.in cõſi.cl.inci.in.q.eustachẽ.c similiter beneficio purgatio nis more,qõ non possit purgari,põt per pactum renũciari.tex. est no.in.l.lancinus.ſ.fed si quidem.C.de fideiuſ.ſm Bal.in.l. si pacto quo penã.in ſi.ſ.eo. ¶ Sed negatiue,c sic ecõtra. Ad de qõ iuri prescribendi,c sic q̃ nullo tẽpore pscribatur,nõ põt per pactum renunciari:quis per.l.vel statutum sit, ſm Ange. c
c in consi.lv.inci. Guil.c Fran.in.ĥ. coll. similiter non potest re nunciari iuri disponẽti ne ex duabus causis lucrativis qs eã dem rem cõsequatur,ſm Bar.in.l.meninus.ſ.duob⁹.ff. de leg. ĥ.in penul.char,in ver.tertio quero,similiter iuri statutorũ nõ potest renunciari,ſm Joã.and.in addi.Spec.in tit. de appel. ſ.nunc breuiter. in addi.magna. Alber.in.j. parte statuto.ũ.q. xviij. hoc intelligit Bal.in.c.transmissam.de elec. esse verum in statutis negatiuis,c qñ procedunt ad annullationem actus d
d ipso iure.per.l.antique.C.ad velleia.c ad hoc adde Bald. in.l. fin.in.iij.oppositio.C.de edi.di.adri.tol. Item in materia vide tex.in.l.pe.ff.e.c dic quod ideo ibi nõ valet pactum qz esset cõ tra bonos mores: cum auferat facultatẽ disponẽdi de re sua: vt ibi dixi.facit.l.nudum.C. de contrahẽda emptio. ¶ Capio glossam pen.quam omitto in duas, prout timore cõtrarij po nit duos intellectus ad textum.secunda ibi.vel dic qõ de hoc.
21 ¶ † Jn ſi.gl.istum ſin.multum ponderat Bar. quod compro

a ¶ Qõ sacerdotiũ.adde tex.i.c. ecce ego. xcv. distin.c sunt verba originalia Eccle siastici.xlv.

b ¶ Qõ notarius. adde gl.i. c. sicut epm.i.qõ.ĥ. in.c. qñ. de vita c hone.cle.

c ¶ Clausula annullatiua. Adde Jaſ.in.l.pacta q̃ cõtra.ℨ. de pact. Fely.in.c. cũ dilecta. de rescript. Purp.

d ¶ Criminalib⁹. Jaſ. in.l. sed c si quis. ſ. quesitũ. col. ĥ. ff. si quis cautio. Purp.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Navarra Biblioteca

a ¶ Qõ cõpromis aliq. Adde Spec. de arb. in. ſ. ver. qd ſi cõpromiſſum. doc. in. l. ſi cũ dies. ſ. plenum, de arb. ff.

miſſum[a] ſi eũ potest fieri de causa principali: ſz de quolibet incidenti. Et per hoc singulariter infert q̃ ſtante statuto qõ consanguinei & affines debeãt cogi ad cõpromiſſum: ſi ſit dubium ſup hoc incidenti, an fieri debeat compromiſſum: certe de hoc incidẽti potest cõpromitti. & ſz Bar. nõ ponat p̃ conſtati: tñ hoc firmat Ful. Pau. de ca. d. Alex. & d. Ant. & Alex. hic & dicit Ful. ſe ita obtinuiſſe de facto: dũ index inclinaret qõ ſup cã principali non debet fieri cõpromiſſum: illi qui volebat fieri petẽt ſaltẽ cõpromiſſum ſuper hoc incidenti: an de iure fieri debeat cõpromiſſum. & dicit. d. Alex. quod est vtiliſſima & quotidiana deciſio in practica. ſimilis glo. in. l. cũ proponas. C. de re. credi. & ibi Rap. ful. qui hoc dicit ſe obtinuiſſe de facto in pulchro caſu. ¶ Itẽ gl. i terminis in quib̃ loquit reprobãt ſ. d. Sapien. quos etiã refert. d. Ant. de ale. hic: q̃ de hoc dubio an possit renũtiari priuilegio fori erat aperta deciſio, in. d. l. cũ pponas. ergo de ea nõ poterat fieri compromiſſum: q̃ quẽ est questio iuris cui⁹ deciſio reperitur apertis libris: de ea non põt fieri cõpromiſſum: ratio q̃ compromiſſum debet fieri de re dubia: ſed hic non est dubia, ex quo reperit deciſio libris aperti. ita Bal. Sali. & Ful. in. l. cũ proponas. C. de re. cre. Ang. in l. ij. in pn. C. qñ puo. nõ est necel. Jmo. in. l. ſi ſic ſtipulatus ſum. ff. de ver. ob. Bal. in. c. paſtoralis. in prin. & ibi Panor. de reſcr. Hinc dicit Bal. l. l. ancille. in. ẽ. not. p illũ tex. C. de fur. q̃ ſi ſtatutũ diſponat q̃ omnis q̃ſtio debeat cõpromitti: intelligit de q̃ſtione facti, vel de q̃ſtione mixta: nõ de queſtiõe ſolũ iuris. fa

22 cit qõ no. Bal. l. l. j. C. de relatio, † & Bar. i. l. ille aut ille. ſ. cũ in verbis. ff. de leg. iij. ſtante ſtatuto q̃ libet cauſa ꝛmittat ꝛſilio ſapientis: certe ſi articulus iuris ſit certꝰ: nõ dz cõmitti cõſilia pien. facit etiam qõ dicimus q̃ poſitioni iuris iõ nõ est reſpondendũ: eo q̃ ius ſemper est certum. l. ornamentorũ. & ibi Bar. ff. de aur. & ar. leg. gl. i. l. ij. ſ. qõ obſeruari. C. de iu. calũ. ſalua gl. qõ tempore quo nondũ facta erat iſta. l. non erat iſtud certum.

¶ Sẽd cõtra iſtã gl. & Bart. opponũt: q̃ ratione finalis huiꝰ ſtatuti, est gratia litium minuẽdarũ inter affines. l. Quis. ff. de arbi. ſed hoc eſſet facere litẽ ex litibus. igitur ꝛc. reſpõde quod obiectum procedit qñ calũnioſe peteret compromiſſum ſuper hoc incidenti: vt lis principalis ptelaretur. ¶ Extra gl. p cõplemento huiꝰ. l. vt nihil omittat põdera ex iſto tex. † in prin. dũ dicit ſeſe colligere regulã qõ idem verbũ geminatum[b] non plus operat q̃ ſimpler. ſimilis tex. in. l. ſi quis in cõſcribendo. C. de epiſ. & cle. & in. l. ſi mulier. in. ẽ. circa ſi. C. ad velle. facit opti

b ¶ Verbũ geminatũ. Adde de iſtis ẋbis geminatis diffuſe per Ant. cor. de ſicilia i tractatu de ẋbis gemiatis.

me qõ vult Bal. in. c. j. ſ. ſi. in ſi. de. phi. feu. alie. p Fede. qõ ſi vaſallus iurat fidelitatẽ contra omnes excepto ſeſe, q̃ licet verba ſint geminata: nihil operant q̃ ſm Bal. expreſſio eius qõ tacite iurat non operat augmentũ vel diminutionem. ¶ Facit qõ

24 dicit Bal. i rub. extra de pcu. i. v. col. i ſi. † q̃ geminatio mãdati pcuratoris nihil operatur, per. l. cum procurator. ſ. ſi dñs. ff. de ope. no. nun. facit etiã ſimile: in eo q̃ reſpondendo poſitionibus dicit non p hoc non dicit affirmare: & ſic geminatio einſdẽ negatiue ibi nihil facit. Huius alias due negatiue ſoleant affirmare. l. duob⁹. ff. de reg. iur. ita tenet Cy. in. l. qui ſe patris. & ibi Bal. in. iij. col. C. vnde & lib. idem Bal. in. l. j. in. v. col. C. de ſer. fu. fateor q̃ quãdo idem verbũ non est geminatum ad cõpoſitũ: plus operatur q̃ ſimplex. ita loquitur. l. baliſta. ff. ad treb. not. Bar. de verbo vnuſquiſq̃. in repeti. l. j. in. iij. colũ. ẽ. de ſa. ſanc. eccle. ¶ Per p̃dicta videtur reprobãdũ illud qõ ſingulariter tenet Bal. l. c. ſi. de off. dele. quod q̃ſi in ſcripto delegatorio ponitur dictio tutu: vel per te cognoſcas. primum ſtat demõſtratiue: ſcõm arctatiue ſeu reſtrictiue propter geminatã virtutem verborum. d. l. baliſta. & per hoc videtur q̃ delegare nõ poſſit. & cum Bal. tenet ibi Jmo. Guis. d. Cardina. non firmat puto ex predictis confundi. ¶ Adde etiam q̃. d. And. Bar. in. d. c. ſi. ſ. idẽ quoq̃. reprobat illud dictũ Bald. ſed alio fundamẽto. nã ſm eum, iſta nõ dicunt verba geminata, ex quo ſunt ſimul prolata abſq̃ interuallo: ergo nõ operatur effectum geminationis: per illud qõ vult glo. not. in. l. ſi cõuenerit. in. j. ff. de pig. act. & per illud qõ vult Bal. i prooemio. C. in vlt. col. & multa de

25 his recolligi in. l. ſi certis annis. ẽ. e. ¶ † Tu aduerte quod in actib⁹ hominũ ad hoc vt dicat geminata ꝛfeſſio, vel geminata interpellatio, vel geminata ſolutio, bene requirit interuallũ. ita loquunt̃ que dixi in. l. ſi certis annis. ẽ. eodem. & gloſſ. in. d. l. ſi cõuenerit. ſed in geminatiõe verborum nõ requiritur interuallum: vt patet in. d. l. baliſta. cũ his que. ẽ. dixi. & patet in ẋ. vnuſquiſq̃. ꝑ ſecundum Bar. in. d. repeti. l. j. in. iij. colũ. de ſacr. ſan. eccle. facit tex. in. c. eam te. de reſcriptis. in verbo mandatũ dedimus & preceptum: & ibi Bal. multum not. iſtam geminationem verborum: que ſimul facta eſt ſine interuallo: & tamen multum operatur. & per iſta cum laude dei remanet iſta. l. ſatis vtiliter expedita die. xix. Jan. ꝛcccc.lxxxvij. per me Jaſonẽ de Mayno Padue.

1 ¶ Pactũ per quod de hereditate viuentis certo modo diſponitur. nõ valet: q̃ cõtra bonos mores: niſi ille de cuius bonis agitur conſenſerit, & in eadem voluntate vſq̃ ad mortem perſeuerauerit. limita tũ hunc tex. ſeptem modis: vt. ſ. nu. 7.

3 De arduo dubio debent aduocati conſulere ſuperiorem: qui habet potestatem diſponendi & l. condende.

4 Cõſanguineꝰ viuẽte cõſanguineo ỏr hr̃e ſpem hr̃editatis eiꝰ.

5 Pactiones imite inter aliquos de hereditate viuentis, nõ valent neq̃ tenent.

6 Statutum diſponens q̃ omnes controuerſie inter perſonas vertentes debeant compromitti: comprehendit etiam controuer. que ſunt cum vniuerſitate.

8 Paria ſunt aliquid fieri tempore licito, vel etiam illicito & conferre in tempus licitum.

9 Actus qui non potest fieri pure: nec ſub conditione, niſi fiat ſub duabus conditionibus.

10 Conuentio facta ſuper futura ſucceſſione viuentis valet, conſentiente eo de cuius hereditate agitur.

11 Prohibit̃ diſponere de re alicui⁹, ꝑt eo 2ſentiẽte diſponere.

12 Conſenſus preſtitus in cõtractu celebrato per aliquos ſuper here. conſentientis, ſortitur naturam vltime voluntatis: & effi citur ambulatorius & reuocabilis vſq̃ ad mortem ex ſola voluntate conſentientis.

13 Si filia renũtiauit cũ iuramento here. patris viuentis in manibus fratrum & patris: potest pater ſol⁹ diſponere: quod nõ ob. iura. filia ſimul cum fratribus equaliter ſuccedat.

14 Licet aliquis poſſit obligare omnia bona preſentia & futura: non tamen potest obligare rem alicuius viuentis.

15 Non valet conceſſio prebende non vacantis.

16 Pactum de futura ſucceſſione potest fieri duobus modis.

17 Si filius commiſit cauſam ingratitudinis propter quã poſſit exheredare a patre: ſi reconcilietur: intelligitur remiſſa, adeo q̃ pater non poterit illum exhedare.

18 An valeat pactũ initum inter dñm & vaſallũ: q̃ vaſallus non priuetur feudo propter feloniam ab eo committendam.

19 Stante ſtatuto q̃ exiſtentibus maſculis filie femine nõ ſuccedant ab inteſtato poſſet pater per pactum initum cum filia facere q̃ filia ab inteſtato ſuccedet non ob. ſtatuto. & nu. 23.

20 Duo vincula plus operantur quam vnum ſolum.

21 Filius & ſeruus in iure querendo per eos poſſunt preiudicare patri & domino.

22 Hereditas nõ põt dari per pactum extrãneis: ſecus tũ ſi filiis.

24 An valeat ſtatutum q̃ ingrediens monaſterium nõ ſuccedat.

25 Statutum excludens a ſucceſſione regni ſecundo genitũ: exiſtente primo excludit illum etiam effectum clericum.

26 Paria ſunt aliquid fieri tempore prohibito: vel tempore licito ſed conferre effectum in tempus illicitum.

27 An valeat pactum de iure ſucceden. perdendo.

28 Pater emancipans filium potest retinere dimidiam vſuffructus in bonis queſtis: ſed in querendis nõ potest etiã expreſſe conuenire de vſufru.

29 Si teſtator est mortuus: tunc poſt mortẽ patris valet pactum de non ſuccedendo.

30 Pater potest legitimare filium naturalem: cum pacto quod patri non ſuccedat.

31 Si filia faceret pactum de non ſuccedẽdo ipſis fratribus: & pater conſentiret. & perſeueraret in conſenſu vſq̃ ad mortem: valeret tale pactum.

32 An pactum de ſuccedendo affirmatiuum valeat vel ne.

33 An valeat donatio omnium bonorũ preſentiũ & futurorum.

34 Licet minor habens curatorem non poſſit alienare bona immobilia ſine decreto iudicis: tamen ingrediendo monaſterium in cõſequentiam perſone ſue potest omnia bona dedicare monaſterio abſq̃ decreto iudicis.

35 Patrimoniũ est nomẽ vniuerſale: ſicut hereditas & peculium.

36 In dubijs opinionibus doc. tenenda est iudicando & cõſulendo op. que fauet eccleſie vel pio loco.

37 Si aliquis dicat dono tibi here. meã: nõ valet: cum here. ſit nomen vniuerſale: & perinde eſſet ac ſi donaret omnia bona preſentia & futura.

38 An valeat conuentio facta inter aliquos de hereditate viuẽtis quam ſperant inter eos certo modo diuidendam. 30.

habem⁹ regulã: q̃ paria ſunt aliq̃d fieri tpe licito vel etiã illicito & 2ferri in tps licitũ. l. in tps. ff. de here. inſti. l. qõ ſpõſe. C. de do. añ nup. In quarta q̃ eſt ibi: ſz nobis. ponit deciſio & rõ decidẽdi: q̃ ideo talis q̃ſtio nõ vz: eo q̃ eſt plena triſtiſſimi & periculoſi euentus. vult dicere q̃ inducit votum mortis illius de cuꝰ hereditate q̃eſtio eſt, & iſtud eſt triſtiſſimũ. itẽ facit inſidiari eiꝰ vite, & iſtud eſt periculoſum. ex his ergo ſequitur qõ iſta cõnctio est ℨ bonos mores: p cõſequẽs nihil vz, & hoc mõ põt reſponderi ad arg. ℨ. factũ pro altera parte: q̃ ſz cõferaꝝ in tps licitum: tñ ideo nõ vz q̃ de preſenti continet turpe. In qnta q̃ eſt ibi: niſi forte. ponit fal. & rõnẽ fallentie ibi: tunc etenim ſublata acerbiſſima ſpe. quã intellige p preſumptionẽ huiꝰ. l. q̃ plumit q̃ ex quo dñs 2ſenſit q̃ talia pacta faciãt: eſſet ſuſpicio pericu

6 li, q̃ paciſcẽtes nõ inſidiabunt̃ eius vite: q̃ nõ est veriſimile q̃ ſi iſtud ſuſpicaret vel metueret: q̃ cõſentiret, & q̃ talẽ 2ſenſum pt̃ reuocare cũ eiꝰ volũtas ſit ambulatoria vſq̃ ad mortẽ. In ſexta & vltima q̃ eſt ibi: iubem⁹ etenim. ponit extẽſio. & vult dicere q̃ ſi aliq̃ ſperãtes hereditatẽ alicui⁹ eo viuẽte, faciant pactũ inter ſe, q̃ ſi aliq̃s ſuccedat in tota hereditate illius: q̃ donat tibi talẽ rẽ illius hereditatis, vel vendit aliq̃ rẽ: certe nec donatio, vel vẽditio, nec obligatio facta viuẽte eo de cuiꝰ hr̃edita

7 te agit, nihil valeret. & hoc vltimũ habes etiã in. l. quidã. ff. de don. & dicit tex. ibi q̃ etiã anteriorib⁹ legib⁹ & ꝛſtitutiõib⁹ nõ eſt incognitũ. ¶ Itẽ tex. in fi. dicit ℨ dñi voluntatẽ. intellige. ſ.

2 ſum eſt. Iſta. l. breuiter. h. d. † pactũ p q̃ de hr̃editate viuentis certo diſponi, nõ valet: q̃ est contra bonos mores: niſi ille cõſenſerit, & in eadẽ voluntate vſq̃ ad mortẽ perſeuerauerit. h. d. ¶ Pro colorata figuratiõe caſus ꝓſuppone q̃ aliq̃ ſperabat hereditatẽ cuinſdã agnati: forte patrui carentis liberis, & ſe de pauperabat q̃ q̃libet mitebat donare patruo: vt ſic cũ alliceret ad eũ inſtituẽdũ heredẽ. & qñ vn⁹ donabat vnã rẽ: aliꝰ dona

3 bat duplũ: ꝓpter hoc deuenerũt ad q̃ſtionẽ de q̃ i tex. ¶ Plo. ſm Sal. † q̃ de arduo dubio debet aduocati ꝛſulere ſuperiorẽ qui hz potestatẽ diſponẽdi & l. cõdende. & hoc bñ notẽt cõ

a ſiliarij dñoꝝ ſm eũ. Adde tex. i. c. ſi. poſt mediũ. in ẋ. tã ardua filiarũ dñoꝝ ſm eũ. Adde tex. i. c. ſi. poſt mediũ. in ẋ. tã ardua cã requirit. de dilatio. facit q̃ no. Bal. in. l. placet. in. i. no. p illũ tex. ℨ. de ſac. ſan. eccl. q̃ imperator dz oĩa põderoſa facere cũ

a ſilio ſuoꝝ diſcretũ. facit q̃ vult Bal. in. l. cũ multa. C. de bo. q̃ libe. q̃ papa nõ põt alienare res magnas eccleſie ſine cõſenſu cardinaliũ. de iſtis & ſimilib⁹ multa dicã in. d. l. placet. ideo hic

4 hic videri tex. † q̃ 2ſanguineus viuẽte 2ſanguineo dr habere ſpẽ, itellige tñ q̃ iſta ſpes nõ eſt ꝓbabilis. patet q̃ ſpes pt̃ deduci in ℨctum. l. ſpẽ. C. de dona. & tñ ſecus eſt hic, vt hac. l. facit tex. no. in. l. j. ſi inpuberi. in ẋſ. prematura. est eñ hec ſpes. ff. de colla. bo. & tex. in. l. poſt emãcipationẽ. in prin. & ibi Bart. ff. de lib. leg. & q̃ iſta ſpes nõ ſit ꝓbabilis declarat Bar. hic i vlt. q. & in. l. qui rome. ẽ. duo fratres. in. j. opp. & plenꝰ in. vi. q. vbi late An. & Mod. ff. de ver. ob. & Bar. per. v. col. in. l. is põt. ff. de ac

5 qui. here. ¶ Tertio no. ex tota hac. l. q̃ † pactiones inite inter

b aliquos ſup hr̃editate viuẽtis⁹ nõ valẽt neq̃ tenẽt, & in hoc cõſiſtit tota ſubſtantia huiꝰ rationis aſſignat hic in tex. & in. l. quidã. ff. donationẽ. ff. de do. q̃ est ℨ bonos mores. Amplia iſtã. l. ſe

c pt̃ modis. ¶ Primo etiã ſi iteruenerit iuramẽtũ q̃ cũ ſit cõtra bonos mores[c]: nõ dz firmari iuramẽto, vt i regla, nõ est obligatoriũ. de reg. iu. in. vi. ſm Bal. Sal. & Mod. hic. & hoc ẽt ꝛz Bar. hic in. iij. col. ¶ Sẽd amplia vt etiã habeat locũ i filijs:

8 put ꝛz gl. hic in ver. aliene. cõiter approbata. ¶ Tertio extẽde vt etiã habeat locũ in parẽtib⁹. nã in eis ꝛz cellet vna rõ: q̃ nõ inſidiant vite filiorũ. l. iſti quidẽ. in fi. ff. de eo q̃ met. cã. tñ militat rõ generalis poſita in fi. huius. l. ſm Bal. Sal. & Mod. hic. ¶ Quarto extende vt iſta. l. que loquitur in hereditate viuẽtis habeat ẽt locũ i hr̃ditate eiꝰ de cuiꝰ morte dubitat. l. nec nos. cũ gl. & q̃ ibi Cy. Bal. C. de capti. glo. in. l. ij. ẽ. fin. de his qui. vt indig. ſm Pau. de ca. & d. Alex. hic. ¶ Quinto puto q̃ iſta. l. ẽt pcedit in limitib⁹: triplici fundamẽto: primo per rõnẽ poſitã in ſi. huiꝰ. l. ſcõ q̃ qñ aliq̃d phibeꝝ rõne turpitudinis vel q̃ ſit contra bonos mores: cõprehẽdit etiã milites. l miles ita

d li. tertio: q̃ vbi vertit ꝓiudiciũ tertij, miles nõ eſt in aliquo priuilegiatus. tex. est no. in. l. cũ filius. ad fi. ff. de teſta. mil. & ratio: q̃ priuilegia intelligi debẽt ſine preiudicio tertij. l. nec auus. C. de priuilegia intelligi debẽt ſine preiudicio tertij. l. nec auus. C. de priuatos. ẽ. eo. ¶ Sexto extende iſtam. l. vt etiã pcedat in eccleſia, per rationes proxime adductas. & q̃ eccleſia vtit iure cõmuni: niſi qñ in ea aliud ſpãle eſt ſtatutũ. c. j. de alie. feu. gloſ. in c. peruenit. de cẽſi. facit qõ vult Sali. in. l. cum de in rem verſo. in. vij. q. ff. de vſur. quod illa. l. etiã habeat locũ in eccleſia. dixi in. l. ſi certis annis. ẽ. eo. ¶ Septimo extende iſtã. l. vt pcedat in vniuerſitate & collegio: qñ ex promiſſione habẽt ſpem in alterius hereditate. & p hoc vltra ꝓdicta: ſpecialiter põdera iſtũ tex. i. v. pſonis. nã appellatiõe pſone venit vniuerſitas collegiũ & ciuitas. l. mortuo. ff. de fideiuſ. l. ſi a te. ff. vt in poſ. leg. c. j. ſ. cõuenticulas. & ibi Bal. not. ad hoc no. de pace iur. fir. in vſi. feu. Bar. in. l. metũ. ſ. animaduertendũ. ff. qõ met. cã. Bal. no. in. l. quicũq̃. in. iij. col. C. de ſer. fug. & in. l. ſz ſi hac. ſ. qui manumittit. ff. de in ius voc. & in. l. ij. C. de impube. & aliꝰ ſubſti. & in. c. ſedes. in. iij. col. de reſcri. glo. in. c. vt circa. de elec. in. vj. † Hinc est

6 qõ ſtatutũ diſponẽs q̃ oẽs cõtrouerſie inter pſonas vertẽtes debeant cõpromitti: cõprehẽdit etiã cõtrouerſiam que est cum vniuerſitate, ſm Lud. ro. in. l. ij. in prin. ff. de verb. obli. & in cõſi. cccc. qõ inci. querit an ſtatutũ partes cõpellẽs ad ꝓmiſſuz. alibi Bal. i. c. j. in pn. de no. foꝛ. fideli. in vſi. feu. tz q̃ ſi iuro fidelitatẽ cõtra omnẽ pſonã: intelligoꝛ etiã iurare ℨ vniuerſitatem.

¶ Et ſi dicas p ꝓprie & ſtricte ſumpto vocabulo, appellatione pſone non venit vniuerſitas. aut. item quecunq̃. & ibi Bal. C. de epi. & cle. c. romana. ſ. in vniuerſitatẽ. de ſent. excõ. in. vj. Joan. in. c. cũ in illis. de preb. in. vj. in nouella. & iõ ſtatutũ[d] faciẽs

d mentionẽ de perſona: nõ cõprehendit vniuerſitatẽ vel ciuitatẽ ſm Bal. in. l. oẽs populi. i pe. col. de iuſti. & iu. & i rub. C. ad treb. ¶ Ex hiſ deo q̃ ſumus in exoꝛbitantib⁹: in qb⁹ licita est extẽſio a

a de ſtricta ſignificatione vocabuli ad latã. text. est not. in. l. liberum. ſ. ſenatuſcõſulti. ff. de ritu nupt. & in. l. filium habeo. ff. ad maced. facit q̃ vult gl. in cle. j. i ẋ. eligat. & ibi doc. de elec. & doc. in cle. auditoꝛ. i ẋ. bñficio. de preb. & gl. in auf. vt hi q obl. ſe hi. in pn. i ẋ. ad curationẽ. & ibi no. Ang. & gl. i aut. minoris de bitoꝛ. C. q̃ da. tuto. poſ. Itẽ adde Jmo. & Panoꝛ. in. c. nouit. de iudi. qui cõcludunt q̃ in materia larga & fauoꝛabili appel

b latione perſone venit vniuerſitas. poſſes tñ ad hũc tex. reſpondere. q̃ iſta ſunt verba narratiua facti: ex quib⁹ nõ eſt licitũ arguere ad deciſionẽ cauſarum: vt dixi allegãdo multas glo. l. ſz ſ. eo. ¶ † Iſtũ tex. limita nũc ſeptẽ modis. ¶ Primo q̃ pa

7 ctum fieret ad liberandum debitores, ſm Bal. hic in vlti. col. & in. l. filij⁹. ff. de ſol. & l. cũ dñs. ſ. j. ff. de pecu. leg. dixi in. l. filiꝰ paciſcendo. ẽ. eo. allegando tex. in. l. & ſuũ. ſ. idẽ probat. vbi etiam Alb. & Bal. ff. eo. ¶ Sẽd limitat vt per Raph. cu. in. l. ſtipulatio iſta habere licere. ſ. queſitũ, per illũ tex. ff. de verb. obli. refert & ſequitur. d. Bar. vero. in cautela. cclij. q̃ nõ paciſcat ſup hereditate eius qui viuit: q̃ nõ valeret hunc tex. ſed ſi ſtipulẽtur ab eo qui ſperat hereditatẽ habere licere: vnãquãq̃ rẽ hereditariam. & ſubiciat ſtipulationem penalem, nã mortuo illo de cuius hereditate agit: ſi promittens ꝛuenerit promiſſioni, cõmittitur ſtipulatio penalis. d. ſ. queſitũ. dicit tamen quod vbi cõſtaret de fraude, qõ i fraudẽ huiꝰ. l. nõ valeret. ¶ Tertio limita iſtã. l. q̃ talis cõuẽtio nõ valeat verũ est ad vtilitatem paciſcentium. ſed bene ad eorum damnum: quia fiſcus aufert ab eis tanq̃ ab indignis. l. ij. ſ. ſi. ff. de his qui. vt indig. l. quidam. ſ. j. ff. de dona. & hic in gl. & per doc. dicit Pau. de ca. hic in. ẽ. col. quod caueãt filij qui viuente patre diuidunt bona patris conferendo talem diuiſionem poſt mortem patris. nam mortuo patre illa bona poterunt filijs p fiſcuz auferri, & dicit ita ſentire Bar. in. l. cũ dominus. ſ. ſi. ff. de pecu. leg. ¶ Quarto limita iſtam. l. vt procedat quando plures paciſcuntur de hereditate tertij: ſecus ſi inter ſe paciſcantur hoc mõ: q̃ ſi vn⁹

† eorum decedat ſine liberis: alio ſuppoſito, vel eiꝰ liberis, alter ſuperſtes habeat certas res de bonis illiꝰ, iſta cõuẽtio nõ est improbata, q̃ nõ est de futura ſucceſſione: q̃ nõ peruenit ex teſtamẽto nec ab inteſtato, ſz ex preſenti collatiõe poſt mortẽ, iuxta. l. vnicã. C. vt actio. ab hereditate & cõtra hereditatem. ita late conſuluit Old. Lud. in cõſi. cxxxix. quod incipit, ad habẽdaz aliqualẽ notitiã. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de inſtrumen. edi. ſ. porro. in vl. co. in verb. fuit etiam alia queſtio. Alb. & Sal. hic, Angel. in. l. hereditarium. ff. de bo. auto. iudi. poſſi. & in. l. lege ſancimus. C. de dona. Jmo. & Ludoui. in lege aquilius regulus. ff. de dona. do. Alex. in conſi. lxxij. in. ij. vol. inci. viſa facti narratione. in. iij. col. ad fi. & duabus ſequẽtibus. ¶ Quinto limita iſtam. l. quando plures paciſcunt de hereditate certi hominis in ſpecie. ſecus ſi incerti in genere. l. ij. ſ. de illo. ff. & ſoc. allegata in gl. ſicut in ſimili poteſt quis impetrare primã prebẽdã vacaturã in genere, ſed nõ in ſpecie prebendaz petri. c. nulla. de conceſ. preben. ¶ Sexto limita quando talis conuentio veniret ex neceſſitate contractus liciti preambuli. lege, ſi qs ſeruum. ff. de act. emp. allega. in gl. ¶ Septimo limita niſi ille cuius hereditate agitur cõſentiat. vt hoc text. in ver. niſi. & p hec hñs bene examinatam principalem materiã huius. l. ¶ Item ad iſtũ tex. dũ dicit q̃ nõ est licitũ paciſci de hereditate viuentis adde qõ dicit Bal. in. l. quoniã. C. de teſti. qõ est crimẽ here

fis viuente papa facere conuenticulã de papatu. ¶ Itez adde tex. in. c. bone. cl. ẽ. de elec. qõ ibi vult Bald. in. j. collect. in fine

Biblioteca

Universidad de Deusto

¶ Reuocari. Ideo si donatarius ꝓmoriar donati. nō nocet ei, nec eius heredibus. Bal. li j. ff. ex. verba dicūt. Purp.

¶ Si filia renūciauit. Adde bar. l. l. stipulatio hoc modo ꝛcepta. q. ℔. ff. de ℞b. obli. Ego aūt, cōꝛdo opi. Bal. tali fundamēto, pactū qō firmat iuramēto nō est ℨ bonos mores. c. nō est obligatoriū. de reg. iur. in vj. Sed pactū p filiū pactū de nō succedendo formāt iuramēto. c. q̄uis. de pact. in vj. ergo non est ℨ bonos mores. ad dolo habeo ꝙ pactū quo qs ligareť i parte bonoꝝ, est ℨ bonos mores. Alex. in fi. hic. Igit idem esset, si pater ligaret ne posset filie relinquere arg. ℞ ad psonā. Jas. in l. vnū. ff. si certa. Secūdo ea facit ꝙ filia renūcians fratri vť ei donare. Alex. in l. si actionē. ℨ. eo. ⁊ l. l. sicut maior. ℨ. ō rep. here. ℨ a talis donatio nō potuisset fieri ex ꝓsse vt hac. l. ver. fi. misi de consensu eius cuius erat ℍditas futura, ⁊ cū pfenerātia. Ergo si pť alī disponat poterit capere filia, ne plꝰ operet ꝓsumpta donatio ꝙ expssa. l. si pť. ff. de dona. Adde ad supradicta Felȝ. l. c. j. de iniur. Purp.

¶ Nō valere. ad doc. in. c. accedens. de concess. preben.

¶ Filius. Adde doc. in. c. quintanalis. de iurein.

¶ Reuocari. taf. in. l. sed si quis. ℨ. ſi. fi. ſi quis cautio. Fel. in. c. ſi diligēti. de fo. compe. Purp.

¶ Filie. Alex. li. j. ℨ ii. cxxxj. Jas. i c. l. q. ſe pris. ℨ. vnd. libe. Purp.

¶ Quarto no. in ℞. 7 q. iuncto ℞ſi. j. ℨm veteres itaq; regulas. notabilē limitationē ad regulā que est ꝙ paria sunt aliqd fieri tpe licito vel etiā illicito, ⁊ ꝙferri in tps licitū. l. in tps. ff. de here. inſti. ⁊ Bar. ⁊ Bal. l. l. qō spōse. C. de do. aī nup. illa regula limitať ꝓ hūc tex. nisi de ꝓsenti aliqd turpe cōtineat: ratio q; tūc. l. resiſtit initio sic inqt Bart. in. l. ſi cōstāte. ℨ. quoties. ff. ſol. mat. ¶ Quinto no. ex eo. ver. ⁊ q; limitationē ad aliā regulā que est qō actus qui nō pōt fieri pure nec sub conditione: tū si fiat sub duabus cōditionibꝰ: ℣ⅈ ⁊ tenet. nā notariꝰ rogatus vt scribat testū: nō pōt i illo testō aliquid sibi ascribere: nec pure, nec sub ꝙdōne: alꝭ incidit in falsum. l. impuberē. ℨ. j. ff. de fal. ⁊ tū si sibi ascribat sub duabꝰ cōditionibus: ℣ⅈ ⁊ tenet. tex. est singu. in. l. diuus claudiꝰ. in. ℨ. fi. ⁊ ibi gl. ⁊ clari⁹ Bar. ff. de fal. quē tex. ꝓ singulari ad ℞ no. Lu. ro. in. l. ſi ℞o. ℨ. ſi viro. i. iij. fal. ff. ſo. ma. ⁊ in. l. j. in ꝑn. ff. de ver. ob. illā regulā limita sing. pʼ hūc tex. volentē, ꝙ cōuētio de hereditate viuētis etiā sub duabus cōditionibꝰ facta, oīno nō valeat qñ de ꝑsenti inducit aliqd turpe dans materiā insidiādi vite alicui⁹: tūc nō valet etiā facta sub geminata ꝙditione. tex. est hic valde singularis quē ppetuo tene cordi. ¶ Sexto no. in ℞. nisi forte. † ꝙ quētio facta sup futura successiōe vīuētis ℣ⅈ ℨpētiēte eo de cui⁹ hereditate agit: rō: q; ꝑsumpta vite insidiatio cessat: si iste de cui⁹ ℍditate tractať cōsentit: vt dicit tex. hic in ver. sublata acerbissima spe. refert tñ Sali. hic in. iiij. no. qō ista nolunt credere regina Apulie: qꝰ noluit ℨpentire regi vngarie dño Carolo. Et p istum text. decidit hic Albe. de ro. ꝙ de ℨsensu pītis Abb. ⁊ monachorū ℣ⅈ electio future abbatie. allegat no. in fili p Arc. in. c. ſi fruſtra. l. xiij. dist. sed hoc vltimū non est verū: q; aaferret electionē succeſſoribꝰ: vt habeť in. c. ex parte. de offi. dele. † Septimo no. ex hoc tex. ꝙ phibitus disponere de re alicui⁹: pōt eo ℨsentiēte disponere. ꝙ hoc infert Bal. hic in fi. in vlt. no. qō ſtāte statu to ꝙ nō valeat. ꝓmissio minoris non seruata certa solēnitate: certe minor cōsentiēte testatore: pōt ꝓmittere rē testatoris nō seruata solēnitate illiꝰ statuti: vt hic plenī⁹ per eū. ¶ Octauo no. ex hoc tex. ꝙ ꝙ viā ℨct⁹ possunt aliqd inter se disponere de bonis alteriꝰ: illo ℨsentiēte. adde ꝙ istud etiā ꝓcedit ꝙ viā vltime voluntatis. nā pōt qs legare rē alteriꝰ: vel de ea testari illo consentiēte. tex. est no. in. l. sicut. ℨ. vēditionis. ff. qb. mo. pig. vel hyp. sol. quē tex. ad hoc reputat sing. Bal. in multis locis vt re tuli in. l. cū ꝑponas. i. j. ℨ. c. ¶ Nono no. ex hoc tex. in ℞ſi. in ea vsq; ad extremū vite spatiū pseuerauerit. † ꝙ ℨsensus pʼtit⁹ in cōtractu celebrato ꝑ aliquos super hereditate cōsentiētis sortiť naturā vltime voluntatis. ⁊ efficiť ambulatorius. ⁊ renocabilis vsq; ad mortē, ex sola volūtate ℨsentiētis. ⁊ hoc infert ſm Pau. de ca. hic, ꝙ ex tali ℨsensu nō est acqſitū ius aliqō pacisceťibꝰ: qꝛ nō posset in eorū ꝓiudiciū renocari⁴. l. ſi. ff. e. ¶ Decimo istū tex. ꝙ vnico ⁊ sing. pōderat Bal. i. c. ad nostrā. ij. in. iij. col. de iureiu. † ꝙ si filia renūtiauit⁵ cū iuramēto hʼditati pītis viuētis, in manibꝰ fratrū ⁊ patris: pōt pater solꝰ disponere qō nō ob. iuramēto filia simul cū fratribꝰ equaliter succedat: motus q; inuito patre de cui⁹ hereditate agit: nō tenuit dictū pactū: ergo requirit pseuerētia patris vſq; ad mortē. ista dicit esse casum vnicum hic. ⁊ subdit ꝙ ℨ ista. l. sit oībus no. tñ ꝙ neminē est ad hoc specialʼ alleg. ¶ Sed caue q; Bal. errat: nā vt magi straliter declarant Bart. ⁊ ipsemet Bal. ⁊ alꝭ hic: quadruplex est pactū. l hac materia. quoddā est de nō succedēdo: de quo nō loqť ista lex, ⁊ istud firmať iuramēto. c. quāuis. de pact. i. vi. ⁊ in hoc nō requiritur ℨsensus patris: qꝛ cessant rōnes hic alleg. in tex. vt declarat Bar. in. iij. col. ⁊ iste est ꝓprie casus Bal. quem bal. male retulit ad hāc. l. quoddā ⁊ ſcōo est pactū iter aliquos de hereditate tertꝭ viuētis, inter eos certo mō diuidēda, ⁊ de ista ꝓprie loquit ista. l. nā in ea regrit eius cōsensus, ⁊ pseuerātia: vt hic plenius habes ꝑ Bar. ⁊ alios ⁊ sic Bal. equocat ad hāc. l. ¶ Ultimo no. ex hac. l. ſi. ſm Bal. Sal. ⁊ alꝭ dodeꝛ. † ꝙ ℨ qs possit obligare oīa bona pītia ⁊ futura. l. ſi. C. q̄ res pig. ob. pos. tū nō pōt obligare rē alicui⁹ viuētis: de cuius hereditate sperat, vt hic i ℞. neqꝫ hypothecas. sicut nec pōt donare aut vēdere, vel alīū ℨct⁹ facere: vt hic, ⁊. l. qdā. ℨ. j. ff. de do. Limita p tex. sing. in l. ſi. C. de remiſ. pig. ⁊ ibi Bar. exclamat. ¶ Bl. in ℞. aliene. ista gl. cōiter solet dimidi. ¶ In ea gl. ad ſi gl. bene dicit qd aūt ecōtra i parētib⁹: an liceat parētib⁹ pacisci sup hʼdita te viuētis filꝭ: prima facie vť dicēdū q; sic: qꝛ nō solent parētes desiderare mortē filiorū. l. nā ⁊ ſi parētib⁹. ff. de inoff. test. Cōtrariū tū determināt doc. Bal. Sal. Ful. Pau. de ca. ⁊ alꝭ dod. hic, qꝛ ℨ in parētibus cessat ista rō; tū habet locū alia ratio generalis posita in ſi. l. qō in reb⁹ alienis nemo ꝺꝫ posse dispone re. ¶ † Bl. in ℞. obseruari. no. ex hoc tex. nō valere⁶ ℨcessionē prebēde nō vacātis. adde gl. in. l. j. C. vt act. ab here. vel ℨ here. ⁊ glo. no. in. l. ſi certarū. ff. de testa. milit. ⁊ tex. in. c. ij. de cōcess. prebē. in. vj. ideo glo. in. c. quāuis. de rescrip. in. vj. dicit ꝙ ſoli pape est reſeruata ℨcessio vacature. dic idē in legato de latere, ſm gl. in. c. j. ſi certarū. intellige in vacatura ℍois incerti. sed certi hominis nō ℨcedit etiā pape, ſm Sali. hic. ¶ Bl. in ver. accōmodauerit. de hoc an q nō pōt facere possit facieti ℨsentire, dic vt ꝑ Bar. ⁊ alios hic. no. Bal. in. l. ij. C. ſi aduer. do. ⁊ dū gl. in fine ōt ꝙ ꝙ stipulationē tū pōt fieri: nō referas ad tex. qꝛ nec ꝙētio nec stipulatio vꝫ: imo nec iuramētū, vt dixi i tex. ſz ex tex. glos. vult ꝙ si aliquis per stipulationem ꝓmitteret alicui bona sua post mortē intelligit de ꝓcedētib⁹ tūꝫ. ⁊ haberek tanꝯ donatio. cā mortis. de quo aliqd. j. dicek. ⁊ vide que dixi in. o. l. ij. ℨ. e. ¶ Bl. in ver. pacisci. alie sunt clare diuidik in qnꝯ partes: put quinqꝯ oppositiones formāt ꝫtra tex. scōa ibi, sed videtur cōtra. tertia ibi itē ℨ. ff. de here. vēdi. quarta ibi itē ꝫtra. ff. de act. emp. qnta ibi, itē videt ꝙ pactū. ¶ In ea. ibi sol. abūdat maxime. ista sol. nihil valet qꝛ repe hēdit iurisc̄sultū. Bart. ⁊ alꝭ respōdēt qō ibi in ℨequētia sub quadā vniuersitate venit substitutio pupillaris: facit qꝛ multa permittuntur sub vniuersitate, q̄ particulariter venire nō possent. l. quedam. ff. de acqui. re. do. l. in modicis. ff. de ℨben. emp. gl. in. c. ℨrelā. in gl. magna, in ver. nō potuit. de simo. Bar. in. l. anſidi⁹. ff. de his que in fraud. cre. ⁊ in. l. ſi mercedē. ℨ. j. ff. de act. empt. Bal. i. c. quāto. in. ij. col. de iudi. ⁊ not. in. l. a ꝓcuratore. C. man. ¶ In ea. ibi solu. vt ibi, vera sol. ibi ponitur quod permittitur ex necessitate precedētis cōtract⁹. ¶ † In ea. in fi. habes ꝙ pactū de futura successiōe potest fieri duobus modis. Bart. ⁊ alꝭ plenius dicunt qō imo quatuor modis. circa ꝓimum an valebit pactū de futura successione abintestato cōfirmanda. Bar. facit duos casus. ꝓimꝰ est quando quis venit ꝓuādus rōne delicti. puta filius commisit causaꝫ ingratitudinis, ꝙ quā pōt ex heredari a patre, certe si est delictū de ꝓterito: pōt pater per pactū remittere, secus si de futuro: qꝛ inuitaret ad delinquēdum. contra. l. conuenire. C. de pact. dota. † adde si filius cōmisit causam ingratitudinis ꝓpter quā ipse filiusꝰ pōt ex heredari a patre, si reconciliek intelligitur remissa, adeo ꝙ pater nō pōt ex heredare, ſz Bar. in. l. iij. ℨ. nō solum. ff. de adi. leg. Ex ista doc. infert Bal. hic nō valere pactū ꝙ donatio nō possit renocariᵉ ꝓtextu ingratitudinis cōmittende: qꝛ inuitaret ad delinquendū, ℨ. d. l. cōueniēte. licet ista clausula soleat semper apponi in instrumētis donationū, sed nihil valet, ⁊ dicit ꝑau. de cast. ꝙ istis diebꝰ ita allegauit in quodā cōsilio per eum edito. adde Bal. in. l. ſi. C. de qd ſi actū est. Et ibi limitat sing. Jo. an. nisi interponeretur ingratitudinē cōmittendā de futuro nō pōt renocari donatio ꝙ tex. not. i. c. quēadmodū. ad ſi. ō ireiu. segē do. Ant. de but. i. c. ſi. de do. ⁊ ibi Imo. in. xv. col. ⁊ etiā in vlt. do. Alex. in. l. stipula primo dubio. i vlt. col. quāuis cōtrariū teneat Lud. ro. i. d. l. stipulatio hoc mō cōcepta. ⁊ in. d. l. donationes. in. ij. ℨ. j. ff. de do. det ꝙ loquiť i delicto de ꝓterito. nō ō futuro, ſz errat, imo tex. in vltima parte loquiť in delicto de futuro nec est verū ꝙ ista remissio inuitet ad delinquēdū: qꝛ vt ibi dicit tex. ſz ille q remisit pt. † An aūt valeat pactū initū ſter dūm ⁊ vasallū ꝙ vasallus nō ꝓiuetur feudo ꝓpter felonia ab eo cōmittenda, dic vt no. Bal. in. l. j. in. ij. q. ff. de re. dīui. ⁊ in. c. ſi cautio. i vl. col. de ſi. instr. do. adar. lau. i. c. j. i ꝑn. de his q feu. da. poſ. ¶ Scōs casus Bar. est qñ qs ꝓinatur successione intestati: ex dispositiōe l. aut statuti nūquid ꝙ pactū possit cōseruari ius succedēdi nō ob. illo statuto. Bar. distinguit vt hic ꝙ eū. ¶ Aduerte inquā tum tenet Bart. † ꝙ ſtāte statuto ꝙ existētibus filiꝭ masculis filieᶠ femine abintestato nō succedāt, posset pater per pactum initū cū filia facere, ꝙ filia abintestato succederet non ob. statuto, cū eo ꝛz solus Alng. hic. Contrarium tenent Bal. Fulgo. ⁊ Pau. de ca. hic moti: qꝛ per tale statutum est quesitū ius filiꝭ. ergo nō pōt tolli ꝑ solū patrē. ℨ. ſi. de leg. agna. suc. ¶ Cōfirmo duplici fundamēto. primū est qꝛ etiā ius ꝙ habeo vel est mihi ℨſitū ex ꝓsona tua, tu nō potes mihi auferre. l. ſi post mortem. ℨ. ſi. ff. de bo. poſ. Stab. ℣to fortiꝰ ius mihi acquiſitū ex dispositione statuti, non debes posse mihi auferre. Secūdo ⁊ fortius dato qō statutum ita dispōneret fuisse pacta patris ⁊ filioꝝm, ⁊ sic mixto fauore: adhuc pater nō pōt per pactum ꝓeiudicare. vt notat Bal. in. l. hac edictali. in fin. principiꝭ. per illum tex. C. de secū. nup. ⁊ in. l. pe. ℨ. cod. Canoni. in. c. ſi diligēti. de fo. compet. ⁊ qō tale statutū excludens feminas existentibus masculis sit inductum fauore filiorum masculorum: probat tex. in. l. seruo legato. ℨ. ſi testator. ⁊ ibi Bar. ⁊ alꝭ dod. ad hoc notāt. ff. de leg. j. ⁊ tex. in. l. j. ℨ. primo. vbi Barto. not. ff. de colla. bono. Barto. in. l. secunda. ℨ. videndum. ff. ad tertullia. ¶ Tertio mouetur.

Pau. de ca.

Pau. de ca. qꝛ attēta opi. Bar. ſequereť qō hʼditas dareť pacto cōtra. l. hereditas. C. de pac. cōuen. Et ꝓ ista parte cōtra Bar. stringit multū colorate. nā quādo filia nō excludiť ꝑ aliquē rigorē iuris vel statuti, nō valet pactū. per filiam cū patre qō equaliter succedat cū masculi. l pactū ꝙ dotali. ℨ. eo. multo mīn⁹ ergo debet valere istud pactū: quādo filia excludiť vigore alicui⁹ statuti, ⁊ in hoc ꝓima frōte vť Bar. grauiter errasse. Ad ver. isti. de leg. ag. succe. allegatū ꝑ Bar. rīde ꝙ loquiť qñ illud pactū sit mediāte dispōne. l. tunc. ibi, valet pactū ꝓpter l. qō nō est in casu ꝓsenti. Istā sol. ꝓbo ex regula quā in simili tradit Bal. in. c. veniētes. de iniur. qō statutū simul cum pacto plus ℌt: quā statutū de ꝙ se: vel pactū solū. ⁊ est ratio: ꝙ duo vincula plus operanť quā vnū solū. in auť. de ℨsangui. ⁊ vteri. fra. in ꝓin. auť. ita qꝛ. C. ℨmunia de succel. ex quo ergo. l. in illo ℨ. fi. de leg. agna. succeſ. expʼsse ꝓmittit fieri illud pactū: vbi duo ℨenrrūt dispositio. l. ꝓmissima. ⁊ postea ipm pactū qō nō est in dicto Bart. ¶ Limitāt ꝑdicta sup ꝫscripti ff̄oderni nisi etiā masculi ℨsentirēt ex pʼsse: tūc filia cū ℨsensu patris ⁊ fratrū pōt sibi reseruare ius succedēdi ab itestato: nō obstante statuto. ita etiā tenēt ℨmo. Lud. ⁊ do. Alex. in. l. stipulatio hoc modo ℨcepta. ff. de ℞b. obli. Semi. i. c. q̄uis. de pact. i. vj. ¶ Tenet idem ite opi. Bar. ꝙ fundamētū qō sentit Bart. licet lex nō explicet. Nā ex quo statutū dicit ꝙ existētibus masculis filie femine nō succedāt ab itestato: ergo vult ꝙ ex testamēto patris possunt succedāt ab itestato: ergo vult ꝙ ex testamēto patris possunt succedere. sicut ergo pater testādo potuisset ꝓiudicare filiꝭ masculis ꝓout etiam iste tex. not. in. l. ſi patronus nō aluerit. ff. de bo. libe. ergo eodē modo pōt ꝓeiudicare pactiscēdo: ſi enī esset acquiſitū ius filiꝭ vigore statuti: quare nō pōt ꝓiudicare filio: ergo cū possit ꝓeiudicare testādo, ergo ⁊ pactiscēdo: qꝛ de vltimis voluntatibus ad ꝫtract⁹ bonū est ar. l. seruū filiꝭ. ſ. eū q cyrographum. ⁊. l. que de legato. ff. de leg. itē dato qō ius alicui esset quesitū filiꝭ vigore statuti nō est quesitū, ſpe infalli bili patet: qꝛ filiꝭ possent ꝓmori vivo patre. itē pater pōt testa dum mediāte donatiōe patris ergo pater qñ dotat pōt in iure querēdo ꝓiudicare filiꝭ: † imo filius ⁊ seruus in iure grēdo pt eos possunt ꝓeiudicare patri ⁊ dño. gl. in. l. seruus. ℨ. e. dixi in l. filius pactiscēdo. ℨ. eo. Nō ob. fundamētū Pau. de ca. ꝙ hʼditas dareť pacto ꝫtra. l. hʼditas. C. de pac. cōuē. qꝛ respōdeo ꝙ etiā qñ filiū cōsentirent: hereditas dareť pacto. ⁊ tamen ipsi faciēti tenēť ꝙ tūc valet: ergo eorū oppositio cōfundiť suo fundamento. tū qꝛ multiplicare inconueniens nō est realiter soluere ideo aliter respondeo vt nūc dicā. ¶ Nō ob. ergo illud qō vť multū stringere ℨ. Bar. l pactū ꝙ dotali. ℨ. eo. vbi filia nō pōt pacisci cū patre de succedēdo equaliter cum masculis, rīde ꝙ tex. ibi ponit rationē qꝛ si filia vigore pacti deberet equaliter succedere ex ferret patri liberā facultatē testādi: qꝛ pater nō posset inre auferre patri liberā facultatē testādi: qꝛ pater nō posset inre equaliter instituere, ⁊ hoc respectu nō valet pactū: qꝛ pater pt aliter testari nō ob. pacto ita ꝓprie ōt ibi tex pone nūc ꝙ ipse pť nō faciat aliud testamētū, ⁊ ſi ſit statutū ꝙ existētibꝰ masculis femine ab itestato nō succedāt: nūqd filia vigore talis pacti succedet equaliter cū masculis: nō ob. statuto: tenet ibi. d. Alex in. l. rescripto. ℨ. fi. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ i. l. ſi C. ō exac. tribu. lib. x. ⁊ in. l. placet. vbi dicā. C. de ſac. ſan. eccle. ⁊ quod ꝓ o possessioni bus ᶜ iam quesitis ecclesie, nō pōt statui qō ꝓ o illis ecclesia te neať ad collectas, sed bene in querendis statuēdo qō oīa ꝓedia sint tributaria, vt fecerūt ꝑerusini ſm Bar. ſequit Bal. i eque in ecclesiarū. in. iij. col. ⁊ no. ꝑe. de anch. quē omnino videas in cōsi. cc xxxv viij. qō incip. habet statutū cōmunis ꝓistorū. Alng. in ℨ ii. cxviij qō incip. ecclesia tenetur ad munera. idē videť tenere ꝑano. in. c. ecclesiarū. qō indistincte tale statutū nō valeat, ⁊ ita cōsulť fuit in ista ciuitate ꝑadue vbi est hoc statutū. pluries ita respōdi cōtra Bar. tenet Alng. hic, q dicit de hoc esse casum, recte intelligendo in. d. l. deo nobis. vbi etiā ant. q̄ quis ingrediatur mon asteriū, sed habet solam voluntatē ingrediendi, non potest habilitari a potentia succedēdi. Ful. etiam hoc tenet indistincte contra Bar. qꝛ verba. l. vel statuti debent intelligi ſm tempus quo suā efficaciā consequuntur. l. in delictis. ℨ. si detracta. ff. de noua. sed eo tēꝑore quo hereditas deferť. ℨ. tēꝑore mortis patris, erat iam ingressus monasteriū: igit ꝛc. idē contra Bar. tenet no. Alng. in. q. per cū disputata que incipit nobilis quidā genere. in aīpe. co. Imol. Lud. ⁊. d. Alex. in. d. l. stipulatio hoc modo cōcepta. Bal. in. l. omnes populi in. ℨi. col. ff. de iusti. ⁊ iur. d. Anto. de but. in. d. c. quod clericis. in penul. col. ⁊ ibi late ꝑano. in. ℨij. col. ⁊ seq. Semi. ⁊ Imol. in ca. ℣uis. de pac. in. vj. ꝑe. de anch. in cōsi. cv. qō inci. in paucis verbis. d. Mathesi. in no. clxvi. Paul. de ca. in. l. ſi quis id qō. in princ. ff. de iurisd. om. iud. vbi dicit se ita consuluisse contra Bar. ⁊ ita cōsuluit in cōsi. cc xxxv. qō inci. primam dubiū de quo queritur. vbi omnino videas. vbi ponderat, quod ℨ statutū dicat, per verbum ꝓsens. quod ingrediēs ꝛc. tamē subdit, non succedat. qō est verbum futuri tpis, ⁊ sic refert se ad tp̄s ablate successionis. quo tēꝑore est in monasterio, ⁊ sic exēptus a iurisdictiōe statutū. Item si statutum valeret retraheret volēte monachari a ꝓposito religiōis. Item ingressum monasteriū redderentur timidiores ad ingressum, si per talē ingressum efficerent deteriorīs cōditiōis. ergo tale statutum non valet tāq̄ cōtra libertatē ecclesiasticam. aut cassa.

a
b
c
d
e
f

Universidad de Deusto
Biblioteca

r ibi Bar.C.de sac.san.ecc.eandē op.2tra Bar.tenet.d.Alex. in 2ñ.cxxix.in.ñ.vol.qō inci.viso themate.ś.scripto.ī vlti.col. vbi ōt ꝙ ista est cōis opi.ɔ Bart. ¶Pro ista opi.ɔ Bar.mo
26 neoꝛ triplici fundamēto. ¶Prio †q; paria sūt aliqd fieri tpe phibitoꝛ vel fieri tpe licito:ſꝫ 2ferre effectū ī tps phibitū.l. qō spōse.C.de do.añ nup.r ibi Bar.dicit ꝙ ista regula nūꝙ fallit. ſꝫ istud statutū dato qō loquať de ingrediēte,r ſic de psona laicatñ 2fert effectū in tps quo erit ingressus: ergo non vꝫ istud: r mihi multū stringit. ¶Scdo moueo: p dictū.ś.ſꝫ r hoc presenti.nec est vera sol.Bar.qō ibi loquať de dāno,r nō de lucro imo logť de lucro.r sic logť etiā in querēdis: dū loquit de relicto sub 2dōne. ¶Tertio moueoꝛ: q; in dubijs opinionibꝰ fequēda est in iudicādo illa opp.q̄ fauet ecclie.l.sunt psone.ff.de reli.r sum.fune.c.ſi.de re iud.l.ſi pars.in pn.ff.de inof.test. Ad idē facit qō egregie 2sulu it Pet.de anc.in cōſi.cclxviij.inci. p r 2tra.ꝙ nō valet statutū disponēs ꝙ vxoꝛe ingredieťe religionē maritus lucreť certā partē dotis:q; per hoc statutū foꝛte retraheret mulier a religione: per dictū.ś.ſꝫ r hoc ſpsenti. ¶Nō ob.illud qō tenet Bart.in.d.l.rescripto.ś.fi.repꝛobat Panoꝛ. in.c.ſi.in vlti.col.de vi.r hone.cle.r Bal.in.d.l.placet.r latiꝰ in l.ſi.in vlti.col.C.ſi.cen.vel reliqui.vbi multa allegat q̄ faciūt ad
a ppositū.r Lud.roꝛ.in.l.ſi publicanus.ff.de publica. ¶Not.tñ diligēter regulā quā facit Bar.ꝙ illud qō pōt fieri per pactū a iuramentō firmatū:idē pōt fieri p statutū:nihil allegat r Ful.
hic dubitat.tñ adde qō idē tenet Bal.in.l.ſi.ś.xv.col.C.de sum.
27 tri.r ſi.cath. ¶Scdo principaliť q̄rit Bart.†an valeat pactū de iure succedēdi pdēdo,in hoc Bar.facit regulā ꝙ tale pactū nō vꝫ.fallit trib⁹ casib⁹ vt hic ꝙ eū cū quo tenēt Bal.r Ang. hic,r idē Bar.Bal.Ang.r Imo.i.d.l. stipulatio hoc mō cōcepta.Tu adde ī.j.fal.q̄ pactū hꝫ mixturā delicti.Bar.vult qō pater accipiēdo pecuniā p emācipatione filij,delinquat, vi def 2tra tex.expꝛessam in l.vtrū turpē.r ibi Imo.ad hoc no. ff.de verb.ob.veritas est qō pater pōt accipere pecuniā p emācipatiōe filij.d.l.vtrū turpē.nec dicit delinquere,vt dicit Bartū l.adeo habet odio qō ꝑpter talē pecuniā priuat patrē successione filij:p tex.in simili in l.etiā.ś.ſi quis nūmos.ff. de bo. lib.r.l.ſi quā.C.de ope.li. ¶Intelligе niſi acciperet illō qō l.p
mittit.ſ.dimidiā vſusfructꝰ in bonis filij emācipati.l.cū oportet.ś.cū aūt.r ibi Bar.C.de bo.ā lib.ś.hoc quoꝙ inſt.p quas
28 pſo.no.acq.r i ſpecie Sal.i.l.pactū.C.de colla. ¶†Limita tñ singulariter illa iura qō pater emācipās filiū pt retinere dimidiam vſusfructus:verū est in bonis queſtis:ſꝫ in ḡrendis nō pōt etiā expꝛesse 2uenire de vſufructu.ita sing.limitat r nunꝙ obliuiscaris. Jo.an.in addi.Spec.in tit.de fil.n.1.ex legi.mat.
sup rub.vbi arguit ad partes r finaliter ita determinat, r ante eum fuit in totū decisio Old.lau.in 2ſi.cxxiij.qō incip.factū tale est in ſtrumēto cuiusdā emācipatiōis. ¶Jn.ñ.limitatione Bar.dicit nō obstare.l.ſi qñ.ś.illud.C.de inoffic.test. qr ſm gl.ibi filius accepit minꝰ legitima:vt ptꝫ ex.ś.sequēti. qr copulatiue ꝓsequit r generaliter.Jtē tpe.C.sufficiebat habere legitimā qūocūqꝫ.auť.nouiſſima.C.de inoff.test.vbi gl.r doc.Jtē adde Abb.in 2ſi.cxij.in.ñ.vol.inci.illud de iure queritur vtrū visa ꝛc.vbi dicit istud ꝙ qñ filius tñ accepit: nō reperit ab ali quo appꝛobatū. ¶Jn.iij.fal.p capitulū,quāuis.de pac.in.vj. dic ꝙ illud capitulū habet multas limitationes:quas ponūt
29 Mod.ꝓcipue,D.Alex.in.d.l.stipulatio hoc mō 2cepta.quas p nunc omitto. ¶†Quarto vltra Bar.fallit qñ testatoꝛ iam esset moꝛtuꝰ.tūc post moꝛtē patrꝭ valet pactū de nō succedē do ſm Bal.r Imo.in.d.l. stipulatio hoc modo 2cepta. facit l.de fideicōmisso.ſ.ti.j.r est tex.melioꝛ de iure in l.ſi qñ.ś. r generaliť.r.ś.illud.in ſi.C.de inof.test. ¶Quinto limita in patre
30 legitimāte filiū naturalē.†qr pōt legitimare cū pacto:ꝙ patri nō succedat,vel succedat in certa re tātū.tex.est in.c.i.de fil.na, ex ma.ad moꝛ.ga.2tracto.de quo tex.habes per Mod.in.l.pactū.C.de colla.vbi oꝛdinarie dixi. ¶Sexto limitat mirabiliꝛ
31 Cyn.in.d.l.pactū dotal.circa mediū.C. de col.† qñ filia faceret pactū de nō succedēdo ipsis fratribus,r pater 2sentiret,r ꝑseueraret in 2sensu vsq; ad ſi.tūc valeret ꝙ hāc.l. sed caue:qr ista l.nō loquit isto casu vt declarauī ī tex.in.x.no.r habes p Bar.
32 r doc.hic. ¶†Tertio ꝓcipaliť q̄rit Bar.nūqd pactū de succedēdo affirmatiuū valeat necne.r clarū est ꝙ nō vꝫ. ¶Succeſſiue tāgit Bar.†nunqd valeāt donatiōes inm bonoꝝ ꝑsentium r futuroꝝ:r an in totū sit nulla an saltē vitiet in parte,re
33 mitto ad Bar.r Mod. vbi plene tāgit in.d.l.stipulatio hoc modo 2cepta.cū 2coꝛdātibꝰ de quibus per do. Alex.ibi vltra quas adde Bal.in.c.in pītia.in antepe.col.de proba.Lud.roꝛ. in 2ſi.cxvij.qō inci pro decisione cōſultationis ꝓpositę adue rtendū cēseo.pulchꝛe Mod.ibi.ne no.cxxxvij. ¶Jllud nō omitto qō singulariter tenet Bar.hic sub dubio tñ foꝛte ꝙ licet donatio omniū bonoꝝ presentiū r futuroꝝ facta p;uato:nō teneat:tamē si sit facta ecclesie vel pio loco:valet r tenet.idē sentit Bal.in auť.ſi qua mulier.in vlt.col.C.de sac.sanc.ecc.r in.l. j.ff.pro so.per tex.optimū in.l.iubemus nulli.in ver.verum. in verbo,patrimoniū suū.C.de sac.san.ecc. ¶Contrarium tenet Ang.in cōſi.clxxxi.qō inci.visis instrumentis predictis de eoꝝ valore ꝛc.Lu.r do.Alexan.i.d.l.stipꝰo hoc modo cōcepta. r Lud.in rep.auť.similiter.C.ad.l.fal.i secūdo spāli pie cāe inter Sctus.Pet.de anch.in cōſ.cxix.ꝙ incip.de primo dubio.
¶Pro ista parte stringere videť:nā ratio quare donatio oīm bonoꝝ presentiū r futuroꝝ in priuata nō teneat,est ſm doc. in locis preallegatis:qr ꝑ indirectū aufert liberā facultatē testādi:r sic est contra bonos moꝛes.ergo multo magis in ecclesia nō ɔ valere.c.ſi clientulus.de alie.feu.Nec est bonū fundamētū Bar.hic dū dicit ꝙ si ſꝫ dedicare ecclesie se r sua:auť.ingressi.ś.de sac.san.ec.ergo ɔ licere donare oīa bona presentia r futura.nā illud iō est:qr bona eueniunt in cōsequētiā psone: qr eoipso ꝙ qs dedicat psonā suā monasterio:ēt nihil dicat de bonis:tñ bona in cōsequētiā veniūt.c.qr ingrediētibꝰ.cxix.qō. vlt.auť.ſi qua mulier.r auť.ingressi.C.de sac.sanc.ec.auť. nunc ad.de epiſ.r cle.ſꝫ multa ꝓmittunť cōsequētiā,q̄ de p se nō pmitterenť.l.q̄dā.ff.de acq.re.do.l.i modicis.ff.de ꝛ̄ē.emp.gl.
34 no.in.c.ḡrelā.de simo.† Nūc videm⁹ ꝙ ꝛ̄ minoꝛ habens curatoꝛē nō possit alienare bona imobilia sine decreto iudicis.l.magis puto.ś.nō possim.ff.de reb.eo.l.leꝛ q tutores.ś.de admi. tut.tñ ingrediēdo monasteriū ī cōsequētiā psone sue:pōt oīa bona dedicare monasterio absq; decreto iudicis,ſm Cy.in.d. auť.ingressi.Cano.in.cī pītia.vbi tex.de ꝓba.dūmō sic maioꝛ.xiij.annis:minoꝛ tñ.xxv.vt ibi est tex.ad tex.ī.d.l.iubem⁹ nulli.in verbo patrimoniū suū.rndet Lud.roꝛ.r do.Alleꝛā.vbi ś.ꝙ intelligit de patrimonio de ꝑsentibus tñ. ¶Ego teneo limitationem Bar.r ita cōsuleꝛē.r addo ꝙ eā tenet r reputat sing.Panoꝛ.in.c.ſi.in.j.no.per illū tex.cū gl.de succe.ab intest. r plenius in.d.c.in presentia.de ꝓba.in.iij.r.v.no.ꝙ illū tex. cum gl.ibi.r ibidē.Bal.in pe.col.Et ꝙ hoc duo stringūt.primo tex.ineuitabilis in.d.l.iubemus nulli.in verbo patrimoniū suū.nec est bona solu.modernoꝝ,ꝙ intelligit de primonio de
35 ꝑsenti:ita ꝙ nō veniāt bōa futura:†qr patrimoniū est nomē vniuersale:sicut hereditas,r peculiū.l.ſi peculiū.ff.de pecu.leg.
36 p ꝙsequēs respicit ꝑsentia r futura.†Scdo facit qr in dubijs opinionibꝰ doctoꝝ tenēda est ī iudicādo r 2sulēdo opinio q̄ fauet ecclesie vel pio loco,vt tenui.ś.in.j.q.ꝑn.r est tex.i.l.sunt persone.ff.de reli.r sum.fu. ¶Nō omitto etiā inquātum Bar.
37 hic fin.vult †quod ſi aliquis dicat: dono tibi hereditatē meā: quod non valeat:quia hereditas est nomen vniuersale,r sic est perinde acſi donaret omnia bona presentia r futura. cōtrarū videtur tenere Bart.in.l.quesitum.ś.cū seruus. ff. de leg.j.per illum tex.cum glo.que exponit hereditatē.i.bona. dixi plene in l.licet inter ꝓnatos.vbi etiam est bonus tex.ś.e. ¶Quarto r
38 vltimo querit Bar.†an veleat conuētio facta inter aliquos de hereditate viuētis quam sperant inter eos certo modo dividēdam.r iste est ꝓprie casus huius.l.dixi in tex.vbi posui septē extēsiones ad hanc.l.r.vij.not.fallētias. per ista cū laude Dei remanet expedita hec.l.r per consequens hic titu.

De transactionibus. Rubrica.

1 ¶Pactum quid sit.
2 Quid sit transactio,r que requirantur.

¶Bar.in.l.j.ś.eo.r Raph.fulg.hic in rub. dicūt ꝙ iste titulꝰ est magis vtilis r magis subtilis ꝙ alius q̄ sit in coꝛpoꝛe iuris.

1 †Jn gl.rubrice que ponit cōtinuationē habes ꝙ pactū ꝙ est duoꝝ pluriūꝫ in idem consensus.l.j.in pīn.ff.de pact.pōt sumi in genere,r etiam cōtinet duas species sub se.ſ. pactum ī specie r trāsactionē: sicut in simili adoptio sumit tanqꝫ genus r tanqꝫ species.l.ñ.ff.de adop.r si pactum sumatur in specie,in
2 hoc differt a trāsactiōe:†qr ad hoc vt sit trāsactio duo copu
b latiue requiruntť.primo ꝙ aliqd detur vel retineat,r sic nō pōt esse gratuita.Jtē requiritur ꝙ fiat de re dubia,vbi est vel subesse potest dubium.l.j.cum gl.ff.eo.l.ñ.ś.eo.pactū autē esse potest gratuitum,item vbi nulla est lis,r sic nullū dubiū.r sic potest fieri sup re clara r dicit Bar.in.l.siue apud acta.in pe.col.ś. eo.ꝙ trāsactio cōponitur ex duobꝰ,a trans,r actio quasi trāsitus r sic recessus ab actione,r ideo oꝛtet tūc dicaī ꝙ trāsactio ꝓprie est quando actoꝛ agit in iudicio, vel agere intendit:foꝛte petendo centum ex causa mutui:vel aliter, r reus dat aliquid actoꝛi vt desistat a iudicio.ista est ꝓprie trāsactio que est transitus id est recessus ab actione intentata vel intentanda vt declarat Bar.in.l.siue apud acta.in pe.col.ś.eo.r ideo actoꝛ est ille qui ꝓprie dicitur transigere.reus vero large r impꝛoꝓrie. ita dicit gl.in.l.q.in gl.j.r.ñ.vbi doc.not.ś.eo.

1 ¶Pactio vel transactio facta cum quibusdam ex tutoꝛibus vel curatoꝛibus alijs non pꝛodest.
2 Socius omnium bonoꝝ habet excusationem a muneribus publicis ꝓpter personam socij.
3 Jn habentibus cōnexitatem ratione officij,r in obligatis insolidum tantum pactio vel transactio facta cum vno nō pꝛodest alij.
4 Jllud dicitur communiter fieri ꝙ plurib⁹ promiscue geritur.
5 Quo ad preiudicandum paria sunt aliquid esse factum vel fieri debuisse.
6 Que sit ratio diuersitatis quare pluribus tutoꝛibus competit beneficium vtilis actionis sine cessione, r non sic in pluribus fideiussoꝛibus.
7 Quando sunt tres tutoꝛes vel curatoꝛes r pupillus nunc effectus maioꝛ reperitur damnificatus in centū qualiter teneatur quilibet an quilibet in totum an vero pꝛo parte r quando tenetur in totum quot beneficia ei competant.r nu.8.9.r.10.
11 An si tutoꝛ vel curatoꝛ primo negauerit se tutoꝛem, r sic conuictus de mendacio perdat ꝓpter tale mēdacium beneficia competentia tutoꝛibus vel curatoꝛibus.
12 Pena priuationis alicuius beneficij nō habet locum nisi expresse.l.dicat.
13 Pꝛio omni contrafactione vasalli quamuis veniat contra iuramentum fidelitatis tamen non perdit feudum ꝙ est beneficium nisi in casibus in quibus iura hoc expꝛimunt.
14 Quando.l.copulatiue est penalis r coꝛrectoꝛia tunc nō potest fieri extensio.
15 Pena negantis nunquam habet locum nisi ꝓpter dolum.
16 Si tutoꝛes faciant aliquē actū consensu matris pupilli r attinentium licet male succedat pupillo ipsi non tenebuntur. L.l.

Nec pactio. Jsta.l.ſm Bart.est multū diuidik in duas partes ſm glo.Bar.r cōter doc.Jn prima ponit vnū dictū in genere.Jn scā ponit vna decisio ī specie.scā ibi, cū igit.h.d.Liberatio gratuita, r sic pactū vel
1 nō gratuita, r sic trāsactio in qua requirit qō aliqd det actoꝛi: si sint facte cū quibusdā ex tutoꝛib⁹ vel curatoꝛib⁹ alijs nō pꝛosint.h.d.r figura casus in terminis vt per Pan.de cast. hic. ¶†Not.i.ꝙ pactio vel trāsactio facta cū vno nō pꝛodest. ¶Alibi tamē gl.singularis vel curatoꝛibus alijs nō pꝛodest. ¶Alibi tamē gl.singularis in.c.j. in gl.ſi.de iure patr.in.vj.tenet ꝙ ecclesia habet ius cōmunis: puta patronatus cū priuato laico ratione cōmunionis priuilegiū ecclesie etiā cōpetit seculari: ponit notabiliter Panoꝛ. in.c.j.de reſcri. ¶Alibi tenet gl.singu.in.l.ſi.C.de mune.r noꝛ.in.c.j.de reſcri. ¶Alibi tenet gl.singu.in.l.ſi.C.de mune.r
2 hono.nō 2tinuā.lib.r.†ꝙ socij⁹ oīum bonoꝝ hꝫ excusationē a muneribus publicis ꝓpter pſonā socij. ¶Alibi tenet sing. Bal.r est magnū dictū in.d.c.j.q.mo.feu.amit.ꝙ si sunt duo fratres habētes feudū 2mune r vnus illoꝝ 2mittat feloniam ꝙ quā deberet priuari aliter nō:ꝙ vterq; retinebat feudū,r ita refert Bal.r sequit.d.Alex.de imo.in 2ſi.cxxij.in.iij.vol.ꝙ incip.viſo puncto.in.vj.col.tamē Bal.nō sic generaliter dicit. ſꝫ bene dicit ꝙ si duo fratres habēt castrū 2mune in feudū r vnꝰ dererelinquat.d.in prelio dꝫ priuari si alius frater suus phi.defendat.d.neuter priabit feudo. Fortis est ꝙ certo deciſo. facit l.ſi post moꝛtē.ś.ñ.ff.de ſta.ista sunt que vltra gl.poterant facere dubitationē no.in hoc tex. ¶Secūdo not.ſm do.Alex.
3 r do.Anto.de Alex.hunc tex.no.† ꝙ in habentibus cōnexitatē r do.Anto.de Alex.hunc tex.no.† ꝙ in habentibus cōnexitatē r cōnexitatis[a] extendit.gl.est no.in.c.acusatus.in verbo a iudicari.de here.in.vj.quā no. Pan.de ca.i.l.ſi de certa.in pn. j.eo.Ang.imo.r alij in.l.q rome.ś.duo fratres.ff.de verb.obl. nam conneꝛoꝝ idem est iudiciū.tex.est loquēs in ista materia tutelarum in.l.quid ergo.ś.pe.in verbo cōnexum.r ibi Bald. ad hoc no.de cōtrario iudi.tut.Bal.in.l.cum necessitatē.C. de fideicō.facit ꝙ vult glo.no.in.c.qr in tantū. r ibi Pan.ad hoc no.de ꝓbē.ꝙ dispēsatio extendit ad cōnexa r tamē dispensationes sunt odioſe r multū restringende.c.j.in ſi.de ꝓeb.in.vj. glo.in.c.oꝛdinarij.in verbo dispensationes.de offic.oꝛdi.in.vj. Hinc consuluit Pau.de cast.in cōſi.cxxx.ꝙ procuratoꝛ appoꝛ nēs manus ad conneꝛa mādato:nō dicit excedere fines mandati.idem est in delegato.gl.in.c.licet ergo.in glo.in.vij.q.j. idē in teste ſm Bal.in.l.peremptoꝛias.circa ſi.C.senten.rescin.nō pos.dixi in.l.ſi duo patroni.ś.idē Julianus.ff.de iureiur.r ista scā loco poterāt etiam facere dubitationem in hac.l. ¶Tertio no.ꝙ pactum ad liberandum factum cū minoꝛi parte non pꝛodest maioꝛi parti aliquando tamē secus videmus.patet in
4 l.maioꝛē.ff.de pact. ¶†Quarto no.ex tex.ibi 2muniter vel ꝙ illud dicitur communiter geri ꝙ a pluribus promiscue gerik. quomodo autem r qualiter intelligitur iste terminus cōmuniter qñ testatoꝛ iubet heredes debere communiter moꝛari declarat no.Bar.in.l.quintus.ff.de annu.leg.r in cōſi.inci.victoniensis quidā.Ang.in.l.ſi quis ita.ff.de condi.insti. ¶Quinto no.ex.t.b regulam ꝙ pactū vel transactio facta cū vna pb
4 sona alij non pꝛodest,nec etiam nocet:r de transactione adde tex.in.l.imperatoꝛes.in pīn.r ibi no.Bal.r in.ś.ſi.ff.eo.de pacto r alia cōuētione est tex.in.l.ſi vnus.ś. ante oīa.r ibi Bart. ff.de pa. ¶Limita in cōuētione facta cū principe vel cū ciuitate:qr cū habeat vim legis extendit ad oēs.ll.Pe.r ibi Bar. r Bal.ad hoc no.C.de donatio.inter virum r vxoꝛem.Bar.in l.ciuitas.in.j.col.ff.ſi certum pet.cum cōcordā.quas ibi dedi. ¶Scdo limita nisi ex presumpta mente paciscentium.l.tale
5 pactū.ś.fi.r ibi no.Ang.in.ś.fi.de pac. ¶†Sexto not.ex tex.ibi vel gerere debuerint.quod quo ad preiudicādū pariā sunt aliquid esse factum vel fieri debuisse.quod limita ex his que tanguntur in glo. ¶Capio gl.magnam in verbo tertium quam diuide in quatuoꝛ partes principales.Jn prima ponit rōnes dubitandi r decidendi:r alleg.aliquas leges quare alique tēdunt ad rationē dubitandi alique ad rationē decidendi.adde duas alias rationes dubitandi quas dixi in tex.Adde r alia per.l.j.C.ſi vnus ex plu.appella.c.pe.de appella.Jtē alia ex.l.
b fi.C.de duo.re. ¶Jn secūda parte que est ibi sed cōtra gl.opponit cōtra tex.r bene soluit.Jn tertia que est ibi r distinguеt gl.ponit distinctionem.Jn quarta r vltima que est ibi.itē not.
6 Hl.per viam no.†querit de ratione diuersitatis quare pluribus tutoꝛib⁹ cōpetit beneficiū vtilis actionis sine cessione.Nō sic est in pluribus fideiussoꝛibus.prima r secunda pars glosſ. sunt clare.Pꝛo euidentia tertie partis gl.que est obscura r in qua cōſistit difficultas premitto tria.primo premitto qō glo. facta est ad declarandum r supplēdum tex.dum dicit tertiū conuenire nō pꝛohiberis r non dicit ad qd.dubiū ergo restat an possit conueniri pro tertia parte tantum:an ad totū dānū
7 r ad hoc cognoscendū debeꝛ prius scire† quādo sunt tres tutoꝛes vel curatoꝛes,r pupillus nunc effectus maioꝛ reperitur damnificatus in centum qualiter teneatur quilibet tutoꝛū an quilibet in solidū teneať ad totū dānū:an vero pꝛo tertia parte tñ.r sic pꝛo sua vtili.glo.facit quatuoꝛ casus principales.ſꝫ in effectu sunt duo. ¶Primꝰ casus est qñ diuisio administrationis tutele fuit facta ab ipso testatoꝛe q̄ istos tres tutoꝛes dedit vel a iudice:r iste casus est clarus quia quilibet tenetur ꝓ administratione sibi assignata r nō ꝓ parte alioꝝ:r sic est pinde ac si essent tres diuersi tutoꝛes:r hic nō est vltra insistendum.
¶Secūdus casus est dubiꝰ qñ sunt tres tutoꝛes vel tres curatoꝛes:r iter se ipsos absq; aut hoꝛitate iudicis diuiserūt ad administrationē ista diuisio nihil ꝑiudicat pupillo:r sic est perin de ac si non diuisissent tō gl.simul ponit istos casus,r tunc regula est ꝙ quilibet tenet insolidū ad totū dānū sine oēs gesserint sine non:r hoc de rigoꝛe iuris:tñ ex eq̄tate 2pertt q̄tuoꝛ
bñficia. Primū est bñficiū oꝛdinis qñ sunt plures tutoꝛes vel curatoꝛes, r vnꝰ tñ administrauit alij se nō ipediuerunt:oꝛdo eq̄tatis est qō pmo loco 2ueniať q gessit.l.j.r ꝓ totū.C.ſi tutoꝛ nō gessit. ¶Scōm est bñficiū diuisiōis.nā ꝫ de rigoꝛe quilibet istoꝝ trium tutoꝛū teneať de per se insolidū: tñ ſi oēs tutoꝛes nō sint soluēdo diuidit iter eos pꝛo rata:qr nihil interest minoꝛis ex quo oēs sunt equaliter soluendo.l.j.ś.nunc tractemus.alleg.in gl. ¶Tertiū est beneficiū cessiōis qñ ex tribus tutoꝛibus vnus tñ est soluendo,alij nihil hūt.iste q est insoluēdo si conueniať r soluat totū pōt petere a pupillo nūc maiore cui ipse tutoꝛ q reperiť soluēdo soluit vt sibi cedat actionem tutele quā habebat ɔ tutoꝛes:qr dato ꝙ de pīti nihil habeāt in bonis:tñ si in futurū cōtingeret eos aliqd habere vel fieri locupletes vult posse ab eis repetere illud ꝙ soluit ꝙ eoꝝ partibus. ¶Quartū est bñficiū vtilis actionis:qr si tutoꝛ q erat soluendo soluit totū r non fecit sibi cedi actionē ɔ tutoꝛes:tñ hꝫ a.l.vtilē actionē sine cessione ɔ tutoꝛes qñcūq; efficiant solūdo. r si dicis ergo remediū cessiōis est supflui si oīno a.l.hꝫ vtilē actionē sine cessiōe.nā qñ cedit solū vtilis.Jam directe actiones sic fingunť affigenda ossib⁹ nisi ꝙ cedi nō possunt.gl.in.l. iij.ff.ꝓ so. ¶Dicit ꝙ vtilitas est ex mente Bal hic in pe.col.
8 Illā †ille cui cedunť vtiles actiōes pōt ēt exercere r itēre dicta noīe cedētis.l.q stipendia.C.de pcu.ſꝫ directe actiōes hūt priuilegia multa q̄ nō cōpetūt vtilib⁹.Jtē multe exceptiones possunt cōpetere cōtra vtiles actiones q̄ nō cōpetunt cōtra directas.gl.est in.l.emptoꝛes.r ibi Bal.C.de here.vel act.vēd.gl.r Bar.in.l.j.r.ñ.C.de act.r ob.gl.i.l.quoties.in pīn.r ibi Bar. ff.de admi.tu.ista ergo beneficia quādo cōpetūt pluribus tutoꝛibus vel curatoꝛibus:vel qñ cōpetunt vni soli ex eis operātur qō in effectu quilibet tutoꝛū nō possit cōueniri niſi ꝓ sua

a ¶ Dolose administrātes. An inter plures authores dolosos habeat locū beneficiū diuisionis,vide Are.ꝯsi.lxvi, lib.ij.Purp.

b ¶ Negat. Vide pleni⁹ Iaso.in.l. ꝙ te.col.xij.ff.si cert.pet. Purp.

c ¶ Ex his. Ubi videas subtilem, d.Philip. deci. col.ij. post medium.

d ¶ Priuationis. Alex.in.l.nemo. de leg.ij.⁊ consi. cxxiiij.lib.v.omissis.Iaso.in.l.illā.i.de colla.deci.in l. nemo ex his. ff.de regu.iuris, Purp.

e ¶ Qđ ad hoc. adde barb.i.c. ex pte.el.s.de resc.in i.col.barb.consi. xxxvi.in.ij vol.

f ¶ Quādo lex copulatiue. Adde Bar.in.l.nō dubium.in.j.qđ.C, de legi.

tertia parte.⁊ sic p virili. ¶ Tu aūt vt clare ⁊ sine inuolucro habeas virtutē presentis materie ꝗcquid dicat gl.⁊ lati⁹ Bart.⁊ do.teneas p cōstanti qđ in oībus casibus positis p glo.⁊ doc. iste tertius tutor nō cōuenit nisi p tertia parte, ⁊ sic pro sua virili ⁊ nunꝙ insolidum.sic intellige plane tex.⁊ qđ ita sit ꝙ nūꝙ ꝯueniat nisi pro sua parte ꝯsidera oēs casus glo.⁊ doc.discurrēdo particulariter vnūquēꝗ casum.nā qñ diuisio administrationis fuit facta a testatore vel a iudice res est clara ⁊ oēs fatent qñ aūt nulla diuisio est facta vel est facta ab ipsis tutorib⁹ tm̄: quo casu nihil releuat ⁊ nō agit ob dolū tutorū:tūc etiā res est clara:nā si oēs sunt soluēdo habet locū beneficiū diuisionis, ⁊ sic summa toti⁹ dāni diuidit iter eos equaliter pro rata si oēs nō sunt soluēdo:sꝫ vnus tm̄ saltem cōpetit beneficiū cessionis: ergo si pupillus liberauit cōtutores nō pōt cedere actionem ꝯ eos ergo iste qui est soluēdo in effectu nō cōuenit nisi pro sua tertia parte aut isti plures tutores dolose versati sunt: ⁊ tūc cū gl.velit ꝙ nō obstāte dolo habeāt beneficium diuisionis: ergo quilibet nō tenet nisi pro sua parte, ⁊ si nunꝙ tenet insolidum
9 in effectu. ¶ † Fallit in duob⁹ casib⁹. prim⁹ qñ tutores dolose versati sunt, ⁊ nō sunt oēs soluēdo, sed vnus tm̄: ille tenet in totum.nā hic nō cadit beneficium diuisionis cū nō sunt soluēdo nec cessionis actiōis:qꝛ istud bñficiū nō dat dolosis:vt hic in gl. ¶ Alius casus est qñ tutor cōuenit ex dolo pprio ⁊ nō ex cōmuni:tunc tenetur in totū vt hic declarat Bart.in.ij.col. ¶ Tertia fallen.ponet.j.dum faciā differētiā an dolus sit cōmissus administrādo, ⁊ sic faciēdo an vero negligēdo administrare. ⁊ ita habes in paucis veritatē. ¶ Scđo proprius ad gl. premitte ꝙ glo.vtit impropriis vocabulis:nā dū tex.vtit vno mō loquēdi:gl.vtit alio,⁊ ista diuersitas parit obscuritatē: nā dicit tex.ꝙ trāsactio facta cū duob⁹ nō est auxilio, ⁊ sic nō pdest ceteris.gl.vero querit nūquid preiudicet sed debēs intelligere an pīudicet.s.pupillo vel adulto ⁊ erit idē i effectu.Itē gl. in duob⁹ locis dicit de electo.itellige electū.i. illū cū quo facta est trāsactio vel pactio.⁊ sic glo.intelligit de electione pacti vel trāsactionis. item dū gl. dicit ꝙ in tertio ⁊ quarto casu est idē ius nō intelligas put in casu superiori: sꝫ vult dicere gl. qđ illō ius qđ est in tertio casu illud idē est in quarto. ¶ His ita pmissis ad declarationē huius tertie partis gl.nunc vidēdū est de duob⁹ principaliter q̄ ponant in gl. primū est an inter plures
a tutores dolose administrātes[a] nō obstāte dolo cōpetet bñficiū diuisionis si oēs sunt soluēdo glo.sequut⁹ Ugoli. tꝫ ꝙ sic:licet non habeat locū beneficium cessionis.ratione diuersitatis assignat Bart.in.l.si plures.ij.ff.de admi.tut.Bal.Sali.⁊ Mod. Cōtra istam conclu.glo.approbatam per Bar.⁊ magis cōiter alios stringit text.p quē tene oppositū in.l.in magistrat⁹.ff.de magistra.cōue.⁊ ita tenet gl.in.l.ij.§.si.ff.de cura.bo.dā.⁊ dicit Pau.de ca.hic,ꝙ illa.l.nō allegat p aliquē ⁊ ꝙ per illū tex.forte verior est oppositio Azo.tu dic ꝙ ante eū allegat Saly.hic ⁊ reliquit cogitandū.Cy.⁊ Ray.Bal.Albe.⁊ Raph.cu.in.d.l.i magistratu.dicūt ꝙ ibi est tex.pro Azo.⁊ Raph.cu.i.d.l.si plures.nec est vera sol.d.Alex.hic.ꝙ ille tex.loquit i magistratibus ⁊ nō in tutoribus.qꝛ ista sol.cōfundit per tex.equiparātem magistratus ⁊ tutores in.l.fi.in fi.co.tit.de magistra.cōue. Non etiam placet alia sol.Ray.in.d.l.in magistrat⁹.quā sequitur Raph.cu.in.d.l.si plures.⁊ refert Sal.hic in vlti.col.lꝫ nō sequat ꝙ text.ille qui dicit magistratū dolosum posse ꝯueniri insolidū intelligit mero iure.sꝫ et equitate si opponat bñficiū diuisionis:sec⁹ fit.ista so.est ꝯ illum tex.in scđa parte vbi bene magistratus nō fuit in dolo:sꝫ in culpa bene ex equitate pmittit diuisio. ¶ Et tenendo opp.Azo.respōdet ad.l.si plures.ꝙ loquat quādo dolus fuit in omittēdo.secus si i administrādo fm gl.in.d.c.nūc tractemus.⁊ sequit.d.Alex.hic.Tu pōdera tex.ad hoc in.d.l.si plures.in pn.in verbo nō administrauerit. scđo vidēdum est circa hāc gl.ibi. his ergo casibus vno electo, nam gl. vult vnū in quo sibimet ꝯtrariatur ⁊ seipsam ꝯfundit li-
10 cet doc.nō aduertāt.† Nā vult glo.qđ si plures tutores dolose administrauerint ⁊ pupillus cū vno transegerit vel pactus sit qđ ista trāsactio i nihilo pīudicat pupillo nec minori nisi in acceptis:qꝛ aliū insolidū pōt conueniri cū gl.tenēt Cy.⁊ Salic. dic,certe gl. seipsam cōfundit. nā primo vult qđ inter dolosos administratores cōpetat beneficiū diuisionis si ita est qūo glibet tenebit insolidū vt gl.subiūgit imo pro rata tm̄.Cy.in vlti. col.mirabiliter respōdet, ⁊ cū eo tenet Pau.de ca.hic ꝙ ar.pcederet qñ beneficiū diuisionis simul cōpeteret cū beneficio cessionis qui nō est hic sꝫ nihil est dicere qꝛ sic beneficiū diuisiōis esset frustra ꝯtra dictā.l.si plures.pptera tene cū Bar.i.ij.col. ꝙ qñ sunt plures tutores q dolose administrauerūt,⁊ omnes sunt soluēdo si pupillus trāsigat cū vno:sibi pīudicat quo ad partē illius. nā ex quo hic dat beneficiū diuisionis:ergo alius omnino nō pōt in effectu ꝯueniri nisi pro sua rata.ista est veritas quāuis Raph.ful.in pe.col.sup hoc passu dubitet ⁊ relin
11 quat cogitādū. ¶ † Circa pdicta moneo nouā ⁊ vtilē questionē ꝙ nō inuenies in spē tactā:an si tutor vel curator pmo negauerit se tutorē,⁊ sic ꝯuict⁹ de mēdacio:an ppter tale mēdaciū pdat bñficia cōpetentia tutorib⁹ vel curatoribus que.s. retuli
b videret ꝙ sic p multa similia.nā qui negat[b] se fideiussorē si cōuincat de mēdacio perdit beneficiū cessionis ⁊ excusationis.l. si dubitet.§.ita demū.⁊ ibi Bar.ff.de fideiuss.Bal.in aut.cōtra qui propriā.in.iij.col.C.de non nu.pec.idē in socio.l.si vnus. §.si.ff.pro so.l.sed hec ita.in fi.ff.de re iudi.Idē in herede q negat rem esse hereditariā.nā si conuincat de mēdacio perdit beneficiū falcidie.l.hereditatū.§.fin.ff.ad.l.falc. ¶ Idē in marito fm Bar.in.l.etiam.§.j.ff.sol.ma.⁊ idē in multis similibus enu
c meratis per glos.in.l.nemo ex his[c].ff.de reg.iur.⁊ per gl.in.c. nullus pluribus.de reg.iur.in.vj. Ego in ꝯtingētia facti consului ꝯtrium ⁊ multi doc.se subscripserūt.⁊ ita fuit iudicatū.mo
12 tus:† qꝛ pena priuationis[d] alicuius beneficij non hꝫ locū nisi
d l.expresse dicat.§.cum igitur.in aut.de non eligē.scđo nub.per quem tex.ita no.dicit Bal.in aut.ex testamēto.in pe.col.C.de secū.nu.d.Alex.in.d.l.etiā.§.j.in.iij.col.licet ergo reperiantur multi casus in quibus si negans cōuincatur de mēdacio perdat beneficia tradita a.l.tamē istud nō reperitur expressum in iure in tutorib⁹ vel curatoribus.igitur ⁊c. Facit quod vult gl. no.in.c.si.de iure patro,quā doc.ibi no.⁊ precipue Panor.qui
e ad hoc reputat sing.ꝙ ad hoc[e] vt habeat locū pena priuationis alicuius iuris puta presentandi vel eligēdi requirit qđ expresse cautū sit.Tertio facit ꝙ vult glo.no.xv.q.viij.in summa ꝙ nisi lex specialiter exprimat debere imponi penā depositio
13 nis non dꝫ vnꝙ quis deponi. ¶ Ad idem ⁊ quarto facit:† qđ pro omni cōtrafactione vasalli quāuis veniat cōtra iuramētū fidelitatis tm̄ nō perdit feudū ꝙ est beneficiū nisi in casibus in quib⁹ iura hoc exprimūt:vt pbat in.c.j.§.illud.que fuit prima causa benefi.ami.expresse firmat And.de iser.i.c.i. quali.vasal. iura,debe.fideli.d. Alex.in ꝯsi.ciij.ꝙ incip.videt prima ꝯsideratione dicēdū.in.xij.col.in.i.vol. ¶ Ego nunc fortiter dubito primo per tex.in.c.j.§.porro.in ver.predictis.⁊ ver.sed qꝛ natura.que fuit prima causa benefi.amit.vbi pprie tex.in materia priuationis feudi, ⁊ sic beneficij expresse dicit ꝙ dꝫ procedi de similib⁹ ad similia.Bal.in.d.§.porro.in.iij.col.dicit ibi esse tex. meliorē de iure ꝙ in penalibus pcedit de similibus ad similia. Idē tꝫ Sali.in.l.ij.in.x.col.C.de noxa.d.Alex.in aut.nō lꝫ.C. de libe.prete.Scđo facit gl.singu.in.l.fi.C.de reuo.do.in verbo voluerit.quā sequit Cy.⁊ Saly.q̄ gl.vult iūcto tex.ꝙ etiā si lex penalis vtatur dictione taxatiua: adhuc tamen fit extensio lꝫ
14 posset dicere ꝙ ibi illa extēsio fit p aliā.l. ¶ † Tertio moneor
f qꝛ qñ.l.copulatiue[f] est penalis correctoria : tunc nō potest fieri extensio.glo.est in cle.vt hi qui.in verbo in eisdē.de eta.⁊ quali. do.Ant.de bu.in.c.si.in.j.⁊.xij.fallē.de cōsuetudine.Gemi.i.c. j.in.j.fal.de tēp.ord.in.vj.Ludo.ro.vbi reputat illam glo.sing. in cōsi.cxxix.ꝙ inci.licet magna apud me fuerit dubitatio sem
15 per.d.Alex.in.d.l.si cōstāte.in pn.in.vj. ¶ † Quarto moneor qꝛ pena negātis nūꝙ hꝫ locū nisi propter dolum.c. vasallus.§. ⁊ ibi Bal.si de feu.fue.contro.inter do.⁊ agna.glos.in.l.fi. ⁊ ibi Ang.ff.de rei ven.sed dolus dicitur delictum.gl.in.l.j. in prin. ⁊ ibi Bar.not.ff.de fideius.tuto.sed ego allego text.meliorē de iure in.l.j.§.nunc tractamus.in ver.plane.ff.de tute.⁊ ratio.distra.hic ergo agitur de delicto puniēdo:ergo de materia fauorabili:ergo debet extēdi:qꝛ regula est qđ licet.l.sit penalis:tamē si tendit ad puniendum delicta,cēsetur fauorabilis ⁊ debet extēdi.ita Bar.in.l.quemadmodum.circa medium.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.§.exercitum.post glo.ff.de infami.Bal.in.l.nō fine. C.de bo.que libe.Pan.de cast.in.l.bonafides.ff.deposi.cogita.
16 ¶ † Item in hac materia in qua dictū est qualiter tutores vel curatores teneantur no.perpetuo ad excusationē tutorum vt sint cauti quando facient aliquem actum ꝙ faciant cum cōsensu matris pupilli ⁊ attinentium:tunc licet male succedat pupillo ipsi non tenebuntur.gl.est no.in.l.ij.in glos.magna.in verbo pupillo.circa medium.C.de his quib.vt indi.⁊ illā gl.Pau.de ca.ibi in vlt. coll.ad hoc no. ⁊ reputat valde singu. ⁊ perpetuo tenendam menti.⁊ ex illa gl.not.ibi Bal.in.iij.oppo.quod ratione consilij cōiunctorum presumitur a tutore abesse dolus ⁊ culpa quod est no. dignum secundum eum. facit quod per illā glo.vult Bal.in rub.C.de pena iudi.q male iudi.⁊ Sali.in.l.fi. in eo.tit. ¶ Sum in vltima parte gl.ibi item not.quod si vnus vbi reprobat rationem glo. per duo fundamenta Bar. ⁊ aliorum hic:⁊ tene rationem diuersitatis assignatam per gl.in.l.ex facto.§.si.ff.de nego.gest.⁊ hic per Bar.

Iason Padue.

1 ¶ Timor litis mote vel mouēde est causa sufficiēs per quā fieri potest transactio valida de iure.

Ad hoc

2 Ad hoc vt valeat trāsactio nō requiritur ꝙ de presenti sit lis: sed sufficit ꝙ in futurum posset subesse.
3 Debitor ita potest capi propria auto.si timor ⁊ suspicio fuge sit:acsi esset in actu fugiendi.
4 Paria sunt aliquid fieri coacte:vel timore coactionis.
5 Qui soluit nulla coactione: sciēs se posse cogi:dicitur inuitus soluisse.
6 Verbum cautio prolatum a.l.qualiter sumatur.
7 Transactio proprie dicitur ex parte actoris,⁊ nō ex parte rei.

1 Cum te proponas. † Timor litis mote vel mouēde: est cā sufficiēs p quā fieri pōt transactio valida de iure ⁊ cautiōe iterposita dat actio et
a soluti ihibet repetitio.h.d.Et pone casum sic.soror[a] minabat fratri qđ sibi volebat mouere q̄stionē sup hēditate pr̄na: q̄ solus frater in totū obtinebat,⁊ hoc siue de iure siue de facto:puta qꝛ erat statutū ꝙ existentib⁹ masculis filia femina nō succedat pr̄i,⁊ sic de iure ppter statutū filia erat exclusa : tm̄ de facto volebat litigare.frater metu isti⁹ litis future trāsegit cū sorore, ⁊ sibi pmisit ex causa transactionis centū, ⁊ soror fecit conuentionē ⁊ pactū de nō petēdo.postea ppter delictū ab hoc sorore ꝯmissum:bona sua fuerūt publicata ⁊ ꝯfiscata,fiscoꝗ applicata:pcura.fisci petit illa cētū pmissa ex causa trāsactiōis:frater excipit ꝙ pmissio est nulla qꝛ facta est falsa causa.l.ex causa trāsactionis:sed ibi nō poterat esse transactio:qꝛ tpe trāsactionis nulla lis de presenti erat inter fratrē ⁊ sororē. et ibi nō est lis,nō pōt trāsactio hoc nō obstāte,in isto tex.decidit ꝯtrium: eo qꝛ ad hoc vt possit fieri transactio nō requirit qđ lis sit de pn̄ti:sꝫ satis est qđ i futurū possit moueri lis,⁊ ad hoc millies
2 allegat iste tex. ¶ † Isto.ex tex.ibi ⁊ si nulla fuisset q̄stio.qđ ad
b hoc vt valeat trāsactio:nō reqrit ꝙ de pn̄ti sit lis[b].sꝫ sufficit qđ in futurū possit subesse:vt hic,⁊.l.j.§.pactū in gl.ff.iō notarij fm Ang.solēt apponere in istrumētis illā clām:cū de pn̄ti inter ptes subsit lis aut in futurū subesse speret ⁊c.imo plus pbat iste tex.iūcta gl.qđ vꝫ trāsactio: nā solū qñ in futurū timet moueri lis de iure:sꝫ et si solū de facto itellige tm̄ sane cessante calūnia q̄ vitiaret trāsactionē : nisi esset ex parte rei.in.l. summa.in pn.ff.de ꝯdi.inde.dicā in.l.sub pretextu instrumēti. j.eo. ¶ Secūdo no.ex tex.ibi ppter timorē litis.ꝙ idē operat timetus future:acsi de pn̄ti esset lis.sic in simili idē operat timor guerre,acsi guerra esset:quātū ad remissionē q̄ dꝫ fieri ex pacto gabellariis seu datiariis ppter guerrā,fm Pet.de anc. in ꝯsi.lxxxvij.ꝙ inci.pmissa facti serie ꝯsiderata.quē sequit.d. Alex.in.l.diuortio.in prin.in.iiij.col.ff.so.ma. ¶ Similiter idē
3 operat timor ⁊ suspicio fuge, acsi debitor eēt i actu fugiēdi. vt possit ppria authoritate capi.gl.in.l.quesitū.ff.de pig.Bal.⁊ Sal.in.l.pe.p gl.ibi.C.de pig.act.Bal.in.l.si qs in tantā.in.vj. col.C.vñ vi.⁊ in.l.gñali.C.de decu.li.x.quāuis de hoc vltimo dubitet Ang.i.l.Arist.ff.de iure delib.⁊.l.nemo carcerē.C.de exac.tri.li.x. ¶ Similr sufficit timor armor.l.iij.§.armis deiectū.⁊ ibi Bar.⁊ Ang.ff.de vi ⁊ vi arma.Bal.in.c.cū dilect⁹. in vlt.col.vbi limitat de or.cog.adeo ꝙ ille q stat cū alio armatus dr ferre opē et⁹ delicto,ꝗuis nō faciat aliquē actū:fm Jn no.in.c.continentiā.de cleri.percus.refert ⁊ reputat tenendum mēti Bal.in.l.raptores.in pe.no.C.de epi.⁊ cle.⁊ i.c.j.in prin. de bñfi.fra.i vsi.feu.⁊ in.l.j.in.ij.col.C.de ser.fu.⁊ in hoc ob verba.ff.ꝯ infa.⁊ in.l.j.§.sꝫ i eo.ff.ad sena.sylla.i.l.data opera.i.xij. co.q accu.nō pos.Lud.ro.i ꝯs.cxvij.ꝙ ici.ex pmissa statuti particula.imo plus tꝫ Bal.in.l.nō ideo minus.in vlt.col.C.de accus.ꝙ lꝫ sit qs i loco remoto,⁊ lōginquo a loco i quo facto homicidiū,tm̄ si ppter eū ego reddor audacior, ⁊ offensus timidior dr pstare auxiliū homicidio,imo plus Ange.in.d.l.iij.§. armis.pōderat gl.i.q̄ dicit esse diligētissime notādā.qđ dicta regula,qđ sufficit timor armorū pcedit et si ille q cū armis ac
c cessit arma deposuit.vñ ille qui surgit[c] contra aliquē, licet arma deponat anteꝗ aliqd faciat,tm̄ illud ꝙ facit dicit armis fecisse.sequit.d.Alex.i ꝯsi.cxxi.in.iij.vo.ꝙ ici.qñ p excellētissi
4 mū. ¶ † Similr paria sunt aliqd fieri coacte,vl' timore coactionis.l.nouissime.i pn.in ꝯ.metu.ꝙ fal.tuto.auto.vbi Bal.ad hoc no.⁊ dicit ꝙ alibi nō ita bene reperit ⁊ p hoc isert qđ idē est ꝯfiteri metu ⁊ formidine tormētor,acsi ꝯfiteret i tormētis. ¶ Et Dy.in.d.l.nouissime.no.ex illo tex.quod suspicio tormētorum idem operatur qđ ipsorum illatio.idē dicit Bal in.l.interpositas.in fi.j.c.⁊ in c.j.§.item sacramēta.de pace iuramē.firmā.in vsi.feu.⁊ in.c.fi. ad fi.de appella. ¶ Facit quod tenet Jo.an.in regula bona fi
5 des.in pn.de regu.iur.in.vj. † ꝙ q soluit nulla coactione adhibita,sciēs se posse cogi,dicitur inuitus soluisse. ¶ Et idem Jo.an.in.c.preterea.secūdo,de iure patr.no.ex illo tex.in verbo extorquētes,quod dicitur ab initio extorqueri illud quod quis vltro soluit petēti:sed solito extorquere: sequitur Jo.de ana.in.c.ij.in.xiij.col.de delic.puero. ¶ Tertio pondera tex.in verbo, cauisse.nam Bar.dicit,ꝙ gl.secūda intelligit ꝙ cautio fuit facta pacto nudo.⁊ pptera opponit Barto. ꝙ ex pacto nudo agi nō potest.⁊ respōde vt hic per eū.dic melius cū glo.
6 allegante.l.sancimus.C.de verb.sig.† imo intelligit mediante stipulatiōe:qꝛ sic intelligit verbum cautio prolatū a.l.vt in.d. l.sancimus.cum gl.j.imo verbū cautio:non solum intelligitur per stipulationē imo etiam debet interuenire obligatio bonorum,fm Bar.in.l.si prius.in.x.col.in ver.tertio quero nūquid cautio.ff.de ope.no.nun.⁊ in.l.pretorie.tertia vbi etiā Ang.ff. de preto.stip.⁊ in.l.j.ff.qui satisda.cog.Imo.Pan.⁊ Mod. in.l.diuortio.§.interdum.ff.sol.ma. ¶ Capio gl.tertiam que
7 vult † ꝙ transactio proprie dat ex parte actoris:⁊ nō ex parte rei.Idem tꝫ gl.precedens.⁊ hoc demōstrat etymologia vocabuli vt dixi.s.in rub.vñ ista gl.facit ad statutum disponēs quod transigens teneatur soluere gabellam.nam cum in statutis verba debeant proprie intelligi,intelligeret ex parte actoris,⁊ non rei.tamen docto.Perusini quos refert domin⁹ Anto.de alexan.tenent cōtrarium.precipue ratiōe correlationis,⁊ vt equalitas seruetur. ⁊ dicit do.Anto.quod ita seruat in practica.⁊ mihi placet quando militaret identitatis ratio alias standum esset etymologie vocabuli negatiue concepte: quando diffinito non repugnat.vt dixi in.l.ij.§.appellata.ff. si certum peta.Item aduerte quod iste glo.facte sunt timore contrarij.quod declara vt per Bar.hic.

1 ¶ Imperatiuum relatum ad eum de cuius commodo agitur:non importat necessitatem,sed consilium.
2 Infirmitas corporis prestat vacationē seu excusationem ab his muneribus publicis:q̄ corpore iplēda sunt:nō q̄ pecunia.
3 Stante statuto ꝙ cōsules artium cognoscant de causis:intelligitur de causis spectantibus ad illam artem.
4 Stante statuto ꝙ libris mercatorū adhibeat plena fides,intelligit qñ scribunt de spectantibus ad suam mercantiam.
5 Statutum disponens de fide plenaria adhibēda thesaurario non procedit quando agitur de materia non pecuniaria:⁊ sic non pertinente ad officium thesaurarie.
6 Stante statuto ꝙ filiusfa.mercator vel artifex obliget,intelligitur si contrahat causa illius mercantie.
7 Domini nō tenent de delicto suorū officialium vel famulorū quando delinquunt extra ministerium quo dn̄s eis vtebatur.
8 Potestas vel communitas non tenetur de delicto suorū officialium quando delinquunt extra officium.
9 Fideiubens pro fidelitate seruanda a castellano alicuius arcis vel castelli:non tenetur de infidelitate relicto quod cōmittit extra custodiam arcis.
10 Fideiussor cābij nō tenet p mercantia scripta in libris cābij.
11 Nuntio publico non creditur:nisi circa officium suum.
12 Statutum disponens bannitum haberi pro cōfesso:intelligitur quo ad maleficia scripta in libro bāni: ⁊ nō quo ad alia.
13 Actor qui debet habere centum ex vna causa ⁊ vna actiōe potest petere quinquaginta:⁊ sic partem de illis centum.
14 Passus simul plures iniurias vel plura furta,potest pro vno tantum agere.
15 Iudex ex officio etiam parte non petente potest cogere reū vt declaret exceptionem suam obscuram: ⁊ etiam actorē reo nō petente,vt declaret libellum suum.
16 Reus excipiens de transactione:non videtur fateri debitū quod actor petit.
17 Sententia debet esse conformis libello.
18 Transactio ⁊ sententia equiparantur.

Age cū geminiano. Ista lex est obscura in tex.iō pmitte ꝙ legit altero de duob⁹ modis. vno modo fꝫ gl.in verbo nominatim:qñ petitio rationis administrate tutele fuit specialis:super certa specie administrationis frumēti:⁊ similiter trāsactio fuit spālis.⁊ iste est verus intellectus in se.sed est de indubitabili.Unde secundo modo ⁊ melius legitur per gl.in verbo quāta pecunia.⁊ p gl. fi.⁊ doc.qđ ista.l.loquatur qñ fuit petita generaliter redditio rationis totius administrationis:licet postea transactio fuerit subsecuta sub vna certa specie tantum ex administratione.
1 ⁊ ad hoc bñ pondera rōnē assignatā in fi.text. ¶ Nota primo
d ex tex.in verbo,age.iuncta glo.quod imperatiuum[d] relatum ad eum de cuius commodo agitur:non importat necessitatē: sed cōsi.facit.l.ij.in fi.⁊ ibi Bar.ff.māda.⁊ in simili tex.in.l.titio centum.in prin.⁊ ibi Bar.ff.de condi.⁊ demon.sic ecōtra verbum rogatiuum prolatum a superiore:necessitatē importat.gl.in.l.j.ff.qđ iussu. ¶ Scđo no.qđ specialis trāsactio spā
e lem operat effectū[e] ex quo nota fm Bal.⁊ Salic.qđ limitata

a ¶ Soror. Dicit Bal. hic ꝙ dol⁹ sororū nō vitiat, qꝛ fratri notus. Sequit Alex.et Jas.in.l.sub pretextu.la.i.j.eod, Soci.li.ij.col.lx. in causa.Purp.

b ¶ Sit lis. Nota ꝙ trāsactio non vꝫ si nō sit lis.Limita nisi sit iuratum qꝛ vꝫ vt pactū. Bart.in.l.si quis maior.j.co. Ex hoc infertur nō valere in his cōpromissū.Jas. in.l.pen.ꝯ.tuta.j. Limitat Dec.in c.sepe.de appel. scđo infert Corn. lib.v.ꝯsi.clxj.visis.Sufficit tm̄ timor litis.Roma ꝯsi.ccclxi.Ang. ꝯsi.ccxi.Justin. Ang.ꝯsi.clix.cū lis.⁊ ꝯsi.cclix. super pūcto.Et ideo si dedi.x.ne vadas ad iudicē dr trāsactio.l.iij. ff.d cōd.ob caus. in pn.Et de clausula notarior de qua Jas.hic meminit.Uide Socy.ꝯsi.ccxx.visis. pte.ij.Et de ista clausula,ꝙ super oibus de quib⁹ lis ⁊c.vide Soc. consi.cclxxxiij.⁊ Barb.ꝯs.xxxviij. li.iiij.Que tm̄ nō trahitur ad turpia.Purp.

c ¶ Unde ille qui surgit. Adde gl. j.in.l.iij.in.§.qui armati.⁊ ibi Ange.ff.de vi ⁊ vi armata.

d ¶ Imperatiuū. Add Alex.in.l. j.ꝯ.de edē.Pur.

e ¶ Effectū. Pulchre Maria cōsi.xviij.psequēdo ordinē.Pur.

causa limitatū pducit effectū, ⁊ ad hoc vulgo quotidie allega
tur ista. Concordat. l. in agris limitatis. ⁊ ibi Bart. ff. de acq. re.
do. i bonis lecturis. hinc dixit tex. in. l. ij. §. corporis debilitas.
2 ff. de vaca. mu. † ꝙ infirmitas corpis pstat vacationē seu excu
sationē ab his munerib⁹ publicis q̄ corpore iplēda sunt, nō q̄
pecunia. facit tex. in. l. antepe. ff. ex q. cau. maio. ⁊ tex. no. in. l. cū
duob⁹. §. cū duo. ff. p soc. ⁊ in. l. iij. §. eodē mō. ff. nau. cau. stabu.
Ad idē tex. in. l. fi. C. de iuris. om. iudi. per quē no. ibi Bal. in. iij.
no. ⁊ etiā antiq ⁊ Cy. ⁊ Ang. ibi: ꝙ ꝯsules mercatorū q hābēt
cognoscere de causis mercatorū: intelligit qn̄ cause sunt occa
sione mercātie: sec⁹ si aliter. ⁊ idē in ꝯsulib⁹ notariorū fm eos.
¶ Unde cōsuluit Lu. ro. in ꝯs. ccc. qd inci. quo casu pposito.
3 † ꝙ stāte statuto ꝙ ꝯsules artiū cognoscāt de causis: intelligit
4 de causis spectātib⁹ ad illā artē, ⁊ nō de alijs. † Similiter vide
a m⁹: ꝙ stāte statuto: ꝙ libris mercator⁹ adhibeat plena fides,
intelligit qn̄ scribūt de spectātib⁹ ad suā mercātiā. puta si mer
cator pannox scriberet de pānis traditis alicui: sec⁹ si scriberet
de alio deposito vel mutuo: fm Jo. an. in addi. Spe. in ti. de in
stru. edi. §. nūc dicendū. in additiōe magna posita sup v. prima
torū. in. j. col. sequit Lud. ro. in cōs. xxiij. qd inci. p discutiēda
veritate thematis. ⁊ in ꝯs. xxv. qd inci. i pūcto pposito breuiter
dicēdū. d. Frā. de are. in ꝯs. xxxiij. qd inci. ꝯsultatio pmissa. in. j.
col. ⁊ in consi. xliij. qd inci. in pposita ꝯsultatione viso articulo.
⁊ d. Alex. quāuis nihil alleget de pdictis in. l. admonēdi. i xx
viij. col. ff. de iureiur. Hinc ꝯsuluit Lud. ro. in ꝯs. cccix. qd inci.
5 in causa Jo. † ꝙ statutū disponēs de fide plenaria adhibēdo
thesaurario, nō pcedit qn̄ agitur de materia nō pecuniaria: et
6 sic nō pertinēte ad officiū thesaurarie. † Similiter stāte statu
to ꝙ filiusfa. mercator vel artifex obliget: intelligit si ꝯbat cau
sa illius mercātie vel artificij: fm Bal. i. l. fi. in. ij. col. C. ad mace.
i. l. iij. §. ex hoc edicto. ff. q. nau. cau. stab. Pau. de ca. i. l. j. §. in fi
liosfa. ff. ad mace. vbi dicit ꝙ pluries vidit istū casum de facto
florē. Similiter syndici q habēt syndicare officialē: nō ipediūt
se de gestis extra illud offm̄: fm Bal. in. l. ij. C. vbi de ratioci. ⁊
in. l. obseruare. §. pficisci. in. ij. q. ff. de off. pcō. ⁊ le. Bal. in. d. l. iij.
7 §. ex hoc edicto. ¶ † Similiter dn̄i nō tenent de delicto suorū
officialiū vel famulox: qn̄ delinqūt extra ministeriū quo dn̄s
eis vtebat. ita Bar. in. l. ne qd. i pn. ff. de incē. rui. nau. ⁊ in. l. j. §.
familie. ff. de publica. Pa. in. c. j. i. iij. col. de rest. spo. Pe. de an
cha. ⁊ Hemi. i. c. si eps. de off. ord. in. vj. Et dicit Ang. in. l. f. C.
8 si re. pui. † ꝙ potestas nō tenet d male gestis p suos officiales:
extra eorū officiū. hinc ꝯsuluit Lud. ro. in ꝯs. cccxxviij. qd in
9 cip. in casu pposite cōsultationis. † qd cōitas nō tenet de deli
cto officialis a se electi qn̄ delinqt extra materiā officij. siliter
de fidelitate seruāda a castellano alicui⁹ arcis vel castelli: nō te
net de infidelitate vel delicto qd cōmittit extra custodiā arcis:
puta si exercet robariā. fm Bal. in. l. j. circa prin. ff. de magi. cō
ue. alibi tz. d. Pe. de peru. in suo trac. societatis. i. viij. parte. q.
10 xl. † ꝙ fideiussor cambij: nō tenet p mercātia scripta in libris
cambij ⁊ ita dicit ꝯsuluisse Bal. q: fideiussor in cām limitatā:
11 nō tenet extra illam cām. † Similiter nūtio publico nō credit:
nisi circa officium suū: vn̄ si dicat citatū dixisse ei iniuriam: nō
credit sibi fm Jo. and. in addi. Spe. in ti. de cita. §. j. in pn. seqt
Pan. in. c. cū parati. in. iij. col. de app. Alibi tz Bal. in. l. si ad
12 uersarius. C. de si. inst. † ꝙ statutū disponēs bānitū haberi pro
cōfesso: intelligit quo ad maleficia descripta in libro bāni ⁊ nō
quo ad alia: ⁊ ista oīa sunt ppter hāc regulam: q: limitata cā li
mitatū pducit effectū, ⁊ hoc mō ista regula est vtiliter amplifi
cata. ¶ Tertio no. fm primū intellectū fm Ang. ⁊ Mod. hic
13 ꝙ † actor q dz habere cētum ex vna cā ⁊ vna actione pōt pete
re. l. ⁊ sic partē de illis centū, ⁊ ita practicāt periti aduocati du
bitantes de iure suo: vt experiant quō pbare possint i illa pte.
de quo per Bart. in. l. in cōmodato. §. duob⁹. ff. commoda. ⁊ in
l. scire debem⁹. in prin. vbi Mod. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. quidā exi
14 stimauerūt. vbi dixi. ff. si cer. pe. ¶ Subdit an. hic † ꝙ passus si
mul plures iniurias, vel plura furta: pt p vno tm̄ agere. ita di
cit esse tex. no. i. l. iterdū. §. fi. ff. de fur. ¶ Quarto no. ex tex. ibi
15 iudex queret ⁊c. fz Bal. Sa. ⁊ mod. hic ꝙ † iudex ex officio et
parte nō petēte, pōt cogere reū vt declaret exceptionē suā ob
scurā, ⁊ multo forti⁹ pōt cogere actorē etiā reo nō petēte: vt de
claret libellū suū obscurum: rō q: iterest ipsius iudicis: ad hoc
vt posset certā ferre sniam. idē tz Bal. in. l. j. in vlti. col. C. vt que
des. aduo. Pa. in. c. ij. de li. ob. licet. d. An. ibi dubitauerit ⁊ hic
no. limitationē regule. l. ij. in fi. C. de an. exce. vbi dz qd pcedit li
bellus incertus ⁊ obscurus parte nō opponēte: dixi in. l. edita.
§. de eden. ¶ Quinto no. ex tex. ibi pbatum fuerit. fm Bald.
16 Sali. ⁊ Mod. † hic ꝙ reus excipiēs de trāsactiōe: nō vr fateri
debitum ꝙ actor petit de quo p Bart. in. l. nō vtiqz. ff. de exce.
ratio est q: inducta ad hunc effectū nō debēt operari ꝯtrariū
l. legata inutiliter. ff. de adi. le. ¶ Ultio istū text. alle. ⁊ pōderat

a ¶ Libris mercatox. Fely. in. c. cū ordinē. de rescri. ⁊ in. c. post cessionē de pba. ⁊ in. c. petens. de homi. in. c. ij. de fide instru. Jas. in. l. si quis ex argētarijs. §. rationē. ff. de eden. ⁊ in. l. j. vnde vir. ⁊ vxor. Adde lap. in. c. p vestras. col. ij. de dona. inter vir. ⁊ vxor. Purp.

b ¶ De dictione nisi. adde Bart. i l. titia. in. §. luci⁹. ff. de manu. test. bart. i. l. scio. in. §. vxori. ff. de annuis leg. Jnn. in c. dudum. el. ij. de elc. archi. i. c. j. de consti. lib. vj.

c ¶ Cōfessus. Alexād. lib. iiij. ꝯs. ij. lib. ij. deci. in. c. pterea, de appel. et in. c. ꝯsultationē de offic. delega. Ange. consi. cccxxxvij. nō reuocādo. Cor. ꝯs. ccviij. lib. j. ⁊ de dictiōe nisi, vide Bal. in c. nisi de off. leg. ⁊ Petr. girard. sing. lxvj. Pur.

Bar. in. l. j. ad fi. §. eo. vt ibi per eū. ¶ Capio gl. in vers. inbebit.
istā gl. diuide in duas partes. Jn pma remouet ꝯtrariū. Jn se
cūda que est ibi. sed cōtra. j. eo. gl. opponit. ⁊ p solutione ponit
quadrumēbrē distinctionē: de quolibet mēbro dicet in. l. sub p
textu specierū. j. eo. ¶ Ex pma parte gl. collige duas ꝯclusiōes.
prima ꝙ i hac. l. nō requirit aliqua replicatio. ⁊ in hoc bene di
cit, declarādo vt p Bar. scdo vult gl. hic ⁊ expressius gl. in. d. l.
sub ptextu specierū. in glo. fi. ꝙ differētia sit inter sniam gnāli
ter latā super administratione tutele vel cure: vt illa mero iure
obstet in oībus. vnde requirit replicatio. aliud sit in trāsactione
generali: vt hic. ratio diuersitatis: q: snīa referi ad petitionem
17 que fuit generalis: nō aūt ad prosecutionē specialem: ratio † q:
sententia debet esse cōformis petitioni. l. fi. de fideicom. liber. l.
vt fundus. ff. cōmuni di. c. licet heli. de simo. nō sic est in trāsa
18 ctione: tamen q: transactio ⁊ sententia † equiparantur. l. non
minorem. j. eo. dic vt per Bar. hic.

1 ☞ Dol⁹ in trāsactione pōt ꝯmitti altero de duob⁹ modis.
2 Transactio potest fieri nuda cōuentione: ⁊ mediante aquiliana stipulatione.
3 Actio extincta per acceptilationem: non potest amplius intētari: sed si in trāsactione interuenit dolus: agitur de dolo: nisi super dolo transactum sit.
4 Confessus in iudicio non appellat.
5 Dictio nisi: quot modis ponatur in iure.
6 Dictio preter quid importat.
7 Dolus dans causam transactioni non annullat eam ipso iure.
8 Ad hoc vt renuntiatio doli valeat: duo requirunt copulatiue.
9 Ubi requiritur fieri expressam vel specialem mentionem alicuius actus: non sufficit ꝙ fiat generalibus verbis.
10 Acceptilatio inuentione ⁊ forma est de iure ciuili.
11 Jn generali remissione non excluditur dolus de preterito.
12 Licet dolus de futuro nō possit expresse ⁊ directo remitti futuro administratori: tamen potest remitti per indirectum.

Actione administrate. 4

1 Premitte ad euidētiā ⁊ itellectū v. nisi de dolo. ex
mēte Bar. ⁊ clare ponūt Bal. ⁊ Sal. hic † ꝙ i psen
ti materia pt ꝯmitti dol⁹ altero de trib⁹ modis. ¶ Prio i ad
ministrādo: qn̄ tutor vl curator dolose administrauit. de isto do
lo nihil tāgit h. sz aliqd dixi i. l. j. §. e. Scdo ꝯmittit dol⁹ i trās
igēdo qn̄ dol⁹ iducit ⁊ dat cām trāsactiōi: ⁊ d isto dolo pprie
loquit tex. hic in isto ver. nisi de dolo. fm intellectū Azo. quem
teneas: ⁊ plan⁹ est ad hūc tex. ¶ Tertio modo cōmittit dol⁹
post transactionē factam in nō obseruādo vel adimplēdo ꝯuē
ta in trāsactiōe: ⁊ de isto dolo loquit iste tex. in v. nisi de dolo.
fm Pla. quē tenēt Bar. ⁊ Ang. hic, tene precedentem intelle
2 ctū. ¶ † Jtē pmitte p itellectu tex. ꝙ trāsactio pōt fieri altero
de duob⁹ modis. ¶ Uno modo simplici ⁊ nuda cōuētione: ⁊
tūc si pmissa in trāsactione nō seruet, vel nō impleant: licitū est
redire ad pmā actionē: q: illa nō est extincta nec sublata. ¶ Se
cūdo modo pōt fieri trāsactio mediāte aqliana stipulatione ⁊
acceptilatione: p qz acceptilationē ipso iure tollit actio compe
tens actori: ideo exorit tūc arduū dubiū si re⁹ nō obseruet cō
tenta in trāsactione: quo remedio ipsi actori succurrat: nam ad
veterē actionē redire non potest: q: illa ipso iure extincta est p
acceptilationē ideo tūc aliqui tenēt: quod detur actio de dolo.
Aliqui ꝙ actio pre. ver. aliqui ꝙ cōditio ob causam: vt repo
nat se i pma obligatiōe: quā difficultatē gl. hic plene attingit ⁊
3 super ea dicit. ¶ Diuidit i tres partes vt p Bar. h. d. † Actio
extincta per acceptilationē, nō pōt amplius intentari: sed si in
trāsactione dol⁹ interuenerit: agit de dolo: nisi sup dolo trāsa
b ctū sit. h. d. ¶ Nota de dictiōe nisi: b que bis est posita in tex. in
pma ponit: ⁊ firmat. in secūda priuat seu neget: dic vt p Bart.
⁊ alios hic, ⁊ plenius Bar. i. l. si eū. §. qui iniuriarū. ff. si qs cau
tio. ⁊ tene ꝙ dictio nisi: cū sit exceptiua: necessario significat op
positū antecedētis cui impediate aduersat. vn̄ si precedat ora
tio negatiua: dictio nisi pōit ⁊ affirmat: si vere eꝯ pcedit ora
tio affirmatiua: dictio nisi negat ⁊ puat. adō tex. in. l. extraneo.
ff. de vē. in pos. mit. ⁊ in. l. iiij. ff. d custo. reo. ⁊ in. c. cū accessissent.
in fi. d ꝯsti. ¶ Et no. ad actū practicū: vnū ex quo pōt magnū
honorē reportare ꝙ sing. ponit bal. in. d. c. cū accessissent. in. v.
col. ꝙ si ego actor facio tibi positionē: ꝙ debes mihi cētum ex
causa mutui: ⁊ tu reus respōdēdo positioni dicas: nego vel nō
cōfiteor nisi pbetur illa dictio nisi ponit: ⁊ ideo si pbo p testes:
aderit geminata pbatio. s. p testes ⁊ p ꝯfessionē tuā. ¶ Ex hoc
ergo sequit effect⁹ ꝙ si ferat snia cōtra te: n̄ poteris appellare.
4 † q: cōfessus c i iudicio n̄ appellat. l. ij. ⁊. l. abstinēdū. C. quo. ap.
c nō reci. ⁊ dt Bal. ꝙ aduocati impiti nesciūt aduertere qd sit ꝯ
dictū nego, nisi pbet. teneas bn̄ ordi. Jtē ad pdictā doct. adde
facere ꝙ per ista verba nolo aliq i vxorē nisi te. certe isto casu
dicor te in

dicor te in vxorē accipere, fm Spe. in ti. de spō. §. j. v. j. d. An.
de bu. ⁊ Pan. in. c. ex pte. de spōsali. ibi forti⁹ tenet Pan. ꝙ si
dico non habebo aliā in vxorē nisi te. ista verba important ma
trimoniū de presenti licet sint verba futuri tpis, importantia
habitū, ⁊ nō actum. Contra predictā doc. ꝙ bn̄ procedit ora
tio negatiua, ꝙ dictio nisi nō affirmet, nec ponat: facit text. in
r̄la nō remittit peccatū. de reg. iur. in. vj. ¶ Scdo ⁊ forti⁹ ob
stat fortiter tex. in. l. diu⁹. i pri. cū gl. ff. de penis. ppterea gl. ibi
declarādo tex. exponit nisi p sed. sequit Rich. mal. ⁊ Albe. in
d. l. si eū. §. qui iniuriarū. in pe. col. vide Bar. in. d. l. diuus. q ali
ter late rn̄det: sed nō ex toto satisfacit. ¶ Jtē adde inquātum
Bar. opponit de. l. titia. §. fi. ff. de manu. testa. ⁊ rn̄det vt hic per
eū. et plenius in. d. §. qui iniuriarū. adde qd vult Bald. in. c. cū
olim nobis. in. ij. col. de elec. qui ponit alios intellect⁹ ad illum
tex. precipue vnū quē dicit esse subtilem. ⁊ postea infert, ꝙ si
testator dicat nō lego tibi seruos nisi stichū ⁊ Joannē. ꝙ sti
ch⁹ ⁊ Joānes nō sunt legati: quasi sint due negationes tēden
tes solū ad priuationē. Facit qd p illā l. titia. §. fi. decidit bal.
in. c. pterea reqsiti. in pen. col. de app. ꝙ si iudex dicat aperte:
nisi tu purgaueris te, nō absoluo, ꝙ si petrus se purgat, p hoc
nō est absolutus. p tex. quē ipse dicit nō esse alibi in iure in. d.
l. titia. §. fin. tn̄ idē Bal. in. c. cū accessissent. in. v. col. de constit.
tenet, ꝙ si dico nō promitto tibi centū nisi papa. Perusiū ve
nerit: certe papa veniente Perusiū necessitatur illa centū: vt
ibi p eū. Sed dictam. l. titia. §. fi. limita sing. vt procedat, qn̄ so
lum adesset vna conditio negatiua: importata p distinctionē
nisi. secus si adesset prima conditio libertatis affirmatiua, de
inde alia negatiua. nā ambabus cōditionibus impletis cōse
quit libertatē. tex. est nota. in. l. si qs ita libertatē. §. fi. de sta. li
be. Ultimo adde qd decidit Raph. cu. in cōs. lxxxiij. incip.
pponit ꝙ ser blācus. in scdo dubio. ¶ Jtē adde circa qōnem
a Bar. qn̄ pmitto nō vēdere alij a nisi tibi. tex. no. i. l. si sterilis. §.
si tibi. ff. de act. emp. gl. ⁊ pleni⁹ Bar. ⁊ alij in. d. §. qui iniuria
rū. Spe. ⁊ Jo. an. in. l. qui rome. §. coheres. ff. de verb. ob. Nico.
de neap. in ti. de ac. in prin. late Alb. de rosa. in dictionario suo
in vbo nisi. Jtē adde ꝙ in ista qōne ꝯtiū tenet Bal. in. d. c. cū
accessissent. in. v. col. motus bono fundamēto. q: si illud vēde
ret nisi tibi, solū denotaret potētiā ⁊ habilitatē: certe ista vba
eēnt supflua, ⁊ ꝯct⁹ supfluus: q: ista habilitas ⁊ ista potētia:
ꝙ posses mihi vēdere, oīno inerat a natura. l. sicut. C. de actio.
⁊ obli. ergo hec adiectio dz intelligi vt aliqd operet. l. si stipula
tus. ff. de vsur. in. l. j. i fi. ff. ad municip. nedū em̄ clausula appo
sita in ꝯctib⁹ debent intelligi vt aliquid operent, imo singule
dictiones ⁊ syllabe. fm Bal. in rub. C. de ꝯtrahē. emp. in. ix. q.
5 ⁊ est gl. no. i. c. solite. i vbo tāqz. de maio. ⁊ obe. ¶ † Quot aūt
modis ponatur in iure ista dictio nisi, habes per Bal. ⁊ Sali.
hic: ⁊ lati⁹ Alb. in. §. q iniuriarū. quorū dictis adde, ꝙ dictio
nisi: aliqn̄ exponit pro fine. gl. in. l. sancim⁹. in pm. C. de dona.
Et illā gl. pōderat ibi Raph. ful. facere ad illud in quo dicit
se cōsuluisse dum esset cōtrouersia inter regē Ungarie, tūc ele
ctū imperatorē: ⁊ serenissimū ducale dn̄iū Uenetorū: fecerunt
cōpromissum in summū pontificē, sub hac forma vborum: vt
nisi Roman⁹ pōtifex de omnib⁹ ⁊ quibuscūqz eorū cōtrouer
sijs, nisi partiū volūtate pnūtiare posset. dt ꝙ sup illa dictiōe
nisi varij varia dicebāt. sed ꝙ ipse ꝯsuluit, ꝙ ibi dictio nisi, ca
peretur p fine: ⁊ esset sensus: ꝙ summ⁹ pontifex posset pnun
tiare de quibuscūqz cōtrouersijs sine partiū assensu aut volū
6 tate. p illā gl. ibi: quā dicit sibi fecisse magnū honorē. ¶ † Suc
b cessiue tāgit Bar. de dictione preter. b cui adde gl. ⁊ Bar. i. l. j.
in fi. ff. de pig. act. ⁊ i. l. scio. §. vxori. ff. de annu. leg. ⁊ i. l. q ita. ff.
de dot. preleg. ⁊ lati⁹ qz alibi in. d. §. q iniuriarū, ⁊ text. in. l. qui
bona. §. si qs q: ⁊ ibi Joā. de are. Ang. ⁊ Jmo. ff. de dā. i fec. et
tex. in aut. hoc ampli⁹. ⁊ ibi pōderat Bal. i. iij. col. C. de fidei
cō. Alb. in dictionario suo, in v. preter. late Lud. ro. in ꝯs. ccc
xviij. qd inci. presens cōsultatio in plura qūta diuidit. in. j. et
xij. col. ⁊ cōsidera text. in. l. j. ff. si qs cautio. vt ibi dixi. ¶ Et dn̄
Bar. hic limitat in odiosis. p dictū Jnn. in. c. dudum. el. ij. de
elec. ꝙ dcm̄ i specie refert Bar. in. d. l. scio. §. vxori. ꝙ si papa dt
dispēso tecū, vt alia bn̄ficia preter detenta possis licite retine
re: certe sup obtētis nō dr dispēsatū. rō quia dispēsatiōes sunt
odio se. c. j. in fi. de fi. psby. in. vj. idē tenet Ange. in ꝯs. cexcij.
qd ici. qn̄ i vltimis volūtatib⁹. i. iij. col. p ista limitatio. facit qd
vult gl. sing. in cle. j. in ver. facere. de vsur. vbi gl. tz, ꝙ si statuto
c caueat c ꝙ feneratores nō possint capere p vsuris pter duos
denarios p libra: dictio pter, nō ponit ꝙ duo denarij possint
capi: q: hoc mō statuētes inciderēt in excōicationem. ⁊ de illa
gl. facit festū Bal. in aut. ad hec. in. iij. col. C. de vsu. ⁊ i. l. gali⁹.
7 §. ille casus. ff. de lib. posth. in. d. §. qui iniuriarū. ¶ † Scdo no.
ex hoc tex. ꝙ dolus dans causam trāsactiōis nō annullat eā
ipso iure: contra ꝙ oppone ⁊ solue vt p Barto. ⁊ Mod. hic: ⁊

8 plenius in. l. sub ptextu. ij. j. e. ¶ † Tertio diligēter no. ex vsi.
ꝙ ad hoc vt renūtiatio doli valeat, duo copulatiue reqrunt.
Prio ꝙ renuntiās sit legitime etatis, cōsequenter maior xxv.
ann. Nā si esset minor nō valeret: q: lex presumit ꝙ ea fragilita
te qua inducit minor ad trāsigendū, eadē fragilitate induce
tur ad renuntiandū dolo. l. doli mali. in versi. diuersum. ff. de
noua. Scdo requiritur qd renuntiatio specialiter fiat, vt dicit
hic in verbo nisi spāliter. Nō sufficeret ergo gnālis renūtiatio,
prout in specie tenet gl. in. l. pōponius. j. in ver. absit. ff. de neg.
gest. specialis em̄ renūtiatio plus operat qz generalis. l. sed ⁊ si
quis. §. quesitū. ff. si qs cau. no. Bart. ⁊ doc. in. l. q rome. §. duo
fratres. ff. de verb. ob. ⁊ facit rō: q: vbicūqz lex aliquid specialr
reqrit: vt hic. ibi nō sufficit generalis renuntiatio, vt declarat
Bar. in. l. j. ad fi. ff. si quis in ius voca. nō ierit. ⁊ in. l. fi. ad fi. C.
si ꝯ ius vel vti. pub. ⁊ in. l. si qs in principio testamēti. in. iij. co.
in ver. qro qd si testator. ff. de leg. ij. Ang. Pau. d ca. ⁊ Mod.
in. l. si mihi ⁊ tibi. §. in legatis. ff. de leg. j. Adde gl. in cle. j. i v.
d specialr. de iud. ꝙ vult qn̄ aliqd dz fieri verbis specialibus. d
nō sufficit ꝙ fiat generalibus. idē tenet Pe. de anch. in. c. j. de
rescri. in. vj. ¶ Cōfirmo per tex. in. l. si qn̄. §. ⁊ generaliter. in v.
nisi hoc spāliter. C. de inof. testa. p quē tex. no. ibi Gail. de cug.
Bal. ⁊ Sal. ⁊ Alb. Bal. ⁊ Ang. i. l. de his. ff. de trāsa. ꝙ si fili⁹
vocat se tacitū ⁊ contentū de relictis a patre in testō, p oī et
toto eo ꝙ sibi debet in bonis patris, nō p hoc intelligit renū
tiasse legitime, quominus possit petere supplemētū legitime:
⁊ pro hoc est melior tex. de iure in. §. ceterū. in aut. vt cū de ap.
cog. Ad idē pōdera tex. in. l. fi. §. omnē. in ver. specialiter. C. de
admi. tu. per quē tex. dicit Bar. in. l. nō existimo. circa fi. prici
pij. ff. de admi. tu. ꝙ vidit multas tutelas cassari, in qb⁹ non
interuenerat specialis renūtiatio, de qua in illo tex. Ad idem
tex in. l. scire opz. §. sufficit. in v. in specie. ff. de excu. tut. p quē
no. ibi Bal. ꝙ nō sufficit gnāliter dicere ppono exceptiōes, sz
debēt opponi specifice p illū tex. ¶ Facit gl. i. c. pastoralis. de
excep. q vult qd nō sufficit dicere oppono talē exceptionē, sal
uis oīb⁹ alijs exceptionib⁹ mihi ꝯpetētib⁹, sz opz illas spāli
ter exprimi. Facit qd i simili vult gl. valde sing. i. c. inqsitores.
in ver. expīse, de here. in. vj. ꝙ vbi respectu certe psone dz fieri
mētio expresse, nō sufficit fieri mentio verbis gnālibus, cōtra
quascūqz psonas cuiuscūqz qualitatis gradus aut cōditiōis
existāt. sed dz fieri singularis mentio p noiationē psone. Facit
cle. constitutionē. de elec. p quā no. ibi. d. Ant. de but. vt refert
9 Jmo. † ꝙ vbi requirit fieri expressam vel specialē mētionē ali
cui⁹ act⁹, nō sufficit ꝙ fiat gnālib⁹ vbis. ¶ Limita tamē pre
dicta p tex. solēnē in. l. oēs. in ver. specialiter ac nomiatim. C. d
prescri. xxx. ann. quē ibi multū no. Bal. ⁊ Ang. reputāt sing. ⁊
meliorē de corpore iuris, ꝙ sufficiat apponere clausulā q fre
quenter apponitur in bullis pape, nō obstātibus quibuscūqz
etiā si essent talia de quibus oporteret specialē mētionē et i in
diuiduo facere: ꝙ ista clausula sufficiat. Jdē tz Ang. i. l. oini.
§. tz. ff. de iure cod. ¶ Jn ꝯnū pōdera fortē tex. in. c. q ad agē
dū. de pcu. in. vj. Cy. in. l. vnica ad fi. C. qn̄ impe. inter pupil. et
vid. quē seqt Lud. in cōs. cccxxvj. qd incipit, iste sunt rōnes.
in. iij. co. ⁊ i ꝯs. ccccxxvj. qd inci. ꝙ adultū in. iij. col. Cōcorda
ꝙ. d. l. oēs, pcedit in dispositionib⁹ legū vel statutorū, vl i his
q habēt vīz legis: sec⁹ est in puatis psonis: ita pprie loqt tex.
in. d. c. q ad agēdū. ⁊ ita in specie tenet Ang. in. l. sz ⁊ si qs. §. q
sitū ad fi. ff. si qs cau. qn̄ aūt ad hac legē dicat specialr fieri, di
cetur. j. gl. fi. ¶ Capio gl. in v. deducta. ex qua habes rōnē: q
re in hac lege reqrit, ꝙ actio iure fuerit pri⁹ deducta i stipula
10 tionē †. q: al's acceptilatio q inuētiōe ⁊ forma est d iure ciuili.
l. act⁹ legitimi. ff. de re. iur. gl. ⁊ doc. i. l. an inutilis. §. fi. ff. de ac
ce. nō posset tollere ea que sunt iurisg. idē dicit gl. i. l. fi. ⁊ ibi la
tius bal. C. de acc. qre aūt ea q sunt iurisg. magis tollant p sti
pulationē qz p acceptilationē, dic q: stipulatio nouat. ⁊ sic nō
in totū tēdit ad distruēdū, put facit acceptilatio, fz gl. ⁊ clar⁹
Bar. in. d. l. an inutilis. §. fi. in ver. honorarie. Bal. in. l. fin. C. de
accep. Sali. ⁊ Ful. hic capio gl. magnā. in ver. nisi de dolo. istā
gl. diuido in duas ptes pn. Jn primā ponit dictū. Jn scda for
mat qōnē necessariā ad itellectū tex. scda. ibi sz p quo dolo. p
ma pars est clara. ¶ Capio scdaz partē, quā subdiuido in sex
pticulas. Jn prima querit gl. d quo dolo loquat tex. cū possit
tripl'r dol⁹ cōmitti: vt declaraui. s. in euidētiali. Jn scda rn̄det
fm Roge. ⁊ Azo. ꝙ loquit de dolo cōmisso trāsigēdo, qn̄ qs
dolo fuit induct⁹ vt trāsigeret, ⁊ iste est bon⁹ ⁊ plan⁹ itellect⁹
⁊ sine scrupulo. ⁊ istū tene. ista scda est ibi: rn̄deo p dolo i trās
actiōe. Jn tertia ibi alij dicūt refert scdz itellectū Pla. ꝙ iste
tex. loquat de dolo postea cōmisso post transactionē iam pfe
ctā, in nō implēdo promissa in trāsactione. Jn quarta que est
ibi: qd nō plz glo. reprobat intelle. Pla. p tria fundamenta lz
Bar. Bal. ⁊ Pau. de ca. dicūt qd sunt tm̄ duo fundamēta. nā

a ¶ Non vendere alij. Brun⁹ cōs. lxvij. dn̄ querit. col. ij. Purp.

b ¶ De dictione pter. adō doc. i. l. nullū. ff. d diuor. Dy. i reg. peccatū. de re. iu. li. vj. Jo. an. i. c. dilect. de test. Jo. an. in add. Spe. d ipō. Raph. cu. cōsil. cxj. Jci. ciuis qdā Florētinus legauit.

c ¶ Caueat. adde Car. zab. in. c. cū dilect⁹. de ꝯsue.

d ¶ Uerbis spālibus. Adō Bal. i. l. fi. i fi. C. de here. vendi.

Universidad de Navarra Biblioteca

ipsi credit q̄ gl. inducat. l. j. §. si qs. ff. de do. simul cū. l. si quis accepto. ff. de cōdi. can. ca. hoc modo actio de dolo nō ꝓpetit. vbi alia pōt cōpetere. d. §. si qs. sed hic ꝓpetit ꝑdictio. cb cām. d. l. si qs accepto. igit ꝛc. ego puto q̄ sint argumenta sepata. ꝛ ita seperatim inducit gl. nā. d. l. j. §. si qs. gl. vult inducere hoc mō: nā ibi ꝑ. q̄ si actio ꝓia fuit extincta ꝑ acceptilationem: vt hic, sibi nō ꝓpetit actio de dolo: tū potes dicere, q̄ ille tex. logtur q̄ ad debitū antiqnū: sz q̄ nō possit agi ad ꝓmissa i transactiōe ꝑ actionē de dolo, ille tex. nō negat. Jn qnta q̄ est ibi sz velis tueri Pla. gl. defendēdo itellec. Pla. rīdet ad. d. l. si qs accepto. ꝛ. l. si mulier. ff. de ꝛdi. ob cau. altero de quatuor modis. Primā sol reꝓbāt doc. ꝑ naturā ti. in q̄ situata est. d. l. si qs accepto. Scōa ꝛ q̄rta sol. ad idē tēdūt q̄ hic ōbitū nō erat ligdū, ex q̄ erat in cōtrouersia. ꝛ i ℔ bñ dicit. sed in. l. si qs accepto. debitū erat ligdū: ꝛ hic diuinat. Tertiā sol. sequnt Bar. Ang. Pau. de ca. ꝛ. d. Alex. hic: q̄ in hoc. l. adult⁹. duo ꝓmiserat. Prio liberare ꝑ acceptilationē. Scōo ampli⁹ in perpetuū non petere, ꝛ istud ſm nunc̄ potuit pfecte impleri: sed q̄ istō est diuinare nimium ad hāc legē. ideo circa hoc nō insisto. Jn sexta ꝛ vlti. q̄ est ibi: sz primā lecturā approbo. gl. ꝛ bñ approbat primū ſtellectū Azo. ꝛ illū sine scrupulo sequaris. ¶ Capio gl. ſi. i ver. trāſactū sit: q̄ diuide i tres. Jn prima declarat tex. ª Jn scōa extēdit: ꝛ ꝑ extēſiōe allegat. l. j. C. de plus peti. q̄ nihil facit. nisi ūctis no. ꝑ gl. ꝛ doc. ibi. ꝛ ꝑ gl. ꝛ Bar. l. j. i summa i pri. ff. de ꝛdi. ide. Jn tertia format no. qōnē: scōa ibi: ꝛ itel lige. tertia ibi, itē q̄rit. ¶ † Ex tertia pte hēs duo notare. Primū, q̄ ꝓsse, q̄ in gñali remissiōe nō excludat dol⁹ de ꝑterito. ꝛ ad hoc istā gl. reprobat sing. Bal. in. l. cū necessitatē. C. de fideic. Sz aduerte istā gl. intelligit altero de duobus modis: vno mō ſm Cy. ꝛ Bal. Sali. Pau. de ca. ꝛ. d. Alex. hic. Cy. ꝛ Bal. in. l. sub ꝑtextu. ff. j. e. qō gl. velit facere differētiā iter ℨct⁹ iter vinos, ꝛ vltimas volūtates: q̄ ſ ℨctib⁹ seu gñali remissiōe inter vinos, includat dol⁹ de ꝑterito: sec⁹ sit de vltimis volūtatib⁹. Jtē tenēt Bal. ꝛ Ang. in. l. si vn⁹. §. illud. post gl. ibi. ff. de pac. Nō differētie est: q̄ in vltimis volūtatibus legata relinquunt ꝓpter bñmerita. l. nec adiecit. ff. ꝑ soc. q̄ cessant in his in qb⁹ dol⁹ intercessit: q̄ ratio cessat in ℨctibus. de quo etiam per Bal. ꝛ Jmo. in. l. si seru⁹ vetit⁹. ff. de leg. j. istō puto q̄ ista sit intētio hui⁹ gl. q̄: dictū gl. ꝺz intelligi ſm leges quas allegat Bar. in. l. nō solū. in. fi. § fi. liberationis ℞ba. ff. de lib. leg. ꝛ in. l. cum quidā. ff. de his qb. vt indig. Sali. in. l. ex cautione. in. ꝛ. col. de nō nu. pecu. Jo. and. in. c. cū nuntius. de testi. Sed gl. in differētia quā facit. alle. leges q̄ loquunt solū in vltia volūtate vñ credo q̄ alia sit mēs gl. nō q̄dē cōstituere differentiā iter ℨct⁹ ꝛ vltimas volūtates, sz bñ in modo cōceptiōis ℞bozū: ꝛ ita intelligit Ful. nā si simplr liberat, vel relinqt liberationem: nō ſcludit dol⁹, sec⁹ si i specie remittat quācūq̄ actionē. ꝛ hāc differētiā ꝓprie facit tex. in. l. si quis ratiōes. de liber. leg. alleg. in gl. ꝛ q̄uis tex. dicat specialr, pōdera. q: nō dicat in indiuiduo: ergo vr sufficere remissio de q̄ in gl. ꝑ theonicā Bar. in. l. j. ad fi. ff. si qs i ius vo. nō ierit. q̄ an sit ℞a ibi dixi: ꝛ hoc vltimū est magis de mēte Bar. in. l. aurelio. ℨ. cai⁹. ff. de li. leg. ᵇ ¶ Secūdo ex ista gl. pōderat Bart. intellectū ad. l. si qs rōnes. ff. de lib. leg. vt intelligat de dolo de ꝑterito, rōne administrationis iam finite, sec⁹ est in dolo de futuro, ꝑ futura administratione. Credo q̄ Bar. colligat ex ista gl. hoc mō: nā glo. formā gōnē in eo q̄ ꝑ dolū male gessit: ꝛ sic gl. loquit i dolo de ꝑterito. ꝛ allegat ad hoc. d. l. si qs rōnes. ergo hoc mō gl. intelligit in dolo de ꝑterito. Tu alleg. gl. expressiōē in. l. q̄dā decedēs. in ver. senserit: ꝛ ibi Bar. ff. de admi. tu. ꝛ idē Barto. vbi reputat hoc valde notādū in. d. §. cains. in pe. col. in fi. Bal. in. l. cū necessitatē. C. de fideic. Sed aduerte q̄ reperit Dy. in additio. in. d. l. quidā decedēs. ꝛ in. ℨsi. ꝑ cūq̄. inci. b. nuell⁹ notari⁹: ꝛ Bar. de ꝛdi. d. l. si qs rationes. qui vident sing. tenere. † q̄ ꝛz dol⁹ de futuro nō pōt exprēsse ꝛ directo remitti futuro administratori: tū pōt remitti per indirectū hoc mō: testator: ordinat in testō tutores vel curatores filjs suis. ꝛ mādat q̄ finita tutela vel cura nō possit ab eis exigi aliqua rō administratiōis: ꝛ si cōtingeret q̄ ab eis exigeret rō, ꝛ pp hoc condēnarent. ex nūc testator: tū legat de bonis suis ꝓpr̄is. q̄tū est illud i quo fuerint ꝛdēnati rōne tutele vel cure administrate, vel occasiōe reliquorū: isto mō veniet etiā illud q̄ exigi poterit rōne doli de futuro: ꝛ no. q̄ istā clausulā frequēter apponūt notarij i testamēto, istā decisionē Dy. ꝛ Ray. refert. d. Alex. ꝛz ñ firmat, in consi. cxcvi. q̄ inci circa id q̄ querit an stāte dispositione.

¶ Attēde q: passus est vtilis ꝛ quotidian⁹. Jn primis dictū Dy. debet intelligi in dolo de ꝑterito tm̄. ita eū refert Bar. in. d. §. cains. i pe. col. ꝛ sic i dolo de futuro, male dicit: q: dol⁹ de futuro nullo modo remitti pōt. l. si vnus. §. illud. ff. de pac. q: p indirectū pareť materia de linquēdi. ꝛ spoliādi miseros pupillos. l. convenire. ff. de pac. dota. ꝛ ita exꝑsse ℨ Dy. ꝛ Ray. tenet Jo. de ana. in consi. xxx. q̄ incip. vtilis ꝛ itellectis his q̄ in themate narran. ꝛ idē latius añ cū tenet ꝑ quinq̄ fundamēta Sal. referēs se ita ꝓsuluisse, vt occurrat fraudib⁹ tutorū. in reuocāt i dubiū. ꝛ ꝑdicta no. q: valde vtilia ꝛ ꝺtidiana sunt. ꝛ nec alibi q̄nq̄ tacta, teneas ꝑpetuo cordi. Jason Pad.

1 ¶ Jdē operatur confessio partis, quod instrumentū publi cum, quo ad ꝓbationem.

2 Translactio est contractus innominatus, ꝛ tamen re integra non est locus penitentie.

3 De substantia transactionis non requiritur scriptura.

4 Arbitramentū dicitur esse quedā transactio inter partes.

6 Post conclusionē in causa, nō admittitur aliqua ꝓbatio.

7 Contra ꝓsumptionem iuris ꝛ de iure, non admittit ꝓbatio in contrarium, tamē bene per confessionem.

8 Si lata est sententia diffinitiua que transierit in rē iudicatam non pōt amplius retractari, nec aliqd ꝓbari in contrarium. tamen si pars ꝓ qua est lata fateatur sententiam iniquam vel iniustam: retractabitur per eius confessionem.

9 Cōfessio nō est ꝓprie ꝓbatio, sed relenatio ab onere ꝓbādi.

10 Licet negatiua non possit ꝓbari, tamen potest in positionibus ꝓponi, ꝛ confiteri per partem.

11 Probatio de credulitate regulariter nō valet, ꝛ tamē cōfessio de credulitate eque ꝓiudicat, sicut de veritate.

12 Cōfessio facta in supplicatione porrecta principi etiā absente parte, plene ꝓbat.

13 Scriptura que fit de contractu: fit ad ꝓbationem: vt facilius ꝓbari possit: non tamen est de substantia.

1 Cum te transegisse. † Jdē operatur confessio partis: quod instrumentum publicū, quo ad ꝓbationem: ꝛ transactio facta sine scriptura, va-

2 valet ꝛ tenet. h. d. ¶ † isto. ex tex. ibi. frustra desideras. q̄ licet transactio sit contractus innominatus: vt per Barto. in. l. sine apud acta: vbi dicetur. ſ. eo. ꝛ in cōtractib⁹ innominatis reintegra sit locus penitētie. l. si pecuniam. in ꝓinc. ff. de condi. ob cau. tamen speciale est in transactione, vt in ea nunquam possit esse locus penitentie: quia inuenta est ad lites finiendas. l.

3 fratris. vbi dicit. ſ. e. ¶ † Scōo no. ex tex. ibi nullū instſm q̄ adesse ꝛ ꝓ substātia transactiōis, nō requirit scriptura: sicut

4 nec in pacto. l. pactū q̄ bona fide. §. de pac. ¶ † Et ꝑ istū tex. infert Ang. hic, q̄ cū arbitramētū dicat esse q̄dā transactio inter ꝑtes: gl. ꝛ doc. in auf. si ℞o cōtingerit. C. de iud. declarat ℞ar. in. l. q̄ si epheſi. ff. de eo q̄ cer. lo. sequit q̄ in cōꝓmissa. Aldde Bal. in. l. si. in. tiſ. col. C. de ℨhē. emp. sec⁹ est ꝛ laudo arbitri. l. j. C. de sen. ex peric. reci. gl. in. l. cū antea. ī ver. subscripse tudinē indiciorū. l. j. de arbi. ¶ † Tertio no. q̄ quātū ad ꝓbandū pars potētie est cōfessio ꝛ instrumentū: imo plus, confessio eo fortior ꝛ efficacior, ℨ aliqua ꝓbatio de mūdo: istud ꝑ Bar. in. l. si ℨfessus. ff. de cust. reo. post Jnn. ibi ꝑ eū allegatū. Bal. in. l. j. C. de iud. ꝛ in. l. mercalē. C. de ꝛdi. ob tur. can. bonus tex. in. c. pisanis. in fi. de resti. spo. quē tex. fic allegat Bal. l. auf. offerat. in fi. C. de lit. cōte. sec⁹ est in oī alia ꝓbatione: q: ex inualidō ꝓcessu, nō potest ferri snia diffinitiua valida. l. ꝓcula

d tā. vbi Bar. ꝛ alij. C. de sen. ª ¶ † Scōo facit: q: post cōclusiōne fi. instr. ꝛ tamē post cōclusiōnē in cā admittit ꝓbatio ꝑ cō

6 fessionem partis. c. cū Joannes heremita. de fid. instru. Bal. et Pau. de ca. in rub. C. de ꝓba. d. Anto. de but. in. c. ℨs cām. in. i.

7 ch. ar. de ꝓba. ¶ † Tertio facit: q: ℨ ꝓsumptionē iuris et de iure nō admittit ꝓbatio in ℨū: vt ꝑ gl in. l. si. in ꝓ. ꝛ ibi Bar. ff. q̄ me. cau. gl. ꝛ doc. in. l. sine possidetis. C. de ꝓba. ꝛ in. c. is q fidem. de sponsa. tamē cōtra ꝓsumptionē iuris ꝛ de iure admittitur ꝓbatio per cōfessionem partis: glo. est in. §. illud. in auf. de equa. dot. vnde sumit aut. sed iam necesse. vbi Barto. ꝛ alij idē no. C. de don. añ nup. gl. in. l. in cōtractib⁹. in ꝓnci. C. de non nu. pecu. facit tex. in. l. j. inducendo vt ibi ꝑ Sal. C. de do-

8 lo. ¶ † Quarto facit: q: si est lata snia diffinitiua a: q̄ trāſierit i rē iudicatā, nō pōt āpli⁹ retractari, nec aliqd ꝓbari in cōtrariū: ꝛ tamē si ꝑs ꝓ qua est lata, fateat talē sniam esse iniquā vel iniustā, retractat ꝑ cōfessionē ꝑtis: ita q̄ ampli⁹ nō mereť execution ē ſm Jnno. in. c. q̄ plerīq̄. de iminu. eccle. quam sequunt. d. Ant. de bu. ꝛ Pan. in. c. his qui fidē. de spon. cū mul-

9 tis cōcor. legistarū ꝛ canonistarū quas dedi in. l. admonēdi. ff. de iureiur. ¶ † Aduerte tamē q̄ cōfessio nō est ꝓprie probatio: sed

tio. sed releuatio ab onere probādi, sicut ꝛ iuramētū. l. eū q. in ꝓin. ff. de iureiu. ſm Bal. ꝛ Pau. de ca. in rub. C. de ꝓba. Jo. an. d. Ant. de bu. ꝛ Pan. in rub. extra de ꝓoba. vbi ꝑ hoc inferūt, q̄ nō caderet in statuto faciente mētionē de ꝓob. ꝑsertim in statuto odioso. Jdem tenet Pan. in. c. vnico. vltra medium. de scrutinio. Et q̄ cōfessio nō sit ꝓprie ꝓbatio, sz ꝓbatiōis relenatio. tenet. d. Ant. de bu. in. c. licet causam. in. vj. co. de ꝓoba. ꝛ i. c. si sacerdos. in. j. col. de offi. ordi. ꝛ in. c. i ꝑsentia. in. ij. col. de renū. Pet. de anch. in. c. j. per illū tex. de cōfes. in. vj. Pau. de ca. in. l. j. ff. de cōfes. ꝛ in. l. publia. ff. deposi. iter cetera

10 ꝓncipal⁹ allegat tex. i. c. j. de confes. in. vj. † vbi negatiua que nō pōt probari: tū pōt in positionib⁹ ꝓponi: ꝛ confiteri per partē, ergo cōfessio nō est ꝓprie ꝓbatio. vñ dicit Archi. vj. q. vlti. c. accusatori. circa ꝓin. q̄ ꝛfessio nō est vera ꝓbatio, sz ꝓinducit cōfiteti. facit tex. in. c. pe. in ver. vel ex ꝓbationib⁹ viri vel ex mulieris ꝛfessiōe. de rapt. c. cū alternatiua cadat iter diuersa. facit q̄ dicit glo. in. l. sed ꝛ si possessori. §. si cū de hſditate. in

11 paria. ¶ † Cōfirmo: q: ꝓbatio de credulitate regulariter nō ꝓ. vj. l. testiū. vbi gl. ꝛ doc. C. de test. gl. ꝛ Bar. in. l. ij. §. itē labeo. ff. de aqua plu. arc. dixi vtiliter in rub. ff. de iureiu. ꝛ tū confessio de credulitate eq̄ ꝓiudicat, sicut de veritate. gl. est sing. in. c. ex literis. in gl. fi. de iureiu. est verū q̄ Bal. ꝛz nō faciat mentionē de illa gl. i. l. fi. §. q̄ observari. in. j. q. C. de iura. calū. tenet, q̄ cō fessio de credulitate nō est ꝓprie ꝛfessio. ꝛ ꝓ hoc infert, q̄ ꝛz ex cōfessiōe iudiciali oriat actio: tū ex cōfessiōe iudiciali de credulitate nō oriť actio: q: nō est ꝓprie cōfessio. sequit Pet. de anch. in. l. j. circa fi. de iura. calū. i. vj. sol⁹ Sali. i rub. C. de ꝓba. ℨ cōem sniam, q̄ imo cōfessio est ꝓprie ꝓbatio: ꝑ tria funda. mēta: ꝑcipue ꝑ tex. allegatū ꝛ doc. quē subtiliter retorq̄t ℨ

12 de ne. ꝛ Bar. l. l. triticū. post mediū. ff. de ver. ob. ¶ † Quarto no. ex hoc tex. ſm Fulg. ꝛ d. Ant. de Alex. q̄ ꝛfessio fcā i suppli-

13 catiōe porrecta principi etiā absente ꝑte: tū plene ꝓbat, regula riter aūt cōfessio fcā viua voce in absentia partis nō ꝓbat. l. certū. §. si qs absente. vbi Bart. ff. de cōfes. cano. in. c. si cautio. de fi. instr. nisi sit confessio principis: q̄ ꝛz sit facta absente ꝑte, tū plene ꝓbat, ꝛ hz vim cōfessiōis indicialis, ſm. d. Bar. lau. in tract. de ꝓj. ī rub. de fisco, cōclusione. lxxxvij. alleg. do. Ant. de bu. in. c. si cōstiterit. de accu. Puto q̄ ratio sit huius no. ꝛz ꝓfati ꝛdoderni nō dicāt, quare ꝛfessio facta ī supplicatione absente parte plene ꝓbet, eo q̄ illa scriptura semper loquitur. l. arriani. C. de hereti. qua rōne vtiť Bar. i. l. nuda rō. ff. de dona. ꝛ per hoc sequitur Bar. ibi: idē esset in cōfessiōe facta in libello conuētionali: q: scriptura semp loquit. facit. l. cū ꝓcēū. C. de li. causa. l. ij. vbi Bar. ꝛ alij no. C. de insti. ꝛ subſti. Bart. i. l. rura. C. de oī ag. deser. li. xj. idē est in cōfessiōe facta ꝑ reū, i snia exceptionib⁹. ita no. Bar. in. l. j. ad fi. ꝑ illū tex. C. de his q̄ pō-

13 tē. no. ¶ † Quinto no. ex tex. ibi ꝓbationē rei gestē, q̄ scriptura ꝛ sit de ℨctu. sit ad ꝓbationē, vt faciliꝰ ꝓbari possit: nō ad

a subſtātiā. l. ℨbit. ff. de pig. nisi in casib⁹ in qb⁹ scriptura ª de necessitate req̄rit: vt dixi in. l. pactū q̄ bonā fide. §. de pac.

1 ¶ Ad querelā extinctam non datur regressus: sed ꝓmissa nō seruantur per actionē ex stipulatu vel ꝑscri. ver. succurrit.

2 Obligatus ad genus ex quocūq̄ cōtractu ꝛ quomodocunq̄

3 ꝓmiserit semp tenetur dare ꝛ sic dñium transferre.

Verbum tradere non importat dominū translationē nisi ꝓmissum fit tradere in genere.

4 Querela semel extincta per transactionem ampli⁹ instaurari non potest.

5 Jn obligationib⁹ dandi agitur ex stipulatu ad interesse.

6 Stipulatio regulatur ſm naturam illius cōtract⁹ sup quo interponitur. ꝛ nu. 10. ꝛ. 11.

7 Que sit ratio quare in cōtractibus innoiatis nō pōt agi ꝓprie cise vt petur sed agi debet ad interesse.

8 Jn contractibus innominatis locus est penitentie.

9 Jn ℨctibus innominatis habet locū conditio ob causam.

12 Sū cōtract⁹ innoiatus subrogatur loco nominati mutat naturam suam ꝛ assumit naturā contractus nominati.

13 Que differentia sit iter actionē ꝑscri. ver. ꝛ actionē in factū.

14 Omnis actio etiam ex delictis cōpetens ꝓpter lit. contesta. efficitur transitoria ad heredes nisi sit renunciatum.

Cum mota. Bar. exordit̄ qō ista lex est subtilis. speculatiua et vtilis. Ang. ōt ꝑ est valde difficilis. ꝛ ꝓ ei⁹ materia est de aspicib⁹ iuris. ¶ Diuide istā legē i duas partes. Jn prima decidit. Jn scōa cōsulit. scōa pars est ibi, verū si fides. Vel aliter ꝛ scōo mō pōt diuidi in tres ptes. Jn prima facit qō dem̄ est. Jn scōa cōsulit. Jn tertia enumerat remedia. j. ꝛ. ij. pars sunt supra assignate. tertia ibi, aut essi si stipulatio. h. d. † Ad querelā extinctā nō dat regressus, sed si ꝓmissa non seruantur, ꝑ actionē ex stipulatu vel ꝑscr. succurrit. h. d. in effectu. ¶ No. j. ex tex. ibi: vt ℨ. ꝑtē bonorū suscipereť ea gl. parua. in ver. susciperet. i gl. magna. in ℞bo dāda est dū dicūt, q̄d hic fuit cōtractus innoiatus do, vt facias. q̄ ista ℞ba suscipere, ᵇ vel recipere ꝛportant trāslationē dñij. sicut verbū dare. §. sic ita q̄ insti. de ac. ꝛ ita no. Bar. hic. i. ij. col. ¶ Jn ℨū facit tex. in. l. naturalis. §. i. ff. de ꝑscri. ver. Bar. ibi, ꝛ in. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret. in ver. sed si pactū. ꝛ in. l. si tibi. §. q̄dā. ff. ꝺ pac. ¶ Tertio no. in ℞. verū. ibi ī id q̄ ꝛesset. tex. expressū q̄ certo mirabile. † q̄ in obligationib⁹ q̄dā agit ex stipulatu ad interesse. ¶ Jn ℨū fortiter facit vulgata regula, que hz q̄ in obligatiōib⁹ q̄dā, q: obligatio est ꝑcisa, ꝓcise agitur vt detur, nō aūt pōt agi ad interesse. l. vbi aūt nō apparet. §. fi. de ver. obl. §. sic ita q̄ insti. de act. ista est alia difficultas cōtra hūc tex. Rīdet Bar. hic in vl. co. cū quo indifferēter oēs hic tenēt. ꝛ Ang. ꝛ Jmo. in. l. stipulationes nō diuiduntur. ff. de ver. ob. q̄ istud ideo est i hac lege, q: stipulatio fuit interposita sup cō tractu innominato: † vñ stipulatio regulat̄ ſm naturā illi⁹ cō tractus super quo interpon̄. l. si stipulat⁹. in ꝓn. ff. de vsur. sed

a Vide Pau. de cast. limitante li. j. consil. cccxlij. considerandū est primo. collec. iiij. Purp.

b Bal. li. ij. cōsil. cc. xvij. ꝓpter quod rutor. Purp.

c ¶ Aldde Jas. et Alex. in. l. si. vñ. col. j. de edi. dini. ante medium. Late Scars. l. ij. in gl. quēadmodū. ℨ. de edē. Aldde ibi de Jas. i. l. ppe rādū i pri. i pen. col. versi. nō limita. j. de indi. Purp.

d ℞ Adō etiā q̄ vbi habem⁹ confessionē, nō curamus de solēnitate ꝓbatoria. Jason. in. l. nemo. col. iij. de le. j. ꝛ in. l. ij. col. iij. j. de secun. tab. Purp.

b So. in. l. nemo. col.

ª Jn quib⁹ scriptura. adde glo. in. §. postq̄ vers. in scriptis. in. c. j. de censi. li. vj. sꝑe. ti. de instr. edi. §. restat. versic. sed ꝛ alī. Bal. i. l. gest. C. de re iu. Jo. de imola. in. c. cuz in iure. de of. deleg. Ab. in. c. ex teno re. in. l. no. de con cef. ꝓpb.

b Suscipere. adō Ja. in. l. qui se patris. col. xx. C. vnō liber. ꝛ dici. in. l. non videtur. ff. de regul. iuris. Purpu.

natura Sct⁹ innominati est propter eorū debilitatē, vt ly promittatur dari, tamē obligatio nō est precisa, imo in Sctis⁹ innominatis debet agi ad interesse. l. natura. lis. §. j. ff. de pscrip. ver. no. in. l. cū precib⁹. C. de re. pmu. Bar. ibi ratione assignat in. d. §. stipulationes nō diuidunt. in. xi. opp. prime partis. Ly. ☞ Bar. in. l. vnica. in. iiij. q. C. de sen. que p eo qō inter. Ly. ☞ oēs in. l. ex placito. C. ō rerū permu. ☞ ad hoc iste tex. est sing. in. l. fy Ang. hic. ¶ Sed aduerte ly oēs indifferenter vsq; ad hec tēpora transeant cū ista sol. Bar. puto q̄ sit falsa. † nā ratio quare in contractib⁹ innominatis nō pōt agi precise vt dex, ly dz agi ad interesse, est fm Bar. ☞ doc. in locis prealleg. eo q; Sct⁹ innominati sunt pacto nudo: ☞ sic sunt frigidi ☞ debiles: ergo ista ratio cessat vbi stipulatio interuenit. Scdo ☞ fortius errāt Bar. ☞ doc. dū dicūt, q̄ qñ stipulatio interponitur sup Sctu in nominato, q̄ tūc stipulatio assumit sibi naturā Sctus innominati: isīmo est falsum, imo totū est ecōtra, q̄ nō dz ampli⁹ Sct⁹ innominat⁹ propter stipulationē. ita dicit Bar. in. l. ij. ad fi. de 2di. ob cau. vbi p hoc dicit, q̄ cū īstrumētis semper notarij apponāt stipulationē. vbi est instrumentum ibi nunq̄ erit Sctus innoīat⁹ propter stipulationē: imo recurrit ad materiā Sctū nominatorū. sequit⁹ Pau. ō ca. ☞ d. Alex. in. l. j. in vlt. co. ff. de pac. ☞ rub. ff. de ver. sig. ☞ d. Alex. Jmo. in cōsi. xl. in. iiij. vo. su per primo dubio quo queritur. ad fi. ☞ dicit Bar. in. l. in edib⁹. §. j. ff. de dona. q̄ licet sit dubiū an donatio sit cōtract⁹ noīat⁹ tamē qñ donatio sit per stipulationē: tūc cōstat q̄ est cōtract⁹ noīatus. l. j. in fi. ff. de pac. ☞ q̄ ita sit, patet q̄ vbi in cōtractu in noīato apponit stipulatio, nō hz locū penitētia fy Bal. l. l. q̄ nis. j. e. p tex. in. l. Labeo scribit. ☞ in. l. fundi partē. ff. de cōtrah. emp. iūcta. l. si sterilis. §. si tibi. ff. de ac. emp. ☞ dicit Pau. de ca. in. d. l. q̄uis. q̄ istud dictū est pulchū: sed cū labore ☞ subtiliter hoc

9 extrahīt de illis legibus alle. per Bal. ¶ † Jtē in cōtractib⁹ innominatis habet locū cōdictio ob causam. l. fi. ff. de cōd. ob can. ☞ tamē qñ stipulatio ad hūc in cōtractu innominato, facit cessare cōditionē ob causam: vt ibi, pbat tex. in. l. cū precib⁹. in aduersatiua si vero. C. de re. permu. fy Lud. ro. in. l. sciendū. ff. de ver. obli. ad idē facit tex. in. l. ratio. §. i. ff. de ac. emp. vbi videtur esse tex. prima facie, q̄ si stipulatio interponatur sup Sctu emptionis ☞ vēditionis, nō veniunt fruct⁹ qui alias venirēt in emptione ☞ vēditione: tū ideo ibi est: q̄ stipulatio non fuit interposita super re to cōtractu: fy solū stipulat⁹ est vacuā possessionē tradi. ¶ Ad idē facit qō vult Bar. l. l. singularia. in. vi. speciali. ff. si cer. pe. q̄ qñ sup Sctu emptionis ☞ venditionis interponit stipulatio: talis stipulatio nō assumit naturā emptionis ☞ vēditionis, nec efficitur bonefidei. imo remanet stricti iuris: sicut pri⁹. ☞ de hoc est bon⁹ tex. in. l. in bonefidei. cū gl. i ff. cōdicturū. ☞ ibi Pau. ō ca. ad hoc no. ff. ō eo q̄ cer. lo. tz Bal. in. l. si eū. §. qui imuriarū. in. ij. col. in fi. ☞ seq. ff. si qs can. Ad idē facit tex. in. l. miles. §. decē. ff. de re ind. vbi stipulatio interposita sup actione no gali, nō assumit naturā illi⁹ actionis: imo eā

10 mutat. † Jmo. ibi i vltimo no. dicit illū tex. esse singulariter tenendū mēti, per quē tex. limitant ur iura. q̄ dicunt q̄ stipulatio interposita super aliquo actu, regulatur fm naturā illius act⁹ sup quo interponit. illud, pcedit q̄tū ad hoc, vt nō det in pl⁹ vel min⁹ q̄ cōpetebat actio ex illo Sctu, sed bene efficactius: vt ibi est tex. ☞ sequunt Pau. de ca. ☞ d. Alex. ibi, ☞ d. alex. i. l. j. in vlt. col. ff. de pac. ☞ in. l. stipulationes nō diuidunt. in. x. col. ff. de ver. obli. ¶ Per ista septē i... 'amēta posset attētari cōtra doctrinā Bar. ☞ olim hic, q̄ stipulatio interposita sup cōtractu innoīato, nō mutet naturā stipulationis assumendo naturam Sctus innoīati, imo totū ecōtra operet. Sed ita tenēdo durū est rīdere ad istū tex. vbi actio ex stipulatu i obligatione dādi si retinerēt naturā suā: cōpeteret precise ad dādum: ☞ tū hic cō petit ad interesse. posīes dicere q̄ ute tex. ex pisse nō dicit, q̄ ex stipulatiōe agatur ad interesse. nā bū dicit, q̄ si fides prestita nō seruet, agit ad interesse, nō dicit qua actiōe, postea distinguit: aut stipulatio iterueniat, ☞ agitur ex stipulatu: tūs agit presc ri. ☞ tū ista nō est realis sol. Quid tenēdū. d. Fran. de are. in. l. sciē dū. in. ij. col. ff. ō verb. obl. tenet cōm sniam, q̄ stipulatio interposita in quacūq; materia. semp intelligitur fm naturā illius act⁹ sup quo interponit, mouet per id qō tenet Bal. i. c. j. ad fi. de val. ☞ fy cōstitutionē lothā. in vsi. feu. vbi stipulatio interposita sup materia feudali, mutat naturā suā, ☞ regulatur fm naturā feudi. ¶ Scdo adducit q̄ vult B. in. l. fi. p illū tex. fin gula. ē. ff. de sol. ☞ in. l. cū qo decedēs. §. codicillis. ff. ō leg. iij. q̄

a ☞ Jaso. in. l. certi condictio. iij, col. ff. si cert. pet. Purp.

stipulatio interposita in vltima volūtate, regulat fm naturam vltime volūtatis. ☞ facit ad qōnē q̄ qua ibi p Bar. ☞ ad idē q̄

11 decidit Bar. in. l. fi. C. de ☞sti. pecu. ¶ † Tertio adducit bonū tex. i. l. j. ☞ ibi Bal. C. de re. pmu. vbi qñ Sct⁹ inoīat⁹ subrogat loco noīati: mutat naturā suā, ☞ assumit naturā Sct⁹ noīati: ergo idē dz esse hic econtra. ¶ Ad. d. l. miles. §. decē. respōdet, q̄ illa lex loquit qñ stipulatio iterponit sup delictis, q̄ nō dependēt a volūtate partiū, sed nos loquimur, qñ stipulatio interponitur sup Sctu. nā equum est q̄ stipulatio intelligatur fm qō ptes Sterūt. ¶ Ego p cōi sniā, pro qua ineuitabil⁹ stringit iste tex. addo tex. in. l. fi. in ver. pe. vbi Pau de ca. ☞ Mod. no. ff. de pac. vbi cōsensus inter viuos prestit⁹, sup eo q̄ respi ett futuram successionē. assumit naturā vltime volūtatis, si sic possit qñcūq; reuocari. ¶ Scdo ☞ fortius allego tex. in. l. ij. §. parui. ff. de priuil. cre. vbi stipl'o iterpōita sup actiōe funeraria. assumit naturā illi⁹ actiōis. ☞ ei⁹ priuilegia. ☞ stringe illam tex. q̄ ibi stipulatio nō immutat actionē sup q̄ iterponit q̄tū ad priuilegiū, min⁹ immutabit quo ad ea que cōpetūt de iure cōi: cū facilius tollatur ius singulare q̄ ius cōe. l. ci⁹ militis. §. militia missus. ff. de test. mil. ¶ Tertio allego bonū tex. in. l. j. §. bellissime. ff. vt leg. no. ca. vbi stipl'o interposita sup legatis assumit naturā legatorū, vt fructꝰ venīt tpe mor facte in legatis. ☞ sic immutat naturā stipulationis, in q̄ cū sit stricti iuris, nō venirēt fruct⁹ nisi a tpe litis cōtest. l. cū fund⁹. in pi. ff. Pau. de ca. in l certi cōdictio. in pnn. ff. si cer. pet. ¶ Quarto

12 facit tex. in. l. si legati. cū gl. ff. de leg j ¶ † Ultio facit q̄ stipulatio apposita in xta aliquē Sctū, non nocet nec mutat naturā illi⁹ Sct⁹ sup quo interponit, imo stipulatio assumit naturam illi⁹ Sct⁹. ☞ ideo qñs remediū. l. ij. C. de rescin. ven. nō habeat locū in stipulatiōe, q̄ est stricti iuris: tū hz locū in stipu. qñ stipulatio interponit sup emp. ☞ ven. fm Barto. ☞ magis cōiter scōm effectū. Et tenēdo istā partē q̄ est cōis, opz dicere, q̄ do ctrina Bar. in. l. ij. ad fi. C. de cōdi. ob cau. q̄uis eam sequit. d. Alex. i 2si. gl. in. iiij. vol. q̄ inci. sup prio dubio quo q̄rit. ad fi. l. j. in vlt. col. ff. de pac. ☞ in ru. ff. de ver. ob. in vlti. col. cogita tū vēditiōe iterponit stipulatio, tū hz locū remediū. d. l. ij. C. de re de ver. ob. item ad propositum vide Frā. de are. post Jmo. ibi in. l. iij. §. cato. in. ij. col. ff. de ver. ob. vide iura q̄ allegat. ibi tra

13 regulet fm naturā Sctus. ¶ † Quarto prīcipaliter no. ex tex. ibi prescri. verbis rē gestā. hic q̄bari meh⁹ q̄ alibi, diffr ētiam

a Bar. in rub. ff. de prescri. ver. ly istā legē nō alleget, quā ad hoc no. Ful. hic in tertio nota. ¶ Ultio no. ex fi. ibi rē gestā demon q̄ actio est factū male vt p Bar. ☞ Sal. hic in fi. ¶ Capio gl. i ff. cū mota. quā diuide in duas. p cont duo reinouet 3tia scōa ibi: hodie vero. ¶ Ex pte prīa no. q̄ ly in casu hui⁹ legis ☞ la esset preparata, ppter litem motā, vt dicit text. ☞ 9ūr p litis

14 † ex hoc no. Bar. limitari oēs leges q̄ dicūt, qō ois actio etiā ex delictis cōtēcēs, p litis cōtest. efficit trāsitoria ad hēdes. l. una. deli. est verū nisi sit renūtiatū. ☞ ad hoc iste tex. cū gl. est sin. Bar. in l. j. C. de prescri. lon. tem. q̄ vitiū litigiosi īducētū p litis cōtestationē. extinguit q̄ instātia pendt p renūtiationē ptiū. idē no. gl. in. c. significauerūt. in gl. fi. quā ad hoc vt ibi no. Pa

15 no. de testi. ¶ † Ex scōa pte gl. habes, q̄ hodie ☞rela nō ppa rata trāsmittit: qō ita gñaliter nō est ver. fy restrige p ea q̄ nūc dicā. ¶ Scdo ex hac gl. no. fol⁹ Sali. hic: q̄. l. fi qs filiū. C. de inof. test. allegata in gl. hz locū nō solū in filius q̄ sunt sui, fy locum habet etiam in filijs qui non sunt sui: vt patet hic in filijs respectu matris. ☞ Guis Ray. ☞ Alb. hic teneāt 3nū, ☞ aīt eos gl. in. l. fi quis affirmauerit. §. fi. in gl. magna ī ver. heredes. in pnn. ff. de dolo. tene cum Sali. per tex. in. l. scim⁹. §. fi. in ver. ad

16 suā posteritatem. j. de inof. test. nō autē trāsmittit ad penitus extraneos heredes, vt ibi in tex. ficut in simili ☞rela inofficiose donatiōis nō preparata, transmittitur ad liberos: sed non ad extraneos heredes, fm Bal in. l. j. in pe. col. C. de inoffi. do. ¶ Limita tū singulariter dictā. l. fi quis filiū. ☞ cōsequēter glo. hic fm Jac. but. ☞ Marti. fil. ☞ Salic. hic, vt procedat in casu suo speciali, qñ filius ex heredatus: ideo in vita nō intētauit ☞rela m, eo q̄ scriptus heres distulit adire hereditatem, et ☞rela inofficiosi testamenti nō potest intētari hereditate nō adita. l. filium. §.

lis. nā mihi videtur qō tex. probet contrariū dū dicit ly nihil de pensione dictū sit, tamē verisimile est ita conuenisse, si pensioni pareatur, esse cōditionem tacitā, sed cōditio tacita, a lege subintellecta ita impedit ozō actionis ☞ obligatiōis, sicut cōditio expressa. glo. in. l. item q̄. ff. de pac. ☞ in. l. q̄. §. fi. ff. si cert. pet. nec ob. tex. in ver. exceptio. q̄ fm Ful hic, debet intelligi de exceptione intētionis ☞ facti: iuxta gl magistrā in. l. qui se debere. in prin. ff. de condi. ob cau. Jtē ☞ Bar. facit tex. in. l. a testatore. ☞ ibi Bar. ff. de cōdi. ☞ demon. ☞ ibidem Jmo. dicit, q̄ ille tex. est singulⁱ no. ad hoc, ☞ q̄ alibi meli⁹ nō ꝑbat. ¶ Tūrūde duplr ad illū tex. Primo fm. d. Alexā. ☞ bñ, q̄ ibi est ppter ablatiuos absolutos, exceptis occ̄ q̄ resoluunt in cōditionē. Scdo dic fm Raph. cu. ibi, q̄ ille tex. in fi. ꝑbat 3tiū, referēdo vltio sniam Claudi. Ista doctrina potest esse vtilis ad

21 multa. ¶ Ego induco ad qōnē quotidianā. † stāte statuto q̄ a a filia dotata ª existēt⁹ filijs masculis nō succedat pri, an ista facultas dotādi trāseat ad heredē masculi, vt excludat femina. Ista qō est involuta, nec bñ declarat a scribentib⁹, ☞ mihi sepi⁹ cōtigit in facto. ¶ Tu distingue tres casus, aliqñ statu tū pure loquit, hoc modo, q̄ existentib⁹ masculis filie femine nō succedāt patri, sed ipse filie debēt dotari: ☞ tūc tene q̄ facultas dotādi mortuo masculo trāsit ad eius heredē, eq̄ ☞ in ei⁹ locū succedit. ☞ ei⁹ persone repsentat, in auē. de iureiu. a mori. prestī. in prin. ita in pulchra qōne determinat Ly. in. l. j. ad fi. C. de adul. vbi q̄rit stāte statuto b pdicto, pone q̄ añō dotet so-

b rorē, moriat⁹ filⁱ masculus, relicta filia, nunquid filia poterit auferre dotē. ☞ excludere amitā, sicut ei⁹ frater potuisset. dcter minat qō sic. Idē tenet Jo. an. in addi. Spe. in ti. de succ. ab intest. sup rub. Alib. de rosa. in scōa pte statutorū. q. q̄rit. q̄ incip. itē q̄rit. cōiter est statutū in ciuitatib⁹. Pau. de ca. in cōsi. q̄. inci. sup primo dubio. ¶ Aliqñ ☞ scdo statutū loquit 2ditionaliter, ☞ incipit a pcedēti cōdictiōe, hoc mō, si mulier dotata fuerit a patre vel a fratribus, nō succedat in bonis prīs ☞ tūc cōclude q̄ facultas implēdi cōditionē legalē, nō trāsit ad heredes. vt habet p Bar. ☞ plen⁹ Mod. in. l. fi. decē cū petiero. ff. de ver. ob. facit tex. i. l. ptoz. vbi Bar. ff. de coll. bo. pcipue, cū incipiat a 2ditiōe, vt declarat Bar. in. l. a testatore. ff. de cōdi. ☞ demō. ¶ Cōfirmo p bonū simile. nā in vltimis ordinationib⁹ nota signat. Jaso. no. quā bene facultas implēdi 2ditionē nō trāsit ad hēdes. §. ex 2ditionali. insti. de verb. obl. l. vnica. §. finaūt sub cōditiōe. C. de cad. tol. ☞ statuta debēt inteligi fm leges vltimarū voluntatū, fm Bar. i. l. i. ad fi. C. de his q. vt indi. cū alijs cōcordātijs q̄e ibi dedi. ¶ Aliqñ ☞ tertio ꝛba statuti sunt dubia, q̄ possunt stare cōditionaliter vel modaliter: puta si statutū dicit q̄ filia dotata nō succedat patri, ista ꝛba filia dotata, pūt intelligi 2ditionaliter, si filia nō dotabit. Jtē possunt itelligi vt stēt modaliter, vel pure. vñ recurrēdū esset ad doctrinā supiozē, an i dubio p̄sumat disp̄sitio 2ditionalis, fy Bal. i. l. fi plures. C. de 2di. inser. ī añpe. col. i ver. iuxta pdicta formā talis qō statuto cauetur, ☞ in ver. seq. vī velle, si bñ inspexeris, q̄ talia ꝛba statuti, q̄ filia dotata nō succedat, stēt conditionaliter si dubitat. legatur Pet. de anch. in cōmen. c. canonū. ☞ tanta. de cōstit. in ver. pone statuto cauet q̄ filia dotata. d. Alex. in 2si. cxxx. i. q̄. vol. qō inci. attētis verbis testi, facit doctrina quā tradit Bal. hic; in. iij. col. qō vbi causa que apponit requirit ad originē: tunc stat cōditionaliter, sec⁹ qñ ad effectū: tex. habes ☞ explū in. l. cū tale. §. j. ff. de 2di. ☞ demō. ☞ ibi dicit Jmo. q̄ de hoc nō reperit melior tex. in iur. ☞ idē Bal. in. l. ☞ si pot tres. in. vj. col. ff. si qs cautio. ☞ in. l. iij. C. de arbi. no. ista q; quotidiana sunt, nec alibi habes ita declarata. ¶ Tertio so. gl. nihil valet, q; cū in lege 3tia mf vīueret, frustra dr de ꝑparatoria q̄rele. ¶ Capio glo. fi. in ver. dāda est. quā diuide in tres. In pⁱa declarat tex. In scōa que est ibi, sed videt opponi 3 tex. ☞ soluit. In tertia q̄ est ibi, itē 3 duplr opponit 3 tex. ☞ ita dat duas sol. q̄ diuerso modo veniunt, vt ibi statim declarabo. ¶ Ex pⁱa ☞ scōa pⁱi

22 bus gl. habes tres cōclusiones. ¶ † Pⁱa est, q̄ actio de qua ī c tex. est datiua. p; q; tex. ōt dāda. ☞ q̄ dicat actio c datiua ☞ que d natura ᵈ habes tex. in. l. in fi. ff. de pac. ☞ ideo. ff. de pac. quē Bar. ibi ad hoc reputat sing. ☞ melioze de iure declarat idē Bar. i. l. i. in. 1. col. ff. de ac. ☞ ob. ☞ in. l. cū qs in col. vi. C. de inr. ☞ fac. ign. bon⁹ tex. in. l. iij. in pⁱi. ff. cōmenda. ☞ cū glo. fy Bar. late ī pe. ☞ vlt. col. qui sequit. d. Alex. h. c. Aliq̄ oēs tenēt 3tiū, qō imo sit actio natiua, cū hēat pregistentē materiā ex qua oriat, vt pt⁹ ex tex. ibi, rē gesta: fy in b nō inuisto, q; modice est vtilit atis. † Scda coclusio est, q̄ ex Sctu innoīato facio vt des, oriť actio de dolo, q̄bus ex aliqs Sctib⁹ innominatis semp oriat actio prescriptis verbis. ¶ Pro hui⁹ intelligētia debes scire, qō oēs Sct⁹ de mūdo, qda sunt noīati vt qui habent nomē in specie, vt in. l. iurisgentium. in pⁱa. ff. de pac. qdam sunt innoīati, qñ fit cōuctio inter ptes, q̄ no cadit in ꝑticulari

c Dotata. adde Bar. ☞ Bal. in. l. fi. C. de pac.

b ¶ State statuto. Adde Bart. bri. in q̄stionib⁹. q. lvj.

c ¶ Actio. adde Ly. in. l. cum mota. C. de transac.

d ☞ Per Bart. in. l. i. ff. de cōdic. inde. col. antepe. Purpu.

cõtractũ sic etiã reperit distract⁹ nolat⁹ ⁊ innolat⁹.nã vbi sit liberatio ⁊ resolutio ℨct⁹ mediãte acceptilatione: iuxta l.age. ⁊.l.actione.ℨ.eo.tunc ille distract⁹ dr nolatus.si asit fiat pacto nudo: tũc dicit distractus innolatus.ita declarat Bal.in rub.

24 extra dr trãfac.in vlt.col. ¶ Itẽ aduerte,q contract⁹ innominati correlatiui seu respectiui,sunt quatuor trũ.nec plures esse possent: sc3 do vt des,facio vt facias: facio vt des: ⁊ do vt facias: qs plequit inrisconsultus in.l.naturalis.p totã.l.ff.de pscri.ver.alij sunt ℨct⁹ innolati nõ respectiui, sz simplices,et isti sunt infiniti: de qb⁹ habes multos casus in ti.ff.de pscrip. ver,sic pactũ nudũ dr ℨct⁹ innolatus simpliciter.gl.est in.l.j.

in prin.in gl.mag.ad fi.ff.de ac.⁊ obli.quã sequit Bald.in ru.⁊ in.l.i.C.de pac.⁊ in c.quintauallis.de iureiu.⁊ in.l.lecta.in.vñ.

25 co.ff.si cer.pe. ¶ Hinc dubitat,an donatio[a] fit ℨct⁹ inolat⁹ de q p Bar.in.l.fi.ff.de cõdi ob cau.cũ concor.ibidẽ traditis.

Itẽ aduerte,q ex oĩb⁹ ℨctib⁹ innolatis,siue simplicibus siue respectiuis regulariter ꝑtit actio pscrip.ver.fallit in ℨctu innominato facio vt des,ex q̃ non oritur actio pscri.ver.sed actio de dolo.d.l.naturalis.ℨ.p si factũ.⁊ hic in gl. ¶ Et si dicis q̃ vtilitas est an cõpetat actio de dolo,vel actio pscr.ver.

26 respõdeo q̃ triplex est vtilitas. ¶ Prima q: actio de dolo nõ durat nisi biẽnio.l.fi.C.de dolo.ℨ actio pscri.ℵ.durat.xxx.annis.l.sicut.⁊.l.oẽs.C.de pscri.xxx.vel gl.an.insti.de ppe.⁊ tẽp. ac.in prin. ¶ Itẽ actio de dolo infamat: ⁊ ideo nõ daℨ patrẽ vel patronũ l.honori.ff.de obseq.a liberis ⁊ libertis parẽtib⁹ ⁊ patro.prestãdis.l.nõ debet.ff.de dolo.secus in actiõe pscri. verbis. ¶ Itẽ actio de dolo nõ ꝑtit p minori summa duorũ aureorũ.l.si oleũ.ℨ.fi.cũ.l.seq.ff.de dolo.rõem assignat bal. in.C.de appellatiõib⁹.extra de app.⁊ ibi subdit q̃ forte est idẽ in actiõe ℘ me,cau.tñ nõ firmat:sed actio pscri.ver.cõpetit

27 p quacũq; summa. ¶ Videdũ est ⁊ git q̃ sit ratio ſpalitatis: quare ex illo solo ℨctu inolato facio vt des,orit actio de dolo:cũ ex alijs semp oriat actio pscri.ver.varij varia dicũt.tenẽ illud qõ tz gl.l.i.ex placito.⁊ ibi Cy.in.v.q.C.de re.pmu.Bar. in.d.l.naturalis.ℨ.q̃ si faciã.q̃ aut ex iplemẽto facti adest vtilitas aduersario:⁊ tunc orit actio pscri.ver.sicut ex alijs ℨctibus innolatis.l.cũ ꝑponas.⁊ ibi Bar.C.de dona.ideo gl.hic frustra q̃rit que cõuẽtio fuerit in hac.l.an facio vt des:an ℵo do vt facias:qualisc̃q; fuerit,cũ ex iplemento facti ſ.ex renũtiatione querele inſti adsit aduersario:orit actio pscr.ver. Aut ex impleméto talis facti nulla vtilitas adest aduersario: puta,promitto tibi decẽ ducatos,vt vadat nud⁹ in platea,pone qõ vadis,⁊ si facias,ex isto ipleméto nihil mihi acquirit:certe q: factũ nõ corresp̃odet dationi pecunie,cessat eg̃tas ꝑter q̃ est adinuenta actio pscr.ver.q: vbi nulla alia actio competit,⁊ equũ est actionẽ dari,cõpetit actio pscr.ver.q̃ ideo appellat ex equitate l.quoties.ff.de pscri.ver.tñ q: ego adimpleui factũ,sicut inter nos cõuenit,certe si tu postea nõ das pecuniam cõuẽtã: ocipis me: ideo mihi ꝑtit actio de dolo.ita tene,ℨ

28 uis multa possent obiici. ¶ Tertia ꝛclusio gl.est,q̃ ℨct⁹ innominati cognoscũt ex forma sub q̃ ℨhunt nõ aũt ex forma implemẽti.tu aduerte q̃ qõ gl.ſolũ ꝓcedit i duob⁹ ℨctib⁹ innolatis,do vt facias:⁊ facio vt des:qũo cognescem⁹ an sit facio vt des,⁊ sic ꝑtat actio de dolo.an ℵo,do vt facias,et tũc cõpetat actio pscri.ver.gl.vult q̃ at rẽdat forma ℨct⁹.si eñ cõuento dare tibi decẽ,vt tu mihi romã,erit ℨctus do vt facias.ℨ si cõuenit re ꝑte romã,vt tu des decẽ:erit ℨct⁹ innolat⁹ facio vt des.idẽ tenet gl.in.l.ex placito.⁊ ibi Ja.but.⁊ Bal.in pe.q C.de re.pmu.Bal.Sal.hic. ¶ Ultramontani tenent ℨtiũ,qõ imo attendat modꝰ implemẽti p multa fundamenta q̃ referũt Bal.⁊ Salt.hic.Tenẽ cũ Bar.q concordãdo ponit veritatẽ.vt hic per eũ.⁊ Iati⁹ in.l.cũ ꝓponas.post glo.C. de dona.⁊ in.d.l.naturalis.ℨ.pe.⁊ in.d.l.ex placito.vbi etiam Ang.⁊ Cy.in.iſſ.q.⁊ Bar.in.l.siue apõ acta.ℨ.e.⁊ in.l.si qs cũ debitore.ff.de iureiur.⁊ i.l.si intra.ff.de pac.⁊ ita tenẽt Ang.⁊ cõſter ℳod.q̃nis Bald.ꝛcpondet,q: est de vno ℨctu facere duos,ſed est ridiculũ,vt ôt Paul.de ca.hic:q: cã vni⁹ nõ facit totũ ℨctũ,ſed est idẽ ℨct⁹ q̃ variat,sicut in emptiõe ⁊ vẽditione.in locatiõe ⁊ ꝛductiõe,vt habes p Bart. ita etiã reꝓbat Bal.in.c.vnico,ad fi.quid preced.dr an innesti.an fidelitas.in vſi.feu. ¶ Cõtra doctrinã Bar.Sal.hic allegat tex.cui ôt nõ posse rñderi.in.l.iurisgẽtiũ.i pri.ℨ.alle.in ver.⁊ ideo puto.nam fm.d.Bar.ex pte ci⁹ q̃ manumisit sernũ.erit ℨct⁹ inolat⁹ facio vt des,⁊ ex illo facto nõ adest vtilitas,niſi forte affectiõis ergo deberet cõpetere actio de dolo ⁊ tñ text.ibi ôt q̃ cõpetit actio pscr.ver.ergo doctrina Bar.est falſa.⁊ ita Bal.⁊ ang. ibi p illũ tex.tenẽt ℨ Bar. Rñdet do.Alex.hic,⁊ in.l.cũ proponas.in.ℨ.post ℳod.C.de pac.q̃ ex parte ci⁹ q̃ fecit ꝑtit actio de dolo:vere est ℨ cũ qui nullo modo vult dare:quia sic dicit esse in dolo:sec⁹ est q̃n dedit bona fide:q: tz postea datũ

a ¶ An donatio. Adde Barto.in l.iurisgentium,in ℨ.j.ff.de pac.

b ¶ Non seruanti fidem.adde.l. cum proponẽs. in.ℨ.iuncta glos. C.de paet. Bald. in.l.vt respõsum, C. de transſ.⁊ qd de iure cano.vide tex.in.c.innocens.ɛxɛ̃. q. iij. gl.in.c.inter verba.xj.q.iij. glo.in c.quod deo pari. ɛxɛ̃tiũ.q.v. glo.in c.peruenit.de iureiuran.

c ¶ Ex pacto nudo.adde Barto. in.l.iurisgẽtium. ℨ.quinimo. ff. de pac.Bart.in.l.fideiu.ſobligari in ℨ.qui certo.ff. de fideiuſſor.i. Bar. in.l.extra. ad rẽprimendũ. Bal. in.l.auf. ad hoc. C. de vſur.do.in c.j.de pac.Inno. in.c.nouit.de indic.Archid.in.c. ſunt nonnulli.j. questio.ſ.

d ℣t Et q̃ existitur ſpãle mandatum, Alex.i.lib. consi.ɛxxix.ponderatis his.⁊ in matre pro filio transigente,Ro. cõſi.clxi.viſo diligenter in.ſ.dubio.Limita quã do ad agendum, defendẽdum,inrandum de calũnia,⁊ ſubſtituendũ. Ro. decisio, lxũ.no.q̃ vbi in anti.Purpu.

e ¶ Compromiſſum.adde docto, in.c. coram felicis.de reſti.in inte,facit tex.in.c. qui ad agẽdum, in fin.de procur. lib.vj.

transeuntes,non põt dici in dolo,⁊ p ℨñs tũc ꝑtit actio de ſcrip.℣.ita ꝓprie loq̃t.d.l.iurisgẽtiũ.i ver.⁊ ió puto. ¶ Hinc ſol.vł fortiter obstare:q: ſm eã,melioris cõditiõis ẽt ille qui nullo mõ voluit dare,⁊ sic implere,ex quo ſolũ tenet actiõe de dolo,que nõ durat niſi biẽnio:quã ille qui impleuit quantũ potuit.q̃ tenet actione pscri.ver.⁊ sic actione ꝑpetua.Sed rñde q̃.l.grauius put at quẽ cõueniri actiõe de dolo.q: est famosa ls tpalis,quã cõuenirí actiõe pscri.ver.ita habes text.clarũ in.d.l.naturalis.i ver.ſs ii dedi.vbi ℨ scietẽ datur de dolo: ⁊tra

29 ignorantem pscri.ver. ¶ Venio ad tertiã partẽ glo.in qua aduerte qõ glo.opponit de.l.cum ꝓponas.in.ℨ.ſ.ti.j.ls Bar. ⁊ Paul.de ca.dicãt,q̃ gl.opponit vno mõ.⁊ qõ due ſolutiões gl.tendãt ad vnũ modũ opponẽdi:tñ vere glo.opponit duo

b bus modis. ¶ Prio q: text.ibi vult,q̃ nõ seruãti fidẽ ᵇ non dr seruari,sed agit prima actione:hic autem nõ agitur prima actione,sed actiõe pscri.ver.ad istũ primũ modum opponẽdi,non põt venire prima ſol.gl.venit ergo ſcõa,q̃ ideo hic nõ põt agi prima actione,q: erat ipso iure extincta per pactum. ista ſol.gl.est ver.a:ſz nõ ei⁹ ratio,q̃ hic querela p trãſactionẽ factã pacto nudo,esset ipso iure extincta:falsum est p.l.ſi instituta.in pri.ff.de inoff.test.vbi ſi mater viueret,posset reuerti ad q̃relã q̃ ꝛtegra durat,ergo nõ fuit ipso iure extincta p trãſactionẽ.⁊ leges allegate in gl.loquũtur in actionib⁹ penalib⁹ ⁊ famosis.Vera est ergo ſo.gl.alia rõne:q̃ hic q̃rela erat ipso iure extincta,nõ p ſolũ pactũ.ſed ꝓpter duo:q: tunc renuntiauerat querele.Itẽ q: erat mortua,quo casu q̃relã repudiata trãſmittere nõ potuit.l.ſi qs filiũ.in fi.C.de inoff.test.iuncta.l.nam ⁊ ſi parentibus.ℨ.j.ff.co.⁊ ad hoc iste text.est sing. fm Sali.hic in pe.col. ¶ Scõo mõ opponit gl.de illa.l.cũ ꝓponas.q: ibi dr,q̃ ſi trãſactio sit fcã pacto nudo,q̃ ex pacto

c nudo ᶜ agi nõ põt,ſz hic in fi.tex.dr cõtrariũ,q̃ ex pacto nudo agit,⁊ cõpetit actio pscri.ver.ad istud cõtrariũ vadit prima ſol.glo.q̃ cũ filij sint grauati in vno,q: q̃rela ꝑparata ad eos nõ transmittit,in alio releuanẽ,q̃ ex pacto nudo põt agere. ¶ Ista ſolu.gl.nõ est bona,q̃ iste tex.nõ ſe fundat in fauore filiorũ:q: idẽ esset in extraneis heredib⁹:Añ rñde omissis solutionib⁹ Bar.⁊ aliozũ,q̃ in.d.l.cũ ꝓponas,ideo ex pacto nudo nõ agit:q: ſuperat prĩa actio,ad quam potest reuerti,ſz cũ in hac.l.prima actio.i.querela esset extincta p renuntiationem,⁊ mortem matris,vt.ℨ.prodime dixi:filij vel etiã alij hẽ redes essent destituti ol alio remedio agendi:ideo ex equitate competit vtilis actio pscri.verb.vt dicit iste tex.in fi.

1 ☞ Procurator constitutus ad agendũ,non potest facere transactionem in preiudicium domini.

2 Quẽadmodũ procu.ad agendũ nõ põt trãſigere,ita nec facere cõpromiſſum in arbitratorẽ:niſi ex forma ſtatuti litigans posset cõpelli ad cõpromiſſum.q: tũc posset ꝓcurator.nu.3.

4 Aln ꝓcurator specialiter constitutus ad compromittendum, possit transigere,vel contra.

5 Jn mãdato procutoris nõ refert qd ex equipollentib⁹ fiat.

6 Cõpromiſſum,largo modo dicitur quedã transactio.

7 Procurator habẽs mandatũ cũ libera administratiõe oĩum bonorũ,potest transigere;secus ſi cum libera litis administratione:q: tunc non posset transigere niſi ſup instantia cause.

8 Hec clausula.domin⁹ promisit habere ratum ⁊ firmũ ⁊c.posita in mandato procuratoris quid operatur.

1 TRãſactiõis. † Procurator cõſtitutus ad agendũ,nõ põt

d facere transactionem in preiudiciũ dñi.h.d.⁹ similiter ꝓcurator cõſtitutus ad agendũ,nõ posset ſolutionẽ recipere a debitore volente ſponte ſoluere.l.nõ abſtulit.C.de noua.Barto.in.l.hoc iure.in princ.ff.de ſolu.rõ est.q: forma mãdati est diligenter obſeruãda.l.diligẽter.i pri.ff.mã. c.cũ dilecta de referi.imo ꝓcu.nõ ſolũ tenet ſeruare mãdatũ, imo etiã qualitatẽ mãdati.c.cũ veniſſent.⁊ ibi ad hoc no.bal. de eo q mitt.in pof.cã rei seruã. ¶ Sic in ſimili,sicut non valet ſnia iudicis delegati lata ℨ ſubſtãtiã forme mãdati:ita nec lata ℨ qualitatẽ.c.piſanis.⁊ ibi ad hoc no.Pan.in.iiij.no.de re

2 de ſen.⁊ re iud. ¶ Per istũ tex.inferũt Bal.Sal.Pau.ó ca. ⁊ alij ℳod.q̃ quẽadmodũ ꝓcu.cõſtitut⁹ ad agẽdũ nõ posſet trãſigere,vt hic:ita nõ posset facere ꝓpromiſſum ᵉ in arbi

e tratorẽ qõ cesset q̃dã trãſactio.vt est glo.in auf.vt diffe.iud.in pri.Bar.⁊ alij ⁊ auf.ſi ℵo cõtigerit.C.de iudi.facit tex.in.c.p tuas.de arbi.Bar.in.l.mãdato generali.ff.de procu. ¶ Licet Ang.ibi limitet hoc esse verũ,q̃ ꝓcurator vellet cõpromittere ⁊ arbitratorẽ,eo q: de fcõ ꝓcedit,⁊ põt auferre de iure vni⁹ ⁊ dare alteri.gl.in.l.ſi de mero.alĩs inci.idẽ põponi⁹.ℨ.recepiſſe. ff.de arbi.tñ ℨ cũ posset facere ꝓpromiſſum i arbitrũ. Adde qõ totũ eℨ tz idẽ Ang.i.l.ſi ꝓcuratores.j.⁊ ibi Fulg.ff.de pa.sed

vtrunq;

a vtrũq; est falsum.[a] ⁊ in vtroq; ℨtiũ tenet Bar.in.d.l.mãdato. ⁊ do.Alex.hic,⁊ in.l.de fideicõmiſſo.ſ.eo.d.Ant.d.Alex.in.l.

3 pscs.in.ℨ.col.ad fi.j.c. ¶ Limita istam conclusionem.nisi ex forma ſtatuti posset litigãs cõpelli ad cõpromiſſum:tunc pcurator cõſtitut⁹ ad agẽdũ.posset tale cõpromiſſum facere:quia censet hẽ mãdatũ ad oĩa necessaria cõsequẽtia.l.ad rẽ mobilẽ. ⁊.l.ad legatũ.ff.de pcu. Itẽ q: tales cõpromiſſarij,q̃ ex necessi

4 tate ſtatuti eligũt,ſunt loco iudicis ordinarij.fm Bar.⁊ alios in.l.cũ ſpecialis.C.de iudi.Bal.i.l.ſi iudex.ff.de his q̃ ſunt ſui vel alie.iur.Ad idẽ facit,q: in gñali mãdato pcuratoris, venit

5 omne illud ad q̃ dñs de iure vel de cõſuetudine posset cõpelli fm Bal.⁊ Ang.in.l.bñ a ʒenone.C.de quadri.pscri. Ad idẽ facit q: rp interuẽtũ pcuratoris nõ dr ſieri deterior:q̃ditio ad

6 uerſarij.l.ij.ſ.defendi.ff.qui.ex cau.in pof.eat. ¶ Ultio facit, q: al's excluderetur dispoſitio ſtatuti,ſi cõparẽdo per pcuratorẽ,vel eℨ videret q̃ fic,ex quo cõpromiſſum cesset q̃dã transactio,vt ꝑdixi:vnde dicit Bald.in.c.ſi p debilitate.in.iiij.col.

7 de offi.dele.q̃ arbitrator assumptus ſup lite tã inchoata,dicit trãſactor. ¶ Scõo ⁊ fortiꝰ facit doctrina glo.no.in.c.innocẽs. ¶ Scõo ⁊ fortiꝰ facit doctrina glo.no.in.c.innocẽs. in ver.clemẽtior.ɛxɛ̃.q.iij.q̃ ſi iudex delegat⁹ facit aliqd qõ

8 nõ multũ differt a mãdato:non dicit excesſisse fines mãdati. ¶ Tertio facit alia regula no.q̃ nõ dicit excesſisse fines mandati,q̃ facit illud q̃ est vicinũ mãdato.tex.no.in.l.iã tñ.ℨ.pen. dati,q̃ facit illud q̃ est vicinũ mãdato.tex.no.in.l.iã tñ.ℨ.pen. ver,quaſi iuxta mãdatũ ⁊ ſi mandãtũ non fuerit.ff.in.ſol.per quẽ tex.ita dicit gl.an.c.nullus.in gl.ij.circa ſi.lxi.dist.ſed ſi est q̃ cõpromiſſum nõ multũ differt a trãſactione.ver.ℨ.ſed est vicinũ:ligit ꝛc. ¶ Quarto facit tex.no.in.l.ſi.ℨ.fin.ff. mand.⁊

9 ibi gl.no.ex illo tex.† q̃ in mãdato pcuratoris non refert qd ex eqpollẽtib⁹ fiat:vñ Bal.⁊ Mod.in.l.ſi qs mihi bona.ℨ.ſz quid ſi mãdauit.ff.de acq.here.no.ex illo tex.⁊ ex.d.l.ſi.ſ.ſi.q̃ procurator dicitur ſeruare formam mãdati,q̃ ſeruat in effe

10 ctu,ſz nõ ſernet in forma ſuperficiali. ¶ Sed iſtis obstantibus teneo ℨtiũ.q: q̃ procurator facit aliud quã mandatũ est non valet.l.ſi itaq;.ff.de inreiur. ¶ Scõo p regulã.l.ſi pcurator ad

11 vnã ſpeciẽ.C.de procu. ¶ Tertio ⁊ fortius q: licet compro

b missum ᵇ largo mõ dicat q̃dã trãſactio,eo q: ſicut p trãſactionẽ concordia partiũ recedit a lite ita per compromiſſum:tamẽ multũ differt cõpromiſſum a trãſactiõe,pt3 q: transactio non fuit ſolũ dato vel retẽto.l.trãſactio.ſ.eo.ſed arbitrator: poſſet in totũ absoluere reũ.Itez ſi arbitrator enormiter ledit ptẽ vltra ſextã partẽ,potest peti reductio ad arbitriũ boni viri.l. vnde ſi nerue.ff.p ſoc.declarat Bar.in.l.ſocietatem.ſ.arbitro rum.e.tit.ſecus in trãſactione.⁊ ita p has differẽtias declarat Bar.in.l.q̃ ſi ephesi.ſ.ſi.ad ſi.ff.de eo qõ cer.lo.⁊ in.l.furti.ſ. qui iuſſu.ad ſi.ff.de infa.⁊ in.d.ſ.arbitrorũ.in.j.q extra glo.cũ ergo cõpromiſſum ⁊ trãſactio multũ differũt:ergo apparet in ℨtiũ adducta nõ obstare,⁊ pcipue illud dũ dicebat,q̃ nõ exce

12 dit fines mandati,qui facit qõ est vicinũ mandato.Vel rñde limitando vt limitat Pan.in.c.causam.in.ℨ.col.de re iud.dũ dicit,q̃ qui facit vicinũ ⁊ cõiunctũ mãdato,nõ dicitur facere ℨ mãdatũ,pondera qõ duo copulatiue requirit,qõ sit vicinũ mandato,⁊ q̃ sit coniunctũ. ¶ Ultimo regulã legis nostre limitat gl.in tribus casibus,limitationes sunt in se vere,p iura allegata in gl.⁊ p tex.in.c.q ad agendũ.in fi.de pcu.in.vj.⁊ in c.coringit.in fi.de transac.sed non cõueniunt ad istũ text.qui

13 loquit in pcuratore habente mandatũ ad agendũ. ¶ † Item intellige icõam limitationẽ gl.de procu.habẽte mãdatũ cum libera,qñ ℨ cũ libera administratione:tũc nõ posset trãſigere,niſi sup cũ libera litis administratione:tũc nõ posset trãſigere,niſi sup instãtia causemiſi haberet liberã administrationẽ litis ⁊ cau

14 se,fm Pau.de ca.hic:⁊ an cũ Bar.in.d.l.mandato gñali.ad fi.⁊ i.l.q rome.ℨ.callimach⁹.ff.de ver.ob. ¶ † Ultra gl.⁊ doc. limita quarto istã legẽ,qñ pcurator esset cõſtitut⁹ ad agẽdũ,⁊ in instrumẽto esset adiecta clauſula,que de isto ſtylo notariorũ semp apponi ſolet,q̃ dñs promiſit habere ⁊ ratũ firmũ qcqd per eius procuratorẽ factũ fuerit:tũc virtute huiꝰ clauſule po teſt trãſigere.fm Ang.in.l.ſi procuratorem.ff.de procu. ℳodo tus est,q: tunc videtur habere mandatũ cũ libera,vt videtur velle Bar.q multos decipit in.l.pcurator cui gñaliter.i pe.ff. de pcu.Sed falsum est,⁊ Bar.ibi nõ firmat,sed remittit se ad ea q̃ dicet in.l.ſ.ſ.de offi.pcu.cesa.vbi Bar.tz ℨtiũ.⁊ gl.⁊ doc. in.c.contingit.de transa.⁊ in.c.ex pte decam.de rescrip.Cyn. Bal.⁊ ℳod.in.d.l.ſi procurator ad vnã ſpeciẽ.Item.in.c.q ad agendũ.Lud.ro.in.l.in puncti.ſ.j.ff.de ope.no.nun.vbi refert se ita cõſuluisse per.c.cum causam.de iur.calum.licet di

15 cat ſe ℨtium tenuisse in ista lege. ¶ Capto gl.in ver.actionẽ.q̃ ponit.⁊ actũ siue egerit citrinum.dic q̃ gl.hic eℨ posuit timore cõ trarij.nã qui mandat actiones,vt cedere vules.l.ij.C.de act.

a ¶ Et si dicatur ad cõpromiſſum ſimplex,ℨ Decio, cõſil.lxviso themathe.i pric.vbi citat Paulũ ℨſ. lxv.ſup dubio p̃m q̃ti ad quez se remittit.in.c. ℨſuluit.el.ũ.co.ſ. ó nup.⁊ cõſi.ɛxɛ̃. i col.pe. Et ó ſocio q censẽt hẽre mãdatũ.gl.i.nemo.ff.p ſocio.vi de Alvet.in.l.ɛx duob⁹.ſ. col.xi. ff.de duo.reis.et quo pbetur p te stes mandatum, Pau.lib.ij.ℨſil. xliij. testes. Purp.

b ¶ Ex cõpromiſſum. Adde auf. vt dit. in. in. ℨ.ſi ℵo contigerit.et gl.in.c. expoſita. de arbi.

¶ Aliq̃ vide ibi p Albe.⁊ p Bali aulũ in rub.ó ℵ. obli.col.xx. Purp.

¶ Sup alimẽtis. Adó doc.i.l. cũ hi.ff.ó trãſa.

¶ Vide Cor.in anf.facta.co.xxvij ℵ.xvij.ℨ.ſi ad uer.vendi.i trac. de vir.iuramẽti. versi.glvj. Purp.

¶ Alimẽtis.adde gl.fin.i capi.ſi epℨ.⁊ ibi archi.⁊ Jo.and.de pbẽ. lib.vj.

De alimentis.

Hac.l.onas regulas,⁊ possit ista lex no.practicari ex mẽte Fulg.hic.⁊ ita debes figurare casum i hac

1 lege.† pone marit⁹ habẽs filios reliqt vxorẽ dñaʒ Massariã ⁊ vsufructuariã oĩm bonorũ quo casu existẽtib⁹ filijs vxor nõ dʒ habere niſi alimẽta,vt est gl.approbata in auf.hoc locũ.C. ſi mulier.ſcõo nupse.pone q̃ filij trãſigãt cum tali vxore eorũ nouerca,talis trãſactio mihil valet,misi interuenerit decretũ iudicis,⁊ cũ cause cognitione,vt hic.⁊.l.cũ hi.per totam legem.ff. c.e Intellige istã legẽ,pcedere in alimentis de futuro relictis in vltima volũtate,duplici fauore alimẽtorũ,⁊ vltime volũta tis,sec⁹ ſi cẽt relicta iter vinos.d.l.cũ hi.ſ.plane. ¶ Et ex

b habes rõnes diuersitatis iter alimẽta relicta ł vltima volũta te,⁊ inter viuos.aliã rõnem assignat Sali.hic fuit aũ Bar.in tractatu alimentorũ in.vi.col.q: qñ p indultriã meã aligd acquiro.l.presumit q̃ ero cautior in eo cõseruando.q̃ ratio non est generalis qñ alimẽta essent quelita inter vinos ti donatio

2 nis,⁊ sic absq; facto meo. ¶ † Hunqd autẽ valeat cõpromiſ

d sum super alimentis[b] de futuro,relictis in vltima voluntate: vł q̃ nõ:q: trãſactio ⁊ cõpromiſſum egparanẽ,vt dixi ſ.in.l.c ꝓxi.tñ Spe.in ti.de arbi.ℨ.restat.ver.sed nũquid super alimentis.diſputat,⁊ cõcludit q̃ sic.⁊ ls non aperiat.an loquat de alimẽtis relictis in vltima volũtate vel aliter,tñ leges per eũ allegate sic loquunt q̃ intelligit Alb.de rof.hic,in fin.esse verũ,qñ cõpromiſſum est factũ in arbitrũ.nã cũ arbitria sint redacta ad ſimilitudinẽ iudiciorũ l.j.ff.de arbi.idẽ operabitur

d authoritas arbitri qõ iudicis.fecꝰ est i arbitratorẽ:q: al's eẽt parata fraus huic.l.de quo etiã vide p Alb.qui aliter tenet in

e d.l.cũ hi.ad fi.in pri.ff.de trãſac. ¶ † An aũt ista transactio

3 firmet iuramẽto:Bar.ſing.tz q̃ nõ,in.l.cũ hi.circa fi.princi.p e duo fundamẽta de qbus ibi p eũ. Idem latius tz Bal.in l pa ctum dotali.in vlti.C.de coll. Rapha.Fulgo.in.l.qui fidem.in prin.p illum tex.in ver.licite.iuncta gl.i.ff.eo. ¶ Tene cõtrariũ put tz ipsemet Bar.in.l.ſi qs pro eo.circa fi.princ.ff.de fideiuſſo.q: ista trãſactio est ꝓhibita ob privatã vtilitatẽ,ne ꝓpter modicũ de pſenti.qs renũtiet futuris alimẽtis:ergo con

16 tra.dabit iuramẽto.idẽ tenet Jmo.cõmẽto.c.cũ contingat. in vltima charta.de iureiur.vbi etiã tz in ſimili,q̃.l.de his.ff.eo. f

4 põt renũtiari cũ iuramẽto,⁊ valet trãſactio iurata nõ obstãte illa.l.idẽ tz Raph.cu.in.d.l.ſi quis ꝓ eo.in prin.d.Alex.in.l.q rome.ℨ.duo fratres.in.lvi.col.super.v.q.Bar.ff.de ver.ob.⁊ in cõſi.chij.als.xi.lib.ij.incip.viſo.⁊ vt opꝫ conſiderãdo themate in.vj.co. ¶ Facit bene q̃ ſingulariter tz Jo.an.in addi. Spec. in tit.de instr.edi.ℨ.pozzo.in addi.magna † q̃ legi prohibitiue

5 põt renũtiari cũ iuramẽto,vt dixi in.l.pe.ſ.ti.j.⁊ ita cẽ fundamentũ Bar.in.d.l.cum hi.⁊ ista pars est tutio:q: iuramẽtum qõ põt ſeruari ſine interitu ſalutis eterne,ſeruandũ est.c.cũ cõ tingat.de iureiu.⁊ in.c.ls mulieres.eo.tit.in.vj. ¶ Secũdo no. ex hoc tex.q̃ ls ſup alimẽtis[c] de futuro relictis in vltima volũ

f tate nõ possit trãſigi,ſine decreto⁹ ⁊ autoritate ptoris:tñ sec⁹ est ſuper alimentis de preterito:nõ est diuersitatis,q: ex alimẽ

5 tis futuris pendet vita hominis.Bal.⁊ Sal. hic. ¶ † Ex isto tex.Bar.hic i.ij.lec.ponit duas limitatiões ad duas regulas. Prima est,q̃ in cã alimentoꝝ pcedi debet ſummarie,⁊ de plano.l.ſi qs a liberis.ℨ.ij.ff.de lib.agno.limitat per hũc tex. qñ esset questio ſuper alimentis de futuro: secus ſi ſup alimentis preteritis:q: tũc deberet ordinarie pcedi. Adde q̃ idẽ tz Al. de rosa.in.d.l.cũ hi.in prin.Pe.de anch.in cle.j.de iurepa. Se cunda regula est q̃ in causa alimentoꝝ pceditur etiã diebus feriatis.l.ij.ff.de ſer.istud debet ſimiliter limitari ſm Bar.hic. ¶ Adde de vltra cũ.q̃ ex hoc tex.ſumitur limitatio ad aliã ter tiam regulã,nam lex ꝓhibet causam alimẽtorũ p appellationẽ ſuſpendi:debet intelligi ſi petant alimẽta futura.secus ſi pre

6 rita,ita decidit Jo.an.in addi.Spec.in titu.de appel.ℨ.in qb⁹ ver.sed nunquid.sequitur Fran.de aret.in consi.ɛxvij.quod in ci.in cã ⁊ puncto.in vlt.col. ¶ † Ultimo no.q̃ ille cui debetur

Universidad de Salamanca

a alimẽta:z seipsum aluerit de suottamẽ potest alimẽta a prete-
rit tpis petere.z istud facit fm Bal.hic.p vidus se alcibus
q tamẽ alimẽta suarũ dotiũ possint petere,sequit Jo.de ana.
in cõsi.liti.qõ inci.visis his que in facto proponunt,intellige
qñ alimẽta b debent iure actiõis: sec' si solũ debeant officio
iudicis,vt in alimẽtis q debent filiis a patre,q: pio tpe pteri-
to peti nõ possunt,fm Bar.in.l.j.C.de ind.vi.z i.d.l.si qs a li-
bertis.ff,sed si filij.z no.in.l.libertis quos.ff.de ali.leg.vbi
no.limitat,nisi filij mutuo pecuniã accepisset,ex qua se aluit.

a ¶ Alimẽta. ad-
de.l.j.C.de fidei-
com.et in.l. non
quẽadmodũ, ff,
de iudi,

¶ Facit qõ in simili tz Pau.de ca.in.l.diuortio.in prin.ff.sol.
ma.q heredes mariti qui habẽt ãnũ ad restituendũ dotẽ.ſz
intra illũ annũ tenent ſstare alimẽta vxori,q ſi vxor aliunde
se alimẽtat,nõ põt pteriti tpis alimenta petere,salno nisi in-
terpellasset heredes,q fuerint in mora ſstãdi alimẽta,z ideo
mulier acceperit pecuniã mortuo,vt inde se aleret:tũc hſdes
bũ tenent,qõ dicit esse quotidianũ,z pluries vidisse de fcõ.et
sequit.d.Alex.hic. ¶ Ex dictis inferas: † q licet mulier nu
pta z dotata nõ possit petere vt amplius dotet,vt per Bart.
in.l.obligamur.ſ.lege.ff.de ac.z obli.z i aut.res q.vbi dixi.C.
cõia de leg.istud est verũ in dote:q solũ debet officio iudicis:
vt in patre:qui nõ tenet iure obligationis dotare filiã,sed so-
lum officio iudicis.l.q videros.ff.de ritu nup.z gl.z Bar.in.d.
ſ.lege.sec' est qñ dos deberetur iure actionis,vt qñ ſtatutum
disponit q existẽtibus masculis filie femine nõ succedant,sed
dotent a fratrib': certe si sozor ẽt nupta,z dotata aliũde:pu
ta a matre,tamẽ adhuc potest petere dotem sibi debitã ex for
ma statuti,z sic iure actionis in specie tenet.d.Alexan.imo.in
consi.vii.in.q.vol.quod incip.visis z diligẽter animaduersis.
in.iiij.col.ad fi.z princ.seq.

b

1 ¶ Valet transactio conditionalis,z sufficit aliqd ad trãsi-
gentem pernenire posse:transactio parit acceptionem,etiam
contra actionem in rem.

2 Transactionẽ nedum potest fieri pure vel sub modo, sed etiã
sub conditione.

3 Valet argu. de transactione ad cõpromissum in arbitratorẽ.
4 In causa transactionis potest apponi terminus intra quem a
ctor debet pecuniam,alias elapso termino sit exclusus.

5 Si aliqnis sit in possessiõe alicui' fundi,z timet molestari, vl
sibi vim inferri,potest implorare officiũ iudicis per qõ proui-
deatur ne sibi inferatur vis.qõ pcedit multo fortiꝰ, si timeat
offensam in persona.nu.6.nisi sit forensis.et nu.7.

8 Si pars timet probabiliter turbari in possessione, potest im-
plorare officium iudicis,per qõ petat se defendi.

9 In conditionibus vel in contractibus liberato tẽꝑ,non habet
locum purgatio more.

c ¶ De arbitrato
re. Soci.libr.j.
consi.ccxxiij. pre
sens cõsultatio.
col.iij.Purp.

¶ Si super possessione. †

Transactio 2ditionalis,z sufficit aliqd ad trãsigẽtẽ pueni
re posse,z trãsactio parit exceptiõ nẽ etiã ℈ actionẽ
i rc.h.d.Et sic v3 trãsactio etiã nullo dato,dũmõ res respõde
retur,z p trãsactionẽ etiã cõtra actionẽ realẽ exceptio inducit
z primũ summariũ sit loco diuisiõis: qz ex eo apparet q ĩ hac
lege ponunt tria dicta,z figura casum,vt p Od.hic. ¶ Et du
plex fuit rõ dubitãdi,ſz Pau.de ca.hic ad istũ tex. ¶ Pria
q: videbat q trãsactio nõ valeret, eo q: ppzie dicit trãsactio:
qñ actor trãigit z recedit ab actione,fm gl.z doc.in.l.ũ.ſ.e.ſz
hic re' cõuẽtus est ille q p pecunia transigebat z recedebat,er
go nõ videbat valere trãsactionem. ¶ Secũda ratio dubitãdi
erat,q: trãsactio nihil vz nullo dato vel retento.l. transactio. ſ.
eo.sed hic de pseñti nihil datur huic reo tranſigenti.igitur rc.
Sed hoc nõ ob ℈ium decidit in tex.nostro,q: sufficit q ĩ fu
turum posset dari. ¶ † No.ſ.ex tex.ibi:vt si intra certum diẽ.q
trãsactiões nedũ possunt fieri pure vl sub modo,sed etiam sub
cõditione,ita notat Bal.z alĩ hic:qñis de hoc dubitet Bar.
in.l.siue apud.ſ.eo,z ibi vide plene Bal.in pe.co.imo plus per
istũ tex.dicit Bal.in.l.ĩ.ad finem.C.de repu.her.q: potest fieri
trãsactio ſnb cõdõne dãdi,si nanis ex aſia venerit,sed tu caue
q: tex.iste hoc nõ pbat:q: facultas dãdi erat in hac lege posi
ta sub 2dõne potestatiua ipsius partis,non autem sub condi
tione mere casuali. ¶ Et per istũ text.arguẽdo a trãsactione
ad cõpromissum in arbitratorẽ,c q ar.tz,vt dixi in.l. trãsactio
nis.ſ.eo.inferunt Bald.Ful.z Moder.hic, † q arbitrator in
eius laudo põt adiicere cõditiones z modos congruos z adia
centes.Adde Spe.in ti.de arbitro.ſ.i.ver.arbitrator.z in.ſ.se
quitur.in versi.sed pone.Barto.no.in.l.aquiliana.ff.de trãsac.
o,Ant.de bu.in.c.cõstitus.per illũ tex.cũ glo. de in integrum
resti.z in.c.quintauallis.in.xx.ofia.de iureur.z in.c.ĩ3 heli.de
simo. ¶ Hinc in specie decidit Bal.in.l.ſi.ſ.i.C.cõia dele.q ar
bitrator põt ĩ laudo declarare q actor vẽdat omne ius q h3
in re de qua factũ est cõpromissum. Alibi dicit Alib.post Jo.
de are.in.l.ſi.p illũ tex.ff.de off.pc.cesa.q ſi habẽtes ĩnimici-
tias capitales cõpromittãt,pt arbiter vel arbitrator inhibere
ne vn' vadat ad 3ctã alteri'. ¶ Alibi tz Lud.ro.in 2ſil le.qõ
incipit,si volum' dicere hũc Bar.q arbiter vel arbitrator põt
condẽnare vnam partẽ ad dandũ aliquid alteri parti,pro par
tium adequatione.per text.no.in.l.ſi ita legatũ.i.ff.de cõdi.et
demõ.sed tu adde meliorẽ tex.in.c.nisi.z ibi Pau.in.iõ.no.de
prebẽ.z ita limitat regula q h3,q arbitri possunt tantũ iudi-
care de his de qb' factũ est cõpromissum,z nõ plus.ita dicit
tex.in.c.cũ dilecti.ad fi.de arbi.z ratio est:q: potestas arbitri
pendet a potestate partiũ,hoc est arbitri tantũ habẽt potesta
tem quãtam partes eis tribuũt,z nõ plus.l.nõ distinguem'.
ſ.de officio.ff.de arbi.' in tñ q tz Lu.ro cõsi.cxv.q incipit,
viso cõpromisso.i prio dubio,q ex gñali cõpromisso non ve-
nit vt arbiter vel arbitrator possit laudare,pacẽ debere hincin
de fieri de offensis z vulneribus hincinde illatis. ¶ † Scõo no.
qõ ex cã transactiõis põt apponi terminus,intra quem actor
debet pecuniã:alĩs elapso termino sit exclusus,adde q ocidit tex.
no.in.l.ſi.in prin.ff.de cõtrahen.emp.Bar.in.l.Quis.ff.de sol.
Bal.in.c.ĩ.de fea,da.in.vi.l.cõmisso.in vſi feu. ¶ Tertio not.
ex tex.ibi p missio nõ satisfecit.h videri tex.q nedũ ad actio-
nẽ de nouo acgrẽdã.vbi est dies z pena nõ admittit purgatio
more ſz nec ẽt ad actionẽ cõsernãdã.tex.est hic.z õt Pau.de
ca.qõ ad hoc plures allegauit hũc tex. ¶ In 3ũ facit tex.
l.ſi ita qs promiserit.ſ.scia canit.z ibi Bar.z Ang.ff.de ẽ.ob.in
l.thais.ſ.intra.ff.de fideicõmiſ.liber.Bart.z alĩ in.l.ſi insulã.
ff.de verb.ob. ¶ Varie solutiones dant per xlsod.Pau.de
ca.d.Alex.z plenius do.Anto.hic:illa mihi plz,q hec transa
ctio fuit facta sub cõditione:z q cõditiões debẽt ipleri ĩ for
ma specifica.l.qui heredi.z.l.meuius.ff.de cõdit.z demõ.ideo
in cõditionib' nõ admittit purgatio more,fm Bal.hic.Ly.
in.l.ſi maior annis.ſ.e.z in l.ſi plures.C.de 2di.inſer.Bar.in.l.
¶ Quarto no.ex tex.ibi.vim fieri phibebit,fm Bal.Sali.et
xlsod.hic.† q ſi aliqs est in possessione alicui' fundi,z timet
molestari,e vel sibi vim inferri,põt implorare officiũ iudicis,
per q prouideat ne sibi inferat vis.facit tex.no.in.l.ſi.in prin.
z ibi Bar.no.ff.qõ me.cau.z tex.i.l.si seruꝰ.C.qõ cũ eo.z po
in vlt.col.ff.de ope.no.nun. ¶ Quid si solũ esset in tenuta,vi
de no.Bar.in.l.j.ſ.necessario.ff.si ven.no.mul.in pos.z q no.
Bal.in.l.ſi.in.q.col.C.de edic.di.adri.tol. ¶ Adde bald. tex.no.
in.l.si pater.C.q bo.cede.pos.p quẽ not.ibi Bal.q ille q timet
pro debito alteri' granari põt ante factũ implorare officium
iudicis,quatenus iudex inhibeat.qõ alibi nõ reperit ſz eum.
¶ Itẽ adde † q multo fortiꝰ si qs timet offendi ĩ pſona,po
test implorare officiũ iudicis,z eo mediãte cogere aduersariũ
vt sibi prestet securitatẽ de eo nõ offendẽdo.l.denuntiam'.vbi
Bar.C.de his q ad eccl cõfu.no.Bar.in.l.j.p illũ tex.C.in q.
cau.colo.censi.lib.xj.idẽ Bar.in.l.capitaliũ.ſ.ad statuas.ff.de
pe.Spe.z Jo.an.in ti.de pign.ſ.sequitur videre.versi.quid si
timeo,z melius quã alibi Bar.vbi in materia ponit plures qõ
nes,in.l.illicitas.ſ.ne potentiozes.ff.de offi.presi. ¶ Et istud
pcedit etiam si culpa mea precessisset: puta q: ego offendi te,
vel te vulneraui,z sic culpa mea pcessit,q: timeo ne si iliter me
offendas,adhuc possum p officiũ iudicis te cogere vt pstes si-
nsta.ff.de dã.infec. ¶ Item qui timet offendi ab aliquo,pot
petere a iudice vt sibi pstet familiam que eũ associet,p glo.fin.
in.l.ſi.C.de eroga.milt.anno.lib.xij.Bart.in.l.sanctũ.ff. de re.
diui.Bar.in.p.ſ.ne potẽtiozes.in vlt.col.z ex solis minis põt
ista securitas peti,qñ persona que est minata,est solita mittere
minas executioni:in quo statur arbitrio iudicis.fm Bar.in.l.
hec aũt.in prin.ff.si cui plusq̃ per le.fal.faciunt q̃ no.in.l.me
tũ,C.qõ me.cau.p Bar.in.l.famosi.ff.ad le.iul.ma.z ſi petis a
me cautionẽ de non offendendo,z sit' ego peto a te,nisi tu ca
ueas mihi:nec ego teneor tibi cauere,nisi ex vna pte subeat
iust' timor,ex alia van':fm Bart.z alios in.d.l.qui bona.ſ.si
quis quia.in fi. † Limita predicta non habere locum in fo-
rensi.nã si aliquis forensis qui est inimic' mens capitalis ve-
niat ad istam ciuitatem,ego non possum implorare officiũ po
testatis huius loci,per quod rogatur prestare mihi securitatẽ
de non offendendo me:rõ quia forensis nõ est sub iurisditio-
ne potestatis loci,nisi hic cõmorauerit vel delinquat,vel nisi lon
gã cõuersationẽ hic faciat.ita determinat singulariter Bar.in
l.sed z si fuscepert.ſ.fi.z ibi Bal.z Ang.ff.de indi. ¶ Itẽ ad
pdicta adde Bal.in.l.j.ſ.q es.ff.de offic.prefe.vib.vbi dicit,q
quilibet timens vim inferri in sua possessione potest adire in-
dicẽ,z absq; libello petere vt obuietur ne iniuria cõmittatur.
† Alibi vide Bald.in.l.ſi seruus.C.quod cũ eo.quod ſi pars

timet pbabiliter turbari in possessione,põt implorare officiũ
iudicis,p qõ petat se defendi:z nõ sequit frãc de are.in.c.in
ptentia.in iij.col.de pba. Adde etiã qõ vult Spe.in ti.de le-
ga.ſ.sequit.in.ij.col.versi.porro.q si qs act' nõ turbat iuris-
dictionẽ delegati,ſz si est dubitatio de turbatiõe,põt delega
tus ipsum cogere vt caueat de nõ turbãdo,sequit do.Anto.
de imol.in.c.j.de offi.deleg. ¶ Ultimo p istũ tex.no.Bal.hic
in fi.pbari in hoc tex.qõ in cõditionibus vel in cõtractib' li-
beratoriꝰ nõ habet locũ purgatio more.facit fm eã.l.thais.
ſ.intra.ff.de fideiꝰ.lib.Tu vide de hoc per Alex.in.l.si insu-
lam.in.xiij.col.ff.de verb.oblig. Jason Padue.

1 ¶ Facta transactione inter partes.lis dicitur finita,adeo
quod non possit actor de nouo agere.

2 Facta trãlactiõe,oia instrã.iura,pbatiões vel testes annullã
tur z cassant ipso iure,quamuis nihil dictum sit inter partes.

3 Si quis egit ad fundũ ex vna cã,z sup illa est facta trãsactio
ex vna parte:deinde agat ad fundum met rei vẽdi.vel aliter,
z nõ adiciat aliquã cãm,z reus cõuentus opponat exceptio
nem transactionis,an ista exceptio impediat litis ingressum.

4 Stante statuto q de omni causa z lite vertẽte inter cõiũctos
debeat fieri cõpromissuꝫ inter partes.pars que habet aliquã
de exce.lit.finite non potest vigore statuti cogi ad compro-
missum:q: motoꝫ litis finite non debet ad aliquid audiri.

5 Licet trãlactio sit cõtractus innominatus,tñ in ea nõ habet
locum penitentia,sicut in alĩs contractibus innominatis. lo-

¶ Fratris tui.

Exceptio trãsactionis,q
ingressum.h.d.z de alĩs similib' ponit aliqd Bar
to.hic,z in.l.elegãter.ſ.pe.ff.de 2di.inde.dixi in.l.
nã postea.b.in pn.ff.de iureiu.a ¶ No.q facta trãlactiõe in-
ter ptes lis ỏr finita,adeo q nõ possit actor ỏ nouo agere,vt
nẽ eo qz videbat qõ nõ poterat pbare:si postea su puenãt si-
bi liquide pbationes de iure suo:postq̃ tñ semel trãsegit non
põt amplius litẽ finitã instaurare.z istud est q facit bat pul
chrã dubita.in hac.l.rõ aũt ex aduerso est q: trãlactio nõ re-
scindit etiã pter tu instrumẽti postea repti.l.sub pter tu istru-
mẽti.ſ.eo.b ¶ Similr q trãlegit si postea reperiat se grauiter
lesum,etiã vltra dimidiã,nõ p hoc põt rescindere transactio
nẽ.l.luci'. ſ.fi.vbi gl.z Bar.ff.ad treb.gl.z doc.l.e.cũ cãm.de
emp.z vẽ.Panor.in.c.j.de trãsac.Bal in.l.ordo.C.de execu.
rei iud.d.Alex.vbi dicit hãc esse cõem opinionẽ ſſil.q ici.su
p pmisso themate.in.iij.col.z in.ij.seq in.l.vol Quis aliter li
mitet Bar.in.l.ij.in.ij.col.C.ỏ rescin.vẽ.qui sequit ipsemet.d.
Alex.sibi 3tiꝰ in 2ſi.lxxxv.in.ij.vo.q incipit,viso pũcto.z in
stris.in.v.col.post altos p eũ relatos:de q vide plene p xlsod
der.in.l.ſi qs cũ alr.ff.de xỏ.ob. ¶ † Itẽ adde q adeo trãsa-
ctio imponit finẽ liti,qõ oia instrã,iura,pbatiões vel testes
facta trãsactiõe annullant z cassant ipso iure,quãuis nihil di
ctum sit inter partes.tex.est in.c.j.extra eod.quẽ multũ not.
Bal.in rubr.extra.e.in.iij.col.z dicit q est melior tex.de iure
q post trãsactionẽ non est licitũ petere penã ex veter.qz trãs
actio ỏia vetera cassat z annullat.z dicit q de hoc fuit qõ de
facto inter regẽ Ungarie z venetos,z qõ inde nata est horri
bilis z pessima guerra. ¶ Limita istũ tex.vt pcedat in trãsa
ctione valida.Nã trãactio q nõ tenet,puta q: sit facta super
b ficio ecclesiastico,nõ impedit vltra. ¶ Scõo limita qz trãs
actio fuit gñalis:secus si specialis sup certa re vel cã l.si de cer
ta.ſ.eo. ¶ † Circa hoc vltimũ vide no.practica quam ponit
Bar.p illũ tex.in.l si quis libertatẽ.in pen.col.ff.de pet.here.
vbi dicit Bar.q si quis egit ad fundũ ex vna cã,z sup illa est
facta trãsactio ex vna parte:deinde agit ad fundũ met rei vẽ
di.vel aliter nõ adiciat aliquã cam,z reus cõuent' opponat
exceptionẽ trãsactiõis:isto casu exceptio trãlactionis nõ im-
pedit litis ingressum:sed iudex ỏz interloqui cũ nõ possit pe
ti ex illa causa speciali sup qua fuit transactũ.z ad hoc repu-
tat ibi tex.esse valde not.p limitatione tex.nostri. ¶ † Itẽ
per istũ tex.dicũt not.Bar.z Bal.z Fulg.hic qõ stante statu
to q de omni cã,z lite vertẽte inter cõiũctos debeat fieri cõ
promissuꝫ inter partes:certe pars que hz aliquã de exceptio
nibus li.finite nõ põt vigore statuti cogi ad cõpromissum qz
motoꝫ litis finite nõ ỏz ad aliquid audiri:vt hoc tex.z istud
eglamat do Alex.dicẽs q nõ egeat de memoria tua:qz ha
bui de facto z obtinui.miroꝛ q nõ allegauerit Bal.q melius
quã alibi idẽ ponit in.l.ſi iudex.ad fi.ff.de his qui sunt sui vel
alie.iur.sequit Lud in repe.rub.ff.de arbi.in.xvij.col.Et idẽ
Lud.in 2ſi.cluij.inci.in casu ppoſite z sulta.is.Ang.in 2ſi.
ccxvij.visa narratione.in.ij.col.Pet.de anch.in 2ſi.clxxxij.
incip.p clari.Pau.de ca.ĩ 2ſi.lxvij.2ſidet.tis oib'.ad fi.vbi
idẽ tz,si ex tat instrm iuratũ q sequit Alex.in 2ſi.xxxvij.in

5 ñ.vol viso opportune discusso.in.x.col. ¶ † Itẽ no.ex tex.q
ſz transactio sit 3ctus innolat',vt pbaſ in.l.cũ pponas.ſcõa
ſ.ti.ſ.z in.l.ſi.vbi Bar.de pac.in.l.ij.vbi Bar.ff.de iureiur.po
nit Bar.in.l sine apud acta.ſ.eo.tñ nõ hz locũ penitẽtia,sicut
in alĩs cõtractibus innominatis.l.si pecuniã.in prin.ff de cõ
dict.ob cãm.z hoc est fauoze litium finitarũ,nec amplius in-
staurentur.concordat.l.conuentio,per quam retinetur concor-
1 dia fratrum,z tollitur votum captande mortis. ¶ † Probabilis est conuentio,per quam retinetur concor
dia fratrum,z tollitur votum captande mortis.

2 Quando aliquid se habet ad lucrũ,z ad damnũ.licet casua-
liter cõtingat damnum,nõ per hoc dicitur ledi,z si sit minor
per hoc non debet tanꝑ lesus restitui:fallit tamen in dote. a

3 Quid sit concordia z quid plena.nu.5.

4 Que dicatur pax.

6 Ubi in aliquo actu requirit q concorditer fiat,etiam a colle-
giatis:nõ est dispositioni satisfactum,si aliquis contradicat.

7 Non succurritur minori quando leditur ex accidenti,sed de-
mum quando lesio resultat ex solo contractu.

8 Transactio est nomen generale ad refutationẽ vel finem,z ad
omnem aliam speciem finiendę obligationis.

De fideicõmisso.

Fideicõmissuꝫ b
recipro cuꝫ põt
per pactũ remitti:nec ex hoc solo dicit minor le-
di Quis ex casu possit sibi esse dãnosum.h.d.z est
pulchra z no.l.multũ fm Bar. ¶ † No.primo pbabilẽ esse
cõuẽtionẽ per quã retinet cõcordia fratrũ z tollit votũ captã
de mortis.l.cũ pater.ſ.euictis.cũ ibi not.ff.de leg.ũ. ¶ † Se-
cũdo no.fm Pau.de cast.z do.Alex.qõ qñ aliquis hz se ad
lucrũ z dãnũ.licet casualiter cõtingit damnũ,nõ per hoc di-
citur ledi.z si sit minor,p hoc nõ ỏz tanꝑ lesus restitui.z ad
hoc istũ tex.reputat sing.in.l.cũ archiẽdoram.C.vt in pos.
leg.sed cõcordat tex.in.l.ſi pater puelle.C.de inoffi.test.z vbi
dixi in l.ſi ea lege.C.de vsu.Fallit in dote.tex.est no.in.l.utri
licinius in fi.ff.de pac.dot.de quo ibi mirak Bar.propter istũ
tex.z relinqt cogitãdũ.Sed rnde fm Jmo.in.l.ſi socer.ſ.lu-
cius.ff sol.mat.z.d.Alex.hic,ibi esse speciale fauoze matri-
monij qñ ꝑter tale pactũ retardãde dotis.possit cõtingere
mulierẽ tardius maritari:alias vbi cessaret ista causa sec' es-
set p tex.in.l.ſi pater.ſ pe.z ñ.de pac.dot. ¶ Tertio facit istẽ c
tex fm Pau.de ca.z alios.xlsod.hic,q si aliquis emerit ab
ecclesia p trecẽtũ ducatis redditus cuiusdã fundi ecclesiasti
ci,pro toto tẽpore eius vite:si cõtingat eũ tanto tẽpore viue
re,qõ perceperit fructus qui ascẽdit ad mille ducatos:nõ te
netur in foro cõscientie,tanꝑ sit lucrũ vsurariũ:eo qz ecõtra
potuisset mori primo anno.z sic pactũ fuit iustũ qi habuit se
ad lucrũ z damnũ tex.est in.c.in ciuitate.de vsu.de qua que-
stione dixi in.l.j.C.de sum.trin. ¶ † Quarto istũ tex.in verbo
3 cõcordia.põderant Bal.z.d.Alex.hic vt ex eo possit colligi d
diffinitio cõcordie:q: est sedatio discordiarũ.post arch.p eos
allegatũ.adde Bal.in.l.filia.in ỏbitate.C.de inoffi.test.z di-
cit archi in.c.in dẽnitatibus.de elec.in.vj. Bal.in.l.j.in princ.
ff.de pact.z in suo diuino cõsilio sch'isma tis posito post rub.
C.si quis aliq.test.prohib.in.x col.q cõcordia dicit a cordiũ
cõiunctione.z fm Bal.in.d.l.j.cõcordia differt a pace q: cõ-
cordia appellat q dã remissio:pax vero est plena sedatio dis-
cordiarum.Ang.in.d l.i.post glo.ibi dicit q pax est genus,
concordia species.vnde qui habet pacẽ bene habet cõcordiã
sed nõ ecõtra:q: pax est perpetua:cõcordia potest esse tẽpo- e
ralis.iuxta gl in.l.conuentionẽ in glo.magna.in fi.ff.de pac.
¶ Ideo fm An.si statutũ remittat penã offendẽti,qui fecit
pacem cũ offenso,non sufficit q habeat instrumentũ concor
die.sequit simpliciter do.Alex.hic,ſz Raph.Fulg.z ipsemet
do.Alex.sibi 3tius in.d.l.j.in prin.tenuit q imo 2cordia est
genus:q: cõtinet oẽm cõiũctionẽ animoriũ:vt.ſ.dixi.pax au
tem est species. ¶ Alibi Spec.in tit.de treu.z pace.in prin.z
4 in ver.j.dicit q põt esse cõcordia absq; pace.? Nã pax dicit
c qñ tangunt adinuicẽ manũ,vel per osculũ pacis ỏ.et sic põt
d esse cõcordia:z tñ nõ sit secuta talis pax. ¶ † Que aũt dicat
5 plena cõcordia,tex.in.c.olim.ad fi.de re iudi.requirit plenam
omniũ presentiũ cõcordiã.gl.fi.ibi intelligit omniũ vel mai
oris partis.vnde Bar.ibi subtiliter ex illa gl.iũcto tex.not.qõ
e plena cõcordia' dicit esse maioris partis z q oẽs oicunt esse
in cõcordia,vbi maioꝛ pars 2cordat:ſz ipse intelligit hoc esse
verũ in rescripto,nõ in statuto,rõ diuersitatis fm eũ qz reseri
ptũ est interpretãdũ fm ius cõmune,sed statuta sunt pcisa.
¶ Credo q male loquat:qz qñ simplr q cõcordia seu cõcor-
diter ſz aliqne gl.tenuerint q 2corditer dicat fieri illud qõ fit
a maiori pte,ita tz gl.i.c.nõ põt.de re in.z in.c.j.de ma.z obe.
z in.c.vbi periculũ.ſ.idẽ quoq; in xbo singularis.ỏ ele.i.vj.
¶ Tamẽ veritas est q dicit 2corditer fieri,nõ qñ ſt a maiori

Universidad de Deusto

parte:sed qñ remine discrepãte.gl.in.c.cupientes.ff.ad hec.in verbo cõcordẽ.de elec.in.vj.gl.in cle.ne romani.in verbo 2cor diter.vbi Jmo.de ele.bon⁹ tex.in.c.cũ olim.de ele.vbi factũ a maiori pte capitulũ r factũ 2cor diter.ponunt vt dicta sit pt3 ex etymologia vocabuli.ff.relata arguẽdo negatiue put 3 argni.l.ff.appellata.vbi dixi.ff.si cer.pet. ¶ †Et ita t3 Pan.in.d.c.nõ põt.pe.col.vbi per hoc infert q vbi in aliquo actu reqrif q 2cor diter fiat ẽt a collegiatis,nõ est dispositiõi satisfactũ,si aliqs 3 dicit.idẽ t3 Panor.in.d.c.cũ olim.ad fi. multo ergo forti⁹ in pposito,vbi adĵcif plena 2cordia,sicut in fil̃ 3 plena fides gl.l cle.gstõnẽ.in 3bo fides plena.de elec. ¶ Quinto subtilr põdera tex.ibi,remoto captãde mortis alteri⁹ voto hic esse tex.q nõ est bona 3ntia,ĩducif votũ captãde mortis ipsobabilr ergo act⁹ nõ 3 3vñ dic hic ec tex. declaratẽ oia iura loquẽtia de hoc q captãde votũ captãde mortis ĩducif ex dispõne testoris,vt ẽ qñ substituit filĩs adinuicẽ,act⁹ tñ 3 vt hic:silr qñ testor cõsensit.l.fi.in 3,pe.ff.ó pac. sec⁹ qñ ĩducif ex sola cõuẽtiõe partiñ:tũc nõ 3 l.pactũ qõ dotali.ff.de pac.r l.fi.c.ti. ¶ Et ex hoc no.sexto Ang.p istũ tex.q maioris efficacie est dispõ testoris,q 2uẽtio ipsarũ ptiũ. ¶ Septio no.ex B tex.in 3.r nõ põt.†q nõ succurrit mi nori⁹ qñ ledit ex accidẽti:tũ tũc demũ qñ lesio resultat ex solo 3ctu facit.l.verũ.ĵtẽ nõ restituet.ff.de mino.r.l.nõ vr.C. de jn integ.resti.min. ¶ Octano r vltimo no.ex tex.in verbo trãfactio.uũcta gl.† q trãfactio est nomẽ generale ad refutationẽ r ad finẽ r ad omnẽ alĩa speciẽ finiẽde obligationis.cõcordat.l.j.ff.cũ gl, ĩ 3bo trãsigẽdi.q r ibi Bar.no.ff.ó pac. ¶ Administrator reipublicepotest de re dubia transigere, non autem debitum liquidum ex gratia remittere.

Quando pater est legitimus administrator filĩ in potestate, in bonis aduentitĩs filĩ ratione vsufructus ad patrem spectantibus si pater tanq̃ legitim⁹ administrator vult alienare tales res immobiles filĩ,in tali alienatione non requiritur decretum iudicis.

Quãdo pater fuit tutor vel curator filĩ emãcipati finita tutela vel cura.tenetur reddere rationẽ filio,sicut quilibet tutor secus tamẽ esset quãdo fuit administrator filĩ in potestate. Episcopus sit pater pauperũ,r quasi legitimus administrator:potest alienare res immobiles sine decreto iudicis.

Pater legitimus administrator filiorũ suorũ qui habuerũt a matre here,opulentam. non potest inter filios quorũ aliqui sunt pupilli.aliqui minores,diuidere talia bona sine decreto r auth̃oritate iudicis:quia talis diuisio censetur alienatio.

Quando.l.concedit simpliciter licentiam alicui faciẽdi actũ quem prius facere non poterat:intelligitur tamen seruata solennitate.

Administratores publici dicuntur habere mandatum generale cum libera,limita tamen vt.j.nu.8.9.10.

Licet habens mandatum cum libera ab homine,possit alienare r transigere:tamen secus est quando habet a lege.

Administratores publici possunt trãsigere de re dubia: et preiudicare ciuitati:tamen debitum liquidum gratis remittere non possunt. r nu.13.

Procurator generalis constitutus cum libera administratione,non potest renuntiare appella.per eum interposite.

Procura.genera.cum libera, non potest liberare debitorem per accepulationem.

12.

¶ Reses prouincie. † Administrator vniuersitatis põt de re dubia trãsigere,nõ autẽ debitum liquidũ ex gratia remittere.h.d. Quia in hac l.tractat de legitimis administratoribus:ante omnia intẽdo plane examinare an verũ sit quoddã singulare dictũ Azo.relatũ r approbatũ a Bal.ᵇ r Modo.h.d.Azo ĩ sum.tit.C.de bo.q̃ lib.vltra mediũᶜ.in ver.nec puto q in alienatiõe immobiliũ:tenet qõ † qñ pater est legitim⁹ administrator filĩ in potestate in bonis aduẽtitĩs filĩ rõne vsufructꝰ ad patrẽ spectãtibus,qõ si pr̃ tanq̃ legitim⁹ administrator vult alienare tales res immobiles filĩ q in tali alienatiõe nõ requirit decretũ iudicis q alias reqrit semp in alienatione rerũ immobiliũ minoris:iuxta.l.magis puto.ĵ.nõ possim.r per totũ tit. ff.de re.eo.r.l.lex q̃ tutores.C.de admi.tut.sequit Bal.hic in j.col.r reputat ppetuo tenẽdũ mẽti.Idẽ sequit Ful.r Pau. de cast.do.Alex.hic,r dicit Pau.de ca.q istud dictũ est singulare r tenẽdũ mẽti.sequit Bal.in.l.j.in pn.vbi dicit q istũ dictũ nõ reperit alibi.ff.de reb.eo.r in.l.ĩ pupillos.ĵ.si pr̃.eo. tit.r in.l.cũ emãcipatis.C.de pdi.in.r in.l.ĵ.ĵ. sinaũt es alienũ.C.de bo.que lib.r in.l.tuĩurãdũ qo ex cõuẽtiõe.ĵ.ĵi.ff.de iureiu.Jo.de uno.in.c.ĵstitutus.de testi.Lu.Ro.in.l.singularia.in.vij.col.vbi ego etiã idem tenui.ff.si cer.pet.Idẽ tenet Raph.cu.in.d.l.ĵ.in prin.ff.de re.eo.Lu.ro.in.l.filiusfa.in fi. ff.q satisf.cog.do.Frã.de are.ĩ.l.ĵ.ĵ.pupill⁹.ff.de ẽ,ob. ¶ Cõtrariũ tenuit solus Sali.hic,sed est q equinocauit:r non bñ intellexit dictũ Azo.motus est per tex.in.d.l.cũ emãcipatis. poterat ad idẽ allegare tex.in.d.l.ĵ pupillorũ.ĵ.ĵ pater.sed vt dixit Sali.equinocat:q illi tex.loquunt qñ pr̃ est tutor vl curator filĩ emãcipati,quo casu fi vult alienare res immobiles filĩ,requirit decretũ iudicis cũ causecognitione,tñ tũc iudex 3 esse prionor ad cõcedẽdũ:dicit tex.in.d.ĵ.ĵ pater.nos loq mur qñ filĩ⁹ est in ptãte,quo casu pater est legitimus administrator. Quib⁹ casib⁹ adest triplex differẽtia. ¶ 2 primo casu pr̃ nõ 3 vsumfructũ oĩm bonor filĩ,scõ sic. ¶ Ẽ in primo casu nõ põt ẽstituere pcuratorẽ in iudicio añ litẽ p eũ cõtestatã.l.neq̃.C.de pcura.sed in scõ casu,sic:vt tenet Bart.r cõiter doc.repr̃obata gl.ibi in.l.ĵ.C.de bo.mater. ¶ Tertio r notabili⁹ † qñ pr̃⁹ fuit tutor vel curator filĩ emãcipati:certe finita tutela vel cura,tenet reddere rõnẽ filio sicut faceret qui liber tutor vel curator.l.ĵ supstite.vbi Bal.in.ĵ.nota.r alĩ.C. de dolo.l.ĵ.r ibi no.Bal.C.ad.l.falc.l.aureli⁹.ĵ.titi⁹ testõ.ff. de lib.leg.Bal.in.l.cũ oportet.ĵ.ĵ.C.de bo.q̃ lib.sed qñ est legitimus administrator filĩ in potestate nõ cẽsẽt reddere aliquã rõnẽ.tex est in.d.l.cũ opt.ĵ.non aũt.Bar.in.l.vsufructuarius.C.de vsufru.Bal.in.l.filie.in vlt.col.C.fa.ercif.r rõnẽ diuersitatis assignat Bal.in.l.orphanotrophos.C.de epi.r cle. qi scõ casu non cadit obligatio efficax inter patrẽ r filiũ.sed primo casu sic ista est veritas.Huius 3riũ in hoc vltimo teneat gl.in.l.his q.in prin.r ibi Bal.ff.de tut.r cur.dat.ab his.r p hec videt defensatũ dictũ Azo. ¶ Unũ videt in cõtrariũ facere q illud dictũ nulla.l.probat,vnde erubescimus cũ fine.l. loquimur.l.illã.C.de collat.r expressius in.ĵ cõsideremus.in aut.de tri.r semĩ.vbi dicit Bal.in.c.in genesi.in vlt.col.de electio.q paria sunt vel facere 3.l.vel fine,l.potes dicere q satisfpbat in.d.l.ĵ.ĵ.sinaũt es alienũ.cũ sequẽtibus.ex quo tex.ibi non reqrit decretũ iudicis. ¶ †Pro dicto Azo.adde simile in epo,qui cũ sit pater pauperũ quasi legitim⁹ administrator põt alienare res immobiles sine decreto iudicis.ĵ.ĵ.si quis in noie.in aut.de eccles.ti.fin Bal.in.l.ĵ pdia.ff.de re.eo.sequit Raph.cu.in.l.j.in prin.r in.l.ĵ pupillorũ.ĵ.ĵ pater.r in.l.qui neq̃.ff.de reb.eo. ¶ Ego vltra oẽs p dicto Azo.adduco nouum fundamẽtũ.nã.l.vel ẽstatũ reqrẽs aliquã formã vel solennitatẽ in aliquo actu nõ 3 locũ in patre faciẽte talẽ actũ cũ filio in potestate.istã regulã colligo ex eo q̃ singulariter decidit Bal.in.l.pactũ dotale.in.xxi.q.C.de colla.vbi decidit q stante statuto q mulieres nõ possint 3here nec distrahere aliter factus sit ipso iure nullus.certe si filia remittat patri ĵn patre ppter naturalẽ affectũ patris erga filiũ in potestate. sequit Lud.ro.in.l.ĵ.q̃ mihi bona.ĵ.sed qd si mãdauit.ff.de acqui.hered.Alex.in consi.cvi.q incipit quo ad plẽs q̃stũ dubium.in.ĵ.volu.facit ad fi.in cõsi.xxix.in.iij.vol.qõ incipit preclare.in penul.col do.And.Barb.in.c.causam matrimonĩ.in.iij.col.de offi.dele.q̃is ego aliter tenuerim in.l.pactũ dotali.ita in pposito,lex q̃ simpliciter reqrit q in alienatione rerũ immobiliũ minoris debeat interuenire decretũ iudicis: nõ intelligit̃ log in patre legitimo administratore filĩ in potestate. ¶ †Licet temerariũ esset ab ista cõi sententia ĵsulcẽdo r iudicãdo recedere:ego tñ peto legẽdo qõ dictũ Azo.nõ sit verũ.r in primis põdero,q 3tiũ in terminis adhuc fortioribus t3 expresse Bal.in.l.ĝnaliter.ante fi.prin.C.de secũ.nup. vbi tenet q pater legitimus administrator filiorũ suorũ,qui habuerũt a matre hereditatẽ opulentã,nõ potest inter filios quorũ aliq̃ sint pupilli vel minores, diuidere talia bona sine decreto r auth̃oritate iudicis:q talis diuisio cẽsẽt alienatio: ergo requirit decretũ iudicis.l nõ solũ.C.de põd.min.põdera q Bar.loquit̃ in terminis,vt dixi in fortioribꝰ q̃ pater vult solũ diuidere bona inter pprios filios,quor est legitim⁹ administrator:tñ non põt sine decreto iudicis multomin⁹ potest alienãdo inter extraneos,tñ p rõne posses fortassis dicere qõ Azo.loquit de alienatiõe necessaria:r istã põt facere pr̃ q̃ est legitim⁹ administrator,sine decreto iudicis:r ita pone log tex.in.d.ĵ.sinaũt es alienũ.ĵ.ĵ Bal.in.d.l.ĝnaliter loquitur de alienatione voluntaria. ¶ Scõo 3 Azo.retor quo tex. in.d.l.ĵ.ĵ.sinaũt es alienũ.uncta doc.gl.no.r approbata in.l.ĩ q̃ñ in prin.in gl.j.C.de inoff.vbi gl.ponit doctrinã † q̃ qñ lex 2cedit simplr licẽtiã alicui faciẽdi actũ, quẽ pr̃⁹ facere nõ poterat intelligit̃ seruata tñ solẽnitate:q satis est q lex 2cedat licẽtiã phibito,absq̃ eo q ẽt deroget solẽnitati.ĵ 3 ita est qõ ĩ d.ĵ.sinaũt es alienũ.lex simplr 2cedit licẽtiã ĵ ĝnaliter administratori.

n.ministratori,vt possit alienare res immobiles filĩ:qua alias alienare nõ potuisset.r in hoc dispensat cũ patre:ergo debet intelligi seruata tñ debita solẽnitate,r 2ñr interuenietẽ decreto iudicis. ¶ Tertio 3 Azo.fortiter stringit tex.i.d.ĵ.sinaũt es alienũ.in ĵ.sed pr̃ qdẽ.in verbo.licẽtiã habeat rite res filiorũfa.vẽdere.pondera dictionẽ rite,q̃ importat.r solẽnitate iuris seruata.gl.in.l.nõ putauit.ĵ.nõ quenis.r ibi Bar.ff.de bo.pos.3tab.r in.l.hoc colore.ff.de inoffi.test.Bar.in.l.lecta. ff.si cer.pet. ¶ †No.i.ex isto tex.ĵm Bar.r doc.hic q administratores publici dicunt hr̃e mãdatũ ĝnaliter cũ libera.q̃ patet q pñt trãsigere,r in trãsactione regrif mãdatũ spãle vel ĝnale cũ libera.l.trãsactiõe.ĵ.eo.r hoc expresse t3 glo.in.l.mandato ĝnaliter.ĩ gl.ĵ.ff.de pcu. ¶ Ita p hoc infero duo. Primo ĵm Bal.r Fulg.hic,q̃ĵ3 in mãdato singulariũ personarũ sit necessaria adiectio libere,vel eq̃pollẽtis:tñ in mãdato ciuitatis nõ est necesse q opponat terminꝰ cũ libera administratione:q est bñ notãdũ ĵm eos. ¶ Scõo infero q administratores publici,quales sunt findici ciuitatũ vel villarũ:q̃ a.l.dicunt hr̃e mãdatũ ĝnale cũ libera:pñt expedire oĩa ea in q̃bꝰ als reqrif spãle mãdatũ ita tenẽt Cy.r Bal in l.j.C.etiã pcu.Bal.in.l.illud.ĵ.ĵ.ff.de mino.r est multũ pulchra 3cisio ĵm.d.Alex.hic,idẽ t3 Pau.de ca.in.l.tuĩurãdũ r ad pecunias.ĵ.defensor.ff.de iureiur. ¶ Hinc infert,q̃ĵ3 ad petẽdũ restitutionẽ integrũ reqrif spãle mãdatũ. d.illud.ĵ.ĵ.tñ ad ministratores publici absq̃ spãli mãdato pñt petere restitutionẽ integ.cũ a.l.habeãt mãdatũ ĝnale cũ libera.ita t3 Bal in addit.Spe.in ti.de in integ.restit.in.j.col.in ver.legitimi.r publici administratores.r plenius Bal.vbi limitat in.d.l illud.ĵ. ¶ Limita istud no.pcedere in administratore publico,q fit electus a toto populo,vel a cõsilio ĝnali populi repr̃esentãti te totũ populũ,in.r ita gl.in.l sed si ex dolo.ĵ.ĵ.ff.de dolo.r in rub.C.que sit lon.cõsue.secus si esset electus a decurionibus, vel ab alĩs officialibꝰ publicis:q̃ tũc isti censent tanq̃ priuatis.ff.si cer.pe.Bar.in l.ĵ.ĵ.q̃ obseruari.C.de iur.calũ. palibus.ff.si cer.pe.Bar.in l.ĵ.ĵ.q̃ obseruari.C.de iur.calũ. ¶ †Scõo limita qñ est electus ab vniuersitate,que cõstituit ciuitatẽ vel castrũ vel villã r sic ab vniuersitate habente territoriũ ratio:q̃ tũc tale officium dicit publicatio ex quo ad illud suscipiẽdũ potest inuitus cogi.l.munerũ.in.ĵ.ĵ.defensor.ff.de mun.r hon.l.inuitus.C.de pcu.secus si sit clericus ab vniuersitate q̃ nõ 3 territoriũ,puta ab vniuersitate scholarium.vel ab aliquo capitulo alicuius ecclesie.iste censẽt tanq̃ quilibet alĩ⁹ priuatus pcurator,ĵm Cy.r Bal in.d.l.j.C.etiã p pcu.Pau.de cast.in.d.ĵ.defensor.hinc est qõ sindici cõstituti a tali vniuersitate non dicunt hr̃e liberã administrationẽ nec dicunt legitimi administratores,ĵm Innoc.in.c.suscitata.de in integ.restit.Spec.co.tit ĵ.ij.versi.prelatus.in his terminis salua gl.in.l itẽ magistri.ff.de pact. ¶ †Tertio limita electis ad gerẽdũ negotia publica ciuitatis:ibi bene possunt trãsigere vt hoc tex.secus si essent electi ad reddẽdũ ius vt in potestate,ĵm Cy.Ray.r Moder.hic,r poterat dicit Bar. qõ potestas ciuitatis nõ posset liberare vnũ debitorẽ cõmunitatis.r ad hoc addit do.Alex.cõcordãtias quas ibi p eũ. Jmo fortius dicit singu.Bal.in.l iuĩurãdũ q ex cõuẽtione. ĵ.ĵ.ff.de iureiur.in vltimis verbis q si in creatiõe ptãtis dat̃ is ampla potestas,r apponant verba cũ libera,nihil operantur:nisi quãtũ attinet ad ius reddẽdũ.r dicit do.Ant.de alexan.hic q est aureũ verbũ. ¶ †Scõo subtiliter põdera hic esse tex.3 doctrinã quã tradit Bal in.c.cõtingit.ad fin.extra eo.r in.l.j.in prin.p illũ tex.in ℞.deniq̃.ff.de offi.pcu.cesa.q r 3 habẽs mãdatũ ĝnale cũ libera ab homine,possit alienare r transigere.l.pcurator cui ĝnaliter.ff.de pcur.r l.ĵ liberã.vbi Bald.C.q̃ cũ eo.tñ secus est qñ 3 liberã a lege.patet in illo ver.deniq̃. vbi procurator fisci,q est administrator publicus r sic 3 a.l.mandatũ generale cũ libera:tamẽ nõ põt vendere nec trãsigere,ista doctrina Bal.confunditur per istũ tex.vbi administrator publicus qui habet liberã a lege potest trãsigere vt dicit tex.nec obstat dictus ver.deniq̃.q nõ loquit̃ in p curatore fisci:r sic publico,sed in pcuratore cesaris q censetur tanq̃ procur.cuiuslibet priuati,vt ibi dicit Bar.r pt3 in.l.p curator.r ibi Cy.ĵ.de edẽ. ¶ †Tertio not.ex hoc tex.q administratores publici pñt trãsigere de dubia,r preiudicare ciuitati ᵇ limita ĵm Bart.in.l.cũ hi.ĵ.ĵi cũ lis.per illũ tex.ff. de trãsac.nisi lis fingat,vt possit trãsigi. ¶ Quarto no.ex ℞. dato quãtũcũq̃ ĝnali etiã cũ libera,nunq̃ venit q̃ qs possit donare.l 3 iuris ciuilis regulas.ĵ.ĵi.r l.seq.ff.de pac.r l.filiusfamilias.in prin.ff.de dona.r qõ remittere debitũ liquidũ fit species donatiõis,est tex.in.l.ĵi qs delegauerit.ff.de nouac.p quã not.ibi Bar.qõ pcur.habẽs ĝnale mãdatũ cũ libera,nõ põt remittere exceptionẽ peremptoriã.idẽ dicit Bal.r pleni⁹ in.l.ĵ.ĵ.ff.de his que in fraud.cred.Bal.Sali.r Mododer.in.l.patetum curatoris.ĵ.de pac.r idẽ est in prelatis ecclesiasticis ĵm canonem.c.q̃ per illũ tex.de dona.Innoc.in.c.ĵ.de depositis.r in c.cũ olim.primo.de offi.deleg. ¶ Hinc est q pcur.ĝnalis constitutus cũ libera administratione,nõ põt renũtiare appellationẽ per eum interpositã,ĵm Ange.in.l.ab executore.ĵ.ĵi.ff. de appel.r in.l.ĵ.ĵ.ff.a qui.appel non 3.r in.l.bonorũ.ff.rer ra.hab.Bal.in.l.ĵ.ĵ.C.de tẽp.app.hic etiã cõsuluit Fed.de senis in cõsil.q̃.qõ incipit,quidã habet potestatẽ trãsigendi. a qõ habens mandatũ ad transigendũ r cõponẽdũ cũ amplar libera facultate,non tamẽ potest debitũ liquidũ gratis remittere. ¶ †Ex istis colligerationẽ,quare procur.generalis cum libera nõ potest liberare debitorẽ per acceptilationẽ: vt est glo.r ibi clarius Bart.in.l.per procuratorẽ.ff.de acceptil. ratio est,q acceptilatio est in effectu donatio.et ista est pleni⁹ ratio quã illa quã assignat Bart.in.l.r per iusiurandũ.ĵ. tutor.ff.de acceptil. ¶ Quinto not.ex hoc tex.limitationem ad regulã,que habet q paria sunt habere mãdatũ in specie, vel habere mãdatũ ĝnale cũ libera.Iusiurandũ qõ ex cõuentione.ĵ.ĵi.ff.de iureiu.l.nã r nocere.r ibi Bal.no.ff.de pac.p bak in.l.trãsactiõis placitũ.ĵ.eo.iũcto.c.qui ad agẽdũ.in ĵi.de pcu.in.vj.r notabi.Bal in.l.illud.ĵ.ĵ.ff.de mino. ¶ Ista preparatio nõ procedit quantũ ad remittendũ debitũ liquidũ:r sic quantũ ad donandũ.multominus pcederet vbi requirif b non sũ mandatũ speciale,sed etiam in indumento ĵm Ang. de are.in.ĵ.preterea.q̃.an xxxij.col.insti.de excep.qui dicit q ita vidit de facto Jmol r qui sint casus in quibus requiritur nõ solum speciale mãdatũ:sed etiam in indumento colligitur ex doctrina no.Bar.in l.filiusfamilias.in vlt.col.ff.de dona, quã sequitur Pet.de anch in.d.c.qui ad agendũ.r in.c.duobus.de rescrip.in.vj.r in.c pcuratorẽ.de elect.in.vj. Pau.de ca.in col.lxxj.qõ incipit,dubitatio primi quesiti.Aud.Ro. in consil.c.ij.qõ incipit,spectabiles dñi collaterales.circa fin. ¶ Capio gl.vltimã in verbo nõ finet:quã diuide in quatuor. Jn prima allegat cõcordantes ad tex.Jn scõa que est ibi sed cõtra glos.opponit,r le remittit.cõmunis solutio est ĵm Cy. Bar.r doct.hic,r in.l impatores.ff.de pac. † q administrator publici nõ possunt remittere debitũ liquidũ pacisc̃edo vt hic sed bñ negligẽdo,r ibi simile est in prelato,cuius factũ nõ nocet ecclesie.l.inbemus nulla.C.de sac.san.eccle.c.delictũ persone.de reg.iur.in.vj.r tñ negligẽdo puta patiẽdo prescribi.preiudicat ecclesie.l.ĵ.r aut quas actiones.C.de sacrosan. eccl.c.de quarta.de prescri. ¶ Cõtra cõem sol.r istũ tex.foriter obstat.l.ĵ.ĵ.ĵ quis pfessus.ĵm secũdã lect.ff.de public. refecta solu.Bal.hic r solu.Bart.ibi nr̃det vt ibi per Jmo.r Lud.ro. ¶ Jn tertia que est ibi,r no.q̃ dicit hec.l glo.extendit hũc tex.ad prelatũ.de quo vult Bal.r plenꝰ Sal.hic,vide p Jnn.i.c.decreto.de trãsact.r not.in.c.j.de depositis. ¶ Jn quarta r vltima q̃ est ibi sed qd.glos.format q̃stionẽ.tene intelligẽdo glos.loqui ĵm tẽpora hodierna,ĵm que vsure sunt phibite vt dixi in l.j.C.de sum.tri.q̃ possunt r mitti ĵm Jaco.but.Ray.Bald.Sali.r Pau.de cast.do.Alex.hic Bal. in.l.etiã.C.de fideicõ.vbi dicit,q̃ ista gl.est ad hoc singu.Ludo.ro.in.l.filiusfamil.in prin.ff.de dona.q̃ licitũ est in administratoribus publicis bonam fidem agnoscere.l.quoties.ĵ. j.ff.de admini.tut.quamuis contrarium teneat glos.in.l.imperatores.ff.de pact.Cy.r Bart.r Fulg.hic.

¶ Transactio facta iusto metu rata non habetur.

Casus in quibus actus factus metu non valet ipso iure.

Ad hoc vt competat directa actio quod metus causa,ex verbis r mente pretoris,requiritur quod sit metus mortis, vel cruciatus corporis.

Non sufficit quilibet dolus ad rescindẽdum actum sed talis qui etiam prudentissimos falleret.

Magis creditur duobus testibus deponentibus de metu, q̃ mille deponentibus de libera voluntate.

Licet quis opposuerit multas exceptiões peremptorias,sufficit tamẽ vnam probare,que sit sufficiens ad victoriam cause.

Transactio facta inter seruum r dominum non valet. 13.

¶ Interpositas. †Trãsactio facta iusto metu,rata non habet ᵈ r nõ valet trãsactio facta inter dñm r seruũ. h.d.vel bremus trãsactionẽ vitiãt metus vel dominium.h.d. ¶ Diuide istã.l.r subdiuide vt hic p Bar.Jn tex. ibi ad vim tũ vel dolã arguẽdũ qualitas cause principalis nõ sufficit.hoc est dicere metus vel dolus non pbatur per solam

de tutoribus liberã a.l. vide Lapũ ĩ c.p vestras.ó do nat.iter vir.Lor. cõ.r l.r ibi signi. q.nona pro cõpositionibꝰ credendario.r q̃ tutor habeat liberam a.l. dicit Lor.ĵsil.cxlviij. vniuersales primo dubio.Purpuratus.

Adde Bal. no.illũ tex.in ĵ.lud.feu. coll.xij. do.Par. cõpro bat in.l.filius.ĵ. doni.q.ij. Bar. xviij.char.de legat.j.Anna.i.c. audimus.ó col ln d.reg col ij.r cõpr̃obat Jas.ĩ Iusiurãdũ.col. ij.ĵ.ĵ p tpe.ff.ó iureiur.r ió non cõpr̃omittũt de facto in arbitratorẽ Bart.lib.j. cõsi.vij.deuotissimi.co.ij. Pur. ¶ Limitatio de remissiõe vsurarũ.r singul.dicit q ad oẽ illicitus extẽdit Nata.in cle.sepe.in prin. col.xxvo.de ver bo.signi.Purp. ¶ Ex hoc tex.ĩ fert r limitat qñ timore rixe.Paris.in char.lxij.in ver.iudices.col. ij.ibi facit̃ que Alegã.tradidit in.l.j.ĵ.r post operis.ff.de nouo oper.nũ.Purp.

Universidad de Sevilla Biblioteca

qualitatē cause, hoc est q̄ res sup qua est trāsactū, erat magn̄ pt̄is: & fuit transactū p modico: an istud sufficiat, vt dicat pbar⁹ dol⁹ vel met⁹: puma frōte vt q̄ sic: q: nō est p̄sumēdū qō gs spōte p̄mittceret rē magni pt̄ū p modico nisi fuisset inductus metu vl dolo esset circūuēt⁹: & ita crederēt oēs hoies vulgares. tñ tex. hic no. decidit oppositū qō ista qualitas cāe p̄ncipalis nō sufficit ad arguēdū dolū vel metū, eo q: nō sufficit pbari dolū vel metū p indicia extrinseca, ſz oz pbari plene vel p indicia ꝓpinqua vel ſmediata. de qb⁹ videbitis. ſ. in gl. in ẋbo qualitas. ¶ † Nlo. ſ. trāsactionē factā metu rescidi, ergo ꝙz mero iure: idē est i oī alia q̄uētiōe facta metu. ¶ Falsit m mfrmonio ẋcto p metū: q̄ est ipso iure nullū. L. titia in pn. ff. de ẋ. obl. l. ſi mulier. ſ. ſi dos metu. ff. q̄ me. cā. c. cū locū. de spōſ. gl. i. l. i. ſ. ſi. ff. de aut. tu. Old. no. in ẋſi. ẋxv. Bal. i trac. ſuo ſchiſmatis. i. vj. col. 2. gl. in. c. cōſtituit. ẋx. q. iij.ª ¶ Alios casus enumerat gl. in. c. cū dilect⁹. qō met. cā. ¶ Scō no. in ver. nec tñ. hic eſſe meliorē text. de corpore iuris ſm Pau. de ca. † hic q̄ ad hoc vt cōpetat directa actio qō met. cau. ex ẋbis & ex mēte p̄tor̄is, relata in. l. j. ff. qō met. cā. req̄rit q̄ sit metus mortis vel cructat⁹ corporis: qō nō ita bñ declarat in illo tit. ſm eū dc qō imo in illo ti. eſt ſil'is tex. in. l. q̄tinet. ad ſi. qō me. cā. in. c. cū dilect⁹. eo. ti. Nō ergo ghibet met⁹ ſufficit ad rescindēdū actū: put etiā dicit gl. in. c. cū locū. in gl. i. de spōſ. tex. in l. metū p̄ia. z ibi Bar. z no. Ang. ff. q̄ me. cā. † Sicut nō ſufficit ghibet dolus ad rescindēdū actū: ſed req̄rit talis q etiā prudētiſſimos falleret. verba ſunt ſingularia Jnn. in. d. c. cū dilect⁹. vbi bon⁹ tex. Bal in rubr. C. de rescin. vē. Minor tñ met⁹ ſufficit in femina quā in maſculo. dicit gl. no. in. d. c. cū locū. in gl. i. z iſte tex. ibi, vim tñ vl' dolū arguēdū, qualitas cauſe p̄ncipalis nō ſufficit. vult dicere: tex. q̄ ſi aliqs remiſit rē maxim̄ pt̄i, p modico. istud nō ſufficit ad pbandū metū: vt ſ. late dixi in apoſt. tex. ex hoc no. ſm Sali. q̄ met⁹ oz pbari p indicia ꝓpinqua, nō aūt p remota & extrinſeca. ¶ Limita no. istū tex. nīſi qs remitteret minimo pt̄io rē magni valoris tp̄āno p ista duo bñ p̄sumet met⁹ ſm Bal. in. l. decernimus. circa ſi. C. de ſa tan. eccl. ¶ Et de mō. pbādi metū habes pulchre p Bar. in. l. de pupillo. ſ. ſi qs ipſi p̄tor. ff. de ope. no. nū. Bal. in. l. ij in pn. C. de his q p me. mot. nō app. & in rubr. C. de rescin. vē. & in gl mag: ſtra. in. o. c. cū dilect⁹. in gl. pe. & in hoc mulierē ſtat arbitrio iudicis, ſm gl. hic in ẋbo cruciatū. quā Bal. multū no. ¶ † Ité no. q̄ magis credit duob⁹ teſtib⁹ de poncūb⁹ de metu, q̄ mille deponētib⁹ de libera volūtate ſm Jnn. in. c. ſup hoc. de renū. quē ſequit Bal. i trac. ſchiſmatis. in. ẋ. col. Ang. in. l. i. & in. ſi. in p̄in. ff. qō met. cā. & in. l. ſi quis ad fundū. C. ad l. ul. de vi publi. notandū. Bal. in. l. obſeruare. ſ. ꝓciſci. in. ẋiij. q. ff. de offi. pcō. & leg. Ubi p hoc infert in ſpecie, q̄ ſi inſtrm dicat factū ſpōte, & reprobabit p duos teſtes tantū qui deponāt metū. qō not. ad ea que tradunt per Bar. poſt gl. in. l. j. ꝙ. ſi quis neget. ff. quēad. teſt. ape. per Cano. in. c. cū Joānes. de n. inſtr. Limita iſtā doc. niſi deponētes de libera volūtate, adūcerēt tale qd, ex quo iuris p̄ſumptione ex cluderet metus. puta q: deponerēt cōtractū fuiſſe celebratū ſponte. eo q: aderat p̄ſentia cōſar: guineorū, que excludit metū patet ex. l. tranſactionē. & ibi Bart. & doct. & ibi magis in ſpecie Sali. ſ. eo. Facit qō dicit Ang. in. l. ſi. in princ. ff. qō met. cau. q̄ magis credit duobus teſtibus de metu, quā mille de libera volūtate. eſt verū ſm Ang. niſi deponētes de libera voluntate, habeant aliquā aliam p̄ſumptionē p ſe. ¶ † Quarto no. in ver. ſed quoniā. ſm Bal. Sali. & Ful. hic, qō ſi quis oppoſuerit ſimul multas exceptiōes peremptorias, ſufficit vnā probare que ſit ſuffciens ad victoriā cauſe. nā in iſto tex. mulier oppoſuerat cōtra trāſactionē exceptionē metus idē ſeruitutis. ſz ergo nō ꝓbauerit exceptionē met⁹ ſufficit q̄ ꝓbet exceptionē ſeruitutis. Et ex hoc no. ſm Pau. de ca. & po. Alex. hic, q̄ ſi plura allegant, vel plura p modū exceptionis opponunt, quoru quodlibet ſufficit de p ſe ſi eſt verum, tūc nō eſt neceſſe vtrunq; pbari. facit glo. not. in. l. circa. ff. de pba. de qua dixi hoc anno. facit qō no. glo. & doc. in. c. ij. de relcrip. & in. c. ſz cauſam. de ꝓbat. Bart. & alij in. l. duus. ff. de re iud. Canoni. in. c. examinata. de iudi. Hinc in ſpecie no. Cy. in. c. cū te. C. de pba. q̄ quādo in libello plura narrant nō requiritur probatio omniū, ſed ſufficit probare vnū de ſubſtantialibus. ¶ Limita ex eo qō vult Jnno. in. c. ex parte. de p̄tuū. q̄ ſi aliquid narrat in libello per modū cauſe ad intentionem agentis, ſemp neceſſe eſt illud probare tanq̄ ſit illud ſubſtantiale, qō reputat Pau. de caſt. hic perpetuo tenendū mētu: q: pōt in facto frequēter cōtingere ſm eum. ¶ Quinto not. ex eodē ver. qō qs poteſt dicere trāſactionē reſcindendā per metum: z in eodē iudicio, per modū replicationis dicere ipſo iure nullam: tanq̄ factā inter dñm & ſeruū ata iitum tex.

7 allegat Bar. in. l. nemo. ad ſi. ff. de excc. ¶ † Ultimo no. q̄ trā
b actio facta inter ſeruū & dñm nō valet. vnde arguēdo a ſeruo ad monachū q̄ arg. eſt bonū ſz Jnn. c. cū olim. de ꝓtiu. Bar. in. l. j. in p̄in. & in. ſ. fructuarius. ff. de ſtip. ſer. hic ꝓbabit qō nō
c valet trāſactio efficaciter inter monachū & abbatē. & ita tenet Bal. & Sali. hic. Fede. de ſe. in conſi. cclij. Archi. ij. q. vij. in. c. cū paſtoris. Pan. in cōſi. lxxxix. in. ij. vol. qō incipit, videt dictū do. Jo. in. j. col. ¶ Capio gl. j. in verbo, edicto. perpetuo. quam diuidō in tres partes. in. j. declarat tex. in. ij. q̄ eſt ibi, ſed & quā doc. gl. & timore cōtrarij ponit diſtinctionē ex qua Bar. & doc. poſtea colligunt doctrinā, vt hic per eos. & dicit Paul. de caſt. qō in corpore iuris non habemus gl. meliorē: tu adde gl. ſimilem in. l. nec timore. in p̄in. in verbo reſtitui. ff. q̄ met⁹ cauſa. & gl. in. l. ſi per impreſſionē. in glo. q̄ C. eo. & glo. no. in. c. cum dilectus. in glo. pen. eo. tit. in. ij. que eſt ibi, item qō dicit perpetuo. gl. opponit cōtra tex. & dupliciter ſoluit. tenet quamuis. ¶ Capio glo. in verbo qualitas. que tribus modis intelligitur tex. noſtrū, teneas vltimū ītellectū q: notabilior eſt vt declarat in tex. ¶ Capio gl. ſi. in verbo nō poſſe, quā diuide in duas partes. in. j. opponit directo contra tex. & ſoluit. deinde cōtra ſol. opponit de. l. ſi ſeruū. ſ. ſi quis dederit. alleg. in glo. & nihil reſpondet Bar. & doc. hic & ibi & in. l. cū affirmes. C. de lib. can. reſpondent q̄ ille tex. loquitur, quādo pactū ſit cū futuro domino que omniū ſoluti⁹ apud me dubia eſt. primo diuinat. ſe cūdo q: paria ſunt aliqd fieri tēpore ꝓhibito, vel cōferri in tēpus ꝓhibitū. l. qō ſponſe. C. de don. ante nup. Jn. ij. que eſt ibi
1 ité cōtra gl. etiaz opponit contra tex. & bene ſoluit. dic vt in ea.
2 Potēti oz efficaciō: eſt cōſenſus partiū q̄ reſcriptū p̄ncipis
3 Condictio indebiti competit quando ſoluitur ex cauſa de pretento que eſt falſa.
4 Quamuis de conſenſu partium recedatur a tranſactione: tamen tranſactio non eſt ipſo iure ſublata.
5 Lata ſententia diffinitiua, que tranſiuit in rem iudicatam nō poteſt poſtea etiam de conſenſu partium ferri ſecunda ſententia diffinitiua contraria prime.
6 Poſt ſententiam que tranſiuit in rem iudicatā valet compromiſſum factum in arbitrum vel arbitratorem ſi in compromiſſo apponatur clauſula non obſtante ſententia.
7 Compromiſſum ſit ad tollendas lites.

14.

d **SI diuerſa pars.** † Pōt trāſactio ne per conſenſum
p̄tiū recedi. h. d.ª Et iſta l. ſz. Bar. & ſubtilis & diffi
cilis & erit pulchra. l. ¶ Diuide in duas partes. ſ. i. ponit thema. Jn ſcā decliōnē. ſcā, equitatis ratio. & i hac. l. dubiū faciebat: q: in trālactione odio litiū nō eſt locus penitē
tie. l. fratris. ſ. eo. & l. quamuis. ſ. eo. ſed illud ꝓcedit de cōſenſu vnius partis: ſed de cōſenſu vtriuſq; partis ſecus eſt vt hic. q:
exceptioni trāſactionis, & ſic litis finite pōt per cōſenſum vtriuſq; partis renūtiari. facit regula. l. penul. ſ. de pact. ¶ Not. ex iſto tex. ſm dom. Ant. de Alex. hic q̄ licet trāſactio fuerit ex vna parte impleta: & ſic proceſſum ad traditionē tamen poteſt ſolo cōſenſu partiū reſoluī transactio, abſq; eo q̄ interueniat actus retro ſimilis traditionis: patet q: hic poſtea agitur ad pecuniā vt reſtituatur per conditionē ob cauſam: vel ſine cauſa: vt dicit in gl. ſecus eſt in contractibus nominatis qui ſunt firmiores. l. j. & ij. quādo it. ab eis. ob. & l. ab emptiōe. ff. de pac. Tu dic melⁱ q̄ imo hic requirit q̄ reſtituatur pecunia data vt poſſit diſſolui transactio per conſenſum partiū. ita exp̄reſſe firmat Bal. Sali. & Pau. de ca. hic & vltra eos podera in tex. ablatinos abſolutos: ibi refuſa pecunia, qui reſcluuntur in cō
e ditionē ſi pecunia refundatur. l. a teſtatore. vbi Bar. cum ſi. ff. de condi. & demon. ergo ſolus conſenſus[e] partiū non ſufficit.
2 ¶ Ultra ſcribentes no. ex iſto tex. in cta. l. cauſas. ſ. eo † q̄ po
tentior & efficacior eſt cōſenſus partiū, quam reſcriptum p̄ncipis: patet hic vbi tranſactio poteſt tolli per conſenſum partiū & tamen non poteſt tolli per reſcriptū: vt ibi. ratio eſt: q: cōtractus partiū ſunt ꝓducti in eſſe per cōſenſum: & conſequēter cenſentur de iure gētiū: ea aūt que ſunt iuris gentiū non poſſunt tolli per reſcriptum principis: niſi cauſa ſubſiſtente: vt per gl. & doc. in. l. ſi. C. ſi cōtra ius vel vti. pu. per gl. & doct. in. c. que in eccleſiarū. de cōſti. facit bene tex. in. c. ex multiplici. de decimis. bene aūt tolluntur per conſenſum partium: ſicut & deducuntur in eſſe. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. & l. ꝓcut. ff. ō. tol. Si mile videmus q̄ principes de ordinaria poteſtate non pōt per reſcriptū tollere exceptionē peremptoriam competenti parti: q: eſſet tollere defenſionē partis. in. l. quotiens. C. de ꝓcc. impe. oīk. no. do. Ant. de bu. in. c. ex parte. B. in. j. no. de ſo. competen. bona gloſſ. in. c. j. de lit. conteſta. in. vj. Jnno. in. c. ſuper iteris, de reſcri. Spe. in. ti. de reſcrip. preſen. ſ. ſone aut forme. ver.

illud no.

Rad not. & tamē p cōſenſum partiū poſſent tolli, non ſolū ex
preſſe, ſed etiā tacite negligēdo opponere intra tp̄s debitū. l. peremptorias. C. ſen. reſcin. nō poſ. c. cū dilectus. de fi. inſtr. & ita not. ſ. eq̄parationē que ſemp ſit q̄ eqd pōt fieri per cōſenſum partiū, pōt fieri per ſtatutū: & ſequēter p reſcriptū p̄ncipis: ſz nō ecōtra. glo. & Bar. in rub. C. de decre. lib. x. glo. in. l. nō poſſibile. in gl. magna. in fi. ff. de pac. melio: tex. de iure in. l. ſi. ad ſi. & ibi Bal. no. C. de fideiuſ. declarat Bar. in. l. alia. ſ. elegāter. ff. ſol. ma. & plenī⁹ in. l. oēs ppī. in. l. iij. q. iij. q. pnc. ff. de iuſt. & iur. nā iſta equiparatio nō ſemp ꝓcedit, vt ex p̄dicti
3 terminis Ang. idē pulchre cōſulētē. in cōſi. cc. lxviij. qō incip. Philippus ciuis de florētia. vbi p̄cipue mouēt per regulā quā tradit Bar. ſz eū nō alleget in. l. cautas. vbi dicā. ſ. eo. idē ſz Ang. in. l. elegāter. in p̄in. ff. de ẋdi. idē. & in. l. cū hi. ſ. ſi cū lis. p illū tex. & ibi Pau. de ca. ff. eo. & in. l. tale pactū. ſ. q̄ puo cauit. in rep. in. vj. col. ff. de pac. & Ant. in. l. cauſas. in vl. col. j. eo. ¶ Extra gl. circa qōnē Bar. in qua dubitat & relinqt cogitādū. diſtingue vt p Pau. de ca. & d. Alleg. hic. & Pan. de caſt. in. l. ſiue apud acta. in vlt. col. j. eo. Jaſon Padue.

1 ¶ † Transactio facta per acceptilationem p̄cedente aqui
liana ſtipulatione, tollit ipſo iure actionē in rem, ſiue ſit particularis ſiue vniuerſalis.
2 Petitio hereditatis. & rei vendi. ſimul & ſemel an poſſint in eodem libello inuentari.

1 **VT responsum.** † Transactio facta per acceptila
b tionē p̄cedēte aliana ſtipulatione, tollit ipſo iure actionē in rē ſiue ſit particularis, vt eſt rei vēdicatio: ſiue ſit vniuerſalis, vt eſt petitio here. h. d. Et illō q̄ dicit iſte tex. de aliana ſtipulatiōe, & acceptilatiōe, declara vt p Bal. i. l. vbi pactū. l. j. opp. j. e.ª ¶ Et iſta l. ſz Pau. & ca. iſtruit ad
d uocatos, q̄ ruſtici ad eos vadūt. nec ſciūt factū narrare: q: debēt rīdere vt in tex. Intelligē q̄ mulier actrix non obſtāte trāſactiōe volebat repedire ad p̄mā actionē, hoc eſt ad petitio
c nē hēditatis, vel actionē in rē. nō obſtāte trālactiōe, nō ex ca pite p̄ne: q: in trāſactiōe nō eſt locꝰ p̄ne. Et ſi q̄ēta nō ſeruētur, odio litiū. l. ffes. ſ. e. & l. Quis. ſ. e. ſz capite cā nō ſecūta: q: aduerſari⁹ nō implebat cōuēta: ideo hic in tex. q̄ ſi trāſactio fuit fcta mediāte acceptilatiōe, q̄ ipo iure extinguit actio nē. Et ſi ſit realis, actio ſemel extincta apli⁹ inſtaurari nō pōt. Quo ergo remedio ſuccurreret huic mulieri: q̄ ꝓia actio eſt ipo iure extincta: iſte tex. non apit. Dic, q̄ ſi mulier p̄fecte ad impleuit p parte ſua, cōpetit ſibi actio ſcriptis ẋbis, vt alīs cōpetit actio de dolo. iuxta ea q̄ vidiſtis in. l. actionē. ſ. e. An aūt poſſit cōpetere ẋdic. ob cām, vt re⁹ ſe reponat i p̄ma qua ſi obligatione. nā in realib⁹ ꝓp̄rie nō cadit obligatio. Dic vt p Pau. de ca. & multū late diffuſe. d. An. de alex. hic. ¶ Not. q̄ inepte & obſcure interrogāti. impator clare rīdet: quo dic vt p Bar. hic, & in. l. domiti⁹ labeo. ff. de teſta. ¶ Not. ex hac l. ſm Bal. & Soder. limitationē ad regulā. l. cū ꝓponas. l. ij. ſ. de pac. vt ibi retuli. ¶ Tertio pōdera hic ſubtilē ꝓbari ex
d ſi. text. ſm do. Ant. q̄ petitio hēditatis & rei vēdicatio ſimul & ſemel pōt in eodē libello intētari, & ſic vī caſus q̄ practica quā ponit Ang. in. l. q interrogat. ff. de interro. act. q̄ rei vēdicatio & petitio hereditatis ſimul cumulent in eode libello. ¶ Cōtrariū & melⁱ vt puto tz Bal. in. l. ij. ff. de pet. here. Cō firmo: q: petitio hēditatis cōpetit hēdi, añ adeptā poſſeſſionē rerū hēditariarū. nā poſt adeptā poſſeſſionē: q: effect⁹ eſt ver⁹ dñs cōpetit rei vēdicatio. poſtea ſi caderet a poſſeſſione nō cōpeteret ampli⁹ petitio hereditatis. gl. eſt magiſtra. in. l. ſi. ẋbo nō cōpetere. & ibi magiſtrat⁹ Bar. ff. de fideic. hēſ. per. facit bona gl. in. c. j. in gl. magna. ad ſi. de ẋſel. in. vj. ergo appa
ret q̄ petitio hēditatis, & rei vēdicatio nō pōt ſimul cōcurre
re. ¶ Sī. i. in ẋbo poſſis. clara eſt, & in examine ſolet diuidi i
tres ptes. in. j. declarat tex. in ſcā & colligit no. & alleg. cōes. in tertia tacite opponit & ſoluit. ſcā ibi, & no. ij. ibi durius aūt. ¶ Glo. ſi. ſup ẋbo vel in rē. iſta glo. diuidit in duas, put due
6 videnī qōnes: ſed in veritate ſunt due oppoſitiones. ſecūda eſt ibi, ſz qūo potero rē meā ſtipulari, & inducas oppoſitiōes vt hic p Bar. ¶ Jn ea. gl. in fi. cogita multū circa tit. de acceptila. q: frūſtra vī legiſlatorē ordinaſſe. qō debitū ex alio ẋcto deducat in ſtipulationē Aqliānā. deinde fiat liberatio p acceptilationē iuriſ⁹ alle. in gl. q: ſine iſta acceptilatiōe poſſet liberatio fieri ſtatim ꝙ cogitanē, put Jac. de are. & Jmo. l. z vno. ſ. j. ff. de acceptil. opponūt & mihil doni rīdet. Lu rīde, q̄ ſi fieret p donationē, op⁹ eſſet infinuatiōe. l. ſancim⁹. C. de dona. ponit Bar. in. l. modeſtin⁹. ff. e. aly in. l. illō. C. de ſac. ſan. eccl. ité donatio eſſet reuocabilis, ſaltē ex cauſis enumeratis in. l. ſi. C. de reuo. dona. & in. c. ſi. de dona. ſed iſta ceſſant, qñ liberatio fit p acceptilationē. cogita ñ melius poſſet dici.

a ¶ Limitat pau. a de caſ. li. j. cōſ. ccl
xxvij. ¶ tum ad ea &c. qñ ſolū de ẋ euitāda pena. l. ſi quis maior: q: nō dicit ſpōte. & aliter Arret. i. l. ẋ te. ſ. ſi. ff. de teſta. Deci⁹ nota. ij. c. cāz matrimonij. de offi. deleg. latiſſime in. l. in oī⁹. i. p̄tio arg. ff. de re. iur. vbi materiā metus. p̄ſe quit. & Ro. ſequitur illā glo. ſing. ccxxvj. tu ſcis q̄. Jctus. Deci⁹ i. c. ſi. de app. in. c. j. de offic. delega
Purp.

b ¶ Inter ſeruū. Aldde Bal. in. c. de cetero. & in. c. ſtatuim⁹. de trā.

c ¶ Monachū & abbatem. Aldde Jnn. & doct. in. c. in p̄ſentia. de probationi.

d ¶ Nō a trānſactionis conſenſu pōt recedi. & idē in arbitramēto Fulg. cōſi. cxix. ꝓponit q̄ fede
ricus. co. ij. Ro. cōſi. clxxv. dictū vltimū laudā. et qñ videat tacite 6
recessum bñ⁹ 2ſ. xcv. viſis ſub tiliſſimis. coll. ij. & dictā amplia
tionē arbitri cuz duabus declara tionib⁹. Eo: lib. ij. 2ſi. cclxvij. i p̄ſenti. 2ſultatiōe. p totū. Purpu.

e ¶ Cōſenſus. qñ ex nō implemēto reſultet tacit⁹ cōſenſus reſoluē di 2tractū, vide Pau. lib. j. cōſi. lxxj. q: frūſtra. col. vij. & Barb. li. ij. cōſi. lxxiij. oīa. coll. ſi. purp.

a ¶ Sentētia diſ
finitiua. l. j. C. qñ
ꝓnouēare &c. cō
Bart. ſz & limi
tat Ro. in ru. ff.
de arbi. col. xiij.
et qñ dicat ſnia
trāſiuiſſe in rem
iudicatā, ponit
Deci⁹ in rub. ex
tra de app. j. col.
& late gl. ōclarat.
no. in cle. ſepe. ō
verb. fig. in ꝓpin.
col. xxvj. v. vſ.
q. Purp.

b ¶ Saluat Feli.
in. d. c. inter. coll.
viij. limit. j. De
cius in. c. qñ. de
pba. col. xix. v.
quartus caſus.
Purp.

c ¶ Dictū Bal.
cadit i. l. ſi cā co
gnita. &c. & ſequi
tur Alex. lib. v.
2ſi. lxvij. videt in
col. ij. i. ñ. & decla
rat Bal. Aldo
Crotū in. l. ſi is
qui. p emptore.
co. l. iij. ff. ō vſu
cap. Purp.

d ¶ No. q̄ poſitio
ni incerte vel du
plici pōt rīderi
nō ſcerto Bal.
& Alex. in. l. j. ff.
de vul. declarat
Alcia. in. l. j. ſ. ſi
quis ſemp. ff. de
verb. obl. col. vij.
ver. ij. limitat. et
iſtū tex. in mate
ria ſcerte ſuppli
cationis vt red
dat ſubſcriptū re
ſcriptū Ro. 2ſi.
ccc. xxvj. in ſenti. Purp.

Universidad de Navarra Biblioteca

1 ¶ Per rescriptum principis legitima transactio non re-
scinditur, sicut nec sententia que transiuit in rem iudic. nisi sit
4 in causa matrimoniali: vt j. nu. 2.
3 Statutum nouum expresse dicēs, ꝙ trahatur ad omnia ne-
gotia tam ad futura sed etiam p̄sentia ⁊ preterita, non tra-
hetur ad negotia decisa trāsactione sententia vel iuramento.
4 Si lata sit sententia contra me, que transiuit in rem indica-
tam: ⁊ ego supplico principi qō talis sententia est iniusta: ⁊ pe-
to de gratia remissionem talis sententie, ⁊ papa delegat qui-
busdam iudicibus, ⁊ in rescripto solum dicit, fiat iustitia, an
per hoc intelligatur derogasse tali sententie.
5 Rescriptum principis quando est dubium, debet declarari
⁊ intelligi secundum supplicationem porrectam.
6 Papa vel princeps non potest derogare sententie, que trāsi-
uit in rem iudicatam.
Si papa mandat in rescripto quod fiat iustitia, quid impor-
7 tant hec verba.
8 Transactio nulla non imponit finem litibus.
9 Clericus cōtrahendo sponsalia nulla, non perdit beneficium
ecclesiasticum.
10 Emphyteuta qui alienat sine consensu domini, non potest
p̄iuari iure emphyteutico, quando alienatio est nulla.
11 Causa est terminus magis generalis, quam lis intelligitur
post litem contesta, sine causa vero ante ⁊ post.

16.

Causas vel lites. Ista l. ex. j. dicē-
dis reddā not. ⁊
vtilē. ⁊ p rescriptū principis legitima transactio
nō rescindit. h. d. sicut nec snia q̄ trāsiuit in rē iud.
l. si. C. sent. rescin. nō pos. figura casum vt p Pau. de cast. h. d.
Not. non valere rescriptū impetratū in cā, in qua est legitime
trāsactū: ⁊ si ipetret. rescriptū est ipso iure nullū. ⁊ ad hoc ha-
bes qō exceptio trāsactionis q̄ est exceptio litis finite. l. ffin.
ff. e. c. j. de lit. ⁊ test. in. vj. nō solū opponit ad ipediēdū litis cō
testa. ⁊ sic litis ingressum, vt ibi, sed etiā ad infringēdū rescri-
ptū, ⁊ ad eligēdū iurisdictionē iudicis sup hoc delegati. ⁊ ita
declarat gl. magistra. in. c. j. in gl. inagna. ad fi. de lit. ⁊te. in. vj.
adde ꝙ eodē modo impetratio rescriptiꝰ nō facta mentione
de sententia que trāsiuit in rē iudi. est surreptitia, ⁊ cōsequēter
ipso iure nulla. d. l. fi. C. sent. resc. nō pos. ⁊ est tex. no. in. c. expo
sita. de arbi. gl. ⁊ doc. in. c. sup lris. de rescrip. no. Card. in. c. cū
olim. in p̄in. per illū tex. de p̄script. referēs se ita cōsuluisse: ⁊
ita cōsuluit in cōsi. lxij. qō incipit, tenor talis est plebs sancte
Marie de cento. ad finē. Jmo fortius consuluit egregie do.
Alex. Jmo. in cōsi. cxiij. in. fi. vol. qō incipit, in cā ⁊ lite vertē
te. circa p̄in. ꝙ nō sufficit facere mētionē de sententia, nisi etiā
exp̄resse fiat mētio qualiter talis snia trāsiuit in rē iudicatā.
¶ Fallit in causa matrimoniali: in qua valet impetratio re-
scripti nō facta mentione de snia p̄ius lata. ita tenet Lapus
de castel. in allegatiōe. lxxxix. incip. duo p̄lati. in. iij. col. al-
legat Jo. an. in. c. tenor. de re iudi. ⁊ est rō fal. † q: sententia ꝙ
ferē in causa matrimoniali, nunq̄ trāsit in rē iudicatā: vt ibi.
⁊. clato. de re iudi. ¶ Limita etiā istū tex. ⁊ p̄dicta vt per gl.
fin. hic nisi in rescripto diceret nō obstāte ista. l. imo plus dicit
Pau. de ca. hic ꝙ nō sufficeret si in rescripto diceret, nō ob-
stāte transactione cū ista. l. apponat clausulā derogatoriā. vñ
necesse est ꝙ huic. l. saltē deroget in gñe. ⁊ sic dicat i rescripto
nō obstāte quacūq̄. l. fin Bar. in. l. rescripta. ⁊ i. l. nec dānosa.
p illū tex. ff. de p̄scri. impe. offe. in specie autē nō est necesse qō
dicat non obstāte ista. l. quicquid dicat glos. hic vide late per
Jo. and. in. c. j. de excess p̄la. in nouel. in. vj. Bar. ⁊ alū in fi. ff.
si Jus vel vul. pub. ¶ Scō per istū tex. ⁊. l. fin. C. sen. rescin.
nō pos. Bart. hic ⁊ ibi tradit notabilē regulā † ꝙ si fiat statu-
tum nouū, ⁊ in eo exp̄resse dicat, qō habeat locū seu trahat
ad omnia negotia, nedū futura sed etiā p̄sentia ⁊ preterita:
tū nō trahet ad negotia decisa trāsactiōe vel snia vel iuramē
to qb⁹ nō p̄sumit ꝙ statutētes voluerint derogare: ex quo
in specie nō fecerūt mētionē. idē tenet Ja. de bel. in auē. vt cū
de app. cog. in p̄in. per illū tex. ⁊ plenius quā alibi Bart. in l.
oēs populi. ff. de iust. ⁊ iur. in. ij. q. v. qōnis p̄in. Ang. in cōsi.
cclxviij. qō incipit, Philippus civis de florētia. in. ij. col. ⁊ in
consi. iiij. incip. in qōne proposita dubiū facit ordinamētū. in
vlti. col. cano. in. c. fi. de cōsti. facit tex. no. in. l. pe. C. de sac. san.
ecc. ⁊ in. c. ex multiplici. de deci. ¶ Extēde quocunq̄ preterita
negotia sint decisa: fm Bar. in. l. j. ff. ad ter. mo. vbi p hoc
refert se ꝓsuluisse ꝙ si filia diuiserit bona pr̄na cū fratribus ⁊
postea fiat statutū nouū. excludēs femīnas a successiōe pr̄is
existentib⁹ masculis: ⁊ in statuto exp̄sse dicat ꝙ extēdat etiā
ad p̄terita: tū nō extendet ad illa bona sic diuisa. ⁊ idē voluit
Bart. in. d. l. oēs populi. in. q. p̄alle. ¶ Juxta predicta ḡro
de pulchra ⁊ vuli. q. quā format solus Bal. ⁊ dicit qō pende-
bat de facto in. c. studuisti. de offi. dele. in. ij. col. in x̄. ḡro sup
plicatū est p̄in. † pone lata snia cōtra me que trāsiuit in rem
iudicatā: ergo supplico principi vel pape narrādo ꝙ talis sen
tētia est iniusta, ⁊ peto de gr̄a remissionē talis snie, papa dele
gat quibusdā iudicibus, ⁊ in rescripto solū dicit fiat iustitia.
an per hoc intelligit derogasse tali sententie. Bal. videt deter-
minare ꝙ sic: q: alias datio iudicū eēt frustratoria, vt ibi ple-
nius per eū: ⁊ facit q: qui vult ꝓsequēs, intelligat velle omne
necessariū antecedēs ad illud. l. j. cū si. ff. de iur. om. iud. l. ad rē
mobilē. ⁊. l. ad legatū. ff. de p̄cur. do. And. sicul. ibi in penul.
col. dicit se tenere intrepide, ꝙ si talis snia erat correctione di
gna posset reuocari: p gl. in. ⁊. exheredatos. ⁊ ibi Ang. i auc.
de here. ⁊ fal. ista sunt q̄ inuenio tacta in hac. q. in. d. c. studui
sti. vbi ceteri scribētes nihil dicūt. ⁊ q: qō est pulchra ⁊ vulis
intēdo eā bñ examinare. ¶ Pro opi. Bal. addo bonā regu-
lā: q: illa x̄ba iustitiā facias. includūt ptātē cognoscēdi ⁊ de-
cidēdi, fm Pet. de anch. ⁊ Jmo. in cle. auditor. de rescri. Be-
mi. in. c. q̄m. per illū tex. de immu. eccl. in. vj. Pet. de ancha. c.
in p̄sentia. in vlt. no. p̄oba. ¶ † Scō moneor: q: rescriptum
pape vel principis q̄ est dubium, dz intelligi ⁊ declarari fm
supplicationē porrectā. arg. ⁊. preterea. instit. de inuti. stip. ⁊. l.
si defensor. ⁊. qui interrogat. ff. de interrog. act. ⁊ ita in specie
dicit Jo. de Jmo. in. l. iudex. in. vj. col. in ver. sed hic insurgit
dubiū. ff. de re iudi. bonus tex. in. c. inter dilectos. in ver. cete-
rū. vbi Cano. notat de fi. instru. Et ibi in specie Bald. ante pe
nul. col. not. ꝙ p̄o intellectu rescripti vel p̄iuilegū recurrēdū
est ad formā petitionis vel supplicationis. idē no. Dan. in. c.
ꝙ. de treug. ⁊ pa. facit bñ tex. in. l. j. C. ō diuer. rescri. ¶ Istis
nō obstātibus, ꝛ colorata ⁊ magna sit auctoritas Bal. ⁊ do.
Andr. sicul. ꝙbus nemo refragat: teneo andacter Jmō ex re-
gula superi⁹ data: q: papa vel p̄inceps nō pōt derogare sen-
tentie, que trāsiuit in rem iudicatā, nisi apponat clausulā nō
ob. vt superius dixi: ergo papa debebat delegari cām ⁊ dero-
ta: nec p̄sumit nec posset p̄bari per testes: vt no. in. c. si mo
tu p̄prio. per illū tex. de p̄bē. in. vi. not. doct. p̄cipue Mod-
der. in. l. iij. in p̄in. ff. ꝙ qsq; in. ⁊ istud fundamētū mihi mul
tū stringit. ¶ Scō moneor: q: volūtas p̄ncipis in rescripto
p̄sumit esse talis, qualis de iure esse dz. ita not. Bal. ex illo
tex. in. l. ex facto. in p̄n. in. iij. no. ⁊ ibi, Mod-
Bal. in. l. oēs populi. in. xix. col. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ in. c. licet. de
offi. ord. Et in dubio p̄sumit̄ princeps vti ordinaria potesta
te, ⁊ nō absoluta fm Bal. in. l. testū. vbi Mod. C. de testa. fa
cit hū tex. in. l. quāq̄. vbi Pau. de ca. ⁊ Mod. late not. C. de
q. j. ꝙ verba in rescripto posita debem⁹ conformare eqtati ⁊
iuri dato etiā qō verba rescripti nō patiant. qō notabis. ⁊ se-
quitur Oldr. lau. in cōsi. cclxviij. incip. querit vtrū per p̄uisi
sent. in vlti. col. de testi. † vbi q̄rit pone ꝙ papa vel princeps
deleget cās, ⁊ mādat ꝙ fiat iustitia. quid importat hoc. ⁊ rñ
det ꝙ idē est dicere, fiat id qō iuris est. l. bona fides. ff. depositi.
vnde per hoc nō intelligit tolli concordia vel conuentio pa-
de iusti. ⁊ iur. ⁊ in. l. nemo. C. de sent. ⁊ interlo. ⁊ in. c. fi. circa fi.
de no. for. fide. in vñ. feu. ¶ Ad idē facit qō no. Ang. in. ⁊. ex
legat cām ⁊ mādat ꝙ iustitia fiat, intelligit mādare qō iuris
ordinē seruet, ⁊ in veritate cōperta faciat qō iuris est. ¶ Hec
ob. fundamē. Bal. ꝙ ista delegatio esset supflua, nisi papa in-
telligeret derogasse snie, q: rideo no. ꝙ poti⁹ debem⁹ intelli-
gere ꝙ verba statuti vel rescripti sint supflua. potius quā di-
cere qō tollat ius alicuius: iuxta gl. no. in. l. fi. ⁊. in cōputatio-
ne. in gl. magna, ad fi. ⁊ ibi Bar. in fi. C. de iur. delib. vbi clari⁹
Mod-
diētiā. de cler. non resi. ⁊ vtrobiq̄ ad hoc not. Anto. de but. ⁊
nibus, si enim trāsactio esset nulla: nō imponeret finē liti. nec
haberet locū iste tex. facit tex. in. c. cōstitut. ⁊ ibi Bal. multū
not. extra eo. de tali trāsactione q̄ est nulla, nō est necesse face-
re mētionē in rescripto, sicut nec de sententia nulla. l. iij. ⁊. con-
dēnatū. ff. de re iudi. fm do. Alex. in cōsi. ccv. in. ij. vol. qō inci
pit, visis p̄cessibus. ad fi. facit tex. in. l. nō putauit. ⁊. nō que-
nis. ⁊ ibi not. Bar. ff. de bo. poss. Stab. ⁊ idē Bar. in. l. filiū. ⁊. si
quis cōtra. ff. de leg. p̄sumā. ¶ † Et dicit Jmo. in clem. grauē.
de rescrip. ꝙ clericus contrahēdo sponsalia de iure nulla nō
perdit beneficium ecclesiasticum. Et Bal. in. l. ij. in. j. col. ad fi.
C. de episc. audi. tenet ꝙ † emphyteuta qui alienat sine cōsen
su dñi, non pōt p̄uari iure emphyteutico, quādo alienatio
est nulla: puta ꝙ fit facta non seruata solemnitate statuti, vt ibi

pul. ⁊ ꝛc

pulchre ꝙ ē. ¶ Capio glo. j. sup x̄bo, cās. ꝙ diuide in duas.
in p̄ma declarat ꝙ differētia sit inter causas ⁊ lites. in scōa fo:
2 mat. q. scōa ibi, an ergo. Jn prima parte dic melius ℨ gl. qō
imo cā est terminus magis gñalis, ⁊ verificat ante ⁊ post lit.
cōte. fm Cy. Bar. Ang. ⁊ Mod-
tex. in. c. sup qōnum. ℨ. nos autē. cū glo. de offi. deleg. facit bñ tex. in. l. ij. ℨ. fi. x̄. fi-
nante cause adhuc pēdētes. C. ō iur. cal p tex. ita ꝓsuluit An-
12 ge. in consi. clxxxviij. qō incipit dña Gulielmina. † Termin⁹
aūt lis: intelligit post litē cōtest. tantū. c. ex parte vestra. scō
de x̄b. sig. laptissimi. in verbo ante† lis inchoet. C. de ind. in
l. edita. in verbo future litis. ℨ. de edē. in. d. c. sup questionū. cū
glo. in verbo litis exordium. vt hic plenius per do. Alex.

1 ¶ † Petitio alternativa admittit, vbi electio est petentis.
3 Dictio statim, quid importet.
4 Clausula rato manente pacto quid importet.
5 Juramentum habet vim clausule rato manente pacto. 17.
6 Lex penalis loquēs i masculo, ꝺz locū respectu pene i femīa.

1 **Cum proponas.** † Quādo actor ve-
nit ℨ transactionē,
ꝺz re⁹ altero esse cōtētus, vel exceptione trāsactio
nis vel repetitione dator⁹, nisi ꝙ vtroq̄ actū sit. h.
d. Jn tex. ibi, ac petas vel pacto stari vel restitui data hic no.
ꝙ iste alternative necessario resoluunt̄ in copulatiuas: q: iste
copulative volebāt hr̄e vtrūq̄ remediū. s. remedium exceptio-
nis pacti. Jtē te scōo volebāt habere remediū repetitiōis da
tor⁹, vt ptz in seq. fm Ful. Pau. ō ca. ⁊. d. Alex. hic. ¶ No. ex
2 tex. ibi, ac petas vl̄ pacto stari vel data restitui. † ꝙ petitio al
ternativa admittit, etiā hoc casu vbi electio est petētis: vt ꝛ
gl. fi. in vlt. pte. Et hoc modo hic est tex. ℨ doc. Bar. q̄ cōster
approbāt in. l. vbi aūt nō apparet. ℨ. q. illud. ff. de x̄b. ob. ⁊ in
l. p̄to. ℨ. qō antē. ff. de iniur. ⁊ in glo. in abbate. de verb. signi.
Bal. hic, in vl. col. dicit ꝙ ideo ista petitio alternativa admit
titur q: talis est natura cōtract⁹ celebrati do. Ant. de Alex.
rīdet ꝙ regula Bart. p̄cedit in actore, sed hic erat reus ꝙ pe
tebat. Tu cane q: licet in primo iudicio esset re⁹: tñ nūc agen
do ⁊ petēdo est effectus actor. ¶ Respondeo melius qō iste
tex. nihil probat. q: iste alternative necessario resoluunt̄ in co
pulatiuas fm Fulg. Pau. de cast. ⁊ do. Alexā. hic. dixi. ℨ. in
3 apositillatione tex. ⁊ patet ex sequentibus in quibus decidit
an copulatiue ista remedia cōpetant vel non. † Scō pon
b dera tex. in x̄bo statim. vbi dictio statim⁶, nullū inris miste
riū importat: put etiā aduertit Fulg. hic ⁊ facit ad intellectū
4 l. petēs. vbi dixi. ℨ. de pact. ¶ † Tertio no. ꝙ qñ actor ℨuemt
trāsactioni, reus ꝺz altero esse cōtētus, vel exceptiōe transa-
ctionis, vel repetitione datorū, nisi in trāsactione fuerit appo
sita clausula qō possit repetere data, ⁊ tñ transactio firma re
maneat tūc p̄opter istā clausulā rato manēte pacto, poterit
copulatiue remedijs cōtrarijs vti: de qua cā habes etiā tex.
in. l. qui fidē. ⁊ ibi Bar. ff. eo. Bart. in. l. cū pater. ℨ. libertis. ff.
de leg. ij. Sal. in. l. quoties ab osb⁹. ad fi. C. ō fidei. ⁊ fin. Ang.
⁊ Jmo. i. l. ita stipulat⁹. i. ij. col. ff. de x̄b. ob. ¶ Quarto vltra
alios subtiliter pōdera ex x̄. fi. in quo ꝺz vtrūq̄ remediū co-
pulatiue nō cōperit, nisi q̄ apposita est cl̄a. rato manente pa
pulatiue nō cōperit. nisi q̄ apposita est cl̄a. rato manente pa
cto. ex hoc subtil⁹ iferē ꝙ ista. l. debeat restringi. q̄ trāsactio
fuit interposita sup ℨctu stricti iuris, ⁊ nō bonefidei. qō ꝓba
tur sic: nā q̄ trāsactio interponit sup ℨctu bonefid. censetur
trāsactio esse bonefidei: vt declarat Bart. in. l. sub pretextu. ſ.
ℨ. eo. sed in cōtractib⁹ bonefidei. semp tacite intelligit clausu-
la rato manēte pacto. ita dicit sing. Bal. in. l. si pacto quo pe-
nā. in. iij. col. ℨ. de pac. p tex. in. l. predia. ff. de act. emp. cogita
tamē an regula Bal. sit vera q: eam nō firmo. ¶ Capio glos.
fin. in verbo exceptio. ꝙ diuido in quatuor. Jn prima allegat
cōcordātē. Jn scōa q̄ est ibi, ⁊ no. ꝙ viā no. remouet vnū con-
trariū. Jn tertia que est ibi, itē intellige. remouet aliud ℨtū.
5 Jn quarta format q̄stionē que est ibi, sed quid. ¶ † Ex scōa
parte gl. colligetres ꝛclusio. ¶ Prima est ꝙ distinctio hui⁹
Mod-
l. p̄to ℨ. qō antē. ff. de iniur. ⁊ in glo. in abbate. de verb. signi.
Bal. hic, in vl. col. dicit ꝙ ideo ista petitio alternativa admit
titur q: talis est natura cōtract⁹ celebrati do. Ant. de Alex.
rīdet ꝙ regula Bart. p̄cedit in actore, sed hic erat reus ꝙ pe
tebat. Tu cane q: licet in primo iudicio esset re⁹: tñ nūc agen
do ⁊ petēdo est effectus actor. ¶ Respondeo melius qō iste
tex. nihil probat. q: iste alternative necessario resoluunt̄ in co
pulatiuas fm Fulg. Pau. de cast. ⁊ do. Alexā. hic. dixi. ℨ. in
apositillatione tex. ⁊ patet ex sequentibus in quibus decidit
an copulatiue ista remedia cōpetant vel non. † Scō pon
dera tex. in x̄bo statim. vbi dictio statim⁶, nullū inris miste
riū importat: put etiā aduertit Fulg. hic ⁊ facit ad intellectū
6 l. petēs. vbi dixi. ℨ. de pact. ¶ † Tertio no. ꝙ qñ actor ℨuemt
beat in muliere. ibi dicē. ¶ † Tertio ex hoc no. ꝙ hāc gl. q. l.
c penalis, vt est. d. l. si qs maior. loquēs in masculo ꝺz locū re-
spectu pene ēt in femina. adde tex. i. l. si qs id qō. ⁊ p̄n. iūcto x̄.
i seruos. ⁊ ibi ad ℨ no. Alb. ⁊ Pau. ō ca. vbi dixi. ff. ō iur. om.
iud. ⁊ illū tex. ad ℨ not. gl. in. c. gñali. in glo. ij. in verbo vniuer

sos. de elec. i. vj. ⁊ gl̄ cle. j. i gl. j. ⁊ ibi Jmo. de sepul. ⁊. d. Bar.
in. l. j. ℨ. sed ⁊ si incertū. ff. de vē. in pos. mit. ⁊ in. l. j. ff. de x̄. sig.
cū cōcor. quas dedi in. d. l. si qs id qō. in tertia parte. caue ꝙ
tex. in. l. vbi. j. e. allegata per glo. videt pbare Jnō: cū alterna
tiue loquat: sed ille alternative resoluunt̄ in copulatiuas. vt
d ibi p gl. ⁊ doc. vbi dicēt ⁹. ¶ Et sic ex gl. ⁊ tex. habes tres ca-
sus in qb⁹ vtrūq̄ remediū copulatiue cōpetit: primꝰ qñ ad-
est cl̄a. rato manēte pacto: scōs qñ interuenit iuramētū. tertiꝰ
qñ trāsactio facta est p acceptulationē. duos etiā alios casus
ponit Bar. in. l. ita stipulat⁹ magna. in ꝛ. ⁊. fi. opp. vltime p-
a tis. ff. de x̄b. obl. ⁊ refert in specie Pau. de ca. hic. ¶ Jn vlt.
pte gl. dic rōnē esse, q: in alternativa remediōꝝ electio est pe
tētis. l. ij. ℨ. ⁊ gñalr. ff. de eo ꝙ cer. lo. ℨ in alternativa rerū du
bitarū electio est debitoris. l. plerūq̄. in fi. ff. de iur. do. qō vl-
timū signāter limita, nisi talis alternativa esset apposita p se
curitate creditoris puta debitor⁹ p̄mittit soluere cētū in festo
pasche, vel dare tot pignora, vel se i carcerē⁹ ꝓstituere: tūc nō
est electio debitoris ℨ creditoris, ℨ Bul. ō cu. bar. ⁊ alios i. l.
q̄uis. ff. ō pig. act. late Sal. i. l. qō fauore. in vlt. col. C. de legi.
Pau. ō ca. ℨ, ad fi. ⁊ in. l. iij. ℨ. si ex quētioe. ff. ō re ind. vbi ēt
d. Alex. ⁊ i. l. j. in. j. col. ff. q̄ sat. cog. facit bñ tex. in. l. cās. ℨ. puel
lā. ff. ō manumiſ. ⁊ qō vult Bal. in. l. fi. i. iij. col. C. de pet. here.

1 ¶ Publicum iudicium quot modis dicatur.
2 Jn correlatiuis quicquid statuitur in vno, intelligitur etiam b
statutum in alio. ⁊ nu. 11.
3 Jn omnibus delictis pub. ingerentibus penam sanguinis,
licitum est transigere, vel pacisci. ⁊ nu. 10.
4 De iure cano. nūq̄ p aliquo delicto iponit pena sanguinis.
5 Jn crimine adulterij non est licita transactio vel pactio: limi
ta vt nu. 6.
7 Pena adulterij de iure. C. est pena sanguinis.
8 Super crimine falsi licitum est transigere.
c
9 Crimen capitale dicitur multis modis.
12 Quod sit. l. permittente penam non meretur.
13 An super crimine raptus sit licitum transigere.
14 Ubi. l. punit facientem actum, ⁊ nihil disponit de nullitate
actus: non videtur actum annullare, quando nullitas posset
tendere in p̄iudicium tertij.
15 Quando duo casus equiparātur a. l. antiqua. quicquid sta
tuitur per. l. nouam in vno ex istis casibus parificatio: intel-
ligitur statutum in alio.
16 L. prohibens trāsactionem vel concordiam, intelligitur an-
te delictum punitum, non postea.
17 An super delictis p̄iuatis licitum sit transigere.
18 Quando vna clausula habet perfectum ⁊ specialem determi
nationem, non suppletur ex clausula precedenti vel sequenti:
nec tunc clausula posita in fin. refertur ad istum. ⁊ nu. 19.
20 Reus trāsigēdo cū accusatore super delictis in qbus nō est
licita trāsactio, intelligit tacite cōteri, ⁊ sic habet p̄o ꝓfesso
⁊ convicto, ⁊ inde ex eodem processu potest eū condēnare.
21 Dictio citra quid importat.
22 Stante statuto quod de quolibet crimine possit fieri concor
dia excepto furto homicidio ⁊ falso, an poterit fieri concor-
dia de robaria strate. 13.

e **Transigere.** Ista l. fm Bar. est subti-
lis ⁊ sing. ⁊ eius distin-
ctio nō reperit alibi in iure fm Bal. hic ⁊ est mate
ria vtilis ⁊ quotidiana apud nos. ⁊ ℨ Pau. ō ca.
hic q: frequēter ꝛtingit inter offendētē ⁊ offensū vel eiꝰ he-
redes fieri cōcordiā interueniēte pecunia: ⁊ tūc est transactio.
vel fieri pacē gratis: ⁊ tūc ꝺz pactio, cū a pace descēdat. l. j. in
p̄n. ff. de pac. simplr̄ fit trāsactio, vl̄ pactū cū accusatore: i hac
l. declarat in qbus criminib⁹ liceat trāsigere vel pacisci, in q-
1 bus nō. † Ad euidētiā ⁊ intellectū huiꝰ litere p̄mitte. qō
dicat publicū iudiciū, ⁊ quot modis: vt habes p Bar. l. j. ff.
de pub. iud. declarātē. qō ꝺz altero de tribus modis, largissi-
me, large, ⁊ stricte, vt ibi p eūdē hic in a fine. ⁊ pe. co. p Bal. in
l. reos. in. vj. col. C. de accu. p Ang. de are. ⁊ alios instit. de pu-
bli. iud. in p̄in. ⁊ ibi tex. declarat qō dicat publicū, quasi pu-
blicū, vt ibi in tex. ¶ Secūdo p̄pr⁹ ad tex. habēt p̄mittere
iuuenes, ꝙ ista. l. in p̄in. dū dicit trāsigere vel pacisci. legit al
tero ō duob⁹ modis. p̄io mō legit i gl. j. iterlineari, ꝙ trāsige
re vel pacisci ponant tāq̄ diuersa, ⁊ ponat trāsigere p̄pr̄ie qñ
fit nō gratis: pacisci autē qñ fit gratis: alio mō legit in gl. ma
gna, ꝙ trāsactio ⁊ pactū capiat̄ p eodē, qs aūt sit x̄ior: intel-
lect⁹ ꝺicit. j. in loco suo. ¶ Tertio p̄mitto, ꝙ tota p̄ma reg. l.
nr̄e affirmatiua, disponēs ꝙ sup quocūq̄ crīe capitali publi
co licitū est trāsigere, gñaliter intelligat adeo ꝙ talis trāsactio
sit licita nedū ex pte rei accusati, ℨ ēt ex pte accusatoris. Alij
x̄o intelligūt ꝙ ista regula solū habeat locū ex pte rei accu-

a ¶ Ō cā post lit. cōte. Bal. i. l. fin. ℨ. necessitate. col. vi. ℨ. de bo. q̄ lib. lare ff. ata. in cle. sepe. in p̄in. de verb. sig. coll. vi. Spe. ti. de re scri. p̄sen ℨ. rōne forme. colle. iij. Cor. lib. iij. ℨ. fil. cclxvij. i hac cō sultatione. co. vj. Purp.

¶ Statim. ad de Bar. in. l. j. in ℨ. q p̄sens. ff. ō verb. obl. arcē. in c. iij. xxxvij. dist. doct. in. c. cū ho mines. de deci.

¶ Calculo. ad de subtilē. d. phi lip. decij in. l. ij. ff. de reg. iur. in xxiij. col. ⁊ q̄ po sui in apostillis ad eum.

b ¶ Ad materiā huius. l. vide la te Paridem in tract. sindicatu, char. xl. ⁊ latissi me Anna. in. c. j. col. iiij. cū se. de collu. deteg. Alcia. i annotatio. limita. i delictis. omnino Jas. in l. sancimus. col. penul. ℨ. de iudi. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſati,ꝛ nō ex parte accuſatoris:eo qꝛ ex pte accuſatoris nō eſt licitū trāſigere nec paciſci,imo trāſigēdo incideret in ſent.cō. 2
turp.Et dato qꝛ reꝰ ⁊ accuſator ſint correlatiui ⁊ in correla
tiuis regulꝝ geḡd ſtatuit in vno intelligit ēt ſtatutū in alio.
l.ſi.cū ſi.ff.de acceptil.⁊ iſtud hꝫ locū etiā in penalibꝰ:qꝛ pena
apposita vni ex correlatiuis:itelligit ēt apposita alḡ.tex.eſt
melior de iure in.l.j.C.de cuꝛſ.li.qꝛ iſtud etiā hꝫ locū in corre
ctoꝛ⁊.l.ſi.in pn.vbi no.Bar.⁊ ibi plene dixi.C.de idi.vi.tol.
Iſta pcedunt,qñ eadē rō eſt in vtroq; ex correlatiuis.al's
ſecꝰ:ſm gl.⁊ doct.in.l.ſi.C.de interdic.ma.Sed hic vꝫ diuer
ā rō:nā in reo iō pmittit trāſactioꝛ:qꝛ licitū eſt accuſato qūcūq; pōt ſanguinē ſuū redimere,que rō ceſſat in accuſatore,
q trāſigēdo vel paciſcēdo vꝫ deſiſtere,⁊ ꝫñr incidere in ſena
tuſcō.turpil.qs añt ſit verioꝛ intellect⁹ videbitis i gl.magna
in pn.vbi glo.tāgit. Quarto ꝓmitto qꝛ ſcōa regula hui⁹.l.
⁊ ic xv.in alijs.legit altero de duob⁹ modis:vno q̄ loquat in
trāſactiōe tm.nā aduerte q̄ in pn.l.dicit trāſigere ſeu paciſci,
⁊ ſic tex.facit mētionē de vtroq; poſtea in xv.in alijs.ſolū di
cit trāſigere nō hꝫ.⁊ non repetit paciſci.Alij intelligūt qꝫ lo
quat tā in pacto qꝫ in trāſactione.de quo in gl.in verbo nō hꝫ.
⁊ ibi videbit. Quinto ⁊ vltimo premitte qꝫ ver.ſi.ibi, circa
falſi accuſationē.legit altero de duob⁹ modis.vno modo qō 8
loquit qñ p crimine falſi imponit pena pecuniaria ſine corpoꝛalis.de quo
tāgit in gl.ſi.vbi dicet. Diuide iſtā.l.in duas partes vt p
Bar.⁊ alios hic ⁊ oēs:duo verſus in gl.ſi.ad ſi.ſunt loco ſum
marij. No.j.regulā permiſſiuā. ⁊ qꝫ in oibus delictis publi
cis ingerētibus penā ſanguinis licitū eſt trāſigere vel paciſci:
ratio hꝫ licitū eſt vnicuiq; ſanguinē ſuū qūcūq; redimere di
cit iuriſcōſul.in.l.ſi.de bo.eo.q mor.ibi cōſci.q ratio etiā mili
tat ex parte accuſatoris,qui niſi ꝓbet accuſationē,oꝛ ſimilē
penā pati.l.ſi.C.de accuſ.ſm Bart.⁊ alios hic. Et. aduerte
p intellectu tex.qꝛ trāſactio ceſſet ꝓmiſſa quātū ad tres effe
ctus,primus eſt qꝛ nō imponit pena q̄ alias imponit corrūpēti accuſatorē:iuxta.l.impatoꝛes.ff.ō iur.fiſ. Scōo qꝛ hꝫ
p cōfeſſo.q̄t alias haberet iuxta.l.fin.ff.de prenari.⁊.l.ci⁹ q 9
delatoꝛē.in pn.ff.de iur.fiſ. Tertio qꝛ iſte accuſator cū quo
facta eſt trāſactio vꝫ pacrō.in caſu ꝓmiſſo,nō pōt alⁱs ampliꝰ
accuſare,vbi alias ex nouo pceſſu poſſet.l.iō.ſ.ſi is.ff.de ſe
pul.vio.iūcta.l.q deſtitit.ff.ad turp.declarat Bar.ſ.l.marit⁹.
el.ū.ſ.ſi neglauerint.ff.de adul.⁊ hic in vlt.col.hꝫ nō ꝓhibet ō
nouo alⁱs accuſare.l.q accuſ.ſ.ſi.ff.ad.l.iul.de vi pub.allegata
hic ī gl.magna vbi ēt Bar.nec iudex ꝓhibet ō nouo iūgrere
c.j.de colln.deteg. Itē attēde qꝫ hꝫ iſta prima regula tex.lo
quit̄ in criminibꝰ publicis,tñ idē eſt in priuatis:qñ imponit
pena ſanguinis vel moꝛtis:puta qñ ſtatutū diſponeret q p
furto imponat̄ pena moꝛtis:tūc militaret rō ſupadicta.⁊ oꝫ
attēdi qualitas pene ⁊ nō titulus criminis tex.eſt not.in.l.qō
ad ſtatutū.ff.de pe.ſm Cy.hic in.iij.q.Alibe. Jo.fab. Sali.in
ẋij.col.o.Ant.de but.in.c.j.de colln.dcte. Scōo aduerte
q̄ iſta prima regula nō hꝫ locū de iure cano.qꝛ de iure cano.
nunq̄ p aliquo delicto imponit pena ſanguinis⁹.glo.ij.q iij.
in.c.ſi quē.ſ.prenaricatoꝛ.Innoc.in.c.cū oporteat.de accuſ.⁊
in.c.crimina.de colln.dcteg.⁊ ſic ceſſat rō huiꝰ tex.ſm Jo.fa
bi hic ñ dētē ad capitulū ij.ō pe.idē Pan.de ca.hic,⁊ in.ij.col.
archi.in.c.ſi quē.ſ.in oib⁹ cauſis.ij.q.iij.⁊ in.c.ſi primates.v.
q.ij.⁊ i.c.ſtudēdū.xc.diſt.hꝫ Pan.in.c.j.de colln.dcteg.dicat
q̄ poſſit pcedere de iur.cal.in caſib⁹ in qb⁹ imponit pena p
petui carceris:qꝛ eqparat mꝛti b p not.per Jnno.in.c.qualꝛ 3
⁊ qñ.el.ij.de accuſ.⁊ ita dicit tenere Car.in.c.ſi.de trāſ.ſed er
rat qꝛ pena ꝑpetui carceris nō equiparat moꝛti,ſed dānatiōi
in metallū:ſm Bart.in.l.ij.ff.de pub.iud.Bal.in.l.reos.in.ij.
col.C.de accuſa.ideo nō eſt licitū trāſigere:put in ſpecie tenēt
do.Ant.⁊ Jmo.in.d.c.j.de colln.ōte.⁊.d.Alex.hic. Scū 5
dō not.ex tex.ibi excepto adulterio.q̄ in crie adulterꝰ nō
eſt licita trāſactio vel pactio,ꝛa rō eſt omiſ.his rōnibꝰ quas
ponūt Cy.Bar.⁊ alij hic ꝓpter honorē matrimonij.cui.l.mul
tū fauet p tex.no.in l.ſup ſtatu.C.de q̄ſti.ſm Sali.in.vj.opp.
⁊ Moder.hic,tñ ad rōnē gl.adde tex.in.l.codicillis.ſ.mf.ff.
de le.ij.⁊ tex.no.i.c.adulterij.xxxij.q.vij. Limita duo.no.
Paulo in adulterio xo,ſecꝰ eſt in ꝓſumpto.q̄ ꝓmiſſa trina
ꝓteſtatiōe repīt aliqs aliq; mulierē ꝓſumit adulteriū ⁊ talis
ꝓſumptio ſufficit ad cōdēnationē.ſ.j in auf.vt liceat matri ⁊
auie.vñ ſumit auf.ſi qs ci.C.de adul.nā ſup tali adulterio ꝓ
ſumpto,bñ licitū eſt trāſigere vel paciſci.ita tꝫ no.Jac.ō bene
p.ſ.pe.ſic intelligēs illū ex ſeqꝫ Bal hic in.x.op.Ang.Sal.
⁊ Mod.hic,⁊ Ange.in.l.ſi marit⁹.in.ij.ſ.ſi neglauerint.ff.de 6
adul.facit q̄ vult Bar.ſ.l.ſi iō.ff.ō eū. Scōo limita qꝫ hꝫ
de adulterio nō poſſit fieri trāſactio vꝫ pactū,ad ſi.impediēti
pceſſus criales:tñ ꝑt fieri pax, vt remittat rāco⁹ aiaꝝ ⁊ imi-

micitiaꝝ ſm Bar.in cōſ.ſuo q̄ incipit dño ptāti roche ꝛc.q̄ ha
bes inſertū hic in.ij.lec.Bar.in vlt.col.ſequunt.d.Alex.⁊ do.
Ant.hic.Cuius Pan.de ca.in.j.diſcurſu dicat ſecū. Tertio 7
no.ex hoc tex.⁊ꝙ penā adulterij de iure.C.eſt penā ſanguinis
⁊ dicit Sal.qō nō ꝓbat alibi meliꝰ in iure:qꝛ no.ad intellectū
l.cuius adulterij.in xvo gladio.C.de adul.⁊.ſ.itē.l.iul.ō adul
terijs.in.ſ.de pub.iud.ſicta.l.ſi qs viduā.cū gl.ff.de.q̄.⁊.l.clau
di⁹.ff.de his q.vt ind. Quarto no.regulā negatiuā, qꝛ i pu
blicis criminibus nō ingerētibus penā ſanguinis,nō eſt licita
trāſactio.⁊ ne delicta remaneāt ipunita.l.ita vulnerat⁹.ff.ad.l.
aql. Limita.j.vt pl gl.in.l.j.C.de pe.iu.q ma.ind.bar.in.l.j.ſ. 4
ſed⁊ cōſtitutio.ff.de cal.⁹ Scōo notabiliter limita iſtā regu
lā vt pcedat qñ qs fecit delictū:⁊ ſic deliqt faciēdo. ſecus qñ
cōmittēdo.vt in ſeruo q omiſit defendere dñm inſultatū. nā hꝫ
puniri debeat:tñ pōt trāſigere vel paciſci.gl.eſt no.in.l.ij.ff.ad
ſenatuſ.ſyl.quā ſequit Cy,hic in vlt.q.⁊ Bal.i pe.col.⁊ illa gl.
nō eſt alibi i iure ſm bal.in.l.iuriſgē.ſ.ſi paciſcar.el.j.ff.ō pact.
⁊ in ru.extra ō tren.⁊ pa.circa pzin.⁊ in.c.qm frequēter. in pn.
in.v.col.vt li.nō cōteſt.qcqd dicat Bar.⁊ Bal.in.o.l.ij.⁊ facit
qꝛ grauiꝰ eſt delictū ꝙ cōmittit faciēdo,q̄ omittēdo.gl.in.l.ſi 8
moza.cū ſi.ff.ſol.mat. Quinto no.in ver.circa falſi.qō ſup
crimine falſi hꝫ nō ingerāt pena⁹ ſanguinis:tñ licitū eſt trāſigere.
Ita rō eſt:qꝛ falſariꝰ infamaf.vñ pena vite ⁊ fame eqparāt.
tex.eſt no.in.l.iuſta.gl.j.ff.de manu.vindi.bōa gl.in.ſ.ſuſpe
ctus ante.el.ij.in xbo ob culpā.inſtit.de ſuſpe.tu. facit.l.iulia
nus.ff.ſi qs omiſ.cā teſta.facit ꝙ egregie vult Bal.in.l.ex rōne
in.ñ.col.de appel.ꝙ oīs cā fame ōr ardua. Itē facit bñ ꝙ vult
Bal.in.l.vt vim.ad ſi.ff.de inſt.⁊ iur.ꝙ vult Bal.in.c.i.ij.ſi qs
hoſtem,de pac.tenē.in vſib.feu.vbi vult ꝙ ſicut ꝓ cā vite licitū
eſt puocare ad duellū ita ꝓ cā fame. Sil.i.in xbo trāſigere.
facta ē timoze cuinſdā ſzij ꝙ expedias vt hic ꝓ Bar.⁊ dic qō
gl.bñ dicit hꝫ.gl.magna.j.aliter teneat. Sil.in verbo capitali,
iſta gl.nō ſolet cōiter dimidi. In ea.gl.ibi in metallū vel op⁹
metalli.Adde tex.declarātē in.l.aut dānū.ſ.eſt pena.cū ſeq. ⁊
ſ.in miniſterū.ff.de pe.gl.magiſtra.in.ſ.relegati.ver. pene.in 9
verbo⁊ metallū.inſt.q.mo.ius pa.po.ſol. Jn ſi.gl. habes
q̄ trib⁹ modis ōr crimen capitale. Adde quartū modū vbi nō
imponit vltimū ſuppliciū:ſed amputatio membri q̄ dicit mors
quo ad illud membꝝ.ſ.ad hoc ꝓbdem⁹.cū gl.i auf.de collato.
Bal.hic in.ñ.op.poſt Jaco.bu. Quintū vbi imponit pena
infamie.l.hꝫ ſcōa.cū gl.ff.ō ver.ſig.ſꝫ Sal.⁊.do.Alle.hic. Et
ppetui exiliꝫ hꝫ gl.eſt i.l.j.C.nemāci.ꝑpia.quā ad hoc reputat ſin
gularē Jm.in.l.ij.in v.col.ff.de publi.iudi.Joan. de ana.in.c.
quaſi⁊ qñ.el.ij.ſ.ad cozrigēdos.in.iiij.de accuſato. ſed habes f
fozti⁹ ſi ſtatutū imponat penā capitis,ſi telligit nō ō pena am
putatiōis capitis:ſed de minoꝛi pena capitali,⁊ ſic ō pena per
petui exiliꝫ hꝫ Jo.an.⁊ alios in.c.quāto.ſup gl.i.de iureiu. vbi
referūt Jo.gl.defendiſſe quēdā q falſauerat monetā bonoꝝ.vt
nō puniret morte,licet ſtatutū diceret talē puniendū pena ca
pitis.per tex.optimū in.l.qui cū maioꝛ.ſ.is demū.cū.ſ.ſeq.ff.
de bo.libe.facit tex.in.l.hos accuſa.ſ.omnibus.in verbo capi
tis.cū gl.ff.de accuſa.⁊ tex.in.l.cū patronū.ff.de iurepatr.gloſ.
in.l.pe.⁊ ibi Bal.C.que res vendi.nō poſ iſtā deciſi. ſequitur
etiā Pan.in c.ar ſi clerici.in pzin.in.cxj.col.de iud. Pe. de an
cha in cle.paſtoralis.in ẋ.no.ō re iud.Jo.de ana.in.c.j.ī.ij.co.
in.l.ij.in.v.col.ff.de pub.indi.vbi dicit ꝙ iſta deciſio eſt tenēda
menti:qꝛ ex ea poteris lucrari vnā bonā veſtē.qꝛ vbi occurrūt
pericula perſonarū,ibi pluunt pecunie ſm eum allegata.l.j.cū
glo.in verbo capitis.C.de fal.ſequit Alu.de are.i tractatu ma
leſi.in verbo caput.in.v.co.do.Alex.in cōſi.cxvj.in.ij.vol.ꝙ in
cipit,in cauſa iquiſitionis formate cōtra do.Helenā.Hinc eſt
ꝙ aſſeſſores in ſentētijs capitalibus exprimūt ꝙ caput a ſpa
tulis amputeꝰ ita ꝙ anima ſeparet a cozpore.de qua practica
meminit Raph.Fulg.in.l.preſenti.C.de his q̄ ad eccle. Zfug.
P:o predictis bene facit qꝛ in delictis ſemper iudex debet
eligere penā mitioꝛē.l.interpretatione.l.ſi preſes.⁊.l.ſanctio le
gum.ff.de pe.gl.in.c.de cauſis.de offi.deleg.⁊ in.c.ſicut dignū.
de homici.⁊ in regula in penis.de regu.iur.in.vj.⁊ in.c.ſicut. ī
gl.ſi.de ind.⁊ in.c.hoc ipſum.xxxiij.q.ij.in tātū. ꝙ ſi ſtatutum
ſimpliciter diſponat,qō aliquis tanq̄ falſarius puniatur:non
intelligitur de pena cozpoꝛali,ſed de pena arbitraria ſm Bal.
qui hoc reputat tenendū menti in.c.nōnulli.in.ij.col.de reſcri,
Capio gl.in verbo ꝓhibitū.que videtur dimidēda in.vij.
partes.tu autē cōſidera quod iſta glo.verſatur circa primā re
gulam huius.l.⁊ circa eius fal.ideo eam magiſtraliter dimide
in tres partes pzin.in.j.circa regulam huius tex. formatur vnā
oppoſitionē ⁊ vnā.q.in ſecūda que eſt ibi. itē cōtra in eo qō ex

cipit glo.

cipit gl.cōtra fal.de adulterio,formatꝫ quatuoꝛ oppoſitiones.
in tertia q̄ eſt ꝑpe ſi.ibi:itē contra.ff.de pact.glo.denuo oppo
nit ꝓmā regulā. Jn ea.ibi:vt.ff.de bo.eo.l.j.habes ma 10
gnā reſtrictionē ad regulā hui⁹.l.qua cauet qō ſup criminib⁹
publicis ingerētibus penā ſanguinis licitū eſt trāſigere: pce
dit ex parte rei accuſati:nō aūt ex parte accuſatoris,q trāſige
do incidit in penā turpiliani. Ad ea iſta gloſ.duo ſubtiliter
colligē.ꝓmo qō licitū eſt dare pecuniā ex cā trāſactionis:⁊ tū
nō eſt licitū accipere:⁊ ſic idē actus ex parte vnius eſt licit⁹: ex
parte alteri⁹ eſt ꝓhibitus,⁊ punit.ſimile habes in.c.ſup eo.de
vſur.vbi mutuās ad vſurā ꝑpeccat,ſz nō accipiēs:facit qō vult a
glo.in cle.j.de ſang.⁊ affi.qō pena ꝓpoſita ꝓhēti matrimoniū
cū aliqua moniali,nō itelligit ꝓpoſita ipſi moniali. Scōo
habes ex iſta gl.qō ꝑdicta ꝑcedunt:eo qꝛ diuerſa eſt rō: ⁊nā 11
in correlatiuis diſponit vno nō itelligit diſponitur in alio:qñ
eſt diuerſa rō,ſz Bar.l.ſi.vbi dixi.C.de indi.viduita.tol.facit
qō vult Bal.in.l.multū intereſt.ff.de ver.ob.qō fozēſis ex foꝛ
ma ſtatuti,ꝓhibitus acquirere īmobilia,nō itelligit ꝓhibit⁹
alienare vel vendere ꝓpter diuerſitatē rōnis. Iſtā reſtrictio
nem gl.repzōbat oēs.primoꝛ:qꝛ eſt contra gñalitatē huius.l.ſe
cūdo qꝛ trāſactio ꝓprie eſt ex parte actoris vꝫ accuſatoris:gl.
in.l.ij.ſ.e.tertio qꝛ natura correlatinoꝝ eſt: vt qō permiſſum
eſt in vno ex correlatiuis intelligat permiſſum in alio.Bar.ela
to ſermone dicit,qō ꝓ oīa ſcripta doc.verus itellect⁹ hui⁹.l. nō
apparet:ideo ipſe dicit qō iſta.l.ꝑcedit tā ex pte accuſatoris
quā ex parte rei accuſati:qꝛ vbi alias trāſactio fieret in caſu nō
permiſſo,poſſet inde ex eo cōdē.pceſſu cōdēnare.l.ij.C.de aboli
tio.certe trāſigēdo in caſu permiſſo cū trāſactio imponat finē
liti,⁊ ſic ꝑceſſui.l.ſtatis.ſ.eo.certe nec reꝰ nec accuſatoꝛ trāſi
gentis poterūt punirī pena ſanguinis:ſic intelligeſtā. l. bñ tñ
accuſatoꝛ tāq̄ deſiſtens pōt punirī pena ſenatuſc.turpil.q̄ eſt
pena pecuniaria.ſ.quinq; libzarū auri.l.ij.ſ.ſi.ff.ō puarica.ſic
ñdet Bal.ad.l.ab accuſatione.ff.ad turpil.allegat ā in gl. idē
tz ēt Bal.Ang.Sal.Pau.de ca.⁊ in effectu.d.Alle.hic.Bar.
in.l.ſi maritus.in.ij.ſ.ſi neglauerint.ff.de adul.⁊ in conſi.incip.
dño ptāti roche.Ant.de bu.⁊ Mod.i.c.i.de collu.dete. Jmo.
dño ptāti roche.Ant.de bu.⁊ Mod.i.c.i.de collu.dete. Jmo.
in.c.de his.de accu.ſentit gl.i.l.accuſatiōis.⁊ ibi vōderat bar.
in.c.de his.de accu.ſentit gl.i.l.accuſatiōis.⁊ ibi vōderat bar.
C.qō me.cau. Iſtū cōem intellectū ſpugnat Raph.Ful.p
d.l.ñ.C.de aboli.q̄ ſaliter loquit.d.Alex.ñdet.qō ls genera
liter loquat:tñ dz reſtringi p hanc.l. Ego cōtra Bar.⁊ doc.
ineuitabiliter ſtringo tex.in.d.l.ij.nā ſi illet ex.loqueret in caſu
in quo trāſactio nō eſt ꝑmiſſa,vt volūt Bar.⁊ doct.certe reus
haberet ꝑ confeſſo ⁊ ꝙicto.l.ſi.ff.de ꝑenaric.ergo eſſet opus
vltra ingrere ō delicto,⁊ tñ tex.ibi dicit ſed adneſſus nocētem
reum ingſitione facta.ergo tex. ille fortiter ſtringit ꝛtra bart.
⁊ doc.iſtā etiā placet ſo.Bar.⁊ doc.adducta.l.ab accuſatiōe.qꝛ
ſi licita eſt tranſactio,nō deberet accuſatoꝛ pati aliqua penaꝫ
ſi licita eſt tranſactio,nō deberet accuſatoꝛ pati aliqua penaꝫ
12 ēt pecuniariā:⁊qꝛ q facit l.permittēte,penā nō incurrit.l.grace
chus.C.de adulte.alias qs deciperet ſub autoꝛitate.l.ꝛtra.l.i.
in ſi.C.de his q ve.eta.impe.vnde ex predictis tutius eſt rñde
re qō.l.ab accuſatione loquit qñ trāſactio nō eſt ꝓmiſſa. Jn
ea.gl.ibi,ſz illō eſt:qꝛ habēt iudicis autoꝛitatē.gl.bñ rñdet ad
l.ꝑuaricatiōis ſz nō ad l.eū q.ſ.in popularib⁹. vbi nō inter
uenit ſnia:ideo aliter rñde,vt hic ꝓ Bar. In ea.gl.ibi, ergo
13 fuit⁊ licitū pactū:ꝓ clara ntelligentia huius partis gl.reaſſu
mo in dubiū nunqd iſta.l.que excipit in adulterio.intelligitur
etiā excipere in raptu.q̄ eſt grauiꝰ crimē.l.qui cetu.ſ.ſi. allega
ta in gl.⁊ gl.tenet qō ſic:quā ſequunt Jaco. de are.Cy.⁊ Bal.
hic. Ex iſta glo.no.qō ꝓhibitū in delictis licitum eſt arguere a maioꝛi
ꝓhibitū in grauioꝛi:ſic in delictis licitum eſt arguere a maioꝛi
vt hic habes ꝓ Bal.in.viij.opp.quē ſequit Pet.ō anch.in cō
mēto.c.canonū ſtatuta.de ẋſti.in ver.ſꝫ vemo ad quartū mem
brū.Bal.in.l.ſi te.C.de infa.Idē⁊ notabilius ponit Bal.in.l.
ſi qs non dicā rapere.in.ñ.no.per iſtū tex.Ja.de epi.⁊ cle.⁊ in.l.j.
circa meſiū.C.de interd.facit bñ tex.in.l.nec in ea.in verbo ſz
q occidere.⁊ ibi Bar.⁊ Ang.no.ff.de adul.Ang.⁊ Mod.i.l.i
ſuis.in.i.no.ff.de lib.⁊ poſth.facit qō vult glo.in.c.in literis.in
xbo ꝑdo quā Bal.ibi facit ſingulare.de reſti.ſpo. Contra
riū tenēt Ja.bu.Bar.Ang.Sal.Ful.⁊.d.ale.hic tenēres opi.
Jo.cremo.allegatā in gl.idē tz Bar.in.d.l q cetu.ſ.ſi. B.in.l.
pe.C.ex qui.cau.ſer.p pze.li.acci.do.Ant.de bu.in.c.j.ō collu
ſi.detegē. P:o iſta opi.facit fozt̄er declaratio aſſignata in
adulterio q̄ eſt ꝑpter honorē matrimonij:vt dixi in tex.ceſſat
in ſtupro. Scōo facit:qꝛ exceptio i adulterio firmat regulā
in caſibus nō exceptuatis.l.nam qō ligde.ſ.ſi.ff. de penu leg.
quā ad hoc reputat ſingulares Jmo.in.l.ſilio preterito. in.ẋx.
col.ff.de iniu.⁊ rup.teſt.in.l.q̄ſtū.ſ.demiq.⁊ ibi bar.ff.de fun.
inſtrn.⁊ tex.in.l.lucius.ſ.pluribus.ff.ad treb.quē ad hoc dicit
eſſe meliorē de cozpoze inris.Ang.in.l.i.ff.de re.iur.fozti⁹ di
cit Bal.in.l.j.ſ.ſed excipiunt.ad ſi.ff.de fe.qꝛ ſtatutū excipiēs

tres caſus in quibus poſſit reddi ius tpe feriato,excludit oēs
alios etiā ſimiles:qō vltimū nō eſt verū:vt ſtatim dicā. Cōtra iſtā cōem ſniam ſtringit tex.in.l.j.ad ſi.C.de rap.vir.vbi pu
nit̄ pater q per pactū remiſit penā raptus Bar.ſ.d.l. qui cetu.
ſ.ſi.ad.l.iul.de vi pub. rñdet qō ibi pater punitur nō tanq̄ de
delicto:ſed tanq̄ deſiſtēs ab accuſatione:ſed errat.⁊ ibi ponat
pena deportationis,ſed deſiſtētis eſt pena pecuniaria.l.iij.ſ.ſi.
ff.de ꝑuari. Sal.rñdet qō ibi ſpeciale eſt in parētibus quoꝝ
maxime intereſt raptū filiarū vindicare:ideo nimirū ſi ipſe ſpe
cialiter puniunt̄.Dic meliꝰ:qō ls tex.ibi puniat patrē trāſigē
tē:nō p hoc ſequit:ergo trāſactio eſt nulla:vt vult Bar.hic,re- a
14 ſpōdēdo ad.d.l.ab accuſatiōe.⁊.ſ.retuli.⁊qꝛ vbi.l. punit faciē
tē actū.⁊ ni hil diſponit de nullitate actꝰ,nō videt actū annul
lare qñ nullitas poſſet tēdere in ꝓiudiciū tertij.l.fili⁹.ff. ſequēs
q.ff.de fal.iſta eſt doc.Bar.i.l.ꝓtoz.circa pzin.ff. de ope. no.nūtia.ſequunt̄ can.in.c.hꝫ canō.⁊.c.ſi.de ele.in.vj. Tertio hꝫ ab
iſta cōi ſnia nō ſit recedēdū:tñ puto qō ſnia gl.poſſit diſputati
ue teneri.ꝓ qua facio duo fundamēta. Primum eſt qꝛ.l.po
nēs exceptionē vt hic extēdit ad caſuꝫ ſimilē vel meliozē.gl.i.l.
j.C.de cōdi.idē.quā ad hoc no. Pau.i.c.frequēter.i pn.i.ij.no.
⁊ ſup gl.pe.vt lit.nō ẏt.⁊ ẏt eſt tex.i.c.cū dilecta.ſ.nos igit.de cō
fir.vti.vel inuti.quā ad hoc ibi no.Pa.⁊ melius in.c. ad audiē
tiā.in ꝓio no.de cle.nō reſi.⁊ hꝫ.d.Alex.in.l.ſi cōſtāte. in pnc.in
vij.col.ff.ſo.ma.teneat qō ille tex. ñ ꝓbat:tñ eū ad hoc allegat
idē do.Alex.in.l.certi ẋditio.ſ.ſi nūmos.in.ij.col.⁊ in.l. ſingu
laria,l.vij.col.ff.ſi cer.pe.⁊ i.l.j.in.ẋxx.col.ff.de of. eius cui mā.
eſt iuriſdi.facit bñ tex.ad idē i.c.poſt trāſlationē.⁊ quaꝫ.
⁊ ibi Bal.ad hoc not.ō renū. Scōo moneo:qꝛ adulteriū ⁊
ſtupꝝ eqparanꝫ in materia:⁊ granius ceſſet ſtupꝝ.d.l. qui
15 cetu.ſ.ſi.hꝫ iſta eſt⁊ qō qñ duo caſus eqparant a.l.antiqua.qꝛ & est cū ſnia Cuthi.
q̄d ſtatuit p.l.nouā in vno ex iſtis caſibus parificatis,intelligi authi. ex cauſa &c. 29 no
tur ſtatutū in alio.gl.in.l.ſi quis ſeruo alieno ſuaſerit.i gl. ſi. C. ſolet. C. de lib. præ-
de fur.clariꝰ gl.in.l.qō vero contra.ff.de.ll.no.Bar.in.l. ſi tā
tū.in pzin.per illū tex.ff.de ſeruo corꝛu.facit.l.j.in arg.C.de di
uer.reſcri. Iſta regula ꝑcedit etiā in correctoꝝ⁊.ſm Bar.
in.l.marcellus.in pzin.ff.ad treb.in auf.ſed cum teſtato:. C.ad
l.fal.in.ij.ff.de leg.j.no. Jmo.in.l.ſi vero.ſ.de viro.ff.ſol.mat.in
v.fal.quā ponit in materia extēſiōis correctozie. Jtē iſta re
gula ꝑcedit etiā in materia penali:vt ꝓbat ex.c.ſi poſtoꝝ.ſ. fi.
cū gl.vbi doc.de cle.in.vj. Panoz.in.c.de multa.p glo.⁊ ibi.de
ꝑben.nūmodo ſaltem ſit trāſactio.idē tz Bal.hic ī pe.col.⁊ plenꝰ Sal.ī
ix.col.⁊ tribus ſeq. Alb.Ang.⁊ oēs Mod.hic indifferenter.d.
Ant.de but.in.j.ñ.col.de collu.deteg. Tu aduerte qō tun
damentū Bar.in vtroq; membro nō videtur bonū ⁊ cōcludēs:
nam ex parte rei ſolum ꝓcedit trāſactio in qua datur pecu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nia. & cor rupitur accusator per pecuniã: tũc reus trãsigẽs bene intelligitur cõfiteri. sed Ja. bu. proprie loquit in pacto, in quo pacto fundamentũ Bar. pbat Jason: qr reus pacisc̃s nõ intelligit cõfiteri. l. i fisci. ff. de iu. fisc. ¶ Jtẽ in scõo mẽbro Bar. male dicit, dũ pbat eꝫ pte accusatoris trãsactionẽ nõ valere eo qr accusator extra ordinẽ punit: nã ꝑ certo ista nõ est bona ꝯsequtia: accusator trãsigẽs punit: ergo trãsactio nõ valet: & Bar. met. ff. in gl. magna tz Jason. dũ vult qõ tz accusator̃ punit pena turpiliani. l. si qs repetere. ff. ad turpi. tñ ipsa transactio valet & tz, & facit fundamẽtum qõ ibi adducit. ¶ Tene tñ opi. Bar. & cõm, alio fundamẽto: nã de delicto priuato dicit agi criminaliter, qñ bona sunt applicãda fisco. gl. ẽ approbata in. l. ũ. in prin. & ibi Bar. ff. de sepul. viola. bonus tex. in. c. tue. & ibi cano. de proc. ponũt doc. in rub. extra de iud. ergo cũ interesse priuatũ sit cõnexũ cũ publico, no est licitũ priuatus trãsigere vel pacisci in priudiciũ publicũ. ita no. Bar. in. l. hac edictali. in fi. principii. ꝑ illũ tex. C. de secũ. nup. Bar. & doct. i. l. pe. ff. de pa. cano. in. c. si diligẽti. de for. cõpe. & istud fundamentũ sentit Bar. hic dũ vult qõ tale pactũ cõtra publicã vtilitatẽ ideo nõ valet. allegat. l. iurisgentiũ. ff. generaliter. ff. de pac. ex istis apparet nõ esse verũ illud qõ tz Jac. bu. qõ fi iudex inquirit ꝛ aliquẽ de furto, & cõpareat dñs rei furate q dicat furtũ fuisse factũ sua volũtate, quod impedit iudex a ꝓcẽdẽdo in inquisitione: fallum est ꝑ ꝓdicta, & latet tz Bar. in. d. l. inter oẽs. ꝑ. recte. ff. de furt. & in. l. raisus. in. ĩ. col. C. de. Salt. in. l. si nõ cõuitꝰ. C. de iniu. ¶ Capio gl. in verbo nõ ꝛ quã diuide in tres. in. ĵ. allegat cõcordãtẽ, & assignat rõnẽ tex. in. ĩ. & ẽ ibi: & no. qõ nõ repetit. gl. videt tacite qõd l. ĩ. que est ibi: sed qd fi trãsigat. gl. dr̃it & bene respõdet. ¶ Redeo ad scẽam ꝓpẽ gl. ex qua colligo duo. primũ ꝙ quãuis in criminibus publicis nõ ingerentiꝫ pena sanguinis nõ fit licitũ trãsigere, vt hoc tex. tamẽ licitũ est paci. l. gratis, in hoc dic melius, vt ꝑ Bar. & scribentes hic. ¶ Secũdo habes ex gl. ꝙ verbũ pacisci, positũ in ꝓcedẽti clausula, nõ intelligitur repetitum in sequẽti. ꝓ ista glo. † bene facit qr qñ vna clausula ĩz perfecta & ꝑfectã cõtinetur cõclusio nõ suppletur ex clausula ꝓcedẽti, vel sequẽti, nec tũc clausula posita in. pn. vt in fi. referr ad istã. ita determinat Bal. i pul. hẽa qõne statuti ptiam in. l. j. C. de leg. hered. & ꝙ hoc est melius tex. de iure ẽz Bal. nõ alleget in. c. cũ dilecti. & ibi cano. ꝓcipue. d. Lar. ad hoc no. de dona. & ibidẽ Jo. de imo. in duob̃ locis ĩ. d. & in. ĩ. col. Bar. hic in vlt. col. post Ly. reprobat gl. vulgari fundamẽto: qr dicta in ꝓcedẽtib̃ intelliguñ in sequentib̃ repetita, vt hic ꝙ cñ. ¶ † Ego idẽ teneo ꝛtra gl. duplici fundamẽto. primo ꝓpter dictionẽ aduersariũ aũt. que dz aduersari ꝓcedentibus in iure & in facto. vt ꝑ bar. in. l. hoc amplꝫ. ff. de his aũt cũ si. ff. de dã. infect. & natura aduersatiue est qõ ꝙ eã intelliganꝫ repetita ꝛba & qualitates ꝓcedẽtis clausule: dato ꝙ ista clausula habeat de per se oratiõnẽ ꝑfectã. ista est doctri egregia Bal. in. l. omnes populi. ff. de iustit. & iur. in. xv. col. in ver. tertio mõ posterius trahit ad se priꝰ & ad hec allegat gl. in. ꝑ. itẽ lapilli. in. fi. de re. diui. ¶ Et per hoc infert in ꝑtie ad statutũ habẽs duas clausulas ꝑfectas, qõ verba posita in prima clausula itel liguñt repetita i scõa: & hoc ꝓpter aduersatiuã aũt. vñ si statutũ dicat existẽtiꝫ filijs masculis filie femine abuntest. non succedãt patri: nisi in dote: facto aũt testõ non succedẽt patri, nisi quatenꝰ testator eis duxerit reliquẽdũ. in ista scõa clausula nihil dicit de existẽtibus masculis. certe intelligit repetita, ꝓpter aduersatiuã aũt, q̃ ꝛ in se cõtinẽtiõnẽ inductiuã repetitionis. l. scie. §. cato. ff. de fun. instru. sequit Pet. de anch. i cõmẽto. c. ca nonũ statuta. de cõsti. in ver. querit etiã Bal. vtrũ vnũ statutũ. sequit etiã Alex. dicẽs nõ reperiri alibi, l. l. filiꝰ a patre. in prin. in. ĵ. col. ff. de lib. & posthu. Et ex hoc tu collige singulare limitationẽ ad regulã. d. c. cũ dilecti. de dona. & Bal. in. d. l. j. C. de legi. here. ¶ Scõo moueo ꝛ, ꝙ doctrinã que tradit, an dicta i ꝓcedẽti clausula intelligant repetita in sequẽti repetita, quatenꝰ ꝑtent ad ꝓsens ꝙ ponitur. veritas est qñ clausule sunt ꝙme immediate ꝛ ꝓcedes clausula nõ disponit aliquid cõtra ius cõe corrigẽdo, sed ꝓpter ius, tũc ꝑ verba ꝛ dicta posita in ꝓcedẽti clausula, intelliguñt repetita in clausula immediate seq. gl. est no. in. ꝑ. itẽ lapilli. in verbo inuctoris. n. ĩ. ff. de re. diui. quam gl. ad hoc inultũ no. Bar. & Ang. vbi late ponũt hãc materiã in. l. ꝓtor. ꝑ. et ibi ꝙ differẽtia. ff. vi bo. rap. sequuntur d. Ant. de bu. & Jo. de imo. in cle. j. de supplẽ. negli. pla. no. Hemi. in. c. cũ singula. ꝙ gl. in ꝛbo ꝓtoriatib̃. sup illã gl. de ꝓben. in. vi. ¶ † Extra gl. qr dictũ est ꝓ pluries qõ reus trãsigẽdo cum accusatore sup delictis in quib̃ nõ est licita trãsactio, intelligit tacite contineri, & sic habet ꝙ ꝑfesso & cõuicto, & inde ex eo dẽ ꝓcessu põt cũ cõdemnare. l. ꝙ. C. de abolitio. opere ꝓcius est inuestigare. an ꝓsset dari mod⁹ vi l cautela ꝙ quã reus trangigens cũ accusatore nõ intelligat pacisci nec sibi ꝓiudicaret. Tãcredus de cometo in sua cõpẽdiosa. in vlt. rub. in. q. xiij. ponit modũ ꝙ reꝰ exprẽsse ꝓtestetur, qõ facit trãsactionẽ cũ accusatore, nõ ex eo quia crimen sit verũ, vel qr crimen cõtendat: sed vt euitet dispẽdia ĩtis: ar. l. minoribꝰ. ff. de mino. refert & simpliciter sequit. d. alex. imo. hic aũt ꝙ fit ex. tex. in. c. dilectꝰ filiꝰ. cũ ibi no. de simo. & l. c. cũ prudem. & ibi no. de pac. sequit do. Bar. vero. an cautela cez.

¶ Alia melioꝛ cautela ponit Alb. de ro. hic, ꝙ notarius simpliciter stipulet transactionẽ, vel cocordiã cũ accusatore, nomine oim quoꝝ ĩ interest vel interesse possit talẽ trãsactionem vel cõcordiã fieri: nõ aliter specificãdo ipm reuꝫ: vt hic pulchre ꝓ Alb. ¶ Alia est etiã cautela: qõ fiat cõcordia gratis ꝙ pactuꝫ gratuitũ: qz pacisc̃do nõ intelligit reus cõtendi. l. in filiũ. ff. de iure fis. furti. §. pactꝰ. ff. de in fa. nisi in casib̃ specialibus: vt no. l. q̃m. ff. & infa. vel ꝙ fiat iussu iudicis. d. l. furti. §. q iussu. vltas

21 cautelas reassumit. d. Bar. veroñ. in. d. cautela. cez. ¶ † Ultimo ꝓ cõplemẽto istius solẽnis l. vi nihil omittat. Adde dũ

c Bal. in. l. col. tãgit vnũ verbum de dictione citraᶜ nam de tali dictiõe citra, habes per Bar. in. l. ceisus. in pe. co. ff. de vlu. late Bal in. l. falsus. in. ũ. col. C. de fur ꝙ do. Ant. & alios i. c. lit-

d cet causaꝫ. de ꝓba. ¶ Et de dictiõe vltraᴰ, habes tex. i. ĵ. vt litere. de dila. & ibi no. Bal. in. ĵ. col. & latius in. ĩ. col. & i. c. cũ cãz que inter eccl⁹ mũ. de testi. & ibi Bal. no. allũ tex. & dicit qõ ici est magis expressuꝫ quã alibi i iure. ¶ Jtẽ adde inquitus bal. in. ĝ. col. hic dicit, qõ qñ vnus cõtractus est licitꝰ vnꝰ ẽ ꝓ tantuꝫ nõ est illicitus alteri, ad qõ bene facit tex. in. c. super eo. de vsur. vbi mutuãs ad vsurã peccat: sed nõ recipiens. ¶ Idem de facit qõ vult glo. in. c. i. de cõsangui. & affi. Et qõ vult Bar. in. l. mul-

22 tũ interest. ff. de verb. obli. ¶ † Jte inquãtũ Bal. in. ĩ. col. egz minat istãte statuto qõ de quolibet crimine possit fieri ꝛcordia excepto furto homicidio & raisone: qõd poterit fieri ꝛcordia de robaria strate, qõ est maius delictum quã furtũ. adde Bal. in. l. si te. C. de infa. sequitur Pet. de ancha in cõmẽto. c. canonũ statuta. de ẽlian. ver. sed venio ad quartũ membrum. facit qõ no. Bal. in. l. si quis nõ ticam rapere in. ĝ. no. per illum tex. C. de episco. & cleric. Et quod decidit Bal. in. l. j. C. de interdi. Et per ista cum laude dei est impositus finis huic. l.

1 ℣ Transactio facta bona fide, non rescinditur etiam per instrumenta de nouo reperta: falli vt nu. 2.

3 Sententia que transiuit in rem iudicatam. non retractatur ꝓ tẽtu instrumentorum de nouo repertorum.

4 Actori inducto ad transigendũ dolose, succurritur per actionem de dolo, vel excep. doli.

5 Transactio facta super questionibus pendẽtibus ex testa. nec dum potest retractari si postea reperiatur instrumentum testamẽti: imo transactio ipso iure non valet.

6 Qui occultauit instrumentum aduersarij, non per hoc dicitur committere furtum: nisi illud contractet de loco ad locum.

7 Verbum subtrahere non importat de necessitate furtum.

8 An & quando transactio inita per calumniã vel dolum sit nulla ipso iure.

9 Tutus exceptione odiosa si soluat non recipit.

10 Emidens calumnia de dolo actoris in litigando, vitiat ipso iure transactionem: nisi in. v. casibus.

11 Dolus dans causam transactioni, non vitiat ipso iure transactionem: sicut vitiat vendicionem.

12 Si contractus principalis sit ipso iure nullus: tamen valet executio, puta traditio vel liberatio.

13 Si contractus principalis sit nullus, etiam precarium & cõstitutum in eo redditur nullum: & sic accessoria.

12.

Sub pretextu instrumenti. Jsta. l. est filiꝰ. Fin Bald. & h. d. in summa. trãsactio nõ rescindit ꝓtextu instrumẽti de nouo reperti. & si dolꝰ reperiat cãm trãsactionẽ, actor ꝓ replicationẽ vel doli exceptionẽ succurrit. h. d. Fin bar. & cõtra doc. Diuide istã. l. in tres. in prima loquit qñ trãsactio fuit facta bona fide. Jn scõa qñ ꝙ dolũ & prima actio nõ erat exticta. Jn tertia qñ actio ipso iure fuit exticta. scõa ibi, sane. tertia ibi,

1 si vero tam perẽpta. ¶ † Ilo. trãsactionẽ factã bona fide nõ rescindi, & ꝙ instrumẽta de nouo repta: & ita amplia regulã. l. si a tris. §. eo. ro est ꝓ Bal. & Sali. & est impositꝰ ꝑ tunus finis huic. & sic ꝓbationi nouis. nã post litẽ finitam amplius ꝓbationes nõ admittunt. ¶ Adde qõ alia rõnem assignat Bal. in. c. j. ad fi. extra eo. ꝓ illũ tex. quẽ ad hoc reputat no. dignũ & mirabile: qr facta trãsactiõe bona fide, ois instrumẽta & iura sunt ipso iure cassa & irrita: ideo cũ sint annullata, nõ possunt trãsactionẽ infringere. & ille tex. est ad ꝺ melior qui sit in iure fm Bal. in. rub.

2 extra e. in. tiũ. col. ¶ † Limita regulã huiꝰ tex. qñ trãsactio est facta ꝓtextu instrumẽti necessarij. l. hi: qr tũc põt retractari ꝙ instrumẽta de nouo ꝑ ta, sicut hic. gl. est not. in. l. si ex falsis. ubi verbo precipuus. ad fi. & eo. qua gl. reputat singularem. & ꝙ

limitatiõe huiꝰ. l. d. Alex. in. l. admonẽdi. i. v. col. vbi dixi. ff. de iureiu. ¶ Quid aũt in arbitramẽto, an possit retractari per instrumẽta de nouo reperta: videret qõ nonᵃ ꝙ istũ tex. cũ arbi-

a tramentũ cẽseatur quedam trãsactio fm Bart. & doc. in aut. si vero cõtigerit. C. de iudi. sed Bal. hic determinat cõtrariũ, cũ in arbitramẽto possit peti reductio ad arbitriũ boni viri. l. vñ fi nerue. ff. ꝙ soc. & no. in. c. quintauallis. de iureiu. ideo si pẽdet reductio, ꝑt laudũ arbitratoris retractari ꝙ instrũ de nouo reperta: qõ dicit Pau. de ca. esse singulariter notãdũ, & qõ nõ re colit alibi sẽ legisse. tu vide Fede. de se. plene firmãtẽ & limitan tẽ in cõsi. cclxxxv. qõ incipit petrus rector ecclesie sancte ꝛMarie de florẽtia. in. ĝ. dubio: imo pendẽte reductione, que est species appellatiõis. posset retractari etiã si instrũ nõ esset de no no reperta, per regulã. l. per hãc. C. de tẽpo. ap. fm Pau. de ca. hic: & ante eũ plenius Bar. in. l. societatẽ. §. arbitrorũ. ff. ꝙ soc. in. v. col. in ver. ꝙro vtrũ arbitramentũ possit. do. Anto. de but. & alij in. c. quintauallis. de iureiũ. ¶ † Jtẽ adde qõ illud qõ

3 dicitur in hoc tex. in trãsactione. qõ nõ retractetur ꝙ instrumẽ ta de nouo reptaᵇ, hz locũ in snia q̃ trãfuit in rẽ iud. l. sub spẽ.

b C. de re iu. l. imperatores. ff. eo. etiã qõ est fortiᵃ, si esset lata in causis criminalibꝰ, nõ posset tñ retractari ꝙ instrumẽta de nouo reperta: ꝙ que apparet de innocentia rei condẽnati: nisi retractet per beneficiũ principis. tex. est qui Bar. multũ no. & dicit nunc̃ obliuiscaris in. l. diui fratres. ff. de pe. iuncta. l. j. ĵ. fi. ff. de qõ. & idẽ qõ dicitur in trãsactione & snia. hz locum in iuramẽto volũtario & iudiciali. l. nõ erit. §. dato. iuncta. l. admonẽ-

4 di. in fi. ff. de iureiu. ¶ † Scõo no. ex hoc tex. qõ qñ actor dolo-

c se inductusᶜ est ad trãsigẽdũ: eo qr reus instrumẽta ꝓbatiõis sibi subtraxit, succurrit ꝙ exceptionẽ doli, vel actionẽ de dolo: & ꝛ tex. loquat in instrumẽtis: tñ idẽ esset in testibꝰ, quos reꝰ loquat in instrumẽtis: tñ idẽ esset in testibꝰ, quos reꝰ dolo vel nimis subtraxit ne testificarent. l. ꝓuidẽdũ. C. de postulando. item qr testes & instrũ equiparant. l. in exercẽdis. C. de fi. instru. fm Bal in ĩ. no. Sali. in fi. & Pau. de ca. ¶ Ter

tio no. qõ actio ipso iure extincta, nõ põt iunari replicatiõe: qr qõ nullũ est adiunari nõ põt. & dicit Pau. de ca. se ad hoc plu ries allegasse istã. l. ¶ Capio gl. ꝓmã sup verbo sub ꝓtextu. q̃ ponit qnqꝫ fal. ad tex. & ista põt diuidi in qnqꝫ partes. ¶ Jn

5 ea. ibi nisi in cã ecclesie: adde glo. & doc. in. c. inter monasterũ. in gl. fi. & in. c. subdola. de sen. & re iud. & l. i. sub specie. C. eo. ¶ † Jn

d ea. ibi nisi fit testiũ. not. ex gl. qõ transactio facta super qstionibus pẽdẽtib⁹ ex testõ, nedũ põt retractari⁰ si postea reperiat instrumẽtũ testamẽti: imo trãsactio ipso iure non valet, qñ est facta non visis cognitisq̃ verbis testamẽti. l. de his. ff. eo. l. j. in fi. ff. quẽad. test. aper. Jdẽ est in iuramẽto, qõ nõ valet tali ca-

pn. ff. de iureiu. & in glo. pe. C. de reb. cre. & ideo no. Bar. hic, qõ qñ fa gl. in. l. fi. in glo. pe. C. de reb. cre. & ideo no. Bar. hic, qõ qñ fa cit instrũm transactionis, cõpositionis vel alterius pacti, super his q̃ dependent ex testõ, semp in instrũ facias apponi clausu lã, visis cognitisq̃ verbis testamẽti. idẽ ꝺt Bar. in. d. l. de his. Ang. in. l. tres fratres. ff. de pac. Jo. de imo. post Ang. l. l. q ro me. §. duo fratres. l. j. q. ff. de ver. ob. ¶ Circa istud aduerte ad

tria. ¶ Primo reputo nouũ & mirabile, qõ sufficit ꝑumpta scientia testamẽti, q̃ cadit in herede extraneo: q alias adire nõ potuisset ad hoc vt trãsactio per eũ facta valeat: quãuis aliter nõ appareat qõ viderit verba testamẽti. ita tz Bar. si bñ inspe-

ceris in. l. eius qui in puincia. in vlt. parte. in. v. no. ff. si cert. pet. in. d. l. q rome. §. duo fratres. in. iij. & v. qõnibꝰ. ff. de verb. obli. & ẽm hoc habes mirabilẽ restrictionẽ. d. l. de his. & l. j. in princ. ff. quẽadmo. test. ape. vt nõ habeant locũ, nisi in suis hereditatibus et in necessariis, nõ aũt in extraneis: qõ durũ nimis reputo: ideo cogita. ¶ Scõo aduerte, qõ si partes asserãt se habere no

titiã cõtentorũ in testõ, stat earũ assertioni: quãuis aliter nõ apparet qõ verba testamẽti inspexerint: ideo semp facias apponi instrũ clausulã, qõ dicte partes asserentes se habere plenã notitiã cõtentorum in tali testõ &c. per text. bonũ in simili in. l. scyphi. ff. de optio. leg. fm Bald. & Ang. in. d. l. de his. Tertio aduerte: qõ licet super controuersijs ex testamento non valeat transactio nec iuramentum, nisi inspectis verbis testamẽti: tñ secus est in sententia. gl. est no. in. l. iij. §. itẽ si ipse. in verbo euice

6 rit. ff. si cui plusquã per. l. fal. quã ad hoc ibi multũ not. Ang. & Jmo. & do. Alex. hic, & l. l. imperatores. ff. de re iud. ¶ Ex quo infero qõ maioris roboris est sula, quã fit trãsactio vel iuramẽ tũ. qõ not. ad. l. nõ mimoꝛ. §. j. j. e. & Isch am. cũ gl. ff. de iureiur. ¶ Capio gl. in verbo per se istã gl. diuide in duas, ꝓout duo-

bus modis rñdet ad cõtrarium in ea formatũ. scõa ibi: alij nõ exigũt. ¶ Prima solutio gl. est vera in se, & qr diuinat ad tex.

7 reprehẽdit ꝓ eos: ex ea tñ no. duo, † primo qõ ille qui occultat instrumentũ aduersarij nõ per hoc dicitur cõmittere furtum. nisi illud ꝛtracteꝛ de loco ad locũ. l. inficiãdo. ff. de fur. allegata in gl. dicit tñ cõmittere falsum. l. paulus. cũ gl. ꝛ ibi Bart. ff. de fal. l. eũ qui. in verbo celauit. vbi Bald. no. distingunt. C. de fal.

glo. in. l. si quis affirmauerit. & ibi Bal. ff. de dolo. Bal. in. l. si. in a pe. col. C. de edẽ. Ange. & Jmo. in. l. j. ff. de pub. iud. intelligẽdo vt statim dicã. ¶ Scõo no. & colligo ex ista gl. fm Salyn. qõ ista

7 stat simul, aliqnid est subtractũ, & tñ nõ est furtũ. & sic no. † qõ verbũ subtrahere nõ importat de necessitate furtum, & ad hoc istã gl. multũ no. Bal. in. l. edita. §. de edẽ. & ꝙ ex infert qõ iste li bellus, dico titium mihi subtraxisse cẽtũ, nõ ꝺcludit necessario in furto nisi ex superius narratis in libello aliud appareret: fa cit bñ tex. in. l. subtracto. C. de furt. vbi addit furto, ad denotã dñ qõ verbũ subtracto, de per se nõ importat furtũ: facit regula. l. merito. ff. ꝙ so. ¶ Quid aũt sit de verbo asportauit: habes tex. in. c. j. & ibi doc. de depo. ¶ Scõa sol. gl. reprobat ꝙ gl. & bñ b

per. l. ideo. ff. de dolo. vbi actio tutele est famosa, sicut actio furti. l. j. ff. de infa. & tñ cũ ea nõ ꝓcurrit actio de dolo. ¶ Subtilis Pe. de bel. pti. Cy. Bal. Pau. de ca. hic defendũt istã solutionẽ gl. alio fundamẽto: qõ actio furti ex actione de dolo iõ cõcurrũt: qr cõpetunt ad diuersa: nã actio furti cõpetit ad penã dupli vel quadrupli. actio de dolo cõpetit ad itereſſe. Bal. reprobat hãc solutionẽ, & recte si bene intelligis: nã actio de dolo qñ ciuiliter agitur tũc ꝙpetit, qñ agẽdo criminaliter cõpeteret crimẽ stellionatus: alias secus glo. est in. l. iij. ff. de cri. stellio. & ꝙ si ꝙ furto ageretur criminaliter: qr cõpetit furtũ, qõ est delictũ notatũ: cessaret crimẽ stellio. qõ est extraordinariũ. l. ĩ. in verbo extra ordinẽ. ff. de cri. stellio. ergo agẽdo ciuiliter, ex quo cõpetit actio furti notata, dz cessare actio de dolo: sicut agẽdo criminaliter cessaret stellionatus. teneas ergo solutionem quã pronunt Jac. but. Bar. Sali. & Raph. Fulg. hic, cõsiderando duplicẽ dolum: aliũ in surripiendo instrumẽta, alium in transigẽdo: vt hic per eos: nã ꝙ dolo cõmisso in transigendo, nõ competit actio furti: ideo cõpetit actio de dolo: cum alia nõ competit: sed ob. qr cõmittitur falsum, & sic cõpetit accusatio de falso, vel ciuiliter actio in factũ. l. qui nolẽ. ff. de fal. ergo dz cessare actio de dolo: rñdet Sali. in. ĵ. col. & sibi ascribit do. Alex. & qõ actio in factũ est gñalis: tũ ꝺcurrit cũ actiõe de dolo & ista sol. nõ est bona ꝓpter argu. qõ statim feci de stellionatu: vñ rñde melius, qõ qñ instrumẽtũ celatur solũ respectu aduersarij cũ quo litigatur, nõ cõmittit tũc falsum. l. iij. §. si quis dolo. ff. de tab. exhibẽ. Bar. in. l. paulus. ff. de fal. & Sal. hic. ¶ Capio gl. in verbo exercere, quã diuide in qnqꝫ partes, nã format quatuor oppositiões ꝺ tex. postea quinto loco allegat ꝛcordates. scõa ibi, & cum dolus. tertia ibi, itẽ quomodo. quarta ibi, item quare nõ. & ad. quinta ibi, & facit. & in qui. cau. tc. ¶ Jn ea. gl. ad

8 fi. ꝙ intelligẽtia huius glo. reassumo duas difficultates, † an & qñ trãsactio inita per calumniã vel per dolũ, sit ipso iure nulla. glo. vbiqꝫ tenent qõ si dolus committat ex parte actoris trãsactio sit ipso iure nulla. si aũt ex parte rei, vz mero iure, & nõ in effectu: qr põt rescindi ꝙ actionẽ de dolo, rõ diuersitatis: quia fauorabiliores sumus reis quã actoribꝰ. regula fauorabiliores. ff. de reg. iur. c. ex literis. de ꝓba. ita tenent gloss. & Bal. & gl. & Pau. de ca. in. l. in summa. in prin. ff. de cõdi. inde. & glo. in. l. ĝ. j. e. Pet. de bel. perti. & Ly. tenẽt indistincte, qõ dolus nũquã vitiat trãsactionẽ ipso iure: siue ex parte actoris, siue ex parte rei. sed bñ in effectu, eo qr transactio est stricti iuris, & in contractibus stricti iuris dolus non vitiat ipso iure, & bene in effectu. l. & elegãter. in prin. ff. de dolo. ¶ Jsta opi. reprobat Bart. qr si valeret trãsactio mero iure, qñ dolꝰ cõmittitur ab actore, sequeret qõ reus solũs nõ posset repetere, qr esset tutus ex ce- c

ptiõe doli odiosa, & tut⁹ exceptiõe odiosa, & si soluat nũq̃ repetit. l. q exceptionẽ. in ꝑn. ff. de cõd. ide. & tñ iste si soluat repetit. tex. est in. l. j. summa. in ꝑn. ff. de cõd. inde. ergo necesse est dicere ꝙ trãsactio est ipso iure nulla. ¶ Sz huic fundamẽto bar. facilis occurrit sol. ꝙ quã reto: quet arg. cõtra Bar. † nã illud ꝙ di

9 cãt tut⁹ exceptiõe odiosa si soluat nõ repetit. d. l. q exceptionẽ. ꝓcedit qñ est exceptio odiosa inducta ꝛtra naturalẽ equitatẽ, vt est exceptio macedoniani: de qua ꝓprie loquit ille tex. secus qñ est exceptio odiosa fundata in rõne naturali: vt est exceptio doli vel metus, qr tũc soluẽs bñ repetit. ita no. Ly. bar. & alij in l. ĝ. C. qõ me. cau. vñ reprobata opi. Pe. & Ly. per text. in. d. l. in summa. in verbo imperfecta. qr qõ imperfectũ est, nullum est. l. hac consultissima. §. fi. C. de testa. ¶ Ultima fuit opi. Ja. but. & d

Bar. hic, qõ vno casu dolus vitiat ipso iure transactionẽ, quãdo est ex parte actoris in litigando: qr carẽs actione calũniose litigat: talis dolus ipso iure vitiat transactionẽ. d. l. in summa. in prin. & qõ ibi loquatur in actore, patet quia sibi est data pecunia, que in trãsactionẽ regulariter daꝭ ex parte rei. gl. & doc. in. l. ĝ. j. e. si autem dolus sit solum in transigendo seu inducẽdo ad transigendum, non vitiat ipso iure, sed solũ in effectu ex parte autem rei nunc̃ dolus ipso iure vitiat transactionẽ. ista doctrinã sequuntur Ray. Fran. tigri. Ang. vicẽp. Sali. & do. Alex. hic. Bar. in. l. siue apud acta. j. eo. do. Ant. & Jmo. in. c. j.

Et quid si interueniat renuntiatio iurata, Corn. in authen. sacramenta. col. xxx. Alex. lib. vij. ff. cxvij. viso instrumẽto. signo. cõsi. clxxix. Calca. cõsi. cxvij. Purp.

a Vltra limitationes hic positas. Adde plures per Soc. lib. viij. ff. lix. in causa comitũ de Anguisolis, in vltima difficultate. Purpu.

b Dolus dans. Adde tex. & doc. in. l. actione. C. e. ritu.

c Hec omnia ponit Jas. l. i. nõ dubiũ. pe. col. C. de legib. aquen. in. l. qui rome. ff. duo fratres. de verb. ob. Purp.

d Quod pena posita. adde bal. in. l. nõ dubium. C. de legi. Abb. in. c. super eo. de condi. ap. Ange. 2ſi. cxxxv. inci. pũctus talis. Martin. de florentia. Card. 3ab. consi. lxxx. inci. d. Alic, marchio astẽs.

e Et tex. not. q idem in pacto Guido sin. dcccc lxxxiij. dies inci pit. tangit sing. dccc xxxiij. ſi sententia. Purpur.

f Quid si nota. adde Felyn. in c. consuluisse. de offic. delega.

g Quod sententia. Adde doct. in auf. de indic. ſ. sedebunt.

de deposi. & vide gl. in. l. i. ſ. sed & constitutio. in gl. magna, post pr̃ũm ver. ſ. quid si ipse dñs. ff. de calũ. Cõtra istam cõem opi. duo obstãt. pmo fundamẽtũ Bal. in q. 10 titubauit Pau. de ca. nihil boni rũdens. nã ſi dolus vitiat ipso iure trãſactionem qñ ꝑmittit in litigando, quãto magis debet ipso iure vitiari, qñ cõmittit in trãſigẽdo, qr cã ꝓxima & immediata debet magis vitiare, quã cã remota. l. ſi mulier. ſ. j. ff. re. amo. rũdet. d. Alex. maior est dolus actoris in litigãdo. cũ duos offendat. ſcilicet indicẽ & parte: quã qñ est in trãſigẽdo. vbi solũ parte offendit. & fuit ante eũ ſol. Bal. hic in ſcõa oppositiõe ad ſi. Tu clarius & magis realiter rũde qñ est dol⁹ & euidẽs calũnia in actore agẽte, deficit ſubiectũ qõ ꝓbet causam trãſactionis: nã transactio ꝓprie est transitus & recessus ab actione. l. ij. cum gl. ſ. eo. ſi ergo actor ſit in euidẽti calumnia agẽdi: q̃ caret actione trãſactio est ipſo iure nulla: q̃ deficit ſubstãtia trãſactionis: que ratio ceſſat in aliis casib⁹. Cõclude ergo, qõ euidẽs calũnia de dolo actoris in litigãdo, vitiat ipso iure trãſactionẽ. Istam communẽ conclusionem limita quinq; modis. Prio qñ talis calũnia adeo est euidẽs qõ colorari nõ poteſt, ſec⁹ ſi nõ esſet ita euidẽs, ſm Sali. Ful. & do. Alnt. hic. Ange. in. l. j. ſ. hoc aũt. ff. de calũnia. & in cõſi. lxxxvi. qõ inci. cũ lis & queſtio verteret. facit tex. not. in. l. nec intẽtio. quẽ ad hoc ibi no. Sal. & Pau. de ca. j. e. & Pau. de ca. hic. Scõo limita ni ſi talis dol⁹ actoris eẽt not⁹ aduerſario, & hoc nõ ob. reᵛ trãſigeret. tũc voleti & ſcieti non ſit dolus. l. cum donationis. j. cod. ſm Bal. in. l. ſ. eo. per illũ tex. quẽ ita intelligit. ſequitur ꝓ ſingulari. d. Alex. hic. Pau. de ca. in. l. poſt rẽ. ff. e. Dubito de hac limitatione ꝓpter tex. in. d. l. in ſumma. in ꝓin. & verſi. euidens. nam ſi calũnia erat euidẽs: per cõſequẽs erat nota reo, & ſi ibi trãſactio est ipſo iure nulla. Tertio limita qñ ipſemet actor qui calũnioſe egit, deuenit ad transactionẽ tunc bene est ipſo iure nulla: ſecus ſi poſtea cõſtituiſſet ꝓcuratorẽ cum libera qui trãſegiſſet, nã ꝓpter bonã fidẽ ꝓcuratoris: transactio mero iure valeret. gloſſa est ſingularis. in. l. j. ſ. ij. & constitutio. in gl. magna quã ibi ad hoc no. Ang. ff. de cal. & do. Alex. hic du bito ꝓpter duo. primo ꝓpter rõnem quã. ſ. aſſignaui: quia trãſactio fit ipſo iure nulla ꝓpter defectum ſubiecti, iſta ratio nullitat etiã ſi ꝓcurator transit. Scõo q̃ ꝓ interuentũ ꝓcuratoris non dz fieri deterior conditio actoris. l. iij. ff. defendi. ff. q. ex can. i poſ. ea. Quarto limita qñ calũnia actoris fuit ante litẽ motam, nã actor intẽdebat calũnioſe agere. tũ nunq̃ deuenit ad agendum: tũc valet trãſactio mero iure, & in effectu ſic intellige. l. ſ. eo. de quo tex. fortiter opponebat Pau. de ca. hic, ꝓtra 2clusionẽ Bar. & cõem, & dicebat doc. nõ aduertere. & iſtud est ſm q̃ dixi obſtare, nam omiſſa ſolutione Pau. de ca. dicit quod ibi calũnia nũquã fuit ad effectũ deducta, nimirũ ſi nõ vitiat mero iure nec in effectu, quãuis calumnia fuerit in habitu ſine intelligas ex parte actoris ſine ex ꝑte rei. & hoc repitat illũ text. bene ſingularem. Quinto limita in cauſis criminalibus in quib⁹ accuſatori licet calumnioſo permiſſum est tranſigere: vt ſe liberet a pena ſimilis ſuppliciũ ꝓ generalita tẽ. l. trãſigere. ff. eo. iuncta. l. ſi. C. de accu. Scõa ꝓncipalis difficultas gl. eſt: q̃ dolus vãs⁹ cauſam trãſactioni. nõ vitiat ipſo iure trãſactionẽ ſicut vitiat vẽditionẽ. l. elegãter. in ꝓin. ff. de dolo. gl. ponit duas ſolutiones q̃ vident Jus, ſed ꝓ corda eas diſtinguẽdo vt ꝓ Bar. cui⁹ opi. cõiter approbat per doct. hic do. Anto. & Jmo. in. c. j. de depo. ꝓſequẽdo vt plenꝰ habes ꝓ. d. Alex. hic ad quem te remitto. De vno valde dubito inquãtũ gl. Bar. & doc. hic, & gl. Bar. & doc. in. l. & eleganter. in ꝓn. ff. de dolo. volũt q̃ ſi Jctus ꝓncipalis ſit ipſo iure nal lus: tũ valet executio: puta traditio vel libeꝛatio: ideo reſcindit per actionẽ de dolo, cũ nã in ꝓtrariũ facit: q̃ ſi actus principalis mero iure eſt nullus: ita nullũ eſt quicquid ex eo ſequit. l. nõ dubũ. C. de. ll. facit bñ tex. in. l. fin. ff. de cõſti. pecu. quem reputat ſingularẽ Bal. in. l. ſi abſentis. ad fi. C. ſi cer. pe. & Rub. C. de cõſti. pe. in. q. col. q̃ ſi principale ꝓtẽtũ in inſtrõ nõ ſit, nec cõfeſſio acceſſoria: nec ꝓceptũ guarentigie, Hinc eſt q̃ ſi Jctus principalis eſt nullus: etiã ꝓrius & conſtitutũ in eo reddit nullum. Bal. in. l. ex teſtõ. C. de fideicõ. & in. c. q̃ de feu. da. i vi. leg. cõmiſſo. ad idẽ facit. gl. no. in. l. ſi patronus. ſ. j. in ℞. faniana. ff. ſi quid in fraudẽ pa. quã no. Bal. in. l. j. i. v. col. C. de inoffi. dona. qõ q̃ reſcindit principalis cõtractus, ſimiliter & acceſſoria. Adidẽ facit gl. no. in. c. ſignificantib⁹. in gl. ſi. & ibi doc. de offi. dele. qõ pena poſita⁹ in Jctu, vel in cõpromiſſo, vel in alio actu, intelligit ſi actus principalis valebit. ad idẽ facit bona regla, qõ renũtiationes apponẽte in cõpromiſſo intelligunt, ſi cõpromiſſum habebit effectũ, & ſequeretur laudũ: alias ſec⁹. ita ſingulariter Bal. i. l. ſi diuerſa. i. j. col. & ibi Rapha. Ful. ſ. eo. ꝑmẽdat do. Alex. in ꝓ. ff. qõ. incip. vtilis inſtrõ ſyndicat⁹. in. j. eo. in. f. volu. do. Car. in. c. cũ olim. poſt ꝓin. de ꝓſcrip. Pro ſolutione vide Bal. in. l. nõ dubium. in. r. oppo. & ante eum Bart. ibi circa fi. C. de. ll. & Bal. hic in. iij. col. tamen nõ ſatisfacit quã tum ad liberationem ex transactione nulla.

1 Transactio habet parem authoritatem quam ſententia.
2 Actus qui fiunt ſolo cõſenſu, valẽt facti de nocte sicut de die.
3 Sententia lata de nocte non valet, niſi in quatuor caſibus.
4 Teſtes debent cognoſcere partes. & nu. ſ.
5 Stante ſtatuto quod cõtra inſtrumenta nulla exceptio poſſit opponi: tamen ſemper poteſt opponi, quod est ſimulatum.
6 Oblatio non debet fieri de nocte.

20.

NOn minorem. Trãſactio hz paſ rẽ authoritatẽ quã habet ſnia, & valet facta de nocte sicut de die. h. d. ꝑmã partẽ limita vltra gl. hic: vt dixi in. l. ſi ſub prętextu inſtrumẽti in. j. no. ff. eo. Nota. j. qõ transactio & ſententia equiparant: addẽ qõ fallit vno notabili caſu: q̃ ſup his q̃ dependẽt ex teſtõ nõ vz trãſactio niſi inſpectis cognitiſcꝫ & bis te ſtamẽti. l. de his. ff. e. l. i. in ꝓin. quẽad. teſt. ape. ſicut nec vz iuramẽtũ. gl. i. l. ſi. in gl. ſi. C. de re. cre. Et tũ iſto caſu vz ſnia gl. est no. in. l. iij. ſ. itẽ ſi ipſe. in ver. euicerit. ff. ſi cui pluſcꝫ per. l. Falci, quã ibi no. Ange. & Jmo. etiã no. Alex. in. l. ſub prętextu. la. ſ. eo. & in. l. i peratores. ff. de re iudi. Jn. ij. parte habes, qõ actus q̃ fiũt ſolo conſenſu, ſta valẽt facti de nocte sicut de die: vt hic, & l. ad teſtiũ. ſ. poſſe. ff. de teſt. aduerte tũ, qõ inſtra facta de nocte, niſi ex cã neceſſitatis, ſunt ſuſpecta, ſm Bal. in. c. ſ. in pe. col. de ſi. inſtr. Quid aũt ſi notarꝰ in inſtro dicat actũ talidie, & erat de nocte, an inſtrm reddat falſum: dic qõ nõ: q̃ in telligit de die naturali. xxiij. horarũ, iuxta. l. more. ff. de fe. ſnu Jnn. in. c. 2ſuluit. ad ſi. de offic. deleg. Bald. & Pau. de ca. hic, Bal. Ang. & Moder. in. d. l. more. & in. l. ſi. C. de his quib. vt indi. Bal. in. c. ij. de fer. Ang. i. l. j. ff. de manumiſſio. & i. l. in vſuca pionibus. ff. de vſuca. & in. l. titius. ſ. ſi. ff. de libe. & poſth. Jmo. in. l. qua etate. ff. de teſta. Capio gl. i verb. ſcõa hora. quã diuide ĩ tres partes. In ꝓma declarat tex. In ſcõa no. ex tex. In tertia opponit & nõ ſolvit. Tu ꝓ ſol. diſtingue vt ꝑ Bar. & doc. hic, & in. d. l. more romano. & in. d. c. 2ſuluit. & põdera dũ Bar. & cõiter doc. hic, & in locis prealle. tenẽt q̃ ſnia⁵ lata de nocte nihil valet, ꝓut etiã tenẽt Cano. in. d. c. cõſuluit. reꝓbata gl. ibi. & Jo. an. in addi. Spe. in ti. de ſent. ꝓlatio. ſ. iuſta, in ꝓctica vidit ſeruari contrariũ. Limita quatuor modis, Primo niſi iuriſd. delegati expiraret, ſm Bar. hic, & in. d. l. more. ꝓ tex. in. d. c. 2ſuluit. iſta limitatio est de directo ℥ dictũ c. cõſuluit. q̃ ꝓprie loquitur q̃n iuriſditio expirabat. & ita ponderat ibi Jmo. & pe. col. & do. Alex. hic. Ego credo qõ bar. põ derauerit illũ tex. in ver. ſi. ibi niſi neceſſitas exigat. Scõo limitat tertio limita niſi inde & effect ipedit⁹ multitudine cauſarũ ſingulariter Bal. in. ſ. ſi. i ꝓdẽ. ffozũ. Lud. ro. in. l. ſi vero, in tura. arg. l. i. & ij. ff. de fer. Bar. i. d. l. more. Bal. i. l. caſus. C. de te ſta. An aũt appellatio poſſit iterponi de nocte, vide ꝑ Bal. in auf. hodie. in vlti. col. C. de app. Jtẽ aduerte, qõ Bar. i ſi. dicit qõ teſtes debẽt cognoſcere partes, qõ nõ poteſt de nocte fieri, niſi q̃ſint luminaria: facit gl. no. in. l. ſi cũ exceptione. ſ. in hac. ff. qõ me cauſa. per quã gl. referũt Bal. & Ange, ibi Oldr. Laud. defendiſſe quẽdã clericũ in curia roma. cui opponebat homicidiũ factũ de nocte: nã teſtes qui depoſuerunt ſe vidiſſe fuerũt naturaliter reꝓbati, cũnõ appareret qõ adeſſent lumina: vel qõ luna lyceret: adde Bal. i. c. i. ſ. pozzo. in. ij. col. q̃ ſit primo cã beneficii. amit. & vſi. feu. & in. l. aretuſa. ff. de ſta. ho. & i. l. j. ff. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. & in. l. nõ ignorat. C. qui accuſ. non poſ. & in. l. ſi nõ ſpeciali. in. j. col. C. de teſt. Ang. in. l. j. ſ. interdũ. ff. ſi pars her. pet. Ang. de are. in tractatu maleficiorũ, in ver. cõparẽt inquiſiti in termino defenſionis. ad q̃. adde ettã Bal. C. de emẽda. inſti. codi. vbi illũ tex. in ver. noctis obſcuritate. no. in arg. ad teſtes quorũ fides ꝓpter nimiam obſcuritatem vacillat. itẽ adde Ange. in cõſi. cxciij. qõ incip. viſis proceſſibus cauſe ꝓnn. in. iij. col. referẽte ſe audiuiſſe Old. Lau. in curia ro. aſſidentem, multos teſtes de falſo cõdẽnaſſe: q̃ deponebant ſe de nocte vidiſſe abſq; artificio vel lumine lune. Limita ſin gulariter Bal. in. d. l. ſi nõ ſpali. in. j. col. niſi tales teſtes dicerẽt ſe cognouiſſe delinquẽte ꝑ voce: q̃ tũc facerent indicium in criminalibus ſufficiens ad torturã. qõ bene not. Ultima bene ſigna limitationẽ q̃ tradit Sal. hic in ſin. q̃ oblatio dz fieri cõgruo tpe. & ſic nõ de nocte. l. ſi ſoluturus. ff. de ſol. alias nõ exigitur

enſetur debitor etiam a pena: vt est gl. ſing. in. d. l. more. nã procedit qñ periculũ est aperire oſtium de nocte, ꝓpter inimicitias vel niſi creditor diceret quod vult differre in diem ſequentem, vt hic pulchre per eũ cui adde Guil. de cug. Albe. Ang. et do. Alex. in. d. l. more. cum concor. ibi traditis per do. Alex.

2 Simulatio fit de vno contractu ad aliud.
3 Stante ſtatuto quod cõtra inſtrumenta nulla exceptio poſſit opponi: tamen ſemper poteſt opponi, quod est ſimulatum.
4 Simulatio non poteſt liquide probari: ideo ſufficiunt verisimiles coniecture.
5 In his que a cõiter accidentibus ſunt difficilis ꝓbationis, ſufficit preſumptiua ꝓbatio, & verisimiles cõiecture: in quibus ſola fama facit plenam probationem. nu. 6.
7 Probatio mortis est difficilis, ideo ſufficit fama.
8 Conuentio ſimulata adeo est ipſo iure nulla, quãdo actio etiã mero iure non competit.
9 Dictio fruſtra denotat nullitatem actus ipſo iure.

21.

Cum ea que. Quãdo vere fit trãſactio ꝓ modico, & ſimulata emptio: vz qñ vere actũ est, & nõ ꝓ ptiũ ex ſimulata emptione peti. h. d. Sup hac. l. Jo. crem. fecit quãdã gl. valde obſcurã. quã aliter retulit. d. Azo in ſumma huius titu. & aliter gl. hic & pleni Ex. Odo. qõ iſte ſcholaris glorioſus & ignarus, fuit ĩ retinẽdo actor, & in dãdo reꝰ, & ſic ponit dupliciter caſus qñ ſcholaris erat actor, vel qñ erat reꝰ, & ꝓſuppone qõ in veritate facta est trãſactio inter iſtũ ſcholarẽ & aduerſariũ, & 2uẽtũ ẽ qõ aliqd minimũ daret huic ſcholari ex cã trãſactionis: tũ ſcholaris vt honorẽ ꝓſeruaret, voluit qõ fieret inſtrm ſimulatũ: qõ ex cã vẽditiõis facte magno pretio, dimittebat fundũ aduerſario: decidit hic, ꝙ vera trãſactio debet obſeruari: emptio aũt ſimulata est ipſo iure nulla, & ideo pretium pmiſſum ex vẽditione ſimulata peti nõ põt, & dũ iſta gl. dicit qõ erat in rẽ ſolendo actor vult dicere, qõ iſte ſcholaris indebite occupauerat fundũ, & ſic cõueniebat, & ꝓſequẽter erat reus, & videẽs ſe ſuccũbere, 2uenit dare fundũ aduerſario &c. Nota. ergo ex iſto tex. ſic declarato, q̃ ſimulatio ſit de vno Jctu ad aliũ: nã vere hic fiebat trãſactio, & ſimulabaꝝ venditio: de qua materia habes ꝓ Bar. & latiꝰ Bal. in. l. ſi ſub ſpecie. C. de poſtu. Bart. & alios in. l. poſt 2tractũ. ff. de do. in. l. ſi cut. ſ. ſupnacuũ. ff. q. mo. pig. vel hypo. ſol. & no. in cõſi. ſuo incip. Petrus ſiico le. ꝓ Ex. & alios in. l. ſi qs poſt hac. ff. de bo. preſcrip. In ista materia vltra ea que tradunt in dictis locis, tria diligẽter nota valde vtilia ad practicã. Primo qõ inſtrm ſimulatũ est tanq̃ ſine ſpiritu: q̃ ſenſus est remotus ab actu. ita egregie coꝛp⁹ ſine ſpiritu: q̃ 2ſenſus est remotus ab actu. ita egregie inqt Bal. in. l. j. C. plus vale. qõ agi. ideo tale inſtrm nõ retinet amplius nomẽ inſtrumenti. ita not. Bal. in. l. precibus. per illũ tex. C. de ꝓbatio. & in. l. ſi. ſ. in computatione. C. de iure delib. & in. l. ſi non forte. in ꝓin. ff. de condi. inde. Jo. de imo. in. l. ſi. ff. a qui. app. nõ li. & in cõmẽto. c. cũ cõtingat. in. q. mẽbro. de iurein. Hinc eſt qõ ſtãte ſtatuto qõ contra inſtrm nulla exceptio poſſit opponi: tũ ſemp põt opponi qõ est ſimulatũ, ſm Bar. in. l. j. ſ. & parui. ff. qõ vi aut clã. Bal. in. l. j. vbi limitat. C. plus vale. qõ agi. & in. l. ita nobis cozdi pudor. C. de adul. do. Anto. qõ non bu. & alij in. c. itẽ cũ qs. de reſti. ſpo. Scõo aduerte: qõ ſctus ſimulatus adeo est nullus ipſo iure, ꝙ ẽt ſi apponat iuramentum non firmaꝝ iuramẽto. imo etiam iuramentũ est nullũ. glo. est ſing. in. l. emptione. C. de rei. ſti. Quid aũt ſi notarꝰ in inſtro dicat actũ talidie, & erat de nocte, an inſtrm reddat falſum: dic qõ nõ: q̃ in telligit de die naturali. xxiij. horarũ, iuxta. l. more. ff. de fe. ſnu Jnn. in. c. 2ſuluit. ad ſi. de offic. deleg. Bald. & Pau. de ca. hic, Bal. Ang. & Moder. in. d. l. more. & in. l. ſi. C. de his quib. vt indi. Bal. in. c. ij. de fer. Ang. i. l. j. ff. de manumiſſio. & i. l. in vſucapionibus. ff. de vſuca. & in. l. titius. ſ. ſi. ff. de libe. & poſth. Jmo. in. l. qua etate. ff. de teſta. Capio gl. i verb. ſcõa hora. quã diuide ĩ tres partes. In ꝓma declarat tex. In ſcõa no. ex tex. In tertia opponit & nõ ſolvit. Tu ꝓ ſol. diſtingue vt ꝑ Bar. & doc. hic, & in. d. l. more romano. & in. d. c. 2ſuluit. & põdera dũ Bar. & cõiter doc. hic, & in locis prealle. tenẽt q̃ ſnia⁵ lata de nocte nihil valet, ꝓut etiã tenẽt Cano. in. d. c. cõſuluit. reꝓbata gl. ibi. & Jo. an. in addi. Spe. in ti. de ſent. ꝓlatio. ſ. iuſta, in ꝓctica vidit ſeruari contrariũ. Limita quatuor modis, Primo niſi iuriſd. delegati expiraret, ſm Bar. hic, & in. d. l. more. ꝓ tex. in. d. c. 2ſuluit. iſta limitatio est de directo ℥ dictũ c. cõſuluit. q̃ ꝓprie loquitur q̃n iuriſditio expirabat. & ita ponderat ibi Jmo. & pe. col. & do. Alex. hic. Ego credo qõ bar. põ derauerit illũ tex. in ver. ſi. ibi niſi neceſſitas exigat. Scõo limitat tertio limita niſi inde & effect ipedit⁹ multitudine cauſarũ ſingulariter Bal. in. ſ. ſi. i ꝓdẽ. ffozũ. Lud. ro. in. l. ſi vero, in tura. arg. l. i. & ij. ff. de fer. Bar. i. d. l. more. Bal. i. l. caſus. C. de teſta. An aũt appellatio poſſit iterponi de nocte, vide ꝑ Bal. in auf. hodie. in vlti. col. C. de app. Jtẽ aduerte, qõ Bar. i ſi. dicit qõ teſtes debẽt cognoſcere partes, qõ nõ poteſt de nocte fieri, niſi q̃ſint luminaria: facit gl. no. in. l. ſi cũ exceptione. ſ. in hac. ff. qõ me cauſa. per quã gl. referũt Bal. & Ange, ibi Oldr. Laud. defendiſſe quẽdã clericũ in curia roma. cui opponebat homicidiũ factũ de nocte: nã teſtes qui depoſuerunt ſe vidiſſe fuerũt naturaliter reꝓbati, cũnõ appareret qõ adeſſent lumina: vel qõ luna lyceret: adde Bal. i. c. i. ſ. pozzo. in. ij. col. q̃ ſit primo cã beneficii. amit. & vſi. feu. & in. l. aretuſa. ff. de ſta. ho. & i. l. j. ff. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. & in. l. nõ ignorat. C. qui accuſ. non poſ. & in. l. ſi nõ ſpeciali. in. j. col. C. de teſt. Ang. in. l. j. ſ. interdũ. ff. ſi pars her. pet. Ang. de are. in tractatu maleficiorũ, in ver. cõparẽt inquiſiti in termino defenſionis. ad q̃. adde ettã Bal. C. de emẽda. inſti. codi. vbi illũ tex. in ver. noctis obſcuritate. no. in arg. ad teſtes quorũ fides ꝓpter nimiam obſcuritatem vacillat. itẽ adde Ange. in cõſi. cxciij. qõ incip. viſis proceſſibus cauſe ꝓnn. in. iij. col. referẽte ſe audiuiſſe Old. Lau. in curia ro. aſſidentem, multos teſtes de falſo cõdẽnaſſe: q̃ deponebant ſe de nocte vidiſſe abſq; artificio vel lumine lune. Limita ſin gulariter Bal. in. d. l. ſi nõ ſpali. in. j. col. niſi tales teſtes dicerẽt ſe cognouiſſe delinquẽte ꝑ voce: q̃ tũc facerent indicium in criminalibus ſufficiens ad torturã. qõ bene not. Ultima bene ſigna limitationẽ q̃ tradit Sal. hic in ſin. q̃ oblatio dz fieri cõgruo tpe. & ſic nõ de nocte. l. ſi ſoluturus. ff. de ſol. alias nõ exigitur

5 qõ inci. circa ꝓſentis cõſilij materiã. Scõo adduco regulã a
b generalẽ⁵ qõ in his q̃ a cõiter accidẽtib⁹ ſunt difficilis probationis, ſufficit preſumptiua ꝓbatio, & ſufficiũt verisimiles cõiecture. arg. l. nõ oẽs. ſ. a barbaris. ff. de re mili. patet in 2ſenſu C. de repu. in. l. ſi vicinis ſcientibus. C. de nup. in. c. veniẽs. ĩ. de
c teſtib⁹ regulã⁵ tradit Bal. in aut. quas actiones. in vlti. col. poſt mediũ. C. de ſacroſan. eccle. allegat no. per gl. in. l. qui ex liberis. in ꝓin. ff. de bo. poſ. ſm tab. per Ex. in. l. vnica. C. de ſen. q̃ ꝓ eo qõ inter. idẽ Bal. in. c. vaſall⁵. i. ſi. circa ſi. ſi de feu. defun. contẽ. ſit inter do. & agna. & in. l. ſi qs in hoc genus. & in. l. id qõ pauperibus. C. de epiſ. & cle. Bar. i. l. de pupillo. ſ. ſi qs ipſi prętori. in. viij. q. ff. de ope. no. nũ. Alibi dicit Bar. i. l. illa ſtipłone ſi calẽdis. in ſi. ff. de ver. obli. qõ in his q̃ nõ poſſunt liquide ꝓbari, ſufficit informatio ex preſumpta opinione, ꝓ. d. l. nõ oẽs. ſ. a barbaris. Et idẽ bal. i. l. ſi qs ex argẽtarijs. ſ. pe. ff. ꝓ edẽ. dicit qõ in caſibus cladeſtinis & occultis, ſufficit ꝓbatio ꝓ coniecturas. & idẽ Bar. in. l. ſi qñ. C. vñ vi. cano. in. c. ſi. qõ me. cau. & qõ in his in qb⁹ ꝓbatio est difficilis, ſufficiat ꝓbare ꝓ 2iectu ras. Ange. in 2ſi. ccxvij. qõ inci. viſo narratione facti. in. v. col. Pau. de ca. i 2ſi. ccl xvij. qõ inci. viſo ꝓceſſu. & in 2ſi. ccc xxxvi. qõ inci. in cã mota. do. Alex. Jmo. in 2ſi. lxiij. in. j. vol. qõ incip. viſo themate & dubijs. in 2ſi. xxiij. in. ij. vol. qõ incipit, amadueriſis. & in 2ſi. xxix. in. ij. vol. qõ inci. viſo themate, & in 2ſi. lxix. in. ij. vol. qõ inci. viſa facti narratiõe. i. j. col. & i 2ſi. clxxvij. in. ij. vol. qõ inci. in hac cã & lite. in. iij. col. & in 2ſi. ccxij. in. ij. vol. qõ inci. viſis & diſcuſſis ſcripturis. ad ſi. & in cõſi. xcix. in. iij. vol. b
qõ incip. qñ ꝓ excellẽtiſſimũ. & in cõſi. lxxx. in. v. vol. qõ incip.
6 viſo themate ſupraſcripto & atteſtationib⁹. i. iij. col. Hinc
d videmus, qõ in his q̃ ſunt difficillis ꝓbationis, fama ſola facit plenã ꝓbationẽ. ita no. cauo. in. c. preterea. de teſti. & d. ant.
7 de bu. in. c. veniẽs. el. j. e. ti. & in. c. träſmiſſe. q̃ ſi. fint legi. Jõ
e ad. ꝓbandũ mortẽ: c qr est difficilis ꝓbationis, ſufficit ꝓbatio per famã Ex. & Bar. in. l. ſi qdẽ. C. ſol. mat. Bar. in. l. ij. ſ. ſi dubi tetur. cũ ſi. ff. quẽadmo. teſt. ape. Scõo principaliter ponderat tex. in ver. fruſtra. ex quo ꝓbatur q̃ dz quẽtio ſimulata adeo c
9 est ipſo iure nulla, qõ actio ẽt mero iure nõ cõpetit: & nã dictio fruſtra denotat nullitatẽ actus ipſo iure. l. pen. ſ. ad crimẽ. & ibi Bar. in ſi. & clarius Jmo. ff. de pub. in. Sali. in. l. quãuis. l. ij. in vlt. col. C. de adul. Pan. in. c. veniẽs. in pen. col. de accuſ. Hemi. in. c. j. in vl. col. de acusa. i. vj. Jn 2trariũ facit tex. in. l. ſi titi⁹. in ꝓin. ff. de fideiuſſo. & in. l. j. cũ gl. i. & ibi Bald. in. j. oppo. C. de nõ nu. pec. niſi dicas ꝓnt dicit Panor. in. d. c. veniens. in pe. col. qõ de ꝓpria ſignificatione dictionis fruſtra, eſt denotare nullitatem ipſo iure: Iz aliqñ ſm materiã ſubiectã impoꝛtet ſolũ in effectu, iuriꝫ⁹ ſcõo loco allegatis. facit q̃ fruſtra cũ gl. i. & ibi declarat Jo. de ana. i. j. char. de vſur. Jaſon Padue.

10 Proteſtatio doli nihil nocet niſi ꝓbetur. 22.

Narrata in ꝓteſtatione nõ ꝓmunt vera, niſi aliter ꝓbetur.

SI maior tranſegiſti. ꝓteſtatio doli nihil nocet, niſi dolus aliter probeꝰ. h. d. ſecũ
f dum Salt. no. quod ꝓnarrata in ꝓteſtatione nõ
2 preſumuntur vera, niſi aliter probentur: facit. l. interpoſitas. ſ. eo. ſecundum intellectum glo. ibi in verbo, qualitas.

11 Aliquãdo omnino in debitũ, ſi ſol natur, repeti nõ poteſt. d
g

NEc intentio. Si cõſtet vt hꝰs non eꝛat heres, imo trãſegit. & ſoluit vt heres: nõ põt ſo luiſſe ſz ꝓ ſtipulatiões pmiſiſſet, poſſet cogi ad ſoluendũ. h. d. Limita hãc. l. niſi creditores fuiſſent in euidẽti calumnia: q̃ clare ſciuiſſent eũ nõ eſſe heredẽ: tũc trãſactio nõ valeret, ſaltẽ ĩ effectu. l in ſumma. in ꝓn. ff. de 2di. ide, de qua gl. opponit, & nõ ſoluit ſolue ꝓ gl. & doc. in. l. ſub ꝓtextu inſtrumẽti. ſ. eo. Sali. & 2ndõ. hic. Scõo no. caſum i quo oino idebitũ ſi ſoluat re e
peti nõ põt: q̃ ſz a ꝓin. eſſet indebitũ: tũ nunc est factũ debitũ ex cauſa transactionis, ſicut quãdo ferẽ ſentẽtia. l. j. C. de 2di. ide. Capio gl. ſi. in ver. nõ poſſes, quã diuide in quatuor. In ꝓma aſſignat rõnẽ ad tex. Jn ſcõa opponit ꝙ ſol. In tertia idẽ facit. Jn quarta colligit no. & allegat cõcordãtes. ſcõa ibi, & ſic
2 est 2tra. tertia ibi, itẽ cõtra. quarta ibi, itẽ not. qõ datũ. Jta
ea. ibi hoc modo intelligit. ff. de pac. l. ſi tibi. ſ. ſi. dic melius. ſ. f
pe. q̃ incipit cũ poſſeſſor. habes ex gl. qõ in terminis huiꝰ. l. qñ heres putatiuus tranſegit & ſoluit, nedũ nõ põt repetere a creditoribus: vt hic, & l. repetitio. ff. de condi. inde. ſed nec a vero g
heredẽ: eo quia ſoluit ꝓ ſua transactione, & non ꝓ debito defuncti, quod vltimum limita: vt per Ex. & alios der. hic.
2 Si debitor conſtituatur ſe debere quinquaginta ſolũ, vel tantum: poteſt creditor acceptare partẽ confeſſionis & relpuere tagatiuam tantum.

ſ. Flo. aliter iſtã text. Allexã. poſt Angel. in. l. certi condictio. ſ. ſi. j. nota. ff. ſi cer. pe. ta. Et de transactiõe ſimulata in fraudẽ vſurarũ, Bal. lib. j. ſi. cc xxv. tres facit cõtractus. vide ad di. in. l. ſi. j. eo. tit. de vſuris. & ſup ꝓteritis liceat. Bald. lib. ij. cõſi. clxxxv. viſo puncto ꝛc. Et iſtam gl. no. Ang. in. l. j. ff. de pact. q̃ refert Anna. in rub. & delic. pue. col. ij. & Neuiza nus in ſilua. in tract. de cõſi opi. Purpuratus.

ſ. Ad ornatum huius regule vide marſilij in rubr. C. de ꝓbat. col. iij. & lxiij. & in not. caſu Socy. lib. ij. conſi. cc xv. cũ in preſenti vbi addo. Purpur.

Iſtã regulam. Jaſ. i. l. ſi quis ex argentarijs. ſ. ꝓter. ff. de edẽ. Feli. ij. c. tertio loco. de ꝓba. Jaſ. i l. ſi. j. & his quib. vt indig. & in. l. i. ſ. de ſumma trini. Allex. lib. j. ſi. lxiij. viſo themate. Feli. in. c. veniẽs. de teſti. Add de q̃ ad ꝓbandum caſum ſuffi ciunt coniecture Joan. de pla. & porc. i. ſ. ſi. inſti. quib. modis re. Purp.

Quod in his q̃ ſunt. adde multos caſus, in quibus ſola fama facit plenã ꝓbationẽ de quibus enumerat Feli. i c. veniens. el. j. de teſti. in. iij. col. ℞. prima concluſio.

Ad ꝓbandũ mortẽ. Adde text. in. l. nõ oẽs. in. ſ. a barbaris. ff. de re mil. An de but. in. c. preterea. de ſponſa.

Probetur. Allex. lib. v. cõſi. cx. col. ij. Purp.

Effec intentio. nota ex hac. l. regulã quã ponit & limitat Bal. in c. debitores. iij. oppo. de iurein.

Universidad de Deusto Biblioteca

Si solui titio cētum in quibus erā debitor suus, ⁊ postea hinc ad aliquot dies peto ab eodem titio centum ex causa mutui vel alia: an propter hoc quod solui sibi, sit presumptio contra me quod nihil debeam habere.

Si creditor cōfiteatur minorem summam quam sibi vere debetur an sibi preiudicet. 24.

SIquidē ex cā. †Solutio[a] partis facta ex cā trāsactionis, preiudicat in toto see[a] est in cōfessiōe.h.d. ¶Et dic casum hoc mō, q̄dā mulier tenebat mihi in cētū, moui sibi litē in iudicio, petēdo ista cētū, q̄ trāsegit mecū p quinquaginta mihi solutis ex pmissione, an aliqd possim amplius petere. decidit hic ⁊ si alia quinquaginta petere denuo vel lē qō obstat exceptio trāsactiōis. ¶Et dubiū faciebat l.i.par te: qr videbaē q̄ verba trāsactiōis generalia amplius nō peti, restringerenē ad illa.l.soluta ex cā trāsactiōis: nō aūt excludē rēt totū creditū, qō erat de cētū, p.l.si de certa.j.e. 2trariū deci dit hic: qr ex quo petitio fuit gñalis: qr de omnib[a] cētū mota est lis, ⁊ trāsactio fuit generalis: qō p illis quinquaginta nihil amplius peti posset: ergo generaliter obstat, ⁊ ita limita. d.l.si de certa[b]. ¶Ex scā parte tex. q̄ est sing. fm Pau. de ca. no. hic esse tex. no. ⁊ omni memoria dignū. † q̄ si debitor cōfiteaē se debere qnquaginta solū, vel tm p̄t creditor acceptare partē 2fessiōis, ⁊ respuere tanquā tm, ⁊ sic pbare residuū. ⁊ ad hoc multū no: istū tex. ⁊ dicūt esse casum singularē Bal. ⁊ Sal. hic. ¶Nec ob. si dicaē, cōfessio qualificata nō pōt in parte acceptari, ⁊ in parte respui, fm Bar. in.l. aurelius. §. idē q̄sit. ff. de lib. leg. p doc. post gl. i.l. si q̄dē. C. ō exceptio. qr rīdet bal. ⁊ Sal. q̄ dictio tanquā tm, nō q̄lificat. sup quo dubito. ¶Imo plus p istū tex. dñt bar. ⁊ Raph. cu. i.l. si cū dos. ff. re. amo. Pau. de ca. hic, q̄ si debitor dicat creditori, ecce qnquaginta q̄ tibi tm debeo, ⁊ creditor simplr recipiat: ad huc nō ēt sibi p̄uilegiū, qn possit residui petere. ¶In hac.l. format Bart. duas gōes. pma est. † pone solui titio cētū, in qbus erā debitor suus, postea hinc ad aliquot dies. peto ab eodē titio cētū ex cā mutui, vl ex alia cā: nunqd p hoc qō solui sibi, sit p̄sumptio cōtra me qō nihil debeā habere? vulgares crederēt qō sic: qr nō est verisimile q̄ sibi soluisses, si ex alia cā fuisset me[a] debitor, ⁊ 3 p̄ssassem. tene 3ium per tex. in.l. si cū dos. vbi Bar. ⁊ Raph. ad hoc no. ff. re. amo. Bar. Bal. Sal. ⁊ Pau. de ca. hic. nisi fm bal. ⁊ Sal. alie cōiecture cōcurrerent, p.l. procula. ff. de probatio. ¶Scō q̄rit Bar. qō iste tex. loquitur in 2fessione debitoris. † qd ecō tra in cōfessione creditoris, si cōstreak minor ē summā quā vere sibi debeak, an sibi preiudicet, ⁊ tz qō sic, si apposuit dictionem taxatiuā tm: alias secus. l. rōnes. cū gl. §. de pba. idē tenēt bal. Sal. ⁊ Fulg. hic Bar. in. d.l. si cū dos. facit. l. cū furti. ff. de in li. iurā. ōt tm Ful. qō habuit istū casum i practica: allegabat tex. in. d.l. rōnes. sed qr nescinit allegare Bar. ⁊ doct. hic succubuit. ¶Limita nisi credito: 2ēteak sibi deberi cētū p resto, seu p residuo 2putatiōis rōnū, tūc sibi preiudicat si vere plus debeak fm Salt. hic. adde qō idē tenēt Ray. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in.l. si ex pluribus. per gl. ibi. ff. de accepti. Pau. de cast. ⁊ Mod. in.l. si. C. ō her. inst. d. bar. vero. i cautela. clxvij. ¶Pōdera qō ex ista deci. Bar. ⁊ doc. inferē qō qñ summa pferē a creditore, nō sub. itelligit taxatiua tm, adde secus esse si. pferatur a debitore: ita pbat tex. in. l. rogasti. §. si tibi. ⁊ ibi no. Bal. ⁊ Mod. ff. si cer. pe. ta. ⁊ tex. in l. pe. §. fi. de act. emp. facit. l. si vēdito: hoīs. i pn. vbi no. co. ti. ¶Quid aūt si pferaē a teste, ponit Bar. post gl. in si. §. i. ff. de leg. ij. Lud. ro. in. l. cū furti. p illū tex. ff. de in lit. iur. sed tu vide do. Alex. in cōsi. ccvj. qō incip. visis probationibus. in. j. col. in. ij. vol. ☞ Transactio ob defectum cause tacite operatur.

Propositum in mente retentum nihil operatur.

Licet donatarius non instituat donantem, an per hoc renocetur donatio. 25.

SI maiores. †Doc. d. trāsactio ob defectū cause tacite, operat. h. d. Et pone casum vt p Odo. hic. ¶†No. q̄ ppositū in mēte retētū nihil operat, cōcor: dat vulgata. l. si repetēdi. C. de cōd. ob cām. adde qō iste text. pcedat etiā si ista causa fuisset expssa. tex. est in. l. cū donatiōis. j. c. ¶Scō not. hic esse tex. fm Bal. qō 3 donatarius non instituat donātem: non per hoc renocatur donatio, nec alibi ita expresse habetur. †quod no. ad. l. si. C. de renoc. dona. ⁊. c. si. de dona.

TRansactiōe. †matris. †No. d. trāsactio matris[c] nō preiudicat filiis, sup eoꝝ statu. h. d. [b] Ex hac. l. no. fm bal. ⁊ Sal. qō licet quis recognoscat se in vasallum alicuius, ītd non preiudicat filiis, facit. l. iij. §. pe. ff. de iureiurā. ☞ Sanus mente, licet corpore eger pōt facere transactionē.

Notarius in egressu officij iurat legaliter officium exercere, et qō nō faciet instrm de actu celebrato ab hoīe nō sane mentis.

Nemo in factu proprio est idoneus testis.

Notario creditur de his que geruntur coram eo, non de his que ab eo fiunt. 27.

SAnum mente. †Infirmitas corporis nō vitiat trāsactionem. h. d. ¶No. q̄ sanus mēte. 3 eger corpore pōt facere trāsactionē: vt hic. Itē ⁊ testiū. l. seniū. C. q testa. fa. pos. iūcta. l. q manus. ff. de testa. ¶Limita istū text. fm Sali. nisi iste infirmus transigeret cū medico: talis transactio tāquā metu facta rescinderet p offm iudicis. l. medicus. ff. de var. ⁊ extraor. cog. gl. bar. ⁊ doc. i. l. literpositas. §. e. ¶Scō per hāc. l. dictū bal. ⁊ Ful. hic colligi clausulā notariorū[e], talis san[a] mēte ⁊ intellectu: 3 corpore lāgues ⁊c. pulchrū ergo dubiū est nunqd stādū sit huic assertioni notarij: ita vt plene ꝑbet solus Jo. de imo. in. l. ij. ff. de testa. tenuit qō sic: qr notario plene credit de his q̄ spectāt ad eius offm. l. si qs decurio. C. de fal. c. cū parati. de app. sed ad officiū notarij istud spectat: † pt3 qr notarius in ingressu officij iurat legaliter offm exercere, ⁊ qō non faciet instrm de actu celebrato ab hoīe nō sane mētis. c. ad audientiā. de presbyt. 3 notarius nō possit istud cognoscere ime diate: tm cognoscit p actus extrinsecos. l. qdā in suo. cū fi. ff. de cōdi. insti. ⁊ tāto magis cū p̄sumptio nature est p eo quod notarius attestat. Itē p̄sumptio iuris: qr ghbet presumitur sane mentis, nisi probet contrarium. l. nec codicillos. C. de codicil. ¶Beuiter cōis sniа est i oppositū: ita tenēt Dy. Bal. Ang. ⁊ Raph. cu. i. d. l. ij. ff. de testa. Bal. in. l. vnica. in. ix. col. in versi. mō sequit. alia q. ad fi. C. de cōfes. Sali in. l. furiosum. C. q test. fa. pos. do. Alex. in cōsi. ccxxxj. qō inci. mature. in pe. ⁊ vlti. col. et i 2si. ccxxvij. qō inci. viso the. ⁊ dubīs. ad fi. al's 2si. lxxxv. li. ij. ¶Ego sequor istā sniam, ⁊ vltra allegata in locis de quib[a]. 3. moueo: triplici fundamēto. ¶Prio p regulā not. † qō nemo in facto ppio est testis idoneus. l. oīb[a]. C. de testi. ⁊ nullus idoneus. ff. e. 3 factū ōr ppriū, qñ ex eo pt seqn. honor vel verecundia vt est hic i notario. istā regulā tradit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de testi. §. j sup ver. 3 pone q̄ administrator. doc. precipue Jmo. in. c. ex literis. de trāsac. do. Ant. de bu. i. c. cū a nobis. de test. ⁊ in 2si. incip. qō ista h3 vulgaria dubia. do. Alex. in consi. clxi. in. j. vo. qō inci. mature. in. viij. col. ⁊ in cōsi. lxxvj. in. ij. vol. qō incip. visis dubitationib[a] elegātissime formatis. vbi in specie ponit de notario ⁊ iudice, qbus nō credit: qr tractat de eoꝝ verecundia, ⁊ in cōsi. lxxx. in. iij. vol. qō incip. in cā vertente inter dñm Baldasarē. ¶†Scō moueo: qr notarioī credit de his que geruntur coꝝ eo, non de his que ab eo fiunt. istam regulam tradit Fede. de sen. in cōsi. cxcix. qō inci. q̄dā dña zMargarita. vbi p eā infert. qō si notarius in instro attestatur se certiorasse mulierem de beneficio velleia. vel minorem de beneficio restitutiōis in integrū. nō credit ipsi notario: sequit dō. Ant. de bur. in. c. qñ 2tra falsam. in. xij. col. de pba. Panor. i. c. cū causam. in. v. col. de testi. quāuis 2trariū in hoc vltimo teneant Ang. ⁊ aliq zModer. in. l. sciēdū. ff. de ꝺ. ob. ⁊ ꝺ. Bar. vero. in cautela. clxix. ¶Tertio moueo: p fundamētū ex quo tollit rō Jmo. notario non plene credit nisi de eo quo est rogatus a testatore vel a partibus. §. nos autē. in aut. de tabellio. Bar. in aut. si qs in aliquo. in. ij. col. C. de eden. ¶Quid aūt esset econtra, si notarius per inaudentiam diceret in instrumento, talis sanus corpore: licet mente ⁊ intellectu languens ⁊c. dic quod non vitiaret secūdū Bal. in. l. imperator. prima. ij. col. ff. de sta. homi.

☞ Tantum valet transactio sine actis ⁊ scriptura, quātum cum actis vel scriptura.

Confessio facta extra iudicium sine causa, non valet: secus tamen si sit facta in iudicio.

Statutum disponens, quod de quolibet contractu soluatur gabella: non habet locum in distractu.

Statutum disponens, quod minor non possit cōtrahere sine decreto iudicis, non habet locum quando facit pacem.

Statutū disponens quod mulier non possit obligari sine presentia propinquorum, habet locum in liberatione.

Quando statuto etiā correctono nō pōt assignari nisi vna rō illa habetur pro expressa, ⁊ sit extensio ex identitate rationis.

L. prohibēs minorē contrahere super re immobili absq̄ auctuto. ⁊ decreto iudicis, habet locum etiam in distractu.

Transactio est contractus innominatus.

Conuentio nuda facta in iudicio non vestitur coloze iudicij. Actor trāsigēdo nō pdit per hoc dñium rei sup quo trāsegit.

Si lite inchoata fiat trāsactio, talis trāsactio nō tollit instātiā.

Si transactio sit facta nudo pacto, ⁊ non seruetur: actor agere non potest ex transactione, reus tamen sic.

Cōditio

Conditio ob causam an cōpetat ex pacto nudo trāsactionis.

Cautio mutiana an habet locum in contractibus, ⁊ obtinet vim implenti.

Quare cautio mutiana habet locum in vltimis volūtatibus, ⁊ non in contractibus.

Qñ in 3ctu facto sub 2ditione negativa deduceretur res nō trāsitoria ad heredē: h3 locū tm cautio mutiana etiā in 3ctib[a].

Ultimo vite spiritu non potest hereditas adiri.

Cautio mutiana locum habet in donatione causa mortis.

Cautio mutiana habet locum non in modo, sed in conditionibus negativis.

Cum transactiones communiter fiant sub modo, an saltem habeat locum cautio modalis.

Oblatio in contractibus nominatis habet vim perfecti implementi, vt possit agi. 28.

Que differētia sit iter 3ctū innoiatū facio vt des transactionē.

SIve apud acta. Jsta. l. fm Bald. ⁊ Ang. est subtilis ⁊ difficilis, ⁊ fm Pau. de ca. est repetibilis: qr h3 materia subtilē. dicit tm Sali. qō istā. l. reddūt subtilior em. gl. p̄sertim gl. magna quā ter. qui de se esset clarus, ⁊ in hac. l. Bar. fuit prolixior: quā expediret ⁊ multa posuit que nō sunt ad ꝓpositū tex. in gl. ¶Cōis diuisio doc. est qō in hac. l. §. ponak dictū in genere. secundo inferak ad speciē. ista diuisio nō placet: qr hic fm nō inferē ex primo, diuīde melius hanc. l. in duas partes. Jn prima ponit de validitate transactionis. Jn scōa ponit de eius effectu. scōa ibi. §. qñ. h. d. ¶†Tantū valet trāsactio sine actis ⁊ scriptura: quātū cū actis vel scriptura. h. d. ⁊ ex pacto nudo trāsactionis nō orit actio, qñ trāsactio perfecte impleri nō pōt: sed reo nō seruāte promissa in transactione actor reuertitur ad primā actionem. ⁊ si reus excipit de trāsactiōe replicak de inobseruātia trāsactiōis, ⁊ ita re[a] vel cōdēnak ex prima actiōe, vel causatiue cogit seruare 2ueta l trās actiōe. h. d.[a] Not. ex pma parte qō nō est differētia quātū ad validitatē ⁊ etiā qnātū ad effectū: an trāsactio fiet apud acta vel extra iudicium: rō qr fit solo 2sensu. l. nō minorē. ff. eo. ergo presentia iudicis nihil operak, ⁊ sic no. fm Bal.[b] qō 2tractus facta[a] apud acta nō magis est validus nec magis vestit, vt producat actionē quā si esset factus extra iudiciū. Limita nisi per pactū nudū factū in iudicio promittak aliquid tendens ad inuandum iudicium: puta de restituendis expēsis, vel iudicato soluendo, vel aliquid simile: tunc vestit coloze iudicij, ⁊ pducit actionē efficacem. glo. est no. in aut. generaliter. in ver. conscribat. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. eum p quo. iuncto tex. ff. de in ius vo. p quas gl. ita 2cludit Bal. in repe. l. tale pactū. §. q̄ puocauit. tu. vij. ⁊ melius in. xj. col. ff. de pac. Alex. i rub. ff. de ver. obli. in ꝺ. col. ¶Adde tū qō aliqñ actus factus in iudicio valet, q ex iudicium nihil valeret: † nā confessio facta[c] extra iudiciū sine causa: qr est indiscreta: nihil valet. l. cū de indebito. §. fi. ff. de p ba. c. si cautio. de fi. instru. no. doc. in. l. gñaliter. C. de nō nu. pec. ⁊ tm 2fessio facta in iudicio sine cā. valet vt tenet. glo. est not. in l. j. in fi. per illū tex. ff. de interrog. acti. rōnē assignat Ly. in aut. gñaliter. in. ij. q. C. de nō nu. pec. ¶Itē renūtiatio iuris de futuro facta extra iudiciū nihil valet. l. si ita scriptū. §. si sub cōdi tiōe. ff. de leg. ij. l. q superstitis. ff. de acqui. heredi. ⁊ tū facta in iudicio 93 ⁊ tz gl. in. l. j. ff. de cura. bo. dā. ⁊ in. l. in pluriū. in fi. ff. de acq. here. Bar. ⁊ alī in. l. j. §. de pac. ⁊ Scō per illū tex. dicit not. Bal. l. post. ¶ Liti. eo. ti. §. de pac. ¶Scō per illū tex. dicit not. Bal. in. vi. no. qō statuta requirētia scripturā in 2tractibus: qr ex hoc habēt a regula iuris cōis, dñt stricte itelligi, ⁊ nō extēdi, ⁊ nō refert se cōsuluisse qō statutū regrēs in 3ctibus inuliērū infinua tionē nō 3 locū in liberatiōe: tm opponit de duob[a] ⁊ nihil solnit: 3 do. Alex. solnit istā opi. Bal. sequunt. d. Alex. ⁊ do. Anto. hic, ⁊. d. Alex. i. l. more. in. ij. col. ff. de acq. he. moti: qr appel latiōe 3ctus nō venit distract[a]. l. si. in pn. ⁊ ibi pōderat Bal. C. latiōe 3ctus nō venit distract[a]. l. si. in pn. ⁊ ibi pōderat Bal. C. ¶Ego sequor istā sniam, ⁊ vltra allegata in locis de quib[a]. 3. moueo: triplici fundamēto. ¶Prio p regulā not. † qō nemo in facto ppio est testis idoneus. l. oīb[a]. C. de testi. ⁊ nullus idoneus. ff. e. 3 factū ōr ppriū, qñ ex eo pt seqn. honor vel verecundia vt est hic i notario. istā regulā tradit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de testi. §. j sup ver. 3 pone q̄ administrator. doc. precipue Jmo. in. c. ex literis. de trāsac. do. Ant. de bu. i. c. cū a nobis. de test. ⁊ in 2si. incip. qō ista h3 vulgaria dubia. do. Alex. in consi. clxi. in. j. vo. qō inci. mature. in. viij. col. ⁊ in cōsi. lxxvj. in. ij. vol. qō incip. visis dubitationib[a] elegātissime formatis. vbi in specie ponit de notario ⁊ iudice, qbus nō credit: qr tractat de eoꝝ verecundia, ⁊ in cōsi. lxxx. in. iij. vol. qō incip. in cā vertente inter dñm Baldasarē. ¶†Scō moueo: qr notarioī credit de his que geruntur coꝝ eo, non de his que ab eo fiunt. istam regulam tradit Fede. de sen. in cōsi. cxcix. qō inci. q̄dā dña zMargarita. vbi p eā infert. qō si notarius in instro attestatur se certiorasse mulierem de beneficio velleia. vel minorem de beneficio restitutiōis in integrū. nō credit ipsi notario: sequit dō. Ant. de bur. in. c. qñ 2tra falsam. in. xij. col. de pba. Panor. i. c. cū causam. in. v. col. de testi. quāuis 2trariū in hoc vltimo teneant Ang. ⁊ aliq zModer. in. l. sciēdū. ff. de ꝺ. ob. ⁊ ꝺ. Bar. vero. in cautela. clxix. ¶Tertio moueo: p fundamētū ex quo tollit rō Jmo. notario non plene credit nisi de eo quo est rogatus a testatore vel a partibus. §. nos autē. in aut. de tabellio. Bar. in aut. si qs in aliquo. in. ij. col. C. de eden. ¶Quid aūt esset econtra, si notarius per inaudentiam diceret in instrumento, talis sanus corpore: licet mente ⁊ intellectu languens ⁊c. dic quod non vitiaret secūdū Bal. in. l. imperator. prima. ij. col. ff. de sta. homi.

☞ Tantum valet transactio sine actis ⁊ scriptura, quātum cum actis vel scriptura.

Confessio facta extra iudicium sine causa, non valet: secus tamen si sit facta in iudicio.

Statutum disponens, quod de quolibet contractu soluatur gabella: non habet locum in distractu.

Statutum disponens, quod minor non possit cōtrahere sine decreto iudicis, non habet locum quando facit pacem.

Statutū disponens quod mulier non possit obligari sine presentia propinquorum, habet locum in liberatione.

Quando statuto etiā correctono nō pōt assignari nisi vna rō illa habetur pro expressa, ⁊ sit extensio ex identitate rationis.

L. prohibēs minorē contrahere super re immobili absq̄ auctuto. ⁊ decreto iudicis, habet locum etiam in distractu.

Transactio est contractus innominatus.

Conuentio nuda facta in iudicio non vestitur coloze iudicij. Actor trāsigēdo nō pdit per hoc dñium rei sup quo trāsegit.

Si lite inchoata fiat trāsactio, talis trāsactio nō tollit instātiā.

Si transactio sit facta nudo pacto, ⁊ non seruetur: actor agere non potest ex transactione, reus tamen sic.

Cōtraria opi. tenet Bald. in rub. C. de pac. qō statutum eū. ¶Cōtraria opi. tenet Bald. in rub. C. de pac. qō statutum prohibēs mulierem cōtrahere sine certa solennitate: puta presentia ꝓpinquorū, habet locū etiā in liberatione, ⁊ idē Bal. in l. pactū dotali. in. xxi. q. C. de collatio. ad fi. illius qōnis: qō tale statutū, qō intēdit prouidere imbecillitati mulierū, quamuis loquaē in contractu: tñ habet locū in liberatione, refutatione ⁊ distractu, propter fragilitatem sexus muliebris. que militat in omnib[a]. l. dolo mali. ver. diuersum. ff. de nouatio. ¶Ego teneo istā partē ⁊ moueo: quinq̄ fundamentis. ¶Primo ex eo qō volūt Bal. ⁊ Bart. in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. l. vi. col. ff. de pac. ⁊ Bar. in. l. meuia. §. j. ff. sol. mat. † qō statutū disponēs qō mulier nō possit obligari sine presentia ꝓpinquorū, h3 locū in liberatiōe: l3 Bar. loquak qñ statutū vtik verbo obligari. secus si diceret qō nō posset 2trahere: quā differētiā facit Ang. ibi, l3 certe Bal. ⁊ doc. zModar. Laud. ibi tenēt qō quomodocūq̄ loquaē statutū idē sit vtrobiq̄. ¶Scō moueo: qr statutum loquēs i 3ctu, qō mulier nō possit 3here sine 2sensu ꝓpinquorū, h3 locū in aditiōe hereditatis, ⁊ sic in quasi 3ctu. fm Bart. a in. l. more. ad fi. ꝓncip. ff. de acq. here. ⁊ sequunt Pau. de ca. ⁊ Lud. ro. in. l. multū. eo. ti. ⁊ ibi dicit Pau. de ca. qō vidit istam opi. Bar. seruari in practica, ⁊ ita consulnit Ludo. ro. in consi. ccccciij. inci. presupposito qō vīua voce. ⁊ istā opi. pluries defendi, quāuis in vltimo 2trariū teneat. idē Bar. in. l. apud iul. §. fi. ex q. can. in pos. ea. Bal. Alu. ⁊ aliq zModd. in. d. l. mutum.

¶Tertio moueo: ⁊ in hoc facio magnū capitale: † nā qñ in statuto ēt correctorio nō pōt assignari nisi vna rō, illa habeē p expressa. ⁊ fit extēsio ex identitate illius rōnis. l. milites agrū. ff. de re milī. l. his solis. in ver. satis ēt tacite cautū putamus. C. de reuo. dona. gl. l. j. quāuis. ⁊ ibi expssius Bal. ⁊ Pau. de ca. C. de fideicō. idē Bal. in. l. fi. i. iij. col. C. de lib. ꝑte. Bal. ⁊ Jmo. in. l. fi. ff. de here. instī. Jmo. ⁊ Pau. de ca. in. l. si vero. ff. so. mat. l3 in isto statuto nō pt assignari nisi vnica rō. l. ꝑpter fragilitatē muliebrē. fm bar. ⁊ doc. in. l. trāsactiōe matris. ff. eo. ⁊ ista rō militat etiā i distractu ⁊ liberatiōe: igit ⁊c. ¶Quarto facit bti tex. i. l. si ad resoluēdā. C. de ꝺ. mino. hic allegata p bal. † vbi l. phibēs minorē 3here sup re imobili, absq̄ authoritate tutoris, ⁊ decreto iudicis h3 locū ēt i distractu: rō qr fragilitas minoris etatis militat vtroq̄ casu. ¶Quinto facit regula Bar. in aut. ecōtra si filij fami. p illū tex. in. ij. no. C. de repu. qō cuius 2sensus in 3hendo requirit: requirē ⁊ in dissoluēdo. ¶Ultimo facit regla: qr habeē p statuto, illud qō statuētes verisimiliter statuissent de hoc interrogati. gl. in. l. tale pactū. §. fi. ff. de pact. p qua gl. facit tex. i. l. si. cōm intellectū Bar. bal. ⁊ Ang. ibi. C. de posthu. heredi. instī. facit. l. barbari[a]. ver. h3 ⁊ si sciuisset. ⁊ ibi Bal. in. v. col. ff. de offi. preto. ¶Tertio no. ibi ex pacto hic pbari fm Ang. † qō trāsactio[a] est 3ctus innominat[a]: qr si esset cōuētio nominata ex pacto nudo ageret. l. iurisgētium. in pn. ff. de pac. dictū Ang. est verissimū qō trāsactio est contractus innominatus[c], vt late p Bart. hic in pe. col. ⁊ est tex. in. l. j. §. j. in versi. trāsigēdi. ⁊ ibi bar. ad hoc no. ff. de pac. ⁊ tex. i. l. ij. ⁊ ibi Bar. ad hoc no. ff. de iureiu. tū iste tex. inducēdo vt p Ang. nihil ꝓbat: quia cōuētiones nominate pacto nudo ꝓducunt actionē, qñ sunt de iuregētiū, ita loquit. d. l. iurisgētium. in pn. sed cōuētiones inris ciuilis etiā si sunt nolate, tm pacto nudo non pducūt actionem, vt declarat ⁊ probat Bart. in. l. iurisgen tium. §. quinimo. in pe. col. ff. de pac. ¶Quarto no. ex hoc tex. iūgēdo prin. cum versi. sed qm̄. hic ꝓbari melī[a] quā alibi qō †cōuētio nuda facta in iudicio, nō vestit coloze iudicij[d], ita vt actionē producat: ⁊ ad hoc pōderat istū tex. Bal. in. l. tale pactum. §. q ꝓuocauit. in repetitione, in. vij. ⁊ melius in. ij. col. ff. de pac. Lud. ro. in. l. j. in prin. ff. de ver. ob. dicit qō iste tex. nihil ꝓbat, qō licet in prin. tex. fuerit locutus de transactione facta apud acta, tñ in ver. sed quoniam mutat causas, patet ex ad uersatiua[a] sed q̄ denotat diuersitatē in iure ⁊ in facto. gl. in. l. 3 ⁊ fi. l. in prin. ff. de petit. here. late Bar. i. l. hoc amplī[a]. §. de his aūt. ff. de ꝺ. infe. si ergo debet denotare diuersitatem in facto, ergo est necesse dicere qō in versi. sed qm̄. mutet cām. ista rūsio nihil valet: qr nec istud esset diuersificare factū, cū. 3. in pn. tex. loquutus sine trāsactio fieret in iudicio sine extra. ꝑterea diuersum est factum, ⁊ diuersum ius: qr in prin. ponit de validitate trāsactionis. in versic. sed qm̄. postea ponit de effectu. ¶Ego puto posse aliter respondere: nā in prin. dubitak qñ transactio erat facta extra iudiciū, ⁊ sine scriptura, an valeret: decidit qō sic. in ver. sed qm̄. dubitak posito qō valeat, an habebit effectū. ⁊ isto modo tex. loquit de eadē trāsactione facta extra iudiciū sine scriptura: ⁊ hoc modo nihil ꝓbat. ¶†Quinto not. in ver. rerum vendicatione pendente, qō actor transigendo non perdit dominiū rei super qua transegit, ⁊ sic diuisio rei facta ex causa transactionis, nō operat translationem dominij. ¶In contrariū videt facere regula. l. qua ratione. §. interdum. ff. de acq. re. do. ⁊. §. interdū. instī. de re. diuisi. ⁊. l. quedam mulier. ff. de rei vendi. vbi diuisio, rei titulo ꝓcedēte, operat trāslationem dominij.

a Adde Jas. in l. fi. v. col. j. vñ legit. Ex quo infertur q̄ transactio nō 3 parata exe cutionē. ⁊ late declarat Dec[i]. i. c. fi. qñ. de offi. dele. col. fi. versi. extra gl. ⁊ ideo lite mota sup trāsactiōe pt peti 2pio. iissum inter cōiunctos. ita p dictā rōnē dicit Ful. cō fi. ccxxix. ꝓponit q̄ Federicus. j. dub. Purpu.

b Dicit Bald. not. esse alibi in marga. pactū. §. vñ. l3 vide in. iiij. not. Decius in c. j. de iudic. col. iij. Purpu.

c Cōfessio facta. Adde Abb. i. c. olim. de rescrip. Abb. Anto. de but. ⁊ Jo. ō imo. in. c. at si clerici. de iudi.

d Trāsac. Addō Bal. in rub. C. de rer. permu. glo. ⁊ doc. in. l. si intra. ff. de pac.

e Innominat[a]. Baliaula in rub. ff. de ꝺ. obl. col. viij. Alex. li. v. cō fi. xl. li. ij. Purp.

f Judicū. Qō imo vestiatur tradit Guido sing. cccxlij. pactū. Sely. in. c. j de pact. limitat Balian. in. l. j. ff. de verb. obliga. ⁊ ibi late Alcia. ⁊ Jas. in l. pacta. §. titu. j. Purp.

g Et aduersatiua. l3 adde doc. i l. ij. in. §. sed ⁊ si agant. ff. de iudi. Bar. in. l. patris ⁊ filij. ff. de vul. ⁊ pup. Jo. an. c. p tuas. de arb. N[a] pha. cu. cōl. cxiij. incip. statutū qo nec in testamentis. in. j. colum.

Universidad de ... Biblioteca

a ☞ Vide phili. decium in l. ij. §. de edendo. in. l. xiij. Purpu.

b ¶ Practic⁹ Papie. in forma lib. q agit̄ vt pact. in trāsactiones. col. iij. queritur circa premissa. Purp.

c ¶ Vltimo not. qd renūtians rei vēdite nō perdit dominiū. Bald. in l. j. i 9ñ. de leg. collec. iij. vtilitas resultat. propter manum regiā de qua Innoc. in c. que in ecclesiarū. de cōsti. Purp.

tionē dominij, sicut si interuenisset traditio. ¶ Sȝ rñde qd illa regula pcedit qñ diuisio fit ex titulo tēdente ad trāslationē dominij, sed hic transactio solū tendit ad imponendum finem liti, nō autē ad transferēdū aliquod dñium, ergo diuisio rei ex causa transactionis nō operat̄ translationē dominij, vt hic. ⁊ l. si p fundo, vbi dicetur .j. eo. ¶ Et per istos tex. infert glos. not. in l. pe. C. de vsuca. p emp. qd similiter nō p̄stat causam vsucapiendi, qñ trāsigēs qui dimittit non esset dominus. facit regu

11 la l. clauib⁹. ff. de cōtrahē. emp. ¶ † Sexto no. hic esse tex. no.[a]

a qd si lite inchoata fiat trāsactio, talis transactio non tollit instātiā: ptȝ q2 actor pt redire ad eādē actionē ⁊ causam. de qua

b dubitauit Bar. in l. si diuersa. in fi. vbi dixi .s. eo.[b] ¶ Septimo no. ex fi. tex. Sali. Ful. ⁊ do. Alex. qd re⁹ qui fuit in mora adimplendi id qd promisit in transactione, si conueniatur prima

c actione pōt morā purgare, ⁊ sic satisfacere vsq3 ad sentētiam.[c] ¶ Nec obst. si dicat̄ qd purgatio more nō admittit̄ nisi vsq3 ad litem conte. ⁊ non vltra. l. si insulam. ff. de verb. oblig. q2 est verū quando mora committit̄ ante litem conte. hic autem fuit commissa post, nimirū si admittit̄ purgatio vsq3 ad sniam, de quo dixi in l. si pacto quo penā .s. de pac. vel poti⁹ subtilius respōde fm Bal. hic, in vlti. col. qd proprie hic nō agitur de purgatione more: q2 cū actor nō perfecte impleuerit, vt habes hic in gl. reus nō pōt dici in mora: vnde hic nō agit̄ pprie de purgatione more, sed potius de facultate quā habet reus obseruādi trāsactionē, vt iudicium de nouo reintegratū euitet. ¶ Capio gl. magnā in ver. pacto. quā magistraliter diuidit in septē par

12 tes. in prima remouet vnū 9riū, inquātū dicit̄ in hoc tex. qd † si transactio sit facta pacto nudo, ⁊ nō seruet̄, actor agere nō pt ex trāsactiōe, ⁊ tñ reus agere pōt, iuribus allegatis in glo. que fatet̄ contrarium. in scda que est ibi, sed quare glo. q̄rit de rōne diuersitatis: quare reus possit agere ex transactione facta nudo pacto, actor nō, ⁊ assignat duas rōnes, ⁊ tenet vltimā pma reprobata. ¶ In tertia q̄ est ibi, dic ergo. retenta vltima rōne gl. format vnā qōnē. In quarta que est ibi, itē qd si caueā glo. format aliā qōnem circa illam vltimā rōnem. In quinta q̄ est ibi, nec ob. gl. remouet aliud contrariū. qd cōtrariū potest formari alio de duobus modis, vno mō directe 9tra tex. alio modo ⁊ meli⁹ 9tra scdam rōnē quā gl. tenuit .s. in .ij. pte. In sexta q̄ est ibi, itē no. gl. p viā no. remouet duo 9traria dādo duas solutiones q̄ nihil valēt. In septima ⁊ vltima que est ibi, item

13 q̄ est differentia. glo. format qōnem. ¶ † Ad euidentiā eorum que dicunt̄ in glo. vt per doct. habes aduerte qd cautio interponit̄ alio de trib⁹ modis. ¶ Aliqñ ad istum finem ⁊ effectū vt actio q̄ nunq3 est nata, nec nasci poterat, mediante cautione nascat̄: eo q2 talis cautio hȝ vim purificate 9ditionis: vt est qñ aliqs instituit̄ heres sub 9ditione negatiua, si nunq3 ascenderit capitolium, vt sit legatū sub simili cōditione negatiua: certe talis conditio nunq3 pōt in vita impleri, ⁊ non impleta 9ditione nunq3 pōt peti nec agi. l. cedere diē. ff. de ver. sig. certe muti⁹ adinuenit cautionē, vt pmittatur de nunq3 ascendendo, ⁊ si in futurū vnq3 contrafiet de restituēdo hereditatem vel legatū cū omnibus fructibus, talis cautio facit vt actio nascat̄, ⁊ agi possit. vbi alias actio nunq3 nata fuisset. l. mutiane. ⁊ l. titio fundus. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ l. cū fili⁹. §. q mutianā. ff. de le. ij. ¶ Quedā est cautio modalis: que interponit̄ qñ aliqd relictū est sub mō, qui nō pōt perfecte impleri in vita legatarij: ad fines vt tollat̄ exceptio: puta si testator legauerit vxori vt nūq3 discedat a liberis, vel vt ppetuo cū filijs moret̄: iste mod⁹ nūq3 perfecte erit impletus in vita mulieris: vñ si peteret legatū obstaret excep. ideo adinuenta est cautio: per quā solēniter pmittit de nunq3 recedēdo a liberis, ⁊ ista cautio hȝ vim implemēti, vt ea prestita tollat̄ exceptio: de ista cautiōe modali loquit̄ tex. in l. qbus diebus. §. termilius. ⁊ ibi late Bar. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ tex. in l. si tibi pure. ff. de leg. ij. ⁊ tex. fm vnum intellectū in l. insulā. §. fi. ff. loc. ¶ Quedā ⁊ tertio est cautio, que interponit̄ ad finem ⁊ effectū vt si alicui per testatorē sit relictū sub cōditione; vel in diem, vel in cōtractibus sit promissum in diē vel sub cōditione. reddat̄ cautus qd eueniente conditione vel die sibi satisfiet de legato vel debito: nā posset euenire qd pēdēte cōditiōe vel die, heres dilapidaret oia bona: ideo potest cogi officio iudicis ad instantiā legatarij, quod solēniter caueat: quod si euenerit coditio vel dies legati, qd legatum plene adimplebit. de ista cautione loquit̄ titulus. ff. ⁊ C. vt leg. no. caue. ⁊ ista aliqñ prestat̄ in 9ctibus, si superueniat noua cā suspicionis, ⁊ sic intelligit̄ l. in oībus. ff. de iud. l. si creditores. in fi. ff. de priui. credi. vbi declarat Bar. ⁊ in l. iter omnes. ff. qui satis. cogā. ⁊ in l. ij. in prin. vbi plene moderni. ff. so. ma. Pau. de cast. et

14 do. Alex. ¶ † Istis sic pmissis redeo ad gl. ⁊ i prima parte dic dū ista gl. facit differētiā inter actorem, cui ex trāsactione facta nudo pacto nō cōpetit actio 9tra reū. sed bene reo ad repetendum ex pacto nudo trāsactionis orit̄ actio. s. 9ditio ob cām. vt iuribus in glo. allegatis. gl. nō bene dicit: q2 conditio ob cām: nō cōpetit ex pacto nudo trāsactiōis: qd dupliciter ptȝ: q2 dat̄ ad resolutionē trāsactiōis: ergo nō 9petit ex pacto nudo trāsactiōis qd destruit. §. is quoq3. ver. sȝ hec species. insti. qui. mo. re cōtrahi. ob. scdo q2 cōditio ob cām oritur ex quasi cōtractu. §. item is. insti. de obli. que ex quasi cōtractu. ⁊ sic orit̄ extra id qd agitur in l. si is. §. qui libero homini. in fi. cōmod. ergo non oritur ex ipso pacto, ⁊ sic quemadmodū actori ex pacto nudo transactionis non orit̄ actio: ita nec ex parte rei ex ipso pacto nudo transactionis orit̄ aliqua actio: sed bene extra id qd agit̄ cōpetit reo 9ditio ob causam ad repetendum id qd dedit, qd remedium nō congruit actori, qui potest ad primā actionē redire: vt dt tex. hinc est, qd si pma actio fuisset sublata ipso iure p acceptilationē interpositā in trāsactione, ⁊ reus nō obseruaret trāsactionē, etiā ipsi actori cōpeteret cōditio ob causam contra reū, vt se reponat in prima actione. l. si qs accepto. ff. de condi. ob can. illud qd ego tenui cōtra glo. tenet etiā gl. fi. contro, circa fi. ¶ In secūda parte gl. tene secundam rationē. primā reprobat melius p Bar. quā per gl. hic. ¶ In .iij. parte gl. distingue sub qua forma facta sit trāsactio: vt hic p bart. ¶ In iiij. parte gl. ibi, itē qd si caueā. intelligendo glo. scdm. l. iiij. quā

15 allegat q̄ loquit̄ in cautiōe mutiana: † habes qd cautio mutiana hȝ locū in cōtractibus, ⁊ obtinet vim implementi. Istā opi. late defendit Guil. de cu. in l. dedi. el. j. in prin. ff. de 9di. ob can. alibi gl. vbiq3 tȝ 9riū, ⁊ in cōtrariū est cōis snia doc. cōtrarium tenet gl. in l. j. ⁊ ibi Sali. do. Alex. s. de pac. gl. in d. l. dedi. i pn. vbi late Albe. ⁊ Lud. ro. ⁊ glo. in l. ita stipulatus. ff. de ver. ob. ⁊ gl. i. l. mutiane. vbi late Bart. ⁊ doc. ff. de 9di. ⁊ demō. ¶ Pro ista opi. facit lex melior de iure i. §. si qs ita stipulet̄. insti. de v. ob. quē text. allegat Fulg. hic, ⁊ Raph. cu. in d. l. mutiane. ⁊ eū sibi ascribit Lud. ro. in d. l. dedi. in prin. ⁊ reputat ad hoc singularē ⁊ nō esse ab alio pōderatū nisi a se ⁊ dicit mirari qd antiq ⁊ moderni fuerit i tāta dubitatiōe cū ibi sit tex. apert⁹ de hoc: tñ rñdet Raph. cu. in d. l. mutiane. qd ille tex. pcedit ante cautionē prestitā, ⁊ hoc modo rñdet Bal. hic in .iiij. col. ad l. ita stipulatus. ff. de verb. ob. ¶ Tu strictius inducas illū tex. qd etiā cautio prestari nō posset iūgēdo tex. in l. heres meus. §. q̄uis. cū gl. ff. de 9di. ⁊ demō. i. d. §. si qs ita stipulet̄. dicit tex. qd si qs stipulet̄ sub 9ditione negatiua si in capitoliū nō ascenderit. est pinde ac si stipulet̄ post mortē: sȝ sic est qd qñ testōr legat post mortē legatarij: vel cū legatari⁹ moriet̄: nō hȝ locū cautio mu

16 tiana. tex. est in d. l. heres meus. §. quāuis. cū gl. ¶ † Tenēdo cōem sniam: querēda est rō quare cautio mutiana habeat locū in vltimis volūtatibus, ⁊ non in 9ctib⁹. Lud. ro. in d. l. dedi. in pn. dt cōem esse: q2 vltime volūtates sunt magis fauorabiles: quā sunt 9ctus: ideo in eis fit plenior iterptatio. c. cū dilecti. de don. istā rōnē sequit̄ d. Alex. in l. j. vlt. col. s. de pact. ista rō p se nō sufficit: cū regulariter bonū sit ar. ab vltimis voluntatibus ad 9ctus. l. seruū filij. §. eū q chyrographū. ⁊ l. q̄ de legato. ff. de leg. j. aliā rōnē assignat Rap. in d. l. mutiane. ⁊ Lud. ro. in d. l. dedi. in prin. q2 vltime volūtates nō pnt stare in suspenso: sicut 9tractus. l. fi. ff. cōia pdio. ista rō nihil vȝ: q2 vltime volūtates qñ fiūt sub 9ditione, stāt in suspēso. toto ti. ff. de cōdi. ⁊ demō. igit̄ ⁊c. ¶ Alia tertia pōt assignari rō: q2 in 9ctibus est imputādū 9hēti: quare passus est 9ditionē negatiuā apponi: nō sic in vltimis voluntatibus: in quibus nihil est qd possit imputari legatario vel heredi: ideo l. succurrit per cautionē mutianā: sed caue: q2 in donatione que fit sola voluntate donātis: etiam nihil pōt donatio imputari. ¶ Quartā ⁊ vltimā rationē valde fundamētalē assignat illustris subtilitatū princeps d. Christopho. de castel. in d. l. ita stipulatus. ⁊ refert ⁊ sequit̄ Christo. in §. oīs. insti. de ver. ob. nam in vltimis voluntatibus spes conditionalis nō trāsmittit̄ ad heredes: sȝ in 9ctibus sic. §. ex 9ditionali. insti. de verb. obli. ideo in vltimis voluntatib⁹ si nō haberet locū cautio mutiana: essent inutiles ⁊ nulle: cū nō trāsmittant̄ ad hēdes: nō fuit necessaria cautio mutiana: sec⁹ est i 9ctibus. ¶ Cōfirmo p illud qd tȝ Bal. i aut. cui relictū. ad fi. C. de

17 indi. vidui. tol. † vbi tȝ qd qñ in cōtractu facto sub 9ditione negatiua: deduceret̄ res non transitoria ad heredē. puta vsufructus vel alimenta: haberet tūc locum cautio mutiana: etiā in 9tractibus, quasi tunc militet rō que in vltimis voluntatibus: idē tenet Bal. in l. ex his. in fi. C. qñ di. le. ced. in bona lec. q2 impresse sunt defectiue ibi. ¶ Ista rō est subtilis ⁊ colorata ⁊ alias mihi placuit: nūc puto qd nō sit bona, ⁊ sicut rō est subtilis: ita cā subtiliter impugno: nā cautio mutiana hȝ locū non solū in institutionibus factis sub 9ditione negatiua: sȝ etiā in legatis. ita dicit tex. in l. mutiane. vñ in institutionib⁹ factis sub cōditiōe negatiua: fateor qd essent nulle: nisi prestaret̄ cautio mutia

18 na: eo q2 nō implent̄ nisi i vltimo vite spū, † ⁊ i vltimo vite spiritu non pōt adiri hereditas, gl. est sing. in l. fi. ⁊ ibi Bar. ff. qñ di. le. ce. ⁊ hrditas nō adita nō trāsmittit̄ vnica. §. i nouissimo. C. d cad. tol. nō sic est in legatis relictis sub 9dōne negatiua q2 cū talis cōditio purificet̄ in vltimo vite spiritu legatarij: ⁊ sic in eius vita legatū bene transmittit̄ ad heredes. l. fi. ff. de 9di. insti. hmōi. §. si titio. ff. de leg. j. ecce qualiter legatum vȝ: ⁊ trāsmittit̄ ad hr̄des: ⁊ tñ i eo hȝ locū cautio mutiana: ad hoc vt

19 legatū statim possit peti: ergo p̄dicta rō nō est bona. ¶ † Not. tñ q cautio mutiana locū hȝ in donatione cā mortis tex. est i §. q̄ vero. nūc sequit̄ in aut. de nup. quē reputat singularē Lu. in singularib⁹ suis: idē tȝ Bal. p illū tex. i aut. cui relictū. i. viij. no. §. de idi. vid. tol. ¶ Stat ergo q gl. hic male dicit: ⁊ cōiter reprobat̄: nisi eam salues qñ cautio mutiana interponeret in transactione, ⁊ sic in 9ctibus de volūtate aduersarij: sicut aliō p alio volēte aduersario solui pōt. l. si rem. in. j. §. omnis. ff. de pig. act. ita saluat Bar. istā gl. in d. l. mutiane. in .ij. col. Salic. ⁊ Mod. hic: ⁊ Pau. de ca. in l. si pro fundo. j. e. sȝ Bar. hic i. iij. col. subtili⁹ reprobat gl. q2 dato ēt q cautio mutiana haberet locū in 9ctib⁹: tñ adhuc ista gl. male diceret: q2 adhuc in transactione nō posset habere locū: q2 trāsactiōes fiunt sub modo:

20 † cautio mutiana hȝ locū non in modo sed in 9dōnibus negatiuis, tu aduerte: q imo trāsactio sicut ⁊ alij 9ctus innoīati, nedum pōt fieri sub modo, imo sub cōdōne. tex. est in l. si super possessione. ⁊ ibi ad hoc no. Bal. s. eo. glo. in l. si intra. ff. de pac. do. in l. si quis cū debitore. reprobata gl. ibi. ff. de iureiu. ⁊ Bar. met. hic i vl. col. ¶ Salua subtiliter bar. q nō ignorauit transactiōes posse fieri etiā sub 9dōne, vt ipsemet Bar. in vlt. no. declarat: sȝ voluit dicere q i hac l. nō apparet an trāsactio fuerit facta sub modo vel 9dōne: ⁊ i dubio dȝ p̄sumi facta sub modo: vt est doctrina no. bar. in l. cū mota. i. j. co. vbi dixi. s. e. ⁊ ita regulariter fiūt: ergo cautio mutiana in hac. l. locū haberet non posset. ¶ Itē aduerte dum Bar. dicit q cautio mutia

a na hȝ locum in 9dōnibus[a] negatiuis: innuit q in 9dōnibus affirmatiuis locū habere nō possit. Sed 9triū tȝ ipsemet Bar. in d. l. mutiane. in .ij. col. ⁊ ibi Imo. ⁊ Raph. cu. p tex. no i. l. titio fundus. ff. de 9di. ⁊ demō. sȝ ille tex. nihil pbat: nā ibi erat duplex cōditio: vna in psona primi negatiua: alia in psona secundi affirmatiua: vnde ibi cautio mutiana interponit̄ ppter primā 9dōnē negatiuā: non aūt propter scdam affirmatiuam cui non 9uenit. ¶ Teneo tñ q cautio mutiana etiā locū hȝ i condōnibus affirmatiuis q̄ possunt impleri in vita: ⁊ hñt annexā notitiā puta lego tibi cētū si cū heredib⁹ meis steteris: an hȝ affectū negatiue: si nō recesseris, p tex. in l. pater seueri

21 nā. §. socr⁹. a 9trio sensu ff. de cōdi. ⁊ demon. ¶ † Successiue dubitat Bar. cum transactiones cōiter fiūt sub modo: an saltem habeat locū cautio modalis: q̄ qualis sit .s. declaraui. et distingue vt hic per eū pōdera qd Bat. vult q l. insula. §. j. ff. loca. nō habeat locū nisi in 9ctibus bone fidei: idē tȝ Bart. in l. naturalis. §. q si faciā. ff. d pscr. v. ¶ Cōtrariū q imo cautio modalis: hȝ locū etiā in cōtractibus stricti iuris: ⁊ cōsequēter d. l. insulā. §. fi. tȝ ipsemet Bar. ⁊ melius in l. quibus diebus. §. termilius. in v. co. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ istam contrarietatē Bar. preponderat Imo. in d. l. mutiane. in prin. ¶ Itē aduerte: inquantum concludit Bar. q cautio modalis haberet locum in transactione si esset interposita sup 9ctu bone fidei. secus si sup 9ctu stricti iuris Bal. vero tenet indistincte q cautio interponi possit qñ trāsactio aliter perfecte impleri nō pōt p l. statuliber rōnē. ff. de statulib. Tene indistincte 9 Bart. et Bal. q in transactione, ⁊ in alijs contractibus innoīatis nūq3 cautio modalis pōt interponi: patet q2 interponit̄ qñ nata est actio, sȝ solū obstat exceptio: vt .s. declaraui: sȝ in trāsactione non est nata actio: nisi secuto iplemento. l. ex placito. C. de re. pmu. ergo ibi non cadit fm oēs Mod. hic ⁊ Imo. in d. l. mutiane. ⁊ dicit Pau. de ca. hic, q ista opi. cōtra Bar. est vera sicut deus est de⁹. ¶ Sū in hac pte gl. ibi, nec ob. q si stipulator istā op. forma melius vt vadat cōtra ea q̄ superius dici gl. 9 tex. nā supius gl. formauit: ⁊ ideo in hac l. nō pōt actor agere, eo q2 pfecte non pōt implere. Cōtra: q2 si stipulatus est pōt agere: vt hic. ⁊ l. cū pponas. ij. s. de pac. ⁊ tñ qñ perfecte non implet: non deberet posse agere: saltē in effectu, q2 obstat exceptio q̄uis sit contractus nominatus. l. iulianus. §. offerri. ff. de act. emp. gl. rñdet vno modo: alr̄ respondēt Bar. ⁊ doc. ¶ Tu aūt dic clare: q differentia est inter contractus innoīatos: ex quibus nō pōt agi qñ perfecte nō implet: dato q impleuerit eo modo quo potest, ⁊ inter cōtractus nominatos qui ipso iure absque aliquo implemento producunt; vt est tex. melior de iure in l. iurisgētiū. in prin. ff. de pac. si agens nullo modo impleret: obstaret exceptio. d. l. iulianus. §. offerri. sȝ qñ implet eo modo quo potest: ex stipulōne vel ex ipso cōtractu noīato agit mero iure, ⁊ in effectu, q2 nulla obstat exceptio. tex. est hic, ⁊ in l. cū proponas. ij. s. de pac. per que limita tex. i. d. l. iulianus. §. offerri. ⁊ est rō diuersitatis: q2 in cōtractib⁹ inominatis agit̄ de actione producenda sed in cōtractibus nominatis agitur de actione mero iure nata defendēda, nec ob. exceptio, vñ facilius defendit̄ id q est inesse productū q̄ aliquid de nouo producat̄. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur.

22 c. quemadmodū. de iureiu. tolle simile. † nā oblatio in cōtractibus noīatis hȝ vim perfecti implemēti, vt possit agi. ⁊ nō obst. exceptio sec⁹ est in cōtractib⁹ innoīatis. gl. est no. in l. iurisgētium. in pn. in gl. magna. in ver. facias. ff. de pact. ⁊ ad predicta vltra doc. hic, adde Cy. ⁊ Mod. i. l. j. s. de pac. ¶ In sexta pte gl. ibi, item no. rñde melius ad l. cū mota. s. eo. q ideo ibi agit̄ ex transactione facta pacto nudo: q2 ibi perfecte fuit impleta, ex renūtiatione querele ⁊ morte matris, que ambo impediunt instaurationē: vt ibi declaraui. ¶ Sum in vltima parte gl. ibi,

23 item que est differētia vbi querit gl. † que differētia sit inter cōtractum innominatū, ⁊ trāsactionem: intellige de cōtractu innominato facio vt des, habendo respectum ad casum huius l. gl. leuiter rñdet q in contractu innominato facio vt des factum potest perfecte impleri, ⁊ postq3 fuerit perfecte impletuȝ amplius reuocari non pōt, sed in trāsactione de qua loquitur ista l. factum non poterat perfecte impleri, ista differentia pcederet restringendo se ad casum huius. l. sed si questio gñaliter formetur, differentia gl. non est bona. ¶ Dic ergo verā differētiam fm Fulg. hic, q2 transactio nunq3 potest fieri nisi super re dubia. l. j. ff. eo. l. sed cōtractus innominati pñt fieri vbi nulla penitus est lis. ¶ Capio gl. in ver. pēdente q3 diuido in tres. In prima declarat tex. vno modo. ¶ In scda que est ibi, vel dic pēdet declarat tex. alio modo. In tertia ibi, sed ar. cōtra gl. opp. non contra tex. sed cōtra declarationem scdam proxime factā, in quo dixerat q p diuisionē factam ex cā transactionis, nō desinit esse dñs cōtra. d. l. iij. §. sed ⁊ si is. ff. ad l. fal. vbi fȝ gl. videt̄ esse tex. q̄uis vere tex. clare non dicat q dimissio aliquarū rex legatarum facta heredi, ex cā transactionis importat translationē dominij, tex. tñ ibi nō ita clare decidit: ⁊ qñ sic decideret rñde vt p bar. hic. in fi. ¶ Capio gl. fi. in ver. vrgere. q3 diuide in a

quatuor partes. In prima remouet tacitum contrariū. declarando tex. In scda que est ibi, sed vsquequo format qōnem de qua dȝ in l. si maior annis. j. e. In tertia que est ibi, itē opponit̄ gl. opponit a partibus sufficiēter enumeratis, ⁊ bene rñdet, tenēdo vltimā partē responsionis: q qñ cōpetit condit. ob cām, nō cōpetit ex pacto: imo ex delicto extra id q agit̄: vt declaraui. s. in. gl. magna in pn. In quarta q̄ est ibi, itē q dicit dari gl. opponit cōtra tex. ⁊ rñdet p viā fallentie hic: q rō fallentie est q2 accusationes intētantur ad penā, ⁊ sic sunt odiose: ⁊ ideo si semel fiat transactio, q̄uis postea non obseruetur nō est licitū redire ad tales accusationes, que odiose sunt. l. si tibi. §. quedā. cum gl. ff. de pac. iuncta regula. c. odia. de reg. iur. in. vj. ⁊ l. cum quidam. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ per ista cum laude dei est impositus finis huic. l.

a ¶ In conditionibus negatiuis. Adde Bald. in aut. cui relictuȝ. i. iij. col. C. de indic. vid. tol.

1 ☞ Trāsactio generalis generaliter obstat. in omni eo quod super actione proposita includi poterat, non in eo quod includi non poterat: licet transigens per errorem includi putaret.
2 Quietātio generalis non extenditur ad res occultatas.
3 Transactio quandocunq3 generalis, non extenditur ad ea de quibus non est cogitatum.
4 Bonum est arg a transactione ad sententiam.
5 Indefinita equipollet vniuersali.
6 Sententia regulatur secundum probationes.
7 Sententia generalis ⁊ etiam trāsactio generalis, restringūtur ad prosecuta in iudicio, nisi scienter ⁊ dolose omisisset alias species prosequi.

29

SUb pretextu specierum. Ista est scabrosa l. plerum in ver. error aūt. Et dicit Pau. de ca. q ista l. ⁊ similes habēt materiā periculosam, q̄ lȝ quotidiana sit, pauci tñ habēt illā premanib⁹ ⁊ in pma pte. l. pone casum fm ea q̄ vidimus i l. age. s. e. fm Pau. de ca. hic, in actiōe gñali vel vniuersali, puta in actione tutele vel curie, q3 gñaliter qs intētauit, cōtra eū q fuit tutor vel curator suus, ⁊ petijt gñaliter reddi vniuersalē rōnē, de oīb⁹ gestis ⁊ administratis, ⁊ 9signari reliqua q̄ penes se hȝ: postea aliquo dato fuit facta trāsactio gñalis, ⁊ ille fuit gñaliter celebrat⁹, postea reperit̄ penes istū quondā tutorem vel curatorē, certa res vel certa spēs, q̄ in veritate erat patris ipsius quondam pupilli, an ista transactio gñalis obstet in ista re vel in ista spē postea reperta: rñdet iperator qd sic, q2 ex quo petitio fuit gñalis, ⁊ transactio gñalis, transactio gñalis in oībus preiudicat etiam in his quorum notitia postea deuenit: ideo pcauendum est multum a similibus transactionibus

Universidad de ... Biblioteca

generalibus.facit tex.in.l.fi.in fi.C.de do.pmis.z ibi no.Ange. imputandum enim est actori, qui trāsactionē ita gñalez fecit. ¶ Trāsactio gñalis gñaliter obstat:in oi eo qd super actione proposita includi poterat:nō in eo qd includi non poterat lz transigens per errorē includi putaret.h.d.Et diuidit in duas partes,prout duo ponūt.d.§.est in versi.error. vbi necessario habes itelligere tex.qd ponat exceptio a regula,ad hoc vt aduersatiua denotet diuersitatē in facto z in iure, prout facere dz gl.in.l.sed z si.l.in prin.ff.de pet.here.Bar.in.l.hoc amplius §.de his aūt.ff.de dam.infec.¶ No.j.regulā,q trāsactio gñaliter facta nō rescinditur pretextu specierū postea repertarum sicut nec rescindit pretextu instrūi de nouo reperti.l.sub pretextu.j.s.eo.Et ratio huius.l.est,q imputandum est actori, qui sermone nimis effuso gñalem transactionem facit.l.fi.in fin.C. de do.promis.z dicam in.l.si de certa.j.eo.ex hoc apparet qd ista.l.dz intelligi qñ petitio fuit gñalis, z similiter transactio gñalis,vt dicit gl.j.in prin.si aūt petitio fuisset spālis,tūc trāsactio lz gñalis,nō pīudicaret nisi in illa specie:z tunc loquit.l. si de certa.j.eo.vbi aūt psecutio litis fuisset specialis,sup certa specie administratiōis tm,tūc loquit.l.age.s.eo.sic cōcorda istas.ll.in ista materia.qd Pau.de ca.dicit esse quotidianā sz periculosam:pauci premanibus hz eū habent istas.ll. ¶ Pro intellectu z practicā huius regule:formo qōnem Raph.Ful. dicit habuisse de facto in persona cuiusdā nepotis sui:auūculus huius nepotis administrauerat tutelā,z successiue curaz istius nepotis:quibus finitis,iste nepos egit cū auunculo:petens reddi generalem rationem de omnibus administratis: tam rōne tutele q cure:pendente lite fecit transactionem gñalem cum eius auunculo hoc modo:q auunculus dedit certā quātitatem pecunie,z nepos eū gñaliter liberauit,quibus factis accedit,q vxor huius auunculi veniēs ad ecclesiā,habebat quedam iocalia.pleriq dixerunt huic nepoti,q ista iocalia erāt matris sue, z ea portauit in dotē vel supra dotē,z qd peruenerūt ad manus auūculi occasione tutele,vñ iste nepos intendens ea vēdicare,non obst.transactione gñali.petijt cōsilium a Raph.Ful.qui sibi cōsuluit qd petere non poterat per hanc.l.ipse tamen aspernatus cōsiliū Ful.petijt in iudicio.z lata est sñia cōtra eum per istā.l. ita residet Ful. z alij non tangūt.

a ¶ Ego puto[a] oppositū,z sic male fuisse iudicatū.primo p tex.
2 in.l.tres fratres.ff.de pac.allegata in gl.† vbi quietatio gñalis nō extēdit ad res occultatas dolo,prout presumitur in istis mobilibus preciosis,que semper occultauit,nec eius vxor vnq portauit,nisi post factā transactionē,z isto casu fallit regula
b huius tex.vt hic in gl.j.¶ Scdo moueor[b]:q in gñali trāsactione vel gñali liberōne non veniūt ea que possunt vēdicari rōne dñij:rō vt hic dicit gl.fi.q trāsactio gñalis fit ab obligationibus psonalibus cōtis occasione administrationis tutele vl cure ergo nō extēdit ad actiōes reales.z de hoc est tex.in.l.aureli §.meuia.z ibi no.Bar.ff.de lib.leg.Bar.in.l.nū solū.in.ij.§.fi. e.ti.Bal.in.l.pactū.in.xij.q.C.de colla.Ang.i cō.cxciiij.q incipit,brunelli notarius.d.Alex.in cōsi.xlvj.qd inc.visis z accurate cōsideratis.in.ij.col.li.j.z in cōsi.cccxiiij.qd inci.circa primum dubiū presupposito.in.ij.vol.ij.z iij.col.z illū tex.in.d.§. meuia.reputat ad hoc singularē Bal.in.l.cū necessitatē.C.de fideic.¶ Tertio cōfirmo,z est idem in effectu cū precedēti:q gñalis remissio vel trāsactio facta sup tutela, licet liberet quē a dolo vel culpa:nō tñ liberat quin restituere teneat rē apud se cōstitutā.l.si ei cui.ff.de lib.leg.lz Bar.in.l.si vnus.§.illud
3 z in.l.tres fratres.ff.de pac.z Bal.hic.¶ † Contra pncipalem
c regulā huius tex.opponit Bar.[c] q transactio qtuncūq gñalis,nō extendit ad ea de quibus nō est cogitatū, z rñdet vt hic per eum.¶ Adde q idē est in iurō q etiā non extēdit nisi ad ea de quibus partes cogitauerūt,z nō ad alia.tex.est in.c.ve
d niens. z ibi gl.cū simi.de iureiur.[d] Quis iuramentum habeat mirabilē effectū,q vbi als reqrit spālis cōsensus,z nō sufficit gñalis:si aliquis generaliter cōsentiat,z iuret iurm habet vim expressi z spālis cōsensus.ita singulariter dicit Bald.in.l.j.in ij.q.C.cōmo.z ad solonem Bar.hic,qñ presumatur saltē gñaliter cogitatū,z ex quibus,z quomodo cognoscat, vide bart. no.declarantē in.l.si de certa.in vlt.col.j.eo.quē seqt Pañ.in c.j.extra eo.¶ Capio gl.pmā in ver.sub pretextu.q diuide in octo.¶ In prima declarat in qbus terminis pcedat regula huius tex. z bene dicit.¶ In scda que est ibi, nisi dolus. ponit tres fallentias ad text.z hoc modo remouet tres opi.¶ Prima fallē.est,qñ ille species essent dolo occultate.l.tres fres.ff. de pac.z ratio huius fal.est duplex.prima:q dolus est crimen seu delictū.gl.in.l.j.z ibi Bar.in fi.no.ff.de fideius.tu.sed delictum nemini debet prodesse.l.siue hereditaria.in fi.ff.de neg. gest.l.z elegatorū.in fi.ff.d iterdi.z releg.l.itaq fullo.ff.de fur. secunda ratio est,q cum occultās sit in dolo,z generaliter trāsigens sit in culpa,faciendo trāsactionem sic gñalem: ergo dolus debet culpe preponderare.l.item si obstetrix.in princ.ff.ad l.aquil.¶ Secūda fallentia est , qñ pater genereliter transegisset:talis transactio nō preiudicat in rebus que sunt filiorū.l.de re filiorū.ff.eo.¶ Tertia fallentia est in vltimis volūtatibus in qbus spāle est vt trāsigi non possit,nisi inspectis z cognitis verbis testamēti:alias trāsactio non valet.l.de his. z.l. nō est ferēdus.ff.eo.¶ In tertia que est ibi,sed cōrium gl.opponit z se remittit:dic q ibi prosecutio fuit spālis , vt ibi dixi. ¶ In quarta que est ibi,itē contra.j.de iud.gl.opponit cōtra tex. z dupliciter soluit: sz dicit q prima sol.nō placet: z qñis vltra nō declaret,rō est:q si in.d.l.ij.petitio fuisset spālis : certe sñia gñalis non preiudicaret etiā mero iure:nisi in spāliter petitis:cum iudex non possit condemnare in plus q sit petitū.§. si minus. cū gl.sm cōem intellectū.insti.de act.ita dicit gl.in.d.l.ij.in effectu.Glo.ergo tenet scdam sol.faciendo differentiā inter sñiam z trāsactionem,z assignat rōnem diuersitatis , vt habes in ea.
4 † Ista scda nō vz,cum bonum sit arg.a trāsactione ad sñiaz,z ecōtra.l.nō minorē.ff.e.z tñ stāte fundamēto gl. nunq pcedet arg.Uera ergo sol.sm doc.est:q in.d.l.ij.petitio bene fuit gñalis,tñ actor nō est prosecutus nisi vnā speciē:merito sñia qñis gñalis nō preiudicat in effectu:nisi in specie psecuta:an idē sit in trāsactiōe est pulchrū dubiū:statim.j.dicā. ¶ In quinta q est ibi,item z qñ est petitio gl.remouet aliud cōrium,z dum dicit q nō placet:dic p rōnē q assignaui in parte pcedēti. ¶ In sexta q est ibi:item huic,cōtra gl.opponit cō tex.z tripliciter sol
5 uit.pma solutio non valet:† q indefinita equipollet vniuersali.c.solite.de maio.z obe.l.si plures.ff.de leg.ij.l.si pluribus. z ibi late Bar.ff.de leg.ij.gl.in.c.vt circa.de ele.in.vj. tene scdaz solutionē q vera est. ¶ In septima q est ibi q hic dixi gl. extēdūt hunc tex.¶ In octaua z vltima que est ibi:itē quere hic gl.format qōnem,de qua se remittit.s.an in gñali transactione vel li
c beratiōe cōprehēdat zc.[c] ¶ Redeo ad quartā partē i qua dixi sm doc.q qñ actor gñaliter petijt in libello , sed postea non est psecutus nisi vnā speciē:q sñia gñalis in effectu nō pīudicat nisi qtum ad illā speciē psecutā: pulchrū est videre an idē sit I trāsactione gl.sentit q nō:z expsse sequnt Bald.Sal.Fulg.z do.Alex.hic.Sal.in.l.age.post gl.s.eo.d.Ant.de but.in.c.j.in ij.col.extra eo.z ibi Jo.de imo.dt q ista opi. est de iure defensabilis q aliud sit in trāsactiōe gñali,que nō est,restringitur ad speciē prosecutā,imo iputādū est parti q sic gñaliter trāsegit.
6 aliud est in sñia:† q sñia regulat sm pbationes.l.de qua re.ff. de iud.z iudex psumit iudicasse sm pbationes sibi factas. l.ij. ver.qd nō arbitramur.C.de offic.ciui.iud.ideo per acta probatoria declaratur sñia.l.pe.cum glo.C.de sen.que sine cer.quāti. ¶ Tene cōrium q idē sit in trāsactione qd in sñia,vt restringatur ad speciē psecutam tm pmo p equiparationē.l.nō minorem.§. e,q nunq pcederet si eēt verū fundamētū partis cōtrarie.scdo p tex.in.l.age.s.e.z ita limitat regulā huius tex. ita tenēt Pe. Cy.Ray.Fran.tigri.Bar.Ang.z Pau.de ca.hic Ja.bu.i.l.si de certa.j.eo.Ang.in.l.tres fratres.ff.de pac.Pa.in.c.j.in vlt. col.extra.e.idem tz Inn.in.c.cōquerēte.de of.or.quē ibi refert z sequitur Imo.in.xij.col.qui est sibi cōrius.¶ Capio gl.fi. i ver. pōt ista gl.pter cōtrarietatē que est in ver.error. z pncipiū.l. ponit duos principales intellectus. z primū subdiuidit in tres. z q ille ver.error.est valde scabrosus,z gl.inordinate procedit. ¶ Ideo pro intellectu gl.z tex.aduerte:q gl.ponit duos intellectus pncipales:q sunt de directo cōtrarij.Primus psupponit transactionē non obstare in re in qua est erratū , z hoc mō I ver.error.ponit fallētia ad regulā primā tex.Alius intellectus presupponit totū ecōtra.s.trāsactionē gñalē nocere,etiā i eo in quo est erratū. ¶ Primus pncipalis intellectus est,q ver. error. intelligit in actore:z tūc verba tex.i fi.ibi,nihil pōt nocere,debēt intelligi.s.tibi actori trāsigenti.¶ Iste pmus intellectus variat altero de tribus modis.Primis duobus intelligit , qñ error fuit in possessiōe z tūc oportet in cōstructiōe nimiū transportare literā hoc mō:error aūt rei cōstitute apud aliū nihil pt nocere circa pprietatē,z istud facit nimiā violētiam litere. ¶ Ideo tertio modo legit in fi.gl.z ille finis dz iūgi cū pma pte.z ita gl. valde inordinate pcedit,q iste ver. error,intelligit qñ error actoris trāsigētis fuit circa dñium rei:vt clare dt litera, z iste est verus z cōis intellectus ad istum intellectum vadit qd gl. ibi, sed quid si actor sciebat. ¶ Scds principalis itellectus ponit p gl.ibi,alij dicūt.vbi aduerte,q ille ver. nō est referēdus ad qōnē gl.pcedentē,sed ad tex. q ver.error.intelligit in re,z verba dirigant ad reum:ibi nihil potest nocere.s.reo,z tūc in ver.error. nō ponit fallē.sed extēsio pme regule,istū intellectum dt Bar. posse teneri:psupponēdo q nullus dolus in occultādo talē rē ex parte rei processerit,sed errat pter aduersatiuā, q nō aduersaret in iure,vt dz z superius dixi , vñ tene tertiū intellectū primi.

a ¶ Cōtra p Jaso. facit Barto. in.l.dñs sticho. §.fi.ff.de pec.leg. z Are.in.l. actione.s.eo.col.ij.late Socy.li.iij. cō si.lxiij. difficultatē zc.facit Socy. lib.ij.consi.lix. in presenti. Purp.

b ¶ Uide no.Ale. li.vj.consi.xlviij. visis z accurate. col.ij.z dclarat li. j.consi.xlvij. sup primo. colū. iiij. Anna. consil.clxxxvij.col.iij.vbi idem tenet in legato. Feli. in.c. fi.col.iiij. de prescri. Alex. lib. ij. consil. clxvij. requisita.col.ij. repetito.lib.v.cōsi. xx.z ad primam rōnem dicta Decij in.l.cōtractus. ff.de re iudic.col. antepe.in fi.Barba.refert cōsi.xij. j.vo.co.xv. Bal. lib.iij.consil. cccxxxi. quidā puella zc. Purp.

c ¶ An actus extendatur ad incognita. Jas. in l.cum aquiliana. ff.eo.Cor. lib.iij. consi.cxliiij.in litera.Purp.

d ¶ Adde Jas.in l.iij.§.q situ.ff. si quis cau. Alex. ij.volu. consi.xj. Purp.

e ¶ An trāsactio gñalis preiudicet quādo processit specialis preiudicat de quo vide in fi. huius. l. Purp.

primi.¶ Istis sic premissis diuide istā gl.in quinq. in prima ponit pmū intellectū in actore errante circa possessionē rei,vno modo.in scda alio modo ibi,vel econtra.in.iij.que est ibi,sz qd si actor sciebat,format qōnem,que iungi dz vltime parti gl. in iiij.que est ibi,alij dicunt gl.ponit sm pncipalē intellectum. in v.que est ibi,vel pmo gl.reuertit ad pmum intellectū.tene ergo pter aduersatiuā qd tex.loquat in errore actoris errantis circa dñium,z nō circa possessionē.¶ Tu subtilius cōsidera qd tex.fundat se in duobus.pmo in errore circa dñiū rei. ij. q talis res tpe transactionis erat penes tertiū extraneū extra personas transigētium.nam si postea res perueniat ad manus eius cum quo transegit,trāsactio sibi nihil nocet,quin possit talem rem petere.sed certe neutrum vr necessarium:nam error nihil facit:q ēt si sciuisset rem esse suā,z non errasset, procederet iste tex.q in gñali transactione nō includit vēdicatio rōne dñij.vt dixi in pmo no.s.in tex.z per hoc vr nō referre,q possessio eēt penes alium,q etiam si fuisset penes illum cum quo transegit, trāsactio nihil noceret quo ad actionē realē,q transactio sup psonalibus obliōnibus,nihil nocet quo ad realē actionē,vt dixi in tex.pter hoc aduerte,q necesse habes intelligere tex.q trāsactio taliter fuerit facta,q ēt pīudicasset in realibus, z sic i dñio nisi res fuisset penes alium,vt cū mysterio psupponit tex.als frustra qreret de dñio,vnde oportet psupponere sm Bald.qd trāsactio fuerit gñaliter facta i oibus administratis, z redditione reliquorū.l.cum seruus.ff.de cōdi.z demō.cū ergo cēt liberatus a restōne reliquorū,z sic rex qs hz penes se tolleret vēdicatio,nisi res fuissent penes aliū,quo casu cum tpe transactionis ipse nō posset cōueniri rei vē.q nō possidebat,sed alius, iō trāsactio nihil nocet.sed caue,q ēt isto mō error dñij nihil facit i tex.¶ Ultimo pro cōplemento huius.l.inquātum. s. tenui in
7 quarta parte pme gl.† q sñia gñalis z etiam transactio gñalis restringunt ad prosecuta in iudicio. limita nisi sciēter z dolose omisisset alias species psequi.tex.est not.in.l.de rebus. in fi.ff. de arb.quem tex.ad hoc reputāt singularem Bar.z alij in.l ij. C.de iud.z Bal.in.c.pastoralis.§.q vero. circa fi.de ol dele. z in.c.exceptionē.de exce.Ang.Lud.ro.in.l.scire debemus.in pn. ff.de ver.ob.idem tz Bar.in.l.z an eadē.§.actiōes.in.iij. col.ff. de excep.rei iu.Pañ.in.c.j.de trāsac.z Sal.hic,quasdam alias limitationes ponam in.d.l.ij.C.de iud.

1 ¶ Non auditur allegans turpitudinem suam.
2 Si iudex tulit sententiam cōtra aliquem, z postea sit effectus eius heres , an possit appellare , z dicere sententiam suam iniquam.
3 Positioni criminose quis respondere non tenetur.
4 Paria delicta mutua compensatione tolluntur.
5 Dolus in contractibus bone fidei annullat ipso iure cōtractus.
6 Dictio magis,quid importat.z nu.3.ver.capio glo. 30-

1 TRansactione finita. † Qui aliquē dolo iduxit ad trāsigēdū , nō pt petere trāsactionē rescindi occasione sui doli:q turpitudinē suā allegaret.h.d.Et ita limitat regula.l.sub ptextu instrūi.s.e.¶ No.
a q nō audit allegās turpitudinē[a] suā ad suū cōmodū , de quo per gl.z cañ.in.c.inter dilectos.de do. gl.i.c.iij.loco. de presum. z in.c.ex tenore.de cōces.preb.late Bart.z alij in.l. iusiurandū q ex cōuentiōe.§.pcurator.vbi dixi.ff.de iureiur. ponit Sal.
2 hic.† Et vide de iudice qui tulit sñiaz cō aliquē,z postea est effectus eius heres , an possit appellare,z dicere sñiaz suam iniquam gl.habes,q de iure ciuili reputat singularis : in.l.j. ff. de exce.rei ven. z tradite . adde tñ q lz ille q cōmisit dolū nō possit allegare dolum ppriū ad infringēdum trāsactionē,pt tñ dicere gestū.l.resistente.nō obst.dolo suo gl.est no.i.l.a diuo pio. ff.de ritu nup.quē ad hoc reputat singularē.Bal.in.l.j.C.plus valere q agi.z in.l.nō dubiū in.ix.op.C.de legi.z in.l.filius debi
3 toris.C.de reuo.his q in frau.cred.¶ † Scdo est tex.ibi,cōtra quos pces fundis,q cōfessioni pprie et cōtinēti turpitudinē standū est. ¶ Ultimo not.ex tex.ibi,nec non criminosum,sm Bar.z alios hic:q positioni criminose qs nō tenet rñdere: tñ iste tex.parū facit:de quo p bar.in.l.marcellus.in pn.ff.re. amo. z in.l.qui iurasse.§.si pr.ff.de iureiu.z in.l.ij.§.q obseruari.C.d iura.calū.can.in.c.ij.de cōfes.z in cōfes.¶ Capio gl. vnicā super verbo magis,q diuido i duas. ¶ In pma remouet simul duo cōria.In scda q ē ibi,sic ergo no.colligit ex tex.duo no. ad q allegat multas concordātes. ¶ Redeo ad pmam partē z pmū
b cōrium est,q dictio magis[b]:posita in text.est cōparatiua,ergo presupponit dolum ex parte vtriusq ,ergo dolus dz cū dolo
4 cōpēsari.l.si duo.ff.de dolo.† nam paria delicta mutua compensatione tolluntur.l.viro atq vxore.ff.so.mat.pter hoc cōtrarium gl.dicit,q dictio magis,stat electiue, non autem comparatiue:sicut dicunt grammatici in illo exemplo , volo magis esse diues q pauper,sed gl.in aduertēter loquitur, z dictio ma a gis,stat comparatiue sm Cy.Bal.z Sal.hic: z hoc p ar. proprium gl.q est ex quo dolus cum dolo cōpēsat,z sic vterq dolus tollit:ergo trāsactio remanet firma.¶ Scdm cōrium gl. est q imo nō obstāte dolo trāsactio vz,si passus dolum vult eam
5 valere,gl.fatet z bene, † vnde no.ex gl.limitationē ad regula q habet qd dolus in cōtibus bone fidei annullat ipso iure cōtractus. l.z elegāter.in pri.ff.de dolo.pcedit qñ passus dolum vult , nā si vellet cōtum valere nō obstante dolo , valeret ne illud qd est inductū in fauorē retorqueat in odiū z damnum,cō.l.q fauore.C.de leg.adde q idē tenet gl.in.d.l.z elegāter.in prin.z glo. in.l.iurisgētium.§.pretor ati.super verbo,dolo malo.z ang.ad hoc no.ff.de pac.Bal.in.l.j.in.iij.col.C.plus vale.q agi.Pa.i c.dilecti.de emp.z vē.cogitur tñ declarare an velit stare cōtractui,an vero velit q cōtractus sit nullus,ita magistraliter declarat Bart.in.l.iulianus.§.si qs a colludente.ff.de act.emp.z nō est alibi sm Bal.in l.dolum.C.de peri.z cōmo. rei ven. not. Bar.in.l.si quos.C.de decu.lib.x.Bal.in.l.j.j.ij.col.C.plus va
6 lere q agi.† Et de dictiōe magis, adde Bal.in.l. iubere caue b re.ff.de iurisdi.om.iud.

1 ¶ Uerba generalia transactionis,restringuntur ad rē z causam de qua litigatur.
2 Clausula generalis sequēs,refertur z restringitur ad rē z causam prius specificatam.
3 Refutatio generalis restringitur per spālem satisfactionem. c
4 Trāsactio generalis facta per verba generalia,tamen restringitur ad rem super qua litigabatur, idem in cōpromisso , z in calculationibus.
5 Nemo compellitur facere quietationes vel liberatiōes gñales.
6 Si debitor soluat mihi partem debiti,z ego creditor faciā generale pactum de non petendo , restringitur quo ad partem solutam.
7 Quando transactio est generalis,z restringi non pōt salua ratione recti sermonis,an valeat vt trāsactio, vel vt simplex liberatio,z an extendatur ad incogitata nu.8. 31-

1 SI de certa re. Ista erit no t.l.z.h.d. in summa. † Uerba gñalia trāsactiōis restringunt ad rē z cām de qua
c litigabat.h.d.[c] Et pone casum in hac.l.sm Pau. de ca.hic.qñ aliqs erat debitor meus ex diuersis causis,puta ex cā mutui in certa qtitate,ex cā depositi i certis rebus,ex cā legati in alijs,pone egi ex cā mutui petēdo qtitatē q dico sibi mutuasse,q dico fuisse de centū ducatis.trāsegi secū p sexaginta. z in ista transactione apposui verba gñalia pmittēs nihil amplius petere,postea vero volo petere aliud debitū ex alia causa,ipse excipit de gñali transactiōe, in qua pmisi nihil amplius petere ab eo . qrit an ista verba gñalia gñaliter intelligant , qd nihil possim petere rōne alicuius debiti,an vero restringant ad cām mutui spāliter intētatā. Imperator rñdet , z hoc secundo mō restringet,q nihil possim petere verū est. s. occasiōe illius d mutui. ¶ Nota ex ista.l.duo.pmo vnū in genere. scdo aliud in
2 spē.¶ Primo i genere no. regulā † q clā gñalis sequēs referet
d z restringit[d] ad rē z cām prius specificatā. Adde tex.no.i.l.legator.§.i.z ibi Bar.ff.de le.ij.facit.l.si ex pluribus.ff.de sol.l.si ita qs pmiserit.§.fi.ff.de ver.ob.late Bar.in.l.qsitū.§.j.ff. de fun. instr.Et q clā gñalis posita post qdā specificata ad illa solū restringat:adde Bal.in.l.pactum.in.xiij.q.C.de colla. z limita, vt ibi per eum.Adde etiam tex.in.l.quoties.C.fa.erc. p quem no.ibi Bal.in.ij.no.q verba generalia indefinite prolata recipiūt a verbis spālibus intellectū.Adde etiā q Bal.in.l fi.C. de her.vel act.ven.ibi p istam.l.z alias p eum allegatas dt q verba generalia debent generaliter intelligi,nisi distinguant vel li
3 mitentur per speciē,vt hic. † Similiter refutatio gñalis restringitur per specialem satisfactionem.tex.est in.l.si ex maiore.quē e Bal.ibi ita summat.C.de exce.Similiter renūtiatio gñalis restringitur ad cōtum specialem super quo interponitur.l.iubemus.z ibi ad hoc do. Bal.C.ad velle.faciunt que dicā.j.in seq. no.intellige semp:vt p Bart.z alios hic qñ talia verba pñt restringi salua rōne recti sermonis , alias secus vt dicam in seq.
4 no.¶ † Secundo no.in spē ex hoc tex.q transactio gñalis facta per verba generalia:tñ restringitur ad rē super qua litiga
e batur[e]:cōcordantes sunt in gl.Simile est in compromisso.l. si cum dies.§.plenum.ff.de arbit. Simile in cōputationibus seu calculationibus.l.emptor.§.lucius.sm verum intellectū.ff. de pac.Sic etiam in pacti.l.si ex pluribus.ff.de solu.l.si.§.itē quesitum.ff.de cōdi.inde.¶ Limita nisi sint accessoria illius rei puta fructus vel pena.l.ij.in prin.ff.si quis cautio.l.fi.in fin.ff.de eo quod cer.loc.sm Bar.in.l.aurelio.§.cuius.circa finem.ff.de lib.lega.Sal.z Moder.hic.¶ Secundo limita nisi sint de appendicijs.l.si cum tibi.cum glo.fina.ad finem.C.de indi. quem

a ¶ Allegās turpitudinem suā. Adde gl. z doc. in.l. si seruus plurium. in.§. fin.ff. de le. i. fallit vbi tractat d periculo aie vt per glo. i.c. iter dilectos. de do.z glo.fi. in c.constitutus.de transa.z in. c. ex tenore. d test.Et multos casus in quibus audit vl de enumeratos p Feli. i.c. lator. i.l.col. de re iudi.

b ¶ Dictio magis. adde.l.quoties.C.de iudi.l. quia.ff.fi.regun. z in.l.iij.in.§.pro inde.de mino.

c ¶ Et. adde qd transactio super sorte extenditur ad penam. alex. in.l.ij.ff. si quis cau.Marsili.in l. si quis viduam. ff.de questio.col. viij. spe. ibi de multa expresse in.§.fi.tit.de expen. col. pe. ver. porro. Limitat Baueria i tract. iur.in.xvij. virtute.sed ob.ratio.l. fi.C.de nō nu.pe. z contra ipsum Baāe. ver.ij.Et contra vide Decium cōsi. ccxl. z cō.ccvj.Brunus cōsi.lxxxij.col.ij. Ang.cōsi. clxxj. Ludo. Purpu.

d ¶ Refertur z restringit. Archi. consi. clxx. visa Ang.cōsi.ccxxvj. punctus. Alex. lib.j.cōsi.cxvij.visis Bal. in.l.fi.§. necessi.j. de bon. que lib.Pau. castrē.lib.j. cō.cccxlij. cōsiderandū Alex.lib.iiij. cō. cvj.viso.lib.v. Purpu.

e ¶ Litigabatur. Ro.cōsi.ccclxxj. Aret.in.l. paulus col.fin.ff. de acq. here.z cō. cxlviij. in pposito Ange. cō.cclxxxvij. factū sublimita in expēsis.Marsi.in.l.patri.ff. de questio.Ang.cō. cclviij.Et q trāsactio nō extendatur ad alia Abb. lib. ij.cōsi. xvj.in rōne. Brunus cō.ij.super.

Universidad de Salamanca Biblioteca

tex. Bart. ibi ōt nescire alibi, ⁊ de isto termino appēdicūs, habes tex. in l. si qs heres institutus. ff. de acq. here. quē Pau. ō ca. ibi, post Ang. ōt esse vnicū inris. Tertio limita si sint cōtra. gl. est sing. in. c. accusatus eū vero i verbo iudicari. de her. i vi. ff. Pau. de ca. ⁊ d. Alex. hic. ang. ⁊ Jmo. i. l. q rome. §. duo fratres. ff. de ver. ob. ⁊ de istis cōueris dixi i. l. j. §. eo. ¶ Cōtra istū tex. ⁊ predictā regulā opponūt bar. ⁊ doc. hic qō imo verba gñalia debēt gñaliter intelligi, ⁊ a propria significatione nō est recedēdū, ⁊ vltra doc. facit. l. si. in fi. C. de do. pmis. ⁊ qō dicit Bal. in l. pactū. in. ꝯtū. q. ⁊ dnab⁹ sequētib⁹. C. de colla. vbi cō soluit ne renuntiantes vtranq; verbis nimiū gñalib⁹, ne nimis lato sermone in promptum periculum incidāt. vt dicit tex. in d. l. fi. in fine. pterea imputādum est isti qui verba fic generalia passus est in trāfactione apponi, vt dixi in. l. sub ptextu specie
rum. §. eo. ¶ † Et iō nemo compellit facere quietationes vel liberationes gñales: qz captiose sunt. Laquiliana. ⁊ ibi bar. i vlt. no. ad hoc no. ff. eo. ⁊ text. no. in. l. iū. §. Item. ⁊ ibi Jac. de are. Old. ⁊ Bal. ad hoc no. ff. de ꝟio ⁊ vti. acti. tute. Bal. i d. l. pactū. in. xvj. q. Sal. in. l. sicut datā. C. de lib. cau. Lu. ro. in §. cly. qō inci. pmissum laudū. in. ij. dubio. vbi reputat tex. in. d. §. cōtrariū esse ad hoc singulare. ¶ Propter has difficultates gl. reputatas sing. i. l. emptor. §. luci⁹. ff. ō pac. tenuit q ista. l. solū pcedat in trāfactione, rō est qz trāfactio nō pōt fieri nisi vbi est lis. l. j. ff. c. ergo transactio gñalis restrigit ad rem sup qua erat lis. secus autē est in pacto vel alia quietatione gñali, qz si fiūt gñaliter. nō restringūt illā gl. sequit Jmo. in. c. cōqueremur. ad fi. de offi. or. illā gl. reputat sing. ⁊ de iure verior est, Jo. de imo. in l. de pupillo. §. si in plurib⁹. ff. de ope. no. nū. ⁊ in. d. c. cōqueréte. in. xiij. col. ⁊ seq. ⁊ l. c. i. in. ij. col. ō trāfac. ⁊ in istis locis pōderat Jmo. q Bar. in. d. §. si in plurib⁹. in vlti. col. i differētia quā ibi facit inter bannū ⁊ excōicationē, vt approbare gl. in. d. §. luci⁹. ⁊ sic esse Jnus his q tenet hic. ⁊ in. d. §. lucius. illam gl. etiā expresse approbat Bar. in. ij. lec. ⁊ expresse Jo. fab. hic, ſz illa glo. cōtra reprobat per Guil. de cu. Frā. tigri. Ange. Sal. ⁊ mod. hic Guil. Bar. ⁊ Mod. in. d. l. emptor. §. lucius. Ly. ⁊ Bald in l. sub ptextu specierū. ff. c. Bal. in. l. pactū. in. xiij. q. C. de colla. Ang. in. l. tres fratres. ff. de pac. Sal. in. l. age. §. eo. do. Ant. de but. ⁊ Pañ. in. c. j. de trāfac. ⁊ plenius ⁊ alibi. d. Alex. in cōsi. xj. in. ij. vol. inci. viso. ⁊ vt oporteat considerato themate fundamētā est p. d. si ex pluribus. ff. de sol. iūcta regula ff. §. dedi: qō verba q̄tuncunq; gñalia restringunt ad rem seu cām specificatam. ¶ Limitant⁹ tū qī gñalitas pōt restringi, salua rōne recti sermonis, sed si verba essent adeo gñalia, vel multiplicata, q restringi non possent salua rōne recti sermonis, secus esset puta si debitor solvit mihi. x. ex cā mutui, ⁊ ego pmisi amplⁱ⁹ nō petere illa. x. nec aliam q̄titatem, nec ex p̄senti causa, nec ex alia: tunc ista verba restringi non possent ad cās mutui. ad ista adde tres no. decisi. in practica. ¶ Primo tex. no. in. l. si ex matore. C. de exce. p quē no. ibi Cy. † q si debitor solvat mihi partem debiti, ⁊ ego creditor faciam gñale pactū de nō petendo restringit quo ad partē solutā. nisi dicam gñalius, qō nō possim petere occasiōe cuiuscūq; debiti talia ꝟba restringi nō possent salua rōne recti sermonis. ¶ Secundo adde not. qōnem q̄ in specie format Bal. i. l. sub ptextu specierū. i vlt. col §. e. vbi q̄rit, pone aliquis fuit administrator: rerum meārū, cōputauit mecum sup vno capitulo, ⁊ ego feci sibi gñalem quietationem de oīb⁹ in qb⁹ mihi teneť vsq; ad p̄sentē diē. Nunqd restringi ō beat solū ad illud capl'm arg. Bal. ad partes, finaliter cōcludit p predicta q quietatio in oīb⁹ capitulis p̄eindicabit. ¶ Tertio adde no. decisi. Raph. ful. in §i. ꝯtij. qō inci. ad id de quo querit vſ q̄clusiue dicēdū ⁊ ex ista deci. poteris elicere no. limitationē ad p̄dicta, maritus in testō relinquit vxori sue varia legata ⁊ dotē q̄ in veritate recepit, p̄sunt cōstat mortuo marito ista mulier gñaliter trāsegit cū hr̄dib⁹ mariti, de oīb⁹ indicijs legatis ⁊ plegatis sibi factis in testō, an sibi p̄judicet i dote, cōfului nō. q non, eo qz legatū dotis, q̄ marit⁹ vere recepit, nihil vz, qz est legatum rei ppie ipsi⁹ mulieris. l. ppias. C. de leg. ⁊ ideo de legato dotis nō detrahit falcidia. l. cum dotē. ⁊. l. si vsufru. §. dos. ff. ad. l. fal. ⁊ tex. no. in. l. cum ab vno. ff. de leg. ij. ⁊ propter legatum dotis mulier nō pōt in aliquo grauari. l. ij. §. idez iulianus. cū duob⁹. §. seq. ff. de do. p̄le. ¶ † Successiue circa p̄dicta querit Bar. de duob⁹. primo, qñ trāfactio est gñalis, ⁊ restringi non pōt salua rōne recti sermonis, an valeat vt trāfactio vel vt simplex liberatio, refert Jaco. bu. tenere qō valeat vt simplex liberū. ⁊ cum eo ꝟ Sal. hic, ⁊ in. l. age. §. e. Bart. subtiliter tenet qō imo etiā valeat vt trāfactio: vt hic p eū, quē sequitur do. Alex. hic, ⁊ cano. in. c. j. de trāfac. Jmo. in. d. c. cōqueréte. in. xiij. col. ¶ Pōdera ex deci. Bar. sing. limitationē ad regulā. l. j. ff. e. q trāfactio ꝟ fieri ō re dubia, istud pcedit siue sit dubiū in toto siue i parte, vt hic no. p Bar. ¶ † Scōo querit Bar. an

b trāfactio^b gñalis, que nō pōt restringi salua rōne recti sermonis, extendat etiā ad incogitata, ꝟcludit qō sic dūmodo saltē i genere sit cogitatū, qz cognoscitur vel ex verbis vel ex actione intentata que sit gñalis, secq; Cañ. in. d. c. j. ⁊ Jmo. in. d. c. cōqueréte, in. xiij. col. Ang. in. l. qui iure militari. per illum tex. ff. de test. mil. ⁊ in. l. q rome. §. duo fres. ff. de ver. ob. ¶ Capio glo. fi. in verbo qōnib⁹, alie sunt clare, q̄ diuido in duas. Jn p̄ma declarat tex. Jn scōa q̄ est ibi ⁊ pōt intelligi gl. disputat no. qōnē si pet̄ rem ex vna cā, ⁊ fiat trāfactio gñalis, an eādem rem potero petere ex alia causa nō obstante trāfactione gl. ꝛ q nō triplici fundamēto. ¶ Ad primū rñdet clarius q̄m Bar. qō diuersa est rō inter plures res ⁊ plures cās, qz de plurib⁹ reb⁹ pōt simul agi vna actiōe gñali vel vniuersali, sed nō de pluribus causis, ⁊ sic in. l. sub ptextu specierū. §. e. diuerse res cōcordātur sub illa actione gñali, sup qua fuit trāfactū. ¶ Ad fm fundamētū gl. rñdet Cy. Bar. Ang. Pau. de ca. ⁊ d. Alex. hic q ibi promissio habere licere, fuit facta ex cā emptionis vel sili ꝓpter q̄ tenet de euictione. l. emptorē. §. j. ff. de ac. emp. ⁊. l. habere licere, ff. de ver. sig. ista so. non plz, qz nō p̄cederet qñ qs pmisisset habere licere ex cā donationis, in qua nō venit euictio. l. aristo. ff. de do. ⁊ sic restringeret̄ tex. allegat⁹ in gl. sititer nō plz so. Ja. de ravē. Ful. ⁊ do. Alex. hic q ibi pmissio habere licere fuit facta nulla ex ōssa cā: qz sic obstaret exceptio doli. l. ij. §. circa. ff. ō exce. dol. ¶ Vera so. est fm Ful. ⁊ do. Alex. hic, qō tex. ibi ex ꝑsse loquit qñ pmittebat habere licere rē aliēnā, iō necessario habe tur respectus ad ius de futuro, alⁱ⁹ pmissio esset inutilis. Bar. ⁊ oēs reprobāt istā. l. p tex. clarū in. l. si ita qs. pmiserit. §. fi. vbi etiā Bar. ff. de ver. ob. Pañ. in. c. j. in vlt. col. extra. eo. ⁊ ꝟ Rapha. cu. in. d. l. si ita quis. §. fi. conel rñdere ad illū tex. nihil bonum rñdet, vnde tene per illū tex. cōmunem sententiam, cōtra gl. ⁊ ad eam vide pulchram p̄acticam Bar. in. l. si quis libertatem. in. vj. col. per illum tex. ff. de pet. here.

☞ Super eo quod est iudicatum, ⁊ sententia transiuit in rē iudicatam, transigi nō potest, sed bene potest per acceptilationem remitti.

Transactio ⁊ compromissum equiparatur.

Stante statuto q affines vel vicini possint cogi ad cōpromissum, tale compromissum post publicatum processum ⁊ sic post publi. attes. non potest amplius peti.

4 Si compromissum quod ex forma statuti peti debet non sit petitum in causa principali, non potest etiam peti in causa appellationis.

5 Pars potest renuntiare sententie p̄o se late.

6 Dispensationes q contra ius, ⁊ consequenter qz odiose, sunt restringende, tū semper intelligitur dispensatū super antecedēti necessario ad illud super quo est dispensatum.

7 Appellatio suspendit iudicatum, non autem illud extinguit.

8 Transactio inutilis non impedit executionem.

9 Executio sententie debet fieri seruato ordine iuris.

10 Juramentum habet vim clausule, vt actus valeat eo modo quo potest.

11 Acceptatio facta super iudicato per simplicem liberationem valet, secus si ex causa transactionis.

1 # Si causa cognita, †Sup iudicato nō pōt trā-

sigi, ſz bñ pt iudicatū p acceptilationē remitti. h. d. Vel sic ⁊ plenius, sup iudicato nō pot transigi, qz dz res liquidata, sed bene pōt p acceptilationē remitti iudicatū, dūmodo acceptilatio fiat nō ex cā transactiōis. h. d. supplēdo ad tex. p̄dict necessario supplēt ⁊ gl. ⁊ doc. ¶ Sic o. q sup eo sup quo est iudicatū, ⁊ sniā trāsiuit in rem iudicatā nō pt trāsigi. cōcordat tex. ⁊ in. l. ⁊ posit rem. in pn. ff. eo. in. l. elegāter. in pn. ff. de condi. inde. ratio est, qz transactio dz fieri super re dubia. l. j. ff. eo. qz est inuēta vt sit litiū finis. l. fratris. §. eo. sed res iudicata facit rem liquidā ⁊ clarā. Et per hoc infert Bart. idē esse qñ qs habet instrm confessionarū q ex forma statuti ꝟ excēptionē paratam sicut sniа. Adde bar. in. d. l. elegāter. in pn. d. Ant. ⁊ Jmo. in. c. exposita. de arb. Ang. in. l. j. ff. e. declarādo, vt ibi per eum. ⁊ referunt Pau. de ca. ⁊ do. Alex. hic. ¶ † Cōfirmo, nam cōpromissum ē ⁊ transactio equiparanť fm bar. ⁊ doc. in aut. si vero cōtigerit. C. de iud. ſz state statuto q partes possint cogi ad cōpromissum, certe pars q̄ haberet tale instrm publicū cogi nō posset fm bar. in. l. post rem. ff. e. ⁊ in. l. ambitiosa. in. vij. col. ff. de decre. ab or. fa. ⁊ in p̄oe. C. in. q. col. sic etiā esset in eo q habere t̄ fas cambq, qñ ex forma statuti tales litere habēt executionē parātā, vt nihil possit opponi, fm ang. in. l. si ita stipulat⁹ fuero si titius. §. chrysogonus. ff. de ver. ob. Et in materia nullud q sing. vnit Bal. i. l. j. ff. e. † q state p̄dicto statuto, q affines vel vicini pōt cogi ad cōpromissum, tale cōpromissum post publicatū p̄cessum, ⁊ sic post publicatas attestatiōes amplius

peti

peti nō potest. Sequit do. Alex. hic in vlt. col. ⁊ cōsi. lxxij. q incip. in causa vertēte iter Petrū Joannē. in pe. col. i. j. vol. ⁊ in ꝛſi. lxij. in. ij. vol. q incip. visa facti narratione. circa fi. idē tenet Pau. de ca. referēs se ita ꝛſuluisse in p̄mio. C. i. j. col. ⁊ in. l. fi. p illū tex. C. de cōpēsa. ⁊ in ꝛſi. lxxij. q incip. q in causa appellationis possit. Jdē tz Lu. ro. in. l. p̄to. in p̄in. ff. de ope. no. nū. ⁊ do. Frā. de are. in cōsi. inci. in ca geo: q̄ Sed tu caue, quia Bal. in. d. l. mouet ex eo qz cōpromissum eq̄parat transactioi. Istud fundamētū facit contra eum: qz trāfactio pōt fieri etiā post publicatas attestationes. l. elegāter. in pn. ff. de ꝛdi. inde. ergo pariformiter ⁊ cōpromissum. ¶ Dic ergo meliorē rōnez esse ſz Pau. de ca. in locis p̄alleg. qz qñ sunt publicata dicta testiū, pars quē vidit se debere succūbere p̄sumit calūniose pe
4 tere compromissum, ideo nō est audienda, p̄out in sili ōt no. i d. l. fi. C. de cōpēsa. ¶ † Not. ēt diligēter, q fi cōpromissum ex forma statuti nō est petitū in cā principali: nō potest etiā peti in cā appellationis. ita singulariter tz Pau. de cast. in. d. consi. lxxij. sequif. d. Alex. hic i vlt. col. ⁊ in. d. ꝛſi. lxxij. in. j. vol. ⁊ in cōsi. lxxij. in. ij. vol. qō incip. vſ prima cōsideratione in. ij. col.
a ¶ Redeūdo^a ad tex. ⁊ no. q collegi. Pau. de ca. formar opp. i qua dicit q nūq; fuit bñ clarus: ⁊ nūq; inuenit doctorē bñ de
5 clarante: † nā pars pōt renūtiare sñie p se late. l. si diuersa. ff. e. l. iurisgentiū. §. si pactscar. ff. ō pac. qz qlibet pōt renūtiare fauori suo. l. pe. §. ō pac. ergo dz valere trāsactio, quasi itelligat renū tiatū sñie. ¶ Rñdet altero de duob⁹ modis. primo q iste tex. pcedat, qñ aduersarj⁹ calūnioſe negabat sniam ēe latā, ⁊ actor perdiderat instrm sentētie, ita q sniaz pbare nō poterat, tūc si trāsigit, nō trāfigit, qz renūtiet sñie, ſz qz eam pbare nō pōt, ista solu. nihil valet, qz nimiū restringeret̄ ista. l. ⁊ qñ sñia p bari nō potest. tūc bene valeret trāsactio. l. post rem. cū gl. ⁊ clare Ang. ff. e. ⁊ do. Alex. hic. ¶ Aliter rñdet Pau. ō ca. ⁊ sequit do. Alex. hic ex verbis Bal. i. l. si diuersa. cū cōcor. quas ibi dedi. ſz. e. q ad ꝟ vt valeat trāfactio, est necesse q exꝑsse fue
b rit dictū nō obstāte sñia, ⁊ ꝟ modo limitat istā. l. q̄ do. Alex. posteā limitat alijs modis de qb⁹ hic p eū. ᵇ ¶ Ista sol. mihi nō satisfacit, ⁊ sup tex. moueo alia difficultatē, lap q̄ vehemen ter dubito. quā nō inuenio tactā. p quā videť q debeat valere trāfactio, quasi tacite intelligat sñie renūtiatū, nā q vult ꝛſis, q sine sacerdotis nō posset eē eps. c. ex lſis. ō excōi. pla. ita no. qz sine sacerdotis nō possēt eē eps. c. ex lſis. ō excōi. pla. ita no. Panor. i. c. ex parte. el. iij. de deci. Nisi rūdeas ex limitatiōe q̄ tradit Lud. ro. i. d. l. illud. q̄ p̄dicta regula est vera, nisi antecedēs sit maius ipso cōsequeti, p tex. no. in. l. pe. §. illo. C. de necess. her. instī. facit q in simili vnit Bar. i. l. q. j. col. ad finē. ff. de iur. om. iud. q illi cui ꝛcedit aliq̄d, intelligunť ꝛcessa oīa sine q̄ b⁹ illō expedire nō posset, itelligit bar. nisi sint maiora, cogita
7 qz nec est ista sol. ex toto rollit difficultatē. ¶ † Scōo no. ex tex.
d ibi appellatiōis vel in integrū restōnis ⁹ solēnitate suspēla nō est, q appellatio suspēdit iudicatū, nō aūt extinguit: itellige p pter futurū euētū, qz posset euenire q index appellatiōis ꝛfir maret illā sñiam: tū cōsiderato p̄senti, dicit extinguere. l. j. in fi. ff. ad turpil. ſz Sal. ⁊ Mod. hic, ⁊ Bal. i rub. C. de appel. cano. in. c. veniētes. de iureiur. an aūt restitutio in integ. suspēdit vel extinguit, dic vt p Bar. i. l. illud. q. ff. de app. ⁊ i. l. j. C. ñ aduer. libe. cano. in. c. fcisc̄itata. de ī integ. resti. ¶ Tertio subtilⁱ⁹ no. videri tex. a ꝟio sensu ꝛſ illud q tenēt Ang. ⁊ do. Alex. i. l. elegāter. in p̄in. ff. de cōdi. inde. vbi dicit, q̄ si lata est sñia q trāsiuit in rem iudicatā, dato q possit peti restitutio in integ. tū nō posset trāfigi, ſz iū videť tex. hic, ⁊ tex. i. p. l. elegāter. ad fi. pn. in verbo nullo remedio. ⁊ ꝛſiū tenet Raph. Ful. i. l. post rē. ff. e. quāuis nec Ang. nec predicta allegent. ¶ Tene decisionem Ang. quia ea que de iure speciali possunt impetrari, vt est restitutio in integ. nō sunt in cōsideratiōe nisi actualiter sint impetrata. tex. est in. l. ergo. in p̄in. ff. de fideic. li. Bar. i. l. fi. in. q. col. C. de sen. paſ. ⁊ in. l. j. ff. de injust. rup. ⁊ i. l. iter stipulātē. §. sacrā. ff. de ver. ob. ⁊ istud ē q̄ pp. ie vult dicere tex. hic i ꝟbo suspē
6 sa nō est. ⁊ sic requiritur q in inte. restitutio sit actualiter impetrata. ¶ Nō ob. tex. i. d. l. elegāter. in fi. principij. in verbo nullo
c remedio, q illa verba intelliguntur nullo remedio. s. iuris cōis nō aūt iuris spālis. ita est gl. quā ibi pōderauī p singulari ad septē, i. l. postq̄ liti. in gl. fi. paruula in ꝟbo nulla rō. §. de pact.
8 ¶ † Quarto no. ſz bal. q transactio inutilis nō impedit exce
9 ptionē, facit tex. i. c. ꝛſtitut⁹, ⁊ ibi Bal. no. extra e. ¶ † Quin-

to no. ex tex. ibi vsitato more q̄ executio sute dz fieri sernato in ris ordine facit. l. j. C. de exce. rei iud. ⁊ l. si cū nulla. ff. de re iudi. ⁊ ordo iuris pontur per tex. in. l. a diuo pio. in. §. in vēditione.

10 ff. de re in. ¶ † Ultimo no. q̄ transactio que nō valet vt transactio: qz non est facta super re dubia, non ꝟz ēt vt pactum simplex de quo dicetur in gl. ¶ Glo. in verbo peremisti. diuidit in duas. Jn p̄ma ponit aliā. scōa ibi, alij dicunt q̄ possit. ¶ Jn ea. gl. ad fi. habes ex ista gl. qō si super re iudicata fiat transactio per acceptilationē, nō ꝟz: qz a quo remouet genus, remouet ⁊ quelibet ei⁹ species. l. j. in fi. ff. de vsu. ⁊ leg. her. sed transactio ꝟz duas spēs, vt habes in glos. idē tz gl. in. l. elegāter. in pn. ff. de condi. in debi. ¶ Et sic habes ex hac gl. iuncto tex. q transactio que nō valet vt trāfactio qz fit sup iudicato, non ꝟz etiā vt pactū simplex, adde tex. in. l. suq; quoq;. ibi no. Bar. ⁊ doc. C. de repu. here. Bar. in. l. j. in fi. ff. e. intellige nisi in trāfactiōe interueniret iuramētū fm Bar. in. l. si
11 qs maior. j. eo. ⁊ est rō, † qz iurm hz vim clausule, vt actus valeat omni modo quo pōt. l. cū pater. §. filius matrē. ff. de leg. ij.

¶ Cōtra istud opponit Bar. ⁊ soluit: vt hic, ex cuius solutiōe ne no. sing. qō qñ actus est mixtus ad liberādū ⁊ ad obligandū, fi nō valet qō ago vt ago nō ꝟz ēt eo mō quo pōt, ⁊ sic iudicat de actu mixto p̄out de actu mere obligatorio, ratio est ne illa pars q tēdit ad obligandū valeat eo modo quo pōt, ꝛ regulā l. j. §. fi. qs ita. ff. de ver. ob. Jstā solutionē reprobat Bal. eo qz pactū de nō petēdo hz in se obligationē: qz q̄ promittit nō petere obligatur ad nō petendum. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. ⁊ ti in pacto de nō petendo, si non ꝟz qō ago vt ago, valet eo mō quo potest. d. l. si vnus. §. pe. Sed rñde clare scōm Sal. qō obligatio illa ad nō petendum, est confirmatoria liberationis, ideo tota cēsetur liberatoria, aliter rñdet Bal. quem Sal. reprobat vide per eos. ¶ Sed aduerte, licet gl. ⁊ doct. in
12 telligant istū tex. † qñ acceptilatio super iudicato est facta per simplicem liberationē, ⁊ tunc valeat. sed si acceptilatio fieret ex causa transactionis, non valeret, puto posse tenere oppositum p̄out etiam tenet. d. Ant. de alex. hic: qz quemadmodum sup iudicato pōt fieri acceptilatio ex alia cā, puta donationis, vel similiter mihi repugnet quin ille qui habet sniam possit eam extinguere p acceptilationē factā ex causa trāfactionis cū acceptilatio sit executio, ⁊ dato q̄ p̄cipalis cōtractus nō valeat. s. trāfactio, tñ eius executio. s. acceptilatio debet valere, saltem mero iure, p̄out tenēt gl. ⁊ omnes in. l. sub ptextu instrumēti. §. eo. non recedas tamen a communi sensu.

2 ☞ Si fit facta trāfactio inter actorem ⁊ reum, qō p̄o fundo c petitio alius detur actori, ⁊ petitus dimittatur reo, ⁊ cōtingat fundum traditum euinci, nō per hoc potest lis per transactionem decisa instaurari.

3 Que differentia sit inter p̄dium ⁊ fundum.

4 Jn permutatione sicut in aliis contractibus innominantis habet locum penitentia.

5 Dictio per, denotat perfectionem.

6 Fundus quando dicatur dari liber ⁊ quando non.

7 Quāuis reus non perfecte impleat conventa in transactione, non propterea actor potest agere contra reum prima actione.

8 Ex transactione inita pacto nudo, competit actio p̄scrip. ver. d

9 Licet traditio que fit ex causa transactionis operetur translationem dominij, secus tamen est in dimissione.

10 Remittere litem non est dare.

11 Si qs agat rei ven. cōtra tertium, ad fundum quem possidet, ⁊ postea transigat, ⁊ renuntiet instantie ⁊ liti, non per hoc dicitur transferre in tertium dominium.

21 Jn dona. quando donans tradit non tenetur de euictione.

13 Non est absurdum facere transitum de numero singulari ad pluralem.

Si pro fundo. Jsta l. fm Bar. est vti-

lior ⁊ singularior. l. q̄ alia q̄ sit i hoc ti. ⁊ ita referūt Raph. Ful. ⁊ Pau. de ca. i p̄in. huius. l. ōt etiā Pau. de ca. i fi. hui⁹. l. q̄ i toto isto ti. nō vſ. l. sub tilior ista. Ante oīa q̄o de intellectu hui⁹. l. ⁊ de differētia iter primū ⁊ vltimū casus: ex scriptis doc. ſz in spē non dicāt de p̄dictō, varios intellect⁹ primus est intellectus quē voluit gl. in verbo ꝛſtitutas. ⁊ sentit Bart. in ei⁹ summario, si bene inspexeris. Ang. ⁊ Sal. qō speratoz in hac. l. nō mutet psonas, ſz tota ista. l. loquat in actore. ⁊ sic iperator semp actorē alloquat q ꝟz, qz tex. in. §. plona semp vſ eandem
e plonā cōtinuare ⁊ differētia est inter principiū ⁊ fi. qz in princ. res fuit tradita actori ex cā trāfactionis, ſz i fi. res fuit dimissa ex cā trāfactiōis penes rōm actorē. ¶ Et ꝟz istā intellectū. h. d.
1 in summa. † si fundus ex cā trāfactiōis actori traditⁿ, euincat
e egit de euictiōe: ſz si nō est traditus^e: ſz apud trāsigentē dimissus: eo euicto non agit. hoc dicit. ita summant Bart. Ange. ⁊

☞ Vide dicta Jas. in. l. si diuersa. in fi. late Decius cōsi. xxxix. ver. ñ. Fel. in. c. in ter monasteriuz. vij. col. ver. regulariter. de reiud. Deciū in c. pterea. de offi. deleg. col. vj. Pur.

¶ Allexā. declarat lib. j. consil. xxij. viso instrumento syndicatus. col. ij. verſic. moueoz. ⁊ lib. ij. cōsil. ix. in causa ⁊ lite. col. ij. ⁊ in consi. xxij. quod syndicus nō potest ꝛc. Purpu.

¶ Licet dispensationes. Adde c. q̄ dilecto. de cōsan. ⁊ affin. Ant. de but. c. cū in cūctis. in. §. cū vero. de elec. Card. zaba. in. cv. q. circa. de consan. ⁊ affi.

¶ Et ad hoc de restitutione. not. Soci. lib. ij. cōsil. cix. p̄stantissime doctor. ⁊ hoc q restitutio executionez ipedit, limitat Jaco. in ver. p̄nceps. col. iij. in ti. de in integ. resti. it. postu. Bald. lib. v. cōsi. cccxlj. viso statuto cōmunis laudi. col. v. vide Abb. in. c. scisc̄itata. de resti. in integ. cum addi. Purp.

¶ Traditus. Pau. de ca. cōsi. ccxij. p̄supposito. cor. lib. i. cōsi. cclxvij. post cōsilium. Purp.

Universidad de Salamanca Biblioteca

Sal.hic. Pondera in scha parte dum dicit apud träsigentē dimittat. si e enī sentiunt ap nd actorē: q actor est ille q ppte träsegit. z nō reus. gl.in.l.ō.z ibi doc.ſ.eo. ¶ Cōtra istū ſtelleruū fortiter obstat: nā si res erat cōstituta penes actorē. quo actor poterat petere rē q erat penes se. z si dicas q erat alia res q erat penes actorem: nō illa q̄ petebat obstat tex. in fi. qui dat ipsas res apud te cōstitutas ob quarū gōnem litis intercessit decisio. z sic vult q̄ ille res que erāt penes te, erāt ille sup qb⁹ litigabāt: ergo nō alie: ergo ipossibile est q̄ essent penes actorē: ergo iste intellect⁹ q̄ ista l. tota loquat l actor. pcedere nō pt. ¶ Alium z fm intellectū z pfecto subtilē, tradit Raph. ful. hic: q̄ ista. l. tota loquat in actore. tā in prin. q̄ in fi. ſ. in prin. log⁹ tex. qñ alia res fuit credita p reū actori q̄ illa q̄ ab eo petebatur, sed in fi. illa met res, petita per actorē, fuit sibi actori restituta ex causa träsactionis. z actor. ppter hoc dedit pecuniā reo, iuxta. l. si super possessione. ſ. eo. nā tunc si illa res euincat, actor nō agit ō euictione, z ratio diuersitatis est. qz i primo casu qñ datur alia res, dat ex nouo titulo[a] z ex alia cā q̄ petebatur, z q̄ esset in iudiciū deducta per actorē: ideo reus tenet de euictione. nō sic est in vltimo casu, qñ res petita per actorē illa met restituit eor. cū sibi restituat p illo iure qō actor ptēdit, z reus nihil de nouo agat träferre: nimirū si non tz tūc de euictione. istū intellectū simplr referūt z sequunt do. Allex. z do. ant. vter. q̄ hoc ad si. ¶ Sed istū intellectū, dato q̄ in se posset esse verus, tñ ista litera nō patit in vltima parte ibi apud te cōstitutas, ergo nō fuerūt date, sz erāt penes eū 2stitute. ¶ Tertius est intellect⁹, quē ponit gl. in ℞bo 2stitut⁹. in prin. cui vident magis adherere scripta doc. q̄ in ista. l. nuti ēt pſone. z q̄ prin. loquat in actore, finis vero loquat in reo, z q̄ fiat mutatio apparet ex alio: nā tex. in pn. legis loquitur in singulari de fundo, sed in fi. loquit̄ in plurali ibi: si tū ipsas res. ¶ Ego nō discrepo in effectu, a cōi intellectu, sed in spē do aliū plenioꝛē intellectū, in oib⁹ cōgruentē litere hui⁹. l. nā cōsidera q̄ in pn. huius. l. fit mētio de duplici fundo, quoꝛū vnus fuit datus actori ex cā träsactionis, loco illius quē petebat. z i ista decidit in pn. l. q̄ si euincatur, agit de euictione, postea in ver. si. q̄rit ō alio fundo cōstituto apud te, nō sup quo erat qō. z lis. z fuit dimissus apud reū, si euincatur quid iuris sit in hoc tex. i fi. decidit̄, qō nihil pōt petere, z sic imperator allegt vtrūq; i scha pſona. z nisi ita diceremꝰ imperator fuisset diminut⁹: qz nō decidisset nisi de fundo dato actori, z nō ō alio fundo dimisso ipsi reo. iste est ppius z verus intellect⁹ huius. l. ſ. quem. h.d. in summa. ¶ †Si ſte facta transactio inter actorē z reū, q̄ p fundo petito alius fundus detur actori, z petit⁹ dimittatur reo z q̄ingit fundū traditū actori, euincit: nō p hoc pōt lis p träsactionē decisa ſtaurari, ſz bene actor agit ex ſtipſone, vt prescri. ver. sed si alius fund⁹ apud reū dimissus euincat. nō agit reus ō euictione. ¶ In primis pōdera tex. dū in prin. ōt pro fundo quē petebat p̄dium dari placuit, †an sit differētia inter fundum z p̄dium ponūt tex. z nō bene declarāt in. l. q. z in. l. fundi. z in. l. locus. ff. de ver. sig. z illi tex. potius se adinicē cōfundunt. q̄ declarant, prout etiā dicit Lauren. val. libr. vi. elegantiarū. c. ccccl vi. inci. fundus. sed veritas est, q̄ p̄diū est termin⁹ magis gñaliter. patet q: cōprehendit vrbana p̄dia, z sic edificia, z rustica. l. vrbana prædia. ff. de ver. sig. l. j. ff. cōmu. prædio. z tñ fundus nō cōprehendit prædia vrbana, nam istā domum vel istud edificiū recte appello p̄diū vrbanū, sed appellare fundū esset ridiculū. ¶ Scōo pōdera q̄ in hac. l. vſ mixt⁹ 3ctus innominatus, cum alio innominato. ſ. permutatio cum transactione. necessario ergo est videre quis 3ctus innominatus fuerit in hac. l. an solū träsactio, an solum permutatio, an mixtim, vtilitas est multiplex. †Nā in permutatione sicut in alijs 3ctib⁹ innominatis hz locū penitētia. l. si pecuniā. in pn. ff. de condi. ob cāz. secus est in transactione. l. fratris. ſ. eo. z. l. q̄uis. ſ. c. itē actio pscri. ver. que oīt ex permutatione est bone fidei. ſ. actionū. inſt. de act. l. ō. z ibi Bar. C. de re. permu. Bar. in. l. ſ. in fi. ff. de re permu. sed actio pſcri. ver. que oritur ex träs actione, vel alijs 3ctib⁹ innoiatis, est stricti iuris. d. ſ. actionū. Itē in permutatione hz locū redhibitoria, z actio quāto minoris. tex. est no. in. l. sciēdum. ſ. emptoꝛ. ff. de edi. edic. facit. l. fin. ff. de re. permu. secus est in alijs cōtractibus innominatis. ¶ Puto q̄ in hac. l. sit träsactio z nō permutatio primo p istū tex. nā in permutatiōe z alijs 3ctibus innoiatis, cōpetit cōdictio ob cām, ad repetendū z ad rescindendum ipsum 3ctum ita Barto. in. l. j. in fi. ff. de re. permu. cuius cōtrarius ſz hic in tex. ibi. instaurari decisam litem, phibēt iura. ¶ Scōo moneoꝛ nam permutatio componitur ex per z mutatio. †dictio p⁹ denotat perfectionē. l. vrbana familia. ſ. pernoctare. ff. de ver. sig. ad hoc ergo vt sit permutatio, oppoꝛtet q̄ hinc inde sit species, z hinc inde ōnū, vt declarat gl. magiſtra. in. l. j. C. de re. perm.

[a] ¶ Natur ex nouo titulo. nota q̄ personalis obligatio nō dicitur alienatio. Jaso. post Bal. i. l. ſ. ſi. z de leg. Et tamen alienatio dicit alienatio Rocōſi. 166. vſo diligenter. Purp.

[b] ¶ Dictio p. Ad de. l. j. ff. de leg. j. gl. in verbo perfecto. in cle. cām. de elec. doc. in. c. ſi constiterint. de accu. doc. in. c. cū a vigesimū. de oſſi. de leg.

sed hic nō erat ōnium: q: fundus petitus nō erat actoris: imo reus negabat: z sic nedū re sed nec opinione. ¶ Tertio q: attenditur q̄ō pncipaliter agitur. l. ſi quis nec causam. ff. ſi cer. pet. ſ. ſi partes agebāt träsigere: nō aūt pmutare: ad hoc spāliter facit tex. in. l. j. ſ. idē pomponius. j. ff. de poſſeſſi. z tex. no. in. l. ſi steriles. ſ. ſi tibi. ff. de act. emp. z in simili videmus: q̄ō pactū apponitur iuxta 3ctum innominatū, vt patet ex duabus. ll. simul iūctis vez ex. l. cūte. C. de pac. inter emp. z ven. z. l. ea 2dōne. C. de rescin. ven. qñ aūt miſcetur 3ctus noiatus cum innominato: habes tex. z ibi bar. z alios in. l. aristo. i pnin. ff. de do. z in. c. ad q̄ones. vbi cano. de re. pmu. bene verū est q̄ i hoc tex. träsactio
6 hz ſſitutionem cū permutatiōe, fm Sal. hic. ¶ †Tertio not. ex tex. ibi: p̄dium liberum iunctis sequētibus: hic esse tex. not. fm Sal. declarantē: qñ fundus ōr dari liber z qñ nō: qz qñ nō est alteri obligatus: nec alienus i totum vel in parte de quo vide Bar. i. l. meuius. ſ. fundo. in vlt. col. ff. de leg. ij. z i. l. ij. ſ. j. ff. de act. emp. z in. l. vim facit p illū tex. ff. de vi z vi ar. no. Ang. in l. in cōuentionalibus. ſ. ſi. ff. de ver. ob. cano. in. c. cū Jo. super gl. ō. de fi. instr. z de dictione libere, vide multa que dixi in. l. j. in ver. liber sit stylus. ē. de fac. ſan. ecc. vide etiā q̄ dicit glo. magiſtra. i. ſ. q̄ō aūt. inſti. de vſuc. que nō est alibi fm Ang. i. l. si me in vacuā. ff. de acq. poſ. sed adde gl. in. l. umproba. C. de acq. poſ. Adde tū q̄ etiā si reus promiſisset simplr p̄dium, intelligit̄ promisse liberū. l. ex his. z ibi not. Bal. C. de euic. i. j. ſ. j. ff. de act. emp. l. quoties. vlt. ff. de edi. edic. i. cū venderes. ff. de 3hē. emp. fm Cy. Sal. z alios zMod. hic. ¶ Quarto no. ex tex. ibi: istā rari decisam litem hic esse tex. exp̄ssum: †q̄ō q̄uis reus non
7 potest agere cōtra reum prima actione vel cōdōne ob cām: vt reus se reponat in pristina obligatione: qñ prima actio est ipso iure sblata. z ¶ In 3tium facit tex. in. l. ſi quis accepto. ff. de cōdi. ob causam. z in. l. ſi. e. tit. rñdent Pet. z Cy. hic speciale esse in contractu transactionis: vt in ea non sit locus 2dōni ob causam: vt hic: sicut est speciale q̄ in ea non habeat locū penitētia. l. fratris. ē. e. Aliter z subtilius rñdent Bar. z Ang. hic: z bar. in. l. sine apud acta. ē. eo. q̄ō contraria procedūt qñ reus nullo modo impleuit: q̄ō secus est hic. Jstā sol. reprobant Bal. Sal. z zMod. hic per tex. in. d. l. ſi. vbi paria sunt in contractibus innominatis vel nullo modo implere: vel non pfecte: nisi dixeris defendendo Bar. q̄ speciale sit in träsactione ab alijs 3ctib⁹ innoiatis. sed cōtra Bar. facit, qz reus in hoc tex. nō fecit quātum in eo fuit, vt dicit Bar. qz si fundus erat obligatus debebat luere. si erat alicuius in parte debebat redimere nisi dicas q̄ ignorabat. z ignorantia in dubio p̄sumitur. l. verius. ff. de prob. vel si sciebat, non potuit redimere, iuxta. l. non dubium. ſ. ſi. ff. de leg. iij. aliter rñdēt Bal. z Sal. hic. q̄ in contractibus
8 huius. l. potest competere conditio ob causam, non quidem in primo casu: qñ fundus traditus fuit obligatus: qz per hypothecariam sola possessio, z non proprietas aducatur. l. ſi cum vēditor. in prin. ff. de euic. similiter in ſcōo casu qñ fundus erat in parte alienus: qz si locus esset cōditioni ob causam, oporteret restituere partem: z sic in ea esset locus penitētie, p. d. l. fratris. z. l. q̄uis. ſ. e. Jsta solutio non valet, qz licet aliquid impleuerit sit penes actorem, tñ paria sunt non implere: vel nō perfecte implere. d. l. ſi. In cōtrarium etiam facit. l. j. ff. de euic. aliter rñdent zMod. hic. q̄ ideo hic nō competit cōdictio ob cām: qz alio remedio pōt vti. ſ. actione pscrip. ver. ad obseruātiā promiſsorum, vel ad interesse: vnde non debet competere conditio ob cām, vt lites finite instaurent vt hic: z istud est q̄ dicit tex. l. ſine apud acta. in ver. nec huius. ē. e. z ita rñdet Bul. de suza. vt refert Cy. in. l. ſi maior annis. ſ. e. z idem videtur tenere bar. i. l. ſi quis aliam. ff. de sol. ista solutio in effectu est eadem cum prima. ¶ †Quinto no. ex tex. ibi, vel si non intercessit q̄ō ex transactione inita pacto nudo, competit actio pscri. ver. cōtrarium de directo dicit tex. in. l. ſine apud acta. ē. eo. z in. l. cum proponas. ij. ē. tit. j. durum est cōtrariū Bar. Bal. z Ang. hic rādēt q̄ ista. l. debet intelligi q̄ō contractus transactionis fuit per talia verba conceptus, q̄ actor potuit perfecte implere, hic referunt ex isto tex. probari, q̄ in dubio verba trālactionis debēt ītelligi taliter cōcepta, q̄ actor possit perfecte ıplere. ¶ Jsta solutio diuinat ad vtranq;. l. fortius. si vera est regula Bartol. z doct. q̄ in dubio verba debeant intelligi sic concepta, q̄ actor possit pfecte implere i. l. ſine apud acta. verba sunt dubia, ergo idem debet esse. ¶ Alio modo rñdēt Bal. Sal. z Pau. de ca. q̄ō est singularis z valde subtilis ac speculativa ratio. z quod Bart. eam non intelligit, z q̄ō nullo alio modo pōt dissolui ista cōtrarietas, q̄ in hac. l. iteruenerit pluſq̄ i. d. l. ſine apud acta. q: hic facta transactione reus tradidit actori p̄dium, ex qua traditione vſ tacite approbasse implemētum actoris, z reputasse sibi esse perfecte impletum, z istā solonē ante eos voluit

glo. hic

gl. ſ. hic in verbo agere. ista so. nō vz, z reprobat per Fulg. hic: q: reus tradēdo operat implemētū ſe: q̄ō nō est dicēdum: q: traditio nūq̄ vertit in damnū tradētis. l. ſi certis annis. z ibi Bar. circa fi. no. C. de pac. l. ſi tibi. C. loc. gl. z doct. i. l. petēs. ē. de pac. gl. in. l. ex placito. i gl. ſ. C. de re. pmu. pterea traditio rei tendit pncipaliter ad liberādū ipsum reū: ergo nō dz opari 3tium effectū, vt p hoc actori actio 2petat. l. ſi em incipita. ff. ō fi. istr. et q: inducta ad ynū effectū nō debēt opari 3tiū. l legata inutiliter. ff. de leg. j. z. l legata inutiliter. ff. de adi. leg. difficile est sine
9 subauditione rñdere. ¶ †Sexto no. ex ver. ſi. fm Bar. z doct.
a hic, q̄ a lz traditio que hit ex cā träsactionis operet träslationē dñij: secus tñ est in dimissione. z ita per hunc tex. no. gl. in. l. pe. z ibi Bar. ff. de vſuc. p̄o empt. z glo. ibi Bar. in. l. j. ff. de vſu. p
emp. z ad hoc iste tex. nō est aliter obligatus, fm Bal. in. c. j. ad fi. de 2tro
3 uer. inter vasal. z ali. de beneſi. in vſi. feu. Nec ob. ſi dicas q̄ idē operat dimissio q̄ō traditio: q̄tum ad träsferendū dñium, vel vſucapionē. l. qua rōne. ſ. liter gl. ff. de acq. re. do. ſ. iterū. insti. de rerū diui. qz rñde, q̄ illō est verū qñ dimissio fit ad finē träsferendi dñium. sed hic dimissio solū fiebat vt imponeret finis 2trouersie. Vñ alibi dicit pulchre Bal. in. l. ſi inter vos. C. cōta vtriusq; iud. q̄ ista. l. in fi. pcedit qñ 3ctus operat super instā
tia litis. si aūt cōtraheret super re ipsa: tūc tribueretur titulus ei apud quē dimitteret. alibi ōt Bal. i. l. j. in. j. col. C. de bo. mat.
10 †q̄ remittere litē non est dare, vt hoc tex. in fi. sed bñ remittere rē vel actionē, z Bal. hic in hac. l. ōt, q̄ in hoc tex. remissio non respicit rē, sed litē. allegat Jac. but. in. d. l. sine apud acta. vel potes dicere fm Ang. hic in verbo liberū. z in gl. seq. q̄ differētia fit inter pncipiū huius. l. z finē. nam in pmo casu, ideo tenet de euictione: q: pmiſit dare, z sic dñium transferre. ſ. sic it aḡs. instī. de act. l. vbi aūt nō apparet. ſ. ſi. ff. de ver. obli. sed in vltimo casu promiſit dimittere rem, sed q remittit rem z cōtrouersiā, non tenetur dare, z sic non tenetur de euictione, nec constituit
11 ¶ †Septimo no. ex hoc tex. fm Bar. Bal. z alios. q̄ si egi rei vēdic. 3 te ad fundū quem tu possides, si postea trasigā z renuntiē instātie z litī. nō per hoc dico: in te transferre dñium: patet, qz nō teneoꝛ de euictione: vt dicit tex. in fi. hic. idē z latius repetit Bar. in. l. naturaliter. ſ. nihil cōe. in. ij. lec. ff. de acq. pos. sequit Ant. de but. in. c. cū dilect⁹. in. iij. col. de cau. pos. et pp̄ie. z in. c. literas. de ref. ſpo. a lz Sal. hic 3 iuz teneat, z Ange. z Lu. ro. i. d. ſ. nihil cōe. tñ ad eoꝛū fundamēta rñde, vt p. d. Allex. hic, z ibi. ¶ Sz cane vltra alios: q̄ iste tex. nō pbat no.
p Bart. z doc. nā lz tex. in fi. dicat nō agi de euictione: p hoc nō sequit, ergo dñium nōn est translatum. nā ista 2sequētia Bar. z doc. nō est bona. nā ad tollendū cōsequentiā sufficit dare instantia gl. in. c. sicut vz geri. j. q. j. glo. in. l. creditoꝛi. ff. de ope. no.
12 uun. †nam in donatione q̄ō donās tradit: nō tz de euictione. l. Arist. ſ. j. vbi gl. z doct. ff. de do. z tñ transfert dñium: sicut in dote: sic in eo q̄ vēdit hereditatē. l. j. in pn. ff. de her. vel act. vē. nō ergo est bona 2sequētia: nō tenet de euictione: ergo nō träsfert dñium. ¶ Octauo z vltimo no. ex ſtoꝛ. fi. in ℞bo, ipsas res. iungendo p̄in. ibi ſi p̄o fundo, z tenendo cōm intellectū: q̄ imperator hic träsit de numero singulari ad plurale. nec est istud absurdum: qz numerus pluralis capitur p̄o singulari: et econtra tex. est in. c. accepta. vbi gl. vbi Pan. no. z infert ad ista tuta. de app. z tex. in. c. vt priuilegia. de priuil. ¶ Quid aūt sit in testatore, q träsit de numero plurali ad singularem, habes tex. egregium z sing. in iure in. l. seruus. ff. de ver. sig. de cuius intellecta, qz difficilis est, vide do. Signoroli de homode. de zMedi
diolano, in 2ſi. clxxiij. q̄ inci. testatoꝛ in suo solenni testameto.
in. ij. col. z in pen. z vlt. col. z in cōſi. seq.

1 ¶ Volenti z scienti non fit dolus: nisi in fraudem legis cōtrahatur. z. 2.

3 An valeat pactum q̄ō facit rusticus cum nobili: q̄ō fi amodo eum reperiat in vinea: possit eum impune percutere: vel sibi vestes auferre: vel pignoꝛa, ponit Barto. in. d. l. j. ſ. vſq; adeo. Guil. de cu. Alb. Bal. Ang. z Raph. Ful. in. l. ſi vn⁹. ſ. illud. ff. de pact. ¶ Et an valeat pactum q̄ō liceat facere vindictā p̄oprīa authoritate, ponit Bar. in aut. sacra pnberuꝛ. C. si aduerus. ven. ¶ Tertio pōdera tex. an verbo politicationē. nā vſ q̄ō im
pie ponāt p̄o pacto nudo: p ea que dixi post Cy. z Bar. in. l. j. ē. de pact. ¶ Capio gl. an verbo, astringit. q̄ō dimidio in duas. In prima assignat rōnem ad tex. z eum extēdit. In secunda q̄ est ibi, z no. hic gl. ponit trimembrē distinctionē. ¶ In ea. glo. ibi, aut dixit q̄d sed in forma 2dōnis p̄o clara intelligentia
4 eius nō dubiū †pone: credito: liberat tutoꝛē vel aliū debitorem suum sub 2dōne exp̄ssa: si eum instituit heredem nunq̄d liberatio valeat, passus est subtilis z pulcher. i gl. referunt̄ due opi. z p̄ma differt a sch̄a: q: etiam si debitoꝛ impleret condōnem, z sic instituerꝛ creditoꝛē heredē, adhuc liberatio non valeret: q: condō est turpis de iure: z per cōsequens censet im possibilis: ergo ipso iure vitiat 3ctum seu liberationē: fm ahā op. impleta condōne valeret liberatio. Bar. Ang. Pau. de ca. d. Allex. z d. Alnt. hic tenent p̄ma z opi. q: sicut metu pene testatoꝛ non pōt cogi ad instituendum: ita nec spe p̄emiꝰ vel lucri pōt inuitari ad instituendū p tex. in. l. ille aūt. cum glo. ſi. ff. de her. insti. z dñt aliud esse in matrimonio, per tex. i. l. ſi. ff. de cond. z demon. ¶ Pro eadē opi. Sal. z. d. Alle. hic addunt fundamentum: nam illud q̄ non potest fieri pure, nec sub conditione. l. seius z angerius. ē. ad. l. fal. sed ſi ista cōditio fieret pure, nō valeret. ergo nec ſi fiet sub cōditiōe. Sz istud ar. stringit ineuitabiliter cōtra eos. z miroꝛ qō. d. Allex. nō aduertit: qz ſi ista remissio fiat pure, sub spe consequende hereditatis, valet remissio: casus est hic: ergo ſm fundamentū eoꝛ idē deberet esse qñ remissio fit sub cōdōne, arguēdo a puro ad cōditionale, vt ipſi faciūt. ¶ Tenet scōam opi. relatam in gl. que fuit Pla. quā tenēt Jac. but. Pet. Cy. Ray. de forli. Alber. Bal. Sal. Ful. hic. z Raph. cu. in. l. captatoꝛias. z in. l. ille aūt. ff. de her. insti. z in. l. ſtipto hoc modo concepta. in. j. co. ff. de ℵ. ob. mouet in pmis Bal. qz alias sequerēt q̄ō testatoꝛ non posset aliquē instituere sub 2dōne. ſi euz alienētauerit z ſic sub spe pmiſ cōtra. l. gdā cuz filiū. de ver. ob. sed certe pront ōt Paul. de ca. Bal. non loquitur ad p̄opositū: qz aliud est querere an testō: possit ſi vult sub spe p̄emiꝰ aliquem instituere: z de hoc non disputat hic aliud est querere, nūqd ego per pactū possiz aliquid p̄omittere testatoꝛi, sub conditiōe ſi me instituerit: ita b
vt tale pactum valeat. an vero vitietur propter cōdōnē turpē que a iure reputatur impoſſibilis: z ista est propriē q̄ō nostra: sed p ista opi. stringit: qz libertas matrimonij, z libertas testamēti equiparant. c. gēma. vbi doc. de spon. sed in marrimonio qs pōt inuitari spe lucri. d. l. titio cētū. ſ. i. ergo idē in testō: ad hoc facit tex. in. l. ſi maiores. in verbo sine aliqua condōne a cōtrario sensu. ē. e. q̄nē tex. ad hoc pōderat Raph. Ful. h: lz do. alex. dicat q̄ ibi nō est sumēdū ar. a cōtrario sensu: qz resultat absonus intellectus. ¶ Tenēdo istā ptē solū restat rñdere ad l. ille aūt. de her. insti. cū gl. rñdēt Bal. z Sal. hic, z Rap. cu. in d. l. stipulatio hoc mō. q̄ iō ibi vitiat qz est institutio captatoria, z lz. d. alex. tenet oppositē, q̄ nō fit captatoria dispositio p duo fundamēta, frustratoꝛii est p tex. clarū ibi in verbo capta tionē. z in fi. in verbo in snias senatusc̄ōsulti. ¶ Scōo rñde q̄ ibi instō non fiebat spe lucri, vt dicunt gl. ibi, z doc. hic. nā ibi in fi. ponit casus qñ instituo te heredē sub cōdōne: si in preteritum tu instituisti caiū, z sic ego non instituo te sub spe lucri si me institues, nec ēt tu instituisti spe lucri: z vt mea institōne haberes, ex que loquit sub cōditione de preterito, z nō de futuro.
¶ In ea. ad fi. habes iungēdo cū opi. p̄ma precedētis partis
5 glo. †q̄ō licet cōditio institutionis vitiet transactionem, secus est in modo, z ad hoc no. istam glo. Bald. z zModer. hic. z ea ad hoc reputat singula. Ang. in. l impoſſibilis. ff. de verborum

[a] An dimissio transferat dominium Bar. cōſi. ccxiij. p̄esupponit ꝛc. z q̄ transactio det causaz pſcribēdi. Allex. libr. v. cōſil. xxiij. col. pen. Pau. li. j. cōſili. cccvj. Et idem dic in sententia z iuramēto Jas. in. l. nam z postea. ſ. ſi peritor. co. de. ff. de iurem. Cor. li. ij. cōſi. xvj. vſo p̄i mo themate. j. col. et ex isto dat modus euadendi euictionem. Franc. de crema. fin. cxxx. volo dare. Et q̄ō euictio nō debeatur, trahit z limitat bonus consil. xcvj. in causa mota. z si dominus p̄obat possessionez nō monēdo quē hoc. z hoc nō transfert dñium arg. huius. l. iuncta. l. ſi q̄s maior et ita ang. in. l. ſti plo ista. ſ. q̄ritur ff. de verb. oblig. Nota in cle. sepe. in princ. col. z. de verbo. signi. z q̄ transactio transferat. bal. li. ij. consili. cccxxv. vſo puncto Blasij. z q̄ regit nō transfert sed ponat ex ceptionem Bal. libr. iij. consi. cccxxxi. quedā puella. z in renuntiatione Pau. libr. j. consi. cccxxiij. p declaratiōe. col. ij. Purp.

[b] ¶ Volēti. Dec. ii. l. nemo dicit. ff. de re. iur. z in cōſi. cccxvij. Angel. consi. cccl xvij. in questione. limitat Pau. de cali. cōſ. cclxxiij. que saperius. et soci. consi. cclxij. li. ij. Purp.

obli.ꝛ ibi vide oino do.Fran.de are.in iij.col.ad fi.ꝛ seq.facit bene tex.in l.demonstratio.ℊ.qđ autem iuris.ff.de cõdi.ꝛ demon.istam glo.lumitat Bald.vno modo ꝛ male, vt per Salic. Pau.de ca.ꝛ do.Alex.hic.

1 ¶ Interuentus amicorum: facit cessare psumptionem metus limita tamen tribus modis.

2 Non minor reuerentia debetur per vxorem marito: quam per filium patri.

3 Quare statuta requirunt ꝙ in contractibus minorum vel mulierum interueniat presentia consanguineorum.

35.

Si statutum requirit in contractu minor vel mulierum cõsensum cõsanguineorum, an sit necesse ꝙ sint de proximioribus.

Transactionem. † Interuẽtus[a] amicorum facit cessare psumptionẽ met⁹. h.d. ¶ In ter.ibi,ℊ dsiq̃ translationẽ de hoc qñ trãsactio sit titulus habilis ad trãsferendũ dñiũ.vidisti tex.in l.si p fundo,vbi dixi ℊ.eo. ꝙ psentia ꝛ interuẽt⁹ amicor⁹ facit cessare psumptionẽ met⁹ vel doli:idẽ in decreto iudicis.l.i.ꝛ ibi no.Bar.C.de pdi.de curio.lib.x. Bal.Sal.ꝛ ¶Dod.in l.pacta nouissima.vbi dixi.ℊ de pac. ¶ Limita quãdo psona q̃ infert metum, verisiliter põt inferre etiã psentib⁹ amicis,vtin tyrãno:ꝟ3 Ang.in 2ñi.cl.xxx. qõ incipit,reperit in quadã.iiij.ꝛ fuit cõsiliũ colligũ Perusini,vt ps ibi ex subscriptione,ꝛ facit ꝙ fortior psumptio tollit minus fortẽ.l.diuus.ff.de in int.rest. ¶ Scõo ex hac.l.no.bar. ꝙ ly actus gestus possit rescindi per metũ reuerentialẽ.l.i.ℊ.q̃ onerãde.ff. qua.re.ac.nõ dat̃ur.not.Bar.in.l.interpositas.ℊ.e. tũ si interueniat pñtia amicorũ,vel cõsanguineorũ cesset allegatio metus reuerẽtialis,idẽ ꝛ3 Bar.in.l.fi.in.i.col.ff.si qs alit.s.prohibue.Bal.in.l.si C.e.do.Alnt.de bu.in.c.cãm mrimonñ.de off.dele.ꝛ addẽ ꝙ idẽ facit pñtia iudicis,qõ amicorũ vel cõsanguineorũ ſm Bar.in l.frater a fratre.in ver.iũ.quero qd de ℨcto emptionis.ff.de ꝙdi.inde.Ang.ꝛ Jmo.in.l i.ℊ.fuit q̃situm.ff.ad treb. ¶ Limita singulariter Sal.hic,insilia renũtiãte in pñsentia patris,nã metus reuerẽtialis pñs nõ tollit ex presentia amicorũ,qz reuerẽtia patris obꝫ ꝓpõderat allegat l.veluti.que nihil facit.ff.de iusti.ꝛ iur. ¶ † Jstam limitationẽ reprobat d.Alex.hic:qz nõ minor reuerẽtia debeꝫ p vxorẽ marito,q̃ per filiũ patri.l.ꝙ in vxorẽ C.de neg.ge.Jtẽ nõ minor reuerẽtia debeꝫ socero,cũ locũ parẽtis obtineat.l.q: parentis. ff.so.mat.ponderãt ẽt Bal.ꝛ Pau.de ca.explicãtes hanc.l. in metu reuerẽtiali patris. ¶ Addẽ qõ istã limitationẽ Sal.ẽt reprobat d.Alnd.sicu.in.c.cãm mrimonñ.in iij.col.de offi.del. p tex.in c.q̃uis.de pac.in vj.iuncto.c.cũ contingat.de iureiur. Nam sicut filia q̃ renuntiat patri,ꝛ iurat: tenetur seruare, ꝛ sic vxor q̃ cũ iusto cõsentit alienationi mariti,ergo apparet qõ equiparanꝫ.ꝛ Cõtra Sal.fortius stringit illud ꝙ singulariter tꝫ Bal.in.l.pactũ.in vlt.col.in gxi.q C.de colla.vbi tꝫ, ꝙ ſtãte statuto ꝙ mulieres nõ possint cõtrahere sine cõsensu duoꝝ cõsanguineorũ,etiam cũ iuramẽto,ꝙ pt⁹ illius ciuitatis teneat de facto cõpellere recipientẽ,ad remittẽdum talia iura:q̃ inde videanꝫ sibi questi:ꝙ talis solẽnitas requisita a statuto,nõ ꝫ locũ qñ filia cõtrahit cũ patre. Et est rõ,qz ppter talem naturalem affectionẽ patris in filios:ꝛa patri cẽsẽt cõcessa,ita õt egregie tex.in.Laurelius.v.titius testõ.ff de lib.leg. istã deciſionem Bal.multũ no.ꝙ limitatione dicti statuti q̃ sequit Lud.ro.in l.ſi qs mihi bona.ℊ.ſi qd ſi mãdani.ff.de acq.her. Alex. in 2ñi.cvi.ꝙ inci.quo ad pñs q̃stũ dubiũ.in.i.vol.facit ad fi. ꝛ 2ñi.cxix.in.iij.vol.ꝙ inci.ſclare.in pe.col. ¶ † Tertio no.ſm Bar.Bal.ꝛ alios colligi ex hoc tex.rõnẽ quare statuta requirunt.ꝙ in ℨctib⁹ minor⁹ vel mulierũ interueniat pñsentia 2ſanguineorũ vt tollat̃ psumptio met⁹ vel doli.adde bal.in l.ij. circa fi.per illũ tex.C.de adop.ꝛ õt Bal.in.l.ij.in.ix.q.C de rescin. ven.ꝙ minores ꝛ mulieres facile seducunt:qñq̃ minis, qñq̃ blãditijs.ideo equissima sunt statuta,q̃ in eor⁹ ℨctibus exigũt cõsensum coniunctorũ. ¶ Subiciunt Bart.ꝛ Bal.hic,ꝙ qñ statutum requireret cõsensum pximiorum cognatorũ:tunc rõ statuti esset:qz pximior ad quem spectat successio veritat̃ erit diligẽtior:q̃ alius remotior.põdera Bar.ꝛ Bal.hic velle ꝛ ꝙ qñ statutum simplr requirit in ℨctibus minorũ vel mulierum consensum ppinquorũ,sufficit duos propinquos consentire, q̃uis non sint de proximioribus,ꝛ dato ꝙ alq̃ pximiores reperirentur,qz ita demum requiritur ꝙ sint de pximior⁹,qñ statutũ expresse requirit proximiores qõ diligẽter no.ꝛ adde Ang.in con.i.clvij.qõ inci.item statutum.Contrariũ expresse ꝙ imo semp debeãt interuenire duo pximiores,tꝫ formaliter Bal.in l.ſi per illũ tex.C.de ver.ſig.ꝛ ibidẽ Sal.ꝛ Ang.in lect. Peru.Jac.bu.ꝛ Sal.in.l.i.C.vnde vir ꝛ vxor.Sal.in.l.ſi.p illũ tex.C.de test.mili.ꝛ in.l.vi.due.C.de nup. Pau.de cast.in l.ſi cũ dotẽ.ℊ.ſi patri.ff.fol.xxa. Ang.in 2ñi.clvij.qõ inci.domina La-

tharina.facit bene tex.in l.peto.ℊ.fratre.ff.de leg.ij.õt tñ Jac. but.magnum verbum in.l.i.C.vnde vir.ꝛ vxor.ꝙ istud vltimũ de consuetudine non seruatur:imo seruatur contrarium.quia dummodo adsint duo consanguinei,quamuis non sint de proximioribus:sufficit. Jason Padue.

2 ¶ Cum transactio sit stricti iuris vsure nõ veniunt a tempore mor:sed solum a tempore lit.contest.

3 Jn transactione pot reus mor̃ purgare vsq̃ ad sententiam.

Si maior annis. Premitte qõ legit altero de septẽ modis ꝑpter magnã iniquitatẽ ꝙ cõtinere vſ,ꝛ tũ tex.õt eg tas.† nã in ista.l.vſ decidi, qõ si actor qui petebat centũ tranſigit cũ reo pro qnquaginta,ꝛ reus ista qnquaginta nõ soluat,nec offerat,ꝛ actor velit,tota cẽtum petere.h.d.tex.qõ reus q nec soluit nec obtulit ꝙcta in trãsactione:põt tũ se iuuare exceptiõe trãsactiõis,ꝛ õt tex. qõ ẽ eqtas: cõtra imo vſ iniquitas,ꝙ reꝰ habeat exceptionẽ ex trãsactione ẽ nõ seruat. ¶ Jn gl.ponunt duo intellect⁹. primũ cõiter tenẽt doc.ſm quẽ.h.d.in ꝓpria,etiã post terminũ reus offerẽdo ꝓmissa in trãsactione,hꝫ exceptionẽ trãsactionis.h.d.ꝛ sic hꝫ reus non soluerit nec obtulerit in termino,si tũ obtulit in lite,põt purgare morã⁹ in trãsactione. ¶ Intellige ꝛ limita primo,nisi ꝑpter morã snia trãsiisset in rem iudicatã,qz tũc virtus trãsactiõis esset extincta.l.tale pactũ.ℊ.qui ꝓuocauit.vbi Bar.ꝛ doc.ff.de pac.ꝛ Bald.hic. Scõo limita nisi transactio esset facta sub ꝙdõne,qz ex quo cõdo ꝫ impleri in forma specifica.l.meuius.ꝛ.l.qui heredi.ff.de cõdi.ꝛ demõ. ibi nõ admittẽ ꝛ purgatio moze,tex.est no.in.l.si super possessione.vbi dixi ℊ.eo.ꝛ ad hoc no.Pe.Cy.ꝛ Bal.hic:ꝛ ibi iste primꝰ intellectus dato ꝙ in se sit verus, tñ nõ cõgruit verbis litere: ꝑpter tex.in verbo nec offerãt.nã oporteret subaudire nõ offerãt.ſ.in termino.offerunt tñ post terminũ in lite.ꝙ est multũ supplere ad tex. ¶ Scõs intellectus gl.est ꝙ si reus ex cã transactionis ꝓmiserit soluere in certo termino,ꝛ cõueniat ante terminum: qz nihil iterũ sua pr⁹ soluere,qz forte sit multũ dines hoc decidit:ꝙ tũ sibi proficit equitas exceptionis trãsactionis. Jste intellectus est de ẽdubitabili,ꝛ ꝓcederet ita in minore sicut in maiore,sicut ℨtum õt in hoc text. ¶ Tertiũ intellectũ ponit Guil.de sux.a.qđ referunt ꝛ sequunt Cy.Jaco.de areti,ꝛ oẽs ¶Dod.hic:ꝛ in.l.si pro fundo.ℊ.e. ¶ Quartum intellectũ ponit Fulg.qõ si reus a quo petebãt cẽtũ,trãslegit pro quinquaginta,ꝛ ista qnquaginta nõ soluit: imo nec obtulit in termino ꝛ ꝓterea actor vult redire ad ꝓmam actionẽ,non poterit per eã ampliꝰ petere in effectu,ꝙ illud ꝙ est ꝓmissum i trãsactiõe. ¶ Quintũ intellectũ ponit Lud.ro.in.l.ſi insulã.ff.de ver.ob. qõ ly reus nõ repꝛesentauerit ꝓmissa,nec obtulerit,tũ nõdũ fuit in mora:ſi actor ex capite penitentie velit rescindere transactionem ꝛ petere totũ,ꝙ quis petebat,tũ nõ possit in effectu. ¶ Sextũ itellectũ tradũt Dar.Sali.ꝛ Jac.bu. vt refert Cy. qõ si reus nõ soluat nec offerat ꝓmissa in termino trãsactiõis: ꝑ hoc tũ actor nõ põt amplius petere,hoc est nõ poterit petere vsuras vel interesse,†qz cum trãsactio sit stricti iuris,nõ veniunt vsure a tpe moze:sed solum a tpe litis cõtestate.l.cũ fundus.in ꝑn.ff.si cer.pe.ꝛ ſm istum intellectũ oporteret restringere hanc.l.qñ trãsactio esset interposita super ℨctu stricti iuris: nam si esset interposita super cõtractu bone fidei,cẽsẽt bone fidei,vt declarat Bart.in.l.sub pretextu institꝛ.ꝛ ibi dixi.ℊ.eod. ¶ Ultimũ intellectũ tradit Ja.de are.ꝛ eũ refert Cy.hic:vide ꝑ tex. ¶ † Redeũdo ad ꝓmum intellectũ q cõiter tenẽt:qõ in transactione põt reus morã purgare videndum est vsq̃ ad qõ tẽ⁹:considera duos casus e aut trãsactio fuit facta ante litem contest.ꝛ tunc Bar.hic post antiquos tꝫ qõ purgatio moze admittat vsq̃ ad lit.ꝛtest.ꝛ nõ post,per regulã.l.ſi insulam. ff. de ver.ob.vbi Bar.Ang.ꝛ Jmo.in.i.q.idẽ tenẽt Bar.ꝛ Ang.i.l. qui fidẽ.ff.e.ꝛ Ang.hic. ¶ Cõtrariũ ꝛ melius tenẽt Bal.ꝛ oẽs moder.hic:gl.Jac.but.ꝛ Sal.in.l.sine apud acta ℨ.eo.Bal.in repe.l.2 ſi post tres.i.v.col.ff.ſi quis cautio.per istã.l.ꝛ.d.l. sine apud acta.que indistincte loquunt.nec obst.d.l.ſi insulã. qz loquitur in pena.que effectualiter incipit deberi ex moza,ꝛ sic ex litis cõtest.nimirũ ſi moza vlterius nõ purgatur ſm Bar. hic: cuius intellectum cõmendat ¶ Dau.de cas.ꝛ õt ꝙ est subtilis ꝛ singularis. ¶ Scõs casus est,qñ trãsactio est facta post litẽ cõtest.ꝛ tũc cõis ſnia Bar.ꝛ aliorũ hic.in.d.l.ſi insulam.ꝛ in.d.l.sine apud acta.est qõ purgatio moze admittit vsq̃ ad ſniam exclusiue.ꝙ nis Pe.ꝛ Cy.i.d.l.sine apud acta.ꝛ ¶ Pau. de ca.hic. ꝛ late Fulg.in.l.q fidẽ.ff.e.teneant ꝙ imo tũc purgatio moze admittat vsq̃ ad primũ actum q̃ postea fit:nam talis primus actus pro li.cõte.habetur.l.ij.C.de confirm.ciui.lit.nulla.C.de procur. Sed rñde qõ talis ꝓmus actus habeꝫ ꝑ cõtestationẽ. ꝙtum ad excludẽdam exceptionẽ trãsactionis in vim dilatorie:sed

rie:sed cum ex transactione oriatur exceptio peremptoria.c. ſi de lit.contest.in.vj.certe non potest excludi a lit.contest.nec ab actu habente vim lit.contest.l.peremptorias.C. sen.rescin. non pos. ¶ Ex predictis facit generalẽ cõclusionem ꝛ necessariam ad istũ titulum ꝙ siue transactio sit facta ante litẽ contesta.siue post:semper admittitur purgatio moze vsq̃ ad sententiam.ꝛ ita limita.l.siue apud acta.ℨ.eo.

1 ¶ Si non impleantur ꝓmissa in transactione:pena cum effectu peti potest:ꝛ quid in compꝛomisso.nn.2.

37.

1 **Promissis.** †Si nõ impleanꝫ ꝓmissa in trãsactiõe:pena cũ effe-
a ctu peti põt.h.d.[a] intellige qñ in trãsactione deue-
nit species.si aũt quãtitas cẽsẽret adiecta in fra-
dem vsurarũ ꝛ sic hodie peti non posset.ſm Jac.but.ꝛ ¶Do-
der.hic ꝛ plenius in.l.stipulatio ista.ℨ.alteri.ff.de verb.obli.
2 ꝛ habes plenius per do.Alex.hic ꝛ ibi. ¶ † Quid autẽ in pe-
na adiecta in compꝛomisso per Ja.Bal.ꝛ alios hic:per Ra-
pha.cu.in consil.clxvj.incip.facta fuit quedam transactio.
1 ¶ Transactio dicit̃ non solum qñ datur totũ ꝓ toto:sed
etiã qñ totum ꝓ parte imo etiam si plus detur quã petak.
2 Si reperiat̃ instrumẽtũ trãsactionis,ꝛ in eo non contineatur
quid datũ sit vel retentũ ex causa transactionis:nihil valet.
3 Solennitas extrinseca non ꝓsumitur.

38.

4 An valeat instrm vẽditionis nõ faciẽs mẽtionem de pretio.
5 Si testes deponũt de ℨcto emptiõis ꝛ vẽditiõis:ſ3 nõ recoꝛ
dant̃ õ summa pt⁹:an ꝓhibẽt titulũ necessariũ ad ꝑscriptio.

b ¶Jsta.l. breui⁹ summa-

Transactio. rij nõ põt.adde ꝙ in hoc differt ab arbitramẽto:vt declarat Bar.in.l.qõ si
cphes.ad fi.ff.de eo qõ cer.loc.ꝛ in.l.furti.ℊ.q inſu-
lu.ff.de infa.ꝛ in.l societatẽ.ſ.arbitror.in.j.q. extra gl.ff.ꝓ
soc. ¶ Jtẽ addẽ qõ huic.l.nõ põt ẽt spãliter renũtiari ſm An-
ge.i 2ñi.cxiij.ici.cũ lis ꝛ qõ.in.vij.col. ¶ Tertio adde Bal.i
1 l.in.ij.col.C.de execu.rei in.vbi ait † ꝙ est trãsactio nõ solũ
qñ datꝫ totũ ꝓ toto:ſ3 ꝛ qñ totũ ꝓ pte:imo ẽt ſi plꝰ detꝫ ꝙ pe-
c tat,vt hic ꝑ eũ[c]. ¶ Quarto adde ad hãc.l.illõ qõ not.Pau.
tat,vt hic ꝑ eũ[c]. ¶ Quarto adde ad hãc.l.illõ qõ not.Pau.
2 õ ca.i.l.suꝰ heres.C.de repu.here.ꝑ illũ tex.qđ ad hoc repu
tat sing.† ꝙ si repiat instrm trãsactiõis.ꝛ i eo nõ ẽtineat qđ
3 datũ sit vl retentũ ex cã trãsactiõis:ꝙ nihil vꝫ,ꝛ est rõ:†qz ista
solẽnitas extrinseca:q̃ nõ ꝓsumit vt ꝓ Bar.ꝛ doc.i.l.sciẽdũ.ff.
4 õ Xp.obl.facit qõ volũt Ray.ꝛ Cy.in.l.j.C.de inuti.stip.† de
instrũ cõtinẽte vẽditionẽ: ꝛ nõ faciẽte mẽtionẽ de ꝓtio,adde
etiã qõ vult Bal.ꝛ ibipleni⁹ ¶ Pau.de ca.in.l.i.C. de reb.alie.
5 nõ alie.† ꝙ testes õponũt õ ℨctu emp.ꝛ vẽd.ſ3 nõ recordãt̃ õ
summa ꝓt⁹:an ꝑbẽt titulũ necessariũ ad ꝑscriptionẽ:tacitqõ
vult bar.i.l.ſi duo ꝓsoni.ℊ.marcell⁹.i fi. vbi dixi.ff. de iureiu.

1 ¶ Contractus transactionis nõ põt resolui ex penitentia.
2 Transactio non potest rescindi per rescriptum principis:nec
ꝓtextu enormis lesionis.
3 Jn transactione nõ habet locum exceptio non numer.pecu.
4 An pactum.l.commissorie.valeat in transactione.

39.

1 **Quamuis cũ.** ctionis non põt resolui
ex pnia.h.d. ¶ Not.ꝙ in transactione est spãle vt
ſ3 sit ℨctus innominat⁹,vt res sit integra:tñ nõ est
locus penitẽtie:ne lis semel extincta ꝓ trãsactionẽ amplius
instaurẽt.2cor.i.fratris.ℨ.eo.Et istud ꝓcedit etiã si trãsactio
cẽderet nõ solũ ad liberãdũ,ſ3 ad obligãdũ.l.ſi sup possessio-
ne.ℨ.eo. ¶ Quid aũt ſi in alio actu tẽdẽte ad liberãdũ ponũt
ne.ℨ.eo. ¶ Quid aũt ſi in alio actu tẽdẽte ad liberãdũ ponũt
¶Dar.ꝛ doct.hic,dixi i.l.ij.in ꝑn.vbi ẽt ¶Bar.ponit.ff.de ꝙdi.
ob cãm.† Adde qõ quẽadmodũ trãslactio nõ rescindit̃ ex ca-
2 ꝑte pnie⁹, vt hic:ita nec ꝓ reſcriptũ ꝑncipis.l.cãs.ℨ.e.nec ꝓ
d ꝑte pnie⁹, vt hic:ita nec ꝓ reſcriptũ ꝑncipis.l.cãs.ℨ.e.nec ꝓ
ꝓtextu institꝛ de nouo repti.l.sub ꝓtextu institꝛ.ℨ.e.nec ꝓtextu
ꝓtextu institꝛ de nouo repti.l.sub ꝓtextu institꝛ.ℨ.e.nec ꝓtextu
posteã repertarũ.l.sub ꝓtextu ꝑcierũ.ℨ.e.nec ꝓtextu enor
mis lesionis:ꝛ sic remedio.l.ij,C.de rescin.ven.ſm glo.in.l.iu-
cius.ſ.fi.ff.ad treb.Bal in.l.2o.do.C.de execu.rei iu.ꝛ in.l.ſi.
in.ij.ꝛ ꝓ.C.de ꝛtrahẽ.emp.glo.ꝛ cano.in.c.cũ cãm.de emp.
in.ij.ꝛ ꝓ.C.de ꝛtrahẽ.emp.glo.ꝛ cano.in.c.cũ cãm.de emp.
ꝛ vend.quãuis aliter tenuerit Bart.in.o.l.ij.de quo vide late
per doct.ꝑcipue ¶Doder.in.l.ſi qs cũ aliter.ff.de verb.obli.

3 ¶ † Jtẽ in trãsactione nõ ꝫ locũ exceptio nõ numerate pe-
cu.l.trãsactionis.C.de nõ nu.pec.quẽ tex.volunt allegare Bal.
in rub.extra de trãsact.in.v.col. ¶ Jtẽ ſ3 sedo exꝛtẽde istã.l.vt
procedat etiã ſi reus fuit in mora implẽdi ea que cõtinẽtur in
trãsactione adhuc nõ est locꝰ pnie,ſm ¶Pau.de ca post Hui,
4 de sux.a.in.l.ſi maior annis.ℨ.eod.† sed an pactũ.l.cõmissorie.
valeat in trãsactione.vide ꝑ Raph.cu.tenentẽ ꝙ sic in consi.
clvj.inci.facta fuit quedam transactio. Jason Padue.

1 ¶ Si trãsactio fuit vallata aquiliana stipulatione ꝛ acce-
ptilatione:ꝛ pena est subiecta:ꝛ actor cõtrauenĩat tali trãsa-
ctioni:aut cogit cõuentionibus interpositis stare:aut penam

soluere ſt accepta restituere antequã de causa cognoscatur: ꝛ est in electione ipsius rei.
2 Quando alternativa ponitur inter genus ꝛ speciem, resoluitur in expositiuam.
3 Quod est prohibitũ simpliciter est etiã prohibitũ alternative.
4 Si papa mandet capitulo vt recipiat titium supra numerũ tu ratum:ſi eum recipiunt an sint periuri.
5 Si papa cõfert bñficiũ alternative illi vl illi:vterq̃ admittitur
6 Que vincula sint in acceptilatione.
7 Verba presentis vel preteriti temporis precipue enuntiatiua non sunt obligationis inductiua.
8 Aliquando obligatio naturalis oritur ex sola equitate absq̃ consensu partis.
9 Postquam actor contrauenit transactioni:ꝛ pena committitur propter aliquod maleficiũ:ibi non admittitur purgatio moze ad euadendum talem penam.
10 Nemo sine actione experitur.
11 Judex etiã pte nõ petẽte tenet repellere actorẽ carẽtẽ actione quando sibi constat ex confessione partis vel ex actis.
12 Si ex forma statuti bãnitus possit ipune offendi:index cui liquet de banno:non põt condemnare etiam spõte confessum.
13 Statutũ excludẽs oẽs exceptiões nõ excludit officiũ iudicis
14 Renuntiatio partis cum iuramento productionis testium vel instrumentorum,valet ꝛ tenet.
15 Statutũ ſi excludat defensionem excludit etiã officiũ iudicis
16 Si statutum qõ bannitus possit impune offendi, cõtinet publicam vtilitatem:ꝛ consequenter valet:tamen in foro cõscien tie quis peccat.
17 Bãniti q̃ tolerank in ciuitate:nõ pñt impune offendi:vel occidi stante statuto ꝙ bãnitus possit impune offendi vel occidi.
18 Bannitus captus extra territorium per familiam potestatis est relaxandus.
19 Judex qui non repellit actorem carentem actione:an teneatur in syndicatu.
20 An sit dare remedium:quo mediãte actor possit õ facto agere quando actio erat ipso iure sublata.
21 Que remedia habeat reus qñ actor venit contra trãsactionẽ.
22 Constitutus in sacris ſi contrahat matrimonium, quamuis nulliter ꝛ de facto:tamen priuatur beneficijs.
23 Emphyteuta qui alienat irrequisito domino: punitur a. l. qz priuatur omni iure emphyteutico.
24 Prohibitus alienare sub pena an incidat in penã ſi alienat.
25 Clericus in minoribus constitutus contrahens matrimoniũ nulliter priuatur beneficijs.
26 Notarius conficiens instrumentum falsum:qõ alias erat nullum:an debeat puniri de falso:ꝛ quid in teste.
27 Si aliqd de iure nõ vꝫ:tamẽ si principes faciant seruari de facto,perinde est quo ad subditos, acſi de iure valeret.
28 An vt habeat locũ cautio mutiana,sufficiat ℨ facere õ facto.
29 Statutũ disponens ꝙ ille dicatur intestatus decessisse q̃ nullum fecit testamentum:intelligit etiam ſi de facto testatus sit.
30 Jmpositio decimarũ facta pro predijs religiosorũ: comprehẽdit etiam religiosos habentes predia de facto ꝛ non de iure.
31 Clausula pape apposita in rescriptis scilicet cõtradictores au toritate nostra compescas:intelligitur quando contradicunt de facto, secus ſi de iure.

40.

Vbi pactũ. Jsta.l.ſm Barto.est̃ multum difficilis ꝛ singu.ꝛ Rapha. Ful.sic exoꝛdik, ꝙ ista lex ꝓpter eius breuitatẽ est in tex.incerta ꝛ obscura.ꝓpter gl.reddik obscuriorꝝ ꝛ ꝓpter diuersa doc.cõmẽtaria reddik obscuri ſima ꝛ dubitatissima. ¶ Jsta.l.in singulis quasi dubitationibꝰ tex.multũ variat intellectu:recolligẽdo simul oẽs varietates:sunt.xxix.intellect⁹ ad istã ſ3 nõ circa idẽ:ſ3 circa diuersa. ¶ Premitte ſ3 Bar.ꝛ cõiter doc.ꝙ in legibus ꝑcedentibus imperator decla rauit qñ reus nõ obseruat trãsactionẽ: quo remedio ꝓuideat actori cõtra reũ:vidistis in.l.actione.in.l.cum mora.in. l.sine apud acta.ꝛ in.l.ſi ꝓ fundo.ℨ.eod.verum qz aliquando econtra:reus obseruat trãsactionẽ:sed actor cõtra facit, ideo quo modo ꝓuideatur tunc reo cõtra actorẽ declaratur in hac.l.ꝛ iste est verus intellectus:tamen Rapha.Fulg. putat ꝙ ista.l. posset generaliter intelligi tã in actore ꝙ in reo:nõ obstãte qõ tex.ℨ.dicat data restitui, nã etiã aliquãdo reo õtur ab actore ex causa trãsactionis.l.cũ ea.ℨ.e. ¶ Jtẽ aduerte quod ista.l.in verb.pactũ vel trãsactio,variat quatuor modis: vt ꝛcitur in gl.i. Jtem tex.in verbo acceptilationis vinculis.qz videt contrarietatẽ cõtinere:ꝙ acceptilatio q̃ soluit vincula habeat vincula:ideo vtiaꝫ in intellectu quatuor modis vt habetur in gl. in verbo innixa. Jtẽ illa verba ſm leges,intelliguntur in gl.parua duobus modis:sed in hoc parũ refert.Item tex.in verbo

Universidad de Deusto Biblioteca

ante cognitionē cause legit̃ altero de octo modis:p gl.⁊ doc. vt dt in gl.mag. Itē tex.ibi si aduersari⁹ maluerit:legit̃ in gl. mag.altero duob⁹ modis. Itē q: tex.ꝓsupponit q̃ trāsactio est facta p acceptilationē:p quā actio ipso iure tollit̃:nō summa difficultas orit̃,qñ actor possit ampli⁹ agere:⁊ in hoc gl. magna ponit qnq; itellect⁹. Itē dū tex.i dcisiōe ponit duas alternatiuas. Hic sunt duo intellect⁹. Prim⁹ est Azo.cōiter approbat⁹ ꝙ ille alternatiue resoluit̃ in ꝯiūctas.⁊ sic oīa ista remedia cōpetāt reo copulatiue. Ali⁹ est intellect⁹ antiquorū vt alternatiue stent ꝓprie:⁊ sic oīb⁹ istis simul iunctis habes xxix.intellect⁹ ad hāc.l.ſ3 tñ sunt circa diuersa. ¶ Ultimo attende ꝙ lʒ tex.loquat̃ qñ trāsactio est facta p acceptilationē tñ idē esset si facta esset pacto nudo:in casib⁹ in qb⁹ tollit ipso iure p pactū simplex:q: esset in effectu idē ꝙ acceptilatiōe puta in actionib⁹ ex delictis q̃ cū sint odiose:ipso iure tollunt̃ p pactū simplex.l.tibi.§.quedā.l.si vn⁹.§.pactus ne peteret.ꝟ. sed si pactū.ff.de pact.ita tʒ Pau.de ca.hic circa prin.⁊ ante eū Bar.in vlt.col. ¶ Istis sic premissis diuide istā.l.in duas partes prīc. In prima ponit̃ forma ꝯcte transactionis. In scda ponit̃ et⁹ effect⁹.scda ibi,aut subsecut⁹:⁊ nō recedēdo a
1 verbis lr̃e:hāc.l.ita summo.† Si trāsactio fuit vallata aq̄liana stipulatione ⁊ acceptilatiōe:⁊ pena subiecta:⁊ actor ꝯueniat trāsactioni:aut cogit̃ subsequut⁹.i.cōuētionib⁹ interpositis stare:aut cogit̃ penā soluere,⁊ accepta restituere añq̃ de cā cognoscat̃,⁊ est in electiōe ipsi⁹ rei.h.p.⁊ est text.ꝓpter tot diuersitates nō colligo alia not. ¶ Capio gl.p̄mā i ꝟbo trāsactio. Ista gl.timore ꝯtrij hic formati p Bar.⁊ q̃ statim.j.formabo ponit,duos intellect⁹ ad illa ꝟba pactū vel trāsactio. scda ibi,vl' dic.vl' p id est. ¶ In ea.gl.ad fi.p expeditiōe isti⁹ gl.nr̃e oppono ꝯ tex.q: aut tex.est supflu⁹ aut male dicit:q: dū dicit vbi pactū vel trāsactio:aut termin⁹ pactū:capit̃ tāq̃ gen⁹.⁊ tūc cōprehēdit sub se trāsactionē:ergo supflu⁹ est tex. dū postea dicit vel trāsactio:aut termin⁹ pactū capit̃ p pacto in specie qñ est gratuitū,⁊ istud stare nō pt:q: tex.j.dicit data restitui ergo nō loq̃t in pacto gratuito. ¶ Glos.hic dupl'r rñdet.p̄mo q: termin⁹ pactū,capit̃ p pacto i specie⁊ gn̄r p pacto gratuito iste intellect⁹ stare nō pōt ꝓpter tex.q.j.dicit data restitui:ergo pactū non erat gratuitū.scdam sol.approbat
2 Bar.⁊ Ang.⁊ p eā inferūt ꝙ † qñ alternatiua ponit̃ iter genus ⁊ speciē.resoluit̃ in expositiuā intelligēdo vt hic p Bar. adde gl.in.l.ij.ff.ad.l.aq̄l.⁊ in fi.l.i gl.in.l.j.⁊ ibi Bar.ff.de pac. ¶ Tertio mō ⁊ plan⁹ intelligūt istū tex.Bal Sal.⁊ Ful.hic ꝙ pactū capiat̃ in specie,⁊ q̃ trāsactio fit de re dubia,⁊ non gratuita,pactū aūt fit de re liq̄da,ſ3 nō gratuitū. ¶ Ut' quarto ſm Ful.⁊ Pau.d ca.hic dū tex.j.dicit data restitui.refert̃
3 ad trāsactionē ⁊ nō ad pactū. ¶ † Circa materiā alternatiue q: tota die allegat̃ ista gl.no,pul.hāc regulā,ꝙ illud ꝙ est ꝓhibitū simpl'r:est ēt ꝓhibitū alternatiue,dico ꝙ illō alternatiue adiūctū sic d p se pmissu:⁊ vn̄ q iurauit nō venire ꝯ ꝯctū: lʒ posset de p se petere vt suppleat ꝓtiū.i quo fuit decept⁹.tñ si peteret alternatiue ꝯctū rescindi,vel ꝓtiū suppleri est piur⁹. tex.est no.in.l.q̃ sub ꝯditiōe.§.si qs.ff.de ꝯdi.insti.quē ad ibi no.Alb.de ro.Bal Pau.de ca.⁊ Rap.cu.facit q̃ vult gl.allegādo illū.§.si qs.l.l.ij.in gl magna.⁊ ibi Cy.in.v.q.C.de rescin.vēd. ¶ Ego dubito de ista regula sic gn̄ali p tex.in.l.fi.§. hic.q ⁊ a.g.q ꝓbat ꝯtrū ꝙ imo ꝓhibitū simpl'r,est pmissum sub alternatiōe ⁊ ibi glo.opponit de illo.§.si qs.⁊ nō soluit.ad idē gl.in.c.multor.in verbo,aut certe.xxvij.q ij.q̃ not.ex illo tex.q.illud q̃ non pōt impetrari simpl'r:pōt tñ sub alternatione,⁊ ibi etiā gl.opponit.d.§.si qs.⁊ nō soluit. ¶ Tu considera ꝙ tex in.d.§.si qs.fundat se in periculo periurij:⁊ sic videtur ibi sp'ale ꝓpter timorē piurij. Adde etiā aliā regulam quā ponūt canoni.in.c.cōstitut⁹.de rescrip.⁊ original'r ibi po-
4 nit Uinc.Hisp.† ꝙ si papa mādet capi.facta mētiōe numeri iurati:hoc est q iurauerūt nō recipe aliquē in cano.vltra numerū de.xij.vt recipiāt titiū in cano.vel soluāt.c.dato ꝙ possent seruare iuramētū in soluēdo cētū:tñ pñt recipe titiū:nec erūt piuri:q: eligūt viā authoritate supioris.dato q̃ supior eos nō astringat. ¶ Aliā regu.tradūt Archi.Gemi.in.c.pa-
5 stora vij.q.j.† ꝙ si papa ꝯfert bñficiū alternatiue illi,vel illi, vterq; admittit̃:⁊ sic alternatiua stat copulatiue:⁊ vno eo⁊ repudiāte totū accrescit alteri:ſ3 de hoc est tex.in.l.cū qdā.C.de verb.sig. ¶ Capio gl.in ꝟbo inniga. Diuidit̃ in tres partes princi.in prima declarat tex. In scda declarat q̃ vincula sint in aq̄liana stipulatiōe.in tertia ponit que vincula sint in acceptilatiōe:ptes patēt. Prime due partes sunt clare:ista tertia
6 est difficilis:† p cuius intelligētia occurrit difficultas q̃ vincula sint in acceptilatiōe.nā male dictū videt̃:q: per eā solūtur vincula,⁊ nō inducunt̃.in hoc quatuor sunt opi.vna gl.⁊ alie ...o hic relate p glos q̃ tenet ꝙ in acceptilatione sit vincu-

lum naturalis obligatiōis,sicut in pacto de nō petēdo.istud ſ3 gl nō est bonū q: in pacto de non petēdo iō inest obligatio naturalis q: verba dirigunt̃ in futurū,ꝓmitto nō petere ⁊ verba in futurū cōueniūt ad ꝓbādū obligationē,sed in acceptilatiōe verba sunt de ꝓsenti vel de preterito,acceptū fero
7 vel tuli.† sed verba ꝓsentis vel p̄teriti tpis ꝓcipue enūtiatiua nō sunt obligatiōis inductiua gl.in.l.v.§.satisacceptio.ff.de verb.obli. Pro gl.meli⁹ facit q: qñ qs pōt a petitione remoueri,obligat̃ nō petere.l.in euia.§.fi.i ꝟbo nō teneri.vbi Bar. post antiquos.ff sol.mat.⁊ itē Bar.hic. ¶ Breuiter omissis aliqs opi.relatis p Bar.teneo istam Bar.q̃ est ꝟa ⁊ eā Ang.⁊ Mod.sequūt̃ ꝙ fcā acceptilatiōe creditor obligat̃ natural'r nō petere ex accepti.nec ex ꝯsensu,ſ3 ex quadā eq̄tate. Et istō vltra Bar.clare rñdit̃ nā obligatio naturalis ꝙuis censet̃ ex
8 ꝯsensu ꝓtiū.l.stichū pāphilū.§.naturalis.ff de solu.† tñ aliq̃ obligatio naturalis orit̃ ex sola eq̄tate, absq; ꝯsensu partis, vt p3 qñ qs gerit negotia furiosi,furiosus nō pōt vere ꝯsentire nec fingi.l qui ad certū.ff loc.certe obligatio causat̃ ex sola equitate.l.ij.§.furiosi.ff.de neg.gest.declarat magistral'r Bar.in.l.iulian⁹ verū debitorē.ff.de cōdi.inde.⁊ in.l.j.ff.eo.⁊ in.l.cū qs.C.de iur.⁊ fac igno.Cano.in.c.fin.de sol. ¶ Capio gl.mag.in verbo pena.ista gl.ſm Bar.est difficillima quā diuido in octo partes prin. In prima declarat text. In scda ibi ꝙ dic eā peti,remouet vnū ꝯtrū In tertia ibi,qñ aūt.rñdet tacite q̄ōni,se remittēdo. In quarta q̃ est ibi,itē ⁊ hec verba scꝫ añ cognitionē.gl.timore ꝯtrij.l q prior.ff.de iudi.ponit duos intellect⁹ ad illa verba text.añ cognitionē. In quinta ibi,itē ꝙ dicit.glo.timore alterius ꝯtrij ponit duos intellect⁹ ad illa ꝟba si aduersarius maluerit. In sexta q̃ est ibi, ex ꝓdictis p3 gl.format difficile ꝯtrū ꝯ tex nā si actio erat p acceptilationē ipso iure sublata quō actor potuit ampli⁹ agere,⁊ circa hoc ponit qnq; opi. In septima q̃ est ibi quō hoc gl. opponit contra tex.⁊ obscure rñdet In octaua ⁊ vltima ibi itē ꝯ glo.etiā opponit cōtra text.⁊ soluit. ¶ Pro clara intelligētia totius gl. aduerte ꝙ in glo.ponunt tres princi difficultates contra tex. Prima difficultas est q: tex.vult ꝙ si actor ceperit agere,prius debet data restitui cū pena.anteq̃ cognoscat̃ de cā mota per actorē,istud videt̃ cōtra regulā.l.qui prior.ff.de iudi.timore hui⁹ ꝯtrij varij varia dixerūt:⁊ sunt octo intellect⁹ ad ista verba scꝫ ante cognitionē cause ¶ Prim⁹ intellectus est gl.ꝙ sit sp'ale in trāsactione.⁊ rō sp'alitatis est odiū venientis ꝯ transactionē sic solenniter factā,aliā subtili rōne defendit Ja.de are.hic per regulā.l.cū qui certarū.§.fi.cū gl.ff.de ꝟb. ob.sed rñde vt per Cy.⁊ Bar hic U.l.⁊ singularius rñdet ꝙ reg.d.l.cū qui certarū.§.fi.procedit qñ alternatiua ꝓuenit ex mera dispōne hois,sed vbi alternatiua ꝓcedit ex mera dispositione.l.ibi nō admittit̃ variatio,p tex.valde not.in.l.cui⁹ bonis.ff.de cur.fur.q: ē ad hoc no.⁊ cōmēdat solus d.Fran de are.in.d.l.cū q certarū.§.fi,facit tex.in.c.ij.in fi.de rescrip.i.vj. ¶ Scōs intellect⁹ gl.approbat̃ p Bar.⁊ Ang.hic,sed nihil valet:q: referēdo verba ante cognitionē cause ad participium data.illa verba nihil importarent ſm Fulg.⁊ do.Alexā.hic. ¶ Aliū tertiū intellectū ponit Pet.de be la per,quē refert ⁊ reprobat Bar.duos alios intellect⁹ ponit Jac.de ra.quos referūt Bal.⁊ Sal Duos alios intellect⁹ ⁊ sic sunt septē.ponunt Bal.Sal.⁊ do.Alex.hic in.vij ponit Fulg.sed nō curo referre.Scda principalis difficultas gl. est ibi,itē ꝙ dicit. Nam actor qui transegit si postea cōtraueniat transactioni efficitur re⁹,⁊ si debitor,ergo in alternatiuis ei⁹ d3 esse electio,p regulā.l.plerūq;.in fi.ff.de iure do.gl.in prima solutione fatet̃ contrariū,⁊ ita intelligit istuʒ tex.⁊ male,q: in alternatiuis rerū debitarū bene electio est ipsius actoris.l.nō vtiq;.ff.de eo q̃ cer.lo ſm Bar.⁊ alios hic.⁊ in.l.cū ꝓponas,ꝯ.e. ¶ Secūdo
9 ⁊ subtili⁹ reprobat Bar.† q: postq̃ actor ꝯuenit transactioni,⁊ pena cōmitit̃ propter aliquod male factū.ibi nō admittit̃ purgatio more ad euadēdū tale factū.l.qui ea mēte.ff.de for.no.diligēter hāc decisionē Bar. valde necessariam ad intellectum huius.l.ꝙ postq̃ actor cōtrauenit trāsac.nō potest amplius morā purgare ad euadēdū penā,idē tenet Ang. ⁊ Sal hic.⁊ Bar.⁊ Ang.in.l.qui fidē.ff.eo. ¶ Cōtrarium tenēt oēs Mod.hic per tex.sing.in.l.si in lege.§.colon⁹.ff.loc. ad quē tex.rñde vt per Bar.in.l.si insulā.in.vj.q̃.ff.de verb. ob.⁊ ibi Bar.in.iij.opp.secunde partis respōdet ad.d.l.q ea mente.ꝙ loquit̃ in penis legalib⁹,nos in penis conuētionalibus.⁊ istam.l.sequit̃.d.Alex. ¶ C...ibi nō p3 per regulam vulgatā,que habet ꝙ mitius agitur cū.l.quā cum homine.l. cellus.in.fi.ff.de arbi.per quā.l.dicit gl.in.l.si quis rem.§.voto.ff.de polli.quod mitius agit̃ cū deo,q̃ cum hominib⁹,facit.d.Bal.in.l.ampli⁹ nō petetur.in.j.co.ff.rem ra.ha.⁊ in.d.l. si insulam.in pe.opp.prime partis ꝙ si nō agitur de pena annullationis:

nullationis:ſ3 de alia pena semp mitius agit̃ cū.l.ꝙ cū homine.Nō ēt pl3 rñsio Raph.ful.⁊.d.Alex.hic,ꝙ in.d.l.q ea mente loquitur in delicto,seu in pena loco delicti:hic in pena loco transactiōis:nō est bona rñsio cū bonū sit arg.ad delictis ad ꝯct⁹ ⁊ ecōtra.l.oēm.ff.de iudi.no.tñ decisionē Bar.p limitatione.l.si maior annis.cū his q̃ dixi.ꝯ.e. ¶ Tertia pncipalis
10 difficultas est i gl.ibi ex ꝓdictis ergo p3.nā regula est † ꝙ nemo sine actiōe experit̃.l.si pupilli.§.videam⁹.ff.de nego.gest. ſ3 i hoc tex.actio erat ipso iure p acceptilationē sublata.§.est aūt insti.qui.mo.tol.ob. quō ergo hic actor pōt agere: si fateris ar.succedit mr̃ difficultas: si eñ actor repellit̃ ab agēdo: ergo re⁹ h3 ista remedia copulatiue:⁊ tñ ista.l.ꝯcedit alterna
a tiue.⁊.l.cū ꝓponas.ꝯ.e.⁊ i gl.sunt i.v.intellect⁹ᵃ ſm p̄mū ⁊ vltimū agit̃ de facto:ſ3 i p̄mo volēte reo:in scdo ēt inuito.ſm alios tres itellect⁹ agit de iure. Itē aduerte dū gl.illatiue venit.⁊ dicit.ex ꝓdictis ergo p3.ista illatio sumit̃ ex dictis i parte ꝓcedēti.gl.circa itellectū illo⁊ verbo⁊ si aduersari⁹ maluerit.q̃ dupliciter fuerint itellecta:dt ergo gl.siue teneas ꝙ electio sit actoris siue rei:apparet ꝙ actor pōt agere. ¶ Prim⁹ est intellect⁹ Azo.quē approbāt antiq.⁊ late Bar.Bal.An.⁊ Sal.Pau.de ca.⁊ do.Alex.hic gl.Bar.⁊ Ang.in.l.rescripto.§.si pacto subiecta.ff.de pac.ſm quē intellectū: qñ trāsactio fit p acceptilationē: ⁊ actor ꝯuenit:⁊ re⁹ h3 ista tria remedia copulatiue:sicut qñ fit trāsactio cū iuramento:vt.j.l.p̄xima. Istū intellectū reprobāt Pe.Cy.Ray.⁊ Ful.hic ꝓcipue per istū tex.q fortiter obstat in duabus alternatiuis. Ful.hic laborat ad ꝓbādū ꝙ nō sunt alternatiue,ſ3 nihil est,finaliter dt,ꝙ lʒ i alternatiua hoīs sufficiat alterā partē eē verā:secus est i alternatiua.l.ſ3 obstat.l.cū ꝓponas.ꝯ.eo.⁊.l.si pacto quo penā.ꝯ.d pac. Breuiter tene ꝙ opi.Azo.est i se vera:⁊ aduerte q: ipse nō fundat se i h tex.sed p tres ratiōes relatas in gl. precipue q: repelli d3 a iudice: cū videat eum actione carere.
11 ¶ † No.ergo diligēter istā gl.qᵇ quotidie allegat̃ ad h ꝙ iu-
b dex etiā parte nō petēte tenet̃ repellere actorē carentē actione qñ sibi ꝯstat ex confessione partis vel ex actis: idē t3 gl.in.l.si vnus.§.pact⁹ ne peteret.in verbo in pactis.⁊ ibi clari⁹ Bar. ff.de pac.⁊ no.Bar.in.l.post legatū.in prin.iij.coll.ff.de adi. leg.⁊ in.l.ita stipulat⁹.ad fi.ff.de verb.ob.⁊ in.l.si titi⁹.vbi ēt Imo.⁊ Moder.eo.tit. Imo.in.l.iij.§.hoc aūt indiciū.ff.de damn.infec.vbi dicit sic debere limitari regulā illi⁹.§.ita tene ꝙuis Ang.hic ꝯtrū teneat ⁊ male. ¶ Pau.doc.istius gl.dt Bar.se dixisse in.q.sibi de facto occurrēti: statuto canetur ꝙ bānitus possit impune offendi:aliqs occidit bannitū: iudex formauit inquisitionē cōtra eū: non audebat cōparere:alius cōparuit,⁊ allegauit bannū occisi: ⁊ facit liquidū bannū iudici:iudex d3 eū absoluere ex quo ei ꝯstat clare ꝙ ex forma statuti puniri nō pōt.cōtra Bar.tenēt Ang.Sali.⁊ Mod.hic:⁊ Cy.in.l.reos.i.vj.q.⁊ ibi bal.in.xiij.co.C.de accu.adde Ang. de arc.insti.de excep.sup rub.i.xj.charta.vbi dt quod bis habuit de facto,de quo ēt p Bal.i.l.j.in.ij.col.C.quō ⁊ qñ index. ⁊ in.l.j.§.off.lius.ff.ne qs eū qui.in.c.j.§.iniuria.de pace iura. si.in vsi.feu.ꝙuis alr̃ videant̃ velle Ja.but.⁊ Bal.in.l.decuriones.C.de infam. ¶ Adde ꝙ no.dt Bal.i.c.veritatis i vl.col.de dolo ⁊ ꝯtu.ꝙ si ex forma statuti bānit⁹ pōt ipune of-
12 fendi:† iudex cui liq̄t de bāno nō pōt condemnare ēt sponte cōfessum. Alleg.Cy.in.l.reos.⁊ p opi.Bar.facit regula quā tradit idē Bar.in.l.pe.§.ad crimē.in pe.col.ff.de pub.iudi.ꝙ qñ iudici est notoriū ꝙ nō pōt procedi cōtra aliquē: tūc iudex etiā nemine petēte d3 eū absoluere p gl.not.in.l.q cū maior.§.si patris.in verbo vel calūniosam.ff.de bonis liber.⁊ gl. hic.sed ista exceptio ꝙ occisus erat bānitus: ⁊ ex forma statuti poterat impune occidi:est exceptio que impedit ꝓcessū ne possit accusatio recipi ita no.Bart.in.l.si seru⁹.p illū text. C.de his q ad eccle.ꝯfu.sequunt̃ Raph.Ful.⁊ Pau.de cast. in.l.ij.per illū tex.C.qñ licet sine iu.se vindi. ¶ Ultra Bart.⁊
c doc.pōt addi illa practicaᶜ quā ponit Ang.post Archi.malū.i.l.quos ꝓhibet.ibi.ff.de postu.⁊ in.l.filiusfa.§.veterani.ff. de pcu.⁊ in.l.fi.vbi etiā no.Jac.bu.⁊ Albe.de rosa.ff.de peti.
13 here.Lud.ro.in ꝯsi.ccxiij.q̃ icipit.venerabilis dñe,† ꝙ si ex forma statuti in causis criminalib⁹ nō debeat aliquis audiri ad aliquā exceptionē:nisi inculpat⁹ personaliter cōpareat: ⁊ se cōstituat in carcerib⁹;certe cautela est q̃ non opponunt̃ exceptiones:ſ3 compareat aliqui qui imploret officium iudicis. ꝙ si iudex ex officio recipiat informatiōes sup innocētia inculpati.ſm ꝙ in ista schedula cōtinet̃.licet istud statutū excludat exceptiōes:nō p hoc excludit officiū iudicis. Idē no. tenet Ang.in.l.plane.ff.de peti.here.p illū tex.in verbo officium iudicis.⁊ dicit Bar.ꝙ eo audiēte pōderabat ad hoc illū tex.⁊ subdit ang.ꝙ ista practica infinitis vicib⁹ est vsus quā cōfirmo ex eo q̃ sing.t3 Spe.in tit.d instru.edi.§.fi.ver.qd si

14 debitor.⁊ ibi Jo.an.adō vbi volūt † ꝙ si pars renūtiauit ꝓductiōi testiū vel instrumēto⁊ cū iuramēto:vt.c.si vero de iureiu.d3 pcurare p mediū alicui⁹ amici: ꝙ iudex ex officio tales testes recipiat. Sequit̃ Jo.de imo.in.c.ij.de ꝓba.Lan.de castel.in.c.ꝙuis.de pac.in.vj.d.alex.in aut.iubem⁹.C.de iud. ¶ Scdo ꝯfirmo ex eo q̃ no.vult bal.i.l.ampliorē.i pn.C.de appel.vbi dat remediū q̃ dt eē nouū: ꝙ ille q nō pōt ꝓducere testes sup dictis testificatis:iuxta cle.testib⁹.de test.ꝙ d3 noīa testiū dare iudici,⁊ postea se absentet:⁊ tūc iudex in quo nō timet̃ subornatio recipiat dictos testes:ac iuramēta ⁊ depositiōes:⁊ valebit eo⁊ testimoniū.q̃ Bal.dt eē mirabile.sequit̃ Lud.ro.in ꝯsi.cccclxxix.inci.i eo q̃ querit̃ an in eadem instātia,do.Bar.veron.in cantela.ccxvj.d.Alex.i.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.in.iiij.col.ff.de dā.infect. ¶ Tertio ꝯfirmo ex eo q̃ not.vult Spe.in.c.ij.de ꝓba.§.vidēdū.in ver.ſ3 qd si debitor.vbi t3 ꝙ si debitor iurauit nō ꝓbare solutionē nisi p instr̃z incisum: quo casu iuramētū seruādū est.c.si vero.de iureiurā. cōsiliū est ſm Spe.ꝙ ꝓcuret testes recipi iudicis offō. Quarto ꝯfirmo p illud q̃ no.decidit Bal.in.l.pe.ad fi.pn.C.de ca
15 no.larg.li.x.† Tñ ista cantela nō valeret qñ statutū diceret nō admitti exceptiōes vl' defensiones.nā ꝓpter verbū defensiones ēt excluderet offm̄ iudicis.ſm Bar.in.l.j.§.⁊ parui.ff.q̃ vi aut clā.⁊ in specie Ang.i.d.l.plane. ¶ No.ēt diligēter illud
d ꝙ dt bar.hic:ꝙ statutū disponensᵈ ꝙ bānit⁹ possit impune offendi:ꝯtinet publi.vtilitatē ⁊ ꝯñter v3.idē no.t3 Bar.i.l.ij. p illū text.vbi ēt Bal.⁊ alij.C.qñ lic.si.iu.se vindi.vbi videas Bar.idē t3 Bar.in.l.vt vim.in.l.oēs populi.in.ij.q.tertie questiōis pn.ff.d insti.⁊ iu.⁊ i.l.amissiōe.§.fi.ff.d capi.dimi.Bal. in.l.gracch⁹.p illū tex.C.de adul.⁊ i.l.vnica,i.x.col.C.de ꝯfes. ⁊ ꝙ tale statutū valeat late disputat:⁊ sic ꝯcludit Jo.and.in addi.Spe.i ti.de ꝯsti.sup rub.circa fi.⁊ late Alb.de rosa.i vltima parte statu.q.xvij.idē t3 Ang.i.l.j.ff.de cōsti.pn.d.ant. de bu.i.c.si vero.el.j.de sen.exc.Pañ.i.c.fi.de ꝯsue.ex hoc sequit̃ si istud statutū ꝯtinet publicā vtilitatē: ergo d3 cēseri fauorabile:⁊ sic d3 extēdi p doc.Bar.i.l.quēadmodū.circa mediū.C.de agri.⁊ censi.lib.xj.cū alijs ꝯco⁊.quas pluries dedi. ¶ Limita ⁊ intellige Bar.⁊ ꝓdicta,qñ tale statutū fieret ex cā legitima:...s sec⁹.vt t3 in specie Host.i.c.fi.de ꝯsue.ꝙ si statutū ꝓmitteret ꝙ bānitus p pecuniario debito possit impune occidi,nō valeret.⁊ est gl.no.iiij.q.j.i gl.summe.circa med. idē tenēt do.Ant.de bu.⁊ ...mo.⁊ Gemi.in.c.q̃ in ecclesiarū. de cōsti.Ray.de for.i repe.d.l.omnes populi.ideo dt Bal.in l.j.in.viij.col.C.de sum.tri.ꝙ valeat statutū disponēs ꝙ bannitus pro graui crimine pōt occidi: p.l.raptores.C.de epis.⁊ cle.tñ do.Nellus de sancto Geor.in tract.bannito⁊ū,in.j.parte secundi tpis.q.j.dt ꝙ lʒ ...has tenuerit,ꝙ ita demū valeat hoc statutū: q: fuit bānitus ex cā ex qua veniret irroganda pena mortis:ꝓut t3 Ray.in.d.repe.l.oēs populi.tñ nūc t3 ꝙ indistincte tale statutū valeat:mouet̃ tali fundamēto:q: istō nō statuit̃ ꝓpter solū delictū ob q̃ fuit bannit⁹:ſ3 etiā ꝓpter cōtumaciā,⁊ inobedientiā erga suū pncipē: vn̄ q non obedit principi suo morte morie...c.ij.de maio.⁊ obe.nullā tñ mētionem facit de gl.⁊ alij tenēt ...bus cōtrariū: prout ⁊ tu teneas. ¶ Nec ob.illud q̃ dt de iobediētia:q: nō passim ꝓcedit in quacunq; inobediētia:ſ3 in tali que est cōmensurabilis ad talem penā.vel scdo rñde:vt no.p Bal.i.l.si mora.ff.so.ma.⁊ te
16 neo ꝙ tale statutū valeat. ¶ † Adde ꝙ lʒ excuset occidentē
e in foro ꝯtentioso:tñ talis occidēs pecc...t in foroᶠ ꝯsciētie:per gl.no.xxxiij.q.ij.i.c.inter hec.ſ3 ea nō obstāte Alb.de ro.iij. parte statu.q.xix.refert audiuisse a multis religiosis,ꝙ theologi tenēt ꝯtrū,⁊ bñ:q: talis occidēs facit autoritate statuti: vn̄ sicut iudex q est minister legis occidēdo malefactores nō
f peccatᶠ,imo meret̃.xxiij.q.v.p totū,maxime i.c.reos.limitā
17 do vt ibi p Alb. ¶ † Aduerte ēt ꝙ bāniti q tolerant̃ in ciuitate nō pñt impune offendi vel occidi stāte ꝓdicto statuto:lʒ nō sint de bāno cācellati.q: talis tolerātia securitatē eis ꝓbet ita no.p Sali.i.l.nulli.i.j.no.p illū tex.C.de iudi.sequit̃ Joā. de ana.in.c.sicut.i.v.col.de iude.dicēs hic esse sing.dictū:⁊ se vidisse seruari de facto Bononie.d.Alex.in ꝯsi.vj.in.ij.volu. q̃ incip.circa primū dubiū p̄io arguit̃.in vl.col. ¶ Ultimo aduerte ꝙ tale statutū nō h3 locū extra territoriū statuentiū, ⁊ ideo q occideret extra territoriū:nō eēt tut⁹ ab homicidio. Ita t3 Pe.d anc.i ꝯmē.c.canonū statuta.vel ꝯsti.i.xvij.charta.in ꝟsi.tertio principal'r.Jo.de imo.in.c.pastoralis.in.iiij. col.de re iudi. Hinc est ꝙ effect⁹ bānitionis nō extēdit̃ extra territoriū bannietium.gl.est no.in.c.j.in tit.hic finit̃.l.conra. in vsi.feu.Bal.in.l.j.in.iij.col.C.de here.insti.⁊ in.l.executorē.
18 in.xij.col.de execu.rei iudi. ¶ † Hinc est ꝙ bānit⁹ capt⁹ extra territoriū p familiā potestatis:d3 relaxari:q: non est legitime capt⁹,ſ3 bal.in.l.ij.C.de ser.fu. ¶ Limita nisi offenderet ilo-

a ☞ Primum intellectum no.so.cy.lib.iiij.consil.lxxxviij.visis actis.co.iij.Pur.

b ☞ Adde in materia huius glo.ꝙ iudex cui cōstat ex actis de exceptione parti cōpetente pōt eam opponere. bal.in.l.exceptionem.C.de prob. Jas.in.l.ita demum.v.col.j.de procu.⁊ ibi vide in fi.col.alex.in l.iiij.§.hoc iudiciū.ff.de dam.in fec.in.l.iiij.§.condemnatum.ff.de re iudi.col.iij.notat ancha.cons. vj.viso themate, col.iiij.Purpu.

c ☞ Petrus girardi singu.lxiij. forte per totam italiā Pau.lib. j.cōsi.clxviij.super.j.dubio.col. iij.Purpu.

d ¶ Statutū dispo. Adde doc. in.c.j.de mil.vasal.qui cont.est. in vsib.feu.⁊ per nellu3 de sancto georgio in tract. de bannitis.q.j. prime partis secūdi temporis. Sctū tho.ij.ij. q.lxiiij.arg.ij.

e ¶ Peccat in foro cōsciētie. Adde Nellū de sctō Georgio.i tract. de bānitis.q.xl. in.q.secūde partis secūdi tpis.

f ☞ Non peccat. Adde Deci.in l.bona fides.ff. de reg.iur.Limitat Sanct⁹ thomas.ij.ij.q.iiij. art.vj.Purpur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

co cõfederato fm Bar.in.l.nõ dubio.ff.de cap.& in.l.fi.ff. re gatus.ff.ad munici.Bal.in.d.l.executorẽ.in.xij.co.facit qõ fm.vult Bar.in.c.cũctos pplos.viij.q.princi.C. de sum.trini.

¶ Secundo limita quãdo qs offenderet extra territoriũ.si capiat a ptãte illius loci dz puniri:sed si offendit extra territoriũ certe in illo territorio vbi est statutũ q̃ bannit⁹ possit impune occidi,nõ poterit puniri.ita egregie limitat Sal.in.d.l. cũctos pplos.in.viij.col.in.ver.sed hic queritur si bannitum. vbi refert q̃ ita de facto cõsuluit in quodã q vocabat pich⁹ õ sachone.idẽ tz Bal.& Margarita sua in verb.excõicat⁹, in per.tũ.sequit do.Rellus de sancto Geor.in tract.bãnitor.in secũda parte secundi tpis.q.lvij. vbi refert q̃ ita obseruatur.

19 ¶ Ultimo circa istã partẽ gl. inquantum gl.& doc. tenent
a q̃ iudex ex officio:etiã parte nõ opponẽte,dz repellere actorẽ carentẽ actione:pone qõ iudex nõ repellat,an teneat parti in syndicatu.Dau.de ca.hic i pe.co.dicit Bar.istud nõ tãgere, & se putare qõ si reꝰ nihil dicit qõ iudex nõ teneaꝫ in syndica tu:q̃ licet possit repellere actorẽ.vt hac glo. tñ nõ astringit p l.nõ quicquid.ff.de iudi.& sequit simpli.d.Alex.hic.Tu dic quod Bar.hic in.iiij.col.expresse dicit cõtrariũ.nã dicit qõ ex quo iudex reperit actorẽ carẽtẽ actionẽ,habet de necessita te rem absoluere.¶ Secũdo principalis intellectus in glo, reprobat per gl.& doc.& bene:q̃ cũ reꝰ facit legẽ permittẽte: nõ debet penã inrere l.gracchus.C.de adul.& p hoc non ob stat aut.Si qui ppriã.ff.de nõ nume.pec.allegata in gl.q̃ loqꝫ in eo q̃ dolose negabat scripturã esse suã:nõ obstat.l.i.C.q̃n li. qõ emp.vel allegata in gl.q̃ vltra rũsiões Bar.& Bal.hic dic q̃ loquit in obligatioib⁹ quę solo cõsẽsu contrahũtur vt in specie declarat Bar.in.l.ab emptõe.in j.col ff.d. pac. duos sequẽtes intellect⁹ reprobat per Bar. ¶ Si mulier cuius intellectus reprobat p oẽs, q̃ non reperit i re cautũ nõ inuito reo possit actor de facto fine actione agere nisi qñ in li. cõte.speratur actio nasci l.fi titius.vbi Bar.& doct.ff.ò verb. obli.& l nuda.ff. de contra & cõmu.stip.alle.in gl.nec ob.l.iul.ff. quãtum.ff.ad exhi.q̃ reiecta solutiõe Bar.veritas est qõ ibi actor perdit suã actionẽ ppter culpam & morã rei.vñ tũc reꝰ debet vel in totũ cõdẽnari:vl pati qõ õ facto q̃nenaꝫ.& hoc
20 ille tex.est fin.fm Sal.hic in.viij.col ¶ Juxta hãc partẽ q̃rit Bar.an sit dare remediũ quo mediante actor possit õ fa cto agere qñ actio erat ipso iure sublata & ponit duplex remedium vt ꝰ p eũ:alꝫ nihil tangũt.adde qõ tenuit Ang.in.ffi.cc. inci.Et.& B.Sperũ in viti.col.vbi tenet quod si sentẽtia erat nulla ob defectũ solẽnitatis,& p pactũ q̃ctũ sit nõ opponere de nullitate ob defectũ solẽnitatis:certe fm eũ nõ poterit di ci nulla obstãte pacto maxie fm cũ si pactũ eẽt iuramẽto firmatũ, cũ possit seruari sine iteritu salutis eterne.c.cũ ꝙtigat. & si vero de iureiu. ¶ Nec ob.qõ partes nõ p̃t renũtiare so lẽnitatib⁹ introductis pe iure publico.vt est gl.no.in.c.de cau sis.de offi.dele.& in.c.i.de lib.& in.c.fi.de re in in.vi.& in cle.se pe.ò ℞b.sig.& i aut.offerat.C.de lit.qte.qꝫ rñdet Ang.q̃ istò est verũ qñtũ ad hoc vt actꝰ valeat nõ seruata solẽnitate, tñ licet nõ valeat sniã:certe ppter pactũ nõ poterit dici nulla. al legat no.p gl.in.l.si decretũ.C.de ser.pig.da.ma.iuncta rõne.l. post mortẽ.ff.de adop sequit do.Allex.in ẽ.cle.xiij.qõ inci. 21 oportune cõsiderato themate.in.q̃.col ad fi.li.q̃. ¶ Tangit etiã Bar. q̃ remedia habeat reus qñ actor venit cõtra transactionẽ.& facit quatuor casus primi.no.diligẽter tertiũ casu q̃ alibi nõ legi,& qñ in trãsactione est adiecta clausula rato manẽte pac.o,hz lẽcũ exceptio trãsactiõis,& petitio pene:hz data nõ repetunt qõ bene not.ad.l. cũ pponas.ff.eo.& l.q fidẽ.ff.eo.vbi sunt tex.de ista clausula: & rõ est q̃ clausula vult q̃ firma rem meat trãsactio,ergo data repeti nõ p̃t: q̃ esset dissoluere trãsactionẽ:& sic no.ex dictis p Bar.hic,q̃ iuramẽ tũ hz vim maiorẽ q̃ clausula rato manẽte pacto: q̃ vbi inter ponit iuramentũ si actor suenit trãsactiõi: reꝰ hz dicta tria remedia copulative:vt i.l.seq.hz qñ adest clausula rato manẽ te pacto hz duo remedia tñ,& istud est qõ voluit dicere Bar. in.l.si qs maior.j.e.dũ õ q̃ iuramẽtũ hz vi clausule rato ma nẽte pacto imo maiorẽ. ¶ In ea.gl.ad fi.bar.ꝺexaminat an & qñ agẽdo de facto incidat qs i penã & cũ eo alꝫ trãseũt:ponit idẽ bar.l.l.cõis.ℌ.cũ qs.ff.de ℞.ob.late bal.in l.alias.ff.de in reiur.cano.in.c.nup.de biga.Hemi.in.c.j.prin.sup gl.in verb. dissoluẽdũ.de spõ.in.vi. ¶ Ego reputo istã materiã valde dif ficilẽ & intricatã nec a doc.plene aut clare examinatã.Bart.h facit duos casus ꝓnci.ꝓtin⁹ est qꝺ pena legali vel statutaria in qua õt q̃ si pena imponit ppter aliquod factũ qõ nõ põt de iure fieri,& tũc necessario intelligit:q̃ si fiat de facto inci dat in pactũ:ratio q̃ legislator qui imponit penã pro tali fa cto,& sic q̃ illud nõ põt de iure fieri:necessario ergo intellexit si fierꝫ de facto.l.qui ergo.ℌ.cũ autem.ff.de insa.ad hoc bene

22 facit quod vult gl.& Jo.an.in.c.i.de cleri.cõiu. † Quo cõstitutus
c in sacris ᶜ si ꝺtrahat matrimoniũ.ℚuis mulier:& de facto tñ ꝓtinatur beneficijs,cõtrahere matrimonium de iure non põt cũ sit in sacris necessario ergo intelligitur si cõtraheret de fa cto.Idẽ tenet do.Car.flo.in cle.i.in.vij.q.per illũ tex.de con san.& affi.facit tex.in.c,cũ qui.& in.c. nuper.de biga. de quo ẽt per Jmo.in cle.gratie.de rescrip. ¶ Si aũt illud põt fieri & de iure & de facto,nunqꝺ ad hoc vt quis incidat in penam.l. vel statuti,sit necesse qõ fiat de iure an sufficiat de facto fieri.bar, noluit attingere nec hic nec alibi:sed solũ dicit quod habeẽ in l.si quis nõ dicã rapere.C.de epis.& cle. ¶ Ego habeo istũ pas sum ꝓ multũ intricato ꝓpter decisiões hicinde:& qõ requirit qõ fiat de iure:ad hoc vt habeat locũ pena.l. vel statuti.facit qõ decidit Bart.in.l.filium.ℌ.si quis contra. in fine per illum tex.ff.de leg.ꝓstan.& ste statuto,q̃ si popularis cedat actio nes suas nobili,punit pena ꝓtinationis:si certe cessio nõ va luit:q̃ cedens erat persona inhabilis, nõ hz locũ pena illius statuti:ad qõ adde Bal.in.l.qd ergo.ℌ.cũ aũt.ff.ò infa.quod
23 no.Bar.in.l.i.ℌ.fi.ff.quod cuius.vniuer. ¶ Secũdo ad idẽ facit quod singu.tenet Bal.in.l.ℌ.in.j.col.ad fi.C. de epis.au. de emp hyteuta qui alienat irrequisito dño:punit lege q̃ ꝓ natur omni iure emphyteutico.l.fi.C.ò iure emph.& c.potuit de loc.certe si mulier q̃ hz emphyteusim alienet nõ seruata so lennitate requisita a statuto in cõtractibus mulierũ:cum ista alienatio sit nulla:certe nõ incidit in penã legalez ꝓtinationis sequit Rapha.Fulg.hic:in vl.col.ad idem facit quod ponit
24 Bar.post gl.in.l.seruo legato.ℌ.i.ff.de lega.j.quod ꝓhibi tus alienare iub pena,nõ incidit in penã si alienat. ¶ In con trariũ facit qõ decidit Bald.in no.q.xij.c.ex parte. ℳ.in.vij. col.de appel vbi q̃rit:pone quod mulier trãsiit ad secũ. nup. de facto.vtrũ p hoc perdat tutelã. ¶ Primo dicit videri qõ nõ:q̃ nõ dicit matrimoniũ nisi teneat de iure lege hec condi tio filie.in pin.ff.de cõdi.& demõ.& trariũ determinat:q̃ pe nã cõmittit etiã si fiat de facto.l.eũ qui.C.ò adul.& per alia ra tionem de qua ibi per eũ. ¶ Secũdo facit quod decidit Jo.
25 an.in.c.Joannes.de cle.coiug.† quod clericus in minoribus ᵈ
d constitutꝰ,ℌens matrimoniũ nul iter: puta cum consangui nea:ꝓtinat tñ beneficijs,acsi legitime ꝺtraxisset.sequit Lud. ro.in cons.cc.lxxx.q̃.quod incipit dubitaꝫ ꝓtimo.in.iij. colꝰ. ¶ Tertio facit tex.in.c.tua nos.de iureiu.ꝙ quẽ not.ibi bal. cit quod no.do.Ant.& Pano.in.c.olim.per illum tex.de re scrip. q̃ falsitãs ilas q̃ tñ alias sunt nulle vel iniuste incidit in penã falsi. ¶ Quinto facit tex.i.c.dispẽdia.de reseri.in. vi. & in cle.i.eo.tit.vbi imperator rescripti nulli punit. ¶ Cogita ideo cõcordia predictorꝫ & vide quod late ponit Bar.post an dictis sit bona cõcordia.Bar.in.l.quid ergo.ℌ.cũ aũt.ꝙ illum
26 tex.ff.ò isa. † An notarij⁹ cõficiẽs instrumẽtũ falsuꝫ ꝙ alias erat nullũ debeat puniri de falso:de quo ꝙ Bal.in.l.i.C.de se pul.vio.& ibi late Sal.in.xij.col.Alb.in secũda parte statu.q.
e clxxix. Silr an testis deponẽs ᵉ falsum cuius dictũ nõ valeat: an puniri debeat pena falsi.ponit Bar.l.d.l. si qs legatũ.bal. in.l.fi.C.si ex fal.instr.d.Ant.de but.in.c.cãm.el.j.in vlt.col.de testi.Jo.an.in regul.nõ est.in mercu ꝓsidera an in ꝓdictis suf ficiat cõcordia Bar.in.l.qd ergo.ℌ.cũ aũt.per illũ tex.ff.de in fa.Et qũo intelligunt iura que dicunt q̃ sufficit de facto fieri vide per Ant.de bu.in consi.cxv.incip.ad primum dubium.
27 in.j.col. † In materia ista no.regulã vtilẽ quod si aliqd de iure nõ vꝫ tñ principes faciũt õ facto seruari:est perinde quo ad subditos acsi de iure valeret:istã regulã tradit Alb.ò ros. in.l.cũctos populos.in vl.col.C.de sum.tri.& fide cat ho.vbi p hoc determinat q̃ si statutũ disponit:q̃ debitores & fideiusso res ꝛnenti ad vsuras nõ possint opponere exceptionẽ,qõ vsu re nõ debeanꝫ:& fideiusso:vigore istius statuti coactus est sol uere vsuras,si eas repetet a debitore principali:nõ poterit de bitor opponere q̃ male fecit soluere vsuras quas õ iure solue re nõ tenebaꝫ:q̃ postq̃ de facto fernaꝫ:statutũ est pinde acsi fideiusso:fuisset de iure exactus,allegabat qõ habeẽ in.c. pue nit.de fideiuss.& qõ no.Jnn. in.c.j.& in.c.salubriter. de vsuris, & refert ita fuisse de facto iudicatũ.idẽ tz do.Cardi.& Jmo.in d.c.puenit.do.Alex.i ẽ.cvij.in.ij.vol.qõ incip. ꝓ inuestiga tione ꝓdictorũ.in.viij.col.& est gl.no.in.l. qui habebat.ℌ.i.ff. de manu.test.q̃ colligit ex tex.vnũ qõ reputat mirabile,ꝙ q̃ aliqd nõ tz de iure,& tñ nõ põt opponi: est perinde acsi valeret.signa istam regulã q̃ seruiet ad infinita. ¶ Item in mate ria,adde illud quod ponit Bar.in.l.mutiane.ff.de cõdi.& de
28 mõ.† Idẽ q̃rit an vt habeat locũ cautio mutiana:sufficiat cõ tra facere de facto & ꝙ nõ attẽdat cõtrauentio facti:quia te stato:vt sensisse de iuris effectu.l.lz.ff.vt leg.no.ca. ¶ Cõtra riam & melius tenet Pe.Ly.Bal.& Jmo.ibi: q̃ vbi ex Jure tiõe facti pars ledit:sufficit ad incurrendũ penã:est doctrina Bart.hic in fi. ¶ Ite hic in materia adde qõ mirabiliter deci dit Lu.ro.i cõsi.xcix.qõ ici.pius statuti particula: vbi ꝓplura
29 fũdamẽta ꝙsuluit,ꝙ † statutũ disponẽs ꝙ ille dicaꝫ itestatꝰ decessisse,q̃ nullũ fecit testm: intelligit etiã si de facto testatꝰ fit:puta pubes doli capax. ¶ Ite in materia adõ qõ cõsuluit
30 Pet.de anc.i cõl.ciij.inci.Jo fratres minores.† ꝙ ipositio de cima ꝓ facta p pdẽs religiosoꝝ, cõphẽdit ẽt religiosos habẽ tes pdia de facto,& nõ de iure,magie p.c.recolẽtes.ò sta.mo. idẽ cõsuluit.d.Ant.de bu.in ꝙsi.xxxiij.qõ inc.vt supra solẽni ter inducẽs.in cle.j.in verbo psidentes.de reseri.& i cle.j.in gl. j.de decimis. ¶ Ultimo adde gl.no.in.c,ꝙ illorũ.in ꝺbo cõ tradictores de prẽb.q̃ no.vult ꝙ clausula pape que semp ap ponit in rescriptis scz ꝺdictores autoritate nra cõpescas.itel ligit qñ ꝺdicũt de facto,secus si cõtradicant d. iure.Et p ista cum laude dei est impositus finis huic legi. Jas. Padue.

2 ℭ Periurium non potest committi sine dolo.
3 Quelibet causa etiam iniusta excusat a dolo.
4 Periurium committitur ex sola culpa.
5 Jn iuramento veritatis qui credit iurare veritatem & iurat fal sum:inciditin periurium.
6 L.loquẽs p dictionẽ qs,etiã in odiosis cõprehendit feminã.
7 L.si qs maior.an hz locũ i vniuersitate vl cõitate seu ciuitate.
8 Pena ꝓtinationis a.l.nõ habet locũ nisi vbi l.expresse dicit.
9 L.ℌtũcunq̃ penalis,si non sit correctoria,extenditur.
10 Communitas vel ciuitas non veniunt appellatiõe persone.
11 L.nostra habet locum in omni contractu iurato.& nu.13.
12 Si emphyteota iurauit soluere cano.si nõ soluit ꝓpter pe iurium ꝓtinatur.iure emphiteotico.
14 Adẽ õ vt ꝙueniẽs trãsactiõi iurate incidat in penã nre.l.requi
ritur q̃ transactio sit facta libere:nulla coactiõe interueniẽte.
15 Judex neminẽ põt cogere ad trãsactionem vel cõpromissum.
16 Liberum arbitrium in iure nostro capitur multis modis.
17 An p solã rescripti impetrationẽ,qs incidat i penã nre legis.
18 An iussus iudicis excusetur a periuro.
19 Anto.superiorẽs intelligitur exceptuata ab omni iuramẽto.
20 Jussus iudicis debet excusare a periuro,& ab omni pena.
21 Periurus est infamis.
22 Quod penas incurrat contraueniens transactioni iurate.
23 An de iure ciuili iuramentum vestiat pactum nudum.
24 Periurus repellitur ab agendo.
25 Dictio mor,importat idem quod iure.
26 Ubi l.facit ipso iure executionẽ:non admittitur purga.more.
27 Pene cui sunt applicande.
28 Pene nostre.ll.habent locum si iuretur per deum:ac si iuretur per principem.
29 Pena conuentionalis an possit transcendere duplum.
30 Legatum factum alicui cum erit doctor:intelligitur mediãte examine doct.non tamen si doctor retur a papa.
31 Doctoratus a papa vel imperatore prefertur quibuscũq̃ do ctoribus,per collegia doctoratis,dum tamen sit doctoratus cum rigore examinis:alias secus. 41

Si qs maior. Jsta.l.fm Bartn.& oẽs

est singularis.& hz pau. de ca.est singularissima. Dividit i duas. ꝓia loq tur in iuramẽto ꝓstito per deũ.in scda p principẽ.

1 secunda ibi:eos etiã.h.d. † Veniẽs ꝺ transactionẽ iurata per
a deũ,vel per principẽ,infamaf:penam soluit:data restituit,& ab actione cadit:& ista parti obseruãti applicanf.h.o. Jn pri mis põdera ex serie tex.ℚuo:necessaria adhoc vt habeat lo cũ ista.l.fm Pau.de ca.q̃ trãsigens sit maior.xxv.an.Quid cũ ista.l.fm Pau.de ca.q̃ trãsigens sit maior.xxv.an.Quid aũt sit in minore,ponit gl.j.vbi dicetur.secũdo requirit quod transactio sit facta spõte:& sic nulla coactione interueniẽte.ter tio requirit q̃ si iurata per deũ vel per principẽ.quarto quod fideiusso:fuisset de iure exactus,allegabat qõ habeẽ in.c. pue nit.de fideiuss.& qõ no.Jnn. in.c.j.& in.c.salubriter. de vsuris, & refert ita fuisse de facto iudicatũ.idẽ tz do.Cardi.& Jmo.in d.c.puenit.do.Alex.i ẽ.cvij.in.ij.vol.qõ incip. ꝓ inuestiga tione ꝓdictorũ.in.viij.col.& est gl.no.in.l. qui habebat.ℌ.i.ff. de manu.test.q̃ colligit ex tex.vnũ qõ reputat mirabile,ꝙ q̃ aliqd nõ tz de iure,& tñ nõ põt opponi: est perinde acsi valeret.signa istam regulã q̃ seruiet ad infinita. ¶ Item in mate ria,adde illud quod ponit Bar.in.l.mutiane.ff.de cõdi.& de mõ.† Idẽ q̃rit an vt habeat locũ cautio mutiana:sufficiat cõ tra facere de facto & ꝙ nõ attẽdat cõtrauentio facti:quia te stato:vt senssisse de iuris effectu.l.lz.ff.vt leg.no.ca. ¶ Cõtra riam & melius tenet Pe.Ly.Bal.& Jmo.ibi: q̃ vbi ex Jure tiõe facti pars ledit:sufficit ad incurrendũ penã:est doctrina Bart.hic in fi. ¶ Ite hic in materia adde qõ mirabiliter deci dit Lu.ro.i cõsi.xcix.qõ ici.pius statuti particula: vbi ꝓplura
29 fũdamẽta ꝙsuluit,ꝙ † statutũ disponẽs ꝙ ille dicaꝫ itestatꝰ decessisse,q̃ nullũ fecit testm: intelligit etiã si de facto testatꝰ fit:puta pubes doli capax. ¶ Ite in materia adõ qõ cõsuluit
30 Pet.de anc.i cõl.ciij.inci.Jo fratres minores.† ꝙ ipositio de cima ꝓ facta p pdẽs religiosoꝝ, cõphẽdit ẽt religiosos habẽ tes pdia de facto,& nõ de iure,magie p.c.recolẽtes.ò sta.mo. idẽ cõsuluit.d.Ant.de bu.in ꝙsi.xxxiij.qõ inc.vt supra solẽni ter inducẽs.in cle.j.in verbo psidentes.de reseri.& i cle.j.in gl. j.de decimis. ¶ Ultimo adde gl.no.in.c,ꝙ illorũ.in ꝺbo cõ tradictores de prẽb.q̃ no.vult ꝙ clausula pape que semp ap ponit in rescriptis scz ꝺdictores autoritate nra cõpescas.itel ligit qñ ꝺdicũt de facto,secus si cõtradicant d. iure.Et p ista cum laude dei est impositus finis huic legi. Jas. Padue.

2 ℭ Periurium non potest committi sine dolo.
3 Quelibet causa etiam iniusta excusat a dolo.
4 Periurium committitur ex sola culpa.
5 Jn iuramento veritatis qui credit iurare veritatem & iurat fal sum:inciditin periurium.
6 L.loquẽs p dictionẽ qs,etiã in odiosis cõprehendit feminã.
7 L.si qs maior.an hz locũ i vniuersitate vl cõitate seu ciuitate.
8 Pena ꝓtinationis a.l.nõ habet locũ nisi vbi l.expresse dicit.
9 L.ℌtũcunq̃ penalis,si non sit correctoria,extenditur.
10 Communitas vel ciuitas non veniunt appellatiõe persone.
11 L.nostra habet locum in omni contractu iurato.& nu.13.
12 Si emphyteota iurauit soluere cano.si nõ soluit ꝓpter pe iurium ꝓtinatur.iure emphiteotico.
14 Adẽ õ vt ꝙueniẽs trãsactiõi iurate incidat in penã nre.l.requi
ritur q̃ transactio sit facta libere:nulla coactiõe interueniẽte.
15 Judex neminẽ põt cogere ad trãsactionem vel cõpromissum.
16 Liberum arbitrium in iure nostro capitur multis modis.
17 An p solã rescripti impetrationẽ,qs incidat i penã nre legis.
18 An iussus iudicis excusetur a periuro.
19 Anto.superiorẽs intelligitur exceptuata ab omni iuramẽto.
20 Jussus iudicis debet excusare a periuro,& ab omni pena.
21 Periurus est infamis.
22 Quod penas incurrat contraueniens transactioni iurate.
23 An de iure ciuili iuramentum vestiat pactum nudum.
24 Periurus repellitur ab agendo.
25 Dictio mor,importat idem quod iure.
26 Ubi l.facit ipso iure executionẽ:non admittitur purga.more.
27 Pene cui sunt applicande.
28 Pene nostre.ll.habent locum si iuretur per deum:ac si iuretur per principem.
29 Pena conuentionalis an possit transcendere duplum.
30 Legatum factum alicui cum erit doctor:intelligitur mediãte examine doct.non tamen si doctor retur a papa.
31 Doctoratus a papa vel imperatore prefertur quibuscũq̃ do ctoribus,per collegia doctoratis,dum tamen sit doctoratus cum rigore examinis:alias secus. 41

Si qs maior. Jsta.l.fm Bartn.& oẽs

est singularis.& hz pau. de ca.est singularissima. Dividit i duas. ꝓia loq tur in iuramẽto ꝓstito per deũ.in scda p principẽ.

1 secunda ibi:eos etiã.h.d. † Veniẽs ꝺ transactionẽ iurata per
a deũ,vel per principẽ,infamaf:penam soluit:data restituit,& ab actione cadit:& ista parti obseruãti applicanf.h.o. Jn pri mis põdera ex serie tex.ℚuo:necessaria adhoc vt habeat lo mis põdera ex serie tex.ℚuo:necessaria adhoc vt habeat lo cũ ista.l.fm Pau.de ca.q̃ trãsigens sit maior.xxv.an.Quid cũ ista.l.fm Pau.de ca.q̃ trãsigens sit maior.xxv.an.Quid aũt sit in minore,ponit gl.j.vbi dicetur.secũdo requirit quod transactio sit facta spõte:& sic nulla coactione interueniẽte.ter tio requirit q̃ si iurata per deũ vel per principẽ.quarto quod fideiusso:fuisset de iure exactus,allegabat qõ habeẽ in.c. pue nit.de fideiuss.& qõ no.Jnn. in.c.j.& in.c.salubriter. de vsuris, & refert ita fuisse de facto iudicatũ.idẽ tz do.Cardi.& Jmo.in d.c.puenit.do.Alex.i ẽ.cvij.in.ij.vol.qõ incip. ꝓ inuestiga tione ꝓdictorũ.in.viij.col.& est gl.no.in.l. qui habebat.ℌ.i.ff. de manu.test.q̃ colligit ex tex.vnũ qõ reputat mirabile,ꝙ q̃ aliqd nõ tz de iure,& tñ nõ põt opponi: est perinde acsi valeret.signa istam regulã q̃ seruiet ad infinita. ¶ Item in mate ria,adde illud quod ponit Bar.in.l.mutiane.ff.de cõdi.& de mõ.† Idẽ q̃rit an vt habeat locũ cautio mutiana:sufficiat cõ tra facere de facto & ꝙ nõ attẽdat cõtrauentio facti:quia te stato:vt senssisse de iuris effectu.l.lz.ff.vt leg.no.ca. ¶ Cõtra

abige.gl.plagij criminis accusatio.i.l.ℌ.C.ad l.fabiã ò plagia. facit tex.i.l.iij.ℌ.si qs ignorãs.ff.ad sena.sylla.Jmo ois credu litas etiã fatua excusat a pena doli,fz An.in.l.i.ad fi.pn. ff.ò eo per quem fac.er.imo etiã ꝓpter temeritatẽ excusatur a pena doli:ita pulchre Ang.in.d.l.plagij.est in vna lec.& i.l.ꝓtor.el.j. ℌ.hec actio.ff.vi bo.rap.durũ esset recedere a ꝺcisione Bal.ap probata p do.Alex.cũ nõ habeat cõtradicẽtẽ. ¶ Ego puto de iure Jubũ & moueo:ex ꝓprijs fundamẽtis Bal.que retor queo hic.Clarũ est quod pena infamie & alie pene de qbus hic imponũtur ipso iure:vt ꝓbat tex.i verbo mor.& oẽs ita dicũt fz sic est q̃ vbi pena infamie iponit ipso iure:tũc lata culpa suf ficit.l.liberor.ℌ.notabit.& ibi gl.Bar.Bal.& Ang.ff.de his q no.infa.gl.& doc.in.ℌ.suspectus.el.ij.insti.de suspec.tu. Bart. in repe.l.qõ nerua.i.ẽ.col.ff.depo.& istud multũ mihi stringit
4 contra Bal. † Secundo:qr periurius cõmittitur ex sola cul pa,vt tenet Bal.i.c.licet.per illum tex.fi de feu.defun.cõsen.sit inter do.& agna.& ibidẽ Ja.alua.in.ij.& iij.co.post.An. de iser. & idẽ Ja.alua.i.c.fi.ꝓ illũ tex.ò alie.feu.paterni.gl.i cle.nõ põt in gl.fi.& ibi Jmol.circa fi.de pcur.facit quod vult Bal.in.l.ℌ.
5 ℌ.qõ obseruari.in.iij.not.C.de iura.cal.† q̃ in iuramẽto verita
c tis:ille q̃ credit iurareᶜ veritatẽ & iurat falsum, tñ est periurus sequit Pet.de anc.in.c.ij.de iura.cal.in.vj.de isto tñ pũcto nũ quid periurium nõ potest cõmitti absq̃ dolo:dixi plenius in
6 d.l.qui iurasse. ¶ Secundo põdera tex.ibi si quis.nã cum lo quaꝫ in masculino genere innuit ꝙ pene huiꝰ.l.nõ habeãt lo cũ in femina:& istud tenet Raph.Ful.hic in vna lectu.per istũ tex.in verbo si qs.scõo qr ista.l.requirit integritatẽ intellectꝰ: patet qr i tex.dicit maior.xxv.annis:hz in femina cesset.l.i.ℌ. ff.qui pe.tut.Tertio quminor & femina equiparanf.l.i.ℌ.fi.ff. de edẽ.Quarto facit qr cũ ista.l.sit penalis vꝫ odiosa,& p conse quẽs restringẽda.vt in regula odia.de regu.iur.in.vj.l.cũ qui
d dã.ff.de lib.& post. ¶ Cõtrarium & melius tenet Raph.Ful. hic ad fi.in alia lec.vbi dicit ꝙ ista.l. est notãda ꝓpter Jctus mulierũ:in quib⁹ interponũtur iuramẽta. nã mulier cõtrane niẽs incidit in penas huiꝰ.l.nã licet ista.l.loquat in masculis. tñ qr loquit in materia indifferẽti:comprehẽdit etiã feminas. b idẽ tenet do.Ant.ò Alex.hic i.j.no. ¶ Ꝺco ista opi.bñ facit ꝙ ẽt i odiosis:qñ odiũ ẽ rõnabile lex.loquẽs ꝙ dictionẽ si qs:
e cõprehendit etiã femĩa:tex.est in.l.si quis id qõ.in pcin.sũcto ver.sed & vtrũq̃.ff.de iuri.om.iud.qꝺ tex. ad hoc allegat gl. c in.c.generali.in glo.ij. de elec.in.vj.& est gl.in cle.j.an gl.j.& ibi Jmo.de sepul.Bar.in.l.i.ff.de verb.sig.cũ cõcor. ¶ Secũdo moueo:& melius qr qñ huic dictioni si quis,adẽcit terminus cõis puta hõ,vel terminꝰ maior:q̃ est masculini & feminini ge neris:tũc cõprehẽdit tã masculus ꝙ femina:ita Bar.in.l.i.ff. ò de ver.sig.& in.l.j.in pn.ff.de pecul.Ly.& alij in.l.qenũq̃.C.ò ser. fu.Jmo.in.l.si ita scriptũ.ff.de leg.ij. ¶ Tertio facit qr in hac l.tractat de observantia iuramẽti:ergo debet cẽseri mere fano rabilis vt dicã in seq.no. ¶ Quarto qr mulieri nõ magis suc currit ꝙ alijs:misi in casib⁹ expressis in iure.l.fi.C. de iur.& fa. igno.gl.ij.q.iij.ℌ.vl. ¶ Quinto p ista parte ego allego gl.os. e & l.cũ proponas.in gl.fi.iuncto tex.& ibi ponderaui super eo.
7 Tertio circa tex in verbo si qs occurrit dubiũ.nunqꝺ † ista.l. habeat locũ in vniuersitate vel cõitate seu ciuitate & simílibus noua est questio in qua cõsului dũ essem in itinere veniendi ad hãc ciuitatẽ Paduc cõsulꝰ ex ciuitate Casalesẽ.mõte ferrati. ¶ Ꝺco parte negatiua facit qr ista.l.nõ hz locum in minore, pt⁹ qr tex.dicit si qs maior:hz cõitas seu respublica equiparã tur minori.l.nihil.ff.ad municip.l.rẽpublicã. C.de iur. republ. lib.& l.respublica.vbi gl.& doct. ex quibus causis maio.& d. rest.in inte.in.vj.Bar.in.l.nulli.ff.ꝙ cuiusq̃ vniuer. ¶ Secõ & fortius stringit qr tex.dicit si quis:sed qñ.l.vel statutũ vtif
8 dictione si quis.nõ cõprehendit ciuitatem nec cõitatem nec si miles,ista est egregia & singularis doctrina Bal. i. l. oẽs ppli. ff.ò iu.& iur.in antepe.col.in ver.sed nũquid sub isto ℞bo si qs mouet:qr cũ l.dicat si quis.ergo loquitur de psona: ergo non intelligit de psona ficta.l.iij.ℌ.hec verba.si qs.ff.ò neg.gest.hz ciuitates & castra nõ sunt ꝓprie psone,sed fungũtur vice psone l.mortuo.ff.de fideiusso.istã doctrinam Bar.sequitur Pet.ò ancha.in cõmẽto.c.canonũ statuta.de cõsti.circa fi.in ver.circa tertium mẽbrum vtrum statutũ extẽdatur ad casum fictum. ¶ Ꝺco ista doc.facit bñ reg.l.l.metũ.i.iij.ℌ.asaduertẽdũ.ff.ꝙ
f me.cã.& cogita bñ sup illo tex. ¶ Tertio facit qr ista.l.ꝛ iponit
8 penã ꝓtinatiõis quidẽ duplicẽ:pt⁹ ex tex.ibi:aut ꝓtinat⁹.& est tex.ibi rerũ.ꝓprietate careat:† sed sic est ꝙ pena ꝓtinatiõis im posita a lege:nõ hz locũ nisi vbi expresse dicit.ℌ.cũ igit.in aut. de nõ eligẽ.secũdo nũb.per quẽ tex.ita not.Bal.in aut.eti.ex te stamẽto.in pe.col.C.de iecun.imp.cũ cõcor.quas dedi in.l.j.ℌ. eo. ¶ Sed istis nõ obstãtibus tene cõtrarium:& ita cõsului:qr licet ista.l.videatur odiosa & sic restringẽda ꝓpter impositio

¶ Veniens contra transactionẽ. Amplia hanc.l. ad Judeum Jurantem Roma. consi.155. premisi sum laudus Amplia quoq̃ ad he redem Jurãtis. Ang. consi.326. ex themate Pauc. cõsi.13.lib.j. Amplia etiã ad fideiussorẽ contrauenientẽ. ful. consi. 160. Johannes. Alias amplitatio nes tradit col. cõ si.40. Uso ꝓcessu.li.4. Pur.

¶ Penã piurij. Adde pisa. elu in verbo piurij.

¶ Qui credit iu rat.adde Jnno.& Hostiẽ.in.c.fi. de iura.calum.

¶ Cõtra ripa.i.c. sepe. de resti. spo. char.pen. ver.pri mo dubitatur. Purp.

¶ Per dictionẽ si.adõ gl.& bar.in l.j.ff.de condit.& demon.Jo.an in c.ex parte.el ij. de reseri.do in.c.mã damus.ẽtic.q iij. do.in.c.cu tiferi o:de maio.& ol e dien.

¶ Justa.l.Ex hac l.no.q̃ intẽtio pe tẽtis obseruatiõe trã actiõis fun datur Jure dect. consil.ccxvj. vsa transactione. Et ibi q̃ in ea nõ ha bet locũ remediũ li.ℌ.C.de rescin.vẽ di.de quo idem ò ci.cõn.cciij.& Jas. in.ℌ. fratris.ff. eo. late soci.lib.j. cõ si.lxxv. viso com promisso. Purp.

nem penarũ: tñ q̃ principal'r facta est ꝑpter obseruãtiã iura-
mẽti, ⁊ sic ꝑpter fauorẽ aĩe: cẽset fauorabilis ⁊ extẽdenda: vt
p gl. ⁊ doc. in auth. sacra puberũ. C. si aduer. vẽdi. d. Ant. d bu.
in. c. si. l. j. sal. de ɔsue. Pet. d anch. Imo. ⁊ Semi. i. c. Quis. de
pacan. vi. ⁊ idẽ Semi. i. c. j. de tẽp. or. i. vi. vñ dato q̃ penã con
tineat: tñ attẽto ꝑncipali fauore iuramẽti: ⁊ sic aĩaꝝ dꝫ cẽseri
fauorabilis ⁊ extẽdẽda p illõ qd̃ vult Bar. in. l. queadmodũ.
circa med. C. de agri. ⁊ cẽsi. li. xj. ⁊ in. l. ij. §. exercitũ. ff. de insa.
Bal. in. l. nõ sine. circa fi. C. de bo. que lib. Pau. d ca. l. bona fi
des. ff. d po. ⁊ isto fundamẽto facio magnũ capitale. ¶ Scd̃o
9 facit q̃ lex † quãtũcunq̃ sit penalis, dũmodo ẽt nõ sit corre-
ctoria, extendit: vt est melior tex. de iure in. c. j. §. porro. ⁊ ibi
ita põderat Bal. q̃ fuerit prima cã benefi. amit. cũ aliis q̃ alle-
gaui in. l. j. s. eo. Tertio moueor q̃ l. loq̃ns p dictionẽ si qs.
q̃uis sit penalis: tñ ɔprehẽdit ẽt ciuitates ⁊ cõitates: ita põ-
dero tex. in. l. nihil interest. ff. ad mace. iũcta. l. j. in pn. ⁊ p totũ
ff. eo. ¶ Scd̃o põdero tex. in. c. qm̃. i v̾bo si qs inuent⁹. xl vij.
di. iuncto. c. ɔquest⁹. d vsur. ¶ Tertio põdero tex. meliorẽ de
iure in. l. itẽ ait ptor. in pn. iuncta. l. ergo sciẽdũ. in fi. in v̾bo ⁊
ciuitates. ff. ex qb. cau. maior. caue tñ dũ dt ẽt ad furiosos et
infantes. pistos tres tex. puto nouiter posse ɔfundi doctrinã
Bal. i. d. l. oẽs ppl'i. ¶ Quarto põdera facere illos tex. ⁊ aliũ
tex. in. l. si familia iuncta. l. si qs id qd̃. ff. d in. om. iu. vbi ẽt ad
hoc notaui illũ tex. ¶ Preterea ɔsidero q̃ Bal. vtit ibi fun-
10 damẽto nõ tuto: † q̃ ciuitas vel vniuersitas nõ veniat appel
a latione,[a] psone, p ea q̃ dixi in. l. fi. sup tex. i v̾bo psonis. s. d pa
ctis. maxime cũ saltẽ sublata significatiõe vocabuli appella-
tiõe psone veniat ciuitas vl' vniuersitas. ꝫ bal. i. d. §. aĩaduer-
tẽdũ. ⁊ i. l. q̃cũq̃ in. iij. col. C. de ser. fugi. ⁊ in. c. j. in pn. de no.
for. nde. i vsi. feu. ¶ Nõ ob. dũ dicebat q̃ ciuitas vel respubli
ca eq̃parat minori q̃ dico q̃ nõ semp eq̃parant gl. est or. ⁊ ibi
Bar. i. l. j. §. q̃ si nemo. ff. qd̃ cuiusq̃ vniuer. hĩc dt Bal. in. l.
quoties secũda. C. d fidei. q̃ tũc demũ vniuersitas hꝫ priuile-
giũ minoris, qñ est dos dicata, iõ lꝫ i aliquib⁹ casib⁹ fiat eq̃-
paratio. tñ ex quo in ista materia nõ reperit ar. nõ ꝑcedit gl.
in. c. si post q̃. §. fi. ⁊ ibi clari⁹ Ge. de ele. i. vi. ⁊ de Ge. in. c. j. in. iij.
11 fallẽ. ⁊ in. vj. nota. de temp. or. in. vj. ¶ † Quarto põdera tex.
ibi aduersus pacta. hic colligit ꝫ Bar. in fi. q̃ ista. l. hꝫ locũ ne
dũ i trãsactione: ſꝫ in oĩ ɔctu iurato. nã cũ tex. dicat pacta. er-
go oĩa ɔprehẽdit. itẽ tex. dt placitis. ⁊. j. pactionẽ. ſꝫ pactum
est generale ad oẽs ɔctus. l. j. ⁊ ibi gl. in fi. ff. d pact. gl. in. l. j. in
pn. in gl. mag. ad fi. ff. de act. ⁊ ob. idem tꝫ Bal. ⁊ Moder. hic.
Imo. i. l. insulã. in. vj. fallẽ. prime regule affirmatiue. ff. de v̾b.
b obl. ¶ Per hoc infert in specie ad practicã.[b] d. Mat. in no.
lj. q̃ si vẽdidi tibi fundũ p centũ: ⁊ obligaui me de euictione
ad duplũ: soluisti mihi quinquaginta: residuũ iurasti soluere
in certo termino: si non soluis potes cogi: ⁊ pp periuriũ pdis
pretiũ, ⁊ ego libero: ab euictiõe. Not. bene q̃ cũ hodie i omni
ɔctu vt plurimũ apponat iuramentũ põt ista. l. mirabil'r pra
cticari ꝫ eũ. ¶ Itẽ p istã. l. ɔsuluit i specie. d. alex. i ɔsi. lxxxv.
qd̃ incipit nõ puto id de quo q̃rit lõgã disputationẽ exhibe-
12 re. in. j. vol. qd̃ ɔsiliũ est errore duplicatũ i ɔsi. cxxvij. † q̃ si em
phyteuta iurauit soluere canonẽ, si nõ soluit ꝑpter piurium
priuat iure emphyteutico p hãc. l. nec tunc expectat bienniũ
vel trienniũ. iuxta. l. ij. C. de iure emphy. ⁊. c. potuit. de loca.
idẽ expsse tꝫ Bal. i. c. q̃relã. de iureiu. ita teneo q̃cq̃d al's tenue
rim in. l. ij. in. ix. q. C. de iure emphy. p istũ tex. puto q̃ lꝫ in ter
ris hui⁹ serenissimi ducalis dñij venetorũ sit statutũ, q̃ em-
phyteuta lꝫ cẽt soluere quãtocunq̃ tpe: nõ ꝑpterea põt pri-
uari iure emphy. certe si emphyteuta iurasset soluere i certis
terminis, si cessaret soluere: pp piuriũ ipso iure priuaret iure
emphyteutico p hãc. l. nec isto casu haberet locũ dictũ statu-
13 tum: qd̃ bene no. ¶ † Limito istã. l. ꝑcedere in eo q̃ facit con-
trariũ ⁊ iurat: puta vẽdit cũ iuramẽto: sec⁹ est in eo q̃ ꝑmisit
rẽ vendere si iurauit. nã si postea vẽdat secũdo. ⁊ tradat trans
fertur in scd̃m dñium ⁊ secundus prefert. arg. c. sup literis. de
spon. ita tꝫ Imo. in ɔmẽto. c. cũ ɔtingat. in consi. clxxxiiij. ⁊
sequẽti. de iureiu. põdera ergo Imo. velle q̃ nõ seruãdo iura-
mentũ, nõ p hoc pdat dñium: ⁊ puto rationẽ eẽ q̃ ex sola cõ
uentione vel ex solo ɔctu ẽt cũ iuramẽto nõ transfert domini
um, vel ius in re. l. traditionib⁹. s. de pac. ergo nõ hꝫ locũ tex.
qui dicit q̃ ex pacto vel trãsactione illa fuerat cõsecutus. not.
q̃ bona ⁊ vtilis est limitatio ad istam. l. ⁊ nemo eam ponit.
14 ¶ † Quinto no. ex tex. ibi nullo cogente imperio qd̃ ad hoc
vt cõtrauenies trãsactioni iurate incidat in penas hui⁹. l. re-
quirit qd̃ trãsactio sit facta libere, nulla coactione interuenien
te. Et ex hoc infert Bar. ⁊ alij sequunt quod si iurat sup cõ-
promisso vel trãsactione q̃ fiũt parte inuita, ex forma statuti,
vel iussu iudicis non habent locũ pene huius. l. idẽ tꝫ Bar. in
l. qui fidẽ. in. ij. col. ff. e. ⁊ in. l. predia. ad fi. ff. de act. emp. Imo.
in. l. si insulã. in. vj. fal. prime regule affirmatiue. ff. de verb. ob.
¶ Limitat Rap. ful. hic qñ statutũ copulatiue arctaret ⁊ ad
cõpromittendũ ⁊ ad iurãdũ: sec⁹ si statutũ solũ cogeret ad cõ
promissum: q̃ si iuret, habẽt locum pene huius. l. ex quo iura
mẽtum spõte est prestitũ. dicit tñ Rap. se nõ firmare: ſꝫ istud
expresse firmant Pau. de ca. ⁊ do. Alex. hic. ¶ Puto ɔtrũ p
istũ tex. si bene inspiciat, qui requirit spontaneã voluntatẽ cir
ca ipsam ɔctum, postea de iuramento inferius subijcit: ⁊ pro
pterea Raph. Ful. in. d. l. qui fidẽ. in pe. col. põderat doct. hic
velle q̃ sufficiat necessitatẽ imponi a statuto quo ad ɔpromis
sum: licet dicat q̃ posset ɔtrũ argui: q̃ ista. l. principaliter ꝑce
dit ꝑpter iuramẽtũ. Adde q̃ cõsuluit idẽ Rap. ful. i ɔsi. lxij.
qd̃ incipit i cã appellatiõis in pe. co. q̃ ista. l. ꝑcedit etiã si nõ
esset iuratũ in cõpromisso: sed postea fuit iuratũ in sententia.
15 ¶ † Ultra alios ɔsidera dñ Bar. loquit d iussu iudicis videt
male dicere: q̃ iudex neminẽ põt cogere ad trãsactionem vel
cõpromissum: vt no. Bar. in. l. furti. §. qui iussu. per illũ tex. ff.
de infa. ⁊ in. l. ex stipulatiõe. per illũ tex. C. de sen. ⁊ interlo. ⁊ est
tex. no. in. §. q̃ vero. in auth. vt litigã. iur. p quẽ tex. not. ibi An-
ge. q̃ nullius momẽti est trãsactio facta iussu ⁊ coactiõe iudi-
cis, nisi salues Bar. in casibus specialib⁹ puta qñ partes diu
litigassent: tunc iudex põt eas cogere ad cõpromissuꝫ vl' trãsa
ctionẽ. tex. est no. in. c. placuit. xc. dist. de quo tex. dixi in. l. q dã
existimauerũt. ff. si cer. pe. referendo cano. in. varijs locis p̾ eci
pue do. Ant. in. c. j. de mutu. peti. vel qñ subesset timor futuri
scãdali, ꝫ Bal. in. c. cũ ecclesia vulterana. ad fi. de eccle. Pau.
16 de ca. ⁊ Mod. i. d. l. quidã existimauerũt. vbi dixi. ¶ † Sexto
no. ex tex. ibi ſꝫ libero arbitrio. ꝫm Bal. ⁊ Sal. qd̃ liberũ arbi
triũ in iure nostro capit multis modis. aliqñ liberuꝫ arbitriũ
dꝫ ꝑcedi ex libera volũtate, nulli necessitati subiecta. ita capit
hic. aliqñ capit liberũ arbitriũ qñ quis põt preferre iniquum
equo. l. dũ quidã. el. ij. ff. d le. ij. aliqñ capit liberũ arbitriũ ꝑ eo
quod est absolutũ a solennitatib⁹ iuris cõis. l. j. ff. de test. mili.
ita capit in. l. j. ꝫm vnum intellectũ. C. de sac. sanc. eccl. ⁊ ibi ple
17 ne dixi de ista dictione libere. ¶ † Septimo not. ex tex. ibi. vl'
interpellando iudicem. iunctis sequẽtibus tribus modis qui
bus dicitur quis cõtrauenire trãsactiõi iurate. ¶ Dicit tamẽ
Pau. de ca. sibi videri rigorosaꝫ, qd̃ p solã supplicationẽ por
c rectã ꝑncipi. imo per solã impetrationẽ rescripti,[c] incidat qs
in penas huius. l. vñ forte ꝫm eum practica non seruaret si nõ
fuerit vsus rescripto impetrato. facit. l. libert⁹. scd̃a. ff. d in ius
vo. similiter nec i p̾o casu putat sufficere q̃ sit dat⁹ libellus
iudici: nisi pars aduersa sit legitime citata, p no. i auth. q semel.
C. quõ ⁊ qñ iu. ſꝫ. d. Alex. reprobat vtrunq̃ pp gñalitatẽ hu
ius. l. ⁊ pp odiũ piurãtis. ¶ Tu tene limitationẽ Pau. d cas.
hic q̃ bona est, q̃ p solã ipetrationẽ rescrip. nõ incidat in penã
hui⁹. l. nisi vtat ipso rescripto: ⁊ ita tꝫ. d. Alex. sibi ɔtr⁹ in ɔsi.
xxiij. in. j. vol. incip. viso themate suprascripto. in. iij. dubio
adde do. Car. in ɔsi. xxvij. inci. i cã ⁊ qõne excellẽtissimi docto
ris. in. iij. col. vbi tꝫ, q̃ ille q ꝑhibet ipetrare iudicẽ sub pena: si
ipetrat nõ p h̾ puniꝑ nisi vtat rescripto ɔueniẽdo reũ, p tex. i
c. ceterũ. §. verũ. in v̾bo aduersariũ suũ laborare coegit. de re-
script. Et p h̾ subdit q̃ q ꝑmittit nõ venire ɔ trãsactionẽ: nõ
incidit in penã ipetrãdo rescriptũ. allegat gl. i cle. j. in v̾bo ve
xare. de rescrip. ⁊ illa cle. j. in fi. d. Car. extollit illã gl. ꝑ singu
lari qd̃ nõ dꝫ ɔuẽtũ trãsactiõi donec aduersari⁹ vexet. tñ ca-
ne q̃ illa gl. nõ loquit ibi d iuso. ad idẽ facit q̃ p solã ipetra-
tionẽ rescripti non est acq̃situ aliqd aduersario: nec cogit vti
rescripto si nõ velit. ꝫm Host. ⁊ Jo. an. i. c. ex ɔquestiõe. de re
sti. spol. Bal. in. l. post q̃ liti. ad fi. s. d pac. ⁊ in. l. j. C. vt lit. pen.
¶ Istã. l. limitat singl'r do. Car. i. d. ɔsi. ccvij. vt nõ ꝑcedat qñ
qs supplicauit pape, ⁊ in supplicatiõe fecit mẽtionẽ de trãs-
actiõe iurata: nã ex quo papa põt remittere iurm̃ si ipetret re
scriptũ nõ icidit i penas hui⁹. l. p tex. in siñ in. d. c. ceterũ. ⁊ q̃
cẽsend⁹ est act⁹ licit⁹ ex quo vult ɔuenire autoritate supioris
no. q̃ magna est limitatio ad istã. l. ⁊ nemo eã tãgit. ¶ Itẽ ad
istũ tex. q ponit tres modos p quos ɔuenit trãsac. iurate: ad
de an tradẽdo instra a tertio p q veniat ɔ illũ cũ quo trãsegit
⁊ ꝑstãdo fauorẽ illi tertio dicat ɔuenire trãsactiõi iurate. ⁊ in
cidere i penas hui⁹. l. vid no. Raph. cu. ɔcludẽtẽ q̃ nõ, in ɔsi.
cccxx. ici. legatari⁹ certarũ rerũ ⁊c. cũ quatuor ɔsilijs sequẽti
18 b⁹ aliorũ doctorũ. ¶ † Octauo no. ex tex. ibi vl' nõ iplẽdo. q̃
ille q fecit trãsactionẽ iuratã, ⁊ postea nõ iplet ɔtẽta in trãsa-
ctiõe: icidit in penã hui⁹. l. itellige sane dũmodo fuerit i mora
iplẽdi vl' nisi vterq̃ fuerit i mora p not. p Bar. i. l. si duo. §. fi.
ff. de ɔsti. pe. do. Matesi. in no. lj. Pau. de cast. ⁊ do. Alex. hic
¶ Quid aũt si nõ ipleuit ꝑpter iussum iudicis tãgit sol⁹ Jo.
fab. hic q dt pma frõte videri q̃ nõ sit piur⁹ p istũ tex. a ɔuo
sensu. ⁊ q̃ cã supueniẽs excusat a piurio. c. puenit. de iureiur.
l. si vehẽda. §. idẽ iuris. ff. ad. l. rho. de iac. ipse Joã. fab. tenet
contrarium

a ¶ Persone. Ad de auth. itaq̃. ⁊ ibi Bald⁹. C. de epis. ⁊ cle. c. romana. in. §. inuniuersitatẽ. de sen. excõ. lib. vj. Jo. an. in. c. cum in illis de prebẽ. lib. vj. in nouell. ⁊ ideo statutum faciẽs mentionẽ de persona, non cõprehendit vniuersitatem vel ciuitatem, ꝫm Bal. l. oẽs populi. i pe. col. de iu. ⁊ iure. Bald. in rub. C. ad trebel. ⁊ quid iñ materia larga ⁊ fauorabili, vide Inno. Abb. in. c. nouit. de iudi. ⁊ ibi concludunt quod sic.

b ☞ Practicam. Uide Cor. libro iiij. consi. xl. Soci. lib. iij. consilio xxvj. in presenti, Purpu.

c ☞ Rescripti. Alex. lib. j. consi. cxxxviij. libr. ij. Ang. ɔsi. cccxxvj. ex themata. Et de eo q produxit capitula vel testes, Commen. consi. cclvj. visi. Et d sola citatione Fulgosi. consi. clx. Joan. Adde q̃ excipiens cõpensationem non incidit Fulg. consi. cxlj. Purpu.

cõtrariũ. alle. Host. i. c. significauit. d cẽsi. ⁊ q̃ ibi no. Inn. no.
q̃ magna extẽsio est ad hãc. l. si vera est. ¶ Ego ɔtrũ teneo p
19 quatuor rõnes. ¶ † Primo, q̃ regu. est: q̃ ab oĩ iuramẽto itel
ligit semper exceptuata autoritas superioris. c. veniẽtes. vbi
doc. de iureiu. l. impatores. in pn. ff. ad muni. gl. ⁊ doc. in. c. cõ-
stitut⁹. de rescri. gl. in. c. de forma. xxij. q. vlti. nedũ intelligit de
autoritate pape, vel impatoris: ſꝫ de autoritate cuiuslibet su-
perioris, ꝫm Pañ. in. d. c. veniẽtes. i. ij. col. ⁊ doc. i. d. c. ɔstitu-
a tus. Pau. d ca. i. l. operis. ff. locat. Eodẽ mõ in oĩ pacto[a] ⁊ cõ
uentiõe semp intelligit exceptuata autoritas cuiuslibet supe
20 rioris. gl. i. c. q̃ ɔ maiores. in pe. ⁊ ibi Ge. not. viij. dist. ¶ † Se
b cũdo facit q̃ iussus iudicis[b] dꝫ excusare a piurio. ⁊ ab oĩ pe
na. l. iuste possidet. vbi gl. ⁊ doc. ff. d acqui. pos. ¶ Tertio facit
tex. no. in. l. fi. ff. de le. ɔmisso. quẽ reputat ꝫm bal. in. c. fi. in fi. d
seq̃st. pos. ⁊ fruc. vbi est tex. qd̃ iussus iudicis vl' supioris excu
set a mora: ſꝫ ego habeo qd̃ q̃cq̃d excusat a mora excuset a p
iurio. c. breui. de iureiu. Bar. in. l. quod te. vbi dixi. ff. si cer. pe.
¶ Quarto i spẽ facit qd̃ tꝫ Host. in sum. sua in ti. de iureiu. §.
c qd̃ spẽ. ver. itẽ si iuro. q̃ q iurauit soluere in termino:[c] non est
piur⁹ si iudex interdixit ne soluat. seq̃t Arc. in. c. dixit. xxiij. q.
21 v. ¶ † Nono no. ex tex. ibi, infamia notat, q̃[d] piur⁹ est ĩfamis
d ⁊ ita no. gl. h̾ in v̾bo infamia. Bar. ⁊ alij intellige verũ in ter
minis hui⁹. l. qñ qs iurauit in ɔctu ⁊ ꝑmisit aliqd i futuruꝫ:
al's q iurauit simpl'r vl' d p̾terito, si ɔueniat: q̃uis sit piur⁹ tñ
nõ est infamis. ita declarat gl. no. in. l. luci⁹. ⁊ ibi do. ff. d infa.
quã gl. no. ad h̾ reputat ꝫm Bal. i rub. extra de iureiu. ad fi. iõ
ꝫm Bal. ⁊ Pau. d cast. h̾ scholaris q iurat obedire rectori: si
ɔueniat, p h̾ nõ efficit infamis. Et de h̾ an piur⁹ efficiat infa
mis ponũt late Cano. j. e. testimoniũ. d test. adde gl. i. l. q̃ sub cõ
22 ditiõe. §. pe. ff. d ɔdi. insti. ¶ Decimo † no. ex tert. in v̾bo vbi
actiõe ꝑuat⁹. iũctis sequẽtib⁹ quatuor penas q̃s icurrit ɔue
niẽs trãsactiõi iurate: ⁊ iste pene copulatiue ɔpetũt nõ soluꝫ
e origine, ſꝫ ẽt executo effectu ⁊ h̾ odio piurãtis.[e] ⁊ ita in spẽ tꝫ
Sal. h̾ i pe. col. Bar. i. l. vbi pactũ. in vl. col. s. e. ¶ Ex quo in-
fert bar. q̃ iurm̃ hꝫ vim clausule rato manẽte pacto: imo ma
f iore[f]: q̃ vltimũ declarat ex v̾bis bar. i. l. vbi pactũ. i vl. col. vbi
dixi. ⁊ istd est singulare nec alibi habes ꝫm Inn. in. l. si insulã.
in. vj. fal. prĩe regule affirmatiue. ff. d v̾b. ob. ¶ Subdit bart.
q̃ iurm̃ ẽt hꝫ vim clausule gñalis, qd̃ act⁹ valeat oĩ mõ q̃ va
lere põt, ⁊ p h̾ infert qd̃ trãsactio q̃ non p̾t valere vt trãsactio,
vꝫ vt pcm̃ pp iurm̃. idẽ tꝫ Ange. in. l. si cognita. s. eo. Pau. de
ca. ⁊. d. Alex. h: lꝫ Bal. ⁊ Ful. dubitẽt. ⁊ Lu. ro. in. l. j. in pn. ff. d
v̾b. ob. tñ tene cũ bar. ⁊ eoꝝ fundamẽtis. rñde vt p. d. Ale. h.
¶ Limita qñ iurm̃ est appositũ i trãsactiõe: sec⁹ si in ɔpromis
so pp auth. decernim⁹. ⁊ ibi no. Bal. in. j. no. C. de arbi. d cuius
intellectu ponũt Cano. i. c. ij. de arbi. ¶ Undecimo no. ex eo.
tex. in v̾bo actiõe ꝑuat⁹. iũcto pn. l. ibi aduersus pacta. ibi vi
23 deri tex. ɔ magis cõem sniam: † q̃ hꝫ q̃ d iure ciuili iuramẽtũ
g nõ vestit pactũ nudũ[g]: vt ex pacto possit agi nisi in liberto. p
l. vt iurisiurãdi. i pn. ff. d ope. lib. ita tenẽt gl. ⁊ Bar. i. l. si qs p
eo. ff. d fideius. Bal. i. l. j. C. d ope. lib. i auth. sacramẽta puberũ.
ad fi. C. si aduer. vẽ. ⁊ in. l. cũ antea. C. d arbi. p illũ tex. in verbo
exceptis: quẽ ad h̾ reputat sing. Ang. in. l. iurisgẽtiũ. §. quin-
imo. ff. de pac. Ponũt Cano. in. c. ɔtingat. de iureiur. hic esse
tex. in ɔtriũ: dũ dt actiõe ꝑuat⁹. Nã priuatio ꝑsupponit habi-
tum. l. decẽ. ff. d verb. ob. l. remittit. ff. de iureiu. ⁊. l. manumissio
nes. ff. de iusti. ⁊ iur. ergo ꝑsupponit q̃ habeat actionẽ ex pa
cto nudo: ergo istud fuit pp iuramẽtũ. ⁊ ita subtil'r ponderat
istũ tex. Raph. cu. in rub. ff. de verb. ob. Lu ro. in. l. j. in pn. eo.
tit. d. Mate. in no. xxvij. ſꝫ hoc mõ tex. nihil ꝑbat q̃ loquit
de prima actiõe sup qua fuit trãsactũ. ⁊ h̾ vult Imo. in cõmẽ.
c. cũ cõtingat. in. xxij. char. de iureiu. dũ dt q̃ ex ista. l. nõ orit
actio ex iuramẽto. nec aliter declarat ſꝫ istud clare ꝑbatur q̃
ista. l. nõ põt loqui de actiõe ex iuramẽto: illa eñ nõ orit iurã-
ti q ɔuenit: ſꝫ orit aduersario, cui⁹ fauore interponit iuramẽ
tum. ¶ Sꝫ tu põdera fortius istũ tex. dũ dt de petitione pe-
ne que pactis ꝑbat inserta, nã tex. vult q̃ pena esset promissa
per pctm̃ ⁊ tñ põt peti. sed istud esse nõ põt nisi p iuramẽtum:
ergo hic est tex. q̃ iuramẽtũ de iure ciuili vestit pactũ nudũ:
nõ solũ ɔtinẽs forte ꝑncipalẽ, ſꝫ ẽt penã. ¶ Rñdet. d. Alex.
diuinãdo q̃ iste tex. dꝫ intelligi qñ pena fuit ꝑmissa p stipu-
lationẽ. forte posses dicere qd̃ pactũ nudũ penale fomẽtat a. l.
ciuili vt ꝑducat actionẽ. iuxta. l. legitima. ff. de pac. sicut ẽt fit
in. l. vbi pactũ. s. e. tñ istd nõ firmo. ¶ Duodecimo no. ex eo.
24 tex. ibi actiõe ꝑuat⁹. hic ꝑbari † q̃ piur⁹ repellit ab agendo
q̃ si priuat⁹ actione, nemo siue actiõe põt experiri. l. si pupilli.
§. videam⁹. ff. de neg. gest. ⁊ ita allegat Spe. in tit. de act. §. j.
h ver. Itẽ qd̃ est piur⁹. gl. xxij. q. v. in. c. paruuli. intellige[h] veruꝫ
in terminis hui⁹. l. qñ qs venit ɔ ɔctũ iuratũ: alias nõ reperi
tur q̃ periurus repellatur ab agendo. glo. ⁊ doct. in. c. dilecti.
de excep. do. Ant. de bu. in. c. intellegim⁹. ad fi. de iu. ⁊ i de p̾-
dictis forti⁹ q̃ exceptio piurij est exceptio lit̃ finite. ita signã a
ter dt do. Ant. de bu. in. c. dilecti. in. iij. col. de excep. qd̃ no. q̃
25 incognitũ. ¶ † Decimotertio no. in v̾. itaq̃. in verbo mor. d
cuius natura est importare idẽ q̃ ipso iure, vt est gl in auth. de
incest. nup. in pn. Bar. in. l. meui⁹. §. duob⁹. in vl. col. ff. de leg.
ij. Nã ex hoc tex. colligunt duo. Primo q̃ in hac. l. nõ requi- b
rit sentẽtia. ⁊ ita tenet gl. hic in verbo priuat⁹. Bar. ⁊ alij hic
intelligunt sane q̃ nõ requirit sentẽtia: veruꝫ est dispositiua,
sed bene declaratoria, ꝫm Bal. hic: q̃ oĩa iura mũdi q̃ dicũt,
penã ipõi ipso iure: intelligunt dũmodo secuta sit snĩa decla
ratoria: p quã dclaret illud esse ɔmissuꝫ: alias pena nõ habet
effectuꝫ vel executionẽ. illã regulã tradũt arch. ⁊ Jo. an. in. c.
j. de homi. i. vi. p tex. i. c. cũ scd̃ꝫ. vbi. d. de here. in. vi. facit tex.
in. l. ei⁹ q delatorẽ. ff. de iure fi. no. Bal. in. c. i. de feu. si. cul. nõ c
amit. ⁊ i auth. q semel. i pe. co. C. quomodo ⁊ qñ iu. in auth. hoc
ampl⁹. in. j. col. de fideicom. ¶ Scd̃o limita ꝫm Bal. Salic.
Pau. de ca. ⁊ do. Alex. vt hoc dictũ ꝑcedat quo ad penã ĩfa
mie: ⁊ ꝑuationẽ actiõis: in istis ĩponit pena ipso iure: q̃ nõ re
quirit factuꝫ hoĩs, sec⁹ quo ad restitutionẽ ⁊ solutionẽ pene
idẽ tꝫ do. Alex. in cõsi. xcij. qd̃ incipit ꝑspectis his q̃ i thema d
26 te narrata sunt. in. iiij. col. in. i. vol. ¶ Scd̃o † ex eodẽ tex. in v̾
bo mor. ꝑbat ꝫ Bar. Bal. ⁊ Ang. hic, qd̃ ex quo tales pe-
ne ipso iure imponunt: nõ admittit purgatio more. ⁊ sic iura
mẽtum impedit purgationẽ more. ratio est: q̃ vbicũq̃. l. ipso
iure facit executionẽ: ibi nõ admittitur purgatio more. l. si is
cui. ff. de le. ij. Bar. ⁊ doc. in. l. si insulã. ff. de ver. ob. Itẽ iste pe-
ne imponunt rõne delicti: ergo succedit regula q̃ in penis le-
galib⁹ q̃ imponũt rõne delicti: nõ admittit purgatio more. l.
qui ea mẽte. ff. de fur. sed ɔ Bar. ⁊ doc. qd̃ vbi est dictio mor,
nõ impedit purgatio more. l. tenet Bal. in. l. cũ ancillis. in vl-
ti col. in prin. C. de incest. nup. sed tenẽdo conclu. bar. hic ⁊ cõ-
munẽ. ¶ Põdera q̃ prefati docto. volũt nõ admitti purga
tionẽ more ad aliquã ex quatuor penis hui⁹. l. idẽ expresse fir e
mat Sali. hic in. i. col. facit bñ text. in verbo mor. q cum deter
minet omnia precedẽtia, dꝫ equaliter determinare. l. iã hoc iu
re. in prin. cum si. ff. de vulg. ⁊ pup. ista est magis cõis sentẽtia.
¶ Tñ Pau. de ca. hic ⁊ Ang. in. d. l. si insulã. dicunt q̃ pur-
gatio more soluꝫ impedit quo ad duas penas: scꝫ infamie et
priuationis: in quib⁹. l. ipso iure facit executionẽ. sec⁹ in alijs f
duabus penis: vt ꝑxime declaraui. ¶ Limita predicta nõ ꝑ
cedere de equitate canonica, ꝫm quã nõ obstãte iuramẽto ad
mittitur purgatio more. ita singulariter tenet Bal. in. l. q cri
men. in. xj. q. C. q acc. nõ pos. facit in. c. suã. de pe. ꝫm intellectũ
Host. in summa in tit. de arbi. §. sed qualiter. ver. sed nunquid
27 religiosi. d. Ant. ⁊ imo. i. c. delicti. de arb. ¶ † Quartodecimo
no. ex tex. ibi cõmodo eius deputabantur: qd̃ pene de quib⁹
in hac. l. applicant patri obseruãti trãsactionẽ. ¶ Quid autẽ
sit de alijs penis legalibus vel cõuẽtionalibus an debeãt ap
plicari fisco vel parti, tradit in. l. si. ff. de liti. plene p Bart. in
l. agraria. ff. de termi. amoto. habet in. l. si qs id qd̃. in princi.
ff. de iuris. om. iu. ¶ Quid aũt in penis adiectis a testatore in
vltima voluntate, an applicent parti cui⁹ fauore testator pe-
nã apposuit, vel cui applicari debeãt, no. Bar. i. l. vxorẽ. §. he
res. ff. de le. iij. post Ja. de bel. in. §. nũc vero. i auth. de nup. bar.
in. l. paterfa. ⁊ ibi Ang. ⁊ Mo. ff. de her. inst. i auth. cui relictũ.
C. de indi. vi. tol. ⁊ in. l. vnica. i. x. col. C. de his q̃ pe. no. Ang. in
§. ꝑfate. in auth. d nup. Pet. de anch. ⁊ Imo. in. c. si heredes. d
test. do. Alex. in cõsi. cxxviij. q̃ incip. opportune cõsideratis
his q̃ in themate cõtinent. in vlt. col. in. j. volu. ¶ Quintode
cimo no. ex ver. fi. q̃ pene huius. l. habẽt locum nedum si trãs
28 actio sit iurata p deũ: ſꝫ etiã si sit iurata p principẽ. ¶ † Quid
aũt si p ꝑstationẽ fidei, Spe. in ti. de arb. in prima pte Spec.
§. fi. ver. sed quid si cõpromissum p fidei. tenet q̃ sic: q̃ paria g
sunt. c. ad aures. q̃ me. cã. c. ꝑuenit. in fi. ⁊ ibi gl. expressa d fide
ius. ⁊ idẽ quod Spe. sequunt Jo. an. ⁊ do. Ant. de bu. in. c. cũ
tẽpore. de arb. Jo. fa. ⁊. d. Alex. hic. ¶ Contrariã opin. tenet
Jo. de Imo. in. d. c. cũ tẽpore. q̃ maior penitentia imponit ei
qui venit ɔ iuramentũ, q̃ ei qui venit contra fidẽ prestitam.
gl. est i. c. pe. de iureiu. p ista opi. addo illud qd̃ singulariter te-
net Jo. fab. in. §. itẽ si qs postulãte. in pe. col. inst. de ac. q̃ lꝫ ex
iuramẽto oriat actio ⁊ exceptio. l. actori. C. d re. cre. tñ sec⁹ ẽ ex
ꝑstatiõe fidei: q̃. ll. ꝫ cũ multũ põderãt iuramẽtũ. ¶ Tene p
mã opi. p doctrinã Jo. an. i. c. i. d sepul. i. vi. quã sequunt ang.
⁊ Mod. i. l. iij. §. iurari. ff. de iureiu. q̃ nõ est differẽtia ꝑmitte
re sub fidẽ, vel iurare p deũ q̃ reputãt no. ꝑ armigeris q iuxta h
vulgare se reddũt sub fide. Itẽ adde tex. optimũ i. c. j. i verbo
tm̃ dꝫ sacrm̃, d spõ. quoꝝ. nec ẽ vex dictũ Jo. fab. p tex. i. l. nã
postea q̃. §. vbi Sal. ⁊ Lu. ff. de iureiu. ꝫ q̃ dixi in. l. nã postea
q̃. §. fi. ¶ Ultimo de isto tex. facit magnũ sentũ. Pet. de anc.

a ¶ In oĩ pacto adde tex. ⁊ gl. in. c. significasti. d ele. c. in. xxv. q. j. lex. dist. c. si. in. q. v.

b ¶ Iussus iudicis. adde gl. i. l. qm̃ iudices. C. de app. gl. in. l. nõ est matrimoniũ. ff de. ri. nup. ⁊ in reg. a q̃ qs mãdato. de re. iur. lib. vj.

c ¶ Termino. adde subtilẽ do. phili. deciũ i. l. nõ videntur data. §. q iussu. ff. de reiu. ⁊ q̃ ibi posui i apost.

d ☞ Periur⁹ infamis ⁊ tres limitationes no. Fely. i. c. testimonium. col. vj. ver. iiij. cõcludo. de testib⁹ cog. Fely. in. c. ij. col. ij. de rescrip. vbi dubitat Bolo. versic. xxviij. idcirco b. dñe vicarie. col. ij. Purpuratus.

e ¶ Effectus iuramẽti limita in compromisso in rato. auth. decernim⁹. ⁊ ibi Bal. j. de iudi. Pur.

f ¶ No. etiam qd̃ lex secularis punit piuriũ. ⁊ ita. no. in. casu Ro. sing. cccxiiij. ergo corã magnis ⁊c. Felyn. in. c. j. col. vj. versi. posset ẽt iudex. i. de iureiu. ⁊ i. c. v. co. xj. vers. q̃rto limita. de spõs. et no. cõtra scholares dictum qd̃ ibi refert co. xiiij. dum alle. Are. in. c. ex trãsmissa. d foro compe. ⁊ pro no. Step. aufrerij. i tracta. d ptãte secu. sup ecc. colũ. xxxiij. in. iiij. fallem. tertie regu. Purp.

g ¶ Iuramentuꝫ nõ vestit pactũ. late Saliãda. in rub. ff. d ver. ob. co. xviij. adeo q̃ non habet locũ penitentia in cõtractu innominato propter iuramẽtũ. Bal. lib. j. cõsi. cccclxxxij. Purp.

h ¶ Intellige. Roma. sin. ccccxiij. Tu say. Fely. c. j. de iureiur. col. ij. in. vij. q. Purp.

in cõi.cxlvij qõ inc. apud antiquos ⁊ modernos vtriusq; iu
ris pfessores. ⁊ sibi ascribit Lu.ro.in.l.stipulatio ista. §. alteri.
29 ſt. de v.o. ob. q; is dubiũ sit v.e pena † quẽtiõ alis q̃ succedit lo
cõ itereste nõ possit trãsc̃edere duplũ: vt hꝰ f.l. vnica. C. de sen.
q̃ p eo qõ interestit si q̃ pena apponi ſ i sctu iurato, talis pe
na pt ⁊ excedere duplũ: vt hoc tex. q; cẽset hꝰe corroboratiõe
legali: ⁊ pena legalis ſt ascẽdere vsq; ad q̃druplũ. §. oim. inst.
de act. tũ iste tex. mihi ꝓbat necessario: cũ nõ appareat quãta
est ista pena. ¶ Capio gl. i in X. ſi qs maior. in qua ꝓclude q
ista l. nõ ꝭ locũ in maiore turãte: q; et sit iuramẽtũ cõualidet
trãsactionẽ: tñ si ſueniat. nõ incidit i penas huiꝰ. l. q; ista l. lo
quit in eo q̃ vere est maior: nõ in eo q̃ ꝑpter iuramentũ fingit
maior. l. iij. §. hec X̃ba el. ij. ff. de neg. ge. ꝭ bar. bal. Ang. Sal.
⁊ Ado. hic: ⁊ añ eos idẽ tenẽt Ja. de ra. ⁊ Ray. vt hꝰ refert Ey.
bñ facit reg l. ſi. C. de his q̃ ve. eta. ũpe. ⁊ p illũ tex. decidit ibi
30 an. qõ si factũ † sit relictũ alicui cũ erit doctor: itelligitur me
diãte examine doctoꝝ: nõ si doctor abik a papa fiet ipator
solo X̃bo: papa enim ⁊ ipator creãt doc. sine examine vno X̃bo:
⁊ dicũt, esto doctor. ꝭ Ang. i. l. cũ salutat. C. ō sen. paſ. ¶ Et
aduerte † q̃ ꝭ doctoraꝝ a papa vl ipatore debeat ꝑcedere
quoscũq; doctores q̃ sant p collegia doctoꝝ: ati: ꝭ Lu. ro. in. l.
vero. §. ō viro. i. l. v. fal. ff. fol. mat. p tex. i. l. ij. ff. de albo scrib. ⁊ p
tũas. ⁊ q̃ ibi no. Pano. de maio. ⁊ obe. Tu alle. gl. i. l. restitutẽ
te. C. ō adu. diuer. in. ⁊ gl. i. ç. dñs noster. i X̃bo elegit. xcij. di.
i. c. epõs. xvij. di. intelligẽ q̃ si est doctoraꝝ a papa vel impera
tore: cũ rigore examinis: qõ rato fit. ar. tex. no. in simi: i in. l. ne
mini. C. de adꝛo. diuer. iud. p quã. l. ita limitat. d. Ang. barb. i
ꝓemio cle. i. ꝑuij. col. do. Mar. sozi. seneñ. in. c. quaꝝ ⁊ qñ. ij.
32 2 iũ. no. de eccu. ¶ † Capio gl in X̃bo iudicẽ: quã diuido i tres
partes. i ꝓma no. ex tex. ⁊ clara est: in sc̃da q̃ est ibi: sed ō gl.
opponiꝭ ō tex. ⁊ dupliꝭ soluit. Tene ꝓmã sol. vt fiat differẽtia
l. ampliꝰ nõ petitũ. ff. rẽ ra. habe. ⁊ late Sal. hic. Sc̃da sol. ni
hil vꝭ q; esset reprehẽdere iperatoꝝ. In tertia q̃ est ibi: nã in
casu etiã gl. ꝓ via fal. remouet aliud ꝭ ſi: ꝭ bar. ⁊ Ang. rñdet
qõ Ziũ loquit in pena legali, vbi mitius agit hic in pena cõ
uentionali ⁊ male q; pene huiꝰ. l. imponanť à. l. dic ergo qõ ad
hoc vt qs incidat in penã legalẽ: requirit̃ ꝓ ſeueret vsq; ad
sentẽtiã vt in Zio. ⁊. l. papinianus. §. meminisse. ff. de inoffi. ⁊
fallit in hac. l. odio periurij: ꝭ Pe. Ey. ⁊. d. Alex. hic. ⁊ p ista
remanet valde solẽnter ⁊ vtiliter expedita ista. l. Jason Pa.
☞ Transactio iurata eatenꝰ rescindit: quatenꝰ reperit
facta ꝓtextu falsi instrumẽti, nisi sup falso fuerit trãsactum.
Acta facta in causa criminali, habent effectum in causa ciuili.
Transactio facta ꝓtextu falsi instrumenti super vna re, vel
vno capitulo: nõ extenditur ad alias res vel ad alia capitula.
Surreptio in vna parte rescripti non vitiat rescriptum: nisi in
illa parte ⁊ non in aliis.
Dictio forte, quando ponitur super contingentia facti, non
importat iuris mysterium.
Trãsactio iurata facta ꝓtextu falsi instrũ nõ retractat ipso iure.
Licet in rescripto principis subintelligat cõditio si preces ve
itate nitant: secus tñ in cõtractibus ⁊ aliis actib⁹ hominũ.
Trãsactio ⁊ snia cui false probationes causam dederũt, retra
ctant: etiã si nõ interuenerit polꝰ producẽtis falsa instrumẽta.
Si notarius commisit falsum in vna clausula instrumenti: vi
tiat instrumentum in totum.
Si notarius vel testes ꝺicãt falsum in eo qõ non cõsistit sub
stantiale negotium: sed in circunstantijs, non per hoc vitiatur
dictũ seu instrumentũ nec potest tũc pena falsi testis puniri.
Contra ꝓscriptionem iuris ⁊ de iure admittitur probatio
in contrarium per confessionem partis.
An ꝑ falsitatem a notario commissam in vno instrumento
alia instrumenta eiusdem notarij reddantur suspecta.
Si dictũ testis reperitur in parte falsum an vitietur in totũ.

Ex falsis, † Trãsactio iurata eatenꝰ rescindit quatenꝰ reperit
facta ꝓtextu falsi instrumẽti nisi sup falso fuerit
trãsactũ. h. d. ⁊ est fin. l. ſ m Pau. de ca. ⁊ ponit li
mitatio ad. l. ſi qs maior. ff. ⁊ ideo successiue posita est. Dini
dit in tres ptes. In ꝓma ponit decisio. i sc̃da modificatio. in
tertia fall. sc̃da ibi: ita demũ. tertia ibi: nisi forte ẽ. ¶ Limita c
istã. l. triꝰ modis. ꝓio si iustã falsa fuissent talia, q̃ nõ suffi
ciebãt ad victoriã, tũc vani timoris nõ ē habẽda rõ. l. ſi qs ab
alio. in ꝓ. ff. de rei ind. l. habitatores. in fi. ff. loca. ꝭ d. Alex.
hic refert. 6 ita limitare solũ Hui. ō suza. hic. tu adõ q̃ idẽ ple
nius dicit Alb. allegãdo text. i. c. ex lris. de fide instr. ⁊ i. l. ſi. C
q leg. pso scõdo limita, qñ instrumẽta nõ fuerũt producta nec
ostẽsa: sed aduersarius simplr iactauit se habere fm Albe. de
to. hic ꝑ tex. in. l. ſi maior trãsegisti. ſ. eo. ¶ Tertio limita qñ
aduersarij nõ cõmisit falsitatẽ instrũ. sed alꝰ eo ignorãte tũc
ꝓtius ꝺs agi cõtra illũ tertiũ ad interesse: ⁊ postea in subsidiũ
haberi regressus ſ istũ fm Ja. bu. in l. ſi. C. ſi ex fal. instr. ⁊ hic
quem sequitur ⁊ commendat do. Alex. inferius ci. ca. v. colũ.
2 ¶ Secũdo no. ex tex. ibi etiã ciuiliter. q̃ trãsactio † rescindit
ꝑte ex tu falsi instrumẽti: siue de falso actũ sit ciuiliter, siue cri
minaliter: ex quo habes q̃ acta facta in cã criminali, habent
effectũ cã ciuili: de quo ꝑ Bar. i. l. ij. ff. vi bo. rap. ⁊ in l. ij. ff. in.
fol. ꝑ Bal. ⁊ plenius do. Alex. i. l. ij. C. de edẽ. ⁊ ibi bar. ¶ Ter
p tio no. q̃ iuramẽtũ nõ nocet iurãti vbi falsitas interuenit: si
cut nec nocet iuramẽtũ, vbi simulatio interuenit. gl. est singu.
in. l. emptione. C. plus valere qõ agi. de qua ꝺixi in. l. cũ ea. ſ. e.
3 ¶ † Quarto no. q̃ trãsactio facta ꝓtextu falsi instrũ: sup vna
re, vel sup vno capitulo nõ extẽdit ad alias res vel ad alia ca
pitula: ⁊ sic ſ allẽ falsitas nõ nocet: rõ est duplex. prima, q̃ se
e paratorũ separata ſ ẽ: esse natura. l. ſi. ff. de calũ. ⁊ q; in his q̃
separari possunt vtile ꝓ inutile nõ vitiat. l. sancim⁹. C. de don.
no. Bar. in. l. grege. §. illud. ff. de fideiuſ. facit. l. ſi spõsus. §. gña
liter. de don. inter vir. ⁊ vxo. facit tex. no. i. c. dilect⁹. in ver. nos
igit. de cõcel. ꝓeb. ⁊ tex. in. c. cumana. vbi Bal. ponit multa. ō
4 elec. ¶ † Adde q̃ eodẽ mõ subꝛeptio i vna ꝑte rescripti nõ vi
tiat rescriptũ: niſi i illa ꝑte: ⁊ nõ in alijs. tex. est i. c. ſi. ō ꝑe. de
resc. in. vj. quẽ ad hoc cõmendãt Pan. in. c. sedes. ⁊ in. c. cete
rũ in. §. col. de resc. ⁊ in. c. ad dissoluẽdũ. de despõſa. impub. ⁊
in. c. ex literis. i fi. de fide instr. Jo. de imo. in cle. fi. in. gꝛꝛi. col.
de resc. Imo plus tꝭ do. Ant. de but. in. c. exhibita. ad fi. de
in. q̃ si ſ iter plura copulatiue narrata, est vna pars falsa. nõ vi
tiatur rescriptũ in totũ: niſi sup ea totũ rescriptũ esset funda
tum, adde etiam quod vult gl. in. c. querelam. in gl. mag. ⁊ ibi
f Pano. Jo. de ana. in vlt. col. de simo. ¶ Limita niſi alia ſ ca
pitula essent cõiuncta ⁊ dependẽtia ita quis ponderat tũtũ tex.
Pau. de cast. hic in verbo cõiuncta. ⁊ q; de connexis idem est
iudicium: vt hic per eũ, sed erratur in tex. isto: q; tex. nõ dicit cõ
iuncta. tñ eius limitatio est bona per gl. not. in. c. accusatus. §.
eũ vero. in verb. iudicari. de her. in. vj. ⁊ in specie Pano. in. c.
cõstitut⁹. de resci. ⁊ de istis cõnexis ꝺixi in. l. j. §. eo. ¶ Sc̃do
limitat Pau. de ca. hic nisi instrumentum fallsum ꝓductum
sup vno capitulo, dedit causam tranſactioni fiende sup omni
bus alijs capitulis: ⁊ hoc possit ꝓbari q; deficit causa finalis
ob q̃ aduersarius trãsigit: ⁊ ꝺicit q̃ rõ naturalis ita ꝺicat
quãuis doc. nõ tãgãt: sed reꝓbãt. ꝺ. Alex. ⁊ do. Ant. hic q;
nõ debuit mouere: ex quo instrumentũ solum poterat nocere
sup vno: ideo vani timoris nõ est habẽda rõ. vt ꝺixi in. j. not.
5 ¶ † Quinto no. ex text. ibi, niſi forte. q̃ qñ ꝺictum forte ponit
sup ꝛtingẽtia facti vt hic nõ importat iuris mysterium. ideo di
cit gl. i. l. substitutione. ff. de vul. ⁊ pup. q̃ aduerbiũ forte varie
tatẽ facti ⁊ nõ iuris, ꝺubitationẽ adducit. ⁊ ibi bal. ⁊ Abbod. cã
g no. ꝓcipue. ꝺ. alex. q; ad aliqua iducit: ꝭ qñ ista ꝺictio forte, §
apponiť in decisiõe iuris, sec⁹ est si apponiť in assignatiõe cãe
facit. q̃ illa cã nõ est finalis sed impulsus. gl. est in cle. q̃ diu. in
X̃bo, niſi forte. de app. ⁊ ibi cã no. Jo. de imo. post Ant. de bu.
in. vj. col. ⁊ Pano. post Ant. de bu. in. c. oĩ frequẽter. i ꝓin. in
ix. col. vt lit. nõ cõte. ⁊ p hãc regulã. ꝺ. Alex. i. l. i. rõne. §. q̃ vul
go. in. xi. col. ff. ad. l. fal. reꝓbat ꝺictũ bal. in. l. filiũ q̃ habẽ
tẽ. in pe. col. C. fami er. ¶ Capio gl. magna i in X̃bo precipim⁹
quã ꝺiuide i octo partes. in ꝓma ad ꝺeclarationẽ rex. rñdet
tacite qõni. in sc̃da q̃ est ibi: nec enim intelligit remo. tacitũ cõse
trariũ. in tertia q̃ est ibi: nec ꝺistinguo. gl. idẽ facit. in quarta
⁊ sequẽtibus formatquatuor alias op. in vltima formatur qõ
6 nẽ. ꝑtes patẽt in gl. ¶ In ea. ibi: ex tꝭ ti. ij. li. habes ex gl. † q̃
trãsactio iurata facta ꝓtextu instrꝭ falsi, nõ retractat ipso iu
re. sic in ꝓpetuũ: sed mediãte restitutiõe in integrũ. ⁊ sic de
bet ipleorari. §. quadrienniũ. l. fi. C. de tẽp. in. in te. rest. pe. i gl. ij. sen
tit Ziũ Bar. hic. ꝓ cõcordia ꝺistinguit, ⁊ cũ eo tenẽt Ang. ⁊
Sali. ⁊ pleni⁹ Sali. i. l. q̃rela. C. de fal. breuiter cõis opi. qõ re
quirat restitutio p. l. nã posteaq̃. §. ſi minor. ff. de iurein. ⁊. l. ꝺia
uns. de reiud. alt. in gl. in qb⁹ ꝺurabat prima actio: ⁊ tñ est ne
cessaria restitutio in inte. ita tꝭ gl. ſi. in. l. q agnitio. in glo. pe. ff.
de epce. Cy. Jac. bu. ⁊ Bar. Pau. de ca. ⁊. ꝺ. Alex. hic. Imo.
⁊ Pau. de ca. in. ꝺ. l. diuus. qcq̃ teneat Ful. hic. ¶ In ea. gl.
7 ibi nec enim intelligit. † No. diligẽter ex hac gl. fm Bal. ⁊ addo
der. q̃ licet in rescripto principis subintelligit cõditio ⁊ clau
h sula ſ ꝑces veritate nitant. l. ſi. C. de diuer. rescri. c. ij. de resc.
secus tamen est in cõtractibus, vel in alijs actibus hominũ. ⁊
ad hoc ista gl. est diligẽter notãda fm Pau. de ca. hic. Ista m
gl. ꝓ elegãti ad hoc no. Bal. in. l. j. in. j. op. in fi. C. de ma. vin.
Et istã gl. ad hoc reputat sin. Pau. de ca. in. ꝺ. l. ſi. in fi. C. de di
uer. rescrip. ¶ In ea. ibi: nec ꝺistinguo ſi sciat. no. bene ex glo.
8 † q̃ transactio ⁊ sẽtẽtia cui falsę probationes causam dede
rũt retractãtur: etiã ſi non interuenit dolus producẽtis falsa

4 In causa matrimoniali an possit fieri transactio.
5 In causa decimandi an valeat transactio.

Jubemus. † Valet trãsactio sup cã ista a
tus. h. d. ¶ Capio gl. j. quã
diuido in tres ptes. In ꝓma opponit ⁊ se remittit.
In sc̃da q̃ est ibi: sed si v3. gl. formatur q. ⁊ soluit. In
tertia q̃ est ibi: ité no. hic arg. gl. ꝓ via no. ⁊ ex tensionis respon
det tacite qõni. ¶ Ex sc̃da parte gl. habes magnã restrictionẽ
ad hanc. l. qõ trãsactio in causa status ita demũ valet, si fiat in
fauorẽ libertatis: secus si fiat in cõtrariũ: per tres rationes: et
cũ gl. transit solus Bar. alij omnes reprobant vt hic refert. ꝺ.
Alex. ⁊ retuli in voce. In tertia ꝑte gl. no q̃ valet trãsactio fa
cta in cã monachatiõis ⁊ cõuersiõis: ⁊ interuenit̃e authori
tate epi. ¶ Ista gl. male ꝺicit a partibus sufficiẽter enumera
tis. aut enim sit trãsactio vt remaneat monach⁹: ⁊ non valet: q;
trãsactio fieri nõ põt nisi aliqd ꝺef. l. trãsactio. ſ. e. ſ; qñ aliqd
ꝺak cã monachatiõis est simonia: ⁊ sic est ꝓhibita. c. sup eo. et
c. ſi. e. ti. aut sit trãsactio vt iste nõ sit monach⁹: ⁊ nõ valet etiã
cũ authoritate epi: q; fm Pau. de ca. ꝺubiũ est. ꝺe papa. c. cũ ꝺ
ad monasteriũ. i fi. ꝺe sta. mona. nec aliter examinat. ¶ Tu in
isto q̃stiano passu. † Rũndq̃ papa possit ꝺispensare cũ aliq̃
2 monacho iã ꝓfesso q̃ efficiať laic⁹: ⁊ possit capere vxorẽ: ꝺicas
q̃ statẽ ꝓfessione nõ possit, ita expresse loquitur text. in. ꝺ. c. cũ
ad monasteriũ. Sꝛ papa si vult põt facere de monacho nõ mo
nachũ, q; sicut papa ꝛstituit ordinẽ mõachoꝝ: ita pt̃ ipse sub
uertere: ⁊ multomagis cũ vno monacho ꝺiss̃ esse: q̃ efficiať
laic⁹, fm Inn. in. c. ꝓ. est. ꝓter. in gl sua. ſ. in fi. ꝺe sacra. nõ reite.
Bal. in. c. i. in vlt. col de mili. vaſ q cõtu. est in vlt. feu late Jo.
an. in regula semel ꝺe o dicatũ ꝺe re. iur. in. vj. Tñ tutior ⁊ ma
gis cõis opi. est: ꝛ hãc seruã q̃ papa nõ possit nisi ex vrgẽti et
maxima cã ꝺispensare cũ monacho: ⁊ q̃ efficiať laic⁹: ⁊ capiat
vxorẽ ⁊ per ꝺoc. in. ꝺ. c. cũ ad monasteriũ. gl. in. c. sunt quiꝺaꝫ.
⁊ ibi late Archi. gxv. q. j. glo. in. c. cũ olim. ⁊ ibi Pan. ⁊ Imo. c
de cle. cõiug. gl. in cle. j. ⁊ ibi Lard. ⁊ Imo. de cõsan. ⁊ affi. late
Jo. an. in. c. j. ⁊ ibi ꝺo. Ant. de bu. extra. de vot. Pan. in. c. rur
sus. q. ꝺeri. vel vouen. ¶ Ira intelige Bal. in. l. ſi tibi filius. ad
3 ſi. ff. de adop. vbi ꝺicit † q̃ papa de plenitudine ptãtis põt fa
cere q̃ matrimoniũ ꝺuret ad tẽpus: puta q̃ monachus possit
capere vxorẽ vsq; ad procreationẽ sobolis: ne stirps nobilis
ꝺeficiat sine herede. Joan. an. in regula actꝰ legitimi. in novel.
¶ Fortius tenet mirabiliter Bald. in. l. ſi paterfa. §. in arroga
tionib⁹. arg. illi⁹ tex. ff. de ado. ⁊ filius vnicꝰ regis si ingrediť
monasteriũ peccat. ⁊ nõ meretur: ⁊ papa põt ꝺispensare ne regnũ
pereat. ar. illius. §. Et refert Pe. de anc. in. gꝛꝛi. ccc. xxxv. q̃ ici
pit. q̃ maior intelligentia ꝛc. q̃ ꝺã remigius monachus et
sacerdos de sanguine Aragonũ cũ ꝺispẽsatiõe apostolica du
xit vxorẽ. cũ aĝ defecisset. ex qua suscepit p. tromilã, que suc
cessit in regno nupta Ramũꝺo comiti machin⁹: ex quib⁹
4 orꝛe sunt octo gñationes illꝰ domus aragonie. ¶ † In ea. ibi
f ⁊ in causa matrimonij: ſ intellige verũ q̃n sit trãsactio vt rema
neat vxor vel maritꝰ: sec⁹ si vt fiat ꝺissolutio. c. latoꝝ. ꝺe reiud.
vt hic q̃ Bar. ⁊ alios: ⁊ ita limita illꝰ q̃ vult ꝺe Bar. i. l. ſi ita ꝺ
5 stipulat⁹ fuero te sisti. ſ. i. ff. ꝺe X̃b. ob. ¶ † In cã aũt decimali
valet trãsactio. c. ex mltiplꝭ. ꝺe ꝺeci. ⁊. c. ij. ꝺe trãsa. sic̃ circa p
curationẽ q̃ ꝺebeť visitãri ecclias. tex. est in cle. ij. ꝺe testi. p ista
remanet expedita ista lex ⁊ p cõsequẽs tit. Jason Padue. e

¶ De errore calculi. Rubrica.

1 ☞ Error calculi põt sepius retractari, si non sit secuta sentẽ
tia vel transactio.
2 Indebitum per errorem calculi promissum, condicitur.
3 Error calculi potest allegari vsq; ad. gxx. annos.
4 Error calculi potest allegari in causa appel. siue sit ꝺeductꝰ in
causa principali siue non.
5 Qui ꝺant pecuniã mercatoribus ad ꝺimidiã lucri ⁊ dãni: nõ
possunt petere calculum ⁊ rationem nisi in fine anni.
6 Licet inter plures mercatores sit saldata ⁊ summata ratio: tñ
ad huc potest petere debitor vel creditor vt iterũ cõputetur et
videatur an sit erratum: etiã si incontinenti p. cessum esset ad
pactum seu quietationẽ: q̃ plumere tur eoꝺẽ errore fecisse li
berationem: quo fecit calculationem.
7 Confessio quãuis erronea sepius repetita, potest renocari prę
textu erroris.
8 Deliberando potest quis errare.
9 Ad iurandũ presumitur quis venire cum ꝺeliberatione.
10 An ⁊ quando sententia vitietur prętextu erroris.
11 Snia ex falsa cã cõsistente in facto notorio, est ipo iure nulla.
12 Stipulatio rescinditur prętextu erroris.
13 Stipulatio sine causa non valet in effectu.

¶ Notarij. adꝺ Bal. i. l. iubem⁹, C. de test. bal. i. l. qnt⁹. de aur. ⁊ ar gẽ. le. Spe. tit. de istr. edi. i. §. istꝭ. versi. qd si alter. Jn i. c. cũ in ture. i fi. ō of. ꝺele. ant. de bu. i. c. cũ Jo. in. gx. co. de ſi. in strũ. ꝺñi de ro. in ꝺec. luis ō. cc. xli. inci. ité no. q̃nãli ter in antiquia.

☞ Decius in. c. ls. co. gx. ō pbat. Jaſ. in l. ſi duo. §. idẽ. in fi. ff. de in reiuran. ⁊ Marſili sing. lxvi. cõis cõ stituno. et istam ⁊ alią limitatiõnes late declarat Alciatus in. l. i. §. ls ſi mihi. ff. de X̃. ob. col. penul. Purp.

☞ Et ōclara qñ testis non potest reduci ad cõcoꝛꝺi vt per Socꝛ. li. iij. ꝑ. lvii. viso processu agitato. col. ij. ⁊ qd in teſte falso sup vno capitulo, an vitiet ur ꝺictum super aliꝭ capitulis vẽ vitatur in tot. de fal. col v. vide Socꝛ. li. iij. Do cium ꝑ. cvi. lib. v. Cor. li. ij. conſ. c. liij. x. c. gcevij. Cu ma ꝑ. li. iij. Pur.

¶ Falsitatẽ. adꝺ Jnn. in. c. frater. hinc. de here.

¶ Teſte. adꝺ bal. in. l. q. de fideicõ. liber. bar. in. l. q̃n tus. in ꝑn. ff. de aur. ⁊ ar. le.

¶ Matrimoniũ. Adde Ro. sing. 614. Lu andini ſti. Anua. in. c. j. col. pe. de col. u. detege. Pur.

Universidad de Deusto Biblioteca

1 Errorem. † Error calculi pt sepi⁹ retractari, si nō sit secu-ta sñia vel trāsactio: ꝛ indebitū p errorē calculi pmissum ɔdicit. h.d.a ¶ † No. ꙩ lꝫ iter mer-
2 catores rō fuerit sepe calculata: tñ allegando errorē pōt peti ꙩ iterū calculet. ꝛ si dicas fm hoc nūꝗ erit finis: rñde ꙩ poterit adiri iudex q dabit calculatorē: ꝛ ei⁹ relationi stabit donec ɔtriū pbet. l. ij. C. de vsu. ꝛ fru. lega. fm Pau. de ca. hic: ꝛ Bar. in. l. ij. C. de iure fisci. vbi mlta
3 ponit de ista materia. ¶ † Adde qd error calculi pōt allegari vsqꝫ ad. xxx. ann. gl. est in. l. calculi. ff. de admi. re. ad ciui. perti. Bar. in. d. l. ij. ꝛ limita vt ibi p eū: ꝛ vide. l. in oib⁹. in fi. cū gl. ff.
4 de diuer. ꝛ tēp. pscr. ¶ † Itē error calculi pōt allegari in cā appellatiōis siue sit deduct⁹ in cā pric. siue nō, fm Pau. de ca. in cōsi. xxxiiij. qd icipit in casu psenti, tñ ex modico errore nō vitiat calcul⁹. tex. est i. l. quis. ff. de ɔdi. ꝛ demō. p quē tex. ita dicit Bal. in. l. j. ad fi. C. si aduer. sol. ꝛ illū tex. ad h reputat sing. Bal. in. l. p hereditariis. in. iij. col. C. de her. act. ꝛ in. c. si ppo-
5 nente. de rescr. ¶ † Itē in materia adde qd illi qui dant pecuniā mercatorib⁹ ad dimidiam lucri ꝛ dāni, nō pñt petere calculum ꝛ rationē nisi in fi. anni, ꝛ nō pri⁹. ita no. Bart. ꙩ reputat tenendū menti in. l. neminē. per illum tex. C. de susce. ꝛ arca. lib. x. sequit Lud. ro. in sing. suis. Adde qd idē tꝫ Bar. in. l. ij. C. de naufra. lib. xj. ꝛ ibi subdit aliud singulare ꙩ tñ nō firmat. Tene qd nisi aliud expresse sit actum, potest quādocūqꝫ peti calculus dūmō sine calūnia petat. l. tādiu. C. pro soc. fm Bart. i. l.
6 muti⁹. ff. p soc. ꝛ Bal. i rub. C. e. in. ij. col. ¶ † Scdo no. ex hoc tex. fm Bar. Bal. ꝛ Ang. ꙩ lꝫ iter plures mercatores sit saldata ꝛ summata ratio, tñ adhuc pt petere debitor vel creditor vt iterū computet, ꝛ videat an sit erratū in calculo vel ne: limitat Bar. in. d. l. j. in vlt. col. C. de iure fis. li. x. nisi vltra calculationē processum esset ad pactū seu quietationem per. l. emptor. §. lucius. ff. de pac. ꝛ. l. si quidem. s. de transac. q iura nihil pbant. ¶ Puto ꙩ si incontinēti, nō obstaret, qꝛ psumeret eodē errore fecisse liberationē quo facit calculationem. l. doli mali. §. fi. diuersum. ff. de nona. secus si ex interuallo. qd tñ pēdet ab his q dicā in seq. no. ꝛ ab his q dicam in gl. ¶ Quid autē si prius negauit in iudicio calculū fuisse factū, deinde probato calculo iste conuictus de mendacio vult ostendere ꙩ fuit erratū in tali calculo: ponit Pau. de ca. in. d. cōsi. xxxiiij. quod incip. in casu presenti. ꝛ ibi dubitat propter op. doc. an reus possit vti exceptionibus cōtrariis: de qbus opinio habet in aut. contra qui propriā. C. de nō nu. pec. per Dy. ꝛ Jo. and. in regula nullus pluribus. de reg. iu. in. vj. p Bar. in. l. nemo prohibetur. ff. de excep. tandē cōcludit ꙩ admittat, si ostendat in promptu errorē per euidentiā facti. secus si velit pbare p testes requirētes altiorem indaginem: ita dicit se cōcordare opi. traditas in dictis locis. ¶ Pondera Pau. de ca. velle ꙩ reus q negauit calculationem factā, si conuincat de mendacio: nō perdit beneficium huius legis, quin possit allegare errorē calculi: veri-
7 tas hui⁹ pendet ab his q dixi in. l. j. s. de transact. ¶ † Tertio subtili⁹ no. ex isto tex. fm Bal. hic, ꙩ ɔfessio quis erronea sepius repetita, tñ pōt reuocari ptextu erroris: qd est valde no. p extensione. l. error. s. de iur. ꝛ fac. ign. ¶ In cōtrarium facit qꝛ reiteratio psupponit deliberationē. ij. q. iij. c. si qs iratus. et ibi gl. ad hoc allegat. l. si mulier. la. ij. C. ad velle. sed ita est ꙩ cōfessio facta post terminū datū ad deliberādū, nō pōt reuocari ptextu erroris. gl. est no. i. c. ex literis. in verb. admonita. de diuor. quē p sin. alleg. Bal. in. c. cū precum. ad fi. C. de lib. cau. et in. l. si qdē. C. de excep. ꝛ in. l. vnica, in. x. col. C. de cōfes. Ad idē facit qꝛ repetita cōfessio psupponit in ea deuenire id qd est satis validū satisqꝫ firmū: dicit tex. no. in. l. cord. in ver. repetita. C. de emēda. iust. C. ¶ Posset ad hoc adduci dictū Bar. in. l. cū scimus. in fi. C. de agri. ꝛ cēsi. lib. xj. de cōfessione geminata: ꝛ de virtute geminationis dixi in. l. si qs in conscribendo. s. de pac. ꝛ ita p istas rationes consuluit Lud. ro. in consil. ccclxvj. qd incipit, hac causa. in. iij. col. idē tꝫ Ang. de are. §. si min⁹. insti. de act. do. Bar. vero. i caute. cj. ꝛ in caute. ccxiij. ¶ Ueritas
8 est in cōtrariū p istū tex. q bene facit: ꝛ qꝛ † deliberādo potest qs errare. l. de etate. §. ex causa. ff. de interro. act. ꝛ istud patet: qꝛ reo dant dilatiōes ad respōdēdū. aut. offerat. de lit. cōtest. ꝛ tñ pōt errorē suū reuocare. d. l. error. ꝛ ibi Bal. ꝛ lati⁹ Bar. i. l. iusiurā. sū ꝛ ad pecunias. in pri. ꝛ plen⁹ Ludo. ro. sibi ɔti⁹. ff. de iureiu. ꝛ idē Lud. ro. in. l. si vero. §. de viro. in. ccccj. sal. ff. sol. mat. vbi dicit se ita de facto cōsuluisse Florentie, ita cōsului in cōsi. cccxcj. qd incipit, vt pposita cōsultatio reddatur clarior. ꝛ gl. i. d. c. ex literis. cōiter reprobat: ꝛ in specie eā reprobat Jo. an. i. c. fi. de iureiu. in. vj. ꝛ. d. Ant. de but. i. c. fi. in. xiij. col. de con-
9 fes. ¶ Pro cōi opi. optime facit: † qꝛ lꝫ ad iurādū psumat qs venire cum deliberatione. l. fi. C. ad le. iul. de ambi. tñ cōfessio,

b quis iuxta,b pōt rescindi seu renocari ptextu erroris: qꝛ non dr piura ps q errauit. xxij. q. ij. c. hoies. ꝛ. c. quāto. de iureiurā. ita tenet Bal. in. l. de tutela. in. ij. col. C. de in integ. resti. mino. ꝛ in. d. l. error. in pe. col. ad fi. d. Ant. in. d. c. fi. in. xiij. col. ꝛ Lud. ro. in locis prealle. ¶ Cū ɔ hoc vltimū fortiter obstat tex. i. c. cū dilecti. de accu. sꝫ Pan. ibi post Inn. respōdet ꙩ ibi nō allegabat aliqs error facti. Salua tñ glo. in. d. c. ex literis. vt per Bal. in. c. dudū. ij. in pe. col. de elec. istis cōcurrētibus qñ parti datus est terminus ad deliberādū, ꝛ pars acceptauit talē terminū, deinde respōdit de veritate ꝛ in facto pprio: istis trib⁹ cōcurrētibus nō poterit ampli⁹ cōfessionē suā pretextu erroris reuocare. ¶ Capio gl. in vbo vel transactio. quā diuide in duas. In prima infert ex tex. in secunda que est ibi: ꝛ sic est cōtra gl. opp. cōtra tex. ꝛ tripliciter soluit. ¶ In ea. ibi, vtrū fuerit expressa cā erroris vel nō. tene istā sol. p text. in. l. pses. ff. de re iud. ꝛ in. l. ij. ff. qñ puo. nō est neces. istā solutionē tenet Bar. hic, Bar. ꝛ Ang. i. l. i. in pri. ff. q sentētie sine app. rescin. Bal. ꝛ Imo. ꝛ Raph. in. l. ex diuerso. §. fin. ff. sol. ma. d. Ant. de but. in c. ab excōicato. de rescri. quis Jac. de raue. Pe. ꝛ Cy. i. d. l. ex
c diuerso. §. fi. ꝛ hic dicūt nō referre an sit expssus error i snia: c vel appareat ex actis d errore iudicis: rō qꝛ snia refert ad acta. l. iij. C. de sent. q sine cer. quāti. l. ait ptor. §. j. ff. de re iud. c. cū ad sedē. de resti. spo. gl. in. l. si qs ad exhibēdū. ff. de excep. rei iudi. ꝛ gl. in. l. he em. in prin. ff. de suspec. tu. ¶ Huic fundamēto respōdet Bar. j. in doc. sua ꙩ snia d necessitate bñ referet ad aliq acta: puta ad libellū, vel ad sniam a qua est appellatū: sꝫ nō ad alia acta. ista est magna limitatio ad iura palleg. quā tñ Bart. nō bñ ɔprobat. ¶ Responde ergo planius ꙩ sentētia referet ad acta: verū est nisi per talē relationē infringeret vel annullaret ipsa snia. arg. l. titia. §. fi. ff. de ver. ob. ꝛ. l. seruo alieno. §. si ab impubere. ff. de leg. j. ¶ Hinc sumpta occasione Bart. exami-
10 nat meli⁹ ꙩ alibi † an ꝛ qñ snia vitiet rōne erroris: ꝛ fuit ante eū doc. Ray. de forli. pceptoris sui, quē sequit Ful. hic, Imo. ꝛ Lu. ro. ꝛ Alex. in. d. l. ex diuerso. §. fi. ꝛ facit qtuor casus principales. ¶ Adde circa primū casum notabilē limitationem ꝛ valde necessariā, qñ error est taliter expssus i snia ꙩ oculo corporali legi pōt ꝛ inspici, in ipsa snia: tūc bñ snia reddit ipso iure nulla. ita pprie loquit Bar. hic: vnde nō sufficeret ꙩ ex mēte talis error cōprehenderet, seu ꙩ snia ex mente reduceretur ad erroneū itellectū: ita sing. Inn. in. c. p. ꝛ. g. de offi. deleg. valde no. Bal. in. c. qd translationē. de offi. leg. sequitur ꝛ reputat sing. notandū. d. Anto. de bu. in. c. ab excōicato. ꝛ ibi Pan. in iij. col. de rescri. sequunt. d. Ant. de bu. Imo. ꝛ Pan. in. c. j. de re iudi. d. Ant. de but. in. c. cū contingat. in. j. col. de rescri. ꝛ in c. ij. de testi. cog. ꝛ in. c. sicut. ppe fi. de re iudi. d. Alex. Imo. i. l. cū platis. de re in. ꝛ in cōsi. lxxix. in. ij. vol. qd icipit perspectis. circa fi. ¶ In scdo casu Bar. adde duplicem rōnem. Prima, qꝛ relatū est i referēte. l. institutio talis. de cōdi. insti. ꝛ. l. asserto-
11 rio. ff. de he. insti. ¶ † Scda est ꝛ subtilior rō: nā snia lata d ex
d falsa cā cōsistēte in facto notorio, est ipso iure nulla. tex. est sing. i. c. inter ceteras. de re iud. sed acta iudicii inducūt notoriū fm Inn. in. c. ex insinuatiōe. de appel. qñ est ɔclusum in cā. glo. est sing. i. c. significauerūt. de testi. Aduerte tñ diligēter ꙩ vba q solēt opponi in pfatiōe snie. s. visis actis ꝛc. nō faciūt ꙩ p hoc sententia referat ad acta: sed ideo ponunt vt appareat iudicē acta vidisse: qꝛ nō valeret nō visis actis, vt p Bar. i. l. ij. ꝛ ibi dixi. C. de edē. ita i specie tꝫ do. Frāc. de are. in ɔsi. lvij. qd incipit visis diligēter narratis in pūcto. in. ij. col. vbi ad hoc aliā rōnē assignat quā ibi videas. cū Bar. tenet do. Anto. in. d. c. ab excōicato. in. ij. char. d. Ant. ꝛ Pan. in. c. qm ɔ. de proba. Jo. de imo. in. l. qui rome. §. duo fratres. in. x. col. ff. de ver. ob. ꝛ in. d. l. ex diuerso. §. fi. ꝛ in. c. in presentia. de renū. Imo. ꝛ Lud. in. l. si is ad quē. ff. de acq. here. Imo. in. c. cū bertoldus. p illū text. q parū facit de re iudi. ꝛ ita consuluit do. Alexā. in cōsi. cxxiij. qd inci. discussis hesitatiōib⁹. i. vij. col. ꝛ seq. in. j. vol. ꝛ i. l. ex diuerso. §. fi. ff. so. ma. d. Ant. de bu. in cōsi. xxvij. inci. visis pñtib⁹ qñtis. ꝛ vide p Bar. i. l. ij. ff. de iud. ¶ Cōtrariū tenēt bal. ꝛ Pau. de ca. hic. Moti qꝛ lꝫ in snia dicat qꝛ p A. ꝛ B. testes pbatū est in actis Titiū debere cētū: iō eū ɔdēno in cētū: pone ꙩ illi testes A. ꝛ B. dicāt ɔtriū, ꙩ nihil dꝫ: p hoc snia nō est ipso iure nulla. ita tꝫ Inn. in. c. prudētiā. de offi. deleg. Inn. Hosti. ꝛ Jo. an. in. c. qm. de pba. Bal. in. l. j. C. de manu. vindi. ꝛ in. l. platā. C. de sent. ꝛ inter. ꝛ in. l. ij. C. de re in. d. Abb. Pan. i. c. inter ceteras. cū vna limitatione, de qua ibi per eū de re iudi. tñ opin. Bart. ꝛ precedens est cōmunior: ꝛ eā tene. ¶ Limita nisi talis error possit aliquo modo tolerari: puta si iudex in snia diceret qꝛ per A. ꝛ B. testes nō est pbatum: ideo Titium absoluo. pone quod imo testes probent: tñ sentētia valet: quia potuit iudex non credere talibus testibus. l. iij. in princ. ff. de testi. expresse Bar. in. l. luci⁹. in fi. ff. de infa. vbi tenet Bar. licet testes piene

a ☞ Amplia etiā si concurrat ɔfessio cum calculo. Ful. ɔsi. cxlij. Titius de Senis, col. ij. ꙩ snia cōtinēs errorē calculi est nulla. l. j. ff. que sen. sine app. declarando vt p Bar. hic. Et generalis calculus quō noceat ei q vt pcurator calculabat sup redditib⁹ episcopatus etiam noie pprio. Ful. ɔs. ccxxi. Gaspar notarius de Uerona. Amplia vt iudex debeat dare ad vnius instantiā calculatores qui rōnes reuideant Ang. in. l. j. §. tributio. ff. d tributo. Pur.

b ☞ Socy. li. iiij. cōsi. xcvij. i psenti ɔsultatiōe. col. iij. vbi d positiōibus. Et declarat Deci⁹ in. d. c. cū venerabilis. ꝛ ibi col. xv. quō error pbet. Purp.

c ☞ Perusin⁹ in d. c. dilecto. colū. vij. ver. xxvj. ꝛ qd error iuris nō vitiet transactionē. Socy. lib. iij. consi. lix. in cā nobiliū comitū. colū. viij. ver. sed iterū obligatur. Purp.

d ¶ Snia lata. adde Ant. de but. i repe. c. cū M. in xxxv. col. de constit. Au. de but. i c. j. de re iu. Ant. de bu. i. c. cū bertoldus. e. ti. Anto. de but. in. c. p tuas. de sent. exc. in. vij. col. Abb. in. c. si qñ. in. j. no. de off. dleg. Ab. in. c. cū ad quorūdā. de excel. plat.

plene pbēt: tñ si sibi videat: pōt eis nō credere. ita tenet. d. Anto. i. d. c. ab excōicato. d. ant. ꝛ Imo. in. c. i pñtia. de renū. Imo. ꝛ Lud. in. d. l. si is ad quē. ꝛ in istis terminis potes saluare secundā opi. s. relatā. ¶ Circa tertiū casum Bar. adde ꙩ i ɔtriū fortis est tex. in. l. posthum⁹. §. si qs ex his. ff. de inoffi. test. sed rñde ꙩ ibi error nō fuit expssus i libello qrele inoff. test. quis ille q agebat esset talis cui de iure nō cōpetebat: puta fili⁹ naturalis. ita declarat Bal. i. l. ij. ante fi. C. de re iud. vbi reputat illū tex. eē ad hoc sing. vñ p illū tex. dt idē Bal. in. l. certa. C. qñ puo. nō est ne. ꙩ snia lata sup libello tacite inepto vꝫ: facit bñ tex. i. l. cū putarē. ff. fa. erc. ¶ In ea. gl. ibi: sed i trāsactiōe. p clara intelligētia hui⁹ ptis gl. ꝛ p habēdo intellectū hui⁹ tex. cōsidera duos casus: aliqñ cōtendebant ad inuicē ptextu erroris calculi: vñ sup tali errore trāsactū est inter eos: ꝛ tūc qꝛ per talē trāsactionē iposit⁹ est finis huic liti de errore: ꝛ tunc ampli⁹ nō admittit allegatio erroris. ꝛ si itelligis istū text. h mō prout intelligit. d. Alex. iste text. in hoc esset de indubitabili. ¶ Secund⁹ casus est qñ partes errabāt in calculo: ꝛ simili errore trāsegerūt: nunqd talis error annullet transactionē. cōiter doc. p istū tex. tenēt ꙩ nō: ꝛ ita cōiter intelligūt ver. si res. ꝛ ita
12 tene. ꝛ hoc mō figuraui tibi casum i hac. l. ¶ † De isto cōi intellectu dubitat. d. Alex. pp §. fi. vbi stipulatio rescindit in effectu ptextu erroris, ergo silr dꝫ rescindi trāsactio: qꝛ bōa rō diuersitatis reddi nō pōt: ꝛ hoc refert dubitasse Sali. ꝛ Fulg. hic, ꝛ ꙩ Sal. voluit rōnē diuersitatis assignare, sꝫ dt. d. Alex. ꙩ eā nō capit, ꝛ pter hoc recedit a cōi intellectu, ꝛ tenet pcedētē. ¶ Ego teneo cōem intellectū, ꝛ puto multū referre inter stipulationē ꝛ trāsactionē: nā trāsactio nō rescindit ptextu instrumēti de nouo repti. l. sub ptextu istri. s. de trāsac. ne ptextu specierū postea repertarū. l. sub ptextu specierū. e. tit. ne p rescriptū principis. l. causas. eo. ti. de trāsac. ista oia cessant in stipu.
13 ¶ † Itē ꝛ magis in spē ad ppositū: stipulatio sine cā nō vꝫ in effectu. l. ij. §. circa. cū gl. ff. de excep. do. silr facta ptextu erroris: ita pprie loquit tex. in fi. sꝫ aliud est in trāsactiōe: qꝛ ipa trāsactio est p cā. gl. in. l. j. C. de cōdi. inde. ꝛ in. l. elegāter. §. fi. ff. eo. ꝛ in. §. item is cui. instit. de obl. q ex quasi ɔctu. ꝛ in. §. itē is cui. insti. qui. mo. re cōtrahi. obl. ꝛ istā differētiā inter trāsactionem erroneā, ꝛ stipulationem erroneam, voluit facere text. hic, in versi. si res. ꝛ in ver. si. ꝛ hoc voluit dicere Sali. licet non declaret: ꝛ ista est veritas. ꝛ p hec est expedita ista lex, ꝛ per consequens iste titulus. Jason Padue.

¶ De procuratoribus. Rubrica.

1 ☞ Procurator dicitur aduocatus.
2 Aduocatus potest accusari de preuaricatione.
3 Que differentia sit inter procuratorem ꝛ aduocatum.
4 Aduocatus nō pōt esse testis in causa in qua fuit aduocat⁹.
5 Minor. xxv. annis non potest esse procurator ad iudicia: sed bene aduocatus, dummodo sit maior. xvij. an.
6 Officium procuratoris est vile: ideo permittitur infamibus, sed officium aduocati est laudabile ꝛ honorabile.
7 Salarium quod recipiunt aduocati a clientulis, dicitur quasi castrense: ideo non acquiritur parentibus etiā quo ad vsumfr. ꝛ ideo possunt de eo testari: quamuis sint in potestate.

¶ Capio glo. rub. quā diuide in tres. in. j. cōstituit istū tit. ad ti. s. de aduo. Scdo ponit vnā differētiā iter pcu. ꝛ aduocatū. In tertia p vi. i no. ponit duas differētias iter istū tit. ꝛ ti. mā da. ¶ Tene scdam differētiā ꝛ istas differētias iō posuit gl. qꝛ in pte pcedēti dixit pcuratorē teneri actiōe mādati. scda ibi: differūt eñ. tertia ibi. Itē nō. differētiā. ¶ † In ea. ibi: qꝛ simi-
1 les sunt pcuratores aduocatis: adō ꙩ imo pcurator dr aduocat⁹ fm Spe. in ti. de salario §. nūc de pcuratorū. ver. sed nunqd salariū pcuratoris. facit tex. in. l. j. §. aduocatos. ff. de var. ꝛ extraor. cog. sꝫ intellige verū larga significatiōe: fm Bar. i. l. j. ad fi. C. māda. gl. in. d. §. aduocatos. ꝛ ptꝫ ex differētia nomi-
2 nū ꝛ titulorū. l. si idē. C. de cōdi. ¶ † In ea. ibi aduocat⁹ aut d puaricatiōe accusat. nō intelligas gl. velle, ꙩ etiā pcurator nō possit de puaricatiōe accusari: qꝛ esset ɔ. l. j. in fi. ff. de puari. iūcta reg. l. iij. ff. de cri. stellio. sed intētio gl. fuit fm Rap. Fulg. ꝛ alios Mod. hic constituere differentiā quantū ad actionem ciuilē: qꝛ pcurator q collusit cū aduersario: tenet dño ad dāna, ꝛ interesse actiōe mādati iurib⁹ alle. gl. sec⁹ est i aduocato, in quo idē non reperit cautū. ꝛ rō diuersitatis est qꝛ pcurator tenet ratione cōtractus: ꝛ sic mandati suscepti: propter quod tenet inuit⁹ prestare officium. l. inuitus. j. eo. secus in aduocatis: q iō tenebant: qꝛ officiū publicū gerebāt. ¶ Tu aūt vltra oēs aduerte inquātū gl. vult ꝛ oēs sequunt, ꙩ pcurator q collusit cū aduersario teneat actiōe mādati: in ɔtrium mihi videt ꙩ vrgeat tex. in. l. elegāter. §. si dolo malo. ff. de dolo. vbi cōtra

procuratorē qui collusit ad dāna ꝛ interesse dat actio de dolo. sed actio de dolo nō pōt cōpetere vbi cōpetit actio mandati p reg. l. j. in fi. cū seq. ff. de dolo. ꝛ lꝫ gl. ꝛ doc. i. d. §. si dolo malo. respōdet quātū ad aliud ppositū. cogita: qꝛ contra glo. doct. hic multū stringit. Rñde ꙩ ille tex. loquit qñ nō agitur ɔ ipsum pcuratorē q collusit sed ɔ partē aduersam: tūc bene competit solum actio de dolo: qꝛ contra partē aduersam nec actio mandati, nec actio de dolo cōpetit: qꝛ ɔ pcu. ex quo cōpetit actio mādati iurib⁹ hic alleg. in gl. cessaret actio de dolo, nec ille tex. in hoc ɔdicit. ¶ † Ultra gl. tres alias differētias inter aduo-
3 catū ꝛ pcu. ponūt Jac. but. Bal. ꝛ Saly. hic. prima qꝛ aduocati tenent iurare fm formā. l. rē non nouā. §. patroni. C. de iudic. qd iuramētū nō reperit in pcura. quāuis aliud sit in iuramento calūnie. c. ij. de iur. cal. in. vj. ¶ Tertia differētia est fm
4 Jac. bu. ꝛ Bal. † qꝛ aduocat⁹ a non pōt esse testis in causa in
a qua fuit aduocat⁹. l. fi. cū gl. ff. de testi. c. romana. eo. titu. in. vj. gl. in. c. statuēdū. i ver. vel cognitor. ij. q. vj. Bal. in. l. deferre. §. idē decreuerūt. in fi. ff. de iure fis. sec⁹ est in pcuratore. ista differentia fm Sali. nō est bona: qꝛ etiā procura. nō potest esse testis in causa in qua fuit procur. d. c. romana. gl. Bar. in. d. §. itē decreuerunt. nedū in causa principali: sed nec in causa appellationis. gl. in. d. c. romana. Cy. in. l. qm. C. de testi. Bal. in. l. oib⁹. eod. tit. ꝛ in. c. si aūt inter pares. in princ. de. l. cōia. in vsi. feud. Inn. Jo. an. ꝛ alij. c. insup. de testi. d. Alexā. in cōsi. cxxxiij. in ij. vol. qd incipit in cā ꝛ lite vertēte inter albertinum. in. iij. col. ¶ Illud tñ qd dixi de aduocato, intellige verū in cā pricipali, sꝫ si inter litigātes fieret trāsactio vel ɔpositio de tali transactiōe vel ɔpositiōe aduocat⁹ pōt eē testis. gl. est no. i. c. ex literis. i gl. ij. i §. testis. ꝛ ibi Cano. pcipue Bal. multū no. extra de
5 trāsa. ¶ Quarta differētia est fm pfatos doc. † qꝛ minor. xxv.
b ann. b nō pōt eē pcurator ad iudicia. l. minor. ff. e. no. i. l. exigē-
c di. j. e. sꝫ bñ aduocat⁹, dūmō sit maior c. xvij. ann. l. j. §. initiū. ver. pueritiā. ff. de postu. q etas decē ꝛ septē an. sufficit ad h vt qs efficiat doctor. fm Bal. i. c. cū vicesimū. in. j. col. de offi. dele. quāuis Card. in proe. cle. dicat ꙩ nō reperit iure cautū cuius etatis esse debeat doctorād⁹: ꝛ vide etiā Bal. in. l. j. §. interdū. ff. de leg. tut. Nico. de neapo. in. §. fi. i sti. q. ma. non licet. minor autē. xvij. ann. nō pōt doctorari. ita no. Bar. in. l. j. §. initiū. p illum tex. ff. de postu. Pe. de ancha. in clemē. ij. de magistris.
6 ¶ † Quinta differentia est ꙩ officiū pcuratoris est vile: ideo
d de iure d ciuili pmittitur etiā infamibus. gl. in. §. fi. instit. de excep. gl. in. l. pedius. ff. de arb. Bar. in. l. eadē. ff. ad leg. iul. repe. sꝫ officiū aduocati est laudabile ꝛ est honor. Istā differētiā ponit Bar. in. l. j. §. hoc edicto. ff. de postu. Iō aduocati nō debēt exercere officiū pcuratoris pp vtilitatē fm Bart. in. l. vniuersos. ꝛ in. l. si qs pcuratorē. C. de decu. li. x. ꝛ in. l. j. C. de primice. li. xij. gl. in. l. gñali. C. de tabula. li. x. Limita nisi esset pcurator pricipis: qꝛ tūc est dignitas ꝛ nobile officiū. l. nemo prefectus. C. de dig. lib. xij. ꙩ multū no. Lud. ro. in suis sing. sicut esse notarium principis. l. vnica. C. de mand. prin. Bal. in. c. j. de feud. guar. sicut etiā esse medicū principis qui appellat illustris. ita no. Bar. in. l. j. per illū tex. C. de comiti. ꝛ archi. li. xij. ¶ Sextā differentiā ponit Bal. in. l. j. in fi. per illū text. C. de erro. aduoc. quam videas per te. ¶ Ego vltra doc. addo septimā differen-
7 tiā ceteris vtiliorem: † qꝛ salariū qd recipiūt aduocati a priuatis clientulis, dr quasi castrēse: ideo nō acquiritur patientib⁹ etiam quo ad vsumfr. ꝛ de eis pñt testari quis sunt i ptāte patris sicut olim erat in salario qd de publico percipiebāt gl. i. l. fori. C. de aduo. diuer. iudi. Bar. in. l. fi. per illum text. C. de silē. li. xij. Bal. in. l. fi. per illū tex. C. de inoff. testa. in. l. cum oportet. in prin. in pe. co. C. de bo. que lib. vbi reprobat Spec. q tenebat ɔtrium in tit. de act. ꝛ ob. in. v. col. in ver. nec intelligas. secus est in salario procu. ita Bald. sub dubio forte in. d. l. fori. sed clare firmat idem Bald. in dicto. c. cum oportet. in princi. in penul. col. ibidem Ange. ꝛ Moder. C. de bonis que liberis.

1 ☞ Procurator actoris de cuius mandato dubitatur: admittitur cum cautione rati. fallit tamen in. xiiij. casibus.
2 Qñ procurator substituit alium procuratorem ꝛ est dubiū de mādato substituti: si substituit ex potestate data a dño: debet substitutus cauere ꙩ dñs habebit ratum si aūt substituit authoritate legis: tūc debet cauere qd procurator habebit ratū.
3 Ubi certum est procu. non habere mandatum non admittitur etiam cum cautione rati.
4 De mandato sufficit verbo fidem facere per notarium actorē qui dicat se in instrumento mandati rogatum.
5 Procurator rei semper tenetur satisdare de iud. soluen. dato quod constet de mandato.
6 An mandatum procu. possit probari per testes. ꝛ nu. 13.
7 Testamentum debet in actis insinuari.
8 Reuocatio mandati potest probari per testes.

a ¶ Aduocat⁹. adde gl. j. in. c. fi. de tes. li. vj. In. ꝛ do. i. c. ij. de arb. doc. in. c. ex literis. de trāslat. Anto. de but. in. c. cū a nobis. de test.

b ¶ Annis. Adō Spe. ti. de aduo. in. §. j. in ver. itē ꙩ est minor. idē spe. in ti. de pcu. in. §. j. §. item ꙩ est minor. et ibi Jo. an. in addi. ꝛ Bal. i add. Spec. eo. tit. ꝛ. §. in §. pcurator dꝫ eē.

c ¶ Maior. Adō doct. in. l. minor. ff. de procur. ꝛ est tex. expssus in. c. qui gñalr. §. licet aūt. de pcu. li. vj. itē adde ꙩ aduocat⁹ minor. xvij. an. nō pōt eē de collegio aduocatorū, fm Joā. de ana. i rub. de deli. pu. in. ij. col.

d ¶ De iure. adde qd de iure cano. ꝛ tūc nō pōt fm Inn. in. c. cū deputati. de iudic. sec⁹ i iudiciis, vt p Abb. in. c. imperatorū. in pen. co. d iur. cal. abb. in. c. post cessionē. de pb. Jo. de ana. i. c. oipotēs. in. j. no. de accus. Pau. de ca. ɔsil. ccxxiij. incip. sup eo qd prio loco.

9 Procur. ad accipiē. sol. dz oñdere mādatū p instrm publicū.
10 Procu. de cui⁹ mādato dubitat. dz cauere cū fideiusso. ſz t ū ſi non pōt dare fideiuss. nō ſtabitur eius iuratorie cautioni.
11 Tutor qui non inuenit fideiusso. nō censetur idoneus nec admitti debet, licet velit prestare cautionem.
12 Probatio non concludens non facit rem dubiam, l. 1.

Cautio ratihabitiōis.

†Procurator actoris tūc cauet de rato, qñ dubium est de ei⁹ mādato. h. d. ¶No. ex ista l. tres cōclusiōes: vnā expsse i tex. ⁊ al's duas tacite a cōtrario sensu, sm gl. hic in fi. ⁊ pleni⁹ gl. in. l. nō solū. §. qui alieno. ⁊ibi doc. ff. eo. ⁊ glo. ⁊ doct. in. c. i. extra eo. ⁊ sequitur Spe. in ti. de satisd. §. iij. ¶Prima cōclusio est qō. pcur. de cuius mādato dubitat cauet cautione rati: amplia istā regulā puobus modis. ¶Primo vt pcedat non solū in pcuratore priuate persone: sed etiā in pcuratore p vniuersitate, qp pcura. vniuersitatis si dubitetur de eius mādato admittat cū cautiōe rati. tex. est no. in. l. ij. hoc etiā. C. de iura. calū. ⁊ ibi no. Bar. in. l. iij. no. ⁊ reputat tenēdū mēti. ¶Scōo amplia vt pcedat etiā corā arbitris, cū arbitria redacta sint ad similitudinē iudiciorū. l. j. ff. de arb. ita pt⁊ ex no. p gl. i. l. nō distinguem⁹. §. pe. ff. de arbi. p doc. hic: ⁊ i terminis Spe. i tit. de satisd. §. iij. in versi. itē querit an cautio de rato debeat pstari in arbitrijs. ¶Jstā 2clu. limita. xiij. modis. ¶Primo in here de granato p fideicōmissum: nā ī procurator fideicō. petat ab herede vt adeat, ⁊ sibi restituat: certe si dubitet de ei⁹ mādato nō admittit cū cautione rati propter fragilitatē cautiōis. tex. est in. l. q ita. §. j. ff. ad treb. p quē tex. Bar. in. d. §. q alieno. dicit generaliter qp vbicūqp cautionē rati nō esset plene consultū aduertario, nō. pcedit ista regula. facit tex. in. l. iusiurandū qō ex cōuētione. §. ſi. cū. l. al's. ff. de iureiu. ⁊ ibi no. ad hoc Ang. ⁊ idē Ang. hic. ¶Sed in 2tiū vī fortiter facere tex. i. l. pcurator ad ea hibēdū. §. ſi. ff. rē ra. hab. ⁊ in. l. nō solū. §. pe. et ti. ff. de pcura. vbi in causa status admittitur pcurator: a cū cautione rati: sed intellige sm Sali. ⁊ Pau. de cast. hic in pcuratore veniēte ex parte dñi, qi cautio rati sufficit: qz si pnuntiabitur rerum conuentum esse ierum, bene quidē. si pnūtiabit liber solum poterit agere ad dāna ⁊ interesse, p⁊o quibus cautio sufficit. sed si esset pcurator ex pte ipsi⁹ seruī: tūc posset per rationē predictā. ¶Secundo limita qñ dñs est presens b in ciuitate vel in loco: qz si dubitat de eius mādato, nō admittit cum cautione rati: cū possit explorari voluntas ipsi⁹ dñi, ita probat tex. not. in. l. mut⁹. §. is qui curatorē, ⁊ ibi Bal. ⁊ Ang. ad hoc no. ff. eo. ⁊ Bal. in. d. l. nō solū. §. qui alieno. ⁊ gl. in. l. p̄sens. ff. eo. facit tex. in. l. si pcuratorē absentē. in ver. velut p̄sentis. ff. e. ¶Tertio limita in mandatis publicis, puta ī mādato p̄incipis: nā ibi requirit qp ostēdat mandatū publicum ⁊ solēne. l. vnica. C. de mandā. p̄in. ⁊ in. l. vnica. ⁊ ibi Bar. C. de supindic. lib. x. ⁊ in hoc differt a mādato vniuersitatum. vt. §. dixi. ¶Quarto limita in pcuratore in rē suā. sm Lyn. Ray. Bal. Sal. ⁊ Mod. hic: ⁊ Bal. in rub. extra eo. in. vj. col. ad fi. ⁊ seq. ⁊ Bal. i. d. §. q alieno. rō est qz ista cautio interponit qñ qs agit ad cōmodū alienū: vt ille tertⁱ? dē cui⁹ cōmodo vel incōmodo agit, ratū habeat. l. nō solū. §. ſz interdū. ⁊ Bart. no. ff. e.

a ¶Admittit p̄ curator. Qñ est dubiū de substitutiōe, substitutus debet cauere substituentē ratū habituruz. Roma. Sing. cxiij. Ampliā ideꝫ de mādato ad vnū articulum. l. mutus. §. is qui. et ibi not. Bald. ff. eo. Purp.

b ¶Dñs est presens. Adde Roma. Sing. cxiij. duodecimo volo tibi. Purp.

c ¶Verbo fidē facere. Contra hoc facit̄ dicta Bologn. consil. lxxvj. Purp.

¶Quinto fallit in procuratore ad solutionē recipiēdā qui dz plene docere de mādato: ⁊ fic nō admittit cū cautione rati. sm gl. ij. d. l. nō solū. §. qui alieno. ⁊ ibi But. de cu. Bal. idē sequūtur Ly. Ray. Bal. ⁊ Ful. hic Pau. de cast. l. ſi fine. §. cū aūt. ff. rē ra. ha. illā gl. reprobat ibi Bar. ⁊ in. d. §. cū aūt. Ang. Sali. ⁊ plenius do. Ulex. hic ad quē te remitto. ¶Sexto fallit in causis grauib⁹ vel arduis: vt esset in causa matrimonij: sm Ang. in. d. l. iusiurādū qō ex cōuētione. §. ſi. ⁊ l. d. l. q ita. §. j. ⁊ de istis causis arduis dixi in. l. pl's. s. de sacr. sanc. eccl. ¶Septimo ītelige si talis cautio petat. p gl. in. l. vniuersa. s. de p̄sc. imp. offe. vbi plures tex. allegant loquētes de cautiōe. ¶Octauo limita si petat añ litē cōtest. nam lit. contest. legitimatur psona procuratoris, adeo qp mihil amplⁱ? et pōt oppōni. l. ita demū. j. e. l. pōpoīt. §. ratihabitionis. ff. eo. rō est dup. p⁊ia, qz ista est exceptio dilatoria q tollit p lit. cōtest. iuxt⁹ palle. secūda ⁊ subtilior rō est: qz pcurator lite cōtest. efficit dñs litis; ergo ab eo non potest peti cautio, sicut nō posset a domino litis. istā rationē assignat Bart. ī bene in p̄ceteris in. l. elegāter. §. si quis post. ff. de condictio. indeb. ¶Nono fallit in prelato dubio q nō admittitur cū cautione rati: ita p tres rationes tenet Bal. in. c. itē cū quis. in vlt. col. de rebus. spo. ¶Decimo limita in procuratore cōstituto ad protestandū, q nō admittit cū cautione rati: cū debeat ostendere mādatū per publicū instrumentum: sm Bald. in rub. extra eo. in. iij. col. p tex. in. l. si qs inficiatus. ff. depoſit. qui tex. au probet. j. dicetur. sed distingue melius. vt

per Bal. in. c. cozā. in vlti. col. de offic. deleg. ¶Und ecimolim ta quando pcurator veniret p ecclesia, seu subiectione ecclesie, tūc non admitteret cum cautione rati: cum ecclesia nō recipiat estimationem: iuxta. l. si fine. §. eū autē. ff. rē ra. ha. ita limitat Spe. i ti. de pcu. §. pe. i ver. ⁊ no. qp pcu. actoris. ¶Decimo limita in actore ecclesie qui nō tenet cauere qō capitulum ecclesie ratū habebit. sm Spe. in ti. de recōuen. §. ij. in fin. tu dic p doc. i. c. j. extra de pcu. ¶Tertiodecimo limita dictā cōclu. vt procedat qñ reus cōuent⁹ diceret p̄curatorē carere mādato: tūc admittit cum cautione rati, secus si diceret eum esse falsum pcuratorē. sm Spe. in ti. de pcur. in. §. rōne quoqz forme. ver. iij. scias. Hinc est qp lz dñs possit ratificare gestū a falso pcuratore: vt est gl. reputata sing. in. l. si mater. §. hoc iure. ff. de excep. rei iudi. tñ cauteꝫ a est qp qñ pcurator admittit cū cautiōe rati, qp sibi ptestet nisi appareat eū esse falsum. pcuratorē: sm Bar. Ang. ⁊ alios in. l. inter quos. §. alieno. per illum tex. cum gl. ff. de dā. infec. ⁊ in specie Ang. in. l. q bona. §. si alienit Bar. hic in fi. ⁊ 1. l. lz. in. ij. col. ſ. eo. ⁊ in. l. j. ff. de cura. bo. dā. 2 ⁊ Ly. hic in. j. q. †Ultimo circa istam regulā aduerte qp qñ pcuratori substituit aliū pcuratorē, ⁊ est dubiū de mandato substituti, si substituit ex potestate data dño, debet substitutus cauere qp dñs habebit ratum. si autē substituit authoritate legis: qz hic lit. contesta. effectus sit dñs litis, substitutus debet cauere qp pcura. habebit ratum. tex. est sing. in. l. ij. in p̄inc. 3 j. eo. Jo. and. in. c. is q. de pcura. in. vj. †Secūda cōclusio est qp vbi certum est pcuratorē nō habere mandatū, nō admittitur cū cautione rati. p istum tex. ūcta regula. l. si pupilli. §. videamus. ff. de neg. gest. limita trib⁹ modis vt hic p Bar. quarto modo sm Ang. ⁊ 2dod. in causa libertatis. p. l. §. ait ptor. ⁊ in. l. nō solū. §. q alieno. ff. eo. ¶Hinc est qp pc. satisdatio. in fin. per illū tex. ff. rem ra. habe. ⁊ in. l. vnica. C. de satisdā. ratio est qz acta faciunt notariū. c. significauerūt. cum 4 glo. de testi. ¶†Jtē adde qp de mādato sufficit vbo fidē c facere p notariū actoris, qui se dicat de instrumento mandati ro- c gatum sm Raph. Fulg. in cōsil. xvij. incipiēte quidam pcu- ratoris noīe. vbi omnino videas. ¶Limita ex parte actoris, 5 secus est ex parte rei: † qz pcurator rei semper tenet satisdare de iudi. solū. dato quod cōstet de mādato. l. vnica. C. de satisdan. ⁊ duas rationes diuersitatis assignat gl. in. d. §. q alieno. ⁊ sequit Bar. ibi. ⁊ Ly. hic in. j. q. sed eas reprobat Spec. ī tit. de satisd. §. viso. ⁊. sed q̄ est ratio diuersitatis. ⁊ Pau. de cast. hic. in vlti. col. duas als limitationes ponūt Bar. ⁊ doc. hic. et in. d. §. qui alieno. ¶Quarto limita in pcuratore nūciāte nouum opus: qz etiā si constet de mandato: tū debet cauere de rato. l. de pupillo. §. qui procuratorio. secundū vnum intellectū: ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. ff. de ope. no. nūcia. ¶Quinto no. limita qñ de mandato constaret per veritatē: secus si per solā p̄sumptionem. vnde licet habens instrumenta cause p̄sumat habere mandatū, ⁊ esse procurator, vt dicā. j. in glo. tamen debet cauere de rato. sm Bar. in. l. vulgo. in fi. ff. de administratio. tu- 6 to. ¶†Circa predicta dubitant doc. an mandatū procuratoris possit probari per testes. in ista difficultate sunt quīq; sententie. ¶Prima est vltramō. precipue Pe. de bella p. quē sequunt Fulg. ⁊ Pau. de ca. hic, qp nō p⁊o quo stringit fundamentū Pet. hic relatū p Bar. nec est bona solutio Bart. hic: qz simile Barto. hic, de iudice non est ad propositum cum ibi ambe partes sint p̄sentes. quod non est hic. ¶Scōo facit tex. in. §. insuper. per procuratorē. insti. de satisd. ⁊ in. l. vnica. C. de satisdan. dū dicunt mandatum procuratoris esse in actis insi- 7 nuandū. sed potes respōdere qp nō sit bona consequētia: † nā etiam testamentū debet in actis insinuari. l. testamēta omnia. C. de testa. ⁊ tamen potest per testes probari. l. j. C. de testa. istā opinionē sequitur Jo. an. in addi. Spec. d. §. ratione aūt forme. in additione que incipit videt autē. vbi dicit qp ista cōsuetudo obseruatur, ne detur materia protelādi litē p̄incipalem cū p⁊o examinādis testibus tres dilationes concedi possint. l. ſi. ff. de fer. vnde sec⁹ esset in lite preterita: ⁊ sequitur Bal. hic. ¶Pro ista opi. arguo: nā bonū est arg. a mādato procuratoris ad mandatū iurisdictionis. l. more. ⁊. l. quia. ff. de iurisdict. omniū iudi. sed mandatum iurisdictioīs puta delegatio, non

potest

potest pbari p testes: sed per solam scripturā: gl. in. c. j. de cēsi. in. vj. Cano. in. c. cū in iure perit⁹. ff. de off. dele. ¶Tenēdo istā partē eam limita: nisi dūs esset presens in loco: qz cū de facili possit explorari eius voluntas: admittitur pbatio per testes ista in fortiorib⁹ terminis in mādato iurisditionis ⁊ si in delegatiōe tenet singlr Spe. in ti. de pba. §. videndū restat. versi. qd de auditorib⁹ palatij, qđ sequit ⁊ multū cōmendat Lud. ro. in. l. sciēdū. ff. de ver. ob. imo plus tenet do. Anto. de but. in c. qō sup his. de fide instru. qp si legatus asserit a sibi aliqd cō- a missum a papa: viue vocis oraculo: dz sibi credi: si papa est in illo loco. ¶Scōa principalis est opi. vera ⁊ magis cōis qp imo mandatū pcuratoris b ita pōt probari per testes: sicut p instrūmēta: ita tz gl. i. l. marit⁹. in gl. ſi. in pri. ⁊ ibi no. Bar. Bal. Sali. ⁊ Fulg. ſ. c. gl. ⁊ cōiter doc. in. c. j. extra eo. Spe. in. d. §. ratiōe autē forme. circa pri. Ray. Frā. tig. ⁊ Bar. hic. Bar. bal. Ang. in. d. §. qui alieno. qz ētū ad pbandū: parē vim habent testes ⁊ instrumēta. l. in exercendis. C. de fide instru. Jtē qz certi sunt casus speciales in quib⁹ requirit scriptura: quos enumerat gl. in. c. j. de censi. in. vj. inter quos iste casus nō reperit. ¶Scōo facit bonus tex. in. l. j. in p̄in. ff. eo. vbi est tex. qp mādatum pcuratoris pōt pbari per nuntiū. Ad idē facit bonus 8 tex. in. l. ſi procurator se absentē. ff. eo. ¶†Quarto qz reuocatio mādati pōt pbari p testes. c. ex insinuatiōe. de procu. ergo militer ipsum mādatū. vt cōtrarium eadē sit disciplina. l. j. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. c. intellecto. de iureiur. ¶Tertia fuit opi. Jac. but. ⁊ Sali. hic: qp aut testes sunt oī exceptione maiores, ⁊ tūc admittunt: al's sec⁹. ¶Quarta est opi. Bal. in l. phibitū. C. de iu. fi. lib. x. qp aut pcurator: p3 testes ī p̄sptu: per quos vult pbare mādatū: ⁊ tūc admittit: al's sec⁹. qñ oīa- 10 tio esset preiudicialis parti: puta qz esset causa alimentorum. ¶Quinta est opi. Jo. de imo. in. c. j. extra eo. quā segt. de. Alle. hic ⁊ in effectu nō recedūt a cōi sntia. ¶Tu sequere secūdam opi. q est cōis. ⁊ aduerte ad fundamentū pe. dū dicit qp testes recepti absente dño ⁊ nō citato: sibi nō preiudicēt: secus in instrumētis: hoc est falsum: qz etiā instrumēta producta parte nō citata, nō p̄iudicāt. iij. q. ij. c. charte. no. Bal. in. l. iudices. i. iij. 9 no. C. de fide instr. ¶†Limita cōem sntiaz p̄cedere ī procurare accipiēte solutionē qz cū debeat facere fidē de mādato per instrumētū dz ostēdere mandatū p instrm publicū: ita singlr Bald. in. l. falsus. in pe. col. C. de fur. cū quo simplr trāsit. d. Alexā. hic: lz ratio Bal. sit fragilis. ¶Scōo limita in economo ecclesie q dz probare mādatū per instrumentū publicū, ⁊ nō per testes. sm Bal. in. c. itē cū qđ. in vlt. col. de rebus. spo. ⁊ dic vt ibi p eū. ¶Quinto limita in procuratore ad protestandum. ita singulariter Bal. in rub. extra eo. titu. in. iij. colū. ¶Capio gl. in ver. cautio. quā diuido in. vij. in. j. declarando verbū cautio. remouet vnū 2tiū. Jn. iij. aliud. Jn. v. declarat qōni. Jn. iij. remouet aliud 2tiū. Jn. iij. aliud. Jn. v. declarat tex. qñ dicat incertū. Jn. vj. formal qōne. Jn. vij. ⁊ vltima potnit trimēbre distinctionē, quā expedit in tex. secūda ibi, item qd si ratihabitio. tertia ibi. itē qō dicit a procuratore. quarta ibi, sec⁹ in dato ad cōpromittēdū. qnta ibi, itē qp dicit incertū. 10 sexta ibi, itē an possit augeri. septima ibi. itē distingue. ¶†Extra. j. parē habes in effectu qp pcurator de cui⁹ mādato dubitat dz cauere cū fideiussorib⁹. qđ ergo si nō ineniat fideiussores an stabit ei⁹ iuratorie cautioni, videret qp sic: qz qñ quis nō pt dare fideiussores, debet stari eius iuratorie cautiōi. aut. generaliter. C. de epis. ⁊ cle. gl. in. l. j. in ſi. ff. qui satisd. cogā. glo. et c doc. in. l. iij. C. de vsufr, gl. ⁊ doc. in. c. ſi. de pig. ¶Sz Bal. i. c. j. in. iij. col. extra eo. de pcu. determinat 2tiū: qz leges p̄dicte que loquunt de iuratoria cautione: loquunt quando qs venit in causa ppria: ⁊ suo noīe: secus qñ causa aliena. † ideo tutor 11 qui non inuenit fideiussorē nō censet idoneus: nec debet admitti q̄uis velit pstare iuratoriā cautionē. l. ſi. C. arb. tutel. no. in. l. vulgo. ff. de admini. tut. sm Bal. ibi. ¶Adde qp idē ⁊ plenius tenet idē Bal. facies tria mēbra principalia in. c. cozā. in vlt. col. de offi. dele. ¶Cōfirmo p regulā quā tradit Bal. i. l. ij. circa medīū. C. de vsur. ⁊ fru. leg. qp in officijs administrandis nō sufficit iuratoria cautio qñ qd nō inuent fideiussores. facit bū. tex. in. l. cū tutorē. C. de tut. vel cura. q nō satisd. ¶Predicta cōclusio clari⁹ p̄cedit qñ pcu. nō inuenit fideiussores, eo q̄ sit rigosus: vt in gt B. in. l. ū in pn. ff. q satisd. cog. ⁊ in. l. ij. ff. sol. a mat. qz tūc etiā in cā ppria nō staret iuratorie cautioni, nā qñ ppter malos mores q nō reperit fideiussores: nūq̄ stat eius iuratorie cautiōi: ita dicit sing. Bal. in auc. cui relictū. i. iij. col. C. de indi. vidui. tol. sequunt Cano. i. c. qua frōte. ō app. ⁊ Flo. d in. l. iij. C. de vsufr. ¶Jn ea. ibi: itē qō ōt incertū? dic hoc fieri negatiue cōnēti. Adde qp idē tenet gl. in. l. nō solū. §. qui alie no. ff. e. ⁊ gl. in. c. cozā. ō offi. deleg. Spe. i ti. de cess. actio. §. j. n. sed opponit. ⁊ tit. de satisd. §. iij. n. qual'r no. Bar. in. l. post rē. per illū tex. ff. de trāsac. ⁊ dicit Jac. bu. qp ista opi. ferual de cō suetudine. cā etiā in pūcto inris tenēt Raph. Ful. ⁊ Paul. de b ca. hic, per aliqua lenia quib⁹ respōdet. d. Alex. ¶Cōmunis opi. est in 2tiū quā tenēt Bar. ⁊ magis cōiter alij hic: ⁊ in. d. §. qui alieno. Bar. in. l. iij. §. cause. per illū tex. ff. de carb. edi. Antfal. Cano. in. c. j. extra eo. ⁊ latius Panor. in. d. c. cozā. p aliqua fundamēta q̄ sibi ascribit. d. Alex. hic: ⁊ ideo ꝛcludūt qp tūc dicitur dubium de mādato: qñ aliqd est probatū a pcuratore, licet non plene: ⁊ per tria exempla declarant Barto. ⁊ alij hic. 12 ¶†Tu cauе qz Bal. in. l. ij. in vlt. col. C. de bo. pos. sm tabu. te net directo 2tiū, dñi dicit qp pbatio nō cōcludēs, nō facit rem dubiā: nisi ī causis summarijs. nisi dicas qp loqt in diuersa materia, quātum ad impediēdū venīt̄ ab intestato: qz non impe diturr succedere ab intestato ppter tres vl' quatuor testes: qui deponunt de testamēto: mā p hoc nō dicit fieri dubiū: qz q̄ p3 e batio nō est plena. ¶Jtē vltra Bar. adde qp dicit esse dubiū ex q̄ pcu. hz instrā ⁊ ura dñi facien. ad cāz. adeo vt admittat cū cautione rati. Jta pbat tex. in. c. cozā. ficta gl. ⁊ ibi Jmo. ⁊ Cano. ō off. dele. Bar. i. l. vulgo. in fi. ff. de admi. tu. in. l. iij. §. cause. ff. de edi. edi. Bal. ⁊ Alex. i. l. meuia. i pn. ⁊ ibi expressius Jmo. ⁊ Pau. ō ca. ff. sol. ma. Bal. ⁊ Pau. de ca. i. l. ſi qua p ca sūmā. C. de epi. ⁊ cle. Bal. in rub. de offi. deleg. in iij. col. ō. Andr. de but. in. c. cū dilectus. de relig. do. Joan. de imo. in. c. j. de procura. ⁊ in. d. c. cozā. Lud. ro. in cōi. cccc. cevj. qō incipit pm⁹ p3 o posite. facultationis art. qz iste est ī c. ō dub. ita tene. ēpnts bal. ⁊ Sali. hic tenēt. 2tiū: cū speciale sit in marito. l. ſi. cū gl. C. de 13 pac. cōiug. ¶Tene cōem sntiam qui cōfirmo: †nā sicut p reddi tionē instrumētoz p̄esumit renocatū mādatū procur. tex. est e in. l. negotior. in fi. ⁊ ibi no. Ang. iuncta. l. tutor. ff. de app. ita p cōcessionē instrumētoz p̄esumit collatū mandatum, ad hoc vt 2tiorum eadē sit disciplina. l. j. ff. de his qui sunt sui vl' alie. iur. c. intellecto. de iureiu. ¶Nec ob. l. ſi. cū gl. C. ō pac. quē. qz ibi bā est speciale ī marito: vt cū habeat instrā cause vxoris admittatur sine cautione, sm Ly. ⁊ Bar. in. l. maritus. j. eo.

1 ¶†Maritus potest esse procura. p3 vxore etiam sine mādato.
2 Jn causa criminali in qua venit pena pecuniaria applicanda fisco, admittitur procurator.
3 Jn causa criminali ex parte rei accusati, nedum non admittitur simplex procurator: sed etiam habens duas qualitates vi delicet qz procura. ⁊ coniuncta persona.
4 Satisdatio potest peti in causa appellationis.
5 Exceptio procuratoris regulariter tollitur per litis cōtest. nisi interueniat post litem contest. etiam in causa appellationis.
6 Satisdatio de iudi. soluen. finitur lata prima sententia. 2.

1 ¶Cum rem. †Causa pecuniaria vxoris p maritū legitime satisdāre pōt exerceri sine sit causa principalis siue appellatiōis. h. d. sm vtrāqz lec. gl. lz cauе qz sm primā lec. violatur tex. ibi appellationi exponēdo. ⁊ interpellationi. Jtē ista lec parū haberet dubitatiōis: ideo melior est secundus intellectus. ¶No. qp maritus pōt esse procurator p vxore: adde etiaz sine mādato, cū sit cōiuncta p̄sona. l. marit⁹. vbi dicit. j. e. tū nō pōt esse curator. vt h̄ī gl. ⁊. l. marit⁹. C. q da. tu. pos. ⁊. l. virū. ff. de cur. fur. rōnēdoiuer. assignāt. i. d. l. marit⁹. C. q da. tuto. pos. qz ppter affectionē maritalē remitteret vxor marito redditionez administratiōis cure: q rō nō est bona: qz militāret ī pcuratione. dic ergo rōnē vt p Ly. ⁊ Pau. de cas. ⁊ alios 2dod. p̄cipue d. Alex. hic: pcura. ante litē cōtest. semper pōt renocari: nō sic in officio curatoris: ⁊ si dixeris lite ptestata. pcur. cū sit effect⁹ dñs litis, amplius renocari nō potest: nisi noua causa superueniat. l. post lit. cum seq. ff. eo. ergo videtur eadem ratio, prout in curatore. nādet qp licet nō possit renocari: quo ad illā litē: secus est in alijs: ideo nō vertitur tātū preiudiciū: sicut in curatore, cuius officiū est gñale ad oēs lites: hinc est qp marit⁹ pōt esse curator vxoris seu ad vnā litē: secūdū Specu. in tit. de cura. §. fin. versi. sed nunquid vir. Barto. in. l. si quis cum procuratorio. §. ſi. ff. eo. Bal. ⁊ Sal. hic: ⁊ in. l. maritus. j. codē. ⁊ Bal. 2 in. l. j. in fine. ff. de excusa. tutorum. ¶†Secūdo fuit tñ liter no. ex hac. l. qp in causa criminali, i qua venit pena pecuniaria ap

Silegat⁹ asserit. Addō Jo. an. in. c. j. de offi. legli. vj. i nouel. doc. in. c. ad emnētiā de sen. exc. Spe. in tit. de leg. iij. §. superest vers. qd si delegat⁹. Bal. in. l. exigendi. C. j. e. ¶Mādatū pcuratoris. Adde Bar. in. l. ſi. pcuratore absentē. ff. de pcura. doc. in cle. j. e. tit. ¶Addō Jas. i. l. ſ. x. no. j. de carbo. edic. ⁊ i. l. j. col. ſi. ff. q satisda. cog. vbi ytrobiqz repehendit Alex. tenētē contra in. l. actionem. §. e. Purp. ¶Qñ dicat esse dubiū de mādato, plenissime Feli. i. c. cozā. de off. deleg. ⁊ qñ pduc̄t testes recepti mādati qz nō p̄bent guid. q. exp̄z. Valētinus non tamen apperit an dubium faciant. Purp. ¶Jtē habens instrūmēta cāe ad intentat. adō bar. vbi in beneficialibus. consi. lxxiij. ḡrit ad fi. et not. bal. i. l. filij. j. no. ¶. de pac. Limita nīi habēs instrūmēta sit domestic⁹. No. sin glr. ℈. cccc. lvj. prim⁹ propter ꝛc. in. ij. dubio. Et si pbarēt traditio sēa solito agere cās pbatū ēt plene mandatū. Pau. de ca. in. l. meuia. i. pri. col. i. ff. solu. matri. Et ideo nō esset necessaria cautio. Ulex. in. d. l. vulgo. Paul⁹ ī l. maritus. j. eo. Et in traditiōe sol⁹ rescripti vi de Smi. consilio lxviij. Purp.

plicáda fisco:nõ admittit procurator:ita probat iste tex. a cõtrario sensu glos. ꝛ cõiter doc. in l. seruũ quoq̃. §. publice. ff. eo. gl. in l. absente. ff. de pe. gl. ꝛ do. l. pe. §. ad crimẽ. ff. de pub. iudi. gl. ꝛ do. in c. veniẽs. de acc. ꝛ in c. si qñ. q. vj. Bar. ꝛ Bal. in l. fi. C. de iniur. ꝛ dicit Bar. in d. §. ad crimẽ. ꝙ ista vlti. opinedũ est vera de iure, sꝫ etiã de cõsuetudine seruat:ꝛ ad istũ tex. respondet ꝙ lꝫ loquat generaliter:tñ dꝫ distĩgui p alias leges. ¶ Ad de ꝙ forti⁹ tenet Bal. in l. reos. in pe. q. C. de accu. ꝙ si aliqs p debito est bãniendus in pecunia, q̃uis talis si sit bãnit⁹, possit impune occidi:tñ in tali causa admittit pcur. quod mulrũ no. ¶ Cõfirmo per illud qđ vult Bal. i. l. ij. ꝛ. quero vtrũ excõicato. ff. de pub. iud. ꝙ si p statut ũ ciuitatis bãnitus a. c. libris. ꝫ. põt impune occidi:ꝛ pena nõ ensef capitalis:ꝛ sic põt admitti pcurator ex quo bãnũ:ꝛ illa pena nõ est ppetua:ex quo põt q̃cunq̃ euadi soluẽdo pecuniã q̃uis in hoc vltimo cõtrariũ

3 tenẽat Ang. ꝛ Jmo. ibi. ¶ † Tertio no. hic esse casum not. a contrario sensu ꝙ in causa criminali ex parte rei accusati nedũ nõ admittitur simplex procurator, vt dixi in precedẽti not. sed etiam nõ admittit q habet duas qualitates:q̃ pcurator est cõiuncta psona: vt est hic in marito. qđ bene not. pro ampliatiõe regule. d. l. pen. §. ad crimẽ. cũ aliis in precedẽti not. allegatis.

4 ¶ † Quarto no. ꝙ in cã appellatiõis põt peti satisdatio:ꝛ hoc ideo q̃ nou⁹ pcurator ꝯparuit in noua cã appellationis. alias secus esset:cũ appellatio reducat cãz in eo statu ꝛ gradu i quo erat in cã pricipali post litẽ contesta. ita not. Bar. ꝛ aliĩ in l. ita demũ. j. eo. ¶ Capio gl. in ver. appellatiõi. quã diuido in tres. ¶ In pria timore cõtrarij qđ format in gl. e partib⁹ sufficiẽter enumeratis. glo. ponit tres sol. In scđa declarat tex. In tertia colligit ex tex. no. scđa ibi:itẽ qđ h õt. tertia ibi, Jtẽ no. maritũ ¶ In ea. ibi:ꝛ dic ꝙ de nouo iteruenit. Ista bona solu. ex qua

5 no. † ꝙ lꝫ exceptio pcuratoris regulariter tollat p litis cõtest. l. ita demũ. j. eo. l. põponi⁹. §. ratihabitiõis. ff. eo. q̃ p litis cõtestationẽ legitimat persona pcuratoris, cũ efficiat dñs litis, sꝫ Bar. in l. elegãter. §. si qs post. ff. de ꝯdi. inde. istud est verũ nisi interueniat post litẽ cõtestatã, etiã in causa appellatiõis, facit c. insinuãte. vbi Bal. no. de off. dele. intellige qñ superuenit facto aduersarij. ita proprie loquit gl. hic:ꝛ tex. in ea allegat⁹. secus est si sine facto aduersarij:vt pbat tex. no. i. l. ij. §. numerũ. ꝛ ibi Ray. ꝛ Ric. de neap. in lec. Bar. no. ex illo tex. ff. de excu.

6 tut. ¶ † In ea. ibi:vl' pone tertio. habes ex gl. qđ satisdatio de iudi. soluẽdo finitur lata pria snia, ꝛ nõ durat i cã appellationis:cũ in ea mutet instãtia:ꝛ cũ gl. trãseũt Cy. Bar. ꝛ aliĩ hic ꝛ plenius Bar. ꝛ do. in d. l. cũ apud. ff. iud. sol. vbi respõdet fundamẽtis Marti. Sal. ꝛ Ful. tenentiũ ꝯtrium. ꝛ adde Bal. in l. eos. in l. j. §. cautione. C. de ap. Põdera etiã ꝙ ista gl. extendit dictã l. cũ apđ. q̃ loquit qñ satisdatio fuit data iudici suo noie pprio vt pcedat etiã si esset data sub noie officij, ꝛ sic sub noie appellati. ꝛ ita istã gl. põderat Bar. i. d. l. cũ apđ. Jas. Padue.

1 ¶ Prima citatio cause potest incipere a procuratore.
2 Administrator potest p iudicẽ ab administra. remoueri propter eius negligentiam vel contumaciam.
3 Judex ppter negligentiã potest remoueri ab administratiõe.
4 Rex ppter negligentiã potest remoueri a regno.
5 Prelat⁹ negligẽs circa admi. rerũ eccl. põt deponi a platura.
6 Licet officium executo. ad pias causas duret per annũ tamẽ si interim esset contumax in aliquo precepto sibi per episcopũ facto posset statim priuari ab officio.
7 An priuatio administrationis possit fieri ex eodem pcessu.
8 Episcopus absq̃ nouo processu põt priuare executores testamenti negligentes.
9 Petens in libello plus debito põt ex eodẽ pcessu cõdẽnari.
10 Qui trahit aliũ in vetito examine, perdit causam:ꝛ potest ex eodem processu condemnari.
11 Ad imponendam mulctam contra contumacem nõ est opus nouo processu.
12 Tutor ꝛ curator possunt cogi inuiti exercere officium.
13 Doctor inuitus potest cogi ad consulendum.
14 Qui pmisit rñdere in certo loco, videtur pmittere cõparere.
15 Propter contumaciã procuratoris possunt pcedi contra dominum ad missionem in posses. ex primo decreto.

alias cuz quis

Cum qs res.

Administrator ppt suã cõtumaciã põt ab officio remoueri:ꝛ nihilominus ꝯ dñm potest admissionẽ in posses. procedi. h. d. Et diuidit in duas partes: prout duas ponit decisiones. secunda ibi:deliberauit autem.

1 ¶ † Nota qđ prima citatio cause potest incipere a pcuratore. na de tutore ꝛ curatore nõ est dubiũ. l. j. §. sufficit. ff. de administra. tut. tamen gl. in c. causam. de dolo ꝛ cõtu. videtur velle qđ debet citari dominus priusq̃ procurator. facit ex ordine litere. tex. in l. j. §. mulier ante dies triginta. ff. de vent. inspic. ꝛ illa

a ¶ Negligẽtiam. adde Ant. corsetũ ꝯ sicilia i trac. de regib⁹. ꝛ diffuse in repe. d. c. grãdi. vbi eleganter.

b ¶ Prelat⁹. adđ qđ aut loquitur i prelatis secularibus, ꝛ isti nõ deponuntur ppter negligentiã solã nisi sit annexa aliquo alio delicto. tunc pñt deponi. aut in platis regularibus. ꝛ isti pñt deponi p solã negligentiã:q̃ facil⁹ deponunt regulares. tex. est in c. q̃liter. el. ij. ꝯ acc. ꝛ in c. si quis abbas. xviij. q. ij. ꝛ gl. in ver. negligens. in c. cũ ad monasterium. de statu monachorum.

practica gl. est tutior secundũ Bart. ꝛ alios hic. tamen de iure magis cõis cõclusio est vt pdixi, ꝙ prima citatio cause potest a pcur. incipere, sm Bar. ꝛ cõiter doc. hic:ꝛ idẽ Bar. in l. solẽt. in vlt. not. p illum tex. ff. de ali. leg. ꝛ in l. meminerint. p illum tex. C. vnde vi. ꝛ idẽ Bar. in l. q̃uis. in vlt. colũ. ff. de dã. infect. ¶ Intellige si dñs est absens:si aũt esset psens in ciuitate prima citatio dꝫ ab eo incipere. l. j. §. j. ff. de lib. agno. l. aut qui aliter. §. ꝛ si forte. ff. qđ vi aut clã. sm Ful. ꝛ pau. ꝯ ca. hic:facit tex. in l. litẽ ait. in §. hec autẽ restitutio. ff. ex q. cau. maio. ꝛ text. i. d. l. meminerint. circa princ. ¶ Scđo limita in his q̃ sunt parui piudicij. in qbus cõtumacia pcuratoris potest nocere dño:vt in primo decreto. sec⁹ in his q̃ sunt magni piudicij sm Ange. in. §. hinc nobis. in. iij. no. p illum tex. in verb. pro eis agentes.

2 in auf. de here. ꝛ fal. ¶ † Scđo not. q̃ administrator propter eius negligẽtiã vel cõtumaciã põt per iudicem ab administratione remoueri:ꝛ ad hoc iste text. est sing. sm Bal. in l. mãdatũ. in vj. col. C. mãda. ꝙ iudex q videt pcuratorẽ absentis esse cõtumacẽ, põt eũ priuare officio, ne eius cõtumacia post hac in aliquo noceat dño:ꝛ no. bene istã practicã:ꝛ idẽ dicit Sali. hic in vlt. no. sed Pau. de ca. hic in. ij. no. dicit ꝙ iste text. solũ loquit in tutore, ꝛ curatore ꝛ alio simili legitimo administratore. nã cum isti cõstituantur a iudice, possunt etiã p iudicẽ remoueri. pcur. aũt nõ cõstituit a iudice, sed a partib⁹:ideo non dꝫ posse per iudicẽ remoueri. adde ꝙ lꝫ ipse nõ dicat ꝙ Bal. in l. mãcipia. C. de ser. fugi. de hoc perpendẽs dicit esse mirũ in hoc tex. ꝙ pcur. remoueatur a iudice:ꝛ istud etiã pro mirabili not. Bal. hic in. iiij. no. ¶ Puto ꝙ ista lex loquat non solũ in tutore, ꝛ curatore, sed etiã in pcur. cũ sit situata in isto ti. de pcurato. pnt etiã dicũt Ang. ꝛ Fulg. hic:ꝛ sm Bal. ista remotio pcuratoris, ideo spectat ad iudicẽ eo q̃ sit rõne cõtumacie cõmisse circa processum iudicialẽ:ꝛ sic circa ea q̃ spectant ad iudicẽ. l. sed ꝛ si ptorẽ. §. sed ꝛ si dñ decreto. ff. ex qb. cau. ma. secus si remotio fieret ob aliã cãm. ¶ Limita istam. l. nõ habere locũ in plato ecclesie, sm Spe. in ti. de reo. in ꝟ. itẽ ꝛ nũqd erat in plato idẽ est ratio:q̃ hoc onus solũ spectat ad istos administratores, ꝛ nõ solũ emolumẽtũ:sed platus hꝫ ꝛ opus ꝛ emo-

3 lumẽtũ, aliĩ nõ referũt sed dubio ex infra dicẽdis. ¶ † Adde ad istũ tex. ꝙ quẽadmodũ administrator ppter ei⁹ negligẽtiã remouet ab administratiõe, eodẽ mõ iudex ppter negligẽtiã põt ab administratiõe remoueri. tex. est no. i. l. si qs. C. de offi. pfec. pto. ori. vel illyri. Quis Bal. nõ recordatus de illo text. in l. mãcipia. C. de ser. fugi. aliter videat decidere an officialis ppter negligẽtiã possit ab officio deponi. ¶ Adde Bal. in l. j. §. quies. in fi. ff. de offi. pfec. vrb. qui no. ꝙ si officialis videt aliquos rixãtes, ꝛ nõ iterponit se:potest ab officio remoueri:allegat Pet. Cy. in l. si seruus. C. de noxa. ꝛ reputat tenẽdũ mẽ-

4 ti. idẽ tꝫ Bal. in l. nullus. in. ij. no. C. de sum. trini. ¶ † Silr rex

a ppter negligẽtiã [a] põt regno priuari. c. grãdi. cũ gl. no. in xĩ. regis. de suppl. neg. prela. in vj. ꝛ ibi Jo. an. ꝛ Gemi. dicũt qđ idẽ est in ducibus, comitibus ꝛ aliis dignitatibus secularibus

5 intelligendo tñ vt ibi per eos. ¶ † Eodẽ modo platus [b] ecclie negligẽs circa res ecclie, ꝛ possessiões, ꝛ earũ iura põt deponi a prelatura. c. dictũ. cũ glo. ij. lxxxi. dist. c. cũ ad monasteriũ. §. fi. de sta. mona. ꝛ ibi gl. in verb. negligẽs. q̃ limitat esse verũ. qñ est negligẽtia magna ꝛ crassa, ꝛ gl. in c. sepe. in glo. fin. in verbo priuare. xij. q. ij. ꝛ gl. no. in c. ea que. in verb. negligẽtia. de offic. Archi. per Jo. and. ꝛ Gemi. in c. j. de supplen. negli. prel. in vj. ꝛ Pan. in c. ea que. in. ij. no. de sta. mona. ¶ Item adde quod

6 Bal. hic in. iiij. no. dicit istã legẽ prestare optimũ argu. † ꝙ lꝫ officium executoris ad pias causas duret per annũ, si interim esset cõtumax i aliquo pcepto sibi iuste facto p episcopũ posset statim priuari ab officio cõmissarie:adde Spe. in tit. de instru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. qd si executor est suspectus. Bal. in l. id qđ pauperib⁹. in pe. col. in. xxiij. q. C. de epis. ꝛ cle.

7 in l. vnica in vlt. col. C. de his q̃ pe. no. ¶ † Sꝫ nunqd ista priuatio administrationis possit fieri ex eodẽ pcessu. Bar. hic ꝛ aliĩ doc. cõcludũt ꝙ sic, cõfirmo p quatuor. ¶ Prio p illud ꝙ

8 hic vult Bal. in. iiij. no. † ꝙ eps absq̃ nouo pcessu potest priuare executores testamẽti negligẽtes. ¶ Scđo facit quod tenent Bar. ꝛ Bal. in l. j. ad fi. C. de pl⁹ peti. ꝛ in l. athletas. §. pe.

9 ff. de infami. † ꝙ si aliqs i libello petijt pl⁹ debito, põt ex eodẽ pcessu ꝯdẽnati. ¶ Tertio facit qđ volũt Bar. ꝛ aliĩ in l. in

10 criminali. C. de iuris. om. iudi. † ꝙ q trahit in vetito examine, pdit cãm, ꝛ põt ex eodẽ pcessu condẽnari. ¶ Quarto facit qđ volũt Bar. ꝛ doc. in l. vnica, circa fi. pri. ff. si qs ius dicẽ. nõ ob-

11 tẽp. in l. ij. ff. si qs in ius voca. nõ ier. † ꝙ ad iponendũ mulctã cõtra cõtumacẽ, nõ est opus nouo processu. ¶ Tertio not. ex

12 hoc tex. † ꝙ tutor ꝛ curator possunt cogi iuiti exercere officiũ q̃ eorũ officiũ publicũ authoritate est necessariũ. isti. de excu. tut. in prin. iũcta l. munerũ. in. ij. §. iudicãdi. ff. de mune. et ho. ꝛ ideo

ꝛ ideo nõ bene dicit glo. hic:ꝙ causatiue possunt cogi:sed non pcise:q̃ imo pñt cogi pcise pignoribus captis, multa indicta, vel aliis remediis enumeratis p gl. in l. j. in prin. in glo. ij. ff. de admi. tu. sm doc. hic. facit. l. fi. in princi. ꝛ ibi Cy. C. de admi. tu. ꝛ plenĩ⁹ Bar. i. l. si tutor pupillo. ff. de aut. tu. Bal. i. l. sub ptextu. C. de here. actio. ꝛ in l. j. C. qñ fis. vel priua. sed in pcuratore bñ verũ est ꝙ nõ põt cogi precise. sed causatiue:si non vult priuari officio. l. non cogendum. in prin. ꝛ l. filiusfa. §. fi. vbi gl. ꝛ doc. ff. eo. ꝛ l. inuit⁹. in prin. j. e. ꝛ cõiter doct. hic excepto bal.

13 ¶ † Silr doct. inuitus [a] põt cogi ad cõsulẽdũ. l. in sacris. ꝛ ibi

a gl. ꝛ Bar. no. C. de pxi. sacro. scrini. li. xij. Bal. i. l. pxime. i pric. vbi limitat. ff. de his q̃ in testa. delen. Sal. in l. sancim⁹. in. j. C. de aduo. diuer. iudici. d. Ant. i. c. si p debilitate. i. iiij. co. de of.

14 dele. ¶ † Quarto no. ex hoc tex. i verbo rñdere, iuncta gl. qđ q pmittit rñdere in certo loco:vr pmittere vel cõparere. idem no. Bal. in l. eã quã. in. ij. col. per illũ tex. C. de fideicom. dixi in l. pen. C. de pac. vbi dedi intellectum ad c. cum dilecti. de foro cõpe. dñ dicit soluere vel rñdere. nã ibi respondere non potest capi pro soluere. ¶ Ultimo no. ex ver. fi. quod propter contumaciã procuratoris põt pcedi cõtra dñm ad missionẽ in possessionẽ ex primo decreto. istã materiam examinaui in l. j. §. si pcurator. ff. si qs ius di. nõ ob. vbi Bart. ꝛ doc. ordinarie pñt cano. in c. j. vt li. non conte. ¶ Capio gl. in verbo possessionũ. ¶ In ea. gl. ibi oĩm mittet. Adde ꝙ idẽ tꝫ gl. in auf. ei q. C. de bo. auto. iud. poss. ꝛ in. §. si xo etiã. ꝛ ibi Ange. in auf. de exhi. reis. Bar. in l. fulcimus. §. item videamus. ff. qb. ex cau. in possessionẽ ea. intellige verũ quando agit hypothecaria ꝯ oĩa bona defuncti. vt oib⁹ incumbat pro securitate. sec⁹ si ageretur hypothecaria pro cõsecutione vnius legati. sm Cy. in l. cum pponas. in. xvj. qđ. C. de bo. auf. iud. possi. Jac. but. ꝛ Sal. hic. Bar. in l. si constante. in princ. in. iij. q. quarte princ. partis. ff. solu. mat.

Jason Padue.

1 ¶ Absentis ex iusta cã:si nõ fuit legitime ꝺfens⁹:restituit.
2 Mulier nõ potest esse procuratrix p marito etiaz absente ab indefenso. licet isto casu bene possit esse pro patre.

4.

Quia absente.

1 † Absens ex iusta cã:si nõ fuit legitĩe defensus restituit. ꝛ nõ dicit legitime defensus si vxor p eo ꝯparuit. h. d. ꝛ hꝫ duas ptes:q̃ patẽt ex summa rio:ꝛ istã materiã psequere vt p gl. mag. doc. in l. pe. ff. de in integrũ resti. ꝛ de qb⁹ spẽbus absentarũ habes gl. ordi. in l. fi. ff. de in integ. resti. ponit Bal. hic. ¶ † Ultra duo no. bar. hic post

2 gl. no. diligẽter ꝙ mulier nõ põt esse pcuratrix p marito etiã absente ꝛ indefenso:lꝫ isto casu bñ possit esse pcuratrix p patre. l. feminas. ff. e. intellige nõ quãtũ ad totũ pcessum:sꝫ quãtũ ad allegandũ solũ causas absentes:bene mulier admittetur secundũ Bal. in l. alienam. j. eo.

1 ¶ Procurator actoris repellitur ab agendo:nisi dñm in causa reconuentionis defendat.
2 Procurator actoris habens mandatum ad agendũ cum taxatiua tantum:an admittatur ad defendendum.
3 Jnuitum ꝛ expresse contradicentem possum defendere.
4 Natura dictionis taxatiue est excludere extranea.
5 Procurator simpliciter constitutus ad agendum, intelligitur etiam constitutus ad defendendum.
6 Si dñs sit presens, an procurator teneatur eum defendere.
7 Quando reus nõ vult statim recõuenire procuratorẽ actoris: tenetur satisdare quod in futurum defendet dominũ in causa reconuentionis.
8 Jurato. cautio nõ hꝫ locũ in pcu. nec i eo q venit noie alieno.
9 Que pena sit procura. non defendentis dominum.

5.

Actionem ei.

1 † Procurator actoris repellit ab agendo:nisi dñm in cã recõuẽtionis defendat. h. d. puto ꝙ rõ sit q̃ per interuẽtũ pcuratoris nõ dꝫ fieri deterior cõditio aduersarij. l. ij. §. defendi. ff. ex quib. cau. in pos. ea. sꝫ si principalis ageret:posset corã eodẽ iudice recõueniri:quãuis alias esset diuersi fori, ne re⁹ p diuersa iudicia distrahat. c. dispẽdia. §. re⁹, de rescr. in vj. c. j. ꝛ. ij. de mutu. peti. l. cum papinianus. cũ aut. ꝛ cõsequenter. vbi late Bar. ꝛ aliĩ. C. de sentẽ. ꝛ iterlo. om. iudi. ergo cũ pcurator agit:dꝫ defendere dñm i cã recõuẽtionis:ne re⁹ cogat per diuersa iudicia litigare; ꝛ ita declara rationẽ iurisconsulti que alias esset eadem cum dicto in l. seruum

b quoq̃. §. ait pretor. in ver. eq̃ũ ptori. ff. e. [b] ¶ † Sꝫ hic offert

2 pulchra qđ si pcurator actoris habet mãdatũ ad agẽdũ tñ. cũ illa taxatiua tñ:an deberet admitti:an xo repelli tãq̃ nõ habeat mandatũ sufficiẽs. Bar. in d. §. ait ptor. p illũ tex. tꝫ ꝙ dꝫ repelli:cũ mãdatũ nõ sit sufficiẽs:ex quo nõ põt defendere dñm in causa recõuẽtionis. l. mutus. §. pen. ff. e. ad hoc etiã allegat tex. in c. constitutus. extra eo. vbi reprobatũ fuit procuratoriũ:q̃ pcurator habebat mãdatũ ad agendũ solũ mõ. Lud. ro. in l. j. i pri. ff. si qs ius di. nõ obtẽ. nullã de Bar. faciẽs mentionẽ, tꝫ ꝯtriũ q̃ dictio taxatiua:solet excludere extranea non cõnexa vel filia. cle. exiui de paradiso. §. cũ aũt natura. cũ glo. de xo. sig. d. Alex. in d. l. j. in pn. tenet cũ Bart. cũ q̃ dicit doct. cõiter tenere:ꝛ rephendit Lud. ro. q̃ dictio taxatiua illo modo nihil importaret. ¶ Ego nõ inuenio vbi sint isti doc. q cõiter tenẽt cũ Bart. nã in d. §. ait ptor. neminẽ inuenio tenere cum Bart. q̃ ibi null⁹ tãgit excepto Fulg. q in vlt. col. tꝫ audacter ꝯ Bar. q̃ tacita phibitio ꝯ nõ defendẽdo, cõtẽta sub expressa taxatiua, etiã si eẽt expressa nõ valet: q̃ esset ꝯ substantiam

3 actus. l. j. §. j. ff. si vsufr. peta. ¶ † Scđo q̃ inuituz ꝛ expresse ꝯdicẽtẽ possum defendere. l. soluẽdo. ff. de nego. gest. ꝛ aduersario nihil nocet:cũ ei sit pronisuz p cautionẽ de iudi. sol. Adde etiã ꝙ Panor. in c. accedẽs. extra de pcur. tꝫ cõtra Bar. bona rõne:q̃ etiã sine mãdato de defendẽdo, qlibet admittit ad defendendũ:dũmodo prestet satisdationẽ de iudi. so. vt habet in c. j. extra eo. ꝛ facit vim in mõ practicandi seu opponẽdi:vt ibi p eũ. istã opi. Lu. ꝯ Bar. tꝫ ẽt do. Anto. de alex. hic, nõ faciẽs [a] mentionẽ motus ne videat mandatũ nullũ vel insufficiẽs. arg. l. iij. ff. de testa. mili. nec p illã taxatiuã tñ:intelligit exclusa facultas defendẽdi:sꝫ intelligit excludi facultas:ne possit postea facere executionẽ sententie:vel recipere solutionem:ꝛ hoc mõ taxatiua nõ est superflua:vt dicit domi. Alex. ¶ Ego sequor istã opi. cõtra Bar. ꝛ in primis allego ipsummet Bar. q in terminis tꝫ ꝯtriũ p bonas rõnes in d. l. mutuo. §. pena. ff. e. j. ex fun-

4 damẽto Lud. † q̃ natura dictionis taxatiue, est excludere extranea:sꝫ ea q̃ pertinẽt ad actũ nõ includit. tex. est in d. cle. exiui. ver. cũ aũt natura. cũ glo. quem tex. ad h reputat aureũ singularẽ ꝛ peregrinũ Jo. de ana. in ꝯſ. xxxvj. incip. vtrũ cophani. ad idẽ facit q̃ verba quãtũcũq̃ generalia nunq̃ vident excludi ea que veniũt de natura act⁹. l. quero. §. inter locatorẽ. ff. loca. per quã. l. decidit no. Bal. in l. j. in vlti. no. C. de vsufr. ꝙ si pprietarius pmittat vsufructuario nõ mouere aliquã q̃stionẽ vel aliquã molestiã nõ inferre:tamen nõ prohibet ab eo exigere cautionẽ de vtendo ꝛ fruẽdo arbitrio boni viri cũ venia de natura act⁹:ꝛ ad hoc facit bon⁹ tex. in l. eũ qui. §. fi. vbi Lu. ro. ad hoc no. ꝛ reputat sing. ff. de iureiur. ¶ Facit optime quod vult Jo. de imo. ꝛ raro alibi inuenies i. l. si pater familias. ppe fi. ff. de here. insti. ꝙ si testato: grauet heredẽ ne molestet fideicõmissariũ:tñ poterit petere detractionẽ quarte trebellianice. ¶ Facit qđ vult idẽ Bal. in l. vnica, in vj. col. C. de his que pe. no. accedat gl. no. in c. j. in xb. inferiatis. de sta. mo. q̃ no. õt ꝙ prohibitus aliquid molestie inferre, intelligit nisi quaten⁹ de

5 iure inferat. ¶ Scđo no. ex hoc text. † ꝙ pcurator simpliciter cõstitutus ad agendũ intelligit etiã cõstitutus ad defendendũ lꝫ non exprimat in mãdato: q̃ istud venit in necessariã consequẽtiã:ꝛ ita tꝫ gl. in l. inuitus. in gl. fi. circa mediũ. j. eo. Bar. in d. l. seruũ quoq̃. §. ait pretor. ff. eo. Bal. ꝛ Saly. hic facit bene tex. in l. vnica, in xb. quasi absentis in hac parte pcurator. C. de satisda. quẽ ad hoc no. Frã. tigri. in d. l. inuit⁹. facit regula. l. ad rẽ mobilẽ. ꝛ l. ad legatũ. ff. e. ꝛ sic apparet maledixisse Spe. i ti. de pcur. §. j. in ver. itẽ excipit. ꝙ lꝫ habeat mãdatũ. vbi tꝫ ꝙ ad hoc vt pcur. actoris sit idone⁹:est necesse ꝙ exprimat in mandato:qđ hꝫ mandatũ ad agendũ ꝛ etiã ad excipiendũ: ꝛ ideo Panor. in c. accedẽs. in vl. col. extra eo. dicit ꝙ ad euadẽdas opi. sis cautus ꝙ semp in procuratorio actoris facias opponi ꝙ hꝫ mandatũ ad agendũ ꝛ ad defendẽdũ: sꝫ nõ est necesse vt ex predictis ptꝫ. ¶ Tertio no. tex. in verbo absentis nomine.

6 q videt pbare † ꝙ si dñs esset pñs:pcur. nõ tenet eũ defendere:quasi reus habeat tũc facultatẽ ꝯueniẽdi ipsum dñm pñtẽ. facit tex. in l. vnica, in xbo quasi absentis i hac pte pcur. C. de satisda. ¶ Contrariũ tenẽt Raph. Ful. d. Alex. ꝛ ceteri moder. hic p generalitatẽ. d. §. ait ptor. ꝛ rationẽ ibi assignatam in xo. equũ. quẽ stringe vt dixi. s. in. j. no. ¶ Capio gl. j. quã diuide in duas. In prima rñdet tacite qõni. In scđa p viã limita-

7 tionis remouet ꝯtrariũ. scđa ibi:ꝛ hoc est verũ. ¶ † Ex prima parte habes qñ re⁹ nõ vult stati recõuenire pcu. actoris:tenet satisdare ꝙ in futurũ defendet dñm in cã recõuentiõis. Jdem tꝫ gl. in d. §. ait pretor. qđ intellige sane qñ re⁹ nõ hꝫ iura sua in promptu:qbus possit de psenti recõuenire pcuratorẽ: tũc dꝫ ei satisdari, vt predixi. sec⁹ si posset recõuenire. ita tenet gl. in l. sꝫ ꝛ he. §. pter satisdationẽ. i xb. satisdationẽ. ff. e. ꝛ sequũt cõiter doc. hic:ꝛ i. §. ait ptor. s. allegato. ¶ Et ad fundamẽtũ Pe. rñdet vt p doc. aliter rñdẽt Jac. but. ꝛ do. Alex. hic, ꝙ si pcurator nõ poterit inuenire fideiussores, habit e⁹ iuratorie cautionem. auf. gñaliter. C. de epi. ꝛ cle. gl. in l. j. in fi. ff. q satis. co. sꝫ male

8 dicũt:† q̃ in pcuratore, ꝛ sic in eo q venit noie alieno, non hꝫ locũ iuratoria cautio. vt dixi in l. j. sup gl. magna in prin. s. eo. ¶ Tu aduerte ꝙ lꝫ cõis opi. sit cũ gl. vt predixi:tñ Joã. andr.

a ¶ Doctor inuitus. adde bal. in. sti. de emp. ꝛ ven. in fin. ꝛ Fely. in c. ex literis. i. j. col. de offi. iudi.

b ¶ Adde Jas. in l. j. in prin. col. iij. ff. si quis ius dicen. non obtemp. Purpu.

Universidad de Salamanca Biblioteca

in addi. Spec. in tit. de pcu. §. i. in addi. q incip. sed dubitat. tz cū Petro Ś cōem fundamēto valde colorato, nūq̄ dz ꝓtari satisdatio q̄ nihil operat. l. nō cogendū. §. querit. ff. e. gl. l. ff. eo. sed nihil relenat q̄ procurator acteris satisdet de ꝺfendēdo rei in futurū. ex q̄ ſi nō defendat, non est alia pena niſi q̄ repellat ab agēdo. l. mutus. §. pena. ff. e. z sic nō tenet ad aliqd interesse vel dānū: sed ista pena q̄ repellat ab agēdo: ita habet locum nō ꝓtata satisdatiōe, sicut ſi est ꝓtita. refert Pan. de ca. i. ꝺ. ait ꝓcu. z sm hanc rōnē, que sm eū multū stringit, z quā dicit ſibi multū placere: tenet cōtra cōem ſiam: tz ipſe Pan. de ca. hic teneat cū cōmuni. ¶ Sed nō recedo a cōi sententia: † et ad ſtud fundamētū rūdeo, q̄ verū est q̄ nō est alia pena procuratoris nō defendētis dñm: niſi q̄ repellat ab agendo. ꝺ. §. pena. ſtud est verū q̄ſi procurator nō promiſſet aliter defendere: sed vbi promiſit ſtud factū, debet ſuccedere obligatio ad interesse, per regulā. l. ſtipulationes nō diuiſdunt. ver. celſus. ff. de ver. ob. l. ſi quis ab alio. §. ſi. ff. de re iu. itē respectu domini ſemper tenetur ad damna z interesse. l. procuratorem. C. mandati. ponit in ſpecie Albe. hic.

Accuſat⁹ de crimine debet ſue defenſioni incūbere: ideo non potest alterius procuratorem recipere. 6.

Prelatus accuſatus de ꝺilapidatione in curia romana. nō potest interim tanquam ſyndicus monaſterij agere vel cōuenri.

Reū criminis. †Accuſatus de crimine, dz ſue defenſioni incumbere: ideo non pōt alterius procurationē ſuſcipe. h. ꝺ. Et addę q̄ habent in. l. j. C. de re poſtu. li. x. z vide ad hāc. l. Hali. de cu. Bar. z Ang. in. l. j. §. hoc edicto. ff. de poſtu. inferūt ergo inſtſo. pcu. pōt opponi q̄ nō est legitimus. pcu. q̄ Ś eū pēdet accuſatio vel inqſitio de crie. ¶ Item intellige istā. l. ſue crimen ſit capitale, ſiue nō, ſm cōem doctrinā hic: z Ang. in. ꝺ. §. hoc edicto. Quis Bar. ſummario vī re ſtringere istā. l. ad crimē capitale. Et rō hui⁹ tex. aſſignat multiplex per doct. hic. Alla cōiter tenet quam aſſignauit Pet. z Ly. hic: q̄ accuſat⁹ de crimine hz neceſſe vacare defenſioni ſue ideo eodē tpe nō pōt eſſe procu. alterius. de qua rōne dubito: q̄ imputandū est ei q̄ talē procuratorē cōſtituit. l. cum mādato. in fi. ff. de mino. ¶ † Per istū tex. determinat Bal. q̄ pl⁹ accuſat⁹ de ꝺilapidatiōe in curia romana, nō pōt interim tāq̄ ſyndic⁹ monaſterij agere, vel cōuenīri. qō est tenendū inēti sm eū. adde gl. in. §. ſi quis autē. z ibi Ange. de are. inſti. de ſuſpect. tu. facit tex. in. c. licet heli. §. q̄ vero. de ſimo. Sed in contrariū est fortiter tex. in. c. venerabili. de offi. dele. vide ibi gl. in ℵbo ſuſpect⁹. Barto. z alios in l. qō ſi forte. §. j. ff. de ſol. Cano. in. c. omnipotēs. de accuſa. ¶ Limita istā tex. fauore fiſci. text. est no. in. l. pen. ff. de accu. ¶ Scōo limita ſi accuſator deſiſtat, vel trāſactus ſit annus. l. reus. ff. de mune. z hono. l. lucius. §. idē reſpondet ſi per accuſatorē. ff. ad municip.

Ediles non potest eſſe procurator: etiam pro coniuncta perſona nec ex reſcripto principis. 1

Aduocatus prohibetur eſſe procurator. 2

Ediles non potest eſſe procurator etiam pro patre. 3

Filius aduocat⁹ dz potius aduocare pro patria q̄ pro patre. 4

Vbi agitur de fauore publico, princeps per reſcriptū non pōt tollere exceptionem dilatoriam in preiudicium fauoris pub. 5

Edilitē. a † Ediles nō pōt eſſe procurator etiam p coniuncta perſona, nec ex reſcripto principis. h. ꝺ. ¶ Ad idē in mōachis: b z sic intelligę gl. i. l. filiuſſa. §. veterani. z i. l. neq̄ femina. ff. e. gl. in. l. j. §. ſcōo. ver. ſexū. ff. de poſtu. in. §. deo autē amabiles. c in auſ. de ſanctiſ. epi. in l. generaliter. z in auſ. pſbyteros. C. de epi. z cle. gl. xvj. q. i. c. monach⁹. habēt in c. i. de ſyndico. Spe. in ti. de pc. §. i. ℵ. itē q̄ mōach⁹. Cano. i. c. cū Ż. z Ā. de re in. ¶ Intellige nīſi fuiſſet laic⁹ tpe litis ꝓtest tz poſtea efficiat mōach⁹ nō expirat offi. procuratoris: ſed est bñ iuſta cā q̄ quā dñs pōt eū reuocare, gl. est ſin. in l. aut religiōis. ff. e. de cuius intellectu dic vt ibi p Ang de cleri. aūt ſecularib⁹, dic vt in locis preall. z p gl. in cle. religioſus. de pc. ¶ † Adde q̄ ſimil⁹ aduocat⁹ pōt habēt eē procurator. cū ſit vtiliſſimū offi. vt dixi. ℸ. in rub. tz milites noſtri tēporis qui nō vacāt armis, bene pōt eſſe procuratores sm Bar. z doc. hic: et in. l. filiuſſa. §. veterani. ff. eo. Spe. in titu. de pcu. §. i. itē q̄ est miles. Jo. an. in. c. in noſtra. eo. ti. Fab. in. §. ſi. inſt. de exce. ¶ † Itē no. ex hoc tex. q̄ miles nō pōt eſſe procurator etiā p patre, ne diſtrahat ab officio militari: z sic habes q̄ qs magis aſtringat patrie q̄ parēti. l. i. §. 2 gſaliter. in fi. de vē. in poſſmit. z tex. no. in l. poſtliminiū. §. filiū. de captiuis p quē tex. dicit Bal. in l. qui neceſſario. C. de aduo. diuerſo. audicio. † q̄ filius aduocat⁹ debet poti⁹ aduocare p patria q̄ pro patre, z male dicit per tex. in. l. pe. ff. de poſt. Spec. in ti. de aduo. §. j. ver. quid ſi pater. nā vbi agitur de ſtatu publico: bene ꝑferet patria parēti: vt hic: z est tex. no. in. l. minime. ff. de relig. z ſump. fune. ſed vbi agitur de cōmodo pecuniario, debet preferri pater patrie ſm Auge. z Ray. Fulgo. in. ꝺ. l. pen. ff. de poſtu. per Bart. z docto. in l. veluti. ff. de inſti. z iure. ¶ Capio gl. in ver. reſcripto. quā diuide in tres partes. ¶ In prima opponit 2tra tex. z tripliciter ſoluit. tene tertiā ſol. hoc modo de clarādo † q̄ vbi agit de fauore publico: princeps per reſcriptū non potest tollere exceptionē dilatoriam in preiudicium fauoris publici. In ſecunda gl. format queſtionem de qua dixi in tex. In tertia per viam limitationis remouet contrarium. partes patent. Jaſon Padue.

Procurator ad iudicia conſtitutus, non potest ante litē conteſtatam alium ſubſtituere niſi in nouem caſibus. 1

Procurator ad negotia, nō potest indiſtincte z quādocunq̄ alium ſubſtituere: niſi in decem caſibus, in quibus tamen potest nuntium facere cum ſpeciali commiſſione. nu. 5. 2

Quando cōmiſſum est aliquid cōſcientie alicuius, nō pōt iſte talis alium ſubſtituere: nec ab eius ſnia appellari. vt nume. 4. 3

Procurator conſtitutus ad iudicia, poſt litem conteſtatam potest alium ſubſtituere. 6

Quod quis, Procurator ad lites ꝓteſtat⁹ nō pōt ante litis conteſta. aliū ſubſtituere. h. ꝺ. ¶ Nō. ex hac l. tres regulas. vnā expreſſam, z duas tacitas: z istas tres regulas ponit clare tex. in. c. j. de pc. in vī. ¶ † Prima regula expſſ testatā aliū ſubſtituere, ratio ſumit ex diffinitione procuratoris poſita in. l. j. in pn. ff. eo. vbi mādato dñi, nā ante lit. cōteſt. non esset data facultas ſubſtituēdi, etiā nō determinata pſona. ꝺ. c. j. in fi. de procura. in vī. gl. z Bar. in ꝺ. l. j. ff. e. ¶ Scōo fallit in rō: q̄ cēſet dñs, ex quo cōmodū cauſe ad eū ſpectat. l. q̄ ſtipdia. j. e. ¶ Tertio fallit q̄ diſputat an ſit procurator. istud cēſet lit. conte. ſubſtituere. gl. est in. l. licet. in gl. fi. z ibi Bal. j. e. Bal. hic. Spe. in tit. de proc. §. ratione aūt forme ℵ ſi. porro. Quarto fallit in caſibus in quibus lis non conteſtat: nā poſt primū actum in quo incipit tractari de meritis cauſe, pōt ſubſtituere. ita Bar. in. l. nulla. per tex. j. eod. z in. l. ab executore. §. ſi. ff. de appella. z Bal. hic: tamen non est propria limitatio cū ibi primus actus habeat vim litis conte. limita in tex. ſingu. l. minorū. vbi vide Bal. C. de pred. mino. ¶ Quinto fallit in procuratore rei cōparēte ſine mandato, q̄ poſt ſatisdationem de iudicato ſoluendo, incontinenti efficitur dñs litis. l. titius. ff. e. z ideo in eū ſit executio ſententie. l. plautius. ff. eo. z ideo potest ſubſtituere ſm Bar. in. ꝺ. l. titi⁹. ſec⁹ ſi cū mandato: vt hic habes pleni⁹ p ꝺo. Alex. ¶ Sexto fallit in procuratore cōſtituto q̄ ſpecialiter. c. ſi. de procu. in. vj. ¶ Limita istā regulā decē modis. ¶ Primo q̄ dñs phibuiſſet procuratori ad negotia decē tionē aliū poſſet ſubſtinere. tex. est in. ꝺ. l. j. §. magiſtrū aūt. ℵ ſi. qd tū. z ratio est: q̄ fines mādati ſunt diligenter cuſtodiēdi. vt dicā. l. ſi procurator. j. e. ¶ Scōo limita dictā regulā: vt pcedat in procuratore ad negotia gſalia. Secus ſi eſſet cōſtitutus procurator ſpecialis ad vnū negotū. puta ad vendendū fundū determinato aliter precio, nō poſſet aliū ſubſtituere: q̄ cēſetur electa in ꝺuſtria pſone. l. in vſucapione. §. j. verſi. itē adiciendū. z ibi Bar. ff. de diuer. z tēpo. preſcrip. Sec⁹ vbi data eſſet limitata forma, puta vendendi pro tāto precio: tūc poſſet aliq̄ cōmittere. c. is cui. primo reſponſo. de offi. deleg. in. vj. Bar. in. l. ſi ego. ff. q̄ vi aut clam. z cōiter doc. hic excepto Fulg. ſic intelge Bar. in. l. j. ad ſi. ff. de offi. pcu. ceſa. ¶ Tertio limita q̄ſi procurator gſalis vellet facere gſale ſubſtitutionē de totali administratione: tūc nō poſſet. ſicut nec ſpecialis procurator de ſpeciali cū idē operet genus in ſuo genere, q̄ ſpecies in ſua ſpecie. l. ſi duo. ff. de admi. tut. ſm Sal. z do. Alex. hic. ¶ † Quarto limita: a q̄ aliquid eſſet cōmiſſum ꝓſcientie alicuius tunc nō poſſet aliū ſubſtituere. ita Bal. in. l. z in epiſtola. in ſi. C. de fideicōmiſ. alle. gl. in. l. ſicut. ff. de arbi. ſequit do. Alex. hic. Bal. in. c. j. ſi. de notis feu. ¶ Ego confirmo per quatuor. primo per tex. in. l. nulli. in verbo pro ꝓſcientia ſua. C. de epiſco. z cleri. ſuper quo tex. diligēti⁹ tū ꝓſiderabis. ¶ Scōo pllud q̄ ibi no. Bald. in col. q̄ſ executor teſtamēti q̄ dz p ſua ꝓſcientia exequi, nō pōt facere ſubexecutorē: q̄ cēſetur electa eius ꝺuſtria. ¶ Tertio bene facit: q̄ licet delegatus pape vel principis poſſit alū cām ſubdelegare. l. a principe. C. de iudi. vnica. C. qui pro ſua iuriſd. poni ſolet: ſcz in quo tuā cōſcictiā oneramus: tūc nō poſſet alteri ſubdelegare: q̄ cenſeret electa ei⁹ ꝺuſtria. ita tenēt iuno. z Panor. in. c. ſi. per illū tex. de offi. deleg. Panor. in. c. cū in ve z Panor. in. c. ſi. per illū tex. de offi. deleg. Panor. in. c. cū in ve teri. per illum tex. de elect. Bal. in. c. ſi pro debilitate in. iiij. col. de offi. deleg. do. Alex. j. ꝺ. l. a iudice. z in. l. more. de iuriſdi. omiudi. ¶ Quarto facit gl. reputata fing. in. c. ſtatutū. §. aſſeſſore. de reſcri. in. vj. que allegat, † qō q̄ſ aliq̄ cōmittitur⁹ cōſcientie alicuius nō pōt ab eius ſententia appellari, z illā gl. pro ſingula ri ad hoc no. Pau. de ca. in. l. de pupillo. §. qui opus. ff. de ope. no. nūtia. Alng. de are. in. §. ſed iſte. inſti. de acti. z q̄ſ illa gl. hoc nō diceret allego Bal. in terminis in. c. ſi ſacerdos. de offi. ordi. ¶ Quinto fallit in executorib⁹ vltime voluntatis, q̄ non poſſunt aliū ſubſtituere. ſm Ly. i. l. id q̄ panpib⁹. de epi. z cle. Angē. in. l. j. in pn. ff. de procu. vbi alleg. Spec. in tit. de inſtr. edi. in. l. j. in pn. ff. de procu. vbi alleg. Spec. in tit. de inſtr. edi. §. nūc vero aliqua. ver. ſz nunqd. z ibi Jo. and. in addi. ¶ Cōtrariū z meli⁹ vr puto tz Bal. i. ꝺ. l. id q̄ pauperib⁹. in. vj. qō. ad ſuā vtilitatē: tūc intēdat vtiles. ¶ Effect⁹ est duplex: q̄ qſi intēdat vtilis ſuo nolle exceptio q̄ obſtaret pſone cedētis, puta ſi eſſet excōicatus q̄ nō pōt audiri agēdo. c. i. de excō. i. vj. nō obſtaret cedēti, ſec⁹ ſi intēdaret directā. ℸ. Bal. z Pau. de ca. hic. ¶ Scōo, q̄ priuilegia actionis, puta actiōis de dote: habēt locum ſi intēdat directa nolle cedētis. ſecus ſi vtilis nolis ſuo, ſm Bar. in. l. poſt dotē. ad ſi. ff. ſo. ma. Bal. in. l. i. l. v. col. C. de priui. dot. in. l. ij. C. qñ ſiſ. vel prima. z in. l. heredem. C. de heredi. actio.

Fines mādati ſunt diligenter a procuratore cuſtodiēdi. 1

Nō ſolum ſeruandū est mandatū, ſed etiā qualitas mandati. 2

Omne quod fit propter formā cōmiſſionis, est ipſo iure nullū. 3

Procurator habens mandatum ad acceptandum beneficiū vigore vnius gratie, non potest acceptare ex alia. 4

Quando mandatum pinguius adimpletur, non dicitur egredi formam mandati. 5

Sufficit ſeruare mādatū in effectu, licet nō i forma ſupficiali. 6

Qui habet mandatum ad quecunq̄ neceſſaria, cenſetur habere ad ea que ſunt vtilia. 7

Qui facit illud quod est vicinum mandato, nō dicitur excediſſe mandatum. 8

Procurator conſtitutus ad vnum articulum, non potest de alijs impedire. 9

Procurator conſtitutus ad litem cōteſtandā, pōt appellare. 10

Per que verba cōcedat plena adminiſtratio. vide p totū nu. 11

Hec clauſula ꝓmittit habere ratū z firmū ꝛc. poſita in mādato 12

a Quarta limitatio de conſcientia. Idem in. l. a iudice. C. de iudi. Purpu.

b Quādo aliqd cōmittitur. adde Alex. de Imo. i l. in prouinciali. in. §. qui op⁹. de noui ope. nūtia.

¶ An autem cogatur eligere an agat directa, vel vtili, tāgit Bar. in. l. ſi mihi. z tibi. in fin. prin. de leg. i. Purpu.

¶ Vide Jaſ. i. l. j. ff. de trāſac. col. ij. Purpu.

c ¶ Similes. adde gl. fi. z Bal. in. l. ſi ego. ff. de vi. z vi arma. ¶ Facit, in ſimili tex. in. c. iij. z ibi gl. in verſi. p ſe vi. z vi arma. ¶ Facit, in ſimili tex. in. c. iij. z ibi gl. in verſi. p ſe

d ¶ Nono limita in procuratore cōſtituto ad impetrādū, qui non pōt aliū ſubſtituere, niſi habeat ſpeciale mādatū ad hoc, Jnno. i. c. ex pte decani. de reſcrip. quē ſequit bal. in ℵdargari. ſua in ver. procurat. ¶ Decimo limita. nā procurator ad negotia pōt etiā agere: q̄ hoc est de negotijs. certe ſi vellet ſubſtituere aliū ad agēdū nō poſſet, niſi lite ꝓtestata. l. neq̄ tutores. j. e. vbi tutores z curatores q̄ habent legitimū mandatum ad negotia possunt etiā agere, z tñ nō pūt ſubſtituere aliū ad hoc, niſi lit. cōteſt. ita limitat Pau. de caſt. hic facit bene qō dicit Bal. hic de procuratore inſtſto. ¶ † Ultimo in iſtis oib⁹. q. casib⁹ aduerte: qō pcedit q̄ nollet ſubſtituere procuratorē, ſed nuntiū bene poſſet cū ſpeciali ꝓmiſſiōe: q̄ cēſet per ſe facere mediāte organo nūtij. l. qui aūt. §. ſi. z. l. ſeq. cū glo. ff. de cōſti. pecu. ita ſingul. Bal. in rub. C. de exercito. in. iij. col. do. Alex. hic in vltima col.

Tertia regula est, qō † procurator ꝓſtitut⁹ ad iudicia, poſt litē cōte. pōt aliū ſubſtituere. fallit in caſibus criminalib⁹, q̄ſ in eis pōt interuenire pcur. vt dixi in. l. ij. §. eo. q: in illis etiā poſt lit. ꝓteſt. nō poſſet aliū ſubſtituere. cū verba ſnie debeāt dirigi in dñm z nō in procuratorē. l. ſi. C. de iniuri. ſecus in cauſis ciuilib⁹. ita per iſtā rationē limitauit Bal. ſed nihil firmat i. l. reos. in. ij. col. C. de accu. ¶ Cōtrariū z meli⁹ tenet Ang. i. l. i. in pn. ff. de procu. per tex. in. c. j. eo. tit. in. vj. vbi in cauſis ſpiritualib⁹: in quibus verba ſententie non poſſunt dirigi in procu. laicum: ſed in dominum tamen potest fieri talis ſubſtitutio. ergo predicta ratio non bona. Jaſon Padue.

Ediles z mulier poſſunt eſſe procuratores in rem ſuam. 1

Procurator in rem ſuam dicitur altero de tribus modis. 2

Qualiter cognoſcatur an procurator in rem ſuam intentet directas actiones nomine cedentis, an vtiles nomine ꝓprio. 3

Ui ſtipendia, †Ediles pōt eſſe procurator in rē ſuā. h. ꝺ. z ita limitat. l. militē. §. eo. ¶ Idē in muliere, q̄ ſz regulariter nō poſſet eſſe procuratrix: tū pōt eē in rē ſuā l. q̄ abſente. §. e. z pcu. in rē ſuā vt declarat Spe. in ti. de pcu. §. ſequit. ver. an ſumma. est q̄ſ debitor creditori ſuo cedit actionē cōtra aliū debitorē ſuū talis creditor dicitur pcurator in rem ſuā. † Tu dic pleni⁹ q̄ procurator in rē ſuā dicit altero de tribus modis. Primo ille cui mādatur ſunt directe actiones z ceſſe vtiles. l. j. cū gl. C. de act. z ob. vel quādo ſolū ſunt ceſſe vtiles actiones: ſz nō ſunt directe demādate, ſm gl. z Bar. ſi bñ inſpeg eris i. ꝺ. l. vel tertio q̄ſ ſolū ſunt mādate directe: ſz vtiles nō ſunt ceſſe ſm Bar. hic. facit bonus tex. in. l. ſi procuratorē. §. ſi. ff. manda. Bal. in. l. j. ff. ſi cer. pet. z no. in. l. ſi quidem. C. de actio. z oblig. do. Frā. de are. in 2ſi. ccxv. qō incip. eximie do. collateralis vidi replicationes. z iſte procurator in rem ſuā, nō dicit proprie procurator cū in effectu non adminiſtret negotia aliena, ſed ꝓpria. ideo nō caderet in ſtatuto faciēte mentionē de procuratore. gl. est ordi. in. l. j. in pnin. cū gl. magna. z ibi Bar. ff. eo. Bal. in. l. i. in. v. q. C. de actio. z obli. Bal. z Sali. hic. qnāuis de hoc dubitauerit Spec. z Jo. an. in ti. de pcu. §. ſi. in ver. vtrū aūt pcu. in rē ſuā. z iſte procurator in rem ſuā dz facere expēſas litis de ſuo ꝓprio, cū ad eū ſpectet emolumentū, quod nō est i alio procuratore. ſm Bal. i. l. i. C. de eui. ¶ † Qualiter⁸ aūt cognoſcatur an procurator in rē ſuā intēdet directas actiones nomine cedētis: an vtiles nolle ſuo ꝓprio, dic vt p Bar. z alios hic, z in. l. ſi duo. ff. de ſol. z in. l. ſi qs in rē. vbi gl. ff. de pc. z i. l. plane. ff. faher. Bal. in. l. ſi. C. qñ ſiſc. vl' pri. z veritas est qō iſtud cognoſcit ex cōcluſione libelli. nā ſi petat condēnari procuratori nolle, ſic apparet q̄ intēdat directas. ſi vero petat condēnari ſuo nolle: z ad ſuā vtilitatē tūc intēdat vtiles. ¶ Effect⁹ duplex: q̄ qſi intēdat vtilis ſuo nolle exceptio q̄ obſtaret pſone cedētis, puta ſi eſſet excōicatus q̄ nō pōt audiri agēdo. c. i. de excō. i. vj. nō obſtaret cedēti, ſec⁹ ſi intēdaret directā. ℸ. Bal. z Pau. de ca. hic. ¶ Scōo, q̄ priuilegia actionis, puta actiōis de dote: habēt locum ſi intēdat directa nolle cedētis. ſecus ſi vtilis nolis ſuo, ſm Bar. in. l. poſt dotē. ad ſi. ff. ſo. ma. Bal. in. l. i. l. v. col. C. de priui. dot. in. l. ij. C. qñ ſiſ. vel prima. z in. l. heredem. C. de heredi. actio.

procuratoris, quid operatur.

13 Licet in mādato quātūcunq; generali nō veniat delictū, tamē dñs tenet habere ratum id qđ a procuratore dolose gestū est.

14 Sententia interueniente dolo procuratoris tenet.

15 Contra aduocatum qui participauit de dolo, potest eque principaliter agi sicut contra aduersarium.

Si procurator. Si procurator egredi tur fines mandati, nō preiudicat dño et mero iure. Sec⁹ si nō egrediat qz preiudicat dño. sed si quid dolo vel fraude fecerit, tenet dño actione mādati. Et sic ista lex diuidit in tres. put habet tria dicta, secūdū est ibi, qđ si plenā. tertiū ibi. cū si quid fraude. ¶ †No. ex hac. l. ℔ Bar. ℣ doc. qđ fines mādati sunt a procuratore diligēter custodiēdi. cōcordat. l. diligēter. in pn. ff. man. c. cum dilecta. de reseri. ℣ tex. ad literā. in. c. per tuas. de arbi. ℣ in. c. pozzo. ℣ ibi gl. de priui. addet † qđ nō solū seruādum est⁹ mādatū, sed etiā qualitas mādati. c. cū veniſſent. ℣ ibi not. Bal. de eo qui mitti. in pos. Facit bonū simile: nā sicut nō valet sententia lata cōtra substantiā forme mādati: ita nec cōtra qualitatē. c. pisanis. ℣ ibi ℘an. in. iiij. no. de resti. spo. ℣ ille text. est ad hoc fing. ℔ Bald. in. c. ℸ. circa prin. de sen. ℣ re iudi. † Itē adde qđ omne qđ fit preter formā cōmissionis, est ipso iure nullum. l. ité eorū. ℸ. sed si ita. ℣ ibi Bar. ff. qđ cuiſ. vniuer. † adde etiā qđ procurator habens mandatū ad acceptādū beneficiū vigore vnius gratie, nō pōt acceptare ex alia ℔ Lud. in cōsi. clvi. incip. appiobo sententias. † Collige. xi. limitationes.

¶ Prima est, qđ mādatū pinguius adimplet, nō dicit egredi formā mādati. tex. est no. in. l. si quis mihi bona. ℸ. pen. versi. oō si ex parte. ff. de acq. here. do. Alex. in. l. puberē. C. de iur. delib.

¶ † Secūdo, sufficit seruare mādatū in effectu. licet nō in forma superficiali. tex. est no. i. l. si. ℸ. si. ff. mā. ℣ tex. in. d. l. si qs mihi bona. ℸ. sed quid si mādauit. ℣ ibi Bald. ℣ ℳ Soder. ad hoc not.

¶ † Tertio: qui habet mādatū ad quecūqs necessaria, cēsetur habere etiā ad ea q̄ vtilia sunt. c. si. ℣ ibi no. Bald. de do. ℣ cōtu. qđ videt mirabiliter: qz sic sequeret, qđ procurator q hz mādatum ad faciendū expensam necessariā, posset facere exp̄ēsam vtilē, dicā l. l. ℸ. ff. de iurisd. om. iud. ¶ † Quarto, q facit illud qđ est vicinū mādato nō dicit excessisse mandatū. tex. est no. in. l. iam tū. ℸ. antep. ff. iudi. so. in verbo: quasi iuxta mādatū. ℣ si nō mādatū fuerit. p qđ tex. ita not. glos. in. c. nullus. in glo. ℸ. lxj. dist. idē tenēt ℘au. lz alleg. tex. aut glo. predictā in. c. causam. in. ℸ. col. de re iudi. ℣ limita vt ibi p eū. facit glo. no. in. c. innocēs. in verbo clemētio. xxij. q. iiij. que dicit, q̄ si iudex facit aliqd qđ non differt multū a mandato, nō dicit excessisse finēs mādati. adde glo. in. c. lz ergo. viij. q. j. facit ter. in. c. in causis. ℣ ibi gl. de elect. ℣ c. post trāslationē. de renū. Abb. in 2ſi. cl. xix. cui controuersia orta inter ducē Burgūdie. in. iiij. col. ¶ Quinto fallit in cōe. xio, per ea q̄ dixi in. l. j. C. de trāſa. ¶ Sexto fallit, qñ aliquid veniret in necessariū antecedēs, vel necessariū 2sequēs mādati. l. ad rē mobilē. ℣ l. ad legatū. ff. eo. l. illud. ff. de acq. her.

¶ Septimo limita, qñ procurator habēs mandatū limitatū excedit fines mādati dño sciēte, tūc ei ꝑindicat. ita tenet Joan. and. in. c. cū qs. de sen. excōi. in. vj. dicit Ant. in. c. ceterū. ad fi. de iudi. Jnno. in. c. ex parte decani. de reseri. ℣ in. l. ij. ℸ. voluntate. ff. solu. matri. Beni. in. c. qui ad agendū. de procu. in. vj. Facit dictū vulgatū Jnn. in. d. c. ex parte decani. de cuius veritate late per Alex. in. l. sepe. ff. de re iudi. Itē facit tex. in. l. si. ℸ. ibi no. Bart. C. de exactione ℣ trāslatione militaris annone. l. vij.

¶ Octauo limitat qñ procurator facit ea q̄ sunt de cōsuetudine p plura que cumulaui in. l. certi cōditio. ℸ. j. ff. si cer. pet. ℣ ꝑsertim per illud qđ decidit Ludo. se de facto obtinuisse. in. l. iij. ℸ. iurari. ff. de iureiur. cum singulari limita. vt ista regula procedat in cōmittēdo. Secus in omittēdo: qz ratiōe omissiōis ꝑiudicat, qui nō ꝑiudicaret rōne ꝓmissionis. ita sing. Bal. in. c. j. in. iij. col. in. ff. vt lit. nō ꝓtest. ¶ Decimo ꝑ limitatione, adde qđ pōt procurator ꝓrogare mandatū ad accessoria mādati sine sequela. l. qcūqs. ℸ. si ei qđ ad vēdēdū. ff. de instit. glo. no. in. c. cū olim. el. j. de offic. deleg. ¶ Undecimo ꝑ limitatione adde qđ mādatū ad eligendū, extendit ad postulādum. c. in causis. de elec. gl. in. c. si ꝓmissari⁹. in verbo eligendi. de electioni. in vi. ¶ † Secūdo no. ex hoc tex. q̄ procurator ℘stitutus ad vnū articulū, nō pōt se de aliis impedire. ¶ Limita nisi esset ℘stitutus ad vnū articulū, in quo substantiaret totū iudiciū puta si esset cōstitutus ad litē ℘testan. posset in tota causa procedere. text. est in. l. qui procuratorē dat. ff. eo. ℔ Cy. Bal. ℣ ℳ Soder. hic adde fortius qđ Bal. in. c. Nicolao. in fi. de appel. pōderat in. d. l. qui procuratorē dat. esse tex. singu. † qđ procurator cōstitutus ad cōtestandum lit. potest etiam appellare. intellige nisi esset apposita dicta taxatiua tantum: puta quia esset constitutus ad litem contesta. tantum, tunc nō posset vlterius se impedire, ℔ Jnno. in. c. j. de procu. Spec. eo. tit. ℸ. ratiōe aūt forme. ver. quid si dedi. Arch. in. c. j. de procu. in. vj. ℣ ℳ Soder. hic.

11 ¶ † Tertio no. in ver. plenā. uncta gl. qđ per ista verba ℘cedo plenā⁹ ptātem. intelligit ℘cedi libera administratio. ℔ Bar. ℣ doc. hic. ℣ eandē Bar in. l. procurator cui generaliter. ff. eo. et in. l. creditor. ℸ. lucius. in fi. ff. man. ℣ in. l. inter bonorū. ff. de admi. tut. ℣ ꝓpterea tex. in. l. qđ tuberonis. ℸ. alia. ff. de pecul. dicit qđ nunq̄ homo videtur cōcedere liberā nisi exp̄imat. quē tex. dicit esse meliorē ad hoc qui sit in iure ciuili. Bal. in. c. ℘tin git. de trāſac. ℣ debet intelligi nisi apponat equipollens libere. Stat ergo cōclusio qđ concedere plenā administrationē idē est qđ cōcedere liberā. ¶ Adde idē esse si mādator ꝓcuratoris dicatur qđ posſit oīa que dns facere posset. d. l. creditor. ℸ. luci⁹. ℣ ibi Bar. no. ℣ in. l. i. in ꝓin. iuncta glo. magna in fi. ff. de offic. procu. cef. Bar. ℣ alij hic in. d. l. ꝓcurator cui gñaliter. Bald. in. l. si. in vlti. col. C. de bon. mat. do. Ant. de but. in. c. y. de dila. Beni. in. c. qui ad agēdū. in fi. de ꝓcu. in. vj. facit bene tex. in ℸ. ad hoc ꝓhibem⁹. in ver. que possent ipsi. ℣ ibi ad hoc no. Ang. in auc. de collatori. idē est si in mādato diceret cōmisimus tali qđ nō⁹ nostro faciat quicquid velit. per illud qđ decidit Bal. in. l. si. post ꝓin. C. qđ cū eo. ¶ Idē si fit dictū qđ habeat mādatum ad faciēdū quicquid dño viderit expedire per illud q̄ tenet Bal in tit. de pa. cōstan. in. xxxiij. col. in verbo nomina. ad fi. Idē si fit dictum qđ habeat totalē potestatē ℘m Ang. in. l. il lud. ℸ. si talis. ff. de mino. cuius lec. apud paucos in illo tit. reperitur. Idē si fit dictū qđ possit vti tanq̄ re sua vel qđ ponit eū in locū suū per illud qđ vult Bart. in. l. in prouinciali. ℸ. si ego. circa mediū. ff. de ope. no. nūtia. per que verba etiā intelligitur constitui procura. in rem suā. ℔ Barto. ℣ alios. l. qui quadringenta. in ꝓin. per illū tex. ff. mādati. ℣ in. l. plane. per illū tex. ff. famil. ercis. Ange. in. l. si cū emptore. ff. de pact. facit ter. in. l. sed si tantū. ff. de pact. ¶ Idē est si dominus ꝓmittit habere ratū ℣ firmū quicquid per procuratorem factum fuerit. glo. in. c. contingit. in glo. ℸ. de transact. glo. in. c. per tuas. de arbit. ℣ in. c. constitutus. de religio. do. Barto. in. d. l. procurator cui. Ange. in. l. inter procuratorem. ff. eod. Quarto, q facit illud qđ est vicinū mādato nō dicit excessisse mandatū. tex. est no. in. l. iam tū. ℸ. antep. ff. iudi. so. in verbo: quasi iuxta mādatū. ℣ si nō mādatū fuerit. p qđ tex. ita not. glos. in. c. nullus. in glo. ℸ. lxj. dist. idē tenēt ℘au. lz alleg. tex. aut glo. predictā in. c. causam. in. ℸ. col. de re iudi. ℣ limita vt ibi p eū. facit glo. no. in. c. innocēs. in verbo clemētio. xxij. q. iiij. que dicit, q̄ si iudex facit aliqd qđ non differt multū a mandato, nō dicit excessisse finēs mādati. adde glo. in. c. lz ergo. viij. q. j. facit ter. in. c. in causis. ℣ ibi gl. de elect. ℣ c. post trāslationē. de renū. Abb. in 2ſi. cl. xix. cui controuersia orta inter ducē Burgūdie. in. iiij. col. ¶ Quinto fallit in cōe. xio, per ea q̄ dixi in. l. j. C. de trāſa. ¶ Sexto fallit, qñ aliquid veniret in necessariū antecedēs, vel necessariū 2sequēs mādati. l. ad rē mobilē. ℣ l. ad legatū. ff. eo. l. illud. ff. de acq. her.

¶ Septimo limita, qñ procurator habēs mandatū limitatū excedit fines mādati dño sciēte, tūc ei ꝑindicat. ita tenet Joan. and. in. c. cū qs. de sen. excōi. in. vj. dicit Ant. in. c. ceterū. ad fi. de iudi. Jnno. in. c. ex parte decani. de reseri. ℣ in. l. ij. ℸ. voluntate. ff. solu. matri. Beni. in. c. qui ad agendū. de procu. in. vj. Facit dictū vulgatū Jnn. in. d. c. ex parte decani. de cuius veritate late per Alex. in. l. sepe. ff. de re iudi. Itē facit tex. in. l. si. ℸ. ibi no. Bart. C. de exactione ℣ trāslatione militaris annone. l. vij.

¶ Octauo limitat qñ procurator facit ea q̄ sunt de cōsuetudine p plura que cumulaui in. l. certi cōditio. ℸ. j. ff. si cer. pet. ℣ ꝑsertim per illud qđ decidit Ludo. se de facto obtinuisse. in. l. iij. ℸ. iurari. ff. de iureiur. cum singulari limita. vt ista regula procedat in cōmittēdo. Secus in omittēdo: qz ratiōe omissiōis ꝓmissionis. ita sing. Bal. in. c. j. in. iij. col. in. ff. vt lit. nō ꝓtest. ¶ Decimo ꝑ limitatione, adde qđ pōt procurator ꝓrogare mandatū ad accessoria mādati sine sequela. l. qcūqs. ℸ. si ei qđ ad vēdēdū. ff. de instit. glo. no. in. c. cū olim. el. j. de offic. deleg. ¶ Undecimo ꝑ limitatione adde qđ mādatū ad eligendū, extendit ad postulādum. c. in causis. de elec. gl. in. c. si ꝓmissari⁹. in verbo eligendi. de electioni. in vi. ¶ † Secūdo no. ex hoc tex. q̄ procurator ℘stitutus ad vnū articulū, nō pōt se de aliis impedire. ¶ Limita nisi esset ℘stitutus ad vnū articulū, in quo substantiaret totū iudiciū puta si esset cōstitutus ad litē ℘testan. posset in tota causa procedere. text. est in. l. qui procuratorē dat. ff. eo. ℔ Cy. Bal. ℣ ℳ Soder. hic adde fortius qđ Bal. in. c. Nicolao. in fi. de appel. pōderat in. d. l. qui procuratorē dat. esse tex. singu. † qđ procurator cōstitutus ad cōtestandum lit. potest etiam appellare. intellige nisi esset apposita dicta taxatiua tantum: puta quia esset constitutus ad litem contesta. tantum, tunc nō posset vlterius se impedire, ℔ Jnno. in. c. j. de procu. Spec. eo. tit. ℸ. ratiōe aūt forme. ver. quid si dedi. Arch. in. c. j. de procu. in. vj. ℣ ℳ Soder. hic.

11 ¶ † Tertio no. in ver. plenā. uncta gl. qđ per ista verba ℘cedo plenā⁹ ptātem. intelligit ℘cedi libera administratio. ℔ Bar. ℣ doc. hic. ℣ eandē Bar in. l. procurator cui generaliter. ff. eo. et in. l. creditor. ℸ. lucius. in fi. ff. man. ℣ in. l. inter bonorū. ff. de admi. tut. ℣ ꝓpterea tex. in. l. qđ tuberonis. ℸ. alia. ff. de pecul. dicit qđ nunq̄ homo videtur cōcedere liberā nisi exp̄imat. quē tex. dicit esse meliorē ad hoc qui sit in iure ciuili. Bal. in. c. ℘tin git. de trāſac. ℣ debet intelligi nisi apponat equipollens libere. Stat ergo cōclusio qđ concedere plenā administrationē idē est qđ cōcedere liberā. ¶ Adde idē esse si mādator ꝓcuratoris dicatur qđ posſit oīa que dns facere posset. d. l. creditor. ℸ. luci⁹. ℣ ibi Bar. no. ℣ in. l. i. in ꝓin. iuncta glo. magna in fi. ff. de offic. procu. cef. Bar. ℣ alij hic in. d. l. ꝓcurator cui gñaliter. Bald. in. l. si. in vlti. col. C. de bon. mat. do. Ant. de but. in. c. y. de dila. Beni. in. c. qui ad agēdū. in fi. de ꝓcu. in. vj. facit bene tex. in ℸ. ad hoc ꝓhibem⁹. in ver. que possent ipsi. ℣ ibi ad hoc no. Ang. in auc. de collatori. idē est si in mādato diceret cōmisimus tali qđ nō⁹ nostro faciat quicquid velit. per illud qđ decidit Bal. in. l. si. post ꝓin. C. qđ cū eo. ¶ Idē si fit dictū qđ habeat mādatum ad faciēdū quicquid dño viderit expedire per illud q̄ tenet Bal in tit. de pa. cōstan. in. xxxiij. col. in verbo nomina. ad fi. Idē si fit dictum qđ habeat totalē potestatē ℘m Ang. in. l. illud. ℸ. si talis. ff. de mino. cuius lec. apud paucos in illo tit. reperitur. Idē si fit dictū qđ possit vti tanq̄ re sua vel qđ ponit eū in locū suū per illud qđ vult Bart. in. l. in prouinciali. ℸ. si ego. circa mediū. ff. de ope. no. nūtia. per que verba etiā intelligitur constitui procura. in rem suā. ℔ Barto. ℣ alios. l. qui quadringenta. in ꝓin. per illū tex. ff. mādati. ℣ in. l. plane. per illū tex. ff. famil. ercis. Ange. in. l. si cū emptore. ff. de pact. facit ter. in. l. sed si tantū. ff. de pact. ¶ Idē est si dominus ꝓmittit habere ratū ℣ firmū quicquid per procuratorem factum fuerit. glo. in. c. contingit. in glo. ℸ. de transact. glo. in. c. per tuas. de arbit. ℣ in. c. constitutus. de religio. do. Barto. in. d. l. procurator cui. Ange. in. l. inter procuratorem. ff. eod. Quarto, q facit illud qđ est vicinū mādato nō dicit excessisse mandatū. tex. est no. in. l. iam tū. ℸ. antep. ff. iudi. so. in verbo: quasi iuxta mādatū. ℣ si nō mādatū fuerit. p qđ tex. ita not. glos. in. c. nullus. in glo. ℸ. lxj. dist. idē tenēt ℘au. lz alleg. tex. aut glo. predictā in. c. causam. in. ℸ. col. de re iudi. ℣ limita vt ibi p eū. facit glo. no. in. c. innocēs. in verbo clemētio. xxij. q. iiij. que dicit, q̄ si iudex facit aliqd qđ non differt multū a mandato, nō dicit excessisse finēs mādati. adde glo. in. c. lz ergo. viij. q. j. facit ter. in. c. in causis. ℣ ibi gl. de elect. ℣ c. post trāslationē. de renū. Abb. in 2ſi. cl. xix. cui controuersia orta inter ducē Burgūdie. in. iiij. col. ¶ Quinto fallit in cōe. xio, per ea q̄ dixi in. l. j. C. de trāſa. ¶ Sexto fallit, qñ aliquid veniret in necessariū antecedēs, vel necessariū 2sequēs mādati. l. ad rē mobilē. ℣ l. ad legatū. ff. eo. l. illud. ff. de acq. her.

¶ Septimo limita, qñ procurator habēs mandatū limitatū excedit fines mādati dño sciēte, tūc ei ꝑindicat. ita tenet Joan. and. in. c. cū qs. de sen. excōi. in. vj. dicit Ant. in. c. ceterū. ad fi. de iudi. Jnno. in. c. ex parte decani. de reseri. ℣ in. l. ij. ℸ. voluntate. ff. solu. matri. Beni. in. c. qui ad agendū. de procu. in. vj. Facit dictū vulgatū Jnn. in. d. c. ex parte decani. de cuius veritate late per Alex. in. l. sepe. ff. de re iudi. Itē facit tex. in. l. si. ℸ. ibi no. Bart. C. de exactione ℣ trāslatione militaris annone. l. vij.

¶ Octauo limitat qñ procurator facit ea q̄ sunt de cōsuetudine p plura que cumulaui in. l. certi cōditio. ℸ. j. ff. si cer. pet. ℣ ꝑsertim per illud qđ decidit Ludo. se de facto obtinuisse. in. l. iij. ℸ. iurari. ff. de iureiur. cum singulari limita. vt ista regula procedat in cōmittēdo. Secus in omittēdo: qz ratiōe omissiōis ꝓmissionis. ita sing. Bal. in. c. j. in. iij. col. in. ff. vt lit. nō ꝓtest. ¶ Decimo ꝑ limitatione, adde qđ pōt procurator ꝓrogare mandatū ad accessoria mādati sine sequela. l. qcūqs. ℸ. si ei qđ ad vēdēdū. ff. de instit. glo. no. in. c. cū olim. el. j. de offic. deleg. ¶ Undecimo ꝑ limitatione adde qđ mādatū ad eligendū, extendit ad postulādum. c. in causis. de elec. gl. in. c. si ꝓmissari⁹. in verbo eligendi. de electioni. in vi. ¶ † Secūdo no. ex hoc tex. q̄ procurator ℘stitutus ad vnū articulū, nō pōt se de aliis impedire. ¶ Limita nisi esset ℘stitutus ad vnū articulū, in quo substantiaret totū iudiciū puta si esset cōstitutus ad litē ℘testan. posset in tota causa procedere. text. est in. l. qui procuratorē dat. ff. eo. ℔ Cy. Bal. ℣ ℳ Soder. hic adde fortius qđ Bal. in. c. Nicolao. in fi. de appel. pōderat in. d. l. qui procuratorē dat. esse tex. singu. † qđ procurator cōstitutus ad cōtestandum lit. potest etiam appellare. intellige nisi esset apposita dicta taxatiua tantum: puta quia esset constitutus ad litem contesta. tantum, tunc nō posset vlterius se im-

a ℣ Adde plures limitatiōes Curtij in addi. Alex. i magna addi. in l. trāſactionis. ℸ. a de trāſ. etiā limita vt cui mādat vt cognoscat de cā capituli quod possit cognoscere de cā ex ꝑterito. instit. de pup. ℸ. j. col. ℌ. i fi. qđ limita vltra vt possit facere ea q̄ veniunt a cōtrario sensu mandati. Jas. in. l. j. in pn. tit. c. ff. de offi. eius. ℣ in syndico cōfirmante actū ꝓter mandatū. Alex. in li. v. con si. xxij. in fi. col. iiij. Purpur.

b ¶ Contra. vide Feli. in. c. cum dilecta. de rescript. Alex. lib. ℌ. cōsi. ij. visis duob⁹. in prima ratione. ſ. dubij. Jas. in. l. fin. col. iiij. in qui admit. Purp.

c ¶ Idem si dicat ea que ipse cōstituens facere possit. Decius in. c. intelleximus. col. vij. de iudicijs. Purpura.

Bar. ℣ ita declarat Jo. de Imo. in. l. diuus. ff. de re iudi. sequūtur do. Alex. ℣ alij ℳ Dod. hic. Jason Padue.

1 ¶ Legitimi administratores non possunt ante litem cōtestatam procuratorem cōstituere ad iudicia: sed bene possunt constituere actorem eorum periculo. nu. 2.

3 Minor cum auto. tuto. vel curato. potest constituere procur. ad iudicia. quem an solus tutor possit revocare. nu. 4.

5 Actor potest ad vnum solum actum constitui.

5 Procurator iſci potest constituere procur. ad vēdendum rem fisco obligatam ℣ ad faciendum fieri subhastationem. 11.

Necꝫ tutores. Tutor vel curator ante litē ꝓtestatā nō pōt cōstituere ꝓcuratorē ad iudicia: sed bene actorē. hoc primo. pupill⁹ vero vel adultus cū authoritate sui administratoris, potest procuratorē cōstituere. hoc secūdo. ité tutor ℣ curator: post litē cōtesta. possunt ꝓcuratorē ad iudicia constituere. h. d. tertio ℣ vlt. ¶ Et sic ista lex habet tres ptes q̄ patent ex summario. ¶ †No. j. q̄ legitimi administratores, vt sunt tutores ℣ curatores: nō possunt ante litē cōtest. cōstituere procuratorē ad iudicia. ratio ponit hic gl. j. sed bñ ad negotia. l. ita aūt. ℸ. gessisse. ff. de admi. tut. rōnem diuersitatis assignat hic Bar. sed nō est bona. cū etiā cā pupillaris spectet ad curā ℣ solicitudinē tutoris. l. si. C. de admi. tut. l. quotiēs. ℸ. j. ℸ. ℌ. eo. melior est rō ℌ assignat Jac. bu. ℣ Ang. in. l. q. ff. eo. ℣ Raph. Ful. hic. ℣ ptz ex his q̄ dixi in. l. qđ quis. ℸ. c. ¶ † Secūdo no. q̄ tutores ℣ curatores, lz nō possint constituere ꝓcuratorē ad iudicia tū bene possunt cōstituere actorē coīa periculo. rōnē diuersitatis assigna vt ꝓ Bal. hic in. ℌ. q. ℣ cōfirma ꝓ regulā. l. sine apud acta. in ꝓin. C. de trāſac. ¶ † Tertio no. q̄ minor cū authoritate tutoris vel curatoris pōt cōstituere ꝓcuratorē ad iudicia. ex hoc infert qđ sol⁹ adultus nō pōt ꝓcuratorē ℘stituere, ℣ istud et clare ꝓcedit: qñ lz curatorē: q̄ egparat pupillo. l. si curatorē habēs. C. de in integ. resti. mi. sed si adultus careat cura. videtur q̄ possit ꝓcuratorē cōstituere: sicut vt pōt oīa alia facere sicut maior. Veritas est in ℣ trario. ℣ ita extē. de ad hūc tex. q̄: illud qđ dicit adult⁹ carēs tutore, pōt oīa facere sicut qlibet maior. verū est circa extrajudicialia: sec⁹ in judicialib⁹, cū nō habeat legitimā ꝑsonā stādi in iudicio. l. j. C. qui leg. perso. stā. in iudi. non habent. ¶ Et ex hoc sequit q̄ in oībus casib⁹ in quib⁹ adultus habet legitimā ꝑsonā stāndi in iudicio: quos enumerat glos. magistra. in. c. ex parte. de resti. spo. Spe ℣ ti. de act. ℸ. j. ℸ. totū. in illis posset sol⁹ cōstituere ꝓcuratorē ad judicia. l. ij. ℸ. j. ff. rē va. ha. ℔ Bar. ℣ alios hic. ℣ in l. unut⁹. ℸ. ij. q. ff. e facit bñ text. in. c. ſi. de iudi. in. vi. ℣ ita limita istū tex. ¶ Sēdo limita quādo vellet ℘stituere ad totā cām. secus si ad vnū factū tñ. gl. est val de no. in. l. iij. ℸ. curatores. in ver. ꝓ ꝓcuratorē non q̄ pe. tut. sup cui⁹ verita. cogita: qz nō cōfirmo. ¶ † Et an sol⁹ tutor possit revocare talē ꝓcuratorē ℘stitutū a minore ei⁹ authoritate, dic vt per Bar. hic, ℣ l. l. actor. ff. rē ra. ha. declarādo vt late p. d. Alex. hic ad quē te remitto. ¶ Capio gl. in ver. debēt. q̄ diuide i qua tuor. in puncta ponit modū ℘stituēdi actorē, ᵇ qñ ℣ quo possit cōstitui. ℣ tradit duplicē ꝓtica. q̄libet est bōa: ℔ doc. ℌ. ℣ bar. in. l. actor. ff. rē ra. ha. Bal. in. l. si actor. C. de app. Jo. an. ℣ addē. Spe. in ti. de actore ad vniuersi. cōsti. ℸ. j. in addi. q̄ incipit hec forma. Jtē adde ad vnum articulum tantum: puta ad allegandū causas absentie. gl est reputata singularis in. l. in eo ꝑ plus. ℸ. nemo. ff. de reg. iur. Bar. in. l. penul. ℣. ad crimē. in vij. col. ff. de publi. iudi. Bal. hic ℣ in. l. reos. in pen. col. C. de ac cus. Jmo. ℣ ℳ Soder. in. c. veniēs. de accusatio. ¶ Sēdo limita quādo vellet ꝺfendere reū ex actis cāuse: tūc nō tenet satisfacere qz index ex officio suo etiā nemine cōparente tenet defendere. ita Ang. in. l. filiusfami. ff. qui satisd. cog. Pau. de ca. hic. Lud. Ro. in. l. de pupillo. ℸ. si ꝓcurator. ff. de ope. no. nūtia. Jmo pl⁹ tenet ibi Ang. q̄ isto casu etiā inhabilis: puta minor vel mulier admittunt. alle. Jnno. in. d. c. veniēs. qđ an sit verū ibi dixi.

¶ Tertio fallit in plato cōparēte ad defensionē sue ecclie nā admittit sine satisdatiōe de judicato sol. ita tenet Jnn. in. c. cū inter. de exce. Ang. in. d. l. filiusfami. in fi. lz dicat aliquos ibi tenere cōtrariū. ¶ Quarto fallit qñ pater venit ad defensionē tā qđ legitimus administrator. l. ſi. ℸ. ibi autē. C. de bo. que liber. tuncta. l. ſi. ℸ. defensionē. C. de admi. tuto. ℔ Bar. in. d. l. filiusfami. ℣ in. l. ij. ℸ. ſi. ff. sol. ma. ¶ Quinto fallit qñ esset relevatus a principali qui promisisset pro eo de iudicato solvēdo, ℣ dedisset fideiussores, qñ non possideret immobilia. ℣ ita observat cōsuetudo. ℸ. ſi vero aliquis. instit. de satisda. Barto. in. l. si defunctus. ℸ. j. ff. de ꝓcu. ℣ in rubri. ff. iudi. solu. ᵉ ℣ ista ꝓmissio dñi sufficit ad releuandū ꝓcuratorē. etiā si statutū expresse dispone ret, q̄ null⁹ ꝓcurator: vt similis ꝑsona audiat, mīs pr⁹ ℣ ante oīa satisfecerit per idoneos fideiussores, ita per plura cōsuluit Lud. Ro. in cōsi. lxij. q̄ incip. florentina constitutio. ℣ in

1 ¶ Legitimi administratores non possunt ante litem cōtestatam procuratorem cōstituere ad judicia: sed bene possunt constituere actorem eorum periculo. nu. 2.

3 Minor cum auto. tuto. vel curato. potest constituere procur. ad iudicia. quem an solus tutor possit revocare. nu. 4.

5 Actor potest ad vnum solum actum constitui.

5 Procurator iſci potest constituere procur. ad vēdendum rem fisco obligatam ℣ ad faciendum fieri subhastationem. 11.

Necꝫ tutores. Tutor vel curator ante litē ꝓtestatā nō pōt cōstituere ꝓcuratorē ad judicia: sed bene actorē. hoc primo. pupill⁹ vero vel adultus cū authoritate sui administratoris, potest procuratorē cōstituere. hoc secūdo. ité tutor ℣ curator: post litē cōtesta. possunt ꝓcuratorē ad judicia constituere. h. d. tertio ℣ vlt. ¶ Et sic ista lex habet tres ptes q̄ patent ex summario. ¶ †No. j. q̄ legitimi administratores, vt sunt tutores ℣ curatores: nō possunt ante litē cōtest. cōstituere procuratorē ad judicia. ratio ponit hic gl. j. sed bñ ad negotia. l. ita aūt. ℸ. gessisse. ff. de admi. tut. rōnem diuersitatis assignat hic Bar. sed nō est bona. cū etiā cā pupillaris spectet ad curā ℣ solicitudinē tutoris. l. si. C. de admi. tut. l. quotiēs. ℸ. j. ℸ. ℌ. eo. melior est rō ℌ assignat Jac. bu. ℣ Ang. in. l. q. ff. eo. ℣ Raph. Ful. hic. ℣ ptz ex his q̄ dixi in. l. qđ quis. ℸ. c. ¶ † Secūdo no. q̄ tutores ℣ curatores, lz nō possint constituere ꝓcuratorē ad judicia tū bene possunt cōstituere actorē coīa periculo. rōnē diuersitatis assigna vt ꝓ Bal. hic in. ℌ. q. ℣ cōfirma ꝓ regulā. l. sine apud acta. in ꝓin. C. de trāſac. ¶ † Tertio no. q̄ minor cū authoritate tutoris vel curatoris pōt cōstituere ꝓcuratorē ad judicia. ex hoc infert qđ sol⁹ adultus nō pōt ꝓcuratorē ℘stituere, ℣ istud et clare ꝓcedit: qñ lz curatorē: q̄ egparat pupillo. l. si curatorē habēs. C. de in integ. resti. mi. sed si adultus careat cura. videtur q̄ possit ꝓcuratorē cōstituere: sicut vt pōt oīa alia facere sicut maior. Veritas est in ℣ trario. ℣ ita extē. de ad hūc tex. q̄: illud qđ dicit adult⁹ carēs tutore, pōt oīa facere sicut qlibet maior. verū est circa extrajudicialia: sec⁹ in judicialib⁹, cū nō habeat legitimā ꝑsonā stādi in iudicio. l. j. C. qui leg. perso. stā. in iudi. non habent. ¶ Et ex hoc sequit q̄ in oībus casib⁹ in quib⁹ adultus habet legitimā ꝑsonā stāndi in iudicio: quos enumerat glos. magistra. in. c. ex parte. de resti. spo. Spe ℣ ti. de act. ℸ. j. ℸ. totū. in illis posset sol⁹ cōstituere ꝓcuratorē ad judicia. l. ij. ℸ. j. ff. rē va. ha. ℔ Bar. ℣ alios hic. ℣ in l. unut⁹. ℸ. ij. q. ff. e facit bñ text. in. c. ſi. de iudi. in. vi. ℣ ita limita istū tex. ¶ Sēdo limita quādo vellet ℘stituere ad totā cām. secus si ad vnū factū tñ. gl. est val de no. in. l. iij. ℸ. curatores. in ver. ꝓ ꝓcuratorē non q̄ pe. tut. sup cui⁹ verita. cogita: qz nō cōfirmo. ¶ † Et an sol⁹ tutor possit revocare talē ꝓcuratorē ℘stitutū a minore ei⁹ authoritate, dic vt per Bar. hic, ℣ l. l. actor. ff. rē ra. ha. declarādo vt late p. d. Alex. hic ad quē te remitto. ¶ Capio gl. in ver. debēt. q̄ diuide i quatuor. in puncta ponit modū ℘stituēdi actorē, ᵇ qñ ℣ quo possit cōstitui. ℣ tradit duplicē ꝓtica. q̄libet est bōa: ℔ doc. ℌ. ℣ bar. in. l. actor. ff. rē ra. ha. Bal. in. l. si actor. C. de app. Jo. an. ℣ addē. Spe. in ti. de actore ad vniuersi. cōsti. ℸ. j. in addi. q̄ incipit hec forma. Jtē adde ad vnum articulum tantum: puta ad allegandū causas absentie. gl est reputata singularis in. l. in eo ꝑ plus. ℸ. nemo. ff. de reg. iur. Bar. in. l. penul. ℣. ad crimē. in vij. col. ff. de publi. iudi. Bal. hic ℣ in. l. reos. in pen. col. C. de accus. Jmo. ℣ ℳ Soder. in. c. veniēs. de accusatio. ¶ Sēdo limita quādo vellet ꝺfendere reū ex actis cāuse: tūc nō tenet satisfacere qz index ex officio suo etiā nemine cōparente tenet defendere. ita Ang. in. l. filiusfami. ff. qui satisd. cog. Pau. de ca. hic. Lud. Ro. in. l. de pupillo. ℸ. si ꝓcurator. ff. de ope. no. nūtia. Jmo pl⁹ tenet ibi Ang. q̄ isto casu etiā inhabilis: puta minor vel mulier admittunt. alle. Jnno. in. d. c. veniēs. qđ an sit verū ibi dixi.

¶ Tertio fallit in plato cōparēte ad defensionē sue ecclie nā admittit sine satisdatiōe de judicato sol. ita tenet Jnn. in. c. cū inter. de exce. Ang. in. d. l. filiusfami. in fi. lz dicat aliquos ibi tenere cōtrariū. ¶ Quarto fallit qñ pater venit ad defensionē tā qđ legitimus administrator. l. ſi. ℸ. ibi autē. C. de bo. que liber. tuncta. l. ſi. ℸ. defensionē. C. de admi. tuto. ℔ Bar. in. d. l. filiusfami. ℣ in. l. ij. ℸ. ſi. ff. sol. ma. ¶ Quinto fallit qñ esset relevatus a principali qui promisisset pro eo de iudicato solvēdo, ℣ dedisset fideiussores, qñ non possideret immobilia. ℣ ita observat cōsuetudo. ℸ. ſi vero aliquis. instit. de satisda. Barto. in. l. si defunctus. ℸ. j. ff. de ꝓcu. ℣ in rubri. ff. iudi. solu. ᵉ ℣ ista ꝓmissio dñi sufficit ad releuandū ꝓcuratorē. etiā si statutū expresse dispone ret, q̄ null⁹ ꝓcurator: vt similis ꝑsona audiat, mīs pr⁹ ℣ ante oīa satisfecerit per idoneos fideiussores, ita per plura cōsuluit Lud. Ro. in cōsi. lxij. q̄ incip. florentina constitutio. ℣ in

a ℣ Ergo nō ante limitat Alex. lib. ℌ. ꝑ. lxxxvj. visis. col. ℌ. Secundo limitat text. Beni. in. c. i. ℸ. j. extra eod. lib. vj. Purpu.

¶ Quomodo finiatur potestas actoris ℣ ejus facto tutor: obliget, ponit Alex. consil. xxij. diligēter ℣ mature. ℣ ꝺ gl. hic vult qđ ad eū actum pōt minor cōstituere quē ipse facere pōt. Adde Soc. de turamento. lib. iiij. ℸ. j. pen. presentis consultationis difficultas. Purpu.

¶ Quilibet admittit ad de in. c. venerabilis. ℌ re lig. do. in sua gl. n. Jo. de fantu. in. c. nō volent ℸ. q. vj. Jnn. in. cōsa per hio. d. accan pnn. Jnno. in. c. cōstitutus. in gl. n. de procu.

¶ Limitat Socy. lib. j cōsi. cxx. in pnti rep. lib. ℌ. ℣ consil. cxxxj. Purpur.

¶ Declara vtrū procuratorē pro cōiuncto nō constituat. Ro. cōsi. mihi. 674. no. q̄ cōiūcta persona. quē Felyn refert I. c. cū Jo. ℣ Al. col. vide re iud. Limitat et sing. Ang. consi. xcvij. visis pcessibus. in. ℌ. dubio. de affine per lineam trāſuersalē. Purpu.

codē casu, idē consuluit Joā. de ana. in cōs. lxxxij. q. incipit statuto florentino. ¶ Tertio no. q. 2iuncta persona[a] admittit sine mādato, ad agendū pro cōiuncta persona. istā regulā extē de quatuor modis. ¶ Primo extēde, pā licet iste text. loquat in filio, tñ idem est in aliis personis enumeratis in l. fin. he. in prin. ff. ro. in l. fin. ff. cū. l. seq. ff. de postu. ¶ Scōo extende vt procedat in oībus trāsuersalibus, vsq; ad decimū gradū, vsq; ad quē succedūt sm Jnn. in c. nōnulli. de rescrip. Spe. in tit. de cōiun. perso. Bar. in l. sed q. he. in prin. q. in l. fi. in prin. de accus. facit. l. parti. in prin. ff. de mino. ¶ Tertio extēde etiā si cōstat cōiunctū nullū habere mādatū. d. l. sed q. he. in prin. dixi in l. fi. s. eo. idem in marito qui admittit p vxore sine mādato. l. mariti. s. fi. eo. qui dicit cōiuncta persona vxoris, a ecōtra. l. manifestissimi. s. fin. a ibi doc. no. C. de fur. idē in plurib⁹ cōsoribꝫ sm l. scōam. C. de cōsorti. eius. lit. ¶ Quarto[b] extēde ad amicū nō leui amicitia cōiūctū iuxta. l. late culpe. cū gl. ff. de verb. sig. q. talis amicitia prepōderat cōiunctioni sang. l. cū allegas. C. de castrē. pe. lib. xij. facit. l. fi. in. fi. amici. ff. q. pet. tut. z ita in specie tenēt Cy. z Sali. hic. Bul. de cu. in. d. l. sed q. he. in pn. Spe. in ti. de a duo. s. obijcit. ver. est etiā quartus ordo. Jo. in c. fi. de postu. Cy. in. l. mut⁹. j. e. Bar. in. l. nō solū. s. q. alieno. ff. e. ¶ Et puto q. etiā in puncto iuris possit ista opi. defendi, p qua facit: qz illud q. disponit inter cōiunctos vel ppinquos rōne affectionis, habet locū inter amicos magna amicitia iūctos, vt no. glo. in. c. requisiti. iuncta glo. in. c. q. in glo. pen. in fi. de testi. ex ꝑte no. Pan. in. d. c. requisiti. ¶ Scōo facit, c qz ardor liciti amoris operāt vim clausule codicillaris. vt si in testamēto fit instituta ꝑsona valde dilecta testatoris, z non affuerunt nisi quinq; testes: talis dilectio ꝑsone hz vim clausule codicillaris. ita singulariter Bal. in. l. si iure. p gl. ibi. C. de test. manu. z licet Bal. ibi dicat q. nō audet firmare, nisi vbi tractarek de fauore libertatis. tñ hic firmat Lu. Ro. in ꝑti. clxxxix. q. inci. amplissime doctor. in pe. col. z ibi plus dicit. nec alibi legi qō ardor liciti amoris hz vim renocationis clausule derogatorie appposite in pmo testamēto, q. multū no. ad. l. si qs. in pn. testamēti. ff. de leg. iij. ¶ Tertio[c] facit q. tāgit Bal. in. l. j. C. q accu. nō pos. in xvi. col. in ver. qd de singulari amico. † q. amic⁹ sing. venit appellatiōe suoꝝ p gl. in. l. ij. C. in q. cau. col. do. accu. pos. lib. xj. tñ Bal. dicit q. istud nō ꝓbat iure. z q. dicta glos. loquit abusiue z nō ꝓprie. ¶ Quarto facit: qz ꝓpter magnā[e] amicitiā repellit qs a testimonio sm Spe. in ti. de teste. §. j. in pn. Bart. in. l. eos. in aliqb⁹ lecturis. z ibi Bar. C. de test. z idē Bald. l. si qs. in vlt. col. eo. ti. Ange. in. §. fi. p illū tex. in aut. de nup. z in §. cogitandū. in aut. de mona. do. Alex. in cōs. lxxviij. q. inci. in cā z ite vertēte inter Bartholomeū. in. fi. z. iij. cc. l. in. i. vol. ¶ Contrariā opi. in ꝓncipali passu tenet p plura Ray. de fer. hic. Ange. in. l. sed q. he. in prin. ff. co. Bal. in. l. j. in. xx. col. C. q accu. nō pos. Jo. de Jmo. in. l. ex facto. §. si qs rogat⁹. el i. in. xviij. col. ff. ad treb. Lu. ro. in. l. si vero. §. de viro. in. xxvj. fallē. ff. sol. matri. Raph. Fulg. hic. z i. l. tutori pillū tex. C. de neg. gest. idē tenet do. Alex. hic. z in. l. j. §. lex falcidia. in. j. z. ij. col. ff. ad. l. fal. vī re pe. l. sepe. ff. de re ind. idē apud cano. tenēt. d. Ant. z Pan. in. c. cōā. de offi. deleg. d. Ant. z alij in. c. fi. de postu. z do. Ant. in. c. cū Mo. ferrariēsis. p illū tex. de ꝑstit. Semi. in. c. q ad agēdū. in pn. de ꝓcur. in. vi. eo. tit. qz nō reperit iure cautū: z qz nō est eadem rō: z qz amicitia de facili tollit. hz 2iunctio sanguinis tolli nō pōt l ius agnatiōis. ff. de pac. ¶ Tertio facit tex. in. l. tutori. in ver. amici. iūctio verbo nec agēdi. C. de neg. gest. vbi amicus nō admittit ad agendū sine mādate. ¶ † Ad idē facit. l. j. C. si ꝑ vim vel alio mō. vbi specialis est odio spoli. ins: vt contra eū amic⁹ p amico sine mādato admittat. ¶ Ad idē facit tex. in. d. c. cū Mo. ferrariēsis. cū gl. vbi canonic⁹ nō pōt agere sine mādato p canonico. z tū iter eos ꝓsumit amicitia. c. cū R. canonicus. de offi. deleg. Jtē adde q. dicā. §. in vlti. char. ¶ Sz tenendo primā partē, ad ista clare rñde qō loquūtur in amico simplici. hz nos loquimur in amico magno z singulari z in materia vide nouā qōnē quā disputat. d. Alex. in. d. §. lex falcidia. in. j. z. ij. col. † Item statutū loquēs de 2ximis inter 2sanguineos z 2iunctos, habeat locū in amicis magna amicitia cōtūctis. ¶ † Istā regulā sic ampliatā limita septēdecim modis. ¶ Primo vt nō ꝓcedat in filijs natis ex damnato coitu: qz nō possent agere sine mādato ꝓ parte sm Jnn. z cōiter cano. in. d. c. nōnulli. Bal. in. l. cū acutissimi. C. de fideic. z in. l. id q. ꝑ patres. C. de epis. z cle. ponūt Mododer. in. l. ex facto. §. si qs rogat⁹. el i. vbi oīno videas do. Ale. in. xxij. co. ff. ad treb. ¶ Secūdo fallit qñ cōiunctus haberet turorē vel curatorē: qz ad eos spectat agere, sm Bal. in. l. senatusconsulto. C. q. accu. non pos. ꝑ illū tex. sm vnū intellectū cōmūāt ꝓplici fundamēto. primū est: qz in mādatū expressum facit silere tacitū. l. iij. ff. hz z si forte. ff. ind. sol. iūcta regula. l. fi. C. de pac. quētis. Scōo qz q veniunt de iure speciali, nunq; admittunt, donec illi qui veniūt de iure cōi sint in mora constituti. tex. est in. l. sepulchri. violati. ff. de sepul. viola. ¶ Tertio limita, nisi 2iunct⁹ procuratorē dimisisset: qz ꝑ hoc videret, ꝓhibuisse cōiunctū. l. cū ꝓtor. z ibi no. An. ff. de iudi. Spec. in tit. de conjun. perso. ver. ité q. agit. Jmo. in c. ex parte pecani. in pe. col. de rescri. qz 2iunct⁹ nunq; admittitur 2tra volūtatē cōiuncti, etiā tacitā. vr. j. in vlt. fal. ¶ Quarto[f] fallit in oībus casib⁹ requirētibus speciale mādatū. l. patri ꝓ filio. z in. l. illud. §. j. ff. de mino. z hic in gl. ideo cōiuncta ꝑsona nō pōt ꝓ cōiuncta deferre iuramētū: nisi habeat ꝑsonale mādatū. vel nisi ratificet declaratio. l. nec filj⁹. z ibi Bald. no. C. de re. credi. itē cōiūcta ꝑsona nō petit rest. in inte. ꝓ cōiuncta. Spec. in tit. de in integ. resti. §. ij. ver. fiat⁹. niſ ꝓ filio prodigo, vel furioso. vt est tex. sing. in. d. l. patri. vel nisi ad impetrandum rescriptū. cū. c. nōnulli. z. c. ex parte. de rescri. glo. in. c. constitutus. de in integ. rest. vel nisi veniet tanq; legitim⁹ administrator, sm Bar. z Bal. in. l. j. post gl. C. ibi et per pcu. ¶ Quinto[g] fallit in casib⁹ spiritualib⁹, sm Spec. z Jo. an. in tit. de cōiuncta ꝑsona. in fi. facit tex. in. c. fi. circa fi. de iudi. in. vj. itē facit ratio: qz in causis spiritualibus requirit speciale mādatum: vt est glo. in. d. c. qui ad agēdū. sed in requirētibus speciale mādatum cōiunctus nō admittit, vt ꝓxime dixi. Tamen in 2trium videt facere tex. in. c. accedēs. extra eo. vbi pater in cā matrimoniali filie, interuenit vt cōiuncta ꝑsona ad agēdū. ad idē est glo. in. c. cū ꝓdē. in gl. fi. iuncto tex. de pact. ¶ Sexto fallit, qñ cōiuncta persona eguisset tanq; cōiuncta persona. si aūt eguisset vt procura. nec posset ostendere de mādato: nō valeret iudicium, tanq; agitatū a cōiuncto, sm Bald. z Sal. in. l. j. s. eo. qz debet attēdi forma comparendi. allegāt glos. fin. in. l. filiusfamil. ff. qui satisda. cog. adde qō idē tenet Bal. in. p. c. nulli. §. sunt et glo. qz allegādo mādatū. facit se alienū a ꝓfessione legis. l. maritus. j. eo. hoc modo etiā respondet ad. l. iij. ff. de test. mūi. q. videtur ob. idē tenet Bal. in. c. ex parte decani. in. p. col. de rescri. ¶ Et cōsulunt Lud. Ro. in cōs. ccccl. xvj. qō inci. primus ꝓpositę 2sultatiōis articul⁹ ille est in. j. col. qō si mariti⁹ agit tanquā procurator vxoris: deinde repertū fuit eū nō habere mandatū ꝑ nō valet iudiciū, tanq; agitatū a cōiuncta ꝑsona. nullā aut honestatē allegat de predictis: hz mouet ꝑ regulā ꝓ potuit nolui. z. glos. in. l. multū interest. C. si qs alteri vel sibi. z in. c. cū sup. de offi. deleg. alle. etiā. l. si is ad quē. ff. de acq. her. z bo. tex. in. l. ꝙro. ff. de eo qui ꝓ tuto. z in. l. jū. §. sed z si quidē tutor. ff. iudi. sol. ꝓ quere vt ibi plenē per eū: facit qz cōiuncta persona nō est ꝓprie procurator. tex. est in. l. iij. §. j. z ibi ad hoc no. Bar. ff. indu. sol. qui tex. est ad hoc singularis, sm Bal. j. c. fi. circa fi. de eo qui mitti. in pos. facit gl. in. d. l. sed z he. in prin. Bal. in. l. j. C. quibus res iud. nō nocet. ¶ Quinq; alias limitatiōes ponit do. Alex. hic: quas vide per te. ¶ Un. xij. limita dūmodo cōiunct⁹ nullū habere mādatū. d. l. sed z he. in prin. dixi in. l. j. §. eo. idem in marito qui admittit ꝓ vxore sine mādato. l. mariti. Raph. Fulg. hic. z i. l. tutori pillū tex. C. de neg. gest. idē tenet do. Alex. hic. z in. l. j. §. lex falcidia. in. j. z. ij. col. ff. ad. l. fal. vī repe. l. sepe. ff. de re ind. idē apud cano. tenēt. d. Ant. z Pan. in. c. cōā. de offi. deleg. d. Ant. z alij in. c. fi. de postu. z do. Ant. in. c. cū Mo. ferrariēsis. p illū tex. de ꝑstit. Semi. in. c. q ad agēdū. in pn. de ꝓcur. in. vi. eo. tit. qz nō reperit iure cautū: z qz nō est eadem rō: z qz amicitia de facili tollit. hz 2iunctio sanguinis tolli nō pōt l ius agnatiōis. ff. de pac. ¶ Tertio facit tex. in. l. tutori. in ver. amici. iūctio verbo nec agēdi. C. de neg. gest. vbi amicus nō admittit ad agendū sine mādate. ¶ † Ad idē facit. l. j. C. si ꝑ vim vel alio mō. vbi specialis est odio spoli. ins: vt contra eū amic⁹ p amico sine mādato admittat. ¶ Ad idē facit tex. in. d. c. cū Mo. ferrariēsis. cū gl. vbi canonic⁹ nō pōt agere sine mādato p canonico. z tū iter eos ꝓsumit amicitia. c. cū R. canonicus. de offi. deleg. Jtē adde q. dicā. §. in vlti. char. ¶ Sz tenendo primā partē, ad ista clare rñde qō loquūtur in amico simplici. hz nos loquimur in amico magno z singulari z in materia vide nouā qōnē quā disputat. d. Alex. in. d. §. lex falcidia. in. j. z. ij. col. † Item statutū loquēs de 2ximis inter 2sanguineos z 2iunctos, habeat locū in amicis magna amicitia cōtūctis. ¶ † Istā regulā sic ampliatā limita septēdecim modis. ¶ Primo vt nō ꝓcedat in filijs natis ex damnato coitu: qz nō possent agere sine mādato ꝓ parte sm Jnn. z cōiter cano. in. d. c. nōnulli. Bal. in. l. cū acutissimi. C. de fideic. z in. l. id q. ꝑ patres. C. de epis. z cle. ponūt Mododer. in. l. ex facto. §. si qs rogat⁹. el i. vbi oīno videas do. Ale. in. xxij. co. ff. ad treb. ¶ Secūdo fallit qñ cōiunctus haberet turorē vel curatorē: qz ad eos spectat agere, sm Bal. in. l. senatusconsulto. C. q. accu. non pos. ꝑ illū tex. sm vnū intellectū cōmūāt ꝓplici fundamēto. primū est: qz in mādatū expressum facit silere tacitū. l. iij. ff. hz z si forte. ff. ind. sol. iūcta regula. l. fi. C. de pac. quētis. Scōo qz q veniunt

singularem ꝓ ampliatione huius. l. Pau. de ca. z do. Alex. hic idē si ꝓ transuersalibus vsq; ad quartū. sm Bal. Sali. et do. Alex. hic. arg. l. petitionē. s. de aduo. diuer. iudic. z ibidem Bald. ad hoc no. illū tex. ¶ Quinto vltra alios no. ex isto tex. hic videri tex. cōtra cōem doctrinā gl. z doc. iur. ciuilis. z canonici. † qō in prin. li. magis fauet actori ꝙ reo. in medio pariter fauet vtriq;. sed in fi. postea magis fauēdū est reo quā actori. Istā doctrinā tradit originaliter. d. Azo in summa pandectarum. in tit. de reb. dub. sequit gl. magistra. in. c. cū ad sedē. de resti. spo. z gl. in. c. cū sint partiū iura. z in. c. cōtra eū. de reg. iur. in vi. z glo. in. c. ex literis. z ibi doc. de ꝓba. Bart. z alij de die. in prin. ff. qui satisda. cog. z in. l. inter stipulātē. in. §. fi stichū. ff. de verb. obli. Et ideo ōt Bal. in. l. edita. in. xvij. col. C. de edē. referendo Azo. vbi. s. ꝙ libelli actoris sunt fauorabiliores in litis ingressu. pares in ꝓgressu, z odiosi i egressu. ¶ Et alibi i similē dicit idē Bal. in addi. Spe. in tit. de app. in. xj. col. in ver. † in dubio, ꝙ appellatio a prin. est fauorabilior quā sniа. in medio est par. in fi. aut ē magis fauet sententie. ¶ Contra istā doctrinā facit multū iste tex. vbi in pn. vel in medio magis fauet reo ꝙ actori. cōtra theoricā predictā, nā ex parte rei admittit ꝓcurator, quē cōstat nō habere mādatū. dūmodo ꝑstet satisdationē. tex. est hic z tñ ex parte actoris nō admittit ꝓcurator, quē cōstat nō habere mādatū cui⁹ velit satisdare. l. j. cū gl. vbi dixi. nō obstāt gl. in. l. nō solū. §. q. alieno. ff. eo. assignet duas rōnes s. quāuis gl. in. l. nō solū. §. q. alieno. ff. eo. assignet duas rōnes s. quāuis gl. in. l. nō solū. §. q. alieno. ff. eo. assignet duas rōnes diuersitatis: tñ sunt falsę. vt remissiue dixi in. l. i. e. ti. z dato ꝙ essent vere nō tollerēt obiectū. cogita de rūso. ¶ † Ultimo inquātū superⁿ tetigi, an ea q. hic dicunt de cōiūcto habeāt locū in amico valde dilecto, z tenui qō sic: qz ꝓpter eq̄parationē q. fit inter cōiunctā ꝑsonā z ꝑsonā valde dilectā. vltra ibi allegata. adde ꝙ eandē eq̄parationē facit Bart. in. l. titia. in fin. j. col. z. j. q. ff. de ver. obli. ¶ Adde etiā illud qō nouissime attēdit Bar. z tenētiū istā partē est: qz qñ qs nō pōt esse in iudicio. nec ꝑ se. nec ꝑ alio, ista exceptio semp pōt sibi opponi. l. nō cio. nec ꝑ se. nec ꝑ alio, ista exceptio semp pōt sibi opponi. l. nō idcirco. §. j. ff. de iudi. ¶ Sed ad istud fundamētū rñdet clare Bart. i. d. l. j. in. fi. col. q. pcedit in seruo. z ita ꝙquit. d. l. nō idcirco. §. j. qz seruⁿ nec ꝑ alio nec ꝑ se pōt esse in iudicio. † sz mi vel etiā sine curatore, qñ iudiciū tēdit ad fauorē suū. l. nō eo mi nus. j. eo. z hoc modo pōt defendi prima pars. tñ aduerte qō Bar. nō bene no. hoc ex ista gl. nō alⁱ est sensus huⁱ⁹ gl. ꝙ intellexit Bar. put gl. met. j. se declarat in gl. mag. in pn. q. fi lis nō erat ꝑstata cū patre tūc ante litē cōtestatā iustū est filiū repelli: qz tūc nō poterat peruenire ad sententiā diffinitiuā cōtra patrē. l. fi. §. illud. C. de tēpo. appel. sed post litē cōtestatā cū patre iustius fuit filiū minorē admitti: per rationē assignatam in tex. z ita ista gl. intelligūt Mododer. hic. ¶ In ea. glo. ibi, sol. ibi, ad negotia. ista est cōis opi. † qō minor. xxv. annis nō pōt esse ꝓcurator ad iudicia: hz bñ ad negotia. dūmodo sit maior. xvij. an. ꝑ tex. ad literā de vtroq; in. c. q gñaliter. §. fi. de ꝓcura. l. vj. z lz subtiles vltramō. z cū eis Old. z Cy. hic tenerēt 2trū: rñdeo eius fundamēto, vt per Bar. hic, z ꝓ eius sol. ꝙ ad hoc vt minor possit manumittere seruum, sufficiat cā honestatis, q. mus nō subsit necessitas. pōdera tex. in. l. etiā. §. j. in ver. quib⁹ hone stū sit. ff. de manu. vindi. tñ ꝑ opi. vltramō. 2tra cōem facit tex. in. l. minor. in pn. ff. e. † vbi in tex. assignat rō q. minor. xxv. annis nō pōt esse ꝓcu. ad iudicia ad defendēdū, eo q. posset restituī in integ. z ipse z eiⁱ⁹ fideiussor. ista rō certe est in ꝓcuratore ad agēdū: de cui⁹ mādato cōstet: q nō pōt restitui in integ. qz nec ledi, cū sit imputādū dño, q. eū ꝑstituit. l. cū mādato. ff. de min. Secus in procuratore rei ad defendēdū, cōtra quē fit executio sententie. l. plauti⁹. ff. e. ¶ † Tolle simile stāte statuto q. in cōtractibus minorū requirit cōsensus cōsanguineorum, oz intelligi qñ 2trahit noie ꝓprio: quo casu pōt ledi. Secus si 2hat noie alieno: qz cū imputandū sit ei q. illū cōstituit. nō requirit illa solēnitas statuti: sm Ang. in. l. quāuis, in pn. ff. de acq. pos. per tex. in. l. q̄stū. vbi Lud. z do. Allexā. idē tenēt. ff. de in ius voc. Pau. de ca. l. cuicūq;. §. fi ab alio. ff. de institō. quāuis 2trariū z male dicat se cōsuluisse Raph. cu. in. l. apud iul. §. fi. ff. eo. qui. cau. in pos. ea. quē reprobat do. Allex. in. d. l. q̄stū. ¶ Hanc fundamēto respondet dupliciter ꝙ lz tex. in. l. minor. assignet rōnē predictā: tñ aliā rōnē assignat tex. hic, qz nō hz legitimā etatē. vnde succedit regula, quod qñ in aliqua dispositione limitant due rōnes finales: lz vna cesset, si tñ militat alia, hz locū. l. dispositio. gl. in. l. j. §. affinitatis. ista. de pup. l. si vēter. §. fi. ff. de pui. credi. z est tex. melior de iure. l. si nō lex eliasentia. z ibi Bal. ad hoc no. ff. de here. ista. ¶ Scōo q notabili⁹ respōdet, ꝙ ratio assignata i. d. l. minor. hz locū etiā in ꝓcuratore ex parte actoris cū ꝓcurator actoris teneat eū defendere in causa recūēntiōis. l. ꝙ qs eo. ¶ Lapio gl. in ver. cōdēnatione. quā dixi de in quatuor partes. Jn prima declarat tex. Jn scōa q. est ibi, an aūt format qōnē q. est: † pone ꝙ filj⁹ minor. fuit admissus ad defendēdū patrē absentē, 2tra quē erat lis 2te. finito ꝓcessu an iudex debebit ferre sniam cōdēnatoriā cōtra patrē, an vero 2tra ipsum filiū, dubiū facit: qz qñ lis est 2te. cū oīno: si postea cōparet ꝓcurator, oz ferri sniа cōtra dñm. z nō 2tra ipm. l. j. cū gl. C. de sen. z interlo. om. iudi. veritas est, z ita cōiter tenet, qō oz ferri sniа cōtra ipsum filiū. ex quo plenā defensionē ꝑ patre suscepit ꝑ. l. liberto. §. fi. de neg. gest. allegatā in glo. ¶ Jn tertia que est ibi. si ergo cōdēnat. q. rit gl. retēta precedēti opi. qō sniа cōdēnatoria debeat ferri 2tra ipsum filiū minorē, an minor habebit restitutionē in integ. z tenet ꝙ non, duplici rōne. vt in ea habetis. ¶ Ex ista tertia parte gl. collige no. limitationē ad regu. quā tradit gl. in. l. vnica. in gl. fi. post mediū. C. si de momenta. pos. feu. appel. † ꝙ vbi ꝑsona minoris legitimat ad iudiciū, nō per hoc tollit sibi beneficiū restitutionis in integrū sicut in simili qñ minor facit 3cū legitime cū † authoritate curatoris: z decreto iudicis, nō per hoc tollit sibi restī. in inte. imo ꝓprie tūc habet locū. l. si quidē. C. de predi. mino. illa regula limitatur per istam glo. qñ minor legitimat ad iudicium ꝓ se. si autem ꝓ alio: tūc nō habet restitutionē in integ. duplici ratiōe. Prima, qz tūc repꝛesentat maiorē. Secūda qz restitutio nō ꝑdesset sibi sed alij. z ad hoc no. etiā ista glo. Bal. hic. i. iij. q. z Pau. de ca. Jn quarta z vltima q. est ibi. Jtē quare succurrit gl. adhuc retenta predicta decisione formatur aliā questionē: quare minor si defendat patrem, non debet restitui in integrum: sicut quādo fideiubet ꝓ patre. dic vt in ea. Jason Padue.

[a] ber Exceptio minoris etatis contra procuratorē. Adde Feli. tenētem cū Bar. hic in. c. post cessionem. col. vj. versi. iij. declara. de ꝓbatio. Purpu.

[b] Quia seruus. Adde Spec. tit. de actio. versi. item qō est seruus. idē Spec. tit. de ꝓcura. §. j. xxvj. Lar. c. scisitatus. de reseri. in. iij. q. idē Lar. l. c. ꝑstitut⁹. eo. tit. in vlti. col. Alb. in. c. tanta. de simo.

1 ¶ Exceptio ꝓcur. vel dilatio oz opponi ante lit. cōte. postea vero nō pōt opponi: idē est etiā in aliis exceptionibus. nu. 2.

2 Aduocatus qui nō opposuit ante litē cōtest. excep. procura. si postea vult eam opponere punitur in vna libra auri.

3 Exceptio dilatoria non potest opponi post litē contesta. fallit tamen in. xvj. casibus.

4 Instrumenta possunt ꝓduci vsq; ad sententiam exclusiue.

5 A sententia interlocutoria que continue granat. potest appellari etiam post decem dies: quandiu grauamen durat.

6 Exceptio dilatoria que nō fuit opposita i causa principali an b te lit. contest. nō potest amplius opponi in causa app. dato ꝙ in causa app. nōdū fit lis cōtest. fallit tamē in. v. casibus. nu. 7.

8 Si sit appellatum a diffinitiua sententia aduocatus non tenetur ꝓ eodem salario ꝓsequi: secus si ab interlocutoria. V.

Ita demū.

Exceptio procuratoria debet opponi ante lit. contest. postea aūt opponi nō pōt: etiā in causa appellationis. h. d. Et est multū notabilis sm Bar. vt. j. dicit. est vnica singularis in iure. Et dixidit in tres ꝑtes. put tria habet dicta. ij. ibi, q̄ō nec. ij. ibi, nā si integra. ¶ Isto. ex ista l. regulam † ꝙ exceptio dilatoria vel procuratoria debet opponi ante litem cōtest. postea vero opponi nō pōt. cōcordātes sunt in gl. z

Universidad de Deusto Biblioteca

rationē assignat Bar. bene intuēti. in. l. elegāter. §. si quis post. vbi dixi. ff. de cōdic. inde. ¶ Et pōdera q̄ ista lex notabili⁹ p. bat etiā si talis exceptio sit iměra ob publicā vtilitatē. vt est exceptio militie. vt hic iuncta l. militē. ℨ eo. ¶ † Et adde q̄ ad-
2 uocatus qui ante litē cōtest. nō apposuit talē exceptionē dila-
a toriā. si postea vult opponere, punit⁹ in vna libra auri⁹ q̄ est ho die, xcvj. ducator. tex. est in. l. pen. C. de except. Spec. in ti. de ad uo. §. i. ver. itē post. z in tit. de except. §. ij. ver. porro. ad fi. ¶ Ter tio p ampliatiōe isti⁹ regule adde q̄ idē est in exceptiōe decli natoria fori. tex. est in. c. iter monasteriū. de re iudi. ¶ Quarto adde idē esse in exceptiōe pēdētie litis: q̄ post litē ꝛtest. opponi nō pōt ſm Bal. in. l. perēptorias. in vlt. q. C. ſen. rescin. non pos. ¶ Quinto adde idē esse. l exceptiōe p̄sentatiōis, q: est declina toria fori, z debet ante litē cōte. opponi, ſm Bal. in aut. ſz nouo iure. in pe. col. in ver. sed pone: in ciuitate Peruſij. C. de ser. fugi. ¶ Sexto adde idē in exceptiōe de delegatiōe facta vltra vnā dietā: cū sit dilatoria ſm Ant. de but. z alios in. c. dilect⁹ fili⁹ sarracenus. de rescri. intelligēdo z limitādo vt vbi p. d. An to. z do. Frā. de are. in cōsi. lviij. incipiē. diligēter cōsideratis. in iij. col. in prin. Et adde q̄ vult gl. in. c. nonnulli. in versi. vltra duas dietas. de rescrip. z glos. in. c. cū multis. in ver. quorū. de rescri. in. vi. ¶ † Itam regulā limita xvi. modis. ᵇ ¶ Primo
b ff. so. ma. addidi in. d. ij. de cōsor. eius. litis. Pur. nisi talis exceptio supueniat post litē ꝛtest. l. ij. vbi Bar. z doc. C. de ꝛsor. eius. litis. c. in sinuāte. de offi. deleg. tūc poterit oppo ni vsq; ad primū actū. quo de meritis cau⁹ tractari ceperit. ſm doc. in. d. l. ij. Bar. in. l. pōponi⁹. §. ratihabitiōis. i. j. oppositio ne. ff. c. Bal. hic. z in. l. nulla. p. illū tex. ſ. c. z notabili⁹ in. d. c. in sinuāte. p. illū tex. limitando vt p Ray. z Ric. de neapo in lect. Bar. in. l. ij. §. numerū. p. illū tex. ff. de excu. tut. ¶ Scōo limita
6 nisi talis exceptio opponeret incōtinēti post litē ꝛtest. q: paria sunt vel opponi ante litē cōtesta. vel incōtinēti post. glo. in. d. §. ratihabitiōis. q̄ hic repuīat sīgulariē. Jmo. i. l. ex ꝛsensu. §. fi. in. xxv. col. ff. de appel. sed adde ꝛcordātē in. l. ij. in pn. in ver. nisi post narrationē. C. de iura. cal. tenet Spec. in tit. de sat. da tiōe. §. vlso. in x⁰. debēt aūt ħstari. Jnn. in. c. pastoralis. de exce. Jmo i. l. ij. §. pn⁹. de vul. z pup. cuius aliter tenēat Bal. z Ange. in. d. §. ratihabitiōis. Ego post istā glos. z istā doctrinā allegauī octo bona similia i. l. edita. ℨ. de edē. vbi videas. ¶ Limita tū ex eo q̄ notabiliter tenet Bal. i. c. cū dilect⁹. in. i. col. de fi de instr. † Certū est q̄ instrumēta pōt p duci vsq; ad sententiā
4 exclusiue. vbi est tex. An eo modo poterūt produci incōtinēti post sententiā, determinat Bal q̄ nō: motus q̄ qñ est q̄sito de momēto, ea q̄ fiūt post lz incōtinēti. nō vident fieri. l. tiatis. §. intra. ff. de fideicō. lib. ¶ Tertio limita c q̄ talis exceptio per
c ignorātiā facti nō fuit apposita ante litē cōtest. tūc pōt opponi post. glo. ordi. in. l. error. in ver. facti. vbi Bart. z doc. ſ. de iur. z fac. ign. z ibi dixi. Sex⁹ als fal. ponit. d. Alex. hic. z ceteri. ℨ Do der. z post eū videas p te. ¶ Ultra eū limita c. q̄ est exceptio. que si opponat⁹ post lit. cōtest. cuius nō annullet. pcessum pu⁹ factū: tū impedit in futurū vltra p. cedi. vt est exceptio excōica tionis. c. j. de excē. in. vj. ista pōt post lit. cōte. contra p. curatorē excōicatū apponi: ad impediēdū ne in futurū vltra p. cedat. ſm Pau. de cast. hic allegātē Bar. in. l. elegāter. §. si quis post.
d z ibi dixi. ff. de condi. inde. ideo hic non pono. ¶ Xi.ᵒ notabi liter limita z est inter oēs valde necessaria in exceptione dilato ria, habēte grauamē successiuū: que licet non sit opposita ante lit. ꝛtest. pōt tū q̄nq; opponi vsq; ad fuiam: q: cū quotidie gra uet: est perinde acū esset quodāmodo nata post lit. cōtest. vt est exceptio loci nō tuti, vel suspecti. q̄ est dilatoria. ita tz Archi. in d. c. hortamur. iij. q. xj. Bal. in. l. perēptorias. in iij. col. C. ſen. re scin. nō pos. do. Ant. de but. z alij canoniste j. c. dilect⁹. q. de re scrip. do. Alex. i. l. de etate. in. ij. col. ff. ad treb. z vltra ibi allega ta per eum. idē tenēt Arch. z Semi. in. c. statutum. in. ij. col. de
e offi. dele. in. vj. Bal. in. l. elegāter. §. si qs post. in. iij. col. ff. de cō dic. inde. do. Ant. z Jmo. in. c. exceptionē. de excep. Spe. in ti. de citatio. §. i. ver. q̄d iure⁹. z in tit. de app. §. restat. ver. z not. ſm
5 Uincē. facit tex. melior⁹ de iure in. c. ex parte. j. in versi. quoties. vbi cano. de app. † Simile videmus in sententia interlocuto ria que cōtinue grauat: nā pōt appellari etiā post x. dies, quā diu grauamē durat: ſm Spe. in. d. ver. z no. ſm Uincen. z ideo licet a captura p̄sone vel a p̄cepto de capiendo nō sit appellatū itra. x. dies: tū q: reus ſtādo in carcerib⁹ dicitur esse in lar ces sino grauamine: pōt quotidie appellare. ſm Bal. in. l. q. in. q. q. C. de epis. audien. z in. l. j. circa fi. C. ſen. rescin. no pot. z est opti mus tex. in. d. c. ex parte. j. facit q̄ dicam in sequēti limitatiōe. ¶ Duodecimo limita in exceptiōe feriarū, que si no eit oppo sita ante lit. cōtest. pōt opponi post: ad impediēdū post ne aliq actus fiāt. quasi habeat successiuū grauamē. ita tenet Ang. in l. j. in pn. z ibi. d. Alex. in. §. i. ff. de fer. Jmo. in. c. a. de fer. Spe. in tit. de fer. §. fin. ver. quid si reus. ¶ Tertiodecimo limita illā
regulā, vt p̄cedat q̄tū ad partē. sed iudex pōt z ante z post li. cōte. tales exce. opponere. ℨ Pau. ō ca. hic. p. l. q⁹ p̄hibet. ff. de postula. sed male dicit: q: iudex i talib⁹ exceptiōib⁹ nō pōt supplere vltra tp̄s limitatū parti. gl. est no. i. l. pōponi⁹. §. rati habitionis. ff. eo. z ibi Aln. ad hoc no. z reputat singulariē nec alibi melius reperit ℨ eū. z dicit idē Ang. in repetitiōe. l. si va cātia. ad fi. C. de bo. vacā. lib. q. se audiuisse in scholis Bar. illā gl. reprobātē aliā glo. in. l. q̄relā. C. de fal. quā etiā doc. ibi cōi ter reprobāt. q̄ vult q̄ q̄rela falsi, licet nō possit vltra. xx. an. in stitui a parte, tū pōt p iudicē vsq; ad. xxx. an. facit q: factū in dicis cēsē factū ptis. l. si ió. ff. de euictio. potes saluare Pau. de ca. in casu quē ponit Bal. in. l. exceptionē. in. ij. col. in ver. ſz renocat⁹ in dubiū. C. de proba. q̄ iudici constaret exactis: quo casu iudex ex officio posset q̄docūq; opponere diffinitēdo vt ibi p eū. ¶ Quartodecimo limita nisi iudex reseruasset ius opponēdi post li. cōtest. ℨ Jac. bu. in. l. si fideiussor. in prin. p. il lū tex. ff. q̄ satisda. cog. Bal. in. d. l. exceptionē. in vlt. col. facit tex. in. c. ex cōquestiōe. nūcta. gl. z ibi Aln. de bu. z Pan. de re sti. spo. ¶ Quintodecimo limita ī tertio cōparēte ad defensio nē cause, p̄o suo interesse: q: ex p̄sona rei pōt declinatoriā op ponere post litē cōtest ℨ Jnn. in. c. capitulū sancte crucis. in glo. sua q̄ incipit, sed dices nōne. ō rescrip. quē late sequit Aln ge. l. vēditor. in prin. ff. de iudi. ¶ Sextodecimo limita q̄ est ex ceptio dilatoria, cui resistit: puta exceptione cōtinētia cause duidat: q: pōt opponi etiā post lit. cōtest. ℨ Ja. de bel. Alle. de. z Alex. an. l. nulli. C. de iudi. lz Rapha. Fulg. ibi teneat con tra, q: ℨ os seq natarā aliarū dilatoriarū. ¶ Scōo no. i ver. q̄s
6 nec. † q̄ exceptio dilatoria, q̄ nō fuit opposita i causa p̄cipali ante lit. ꝛte. nō pōt amplius opponi in causa appellatiōis da to q̄ i cā app. nōdū sit lis cōte. z ad hoc iste tex. nō est allat⁹ ſz Bal. z Pau. ō ca. ¶ Ex isto no. z ex hoc tex. ifero septē egre gia dicta. Primo infert ſm Bar. q̄ p appellationē rescindit pronūciatū: z reponit in eo statu, vt possit ea oīa facere, q̄ pote rat in cā principali post litē cōtest. ad illū ens ctā statū reducī: nō ad eū qui erat ante cōte. litis. q̄ est tenēdū menti ſz Bar. ad do Jmo. z Pan. in. c. ad audientiā. el. ij. per glo. ibi de rescript. ſz dat nisi pronūciatū: z ea q̄ ordinātur ad tp̄m: nō tū ſuspen dit li. cōte. nec ea q̄ ordinant ante lit. ꝛte. casus est hic no. Jo. mona. z Jo. an. in. c. fi. de app. in. vj. in nouel. ¶ Tertio p istū tex. limitat regula. l. per hāc. C. de tēp. app. z. c. p tuas. de ap pel. vt p̄cedat in exceptionib⁹ perēptoriis, nō aūt in dilato riis per hūc tex. ſm Bar. z doc. hic. ¶ Quarto per istum tex. infert q̄ exceptio p̄posterationis ordinis, puta q̄ p̄ius
c cōueniat principalis debitor: añ fideiussor. si nō fuit oppo sita in cā principali, nō pōt etiā opponi in cā appella. ſm Cy. in d. l. p hanc. in. §. q. z ibi expressius Bal. in. v. co. in ver. vel pone exemplū in exceptione p̄posterationis. d. Alex. in consi. xxxv. iiij. in iiij. vol. q̄ incipit cōsult⁹ alias in cā principali. ¶ Quin to per istū tex. infert q̄ñ aliter Bal. in. c. cū venissent. in pe. col. de iudi. q̄ in cā appel etiā ante litē conte. nō pōt fieri recōuen tio, que non fuit facta in causa principali: q: q̄ excludit per lit. contest. in iudicio, nō potest amplius repriesentari in causa appel. ita dicit esse tex. solennē hic remittit tū se ad not. p Cy. in. d. l. per hanc. z ad not. per Jnno. in. d. c. i. de mutu. petitio.
¶ Sexto per istū tex. infert Bart. in. l. i. in prin. in pen. q. ff. de act. emp. q̄ si aliq⁹ promisit factū vel aliquā rē. z q: nō facit, fuit cōuētus ad interesse. z cōdēnatus: q̄ in causa appel. non ius text ex quo istud non poterat fieri in causa principali, pōt p̄estādo rē vel factū liberari ad interesse, per regulā hu vsq; ad lit. contest l. si insulā. ff. de ver. obli. z idē tz Bal in. l. si traditio. in. vij. q. C. de actio. emp. z in. c. j. §. pozzo. ad fin. q̄ tuit prima cā beneficiamit. in vsi. feud. z in. l. alia. in vlt. col. C. de his q. vt indig. ¶ Septimo p istū tex. cōsaluit Pau. de cas. in gl. xxiij. inci. q̄ in causa appellationis non possit peti compro missum. xc. q̄ ſ tame statuto q̄ possit peti cōpromissum an tequā assignet⁹ terminus ad faciēdū testes deponere, quod si nō fuit hoc factū in cā principali: non poterit etiā in causa ap pellationis peti cōpromissus: dato q̄ ibi adhuc nō sit assigna tus talis terminus. sequit̄ Alegā. in. l. si cognita. in vl. i.
e col. ℨ. de transf. cum cōcordātijs quas ibi dedi. ¶ Sed aduerte p̄dicta oīa p̄cedūt tenēdo itelligētū Bar. z cōem ad hūc tex. q̄ in causa appellationis nondū erat lis cōte. sed iste non est bonus intellectus ad hunc text. z litera refragatur. vt statim ostendam. ideo melior est intellectus q̄ñ. ut Rap. Ful. hic, sed nō explicat. Ego eū plane referā. nam ista lex vult dicere q̄ sicut in causa principali non possunt post lit. conte. opponi exceptiones dilatorie. ita etiā non possunt opponi in causa ap pellationis, data paritate terminorū: qñ ſcz ēt in causa appella tiōis fuit lis ꝛte. istud dixit clare tex. ibi cū appellatiuo agit:

nam agi dicit lit. cōtest. l. amplius non petitū. ff. rem ra. habe. z est gl. expressa in. l. si postea. in gl. i. ff. de procu. quā reputat singulariē Bal. in. c. quoniā cōtra falsam. in. vij. col. de pba. hoc ēt clarius p̄z dū sequit in tex. nā si integra res est. hoc est si nōdū fuit lis contest. qui ver. referrtur ad vtrumq; casum, p. potissime ad casum appellationis. Istū intellectū sibi ascribit Ludo. ro. in. l. si ipsulā. in. vij. col. ff. de ver. ob. z dicit q̄ error aliter allega tur per doc. Istū intellectū etiā tenet Jo. de imo. in. c. per tuas. de appel. z dicit Ant. de Alex. hic est bonus intellect⁹ z mihi placet z fuit de mēte Bal. in. d. c. cū venissent. in pen. col. in ver. sed nunquid in causa appellationis. vbi vī intelligere istū tex. q̄ñ sumus in causa appellationis: sed post lit. ꝛtest. ¶ Ex hoc
a infero contra Bart. z alios hic. q̄ dilatoria[a] exceptio que nō fuit apposita in causa principali, ante lit. cōtest. pōt opponi in causa appellationis, ante p̄ lis contestet in ipsa causa appella tionis. z nō post. z ideo exceptio p̄curatoria tū non potes esse p̄curator: q: ex miles: si nō fuit apposita in cā principali ante li. cōtest. nō pōt postea apponi durāte illa cā principali: sed ea fi nita z lata sententia, si in causa appellationis iste miles denuo cōpareat vt p̄cura. poterit ante litē ꝛtest. in cā appellatiōis re pelli. cū sit noua causa, z alia instātia. l. cū apud. vbi Bar. ff. in di. sol. z hoc modo generaliter p̄cedit regula. l. per hāc. C. de temp. appel. que nō facit differētiā inter exceptiōes perempto rias z dilatorias. facit bene tex. in. l. ij. a cōtrario sensu. ℨ. e. nec video vbi Bar. z doct. possunt colligere in hoc tex. q̄ in causa appellationis nondū esset lis conte. in illo ver. q̄ nec. imo ver
7 barepugnant. ¶ † Tenēdo tū intellectū Bart. in cōmunē ad hūc tex. q̄ exceptio dilatoria q̄ nō fuit opposita in cā p̄ncipa li nō possit etiā opponi in causa appellatiōis: ēt ante lit. ꝛtest. ¶ Limita q̄nq; notabilibus modis vt p̄cedat in appellatio ne. Secus in resti. in integ. impetrata aduersus sniam, q̄ rescin
d dit ēt cōtestationē litis, z sic facit q̄ tunc exceptiōes dilatorie dit ēt cōtestationē litis, z sic facit q̄ tunc exceptiōes dilatorie possint oppon⁹, ſm Bar. in. l. fi. C. si aduer. rē iud. p gl. notabi lem ibi que dicit q̄ pleni⁹ est remediū restitutiōis in integ. q̄ appellationis q̄ gl. est ad hoc valde notabilis z singularis. ſm Bal. in. c. cū bertoldus. in. §. col. de re iudi. z in. c. p̄terea. in vl
b ti. col. de dilatio. ¶ Scōo limita[b] nisi ī causa appellatiōis op ponatur exceptio dilatoria, reddēs iudicū retro nullū. vt re ponatur exceptio dilatoria, reddēs iudicū retro opposita in causa p̄n. ceptio falsi, p̄curatoris: q: ls non fuerit opposita in causa p̄n. pōt opponi in causa appellatiōis. ſm Bal. hic in. §. col. p tex. in. c. fi. de appel. in. vj. z istud voluit glos. magna hic. Confirmo q: etiā si nō esset appellatū. z sententia tranſiuisset in rē iudic. tū in ipsa executiōe sententie posset semper talis excep. opponi. ista est doctrina Bar. in. l. j. vbi dixi. C. de iur. z fac. igno. ¶ Tertio pulchre limita nisi exceptio dilatoria bū fuisset opposita i cau sa p̄n. sed per negligētiā non fuit probata: tūc pōt probari in causa appellationis. ita p̄bat tex. in. c. venerabilibus. §. secus z ibi Hemi. ad hoc no. de sentētia. excō. in. vj. itelligēdo vt ibi in tex. ¶ Quarto limita, in termino statuto a iudice ad opponē dum exceptiones dilatorias. q: lz intra illū terminū pars nō oppositerit exceptionē dilatoriā in causa p̄n. tū poterit oppo nere in causa appellationis. per regulā. d. l. per hāc. Secus est in termino legali. vt lit. cōtest. ita loquit tex. hic z limitant do. Ant. de bu. in. c. pastoralis. de excep. in. v. col. in versi. quero an post lapsum termini. sed reprobat Pan. ibi in vlt. col. q: termi nus hois succedit loco termini legalis. sequitur do. Alex. hic motus: q: dato q̄ nō excluderetur vigore termini p̄fixi a iu dice, saltē erit exclusus per litis ꝛtest. factam in causa p̄n. per istum tex. Ego etiā reprobo, q: minus deberet agi cū termino legali quā hominis. l. celsus. in fi. ff. de arbi. Bart. in. l. amplius nō petitū. ff. rem ra. hab. ¶ Quinto limita nisi talis dilatoria per ignorātiā facti fuerit omissa causa principali: tūc nō pote rit opponi in causa appellatiōis. ita probat gl. no. in. c. ad au dientiā. el. j. in glo. magna circa mediū. z ibi ad hoc no. Jmo. z Pan. de resci. z facit clara ratio: q: tūc etiā in causa p̄ncipali posset post litē cōtest. opponi. gl. in. l. error. vbi Bart. z doct. ibi dixi. C. de iur. z facti igno. ergo similiter in causa appellatiōis. ¶ Capio gl. j. in ver. militie. quā diuide in duas. Iu prima de
c clarat tex. Jn scōa format questionē. scōa ibi. sed an idē in quo libet. ¶ In ea. ibi a parte vel a iudice. c istud q̄ dicit gl. de iu dice: dicit mirabile: q: ex quo pars non opponit: etiā iudex nō potest supplere: per regulā. l. iij. §. hoc autē iudiciū. ff. de dam. infect. respōde q̄ in casu de quo loquit ista lex de milite cum istud respiciat publicā vtilitatē. iudex potest ex officio, etiā nemine opponente repellere. glo. in. l. ij. §. sed q: veremur. C. de iuramē. calum. declarat Bart. in. d. §. hoc aūt iudiciū. sed in alijs excep tionibus p̄curatoris respōde vt per glo. no. in. l. filiusfami. §. veterani. in ver. ptermissum. ff. e. q̄ ideo est: q: in lite hoc euenit, z sic istud respicit rectitudinē iudicij: sicut ēt iudex ex offi-
cio nemine opponēte pōt libellū ineptū vel calūnioſum. p̄z⁹ ventibus lacerare. gl. in. l. j. ff. de offi. assesso. z glo. in. c. sacerdotibus. xj. q. j. ¶ Capio glo. in ver. agitur. quā diuide in quatuor partes. Jn. j. declarat tex. Jn secūda colligit vnū no. ex tex. alle gando cōcordantes. z remouet vnū cōtrariū. Jn tertia colligit ex tex. aliud not. Jn quarta inducit ad questionē sabatinā. z in ista vltima die communiter tenent. † q̄ si sit appella. a diffinitiua sententia, aduocatus non tenet p̄o eode salario p̄osequi. Secus si sit ab interlocutoria. per. l. inuitus. ℨ. eod. ita glos. in. l. vnica. z ibi doc. C. de suffra. z in. l. ij. ff. de postu. z l. l. qui. p̄prio. §. item queritur. in glo. magna ad fi. ff. eo. glos. in ca. Romana. in p̄in. de testi. in sexto. Spe. in tit. de sala. §. sequitur. versi. sed nunquid aduocatus. Jason Padue.

a ¶ Generaliter li mita in casib⁹ in quib⁹ pōt dilato ria apponi. post li. cōtes. de quib⁹ in. c. pastoralis. ō excep. ita Fel. in c. cū Jo. de fid. in strū. col. z. vsi. iij. limita. Purpu. ¶ Perusinus in c. cū cessante. de appel. col. z. ver sicu. z xiij. limita. Purpu. ¶ Adde Jas. in l. alienā. §. col. ō. eod. Alex. sequit gl. li. j. §. cxxj. vi so processū. col. fi. Purpu. ¶ Extēdo quin to ēt si tutor: ille gitimus cōpro bat abb. i. c. cām. el. j. col. fi. de ind. declarat Anna. cōsi. xciij. viso p̄cessu inter no. de dolis. co. ij. Pur. ¶ Et ō curatore dato in testō nō cōfirmato. Alex. lib. ij. consi. iij. in fin. z ibi de actis idē. Late de matre que minus legataria hereditatē admit. Socy. li. ij. consi. cliij. pulchra. col. ij. versi. z si dicak. Pur. ¶ Cū minor z ec clesia. adde spec. in tit. de loca. in §. vj. x. xiij. z seq. ¶ Roma. cōsil. eccclxij. visa p̄ncipali cōstitutione. Late Decⁱ⁹ ccccxxxi. p reso lutione. col. ij. x⁰. scōo p̄ncipaliter. Purpu.

1 ¶ Sententia lata p̄o procuratore minoris, quāuis nō legiti me cōstituto valet z tenet: licet cōtra eū lata nō valeret, q⁹ p̄o cedit nedum in adulto, sed etiam in pupillo z in ecclesia.
2 Judicium potest aliquando claudicare.
3 Ubicunq; a. l. vel statuto in aliquo actu requiritur certa solen nitas fauoze alicuius, valet actus sine illa solēmitate, quando tendit in eius fauorem.
4 Pater prohibitus alienare bona aduentitia filij, potest tamē alienare p̄o vtilitate filij.
5 An valeat iudiciū q⁹ si quis gessit tanq⁹ p̄curator, cū mādatū b erat inualidum, z velit valere tanq⁹ gestum a cōiuncta p̄sona.
1 ¶ Non eo minus, † p̄curatore minoris, cuius nō legitime ꝛstituto, valet z tenet: lz cōtra eū lata nō valeret. h. d. Et hꝫ duas ptes. Jn p̄ta po c nit decisio. Jn scōa rō decidēdi. scōa ibi minorib⁹ eīt. Et rō est q: quo ad acq̄rēdū, z quo ad fauoz abiliter gesta, minoz habeb p maioze. l. neq;. C. de ꝛbē. z cōmit. ſtip. vt p Cy. hic. ¶ Exten
d de istā. d. quatuor modis. b Primo vt nedū habeat locū i adulto de quo loquit tex. sed ēt in pupillo. glo. ctt in. l. neq; tutores. in e gl. pe. ſ. eo. Bal. Sali. z alq; hic. c ¶ Scōo extēde etiam si nemo d cōparuit p minoze. ſm doct. hic p rōnē. ℨ. relatā: nisi esset adeo minor. q⁹ careret intellectu: tūc idē esset q⁹ in furioſo. l. furioſo. z ibi Bar. ff. de re iudi. Bal. in. l. neq; in fi. C. de ꝛbē. z ꝛmit. ſti pu. ¶ Tertio extēde istā. l. ij minor. p parte obtinuisset, z p̄o parte succubuisset: q: si capitula sint diuersa, vz in fauoze mino ris in alijs capitulis est nulla. arg. l. etiā si pater. §. j. ff. de mino. z. l. ſi ex fallis. C. de trāsa. ſm Alb. hic. ¶ Quarto extēde ad ec
f clesiā, cū minor z ecclesia ꝭ egparent. c. j. de in inte. reit. gl. z doc. in. l. imperatores. ff. de re iud. z ita in terminis istis tenent cōi e ter Cano. in. c. causam. de iudi. Jmo. in. l. quesitū. super gl. j. ff. de re iudi. ¶ Limita istā. l. fal. ſm Bal. in. c. j. in. v. col. de rescri. vt p̄cedat q̄ñ non fuit opposita exceptio minoris: sed si fuisset opposita, z per iudicē neglecta, sec⁹ esset, z tū itelligis istā. l. q⁹
2 p̄z⁹ nō intellexisti ſm Bal. ibi. ¶ † Scōo no. casum in quo iu diciū claudit: q: si ferat sniā in fauoz minoris: valet, secus si in damnū. simile in. l. pen. q̄ sentē. si. app. rescinda. z illud q⁹ hic dicit in iudicijs, p̄cedit etiā in cōtractibus: qui facti cū mino re sine authoritate curatoris claudicāt. l. iulian⁹. §. si quis a pu pil. z. §. si q⁹ colludēte. ff. de act. emp. glo. not. in. l. j. ff. de rescin.
3 vēdi. ¶ Tertio vltra alios collige ex hac. l. no. regulā † q⁹ vbi cunq; a. l. vel statuto in actu requiritur certa solēnitas fauoze f alicui⁹ valet actus sine illa solēnitate: c q̄ñ tēdit in eius fauorē: alias illud q⁹ est inductū in fauorē redūdaret in damnū cōtra l. q⁹ fauore. ℨ. de. ll. ¶ Ista regulā cōfirmo ex quinq;. ¶ Primo per tex. in. l. neq;. C. de cōtrahē. z ꝛmit. ſtip. quē reputat te g nēdū mēti Bal. ibi ad statuta q̄ disponūt q⁹ cōtractus minō rum nō valeāt sine p̄sentia propinquoz⁹, nā talia statuta in telligunt de cōtractibus dānosis, nō vtilib⁹. ¶ Secundo facit tex. in. l. cū hi. §. ea trāsactionē. ff. de trāsac. nā lz ibi inducit pro forma solēnitatē, q⁹ nō valeat trāsactio super alimētis de fu turo relictis in vltia volūtate, nisi intercuriat decretū iudicis cū cause cognitiōe: z tū valeat talis trāsactio vtilis absq; illa so lēnitate, per illū tex. ¶ Et gl. z Bar. ibi no. q⁹ si ecclesia vel mi nor vendūt rem immobilē, nō seruata solēnitate a iure requisi ta valet talis venditio, si cadat in vtilitatē ecclesie vel minoris. idē no. Bal. in. l. ℨ ius ciuile regulas. in fi. p̄incip. ff. de pact. quāuis ℨ iū in hoc vltimo teneat idem Bal. in. c. j. de trāsac. de quo vide cano. in. c. j. de his q̄ fiūt a maio. p̄te capituli. z gl. no. in. c. j. ne sede vac. ¶ Tertio facit q⁹ volūt Ang. Jmo. z ad der. in. l. mutū. ff. de acq. here. Rap. cu. in. l. moze. eo. ti. q⁹ stante statuto q⁹ mulier nō possit se obligare sine cōsensu duoz⁹ ppin quoz⁹, q⁹ si sit delata hereditas mulieri, q̄ sit sine onere poterit eā adire absq; dicta solēnitate statuti, dicit tū Pau. de ca. i. d. l. mutū. q⁹ als habuit istū casum de facto flozē. q⁹ ita consuluit ſz nō potuit tū cantare, q⁹ iudex voluerit p eo ferre sententiā: q: nesciuit tūc allegare decisionē Ang. ¶ Quarto facit gl. not. ā. l.

quecūq; C.de bo.quelib.quā Bal.ibi exclamat,& dicit esse per
4 petuo tenēdā mēti. † qō pater phībitus alienare bona aduen
titia filij,pōt tñ alienare p̄o vtilitate filij:qō inducit ad cōcef
siones in emphyteosim factas per eccleſiā vt ibi p eū. ¶ Quin
to facit glo.in.l.ij.ff.de accep. per quā ibi no. Bng.& Jmo.qō
persona p̄hibita obligari ſine certa ſolēnitate,pōt tñ ſe obli
gare abſq; illa ſolēnitate,ad ſi.ꝙſequēde liberationis. ¶ Ulti
5 mo exiſto tex.no.ſubtiliter do.Ant.de Alex.hic probari† qō
nō valet iudiciū ꝙ quis geſſit tanq̄ ꝓcura.cū mādatum erat
inualidū,& velit valere tanq̄ geſtum a cōiuncta perſona.patet
hic in marito,qui tanq̄ cōiuncta perſona vxoris pōt agere ſine
mādato.l.maritus.ſ.e.& tamē ſi egiſſet vigore mādati inua
lidi,non valuiſſet iudiciū ex alio capite:qz fuit cōiuncta perſo
na:patet qz hic ſuſtinetur fauore minoris etatis. ¶ Tu aduer
te qō no.eſt in ſe verū,p̄out dixi in l.exigēdi.ſ.eo.ſed iſte tex
male ponderatur ad hoc,qz non eſt verū qō in hac.l.maritus.
ſine mandato potuiſſet agere tanq̄ cōiuncta perſona actoris:
cū iſta.l. vxor haberet curatorē. vt expreſſe dicit tex.quo caſu
cōiuncta perſona non admittitur.l.ſenatuſcōſulto.vbi Bal.no.
C.qui accu.non poſ.dixi in l.exigendi.ſ.eo. Jaſon Padue.

1 ☞ Pactum de quota litis etiam eſt in procura.reprobatū,
& hec exceptio eum ab agendo expellit.
2 Officium procuratoris debet eſſe gratuitum. 15-

1 ITem. † Pactū de quota litis etiā in procu
ratore reprobatū. & iſta exceptio eū
ab agēdo repellit.h.d. Jſtud vltimū clare non dicit
in text.ſed doc.ita tenēt.& Spec.in tit.de procura.ſ.
j.ver.item qō eſt procu.facit.l.ſi remunerādi.ſ. maurus.ff. mā.
Ratio huius p̄hibitionis eſt,ne dek materia delinquēdi:qz
procurator qui taliter pactū feciſſet, vellet obtinere per phas &
nephas ſm Cy.hic.& p hoc apparet qō nō valeret pactū,ſi nō
eſſet de certa quātitate in caſum victorie vltra ſalariū debitū.
gl.in.l.ſumptus.& ibi Bar.ff.de pac.& doc.in.l.ſi qui reproba
ta glo.ibi.C.de poſtu. Spe.in tit.ſalario.in.ſ.ſi qs.ver.certū.&
2 ibi Jo.an.in addi.q̄ incip.& no. ¶ † Et no.ex tex.ꝙ officiū p
curatoris debet eſſe gratuitū. facit.l.j.ſ.ff.mād. adde qō eo
modo officiū tutoris & curatoris debet eſſe gratuitum,& ſic tu
tor & curator nō debēt habere aliqd ſalarij:qz tutela eſt onus.
inſtitu.de excuſ.tut.in princ.niſi iudex ex aliqua cauſa in certo
actu ſalariū cōſtitueret ſm Bar.in.l.a tutoribus.ſ.ſi.ff.de ad
mi.tut.glo.in.l.j.ſ.j.& ibi Bar.ff.mād.quātū tñ ad procurato
rem,vt cognoſcas que actio cōtra eum detur:diſtingue vt per
Bar.& alios hic.Cy.in rub.ſ.eo.in.j.q.Barto.in.l.j.in princ.in
vlti.q.ff.eod.& in.l. naturalis.ſ.pen.de preſcrip.verb.in primo
no.per illum tex.quē Pau.de caſt.ibi ad hoc reputat ſingula
rem per Bal.in.l.j.in pen.q.C.mandati. 16-

1 PRocuratorem. † Procurator
vel actor ſine ſpe
ciali mandato non poſſunt vendendo rem, trans
ferre dominium,hoc dicit.& vide per te.
a ☞ Nemo inuitus cogitur ſuſcipere officium procuratoris.
ſecus tamen eſt in aduocato.
Procurator tenetur appellare,ſed non proſequi appella.facit
tamen in quatuor caſibus.vt infra nu.4.& nu.10.
Procurator quantumcunq; generalis, non poteſt appellare
ab executione ſententie, niſi habeat poteſtatem appellandi in
indiuiduo ab executione.
Procurator qui ſuſcepit mandatum in vna cauſa,nō tenetur
ſe impedire de alia.
Procurator dicitur inuitus,niſi probetur conſenſiſſe.
Simplex procurator ꝓpter pauptatē excuſat, ſi nō appellauit.
Paupertas excuſat a proſecutione appellationis,& etiam vt
non currant fatalia. 17-

1 INuitus. † Nemo inuitus cogit eſſe pcu
ratoꝛ actoris,& q ſuſcepit māda
tū in vna cā,nō cogit alia exercere,niſi in prima ſuc
cūbat:qz cogit appellare? ſimiliter ex parte rei etiā
ps loquat in pcuratore actoris:pt̄z ex aduerſatiua:ſz nec:que
dz denotare diuerſitatē in facto.vt p Bar.in.l.hoc amplius.ſ.
de his aūt,cū ſimi.ff.de dā.infec. ¶ † Not.ꝙ nemo inuit? cogit
ſuſcipere officiū pcur.ſec? in aduocato.l.j.ſ.ait p̄tor.el.j.ff. de
poſtu.& l. puidētiū.ver.ſi qs vero monit?. C. de poſtu.& ſupli
cē rōnē diuerſitatis aſſignat.vt p Bal.hic in primo no. ¶ Jtē
ſecus eſt in doctore,qui pōt inuitus cogi ad cōſulendū.l. in ſa
cris.vbi glo.& Bar.no.C.de progi.ſacro.ſcrinio.lib.xij.dixi in
l.eum qui.ſ.eo. Fallit in iſta l.in procuratoribꝰ palatij, ſolitis
operas locare:ſm Rapha.& Pau.de caſt.hic. Jmo.in.l.dani.
in.j.ſ.ſi is q.ff.de dā.infec.quicqd ibi teneat Lud.Ro.& dubi
tat do. Alex.& hic. Jtem fallit fauore reipublice vel fiſci.arg.l.
hi qui ad ciuilia.C.de appel.& l.ſi magiſtrat?.ff.de mune.& ho
3 no.ſm Sali.& do.Alex.hic. ¶ Secūdo no.ex hoc tex. † ꝙ pcu
rator teneat appellare:ſed nō tenet appellationē proſequi tñ
iſtud vltimū nō clare deciditur in hoc tex.ſed in.c.non inuſt.&
de appel.& in.l.ſi actor.C.eo. ¶ Tu no.ex his ex hoc tex.cor
relaria duo.primo qꝺ procurator appellando non ſit dñs litis.
& ita vide Bal.l.l. dñs litis.C.de appel.ſecūdo collige ꝙ app.
eſt de appēdicibꝰ cauſe principalis: ſed non proſecutio app.ra
tio diuerſitatis eſt: qz appellatio interponit coꝝ eodē iudice
ſed proſecutio fit coꝝ diuerſo.l.cum apud ſempronij.ff. iudi.
ſol.Limita iſtū tex.dum vult qꝺ procur.tenetur appellare, niſi
ſit cōſtitutus ad vnū actum.puta ad audiendum ſentētiam.l.
liberto.ſ.litē.ff.de neg.geſt.ſm Jo.an.& Jmol.in. d.c.nō iniu
ſte.ſaluo niſi ſit act? in quo ſubſtantiaē totū iudiciū, puta ſi ſit
cōſtitutus ad litē cōteſtandā.nā dz appellare qui procuratorē
dat.ff.eo.que ad hoc ſingularis ſm Bal.in.c. Nicolao.in fi.de
4 appel. ¶ † Jtē qō dixi ꝙ procurator nō tenetur appellationē
proſequi,Limita quatuor modis. ¶ Primo in appellatione
ab interlocutoria.ſm Bar.& alios hic.& Bar.in.l. nō cogēdū.
in fi.ff.eo.& in.l.cū procurator.in fi.prin.ff.de ope.no.nū. Sa
luo,niſi appel.ab interlocutoria,veniret tractāda in loco remo
to.ſm Sali.& cōmuniter Moder.hic.& Spec.in tit.de appel.
in.ij.pte.Spe.in ver.illud. Jnn.d.c.nō iniuſte.facit bene tex.in
l.ſed & he.ſ.nō ſolū.in ver.eadem prouincia.ff.eo.& tex.in.l.ſan
cimus.el.j.in ver.eodē dūtaxat loco.C.de aduo.diuer.iudicio.
qō diligēter no.ꝙ appellationibꝰ ab interlocutorijs, que quo
tidie fiunt ad romanā curiā. ¶ Scōo fallit in pcuratore gene
raliter ꝛſtituto ad oēs cauſas,vt ꝙ Bar.& alios hic,& ſ. dicek.
¶ Tertio fallit in tutore,& curatore.l.i.C. vt cau.poſt pu.tut.
adſit.& dicta.l.ſi actor.Spe.in tit.de p.ſ.j. ver.& breuiter ratio
eſt:qz mādatū eorū eſt generale ad oēs res.& ad oīa loca exten
ditur.ſm Cy.& Pau.de ca.hic. ¶ Quarto limita in cauſa re
ſtitutionis in integrū,quā bñ pcurator tenet pſeq.l.q ꝓpter.
ſ.pcurator.vt l ceteris.ff.e.allegata in gl.rō eſt: qz dz expediri
coꝝ eo iudice.l.prefecti.& l.illud.ff.de mino.ideo cēſet eadē cā
ſecus in appellatione,vbi pſone iudicis & tribunal mutant? vt
5 predixi. ¶ † Ulo.tñ ad materiā,ꝙ nō poſſet pcurator appella
re ab executione ſnie:oato qō eſſet generaliter cōſtitut? ad oēs
lites & cauſas tā pſentes ꝙ futuras,etiā cū ptāte appellādi ab
oi ſnia:ſz eſt neceſſe ꝙ in indiuiduo habeat ptātē appellādi ab
c executiōe.& rō ē:c qz q appellat ab executiōe ſnie,& ſuccūbit:dz
puniri pena.l.libra.argēti.l.ab executiōe.C.quo.ap.nō reci.& p
curator nō pt facere dām icidere in penā,niſi in idiuiduo hēat
ſpāle mādatū.ad hoc.l.ij.ſ.ſi procurator.vbi Bar.& alij.ff.qō
q̄ſq; iur.no.Bar.in.l. ſi pcurator.in pn.vbi dixi.ff.de 2di.ind.
& ita in iſtis terminis tz Ang.de are.in.l.ab executione.in pnc.
in.ij.col.ff.ō app.vbi dicit ꝙ habuit de fctō,& qō ita obtinuit
6 alle.Ang.in 2ſi.quodā.qō nō inuenio. ¶ † Tertio no.ꝙ pcu
rator q ſuſcepit mādatū in vna cā nō tenet ſe impedire de alia
& ſi nō cogit mādatum ꝓgare:accedat doctrina q̄ colligit ex
gl.ſolēni.in cle.ſepe.ad ſi. in ver.partibus.de ver.ſig. ꝙ in iudi
cialibus q cōſentit tacite in vno actu,nō cōſentit in alīs,& illā
gl.ad hoc multū no. Panor.in.c. qñ.vlti.col.de proba.& in.c.
pſentiū.in.iij.col.de teſti.& in.c. ſi qs ℨ.in.xvj.col.de fo.cōpet.
¶ Accedat alia regula Jnno.in.c.cū veniſſent.circa ſi.de teſti.
do.Ant.de but.in.c.olim.in.xj. col.de cēſi.quod cauſata renū
tiatio in vna inſtātia,non nocet in alia. ¶ Slo.j.in ver.inuitus
eſt clara.ex qua habes qō procura.dicit inuit? : niſi probet eū
7 conſenſiſſe.& ideo dicit Bal.hic in.ſ.q.& Pau.de caſt.ꝙ ſi in
inſtrumēto dicat talis cōſtituit Titiū ꝓcuratorē ſuū ibi pre
ſentē,& intelligentē,p iſta verba non colligitur pcuratorē con
ſenſiſſe niſi dicatur & acceptātē.limita trib? modis,vt p Pau.
de ca.& do.Alex.hic. ¶ Jn gl.ij.an ver.nec eādē.Bar.nūdet ad
l.eū qui.ſ.e.qō loquat in tutore vel curatore,nō aūt in pcura
tore.nā tutor & curator bene poſſunt cogi inuiti ad acceptādū
onus tutele vel cure:qz eſt munꝰ publicū. Sed male intellexit
Bar.qz iſto modo.d.l.eū qui,mihil faceret ad iſtū titulū.vū in
tellige illā.l.qō etiā loquat in pcuratore,ſm Ang.& Fulg.& ibi
c Ful.& Pau.de ca.hic ideo aliter nūde,qō illa.l.loquitur poſt
ſuſceptū officiū,& tūc cogit vel precise vel cauſatiue.vt ibi dixi
hic aūt loquimur ab initio.& re integra. ¶ Capio gl.in x.exte
dere quā diuide in duas. Jn prima declarat tex.& p viam limi
tationis remouet vnū Jnū.in ſecūda opponit referendo opi.
Pla.p tria fundamēta qbꝰ nūdet & bene.ſcōa ibi: ſz videtur.
8 ¶ † Ex pma parte habes duas ꝛcluſiones. pria eſt ꝙ ſimplex
pcurator ꝓpter paupertatē excuſat ſi nō appellauit,p textū in
l.ſi pcuratorē,ſ.ſi ignorātes.ff.manda.alleg in gl.iſtā ꝛcluſio
nē reprobat Bar.nam cū appellatio fiat vna voce.l.litigator
bus.C.de app.l.j.in fi.& l.ij.vbi late Bar.ff.eo.certe nō pōt eſſe
tāta pauptas,q̄ poſſit excuſare ab appellādo in voce : imo nec
p otest

poteſt eſſe tāta paupertas,que debeat excuſare ab appellādo
l ſcriptis:cū illa ſit minima impēſa:& ſic nō eſt vera ſolutio Sa
li.d.Alex.hic Ricar.mal.& Fulg.ibi,& cano.in.c.nō iniuſte. ex
tra eo. Reſpondet gl.Bar.ꝙ iſte tex.debet intelligi, de pſecu
9 tione appellationis. †nā paupertas bene excuſat.ſi appellatio
nē nō pſequaſ.imo facit vt nō currant fatalia.i.tpa data ad p
ſequendā appellationē.gl.in.c.ſi egrotans.v.q.iij.& in.c.cū dile
cti.de volo & cōtu. Jnn.in.c.ex ratione.de appel.Bal. in.l.ſi.C.
de cōdi.inſer.& in.l.acceptam.in.xxij.qō.C.de vſur.& in.c. ſi qui
teſtium.in.c.ſi.de teſ.facit in arg.tex.in.l.cum nō facile:& qō ibi
Bar.ff.ſi cui plus† per.l.fac,& dicit Bal.l.l.ij.ſ. ſi quis in iudi
cio.ad ſi.ff.ſi quis cautio.ꝙ Buil.de cu.euaſit quēdā pauperē
a pena furcæ,qz appellauit.& propter paupertatē nō erat pſe
cutus,ſicut excuſatur q rōne paupertatis nō facit pteſtatio
nē ſm Bal.in.c.iij.de reſcr.tñ tex.in.d.ſ.ſi ignorātes.ppzie vi
dek log.de actu appellādi, ptz in ver. ꝓuocauerunt. nō aūt de
proſecutione appellationis:& tūc opz rūdere diuinādo vt per
10 Bar. ¶ Scōa ꝛcluſio gl.eſt† ꝙ ſimplex pcurator ꝙuis tenea
tur appellare,nō tñ tenetur appellationē pſequi.in hoc diſtin
gue tres caſus vt p Bar.hic & l.l.furti.ſ.ſz & ſi furti.ſ.ſi qs alie
no.ff.de infa.& in.d.ſ.ſi ignorātes.iuctis limitatiōibꝰ quas di
xi in tex. ¶ Sl.ſi.i ver.ſed nec.videk ponere qnatuor intellect?:
ſed ſunt duo tm̄ principales,& iſta gl.tota eſt facta timore ℨ.
Hā tex.vt velle, ꝙ pcurator qui accepit mandatū ad agendū
in vna cā:nō tenetur extra illam cām ſe impedire:adeo qō nec
defensionē ſubire cōpellit:rō,qz ſatis eſt qō fidem ſuſceptam in
cā in qua pmiſit impleat, iſtud eſt ℨ regulā que hz qō procura
tor actoris in vna cā,tenetur cū defendere in alia cā penit? di
uerſa.l.actionem.ſ.e.l.ſeruum quoq.ſ.publice.& l.mut?.ſ.pe
na.ff.e.ergo videk qō iſte tex.male dicat in ver.ſed nec defensio
nē.iſta oppoſitio pcedit tenēdo primū intellectū, qui fuit an
tiquorum,qō tota iſta.l.loquatur in pcuratore actoris & tunc
gl.conat tribus modis rūdere,& reſpōſiones impugnat: & bñ.
¶ Jdeo teneas ſm principalē intellectū, ſm quē ℨium nihil
obſtat,quia iſta.l.in principio loquatur in pcuratore actoris,
poſtea in ver.ſed nec loquat in pcuratore rei. ¶ Et ita diuide
iſtā gl.in.ij.partes principales.in prima ponit intellectū anti
quorum,quod tota iſta.l.rūdet trib? modis.Et ita ſubdiuide
prima partem in tres particulas.in.ij.q̄ eſt ibi:tu dicas.gl.po
nit ſm intellectū verū,deinde ſubdit ꝙ in hac.l. ponant qnq;
caſus & quod in.ſ.& vltimo loquitur fine mandato, vult dicere
ꝙ loquitur qñ procurator noluit mādatum acceptare : ſed in
aliīs tribus acceptauit mādatum, quos caſus pone in ſpecie
vt per Bal.hic in.ſ.not. Jaſon Padue.

1 ☞ L.generaliter loquens recipit reſtrictionē de habilitate.
2 Mater non admittitur in iudicio ad defendendum etiā filiuꝫ
pupillum:fallit tamen in multis caſibus.
3 An in caſibus in quibus mulier admittitur ad procu. debeat
renuntiare velleia. 18-
4 Mater admittitur p̄o filio in cauſa appella.

ALienā ſuſcipere. Mater nō po
teſt filiū pupil
lum iudicio defendere, virile officium eſt: ſed dz ei
tutorē petere.h.d. ¶ † No.ex iſta.l. ſubtiliter ſz do.
Ant.de alex.hic,ꝙ licet.l.generaliter dicat,ꝙ glibet admittit
ad defendendum preſtita ſatisdatione.l.exigendi.ſ.e.& hoc ſit
a inductum ob publicam vtilitatē.& l.ſeruū quoq.ſ. publice.ff.
eo.tamē recipit reſtrictionem ad perſonas habiles, vt hic,& l.
q.absente.ſ.eo.quod eſt de directo ℨ regulam Bar.ℨmuniter
b approbat?.l.ſi qs in graui.ſ.vtrū.p illū tex.ff.ad ſena.ſylla.&
in.l.j.ſ.nuntiatio ex hoc.ff.de ope.no.nū.ſequitur Buil.Bal.
Moder.in.l.ſi filiuſſa.ff.ſi cer.pet. Bal.j.l.j.in fi.C.de pueri. im
pera.offe. Sali.in.l.ij.in.iij.col.vbi not.limitat.C.de nogali.do.
Alex.in.l.ſi ab hoſtibus.ſ.j.i.j.col.vbi alio modo limitat.ff.ſo
lu.mat. ¶ Tu reſponde,ꝙ iſti tex.mihil obſtant: qz loquuntur
vbi vertitur publica vtilitas ſecundario: nā ꝙ quilibet admit
tatur ad defendendū,eſt principaliter vtilitas priuata, ſz ſecū
dario ſit publice vtilitatis,vnde attēditur qō principaliter agi
tur.l.quis nec cauſam.ff.ſi cer.pe.ſed regula Bart. & doc.in lo
cis preallegatis procedit,vbi vertitur vtilitas publica principa
liter,nō aūt ſecūdario qō qñ ſit,declarat idem Bar.in.l.i.ff.ſol.
mat.magis obſtat tex.in.l.de pupillo.in prin.iuncta.l. precedē
z tī,& ſine precedētis.ff.de ope.no.nū. ¶ Scōo no.ex tex.ꝙ ma
c ter nō admittitur e in iudicio ad defendendū, etiam filiū pupil
lū,rō ponitur in tex.vt dicit gl.q: debet ei petere tutorē. Unde
a ceſſante rōne,iſta.l.limitatur in filiaſa.maiore,abſente & inde
fenſo,ſecūdū cōiter doc.hic,poſt gl.& doc.in.l.feminas.ff.eo.in
l.j.in fi.ff.de appel.reci.& ita declaratur tex.l.l.ij.ad ſi.ff.ad vel
leia.licet omnes ita tranſeāt;mihi nō placet qz iſta.l. loquitur
aliud qz qñ adſunt due rationes, licet vna ceſſet,tñ ſi militat

pillus eſt.Scōo & fortī?,qz ratio quare mater non admittatur
nō eſt vt dicunt gl.& doc.qz debeat petere tutorem: ſed rō eſt in
tex.qz eſt virile officiū.& nō muliebre: que ratio militat vtroq;
caſu. ¶ Scōo limita iſtū tex.ſimiliter a ceſſante rōne huiꝰ tex.
qñ non poſſet per tutorē conſuli:ſm Bar.& alios hic. ¶ Ter
tio limita,qñ mater vellet venire ad plenam defenſionem totiꝰ
cauſe:tunc non poſſet,vt hic:ſed ad vnū articulū: puta ad al
legandū cauſas abſentie filij,bene mater admittet teref,ſm Bal.
hic:ſic intellige Bar.in.l.ij.ad ſi.per illum tex.C. de neg. geſt.q
alias male diceret ℨ iſtum tex.t. ¶ Quarto limita iſtam.l.duꝫ
vult qō mulier nō poſſit eſſe pcuratrix.ſi ei opponatur ante li
tem conte.alias ſecus.gl.eſt ordinaria in.l.ita demum.in glo.ſ.
ſ.eo. ¶ Quinto limita quando deberet procedi ſm equitatē.
3 vbi non attendunt apices iuris,ꝰſm Bar.in.l.ſi fideiuſſor con
uentus.ſ.quedam.ff.man.nam iſta exceptio tu non potes eſſe
procuratrix,qz es mulier,eſt de apicibus iuris, ita expreſſe ót
gl.in.d.ſ.quedam,patet,qz nō concernit veritatē facti princi
palis,nec merita cauſe,ergo dicit eſſe exceptio ó apicibꝰ iuris,
ſm Bar.l.l.cū qs.ad ſi.C.de iur.& fac.ign.& in.l.j.ad ſi.ff. de cō
di.inde. ¶ Et dicit Bal.l.c.j.l.ij.col.de ſſti.ꝙ apices iuris vi
dētur,quicquid bonā fidem nō tāgit, ſed extrinſec? ventilat.
¶ Hinc infertur in ſpecie, ꝙ cū in curia mercatorū pcedat de
equitate,nō attentis apicibꝰ iuris:ſm Bar.in.d.l. ſi fideiuſſor
cōuent?.ſ.quedā.in.d.l.cum quis.& no.Bal.& Sali.in.l.ſi pro
ea.in vlt.col.C.māda. certe i curia mercatorū mulier poterit eē
procuratrix. ¶ Hinc etiā videtur poſſe ſferri,qō cū in foro ca
nonico procedatur de equitate,non attētis iuris apicibꝰ.c.cū
deputati,vbi gl.j.de iud.qō in foro cano.mulier poſſit eſſe pcu
ratrix. ¶ Colle bonum ſimile,in exceptione executionis:qz cū
ſit de apicibus iuris,ſm gl.in.l.ſi mancipiū.ſ.j.ff.de euic.p rō
nē predictā nō hz locū in foro cano.ſm Bal.in.d.l.ſi mācipiū.
ſ.j.in lec.antiqua qđ ſequit Lud.ro.in.l.ſi cōſtante. in prin. ff.
ſol.matr.vbi p hoc dicit ſe ꝛſuluiſſe,ꝙ idē ſit in iudicio dotis:
in quo pceditur de equitate,qō vltimū reprobat ibi do.Alex.
in.xix.col.& ſequēti,ſed iſtā vltimā limitationē nō audeo firma
re,ꝙ mulier poſſit eſſe pcuratrix in foro cano. cū ſpeciale ſit in
abbatiſſa vt ſtatim dicam. ¶ Item qđ dicit no.Archi. in.c.ſcri
ptū.vj.q.iij.ꝙ in cauſis in quibus vertit periculū animarū,nō
debēt attēdi apices iuris:vt in cauſa vſurarij,ergo p hoc oſtē
dit,ꝙ nō indiſtincte de iure canonico repellantur apices iuris.
cogita tñ. ¶ Item cōſidera ꝙ iſta.l.fundat ſuper honeſtate &
reuerētia:nam inhoneſtū eſt mulieres verſari in foro.vt hic &
l.marit?.ſ.eo.certe iſta ratio videk militare in omni foro, etiā a
mercātie. ¶ Sexto potes limitare in cauſis i quib? vertit pe
riculuꝫ anime:puta in repetitiōe vſurarū.p dictā Archi. pro
xime relatū. ¶ Septimo limita i abbatiſſa, q̄ ſ uo monaſte
rio poſſet eſſe pcuratrix.c.cū dilecta,circa ſi.vbi cano. de ℨſir
ma.vti.vel inuti. ¶ Octauo limita† i iudicio volūtarie iuriſdi b
ctiōis.l.ſ.illō quoq;,& ibi ad hoc no.Bal.C. ℨmunia de ma
nu. ¶ Ultimo limita,ꝙ ſz mulier? nō poſſet eſſe procuratrix
ad iudicia,tñ pōt eſſe ad negotia,ſz Alb.de ro.hic.Jo.an.in
addi.Spe.in ti. de pcu.ſ.j.circa prin.& eſt tex.in.l.ſz & ſi qs.ſ.
parui.ff.de inſtit.in.l.iij.ſ.j.ff.de neg.geſt.l.l.idēq.ſ. ſi cui mā
dauero.ver.ſi mater.ff.man.† An autem iſtis caſibꝰ ſpecialī
bus,in quib? mulier admittitur,debeat renūtiare velleiano. c
Bar.tenet ꝙ ſic.per tex.cui nō poteſt reſpōderi:in auc.matri.
& auie.C.qñ imu.tute.offi.fun.pōt.& ſequuntur Bald.& Sali.
hic licet Pau.de ca.& alij Mod.teneant cōtrarium,per doc.
gl.que bene facit.l.exigēdi.ſ.e.ſed ad tex.Bar. male rūdet ꝙ d
loquat qñ mulier de iure ſpeciali admittitur,cū etiam nos lo
4 quamur in caſibꝰ ſpecialibꝰ ℨ cōem regulā. ¶ Capio † glo.in
verbo tutorē pete.quā diuide i quatuor.i pma declarat tex.in
ſecunda remouet vnū contrarium.in tertia per viā queſtiōis
remouet aliud ℨtiū,in quarta colligit aliud notabile ex tex.ſe
cūda ibi:ſz ſi z nō audiat,tertia ibi:ſz querit,quarta ibi:itē no.
etiā qbꝰ cauſis. ¶ † Ex ſcōa pte habes ꝙ mater z nō admit
tat p̄o filio in.j.cauſa,tñ admittit in cā appellatiōis:rōnem
diuerſitatis aſſignat Bar.ſm Jac.but.que falſa eſt.ſm Bal.
& alios:qz etiā in cā appellatiōis non pōt pcedi ℨ minorē in e
defenſz.l.ſi ꝑs quaſi defertā.C.qō & qn iudex.tu reproba
ex alio qz Bar.ꝓſupponit ꝙ in.d.l.j.in fi.ff.de appel.reci. filiꝰ
eſſet minor,ꝙ nullaten? appareat in illo text. vñ plana rō eſt
ſm Cy.Sali.& Moder.qz cauſa appellationis eſt magis pre
judicialis,cum ea ceſſante nō ſubſit aliud remedium ordina f
rium:non ſic eſt in cauſa principali,vbi ſubeſt remediū appella
tiōis. ¶ Jn ea. ibi qz eis pōt cōſuli p tutores,ſz oēs ita trāſ
eāt, ego dubito qz rō huiꝰ text. nō eſt ꝙ mater non admittat
p̄o filio,eo qz poſſit ei petere tutorē,vt dicūt gl.& doc.ſz rō in
tex.eſt,qz eſt virile officiū,& ſi dicis ꝙ ſunt due rationes dices
aliud qz qñ adſunt due rationes, licet vna ceſſet,tñ ſi militat

a ☞ Et ad. Bald. hic limitantem cle. appellāti. ad de Prep.in.c.vt debitor. col. an tep.in.xij. requi ſito. de appella. Purpu.
b ☞ Nemo inuit?. Adde Spec.tit. de libelli concep. in.ſ.xij. verſ.hoc etiam autem.
c ¶ Jdē Jaſ.in.l. ſi pcurator. col. j.ff.de cōdi.inde. Feli.in.c. quo ad ℨſultationē. col. xiij. de re iudi. Angel.vbi am pliat.in.ſ.preter ea.col.xix. de ex cept.no. Decius in .c. nouit. col. pen. de appella. vbi addo. Pur.
a
1
2
b
1
2
1
2
3
5
6
7
8
9
1
a
2
b
1
2
3
4
5
6
c
1
2
c

alia ratio,militat adhuc disp̃ositio gl.in.§.affinitatis.insti.de nup.gl.in.l.si ventri.§.fi.ff.de priuileg.credi.ꝛ est tex.in.l.si non l.ꝛ eius sentia.ꝛ ibi Bal.no.ff.de here.insti.

1 **SIprecium.** †Uéditio facta p gestorē, nō nocet dn̄o qui nō cōsen sit nec ante nec post:tamē preciū i eius vtilitatē cō uersuꝫ:dn̄s restituere tenet.h.d. Et cū hoc vltimo 2cordat.l.emptor.ff.ō rei vē. ¶Et per istū tex.dicit Pau. de ca.se p̃mis dieb⁹ 2sulnisse.in.q.de facto,cū executores testamēti p̃ soluēdis legatis,ꝛ p̃o satisfaciēdo creditorib⁹ here ditarijs,vēditerūt vnū fundū hereditariū,nō seruata debita forma:certū est qō heres p̃t illū fundū vēdicare.ꝫ Bart.in l.alio.ff.de alienē.ꝛ cib.leg.certe tenebit restituere p̃ciū empto rib⁹:ex quo erat versum in vtilitatē hereditatis. per istū text. Adde Bal.in terminis de executorib⁹.in.l.q.C.de ex̃o.mih.p
2 illum tex.cum gl. ¶†Scōo no.ex tex.iūcta gl.quedicit furtū hic esse 2missum.limitationē ad.l.incinile.C.de fur.nisi p̃cium fuisset versum in vtilitatē dn̄i,facit.l.ij.vbi Bar.ꝛ doct.C. qō me.causa. ¶Tu potes scōo notabili⁹ limitare ꝫ Bo.in sum. in titul.de penit.ꝛ remiſ.§.fi.ver.quid si emit rē deprædatā quē sequitur do.Bar.veron.in cautela.cxxv.ꝛ ibi tertio modo limitat per tex.in.l.mulier in opus salmatum.ff.de capti.

1 ¶ Non refert an p̃ocu.a principio constituatur,an post litem contestatam.

2 Licet dominū rei corpo.nō possit esse penes duos insolidū:tñ ius incorporale,vt est ius litis,bñ p̃t tē penes duos insolidū.

b ¶zBaritus et 1 vxor.adde gl.su per arboꝛe affinitatis.ꝛ ibi Car. zaba.in.q.i.ꝛ dif fuse per Cardi. Alexā.super dicta gl.ꝛ Abb.in c.qō super.de cōsan.ꝛ affini.

NIhil arbitramur. †Non refert an p̃curator a pu.2stituat,an post litē 2te.h.d.Dubiū faciebat via quā elegisti hoc tibi pateat.l.si mulier.§.fi.ff. ꝙ met.cā. ¶Bl.i.dixit in.ij.in.j.gl.2probat p.v.verā esse equi parationē tex.sc̄z ex facultate 2stituendi,conueniendi,cauēdi.sentētiādi ꝛ euitādi infamiā.Jn.ij.q̄ est ibi porro differūt: videtur ponere differētia,ex qua resultat tacita obiectio 2tra tex. ¶Jn ista vltima dic,ꝙ imo nō est differētia,qꝛ etiā p̃cu rator 2stitut⁹ post litē cōtest.per p̃mū actū quem fecerit,qui habetur p̃o li.2test.cōstituet dn̄s litis,vt no.Bar.in.l. nulla. per illū text.ꝛ.ꝛ in.l.pomponi⁹.§.ratihabitionis.ff. eo. ergo tūc poterit aliū substituere.ita tenēt cōmuniter doc. hic, licet Bar.ꝛ Ang.teneāt cōtrariū:qꝛ ex quo per li.conte.principalis est effectus dominus litis:certe aliter nō poterit postea fieri dn̄s litis:qꝛ duo insolidū domini esse nō possunt:nisi reuocaret oīa acta,iuxta gl.i.l.mutari.ff.eo.vel nisi dn̄s cederet ius instantie p̃curatori vt hic plenē⁹ per Bar. ¶Sed respōde fundamēto Bar.tripliciter. ¶Prio ꝫ Bal.ꝙ nō est incōueniēs dominū litis esse apud duos insolidū:sicut q̄ constituitur duo p̃curatores.l.in cause.§.j.ff.eo. ¶Scōo respōde ꝫ Jul. ꝙ eo tempoꝛe duo nō possunt esse dn̄i eiusdem litis insoliduꝫ ꝫ bene diuerso tpe.vt est hic:nam dominus cōtestādo litem, 3 effectus est dn̄s litis:postea cōstituēdo p̃curatoꝛē,in eū trāsfert dn̄ium huius litis.vt patet hic in tex.in verbo trāsitū fe
2 cerit. ¶Tertio respōde ꝫ Pau.de ca.†ꝙ dn̄ium rei corporalis,nō potest esse penes duos insolidū. ita p̃cedit fundamētū Bar.sed ius incorporale,vt est hic ius litis,bñ potest esse apō duos insolidū.sicut seruitus p̃dialis.l vie.ff.de serui.not. in l.stipulationes non diuiduntur.ff.de verb.obli.

1 ¶ zBaritus potest agere p̃o vxoꝛe sine mandato.

2 Affinis admittitur p̃o affine sine mandato.

3 Idem iudicamus de p̃incipio,quod de descendētibus a p̃n.

4 Si quis accepit emphyteusim p̃o se ꝛ filijs suis, per dictionē filijs,femine non veniunt.

5 Appella liberoꝝ:um generaliꝫ est ꝙ filiorum.

6 zMatrimonium putatiuum,respectu mulieris,habet priuilegia que habet vir.

7 Si maritus egit nomine vxoris,non tanꝙ coniuncta persona sed vt procuratoꝛ vxoꝛis: si postea nō appareat de māda to vel non sit legitimum,an iudicium sustinebitur ex alio capite tanꝙ coniuncta persona.

8 zBaritus tāꝙ cōiuncta persona nō solum potest adere p̃ꝛo re,sed etiam potest facere oīa que requirunt speciale mādatū.

9 zMulier si concedat marito mandatum in vna cā,vī prohibere ne in alijs agat tanꝙ maritus.

10 Quod in vno conceditur in alijs prohibetur.

11 Vxoꝛ potest habere bona triplicis speciei.

12 Si maritus sciente ꝛ patiente vxoꝛe,per multos annos administrauit bona,puta hereditatem delatam vxoꝛi constāte matrimonio,facit vt censeantur paraphernalia.

13 Bona parapher.p̃t repeti ab vxoꝛe a marito,etiā 2stāte ma.

14 Bona parapher.non gaudent priuileg⁹ dotis.

15 zBaritus vel eⁱ heredes soluto matri.tenentur nedū ad restitutionē rerum parapher.sed etiā ad fructus extantes,etiā ad estimationem eoꝝ qui cōsumpti sunt:nisi fuerint industria les vel consumpti in cōem vsum de expressa voluntate vxoris.

MAritus citra. †Maritus pōt interuenire sine mādato,prestita satisdatiōe:sed nō vltra mādatū.ideo si habuit mādatū ad vnā cām in alijs nō
a pōt interuenire quasi tacite p̃hibit⁹.h.d. ¶Not. ꝙ maritus² potest agere p̃o vxoꝛe sine mādato,sic ꝛ alibi,vbicūq; p̃testatio vel denūtiatio debet fieri vxoꝛi tantū importat. si fiat marito.l.aut q aliter.§.sed ꝛ seruꝰ.vbi gl.not.ff.qō vi aut clam.ideo emphyteuta vxoris,q̄ priuareꝛ iure suo si alienaret sine licētia dn̄i,sū denūtiat marito sufficit,acsi denūtiasset vxoꝛi,vt p̃dixi in.l.si.C. de iure emphy. ¶Anteq; vlterius procedam,quero que sit rō quare maritus p̃o vxoꝛe possit agere sine mādato.Bar.ꝛ Sa
b li.i diuisiōe hui⁹ tex.dicūt ꝙ hic ponitur ratio, quare mariꝰ sine mādato possit agere,ꝫ certe iepta esset ratio ad hoc,ꝙ iō tū hoīm:nam dare mandatū nō est versari in palatijs:cū possit fieri domi:itē per nuntiuꝫ,vel per epistolā.l.i.in p̃in.ff.e.vñ dicūt Bar.ꝛ Sali.quicq d velint ratio in tex.posita,nō est qua re nō requirit mandatū,sed bñ est quare mariti debeāt in iudi cijs interuenire,ꝛ nō vxores.cōsidera qꝛ rō assignata in tex.vī trarium p̃bat tex.i.l.qꝛ absente.in fi.§.e.Bar.in.l.licet i.fi.col. Bal.ꝛ alios hic,qꝛ est de cōiunctis personis.l.fi.§.cū autem in cōiunctoꝝ personas.ꝛ ibi Bal.ꝛ Sal. ad hoc no.C. de fur.Bar.ꝛ Ang.§.j.j.§.fi.de postu.Bar.in.l. cui eoꝝ.
2 ne mādato.l.3ꝛ he.in p̃in.ff.eo.l. exigendi.§.eo. ¶†Scōam
b to.d.l.3ꝛ hc.in p̃n.sed mariꝰ ꝛ vxoꝛ:licet non sint p̃pie affines,sed principiū affinitatis.l.nō facile.§.affines.ff. de gradi. C.de here.insti.vnde idem iudicamus de p̃inc.ꝛ causa,qō de ipso causato.Jstud inducit Pau.de ca.hic in vlt.col.ad qōd in qua ꝫ eū inultū doc.cesp̃itabāt. ¶Dono:alios accepit rē tibus.mortuus est relicta sola filia,ꝛ nullis masculis:nunquid sic,ex quo filia est de liberis,ꝛ de descēdētibus p lineā masculinā,cum descēdat a patre,dicit Pau.de ca.se cōsuluisse 3tiū, ribus pulch2a ꝛ cōcludēs.Nam linea nō incipit i patre,sed in filio,vnde si habuisset filium masculuꝫ, filius masculus fuisset principium linee,ꝛ qui descēdissent ab eo dicerentur descendis- †sed idem iudicam⁹ de p̃in.ꝙ de descēdētibus a p̃in.sed qui descēdissent ex filia,nō successissent:qꝛ descendissent ex linea fe minina:ergo similiter non debet admitti ipsa filia, que est p̃nci pium linee femininę,cum idē iudicem⁹ de p̃in.ꝙ de causato: ꝛ ita refert velle Spe.in ti.de loca.ver.nūc vero aliqua.in vers. xlvj.debuit allegare in ver.cxlvj. Sed Spe.ibi loquit in termi nis multū diuersis. Adde ꝙ istā decisionē Pau.de ca.refert ꝛ sequitur do.Alex.in.l.gallus.§.nūc de lege velleia. ff. de lib. ꝙ poith.ꝛ plenius in 2si.clij.in.ij.vol.qō inci. cōsideratis his que in p̃scripto themate narrantur. ¶Jn cōtrarium vī fo- titer facerē qō vult gl.no.in.§.nunc de lege velleia.in ver.nazꝛ si.ad fi.q̄ vult.ꝙ neptis ex filio,cuius sit femina,tū ōr de descē dētibus ex linea virili.ꝛ per illam gl.inferunt Bald.ꝛ zModer. ibi qō si aliquis accepit rem in emphyteusim p̃o se ꝛ suis descē dētibus per virilē sexum,ꝙ cōprehenditur neptis ex filio ma sculo:qꝛ ipsa sit femina:tū descēdit ex linea virili,ꝛ sic 2sideraꝛ solū a quo descendat. ¶Sed respondeꝙ hic loquimur in filia:q̄ cū sit caput linee femininę,cuius descēdat a masculo:tū ideo excluditur,qꝛ est initiuꝫ linee femininę:cum idē sit de ini tio,qō de causatis ab initio,ꝛ sic hic solū excluditurꝫ filia est initiū linee femininę.Sed in terminis gl.p̃alle.neptis nō erat initium linee,cum fuerit filius masculus initiū,ꝛ sic cū neptis non sit initiū linee,ꝛ descendat a filio,ꝛ sic virili sexu,admittit ibi. Jta debuit respondere do.Alex.in.d.§. nūc de lege velleia. cuius verba per impressores sunt deprauata, vt intelligi non possunt. ¶Jste cōsideratiōes mihi nullo modo placēt,ꝛ sunt contra rationem equitatis:qō filia que est in primo gradu, nō admittatur ad emphyteosim paternā,ꝛ tū admittaꝫ neptis,q̄ est in scōo gradu:cū vtraq; sit femina,ꝛ vtraq; descēdat a masculo,ꝛ tū neptis sit remotioꝛ,§.l.si vna matre.ver. nā ꝫ.C. de bo.mater.ꝛ ꝙ solū obstet,qꝛ filia est p̃incipium linee ꝛ non ne ptis. ¶Considerabā alias legendo istam legem,quod decisio

Pau.de

Pau.de ca.posset melius defendi ex alio,ꝙ ista filia nō admittaꝫ ad emphyteosim paternā:qꝛ in 3ctibus,ꝛ sic i emphyteosi appellatione filios,ꝛ sic appellatione masculoꝝ nō veniunt femine:qꝛ imputandū est cōtrahentibus quare legē aptā nō dixerūt.l.veteriꝫ.ff.de pac.ita Arch.in.c.si quis suadēte.xvij.q. iij.ꝛ hoc modo nō admitteret etiā neptis ex filio,3tra gl.d.§. nunc de lege velleia.ꝛ Bal.ꝛ zMod.ibi. ¶Nūc aūt melius dico,ꝙ si aliquis accepit emphyteosim p̃o se ꝛ filijs suis:†p dictionē filijs,verū est ꝙ tūc femine non veniūt:per dictū Arch. §.relatū.ꝛ ita in terminis in emphyteosi tꝫ Jo.de imo. referēs se ita cōsuluisse,in cōmento.c.potuit.in vlt.col.de loca.ꝛ in.l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.ꝛ in.l.cū vir.ff.de 2di.ꝛ demon. Lud.ro. in.l.ij.in p̃in.in.xvij.col.ff.de ver.ob.ꝛ in 2si.xxxv.ꝙ inci. visa facti serie mihi ꝑposita.in.ij.dubio.ꝛ in.l.3ꝫ si hac.§.liberos.el j.ꝛ ibi do.Alex.ff.de in ius voc.ꝛ plenius idē.do.Alex.in 2si.lxi. qō inci.super eo de quo queriꝫ.in.i.vol.vꝫ an si ab ecclesia,ꝛ in consi.cciij.in.ij.vol.qō incipit,cōsideratis.in.iij.col. ¶Si au tem quis accepit emphyteosim p̃o se ꝛ liberis suis, vt est ꝙstio nostra,tūc veniūt filie femine,ꝛ neptes ex filio:†qꝛ appellatio liberoꝝ generaliꝫ est,quā filioꝝ.§.fi.insti.qui da.tur.pol.l.qō si nepotes.ff.de testa.tute.ꝛ.l.j.C.de condi.insert.ꝛ ita in terminis,quod si aliquis acceperit emphyteosim p̃o se ꝛ liberis suis vt hic iuncta.l.procuratoꝛ cui generaliter.ff.eo.dicit.l.si p̃cu ratoꝛ.§.eo.ꝛ ex hoc infertur ꝙm eum ꝙ coniunctus pōt recipere sol.cōtra eōm opi. ¶Tene contrariū ꝙ imo cōiuncta persona non pōt ea,que requirunt speciale mandatū.l.patri.ff. de nomino.gl.ꝛ doc.in.l.exigendi.vbi dixi.§.eo. ideo nō pōt solutionem recipere:ꝙm Bar.ꝛ doc.in.l.vero procuratoꝛi.ff. de solu.ꝛ in.l.nō solū.ff.solu.mat.nec obstat iste tex.in verbo liberā:qꝛ in telligitur liberam.i.absolutā.ꝛ nō necessitatē,quasi dicat habe re libertatē agēdi si velit:patet ex xvii.fi.exeq debet.ibi tunc ꝫ necessitatem. ¶†Tertio no.ex ver.fi.qō mulier cōcedēs mari to mādatū in vna causa,videtur p̃hibere ne in alijs agat tanꝙ maritus:quia vni⁹ incluſio,alioꝝ est exclusio. vt.ll. allegatis in gl.ꝛ.c.nōne bene dicim⁹.de p̃cessum.ꝙis vltramon.ꝛ cū eis Ly.ꝛ Sal.contrarium tenuerint,sed eoꝝ opi.ꝛ intellect⁹ repro batur p Bar.ꝛ alios hic ꝙis fundamēta doc.parū vigeant. Tu tene communem intellectum per tex.met dum dicit:ꝫ ma rit⁹ sit,quasi dicat qō nō admittit tūc,etiā quasi mariꝰ.ꝛ ita pōderat Alb.ꝛ fulg.hic,ꝛ nihil melius pōt adduci contra vlꝫ tramō. ¶Quarto no.ex hoc tex.illud vulgare ad qō semp al leg.†ꝙ illud qō in vno 2ceditur,in alijs prohibetur.cōcordat l.cū pretoꝛ.§.j.ꝛ ibi vide gl.que limitat.ff.de iud. sic permissum ad tps intelligit post tps prohibitum.Imperatoꝛ.cum fi.ff.de postulā.limitā qñ permittens habuit olim cognitionē.ꝫ Bal. in.l.tribunus.§.fi.per illū tex.ff.de test.milit.vbi no. qō si potestas cassauit vnum processum assessoꝝ, quod alios dicit approbasse:qñ oēs alij sibi fuerūt p̃sentati,ꝛ de eis cognitionē habuit, idem dicit in papa:ꝙ si cassauit vnū statutū vnius ciuitatis,qō videt alia approbasse.si eoꝝ oīs habuit cognitionem,ꝛ nō aliter. ¶Sl.in verbo observatiōe, dividit in duas. in p̃ima timoꝛe cōtrarij,qꝛ tex.videtur super istū,qī. declarat tex.ꝛ excusat a superfluitate,i scōa cōtra tex.opponit ꝛ solvit. scō a ibi:sed in marito. ¶Jn ea.in fi.habes ex gl.†ꝙ vxoꝛ pōt habere bona triplicis speciei,declarādo vt p Jac.but.Bart.ꝛ Pau.de ca.hic,ꝛ plenius Bal.in cōsi. inci. sciēdum est ꝙ mulier.qō cōsiliū refert in specie do.Alex.in.l.maritus. in p̃in.ff. ad.l.fal.ꝛ in cōsi.xlij.ꝙ inci.super premisso themate.in.j.col.in j.vol.ꝛ in.xij.col.ꝛ sequenti,ꝛ in cōsi.xlij.in.ij.vol.ꝙ inci.super primo dubio. ¶Et aduerte ꝙ ad hoc vt dicantur bona paraphernalia,requirit qō administratio sit cōcessa per vxoꝛē marito,exp̃resse,aut tacite,tradendo instrumenta,ꝙm Bar.ꝛ alios hic,ꝛ gl.ꝛ doc.in fi.C.de pac.cōuen.Bal.in l.fi.C.q por. in pigno.habe.ꝛ in.l.si.C.de sen.que sine cer.quanti.vbi tenet ꝙ ēē si vir tradat vxoꝛi,nō dicit 2stituere bona paraphernalia:p.l.ti
12 tia cum testō.§.caius.ff.de leg.ij. ¶†Jtē maritus sciēte ꝛ pa tiēte vxoꝛe p̃ multos annos administrādo bona, puta hereditaria delata vxoꝛi cōstāte matrimonio,facit vt cēseant paraphernalia:cū illa patiētia habeatur p̃o traditione,vt late cōsuluit Raph.cu.in cōsi.cciij.qō incipit legatarij⁹ certarū rerum,ꝛ in quatuoꝛ cōsilijs sequētibus. ¶Jtem oēs res quas secum poꝛtauit mulier vltra dotem,p̃sumunt paraphernalia: nisi maritus ꝑbet ꝙ ipse sibi eas cōmodauit,ꝙm Bal.in.c.inuasit.i vlt.
13 col.de ꝑba.†ꝛ ista bona paraphernalia p̃t a marito p vxoꝛe repeti q̄cunq; ēt cōstante matrimonio,ꝙm Bal.in.l. vbi ad huc.in pe.col.C.de iure do.ꝛ in.l.fi.C.de pac.ꝙē.ꝛ nō p̃t administrari per maritū inuita vel 2dicēte vxoꝛe. l. hac lege.ꝛ ibi
14 Bal.ad hoc no.C.de pac.ꝙē.†ꝛ ista bona paraphernalia nō gaudent priuilegijs dotis,nisi in vno in casu: qō bona mariti itelliguntꝰ tacite hypothecata p bonis paraphernalib⁹, sicut p̃o dote.d.l.fi.C.de pac.conuen.ita tenet gl.sing.in.l.si ergo.§.
15 dotis.in ver.sed cōdici.ff. de iure dot. ¶†Jtē maritus vel eⁱ heredes sol.matr.tenentur nedum ad restitutionē rerum para a
b phernalium:sed etiā ad fructus ᵇextātes,ꝛ etiā ad estimationem eoꝝ qui cōsumpti sunt:nisi fuerint industriales,vel cō sumpti in cōmunem vsum:ant de expressa voluntate vxoris.l. maritus.in p̃in.vbi Bar.ꝛ plenē⁹ zModer.ff.ad.l.fal. cū 2coꝛ. ibi alleg.per do.Alex.quibus adde Bal.in.c.ex parte Alde.in vlt.col.de testi.do.Frā.de are.in consi.clx.ꝙ incip.longa est ista b consultatio.in.j.c.ij.col.ꝛ late Raph.cu.in.d.2si.cciij.inci.legatarius certarum rerum.ꝛ quatuoꝛ seq.do.Alex.in dictis duobus consilijs. Jason Padue.

vr Facit.c.cū suꝑ.de offi.deleg.l. multus.j.fi quis alt.vel sibi. Purpu.

¶Fructᵘˢ.Alex. consi.xlviij.li.v. Soci.lib.iij.2si. lxxxij. in qōne iij.dubio. Purpu.

¶Jnimicitie capitales.adde gl. in.c.p tuas.de fi mo.in.l.edicto. ff.de bono.poss.

2 ¶ Per litis contesta.p̃ocu.efficitur dominus litis.

3 Ad renocā.p̃ocu.sufficiunt inimicitie etiam non capitales, ꝛ que dicantur capitales.nu.4.

22.

5 Ex verbalibus iniurijs contrahitur inimicitia capitalis. c

1 **PRocuratoꝛibus.** †Lite cū p curatoꝛe cōtestata,nō pōt dn̄s sine causa litē ꝛ se trālferre. h.d. Et rō est,qꝛ transferēdo in se litē,cēsetur reuocare p̃ocuratoꝛē,qō nō pōt sine cā, quādo litē est 3testatus.l. post litē.ꝛ.l.mutari.ꝛ.l.filiuff.§.fi.ff.eo.ꝛ.c.si quē.de p̃cu.in.vi.gl.oꝛdi.in.c.ij.eo.ti.in.vi.ꝛ vide practicā huius.l.per do.Bar.vero. in cautela.clxv.que incipit,si tu aduocat⁹. ¶Jtem limita istaꝫ
2 l.vt per Bar.in.l.paulus.ꝛ in l.mutari.ff.eo tit. ¶†Jtē no.ex isto tex.ꝙ p̃curatoꝛ per lit.2te.efficitur dn̄s litis. Adde ꝙ dicit gl.2pe.in.l.si p̃curatoꝛ.la.ij.ff.de excep.doli.ꝙ post lit.cōte. p̃curatoꝛ ꝛ dn̄s cēsentur vna persona. ¶Jtē pondera tex.in ver.capitales.ꝙm Alb.de ro.hic.§ gl.in.c.ij.de ꝑcu.in.vi.ꝙ dicit,ꝙ†ad renocandū p̃ocu.sufficiunt inimicitie etiam nō capitales,ꝛ p̃o illa facit tex.in.l.vel exilio.ff.eo.ꝛ in.d.c.ij.ꝙ ꝙin ra ampliatur ista l. ¶†Que aūt dicant inimicitie capitales,ᶜ
c declarat gl.in.l.licet.i ver.capitales.ff.de arbi.ꝛ in.§. si vero qs dicat odiosum.in aut.de testi. Ang.ꝛ Jmo.in.l.is qui reꝰ.ff.de publi.iudi.Bal.in aut.si testis ꝑductus.C.de testi.vbi dicit re linqui arbitrio indicis.bo.tex.in.c accedens.ij.ꝛ ibi do.Ant.ꝛ alij vt lit.nō 2te.ꝛ vide omnino Bar.in.l.iij.§.fi.ff. de adi. leg. ꝛ ibi etiam declarat,quid differant inimicitie capitales,a grauissimis inimicitijs. ¶†Ex dictis a doc.in locis ꝑdictis,adde
5 fortius ꝙ etiā ex verbalibus iniurijs,cōtrahitur inimicitia capitalis.ita no.fing.Bal.in.c.veniēs.in fi.per illum tex.de iureiur.qō no.qꝛ quilibet diceret contrarium. Jason Padue.

1 ¶ Post litis conte.factā a procuratoꝛe,per mortē domini nō extinguiꝫ mādatū:ex quo p̃curatoꝛ est effectᵘˢ dominus li-

tis, ꝛ numer. 3.

2 In causis in quibus non contestatur lis, incipere retractar meritꝫ cause, habetur pro litis contest.

4 Si moriatur dominus qualiter possit sententia ferri in procu.

1 Nulla dubitatio, litis facta a procu. per mortē dñi nō extinguit mādatū, ex quo procu. est effectus dñs litis[a] qō patet: qz pōt aliū substituere. ḥ. d. ¶ No. i. ex tex. ibi post causam in iudicio agitatā

2 hoc probari ꝭ Bar. ꝛ oēs indistincte, ꝛ ꝙ in causis in quib⁹ nō cōtestatur lis, incipere tractare merita cause, habet ꝙ litis contest. ita vult dicere iste tex. post cām in iudicio agitatā. i. ꝙ primū incipit tractare merita cause. istō patet. p. l. precedētē. vbi fuit dictū, ꝙ per litis cōtest. procurator efficitur dñs litis vt ergo ista. l. aliqd addat legi precedēti, ꝛ nō sit superflua: dz sic intelligi: vt dixi. ꝛ ita in specie sequit̄ Bal. Pau. de ca. ꝛ. d. ale hic. Credo qō regula sit vera, quā doc. tenēt in varijs locis hic relatis per. d. Alex. ꝛ est bona gl. in. c. j. in ver. ablentia. ó elec. ī vi. ꝭ credo ꝙ nullatenus probetur in. l. hac. l. primo qz diuina re est, dicere ꝙ ista. l. loquat̄ in causis i quib⁹ lis non cōtestat̄.

a Ampliat ad substitutum post factū dñm litis Ro. in nouis. de cisio. ccxij°. procurator. ꝛ cclvi. subsititutus. Purp.

secundo ꝛ fortius ista. l. venit ad ponēdū regulā generalem, ꝙ per mortem domini nō finitur mandatū post causam inchoatā. dicere ergo qō ista regula ponatur in causis in quibus nō contestatur lis, esset ridiculū. Tertio ꝛ forti⁹, qz tex. dicit post causam in iudicio agitatam. causa enim dicitur agitata, ꝙdo lis est contestata. gl. in. l. si postea. in gl. ff. de procu. Bar. l. l. nā post ea ḉ. circa ꝑn. ff. ō inrein. ¶ Nec ob. fundamētū Bart. ꝙ ista. l. esset superflua propter. l. precedē. nam aduertendū est, ꝙ ista. l. ꝛ precedens non veniūt ad decidēdū principaliter ꝙ procurator ꝙ 3tel. li. efficit dñs litis: ꝭ. l. ꝙdēs, venit ad deciendum ꝙ lite cotestata nō potest dominus viuens reuocare procuratorē. hic autē decidit an tūc saltem tacite reuocetur per

b mortem domini. ¶ Scō no. in verbo post excessum. † ꝙ quādo procurator est litē 3testatus, ꝛ moriatur dñs, nō finit̄ mādatum: ratio est qz per mortem domini re integra finit̄ mādatum alias secus. l. mandatum. C. mād. l. moze. ꝛ. l. ꝛ qz vbi do. ff. de iurisd. om. iud. sed qñ procurator est cōtestatus litē, cū sit effectus domin⁹ litis, vt hic: mādatū nō reuocatur per mortem domini. ¶ Limita no. in prelato vel rectore ecclesie, ꝙ 3tituit procuratorē ad agendū nomine ecclesie sue. vt ꝙ suo beneficio: qz ḉuis procu. sit litem cōtestatus: tamē per mortē illius prelati finit̄ mādatū. ter. no. in cle. ſi de procu. ¶ Ultimo Bar. dubitat ꝛ relinquit cogitandū: † mortuo domino qualiter sentētia possit ferri in pcu. qz si fertur procuratorio nōie mortui, nihil valeret, tāq̄ lata ℨ mortuū. l. pe. ff. ꝙ snie ſ. app. rescin. ī hoc varij varia dicunt, quos refert porcinē. d. Alex. Sed miror ó Bar. ꝛ ceteris dubitantibus de eo de quo est tex. clar⁹ hic ante oculos. q nihil aliō decidit. dū dicit procuratorē mortuo dño posse inchoatā cāz finire, pōdera verbū finire. qō est ꝙ sniam; ratio ponitur in tex. qz procu. lit. 3te. est effect⁹ dñs litis, ideo in eū pōt ferri snia. facit. l. si defunctus. ff. eo. sed qñ nō esset procu. qui per. lit. conte. esset effect⁹ dñs litis, snia lata in ip3 mortuum non valeret. ita loquitur. d. l. pe. allegata per Bar.

c Limita qñ procurator habeat instā cāe, ex quo ꝓsumitur procurator. Bart. in. l. vulg. ff. de admi. tute. ió administrat. l. cū cautione ratihabitionis. i. vbi Ja. ſ. ꝛ ió infero ꝙ in casibus in quib⁹ illa cautio nō exigit̄, ibi talis procurator sufficeret ꝛc. Purpu.

d Adde fel. qui tenet gl. in. c. ij°. col. ſi. de proba. Purpu.

e Nullū nō operatur effectum. Adde feli. in. c. ex tenore. col. j. ꝛ ij°. extra de reſcri. Purpu.

☞ Exceptio falsi procu. reddit iudiciū retro nullum, ꝛ in eo potest quandocunq; opponi, nisi conclusum sit in causa.

2 Cōclusum in cā dz, qñ partes renūtiāt oibus pba. ꝛ exceptio.

3 A pari procedunt quod sit conclusum in cā, vel qō sit lata snia

4 Falsus procurator quot modis dicatur.

5 Litis contesta. nulla, non interrumpit prescriptionem.

6 Citatio nulla nihil operatur.

7 Exceptio falsi procu. pōt qñcūq; opponi, siue adnersari⁹ fuerit sciens, siue errās, siue dubitans, fallit in multis casibus. nu. 8.

9 Exceptio procuratoria quotupleꝫ sit.

An iudicium agitatum cum falso procu. sit nullum. 24.

10 Sed tū a falso pcu. pōt dñs ratificare: fallit tū in multis casib⁹

1 Licet, † Exceptio falsi pcu. qz reddit iudiciū retro nullū pōt qñcūq; opponi. h. d. nō ſ ſic est vt dicit gl. qz li. 3te. ꝛ oia acta iudicij sunt nulla

b ſ ſic est perinde ac̄ esset, ꝛ in ꝑn. ¶ Limita nisi esset cōclusum ī cā⁹: tūc ista exceptio falsi procuratoris nō posset

c opponi ad impediēdū ferri sniam. ita tz sing. Bal. in. l, ḉuis ī dubitati. in vlti. col. per illū tex. ꝭ vnū intellectū. C. de adul. se

2 quunt̄ do. Alex. ꝛ. d. Ant. hic. Et pōt ſmari nōne † Mā concludi in cā dz: qñ partes renūtiāt oib⁹ ꝓbationib⁹ ꝛ exceptionibus, ꝛ dicūt qō nolunt aliud opponere vel dicere. gl. in. ſ. qz vero multi. in verbo concluserint, in aut. de testi. ꝛ gl. in. c. cū dilectus. de fi. inſtr. ꝛ plenius declarauī in. l. admonendi. ff. de iure. ergo nō debent posse opponere istā exceptionē, cui renūtiauerūt cōcludēdo in cā. ¶ Breuiter teneo ℨ. Mā ro qua re exceptio falsi pcu. pōt opponi post litē 3te. est, qz lit. cōtest. est nulla, vt hic ī gl. ergo ſit cōclusio ī cā est nulla. sicut ergo dicimus esse ante litē 3te. cū sit nulla, ita ante cōclusionē in causa.

3 ¶ † Scō: qz ꝑti ꝓcedūt, vel ꝙ sit cōclusa in cā, vel qō sit lata snia: ſm Bar. in. l. si mater. ſ. eandē. in fi. ff. de excu. rei iudi. cum concordantijs quas dedi. in. l. j. ſ. de iuris ꝛ fac. ign. ꝭ lata snia pōt opponi ista exceptio falsi ꝓcuratoris, ſm Bar. ꝛ doc. ī l. j. vbi dixi. C. de in. ꝛ fac. ign. sicut ergo pōt opponi post snia, ita ꝛ post cōclusionē in cā: nec aliqd facit tacita renuntiatio: qz nec expſſa ℨ enſus aliqd faceret, vt ōclarat Bar. hic. i. j. col.

4 ¶ † Et dicit falsus ꝓcurator alterꝰ de quatuor modis, vt ꝓ Bal. hic. in. fi. no. ꝛ in. l. falsus. post gl. ibi. C. de fur. gl. i. c. ex parte decani. in verbo ꝓcurator. ꝛ ibi doc. de reſcri. cū ꝛcor. de qb⁹ ꝓ do. Alex. hic. quibus adde ꝙ etiā dicit falsus ꝓcurator, qz solū ℨ mādatū generale, vbi requirit̄ ſpāle, ꝛ nihilomin⁹ scienter agit. ita no. Bal. in. c. nōnulli. in. i. col. ꝓ illū tex. ꝛ in. c. ex parte decani. in. j. col. in fi. de reſcri. facit qō dicit Bal. hic. ꝛ in. d. l. falsus. ꝙ ōt pcu. ꝙ nō ℨ sufficiens mandatū. Quatuor alias fallen. ad istum tex. ponā in gl. ¶ Capio gl. in verbo ſueniat, ꝙ videt diuidēda in sex ptes, vbout sex ponunt̄ solutiones ad contrariū regule. l. ita demū. ℨ. e. tū re vera nō sunt nisi quinq; solutiones: qz tertia est nō ꝓcedētis. ¶ Vel potes subtilē, ex medul

5 la Bar. diuidere in duas partes. in ꝓma remouet ſpāle, opp. qō exceptio ꝓcuratoria nō dz posse opponi post lit. 3te. ſ. a dat tres solutiones: tū tertia est nō scē. i scda remouet oppositionē magis generalē: qō exceptio dilatoria post litē 3te. opponi nō

d ꝓt ꝛ dat tres al⁹ sol. scda ibi: aliū dicūt. ¶ In ea. ibi: ꝓbare ꝙ ñ cūq; velit. ista ꝓmā sol. reꝓbat Bar. qz cū ista sit mere negatiua nō ē ꝓbabilis. ¶ Tu caue qō Bar. met. j. ī. ij. col. i duob⁹ locis. ó 3iū, qō imo ista negatiua, quē ñ eē ꝓcuratorē, ē ꝓbabilis, ꝓbādo mādatū reuocatū, vl ꝓbādo qō instrm est falsus. ff. de ver. obli. ¶ In ea. ibi. Itē no. hic speciale. ista ē vera sol. ꝛ ratio ponit̄ i sequēti particula gl. qz ideo exceptio tutoris falsus ꝓcurator, vel alia ſſis, ꝓt qñcūq; opponi, qz cū iudiciū ſit nullū, e vt dicit tex. hic ī fi. semp dicit̄ esse a ꝑn. ꝛ ad hoc tota die allegat ista gl. ꝛ idem dicit Bal. in. l. nulla. ℨ. eo. ¶ Facit qō vult gl. in. l. si pater. C. ne de statu defun. vt in. c. vt debit⁹. in gl. j. in fi.

5 de appel. † qō lit. 3te. nulla, non interrūpit ſscriptionē. ¶ Simi

6 liter citatio inualida nihil operat. gl. in. l. si accusatorib⁹. in gl. fi. C. de accu. quā sequit̄ Bal. in. c. qñ. in. vi. col. de proba. ꝛ in. c. in nōe dñi. in. iij°. no. j. de test. facit bñ tex. in. c. ꝓpositi. in ꝛ. legitime citatus. de foro compe. Similiter ꝓ citationem nullā quis nō cōstituitur in cōtumacia. gl. est in. c. de causis. de off. ō le. Similiter libellus nullus nō interrumpit prescriptionē. l. accusator⁹. ꝛ ibi Bar. ad hoc no. ff. de adul. ꝛ facit regula nō ꝓ stat impedimentū. de reg. iur. in. vj. Et ad id qō dixi de lit. 3te. quingēt⁹. Similiter publicatio testiū nō rite facta nō operat aliqd. ita no. Bal. in. c. j. per illū tex. vt lit. nō 3te. Alibi tñ not. Bal. in. c. i. in iij. col. de mili. vasal. qui cōtu. est in vñ. fen. ꝙ p

7 cessus nullꝰ inducit interpellationē. ¶ In ea. ibi qō nō placet. dic ꝛ bene. p. l. ij in fi. de excu. ¶ In ea. ibi alij. vt ll. ℨ gl. Bar. ꝛ doc. faciāt tria mēbra tū idē est in oībus: † qō sine aduersar⁹ fuerit sciēs, sine errās sine dubitās semp pōt opponi ista exceptio: tu es falsus ꝓcurator ꝓ regulā quā ponit Bar. i. j. mēbro ꝛ alīs sequunt̄, ꝙ fort⁹ militat in alijs duob⁹ mēbris ꝛ qō cū inditia partiū nihil pōt operari: vt hic ꝙ eū. ¶ In fi. gl. ꝓ clara intelligētia Bar. hic. ꝛ in. l. pōponi⁹. ſ. ratihabitiōis. ff. e. ōt qō

8 quintuplex est exceptio ꝓcuratoria. † Tu dic melius ꝙ est duplex. qñcūq; cūm opp. tu nō potest esse ꝓcurator. qñcūq; opp. tu nō es procurator. ¶ Prima scz tu nō potes esse ꝓcurator, potest contingere ex quatuor causis: aliqñ ex defectu ꝑsone ipsi⁹ ꝓcuratoris: puta qz est seruus: vel pupill⁹, vel filius: aliqñ ex defectu ꝑsone ℨtituētis eum. vt qñ sol⁹ pupill. sine tutore ℨtituit procuratorē. l. neq;. ſ. eo. Aliqñ ex natura cause, puta qz sit criminalis, i qua nō admittit̄ ꝓcurator. vt dixi ī. l. reū. ſ. e. Aliqñ ex defectu satisdatiōis. ꝛ ꝑsequēti istis vt hic clare ꝓ bar. ¶ Secūda ꝓncipalis species est, tu nō es ꝓcurator. in ista recolligēdo dicta Bar. ꝛ doc. clarius quā ipſi. fac regulā ꝛ tres fallē. ꝛ oia habebis. ¶ Regula est exceptio tu nō es ꝓcurator. pōt ꝓ aduersariū qñcūq; opponi ꝛ qñcunq; opposita reddit iudiciū retro nullū: ꝛ repellit ꝓcuratorē a ꝓsecutiōe indicti: vt hic. Fallit nisi procurator semel fuerit admissus cū cautiōe rati. qz postea amplius nō pōt opponi ista exceptio; tu nō es ꝓcurator. tex. est in tinent opp. Idē tenēt Cy. Ray. Sali. ꝛ Fulg. hic. Jmo. in. d. ſ. alieno. Panor. in. c. quoniā cōtra. in vlt. charta. de pb. ¶ Cō trarium tenent Ang. ꝛ do. Alex. hic per tex. i. d. ſ. alieno. in fi. vbi si ꝓcur. prestitit cautionem rati: non potest sibi amplius opponi

opponi exceptio ꝓcuratoria. Sed certe nō est alienū limitare qñ incōtinēti opponit̄ cū paria sint, aliqd fieri ante vel icōtinēti post. vt est gl. in. l. pōponius. ſ. ratihabitiōis. ff. e. quā multū

a ampliat ꝙ octo similia i. l. edita. C. de edē. ¶ Scō[a] fallit nisi ꝙ iudex ēet ꝓnūtiatū ipm esse legitimū ꝓcuratorē: ꝛ ꝓnūtiatio trāsiuisset in rē iudicatā. vt hic Bar. ꝛ in. d. i. C. de iur. ꝛ fac. ign. ℨ deo in Spec. ti. de excep. ſ. nunc videndū resta. circa fin. dat cōsiliū qō fit ista ꝓnūtiatio. ꝛ refert Pau. de ca. hic in pe. col. tāgit etiā Bal. i. l. falsus. in pe. col. in ver. ad quartā venio. C. de fur. ¶ Tertio fallit qñ ist̄rumētū ꝓcuratoris fuisset ī iudicio ꝓductū, ꝛ tacite approbatū. ℨ Bar. post Jnn. ideo ꝭ Pau. de ca. hic cauti procu. ꝛ aduocati, qñ ꝓducīt in actis instrumētum procurationis cōtradicunt. ego dubito de ista tertia limitatione, ꝛ ꝭ alīs sequant̄, nā Bar. ſ. in. j. col. tz de directo 3iuz dū dicit qō cōsensus partiū qñ est falsus ꝓcu. nihil operat, cū nō pēdeat ab eo ꝛ sensu, ꝛ tū hic dicit oppositū ꝙ tacita approbatio facit, ꝙ exceptio falsi ꝓcuratoris ampli⁹ opponi nō pos

b sit ad istā 3tetatē Bar. nemo aduertit nisi salues ꝙ Bart. hic loquat̄ qñ interuenit tacita approbatio ꝛ partis ꝛ iudicis, ibi solū⁹ partis. ¶ Quarto vltra Bar. limita vt dixi ī tex. ¶ Qui tam limitationē dicā in gl. seq. ¶ Capio gl. in verbo solēt quā

9 diuide in tres. in ꝓma remouet cōtrariū. in scda ꝛndet qōni. in tertia remouet aliud 3ium. partes patēt. † Prima opp. est si iudiciū est nullū, vt dicit tex. ergo iudex nō posset ꝓnūtiare ꝓcu. esse legitimū: qz qñ iudiciū est nullū, nulla super eo pōt ferri snia: ꝛ tū ist̄ud est falsum, vt dixi in gl. precedēti. in. ij. fallē. gl. ñdet ꝛ bene ꝙ iste tex. dū dicit iudiciū est nullū. intelligitur de iudicio cause ꝓncipalis. sed quātū ad iudiciū super ꝑsona pcu. bene vz: qz illud iudiciū solū tāgit ꝑsonā pcu. non aūt factum dñi. ¶ Et ista gl. inferunt duo. primū ꝙ pcu. de cui⁹ mā

c dato, dispuntat, ꝓt sup hoc ante litē cōte. procuratorē cōstituere. qz ista est sua ꝓpria cā. ſm Bal. ꝛ Pau. de ca. hic dixi ī. l. ꝙ ge. ℨ. eo. ¶ Scō infert ſm Bar. qō si esset. pcu. minoris, ꝛ ferret snia ℨ eū, ꝙ repelleret pcu. nō posset minor restitui: qz ista tūs nō tāgit eū, sed procuratorē. ¶ In vltima pte gl. ibi niſi habuit

b ratū. b vult gl. † ꝙ gestū a falso pcu. dñs possit ratificare ad sui

10 ꝓcu iudiciū. sed an ad sui cōmodū: puta lata est snia i fauorē fal si ꝓcuratoris, nunqd dñs possit ratificare: gl. i. l. si tutor. ſ. in fauore minoris. quā gl. dicit esse solēnē Bal. in. c. j. in vlt. col. de ord. cog. ¶ Breuiter cōis opi. est ꝙ ꝓcessum ꝛ sniaz latā in fauorē falsi ꝓcuratoris, pōt dñs ratificare: siue sit minor, siue sit maior. per tex. i. l. licet. vbi Bar. ꝛ doc. ff. de iud. ꝛ est gl. reputata sing. i. l. si mater. ſ. hoc iure. ꝛ ibi Bar. hoc approbat. ff. de ex

c cep. rei iud. ꝛ no. Bar. in. l. iulian⁹. q. v. ff. q. satisf. cog. Jmo. in l. recte. in. xxv. col. ff. de iudi. ꝛ in. l. ħ. ſ. volūtate. ff. sol. ma. ꝛ in. c. cū ī iure perit⁹. de off. dele. ¶ Sed tūc resultat magna difficultas contra hunc tex. qā si dñs pōt ratificare, ergo amplius non poterit opponi exceptio falsi ꝓcuratoris: ꝙ est de directo cōtra istaz. l. dubito multū, ꝛ dico ꝙ ista. l. necessario intelligit̄ an, ꝙ dñs ratificet litem in casib⁹ in quibus dñs ratificare nō pt. ¶ Pro cui⁹ intelligētia fac regulā, ꝙ gestū a falso ꝓcuratore vel cū falso ꝓcura. dñs pōt ratificare, ꝛ sic sniam latam in fa

c 2 norem falsi ꝓcura. limita. xiij°. quo dis ꝛ in oibus procedat generaliter. l. nostra. ¶ Secūdo nisi ꝓcu. obiecpisset iudici, falsuz ꝓbādo mandatū, per falsos testes, vel per falsum instrm: tunc istam ꝓbationē fecerit suo nomine, ꝛ non nōie dñi, vel in gl. precedēti: tunc dñs ratificare non potest, ſm Bal. in. l. falsus. C. de fur. sequit̄ Pau. de ca. i. d. l. si tutor. c ¶ Tertio limita, qñ

3 ꝓcu. semel habuit mādatū, ꝛ do. illud reuocauit, tūc gesta per eum nō pōt ampli⁹ dñs reuocare: qz qō semel reꝓbauit am

d plius approbare nō pōt. l. dispensatorem. ff. de sol. ſm Ang. l. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. ℨ. Bal. in. d. l. falsus. in. ij. col. Pau. de ca. i. d. l. si tutor. Pe. de anch. in. d. c. ex parte decani. de reſcri. sed cō trariū firmiter tenet Bart. in. l. pomponi⁹. circa fi. ꝓncipij. ff. de neg. gest. ¶ Quarto notabiliter limita, in casibus requirētib⁹ speciale mandatum. gl. est no. in. c. nōnulli. in ver. speciali. de reſcri. ¶ Quis cōtrarium teneat Ang. nō faciens mentionē de illa gl. in. d. l. licet. per tex. in. c. j. de homi. in. vj. ꝛ per gl. Jo. an. in. c. cupientes. ſ. ꝙ si per. ꝛꝛ. de ele. in. vj. ¶ Quinto limita, vbi req

e ritur iussus vel cōsensus ratihabitio sequens nihil operatur. l. si qs mihi bona. ſ. iussu. vbi doc. ff. de acqui. here. Bal. in. l. ob fernare. ſ. fi. in. ij°. q. ff. de offi. ꝓcon. ꝛ lega. ꝛ no. in. l. si. in. ij°. fallen. ꝛ tribus sequentibus. C. ad maced. Ang. ꝛ Pau. de ca. in. d. l. licet. ¶ Sexto limita quo ad ꝓiudiciū tertij l. si qs offe

d rēti. ſ. fi. ff. l. cū decē. ſ. j. ff. de sol. ſm Bal. in. d. l. obseruare. ſ. fi. i ij°. col. in ℞. circa quintū queritur. ꝛ Bal. i. l. si. circa ꝑn. vbi pulchre limitat. C. ad mace. post Jo. and. in regula ratihabitio. d ¶ Septimo limita, qñ snia lata ꝑ falso ꝓcuratore est lata ℨ aduersariū ꝓsentem: secus si esset lata ℨ absentē citatū tunc

1 Ille exā. lib. ij. consil. liij°. dixi in rub. C. q admit. col. ij°. idē Alex. lib. v. consi. cclxxxvi. viso ꝓcessu cause vertentis in Basparen. col. ij°. Et sub limitat. eo. li. cōsi. lxj. viso ꝓcessu cause vertentis inter Geor gīū col. ij°. ꝛ li. ij°. consi. clxxxvj. visis subtilissimis, col. iij°. ꝛ clxxxiij°. viso ꝓcessu. col. pe. ver. reſpōdet. Purpu.

a ¶ Fel. in. c. non nulli. in. ij°. j. in iij°. amplatiōe. de re scrip. ꝛ de tacita. ratificatione filij pcu. plene fel. in c. j. colū. pe. de re iudi. Et de permutatione beneficij Rota decisi. ccl xxxix. ꝙ si ꝓcu. in antiquis. Et regulam tenet Abb. in. c. cām q. el. i. col. fi. de iud. Paſ. in. l. j. col. ij°. j. eo. sine in reo sine in actore. Bart. in. l. Julianus. ij°. col. ff. q satisf. cogan. Amplia vt sufficiat tacita ratificatio puta in cā interueniē. ꝛc. argu. l. si quid. ff. si cer. pe. ꝛ. l. paulus resp. nō rantū. ff. reꝛ ra. hab. ꝛ ita Ro. decisi. ccccl v. per predicta in nouis. Purpu.

b ¶ Sublimitat Feli. i. c. past. col. vj. ver. ij°. de pbationibus. distinguit ang. i. ſ. precipue indiciales. colū. iij°. de actionib⁹. Purpu.

c ¶ Feli. in. c. nonnulli. ſ. j. colum. iij°. ver. amplia. ij°. de reſcrip. Purpu.

d ¶ Decimoquarto limita quādo esset iam lata sententia, qz ꝛ eius fauorē nō poterit ratificari Ro. q. xiij°. nota ꝙ gesto in antiq. Alex. ꝙ si. lxxxij°. lib. v. ꝛ facit ratio qz hic videtur specialē in minore. ergo in cōtrariū est tus cōe. l. non ideo minus. ſ. e.

☞ Sue persone nō possunt esse in iudicio ratiōe dignitatis.

2 Episcopi non sunt illustres, sed spectabiles.

3 In quibus casibus quis cogatur constituere procuratorē, remissiue.

1 Quicūq; † Persone i dignitate constitute, enumerate in hac. l. nō pōt esse i iudicio p se. ꝭ cognū mittere procuratorē: al⁹ ipſi ꝛ iudices puniūt: ꝭ hodie re strictus est ad solos illustres. h. d. cū auc. seq. ꝛ exēplificat Pau. de ca. istū tex. in epo, qui vel

1 let agere cum debitore episcopatus, coꝛā iudice seculari. ista tenetur ℨtituere ꝓcuratorē, alias faceret verecūdiā dignitati: ꝭ erat per tex. in. c. ſi. de iura. calū. vbi epūs pōt eligere, vel litigare p seipſum, vel remittere ꝓcuratorē, ꝛ ꝓz, qz ista iura solū loquūtur in illustrib⁹. † ꝭ episcopi nō sunt illustres, ſs spectabiles, vt no. Bar. in. l. ad similitudinē. C. de epi. ꝛ cle. Ideo Spe. in ti. de actore. ver. itē illustris. melius exēplificauit istū tex. ꝛ cardinalibus, q bene sunt illustres. vt declarabo in tractatu quē edidi ó magistratibus antiquis ꝛ nouis, in rub. ff. de offi. eius cui mā, est iurisditio. † plures alios casus in quib⁹ qs cogitur ℨtituere ꝓcuratorem, habes per glo. ꝛ doct. in. c. pastoralis. de iudi.

2 ☞ Citatus in causis pecuniarijs potest per se vel per ꝓcu. comparere.

2 Citatio facta per iudicem dicitur sententia.

3 Judex non potest aliquem citare vt personaliter cogatur comparere, misi ex causa vehementi. nu. 4.

5 Quando quis citatur die feriata, in casibus ſspecialibus, debet ille casus specialis exprimi.

6 Quando quis citatur tanq̄ coniūctus vel cōsanguineus, ad prestandum consensum requisitū ex forma statuti in cōtractibus mulierum vel minorum, tenetur personaliter comparere.

1 In pecuniarijs, † Citat⁹ i causis pecuniarijs, ꝓt vt p se vel p ꝓcuratorē cōparere: ḉuis istud in citatorio nō fuerit expressum, nisi sit citat⁹ vt ꝑsonaliter cōpareat. ꝙ iudex potest ea causa facere. h. d. ¶ In tex. ibi ma

e gni iuris. intellige ꝙ oēs habētes iurisditionē in illa causa sine sint ordiarij sive delegati, dicūt respectu partiū maximi. c. i. de iudi. i. vj, iuncta gl. in. l. apud eū. in pn. ff. de manumis. ſm Bal. hic. ¶ No. ꝙ in oī citatiōe simplr facta, intelligitur alternatio: vt qs p se ꝛ parcat, vel ꝓcuratorē mittat. facit. l. i. ſ. j. vsus. ff. e.

2 in c. ſi. de vila i. c. dilecti. ꝛ. c. pe. de iura. calū. ¶ †Scō pōdera
tex. vbi ſnie. q citatio facta per judicē. dicit ſnia: imo gñaliter quodlibet preceptū iudicis faciēs ad cāz, eſt ſententia interlocutoria. gl. in. l. cū clericis. C. de ept. ꝛ cle. ꝛ gl. in. §. ad excludēdas. in aut. ō litigiosis. ꝛ dicit gl. magistralis. in cle. j. in verbo diffinitiua. ō ſeque pol. ꝛ fruc. qō quicquid. ſit a iudice, iter principiū ꝛ finē cauſe. in his que incidūt ꝛ emergūt, dicit, ſentētia interlocutoria. diffinitiua vero eſt q̄ vltimo loco pncipa
a lem questiōnē diffinit ꝛ terminat. ¶ª †Tertio nota. q̄ iudex
3 nō pōt aliquē citare vt pſonaliter cogat cōparere, niſi ex causa
verisimili. ꝛ ſic licet quis expreſſe citetur vt perſonaliter ꝛpareat. nō tamē tenet pſonaliter ꝛparere, niſi inſta cauſa inſerta
¶ Confirmo, arguēdo a iudice ad vltimas volūtates. l. nō eſt
mirū. ff. de pig. act. p̄ceptū teſtatoris ſine causa nō valet. l. filiuſfa. §. diui. cl. ḡ. ff. de leg. j. ꝛ p hoc ꝛfunditur cautela quā tradit
Bar. in. l. cū eo. ff. ad. l. in. pec. qū. quis. habet debitorē, q nūq̄
exit domū, quē nō pōt facere capi in domo p debito priuato
l. nemo ō domo. ff. ō reg. iur. l. plerīq̄. ff. ō in ius vocā. cautela
eſt ſ3 Bar. qō faciat eū citari, vt ꝛpareat ſub certa pena fiſcali camere publicā: dā ſi ſpreuerit p̄ceptū poterit p illo debito fiſcali capi i domo. l. nemo carcerē. C. de ꝛ. ac. trib. lib. x. vñ
erit incarceratꝰ ꝓpter illud debitū fiſcale, poterit eū facere recōmēdari in carceribus, p ſuo debito priuato: quā cautelā ſequunt Ang. Pau. de ca. d. Alex. in. d. l. plerīq̄. Pe. ō anch.
ꝛ Jmo. in. c. ḡ. de pig. Ang. ō are. in. §. ſi. ad ſi. inſt. de actio. credo q̄ cautela nō ſit bona, per iſtū tex. iūctis his que dicā ſtatim in ſeq. no. ꝛ eā ita reprobāt Jmo. ꝛ Panor. i. c. ad petitionē. de acc. ¶ †Quarto no. qō iudex ex causa pōt quē pſonali
4 ter citare, vt nō ꝛpareat per procuratorem, ꝛ que ſint iſte cauſe habes hic per gl. q per doc. in. l. ſi actor. ff. eo. ꝛ in. c. querelaz.
eo. ti. ꝛ in. c. ſi. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. c. j. de iud. i. vj. inter quas no.
precipue illā, quādo perſona principalis eſt legalior: nam per iſtā gl. dicit Bal. i. l. j. in vlt. col. C. ō ſen. ꝛ interlo. om. iu. q̄ ly i
famis poſſit eſſe procurator, vt dixi in rub. §. e. tamē pōt tūc
cogi principalis, vt cōpareat tāq̄ legalior. itē adde, q̄ iſto caſu tenet iudex exprimere illā cāz in citatiōe. ſ3 Jo. an. in. c. j. ō
5 iud. in. vj. Bal. in. l. j. §. vſus. in fi. ff. e. Sui. de ſua. ꝛ Ly. †hic,
ſicut quādo quis citat die feriata. in caſibus ſpecialibus, dz ille caſus ſpecialis exprimi in citatiōe. ſ3 Jnn. in. c. preterea. de
dilatio. gl. ꝛ doc. in. l. ḡ. ff. ſi gs i ius voc. nō ier. ¶ Itē Adde
qō qñ citat gs cū causa vt perſonaliter cōpareat, adhuc ſufficit vt mittat procuratorem habilē, ꝛ bene. instructū cū mandato ſpeciali qñ cauſa eſt ciuilis. ſec⁹ ſi eſſet criminalis, vt iudex videat quo vultu ꝛ qua trepidatione reſpōdeat. iſta eſt vera ꝛclu. Bar. quicquid alibi dixerit in. l. q bona. §. ſi alieno. in
vlti. col. ff. de dam. infec. ſequunt Ang. Pau. de ca. ꝛ plen⁹. d.
Alex. hic, ꝛ Ang. i. l. ſi actor. ff. eo. vbi dicit q̄ iſta opinio ſeruatur in practica. Jo. an. in. c. ſi. de iura. calū. Panor. in. c. in ptra
citādis. eo. ti. Raph. Fulg. in cōſi. cc xliij. inci. ad primum quo
queritur: qō vltimū de criminalib⁹, intellige, quādo ſunt indicia cōtra reum, ꝛ eſt cauſa in qua poteſt peruenire ad tortura.
iſta no. Bal. in. l. ſeruō qnoq̄. §. publice. ff. eo. Alb. Bal. ꝛ do.
Alex. hic. ¶ Ultimo do. Alex. hic, ponit aliū caſum i quo qs
6 tenetur perſonaliter cōparere. †q̄ñ quis citat tanq̄ cōiunct⁹
vel tanq̄ conſanguineus ad preſtandū ſenſum requiſitū ex forma ſtatuti in cōtractibus mulierū vel minorū. alle. Bal. in. l.
j. in vlt. col. C. qui admit. Tu adde An. in. l. titius. ff. qui. mo.
pi. vel hypo. ſol. do. Ant. ꝛ Jmo. in. c. cū ſuetudinis. ō conſue.
Panor. in. c. cū parati. de appel. Lud. ro. in. d. l. j. C. qui admit.
ꝛ tex. no. in ſimil. l. minorū. ꝛ ibi Bal. C. ō predds nūo. tñ ad
uerte. q̄ ly talis conſensus requiſitus ex forma ſtatuti, nō poſſit
preſtari per procuratorē, vt predixi, tamen pōt preſtari p nūciū. vel per epiſtolā ſm Bar. in. l. filiuſta. ad ſi. ff. de don. ꝛ pleninus in. l. ſi. §. ꝛ filius. ver. neceſſitate. in vlt. q. ꝛ ibi Ly. ꝛ in. l. iij.
C. de bo. q̄ libe. Bar. in. l. j. C. de decur. li. x. ꝛ in. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum. ff. ō acqui. here. Ly. ꝛ Bal. in ant. cauſa que fit cū
monacho. C. de epi. ꝛ cleri. Spe. ꝛ Jo. an. in ti. ō acto. §. j. N. ſ3
nunqd pf p epiſtolā. ꝛ eſt gl. in. l. ſi cū dotē. §. ſi patri. ꝛ ibi ad Odo
der. ff. ſo. ma. ꝛ p iſta remanet expedit⁹ iſte titul⁹. Ja. Padue.

¶ Ne liceat potentioribus patrocinium ꝛc. Rubri.

1 ☞ Recipiens patrocinium potentioris, punitur in amiſſio
b ne cauſe. limita tamen vt infra nu. 2.

Juine admodū. ᵇ Recipiens patrocinium potētioris, punitur in amiſſiōe cāe, ꝛ ille potētior arbitrio iudicis ordinarij, etiāda to q̄ alias ei⁹ iuriſdictiōi nō ſubeſſet. h. o. Diui dit i dnas. in prima ponit ꝛſtitutionē, diui
Claudij, ꝛ ei⁹ effectū. in ſecunda reſpondet queſtioni principaliter ꝓpoſite. ibi quare cū interſit. ¶ †ᶜ Nota qō aſſumens pa
1 trocinium potentioris, punit in amiſſione cauſe. Similiter co
c mitatenſes qui faciunt ciuē emere aliquam rem pro eis, vt ſub
titulo emis, non ſubſint oneribus ei⁹ impoſitis. Flam puniuē
in amiſſione talis rei empte, que debet publicari. ita no. Bart.
in. l. j. per illum tex. C. de nauibus non exceſ. lib. xj. ¶ Extende
iſtam. l. tribus modis. primo vt habeat locū tam in actore quā
reo: ſm Ly. Bar. Ang. ⁊ Odoer. hic, quānis gl. ſ. in rub. tit. j. ꝛ
in. l. pe. in fi. ff. de aliena. indi. teneat quod ſolum habeat locum
in actore. ¶ Cōfirmo per duo, quia dato etiam quod iſta. l. loqueretur in actore, cum tamen generaliter loquatur extendere
tur tamē ad reum, cum ſint correlatiua. d. l. etiā correctoria, loquens in vno ex correlatiuis, intelligitur etiam loqui in alio. l.
fi. ꝛ ibi Bar. ꝛ doc. ad hoc no. C. de indicta. vidui. tollen. cū cōcordantib⁹ quas ibi dedi. ¶ Secūdo quia. l. etiam penalis. loquens in actore, habet locum in reo. gl. in. l. per interuallum. ff.
de iudic⁹. ꝛ gl. in. c. j. de confeſ. in. vj. ¶ Secundo extēde ſine
palam ſine occulte patrocinetur: etiam per interpoſitam perſonam, ſm Bar. ꝛ Pau. de ca. hic, qui dicit facere cōtra eos qui
faciūt ſcribi literas per dominos priores inferioribus iudicibus, vt incidant in hanc conſtitutionē. ¶ Tertio extende etiā
d procederat in potentiore ratione officij: ſecus ſi ſit potentior alia
Ang. Sali. ꝛ do. Alex. hic. per fundamēta de quibus per eos.
Contrarium ꝛ forte melius tenet Fulgo. Pau. de caſtr. ꝛ do.
Anto. de Alex. hic, cum iſta. l. ſit penalis, ꝛ non ſubſit tāta ra
quia iſta. l. principaliter eſt inducta fauore priuatorū. vt hic in
2 verſic. quare. ¶ †ᵈ Limita iſtam. l. quatuor modis. Primo vt
d proceda t in potentiore ratione officij: ſecus ſi ſit potentior alia
gl. hic, ꝛ. j. l. proxi. ꝛ gl. ꝛ doc. in. c. ſi. de alie. indi. Spe. in ti. de ceſ
e ſio. actio. §. j. in. j. col. ¶ᵉ Secūdo limita, niſi eſſet officium ex
quo verisimiliter timor non incutitur: ceſſante ratiōe huius. l.
j. l. proxi. in fi. ¶ Tertio notabiliter limita, niſi ille qui aſſumpſit patrocinium potentioris, litigaret cum eque potētiori: qz
tunc videtur feciſſe non vt metum inferat: ſed vt excludat. l. cū
pater. §. titio. ff. de lega. ij. ſm Pau. ꝛ Odoer. hic, qui dicit qō
facit quod vult Bal. j. l. proxi. vbi dicam. Facit quod volunt
Bar. ꝛ doc. in. l. iuriſcitioni. ff. de iuriſd. om. iud. ꝛ Bar. in. l. nō
ſolum. §. de vno. per illum tex. ff. de ritu nuptia. ꝛ in. l. rep. ff. de
queſtionibus. ꝛ eſt glo. in. c. poſtremo. de appellationibus. Et qui
idem facit quod no. vult Bar. in. l. qui teſtamento. §. quecunq̄
autem. in penul. q. ff. de teſta. ꝛ eſt glo. in. c. conſanguinei. in verbo parentes. iij. q. v. ¶ Quarto limita in cauſis criminalibus,
nem ſuum qualitercūq̄ redimere. l. j. in fi. C. de bo. eo. qui mor.
ſi. conſci. gl. ꝛ doc. in. l. tranſigere. C. de tranſactionibus. Et qui
obuiat Cardinali dum ducitur ad patibulum, debet liberari a
pena mortis: ſm Bal. ꝛ Pau. de caſt. in. l. additos. C. de appel
ſi. ſpecialiter. quā primo in tres. Jn prima infert ex tex. Jn ſecunda que eſt ibi, nec obſtat. gl. opponit ꝛ ſoluit. No. iſtā ſolutionem ex qua habes pulchram limitationem ad regulam. l. a
iudice. vbi dicetur. C. de iudicijs. Jn tertia que eſt ibi ꝛ quia de
ceſſione. gl. magiſtraliter ponit materiā ceſſionis. de qua Spe.
format plures queſtiōes in tit. de ceſſio. actio. Bal. ꝛ Sali. j. l.
da. Cano. in. c. ſi. de alie. iudi. ꝛ iſta glo. declarat quid differt de
titu. a titu. de alienatione iudic. item quid differat a tit. de litigio. Item quando ceſſio valeat, ꝛ que requirantur: not. eaz qz
ceſſionis debet poni in inſtrumento. Bar. in fine eam multum
not. ꝛ eam ad hoc reputat ſingu. Bald. in. c. conſuetudinis. in
penultima colum. in fin. que conſuetu. ꝛ dum plus vult quod
debeat poni in princip. inſtrumenti, Binge. in fin. eam reprobat. ſed ſalua intelligendo eam ſane, vt per Bald. ꝛ Salice. j. l.
proxi. Jaſon Padue.

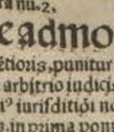

Jcuiuſcunq̄, †Ledēs actionē potētiori ratiōe officij, eam perdit. h. o. Jntellige etiam ſi nō ceſſit: ſed procu. illum in rez ſuam fecit: qz preſumitur in fraudē.
glo. in. l. iuriſgentium. §. pretor. aut. glo. vlti. vbi doc. ꝛ precipue
no. Ang. ff. de pactis. Fallit niſi ceſſio fieret eque potenti. argu.
hic. Facit extra. ex parte vbi doc. precipue Jmo. de ſen. Quicquid dicat Spe. ꝛ minus bene in tit. de ceſſio. actio. §. ſi. verſic.
quid ſi quis plebeius.

De his

¶ De his qui potentiorum nomine titulos ꝛc. Rubri.

1 ☞ Ecclesia reputatur de numero potentiorum.
2 Quādo libellus eſt ineptus, ꝛ ſolēnis, nulla pena poteſt ſequi
reo ex oppoſitione alicuius exceptionis, vel ex negatione.
4 Sicut chartula cōtinēs petitionē actoris dicit libellus: ſimili
ter chartula continens exceptionem rei, dicitur libellus.
5 Sicut cōfeſſio facta per accorem in libello ſibi preiudicat: ita
cōfeſſio facta per reum in libello exceptionum, ſibi preiudicat.

Animaduerti⁹ †Qui titulos ſeu
insignia potētiorum predēſſ ſuis de qbus litigāt affigūt vt eoz noīa in lite pretēdūt, ſuo
iure priuātur, ꝛ in metallum damnāt. ꝛ potētior ſi cōſenſerit infamāt. h. o. Et ponit exemplum Bar. qñ aliquis prelatus volēs euadere curiā, ponit no
men vel titulū alicuius eccleſie exempte predēſſ ſuis: nā ſi ap
pareat, q̄ in fraudem fecerit punitur per hanc conſtitutionez.
¶ Item ſm Bal. poteſt poni exemplū in reo cōuento rei vēdi
catione, qui ad euadēdum iudiciū. nominat quedā epm in iudicio, p quo ōt ſe tenere ꝛ poſſidere. Tu pōdera Bar. ꝛ alios
velle, q̄ iſte ti. habeat locū i potētiore: at alia rōne q̄ officij: ſe
2 cus in ti. precedēti. vt ibi dixi. ¶ †Scō pōdera Bart. ꝛ alios
velle q̄ eccleſia reputet de numero potētiorū. facit qō vult gl.
in. c. potuit. de loca. Sed cane qz Bar. logt qñ eccleſia habebat
priuilegiū exēptiōis. ¶ Confirmo per illud qō no. vult Spec.
in ti. de ceſſio. actio. §. j. ver. ex proxime dictis. q̄ clericus nō in
telligitur eſſe procurator laico, nec laicus cedēs clerico dz perde
re cām, niſi clericē ſit talis: qui habeat poteſtatē ſupra laicū cō
tra quē fit ceſſio. ſequit Lud. ro. in cōſi. cccc xviij. qō inci. in ca
ſu propoſito breuiter dicendū q̄ iſte nanes. ¶ Scō iſtū tex. i
ꝛbo ſoleniter, a ꝛio ſenſu no. Bal. i. l. edita. i pe. col. C. de edē.
3 †q̄ñ libellus eſt ineptus, ſeu nō ſolēnis, nulla pena pōt ſeq
reo ex opp. alicuius exceptiōis vel ex negatiōe vel aliter. quod
dicit eſſe multum notandū ex ſtatuta impotētia penā reo exci
pienti. ſequit do. Alex. hic ꝛ in. l. etiam. ij. §. in vlt. col. ff. ſol. ma.
Lud. ro. in cōſi. cccc ix. qō inci. ad diſcutiendum. in vlti. dubio.
¶ Tertio no. ex tex. ibi, nec repetende actionis. ſm Bar. q̄ pe
ne hui⁹. l. habēt locū nedū in reo ſed etiā in actore. ſequitur. d.
Alex. hic faciūt que dixi in. l. j. §. ti. j. l. Raph. Fulg. hic teneat
q̄ iſta. l. ſolū habeat locū i reo per aliqua ꝛbā tex. ibi in ius vocant ꝛ in verbo pulſatus. ꝛ in ver. poſſeſſor. idē tenēt gl. ꝛ Bal.
ſ. in rub. Tu aduerte q̄ prima pars huius rubrice pōt loqui i
vtroq̄: ſed in ſcōa parte imperator ſolū loquitur de reo qui ad
euadēdum litē nominauit aliquem potentiorem in iudicio ad
effugiēdam litē, iuxta. l. j. §. C. vbi in rem actio. declarat Pau. de
ca. in ru. §. eo. ꝛ iſta ſcōa pars nullo modo pōt adaptari actori.
¶ Quarto no. ex tex. ibi ꝛ traditoribus libellis ſ3 Bar. ꝛ alios
4 †q̄ ſicut chartula cōtinēs petitionē actoris, ō libellus, ſimiliter chartula cōtinēs exceptionē rei dicitur libell⁹. ꝛ ex hoc i
fert Bart. †q̄ ſicut cōfeſſio facta per actorē in libello ſibi pre
5 judicat, ita ꝛfeſſio facta per reū in libello exceptionū ſuaz pre
judicat reo. adde Bar. i. l. certū. §. ſi quis abſente. ff. de ꝛfeſ. vbi
ad hoc pōderat iſtū tex. ꝛ extēdit etiā ſi cōfeſſio ſit facta abſente parte. Adde etiā Lud. ro. in ꝛſt. ix. qō inci. ad diſcutiendum.
in vltimo dubio. ꝛ in conſi. cc xxv. qō inci. quo ad primum quo
queritur an Stichus. in ſeptimo dubio.

¶ Ut nemo priuatus titulo predēſſ ꝛc. Rubr.

1 ☞ Si quis ſupra parietē domus ſue vel ſue poſſeſſiōis, fa
cit depingi inſignia aut vexilla principis, ne aliquis audeat ei
mouere litem, talis domus debet confiſcari.
2 Vbi delictum nō eſt punibile, nō debet iudex talem accuſatio
nem admittere.
3 Judex nō debet admittere libellum ineptū, vel q alias de iure non procedit: etiam parte non citata.
1 ¶ †Ad intellectū iſtoz titulorū vide gl. magiſtrā i. §. titulos.
in auf. de man. prin. l. j. huius tituli. loquitur qñ quis ſupra pa
rietem domus ſue vel ſue poſſeſſiōis, facit depingi inſignia aut
vexilla principis, ne aliquis audeat ei mouere litem, nā talis
dom⁹ debet cōfiſcari. nam ſigna principis nō debēt depingi,
niſi ſuper rebus que ſunt principis, ꝛ hoc videm⁹ i armis ſanctī Marci, que nō pinguntur ſupra oſtiū dom⁹ niſi ſint domini,
Lex. q̄. loquitur qñ quis facit depingi noia vel ſigna principis,
aut reipublice, ſup poſſeſſione vel domo alterius ad illius iuidiam ꝛ infamationē, vt appareat q̄ illa nō eſt poſſeſſio ſua, ſed
eſt cōis: nā ſi eſt plebeius vltimo ſupplicio afficit, ſi eſt nobilis
2 deportatur. ¶ †Nota ex iſta. l. q̄ vbi delictum nō eſt punibile nō dz iudex talem accuſationem admittere: alias punit. ꝛ ſic
iſta exceptio delictum de quo accuſo ꝛ eſt impunibile impedit
litis ingreſſum. ꝛ ita no. Bar. in. l. ſi ſeru⁹. per illū tex. C. de his
qui ad eccle. confu. dixi poſt Bar. in. l. nā poſteaq̄. in prin. ff. ō
iureiu. Quis aliter diſtinguat Bar. in. l. ſenatus. ff. de accuſ. de
quo etiā p Bal. in. l. decurionū. C. de inſa. ꝛ in. l. j. §. offilius. ff.
3 ne quis eum qui. ¶ †Scō no. q̄ iudex nō debet admittere libellum ineptum, vel qui alias de iure nō pcedit. Adde gl. ꝛ doc.
in. l. j. ff. de offi. aſſeſ. ꝛ gl. in. c. ſacerdotibus. xj. q. j. idē qñ eſſet libell⁹ calumnioſus. gl. no. i. l. qui cū maior. §. ſi patris. in verbo
vel calūnioſam. ff. de bo. libe. Jnn. in. c. j. de offi. vica. idem qñ libellus eſſet cōceptus cōtra conſuetudinem. gl. in. l. de quib⁹. in
verbo inueterata. ff. de legi. ꝛ gl. in. l. vinturna. ꝛ ibi ad hoc no.
Ang. eo. ti. Tu pondera ex predictis, q̄ libell⁹ ineptus non pōt
ſuppleri ex probationibus ꝛ illud q̄ vult gl. reputata ſing. in
l. j. §. ſi quis argentū. ff. depoſiti. q̄ late examinaui in. d. l. j. ff. de a ¶ Judex, adde ſing. dicti Jnn. in. c. j. de offi. in. ord.
offi. aſſeſ. ¶ Scō extēde predictū notabile, q̄ iudex[a] poſſit
reijcere libellum ineptum, ſeu dentibus lacerare etiā parte non
citata. ita dicit Bal. in. l. edita. in pe. col. C. de eden. per iſtū tex.
Adde etiam q̄ illud pōt iudex facere ex officio. q doctrinā gl.
no. in. l. filiuſſami. §. veterani. ff. de procu. de qua gl. dixi in. l. ita
demum. ō. de procu. Jaſon Padue.

¶ Ut nemini liceat ſine iudicis authoritate ꝛc. Rubr.

1 ☞ Non poteſt quis ſua inſignia ponere in rebus ab alio poſſeſſis, quas pretendit ad ſe pertinere.
2 Scholares debent inſignia doctoratus a doctoribus petere, non autem propria authoritate ſibi conferre.
3 Scholaris indignus petendo inſignia doctoralia peccat mortaliter.
4 Cum authoritate iudicis poteſt quis eſſe executor ꝛ nuntius
in cauſa propria.
5 Qui non eſt doctor nō poteſt alium doctorem creare. ſicut nō
miles alium militem facere.
1 ¶ †Jſte ti. loquit qñ quis vult apponere ſua inſignia vel ſua
nomina rebus p alium poſſeſſis, quas pretēdit ad ſe ſpectare: deciditur hic q̄ nō poteſt, anteq̄ ſit iudicatum: ita q̄ nō ſit locus appellatiōi. ꝛ dicit Pau. de ca. q̄ iſtum caſum vidit de facto ſenis, cū quedam fraternitas in qua etiā multi ciues poterāt litigare cū vno notario, ſuper vna poſſeſſiōe, per illum data. lata ſententia in fauorē fraternitatis, a qua notari⁹ appellauit, fecerūt depingi arma illius fraternitatis: notari⁹ vero conuocatis plurib⁹ hominib⁹ armatis de fcō fecit illa arma abradi. Jlli de fraternitate accuſauerūt notariū apud iud. maleſi. qz de facto ꝛ ꝓpria authoritate fecerat: fuit iudicatum p hāc
l. q̄ impune fecit. nam quicquid depingitur vel imponit in remea, vel in re a me poſſeſſa, poſſuz ꝓpria authoritate ōſtruere.
vt hic, ꝛ. l. quēadmodū. §. ſi protectum. ff. ad. l. aqui. ꝛ. l. ſi vitē.
§. qui ad iannam. ff. qō vi aut clam. ꝛ. l. fideicōmiſſa. §. ſi qs illicite. ff. de leg. iij. Bar. l. j. §. nuntiatio. ex hoc. ff. de ope. no. nun.
2 ¶ †Itē iſtū tex. dicit Bar. ſe ſepe allegaſſe in examinib⁹ ſcholariuz, qui debēt inſignia doctoratus petere a doctoribus, nō
autē ꝓpria authoritate ſibi cōferre. ꝛ idē tenēt Ang. ꝛ Pau.
3 de ca. hic. †Et ſcholaris[b] indign⁹ petēdo inſignia doctoralia
b peccat mortaliter. glo. eſt in cle. §. in verbo honorem. de magiſt. b ¶ Scholaris indign⁹. adde arch. ꝛ Jo. de an. in. c. j. ſcripturis. viij. qō. j. Panormus de ſenis i. c. quāco. de magiſt.
Panor. in. c. cum in cunctis. §. j. in. ij. col. de elec. ¶ Tu pōdera
Bar. hic velle iunctis precedentib⁹, q̄ ex licētia ſuperioris poſſet ſcholaris ſibimet conferre inſignia doctorat⁹. dicit enim ſu
4 perius Bar. q̄ a contrario ſenſu huius. l. patet †q̄ cū authoritate iudicis poſſit quis eſſe executor, ꝛ nuntius in cā propria:
facit quia in his que ſunt voluntarie iuriſditionis, pōt quis ſuſtinere vicem duorum. l. ſi cōſul. vbi late Bar. ꝛ alij. ff. de adop.
5 ¶ †Sed caue, quia qui nō eſt doctor, non pōt alium doctorē
facere, nec ſibi inſignia doctoratus cōferre: ſicut q nō eſt miles
nō poteſt aliū militem creare. ſm Bal. ꝛ Jmo. in. l. qui in aliena. §. interdum. per illum tex. ff. de acqui. here. Bal. in proemio
decretalium in. ꝛ. col. niſi dixeris q̄ faciat authoritate ſuperioris: ſuper quo tamē cogita, alibi tñ habemus, qō qui nō eſt benedictus poteſt alium benedicere. c. i. ꝛ ibi ad hoc no. Bald. de
ſupplen. negli. prelatorum. Jaſon Padue.

¶ Ne fiscus vel republica procura. ꝛc. Rubrica.

1 ☞ Fiſcus non dz preſtare patrocinii in cauſis debitoris ſui.
2 Creditor poteſt eſſe teſtis in cauſa ſui debitoris.
3 Ad emulationē priuati, licitum eſt de proprio ꝛ improprio facere, quod ſibi licet.
¶ Jſte titul⁹ hz quatuor. ll. ꝛ lz Bar. i ſummario ſuis videat
eas intelligere qō loquant in ceſſiōe iuriū facta fiſco vel reipublice: †tū reuera. l. j. ꝛ. ij. ꝛ. iij. diſponūt, qō fiſcus nō dz preſta-
1

Universidad de Deusto
Biblioteca

repatrocinium in causis debito rei suo, quis videat ī hoc verti interesse fisci. sec⁹ vī in primato. l. fi cui. C. de nō nu. pec. ꝛ ita
2 Pau. ꝛ ca. hic. ¶ † Adde forti⁹ ꝙ imo credito pōt esse testis ꝛ testificare in causa sui debitoris, quis interesse i hoc prēdat ꝛ Ja. but. ꝛ Ang. in. l. nō solū. §. item querit. per illū tex. ff. ō pcu. vbi Ang. reputat hoc esse valde tenendum menti, ꝛ bñ: se quit do. Ellex. in 2si. lxxviij. qō inci. in causa ꝛ lite vertēte iter Bar. in. ¶. co. in. j. vol. Sed respōde, ꝙ ista loquunt in primato nō potētiore, al's crederē idez qō ī fisco, per generalitatē. l. j. §. ne li. potē. ꝛ qz ī fisco nihil presumit esse speciale, misi expima tur. l. itē veniūt. §. in primatorū. ꝛ ibi gl. ff. de peti. here. gl. in. l. j. C. eo. ti. ¶ Lex. ī. huius ti. disponit, ꝙ rē litigiolam nō dz fiscus vel respublica etiā ex cā donatiōis admittere, cū pacto ō aliquo dādo ipsi cedēti, nā talē cessionē ipsa. l. abhorret, vt hic ꝛ. l. fi. §. ne lic. potē. ¶ Unde per istū tex. ifert Ber. hic, ꝙ si sint duo fratres, habētes castrū cōe, ꝛ vn⁹ expellat ab alio, ꝛ expulsus vadat ad ciuitatē primā vl' ad pncipē ꝛ ei velit sua iura cedere p aliqua. ꝙ fibi det, nō est admittēd⁹, sequunt Raph. Ful. Pau. de ca. ꝛ. d. Alex. hic, quis Raph. Ful. dicat ꝙ istō nō bñ pbet hic, ꝛ ꝙ meli⁹ facit. l. fi. §. ne lic. potē. ꝛ ōt Pau de cast. qō vidit istū casum de facto florētie, in quodā q litigabat cū fratre, ꝛ volebat donare cōitati florētie ola sua iura, nō fuit auditus per istā l. ¶ Addeyltra alios qō fortius tz sing. Bal. in. l. j. ante fi. C. q testa. fa. pol. ꝙ si duo fratres habeāt castrū cōe, ꝙ vnus nō potest vēdere iurisditionē suā ad emulationē alterius, qō est specialissimū in inrisditionib⁹: qō etiā in ppio nō pōt qs facere ad emulationē alterius. id qō sibi placet, si ꝙ hoc prodesset sibi ꝛ alī noceret. l. quicunqz castellorū. C. de fun. limitro. li. xi. Sol⁹ Ang. ibi in lect. perusina tenet
3 rium. † qz ad emulationē priuati licitū est de ppio ꝛ ī propio tacere ꝙ sibi libet. l. cū eo. ff. de ser. vrb. pdio, ſz ad emulationē reipublice nō lz. gl. est no. in. l. p puincias. C. de edi. prin. ꝛ ita ſz cū loquit. d. l. quicūqz castellor. Sed tu caue, ꝙ imo etiā ad emulationē pnati nō vī verū, ꝙ sit licitū facere qō alī⁹ nocet, ꝛ sibi nō pdest. put firmat late Bar. ī. l. quomin⁹. in. j. q. ff. de fumi. ꝛ ī. l. si manifeste. vbi ēt Ly. ꝛ alī. C. ō serui. ꝛ aq. cū suis cōcordātijs. Et p ista est impositꝰ finis istⁱ tituli. Jas. Padue.

¶ Si aduersus venditionem. Rubrica.

2 ¶ Decretū iudicis nō tollit bñficiū restitutionis ī integrū.
3 Quando iuramentum interponitur a minore, super 3ctu rei immobilis valido vel invalido, si sit lesus, an habeat restitutionem in integrum. ꝛ nu. 4. ꝛ. 5. ꝛ. 33, 36. ꝛ 37.
6 Iuramentum interpositum a minore, super 3ctu rei immobilis, obligat minorem ad observātiam iuramēti, ꝛ validat cōtractum, qui alias erat invalidus, ꝛ facit eum irrevocabilem.
7 De iure ciuili iuramentum non est inductiuū obligationis.
8 Triplex est species iuramenti.
9 Ex iura. pmissorio, nō oritur actio nec obligatio. secus tamē est ex iuramento decisorio, ꝛ confirmatorio. ꝛ nu. 11. ꝛ. 12.
10 Juramentū de futuro non obligat de iure ciuili efficaciter, ſz iuramentū decisorium litis sic, quia habet vim rei iudicate.
13 Sacramentum capitur varijs modis.
14 In dubio illō est ꝓpte iurs, vbi facre scripture manib⁹ tāgūt
15 Proximus pubertati masculus dicitur a. 14. anno cum dimidio, femina autem a nono cum dimidio.
16 Ubi agitur de observātia iuramenti, censetur materia fauorabilis ꝛ extendenda.
17 Juramentum interpositum sup 2tractu operatur tria. nā validat cōtractum, tollit benefi. resti. in integrū. ꝛ addit forū foro
18 Pupillus doli capax obligatur delinquendo quando dolus committitur de presenti.
19 Prodigus iurando non obligatur, tamen delinquendo sic.
20 Ad hoc vt auc. nostra. habeat locum, nō est necesse ꝙ iramentum prestetur in presentia patris.
21 Si impubes proximus pubertati cōtraheret cum aliquo, qui dubitaret eum minorē, ꝛ ipse dolose sibi persuasit se adultū, si postea iuraret, habebit locum hec auc.
22 Proximus puber. aliter dicitur in delictis, ꝛ aliter in ciuilib⁹.
23 Proximus pub. non potest testari, etiam ad pias causas.
24 In materia iramenti standum est iuri cano.
25 An sit falsum instrumentum notarū qui dixit ꝙ talis fuit voluntarie confessus, cum esset coram tormentis.
26 Duo ꝛ qñ interponi debeat iuramētū, de quo in auc. nostra.
27 Jura. interpositum a minore, ita demum habet locū ꝛ effectū huius auc. quando interponitur super 2tractu rerum suarū.
28 An sit necesse ꝙ minor iuret per hec verba non retractare.
29 Juramē. iterpositū a minore sup 3ctu, repzesentat eū m aiorē nisi fit interpositum p vim vl' metū, qz tūc est nullius effectꝰ
30 An sit differentia inter iura. interpositum per vim, ꝛ iuramentum interpositum per metum.
31 Si quis post iuramentum extortum vi vel metu, iuraverit nō facere querimoniam de tali vi: tale iura. non valet.
32 Juſm de nō inducēdo ḡrelā sup maleficijs, regulariter nō vz.
34 Juramentum est quid spirituale.
35 Quod nullum est retractari non potest.
38 ¶ Magna est differentia ꝙ. l. dicat iuramētum appositum in cō tractu firmare contractum, an solum dicat iura. debere seruari: ꝛ nihil disponat super confirmatione contractus.
39 Si in pacto. l. cōmissorie qō est ī pignorib⁹ reprobatū, reperiat apponi iurm, 3ctus nō validat: tū iuramentum debet seruari.
40 Juramentum censetur quid spirituale.
41 Si minor soluit ratione iuramenti, potest solutum repetere.
42 An possit peti per minorem absolutio a iuramento, ꝛ relaxari per iudicem ecclesiasticum.
43 Que dicatur enormis lesio.
44 Sicut iurm extortū p vīz ē nulli⁹ momēti: ita extortū p dolū.
45 Si fiat vēditio citra dimidiā iusti precij, quo casu ītervenit deceptio re ipsa: non potest contractus rescindi si iuratum sit.
46 Auc. nostra. procedit etiā si cōtractus minoris sit inualidus.
47 Si filiusfa. alienat rē in qua pater habet vsumfru. ꝛ iurat non contrauenire, an habeat locum authen. nostra.
48 Si quis concessit feudum, ꝛ nō adhibunt pares curie: deinde iurauit, an conualidetur contractus per istam auc.
49 Si statutum prohiberet personas minoris vel mulieris alienare, si contrahunt cum iuramento, nō habet locum ista auc.
50 Qñ statutū ꝓhibet psonā minoris vel mulieris 3here, nō pōt minor iurans cōpelli ad observā. iramenti propter peccatū.
51 Jn ꝓhibitiōibus, vna psona ꝓhibita, intelligit alia ꝓhibita.
52 Qñ lex vel statutum prohibet aliquid qō principaliter respicit publi. vtilitatem, cōtra facies peccat mortaliter. secus si prima tam: quia tunc dicitur potius consilium, quam preceptum.
53 Si mulier intercedat pro alio cum iuramento obligatur.
54 Auc. nostra. procedit quandocunqz minor fuit certioratus de beneficio restitutionis sibi competenti: alias non.
55 Juramentum nō trahitur ad illud, de quo quis tempore iuramenti verisimiliter non cogitauit.
56 Sacramenta non presumuntur nisi probentur.
57 Jura. indistincte repzesentat minorem maiorem.
58 Si mulier bis intercedat pro alio, non iuvatur velleiano.
59 Soluens per errorem indebitū, etiam si expresse renuntiet cōdictioni indebiti: sibi non preiudicat.
60 Juramētū extortū a minore p vīz vel metū, est ipso iure nullū.
61 Ultimo iusto est stādū, misi ꝓmū habeat cāz derogato. ad fm.
62 Lz plat⁹ iurauerit 3ctū, tū p hoc nō tollit bñficiū rest. in inte.
63 Simulatio remouet cōsensum, ꝛ per cōsequēs iura. super ipso interpositum nihil valet.
64 Auc. nostra. habet locum in ciuitate ꝛ cōitate, sicut in minore: ꝙtum ad tollen. beneficium resti. in integrum.
65 ¶ Minori iuranti soluere mutuum sub spe future numeratiōis non currit prescriptio biennū propter iuramentum.
66 An ꝛ quando iuramentum sit iudeo seruandum.
67 ¶ Minor qui dolose ꝛ scienter in iudicio negauit veritatem cuz iuramento, potest petere restitutio. in integrum.
68 ¶ Minor in testa. vel vltimis voluntatibus si iurat non cōtrauenire, per hoc non ligatur iuramento. ꝛ nu. 69.
70 Auc. nostra, an habeat locum quando minor generaliter iurauit, nunqꝫ contrauenire alicui contractui, quem facier.
71 Auc. nra. hz locū nō solū in 3ctib⁹ ꝓpzie, in qb⁹ hincinde orit obligatio: sed etiā in 3ctib⁹ impzopzijs: vt in dona. ꝛ stipula.
72 Ubi tractat de observātia iura. dato ꝙ. l. vl' statutū iducat mignas penas, tū illa cēset mere fauorabilis, pp observātiā iura.
73 An statutum loquens in contractu, habeat locū in disstractu.
74 Auc. nostra. habet locum nedum si minor: cōtrahat cum iramento, sed etiam si alij contrahenti assentiat cum iramento.
75 An auc. nostra. procedat si minor coram aliquibus iurauit, ꝙ nunquā veniet contra aliquem contractum quem facier.
76 Auc. nostra. an habeat locum in iudicijs.
77 Bonum est argu. de contractibus ad iudicia.
78 Auc. nostra. procedit solū qñ iuramētū cōcipitur in futurum.
79 Si cōtractus potest rescindi alias quā fauore minoris etatis, si minor iurauit, an habebit locum auc. nostra.
80 An per statuta laicorū possit derogari dispositiōi huius auc.
81 De iure cano. omne iuramentum quod potest seruari sine iniquitate salutis eterne, est seruandum.
82 An. l. cmilis habeat locum super iuramento nōdum prestito.
83 Oēs. ll. q̄ statuerūt iuſm nō esse sernādū, si valēt, nec sunt sernā de: nisi iuramentū sit 3 bonos mores, vel nutritiuum peccati.
84 An per statutū laicorū possit adhiberi cautela, ꝙ quā statutū

posset

posset per indirectum tollere dispositionem huius auc.
85 Juramentum non firmat contractum simulatum.
86 Si statutum simpliciter disponeret ꝙ contractus factus per minorē sine decreto fingatur factus dolo vel simulatione: tale statutum non extenditur ad contractus iuratos: nisi statutū faceret expressam mentionem de iuramento.

Sacramenta puberū.

¶ Jsta est noua cōstitutio impatoris Federici originaliter situata l. c. j. §. itē sacramēta. de pace iur. fir. in vsi. feudo. ꝛ ibi gl. plene cōmētauit: ꝛ fm Barto. hic hz materiā pfundissimā suotilem ꝛ vtilē. ꝛ dicit Lyn. hic, ꝙ ista auc. 3duxit ad inferos alias multos: qz pbet facilē materiā capitādi puberes maiores. xiij. anno. mino. xxv. q al's nō sunt habiles ad 3hendū, pp imbecillitatē itellect⁹: ꝛ iramētū facit eos haberi pro maioribꝰ. ꝛ ió dicūt Alb. Ful. ꝛ Pau. de ca. ꝙ Meric⁹ septimꝰ romanorū iperator, pp multas ḡrelas quas habuerat de hac auc. decreuerat cā tollere: ſz morte puentꝰ non potuit: ideo in multis ciuitatib⁹ est statutū, ꝙ auc. sacramēta puerū. nō habeat locū. ꝛ istō statutū est hic Papie ꝛ Padue fm Pau. de ca. ¶ Ad euidētiā huiꝰ auc. ꝓmitto, ꝙ ista auc. fm magis cō munē fuit ꝛdita ppter aliā ꝛlōgā differētiā, q̄ fuit inter Martinū ꝛ Bulgarū gl. antiq̄s. circa itellectū. l. j. C. e. Mā minor. xxv. an. vēdidit ꝓdiū, ꝛ i 3ctu iurauit ꝙ nō pt recedere a 3ctu. Dubitatū fuit nunqd illa. l. pcedat ꝙ 3ctꝰ fuit validus. Mā sciēdū est, ꝙ minor nō pt alienare rē imobilē sine authoritate tutoris vel curatoris, ꝛ decreto iudicis: toto tit. ff. de re. eo. al's 3ctꝰ ꝛ alienatio est ipo iure nulla: nec hic est opꝰ restitutione ī integrū. ꝛ Bꝫ si' pupill⁹ velit 3ctū esse nullū: ideo dicit tūc 3ctꝰ clandicare. l. iulian⁹. §. si qs a pupillo. ff. de act. ēp. Si aūt minor alienat rē imobilē, cū authoritate tutoris vel curatoris, ꝛ etiā cū decreto iudicis, 3ctꝰ vz: ꝛ si reperiat lesus, nō obstante decreto iudicis hz restitutionē in integrum. † Mā decretum iudicis nō tollit bñficium restitutiōis in integrum. de vtroqꝫ est tex. in l. si qdē. C. de predijs mino. Fuit ergo dubitatū, nunquid illa. l. j. debeat intelligi, qñ minor vēdidit ꝓdiū cū authoritate tutoris ꝛ curatoris ꝛ decreto iudicis: q̄ casu vēditio vz: ipso iure nulla. Mā Bul. tenebat ꝙ l. j. intelligeret qñ iuſm hz minor pt restituī. Mā Bul. tenebat ꝙ l. j. intelligeret qñ iuſm fuit interpositū a minore sup 3ctu valido: ꝛ hoc casu tū haberet locū. d. l. j. sed ¶ Martinꝰ tenebat ꝙ loq̄ref generaliter, qñ iuramentū erat interpositū super contractu valido ꝛ inualido ꝛ ppter eorū authoritatē turbauerūt totū mūdū: ꝛ Federicus impator habuit cōsā eo ābos disputātes, ꝛ fuit cōclusum pro ¶ Martino vt referūt Ly. ꝛ Ful. hic: ꝛ ista opi. ¶ Bar. cōiter approbant gl. ꝛ doc. citra montani hic: fm quā habes † ꝙ nedū qñ iuſm interponitur a minore super contractu rei immobilis valido, quo casu licet 3ctꝰ sit celebratꝰ cū authoritate tutoris ꝛ curatoris, ꝛ cum decreto iudicis, quo casu vz. Tū si sit lesus, habet restitutionē in itegrū. Tū si interueniat iuſm, istud iramentū tollit minori beneficiū restitutionis in integrū: et in hoc nemo variat. sed qñ iuramentū interponit a minore sup contractu rei immobilis inualido: hoc est celebrato sine curatore vel sine decreto iudicis: ꝛ hic est punct⁹: nā fm intellectū ¶ Martini cōiter approbatum, adhuc isto casu hz locum hec auc. ꝛ tunc iramentū operat duos effect⁹. Primo qz ea lidat talē 3ctum inualidū, perinde acsi authoritas curatoris ꝛ decretū iudicis interueniſſet. Scō facit vt talis 3ctus sit irretractabilis: ꝛ hoc etiā beneficio restitutionis in integrū. et hoc dūmō iurans sit pubes, ꝛ sponte iuret: ꝛ iste est cōis intellectus, fm quē videtis quāta iactura ꝛ deceptio ordinē verisus minores. ꝛ ꝓterea dē hic Raph. Ful. ꝙ vidit multos dituites q per istā auc. redacti sunt ad magnā pauptatē. ¶ † Secundꝰ principalis itellect⁹, ꝙ in ista auc. approbet opi. Bul. de quā in. l. j. §. eo. ꝛ cōsequēter nō habeat locū ista auc. qñ iramentū interponit a minore sup cōtractu rei immobilis valido in quo iteruenit authoritas curatoris, ꝛ decretū iudicis: ꝛ tūc tale iuſm operat vnū effectū tm: qz facit 3ctū irretractabilē ꝛ cōsequēter ꝙ minor nō habeat bñficium resti. in integ. ꝛ istū intellectū tenent subtiles vltramō. ꝛ Ly. hic: ꝛ dicit Ly. ꝙ licet doct. referant, vt dixi. ꝙ ¶ Darti. ꝛ Bulg. fuerūt ī disputatione cōā Federico impatore: dicit Ly. ꝙ iste sunt fabule: timo ꝛ iste intellect⁹ hz magnā eqtatē, ꝛ minus pōt ꝓiudicari minoribꝰ pp authoritatē curatoris. ꝛ decretū iudicis, ꝓ eo multū facit tex. in verb. nō retractādis. ¶ Jnuenio vltramō. doc. ꝙ tertiū intellectū ponit. d. Ly. istop⁹ porc⁹ in. §. extraneus. insti. de here. quali. ꝛ dic. qđ in ti. habuit a canoni. ꝛ istū teneo vz ꝙ in ista auc. Federicꝰ impator non approbet opinionem ¶ Darti. nec Bulg. † qō ꝓ ista auc. 3ctus minoris si sit inualidus, ppter iuramentum nō validat: vel si sit validus, non tol-

litur minori bñficiū restitutio. in inte. per iuramētū: qz si bene aduertis in ista auc. ꝛ vī sumit, nullū ponit xbū de validitate 3ct⁹: vl' qō tollat bñficiū restōnis: ſz bñ tex. dicit, ꝙ vult inviolabiliter iuramētū observari: ꝛ sic aliō est dicere, ꝙ iuramē tū validet 3ctū: aliud qō iuramentū seruet. ꝛ 3ctus maneat in sui validitate. ¶ Et si dicas, q̄ differentia est in effectu, vel qō 3ct⁹ valeat, vel qō iuramētū seruet, dic ꝙ vtilitas est magna: qz si ista auc. disponit, ꝙ iuramētū seruet, ꝛ relingt 3ctū ī sua validitate: certe mortuo minore: ex cū iramētū sit mere psonale, heres suꝰ posset 3uenire. sed si diceremus, ꝙ iramentū validaret 3ctū, vel tolleret resti. certe nec heredes possent venire ꝫ. ¶ Scōs effect⁹ est: qz si dicim⁹, ꝙ iuramētū tm debeat observari: certe minor ipleto 3ctu poterit tāq̄s lesus repetere: sicut dicim⁹ in eo q iurauit soluere vsuras, qui tenetur soluere ppter iuramētū. ꝛ solutas pōt eas repetere. c. debitores. de iureiur. Et istū ītellectū quē. j. examino teneo ꝛ sic videas ꝙ Federicꝰ impator fecit istā auc. vt tolleret differentiam ¶ Bart. ꝛ Bul. ſz nō sustulit, imo reliquit nos magis in dubio. ¶ Scōo ꝓmitte ad euidētiā scōe ptis huiꝰ auc. ibi p vim auc. vel p istū metū ī illo versu ibi magīe ne ḡrimoniā maleficiorū faciant hñt ꝓmittere iuuenes, ꝙ illa xba legunt altero de trib⁹ modis. Prio aliq dicūt ꝙ impator astignet rōnē eī⁹ qō dixerat ī scōa pte: ſz ꝙ iuramentū extortū p vim vel metū sit nullū: assignet rōne passi vim vel metū haberēt querelā. Alij ꝛ melius intelligūt ꝙ in illis verbis nō assignet rō, sed ponat augmēta tio: dico. hoc modo, ꝙ iuſm extortum p vim aut metū nulli⁹ fit momēti: etiā a maioribꝰ: etiā si ille q passus est vim vel metum in iuramēto, iuraret nō facere querimoniā, q̄ iuramētum istud nō fuerit extortū vi vel metu, ꝛ sic duplex fuit iuſm. vnū sup principali 3ctu vi vel metu extortū: aliō in q̄ iurauit nō facere ḡrelā, ꝙ fuerit vi vel metu fact⁹ 3ct⁹, ꝛ iste intellect⁹ placet mihi, ꝛ hos duos recitāt Ly. Bal. ꝛ alij. ¶ Tertio intelligīt per Sali. alio mō, ꝙ ī hoc ver. ponat regula ḡnalis, ꝙ iramentū nedū p vim vel metū sit nullū: ſz ēt interpositū ḡnaliter, ne ḡrela fiat de maleficio ꝓmisso vel cōmīttēdo est nullū: ꝛ istud sequit ¶ Pau. hic in lec. ꝛ repe. ꝛ Bal. in. o. §. itē sacramēta. mihi magis placet prim⁹ intellect⁹. ¶ Ultio ꝓmitte qualiter ista auc. veniat ad l. C. aliq dicūt, ꝙ declaratiue: aliq decisiue: aliq ꝛfirmatiue. Bar. dicit, qō venit correctiue. videbitis ſ. ¶ Diuidit in duas ptes. Jn ꝓma loquit de iuramento minoris valido. Jn scōa de iuramēto inalido. scōa ibi, ꝙ vim aūt vel ꝙ iustū metū. nec pt brevi⁹ summari, legēdo ꝛ figurādo causz: feq̄r opi. mar. qz magis cōis, lz magis nō placeat. ¶ † Ilo. ꝙ iuſm interpositū a minore, sup 3ctu rei immobilis, obligat minorē ad observātiā iuramēti, ꝛ validat 3ctū q al's erat inualid⁹, ꝛ facit eū irretractabilē, fm opi. ¶ D. magis cōiter approbatā. Pro clara intelligētia opponebat Bar. † nā de iure ciuili iuſm nō est introductiuū obligationis. nisi in liber. vt. l. vt iurisiurādi. ff. de ope. lib. ergo arguēdo a spāli, in 3tio dz esse ius cōe, rīdet Bar. hic ꝛ in. o. l. vt iurisiurādi. ꝛ in. l. si qs ꝙ eo. in prin. de sidciul. ꝛ in. l. iusiurandū † qō ex quētiōe. in pri. ff. de iureiu. vbi Lud. late ōt triplicē ēē speciē iuramēti: vt hic ꝙ ēū: lz Bal. in. o. §. itē sacramēta, dicat duas ēē tm̄ species iuramēti. Et ꝛ istā doctrinā habes, ꝙ lz ex iuramēto ꝓmissorio. de iure ciuili nō oriat actio nec obligatio, misi ī liberto: tū ex iuramēto decisorio litis, orit actio ꝛ obligatio. toto ti. ff. de iureiur. eodem mō ex iuramēto ꝛfirmatorio: vt ḥ. ¶ † Et cū dicis, q̄ est rō diuersitatis. q̄re ex iuramēto ꝓmissorio nō oriat actio nec obligatio ex iuramēto decisorio ꝛ cōfirmatorio sic Bald. l. o. §. itē facta. in vlt. col. ōt, ꝙ rō est, qz iuramēto ꝓmissorio non subest cā efficax: qz ille q ꝓmittit simplr ꝛ sine cā, ꝓmittit iuſm de ꝙ se nō vestit, nisi iuſm hincinde interueniret. ar. l. naturalis. de pscri. verb. Ista ratio mihi non placet, quis non inueniam eam reprobari: nā pone ꝙ in iuramēto litis decisiuo non subsit cā: sed tu iuras simplr deberi tibi ꝛ. sine deberi centū ex isto iuramēto informiter pstito, orit tibi actio in factū. l. actori. cū gl. C. de reb. cre. l. si duo patroni. §. marcell⁹. cū gl. de iureiu. Tū Bal. in. o. §. itē sacramēta. dicit ꝙ due tm̄ sunt spēs iuramēti, vt hic ꝙ ēū. ¶ † Que aūt sit ratio diuersitatis, quare iramētum de futuro, nō obliget de iure ciuili efficaciter: sed iuramētum decisorii litis sit: rīdet Bal. in. o. §. itē sacramēta. rōnem esse, qz iuſm decisorii litis hz vim rei iudicate. l. q iurasse. l. fi. de iureiu. ſz iuramētū ꝓmissorium est qdā pollicitatio. seu qdā pactū nudū, ꝛ vnū pactū nudū nō pt aliō vestire nisi ꝓmissio cū iuramēto fieret ab vtraqꝫ pte: tūc resultaret 3ct⁹ innominatus, ꝛ oriret obligatio, iuxta. l. naturalis. ff. de pscri. verb. ista rō Bal nō vī tuta. ōū dicit ꝙ istō iuramētū est quoddam pactū nudum, ꝛ vnū pactū nō vestit aliud falsum est nudum imo fm cōmunia geminatum pactū nudū de eadē re ꝓducit actionē: vt plene dixi in. l. ū pacto quo penam. C. de pac. ꝛ in

a ¶ Sacramentū. adde car.ꝫab.in cle.j.de priui.in ij.q.⁊ p sanctuꝫ Tho.in.iiij.sent. dist.j.

b ¶ Sacro li.euāgeliorum. Adde ꝙ in iuramentis que deferūtur a iure vel a iudice seu parte,ex necessitate requiriꝛ tactura Euāgeliorū.vt in.c.hortamur.iij.q.ix.et in.c.fi.de iur.cal. in aliīs autē sufficit tāgere quēlibet librum,seu quālibet scripturam,⁊ ita hodie habet consuetudo italie,vbi autē exigiꝛ simplex iuramētū,⁊ non fit mentio de tactura corporali satis est iurare sine tactura:vt est gl.in versi.acta.i cle.j.§.porro.de here.⁊ glo.in ver. tacti.i cle.vnica. in.§.porro.de iurein. gl.in.c.j.l.§. item sacramēta. de pa.iur.fir.in vsi.feud.

c ¶ Et non ꝑsumitur. vide Jo.an. in addi.Spe.tit. de testa.§.sequiꝛ. Purp.

d ¶ De animarū fauore. adde gl. in.l.j.C.de condi. ind.

e ¶ Amplia ad cōmunitatem iuratē,⁊ limita in ecclesia. Felin.in.c. cum sit gñale.co. vj.ver.sexto limita.de fo.cōpe.vide in.viij.limitatione.faciunt pꝑcta Jas.in.l.si qs maior.C.d trāsac.colū.ij.⁊ lib.j. consi.cxviij.in ꝗstio.Purp.

f ¶ Quod impubes. Adde Bar. in.l.j.in.§.ij.ff.de tuto.

l.iurisgentiū.§.sed cū nulla.ff.e.Et ꝓpterea subtiles vltramō.
in.l.j.ff.de ope.lib.tenuerūt ꝙ imo iuꝛm ꝓmissorium ita obli-
get sicut iuramentum decisoriū litis:q2 eā immediata ⁊ ꝓxia
dꝫ esse potētioꝛ ad inducēdū obligationem,ꝗ causa remota.
Nā si ꝓmitto cū iuramēto imediate,ista ꝓmissio tēdit ad ob-
ligādū:sꝫ si ꝓmitto tibi sine iuramēto:ista ꝓmissio obligat:er-
go multo magis ꝓxia. Et si dicas ꝙ in ꝓxia nulla est obligatio
nisi iuramētū:dico ꝙ idē est in iuramēto decisorio litis:pone
ꝙ delato mihi iuramēto,iurē mihi deberi nulla exꝑssa cā,⁊ sic
informiter.certe ex isto iuramēto oriꝛ obligatio,⁊ actio in fa-
ctum.l.actori.cū gl.C.de reb.cred.gl.in.l.nā posteaꝗ.§.j.⁊ in.l.
si duo patroni.cū gl.ff.de iureiu.disputādo posset faciliter hec
11 opinio teneri:† tū cōiter tenetur ꝓcedēs,ꝙ de iure cōi iuramē
tum non producat actionē efficacem:nisi in liberto:⁊ late de-
fendit Lud.ro.post Ang.in.l.j.in pꝛic.de ver.ob.⁊ pleni⁹ in.l.
iusiurādū ꝙ ex cōnētiōe in pꝛ.l.ff.de iureiu.⁊.d.Ant.in.c.cum
cōtingat.eo.tit. ¶ Et rō diuersitatis sit,ꝙ iuramentū deciso-
riū litis,habet vim quasi ꝯtus cōfessionis,cōuentionis ⁊ rei
iud.d.l.qui iurasse.nimirum si pōt oriri obligatio:que oīa ces-
sant in iuramēto promissorio. Ad ꝑdicta vide ꝗ pōit Pau.
de ca.in rub.ff.de iureiu.inꝗtū declarat ꝗ differētia sit inter ti-
tulū illū de iureiu.⁊ ti.de iureiu.qui poniꝛ in decretalib⁹.⁊ di-
cit ti.in decretalib⁹ tractat de iuramēto ꝓmissorio in futurū:
eo q2 de iure cano.q2 tale iuramentū producit obligationem
⁊ actionē:sed in digesto titul⁹ de iureiu.principaliter esset de
iuramēto litis decisō.nō autē de iuramēto promissorio in fu-
12 turū:rōne ꝑdicta.† limita tū illud qd dixi.ꝫ.qd iuꝛm ꝓmisso-
rium de futuro,de iure ciuili nō ꝓducit actionē:vt ꝓcedat qū
vn⁹ iurat:sꝫ qū partes mutuo iurāt,tūc forte oritur actio ꝑscr.
ver.q2 resultat ꝯtus inominat⁹,iuro vt iures.ar.l.naturalis.
ff.de prescri.verb.ita sint.dicit Bald.in.c.j.§.item sacramenta.
in vlt.col.de pa.iur.fir.nec alibi istō legi:faciūt ꝗ ad hec cumu
laui in.l.si pater.j.de inoffi.test. ¶ Nunc venio ꝓprius ad tex.
apostillādo singulas dictiōes.iuxta ei⁹ ordinē. ¶ In tex.ibi,
13 sacramenta.improprie dicit sacramenta:ꝑm Bar.hic:† cū sa
a cramentū [a] ꝓprie sit rei sacre signum,toto ti.de sacra.non ite-
rā.sed hic capit sacramētū ꝓ iuramēto,puto ꝙ melius dicat
Sal.q dicit ꝙ sacramētū potest capi varijs modis,sꝫ hoc sa-
cramentū est per aliquā rē sacrā astringendū.ita capitur hic ⁊
vbiqꝫ,vbi fit mētio de sacramēto habito respectu ad iuramē-
tum.⁊ ꝓpterea tenet Bal.⁊ Sali.hic in primis qōnib⁹ qd ad
hoc vt ista auꝛ.habeat locū,requiriꝛ ꝙ sup sacro libro Euāge-
b liorum [b] sit prestitū iuramentū,lꝫ nō seruet.sicut dicūt i cau-
sis arduis:in quibus semp dꝫ prestari iuramentū super libro
sacro,obstāte cōsuetudine:de qua vide pleni⁹ Bal.in.d.§.itē
sacra.⁊ idē ꝙ in ista aut.debeat prestari sacramentū sup libris
Euāgeliorū:tenet Jo.fab.lꝫ dicat ꝙ de iure canonico non sit
vis p.c.ad aures.qd me.cau.c.peruenit.vbi gl.no.de fideiuſ.c.
c clericꝰ.de iureiur.no.Arch.in.c.j.de sepul.in.vj. [c] ¶ Dicunt
etiā Bar.Bal.⁊ Sali.ꝙ ad hoc vt habeat locum ista auꝛ.nō
sufficeret ꝑstari sacramētū ꝟbo.sꝫ tacitis corporaliter scriptu
ris:lꝫ ꝑm eū Cano.aliter dicant:q2 cum ista auꝛ.veniat ad in-
terꝑta.l.j.ꝫ.eo.ergo ꝑm eā dꝫ intelligi,de quo etiā p Bal.in.d.
§.itē sacramenta.vt ibi And.de iser.in.ij.col.idē tenet Bal.in
l.j.ꝫ.eo.facit bū illud qd inqt Bald.in.l.generaliter.§.in oib⁹.
14 C.de reb.credi.† vbi dicit,ꝙ in dubio illud est proprie iura-
mentum,vbi sacre scripture manibus tāgunꝛ.alleg.not.i cle.j.
de vsur.vbi est melioꝛ gl.de corpore iuris. ¶ Sequiꝛ in tex.pu
berū.nā impuberes iurare nō tenentur:vt dicit gl.pulchrum
ergo ⁊ disputabile dubiū est. ¶ Quid de impubere doli capa-
ce,⁊ sic ꝓximo pubertati:an i eū habeat locū ista auꝛ.est pas-
sus valde ambigu⁹,⁊ multū necessari⁹:ꝙ intendo plene exa-
15 minare:† dt autē ꝓxim⁹ pubertati in masculo,a.x.āno cū di
midio.ꝫ.in femina aūt a nono cum dimidio.ita declarat glo.
in.§.pupill⁹.instit.de inuti.stipu.⁊ alibi gl.istud intellige sing.
verū in causis ciuilib⁹,sec⁹ in criminalib⁹:ꝑsertim acriter pu-
niēdis.in qb⁹ nunꝗ est doli capax ꝓximus pubertati.in.xiij.
annis.ita no.Bal.in.l.excipiunꝛ.ff.ad sena.syl p illū tex.iun-
cta.l.j.in fi.ff.de lib.exhi.⁊ idē Bal.in.l.ꝓperādū.§.si ꝟo cau-
se.C.de iud.⁊ istō cōfert ad ea ꝗ infra dicenꝛ. In isto passu gl.
hic ⁊ i.d.§.itē sacramēta.videnꝛ sentire ꝙ hec aut.nō habeat
locū in ipubere.ēt ꝓximo pubertati dū indistincte dicunt qd
hec auꝛ.nō habet locū in impubere. ¶ Istā opi.exꝑsse firmāt
Pe.Cy.⁊ Jac.but.moti p istum tex.in verbo puberum.p qd
denotaꝛ sec⁹ esset in impubere,vnde cū ista auꝛ.sit odiosa ꝑm
eos,itē cū sit correctoria,ꝑm eos nō dꝫ extēdi vltra casum suū
iuribus vulgarib⁹,itē melioꝛ est ratio discretiōis in pubere ꝗ
in impubere tū disputando pōt dicere,ꝙ in iure equiparꝛ vel
ꝙ quis sit pubes,vel qd sit ꝓxim⁹ pubertati.d.§.pupill⁹.cū
gl.nec videꝛ verum ꝙ hec auꝛ.sit odiosa,imo est fauorabilis ⁊
extēdēda:ideo gl.⁊ doc.in ꝟb.cōtractib⁹.extēdūt istam auꝛ.
loquētē in cōtractu,vt etiā habeat locū in distractib⁹,⁊ quasi
16 ꝯtibus.† Itē vbi agiꝛ de obseruātia iuramēti,censeꝛ mate-
ria fauorabilis ⁊ extēdēda:ꝑm.d.Ant.in cōmē.c.fi.in.j.fallen.
de ꝯsue.Pet.de anc.⁊ imo.in.c.ꝗuis.de prebē.li.vj.⁊ Ge.i.c.
d j.de tēp.ord.in.vj.Cōfirmaꝛ,q2 vbi tractaꝛ d aiarū fauore [d] dꝫ
fieri extēsio etiā iuris penalis:vt no.glo.in.l.sciāt cūcti.de elec.
in.vj.⁊ in.c.fina.eo.ti.Abb.in cōsi.cxiiij.in.ij.vol.inci.in qōne
mouēda inter Ant.circa fi. ¶ Eandē opi.tenet Bal.hic,⁊ i.l.
pactū.in.j.col.C.de colla.⁊ in.d.§.itē sacramēta.motus q2 hac
in materia iuramētū est quoddā vinculū astringēs ad obedīē
17 tiā:ergo nō dꝫ litigare impuberē,ꝗuis doli capacē.† Cōfir-
maꝛ ēt,q2 iuramētū interpositū sup cōtractu,tria opaꝛ. Pri-
mo validat ꝯtū. Scdo tollit bñficiū resti.in integ.vt hoc tex.
ꝑm intellectū Marti.cōiter approbatū. Itē addit forū foro.
vt no.Jo.an.in.c.fi.de fo.cōpe.in.vj.ergo ista nō dꝫ habere lo-
cū in proximo pubertati,⁊ ista consequētia inferꝛ ex ꝑmissis.
eādē tꝫ Ang.hic:qui dicit ꝙ ita vidit teneri Bononie i publi-
ca disputatiōe,⁊ in.d.l.q iurasse.⁊ in.l.si qs pro eo.ff.de fide-
e ius.i pri.[e] eadē tꝫ Ful.hic,q gñalius tenet,ꝙ ista auꝛ.locū nō
habeat in pupillo doli capace,etiā de iure Cano.p hūc tex.in
ver.puberū.vt.ꝫ.dixi. Itē p fundamētū p qd tollit obiectum
18 Bar.† Nā lꝫ pupill⁹ doli capax obligeꝛ deliquēdo:vt dt bar.
⁊ bñ.l.ipuberē.ff.de fal.c.i.de delic.puero.l.auxiliū.in fi.de mi-
no.illud est verū,qū dol⁹ cōmittiꝛ de ꝑnti:tūc ꝓpter dolū de
presenti bñ obligaꝛ,put ⁊ obligareꝛ,qū falsum de ꝑnti iura-
ret.sed qū dol⁹ nō cōmittiꝛ de ꝑsenti vt qū iurat in ꝯtu si dice
remus eū obligari,nō obligaret ꝓpter dolū de presenti sꝫ obli
gareꝛ ꝓpter cōsensum:sed ꝓpter cōsensum obligari nō pōt:q2
in eo deficit vna de cōcomitātijs iuramēti enumeratis in auꝛ.
19 qd eis.C.de nup. ¶ Cōfirmaꝛ p optimū simile:† nam prodi-
gus iurando nō obligaꝛ,vt no.in.l.is cui bonis.ff.de ꝟb.ob.⁊
tū ꝓdig⁹ delinquēdo bñ obligaꝛ:puta inuadendo rē propria
authoritate,iuxta glo.⁊ doc.in.l.si qs in tm̄.C.vñ vi.videꝛ etiā
facere tex.i.c.paruuli.xxij.q.v. Pro isto fundamēto Ful.mul
tum facit singularis limitatio ꝗ infra ꝓxime referā:eundē tꝫ
Fed.de sen.in cōsi.xxxi.inci.minori.eādē tenet Pau.de ca.in
d.l.q iurasse.in pri.⁊ lati⁹ in cōsi.ccxvj.in xpi noīe,mot⁹,q2 lꝫ
ꝓxim⁹ pubertati obligeꝛ ex delictis vt iurib⁹ ꝑal.tū punit tā-
ꝗ ipubes,⁊ nō tāꝗ pubes.⁊ hoc mō rñdet ad.c.j.d deli.pue.
Et ꝑm eū lꝫ doli capax,⁊ sic ꝓxim⁹ pubertati debeat cōpelli
ad obseruantiā iuramēti.d.c.j.ex deli.pue.⁊.c.ex literis.el.ij.de
spōsali.tū ꝑm eū est verū in alijs casib⁹,⁊ non in isto,qū iuꝛm
interponiꝛ ad ꝯualidādū ꝯtū multū:cū tex.iste cū mysterio
dicat puberū.⁊ ꝯcludit ꝙ ēt de iure canonico ista auꝛ.nō cōp-
hēdit puberē doli capacē. Omissis leuib⁹ vnū multū stringit,
20 ⁊ est valde notā. ¶ † Nā ad hoc vt hēat locū hec auꝛ nō req-
riꝛ qd iuꝛm ꝑsteꝛ i ꝑsentia ptis.imo pōt ꝑstari absente parte,
siue tpe ꝯct⁹ siue ex interuallo:q2 est ꝗdā ratificatio:ita ꝯclu-
dit Bar.hic in.ij.col.⁊ Bal.in pe.⁊ ceteri oēs hic per regulā.l.
pōponi⁹ scribit.§.de ne.ge.si ergo pōt ꝑstari absente pte,ergo
est act⁹ q ex sola vni⁹ volūtate depēdet:sꝫ ego habeo regulā,
ꝙ lꝫ aīs pupill⁹ doli capax possit obligari sicut pubes:tū nō
pōt obligari i his ꝗ ex sola volūtate ꝓcedūt.⁊ pp ea nō obligaꝛ
voto.l.ij §.voto.ff.de polli.p quē tex.Bar.tradit mirabilē li-
f mitationē i repe.l.i.in.ij.q.C.de sac.san.ecc.ꝙ impubes [f] doli
capax nō pt testari ad pias cās:q2 testm̄ pēdet ex sola vni⁹ vo
lūtate.⁊ in obligatiōib⁹ pupill⁹ doli capax nō obligatur.et si
illud fundamētū Bar.est ꝟx,necessario ꝯcludit p opi.nostra
nec pōt rñderi tenēdo hāc opi.ꝙ legiste cōiter tenēt. ¶ Limi-
21 ta singulariter eā nō ꝓcedere vno casu singulari:† qū ipubes
ꝓxim⁹ pubertati ꝯheret cū aliquo,qui dubitaret eum mino-
rē,⁊ ipse dolose sibi persuasisset se adultū:tunc si postea iuraret
haberet locū hec auꝛ.q2 ꝯcurrit dol⁹,q faceret eū obligari ex
delictis.ita singulariter limittāt Guil.de cu.in.d.l q iurasse.i
pri.motus p.l.iij.ad fi.C.si mi.se maio.dixerit.q2 tūc dolose p
suadēdo dꝛ delinqre,⁊ delinquēdo dicit obligari.ita dicit an-
ge.lꝫ de Guil.nō faciat mētionē,⁊ ibidē Pan.⁊.d.Alex.⁊ di-
cit Pan.ꝙ nō recordaꝛ se alibi legisse. Item cōcludit Gui.de
suza.in ista auꝛ.vbi arguit ad ptes,⁊ sic cōcludit. ¶ Sed istō
ipse singu.limitat,nisi ꝯhēs cum isto esset persona sibi cōiun-
cta:q2 non est verisimile ꝙ debuerit ignorare.p.l.octaui.ff.vñ
cogna.l.de tutela.C.de in integ.resti. ¶ Contrariā opi.ꝙ imo
ista auꝛ.habeat locū in pupillo doli capace,sicut ⁊ impubere
tenent Bar.hic:⁊ in.d.l.q iurasse,in pri.mot⁹ q2 delinquendo
obligaꝛ:ergo etiā nō obseruando iuramentū:quo casu dicitur
22 delinqre. ¶ † Sꝫ aduerte ⁊ nouiter cōsidera,ꝓpter istud fun-
damentū,ꝙ cū ꝓximus pubertati aliter dicatur in delictis:
aliter in ciuilib⁹ vt.ꝫ.declaraui quomodo dꝫ intelligi ꝗstio no
stra de ꝓximo pubertati nunquid prout in ciuilibus decimo
anno

…atiua ꝙ nō habeat locum … in impubere doli capa… proximus est pubertati … 20 – & 23 – ubi secus … can–

anno cū dimidio.ꝫ.⁊ credo ꝙ doc.ita intellexerint ꝑsertim cū
in delictis acriter puniēdis,ꝓximus pubertati nō intelligaꝛ,
nisi p sex mēses ꝓpe ⁊ nō pri⁹.ꝯsydera,q2 a nemine tactuꝫ in-
uenio,⁊ si est verū mirabiliter limitaret ⁊ restringeret istā auꝛ.
tū nō pono pro ꝯstanti. Eādē opi.tꝫ Sal.hic ⁊ in.d.l.q iuras-
se.in pri.cū vna tū limitatiōe,p ꝗ ꝑtim tꝫ istā opi.partim aliā:
nā dicit ipse qd si ꝯct⁹ erat validus,puta q2 fact⁹ a tutore ⁊ cū
decreto iudicis:tꝫ cū Bar.sed si ꝯct⁹ eēt inualid⁹ tūc tꝫ ꝯriū
⁊ sic opi.ꝑcedentē,multū tū vacillat. Istā opi.Bar.tꝫ Pau.
de ca.sibi ꝯri⁹,dicēs verū esse,qd de iure ciuili ipubes lꝫ ꝓxi-
mus pubertati,nō obligaꝛ ciuiliter,sed naturaꝛr:tū i eo nō hꝫ
locū ista auꝛ.attēto iure ciuili:q2 ista auꝛ.figit pedē sup pube-
re,nec est verū qd ꝓxim⁹ pubertati in oib⁹ eqpareꝛ puberi:nā
bñ obligaꝛ,ꝗtū ad ꝟ vt efficaciter obligeꝛ,vt i faciēdo testm̄:
nā pubes ꝑt testari,ꝓxim⁹ pubertati nō.l.qui etate.ff.de test.
23 † imo ꝓxim⁹ pubertati nō ꝑt testari ēt ad pias cās.ꝑm Bar.
i.d.repe.l.j.in.ij.q.i pri.C.de sac.san.ecc. Itē ꝓxim⁹ pubertati
non exūt tutelā,pubes sic.instit.qb.mo.tute.finitur. Sed de
iure cano.qd ius cōsiderat periculū aīe ⁊ pctm̄ ꝙ non cōsyde-
rant iura ciuilia:certe ꝓximus pubertati non obseruando iu-
ramentū delinqueret ⁊ peccaret:q2 eo ipso qd non seruet iura-
mentū peccat:haberet locū ista auꝛ.⁊ ista opinio ꝓbaꝛ in tex.
⁊ gl.in.c.ex literis.el.ij.de sponsa.iuncto.c.j.de delic.pue.⁊ iū-
cto no.ꝑm eū p Jo.an.in.c.cū contingat.de iureiu.in.vj.⁊ per
Arc.in.c.ij.de pac.in.vj.⁊ tex.in.d.c.ex literis.el.ij.est tex.qui
pꝛicipalr allegaꝛ i ꝓposito. Eādē opi.firmat Lud.ro.i.d.l.is q
bonis.mot⁹ principaliter p.d.c.ex literis.el.ij.idē tꝫ And.de
iser.in.d.§.itē sacramēta. Post.⁊ Jo.an.in.d.c.cū cōtingat.ar-
chi.in.c.ꝗuis.de pac.in.vj.eādē opi.tꝫ.d.Abb.quē oino vi-
de in cōsi.cviij.in.ij.vol.incip.illud in effectu de iure ꝗritur an
pax facta eandē opi.firmat Jmo.in.d.cōmen.c.cū cōtingat.i
tertio mēbro pꝛicipali.in.x.col.in ver.iuxta ꝑdicta ꝑt ꝗri.vbi
inter cetera fundaꝛ pꝛicipalr ex tex.d.c.ex literis.el.ij.idē tꝫ.d.
Alex.in.d.l.q iurasse.in pꝛi.vbi dt ꝙ lꝫ legiste cōiter teneant
ꝯriam opi.tū ista ꝑt de iure sustineri.mot⁹:q2 ista auꝛ.cū respi
ciat in fauorē aīe,est extendenda:ideo gl.⁊ doct.hic extēdunt
eā ad distractū,⁊ quasi cōtractū. Tū potes rñdere ꝙ in distra-
ctu ⁊ quasi ꝯtu adest semp discretio,ꝗ queriꝛ in iuꝛo:ꝗ nō re
periꝛ in pubere doli capace. ¶ Moueꝛ etiā,q2 vbicūqꝫ agiꝛ
de obseruātia iuramēti,dꝛ agi de materia fauorabili ⁊ extēdē
24 da:vt superi⁹ dixi. ¶ † Itē q2 in materia iuramēti standū est
iuri can.c.ij.de iureiu.li.vj.sed de iure cano.pubes doli capax
obli.iuramēto:vt ꝓbaꝛ in.d.c.ex literis.el.ij. ¶ Pro ista opin.
vltra alios multū facit,q2 i iudicādo i dubijs opi.put est ista,
dꝫ teneri illa opi.ꝗ fauet aīe ⁊ religioni.l.sunt ꝑsone.ff.de reli.
⁊ sump.fune.arg.c.fi.de re iud.tū si bñ consydero effectualiter
fundaꝛ in tex.in.d.c.ex literis.ij.de spōsa. Cogita si posset di-
sputatiue rñderi,ꝙ tex.i.d.c.ex literis.el.ij.nō facit ad ꝓposi-
tū,nꝛm:q2 logꝛ in diuersis:logꝛ aūt in iuꝛo ꝓmissorio de futu
ro ⁊ in terminis diuersis:nos loqmur in iuꝛo cōfirmatorio,sic
decisorio litis,⁊ magna est differētia inter ꝓmissoriū ⁊ confir
matoriū iuꝛm:vt declarat Bar.hic:⁊ no.Bal.in.d.§.itē sacra
menta.⁊ istud nō satisfacit,q2 ista differentia procedit de iure
ciuili,nō de iure can.qd iuꝛm ꝓmissoriū de futuro,est ita ob-
ligatoriū,sicut alia iuramenta. ¶ Sequiꝛ in tex.spōte qd di-
ctū est ad differentiā eoꝝ ꝗ fiūt vi vel metu,vt in scda pte hui⁹
auꝛ. Itē vt excludaꝛ si qd p cōsensum ꝯcederet:tū erroꝛ cōsen-
sum remoueat.l.si p errorē de iur.om.iud.ꝑm Ang.hic. ¶ Et
circa istū tex.i ver.spōte.no.tu celebre dcm̄ bul.in.c.j.§.iniuria.
25 in vlt.col.de pace iur.fir.in vsi.feu.† vbi ꝗrit vtrum falsum sit
instrm̄ notarij,q dixit talis fuit volūtatē ꝯfessus:cū esset corā
tormētis ⁊ distinguit,aut dixit spōte cōfessus,⁊ tūc instrm̄ est
falsuꝫ:aut dixit volūtarie ꝯfessus,⁊ est istrm̄ verū q2 p hoc nō
ꝓbaꝛ qd spōte fuerit cōfessus,p ea ꝗ notanꝛ in.l.velle nō credi
tur.ff.de reg.iu.⁊ dicit Bald.qd istud est suum nouum dictū.
26 ¶ † In tex.ibi:sup quo ⁊ qū iterponi debeat istud iuꝛm,de-
clarat gl.in isto ꝟbo sup ꝗ dicit sufficere,siue in ipso ꝯtu,siue
pri⁹:siue post siue qñcunqꝫ:ex ꝗ no.ꝑm Bar.significatū hui⁹
dictionis,⁊ dicit Ang.ꝙ istud est multū notandū ad multa,
⁊ ꝑsertim est statutū disponēs,qd nō valeat ꝯtus nisi sup eo
aliqd fiat:nā nō requirit qd interueniat tpe ꝯct⁹:vt hoc text.
iūcta gl.qd est no.dignū ꝑm Ang. Tu dic meli⁹ in hoc vltimo
ꝑm egregiā doc.Bart.in.l.vniuersa.C.de ꝑci.impe.offe.et de
ista dictiōe sup,vide Bar.in.l.fund⁹.ff.de annuis leg.vbi ꝗrit
si testatoꝛ legat alicui decē annua sup tali fundo,nūquid ille
fund⁹ cēseaꝛ obligat⁹,⁊ determinat qd sic,p tex.i.l.codicillis.
§.instituto.ff.de le.ij.seqꝛ Pau.de ca.in.l.rescriptū.§.si pacto.
ff.de pac.⁊ ibi habes gl.ponit late Jo.fa.i.§.itē seruiana.i vlt.
col.insti.de ac.⁊ siliter habes qōnem p Spec.in titu.de loc.§.
nūc vero aliqua.ver.cxix.⁊ sic vides glo.⁊ oēs doct.hic tenere
a qd dictio sup,[a] nō denotet cōtingentiā actus vel tpis:imo si
fiat ex interuallo,vel añ vel post,satis est si dꝛ supfieri. ¶ Cō-
trariū dicit Laurē.vallensis in lib.ij.eleg.c.xcj.vbi dicit diffe-
rentiā esse inter dictionē sup:⁊ dictionem.ꝫ.nā si vis significa-
re contiguitatem,debes vti dictione sup.si aūt vis significare
interuallum,debes vti dictione supra.⁊ ꝓpterea debem⁹ dice
re,auis ē supra nos,nō sup:sedeo sup lapidē,⁊ nō supra ex eo
q2 hic significat cōtiguitatem:econtra nebula vel auis est su-
27 pra nos,⁊ nō super nos. ¶ † Sequiꝛ in text.ibi,rerū suarum
habes ꝙ iuꝛm interpositū a minore,ita demū habet effectum
istius auꝛ.qū interponiꝛ sup ꝯctu rerū suarū.Bar.hic in vlti.
col.circa mediū referēs Roffredū istō examinare,dicit ꝗuis
dictio suarū:referaꝛ ad dñium.l.ij.in pꝛi.ff.de reli.⁊ sump.fun.
l.seruos.de leg.iij.tū ista auꝛ.hꝫ locū etiā in ꝯtib⁹ rerū aliena-
rū factis a minore,dic ꝙ si res aliena possidereꝛ a minore bo-
nafide ⁊ ti.ita qd ei ꝯpetit publiciana.tūc sicut ꝓhibeꝛ aliena-
re res imobiles sine decreto,ita ēt tales res alienas bona fide
possessas.tex.est in.l.magis puto.§.j.vbi est bōa gl.ff.de reb.c.
⁊ isto mō ꝓcedit ista auꝛ.tam in reb⁹ alienis ꝗ in ꝓprijs:aꝛs
28 sec⁹. ¶ † In tex.ibi:nō retractādis an sit necesse ꝙ hec ꝟba
apponanꝛ in iuꝛo,vt habeat locū hec auꝛ.i.ꝙ minoꝛ iuret nō
retractare,dic ꝙ nō,sed sufficiunt equipollentia verba,si iurat
obseruare ⁊ nō ꝯuenire,ꝑm Barto.i vlt.col.post Rof. ¶ In
tex.ibi,inuiolabiliter obseruenꝛ:qd iportēt hec verba decla-
rat gl.ꝗ millies ad hoc allegaꝛ,ibi reseruo dicēdum. ¶ Nō.ex
29 scda pte i ver.p vim aūt † qd lꝫ iuꝛm interpositū a minore in
ꝯctu repꝛsentet istū minorē maiorē. Tū si sit interpositū p vim
⁊ metum nullius est effect⁹. Adde idē esse si sit interpositū do-
lo.gl.est ord.in.l.j.in gl.fi.in prin.ꝗ ibi ad hoc notat Bal.ꝫ.e,
⁊ Jmo.in cōmen.d.c.cū cōtingat.⁊ notabiliter Bald.in.c.j.§.
item sacra.iiij.q.de pace iur.fir.d.Abb.in consi.cvij.in.ij.volu.
inci.quatuor sunt i cā.in.iiij.dubio. Et facit ratio,q2 dolo de
ceptus nō cōsentit ⁊ sic deficit vnū ex substātialib⁹:p gl.i auꝛ.
ꝙ eis.C.de nup. ¶ Itē no.ex eodē tex.ꝙ iuꝛm extortū p vim
vel metū,nedū a minore,sed a maiore est ipso iure nullū absqꝫ
restōne. ¶ Ex quo habes notare,ꝙ lꝫ de iure ciuili quilibet
actus fact⁹ metu valeat mero iure,lꝫ ꝑt rescindi actio qd met.
cau.tū iuꝛm interpositū metu,redditur nullum,ratio est ꝑm
Bal.in.d.§.item sacra.in vlt.col.post gl.ibi,propter reuerētiā
iuramēti.in quo debet interuenire libera ⁊ absoluta volūtas.
30 † Pau.hic tam in lect.ꝗ in decisione,cōstituit magnā diffe-
rētiā inter iuramētū interpositū per vim,⁊ interpositum per
metum:attento iure cano.q2 ꝑm ius ciuile nō est differentia:nā
si sit interpositū p vim,est ipso iure nullū:vt.c.sacris.cum ibi
no.qd me.cau.Jo.an.in.c.verū.de iureiu.sed iuꝛm extortum
metu,lꝫ sit nullū de iure ciuili,vt hic:tū de iure can.nō dꝫ sper
ni authoritate ꝓpria,sed debet peti absolutio.ita no.in.c.ad
audiētiā.vbi tex.qd me.cau.⁊ añ eū ita declarat Sal.hic in.v.
col.tenet Inn.in.c.venerabilis de ele.⁊ in.c.ad aures.qd met.
31 cau.Arch.in.c.ij.de pac.in.vj. ¶ † Itē not.ver.ꝗrimoniā qd
si post iuꝛm extortū vi vel metu,quis iurauerit non facere ꝗ-
rimoniā de tali vi,tale iuꝛm ꝑm Sal.⁊ Pau.hic,non valet qd
intellige verū,si tpe scdi iuramenti durabat idē metus,⁊ eadē
vis,alias per ꝑm iuramentum purgaretur precedens.l.ij.vbi
gl.qd me.cau. ¶ Et ꝑm aliū intellectum quē retuli.ꝫ.in eui-
32 dentialib⁹ habes † qd regulariter iuramētū de nō inducēdo
querelā sup maleficijs,non valet,q2 inuitaret ad delinquēdū
ꝯ.l.cōuenire.de pac.dot.facit regula.l.si vnus.§.illud.de pac.
⁊ qd no.Inn.in.d.c.ad nostrā.de iureiu. ¶ Gl.i.in verbo con-
tractib⁹.diuiditur in quatuor partes,put quatuor format.q.
partes patent. ¶ Pro clara intelligentia,q2 hic pendēt leges
33 ⁊ ꝓphete,⁊ intellect⁹ huius auꝛ.reassumo in dubiū:† nunqd
solū habeat locū ista auꝛ.qū iuꝛm est interpositum sup ꝯcti-
bus minorum validis,an etiam inualidis,qū minoꝛ alienat
sine decreto ꝯtus est nullus.l.si quidē.C.de predi.mino.nū-
quid si iuret,contractus valeat,⁊ sic nunqd si minoꝛ.xxv.ann.
maioꝛ tamen.xiiij.habēs curatorem vendidit vel aliter aliena-
uit rem immobilē sine authoritate curatoris vel decreto iudi
cis est nulla ipso iure:pone ꝙ iurauerit in ꝯtu:nūquid iuꝛm
firmet illū ꝯtū,⁊ cōsequēter hēat locū ista auꝛ.glo.hic.⁊ in.l.
j.ꝫ.e.tenēt qd hec auꝛ.procedat gñaliter.in quocūqꝫ ꝯtu mi-
noris,siue valido siue inualido,⁊ qū est inualidus iuramētum
operatur duos effectus. Primo validat ꝯtū. Secundo tol-
lit beneficium restōnis in integ.hāc opi.tenent oēs citramon-
ta.ab antiquis vsqꝫ ad nouissimos omnes inclusiue,videam⁹
eorū fundamenta,que quidē leuia sunt ⁊ pauca. ¶ Prīo per
gñalitatem istius auꝛ. ¶ Scdo q2 si hec auꝛ.solū intelligereꝛ
de cōtractibus validis,esset superflua,q2 non adderet ad.l.j.
ꝫ.eo.que idē dicebat. ¶ Tertio mouentur per ratione posi-
tam.l.j.ꝫ.eo.s.propter metum periurij,que ratio militat,siue

a ¶ Dictio sup: adde gl.⁊ Bald. in.l.j.cōia de leg. Cal.ꝯñ.j.in rub. de resti.spo.

fundamenta prime op… iure nō interposita sup… eu inualido tꝫ –

contractus sit v validus siue nō. ¶Quarto vr magis stringere nam iurm est quid spūale.c.ñ.de iureiu.sed in spiritualib⁹ mi nor habetur pro maiore.c.si annū.ō iud.in.vj. ¶Quinto qō hec auc.cōfirmet Jctus inualidos, pbatur, pfertum iungēdo iura canonica pt;nā alienatio fundi dotalis stāte mrimonio est nulla, toto ti.ff.ō fun.dot.tñ si interueniat iuramētum v;

34 d.c.cū contingat.ꝛ c.l;z mulieres.de iureiur.in.vj. ¶† Itē pactum.l.cōmissorie est ipso iure nullū:sed si interponat iurm ꝑ validāt.c.significāte.de pig. ¶Eodē mō pactū de non succedendo nō v;.l pactum.de colla.ꝛ.l.pactū ꝙ dotali.ā.de pac.ꝛ tñ si interponat iurm v;.c.ꝙuis.de pac.in.vj. ¶Scōa ꝓncipalis opi.ª est Bal.relata plenius p gl.i.l.i.ff.e.ꝙ ista auc.solū habet locū in Jctib⁹ validis:qñ minor alienat cū decreto iudicis ꝛ auctoritate curatoris v; Jct⁹:sed qr minor posset restitui si est lesus, iurꝫ tollit sibi bñficiū ref.in integ.per istā auc. ¶Cū ista opi.tenēt vtramō.ª Ly.hic in.ℏ.q.ꝛ instricta disputatiōe iuris:ista vr verior opinio ꝛ subtilior. ¶Videamus eorū fundamēta que sunt magis fortia ꝛ magis stringunt. ¶Primo ponderat tex.in ver.Jctib⁹.nā in dubio dz intelligi de validis sicut dicimus in sna.l.iiij.ℏ condemnatū.de re iudi. ¶Scōo

35 ꝛ fortius ponderāt dictionē retractādis:ꝛ nam qō nullum est retractari nō ꝑt.l.nā ꝛ si sub 2dōne ver.post defectū.ff.de iniusto rupto.c.ad dissolnādū.de despōs.impl.l.iulianus.ff.de repudiis.cū si. ¶Tñ hic An.Sal.rñdet nō fine violatione,qō tex.intelligit retractādis.l.de facto:ꝛ qō ita exponit l.l.ff.de ferijs.no.in.l.exempto.ℏ.is q vina.ff.de ac.emp. ¶Tertio facit nā lex interpretans dz intelligi ꝑz terminos legis interpretate in auc.de ñ.ante dot.instr.nat.in ꝓin.sed.l.j.ℏ.e.loquit ō Jctib⁹ validis:ergo eodē modo itelligit hec auc.cū veniat ad eius interpretationē. Sz dicis qūo ꝑbet qō.l.i.loquat ō Jctu validos:rñdeo ꝙ necessario ita dz intelligi,ex quo titulus sub quo situata est loquit de ref.ꝛ ꝑm naturā tituli dz lex sub quo

36 est situata itelligi.l.imperatores.ff.de in diē addi. ¶† Quarto dñt ꝙ dicta auc.dz intelligi super Jctib⁹ innalidis, qñ iurꝫ interponit sup Jctu invalido iurm est nullum:regula est.l.nō dubium.de legi.Glo.in.l.j.ℏ.e.rñdet ꝙ.l.non dubiū ꝓcedit in ꝑpetuo ꝓhibitis etiā declarādo cōpr̄hēsis. ¶Tu rīde melius ꝑz Sal.hic:ꝛ ante eum Bal.in.l.j.ℏ.e.vbi est vera solutio ꝛ fin.limitatio ad regulā.d.l.nō.dubiū in fi.vr ꝓcedat qñ act⁹ ꝓbabit a iure cōi,ꝛ de iure cōi:tunc iurm interpositū est nullz:secus si reprobet de iure singulari, tūc iurꝫ non est nullū. ¶Quinto stringit,qr ea facilitate qua inducitur minor ad cōtrahendum,eadem fragilitate ꝛ facilitate inducit ad iurādū ergo iurꝫ nihil dz operari,per regulam.l.doli mali.ver.diuersum.ff.de do. ¶Sexto ad idē stringit:nā ista auc.pōt intelligi altero de duob⁹ modis,vno modo ꝙ loquak qñ Jct⁹ mino ris erat invalidus:fm opi.ꝛ.Bar.ꝛ citramon. ꝛ fm hoc iurm operatur duo.Primo Jct⁹ nullus validak.Scōo tolliebeneficium ref.in integ. ¶Pōt scōo modo intelligi fm Bal.ꝛ vltra mon.ꝙ Jctus minoris erat validus,quo casu non leditur ius cōe in duobus,sed in vno tñ, qr tollitur restō in integrū ipsi minori,debet ergo intelligi isto scōo casu,cū minus sedak ius cōe,ꝛ indicak multū odiosa minorib⁹ ꝛ correctoria. ¶Et tenēdo hāc opi.subtiliū vltramontanorū,que fortior ib⁹ fundamentis nitit,facilis est rūsio ad argumēta Jr;a. ¶Et primo, dum ō dz nihil adderet ista auc.ad.q i.ℏ.e.nisi intelligerem ꝙ loquak gñaliter,dico ꝙ multa addit,ꝛ fortⁱ qō lex noua vel statutū nouū debet potius restringi,ꝛ taliter intelligi, vt nihil addat iuri cōi,nihil operet ꝛ sit supervacuū, ꝙ gñaliter intelligēdo facere,ꝙ quis indebite damnū patiak vt ꝓbat.l.fi.ℏ.in cōputatiōe.in gl.magna.ad fi.C.de iur.del.ꝙ Bar.in specie exclamat,ꝛ magis in specie sunt text.iuris canonici,vt ibi soleo dicere,tūc si minor faciendo Jctū sine decreto leditur indebite,ergo auc.nostra dz restringi quantūsit possibile,etiā si nihil operet vltra ius cōe ꝛ sic vltra.l.j.ℏ.e.ꝛ sic superflua q̄ minor indebite damnū patiar. ¶Quid tenendū,cōis opi.in practica vbiqꝫ obseruar de cōsuetudine,qñ nō sunt statuta in oppositū. ¶Minime ergo mutanda sunt que legem certā habuerunt.l.ꝙ si nolit.ℏ.qr assidua.ff.de edil.edi.ꝛ.l.minime.ff.de legi. Sed ego legēdo non teneo opi.citramō.nec vltramō. sed nouā,ꝙ clarissime tenuit.D.Christopho.porcus.in ℏ.extraneus.insti.de her.quali.ꝛ dif. Et ꝛz ipse dicat,ꝙ in cōi ita teneāt aliqui cano.iu.c.cū contingat.de iureiu. Tñ ego dico,

37 ꝙ ante eū fuit subtilitas Raphą.cu.in.l.ſi qs ꝓ eo in ꝓin. in.iij.col.ff.de fideiuſ.ꝛ nō ita plene examinet. †ꝛ credo qō ꝛ ipse nō referat fuerit opi.D.Christopho.de castel.eorū ꝓcuratoris.l.ꝙ iste tex.solū disponat,ꝙ si iurm sit interpositum a maiore super Jctu,qō sit inuiolabiliter obseruandū,ꝛ sic teneo ꝙ per istā auc.solum dispont de obseruātia iurꝫ,qō aūt Jct⁹ fi erat invalidus,virtute huius auc.conualidek,non dicit ista auc.nec tex.iuris cano.vt statim dicā:nec etiā dicit ista auc.ꝙ tollatur beneficiū ref,qñ contractus erat invalidus:sed bene vult ꝙ iurm inuiolabiliter obseruetur;ergo nulla.l.de mundo dicit illud qō ꝺsit vltramō.nec citramon.ergo nec nos debem⁹ dicere.l.si vero.ℏ.de viro.ff.sol.ma.ꝛ maxime cum hec auc. sit correctoria,nō dz extendi vltra ꝙ verba patiant,ꝛ si tu subtiliter diceres:si tex.vult ꝙ iurm inuiolabiliter observet:ergo tollit beneficium ref.patet,qr si posset peti rest.in integ.iurm inviola

38 biliter nō obseruaretur;qr respondeo ꝙ nō est verum:vt ostendam nunc. ¶† Unde dico aduertendum esse,ꝙ magna differētia est,an lex dicat iurm apposituꝫ in Jctu firmare Jctum,an solū dicat iurm debere seruari,ꝛ nihil disponat sup cōfir.Jct⁹ ꝛ profecto si nos consyderemus,iura cañ.ꝛ ciui.ꝺñt,ꝙ iurm dz seruari solū:nō aūt dicūt de invaliditate Jctus,nec de validitate,ꝛ sic dimittit Jct⁹ in sui validitate,si est valid⁹:in sua invaliditate,si est invalidus:nā habēt in hoc ꝓposito cano. quatuor tex.in.c.cū cōtingat.extra de iureiu.ꝛ in.c.lz mulieres.de iureiu.i.vj.c.significāte.de pig.ꝛ in.c.ꝙuis.de pac.i.vj, ista iura bñ dicūt seruari qō ꝑt seruari sine iteritu salutis eterne.vt.ℏ.dicā.Et si dicas que vtilitas est,an iura dicāt iurm debere obseruari,an vero Jct⁹ ꝛc.rñdeo ꝙ resultant tres no.effectus ſm do.Christopho.in.d.ℏ.extraneus. ¶Unus effectus tangit ex his oū dicit ꝙ si iurm ex parte iurantis tñ obseruari dz,etiā mere psonale:verū est si est inf.ormiter ꝑstitū:sed si aliquē Jctum validaret,tunc transiret ad heredē;sed si non firmat,vt hic:ei⁹ effect⁹ nō trāsit ad heredē. ¶Secund⁹ no. effect⁹ est.non solū quo ad heredes minoris,lz quo ad ipsius iurantis ꝛc,ꝛ si iste effectus esset verus:ista auc.parum nobis prodesset.Ista opi comprobaf optimo simili,de muliere que alienat rem dotalem,vel cōsentit alienationi cū inf.ormā ꝓpter iurm nō est verum qō Jctus validet,sed bene standū est iuramēto.ita dicit tex.in.d.c.cū cōtingat.ꝛ in.c.licet mulieres, ꝛ ita in specie declarat Bal in.l.si ꝓdium.C.de ꝓdi.im.Rapha.in.d.l.si qs ꝓ eo.est verū qō Bar.in.d.l.si quis ꝓ eo.in tertio mēbro principali tenet expresse Jsium ꝙ imo ctract⁹

39 firmet,ꝛ idem in discursu tenet Pau.hic,ꝛ Bal in.c.pactū.C. de colla.ꝛ Jmo.in.l.qui supersticiis.ff.de acqui.her. ¶† Facit etiā aliud simile,qr si in pacto.l.commissorie:qō est in pignoribus reprobatum,reperiaf apponi iurm,certe licet Jct⁹ ipse nō validetur,tñ iurm debet seruari,c.significante.vbi Jnn.de pig.ꝛ ita expresse Bar.in.d.l.si quis ꝓ eo.in quarto membro principali.Et ꝓ ista noua opi.multum facit,qr si diceremus ꝙ iuramentum prestitum a minore,validaret cōtractū,ꝛ tollet beneficium restōnis,frustra esset illud beneficiū rest.in ite.

40 distrahendum. ¶† Et tenendo istam partē,ꝙ iuramentum censet qd spūale,ꝛ in spūalibus minor habetur pro maiore respondeo,verū est quo ad iurm seruandum;qr tenet illud seruare:sed quo ad Jctum,nō;qr Jctus non est quid spirituale,ꝛ ideo non est seruandū. ¶Tamen vnus tex.facit me aliqualiter dubitare,in.c.ꝙuis.de pac.in.vj.vbi dicit tex.ꝙ si filia renuntiat hereditati patris,nō ꝺz,ꝑdero text.ibi pactū seruari,ꝛ sic ꝓsupponit non solū seruandū esse iurm,sed Jctum validandū. ¶Item addunt circa tres effectus,ꝛ circa primum; inquantum dictū est qō si iurm non firmat Jctum;qr est quid spirituale:qr nō ligat heredē;sec⁹ si firmat Jctū.de hoc vltra supert⁹ dicta,vide etiā Bal.hic in fi.ꝛ ꝓpterea respectu heredis non addit fortⁱ fortⁱ:qr si est laicus non facit eum fieri de

41 foro eccleſiastico:lz secus sit in iurāte:allegat Jo.an.in.c.fi.de foro cōp.in nouel. ¶† Circa ſm effectū;ꝙ postēꝫ soluit et sic impleuit iurm;potest solutum repetere:adde qō idē in terminis firmat Bar.in.d.l.si qs ꝓ eo.in quarto mēbro principali.de quo etiā ꝑ Bart.ꝛ Jmo.in.l.hec scriptura.in princip.ff.

42 de cōdi.ꝛ demō. ¶† Circa ſo tertiū effectum;nunqd possit peti absolo a iuſo,ꝛ debeat relaxari per iudicē ecclesiasticum, tenet do.Christopho.simplr qō sic:qñ iurm nō validat cōtractum,ꝛ sequitur Rapha.in loco ꝑalle.iste passus est multum vtilis,ꝛ doc.multū variant. ¶Dūc sumpta occasiōe,postēꝫ minor iurauit in cōtractu,nunquid possit ire ad iudicē ecclesiasticum,ꝛ petere relaxatiōnē a tali iuſo,ꝛ iudex debeat sibi cōcedere:si dicim⁹ ꝙ sic tex.noster in ver.inuiolabiliter custodiantur,non bene diceret qr iuramentū nō custoditur inuiolabiliter:niſi intelligas rebus sic se habētibus,ꝛ in eodē statu durantibus.l.pe.qui satisf.cog.ꝛ quēadmodū.de iureiu.intelligit ergo,ꝙ inuiolabiliter seruet,nisi petak absolutio,ꝛ illud qō quero in hac auc.sit dictū ad.c.significante.ad.c.cum contingat.ad.c.ꝙnis,ꝛ ad.c.licet mulieres.de iureiu. ¶Istū passum tangit Pe.de anc.in cōmen.c.canonū statuta.de cōsti.in.xi. art.ꝓin.in versi.quid dices.de iura.vbi refert se consuluisse in ciuitate senarum in pulchro casu:quidam patruum habebat

Si interueniat enormis lesio reipsa affirmatiua q̄ dz concedi relaxatio iuramenti non fecit petes Bal. in hac ne. in fi. via dz plures allegat pro parte contraria in eode ꝑmissima ſtione hēt locum q̄ ſtapp. ma vſ hēs notatiꝫ in c. ꝙnis pactū

neptem ex fratre ꝓmortuo istā neptē collocauit in matrimonio,ꝛ dedit ꝙndā aureos in dotē,ꝛ fecit qō ista renūtiauit hereditati ꝓtis cū iuramēto,q̄ hereditas erat magna:ꝑ hanc auc.reputat maiorꝫ.ꝛ ꝑ.d.c.ꝙuis.debet excludi:fuit dubitatū nūqd tali nepti cōpeteret aliqō remediū aduersus tale iuramētū:dicit Pe.se cōsuluisse ꝙ sic;qr dz petere absolutionē a iuramēto;qr iurm nō dz esse vinculū talis iniquitatis,ꝛ qr ipsa

43 a est decepta reipsa:vt no.in.l.si qs cū alter,de ver.ob.saltē ex reipsa patruus recepit dotē,ꝛ dolū cōmisit,qr fecit renuntiare ergo debet posse absolui a iuramento.Pōderat etiā opi.vincen.relatā in iuramēto:vnde cōsuluit expisse,ꝙ in casu auc.nostre,ꝛ.d.c.cū cōtingat.pōt peti absolutio a iuramēto,ꝛ dz cēdi,Ita ét ꝛcludit in.c.ꝙuis.de pac.in.vj.ꝛ i sua disputatiōe q̄ incipit cū.C.laic⁹,ponit ergo qō non passum ꝛ indistincte vt dicit.D.Christoph.in casu huⁱ⁹ auc.dz ꝛcedi dispensatio a in

43 b ramēto:lz ista demū si appareat de enormi lesiō. ¶† Et subiungit Pet.de anc.ꝙ ex enormis lesio,ª qñ est vltra dimidiū ci⁹ qō accepit.iuxta.l.ℏ.C.de rescin.vē.saluo nisi tpe iuramenti facta esset mētio de enormi lesione,quo casu ꝑpter enormem lesionē cui est renūtiatū,nō pōt peti absolutio a iuramēto saluo nisi est enormissima.ita Pet.de anc.in locis palleg. Idē

44 b ꝛ fortⁱ⁹ tenet.D.Ant.de bu.ij.d.c.cū cōtingat.in quarto membro.de iureiur.vbi subdit.D.Ant.ꝙ si aliqs facit Jctū deinde iurat in Jctu simplr;certe semp intelligit tacita conditio, nisi dolus adsit,qr nunqꝫ intelligit dolus excelsus.l.oēs.ℏ.lucius.ff.de his q̄ in frau.cred.l.qui testamentū.ff.de ꝓbā.l.creditor.ℏ.fi.ff.mandati.si ergo appareat de dolo aduersarij,ꝛ de

44 c enormi lesiōe:tūc sine aliqua absolutiōe iuramēti non tenebit obseruare iuramentū. † poterat allegare illud qō dicebant in notabilib⁹,ꝙ sicut iuramētū extorti per vim,ª est nullª mo-

c menti,idē est in iuramento extorto per dolū.ꝛ gl.est ꝓd.in.l.j. quā ibi ad hoc not.Bal.ff.eo.tū loquit in dolo ex ꝓposito,nō in dolo reipsa.ꝛ in istis terminis loqt.D.Ant.ꝛ in istis cōsuleꝛ cū eo nō ꝑ eius fundamentū,sed ꝑ illā gl.ꝺd.qr iuramētū extorti dolo nō valet:si aūt adnetsarij arguit de dolo.tūc tenet.D.Ant.ꝙ ꝑpter enormē lesionē pōt peti absolutio a iuramēto,nisi iurasset nō petere absolutionē a iuramēto ꝓseruando,ꝛ ita dicit Pañ.se semp tenuisse legendo ꝛ cōsulē do:qr si Jsium diceremus,qō cōtra talia iuramenta possit peti absolo:certe ista iura seruirent nobis de vento.ꝛ sic vides casum multū dubium de ꝺicto ar.an peti possit absolutio a iuramento in casu ipsius auc.ꝛ similiū. Vltra ꝓdicta vide p Abb.in.d.c.cum contingat.in.ꝓpr.col.ꝛ ibi ꝑ Jmo.in.iij.mēbro ꝓin.ꝑ Abb.in cōsi.viij.in.ij.vol.inci. Ianuentia mulier.ꝛ in cōsi.lxxij.incip.quinq; dubia.ꝛ in ꝛij.lxxij. incipien in hac causa que ad ꝓcesus vertitur.ad fin.in.j.vol.

Vere negatiua quod si lesio reipsa interueniat non est concedenda relaxatio iuramenti

Archi.Jmo.ꝛ Henri.in.c.ꝙuis de pac.in.vj.perillum text.in ver.ofino.Jmo.in.c.quamallis.in ꝓ.char.de iureiur.ꝛ in.l.cū vir.in.xv.col.ff.de ꝓfec.ꝛ no.Rud.ro.in cōsi.cccc.xxv.incip.in casu ꝓpōsito aduertēdū censeo.in vlti.col.ꝛ in.l.qui supstitus. ff.de acq.her.Pau.de ca.hic.in.iij.col.in cōsi.cccxxv.in.vj.vol. inci.visa facti narratione.in.iij.ꝛ.iiij.col.ex ꝓdictis apparet tres ꝓcipales intellect⁹.ad hāc auc.accōmodari,ꝛ mihi (in iij tū placet vltima opi,q̄ retuli:qr magne in ꝓxi rīa ꝓbanda tur opi.ꝛ dar.cōmuniter per citramon.ꝛ gl.approbatam:ñ qs

46 vellet eo recedere dum ellet. ¶† Retēta ergo opi.ꝛ dicta,qō ista auc.locū habeat etiā si Jctus minoris esset invalidus:immo qō Bar.hic i.ℏ.col.ꝛ seq.rā limitat tribus modis,ꝙ infra referā. ¶Primo limitat Bar.qñ Jctus esset invalid⁹,solum ex defectu etatis,tunc iurm interpositū,qō reputat maiore,bene validaret Jctum,ꝛ sic habēret locum ista auc.sed si tractus minoris esset invalidus nō solum rōne minoris etatis sed etiā in alia rōne:tunc si minor iuraret simplr,nō haberet locū ista auc.saluo nisi iuraret nō cōtrauenire rōne minoris etatis,nec alia quauis rōne vt hic per Bar.q ad hoc nihil alia legat,nec aliter exēplificat,alij nihil tangunt. ¶Ego addo ꝓ hac limitatione bene fatere illud qō opportune decidit Bald.

47 in.l.ñ.ℏ.filijs aute.C.de bo.ꝙ lib.† circa ꝓcticā vbi dicit pone qō filiusfamilias alienat re in qua ꝑ hz vsumfructū,et iurat non contrauenire:nunqd habebit locū ista auc.ꝛ dicit qō nō:qr filiusfamilias etiā si sit maior,nō pōt alienare res in quibus ꝑ hz vsum fructū,ꝛ sic Jctus est invalidus alia rōne ꝙ minoris etatis:imo plus si filius iuraret nō cōtrauenire ratione minoris etatis;adhuc nō valeret,ꝓpter ꝓdicta tertiā.q.ꝛ.l.miles.C.de rest.mil. ¶Facit etiā optime illō qō decidit Bal.i.d.ℏ.itē sacramēta.in.vij.col.ꝛ ver.pone adulter concessit

48 feudū.vbi dr Bal.† pone aliqs ꝛcessit feudū,ꝛ nō adhibuit pares curie,deinde iuramt.nunqd cōualidat Jct⁹,ꝙ ista auc. ꝛ dicit ꝙ nō:nō tñ rōne minoris etatis:lz qr nō adhibuit pares curie,q̄ dñr illi qui etiā habent feudū ab eodē principe,et ibi scōo modo pōt exēplificari fallentia Bar. ¶Scōo si sub

c tiliter inspicias,limitat multū no.ꝛ mirabiliter Barto.opin. ꝛ dar.vt ꝓcedat attēto iure cōi;lz bar.nō videat venire limitādo,lz formādo qōnē:quo iure attēto,lex nō ꝓhibet formā ipsam si invalidat Jctū ꝛ Jct⁹ invalid⁹ ꝑpter iurm cōualidat

49 per hāc auc.† sed si statutū ꝓhiberet ꝓlonā minoris vel mulieris alienare,ꝛ cōtraherent cū iuramēto nō haberet tunc locum ista auc.nam per Italiam sunt statuta,q̄ nullus ꝓhibet cū minore,nisi cum ꝓsentia duorū affinium si fieret Jctus nō firmatur iuramento,ꝛ mouet duplici ratiōe,vt hic per eum,et secūda aut horitas Pe.qua scōo loco mouet habet.ꝛ ciij.q.i. c.paratus.ꝛ sic Bar.in effectu ꝛstituit differentiā si lex vel statutū nō ꝓhibet personā,sed bñ invalidet Jctū;nā lex nō ꝓhibet ꝙ minor possit alienare,sed si alienat tunc cōtractus bene firmat iuramēto,ꝛ hz locū ista auc.sed si lex vel statutum ꝓhibet personā ꝛhere:qr tunc ꝛhendo peccaret mortaliꝛ,quo casu nō firmaret iuramēto,ꝛ nō haberet locū ista opin. ¶Et ꝓpterea sunt pōderāda diligēter verba statuti,an ꝓhibeat contractū vel ꝑsonā.Istud idē tenet Bart.in.d.l.si quis ꝓ eo.in ꝓin.in tertio mēbro ꝓin.ꝛ ita cōsuluit in cōsil.incip.ꝗro dicit statutū.idē tenet Bar.in.l.j.in vltimis verbis ꝑ illā glo.ibi C. ne fideiuſ.do.den. ¶Alibi idēmet Bar.i illa.l.si qs ꝓ eo.i.v. mēbro principali videf corrigere errorē suū hic,ꝛ ibi. ¶Istam inqstū hic ꝛ in tertio mēbro visus est ponere exēplū,qñ statū dirigit ꝛba ꝓhibitiua in ꝑsona maioris,dispōnēdo qō nō audeat ꝛhere cū minore;certe statutū tūc ꝓhibet minorem:ꝛ tūc si maior esset ille q iuraret,nō iurat Jct⁹ ꝓceptū statuti:quia statutū nō loqf de minore,nec dirigit ꝛba sua ad minorē,vt dicit hic ꝛ ibi,tñ dr Bar.ꝙ statutū dz intelligi,qñ dirigit ꝓhibitionē in ꝑsonā minoris.tūc ꝓhibet ꝑsonā minoris,ꝛ tunc si minor ꝛheret cōtra ꝓhibitionē statuti,non valeret. ¶Et cū ista vltima exēplificatione Bar.ꝛ tāg.in.d.l.si qs ꝓ eo.in ꝓin.ꝛ in consi.cliij.inci.dña Catharina vbi fortius cōcludit

50 † qñ statutū ꝓhibet personā minoris vel mulieris contrahere non potest minor iurās compelli ad obseruātiā iuramēti,ꝓpter peccatū qō ex iuſo resultat ꝛ credo qō istō satis lucrit de mēte Bar.ꝛ dicit.D.Ant.qō ista est cōis opi.legistarum ꝛ canonistarum.ꝛ allegat plures doctores,ꝑtim Bart.in.l. seius ꝛ augerius.ad.l.fal.ꝛ Bal.in.l.ꝓtius.qō locis q nihil penitus allegant.Tamē non est verū hoc apud legistas nec apud canonistas:ꝛ sic nec cōis nec vera. ¶Cōsiderabam an melior sit consideratio put vnicuiq; videret,q̄ habuit Bar.i illo.v. mēbro quādo statutum dirigit verba ꝓhibitiua in minorem an etiā sit honū ex emplū illud quod ponit hic ꝛ in.d.l.si quis ꝓ eo.nō inuenio ꝛclarantē.Videretur quod vtrunq; ex em plum sit bonum,ꝛ quod non sit constituenda differētia quam

¶Enormis lesio.adde gl.sing. in ℞.mēbri.in.c. cū illoꝛū.de sent. ex com.Feli.in.c. peruenit.el.i. no. de app.

¶Extortū per vim.adde glo.et doct.in.c.si ℞o. de iureiu.gl.in.c. autho:itatē.ex. q.vi.do.in.c.ad aures.q̄ met.cā.

¶Extorto ꝓ dolum. adde Alnt. de but.i.c.ad aures.in vlt.col.de iureiur.Beñ.capiā in.c.cū cōtingat.de iureiurā. Cal.consi.viij.et ix.in rub.de rest. spo.

Universidad ... Biblioteca

facit in quinto mẽbro, an statutũ phibeat psonã minoris vel
51 maioris. † cũ regula sit, qđ in phibitionibus, vna psona phi-
bita intelligit alia phibita. tex. est in. l. j. C. de cupres. lib. xj. vbi
est melior tex. de iure. facit qđ voluit gl. in. c. potuit. de loc. Et
lꝫ Bart. in. l. multũ interest. in si de verb. oblig. videat 𝔠trã z in
l. in quorũ. ff. de pign. salua vt dixi in. l. fin. C. de indi. vid. tollẽ.
¶ Cogita etiã si Bar. põt saluari a contrarietate superi⁹ assi-
gnata: qꝛ nõ est verisimile ꝙ Bar. sit sibi tã cito cõtrarius i. iij.
z. v. mẽbro eiusdẽ legis, z ideo considerabis. lꝫ ponat exẽplũ,
non voluit facere differentiã an statutũ dirigat verba phibi-
tiua in psonã maioris, licet in minore ponat exẽplũ. sꝫ vere cõ
stituit differẽtiã, an 𝔠ctus phibeat odio, alicui⁹, an phibeat
principaliter in fauorẽ. si phibeat pricipalr odio, vt in pacto. l.
cõmissorie, quo principalr phibet odio creditoris: tũc 𝔠uis
lex phibeat 𝔠ctũ, firmat iuramẽto. c. significante. de pig. z no.
qꝛ istud multũ limitat doctrinã suã hic: sed si statutũ phibeat
cõtractũ fauore alicui⁹, vt est qñ statutũ phibet ne minor vel
mulier zc. ista est ppria differentia, quam ibi vult facere Bar.
z in. d. l. seius z augeri⁹. ff. ad. l. fal. hoc modo nõ erit 𝔠rius: sed
erit magna limitatio ad doctrinã suam hic. Cogita qꝛ vtroqꝫ
casu militat fundamẽtũ Bar. ¶ Quid tenẽdũ: teneo 𝔠 Bar.
indistincte, ꝙ quocũqꝫ statutũ phibeat 𝔠here, si iterponat iu-
ramẽtũ, tale iuramẽtũ firmat 𝔠ctũ. z hoc tenẽdo cõez opi. bar.
ad hãc autẽ ita firmat Sali. hic: in vlt. col. q dicit ꝙ differentia
Bar. est verbalis, z nõ realis: idẽ tenet Fulg. hic: q dicit ꝙ vidit
plura cõsilia canonistarũ 𝔠 Bar. z pluries dicit se 𝔠suluisse idẽ
tenet Pau. hic: z in. d. l. si qs p eo. in prin. Cano. do. Ant. Jo.
de ligna. Jmo. z Pan. in. d. c. cũ cõtingat. z ista est cõis sentẽ
tia legistarũ z canonistarũ cõtra Bar. z 𝔠 Bar. multũ stringit
qꝛ in casu statuti relati p Bar. illud pceptũ legis vel statuti, so-
lum emanauit ad fauorẽ minoris, sꝫ sic est qñ lex vel statutum
pcipit aliqd qđ respiciat fauorẽ eius cui pcipit, istud censetur
potius cõsiliũ ꝙ preceptũ. l. ij. §. si. ff. mand. sicut videm⁹ in te-
statore, qui aliqd pcepit in fauorẽ heredis. l. cũ pater. §. mãdo.
ff. de leg. ij. l. filiusfamilias. §. diui. el. ij. de le. j. Nã statutũ istud
nõ agit illaqueare manũ iurantis: sꝫ agit solũ puidere priua-
52 te vtilitati minorũ vel mulierũ. ¶ † Et p hoc clare tollit fun-
damẽtũ bar. qđ 𝔠faciẽs peccat mortaliter zc. est verũ qñ lex vel
statutũ pcipit aliqd, qđ principalr respicit publicã vtilitatẽ:
sed si respicit priuatam vtilitatẽ, tunc dicit potius cõsilium ꝙ
preceptũ, z contrafaciens nõ dr peccare: imo iuramentum te-
net obseruare: ita Bar. z bene in. l. fi. §. fi. C. de bo. q libe. Cano.
in illo. c. cũ contingat. Mod. z Pau. de ca. in. d. l. si quis pro
eo. Jtẽ nõ est bona cõsequẽtia Bart. dicere qui facit cõtra le-
gẽ vel statutũ peccat: ptꝫ, nã si qs iurat per demones peccat:
tñ postꝙ iurauit tenetur iuramentũ obseruare. c. z si Christ⁹.
de iureiu. xxij. q. j. c. mouet. ¶ Preterea tũc õmũ nõ tenet ob-
seruare iurm, qñ illud obseruãdo induceret peccatũ, z si obser
uare illõ ꝙ est iuratũ, nõ est peccatũ dꝫ obseruari: dixit Inn.
in. c. i. de his q fi. a maio. par. c. Jtem fm Bal. Sal. z Fulgo.
Bart. nõ bñ 𝔠siderauit in ista differẽtia an statutũ phibeat p
sonã vel 𝔠ctũ: z dicit ꝙ in minore lex nõ phibeat psonam, sꝫ
cõtractũ istud est falsum, qꝛ eo ipso ꝙ phibet 𝔠ctũ, ita z psonã
in cõsequẽtiã per regulã. l. illud. ff. de acq. here. ¶ Et 𝔠riũ ptꝫ
53 in senatusconsulto velleiano. † Nã senatusconsultũ velleianũ
prohibet personã mulieris ne possit se pro alio obligare: tñ si
mulier intercedat p alio z iuret obligat iurõ. c. ex rescripto. de
iureiur. Jtẽ ad õ ꝙ Raph. cu. inducit subtiliter cõtra istã do-
ctri. Bar. tex. i. l. j. §. z cũ lex. de rei vxo. act. iũcto. d. c. cũ 𝔠tigat.
nam tex. in. d. §. cũ lex. phibet personã: z tñ si iurat firmat iurõ
fm cõia. d. c. cũ cõtingat. ergo est de directo. tex. 𝔠 doct. Bart.
Sed potest de facili. responderi ex doctri. Bar. in. d. l. si quis p
eo. in quinto mẽbro. qꝛ nos loqmur qñ lex vel statutũ prohi-
bet vnã personã cõtrahere: z illa psona phibita 𝔠here contra
hit tũc peccat, sed i illo. §. z cũ lex. marit⁹ phibet alienare fun
dũ dotalẽ: sed in. d. c. cum cõtingat. est mulier que iurat: sed in
iurib⁹ allegatis per Raph. vna est persona prohibita, alia est
que iurat: z sic nihil ad ppositũ. ¶ Cõtra Bar. ẽt tꝫ. d. Alex.
in cõsi. cij. in. j. volu. incip. visis z põderatis ex suprascriptis. in
xi. col. vbi dt ꝙ opi. Bar. in hoc est cõiter dãnata. Jdẽ tꝫ z ple
nius ꝙ alibi legerim. d. Alex. in cõsi. xxvij. incip. viso libello p
ducto per procuratorẽ Petri. in antepe. col. j. vo. z duabus se-
quentibus. vbi 𝔠 Bar. adducit decẽ principalia fundamenta,
q si recte ponderant, reducunt ad vnũ vel duo. z idem contra
Bar. per illa. x. fundamenta tenet idẽ Alex. in consil. cij. in. iiij.
vo. inci. cũ statutũ. Frã. de Are. in consi. liiij. inc. in causa magi-
stri Blasij. vbi ẽt ipse dt ꝙ cõmunis opinio est contra Bart. z
contra Bar. ẽt tꝫ Saly. hic: in vlti. col. q dt ꝙ differẽtia Bart.
est verbalis, z nõ realis: z sic est expedita scda limitatio Bart.
54 satis perfecte vt puto enucleata. ¶ † Tertio principaliter li-
mita Dy. in cõsi. incip. questio talis est quidam. d. Goffredus
minor. xx. annis. cuius consiliũ refert Cy. in. l. ij. C. de resc. ven-
di. z formaliter ponit Alb. hic: z iste est etiã subtilis z disputa
bilis passus, vt ista auth. pcedat si tẽpore iuramenti minor fuit
certioratus de bñficio resti. sibi competenti. alĩs si non fuit cer-
tiorat⁹, secus est. ¶ Ratio, qꝛ iuri qđ qs ignorat sibi 𝔠petere,
nunꝙ intelligitur renuntiare. l. mater decedens. cũ vulgari. ff.
de inoffi. test. Jmo pl⁹: iuri qđ quis dubitat an sibi competat
nunꝙ dicendũ est ꝙ qs intelligatur renũtiare: ita probat tex.
in. l. si. §. si autẽ nesci⁹ z dubitans. quẽ ad hoc no. Bar. z Bal.
j. de fur. sꝫ minor psumit ignorare iura. l. regula. ff. de iur. z fa.
igno. l. ij. in si. ff. de iur. fis. z cõsequẽter presumatur ignorare be
neficium restitutionis ergo renuntiando nõ presumit illi renũ
tiare nisi fuerit certioratus: z vere istud argu. multũ mihi con-
55 cludit. ¶ Secundo ꝙ iuramentũ nõ trahitur ad illud de quo
quis tempore iuramenti verisimiliter nõ cogitauit. l. si. in pri.
ff. ad municip. z ista opi. vt. j. subdiciã est multũ equa z susten-
tabilis. ¶ Cõtrarium tenet Bar. hic, dicẽs se ita cõsuluisse: z
qđ ita obseruat. ¶ Monetur primo: qꝛ sufficit iurare sup fa-
cto z iuramẽtũ porrigitur ad omne illud quod ex facto cõpe-
tere posset. l. si duo patroni. §. idẽ iulian⁹. ff. de iureiur. ¶ Se-
cũdo dt esse tex. si bene inspiciatur in. l. j. 𝔠. eo. credo ꝙ voluerit
inducere in generalitate illius. l. ibi enim iuramentũ piudicat
56 minori: z tñ non apparet ꝙ fuerit certioratus. ¶ Probatur
qꝛ certioratio est quid facti, † z facta nõ presumunt nisi pro-
bent. l. in bello. §. facte. ff. de capt. Jdẽ tenent Ang. z Sal. hic:
idem Sal. hic: in. ix. col. 𝔠uis nõ firmet: idẽ tenet Pau. hic in
repet. in princi. z in lectur. ad finẽ vbi dicit ꝙ licet rõnes Bar.
non sint multũ vrgentes: tamen reperit Archi. in. c. ij. de pac.
in. vj. tenere illud qđ Bar. primo fundamẽto. Nã licet simplex
renuntiatio non teneat, nisi precedat certioratio: tamẽ quãdo
renuntiat cum iuramẽto propter iuramẽtũ sibi preiudicat: qꝛ
presumitur saltẽ implicite, vel in genere cogitasse de quocũqꝫ
remedio sibi cõpetẽte: z istud p. l. ex militari. ff. de test. mil. per
quẽ tex. idem tenet Ang. hic: idem tenet Bar. z Ang. i rep. l.
sciendũ. ff. de verb. ob. z ibi Rapha. z Lud. ro. idem Bart. et
Ang. in. l. j. C. de rescin. vẽ. Bar. Sali. Ful. Pau. z. d. Alex. in
d. l. si duo patroni. §. idẽ Julian⁹. Pan. in. c. j. de emp. z vẽ. bal.
in. l. j. C. de reb. cred. Bal. in. l. j. §. fi. ff. ad velleia. Lu. ro. in. l. i re-
pudiãda. ff. de acq. here. do. Alex. in. d. consi. xxvij. incip. viso
libello pducto. in. iiij. col. z seq. z in cõsi. xlij. inci. super pmisso
themate diligẽti animaduersione habita. in. x. colũ. in. j. vol. z
ibi etiã dicit ꝙ ista est cõis sentẽtia quã cõmunis stylus ap-
probat. z in cõsi. cxxvij. in. v. vol. inci. viso processu cause prin
cipalis. circa fi. z in cõsi. cxxij. in. ij. vol. incipiẽ. visa facti narra-
tione. vbi oĩno videas, qꝛ meli⁹ ꝙ alibi ponit. ¶ Et lꝫ Jo. de
imo. teneat cõtrariũ: tñ attestatur ꝙ istam opi. Bar. practica.
z consuetudo approbauit. Jta dicit in. c. cũ causam. de empt.
z vend. z in. d. l. sciẽdũ. c. cũ nomẽ. c. cũ cõtingat. in. xxxj. char.
¶ Et ab hac opi. temerariũ esset recedere: z eã etiã tenet Ange.
in. l. qui iure militari. ff. de testa. mili. Archi. z Jo. an. in. c. ij. de
pac. in. vj. Pau. de ca. i. l. fi. §. ad fi. ff. ad velle. ¶ Pro ista opi.
allegat optim⁹ tex. in. c. ex rescripto. quẽ originaliter allegat z
põderat Bal. de iureiur. quẽ Pau. z Lud. sibi ascribunt, vbi si
mulier itercedat p alio, z iuret obligat: 𝔠uis nõ fuerit certio-
57 rata de bñficio velleia. ¶ † Scdo facit fm Sali. nã iuramentũ
indistincte representat maiorẽ. ergo indistincte tollitur sibi be
neficiũ restitutionis: siue fuerit certioratus, siue nõ. Sed caue
qꝛ ista cõsequentia nõ est bona, iuramentũ representat maiorẽ
pro maiori, ergo perdit bñficium restitutionis: nõ est bona cõ-
sequẽtia: do instantiã nã in possessione minor habet p maio-
re. tñ nisi ledatur: nõ perdit beneficiũ restitutiõis. gl. est no. in
l. quã ad hoc ibi cõmẽdat Bal. C. si de momẽ. pos. fue. appel. z
Bald. in. l. j. C. qui legiti. person. non habẽt sta. in iud. z in. l. exi
gẽdi. C. de procur. ¶ Preterea aliter dicit Bal i auth. si capti-
ui. C. de epi. z cle. ꝙ si statutũ repsentat minorẽ p maiori p hoc
non tollit sibi beneficium restitutionis in integrũ. ¶ Pro ista
58 cõmuni sentẽtia vltra alios moneor. † Nã ego habeo ꝙ si mu
lier intercedat p alio, nõ obligat in effectu: qꝛ habet exceptio-
nẽ velleia. tamẽ si bis interueniat, obligatur nec iuuat velleia.
rõ: qꝛ bis interueniendo dicitur cũ deliberatione intercedere:
deliberatio tollit beneficium. l. mulier. secunda. C. ad vellei. sed
ego habeo quod quando quis accedit ad iurandũ, presumi-
tur accedere cum deliberatione, vt declaraui in. l. error. C. de
iur. z fac. ignorã. quẽadmodũ i muliere p simplicẽ renũtiatio-
nẽ nõ obligat: tñ iurãdo dꝫ astringi. ¶ Et licet ista sit cõis sen
tẽtia, tñ tex. per quẽ mouetur Bar. nihil facit in pposito fm
Ful. Pau. z do. Alex. ibi: z Pau. de ca. hic: z i repe. ishi⁹ auth. i
prin. z ego pleni⁹ ꝙ ipsi ostendã qđ ille. §. nihil facit: ibi enĩ lo-
quit tex. quando iuramentum est super facto tollẽdo: z sic lo-
quitur

quitur in iuramẽto ob negatiuo facti. tũc bñ verũ est ꝙ subla-
to facto, tolluntur necessario oĩno remedia q ex illo cõpeterẽt:
sed nos loqmur qñ iuratur nõ sup illo facto, sed sup 𝔠ctu z sic
est totũ oppositũ ꝙ ibi. Preterea ille tex. loquit in psona pri-
uilegiata; dicit tñ Bar. in. d. l. sciendũ. ꝙ 𝔠uis ista sit cõis: tñ
in practica tutũ esset minorẽ certiorare: z lꝫ ab hac snia nõ sit
recedendũ: tñ equior est opi. Dyn. z forte de iure verior quam
multi tenẽt nõ mediocris authoritatis: ita tenẽt. d. Ant. Jo.
an. Car. in cle. pe. de emp. z ven. z dicit. d. Anto. qđ ista est cõis
opi. z verũ dicebat tpe suo. Jdẽ tenet Cy. in. C. de rescin. vend.
z ibi etiã Sal. 𝔠uis hic nõ clare firmet: idẽ simplr tꝫ Bal. l. d.
§. idẽ iulian⁹. z. d. Alex. sibi 𝔠ri⁹ in. d. l. sciẽdũ. i lec. mea, z 𝔠uis
Jmo. in. d. c. cũ cõtingat. in. xxxv. char. inclinet i hãc opi. tñ eã
nõ est ausus firmare: sꝫ eã firmat in. d. l. sciendũ. z dt Lud. ro. et
ista opi. Dy. est equior z melior: lꝫ opi. Bar. de iuris rigore sit
verior. z in hãc multũ inclinat anim⁹ me⁹: qꝛ cũ minor psumat
ignorare iura psumere certiorationẽ est facti, z certioratio est
solẽnitas extrinseca q nõ psumit nisi pbet. l. quecũqꝫ. i. si. ff. de
59 pub. no. in. d. l. sciendũ. pterea pone † aliqs p errorẽ soluit ide-
bitũ, z expsse renũtiauit 𝔠dictioni idebiti, nunqd sibi piudica
ret: certe nõ. l. si. vbi tex. no. §. itẽ qsitũ. ff. de 𝔠di. ide. ¶ Nõ ob-
stat gñalitas hui⁹ auth. z l. j. 𝔠. e. z. d. c. ex rescripto. qꝛ lꝫ gñalr
dicãt qđ minor iurãdo sibi piudicat: z ꝙ mulier iurando sibi
piudicat in velleia. tñ illa iura debẽt itelligi, qñ minor pri⁹ fuit
certiorat⁹ de beneficio restitutionis, z mulier de vellei. tñ i spe
cie qđ mulier nõ pdat velleianũ, nisi fuerit certiorata tꝫ in spẽ
Jo. an. in addi. Spe. in ti. de obli. z sol. §. j. in addi. que incipit.
Ubert⁹ p. §. igit ordinãd⁹. auth. quõ opꝫ epõs. q text. nihil fa-
cit, qꝛ ibi iurm nõ interuenit. Est verũ qđ in hoc vltimo tenet
do. Ant. in. c. si dilecti. de fo. cõpe. Non recedas tñ indicando
z cõsulendo a cõi opi. Nã omitto tñ ꝙ Bal. in. ix. q. concordat
has opi. Fede. distinguẽdo: z dicit aut tpe iuri pstiti interces-
sit consensus curatoris, q hꝫ supplere defectũ intellect⁹ in im-
pubere. l. pupillus si fari. ff. de acq. here. z tunc nõ requirit alia
certioratio pp̃ter curatorẽ suũ. Sed hoc reprobat Sali. hic: z
imo. in. d. c. pe. de emp. z vẽd. z Jmo. in. d. c. cũ cõtingat. in. iij.
60 char. Raph. z Lud. ro. in. d. l. sciendũ. ¶ † Ultra tres limita-
tiones Bar. limita quarto quando iuramentum fuisset extor
tum per vim vel metum: vt hoc tex. in scda parte: z dixi in no.
vbi ad hoc etiã plura addidi, z est exemplũ multũ vtile in hac
materia: qñ iurm fuisset extortum a minore per dolũ, certe tũc
iurm fuisset ipso iure nullum per glo. or. in. d. l. j. ꝙ ibi no. Bal.
z Pan. 𝔠. eod. ¶ Quinto singulariter limita vt non procedat
ista auth. qñ minor iurasset nunꝙ facere talem 𝔠ctum nisi cũ de-
creto iudicis, z authoritate curatoris sui: qꝛ si põstea faciat 𝔠-
ctũ sine decreto iudicis, tale iurm non valeret: z iõ 𝔠siliũ est ꝙ
pres faciãt filios suos iuuenes iurare, ꝙ nunꝙ alienabũt sine
cõsensu curatoris vl decreto iudicis: ista limitatio colligit ex
gl. sing. in. c. licet mulieres. in gl. in vbo teneant. de iurein. i. vj.
vbi dicit ꝙ lꝫ mulier cum iurõ possit alienare in manibus pa-
tris: tũc pp̃ter istud primũ, fm nihil vꝫ: z ideo qñ pater dotat
filiam suã, facit eam iurare ꝙ nunꝙ alienabit rem dotalem, et
cum illa gl. tꝫ Jo. an. in. c. cũ cõtingat. z ibi vide per Jmo. cir-
ca. v. colũ. idẽ expsse tenet Barto. in mille locis in. l. si qs p eo.
in tertio mẽbro. ff. de fideius. z Bar. in. l. si prediũ. C. de iu. do. z
in. l. is cui bõis. in fi. ff. de ver. ob. z pro ista limitatione habens
cano. tex. in. c. intellecto. de iurein. De veritate hui⁹ intellect⁹
adde Spe. in ti. de emp. z ven. §. tertio loco. ver. z no. gñale cõ-
silũ Jo. de imo. in. c. dilecto. de preb. in. l. cũ vir. de vsuca. et in
l. si estimatis. sol. ma. late Lu. z do. Ale. in. l. duobus. §. fi. de iu-
rein. z ibi vide sing. limita. ad illã gl. ꝙ ibi ponit Bal. z refert
61 d. Alex. ¶ † Et p ista limitatiõe facit aperta rõ qꝛ lꝫ regula-
riter vltimo iuramẽto videatur standũ. l. duobus. §. fi. ff. de iu-
reiu. qꝛ regulariter vltima derogãt porib⁹. l. pacta nouissima.
C. de pac. verum est nisi primum habeat clausulam derogato
riam ad fm: vt dicimus in simili. in. l. si quis. in prin. testamẽti.
de lega. iij. ¶ Sexto principaliter limita non procedere istam
62 auth. in prelato eccle. † qꝛ licet sit validus vel inualidus 𝔠ct⁹
z iuret prelatus, tale iurm nõ tollit beneficiũ restõnis in inte.
per. c. primũ. de in integ. resti. in. vi. z facit qđ dicã. j. in. viij. fal.
fm Pau. de ca. hic. ¶ Septimo fallit qñ iuramentũ interpo-
neretur super contractu simulato. gl. est in. l. emptione. C. plus
vale. qđ agi. qꝛ tunc iuramentũ est ipso iure nullũ. de cui⁹ veri-
tate vide in. l. j. de ope. lib. per cano. in. d. c. cũ cõtingat. z de illa
63 gl. diximus in. l. si ex falsis. 𝔠. de trãsac. ¶ † Nõ est qꝛ simula-
tio remouet cõsensum: ergo iuramentũ interpositũ super ipso
nihil valet. Adde Bal. z Ang. in. l. si. qui satisda. cogã. Bal. in
d. l. emptione. z in rub. ff. de iureiur. Ange. in. l. ij. C. de dona.
cau. non nu. Jmo. in. l. nemo potest. de leg. j. z in. d. c. cum con-
tingat. in. xvj. charta, z ita in terminis limitat istã auth. Bart.
64 in 𝔠si. qđ inci. qro dicit statutũ ꝙ minor zc. ¶ † Octauo ad-
uerte qđ ista auth. hꝫ locũ in ciuitate, in qualibet cõitate iterpo-
sito iuramẽto, sicut in minore: quãtũ ad tollendũ bñficiũ resti.
in integ secus est tñ in ecclesia qꝛ p nullã iuramẽtũ põt fieri: cũ
ecclia habeat loco minoris, z nõ maioris: hoc est quin sibi cõ-
petat bñficiũ restitutiõis: z istud est speciale in ipsa: ita vt pul
chre dicat Bal. in. l. gñaliter. C. de reb. cre. z in. l. j. in. iiij. col. C.
de pac. z in. d. §. itẽ sacramẽta. in. v. col. vbi ad hoc allegat Jo.
an. i. c. grauis. de deposi. z est gl. quã allegaui. 𝔠. in. vi. fal. in. c. j.
de in integ. resti. in. vj. de quo vide oĩno z pleni⁹ p ea q. dixi in
65 preludijs feu. in. lxix. col. ¶ † Nono limita istã auth. in minore
a iurãte soluere mutuũ, [a] sub spe future numeratiõis: qꝛ lꝫ alias
maior elapso biẽnio efficaciter teneat. insti. de lit. ob. z in. l. in
𝔠ctibus. in prin. C. de nõ nu. pecu. Tñ minori pp̃ter iurm non
currit ista prescrip. biẽnij: nec propter iurm reputat maior. ita
not. Bal. in. l. fi. ad fi. C. de non nu. pecu. z ratio istius limita-
tionis est qꝛ cum isto casu deficiat cõsensus, eo qꝛ pecunia non
numeratur: certe non hꝫ locũ ista auth. ¶ Decimo limita istam
auth. nõ habere locũ in iuramẽto iudeorũ, hereticorum z ex-
cõicatorũ: ita sing. Bal. in. d. §. itẽ sacramenta. in. iiij. col. in fin.
Monetur, qꝛ cũ tales psone nõ sint de nouo ciuili, nõ meren-
tur laqueo capi. Bal. dicit se non firmare hanc cõclusionem: z
melius tenet Lud. roma. in. l. pactũ dotali. C. de colla. z in. l. q
66 superstitis. de acqui. her. † De hoc tñ an z qñ iuramentũ iu-
deo sit obseruandum, z quomodo debeat iurare ponit Bar. in
l. iiij. §. iurari. de iureiu. z in rub. de insti. z iur. z i. l. spadonẽ. §.
iam autem. per illũ tex. ff. de excu. tu. Bal. z Ang. in. l. nõ erit.
§. diuus. de iureiu. Spe. l ti. de iura. calũ. §. restat. in ver. sꝫ pone
iudeus. Jnn. z Jmo. in. c. z si Christus. de iureiu. do. Anto. in
proe. decre. Pau. de ca. in cõsi. xcviij. inci. visa quadã scriptu-
ra. z multũ sing. Lud. in consi. clv. incip. premissum laudum.
67 ¶ † Undecimo limita in minore, q dolose z scienter i iudicio
neget veritatẽ cũ iuramento: z p hoc incurrit penã alicui⁹ sta-
tuti, qꝛ nõ obstante iuramento põt in inte. restitui. Nec obstat
ista auth. qꝛ loquit qñ qs veniendo 𝔠 iuramentũ est periurus.
Nã lex nõ vult esse causa periurij: vt dicit tex. in. l. j. 𝔠. eo. Sed
iste dato ꝙ restituatur, nõ incidit in piuriũ: nã in piuriũ inci-
dit iurãdo falsum nõ petẽdo restitutionẽ. Jta no. d. Mateſil.
in no. clxv. Tu vide de hoc no. i. l. j. C. si aduer. deli. ¶ Confir-
mo lꝫ ipse nõ dicat p illud qđ decidit Bar. z est duodecima li-
mitatio ad hãc auth. in consil. suo qđ incipit Bern. de tuderto.
vbi sing. limitat istã auth. pcedere qñ minor iurat aliqd respi-
ciẽs in futurũ: puta qđ nõ 𝔠ueniet in iudicio: sec⁹ si iuret de p-
senti vel de futuro. Nã si ex tali ledat iuramẽto, põt restitui in
integ. nõ obstante iuramento: z istã limitationẽ ponã infra sup
68 vltima parte gl. z ibidem reprobabo. ¶ † Tertiodecimo limi
ta istã auth. nõ habere locũ in iuramento pstito p minorẽ in te-
stamẽtis z vltimis voluntatibus: qꝛ si minor iurat nõ reuoca-
re vel nõ cõtrauenire, nõ ligat iuramẽto: qꝛ 𝔠tra bonos mores
imo etiã nec maior ligat. Nec obst. ista auth. qꝛ põdero qđ text.
dt super 𝔠ctib⁹: sed verba contraxerunt vel gesserunt z non cõ
ueniunt testandi: dicit tex. in verbo cõtraxerunt. de ver. sig. ita
limitat Cy. hic in. xi. q. Bal. i pe. col. Sali. i. viij. firmat B. in. l.
si qs in pricipio testamẽti. de leg. iij. in. l. cũ duob⁹. §. idẽ scribit.
ff. p socio. z in. l. stipulatio hoc modo cõcepta. de verb. obli. z in
consi. suo qđ incip. maritus fecit testamentum. Bal. i auth. hoc
inter liberos. C. de testa. j. l. iij. ad fi. C. de sac. san. eccle. z in add.
Spec. in tit. de instru. edi. in. x. z. xi. col. z multũ pulchre in. d. §.
69 itẽ sacramenta. † vbi circa istã limitationem examinat arduã
questionẽ de rege aragonũ, qui dum haberet duos filios, diui
sit inter eos regnũ, assignãdo vni. s. primogenito regnũ maio-
ricarũ: alij aliud: z fecit filios iurare, ꝙ starẽt huic diuisiõi: post
ea idẽ rex mutata voluntate, aliud testamẽtũ fecit: z in ipso te-
stamẽto aliter disposuit inter filios de regno, ꝙ fecerat in diui
siõe: querit Bal. de plurib⁹, maxime nũqd filij teneant stare di
uisiõi iurate, an releuẽtur a iuramẽto pp̃ter testamẽtũ patris
70 ibi videas plene per eũ. ¶ † Quartodecimo limita istã auth. nõ b
pcedere qñ iuramẽtũ fuit spãliter pstitũ sup aliquo 𝔠ctu: sec⁹
si minor iurauit generaliter: qđ nũꝙ 𝔠ueniet alicui 𝔠ctui quẽ
faciet: istud nõ sufficit. ita limitat Pau. hic in repe. sed est qđ
quã tangit glo. hic. in. iij. q. ibi reseruo dicendũ, z sic habuistis
mltas limitatiões ad hãc auth. mltas extẽsiões z ãpliationes:
71 dicã i seq. pte gl. ¶ † Sũ nũc i sequẽti pte gl. ibi: itẽ dicũt qdã
ex qua habetis ampliationẽ z extensionẽ ad hanc auth. qđ ista
b auth. hꝫ locum nõ solũ in 𝔠ctib⁹ pp̃riis, [b] quib⁹ hincinde orit
obligatio: sed in cõtractibus etiã improprijs z sic in dona. sti-
pu. imo plus dicebat Rof. in suis libellis vt hic refert Bart.
in vlt. col. qđ ista auth. habeat locũ in 𝔠tractibus impropriissi-
mis: z sic in realibus. l. omnem obligationẽ. ff. de iudic. de quo
vide Bald. in. l. j. C. si aduer. donatio. Bal. z Ang. in. l. si quis

a ¶ Mutuũ. Adde Fely. in. c. si cautio. de fide instr. Purp.

b ¶ Cõtractibus proprijs. Et etiã in donatiõe Alex. ã. lib. j. 𝔠l. cxxv. visis. z cõiunctis decisione. cõsilio cc xxxij. col. ij. Fe li. in. c. presentia col. iij. z. iiij. de pba. Socy. consil. cclxxix. visa donatione. in dubio lib. ij. Pur.

emptionis.in pñn.C.de presc.xxx.an.bar.dicit,q veritas huius pẽdet ad hoc: an ista auc.censeat fauorabilis: an odiosa. si est fauorabilis: sine dubio extẽdit ad oẽs 3ct⁹: si odiosa: dz restringi q̃tũ sit possibile p regulã.l.cũ quida. de li. q posthu.

¶Ocludit Bar.qõ ls ista auc. multũ aufert minorib⁹ q̃ ad res: q̃ tñ inducit obseruãtiã iurã,q sic puidet animę minoris q̃ animę quibuscũq; reb⁹ pfẽrẽda est.l.sancim⁹.ff.de sac.sanct. ecc.ideo ds Bar.cẽlenda est ista auc.fauorabilis,q cõsequẽter dz extẽdi. ¶Et cũ Bar.tenẽt oẽs hic.excepto Cy.in.xij.q.q multũ stomachat ds ista auc.dicẽs q̃ est summe odiosa,q summe iniqua,q multorũ animas deducit ad infernũ, q qõ huic iniquitati adhęserũt can.inducẽdo.d.c.cũ q̃ntigat.q. c. q̃uis de pac.in.vj.ppter que iura multe mulieres remanent indotate,q postea vehemẽter exclamãt vt hic per eũ quẽ Bar. refert in.d.ẽ. ité sacra.tñ vt dixi: alij oẽs tenẽt cõtra Bar. ¶Ex ista 72 doct.Bar.cum gl.elicio no.regulam q̃ bene no. † qõ vbicũq; tractaẽ de obseruãtia iurã,dato qõ illa lex vel statutum induceret magnas penas: tñ illa lex censet mere fauorabilis,propter obseruantiam iuramenti,q dz extẽdi q̃tum fit possibile, non aũt censet odiosa,qz pncipali⁹ dz attẽdi obseruãtia iuramenti,q̃ alie pene: ita vult Bar.hic:cũ quo alij cõiter tenẽt. Jstã regulam etiam tradit.d.Ant.in cõmen.c.fi.in.j.fal.de cõsuet. Pe.de anc.q Jmo.i.c.q̃uis de pac.in.vj.p illũ tex.q do.alex. in.l.q iuraſſe.in pn.ff.de iurei.q facit ad ea q̃ dixi in.l.fi qs maior.in.j.no.ẽ.de transac.vbi multum ponderaui hanc regulã. Jtẽ ad istã regulã adde etiã ea q̃ dixi i auc.quas actiones. C. de sac.sanc.ecc. Cõfirmat qz vbi tractaẽ de fauore animarũ⁹ dz fieri extensio etiã iuris penalis: vt no.gl.in.c.sciãt cũcti.q in.c. fi.de elec.i.vj.do.Abb.in.consi.cxiij.in.ij.vo.inci.in.q.mouenda iter Ant.circa fi. ¶Ultra gl.adde q̃ hec auc.extẽdit etiã vt habeat locum qñ iurm minoris sit interpositũ sup distractu q fic super liberatione:ſi minor sit lesus, nõ restituit in integrũ ppter iurm:ita extẽdũt Bar.q doc.hic per glo.que reputatur sin.in.l.iij.ẽ.Jnium.ff.de ẽ.q vtil.act.tutel.sequit do.Ant.in.c. ij.de spõ.Jmo.post Ang.in.l.põponius.ẽ.si is qui precario i fi.per illũ tex.ff.de acq.pos.vbi dicit q glo.d.ẽ.Jnum est ad hoc sing. ¶Confirmo per illud qõ tãgit Bar.in.l.si vn⁹.ẽ.pa 73 ctus.in.vj.col.ff.de pac.† dum querit an statutũ loquẽs i 3ctu habeat locum in distractu,q sic in liberãdo: puta statutum disponit q̃ mulier nõ possit cõtrahere sine cõsensu duorũ ppin quorũ:nunqd possit liberare: vide ibi per eũ q per Bal. in ru. q in.l.i.C.de pac.q in.l pactũ.in.xxj.q.C.de coll.q in.l.sia e apõ vbi late videas per d.Alex.C.de transact.in.ij.no. cũ multis cõcor.ibi per eũ assignatis. ¶Cõfirmo etiã q̃ illud qõ dicit i cõtractu habeat locũ in distractu. Jtã videm⁹ q̃ sicut cõtract⁹ pbet iustũ titulũ,q iustã causam ad prescribendũ vel psucapiẽdũ,eo modo distractus,q sic liberatio pbet tẽ,prescribendi. tex.est in.d.l.põponius.ẽ.si is qui precario,vt ibi no.An.Jmo q ẽdoder. Sicut etiã videm⁹ q̃ quis per 3ctũ⁹ sortir⁹ forũ in locũ in quo cõtrahit.c.romana.ẽ.cõtrahentes.de fo.cõp.i.vita p distractũ qs sortit forũ.l.exigere dotẽ.vbi Bar.q alij. ff. de iudi.q in.l.qui loco.vbi Bar.ff.de 2di.in debi.late p Bar. vbi dixi q limitauit.l.j.C.ẽ sum.tri.q fide catho. ¶Adde quã extẽsionẽ q̃ hec auc.h3 locũ in quasi cõtracta: puta vt i adtione hereditatis q similib⁹,ls si minor sine curatore adiret hereditatẽ,q iuraret: q̃uis lederet ppt iuramẽtũ nõ restitueret in isto quasi cõtractu:ita voluit gl.bene pẽderaea.j.in vltima pte.oñ alleg.l.iij.ẽ.idẽ scribit.ff.ẽ pac. ¶Et vide q̃ ista auc. habet locũ in iudicijs in ḡbus quasi ẽtrahit,q idẽ tenẽt oẽs. ad hoc facit q alibi tãgit, nũqd statutũ loquẽs in cõtractib⁹ habeat locũ in quasi cõtractib⁹ puta statutũ dicit q nõ possit mulier ẽtrahere sine ẽsensu duorũ q̃uorũ,nunqd possit quasi cõtrahere,q sic adire hẽditatẽ sine cõsensu duorũ q̃uorũ pinquorum Bartolus fuit sibi contrarius quia in.l.more.ff. de acqui.hered.tenet vnum:sed in.l.apud iulianum.ff.ex qui b⁹ cau.in pos.ea.tenet ẽtrarium.nõ examino nũc,solet examinari.in.d.l.more.q.l.mutũ.ẽ.i.ff.de acqui.her.alias plene exa minaui q feci aliqua fundamẽta noua i.l.si vn⁹.ẽ.pact⁹.ẽ pa. 74 ¶†Adde sexta extẽsionem q̃ ista auc.habeat locũ, nedũ si minor cõtrahat cũ iurisdictiõe:imo p⁹,pone filiussa.habet bona adnẽtitia in qb⁹ pater habet vsumfructũ,q sic est legitim⁹ administrator:tamen non potest alienare sine cõsensu filij:pone filꝰ ẽsentit patri alienanti q iurat: h3 locum ista auc.non solũ quo ad hoc vt filius si sit lesus non restituatur in integrũ:imo propter iuramentũ non potest allegare metũ reuerentiale patris,q dicere cõsensi metu reuerẽtiali patris:ita dicit gl.valde fin.quã si gna ad hãc auc.in.ẽ.h3 qõ sancitũ.in ver.neq; scriptũ.in auc.ẽ sup.quã gl.aug.ibi in vlti.col.multũ cõmẽdat pro extensione huius auc. ¶Jtez illud de metu reuerẽtiali patris non pono pro cõstantissimo metus annullat iurm,vt est tex.in hac auc. in.ij.parte.non dico qõ met⁹ reuerẽtialis annullet ipso iure:sz dico q mero officio iudicis vt p gl.Bar.q alios in.l iterpositas.ẽ.de trãsac.q sic sit expedita ista scẽa ps gl. ¶Sum i tertia pte gl.itẽ quid si generaliter iuret:c dispunat hic glo. † nũquid ista auc.pcedat si minor cozam aliquibus gñaliter iurauit,q nunqz veniret contra aliquem contractum quem faciat que:concludit q iurm sic gñaliter prestitũ sufficit,q postea qñ contrahit non requiritur aliquod iurm speciale,q cum gl.tenet Jac.de are.p tex.in.ẽ.pe.in auc.de here.ab intest.vñ sumit auc.mauri q auie.C.qñ mulier tute.offi.idẽ tenet Barto.hic in vlt.col.qz cũ non requiratur prolentia aduersarij in hoc iuro vt ipse firmat.ẽ.in.ij.col.q Bald.in vlti.vt.ẽ.retuli:vt hic per eũ:sequitur etiam Fulg.eo q quãdo quis iurat,deus supplet psentiã aduersarij.allegat.c.fin.de pac.in.vj.Addo q̃ hãc partem sequitur Jnn.quã dicit verissimam de iure in.d.c.cũ cõtingat.in col.cxxxviij.in ver.item vlterius.q respõdeo fortius in contrarium. ¶Contrarium q melius tenent Cy.q cõmuniter omnes vltramõ.per regulam alteri per alterum queri nõ potest,nisi istud iramentum generaliter esset prestitũ in manibus persone publice noie q vice quo:uncunqz interest:vel in futurũ poterit interesse stipulputa in manibus iudicis vel notarij:quia per tales personas potest alteri queri etiã absenti l. non enim aliter.l.his verbis.ff.de adop.q gl.in.ẽ.fi qs aliꝰ insti.de inuti.stip.q ita concludit gl.in.l.j.in gl.magna.ẽ.eo.sequtur late q diffuse Sal.hic:quem per te videas q ita teneas qd quid teneat Pau.hic:qui distinguendo concordat opi.vt hic 76 per eum. ¶†Sũ in vltima parte glo.ibi:itẽ quid in iudicio in qua glo.disputat nunquid ista auc.habeat locum in iudicijs: que loquitur in contractibus:ita quod si minor.xxv.ãnis habens curatorem,qui sine curatore non habet legitimam personam standi in iudicio.l.j.q per totum.C.qui legit.perso.non habent.pone q sine curatore cõpareat in iudicio,q iuret non contrauenire neq; iudicio nec sententie:nunquid propter tale iurm cõualidatur iudicium,quod alias esset nullũ ex defectu legitime etatis sine curatore.gl.tenet q fic,q i indictis quasi 3ptẽ.l.iij.ẽ.idẽ scribit.ff.de pec.Ergo vult dicere gl.q hec auc. loquẽs in 3ctibus,habet locũ in quasi cõtractib⁹.allegat etiã ad hoc.l.fi.C.de temp.appel.que venit hoc modo,nam in iudicijs ille qui est maior potest per cõsensum suum sibi preiudicare:patet:per consensum potest perdere remedia appellatiõis: hoc dicit ibi tex.cum ergo p iuramẽtum minor representetur maior vt hic:ergo sicut maior,sibi piudicat iudicijs,etiã minor cũ iuramẽto:q cũ gl.tenẽt oẽs hic:firmat Bar.in.l.minor xxv.ãnis.ff.de pcur.q in.l.minor.xxv.ann.omissam.ff. de mino.Bal.in.l.j.in.xviij.col.C.de cõsel.q in.d.ẽ.ité sacramẽta.in 77 pe.col.† Facit q̃ bonum est argumentũ,de 3ctibus ad iudicia,l nõ est mirũ.ff.de pig.act. ¶Hec obst.q iudicium reddat in inuitũ.l.inter stipulãtẽ.ẽ.j.de ver.ob.q text,hic dicit sponte facti,qz respõdet q̃ ls iudiciũ reddat in inuitũ,tñ ipsum iramentum sponte ꝓstitũ est.q sic minor nõ cogit intrare in iudicio pcise,sed cautiatiue:si vult cõparere sine curatore.Fin Bar. hic:expressius Cy.q Sali.Addo Jmo.in.d.c.cum cõtingat. in.cxxxvij.col.in ver.an auté dicta. ¶Flo.ppetuo istã extẽsionẽ gl.q doc.q nunqz obliuiscaris:qz ex ea habes mirabilẽ cautelã q practicã qñ minor ẽparet i iudicio sine curatore,facias eũ iurare de nõ veniẽdo ẽ pcessum q sniam si minor iurat,valebit iudiciũ sententia q processus:q ita limitatur totus tit.C. qui legi.perso.nõ habent.Jstud limitat fing.Bar.in consi.qõ incipit Bernardus de tuderto minor.de quo feci mentionem ẽ.in.ẽ.parte glo.in.xi.fallen.vt procedat quando verba iuramẽti sunt 2cepta in futurũ:puta qz minor iurauit nõ 3uenire iudicio:tũc pcedat qõ dixi.sed si minor aliquid cõfessus est in iudicio:quod sit de presenti vel de preterito,q iurauit:puta confessus est positionẽ cũ iuramẽto esse verã:tũc nõ h3 locũ ista 78 tui in integ. ¶†Et mouetur q ista auc.solũ h3 locũ quando iuramẽtũ cõcipit in futurũ:puta iurat nõ 3uenire:secus si de presenti iurat,vel de preterito:nõ sumus in terminis huiꝰ auc. q istã limitationẽ refert q simpliciter sequit̃.d.Ant.de Allexã. hic in vlt.col.aliꝰ nõ tangũt vt dixi.ẽ.in.xi.fal.prime ptis glo. q si casus cõtingeret,cõsydera quãtũ valeret aut horitas bar. in cõsilijs q nõ h3 3dicẽtẽ:nec inuenio q̃ aliquis cõtradixerit vnq̃. ¶Ego dubito qõ sit falsa limita.mouet me qz ratio huiꝰ auc.est:quia iuramentũ representat maiorem:q ppt hoc q virtute iuramẽti habet minor p maiore.q maior regulariter nõ restituitur in integrũ:ista ratio videt mihi multa tare sine minor in iudicio iuret in futurũ nõ 3uenire.sine cõstituat aliqd de pñti vel de pterito:q iuret:cũ iurm representet eũ maiorem. ¶Secundo mouet me multum ratio quã ponit tex.ẽ.co.

tex.ẽ.e.l.i.nã maior nõ restituit:qz imperator non vult esse cã periurij q pñdicit:ista ratio militat hoc casu. ¶Cõsidera tu pnecte:qz forte propter istud iurm posset defendi Bar.qz quando iurat nõ 3uenire in futurũ,si posset restitui, eẽt bñ cã periurij sui,nõ sic qñ cõfessus est cũ iuramẽto aliqd de preterito,vt de pñti:qz si sit lesus,eo qz cõfessio si sit vera,videt cessare periuriũ bene verũ est q periurauit,sed 3ueniendo,nõ aperit tamẽ via periurij:q in hoc fundamẽto pro cõtra:credo q cõsistat veritas huius limitatiõis. ¶Tertio mouet me multũ 3 bernã dato q̃ ista auc.loquerẽt vt ipse dicit,tñ cũ agatur de obseruantia iuramẽti,q propter hoc ista auc.cẽsẽt fauorabilis: vt dicit ipse,q debeat extẽdi:vt.ẽ.põderani,si extẽdat: ergo erit extẽdẽda siue qs iuret in futurũ nõ 3uenire,siue de pñti vl de pterito,qz mere fauorabilia extẽdunt de vno casu ad aliũ casum:nisi rũderes ex scõo fundamẽto qõ feci:qõ nõ sit eadẽ rõ ad periuriũ. ¶Põdera etiã q cõtra Bar. tenet expresse bal. in.d.ẽ.ité sacramenta.in pe.col.ver.modo quero quid in iudicijs.Cogita qz nihil pono pro firmo. ¶Scõo limita hanc cõclusionẽ Pau.de cast.hic pulcherrime in repe.q sequit.d.an to.de alex.in pe.col.qõ ad hoc vt ista auc.habeat locũ in iudicijs:nõ sufficeret tunc iuramentũ generale:cum iudicium habeat plures partes:veritas pẽdet ab his q supra dixi i parte precedẽti. ¶Sli.in verbo custodiant dividit in tres,in prima declarat tex.in scda formam questionis:in tertia aliã,secũda ibi: sed que actio,tertia ibi:item si vltra. ¶Ex prima parte gl.no. illud ad qõ tota die allegat ista gloss. q volitq; de debere cũ illud ad qõ tota die allegat ista gloss. q volitq; de debere cũ studiti vel seruari aliquid:intelligitur ad dandã actionem vel exceptionẽ. ¶Contra regulã gl.fortiter obstat text.in.l.iuris gentium.ẽ.pretor ait.ff.de pactis.vbi dicit tex.pacta que nõ inita sunt dolo vel metu,debere seruari:q tamẽ non intelligit quo ad hoc vt actio cõpetat.Bar.vbi vehementer dubitat:q dicit qõ istud 3ziũ nullus formauit:q qõ nũqz vidi solutio huiꝰ cõtrarij. ¶Fortifico per tex.in.l.ſi quis in conscribẽdo.in ver. simpliciter dicit pactaª debere seruari:sed fortiª addit dictio- a nẽ omnimodo:bª tamẽ nõ intelligũtur quo ad actionẽ bar. b vt dixi in.d.ẽ.pretor.dicit quod nõ põt respõderi nisi diuinã do:colligit ex quadã gl.ibi.ſ.q̃ in edicto pretoris erant plura verba.q̃ ibi sint relata in tex.per q declarabaẽ que pacta producerẽt actionem:q que nõ, tamen vt ibi soleo dicere nihil est nec solutio illa satisfacit ad.d.ſi quis in conscribẽdo.Tamẽ quia modice est vtilitatis,nec occurrit opportunitas solutio:pro q modice est vtilitatis,nec occurrit opportunitas solutio:pro nunc aliter non dico:licet Ful.in.d.ẽ.pretor.aliter rñdeat ꝛc. 79 ¶Jn secũda parte gl.dic vt in ea,qz bene dicit. ¶†Jn tertia querit gl.qd si cõtractus celebratus per minorẽ sit innalidus: q possit rescindi alias q ratione minoris etatis:puta qz vẽdi tio fuit facta circa dimidiã iusti pretij,an si minor iurat in cõtractu nõ venire cõtra,habeat locum ista antenti.gl.se remittit ad ea que dixit in.l.ij.j.de rescin.vend.Jbi glo.bene querit de maiore,si maior vendit cum iuramento:an habeat locũ illa.l.ij.sed in minore illa.l.nihil dicit.Bene dicunt doct.hic:q ad hoc vt ista auc.habeat locũ:cõtractus dz esse invalidus:solum ratione minoris etatis:qz iuramentũ facit minorẽ censeri maiorẽ.Sed si sit aliud defectus,vel alia invaliditas,iuramẽtum non supplet:nisi minor iuret nõ venire contra contractũ ratione minoris etatis,vel alia quauisratiõe:vt declarat bar. hic in.l.col.q dixi in prima fallentia gl.precedẽtis. ¶Ad hoc facit tex.melior de iure.in.l.i.C.si minor fac.mai. ¶Extra gl. 80 pro cõpleméto huius auc.quero de vtili q necessaria.q.† Riquid per statuta laicorũ c:possit derogari dispositioni huius auc.q an talia statuta laicorũ valeãt.Rñdeo si in ista ciuitate Papie q Padue vt dicit Pau.de cast.q est etiã Parme,statuta derogãt isti auc.nunqd valeãt. ¶Est pulcher necessarius passus videt prouocabilio dicendũ q talia statuta nihil valeãt:qz iuramentũ est quid spirituale.c.ij.de iureiur.lib.vi.sed statuta laicorũ nihil possunt disponere de spiritualibus.c.tuam.cum simili.de ord.cogni. ¶Secundo si statutũ valeret:inuitarent minores ad delinquendũ.l.ad perinrandũ.l.j.ẽ.c.ergo non debet valere,p.l.cõuenire.ff.de pac.dotali. ¶Tertio cũ ista auc. fit edicta a Federico imperatore,vt dixi in euidẽtialibus:quo modo inferiores per statutũ possunt tollere.l.superiores.l.alle a quo.ẽ.tempestiuũ.ff.ad trebel. ¶Cũ huic vltimo potest respõderi:q inferior non põt tollere istam auc.que fuit imperatoris:quin habeat locũ per vniuersum orbẽ,tamẽ possunt facere q nõ seruetur in eorũ loco.Bal.hic in.v.col.dicit,antiqui aduocati tenebant,qõ quando statutũ reprobat q̃ contractum q iuramẽtum super eo interpositũ,tũc valet,per.l.ſi quis post humos.ẽ.fi.ff.de libe.q posth.alias secus,q licet Bal.nõ dicat tñ dic q istud expresse dicit Bar.in consi.q̃ incipit quero dicit statutũ q minor,ad propositũ auc.nostre. ¶Sed illa.l.ſi quis post humos.in fi.nihil facit fm Bald.q Sal hic.primo ibi iuramentũ reprobat propter vtilitatẽ publicã.Jtẽ reprobat a iure cõi q nõ a statuto partis.lari.Bal.hic concludit q si statutum habeat in seruationem naturalem,q equitatem,q tunc valeat,puta fm eũ si in illo loco homines erant multum prõi ad decipiendũ minores mediãte iuramẽto propter ist⁹ auc.certe si ad obuiasi.fuit factũ statutũ.tunc valet q dicit qõ ita seruat in facto.istam opi.Bal.refert hic Sal.in pe.col.sed eam nõ firmat,q dicit super ea cogitasse.Pau.in pe.col.dicit q quãtis ista opi.Bal.vbiq; seruẽt de facto,tñ est falsa,eo quia per ius canonicũ cõrecte sunt oẽs.ll.que dicunt nõ de- a bere seruari iuramẽtũ.† nã fm ius canonicũ,omne iuramentum quod potest seruari sine interitu salutis eterne,seruandũ 81 est,qcquid dicãt leges ciules.c.cum contingat.de iurein.c.lz mulieres.e.tit.in.vj.x.in materia iuramẽti,qz in spiritualibus est standũ iuri cano.q imperator in hoc subest ecclesie pape vt hic p eũ. ¶Nec ob.fm eũ illud qõ ỏt gl.in.l.adigere.ẽ.quis ff.de iurepat.q est singularis.q ỏt q statutũ quo ad subditos illius loci:h3 vim apostolici,hoc est ita põt statutũ remittere iurm,q super iuramẽto ipso dispensare,sicut papa:q illam gl. reputat Bar.singu.in.c.ij.in pen.col.de probat.q in.l.nõ dubium.C.de legi.in.ij.col.q in.c.venerabilẽ.in penul.col.de elec. per Bal.in.l.nec patronis.C.de epe.l.b.pro qua gl.est text in l.que sub cõditione.ff.de cõdi.insti.ẽ.fi quis sub.dicit Paul. hic q illa gl.pcedit attẽto iure ciuili quo poterat ius ciuile doi sponere circa iuramẽtum,q attẽto iure ciuili bene verũ est q statutũ laicorũ habet vim apostolici,iu remittẽdi iuramentum vel dispẽsandũ,sed cõsideratio iure cano.quod debet attẽdi in materia iuramẽti nõ procedit illa gl.q antecẽ niderem Pau. hic semper fui in hac opi.quod gl.illa nõ bene pcederet.Sed ego aliter dico circa illã glo.sequendo quandã distinctionem quam refert Semi.in.c.quis.in pe.col.in verbo sed queritur. 82 de pac.in.vj.hoc mõ,aut q̃rim⁹ † nũquid lex ciuilis habeat prãrem super iuramẽro nõdũ prestito,sed qõ vemat prestãdũ super aliquo actu,q tũc lex ciuilis põt illud remittere.d.l.q sub cõditiõe.ẽ.quoties.q ita intelligo gl.d.ẽ.quis.aut loquit̃ sup iuramẽto iã pstito,q tũc lex ciuilis nõ pt sup illo disponere nec illud tollere.ita pcedit alia opi.Et puto q ratio diuersitatis sit,qz facilius tolluntur cõcessa q tam cõcessa.ar.l.patre.cũ si. ff.de his q sunt sui vel alie.iur.q sic vides qõ illa gl.bene loquitur q:puta ea est tex.ad literã in.d.l. que sub cõditiõe.si qs sub iurisiurãdi.ff.de cõdi.insti.q semp fui in ista opi. ¶Adde qõ c idem qõ hic tz Pan.ipse in.l.ſi quis pro eo.in vlti.col.ff.de fideiuss.vbi formaliter tz,qõ statutũ hodie nõ pt disponere super iuramẽto,q cũ sit qd spũale,z sic de foro ecclesie.c.ſi de foro compe.in.vj.c.venerabilẽ.de elec.certe statutum laicorum non debet posse procedere.c.ecclesia sancte zMarie.de cõstitu. Sed aduerte,q opi.Bald.tz Pet.de anch.in.c.canonũ sta- d tuta.de cõsti.ver.qd dices.in materia iuramẽti:z idẽ vbiq; firmauit Bal.in.d.ẽ.ité sacramẽta.in.l.nec patronis.C.de epe. liber.in.l.pactũ dotali.in.ẽ.col.C.de colla.in.d.l nõ dubium. in.j.col.z in.l.j.C.ſi aduer.do.in.l.ũ.c.ſi.in.vj.no.C.de ind.vidui.tol.vbi ex isto tex.disponẽte q lex vel statutum nõ dz aperire viã maleficijs hominũ vel piurijs,no.illũ tex.facere 3 statuta terrarũ,q frequẽter inuitãt minores z mulieres ad perinrandũ:permittẽdo eis q nõ obstãte iuramento possint venire cõtra 3ctũ.nã tale statutum est irrationabile: ergo nõ habet vigorẽ.l.nisi motiuũ statu.z.ẽset ex aliq; rationabili cã tc.fm eũ statutũ haberet vim apostolici:z in istis terminis itelligit pcedere gl.in.d.l.adigere.ẽ.quis. ¶Breuiter opi.Pau.verior est:qõ statutũ nõ põt directo disponere 3 iuramẽtum,vel eius obseruãtiã.Jtẽ si moueant ex cã rationabili:sed p indirectũ istud põt facere:vt tz Bar.z cõiter oẽs in locis.j.allegandis. Cõfirmat qz ỏt Jo.an.in.c.tua nobis.el.j.de deci.in no- 83 uella.z ibi sequunt doc.† vbi tenẽt q oẽs leges ciuiles q statuerũt iuramẽtũ nõ esse seruandũ,nõ valẽt,nec sunt seruande: nisi sit iuramẽtũ 3 bonos mores:vel nutriat peccatũ:qz laico nõ ptinet dispositio de spũalib⁹.z sequit simplr Frã.de Arez. in cõsi.viij.ici.absque,z de hoc vide no.Pau.de cast.l.j.ẽ.ff.q satisfda.cog.cũ multis cõcor.ibi singulis p.d.Alex.q vide etiã qõ ỏt Pau.de cast.in.l.ſi.ad ſi.C.ſi cõtra ius vel vt.pub.confirmat z aliter,qz null⁹ princeps secularis põt remittere iuramentũ:z sup ipso dispẽsare.vt est de mẽte Cy.z Sal.in.l.ſi.C. ſi cõtra ius vel vti.pub.expresse Alex.in cõ.lxxxviij.i.iij.col. iuci.visa petitione Anto.z Roma.nã istud spectat ad ecclesiam,vel romanũ pontifi.ẽ.c.venerabilem.de ele.c.nouit.de iudi.no.Host.in.c.quemadmodum.de iureiu.imo fortius si iuramentũ sit spõte z licite prestitũ,nõ põt papa sine cã⁹ dispẽsare:sed bene eum causa possibili:vt plene per gl.cy.q.vj.c.authoritatẽ per gl.z doc.in.c.quãto.de iureiur. Jmo.in.c.oan- d

Universidad de Sevilla Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cautela. Bal. lib. j. consi. cxlvij. Statutus quod suppor. tr. Dec. lc. ecclesia col. xx. a de cōsti. Roma. cōsi. xij. viso facto. Come. li j. cō si. xxxv. visis aliquibus. Alex. lib. iij. cōsi. xxxvj. per spectis. Jas. in l. qui iurato. ff. qui satisfi. cogā. Alex. lib. vij. consil. clj. viso themate. Purp.

b ¶ Statutū. Vide Alex. li. iij. cō sil. lxvij. visis & cō sideratis. Jas. in l. ſi. ad ſi. C. ſi contra. Jaſ. Purp.

c ¶ Judiciū vniuersale. Adde Spe. in. ti. de iu. prin. poc. in. c. cū ecclesia ō cā poſ. & in. c. cōqueren. te. de offi. ord.

d ¶ Judiciū ordinariū. adō Abb. in rub. de iud.

e ¶ Judicium mere tpale. adō Abba. in ea. rub.

f ¶ Add penā applicandam fisco. Adde Barb. in rub. de iudi.

g ¶ Propter adulteriū. ad de poct. in gyten. vt lice. mſi & anie. j. ſ. qz vero ita cōperiū tur. & in auk. ſed nouo iure. C. de adul. Bal. l. c. tue de. pcura. & gl. ſ. in. c. j. vt lit. non contel.

h ¶ Terminus indicium. adō Jo. and. & Anto. de bu. ſuper ea. rub. archi. & doc. in. c. ſtatutū. in. ſ. inſuper. de reſcr. li. vj.

i ¶ Bonū ſit arg. Adde Bal. in. l. j. C. de ſuffragiis. Bal. in. l. ſi. C. de legibus. doc. i. c. cum a nobis. de teſti. & per pet. de ybaldis. in rep. c. raynutius. de teſtamen.

inter de renū. Spe. in tit. de lota. ſ. nūc oſtēdēdum. ver. xxiij, Alex. j. d. cōſi. xxxviij. & vide ēt de p̄dictis Alex. i. cōſi. xxxix, in. iij. vol. incip. viſo ſtatu. in. iij, col. & in cōſi. lxxix. in. iij. volu.

84 ¶ † Sed p plenioꝛi intelligētia q̄ro cum ſcīm veritatem per ſtatutū laicoꝝ nihil poſſet diſponi circa iuramētū: & ſic ꝑtra iſtā q̄uē. ſtunqd poſſit adhiberi cautela[a] p quā ſtatutum poſſet p̄ indirectū tollere diſpoſitionē huius aut. Bal. hic li. j. col. refert q̄ ſic: q̄ ſtatutū laicoꝝ poſſit diſponere: q̄ ſi minoꝛ faciat ℣ctū ſine decreto iudicis ēt cū iuramēto: q̄ talis ℣ct[a] fingat fact[a] p vim vel p metū vel dolū: quo caſu ēt de iure canonico tūc iuramētū nihil valet. vt dixi. ſ. in notabili b[o], in ſcōa pte tex. & dicit Bal. q̄ iſta cautela eſt bona. Idē tenēt Paul. & Sal. hic ꝑteꝛo in pe. col. idē eſſet ſi ſtatutū fingeret ℣ctum ſi

85 mulatū. † Nā iuramentū nō firmat cōtractum ſimulatū iuxta gl. ſin. in. l. emptione. C. plus valere q̄ agit. cum cōcoꝛ. ſ. aſſignatis. Adde q̄ iſtā doctrinā ante eos q̄ ſtatuētes nō poſſunt directo ſtatuere ℨ iuramentū: ℨ poſſint per indirectum, fingēdo ℣ctum doloſe & malitioſe factum: quo caſu erit nulla ℨ Bar. in. ij. q. iij. q. ꝓnc. ad ſi. i. l. oēs populi. de iuſti. & iur. vbi dicit q̄ ita vidit iudicari: & ℨ cōtra Bar. teneat Bal. in locis p̄allegatis & in. d. l. iuriſgētiū. ſ. & generaliter. d. Ant. in. d. c. cum ꝛtingat. in. v. co. q̄ tenet iſtā partem. d. Pau. ꝓout refert Jmo. ibi ſ. co. lxxxv. ¶ Tu teneas opi. bar. quā ēt ℨ Pano. in conſi. lxxij. q̄ incip. quinq; ꝛbia, in primo vol. Inq. ro. in cōſi. xij. q̄ incipit viſo facto ꝓpoſito ceteriſq; conſiliis. & d. Alex. in cōſi. lix. q̄ incip. viſo inſtrumēto q̄ſtionis. in. j. volu. & q̄ opi. bar. eſt cōis. & q̄ ab ea in iudicā. nō eſt recedēdum. ℣t ita teneas quicq̄ teneat Bal. ſibi cōtrariꝰ in. d. l. omnes populi. q repꝛehēdit bar. & iſtam eandē opi. Bar. vltra autoritates. ſ. allegatas, tenet late do. Alex. in cōſi. xxxvij. in. iij. vol. inci. viſa petitiōe. Ant. de roma. in. v. col. & in conſi. xxxix. in. iij. vel inci. viſo ſtatuto & themate: & late p Abb. in. d. c. cū cōtingat. in. ix. co. & tribus ſequentibus. de iureiu. ¶ Not. tū

86 b q̄ ſi ſtatutū[b] ſimpliciter diſponet: q̄ cōtract[a] factus p minoꝛē ſine decreto: fingat factus dolo, vel ſimulatione, tale ſtatutum nō extendit ad cōtractus iuratos. niſi ſtatutum faceret mētionē expreſſam de iuramēto. Ita late determinat alex. in cōſi. clxx. li. ij. viſo & opportune cōſyderato proceſſu. i ix. col. & ſeq. vbi vide. ¶ Alia cautelā per quā ſtatutū laicoꝝ poſſit facere q̄ iuramētū in iſta aut. nō valeret, nec haberet aliquē effectū: q̄ ſtatutū laicoꝝ ꝓhiberet nō ipſum ℣ctum: ſed ꝓ nam ℨ here: q̄ cōtrahēdo peccaret: & vbi iuramentum eſt cauſa peccati, nihil ygleret. ita Bar. hic i. ij. co. & i alijs locis allegatis. ſ. i. ij. fal. q̄ cautela & limitatio eſt falſa: vt late dixi. ſ. in dicta. & fallen. Et per iſta cum laude dei puto expeditam eſſe hāc auten. die. xvij. ¶ Decclxxxij. Jaſon Papie.

¶ Incipit liber tertius. C.

¶ De iudicijs. ¶ Rubrica.

1 ¶ Judiciorū multe ſunt ſpecies: & varijs modis capiť. n. 4. Quādo agiť ꝓ pena applicāda parti: etiam ſi ageret ꝓ deli 2 cto: dicit cauſa ciuilis, q̄ſi vero agitur ad penam applicandā fiſco: dicitur agi ad vindictam publicam.

Mulier ꝓpter adulteriū perdit dotē: & bona paraphernalia. Bonū eſt argumentū de iudicijs ad vltimas volūtates: & cē. Judicia magis equiparantur cōtractui: q̄ vltime voluntati. Verba ſnie ſunt ſemper ponderanda ſicut verba contractus.

¶ Continuationem glo. amplia vt per Bar. in rub. ſ. de pac. Quero circa iſtā rub. quare poſita eſt in plurali, † R̄ſpōdeo q: iudiciorum multe ſunt ſpecies quas ꝓſequiť Spe. in ti. de iud. ſ. j. & ſ. ij. & ſunt ſeptē p̄cipales ſpecies. ¶ Prima ſpecies eſt: q: quoddā eſt iudiciū vniuerſale[c] q̄ agiť petitiōne hereditatis, vel actiōe de pecunio vel actiōe ō dote, quoddā eſt iudiciū gñale, q̄ agiť actiōe gñali tutele. li. ij. ē. vel q̄ agiť actiōe negotio. ge. quoddā eſt iudiciū particulare: q̄ agitur ad vnā rē. de 3 iſtis eſt gl. magiſtra. in. l. j. ꝓin. in gl. magna. ff. de edē. declarati i. l. edita. ſ. de edē. ¶ Scōa ſpecies ē: q: q̄dā ſunt iudicia ſimplicia: q̄dā ſunt iudicia duplicia, & dicunť iudicia duplicia q̄ ꝓtus ſuſtinet ꝑſonam actoris & rei: vt trib[o] iudicijs famil. herc. cōj diuidun. & finiūm rē. q̄ ꝓpter hoc appellanť duplicia in l. j. trib[o]. ff. de iu. ¶ Tertia diuiſio eſt q: quoddā eſt iudiciū ordinariū[b]: quoddā extraordinariū: vt declarat gl. in. ç. q̄ſi ℨ fallaz. in verbo extraordinario iudicio, de probatio. & gl. in. c. dilecto, ō ſen. exc. i, vj. & j. l. cū filiusfamilias vjaticū. ff. ſi cer. pe.

¶ Quarta diuiſio eſt q: quoddā eſt iudiciū plenariū: quoddā ſummariū. cle. diſpēdioſam. de iu. ¶ Quinta diuiſio eſt: q: quoddā eſt iudiciū incidēs, quoddā emergēs: vt declarat gl. in. i. q̄ inſſiť. ff. de re iud. & gl. in. l. j. C. de ord. iu. ¶ Sexta diuiſio eſt: q: quoddā eſt iudiciū mere ℣ꝑpoſitale[c]: q̄ litigať de re ꝑphana: quoddā mere ſpūale: puta ō iure eccleſiaſtico: quoddā eſt tpale annexum ſpūalitati. vt eſt ius patronat[a] i aliqua eccleſia. c. quāto. de iu. & ℨ le ſit ō declarat gl. magiſtra. in. c. pie mētis. xvj. q. vij. ¶ Ultima diuiſio eſt q: quoddā iudiciū mere ciuile, quoddā mere criminale: quoddā mixtū; q̄ō quando ſit gl. variāt: quas recitat Bar. in. l. iij. in ꝓincip. ff. de ſepul. vio.

2 ¶ † Vera cōclu. eſt. & cōis q̄ō q̄ agiť ꝓ pena applicanda ꝓti, etiā ſi ageret ꝓ delicto, & cauſa ciuilis: q̄ſi vero agiť ad penā

f applicandam fiſco[f]; q: ō agi ad vindictā publicā. l. licitatio. ℨ. ꝓ illicite. ff. de publ. cā dicitur eſſe criminaliter: ita ℨ glo. in l. ꝓtero. in ꝓin. ff. de ſepul. vio. q̄ glo. eſt ad hoc ſingularis ſm Jmo. in rub. ff. de publ. iud. ſed eſt ſimilis gl. in. l. j. in glo. fin. & ibi Sali. not. C. de ſepul. vio. & gl. in. l. aut dānum. in ꝓin. ff. de penis. firmat Bar. in. d. l. iij. de ſepul. vio. & ſ. & Bal. in. l. ſi qua

3 g calūniā. repꝛobata gl. ibi. C. de epi. & cle. cōiter cano. in ru. extra. c. ſi vero pena in parte applicat fiſco, & in alia parte ipſi p̄ti ō: cauſa mixta: tex. eſt ſin. in. c. tue. vbi. d. Ant. & alij. ō ꝑcu. ibi em ℨ vxoꝛē adulterā agebat ad ſepationē thoꝛi: & hoc reſpectu videbat criminaliter agi. Itē marit[a] petebat lucrū dotis. † nā mulier ꝓpter adulteriū[g] perdit dotem, que applicat marito. l. cōſensu. C. de repu. Jmo etiā perdit bona paraphernalia: vt eſt gl. ſin. in. c. plerunq;. de dona. inter vi. & vxoꝛ. & iſta rōne videbat ciuilis: ibi decidiť q̄ ſit mixta: quānis Jmo. aliter ibi ō declarat. ¶ Iſtā cōes doctrinā ꝛmpugnat. d. Abb. Panoꝛ. in rub: extra eo. in vlt. col. per tex. in. c. ꝓ tuas. de ſimo. & in. c. ſup hijs. de accuſ. in q̄bus iuribus agiť ad ꝓuationē bñficij eccleſiaſtici ꝓpter ſimoniā cōmiſſa. & tñ dicit illi tex. q̄ dicitur ſimiliter agi, & q̄ſi ibi pena nō applicať parti. ¶ Sed rñde q̄ iſta ē ſpecies media: q̄ pena nō applicať parti nec fiſco: vt eſt q̄ agiť ſc̄ſū ad ñ, vt q̄s remoueať ab officio, vel remoueat ab adminiſtratiōe: tūc ō ciuiliter agi pater q̄ agiť ℨ tuto rē ſuſpectū: ſi em agitur ſolū vt remoueatur ab adminiſtratione, ō: ciuiliter agi, ſi vero vt puniať, tūc bene dicit agi criminaliter. iſtā doctrinā tradit Bart. in. l. nō ſolum, ſ. ſi. in ſcōo no. ꝓ illū tex. ff. de procu. & plenius Bart. in. l. j. ff. de ſuſpec. tuto. Bal. in. l. j. C. ſi tuto: nō geſſe. ¶ Sz cane q̄ iſto mō deſtruere

4 tur intellect[a] eāno. q̄ retuli ad dictū capitulū tue, q̄ō em ex ſeparatiōe thoꝛi pōt dici cā criminalis cū ſoluz agat ad remo

h tionē, & nihil applicet fiſco. cogita. Et ſic ex p̄dictis ptz q̄ re iſta rubꝛi. ſit poſita ī plurali. † Itē aduerte q̄ iſte termini[h] iudiciū[h], varias hz ſignificationes, & varijs modis capiť. vt declarat gl. magiſtra. l. ſ. ꝑterea. ſcōo in verbo iudiciū. inſt. de pub. iu, & ibi Jmo. & gl. in regula, in iudicijs. de regu. iur. in vj. & Pau. ō ea. hic. q̄ refert nouē ſignificatiōes: & ꝓ dicto gl. q̄ō iudiciū capiať etiā ꝓ cō ſnia: no. Bal. in. l. j. ꝑ illū tex. cum gl. C. ſi aduer. rē iudi. facit. l. ꝑale. & aut. ibi poſita. C. de epiſc. audi. ¶ Sz caviēdo iudicium ꝓut capiť in hoc tit. ꝓ eo cā ſeu inſtātia, q̄ regul[r] cōſiſtit ex tribus ꝑſonis, actoꝛe, reo, & iudice. c. fo[r]. de verbo. ſig. dic. q̄ iudiciū habet tres partes. i. ꝓincipium q̄ durat vſq; ad lit. cont. incluſiue, medium q̄ō durat vſq; que ad cōcluſionē cauſe: & finē. i. ipam ſniam. vt declarat bart. in. l. ij. ff. de fur. & ſic iudiciū regulr cōſiſtit ex lit. cōte. cōcluſiōe i cā. & ſnia, tāq̄ ex ptib[s] ꝓncipalioꝛib[s]. hz iudiciū fundamētuz eſt litis conte. ſm Spe. in ti. de iud. in ꝓn. & ō: lapis angularis iudicij. & eius fundamētū, ſm Bal. in. c. vnico. in. i. col. de li. cō

5 te. † Ultimo ꝓ introductiōe ti. aduerte, q̄ licet q̄ bonū ſit

i ar.[i] de iudicijs ad vltimas volūtates: & ecōtra. l. nō eſt mirū. & ibi bar. ff. de pig. act. l. ij. & ibi bal. no. C. ō diuidē. tutel. l. j. ſ. ſi pupill[a]. in ver. ergo. & ibi bal. no. ff. de tutelis & rō. diſtra. bar. in. l. cētesimis. ſ. ſi. de ver. obl. facit bene tex. in. l. qui teſtamento. ſ. eum q. ff. de teſta. vbi qui nō pōt eſſe teſtis in iudicio: nō pōt eſſe teſtis in teſtamēto: & per illum tex. no. ibi Bart. vale

6 re argumētum a iudicijs ad vltimas voluntates. † Tamē dicit bal. i. l. j. in vl. col. C. de fal. cā adie. leg. q̄ō iudicia magis equparantur cōtractui, q̄ vltime voluntati. i. ij. ℨ. idem ſcribit. ff. de pecu. l. verba cōtraxerūt. ff. de ver. ſig. & idem Bald. in. l. j. in j. no. C. de ſent. que ſine certa quātita. ¶ No. q̄ō iudicia ſunt re

7 dacta ad inſtar contractuū. l. omnē. ff. de iu. Jdeo infert q̄ ſi ęut ℣ctus incert[a] nō valet. l. triticū. & l. ita ſtipulat[a]. ſ. magna. ff. de ver. obl. ita nec iudiciū. & idē Bald. in. l. ab executione. in vlt. col. C. quoꝝ appel. nō reci. arguit de cōtractib[s] ad iudi

7 cia † & dicit q̄ō verba ſententie ſunt ſemp pōderāda: ſicut verba ℨti[a]. l. ſi deiuſſores magiſtratuū. ſ. ꝓ aurelio. ff. de fideiuſſo. hinc dicim[s] q̄ō i iudicijs quaſi cōtrahit. l. ij. ſ. idē ſcribit. l. depoſiti. ſ. j. ff. de pecu. & iudicia ſunt quaſi ꝓtractus ſm ſpe. in ti. de acto. ver. q̄d ſi curato. & in tit. de fen. ſ. quoniā. ver. ꝓ mo aūt alibi tñ aliud eſt in contractibus, aliud in iudicijs. gl. in. l. inter ſtipulantē. ſ. j. vbi Bar. & doct. ff. de verbo. obligat.

Creditoꝛ

1 ¶ Creditoꝛ petendo in iudicio ſortē p̄ncipalē nō p̄eiudicat in vſuris, intereſſe dānis nec i alijs accēſſoꝛijs: niſi recipiat ſortem: quia tunc bene ſibi p̄eiudicat in illis accēſſoꝛijs.

3 Per ſolutionē extinguiť obligatio principalis in totū: & mero

4 Expenſe ſi ſolum debeantur officio iudicis mercenario: non poſſunt de per ſe peti.

5 Q̄ñ appel. eſt a ſententia lata ſuper principali, in qua omiſſum eſſet illud q̄ō veniebat officio iudicis mercenario iudex ap

pel. poterit cognoſcere ſuper accēſſoꝛio & principali.

6 Appella. tātū reſcindit pn̄ūciatū, in eo q̄ō eſt male iudicatū.

7 Q̄ñ principale debitū eſt ſublatū per ſniam, accēſſoꝛia nō p̄ſt peti officio iudicis mercenario, ſecus ſi per mortem.

8 Si iudex reſeruauit expreſſe in ſnia ſibi facultatē cōdēnandi in accēſſoꝛijs: poterit poſtea condemnare, alias ſecus.

9 Licet accēſſoꝛia niſi ſint p̄omiſſe per ſtipulationē, expreſſe nō debeant niſi officio iudicis mercenario. fallit tñ in fructibus, quia in actionibus bone fidei debentur iure actionis.

10 Actiones vniuerſales ſunt, que recipiunt augmentum & diminutionem & in principali & in accēſſoꝛijs.

11 Nouatio impedit curſum vſurarum.

12 An creditoꝛ q egit in libello ad ſortē p̄ncipalē: ſz non egit ad vſuras futuras tpis: poterit implorare officiū iudicis, vt cōdēnet in vſuris que poſt lit. cōte. pendente iudicio decurſe ſunt.

13 Officium iudicis p̄oteſt habere locum vbi competit actio.

14 Nouatio quotuplex ſit.

15 Si ſit lata ſnia que trāſiuit in rem iudicatam, & agatur actio

nein factum habebit executionem paratam.

16 In executione ſententie non requiritur alicuius citatio.

17 Si plures coꝛei obligati inſolidum ſint condemnati in ſenté

tia: non tenebuntur ampliꝰ niſi in partes viriles.

18 An ſi creditoꝛ p̄oroget terminum debitoꝛi abſente & ignoꝛā

te fideiuſſoꝛe liberetur fideiuſſoꝛ.

19 Prorogatio termini intelligiť facta cū oībus ſuis qualitatib[s].

20 Per nouationē tollitur pena p̄omiſſa non tamen per p̄oro

gationem termini.

21 Nodie non ſit nouatio nec ipſo iure nec ope exceptionis niſi expreſſe agatur.

Judicio cepto.

Bal. & Doc. to commu

1 Judicio cepto. ter legūt iſtā. l. altero de duob[s] medijs vt in gl. ij. vel ſ vtinſcp cōmittēdis, vel in ꝓmiſſis. Tu lege in v tinſcp ſimul. & † aliqs petierit ſortē, & partē de vſuris ꝑteritis, vt innit ver. ſupereſt. de futuris nihil dixi. q̄ſi in vſuris ꝑteritis an ibi p̄ indicauerit, & alia parte nō petita, & an p̄iudicaueꝛit in vſuris in futurū decurrēdis, de q̄b[s] nihil dixit. reſpōdeō q̄ō in neutris p̄eiudicat, q̄ſi crāt per ſtipulationez p̄omiſſe. h. d. Litis cōte. facta ſup ſorte p̄incipali, & ſup parte vſurarū ꝑteritarum, nō p̄eiudicat quin alia pars poſſit peti. Itē & vſure que in futurū decurrūt, q̄ſi ſunt per ſtipulationem p̄omiſſe. h. d.

¶ Et habet duas partes. In prima ꝓmittit antecedēs gene

rale. In ſecūda inferť ad caſus ſpecialē. ſcōa ibi: ſupereſt ergo.

2 ¶ † No. regulā q̄ō creditoꝛ petēdo in iudicio ſortē p̄cipalē, nō p̄iudicat in vſuris intereſſe dānis nec alijs accēſſoꝛijs: ſed cus videť in receptiōe ſolutiōis: q: recipiēdo ſortē ſimplr ſibi p̄eiudicat i iſtis accēſſoꝛijs. l. ſi. ff. de eo q̄ cer. lo. iūcta di

ſtinctiōe bar. ibi & l. ij in ꝓin. ff ſi qs cautio. Facit q̄ō vult gl. no. i. l. ij. vbi dixi. C. de iure emphi. q̄ō dūs recipiēdo ſimplr cē ſum tēporis ꝑiti. videť remittere penā caducitatis, ēt ſi ecť plat[a] eccle, vt ibi dixi, facit gl. in. l. ſi duo. in ꝓin. ff. ſi qs cau

3 tio. Alias cōſy derabā q̄ō ratio diuerſitatis eſſe poterat. † qa per ſolutionē extinguiť obligatio p̄incipalis in totū, & mero iure. inſtitu. q̄b[s] mod. tol. oblig. in ꝓin. vñ ſublato p̄incipali tollitur acceſſoꝛium. l. cū p̄incipalis. ff. de reg. iur. ſed peteñ

do in iudicio nō tollit obligatio principalis, imo magis fortificat: vt hic in glo. ¶ Nunc melius dico, q̄ō data paritate ter minoꝛū, nō eſt differētia q̄ātū ad hoc, inter petitionē iudicia lē, & receptionē ſolutiōis. nā ſō in. d. l. ſi. ff. de eo q̄ō certo recipies ſortē p̄incipalē ſibi p̄iudicauit in acceſſoꝛijs: eo q: ibi acceſſoꝛia ſolū veniebāt officio iudicis mercenario: vt ibi expreſſe dicit bar. & ſublato p̄cipali, officiū mercenarij de p ſe ſtare nō pōt. l. iij. cum gl. C. depoſiti. Nam idem etiā eſſet in hac. l. ſi vſure nō eſſent p̄miſſe p ſtipulationē: quo caſu in cōtractibus bonefidei debent officio iudicis mercenario. l. j. ſ. j. ff. de vſu. tūc nō haberet locū iſta lex: q: tūc petēdo ſortē p̄nci pa. de p ſe nō poſſet poſtea petere iſta acceſſoꝛia. d. l. iij. & l. q per colluſionē. in ſi. ff. de act. emp. ¶ Hinc infero q̄ ſi in. d. l. ſi. pena vel intereſſe fuiſſet. p̄miſſa p ſolennē ſtipulationē, recipiēdo tunc ſoꝛtem p̄inci. ſimplr nō p̄iudicaret in illis acceſſoꝛijs, cū iure oblig. de p ſe peti poſſint. l. ſi marito. ſ. ſi. ff. ſo. mat.

4 † Sūtilem differentiā faciunt gl. in expēſis, que ſi ſolū debēā tur officio iudis mercenario, nō poſſent poſtea de p ſe peti. ſecus q̄ñ p̄miſſe ſunt per ſtipulationē. glof. in. l. iij. ſ. ſi rem. et ibi Bar. ff. de leg. iij gl. in. l nō ſolū. in glo. ſi. ff. de rei ven. & ſic habes vnā limitationē ad hūc tex. q̄ñ acceſſoria nō eſſent p̄miſſa per ſtipulationē, ſed ſolū venirent officio iudicis mercenario.

¶ Sed o limita ī his acceſſoꝛijs q̄ veniūt officio iudicis mercenario: ſecus ſi officio iudicis nobiliꝰ puta per ſtipulationē in int[r]g. tex. eſt no. in. l. ſi. ſ. lucius. & ibi gl. magiſtra. & Bar. ff. de cōdi. indebi. ratio eſt q: tunc officiū tale ſuccedit loco actiōis. l. q̄ſi minoꝛ. ſ. fin. ff. de mino. gl. in. d. l. iij. depoſi. & ſic eſt tex. perinde acſi illa acceſſoria iure actionis deberēnť, vt hoc tex.

5 ¶ † Tertio limita q̄ñ appellatū eſt a ſnia lata ſup p̄incipali. in q̄a omiſſum eſſet illud q̄ō veniebat officio iudic. mercenario, puta condēnatio expenſarū, vel intereſſe, vel dāna. nam iudex app. poterit cognoſcere ſup acceſſorio & cōdēnare. c. j. ſm intellectū ſſDoſt. de cal. facit. l. ꝓ hāc. C. de tēp. app. & q̄ appellatio reſcindit pn̄ūciatū. l. j. in ſi. ff. ad turpi. Sequit do. Alex. hic. & Jo. de ana. i. l. cū in vna. in ꝓin. ff. de appel. Sed Ange. de are. ibi in vlt. col. repꝛobat & ſubtiliter. primo p regulā bar. in. l. ſta demum. per illū tex. vbi dixi. C. de ꝑcur. q̄ō appellatio reducit nos ad terminos cauſe p̄incipalis poſt litē cōteſtatā & nō ante: ſed in cauſa p̄incipali poſt litem cōteſt. iſta acceſſoria q̄ veniūt officio iudicis mercenario peti nō poſſunt: ergo

6 nec in cauſa appella. ¶ † Secūdo q̄ appellatio reſcindit pn̄ūciatū verū eſt in eo in quo eſt male iudicatum. ¶ Breuiter tene limitationem p̄dictā intelligendo ea ſane, quod acceſſoria bene fuerūt petita in iudicio p̄incipali a parte aſſi litē conteſta. ſed iudex cauſe principalis omiſit condēnare, tūc index appella. poteſt ſupplere: ſecus q̄ pars etiam nō petiſſet tūc ꝑcedunt fundamenta Ange. de are. & no. quia caſus frequēs eſt & male declaratus, ſi cōdēnatio expreſſarū nō ſit facta in iudicio p̄incipali. an & q̄ñ fieri poſſit in cauſa appellatiōis.

7 ¶ † Quarto fallit quādo p̄incipale debitū eſt ſublatū p ſententiā, ſed ſi eſſet ſublatū q̄ mortē. tunc acceſſoria poſſent de per ſepeti officio iudicis mercenario. l. vtiq;. ff. de rei vēd. quā ad hoc reputat ſingulare Jnn. l. l. atteius. ſ. ſi. ff. de aqua plu. arce. & d. Alex. hic. Dic melius q̄ō ibi loquit lit. cōteſta. quo caſu firmatū eſt officiū iudicis mercenarij, idco exacto p̄ci pali. amplius nō extinguiť officium iudicis mercenarii iam firmatū in eſſentia dicit & melius gl. ꝓima ibi circa medium. & ibidē Bart. & alij. † Quinto limita niſi iudex in ſnia expreſſa reſeruaſſet facultatē cōdemnādi in acceſſoꝛijs: ꝓout tota dixit in expen. ſm gl. & clarius bar. in. l. terminato. C. de frue. & li. expen. & no. in. l. ab executoꝛe. in pe. col. ff. de appel. vbi etiā no. ꝓ eū, an iſtud poſſit fieri a delegato qui lata ſnia ſine bene ſiue male dicit functus officio ſuo. l. paulus. ff. de re iu. & ꝓmmun etiā tenēt Spec. & Jo. an. in ti. de diſputa. & allegatio. ſ. fatis breuiter. ver. qd ſi de fructibus. Ang. Jmo. & mod. in. l. paulus. ꝓima. ff. de re iudi. ¶ Et circa iſtud not. diligēter q̄ō ſi iudex in ſnia reſeruauit ſibi facultatē cōdēnandi in expēſis, vel taxandi expēſas, ſi ſemel taxauit, pōt renocare talē taxationē ita tz Jnn. in. c. ſup eo. q̄ō me. cā. quē refert & ſequit bal. i. l. elegāter. ſ. ſi q̄s poſt. in pe. col. ff. de cōdi. in de. q̄ō no. ꝓ extēſiōe. l. quod iuſſit. ff. de re iudi. & non ſunt multi dies q̄ō fuit ī facto multi credebāt ꝓtrariū. nō recordati de autoꝛibus predictis.

¶ Sexto limita niſi de nouo ageret prima actiōe: tūc poſſent actio. peti in iſto nouo iudicio: q: tūc nō ſtāt de p ſe. ſm Bal. in. d. l. iij. C. depoſiti. ¶ † Ultio circa p̄dicta, q̄ō tz acceſſoria niſi ſint expreſſe ꝓmiſſa p ſtipulationē. vt hic, nō debent niſi officio iudicis mercenario. fallit in fructib[s] q: in actionib[s] bonefidei debent iure actiōis, & iure actionis peti poſſunt. gloſſ. eſt ſing. in. ſ. actionū. in glo. magna. inſtitu. de act. quam multū no. d. Matheſila. in no. ꝑci. & eā ad hoc reputat ſingularē Bal. in. c. cū venerabilis. in. vij. col. de exce. ſequit Bal. tz illam gl. nō alleget in. l. ſi marito. ſ. ſi. per illū tex. ff. ſo. mat. ¶ Contrarium tenet Bal. licet nō faciat mentionem de illa gl. in. l. j. in ſi. C. de vſu. & fru. lega. vbi rationē reddit q: fructus veniūt ex mora, q̄ trāſcēdit naturam actionis propoſite: ergo actio non pōt ad hoc cōpetere. idem tenent Ang. & do. Alex. an. in. d. l. ſi marito. ſ. ſi. moti quia iure nō probatur illud quod dicit illa gl. ¶ Nec ob. d. l. ſi marito. ſ. ſi. per quem mouetur Bal. q: loquit i iudicio vniuerſali de dote, i quo acceſſiones tāq̄ pars ret bene veniūt iure actiōis vniuerſalis: vt ibi, & l. ité veniunt.

10 ſ. fructus. ff. de pe. here. & ratio ratiōis † quia actiōes vniuerſales ſunt q̄ recipiūt augmentum & diminutionē et in principali & in acceſſoꝛijs: vt declarant poſt gl. in. l. edita. ſ. de eden. ideo numirū ſi fructꝰ ibi veniūt iure actiōis. nos loquimur in actio. ſingularib[s]. ¶ Capio gl. in verbo vſurarū, quā diuide in tres. In ꝓma ponit p: vnū intellectū ad tex. In ſcōa aſſignat

Universidad de Salamanca Biblioteca

rationē dubitādi. Jn tertia ponit scām intellectū: illa rō dubitandi clarius ꝙ gl. venit hoc modo. Nam p lit. cōte. fit nouatio. vt ff. in gl. ſi. † Sed nouatio impedit cursum vsurarū. l. nouatione. l. emptor. ꝛ. l. ſi creditor. ff. de noua. Hl. dicit ꝙ hoc est 11 ff. voluit dicere ꝙ contrariū processit in nouatiōe volūtaria: q̄ fit mediante stipulatiōe: rō est q; per illam extinguit prima actio: ergo necessario extinguit cursus vsurarum ꝓcetētiū ex prima: sed nos loquimur in nouatiōe necessaria: que fit per litis cōtestationē: vbi prima actio nō tollit: imo fortificat: ꝛ addūtur plures effectus. vt in gl. ſi. ideo pr̄ cā nō impedit nec tollitur cursus vsurarū. ista est intētio huius glo. ¶ Capio glo. in ver. deductū. istā gl. diuide in duas partes ꝑncipales. in prima rādet tacite q̄stiōi: ꝛ declarat tex. ꝛ inquātū cūcludit ꝙ accessio. possunt ī eodē iudicio peti. gl. male dicit: imo debēt peti in alio iudicio: q; a principio petij sortē ꝑncipalē. ꝛ de accessorio nihil dixit: nō possum amplius durāte isto iudicio petere ista accessorā. rō est: q; posset ferri sn̄ia absol. super sorte, que etiam prēiudicaret in accessorio. ideo impedit cumulatio. l. fundū. ꝛ. l. fundi. ff. de exc. ꝛ plene declarauī in. l. edicta. vbi omnino videas. ſ. de edē. ponūt Paul. de ca. ꝛ plenus do. Alex. hic. ¶ Jn scām q̄ est ibi, ꝛ q; nouatiōe. gl. sub cōpendio ponit inaterīā nouationum, ꝛ est gl. valde magistralis, ad quā semp remittitur. Jsta secūda pars sub diuidit in quatuor particulas. in prima tractat de nouatiōe voluntaria, q̄ fit dupliciter, ꝛ declarat quare dicat voluntarie, ꝛ quis sit eius effectus. in secūda prosequit de nouatiōe necessaria, que fit per litis cōte. creditoris declarādo quare dicat necessaria, ꝛ q̄ sint eius effectus. in tertia tractat de nouatiōe necessaria, q̄ fit per sentētiam absolutoriam. in quarta tractat de nouatiōe necessaria, que fit per sentētias condēnatorias, ꝛ sic gl. pulchro ordine procedit. Secunda ibi, necessaria aūt. Tertia ibi, fit quoq; necessaria. Quarta ibi, si aūt damnēt debitor. ¶ Ad euidentiā huius gl. ꝛ faciliorem 14 intellectū habes tria premittere. primo q̄ † nouatio capit dupliciter. primo stricte ꝛ ꝓprie: q̄n prima obligatio tollit ꝛ trāsfundat in aliā nouā: ꝛ istud semp fit in nouatiōe voluntaria. Secō mō ꝓ nouatio magis large, q̄n prima obligatio ꝛ prima actio nō tollit: imo magis fortificat, ſz q; ei addunt noui effect⁹, rōne nouę forme additę: ꝺ̄ fieri nouatio. ꝛ istud ꝓtingit aliq̄n in nouatione necessaria: vt habes in gl. ¶ Scō de hoc scire q̄ duplex est nouatio: q̄dā est volūtaria, ꝛ ista fit dupliciter. primo mediāte stipulatiōe, q̄ illud ꝙ debet certo mō do ab vno. stipulo: a io faciēdi noua obligatione sub alia forma ab eo vel alio, ꝛ ꝺ̄ fieri ꝑ stipulationem, rōne frequētioris vsus, an tñ possit fieri p aliū Jctum, puta p cōstitutū, p bar. in l. singularia. in. v. col. vbi dixi. ſi cer. pe. ꝛ aliq̄d Paul. de ca. hic. ¶ Scō modo fit nouatio volūtaria ꝑ litis cōte. q̄n creditor debitorē in iudicio, ꝛ quidā tertius pro eo cōparet, ꝛ in se suscipit iudicium. ꝛ in se trāsfert ꝺ̄os obligatos, ꝛ promittit cōtidētibus soluere de suo, si eōdemnabit certe ꝑsone debitor liberat, ꝛ noua obligatio inducit in ꝑsona ꝑsone suscipientis in se iudiciū, ꝛ trāsferētis ī se obligationē, ꝛ veraq; nouatio dicitur volūtaria. q; fit ex mera volūtate. de pria ꝺ̄stat: q̄n fit ꝑ tertiū plationē. q; ꝺ̄c⁹ sunt mere volūtatis. l. in ꝺ̄nodato. ſ. sicut. ff. cōmo. ꝛ. l. sicut. C. de act. ꝛ obl. ꝛ propterea dicu ꝺ̄spe. in tit. de pcu. ſ. i. ver sed nunq̄d defensor. q̄ nouatio volūtaria nō habet nisi vtroq; volēte. ī dē dicit bal. in. l. vnica. ꝛ. vñ. co. C. de ꝑis q̄ pe. nō. Simil⁹ nouatio q̄ fit ꝑ lit. cōte. ideo dicit volūtaria, q̄ ꝛ q̄libet tertius posset venire ad ꝺ̄fendēdū reū, suscipiēdo i se instāt. iudiciū inuito creditore tñ nō pōt in se trāsferre obligationē nisi creditore volēte cōsentiente. l. si mandatoꝛ in ſn̄. ꝑn. ff. mandat. ꝛ ꝑpter hoc appellat volūtaria. ¶ Nouatio aūt necessaria fit ex necessitate nō ꝑcīa. ꝛ causatiua, altero de trib⁹ modis ꝙ ꝑsequitur gl. ¶ Secūdo debes scire ꝙ duplex est nouatio, q̄dam est priuatiua seu extinctiua, quedaꝛ est accumulatiua. nouatio extinc. est semp illa, q̄ est volūtaria q̄ocūq; fuerit, eo q; extinguit primā obl. ꝛ actionē cum oībus suis qualitatib⁹, ꝛ oībus accessoriis, ꝛ nouā inducit. nouatio aūt accumulatiua est, q̄ nō extinguit primā obligationē, imo eaꝫ fortificat. ꝙ: addit nouos effect⁹, appellat accumulatiua, ꝛ hoc modo ꝙ sniaꝫ cōdēnatoriā inducit nouatio accumulatiua, qr. vltra primā actionē ex Jctu q̄ durat accumulat nouā actionē ex Jnra. vt hic in gl. in. l. duobus. ſ. de excep. rei jud. ꝛ in gl. ī. l. Lateti. ꝛ ibi Bar. ff. de fun. instru. ꝛ hoc modo per juramentus inducit nouatio. l. q̄ iurasse. ſ. ñ. ff. de iureī. vt ibi, qr magistraliter declarat gl. vltra primā actionē accumulat nouā actionē ex juramēto. ¶ Ultimo q̄ dixi ꝙ nouatio volūtaria fit duobus modis, vel per stipulationē, vel per litis cōte. q̄ tertius suscipit in se iudiciū, ꝛ in se trāsfert obligationē, adueniēte q; differētia est. nā q̄n nouatio fit ꝑ stipulationē, directe trāsmutāt in scām obligationē, ſz q̄n fit ꝑ li. cōte. solū trāsferunt ꝛ trāsfundunt vtiles. glo. in. l. delegare. ff. de noua. ꝛ sol⁹ Cy. hic. ꝛ magna vtilitas est q̄ trāsferant directe, port⁹ ꝙ vtiles. vt declarauī in. l. q stipēdia. ſ. de pcu. ¶ Jn ea. gl. ibi: nisi ī posteriori obligatiōe sint repetita, habes ex gl. ꝙ nouationē voluntariā, tollit prima obligatio, ꝛ oēs eius q̄litates, itellige q̄n tales q̄litates ꝓtebāt ex ordinatiōe creditoris, puta fideiussores dati, vl pignoꝛa vl pena. ſi aūt esset priuilegiū q̄ ꝓtereret ipsi actioī ex natura ipsius actiois. tūc nō tolleret ꝑ nouationē, imo trāsiret i scōaꝫ obligationē, tex. est singularis in. l. ñ. ſ. i. ff. de pi. cre. gl. i. l. aliā. ꝛ ibi no. bar. ff. de noua. ꝛ idē bar. in. l. ſi qs cū alīf. circa mediū. ff. ō ver. ob. Ang. hic in repet. ꝛ Ang. de arc. i. ſ. actionū. in antepe. ꝛ bar. inst. de acti. ꝛ vide q̄ dicā. j. ad ſi. gl. ¶ Jn ea. ibi, curr it tñ nihilominꝰ viuca. itellige ꝛ declara vt ꝑ bar. in. l. ſi. ī ꝑn. ff. de eo ꝙ quē fac. erit. ¶ Jn ea. ibi alioquin vtilis, dic vt ꝑ bar. ꝛ ꝛdod. i. l. milles. ſ. ſi. post gl. ff. de re iu. gl. Bar. ꝛ alios in. l. nā posteaq̄s. ſ. ſi. ff. ō iureur. ꝛ quare oriat tūc vtilis rei vēdicatio, ꝛ nō directa, dic q: fundat se sup dominio nō vero, ſz presuppta occasiōe furis: vt declarat Bar. in. l. ſz ꝛ si possessori. ſ. ſi. ff. de furtis. ¶ Jn ea. gl. ibi: q: sine causę cogn. mādabit executiōi. habes ex istis verbis duo subtiliter notare. ¶ † Primo q̄ si lata sn̄ia q̄ trāsiuit in rē iudi. ꝛ agat actione in factum: habebit executionem paratā ita vult gl. referendo eā ad superiora. ꝛ male: q; vbicū que intentat actio, ibi requirit libell⁹. l. minoꝛ. xxv. annis cui fideicōmissum. in ꝑn. ff. de mino. sed dictum glo. procederet quādo imploraret officium iudicis ꝓ executiōe ipsius. secundū Bar. ꝛ alios in. l. intra. ff. de reī. in. l. ñ. C. de execu. rei iud. 16 ¶ † Scō habes ex ista gl. q̄ in executiōe ſn̄ię nō requiritur alicui⁹ citatio. Jstud vult gl. dū dicit, q̄ sine causę cognitiōe mandabit executiōi, ergo sine citatione: q; vbi requirit causę cognitio: ibi est necessaria citatio. l. ſi cause. et. j. ſ. cā aut cognita. ff. de mino. l. ñ. ſ. cā cognita. vbi gl. magistra. ꝛ ibi Bart. ff. 17 de bo. pos. de isto passu dixi ī l. j. C. de iur. ꝛ fac. ign. ¶ † Jn ea. gl. ad ñ. habes ex glo. q̄ si plures correi obligati ilolidū sint cōdēnati in sn̄ia, q̄ non tenebūtur amplius: nisi in partes vriles, intellige verū si cōuenirentur actione in factum ex sententia, ita loquit. d. l. j. C. si plures vna sn̄ia, secus si conuenirentur prima actiōe, q̄ nō est extincta ꝑ sn̄iam, cum sententia habeat vim nouatiōis accumulatiue, ꝛ nō extinctiue: vt ſ. ꝺ̄clarauī. ¶ Limita ēt vt p. d. Alex. hic in ſi. post Ja. bu. in. d. l. j. C. si plures vna sn̄ia. ¶ Extra gl. inquātū gl. ſ. ī ꝑma specie nouationis ī effectu ꝛ ꝑ nouationē extingui fideiussores datos ꝑma 18 obligatiōe. facit ad pulchr: ā questionem, † an si creditor ꝓget terminū ꝺ̄bitori, ꝛ absente ī ignioꝛate fideiussore, liberet fideiussor, q̄n censeat facta nouatio. Jstū articulū tetigi anno in. l. lecta. ff. si certū pe. ¶ Sed nūc plenius attingam ꝛ al⁹ ter

concludam

concludā ꝙ ibi. ¶ Cōsyndera duos casus principales. Aut loquimur in termino finiēde obligatiōis: puta principalis ꝺ̄ditor domū vsque ad annū: si ꝓ eo aliqs fideiussit: prorogat ille annus ad aliū annū, vel ad duos absente ꝛ ignoāte fideiussore, an fideiusso⁹ liberet. ꝛ ī hoc indubitāter cōclude ꝙ sic: q; cū eueniēte termino finiat obligatio fideiussoris: certe absq; ei⁹ ꝑsensu nō pōt denuo obligari. l. si. ff. de pac. ꝛ ad hoc bñ facit tex. in. l. si cū hermes. C. loca. ꝛ in. l. utē q̄rit. ſ. q̄ impleto. ff. loca. ꝛ hoc ꝛz Bal. in lec. antiqua. Ang. ꝛ ꝛdod. i. l. si vnus. in ꝑn. ff. de pac. vbi dicūt hoc esse vtile ꝑ castellanis, qui dederūt fideiussores vsq; ad certū tps: a: q̄ si vltra illud tps remaneant fideiussores, vlterius nō teneātur. ꝛ hoc vtiīmū etiā tenet notabiliter Bar. l. l. lucius. el. ñ. ſ. paulus. vbi refert ꝙ hec q̄ fuit de facto verone. ff. de admi. tuto. ꝛ ibi fingit limitat ꝛ refert se ita cōsuluisse Florētie: vt ibi per eū. sequūtur canoniste in. c. cōstitutus. de fideiuss. Bal. in. d. l. si cū hermes. per illū tex. ꝛ in simili questione idē tenet Alb. de ro. in. ſ. parte statutoꝝ. in. q. q̄liib. q̄ incipit quero etiā statuto cauet. ¶ Simile videmus in cōpromisso facto sub pena: duraturo ꝑ duos mēses datis fideiussoribus. Nā si tale tps cōpromissi postea prorogat de ꝑsensu partiū: fideiussores vltra⁹ nō tenent. l. labeo. l. ñ. ſ. fi. ꝑ fideiussores. ff. de arb. ꝛ ro. Jtic. de neapo. in lec. Bar. in. l. titius in ꝑn. ff. de excus. tut. ꝛ ibi bal. in. d. l. si cū hermes. ꝛ in. d. l. itē querit. ¶ Scōs casus principalis est in termino destinato ad soluēdū, quo elapso fideiusso⁹ nō liberet, imo re manet obligatus, ꝛ constituit ī mora: an si creditor ꝓget talē terminum debitori principali, absente ꝛ ignoāte fideiussore, an fideiusso⁹ liberet. q̄nāsi sit facta q̄dā nouatio: iste passus est pulcher ꝛ subtilis: in quo Spe. ti. de fideiuss. ſ. j. ver. illō ꝛz fideiussore liberari. quāuis postea aliqua in cōtrariū adducat. idē clare firmat Jo. an. ꝛ. d. Alex. in. d. l. si cū hermes. ꝛ in. d. l. itē querit. ſ. q̄ fideiuss. moti p tex. in. d. l. si cū hermes. ꝛ in. d. l. itē querit. ſ. q̄ impleto. que iura nihil faciunt: q; vt predixi loquunt in termino finiendę obligationis, ꝛ propterea contrariū tenent Post. Pe. de anch. Jmo. ꝛ Pano. in. d. c. cōstitutus. arch. in. c. te q̄ dē. ri. q. j. Bal. Alex. ꝛ. d. Alex. in. d. l. si vnus. in ꝑn. ꝑ illū tex. sed ꝑma op. Spe. ꝛz fortissimo fundamēto ꝛ valde colorato do. Alex. de Alex. docto⁹ neapolitanus. ꝛ fine cōtrouersia in fignis. nā sine nouatio fiat ipso iure sine ope exceptionis, liberat fideiusso⁹. tex. est no. in. l. vbicunq; ff. de fideiuss. sed q̄n creditor ꝓrogat debitori terminū ad soluēdū, fit nouatio ope exceptiōis. ita ad literā tenet Bar. in. l. pe. in vlt. col. ff. de ꝓto. ꝛ ibi Bal. in. l. q ꝑsumfructū. ff. de ✕. obl. ergo fidestipu. Jmo. ꝛ ꝛdod. in. l. q ꝑsumfructū. ff. de ✕. obl. ergo fideiusso⁹ debet liberari. istud fundamētū alias mihi multū placuit: q: in omni mēbro videt cōcludere. ¶ Limita tñ duob⁹ cuit: q: in omni mēbro videt cōcludere. ¶ Limita tñ duob⁹ modis. primo q̄n ꝓrogatio termini fieret nō simpliciter, sed p renouationē Jctus, de nouo stipulādo. tūc fit bñ nouatio ope exceptionis, alias sec⁹. ita fingit declarat Bar. in. l. tā manda tori. in. ñ. col. C. de nō nu. pec. scō nisi fieret ꝓrogatio termini expꝛssa renouatiōe: q̄ nisi soluat in scō termino: prima obligatio remaneat in suo esse. tūc fideiusso⁹ nō liberaret. ita singulariter Bar. in. l. si quis aliā. post ꝑn. ff. de sol. sequitur istud vltimum. d. Bar. vero in cautela. cxci. ꝛ dicit do. Ant. q̄ ista opp. est vera sicut cuāgelū. ꝛ q̄ alios videt in facto. ¶ Quid tenē. in hoc subtili passu: quicqd alias tenuerim: nūc melius considerās teneo ꝑ firmo. q̄ ꝑ prorogationē termini assignati ad soluēdū, fideiussores nō sint liberati. moueoꝛ: septē funda b mētis. ¶ Primo, q; act⁹ agētiū nō debēt operari ꝺ̄ vltra intētio nē eoꝝ. l. nō otis. ff. si cer. pet. ¶ Scō q; inducta ad vnū effectū. l. nō debēt operari ꝺ̄ vni vel alium diuersum effectum. l. ctū: nō debēt operari ꝺ̄ vni vel alium diuersum effectum. l. legata inutiliter. ff. de adi. le. ꝛ. l. legata inutiliter. ff. de le. j. ¶ Tergata inutiliter. ff. de adi. le. ꝛ. l. legata inutiliter. ff. de le. j. ¶ Tertio: q; ꝑ simplicē prorogationē termini, accessoria nō tollunt: no. in. d. l. tam mādatori in. ñ. col. vbi ad hoc allegat Jn fin Bal in. d. l. tam mādatori in. ñ. col. vbi ad hoc allegat Jn fin Bal in. d. l. tam mādatori. ff. de app. ꝛ tex. in. l. emilius. in ꝑn. ff. no. in. c. ꝑeterea requisiti. de app. ꝛ tex. in. l. emilius. in ꝑn. ff. de minoꝛ. q̄ cū difficultate istud ꝓbat. ¶ † Quarto moneoꝛ: 11 qz prorogatio termini intelligitur facta cū omnibus qualitatib⁹ suis, fm bar. in. l. j. ſ. ꝛ post operis. circa mediū. ff. de operis. nū. Pau. de ca. in. l. cū stipulat⁹ fm mihi a. pculo in ꝑn. ff. de ver. obli. ¶ Quinto moneoꝛ ꝑ tex. q mihi stringit fi non cauillet, in. l. nouatione. C. de fideiusso. vbi tex. declarat quādo per nouationē liberetur fideiussor. ¶ Sexto moneoꝛ, q: volo 12 probare ꝙ prorogatio termini nō est nouatio, ꝛ ꝓbo sic. † nā per nouationē tollit pena promissa. l. solutū. ſ. nouata. ff. de pi firmat bal. in. l. acceptā. i. vñ. q. C. de vsu. ꝛ in. l. vnica in. ꝛ. q. C. de his q̄ pe. no. Pau. de ca. in. l. insulā. ſ. j. per illū tex. ff. loca. ꝛ i. l. lecta. ff. si cer. pe. facit. l. celsus. ſ. j. ff. de arb. ¶ † Septimo moneoꝛ quia hodie nō fit nouatio nec ipso iure nec ope exceptionis, nisi expꝛesse agatur, l. si. C. de nouatio. ſ. preterea. inst. nibus mo. tollit obli. ꝛ dicā statim. ¶ Et tenēdo istā partē

respondeo ad fundamentū ꝺ̄. Ant. in vtraq; parte. primo inquātū presupponit: ꝙ sine nouatio fiat ipso iure, sine ope exceptionis, liberet fideiusso⁹, ꝑ. d. l. vbicūq; dico ꝙ illa lex hoc nullatenus dicit: sed bñ dicit, ꝙ ibi omnis obligatio tollitur in genere, tūc fideiusso⁹ liberat. vel ipso iure vel ope exceptionis: ꝛ hoc modo nihil facit. Secūdo fatendo ꝙ istud assumptū sit verū, non ob. q̄ pars arguмēti, dū dicit ꝙ quādo creditor ꝓrogat debitori terminū ad soluēdū, fit nouatio ope exceptionis, fm Bar. in. d. l. si. q; dico Bar. male loqui, per sextū fundamentum qđ feci: ꝛ magis per septimū: q; nouatio hodie non fit nisi expꝛesse agat. ꝓpter hoc Bar. in illa l. si. fatetur qđ nō fit ipso iure: sed ope exceptionis: q; Bar. tenet ꝙ in casib⁹ in quib⁹ olim fiebat nouatio ipso iure: hodie saltē fiat ope exceptionis: sed istud est cōiter reꝓbatū. ꝛ pluries cōsulti cōtrarium: q; hoc modo. d. l. si. esset imposita verbis, ꝛ nō rebus. ita cōtra Bar. cōiter tenet in. l. singularia. vbi dixi. ff. si cer. pe. ꝛ in. l. qui vsumfructum. ff. de verb. obli. ꝛ ita habes sub tiliter ꝛ vere discussum presentē arti. ꝛ sic est expedita ista lex. 1 ¶ Prosecutio specialis restringit sententiam generalem ad prosecuta, fallit tamen in. v. casibus.

Licet iudice, † Snia gñalis lata sup petitione gñali, si prosecutio fuit specialis, cpe replicatiōis ad prosecuta restringit. h. ꝺ̄. fm verū intellectū, istā materiā vidistis in. l. sub pretextu specierū. de trāsa. ¶ Jn tex. ibi, rursus eundē iudicē petieris. occurrūt duo dubia. primum an ex necessitate feceris gl. dicit qđ sic ne cōtinētia cause diuidatur, ꝛ male, postq̄ finitum est primum iudiciū. c. ꝺ̄spēdia. de reſcri. in. vj. no. Cy. in. l. nulli. j. e. ¶ Secōo ob. qñ iudex delegat⁹ ex quo semel tulit sententiam, nō potuit amplius cognoscere, q: si ue bene siue male iudicauit, semel est functus in iudicio suo. l. index. ꝛ. l. paulus. ff. de re iudi. sol⁹ Sal. hic rñdet ꝙ verū est qñ delegatus plene iudicauit. qđ nihil est. dic ergo ꝙ hic fuit cā ei denno delegata, vt dicit tex. ibi rursum eūdē iudicē petieris, vel secundo. l. ꝛ. l. ꝛ doc. sint lligāt istū tex. in iudice delegato potes intelligere in ordinario, ꝛ tūc cōtrariū cessat. istec ob. tex. in ver. accepto. q: licet gl. exponat id est delegato, tu potes expon. i. acceptato seu electo. cū plures essent ordinarij ꝛz 2 Odofr. hic. ¶ † Isto. ex hac. l. regulā. q̄ prosecutio specialis restringit sententiā generale ad prosecuta. ratio est⁹ q̄ licet verba sententie sint generalia, ꝛ ꝓpterea de rigore ob stat exceptio tamen quia intentio iudicis ꝑsumitur fuisse sententiare in prosecutione, cum sententia referatur ad acta. l. si ex testamento. ff. si cer. pe. ꝛ ibi gl. ff. de excep. rei iud. ideo ex equitate cō tra exceptionē datur replicatio: vt hic. ¶ Limita⁹ istā. l. quin b que modis primo nisi alie species scīēter ꝛ dolose sint pretermisse. vt aduersarius plurib⁹ iudicijs vexet, tūc sn̄ia nō restringit ad prosecuta, imo generaliter in omnib⁹ prēiudicat: q: tūc cessat equitas huius. l. ex. est singularis in. d. l. de rebus. ff. de arb. qđ Bart. ꝛ oēs in ſi. tex. est singularis in verbo maligne, reputāt singulare hic ꝛ ibi Bal. in. c. pastoralis. ſ. q: vero. cir. c ca fi. de offi. deleg. ꝛ in. c. exceptionē. de excep. ¶ Scōo limita qñ alias species in nihilo esset prosecut⁹ in aliquo. sn̄ia in cibus prēiudicaret: nisi fauore minoris: tex. est singularis in. l. si minoꝛi. ff. de admini. tuto. qđ Bar. ibi post gl. no. ꝓ limitatione huius. l. ¶ Tertio limita nisi alia esset connexa prosecutis. tex. est singul. in. l. si cū tibi. fm Bar. ꝛ omnes ibi. j. e. di d qꝛ de istis cōnexis in. d. j. C. de trāfac. ¶ Quarto limita quando actoꝛ esset statutus terminus ad probādū super omnib⁹ capitulis: q: tūc vi termini: sententia generalis in omnibus prejudicaret. l. si ea. C. qui accusa. nō pos. ꝛ. l. titia. ff. de accusa. fm Bald. hic in fi. qđ singulariter limita per gl. ꝛ Ang. in. ſ. quis autem. in aut. de here. ꝛ fal. dixi late in. l. ñ. C. de edē. ¶ Quinto limita istam legē quando actoꝛ aliquas species fuisset prosecutus: aliquas non: secus si nullas tūc sententia in omnibus prejudicaret: cum nō posset restringi ad specificata: ꝛ imputādū est actoꝛi. l. petēde. ſ. sin vero. cū ibi no. C. de temp. in integ. resti. peten. fm Bal. hic. ¶ Ultimo per istū tex. dicunt Ang. Paul. de cast. hic no. tu qui practicas palatium quando apponitur exceptio que est ꝓprie actionis exclusio, debes ꝛ in actis replicare, vt hic dicit text. nec iudex posset supplere, quanuis ex actis sibi liqueret: secus quando non est ꝓprie exceptio actionis exclusio sic loquitur glo. in. l. si vnus. ſ. pactus ne peteret. in gl. que incipit id est opponēdo. ff. de pactis. 2 ¶ Qui est iudex cause principalis, est etiam iudex cuiuscū que cause ibidem incidentis.

3 Qui est iudex cause preparantis, est etiam cause preparate.

4 Ratione matrimonij quod est spirituale, iudex ecclesiasticus cognoscit etiam de dote.

5 Absolutio facti non potest extendere iurisdictionem.

¶ Fideiussores vsque ad certum tempus. Alde de Bald. in. l. acceptam. C. de vsu. anno. de bu. in. c. j. in penul. col. de offic. deleg. ꝛ per Rotam decis. g. in nouis.

¶ Operari. Ald de his duobus fundamētis ins in. l. j. ſ. ope. ff. de nouat ope. Pur.

¶ Ratio est. Vide Alex. libr. v. consi. xj. col. penul. nō obstat. licet. Purp.

¶ Limita. Bar. ꝛ Jas. in. l. sub pretextu la. i. ſ. de transac. Alex. li. ñ. consil. xj. col. j. Purpur.

¶ Damnū passi. facit text. in. c. causam que. in fi. de rescript. Pet. gerard. fin. & ibi notant Bartol. et alij.

¶ Cause separate. vide. in. c. fi. sit generale. co. vij.

¶ De qua iudex secularis. Adde glo. in verbo vsuris. in cle. dispendiosam. de iudic. & ibi p doct. & ibi Lāfran. in repe. gl. fi. l. c. ex literis. de iureiu. Arc. in c. quid dicā. xxiij. q. iiij. bal. in. c. j. & vsur. libr. vi. abb. in. c. post miserabile. i. j. no. & vsu. Lap. alle. lv. lvi. & lxx. laurē. de rodul. in tract. vsu. q. cxxxj. Bar. i. l. omni innouatio ne. & de sacrosan. eccl. Bar. & Lud. r o. i. l. titia. ff. sol. mat. Bal. i. l. eos. C. de vsur. Fede. de sen. & si. xcvj. in ci. ap paret. & dā. lex. Idē Fed. & si. cclxv. inci. domino And. vicario epi scopi vlterani. Idem Fede. & si. suo. ccc. inc. fac tū tale est debitor. p misit. & pe. de anc. cōsi. ccxxxv. inci. casus tal. s ē. Cal. cōsi. liij. sub ti. de fo. cōp. Car. & ab. & si. cxx. inci. titi. obligauit sem. pronto. Bal. & si. xvij. inci. factum super quo & si. in iij. vol. Rap. ful. cōsil. cxxxiij. inci. q. versa. coram domino capitaneo trigesti. Alle. de im. & si. xcj. inci. visis actis. in ij. volu.

¶ Arbitratores. Et dū facit differentiā inter arbitrū & arbitratorē, facit quod vult Ja. in. l. qui iuramētū. i prin. ff. de iurisdi. omni. iu. Purp.

Iudices qui non possunt de causa principaliter cognoscere: possunt tamen incidenter.

Que requirantur ad hoc vt contractus sit vsurarius.

Licet de causa spirituali iudex secula. nō possit se intromittere: tamen poterit interrogando.

An de causa vsuraria possit compromitti in laicum.

Quedā p̄mittunt in ꝑtem: que principaliter nō permittent.

Procura. ad petē. rest. in integrum: debet habere speciale mādatum: nisi restitutio petatur incidenter.

Legatarius potest esse testis in causa testamentaria.

In causa vniuersitatis quilibet de vniuersitate pōt esse testis.

Creditor potest testificari in causa debitoris sui.

Adducatus procurator & progeneta non sunt ideonei testes.

Quoties questio. † Pōt q̄s de cā stat⁹ icidēter cognoscere: q̄ al's p̄cipal'r nō posset. h. d. p̄mitte q̄ cā stat⁹ p̄sone an q̄s sit liber vel seruus: dicitur quod ꝓmodo cā. vite: q̄ seruit⁹ ē moris ciuilis. l. q̄ attinet. ff. de re. iu. iō cēset cā mitti imperū maiorus: vt declarat bart. in l. imperiū. ff. de iurisdi. om. iu. & ideo indices inferiores quales sunt iudices pedanei; nō pōt de ea cognoscere. l. ij. C. de pedā. iu. dubitat ergo in hac. l. si cora iud. pedaneo & tat p̄cipalis q̄stio. de here. & pēdēte lite opponat⁹ actori q̄ est seru⁹: an de ista cā stat⁹ possit ille iudex inferior incidēter cognoscere: & dicidit q̄ sic: q̄uis p̄cipaliter nō pōt. ¶ Et rō ē triplex secund ū bal. primo ne cōtinētia vn⁹ cause diuidat. l. nulli. ꝑ. e. scō. rōne necessarie cōsequētie: vel rōne cuiusdā deseruiētie.

¶ Tu dic quarto melius. q̄ ratio est, q: nō possunt p̄cedere vltra in cā p̄cipali: q: cā stat⁹ est principalis. ff. p̄iudicialis. instī. de actio. l. j. & seq. C. de ord. iudicio. iō necessariū ꝑmittit⁹ q̄ cognoscat: ita dicit Bar. ad istā. l. j. in p̄in. ff. de auto. tut. simile videm⁹ in arbitro, q̄ nō potest cognoscere de causa stat⁹. l. nō distinguem⁹. ff. de liberali. ff. de arbi. tū incidēter pōt cognoscere de cā stat⁹. l. cum proponas. C. de re. cre. & m vnam lect. glo. ibi: que est ad hoc singu. & m Ang. & alios hic. ¶ † Itē not. ex hoc tex. no. regulā: q̄ ille q̄ est iudex cause principalis: est etiā iudex cuiuscūq; cause ibidem incidentis: dato q̄ ō eis nō posset p̄cipaliter cognoscere. ¶ Cōfirmo p optimū simile. nā q̄n statutū aliquid disponit circa p̄cipale: intelligitur idē statuere sup accessoriis: & incidentib⁹: ideo si statutū disponat, q̄ de dāns & interesse stat iuramēto damnū passi, quecūq; causa ibi incidēter deberet p iuramentū decidi. ita no. bar. in. l. solēt. i vlt. col. ff. de ali. & cib. leg. limitādo vt ibi p. eū. seq̄t Bal. in. l. i. in. j. col. C. de reb. cre. & in. l. j. in ij. col. C. cō. de le. Pau. de ca. in. l. cum hi. in prin. ff. de transac. do. Frā. de are. in cōsi. lxxxiij. q̄ incipit, q: multa. in. ij. col. ad fi. & Bal. l. l. si q̄s, circa p̄i. C. vñ vi. ex illo tex. in ꝓbo manifestet q̄ si p̄cipale probat secramēto, ergo & incidēs seu accessoriū. q̄ est no. dignū & m eum. & illū tex. allegauit bar. in. d. l. solēt. Jn ꝛium fortiter facit q̄ vult Bar. in. l. ij. in fi. per illū tex. cum gl. C. de edicto diui adria. tollen. vbi dixi nō repeto.

¶ † Similiter q est iudex cause ꝓparātis, est etiā iudex cause ꝓparate. l. ordinarij. C. de rei vend. per quā infert ibi sing. Bal. in. ij. no. q̄ si aliqs dicturus istrumētū simulatū vel vsurarium, vadat ad ep̄m ꝓ o absolutiōe iuramēti cōtinēti in instrumēto, q̄ eps ꝺ3 postea ēt eē iudex in cā p̄cipali simulatiōis. facit in simili bon⁹ tex. i. l. minor. in fi. in p̄in. ff. ō enic. & q̄ nō. Bal. in. l. cū vendēte. C. vbi. cause fi. & iura ad hoc alle. Pau. de ca. in cōsi. lxviij. q̄ incipit visis pōderatis oībus de qbus. & videndū est ante oia vtrum compromissum. alias est septuagesimū primū. ap idē facit tex. in. c. plerūq; ō dona. iter vir. & vx. † vbi ratiōe matrimonij q̄ ō est ꝑsuale, iudex. eccl'sia stic⁹ cognoscit etiā de dote, istud dictū bal. sequit. d. alex. hic: & in ꝑsi. cxcvij. in. ij. vol. q̄ incipit circa primū q̄stū. ad fi. & in cōsi. lxiij. in. ij. vol. q̄ incipit in cā & lite vertente inter homa. d. Aut. de alex. in. l. nulli. ꝑ. e. sed Paul. de ca. in. d. l. ordinarij. dicit q̄ istud dictū nō vt omnino verū: q: bald. illud fundat in. d. l. ordinarij. q̄ mihi facit. istā vbi h3 iurisdictionem in causa p̄cipali, meritō etiā h3 in incidenti, non sic est in proposito, vbi iudex ecclesiastic⁹ nō ꝺ3 cognoscere de cā simulatiōis vertēte inter laicos, & q̄uis cognoscat de iuramēto incidēter, certe cā incidēs nō ꝺ3 ad se trahere casum principalē. arg. optimū in. l. si q̄s sciēs. in ver. ꝺsii enim. C. de rei vē. subdit tamen Pau. de ca. q̄ semel habuit de facto in brixia, & actor⁹ q̄ petebat executionē istrumēti, ne occasiōe iuramēti traheret ad curiā ecclesiasticā, vbi cāe nūq̄ finiunt: & ne appellare⁊ postea ad curiā roma. remisit iuramētū q̄ facere potuit cū esset p̄sti tū ad eius vtilitatē, vt p bar. i. l. j. ff. & post operis. & ō ope. nō. & in. l. labeo. vbi dixi. ff. de iureiur. Sed pars nō obstāte remissione a iuramēto: petit absolutionē iuramē. ab episcopo. & postea volebat trahere causam p̄cipalē ibi. certe nō potuit q: ex quo iuramētum iam erat remissum nō potuit absolutio fieri nisi de facto † ꝭ absolutio facti nō pōt extēdere in ris. dictionē. ar. n. p gl. in. l. si pater. C. ne de sta. defunc. & in. c. cū ī plures. de of. dele. i. vi. p certo fuit pulchra limitatio. & cautela ad illud dictū Bal. & ita tolulit idem Pau. de ca. in p̄allegato cōsi. lx viij. & simpliciter sequit do. Alex. hic. ¶ Tertio † not. ex hoc tex. q̄ iudices q nō possunt p̄cipaliter de cā cognoscere, possunt tm̄ icidēter: limita nisi sit cā spūalis: puta m̄rimonij, vel vsurarū, de q̄ iudex secularis & nec p̄cipaliter nec incidenter pōt cognoscere. c. latore. g. filiō sint legit. c. tuam de or. cog. & c. si iudex laic⁹. de sen. excō. in. vi. q̄ intellige verū quādo est questio super iure: sec⁹ si super facto, ꝺ3 Bar. hic, & in. l. omni innouatiōe. C. de sacrosanc. eccl. & in. l. ij. ff. de iurisdi. om. iu. & in. l. titia. ff. sol. mat. Segunt cōiter cano. in. d. c. tuā. & c. cum sit gñale. de fo. cōpe. & dicit Bal. in. l. filiū. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. q̄ ita seruat de consuetudine. sequunt etiā Rap. cu. & do. Alex. in. d. l. titia. & d. Alex. cōsi. ix. in. iij. vol. q̄ inci pit p̄stātissime. do. Pau. de ca. in. l. omni innouatiōe. ¶ Et vltra doc. pōt exēplificare in casu quotidiano. nā si dico q̄ fecisti mihi pactū de retrouendendo, tu dicis q̄ non est verum, ista ē q̄ facti, ō ista poterit iudex secularis cognoscere. † Ꝭ si dico q̄ cōtractus de iure censeꝝ vsurarius, p istud solū ꝭ q̄ fecisti pactum de retrouēdēdo. tu dicis q̄ nō: sed q̄ reqrunt tria, modicitas p̄cij, pactū de retrouendēdo, & q̄ sit persona solita fenerari; vt habeā in. c. ad nostram. de empt. & vend. & in c. cum cōtra. de pigno. certe ista est q̄stio iuris, & tunc de ea iudex secularis cognoscere nō poterit, sed tm̄ ecclesiasticus, istā limitationē reprobāt Bal. & Raph. ful. hic: & in. d. l. omni nouatione. Rap. in. d. l. ij. Jmo. & Lu. ro. in. d. l. titia. & Jmol. i. d. c. cū sit gñale. moti ꝑcipue q: ex facto i⁹ oriꝭ. l. si ex plagis. & i cliuo. ff. ad. l. aq̄l. vñ nō pōt esse q̄stio de facto, quin ēt sit ō iure, rgo rñdeo, q̄ ex facto bñ ius oriꝭ, ꝭ nō ius spūale: put q̄ cōtendit an de iure sit vsura vel ne. ¶ Ego ex alio dubito: q: doctrina bar. videt interposita verbis & non reb⁹, contra. l. j. in fi. cū si. C. cōia de le. docet nos mentiri. nā q volet trahere cām ad curiam ecclesiasticam, opponet viā iuris. ¶ Limita tū nouē modis: vt p. d. Alex. in. d. l. titia. ex q̄b⁹ aliquos & notabiliores ponit Bal. hic. ¶ Tu vltra illas septē limitationes ibi tradēas ꝑ Alex. adde aliā limitationē. † q̄ ꝭ de cā spūali nō possit iudex secularis cognoscere: tm̄ pōt se intromittere interrogādo: ita tū bal. in. l. vbicūq;. ff. de interrog. act. ¶ Ad dealiā nouā limitationē & est valde pulchra, q̄n p statutū ciuitatis instr̄m p̄esumeret vsurarium, & pars fundat se in dicto statuto: tūc cum nō sit q̄stio iuris canōicalis sed municipalis seu statutarij: pōt iudex laic⁹ cognoscere: ita Paul. de ca. in cōsi. lxxi. incip. visis ponderatis omnibus de quibus. ē. in ſ. col. ¶ Decimo limita vbicunq; sufficit ꝓbare q̄si possessio nē: talis cā nūq̄ ꝺ3 spūalis: iō indistincte pōt iudex secularis cognoscere, ſm Bal. in aut. & qui iurat. in vj. vel. vij. col. C. de bo. aut. iu. poss. ¶ Undecimo limita vbicūq; in causa spūali p̄nūciat⁊ p modū cause, ſm Bal. in. l. i. C. de lati. li. tollē. Pau. de ca. in cōsi. clj. ¶ † Juxta predicta tangit. d. Alex. hic. an de cā vsuraria possit compromitti in laicū, & concludit q̄ non: si cōpromittat vt in arbitrū. cōtingit. & ibi. do. Ant. de arbit. expressius Jmo. in. c. innotuit. e. ti. sed bñ vt arbitratorē: alle gat Pe. de anch. in duobus cōsi. & Bal. in. c. j. ſ. similiter. si de in no. feu. cōtē. fue. i vſi. feu. ¶ Tu adō ad primū: q̄ ī arbitrū laicū nō possit cōpromitti: nec de cā vsuraria nec de alia spirituali. Pano. in. d. c. cōtingit. Bal. extra, de re iu. in rub. in. ij. col. & in. c. ad nostrā. de emp. & vē. & i. c. ex literis. in. ij. col. de in reiu. d. Alex. in cōsi. xci. in. ij. vol. q̄ inci. visis actis mihi trās missis. & oīno Bal. in. c. si. in. ij. col. de arb. vbi limitat duobus modis. Primo nisi cōpromissum in arbitrū laicū fieret cū autoritate episcopi. ar. c. p tuas. de arb. Scō. vbi nō est q̄stio ō vsuraria p̄auitate: ꝭ de simulatiōe cōtractus: quantū aūtad scōm, q̄ ī arbitratorē ꝺbene possit fieri, adō Spe. in ti. ō arbi. ſ. restat videre. ver. ité. de sen. exc. Bal. i. c. sacrosan. de elec. Lap. alle. lxx v. Pau. de ca. in cōsi. lxxj. Lud. ro. in cōsi. cc xcix. q̄ inci. in ꝓposita consultatione videtur prima fronte dicendum. d. Alex. i. d. l. titia. ¶ Quid autem de alia spirituali: an possit cōpromitti in laicū tanq̄ in arbitratorē. Pano. in. d. c. cōtingit. tenet q̄ nō. sequit Lud. ro. in p̄alleg. cons. cc xcix. ¶ Contrarium & plenius tenet idē Lu. ro. in cōsi. clxxiij. inc. ꝓ decisio, ꝓposite questiōis est breuiter aduertēdū. d. Alexā. in. d. cōsi. cxxj. q̄ & adde q̄ idē expresse tenet Bal. in. ti. de pa. cōstā. in verbo possessiōes. & in. l. vnica in. ix. col. C. de confes. & de trāsactiōe an fieri possit in causa vsuraria, ponit Bal. in. l. cuz allegas. in. ij. col. de vsuris. ¶ Quarto not. ex isto tex. regulaz ad q̄ pluries allegat. † q̄ q̄dā in cōsequentia permittunt: que

q̄ p̄cipaliter nō permitterētur. cōcor. tex. no. in. l. j. in p̄in. & intellige vt ibi p Bar. ff. de auto. tut. q̄n venit in necessariā cō sequētiā. Ly. & Sal. & pau. de ca. hic. ad idē facit: q: dolus de futuro nō pōt p̄cipaliter remitti: sed bñ in ꝑsiam. l. si vnus. ff. illud. ff. de pac. Ad idē facit: q: iudex vel arbiter qui nō possent cognoscere de cā restitutionis in integrū: verū est p̄cipal'r: tm̄ incidēter possunt. text. est in. l. si. in fi. C. vbi & apud quos in. c. j. de in inte. resti. † Similiter ꝭ pcurator ad petendū restitutionē in integrū debeat habere speciale mādatum. l. illud. ff. de mino. tū si restitutio petat incidēter: nō est necesse, ſm bar. in. l. cū procurator. ad fi. p̄in. ff. de no. ope. nū. & i. l. j. C. etiā per p̄oc. & in. d. l. illud. in p̄in. & no. in. l. indebitū. ff. de cōdi. inde. & ibi generalius no. q̄ in oībus casibus requirētibus speciale mādatū, ꝺ3 intelligi si p̄cipal'r intētent: secus si incidēter p illū text. vbi dicit esse casum sin. de hoc. † ¶ Facit simile de legatario qui potest esse testis in causa testamētaria: q: nō p̄cipaliter: ꝭ in ꝑsiam ad eū spectat cōmodū. ſ. legatarij. & insti. cipaliter: ꝭ in ꝑsiam ad eū spectat cōmodū. ſ. legatarij. & insti. de test. l. qui testamēto. in p̄in. ff. & c. & l. dictātibus. C. & c. imo generalius, quilibet potest esse testis i causa: in qua nō p̄cipaliter spectat cōmodū, ꝭ incidēter: ita no. bar. in. l. si quis duos. per illū tex. ff. de reb. dubiꝭ. & in. l. si cui legetur. per illum text. ff. de leg. i. & in. d. l. qui testamēto. in p̄in. Jo. fab. in. d. ſ. legat. Bal. in. d. l. dictātibus. in. j. col. & in. l. oībus. ad fin. ff. de tarijs. Bal. in. d. l. dictātibus. in. j. col. & in. l. oībus. ad fin. ff. de testa. † Et ideo in cā vniuersitatis⁹ quilibet de vniuersitate pōt esse testis: q: commodum p̄cipaliter nō spectat ad eum. ſm Bar. in. l. in tātū. ſ. vniuersitatis. ff. de re. dubiꝭ. & in. l. sed si hac. ſ. qui manumittit. ſ. de in ius voc. cū cōcor. de quib⁹ per do. Alex. ibi. ¶ Cōfirmo per id q̄ no. tenet Jo. an. in regula sine possessione. in mercurialib⁹. q̄b si eps petit decimā ab vna ecclesia rector illius ecclesie pōt ꝑbare cōsuetudinē esse in ꝑsiū; p alios rectores aliarū ecclesiarū. Ad idē facit q̄ pulchre no. Jac. bu. & Ang. in. l. nō solū. ſ. itē querit. p illū tex. ff. de ꝓcur. † q̄ credito: pōt testificari in cā debitoris sui: & quo p̄incipaliter nō est cā sua. sequit do. Alex. i cōsi. lxxviij. q̄ incipit in ¶ Sñia generalis parit exceptionē etiā in non p:osecutis. ¶ † Sñia gñalis parit exceptionē etiā i nō ꝓsecutis. ¶ Si cum tibi. † Si tū sint de appēdicijs prosecutorū. h. d. & est singularis ꝭ Bar. & oēs hi. c. ¶ Talis limitat. l. ij. ff. de qua gl. opponit & tripliciter sol. vera est tertia sol. dixi in. d. l. ij. ¶ Sed aduerte ad tex. in verbo q̄ & plenius in. l. j. C. de trāſ. ¶ Sed aduerte ad tex. in verbo q̄ & plenius in. l. j. C. de trāſ. ¶ Secūda regula est, q̄ delegatus ab ordinario nō pōt subdelegare, nisi sit delegatus principis. h. d. & hz tres ptes que patēt in tex. ex isto. l. colligetres regulas. in q̄bus expedit quicquid tāgit in gl. & p doc. & vltra eos plura bona addi. ¶ Prima regula colligit ī p̄in. † q̄ iudex ordinarius pōt delegare cām ad sua iurisdictionē ptinētē. istud expressius dicit tex. in. l. vnica. C. q̄ p sua in ri. di. in. l. & q̄. ff. de iurisdi. om. iud. Adde q̄ istud ꝓcedit etiā si iurisditio ordinaria esset p̄uilegiata adhuc pōt delegari, ita p bat tex. no. in. c. fi. de offi. ord. & ibi Bal. in fi. ad hoc no. & dicit q̄ vix alibi reperies. ¶ Limita istā regulā p. l. j. in p̄i. vbi dicit. ff. de off. eius cui mā. est iurisdi. & no. q̄ si pars sup causa delegata adeat ordinariū, nō pōt amplius redire ad delegatū. gl. est no. in. c. cū dilectus. in gl. fi. de pur. cano. ¶ † Secūda regula est, q̄ delegatus ab ordinario nō pōt subdelegare, rātionē assignat tex. q: iudiciario mūnere fungit. ¶ Istā rationē duplr declarat gl. in verbo, munere. vno modo q̄ est necessarium munus, & sic post delegationē habet de necessitate impleri. Istā sequit Jo. an. in. c. is cui. de offic. dele. in vj. ¶ Ista ratio nō est bona, q: militaret etiā in ordinario, qui habet necessitatē iudicādi. l. mūnerū. el. ff. ſ. iudicādi. ff. de mūne. & ho. & tm̄ delegat vt hic. ¶ Vera ergo rō est, q: † delegatus nullā p̄to p̄tiā hz iurisditionē, ſ fungit mūnere iudicis delegati. l. ij. ſ. qui mādatū. ff. de off. eius cui mā. est iurisd. Istā tenēt doc. hic. & in. c. cū bertoldus. de re iud. ¶ Tertia notabiliorē rōnē assignat Ang. in. d. l. moze. q̄ tm̄ est declaratio precedētis. † Ita ille pōt delegare, qui hz p̄priā iurisditionē. ita dicit tex. in. d. ſ. qui mādatū. hoc est qui habet p̄prietatē in iurisditiōe, sed delegatus nō hz p̄prietatē sed tm̄ vsum, sicut ergo vsufrari⁹ nō pōt alijs cedere in. d. vsu & hab. in p̄in. ita nec delegat⁹, & multū gloriat Ang. de ista sua rōne, q̄a dicit an⁹ ei nemīnē maiorum cogitasse. Istā similitudinē inter vsufrariū & delegatum reprobat Raph. ful. in. d. l. moze. nā ordinarius pōt delegatū q̄cunq; reuocare l. iudiciū soluit. ff. de ind. & tm̄ qui cōcedit vsum, nō pt reuocare. Tu cōsidera q̄ istud obiectū magis fortificat rationē Ang. q: vsufrarius qui hz fortius ius & irreuocabile, nō pōt alij cedere: multo minus pōt delegat⁹. ¶ Quarta rationē assignat Raph. in. d. l. moze. nam ordinarius hz p̄priā iurisditionē, sed in re p̄pria quilibet est moderator & arbiter. l. in re mādata. C. mā. l. nemo extēnus. C. de in. delegat⁹ aūt nihil p̄priū hz, ꝭ fungit iurisdelegātis. d. ſ. q mādata. ergo in re aliena nō ꝺ3 plus posse q̄ sibi cōmissum est. facit q̄ dicā. ſ. in. iij. limita. ¶ Istā regulā amplia tribus principalibus modis. Primo amplia vt ꝑcedat, q̄ nec ēt de consensa partiū pōt subdelegare, ſm Bal. post Jnn. in. c. cum bertoldus. in. iiij. col. de re iud. & ibi p. d. Ant. de bu. in. vij. col. Spe. in ti. de iud. de le. ſ. i. ver. sed nūquid. Sco ampliat & ex cā absentie vel necessarij impedimēti non potest delegatus in feriozis subdelegare. ita tenet no. Bar. in. l. egatus. circa fi. ff. de off. pcon. & leg. Quia ex istis possit ordinari⁹ causas meri vel mixti imperij subdelegare. l. i. in p̄in. ff. de off. eius cui mā. est iur. l. placet nobis. C. de peda. ind. Tertio amplia istā regulā, vt ꝑcedat & post lit. cōte. gl. in. c. i. de ꝓ. in. vj. & gl. i. c. cū sup illū tex. de app. & gl. in. d. c. cū bertoldus. doc. hic Bart. in. d. l. moze. in. iiij. col. quānis contrarium tenent glo. in. l. fi. in versi. nō habent. C. vbi & apud quem. & gl in. l. & quāin gl. magna. in fi. de iurisdi. om. iu. & in. l. egatus. ff. de offi. ꝓcō. arg. de procu. ad legatū q̄ arg. procedit in iureno stro. vt est tex. in. d. l. & q̄. sed ꝓcu. lit. conte. potest aliū subſtituere. l. neque. l. procurator. & l. nulla. ff. de procu. igitur &c. sed istud simile nō est bonū q: procu. per conte. lit. efficitur. dñs litis: iuribus p̄reales, secus est in iudice, rō diuersitatis est, q: per lit. cōte. quasi cōtrahitur. l. iij. ſ. idē scribit. ff. de ꝓcu. sed pars ea sunt que dicunt quasi cō trahere. nō aūt iudex, & ſm Raph. in. l. fi. C. vbi & apud quē. ¶ † Ista 5ta regulā limita octo modis. ¶ Primo in delegato pcōsulis. l. cū ꝓtor. ſ. j. ff. de iud. & hic in gl. i. & rōnē spāli tatis assignat Bar. hic. ¶ Alia assignat Sal. & Moder. hic, q: legatus pcōsulis, ꝺ3 delegat⁹ ad vniuersitatē causarū. l. ob seruare. ſ. fi. cū. l. seq. de offi. ꝓcō. & leg. erga pōt subdelegare, vt in. d. l. seq. & hoc modo nō erit speciale in legato pcōsulis. d. l. cū pretor. ſ. j. in verbo ceteriq; rome magistratus. & licet. d. Alex. in. d. l. moze. in. ij. col. illud reprobat. tū postea in. ē. col. mutat & seipsum corrigit: hinc est q̄ si pcōsul delegaret spāliter vnā cām legato, nō posset ea subdelegare. l. legat⁹. vbi gl. & clarius Bar. ff. de offi. pcōsul. & leg. gl. in. c. super questionū. ſ. si vero. in verbo delegare. de offi. dele. Bald. hic in prima op. glo. & Rapha. Fulgo. in. d. l. moze. & glo. in. d. l. cum pretor. ſ. j. ¶ † Subdit per ista Bal. hic idem esse in legato cardinalium ex quo cardinales equiparant pcōsulibus. c. ij. de offi. leg. in vj. idē ꝺ3 Ang. in. d. l. cū ꝓtor. ſ. j. Pano. & in. d. c. cū bertoldus.

1 A Judice. Judex † delegat⁹ nō subdelegat, nisi sit delegatus principis. h. d. & hz tres ptes que patēt in tex. ex isto. l. colligetres regulas. in q̄bus expedit quicquid tāgit in gl. & p doc. & vltra eos plura bona addi. ¶ Prima regula colligit ī
2 p̄in. † q̄ iudex ordinarius pōt delegare cām ad sua iurisditionē ptinētē. istud expressius dicit tex. in. l. vnica. C. q̄ p sua in risdi. in. l. & q̄. ff. de iurisdi. om. iud. Adde q̄ istud ꝓcedit etiā si iurisditio ordinaria esset p̄uilegiata adhuc pōt delegari, ita pbat tex. no. in. c. fi. de offi. ord. & ibi Bal. in fi. ad hoc no. & dicit q̄ vix alibi reperies. ¶ Limita istā regulā p. l. j. in p̄i. vbi dicit. ff. de off. eius cui mā. est iurisd. & no. q̄ si pars sup causa a delegata adeat ordinariū, nō pōt amplius redire ad delegatū.
3 gl. est no. in. c. cū dilectus. in gl. fi. de pur. cano. ¶ † Secūda regula est, b q̄ delegatus ab ordinario nō pōt subdelegare, rātionē assignat tex. q: iudiciario mūnere fungit. ¶ Istā rationē duplr declarat gl. in verbo, munere. vno modo q̄ est necessarium munus, & sic post delegationē habet de necessitate impleri. Istā sequit Jo. an. in. c. is cui. de offic. dele. in vj. ¶ Ista ratio nō est bona, q: militaret etiā in ordinario, qui habet necessitatē iudicādi. l. mūnerū. el. ff. ſ. iudicādi. ff. de mūne. & ho. &
4 tm̄ delegat vt hic. ¶ Vera ergo rō est, q: † delegatus nullā p̄to b p̄tiā hz iurisditionē, ſ fungit mūnere iudicis delegati. l. ij. ſ. qui mādatū. ff. de off. eius cui mā. est iurisd. Istā tenēt doc. hic. & in. c. cū bertoldus. de re iud. ¶ Tertia notabiliorē rōnē assignat Ang. in. d. l. moze. q̄ tm̄ est declaratio precedētis. † Ita ille
5 pōt delegare, qui hz p̄priā iurisditionē. ita dicit tex. in. d. ſ. qui mādatū. hoc est qui habet p̄prietatē in iurisditiōe, sed delegatus nō hz p̄prietatē sed tm̄ vsum, sicut ergo vsufrari⁹ nō pōt alijs cedere in. d. vsu & hab. in p̄in. ita nec delegat⁹, & multū gloriat Ang. de ista sua rōne, q̄a dicit an⁹ ei nemīnē maiorum cogitasse. Istā similitudinē inter vsufrariū & delegatum reprobat Raph. ful. in. d. l. moze. nā ordinarius pōt delegatū q̄cunq; reuocare l. iudiciū soluit. ff. de ind. & tm̄ qui cōcedit vsum, nō pt reuocare. Tu cōsidera q̄ istud obiectū magis fortificat rationē Ang. q: vsufrarius qui hz fortius ius & irreuocabile, nō pōt alij cedere: multo minus pōt delegat⁹. c ¶ Quarta rationē assignat Raph. in. d. l. moze. nam ordinarius hz p̄priā iurisditionē, sed in re p̄pria quilibet est moderator & arbiter. l. in re mādata. C. mā. l. nemo extēnus. C. de in. delegat⁹ aūt nihil p̄priū hz, ꝭ fungit iurisdelegātis. d. ſ. q mādata. ergo in re aliena nō ꝺ3 plus posse q̄ sibi cōmissum est. facit q̄ dicā. ſ. in. iij. limita. ¶ Istā regulā amplia tribus principalibus modis. Primo amplia vt ꝑcedat, q̄ nec ēt de consensa partiū pōt subdelegare, ſm Bal. post Jnn. in. c. cum bertoldus. in. iiij. col. de re iud. & ibi p. d. Ant. de bu. in. vij. col. Spe. in ti. de iud. de le. ſ. i. ver. sed nūquid. Sco ampliat & ex cā absentie vel necessarij impedimēti non potest delegatus in feriozis subdelegare. ita tenet no. Bar. in. l. egatus. circa fi. ff. de off. pcon. & leg. Quia ex istis possit ordinari⁹ causas meri d vel mixti imperij subdelegare. l. i. in p̄in. ff. de off. eius cui mā. est iur. l. placet nobis. C. de peda. ind. Tertio amplia istā regulā, vt ꝑcedat & post lit. cōte. gl. in. c. i. de ꝓ. in. vj. & gl. i. c. cū sup illū tex. de app. & gl. in. d. c. cū bertoldus. doc. hic Bart. in. d. l. moze. in. iiij. col. quānis contrarium tenent glo. in. l. fi. in versi. nō habent. C. vbi & apud quem. & gl in. l. & quāin gl. magna. in fi. de iurisdi. om. iu. & in. l. egatus. ff. de offi. ꝓcō. arg. de procu. ad legatū q̄ arg. procedit in iureno stro. vt est tex. in. d. l. & q̄. sed ꝓcu. lit. conte. potest aliū subſtituere. l. neque. l. procurator. & l. nulla. ff. de procu. igitur &c. sed istud simile nō est bonū q: procu. per conte. lit. efficitur. dñs litis: iuribus p̄reales, secus est e in iudice, rō diuersitatis est, q: per lit. cōte. quasi cōtrahitur. l. iij. ſ. idē scribit. ff. de ꝓcu. sed pars ea sunt que dicunt quasi cō trahere. nō aūt iudex, & ſm Raph. in. l. fi. C. vbi & apud quē. ¶ † Ista 5ta regulā limita octo modis. ¶ Primo in delegato pcōsulis. l. cū ꝓtor. ſ. j. ff. de iud. & hic in gl. i. & rōnē spāli
6 tatis assignat Bar. hic. ¶ Alia assignat Sal. & Moder. hic, q: legatus pcōsulis, ꝺ3 delegat⁹ ad vniuersitatē causarū. l. ob seruare. ſ. fi. cū. l. seq. de offi. ꝓcō. & leg. erga pōt subdelegare, vt in. d. l. seq. & hoc modo nō erit speciale in legato pcōsulis. f d. l. cū pretor. ſ. j. in verbo ceteriq; rome magistratus. & licet. d. Alex. in. d. l. moze. in. ij. col. illud reprobat. tū postea in. ē. col. mutat & seipsum corrigit: hinc est q̄ si pcōsul delegaret spāliter vnā cām legato, nō posset ea subdelegare. l. legat⁹. vbi gl. & clarius Bar. ff. de offi. pcōsul. & leg. gl. in. c. super questionū. ſ. si vero. in verbo delegare. de offi. dele. Bald. hic in prima op. glo. & Rapha. Fulgo. in. d. l. moze. & glo. in. d. l. cum pretor. ſ. j. ¶ † Subdit per ista Bal. hic idem esse in legato cardinalium 7 ex quo cardinales equiparant pcōsulibus. c. ij. de offi. leg. in f vj. idē ꝺ3 Ang. in. d. l. cū ꝓtor. ſ. j. Pano. & in. d. c. cū bertoldus.

¶ In cā vniuersitatis. adde Jn no. in. c. insup. de testi. & Spec. in ti. de teste. in. ſ. j. sed nunquid in causa vniuersitatis. & in versicu. quid si omnes.

¶ Procuratore. adde fran. de aret. i. c. insup. in vlt. versi. de test. Jo. an. in regula cum quid vna. de reg. iuris. lib. vj. in merc. abb. in. c. fraternitatis. in fi. & de. nō resi. & ro. & oci. cc xxij. incipit pro curatore. in nou. ſ timus.

¶ Et progeneta. Adde spe. in ti. de test. i. ſ. j. & q̄ quid de progenita. sal. in. l. testiū. de testi. Bald. & Sali. in. l. omnibus. C. de testi. Ant. de bu. in. c. cū dilect. de ele. Alb. male. in eta. de teste.

Scōa regula. & nō est & tertia q̄ hic ponit Jaſ. in. l. i. ſ. fi. in ī. euidē. ff. de offi. eius. plene fe lin. in. c. sup questio num. ſ. fi vero. de offi. dele. col. j. h. Purp.

Adde q̄ index in iudicialibus magis exuberat in officio, q̄ extra iudicialibus. Pano. in. c. post. v. co. de p bat. Purp.

¶ Cardinales. adō ſpe. in tit. de lega. in. ſ. iij. ver sic. facit. & ver. se. & p Phili. de pera. in. c. causam. ī vij. q. de appel. Ant. de But. in c. super questionum. de offi. de legati.

Universidad de Deusto Biblioteca

dicit Alb. hic: qđ vidit ita seruari in facto: Quis ẓiuil putet de iure: ẓ ẓiuil ẓ: Lud. in d. l. more. quã ibi reprobat do. Alex. in. q. col. ¶ Sedo fallit in delegato ad vniuersitatẽ causarũ. vt hic in gl. p. l. j. in fi. ℔ verũ intellectũ. ff. quis ẓ a quo. idem tz gl. in. d. c. sup qõnũ. ℌ. si vero. ẓ cõiter doc. hic ẓ in. d. l. more. ẓ ratio est: qr talis delegatus habet pro ordinario gl. in. c. cum cãm. in verbo delegatus. de app. gl. ℌ. j. eo. Bal. in l. ℌ vt ppo nis. in. j. C. qđo ẓ qñ iud. † Et dicit delegatus ad vniuersitatẽ cãrum qñ fit delegatio sub nõe territorij: puta delegato oẽs cãs talis castri gl. est in. d. l. j. ẓ ibi bar. bal. ẓ Sali. hic mtẽ lige qñ delegaret vnã cãm: secus si totã vniuersitatẽ: tũc nõ posset ℌ Host. in sum. in ti. de iudic. dele. ℌ. qs possit. quẽ refert ẓ se quitur do. Ant. in. d. ℌ. si vero. ẓ ibi Jmo. reputatur valde no. ẓ. d. Alex. hic. sic etiã videmus in ordinario: q ẓ possit delega re vt in precedẽti regula: tñ totam iurisdictionẽ nõ posset a se abdicare in cõsulto pncipe. l. pe. ff. de off. presi. ¶ Tertio limi ta qñ delegato esset data expressa ptãs subdelegãdi: p ordina riũ. ar. l. nõ distinguemus. ℌ. quesitũ. ad ℌ. ff. de arb. ℌm cõiter doct. hic: Bar. in. d. l. more. in. iiij. col. ẓ in. l. solet. post gl. ibi. ff. de iurisd. om. ind. late gl. in. c. is cui. in gl. ℌ. ti. de of. dele. in. vj. Al be. in. d. l. more. in. vj. col. ẓ ibi Rap. Ful. q dicit q ista opi. est intrepide tenenda: sequit Panor. in. d. l. cuz Bertol. Jmo. in cle. j. de of. dele. vbi dicit qđ ista est cõis opi. quã etiam cõsulẽ do tenet. d. Alex. referẽs, qđ est cõis opi in cõsi. clvij. in. ℌ. vo. qđ incipit viso instrumẽto donatiõis. in. iiij. vo. in ℌ. ¶ Cõtra rium tenet Pe. de bella per. hic. quẽ aliqñ secutus est Ly. sed postea in addi. mutauit ppositũ. idẽ tenet Spec. in ti. de iudi. dele. ℌ. ij. ver. sed nũquid subdelegat⁹. istã opi late defendit. d. Car. in. d. cle. j. in. xij. q. Jmo. in. d. c. sup qõnum. ℌ. porro. ẓ in ℌ. si vero. d. Alex. ẓ. d. Ant. hic ẓ mouenẽ v: gẽti fundamẽto. 9 † nã ea q cõcedunt a. l. spãliter seu in primi legiũ iudicibus ordinarijs: nõ pñt delegari. l. j. in pnn. ff. de of. eius cui mã. est iu risdictio. l. spãliter 2cedit ordinarie q possit delegare, vt hic: ergo istã facultatẽ nõ poterit cõcedere delegato: vt p hoc fundamẽ tũ dñt posse rũderi ad oĩa in ẓiuil adducta. ¶ Teneo ẓiuz p istud qđ dicã in sequẽti limitatiõe: nec obstat eorũ fundamen tũ. qz reto. quẽ fortit ℌ eos, nã dicũt qđ ea q cõcedunt spãli ter ordinarijs: õlegari nõ possunt: verũ est qñ cõcedunt maio ribꝰ: ita q minoribꝰ deneget: ita dicit tex. in. d. l. j. in princ. ẓ ibi gl. in verbo spãliter. ẓ in verbo tribunus: in fi. ẓ i verbo ma gistratꝰ, als dicerẽt 2petere iure cuiuslibet magistratꝰ: ẓ pos sent delegari: put dicit tex. in. d. l. j. in pnn. in ver. q vero. ℌz qli bet ordinarius ẽt munimus põt delegare. d. l. cuz pretor. ℌ. j. ẓ d. l. j. in pnn. ẓ ver. q vero. ergo dz posse cõcedi delegato: ideo d. Alex. in. d. l. more. in ẓ. col. perpẽdes de erroꝛe suo scipm cor rigit. ¶ Teneas ergo verã esse limitatiõnẽ: qõ õlegato possit 2cedi facultas subdelegãdi: fallit i delegato pncipis: q si sub delegaret aliq, nõ posset ei dare facultatẽ adhuc subdelegãdi: qr si res iret in ĩsinitũ. gl. in. d. c. sup ℌstionũ. ℌ. pozro. in verbo trãsferet totã: quã pro singulari ad hoc no. Panor. in. d. c. cuz Bertol. ẓ glosat q ℌt a se solo põderata: idem tenet Albe. in d. l. more. in. v. col. ẓ do. Alex. hic cum cõcor. de quibus p euz. ¶ Sed cõtrariũ ẓ forte melius tenuit solus Ful. in. d. l. more. in. iiij. col. nã delegat⁹ pncipis habet maiorẽ ptãtẽ in subde legãdo. q ordinarius: ergo ſi ordinarꝰ põt dare ista facultatẽ, multo fortius poterit delegatus pncipis, pro bono maiorẽ. nã ordinarꝰ nõ põt delegare causas meri vel mixti imperij. l. j. in pnn. ff. de off. eius cui man. est iurisd. sed delegatus pncipis pñs bñ põt. l. vnica. in fi. in ẋbo nullo psonaꝝ causarũ ó habi to tractatu. C. q p sua iurisd. ẓ dicã. j. Nec est verũ qđ res iret in infinitũ, qz nõ trãsibit vltra primũ. ¶ Quarto not. limita, nisi delegatus subdelegar t sciẽte ẓ patiẽte ordinario. ℌz Guil. de cu. in. l. j. ℌ. magistrũ. el. ij. q illũ tex. ff. de exercito. iũcto eo quod dixi in precedenti limitatione, refert ẓ sequit Ul. de ro. in. d. ℌ magistrũ. idẽ tz Bal. in. d. l. more. in lect. antiqua. d. Alexã. in cõsi. clvij. in. ij. vol. incip. viso instrumẽto donatiõis. in. iiij. col. 10 ¶ Facit bonus simile: † qr si dños scit ẓ patiẽ causam suã agi a falso ꝓcuratore, valet acti sibi mãdasset. ℌm Jnn. in. c. ex parte decani. de rescrip. ẓ in. c. inter dilectos. de fid. instr. in. gl. in ver bo, inter alios. in. c. in nostra. in gl. pe. de proc. ẓ in. c. cũ in iure. gl. magna. de off. dele. Archi. ẓ Jo. an. in. c. qui ad agendum. de pcu. in. vj. Bal. in l. licet. in vlt. col. C. de pcur. in. l. iulian⁹. in. v. q. ff. qui sanid. cog. m. l. ij. ℌ. voluntate. ff. sol. matr. ẓ in. l. in causa. ℌ. j. ff. de pcu. ẓ in. l. ſi tutor. C. in q. can. in integ. resti. nõ est necessaria. ẓ in. l. falsus. C. õ furtis. ẓ in. l. j. vbi bona gl. C. de ne. gest. ẓ late do. Alex. in repe. l. sepe. ff. de re iudi. ¶ Quinto limita: qñ partes non oppossuissent delegationi: qr lit. contest. cozã subdelegato amplius opponi nõ posset: cuz sit exceptio dilatoria: q lit. cõte. tollit l. pẽpenius. ℌ. ratihabitionis. ff. de pcu. in. l. ita demũ. ℌ. de pcu. Sicut nec post lit. cõtest. põt op-

poni declinatoria fori. in. c. inter monasteriũ. de re iudi. Sicut nec exceptio pẽdẽte litis. ℌm Bal. in. l. perẽptorias. in vl. q. C. sen. rescin. nõ posse. ẓ in ℌstiõe per eũ disputata q inci. accusa tus de vi turbatiua. in. ẋj. col. Jmo. in. l. cuz pcurator. ℌ. ofis. ff. de ope. no. nun. d. Alex. in cõsi. cvj. in. iiij. vol. qđ inci. magni fice pretor. in. ẋ. col. sic ẽt exceptio prementiõis cũ sit declinato ria fori nõ põt post lit. cõte. opponi ℌm Bal. in aut. sed nouo iure. in pen. col. versi. sed pone in ciui. perusij. C. de seruis fugi. ¶ Sexto limita: qñ vellet subdelegare vnũ articulũ cãe: põt: sicut põt delegatus vniuersitatem vnam cãm subdelegare: vt dixi. ℌ. ℌm Bal. in. d. l. more. in. iiij. col. ẓ in. d. l. solet. in aut. ad hec. in fi. j. e. p tex. i cle. vnica de of. dele. ¶ Cõtrariũ tenẽt oẽs alij hic: cum cõcor. de quibus p. d. Alex. hic cum idẽ iuris sit de parte qđ de toto. l. que de toto. ff. de rei ven. ẓ p tex. in. d. c. super questionũ. ℌ. nos aũt. qui optime pbat ℌm Jmo. ibi in quãtũ dr: qđ põt subdelegare vnum articulum non iurisditio nalẽ. nec bonus est simile de delegato ad vtilitatem, cum equi paretur ordinario: vt predi. dr: nõ ob. etiã tex. in. d. cle. i. q: seq tur i delegato pape. ẓ si tu replicas subtilr hoc mõ, ille tex. esset de indubitabili. nã delegatꝰ pape posset subdelegare totã cãm, vt hic, ergo cui dubium de arti. cause, ℌz rñde, qđ ibi erat delegata causa grauis p ingẽtionẽ: q subdelegari nõ potuis set: vt. j. dicam, ideo magnũ fuit dubiũ an saltem vnũ articu lũ illꝰ cause posset subdelegare, ẓ decidit q sic. ¶ Septimo limita, nisi 2suetudo patrie aliud disponat. d. l. cũ pretor. ℌ. j. ver. qđ. id more cõcessum est: quã ad hoc ibi põdcrat Ange. ẓ dicit esse melioẽ de iure, facit tex. in. d. l. more. in ver. more. ẓ ibi. d. Alex. j. ẋ. col. in fi. Jtẽ aduerte qđ in casibꝰ predictis po test fieri subdelegatio, etiã inuitis partibꝰ: q nemini iniuriã facit q vtitur iure suo. c. cum ecclesia vulterana. de electiõe. l. in iuriarũ. ℌ. j. ẋ. ℌ. si qs. ff. de iniu. nisi maliuose se exoneraret, ℌm Spe. in ti. de iudi. dele. ij. in ver. casibus aũt, licet postea dubi tet Spe. qđ vtraq; pars cõtradicit. Tu tene quod etiã inuitis ambabus partibꝰ. gl. est ord. in. d. c. sup qõnũ. ℌ. pe. in glo. magna in verbo, ſi nõ pñt ambo. Jnn. ẓ Host. in. c. qñ cõtra. de pba. Alre. in. c. ſi a subdelegato. de off. dele. in. vj. ¶ Octa uo. limita istã regulã nouiter ℌm Rap. cu. qr est in noua limi tatio. vltra oẽs in. l. j. in. ij. col. ff. qs ẓ a quo appel. vt regula hu ius. l. pcedat, qñ alicui est õlegata cã vel cognitio cãe: tũc põt alteri subdelegare, ita ꝓprie loquiẽ ista lex: sec⁹ ſi alicui esset cõmissa iurisditio, tũc posset alteri delegare cãm: qz iurisditio est iudicis dandi licentia. l. imperiũ. in fi. ff. de iur. om. iu. ẓ sic qñ alicui committitur iurisdi. intelligitur committi vt posset dare iudicẽ: ẓ isto modo intelligit tex. in. illa. l. j. in fi. nõ pñt intelligunt gl. ẓ doc. qđ ibi sit delegatus ad vniuersitatem cau sarum. qr est diuinare: sed qr ibi erat commissa iurisdictio: vt dicit text. ideo põt subdelegare: noua profecto ẓ admirabilis est limitatio nec per aliũ cogitata. Sed ego nõ puto qđ sit ve ra: qr fundatur in. d. l. imperium in fin. que dicit qđ iurisditio est iudicis dandi licentia, sed loquit in iurisdictione ordinaria ẓ nõ delegata, per ratiões quas superius assignaui, ẓ per ista remanet expedita ista scda re. tex. ¶ Tertia principalis regula 11 est † qđ delegatꝰ pncipis vel papę põt subdelegare: ẓ duplex ratio est. qr in causa delegata censẽt maiora quocunq; ordina rio. l. minor: aũt. ℌ. pe. in fi. ff. de mino. c. pastoralis. ℌ. j. ẓ. c. sane. de off. deleg. ſi ergo ordinarius põt delegare: ergo multo ma tius delegatꝰ pncipis. Scda ratio est, q: hec iurisditio sapit de vi ordinaria, cũ habeat ĩmediate iurisdictionẽ ab eo q dat ordinariã. ℌm Bar. in. l. legatus. in. ij. lectu. circa fi. ff. de off. pro con. ẓ le. ¶ Extende istã regulã quinq; modis. primo, vt pro cedat siue pncipis ex officio ẓ motu ꝓprio, siue etiam de cõ sensu vtriusq; partis ỏderit delegatũ vtroq; casu posset sub delegare: tex. est no. in. c. ſi. in pnn. ẓ ibi Panor. in. j. no. de of. dele. ¶ Secundo extende: nedũ quando subdelegat ex iusta causa vt. c. ſi pro debilitate. de offi. deleg. sed etiã non existẽte aliq, iusta causa: põt subdelegare, gl. in. c. pastoralis. in pnn. in verbo exonerare, ẓ ibi clarius Panor. de offi. dele. limitando vt ibi per eũ. ¶ Tertio extẽde etiam inuitis partibꝰ: vt dixi in precedenti nota. ¶ Quarto no. amplia, nõ solum quando vnus solus est insolidũ delegatꝰ: sed etiam ſi habeat collegã qui velit per se, pcedere: hoc nõ obstãte põt subdelegare: tex. est in. c. quãuis. quem ibi ad hoc no. Panorm. de offi. deleg. ¶ Quinto extẽde: dic quod delegatus pncipis põt causas pluribꝰ subdelegare: dato qđ sibi soli fuerit delegata. ℌm. d. Ant. de bu. in. c. cum te. ẓ in cap. super questionum. in pnn. in iiij. col. de offi. dele. ¶ Nunc limita istam regulã. xiij. modis. ¶ Primo in ipso delegato pncipis vel pape ĩmediato: sec⁹ est in subdelegato delegati. ille nõ põt vltra subdelegare. tex. est in. c. super ℌstionũ. ℌ. ij vero duo. ẓ ibi Cano. ff. de offi. del. ¶ Secũdo limita istã regulam: vt procedat quãdo delegatꝰ vult

vult delegare totã cãm tũc põt: secus ſi vult delegare solũ audientiam ẓ processum cause reseruata sibi sua de iure ciuili nõ potest. aut. ad hec. in ver. pe. cum gl. vbi doc. j. e. ẓ ppter hoc ille aut. fuit posita post istã. l. sec⁹ est de iure cano. d. c. sup que stionũ. ẓ dicã in. d. aut. ad hec. ¶ Certio limita ẓ hanc bene ſi gna vt pcedat ip delegato a summo pncipe puta imperatore vel papa vel alio nõ recognoscẽte superiorẽ de iure vel de fa cto: sec⁹ est in delegatis. Epozũ comitũ. archionũ vl ducũ. Mã ĩsti nõ possent subdelegare, ẓ est ratio qr eoz. l. vl ℌstitutio nes cẽsentur ius ꝓtonũ, ẓ nõ ius ciuile: vt p Bar. in. l. v. in pn. ff. de ver. ob. cũ 2cor. ibi traditus. ℌz ad hoc vt delegatus a pn cipe possit subdelegare ẓ sic ad hoc vt habeat locũ regula hu ius tex. est necesse q delegatio fiat a tali pncipe cui⁹ 2stitutio cẽseat ius ciuile ẓ nõ pretorij. ita singulariter õt Bar. recte in tuẽti. in. l. iiij. ℌ. j. circa fi. ff. de dã. ifec. ẓ ibi Jo. de Jmo. multũ no. ẓ dicit se nescire alibi. ẓ alij. Mod. post eũ. legẽ ẽt. d. Alex. in. l. j. in. xj. col. ff. de off. eius cui mãda. est iurisd. ẓ i. d. l. more. in vj. col. ¶ Quarto limita istã regulã vt pcedat quo ad causas q alias sui natura sunt delegabiles: sec⁹ si nõ sint delegabiles c ꝑut regĩ sunt de iure ciuili cause meri vel mixti imperij. d. l. j. i pnn. ff. de offi. eius. tunc delegatus pncipis nõ põt eas subde legare ne duo specialia circa idẽ 2currãt ℌm Ja. bu. ẓ d. Alex. hic. Ly. post antiquos. Sal. ẓ Ful. in. l. j. C. q p sua iurisdi. Jo. an. i addi. Spe. in ti. de iud. deleg. ℌ. ij. Jtẽ qđ est delegat⁹: ẓ late. d. Alex. in. l. j. in pe. ẓ vl. char. magna. ff. de offi. eĩ⁹. ¶ Tene ẓ trariũ p tex. inexitabilẽ in. d. l. vnica, in fi. in ver. nullo cau sarũ habito tractatu. C. q p sua iurisd. ẓ ibi gl. Bar. Bal. Ang. idẽ tenẽt. ẓ Ang. hic. ẓ Bar. i. l. j. in pn. ff. de offi. eius. vbi late defendi istã partẽ multipliciter indicãdo. d. l. vnice cũ aliꝭ ibi dẽ alle. ¶ Quinto limita nisi esset electa industria psona delegati, ẓ hoc appareret ex ẋbis dele. itẽ ex ℌitate psone ẓ ℌitate facti. tex. est melioꝛ de iure in. d. c. ſi. de offic. dele. ẓ ibi pleni⁹ declarat per glo. ẓ doc. qñ dicat electa industria psone, ẓ ibi est tex. no. q etiã cõsentientibꝰ partibꝰ nõ põt isto casu fieri dele g gatio. inter cetera⁹ dicit ibi Jo. de Imo. ẓ Panor. q p illa verba 2scientia tua oneramus: que quotidie apponunt in rescriptis pape cẽset electa industria persone adeo q tũc subdelegare nõ posset multũ exclamat. d. Alex. hic qr multũ vtile ẓ quotidia num. Secũdo etiã d. Alex. i. d. l. more. ¶ Sz aduerte qr Ang. de directo tenet 2trariũ in aut. ad hoc. j. e. vbi dicit in cõtingẽ tia facti fuisse dubitatũ ſi in rescripto pape apponant ista ẋba in quo 2scientia tua oneram⁹: an possit subdelegare. ẓ dicit fuis se obtẽtũ qđ sic. eo q papa cõmittẽdo cãm alicui cẽsetur eius 2scientia onerare: ergo ex ℌsto eoꝝ que tacite insunt nihil ope rat. l. nõ recte. C. de fideiuss. ẓ. l. ij. ff. de le. j. ẓ de hoc õt esse ter. apertũ in cle. j. de verb. signi. recte intelligẽdo vbi papa multũ grauat guardianos ẓ generales fratrũ minoꝝ. circa ipsoꝝ cõ sciẽtias, ẓ tamẽ quotidie vt videmus delegãt ẓ substituũt. se quitur Pau. de ca. hic. Bzeuiter tene primã opi. q p talia ver ba tuam 2scientiã onceramus, phibetur delegatio. ita tenet in terminis Bal. in. c. ſi. p debilitate. in. iij. col. de offi. dele. Pan. in. c. cũ in veteri. p illũ tex. de elec. ¶ Cõfirmat per duo similia: nã executoꝛ testamẽti cui⁹ 2scientie cõmissum est nõ põt alteri subdelegare. l. nulli. in ver. pro sua 2scientia. ẓ ibi clarius Bal. in. ij. col. C. de epis. ẓ cle. Bal. in. l. j. ẓ epistola. circa fi. C. de fideic. cõ. ¶ Scõo facit q vult gl. fing. in. c. statutũ. ℌ. assessoꝛẽ. de re scriptis. in. vj. q quando aliquid committitur cõsciẽtie alicuius b adeo censetur psonale q etiã ab eius sententia appellari nõ potest. ẓ ibi no. ẓ sequunt Jmo. ẓ Hemi. ẓ illã gl. ad hoc re putat fing. Pan. de ca. in. l. de papillo. ℌ. q opus. ff. de ope. no. nũ. Ang. de are. l. ℌ. ſz iste. ista. de ac. idẽ tz Bal. i. c. ſi sacerdos. de officio ord. late Jo. de ana. in 2ũ. cxxiij. q incipit visis ẓ di ligẽter 2nderatis. ¶ Cõclude ergo q ſi in rescripto adiũt ista verba q cõiter apponũtur in quo cõsciẽtiã tuam oneramus prohibita est subdelegatio. ¶ Jstam cõclusionẽ limitat inira biliter Panor. in. d. c. ſi. ℌ. j. in fi. de off. dele. vt procedat quãdo de ciso cause fuit cõmissa cõscientie alicuius: qr tunc sumus in casu gl. d. ℌ. assessoꝛem, secus ſi solum esset regula generalis in quo conscientiã tuã oneramus tũc posset subdelegare: qr satis est qđ in delegando nõ faciat contra conscientiã suam, ẓ refert se ita de facto 2sulusse Florẽtie de archiepo Florẽtino cui fuis set per sedẽ apostolicã 2milia causa. ¶ Sed credo q nõ est bo na limitatio: q: cõtra iura ẓ omnes authoritates pzalleg. no. tamen qr magna est authoritas Panor. ¶ Sexto limita qñ in delegatione esset dictũ vt personaliter exequatur vel esset di ctum per teipsum cognoscas: tũc etiaz 2sentientibus partibꝰ nõ posset alteri subdelegare quaſi tunc electa sit eius industria per. d. c. ſi. vbi Panor. Idẽ tenet Spe. in ti. de iud. deleg. ℌ. ex cipi. ver. item q iniunctũ est. vbi etiam allegat. c. cũ dilecti. de scrip. Idem tenet Ang. in. d. l. more. ẓ Pau. de cast. hic facit

a ¶ Inter ceteros. Adde Jas. in. l. ſi. col. pe. in vnde legi. Purp.

b ¶ Alicuius. Add do Alexand. de imol. in. d. in pro uncialꝭ. ff. de no ui ope. nun.

c ¶ Reprobaui. Idemmet Jas. approbat dictuz Bal. ẓ ad cotraria respõdet in. l. j. in pnn. not. ij. col. viij. ff. de off. eius. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

AD hec si. Diuidit in quinq; partes. In. j. loquit de ordinario in. ij. de iudice appellatiõis. in iij. de delegato. in. iiij. ponit pena 5 faciẽtib⁹. ij. ibi itẽ iudex. iij. ibi delegatus. iiij. & vlt. ibi 5 factũ fuit. ☞ Rm cõm sensum ista aut. venit limitatiue nõ correctiue ad. l. C. Et legit duob⁹ modis pp xbũ ꝓsiliarios. ¶ † Uno mõ ſm gl. q; capiat pro delegatis, & sic est sensus q; iudex ordinari⁹ qñ est impedit⁹ publicis occupationib⁹ pt delegare pcessum reseruata sibi snia. & aliis de qb⁹ hic i text. ſ. q; his qrestet cõa eo, & cõa eo fiat dclusio cã. Sz iudex appellatiõis vel delegat⁹ pcipis hoc nõ possit: & ita limitat l. a iudice. ff. eo. vt ibi dicit in. ij. limitatiõe tertie regule. & ista est vera solutio omissis aliis solutionib⁹. gl. ſi. est bñ verũ q; aliud est i hoc vltimo de iure canonico. & sup qbũ de off. dele. ¶ Secũdo mõ legit & melius ſm vltramõ. Bart. & alios h; ꝓ itelligat de ꝓsiliarijs. i. assessorib⁹. put capit l. ꝓsiliarios. C. de of. assesso. gl. & Bar. in. l. i. ff. de offi. assesso. & iste est melior sensus qz qñ iste ter. vult facere mẽtionẽ de delegatis eos in spẽ noiat. & tũc est sensus q; ordinari⁹ põt expedire cãm & pcessum ꝓ suos assessores reseruata sibi snia & aliis de qb⁹ hic, & ita tota die fit i practicatfec⁹ est in iudice appellatiõis & delegato & rõnẽ diuersitatis statim dicã. ¶ † Illo. ex ista aut. qõ iudiciũ b; tres ptes put no. Bar. ꝓ istũ text. in. l. ij. ff. de fur. dixi i rub. ff. ¶ Scõo no. ex text. ibi, & appellationẽ si fiat suscipiat †, q; iudex 2 ap pellationẽ admittere als punit l. qñ. C. de app. imo pl⁹ vbi est dubiũ an appellatio debeat admitti vel ne: iudex 2 in dubio admittere & deferre appellationi. ita Spe. in ti. de app. ſ. nũc di cam⁹. x. i. Jo. an. ꝛ. d. Ant. in. c. vt debitus de app. Arch. in. c. cozdi. & in. c. ſi a iudice. de app. in. vj. d. Car. in cle. j. in. v. col. de do. & dtu. no. Bal. in. l. de sta. ff. de test. & l. ppe. ſ. sin aũt re⁹. C. de iud. & in. c. pastoralis. in pn. in. ij. col. de off. dele. Sicut in dubio 2 iudex admittere articulos circa probationẽ ſm Host. & Jmo. in. c. ꝓ tuas. de test. & vt Pau. de ca. l. j. ff. ſi qs cautio. se als dixisse de facto ꝓ illũ text. Cũ esset dubiũ inter ptes an appellatio esset deserta vel nõ & essent rõnes pro & cõtra q; in dubio 2 iudex ꝓnuntiare ꝙ appellatio nõ sit deserta, & idem ibi tenẽt Lud. & do. Alex. & vide 2 istiũ quod in hoc tradit Spec. in. d. ſ. nũc dicamus. versi. ſ. ꝙ sequitur Lud. ro. in 2ſi. ecccci. q; incipit vt declarationẽ accipiat. ꝓposita 2sultatio. in. ſi. col. sed qñ nõ essent authoritates ꝓdicte. pbo p rationẽ reg. † quelibet appellatio cẽsẽt permissa nisi reperiatur prohibita. gl. in. l. qui restituere. in gl. ſi. ad ſi. ff. de rei vẽdic. quã ad hoc vt esse valde no. Bal. in. c. pastoralis. in princ. in. iij. col. de app. & gl. in. ſ. audiẽ. in aut. de iudicibus. facit. l. & in maioribus. C. de ap. Spec. in tit. de appel. ſ. ij. vbi ꝓpter hoc enumerat. xxxvij. casus in quib⁹ appellatio est prohibita. Item an appellationi sit deferendũ debet cognoscere iudex ad quem & nõ iudex a quo gl. & doc. in de. j. de dolo & cõtuma. glo. & Bar. in. l. j. ff. nil no. appel. pẽdẽ. Bar. l. l. chirographis. ſ. j. ff. de admi. tu. vbi ꝙ hoc infert ꝙ qñ iudex a ꝙ nõ admittit appel. 2 iferre cãm. limita dictã regulã nisi appellatio sit friuola. c. cũ appellationib⁹ friuolis. de appell. a. in. vj. Ang. in. d. l. & in maioribus. ¶ † Tertio nota ꝙ iudex appellationis nõ põt cõmittere audictiã cause reseruata sibi snia vt hic & in corpore vnde sumitur ibi glos. & Jaco. de belui sec⁹ in iudice ordinario. & est ratio diuersitatis qz hic tractatur de maiori preiudicio quia in causa appellationis sententia magis tendit ad peremptionem ſm Salic. & Mod. hic quicqd teneat Ang. ¶ † Quarto no. ſm Sali. & Modernos intelligendo text. etiam in delegato principis prout intelligũt glo. & doct. hic & in corpore vnde sumitur ꝙ maiorem potestatẽ h; ordinarius in delegando. ꝙ habeat delegatus principis de quo plene dicetur in. l. j. in princ. ff. de officio ei⁹. ¶ Quinto & vltimo põdera text. in xbo graues pene ad duo. † primo ꝙ pena pecuniaria dicitur grauis pena. alibi tũ dicitur † ꝙ ẽlibet pena corporalis quãtuncunq; minima censẽt maior quãcũq; pecuniaria. l. in seruor. ff. de penis gl. m. l. hẽ ope. in ſi. ff. de operis libertor. limitãdo vt p Bar. in. l. j. ad ſi. ff. de pe. & in. l. leuia. in vlt. col. ff. de accus. ¶ Scõo põdera ꝙ pena. xx. librarũ dicit grauis pena. Et ideo si statutũ simpl⁹ diceret ꝙ p tali delicto imponatur grauis pena sufficeret pena. xx. librarũ auri maxime cum in penis mitior interpreta debeat capi. l. interpret. & l. sanctio legũ. ff. de pe. nisi diceres ꝙ hic tex. vltra procedit declarando ſi autem l. vel statutũ diceret † ꝙ imponat pena grauissima: intelligitur de pena mortis naturalis. gl. in. l. j. C. nemi. li. sig. & l. & glo. in. l. j. C. de eunuchis.

¶ Scruus an & quando possit esse in iudicio. 1

ERuus in. † Seru⁹ in iudicio esse non põt & ideo sentẽtia 2 demnatoria 5 cũ lata nõ v; sicut est nulla snia q; fertur cõtra mortuũ. l. pe. ff. que snie ſi. ap. rescin. cũ seru⁹ habeat ꝓ mortuo. l. qõ attinet. ff. de reg. iu. ¶ Extẽde istã. l. tribs modis. primo siue seruus ꝓpareat suo ꝓprio, siue etiã noie alieno & lis sit ꝓtest. & nihil ei sit oppositũ ſm Ja. but. hic. & i hoc ista l. reddit singularis ſm Ange. hic, & rõ est q; qñ qs nõ põt esse in iudicio nec alieno noie nec etiã suo vt seruus licẽs contesta. nihil facit quin semp possit de nullitate opponi ſm Bar. i. l. ij. in. ij. col. ff. de procu. ¶ Scõo extẽde siue seruus cõueniatur ex ꝓsona sua siue ex ꝓsona dñi defuncti, vt in. l. ſe. ¶ Tertio extẽde etiã si putabat liber. l. non id circo. ff. cum postea. ff. de iudic. ¶ Limita in casib⁹ enumeratis per gl. in. l. ij. s nulla. ff. de iud. ¶ Quid autem in monacho vbi doc. C. de episco. & cle. gl. in. l. si longius. in glo. ſi. ff. de in ſi.

1 ☞ Contra heredem iacentem potest peruenire ad primum decretum.

2 Habens pignus conuentionale potest petere a iudice ꝙ mittatur in possess. per quam constituitur pignus pretoriũm.

3 Dominium non est ius multiplicabile: hypotheca tamen potest multiplicari.

7.

CUm debitoris. Contra seruum pignori obligatũ detinẽtẽ bona dñi mortui nõ põt fundari iudiciũ ex ꝓsona dñi defuncti. ſz ſi nõ defendat hereditas mittit actor offo judicis in possessionẽ bonor. h. d. ¶ Nota, ex x. ad possessionẽ. ſm Bul. Bal. Sal. & Mod. † ꝙ 5 hereditatẽ iacẽtẽ põt puenire ad primũ decretum. facit. l. ſi bona. & ibi Bar. C. de bo. auc. iud. pos. Bar. in. l. iiij. ſ. ꝓtor ait. in x. toties. ff. de oã. infe. Cõfirmo qz in materia ista hr̃ditas iacẽs & pupillus eqparanẽ. l. i. de bo. aut. iud pos. Sz 5 pupillũ põt peruenire ad primũ decretũ. l. fulcini⁹. in pn. ſ. ff. ex qui. cau. in possess. ea. secus est in seculo de quo ꝓ est ꝓximo iudiciale. ideo nõ conceditur nisi prius cõstituat curator hereditati iacẽti. l. ſi dim. ff. ex qui. cau. in pos. ea. Bart in. l. ſi qs ita heres instituat. in fi. ꝓ illum text. ff. de acqui. here. cũ cõcordãtijs per do. Alex. hic alle gatis. Et dicũt signãter Ange. & Jmo. in. l. ſi seruus heredis rius scõ a. ff. de acq. here. ꝙ cauere debẽt habẽtes instita guarẽtigionata ne petãt exemptionẽ 5 hr̃ditatẽ iacẽtẽ nõ dato pr⁹ curatore. ¶ † Scõo no ſm Cy. & Sali. & Mod. hic, & habẽs pign⁹ cõuẽtionale põt petere a iudice qõ mittat in possessionẽ per qũ 2stituit pign⁹ ꝓtorũ. l. nõ est mirũ. ff. de pig. actio. facit. l. fund⁹ que. ff. de annu. leg. & est vtilitas ſm ꝓfatos doct. qz in venditione pignoris cõuentionalis requirit maior solẽnitas. ſ. tradita in. l. ſi. C. de iu. do. iũ retrã. nõ fit in pignore ꝓprio. itẽ ſm Bal. hic in ſi. pign⁹ cõuentionale nõ adeptat ſm decretũ: qut facit primum iuxta glo. magistrã in. l. ſi finita. ſ. plures. ff. de oã. infec. ¶ Et ex hoc tex. infernat Bal. & Pau. de ca. hic ꝙ licet dominium nõ sit multiplicabile: qz est ius plenũ. l. ij. ſ. ex plurimis. ff. de acquir. poss. tamen hypotheca potest multiplicari vt hic: qz est ius semiplenum. & qz tendit ad diuersos effectus vt prædixi. Jason Padne.

1 ☞ Equitas prefertur rigori fallit tamen: vt nu. 3.
2 Equitas quid sit & quid rigor.

8.

PLacuit. Hoc dicat in summa. † equitas ꝓfert rigorib⁹ & materia huius. l. tradit in. c. i. de trans. & in. l. j. C. de legib⁹. & vltra exẽplis gl. pctes exẽplificare p. l. ij. ſ. eo. Itẽ ille qd ob deci dit Spe. in ti. de loc. ſ. nũc aliqua. x. xcv. † qd sit eqtas & qd rigor: habes p Spe. i ti. de leg. ſ. dispẽsatio. x. notãdũ. cũ sequẽtib⁹ Bar. in. l. j. in fi. vbi etiã alib. C. de ll. & ſm Sali. hic ex mẽte dini cypriani eqtas est iustitia dulcore misericordie tẽperata. ¶ Alibi Bal. i. l. j. i. iij. col. ff. de inst. & in. dicit ꝙ eqtas est iudicũ in quo circũscriptis regulis iuris statuit ad dictamẽ rõnis naturalis. alibi & vbiq; ẽt Bal. in. l. ij. C. de do. ꝓmiſ. ꝙ eqtas nihil aliud est quã naturalis rõ. i. scire opz. ſ. sufficit. ff. ꝺ excut. de quo etiã ꝑ Abb. in. c. ij. de re iudi. ¶ Plot. ꝙ ista. l. eqtas est ꝓferenda rigori. Adde tex. no. in. c. ſi. in fi. de transactio. et omnino tex. moralem in. c. disciplina. xv. di. ideo iudex 2 semper habere eqnitatẽ ante oculos. l. ꝙ ſi ephesi. in fi. ff. de eo qõ cer. Jo. nam in subtilitatib⁹ iuris⁹ perniciose sepius erratur. l. ſi ferugin. ſ. sequitur. ff. de verb. obliga. adde glos. in. l. inter filios. C. fami. her. quã ibi multũ no. Bald. & iudex sicut lector 2 seq equitatẽ licet aliqñ nõ sequaẽ oculo⁹ iudicis calligãte. alibi dicit tex. per quẽ multũ ibi no. Lu. in. l. ij. ſ. itẽ varus. in versicu. & hoc equitas suggerit etiam si stricto iure deficiam⁹. ff. de aqua plu. arcẽ. & dicit Bal. in. l. eadem. ꝓ istam. l. C. ꝙ vbi aliquid cõmittitur cẽsetur cõmitti de equitate nisi lex scripta repugnet. c. j. de trãsact. & de multiplici equitate habes per Bal. in. c. j. ſ. ad hec. de pac. iur. fir. & in. l. ſi defunctus. C. de suis & legi. ¶ Item extẽde istam regulã in 2tractibus vbi equitas similiter prefertur rigori contractus. l. ij. & ibi no. Bal. C. de rescin. ven. Itẽ ad istam regulam adde quod licet vltima opi. glo. vel alterius doctoris censeat per eũ approbata. vt no. Bar. in. l. bonafides cũ suis 2cordãtijs. ff. depos. fallit qñ prima opi. sapit equitatem vltima rigorem: tunc prima potius censetur approbata ſm. d. Frã. de are. in cõsi. clxiij. q; incipit diligẽter & mature discussis. in. vij. col. vbi ad hoc allegat gl. ꝓ not. in. l. ſi cum exceptiõe. ſ. sed & ſi quis. ff. q; metus cau. Item ad extensionem adde qõ signãter tenet Arch. in. c. ꝙ a partibus. lxxxv. di. q; etiã in spẽ ctãtibus ad forum canonicũ attendim⁹ ius ciuile qñ disponit eqtatẽ & ius canonicũ disponit rigorẽ & ponit exẽplã i clerico q; iuranit soluere tali die ꝙ attẽdam⁹ die ſm ius ciuile & sic ſm l. moze roma. ff. de ser. qz equius est ꝙ ius canonicũ. ¶ † Limita ista. ſ. tuor modis. ¶ ℘ Io qñ eqtas nõ ẽt scripta, rigor sicut tũc ꝓferẽt rigor scripti. l. ꝓspexit. ff. q. & a qb⁹. l. j. vbi doct. C. de legibus. & hic in glos. Secũdo limita qñ equitas esset scripta i genere. vt est neminẽ debere locupletari cũ aliena iactura. rigor vero sit scriptus in specie vt in vsucapionib⁹. & ꝓscriptionibus: tũc ꝓferẽt rigor equitati vt species generi. ita probatur in. l. j. vbi doc. ff. ꝺ vsucapio. iũcta. l. nã hoc natura. vbi Bar. ff. de ꝺi. in de. ℘. in regula possess. Jo. and. in. c. ſi. de solutio. Lu. in. l. ſi insulã. in. vij. col. ff. de ver. ob. ¶ Tertio limita qñ rigor scripti⁹ est positi⁹. i. l. posteriori qz derogat equitati. l. ꝓcedẽtis. gl. est no. in. c. extirpãde. de pb. & ibi doc. ꝓsertim Jmo. i. vij. col. & do. Alex. hic. ¶ Quarto limita in arbitrarijs i quib⁹ iudex ꝙ põt sequi rigorẽ scripti & nõ requirꝝ ꝙ ut hꝫ ſm. d. Lint. in. c. i. in. vj. col. de constit. Bald. in. l. i. C. de. ll. Jason.

1 ☞ Judex debet diligenter & cum plena cause cognitione ferre sententiam.
2 Sententia lata in tam breui tempore ꝙ acta non potuerũt ve risimiliter bene videri est ipso iure nulla.
3 Si curator creatus a iudice eo tũc interponat auto. alienationi rei minoris non valet talis auto.
4 Si sit factum compromissum cum plenaria potestate: tamen non potest immediate post compromissum pronuntiare.
5 Quãdo autem requiratur plena vel plenissima cause cognitio.
6 Quando fiunt interrogatoria circa merita cause pars non tenetur respondere sed tũ quãdo fiũt circa ꝓparationẽ cause.
7 Qui facit positiones debet prius iurare qõd credit eas esse veras alias aduersarius non tenetur respondere.
8 Positiones sicut & alie proba. admittuntur nisi post litem cõtestatam: interrogatoria vero quandocunq;.

9.

1 IUdices. † In causis in qb⁹ snia lata parit plenũ preiudiciũ 2 adhiberi plena cause cognitio. h. d. ſm Bart. vel hic & inclus. iudex post plenã cause inquisitionẽ 2 pariter sepius interrogare an velint aliqd noui addere siue iudex debeat ipse sniam ferre siue ad superiorẽ referre. h. d. & ista. l. optime istruit iudices. & plenioꝛẽ ter. sumptũ tũ ex xbis hui⁹. l. habes i. c. indicẽt. xxx. q. vj. ¶ Nota. ꝙ iudex 2 diligẽter & cũ plena cause cognitiõe ferre sniam. 2cor. tex. in. d. c. iudicẽt. xxx. q. v. als snia est iniqua & ab ea põt appellari & istud ꝓpdit ex breuitate temꝑis ſm Ang. & post Inn. i. c. cũ bertold⁹. de re iud. ¶ † Dicmeli⁹ ꝙ snia lata tã breui tpe ꝙ acta nõ potuerũt veriꝭ bñ vi deri est ipso iure nulla ſm Bar. in. l. plata. ad fi. & in. l. ex stipulatione. C. de sen. & interlo. om. in. sequunt do. Ant. Jnno. & Panor. in. c. ij. de re in. & i. c. ecclia sancte Marie. post gl. ibi de cõsti. & in. c. cum ex literis. per illum tex. vbi Panor. limitat de integ. resti. facit gl. in. l. sed & si per pretorem. ſ. quoties. in versi. vnius diei. ff. ex qui. cau. maiores. & tex. in. l. ſi finita. ſ. nõ autẽ statim. ff. de oã. infe. ¶ Cõfirmo ex quatuor. ¶ Primo tex. in. c. ponderet. l. distinctio. & ibi gl. dicit ꝙ ipe egemus vt aliqd inturius agamus per quã gl. ibi gemi. arguit ꝛa iudices debe de mane mittit. pcessus & ꝛi vesperis ferũt snias & ipsi ipso iure nulle q; non pesumit qõ de causa cognouerint. Scõo facit tex. i. c. ad nostrã. de cõsue. p quã Bal. ibi inuehit ꝛa iudices fabricates snias nõ ruminato pcessu. ¶ Tertio facit ꝙ ista egregie consulit Pe. de anch. in cons. xcij. inci. vilis di. igẽter actis & actitatis ꝙ † si curator creat⁹ a iudice eo tũc interponit authoritatẽ alienatiõi minoris ex breuitate tpis nihil vꝫ cũ re quiritur cause cognitio. l. magis puto. ſ. ne passim. ff. de reb. e. sequit. do. Alex. i 2ſi. cccliz. inci. vilis xbis. circa ſ. lib. ij. ide 2su luit Rap. cu. in 2ſi. clxx. qõ inci. vꝫ pria fróte. i pe. co. & vide qõ tenuit Pau. de ca. 2ſi. lxxxix. qõ inci. sup eo ꝙ qñ & ꝙ volunt Bal. & Sal i. l. j. C. ſi aduer. dona. quos sequit Ang. de are. i. ſ. triplici. & in. iij. col. isti. de actio. ¶ Quarto facit qõ volũt Jac. bu. & Bal. i. d. l. prolatã. in vlti. col. † & ſi sit factũ cõpromissum cũ plenaria ptãte: tũ nõ põt immediate post cõpromissum pnuntiare qz nõ faceret 2 ius. sequit Raph. Fulg. in cõsi. xj. qõ inci. quidã Petr⁹. & dicit do. Jason in voce & istud facit 2 rusticos q; illamet die qua factũ est 2promissum ꝓferũt laudum ꝙ nihil vꝫ. ¶ Scõo no. ex isto tex. ꝙ iudex 2 i causa adhibe-

5 re plenã cause cognitionẽ: † qñ aũt requirꝝ plena & qñ plenissima ita ẽt qñ sufficiat semiplena dic vt i gl. & ꝓ Bar. hic. & i. l. ſi qs a liberis. ſ. ſi qs ex his. ff. & lib. agn. cũ alijs 2cordã. traditis ꝓ d. Alex. q; etiã multũ exclamat illud ꝙ ſm. vult Bar. in. l. h. ſi. C. de edi. dini adria. tol. de quo ego semp dubitaui ꝓpter duo. ¶ Primo. ꝓpter illud qõ vult Bar. in. l. solent. in vlti. col. ff. de ali. & cib. le. dicit in. l. dties. ſ. eo. ¶ Scõo qz qñ cã ꝓncipalis est summaria sic etiã mane debẽt tractari oẽs articuli incidentes vel emergẽtes ſm Bar. i extrauagãti ad reprimẽdũ. in x. summarie. in. vj. col. dicã plenius. i. d. l. ij. C. de edic. diui adria. toll.

6 ¶ † Ultimo nõ omitto vnũ qõ valde exclamat Pan. de cast. hic ꝙ quãdo fiunt interrogatoria circa merita cause: puta interrogat pars an habuerit cẽtũ mutuo nõ tenẽ rũdere: ſz solũ qñ fiunt interrogatoria circa ꝓparationẽ cause puta an sit heres vel an possideat. debẽt ergo fieri capitula vel positiones in quib⁹ ille q; ponit affirmat, & istud põt. pdesse partiz dicit hoc esse tenẽ. mẽti. z ꝙ habnit de facto & pauci sciunt ꝙ faciet hoc nozẽ qñ practicabis. Tu adde in terminis bar. in. l. j. ff. de iterro. actio. & in. l. vnica, circa ꝓn. C. de ꝑfect & in. l. ij. ſ. ꝙ observari. circa. iij. col. C. de iura. calũ. ¶ Et vltra eñ alia vtilitas est i differẽtia: † qz q facit positiões 2 pt⁹ iurare ꝙ credit eas esse veras alias aduersarius nõ tenetur rũdere gl. est in. l. vnica, in gl. magna ad ſi. C. de ꝑfect quã ad hoc reputat ſm. Bal in. c. ptractandis. de iura. cal. secus in eo qui facit interrogationẽ: qz nõ affirmat: alia etiã differẽtia est: † qz positiones sicut & alie ꝓbationes admittunt nisi post litẽ cõtestatam. qñcunq; ſm Bal. in. c. ex parte. el. ij. in. ij. col. de rescrip. tu cause per tex. in. c. i. de lit. conte. Jason Padue.

2 ☞ Judex debet iudicare non solum secundum. ll. sed etiam secundum consuetudines patrie.
3 Ita punitur transgressor cõsuetudinis sicut trãsgressor legis.
4 Sicut iudex supplet circa ea que sunt in. ll. ita supplet circa cõsuetudinem.
5 Non obstante renuntiatione testium vel instrumentorum potest quis procedere testes vel instrumenta nisi renuntiauerit cum iuramento vel in iudicio. nu. 6.
7 In criminalibus non potest reus accusatus renuntiare aliquibus probationibus vel defensionibus.
8 An propter magnam legalitatem personarum recedendum sit a regulis iuris.
9 Publica & dedicitis attesta. non possunt alij testes produci.
10 Qui est bone vite & magne opinionis potest post dicta testificata pro dicere testes & corrigere dictum suum.
11 Vir bone vite & magne opinio. põt esse iudex in causa propria vel suorum & etiam testis in causa fratris vel consanguinei.
12 Litigãs magne & approbate fidei & vite quamuis succumbat non debet in expensis condemnari.
13 Tutoris legitimatio si est persona multum fida & honesta remittitur satisdatio.
14 Persona multum fidelis & consueta promissa seruare licet nõ possideat immobilia dicitur idoneus fideiussor.
15 Propter excellentiã hominis recedit ab omniuore & statuto.

10.

IUbemus. Quãdo vna pars renũtiat allegationi⁹ tus iuris debet iudex alteri ꝓti statuere terminos 5 formã huius aut. h. d. tũ tales termini nõ sunt de substãtia iudicij nec seruant de 2suetudine ſm Bar. & Bald. hic. ¶ Ex ista aut. potes colligere tria no. vt habes p doc. & ꝓcipue. d. Alex. hic. Itẽ ex ſi. tex. ibi legib⁹ & mozib⁹. no. duo. primo 5 Bal. & Sal hic ꝙ † iudex 5 iudicare nõ solũ ſm. ll. 5 etiã ſm 2suetudines patrie & iudicãdo 5 cõsuetudinẽ ita facit litẽ suã sicut si iudicaret 5 ius cõe ſm eos. ¶ † Cõfirmo: qz ita punit trãsgressor 2suetudinis sicut trãsgressor legis. c. in his. xj. di. gl. in. c. ex literis. in gl. ij. de cõsuet. Bal. in. l. j. in. ij. col. C. ij sit lon. 2suet. & in. c. cũ oẽs. in. vj. col. de consti. & idẽ Bal. in. l. ſi quis nõ dicã rapere. in. iij. col. in ꝓn. C. de epis. & cle. vbi ẽt ꝙ assessores ita debẽt obseruare 2suetudinẽ sicut. ll. & statura. & ita debẽt puniri de transgressione consuetudinis: sicut de trãsgressione. l. scripte dummõ sit consuetudo publica & notoria. ¶ Facit etiã qõ vult idem Bal. in rub. extra de dila. quod si iudex nõ seruat cõsuetudinẽ patrie cum ex ea ius fiat: ita põt appellari sicut si nõ seruaret ius commune. ¶ Alibi tũ idem Bal. in ti. de pace cõstan. in. ix. col. in versi. romanorum tenet ꝙ sententia lata cõtra 2suetudinẽ valeat tãq; lata 5 factum: & 5 possit appellari. c. cuz vemissent. de eo qui mittitur in pos. quod intellige propter dubium facti: secus si esset consuetudo notoria vt declarat Bal. post Cy. in. l. ij. in vlt. no. C. quando ꝓuo. non est necci. ¶ Secundo no. ex eo. tex. ſm Bal. & Sal. † & sicut iudex supplet circa ea q; sunt in legibus per titu. C. vt que des. aduoca. Ita supplet circa consuetudinẽ intellige, quãdo consuetudo est noto-

a ¶ Secus in ordinario Alex. in. l. imperiũ. col. ſi. ff. de iurisd. om. iudi. Purpu.

b ¶ Rigori. adde gl. in. c. paratus. xxiij. q. i. Bal. in. l. ſi defunct⁹. ad fin. C. de suis & legi. abb. in. c. magne. & voto. abb. in. c. cũ ad monasterij. i fin. de sta. mo. Abb. in. c. ſi clerici⁹. i. ij. col. de fo. cõpe. & p ant. de byt. i. c. dilecti. de iu. ¶ Adde late subtilẽ. d. Philip. de ciũ in. l. in oibus qdẽ. ff. de reg. iu. & qte ibi posui i apostil. ad eum.

c ¶ Equitas. Adde gl. in. c. vt cõ stituerẽtur. l. distin. in. l. nulla. ff. de legi. doc. in. c. ſi. de trapsl.

d ¶ Preferenda. Abb. in. c. in literis. nor. vlti. de re ſti. spolia. Purp.

e ¶ Subtiliter ardua iuris. Adde ꝙ iuris apices nõ attenduntur vbi agit de salute anime Arechi. in. c. scriptũ. vi. q. iij. Deci. in. c. cũ dilecta. col. vi. de cõsti. vtil. Et ad materiaz huius l. vide late Deci. in. l. in oibus. ff. de reg. iur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vl's alias secus vt declarat idē Bal.in.l.vnica.ad fi.C. vt q̄ des. adnoca.do. Ant.in.c.fi.in pe.col.de cōsue.vide etiam q̄ vult Bar.in.l.lege iulia,per illum tex.ff.de testi. ¶ Silo.in ver.renū tiauerit,not. † p̄ si q̄s renuntiauerit testib⁹ vel instrumētis nō ob.renuntiatione pōt z testes z instrumēta producere,z sic ta lis renūtiatio nihil p̄iudicat.idem tenet gl.in.§.q̄ vero muti. gl.magna in aut.de testibus.z gl.in aut.at qui semel.in gl.pe. C.de proba.z gl.in.§.fi.in aut.vt si.p̄hibi.mat.credi. ¶ Ista cōclusio gl.est vera,z p̄cedit quādo renūtiatio est facta extra iudicium z sequunt doct.hic.ideo clausula notariorū solita in instrumētis apponi q̄ partes renūtiant p̄bationib⁹ testiū vl instrumētoz nihil p̄iudicat.hoc dicit glo.fing.i.§.q̄ no.i aut. vt si.p̄hibi.mat.credi.quā sequūtur Bar.hic,q̄ nō valet quē tio q̄ debitor nō possit probare solutionem nisi per instrumē tum z non per testes.z cum illa gl.tenēt Ja.de bel.z Ange.ibi Ang.z Pau.de ca.in.l.pactū iter heredē.ff.de pac.vbi putāt illam gl.singu.eam etiā sequitur Pau.de ca.in.l.fin.ff. de p̄to.stipu.Cano.in.c.si diligēti.de foro comp. ¶ Limita nisi in teruenīat iurm.c. si vero.de iureiu.z p̄ hoc tu subtiliter pōdera q̄ rō rō per quā mouetur gl.in.§.q̄ vero.z sequuntur doc.nō videt vera dum dicit q̄ probatio per testes est inducta ob pu blicam vtilitatem:ideo ei non pōt renuntiari:nam si ista ratio esset vera his q̄ inducta sunt ob publicā vtilitatē etiā cū iura mēto renūtiari non potest vt habetur in.d.c. si diligenti.z si di cas q̄ est publica vtilitas nō p̄incipaliter sz secūdario iuxta doc.Bar.in.l.i.ff.sol.mat.ergo poterit per pactū renūtiari.co gita. ¶ Dicit tamen signāter Spe.in ti.de instru.edi.§.fi.vbi. sed quid si debitor.z ibi Jo.and.q̄ isto casu q̄s q̄s renūtiauit testibus cum iuramento dz p̄curare testes recipi ex officio iu dicis.sequitur Jmo in.c.fi.de p̄batio.z dom.Alex.hic.vbi pa ctum.vbi plura addidi ad hoc.C.de transact. ¶ Secūdo limi ta illam glo.q̄ licet p conuentionē partium fieri nō possit ta men potest fieri per statutum q̄ solutio debiti non possit p̄bari nisi per instrumentum.ita late concludit Bal.in.l.vacuatis. C.de decurio.li.x.Ang.in aut.vt si.p̄hi.mat.credi.in fi.z facit q̄ argumētum de pacto ad statutum negatiue non tenet sīn Bar.in.l.alia.§.eleganter.ff.fol.matri.z in aut.z omnino.C.ne vxor pro marito.facit.l.nō est singulis.ff.de regu.iur. ¶ † Ex p̄dictis habes colligere aliā cōclusionē q̄ si q̄s in iudicio renūtiaret p̄bationi testium vel instrumētorum talis renūtiatio valeret z sibi p̄iudicaret z similiter valeret conuētio facta in iudicio q̄ quis nō possit p̄bare nisi per instrm.z q̄ valeat ta lis cōuentio facta in iudicio est tex.in.c.de testibus.z in.c.cum venissent.de test.que loquūtur q̄tum ad testes:q̄tū ad instru menta est tex.in.c.cū dilectus.de fide instrū.z in.l.iij.C.eo.facit l.si quis in iusiurandum.C.de reb.credi.ita cōcludunt doc.hic,et ita practicat. ¶ Et est rō non illa quā assignat Ray.circa quā multum insistit.d.Alex.sed q̄ fortior est actus q̄ sit in iudicio quā qui sit extra iudiciū iuxta gl.aut.g̃naliter.C. de epis.z cle. inuctis his que dixi in.l.fine apud acta.C.de transactionibus.

¶ Limita istam cōclusionē duob⁹ modis. ¶ † Dico vt proce dāt in causis ciuilibus secus est in causis criminalib⁹ in q̄bus non p̄t reus accusatus renuntiare aliquibus p̄bationibus vel defensionib⁹ suis . gl.est sing.in.l.pactum inter heredē.vbi doc.p̄cipue Ang.ff.de pac.Bar.z Ang.z Jmo.i.l. custodias. ff.de publi.iudi.z illam gl. reputat vnicam z singularē in iure Bal.in.c.cum non ab homine.in vlt.col.de iudi.z in.c. cum ve nissent.ad fi.de testi.z in.c.quoniam cōtra falsam.in.xx.col.de p̄ob.z in.c.pastoralis.in.ij̄.col.de exce.limita multis modis: vt ibi dixi z posui in.l.si quis in conscribēdo.C.de pact. ¶ Se cundo limitat no. Spec.in tit.de instr.edi.§.fi.versi.sed quid si debitor.nisi qualitas testiū aliud suadeat iudici puta q̄ sint te stes legalissimi⁹ puta religiosi:tūc nō obstāte renūtiatiōe aut conuētione pōt iudex eos admittere.ar.l.diui.ff. de lib.cā.z.l, si quis ex argentariis.post p̄in.ff. de edē.sequit Jo.an.ibi in addi.do.Ant.in.c.ij̄.in fi.de p̄oba.saltem de equitate cano.se quunt etiā z p̄mendant.d.Alex.z do.Ant.hic.Sed.d. Fran. de are.in.d.c.q.in.vj.col.refert q̄ aliter sentit.d.Ant.de bu.i.c. cū Jo.eremita.in.j.char.de fi.instrū.z aliud nō dicit. Ego aūt p veritate huius limitationis z similium duxi examinādū no tum passum: † an p̄pter magnā legalitatē p̄sonarū recedēdū sit a regulis iuris est mihi noua z indubitata q̄.p̄fati doc.vo lūt q̄ sic,z argua p̄o vtraq; parte ad hoc vt veritas sepi⁹ exa gitata magis explendescat in lucē.put dicit glo.fi.in.c.cū Jo. eremita.de fi.instr.z est tex.decreti ibi allegat⁹ in gl. ¶ In con trariū ergo fortissime adduco q̄ vult idē Bal.in.c. iuranit.in ij̄.col.ō.p̄ba. † Regula est q̄ post publicata[c] z p̄dicita dicta testiū non possunt ampli⁹ alij testes.p̄duci timore subornatio nis.cle.j.de testi.aut.at qui semel.vbi gl.z doc.C.de p̄ob.vbi tz Bal.q̄ si aliquis sit ita fancte vite q̄ nō timeatur eū suborna- ri:tamen p̄pter statutum cause z regulas iuris nō admittetur post didicita testificata. ¶ Scōo q̄ iudices z potestates iu rant seruare.ll.z statuta.in aut.iusiurā.q̄ p̄sta.ab his.in p̄n. ergo dicūt.ll.renaciter obseruare nec possunt.l. transgredi⁹ nisi ex causa publice vtilitatis vt inqt Sal.in aut. hodie.j.e. facit l.si quis filio exheredato.§.hi autem.de iniust.rup.an tamē sit verum dictum Sal.d.q̄.in.l.j.C.de p̄ecl.impera.offe. ¶ Tertio accedat quod dicit gl.in epistola inter claras.in versi.archi mādrite.C.de sum.trin.q̄ abbates qui p̄sunt ouib⁹ ideō mo nachis q̄nq; sunt lupi rapaces. ¶ Quarto fortiter facit illud q̄ pulchre no.Bal.in.c.i.in fi.per illum tex.vt lit.pendē.quod surreptitia impetratio rescripti non tenet etiā si sanctus sit ille q̄ impetret sicut erat ibi beat⁹ Tho.cātuariēsis.vñ ppter me ritū vite nō est recedendū a iuris dispōne.ita Bald. ¶ Et ista decisio multū quadrat in ppōsito. ¶ Quinto accedit illud q̄ dicit gl.in.l.illicita,in ver.cōcutiendos.ff.de offi.p̄esi.z multi accedunt ad nos sub vestimētis ouium intus aūt sunt lupi ra paces. Istis nō obstantib⁹ sequor limitationē p̄dictā z fundo hāc nouā regulam:q̄ ppter magnam legalitatē p̄sonarū licitum est recedere a cōmunib⁹ regulis. ¶ † Istā cōclusionē firmo ex decem vltra p̄dictā decisionem speculatoris. primo ex eo q̄ vult singulariter Bal in.c.pterea.de testi.cog.q̄ ille q est bone vite z magne opi.pt post didicita testificata p̄duce re testes z corrigere dictū suū z sic vī Iriari his que.§. retuli. ¶ Scōo facit q̄ vult Spec.in titu.de iudi.deleg.§.superest.v. quid si nō est consanguineus.vbi tz q̄ lz † q̄s nō possit esse in causa p̄pria vel suorum.l.qui iurisd.ff.de iurisd.om.in. fallit nisi esset talis qualitatis q̄ verisimiliter non caderet in eo suspicio.puta sm eū q̄ esset monachus cistercien sis seu car tusiē.ar.l.nō ois.§.a barbaris.ff.de re milī.z.l.ij̄.in p̄in.vbi bo nus tex.in ver.nā si careat suspicione.ff.de testi.sequitur simpli citer do.Alex.in.d.l.qui iurisd.in.v.fal. ¶ Tertio facit q̄ vult Jo.de imo.in.c.cum.r.cano.de offi.deleg.q̄ licet frater vel cōsanguineus q̄ p̄ducunt in testē p̄o fratre vel cōsanguineo sint suspecti,vt ibi est tex.tū si talis frater esset laicus multū note.z spectate fidei vī esset religiosus sancte vīte arie olineti nihil sibi diminueretur de fide.z ita isto anno dixi i cimitare Ferrarie in cā ardna z p hoc alleg.bo.tex.in simili in.c.in literis.in fi.de te sti. ¶ Quarto facit q̄ vult.d.Ant.de bu.i.c.postremo.de ap pella.q̄ licet coniunctus parti sit impetratus in iudicē possit accusari vt suspect⁹ ppter cōiunctionē sanguinis vt ibi est tex. tū si est hō magne sanctimonie nō p̄t recusari q: nō est p̄sum ptio q̄ ppter cōiunctionē declinet a semita iuris. ¶ Quinto fa cit q̄ vult Host.in.c.finē litibus.in pe.col.de dolo z cōtu. † q̄d si litigans est vir magne z approbate fidei z vite q̄uis succum bat nō dz in expensis condemnari:q: nō est verisimile q̄ calū niose litigauerit.ar.c.ij̄.§.super eo.de ope.no.nū. sequūtur Jo. an.Pe.de anch.z do.Ant.de bu.in.viij̄.col.i.d.c.finē litib⁹.d. Alex in.l.pperandum.§.sinaūt alterutra.in.iiij̄.col.j.eod.facit bona gl.in.c.expedit.xij.in gl.in ver.scirent.q.ij̄. que dicit q̄ ta les persone p̄sumūtur semper iustā litē mouere. ¶ Sexto fa cit text.in l.ſ.a bonefidei.in ver.integre opinioni.ff.de rei vē.z q̄ ibi pulchre dicit Angel.se obtinuisse vt absolueretur p̄tās qui traditū sibi nobilē magne z expectate fidei nō sic diligēter custodinit z aufugit. ¶ Septimo facit q̄ no.Bald.in.l.legi timos.in.ij̄.z.ij̄.no.ff.de legi.tu. † quod licet tutor legitim⁹ te neatur satisdare tamē si est p̄sona multū fida z honesta remit tit ei satisda. ¶ Octauo facit q̄ vult Pau.de ca.in.l.si q̄s sti pulat⁹ fit stichū.§.fi.p illū tex.in fi.ff.de verb.obli. † q̄d qui est inops z nō possidet immobilia; tū si est p̄sona multū fidelis z q̄sueta seruare p̄missa: est idoneus fideiussor.z ita limita.l.ij̄. in p̄in.ff.qui satisd.co.ibi tamē. d.Alex.hoc reprobat. ¶ Mo no facit q̄ vult Bal.in.l.abstinēdū.C.quo.app.nō reci.q̄ si sta tutū disponat q̄ dānat⁹ debeat satisdare sm qualitatē p̄sone lz verbū satisdare intelligatur cū fideiussorib⁹ vel pignonbus, l.j.ff.qui satisdare cog.tamen si est homo honeste vite z p̄bate fidei sufficit iuratoria cautio p gl.i.l j.ff. de ri.nup.vbi gl.sing. in.§.his aūt.vult q̄ virt⁹ hois sufficiat p satisdatiōe z eā mul tum no.Bal.in.c.ij̄.in.ij̄.col.de iudicijs.z in rubr.extra de eo q mittit in possessio. ¶ Decimo facit tex.no.in.l.sz z reprobari. in ver.valde disciplinatos.ff.de excusi.tut.per quē not.ibi Bal. in fi.principū.† p̄pter excellentiam hominis recedit ab omni iure z omni statuto:q̄ reputat no.dignum.sequunt Lu. z do.Alex.in.l.cum quid.ff.si cer.pet.facit bene tex.in.l.ad bē stias.ff.de pe.predicta diligenter no.quia insemiēt ad multa z ego znarent quod cuncq; consilium. ¶ Capio gl.in ver.tres mē ses quā dixi de in tres.in.j.allegat sīe.in.ij̄. opponit z male sol uit.melius rīde sm doc.q̄.l.cōtraria loquitur in dilatione ad p̄obandū.ista in dilatione ad allegādū.in.ij̄.formatad aliud contrarium z soluit.ij̄.ibi,sed nō videtur.iij̄.ibi,contra.l.de iu-

z per isti

a ¶ Argumenti. Adde no.in.l.si edes.in p̄inc.de ser.vrb.p̄dio.

b ¶ Testes legalissimi.vide Dec.in.c.ij̄. col.xij̄. de p̄obatio,late cōp̄obat. z Bar filiē.in.l.j.§.figs. ff.de questio.

c ¶ Publicata. Adde.c.iuranit. z.c.fraternitatis. de test.z vtrobique per doct.

d ¶ Nec possunt trāsgredi.Adde Jas.in.l. q accusare.§. de eden.z in.l.cunctos.col.pen.§. de Sūma.trini. c.ego.ix.distin.c. a cū dilect⁹.de fid. instru.Purp.

e ¶ Bone vite.ad de Jas.in.l.ij̄.ff. fiquis in ius vocat.nō ier. Pano.in.c. fup eo. ō testi.c. quia nō est verisimile. de p̄sumptio.c. fi. xcvij̄.distin. Pano.in.c.fi.de ap pella. Fel.in.c.ij̄. literas. de testi.

f ¶ Fallit. Adde Bar.in.l. si quis forte.i.§.fi quos. ff.de pe.specu.ti. de actore. in.§.fi. versi. Itē fallit.

q̄ per ista cū laude dei remanet expedita ista aut. Jas. Padue.

1 ¶ Cause dicuntur continētes altero de tribus modis.
2 Que pena sit mutantis iudicium.
3 Diuisio p̄prie cadit circa ea que se contingunt.
4 Continētia cause non debet coram diuersis iudicibus diuidi.
5 Exceptio continentie einsdem cause impedit litis ingressum que non potest opponi nisi vsq; ad litem contest.nu.6.
7 An lite mota coram iudice seculari possit ratione iuramenti eundem conuenire coram iudice ecclesiastico.
8 Juramentum habet executionem paratam.
9 Qui impetrat diuersos iudices in causa possessorij petitorij debet puniri.
10 Qui in vno loco subijcit se examinari nō pōt alibi doctorari.
11 Interdictum retinen. possess. pōt simul intentari cum petitorio.
12 Si impetraui iudicem delegatum contra titiū in causa possessorij : deinde finita causa non possum in causa petitorij aliam impetrare. Lo.
13 An iudex delegat⁹ in cā pos. possit cognoscere de p̄prietate.

Nulli prorsus, Ista.l. hz bonā materiam sed male a docto. declaratā. ¶ † Ad euidētia p̄mittit Bar.z Ang. hic q̄ cause vīr p̄tinentes altero de tribus modis. Bal.vero z Sal.dicit q̄ altero de tribus modis. ¶ Tu autē clarius p̄mitte q̄ interdum quis vult mutare iudiciū mter dum diuidere.mutare iudiciū est q̄ causa erat cepta cora vno iudice z tu vis mutare z agere cora alio iudice certe nō potes q: nō dz reus p̄dē causa cora diuersis iudicibus trahi.isto casu obstaret exceptio p̄den.li.z de ista mutatione iudi cū loquitur.l.vbi ceptū.z.l.si q̄s postea.ff.de iud. ¶ † Que aūt sit pena istius sic mutantis: Pe.z Cyn.hic dicūt in amissione cause p tex.i.l.j.in fi.C.de assertio.tol.idē tenet gl.in.c.dilect⁹. in glo.fi.de purgatio.cano.z glo.in.c.placuit.xj.q.j. z glo.in.l. nemo.C.de iurisd.om.iud.Ange.in.l.cū p̄curator.y.dominus. ff.de ope.no.nun.z in.l.q̄uis.ff.de dā.inse. ¶ Tene contrariū q̄ solū puniatur arbitrio iudicis z nō in amissione cause, z q̄ excepti. speciale sit in causa libertatis per tex.in.d.l.j.in fi.que cū sit pe nalis nō debet extendi ad causam minus fauorabilē.ita tenet glo.z cano.in.c.ex tenore.de rescr.Bal.Sali.z alīod.hic Bal. Sal.in.d.l.j.C.de assertio.tol.do.Ant.de but.in.c.j.in fi.de se queſtr.poſſ.z fruc.Jmo.in.d.§.diſs.z in.d.l.q̄uis.z de vsu z alimē tatione iudicij nō sequitur ista lex nec eius materia. † Aliquā do quis vult diuidere iudiciū:z diuisio p̄prie cadit circa ea q̄ se cōtingunt.istud potest tripliciter contingere.primo ratione subiecti quando duo iudicia cōpetunt ad eandem rem licet di uersis vīs prout est iudicium possessorij z petitorij que com petunt ad eundem fundū. Iste due cause appellantur cōtinen tes q: ad eandem rem vt dixi competunt.Item quia cognitio vnius affert aptiorē intelligentiam alterius.nā iudex qui pri mo cognouit in possessorio q̄s sit possessor cōmodi⁹ intelliget in petitorio quis debeat agere z q̄ debeat agi prout declarat gl.in.c.cū eccle.de cā pos.z p̄pterea. ¶ Scōo dicūtur cause cōtinētes rōne g̃nalis actiōis q̄ diuerse res vel cause p̄tinētur oēs sub yna actiōe g̃nali puta sub actione tutele vel sub actiōe neg.gest.vt hic in gl.§.in istis duob⁹ casibus p̄prie loquitur ista.l.z eius materia. ¶ Tertio dicuntur cause cōtinētes rōne plur alitatis p̄sonarum q̄s sunt plures socij vel fratres habē tes cōmunes vel hereditates i diuisas : nā vn⁹ eorū nō posset cōuenīri cora vno iudice ali⁹ cora alio ſz necessariū est q̄ iudi ciū omniū cora vno terminet. de isto .p̄prie ita loquit̄ tutulus. ff. de q̄b⁹ re.ad eū.iud.ea. qui titul⁹ non solū hz locū in causis ciuilib⁹.ſz etiā in causis criminalib⁹, z ideo si q̄s intulit plura vulnera de vno nō pōt vnus iudex cognoscere z alt⁹ de alio:ſz necesse est q̄ vnus cognoscat de omnib⁹ vulneribus : similiter q̄ cōmisit homicidiū non posset accusari cora p̄tate z auxiliator vel mādator cora capitaneo:hz oēs cora eodē iudice sm Bal. in.c.j.in vlt.col.de cōtrouer.feu.ap.par.ter.z in.l.non ideo mi nus ad fi.C.de accul. ¶ Jmo plus si ciuitate sunt plures iu dices ordinarij z habeo aliquē debitorem obligatum diuersis actionib⁹ si oēs iste cause possunt cora vno iudice tractari nō possum adire diuersos ordinarios p diuersis ōbitis gl.est no. in.c.fi.in ver.literas.de rescrip.z ibi Panor.multū no.z decla rat.z Semi.in.c.diſpendia.de reſcri.in.vj. super quo diligētius cogita. ¶ Ité aduerte inquantū cōstituī differētiā inter muta tionem iudicij p̄o qua cōpetit exceptio pendētie litis z diui sionē iudicij ex qua oritur exceptio ne cōtinētia cause diuida tur de qua loquitur ista.l. ¶ Adde aliam no.differentiā:q: ex ceptio pēdentie litis nunq; hz locū nisi q̄n sententia lata in pri mo iudicio pareret exceptionē rei iudicate in.ſcōo. ita dicit ſi gnāter Bal.in.c.i.in fi.de cōtrouer.feu.apud par.termi.nō ſic erit in exceptiōe diuisiōis iudicij de qua loquit̄ ista.l.p̄z i poſ-

sessorio z petitorio vbi tū sinia lata in vno nō p̄iudicat i alio.l. naturalr.§.nihil cōe.ff.de acq.pos.z hic in gl. ¶ Ultimo p̄mitte q̄ ista.l.legit̄ in gl.magna,p̄cipalr altero de duob⁹ modis. primo q̄n diuersi iudices sup eadē re a diuersis sunt ſpetrati q intellectus est verus in se:sed nō cōuenit huic litere que loqui tur quādo idem impetrauit. Unde scōo modo legit̄, z bene q̄n vnus z idē impetrauit diuersos iudices sed iste intel.variat in gl.dupliciter.primo q̄n idē impetrauit diuersos iudices ſz du rante adhuc p̄ma causa.scōo idē impetrauit diuersos iudices sed nō eodē tpe sed post finitā primā cām impetrauit fm.tene quē vis ex istis duob⁹ vltimis. ¶ Istis sic p̄missis venio ad.l. quē.h.d. † Cōtinētia cause nō dz cora diuersis iudicibus diui di.hoc primo.z Sfacies punit arbitrio iudicis.hoc scōo.z ideo nō pōt sup cā possessionis vnus iudex.z sup causa p̄prietatis alius iudex impetrari.h.d.Tertio z vltimo.z ex summario pt⁹ diuisio.l.q̄ hz tres partes . in p̄ma ponit regula,p̄hibitiua.in ij̄.ponit pena Sfacienti.in.iij̄.subijcitur exemplū regule.ij̄. ibi pe na ex officio.iij̄.ibi atq; aliū. ¶ In primis pōdera tex.ibi nulli audientia p̄bebeat fm Pau.de ca.z alios alīod.hic,† q̄ ista exceptio.tu diuidis p̄tinētia einsdē cause impedit litis ingres ſum:cū tex.p̄cipiat denegari audientiā. Sunt z alie multe ex ceptiōes impedītes litis ingressum quarū alique enumerant p Bal.in.l.posti⁹ liti.C.de pac.p alīod.in.l.nā z postea in p̄n. ff.de iureiur.p cano.in.c.i.de lit,cōte.in.vj. ¶ Scōo no.regulā q̄ p̄tinētia cause⁹ nō debet diuidi coram diuersis iudicibus. ¶ Limita istam regulā sex modis.primo vt p̄cedat si appona tur a parte alias valeret p̄cessus cora vtroq; sm Jnn.z Pa nor.in.c.cū alīod.Ferrarien.de cōsti.sequunt Bal.Pau.de cast. z relig alīod.hic.d.Ant.de but.in.c.j.de cā pos.z ppti.† Sed pulchrū onbium est vsq; ad quātū tps possit hec exceptio op poni.Jac.de bel.quē refert z sequit Albe.de rosa.hic tz q̄ etiā post litē conte.cū ista.l.resistat z imponat penā:ergo quicquid sequit̄ est nullū.l.nō dubiū.C. de.ll.z p hoc nō obli.si dicat q̄ exceptiōes declinatorie fori cū sint dilatorie debēt opponi ante litē z testatā postea vero opponi nō p̄t.l.pe.z fi.C. de exceptci. inter monasteriū.de re iud.rndetur q̄ verū est nisi.l.procedat resistēdo vt hic facit:istā opi.sequūtur.d. Alle.z.d.Ant. q̄uis Raph.ful.dicat q̄ sit scrupulosa ppter regulas iuris q̄ sunt i Jniū. Ego teneo Jnium q̄ imo ista exceptio diuisionis iudicij nō possit opponi nisi vsq; ad litē cōte. z nō p̄t sicut alie declinatorie vt p dixi:moneo: forti fundamēto:nā maior est cōtinē tia vnius cause ad seipsam q̄ diuersarū cārū vt expresse dicit Cy. hic.sed ego habeo q̄ si vna cā sit cepta cora vno iudice postea trahat ad aliū q̄ exceptio dz opponi ante lit.cōte.postea opponi nō pōt sm Bal.in.l.peremptoriae.i vlt.col.C.sen.rescin.nō pos. z in disputatione accusatus de vi turbatiua.in.xj.col. Jmo.i.l. cū procurator.§.diſs.ff.de ope.no.nun.do. Alex.in cōſi.cv. q̄ inci.magnifice p̄tor.in.x.col.lib.iij̄.exceptio p̄tiōis fori pōt opponi post lit.cōte.sm Bal.in aut.sz nouo iure.in pe.col.C.de ser.fug. ¶ Scōo limita istā.l.no.q̄ actor z re⁹ sunt eiusdē fori secus si diuersi vt q̄ vn⁹ sit laicus alt⁹ clericus tūc in cā posses ſiōis z p̄prietatis poterūt diuersi iudices a diuersis fori.z ita ibi clari⁹ cano.de iud.Jmo. in.l. egit⁹, fff. de acq.pos.Pau.de ca.z do.Alex.hic.§ cause q̄ gl.magna i j.itellectu.Pla. q̄ oēs dicūt esse verū in se vult Jniū inquātū loqtur de bononiē.z mutinē. qui sunt diuersi fori nisi dicas q̄ ambo tū sunt laici secus in.d.c.fi. ¶ Tertio no.limita q̄ reus cōuctus esset cōtumax tūc nō haberet priuilegium huius.I.nec.d.l. vbi ceptū sm Bar.in.l.sepulchri.i.j.col.ff. de sepul. vio. z i.d.l. vbi ceptū.z in.l.q̄uis.ff. de dā.inse. Pau.de ca.hic.z i.l.q̄uis. p illū tex.ff. de in ius vo.Pan.in.c.proposuisti.ad fi.z in.c. dilecti.in pen.col.de fo.cōpe. Jmo plus etiā si contumax vellet reſarcire expensas adhuc nō admitteretur ad opponēdū talem exceptionē sm Bar.in.d.l.q̄uis.quā sequit̄ do. Ant.i.c. ppo ſuisti.q̄uis Ang.z Jmo.in.d.l.q̄uis teneāt cōtrarium ibi vi deas plenius per alīod. ¶ Quarto quādo est iudex z nō ha beret iurisdictionē super tota lite z sic vltra id q̄ petitum:tunc ex necessitate oporteret diuidere z agere cora alio ſz Bar.in.l. in cōmodato. §. duabus. ff. cōmo. ¶ Quinto cogita si posset limitari quando interuenisset iuramentū an vigore iuramenti possit creditor adire iudicem secularem:z etiam indicē eccle sticum z in hoc non est dubium q̄ iuramētū addit fori. foro. c.fi.vbi Joan.an.z alij de for.compe.in.vj.c.ad nostrā.ij̄. de in reiur.Bal.in.l.si cū patrono.in fi.C.cōmunia vtriuſ.in. z in tit. de pac.constan.in verbo vasalli primo.z in.l.j.z in.l. liberti. in vlt.col.C.de oper.lib.z in.l.ordinarij.C.de rei vendic. z in.c.j.§. item sacramenta puberū.in.iij̄.col.de pa.iur.fir.z in aut.sacra menta.in.iij̄.col.C.si aduer.vendi. Specu.in tit.de competenti iud.adi.§.j.in p̄inc.do.Anto.de butri. in. c. cum sit generale. de foro compe.z istud credo verissimū. ¶ † Sed dubiū rema-

¶ Diuidere iudicium. Nota q̄ tūc nō valet sen tentia nisi sup to to pronūtietur. Bal.i.j. q̄ſi.cccc lxxxi.vertente.q. in terminis inter nobiles de gabia no. z dixi consil. cccc. p Claudio songeys. Purp.

¶ Cōtinētia cau se.Adde Bart.i l.quidā estimaue rūt.ff.si cer.peta. Alex.plene in.l. si mihi z tibi. in p̄inc.col.ij̄.ff. de leg.j. Purp.

¶ Cōtumax. So cy. vbi declarat. lib.j.cōſi.xlſ. antecē. ad questionū predictarū. Purpu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

net an simul ꝛ semel possit vtrūq; cumulare. Bal.in terminis in.l.i.ſi vlti.col.C.de reb.cred.formā ſpecie.q.an lite mota coꝝ iudice seculari possit rōne iuramēti eundē 2 venire coꝝ iudice ecclesiastico.ꝛ vī determinare ꝙ ſic.ꝛ ita alias in cōtingētia facti allegabā:ſ; rīdebāt̄ p aduocatos ptis aduerse ꝙ bal. dicit posse adiri iudicē ecclesiasticū vt mone ar iudicē secularē ꝙ faciat obseruari iuramētū.ꝛ vere ita sonāt verba Bal.tū caue q; ea p que monet Bal. pcedit quātū ad totā causam. Addenūc Bal.in.o.aut.sacramēta puberū.in.iij.col.vbi formaī dicit ꝙ iurm addit fozū fozo.nā ep̄s pōt cogere ptē ꝛ etiā iudicē secularem ad obseruationē iuramēti ita dicit not. Jo.an.in.d.c.ſi.de fozo cōp.in.vſ. Ecce qualiter Bal.hic meliꝰ ſe declarat.

8 ¶ † Confirmo rōne. Nā iurm ḃz executionē paratā.vt est magis cōis sniā. Firmat Bar.ꝛ ibi dicit in.l.ij. in ſi.ff.de iureiur.ſz in executiuis cessant iste.ll.vt dicā i sequēti limitatiōe. ¶ Sexto ꝛ vltimo cogita ſi ista lex pōt limitari in executiuis.ꝛ an ibi possit diuersos iudices adire sicut simul ꝛ semel ipetrare diuersas vias executiuas.ſ.missiōis in pos.pignoris capture psonalis ꝛ similiū donec sibi actualiter satisfiat:qz imputā.est debito ſi quare nō ſoluit. Ita Bar.in.l.2 sentaneū.in vlt.col.C.quo ꝛ q̄ iud.no.Bal.in.l.q legati.p illā tex.C.vt in pos.leg.ꝛ in aut. que supplicatio.C.de preci.imper.of.ꝛ l.ij.in ſi.C.de test.mili.ꝛ in.c.2 tingit.i.t.col.de do.ꝛ cōm.ꝛ in.l.ſi.ḡ.ſz ſi cū ſeio.ff.ſi cert. pet.ꝛ in.l.vnica.ḡ.ſi.vbi ☞od.ff.ſi quis ius di.nō obtē.Ang. in.l.qui restituere.vbi no.limit at.ff.de rei ven.ꝛ in repe.l.nemo carcerē.circa principiū.C.de exacto.tribu.li.x.Hemi.in rub.de eo qui mittitur in pos.causa rei seruan.li.vj. facit pulchrū verbum Bald.qō aduocati sepe habēt in ore.l.etiā.circa pn.C.de execu.rei iudi.ꝙ in executinis nō requirit strepitus iudiciorū nisi dixeris ꝙ predicta pcedūt coram eodē iudice.ꝛ nō diuersis.cogitabis opportunē. Addendū et ad ista materiā illud qō dicit Bal.i.c.i.ſ.itē ſi vasall⁹.i.i.co.de 2troversia suesti. ¶ † Tertio no.ex hoc tex.puniri eū q ipetrauit diuersos iudices i cā possessoꝛiū ꝛ petitoꝛiū.vnde ifert Sal.ꝙ cū ista.l.ſit penalis nō haberet locū in eo qui adiuisset plures ordinarios iudices reprobat do.Alex.eo quia tex.in pnn.loquit generaliter. ¶ Tu cōfirma per id qō no.Bar.in.l.regula.ḡ.ꝛ ſz.per illum tex.ff.de iur.ꝛ fac.igno.secundo quia tex.in ſi ponit exemplum: exēpla aūt nō restringūt regulā l.do.anni infecti stipulatio pertinet.ḡ. ſi.ff.de dam.infe.l.j.ḡ.labeo.ff.de aqua quoti.ꝛ esti. non eūdo p mendicita suffragia cōtra Sali.est gl.in.c.ñ.ꝛ ibi Pan.de rescrip. ¶ Ultimo adde ꝙ per istū tex.dicit Bal.in.l.q indign⁹.

10 ff.de fen.a. † ꝙ q in vno loco subiicit se examini nō potest alibi doctoꝛari q; non debet cōtinētia cause diuidi per hunc tex.sed tu cōtra subeundo novum examen etiā ſi iurasset ſm.d.Ant.ꝛ Jmo.in c.cū inter.p.p illā text.de renū.subdit etiā Bal.l.o.l.q indignus.ꝙ ſi vn⁹ doctoꝛ pūtauit ſcholarē ꝙ alius doctoꝛ nō potest ei dare insignia nisi fit substitut⁹ vel ex cā.l.i.ff.de officio 2sul. Et ita obseruat hic Padue.ꝛ Pisis: sed 3tiū seruatur Papie. ¶ Capio glo.in ver.nulli.quam diuide in quinq; partes,in prima declarat tex.in.ñ. ponit primū intel.Pla.l.iij. ponit aliū intel.Jo.in.iiij.ponit aliꝰ ſ telectū einſdē Jo.in.v. fomat.q.Scō a ibi ꝛ pone casum ſm Pla.iij. ibi.vel pone ſm Jo.iij.ibi,vel dic tertio.v.ꝛ vltia est ibi,ſz an ſine nona. ¶ In ea.ibi.tu aūt approba.iste primus intel.est verus in ſe ſm oēs per duas rōnes de q̄bus p Bar.ſz nō 2uenit ad istā.l.q loquitur qñ idē impetrauit diuersos iudices. ¶ Tu aduerte ꝙ imo etiā cōgruit ad hāc.l.nā ista.l. p.10 ponit decisiōnē in genere,ꝛ huic gīalitati 2gruit exēplū Pla.qz gen⁹ pōt verificari in q̄libet ſpecie.est bene verū ꝙ postea tex.in ſi.ponit exēplū qñ idē impetrauit,ꝛ ad istū exēplū nō cōgrueret intel.Pla.ſz exēpla

11 nō restringūt regulā vt dixīt tex. ¶ † In ea.ibi vl̄ dic ſm Jo. habes ꝙ interdictū retinēde possessiōis pōt simul intētari cū petitoꝛio:ſz in hoc male dicit rōne 2trarietatis:qz q agit interdicto retinēde possessiōis pſupponit ſe esse possessoꝛē: ergo nō p̄t simul ꝛ semel agere rei vē.2tra aliū:qz agēdo rei vē.pſupponit aduersariū possidere.l.vnica.C.de alie.iudi.mu.cā fac.c.exa minata.ō iud.ꝛ sic rōne 2ietatis ista remedia 2currere nō possent.vt ꝓbat.in.l.ſi de vi.ff.de vi ꝛ vi ar.nisi qs ageret interdicto retinēde rōne ſoli⁹ ciuilis possessiōis quā tenet animo:tūc nihil esset 3tiū qn posset agere rei ven.rōne naturalis possessionis aut detētationis q̄ est apud aduersariū vt plen⁹ declarat Bar.in.l.naturaliter.ḡ.nihil cōmune in trib⁹ pmis cōbinationib⁹.ff.de acq.poſſ.ꝛ in.l.incerti.C.de interd.ſec⁹ est in interdicto recuperāde vel adipiscēde possessiōis vbi cessat illa rō 3tie tatis.l.cū fundū.ḡ.ſi.vbi gl.plena.ff.de vi ꝛ vi ar.c.paſto.de cā poſ.ꝛ ꝓpriet.

12 ¶ In ea.ibi vel dic tertio.iste tertius intellect⁹ est bon⁹ ꝛ approbat cōiter ꝙ doct. † ex quo habes notare ꝙ ſi impetrauit iudicē delegatū 2 te in cā possessoꝛiū deinde finita cā impetrē aliū in cā petitoꝛiū nō possum.ita etiā tenet.d. Ant.in c.i.de causa poſ.ꝛ ꝓprietatis.ꝛ i.c.i.de ſeḡtratiōe possessionū.ꝛ fruc.Quis 3tiū,ꝛ male tenēt vtramq.ꝛ Cy.hic,per.d.aut.ꝛ cōsequenter vbi finita prima cā ꝓmittīt recōuentio coram diuerso iudice sed ibi loquit qñ cause sunt penit⁹ separate ꝛ nō 2tingētes se in aliquo vt hic ꝛ in hoc vide late.d. Frā.de arc.in 2ſi. ceip.ꝙ inci.diligenter ꝛ mature 2sideratis.in.ꝓiij.co.ꝛ duab⁹

13 sequētib⁹ vſq; ad ſi. ¶ † In ea.gl.in ſi.ista est pulchra q̄stio nū qd iudex delegat⁹ in causa possessoꝛiū possit cognoscere de ꝓprietate:glo.se remittit.ad.l.iij.C.ſi a nō compet.iudice.vbi gl. format.q.contra.vide tex.in.c.i.vbi gl.magistralis. in verſi.indistincte.de seque.possessio.ꝛ fruc.Cōmuniter 2cludit i vtroq; casu qō nō per cano.in.d.c.i.Cy.ꝛ alios in.d.l.iij.ꝛ Sal.hic cū limitationibus de quibus in dictis locis. Jason Padue.

1 ☞ Cause criminales habent instantiam biennij.
2 Instantia causarum ciuilium durat biennio.
3 Cause pecuniarie qāuis sint maxime quantitatis non equiparantur causis criminalibus.
4 Etiam cause ciuiles que ventilantur super statu persone alicuius habent instantiam triennalem.
5 Instantia triennij incipit currere a die litis contesta.
6 In his que emergunt ante litem contesta.non est dare peremptionem instan.etiam si duraret mille annis.
7 In casibus in ḡbus lis nō 2testāt qñ incipit instā.triennalis.
8 An cause executiue habeant instantiam triennalem.
9 An cause summarie habeant instantiam triennalem.
10 Causa possessio.est summaria.
11 Exceptio facit vt regula extendatur ad casus qui alias nō cadebant sub regula.
12 Sententia ferenda super iudicio summario etiam in quo lis non contestatur est diffinitiua.
13 Instantia triennij habet locum coram quocunq; iudice ordinario seu delegato.
14 Judex potest statuere omnes terminos vno contextu ad articulandum.
15 Si statutum imponat certam penā iudici nisi causam finiret. ī certum tempus intelligitur si petatur a parte.
16 In causis ciuilibus in singulis capitulis nō datur nisi vna dilatio.sed in criminalibus pro singulis capitulis dātur reo tres dilationes accusatori due.
17 Ubi est breuis meta iudiciī:ibi breuiores debēt esse dilatiōes.
18 Ubi tota instantia est breuis: ibi oportet ꝛ singula eius membra esse breuiora.
19 Instantia triennalis non potest de cōsensu partium prorogari.ꝛ nu.21.
20 Facilius permittit̄ ꝑnratio eī qō durat ꝙ de nouo 2cessio.
22 Licet de consensu partium causa prorogari non possit tamen potest per viam compromissi.
23 Donec durat cōpromissum nō currit interim tēpus instantie.
24 Consensus partium potest aliquando contra statutum quando volunt redire ad ius commune.
25 In correctoriis licita est extensio qñ reditur ad ius commune.
26 Sententia lata post lapsum triennij,ꝛ sic finita instantia est ipso iure nulla.
27 De iure cano.cause non habent instantiam limitatam nisi in causa appellatio.

II.

¶ Properandū. Diuide totam istam l.que est prolixa in sex partes,vt p Bart.ꝛ Bal.hic.deinde istud ꝓncipiū subdiuide ſm eosdē in quinq;.sed caue dum dicunt ꝙ in ḡra repilogat.istud esset arguere tex.de supfluitate.ideo dic melius ꝙ Imperator nō repilogat imo addit:nā Imperator.ſ. generaliter statuerat in oīb⁹ causis in ista quarta statuit generaliter in omnibus iudicibus,ꝛ sic addidit.h.d.in summa cause ciuiles debēt a tpe litis conte.ſ.triennij terminari alius

a perit istātia⁴ exceptis causis fiscalib⁹ ꝛ publicarū functionū.

1 h.d.vſq; ad.ſ.ſi quidē. ¶ † No.i.qō cause criminales habent instātia biēnij. Adde ꝙ istud fallit qñ talis cā est cū clerico qz tñc durat tñi duobus mensibus.tex.est in aut.vt cle.ap.ꝓpri.

2 epiſ.col.vj.ꝛ ibi Ange.in ſi.ad hoc no.illum text. ¶ † Secūdo no.ꝙ instā.causarum ciuilium durat tñi triennio. Contra istū tex.ꝙ vult ꝙ in criminalibus instantia duret biēnio sed in ciuilibus triennio opponitur imo ḃz esse totum econtra per id qō decidit̄ in.l.ſi.ff.de ferīs.ꝛ ibi gl.ꝛ doct.assignāt rationem: quia in criminalib⁹ non est ita currendum. Bart.ibi in fin.respōdet,ꝙ toti instantie statuitur breuius tēpus ad hoc vt magis solicite intēdatur vt hic.sed ad probandū statuitur maius tempus vt veritas clarius habeatur vt ibi.adnerte tamē quod vbi alter ex litigātibus per subterfugia causam ꝓtelaret.videtur ꝙ instan.nō currat alteri parti in qua nō esset culpa.ita videt velle gl.ꝛ ibi plen⁹ cano.in.c.cū venerabilis.de excep.dum

dicit ſe

dicit,sed p subterfugia ꝛ cauillatiōes causa fuit prorogata.ſz de hoc est gl.no.ꝛ expſſa in.l.i.in tra vtile.in pnn.in ver.intra etatē. ff.de min.facit tex.in.l.qnquēnū.ff.de adul.ꝛ tex.in.l.ſi cū ipſe.ꝛ ibi Bar.ff.de exc.tu.ꝙ quē tex.no.ibi Bal.post antiquos qō ſi statuto ciuitatis caueat ꝙ ḡsibet cā.j.tres menses decidat ꝛ aduersari⁹ cā testiū pducēdoꝝ quos dicit hꝫ in longinquis ptib⁹ petit dilationē q̄ vltra tres mēses extēdit ꝙ nō obst.statuto cā post tres mēles erat decidēda. Ad idē est bo.tex.in.l.ſi. ad ſi.C.de adul.ꝙ quā no.ibi Cy.Bal.ꝛ Sali.ꝙ ſi causa ḃz expediri.j.certū tempus nō curriti impedito p dilationē aduersa

3 rīj.idē no.Jac.bu.ꝛ Bal.in aut.clericī.C.de epi.ꝛ cle.ſz cane p tex.in.l.arbitrio.ḡ.dolo.vbi gl.ꝛ Bar.ff.de dol.nisi intellexeris ꝙ sibi sit dol⁹ tertiꝰ ꝛ nō partis: ſz an in predictis sit verum ꝙ instātia nō currat ꝓter subterfugia aduersarii an vero currat sed concordatur restitutio ponit glo.ꝛ ibi Bart.ꝛ Bald.in.ḡ. finaūt vtraq; vbi dicā.ḡ.e.l.canoni.ī.c.cū venera.eē.eo. ¶ Tertio pōdera tex.ibi qātecūq; ꝙtitatis er quo no.iūctis ꝓcedē

3 tib⁹ † ꝙ cause pecuniarie ꝙnis sint maxime ꝙtitatis nō equiparant causis criminalib⁹ ꝙtū ad tps istātie:qō vī facere cōtra illud ꝙ volūt Bar.ꝛ doc.in.l.admonēdi.in pe.col.ff. de iureiur.vbi dicūt ꝙ cause ciuiles magne eqparant criminalib⁹: ſte tex.videt facere in oppositū. facit qō vult Bar.in.l.iij.ff. ff.de adi.leg.dū facit differētia iter causas capitales ꝛ causas grauiſſimas:mā cause ciuiles q̄ sunt de oībus bonis vel de maioꝛi pte sunt grauiſſime:sed nō capitales hinc est ꝙ cano.in.c. cū oporteat.de accuſ.ꝛ Jo.de ana.in ḡſi.ſx.inc.visa īqſitiōe foꝛ mata.in.iij.col.dicūt qō inimicitia q̄ resultat occasione omniū bonoꝝ vl maioꝛis ptis ḃz solū q̄ſi capitalis.facit etiā ꝙ quelibet pena corpalis ḡtūcūq; minima cēset maioꝛ quacūq; pecuniaria.l.in sernoꝛū.in ſi.ff.de pe.nisi l pſonis vilib⁹ ſm Bar.in l.j.in ſi.ff.de pe.ꝛ in.l.lenia.ſcba opp.ff.de accu.vide tñ ꝙ ḃt gl.

4 in.l.he opere.ff.de ope.lib. ¶ † Quarto no.exīsto tex.in x.cōditionibus.iuncta gl.ꝙ etiā cause ciuiles que vētilantur super statu persone alicuius habent instan.triēnalem hinc infertur ídē esse in cā filiationis ꝙnis solus Alb.de ro.hic in hoc vltio teneat 3tium ꝙ imo cā filiationis ḥz solū instati.duorum mēsium p tex.in.c.lator.ꝛ q̄ſi.sint legi.ſz ille tex.in ppōsito nihil fa

cit loquit̄ in delegato cui erat limitatū tps duoꝝ mēsiū secus ergo vbi dele.fuisset facta simpliciter vt hoc tex.iūcto x.ff.vbi

5 tenet Ang.ibi ꝛ Bal.in.l.tale pactū.ḡ.qui puocauit.in.ḡ.q.in ſi.ff.de pac.Pe.de anch.in.l.j.C.de iur.calū.ꝙ dicit ita vidisse cōsultū per Bal.ꝛ ꝙ ita obtinuit de facto.idem tenet Ang.de

6 are.in.l.ab executione.in pnn.in.v.col.ff.de app.dū refert opi. istam pro vltima.idem tenet do.Fran.de are.in.c.pe.ff.de iudi.

motus qz in executiuis non expectat sentētia diffinitiua ergo ibi nō est instan.cū nō sit ꝓprie iudiciū.c.fons.de verb.sig.idē no.Bal.in.l.cōsentaneū.in ſi.C.qūo ꝛ q̄ iudex.vbi dicit ꝙ nō putat ꝙ primū decretū pereat lapſu triēnij:qz executio nō habet instātiam triennalem.cū ista.l.requirat litē ante esse cōtestā. sed in executiuis nō cadit litis 2te. ¶ Istam opi.limitat Bal. in.l.ij.C.de execu.rei iud.ꝛ in.l.vnica.ḡ.j.ad ſi.ff.ſi qs ius di.nō obtēpe.quā sequitur Lu.ro.in repetitiōe.rub.ḡ. de arb.in ver. sed pone qō pars velit appellare q̄ſi pro executione sententie impetrarēt offiī iudicis:secus ſi actio iudicij vel in factū:sed certe tūc nō haberet exequtionem.imo requirīt libellus,ꝛ alī⁹ oꝛdo iudiciarius vt declarat Barto.in.l.intra dies.ff.de re iudi. ¶ Bzeuiter tene ꝛtrariā opi.ꝙ imo cause executiue hñt instātiā triēnalē vt nō possint vltra durare: qz ſi cause ordinarie nō ꝓnt durare vltra triēnū,ꝛ rō est ne lites sint imortales vt hic quāto min⁹ cause executiue in quib⁹ debet procedi velo leuato.ꝛ istā opi.tg Bal.in.l.j.per illū tex.in ver.instātia.C. de iura. cal.Pan.de ca.in.l.ḡ.ḡ.qō obseruari.eo.ti.ꝛ idē Pan.de cast. hic qui dixit ꝙ ita vidit iudicari ꝛ terminari.idē tenet. Lu.ro. cōſi.clxxiij.qō inci.amplissime doctoꝛ.in.j. dubio.d.Alex.hic ꝛ in ḡſi.qō inci.visis actis cāe.in.iij.iiij.ꝛ i vlt.col.in.ñ.vo.vbi dicit ꝙ semp est arbitrat⁹ ꝙ in causis executiuis sit dare instā- a tiam etiā ſi expediat officio iudicis,ꝛ qō legendo.ꝛ ita 2tinuo cōsueuit tenere. ¶ Pro ista sniа mouet:nā ob publicā vtilita tem est inductū ꝙ instantia nō durat vltra triēnū vt hic.ergo cū sit inducta ob publicā vtilitatē est fauoꝛabilis:ergo ds extēdi ſm Bar.in.l.ſi cōstāte.in ſx.q.prime partis ꝓncipalis.ff.sol. ma.ꝛ in.l.ij.ḡ.exercitū.per illum tex.cū glo.ff.de infami.ꝛ in.c. quemadmodū.C.de agrico.ꝛ cēſi.lib.xi. In quibus locis dicit Bar.ꝙ ēt ſi esset lex penalis deberet extēdi. Et ſi dicas ꝙ doc. Bar.loquitur vbi tractat̄ de fauoꝛe publico ꝓncipaliter put reuera loquitur Bar.vt delicta puniant:ego dico ꝙ etiam qñ tractat̄ de fauoꝛe publico secūdario adhuc illa lex tanꝙ fauoꝛabilis ḃz extēdi per tex.notabilē in.l.hoc modo.in ſi.ff.de cōdi.ꝛ demō.iuncta doc.Bar.in.l.j.ff.ſo.ma.facit bene glo.in.d. b l.ſi cōstante.in pnn.in ver.mariti.vbi gl.extēdit illā.l.ex oꝛdinatione loquitur in vꝛoꝛe,vt etiā extēdat ad socerū:qz tractatur de fauoꝛe publico,ꝛ tñ est secūdario. ¶ Ad idē facit ꝙ cōſuluit Pan.de ca.in ḡſi.xxiij.inci.viſo pūcto.in.iij.col.ꝙ statu tū ciuitatis bꝛixie diſponēs qō potestas pōt committere appellationem a ſnia diffinitiua,extēditur etiā ad appellatiōes a sentētijs interlocutoꝛijs:qz in hoc versatur publica vtilitas ne cogant ire venetias pro impetratione commissionis:ꝛ tamen

9 ista publica vtilitas est secūdario. ¶ † Scō querit nūqd cau c se ſummarie habeāt istā instantiam triēnalem. Solus abbas Panoꝛ.in.c.pe.in vlt.col. de indi. tāgit ꝛ dicit ꝙ alias vidit in facto dubitari:ſz ꝙ nō meminit ſe alicubi legisse ꝛ determinat quod ſic ꝙ habeant istam instātiam per tria fundamenta que parum stringūt.alīj ibi nō tāgūt:istā decisionē sequit.d. Alex. in consi.l.ꝙ inci.visis actis cause,in.v.col.in.ñ.vol. ¶ Sed qñ nō haberemus authoꝛitatē Panoꝛ.nec alteriusꝛego cōfirmo

10 istā partē p tria fundamēta q̄ mihi valde stringūt. ¶ † Prio c pondero esse tex.hic in ver.seu super possessione cū cause possessoꝛij fit ſummaria vt not.gl.ꝛ doct.in.l.j.C.quo.lega.Barto.in extrauagan.ad reprimen.in ver.summarij.in.iiij.col. ¶ Secundo subtilius pondero istum tex.ibi exceptis causis fiscalib⁹ vī publicarū functionuꝝ:nam cause fiscales sunt ſummarie,l.pe. ꝛ ibi latius Bart.C.de conueni.fiſ.debito.li.xj. similiter causa publicarū functionū ē ſummaria.l.j.ꝛ.l.missi opinatores,C.de exacto.trib.li.x.per istas exceptiōes ꝓbo ꝙ regula generalis hic tradita ꝙ oēs lites habeant instantiam triēnalē ꝓcedit

11 etiā in causis ſummarijs ꝛ ꝓbo sic. † nam exceptio facit vt regula extēdat ad casus q̄ alīs nō cadebāt sub regula ad hoc vt exceptio sit bona.ꝛ ideo ſi ꝛstituo te ꝓcuratoꝛē gñalē ad oēs causas excepta causa restitutiōis in inte. certe qz excipio casus requirēte specialē mādatum ista exceptio facit vt intelligaris habere mādatum ad oēs casus requirentes ſpāle mādatū qō alīs nō habuisses.istud operat exceptio.ita tenet Hemi.in.c.q ad agēdum.ḡ.j.de ꝓcuratoꝛi.in.vj. Jmo.in l.fin.in.ḡ. colum. ff.quis ꝛ a quo appe.ꝛ plenius do.Alex.vbi ſoleo tāgere in.l. 12 ſi.ff.qō quiſq; iur.cū cōcoꝛdātijs quas ibi dedi. ¶ † Tertio ꝛ adhuc fortiꝰ moueoꝛ:nā sentētia ferēda ſup iudicio summario ēt in q̄ lis nō cōtestat est diffinitiua,vt ꝓbat tex.ſin.in cle.sepe. de ver.sig.Bar.in extrauaganti ad reprimē.in ver.ſummarie.l j.colū.ꝛ plenius in.l.ſi quis aliberis.ḡ.ſi quis ex ḥis.ff.de liberis agnoscē.ergo necessario ibi cadit istātia q: ſnia diffinitiua nō potest ſequi ſine instātia precedēte.l.prolatam. vbi Bart.ꝛ alīj.C.de sent.ꝛ in.l.j.cum ſi.C.quādo prouoca. non est necesse.

13 ¶ † Septimo no.in ꝛ.ḡ oēs.ꝙ instā.triēnū,ḥz locū coꝝā quocunq; iudice siue oꝛdinario siue deleg.qđ autem coꝝā arbitro,

an instan. sit limitata ad trien. qñ tps nõ esset aliter limitatũ a partib⁹. Odof. hic in fi. & ꝙ sit idẽ cũ arbitria sint reducta ad instar iudicior. l.i. ff. & arb. do. Alex. hic l.iij. col. allegat de hoc gl. in l. ij. & in l. ij & in principio. & in medio. in fi. l. c. l. ego nõ inuenio illã gl. & ideo allego gl. exõssam vin. l. itẽ si vn⁹. ff. in ver. multo, ff. & arbi. quã allegat & sequit Bal. in l. ij de meis. ff. c. ti. idẽ tenet Spe. in ti. & arb. & differt. vt ultra trienn. ff. de cõdi. & demõ. Pano. in. c. pe. i pe. col. de iudi. ¶ Et ita teneas Quis iuũ tenuerit Jo. an. i addi. Spe. sup. & differt. Bal. ẽt in. c. ij. in vlt. col. de arbi. ẽt ꝙ istud nõ est. l. cautũ an coram arbitro locũ habeat instã. hui⁹. l. tũ putat post And. de pisis, qõ in stã. bene finiat triẽnio & nõ ius cognoscẽdi. vnde cogit sniam omni tpe dicere p. l. itẽ si vn⁹. ff. de arbi. qõ mihi est. ¶ In arbitratore ãt certũ est nõ esse instã. sicut nec in iudicio ꝑ Spe. in lo
14 co preal. & Pano. i. d. c. pe. ¶ †Octauo no. in &. hic etenim. ꝙ index potest statuere oẽs terminos vno cõtextu ad articulandum, ponẽdũ. capitulãdũ, prodncẽdũ, & pbandũ, & hoc ne iudici currat terminus instan. ꝑ Bal. Sali. & Mod. cũ cõcor. quas addit do. Alex. ¶ Dicit etiã Ja. bu. i l. ij. C. de fal. & refert
Pau. de ca. hic in. ij. col. & vbi ciq; index videt aliquid fieri ad procastinãdum litem põt ex officio occurrere imo plus patet
Bar. i l. seius & augeri⁹. ff. ad. l. fal. & si iudex videt perire instã. caute potest ferre sniam etiã partib⁹ nõ petẽtibus. & est forte dictũ sequit Bal. in l. i. C. ut & def. aduo. Jmo. in cõmẽ. c. ꝙ tingit. de ireinr. in. & mẽbro in. iij. o. Pan. & ca. & alii Mod. hic.
15 ¶ †Si tñ statutũ imponeret certã penã iudici nisi causam finiret. i. tñ intelligit si petat a parte ꝑ do. Ant. in. c. pe. de iu. Pau. de ca. & alios moder. hic dixi plene vbi multa cumulaui in l. vniuersa. vbi est gl. no. & ꝺ hõi vera. of. ¶ Ultimo ꝙ cõpleneto huius tex. inquãtum vult ꝙ cause criminales durent biennio: ciuiles autẽ triẽnio. opponitur fortiter & videt qõ deberet esse totũ ecõtra ꝙ instãtia causaꝝ criminaliũ esset lõgior
16 & ciuiliũ per tex. in l. ij. ff. de fer. & vbi in causis ciuilib⁹. & in singulis capitulis nõ datur nisi vna dilatio. & in causis criminalibus ꝑ singulis capitulis dant reo tres dilationes & accusatori vne. ratio diuersitatis est ꝑ gl. & doc. ibi qz i causis criminalibus nõ est ita currendũ sicut in ciuilib⁹. sicut ergo plures dãtur dilationes in criminalib⁹, ita lõgior deberet esse instantia Bar. in. d. l. ij. circa fi. sentit istã difficultatẽ. & rñdet ꝙ in causis criminalibus tota instãtia est biennũ ad hoc vt citi⁹ expediant sed dant plures dilationes vt melius veritas habeat. aliud non dicit. alii ibi nihil tãgunt. ¶ Sed ista so. nõ tollit mihi ex toto pruritũ auriũ. ¶ Capio gl. magnã i &. triẽnũ. ꝙ diuido i octo. in. j. ponit remissiue plures fa. ad tex. & sunt. x. Et sic gl enumerat. x. casus in qb⁹ nõ hz locũ istãtia triẽnalis de qua in hac. l.
19 tauit. ¶ †In ea. ibi itẽ an põt procurari. habes ex gl. cõclusionẽ ꝙ instãtia triẽnalis qz est inducta fauore publico nõ ꝓt de cõsensu partium prorogari. idẽ tenet gl. in. d. l. ij. & hz si index. ff. e. & omnes sequunt & per hoc ꝺsoluit ꝺ. Alex. in ꝺ l. xxxij. i. iij. vol. qõ inci. viso ꝓcessu cause vertẽtis inter vniuersitatẽ qõ nõ valet sententia lata de cõsensu partiũ qua ꝓnuntiat superesse de instãtia cũ in veritate nõ supersit: ex quo cõsensus partium nihil facit vt hac gl. moueꝝ etiã per tex. singularẽ. i. l. si spõsus. & si vxor. ff. de dona. iter vir. & vxo. qnẽ Bar. ibi multũ no. 3 infinitas fraudes. & in specie Bal. ibi dicit qõ ꝑstat ar. ad revocationem multarum sentẽtiarum que sunt late per consensum partium vbi lex ꝓhibeat nam etiam sine appellatione semper possunt retractari quem tex. etiã reputat singulare Bal. i. l. cũ
20 allegas. in. iiij. oppositiõe vbi videas. C. de fur. ¶ †Ego fortiꝰ inducto ista glo. nam facilꝰ permittit prorogatio eius ꝙ durat quã de nouo ꝺcessio. l. sed si manente. ff. de precar. sed sic est qõ qñ adhuc durat instantia nõ põt prorogari consensu partium vt hac gl. ergo minus operabatur cõsensus partiũ qñ instan-
21 tia vere erat finita vt in casu do. Alex. ¶ †Tu autem colligẽ do dicta Bar. & olim & aliqua addẽdo ad istã ꝯclusionẽ gl etiã si partes ꝓmitterent non allegare quod instantia sit peremptа fm Bar. & aliõs hic. adde quod nõ valeat sententia lata de cõsensu partium qua ꝓnũtiatur superesse de instãtia cũ in verita-
b te non supersit. fm Alex. no. in cõsi. xxxij. in fi. volu. incip. vi-
so ꝓcessu cause vertentis inter vniuersitatem. Jmo plus & etiã si ꝓmitteret sub certa pena. l. seius & augeri⁹. & ibi in specie not. Bar. ff. ad. l. fal. do. Ant. in. c. pe. ad fi. de ind. Bald. in. l. i. C. de indic. vidu. tol. ¶ Tertio amplia etiã si interponaꝝ iuramentum fm Bart. hic & in. l. si qs ꝙ eo. in. fi. mẽbro. & ibi Rap. & Pau. de ca. ff. de fideiusso. Bal. in. c. cũ contingat. in. viij. col. & ibi do. Ant. de ireinr. d. Ant. & Pan. in. c. pe. de ind. Finis de hoc dubitauerit & relinquat cogitandũ Bar. in. d. l. lenis. vbi pleni⁹ ꝙ
22 do. Alex. istam ꝯclusionẽ limita quinq; modis. ¶ Primo oõ licet instantia prorogari nõ possit per cõsensum partiũ tñ põt prorogari per viã cõpromissi. aut. si tũ. C. de tempo. appel. & cle. ꝙdiu. de appel. & hoc in causa appellatiõis vt dicũt illi tex. nõ autẽ in causa ꝓncipali vbi hoc nõ reperit statutũ fm Bar hic & in. l. si. & si. C. de tẽp. app. ¶ Tu aduerte qõ ventro casu si ꝓ-
23 rogatio instãtie: nec ꝓt fieri ꝑ ꝺpromissum: † sz hũ verũ est. qõ donec durat cõpromissum interim nõ currit temporis instantie prout ꝓprie dicunt tex. alleg. per Bar. & verũ est. qꝺ cõpromissum solũ impedit cursum instãtie in causa appellationis. & nõ in causa principali vbi hoc nõ est statutũ eo qꝺ in causa ꝓncipali agitur de tãto suo iudicio cũ adhuc superẽt remedia appellãdi. put est instãtia cause appellationis qua peremptа perit ius cause. & cle. sicut de appe ita in effectu tenẽt doc. hic excepto Bal. & cano. in. d. c. pe. de ind. Spe. & Jo. and. in ti. de iudi. dele. & restat. & &. sz nũqd de tpe. Jmo. in c. de causis. de offi. delega. ¶ Secũdo limita qñ de nouo renocarentur vno ꝺcto oia acta iuxta gl. in. l. mutari. ff. de procu. fm Bar. hic: tñ istud nõ esset prorogare, sz de nouo ichoare fm Raph. & ul. hic & Jmo. in. d. c. de causis. ¶ Tertio limita ꝙ licet per cõsensum partiũ non possit instantia triennalis prorogari: tamen bene potest ꝑ cõsuetudinem vel per statutum gl. est in l. prescriptione. in glo. i. vbi dixi. C. si cõtra ius vel vti. pub. vbi Bal. in. vj col. no. & dicit raro reperiri alibi & illã glo. ad hoc reputant singu. Ange. & Jmo. in. l. ij. ff. de re iud. ¶ Quarto limita ꝙ licet prorogari nõ possit: tamen bene potest consensu partiũ abbreviari: quia tale pactum est consonum publice vtilitati l. fi. & fin. C. de tem. app. ita late firmat Ln. in. l. ij. ff. de re iudi. cum concor. de quibus ꝙ do. Alex. hic. ¶ Quinto no. limita vt ꝓcedat in instãtia triẽnali inducta a iure cõmuni: sed instan. breuior inducta ꝑ statu-
a tũ põt prorogari de ꝺsensu partiũ vsq; ad triẽniũ & sic vsq; ad tps iuris cõis. ita tenet Bal. hic ꝙ no. & qz valde quotidianũ nã vbiq; cõiter statuta limitãt instã. causarũ vsq; ad duos vel tres
17 mẽses. talis instã. statuti põt prorogari vsq; ad tps iuris cõis. ¶ Cõtrariũ tenet Jo. an. i addi. Spe. in ti. de apeel. & ibi Bar. & Bal. ergo ꝺz esse einsdem nature: qz subrogatũ sapit naturam eius cui⁹ loco subrogat. l. si eũ. & ibi Rap. & Pau. & Alex. & do. vt ecclesiasti. bñficia. sz instã. iuris cõis nõ põt prorogari ꝺsensu
18 partiũ vt hac gl. ergo nec statutario. ¶ Do. Alex. & do. Ant. & tenẽt opi. Sali. qz qñ instãtia reducit ad ius cõe: nõ est ꝟ pub. vtilitatẽ ex quo nõ ꝺcidit triẽniũ & per hoc patet ꝙ nõ obstat Jmo. cũ subsit diuersa rõ. ¶ ꝟ caue qz ipsemet do. Alex. ꝺsuo ꝺcto tenet opi. Jmo. & sic est sibi ꝟsimile ꝙ imo etiã instã statuti nõ possit ꝺsensu ptiũ prorogari: ita tenet. do. Alex. & ꝺ. xxxiij. i. iij. vol. ꝙ inci. & ꝺspecto ꝓcessu cause vertẽtis. in vlt. col. mot⁹ antiqo
24 ritate & rõne Jmo. ¶ †Ego teneo opi. Sali. noua rõne: qz cõ-

sensus partiũ potest aliqñ ꝫtra statutũ qñ volũt redire ad ius cõe vbi alꝫ nõ possunt, istud ꝑz ex eo qõ ꝺcidit bar. i. l. oẽs populi. ff. de iust. & iur. in. iij. q. qõnis prin. in &. inxta ꝓdicta formo. Scõo fallit ꝙ ꝺ causa ordinaria de cõsensu ptiũ nõ possit fieri summaria. gl. in. c. de causis. vbi doc. de offi. deleg. tñ ecõtra causa que est summaria põt de ꝺsensu partiũ fieri ordinaria: qz isto modo reddit ad ius cõe. gl. est no. in cle. sepe. in glo. fi. & ibi
25 Jmo. in. xli. col. de ver. sig. † Tertio facit ꝙ etiã in correctorijs licita est extẽsio qñ redit ad ius cõe. gl. est no. melior de iure. i. c. statutum. in ꝟ ver. numerandi. de rescrip. in. vi. ꝺ. Ant. de bn. in. c. olim. de &. sig. ꝺ. Alex. in. l. si cõstãte. in prin. in. vj. col. ff. so. ma. & tñ in correctorijs est ꝓhibita extẽsio iuribus vulgaribꝰ. Cogita tñ qz nimis gñale est attẽtare ꝙ partes de cõi consensu possint recedere a statutis & redire ad ius cõe. ¶ In quinta pote gl. ibi: itẽ qd si ẽ lata snia post triẽniũ. habes † ꝙ snia lata
a post lapsum triẽnij: & sic post finitã instantiã est ipso iure nulla. & sz gl. nihil alleget ꝓbat ratione fm Bar. nã perẽpta instãtia ofa acta iudicij corruunt. l. ij. ff. ind. so. sz snia lata sine lit. cõte. & sine alijs actis iudiciarijs est ipso iure nulla. l. platã. vbi Bar. & alij. C. de sen. Cõtra gl. facit text. i. l. vnica in fi. C. vt oẽs causetã ciuiles ꝙ criminales. Pro cuius so. Bar. hic tradit no. docrinã quã ceteri oẽs sequunt. eandẽ ponit Alc. de neap. in lect. Bar. in. l. scire oꝑz. & sequẽs. & ꝑ illã tex. ff. de exen. tu. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de app. & nũc breuiter. sup ver. sz. Pano. i. n. c. pe. in antepe. col. de iudi. & i. d. c. de causis. de offi. dele. Lud. ro. & in ꝟ. cccc. xv. qõ inci. quo ad primũ an syndic⁹ i scõo quesito. de quo etiã ꝙ Spe. & Jo. an. in ti. de iud. deleg. & restat. & ꝟ. quid si statuto. cũ versi. sequẽtibus. Tu aũt fac conclusionẽ cum gl. ꝙ snia lata vltra tps instãtie est ipso iure nulla & rõnẽ supradi
ctam. ¶ Limita primo ex doctri. Bar. qñ tps solum statueret iudici & nõ inrisdictioni: vt hic & ꝑ eũ. ¶ Scõo limita quãtũ ad snĩam diffinitiuã que ferri nõ põt finita instãtia: sed bene põt ferri snia absolutoria ab obseruatione iudicij & cõdẽnari pars aduersa in expẽsis cui⁹ occasione istud cõtingit. ita no. Bar. i
§. illo. ad fi. vbi dicit. j. ea. l. ꝙ tex. in. l. ij. vbi etiã Bart. C. vt intra cer. tẽp. que est ad hoc sing. fm Ang. hic. ¶ Tertio limita nisi snia diffinitiua ferat in cõfessus: qz etiã perempta instã. potest ferri tanq; sup notorio i quo non requirit ordo iuris. ita sing. Bal. hic ad fi. quẽ refert & sequit Pano. in. c. pen. in pe. col. de iudi. facit qõ no. Bar. in. l. si cõfessus. cũ suis cõcor. ff. de cust. & exhi. reo. ¶ Quarto limita qñ dubiũ esset de perẽptione instã
tie fm Bal. hic, & in aut. cleric⁹. C. de epis. & cle. & in. l. supuacuã. C. de tẽp. in integ. restit. petẽ. ¶ Quinto & vltimo limita qñ propter magnitudinẽ cause & propter exigentiã multarũ dilationũ nõ potuit causa intra triẽniũ expediri: tũc poterit vltra ex quo nihil põt imputari iudici aut partib⁹ fm Bal. in. l. si cũ ipse. ꝑ illũ tex. ff. de excu. tu. Ly. in. l. j. in tribus vltimis questionibus. C. qui acc. nõ pos. & ibidẽ Bal. Jo. an. in. d. §. restat. vers. ꝙ si stato. in vlt. q. Pano. i. d. c. pe. in. v. q. ¶ Not. etiã in materia ꝙ vbi partes se in tñ astrinxerũt ꝙ labitur tẽpus istãtie nec iudex potest ifformari de meritis cause, propter brevitatẽ tẽporis oia dicta põt ifformari, pducta potest iudex ita ꝓnuntiare absoluto vel cõdẽno. put de iure facere debeo & ex actis apparet qz satisfecit & sententia ex actis certificetur. l. j. C. de sent. que sine certis est ꝙ sententia ex actis certificetur. l. j. C. de sent. que sine cer. quãt. ita sing. Jac. bu. in. l. iudices. C. de sen. sequunt. d. Ant. & Pano. in. c. pe. de ind. vbi Pan. in pe. col. reputat valde sing.
27 in practica. ¶ † In ea. gl. in fi. habes qõ de iure cano. cause nõ habẽt instantiã limitatã. idẽ tenet gl. in. c. si. de do. & cõtu. gl. & cano. in. d. c. venerabilis. Spe. in ti. de iud. deleg. & restat. &. itẽ ꝙ instãtia, Jnn. in. c. ꝙsulnit. de off. dele. istud cõmuniter tenet & ita seruat in curijs ecclesiasticis & dicit Ln. in. l. ij. & de re iud. de hoc esse meliorẽ tex. de iure & miratur ꝙ cano. nõ põderẽt in c. cũ olim. ꝓpter questiones in ver. iudices. de prinil. vbi index cõdẽnat ad expẽsas factas in lite per quadriennĩ: ergo instãtia de iure cano. durat vltra triẽniũ. Tu vic ꝙ illũ text. ad hoc põderat Pano. in. d. c. pen. i. iij. col. sed ille tex. nõ cõcludẽter ob. qz nõ loquitur de eadem instantia: quia potuissent expense fieri per quadriennĩ cora diuersis iudicibus. magis facit tex. quem gl. alleg. in. d. c. venerabilis. cui tamẽ respõde fm Odo fredũ & Raph. hic, & gl. ibi & ibi ꝑ subterfugia & cauillationes partis: vt ibi expẽsse dicit text. causa nõ potuit terminari intra triennĩũ. ideo durat vltra: quia illud etiã esset de iure ciuili. vt dixi. & in tex. i. ij. no. Et ratio diuersitatis inter ius cano. & ciuile est fm Hostiẽ. & cano. in. d. c. pen. quia de iure cano. ab omni interlocutoria potest appellari: sed nõ de iure ciuili. l. ij. ff. quo. appel. non recip. ideo de iure cano. nõ potuit instãtia limitari triennio ꝓut de iure ciuili. ista ratio est fragilis fm Lud. ro. in. l. ij. ff. de re iud. quia in causa appellationis de iure cano. est limitata instãtia. & cum sit. de appella. & tñ in cã appellationis ob omni interlocutoria potest appellari. ¶ Aliã ratione assignat Bal. que nihil est in. c. fi. circa prin. de do. & contu. nõ recedas ab ista opi. cuius disputãdo posset teneri ꝙ etiã de iure cano. cause habẽt instãtiã triennalẽ: qz ex quo est dubiũ de iure cano. & est clarũ de iure ciuili vt hic: & nõ sumus in materia peccati aut spirituali, ergo stãdũ est iuri ciuili etiã in foro canonico. c. i. vbi doc. de ope. no. nun. cano. in. c. fi. de sol. & ita cõsulẽdo tenuit Lud. ro. in consi. cccx. qõ inci. circa primũ cõsultationis articulum. in vlt. col. & Raph. fulg. hic. Jason Padue.

1 ¶ †Instantia triẽniũ prefixa causis ciuilibus incipit currere post lit. contest. & non ante.

2 Illud dicitur prope finem quando non superest niſi semestre.

a ¶ Post triẽnio. Snĩa lata post instãtiã est nulla Alex. ꝑ. cxxxvo. i causa. lib. ij. de ci. in. c. de causis. col. vij. & offi. dele. Purpu.

3 Semper reus dicitur fugitiuus dato tamen ꝙ instet contra actorem quia eorum natura est semper fugere.

4 Judex nõ põt procedere cõtra partẽ absentẽ niſi procedat ad instantiã alterius partis presentis & instantis vnde vtraq; pars absentẽ index non potest peruenire ad diffinitiuam.

5 Si iudex ferat sententiam & non appareat ꝙ sit lata parte instante sententia est ipso iure nulla fallit tamẽ vt infra nume. 6.

6 Reus non dicitur contumax in non cõparendo niſi pars aduersa expresse accuset eius contumaciam.

b ¶ Pubertati. ad de. c. puberes. & c. fi. as. & vtrobiq; per doc. de delic. impu.

7 Nuntio publico plene creditur in his que spectãt ad eius officium iudici tamen non niſi quatenus apparet in actis.

8 Nuntio publico plene creditur in his que spectãt ad eius officium iudici tamen non niſi quatenus apparet in actis.

9 An creditur nuntio referẽti de contumacia citati puta qui dixit nolo venire & etiam si dicat se personaliter eum citasse & citatus cum iuramento dicat contrarium nume. 10.

10 Quando peruenitur ad diffinitiuam debet precedere preceptũ peremptorium.

11 Quando peruenitur ad diffinitiuam debet precedere preceptũ peremptorium.

12 Non sufficit mittere procuratorem nisi mittatur instructus.

13 Victor condemnatur in expensis parti victe.

14 An & qñ absens ꝺtumax possit appellare a snĩa cõtra eũ lata.

15 Quando actor est absens & cõtumax reus non potest absolui diffinitiue. secus quando est presens & non contumax.

16 Quid sit absoluere diffinitiue & quid ab obseruatione iudicij & eius effectus. nu. 18.

17 Absolutoria ab obseruatione iudicij est duplex.

18 Absolutoria ab obseruatione iudicij est duplex.

19 Per litis conte. res efficitur litigiosa adeo ꝙ si alienetur, alienans perdit ius quod habet.

20 An perempta instantia per absolutoriã pereat fides actorum.

21 An reus actore absente & cõtumace possit in se assumere onus probandi vt absolnatur diffinitiue.

Et si quidem. Propter actoris absentiam lit. iam cõte. non differtur diffinitio cause vltra triẽniũ: sz si de cã nõ liquet absolutur reus ab obseruatione ꝑsentis iudicij & actor absens cõdẽnetur in expẽsis legitimis sacramento rei taxãdis. si aũt de causa liquet fertur sententia in fauorẽ illius quẽ cõstat iustitiam fouere sed semper actor absens cuius obtineat snĩam ꝙ se cõdẽnatur tñ in expẽsis nec ꝟ facultatẽ appellãdi. h. d. ¶ †Not. i. ex isto tex. ibi: post lit. cõtest. ꝙ instãtia triẽniũ prefixa causis ciuilibus incipit currere post lit. cõte. & nõ ante: vt hic, & §. ea. l. in prin. & ibi tetigi illud qõ ponunt Bar. & Bal. hic: quid sit in causis in qbus lis nõ cõtestat. ¶ †Scõo no. ex text. ibi prope finẽ vt semestre tẽpus fm Bar. & alios hic: qõ illud ꝺz ppe finẽ qñ nõ superest niſi semestre tẽpus & ppterea faceret ꝙ pupillus dicatur ꝓximus pubertatiꝰ qõ est ppe per sex menses. & hoc expressius dicit tex. in. l. nõ tantũ. in prin. de exc. tu. Cõis cõclusio est ꝙ dicaꝫ primus pubertati a. x. anno cũ dimidio supra in masculo. in femina a nono cũ dimidio: qz inter infantiã & durat vsq; ad septẽniũ & pubertatẽ & durat vsq; ad. xiij. annos funt. vij. ãni. iõ si excedit medũ de. vij. ann. ꝺz magis ꝓxi. puber. & infantie, & sic qñ de. vij. an. excedit tres cũ dimidio: & consequẽter. x. anno. cum di. ita gl. & doc. in. l. i. ff. de noua. & in. §. pupillus. instit. de inu. stip. & in. §. in summa. insti. de oblig. que ex delic. & in. l. cuncta pupillũ. in prin. ff. de re iud. Bal. in. l. si quis in tãtam. in. ij. col. C. vnde vi. & in. c. si pater. in. ix. col. vbi multa bona dicit: de testa. in. vi. & hic de neap. in. d. l. nõ tantum. Lano. in. c. j. de delic. puero. & in. c. cõtinebaꝫ. & in. c. attestatiões. de despõ. impu. Jntellige & limita primo nisi malicia supplereꝫ etatẽ: iuxta. l. ij. C. si mi. se maio. dixe. put narrat gl. autoritate Gregorij pape. xx. q. j. in summa de puero & in nouẽ annis nutricẽ grauidã fecit. & Pan. in. c. i. de delic. puero. Scõo multũ no. limita vt procedat in ciuilib⁹ sed in criminalibus nunq; dicitur prorum⁹ pubertati niſi qñ est prope per sex menses. ita fiũgũ dicit Bal. in Lexcipiuntur. & ibi sequitur Lud. ro. ff. ad silleia. ¶ Item & ij. no. ex tex. ibi per te fugiente. iuncta gl. † ꝙ semper reus dicitur fugitiuus ꝺato tamẽ ꝙ instat cõtra actorẽ eo qꝺ natura reoꝝ
4 est semp fugere iuxta vulgare prouerbium. ¶ † Quarto no. ex tex. in verbo requirente parte fm Bar. & alios doct. hic ꝙ iudex nõ potest ꝓcedere cõtra partẽ absentẽ niſi ꝓcedat ad instãtiã alterius partis ꝑsentis & instãtis. facit tex. i. aut. q semel. in

Universidad de Navarra
Biblioteca

ver.reo postulãte.C.qño ⁊ qñ ind.no.Bar.i aut.ei q.ad fi.C.de tẽp.app. ¶Et ex hoc duo inferuntur primũ q quãdo vtraq; pars est absens nõ potest inde ex puenire ad sententiã diffinitiuã q: nemo est qui petat: vt tenet gl.3.in princ.huius legis.in gl. mag.in ver.triẽnũ.in.ih.pte.⁊ gl.hic.in ver.licẽtia. ¶†Scõo infertur q si iudex ferat sniam ⁊ nõ appareat q lata pte instã te snie est ipso iure nulla ꝟ3 Bar.⁊ alios in.l.vnica.C.vt q̃ def. aduo.Ang.⁊ Jmo.in.l.de vnoquoq;.in prin.ff.de re iud.⁊ dicit Pau.de ca.S.e.l.i.in princ.⁊ in.ẽ.co.q aliqñ vidit pcessu3 in quo cõtinebat snia ⁊ q: nõ apparebat ad cuius instãtiã fuisset lata fuit pronuntiatum q esset nulla facit gl.no.in.l. sancimus.ẽ.cũ aũt.in verb.2tumacia.C.ad treb.que dicit q iudex ꝺ3 facere scribi in actis ad cuius petitionẽ faciat actum indicialẽ. ¶†Predicta fallũt in quatuor casibus.Puo in causis fiscalib⁹.tex.est in.l.ẽ.§.senat⁹.ff.de iur.fis.quẽ Bar.ibi ad hoc no.⁊ reputat mirabilẽ. ¶Scõo limita nisi lata snia app. fuisset devoluta ad papã põt papa ferre sniam etiã sine requisitione partiũ.ita tenent Ang.⁊ Jmo.in.l.de vnoquoq;.ff.de re iudi.per.c.cupientes.§.ceterum.⁊ ibidem Jo.an.de ele.in.vj. sequitur simplr.d.Alle.in.l.vnica.C.vt que def.aduo. ¶Tertio limita nisi iudex videat instantiã cause perire: tunc ne iudiciũ agitatum reddatur illusoriũ potest ferre sniam etiã neutra pars te petente.ita fing.Bar.in.l.seius ⁊ augeri⁹.ff.ad le.falc.dixi i prin.hui⁹ legis. ¶Quarto limita qñ ambe partes sunt pñtes ⁊ snia fertur p actore q̃uis aliter nõ appareat ex processu q actor petierit a iudice sniam ferri: tñ valet q̃ sufficit petitio gñalis facta per actorẽ in libello vbi petit⁹ sniam p̃o se ferri q̃ petitio semp durat ꝺm Ang.hic: ⁊ in prin.huius legis. Bal. in.l.vnica.⁊ ibi Pau.de ca.⁊ plen⁹ p alios ꝛmo. C. vt q̃ def. aduo. ¶Quinto no.ex tex.ibi actoris absentiã incusante tex. melioꝛẽ de iure ꝟ3 Raph.⁊ Pau.de ca.hic, ¶† q citatus facta relatione p nuntiũ q̃uis nõ cõpareat nõ per hoc habetur pro cõtumace nisi alia pars cõpareat ⁊ ei⁹ cõtumaciã expresse accuset: ⁊ ita ad hoc istũ tex.alle.Bar.vbi no.videas in.l.consentaneũ.ad fi. C.qño ⁊ qñ in.⁊ in.l.si finita.§.Julianus.in.iiij.co. ff.de dam.infe.⁊ in.l.ẽ.in vlt.col.ff.si quis in ius voc.non ierit. ¶Jõ Bar.in.l.arbiter.§.per illum tex.ff.de arbi.dicit q hinc sumpta est practica q̃ in termino citatiõis pars cõparet ⁊ absentis cõtumaciã incusat.Hinc infero falsam esse gl.q̃ reputatur sing.in.l.sancimus.§.cũ aũtẽ.in ver.2tumacia.circa fin. C ad trebellia.que dicit q cõtumacia ꝓbatur ex actis notarij in qbus cõstat de eius citatione ⁊ nõ apparet de 2paritione. nã istũ tex.illa gl.male dicit q ad hoc vt qs dicat cõtumax⁹ nõ sufficit q sit citat⁹ ⁊ nõ cõparuerit sed requiritur q pars aduersa eius cõtumaciã accusauerit in actis.tex.est,hic.⁊ iõ Bartholi melius dicit q ad cõuincendum contumaciam non solꝫ sufficit nõ 2paritio: vt ibi gl.sed contumacie accusatio p istuꝫ tex. ¶Adde q ista regula procedit nõ solũ in canſis ciuilib⁹ sed in criminalibus qñ pceditur per accusationẽ. Nã ibidẽ ẽt requiritur q accusator expresse in actis accuset 2tumaciã rei: alꝫ nõ censeret cõtumax: q: in criminalibus pceditur ad simplitudinẽ causarũ ciuiliũ.l.absentem.§.j.ff.de pen.ita tꝫ Bar. l.inter accusatorẽ.in vlti.col.⁊ ibi latius Jmo.ff.de pub.in.⁊ Bar.in extraua.ad regt.in ver.neglexerit. Sal.in.l.absentẽ. C.de accu. ¶Limita no.inquantũ ad hoc vt iudex possit procedere contra aliquẽ tanq̃ contra contumacẽ: secus quo ad effectus q̃ ipso iure ipsi ꝺnc̃unt a legeꝝ⁊ statutor: vñ si ex forma statuti 2tumax habet p̃o cõfesso ⁊ cõuicto si aliquis citat⁹ nõ cõparuerit ꝺato q pars aduersa nõ accusauerit ei⁹ 2tumaciã tamẽ habet p 2tumace quãtum ad effectũ statuti. Jta fingu. tꝫ Bal.in.l.si tutor.C.de interd.matr.per illũ tex. vbi dicit melius ꝓbari quã alibi. ¶Sexto no.ex tex.ibi:nec pr̃o fuerit in uẽta uũctis verbis supra p executores negotij hic esse tex. ꝺm Bal.q̃ credit relatiõi nũtij publici q dicat se citasse aliquẽ ad domũ ⁊ nõ inuenisse personaliter:⁊ ideo ꝺm Bal. qñ iudices cõmittũt nũtio pblico vt citet aliquẽ personaliter si cũ inuenerit: alꝫ citet ad domũ stat relationi nũtij q eũ personaliter nõ inuenit:ideo citauit ad ꝺomum. ¶†Adde cõis 2clusio est q nũtio publico plene creditur in his que ꝓtant ad ei⁹ officiũ: puta q aliquẽ pſonaliter citauit.c.cũ parati.vbi glo.⁊ doct.de app.secus si deponeret extra officiũ.Et no.Bal.in.l.j.§.cura carnis.ff.de offi.prefec.vrb.⁊ in extraua.ad reprimẽ.in vers.p nuntium.ad fi. ¶Quare autẽ credat nũtio ⁊ nõ credatur iudici.Judici enim aliquid asserẽti nõ creditur nisi quatenꝰ apparent in actis.c.qñ cõtra falsam.de pba.Respõdet no. Bal.i d.c.qñ cõtra falsam.in ex.col.rationem diuersitatis esse eo q̃ iudex nõ debet esse iudex ⁊ testis sed nũtius tãtũ testis actꝰ sibi cõmissi.Dicit etiã no.Jo.and.in add.Spe.in ti.de cita.§. j.in prin.q̃ nuntio publico nõ creditur nisi circa officiũ sunm vnde si dicat citatum intulisse sibi iniuriã vel qõ cũ lapidibus salutauit nõ creditur sibi. Sequitur Pan. in.d.c.cum parati. in.iiij.col.Pulch:ũ ⁊ quotidianũ dubium est. †Nunquid creꝺatur nuntio referenti de cõtumacia citati: puta q citat⁹ dixit nolo venire.quo casu cẽsetur verus 2tumax.Bal.i pleriscꝫ locis tenet q nõ.l.d.c.cũ parati.vbi multa bona dicit. ⁊ addi.Spe.in ti.de esen.in ver.citatio debet esse legitima. ⁊ Jo.an. in addi.Spe.in ti.de citat.⁊ in ver.sed nũquid.⁊ in tit. de 2tu. ẽ.j.in addi.magna.d.Ang.⁊ Jmo.in.d.c.cũ parati. vbi Pan. distinguit.⁊ Jmo.in cle.si ante.i.xiij.col. de dol.⁊ cõtu. Facit qõ vult gl.in.c.venerabilibus.§.secus.in ver.in iudicio.de sent. excõ.in.vi. ¶Contrariũ est de mente gl.⁊ Bar.in.l.ex cõsensu. §.fi.ff.de app.⁊ in.l.fi.ff.de in integ.restitu.⁊ contrariũ expresse tenet Bar.in.l.tres denũtiationes.circa fi.C.qño ⁊ qñ ind.pro quo facit q: ex quo ꝺmissum est nũtio officiũ citãdi ⁊ ei credit videntur etiã cõmissa ea q̃ veniunt in cõsequentiã citationis ⁊ cõsequenter rñsio citati arg.c.preterea.de offi.deleg.⁊.l.ẽ.cũ simi.ff.de iur.om.iud.Sed caue q ista vera cõtumacia est quid grauius quã simplex citatio.⁊ ideo qñ cõsequẽs est maius nõ vꝺ cõcedi ei cui ꝓmittitur antecedẽs q̃ est minus. ita expresse dicit Bar.in.d.l.ẽ.§.fi.ita expresse limitat Lud.ro.in.l.illud.ff. de acq.her.per tex.no.in.l.pe.§.illo.C.de necess.ser.here.institu. ¶†Quid aũt si nũti⁹ dicit se citasse pſonaliter caiũ:caius vero cũ iuramẽto dicit 3ium:cui magis debet credi:gl.in.d.c. cũ parati.dicit q potius ds credi nuntio ratione officẽ. idẽ tenet Ly.in.l.si quis decurio.C.de fal.sed Jo.an. in.d.c. cũ parati.⁊ ibi Host.⁊ Pan.tenent melius q sit in arbitriũ iudicis cõsiderata qualitate facti. Itẽ cõsiderata qualitate personarum tam nuntiũ q̃m citati potest credere potius parti q̃m nũtio vel ecõtra idem tenet Arch.in.c.ꝓpoſuisti.lxxxij.di. Sal.in.l.tres denunciationes.C.qño ⁊ qñ iud. Ang.de aret. qui fuit magis practicus in.§.quadrupli.instit.de act.⁊ in trac.suo malefi.in ver.petro publico nuntio. vbi ꝓpter hoc dicit q cantela est q̃ mittantur duo nuntij. ¶Septimo not.ex tex.in versi.per tres vices.iũcto tex.ibi ab obseruatiõe iudicij. hic esse tex.no.ꝟ3 Sal. Pau.de ca.⁊ alios ꝛmod.hic:†sicut qñ peruenitur ad sniam diffinitiuã ꝺz precedere preceptũ peremptoriũ vel trina citatio que habet vim perẽptoriꝰ alias snia nihil valeret.l.ad perẽptoriũ.cũ.ll.sequentibus.ff.de iud.innecta.l.tres denunciationes.C.qño ⁊ qñ iud.ita qñ peruenitur ad sniaꝫ absolutoriã ab obseruatione iudicij:⁊ ita ad hoc istũ tex.no.Jnno.in.c.cõsentaneum.C.qño ⁊ qñ iud.⁊ in aut.qui semel.circa mediũ.vbi dol.⁊ cõtu. ¶Tu aduerte q̃ iste tex.nihil facit. nã istud de tricesima citationis ⁊ sic nõ dicit q requiritur ista trina citatio ꝓpter absentiam actoris ⁊ sic nõ dicit q requiritur ista trina citatio ꝓpter absentiaꝫ. ¶†Octauo no.ibi ꝓcuratorẽ instructum, q̃ nõ sufficit mittere ꝓcu. nisi mittatur instructus:⁊ ex hoc corrolarie infertur q nõ ꝺz dari dilatio ꝓcuratori vt instruatur de causa a dño vt hic iuncta.l.si quando.C.de dila.de quo habetur per Bar.in.l. qui bona.§.qui alieno.ff.de dã.infec.⁊ in.c.fin.de iud.in.vi.per Can. ¶Nono no.ibi:iudicẽ negotij ꝺm Bar.⁊ doc.hic, q̃ ad validitatẽ snie nõ sufficit q̃ acta cause sint facta:sed est necesse iure nulla.l.hec autẽ.i prin.vbi Bar.pulchre no.ff. ex qui. caumon.⁊ in.l.si finita.§.iulianus.ff.de dã.infec. ¶Jmo snia lata tã breui tpe q̃ iudex verisimiliter nõ potuit bene videre ⁊ considerare oĩa acta cause est ipso iure nulla ꝺm Bar.in.l.prolatã. ad fin.⁊ in.l.ex stipulatione.C.de sen.dixi in.l.iudices.ẽ.eodẽ. ¶Limita no.i actis que sunt de fubstãtia iudicij vt est libell⁹ lit.contest. citatio peremptoria ⁊ similia que enumerantur per Bar.⁊ alios in.d.l.platã.secus est in actis ꝓbatoriꝫ: q: valeret snia iudicis nõ visis actis, tñ ista ẽt iusta causa appellãdi. ratio: q: valet snia q̃uis nulla probatio facta fuisset.ita limitat Bal.in.l.ij.C.de eden.per eundem in.l. ab eo.C. qño ⁊ qñ iud. Pau.de ca.hic:q̃daꝫ alia no.q̃literaliter possunt colligi: vide per doc.hic. ¶†Ultimo no.in ver.expẽsis.tex.qui solet allegari pro sing.contra regulã cõmunẽ q victor⁹ condẽnatur in expensis parti victe:sed istud nõ est verũ tenendo intellectũ Jo. positũ in gl.in ver.excipiẽdis. qui cõiter tenetur per doc.hic.⁊ per Jo.and.in addi.Spe.in ti.de expẽ.§. nũc de expensis. sup ver.qõ autem dixi.d.Ant.⁊ alꝫ in.c.calũniã.de pe. bene verus est qõ de hoc est alibi casus ĩ quo victor cõdemnat in expẽsis victo cõtra regulam cõmunẽ in.§.⁊ iudicare.in aut.de defenso. ciui.⁊ ibi glo.dicit qõ est specialissimus casus.dicetur in.§. finautem alterutra.j.hac eadẽ.l. ¶Capio gl.in verbo licentiam. ad euidentiam huius gl.⁊ aliarum glo. precipue glos.in verbo decẽ.⁊ in ver.ꝛnacuabatur.q: ille gl.nõ bene dicũt. debes scire q tria iura pñt esse in cõsideratiõe. Primũ fuit ius ſtoruꝫ quo

iure

a ¶Contumax. Adde hicqs dicatur 2tumax. vide p Bal.in.l. 2sentaneum.C. qño ⁊quãdo iu. Bal.in.l. finita. ff.ỏ dã.infe. Jnnoc.in.c.calũ.de pe.Ant.de but. in.c.j.de ind.

b ¶Procedere. Adde Alexã. post Ancha ibi relictum in additio. ad Bart. in. l. si finita. §. Julianus versi. quid si actor. ff. de damn. infec.

c ¶Publico. Add de Bar.in.l.prices.ff.de off.pfi.Bar.in. l. eus qui.l.§.finita.ff. cõmo.Bal. in.l. ciẽdũ.ff. ỏ ỏb. obli.Jo. an.in.c. nouit.de off. deleg. Bal. in.c.cũ dilecti. de do. ⁊ a cõtu.in.v.col. Fede.de se.2fi. cxliij.inc.do.Joan. Card.3aba.cõsi. x. inci. Jacobus executor.

d ¶Quare autez. adde diffuse per Lanfr.in repe. c. quoniaꝫ contra. de ꝓba.

e ¶Credak. Adde diffuse p Lar. Alex.in.c. cũ parati.de app.

f ¶Quod victor. Adde. l. eũ quẽ temere.ff.de iud. c. finem litib⁹.de do.⁊ contu.c.calum.de pe.gl.fin. in.c.vj.de maio. ⁊ obed.

iure lite contesta.si reus postea se absentabat contrahebat remodicium hoc est habebat iudicij p derelictor: ⁊ snia cõdẽnatoria poterat ferri cõtra eũ,si aũt ecõtra lit.cõte.actor se absentabat nõ contrahebat eremodiciũ.imo fortꝰ si expedito toto pcessu emisꝰ fuerit preceptũ peremptoriũ ad instãtiã actoris,ita q nihil restabat:nisi ferre snia3 si misso pẽptorio actor se absentet adhuc nõ poterat ferri snia ꝟ3 dũtaxat circũducebat edictũ.l.⁊ post edictũ.§.circũducto.ff.e. allegata hic in gl. hoc est dicere citatio facta de reo habebat p nõ facta ⁊ vltra pcedi nõ poterat: vt ibi, verũ q⁊ ex hoc resultabat magna iniqtas:⁊ sic deteriorẽs cõditiõis erat reus absens quam actor:: q: contra reũ absentẽ poterat peruenire ad sniam diffinitiuã:sed non ꝟ actorem absentẽ:⁊ tamen debuisset esse totũ ecõtra q: ⁊ fine cause magis fauẽdũ est reo quã actori : iuxta doctrinã gl. c.cũ ad sedẽ.de rest.spo.in.c.ex literis.de ꝓob.in.c. cũ sint partium iura.de regu.iur.in.vj. cum simi. ¶Jdeo pcessit ꝺm ius.ius iperatoris.in hac lege per qõ derogatũ est.d.l.⁊ post edictum.⁊ statutum qõ etiam actore absente contrahat eremodicium ⁊ sic possit peruenire ad sniam:⁊ si totus processus est factus ⁊ liquidatum negotium debet ferri snia diffinitiua vel ꝓ actor vel ꝓ reo q iustitiã souet.si aũt negotiũ nõ est liquidatum: q: totus pcessus nõ est cõplet⁹:tũc reus nõ põt absolui diffinitiue: solũ ergo absoluitur ab obseruatiõe iudicij:⁊ istud est ꝺm ius codicis ⁊ sic hui⁹ legis. ¶Tertiũ principale est ius notabile.s.aut.qui semel.C.qño ⁊ qñ iud.ꝟ3 gl.hic in ver.decẽ. ⁊ in verbo cuacuabatur,dicat q illa aut.corrigat legẽ nostrã. male dicit q: loquit in terminis valde diuersis ⁊ fuit facta ad ꝓpositum ꝺnc̃dum in vno casu qui omittitur in hac lege , nam pone q actor lit.conte.se absentanit non facto alio pcessu: reus si vult põt facere se absolui ab obseruatiõe istius instãtie. vt hoc tex.tamẽ actor postea solutis expẽsis posset denuo agere 2tra reũ ⁊ inchoare nouam litẽ ⁊ nouã instantiam : ⁊ sic quia plene nõ ꝓuidebat reo cueniebat qõ reus absente actore volebat absolui diffinitiue ex qua snia orit exceptio rei iudi. ⁊ sic impedit actorẽ plene agere. ꝟ istud fieri nõ poterat ex dicẽ in effectu actor amplius agere. ꝟ istud fieri nõ poterat ex quo negotiũ nondum erat liquidatum in processu , pone ergo q reus absente actore vult liqdare negotium ⁊ sic ꝓbare exceptiones suas vt postea diffinitiue absoluat istud facere nõ poterat per ista iura:ideo noniter inducta est illa aut.q ſmel. ꝺm quã assignantur longiores termini quam hic ⁊ pcedit ꝺm forꝫ diffinitua.de seque.pof.⁊ fru.iũcta gl.in.l.cũ clericis. C.de episc.⁊ cler. Et propterea alibi habes tex.de quo multum admiratur Bal.⁊ dicit non esse alibi in.c.sua nobis.ad fi.de appel. q snia qua pronuntiatur nõ potuisse de iure appelari est interlocutoria. ꝓ certo si non esset ille tex. diceretur oppositum.qñ ergo dati sunt termini actori ad probãdũ ⁊ nihil probauit vel reus probauit exceptiones suas : ista casu debet absolui diffinitiue hoc est iudex debet diffinire negotiũ principale:scilicet q reus nihil debet , ⁊ ista sententia tollitur ciuilis ⁊ ex ea oritur exceptio,⁊ ista in effectu impedit ne actor ampli⁹ possit agere,quãdo vero actor se absentauit lite contestata ante assignationem terminorum ad probandum: tunc qr processus non est factus iudex non potest diffinire:⁊ tũc nõ potest absoluere diffinitiue reum:solũ ergo absolut liberando eũ ab instantia huius iudicij:sicut qñ absoluit reũ ꝓpter libellũ acusatoris ineptũ vel ꝓpter defectum persone ꝓcuratoris.iste cause non tangũt negotium principale:ideo non absoluitur reus diffinitiue; sed ab obseruatiõe illius iudicij:⁊ ideo nõ diffinito negotio ꝓncipali potest actor denuo agere:⁊ de ista loquitur tex.hic. ¶†Et ista absolutoria ab obseruatiõe iudicij est duplex,quedã que reputatur interlocutoria vt in exẽplis.ẽ.traditis.quedã que habet vim diffinitiue:vt quando reus pẽdente iudicio solueret illud qõ petitur.ẽ.fi.insti.de perpe.⁊ tẽpo.act.tunc nõ potest absolui diffinitiue cum omnis obligatio sit ꝓtius sublata p sol. solum ergo absoluitur ab obseruatione iudicij:tamẽ habet vim diffinitiue.ita declarat magister Bar.in.l.titia.in.ij.colũ.ff.de accusa. ¶Glo.in verbo iudicij,diuiditur in quinq;. In prima gl.ponit vnum effectũ snie absolutorie ab obseruatiõe iudicij. In scõa opp.⁊ solut. In tertia ponit aliũ effectũ. In quarta format.q.⁊ se remittit. In qnta format aliã.q.⁊ refert opi. scõa

a ¶Sinaũt reus. Ego addo text.i authen.ei qui cũ gl.in ver.mẽsis.j. de appel. Pur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ibi:sed argumentū 3.tertia ibi:itē potest dici.quarta ibi:item quid de attestationibus.quinta ibi:itē quid si reus. ⁊ ista glo.
18 magis eget declaratione q̄ additione. ¶ † Quero ergo cuius effectus sit absoluere reum ab diffinatione iudicij.gl. respondet q̄ est ultimus effectus: q̄ perimit tota instātia hoc est petit omnia acta facta per actorē vt est dato libello lit.cōtest.⁊ similia.⁊ ideo si actor reuertat ⁊ soluat expēsas ꝛtumacie sue opꝰ est q̄ inchoet nouā instantiā det nouū libellū ⁊ de nouo litem cōtestetur. ¶ Et sic aduerte:q̄ ly pereat instātia actorū tū nō perit ius principale:q̄ patet si iudex absolueret diffinitiue reū ⁊ ab illa sniā nō appellaret hinc dubitat gl.nostra in.iij.parte,
19 an p erempta instātia per istā absolutoriā cū pereat li.cōte.an pereant etiā effectus inducti per illā litis contesta.† nā per lit. cōte.res efficit litigiosa ⁊ vitiū litigiosi afficit rē:adeo q̄ si alienarē alienās perdit ius q̄ habet. Itē causatur mala fides petentis actio ad.gl.an isti effectus durant perēpta instantia.⁊ videt prima frōte dicēdū q̄ sic:q̄ sublata causa tollitur causatum. ¶ Tamē gl.mirabiliter dicit esse tenendum q̄ ly sublata instātia p absolutoriā ly tollat lit.cōte.tamē nō perimunt effectus inducti per lit.cōte.q̄ illi sunt iam in esse producti. ō hoc
20 dixi in.I.ij.vbi oēs ponūt.ff.de edē. ¶ † Hic dubitat gl.in.iij. parte:an perēpta instantia per istā sniam absolutoriā pereat fides actorū:puta testiū vel instrumētorū:⁊ remittit se ad illā
21 l.ij.vbi vidimus.ff.de edē. ¶ † In vlt.q.gl.dicit an rē actor ab sente ⁊ cōtumace possit in se assumere oīa? pbādi vt absolnat diffinitive:dic q̄ scōm ista iura.C.⁊ ffortū nō poterat. Ita pedat opi.Jo.relata in gl.sed hodie per iura aut.q̄ semel.potest vt dixi in euidentialibus positis in gl.in ver.licētia. ¶ Glo.in ver.enacuabitur.diuiditur in tres. In prima supplet ⁊ declarat tex.⁊ ista est plana. In scōa per viam no.gl.enumerat tria q̄ hodie in mutata sunt cōtra hāc legē per aut.qui semel.⁊ scipit ibi:item no.q̄ tria. In tertia formal q̄stionē q̄ est ibi:item queritur. Dic q̄ in scōa gl.male dicit:q̄ vt.§.pluries declarat aut.q semel ponit casum diuersum ⁊ nō diuersus q̄ ibi reꝰ vult q̄ causa diffiniatur:vt.§.dixi.dic vt ibi in gl.in ver.decē. ⁊ oū gl.dicit q̄ per illam aut.limitatur instantia triennalis limitata per hāc legē:vt tantū sit ānꝰ ⁊ trium mēsiū. gl. errat q: nō dicit q̄ nō duret nisi per annum ⁊ tres menses instantia sed bene dicit tex.q̄ actor absens debet expectare per annū ⁊ tres mēses per hoc nō sequitur:ergo instantia vltra nō durat quia bene durat. ¶ In vltima questione dic:q̄ gl. bene dicit. ¶ Gl.in verbo non moretur.dupliciter opponit ⁊ soluit bene. dic vt in ea. ¶ Gl.in verbo exequēdis.diuiditur in duas put duos ponit intellectus. Hoc cōmuniter sequūtur intellectum Jo.cōmuniter approbatū in gl.q̄d in casu tex.nostri expense fci deducātur de expensis actoris nō de quātitate vel de sorte principali. Ita cōcludit Jac.bu.Cyn.⁊ omnes ff.Bod.hic.⁊ Jo.an.in ad di.Spec.in tit.de expen.§.nūc autem.de expē.in ver.q̄ aūt dixi.⁊ do.Ant.in.c.calūnia.de pe. Et istā sentētiaꝫ gl.sequitur do.Ale.hic:cum duabus limitationibus traditis per Bnil.de cen.⁊ Fulg.hic.hāc opi.tenuit etiā gl.in.§.sinautē alterutra.in gl.i.j.ea.licet gl.sequens in ver.victori.aliter tenere videatur:⁊ illas limitationes non refero q: potes per te videre. Solus Sal.tenet contra cōmunem opin.⁊ ex opi.Pla. Primo reus deducat expēsas suas de quo in hoc tex.de quātitate principali nō de illis expēsis:quibus postea cōdēnabitur actor in sententia diffinitiua motus per tex.in.c.calūnia. nō violando tex.de pe.Itē ⁊ fortius q: sequeretur ly eū q̄ si eueniret casus q̄ reus in sua principali diffinitiua absolueret ab expēsis eo q: habuisset iustā causam litigādi q̄ tunc perderet expensas quas sibi ordinauit.ista lex propter cōtumaciā actoris:q: eas non posset deducere de expēsis actoris:quod esset multum restringere tex.nostrū. Sed respōde ad hec obiecta vt per do.Ales.⁊ domi.Ant.de Alexānd.hic:ad quos me remitto. Jason Padue.

1 ¶ Contra eum contumaciter absentem debet sententia ferri tribus concurrentibus.
2 Judex alterius territorij nō potest mittere executiōi sniaꝫ ab alio iudice latam nisi ad literas ⁊ requisitionem illius iudicis qui sententiam tulit vt.§.nu.3.
4 Episcopus tenetur exequi sententiam latam a laico ⁊ econtra.
5 Testes non possunt produci nisi parte aduersa presente aut saltem citata etiam ⁊ instrumenta ⁊ alij actus.
6 Verus contumax non appellat.
7 Que differentia sit an sententia sit lata in actione realis an personalis quo ad exequtionem.
8 Quando est facta executio sententie an possit victus perpetuo recuperare pos.prestita satisfactione.
9 Data absentia vnius partis absq; contumacia aliqua siue sit reus siue actor non potest peruenire ad diffinitiuam.

Sinautē reus. Diuidit magistraliter in quatuor partes. In prima traditur modus procedēdi ad sniam diffinitiuā cōtra reum contumaciter absentem post lit.cōte. In secūda traditur modus exequēdi talem sniam:quoꝫ modo ⁊ in quibꝰ rebus fieri debeat. In tertia respōdet duabꝰ tacitis obiectionibꝰ. In quarta determinat de tpe quo talis snia ferri debeat.secūda ibi: que ad effectū pducat.tertia ibi:cū hermodicū.quarta ibi: huiusmodi autē snia.hoc dicit. Reo post lit.cōtest.se absentante ⁊ legitime tercitato peruenitur ad sniam diffinitiuā que mādatur executiōi sine spe recuperande possessiōis ⁊ sine beneficio appellādi: sed talis snia debet ferri prope finē triēnij.h.d. ¶ † Not.§. q̄ cōtra reum cōtumaciter absentē debet ferri snia:intellige tribus cōcurrētibus. Primo aduersa pars petēte alias iudex nō posset ferre sniam:vt in.§.precedenti vbi dixi. Scōo q̄ lis fuit cōtest. ante eius absentiam.nam lit.nō cōtest.nō potest peruenire ad sniam diffinitiuā.l.ij.§.illud.C.de tēp.app.sed bene deuenitur ad primū decretū.l.satis.ff.de ī ius voc. Tertio q̄ apparet ex actis q̄ sit cōdemnādus,nā iudex vtis actis debet ferre sniaꝫ pro eo q iustitiā fouet:vt in.§.precedenti.⁊ pbat tex. hic⁊ vers. etiam cōtra absentē in implicatiua etiā ⁊ tex. in.§. cum autem.
2 Scōo no.ibi:sine per relationē fm Ang. † q̄ iudex alterius
a territorij nō pōt mittere executiōni sniam ab alio iudice latā nisi ad literas ⁊ requisitionē illius iudicis q sniam tulit. ⁊ dicit Pan.de ca.hic:q̄ nō habemꝰ alibi melioꝛē tex.in corpe iuris q̄ sit iste,al's executio facta nō valeret. ita dicit gl. allegando istum tex.in.l.ij.§.i.in glo.i.ff.si quis in ius voc. non ierit. ⁊ vide Spec.in ti.de exec.senten.in.§.nunc dicendum.in ver.si.ly
3 pone iudex Persinus. ¶ † Limita q̄ imploraret officiū iudicis p executione talis snie:si aūt ageret actione in factū seu iudicati posset fieri absq; literis eius q sniam tulit q̄ actio potest exerceri vbicūq; locorum vbi reus fortitur forū.l.i.ff. de re iud.Pau.de cas.hic. ¶ Scōo limita quādo snia esset lata per iudicem qui nō presset territorio:puta per dim rectorē scholarium:tunc executio posset fieri per alium iudicē absq; literis domini rectoris ita singulariter limitat Bal.ī l.episcopale.per illū tex.§.de epis.aud.de cuius veritate vide per d. Ales.i.d.l. a diuo pio.§.i. ¶ Hinc sumpta occasiōe tāgit Cy.hic in.vij.q. an alius iudex alterius territorij requisitus p executione teneatur parere:si nō pareat an possit mulctari: ⁊ circa hoc vide qō tenet sing.Bar.in extrauag.ad reprimē.in ver.per edictum.in iij.col. pro limitatione legis extra territorium vbi dicā.ff. de diligēter ꝓsideratis omnibus.im.iij.col. ¶ Item adde p dicta
4 pcedere ēt si isti iudices essent diuersi fori: † vnde etiā eps tenetur exequi sniam latā a laico: ⁊ econtra fm Bal. in.c.j. in.iij. col.⁊ in.c.ecclesia sancte ff Marie.in.iij.col.de constitutionibꝰ.⁊ in effectu Bal.in.c.j.in.iij.col.ad fi.⁊ sequēti.de off.ordi. ⁊ no. Bal.in.c.licet vndiq;.in vlt.col. de offi. deleg. vbi de hoc alleg. gl.sing.in.l.ea.ff.de postu.q̄ teneas cordi:q: multi crederēt sec⁹ si ex forma alicuius statuti inuicipalis nā iudex alterius territorij cui scribitur nō tenet executionē facere: q: nō debet vnica.in fi.C.de cōfe.vbi reputat hoc esse tenendū mētr:sequtur de Alex.in.d.l.a diuo pio.§.i.licet ꝛtrariū dicat sentire.d.Ant. de bu.in.c.fi.ī.col.de cōsc. ¶ Tertio no.ex tex.ibi:terribiles scripture iuctis sequētibꝰ hic esse tex.sing.notandū fm Ang.
5 ⁊ d. Ales.hic:† q̄ quēadmodum nō possunt pduci testes nisi parte aduersa presente aut saltē citata.l.ij quādo.C.de testi.alias tales testes nihil pbāt idē est i instrumētis ⁊ aliis actis: vt hic. adde tex.meliorē in.c.charte.iij.q.ij.⁊ in.l.iudices.vbi Bal.in iij.no.ad hoc no.C.de fide instr. ¶ Limita tribꝰ modis. Primo q̄ instrumētū pductū in iudicio absq; citatiōe partis nō valet ad effectū pbādi ⁊ sic nō dicit satisfactū termino ad pbā dū sed valet quātū ad fi.simplicis pductiōis.ita limitat Bal. in.d.l.ij quādo.in vlt.q.⁊ in.l.si ea.ad fi.C.qui accu.nō pos.⁊ in l.j.in.fi.C.qui libel.pri.dat.l.j.§.j.ff.de fer.Ang.in.l.omnis.C.de testa.Quis cōtrarū videat innuere Bar.in.l.ītē illa.i.j. col. ff. de cōsti.pecu. ¶ Scōo limita q̄ instrumētū pducereť vlra
6 die termini fm Bar.in.d.l.item illa.in.j.col. quē sequitur Bal. ly cōrupte alleget in.l.ij.in.j.col.in fi.C.qui admit.idem tenet Bar.in l.q. de repo.appel.⁊ in.l.qui ante calēdas.in vlt. col. ff. de verb.obl.cum concor:ibi traditis. ¶ Tertio limita nisi tale instrumentū postea remaneret in actis sciente aduersario fm
6 Bal.in.d.l.i quādo.in fi. ¶ † Quarto not. q̄ verus ꝛtumax non appellat.ita est tex.clarus hic in ver.cū autē.in fi.secus est in falso contumace.l.ab eo.C.quō ⁊ quādo iudex. Hic sumpta
c occasiōe Cy.⁊ Sal. late examinat quis dicat verꝰ ꝛtumax ⁊ plenius

plentꝰ do.Ales.hic per.ff.q.cū ꝛcor.de quibus p eū. Ultra quē extēde istā regulā etiā in casibus in qbus snia nō trāsit in rē ind.ly opi.Anto. ⁊ Imo.in.c.tenor.de re iudi.facit q̄ vult gl.no.in.c.ad reprimēdā.in ff.suspēdat.de offi.or.intellige tū istā regulā q̄ nō esset cōtumax in nō veniēdo:sec⁹ si nō soluēdo. l.creditor.§.iussus.ff.de app.alle.in gl.q: prima cōtumicia est grauior cū impediat cognitionē ⁊ diffinitionē cause:⁊ in 2ſequentiā solutionē. ¶ Capio gl.in verb.audiat.q̄ diuide in tres. In prima opponit 2tra tex.⁊ soluit.dic mehꝰ:vt p Bar. ⁊ alios hic. In scōa idē facit. In tertia formal qōnē.scōa ibi:ly
7 vſ.tertia ibi:ite q̄d si actor. ¶ Ex prima parte glo. habes tria p.icipalia no. Primo habes no.differētiā an snia sit lata i actione reali an in actione psonali:quo casu in actiōe reali executione snie ly fieri in re petita ⁊ nō in alijs:an ꝛo fiat ī actiōe psonali ⁊ missio fit oīa bona ly iura.C.sec⁹ fm iura autēticoꝝ.Breuiter gl.bñ dicit in se inutilis in ea alleg.ly si referat ad text.noster gl.male dicit q: iste tex.logt lata snia quo casu nō fit executio in oībus bonis:sed p quātitate taxata in snia ⁊ nō vltra ly formā.l.a diuo pio.§.in vēditione.⁊.§.si sup reb⁹.vbi Bar. in.ij.co.ff.de re iud.pcedit ergo gl.q̄ missio fieret ex prio, vel scōo decreto nō lata snia ly Cy.Bar.⁊ oēs alii.o.⁊ Bal.i aut. ei q.in.iij.col.C.de bo.auto.iud.pos.⁊ in.l.etiam. in prin. C. de exec.rei iud.vbi allegat solēnē gl.in.l.pñt.in ver.admodū.C. de his q ad eccl.cōfu.vīta teneas quicquid dicat Sal.hic:quē refert ⁊ reprēdit do.Ales.hic:⁊ adde glo.in.c.i.de mil.vasa.q cōtu.ē.sup ver.al's.ad fi. ¶ Scōo habes no.ex gl.ibi:nō dicit
8 ⁊ perpetuo audit ad recuperādū possessionē:† q̄ q̄ est facta executio snie pōt victꝰ recuperare possessionē pstita facta tisfactione ly form.ī aut.ei q.ī.de tēpo.app.ista gl.ab oībus reprobat q̄ iura gl.procedūt q̄ missio i possessionē facta ꝓpter solā cōtumaciā:tūc si cōtumax pstat cautionem bene recuperat possessionē:sed q̄ missio est facta virtute snie pos.recuperare non pōt.l.pecunie.§.fi.ff.vt in pos.leg.que est ad hoc simtins tenet Bar.in.l.si consentaneum.in pe.col.C.quō ⁊ q̄ iud.⁊ idē ⁊ laq̄uit q̄ est facta nō sufficiēter ad ꝓbandum q̄ missio est facta virtute snie:imo loq̄uit q̄ est facta nō debito adiudicata.vñ in illa fal.gl.tenet illō idē q̄ doctor.ī debito adiudicata.vñ in illa fal.gl.tenet illō idē q̄ doctor.ī debito adiudicata.vñ in illa fal.gl.tenet illō idē q̄ doctor.ī ¶ Et ex illis verbis potes tertio no. q̄ post missionē in pos. ex snia vſ ex scōo decreto nō auditreus volēs possessionē recuperare ex quo semel est adiudicata:⁊ prio gl.est bonꝰ text.in l. si finita.§.post.ff.de vā.infe.⁊ ibi Ang.⁊ Imo.p illū tex.repro bāt Bar.qui cōtrarium dixerat in.d.§.iulia.in vlt.co.volēs q̄ vsq; ad biennū possit recuperare p.l.ſi.C. de iure do. sequitur Bal.post Jac.de are.in.l.ij.ff.si ex noxa.cau.agat.tamē prece dēs opi.gl.nō tenet cōiter p doc.hic,⁊ per Bal.in.l.ſi.ad ſi.C. de bo.auto.iu.pos.sentit gl.l.c.qui frequēter.in ſi.⁊ ibi late do. Ant.extra vt lit.nō cōtest. Imo.in.l.debitonbus.ff. de re in. ¶ Nec ob.l.ſi. allegata p Bar.q: loquit in terminis diuersis.ſ. qñ ipsi creditori fuit adiudicatū pignus potest infra biēniū ō bito:pignus recuperare in alijs gl.bene dicit. ¶ Gl.in ver. cō tradictionē diuidit in duas partes. In prima ponit duas fal. ad tex. In scōa querit.scōa ibi:vltimo quero. ¶ In pma pte dic q̄ prima fallētia est vera in se.ly nō est bona ad tex.nostrū qui loquit qñ iam erat lata snia ⁊ facta executio contra reum. ¶ † In scōa parte dic q̄ gl.repiehēdit per oēs:q: data absentia vnꝰ partis absq; cōtumacia aliqua siue sit reus siue actor nō potest pueniri ad sniam diffinitiuā per.l. furioso.ibi Bar.⁊ oēs.ff.de re iud.nec ob.l.q̄uis indubitata:q: ibi actor semper fuerat psens vsq; ad sniam exclusiue ⁊ sic erat liquidatū negotiū vtraq; parte presente:vt ibi declarat gl.nimirū si potest ad sententiam peruenīri q̄ secus est in.q.glo.

¶ Victus victori debet condemnari in expensis, extende vt
1 nu.2.⁊ limita nu.3.
4 Ubicunq; expense debētur iure actionis iusta causa litigandi nō excusat nec iudex intelligitur absoluisse ab expēsis que debentur iure actionis.
5 Quādo statutum disponit q̄ victus victori ⁊c. intelligitur etiā si victus habuerit iustam causam litigandi.
6 Statuta debēt intelligi vt aliquid addatur vltra ius cōmune nisi ita intelligēdo indebite quis damnum pateretur.
7 De iure communi si iudex non cōdemnat in expensis victus habetur pro absoluto.
8 Quādo dicatur quis habere iustam causam litigandi ab hoc vt non condemnetur in expensis.
9 Quis dicit p certo scire qñ est certificatus ab vno fidedigno.
10 Quādo iudex absolvit partem victam eo q: habuit iustā causam litigandi tenetur in snia exprimere illam causam.
11 An iuramentum calumnie excuset ab expensis.

12 Si aliquis habuit iustā causam litigādi p parte tēporis ⁊ pro parte non:an absolvi debeat in antea debeat condemnari in expensis.
13 De quibus expensis intelligatur.§.noster.
14 Si litigās est doctor ⁊ aduocatus in causa propria nō potest petere in condemnatione expensarum quantum habuisset solvere alī aduocato.
15 Si reus in parte obtinuit ⁊ in parte succubuit qualiter debet fieri condemnatio expensarum.
16 Si actor in parte obtinuit ⁊ in parte succubuit si iudex in snia diceret victum victori condemnamus in expensis talis sententia esset nulla propter incertitudinem.
17 Si actor petīt plus debitor ⁊ reus totum negauit ⁊ actor obtinuit in parte quis erit condemnandus.
18 An liceat cum iuramento totam positionem negare propter hoc q̄ plus debito petatur.
19 An victus victori sit condemnandus in expensis si succubuit in aliqua interlocutoria.
20 Si aliquis fuit cōdēnatus in aliqua interlocutoria in expēsis quas actualiter soluit:postea in principali causa obtinuit diffinitiuam:an victus debebit etiam condemnari in illis expēsis interlocutorie.
21 An in criminalibus victus victori sit cōdēnandus in expēsis.
22 Judex male vel calumniose inquirens tenetur parti ad expensas ⁊ interesse ⁊ punitur etiam criminaliter.
23 An victus victori sit condemnandus in causa appellationis.
24 Qui obtinuit in causa principali ⁊ postea succubuit in causa appellationis non est condemnandus in expensis: nisi ex primis actis succumberet.
25 Expense facte in lite probātur per solum iuramētum partis.
26 Et taxatione expensarum ⁊ etiam ab omissione cōdemnationis expensarum an possit appellari.
27 Judex qui omisit in sententia victum condemnare in expēsis tenetur de suo refarcire victori.
28 An tex.noster procedat q̄n expense sunt debite iure actionis.
29 Si iudex tempore interlocutorie omisit victum cōdemnare in expēsis an hoc possit supplere in quacūq; parte litis antequā sententiam diffinitivam proferat.
30 An iudex possit condemnare partem victam in expensis si nō sunt petite ⁊ dato q̄ possit an teneatur.
31 Que emergunt post litem cōtestatam propriē spectant ad officium iudicis.
32 Qui petīt simpliciter ferre sniam p se censetur petūsse q̄ ferat nedum super principali:sed etiam super omnibus accessoriis.
33 Si iudex refarciunt expensas victori in quibus omiserat cōdēnare victum:an tales expensas poterit iudex postea repetere a parte victa.
34 Expense litis solum debētur officio iudicis mercenario q̄ lata sententia expirat.
35 Si iudex male iudicādo facit litem suā tenetur parti lese ad tale interesse ⁊ cōtra partem iniuste sentētiam obtinētem nullum regressum habeat.

Sive autē alterutra.

a ¶ Victus. Adde gl.ſi.in.c. vlti. de maio.⁊ obe.

Iste.§.nō est difficilis:sed ly vtilē ⁊ quotidianā materiam quā plenius examinandam assumpsi.
1 h.d. † Dicit victori ly cōdēnari in expēsis sacramēto victoris tactādis,hoc prio,⁊ iudex q omisit cōdemnationē expēsarū in sentētia de suo refarcire tenet.h.d.scōo ⁊ vltimo. Et sic habet duas partes q̄ patēt ex summario.scōa ibi:nō hoc ignorātes.
a ¶ No.primo regulā vulgarē q victus a debet cōdēnari in expēsis:vt hic.⁊.l.eū quē temere.ff.de iud.c.finē litibus.de dolo ⁊
2 contu.c.calūniā.de pems. † Extēde istā regulam ad eū qui renūtiauit liti ly Bal.in.l.postq̄ liti.in vlt.col.i.v.q.C.de pac. limitando vt ibi per eū.⁊ idem Bal.in aut.contra qui ꝓpriā. in.ij.no. C.de nō nume.pecu. q̄uis renūtiās liti nō dicat ꝓpriē succumbere:vt no.Bal.⁊ Sali.in.l.alta.in vlt.no. per illū tex.C.de his quib.vt indig. ¶ Secūdo amplia istā regulā vt procedat etiam cora arbitro fm Spe.in ti.de arbitro.§.ſi.ver. sed cum.⁊ Inn.in.c.ex parte.de arbi. Post.in summa in tit. de arbi.§.qualiter ad effectū.ver.sed nunqd potest. Ang.i repe. l.si vacātia.C.de bo.vacan.lib.x.do.Fran.de ozia, Brixian⁹ I tracta.o arb.in.vij.parte.qō.xxxj.⁊ facit ratio q: arbitria sunt redacta ad similitudinē iudiciorū.l.i ff.de arbi. ¶ Tertio amplia vt ista regula pcedat etiā mortuo eo q nō habebat iustā cāz litigādi.nā eius heres debebit in expēsis cōdēnari cū censeatur eadē persona cum defuncto:vt in aut.de iureiur.a moriente prestit.in prin.ly Bal in.l.ſi pater.C.ſi pen. appel. mortuus interue. † Istā regulā limita multis modis. Primo ⁊ prin
3 cipaliter limita nisi victus habuerit iustā causam litigandi. l. qui solidum.§.etiam.ff. de lega.ij.pbat in.§.oportet.in aut.ō iudi.fm gl.⁊ doc.hic:que autem cēseatur iuste cause dicā infe

Universidad de Deusto Biblioteca

rius. Adde q iusta cā litigādi nō solum excusat ab expen. vt
pdixi, sȝ etiā excusat ab omni pena iuris ⁊ canonis ꝑȝ Io.an.
in.c.i.§.fi.de elec.in.vi.in nouella.quē refert ⁊ sequit Bal.hic.
in.i.col.⁊ in auē.gnaliter.in.v.oppo.C.de epi.⁊ cleri.⁊ in.c.i.§.
inter pares.de lege cōra.⁊ in addi.Spe.in ti.de arb.in.vij.co.
in ver.ex forma statuti.Lud.rom.in rep.rub.de arb.in.xxviij.
col. Sitr iusta cā litigādi excusat a pena cōpromissi ꝑȝ Ioan.
and.in add.Spe.in ti.de arbi.§.fi.ver.itē quid si cōpromissuȝ.
Bal.⁊ Ang.in.l.tres fratres.ff.de pac.Bal.in.l.qui cum tuto
ribus.ff.de transa.⁊ in.l.non solum.ff.de rei vend.⁊ in.l.qō te.
in vlt.col.vbi etiam Ludo.ro.ff.si cer.pet.⁊ in auē.generaliter
in.iij.col.C.de epis.⁊ cler.⁊ in l.edita.in.xi.col.in.viij opp.C.ð
edē.⁊ in.l.fi.C.ð arbi.⁊ in.l.eos.§.cautione.C.de app. Ang.in
l.q rome.§.duo fratres.ff.de ver.obl.Pau.de ca.in.l.iulia.ve
rum debitorē.in.vi.col.ad fi.ff.de cōdi.inde.do.Alex.in consi.
clxxiiij.qō icipit,opportune ꝯsiderato themate.i.in.col.ad fi.
⁊ in consi.cclxi.qō incipit:titulus qōnis.in.ij.lib. Sitr excusat
a pena pmissa in ꝯctu ꝑm Bal.in.l.non solum. ¶ Itiam pri
mā fallen.limita varijs modis. Primo nisi tales expēse essent
pmisse[a] per stipulationē:qȝ tūc iusta causa litigādi nō excusat
quominus debeat i istis expēsis ꝯdēnari:⁊ ideo est vtile semp
in cōtractibus stipulari expēsas litis ⁊ facere q apponatur in
instrumēto p notariū.gl.est de hoc no.in.§.opȝ.in gl. magna.
in v.solo.ad fi.i auē.de iud.quē Bal.⁊ Sal.hic:in.i.col.⁊ cete
ri Mod.reputant ad hoc sin.eā sequit ibi Ang.⁊ Bal. vt etiā
reputāt sing.in c.breui.de iureiurā.⁊ idem Bald.in.d.l.eos.§.
cautiōe.⁊ in auē.generaliter.in.iij.col.de epis.⁊ cle.Bal.⁊ ang.
in.l.nō solū.ff.de rei vēd. Imo.in.l.fi.in vlt.col.ff.de re iudi.do.
Anto in.c.finē litibus in.vij.col.in versi.venio ad tertium.do.
Alex.in cōsi.xxxvij.in.ij.vol.inci.viso ⁊ opportune cōsiderato
pcessu.circa fi.⁊ in cōsi.xxxiiij.in.iij.vol.qō incip.cōsultus als
4 in causa pncipali.ad fi.† Imo generali⁹ vbicūq̄ expense debē
tur iure actiōis iusta causa litigādi nō excusat ab eis.gl in.l.ij.
§.si rem.ff.de leg.ij.quā Pau.de ca hic reputat ad hoc singu
larē.sed habes cōsimilē in l.nō solū.ff de rei vendi.sequitur
Bal.hic:in.i.col.⁊ Ang.in statuto Perusino de quo hic p eū.
⁊ Bar in cōsi.suo qō incipit Andruziolus.Pet.de anch.i.d.
c.finē litibus.⁊ lȝ do.Alex.hic in.i.col.dicat q illa gl istud nō
probat:tñ postea in vlt.col.se emendauit ⁊ tenuit q imo glos.
istud dicat. ¶ Sed fortius voluit Sali.hic in.i.col.q si iudex
absolueret victuȝ ab expēsis nō intelligitur absoluisse ab istis
expensis que debētur iure actionis. qō vltimum limita vt per
do.Alex.hic intellige tñ sane qñ tales expense essent promisse
voluntarie extra iudiciū:secus si in iudicio ⁊ necessario vt in fo
rēse.iuxta auē.generaliter.C.de epi.⁊ cle.qȝ succederēt loco eax
q officio iudicis mercenario deberent ꝑm Bal. hic:in.i.col.⁊
in.d.auē.generaliter.in.iij.col.post gl.ibi:i v.iniuste.⁊ in.l.eos.
5 §.cautione.C.de app. ¶ † Scdo limita dictā fallē.quādo ad
b esset statutū[b] disponēs q victus victori cōdēnet in expēsis nā
intelligeret etiā si victus habuisset iustam causam litigādi ꝑm
Alb.de ros.hic:post Old.lau.in scda parte statutox.i.q.cxcij.
qd si statuto caueat q vict⁹ victori vbi dicit se ita de facto ob
tinuisse.idē tȝ Ang.in auē.de exhi.re.in prin.p glo.ibi:in v.ca
sum quā ad hoc dicit esse singulariter notādā,idē tȝ Ang.in.l.
nō solū.ff.de rei vē.⁊ facit ratio qȝ statuta debēt semp sic intelli
gi vt aliqd addant iuri cōi:als essent superflua ꝑm Bar.in.l.ij.
de vsuc.⁊ in.l.iiij.§.pretor ait.ff.de dā.infec. ¶ Cōfirmo qȝ lȝ i
statutis nō habeāt locū arg.in ꝯrio sensu vt dicā in.l.i.i pn.ff.
de offi.eius cui man.est iurisdi.tamen qñ statutū in sensu dire
cto nihil operaret:tūc sumit arg.a ꝯrio sensu etiā ad correctio
nē iuris cōis ne statutū sit supfluū,vnde in statuto Florentie
disponēte q nō existētibus filijs masculis filie femine succedāt
patri:qȝ istud statutū nihil operat sumitur ar.a ꝯrio sensu ad
corrigēdū ius cōe q existentib⁹ filijs masculis filie femine nō
succedant ꝑȝ Bal.in.l.cōuenticulā.in.i.col.C.de episc.⁊ cleric.
Bal.Ang.Imo.⁊ Mod.in.l.si cū dotem.in prin.ff.solut.mat.
Panor.in.c.cū apostolica.de his que fi.a prela.sine cōsen.ca.
Pau.de ca.in cōsi.cccxliiij.qō inci.presens casus. ¶ Ego als
publice disputaui istū articulū in ciuitate Alex.Pro ista par
te facio duo fundamēta.Primū est bonū argumētū a pacto
contrahentiū ad statutū gl.⁊ ibi Bar.in rub.C.de decre.decur.
li.x.gl.in.l.nō impossibile.in glo.magna.ad fi.ff.de pact.tex.in
l.fi.ad fi.⁊ ibi Bal.C.de fideius.⁊ istud arg.semper pcedit affir
matiue ꝑȝ Bar.in.l.alia.§.elegāter.ff.so.ma.tunc sic qñ expen
se debent ex pmissione partis iusta cā litigandi nō excusat vt
dixi in pcedēti limitatiōe:ergo idem qñ debent ex dispositiōe
statuti nisi dixeris q diuersa ratio sit:qȝ partes possunt sibi p
iudicare q nō ꝑs imit voluisse statutū. ¶ Secūdo stringit:qȝ
expēse isto casu debēt iure actiōis.s.ꝯditiōe ex statuto.put te
net Bar post glo.ibi in.l.ij.§.si rem.ff.de lega.ij.⁊ Cano.in.c.

a ¶ Expēse essent promisse. Alex. li.ij.cōsi.xxxiij. viso processu.ad fi.hyp.in.l.patre. col.iij.ff.de questio. ⁊ Singula, 237.Purp.

b ¶ Statutū. Alex.lib.3.consil. 34.in fin. hypp. singu. 207. victus.Purp.

ex parte.de rescr.⁊ do.Alex.hic:sed ita est q qñ expēse debent
iure actiōis iusta cā litigādi nō excuset:vt dixi i precedēti limi
tatiōe:⁊ istud est validum fundamētū nisi tenueris ꝯ Bart.q
imo isto casu nō oriat cōditio ex statuto:sed potius officium
iudicis:ex quo verba diriguntur ad iudicē.iuxta gl.in.l.si so
ror.cū simi.C.de colla.⁊ ita subtiliter tenuit.d.Mathesi.i no.
lxxxi.quē oīno videas in hoc vltimo. ¶ Cōtrariā opi.tȝ Bal.
in.l.terminato.in vlt.col.C.de fruc.⁊ lit.expen.per rationem de
qua ibi per eū.⁊ Bal.in.l.eos.in.§.cautiōe.in.ij.col.in prin.C.
de appel.vbi de hoc simpliciter allegat glo.in.§.tripli.insti.de
actio.sequit.d.Alex.hic:q dicit q ista opi.est iustior ⁊ equior.
6 ¶ Pro ista parte strigit ineuitabiliter.† nā regula est q lȝ sta
tuta debeāt intelligi vt aliqd addat vltra ius cōe est verū nisi
ita intelligēdo qs indebite dānū pateretur:qȝ poti⁹ debet in
telligi statutū q sit frustra,⁊ nihil operetur:q̄ q qs indebite
dānum patiat:ita pbatur ex gl.in.l.fi.§.in cōputatione.in glo.
magna ad fi.quā Bar.ibi multū extollit.C.de iure deli.⁊ ibi i
specie Pau.de ca.⁊ alij Mod.Imo.⁊ Mo.i l.iiij.§.ptor ait.
ff.de dā.infec.pbat text.in.c.cū dilectus.⁊ in.c.ad audientiā.⁊
vtrobiq̄ no.do.Ant.⁊ Imo.de cle.non resi. ergo istud statutū
dȝ poti⁹ intelligi vt nihil operetur q̄ q indebite cōdemnet in
expē qui habuit iustā causam litigādi,⁊ hoc modo clare tollū
tur duo pria fundamēta partis ꝯtrarie. Ad idē facit qȝ istud
statutū vtit eisdē verbis qb⁹ ius cōe ⁊ sic est recitatoriū iuris
cōis:⁊ sic nō est pprie statutū:ergo nō dȝ intelligi q aliqd ad
dat iuri cōi ꝑm gl.⁊ doc in.c.i.de cōsti.in.vi. Bar.⁊ alij in.l.i.in
prin.ff.ad le.fal. ¶ Eandē opi.tenet Raph.ful.in ꝯsi.v.incip.
psuppositis duob⁹ statutis Verone.in vlt.col.vbi consuluit q
statutū ciuitatis Verone disponēs q victus victori itelligat
ꝯdēnat⁹ in expēsis etiā si in sñia iudex nihil dixerit debet itel
ligi nisi vict⁹ habuerit iustā causam litigādi,motus qȝ ex quo
7 istud statutū operatur vltra ius cōe:† qȝ de iure cōi si iudex nō
cōdēnaret in expensis haberet pro absoluto.l.terminato.C.de
fruc.⁊ lit.expen.vigore statuti habet p cōdemnato:ergo istud
statutū debet postea restringi vt min⁹ ledat ius cōmune q̄ sit
possibile.c.cū dilectus.de cōsue.no in.l.ij.C.de noxa. ¶ Secū
do monetur qȝ statuta debēt intelligi ꝑȝ rationabilē intellectū
ne absurditas sequat.l.scire opȝ.§.aliud.ff.de excus.tut.sȝ ab
surdum esset intelligere istud statutū etiā si victus haberet iu
stam causam litigādi:qȝ hoc modo cogeretur qs ius suū inde
fensum relinquere contra.l.illud.in prin.ff.de peti.here.⁊ dicit
Fulg.q cum iste casus euenisset de facto in ciuitate Placētie
vbi viget simile statutū q p ꝯsilia magnorū doctorū ita vidit
interpretatū ⁊ postea iudicatuȝ de facto.⁊ credo sine dubio q
verū dicat in statuto Veroneñ.q multū operat vltra ius cōe:
sec⁹ est in statuto superi⁹ relato. ¶ Tertio principaliter limi
ta dictā fallē q iusta causa litigandi excuset ab expē.fallit in ex
pen.que debent ratione cōtumacie,iuxta.l.sancimus.§.eo.ꝑm
Sali.hic:in.i.c.l.referētem ita tenuisse Fran.accur.ista rōne qȝ
tales expēse debētur iure actiōis in factū.l.i.§.pe.⁊ ibi glos.ff.si
qs ius di.nō obtēpe.sed quādo expēse debētur iure actionis
iusta causa litigandi nō excusat:vt dixi.s.in.i.fallen.idē tenet
Sali.nō ista rōne q̄ tamē est bona:sed qȝ cōtumacia nō potest
includi in iusta causa litigādi. Adde qō de hoc est gl.ord.in.d.
c.finē litibus.in glo.magna in verbo,moderatas expensas.cir
ca prin.idē tenet Spec.in tit.de expē.§.finautē.v.hoc autem.
¶ Quarto limita ꝑm Ang.hic quādo quis succūbit i aliqua
interlocutoria:tūc debet indistincte cōdēnari in expēsis nō ha
bita differētia:an habuerit iustā causam litigādi vel ne.allaga.
Inn.in.d.c.finē litibus.Bal.refert idē tenere Spec.in titu.de
expē.§.finautē.ver.sed nunquid deficiens.⁊ in.§.nūc de expē
sis.ver.hoc aūt scias.ꝑȝ Bal.dicit:q istud pcedit de stilo curie
nō aūt de iure. ¶ Quinto fallit in sportulis quas aduersarius
tenet restituere siue habuerit iustam causam litigādi siue non
ꝑm Bal.in.l.fi.in vlt.col.C.de fruc.⁊ li.expē.dicit tamē Bal. q
istud pcedit ex cōsuetudine quarūdā ciuitatū sed nō de iure:
vt est glo.sing.in.§.tripli.in gl.i.magna.insti.de acti. ¶ Iuxta
8 istā primam pincipalē fallē.† necessariū est intelligere qñ quis
dicatur habere iustam causam litigādi:ita excuset a cōdemna
tione expen.Bal in l.generaliter.§.i.C.de reb⁹ credi.⁊ in.l.edi
ta.in.vi.col.C.de eden.in l.i.C.de aduo.diuer.iudi.⁊ in auē.ge
neraliter.in.v.col.C.de episco.⁊ cle.do.Ant.⁊ alij in c.finem li
tibus.de dolo ⁊ contuma.dicunt qō istud relinquitur arbitrio
iudicis:qui ex qualitate facti ⁊ conditione personarū habeat
arbitrari. ¶ Tā i hac materia lȝ nō possit dari certa doctrina
habeas nouem cōclusiones.Prima est q habet opi.doctoris
tenentē pro parte pro qua litigat dicit habere iustā causam li
tigandi:ratio est qȝ doctor habet potestatē glossandi interpre
tandi ⁊c.⁊ eius opiniones sunt pbabiles.c.i.cum ibi nota.de
postu.prela.gl.in.l.i.C.de legi.⁊ in.l.i.C.de pfes.qui in vrb.con
stanti.li.xij.

stanti.li.xij.Ita in specie tȝ P.de anch.post antiquos in cle.
ne rom.ini.in prin.de elec.Card in clem.ij.de magi.Bal.in.d.
auē.generaliter.doc.in c.vt debitus.de app.⁊ no.Panor.in.c.
calūniā.de pe.⁊ limita ⁊ intellige vt ibi per eum. ¶ Scda ꝯclu
a sio litigās q hȝ p se cōsilia aliquorū doc. authenticorū[a] qȝ sint
scripta ⁊ sigillata dicit habere iustā cām litigandi,⁊ sic excusa
tur ab expēsis ꝑm Bar.in.l.in bonorū.p illū tex.ff.de bo.poss.
Bal.⁊ Sal.in.l.iuris ignorātia.C.q admit.Ange.⁊ Imo.in.l.
si cōuenerit.ff.de re iud. Qō limita duob⁹ modis. ¶ Primo
in psonis que nō habēt per se scire iura.secus si esset aliqs do
ctor ꝑm Bar.⁊ alios in locis prealleg. ¶ Secūdo intellige qñ
haberet cōsilia saltē duorū doctox arg.§.qō autē.in auē.de nō
alienā.ꝑm Bal.i.d.l.iuris ignorātia.in.ij.q.facit qō vult Bar.
in proemio ffoxū.in fine prin.⁊ qō vult idē Bar.in.l.i.§.fi.ff.de
verb.oblig. ¶ Tertia cōclusio qñ in aliquo articulo sunt varie
b opi.[b] doc.puta ꝑm Ang.in casu quē ponit gl.i.l.dos a patre.
C.sol.ma.dicit qs habere iustam causam litigandi.ita tȝ Ioā.
and.in.c.vt debitus.per glo.ibi in ver.rationabili.de app.⁊ in
c.i.de postu.prela.in nouel.Spec.in titu.de expē.§.nunc vidē
dū.in.i.col.Bal.in.d.auē.generaliter.in.v.col.Ange.hic ⁊ in.l.
destitisse.ff.de iud. ¶ Cōfirmo per illud qō dicit Bal.i auē.no
uo iure.in.ij.no.per illum tex.i.eo.q quādo negotiū est valde
intricatum ppter negotij varietatē:debet vtraq̄ pars absolui
ab expē.intellige nisi in articulo vario appareat q̄ sit cōmunis
opi.ꝑm Ant.in.d.c.finē litibus.in.x.col.sed caue ppter primā
cōclusionem quā.s.dedi.⁊ vide etiam Imo.in.l.qui ante calē.
ff.de verb.obl.⁊ in.l.fi.ff.de reg.iur.itē vide tex.in.d.§.opȝ.ver.
si tamen.in auē.de iudic.in versic.propter negotij varietatem.
¶ Quarta conclusio est qui hȝ semiplenam probationem dici
tur haberi iustā causaȝ litigandi ꝑm Cano.in.d.c.finē litibus.
Bal.in.l.qui nō probasse.in prin.C.de calū.⁊ in.l.i.vbi limitat.
C.de aduo.diuer.iudi.⁊ in.d.auē.gñaliter.in.iiij.⁊.vi.col.⁊ no.
in.l.admonendi.in vlt.col.ff.de iureiur.do.Alex.hic:⁊ in cōsi.
cviij.in.iiij.vol.qō incipit:viso themate supra scripto ⁊ attesta
tionibus.in vlti.col. ¶ Quinta cōclusio qui probauit p testes
q postea reprobati sunt rōne persone:puta qȝ infames vel als
falsarij dicit habuisse iustā causam litigandi nisi aliqua suspi
cio sit cōtra producētē.ita no.Spc.in ti.de cal.in fi.refert ⁊ re
putat no.dignū Bal.in auē.generaliter.in.v.⁊.vi.col.s.alleg.⁊
i.d.l.i.C.de aduo.diuer.ind. ¶ Sexta ꝯclusio qñ testes extra
iudicialr se iactabāt q deponerēt in fauorē alicui⁹ quis post
ea pducti ōposuerint ꝯriū tamē ille dicit habuisse iustā cām li
tigādi ꝑm Io.and.in.c.i.in fi.de elec.in.vi.qō est no.dignū ꝑm
Bal.i.l.nō ignorāt.C.de fruc.⁊ lit.expē. ¶ Septima cōclusio
q audiuit a psonis fide dignis dicit habuisse iustam causam li
c tigādi ꝑm Bar.in.l.i.in prin.in.ij.col.ff.ad turpil.facit gl.[c] no.
in.l.titio fund⁹.ff.de ꝯdi.⁊ demō.quā reputat singularē Bal.
in.l.iudicia.C.de rei vē.⁊ p eā no.qō dictū no.viri iducit iustis
simā credulitatē,facit qō vult Bart.in.l.fina.ff.de here.instit.
9 ¶ Imo plus no.Gemi.in.c.de capitalis.per illū tex.x.di.† q
d qs dicit p certo scire[d] qō est certificat⁹ ab vno fide digno.alle.
etiā.c.sicut p certo.de simo.⁊ Archi.in.c.in domo.de peñ.di.i.
¶ Octaua cōclusio q litigat ob pudorē suū seruādū dicit ha
bere iustā causam litigādi quis succūbat.ita not. Bart.in.l.q
oia.§.i.in.iij.no.per illū tex.ff.de pcu. ¶ Nona cōclusio quādo
actor petijt plus debito ratiōe partis pl⁹ debito petite habet
re⁹ iustam causam litigādi sup toto ꝑm Bart.in.l.q solidū.in
prin.ff.de leg.ij.⁊ in.l.quidā estimauerūt.ff.si cer.pet.⁊ dicā.i.i
10 qōnibus. ¶ † Vltimo p perfecto ꝯplemēto isti⁹ prime fallē.
no.ppetuo q qñ iudex absoluit partē victā eo qȝ habuit iustā
causam litigādi tenet in sñia exprimere illā causam.tex.est i.§.
opȝ.in auē.de iudi.ita Bal.in auē.generaliter.alleg.Spe.in ti.
de expē.§.nūc vidēdū.v.quidā.vbi nihil dicit.debuit allegare
in.§.postremo.circa pri.⁊ in ti.de sen.pla.§.qualiter,ver.verū.
Hosti.Io.an.⁊ alios in.d.c.finē litib⁹.Io.and.in.c.sicut.de re
iudi.Bal.in.l.preses.C.de sen.Bal.i auē.nouo iure.in.iij.no.p
illū tex.i.e.⁊ ibi no.subdit q nisi iudex in absolutiōe expēsarū
inserat cām absolutionis facit litē suā per istum tex. ¶ Adde
etiā qō volūt Bar.⁊ alij in.l.ij.in.i.col.ff.si qs in ius voca. non
ierit.in dubio aūt qui est vict⁹ presumit qō nō habuerit iustā
causam litigādi,ideo in dubio debet in expensis cōdēnari ꝑm
Bal.Ang.⁊ Sali.hic.Bal.⁊ Salice.i auē.nouo iure.i.eo,⁊ est
gl.in.d.auē.generaliter.super ver.iniuste.Io.and.in.c.i.§.fi.de
elec.in.vi.⁊ p ista habes perfecte expeditā primā fallen.ad istū
tex. ¶ Secūdo principaliter limita regulā huius tex.in.§.⁊ si
quidē.in ver.expensis.s.eo.intelligēdo vt ibi post gl.in ver.exci
pientis. ¶ Tertio limita in casu.§.⁊ iudicare.i auē.de defen.ci.
vbi gl.dicit qō ille est specialissimus casus. ¶ Quarto singu.li
mita i psona valde honesta ⁊ magne ac spectate fidei aut valde
religiosa que si succūbat in lite nō debet in expēsis cōdēnari:qȝ

non presumit q calūniose aut temere litigauerit.ita dicit sing.
Host.in.d.c.finē litibus.in vlt.col.⁊ ibi Io.and.⁊ alij Cano.re
ferūt ⁊ sequūt.facit bona gl.in.c.expedit.in ver.scirent.xij.q. a
ij.⁊ ad hoc cumulaui nouē sñia.in auē.iubem⁹.s.eo. ¶ Quin
to fallit qñ quis semiplene pbationis iudex ei detulit iurame
tū necessariū altera pars nō debet i expēsis ꝯdēnari.ita tenet
signāter Bal.in.d.auē.gñaliter.in.vi.col.⁊ simplr.d.Alex.hic.
¶ Tu aūt aduerte sec⁹ esset i iuramēto iudiciali litis decisiuo
qȝ si reus detulit iuramētū actori ⁊ iuret tñ re⁹ dȝ in expen.cō
dēnari.tex.est valde no.in.§.sit tibi studiū.post mediū.i auē.de
mand.princip.ꝑm Guil.de cu.Alb.⁊ Ang.in.l.eū q.in prin.ff.
de iureiur.ꝑm Ang.ibi ille tex.est ad hoc sing. ¶ Sexto no.li b
mita i criminalib⁹ qñ accusator petit a iudice abolitionē.iux
ta.l.ij.C.de abolitio.qȝ siue ei cōcedat siue nō,excusat ab expē.
ita dicit Bar.in.l.i.in prin.ff.ad turpil.in pen.col.in v.iuxta
hoc quero quid si apparet euidēs calūnia quē simpliciter seq
tur Panor.in.d.c.finē litib⁹. ¶ Septio limita qñ actor pri⁹
c extra iudiciū nō interpellauit[c] reū ⁊ reus in pria citatiōe ⁊ cō
paruit ⁊ cōfessus est debitū nō debet soluere aliquas expēsas,
puta libelli citatiōis vel aduocati ꝑm Guil.de cu.in.l.edita.C.
de eden.quē refert ⁊ sequit Ang.in.l.debitores.p illū tex.C.de
pig.Pau.de ca.in.l.quidā iber⁹.per illū tex.ff.de ser.vrb.pred. c
Imo generalius no.Bal.in auē.cōtra qui ppriā.i fi.p illū tex.
C.de nō nu.pe.q si reus in prima rñsione agnouit bonā fidē q
non cōdēnat in expensis.sequit do.Ant.de but.in.c.i.de libel.
obla. ¶ Octauo no.limita qō qs succubuit i aliqua sñia inter
locutoria super mero articulo iuris:qȝ cū potuerit incōtinen
ti expediri p iudicē.c.sepe.de app.certe ꝯdēnatus in tali inter
locutoria non debet in expēsis ꝯdēnari ꝑm Cy.in.l.polla.C.de
his q.vt indig.quē sequitur ⁊ cōmendat Bal.in.l.fi.circa fi.C.
qñ puoc.non est necesse. ¶ Nono limita qñ reuocat missio in
possessionē ex aliqua rōnabili causa ibi nō venit expē.refectio
ꝑm Inn.in.c.si aduersari⁹.de eo qui mittit in pos.cau.rei ser.⁊
sequitur Bal in Margarita sua,i verbo misso. ¶ Decimo li
mita qñ qs litigat vt sibi paret actionē de euictione que nō cō d
petit nisi lata sñia.l.habere licere.ff.de euic.iste nō condēnatur
in expēsis.l.at qui natura §.cū me absente.ff.de neg.ge.no.i.l.
vtriq̄.ff.de rei ven.quasdā alias limitationes potes colligere
ex.i.pxime dicēdis. ¶ Nūc venio ad expeditionem quarundā
11 qōnū quas hic ponūt Bar.⁊ alij.† Primo quero an iuramē
f tū calūnie[f] excuset ab expēsis.Bart.hic cōcludit q nō in alijs
locis alleg.per do.Alex.cū cōcor.de quib⁹ p eū.⁊ dicit Sali.in e
l.qui crimē.in fi.C.qui accu.nō pos.q totus mūdus tenet istā
opi.quis gl.iuris ciuilis:⁊ Cano.tenēt ꝯriū ⁊ plures antiqui
quos refert ⁊ sequitur Bar.in cōsi.suo inci.Andruziolus quē
sequit Lud.ro.in.l.iij.in princ.i.no.ff.de iureiu.Bal.in.d.l.non
ignorat.de quo plen⁹ dixi in.d.l.iiij.in prin.vbi etiā do.Alex. f
12 in.iij.no. ¶ † Scdo quero qd si aliqs[g] habuit iustā cāȝ litigā
g di p parte tpis lȝ vsq̄ quo in iudicio fuit pductū instrumētū
⁊ dic q abinde in antea debet ꝯdēnari in expēsis.ideo cōsiliū
est q tale instrumentū pducat ꝑȝ Bar.⁊ alios hic:plen⁹ Bar.
in.l.i.in prin.in.iij.col.ff.ad turp.⁊ l.q alteri⁹.vbi videas.ff.de
reg.iur.⁊ i.l.destitisse.ff.de ind.⁊ in.l.si qs inficiat⁹.per illū tex.
ff.de postu.⁊ in.l.si rem alienā.§.fi.ff.de pig.act.Bal.in.l.termi
nato.in pe.col.ad fi.de fruc.⁊ lit.expen. ¶ Limita tamē vt per
Pet.de anch.in cōsi.cclxi.quē refert ⁊ sequit.d.Mathesi.i no.
h lxxxiij.sitr ecōtra q maliciose distulit[h] psentare instrumētuȝ qō
erat decisiuū litis ad hoc vt aduersariū fatigaret expē.debet i
illis expēsis ꝯdēnari.ita tenet sing.Cy.in.l.vnica.C.vt que des.
13 aduo. ¶ † Tertio quero ⁊ est valde necessaria q̄stio:qño intelli g
gitur regula huius tex.⁊ de quibus expēsis glo.magistralis in
d.c.finē litib⁹.dicit q veniunt expēse necessarie vtiles ⁊ mode
rate.doc.ibi in expositiōe istorū triū v̄borū multa bona accu
mulāt q̄ p te videas. ¶ Sȝ no.diligēter q i ista cōdēnatiōe ex
i pē.q̄ siūt rōne victorie litis veniūt[i] tātū expēse facte in lite nō h
aūt habet ratio aliorū dānorū:secus qñ expēse veniūt rōne cō
tumacie vel retardati pcessus.gl.est solennis ⁊ singu.in.l.i.ff.
de aliena.iudi.in gl.fi.ver.tenebit.q̄ Bar.ibi multū no.⁊ repu
tat mirabile:⁊ idē Bart.in.l.eū quē temere.ff.de iu.Cy.in.l.san i
cimus.in.iij.⁊.vij.q.⁊ ibidē Bal.i.e.no. Spe.⁊ Io.an.in ti.de
expen.§.fi.ver.qd si victor artifex. ¶ In ꝯriū tñ allego fortē
tex.in.§.hec aūt oia.in vers.dānū ⁊ expēsas litis.insti.de pe.te.
liti.ad quē opȝ rñdere intelligēdo vt nūc dicā i seq.limitatiōe.
¶ Limita ergo q in ꝯdēnatiōe expēsarū rōne victorie nō ha
bet ratio dānorū,verū est de dānis cōtingentibus circa alias res k
ipsius victoris.sȝ si in dānis tāgētib⁹ personā suā bene habet
k ratio.ita gl.⁊ no.Bar.i.d.l.i.ff.de alie.iud.⁊ ideo si artifex[k] diu
litigauit ⁊ sic vacauit ab officio ⁊ labore suo:certe illi⁹ dāni ex
psona sua bn habet rō i cōdēnatiōe expēsarū.⁊ ita Spe.⁊ Io.
an.in.d.v.qd si victor artifex.d.Ant.in.d.c.finē litib⁹.i.xi.col.

a ¶ Authēticorū. Fulgo.in.l.iuris ignorantia.C.qui admit.Fel.in.c.i super his.col.fi.de accus.Bal.l.ij.i.de senten.ex breui.recitan. Purpu.

b ¶ Varie opiniones. Ratio ē qȝ opinio diuersa fa ter doctores facit rē dubiā bar.in.l.qui rome.§.duo fratres.ff.de verb.obli.Soci.in.i.parte.consi.cxv.Purp.

c ¶ Facit glos.illā gl.exornat Ias.in.l.i.editio.ij.ff.de eo per quem fact.⁊ in.l.de pupillo.§.si qs ipsi pretori.col.viij.ff.de noui oper.nuntia.sequitur Christo.in.§.nouissime.super gl.error.insti.de vsu capio.Purpu.

d ¶ Certo scire.adde abb.in.c.si sacerdos.ð off.or.Arch.in.c.cū tñ.xi.q.iij.doc.in.c.fin.de coha.cle.⁊ mul.

e ¶ Nō interpellauit.Adde Fulg.in.l.certi ꝯditio.in princ.ff.si cert.peta.

f ¶ Calūnie.Adde Bar.⁊ Bal.i auē.gñalr.C.de epis.⁊ cleri.Bar.in.l.properādū.in.§.finaūt.C.de iudi.spec.ti.de expē.i.§.nūc de expensis.ver.i hoc.Lanfran.in rep.c.qñ ꝯ.de pba.Hostien.in.c.cū dilectus.de elec.

g ¶ Aliquis.vide subtilē do.Phi.deciū in.l.qui in alterius.ff.ð reg.iur.in fi.col.

h ¶ Distulit.Adde Fely.in.c.exceptio.de exceptio.

i ¶ Veniūt.Vide Ias.in.l.i.§ fi.ff.si quis ius dicēti non obtemp.⁊ in.l.sancimus.i.eo.Purpu.

k ¶ Artifex.Adde de Pet.de bella par.Nich.ð nea.⁊ Io.Fab.in.§.i.insti.de Tutel.Purpu.

Universidad de Deusto Biblioteca

sic intellige Bar. oū loquit ō dānis in.l. nō ignorat. circa prin. C. fruc. ⁊ litis expē. sic etiā intellige illud qō vult sing. Bar. ī l. si pcurator. ff. re ra. habe. p gl. quā Pau. ō cast. ibi reputat valde singulare ⁊ perpetuo tenendam mēti. dicit eī ibi Bar. q; qū quis obtinet sniam repetit illud in quo fuit dānificatus p hoc qō abfuit a suis negotiis. sequit ibi Pau. de ca. ⁊ dicit q; pluries vidit in facto. Certe dictū Bar. esset piculosū ⁊
14 falsū ꝑ dicta nisi isto modo sane intelligerē. ¶ †Adde et q; si ille qui litigat est doctor ⁊ aduocat⁹ in causa ꝓpria nō pōt petere in 2dēnatione expensarū quantū habuisset soluere alij aduocato gl. ⁊ Bar. ⁊ doc. in l. fi. C. de fruc. ⁊ litis expen. ⁊ plen⁹ Bar. in. l. si stipulatus es. ff. de fideiuſ. ⁊ in l. ꝑ si dom⁹ in si ꝑ illū tex. ff. loca. ⁊ no. Bal. in. d. l. si in vlt. col. Similiter q
a habuit aduocatū gratis⁴ nō dz expēsas petere: q̄ cōiter fiūt in aduocato ſm Bal. in add. Spe. in ti. de ſen. in ver. quidā nobilis. tangit Bar. Iz nō clare decidat in. d. l. q; si dom⁹ in fin. Similiter ſi notar⁹ cause noluit recipere ſalariū ob reuerētiā partis que obtinuit nō debet fieri cōdemnatio ꝑz Ang. in. d. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expē. adde q̄ ꝓdicta ꝑcedunt etiam ſi ille qui fuit aduocat⁹ in causa ꝓpria peteret tanq̄ damnum, puta q; diceret q̄ ꝓpter istā litē non potuit interesse aduocationibus aliorū ſm Bal. in. l. fi. in vlti. col. C. de fruc. ⁊ lit. expē.
¶ Contrariū tz Panor. Iz de Bal. nō faciat mētionē in. d. c. finem litibus. in. qūū. col. nihil allegat. Ego teneo eius ſententiā
b contra Bal. ⁊ moneo⁹ q; in condemnatione expensarū rōne vi cronie habetur rō dānoꝝ ex persona victoris q̄ est persona q; suo artificio solita erat lucrari, certe in hoc fit condemnatio vt est gl. ⁊ ibi Bar. in. l. ſi. ff. de alie. iudi. mu. cau. fac. cū alijs cō cordā quas ſuperi⁹ dedi: ⁊ vide Bar. in. l. ſi stipulatus es. ff. ō fideiuſ. ¶ Limita tū ꝓdicta q̄ quis habuit aduocatū gratis vel notarū: q; ſi habuit ī remunerationē beneficij ꝓteriti vt futuri: tunc debet habere rō in condemnatione expensarū cū talis expense non ſibi oīno ad lucrū cedāt ſm Spe. in tit. de expē. §. ſi. in ver. quid ſi victor. Jo. an. in. d. c. finē litib⁹. ⁊ ibi Pa
c nor. ī. qūū. col. Bal. ⁊ Ang. in. d. l. ſi. C. ō fru. ⁊ litis expē. ¶ Hoc etiā in hac materia q; in ista 2dēnatione expēsarū debēt reſici expēle ſumpt⁹ quas quis fecit extra domū in hoſpitio: vt declarat Bart. in. d. l. non ignorat. intelige ſemper facta detractione eius q; verſimiliter domī expediſſet. nā ſi ſup hoſpitio expendiſſet pluſq̄ feciſſet domī ei pluris debet fieri 2dēnatio. ſed hereditas. §. ff. ad exhi. gl. in. c. ſtatutū. §. inſuper. in ꝟb. moderatas. de reſcrip. in. vj. Bar. in. l. eū quē temere. ff. de iud. Bal. ⁊ Ang. in. l. ſed ⁊ ſi lege. §. qō autē. ℟. per illū tex. ff. de pet. her. q; intelligūt ibi Bal. ⁊ Ang. eſſe verū q̄ expēſe petūt vt interesse puta ratione victorie litis. ſecus ſi vt mera pena, alle
d gant Hui. ⁊ Ly. in. §. ⁊ ſi quidē. §. ea. l. ¶ Adde etiā q; q̄ſi ſum ptus vel expēſe victus debenē ex diſpoſitione legis ⁊ nō ꝓ viā reſtitutionis vt eſt in eo q̄ viſitat prouinciā vel in delegato transferente ſe ad aliū locū occaſione partium vel in teſtib⁹ q̄ trahunt extra locū in qⁿto. l. q̄ſi liberi. C. de teſti. iſtis caſib⁹ nō
b debēt detrahi expenſe quas feciſſet domi ſm Ang. ꝺin. §. q̄
15 autē. el. ℟. allegat Jo. and. in. d. §. inſuper. ¶ †Quarto ḡo qd ſi re⁹ in parte obtinuit ⁊ in parte ſuccubuit qualiter ſit 2dēnatio expēſarū, dicit Bal. ⁊ Sal. hic poſt Ja. ō arc. q; vtercq; cō
e dēnabitur ꝓ ſua rata: q; vtercq; eſt victor ⁊ victꝰ. ⁊ alibi gl. no. in. l. generaliter. §. ſinautē inder. in ver. prēiudicū. C. de reb. cre. dicit q; 2penſatio tūc incipit eſſe. intellige q̄ ꝓctualiter ꝓ di midia habuit iuſtā cauſam. ſec⁹ ſi ꝓ tertia vel quarta: vt declarat Jmo. in. l. qui ſolidū. in ꝓin. ff. de leg. ℟. de qua cōne etiā ꝓ Spe. in ti. de expē. §. pen. in fi. Cano. in. d. c. finem litib⁹. Bal. in. l. eos. §. cautione. C. de appel. ⁊ in. d. auē. generaliter. l. vj. co.
16 limita tamē vt dicā in ſeq. q. ¶ †Adde etiā q; ꝓdicto caſu q̄ actor in parte obtinuit ⁊ in parte ſuccubuit ſi inder ī ſnia dice ret victū victori 2dēnam⁹ i expēſis, talis ſnia eſſet nulla ꝓ ī certitudinē cū vtercq; ſit victor ⁊ victꝰ ꝛz Bar. in. l. legatario. §. fi. per illum tex. ff. de fideic. lib. de quo etiā ꝓ Bal. in. l. termi nato. in penul. col. ad fi. Jmo. in. l. inder poſtea cē. ff. de re iudi. do. Matheſi. in no. iiij. q̄uis Zitū in hoc vltimo tenuerit Lu.
17 in. l. j. ff. de re iu. ¶ †Quinto quero pone q; actor plus debito petūt: puta cū deberet ſibi cētū: petūt. cl. reus totū negauit. ⁊ litigauit ſup toto: deinde actor obtinuit in parte. ſ. i cētū vere ſibi debitis ⁊ alijs ſuccubuit qs debebit 2dēnari i expēſis, an reus victꝰ in cētū: an actor q; plus debito petūt. Sal. hic determinat q; victꝰ in nihilo debeat in expēſis cōdēnari: q; ꝓpter plus debito petitū licuit reo totū negare ⁊ ſup toto litigare: vt p gl. in. c. ꝓſentū. in ℣. ſigillarim. ō teſt. in. vj. mouet etiā ꝓ tex. in. l. j. cū gl. in ℣. diſpēdia. C. de pluſ petī. adde tex. l. l. q ſolidū in fi. ꝓin. in ℣. parte. a cōtrario ſenſu. ff. de lega. ij. ⁊ ibi Bar. et Jmo. ad hoc no. illū tex. ⁊ ibi imo. dicit q; ille tex. ē ſin. ad hoc
18 cū limitatiōe: de qua ibi ꝓ eos. ¶ †An aūt liceat cū iuramēto totā poſitionē negare ꝓpter hoc q̄ plus debito petat habes per Bar. in. l. j. §. ſi ſtipulanti. ff. de verbo. oblig. cū ſuis concor.
19 ¶ †Sexto q̄ro an regula hui⁹. §. locū habeat etiā ſi q; ſucce buerit in aliqua interlocutoria, cōis 2clu. eſt q; ſic. ita tenēt bal. ⁊ Sal. ⁊ do. Alex. hic poſt Spe. in tit. de expē. §. qd ſi tā tū ver. ſed nūquid deficiens. Jac. but. ⁊ Bar. in. l. ſancimus. §. eo. Bar. in. d. l. nō ignorat. per illū tex. dicit do. Ant. ⁊ alij in. d. c. finē litib⁹. adde tex. optimū in. c. ſignificauerūt. quē ſic no. ibi Bal de teſt. ⁊ dicit Bal. hic ⁊ in. d. l. ſancim⁹. in. ſ. col. in fi. q; in quocūq; incidenti vel emergēti quis ſuccumbat debet ſemp in expenſis condēnari. ¶ Sz fortius vult Ang. hic: q; etiā ſi ha beret: tūc inſtā cauſaz litigandi adhuc cōdēnarēt in expēſis. q; an ſit verum ſuperius dixi in. iiij. limitatione prime fallētie. intelligetamen ſane quando ſnia interlocutoria fertur ſup mero
20 articulo iuris: vt dixi. §. in fallētijs ad iſtū text. ¶ †Septimo quero quid ſi aliquis fuit cōdēnatus in aliqua interlocutoria in expenſis quas actualiter ſoluit, poſtea in principali cā obtinuit ſniam diffinitiuā: an victus debebit etiā cōdēnari in illis expēſis interlocutorie. Sal. hic in vlt. col. poſt Hui. de cu. tenet q; nō, adde q̄ idē ⁊ plen⁹ tenet Bart. ibi ai guit ad partes in l. ſi pignoze. in ꝓin. ff. de pign. act. ⁊ in. l. dāni. §. cū pariete. in fi. per illū tex. ff. de dam. infe. ſeq̄ Bal. in. d. l. nō ignorat. circa fi.
21 ¶ †Octauo quero an regula hui⁹ tex. habeat locū ita in cau ſis criminalib⁹ ſicut in ciuilibus. dic q; ſic: vt patet ex hoc tex. iuncto ꝓinci. huius legis vbi loquitur de cauſis criminalib⁹ melius facit tex. in. l. ſi. ſm vnā lect. ⁊ ibi Bar. C. de fruc. ⁊ litis expen. Bar. ⁊ Bal. in. d. l. nō ignorat. ⁊ doc. hic: ⁊ plen⁹ Bar. in. l. j. in ꝓin. in vlt. col. ff. ad turp. Bar. ſ. l. ſi poſtulauerit. in ꝓn. ff. de adul. Ly. ⁊ alij in. c. qui crimen. C. q; accuſa. nō poſſ. Bal. in. d. auē. gnāliter. in. viij. col. Ang. in repe. l. ſi vacātia. in vlti. q. C. de bonis vacā. lib. x. ⁊ eſt gl. ij. q. j. c. in primis. Cano. an. c. cum
c oporteat. de accu. ⁊ in. c. calūniā. de pe. Ampliat generaliter hāc regulā⁶ q; in cauſis criminalibus ſine procedat ꝓ accuſationē ſiue per denuntiationē ſiue per inquiſitionem victus ſiue accuſator ſiue accuſatus cōdemnatur in expēſis. gl in. c. cū dilect⁹. de dolo. ⁊ 2m. ⁊ ibi Bal. in. viij. col. no. dicēs: q; alibi nō habes gl. ita clare ⁊ ſimiliter vbi queritur de crimine per modum exci piendi ibi tex. dicit eſſe no. de hoc, ⁊ q; quādo ꝓceditur per viā denūtiationis habeat locū refectio expēſarū tenet Ly. in. l. ſe ueriter. C. de excuſa. tut. Bal. in. l. ſancimus. in. q̄ū. q̄. j. eodem,
22 liter. in pe. col. do. Ant. de bn. in. d. c. cū dilecti. ad fi. ¶ Itē am
d plia q̄ in criminalib⁹ ꝺ⁹ ēt inſtigator. ſiue accuſator. ꝺz in expēſis condemnari ſm Bar. in. l. j. §. incidit. per illū tex. ⁊ in. l. in ſe natus. ff. ad turp. ¶ Limita predicta tribus no. modis. Pmo nisi accuſatus 2dēnarēt ex ſola cōtumacia vigore ſtatuti vel po nentis q̄ in criminalib⁹ cōtumax habeatur ꝓ cōfeſſo ⁊ cōui
e cto⁶: tunc nō tenēt parti ad aliquod interesse ſm Bal. in. l. cū ctos populos. circa mediū. C. ō ſum. trī. ¶ Secūdo limita nisi fama ꝓcissiſſet aut ꝓcissiſſent indicia ꝓ q; inder ex necessitate officij formaſſet inquiſitionē: tūc dato q̄ iqſit⁹ reperiat innocēs ⁊ abſoluat⁹ inder ad mhilū tenēt ſm Bal. in. l. j. in. iiij. col. C. q accuſa. nō poſ. in. d. l. ſancim⁹. in. xiij. q. ¶ Et attēde q; vnū in
dictū nedū excuſat indicē ꝛz tertia accuſatorē a ꝓſumpta calūnia etiā reo abſoluto ſm Ang. in repe. l. ſi vacātia. in. vj. q. C. de bo nis vacā. li. x. ⁊ in. l. athletas. §. calūnia. vbi etiā Bal. ff. de iſta. ⁊ idē Bal. in. l. inbem⁹. C. de teſt. ⁊ in. d. auē. generaliter. ¶ Ter
23 tio limita quādo accuſato⁶ petūt a iudice abolitionē, vt dixi ſu peri⁹ in fallē. hui⁹ legis. ¶ †Nono ⁊ vltimo quero an regula hui⁹ tex. habeat locū etiā in cauſa appellatiōis. Bar. ⁊ alij hic tenent q; ſic quādo ex eiſdem actis ſuccubit in cauſa ap pellatiōis. Adde Bar. in. l. tutores. §. curatores. ff. de admi. tuto. ⁊ in. l. generaliter. §. i. vbi plene Salt. C. de rebus credi. Bal. ī l. fi. C. quādo ꝓnō. nō eſt neceſſe. gl. ⁊ docto. in. d. c. finem litibus. doc. in. c. vt debitus. ⁊ in. c. ſepe. de appel. ⁊ nc t. Bal. in. l. cos. §. cautione. C. de app. ¶ Ado q; cōdēnatio expenſarū ita debet fieri ꝓ iudicem cōtra eū qui dixit ſniam nullā ⁊ ſuccubuit ſicut 2tra eū qui appellauit ſm bal. in. l. Locm honorē. C. q̄ ꝓuo. nō
24 eſt necel. ¶ †Adde q; q obtinuit ſniaz in cā ꝓncipali ⁊ poſtea ſuccubit in cauſa appellatiōis nō dz in expēſis cōdēnari: q; ex quo habuit ꝓmā ſniam ꝓ ſe dicitur habuiſſe iuſtā cauſam litigādi in cauſa appellationis ſm glo. docto. in. d. l. generaliter. §. ſi judex. C. de rebus credi. Bal. in. d. l. ſi. in vlti. colū. C. q̄ ꝓuo. nō eſt neceſſe. ⁊ in add. Spe. in tit. de inſtru. edi. in ℣. an in cā appellatiōis. Arch. in. c. cozdi. de appel. in. vj. ¶ Sed tu in tellige ⁊ multi errāt i hoc niſi ex ꝓmiſs actis ſuccūberet tūc ꝓ ma ſnia

ma ſnia nō excuſaret eū a cōdemnatiōe expenſarū: ſm Bar. in. d. l. gnāliter. §. i. d. Ant. de but. ⁊ Panor. in. d. c. finē litib⁹. Ang. in. l. negotioz. in ꝓn. in pe. col. de app. Rap. cu ⁊ Ang. de are. in. l. i. ff. de re in. ⁊ ſic ex iſtis remanet abſolutū primū
25 no. hui⁹ tex. ¶ †Scdo no. ex hoc tex. i verbo inuanerit. q̄ ex pēſe facte i lite pbanť p ſolū iuramētū victoris. cōcordat tex. in. §. ⁊ ſi quidē. i ver. expēſis. ē. e. gl. in. l. j. C. ō ſumptuū recup. li. x. gl. in. §. oportet. in aut. de iud. ⁊ eſt tex. in. c. cū olim. el. ℟. ⁊ ibi gl. in verbo iuraueras de ꝓmi. gl. in. c. conſtitutus. de ꝓo cu. ⁊ gl. in. c. dilecti. in gl. ſi. de foro cōpe. Spe. in tit. de expē. §. postremo. ī ꝓin. ⁊ in ti. de fruc. ⁊ inter. §. ſi ℣. ⁊ vt clarior. dz tñ
31 pcedere taxatio iudicis vt in locis ꝓcal. ꝛ p gl. ⁊ doc. l. c. ſi qō me. causa. ⁊ l. aut. vbi dicēt. j. e. Et dicit Bal. l. l. terminato. ad fi. C. de fru. ⁊ lit. expen. q; ſi iudex in ſententia dicat cōdemna m⁹ reuz in expē. quas iurabit actor ſe feciſſe. q; cū taxatio iu dicis debeat ꝓcedere in ramētū, intelligit q; iurat nō ſtatim poſt ſniam, ſz tpe taxatiōis. ⁊ ita limitat Bar. in. l. cū iudex. ꝓ illū tex. C. de ſen. ⁊ interl. ⁊ in. l. gnāliter. §. j. p illū tex. C. de reb. cred. ¶ Sed nunqd a taxatione expēſarū facta ꝓ indicē poſ
fit appellari bal. hic in. fi. remittit ſe ad Jnn. i. c. ſupeo. q; me. cā. bzeuiter tene q; ſic ꝓ tex. j. l. fi. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij in. ij. no. C. q̄ ꝓ. nō. nō eſt neceſſe. inducē doillū tex. vt ibi ꝓ Bar. idē tz Sal. h
circa fi. ī pe. q; Bar. in. l. ab executore. ī ꝓin. i vl. co. ff. ō ap. bal. in. l. ij. C. de fru. ⁊ li. expen. no. Jmo. in. l. cū in vna. in ꝓin. ff. ō
26 ap. ¶ †An aūt poſſit app. ab omiſſiōe condēnationis expē. dic vt ꝓ Bar. ⁊ alios i illa. l. fi. ꝓ quā dicit no. Bal. i. c. fraterni tatis. in. viij. col. de teſt. ꝙ ſi victor appellauit ab omiſſiōe con dēnatiōis expē. quāuis talis app. nō valeat. d. l. fi. C. q̄ ꝓuo. nō eſt neceſſe. nō tñ ꝓ hoc inder negligēs exculat quin ſoluat expēſas vt hoc tex. ⁊ reputat Bal. no. dignū. ⁊ tu no. ꝓ am
a pliatiōe hui⁹ tex. ⁊ ¶ Adde etiā q; taxatio expēſarū pōt reuo cari ℣rio imperio ēt ſi tacēt poſt ſniam diffinituā: ſm Jmo. in. c. ſup eo. q̄ me. cau. q̄ ſequit Bal. in. l. elegāter. §. ſi quis poſt. in pe. co. ff. de ꝛdi. inde. ⁊ idem Bal. in. addi. Spe. in ti. ō
27 expē. in ver. pōt inder. ¶ Tertio principaliter no. ex iſto tex. q; inder qui omiſit in ſnia condēnare victum in expēſis tenēt
28 de ſuo refarcire victori. ⁊ hic occurrūt aliq̄ no. q. ¶ †Primo an iſtud no. ⁊ iſte tex. ꝓcedat etiā quādo expēſe debenē iure a ctiōis nata q; inſtrumento ſunt ꝓmiſſe per ſolennē ſtipula tionē quo caſu etiā lata ſnia pñt de q; ſe pet: iuxta gl. ⁊ Bart. l. l. iij. §. ſi rē. ff. de le. iij. ⁊ in. l. nō ſolū. ff. de rei ve. ⁊ gl. in. §. opoz tet. in gl. magna. in aut. de iu. iſtū paſſum nō inuenio in ſpē de claratū ⁊ eſt neceſſari⁹ ad intellectū huius tex. inuento q; Jo. de imo. ⁊ Lu. ro. in. l. ſi tertꝰ. ℣. cellus. i ñ. ff. de aqua plu. arce. tā litē, ⁊ potes ponere exemplū i tex. c. ſua nobis. in fi. de app. 30 de quo tex. Bal. ibi multū admiratī. ¶ †Tertio quero nūqd inder poſſit cōdēnare partē victā i expēſis ſi no ſunt petite ⁊ dato q; poſſit, nunqd teneat: ⁊ hic iſta queſtio ꝛz duo capita. ¶ Circa ꝓmū Bar. hic i vl. q. ꝛz q; ſic. idē tenēt Rap. Ang. Pau. de ca. ⁊ d. Alex. hic. Dy. ⁊ Bar. in. l. iij. §. hoc aūt in di
cū. ff. de ꝺnā. infe. Bar. in. l. nō quicquid. ff. de iud. Bar. Bal. an l. ſi. C. q̄ ꝓuo. nō eſt necel. Pe. ō Alex. ⁊ alij in. c. finē litib⁹. de dolo ⁊ cōtu. ⁊ ita tene q̄ dixi. Ly. ⁊ Rep. hic teneant con trariū. ¶ Limita iſtā cōclusionē procedere in expēſis litis fa
31 ctis poſt litē cōte. ratio eſt † q; ea que emergunt poſt litē cōte. ꝓprie ſpectāt ad officiū iudicis. l. ediles. §. ⁊ te ſciendus. ff. de edil. edic. ſec⁹ eſt ergo in expenſis factis ante. li. contē. gl. eſt ſi. l. d. c. finē litib⁹. cū qua tz. d. Ant. ō but. ⁊ ibi ⁊ Bar. in. d. §. hoc aūt iudiciū. in. v. q. Spe. in ti. ō officio iudicis. §. deſeruit. ī ver. poſt lit. cū ver. ſe. ⁊ late d. Alex. hic q̄uis referat aliās tenere cōtrariū vt hic videas p eū. ¶ Circa ſcēm nūquid in
dex teneatur cōdēnare partē victā in expēſis q̄ nō fuerūt pe tite, Ly. ⁊ Bar. hic tenēt q; nō. idē Ang. ⁊ cōiter alij hic. ⁊ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de expēſis. ¶ Innaūte deficis ſuper verſ. Bar. in. d. §. hoc aūt iudiciū. Panor. in. d. c. finē litib⁹. Quis Sal. hic in. iij. col. teneat. Primū ꝓcipue ꝙ iſtū tex. in verbo eē condēnandum. ⁊ Ang. in. l. paul⁹. j. ff. de re iudi. ⁊ ibi Jmo. di cit q; in ꝓcto iuris iſta pars eſt verior: ſed ꝓcedēs ſeruat in practica. Tu tene ꝓcedētē p regulā quā ex multis ſimul cū multis tradidi. in. l. vniuersa. p gl. ibi. C. de ꝓci impe. vbi gna liter tenui q; in omni materia in qua inder pōt aliq̄d facere, vel de iure cōi vel ex forma ſtatutoꝝ, intelligit ſi petat a pte.
32 Subdit etiā † no. Bal. hic ſufficere petitionē implicitā, puta petere ferre ſniam p ſe: quia cenſetur petiſſe q; ferat necēſa ſuper principali, ſed etiā ſup omnib⁹ accēſoriis. ar. l. ñ. C. de fru. ⁊ lit. expē. quod ſequit ⁊ reputat tenendū menti Pau. de ca. hic ſequit etiā. d. Alex. Tu adō q; expēſe nō petite, poſſunt peti a parte, p tota illā diem qua inder tulit ſniam: cui per to tam illā diē poſſit inder ſupplere ſniam. l. paulus. prima. l. ñ. ff. de re iu. ita tz Bal. in add. Spe. in ti. de expen. in ver. pōt ex penſe nō petite. ⁊ eſt gl. in. l. terminato. in ver. quominus. ibi Bar. C. de fru. ⁊ lit. expē. qō multū no. ⁊ teneas cordi in perpe a
33 tuū. ¶ †Quarto ⁊ vltimo q̄ro pone q; inder refarcīrit expē ſas victori, in quib⁹ omiserat cōdēnare victū. vt hoc tex. nun quid tales expēſas poterit inder poſtea repetere a pte victa. Spe. tenet qō ſic ti. de expē. §. poſtremo. in ver. illud etiā no. p tex. no. in. l. miſſi opinatores. C. de exactribu. li. ij. ſequit Ray. de ſoli. hic Bal. ī addi. Spe. an ti. de expē. in. d. ver. pñt. Sali. hic ad ſinē ōt q; l. allegata p Spe. nō multū v; get: q; ibi ex actor. ſoluit ꝓ eis qui erant obligati: ⁊ relinquit cogit. andū.
34 ¶ Tene cōtra Spe. vtua ratione. †nā expēſe litis, ſolū debē tur officio iudicis mercenario, qō officiū lata ſnia expirat. l. iij. C. depoſi. dixi in. l. j. §. e. ideo lata ſnia ampli⁹ peti nō pñt: q; nullo modo amplius debētur. l. terminato. C. de fru. ⁊ li. ex pen. ergo inder nō dz poſſe petere a parte victa. ⁊ per hoc pz nihil obſtare. d. l. miſſi opinatores. allegat p Spec. q; ibi ex actor. publicē ſoluit p his q; erāt efficaciter obligati: indeo tz regreſſū ℥ eos. ⁊ ita tenēt Jmo. Lu. ro in. l. ſi tertꝰ. §. celſus. ff. de aq̄ plu. ar. idē tenet Bal. in. l. ſancim⁹. in fi. ſ. e. ſed ibi monē tur alio fundamento q; inder ſuo noſe ⁊ ꝓpria culpa ꝙuenit ergo nō pōt habere regreſſum ℥ partē victā. l. mācipia. cui⁹ gl. vbi etiā Bal. idē tenet. C. de ſer. fug. ſed iſtud fundamētū con fundit per. d. l. miſſi opinatores. nec vīcas q̄ ibi ſpeciale ſit in fiſco q; nūq̄ in fiſco cenſet eſſe aliq̄d ſpeciale pluſq̄ in ꝓnā to niſi. l. expreſſe dicat. l. ītē veniūt. §. in ꝓnatoꝝ. ff. de peti. here. gl. in. d. j. C. e. ¶ Tuꝰ ergo eſt fundamentū ꝓcedēs. idez tenet Ang. ſibi ℥ⁱ⁹ in. l. ſi quis dolo. §. ſi quis creditorē. ff. de re in. poſt ℣. in. l. litis eſtimatio. ff. de vſur. ꝙ emp. ponit etiā Arc. ℟. q. j. in ꝓnmis. ¶ Pro iſta opi. adō illud q̄ tenet bal.
35 in. l. obſeruare. §. ꝓſciſci. in. q̄ū. q. ff. de offi. ꝓco. ⁊ leg. † vbi q̄rit inder male indicādo facit l. tē ſnā. ⁊ tenēt pti leſe ad tota le interelle. l. ſi. ff. de var. ⁊ extraor. co. inſti. de obl. q; ex quaſi de li. in ꝓin. pone q; ſoluit: an habeat regreſſum ℥ partē q̄ iuſte ſniam obtinuit: tz q; nō. imo q̄ nō pōt petere cedi ſibi iura p gl. oz. in. d. l. mancipia. ¶ Limita predicta concluſionē vt pro cedat in expē. litis. que ſolū debent officio iudicis mercenario p rōnē. ſ. traditā. ſec⁹ q̄ expēſe deberēt iure actiōis. ex diſpō ne ſtatuti: vel q; promiſſe eſſent p ſtipulatiōem: tunc inder q eas ſoluit, poſſet repetere a pte victa. ita limitāt Jmo. ⁊ Lu roma in. d. l. ſi tertꝰ. §. celſus. ad finem. ¶ Sed tu cauc q̄ eo rū preſuppoſitū nō eſt verū in quantū preſupponūt, q̄ q̄ ex pēſe debenē iure actiōis, ita q; lata ſnia poſſunt principaliter de per ſe peti: q; ſi inder in ſnia omittat condemnare in taliꝰ expenſis. q; habeat locum iſte. §. ⁊ ſic quod inder teneat relar cire. nam ſuperius ego tenui ℣rium p quatuor fundamēta in j. q. huius vbi. no. ⁊ nc per iſta remanent late plene expedi tus iſte. §. Jason Padue.

1 ¶ Brauius punit conſtitutus in magna dignitate, quam in parua, q̄ agitur de pena pecuniaria. ſecus ſi de corporali.

ff. r.

2 Si facto seu culpa iudicis labitur triennium punitur iudex.
3 Quando stat per iudicem & non per partem quo minus causa terminetur: debet pars expresse protestari iudici, de qua protestatione debet postea apparere.
4 Et qui non habet copiam iudicis nō incipit currere tempus prosequende appel. dūmodo protestetur.

Sinautē vtraq. Index qui negligit intra triennium causam terminare, si sit de maioribus punitur in .x. libris auri. si de minoribus, in tribus fisco applicādis: & ab officio removet. hoc primo. Itē mortuo iudice, vel aliter intra triennū mutato, si ad litē terminandā superat minus anno, suppletē annus integer nouo iudici. alias sic? h.d. scdo & vlt. ¶ †No. fm Bal. hic. & graui? punit? cōstitut? in magna dignitate, & in parua: & est verū qū agit de pena pecuniaria: ꝫ qū agit de pena corporali est totū ecōtra. l. pedius. ff. de incē. rui. naufra. fm bar. & alios hic. & Ly. & Bal. in. l. fi. C. de sum. tri. & est doctrina gl. in. c. nō cogātur. ẋ. ij. di. & in. c. cū quidā. vbi doc. de iureiu. ¶ †Scdo no. ex toto isto tex. & fm hoc vī culpa iudicis labit triēnū, iudex punitur vt in tex. nō tñ aperit tex. an tūc instātia pereat. gl. i. ponit duas opi. Prīa & nō. Scda & pertꝫ partes restituā tur, scdam opi. tenēt gl. Bar. & bal. hic. & An. de bu. in. c. pe. de iud. ¶ Sꝫ neutra opi. vī vera per tex. in. §. fi. in x. triēnū fuit elapsum & causa deciderint, & ille tex. fortꝫ stringit arguēdo a spāli in minore ad tra quē currit triēnū. & nō restituit nisi in subsidiū, qñ cōtra administratores nō pōt esse cōsultū. ita cōcludūt Ly. Ray. Ja. bu. Sal. Raph. & d. Alex. hic. gl. i. ꝫ. hoc quoq; in aut. vt spōsali. largi. & gl. in aut. de app. & vtrobi que Ja. de bel. & exacto triēnio finiat instātia, & nō det restitutio: qꝫ sum? in instātia cause principalis: sec? in instātia cāe appel. que est magis iudicialis vt late psequit. d. Alex. hic. ad quē te remitto. Sed tñ ad tex. §. fi. j. ea. l. superius inductū, potes rūdere & nō loquit qñ stat per iudicē & out iudicē & nō p̄ parte, ꝺ3 pars expresse protestari iudici, & ꝺ3 actis apparere de tali ptestatione: & talis protestatio fm Bal. nō solū est vtilis, imo est necessaria. ¶ Intēdo istā regulā & maximi momēti est in actu practico plene examinare. ᵇ Addō ergo bar. in. l. titia scio. §. ysurās. ad fi. de lega. ij. & in locis. j. allegandis.

¶ Scdo adde gl. solen. in. c. cupientes. §. quod si per viginti. in ver. proposita. de ele. in. vj. que vult & vbi aliquis est phibitus expedire actū in termino, nō excusat ratiōe prohibitiōis nisi expresse protest. & actis: & p illā gl. dicit ibi Jo. & imo. sc ob tinuisse & sequit ibi Bem. in quadā cā appellatiōis, vbi ppter defectum iudicis, pars nō est prosequuta appellationem, & p nisit labi tps: certe qz nō fecit protestationem iudici in actis. sibi p̄iudicauit, & fuit exclusus. adde gl. i. c. plerūq; & gl. fi. sup verbo vel intelligētia. de rescri. Bal. in. c. fi. aūt. in. c. ti. de rescr. & Bal. in aut. si appellatione. C. de temp. ap. & no. Bar. in. l. ij. §. dies. in vlt. no. ff. qū ap. sit ibi no. Bar. & qū stat per iudicē: tps appellationis ipso iure nō currit: dicit per Bar. se cōsulere & hoc protestet. ¶ Tertio adde no. bal. i. d. c. plerūq; in. j. col. per gl. ibi. vbi dicit, † & ei qui nō hꝫ copiā iudicis nō incipit recurre tps prosequēde appellationis, dūmodo protestet vt ex hoc no. ibi Bal. optimū ar. & si in criminalibus aliquis est citatus & cōpareat intra talē terminū, alꝰ ponet in bāno, quod si labitur termin? bānꝫ & vltimo die termini ptās nōvenit ad banchū, & requirere presentiā iudicis: & si eā cām habere nō pōt, ptestari op3 apud tri. unal. alꝰ terminus ei laberetur. & si cā est capitalis nō pōt ad protestādū cōstitui procurator: & necad com parēdū: & ptestatio succedit loco cōparitionis. ita ibi egregie dicit Bal. nec credo & alibi meli? habeas. ¶ Quarto adde ang. in aut. ſꝫ & lis. C. de tē. ap. vbi dicit & qñ ꝗs appellat ad papā: & per cōsequēs cā debet eius cōsistorio introduci: & nemo potest multis hostiarijs intrare: introductū est de consuetudine, & appellātes si vadāt ad portam, & pulsent ad eā & cā introducēda in cōsistorio: & si hostiarij nolūt eos introducere, rogāt notariū coram testibus, & protestanē & per eos nō stat: sed & portarius & hostiarius denegatingressuꝫ: & dicit & ita obseruatur in curia roma. ¶ Quinto adde & qñ ppter impedimētum hostilitatis vel magne pestis, quis non egit: ad hoc vt p̄scriptio interim nō trāscurrat. opo. tet pbari & nisi fuissent hec impedimēta, & egisset. & ita ꝺ3 protestari fm Jnn. & alios in. c. ex trāsmissā. de prosc. & clari. d. An. de bu. in. c. cū nō liceat. e. tit. d. Alex. Imo. in cōsi. ch. i. vol. quod incipit viso themate supascripto & allegationib? elegātissimis: in pe. co. ad fi. & ita pulchre limitat Bar. in. l. naturaliter. in pe. col. ff. de vsuc. ¶ Sexto adde & no. Bar. in. l. qui commeatus. per illū tex. ff. de re mil. & in. l. ij. §. qd dicim?. ff. si quis cautio qd quādo allegas impedimētū, debes pbare te tātū fecisse, & perfecisses si nō fuisset tale impedimētū. & idē no. Bal. in. l. fi. p illū tex. C. de adul. ¶ Septimo adō & dicit Bar. in. l. dāni ifecti. j. §. sabini. circa fi. ff. de dā. infec. & nō p̄sumit stare p officialē vel p iudicē, nisi sibi ptesteť. facit tex. in. l. si qs. C. de offi. cui. ind teneas diligenter mēti supradicta, quia in actu practico affert magnā vtilitatē cū magno honore. ¶ Tu adde forti? & nō sufficeret petere a iudice & ptestari ſꝫ debet petere istā ter & instātissime: sicut qñ ps petit apostolos. ita pbat tex. in. l. fi. in ver. si vna ep. C. de tēp. app. per quē tex. ita tenet Bald. in aut. si appellatione. S. de tēpo. app. & Bal. in addi. Spec. in tit. de appel. in ver. more. Jo. de imo. & d. Phil. de perusio in c. ex ratiōe. de appel. ¶ Cōfirmo p illud qd tꝫ Ang. in cōsil. cxl. & incipit. qdā Matheus. vbi cōsuluit & stante statuto in ciuitate Perusina & decuriones ciuitatis teneātur cōmittere causam appellationis sub certa pena tale statutū intelligit si petatur ab eis, & subdit Ange. & oportet & talis requisitio fiat cū magna importunitate, sicut quādo petuntur apostoli. sequit. d. Alex. in cōsi. clxiij. in. fi. vol. & incipit viso p̄cessu causarū versarū in pe. col. ¶ Licet a ꝑdictis durū esset & difficile in practica declinare, propter tot & tātas autoritates, tū caue: qz aliter tenet Pan. in. d. l. plerūq; de rescri. & l. c. trāsmissa. de rescript. cōtrariū aperte tenet. d. Frā. de are. i cōsi. clij. qd incipit verū est. vbi ad hoc pōderat Bar. l. d. l. ij. §. & dies. dū ōt cōsulo, & expressius dicit Bal. in ti. de appel. i. §. vij. in ver. itē fallit. in addi. Spe. & ptestatio corā iudice appel. fieri ꝺ3 de ꝺsilio. ne appellatio deserať. Pau. de ca. in cōsi. cxi. inci. in causa desertiōis. in. vj. col. & vide & limitādo tꝫ Ant. de bu. i cōsi. cxxvij. inci. visis presentib? qsitis. ad fi. & ista scda opi. vī humaniorꝫ & pea facere, qz ptestatio fit ad cōseruādū ius. l. fi. ff. qui. mo. pig. vī hypo. sol. ergo ly ptermissa, dummodo pbeť qd stetit per iudicē, & nō per partē, sola omissio ptestatiōis nō ꝺz tollere iuspti. ar. l. id & nostrū. ff. de regu. iur. & ibi no. regula qua in simili tradit Ang. in. §. fi qs aūt. per gl. ibi in aut. de here. & fal. de qua regula plene dixi in. l. ij. §. de edē. vbi videas. ¶ Capio gl. sup ver. repleat. diuidit in tres. In prima remouet vnū ꝗ triū dupliciter soluēdo. In scda no. In tertia formatqd cō. scda ibi, & no. hic casum. tertia & vlti. ibi, quid si ſꝫ mētib?. In prima parte dic, qd solutio gl. videtur necessaria: qz allas illa. l. de directo huic cōtraderet: nisi etiā diceres fm dd. hic, & ista loquit in iudice ordinario, illa in delegato. ¶ In vlt. parte gl. cōclude & ista l. quo ad suppletionē anni, habet locū i oibus iudicibus ordinariis, siue ppetuis, siue semestrib?, siue annalib?. Nec obstat arg. gl. de insinuate. respōdet Ly. melius quā aliquis de mūdo: & qui optime loquit, & tēp? anni semel rein tegrabitur tantū propter infinitatē euitādā. sequunť omnes dd. presertim. d. Alex. quē videas per totum.

2 Unus casus i quo iudex tenet i sentētia exprimere cāz.
3 Tēpora inducta a. l. ita currunt minoribus sicut maiori.
4 Quāuis lapsum sit triēnū, & perēpta instātia, tamē durat ius agendi de nouo in causis ciuilibus: secus in criminalibus.
5 Bona curatoris dati ad litem, sunt tacite obligata minori: sicut bona tutoris generalis.
6 Licet instantia sit peremptа, tamē adhuc potest iudex declarare instantiam peremptam, & condemnare illam partem in expensis cuius causa instantia perūt.
7 Arbiter non potest pronuntiare instantiam peremptam.
8 Finita instantia testes p̄ducti nō probant in nouo iudicio, nisi de nouo examinentur.
9 Testes examinati corā iudice ordinario, & solēniter, fidē faciūt in alio iudicio inter easdē personas, absq; eo & examinentur.

Illo p̄culdubio. †Si per negligētiā aduocati cā differt vltra triēnū, punit aduocatus in duab? libris auri: officio tamē iudicis pōt cōpelli aduocatus, vt promissum patrocinium prestet & similiter litigator: vt prestet aduocato debitū salariū h.d. prima pars. ᵇ & si p negligētiā administratorū nō expedit cā minorū intra triēnū eis subuenit cōtra administratores et eorū heredes, ꝺz formā hic tradita. h.d. scdo & vltimo. sq ad fi. l. Et dū iste tex. dicit & heredib? tutorū & curatorū. intellige vt p̄ Raph. cu. l. cōs. cccxx. ici. q̄rit an bona heredis. ¶ †Alo. i. ex tex. ibi iudice in sua sua. hoc ipsum manifestāte. casus speciale in quo iudex tenet i sua exprimere cām. regulariter nō tenet. c. sicut. de re iudi. imo fatuus est iudex q in sentētia exprimit causam, fm Jmo. in. l. si is ad quē. ff. de acqui. here. an adiciat dictionē maxime, vt pulchre Pan. in. c. ex parte. de cō cel. prebend. Sunt & alij casus speciales in quib? requiritur expressio

expressio cāe i sua quos enumerat Spe. in ti. de sen. pla. §. sciter. nō. vez. Jo. an. & alij i. d. c. sicut. Bal. i. l. si pses. C. quo & qñ in. Ang. & Imo. in l. q rome. ꝯ. duo fratres. ff. de nō. ob. Ang. hic, & plen?. d. Alex. tū dicit. d. Pano. i. d. c. sicut. & in 2l vū. inci. & situ fuit a me. in. j. vol. Sali. & d. Alex. hic & etiā in illis casib?, nō est de essentia sententie qō causa exprimat: qz etiaz in illis casib? valeret sua sine expressiōe cause: ſꝫ si exprimat causa, operat effectus, quos alias sua non operatur. & in hac materia dic vt p gl. & Bar. i. l. ij. §. ignominie. ff. de in fa. ¶ Secūdo no. in ver. si vero cause. tex. expressum ex quo colligit regula † & tpa inducta a. l. ita concurrūt minori, sicut maiori: tū posses dicere & iste tex. logit in tpe cui? curſ? nō affert p̄iudiciū totale, cū solū peccat istātia: & denuo possit agi vt hi tex. ió ꝯz locū ēt in minore, & idē est in eccla fm Car. in cle. j. in. §. q. de in. inte. resti. Post. in sum. eiusdē ti. aduersus Salic. & d. Alle x. hic. ſꝫ tu proba p̄dictā regulaz in trib?. ¶ Prio in tpe ad appellādū vl psequēdū appellationē: & ita currit minori si cut maiori. §. j. i. aut. de ap. & ita q tēp. ¶ Scdo in tpe ad cōsecutū maiori. §. j. i. aut. de ap. & ita q tēp. ¶ Scdo in tpe ad cōsecutionē inuctarū. gl. est no. in. l. aurēliū. ff. de mino. quaz Ang. hic ad hoc reputat singulare. eo mō in pscriptiōe statutaria. vt no. in. c. cōstitut?. de in inte. rest. ¶ Nec ob. l. fi. C. in q. cau. in inte. rest. nō est necessaria. & l. sicut. C. & pscri cxxx. vel. gl. ante lib?. & sic p̄dicta intellige in iudicialib?, fm Ang. hic & plen? gl. & doc. in. l. fi. C. si aduer. rē. ¶ Tertio no. ex tex. ibi nihilo min?a suū hꝫ vigorē. tex. expssiorē de iure: † & quis lapsum sit triennū, & perēpta instātia: tū durat ius agēdi de nouo: & intellige verū in causis ciuilib?: sec? est in criminalibus. gl. in l. fi. C. de cal. no. Bal. in. l. abolitio. p illū tex. C. de aboli qō vlti mū limita qō instātia cause criminalis perūt culpa patris: fm Sal. hic & multū teneas cor. ¶ Quarto no. in ver. & ea quē hic meli? pbari qnā alibi ꝯz Bal. † & bona curatoris dati ad litē sunt tacite obligata minori, sicut bōa tutoris & curatoris generalis. l. pro officio. C. de admi. tu. sec? est in bonis actoris litēsunt tacite obligata minori, sicut bōa tutoris & curatoris generalis. l. pro officio. C. de admi. tu. sec? est in bonis actoris & nō p̄ parte, sola omissio ptestatiōis nō ꝺz tollere iuspti. ar. l. id & nostrū. ff. de regu. iur. & ibi no. regula qua in simili tradit Ang. in. §. fi qs aūt. per gl. ibi in aut. de here. & fal. de qua regula plene dixi in. l. ij. §. de edē. vbi videas. ¶ Capio gl. sup ver. repleat. diuidit in tres. In prima remouet vnū ꝗ triū dupliciter soluēdo. In scda no. In tertia formatqd cō. scda ibi, & no. hic casum. tertia & vlti. ibi, quid si ſꝫ mētib?. In prima parte dic, qd solutio gl. videtur necessaria: qz allas illa. l. de directo huic cōtraderet: nisi etiā diceres fm dd. hic, & ista loquit in iudice ordinario, illa in delegato. ¶ In vlt. parte gl. cōclude & ista l. quo ad suppletionē anni, habet locū i oibus iudicibus ordinariis, siue ppetuis, siue semestrib?, siue annalib?. Nec obstat arg. gl. de insinuate. respōdet Ly. melius quā aliquis de mūdo: & qui optime loquit, & tēp? anni semel rein tegrabitur tantū propter infinitatē euitādā. sequunť omnes dd. presertim. d. Alex. quē videas per totum. Capio gl. sup ver. repleat. diuidit in tres. In prima remouet vnū ꝗ triū dupliciter soluēdo. In scda no. In tertia formatqd cō. scda ibi, & no. hic casum. tertia & vlti. ibi, quid si ſꝫ mētib?. In prima parte dic, qd solutio gl. videtur necessaria: qz allas illa. l. de directo huic cōtraderet: nisi etiā diceres fm dd. hic, & ista loquit in iudice ordinario, illa in delegato. ¶ In vlt. parte gl. cōclude & ista l. quo ad suppletionē anni, habet locū i oibus iudicibus ordinariis, siue ppetuis, siue semestrib?, siue annalib?. Nec obstat arg. gl. de insinuate. respōdet Ly. melius quā aliquis de mūdo: & qui optime loquit, & tēp? anni semel rein tegrabitur tantū propter infinitatē euitādā. sequunť omnes dd. presertim. d. Alex. quē videas per totum.

alio iudicio inter easdē p̄sonas: absq; eo qō reexaminenť. c. fi. vbi Jnn. de proba. Bal. & Ang. & Pan. de ca. hic & Bar. in. d. l. fi. digi. plenius in. l. ij. §. de eden. Jason Padue.

1 ¶ Judices & aduocati debent solenniter iurare secūdum formam nostri tex.
2 Aduocati debēt iurare super libro euangeliorum & nō defendunt nisi causas quas iustas putauerint.
3 Dispositio. l. nostre est hodie correcta.
4 Illud quod lege cauetur, si nō est cōsuetudine receptū, & omittatur non vitiat.
5 Statutum qō non est receptum in obseruantiam nec moribus vtētium approbatum nullas habet vires.
6 Valet sententia lata cōtra statutum antiquum non vsitatum.
7 Si constitutio pape a principio non recipitur, ipso sciēte & tolerante, excusat a peccato.
8 An lex tollatur per non vsum.
9 Ad hoc vt statutum nullius sit effect, sufficit & trāsierint decem anni a tempore conditi statuti, quibus nō fuerit obseruatum statutum. 12.

Rem nō nouam. Jsta. l. ſꝫ plicatū no. & moralis ꝯz Ly. & Pau. & cā hic. & est valde vtilis p salute indicuz & aduocatorū si eā obseruārēt sed male ea obseruat: maxime aduocati, qui spe turpis lucri raro cās destituunt: fm Pau. de ca. hic. h. d. † Judices & aduocati debēt solēniter iurare scdz formā hic traditā. h. d. ꝯz Bar. Vel sic & plen?, judices in singulis causis debēt solēnit a iurare sup libro b sacrorū euāgeliorū. hoc primo. Itē aduocati i singulis causis debēt similiter iurare, qō nō p̄stabūt patrocinū, nisi p iusticia: & si aduocat? postea cognoscat clientulum nō fonere iustā cām, dz eā delinquere. & et? loco nō pōt postea pars aliū aduocatū capere. ¶ No. bonā. l. p tuamēto in dicātiū, & ad terrēdū oēs iudices a male indicādo. facit bon? tex. in. c. cū cleric. de re in in. vj. Alibi ōt Bal. in. l. ij. in vl col. C. de sen. experi. reci. & quidex dz hꝫ e duos sales: vnuz sapientie, ne b fit insipid?: alium recte cōscientie, ne sit diabolus. ¶ † Scdo no. in ver. patroni & aduocati debēt iurare sup libro euāgeliorū, qō nō defendāt nisi cās quas iustas putauerint. Imo fortius dicit Ly. in. l. ij. C. de iura. cal. & etiā qñ aduocat? allegāt in iure debēt iurare de calumnia: qñ in legib? allegādis. possunt vti magna calūnia. sequit Pau. de ca. hic. ¶ Tertio rō. magnū p̄iudiciū qō pōt facere aduocat? parti de sistendo & dicēdo qō mala cōscientia habet de sua cā. nam pars nō pōt aliū aduocatū petere. dicit tū Pau. de ca. & nūq? vidit istud obseruari. & quidex debet in hoc p̄stare magnā discretiōez. Tu adde & Bal. in. c. ij. in fi. de postu. dicit & in ista. l. in. §. fi. c est tex. valde no. & singularis & si aduocat? dicit se habere cōscientiā lesam. & ex hoc non vult amplі? illi cāe interessi: etiā si hoc iuramēto firmet, nō p̄dicat suo clientulo: intellige verꝫ quo ad merita cāe principalis vt hic in fin. l. ¶ Itē p istū tex. dicit gl. in. c. breui. in verbo requisit?. de iureī. & si aliqs aduocat? iurauit defendere iura ecclesie: & in aliā cām eum removet ꝺscientia & nō tenet i illa cā iurare: tū subdit & ecclesia habebit eū & nō p̄uro. Bal. ibi dicit qō de hoc nō est melior tex. in d iure quā sit iste in fi. qz exit? cāe declarat an habend? sit p p turio. ¶ Ultimo diligēter no. gl. hic in Xbo tactis. qñ milites al legat dū dicit qō si iuret lege caueť, sed in cōsuetudine nō habeť. put rūdit Bulg. indici Fed. sveratoris. ¶ Ex ista gl. no. duo primo vnū in spē qō † dispositiōi hui? l. derogatū est de e ꝯsuetudine. & ꝯz qō aduocati attēta ꝯsuetudine nō tenēť iurare. & ita cōuer trāseūt alij. sed Jo. an. in. c. romana. in verbo aduocatorū. de ꝯz compe. in. vj. in nouel. post Host. & Joan. mona. ibi ōt qō istud. qō hic dicit Bulg. est adeo falsuz qō nihil falsi? dici poterat. & qō talis ꝯsuetudo nō vz. & inouet qz nō vz cōsuetudo nec statutū qō partes nō teneāť iurare de cal. & ceterū. de iuramēto calū. multomin? dz valere consuetudo in aduocatis, qd nouerūt magis calūniari quā ptes. vt inquit gl. in. l. ab anastasio. C. mā. itē qz iduceret periculū animarū: qz si aduocati nō iurarēt, impedirent se de oibus causis etiā iniustis: ergo talis cōsuetudo nō vz. c. pe. & fi. de ꝯsue. c. extirpāde. de pben. ¶ Scdo no. generali? ex ista gl. † & illud qō lege cauetur, si nō est & ꝯsuetudie receptū, & omittat nō vitiat. vñ refert Bal. se ex ista gl. p die ꝯsuluisse, state statuto & nō valet sua mercator & nisi oēs quatuoꝛ ꝯsules iterūnt & diffinitiua. si ꝯsuetudo obseruat valere triū sua ꝯz sine quarto. ex ꝗ ꝯsuetudine & rogatū & statuto, nō attēdim? statutū & hac gl. facit tex. i. §. fi. i. & bo qñ & nō vtēdo perēpta est. i. aut. quib. mo. na. cin. sui & dicit Pe. de anc. in ꝯz. cxviij. qō incipit. xta ordinē q̄storū. in. ij. col. & multe. ll. moꝛb? patrie nō ꝯueniūt ideo p̄mittit ciuilib? & p̄uincie in suo sensu abūdare. & certificari. & sepul.

¶ Nihil ominus. adde. l. cū mācipium. in. §. circa. ff. de edi. edi. & in l. p̄terandum. C. de in. & in. l. ij. in §. j. ff. vi bo. ra.

¶ Super libro. Adde de text. in. c. hortamur. ij. q. ix. & in. c. ij. de in. ca. gl. in verbo pena. in. c. le. j. de hę. gl. in verbo tactis. in cle. vni. de iurein doct. in. c. ego. ff. de iureiu.

¶ Adde dicta Tolliq in. j. offic. ca. de inuentaria ex multis. Bal. in. l. certi iuris. vlt. no. j. eo. Purp.

¶ Recte cōscientie. Adde tex. in. c. cū eterna. de re iudi. lib. vj.

¶ Qñ aduocati. Adde Jnn. in. c. sicut digna. & in c. ad audientiam. de ho. ab. in. c. j. de iur. calū.

5 ¶ Facit optime q statutū q nō est receptū in obseruantia nec moribus vtētiū approbatū, nullas vires hz: gl. est ordinaria in c. j. in gl. ij. ad fi. & ibi doc. de treu. & pa. ¶ Facit bñ q cō soluit Bar. in consi. qō incipit, index cōis assisiē. qō refert idē Bar. in l. fi. §. Iz cū antiquitas. C. de cur. fu. q Quis. libi reqrit q qñ datur curator furioso, vt adsit pñtia epi: q tñ istud de presentia epi nō est moribus vtētiū rescriptū, vz sine pñtia epi sequitur. D. Frā. de Are. in cōsi. xj. qō incipit procedendū. & in consi. cliij. qō inci. cōsultatio proposita. Allex. in cōsi. cxxxij. in j. vol. q incipit. visa facti narratione. & in cōsi. xl. in. iij. vo. q in cipitvisis & cōsideratis. ¶ Alibi dicit Bal. in. c. fi. in. vij. co. de cōsue. q iura cōia, que de cōsuetudine nō seruant, pro nullis habent. Alibi Bal. in auc. oēs peregrini, in vlti. col. C. cōia de succes. decidit q si fuit facta quedā reformatio cōtraria statuto tū statutum ante & post fuit obseruatū, cū ista reformatio nō fuerit timore vtētiū approbata, statutū adhuc valet. qñ adhuc nō dz interruptū q semp viguit. allegat Arch. in. c. fi. iij. di. sequit Pe. de anc. in cōmē. c. canonū statuta. de cōstitutionibus, in ver. quero vlterius facta fuit quedā reformatio.

6 ¶ Alibi tz Pe. de anc. in cle. j. de re. ecc. nō alie. † q vz snia lata cōtra statutū antiquū, nō pstatū. sequit. D. Alex. in. l. cū platis. ad fi. ff. de re iud. tū istud reprobat Ang. de are. l. j. in fi. principij. & in. l. si expōsum. in. v. co. ff. de ap. ¶ Alibi tz. D. Car. in remio cle. in pe. col. q si statutū cpi phibet sub pena excōicatiōis ne mulieres portēt plas, vl vestes de serico: si a principio tale statutū nō fuit vniuersaliter obseruatū, nō incurrit talis pena excōicationis. Alibi tenēt. D. Iñ, de bu. & Pan. in. c. qz

7 circa. de cōsan. & affi. † q si cōstitutio pape principio 2muniter nō recipit ipso papa sciēte & tolerāte, tolerātia excusat a peccato per gl. iij. di. in. c. in istis. §. leges. de quo etiā per Abb. in. c. cū olim. i. ij. co. de cle. cōing. & in. D. c. j. de treu. & pa. facit tex. in c. cū iamdudum. de preb. ¶ Ad predicta accēdit q alibi tāgitur † an lex tollat per nō vsum de quo est gl. & ibi Bart. in. §. & cū antea. in. remio ffoz. ponūt pleni? Jo. an. & alij ca. i. c. Jo. de cle. cōiu. Ang. de are. in. §. igitur. in prōe. inst. & tex. in. l. ij. in pcin. in x. inusitato recessit vestigio. & ibi Bal. no. C. de cōst. pe

9 ¶ † No. tū diligēter pro cōplemento predictorū q sufficit q trāsuerint. x. anni a tpe 2diti statuti, qb nō fuerit obseruatū statutū ad hoc vt tale statutū nullius sit effectus: etiā superueniente reignoratē. vt est gl. in. c. fi. de cōsue. in. vj. Hec ob. tex. in. c. fi. de cōsue. in antiqs qui regrit prescriptionē. gl. an. ad tollēdū. l. canonicā: q loquit qū. l. iaz erat firmata per obseruātia: hic agit de impediēdo, nec a principio firmatū, vñ difficilis tollit istud q est in esse p ductū, & a pcin. impediat. l. patre furioso. ff. de his q sunt sui vel alieni iur. c. intellecto. de iureiur. ita tenēt. D. Iñ. de bu. Car. & Jmo. i. d. c. j. de treu. & pa. Quis Pan. ibi regrit tps. gl. ann. qñ nō cōcurrit sñia superioris. de quo etiā per Jmo. in cle. fi. in. ij. col. de eta. & quali. ¶ Accedat qō no. Bar. in. l. j. per illū tex. ff. de nūdi. q aretini perdiderūt priuilegium doctorandi, quia steterunt per decennium, q eo non sunt vsi, limitando vt dixi in. l. falso. C. de diuer. rescrip.

2 ¶ Maioris magistratus possunt ex causa leges trāsgredi.
5 Qui dicantur maiores magistratus.

1 **Hodie iurant.** † Ista aut. secūdū ve rū sensum venit corre ctiua d. l. C. precedētē. i qua dicebat: q iudices an te q sni am proferrēt, deberēt oīno iurare q sm ve ritatē & legū obseruātiā sniaz ferēt. hodie xo istud ē correctū: qz maiores iudices nō tenent sic iurare: tz debēt iurare q indicabūt sm q eis melius fuerit visuz & insti?. Inferiores aūt iudices debēt iudicare precise sm. ll. per suū sacramentū. & iste est in paucis ver? intellectus qcqd dicat Pau. de ca. tz Alb. qui ponit duos intellect? p istū tex. q vult q? maiores iudices

a iurēt iudicare sm q eis melī? & iustī? vīum fuerit. ¶ Infert Bal. ad dictū Jmn. in. c. j. de cōst. † q maiores magistrat? pñt ex causa leges trāsgredi, nō aūt potestates terrarū qui iurāt

2 seruare. ll. & statuta. & sic Bal. limitat dictū Jnn. vt pcedat in maioribus magistratib?. Alio mō limitat Sal. hic q maioribus magistratib? nō liceat nisi in casūs ardūs publicū statutum 2cernentibus. dixi de dicto Jnn. & de ista vtraq; limi. in

3 l. j. C. de prec. impe. offe. ¶ † Tz qui intelligant maiores magistratus in pposito Bal. vī variare: vt dixi in. D. l. j. Tz Pau. de ca. hic melī? q alibi dicit q maiores magistrat? in hoc positō intelligunt qui sunt p petui. vt epi archiones, & comites & similes. Alij aūt magistrat? vt sunt potestates cuiuscunq; ordinis cēsent iferiores, & istud placet. ¶ Adde bal. in c. j. in. iij. col. de const. vbi intelligit maiores magistrat? eē presides & potestates ciuitatum, qui habēt merum & mixtū imperium: & altam iurisdictionē. Bal. tū in. c. j. in. iij. co. ad fi. de sen. & re iud. vī aliter tenere dū dicit q istud x̄bū Jnn. i. d. c. j. multum defendit assessores qui pro bono publico quandoque stat tuta transgrediuntur. Jason Pādue.

1 ☞ Contumax non auditur, nisi relarcitis expensis actuali ter. nu. 2. & 3. quam regulam extende. xij. modis nu. 6.
3 Arbiter nō potest propter contumaciā denegare audiētiam.
4 Expense, ratione contumacie debentur officio iudicis.
7 Contumax non auditur nisi relarcitis expensis, fallit tamen in tribus casibus.
8 Que expense debeant refici ratione contumacie.
9 An contumax absens possit per iudicem in expensis cōdemnari, sine noua citatione.
10 Quādo pars pōt ledi ex actu quē index facit, dz semp citari.
11 Contumax non potest multari a iudice, nisi de nouo citetur.
12 Pena excommunicationis non potest fieri ex precedenti contumacia, sine noua citatione.
13 An ad hoc vt contumax de cetero audiatur, sufficiat oblatio verbalis expensarum.
14 Judex non debet admittere emendationem libelli, nisi prius actualiter reficiantur expense.
15 An l. nostra habeat locum solum in vno contumace.
16 Ad hoc vt pueniat ad primū decretū sufficit ficta cōtumacia.
17 An condemnatus in expensis propter contumaciam, possit appellare a tali sententia.
18 Si aliquis fuit contumax in prima & secunda citatione, & postea in tertia comparuit, an debeat condemnari in expensis propter precedentem contumaciam.
19 An contumax solutis expensis admittatur ad opponendū contra processum tam factum.
20 Contumacia dicitur vitium, & peccatum mortale: & etiam delictum vel maleficium.
21 Judex qui omisit condemnare contumacem in expensis, tenetur de suo refarcire.
22 Grauius est delictum quod committitur faciēdo: & grauius punitur: quam illud quod committitur omittendo.
23 An iudices inferiores, & eodem modo delegati, possint citare mediantibus nuntijs publicis: an vero per seipsos.

Sancimus. Ista. l. est multū vtilis & hz materiā valde practicabilē. & cū l. l. pperādū. §. sine aūt alterutra. eo. plene ego tetigerim materiā expēsarū, q debeāt rōne victorie, In ista. l. examinabo materiā expēsarū, q debētur rōne cōtumacie. lz Ly. & Sali. hic per multas questiōes vtraq; materiā simul immisceat. ¶ Diuidit in quatuor. In prima ponit statutū in genere. In 2da declarat in specie. In tertia ponit indices & faciētes. In quarta extēdit ad oēs iudices & minores: q uis isti minimi iudices nō habeāt potestatē testādi aliquē p edicta publica posita in albo portōis, vel in portis ecclesiaz: lz oporteat q requiratur per se, vel p nūcios. scōa ibi, sine citra igressus. tertia ibi, sciturus. quarta ibi, q & pedaneis. Hoc dicit Cōtumax reuersus nō audit nisi reficiat aduersario oīa damna, eius iuramēto cum iudicis taxatione declarāda: hoc primo. & iudices 2trafaciētes de suo refarcire tenent. hoc secūdo. qō obtinet nō solū in maioribus: lz etiā in minimis magistratibus: hoc dicit tertio & vltimo. casus & hac. l. est nota & tota die practicat. † Istot. vnā penā cōtumacis: qr amodo nō auditur, nisi refarcitis expēsis. ¶ Adde q etiā si vellet refarcire expēsas, adhuc nō est audiēd? nisi satisfdet de iudicio fisci: & de observatione iudicū. §. si vero semel. in aut. de exh. re. & clarior tex. in. c. i. de do. & cōtu. in. vj. ¶ Itē pōt officio iu. multari. l. j. §. fi. vbi Bar. ff. si qs ius di. nō obtē. ¶ Itē pōt puniri 3 eum ad primū & scōm decre. aut. & qui. C. de bo. auto. iud. pos. & l. satis. ff. de in ius voc. ¶ Itē cōtumax nō auditur appellā. s. l. ex cōsensu. §. fi. ff. de ap. l. pperādū. §. finaūt re. & 2 de hoc vl. dicēt inferi?. ¶ † Scōo no. ex tex. ibi, sed omnē clam dere ei iudicio? copiā. q cōtumaci dz denegari iurisditio & audiētia donec actualiter soluat expēn. facit gl. in. l. sed & si pro torē. §. sed & si dū decreto. ff. ex q. cau. ma. intellige nō solū in ista cā: lz in omni illa q hz etiā cū aliis personis cōz eodē iudice §m Bal. in. l. cōsentaneū. C. qūo & qñ in. iu. v. col. & ex. deinde ad euidētiā premitto. vbi reputat no. dignā. & idē Bal. in. c. fi. de mutu. peti. & in. c. cū venisset. in. iij. col. de iud. & in. c. grauis. in. vij. co. l. fi. de rest. spo. ¶ † Limita in arbitrio, q ppter cōtumaciā nō pōt denegare audiētia. ita dicit Lud. ro. in. l. j. in pe. col. ff. de arb. nihil penit? alle. puto q Lud. poterit moneri ex duobus. Primo, qr arbiter tantam potestatem habet, quantā est sibi tributa, de eo non potest denegare audientiā ex quo a partibus non est tributū. Scōo qr arbiter non potest mutare cōtumaciā, sicut ordinarius: vt est gl. no. in. l. nō ex cibus. & pcin. ff. de arbitris. intelligēdo vt ibi p bar. ¶ Sz cāe pter duo. Prio qr arbitria sunt redacta ad instar iudicioz. l. j. ff. o ar. Secūdo

ar. Scōo q ēt delegat? hz tantā potātē quanta sibi tributa est a delegāte, & nō pl?: & ideo dz diligēter seruare fines mādati. c. cū dilecta. ō relcri. & tñ ista. l. hz locū in ō legato ēt ad litē 2te. §m Ly. hic i. xij. q. & Bal. in. ix. ¶ Tertio pōdera ex eodē tex.

4 pbari † q expēser ōne cōtumacie debent officio iudicis. p3 qr hic x̄ba. l. dirigunt ad iudicē, ergo cōpetit officiū iudicis. vt est gl. in. l. si 20z. C. de col. & gl. i. l. si res obligata. in prin. cū simi. ff. de le. j. Bar. in. l. vnica. in prin. in. ij. co. ff. de 2di. ex. l. post sunt ēt peti per actionē in factū: ex edicto si qs ius di. nō ob. §m Bar. hic, & est tex. in. l. vnica. §. fi. & ibidē gl. & Bar. ff. si qs

5 pe. ¶ Quarto no. principalē regulā † q 2tumax ampli? nō audiet nisi pri? solutis dāpnis & expēsis litis cōcordat tex. in. §. oēz. & ibi Ang. in aut. de liti. & tex. in aut. q semel q inde sumit. C.

6 quo & qñ in. ¶ † Extēde istā regulā. xij. no. modis. ¶ Primo extēde vt pcedat in oī 2tumace. nā trib? modis dz 2tumax. siue citat? nō cōpeat, & accusat ei? 2tumacia: vt dixi in. l. pro perādū. §. & si qdē. 3. c. siue 2p aret, & illicentiatus recedat. §m Bar. in. l. cōsentaneū. in. fi. C. quo & qñ in. 7 in. l. si finita. §. iulia nus. in. v. co. ff. de dā. infe. & l. de etate. §. q tacuit. ff. de interro. ac. siue cōpareat, & nolit rūdere i oib? istis trib? specieb? 2tu

c macie hz locū ista. l. ptz ex eius ḡnalitate: §m Ly. Bal. & Sal. ¶ An aūt habeat locū in ficto 2tumace vel plumpto sicut vero dicā in qōnib?. ¶ Tu adde q etiā hz locū in quarto cōtumace & in hoc posset bene practicari ista. l. qñ citat? cōpareat

d cōra iudice, & protestat q nō intēdit in eū 2sentire p aliquē actū quē facit, vel in futurū faciet: qr nisi addat clausulā quā bonī pcuratores semp ponūt. s. nisi & quaten? arctet & iure. iste cēset 2tumax, pinde acti nō cōparuisset: hz Jnn. vbi plene ca

e nonīste i. c. cumana. de elec. Ang. q dicit se practicasse 5 vnuz magnū aduocatū in. l. nō vī. ff. ō iu. & in. §. j. i aut. de ex hi. reis cū multis 2cor. quas alias dedi. & ponit no. ad ppositū Bal. in. l. ij. in. vl. no. p illū tex. C. vbi quis decur. vel coh 20. & est tex. in. c. eū qui. de do. & cōtu. in. vj. & ad hoc vide oīno qō 1 simili decidit singulariter Pe. de anc. in 2l. xxxij. q inci. p statutuz. ¶ Similiter & quto pōt extēdi ad aliū 2tumacē: qñ aliqs ci

f tat? mittit ad iudiciū pcurator cū mādato nō sufficiēti, iste censēt vere 2tumax: §m Bar. in. l. j. §. vsus. ff. de pcur. & est bon? tex. in. l. j. §. si nemo. in ver. & qdē. vbi Bar. no. ff. q cuiusq; vniuer. facit tex. i. c. veniēs. cū gl. & ibi bal. no. ō renū. & tex. in. c.

b iste dz falsus pcur. §m Bal. in. c. nōnulli. & in. c. ex pte decani de resci. dixi in. l. l. z. 3. de procu. & in isto casu posset bene practicari ista. l. ¶ † Scōo extende istā. l. ēt qñ dos cōstituit pcuratorē generalē cū mādato sufficiēti: qr si postea pcu. nō cōparet, dōs amplī? nō audiē nisi solutis expēsis. ita Bar. in. l. §. si pcurator. in. iij. co. ff. si qs ius di. nō obtē. ¶ Tertio exten

c de istā. l. ēt in minore? cōtumace qui etiā nō audit nisi relarcitis expen. §m Bar. in. l. si finita. §. si forte. ff. de dā. infec. ¶ Et an ex cōtumacia tutoris vel curatoris reficiant expense p pupillū, an p ipsum administratorē. ponit Bar. in. l. 2tumacia. ff. de re in. & l. o. l. j. §. si pcurator. in vlt. col. vbi dixi. ¶ Quarto extēde ad eccliā seu platū eccliē. istud nō inuenio i specie:

d sz pbo. qr minor & eccliā & eparant. gl. i. l. respublica. C. ex q. cau. maio. gl. c. j. de in inte. resti. scōo qr ecclesia vtit iure cōi: ni si specialiter reperiait puilegiata. c. i. §. & si cliēt? ul. de alie. feu. facit qō dixi in. l. si certis annis. 3. de pactis. ¶ Quinto extē

e tēde vt locū habeat in vniuersitate vel collegio: ita pbat iste tex. i x̄bo psona. cū appellatiōe psonē? veniat vniuersitas vel collegiū vt dixi i. l. si. §. de pac. ¶ Sexto extēde istā. l. vt habeat locū nedū in reo citato, vt dicit tex. lz ēt i actore citēte: qr si postea se absentaret, & esset cōtumax iuxta. l. pperandū. §. & si quidē. 3. co. nō audiret nisi relarcitis expē. vt hic. & forti? poterit cedere in actore citato, sicut in reo: §m Ly. Bal. Sal. & Pau. de ca. hic ista cōclusio cōfirmāt ex trib?. ¶ Primo ex quo ac

f dos & reus sunt correlatiui, etiā in materia correctoria fit extē sio ō vno ad aliū. vt no. Bar. in. l. si. p illū tex. vbi dixi. C. de in di. vidui. tol. ité lex ēt penalis q loquit i reo, hz locū i actore, & 5 gl. in. l. p interuallū. ff. ō iu. gl. in. c. j. de cōsef. in. vj. qr in iu dicijs dz seruari eq̄litas. l. petēde. in si. C. de tem. in inte. restit. et. l. fina. C. de fruc. & lit. expē. ¶ Septimo amplia siue tales expēse sint petite p partē, siue nō, index pōt tū ex officio denegare audiētiā donec expēse restituant: hz Pe. Ly. Bal. & Sal. & Pau. de ca. hic q tū dicūt cauti? esse q ꝓ etant. Tu adde tex. in. c. cū dilecti. & ibi ad hoc no. Bal. in. viij. col. de dolo & 2tu. & facit ratio qr tales expense debent ppter contemptū iudicis: ergo index etiā parte nō petēte pōt officiū impartiri iuxta gl. in. l. filiusf. §. veterani. ff. de pcu. Bart. & aliī in. l. iij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dā. infec. cū simi. ¶ Octauo extende qō contu

8 max? non dz audiri, etiam si refarciat expensas, donec deficit

vnus nūmus: §m Bal. in. c. cōquerente. in. j. col. de resti. spo. & ad hoc multa cumulauit in aut. qui res. post gl. ibi. C. de sacro san. ecc. ¶ Sono no. extende etiā si cōtumacia non habuit impedire vel retardare processum: tū veniūt iste expēse §m Spe. in ti. ō expē. in. §. sed nūqd deficiēs. in ver. 3z quid si. & ibi Bal. in addi. in. j. col. circa medi. & in ver. si contumacia. ¶ Cōtrariū tz Ly. hic sed Bal. hic in. iij. q. tenet primā opi. qué oīno videas: qr vult qō tales expense veniant tāq dānum, & nō tā q interesse. ¶ Decimo extende vt ista. l. locū habeat ned ūin iudice ordinario, sed etiā in delegato ante litē 2te. §m Ly. hic in. xij. q. & Bald. in. xj. & dixi. s. in. ij. no. vbi etiam tetigi qd de arbitrio. ¶ Undecimo extēde vt etiā locū habeat i causis criminalib?, qñ pcedit per nuntiationē. nā si denūciās sit cōtumax, non audiē nisi prius refarcitis expensis: quāuis videat tractari de fauore publico: vt delicta puniant. l. ita vulnerat?. ff. ad. l. aquil. ita tz Ly. hic in. xv. q. & seq. & Sal. in. xj. ar. l. seueriter. C. de exc. tu. & l. j. C. de sump. recupe. lib. x. ¶ Duodecimo pro ampliatione adde q cōtumax cōdēnat in expēsis, licet in libello nō fuerit petitū. c. cum dilecti. & ibi no. Bal. i. vij. col. de dolo & cōtu. ¶ Limita istam. l. nisi cōtumax post cōtumaciam incōtinēti cōpareret, qr purgaret cōtumaciā: ita sentit gl. in. l. z si post tres. in gl. j. & ibi clarius Ja. bu. ff. si qs caucit & purgat mora. l. si qs ita pmiserit. §. scia cauit. ff. de ver. ob. sed Bal. in. d. l. & si post tres. & Pau. de ca. hic tenent 5 iū qr nō dz cōparere nisi legitime 2pareat: sed nō dz legitime cōparere, nisi pri? expēsas solnat vt hoc tex. ¶ Teneo hāc limi

g tationē p istā regulā qr paria sunt aliqd fieri aī vel incōtinēti post gl. i. l. pōponi?. §. ratihabitiōis. ff. ō pc. & gl. i. l. ij. in prin. in x̄bo narratione. C. de iur. cal. & ad istā regulā nouē silia cumulauit in. l. edita. C. de edē. ¶ Scōo limita qñ citat? nō cōpa

h ruit? eo qr fuit impedit? sine sui culpa. §m Bal. in. d. l. & si post tres. in. ij. col. qr tunc nō videretur fuisse contumax. vt ibi & in d l. §. si quis in iudicio. ff. si quis cautio. sicut nō tenet ad penā promissam saltē ope exceptiōis, qui fuit impedit? ne sisteret. d. §. si qs in iudicio. sequit Pau. de ca. hic. 5 nō eūdo p mēdicata suffragia: tu pōdera esse tex. hic in fi. in verbo mala cōsciētia abfuerit. q nihil aliud vult dicere. & adde Pau. ō ca. i. d. l. ij. §. i. ff. si qs caut. p illū tex. vbi no. q si citat? fuit iste impedit?, & iudici cōstet de impedimēto, nō pōt cōdēnari in expēsis ne contumacie: sicut nec super principali negotio. quicqd teneat gl. in. c. venerabilib?. de sen. excom. adde etiam Joā. an. & doc. in. c. j. de do. & cōtu. in. vj. in nouel. vbi etiā addit q an iusti? fuerit impedimētū vel ne stat arbitrio iudicis: per regulā

i e l. j. in fi. ff. de iur. delib. ¶ Tertio limita qñ citatus psonaliter vel ad domū, fuit citat? tali tpeq̄ potuisset intermino copārere si voluisset. l. ex cōsensu. §. fi. ff. de appel. alias nō dz mala sciētia abesse: put requirit iste tex. in fi. §m Sali. hic in vlt. col. ¶ Itē adde in quātū. 3. in prima extēsione tenui q cit? qui misit pcuratorē cū mādato nō sufficiēti: dz vere 2tumax. & nō dz audiri nisi solutis expē. et ad hoc allegani q tuor. text. q dī pbāt qō vere est cōtumax: lz nunc addo text. expressū qō est cōtumax. et nō dz audiri nisi solutis expē. §n. c. auditis ō pc.

8 ¶ † Circa istud no. & hūc tex. formo. vī. necessarias q̄stiones.

f ¶ Prima est qne et quales expēse debeāt refici rōne cōtumacie. rndet Bal. & Sal. hic vterq; in. vī. q. post Ly. q debēt refici expēse facte in lite circa notarios et procuratores. ité expēse facte in hospitio. lz nō dz haberi rō dānoz q quis passus est tūc in alijs rebus suis & multominus dz haberi rō lucrozū. & istō pbat multū tex. ibi ex hmōi vitio aduersarius ei? iniecta. idē tz Ang. in. §. oēm. in. ij. co. in aut. de liti. Sz tu in cōtrariū

g pōdera q imo in expēsis rōne cōtumacie vī q veniāt omnia dāna, vt dz tex. hic, nō solū q qs pass? est circa psonam, vt ēt artifex: lz etiā circa alia res. vt vī velle Bar. si bene inspexeris post gl. solēne ibi in. l. j. ff. de alie. iud. dum facit differentiaz in ter expēsas q debent rōne victorie litis, & expensas q debent

h rōne 2tumcie. & idē Bar. in. l. j. §. fi. in. j. col. ff. si quis ius di. nō obtē. & pleni? dixi in. l. pperandū. §. finaūt alterutra. 3. eod. de quo etiā p Jo. an. in. c. ij. de pc. & tūc dictio ex: hic posita i tex. nō denotat causam immediatā. put no. Bar. in. l. j. §. ex incē

9 dio. ff. de incē. rui. naufr. ¶ † Scōo qro nūquid cōtumax absens possit p iudicē cōdēnari i expēsis, sine noua citatiōe. Ly. hic i. xij. q. & q nō requrit vlterior citatio: nihil tū sufficies alleg. sequit simpliciter Bal. & Sali. hic. Albe. de rof. i. l. vnica. §. fi. in. ij. col. ff. si qs ius di. nō obtē. lz ipsi nō allegent. tu adde tex. in. c. cōstitut?. & ibi gl. expresse in verbo taxatiōe. de pcu. idem tenēt Jnn. in. c. calumniam. de penis. Jo. an. in. c. finē li tib?. de dolo & cōtu. ponūt do. Ant. & Jm. in. c. j. de iud. & ista est cōmunis cōclusio q nō requirit noua citatio. ¶ Limita qñ citatiōe cōtumax, fuisset apposita cōminatio, q si nō cōparuerit p cedet ad ulteriora: sec? si fuisset simpliciter citatus

ar Decius in rubri. C. q admit. in j. col. dixi post Jas. insti. de act. §. ex maleficijs. iij. col. Purpur.

a Cōtumax. Add de Spec. tit. de expē. in. §. nūc de expēsis. ver. hoc quoq;

b Falsus procurator. adde quis dicat falsus pro curato. vide bal. in. l. falsus. i. j. co. C. de furt. Bald. in addi. spe. in ti. de teste. in. §. iiij.

c Alex. in. d. l. si finita. §. iulian?. col. xxiij. Purp

d Domi. & eccle sia. adō gl. & doc. i. l. imperatores. ff. de re iu. Jo. de imo in. l. q̄situ. su p gl. i. ff. de re iu. spe. in ti. de loca. in. §. vj. vers. xiij. et se. docto. in. c. cām de iu.

e Appellatione psone. adde aut. ité q̄unq;. et ibi Bal. C. de epis. et cleric. c. romana. i. §. vniuersitatē. de sen. ex. libr. vj. Jo. an. in. c. cum in illis. de ēb. co. li. in nouel.

f Qr i iudicijs. Adde spe. in tit. de dila. in. iiij. co. ver. Ij nunqd ter mini.

g Os cōtumax. adō tex. i. §. oēz. et ibi Angel. in aut. de litig. — Socin. ibi n. 13 — vt Adde eūdem n. 4 — Jas. in. l. ij. quarta co. j. de eden. Purp.

h Domi. & eccle sia. adō gl. & doc. i. l. imperatores. ff. de re iu. Jo. de imo in. l. q̄situ. su p gl. i. ff. de re iu. spe. in ti. de loca. in. §. vj. vers. xiij. et se. docto. in. c. cām de iu.

i Appellatione psone. adde aut. ité q̄unq;. et ibi Bal. C. de epis. et cleric. c. romana. i. §. vniuersitatē. de sen. ex. libr. vj. Jo. an. in. c. cum in illis. de ēb. co. li. in nouel.

Universidad de Bibliotecas

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ fuisset cõtumax. Ita limitat Bar. in l. nõn ignoret. in vlt. q. C. de fur. ꝛ lit. expen. ꝛ idẽ Bar. in l. impuberibus. ℌ. fi. ff. de ſu ſpect. tu. ¶ Licet cõiter doc. ita teneãt. nec inuenĩa cõtrariũ re nẽtẽ, ego teneo cõtra do. ꝙ imo ſit neceſſaria citatio, qñ iudex vult ferre ſententĩa cõdẽnationis expẽſarũ ℨ contumacẽ. ꝛ pro certis iſta opi. hz ſummã equitatẽ. † uã qñ ex actu quẽ iudex facit pars põt ledi, ſemper eſt citãda. l. nã ita diu⁹. ff. de adopt. l. de vno quo. ꝓ. cũ ſimi. ff. de re ind. ¶ Modo pone ꝙ citat⁹ fuit cõtumax, hoc eſt nõ cõparuit: pars accuſauit cõtumaciã ei⁹, ſed certe nõ cõparuit: q; fuit iuſto impedimẽto impeditus: nõ põt in expẽſis condẽnari: dixi. ℨ. in ſecũda limitatiõe. ergo ap paret ꝙ iudex oz facere citari cõtumacẽ, vt inteliigat an aliquo iuſto impedimẽto ſteterit: ꝙ iudex nõ põt ſcire, niſi parte cõtumacẽ citet. ꝛ ad hoc allego tex. no. q. qui fundat ſe in iſta rõ ne in. l. ĩfi. ℌ. ſi ad diẽ. ff. de re milĩ. ꝛ hz bar. ibi defendẽdo cõem cõcluſionẽ, rñdeat diſtinguẽdo: vt ibi per eũ, ꝙ ille tex. loquat nõ de pena intrinſeca cõtumacie, vt eſt pena expẽſarũ: vt hic: ſed de pena extrinſeca alicuius officĩ: tu põdera rationẽ illi⁹ text. ꝛ adde ꝙ hz lex loquat in caſu ſpeciali, ſi tñ aſſignat rõnẽ generalẽ, oz generaliter intelligi: ꝛ nõ reſtringi ad caſum illum ſpecialẽ. vt no. Bar. ꝛ Bal. in l regula. ℌ. ꝛ hz. ꝙ illũ tex. ff. de iu. ꝛ fac. igu. bal. in. c. ſcho regris. de ap. ꝛ iſtud fundamẽtũ mihi multũ lapit ꝛ vt dixi habet ſummam equitatẽ. ¶ Scdo ꝓ ea dẽ parte moneo: per id ꝙ in caſu ecõtrario diſputat ꝛ tãdem cõcludit Spe. in ti. de contuma. ℌ. nũc dicamus. ver. ſed pone ecõicatus. vbi querit ecõtra qñ cõtumax ſolutis expẽſis pe tit abſolui ꝛ audiri an debeat citari pars adnerſa: tenet ꝙ ſic.

11 ¶ † Tertio moneo: q; cõtumax nõ põt multari a iudice niſi de nouo citet. vt probat tex. in l. q. in prin. in ver. ex cauſa. ꝛ ibi no. Bal. in vl. co. ĩ añpe. q. ff. ſi qs ius voc. nõ ier. ꝛ idẽ Ber. in l. i. in prin. in vlti. col. ff. ſi qs ius di. nõ obtẽ. no. Jnn. in l. qdã cõſulebãt. in vlt. co. de re ind. cuius cõtrarii in hoc inaduerte ter puto. no. Pan. in. c. j. in. q. col. de iudi. tñ ad hoc poteſ reſpõdere ꝙ iſtud procedit in multa applicãda fiſco, que eſt me

12 ra pena. ꝛ ſic grauio: hic loquitur i intereſſe partis. ¶ † Quar to facit ꝙ pena excõicationis nõ põt ferri ex precedenti cõtu macia, ſine noua citatiõe. vt tenet doc. in. c. j. per illã tex. de iu.

13 niſi rñdeas vt ꝓxi. dixi. ¶ † Tertio quare ad hoc vt ꝓtumax decetero audiat, ſufficiat oblatio verbalis expẽſarũ dicit bal i aut. qui ſemel. in pe. col. C. quõ ꝛ qñ iud. ꝙ ſi expẽſe fuerũt ta xate a iudice: ꝛ ſi ſunt liquidate: eſt neceſſe ꝙ oferãtur verbo ꝛ rei: iſtũ tex. al⁹ ſufficeret oblatio verbalis cũ fideiuſſore. Ad de pro primo membro ꝛ põdera iſtũ tex. in ver. niſi prius reſti tuat et omnia dãna. ꝛ vide late Spe. in ti. de contu. ℌ. nũc dica mus. ver. ſed nũquid excõicatus, vbi diſputat an ad hoc vt ex cõicat⁹ ꝑpter cõtumaciã puniat ꝛ deiceps audiat, ſufficiat ꝛ balis obiatio expẽſarũ. ¶ Adde etiã in ſimili bal. in. l. dicto.

14 C. de eden. in repe. peruſina. in. quĩ. col. ꝛ ibi Sal. † ꝙ iudex nõ debet admittere emẽdationẽ libelli, niſi pri⁹ actualiter reficiãtur expẽſe: ꝛ no. Bar. in l. rura. C. de omn agro deſer. li. xi. qñ aũt ex penſe nondũ ſunt liquidate per iud. ꝙ ſufficiat oblatio verbalis cũ ſatiſ. adde Bal. in l. vnica in. ĩ. col. C. ne lic. in vna ea cau. tertio prouo. facit tex. l. l. ſtatuliberi. ꝛ l. ſeru⁹ ſi heredi. l. ĩi. ff. de ſtatuli. ꝛ ꝙ per illos tex. tenet bar. ꝛ doc. in l. prætor. ꝓ. ſi qs parat⁹. ff. de ope. no. nũ bald. ꝛ Ang. in l. ſi reſiduũ. C. de diſtr. pig bal. in. c. j. i. ĩ. co. de. l. com. ĩ vſi. feu. Ang. in. l. ĩ. C. de vſu. ꝛ fru. le. ꝛ in ſimili Bar. in. l. pe C. de diſt. pig. ¶ ℨ occur rit nouũ dubiũ an ſufficiat depoſitio ꝛ cõſignatio pecunie: vi derek ꝙ ſic: q; tũ operaẽ ꝙtũ ſolutio. ita no. Bar. i. l creditor. p illũ tex. C. de pig. ꝛ in. l. j. C. q pot. in pig. habe. imo talis cõ

a ſignatio ꝛ depoſitio nedũ liberat debitorẽ a penarimo ẽt inui tat ad lucrũ. tex. eſt i. ℌ. illud. in aut. vt exa iſta. dot. ꝛ ibi Ang. ad hoc multũ no. in ℨ dium facit ꝙ no. vult Bar. in. l. itẽ. ℌ. j. ff. qui. mo pig. vel hypo. ſo. vbi videas per te. ꝛ facit bene tex. i. l. ſolutã in prin. ff. de ſolu. ¶ Dico concludẽdum qõ debeat pe cunia numerari parti. ꝛ ſi recuſet recipere, tũc depoſitio ꝛ cõſi gnatio ſufficiat, ꝛ habeat vim ſolutionis. ita loquunt pallega

15 tar. ꝛ ita tota die practicat in palatio. † Quarto ꝗro an illa l. ſolũ habeat locũ in vero ꝓtumace ꝛ iſte tex. in ſi. in verbo ma la conſciẽtia. vꝫ probare ꝙ ſolũ habeat locũ in vero cõtumace ꝛ hoc hz Jac. de are. ſim ꝙ refert Cy. in. q. idẽ hz Ange. in. l. ſi finita. ℌ. iuli. ff. de dã. infec. Jnn. in. c. ſi. de eo qui mittit in poſ. cã rei ſer. ¶ Cotrarii tenẽt Cy. Bal. Sal. ꝛ Pau. de ca. hic, ꝛ dicũt ꝙ ita practicat de cõſue. late tenet Jmo. in. d. iuli.

16 d. Bart. de bu. in. c. fine litiꝫ. de do. ꝛ cõtu. mouenẽ ex genera lr ate huius l. † Scdo ꝛ forti⁹ ad hoc vt perueniat ad pri mum decretũ ſufficit ſi ſit a cõtumacia: ꝛ tũ ibi nõ audit niſi io lutis expẽſis: aut. ꝛ q. C. de bo. auto. iu. poſ. ¶ Tũ pro parte precedẽti vꝫ facere: q; iudex nõ poteſt multare aliquẽ ex ficta cõtumacia, ſed requiritur vera. ita no. bar. in. l. vnica. ℌ. ſi. in vl.

co. per gl. ibi. ff. ſi qs ius di. nõ obtẽ. vbi pulchre refert ad bãnũ ꝙ ꝛ multa. ꝛ Ange. in cõſi. viij. ꝙ incipit regulatores introi

17 tus regni. niſi rñdeas, vt. ℨ. rñdi im. ĩ. q. † Quinto ꝗro an il le q. ꝑpter cõtumaciã fuit cõdẽnatus in expẽſis, poſſ. ꝛ a tali ſnia appellare. nã nõ eſt dubium ꝙ qui condẽnatur in expẽſis rõne victorie, põt appellare. l. ſi. ꝛ ibi Bar. C. qñ. ꝓuo. nõ eſt ne ceſ. dix. in. l. ꝑpẽrãdũ. ℌ. ſiue aũt alterutra. ℌ. j. prima frõte vi derek dicẽdũ ꝙ nõ: q; verus cõtumax nõ appellat. l. ꝓperan dũ. ℌ. ſinaũt re⁹. ℨ. c. Cy. hic in. ꝗũ q. multũ egregie cõcludit. ꝛ ſequunt Bal. ꝛ Sal. hic, ꝙ ſi comparuit ante condemnatio nẽ expẽſarũ: ꝛ ſic fuit preſens tpe late ſnie. põt appellare: q; hz nõ poſſit appellare a ſnia diffinitiua: tũ põt a ſnia taxatiõis ex

18 pẽſarũ, imo ſufficit ꝙ fuerit preſens tpe taxatiõs ℨz bar. ꝛ Sa li. hic, de quo ẽt ꝙ Bal. i aut. gñaliter. in. vj. col. C. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ in l. terminato. in. iĩ. co. C. de fru. ꝛ li. expẽ. ¶ † Sexto ꝗro, aliquis fuit cõtumax in prima ꝛ ſcda citatiõe: poſtea in tertia cõparuit: an debeat cõdemnari in expẽſis ꝓpter precedẽte contumaciã. Jo. de are. ꝛ Ful. hic tenẽt ꝙ nõ, ex quo requirit trina citatio ad cõſtituendũ quẽin cõtumacia. allegant. l. ad peremptorium. cũ tribus legibus ſequẽtib⁹. ff. de iud. melius allegaſſent tex. expreſſium in. l. cõtumacia. ℌ. cõtumax. quẽ ad hoc ibi põderat Bar. ꝓ Ja. de are ff. de re iud. veritas eſt in contrariũ ſm Cy. in. ℣. q. ſm Bar. Bal. ꝛ alios hic, ꝛ in aut. q ſgnel. vbi ẽt eſſe text. C. quo ꝛ qñ iud. ibi eſt citatus cõparuit ante elapſam tertiã dilationẽ: ꝛ tñ reficit expẽ. idẽ tenet Bal. i l. qui ante calendas. ꝛ ibi late Jnn. ff. deuer. ob. Bar. in. d. l. cõ tumacia. ℌ. j. ꝛ in l. vnica. ℌ. iis videtur. ff. ſi qs ius di non obtẽ. Spe. in ti. de cita. ℌ. de viſo. ver. qd ſi tres. ꝛ apud cano. gl in. c. quoniam cõtra falſum de ꝓb. gl. ꝛ canonice in. c. querelam. de ꝓcu. gl. in. c. honoratus. lxxiij. diſt. d. Aut. ꝛ Jmo in. d. c. finẽ litibus. ꝛ facit ratio: q; ex prima citatione contrahitur cõ tumacia. nec alia requiritur, niſi ad conuincendũ magis mali tiam: aut. iubemus. ℨ. ẽ. ꝛ illud ꝙ ſupra dicebatur de trina ci tatione procedit quãtũ ad hoc vt poſſit peruenĩri ad ſententiã diffinitiuã: ſm Cy. hic ꝛ Bar. in. l. cõtumacia. ℌ. j. dicit ti. Jo. an. in. d. c. querelã. ꝙ vna ex tribus citationibus debet eſſe gra tuita: motus ex ſola equitate capitis ſui: hz eã reprobat Jmo. tanẽ loquentem ſine. l. in. d. ℌ. iulta. in. ix. col. ꝛ in. l. qui ante ca lendas. ff. de ver. ob. in fi. ¶ Septimo quero de queſtione ſup

19 qua hoc anno fuit controuerſia in circulis: † an contumax ſo lutis expẽſis admittatur ad opponendum cõtra proceſſum iam factum. Spe. tenet ꝙ nõ in ti. de comparitio. in termino. in ver. attendas. in ti. de ap. ℌ. qualiter. ver. ſed pone ꝙ proceſ ſum. ꝛ iſtud tenebãt aliqui ſatis obſtinate: moti ex eo ꝙ vult Bar. in l. ꝙ⁹. in vlt. co. ff. de dã. infec. ꝙ ſi ceptũ eſt iudicium cõã vno iudice, ꝛ pars ſit cõtumax, ꝛ citetur cõã alio, ſi poſt ea compareat, ꝛ ſolutis expẽſis velit ꝙ reuertatur iudiciũ ad primũ iudicẽ per. l. vbi ceptio. ff. de nudi ꝙ nõ eſt audiẽd⁹, ex quo ꝑpter cõtumaciã vꝫ illũ iudicẽ cõpẽſſile. l. litigatores. in prin. ff. de arbi. ℌ. ſuus ℨ. iũ in hoc velit idẽ Bar. in. l. ſepulchri. ff. de ſepul. vio. ſed in ℨ. iũ facit ꝙ vult Bar. in. l. ĩ. C. de edẽ. ꝙ illã tex. ſm ſcdam lec. gl ꝙ abſenti reuerſa qui fuit contumax dz dari terminus ad habẽdã copiã actorum, ꝛ ad opponendũ ℨ illa acta, ꝛ ſup hoc erat nata cõtrouerſia. ¶ Ego defendẽ do bar. diſtinguẽdo, ꝛ iſta eſt veritas. ꝓut no. diſtinguit Ang. l. perẽptoꝛias. in vl. col. C. ſen. reſcin. nõ poſ. poſt Jnn. in. c. pre

b terea. de dila. ꝙ aut illi cõtumaci citato fuit aſſignatus termi nꝰ ad opponẽdũ ℨ certa acta: ꝛ tũc ſi reuertat, elapſo triẽnio, ℌ. ſuus ſoluat expẽſas, nõ tñ audit ad opponendũ ℨ illa acta: nõ ꝑpter cõtumaciã. ſed ꝓpter lapſum termini aſſignati: q; etiã ſi fuiſſet preſens, adẽ eſſet: alias ꝑpter ſolã cõtumaciã, cũ la tis puniat i expẽſis, nõ repellit ab opponẽdo ℨ. ꝓceſſum iam factũ. ꝛ iſtis adde gl. no. in. c. j. ℌ. ſi pars. in verbo abſentia. de elec. in. vj. ¶ Quinto principaliter no. ex tex. ibi ex huiuſmo

20 di vitio. † ꝙ cõtumacia dz vitiũ. Addo ꝙ Pau. i. c. j. i. ĩ. co. de

a iud. no. ꝙ cõtumacia eſt peccatũ⁹ mortale: vñ cõtumax dz in fi delis. lxxxj. di. c. ĩ. q. ſunt ꝓbyteri. ꝛ maximũ ẽ peccatũ inobe diẽtie. ex. xi. q. i. in. c. ſciendũ. ¶ Alibi cõtumacia dicit eſſe de lictum vel maleficium. l. omne delictum. ꝛ ibi Bar. no. ꝛ infert ad ſtatutũ. ff. de re milĩ gl in. l. vnica. ℌ. ſi. in verſi. meram penã. vbi Bar. in ſi. no. ꝛ ibi dixi. ff. ſi qs ius di. nõ obtẽ. gl. i. l. ſi filiꝰ. in prin. in verbo ſuccurrendũ. ff. de interro. act. ꝛ in. l. ſi plures ꝛ ibi bar. ff. de adim. tu. gl. ꝛ doc. in. c. ex literis. de cõſt. ꝛ gl. ꝛ q. ĩ. in ſum. Bald. Jmo. ꝛ aDod. in. l. ĩ. mora. cũ concor. ff. ſol.

21 ma. † Sexto no. in ℣. ſcituris. ꝙ iudex q omiſit cõdẽnare cõtumacẽ in expẽſis: tenet de ſuo reſarcire illi cui ſit in. l. ꝑpe rãdũ. ℌ. ſiue aũt alterutra. ℨ. ẽ. ¶ Hic infert nõ ℨz Ang. ꝛ pau.

b de ca. hic, grauius ᵇ punit iudex q omittit, q̃ ℨ facit: ℨz ſic. nã iudex q tenẽt ſoiam iniuſtã. ꝛ ſic fecit, punit ſolũ ꝙtũ videbit equum religioni iudicantis. l. ſi iudex. ff. de var. ꝛ extra cogni.

l. ex maleficijs.

ex maleficijs. ℌ. ſi iudex. ff. de actio. ꝛ obl. inſt. de ob. q̃ ex quaſi delicto. in prin. ſed iudex qui omiſit cõdẽnare in expenſis cõ tumacie tenek inſolidũ ad totale intereſſe. ꝛ ſic grauĩ⁹ vt hic d. ℌ. ſiue aũt alterutra. imo qñ omittit aliqñ punit, criminalit

5 ℓ. mãcipia. vbi Bal. ꝛ Ang. C. de ſer. fug. dixi in. l. eus qui res. l. mãcipia. vbi Bal. ꝛ Ang. C. de ſer. fug. dixi in. l. eus qui res.

22 C. de pen. ¶ † Ex iſtis ego infero ꝙ reddit dubia regula gl. ꝛ doc. nõ dicũt qõ grauĩ⁹ ẽ delictũ qõ cõmittit faciẽdo, ꝛ gra ui⁹ punit quã illud qõ cõmittit omittẽdo. gl. in. l. ſi moza. ff. ſol. mat. ꝛ gl. magis expreſſa in. l. lege cornelia. ff. ad ſena. ſyl. ꝛ gl. in. l. q̃. C. de li. ꝛ eo. lib. facit. l. ſi ſeruũ. in pn. cũ gl. ff. de verbo. ob. ¶ Hinc pulchre dicit Bar. i. l. ĩ. q̃ gl. ff. ad ſena. ſyl. ꝙ ſup

6 blictis publicis nõ eſt licitũ facere tráſactionẽ vl pactũ. l. tráſigere. C. de tráſ. verũ eſt qñ talia delicta publica ſunt ꝛmiſſa faciẽdo ſec⁹ ſi omittẽdo vt ibi. cogita: q; iſta regula vꝫ cõfundi ꝓ iſtud nota. inducẽdo vt. ℨ. ¶ Capio gl. primã in ℣. dãna. quã diuide in quatuor partes: ſicut ponit quatuor differen

7 tias ſtor hãc. l. ꝛ. l. ꝑperãdũ. ℌ. ſiue aũt alterutra. ℨ. ẽ. ¶ Ex pri mis ſtor hãc. l. ꝛ. l. ꝑperãdũ. ℌ. ſiue aũt alterutra. ℨ. ẽ. ¶ Ex pri ma vꝝ nota ꝙ ſi aũ lit. ꝛte. diu litigatũ eſt iter partes ſup ali quo incidẽti, vel emergẽti: puta ſuper legitimatiõe perſonar ꝙ tales expẽſe ibi facte nullo modo põt peti: nõ quidẽ per. d. ℌ. ſiue aũt alterutra. quia ille. ℌ. ſcõz gl. loquit in expẽſis factis poſt litẽ cõte. tm̃. non etiã per iſtã. l. q; loquit ſolũ de expẽſis

8 ratiõe cõtumacie: ſed Bar. dicit, ꝙ alia via peti poſſunt, ſi ex hoc proceſſus multũ fuit retractandus per. l. non ignoret. ibi ſ. r. rñde vt dixi in. d. l. videam⁹. ℌ. pe. ¶ Limita tñ iſtam aut. etiã Bar. C. ó fru. ꝛ li. expẽ. ſequiſ Pan. de ca. hic. ¶ Tu au

9 tẽ teneas cõtra gl. ꝙ in omni interlocutoria, etiã ante litẽ cõ teſtatam qui ſuccumbit debet in expẽſis cõdẽnari: per genera litatẽ. d. ℌ. ſiue aũt alterutra. quia imlitat eadẽ ratio. ita tenet Spe. in ti. de expẽ. ℌ. ſinaũt. ver. ſed nunqd deficiẽs. Jnn. in. c. ſepe. de appel. cano. in. ſinem litibus. de dolo ꝛ contu. Bal. ꝛ Sali. hic. ꝛ Bal. in. l. generaliter. ℌ. his de preſentib⁹. C. de re

10 b⁹ cre. ꝛ in aut. gñaliter. C. de epiſ. ꝛ cler. dixi in. d. ℌ. ſiue aute

23 alterutra. ¶ Sl. ſi in verbo non citati. in ſi. gl. † punctus ergo eſt videre an iudices inferiores ꝛ eodẽ modo delegati poſſint citare mediantibus nunctijs publicis, an vero per ſeipſos: ꝛ hec queſtio vt oẽs referunt ꝛ plenius Cyn. ꝛ adhuc plenius Odof. fuit inter Alzonẽ ꝛ Loth. quibus erat delegata quedã cã cuiuſdam puelle formoſe. Breuiter veritas eſt ꝙ cum arbi

11 ter poſſit interpellare per nũtiũ. l. ſed interpellatur. ℌ. j. ff. ó ar. qui arbiter nõ hz iuriſ. ſed ſolam notionem. l. iij. in princ. ff. de ar bit. ℌ. ſi. ff. de dã. infec. Jnn in. c. ſi. de eo qui mittit in poſ. cã rei ſer. ¶ Cotrarii tenẽt Cy. Bal. Sal. ꝛ Pau. de ca. hic, ꝛ dicũt ꝙ ita practicat de cõſue. late tenet Jmo. in. d. iuli.

12 d. Bart. de bu. in. c. fine litiꝫ. de do. ꝛ cõtu. mouenẽ ex genera lr ate huius l. † Scdo ꝛ forti⁹ ad hoc vt perueniat ad pri mum decretũ ſufficit ſi ſit a cõtumacia: ꝛ tũ ibi nõ audit niſi io lutis expẽſis: aut. ꝛ q. C. de bo. auto. iu. poſ. ¶ Tũ pro parte precedẽti vꝫ facere: q; iudex nõ poteſt multare aliquẽ ex ficta cõtumacia, ſed requiritur vera. ita no. bar. in. l. vnica. ℌ. ſi. in vl.

5 De iure cano. poteſt ordinarius recuſari vt ſuſpectus.
6 Que ſint iuſte cãe ꝑpter q̃s poſſit iudex vt ſuſpect⁹ recuſari.
7 Dinoꝛ ſuſpicio eſt ſufficiens ad repellendũ iudicẽ tã ꝑ ſuſpe ctum, quam ad repellendum teſtem.
8 Sicut mulier non repellitur ab accuſando quando proſequi tur iniuriam illatam perſonis ſibi cõiunctis: itaꝑ accuſare de iniuria illata perſone compatris ſui.
9 Compater ꝛ patrinus non repelluntur a teſtificando.
10 Licet ordinarius ſit ſuſpectus, tñ eius vicarius nõ poteſt re cuſari vt ſuſpectus.
11 Allegans oẽs doctores de ciuitate ſuſpectos, ꝓſumit̃ in frau dem allegaſſe.
12 Delegatus debet recuſari ſuſpectus ante litẽ conte. niſi cauſa ſuſpicionis poſtea ſuperueniſſet.
13 Prefectus pretorio poteſt condere ſtatuta.
14 Cardinales legati equiparãtur prefecto pretorio, ideo põt cõ dere ſtatuta in ꝓuincia in qua ſunt legati: niſi vellẽt ſtatuere contra ius commune.
15 Libellus ſuſpicionis debet offerri coꝛã delegato.
16 Quãdo delegatus allegat ſuſpect⁹, coguñ partes eligere ar bitros qui cognoſcant de cauſa ꝓncipali.
17 Sicut princeps põt committere cauſam app. remo. ita etiã re mota recuſa. iudicis ſuſpecti.
18 Quando committit ap. remo. intelligitur de friuola.
19 Quando ꝓnceps aliquid facit de plenitudine poteſtatis, ni a hil poteſt ei reſiſti.
20 De iure ciuili quando delegatus recuſatur vt ſuſpect⁹, nõ eſt neceſſe allegari vel exꝓmi cauſam recuſationis.
21 Suſpicio probatur per iuramentum quando agit̃ de paruo ꝓiudicio.
22 Si aliquis vult facere capi debitorem ꝛ incarcerari tã ꝑ ſuſpe ctum de fuga, ſuſpicio talis fuge non poteſt tũc probari p ſo lum iuramentum.
23 Verbũ putat, platum a. l. vel ſtatuto intelligiẽ etiam ſine cã.
24 Si ſtatutum ſimplr disponat ſtari putatiõi alicuius, intelligi tur dummodo inret.
25 Quando. l. aliquid relinqt conſcientie alicuius, requiritur ꝙ b iuret alias ei non ſtatur.
26 Si quis ꝓmittat ſtare dicto alicuius, intelligiẽ ſi iurauerit.

14-

¶ Caue In pra ctica adhuc ꝓto iurat deinde ta tat. Ideo nõ vi detur recepta in iudicio hec autẽ. tu rta gl. in. c. j. de treu. et pac. latiſ ſime Jaſ. in. l. rez nõ nouam. ſ. eo. Purp.

¶ Taxationem. an in caſu huius autẽ. poſſit cõtra riũ probari ꝙ tã tum non fuit ex penſum Silex. ꝙ ſic, in. l. q bona. ℌ. qui damni. col. ſi. ff. de damni. infe. Purp.

Universidad de Navarra
Biblioteca

iure ciuili? recusari. gl. ij. hic disputat ⁊ in l. q; poterat. ff. ad trebel. vera ⁊ ois ꝛcluso est ꝙ ordinari⁹ de iure ciuili nō pōt recusari vt remoueat ratiōe suspect⁹, ſi ſi est ſuspect⁹ pōt peti sibi adiuncт⁹, ꝑ aut. ſi vo ꝛrigerit. ſ. c. ¶ Fallit i certis casib⁹ spāl. ib⁹, pnta qñ in cā prius fuisset aduocat⁹. l. ſtor. ad fi. ff. de iudi. om. iu. l. fi. C. de offi. assel. fm Bal. Sal. ⁊ Pau. de ca. hic ⁊ est glo. in. c. collecto. in verbo recusatis. de test. ¶ Eodē mō in cā. l. qui iurisdictiōi. ff. de iurisd. om. iu. ſz add. ⁊ ibi Bal. in. d. l. p toz. ⁊ Pau. de ca. hic. ¶ † De iure aūt canonico pt ēt ordinari⁹ recusari vt suspect⁹. c. cū ſpāli. vbi gl. ⁊ doc. de app. c. ſi qs. clericū. de foro cōp. c. suspitionis. de off. dele. ⁊ de iure canonico eligunt arbitri iuris q de causis suspicionū cognoscāt iuri b⁹ ꝓallegatis. ⁊ c. fi. regris. §. fi. de ap. ⁊. c. cām q. de offi. dele. ⁊ dicit Bar. in. l. q; poterat. ff. ad treb. q i terris imperij ſernatur ins ciuile; ſz i foro canonico ⁊ in terris subiectis eccle, ſeruat ins canonicū. ¶ † Que aūt sint iuste cāe⁹ pp quas possit iudex vt suspect⁹ recusari habes gl. i. c. causam que. ⁊ gl. in. c. cū sup. de off. dele. ⁊ gl. in. c. accedēs. scō. ⁊ ibi doc. vt lit. nō cō te. enumerāt Cano. in. c. postremo. vbi tex. principalis. de app. ¶ Ex ultras enumerat Spe. in ti. de in. dele. in. § superest vide re ꝙ totū. §. ⁊ Jo. an. ⁊ alij i. c. legitima. de app. in. vi. ¶ † Tu aūt ꝑmitte regulā ꝙ minor⁹ suspicio est sufficiēs ad repellēdū iudicē tanꝝ suspectū. q; ad repellēdū teste; nō est ꝙ facil⁹ est inuenire aliū iudicē, ꝑ inuenire alios testes: gl. est in c. cum. r. canonicus. in gl. ij. de off. dele. ⁊ gl. ⁊ Jnn. in. c. insinuante. in gl. j. de off. dele. Bal. in. c. de causis. in. vj. col. c. ti. ⁊ ideo cause que repellūt teſtē a testimonio tāꝝ suspectū, multo forti⁹ repellūt iudicē. qō bñ nota ad infra dicēda. ¶ Hoc premisso vltra cau sas enumeratas in locis ꝓalleg. q nō ēgēt additiōe, no. in spe cie aliās peculiares. prima cā est ꝓpter inimicitias. l. ſi pariter ff. de ſſb. causa. ⁊ tex. no. in. j. vnica. §. Filo. ⁊ ſi quacun. predi. po testa. que ibi Bar. ad hoc no. ⁊ nedū inimicus: sed etiā oēs q sunt de eadē domo vel parētela. tex. est ibi quē Bar. dicit forte nō esse alibi ita clarū ꝙ ita ſernat ep⁹ senarū qui cum sit de malueltis, oēs cās illo ꝛ de piculominib⁹ cū sint inimici, alīs delegat. ⁊ illū tex. etiā allegat gl. in. c. accedēs. primo in verbo subelle. vt lit. nō cōt. ¶ Et dicit gl. in. c. adrianus. lxiij. di. q. ſi aliqs me nō salutat, ꝑt recusari qz ꝓsumit ſi inimic⁹. ⁊ ſic vult illa gl. ꝙ etiā inimic⁹ ꝓsumptus possit recusari. ¶ Adde qō q ꝛz iusta cām inimicādi, potest recusari: qz cēsetur inimicus ꝓsumpt⁹. ita tz Jnn. in. c. cū. i. q. a. de re iu. quē refert ⁊ segtur bal. in. l. prescriptione. in. vj. co. in fi. C. ſi cōtra ius vel vti. pub. Sal. i aut. ſi testis. ꝑducт⁹ dicat. C. de test. ⁊ in. l. j. in prin. ff. eo. Lud. ro. in repe. rub. ff. de arb. in. ꝑ. co. Jmo forti⁹ tz fin. bar. in. l. i. in fi. ff. de his qui vt indig. ꝙ ēt ſi ignorat cōmissam eē cāz inimicitie adhuc potest suspect⁹ repelli ꝙ de certo semꝑ reputauit mirabile. ¶ Adde tertio ꝙ ēt inimic⁹ recōciliat⁹ cū quo de recētiest facta pax, potest repelli vt suspect⁹: cum nō sit ido ne⁹ testis. tex. est. no. ij. q. v. in. c. accusatores. cl. j. no. Jnn. in. c. cum oporteat. de acc. ¶ Adde quarto ꝙ non ſolū inimicus, sed etiā amicus vel domesticus inimici pōt vt suspect⁹ repelli. ita no. egregie Bar. in. l. sciēdū. §. j. p illū. text. ff. de leg. facit ꝙ vult Bar. in. l. iij §. fi tutor. post gl. ibi. ff. de suspe. tut. ⁊ hoc pa tet qz etiam amicus vel domesticus inimici repellitur a testimonio. c. reuellant. c. cū oporteat. ⁊ in. c. cum. p. manconella. de acc. no. in. l. liberi. C. de inoff. test. ⁊ in specie Ly. ⁊ Bal. ll. ſi qs testib⁹. in vlt. co. C. de test. no. bene istā primā cām. ¶ Scōa cā solet esse ſi iudex ſit imperitus in iuris: de quo tñ vi⁹ Ly. in. l. certi iuris. p illū tex. j. c. per Jo. an. ⁊ Bemi. in. c. statutū. §. assessorem. de reseri. in. vj. ⁊ in alijs locis. §. in princ. allegatis. ¶ Et ſz doc. in hoc variāt tñ no. ꝙ ſi cause ſubtiles⁹ cōmittuntur grossis de crimib⁹. est iusta causa ꝓpter ꝙ ꝑt vt suspecti recusari: ita dicit Bal. in. l. ſi. in. xvj. q. C. de her. inſt. ¶ Tertia cā est qñ iudex est nimiū seuer⁹. Bal. in. l. i. per illū tex. ff. de his q sunt sui vel alie. in. ¶ Quarta cā: ſi est indiscret⁹ qz pōt sicut ininſt⁹ recusari. c. ad nostram. de prob. ⁊ ibi Bal. in fi. no. ⁊ dicit quod nō reperit melior tex. in iure. ¶ Quinta cā ſi iudex est ingrat⁹ text. est. §. sanctimus. in aut. de ex hi. re. cano. in. d. c. postremo. ¶ Sexta cā est ſi iudex est cōpater vni⁹ ꝑtis fm Jmo. in. c. cū ſpāli. in. viij. col. de offi. or. ⁊ in. c. prudētiā. de offi. dele. Et multo fortius ſi aliquis leuauit aliquē de sacro fonte, quem verna cula lingua patrinum appellamus. nam iste videtur suspect⁹. ¶ Et econtra patet qz tam cōpater quā patrinus ꝓhibentur esse testes: quia suspecti sunt: secundū Bal. in. l. generaliter per illū tex. ff. de in ius voc. Sal. in. l. testis idone⁹. ff. de test. facit tex. i. c. ita diligere. xxx. q. ij. ntē qz cognatio ſpūalis maior est ꝙ carnalis: ſz gl. xxxij. q. ij. in. c. g dormierit facit tex. in. c. pietatiū i. gl. ū. xxx. q. ij. q. ij. dicit ꝙ pater ſpūalis magis est diligēd⁹ ꝙ carnalis: tñ postea gl. ibi in fi. vi aliter decidere. ¶ Facit ꝙ singulariter vult Bal. in. l. j. ante pe. charta. C. rū vi. † ꝙ sicut mulier nō repellit ab accusando qñ prosequit iniuriā illata tā ꝑsonis sibi cōiunctis: ita pōt accusare de iniuria illata in ꝑsona cōpatris ſui: † ſi aduerte, ꝙ imo cōpater ⁊ patrinus nō repellāt a testimonio: facit ratio. qz edictū de testib⁹ est prohibitorū certarū ꝑsonarū, qlibet ergo admittit ꝙ nō reperit expresse prohibitus. l. i. cū gl. ff. de test. ⁊ gl. in. l. qñ. in gl. fi. C. de here. ⁊ ita tz Bart. in cōſi. suo incip. in. q. vertente inter dñm S. monē. Bal. ⁊ Sal. ibi contrarij in l. parentes. C. de test. Ll. n. ⁊ d. Alex. in. d. l generaliter. ⁊ d. Alex. in. cōſi. cxxviij. li. ij. ꝙ inc. viso themate ꝓmisso. ⁊ no. bene istud de cōpatre. qz sepe interrogāberis de facto. ¶ Septima causa est si iudex sit socius vel cōmensalis alterius partis: qz societas censetur quedā fraternitas. l. verū. in prin. ff. pro soc. ⁊ idē si sit amic⁹ alterius partis: fm can. nitas in. d. c. accedēs. no. in. c. in sinuāte. de off. dele. ¶ Octava cā si iudex litigat in alia simili cā nā clarū est ꝙ nō iudicabit nisi put vellet iudicari in causa sua. ⁊ ideo est suspectus. gl. est no. in. c. cū sup abbatia. de off. dele. in vi. d. Ant. de bu. in. c. cām matrimōnij. de off. dele. ⁊ in. d. c. accedēs. Pan. in. c. cām que. scō. de iud. ⁊ ibi declarat per exēpla qñ cā dicat silis. ¶ Nona cā, si essent ptialitates seu factiōes in ciuitate. nā si delegaretur cā vni qui esset de tali factionis. pos set vt suspect⁹ recusari. fm Bal. in. c. de causis. in. ix. co. de offi. dele. ¶ Decima cā est si ante dixit apparere iuꝝ⁹ fm Jo. an. in. c. irrefragabili. §. excessus. vbi alij cano. de off. or. ¶ Unde cima cā, si delegat⁹ occulte loquitur cū ꝑte: fm Spe. in ti. de disputa. ⁊ allegationibus. in fi. cano. in. d. c. accedēs. ꝙ singulariter limita: vt per Bar. in ex trauagāti ad reprimēdū. in ꝛbo sine strepitu. ¶ Duodecima i doctore, q pōt recusari vt suspectus in cā sui scholaris: fm Spe. an. tit. de offi. dele. §. super est. ver. qd de magistro. ⁊ ver. sequēti. sequitur Jmo. in. c. cū. r. canonicus. in. j. col. de off. dele. Cōtrariū ⁊ melius no. Bal. in au thē. habita in. viij. col. C. de fil. pro pa. per illū tex. qui optime facit. sequit Pan. in. d. c. cū. r. canonicus. ¶ Ediuerte tñ, q ls ordinarius sit suspectus, tñ per hoc vicarius eius nō erit suspectus. ita probat tex. no. in. l. vnica. in ver. pe. ⁊ fi. ⁊ ibi Bal. multū no. ad hoc. C. si quacūq; ꝓrd. pot. sentit Bal. in auc. clerici. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ dicit Ang. in. l. aduersus. in fi. C. si ⁊ duersus rē iu. ꝓ dictā l. vnicā. q nō sequit, vicarius est suspectus ex go etiam dñs est suspectus. sed aliter tenet Sal. in. d. l. vnica, ⁊ cōtrariū tz Jo. de Jmo. in. c. insinuante. de off. dele. ⁊ facit qz idē censetur tribunal vtriusq; c. romana. in prin. de app. in. vj. Bar. ⁊ alij in. l. precipimus. in prin cū similibus. C. de app. bene verū est, ꝙ si vicarius vel delegat⁹ ꝑſi recusat vt suspect⁹, adiri dz eius dñs, qui de causa suspicionis cognoscat: nō aūt tūc eligēdi sunt arbitri iuris. tex. in. c. si contra vnum. ad fi. de offi. dele. in. vj. ¶ † Adde etiā ꝙ qui allegāt oēs doc. de ciuitate suspectos ꝓsumit ꝙ faciat i fraudē. ita no. Bal. i. l. hoc modo. ꝑ illū tex. ff. de cōdi. ⁊ demō. sed aliter tenet Alb. de ro sa. in sēda ꝑte statutorū. q. cētesima. que incipit: an aūt qs possit dicere oēs iudices ꝛc. vbi dicit ꝙ vidit seruare ip; practica oēs sapictes vni⁹ ciuitatis posse vt suspectos recusari. ¶ † Scōo no. ex tex. ibi anteꝙ iis inchoetur. ꝙ delegatus ꝓbet recusari vt suspectus ante litem conte. postea nō pōt. ratio est duplex: prima qz intelligitur alias in eā cōsentire. sēda rō; qz ista est exceptio dilatoria, ꝙ dz ante li. cōt. opponi. ⁊ ita habes tex. in. c. inter monasteriū. vbi gl. ⁊ doc. de re ind. imo talis exceptio dz ante omnes alias opponi. l. sed ⁊ ſi suscepерit. in prin. ff. de iu. Bar. ⁊ alij in. l. quidā cōsulebāt. ff. de re iu. ¶ † Limita nisi cā suspitionis postea superuenisset. l. ij. cū gl. pe. C. de cōſoz. eiusdē li. ⁊ ita tenet gl. in. c. cū speciali. de app. ⁊ gl. in. c. insinuante. in verbo cōsenserit. de off. dele. ⁊ gl. iij. q. vj. in. c. ſi qs episcopo rū. ſ. exceptio. Ly. Ang. Sal. ⁊ Pau. de ca. hic bar. ⁊ alij i. l. fi. C. de sen. ⁊ inter. l. Ang. ⁊ Jmo. i. l. q; poterat. ff. ad treb. d. Ant. ⁊ Jmo. in. c. j. de iu. Jmo etiā ſi cā fuisset añ litē cōte. sed pars ignorauit, licitū est opponere post. ⁊ tz gl. i. d. §. exce. ¶ † Tertio no. ex tex. ibi cū et ex generalib⁹ formis ꝙ ꝑfectus ꝓtorio pōt cōdere statuta. ⁊ ꝙ hoc infert Ang. quod cū † cardinales legati eq parent̄ ꝓfecto⁹ ꝓtorio: gl. in. l. j. ff. de officio ꝓfec. ꝓtorio. certe cardinales ⁵ legati de latere pape, possunt cōdere statuta in ꝓuincia in qua sunt legati. ⁊ ita fm cū fecit bonie de. Egidius cardinalis sabin⁹ si dū ibidem esset legatus pape. Adde Bar. idē tenent in ꝑsē ꝓtorio ⁊ cardinalib⁹ legatis, ꝙ possint statuta cōdere in. l. oēs popul. ff. de iusti. ⁊ iure. in. iij. q. i. q. prin. ⁊ in. l. j. in prin. ff. ꝙ quil. tur. ¶ Limita nisi vellent statuere contra ius cōe. qz ꝑtcrt no. Host. ⁊ Jo. and. in. c. ſi. per illā tex. de offi. archi. Jo. an. in addi. Spec. in tit. de elec. sup rn. doc. ꝓfertum Jmo. in. l. ex duobus. §. fi. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊. d. Alex. in consi. cxvij. in. iij. vol. ꝙ incipit viso instrumēto locationis. in pe. co. ⁊ habes tex. michi de iure in. l. iornā. C. de offi. ꝓfec. ꝓtor. ori. ⁊ allrici. ¶ Quarto nota ex text. ibi libello

15 ibi libello ſuſpicionis ei porrecto. † qō libell⁹ ſuſpiciōis debet offerri cōrā delegato, ad idē est tex. in. c. ſuſpiciōis. de off. dele. ꝙ est verū ſi eius ꝓsentia possit haberi, qz sit in ciuitate: alſ sec⁹. l. ſi. §. eo. fm Bal. ⁊ Pau. de ca. hic. ¶ Quinto no. in ver. cū post lit. rōnē quare de iure ciuili añ sniam diffinitiuā nō pocest ab aliqua interlocutoria appellari. l. ij. vbi Bar. ff. de app. recip. ⁊. l. ante snie tps. vbi Bald. C. quo. appel. nō recip. rō hic assignat, ne lis in infinitū extendat. ⁊ dicit Bar. hic ⁊ in. c. cum cām. in vlt. col. de appel. qō ista ratio alibi melius nō habetur.

16 ¶ † Sexto no. ex ꝛbis. pen. qō qñ ōlegat⁹ allegat suspect⁹, co gunt ptes eligere arbitros q cognoscāt. ō cā ꝑncipali. ⁊ erit du plex ꝓctica fm Bal. hic. ō iure añt cano. cligunt arbi. q solū cognoscūt de causis suſpiciōis. c. ij. regris. §. iij. de appel. ⁊ glo. magna hic i ver. recusare i fi. Joā. an. in. c. legitima. de appel. in. vj. in nouel. ¶ Septio no. qō arbitri electi in locū iudicis recusati, cēſent poti⁹ iudices q; arbitri ⁊ fm gl. hic censent habere iuriſ. ordi. quā. l. nſa tribuit, ſeqt. d. Ant. de but. i. d. c. suſpicionis. ⁊ istud est vtile ad id qō tenet Bar. in. l. ſi. vbi dicit. j. eo. tñ Bal. hic tz ꝙ fit media species iter ordinarios ⁊ arbi. ¶ Capio gl. in ver. recusare. istā gl. diuide in duas ptes ꝓncipales. in. i. ꝑ viā fal. remouet vnū. Iterū. in scōa disputat an de iure ci17 cipiū ibi, ⁊ no. hic fm Jo. ¶ † Ex prima parte glo. habes, ꝙ papa vel ꝓnceps sicut possunt cōmittere cām appel. remota. l. j. in fi. allegata in gl. ita pñt cōmittere cām remota recusata. l. j. in fi. allegata in gl. ita pñt cōmittere cām remota recusatiōe iudicis suſpecti. ⁊ ad hoc ista gl. est diligenter notāda fm Ang. dicit tñ Spe. in ti. j. de recuſ. §. iā. ver. qd si cā ꝓmittat. qō isto casu qñ papa vel ꝓnceps cōmittūt cām alicui recusatiōe remota, qō adhuc poterit recusari vt suspect⁹, ex cā legitia in iure exp̄ſſa: sec⁹ si esset dubia cā. sequif. d. Ant. de but. in. c. pastoralis. in prin. in vlti. col. de appel. sicut qñ cōmittit cā app. remota, intelligit de appel. friuola ⁊ iniusta. c. pastoralis. ⁊. c. vt debit⁹. de appel. ⁊. c. sup eo. de offi. dele. ⁊. c. licet. de offi. ord. 18 ¶ † Cōfirmo ex trib⁹: primo ex eo qō vult gl. no. iūcto tex. in c. latores. in ꝛbo excusatiōe. ⁊ ibi Bemi. ij. q. vij. qō si papa inbet aliqd fieri cessante oi mora ⁊ excusatiōe, intelligit de iniusta: sec⁹ si iusta. p tex. in. c. ex parte. cl. ij. ⁊ ibi Pan. in. j. not. de offi. deleg. ¶ Secundo facit tex. aure⁹ in. c. audita. de resti. spol. et ibi Pan. in pen. col. ⁊ Bal. ad hoc multū no. illū text. ꝙ si papa mādat immutari quicqd a certo tpe citra fuit attētatum, intelligit de attentatiōe iniusta: nō de attētatione legitime facta. Terrio facit qō volnit cōpostella. Jo. an. ⁊ alij in. c. cām cta. ¶ Terrio facit qō papa cōfert alicui bñficiū cū clausula non que. de rescrip. qō si papa cōfert alicui bñficiū cū clausula non obstāte collatiōe huius beneficij alteri facta. intelligit de colla 19 tione inualida. ¶ † Adde forti⁹ qō vult gl. in. c. ad hec in glo. magna. in fi. de rescrip. quā Pan. ibi in fi. multū cōmēdat. qō ꝓceps etiā de plenitudine ptātis, nō pt cōmittere cām suſpecto, sine facultate recusandi. ⁊ ōt Pan. se nescire alibi ista exceptio, ſuſpecti referre tñ qō doc. tenēt. Iterū in. c. cū inter. de excep. sed qō ipse ibi sequitur ⁊ dicit bene facere clemē. pastoralis. de re iudi. ¶ Breuiter illa gl. solet reprehēdi in locis ꝓdictis, qz qñ papa vl ꝓceps aliqd facit de plenitudine ptātis nihil ei resistit aut obuiat. fm Bald. in pemio decretalū in pe. col. ⁊ in. c. j. in. xj. col. de cōſti. ⁊ dixi in. l. rescripta. §. ſi cōtra ius vel vtili. pub. nā de plenitudine ptātis pōt ꝓceps ius dispēſare. c. ꝓpositus. de ꝓbē. ¶ Ex istā ꝑte ꝓncipali gl. habes quartoꝛ fuit. de ꝓbē. ¶ Ex istā ꝑte ꝓncipali gl. habes quartoꝛ 20 notare. ꝛbo † qō de iu. cūi. ⁊ qñ delegat⁹ recusat vt suspectus nō est necesse allegari vel exprim cām recusatiōis: tz sufa ficit qō cū iuramēto asserat se habere illū suſpectū. idē tz gl. in. l. q; poterat. in ꝛbo nec. ⁊ vtrobiq; Bar. ⁊ doc. ff. ad treb. sed cus est de iure cano. vt dicit gl. hic in fi. ⁊ dixi in tex. ¶ Scōo 21 dicit Bal. qō ista gl. frequēter allegat † qō suſpicio ꝓbatur ꝓ in tñ postea ipse Bal. in vlt. q. intelligit istā gl. in terminis in qb⁹ nō regrit cā allegatiōis, vt hic, vel vbi tractat de parqō nō ꝓmittit stare dicto vel testimonio alicuius. ille dz in22 no ꝓmdicio. l. thesaurus. ff. ad ex hi. ¶ † Ulī infert, qō si ali quis vult facere capi debitorē, vt incarcerari tanꝝ suſpectū de fuga, qō suſpicio nō ꝓbat̄ per solū iuꝝm creditoꝛ. ⁊ idē per oīa tenet Sal. hic in vlt. col. bal. ⁊ add. i. l. ij. in ꝑ. ꝓ gl. ibi. ff. solu. mat. Bal. in. l. cōſentaneū. in. iij. col. C. qō ⁊ qñ ind. ⁊ in. l. creditor. q nō idoneū. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. sciēdū in ꝑ. iij. col. ff. q. fatis. cogā. Ang. ⁊ Jmo. ⁊ Pau. de ca. ⁊ alij in. l. q bona. §. q. dāni. ff. de dā. infe. ¶ Et ista vī cōis opi. tñ Ang. in repetito. l. nemo car ceri. C. de ex ac. trib. lib. x. ꝙ sufficiat principio ꝓbare suſpicionē per solū iuramentū. ⁊ postea secuta captura. ⁊ sic posq̄ quam cessat periculū fuge, debet postea captura iustificari per apertissimas ꝓbationes. sequitur Jo. de Jmo. in. d. l. ij. ff. sol. matrim. Lud. ro. in. l. ſi fideiussor. §. fi. ff. qui satisd. cog. ⁊ lz. d. Alex. an. in illa. l. ij. dicat qō ista opi non possit de iure sustineri: tñ postea consulendo eam sequitur, in consi. xix. in. iij. vol. qō incipit viso

Obserua opinio q̄ sufficiat iurare ꝓbare suspicionem que ad captiuita
dicit Socy opinio. Sed. in. l. Si ab arbitro. n. iij. — ff. qui satisdare
vide notabile. in. l. fugitiui. ff. de ꝓcure.

processu capture, ⁊ ibi no. fabdit, ꝙ sic debet intelligi statutū simplr loquēs de captura debitoris fugitiui ⁊ suspecti. Adde etiā ꝙ Pan. de ca. in cōſi. xxviij. qō incipit, vīo pleniori examine, tenet ꝙ de causis suſpicionis fuge. sufficit ꝙbatio ꝑ solum iuramentū. ⁊ dicit ꝙ ita ſernat tot⁹ mundus. ¶ † Tertio habes ex hāc glo. ꝙ verbū putat, prolatū a. l. vel a statuto, intelligit etiā sine causa: famē Jac. but. hic in fi. post Jac. de are. tenet ꝙ imo debet intelligi de putatione rationabili, et iusta: non de fatua, ꝙ est notatu dignū fm Ang. qui per hoc no. infert, ꝙ si statutū disponat ꝙ creditoꝛi putanti debitorem suū esse suspectū, debeat concedi familia per potestatē. vt capiatur debitoꝛ absq; alia citatione: ꝙ nō sufficit creditoꝛi simplr dicere debitoꝛ abscōdit. ⁊ ita tenet Bal. in. l. ij. col. C. de bon. vacan. li. x. ꝙ si ex forma statuti debet stari simplici ꝛbo accusatoris, vel nūtij, aut denūtiatoris; lz statutū dicat simplici dicto, tñ intelligit ꝙ habeat iurare: ꝑ. l. theopōpus. ff. de dote ꝓleg. §. ad hoc reputat singulare. sequit do. Alex. in cōſi. lxxviij. in. iij. vol. qō incipit clarissime dñe vicarie. in. iij. col. ¶ † Ald idem facit qō vult Ang. ꝙ qñ. l. aliquid relinquid conscientie alicuius, tñ requirit qō iurat, alias ei nō stat̄, per dictā. l. theopompus. ⁊ hoc vltimum ertiā tenēt Ang. ⁊ Pau. de ca. in. l. de pupillo. §. qui opus. ff. de oper. no. nun. do. Alex. in cōſi. cc xviij. in. ij. vol. qō incipit visis verbis. in. iij. col. ad fi. facit etiā qō dicit Bal. in. c. tuis. de testi. ꝙ si qs ꝓmittat stare dicto vel testimonio alicuius. ille dz iurare. ⁊ sic itelligit eo iuratę p. d. l. theopōp⁹. Jaſ. Pad. Alnt.

1 ¶ Judex ordinari⁹ nō potest allegari suspectus vt remoneatur, sed vt ei adiungatur suspicio etiam in teste.

2 Ratione adiuncti purgatur suſpicio etiam in teste.

3 Duo testes quoꝝ vnus est infamis infamia facti, ⁊ ali⁹ multam fidei integre, probant plene.

4 Si tres amici proiducantur in testes, vbi duo testes integri sufficerent, eorum defectus suppletur ꝓpter numerum.

5 Si in testa. sint adhibiti octo testes, quorum duo sunt legatarij, eorū defectus suppletur propter numerum.

6 In causa criminali, vel ciuili ardua, testes infames nō faciunt plenam probationem.

7 An in causis criminalibus ⁊ ciuilibus, iudex possit ptes compellere ad concordiam.

8 Licet in iudicē ordinariū nō possit fieri cōpromissum, tāꝝ in arbitrum: tamen bene potest fieri tanꝝ in arbitratorem.

9 Statutū loquēs de träfactiōe nō ꝛz locū in arbitramēto.

1 **Si vero cōtigerit,** ordinarius nō potest allegari suspectus, vt remoueat. Sed vt ei adiuncт⁹ alloc[illegible]. h. d. sec⁹ est de iure canonico. c. cū speciali. de appel. dixi in. l. precēdēti. ¶ Circa istū tex. dñi dicit ꝙ qñ ordinarius allegat suspectus debet ei adiungi eps, ᵇ affertur noua quēstio pone qō fuit adinnct⁹ archipresbyter, vel Archidiaconus, altera parte cōtradicēte, ⁊ allegāte fieri nō posse per istū tex. examinat do. Alex. in cōſi. cl xxxiij. ij. vol. char. ccc xxviij. qō incipit viso processū cause vertentis inter andreā in. q. ij. col. vbi consulunt cum non parua difficultate in casu sibi occurrenti, qō valuerit: motus in effectu p tres rationes. ¶ Prima qz ꝑs erat ab sens ab illo loco: vñ potuit eligi alⁱ⁹ quā vicari⁹ eius. ⁊ alleg. Ja. de belui. in aut. vt diffe. ind. in pri. ar. l. vnice versū. illo. C. ſi quācūq; predi. pot. ⁊ in. §. ſi in aut. ſceni. nō sol. cc. ⁊ ista est vna limitatio ad hāc aut. ¶ Scōo mouet, qr ibi potestas pnūtiaut archipresbyterū ōbere sibi associari, ⁊ ab illa pronūtiatiōe nō fuit appellatū, ⁊ sic amplius impugnari nō potest: cui ꝓ veritate habeat. c. qō ad consultationē de re iudi. c. cū dilectus. in fi. de elect. ⁊ Lingenuum. ff. de stat. ho. ¶ Tertio mouetur, qr etiā post dictā pronuntiationē potestatis fuit processum ad aliquos actus coꝛā archipresbytero, tāꝝ associato. ⁊ ꝓ cōsequēs fuit facta ꝓ eo. cr go. l. sed ⁊ si suscepерit. in ꝑ. ff. de iudi. c. inter monasterium. de re iudi. nō possum nō admirari qd. d. Allegā. tā exacte doctrine errauit in hoc, cū i hoc sit exꝑssa decisio. nā dicit Bul. Sal. Bal. Pau. de ca. hic. qd istud de episcopo nō est in vsu, nec fernat de consuetudine, ⁊ qō satis est qō adiungatur alius probus hō. vñ succedit illō qō cōsuluit Bar. in cōſi. qō incipit. Iudex cōis assi sū. ⁊ tenet. l. ſi. §. sed cū amicitias. C. de curato. furio. qui retu li. l. rē nō nouā. §. co. ⁊ sic illud qō t ꝛ f in tex. de epo nō est ho 2 die de necessitate. ¶ Scōo no. ex hoc tex. fm Sali. † ꝙ rōne adiuncti purgat suſpicio. ⁊ ad hoc dicit etiā facere tex. i. l. ſi qs ex argēt. arys. §. j. ver. ſi. quid enim. ff. de eden. ¶ Lu aut. ter

a ¶ Ordinarius possit de iure ciuili. adde. l. itē si suſpectus. ff. de procu. Bar. in. l. nemo. C. de inoff. testa.

b ¶ Que sint iuste cause. adde diffuse post alios ꝑ Bar. Ale. in. c. postremo. de ap. vbi enumerat lxx. casus.

c ¶ Recōciliat⁹. Fel. in. c. cū ex parte. in fi. iij. col. de accu. Durr. ¶ Cause subtiles. Adde Sely. in. c. scisciatat⁹. de reseri. in. vj. col. ver. ⁊ dicit etiam Bald.

d ¶ Appere suꝝ. dixi. in. l. pretor. ff. de inoff. om. iudic.

e ¶ Equiparātur ꝓfecto. adde Sel. in. c. sup qōnū. in § si vero. de of fi. dele.

f ¶ Delegatus. adde Bald. in. l. fi. C. de sen. ⁊ interlo. ⁊ gl. ⁊ doc. in. c. inter monasteriū. de re indi.

g ¶ Cardinales legati. adde. c. fi. de offic. leg. ⁊ ibi scribētes doc. in. c. j. de loc. car. za. in. c. cum oēs. de cōſti. in. iij. q.

h ¶ Cōtra ius cōmune. adde dec. in. c. j. de ver. sig. do. in. c. fi. de con fir. vti. vel inut. doct. in. c. fin. de ſpon.

i ¶ De iu. ciui. ad de Lanfrā. in re pe. c. quōtā contra. de ꝓb. i ꝛ fi. recusatio.

¶ Additūgi epo. Ecci. in. c. cū ſpeciali. de appella. Cur. imper. cōſil. ij. col. fi. limita tñ quādo recusatur iudex immediate subiectus imperator. Sec⁹ si esset alius superior in ꝓuincia Socy. in. c. licet ex suscepto. col. ij. ver. glvi. de foro cōpe. Pur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio nouiter pondera ex hoc tex. aliud in quo peculiariter est signãdus, qõ rõne adiũncti purgaf suspicio, etiã i testes: hoc mõ inducẽdo istũ tex. nã facilius ꝛ ex lenioꝛi cã remouet index suspect⁹, quã remoueaf testis: q2 facilius est inuenire alios iudices, quã alios testes. gl. in. c. instituãte. in gl. ꝯ. ꝛ in. c. cum. r. canonicus. in gl. ꝯ. de offi. deleg. si ergo in iudice purgaf suspicio ne adiũncti vt hic. multo fortiꝰ i teste ꝺ3 purgari suspicio rõne adiũncti: pulchꝛa est ꝛ subtilis inductio, ꝛ est decisio multũ vtilis. ¶ Istã decisionẽ ꝙfirmo ex tex. ¶ Pmo ex eo qõ no. 3 Bal. Ang. ꝛ plen⁹ ꝛmo. in. o. l. si qs ex argẽta. p illũ tex. † ꝙ si vn⁹ testis est infamis infamia facti, ꝛ alius testis sit multũ fidei integre, qõ isti duo testes plene pbãt: q2 integra fides vn⁹ supplet defectũ alteri⁹, ꝛ eius suspicionẽ remouet. idẽ tꝫ Bal. in. l. i. in. iꝯ. col. C. de testi. Sal. i. l. in bonefidei in. x. col. C. de rec. Lu. ro. in cõsi. cxxc. qõ incipit in casu ꝓposite cõsultatiõis breuiter dictũ Fracischũ in vlt. co. do. Allex. in cõsi. lvj. in. ꝯ. vo. qõ incip. viso. ꝓcessu cause vertẽtis inter Ant. in pen. col. in fi.

¶ Scõo ꝛ ꝓpriꝰ facit ꝙ tꝫ Lud. ro. in ꝙsi. cccclxxvi. qõ inc. in casu ꝓpsite ꝙsultationis breuiter dicẽdũ donationẽt c. in fi. qõ tꝫ fidei alicuius testis rõne affinitatis detrahaf, illa suspicio purgaf per aliũ testẽ deponẽtẽ q nõ est affinis. ꝛ sic resultat plena ꝓbatio, per. o. l. si qs ex agẽtarijs post pri. ¶ † Tertio facit. nã amici si ꝓducãtur in testes nõ habẽt integram fidem. l. iiꝯ. in prin. in verbo vel amicus. ff. de testi. dixi in. l. exigendi. C. de ꝓcura. tũ si tres amici ꝓducant in testes, vbi duo integri ꝓbarẽt. ꝛ sic ibi numerus nõ supplet defectũ. ¶ Quinto facit ꝙ no. tꝫ Jo. an. in. c. insuper. in glo. j. de testi. † ꝙ si legatariꝰ fit adhibitus testis in testõ: qõ nõ erit testis omni exceptione maior, ex quo aliqd ꝛmodi expectat. c. ꝓsonas. de test. ꝛ sic testiõ nõ ꝓbabit tũc sufficiẽter: ꝛꝫ si essẽt adhibiti octo testes, ꝛ duo essent legatarij numerus suppleret defectũ, ꝛ illi duo saltẽ caperenf ꝙ vno, ꝛ cũ alijs sex plene probarent: sequit Jo. de Imo. in. l. qui testõ. in ꝓnc. in. i. col. ff. de testa. nõ examino tũ aliter ꝓ nũc an assumptum Jo. an. de legatario sit verũ, q2 nõ est ꝓsentis materie.

¶ Sexto facit: qz vbi duo notarij sunt rogati ꝺ vno actu, suffi cit qõ vn⁹ eoꝝ sit habilis, dato qõ alij⁹ patiaf defectũ: ꝺ3 bal. in. d. l. si quis ex argẽtarijs. per illũ tex. ꝛ in. l. imperator. i fi. ff. de sta. ho. ꝛ in. c. tertio loco. ad fi. vbi Bal. limitat de probatio. † Tu limita ꝓdicta nõ habere locũ in cã criminali vl cinili ardua. vbi testes infames nõ faciũt plenã ꝓbationẽ, etiaꝫ si essent plures. ꝺ3 Bal. in. c. ad nostrã. de ꝓba. ꝓ tex. quẽ ad hoc reputat sing. in. c. licet cãm. ꝯ. quãꝯ. in verbo plures. de ꝓbatio. † Quarto no. ex tex. ibi per amicabilẽ ꝙpositionẽ, qõ index põt se interponere vt ptes ad pacẽ ꝛ cõcordiã reducãt. facit. l. j. ꝯ. ꝛ post operis. ff. de oper. no. nun. l. equissimum. in prin. ff. ꝺ vlusf. c. studẽdũ. ꝛc. di. ꝙ est verũ in causis ciuilib⁹, sec⁹ est i criminalib⁹ anteꝯ delinquẽs sit punit⁹: glo. est in. l. trãsigere. ꝙ ad hoc ibi no. Bal. ꝛ Sal. C. de trãsac. ꝛ Sal. hic. Bal. in. l. cũ affirmes. C. de lib. cã. ꝛ in. o. l. eqssimũ. in ꝓn. ¶ Scõo intelligẽ ꝙ index nõ posset cogere vel cõpellere ptes ad cõcordiã. vt est glo. in. l. furti. ꝯ. iussu. ff. de infami. ꝓ quã Bar. ibi no. ꝙ eo dem mõ index nõ posset cogere ptes ad ꝙpromissum. Idẽ tꝫ Bal. in. l. ex stipulatiõe. C. ꝺ sen. ꝛ interlo. ꝛ est tex. fin. in. ꝯ. q: ve ro. i auf. vt litig. iur. ꝛ ibi Ang. no. ex illo tex. ꝙ trãsactio facta iussu, ꝛ coactiõe iudicis est ipso iure nulla. Intellige nisi diu litigassent: q2 tũc per iudicẽ possent cõpelli ad cõcordiã vel compromissum. tex. est fin. in. c. placuit. ꝛc. di. de quo dixi post ẽdo der. i. l. qdã existimauerũt. ff. si cer. pe. ¶ † Quinto no. ex eisdẽ verbis tex. ꝙ quãuis in iudicẽ ordinarij⁹ non possit fieri cõpromissum, tanqã in arbitriũ. l. sed ꝛ si in seruũ. ꝯ. si qs iudex. ff. ꝺ arbi. l. si q ex cõsensa. C. de epis. audi. rõnẽ ponunt doc. in. d. l. i. ꝯ. ꝛ post operis. tũ bñ pot fieri cõpromissum tanqꝯ in arbitratorẽ. vt hoc tex. iũcta gl. ¶ Et ex hoc dixit gl. in. ꝯ. ꝙ ꝛ o tꝫ rit in auf. vt diff. ind. vñ lumẽ ista auf. ꝙ cõpromissum in arbitratorẽ dicit quedã amicabilis trãsactio: sequũf Bar. ꝛ alij⁹ hic. ꝛ ꝛꝫ Bal. i. l. fi. C. de rec. rep. rei iud. dicat hoc sibi videri mirabile, ex quo arbitrato: põt i totũ absolucre: ꝛꝫ trãsactio nisi aliquo dato vel retẽto nihil vꝫ. l trãsactio. C. de trãsactio. intellige hoc dicilarge, ip ꝛpzie cõsiderato effectu: vt declarat Bar. in. l. societatẽ. ff. arbitrorũ. in. i. q. extra gl. ff. ꝓ to soc. ꝛ in. l. qõ si ephesi. ꝯ. j. ad fi. ff. de eo ꝙ cer. lo. ꝛ in. l. furti. ꝯ. q iussu. ff. ꝺ infa. ꝛ i. l. si de metis. alꝰ idẽ pỏnit. ꝯ. ex compromisso. ff. de arb. Bar. in. l. fi. in. i. oppo. C. de ꝛtrahẽ. emp. ꝛ in rub. C. de re. permu. in. j. col. circa fi. ꝛ plenius quã alibi Bal. in. c. fi. si prodebili tate. in. iiꝯ. col. de off. deleg. Pan. de ca. in. o. l. trãsactio. vbi dixi. ꝛ ibi per ista infert † ꝙ statutũ loquẽs de trãsactiõe, nõ haberet locum in arbitramento. Jason Padue.

1 ☞ Imperiti literarũ possunt eẽ iudices ꝛ i causis iudicare.
2 Si iudex ignarus canonum iudicat in causa matri. sententia tenet, licet iudex peccet.
3 An si illiteratꝰ male iudicat, ꝛ credat se bñ iudicasse, ductꝰ errore iuris: i foro ꝺsciẽtie teneaf parti lese, resarcire oẽ dãnũ.
4 An illiteratus nõ ꝓtest esse aduocatus.
5 An illiteratꝰ ꝓssit esse delegatꝰ, si sit expertus negociorũ.
6 Approbatũ de ꝙsuetudine, habeꝫ ꝓ approbato de iure cõi.
7 Qui debet iudicare, debet habere duplicẽ conscientiã: scilicet propriam ꝛ legalis: led in dubio debet sequi lex.
8 Qui hꝫ potestatẽ disponẽdi ꝛ prouidendi scõm conscientiã, nõ debet sequi propriũm, sed pub. conscientiam iuris.
9 Ille cuius cõsciẽtie aliqd cõmittif, nõ potest. ll. transgredi.

Certi iuris.

Noies militares ꝛ iuris imperiti, possunt esse iudices, ꝛ in causis iudicare. h. d. ꝺ3 intellectũ gl. ꝛ doc. ideo magister militũ quẽ vernacula lingua appellamus equadreriũ: sed de iure appellatur tribunus: potest iudicare inter milites, cũ per vsum causarum militarium debeat cognitionẽ habere, ꝛ de iure cõi habet iurisdictionẽ inter milites sibi subditos. l. magisterie. C. de iurisdom. iud. † Nota. ꝛm cõem intellectũ, qõ imperiti literarũ ꝺ possunt esse iudices, ꝛ in causis 1 b testates, ꝛ proferũt sniaas: tũ debent habere assessores literatos in iure, quoꝝ cõsilio reganf, ꝛm Ly. Bal. ꝛ Saly. hic ꝛ ꝙ imperiti literarũ possint iudices esse iudicare: adde glo. in. l. ꝯ. ff. ꝙ quisq; iuris. gl. ꝛ doct. in. l. fi. C. de sen. ex peri. reci. gl. in. c. ad nostrã. de cõsuetudine. gl. in. c. qui vult. de peni. di. vj. Et ót Hemi. ex. dist. in summa, ꝙ sufficit in iudice peritia causarum: q2 defectũ scientie supplet assessoꝛ, per istũ tex. dicunt tamen Hosti. Ant. de but. ꝛ Pan. in. c. j. de consangui. ꝛ affi. per illũ 2 tex. in verbo ꝛ statuta canonũ nõ ignozẽt: † ꝙ si index ignarus canonũ iudicat in cã matrimoniali, ꝙ sniaa bene tenet: sed peccat, q2 debebat alteri delegare vel peritos ꝙsulere. ¶ Circa 3 hoc occurrit necessaria qõ: † an illiteratꝰ si male iudicat, ꝛ credat teneaf parti lese, resarcire omne dãnum: distingue vt per Ly. Sal. ꝛ Fulg. ꝛ Pan. de ca. in auf. hodie. ꝺ. e. vbi tenẽt, ꝙ si ex necessitate iudicat, vel ex volũtate partiũ, que sciãt eius imperitiã, nõ tenet: alias sic. ¶ † Adde etiã qõ illiteratus c nõ põt 4 c esse aduocatus: ꝛm Bar. in. l. i. ꝯ. aduocatos. ff. de var. ꝛ extraord. cogni. ꝛ in. l. i. ꝯ. i. repzobata glo. ibi. ff. de postu. gl. Bal. in rati ferãt sentẽtias, ex quo debẽt ꝓferri descripti recitatio- d ne, est dubitatio inter doc. tamẽ magis cõiter ꝺ concluditur, qõ faciet scribi ꝛ legi sententiã per notariũ: satis est ꝙ ipse dicat, ꝛ ita pronuntio. ꝛm Bar. ꝛ alios in. l. fi. C. de senten. ex peri cu. reci. vbi Bart. dicit, ꝙ ex quo ciuitates communiter eligũt viros illiteratos in potestates terrarũ, videntur velle qõ per alios sententias legãt. ꝛ ita refert se de facto ꝙsultũ respõdisse, de quo etiã per Jo. an. ꝛ Pet. de ancha. in. c. fin. de re iudi. in vi. Spe. in tit. de sentẽ. ꝯ. sequitur. circa principiũ. per Bar. Sasta. face. pof. per Bal. in. l. iubemus. eo. tit. qui test. ꝛ Jo. fab. in ꝯ. similiter. insti. de excu. tu. vbi etiã Jo. fab. inter alia limitat et intelligit istã. l. vt procedat in eo qui est imperitus iuris: tamẽ nõ est imperitus literarũ: qm̃ sciat legere ꝛ scribere. ¶ Secun- 5 do per istã. l. dicit gl. in. c. sciscitat⁹. de rescr. † qõ illiteratus potest esse index delegatus, si sit expert⁹ negotiorũ: ꝛ ibi dicit. d. Ant. de but. qõ illa gl. est nota. per canonistas qui nõ habent tex. expressum de hoc. ꝛ idẽ tenet Cy. hic. ¶ Sed in contrariũ stringit tex. in. ꝯ. i. in auf. de iudic. qui dicit qõ delegatꝰ debet esse peritus, ne discat ab alijs qui iudicaturus est. ¶ Tu potes distinguere ex mente gl. ꝛ ibi plenius Sal. hic, ꝙ si delegatio est facta a papa vel imperatoꝛe imperito iuris, ꝛ papa sciret eũ esse imperitũ, ꝛ tũc valet, ꝛ cẽsetur secũ dispensare. l. qdã consulebãt. ff. de re iud. ꝛ hic in glo. secus si per ignorantiã. l. si per errozẽ. ff. de iur. om. iudi. Si autem delegatio fit imperito per inferiorem, quãuis glo. hic innuat delegationẽ non valere intelligẽ verum, qm̃ fit in ciuitatibus in quibus verisimiliter adest copia literatorũ. c. statutũ. ꝯ. assessoꝛẽ. de rescrip. in. vj. alꝰ tolleret de quo etiã per Spec. in tit. de iud. delega. ꝯ. ñ. ℞si. itẽ qõ est illiteratus, per doc. in. o. c. scisciatus. Si tũ cause subtiles grossis doctoꝛibus cõmittant, possunt tanqꝯ suspecti ex hoc recusari: ꝛm Bal. in. l. fi. in. xvj. q C. de here. insti. ꝛ dixi in. l. precedẽti. ¶ Tu autẽ attende, ꝙ licet omnes sic intelligãt istũ tex. forte posset attẽtari alius intellectus: quod in hac. l. decidatur:

datur: an ꝓfecti militũ vel magistri militũ qui sunt impiti iuris possunt iudicare in causis militaribus. iuxta. l. magisterie. C. de iurisdom. iu. ꝛ decidit in hac. l. qõ sic. ꝛ assignaf duplex rõ prima in ver. quid enim. qõ nihil obstat qn de cã militari isti q habent peritiã rei militaris, possint iudicare. scõo probatur a quotidiano vsu. iste sensus multũ cõgruit ℞bis litere: ꝓsidero tñ verba posita in fi. † Tertio no. ex ista. l. ꝛm Ang. ꝛ Fulg. qõ approbatũ de ꝙsuetudine, habeꝫ ꝓ approbato de iure cõi. ¶ Tu no. quarto, qõ ꝙsuetudo facit licitũ ꝛ ꝓbabile, qõ alꝰ nõ esset. adde Bar. in. l. si pignoze. ꝯ. fi. ff. de pig. act. vbi no. ex illo tex. qõ nõ est in culpa qui facit illud qõ ꝙsuetũ est fieri no. Jud. in. l. certi ꝺditio. ꝯ. si nũmos. ꝓ illũ tex. ff. si cer. pet. vbi vi. deas q̃ cumulauit ad istud ꝓpositũ. ¶ Ultimo multum not. a 7 illa ℞ba tex. ibi ꝓ sui ꝛ legis sciẽtia. ꝛm Bal. ꝛ Sali. qõ † ille qui habet iudicare, ꝺ3 habere duplicẽ ꝙscientiã, ꝓpriã ꝛ legis. ꝺ3 in dubio ꝺ3 sequi illã legẽ. ¶ Adde qõ iste tex. facit ad tria. ¶ Pmo ad illud qõ ꝓbat ex tex. iũcta gl. in. c. iudicet. iñ. q. vj. ꝛ Ly. in. l. quisqs. C. ad. l. iu. maie. Bal. in. l. i. C. q accu. non pos. qõ † qui hꝫ potestatẽ disponẽdi ꝛ prouidendi scõm con- 8 scientiã, nõ tñ ꝺ3 seq. ꝓpriã cõscientiã: ꝺ3 publicã iuris. ¶ Scõo facit ad illud qõ vult Bal. in. q ꝙ eñ disputata, que incipit statuto cauet qõ fenerator. in. vj. col. fegt. d. Alex in ꝙsi. ccxvij. i ꝯ. vol. qõ incipit visis verbis. an. iij. col. qõ † ille cui⁹ cõscientie 9 cõmittit, non põt. ll. trãsgredi: q2 intelligit de ꝙscientia. ll. mutata, non de ea quã pars sibi fabricat. ¶ Tertio facit ad illud Bar. in. l. fi. C. de pe. iud. q ma. iud. indicẽ debere sequi ꝙ dicit Bar. in. l. fi. C. de pe. iud. q ma. iud. indicẽ debere sequi regulas ꝛ decisiones legũ: nõ aũt cõscientiã suã, que legibꝰ adversetur. ¶ Item dum dixi per hunc text. qõ index ꝺ3 habere duplicẽ conscientiam. adde quod dixit Bal. in. l. ꝯ. in vlt. col. C. de sen. ex pericu. reci. quod index ꝺ3 habere duos sales vnum sapientie, ne sit insipidus: ꝛ alium recte cõscientie: ne sit diabolicus. ꝛ per ista est expedita ista lex. Jason Padue.

1 ☞ Qui dicantur ounuuiri.
2 Quando abest a ciuitate ille coram quo actus ꝺ3 fieri, vel sui cõpiã non ꝓstat, potest talis actus, coram alio expediri.
3 Illico dicitur fieri, quod fit intra tres dies: sicut incontinenti dicitur fieri, quod fit intra triduum.
4 Qñ partes discordant in electione arbitrorũ, index eligit.
5 Delegatus non solum exequitur sententiam suam, sed etiam illius qui vice sua iudicauit.
6 Al ꝙia abest a ciuitate ille coram quo actus ꝺ3 fieri, vel sui cõpiã non ꝓstat, potest talis actus, coram alio expediri.
7 Illico dicitur fieri, quod fit intra tres dies: sicut incontinenti
8 Arbitri electi ex necessitate iuris, magis habẽt vim delegatorum quam arbitratorum.
9 Index app. mandat executio. sententiã iudicis a quo, quãdo p. imam sententiam cõrmauit: non tamen quando per deser tionem confirmatur.
10 Delegatus ad vniuersitatem causarũ, non potest recusari vt ꝙspectus, sicut nec ordinarius.
11 Recusatio non põt fieri viua voce, sed in scriptis: sicut appel. l. ab interlocutoria.
12 Ab arbitris electis ex necessitate iuris, quomõ appelletur.

Cum specialis.

Jsta lex venit ad declarationẽ ꝛ supplẽtionẽ. l. apertissime. ꝯ. eo. in qua dicit, qõ libellus recusationis debet offerri cozã ipso recusato. verũ qz poterat euenire qõ talis delegatus nõ fuisset ꝓsens in loco in 4 hac. l. supplet ꝛ decidit ur cozã quo debeat tũc offerri libell⁹ ꝛ h. d. omissis summarijs doc. q̃ nõ cõplectunf totũ tex. libellus recusatiõis ꝺ3 offerri cozã iudice recusato, si est ꝓsens: alꝰ ꝺ3 offerri cozã iudice ordinario ei⁹ loci, vbi est ꝓs recusans: ꝛ ille iudex debet cogere partes ad arbitros eligẽdos. ꝯ. tres dies: ꝛ si partes discordãt debet ipse eligere, ꝛ sententia istorũ arbitrorũ mãdat executioꝛi ꝛ executoꝛes ad hoc ꝓputatos. nisi sit aprũ mãdat executioꝛi ꝛ executoꝛes ad hoc ꝓputatos. nisi sit apparens. ꝛ tũc ad delegãtẽ appellari ꝺ3. h. d. tota. l. ¶ In text. pellatũ. ꝛ tũc ad delegãtẽ appellari ꝺ3. h. d. tota. l. ¶ In text. ibi, incusaꝰ degit. nõ intelligas hãc. l. loqui in causis criminalibꝰ: ꝓpter illã dictionẽ incusatus, q2 capit in causa ciuili ꝓ reo. l. q accusare. iũcta gl. C. de edẽ. ¶ In tex. ibi duumuiros. 1 super ista dictione licet glo. ꝛ doc. varia loquantur. † veritas est, qõ iste terminus duumuiros. est multũ ꝯalis, ꝛ adaptabilis cuicũq; officio cui duo ꝓficiunt: vt apud romanos duũmuiri capitales. itẽ duumuiri classici. item duumuiri sacrorũ. et similes: tñ penes glossatoꝛe in duũmuiri capiunt ꝓ magistratibꝰ municipalibꝰ, ꝛ sic ꝓ o infinitis. nã in singulis municipijs ne municipales cogerent semper ire ad ciuitates ꝓ iure, erãt statuti duo, qui in causis ciuilibus paruis possent cognoscere. ita capitur in. l. j. ff. de albo scri. in. l. j. ꝛ ibi glo. C. de emanci. libero. gl. in. l. i. ꝯ. ꝯ. duas. ff. de dã. infec. ꝛ glo. an. l. duumuirum. C. de decur. lib. x. sed habes hic expressiozẽ de iure. ꝛ ita in glo. in. l. j. in princ. vbi omnes ponũt. ff. si quis ius di. non obtẽ. et ibi plenꝰ dicet. ¶ Not. j. ex ista. l. qõ libellus recusationis ꝺ3 offerri cozã delegato qui est recusatus si adest in ciuitate, ꝛ eius copia potest haberi. ꝛ ita intellige. l. apertissimi. ꝯ. e. c. suspicionis. ꝺ off. dele. si ꝛo abest, sufficit qõ libell⁹ recusatiõis offeraf cozã ordinario loci. ꝛ ad hoc principaliter est facta ista. l. ad splendũ ꝛ declarandum. l. apertissimi. ¶ † Et sic habes ex isto tex. facere regulã: ꝙ qñ abest in ciuitate ille cozã q ꝺ3 act⁹ fieri vel sui copiã nõ ꝓstat: ꝓt talis act⁹ cozã alio expediri. ¶ Simi. vidim⁹ in appellatiõe, q̃ ꝺ3 interponi cozã iudice a quo: tñ si abest vel sui copiã non ꝓstat, põt interponi etiã cozã hor estis personis. c. fi. de ap. cle. j. c. ti. l. j. C. de his q ꝓ me. iu. non appel. ¶ Scõo facit qõ no. Bar. in. l. vbi absunt ꝓ illũ tex. ff. de tut. ꝛ cura. datis ab his. qõ vbi iudex appellationis vacat, põt appellari ad ꝓximos ciuitatis. idẽ tenet Bart. in. l. ꝯ. ff. ad municip. ꝛ in. l. nulli. ff. qõ cuiusq; vniuer. facit tex. in. ꝯ. ꝛ hoc punit. in verbo primatibus ciuitatũ. in auf. vt nulli iudi. quem ad hoc ꝓ singulari no. Bal. in. ꝯ. in. iñ. col. C. qm̃ fisc. vel priuatus. Bal. in. l. i. in. ꝛiiꝯ. q. ff. de officio ꝙsu idẽ tꝫ Bal. in. c. cũ oẽs. in ꝛiꝯ. col. de cõsti. ꝛ in aut. habita. in. ꝛj. col in ver. sed dubitatur qs est iudex. C. ne fil. ꝓ pa. Ludo. ro. in repe. rub. ff. de arbit. in a ꝛv. col. in ℞. ꝛꝫ pone ꝓs velit appellare: ꝙuis aliter teneat idẽ Jud. vbi oĩno videas. in ꝙsi. ccccj. qõ incipit vt declarationez accipiat ꝓsupposita consultatio. in vlti. col. ¶ Tertio facit qõ vult Bal in. c. j. circa fi. de eo qui mit. in possel. causa rei sou an de, qõ si nõ inuenitur ẽpo neqꝫ tabellio, cui vsurarius manifestus ꝺ ꝓestet cautionẽ. iuxta. c. quãqꝯ. de vsu. in. vj. sufficit eam ꝓestare cozã honestis ꝓonis. ꝛ dicit Bald. qõ istã. q. habuit de facto. ¶ Quarto facit tex. in. c. j. in ver. abluerint. ꝛ ibi bal. i j. col. no. si de inuesti. iter do. ꝛ vasallũ lis oziaf. qõ ꝓpter defectũ testiũ ordinariũ alꝰ admittunf. ¶ Quinto facit. ꝙ vult Bal. in. c. q: ꝓpter. ad fi. ꝓ gl. ibi. de elec. qo si statutũ disponat ꝙ cause nõ possint cõmitti extra collegiũ, si nullꝰ de collegio vult acceptare talẽ cõmissionẽ: põt ꝛ debet cõmitti alij. ideo. ¶ Sexto facit qõ no. vult Bal. in. c. bone. el. ñ. in. viñ. co. de ꝓstulatio. ꝓlato. qõ vbi in aliqua terra nõ reperitur alius iudex quam spiritualis, ꝙ ille põt etiã tpalẽ iurisdictionẽ exercere. vt ibi plenꝰ videas per eũ. ¶ Septimo faciũt alie sex decisiones Ang. ꝛ tũc erũt ꝛtj. in repe. l. si vacãtia. in. viñ. col. ꝛ sequẽti de bo. vacã lib. x. ꝓ istũ tex. iuncta. d. l. vbi absunt. ꝛ inter cetera qõ dicit index maleficiozũ q de causis ciuilibꝰ alꝰ se non impedit. l. solemꝰ. ꝯ. latrũculato. ff. de iudi. tñ si vacaret offi. cinm cãrũ ciuiliũ, puta tpe mortalitatis, cognoscret de causis ciuilibus. ¶ Et idẽ si statutũ dicat, qõ notariꝰ q non sit matriculatus in ciuitate nõ possit scribere instrm: si non reperiantur notariꝰ matriculati: puta tpe pestis, alij⁹ admittunt. alia qua- c tuoꝛ filia vide p te. ¶ Scõo no. ex tex. ibi illico. ꝛ intra triduũ ꝙ † illud ꝺ illico fieri c, qõ fit intra tres dies: silr incõtinenti 3 dicit fieri qñ fit intra triduũ. l. fi. C. de erro. aduo. alibi dicitur illico fieri qõ fit. ꝯ. ꝺ. dies. l. ab eo. vbi gl. ꝛ Bal. C. quomodo et d quando iud. Ubi ꝺ illico fieri, qñ iudice ad huc sedẽte ꝓ tribunali, tex. est in. l. litigatoꝛib⁹. ꝛ ibi gl. C. de app. alibi dicitur illico mori, qui moꝛit eñ susceptionẽ baptismi. ꝛm Bal. in. c. j. in ti. epi. vel abb. ꝛ sic sẽo diuersas materias diuersimode capit: de q̃ etiã vide glo. in. c. q: ꝓpter. de elec. ꝛ tex. in. l. memineꝛint ꝛ ibi Bar. ad fi. C. vnde vi. vide etiã qõ de istã dicitur illico, Bar. in. l. pe. ꝓ illũ tex. C. de posti. ¶ Tertio no. i ℞. electione. ꝙ † qñ ꝓtes discordant ꝺ in electione arbitrorũ: index eli- 4 git. facit. l. icẽ ꝛ i vn⁹. ꝯ. ꝓcipaliter. ff. de arbitris. silr qñ partes d discordãt in formatiõe puncti mittẽdi ad cõsultoꝛẽ debet index formare: ꝛm Bar. ꝛ alios in. l. iusiurãdũ ꝛ ad pecunias. ꝯ. si de qualitate. per illum tex. ff. de iureiu. ꝛ in. l. ꝯ. C. de relatio. ꝛ in. l. vẽditione. ꝯ. i. ꝓ illũ tex. ff. de bo. autho. iudi. possidẽdis. Bal. in. l. de die. in fi. ꝓncipiñ. ꝓ illũ tex. ff. qui satisdare cogantur. Sal. Fulg. ꝛ Pan. de ca. hic. Spec. in tit. de regstitio. conscri. ꝯ. j. versi. ꝛ scias ¶ Similiter si partes discordãt in eligẽdo consulẽtoꝛe. iudex eligit. Bar. in. l. j. ꝯ. j. per illum tex. ff. de vẽr. insp. qui dicit tex. dicit esse ad hoc singula. ꝛ vix alibi reperif. Bal. in. c. ꝓposuisti. ad fi. de ꝓba. idem tenet Bar. in. o. l. in vendi- tione. ꝯ. fi. Similiter si partes discordant in eligẽdo assessoꝛẽ, iudex eligit. gl. ꝛ st no. in. c. super questionũ. ꝯ. verũ. in verbo assensu de offi. deleg. Similiter haberes diffinire bona testa- toꝛis si discordãt pari numero, episcopus eligit: ꝛm Bal. in. l. ꝛ suum. ꝯ. fi. ff. de pac. Bal. ꝛ Ludo. in. o. l. iusiurandũ ꝛ ad pecunias. ꝯ. fi. vbi de hoc vltimo dixi. Silr si duo doctoꝛes electi sunt consultoꝛes, ꝛ dent contraria consilia: index eligit adherendo cui vult, secũdum Bar. ꝛ Abbod. in. o. l. duo iudices. ad fi. ff. de re iudi. per Bal. in. l. j. vj. q. ff. de officio. ꝓconsu. Similiter si partes discordant in eligendo medicum, vel peritos in arte, qui referant an vulnus sit moꝛtale, iudex eligit. ꝛm Panoꝛ. in. c. ꝓposuisti. in. v. col. de ꝓba. allegat Jo. An. in addi.

b ¶ In iudicẽ ordinarium. adde gl. i. in fi. in ca. cũ tpe. de arbi. in. c. ex parte. in. ñ. no. de arbi. 5
b ¶ Imperiti literarũ. adde Spe. tit. de leg. i. ꝯ. excipitur. versic. item ꝙ est illiteratus. bal. in pennio instit. in. ꝯ. oẽs vero populi. in fine. Ang. in. l. quidã cõsulebant. ff. de re iudi. Abba. in. c. ex literis. in. j. not. de spon. 6 7
b ¶ Imperiti literarum Jsta sunt verba Fely. in ca. fcisicitatus. de rescrip. col. ꝛ. ver. illiteratus. Unde nota ꝙ periti in arte magis iudicãt qm̃ testificent Feli. in. c. ꝓposuisti. co. iiꝯ. de ꝓbatio. Purp.
c ¶ Quod illiteratꝰ. adde Spec. ri. de iud. in. ꝯ. excipi põt. ver. ite ꝙ illiteratus. itẽ Spe. ti. aduo. in ꝯ. j. ver. itẽ qõ nõ a ꝺ3 peritia ꝺ3. ꝛ ibi Joã. an. in addi. ab in ru. de post. 8
d ¶ Magis cõiter concluditur. Adde Bal. in. l. statutis. C. ꝺ sen. ex picu. reci. bart. in. l. si ita scripsero. ff. de condi. et demon. Arch. in c. summopere. ꝛj. q. iiñ.

Universidad de Deusto Biblioteca

Spe.in ti.de homi.§.j.ver.sz pone. Siliter si illi quibus deben
tur alimēta, discordent in mō percipiendi iudex eos cōponit
sm Spe.in ti.qui fi.sint legi.in vlt.col.v.qd si discordat. Silr
si patroni p̄sentantes discordant pari numero: ep̄s gratificat
cui vult ex p̄sentatis, sm Pau.in.c.cū aūt.in vlti.col.de iur.
patro.d.Car.flo.in cle.ij.§.fi.in.j.q.eo.ti.simil'r si statutū regre
ret q̄ in ɔtractibus mulierū vel minorū interueniat cōsensus
cōsanguineorū, ⁊ consanguinei discordēt in cōsentiēdo ɔctui.
iudex se interponit ⁊ supplet.sm Bar.⁊ Mod.in.l.si cū dotē.
§.e.aūt tp̄s.ff.sol.ma.cū cōcor.ibi traditis per Pan.in.c.tue.
de cleri.nō resi.qñ aūt cōsanguinei discordāt in puella maritā
da, quid fieri debeat habes p Bar.i.l.fi.in vlt.col.ff.de appel.
recipi. ¶ Quarto no.i v.executore.intelligēdo.i. delegato, hic
5 esset tex.sm Bart.q̄ † delegat⁹ nō solū exequitur sn̄iam suā,
sed etiā sn̄iam eius qui vice sua iudicauit: intelligēdo tñ in de
legato p̄ricipis, ⁊ dicit Ang.qd bar.de isto text.faciebat ma
gnū festū.ad hoc idē tz Bar.l.a diuo pio.in prin.ɔ gl.ibi.ff.de
re iudi.⁊ ista est cōis opi.sm Ang.Jmo.⁊ alios Mod.ibi idē
sequitur Pau.de ca.hic. ¶ Ex isto no.Bar.duo eliciunt sm
Sal.primo q̄ qñ delegat⁹ recusatur, intelligitur recusat⁹ vsq
ad sententiā inclusiue, sed nō lata sententia: ptz q: potest exe
qui. Secundo infertur quod quamuis delegatus possit recu
sari tanq̄ delegatus, nō tñ potest recusari quando est execu
tor.de quo vltimo habet in.l.si vt proponis.C.de execu.rei iu
di.sed errat Bar.in itellectu hui⁹ tex.p̄io exponere tex.exe
cutore.i.delegato. ¶ Scd̄o ⁊ forti⁹ ista.l.in prin.expresse loqt
nedū de delegato principis: sed etiā inferioris.⁊ tamē delega
tus inferioris non potest exequi sententiam.d.l.a diuo pio.in
princ.Sal.fatet istd vltimum, qd ista.l.loquitur in vtroq de
legato: sed dicit qd licet delegat⁹ inferioris nō possit exeq sen
tētiā a se latā, vt ibi, tñ potest exequi sententiā latam per alios
loco sui vt hic, sed truffa est. ¶ Tu itellige istū tex.p̄prie put
litera iacet sm Raph.Fulg.hic, qd erāt certi executores de
putati ad exeq̄ndas sn̄ias.§.nullo quoq.in aut.de iud.⁊ de
istis p̄prie loquit tex.hic.⁊ tex.in.l.sancim⁹.ɔ.e.⁊ hoc proprie
vult dicere tex. ¶ Quīto diligēter no.ex tex.ibi nisi fuerit p
6 nocatū.† q̄ quāuis a sn̄ia arbitri de iure ciuili nō appellet.l.
j.C.de arbi.rō q: nō habēt iurisdictionē, sz simplicē notionē.l.
ait p̄tor.in prin.ff.de re iudi.⁊ sic ex eorū sententia non oritur
actio.d.l.j.tamen a sententia istorū arbitrorū qui eligunt ex
necessitate iuris, bene potest appellari: tex.est hic.⁊ rō est cla
ra: q: isti arbitri succedūt in locū delegati recusati, ⁊ eius vice
de cā cognoscūt. ¶ Ex hoc infert Bart.q̄ a arbitri q eligunt
ex necessitate statutorū, habēt magis vim delegatorū: q̄ arbi
trorū, qd est vtile sm eū: propter multas differētias que sunt
inter delegatos ⁊ arbitros.pōdera quid Bar.vult inferendo
ex hoc text.qd a sententia arbitri electi ex necessitate statuti
possit appellari, etiā de iure ciuili: idē tenet Bal.hic in.vij.no.
idē Sali.hic vbi istud sing.intelligit: qñ ex cōpromisso vel ex
actis apparet qd partes fecerūt tale cōpromissum ex necessi
tate statuti: qd vltimū multū cōmendat ⁊ sequitur .d.Alex.in
l.si quis maior.in.j.col.C.de trāsac.⁊ in.l.j.in.xxv.co.ff.so.ma.
idē qd Bar.tenet Ang.in.l.apertissimi.in.iij.not.per illū text.
⁊ ibidē Pau.de cast.in vltimo no.ɔ.eo.idem sub dubio forte
tenet Bal.in.§.quibus.ad fi.in.j.cōstitutione.C. Bar.in.l.j.§.
fi.⁊ ibidē Jmo.ff.a qui.app.non licet.⁊ qd tales arbitri electi
ex necessitate statuti habeāt magis vim delegatorū quam ar
bitratorū: tenet etiā Bald.in.l.j.in.ij.col.C.de pericu.⁊ cōmo.
rei vēdi.⁊ qd appellari posset, tz etiā Pet.de anch.in.c.ab ar
bitris.per illū tex.de offi.deleg.in.vi.⁊ ibi gl.fi.in verbo appel
landum, adde etiam gl.exp̄ssam in.c.a iudicibus.ij.q.vj.⁊ idē
qd Bar.tenet Pau.de ca.in.l.a diuo pio.§.j.ff.de re iud.ang.
de are.in.§.j.in.v.col.in vltima differētia.insti.de actio.d.Frā.
de are.in.l.nemo pōt.in.ix.col.ff.de le.j.vbi dicit q̄ veritas hu
ius passus ɔsistit in vidēdo, an tales arbitri habeāt aliquam
iurisditionē vel sic, ⁊ ponderat Jo.an.in addi.Spe.in ver.sed
nūquid.quē pleni⁹ refert Pan.in.c.fi.de re iudi.tenere qd sic.
¶ Sed aduerte quia Bar.alibi tenet per aliam rōnem quod
a sententia talium arbitrorū possit appellari: quia ex forma sta
tutorū Jtalie ex sn̄ia arbitrorū oritur actio: ergo potest appel
lari.ita not.Bar.in.l.j.per illum tex.ff.de arbi.⁊ in.l.ij.ad fi.ff.
eo.⁊ in.d.l.nemo pōt.in.iij.colū.⁊ in.l.arbitrio.ff. qui satisda.
cogā. ¶ Contrariam opi.qd imo a sentētia talis arbitri electi
ex necessitate statuti, appellari non possit, tenet idem Bart.in
j.constitutiōe.C.in.j.colum.circa fi.si bene inspexeris: vbi di
cit qd quando quis compellitur ex necessitate statuti ad com
promittēdū, perdit bñficiū appellādi: ita refert ⁊ seqt.d.Ant.
de bu.in.c.cum dilectus.in.iij.col.in fi.de arbi.⁊ plenius in.c.
quintauallis.in.xvij.colum.de iureiurā.istā vltimam sequitur
Hemi.in.d.c.ab arbitris.in vlti.colū.⁊ do.Ant.de Alex.in.l.

a ☞ Adde Fel.in rub.de re ind.co.vj.do.Purp.in l.filius.§.diui.char.cciij.de le.j.plene etiā not.Fel.in c.fi.eo.pe.de re iudi.Pur.

b ¶ Sentētia arbitri.Adde doc.in.c.ab arbitris.de of.delega.lib.vi.Albe.in.l.j.C.de arbi.

c ¶ Quod delegatus.Adde Pos.in.c.qm̄.Abb.de offi.deleg.doc.in c.fin.de off.ordi.archi.in.c.statutū.de here.li.vj.

d ¶ Equiparatur ordinario. Addō tex.in.c.ij.de off.deleg.lib.vj.doc.in cle.ij.de rescri.

j.in.ij.col.v.fal.C.de arbit.istā contrarietatem Bar.ponderat
Jo.de imo.in.l.j.in pe.col.ff.so.mat.⁊ in.d.c.cum dilectus.de
arbi.⁊ cōcordat ponderando verba statuti vt ibi per eū.alibi
cōcordat Jmo.in.d.c.quintauallis, ⁊ eius concordiā sequitur
do.Alex.in.l.j.in.xxv.col.ff.sol.mat. ¶ Quid tenendū: teneo
primā opi.Bar.que est magis cōmunis: p̄cipue per istum
tex.qui fortiter stringit. ¶ Secūdo per rationem, nam ideo a
sententia arbitri non appellat de iure ciuili, quia partes non
poterūt tribuere aliquā iurisditionem arbitro.l.priuatorū.C.
de iuris.om.iud.⁊ ideo arbitri nullam habent iurisditionē sed
notionem tantum.l.ait pretor.in prin.ff.de re iudica.ideo eo
rum sententia non est proprie sententia: sed laudum, nec oritur
actio, ideo non appellatur.l.j.C.de arbi.quādo ergo arbi.eligū
tur ex necessitate statuti, cū ibi non sit solus cōsensus priua
torū: certe iurisdictio tribuit, ⁊ statim dicā ideo potest appella
ri. ¶ Tertio facit tex.in.c.ab arbitris.de off.deleg.in.vj.tñ ad
istum tex.respondet, d.Ant.in.d.c.cum dilectus.quod loqui
tur in arbitris electis sup aliquo incidenti, vel sup aliquo ar
ticulo iudiciali: quo casu etiam de iure ciuili a sententia arbi
tri electi sup aliquo incidēti potest appellari.l.si sub arbitro.et
ibi Bar.assignat rōnē.ff.qui satis.cogā.sed hic nos loquimur
in arbitris electis ad totā causam: ⁊ ab illis sm eum appella
ri nō pōt de iure ciuili. ¶ Sed istud vltimum est cōtra istum
tex.ideo tu responde clarius ad.d.c.ab arbitris. q̄ loquit de
7 iure canonico ⁊ † de iure canonico bñ a sentētia arbitri b ap
b pellat per gn̄alitatē.c.ois oppressus.⁊.c.ad romanā.l.j.q.vj.et
q: ius canonicū nō cōsiderat istas subtilitates iuris ciuilis, ⁊
qd a sn̄ia cuiuslibet arbitri possit de iure canonico appellari est
text.iuncta gl.in.c.a iudicibus.⁊ in.c.statuendum.ij.q.vj.et
ita tenēt Bal.Sal.⁊ Pau.de ca.in.l.j.C.de arbitris.⁊ Bal.in
l.cū quidā.ff.de leg.ij.in.l.si seruus pluriū.ff.de leg.j.can.in.c.
ij.⁊ in.c.per tuas.de arbitris.⁊ in.c.quintauallis.de iureiur.qc
quid teneat Jmo.in.l.nemo pōt.ff.de leg.j.Mod.in.l.ex con
8 sensu.in princ.ff.de appellatio. ¶ † Tu tñ aduerte in quantū
Bar.facit illationē ex hoc tex.ad arbitros electos ex necessita
te statuti, vt habeant magis vim delegatorū, quā arbitrorū:
pro certo hec illatio non bene venit ex hoc tex.nā iste tex.lo
quit in arbitris q sunt electi loco delegati, q arbitri succedunt
in locū delegati.⁊ habent perinde ac si essent delegati: ita ad li
terā dicit tex.in.l.apertissimi.ɔ.eod.in ver.pe.ibi quasi arbitri
fuerit ab imperiali culmine delegati.⁊ ibi bene habēt vim de
legati cui⁹ loco succedunt: ideo ab eis appellat, sicut a delega
to: sed p hoc Bar.nō bñ infert ab arbitris qui eligunt ex ne
cessitate statuti, qd isti similiter habeant vim delegati inepte
dictū ex quo isti nō eligūtur loco alicui⁹ delegati imo melius
dic qd arbitri q eligunt ex necessitate statuti, succedūt in locū
ordinarij iudicis, ⁊ magis habent vim ordinarij quā arbitri:
ideo pōt appellari.ita dicit ⁊ meli⁹ Sal.hic.Ang.⁊ Pau.de
9 ca.in.l.apertissimi.ɔ.eo. ¶ † Vltimo no.ex ver.fi.Bart.quod
sn̄ia mandat executiōi p iudicē appellationis, qd intellige vere
sum, qñ iudex app.cōfirmauit primā sn̄iam, si aūt appellatio
esset deserta tūc q: p desertionem cōfirmatur prima sn̄ia absq
iudice appel.tūc primus iudex mittit eam executioni.l.p̄cipi
mus.§.in his aut.C.de app.aut.si qs litigantiū.vbi no.C.de
epis.audi.Ang.⁊ Pau.de ca.hic. ¶ Capio gl.j.in verbo cum
specialis diuide in duas.in prima declarat tex.in scd̄a format
10 q.Scd̄a ibi, sed qd si ad vniuersitatē. ¶ † Ex scd̄a diligenter
c no.qd delegatus c ad vniuersitatē causarū non potest recusari
vt suspect⁹, sicut nec ordinarius, ⁊ cum gl.simpliciter trāseunt
Cy.hic, in.j.q.⁊ Odofre.⁊ facit tex.hic dū in pri.de legato ad
causam specialē quasi nō innuat: sec⁹ si esset delegatus ad vni
uersitatem causarum.⁊ sic ista gl.no.quod delegat⁹ ad vniuer
d sitatem causarum equiparatur ordinario d.⁊ hoc tenet glo.in
c.cū causam.de appel.⁊ in capi.statutum.§.insuper.in verbo
moderatas.de rescrip.in.vj.Bald.in.l.si vt p̄ponis.j.C.quo
modo ⁊ qñ iud. ¶ Contra istam gl.qd imo delegatus ad vni
uersitatē causarū possit recusari vt suspectus sicut ceteri dele
gati: tenent Jac.bu.Bal.Sal.⁊ Raph.Fulg.hic p generali
tatem.l.apertissimi.ff.eodem.adde tu per rationem illius tex.
item ⁊ per quedam leuia de quibus hic per Salice. Cōfirma,
q: imo delegatus ad vniuersitatem causarum non equipara
tur ordinario: vt probatur in.l.j.§.fina.ff.quis ⁊ a quo appel.
vbi a sententia delegati non appellatur ad delegatū ad vni
uersitatem causarū, qui subdeleganit, ⁊ tamen si equipararet
ordinario, appellaretur ad eum, vt in prin.illi⁹.l.j.de quo pun
cto, an equiparetur ordinario, an subdelegato, vide per domi.
Alex.in.l.more.ff.de iuris.omni.iud.cum cōcordātijs de qb⁹
ibi per eum, ⁊ vltra eum vide no.Ang.in.l.q procuratorē dat.
in princip.ff.de procur. ¶ Capio gloss.in verbo libellum.quā
diuide in duas.in.j.declarat text.in.ij.format questionem,
an recusatio

an recusatio possit fieri viua voce in p̄ntia recusati absq libel
lo in scriptis.⁊ gl.arguit ad ptes ⁊ nihil clari firmat.scd̄a ibi:
sz an p̄senti. ¶ Jn ea.gl.ad fi.Cy.hic.in.ij.q.sequit primā opi.
21 † breuiter teneas, qd recusatio non pōt fieri viua voce, sed dz
fieri in scriptis.qd p̄bat, q: eq̄parat appellationi q̄ fit ab iter
locutoria q̄ semp dz fieri i scriptis.c.cordi.de ap.in.vj.⁊ ita te
nēt Ja.bu.Ang.Sal.Raph.Ful.hic. ¶ Gl.in v̄bo dirimen
da: diuidit i duas ptes.in.j.declarat tex.⁊ alleg.ɔcor.i.ij.op
po.⁊ nō solu.ij.ibi: sz arg.ɔ. ¶ Jn.ij.pte rn̄det, qd illud ibi id
est q: l.vltra p̄cedit disponendo, al's iudex eligeret: vel solue
alijs duob⁹ modis vt hic p Ang.quē p te videas.⁊ si bñ cōsi
deras.l.hm̄oi.§.fi.de leg.j.i effectu ɔcordat cū ista: q: lz tex.ibi
p̄io dicat qd ptes ibi debeāt cōcordare quā actionē eligāt, tñ
22 in effectu dz iudex iterponi, vt h. ¶ † Gl.i v̄bo p̄uocatū.qño
ab istis arbitris iuris appellet, dic vt dixi in tex.vbi examina
ui. ¶ Capio gl.in v̄bo trutinata.quā diuide i duas ptes.j.j.
declarat tex.in.ij.format ⁊ disputat qōnē.ij.ibi, sz q̄rit si dele
gat⁹.sup qua disputatio.dic de hac qōne vt plene p Bar.in.l.
j.§.fi.ff.qs ⁊ a quo app.⁊ in.l.j.vbi tex.singularis.C.q pro sua
iurisdi.⁊ p Ang.⁊ per ista est expedita ista.l.⁊ sic cū laude dei
est impośit⁹ finis huic titulo.trāseo ad titulū de.C.inofficio
so testamento die.xiij.augusti.M.cccclxxxvij.

1 ☞ Actionum quedam sunt reales, quedam personales.
2 Actiones reales sunt digniores quam personales quia sunt magis efficaces.
3 Actionum realium quedam sunt vniuersales quedā vero singulares.

¶ De inofficioso testamento. Rubrica.

¶ Continua Rubricā vt in gl.quā plenius sic declara.visum
est de iudicijs, ⁊ in qb⁹ locis ⁊ corā qb⁹ exerceant.a pri.hui⁹
tertij libri vsq ad titulū presentē: nūc videndū est de actioni
1 bus q̄ in ipsis iudicijs p̄ponunt: † verū q: actionū q̄dā sunt
reales, q̄dā p̄sonales.§.j.insti.de acti.⁊ cognoscuntur reales a
personalibus scd̄m breuē doctrinā Bal.in l.si certis annis.in
pen.col.C.de pac.q: vbicunq reperit ius sine vlla obligatiōe
istud est reale.ius vero qd nō reperit nisi in obligatione: est p
2 sonale. Jtē † actiōes reales censent digniores: q: sunt magis
efficaces: q: cōpetūt p iure qd qs hz in re, ⁊ cōpetūt ɔ quēcū
q: sm Alb.Ang.⁊ Mod.in rub.ff.si cer.pe.ideo i isto lib.in
cipit tractare de actionibus realibus, postea in.iiij.lib.sequēti
3 tractat de p̄sonalibus. † ⁊ q: actionū realiū q̄dā sunt vniuersa
les, vt petitio hereditatis: quedā sunt singulares, vt rei vendi.
vt declarat glo.magistra.in.l.j.in prin.ff.de edendo.⁊ in.c.j.de
libel.oblatio.⁊ actiōes vniuersales sunt pleniores.⁊ maiores,
ideo prius incipit de petitione hereditatis: sed q: q̄rela inoffi.
testa.p̄cedit petitionē hereditatis: q: expugnato testō p q̄relā
deducit res ad causam intestati, ⁊ postea intentat petitio he
reditatis ab intestato: ideo hic premittitur de inoffi.test.tanq̄
de preparatorio petitionis hereditatis ⁊ istud totū voluit gl.
super ista rubrica in paucissimis verbis.

Possidere pro herede capitur altero de tribus modis.
2 ☞ Dictio perinde est nota similitudinis.
3 Querela inoffi.testa.datur contra fideicom.vniuersalem.
4 Querela inofficiosi testa.annullat etiā fideicō.vniuersale.
5 Petitio here.que datur cōtra possidentem pro heredē, qui in veritate non est heres, est duplex.
6 An qui agit querela intelligatur simul agere petitiōe heredi.
7 Querelā cōpetit filio qui est exheredatus, ⁊ non potest intentari nisi adita hereditate.
8 Querele inofficiose donationis ⁊ rei vendi.non possunt simul intentari.
9 Regulariter petitio hereditatis non datur cōtra titulo possidentem: fallit tamen in.x.casibus.

Cum de inofficioso.

1 † Cōtra fideicōmissariū vniuersalē q h̄r̄dita
tē possidet, cōpetit q̄rela inoffi.test.qua obtē
ta, postea ɔ eūdē dat petitio h̄r̄ditatis tanq̄
cōtra possidentē pro herede vel p possessore.
h.d.scd̄m verū intellectum: vel sic ⁊ breui⁹: primo querela de
inde petitio hereditatis cōtra fideicōmissarium possunt inten
tari.h.d. ¶ Diuiditur in duas partes.j.loquitur de querela
2 inoff.test.scd̄a de petitione hereditatis.ij.ibi perinde. ¶ † Et
premitte ad euidētiam qd possidere pro herede capitur altero
de tribus modis, vt declarat gl.in.l.p herede.in prin.ff.de pe
ti.here.⁊ gl.in rub.ff.de vsucapio.p here.⁊ Bar.in.l.j.eiusdē
ti.sed hic ⁊ in oī materia simili, capit p eo q in veritate nō est
heres: tñ reputat se heredem, ⁊ sic pro eo qui dicit se heredem
⁊ nō est: p possessore vero dicit possidere, qui nullam causam
possidendi hz, nec aliud ius nisi q: possidet.d.l.p herede in fi.
cū.l.seq.⁊ ɔ istos duos proprie cōpetit petitio hereditatis, ex
quo possident res hereditarias, ⁊ nullū ius habēt: nā contra
possidentē cū tit.nō datur petitio hereditatis, vt in glo.ma
gna vbi dr. ¶ Dicitur ergo in hac.l q̄ fili⁹ exh̄r̄dat⁹ in testō
matris: vel preteritus, qd idem est: q: preteritio matris habet
pro exh̄r̄datiōe, §.mater.insti.de exh̄r̄da.libe.dz intētare q̄re
lam inoffi.testamēti ɔ fideicōmissarium vniuersalem, ad quē
iure fideicommissi tota hereditas materna peruenit.nam ex
pugnato testō matris per q̄relā inofficiosi testamenti, erit per
inde dixit tex.ac si fideicommissari⁹ possideat pro herede: q:
licet a principio esset vtiliter heres: tñ postea expugnato testa
mento per querelam, nunc de presenti possidet pro herede: q:
nullum ius habet, ideo cōueniri poterit petitiōe hereditatis,
per quā fili⁹ ab eo aduocabit in effectu mediante officio iudi.
poss.omniū rerū maternarū.iste est clar⁹ ⁊ nitid⁹ sensus hui⁹.
l. ¶ Jn tex.ibi vt perinde: gl.Jo.fab.Sal.⁊ Pau.de ca.expo
a nunt perinde dictionem a, pro exinde: vt sit denotatiua ordi
3 nis.† Ego puto qd litera stet bene, ⁊ q̄ dictio perinde sit no
ta similitudinis, vt p istū modū fideicōmissarius habeat verum
titulū ex testamēto: sed cū expugnato testamento fideicōmis
sum tollatur, certe perinde tenet ac si possideret pro herede: qd
est quando quis non est heres, sed credit se heredē: vt.ɔ.decla
raui, ⁊ quamuis de presenti vere possideat p herede, tñ dicit a
per similitudinem perinde, propter initium: omnino vere fuit
fideicommissarius.arg.l.vni.C.de vsuca.transfor, ⁊ qd dictio
perinde, sit nota similitudinis est tex in.l.q a patre.⁊ ibi no.bar.
ff.de ɔfir.tu.⁊ in.l.j.vbi gl.⁊ Bar.ff.de recepta.gl.⁊ no.Bar.in
l.sacrilegij.ff.ad.l.iul.pecu.⁊ Bar.in extrauagāti ad reprimen
dū in verbo pinde.⁊ tex.in.l.hoc gen⁹.⁊ ibi gl.⁊ Jo.de imo.ff.
ff.de cōdi.⁊ demō.⁊ in.j.l.si qs vi.in prin.⁊ ibi not.Lud.rom.
ff.de acq.pos.⁊ notat pulchre Bal.in.l.sed ⁊ si lege.§.pinde.p
illū tex.ff.de peti.hered.vbi notat qd dictio perinde denotat
omnimodā ⁊ perfectā similitudinē, ⁊ totalem iuris idētitatē,
et hoc inducit ad statutū vt ibi p eū: sed contrarium in statu
to tenet Bart.in locis preallegatis.precipue in.d.l.sacrilegij.
4 ¶ † No.j.ex hoc tex.qd querela inofficiosi testamēti dat con
tra fideicōmissariū: intellige qñ fideicōmissarius vniuersalis,
⁊ ei est restituta hereditas in totū, nulla facta detractiōe alicu
ius quote hereditatis: ⁊ isto casu q̄rela intētata ɔ heredem et
sententia lata cōtra eundē nihil noceret fideicōmissario vni
uersali: ex quo omnis effectus iuris hereditarij translatus est
in ipsum fideicōmissarium.l.facta.§.si heres.j.⁊ ibi Bar.⁊ alij.
ff.ad treb.doc.hic Bal in.l.j.in vlt.col in ver.q̄ro quid sit pro
cur.in rem suā.C.qñ p ouo.nō est necesse.si vero restō h̄r̄dita
tis nō esset facta in totū fideicōmissario, tunc p illa quota he
reditatis sibi restituta intētat cōtra eū querela: ⁊ pro alia par
te ɔ directū heredē.⁊ sic intētat tūc cōtra diuersos.l.cū duo
5 bus.j.e.⁊.l.circa.ff.e. ¶ † Scd̄o no.ex hoc tex.qd q̄rela inoffi.
testamēti annullat etiā fideicōmissum vniuersale.ptz q: facit q̄
fideicōmissari⁹ postea possideat p herede.⁊ sic fine ti.qd ho
die nō p̄cedit p aut.ex cā.C.de lib.p̄teri.p quam rupto testa
mēto per querelā, fideicōmissa nedū particularia sed etiā vni
uersalia sustinent, nisi quo ad legitimam filij, sm Bald.Sal.et
Pau.de ca.hic ⁊ hoc tenēt glo.⁊ doc.in.l.ita tamē.§.quoties.
ff.ad trebel.⁊ gl.in.l.eā quā.in verbo traditur.in.iij.fal.C.de
fideicommis.Bar.in.d.aut.ex causa.in antepenul.col.⁊ in.l.fi
lio preterito.⁊ ibi Jmo.in.xxiij.col ff.de iniust.rupt.Bal.in
in.l.si cum vel in vtero.ff.de testamen.mili.Ang.in.§.fi.i aut.
vt cū de appel.cog. ¶ Capio gl.j.⁊ quero de ratione dubitan
di ad istam.l.gl.dicit quia secundū quosdam querela habet in
se implicatā petitionem hereditatis, vt dicetur in glo.ij.sed pe
titio hereditatis nō datur cōtra eum qui possidet cum ti.put
hic facit fideicommissarius: ratio aūt dicēdi est sm glo.q: hic
ti.fideicommissi fuit irritatus per querelā, vnde postea vtilis
petitio here.potuit intētari contra fideicommissariū priuatū
iure fideicō.Adde quod alia poterat esse ratio dubitādi.quia
querela debet intētari cōtra scriptum heredem.l.scimus.§.fin.
j.eo.circa fi.ff.e.ergo videbatur quod nō posset intentari ɔ fi
deicōmissariū: sed contrariū decidit hic.nā arg.procederet qñ
heres scriptus nō restituisset h̄r̄ditatē, sz restituta hereditate
fideicōmissarius in effectu est loco heredis: ideo cōtra eū intē
tatur querela, sicut ⁊ cōtra fiscum qui vel successit heredi indi
gno vel occupauit bōa h̄r̄ditaria tanq̄ vacātia tex.est in.l.si he
redem.j.eo. ¶ Capio gl.magnā in verbo teneatur.ista glo.est
obscura intricata, ⁊ male declarat a scribētibus: ideo pro eius
euidentia ⁊ introductione premitte tria. ¶ Prio p̄mitte sm
6 Pau.de ca.† qd petitio hereditatis q̄ dat contra possidentē
p herede, qui in veritate nō est heres est duplex: aut enim iste

a ¶ Dictionē perinde.adde Bar.in extrauag.ad reprimen.in verbo pinde.dn̄i de rot.deci.cccxxxvij.in nouis.

Universidad de Deusto Biblioteca

qui possidet pretẽdit se esse heredẽ directo: ⁊ tũc cõtra eũ ꝑpetit directa petitio hereditatis. aut pretẽdit se esse fideicõmissariũ, ⁊ tũc fm gl. cõpetit vtilis petitio hereditatis, ⁊ ideo glosſ. hic ⁊ vbiq; intelligũt ꝙ ista l. loquat de vtili petitiõe hereditatis. ꝓpter plonã cõuẽti l. fideicõmissariꝰ. ¶ Sz ꝑ certo glo. ⁊ Pau. ó ca. errãt j istis terminis. nã bñ verũ est ꝙ reperiſ directa petitio hereditatis itẽ vtilis, sed qñ competat directa vt vtilis nõ est ex ꝑsona possessoris cõuẽti, vt dicũt gl. ⁊ Pau. ó ca. ⁊ male ſz exꝑsona agẽtis: qz si agens est heres directo de iure ciuili: sibi cõpetit directa petitio hereditatis. dequa loquit̃ de petitiõe hereditatis. Si vero agẽs solũ sit heres de iure pretorio, ⁊ sic vtilis: iuxta. ſ. quos aũt. inſt. de bo. poſ. isto casu sibi cõpetit bonorũ poſ. hereditatis petitio, ⁊ de ista loquit̃ ti. ff. de bo. poſ. here. pet. aut iste q agit est fideicõmissariꝰ? vnuer salis: ⁊ tũc ẽt sibi cõpetit vtilis pe. her. ⁊ sic fideicõmissaria he re. peti. ⁊ de ista loquit̃ in ti. ff. de fideicõmiſſa. here. pe. ⁊ sic an cõpetat directa peti. here. an vtilis pẽdet a iure ꝙ hz agẽt, ⁊ i hoc nõ attẽdimus quo iure possideat possessor. ⁊ tic cũ i ista l. filius expugnato testõ matris succedat directe ab intestato ó iure ciuili ergo i hac l. sibi semp cõpetit directa petitio here. ergo multũ inepte gl. intellexit istũ tex. loq de vtili petitio. her. ꝓpter ꝑsonã fideicõmissarĩ cõuenti. est bñ verũ, ꝙ ex parte cõuenti ſit differẽtia, an cõueniat directo an vtiliter: qz si ꝓtendit se heredẽ directo. tũc cõuenit peti. here. directa ⁊ directo si vero ꝓtẽdit se fideicõmissariũ: tunc nõ conuenitur directa peti. heredi. ſz vtiliter. put in ſimili declarat gl. magiſtra in rubr. ff. de rei vend. ¶ Scõo propinus ad gl. premitte qõ ista gl. ſz Jac. But. Bal. Sal. ⁊ Modern. hic formaꝝ solũ vnã opin. quã ꝓsequitur ſz doc. a ꝓin. vſq; ad fi. qõ peti. heredit. non poſſit competere cõtra fideicõmissariũ, ex quo possidet cum tit. Ego aũt aliter intelligo istam gl. ⁊ puto qõ formet duas differẽtias. ⁊ ideo eã diuido ſ duas partes principales: secũda est ibi, ſz contra primã. ⁊ inducã ſtatum has opiniones. ¶ Tertio premitte, qõ dũ gl. circa ꝓncipiũ dicit acſi poſſideret ꝓ herede: vl ꝓ possessore. ⁊ vero titulo: dũ dicit ⁊ vero titu. est corrupta vitiõsa lectura ſz Raph. Fulgo. ⁊ dz dicere nullo titu. ⁊ licet iſte nõ de lineat, puto qõ istud oꝫ erit: qz possidere ꝓ herede. est nullũ titulũ habere: vt declarat in tex. ergo impossibile est possidere ꝓ here. ⁊ verũ titulũ habere ꝓpter hoc vt puto Raph. Ful. creditit gl. esse corruptã. Sz credo qõ intentio gl. fuerit, qõ dicat habere verum titulum habito respectu ad querelã inofficioſi testamenti. ⁊ dicatur possidere ꝓ herede: habito respectu ad petitionem heredi. ⁊ ꝓpter ea subiungit gl. qõ ad id qõ dicit. ꝙ possidere, nõ refertur querelã: nõ nego tamẽ quin gl. malẽ dicat. ⁊ istud inferius reprobatur clarius. Istis ꝓ introductione gl. premissis. ¶ Capio primã partẽ in qua ego puto gl. qõ gl. formet vnã oppoſitionẽ ⁊ ꝓsequat̃ que est ista. tex. dicit qõ querela inofficioſi testamẽti intẽtatur contra fideicõmissarium. vt perinde: vult qõ querela ⁊ peti. heredi. possint intẽtari eo dẽtẽpore simul ⁊ semel contra fideicõmissariũ: ſz istud vidicẽ falsum. per rationẽ

7 q nã statim inducã: ergo male dicit tex. ¶ Pro solutiõe hujus primæ oppoſitiõis ad tex. gl. examinat an q agit querela, intelligit simpl agere petitione hereditatis. ⁊ refert opi. Bu. qui tenebat qõ ſic per illũ tex. ⁊ per alia duo iura allegata i gl. ¶ Pro ista opinione bene faciũt ſimil. qz filiꝰ dicẽdo testamẽtum falsum vel nullũ, videtur simul intẽtare ab intest. bo. poſ. vnde lib. l. cũ quidam. vbi gl. ⁊ Bart. ff. de bon. poſ. Bart. in. l. posthumꝰ. ſ. fi. ff. de inof. test. licet gl. hic. ⁊ plenius gl. in. l. qui de inofficioſo, ſ. j. ff. eod. reprobat istam opinionem per plura fundamẽta. ⁊ veritas est qõ ista opinio est falsa, per rationẽ cui

8 dentem. † nã querelã cõpetit filio qui est exheredatus, ⁊ sic nõ est heres, cõtra verũ heredẽ: nõ querela inofficioſi testamẽti nõ põt intẽtari nisi adita hereditate per verũ heredẽ. l. filiũ. ſ, ſz cũ exheredatio. ff. de bono. poſ. cõtra tabu. l papinianus. ſ, si cõditiõi. ff. eo. led peti. heredi. dat ei qui vere est heres ex testamẽto, vt ab intestato, ⁊ tra eũ qui possidet ꝓ herede. ⁊ sic q in veritate nõ est heres. ergo apparet qõ impossibile est qõ ista remedia simul intendat: qz sunt cõtraria. ⁊ sic qui intẽtat querelam, nedũ nõ intelligit tacite intẽtare peti. here. imo ſi vellet exꝑsse nõ posset simul intẽtare per rationẽ prædictã. ⁊ ita tenet

9 Bal. in. l. qõ tempore. in pe. col. C. de resti. mili. † sicut nec querela inofficioſe donationis, ⁊ rei pẽdi. possunt simpl intentari, ſz Bald. in. l. ſ. in. vũ. g. ſ. tit. i. nisi cõditionaliter intentarẽtur, vt ẽt glo. nota. in. d. l. qui de inofficioſo. ſ. j. quam etiam sequitur Pau. de cast. hic ad oppoſitionem. ã. factã de textu. in verbo vt perinde, qui vid. tur continuatiue eodem tẽpore loqui. glo

a ¶ Et ista l. putatiua ⁊ petitiõe hereditatis fideicõmiſ. Elex. lib. iiij. consil. lxxxiij. viso themate. Purp.

b ¶ Istã sublimi ꝙ quãdo lite mota vel mala fide acquirit. Alex. ã. in. l. fi. col. pen. C. de edic. diui adr. tol. Purp.

c ¶ Late Alex li. v. consi. clxxxvi. omissa disputatiõe. Ange. in. ſ. sed iste. col. pend. inſit. de actio. Purp.

respõdet quod dictio perinde. exponit ꝓ exinde, vt sit denotatiua ordinis in tempore. sed dic melius vt dixi in tex. ¶ In cũda parte principali. Glo. ibi sed cotra primam. Glo. bene tenet directam oppoſitionem contra text. vt formaꝝ Bar. ⁊ alij ⁊ in effectu ponit duas solutiones, ⁊ vera solutio est. quã ponit ibi vel plata q̃rela scõm nos. qõ expugnato primo testamẽto querelã, ⁊ sic irritato fideic. cũ tunc possideat sine tit. potest cõ

10 uenire petitione here. quem intellectum clarius ponit glo. superius circa medium in gl. i. alius vero intellectꝰ glo. ⁊ sic alia sola, qõ hic habebat ti. vnuersalẽ cum mala fide. nõ est verus ⁊ diuinat. ¶ Ex ista tſi scõa parte gl. habes regulã ⁊ tres fallẽtias. † regula est peti. heredi. non dat̃ ꝛtra tit. possidentẽ. l. regulariter. ff. de pe. hered. ⁊ ꝓ hereditatẽ. C. in qui. cau. cess. lõg.

a tẽpo. pscrip. ª ratio vera ⁊ cõis est: qz iste q possidet cũ tit. habet duo. scõm ti. ⁊ pos. ergo debet excludere agentẽ peti. here. qui solũ ti. hz: ista rõne tradũt Bart. ⁊ doc. in. l. hereditatis. C. de peti. here. Bar. in. l. ꝓ herede. in ꝓin. ff. eo. Bal. in. d. l. heredi tatẽ. sequntẽ Ang. ⁊ Jmo. in. l. ſi is qui bonis. ff. de rei vẽdi. re. Ang. in. l. pomponius. als incipit: ſi ex equis. ff. de acq. here. ad istam regulam gl. ponit tres fal. ⁊ plenius gl. in. d. l. hereditatem. tu adde septem als no. fal. ¶ Quarto ergo falsũ qñ ille qui possidebat ꝓ herede vel possessore, ⁊ sic poterat cõueniri petitio. here. alienauit in aliũ qui nõ põt conueniri peti. here. cum possideat titulo certe potẽtio cõuenire primum qui alienauit: nõ quidem peti. here. sed actione in factũ ex illo edicto de alienatione iudi. mu. causa fac. ita no. Bar. in. l. ij. ſ. opus. ꝓ illũ tex. ff de alie. iu. mu. causa fac. ¶ Tu aduerte qõ limitatio est vera, quãtũ ad actionẽ i factũ: cuius ab eo q poterat cõ

b ueniri peti. here. qõ ipse cõuenti nõ poterit: in hoc male dixit ⁊ ita erit qnta limitatio ᵇ. q̃ est bñ no. qõ qui possidet cũ titulo, nõ põt conueniri petitione hereditatis: est verum nisi acqsierit talem: titulũ ab eo q cõueniri poterat ne sit meliorꝭ cõditionis quã author suus. ita tz ipsemet Bar. in. l. cogi ad fin. C. de pet. here. ⁊ in l. ſi rẽ ꝑtium. per illũ text. ff. de peti. here. Pau. de ca. in. l. hereditatis. C. de pet. here. ⁊ in. l. fin. C. de edi. dicti adri. tol. ⁊ in cõſi. vj. qõ incipit, in causa q̃ vertit cozã locũ tenẽte potestatis forliuij. ¶ Sexto sing. limita, dũ talis titul. fuit acq̃situs in vita testatoris: sec? si post eius mortem. nam. titul? ⁊ pos. adepti mortuo testatore, nõ excludũt peti. hered. ita tenet Bal. in. l. ſi. C. de edic. di. adri. tol. in. ix. op. vbi reputat hoc esse no. dignũ. ⁊ in. ẋj. opp. vbi dicit se mirari hoc a nemine fuisse animaduersum ¶ Istã c limitationẽ reprobat Sal.

c l. ſi. vbi etiã Pau. de ca. d. Alex. ⁊ eã per nulla reprobat Ang. ipsemet Bal. in repe. l. incerti. in xij. q. C. de peti. here. ⁊ in. d. de are in. ſ. sed iste. in vlt. char inſti. de actio. ⁊ contrariũ tenet rium est gl. in. l. pe. ⁊ in. l. ũ. ff. ꝓ leg. ⁊ in contrariũ fortiter strin Sal in. d. l. ſi ⁊ in. l. ũ. qñ ille primo acquisiuit possessionem de ꝓ se sine titulo: qz hz postea supueniat sibi titulus, nõ excludit petitione hereditatis: ꝓ textũ in d. l. ſi rẽ ꝑtiũ. ⁊ ibi gl. i. Tu adde qõ istam limitationem expresse ponit Bald. in. d. l. ij. i. x. opp. in ver. vnũ tamẽ scias: sed aduerte: qz gl. in. d. l. ſi rẽ ꝑ tium. in qua se fundãt Bal. ⁊ Sali. reprobat per Bart. ⁊ oẽs ibi, quod uno titulus superueniens antequam intentetur peti. hered. ea excludit. ⁊ idẽ tz Bar. ⁊ doct. in. l. cogi. ⁊ bene facit communis ratio superius relata. ¶ Octauo singulariter limitat Joan. de ana. in cõſi. c. qõ incipit visa petitione ꝓ rrecta: quando quis in libello cõtra possidẽtẽ titulo solum peteret se mitti in tenutam bonorum hereditariorũ: cui iste modꝰ nõ reperiat prohibitus contra ti. possidentem. ergo censetur permissus. l. necnõ. ſ. qõ eis. ff. ex qui. cau. maio. ⁊ c. j. de ꝑcura. in vſ. ꝓ certo nona est hec limitatio, nec per aliquẽ tacta. ⁊ si est vera, in practica magnum honorem faceret: sed credo qõ confundatur ex rõne cõmuni: qz cũ possessor habeat duo: ſz titulũ ⁊ pos. agẽs xpo habeat solũ titulũ, certe si posset auferre tenutã. ꝓ indirectũ fieret contra dispoſitionem. l. ¶ Nono no. limita qñ aliquis bona fide possidẽs hereditatẽ, vendidit alicui bone fidei emptori certam quotam istius hereditatis: cer. verus heres potest agere peti. here. cõtra istũ emptorem dummõ agat ad singulas res, nõ ad quotã. ita limitat. d. Barth. vero. in cantela. clxxxj. motus per plura, ꝓsertim qz quãuis habeat titulũ in quot, nõ tñ habet titulũ in rebus particularibus. ⁊ sic quo ad res particulares in quib? caſſat titul? debet posse cõpetere petitionẽ hered. tu cõsidera que dixi. ſ. in v limita. ⁊ hic adde. ¶ Decimo ⁊ vltimo limita qñ quis habet titulũ putatiuũ iusto errore, als sufficiẽtẽ ad prescribẽdũ: iste titulus nõ excludit peti, here. ante prescriptionẽ cõpletã, glo. est in. l. ſi. ⁊ in gl. ſi. ibi Cy. ⁊ Bald. in. v. oppo. ⁊ Mod. C. de edic. diui adri. tol. glo. in. l. ij. in ꝓncip. ⁊ ibi Barto. ff. quo. bono. glo.

bono. gl. in. l. nõ solũ, als incipit. l. iulianus. in ꝓin. ⁊ ibi Bar. ff. ex qui. cau. maio. gl. ⁊ Bal. in rub. quo. bono. Joan. fab. in. ſ. sequẽs. inſti. de actio. ¶ Cõtrariũ tz gl. expressa in. l. ſi. in ẋbo ff. ꝓ leg. ⁊ gl. no. in. l. nec villã. ſ. cibus. in verbo sciẽs. et ibi Ang. ff. de pe. here. ⁊ ibi est tex. a cõtrario sensu, de quo ibi perpẽdit Bar. ⁊ relinqt cogitãdũ: sed Bal. ibi reprobat illam gl. nec ibi debet sumi argũ a ẋio sensu, cum resultat absurdꝰ intellectus. l. conuenticulam. C. de epiſc. ⁊ cleri. glo. in. l. ij. ff. de condi. inſer.

Jason Padue.

2 ¶ Habilitatus ad aliqua iura vel remedia, nõ habet eorũ effectum donec illa ad actum deducat.

3 Appella. doctoris, non venit scholaris licentiatus.

4 Epi nondum consecratus: nõ põt indulgentias concedere.

5 Non valent rescripta imperatoris nondum cozonati.

6 Potentia ꝓpinqua actui, reputatur ꝓ actu.

7 Mulier habetur ꝓ copulata ⁊ carnaliter cognita a viro, que de ꝓximo, copulanda est.

8 Septem reperiuntur bo. poſſ.

9 Qñ filius in ptãte ℔abulat testa. nemini tenet̃ pstare legata: tã quando emancipatus cõtratabulat, tenetur prestare legata coniunctis personis, ⁊ quibusdam alijs.

10 Pretor oi casu ꝓuidet nilꝰ de remedio nisi in exhĥdatiõe.

1 ¶ Quamuis de. † Filiꝰ emãcipatꝰ exhĥdatꝰ q agnouit bono. poſ. gratia litis agnoscẽde, nullũ ius ꝓ hoc cõſequit: ſz solũ aditũ ad querelãdũ testin: ⁊ postea ad peti. here. ⁊ ideo interim nõ põt a sciptis heredib? poſſ. bonorum hereditariorũ auferri. h. d. scõm verũ intellectũ. ¶ Dubiũ fa ciebat: qñ quis est declaratus bo. poſ. de iure ꝓrio, vel he res de iure ciuili, dz mediãte officio iudicis sibi restitui poſ. bono. hereditariorũ vt declarat Bar. ⁊ l. ij. ff. de peti. here. rõ decidendi in cõtrarium est: qz illud ꝓcederet in bo. poſ. q̃ triburet ius in ꝓprietate: sed ista. l. loquitur bon. poſſ. gratia litis agnoscẽde, per quã solũ ꝓestat aditus emãcipato exhĥdato, vt possit querelã intẽtare: quo casu qñ filiꝰ põt q̃relare testm patris: istud nõ cõpetit: quin heres scripturus debeat mitti in possessionẽ. tex. est in. l. ij. C. de edic. di. adri. tol. ergo multo magis si est in possessiõe dz in ea defendi ꝓ regulã. l. patre furiosum. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ c. intellecto. de inreiurando.

2 ¶ † Nõ. ex ista. l. vltra oẽs nouã regulã, qõ habilitates ad aliqua iura vel remedia, nõ tñ hz eorũ effectũ, donec illa ad actũ deducat: nã hic emãcipatꝰ exhĥdatꝰ, mediãte bo. poſſ. gratia litis agnoscẽde fuit habilitatus, vt possit intentare querelã. ⁊ postea peti here. tñ nõ cõsequitur eorũ effectũ, nisi tales actiones ad actũ deducat. ⁊ ideo interim nõ põt scriptis heredib? poſſessionẽ auferre. facit. l. j. ff. quorũ bo. ¶ Ista regula ſz nullibi inuenerim, tñ vltra istũ tex. cõfirmo ex qnp. ¶ Pro non sufficit habit? ⁊ potẽtia, vbi requiritur actus. l. sed si plures. ſ.

3 si ex asse. ver. nec enim sufficit. ff. de vul. ⁊ pupil. † Scõo facit qõ no. Bal. in. c. qdã. per illũ tex. de renũ. qõ licẽtiatꝰ ad actũ nõ est in actu. ¶ Tertio facit: nã scholaris ingressus examẽ do ctorũ ⁊ licẽtiatus, ⁊ sic habilitatus ad doctoratũ: nõ tñ venit appellatiõe doctoris: nec ꝓ priuilegia doctoꝝ, nisi actualr̃ sit doctoratꝰ. ita no. Bal. in. l. athlete. in ꝓin. ꝓ illũ tex. ff. de excu. tu. ⁊ no. in. l. pe. ff. de test. mili. ⁊ l. aut. habita. in. vj. col. ⁊ ibi Sali. in. ẋij. C. ne filiꝰ ꝓ patre. ⁊ idẽ Bal. in. d. c. quidã. de q̃ etiã Bal. ꝓ Bal. vbi limitat in. l. j. in pe. col. vbi ¶ Mod. ff. ſol. ma. Jmo. ⁊ Semi. post Pe. de anch. ꝓ emio sexti. in. iij. col. ꝓ Raph. cn. in. l. mulier. ꝓ j. ff. ad treb. ⁊ ibi do. Alex. ⁊ in. l. ſi cui pure. eo. ti.

4 ad treb. ¶ Quarto facit, qõ electus ad epatũ sed nõdũ cõ

a secrat? nõ põt epalia exercere, indulgẽtias cõcedere ª. ita no. d. Ant. Jmo. ⁊ Dan. in. c. tua. ꝓ illũ tex. de his q̃ ſi. a prelat. ſi. cõſen. cap. ⁊ idẽ Pan. in. c. tam literis. per illũ tex. in. j. nota. de testi. ⁊ in. c. nostri. ꝓ illum tex. in. ſ. no. de elec. ⁊ in. c. eam te. vbi Jo. an. ⁊ alij de referri. vñ dicit Bal. in. l. ſi nondũ. circa ꝓnc. C. de fur. qõ ciuitas interficies electũ in epm, nõ incidit in pe

5 nam interficietis epm de qua. xxv. q. ij. c. ita nos ¶ Quinto facit qõ de imperatore electo añ coronationẽ dicitꝰ, qõ eius rescripta nõ valent. l. bñ a zenone. in ver. quo nutu. diuino imperiales fuscepimus insulas. ⁊ ibi ad hoc no. Bart. C. de q̃dri. pscri. ⁊ ibi dẽ Ang. ⁊ latius Sal. Bal. in ꝓoe. decretalium. in. iij. ẋij. co. gl. i cle. j. de iureiur. no. Bal. in. l. pluriꝰ. i ꝓ. ff. de cõ di. ⁊ demõ. vbi etiã ꝓ illũ tex. dicit qõ potestas añ? ingrediat palatiũ. ptãs nõ põt exercere officiũ. sed de hoc est melior tex. in. l. observare. ꝓ. fi. de offi. ꝓcõlu. ⁊ leg. ¶ Accedant sexto loco que ponit Bart. in. l. ex eo. cũ suis cocordantijs. ff. de testa. mẽ. ¶ Per istã regulã ⁊ ꝓdicta reddit dubiũ illud qõ tenet Ang. in. l. ex eo. qõ pena statum de offendẽte scholarẽ matricu lati. hz locũ in offendente eũ qui rector iussit matriculari litarũ, hz locũ in offendente eũ qui rector iussit matriculari litarũ, nisi salues cet nondũ a notario esset in matricula delcriptus: nisi salues

6 Ang. scõm terminos limitatiõis sequẽtis. ¶ † Limita ergo predictã regulã, nisi habitatio ⁊ potẽtia sit ꝓxima actui: qz potentia ꝓpinqua actui reputatur ꝓ actu. l. pe. vbi gl. multa p hoc infert. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. ff. de test. mili. Bal. in. l. q indignus. ff. de test. mili. ⁊ in. l. j. in pe. col. ff. ſol ma. ⁊ ideo ꝓ. d. l. pe.

7 di. Sali. in. l. cũ te. in ſi. C. de do. ante nup. † ꝙ mulier habeat ꝓ

b copulata ⁊ carnaliter cognita ᵇ a viro, que de ꝓxima copulãda est. ⁊ Pau. de ca. in. l. ij. ſ. fi seruꝰ. ff. de acq. poſſ tenet qõ de primo bãiendꝰ habet ꝓ bãnito, vt possit ex forma statuti impune offendi. l. ẋ. d. Alex. ibi reprobet. ¶ Itẽ ecclesia de primo cõsecranda habetur ꝓ consecrata, ⁊ gaudet priuilegijs basilice. ita no. Pan. in. c. ecclesia. in iij. no. per illũ text. de immu. eccle. ¶ Itẽ condẽnandꝰ ꝓ sniam habet ꝙ condẽnato. tex. est no. in. l. qui pene. ſ. diuꝰ pius. ff. de manumiſ. ¶ Itẽ fructus de ꝓximo recolligendi habent ꝓ recollectis: fm Bart. in. d. l. dinoctio, ſ, interdũ. ff. ſol. ma. facit etiã qõ vult Bal. in. l. ſi ꝓ ea. vj. q. C. mã. q̃dã al. a sista retuli hoc anno que hic potest addere. ¶ Capio glo. in verbo quamuis, quam diuidẽ in quinq; partes, ꝓout quinq; ponit intellectus ad tex. partes patent. ista gl. facta est ꝓpter duo contraria. nam text. ꝓsupponit ex hercdato cõpetere bon. poſ. sed istud est falsum. † nã

8 septem sunt bon. poſſ. que enumerãtur. inſtit. de bon. poſſ. quarum nulla competit ex heredato. Secundũ contrarium est qz text. vult qõ filius qui habuit bono. poſſ. etiã possit intentare querelam: istud vltimum videtur falsum: qz querela est remedium subsidiariũ, ⁊ nõ cõpetit vbi aliud pot habere locum. ſ. tã antẽ inſti. eo. allegato in gl. tene primũ intellectũ gl. secũdũ quem rñdetur vtriq; cõtrario. ⁊ quid sit ista bono. poſſ. gratia litis agnoscende: vltra doc. hic adde gl. ⁊ Bar. in. l. papi. ſ. j. ff. eo. Bal. ⁊ Mod. in. l. ſi. vbi dicit. C. vñ cog. ⁊ est necessaria etiã hodie fm Guil. de cu. Jac. but. Ray. ⁊ Bal. hic. Bar. ⁊ Bal. in. d. l. ſi. C. vnde cog. Jo. fab. in. ſ. ſi. inſti. de bo. poſſ. qz licet hodie sit sublata differẽtia inter filios emancipatos ⁊ retentos. l. potestate. l. meminim? C. de legi. here. ⁊ ſ. ſi. xo nec ꝓ. ſi. nullã vero. l. aut. de here. ab inte. illud, ꝑcedit quãtũ ad succedendũ ab intestato, ſz cõdito testõ multe differẽtie adhuc durãt: qualis est ista. fm gl. in. l. ſi emãcipati. C. de col. ⁊ in aut. ex causa. C. de lib. ꝓtete. ⁊ in. l gallus. ꝓ. ſ quid si tantũ. vbi Bart. ⁊ alij. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊ ita tene quamuis contrarium tenet Pau. de ca. hic. ¶ Sed aduerte circa istam bon. poſſ. gratia litis agnoscẽde, si velles tenere aliã declarationẽ vltramon. quã ponũt Jac. de are. pe. Ly. hic. ⁊ sequnt i. d. l. ſi. ⁊ sequit etiã Sal. hic, ⁊ ibi posses rñdere fundamẽto Bar. reprobãtis vltra. in. l pa a pinian?. ꝓ. j. ff. e. ⁊ ¶ Mod. in. d. l. ſi. ⁊ Pau. de ca. hic, dũ dicunt quod etiam filio in potestate competit querela cõtra testamẽtum patris. ⁊ tamen eo expugnato nõ cogunt̃ abintestato esse heredes. l quẽ admodũ. ff. eo. ⁊ similiter filio ℔ testũ matris. nã considera ꝙ vltramontani bene loquunt̃ in emancipatis. nã consideraũt prætor, qõ emancipati erant penitus incogniti a iure ciuili, vnde prætor admittendo emãcipatos incognitos ad querelã, faciebat iniuriam testõ ⁊ testari, ⁊ ideo voluit qõ emancipatus expugnato testamento per querelã cogat̃ postea ab intestõ succedere: cuius iniurie causa non est ꝓtor in alijs.

6 tolle bonũ simile. † qñ filius in potestate cõtratabulat testũ, b nemini tenet̃ pstare legata, ⁊ tñ quando emancipatꝰ cõtratabulat, tenet̃ prestare legata cõiunctis psonis, a quibusdã alijs per tit. ff. de leg. prestã. rõ: qz primo casu prætor nemini iniuriã facit. cum omnino filij in ptate possent rũpere testũ de iu. ciui. et sic prætor ibi nõ faciebat iniuriam. ꝓnt facit admittendo emãcipatos. tex. est in. l. ſi is qui in ptate. in ꝓin. ff. de leg. prestã. ¶ Extra gl. moueor difficultatẽ quã nõ reperio alicubi tactã qz prætor omni casu ꝓuidit filijs de remedio ꝓtorio, nisi in

10 exhĥda. † nã filio in ptate ꝓtorio, quãuis hẽat ius dicẽdi nullũ de iur. ciui. tñ ei ꝓuidet remedio prætorio. ſ. sup bon. poſſ. cõtra tab. l. ſi. in ver. sancimus. C. de lib. prete. ⁊ tñ qñ filius i potestate est exheredat?, ꝓtor nõ ꝓuidet sibi de aliquo remedio prætorio. ⁊ tñ sibi esset magis necessariũ ꝓtz: qz qñ est ꝓterit?, hz de iure ciuili ius dicẽdi nullũ: qõ est ꝓpetnũ. ⁊ tñ qñ est exhĥdatꝰ, hz solũ q̃relã, q̃ tñ durat qnquẽnio: qz nõ ꝓuidit ibi ꝓtor de remedio prætorio: ꝓ certo vt ꝓter esse diminut?. Similiter etiã in filijs emancipatis, ꝓtor ꝓuidit de remedio prætorio in omni casu, tam ex testõ quã ab intestato, nisi qñ sunt exheredati. ⁊ si dicis imo ꝓtor ꝓuidit tũc emãcipatis dando eis bo. poſſ. gratia litis agnoscẽde. ꝓ quã cogunt̃ scire a iure ciuili ⁊ habẽt q̃relã, quare nõ sic facit qñ sunt ꝓteriti quare non dat eis bon. poſſ. gratia litis agnosc. vt cogniti. a iu. ciui. habeãt ius dicẽdi nullũ, absq; eo qõ habeat ℔abulẽt quare nõ sic facit ab intestato, vt faciat eos cognosci a iure ciui. ouũ ei rñdere tu dicas, de ex heredatiõe, ſi nõ lusi rite exhĥdatꝰ habeni ꝓ preteritis. ⁊ qõ pura. pit. ſ, nõ q̃ia. ff. de ẋrab. ⁊ tũc habẽt remedium

a ¶ Et nec indulgentias ꝓcedere. ad de Frã. vercel. in c. accedẽtib?. de excess. pla. Arc. in. c. j. de pen. et remiſ. li. vj. Ant. de But. in. c. post translationem. in j. no. de renun.

¶ Cognita et ꝓ hanc doctrinam tenent ℔ doct. ꝙ ẽtate statuto qõ mulierẽ deceden te sine liberis maritus lucret̃ dotẽ. est. ſi fit dicta ad domũ viri: vt viro cõtingeret, dato qõ añ cõsumatiõnẽ decedat. ꝙ maritꝰ lucrabit dotẽ. ita ¶ Dipp. ⁊ marſi. singu. cvj. incip. ꝙ ꝓpio. ꝛc. vbi ẽt hãc cõem opi. doc. q̃ sic pẽdet ab his q̃ not. subtilis. d. phil. ẽt? ¶ l. nuptias. ff. de regu. iur. an copulatiue de substãtia infirmonij. de quo vide que potui ibi in add. ad eum.

Universidad de Buenos Aires Biblioteca

diū pretonum,si autē sunt rite ⁊ recte exheredati:q; pater minus deliquit:preto: non curauit prouidere de suo remedio in specie:cogita si quid melius possis inuenire.

2 ¶ L. nō subuenit testa. quando testator habuit tps mutādi test.⁊ non mutauit propter negligentiam.

3 Clausula codicillaris apposita in testa.non habet vim fideicō. vniuersalis quando posthumus fuit ignoranter preteritus,et quando hoc procedat.

4 Donatio inter viuos reuocata ipso iure p natiuitatē posthumi.presumitur reconfirmata a patre:si posthumus moriat.et pater postea superuiuat,q habuit tps mutādi,⁊ nō mutauit.

5 Posthum⁹ preterit⁹ in testa.matris,habeā pro instituto:qi in illo testa.sunt instituti alij filij:secus si extranei.

6 Quādo mater ignoranter preterijt filium,tūc preteritio habetur pro exheredatione.

7 Contra presumptionem iuris tantum bene admittitur probatio in contrarium.

8 L.vel statutum loquens diuersimode in casibus simplicibus, habet locum etiam in casu mixto,quando agitur de cōseruatione testamenti.

9 Ubi in aliqua materia concurrūt cause q̄ nocent,⁊ causa que prodest,⁊ materia est indiuidua ⁊ inseparabilis:attendit̄ causa que nocet.

10 Ubi in aliqua dispositiōe cōcurrūt persona priuilegiata,cui⁹ fauore actus inualidus sustinet,⁊ persona nō priuilegiata:priuilegium prodest etiā non priuilegiato,vt actus sustineatur.

3.

Si mater. Ista.l.est multū singularis fm Bar.⁊ ocā hic.⁊ ponit casum q̄ alibi nō reperitur in iure in quo posthum⁹ preteritus habeā p istituto aut hostate hui⁹.l.h.d.† posthumus preteritus a matre q̄ in puerperio decessit,⁊ ideo mutandi testamēti non habuit facultatē:videt cū aliis filijs viriliter instituto:ideo tūc ḡrela agere nō pōt:sed si extranei essent instituti,ḡrela rūperet in totū testū.h.d. ¶ Diuidit in tres partes prout tres ponit decisiones.q.ibi,sed cū eā.iū.ibi,sinautē heredes. ¶ In tex.ibi, quare filio tuo,dic q̄ imperator alloquit patrē posthumi maritū hui⁹ matris defuncte.q̄ prius ex alio primo marito duos filios susceperat,quos in testō hēdes instituerat. ¶† Ilo.ex.j.pte hui⁹.l.q̄ sū testō: habuit tps mutādi testū,⁊ non mutauit:q: fuit in negligētia.l.nō subuenit tali testō facit.l.tractaf.ff.de test.mi,per ista decidit Bar.in.l. j.ff.de vul.⁊ pu.in.iiij.q.principali.in ver.vlteri⁹ ḡro de pupillis ⁊c.q̄ si pupill⁹ cui facta est substō pupillaris decidit vno patre ⁊ pater decessit post filiū:an substituta⁹ pupillaris ex tacita vulgari admittat:⁊ decidit q̄ si pater decessit ex intervallo post filiū ita q̄ habuit facultatē mutādi testū:tūc substitutus nō admittit.pet hāc.l.als sic:⁊ idem tz Bart.in.l.si pater captus.⁊ in.l.cornelia.ff.de vul.⁊ pup.⁊ in.l.neq.§.fin.de test.mili.q̄ aliter nō examino:q: Jmo.⁊ Mod.in.l.j.tenēt Iriū. ¶ Scōo facit ista regula ad aliā ⁊ vtilē.q.retēta opi.Bar.multū equa in.l.j.vi.q.ff.de iure codicil.⁊ in auf.ex cā.in vlti.col.C. de libe.prete.vbi late tetigi.† ℭ clausula codicillaris apposita i testō.nō hēat vim fideicōmissi vniuersalis,q̄ posthum.fuit ignoranter preteri⁹:procedat si post natiuitatē talis posthumi testō: longo tpe supuixit:ita q̄ potuisset mutare clausulā dicti testi.⁊ nō mutauit:an tūc clausula habeat effectū vt filij cēseāt gravat⁹ restituere vniuersalē hēditatē scriptis hēdib⁹ retenta quarta.ista tex.facere⁹ q̄ sic,ex qua pater nato posth. potuit mutare ⁊ nō mutauit.presumit voluisse q̄ talis clausula codi.hēat suū effectū.itē tz Paul.de ca.in.l.j.C.de posth.here.instit.vbi refert se ita cōsuluisse in q̄dā casu ex bononia trāsmisso.⁊ idē tz in cōsi.lvij.q̄ incipit.Bar.de perusio.⁊ in cōsi.lij. q̄ incip.prelatus ⁊ egregius doc.⁊ ante eū idē voluit Ja.de bel.in disputatiōe q̄ incipit.quare ⁊ f vel mf.quā ponit post.l.iij. C.de libe.pte.idē simpli tz.d.Alex.in cōsi.cxxxi.in iij.vol.q̄ ici.pōderatis his q̄ in themate narrant.in.iij.col. ¶ Cōtrariū tz de p̄dictis nō facit mētionē tz late⁊ subtiliter etatis nr̄e p. ce.dubio cōsultorū princeps.d.Frā.de are.in cōsi.vlt.q̄ incipit eleganter ⁊ subtiliter.in.iij.⁊.v.col.⁊ ibi conat rūdere ad istū. tex.idē tz in.2si.q̄ij.q̄ incipit.viso lega.in.iiij.colū.⁊ in.l.titi⁹.ff. de li.⁊ posth.¶ Puto primā pte cē vertorē.⁊ vltra pal.addo,q̄ in forti⁹ terminis tz Bal.l.j.C.de inoff.do.in vlt.col.⁊ in ver.sed vlterius q̄ro post donationē.† vbi tz q̄ in donatione inter viros,reuocata ipo iure p natiuitatē posthumi.si posthumus moriat⁊ pater postea superuiuat q habuit tps mutandi p̄sumat reconfirmasse talem donationē:quāto magis istud erit in vltimis volūtatib⁹.⁊ istud sequit Paul.de ca.in.l.ij.circa fi.C.de posth.here.in fi. ¶ Scōo no.ex.ij.parte tex.ª casus tonū ⁊ fin.in quo † posthum⁹ preterit⁹ in testō matris habet pro instituto:q̄ in illo testō sunt instituti alij filij.sec⁹ si ex.a

a Adō ℭ huic filio cōpetet beneficiū.l.fin.⁊ ibi vizit Alex.in fi. iij.col.C.de edic. divi adri. tollen. vbi Jas. Purp.

nei.itē q̄ mater mortua est in puerperio.⁊ sic non habuit tps mutandi. ¶ Contra istā deci.opponit Bal.a partib⁹ suis.enumeratis.Aut mater ignorabat se esse pregnatē,et tunc eius preteritio nō habet pro exheredatione.l.sicut certi.C. de test.mi.⁊ sic i isto casu non pōt loq ista.l.q̄ loquit q̄ ḡrela locū habere pōt.Aut mater sciebat se esse p̄gnātē:⁊ tūc potuit aī q̄ veniret ad partū mutare testū:ergo si nō mutauit,p̄sumit voluisse posth.esse heredē,⁊ relinqt cogitādū. ¶ Breuiter veritas est.⁊ in hoc cōsistit singularitas hui⁹.l.dato q̄ mater sciret se pregnantem:tū erat incerta an partus p̄duceret in lucē: ita erat icerta an nasceret mascul⁹ vl femina,⁊ an vn⁹ vel duo. aī ergo quā mater vellet mutare testū: voluit expectare natiuitatē posthumi.⁊ sic certitudinē:vū si nato posthumo 2tigat eā mori in puerperio:hz locū ista.l.⁊ istud est ppriū.⁊ q̄ decidit ista l.⁊ istud est de mēte Sa.Ful.⁊ Paul.de ca.hic.⁊ ista est ratio. ¶ Aliā rōnē ad hūc tex.p quā tollit ista opi.assignat Raph.cu.l.l.pl⁹.plen⁹ in.l.cōmodissime.i p̄in.ff.de lib.⁊ posth. nām mf in hac l.si voluisset instituere posthumū anteq̄ nasceret certe ñ potuisset,⁊ sic dato q̄ sciret se p̄gnātē:nō potuit iputari matr.nato aūt posthumo: q: mater in puerperio decessit:ista tuit hic impator:vt postum⁹ habeat.p instituto,⁊ testū matris sustineat:cui nihil pōt iputari,q̄ aūt mater nō potuit.hz istas.ll.istituere posthumū aī q̄ nasceret pz:q: posthum⁹ alienus nō poterat institui isto iure.insti.de bo.pos.in pn. uno nec ei poterat legari.§.posthumo.isti.de leg.⁊ posthum⁹ alien⁹ dicebat:q nō erat futur⁹ su⁹ heres ⁊ in ptāte testōis:vt habet i l.gall⁹.§ ille casus.ff.de li.⁊ posth. g.in.l.si qs posthumos.§. j.ff.de lib.⁊ posth. ¶ Sed in 3tiū viget tex.an.l.posthumus.in p̄in.ff.eo.⁊ in ver.simili mō.vbi dicit tex.q: si mf non instituit posthumū,si nascat,q̄relat testū.rūdet Raph.cu.q̄ ille tex.p cedit attēto iure ptorio,quo iure posthum⁹ alien⁹ poterat iā tui sed non attento iure ciuili.vū illud q̄ de iure ciuili fieri nō pōt,nō vī posse fieri dato q̄ de iure pretorio fieri posit.l.illō. §.fi.cū.l.seq.ff.de bono.pol.Sta.vbi nō imputat ei q nō potuit venire p ius ciuile quāus p ius pretorii venire posset. ¶ Ista 2sideratio nō pl⁹.p̄mo p.o.l.posthum⁹.cui non realiter nō rūdet. Scōo q: si ista fuisset rō hui⁹.l.sequeret ℭ ista.l.esset hodie correcta:cū hodie posthum⁹ alien⁹ posset de iure ciuili hēs istituī.inst.de bo.pos.in p̄in.⁊ correcta rōne.l.itelligit correcta.l.vt est gl.in.l.j.⁊ ibi Bar.ff.de legi.tut.cū fi.tene ergo precedētem rōnē. ¶† Nō omitto tū inquātū Bal.opponēdo vult,q̄ qñ mater ignoranter pterit filiū:q̄ tūc preteritio nō hēt p exhe redatione.Iriū.⁊ melius in matre tz ipse Bal.in.l.sicut certi.C. de test.mili.vbi p̄o hoc bñ inducit.⁊ subtiliter.l.illud.§. ad testamēta.ff.de bo.pos.⁊ tab.extēde istā.l.q̄ loquit in posthumo: vt etiā habeat locū in filio iā nato q̄ si mater eū nō instituit qa credebat mortuū:ſz instituit alios filios:iste etiā habebit p instituto.p hāc.l. ita tz gl.no.⁊.ord.in.l.cū mf militē.in gl.j.ff.eo. quā segt Paul.de ca.hic ⁊ in l.cōmodissime.ff.de lib.⁊ post.d. Aleg.i.l.titi⁹.in p̄in.in vl.col.de li.⁊ posth.vbi ōt,q̄ illa gl.est valde no.digna p ampliatione hui⁹.l. ¶ Ista.l nō hēt locum i patre q scīēter preterisset posthumū,nec habuisset facultatē mutandi testū.nā talis posthum⁹ nō hī p instituto.l. militis codicillis.§.miles in supremis.ff.de testa.mil.no.gl.in l. vxorē. ff. de man.testa.⁊ Paul.de ca.hic. ¶ Scōo limita istā.l.nisi p baret de 3tia volūtate mīs duplici rōe.prima q: in incertis ⁊ non certis locus est 2iecturis.l.continuus.§.cum ita.ff.de ver. admittit̄ pbatio 3tiū,iuxta gl.⁊ doc.in aut.sz tā necesse. C.de do.aī nupt.⁊ l.l.fi.in pn.ff.q̄ met.cā.⁊ in l.antiq̄.C. ad velleia. ita tenent But.Bar.⁊ alij oēs hic. ¶ Circa istā.l.q̄rit quo iure posthumus qui hī p̄o instituto petet virilem.Buil.de cug.⁊ Bar.hic tenēt q̄ actiōe ex test.cū authoritate hui⁹.l.habeat p instituto.⁊ sic ista.l.nō immediate 2cedit hereditatē:sed mediāte test.l.lege obuenire.ff.de ver.sig.sed errāt⁊ alij oēs trufant Bald.Sali.⁊ Mod.hic:q: inter ipsos coheredes nō hz locū actio ex testō:ex quo vn⁹ coheres nō est obligatus alij ex te stō:sed q̄libet capit ptē suā a seipso.⁊ nō a coherede:vt est gl.⁊ ibi vigi.i.l.fi post diuisionē.C.de iur.⁊ fac.ign.dic ergo ℭ aget peti.here.vt declaret coheres p virili occasione testamēti mediāte p̄sumptiōe hui⁹.l.⁊ testō rerū fiat officio iudicis,vt declarat Bar.in.l hz.ff.de peti.here. ¶ Capio gl.sic cū ista gl.trās eūt Jac.but.Bar.⁊ Bal.hic.ego ex ista gl.vltra alios colligo tres no.regulas. ¶† Prima ē q̄ lex vl statutū loquēs diuersimode in casibus simplicib⁹:habet locum etiam in casu mixto quando agitur de conseruatione testamēti.⁊ ad hoc pondero tex.no.in.l.⁊ ita facta.ff.de iniu.rup.vbi est tex.in fortio⁹ terminis:q̄ aūt in exheredatione:⁊ sic in materia odiosa sub simplicib⁹ continet casus mixtus quando istud tendit ad conseruationē testamenti quasi illud principalius ibi habeat in cōsideratione

sideratione,⁊ hoc bene no.ad ea q̄ traduntur per Bar.⁊ alios in l.q̄ in p̄in.ff.de verb.obli.⁊ in.l.vim passam.§. prescriptiōe,
9 ff.de adul.cū 2cor. ¶† Scōo ex ista glo.colligo notabilem limitationē ad regulam iuris,que habet quod vbi in aliqua materia 2currunt cā q̄ nocet,⁊ causa que prodest,⁊ materia est indiuidua ⁊ inseparabilis,attenditur causa que nocet.l. pedius. alias icipit.l.⁊ parui.§.j.de arbi.l.iij.§.fi.⁊ ibi Bart.ff.ad sena. sylla.illa regula limitat per hanc gl.nisi cum causa q̄ pdest cōcurrat fauo: validitatis testamēti:q: illa prefert:facit q̄ vult Bar.in.l si vir vxori.ff.de vsucap.p dona.⁊ in.d.j iij.§ fi.p tex. in.l.iij.§.si qs pali.ff.de iure fis.q̄ qñ causa que prodest est po-
10 tētior:tunc preimit illā q̄ nocet. ¶† Tertio colligo ex ista gl. regulā,q̄ vbi in aliqua dispositione cōcurrunt persona priuilegiata,cuius fauore actus inualidus sustinetur,⁊ persona nō priuilegiata:certe priuilegiū pdest etiā nō priuilegiato,vt actus sustineat. ¶ Cōfirmo istā regulā per quatuor. Primo per tex. no.in.l.si cōmunem.in p̄in.⁊ ibi glo.no.ff. quēadmodū seruitus admittat. ¶ Scōo per glo.no.in.c.j.in gl.fi.de inrepatro. in.vi. ¶ Tertio facit: q: si p̄natus hz cōe ius cū ecclesia,inuat priuilegio ecclesie,vt 9tra eū non currat minor⁹ prescriptio quā 9tra ecclesiā,ita tenet Inno.in.c.ad audientiam.per illum tex.de preseri.⁊ in simili Pano.in.c.j.eo.tit. ¶ Quarto facit gl.no.si est vera in l.i.C. si in cōi eadēq̄ cā in integ.resti postu. fue.q̄ vult.q̄ si cā est indiuidua,restitutio in integrū cōpetēs minori,cōpetat etiā maiori. Accedāt plura similia que cumulant hoc anno.q̄ qs habet propter socīū illud q̄ nō haberet propter se.in l.si emancipati.C. de colla.Cōtra tū istā regulam fortiter v:get tex in.l.hac 2sultissima.§.ex imperfecto.C. de testa.⁊ tex.in.l.fi.in.C.fa.herci.cogita de cōgrua rōne:redeunsta.⁊ tex.in.l.fi.in.C.fa.herci.cogita de cōgrua rōne:redeundo ad glo.adde q̄ p̄incipalem determinationē gl.reprobant Sali.Fulg.⁊ Paul.de ca.hic.⁊ forte melius nā in hac.l.fauore filioū est institutum q̄ posthumus preteritus habeatur pro instituto,⁊ habeat suā virilē,⁊ filij residuū:vū qñ ēt simul sunt instituti extranei,cessat ratio fauoris huius legis:ergo quātū ad extraneos non debet habere locum ista.l. Jason Padue.

†

Cum ex causa. Rescisso testō p querelam,fideicōmissarie libertates prestite nō renouent h d.debet tū limitari per l.papinianus.§.fin.cum l.seq.ff.eo.alleg.in glos.⁊ ibi fiebat differentia inter directas ⁊ fideicommissarias libertates:rationē diuersitatis assignat Paul.de ca.hic: aliam rationem assignat Joan.fab.⁊ Ang.de aret.in.§. in fraudem. cum hodie per authē.q̄ causa.C.de libe.prete.tam directe quā fideicommissarie libertates etiam post querelarum testamentum prestande sint,multo precio dato,fm glos.Bart.⁊ alios in d.l.papinianus.§.fina.Sali ⁊ Rapha.Fulg.hic.

5.

Si pater tuus. Querela ḡparata trāsmittit ad filios.h.d.⁊ etiā ad quoscūq̄ iuribus alleg.in gl. ¶ Capio glo. primā in vers.p̄posti⁹.quā diuide in duas partes: prout duo remouet 2traria.in.§ parte dic ℭ ista gl.reprobat p Cy.⁊ alios oēs hic:⁊ Bal.in.l.scimus.§.fi.j.e.qt.d.l.scimus. §.fi.alleg.p glo.que loquitur in descendentibus,respectu ascēdentiū non debet extēdi ad casum huius.l.vt facit gl.cum ista Lloqnat̄ in hereditate trāsuersaliū.⁊ sic nō est eadē ratio. pt̄z: qz hereditas ascēdentiū nō adita trāsmittit.l.vnica.C. de his qui ante aper.tabu.l.vnica.§.I nouissimo.C. de cadu.tol.secus est in hereditate fratris,vel alterius trāsuersalis:q̄ si nō est adita,non transmittit.l.si fratris.C.de iur.delib. Jason Padue.

1 ¶ Quanta sit legitima filioū dz inspici tps mortis patris.
2 Bonum est argu. legitima filij,ad libertum.⁊ econtra.

6.

Cum queritur. Filij quibus relicta est legitima, nō habent ḡrelā.h.d.limita nisi esset instituta turpis psona,vt ignāter tz Paul.de cast.in.l, fratres in 4ij.q.j.eo.⁊
1 in.l.omnimodo.in p̄in.in.§.col.vbi dicet.j.eo. ¶† No.ex tex. ibi mortis tpe,ℭ in legitima quāta esse debeat,inspicit tēpus mortis patris,nec curat in alijs tēporib⁹ an habuerit ampliores facultates,simile est in legitima patroni.l.etiam.§.si patro-
2 nus.⁊ l.si patronū.§.fi.ff.de bo.libe.†⁊ bonū est arg a legitima filij ad libertū ⁊ econtra.l.fi.j.eo.idē est etiā in quarta que debet filio arrogato.tex.est no.l.l.fi.ff. si qd in frau.patro. ¶ Ex ista regula sequitur,q̄ si post mortem patris augerētur postea facultates paterne,q̄ per hoc non deberet augeri legitima filij: ⁊ ideo si pater ab intestato vel ex testamēto habuit dimidiam hereditatis,⁊ postea eo mortuo coheres repudiauit partē suā, quo casu accrescit patrimonio p̄fis:vl si seruꝰ q̄ erāt in captiuitate reuertant̄ domū:nō per hos casus vel similes augeт legitima filioū.ita in simili habes tex.solennē ⁊ singularē ponen-

tem hec exēpla.in.l.si patronum ex debita.§.fi.ff. de bon.liber. quem sic pro singulari allegat Sali.in.l.scimus.§.repletionem. in vlti.col.j.eo.Obstat tamē fortiter tex.in.l.serui q.ff. ad legal ideo pro sol.vide Sali.ibi.⁊ plenius Pan.de ca.⁊.d.Alex. in.l.in rōne.la.ff.ad leg.fal.⁊ in.d l.serui qui. ¶ Istā regulā huius tex.limita trib⁹ modis. ¶ Primo p ca.no.in auf.vī ⁊ si parēs.j.e.⁊ ppter hoc illa auf.fuit posita sup hac.l.vbi si in legitima filioꝝ.m attendēret tempus mortis patris,filij partū haberēt,q: pater fecerat immēsam donationē in vita:ideo attendit tēpus donationis. ¶ Scōo limita nisi pater in vita voluntarie assignasset legitimā filio, nec eī inuitus cogitur:fm Bar.in auf.si qua mulier. ad fi.vbi dixi.C.de sacrosā.eccle.certe si postea augeanf facultates paterne:ita q̄ pater tēpore mortis reperiat multo locupletior,nō per hoc augebit legitima filiū quā in vita recipit,⁊ sic isto casu nō attēdet tempus mortis patris:ita originaliter dicit Jac.but.in.l.pactū.C. de colla.q̄ dictū p eleganti refert⁊ sequit Bald.in.l.ō.C.de reuo.his que in fraū.cre.⁊ ‡ l.fi.in pen.col.C.de vsur.rei ind.⁊ in auf.res q̄ in versi.ḡro statuto cauef.C.cōia de lega.sequitur Ang in.l.si ponas.§.j.ff.eo.⁊ in.l.stipulatio hoc mō 2cepta.ff.de verb.obl. ‡ istud dictum solet per alios reprehēdi ⁊ reputari falsum per tex.in.l.si quādo.§.j.vbi Paul.de cast.j.eo.⁊ ibi dicetur,⁊ ita p illū tex.reprobat ipsemet Bald.in d.l. pactū.in vī.opp.⁊ in.l. quāius.§.de fideicō.Jmo.⁊ Lud.ro.in.l.stipulatio hoc modo 2cepta.ff.de verb.obli.Paul.de ca.⁊.d. Alex.in.l. in rōne.scōo in vlti.col.ff.ad leg.falcid.dicā in illa.l.si qñ.§.j.a cuius intellectu veritas pendet,⁊ vide Bal.in.c.cum ad.ferrariēsis.in.vī. col.de cōsti. ¶ Tertio limita quādo ex forma statuti pater p delicto filij tenet ei assignare legitimā i vita:isto casu attēdere tur tēpus cōdēnationis filij:vt probat tex in.l.eius qui.§.j. in ver.bona quoq; ℭ tūc habuit cū dānaret.ff. de testa. per quem tex.ita tz Alberi.de rosa.in tertia parte statutoꝝ: in.q.xxxvj. que inci.quero pulchram ⁊ subtilem questionē disputatā Paduē:idē tenet Bal in.l.ō.per illum tex.C. de adop. ⁊ udo.ro.in l.si filiofami.secunde.per illū tex.ff.sol.ma. Ōnis Bal.alibi teneat q̄ tunc attendatur tēpus cōmissi delicti:ita tenet Bal. in.l.ō.C.de reuo.his q̄ in frau.credi.Bal.⁊ Jmo.in.l.lex comelia.vbi etiā videas.d.Alex.§.de vulg.⁊ pup.⁊ olno Bal in.l.si qua pena.in.ō.lec.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur. Auc.

1 ¶ Legitima filioꝝ que olim erat quadrans,hodie est trēs, vel semis,secundum numerum filioꝝm.
2 Legitima quomodo debeat computari.
3 Legitima que debet filio est quota bonoꝝ.⁊ non hereditatis.
4 In legitima attendi debet tempus mortis patris,quantum sit o tempore valeant eius facultates:licet alio tempore plus vel minus valuerint.⁊ nu.7.⁊.9.
5 Si postm̄odum patris augentur bona patris,an legitima filiorum augmentatur.
6 In legitima patroni nō attenditur augmentum post mortem.
8 Statutum quod pater teneatur soluere legitimam pro delicto filij.bene valet.⁊ nu.12.
10 Si filij quereceat dotē plegitimā,promisit mihi petere amplius,si postea augeantur facultates patris,quod post mortē patris poterit filia a fratribus augmentum petere.
11 Si fit facta conuentio de non recipiendo aliquem in canonicū vltra certum numerum,⁊ ita fit iuramentum,si postea facultates eccleſie supercrescunt poterunt cano.recipere alium nō obstante iuramento.
13 Hodie debet relinqui filio legitima titulo honorabili institutionis.nume.23.
14 Etiam filio ficto,puta monasterio,est relinquenda legitima titulo honē.institutionis.
15 Non est necesse filio relinquere totam legitimam titu.instit.sed sufficit aliquam rem relinquere.
16 In testamento condito a patre inter liberos, nō est necesse relinquere cuilibet filio titulo institutionis.
17 In testamento condito a patre inter liberos,cessant solennitates iuris ciuilis,⁊ attenditur ius gentium.⁊ nu.19.
18 Magis fanē patri testāti inter liberos, vbi nō requiritur q̄ testes sint rogati ℭ militi⁹ cui⁹ test.requrit ℭ testes sint rogati.
20 In testamento condito ad pias causas, non attendimus ius ciuile:sed solum ius gentium.
21 In testamento condito a patre inter liberos, semper intelligitur illa clausula,vt actus valeat ⁊c.
22 In iudicando non est recedendum a communi opinione.
24 Quotiescunq̄ statutum derogat iuri communi, vel illud corregit,nunq̄ recipit interpretationem a iure communi: nec intelligitur secundum ius commune.
25 Si pater in testamēto relinquit filio decē simpliciter,⁊ postea in codicillis declarat quod illa decē relinquit in testamento ti-

Universidad de Deusto Biblioteca

tulo institutionis, non per hoc sustinebatur testamentum.
26 An sufficiat filio relinqui legitimam iure substitutionis.
27 An sufficiat relinqui filio legitimam titu. fideicom. vniuersa.
28 An valeat testamentum in quo pater reliquit filio decem pro sua legitima, et non dixit, et in his heredem instituo.
29 Si pater relinquat filio vel filie. x. iure benedictiōis, an habeatur perinde ac si reliquisset iure institu.
30 Si grossus notarius scribit in testamento, qualiter pater relinquit filio centum iure restitutionis, cum deberet dicere institutio. an valeat testamentum.
31 An de iure cano. necesse sit relinq̄re filio legitimā ti. istitutiōis.
32 In dubio nō debemus inducere discordiam inter ius cano. et ciuile, nisi vbi reperitur expressum.
Verbum relinquo an et quando importet institutionem.
33 Si testator in testamēto reliquisset filio cētū simpliciter, et post
34 ea mandauit qd tale testamentum debeat aptari et ordinari secundum consiliū sapientis, an sapiens post mortem testatoris posset addere: sc3 titulo institutionis, vt testamentum valeat.
35 Sicut legitima descendētium est hodie aucta per hanc aut. ita etiam et legitima ascendentium.
36 An liber nouellarū sit aut. et allegabilis ad decisionē causarū.
37 An sit necesse hodie qd parētes habeāt legitimā tit. instōnis.
38 In correctorijs quando duo casus equiparantur a. l. antiqua, l. noua corrigens in vno, corrigit et in alio.
39 Filius potest detrahere duas quartas, pater vero vel alius ascendens non potest nisi vnam.
40 Filius pōt reuocare alienationē factā p patrē in fraudē filij vsq3 ad legitimā, qn̄ ille in quem alienauit participauit de fraude.
41 Qn̄ filij succedūt ascēdentibus est locus collationi: sed non e3.
42 In correlatiuis licita est extensio etiam quo ad correctionem ll. vbi est eadem ratio.
43 Trebellia. et falcidia non sunt aucte per hanc authenticam.
44 Hodie filius debet habere legitimam, non tantum in proprietate, sed etiam in proprieta. et vsufru.
45 An pater possit instituere filiū in solo vsufructu, et in proprietate extraneum heredem.
46 An filia dotata per patrē, possit institui a patre heres in sola dote, et quid in dote materna, et an possit institui in dote constituenda dum erit nubilis etatis.
47 An filij exheredati vel aliter incapaces computentur in numero filiorum, quantum ad augendum alijs legitimam.
48 Si filia repudiasset here. patris recepta dote, an computetur in numero filiorum quo ad augendum legitimam filijs.
49 Fratres preteriti non possunt aliquid petere, quando turpis persona non est instituta.
50 Si pater habebat quinq3 vel sex filios, et tres sunt mortui: quanta erit legitima aliorum qui sunt superstites.
51 Quanta sit hodie legitima nepotum vel aliorum descendētiū.
52 Dispositio fauorabilis filijs, comprehendit nepotes.
53 Si statutū simpliciter prohibeat filiam cū masculis succedere patri, vel p̄hibeat matrē succedere filio existentibus certis agnatis: an per talia statuta prohibeantur legitimam petere.
54 Per interpretationes vel subauditos intellectus nō est inducenda iuris communis correctio.
55 Filius arrogatus non succedit patri arroga. tamē debet habere legitimam in eius bonis.
56 Statutum nunq3 intelligitur filiam excludere a legitima, nisi de legitima expressam facit mentionem.
57 Stāte statuto qd femine ab itestato nō succedāt &c. an 9dito testa. p patrē, in q̄ filia est preterita, poterit dicere testm̄ nullum.
58 Stāte statuto qd femine ab intesta. &c. si pater fuisset testatus relicto filio here. vniuersali et filia in. x. et in dote: nihilominus filia poterit petere supplementum legitime.
59 Si statutum excludat filias a successione parentum, existentibus filijs masculis vel agnatis, et mandet filiam debere dotari arbitrio propinquorū, non debent propinqui declarare quod dos constituatur minor quam sit legitima.
60 Dos succedit loco legitime.

1 a Nouissima. † Hoc dicit. Legitima filiorū que olim erat quadrās,[a] hodie est triēs vel semis ſm numerū liberorū, et isto iure sufficit quocūq3 tit. relinquatur nec pater pōt legitime vsumfructum diminuere. h. d. ¶ Et habet tria principalia dicta. secūdū ibi: ex equo. l. diuidēda inter eos. tertiū est ibi: eius portiōis &c. Et in ista aut. tractabit duplex materia: vna quota sit legitima filiorū de iure. Et hic post glos. annectā quā plures quotidianas q̄stiones. ¶ Secūda erit materia: an et qn̄ filius debeat in legitima institui, et sic circa tit. insti. quib9 expeditis erit expedita hec aut. q2 alia extrauagātia attingere
2 nō delibere. ¶ † Et p inuenibus, qd sibi velint illud triēs vel semis habēt gl. et doc. declarātes. in. §. hereditas. insti. de here. insti. et melius quā alibi declarat Marcus Varro: in lib. v. de lingua latina. ¶ No. ex ista aut. qd hodie aucta est legitima fi-
b liorū aliter q̄ olim esset p. l. cū q̄rit. s. eo. de ista legitima[b] et eius cōputatione quomō debeat 9putari p vulgaribus et ignaris, videatis Ang. in cōs. cxlij. inci. punctus talis est dn̄s comes. et in cōs. cclxxvj. inci. pro clariori decisione thematis. in. j. col. ad fi. et multū no. in 9si. cccxcix. incip. punctus talis statuto ciuitatis Cortone. vbi multū solenniter ad hāc materiā. Et circa istā legitimā quāta sit dicā extra gl. j. vbi multe decisiones po-
3 nunt. ¶ † Et no. qd legitima q̄ debet filio, est quota bonorum nō hereditatis, et tūc est triēs vel semis bonorū p̄ris, nō hr̄ditatis, et pp̄terea q2 bona dicunt deducto ere alieno. l. subsignatū. §. bona, et. l. princeps bona. ff. de verb. sig. cū suis 9cor. ideo legitima intelligitur deducto primo ere alieno et impēsa funeris. l. papinianus. §. quarta. et. §. qm̄ aūt quarta. ff. de inoffi. test. ita declarat Bar. in. l. ex facto, magna in. ij. col. ff. de here. inst. Bal. in. l. quoties. C. de here. insti. et p hoc sumit cautela p quā pater pōt frandare filium legitima: vt per Dy. et Bar. in. l. hereditarium. ff. de bo. auto. iud. pos. cū suis 9cor. q2 hic non tan
4 go. ¶ † Scdō pondero tex. ibi: ex substātia deficientis. q probat qd in legitima attēdi d3 tempus mortis patris, quantum illo tēpore valeant eius facultates: l3 alio tempore plus vel minus valuerint: istud expressius dicit tex. in. l. cū querit. in versi. mortis tēpore. s. eo. Bal. in. l. si qua pena. in. j. lec. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. sic etiā dicimus in legitima q̄ relinquit patrono p libertū. l. et. §. fi. et. l. si patronū. §. fi. vbi solēnis text. ff. de bo. lib. et bonum videtur argumentū a legitima patroni ad legitimā filij. l. fi. C. de inoffic. testa. Similiter est in legitima seu quarta q̄ debet filio arrogato, q2 tunc non attenditur tempus
5 mortis arrogatōis. text9 est in. l. fi. ff. si qd in frau. pat. ¶ † Et propterea esset pulchrū dubiū, si post mortē p̄ris augerent bona patris: puta q2 serui qui erant in captiuitate tēpore mortis reuersi sunt post mortē: vel per alluuionē: vel q2 ille qui erat coheres vel collegatarius patris mortuo patre repudiauit partē hereditatis: vel partē legati: illa accrescit bonis patris mortui an etiā augmētabit legitima filij. an nō: habes tex. solennē et singu. ponentē ista exempla et decidentē qd per hoc non augetur legitima patroni: in. l. si patronus. §. si ex bonis. ff. de bo. libe. et sic arguēdo a legitima patroni ad legitimā filij ibi esset tex. expressus, qd legitima filij nō augeret per hoc qd augeat post mortem patris valor bonorum patris, et illū text. alleg. p singulari ad hoc Saly. in. l. scimus. §. repletionem. in vlti. col. j. eo. et ita per illū text. determinat Pau. de cast. in. l. in ratione. la. ij. in prin. ff. ad leg. falc. et videt facere rō: q2 nunquā legitima filij esset limitata: q2 semper posset augeri valor rerum patris: ideo videtur qd limitate attendi debeat tēpus mortis patris: vt hoc tex. et alijs prealleg. et sicut nō attendit tēpus precedēs ita nec debet attendi tēpus quod sequit. Periculosa tamē videt decisio illius tex. in exemplo de seruis patris, existētibus in captiuitate et reuersis, cū fictione postliminij fingant semper fuisse in ciuitate penes patrem. et in contrariū viget terribilis tex. in. l. serui q. ff. ad leg. fal. vbi de directo tex. decidit oppositū et pp̄ter illū tex. multū dubitat et multū se inuoluit Saly. in. d. §. repletionē. in vlti. col. et dicit qd ista non sunt per alios tacta Pau. de cast. et. d. Alex. in. d. l. in rōne. in prin. multa dn̄t circa ista duo 9traria, et dicit. d. Alex. qd est contrarium qd semper reputauit multū difficile: ita etiā dicit in. d. l. serui q. et dicit qd
6 nō reperit aliquem soluere, nisi Nico. de neap. ibi: qui dicit † q aliud est in legitima que debetur patrono, in qua nō attēditur illud augmētū post mortē, et in legitima seu quarta falcidie, in qua bene attēditur. aliud non dicit. rationem aūt diuersitatis assignat Saly. in illo. §. repletionē circa fi. et ibi adscribit Pau. de cast. in loco preallegato, qd legitima q̄ debet patrono vel filio debet ex dispōne legis, etiā inuito patre: ideo in illa. l. rōn attenditur augmentū post mortē patris: sed in alia legitima falcidie, cū procedat ex voluntate testatoris ita legantis: aliud est. d. l. serui q. et istud īter multa que dici possent videtur satis coloratū. remitto me ad scripta plenius in locis de quibus. s. Cōcludo ergo, nec aliqs discrepat, qd si bona patris vel eorū valor augeat post mortē patris, nō p hoc auget legitima filio-
7 rū. ¶ † Et p no. s. collectū ex tex. qd in legitima attēdit tēpus mortis patris tm̄, infertur quod pater in vita sua non tenetur dare legitimā filio: q̄uis dicat in euāgelio Luce, da mihi partem substantie q̄ me cōtingit: de iure tn̄ pater nō tenetur. text. est principalis in. l. j. §. si impuberi. ff. de colla. bo. ita determinat Bar. in aut. si q̄ mulier. circa fi. s. de sacrosāc. ec. Bal. i. l. q̄q̄. C. ad leg. fal. bal. Ang. et reliq oēs in. l. lex cornelia. ff. de vulg. et pup. Alb. de ro. i. l. si senones. C. de epi. aud. nec ēt p cōdēnationē filij condēnati pater tenet soluere legitimā: ita determinant Bar. in

a ¶ Quadrās. adde doct. in. c. cum esses. de testa.

b ¶ Legitima. De legitima et ei9 cōputatione, vide Bar. cōs. xxxiij. factū. Et de ascēdentibus Alex. lib. j. cōs. cxl. sup. Et de legitima matris succedēti filie cuius maritus dotē lucrat ex statuto p parte bu. consil. xij. Soc. 9s. cccxxvij. circa primū in. q. du. Parpu.

Bart. in. d. §. si impuberi. Imo. et alij in. l. si filiofami. la. ij. ff. sol. ma. cū multis 9cor. facit qd no. Bar. i. l. stichus. ff. de pecu. leg.
8 ¶ † Vn̄ infert qd statuta ciuitatū disponētia qd pater teneatur soluere legitimam pro delicto filij, nihil valeāt: que sunt iniqua: vt p predicta determināt Cy. et Bal. in. l. si qua pena. in. ij. lect. Bal. ff. de his q sunt sui vel alie. iur. vbi etiā alleg. Spe. ita tenere in ti. de execu. sen. §. sequit. in ver. quid si filius. et probat multū tex. valde sing. ſm Bal. ibi, in. l. si filius. C. de bo. pscrip. vbi pro delicto filij deportati, non publicat peculium castrēse. qd est pprium filij: quantominus pater p delicto filij debet soluere de suo, et pp̄terea p illū tex. no. ibi Bald. in fi. qd statuta de qbus. s. sunt iniustissima, et idē Bal. in. l. lex cornelia. ff. de vul. et pup. dicit qd tale statutū sapit tyrānidē. ¶ Istis nō obstātibus veritas est, qd valet statutū qd pater teneat soluere legitimā p delicto filij, ita in terminis firmat glos. ordi. approbata in rub. C. de decre. decu. lib. x. et pro illa gl. habēt Cano. tex. meliorē de iure, in. c. ij. de delic. puerorū. quē ad hoc ibi no. Pe. de ancha. et alij Moder. post eū, et ita firmat Bal. sibi 9trarius in. l. j. C. ne filius p pat. Imo. do. Alex. et alij mod. post Bal. in. d. l. lex cornelia, vbi dicūt qd ista est magis cōis opi. et qd i practica obseruat ibi. videas multas 9cor. p. d. Alex. ¶ Adde ad p̄dicta, qd pater in vita nō teneat assignare legitimā filio, q2 d3 expectare tēpus mortis. facit qd volūt Cy. et Bart. in. l. fi. ff. de libe. agno. vbi 9cludunt, qd filius viuo patre nullū dicitur habere ius in legitima, reprobata gl. q̄ 9riū t3 in. §. si quis autem nō implens. in aut. de hr̄di. et fal. ita etiā tenet Bar. in. d. l. post emācipationē. in prin. ff. de lib. leg. Bal. in. d. l. lex cornelia. imo fortius decidit multū sing. Bal. in. l. nō pōt. ff. de adop. qd etiā in casibus in qbus pater inuitus cogit emācipare filiū, q sunt quatuor casus quos ponit gl. magistra. in. §. fi. insti. q. mod. ius pat. pot. sol. tn̄ in illis casibus nō cogitur dare aliquā legitimā filio, q2 in vita patris, filij nō habēt ius in legitima. vide Bal. aliter tenentē in. l. ij. C. si quid in frau. pat. qd aliter p nunc non examino: imo dicit Bal. si pater esset dilapidator bonorū, nō tenet assignare legitimā, nec aliquē fundū nec p legitima nec
a p alimētis. ¶ Limita tn̄ et intellige, nisi pater ingrediat[a] monasterium: tūc viuo adhuc patre naturaliter debet legitima filio in vita. tex. est reputatus sin. et ibi gl. in. c. cū simus. de regular. per quē ita dicit Bald. in aut. si qua mulier. in vlti. col. et ibi Bar. idē t3 nō recordat9 de tex. canonistarū i. d. c. cū simus. qd tn̄ qualiter pcedat non firmo, q2 varij intellectus dant ad illū tex. presertim p Panor. ibi: Imo. Lu. ro. et. d. Alex. in. l. si cum dotē. in prin. vbi. d. Alex. in. ix. col. et seq. ff. sol. mat. dicā plene in
9 illa aut. si qua mulier. vbi locus suus. ¶ † Limita p̄dictū no. et tex. nr̄m, qd in legitima attēdat tp̄s mortis patris vt sit verum nisi pater voluntarie assignasset legitimā filio: tūc si postea augerent facultates patris, nō attenderet tēpus mortis patris: sed tēpus assignate legitime: nec pōt petere aliqd augmētū legitime. Ista fuit originalis decisio Jaco. butr. in. l. pactū. C. de colla. quā p elegāti refert et sequit Bal. in. l. ij. C. de reuo. his q̄ in frau. cred. et in. l. fi. circa tertiam col. C. de vsu. rei ind. et in aut. res q̄. in ver. q̄ro statuto cauetur. C. cōia de leg. sequit Ange. in. l. si pponas. §. si hr̄ditatē. ff. de inoff. testa. et idē Ang. i. l. stipulatio hoc modo 9cepta. ff. de verb. obli. ¶ Ista opi. est falsa, et reprobat cōiter p tex. expressum in. l. si qn̄. §. j. vbi casus ad litera. j. e. et ita p illū tex. reprobat ipsemet Bal. in. d. l. pactū. in vlt. op. et in. l. q̄uis. C. de fideic. Imo. et Lu. ro. in. d. l. stipulatio hoc modo 9cepta. et Pau. de cast. in. d. l. si qn̄. j. et Pau. de cast. et. d. Alex. in. d. l. in rōne. la. ij. in vlt. col. ff. ad leg. fal. ¶ Et vltra eos adde illud qd sing. no. Bal. in. c. cū M. ferrariēs. per illū tex. in
10 vij. col. de cōsti. vbi p illū tex. dicit Bal. † q si filia q̄ recepit dotem pro legitima, promisit nihil petere amplius: decidit Bald. si postea augeant facultates patris, qd post mortē patris poterit filia a fratribus augmētū petere, si excreuerit, per illum tex. quē j. inducā. est verū qd Imo. i. d. l. stipulatio hoc modo 9cepta. i. ij. col. dt qd sustinēdo opi. Jac. but. posset rn̄deri ad tex. in. d. l. si qn̄. §. j. qd pcedit qn̄ filius tpe quo habuit res a patre, et pmisit nihil plus petere, habuit min9 q̄ esset legitima sua: tūc pcedit ille tex. q filius postea pōt petere augmētū: q2 nūq3 habuit integrā legitimā: sed nos loquimur qn̄ fili9 i vita p̄ris habuit integrā legitimā, et dicit Imo. qd verba illius tex. multū 9gruūt: mihi videt q imo repugnent, si pōderes rationē ibi expressam in tex. q̄ generalis est. et militat vtroq3 casu: illud tn̄ verū est, qd si filius vel filia reciperēt legitimā viuo patre, et promitterēt cū iuramento nihil plus petere: tūc nō possent petere augmentū legitime, pp̄ter iuramentū, p. c. q̄uis. de pact. in. vj. et ideo. d. l. si qn̄. pcedit qn̄ nō interuenit iuramētū: ita expresse dicit Bal. i illa. l. si qn̄. §. j. et Pau. de ca. et. d. Alex. in. d. l. i ratione. prealleg. et puto q sit verum: nec recolo vidisse cōtradicentē in hoc. In 9trariū tn̄ pōdero esse tex. in. d. c. cū. M. ferrariēsis, ſm inductionē quā facit ibi Bal. in. vij. col. q pro certo t3 con-
11 trariū: nā ſm Bal. ibi est tex. singu. q non reperitur alibi: † qd si sit facta conuentio de nō recipiendo aliquē in canonicū vltra certū numerū, et ita sit iuratū: pone q postea facultates ecclesie superexcreuerint: dt ibi tex. q possunt recipere aliū, nō obst. iuramento: q2 iurm̄ intelligit rebus sic se habentibus. l. fi. ff. qui satis. cog. id ibi est tex. q superexcrescētibus facultatibus licitū est recedere a iuramēto: ideo ſm Bal. si filia que habuit dotē renuntiauit cū iuramento, et facultates superexcrescāt, poterit petere augmētū nō obstāte iuramēto: cogitabis de responso ad illū tex. iūcta decisiōe Bal. nisi respōdeat put multi ex vobis respōdebāt, qd Bald. nō bene inferat ex illo tex. vbi tractat de fauore publico, hoc est de diuino cultu augēdo: pp̄ter quē fauorē, pt dici illud ibi disponi. secus in terminis nostris, i quib9 agit de fauore priuati, cui pōt renūtiari p̄sertim cū iuramēto per. d. c.
12 quāuis. de pac. in. vj. ¶ Scdō limita istū tex. et p̄dictū: qn̄ statutū disponeret, qd pr̄ teneat assignare legitimā p delicto filij, q statutū v3 vt p̄dixi: tūc quātū ad legitimā attēderet tp̄s delicti 9missi p filiū, et nō tp̄s mortis p̄ris ſm Bal. Imo. et alios in. d. l. lex cornelia. et in. d. l. q̄q̄. C. ad leg. fal. et in. d. l. ij. C. de reuoc. his q̄ in frau. ¶ Et iuxta hoc dubitat multū sing. Bal. in d. l. si qua pena. in. ij. lec. ad fi. stāte p̄dicto statuto quāta erit legitima filij, si pr̄ dicat qd pōt alios filios generare: iuxta. l. antiqui. ff. si pars here. pe. et. l. si pater. in prin. ff. de sol. et determinat sin. Bal. qd nisi statutū diffiniat quāta sit legitima, difficile erit diffinire, et dicit q istud dictū est sing. et verū, qd alij tenēt, q attēdat tp̄s nō 9missi delicti p filiū, s3 tp̄s 9dēnatiōis filij: vt probat bonus tex. in. l. eius q. §. j. ver. q̄ tunc habuit cū dānaretur. ff. de testa. p quē tex. ita determinat Albe. de ro. in. iij. parte statutorū. in. q. xxxvj. inci. q̄ro pulchrā et subtilē q̄stionē disputatā Padue. et Bal. in. l. ij. p illū tex. C. de adop. et Lud. ro. in. l. si filiofami. scda. p illū tex. ff. so. ma. et ideo pōderāda essent verba statuti, an se referāt ad delictū, an ad 9dēnaciōnē: aliud etiā esset si statutū diceret qd pater teneat soluere legitimā p delicto filij: tūc tp̄s delicti cōsyderaretur. aliud si diceret pater tenetur soluere legitimā p cōdēnatiōe filij: vt p. d. Alex. i. d. l. lex cornelia. ¶ Gl. super ver. titulo. diuidit in quatuor partes principales. In prima opponit 9tra tex. et duplr̄ soluit. In scda p viam fallētie ēt opponit cōtra tex. et duplr̄ sol. In tertia rn̄det tacite qōni. In quarta idē facit. scda ibi: excipe filiū curialē. tertia ibi: itē intelligo ēt. quarta et vltima ibi: itē quarta treb. ¶ Ex prima parte principali gl. habes colligere tres principales conclu-
13 siones. Prima est † q hodie d3 relinqui filio legitima titulo
b honorabili institutionis: et si relinqueret alio titulo[b] puta legati, fideicōmissi, vel donatiōis cā mor. fili9 diceret pterit9 et testamētū eēt nullū. et sic i h corrigit aut. nr̄a. et istō tenēt oēs indifferenter. adde gl. in. §. tā aūt. et ibi Ang. de are. et gl. in. §. igit. super ver. legati. insti. eo. q̄ aūt sit rō quare filio debeat relinqui titulo institutiōis: dicit gl. notabi. in. l. filium. §. sed et si portio. in
c ver. pleniore. ff. de leg. p̄stan. qd istud est pp̄ter honorē[c] filij: q2 titulus institutionis est titulus honorabilior ceteris: vt ibi dicit tex. et idē dn̄t Cy. hic: in. j. q. bar. et alij oēs: l3 habere legatū a testatore sit ēt honor. l. amicissimos. in pn̄. in ver. ēt honore legati. et ibi pōderat Nic. de neap. i lec. Bar. quē oīno vide. ff. de excu. tut. tn̄ titul9 institu. est lōge honorabilior, q̄ titulus legati vel alius tit. d. §. s3 et si portio. alia melior rō est propter vtilitatē filij: al's eni de solo honore sine vtilitate parū curandū est: q2 filio instituto, si coheres repudiet, accrescit filio p ius accrescēdi. l. j. §. fi. ex fundo. ff. de here. isti. sed si titulo legati, nihil accresceret filio. l. eā quā. C. de fideicō. ſm Jac. de ra. Cy. Bal. et Sa-
14 li. hic, Bal. in. l. in suis. ff. de lib. et posth. ¶ † Amplia istā cōclu-
d sionē gl. et doc. q ēt fili9 fict9, sicut est monasteriū[d] qd habet loco filij. c. in presentia. de pba. et filius legitimatus debet habere legitimam titu. insti. sicut et filius verus. gl. est i aut. si qua mulier. in glo. mag. sup verb. 9petere. post prin. C. de sacrosa. eccle. quā ad hoc ibi no. Sali. in. v. col. ¶ Nūqd aūt de iure ffōrū eēt necesse qd relinqueret legitima filio tit. insti. sunt duo principales tex. multū 9rij alijs p̄termissis: nā in. l. papinianus. §. si qs mortis. ff. de inof. testa. expsse dicit sufficere quocunq3 titulo relinquat et istud gl. in. l. scimus. §. cū aūt. j. e. An. in. l. su9 quoq3. in pn̄. ff. de here. insti. et in. l. ex asse. in pn̄. p illū tex. ff. ad treb. 9rium decidit fortis tex. in. l. ita tn̄. §. q rogatus. ff. ad trebel. qui fortius vult, qd de iure ffōrū nō sufficiebat ēt si relinqueretur per fideicōmissum vniuersale, et istud vltimū tenēt Bal. Imo. et. d. Alex. in. l. inter cetera. ff. de libe. et posth. et Ang. sibi 9rius in. l. gallus. §. fi. in eo. tit. et conat varijs modis respōdere ad cōtrarium: scd q2 est sine vtilitate vlterius non insto. ¶ Secūda
15 conclusio gl. est, † qd nō est necesse relinquere filio totam legitimā tit. institutionis, sed satis est aliquā rem relinquere. Adde gl. in. d. §. aliud quoq3 capitulum. et gl. in. l. anteq̄3. et ibi bal. in. l.

a ¶ Nisi pater ingrediatur. adde doct. in. c. in presentia. de proba. et diffuse per ant. cor. de sicilia auditorem sacri palatij in suis sing. in xb. legitima.

b ¶ Titulo. Limita hāc 9clusionē nisi in relicto facto filie esset repetitū virtute dictionis. Itē titulo institutionis. Bart. 9si. xxvij. visa facti narratiōe. Limita quo q qn̄ esset statutū q filia dotata excludatur et ei dos relicta fuisset Ange. consi. xcix. viso themate in princ. Et q testibus hoc probetur vide Bal. et alios in. l. j. De secūd. tab. Pur.

c ¶ Honorē. Aliā vtilitatem assignat Bar. consi. cciij. proponit. in fi. Purpu.

d ¶ Monasteriū. Adde Bal. in. l. filiū. in. j. col. ff. de his qui sunt sui vel alie. iuris. do. in. c. in presentia. de proba.

ſi C. cõia de ſnc. ⁊ gl. no. in. l. iij. §. ſi₃ vtrũ. in ver. ſi. in glo. magna, ſup ver. patrimoniũ, in ſi. ff. de min. vbi gl. dat cautelã qõ filius vel filia ſemp inſtituant ſaltem in dnobus imperialibus, ⁊ ibi: Bar. in ã. §. & qõ ita obſeruat ꝫ ſuetudo, ⁊ Bal. hic in. j. col. alle
16 gat etiã alia gl. in. l. ſi quis prioze. ff. ad treb. ¶ †Tertia ꝫclu-
a ſio gl. eſt multũ no. qõ in teſtõ ꝫdito a patre inter liberos nõ eſt neceſſe relinquere cuilibet filio titu. inſtitu. ⁊ hoc mõ ſing. limitak. d. §. aliud quoq; capitulũ. ⁊ prima ꝫclu. gl. nr̃e approbat a p oẽs, ⁊ iſtud tenuit. d. Azo in ſumma huius titi. adde gl. in. c. ſi pater in ver. inſtitui. de teſt. in. vj. idẽ exp̃reſſe tenuit Jac. bu, ⁊ Ant. de bu. in. c. raynutius. in. ⁊. col. de teſt. ⁊. d. ¶ Date. in no-
ta ciũ. ¶ Cõtrariũ tenet indifferẽter vtraq; ſchola legiſtarũ
b ⁊ canon. vtriq; Jac. ꝑe. Cy. Sa. ⁊ Ful. hic, ⁊ dicit Sal. hic in j. oppo. qõ iſtud cõiter tenet: tenẽt Bal. ⁊ Sal in. l. ſi. C. fa. her. Bal. in. d. c. ſi pater. ⁊ ibi gl. inet. fatetur, qõ iſta eſt tutior ſnia idẽ tz Jo. de imo ã. d. c. rayn. in. xvij. col. ⁊ ibidẽ. d. And. Barb. ⁊. d. Alex. in. d. l. inter cetera. ⁊ ſic pro certo iſta eſt cõis ſnia legiſtarũ ⁊ canoniſtarũ: p qua nihil aliud allegat niũ gñalitas. §. aliud quoq; capitulũ. ¶ Ego teneo primã opi. contra iſtam
22 ſnia fm Bar. ⁊ alios in. l. ſi. C. de pe. indẽ. q male iudi. ⁊ in. l. cum
pluꝛtis. ff. de re iudi. ⁊ in. q. p eũ diſputata incip. indeꝛ q p im-
prudẽtiã cauſe. in. c. ne innitaris. de cõſtit. ⁊ ꝓpter iſtãs opi. nõ eſt recedẽdũ in iudicãdo a cõi opi. ita no. Bal. in. l. j. ad
c ſi. p illũ tex. ff. de fena. plus dicũt Bal. ⁊ Dau. de ca. i. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. qõ in iudicãdo nõ eſt recedẽdũ a cõi ſnia ꝓter nouas fantaſias Bar. ⁊ in iudicando tenẽda eſt illa opi. q̃ plu-
riũ doc. authoritate cõfirmat. ita no. Bal. in. l. j. p illũ text. in v. ſane. ff. de offi. cõſto. Tũ ego rãdeo qõ in iudicando tenẽda eſt cõis opi. niſi illa poſſit rationabiliter cõuinci: qõ bono iudex
23 acutꝰ ingenioſꝰ iudicabit. verba ſunt Jo. an. in. c. j. de cõſtit. q̃ re
ferũt ⁊ ſequit Panor. in. c. cappellan. in. j. col. ⁊ ſeq. de feriis: vbi poſuit eſſe tex. p illa opi. Jo. ⁊ tex. exp̃reſſorẽ in. l. i. C. de ve-
te. iur. enucle. ⁊ qõ no. Inn. i. c. cũ ſpill. de appel. ¶ †Ex ſupra ſcriptis oibus habes regulã cũ tribꝰ fallẽtijs: regula eſt, cũ gl. nſa, qõ neceſſe eſt qõ legitima i teſtõ relinquat filio. ti. iſtõnis. ¶ Iſta regꝛa pluꝛ fallit i teſtõ pũs ꝓdito iter liberos. ¶ Se-
cũdo fallit in teſtamẽto ꝓdito ad pias cãs. ¶ Tertio fallit. q̃n relinq̃t tit. legati, ⁊ ſubintrat clauſula ſalua q̃ñalis, ⁊ omni alio meliori mõ ꝛc. vt ex ꝑdictis habes. ¶ Quarto fallit q̃n ſtatutũ ciuitatis augẽs vel diminuẽs legitimã filiorũ. puta diſponẽs qõ legitima filiox ſint q̃ntꝫ vncie, diceret talẽ legitimã ſic auctã vel diminutã debere reling filio: tũc ſufficeret relinq; quocũq; titulo nec neceſſe eſſet qõ deberet reling tit. inſtõnis: ex quo ſtatutũ ſimplr dictat talẽ legitimã ſic auctã vel diminutã debere re-
linq; filio: nec dicat ꝙ tale legitimã ſic auctã vel diminutã debeat recipere ſiter ꝓtationẽ
24 paſſiuã a iure cõi, ⁊ ſic intelligi tit. inſtõnis: p regꝛam. l. ñ. C. de
nov. ⁊. c. cũ dilect⁹. de ꝓſue. ¶ q̃ quotieſcunq; ſtatutũ derogat iuri cõi, vel illud corrigit, nũq̃ recipit interpretationẽ a iure cõi: nec itelligit ſm ius cõe: ſz ſimplr, put iacet. iſta fuit eleg. is ⁊ ſing. deciſio Bal. in. l. magnũ. vitiũ. C. de libe. ꝓte. ſ. vj. in v. vltert⁹ q̃rit de tali. q. ꝛc. ⁊ no. multũ iſtã regulã ſeu ſingu. limitationẽ Bal. ad iura prealle. quã ſequit Pau. de caſt. ⁊ multũ cõmẽdat ⁊ quãtũ põt: in. l. ſi. §. in cõputatiõe. C. de iure delib. ⁊ ꝓpterea dicit Bal. qõ in. d. c. raynutius illa legitima cõſuetudi
naria potuit reling filie, quocunq; titulo, nec fuit opus qõ re-
linqueret tit. inſtitutionis, ⁊ not. iſtum aliũ intellectũ ad illam
tex. vltra ſuperius relatos. ¶ Iſtũ limitationẽ Bal, reprehen
dit Lud. ro. in. l. ſi qs prioze. ff. ad treb. dicens ꝛtrariũ ſe cõſu-
luiſſe apud valentiã. repꝛehendit etiã Jmo. in. l. ſi vero. §. de vi
ro. in primo mẽbro principali. ff. ſolu. mat. motus ⁊ bñq; aut.
offerat. C. de lit. cõteſt. corrigit. l. j. C. eo. ⁊ tñ recipit interpꝛeta-
tionẽ ⁊ declarationem a iure cõi, vꝛs a. l. ſciendum. in princ. vbi
gl. no. ff. q ſatiſd. cog. ergo ibi apparet ꝛtra Bal. qõ iura corre-
ctoria iuris cõis, tñ interpꝛetant ⁊ declarant a iure cõmuni:
ita etiã tenet do. Alexã. in. l. nã qõ. §. nõ ois. ff. ad treb. ⁊ in. d. l.
inter cetera. ff. de lib. ⁊ poſthu. vbi dicit qõ iſta ſunt multũ nor.
in ptingẽtia facti: q: facerẽt magnũ honorẽ. pt̃z ẽt: q: ſi ſtatutũ diſponat qõ filiuſſa. poſſit teſtari, iſtud eſt ſm̃ cõe. l. qui in
ptẽte. ff. de teſt. ⁊ tñ iſtõ ſtatutũ reciperet interpꝛetationẽ a iure
cõi. vt declarat Bar. in. l. i. in prin. ff. ad leg. falci. ⁊ ſz ita tenẽdũ
ſit cõtra Bal. tñ cũ Bal. tenuit Lu. ro. ſibi cõtrar⁹ in cõſi cce-
xcix. inci. vt pñs ꝙ ſultatio clarior redd at in pe. col. ⁊ idẽ Bald.
in effectu, ⁊ in. c. cũ nõ liceat. in vl. co. de pſcri. ¶ Quinto ſing.
limita fm Bal. in. l. ſi adulta. C. de here. actio. q̃n pr̃ reliquiſſet ſi
he cẽtũ, ⁊ pohibuiſſet eã plꝰ petere, q̃nis nõ dixerit iure iſtõis,
tñ valebit. qz vr̃. reliqſſe aĩo ꝙſlandi cũ legitima. ⁊ ſic q̃nis ñ
habeat exp̃ſſe tit. inſtõnis, hꝫ ſaltẽ virtute tacite reſtitutionis.
qõ Bal. reputat multũ no. ⁊ tenẽdũ mẽti. Addo qõ idẽ Bal. in
addi. Spe. i tr. de inſtr. edi. in ꝑ. filia. ſequit Lu. ro. in. d. l. nã qõ.
§ nõ cis. Raph. cu. i. d. l hĩa Abbis. Pan. d ca. i. pal. ꝑ. cccxlv.
incip. ſuper

incip. ſup pũcto quo q̃rit an teſtũ ſit nullũ. ¶ Sed. d. Alexã. in. d. l. nã qõ. §. ois. tenet cõtrariũ, ⁊ allegat Sali. tenere contrarium in ſua auct. ⁊ ẽt in auct. ſeq. nõ inuento qõ hic aut ibi aliqd tangat: allegat etiam Jmo. tenere Zsum. in. d. c. raynutius. et in. d. l. his verbis. in. d. l. j. §. ſi ex fundo. ⁊ credo cõtrariũ eſſe ve-
rius: q: dato ꝙ vero qõ pater ita relinquẽdo intelligat reliq̃
ſe ꝙ legitimatũ nõ ſufficit etiã ſi pater exp̃reſſe diceret reliquit
filie ꝙ legitima, nũ adiceret ⁊ in his eã inſtituo heredẽ: vt di-
cã ſtatim. j. ¶ Sexto limita q̃n pater diuideret bóa ſua, vel aſ
ſignaret cuilibet poꝛtionẽ ſuã: nã eſt pinde acſi diceret heredes
inſtituo. ita õt gl. ſing. in. l. quoties. ĩ gl. ⁊ ibi gl. i. j. fa. her. nam
vt ibi dicit gl. qlibet nſcit dicere hr̃ dẽ iſtituo. ¶ Et idẽ tz an
ge. ⁊ Jmo. i. d. l. j. §. ſi ex fundo. ⁊ Jmo. in. l. cẽturio. ff. de vul. et
pupil. in qbus locis reputat illã gl. eſſe ſing. ad hoc: ⁊ ꝓpterea
dicit bar. in. l. ñ. ff. de pecu. leg. qõ ſi pater in teſtõ aſſignaret ſi-
lijs peculiũ, cũis nõ diceret iure inſtõnis, tñ valeret teſtamẽ-
tũ. ¶ Adõ qõ idẽ ẽt ñbo diſtribuit. qõ ẽt iſtitutionẽ ĩportat.
auct. ĩz. ⁊ ibi bal. ĩ pnc. ad hoc no. C. de nat. li. ⁊ per hoc ifert ibi
bal. qõ executoꝛ deputatꝰ i teſtamẽto ad diſtribuẽdũ bona in
ter pauperes, cẽſet heres inſtitut⁹: de quo vltimo vide bar. in
l. hereditas. la. ũ. ff. de her. iſti. ⁊ ĵ. d. l. cẽturio. ĩ. ũ. q. ⁊ ibidẽ ang.
Bal. ĵ. j. C. ad. l. fal. ⁊ ĩ. l. j. i. ũ. col. ff. de teſta. Quid ãr ſit de ver-
a bo relinquo, ĵ. dicef. ¶ Septimo limita qñ nõ relinquẽdo tit.
inſtitutiõis cederet in grauamẽ alu, put eſt regulariter: ſec⁹ qñ
pater relinqueret filio alio tit. quã inſtõnis ꝙnoze filij: puta q:
tuneret in ſidias vite filij paruuli, ab agnatis, ⁊ ꝓpterea iſtituet
ret aliũ, ⁊ granaret ꝓ ñdeiꝛcõmiſſum vniuerſale reſtituere filio
qñ erit maioꝛ: valebit tale teſtũ: vt ꝓbat in. l. ſi emãcipatus. ĵ. a.
ff. de bo. poſ. ꝛtra tab. iũcta. l. multi nõ note. ff. õ libe. ⁊ poſth.
ita tz gl. in. l. ſi mus. §. repictione. j. e. Cy. bar. Alng. ⁊ alĩ in. l. cũ
filio. in pnn. ff. de vulg. ⁊ pup. Jmo. ⁊. d. Alex. in. d. l. multi. ⁊. d.
b Daten. i not. ciũ. ¶ Octauo limita qñ i teſtõ adeſſet clauſula
codicillaris: q̃ ſuſtineꝛ teſtũ, ẽt qñ filꝰ ẽt penitus ꝑteritus, vt
ꝑ bar. i. l. j. i. ũ. q. ff. de ĩa. codi. repꝛobata gl. i. aut. ex cã. C. de li-
be. ꝓte. ĩ vbi ꝑ bal. ⁊ alios. ⁊ Bal. in. l. ñ. C. de codicil. imo forti⁹
ſi in teſtamento apponat clauſula, ꝙ teſtũ ⁊ oĩa ĩpꝛaſcripta
valeant omni modo iure ⁊ forma quo melius valere pñt: tunc
in caſu in quo neceſſaria eſt inſtitutio, intelligit reliquiſſe tit. in
ſtitutionis: ita tz Pau. de ca. in cõſi. cccxlvij. inci. ſuper primo
pũcto. in pe. col. poſt Bal. ita expreſſe determinãt i. l. quoties.
in vlt. col. C. de here. inſti. Alex. i. l. nã qõ. §. nõ ois. ff. ad treb. et
23 vlt. col. C. de here. inſti. Alex. i. l. nã qõ. §. nõ ois. ff. ad treb. et
hoc bñ no. q: valde vtile ⁊ quotidianũ in practica. ¶ †Quid
aũt ſi pr̃ i teſtõ reliquiſſet filio decẽ ſimplr, poſtea faceret codi-
cillos ⁊ i codicillis declararet qõ illa. ĵ. q reliqt ĩz teſtõ ſimplr,
reliqtti. iſtõnis. nũqd poſſit fieri, ⁊ p hoc poſſit ſuſtineri teſtũ:
determinat bal. qõ nõ i. l. nõ codicillũ. circa ñ. C. de teſta. p. l. qõ
26 per manus, ff. de iure codi. ¶ †An aũt ſufficiat relinq̃re filio
legitimã iure ſubſtõnis, dic qõ ſic, ⁊ tũc teſtũ annullato primo
gradu inſtitutiõis incipiet a ſubſtitutis. tex. eſt no. in. l. ſi filius-
ta. ſubſtituat. ⁊ ibi Bal. ad hoc not. ⁊ dt nõ eſſe alibi. ff. de her.
initi. ⁊ tex. in. l. ex facto. §. luci⁹. ff. de vul. ⁊ pup. glo. in. l. ſi pater
impuberes, in gl. j. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ ibi Jmo. eã no. dicit ꝙ de fa
cili nõ reperit. Jmo. Raph. ⁊ alĩ in. l. ſi pater filiũ. p illũ tex. ff.
de vul. ⁊ pup. d. Alex. in. d. l. inter cetera. ¶ Et ĩz ita putẽ tenẽ
dũ, tñ poſſet dici qõ illa iura ꝓcedũt de iure ffox, quo iure pu-
bũ eſt: an regreret tit. iſtõnis: vt ſupius remiſſiue tetigi, ⁊ pi
cit. d. Alex. i. d. l. ſi pater impuberes. ſe alꝰ ꝙſuluiſſe in cã mul-
tũ ardua cuiuſdã teſtamẽti, i quo erãt inſtituti agnati, ⁊ ſubſti
tũ ardua cuiuſdã teſtamẽti, i quo erãt inſtituti agnati, ⁊ ſubſti
tutus ꝙpẽdioſe nlius legitimat⁹: dubitabaꝫ an teſtũ valeret;
tutus ꝙpẽdioſe nlius legitimat⁹: dubitabaꝫ an teſtũ valeret;
q: filio legitimato nihil erat relictũ ti. iſtõnis. d. ĵ, aliud quoq;
q: filio legitimato nihil erat relictũ ti. iſtõnis. d. ĵ, aliud quoq;
caplin Zsum dicit ſe conſuluiſſe ꝙ predicta: vt ibi plenius per
caplin Zsum dicit ſe conſuluiſſe ꝙ predicta: vt ibi plenius per
27 eũ. ¶ †An aũt ſufficiat reling legitimã filio titulo fideicõmiſſi
vniuerſalis. gl. tenuit qõ ſic, ⁊ male in. l. ſcimus. §. cũ aũt. j. eo. ⁊
eã ibi repheũt Cy. Bar. ⁊ alq. Bar. in. l. ita tñ. ỹ. q rogatus. ꝙ
illũ tex. ff. ad treb. ⁊ in. l. cũ ex filio. i pnn. in antepe. q. ff. de vul. ⁊
pup. vbi dt qõ iſtud fallit in caſu illius. l. ⁊ Bar. in. l. multi non
note. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ in. l. ũ emãcipatus. ũ. ff. de bo. poſ. con-
tratab. Bal. ⁊ Jmo. in. d. l. inter cetera. ¶ †Quid aũt ſi pater ĩ
28 teſtamẽto reliquereꝛ filio pe. cẽ ꝙ ſua legitima, vel ꝙ ſua falci,
teſtamẽto reliquereꝛ filio pe. cẽ ꝙ ſua legitima, vel ꝙ ſua falci,
nec adieciſſet ĩz teſtamẽto, ⁊ i his eũ heredẽ inſtituo: an valeat
nec adieciſſet ĩz teſtamẽto, ⁊ i his eũ heredẽ inſtituo: an valeat
teſtũ. Bar. tenuit qõ ſic. in aut. vñ ⁊ ſi parẽs. ꝙ illũ tex. j. e. ⁊ ſe-
quunt ibi Bal. ⁊ Raph. Ful. ⁊ Bar. i. l. ñ. ff. de pecu. leg. ⁊ late
Bar. in conſi. ſuo. inci. conſultus ſuper predicto puncto ꝛc. vbi
adducit multas alias rõnes quas in lecturis nũc poſuit. idẽ
tz Bal in l. quoties. C. de here. initi. Raph a. cu jn. d. l. his ver-
bis. Lud. ro. in. d. l. nã qõ. ſ. nõ oĩs. vbi dicit; ſe pluries ꝛſu-
luiſſe ꝙ iſta opi. Bar. d. Cardi. Flo. in. d. c. raynutius. idem cõ-
ſuluit Pau. de ca. in conſi. clxxix. incip. in caſu preſenti quãtũ
ad id ꝛc. Quis alibi Bar. iſtud in decĩſum reliquerit: ĩ. l. filiũ. ĵ.
ſed ⁊ ſi portio. ad ñ. ff. de leg. prelã. ¶ Idẽ ſi dicat in teſtamen-
to qõ illa decẽ relinquntꝰ filie ꝙ ſua parte fm Bal. in. l. huma
nitatis. in. iij. co. ⁊ ibidẽ Pau. de ca. C. de impu. ⁊ aliꝭ ſubſti.
⁊ ꝙ iſto vltimo eſt bonus tex. in. l. ſcimus. in pnn. in ỹ. ꝙ parte
ſua habuit. quẽ ibi ad hoc põderat Bal. ĵ. eod. idẽ tenet Bar.
in. l. peto. in pnn. ff. de leg. ĩ. Quis ẽt iſtud vltimũ indecĩſum re
liquerit Bar. l. d. §. ĩz ⁊ ſi portio. ¶ Teneꝫ breuiter ỹ ſtrũq;
Zsum: put tz Sal. in. d. l. quotjes. jn vlti. q. ⁊ in. d. l. humanita-
tis. in. ĩ. col. ⁊ in. d. auf. vñ ⁊ ſi parẽs, ⁊ Jmo. in. d. c. raynutius.
vbi ẽt. d. And. barb. idẽ tz etiã Jmo. in. d. l. his verbis. in pnn.
⁊ in repe. d. l. j. §. ſi ex fundo. ⁊ do. Date. in pot. clx. in meo po
nit in no. clxx. ⁊ pro iſta parte 2tra Bar. cõſuluit aperta fróte
do. Alex. in cõſi. lxx. in. ĩ. vol. incip. viſo ꝙñ. qḥas per me reddi
to ꝛc. in. iij. col. ⁊ ſeq. vbi dicit qõ iſta opi. ſemp ſibi viſa eſt de
iure vera, ⁊ idẽ tz do. Alex. in. d. l. i. in prin. ff. ad leg. falc. ⁊ in. d.
l. nã qõ. ſ. nõ oĩs. ff. ad treb. ⁊ in. d. l. humanitatis. ibi tñ nõ clare
ſe firmat, ⁊ pro iſta ſnia ſtringit tex. in. d. §. aliud quoq; capitu-
lum. vbi nõ ſufficit filio legitimã poꝛtionẽ relinquere, niſi titu-
lo inſti. relinquat: tñ ad illũ tex. poſſet reſpondeꝛi vt p. d. Alex.
in. d. l. humanitatis. ¶ Sed ꝙ iſta parte duo ſtringunt. Pri-
a mũ eſt: q: ñbũ relinquo, ⁊ adiectũ certe quote bonoꝝ. no tra- a ¶ Relinquo. Ad
hit ad iſtitutionẽ: ſec⁹ ſi adiiciat certe quote hr̃ditatis: vt de- de Bar. in. l. his
clarat Bar. in. d. l. cẽturio. in pen. char. i ỹ. vlteri⁹ q̃ro qõ ſi ſub verbis. ff. de here.
ſtitutio facta ſit in. ĩ. poꝛtione. ⁊ ibi Jmo. ⁊ alĩ: ĩ. Sal. de hoc inſtitut. doct. in
dubitaueꝛit in. l. qñ ĩdignũ. C. de teſta. ⁊ nõ fuerit memoꝛ: bar. ca. raynutius. de
Jac. de ĩmo. in. d. l. his verbis. in pnn. ĩz legitima eſt quota bo teſta.
noꝝ, ⁊ nõ quota hereditatis: vt dixi. ã. in. j. no. huius tex. ergo
verbũ relinquo: adiectũ legitime ⁊ ſic quote bonoꝝ: nõ tñ ad- a ¶ Relinquo.
inſtõnẽ. ⁊ ꝓ hoc ꝙfundit diſtictio tradita ꝓ Ang. in. d. aut. Ellez. lib. ĵ. conſil.
vñ ⁊ ſi parẽs. ¶ Scõo ſtringit 3tra bar. nã clarũ eſt qõ nõ ſuf- clxvij. col i. Ful
ficit patrẽ relinquere filie decẽ ſimplr, vt ſuperius dixi, ⁊ tñ re- go. ſ. xc. Parp.
linquendo ſimpliciter ſemp inteligit relinquere ꝓ legitima: in repet. l. j. char.
vt exp̃reſſe decl rat ⁊ ꝓbat Bar. in. l. in quarta. ff. ad leg. fal. er- lxx. j. ỏ ſacroſan.
go etiã nõ ſufficit relinquere filie ꝙ legitima: q: exp̃reſſe illud ecclesi.
qõ oĩno tacite ĩerat: ꝓ iſta ꝙfundit ſingularis decĩſio Bal. in
29 l. ſi adulta. C. de here. act. quã retuli. ã. in. v. fallẽ. ¶ †Quid aũt ¶ Canonico. Ellez. lib. v. ſ. cl. xxvij. col. ĩ. Pur.
eſſet ſi pater relinqueret filio vel filie decẽ iure ẽdẽtionis, vel
ꝙ ſua ẽdictiõe nan haberet perinde acſi reliquiſſet iure inſti-
tutiõis. ⁊ iſto modo loquẽdi vtunt ſepe viri rurales ⁊ imperiti
⁊ nõnunquã rudes notarij: videret qõ ſic. Iam cũ Jacob reli-
quit Eſau benedictionem ſuã. intelligitur reliquiſſe inſtõnem.
¶ Contrariũ tñ per predicta determinat. d. Alexã. in. d. l. nam
qõ. ſ. nõ omnis. in. ĩ. col. ⁊ conſi. cccxl. incip. viſo conſilio altas
per me reddito an. iij. col. lib. ũ. Idem tenet Joan. de imo. in. l.
his verbis. ỹ. ſi. ff. de here. inſtit. vbi tz qõ per talia verba filius
nõ dicatur inſtitutus: ſed qõ teſtamentum ſit nullum. ¶ Co-
firmat p illud quod no. Bal. in proemio decretaliũ in pen. col.
ad ſi. ⁊ prin. ſequẽtis. vbi tenet quod pater benedicẽdo filiũ, nõ
dicit per hoc eum inſtituere, ſicut nec maledicẽdo dicitur eum
30 exhered are. ¶ †Quid autẽ ſi groſſus notarius ſcribit in teſta- 30
mento, qualiter pater relinquit filio ſeu filie certũ iure reſtitutio
nis. cũ deberet dicere iure inſtõnis. Bald. in. l. ſi cum ante. C. de
pona. ante nup. dicit ſe in hoc caſu conſultum reſpondiſſe p illũ
tex. quod valeat teſtamẽtũ: nec imperitia vel groſſities notarij
habet teſtamento officere: per gl. in. l. ſi. C. de fideiuſſ. Sed iſtud
vide qõ decidit Bal. in. l. imperator. primo. in. ũ. col. ad fin. ff. de
ſta. homi. vbi dicidit, pone qõ notarius groſſus debet ſcribere
in inſtrumento pro ſua legitima, ⁊ p groſſitiem ſcribit pro ſua
falcidia: vel debet ſcribere qõ mulier renunciauit velleiano: ⁊ p
groſſitiẽ ſcribit qõ mulier renũciauit valeriano. dicit bal. no. q
talis imperitia notarij nihil officit inſtrumẽto. ¶ Sicut alibi
dicit Bald. in. l. penul. per illum text. C. de procurat. de notario
q ſcripſit quod dominus ſubſtituit in procuratoꝛe: cũ deberet
dicere conſtituit, per hoc non vitiaf: poſſet etiam multis aliis
ſimilibus cõprobari, iſta ſufficiciat. ¶ †An aũt de iure cano 31
b nico ⁊ neceſſe ſit relinquere legitimam filio titulo inſtitutionis. b
Jo fab. refert Hoſtien. tenere qõ non: in. c. raynutius. p illum
tex. de teſta. Jn cõtrarium dicit facere. ĉ. ſi pater. de teſta. in. vi.
⁊ aliud non decidit do. Alex. d. l. inter cetera. dicit quod cõmu-
nis opi. eſt. quod de iure canonico ſufficiat filio relinquere quo
relicti titulo: ⁊ non eſt neceſſe quod relinquatur titulo inſtitu-
tionis, ne corrigat ius naturale. c. cũ expediat. de elect. ⁊ l. vni-
ca. C. de inoffi. do. ⁊ idẽ tenet Bal. in. l. fina. C. famil. herciſc. ⁊ in
aut. ex cã. i pe. col. C. de hĩer. prete. Abb. antiquus ⁊ Hoſt. d. c.
raynutius. Et pro ita opinione facit: quia ius canonicum nõ
curat de talibus ſubtilitatib⁹ iuris ciuilis. c. cũ oſſecti. de iud.
¶ Sed aduerte: q: ĩz. d. Alex. dixerit iſtã eſſe cõmunẽ opinionem, credo quod cõtraria opinio ſit cõmunior ⁊ vera: qõ imo
etiã de iure canonico ſit relinquẽda tit. inſtitutionis. ⁊ ita con
ſuluit ipſemet. d. Alexã. ibi cõtrarius in conſi. ỹ. pluries allec.
ccxq. in. iq. col. ⁊ ibi dicit quod tex. in. d. c. raynutius. intelligit

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãdo fuerant adiecta hec verba.s.titu.institutionis: vt p gl. idem ver.reliquẽs,z p gl.in.d.c.ſi pater. que glo.ſm eum ſunt magis cõmuniter approbate,z idẽ tenet Petr.de ancha,do.
32 Ant.de bu.z imo.in.d.c.raynutij⁹.¶q3 in dubio non debemus inducere diſcordiã inter ius canonicũ z ciuile, niſi vbi reperit expſſum c.i.z.ij.de ope.no.nũ.no.Bart.z alij in.l. priuilegia.C. de ſacroſ.eccl. Itẽ cũ inſtitutio ſit honoꝝ z vtilitas filij: vt dixi ſ.nõ eſt pſumẽdũ in dubio qõ papa voluerit auferre iſtũ fauorẽ filijs,ne inde iniuria naſcaẽ vñ iura oriunt.l. meminerint.C. vñ vi.de quo puncto vltra plene no.p Cano.in.d.c.raynutius.
33 vide per Sali.in.d.l.ſi.C.fa.her. Imo.in.d.l. his verbis. in pn. z in repe.d.l.j.ſ.ſi ex fundo. ¶ †Ultimo videndũ eſt de verbo relinquo:an z qñ importet inſtitutionẽ:cõis ſnia eſt,qõ ſi verbũ relinquo: adiiciaẽ vniuerſitati bonoꝝ:tũc iportat iſtõnem. gl.eſt no.in.ſ.ſi xo nulla.in ver.relictis.in aut.de here.z falc.et l.in his verbis.in princ.ff.de here.inſti.z eſt text.in.l.diuus.in ver.relinquo.quẽ ad hoc ibi no.bar.ff.de teſt.mili.z tex.i.l.qñ idignũ.vbi late p bal.C.de teſta. Si aũt verbũ reliquo: adiiciaẽ certe rei vel quãtitati: tunc nõ importat inſtitutionẽ,ſed legatũ: vt eſt tex.i.o.ſ.aliud quoq; capitulũ.iũcto.ſ.cetera.ita concludũt Bar.Bal.Ang.z alij in.d.l.his verbis.in pn.z plene Bar.in.d.l.cẽturio.in.iij.q.prin.ppe ñ.Bart.z doc.in.l cogi.in pn.ff.ad treb. Cano.in.d.c.raynutius.Sal.i.l.quoties.C.de here inſti Imo.i repe.d.ſ.ſi ex fundo.Lud.ro.z ibi late d.Alex.in d.l.nã qõ.ſ.nõ ois. ¶Iſta eſt vera z cõis ſnia,quicqd teneant Jac.de arc.Pe.z Bal.in.l.quoties.z oẽs doct.Tholoſani,vt refert Bal.in.l.ſi.C.fa.her.z.d. Lard.ſlo.in.d.c. raynuti⁹.z de hoc verbo relinquo: vide etiã plene Jo.fab.i.ſ.plane.inſtitu.de mili.teſt.z qõ dixi q verbũ reliquo: adiectũ vniuerſitati bonorũ iportat inſtitutionẽ:itellige verũ qñ in ſolẽni teſtamẽto:ſ3 qñ in volũtate nõ ſolẽni:tũc vt actus valeat ſaltẽ iure codicillorũ: vel donatiõis cauſa mortis:in qbus nõ põt fieri inſtitutio directa:tũc importabit fideicõmiſſum:ita no.limitat Bal.in.l.z in epiſtola.ad ſi.in antepe.q.C.de fideicom.z in.d.l.his verbis.in pnn. ¶Utrũ aũt verbũ relinquo:adiectũ certe quote bonorũ vel certe quote hereditatis trahaẽ ad directã inſtitutionẽ,ſicut quando adiicit vniuerſitati bonorũ,dixi.ſ.remiſſiue allegãdo Bar.in.d.l.cẽturio.z alios relatos:de quo et habet per Sal.in l.ſi.C.fam.erci.p bal.z Imo.in.d.l.his verbis.in prin. Imo in d.repe.ſ.ſi ex fundo.p.d. Ant.z Imo.in.d.c.raynuti⁹. ¶Itẽ inquãtũ dixi qõ verbũ relinquo:adiectũ certe rei vel quãtitati nõ importat inſtitutionẽ,p hoc infert qõ verbũ relinquo.relatũ ad dotẽ relictã filie in teſtamẽto,nõ trahit ad inſtitutionẽ:imo teſtũ eſt nullũ,z dicere ſi preterita,z ita in ſpecie determinat.d. Alex.in paileg.ſñ.ecẽ in.iij.col. allegat Ange.idẽ tenere in cõſi.qõ incip. Pe.de vibe veteri.de quo etiã vide in ſpecie per
34 d. Ant.in.d.c.raynuti⁹. ¶ †Quid ãt eſſet ſi teſtator ſi teſtõ reliquiſſet filie centum ſimplr,poſtea mandauit q tale teſtũ deberet aptari z ordinari ad cõſiliũ ſapientis:an ſapiẽs poſt mortẽ teſtatoris poſſet addere.ſ.ti.inſtitutiõis, ita vt teſtũ valeat: vide late Bar.poſt Richar.malũ.z deludẽte qõ nõ,in.l. illa inſtitutio.ff.de here.inſti.ibi tũ Bal.cotrariũ tenet.z idẽ Bald.in l.captatoꝝ.a.i.y.opp.C.de teſta.milĩ.z i.l.humanitatis.i.iij. col.C.de impu.z alĩ.ſubſti.vide etiã p Jmo.i.o.l.illa iũtitio, z per iſta ſit pfecte z expedita iſta prima pars gl.z prima principalis materia huius aut.circa titulũ inſtit. ¶Sum i ſecũda parte gl.ibi:ex eape filium curialem:in qua glo.oppo.z̃tra tex, q̃ imo legitima filioꝝ ſit maioꝝ q̃ dicaẽ ſ hac aut.qz ſi ſit aliqs filius curialis,hoc eſt traditus curie:ſm qõ declarat glo.inſti. de here.q ab inteſt.defe.ỹ.qbus.in ver.curiꝰ.oꝝ habere nouẽ vncias p ſua legitima.gl.nihil allegat:debet allegare.ỹ.excipiaẽ.in aut.de trie.z ſemiſ.z ſpecialis caſus eſt. ¶Et ſ3 gl.nõ a dubitet.qz ſic filius curialis erit melioris ꝯditionis q̃ alij filij z ppter hoc refert duas opi.cũ qbus ſimpliciter trãſeũt doc.z nihil addunt:dic melius qõ.d.ỹ.excipiat. pcedit qñ non ſunt alij filij niſi iſte curialis.vt pbat i aut.q.mo.na.eſſi.ſut.ſ.ſ.ſm Rapha.Ful.hic.z facit qz princeps intelligit ꝓcedere p iuleginiue cuiuſ.p iniuria vel dãno.l.ỹ.ſ.merito.ỹ. ſi qs a principe.ff.ne qd i loco publico.l.nec anus.C.de mãci.lib.l.cũ aliqñ
35 ſanct.ff.de teſt.mil. ¶ †Sum in.ij.parte gl.ibi.Itẽ itelligo in qua parte gl. cõcludit qõ ſicut legitima filioꝝ z aliorũ deſcendentiũ hodie eſt aucta per hãc aut.idẽ in legitima debita parẽtibus z aſcẽdentiꝫ ſecus tamẽ eſt ſm gl.in tranſuerſalibus: puta fratribus qz turpis ꝑſona eſt inſtituta:ẽxtra.l.fratres.ỹ. eo ſubdit tamẽ gl.quod in libro nouellarũ reſtringit augmentum legitime ad liberos.debuit, gl.allegare librũ nouellarum. in rub.de legitimis portionibus a parẽtibus relinquendis:vt
36 hic p Ly.in.q.q. ¶ †Et an talis liber nouellarũ ſit authẽticus z allegabilis ad deciſionẽ cauſarũ, vide Bald.in aut.hoc amplius.in.j.col.cũ cõcor.C.de ſpõſalia.pone qõ cõmunis ſnia eſt

a ¶Aſcendentibus. Haec dicit cõmunẽ. Alegã. lib.j.cõſi.ex.ſuper z in cõſi.ely. lib.j. Purpu.

cum glo.quod in aſcendentibus hodie aucta ſit legitima: put etiã tenet gl.in.ỹ. hec a nobis.in aut.de trien.z ſemiſ.z in.ỹ.cũ igit.in aut.de nõ eligẽ.ſecũ.na.firmat etiam Bar.in.l.nam z ſi parẽtibus.per illum tex.qđ bene inducit.ff.de inoff.teſta.z illi legẽ legit ibi Bar.cũ.l.pater filiũ.in fi.idẽ tenet bal.z Ange. in.l.ſi a milite.ỹ.h.ff.de teſt.mil.z etiã Bar.z Ang.i.ỹ.l.ad ſi.in aut.de here.z fal. Pau.de ca.in aut.ex cauſa.C.de libe.prete.z dũ gl.õt de legitima tranſuerſaliũ qõ hodie nõ ſit aucta,adde
37 Bal.in.l.fratres.ỹ.eo. ¶Jacta hanc partẽ glo.querit Bart.z ſubtili z diſputabili.q. ſi an hodie neceſſe ſit qõ parentes habeant legitimã titu.inſtitutiõis,z ꝛcludit qõ nõ: per gl.in.l.ỹ. ỹ.ff.ſi qs a pa.fue.ma.que dicit idem in legitima patroni, que ſibi non debetur titu.inſtitutionis. Et regulariter parentes z patronus equiparanẽ.niſi in caſibus ſpecialibus enumeratis per illã gl.inter quos iſte nõ reperit:monetur etiam Bar.qz in correctoriis qõ non matãẽ expreſſe quare ſtare prohibẽt.l.precipimus.in fi.C.de appel.l.ſancimus.C.de teſta.idẽ p oia tenet Bar.in.l.ſiue.ỹ.excludit.ff.de iure patro.z in hac opi.Bar.eſt ſolus,z miror: qõ ex tã frequenti caterua legiſtarũ z canoniſtarũ Bar.nullã amicũ inuenerit q tenuerit cũ eo. ¶Cõtra opi. eſt cõmunis indifferẽter,qõ imo ẽt parẽtibus debeat relinqui tit.inſtitutionis. Et in primis Ja.de bel.q diſputauit iſtũ paſſum in.d.ỹ.aliud quoq; capitulũ q̃ nõ ignoꝝauit Bart.cũ referẽs in.d.l.ſiue.ỹ.excludit.mouebaẽ iter cetera p.ỹ.ſiue igit.vb. z hec qdẽ de parẽtũ.iuncta.d.l.fancimus.in aut.vt cũ de app. cog.vbi dicit tex.qõ ea q̃ diſpoſita ſunt in filijs habeant locũ in parentibus:ſed in filijs ſtatutum eſt.ỹ.quod habeant legitimã titu.inſtitutionis: ergo eo.modo in parẽtib⁹,z hoc modo ceſſat fundamẽtũ Bar.dũ dicit qõ nõ reperit correctũ:qz imo eſt correctũ:monebaẽ ẽt p.ỹ. hec aũt diſpoſuimus.dũ dicit vt parentes z liberos ab iniuria arceamus:in eo aũt idẽ tz ſimplr Salꝰ hic in.iij.q dicens hoc ꝓbari in.d.ỹ.aliud quoq; capitulum.z in.ỹ.ceterũ idem Floria.hic:qui dicit ſe per maitas rationes ita pluries cõſuliſſe:idẽ Raph.Ful.hic Bal.in.l.j.C. de bo.poſ.contra tab.liberti. vbi dicit Bar.in ale dicere contra veritatẽ:qz longe fauorabilior eſt legitima parẽtũ,q̃ patronorum,z aliud nõ dicit.idẽ tenet hic Pau.de ca.Ludo.roma.et d.Alex.z dicit ibi.d. Alex.qõ cõmunis opi.eſt cõtra Bar.idẽ tenet Bald.in.l.omnimodo.ỹ.eo.vbi refert iſtã queſtionẽ fuiſſe de facto cortone z ſe conſuluiſſe contra Bar.motus p equiparationẽ que ſit in.l.nã z ſi parẽtibus.ff.eo.z p bonũ tex.in.d.ỹ. ceterum.ibi ſola enim eſt noſtre ſerenitatis inẽtio a parentib⁹ z liberis ꝛc. Item dum tex.ibi dicit parẽtes enim optãt a ſuis filijs honorari,cũ titulus inſtitutionis ſit titu.honorabilis:vt dixi in.l. parte huius gl. ¶Sed ego reſpõdeo qõ etiã titulus legati eſt titul⁹ honorabilis: idẽ p hec.j.tenuit Bal.in aut.ex cã.in.vij col.in ver.iij.oppo.z videt.C.de libe.prete.z Sal.p ea fundamẽta in.d.l.oĩmodo.in.y.opp. Ang.in.d.l.nã z ſi parentibus. Pet.de ancha.z Imo.in.d.c.raynutius. Imo.in repe. d.ỹ.ſi ex fundo.in vlti.char.in ver.in ẽtra predicta reſtat dubiũ. z ita ibi refert ſe pridie conſuluiſſe contra Bart.apud paduã, z motus forti fundamẽto ipſum tũc Bar.i.d.l.nã z ſi parentib⁹ vbi vult Bar.qõ cũ per illã.l.parentes z filij eqparanturꝫ ſicut hodie per iura correctoria eſt aucta legitima ſuccedentium: ita intelligit aucta legitima parentũ:ergo per eandẽ equiparationem,ſicut hodie per iura correctoria ſtatutum eſt in filijs de tertia inſtit.idem intelligitur ſtatutũ in parẽtibus. Et dato quod ta legitima patroni iſtud nõ reperiatur imutatum:ve dicit Bart.
38 tamẽ bene dicemus eſſe mutatũ in parte,ex equiparatione inter antiqui. † cũ in correctoriis quãdo duo caſus equiparãtur a lege antiqua,lex noua corrigẽs i vno corrigit z in alio:vt eſt gl.in.l.ſi quis ſeruo alieno ſualerit in gl.ſi.C.de fur.z in.l.qõ ve ro.ỹ.ff.de legi. Itẽ q hoc ſatis expreſſe diſpoſitum eſt in.d.ỹ. ſiue igit.vb.z hec qdẽ de parẽtũ.vt ſuperius dixi.cãdẽ opi. tenẽt Ang.z Pau.de ca.i.d.aut.ex cauſa.Ang.de are.in.ỹ.ſi. inſti.eo.z.d.And.Bar.in.d.c.raynutꝰ.vbi vltra alios ad hoc põderat tex.i.d.ỹ.hec aũt diſpoſuim⁹.ibi vñ z cõſtat ad vtrumq; partis vtilitatẽ ꝛc. Põderat iſtã dictionẽ vtilitatẽ:iuncto eo qõ dixi.ỹ.qõ titu.inſtitutiõis affert vtilitatẽ:dicit tũ poſſe rñderi.vt ibi p eũ. ¶Et pro iſta cõmuni fuit diſputationis gratia ego addo aliud fundamẽtum:nã ſ3 regulariter in correctoriis nõ fit licita extenſio,iuribus vulgaribus:ſtad eſt vez niſi in correlatiuis:qz in correlatiuis ius nouum corrigẽs in vno, intelligit corrigere i alio.l.ſi.i prin.z ibi expreſſe no.bar.C.de iu di.in.vj.col.ſ3 pater z filius ſunt correlatiua:igit ꝛc. Eandem opi.late diſputando tenet.d.Signorolus de homodeis de mediolano in conſi. inci. berta deceſſit relicto marito. Fateor iſtã eſſe cõmunẽ ſententiã,z quod temerarium eſſet ab ea diſcedere. ¶Tamẽ diſputando inter vos videt quod ſententia Bar. ab omnibus dãnata,poſſit defenſari.z credo qõ in puncto iuris ſit ve-

nior

rio: p qua moneoꝝ:qz p cõiecturas vel per ſubanditos intellectus nõ oꝝ induci legum correctio:vt dicit glo.reputata ſing. in.c.cupiẽtes.ỹ.ſi per viginti.de elec.in.vi.l3 inductiones doct. circa illos tex.authẽticoꝝ veniũt per cõiecturas vt p ſubaudiationes:igit ꝛc. ¶Scõo z forti⁹ moneoꝝ,z in hoc facio magnũ capitale:qz licet in ego:bitantibus qñ duo caſus particantur a lege antiqua qcqmd de nouo ſtatuit in vno intelligatur ſtatutum in alio:vt ppie loquitur glo.alleg.tamẽ in correctoriis lex noua corrigens in vno ex caſibus particatis nõ intelligit corrigere in alio: vt expreſſe dicit gl.in.ỹ.ſi.iũp ver.impleuerit. quã ibi ad hoc no.expreſſe Ange.de are.inſti.qui.ali.l3 vel nõ. probat clare in fi.iũcta aut.quas actiones.C. de ſacroſan.eccl. nã in.d.l.ſi.ciuitas z eccleſia equiparantur, z tamen aut.quas actiones.corrigẽs in eccleſia z ſic in vno ex caſibus particatis nõ intelligit corrigere in ciuitate ſm cõem opi.gl.z doct.ibi,z licet Bar.in pleriſq; locis teneat q ẽt in correctoriis illa regula procedat:ita tenet Bar.in aut.ſed cum teſtator.in ỹ.col.C.ad legẽ fal.z in.l.marcellus.in p.in.ff.ad treb.ſenſit Bar.in.l.ỹ.ff. de leg.i. ¶Tamẽ qz iſtud eſſet ẽtra ius,p ea allegatũ: ideo ſubtilis doc.Bonoñ.z Matthẽſi.in tno no.tractatu extẽſo nũ:in.ỹ col.dicit z bene ad hoc vt iſta regula habeat locũ in correctoriis opꝰ q equiparatio fiat plegẽ antiquã in illis terminis precise,in quib⁹ lex noua corrigẽs loquit:tũc bene ſit extẽſio z precedit regula,ſed ſi per legẽ antiquã nõ fieret parificatio in illis terminis vel non fieret in oĩbus ſecus eſſet: iſtud patet in.d.l.ſi.vbi ciuitas z eccleſia quãtũ ad prẽſcriptionẽ non equiparantur in cib⁹,ſed tñ in quatuor caſib⁹ ibi poſitis.ergo lex noua corrigens ſñaliter quãtũ in prẽſcriptionẽ in vno: nõ in
42 telligit p hoc corrigere in alio.d.aut.quas actiones.ita in ppotelligit p hoc corrigere in alio.d.aut.quas actiones.ita in ppoſito noſtro ꝙuis aſcẽdẽtes z filij equiparenẽ vt vtriq; debeaẽ legitima z non minus pfectã q alteri.d.l.nã z ſi parẽtibus.tũ illa equiparatio nõ ſiebat in materia noſtra.ſ. quãtum ad titulũ z modũ relinquẽdi. ergo lex noua corrigens in iſta materia in qua nõ reperit equiparatio ſpecialis in vno nõ intelligit corrige re in alio z hoc mõ tollunt multa obiecta. ¶Cõfirmo,qz inter
a aſcẽdẽtes z deſcẽdẽtes multe z varie repiunt differẽtie⁹ quas curioſus lector poterit inuenire ex qbus apparebit iſtã equationẽ nõ eſſe generaliter verã imo magis ẽmuniter nõ pce-
39 dere. †pt3 primo:qz l3 filij⁹ poſſit detrahere duas partes.ſ.tre beliantĩcã z quartã debitã iure nature: ſm cõmunem ſiſtam.c. raynutius z raynal.de teſt.Bar.z alij in.l.ỹ.ỹ.C.ad leg.fal.cũ ſuperius põderati:qz pro reſpõnione aduertendũ eſt declarando illos tex.qui ad aliud oppoſitũ ſummarie declarat Jmo. in 2mẽ.l.nlio pterito.in.vij.col.ff.de inoff.trup.vbi imperator in.y.aliud quoq; capiũ.quaꝫ vſq; ad ñ.illius aut.p.ij.col.ſeq; plaeipaliter facit.pino in.y.aliud quoq; capitulũ. dat formã

a ¶Differentie.l. ſcripto.ff.vnde liber. Adde q l3 filij ciuſdẽ matrimonij in ppricta te pferaneẽ quarte debite cõingi inopi,nõ tñ preferunt aſcẽdentibus gl.in auth. pterea.j. vnde vir.z vxor.Adde gl. in l. pactũ circa fi.j.de coll. Jaſ.in.l.fin.j. de rep.heredi.Digi in.l.qui ſe patris. C.vnde liber.col. pen.Purp.

b ¶Cauſis. adde gl.in ver.ex here daret.in.c.quintauallis.de inre iur.z ibi docto. ¶Correlatiuis. Adde tex.i.inc. glo.in ver. nõ facerct.ff.de calũ. ¶Cẽſetur.Adde doc.in l.iij. in ſ.ſed vtrũ.ff. de mino. doct. in.l. lucij⁹ titius. qb
c ¶Sum in quarta z vltima parte gl.ibi:ité quarta trebelliani ca in qua glo.concludit z bene † de trebellianica z falcidia non ſunt aucte p iſtã aut.gl.in ver.nec vſufructu. dinidit in duas. In prima opponit ỹ tex.z dupliciter ſoluit. In ſcõa extendit tex.noſtrũ ad oẽm quartã.ſcõa eſt ibi: z hoc eſt cõe. ¶Rurſus prima põt ſubdiuidi: i quatuor particulas. In prima opponit ỹ tex. In ſcõa ſoluit vno mõ. In tertia alio modo. In quarta z vltima approbat primã ſolutionẽ.partes patẽt in gl. ¶Cõcludit ergo gl.in.j.parte tenendo ſolutionẽ que eſt cõis qõ leg.
44 vxoꝝ nec corrigat per hanc aut. † de hodie filius oꝝ habere le gitimã ſuã non niſi in proprietate: ſed in proprietate z vſufructu ſimul.z ſi adqueret grauamen in vſufructu illud grauamẽ regeneretur quo ad legitimam per regulam.l. onus modo. j.eo. Idẽ tenet gl.in.l.quoniã in priorib⁹.in gl.ij.ſuper ver. grauationẽ.z ibi Bal.j.e.z gl.in.l.omnib.ff.de vſufru. Ly. in.l.j.C. de vſufru. Bar.in.d.l.vxori mee. Jo.an.in add. Spec.in ti. de pig. ỹ.i circa vlt.col. 4 p hoc apparet q nõ eſt vera cautela tradita p gl.in.ỹ.phibem⁹.in gl.j.quã Ang.ibi dicit eſſe ſing. ad hoc in aut.de trie.z ſemiſ.nã dicit ibi gl. q cautela eſt p qua pſ põt filiũ frandare in legitima in effectu iſtituẽdo filiũ ſimplr heredẽ vniuerſalẽ:deinde reliquendo vſumfructũ omnũ bonoꝝ vni extraneo iſta cautela cõmendat p iſtã tex.z ſup addit.a q̃ ad legitimã nõ põt filiꝰ frandari in vſufructu niſi ſm Ang. ibi pprietas facta detractiõe vſufructus aſcẽderet vſq; ad legitimã filij:z ſequit do.Bartꝫ.vero neſi.in cautc.xxxvij.z iſtud eſt q volunt dicere gl.nſa in ista ſolutione:tñ illa ista ſolutio nõ tenet p doc.hic:z ſic habes an filiꝰ poſſit iſtituere ſibi ſolo vſufructu
45 bonoꝝ ſuoꝝ:deinde in pprietate ſiſtumere extraneũ heredẽ predicta faciãt q nõ:qz filius oꝝ habere legitimã ſuã non ſolũ in pprietate vel vſufructu,ſed in vtroq; ſimul. Veritas eſt q ſi filius velit habere legitimã in pprietate z vſufructu poterit,ſ3 in reliquo nõ habebit niſi vſumfructũ.qz de legitima de grauamẽ reſtit.ſ3 ſi velit eſſe ꝓte⁹ ſolo vſufructu fiet ꝙputatio an vſufructus ſm ſe certũ eueniũ tantũmodo ſm ꝙputationẽ l.heredita
46 tum.ff.ad le.fal.z ſi no ſufficiat ſuppl.dic i pprietate. † ſi q̃ aũt filia dotata p patre poſſit a patre iuſtitui heres in ſola
d dote ouiñ facti:qz doꝝ cẽſet⁹ ꝓpriꝰ patrimoniũ ſine. l. pomponius ꝑ iadelphus.ff.ſo.ma. z doꝝ de ꝛgreſſibꝰ de bonis patris.l.ñ. de col.do.ſed in re aliena nõ pot fieri iniũ: argu. l. res ppias.C.de legi.ſi tis nõ obſtãt⁹ Ritaq; eſt idubitata q̃ ſilia

Universidad de Deusto
Biblioteca

possit instituī heres in sola dote habita a patre: ptz: q; ꝑputat sibi in legitimā. l. quoniā nouella. ℑ. e. item dos succedit loco legitime vt declarat Bar. i. l. titio cētū. ℑ. titio genero. in pe. col. ad fi. ff. de cōdi. ⁊ demō. Bal. in l nō sine. C. de bo. que lib. ergo in ea pōt instituī nec est verū q; dos sit ex tota ꝓpriū patrimonium filie: ſ; quasi: patet q; ea mortua reuertit ad patrē qō nō fieret si esset in totū patrimoniū filie, ⁊ ita plene disputat ⁊ concludit gl. ordi. i. l. iij. ℑ. sed vtrum. in ver. si. in gl. mag. in ver. patrimonium. ff. de mino. ⁊ ibi Bar. ea tenet. idē tenet Spe. in titu. de instr. edi. ℑ. vt aūt. in ver. sed sup forma precedēti ⁊ querit ꝛc. ⁊ ibi dicit Spe. ꝙ de gñali cōsuetudine ita obseruatur: ⁊ ibidē tz Jo. an. in addi. ⁊ Bald. in. l. suos quoq; in prin. ⁊ ibi Jmo. in pe. col. ff. de here. instī. do. Car. Ant. de batr. ⁊ Jmo. in d. c. raynu. Spe. de anch. ⁊ Jmo. in. c. cū esses. de test. aliqd per Ang. in. l. ij. ℑ. i. ff. so. ma. ita ēt tz Bal. post Odof. in. l. qñ nouella. in pe. col. in. ij. q. ℑ. eo. ⁊ ibi rūdet si dicat ꝙ institutio in dote videt inutilis: ex quo oīno dos est ipsi⁹ filie: q; vtilitas est ꝓpter ius accrescēdi: vt declarani. ℑ. in. i. pte gl. ma. ¶ Et retenta ista cōi sētia ꝙ filia possit instituī i sola dote habita a pfe pulchrū dubiū esset nunqd filia possit a patre instituī in sola dote futura sibi ℑstituēda cum erit nubilis etatis vel cum maritabit: de quo puncto vide Bal. post Richar. malū. in. l. si pater. in iij. col. C. de instī. ⁊ substī. ⁊ qō multū sing. decidit Bart. ⁊ nūc ſ; obliuiscar ite in. d. ℑ. titio genero. in vlti. col. circa med. dū ponit de grauamine tpis an possit opponi in dote succedēte loco legitime ita ꝙ nō reꝛciat ꝙ regulā. l. oīmodo. ⁊. l. qñ in prioꝛib⁹. ℑ. eo. ꝙ an sit verū ꝓ nūc nō discutio. ¶ Adde tū ꝙ filius vel filia nō possunt instituī in dote materna: q; illa in totū est filiorum ⁊ si instituanē institutio est nulla: ita no. determinat bal. in l. cū scimus. in pn. i vlt. col. in. iij. q. ℑ. e. nec ob. ſm eū qō pater in dote materna saltē habeat vsumfructū: q; cū sit finituꝝ morte nō est in cōsideratione. l. vꝛo patrui. C. de legi. ita etiam tenet Bal. ⁊ Jmo. in. d. l. suos quoq; in prin. ⁊ p ista remanēt expedi
47 te gl. huius anf. ¶ Extra gl. querit Bar. hic in fin. ⁊ an filiꝰ q nō possunt succedere patri: vt q; sint rite ⁊ recte exheredati vel
a sint ordinis fratrū minoꝝ⁹ vel aliter incapaces successiōis cōputent in numero filioꝝ ⁊ tū ad augendū alijs filijs legitimā vel quātū ad diminuēdā, ⁊ est alta ⁊ pfunda ℑstio ō qua bene se remittit ad dicēda p se in. l. i. ℑ. si pater. ff. de ℑungē. cū emā. lib. ibi tamē nec in. l. i. ℑ. si pater filiū. ff. de bono. pos. cōtradu. nō attingit i ℑcie istū passum. Raph. Fal. hic dicit ꝙ pridie fuerat ad eū delatus casus in quo haberet ℑsulere an filia que ex forma statutoꝝ nō pōt succedere sed debet dari existentib⁹ masculis an cōputetur in numero filioꝝ ad augēdum vel minuendū legitimā ⁊ dicit se nescire quid habeat ℑsulere in hoc aliud nō tangit. ¶ Sed aduertendū est ꝙ ista questio diuidit in duas. Prima est pone ꝙ pater hꝫ duos filios: vnū ex iusta cā legitime exheredat: alterū nullum instituit in aliqua re particulari: deinde extraneum relinquit heredē vniuersalē: ſ; ꝙ institutus in certa re petit supplemētū legitime quāta erit legitima sua ⁊ cū sint tū duo filij legitima ambozū i trētes, ⁊ sic quatuor partes totius hereditatis, nunqd iste filius habebit totū triētem: ita ꝙ portio filij exheredati sibi accrescat, an vero solū habebit duas tertias alterius filij⁹ quātūcūqs exheredatus q; succedere non pōt impediat tū ne frater habeat totū triētē ⁊ dubiū ℑstit in hoc: an i tali legitima habeat locū ius accrescendi. ⁊ idē pōt poni exēplū qñ frater esset ordinis minoꝝ vel alīs aliter inhabilis. ¶ Secunda questio est: pone pater hꝫ quinqs filios: ſ; eorum vnus est iuste exheredatus a patre: ita qō succedere nō pōt vel est ordinis fratrū minoꝝ vel aliter inhabilis nunqd sit cōputabil⁹ in numero filioꝝ: ita ꝙ pr̄ censeat habere quinqs filios taliter ꝙ ipſi habeāt semissem: an ꝛo cēseantur quatuor filij ita ꝙ habeāt solū triētē: sunt alte ⁊ difficiles qōnes: ſ; qr eas habetis ordinarie disputatas ⁊ traditas p Bar. Bal. Sing. ⁊ oēs ff. Dod. ⁊ precipue plene per. d. Alex. Jmo. i. l. plane. ℑ. ii duob⁹. ff. de leg. ij. ⁊ ideo sola remissiōe cētus sum: habetis p Bald. hic in. iij. q. ⁊ trib⁹ seq. Sal. hic in vij. q. p Bar. in repe. ult⁹ filiū. in. vj. q. ⁊ ibi Bal. in ꝓrarij⁹ in repe. ff. de inoff. test. cū alijs ꝛcor. tradunt per. d. Alex. in illo. ſ. si duobus. ⁊ ad predicta ꝑtim ad illud qō dictū est ſ; quintus esset de fratrib⁹ minoꝝ⁹ an cōputet in numero liberoꝝ, ita vt legitima sit semis: vide etiā Bal. ⁊ Ang. in. l. papinianus. ℑ. vii ſ; qs. ff. de inoff. te. ſta. ⁊ Ang. i. ℑ. qñ aūt quarta. in ca. l. ⁊ vtrobiq; dicit Ang. ꝙ sepe numero fuit interrogat⁹ ⁊ cōsultus de istis qōnibus ⁊ no. p Bal. ℑ. iantem Bar. in. l. vnica. ℑ. i. in. iij. col. vbi pulchre ⁊ singulariter loquit. C. de cad. tol. per Ang. in ℑ. ij. incip. statuto caueē. ¶ Et ad illud qō tāgit hic Raph. Fal. ⁊ nō decidit an filia ꝓhibita succedere patri p statutū existentib⁹ filijs masculis vel agnatis: an tū cōputet i numero liberoꝝ quo ad augēdū legitimā alijs filijs: pnde ac si esset qnqs

a ¶ Odinoꝝ. Add de cle. exinī ō paradiso. de verbo. sig. ⁊ per Bar. in tract. minoricarum.

b ¶ Alta ⁊ difficili. q. Jstā partem affirmatiuam tz Alex. in. l. si emācipati vbi Jas. ℑ. de colla. Cur. cōsi. xxv. Jstā cōmunē dicit Dec. ℑ. xxvi. Cor. cōsi. vq. li. i. questio est pulchra ⁊ ℑ. cvij. in hac ℑsultatiōe ⁊ in nepotib⁹ ex filiꝰ. eo. lib. ℑ. cxvi. differentias. i. dub. Et ꝛtra matrē. Ange. ℑ. cv. Ampliā etiā si demde deceda. talis masculus an immixtionē relicto substituto. Ancha. cōsil. xxvi. in questiōe scōa. in ℑ. dubio. Purp.

tive in qua magis ic̄linat affert decē fundamēta: referā aliqua que strigūt ⁊ leniora ꝑtermittā. ¶ Pro parte affirmatiua ꝙ excludat ⁊ legitima stringere vī nam legitima ōz hodie tertia illius partis q̄ essent habituri ab intestato: vt hic in gl. i. ⁊ ff. approbatis p doc. ſ; ab intestato iste psone nihil essent habiture ꝓpter statutū: ergo etiā codito testō nulla erit legitima: ⁊ istud est qō facit dubitationē in pñti casu ꝓpter hoc Sal. vacillauit ⁊ dixit, qō in o legitima est tertia pars substātie vel patrimonij patris ⁊ nō illius partis q̄ esset habitur⁹ ab intestato. ita ōt esse tex. in. ℑ. i. in auf. de trie. ⁊ semi. q̄ est nouissima ⁊ fm eū factus ꝓpter hoc: sed q; in hoc tenet cōiter Jnno pōt aliter rñderi qō legitima est tertia pars eius q̄ qs esset habitur⁹ qō intestato verum est cōsideraro iure cōi qñ statutum nō esset: ⁊ statutū cū loquatur ab intestato non est tra hendum ad casum conditi testamenti: vt nunc dicam. ¶ Pro contraria pte stringit quod non mutatur quare stare prohibetur iuribus vulga-
54 ribus † nec per interpretatiōes aut subauditos intellect⁹ in-
a ducenda est iuris cōis correctio: nota gl. sing. in. c. cupientes. ℑ. qō si per viginti. de elec. in. vj. cū ergo statutum prohibeat filias succedere ab intestato nō ōz extendi vt etiā condito testamēto corrigat ius cōe. l. maximū vitiū. C. de lib. prete. ⁊ istud pz: nam de iure cōi qō qs pōt succedere ex testō nō pōt succedere ab intestato. l. q̄ diu. ff. de acqui. her ⁊ tū condito testō non excludit tur a petitione legitime vel eius supplemēti. l. oīs in prioꝛib⁹. ⁊. l. oīmodo. ℑ. e. tū istud fundamentū nihil vꝛor ibi ab intestato legitima fuisset debita qō nō est hic. Jtē dicit Sal. ꝙ p hac opi. vī esse casus in auf. si qua mulier. in fi. C. de sac. san. eccl. vbi fauore monasteriū filiū nō succedunt ꝓpter patri ingressū monasteriū nihilē minus debent habere legitimā sic in proposito q̄ius femine nō succedant patri ꝓpter statutū tñ debent
55 habere legitimā. † Sic in simili filius arrogatus non succedit
b patri arrogatori: b tū ōz habere legitimā in bonis patris arrogātis. l. si arrogator cū materia. ff. de adop. ſ; ista intra nihil facit: q; in illis legib⁹ expresse reservat legitimam filijs qō nō est in casu ꝺicti statutiōt et Sal. ꝺ ista opi. suadet eq̄ ratiōne quū enim esset qō filij ⁊ mater non haberent legitimā tandē ōt Sal. ꝙ als p auditores dñi Cardinalis albanēſis fratris olim v: bani quinti fuit pro ista parte pronūtiatū in Bonon. ſ; fin eū questio est dubia: ⁊ ꝙ ea que dixit. dixit non per decisionē: sed vt daret materia altius ⁊ subtilꝰ speculādi: ex alter nō de-
ciō Sal. ꝙ ista vltima pte cōsulnit expresse ipse Sal. i consil. suo inci. Petr⁹ habuit noie Fracisci ꝛc. ⁊ ibi formaliter ponit
56 ideō Sal. post Ex. in. l. sancim⁹. ad fi. C. de nup. vbi decidit † qō stante statuto qō existētib⁹ masculis filia femina nō succedat ⁊ nihil vltra possit a fratribus petere: ſi potest petere legitimam vel supplemētum legitime: q; secundū eū ⁊ est bonū verum nunqd statutum intelligitur excludere filium a legitima nisi de legitima faciat expressam mentionem. ¶ Adde quod
do. Alex. Jmo. sibi contrarius in. l. gallus. ℑ. ⁊ qd si trñs. in. xv. col. ff. ⁊ seq. ff. de libe. ⁊ posth. dicit qō fuit pluries rectꝰ ⁊ qō nunqs volunt ꝓ ista parte consulere ⁊ ꝙ Jnno putat verum per rōnes quas ponunt Bart. ⁊ alij ibi: ⁊ respondet ad omnia argumenta. Sal. deinde dicit ꝙ ista pars cū Sal. tenet Bal. in vl. q. C. de lib. pret. Bal. ⁊ Ang. in. l. papi. ℑ. si qs ex his. ff. de inof. te. Pau. de ca. in. l. titio centū. ℑ. titio genero. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ expresse consuluit Ang. in ℑ. cxxx. inci. statuto cinitatis ꝛc. ¶ Jntellige tū verū qñ p statutū aliqd assignaret filie lz minus legitima alias mideremꝰ in passum: nūqd statutum posset in totū legitimā tollere: ⁊ cōis opi. est oō nō: sed qō dum posset diminuere: vt p Bar. in. d. ℑ. titio genero. cū infini. bene possit diminuere: vt p Bar. in. d. ℑ. titio genero. cū infini.
c cenco. ¶ Sed tu aduerte c inquantum do. Alex. cōtra Sal. adducit tenere Bal. in. d. l. sciṅ⁹. in. viō. q. illa octaua qñ nō hꝫ: sed in. vñ. q. que est vltima Bal. ponit casum multum diuersuz idem Bal. in. d. l. maximum vitium. in vlt. q. ⁊ Bald. ⁊ Ang. in
57 d. ℑ. si qs ex his. loquūtur etiā in terminis valde diuersis: † nā ipſi querunt stante predicto statuto qō existēte⁹ masculis fi-
1 lie femine nō succedant ab inte. patri quid si pater faciat testm̄ ⁊ ꝑtereat filiam an talis filia ꝙ is per statutum ab intestato succedere non possit condito testō tanquam ꝑterita possit dicere testm̄ nullū: in hoc bene concludit Bal. quod non: in hoc verū dicit ⁊ est communio: sniā: licet passus sit disputabilis de quo per Bal. in l. si. in vlt. col. ff. ad tertu. ⁊ in cōsi. suo qō inc. quida noie Jac. tractatur per Bal. Ang. ⁊ Jmo. ⁊ ibi latissime. d. Alex. in. d. ℑ. ⁊ qd si trñ. per Ang. ⁊ Mod. preſertiz do. Alex. in. l. filie. C. de colla. Lud. Ro. in cōsi. cxij. inci. idē videtur

nihi de iure concludendū: sed nos loqmur qū ista filia nō vult dicere testamētū nullū tanqs preterita sed vult tm̄ habere legitimā suā vel eius supplementū nō ōz ipugnare testm̄. l. cimodo. ℑ. eo not. expresse Bal. in. l. cū. l. p illum tex. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ sil. ter Pau. de ca. allegatus p eū i. d. ℑ. titio genero. non tenet cōtra Sal in oliquo: ⁊ ideo cū nō inueniam expsse tenentem ℑ Sal. in hac vlt. opi. Sal. excepto. d. Alex. ℑnus consuluerit p opi. Sal. ⁊ illa mtaē magna eqtate: nec debemus preiumere exclusionē legitime nisi quatenus statutum expresse excludat videret qō ista opi. esset equior ⁊ rōnabilior. Subdit idē Sal.
58 hic i vl. co. ⁊. vlt q. † qō si statutū diceret qō filia femina nō suc-
b cedat⁹ ab intestato cū masculis ⁊ pater fuisset testat⁹ relicto filio heredere vniuersali ⁊ filia in decē ⁊ dote instituta nō ꝓpterea beretur talis filia petere supplemētū legitime cū statutum expresse loquat⁹ ab itel. ⁊ qr habēdo solā legitimā nō ōz succedere patri simul cū masculo: vt hic pleni⁹ per eum: ⁊ ōt ꝙ ita als cōsuluit i cuitate ff. dātue: ⁊ idē cōsuluit Bal. i. l. Papia. ⁊. d. Jo. de rizis i Florentia: ⁊ plerīq; doc. Paduani: ⁊ idē simp̄r a
59 sequtur do. Alex. Jmo. in prealle. ℑsi. vñ. i. ij. vol. i. iij. col. veritas
a pater ex superius tactis: illud tādē teneas diligēter cordi † quꝙ si statutū excludat filias a successione parentū existentib⁹ filijs masculis vel agnatis ⁊ mādet filias debere dotari arbitrio ꝓpinquoꝝ nō debēt ꝓpinqui arbitrari qō dos cē stituatur minoꝝ ꝙ esset legitima. ita no. Bal. ⁊ Ful. in auf. res q̄. p illū text. C. cōmu. de leg. Ang. i ℑ. cccxj inci. d. Hzgo. ius. Bal in ℑsi. inci. in christi noie amē. Antonius plures filios masculos habens. sequtur do. Alex. i ℑsi. lxix. ici sup ꝑmo dubio quertur, an dicta agnes. in. i. vol. ⁊ in ℑsi. vñ. i. ij. vo. ici. visis ⁊ diligēter aniō maduersis. i. iij. col. qō multū no. ⁊ pro hoc facit: † qr dos succedit loco legitime: vt ſquit Bar. post Rich. malū. i. d. ℑ. titio genero. in pe. col. ad fi. Bal in. l. non sine. C. de bonī. que lib. vide
b tu in hoc vltimo Bar. qui vī aliqualiter sentire alio modo i. l. filie dotem per illum tex. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. quero. per ista ff. de iure do. ⁊ per ista sit impositus finis huic aut. in qua nihil extrauagās est adductū. Lecta in ista florentissima Ticinensi academia per Jasonem de mayno Medicē lanensem vtrinq; censure doctorem. Finit.

1 ¶ Jmmensa donatio facta per patrem vni filiorum potest p alios filios vsq; ad legitimā renocari. c

3 Pater per titulum lucratiuum nō pōt in effectu diminuere legitimam, ⁊ sic multomagis in totum tollere: tamen secus est p titulum oneros um.

4 Pater pōt plus donare filio secūdi matrimonij, quam omnibus filijs primi.

5 Filius potest receptare legitimam sibi relictam per viam contractus ⁊ respuere here. patris.

6 Filij possunt acceptare emphyteosim ⁊ respuere hereditatem. d

7 Si frater faciat quietationē alijs fratrib⁹ de omni eo ꝙ posset petere vel consequi in here. paterna per hoc nō impedit petere partem sundi vel partem possess. emphyteoticarum.

8 Appellatione bonoꝝ continetur emphyteosis.

9 Terminus falcidia capitur in iure altero de tribus modis.

10 Falcidia inpropriissime ponitur pro legitima: ⁊ ideo nō veniret in statuto. nu. 11.

12 Jn statutis verba debent intelligi ꝓprie nisi ratione persone ad quam referuntur.

13 Donatio facta per patrem filio in potestate confirmatur per mo tem.

14 Donatio inter patrem ⁊ filium in potestate ob benemerita filij valet. limita vt. ℑ. nu. 15.

16 Donatio inof. ctiam re ⁊ consilio nunqs renocatur nisi vsq; ad legitimam filiozum.

Mō de si parens.

Jsta authen. venit ad limitationem l. cū querit. ℑ. eo que dicebat ꝙ ꝓtum ad computatione legitime inspicitur tps mortis ꝑtis. f. que bona habet pater tempore mortis limitatur per hanc aut. qñ pater in vita fecisset immensam donationē: ita quod si postea inspiceretur tēpus mortis patris filij parum haberēt ꝓ legitima vnde statutur quod inspiciatur tps facte donatiōis. h. d. Jmmensa † donatio facta per patrem vni ex liberis per alios filios renocatur tanqs inofficiosa vsq; ad eoꝝ legitimā. considerato ꝓtum haberet pater in bonis: tunc tps facte donationis hoc primo: ⁊ filius de natarius pōt retēto residuo donationis vltra legitimā que fratribus debetur abstinere ab hereditate patris. h. d. scōo ⁊ vltimo. ¶ Et sic diuidit i duas partes, put duas principales ponit decisiones que patent ex summario. ¶ † illo. i. q; immensa donatio facta p patrē etiā vni filiorū pōt per alios filios vsq; ad legitimā renocari facit. l. ⁊ tot⁹ titi. ℑ. de inof. dona. ⁊ pōdera in illo tex. fm Bal. ⁊ Sal. hic: quod

Subanditos intellectus. Alexā. in auf. ex testamēto. ℑ. de colla. ⁊ ℑsi. xxvij. li. v. Jas. in. l. ij. ℑ. de cōtrab. ⁊ in. l. si pater. ℑ. de instī. ⁊ substit. Ang. i. ℑ. sed qr hīdi. inst. de fideicō. hīdi. ⁊ i ℑ. cum filius. instī. ō here. que ab intest. Pur.

Arregatori. Soci. ℑ. cclxxx. viij. circa Cor. ℑ. cxvi. li. i. dicit cōmunē. Soci. lib. iiij. cōsi. cxvij. recte. Purpu.

Aduerte. Curti. ℑ. xxxvij. col. iij. ⁊ cōsi. xxxix. col. iij. Corne. li. iij. ℑ. cccxix. Ardua. Barb. lib. i. cōsil. xxiij. Roma. ℑ. xvi. Pur.

Succedat. Cor. ℑsi. xlvij. li. ij. Soci. cōsi. cl. ⁊ consi. xxxv. lib. v. Cor. cōsil. cx. col. iij. lib. ij. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãuis filij sint heredes pfis: tñ rõne sue legitime pñt ipugnare pfis Jctum als nõ possent. l. cũ a matre. ẽ ibi gl. C. de rei vẽ.
¶ Scõo vltra alios põdera ex hoc tex. intelligẽdo q locator tã ex testõ q̃ abintestato: put in specie intelligit Pau. de cast. hic istũ tex. facere p eo q̃ tenet Bar. in l. titia seio. §. imperator. in fi. co. ff. de leg. ij. q̃ si filius cuius legitima fuit ex tenuata p immẽsam donationẽ patris sit heres institutus a re ẽ here ditatẽ simplr acceptauerit nihilominus pt agere ad reuocãdũ donationẽ. idẽ sequũnt Jmo. ẽ Raph. cu. ibi. ẽ Jmo. in. c. ñ. i
3 vij. col. de do. ¶ †Tertio no ex hoc tex. q̃ per donationem ẽ sic p titulũ lucratiuũ pater nõ põt i effectu diminuere legitimã filijs ẽ sic multo minus in totũ tollere: adde secus esse p ti. one rosum puta venditionis: nã pater vẽdendo oĩa bona ẽ pmittendo tradere post mortẽ posset priuare filios legitima i totũ: eo, q̃ legitima õr deducto pũ omni ere alieno. l papi. f. iij. ẽ §. q̃ñ aũt quarta. ff. e. ita in specie tenet Bar. post Dy. in. l. hereditariũ. p illũ tex. ff. de bo. auto. iudi. pos. ẽ in. l. cũ emãcipati. §. illud. ff. de colla. bo. Bald. in. d. §. iij. ẽ in. l. f. C. de inof. dona. Oportet tñ tũc q̃ appareat de vera ẽ actuali numeratione pũ: vñ nõ sufficeret patrẽ in instõ confiteri se pretium recepisse quo ad iudicium filioꝝ fr Jo. de pla. Iter. §. si quis ad sin. insti. de inuti. stip. quẽ refert ẽ sequitur. d. Bart. veroñ. in cant. xxxvj. postea in seq ponit duas alias cautelas pro inandi filium legitima. ¶ Adó forti q̃ ẽt nõ sufficeret ꝓfessio pfis facta i testõ per quẽ cõsiterẽ se debitorẽ alicuius in iudiciũ sũ quo ad diminuendũ vel tollendum eius legitimã: als aperiret via malitijs ad puãdum filios legitima. ita vult Bar. si bñ in spexeris in. l. cũ quis decedẽs. §. de codicil. circa med. ff. de lega. iij. ẽ clare Spe. ẽ Jo. an. in ti. de confes. §. nunc videndum. versi. sed nunqd pfis confessio. d. Ant. de bu. in. c. ñris. in. ñ. co. ẽ ibidẽ Pañ. de re in. d. Alex. in cõsi. xlv. in. i. vol. q̃ inci. super his õ q̃bus dubitari cõtingit. in vlti. co. ẽ in cons. xxvj. in. ñ volu. q̃ incip. viso ẽ considerato themate premisso. ẽ in q̃sti. viij. in. fin. vol. q̃ inci. non minuetur legitima. ¶ Quarto pondera text. ibi in quãdam liberoꝝ intelligẽdo q̃ esset filius ex scõo matri-
4 monio: put exẽplificat Odof. ponẽdo casum huius. l. hic esse tex. ſm Bal. † q̃ pater põt plus donare filio secundi matrimonũ, q̃ cõferat oĩb̃ filijs primi matrimonij. istud exẽplius dicit tex. in. §. pe. in auf. de nup. ẽ p hoc refert Pau. de ca. hic tenuisse Bal. in. l. vnica. C. de inof. do. ẽ consoluisse q̃ possit puideri
a Cũ do te. Adde and. in. l. f. C. de don. in auga. fac. bal. in. l. si tibi res. C. de do. ante nupt. bal. in l. ñ. C. de don. inter. vj. ẽ vgo.
3 oĩspositionẽ. l. hac edictali. in pn. C. de secun. nup. vbi mulier q̃ habet liberos ex primo marito prohibetur relinquere testõ scõo marito plusq̃ relinquat vni ex dictis filijs cui minus relinquit: nam põt fieri q̃ mulier non relinquat secundo marito sed eius filio p istũ tex. ẽ. d. §. pe. refert tñ Pan. de cs. se vidisse Jtium fuisse consultũ per Jo. de lig. ẽ p quã plures alios doc. cõtemporaneos Bal. q̃ isto modo fieret fraus illi legi de pso-na ad personã: sed Pau. de ca. sequitur opi. Bal. ẽ dicit q̃ alij male cõsuluerũt nõ cõsiderites istũ tex. ẽ. d. §. pe. ẽ quod diuersa est rõ in ipso marito: quẽ lex habet magis ex osum q̃ eius filios. Ego non inuenio Bal. in istis terminis. l. d. l. f. C. de inof. do. ẽ bene in. l. vni. in. ñ. q. C. de inof. do. vbi late examinat ẽ ẽt ita late consuluit Bal. in q̃sti suo q̃ inc. ẽ christi nolle considerandũ est vbi plura alia ad iucit in totũ illud q̃stiõ refert formaliter Sal. in. d. l. hac edictali in pn. in. viij. q. ẽ ibi plura ẽ Jtium ẽ forte melius sed me extendo: q̃ extra materiã huius
5 ti. ¶ †Quinto no ex scõa parte tex. casum in quo filius põt receptare legitimã sibi relictã per viã Jctus ẽ respuere hereditatem pfis: secus esset si ti. hereditario obueniat: q̃ tũc non põt legitimã acceptare quin residuũ acceptet. l. j. ẽ. ij. ff. de acq. hereñ in residuo habeat substitutum l. si libertus patronus. ff. de bo. lib. ſm Bar. in. l. gerit. in. v. co. in. ver. quid si aliqs õt se posfidere. de acq. here. ẽ in. l. i. in pn. ff. de vulg. ẽ pup. l. iij. q. pnc. in versi. quero an aliquo casu instituẽ. ẽ in. l. q̃ poterat vbi mod. ff. ad tre. Bal. in. l. heres inst. C. de impu. ẽ alios subst. cum alijs concor. ibi traditis p. d. Alle. ẽ Bal. in. l. vnica, ad fi. vbi etiã do. Alex. remissiue. C. q̃ nõ pet. partes. vide subtiliter in hoc do. Fran. de are. in q̃sti. clx. q̃ incip. longa est ista cõsultatiõ. ẽ. xvi. co. ẽ Ang. de are. in. q̃. fi isti. de her. quali. ẽ dif. ¶ Sexto ẽ vltimo istũ tex. pro casu speciali ter allegat Spe. ẽ ti. de loc. §. nunc
6 aliqua in fi. clx. † q̃ si pater acq̃siuit in vita emphyteusim vel feudum pro se filijs ẽ nepotibus q̃ mortuo patre filij pñt acceptare emphyteusim ẽ respuere hereditatem cum illã emphyteusim habeant iure Jctus inter vinos ẽ non iure hereditario tex. est hic: sequuntur Bal. ẽ Sal. hic. ¶ Istã decisionẽ intelligẽ esse verã ſm Pau. de ca. hic in terminis sapradictis q̃ pater ſm. tr acq̃siuisset emphyteusim vel feudum pro se ẽ filijs. c. vinctos. ẽ ibi Bal. in ti. an agna. vel fil. secꝰ si acquisiuisset capitulatiue pro se filijs ẽ heredibus: tunc requireretur quod filij essent etiam heredes patris alias non admitterẽtur ad talem emphyteosim vel feudum. C. emphyteosim in auf. de non alie. ẽ ita tenet latias Bar. in. l. vt iusiur. §. si liberi ff. de oper. lib. ẽ ita l. si nõ sorte. §. liber. in vlt. col. ff. de cõdi. inde. cũ cõcor. quas ibi dedi. ¶ †Adde forte ad cõfirmationẽ p dictorũ q̃ si mortuo
7 patre frater faceret getationem alijs fratribus de omni eo q̃ posset petere vel consequi in hereditate paterna per hoc nõ iniuriabitur petere partẽ fendi vel partẽ possessionũ emphyteoticarũ: q̃ nõ petunt iure hereditario nec tã ex hr̃ditate patrna: ſ̃ vigore Jctus, ita tz Bart. in. l. itẽ videndũ §. fin. referens Dy. ita q̃ saluisse. de pet. here. sequunt Bal. ẽ Ang. ibi ẽ Bal. in. l. i. in. j q. ff. de re. dimi. in auf. si q̃ ruinas. C. de sac. san. ecc. late Alb. de ro. i. l. tres fratres. ff. de pac. vbi formaliter recitat totum illud cõsilium Dy. imo fortius illud, pcederet etiã si in tali renuntiatione hr̃ditatis paterne interuenisset iusm. ita fin. extẽdit Bal. l. c. ẽ j. i. ũ. col. in tit. an agna. vel filius. ¶ Limita predicta multũ signãter vt predãt q̃ qs renũtiasset hr̃ditati
8 paterne: vt dixi: sec̃ si renũtiaret bonis paternis: † q̃ appellatione bonoꝝ bene continet emphyteosis. ita tenet Spe. in tit. de loc. ẽ nũc aliqua. ver. dvij. ad fi. allegat. l. rem in bonis. ff. de acq. re. do. ẽ. l. bonoꝝ. ff. de ver. sig. q̃ teneas bene cordi: q̃ nõ reperio ab alio põderatũ: ẽ vide in fili alia decisionẽ Bar. in. d. l. vt iurisiurãdi. q̃ si liberti. ad fi. ¶ Capio gl. magi. in v. falcidẽ. q̃ dicit de in q̃uor partes. In prima timore Jtij declarat quot modis capiat iste termin falcidia. In scõa timore Jtij gl. formal. q. qua actione filij cõsequãr legitimã post renũtiationẽ mediante querela inofficiose donationis: nã regulr cõpetit petitio hr̃ditatis: vt dixi l. i. ff. e. ẽ gl. dubitauit: q̃ petitio hr̃ditatis non dat ẽ possidentẽ ti vt dixi in. l. i. ff. e. sed si filius habet verũ titulũ donationis. In tertia gl. opp. contra tex. ẽ tripliciter
a sponder. In q̃rta formar alia opp. scõa ibi sed qua actione, tertia ibi ẽ cũ nõ valuerit, quarta ẽ vltima est ibi, item alia rõne
9 vf. ¶ †Ex. i. pte gl. habes duas ẽclu. prima est q̃ terminus falcidia capitur i iure altero de tribus modis: filius est gl. à. l. q̃ties. in X. falci. C. fa. her. ¶ Do ista gl. õt Bar. se de facto cõsulusse q̃ si pr̃ in testõ reliqt filie cẽtũ. p sua falcidia ẽ nõ dixit q̃ in eis istituebat hr̃dẽ tñ censẽt reliqsseti. instõnis: istũ art. disputam in auf. nouissima. §. eo. ẽ ibi tenui Jo Bar. non repeto hic.
10 ¶ Scõo habes ex ista gl. † q̃ falcidia ip. q̃ñ fime ponit pro legitima: nõ venit i statuto faciẽte mẽtionẽ de falcidia cũ i statutis x̃ba debeãt ppie intelligi cũ statuta sint stricti iuris. l. j. §. ius q̃ naue. X. i. e. ondia. ff. de exer. ¶ Eo. fẽ mõ si statutũ
11 faceret mẽtionẽ de legitima sen de debito bono subsidio nõ prehẽderet tre. † puta si statutũ disponeret q̃ legitima sit tantũ octaua ps bonoꝝ defuncti nõ intelligit dim. inuta treb. nec sub illo termino legitima plata simplr a statuto venit tre. fin Jo. an. i addi. Spe. in ti. de succes. abinte. sup rub. i pe. co. i ver. scõa dubitatio est. ¶ Limito istã cõclusionẽ gl. nisi i statuto p
12 pter psonã ad q̃ verbũ falcidie, referr, intelligerẽ se legitima puta si statutũ diceret q̃ filia sit cõtẽta dote p falcidia quã habere in bonis patris: ibi falcidia i statuto capit p legitima: ẽ hoc rõne psone ad q̃ referr: ita Bar. ẽ cõiter ibi doc. in. l. j. in pn. ff. ad le. fal. q̃uis Jtij teneat Alb. de rosa. post relatã opin. Bar in trac. statutoꝝ in. ñ. parte. q. ccxvj. q̃uci qd si statuto ca
13 uef q̃ mulier, sed plus plꝰ pceẽs decisio alia rõne: q̃ stantibꝰ x̃bis statutꝰ vt. s. illa verba p falcidia non põt intelligi nisi p legitima iungendo istã gl. cũ illa decisione Bar. † habes solemnem limitationem ad regulam q̃ dixi q̃ in statutis põt ipoꝝ q̃ sime intelligi q̃ beneficio q̃ posset seruire ad multa. ¶ In scõa pte gl. ibi ſ̃ quã rõne. ẽ gl. reprobet opin. regule puto q̃ possit teneri p. ff. l. fi. cũ glo. ẽ que ibi dixi. Jo. cõ. fi Odo. Bald. ẽ Pau. de ca. hic: tenẽt q̃ quẽadmodũ q̃ñ relictũ est alicui ti. fi-
a sti. filio agit ad supplemẽtũ q̃ dõnis ex lege oĩmodo. ſ. e. ita hic filij heredes patris debẽt agere ad supplementum legitime p
13 cõdoñez ex hac auf. ¶ In tertia parte gl. ibi: donatio mortecõfirmat: intellige gl. † q̃ donatio facta p patrẽ filio in potestate cõfirmat p mortẽ patris sicut bona inter virũ ẽ vxo. l. doctationes quas parẽtes. C. de do. inter vir. ẽ vxo. hoc est verũ q̃ñ interuenit traditio: als secus gl. in l. papi. ff. de do. inter vir. ẽ vxo. Bal. in. l. ñ. in pn. vbi rõnem assignat. C. de inof. do. Bag. i. l. ñ. ff. de vsuc. pro dona. Jtium ponderẽ esse gl. in l. cum de in rẽ verso. in gl. iñ. ff. de vsur. ¶ In ea gl. ibi: hic ex extraneo do-
14 na. Mo. ex ista gl. duas cõclusiones. † Prima est q̃ donatio inter patrẽ ẽ filiũ in pte ob bene. merita filij valet ẽ tenet: quia tunc fit nõ vt filio sed vt extraneo. Adde gl. à doc. in. l. si donatiõe. C. de col. Bar. au. l. frater a fratre. in pn. ff. de cõdi. indeb. in vlt. q̃ intelligẽ tñ ſm Bal. ẽ Pau. de ca. q̃ nõ sufficeret q̃ pater diceret se donare ob benemerita filij: sed opꝰ q̃ benemerita in specie exprimat: ẽ q̃ pbẽt nec starẽt in hoc assertioni patris ſm gl. à doc. in. d. l. si donatione. per regulam. l. si forte. vbi Bar. ff. de cast. pec. ¶ Doc vltimum vr limitare Bal. hic in i no n.

15 no. † nisi pater in specie exprimeret q̃lia fuissent ista merita filij tũc bene starẽtur assertioni patris: idẽ expressius tenet Bal. i l. illud. i. nij. q. C. de fac. san. ecc. per tex. in. l. aquilius regulus. cũ gl. in ver. meram. ff. de do. ẽ idem tenet Pau. de ca. in cons. ciij. q̃ inci. dñs Ubertus. ¶ Tene Jtium p regulam. d. l. si forte. q̃ est confessio facta inter psonas suspectas ẽ phibitas ergo non vꝫ. l. qnt testiñ. ff. de pba. ẽ ita in istis terminis tenet Bal. ẽ me
lius ẽ ibi Jtius in. l. si tibi. ff. si cer. pe. Dy. Sul. de cu. ẽ Alb. de ro. in. l. si. vbi bo. tex. ff. de exer. ẽ Dod. cõiter in. d. l. si donatione. vbi etiam posui quid si interuenit iuramentum. ¶ Secũdo
2 intellige ẽ limita cõclusionẽ gl. vt procedat q̃ benemerita filij essent equinalẽtia rei donate: aliàs illud q̃ esset. ŝ. meritũ, cen seretur pfectitiũ. ita sentit Bar. hic, ẽ in. l. si qs pro eo. ŝ. j. in fi. ff. de fideiuss. ẽ in. d. l. frater a ffre. in vlt. q. ẽ clare Jmo. i. d. l. aq-
lius facit bene tex. in. c. relatũ secũdo in ver. ingta seruitũ mẽ ritum. de test. ¶ Et per hoc confunditur illud q̃ sing. vult bal. in auf. ex testamẽto. in. iij. col. C. de colla. q̃ ad hoc vt donatio facta per pẽm filio in pẽte ppter benemerita valeat, sufficit q̃ illa merita non sint intra dimidiã rei donate: ar. l. ij. C. de re
scin. ven. sequitur Lud. roin. in. d. l. si donatione. facit bene q̃ vult Sal. in. l. petẽs. in. xj. co. vbi retuli ẽ notaui. C. de pac. ẽ ita ẽ Bal. tenent Dod. vt. d. Alex. in. d. l. si donatione. ¶ Secun
3 do pncipaliter no. ex hac gl. ſm Fulg. ẽ Pau. de ca. hic: q̃ donatio etiam ob benemerita facta, potest tanẽ inofficiosa reuocari vsq̃ ad legitimã filioꝝ: ẽ sic pater nõ põt renunciare q̃cẽ
pindicitũ legitime filioꝝ. adde sec̃ esse i liberto. l. vni. liberi, ff. si quid in fran. patro. Bal. in. l. ij. in. iij. opp. C. de inoffi.
16 don. ¶ Ex quarta ẽ vltima pte gl. no. † q̃ donatio inofficiosa, set re ẽ cõsilio, nunq̃ tñ reuocatur nisi vsq̃ ad legitimã filiorum: ista cõclusio glo clare procedit, q̃ñ talis donatio esset facta extraneo: tunc reuocatur in totũ ſm Bar. Bal. ẽ Jmo. i. l. cta extraneo: tunc reuocatur in totũ ſm Bar. Bal. ẽ Jmo. i. l. ita tenet latias Bar. in. l. vt iusiur. §. si liberi ff. de oper. lib. ẽ ita l. si nõ sorte. §. liber. in vlt. col. ff. de cõdi. inde. cũ cõcor. quas ibi dedi. ¶ † Adde forte ad cõfirmationẽ p dictorũ q̃ si mortuo patre frater faceret getationem alijs fratribus de omni eo q̃ posset petere vel consequi in hereditate paterna per hoc nõ iniuriabitur petere partẽ fendi vel partẽ possessionũ emphyteoticarũ: q̃ nõ petunt iure hereditario nec tã ex hr̃ditate paterna: ſ̃ vigore Jctus, ita tz Bart. in. l. itẽ videndũ §. fin. referens Dy. ita q̃ saluisse. de pet. here. sequunt Bal. ẽ Ang. ibi ẽ Bal. in. l. i. in. j q. ff. de re. dimi. in auf. si q̃ ruinas. C. de sac. san. ecc. late Alb. de ro. i. l. tres fratres. ff. de pac. vbi formaliter recitat totum illud cõsilium Dy. imo fortius illud, pcederet etiã si in tali renuntiatione hr̃ditatis paterne interuenisset iusm. ita fin. extẽdit Bal. l. c. ẽ j. i. ũ. col. in tit. an agna. vel filius. ¶ Limita predicta multũ signãter vt predãt q̃ qs renũtiasset hr̃ditati paterne: vt dixi: sec̃ si renũtiaret bonis paternis: † q̃ appellatione bonoꝝ bene continet emphyteosis. ita tenet Spe. in tit. de loc. ẽ nũc aliqua. ver. dviij. ad fi. allegat. l. rem in bonis. ff. de acq. re. do. ẽ. l. bonoꝝ. ff. de ver. sig. q̃ teneas bene cordi: q̃ nõ reperio ab alio põderatũ: ẽ vide in fili alia decisionẽ Bar. in. d. l. vt iurisiurãdi. q̃ si liberti. ad fi. ¶ Capio gl. magi. in v. falcidẽ. q̃ dicit de in q̃uor partes. In prima timore Jtij declarat quot modis capiat iste termin falcidia. In scõa timore Jtij gl. formal. q. qua actione filij cõsequãr legitimã post renũtiationẽ mediante querela inofficiose donationis: nã regulr cõpetit petitio hr̃ditatis: vt dixi l. i. ff. e. ẽ gl. dubitauit: q̃ petitio hr̃ditatis non dat ẽ possidentẽ ti vt dixi in. l. i. ff. e. sed si filius habet verũ titulũ donationis. In tertia gl. opp. contra tex. ẽ tripliciter sponder. In q̃rta formar alia opp. scõa ibi sed qua actione, tertia ibi ẽ cũ nõ valuerit, quarta ẽ vltima est ibi, item alia rõne vf. ¶ † Ex. i. pte gl. habes duas ẽclu. prima est q̃ terminus falcidia capitur i iure altero de tribus modis: filius est gl. à. l. q̃ties. in X. falci. C. fa. her. ¶ Do ista gl. õt Bar. se de facto cõsulusse q̃ si pr̃ in testõ reliqt filie cẽtũ. p sua falcidia ẽ nõ dixit q̃ in eis istituebat hr̃dẽ tñ censẽt reliqsseti. instõnis: istũ art. disputam in auf. nouissima. §. eo. ẽ ibi tenui Jo Bar. non repeto hic. ¶ Scõo habes ex ista gl. † q̃ falcidia ip. q̃ñ fime ponit pro legitima: nõ venit i statuto faciẽte mẽtionẽ de falcidia cũ i statutis x̃ba debeãt ppie intelligi cũ statuta sint stricti iuris. l. j. §. ius q̃ naue. X. i. e. ondia. ff. de exer. ¶ Eo. fẽ mõ si statutũ faceret mẽtionẽ de legitima sen de debito bono subsidio nõ prehẽderet tre. † puta si statutũ disponeret q̃ legitima sit tantũ octaua ps bonoꝝ defuncti nõ intelligit dim. inuta treb. nec sub illo termino legitima plata simplr a statuto venit tre. fin Jo. an. i addi. Spe. in ti. de succes. abinte. sup rub. i pe. co. i ver. scõa dubitatio est. ¶ Limito istã cõclusionẽ gl. nisi i statuto p pter psonã ad q̃ verbũ falcidie, referr, intelligerẽ se legitima puta si statutũ diceret q̃ filia sit cõtẽta dote p falcidia quã habere in bonis patris: ibi falcidia i statuto capit p legitima: ẽ hoc rõne psone ad q̃ referr: ita Bar. ẽ cõiter ibi doc. in. l. j. in pn. ff. ad le. fal. q̃uis Jtij teneat Alb. de rosa. post relatã opin. Bar in trac. statutoꝝ in. ñ. parte. q. ccxvj. q̃uci qd si statuto ca
uef q̃ mulier, sed plus plꝰ pceẽs decisio alia rõne: q̃ stantibꝰ x̃bis statutꝰ vt. s. illa verba p falcidia non põt intelligi nisi p legitima iungendo istã gl. cũ illa decisione Bar. † habes solemnem limitationem ad regulam q̃ dixi q̃ in statutis põt ipoꝝ q̃ sime intelligi q̃ beneficio q̃ posset seruire ad multa. ¶ In scõa pte gl. ibi ſ̃ quã rõne. ẽ gl. reprobet opin. regule puto q̃ possit teneri p. ff. l. fi. cũ glo. ẽ que ibi dixi. Jo. cõ. fi Odo. Bald. ẽ Pau. de ca. hic: tenẽt q̃ quẽadmodũ q̃ñ relictũ est alicui ti. fi-
sti. filio agit ad supplemẽtũ q̃ dõnis ex lege oĩmodo. ſ. e. ita hic filij heredes patris debẽt agere ad supplementum legitime p cõdoñez ex hac auf. ¶ In tertia parte gl. ibi: donatio mortecõfirmat: intellige gl. † q̃ donatio facta p patrẽ filio in potestate cõfirmat p mortẽ patris sicut bona inter virũ ẽ vxo. l. doctationes quas parẽtes. C. de do. inter vir. ẽ vxo. hoc est verũ q̃ñ interuenit traditio: als secus gl. in l. papi. ff. de do. inter vir. ẽ vxo. Bal. in. l. ñ. in pn. vbi rõnem assignat. C. de inof. do. Bag. i. l. ñ. ff. de vsuc. pro dona. Jtium ponderẽ esse gl. in l. cum de in rẽ verso. in gl. iñ. ff. de vsur. ¶ In ea gl. ibi: hic ex extraneo do-
na. Mo. ex ista gl. duas cõclusiones. † Prima est q̃ donatio inter patrẽ ẽ filiũ in pte ob bene. merita filij valet ẽ tenet: quia tunc fit nõ vt filio sed vt extraneo. Adde gl. à doc. in. l. si donatiõe. C. de col. Bar. au. l. frater a fratre. in pn. ff. de cõdi. indeb. in vlt. q̃ intelligẽ tñ ſm Bal. ẽ Pau. de ca. q̃ nõ sufficeret q̃ pater diceret se donare ob benemerita filij: sed opꝰ q̃ benemerita in specie exprimat: ẽ q̃ pbẽt nec starẽt in hoc assertioni patris ſm gl. à doc. in. d. l. si donatione. per regulam. l. si forte. vbi Bar. ff. de cast. pec. ¶ Doc vltimum vr limitare Bal. hic in i no n.

Jo. fab. in. d. ſ. sui. ẽ ad hoc illũ tex. reputat vnicũ ẽ valde sing.
3 in iure Jo. de imo. in. c. raynutius. de test. ¶ † Scõo ille tex. est no. q̃ tz ad hoc vt valeat exhr̃datio filij, sit necesse q̃ adeat hereditas ex testõ pfis p q̃ additionẽ cõsumet illa exheredatio. l. filiũ ſ. j. ff. de bo. pol. ẽ tab. l. papinian. ſ. ſ. ẽ dõni. ff. de inoffi. test. ſm ibi est tex. q̃ si nepos est institutus in testõ aui, cũ sit suꝰ ẽ necessarius aui: nulla sunt as sufficit, vt ẽximet exheredatio filij
4 ablq̃ alia additione. ¶ Tertio ibi casus est no. † q̃ licet nepos mortuo auo reincidat i ptãtẽ pfis, ẽ sic nõ possit adire aliquã hr̃ditatẽ sibi delatã: nisi precedat iussus pris. l. si qs mihi bona. ſ. iussum. ff. de acq. here. gl. ẽ doc. i. l. j. C. qui admit. limitat nisi a nepos instituat ab auo exhr̃dato filio: q̃ ablq̃ alio iussu pris
5 efficit suus ẽ necessarius. ¶ † Quarto ibi est tex. valde no. q̃ filij exheredatus efficit suꝰ ẽ necessarius heres exheredati, mediante psona nepotis: teneas bene menti illium tex. q̃ multũ limitat alia iura loquẽtia de tali materia: ẽ Bal. ibi dicit q̃ ille casus est valõ mirabilis: ẽ tz soleat reputari sing. tñ habes tex. communiter fortemeliorẽ in. l. filius patroni. ff. de bo. lib. quẽ p
2 cordant allegat Bar. in. l. ſi. ñ. iij. col. ff. de cõdi. insti. ¶ Scõo ibi legit ista. l. p gl. ij. q̃ filius erat mortuꝰ ante auũ ẽ ondũ fa
ciebat in hac. l. q. ẽ: ergo erat emãcipatus ẽ pequo neptis nata est put vult dicere text. in aduersatiua q̃ is pater ei emãcipatꝰ fuerat: ẽ sic videbat ẽ extra familiã aui: ẽ iste ẽtellect magis cõ
6 uenit tre tz quẽ ista. l. p. d. † Neptis exhr̃data, nata ex filio emãcipato: tz tñ querela inofficiosi testamenti. h. d. Jason Padue.

1 ¶ † Pater vel mater habent arbitriũ plus relinquendi vni filio quam aliis, dummodo alij suam legitimam habeant.
2 Agnoscens iudicium defuncti non põt amplius illud querelare.
3 Soluens debitum paternum pro hereditaria portione, dicitur approbare testamentum patris.
4 Per quas cãs quis excludatur a querela inofficiosi testamẽti.

Erentibus. Pater põt dimidere bona sua inter liberos etiã inequaliter put vult: nõmodo vnicuiq̃ legitimã suã relinquat. ẽ p mor. ẽ q agnouit iudicũ defuncti pcis q̃relam. q̃ habebat ex eo q̃ sibi minus legitima erat relictũ. h. d. s. do. ẽ vltimo: ẽ sic ista lex tz duas partes q̃ patent ex summario. ¶ † Filio. i. q̃ pater vel mater habet arbitriũ pi
1 relinquẽdi vni filio donationis, dummodo alij sua legitima habeãt: facit. l. hac edictali. ŝ. i. C. de secũ. nup. ẽ tex. i. ŷ. pe. auf. de nupt. in dubio aũt lex vult equalitatẽ seruari inter liberos. l. vt liberis. ẽ ibi Bal. in q̃. no. C. de colla. bal. in auf. ex testõ in. j. no. eo.
2 ti. ¶ Scõo no. † q̃ agnoscẽs iudicium defuncti nõ potamplꝰ illud querelare: facit l. cum donationibus. ẽ ioi gl. j. in. l. ẽ tex. no. q̃ videas l. i. ẽ ponas. ŝ. fi hereditatẽ. ff. eo. fiiter q̃ accepta relictum facti non vel filio suo, aut seruo nõ potest querelare testiñ. i. nitil in pn. ẽ ibi Bar. ẽ d. pars. ŝ. j. ff. e. Adde secus
3 esse in q̃rela mofficiose donationis: nã qui agnouit iudicũ defuncti, põt tñ intentare q̃rela mofficiose donationis: vt dixi in auf. vñ ẽ fi pares. ŝ. e. ẽ ro est q̃ ille non expugnat testiñ q̃ pro
bauit ẽ aliũ actũ factũ inter viuos. ¶ † Tertio no. q̃ soluens debitum paternum pro hereditaria portione, dr approbare
4 testiñ pfis. facti. l. q. vbi dixi. C. de iure delib. ¶ † Ultimo adde gl. q̃ enumerat sex cãs quiõ qs excludit a querela mofficiosi testamenti. Adde insuper glo. in. l. cum donationibus. ŝ. ttu. i.

1 ¶ Testamentum iniustis sine sit factũ iure militari sine cõmuni, non subiacet querele.
2 Paulegium non intelligitur concedi cum damno tertij.

1 Emofficioso. † Demũ mittis sine iuste sit factũ iure militari, sine iure cõi no subiacet querele. h. d. ¶ Istẽ tz i. l. testiñ. ŝ. e. Et istõ extẽdit ad istã materiã militis in. d. in. j. c. vbi post gl. dicit an iste leges hodie sint correcte.
¶ In tex. ibi vel tribuni numeri intelligẽa. tribuni q̃ premunt alium numero militum. ¶ † Filo. ex ista. l. limitatione ẽ regula q̃
2 primo ñ. no intelligit concedi cum dãno tertij. l. nec annus. C. de emãc. lib. l. ij. ŝ. merito. ẽ. ŝ. fi quis a pncipe. ff. ne quid in loco publi. ẽ tex. loquens de milite in. l. cum filiusta. m. ff. de test. mil. tñ pmilegium põt pceder cũ dãno ẽ pciudicio tertij, casus est hic ẽ in. d. ŝ. fi q̃ a principe. vbi Bar. no. dign. ind. referi
pta. vel in. l. fi. C. si contra ius vel vtil. pub. Jason Padue.

1 ¶ Contra filium qui succedit hereditati scripto oppetit querela.
2 Dignitas instituti non nocet querele.
3 Licet querela non preparata nõ trãsmittatur ad heredes actiue, tamen bene trãsmittitur passiue.

1 Hereditẽ. † Contra fiscũ q̃ succedit heredi scripto oppetit querela, sed mutato iudicio h. d. Et erat dubium quia querela mofficiosi testamenti competit contra scriptum heredem, sed fiscus non erat scriptus heres in testõ. dic vt dixim

l.i.§.eo. ¶ Adde qō etiā si in testō esset institutus heres impe
rator: vel papa: tū filio exheredato ꝑpetit ḡrela.l.papinianus.
§.si imperator.ff.eo.z ibi gl.Bar.ꝑñt qō idē si esset istitut⁹ he
2 res de⁹, vt pauperes Christi. † Ex quo habes ꝙ dignitas istī
tuti non nocet querele: facit.l.si quis imperatorem.z.l.cū here
3 des.C.qui test.face,pos. ¶ † Secundo no.ꝑm ẓModo.hic: ꝙ lz
querela nō preparata non transmittatur ad heredes actine.l.
posthum⁹.§.fi.cum.l.seq.ff.eo.dixi in.l.si ꝑter.§.eod.tū bene
bene transmittitur contra heredes passiue.
1 ¶ Causa propter quam potest filius iuste in testamento ex
heredari,non est sufficiens ad repellendum eum ab intestato
a legitima successione.
2 Si filius pretereatur in testamento patris,etiā cum insertio
ne causa,tamen testamentum est ipso iure nullum.
3 Quis non potest alteri obijcere turpitudinem ꝙ ipse patitur.
4 Infamis potest obijcere infamiam testi.
5 Mater meretrix non potest propter meretricium filie eam ex
heredare,nisi mater esset emēdata z ad vitā honestā reducta.
6 Filia que peccauit in corpore,non debet ali nec dotare a patre
nisi sit per penitentiam emendata.
7 Si filius commisit ingratitudinē,propter ꝙ poterat a patre
exheredari,si penitentiam viuo patre agat,vel ante conditum
testamentum non poterit amplius exheredari.
8 Si pater exheredauit filium ex iusta causa,z postea filius fere
consiliauit cum patre,exheredatio censetur adempta.
9 An usurarius post peractam penitentiam,z restitutionē usu
rarum factam,possit admitti in testem.
10 Pater magnus meretricator potest iuriam meretricem exhe
redare.
11 Fenerator non habet querelam cōtra testamētum fratris tur
pem personam instituentis cum ipse sit turpis persona.

In arenā. Arenarius spontaneus: lz sit
4 infamis etiā ō iure, tū retinet
ius legitime successionis ab intestato:sed condito
testamēto si sit exheredatus ꝑpter istā infamiā nō
lz ḡrelā de iure ciuili,nec bono.pos.gra litis agnoscēde de iu
re ptorio:nisi pr̄ sit eiusdē ẓdonis.h.d.ꝑm intellectū quē intē
do inferi⁹ tenere. ¶ No.vltra alios ex hac.l.no.regulā ꝙ cā ꝑ
ꝙ pōt fili⁹ in testō iuste exhēdari,nō est sufficiēs ad repellēdū
eū ab itestato a legitima successione:facit tex.in.l.omnimodo.
in ẓ.nā si nulla.j.e. ¶ Ad idē in scdo facit optime gō lz Bar
in.l.fres.j.si.z ibidē Bal.j.e.qō tres cause ingratitudinis ꝑpter
quas pōt frater exhēdari:nō tū repellūt ab intestato a succes
sione fratris,z per hoc apparet nō bñ dicere Ang.in.§.ingra
titudinē.per gl.in auf.de nup.vbi lz qō si filius i testō ꝑtis sit
exhēdatus nō expōsa cā,tū vtile est cāz ꝓbari:qz saltē repellet
eū ab itestato,cū ex testō venire nō possit,z ōt ꝙ ꝑptera cāu
ti aduocati semp ꝓbāt cāz ingratitudinis filij,ꝙis nō fuerit
expōsa in testō:credo qō ex ꝑdictis male dicat: lz alīgn referē
dō cū incidēter sequutus sim: Ẓtiū lz ipsemet Ang.in.l.j.in fi.
ff.de inof.test.vbi reprobat illā gl.in.ḍ.§.ingratitudinē.per tex.
l.omnimodo.§.j.vbi ꝑz eū est tex.qō exheredatio ꝑpter ingra
titudinē dz fieri in testō,z dz l testō noiatim exprimi cā ingra
titudinis. ¶ Limitā ꝑdictā regulā nō ꝓcedere in patrono:qz
ex qua cā pōt⁹ libertū exheredari,per eūdē ab intestato repel
lit a legitima successione.tex.est in.l.cū patronū.cū.l.seq.ff. de
iure pat.ꝙ allegat Bar.l.d.l.fres.ad fi.z ratio diuersitatis est
qz facili⁹ excludit patron⁹ a legitima sibi debita, ꝙ excludat
filī⁹ gl.est in.l.si qs legatū.§.fi.ff.de fal. ¶ Scdo pondera tex.
ibi:neꝙ bono.pos.et cōpetit.Raph.Fulg.z Pau.de ca.intel
ligūt tex.loqui de bo.pos.cōtra tā.qne cōpetit filio ꝑterito nō
aūt exheredato.l.non ꝓtauit.§.non queuis.ff.de bono. pos.
Ẓtab.z sic fi filī⁹ arenarius ꝑpter hāc cām in famie sit exhēda
tus in testō patris,aut in eo ꝑterit⁹,neqz sibi cōpetit ḡrela:qz
sit exheredatus nec bono:ū pos.contra tab.qz sit ꝑterit⁹:z ex
hoc no.Ful.z multū mirat de isto tex.q ille cause q excludit
a ḡrela,excludunt etiā a bonoꝝ pos.Ẓtab.quis ꝑm eū videat
ō.per.l.iq.§.si emācipat⁹ filī⁹.et.j.ff.ō bono.pos.Ẓtab.nisi dices
qō hoc sit spāle in ista cā,qñ filī⁹ est arenarius:qō tū ꝑz eū
non sit dicēdum, cū multe alie cause reperiant grauiores istā
z sic tutabat hoc tex.nec aliquid firmat Pau. de cā.si qō.ex
hoc tex.qō filī⁹ ꝑpter infamiā exheredat⁹ vel ꝑteritus.nō ꝑz
ḡrelā mortificōis testamēti,nec cōtra tab.nec ius dicendi nullū:
qz ventret ẓ voluntate defuncti,z ꝓptera multū reputat te
nedū mēti iūs tex.qñ ꝑteritio filij itamis,nō reddit testū nul
lum cū habeat ꝓ exheredatione. ¶ Egoaliter intelligo istū
tex.z puto ꝙ non loquat de bo.pos.Ẓtab.que datur ꝑtereto
qz in isto ti.imperator non loquit de filio ꝑtereto,nisi qñ ꝑte
reto haberetur ꝓ exheredatione,vt in matre.l.iij.ā.eo.i u
telligo ergo tex.le quod bonoꝝ pos.gratia litis agnoscēde, q̄
datur emancipato exheredato:vt dixi in.l.j.ẓ.eo.z sic tex. vult
dicere qō huic filio exheredato ꝑtit ḡrela.l.papinianus.
§.si imperator.ff.eo.z ibi gl.Bar.ꝑñt qō idē si esset istitut⁹ he
2 res de⁹, vt pauperes Christi. † Ex quo habes ꝙ dignitas istī
tuti non nocet querele: facit.l.si quis imperatorem.z.l.cū here
3 des.C.qui test.face,pos. ¶ † Secundo no.ꝑm ẓModo.hic: ꝙ lz
querela nō preparata non transmittatur ad heredes actine.l.
posthum⁹.§.fi.cum.l.seq.ff.eo.dixi in.l.si ꝑter.§.eod.tū bene
bene transmittitur contra heredes passiue.
1 ¶ Causa propter quam potest filius iuste in testamento ex
heredari,non est sufficiens ad repellendum eum ab intestato
a legitima successione.
2 Si filius pretereatur in testamento patris,etiā cum insertio
ne causa,tamen testamentum est ipso iure nullum.
3 Quis non potest alteri obijcere turpitudinem ꝙ ipse patitur.
4 Infamis potest obijcere infamiam testi.
5 Mater meretrix non potest propter meretricium filie eam ex
heredare,nisi mater esset emēdata z ad vitā honestā reducta.
6 Filia que peccauit in corpore,non debet ali nec dotare a patre
nisi sit per penitentiam emendata.
7 Si filius commisit ingratitudinē,propter ꝙ poterat a patre
exheredari,si penitentiam viuo patre agat,vel ante conditum
testamentum non poterit amplius exheredari.
8 Si pater exheredauit filium ex iusta causa,z postea filius fere
consiliauit cum patre,exheredatio censetur adempta.
9 An usurarius post peractam penitentiam,z restitutionē usu
rarum factam,possit admitti in testem.
10 Pater magnus meretricator potest iuriam meretricem exhe
redare.
11 Fenerator non habet querelam cōtra testamētum fratris tur
pem personam instituentis cum ipse sit turpis persona.

a ¶ Mater meretrix. Vide not. pistictio.Jo.fab. inst.de inof.testa. in prin.ver. scotis.Jas.in.l.si filia.j.eo. Alex.in.l.si cū dotē.§.fin. aūt in seuissimo. ff.sol.matri. Jas. in rub.ff. de iust. z iur.Bald.in.l. j.col.ḡ.z ij.C. de edil.actio.Pur.

b ¶ Peccauit. ad de car.ale.diffase in repe.c.p venerabilem. qui fi. sint legi.

1 ¶ Mater meretrix. Vide not. pistictio.Jo.fab. inst.de inof.testa. in prin.ver. scotis.Jas.in.l.si filia.j.eo. Alex.in.l.si cū dotē.§.fin. aūt in seuissimo. ff.sol.matri. Jas. in rub.ff. de iust. z iur.Bald.in.l. j.col.ḡ.z ij.C. de edil.actio.Pur.

b ¶ Peccauit. ad de car.ale.diffase in repe.c.p venerabilem. qui fi. sint legi.

inofficiosi testamenti contra testamentum fratris turpe perso
nam instituentis:cum etiam ipse sit turpis persona. quod no.
ꝓ limitatione.l.fratres.j.eo. Adde in simili tex.de usurario
in.c.q: frustra.de usur.

1 ¶ Hanuamē fideic,iniunctū reciproce inter filios,non inda
cit querelam:cum ita se habeat ad lucrum vt ad damnum.

2 Donatio reciproca facta inter coniuges constante matrimo
nio hoc modo.s. si contingat alterum premori, superstes ha
beat bona valet z tenet z nu.6.z.7.

3 Licet dona.que excedit summam.cccc.aureoꝝ nō sine insinua
tione non valeat:tamē donatio mutua vel vicissitudinaria nō
eget insinuatione.

4 Qui cōuenit ne teneatur de euictione,tamen re euicta tenetur
ad rationem precū.

5 Promissio vnius principis facta alteri de non receptādo ban
nitos,intelligit de his qui sunt de presenti banniti; tū mutua
promissio facta inter duos principes vel ciuitates,refertur etiā
ad futuros ratione vicissitudinis.

8 Si aliquis emit fructus alicuius fundi a monasterio ad vitaꝝ
suam ꝓ mille ducatis,z superuixit tāto tempore,ꝙ tot fru
ctus percepit quod ascēdunt ad mille ducatos talis cōtractus
est licitus,z non usurarius.

12.

Si pater puelle. Propter recipro
cū fideicommissum
inter filios iniūctū nō censent filij grauati, vt eis q̄
rela cōpetat:eo q̄ habēt equalē speciē, z dubius est
1 euentus.h.d. † Ms.ꝙ grauamē fideicōmissi iniūctū recipro
ce inter filios,nō inducit ḡrelā: cū ita se habeat ad lucrū vt ad
dānum.facit.l.de fideicōmisso.C.de trāsac.z.l.si ea.l.C.de ysur.
¶ Sed an istud sit hodie immutatū p.l.qñ in prioꝝ.j.eo.z
gl.hic tz qō sic:qō est immutatū ꝙ tz est vsq; ad legitimā filij
qz filij⁹ tz habere legitimā suā pure,sine aliquo grauamine; in
alio durabit onus fideicōmissi:z sic heres ꝑmi moriētis detrā
heret legitimā filij,postea in re fideicōmissi restituet residuum
detracta trebellianica:idē tenēt Bar.Bal.Sal.z Pau.de ca,
hic:z dīt qō ita obseruat cōsuet ndo. ¶ Contrarium tz Rich.
malū.vt refert bar.hic:z gl.in.d.l.qñ in prioꝝ⁹.q monet fun
damento ꝙ sibi ascribit Raph.Ful.hic.q et tz istā partē:nam
illud grauamē hodie reflcit de legitima p qō inducebat ḡrela:
z hoc odio ḡrele,ne testū euertat:sed istud grauamē fideicom
missi reciproci non inducebat ḡrelā:vt hic;ergo nō tollit p.d.
ḍcīōe in ti.de instr.edi.§.porro.circa vltimā col.de duob⁹ fra
tribus hñtib⁹ in cōione bona paterna:z quelibet eoꝝ donā
bat alteri partē suā ꝙ superuiuēs haberet.opponebat qō ista
erat donatio qa sine insinuatiōe,nō ꝑz: refert Ẓtiū fuisse deter
minatū: qz nō est mera donatio sed vicissitudinaria :z añs eum
fuit decisio Old.Lan.i cōsi.cxxxix.qō inci.ad habēdū.sequn
tur Alb.z Saly.in.l.fi.C.de pac.Inn.z Lud.Ro.in.l.aqli⁹ re
gulus.ff.de do.d.Alex.in.l.licet inter ꝓinatos.in vlti.col.C.de
4 pac. † Secundo facit:nā q cōuenit ne teneatur de euictione
tamen re euicta teneatur ad rationem ꝓtēḡ.l.empt ozeā.in.§. fin.
ff.de act.emp.tamen vbi est mutua traditio, z ita cōuentū re
euicta non tenetur aliquis etiā ad pretium.gl.est sing.in.l. si fa
milie,in gl.ḡ.mag.circa med.C.famil.here. ¶ Tertio facit; qz a
lz de iure ciuili ex iusto pmissorio non subsistente alia causa nō
oriatur efficax obligatio vel actio.l. vt iusturandi.in prin.z ibi
Bar.ff.de oper.lib.z Bar.in.l.si qs ꝓ eo.in prin.ff.de fideiu.
tū qñ partes inuicē inrarēt,aoriret de iure ciuili actio ꝓfescrip.
a ver.propter vicissitudinē.ita sub dubio forte tz Bald.in.c.j.§.
item sacra,in vlt.col.in princ.de pa.iu.fir.in vsi.feu. ¶ Quarto
facit qō no.tz Ang.in cōsi.cclx.qō inci.puctus est in anno dñi
5 ꝛc.in pe.col. † qō licet pmissio vnius principis facta alteri de
non receptādo bannitos vel ei⁹ rebelles,intelligat de his q de
ꝑsenti banniti sunt.l.si ita.ff.de aur.z arg.leg. tū mutua pmis
sio facta inter duos principes,vel duas ciuitates refert etiā ad
futuros rōne vicissitudinis:qz non affert plus damni vel odij,
ꝙ cōmodi vel fauoris:allegat bonū tex.in.l.iij.ff. ꝓ loc. z ita
6 dicit fuisse de mente Bar.in.o.l.si ita. ¶ † Predictam conclu
sionem ampliat Pau.de ca.hic in fi.vt procedat etiam si dicat
quod sit donatio inter vinos,z non possit reuocari: z in gra.l.
vbi ita donatur.ff.de do.cau,mor.z erit statim valida, nec egē
bit confirmatione per mortem:z sic nec requirit interuentum
traditionis qō reputat sing.tenendum menti:qz vtile,z ꝑt fre
quēter cōtingere:nec ita declarat p Cy.vel alios. ¶ Sz istud
vltimum ꝙ nō requiritur traditio,reprobat do.Bar.veronen.
in caut.clv.per tex.i.l.cū hic status.§.si ambo.in ver. proinde.
ibi, donationibus inuicem factis.ff.de do.inter vi.z vxo.lz dic
quod ibi non erant donationes inter viuos facte sub ista mu
7 tua condōne si alter premoriatur: vtbic. ¶ † Limitaꝑdictam
condu.vt procedat qñ talis reciproca donatio inter coniuges
esset facta simul z eodē tpe:secus si ex internallo: qz neutra va
leret.l.que iam nupte.ff. de do.inter vi.z vxo.ꝙ ad hoc reputat
sing.Lud.ro.in sing.prea.l.z ita limitat ista regulam: sed caue:
qz ille tex.loquitur in donationibus puris:hic aūt erat collata
post mortem:ideo videtur sufficere alteram ꝓius fieri: lz non
eodem tpe. ¶ Ultimo ista lex inducitur per Cyn.z alios hic:
8 ꝙ si aliquis emit fruct⁹ b alicuius fundi a monasterio ad vi
b tam suam ꝓ mille ducatis,z superuixit tanto tpe qō tot fru
ctus percepit ꝙ ascendunt ad mille ducatos,an talis ẓtract⁹
sit licitus vel usurarius:iste tex.pbat ꝙ sit licitus: qz lucrū nō
erat certum.c.nauiganti.z.c.cōsuluit.de vsur.poterat enī mori b
primo anno,facit.l.si ea leg.C.de vsur.distinguūt doc.qō sit pe
ẓtractus erat adeo iuuenis qō poterat verisimiliter tanto tpe
viuere,iuxta.l.hereditatū.ff.ad leg.fal.z tūc sit vsura.z teneī
foro cōscientie ad restōnez:alias secus:z refert Bal.ita tenere
theologos:de qua qōne habes per Cy.Bal.Ang.z Sal. in.o.
l.si ea.l.Jmo.z alios i.c.i ciuitate.de vsur.Jo. an.i addi. Spe.
in tit.de vsur.super rub.Lau.de rodul.z Flo.in commen.c.con
suluit.de vsur.in.ḡ.parte.q.xv.Pau.de ca.z.d.Alex. in.d.l.de
fideicommisso.C.de trāsac.Lud.ro.in consi.cccxxxiij.ꝙ incip;
ꝓ pleniori discussione.in.iij.dubio.ad fin. Jason Padue.
¶ Licet a principio quis nō possit decedere ꝓ parte testa
tus z ꝓ parte intestatus:tamen ex post facto bene potest.

13.

Cum duobus. † Testamēto p ḡre
lā in parte rescisō le
gata dinidua ꝑ sua parte ꝑstant ab eo qui heres in
parte remānsit:legata vero q̄ sunt indiuidua vt liber
tatū integraliter prestant.h.d. Hodie vero oīa legata semp in
tegraliter prestant p auf.ex cā.C.de lib.prēt.ideo nō est insistē
1 dum in his que tāgit gl.mag. ¶ † Mot.ꝙ lz a principio qd nō
pōt decedere ꝓ parte testatus z ꝓ parte intestat⁹.l.ius no
strum.ff.de reg.iur.secus tū est ex post facto:vt hic:z.l.circa.ff.
eo. Et ratio diuersitatis ē:qa ꝑmo casu rūpit a iure ꝙ hz vigo
rem sup toto:vñ ꝑpter vitium vni⁹ ꝑtis, ius annullat testū in
totū.l.pe.ff.de iniu.rup.tes.est enim qd idiuidui.l. cū antiqui
tas.z ibi Bal.z ẓModo.no.C.de tes. in.ḡ. vero casu ex postfacto
rumpit facto hoīs,mediante ista iudicis:q nō hz effectū vtra
ꝑsonam vel partem que obtinuit.l.cum queritur.ff. de exce. rei
iud.ita dīt doc.in.d.l.pen.z Raph.Ful.z Pau.de ca.hic.Tu
vide aliam subtilem rōnem per Jo.fab.i.§. hereditas.inst.de
here.insti.qñ a principio rumpitur, est ꝑpter defectum forme
qz septem testes non sunt adhibiti, vel filius est ꝑteritus : iō
forma non seruata,actus in totum vitiatur,sed qñ pater exhe
redat filium seruat formā.l.insti.ō exhere.lib.inp.nunc.l.gallus,
§.in omnibus.z.l.inter cetera.ff.de lib.z post hn. ideo si postea
testamentum querelatur ex defectu cause,vel non vere vel non
probate:lex volunt in illa parte tātum expugnari in qua vnus
heres succubuit,z non in alia. Jason Padue.

1 ¶ Qui succubuit in querela potest accusare testamentum
de falso.

2 Licet remedia Ẓtia pō possint simul cumulari in eo dē libello z

¶ Jurarēt. Vide de emndē Jas. z ap thē. sacramenta pueror. col. 6. limita. §. si quis. uer. vendi. Pur.

¶ Fructus. Roma. 2si. cccb. ego hunc ẓtractum Bal. lib. iij. cōsi. ccx. querit. z lib. v. consi. cxxxiij. Purpur.

Universidad de Deusto Biblioteca

eadem instantia: secus tamen est in diuersis.
3 Causa que repellit patronum exheredatum condito testamento, repellit eundem ab intes. a legitima successione.
4 Patronus per contrataḃulas non annullat testamentum liberti in totum, sed pro sua legitima tantum, vel pro supplemento.
5 Ubi aliquid est relictum filio in testō, non competit sibi querela, sed aget ad supplementum legitime.
6 Ubi ex eadem scriptura tes. competunt duo remedia omnino cō traria oꝫigine ⁊ effectu, electo vno alterum tollit.

1 **EUm qui de.** † Qui succubuit in querela potest accusare testamētū ō falso: ⁊ ℨ. h.d. Adde l. lucius. ff. de pet. here. Similiter q dicit testm̄ nullum, ⁊ succubuit, non ꝓhibetur postea dicere inofficiosum: vel econtra. l. ℨ maiores. j. e. ⁊ sic sn̄ia absolutoria lata super vno ex istis remedijs, nō parit exceptionē sup alia: rō q̄ ꝓtenit ex diuersis causis: ꝫ tendant ad eūdē 2 effectū: vt testm̄ reducat ad cāz intestati. ¶ Scō no. † ꝙ ꝫ remedia ℨtia non possint simul cumulari. l. j. C. de fur. gl. ℨdoc. in. c. sol licitudinem. de app. istud est verum in eodē libello ⁊ eadem instantia: secus in diuersis libellis ⁊ diuersa instantia: vt hic. facit tex. no. in. l. aurelius. ℨ. fi. ⁊ ibi Bar. ff. de lib. leg. ¶ Capio gl. j. in verb. placuit ℨ diuide in quatuor partes: put quatuor ponit sol, ad ℨtium q̄ nunc formabo: partes patent in glos. Summa oppositionē gl. hoc modo: nam q intentat querelam inofficiosi testamēti, censet intētare petitionē hereditatis: vt dixi in. l. j. ℨ. eo. fm opi. antiquoꝝ sed sic est q̄ q intentat petitionem hereditatis, ⁊ sic actionē realem: simp̄r intelligitur oē ius sibi cōpetēs deduxisse: ⁊ sic lata sn̄a nō pōt alio iure venire. l. fi mater. ℨ. eandem. de exce, rei iu. Prima sol. gl. q̄ aliud fit in rei ven. aliud in pet. her. non est bona per. l. fin. aūt. ℨ. fed ⁊ ris. ff. de rei ven. teneas scōam sol. gl. que est vera. ¶ Capio gl. in versi. ⁊ si ecōtrario ℨ divide in duas partes. In prima opponit ℨ tex. ⁊ dupliciter solvit. In scōa format duas oppositiones, ⁊ nihil respondet. ℨ. ibi item argumentum contra. ℨ. de codicil. ¶ In ea. ibi: sed non sic est patrono debita hereditas liberti. Adde glo. in. l. fi quis legatum. ℨ. fi. ff. de fal. ⁊ gl. in. l. ℨ. C. de his qui sibi ascrib. ¶ Confirmo ex tribus. ¶ Primo quia libertus pōt remunerare benemeritos in preiudicium ⁊ diminutionē legitime patroni. l. vni⁹ libertus. ff. si q̄ d in frau. pa. non sic potest pater conera legitimā 3 filij. aut. vnde ⁊ si parens. vbi dixi. ℨ. eo. ¶ † Scōo cā que repellit patronū exheredatū ℨditos testamēto, repellit eundē ab intesta. a legitima successione. l. cū patronū. cum l. seq. ff. de inrepa. sec⁹ 4 est in filio. l. in arenā. ⁊ ibi dixi. ℨ. eo. ¶ † Tertio patronus p ℨ tabulas non annullat testamētum liberti in totum. ⁊ sed pro sua legitima tm̄, vel pro supplemēto ei⁹ ꝙ deest. l. j. C. de bon. poss. contra tab. l. liberi. ℨ. sed nostra. instītu. de succes. liber. sed illa que cōpetit filio rumpit testm̄ i totū. l. j. C. de ℨtrata. l. si ex duobus. ℨ. ītē si filius emācipatus. ff. eo. aliq̄ tm̄ plus iuris competit patrono ℨ filio, in. l. non vsq; adeo. ff. si quis a paré. fue. manumis. ītē sit equiparatio de vno ad aliū, in. l. fi. j. eo. ¶ In ea. glos. ibi, vel ibi institut⁹ fuerat patronus, ista scōa est vera ꝙ. ℨ melius ceteris sic declara, nam ibi bonoꝝ pos. contrataḃ. que competit patrono cū esset in aliquo modico institutus, noncōpetit ad infringendū testm̄: vt proxime dixi, sed ad supplementum legitime cum ergo patronus ibi accusauerit testm̄ de falso, ⁊ succubuerit, fact⁹ est indignus, ⁊ sic⁹ abstulit illā partez in qua erat institut⁹, ⁊ ideo nihil est q̄ possit supplere, ideo ibi repellitur a cōtrata. sed in casu nostro querela vel bo. pos. contrata. competit ad rumpendū testm̄ in totum, ⁊ ideo hic non agitur de aliquo supplemēto: ⁊ sic nō fundat se in aliquo testō. ⁊ istud est q̄ volut dicere Bar. dum dicit q̄ ibi contrata. competit ex testō, ideo si per accusationez falsi factus est indignus non pōt se ex testō fundare Bal. ⁊ Sali. hic non intellexerūt Bar to. dum cum reprobant ꝙ qui intentat contrataḃ. nō venit ex testamento, imo contra testamentū. l. filium. ℨ. omnibus. ff. de leg. prestan. nā non aduerterūt q̄ Bar. loquit de alia bo. pos. ℨtab. ꝙpetente patrono, vbi agit ex testō, vt supplеat. q̄ deest legitime, sicut q̄ agit condictione ex. l. ommimodo. j. e. vbi dicā. Ex ista solone ifero duo. primo q̄ tex. i. d. l. si patron⁹. ex mi nori nō ꝓcederet q̄ nihil fuisset relictum ꝓnō: vt ꝓbat ibi 5 tex. a ℨtio iensu pū ōt ꝙ erat istituꝫ ex modico. ¶ † Secūdo infero not. limitatione ad hāc. l. q̄ non ꝓcdat q̄ filio fuisset aliq̄d relictū in testō, quo casu nō ꝙpeteret sibi ḡrela, ꝫ ageret virtute testamenti ad supplemētū legitime. Loimō. j. eo. certe si ꝓtius accusasset testm̄ de falso ⁊ succubuisset, z sic reddidisset se indignū teslō, nō posset agere ad supplemētū legitime, sicut nec pōt patron⁹, in. d. l. si patron⁹ ex munoꝝ. ita m effectu tenēt 6 Sali. Ful. ⁊ Pau. ō ca. hic, ⁊ ē pulchrū ⁊ subtile. ¶ † In ea. ibi, ītē ar. ℨ. j. de codi. l. fi. rnde ꝙ ibi ex eadē scriptura tes. ꝙpetit ila remedia oīno ℨtia origine ⁊ effectu, ideovno electo alterum

tollit ad. l. qō in hf̄ de. ℨ. eligere. rnde ꝙ loquit in plurib⁹ actionibus ex eadē cā ⁊ obligatione ad idē cōperētib⁹: iō vna lecta ꝓiudicat in ceteris. l. si mater. ℨ. eandē. ⁊. l. ⁊ an eadē. in prin. ff. de exce, rei ind. hic autem competunt ex diuersis causis. 15-

1 **ℨliam preteritam.** † Filie preterite, in testamento matris cum habeatur pro exheredata, non competit aliud remedium quam querele. h.d. ⁊ aliud non habetis.

1 ¶ Donec durat. q. nullitatis testamenti non currit tempus quinquennij prefixum a querela, debet currere exheredato, cuius impedito ⁊ non valenti agere. Bl. voluit respondere qō omne tps legale censetur esse continuū verum est posto incepit currere: ꝓtz: q: tunc currit etiam diebus feriatis, sed a principio est vtile, q: non incepit currere ei qui iusta causa agere non potuit. ¶ In vltima parte gl. distingue, vt per Ey. ⁊ Bar. cum quo alij transeunt, ⁊ inducit Cyn. ad plures qōes precipue † quidam vult admitti tanq̄ ꝓcuratoꝛ, ⁊ si non potest venire vt procurator vult admitti vt defensoꝛ, cum satisdatione de iudicato soluendo, nunqd interim donec diutius disputatur super ei⁹ māda- 7 to: currat terminus assignatus per iudicē, ⁊ an si pronūtietur, eum nō habere sufficiens mandatū, debeat dns censeri contumax: determinat in vtroq; qō nō per istū tex. cōcurrente iusta ⁊ probabili credulitate dñi: sequtur simpliciter Salic. hic: adde Bal. in aut. ei q. in. j. col. C. de tēp. app. quē sic debes intelligere alias cōtrariaret hic dictis. ꝓ isto decisione bene facit ꝙ not. 8 Bart. i. l. ℨ. ℨ. nō solū. per illū tex. ff. ad tertu. ¶ † Scō ꝓ istā. l. dicit Cy. ⁊ pleni⁹ Bal. in fi. ⁊ Pau. de ca. ꝙ si lata sn̄ia dico eā nullā, qō donec ꝓsequoꝛ causam nullitatis, interim nō currit tempora in cā appellationis, ⁊ ideo si succūbo, possum postea intra decē dies appellare, si habui istā credulitatē super nullitate, idem dicit Bar. per han. c. l. inl. fi expressis. in. ℨ. q. in fi. ff. de ap. ⁊ in. l. j. C. qñ ꝓzono. non est necesse. Cy. Ray. ⁊ Bal. in. l. q testamento. in prin. per illū tex. ff. de exce. tu. Raph. cu. in ℨ fi. ℨ. ℨ. qō inci. ꝓponitur qō Al. inder. Limitat tū Bal. in. d. l. ℨ. ℨ. qō incipit: in cā inquisitiōis formate ℨ Bac. ¶ Per ista soleo reprobare vnā sing. limitationē ℨ ponit Bar. i. l. cū tabulis. ℨ. i. p illū tex. ff. de his qb⁹ vt in dig. vbi limitat regulā q̄ est. † ꝙ legatū revocatur p inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛē ⁊ legatariū. l. iij. ℨ. fi. ff. de adi. leg. Nam ꝓcedit qñ iste intellectus violat ksam puto qō tex. itelligat plane: put ita cet ꝙ ābo ista remedia simul cumulauit hoc mō, dico testm̄ patris nō iure pfectū: pp defectū solēnitatis nūeri testiū, vt aliā, ⁊ dato ꝙ sit iure pfectū, dico inofficiosum. ⁊ ita cantāt verba litere sicut in filij admittit ista petitio dico sn̄iam nullā, ⁊ si qua est appello: vt no. in. l. i. vbi Bar. ⁊ alij. C. qñ puo. non est necess. Bar. in. l. fi expressum. ff. de app. Bal. in. l. j. C. de fur. ⁊ in. c. sanctimus. in ti. quo tēp. ami. in vñ. feu. facit ꝙ in simili vult gl. not. ī 2 ch20 fundamēto: † qz qñ duo vocabula veniunt ad determinationē eiusdē verbi vel participij, vt est hic, debent itelligi vt vnī formiter ⁊ eodē tpe operent: nō successiue. tex. est not. in. l. fi. C. de sen. ⁊ iterlo. om. in. quē Bar. ibi dt esse sing. ad hoc ⁊ se nesci re alibi: eū dt ad hoc reputat sing. bal. in. c. sup eo. ℨ. de ap. facit q̄ vulgo dicimus q̄ vna determinatio respicies plura determinabilia dz ea equaliter determinare ⁊ vniformiter. l. ℨ hoc iure. ℨ. j. vbi Bar. ⁊ alij not. ff. de vul. ⁊ pup. l. in testō. vbi bar. ⁊ doc. C. de test. mil. ¶ Alibi tū habes qō xbū positū iuxta plura determinabilia ea determinat: put natura vniuscuiq; ꝙuenit. tex. est no. in. c. cum dilectus ⁊ ibi Car. ⁊ Pasi. in. fi. col. not. de consue. ⁊ tex. in. c. olim ex lris. de resci. ⁊ ibi Card. no. ⁊ reputat 3 sin. ⁊ in. c. ab excōicato. e. ti. ¶ † In tex. ibi: prescriptio, exponit Pau. de ca. i. exceptio: ⁊ ītē sepe exponit in. l. quoties. C. de pe. impe. offi. l. prescriptiōe vbi Sal. declarat ⁊ dixi. C. si ℨ ius vel vti. pub. sed mihi plus placet, ꝙ hic ꝓscriptio. stet ꝓprie ꝓ la psu tpis ⁊c. ¶ In tex. ibi: mora: dicit hic Cy. ꝙ mora capit ꝓ pscriptiōe, Raph. Fulg. putat iepte dictū, cū supra. prime dicā in tex. pscriptio: ideo ipse intelligit ꝙ capit mora ꝓ incūcūs: ⁊ istud plus placet: ꝓpt etiā capit in. l. more. j. de rei ven. 4 ¶ † No. ex ista. l. ꝙ donec pendet qō super validitate testamēti, interim nunq̄ currit tps querele: ⁊ ratio est: qz nō valeti agere non currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. sed donec discepтaf sup validitate testamenti, interim non pōt scriptus heres adire hereditatē, cū sit dubi⁹ de viriḃ⁹ testamēti. l. ℨdiu pōt. ff. de acq. her. ℨ. ff. de reg. iur. l. quādiu. sed querela inofficiosi testamēti nō pōt intētari, niſi ꝓius sit adita hereditas ꝓ heredē scriptū. l. papinianus. ℨ. si ℨdōni. ff. eo. l. filiū. ℨ. sed cū exheredatio. ff. de ℨtab. ergo ⁊c. ¶ † Scō no. ex ti. tex. qō ei qui nō est negligēs nō currit pscriptio: facit in simili text. in cle. ℨdiu. de app. ⁊ in aut. si tū. C. de tēp. ap. istud not. facit ad duas qones quas statim ponā in gl. ¶ Capio gl. fi. in ver. nō cessantiḃ⁹ ℨ diuide in ℨtuor partes. In prima allegat quatuor ⁊ tex. concordātes. In scōa format duas oppositiones qbus nō rndet, dic vt per

vt per Bar. ⁊ alios: qz ille leges nihil faciūt. In tertia format oppositionē. In quarta ⁊ vltima remouet aliud ℨtium. ℨ. ibi: sed arg. contra. ij. ibi: cum quinquennium iij. ⁊ vltima est ibi: ītē secus in excusatiōibus tutele. ¶ In tertia parte format sic 6 oppositionē: † nā regulariter omne tps p̄fixum a. l. censet esse cōtinuum: ⁊ sic currit etiā impedito: ⁊ sic nō valenti agere. glo. in rub. ff. de diuer. ⁊ temp. prescri. si ita est. ergo tps quinquennij prefixum a querela, debet currere exheredato, cuius impedito ⁊ non valenti agere. Bl. voluit respondere qō omne tps legale censetur esse continuū verum est posto incepit currere: ꝓtz: q: tunc currit etiam diebus feriatis, sed a principio est vtile, q: non incepit currere ei qui iusta causa agere non potuit. ¶ In vltima parte gl. distingue, vt per Cy. ⁊ Bar. cum quo alij transeunt, ⁊ inducit Cyn. ad plures qōes precipue † quidam vult admitti tanq̄ ꝓcuratoꝛ, ⁊ si non potest venire vt procurator vult admitti vt defensoꝛ, cum satisdatione de iudicato soluendo, nunqd interim donec diutius disputatur super ei⁹ māda- 7 to: currat terminus assignatus per iudicē, ⁊ an si pronūtietur, eum nō habere sufficiens mandatū, debeat dns censeri contumax: determinat in vtroq; qō nō per istū tex. cōcurrente iusta ⁊ probabili credulitate dñi: sequtur simpliciter Salic. hic: adde Bal. in aut. ei q. in. j. col. C. de tēp. app. quē sic debes intelligere alias cōtrariaret hic dictis. ꝓ isto decisione bene facit ꝙ not. 8 Bart. i. l. ℨ. ℨ. nō solū. per illū tex. ff. ad tertu. ¶ † Scō ꝓ istā. l. dicit Cy. ⁊ pleni⁹ Bal. in fi. ⁊ Pau. de ca. ꝙ si lata sn̄ia dico eā nullā, qō donec ꝓsequoꝛ causam nullitatis, interim nō currit tempora in cā appellationis, ⁊ ideo si succūbo, possum postea intra decē dies appellare, si habui istā credulitatē super nullitate, idem dicit Bar. per han. c. l. inl. fi expressis. in. ℨ. q. in fi. ff. de ap. ⁊ in. l. j. C. qñ ꝓzono. non est necesse. Cy. Ray. ⁊ Bal. in. l. q testamento. in prin. per illū tex. ff. de exce. tu. Raph. cu. in ℨ fi. ℨ. ℨ. qō inci. ꝓponitur qō Al. inder. Limitat tū Bal. in. d. l. ℨ. ℨ. qō incipit: in cā inquisitiōis formate ℨ Bac. ¶ Per ista soleo reprobare vnā sing. limitationē ℨ ponit Bar. i. l. cū tabulis. ℨ. i. p illū tex. ff. de his qb⁹ vt in dig. vbi limitat regulā q̄ est. † ꝙ legatū revocatur p inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛē ⁊ legatariū. l. iij. ℨ. fi. ff. de adi. leg. Nam ꝓcedit qñ iste intellectus violat ksam puto qō tex. itelligat plane: put ita cet ꝙ ābo ista remedia simul cumulauit hoc mō, dico testm̄ patris nō iure pfectū: pp defectū solēnitatis nūeri testiū, vt aliā, ⁊ dato ꝙ sit iure pfectū, dico inofficiosum. ⁊ ita cantāt verba litere sicut in filij admittit ista petitio dico sn̄iam nullā, ⁊ si qua est appello: vt no. in. l. i. vbi Bar. ⁊ alij. C. qñ puo. non est necess. Bar. in. l. fi expressum. ff. de app. Bal. in. l. j. C. de fur. ⁊ in. c. sanctimus. in ti. quo tēp. ami. in vñ. feu. facit ꝙ in simili vult gl. not. ī 2 ch20 fundamēto: † qz qñ duo vocabula veniunt ad determinationē eiusdē verbi vel participij, vt est hic, debent itelligi vt vnī formiter ⁊ eodē tpe operent: nō successiue. tex. est not. in. l. fi. C. de sen. ⁊ iterlo. om. in. quē Bar. ibi dt esse sing. ad hoc ⁊ se nesci re alibi: eū dt ad hoc reputat sing. bal. in. c. sup eo. ℨ. de ap. facit q̄ vulgo dicimus q̄ vna determinatio respicies plura determinabilia dz ea equaliter determinare ⁊ vniformiter. l. ℨ hoc iure. ℨ. j. vbi Bar. ⁊ alij not. ff. de vul. ⁊ pup. l. in testō. vbi bar. ⁊ doc. C. de test. mil. ¶ Alibi tū habes qō xbū positū iuxta plura determinabilia ea determinat: put natura vniuscuiq; ꝙuenit. tex. est no. in. c. cum dilectus ⁊ ibi Car. ⁊ Pasi. in. fi. col. not. de consue. ⁊ tex. in. c. olim ex lris. de resci. ⁊ ibi Card. no. ⁊ reputat 3 sin. ⁊ in. c. ab excōicato. e. ti. ¶ † In tex. ibi: prescriptio, exponit Pau. de ca. i. exceptio: ⁊ ītē sepe exponit in. l. quoties. C. de pe. impe. offi. l. prescriptiōe vbi Sal. declarat ⁊ dixi. C. si ℨ ius vel vti. pub. sed mihi plus placet, ꝙ hic ꝓscriptio. stet ꝓprie ꝓ la psu tpis ⁊c. ¶ In tex. ibi: mora: dicit hic Cy. ꝙ mora capit ꝓ pscriptiōe, Raph. Fulg. putat iepte dictū, cū supra. prime dicā in tex. pscriptio: ideo ipse intelligit ꝙ capit mora ꝓ incūcūs: ⁊ istud plus placet: ꝓpt etiā capit in. l. more. j. de rei ven. 4 ¶ † No. ex ista. l. ꝙ donec pendet qō super validitate testamēti, interim nunq̄ currit tps querele: ⁊ ratio est: qz nō valeti agere non currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. sed donec discepтaf sup validitate testamenti, interim non pōt scriptus heres adire hereditatē, cū sit dubi⁹ de viriḃ⁹ testamēti. l. ℨdiu pōt. ff. de acq. her. ℨ. ff. de reg. iur. l. quādiu. sed querela inofficiosi testamēti nō pōt intētari, niſi ꝓius sit adita hereditas ꝓ heredē scriptū. l. papinianus. ℨ. si ℨdōni. ff. eo. l. filiū. ℨ. sed cū exheredatio. ff. de ℨtab. ergo ⁊c. ¶ † Scō no. ex ti. tex. qō ei qui nō est negligēs nō currit pscriptio: facit in simili text. in cle. ℨdiu. de app. ⁊ in aut. si tū. C. de tēp. ap. istud not. facit ad duas qones quas statim ponā in gl. ¶ Capio gl. fi. in ver. nō cessantiḃ⁹ ℨ diuide in ℨtuor partes. In prima allegat quatuor ⁊ tex. concordātes. In scōa format duas oppositiones qbus nō rndet, dic vt per

potest exheredari ℨm Bal. in. l. solo. C. de lib. causa. post Inno. in. c. cum illoꝝ. de sen. excom.
1 ¶ † Filia turpiter ⁊ luxuriose viuens potest exheredari a patre non caloze iracundie, sed ex demeritis filie exheredate.
2 Legatum revocatur propter inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛem ⁊ legatarium.
3 An testis possit repelli propter precedentes inimicitias.
4 Exheredatio filij facta per patrem caloꝛe iracundie: etiā subsistente iusta causa non valet.
5 Factum caloze iracundie non tenet, nisi post caloꝛem iracūdie perseueraſſet in eadem voluntate. ⁊ nu. 6.
7 Blasphemans caloze iracūdie deum vel virginem, mittus debet puniri.
8 Liberum iudicium ōz ꝙ non est rescisioni subiectum.
9 Clericus potest in testō exheredare vel preterire filios vel parentes sine causa: nec poterunt rumpere testamentum. 19-

1 **ℨ filiam tuam.** † Filia turpiter ⁊ luxuriose viuēs potest exheredari a patre, nō caloze iracūdie: sed ex demeritis filie exheredate. h.d. ¶ Et per istā. l. not Pau. de ca. i. l. cū te. ℨ. e. qō nō possum tibi imputare inimicitiam que ꝓuenit culpa mea: neq; enim possum dicere qō pf exheredauit me ꝓpter inimicitiā, cū ipsa cā inimicitie ⁊ sic ingrat: tudinis pcesserit culpa mea credo qō istud nō sit verz in ista materia exheredatiōis: alias aūt ꝫ qs fuerit cā inimicitiarū: tū pōt tales inimicitias opponere ⁊ allegare: hoc ptz ex gl. i. l. athle. ℨ. dat remissionē. i ver. facta. ff. de excu. tu. ℨ Bal. ibi not. ⁊ ōt raro alibi reperiri qō ēt si cā inimicitie precesserit ab eo ℨ quez testis deponit, tū hoc nō facit quin testis repellat tanq̄ inimicus: idē no. d. Ant. de bu. in. c. veniēs. ℨ. desponsa. vbi idem qō dictū est in teste, dicit l'iudice ⁊ arbitro: idē ꝫ Alb. de rosa. i. l. pe. i pn. ff. so. ma. d. Alex. in ℨ. xcix. l. j. qō incipit: in cā inquisitiōis formate ℨ Bac. ¶ Per ista soleo reprobare vnā sing. limitationē ℨ ponit Bar. i. l. cū tabulis. ℨ. i. p illū tex. ff. de his qb⁹ vt in dig. vbi limitat regulā q̄ est. † ꝙ legatū revocatur p inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛē ⁊ legatariū. l. iij. ℨ. fi. ff. de adi. leg. Nam ꝓcedit qñ iste intellectus violat ksam puto qō tex. itelligat plane: put ita cet ꝙ ābo ista remedia simul cumulauit hoc mō, dico testm̄ patris nō iure pfectū: pp defectū solēnitatis nūeri testiū, vt aliā, ⁊ dato ꝙ sit iure pfectū, dico inofficiosum. ⁊ ita cantāt verba litere sicut in filij admittit ista petitio dico sn̄iam nullā, ⁊ si qua est appello: vt no. in. l. i. vbi Bar. ⁊ alij. C. qñ puo. non est necess. Bar. in. l. fi expressum. ff. de app. Bal. in. l. j. C. de fur. ⁊ in. c. sanctimus. in ti. quo tēp. ami. in vñ. feu. facit ꝙ in simili vult gl. not. ī 2 ch20 fundamēto: † qz qñ duo vocabula veniunt ad determinationē eiusdē verbi vel participij, vt est hic, debent itelligi vt vnī formiter ⁊ eodē tpe operent: nō successiue. tex. est not. in. l. fi. C. de sen. ⁊ iterlo. om. in. quē Bar. ibi dt esse sing. ad hoc ⁊ se nesci re alibi: eū dt ad hoc reputat sing. bal. in. c. sup eo. ℨ. de ap. facit q̄ vulgo dicimus q̄ vna determinatio respicies plura determinabilia dz ea equaliter determinare ⁊ vniformiter. l. ℨ hoc iure. ℨ. j. vbi Bar. ⁊ alij not. ff. de vul. ⁊ pup. l. in testō. vbi bar. ⁊ doc. C. de test. mil. ¶ Alibi tū habes qō xbū positū iuxta plura determinabilia ea determinat: put natura vniuscuiq; ꝙuenit. tex. est no. in. c. cum dilectus ⁊ ibi Car. ⁊ Pasi. in. fi. col. not. de consue. ⁊ tex. in. c. olim ex lris. de resci. ⁊ ibi Card. no. ⁊ reputat 3 sin. ⁊ in. c. ab excōicato. e. ti. ¶ † In tex. ibi: prescriptio, exponit Pau. de ca. i. exceptio: ⁊ ītē sepe exponit in. l. quoties. C. de pe. impe. offi. l. prescriptiōe vbi Sal. declarat ⁊ dixi. C. si ℨ ius vel vti. pub. sed mihi plus placet, ꝙ hic ꝓscriptio. stet ꝓprie ꝓ la psu tpis ⁊c. ¶ In tex. ibi: mora: dicit hic Cy. ꝙ mora capit ꝓ pscriptiōe, Raph. Fulg. putat iepte dictū, cū supra. prime dicā in tex. pscriptio: ideo ipse intelligit ꝙ capit mora ꝓ incūcūs: ⁊ istud plus placet: ꝓpt etiā capit in. l. more. j. de rei ven. 4 ¶ † No. ex ista. l. ꝙ donec pendet qō super validitate testamēti, interim nunq̄ currit tps querele: ⁊ ratio est: qz nō valeti agere non currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. sed donec discepтaf sup validitate testamenti, interim non pōt scriptus heres adire hereditatē, cū sit dubi⁹ de viriḃ⁹ testamēti. l. ℨdiu pōt. ff. de acq. her. ℨ. ff. de reg. iur. l. quādiu. sed querela inofficiosi testamēti nō pōt intētari, niſi ꝓius sit adita hereditas ꝓ heredē scriptū. l. papinianus. ℨ. si ℨdōni. ff. eo. l. filiū. ℨ. sed cū exheredatio. ff. de ℨtab. ergo ⁊c. ¶ † Scō no. ex ti. tex. qō ei qui nō est negligēs nō currit pscriptio: facit in simili text. in cle. ℨdiu. de app. ⁊ in aut. si tū. C. de tēp. ap. istud not. facit ad duas qones quas statim ponā in gl. ¶ Capio gl. fi. in ver. nō cessantiḃ⁹ ℨ diuide in ℨtuor partes. In prima allegat quatuor ⁊ tex. concordātes. In scōa format duas oppositiones qbus nō rndet, dic vt per

filiaz p hoc ꝙ noluit a marito diuertere. h.d. Ite ōz i. l. filia in ozbitate. j. e. ¶ † Not. ex tex. in ℨb. offen- 2 sam fm Bar. ⁊ ℨtod. hic ꝙ offensa ⁊ quicqd animū alicuius ad iracūdiā ꝓuocat, dato ꝙ sit iniusta ⁊ nō punibilis: intelligē fm eos largo modo. ꝓprie aūt vbi agereť ō pena imponēda, ꝓpter offensam, intelligit de tali offensa q̄ pena mereť. l. testāmēto centurio. in pn. ⁊. ℨ. fi. de manumiſ. test. idē not. Sali. i. d. l. filia. in pn. p illū tex. j. e. Bar. i. l. j. p illū tex. ff. de his q. vt in- 2a dī. vbi ōt ꝙ illa lex est singulariter notanda qō illud qō nō merelige vt hic: ꝙ p Bar. Bal. ⁊ Imo. in. l. quidā cū filiū. p illū text. retur penā, ōz tū offensa: qz sufficit qō iracūdiā ꝓuocet: ꝫ intelff. de here. instī. ⁊ latius Bar. in. l. ℨratio. ℨ. qō illicite. ff. de pu bli. ℨlo. in. l. j. ℨ. hoc aūt. ff. de his q deie. vel effu. Pau. de ca. in consi. cxciij. grauis autem offensa ōz ois causa per quam filius

potest exheredari ℨm Bal. in. l. solo. C. de lib. causa. post Inno. in. c. cum illoꝝ. de sen. excom.
1 ¶ † Filia turpiter ⁊ luxuriose viuens potest exheredari a patre non caloze iracundie, sed ex demeritis filie exheredate.
2 Legatum revocatur propter inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛem ⁊ legatarium.
3 An testis possit repelli propter precedentes inimicitias.
4 Exheredatio filij facta per patrem caloꝛe iracundie: etiā subsistente iusta causa non valet.
5 Factum caloze iracundie non tenet, nisi post caloꝛem iracūdie perseueraſſet in eadem voluntate. ⁊ nu. 6.
7 Blasphemans caloze iracūdie deum vel virginem, mittus debet puniri.
8 Liberum iudicium ōz ꝙ non est rescisioni subiectum.
9 Clericus potest in testō exheredare vel preterire filios vel parentes sine causa: nec poterunt rumpere testamentum. 19-

1 **ℨ filiam tuam.** † Filia turpiter ⁊ luxuriose viuēs potest exheredari a patre, nō caloze iracūdie: sed ex demeritis filie exheredate. h.d. ¶ Et per istā. l. not Pau. de ca. i. l. cū te. ℨ. e. qō nō possum tibi imputare inimicitiam que ꝓuenit culpa mea: neq; enim possum dicere qō pf exheredauit me ꝓpter inimicitiā, cū ipsa cā inimicitie ⁊ sic ingrat: tudinis pcesserit culpa mea credo qō istud nō sit verz in ista materia exheredatiōis: alias aūt ꝫ qs fuerit cā inimicitiarū: tū pōt tales inimicitias opponere ⁊ allegare: hoc ptz ex gl. i. l. athle. ℨ. dat remissionē. i ver. facta. ff. de excu. tu. ℨ Bal. ibi not. ⁊ ōt raro alibi reperiri qō ēt si cā inimicitie precesserit ab eo ℨ quez testis deponit, tū hoc nō facit quin testis repellat tanq̄ inimicus: idē no. d. Ant. de bu. in. c. veniēs. ℨ. desponsa. vbi idem qō dictū est in teste, dicit l'iudice ⁊ arbitro: idē ꝫ Alb. de rosa. i. l. pe. i pn. ff. so. ma. d. Alex. in ℨ. xcix. l. j. qō incipit: in cā inquisitiōis formate ℨ Bac. ¶ Per ista soleo reprobare vnā sing. limitationē ℨ ponit Bar. i. l. cū tabulis. ℨ. i. p illū tex. ff. de his qb⁹ vt in dig. vbi limitat regulā q̄ est. † ꝙ legatū revocatur p inimicitias postea superuenientes inter testatoꝛē ⁊ legatariū. l. iij. ℨ. fi. ff. de adi. leg. Nam ꝓcedit qñ iste intellectus violat ksam puto qō tex. itelligat plane: put ita cet ꝙ ābo ista remedia simul cumulauit hoc mō, dico testm̄ patris nō iure pfectū: pp defectū solēnitatis nūeri testiū, vt aliā, ⁊ dato ꝙ sit iure pfectū, dico inofficiosum. ⁊ ita cantāt verba litere sicut in filij admittit ista petitio dico sn̄iam nullā, ⁊ si qua est appello: vt no. in. l. i. vbi Bar. ⁊ alij. C. qñ puo. non est necess. Bar. in. l. fi expressum. ff. de app. Bal. in. l. j. C. de fur. ⁊ in. c. sanctimus. in ti. quo tēp. ami. in vñ. feu. facit ꝙ in simili vult gl. not. ī 2 ch20 fundamēto: † qz qñ duo vocabula veniunt ad determinationē eiusdē verbi vel participij, vt est hic, debent itelligi vt vnī formiter ⁊ eodē tpe operent: nō successiue. tex. est not. in. l. fi. C. de sen. ⁊ iterlo. om. in. quē Bar. ibi dt esse sing. ad hoc ⁊ se nesci re alibi: eū dt ad hoc reputat sing. bal. in. c. sup eo. ℨ. de ap. facit q̄ vulgo dicimus q̄ vna determinatio respicies plura determinabilia dz ea equaliter determinare ⁊ vniformiter. l. ℨ hoc iure. ℨ. j. vbi Bar. ⁊ alij not. ff. de vul. ⁊ pup. l. in testō. vbi bar. ⁊ doc. C. de test. mil. ¶ Alibi tū habes qō xbū positū iuxta plura determinabilia ea determinat: put natura vniuscuiq; ꝙuenit. tex. est no. in. c. cum dilectus ⁊ ibi Car. ⁊ Pasi. in. fi. col. not. de consue. ⁊ tex. in. c. olim ex lris. de resci. ⁊ ibi Card. no. ⁊ reputat 3 sin. ⁊ in. c. ab excōicato. e. ti. ¶ † In tex. ibi: prescriptio, exponit Pau. de ca. i. exceptio: ⁊ ītē sepe exponit in. l. quoties. C. de pe. impe. offi. l. prescriptiōe vbi Sal. declarat ⁊ dixi. C. si ℨ ius vel vti. pub. sed mihi plus placet, ꝙ hic ꝓscriptio. stet ꝓprie ꝓ la psu tpis ⁊c. ¶ In tex. ibi: mora: dicit hic Cy. ꝙ mora capit ꝓ pscriptiōe, Raph. Fulg. putat iepte dictū, cū supra. prime dicā in tex. pscriptio: ideo ipse intelligit ꝙ capit mora ꝓ incūcūs: ⁊ istud plus placet: ꝓpt etiā capit in. l. more. j. de rei ven. 4 ¶ † No. ex ista. l. ꝙ donec pendet qō super validitate testamēti, interim nunq̄ currit tps querele: ⁊ ratio est: qz nō valeti agere non currit pscriptio. l. j. in fi. C. de anna. exce. sed donec discepтaf sup validitate testamenti, interim non pōt scriptus heres adire hereditatē, cū sit dubi⁹ de viriḃ⁹ testamēti. l. ℨdiu pōt. ff. de acq. her. ℨ. ff. de reg. iur. l. quādiu. sed querela inofficiosi testamēti nō pōt intētari, niſi ꝓius sit adita hereditas ꝓ heredē scriptū. l. papinianus. ℨ. si ℨdōni. ff. eo. l. filiū. ℨ. sed cū exheredatio. ff. de ℨtab. ergo ⁊c. ¶ † Scō no. ex ti. tex. qō ei qui nō est negligēs nō currit pscriptio: facit in simili text. in cle. ℨdiu. de app. ⁊ in aut. si tū. C. de tēp. ap. istud not. facit ad duas qones quas statim ponā in gl. ¶ Capio gl. fi. in ver. nō cessantiḃ⁹ ℨ diuide in ℨtuor partes. In prima allegat quatuor ⁊ tex. concordātes. In scōa format duas oppositiones qbus nō rndet, dic vt per

filiaz p hoc ꝙ noluit a marito diuertere. h.d. Ite ōz i. l. filia in ozbitate. j. e. ¶ † Not. ex tex. in ℨb. offen- 2 sam fm Bar. ⁊ ℨtod. hic ꝙ offensa ⁊ quicqd animū alicuius ad iracūdiā ꝓuocat, dato ꝙ sit iniusta ⁊ nō punibilis: intelligē fm eos largo modo. ꝓprie aūt vbi agereť ō pena imponēda, ꝓpter offensam, intelligit de tali offensa q̄ pena mereť. l. testāmēto centurio. in pn. ⁊. ℨ. fi. de manumiſ. test. idē not. Sali. i. d. l. filia. in pn. p illū tex. j. e. Bar. i. l. j. p illū tex. ff. de his q. vt in- 2a dī. vbi ōt ꝙ illa lex est singulariter notanda qō illud qō nō merelige vt hic: ꝙ p Bar. Bal. ⁊ Imo. in. l. quidā cū filiū. p illū text. retur penā, ōz tū offensa: qz sufficit qō iracūdiā ꝓuocet: ꝫ intelff. de here. instī. ⁊ latius Bar. in. l. ℨratio. ℨ. qō illicite. ff. de pu bli. ℨlo. in. l. j. ℨ. hoc aūt. ff. de his q deie. vel effu. Pau. de ca. in consi. cxciij. grauis autem offensa ōz ois causa per quam filius

¶ Offensa. Add de Bar. i. l. stipulatus. in. ℨ. ch: ℨ sogonus. ff. de ver. ob. in. c. fi qs suadente. cxvij. q. iij.

4 nostra. ¶ Scdo no. ex tex. ibi in cõsulto calore, q̃ exheredatio filij facta p̃ patrẽ calore iracũdie nõ vz etiã subsistẽte legitima causa: ita no. Bal. & Sal. hic dicit sicut nec valet ℨct᷑ vl᷑ alia q̃ fiunt calore iracũdie l. quicq̃ d calore. & ibi Bar. ad fi. ff. de reg. iur. l. iũ. ff. de diuor. l. iũ. cum gl. C. de reb. cre. c. si quis irat⁹. n. q. iũ.

a ¶ Bart. vbi vi. a deas subtilẽ dominũ Phil. de b cium & q̃ ibi remissiue posui in apost. ad eum.

¶ Similiter votum facrũ b calore iracũdie nõ obligat glo. est reputata sing. in. c. duo sunt in ver. calore. & ibi. d. ant. & Pañ. & conuersi. conting. & est filtis glo. in. c. sunt qui opes. xvi. q. iũ.

¶ Similiter nec iur̃m calore iracundie interpositũ obligat. l. ij̃. C. ad le. iul. magie. c. sicut. j. de inreciu. ¶ Eodẽ modo cõfessio facta calore iracundie nõ vz gl. est sin. in. c. ex literis. de diuor. & ibi no. & sequtur Pañ. & in. d. c. duduum. & in. c. fi. iiũ. co. de cõfes. & in. c. afferte in. fi. col. de pẽnis. & in. c. cũ venerabilis in. iij. col. de exc. & alibi sepe. ¶ Eodẽ modo accusatio facta calore iracũdie vz per indicẽ aboleri. l. ij̃. C. de aboli. ¶ Similiter si quis accepta fin bũficium curato calore iracundie, non ỏz vacare primum in tra. C. de multa. de prebẽ. & ita tz Pañ. in. iij. col. ¶ Jtẽ dictũ vel factum calore iracundie non vz ei imputari fz pe. in ti. de accu. in ver. quid si te vocaui. & ibi Bald. in addi. in. ij̃. char. & Spe. in ti. de pesum. ver. sed pone. facit tex. j. c. si quis iratus. ij̃. q. iũ. & in. c. illa prepositor. xi. q. iij̃. ¶ Limita dicta tribus modis. ¶ Primo nisi quis post calorem ira cundie perseueraſſet in eadẽ voluntate p̃ tex. in. d. c. si quis ira tus. & no. Bart. ad. l. quicquid calore. & in simili in. l. licitatio. in prin. in primis. ff. de pub. ¶ Scdo fallit in donatione facta ecclesie vel pie cause calore iracũdie, q̃ tũ vz fz gl. in. d. c. dudũ. in verb. calore. per tex. sing. i. d. c. sunt qui opes. xvi. q. iũ. ¶ Tertio fallit in delictis. l. si nõ connicũ vbi late per Cy. C. de iniu. mittius tũ puniri debẽt. l. j. C. si quis imp. maledi. famosi. ff. ad se. iul. maie. l. si adulterũ. & imperatores. ff. de adul. in. c. si quis irascitur. xxiii. q. ij̃. ¶ Hinc est q̃ calore iracundie deum vel virginẽ publice blasphemat, dz mitius puniri, nec habet tunc locum pena. c. ij̃. de maled. fin Arch. in. c. qd ergo. circa fi. xxiii. q. v. allegat ita tenere Bof. in. d. c. ij̃. vbi Panor. & Joã. de ana. limitãt nisi ex iniusta causa esset prouocatus: puta ex amissiõe pecunie facta in ludo. c. inebriauerũt. xv. q. i. facit q̃ no. Pañ in. c. i. i. ij̃. no. de his qui fi occide. ¶ Tertio no. ex fi. ibi: liberb arbitriũ. habes hic esse tex. no. fin Bal. & Sal. † & liber iudicium ỏz q̃ non est rescissioni subiectũ. ¶ Confirmo per duo.

¶ Primo illud q̃ no. Pañ. in. c. q̃ nos. per illum tex. in ver. libere. de tes. q̃ clericus potestin testõ preterire vel exheredare filios vl᷑ parentes sine causa. nec poterũt rumpere testũ: cũ enim tex. dicat q̃ libere possunt testari: ergo testũ nulli rescissioni erit subiectum. ¶ Secũdo facit q̃ vult bar. in. c. irrefragabili. in prin. de offi. pro. q̃ per istud aduerbium libere impeditur app. que est remedium rescissuum. l. j. in fi. ff. ad turpil. reliqua de isto verbo libere dixi cumulate: in. l. j. C. ò sac. san. ecc.

¶ Ultimo inquãtum bal. hic in fi. dicit q̃ si mater tpe mortis c erat correcta. & ad honestam vitam redacta nõ debet tunc reputari turpis persona. adde Raph. Fulg. in. l. in arenam. in fi. ff. eo. Jo. fab. in aut. sed si post. j. eo. vide Spe i tit. qui fil. sint legi. §. pe. ver. quid si filia peccauit. & ver. sec. do. An. de but. & do. Abb. in. c. quintauallis. in. ij̃. co. de iureiuran. & no. do. Alex. i l. j. in. xvij̃. col. ff. sol. mat. facit quod vult Bal. in. l. fratris. in. ij̃. colum. in ver. quid si institutus. j. eo. Jn contrarium tamen est tex. in. l. si vxor. & quod ibi not. Barto. circa fin. in princi. ff. de adulte. Jason Padue.

1 ¶ Si pater distulit maritare filiã vltra. xxv. an. filia põt tũc seipsam maritare, & pater tenebitur ei dare dotem.

2 Si filia ante. xxv. annum se maritet sine consensu patris. pater poterit eam exheredare in testamento: sed an idez de iure canonico. nn. 5.

3 Ex quibus causis potest pater filiã in testamẽto exheredare, ex eisdem potest ei denegare dotem.

4 Filius perdit priuilegia filiationis, ex causis ex quibus potest exheredari.

6 Correcto vitio per consequens intelligitur correcta pena.

1 **Sed si post** nõ summat᷑ breui⁹. ¶ No.
b fm Pan. ò ca. † q̃ si pt᷑ dissuluit maritare filiã vltra. xxv. annũ filia põt tunc seipsaz maritare ablq̃ patre: & tũ pater tenebitur ei dare dote: istud vltimũ non aperte ỏz hic: sed adde Bal. in. l. fi. ad fi. C. de do. promis. & in terminis huius aut. Sal. in. l. qui liberos. ff. de ritu nup. quem sequit do. Alex. in. l. j. i. xvj. co. ff. sol. ma. † Secundo no. ex ista aut. fm Pan. de ca. hic: q̃ si filia ante. xxv. annũ se maritet sine ẽsensu patris, ista est iusta cã propter q̃ pater potest eã in testõ exheredare prout etiam dicit tex. i. corpore vnde sumitur hec aut. ¶ Hinc ifero q̃ ex ista causa pater inuita poterit denegare dotem filie: istud probo ex trib⁹. † Primo q̃ ex q̃b⁹ cauſis pater potest exher

2 dare filiã in testõ, ex eisdẽ põt ei denegare dotem: fz bal. in aut. res q̃. C. cõia de leg. ¶ Scdo q̃ filia q̃ nõ vz alij. nec dotari: gl. in. l. ij̃. in ver. intelligi. C. de do. pmis. Bar. i. l. obligamur. ℨ. f. de act. & ob. & in. d. aut. res que. vbi examinauit an sit verus sed ex cauſis quibus potest exheredari, ppter alimenta denegari gl. in. l. si quis a liberis. §. idem iudex. & ibi Bar. ff. de ltb. agn. gl. in. §. siue igitur oẽs. in aut. vt cum de app. cog. gl. & Bart. in
4 l. ij̃. C. de alẽ. lib. & Bar. in trac. alimẽtoz̃. in. q̃. col. ¶ † Tertio facit q̃ vult Bar. in. l. duo⁹. ff. ad leg. põp. de parici. q̃ ppter cãs quibus potest filius exheredari, ppter eaſdem perdit priuilegium filiationis vt pater eum occidens non teneat᷑. l. põpeia de paric. nec econtra. ¶ Conclude ergo ex predictis, q̃ filia q̃ nubit sine ẽsensu patris ante. xxv. annũ, pt exheredari a patre in testõ: & ex hoc põt ei denegari dos. ista cõclusio clare procedit attento iure ciuili, quo non valet matrimonium cõtractus per filiam sine consensu patris. l. si vt proponis. C. de nup. quia non est virginalis pudoris querere maritũ, sed cure paterne re
5 linquẽdum est. c. honorant. xxxi. q. ij̃. ¶ † Quid ergo attento iure canonico q̃ non requir cõsensus patris: vt est gl. in. l. paulus. ff. de statu ho. an ista aut, hodie ĩ hoc sit correcta: Pau. ò ca. refert Raph. Fulg. dubitare de hoc: sed ipse putat non esse dubitãdũ: q̃ ex quo pf offendit, dato q̃ mrimonium valeat, tñ erit iusta cã exheredãdi: & sic ista aut. remanebit incorrecta.

¶ Addouet᷑ q̃ ius canonicũ disponit tñ de validitate mrimonij, nõ autẽ aliquid disponit circa iniuriã patris: sicut in simili in. l. j. & ibi. d. de secũ. nup. q̃ mulier nubit intra annũ luctus: & per ius canonicus excusetur a penis infamie: tñ ius canonicũ nihil disponit vel immutat circa lucrũ q̃ prouenit filio priuj matrimonij. gl. est no. in. c. cum fm. de secun. nup. ¶ Teneo cõtrarium, q̃ hodie ista non sit iusta causa exheredandi filiã, vel priuandi dote attento iure canonico: ita in terminis tz Pañ. post Host. in. c. j. de despon. impub. vbi dicit communiter hoc approbari ex quo est de iure canonico filia põt nubere sine cõ sensu patris: certe filia que vtitur permissione canonica, non dz incurrere vitium ingratitudinis. idẽ & latius consuluit Pañ. in. ẽsi. xii. quod inci. vt clare materja thematis liquet. vbi per plura monetur in. j. vol. & ad glos. d. cum fm. dupliciter respondet. ¶ Ego vltra autoritatem Pañ. confirmo istam partez ex quatuor. ¶ Primo pondero gl. hic: que infert ex text. quod si seruo se copulet: ergo secus si libero. Et ita ponderat istam gl.
6 Jo. fab. hic. ¶ † Secundo moueo: q̃ correcto vitio. per cõse quens intelligitur correcta pena. c. non debet. de consan. & affi. iuncto. c. de gradibus. xxxv. q. v. ¶ Tertio facit: q̃ quoties aliquid definit esse delictũ: per cõsequẽs definit & pena. istud patet ex no. p Bal. in. l. decuriones. C. de iusta. ¶ Quarto magis in terminis facit: q̃ filia que nubit sine cõsensu patris añ. xxv. annum: tñ dz a patre dotari, & pater cogit, cũ de iure cano. nõ requiratur cõsensus patris: ita tenet gl. in. c. hoc sanctũ. xxxiij. q. ij̃. & gl. in. c. de raptoribus. xxxvi. q. i. ¶ Limita dictã cõclusionẽ q̃ duo iterueniãt: puta q̃ filia ante. xxv. annũ nuberet sine ẽsensu patris: itẽ q̃ nuberet indigno aut vili puta seruo: vt dicit hic glo. vel famulo: istis duob⁹ cõcurrẽtibus esset iusta cã per quam posset exheredari a patre, & priuari dote. l. iij̃. §. emã cipatus si filius. el. j. ff. de bo. pos. cõtra tab. ẽt de iure cano. gl. est in. d. c. de raptoribus. & ibi Arch. firmat. d. Ant. de bu. in. l. accedens. de procu. Bar. in. l. si pater. C. de sponsal. & in. l. nec filium. C. de nup. & in. l. j. ff. so. mat. ¶ Contrariũ etiam in hoc vltimo põt teneri, prout est de mente Jmo. in. d. c. accedẽs. quẽ sequit d. Alex. in. l. j. in. xvj. col. ff. so. mat. eo q̃ neutra ex istis cauſis ẽ hodie sufficiẽs ad exheredandũ filiã: non quidẽ illa q̃ nupserit sine cõsensu patris: vt. §. firmani: nõ etiã illa q̃ nupserit indigno vel vili: q̃ ly illa esset iusta cã exheredationis de iure ffoz. vt est text. in. d. l. iij̃. §. si emancipatus. el. j. tñ hodie nõ est iusta causa cũ nõ enumeret in. §. causas. in aut. vt cum de app. cog. ita expresse tenet bar. in. d. §. si emãcipatus filius. & l. libertũ. C. de nup. nisi dicas q̃ ambe iste cauſe simul. iũcte hoc pñt q̃ nõ puto verum: vt patet ex predictis. Jason Padue.

1 ¶ Filia nõ obediẽs patri vel matri in his que inhoneſta vel illicita sunt nõ per hoc censetur ingrata.

Filia in orbitate. Filia colens cõ
co: diã maritalẽ cõtra matris volũtatem, nõ per hoc cẽsetur ingrata. h. d. Jn tex. ibi: cõcordiaz. de ista dictiõe ponũt Bal. & Sal. hic. plus in. l. de fideicõmisso. vbi Bal. & Mod. no. ex illo tex. C. de trãsac. & ibi tetigi quid differat a pace, & que di
1 catur plena cõcordia. ¶ † Nor. q̃ filia non obediens patri vel matri in his que inhoneſta vel illicita sunt, nõ per hoc cẽsetur ingrata: vt hic, & l. cum te. ß. eo.

¶ Nulli trãsuersali excepto fratre primi grad⁹, cõpetit querela contra testa. sed bene accusatur de falso.

Dictio

2 Dictio frustra: regulariter importat nullitatem ipso iure.
a † Nulli
1 **Fratris vel sororis.** a transsuersali excepto fratre primi gradꝰ ꝑtit q̃rela ℨ testamẽtũ: sed bene accusatio de falso. cõcordat. l. j. ff. e.
3 2 materia ponã l. l. fratres. §. e. † Jn tex. ibi, frustra. ista dictio regulariter importat nullitatẽ ipso iure, fm Bar. & dd. in. l. pe. §. ad crimen. in fi. ff. de pub. iudi. cũ multis concordantijs quas dedi in. l. si causa cognita. C. de transac.

22.
Jmaritus. Testamẽto rescisso p que
relã inofficiosi testamenti: actiões hȳdi cõpetẽtes p additionẽ ꝑfuse restituun tur. h. d. cũ isto fi. tex. ꝑcordat tex. in. l. domin⁹. ff. de vsufr. ¶ Nec ob. q̃ actio semel extincta amplius resuscitari nõ põt. l. qui res. §. areã. ff. de sol. q̃ vltra respõsionẽ Pau. de cast. dic q̃ intẽtẽta querela. l. fingit testũ vsq̃ retro non tenuisse: & sic non valuisse additionẽ per quã actiones cõfunduntur. tex. est in. l. q repudiantis. §. vlti. ff. eo. facit q̃ vult gl. in. l. in substitutione. ff. de vul. & pup. ¶ Jn gl. in ver. relictũ est. q̃ vtraq̃ sol. gl. facit violẽtiã litere: tu vide melius quod tex. vult dicere q̃ filie exheredate nihil omnino in testamento relictũ est: tũc certum est cõpetere querelã. si autẽ aliquid esset relictum nõ vult dicere tex. q̃ tunc excludatur querela: sed tũc esset considerãdum: an illud relictũ sufficiat ad legitimam vt querela cesset: alꝰ secus. l. cum queritur. §. eo. ¶ Jn gl. fi. ad fin. docto. reprobant gl. q̃ leges in ea allegate loquuntur q̃n aditio est cũ debito. item in eis non definit esse heres: ꝑquis fiscus aufert vt
1 **Testamenti.** † Prohibere quẽ testari
est iusta cãvt si postea fiat testamẽtũ possit ex illa causa exheredari: & testamẽ tũ filij fami. malitie de castrensi peculio testãtis nõ filij fami. malitie de castrensi peculio testãtis nõ vt pater nõ possit accipere bono. possel fm tabu. de iure aut cũ effectu: nec etiã querelã intẽtare. h. d. fm vtraq̃ li
terã tex. ¶ Diuiditur in tres partes. Jn. j. ponit decisio. Jn secũda q̃ est ibi: atq̃ eo pacto remouet vna oppo. q̃ est q̃ pen
dẽte cond. possit peti de iure ꝓnio bon. poss. fm tab. iuribus alle. in glo. & sic consilũ matris nõ erit bonum. respondet tex. ymo pater de iure nõ poterit: q̃ veniret cõtra expssam volũ tatẽ testatricis: vel fm aliã literam nõ poterit cum re: vel cum effectu intẽtare si solũ de facto. Jn tertia q̃ est ibi: neq̃ enim re
mouetur alia obiectio: nã filius institutus sub conditione nõ potestatiua a matre: isto iure habet querelã: cũ in effectu censeatur preteritus: & sic pater poterit intentare querelã nomine filio: ũ & expugnato testamẽto ab intestato succedere: respon
2 det imperator quod cõditiõ apposita in isti. facit cõpetere q̃. ¶ † No. q̃ cõditio potestatiua apposita p matrẽ in institi. filij: relã quando continet grauamen: sed hic continet prouisionẽ. ad prouisionẽ ipsius filij: non inducit querelã. facit. l. si pater puelle. §. eo. & ratio est q̃: inducta ad prouisionem nõ debent in odiũ retorqueri. l. qõ fauore. C. de legi. & istõ pcedit etiã hodie, q̃: ista conditio hodie, nõ reflectitur de legitima. p. l. quomã in respicit grauamen vel saltẽ est dubium: sed hic est certũ qõ est apposita ad prouisionẽ: vt dicit text. fm Bar. & alios hic: & ple
nius p Bar. & alios in. l. cũ ex filio. in prin. ff. de vul. & pupil. tñ Bal. in. l. si pater. in. iij̃. opp. C. de institi. & substi. & pleni⁹ in aut. ex causa. in. vij̃. col. in ver. quarto oppo. & dicit qõ exheredatis. C. de libe. preteri. tenet qõ licet cõditio sit fauorabilis filio: tñ si filius vult pure & libere legitimã suã: statim põt eã cõsequi cũ ipe sit creditor: vñ nõ tenet acceptare dilationẽ fauorabilẽ. ar. l. si ita relictũ. §. pegasus. ff. de le. ij̃. & l. stipulatio ista. §. inter certa. ff. de ver. ob. & sic Bal. ibi: de directo contrariat᷑ his q̃ tenẽt Bar. & idẽ Bal. & alij hic: & propterea eum reprobat do.

Fratris vel sororis. Adde an valeat statutum cõtra de quo late Alex. lib. i consilio lv. colu. ex. q̃. Purp.

Alex. in. l. multi nõ note. ff. de lib. & posth. ¶ Licet oẽs ista reneat᷑ qõ ista. l. non sit correcta per. d. l. quomã in prioꝛ⁹. ego valde dubito: & puto posse teneri. Sed: q̃ ꝑtit ad legitimam que debet esse sine onere: corrigat᷑ ista lex, in reliquo remaneat firma. & moueo: † q̃ qñ possibile est q̃ dispositio facta ad cõmodũ filiozũ: aliquo casu afferat onus & incõmodũ reflectitur per. d. l. quoniã in prioribus. ita tenẽt Bar. & doc. in. d. l. si pater puelle. p illũ text. & ibi. & sed ita est hic: q̃ ista dispositio fcã ad fauoꝛẽ filiozũ, potest aliquo casu afferre incõmodũ in legitima: si filij moriantur anteq̃ emãcipent᷑ a patre: & tic anteq̃ puberi cetur cõditio institutionis: certe filij erunt priuati hereditate matris & legitima, nec eam transmitterent. l. ij̃. C. ad orfi. firmat Bar. in. l. ventre. in penul. co. ff. de acqr. her. ¶ Jstã diffi. cultatem in specie non tangunt doc. contra tex. tamen Bal. l. hic in antepe. q. per viã questi tangit, si filij moriantur anteq̃ emãcipent᷑ a patre: qd erit de ista hereditate matris an spectabit ad cõsanguineos matris, vel trãsmittetur ad patrem: cõcludit q̃ trãsmitteret beneficio iuris deliberãdi p. l. cum antiquioꝛ⁹. C. de iure delibe. q̃ qñ filius erit in vltimo vite articulo: clarum est q̃ non poterit amplius emãcipari a patre: & sic conditione defecta competit ius ab intestato succedendi quod trãsmitteret ad patrem. per. d. l. cũ antiquioꝛibus. Nec ob. q̃ ibi requiratur scientia & deliberatio, q̃ nõ cadit in eo q̃ est in vltimo vite spiritu: respõdet Bal. q̃ scientia ꝓcedẽs sufficit: sed truffa est fm Sal. patet q̃ ad hoc vt habeat᷑ locum. d. l. cũ antiquioꝛib⁹, est necesse q̃ quis sciat hereditatem sibi delatã: & qõ posset adire si vellet. illa si interim deliberet an adeat vel repudiet: trãsmittit ius deliberandi: & sic adeũdi. ista non cadunt in eo q̃ est in vltimo articulo vite. quo tpe nõ põt adiri hereditas: vt est ĩ gl. & ibi Bart. in. l. fin ff. quando dies. l. g. ced. cogita q̃ in hoc pñdet subst̃ia huꝰ legis. ¶ Jtẽ cõtra Bal. facit q̃ ista. l. non potuit diminuere de. d. l. cũ antiquioꝛib⁹. que est nona: de quinquaginta decisionib⁹ Justiniani ne quis vt ibi dicũt. d. ¶ Jtẽ adde q̃ ista. l. pcedit etiã hodie fm iura authẽticoꝛũ: regretia q̃ in exheredatione vel preteritione ĩserat vna de quatuordecim cauſis b enumeratis in. §. aliud quoq̃ caplm in aut. vt cũ de appel. cog. q̃ ille sunt cause ingratitudinis: nõ autem cause propter vtilitatẽ & punitionẽ filij, vt hic fm Bar. & cõiter alios m. d. l. cũ ex filio. in prin. & Bal in. d. aut. ex cã. in. vij̃. col. Alig. & mod. in. l. multi non note. ff. de lib. & posthu. Bul. & do. Alex. in aut. non licet. C. de libe. pzete. vbi reprobat Sal. q̃ ibi tenet contrarium. ¶ Limita istam l. procedere in matre nõ in patre: fm Bal. hic: in prima opp. & Pau. de ca. circa fi. ratio diuersitatis: q̃: preteritio matris habetur pro exheredatione: que sufficit q̃ fiat fm consilium huius l. secus est in patre: cum institutus sub cõditione dicat᷑ preteritus. & sic testamẽtum nullũ. l. si pater. C. de insti. & subst. vbi habes an hodie istud sit correctũ.

¶ Secundo limita cõsiliũ huius l. & hodie non sit necessariũ: ex quo hodie filius est capax aduentitioꝛũ: & mater põt eũ instituere hoc pacto ne vsufr. acquirat᷑ patri. aut. excipit. vbi Sal. C. de bo. q̃ lib. Bal. & Pau. de ca. hic. d. Alex. in. d. l. cũ ex filio. ad fi. prin. vbi respõdet verbis Bar. in. d. aut. excipitur. q̃ videtur cõtrariari vt nõ procedat q̃n testamẽtũ fit ad prouisionem
4 filij. ¶ † Secũdo no. ex ista. l. circa fi. vbi putauerit prouidũ a cõtrario sensu q̃ filius institutus a matre sub cõditiõe appo sita ad grauamen: habet querelã vt hic: & l. si pater puelle. §. e. qõ intelligit Raph. Ful. hic procedere q̃n habet coheredem: cuius additione possit exheredatio cõfirmari: q̃ querela non põt intentari nisi adita hereditate. l. filiũ. §. sed cum exheredatio. ff. de bo. pos. contra tab. l. papinian⁹. §. si conditioni. ff. de inof. testa. l. scimus. §. illud. & ibi Bal. ĩ. e. alias si filiꝰ esset solus nõ haberet querelã sed bonoꝝ possessionẽ fm tab. iuribus allegatis in gl. & ita ỏz se tenuisse dñ esset scholaris & publice repeteret. d. l. si pater. Adde tex. ĩ. l. filiꝰ a patre. ff. de lib. & posth. fm intellectum gl. & magis cõem doc. ibi: q̃ filius ibi non haberet coheredem: ly moderni ℨ pbat in vẽr. herede autẽ. in aduersariua q̃ vt denotet diuersitatẽ facto: ostẽdit q̃ in principio non erat coheres. sed hoc modo ille tex. esset de indubitabili: tz nõ examino aliter intellectum illius. l. q̃ valde disputabilis est. Adde etiã Bar. in. l. paterfamilias testamento. in pe. q. ff. de here. instituendo nota. limitat in exheredatione requiri heredem quãdo fit a prin. secus si ex post facto. vt ibi no. per eum. ¶ Capio glo. in verbo, cũ iure. quam diuidẽ in duas. Jn prima declarat tex.
5 Jn scda ibi sed quã. † querit an bonoꝝ possessio fm tabu. que intentatur pendente conditione: intẽtetur solũ de facto: an habeat effectũ iuris: & glo. se inuoluit: referẽdo quinq̃ solutiones: tu distingue clare per Cy. Pau. de ca. hic: & Bar. in. §. si sub cõditione. l. ij̃. de bo. pos. fm tab. & retuli in voce. ¶ Capio glos. in verbo, obtẽperauit. Jn ea. gl. ad fi. habes ex gl. regulã & vnã fal. q̃ regulariter pater inuitus nõ cogitur emancipare filium:

Filia in. Filia ĩ. l. multi nõ note. ff. de lib. & posth. ¶ Licet oẽs ista reneat᷑ qõ ista. l. non sit correcta per. d. l. quomã in prioꝛ⁹. ego valde dubito: & puto posse teneri. Sed: q̃ ꝑtit ad legitimam que debet esse sine onere: corrigat᷑ ista lex, in reliquo remaneat firma. & moueo: † q̃ qñ possibile est q̃ dispositio facta ad cõmodũ filiozũ: aliquo casu afferat onus & incõmodũ reflectitur per. d. l. quoniã in prioribus. ita tenẽt Bar. & doc. in. d. l. si pater puelle. p illũ text. & ibi. & sed ita est hic: q̃ ista dispositio fcã ad fauoꝛẽ filiozũ, potest aliquo casu afferre incõmodũ in legitima: si filij moriantur anteq̃ emãcipent᷑ a patre: & tic anteq̃ puberi cetur cõditio institutionis: certe filij erunt priuati hereditate matris & legitima, nec eam transmitterent. l. ij̃. C. ad orfi. firmat Bar. in. l. ventre. in penul. co. ff. de acqr. her. ¶ Jstã diffi. cultatem in specie non tangunt doc. contra tex. tamen Bal. l. hic in antepe. q. per viã questi tangit, si filij moriantur anteq̃ emãcipent᷑ a patre: qd erit de ista hereditate matris an spectabit ad cõsanguineos matris, vel trãsmittetur ad patrem: cõcludit q̃ trãsmitteret beneficio iuris deliberãdi p. l. cum antiquioꝛib⁹. C. de iure delibe. q̃ qñ filius erit in vltimo vite articulo: clarum est q̃ non poterit amplius emãcipari a patre: & sic conditione defecta competit ius ab intestato succedendi quod trãsmitteret ad patrem. per. d. l. cũ antiquioꝛibus. Nec ob. q̃ ibi requiratur scientia & deliberatio, q̃ nõ cadit in eo q̃ est in vltimo vite spiritu: respõdet Bal. q̃ scientia ꝓcedẽs sufficit: sed truffa est fm Sal. patet q̃ ad hoc vt habeat᷑ locum. d. l. cũ antiquioꝛib⁹, est necesse q̃ quis sciat hereditatem sibi delatã: & qõ posset adire si vellet. illa si interim deliberet an adeat vel repudiet: trãsmittit ius deliberandi: & sic adeũdi. ista non cadunt in eo q̃ est in vltimo articulo vite. quo tpe nõ põt adiri hereditas: vt est ĩ gl. & ibi Bart. in. l. fin ff. quando dies. l. g. ced. cogita q̃ in hoc pñdet subst̃ia huꝰ legis. ¶ Jtẽ cõtra Bal. facit q̃ ista. l. non potuit diminuere de. d. l. cũ antiquioꝛib⁹. que est nona: de quinquaginta decisionib⁹ Justiniani ne quis vt ibi dicũt. d. ¶ Jtẽ adde q̃ ista. l. pcedit etiã hodie fm iura authẽticoꝛũ: regretia q̃ in exheredatione vel preteritione ĩserat vna de quatuordecim cauſis b enumeratis in. §. aliud quoq̃ caplm in aut. vt cũ de appel. cog. q̃ ille sunt cause ingratitudinis: nõ autem cause propter vtilitatẽ & punitionẽ filij, vt hic fm Bar. & cõiter alios m. d. l. cũ ex filio. in prin. & Bal in. d. aut. ex cã. in. vij̃. col. Alig. & mod. in. l. multi non note. ff. de lib. & posthu. Bul. & do. Alex. in aut. non licet. C. de libe. pzete. vbi reprobat Sal. q̃ ibi tenet contrarium. ¶ Limita istam l. procedere in matre nõ in patre: fm Bal. hic: in prima opp. & Pau. de ca. circa fi. ratio diuersitatis: q̃: preteritio matris habetur pro exheredatione: que sufficit q̃ fiat fm consilium huius l. secus est in patre: cum institutus sub cõditione dicat᷑ preteritus. & sic testamẽtum nullũ. l. si pater. C. de insti. & subst. vbi habes an hodie istud sit correctũ.

¶ Secundo limita cõsiliũ huius l. & hodie non sit necessariũ: ex quo hodie filius est capax aduentitioꝛũ: & mater põt eũ instituere hoc pacto ne vsufr. acquirat᷑ patri. aut. excipit. vbi Sal. C. de bo. q̃ lib. Bal. & Pau. de ca. hic. d. Alex. in. d. l. cũ ex filio. ad fi. prin. vbi respõdet verbis Bar. in. d. aut. excipitur. q̃ videtur cõtrariari vt nõ procedat q̃n testamẽtũ fit ad prouisionem filij. ¶ † Secũdo no. ex ista. l. circa fi. vbi putauerit prouidũ a cõtrario sensu q̃ filius institutus a matre sub cõditiõe appo sita ad grauamen: habet querelã vt hic: & l. si pater puelle. §. e. qõ intelligit Raph. Ful. hic procedere q̃n habet coheredem: cuius additione possit exheredatio cõfirmari: q̃ querela non põt intentari nisi adita hereditate. l. filiũ. §. sed cum exheredatio. ff. de bo. pos. contra tab. l. papinian⁹. §. si conditioni. ff. de inof. testa. l. scimus. §. illud. & ibi Bal. ĩ. e. alias si filiꝰ esset solus nõ haberet querelã sed bonoꝝ possessionẽ fm tab. iuribus allegatis in gl. & ita ỏz se tenuisse dñ esset scholaris & publice repeteret. d. l. si pater. Adde tex. ĩ. l. filiꝰ a patre. ff. de lib. & posth. fm intellectum gl. & magis cõem doc. ibi: q̃ filius ibi non haberet coheredem: ly moderni ℨ pbat in vẽr. herede autẽ. in aduersariua q̃ vt denotet diuersitatẽ facto: ostẽdit q̃ in principio non erat coheres. sed hoc modo ille tex. esset de indubitabili: tz nõ examino aliter intellectum illius. l. q̃ valde disputabilis est. Adde etiã Bar. in. l. paterfamilias testamento. in pe. q. ff. de here. instituendo nota. limitat in exheredatione requiri heredem quãdo fit a prin. secus si ex post facto. vt ibi no. per eum. ¶ Capio glo. in verbo, cũ iure. quam diuidẽ in duas. Jn prima declarat tex.
5 Jn scda ibi sed quã. † querit an bonoꝝ possessio fm tabu. que intentatur pendente conditione: intẽtetur solũ de facto: an habeat effectũ iuris: & glo. se inuoluit: referẽdo quinq̃ solutiones: tu distingue clare per Cy. Pau. de ca. hic: & Bar. in. §. si sub cõditione. l. ij̃. de bo. pos. fm tab. & retuli in voce. ¶ Capio glos. in verbo, obtẽperauit. Jn ea. gl. ad fi. habes ex gl. regulã & vnã fal. q̃ regulariter pater inuitus nõ cogitur emancipare filium:

Fratris vel sororis. Adde an valeat statutum cõtra de quo late Alex. lib. i consilio lv. colu. ex. q̃. Purp.

Caussis. Adde gl. a doc. in verſi. ex heredaret. i. c. quintauallis. de turciuran.

tres alias falentias ponit gl.in.§.fi.instit.qui.mo.ius pat.pote.sol.quintā fal.habes i.l.cogi.§.si pater.vbi Bar.⁊ alij.ff.ad
6 tre.⁊ aliā.vj.in.l.Quis.vbi bal.⁊ ibi dixi.C.de fideic.¶†Adde generaliꝰ ⁊ multū no.ꝙ ex oībus causis ex qbꝰ filiꝰ pōt exheredare patrē q̄ enumerant in.§.⁊ hec quidē.in aut.vt cū de app.cogno.ex oībꝰ illis pōt cogere patrē ad mancipādum.ita tenet Rapha.cuma.nec alibi legi.in cōsi.xxxvij.qd icipit.inspectis causis premissis poterūt filij cogere patrē ⁊c.mouetur.qz in leuiori causa pōt pater cogi emācipare filiū quā possit a filio exheredari:vt no.in.l.si cui legatū.ff.de cōdi.⁊ demō.iuncto.d.§.⁊ hec quidem. Jason Padue.

1 ☞ Pupillaris substitutio querelam non inducit.
2 Filio impuberi in legitima tantū instituto:pōt pr̄ directo pupillariter substituere:vsqꝫ ad tempus pubertatis.
3 Quem non honoro grauare non possum.
4 Si pr̄ exheredauit filiā cui reliquit legatū:⁊ substituit pupillariter nō potest legare a substituto quē honorauit:sed bene ab ipso filio exheredato.
5 In dubio qn̄ testator relinquit fideic.post mortē filij,censetur relictum a substituto,vel a venientibus ab intestato.
6 Quartas plures quando quis possit detrahere.
7 Quemadmodū in legitima filij non pōt iniungi fideicom.ita etiam in dote filie que non est vltra legitimam.

26.

1 EX tribus. †Pupillaris substitutio q̄relā nō inducit.h.d.vel sic ⁊ pleniꝰ filio īpuberi in legitima tm̄ instituto:pōt p patrē fieri substitutio pupillaris:per quam non debet grauari:ideo nō habet querelā.h.d.¶ In tex.ibi:intra pubertatem.lꝫ regulariter dictio intra:a stet inclusiue.l.j.in pri.⁊ ibi Bar.ff.de offi.pfe.vrb.Old.Lau.vbi ad hoc alle.multos tex.in consi.xlix.qd inci.cōsueuit dubitari.in.ij.col,tamē hic stat exclusiue:als resultaret absurdus intellectꝰ put etiā stat in.l.
2 q rome.§.j.ff.de verb.ob.fm Old.in.d.cōsi.¶†No.filio ipuberi in legitima tm̄ instituto:pōt pr̄ directo pupillariter substituere vsqꝫ ad tempus pubertatis:eo qz substitutio pupillaris sit adiuncta ad prouisionē filij:nā cum filius impubes b propter defectū etatis nō possit ipse testari.l.permisit patri ꝙ pro eo testat:substituendo ei pupillariter.l.papinianus.§.sed nec impuberis.ff.e.nam dicitur testamentū pupilli.l.patris ⁊ filij.in prin.ff.de vulg.⁊ pupil.non ergo potest ei substituere per fideicōmissum:qz est grauamen.l.coheredi.§.cū filie.ff.de vul.⁊ pup.⁊ sic a filio impubere instituto in legitima tantū:nō posset fideicōmitti vniuersaliter.nec particulariter:nec legari:tn̄ a substituto pupillari:vel succedēte ab intestato īpuberi posset pater iniungere fideicom.vniuersale,nō solum in legitima filij quam habuit a patre:sed etiā aliis bonis pprijs filij.l.si fundum per fideicommissum.§.fi.cū lege seq.ff.de leg.j.fm Bart.⁊ alios ibi:Cy.Bar.⁊ cōmuniter alios hic.Cy.⁊ Bart.in.l.cū virum.⁊ ibi Bal.in.iij.oppo.C.de fideicō.⁊ Bart.⁊ alios in.l.j.§.fi.de vulga.⁊ pup.do.Matesil.in no.clxiij.⁊ sic fideicommissū nō posset tūc nominatim iniūgi ipsi filio īpuberi:sꝫ bn̄
3 ius substituto pupillari vel venictibꝰ ab intestato.† rō diuersitatis sumit ex regula iuris quem nō honor grauare nō possum.l.ab eo.C.de fideicō.vn̄ quando pater relinquit legitimā filio tantum,cum teneretur ex dispositione legis non dicit in aliquo honorare filiū.l.si arrogator.ff.d adoptio.ideo nec pōt grauare:sed quia pater est ille qui substitutū dedit,cū potuisset alios substituere,itē est ille qui fecit quod legitimi ab intestato succedant:quia potuisset eos excludere substituēdo extraneū filio:vt dicit text.in.d.§.sed nec impuberis.ideo potest eos grauare.¶ Sed caue quia alibi deciditur totum ecōtra:⁊ sic predicta ratio confunditur in.l.antepenul.C.de leg.⁊ in.l.qui fundū.§.qui filios.vbi multū laborant Bart.⁊ Mod.ff.ad leg.fal.⁊ in.l.ab exheredati.q est.l.antepe.ff.de leg.j.in qui-
4 bus iuribus dicitur,† ꝙ si pater exheredauit filiū,sed reliquit legatū,⁊ filio substituit pupillariter:quod nō potest legare a substituto quē honorauit:sed bn̄ ab ipso filio exhrdato plusquā difficile est assignare rationē:vt dixi in.d.l.pen.⁊ istō vltimum procedit etiam in testamēto militis.l.miles ita.§.si miles.ff.de testa.mili.p que iura Raph.fulg.hic tenet cōtra communē sententiam.quod hic etiam a substituto impuberis nō possit relinqui fideicom.Itē qz si non possum grauare heredē meū ergo nec heredē hrdis.l.si fuerit.§.fin.ff.de lega.iij.¶ Et ad.d.l.si fundū p fideicōmissū.§.fi.cū l.seq.alle.p Bar.⁊ alios hic respondet ꝙ ibi filio erat relictū plus legitima ideo potest
c substitutus grauari.sicut etiā potuisset ipse filius:sed iste sensus nō placet:c qz diuinat,⁊ redderet illū tex.indubitabilem.
5 ¶†Tenēdo cōmunē sententiam pulchrum dubiū orit:nunquid in dubio fideicōmissum censeatur relictū ab impubere:⁊ sic fit nullū:an vero censeatur relictum a legitimis heredibus impuberis:⁊ sic valebit vt superiꝰ firmaui.bart.in.l.coheredi.§.cū filie.ff.de vulg.⁊ pupil.no.ibi esse text.quē dicit perpetuo tenendū menti ꝙ in dubio fideic.videtur relictum ab ipso filio impubere:Quis sit relictum post mortē suam.idē tenet Bar.in.l.codicillis.in pric.p illū tex.ff.de vsufru.leg.⁊ ita consuluit Pau.de ca.in cōsi.cxcviij.quod incipit in casu psenti.per tex.in.c.si pater.a cōtrario sensu.de testa.in.vj.¶ Tene cōtrarium ꝙ imo in dubio qn̄ testator relinquit fideicōmis.post mortem filij censetur relictū a substituto,vel a veniētibus ab intestato:eo qz verba talis fideicōmissi possunt referri ad impuberē.itē pnt referri ad substitutū:vel veniētes ab intestato:ergo in dubio ad eos dꝫ fieri relatio eo mō vt actus valeat ⁊ nō pereat.l.quoties idē sermo.ff.de reg.iu.⁊.l.quoties in stipulatiōibꝰ.ff.de ver.ob.⁊ ita tꝫ Bar.sibi cōtrius in.l.q duos.ad fin.p gl.ibi:⁊ ibidē Imo.⁊ Pau.de ca.ff.de vul.⁊ pupil.Sal.hic.in vlt.col.Ful.Pau.de ca.Imo.⁊ alij Mod.in.d.§.cū filie.⁊ Imo.in.c.Raynutiꝰ.circa fi.tractatꝰ vul.substi.de testa.Ful.in.l.eā quā.C.de fideic.Raph.cu.in.l.j.§.fi.ff.de vul.⁊ pu.⁊ ibi vide Alex.⁊ Aretinū preceptores meos.d.Alex.in consi.xij.in.iij.volu.ꝙ incipit attentis verbis testamenti.in pen.col.⁊ multū subtiliter ⁊ plenius q̄ alibi do.Fran.de are.in consi.clv.ꝙ incipit periculosum est.vt ait Hiero.in.viij.col.⁊ in.xj.⁊ duabꝰ sequētibus vsqꝫ ad finē cōsilij.¶ Et ista est vera ⁊ cōis secundum quā patet recte consuluisse Raph.Fulgo.in ciuitate Mediolani in.q.quā hic ponit:pater instituit filiā in mille ducatis:et quādocunqꝫ decederet sine liberis:voluit quod distribuerent inter pauperes:fuit dubitatū cū illi mille ducati nō essent vltra legitimā filie,an valuerit fideicōmissum.Bal.⁊ multi alij cōsuluerūt ꝙ nō:qz filia nō potuit fideicōmisso grauari in legitima:imo intelligitur ipso iure reiectū.l.omnimodo.in prin.j.eo.Raph.dicit se cōsuluisse cōtrariū,⁊ bene:eo qz tale fideicōmissum in dubio censetur iniunctā non filie,sed eius heredibꝰ:⁊ sic valet vt predixi.istā decisionē Rapha.refert ⁊ sequitur Pau.de ca.hic:⁊ dicit ꝙ istū casum habuit de fctō ex ciuitate Bononie:ex qua fuit sibi portatum vnū cōsilium Bal.q consulebat nō valere fideicōmissum,⁊ omnes doc.Bonon.ex illo consilio decepti,idem consuluerunt:sed ꝙ ipse ⁊ Joan.de imo.perpenderūt de isto errore:⁊ fecerunt retractari oīa dicta cōsilia:dicit etiā ꝙ in ista ciuitate Padue habuit istū casum:⁊ quidam valens doctor similiter fuit deceptus:sed visis eius scriptis penitentia ductus reuocarit consiliū.¶ Adde ꝙ istū casum quē hic plenius refert ⁊ sequit Raph.Ful.in.l.eā quā.in.v.⁊.vj.col.C.de fideicō.vbi dicit ꝙ cū causa illa esset cōmissa ad cōsiliū illustriū doc.Bar.⁊ do.Christo.de castel.cōsuluerūt fideicōmissum nō valere:sed ꝙ ipse vt predixi cōtrarium cōsuluit:⁊ pro eo protulerunt sniam arbitri qui erant ex solennioribꝰ doctoribꝰ venerādi collegij illustris ciuitatis Mediolani:⁊ ꝙ supremū honorē reportauit:nō tn̄ fecit mētionē Fulg.de quo admiror de authoritate Bar.tenētis istam partem cū aliis preallegatis.¶ Successiue Bal.hic ad fi.ponit aliā decisionē in qua dicit se cōsuluisse in ciuitate Viterbij quā dicit
6 esse de apicibꝰ iuris:† qn̄ pater instituit duos filios,puberem ⁊ impuberem heredes vniuersales,⁊ eos inuicem substituit pupillariter vulgariter ⁊ per fideicōmissum vltimo morienti substituit titiū:si vltimo moriēs īstituat aliū:possit ex psona ambovū filiorū plures quartas detrahere.⁊ sequitur Pau.de ca.in vlt.col.⁊ multū cōmēdat dicens ꝙ est decisio quotidiana et eā pluries habuit de facto:sed nihil addit.Adde Raph.cu.q refert ⁊ sequit limitando in.l.j.§.fi.ff.de vul.⁊ pupi.⁊ in cōsi.clxxiij.ꝙ incip.Bar.instituit Ant.Pet.de anc.in consi.xxvj.qd icipit.nō seruato ordine.facit bn̄ qd vult Bal,in.l.cū virū.
7 in.iij.col.C.de fideic.¶†Vltimo extende istū tex.⁊ pdicta ꝙ quēadmodū in legitima impuberis non pōt iniungi fideicō.idē est in dote filie:que non est vltra legitimā,fm Cy.in.l.vnica.§.videamꝰ.in fi.C.de rei vxo.act.Jo.an.in addi.Spe.i tit.de instru.edi.§.vt autē.in addi.que incip.sed incidit Bal.in.l.quoniā nouella.in.ij.q.eodē tex.in.l.si.§.filie.⁊ ibi bar.ff.de leg.ij.Bar.in.l.lucius.§.anaritus.p illū text.ff.ad tre.⁊ latius Sali.in.d.l.quoniā nouella.in.ij.q.¶ In glo.fi.adde ꝙ qstio gl.non est referenda ad casum huius.l.quando filius erat solū institutus in legitima:qz tūc de fideicōmis.tractari non potest nec ante nec post pubertatem:cum reiiciatur per.l.quoniam in prioribus.j.eo.debet ergo questio gl intelligi,quādo filio erat relictum vltra legitimā:⁊ questio est an compendiosa facta filio impuberi per verbū cōmune:sit omni tpe fideicōmissaria:an pro tpe pupillaris etatis sit directa,⁊ postea obliquet est alta ⁊ dubia questio,que ordinarie examinatur per glo.et doc.in.l.precibus.cū cōcordantijs.C.de impuber.⁊ aliis substi.vbi ordinarie examinaui,ideo hic nō repeto precipue cū non faciat ad propositum huius tituli. Jason Padue.

Querela

a ¶ Dictio intra. adde Bar.⁊ bal. in.l.j.ff.de succes.edi.bar.in.l.si ita stipulatus fuero si titiꝰ.ff.de verb.ob.bar.l.l.in vēditione.ff.de actio.ēp.bar.in.l.si qs sic.ff.de ver.sig.

b ¶ Impubes.adde Spe.ti.de pigno.in.§.ij.versi.verū.Fallit nisi permittat per statutum fm Bar.i.l.l.si queramus.de testa.secundo fallit ad pias causas cū authoritate tutoris secundum Bal.in.l.si frater.C.qui test.fa.pos.⁊ Bar.in l.j.in.ij.q.C.de sa.san.ecc.in repe.

c ¶ Non placet.cōtra Jas.vide Salian.in.l.cēturio.col.xvj.versi.inquantū.ff.de vulga.⁊ pup. Pur.

1 ☞ Querela inoffi.testa.competit contra testa.fratris instituentis turpem aut vilem personam.
3 An si frater expugnauerit testa.eo qz turpis persona esset instituta an teneditur ad omnia legata ⁊ fideic.etiā vniuersalia relicta in testamento fratris.
4 Lex noua generaliter aliqd īducēs vl̄ corrigēs nunq̄ intelligitur corrigere in casu principali nisi de eo faciat mentionem.
5 Etiā in correctorijs vbi tractat de fauore publico fit extensio.
6 Fratres naturales tantum licet sint nati ex eodem patre ⁊ matre,non tamen habent iura consanguinitatis.
7 Non potest vllo modo impugnari testa,presbyteri testantis d suo peculio quasi castren.
8 An per querelam intentatā a fratre cōtra testa.fratris rūpatur totum testa.an vsque ad legitimam fratris.
9 An cause ingratitudinis repellent fratrem ab intestato.
10 Que dicātur persone infames vel turpes vt eis institutis possit frater querelare testamentum fratris.
11 Filius sacerdotis est infamis.
12 Qui dicantur consanguinei.

27.

FRatres aut. a Ista.l.i sui materia est singularis fꝫ bar.⁊ alios qz nulla alia.l.est q̄ cōplectat oēs istos casus:lꝫ cōcordātes sint in gl.alleg.⁊ per Bar.hoc dicit tota lex.
1 ¶†Fratres vterini nullatenꝰ etiā īstituta turpi psona habēt querelā.hoc pmo fratres vero cōsanguinei,etiā sublata agnatione per emācipationē,habēt querelā,qn̄ est instituta psona infamis vel turpis aut villis vel libertꝰ,ergo patronꝰ ingratꝰ hoc scdo.Cōtra vero seruū institutū q est necessariꝰ heres.q̄nis sit vilis psona,nō dat querela.h.d.tertio ⁊ vltimo.Et sic ista.l.diuidit i tres ptes q patēt ex summario.¶ Not.ex ista
2 lege regulā.†ꝙ querela inofficiosi testamēti cōpetit cōtra testamentū fratris instituētis turpē aut vilē personā cōcordat.l.fratris.j.eo.§.soror.instit.eo.⁊.l.j.ff.eo.¶ Extende istā regulaꝫ quatuor modis.¶ Primo nō solū i fratre exheredato:ꝫ etiā in pterito.fꝫ Gui.de cu.Bar.Bal.⁊ alios hic:⁊ Pau.de ca.in.l.fratris.ā.eo.qz talis pteritio habet p exheredatiōe:sicut in matre:⁊ similiter nō cōpetit cōtra tabu.l.j.§.liberos.ff.si quis a parē.fue.manu.ratio est qz illis cōpetit cōtra tab.facto testamēto,qbꝰ ab itestato vn̄ liberi.l.j.§.ff.j.d cōcta.¶ Scdo extēde qn̄ institisset turpē psonā,⁊ nō turpē:qz p parte turpis psone dat querela.l.cū duobus.⁊ ibi gl.ā.eo.l.circa.ff.eo.fm doc.prime allegatos facit.l.si titio.§.ei.ff.de leg.ij.¶ Limita dupl'r Primo fm Bal.⁊ Sali.hic,nisi turpis psona repudiaret:qz accresceret coheredi.nec subijceret q̄rela q̄ nō potuit nasci nisi adita hereditate p turpē psonā.l.pe.§.fi.j.e.Scdo limita Bal.hic in.ij.q.nisi in hereditate esset solū q̄d indiuiduū:tūc et contra turpē personā p eius parte nō cōpeteret querela arg.tex.not.in.l.si is q duos.ff.de libe.leg.faciūt que dixi in.l.iij.ā.e.Quis.Sal.hic in.vi.q.teneat cōtriū.¶ Tertio extēde istā.l.etiā qn̄ fratri esset aliqd in testamēto relictū minꝰ legitima,adhuc ageret q̄rela lꝫ isto casu aliud eēt in filijs.q solū agerēt ad supplementū legitime p.l.omnimō.j.eo.ita tꝫ Guil.de cu.hic p tex.in.l.pantoniꝰ.in prin.ff.si qs a parē.fue.ma.q nihil facit qz loquit qn̄ pater erat ex toto pteritus:imo plus tenet Gul.etiaꝫ si frater haberet i testamēto legitimā integrā:⁊ adhuc vltra:nihilominꝰ haberet querelā odio instituti.de quo vltimo tāgā de p se.j.in limitationibꝰ.ad istā opi.ꝙ ista.l.habeat locū etiaꝫ si fratri sit relictū aliqd minus legitie.tꝫ Sali.in.iiij.q.qz.d.l.omnimō.q corrigit iura antiqua,⁊ loquit in filijs nō est extendēda ad fratrē.ptꝫ qz q̄rela q cōpetit fratri cōpetit i odiū turpis psone institute:illa vero q cōpetit filio,cōpetit odio pris exheredātis.itē illa q cōpetit filio cōpetit.siue sit instituta turpis psona siue nō:secꝰ i illa q cōpetit fratri.itē legitima filiorū relinquit titulo institutionis.gl.⁊ doc.in aut.nouissima.⁊ ibi dixi.ā.eo.lꝫ i ista fratri sufficit tit.legati.§.si vero expressim.in aut.de here.⁊ fal.⁊ sic.d.l.omnimō.loquēs in filijs,nō dꝫ extendi ad transuersales.¶ Adde ꝙ cōtriū tꝫ Ang.in aut.res que.C.cōia de leg.⁊ in.l.j.ff.eo.vbi dt ꝙ cōtinuo reprobauit decisionē Guil.qz nō dꝫ frater esse melioris cōditionis,q̄ ascendens vel descendens.¶ Scdo ⁊ fortius dicit esse cōtra text.expressum omnimodo.in pn.j.eo.vbi dicit nō solū in filijs:sꝫ qd omnes illi qui ad querelā vocant,si nō habēt legitimam integrā.solum agunt ad supplementum.vel saltem tex.ibi indefinite loquit.¶ Quarto no.extēde istā.l.et si i testamēto eēt apposita clausula codicillaris,q semp opponit ex stylo notarioꝝ qz lꝫ inducat fideicōmissum vniuersale.l.posthumꝰ.§.fi.ff.de inin.rup.l.querebat.§.vtrū aūt,ff.de test.mil.late Bar.in.l.j.ff.de iur.codicil.⁊ fideicōmissum etiaꝫ vniuersale hodie sustinet.p aut.ex cā.C.de libe.prete.vt dixi in.l.j.ā.eo.tn̄ cū olim secus esset.l.titia.ff.eo.⁊ illa aut.solū corrigat in ascendentibus ⁊ descendentibus,vt ptꝫ in corpore vn̄ sumit:in fratribus autē nihil hodie reperiat immutatū:certe iura correctoria extēdi nō debēt.
b l.precipimꝰ,in fi.vbi Bar.C.de appe.ita cōsuluit Pau.b de ca.consi.lxj.qd inci.quo ad primū videt dictas sorores.in pen.et vlt.col.alias de facili fieret fraus huic legi,apponēdo clausulā codicillarē:qz turpis psona haberet iure fideicōmissi totū excepta trebel.⁊ subdit Pau.de ca.ꝙ post pdicta cogitata gauisus est qd reperit Ang.huius snie.in.d.aut.ex cā.in.vi.col.⁊ qd neminē reperit contrariū tenere.Iste est pulcher passus et
3 valde necessarius ad hāc legē.¶†Nunqd si frater expugnauerit testm̄ eo qz turpis psona esset instituta,an tenebitur ad omnia legata ⁊ fideicōmissa etiā vniuersalia,relicta in testamēto fratris.p aut.ex causa prealleg.cū iura correctoria non extēdant etiā ex maioritate rōnis fm cōem sniam:vt per glo.et doct.in aut.quas actiones.C.de sac.san.eccl.⁊ in locis vulgaribꝰ:lꝫ Pau.de ca.dixerit ꝙ neminē reperit cōtrarium tenere.¶ Adde ꝙ cōtrariū tenet Bal.hic:in.iij.q.vbi q̄rit an rescisso testamēto a fratre p q̄relā,legata ⁊ fideicōmissa sustineant per dictā aut.ex causa.primo dicit videri ꝙ nō cū non loquat nisi in parētibus ⁊ liberis.Ipse decidit cōtrariū qz vbi odio instituti testm̄ reducit ad causam intestati.nō pindicat legatarijs vel fideicommissarijs.l.eā quā.fm vnā lec.gl.ibi:in verb.hereditas.C.de fideic.¶ Sali.etiā hic in quarta.q.late examinat istū passum:primo arguit ꝙ legata sustineant,per illā aut.cū loquatur in filijs ⁊ parentibus,⁊ fortius debet habere locū in trāsuersalibus.Scdo qz loquit indistincte.Tertio p fundamētum Bal.prime relatū.Quarto qz ista lex disponit odio tur-
c pis persone:ergo pena dꝫ c cōmensurari delicto.l.sancimꝰ.C.de penis.nec alius dꝫ alterꝰ odio grauari.l.ij.C.de libertis ⁊ eorum lib.⁊ istā partē refert tenere Jac.de are.Pet.⁊ Cy.¶ In cōtriū dicit facere qz.d.aut.ex causa.est correctoria:ergo non debet extēdi:itē qz exheredatio fratris nō est principalis cā q̄rele.sed vilitas psone instituti:qd secus est in dicta aut.ex cā.et dicit ꝙ ista ps est tutior de rigore iuris:sꝫ alia est equior ⁊ qd iste passus egerit decisiōe impatoris.¶ Cōclude ꝙ pria opinio est cōior ꝙ aut.ex causa.non habet locū in casu huius legis:⁊ sic ista lex nō est correcta per.d.aut.ex causa.q non extendit ad fratres seu transuersales:istā opinionē etiā tenet Ang.in.d.§.fi.in aut.vt cū de appel.cog.Fran.de rāpo.⁊ Jo.de imo.eiꝰ discipulus in.l.filio pterito.ff.de iniust.rup.d.Alexā.in.d.aut.ex causa.in.xxij.col.vbi respōdet ad.d.l.eā quā.fm Bar. b sibi in.i.q.qui tenent istā partē solū fundāt se qz.d.aut.ex cā et in corpore vnde sumitur est correctoria ⁊ loquit in filijs ⁊ parentibꝰ:ergo non dꝫ extendi ad fratres.¶ Ego p ista parte multū moueor:nā ista lex ponit casum specialē:in quo trāsuersali cōpetit q̄rela.q regulariter ei nō competit qn̄ est instituta
4 turpis psona:sed ego habeo †ꝙ lex noua gn̄aliter aliqd inducēs,vel gn̄aliter corrigēs nunq̄ intelligit corrigere in casu c vllo speciali.nisi de eo faciat mētionē.gl.in.l.sciēdū.in princ.et ibi Bar.ff.q satis.cog.gl.in aut.de here.ab intest.in princip.in vb.vacātibꝰ.⁊ late Bar.in extraua.ad reprimendum.in verbo nō obstātibꝰ.¶ Si velis tenere oppositū qd tenet solꝰ bal.cōtra cōem cōsydera ꝙ vnū solū obstat:qd aut.ex causa.est correctoria.in correctorijs nō fit extēsio etiā ex maioritate ratiōis.qn̄ defendēdo opi.Bal.potes dicere,ꝙ in correctorijs fit extēsio.qn̄ als resultat absurdū.arg.l.scire opꝫ.§.aliud.de excusa.tuto.ita expsse tꝫ Imo.in.l.si vero.§.de viro.ff.sol.mat.in.i.fallen,quā ponit i materia correctoria,vbi ad hoc pōderat gl.in cle.si.in gl.j.⁊.ij.de rescrip.sed absurdū videt ꝙ filij ⁊ parentes quorū pteritione de iure cōmuni ipso iure rumpit testm̄,tn̄ teneant ad oīa legata ⁊ fideicō.trāsuersales vero qui iure singulari admittunt.nō tenerent:cū tn̄ debilius sit illud qd cōpetit iure singulari q̄ iure cōi.l.eiꝰ militis.§.militia missus.ff.de
5 test.mili.¶†Scdo facit qz etiā in correctorijs vbi tractat de fauore publico fit extēsio ptꝫ qz.l.penalis que debet restringi tn̄ vbi tractat de fauore publico extēdit scdm Bar.in.l.quēadmodū.circa mediū.C.de agrico.⁊ cen.lib.xj.⁊ in.l.ij.§.exercitū.cum similibus.ff.de infa.⁊ in specie tenet Lud.Ro.in cōsi.cv.qd inci.viso themate.etiā si de fauore publi.secundario tractet fm Pau.de ca.in cōsil.xiij.qd incipit viso puncto.in.iij.co.facit.l.hoc modo.ff.de cōdi.⁊ demō.sꝫ cōseruatio testi respicit publicā vtilitatē.l.vel negare.ff.quēad.testa.ape.gl.not.in.l.gallꝰ.§.quid si is.in verb.vtilitatē.ff.de lib.⁊ posth.facit tex.no.in.l.si ita facta.ff.de iniust.rupt.¶ Teneas cōem,⁊ quā etiā tenet Pau.de cast.⁊ ibidē pleniꝰ do.Alex.in.l.si patroni.§.fi.ff.ad treb.⁊ ibidem Pau.de cast.limitat id qd.ā.retuli de clausula codicillari ꝙ etiā si in testamēto fratris adesset clausula codillaris que importat fideicōmis.tamē expugnato testamēto turpis personā nō veniret iure fideicō.dicit Pau.de cast.ibidem rationē esse quia querela esset ludibrio si turpis psona que ex

a ¶ Fratres aut. Adde duas decisiones Inpi in.c.per vestras.de donat inter vir.⁊ vir.char.lxxvi.col.ij.late Cor.li.4.cōsi.clxxvj.in cā que rele.Latissime p sequitur Deci.cōsi.ccccxxx.o.viso.cā.⁊.vij.dubiis.Pur.

b ¶ Pau.mihi si.j.consil cclxviij.⁊ est vtrunqꝫ Raphaelis nō pauli ex stilo ⁊ subscriptione.Purp.

c ¶ Pena dꝫ.Adde do.i.c.at si clerici.de iud.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cludit ex successione testamẽti, veniret iure fideicõmissi: sec⁹ est
p̃m eũ qñ fideicõ. vniuersale eẽt relictũ nõ turpi psone ĩstitute,
sed alicui tertio: r esset adiecta cl̃a codicillaris p quã veniẽtes
ab intestato intelligunẽ grauati restituere p fideicõmiſ. l. ſi qs
cũ testiõ nullũ. ff. ad intestato. ff. de iure codic. isto casu frater
expugnato testõ p̃ grelã, r exclusa turpi psona, tenebitur vir-
tute clausule codicillaris restituere illi tertio fideicom. r dicit
Paul. de ca. p dũ legeret Bonoñ. ita ꝙsuluit ĩ ciuitate Vicẽ-
tie r est pulchra limitatio ℞uis. d. Alex. ibi vt ꝓpugnare. Quin
to mõ extẽde istã. l. vt dicã. ℣. i. ix. fal. ¶ Limita istã. l. x. modis.
Primo nõ hẽre locũ in fratrib⁹ vterinis, q̃ solũ sunt cognati vt
hic: ꝛ hodie cũ sit sublata differẽtia agnatiõis r cognatiõis.
℣. ſi ℵo nec ℸ. nulla vero. ĩ aut. de her. ab ite. r ĩ aut. cessante.
C. ó legi. her. illõ ꝓcedit solũ ab itestato vt hic ĩ gl. r ĩ l. ffis. ℣.
eo. cũ simi. ¶ Scõo limita in fratrib⁹ [a] primi grad⁹. secus in
filiõs fratrũ. l. fratris. ℣. e. nec ob. ꝙ nepotes succedãt in locum
pris sui. ℣. cũ filius. insti. de here. q̃ ab intest. q: ꝓcedit qñ tra-
ctat de successiõe ascẽdentiũ: secus qñ de successione collatera
liũ. aut. post fratres autẽ. r ibi Bar. C. de legi. her. l. ℣. C. de suc-
ces. edic. l. auũculo. C. cõia de succes. declarat Cy. i. d. aut. cessan
te. in ſi. Bal. in. l. ℣. C. de legi. here. Jo. fab. in. d. ℣. cũ filiõ. rõnẽ
diuersitatis assignat Nico. de neap. in. ℣. i. instit. de leg. agna.
suc. Jo. fab. i. ℣. ceterũ. e. ti. Nec ob. ſi dicas ꝙ nepos succedit in
locũ pris in succes. träſuersaliũ, qñ tractat de successione pa-
trini: tex. est in. d. aut. post fratres antẽ. r ibi Bar. Q: rñde ꝙ
istud vltimũ solũ ꝓcedat ab itestato. † Tertio limita ĩ fratri-
bus natis ex legitimo matrimonio: sec⁹ est ĩ fratribus natura-
lib⁹ tñ q: ls sint nati eodẽ patre r eadẽ mre, r tñ nc̃n hñt iura
cõsanguinitatis. ℣. nouiſſime. insti. de sena. ozſi. sic nõ ꝓpetit q̃
rela ſm Bal. in. ſi. no. r Sali. hoc idẽ tz Ang. in. l. i. ff. e. melius
facit: q: sunt infames ſm Azo. in summa. C. de infami. r ĩ ti. C.
de natu. lib. r dicã. ℣. ergo ſpelli dẽbẽt vt diceẽ. ℣. i. vj. limitatiõe.
Facit qõ vult gl. ſing. in. l. i. in pri. in gl. vj. ff. de cõtratabu. ꝙ li-
cet naturalis aliq̃ admittat ex volũtate õfuncti: tñ nũq̃ ad-
mittit ℸ voluntatẽ: r sic nõ hz Bartbu. nec grelã. r illam gl. ad
hoc reputat ſingularẽ Bald. in. l. i. C. quo. bonoꝛũ. r in. c. inno-
tuit. in. iiij. col. ó elec. tenet Bal. in. l. ſi. per illum tex. C. de natu.
lib. ¶ Quarto limita in fratribus naturalibus legitimatis p
rescriptũ principis: ſm Sali. hic, in. j. col. r in aut. ſi quis. C. de
natu lib. ratio est q: talis legitimatio affert ius agnationis r
succedẽdi solũ iter patrẽ r filiũ, nõ aũt iter fratres r ceteros.
l. cõiun. in pri. vbi Bar. r Bal. C. de nat. lib. Bal. l. l. cũ in adop
tiuis. C. de adop. latius Jo. an. i addi. Spe. in ti. de succes. ab
intest. ℣. j. ver. ex facta. d. Ant. in. c. per venerabilẽ post mediũ,
in ver. q. ℣. visum est an legitimat⁹. g fil. sint legi. Jac. de bel. in
disputatione quã ponit in aut. q. mo. na. effi. legi. Pan. consi.
lxxxvij. quod incipt, in gõne q̃ vertitur inter Julianum. in. ĥ.
col. in. j. vol. ¶ Quinto limita qñ psona turpis vinẽte testato
re reducta est ad frugẽ melioris vite ſm Bal. hic in. ĥ. col. Jo.
fab. in. ℣. ſo. ꝛ. insti. eo. facit̃ q̃ dixi in. l. i arenã. ℣. e. ¶ Sexto
limita nisi fratri legitima sua sit relicta: q: tũc ĩ residuo põt isti
tuere turpẽ psonã. nec tũc hz grelã, sicut nec filij vel ascẽdẽtes.
l. cũ q̃rit. ℣. e. nec etiã patronus. l. etiam. ℣. ſi debita. ff. de bo. lib.
ita limitat Bal. hic, in. iiij. q. q̃uis referat ℥iũ tenere Buil. de
cu. hic odio instituti. r q: nõ est exp̃ssum de legitima fratris in
aliqua parte iuris. sed Bal. rñdet ꝙ sicut in fratre reperit, ius
alimentoꝛũ. gl. in. l. nõ oĩ. C. de admi. tu. r in. l. cũ in plures. ℣. ſi.
vbi Bar. ff. eo. ita reperitur legitima que succedit eorum loco.
¶ Tu cane ꝙ ista eq̃paratio nõ est semper bona, vt p eundẽ
Bal. in. l. vnica, in. v. col. C. q̃ nõ petẽ. par. pt̃: q: ĩ legitima p-
cedit̃ de plano r diebus feriatis, sicut ĩ alimẽtis. l. ſi qs in ſno.
r ibi ad hoc no. Bal. ℣. eo. ¶ Adde ẽt ꝙ opi. Buil. ꝙ fratri ẽt
habẽti vltra legitimã cõpetit q̃rela ℥ turpẽ psonã: tz Paul. de
ca. in. d. cõſi. lix. r latiꝰ in. l. fratris. in. iij. q. ℣. e. ¶ Septimo li-
mita nisi frater esset ẽt ipse turpis psona. l. in arenã. in ſi. vbi di
xi. ℣. e. gl. r Sal. hic, Ang. in. l. j. ff. eo. Facit qõ vult Bald. in. l.
impꝛobũ. circa pri. C. de infa. vbi tz ꝙ null⁹ fenerator hz q̃relã
cõtra testiõ fratris turpẽ psonã institutẽtis, cũ etiã ipse sit tur-
pis psona. ¶ Octauo limita nisi illa turpis persona institutã
erat etiã ab intestato successura: puta q: erat filius ſris testa-
toris. tũc alⁱ frater nõ hz q̃relã ſm Paul. de ca. in. l. fratris. ℣.
eod. vbi dicit it⁹ sequũtur gl. in. l. titia. ff. eo. ¶ Ego firmo rõ
ne q: illi nõ dar remediũ aliq̃ ad ꝓpugnãdũ testiõ, cui postea
nõ refert̃ successio ab itestato. al⁹ frustra dareẽt. l. illud. ℣. j. ff. de
bo. poſ. ℥ti. l. posthum⁹. ℣. ſi qs ex his, vbi Bal. r Ang. ff. eo.
bonus tex. ℣. itẽ adoptiuos insti. de her. q̃ ab inte. r iõ stante
statu. ꝙ exist̃ib⁹ masculi. filia femina nõ succedat ab intest. cer
te ſi esset ℸterita, vel exheredata nõ rite, sibi nõ ꝓpetit ius dicẽ
di nullũ nec ℸtab. cum postea ab intestato nõ succedat vigore
statuti ſm Bart. in. l. ſi. ℣. j. in vlti. col. ff. ad tertul. r in consilio

incip. quidã do. Jac. late Bal. in. l. maximũ vitiũ, in vlt. q. C. de
lib. prete. Bal. r Ang. r Bodeꝛ. in. l. gallus. ℣. r quid ſi tantũ.
ff. de lib. r posthu. Bodeꝛ. in. l. filie dotẽ. C. de colla. cũ cõcoꝛ. ibi
dẽ signatis. † Nono limita ĩ clerico pbytero[b] testãte ó suo pe-
culio q̃ſi castrẽſi, cũ eĩ⁹ testiõ nõ possit vllo mõ expugnari: sed
agi dz cõditione ex lege ad legitimã, aut. pbyteros. C. de epiſ.
r. c. q: nos. vbi Panoꝛ. r testa. r istud est hodie incoꝛrectũ ſm
Ang. in. l. j. ff. eo. r in. l. pe. vbi dixi post Lud. C. q testa. fa. poſ. nã
sup hoc dubitat sol⁹ Jo. fab. in. ℣. ad ſi insti. e. an isto casu fra-
ter instituta turpi persona cũ nõ possit q̃relare, saltẽ habeat cõ
dictionẽ ex. l. ad legitimã ẽt primo videri q nõ cũ. d. aut. pbyte-
ros solũ loquat de parentib⁹ r filijs sed certe dicit q eadem
rõ vꝛ in fratrib⁹ tñ subdit sup hoc adeas Augustũ imperato
toꝛẽ per. l. cõdẽda. ¶ Decimo limita nisi frater cõmiſſiſſet vnã
cãm ingratitudinis de trib⁹ positis in. ℣. ingratitudinẽ. ĩ aut.
de nup. vt hic in gl. r in aut. nõ ls. C. de liber. prete. ¶ Adde q
ẽt ſi cã ingratitudinis nõ sit exp̃essa in testõ, tñ ex quo frater
opponit scripto heredi q est turpis psona, poterit scriptꝰ he-
res excipere de eĩ⁹ ingratitudine. ar. l. liber. in. ĥ. ff. de ĩ ius vo.
ſm doc. hic, r pleni⁹ Sal. in. ĥ. r ij. q. ¶ † Un aũt p hanc q̃re
lam rumpat̃ testiõ in totũ: an vero vſq; ad legitimã fratris tã-
tum. sicut in patrono. ℣. ſed nostra. insti. de suc. lib. cõis ſnia est
q odio instituti rumpat testamentũ in totum. l. pantonius. in
pin. ff. ſi qs a pa. fue. ma. ita tenẽt doc. hic, r Paul. de ca. in. d.
cõſi. lix. in pe. col. ¶ † Scõo q̃ro nũqd cause ingratitudinis [c]
repellent etiam fratrẽ ab intestato. cõcludit Buil. de cu. bart.
r Bal. r Ang. hic q nõ p. l. cognatis. ff. vſi cog. r rñdẽt ad tria
iura q̃ faciunt in oppositũ. ¶ Contrarium tenet Salyc. hic in
viij. q. precipue p tex. in. l. ſi defunctus ver. niſi forte. C. de suis
r legi. qui nihil facit: idẽ tz Ang. in. ℣. ingratitudinẽ per illum
tex. cũ gl. in aut. de nup. ¶ Tene primã opi. q̃ tz idẽ Ang. in
l. j. in ſi ff. eo. facinnt q̃ dixi. l. arena. ℣. e. idẽ tz Paul. de cast. in
l. fratris. ℣. eo. vbi limitat nisi fratrẽ occidisset p. l. cũ ratio. ℣. ſi.
ff. de bo. dã. ¶ † Tertio q̃ro ad ĩtellectũ litere que dicãtur iste
persone infames vel turpes. Ang. hic r in. l. j. ff. e. ôt q eo exi-
stente aduocato fuit adiudicatũ, q̃ ſi frater instituit concubi-
nam, vel pãnatũ de vulnere ex confessione, vel de alio maleficio
infamia irrogãte, iste psone cẽſent turpes r infames: nõ faciũt
fratri cõpetere q̃relã. Tu vide pleni⁹ [d] q̃ alibi Jo. fa. plures ĩ
spẽ enumerat in. ℣. ſoꝛ. insti. eo. tales ẽt sunt vsurarij ſm Bal.
r latius Sal. in. l. impꝛobũ. C. de infa. d. Ant. i. c. Raynutius.
de test. ¶ Itẽ filius ex facer. dote. ſm do. ſi. de vbal. de Peru
sio in trac. successio. ab intest. in. xxvj. col. in. iiij. spẽ filiozũ. Fa-
cit vltra cũ q: filⁱ nat⁹ ex facer. dote est infamis de fcõ, scõm
Azo. in summa. C. de his q no. infa. Bal. i. l. gñaliter. ℣. cũ aũt
C. de insti. r subst. r in. l. j. in. j. co. C. de iure aureo. annulo. Dos.
in summa in tit. de ſi. pꝛef by. in. ℣. que in causa pꝛohibitionis.
¶ † Scõo principaliter no. ex scõa pte hui⁹. l. qui dicanẽ con
sanguinei [e] tñ hoc est ꝓpter subiectã materiã, cum querela nõ
competat niſi fratribus primi gradus. l. fratris. ℣. eo. alⁱs ℵo q
dicantur consanguinei, vide gl. Bar. Bald. r Bodeꝛ. in. l. cum
quidam. ℣. quod dicitur. el. i. ff. de acq. here. cũ cõcoꝛdãtijs ibi
traditis p do. Alex. r pleni⁹ in cõſi. lxxxvij. ꝙ incip. in causa ver
tente inter Petrum Joã. Jason Padue.

℣ Parentes magis pꝛesumuntur diligere filios q̃ ecõtra.

Inimicitia qualiter pꝛobetur.

Si vasallus facit amicitiã cũ inimicis dñi est iusta causa pꝛo-
pter quam potest pꝛiuari feudo.

Liberi de.

† Liberi a parẽtib⁹ exheredati pſumunt̃ ingrati: niſi ꝓbauerint se gratos. hoc pꝛimo: ℣. aut̃ parẽtes ex heredati pſumunt̃ grati, niſi ꝓbent̃ ingrati. h. d. secũdo r vltimo. Et sic diuidit in duas partes q̃ patẽt ex summario. ¶ No. ꝙ magis pꝛesumit̃ ꝙ parentib⁹ ꝙ sint grati, q̃s pꝛo liberis: q: parẽtes pꝛesumunt̃ magis diligere filios q̃s ecõtra. Listi quidem. in ſi. ff. q̃ met. causa. hodie autem quilibet pꝛe-
sumitur grat⁹ niſi per heredẽ ꝓbetur causa ingratitudinis l. omnimodo. vbi dicit. ℣. e. † Scõo no. optimũ tex. qualiter
pbet̃ inimicitia [f], r iter ceteros modos no. istũ tex. ꝙ ſi quis
cõtrahit amicitiã cum inimicis pꝛesumit̃ inimicus: r ita tota
die allegat̃ ista. l. r sic r ſm bal. Sal. q̃federati cũ inimico meo
pꝛesumunt̃ einsdẽ intẽtionis, r sic mihi inimici. ¶ Adde tex.
in. c. repellant. r in. c. cũ oporteat. r vtrobiq; cano. de accusa.
Cy. r Bal. in. l. ſi quis testiõ. in vlt. col. C. de testi. Facit qõ no.
Bart. in. l. sciendũ. ℣. j. per illum tex. ff. de lega. j. ꝙ amicus vel
domesticus inimici mei, est mihi ſuspectus: r idẽ Bal. i. l. j. C.
ſi quacũq; ꝓdi. pote. ¶ Dicit etiã gl. hic: † ꝙ ſi vasallus facit
amicitiã cũ inimicis dñi, est iusta cã ꝓpter quã põt pꝛiuari feu
do: sequunt̃ Bal. r Sal. hic adde tex. i. c. i. ℣. quot testes sint nẽ
ces. ad pbã. feu. ingratit. gl. in. l. j. ℣. cũ patronus. r ibi Bal. n. t
ff. de offi.

ff. de offi. pꝛefe. vbi gl. in. c. j. circa pꝛinc. in ver. concubinerit. qõ
mo. feu. amit. gl. r doc. in. c. j. ℣. porro. q̃ fue. pꝛima causa benefi.
amit. Spec. vbi no. extendit ad ecclesiã feudatariam. in tit. de
dona. ℣. j. ver. quid ſi aliquis baro. Jo. de ana. in consi. ij. incip.
visis r ponderatis. ad finem. Jason Padue.

1 ℣ Multe cõuenientie sunt inter dotem r donationẽ pro-
pter nuptias.

2 Dos vel donatio pꝛopter nupt. cõputatur in legitimã quan-
do habita est a patre vel auo paterno ad quos de iure spectat
onus dotandi, quod extende vt. j. nu. 3. r limita vt. j. nu. 4.

5 Dos data per auum nepti computatur in legitimam.

6 An dos data per auum matri pꝛedefuncte cõputetur nepti-
bus vel nepotibus in legitimam.

7 Dos vel dona. ꝓpter nuptias ita demum cõputatur in legiti-
mã q̃ tractatur de successionibus istius qui dotauit non au-
tem alterius.

8 Stãte statu. ꝙ filia dotata nõ habeat regressum ad bona pa-
tris ſi pater dotauit filiã de bonis vꝛoꝛis habebit regressum.

9 Feudũ vel emphyteusis acquisitũ per patrẽ filio taliter ꝙ filⁱ⁹
inuita patris incipiat habere confertur inter fratres.

10 Collatio nõ habet locum niſi inter solos liberos succedentes
a succedentibus.

Quoniã nouella.

Sicut donatio ꝓpter nuptias ad similitudinem dotis cõferẽt: ita in legitimã pꝛo-
tionẽ impꝛortab̃ ad excludẽdã querelã. h. d. ¶ Pre-
1 mitte ꝙ † multe cõuenientie sunt inter dotẽ r donationẽ ꝓpter
nup. sicut eñ dos hz tacitã cõditionẽ ſi matrimoniũ sequat̃. l.
ſtipulationẽ. cũ ſimilib⁹. ff. de iure dot. etiã dotatio ꝓpter nup.
ꝓmissa a pꝛe vel alio hz tacitã conditionẽ ſi mſimoniũ sequat̃
gl. in. ℣. est r aliud. in ℵo exequanẽ. insti. de dona. Bal in. l. ij.
C. de bo. q̃ lib. Et rõ vtriusq; est q: dos vel dotatio ꝓpter nup.
nõ possunt esse ſine mſimonio: sed bñ e℈. l. ſi. ver. sicut eñ dos.
possunt esse ſine mſimonio: r ita in specie dicũt Sal.
r Paul. de ca. hic in. j. col. ¶ † Limita istã. l. ſin. vt ꝓcedat qñ
4 filio vel filie non est in testamẽto relicta integra legitima isto
casu excludat querela dos vel donatio ꝓpter nup. computan
tur in legitima: q: istud tẽdit ad fauoꝛẽ testatoꝛum: r istud di
cit tex. hic ante ſi. ibi ad excludẽdũ inofficiosi querelã: sed qñ
filⁱ⁹ vel filia haberẽt integrã legitimã sibi relictã in testamẽto
tũc dos vel donatio ꝓpter nupt. nõ cõpẽsareẽ in legitima etiã
ſi a pꝛe fuisset exp̃sse dictũ. ita sing. limitat Paul. de ca. in. d. l.
ſi cũ dotẽ. ℣. ſi pater. in vlti. col. per gl. ibi: r. l. pater filiã. ff. ad le.
fal. sed ista limitatio nõ est bona r est ℈ extẽſionẽ quã dedi. r cõ
5 tra doc. ibi relatos. ¶ † Scõo no. ex hoc tex. ꝙ dos data per
auũ nepti cõputat̃ [a] ei in legitimã: põdera ꝙ iste tex. loquit̃ qñ a
6 dos fuit data ipsi nepti vel pnepti. ¶ † Quid aũt ſi data esset
earũ matri est alta q̃ dispũtabilis q̃stio an dos data p auũ ma
tri pꝛedefuncte computeẽ neptibus vel nepotibus in legimã
de qua per Bar. r alios in. l. in quartã. ff. ad leg. fal. r in consil.
suo inci. Bilibert⁹. r in. l. post dotẽ. in. iiij. q. ff. ſo. ma. Bal. r alij
hic: r Bald. r Bodeꝛ. vbi ordinarie tãgit in. l. illã. C. de colla.
Bal. in. l. ſcimus. in pri. in. ix. not. ℣. e. cũ cõcoꝛdan. de quib⁹ p
babiliter electis. in. ſ. vol. r pulchꝛe Rapha. cu. in consil. lxxij.
qõ inci. Ang. Unde. r plenius in cõſi. cvij. qõ incip. in ciuita
7 te Laud. ¶ † Tertio r vltra alios no. ex ſi. tex. ibi: ſi ex subſtãtia
eius pfecta sit de cui⁹ hereditate agitur ꝙ dos vel dona-
tio ꝓpter nu. ita demũ cõputatur in legitimã q̃ tractatur de
successione illius qui dotauit nõ aũt alterius. facit. l. vt lec-
ris. post medium. C. de colla. r bonus tex. in. l. j. in ſi. C. de legi.
heredi. r ibi gl. ſi. per quã decidit ibi Bald. ꝙ stante statuto ꝙ
frater excludat ſoꝛoꝛem dotatã intelligit ab hereditate dotã-
tis sed nõ alterius: qõ valde signa qꝛ vtilis decisio est. idẽ tenet
Ang. in consi. cxxvj. qõ incip. testamẽti factio. ¶ Pet. de anc.
in cõſi. qõ inci. retẽto ordine. Paul. de ca. in cõſi. cxiij. quod in-
cipit super primo dubio seu questio. in consi. cccl quod inci. in
puncto queritur de multiplici hereditate. in vlti. col. Rapha.
cu. post Jo. de Imo. r. d. Christo. de castrel. in ꝑ. ccvij. qõ ſcip.
itẽ ꝙ quelibet hereditas. d. Alex. in consi. cij. in. ĥ. vol. qõ inci-
pit viso themate supꝛascripto r allegationibus elegãtiſſimis.
8 † Facit qõ decidit Bal. in. l. mater pro filia. C. de iure dot. stã-
te statuto ꝙ filia dotata a pꝛe non habeat regressum ad bona
patris: ꝙ ſi pater dotauit filiã de bonis vꝛoꝛis habebit regreſ-
sum: q: nõ est in effectu dotata de bonis pꝛis. ꝓ illũ tex. Simi-
liter ſm cũ ſi statutũ disponat ꝙ soꝛoꝛ dotata a fratre nõ ſuc-
cedat fratri, r frater dotauit soꝛoꝛẽ de ꝓpꝛia portione soꝛoꝛis
ꝙ soꝛoꝛ tunc succedet: q: statutũ per verbũ dotare: ſignificat
ius r nõ actum nudi ministeꝛij. arg. l. pater ex pꝛouincia. ff. de
manu. vindi. ¶ Limita ſm Paul. de ca. in pꝛealleg. cõſi. ccc. in
vlt. col. niſi ex verbis statuti colligeret̃ qõ etiã aliunde dotata
deberet excludi inducẽdo r ponderãdo vtꝛ ibi per eum. ¶ Ca
pio glo. in verb. imputari. quã diuide in tres. Jn pꝛia allegat
concoꝛdantẽ ad tex. Jn secunda oppo. r sol. Jn tertia formatꝛ
questionẽ r se remittit. ſcõa ibi: sed nõ est bona ratio. tertia ibi:
an aũt in dote. ¶ Jn scõa parte coꝛrobꝛa oppositionẽ gl. ꝙ
nõ ſit bona argumẽtatio de colla. ad imputationem in legiti-
9 mã: † nã feudũ vel emphyteusis acquisitũ per patrẽ filio taliter
ꝙ filius in vita patris incipiat habere confertur inter fra-
tres ſm Bar. in. l. i. ℣. nec castrense. in. iiij. col. ff. de colla. bono.
Bal. r Sali. in. l. omnimodo. ℣. iputari. j. e. Paul. de cast. r do.
Alex. in. l. illõ. C. de coll. tñ nõ ꝓpter hoc ad legitimã: q: inra feu-
dalia vel emphyteutica q̃ träſeunt in filiũ vt filiũ etiã ſi non ſit
heres nõ ꝓpter hoc in legitimã. gl. est ſingularis in. l. ſi patroni.
in pri. in gl. j. in ſi. ff. ad tre. p quã Ang. ibi ita decidit r dicit eẽ
casum quotidianũ de quo nõ fuit recoꝛdatus Bar. in. l. in q̃r
tã. ff. ad le. fal. idẽ sequunt̃ Raph. cu. r Paul. de ca. in. d. l. ſi pa
troni. Ang. in. ℣. optime. p gl. ibi in aut. de nup. r ℈. d. Alex. in
d. l. ſi patroni. videat dissentiꝛe: tñ cõsulẽdo sequit̃ in cõſi. viij.
in. iij. vol. qõ inci. visis subtiliſſimis dubitatiõibus. r in consi.
lxxxix. in. iiij. vo. qõ inci. vtrũ emphyteusis ecclesiastica. i. ĥ. co.
10 ¶ † Itẽ ꝙ ista argumentatio nõ ſit bona patet q: collatio nõ
habet locũ niſi inter solos liberos succedẽtes ascendentib⁹ vt
Bal. hic in pꝛia regula. r pleni⁹ Cy. in. l. ſi emancipat⁹ in. ĥ. q.
vbi Bal. r alij. C. de colla. Bar. in. l. pẽ filiũ. ff. de colla. dotis. r
tñ imputatio in legitimã ſit etiã quoc̃ũq; extraneo succedẽte.
l. omodo. i pri. ℣. e. Rñde vt in gl. ꝙ iperator hic non arguit a

a ¶ Fratrib⁹ Cane dum tollit cõtrariũ, q: imo in successiõe patrui filius succedit lo- a
co patris. Auth. cessante. C. ó snis r legit. here. Et quid in patruelibus Fulg. consil. lxxij. Et quid ſi primo delata q̃rela frater excludatur, Paul. de ca. consi. cccl xxxvj. lib. ij. Purp. 6

b ¶ Presbytero. Adde inno. in. c. ſi. in. iij. co. de ꝓb. r ꝓ Archi. ℣. ij. q. v. in gl. ſumme,

c ¶ Cause ingratitudinis, Adde Jo. de imo. in. c. quintaual. de iureiurã.

d ¶ Plenⁱ⁹. adde Pet. de ybaldis. r Barb. ĩ repe. c, Raynu. de test.

e ¶ Cõsanguinei. Adde gl. i. l. j. ff. de su. r leg. glo. in c. postremo. ó ap pella. Hosti. i ſũma. in ti. ó ℈san. r affi. in. ℣. j. et. ĥ. Card. ℈aba. i cle. j. de ℈sang. r affi. in. ℣. q. abb. in. c. i literis, in. ĥ. col. ó testi.

f ¶ Inimicitia. ad de Bar. in. l. here des palam. ff. de ꝓba.

cessatiõe ad imputationẽ: q argumẽtũ nõ pcederet vt ꝓdixi: ſz arguit a ſimilitudine doũs ꝛ donationis ꝓpter nup. q̃ equi paratio pceditur vt.ſ. dixi: vel reſponde vt dixi in pnc. huius. l.

¶ In vlt. parte gl. de iſta. q. dixi in auc. nouiſſima. ſ. e. ꝛ ibi tetigit an filia poſſit inſtitui i dote quã habuit, ꝛ an in dote futura: ꝛ an in dote matris: ibi videas. Jaſon Padue.

2 ☞ Qui relictũ eſt minus in legitima nõ poteſt expugnare teſta. ſed debet agere ad ſupplemẽtum: quod procedit nedum in liberis ſed etiam in parentibus ꝛ in fratribus. nn. 3.

3 Filꝰ cui eſt relictũ minus legitima nõ cogitur agere ad ſupplementum quando eſt inſtituta turpis perſona ſed per querelam aut contra tab. expugna. in totum.

4 Qui agit ad ſupplementũ legitime non dicit teſta. impugnare q: petitio legitime non eſt proprie impugnatio teſtamenti.

5 Dictio firmum intelligitur de iure.

6 Quis preſumitur meritus ſi non probetur demeritus.

7 An lex noſtra ſit correcta.

8 Inſtitutio in re certa facta in teſta. de filio ſuo nõ põt adimi in codicillis.

9 Vaſallus alienando ſine cõſenſu domini cadit ipſo iure domino volente ꝛ voluntatem ſuam declarante.

a ¶ Omnimodo. Nota. q̃ ſupplemẽtum legitime eſt ſurrogatum loco hæredis Bar. conſ. 1 exl. an ins agẽdi. declara tamen q̃ eſt diuerſa ratio inter hec. Jaſ. in l. ſi quis filiũ. col. ij. ff. eo. Pur.

b ¶ Agere ad ſupplemẽtũ. amplia etiam ſi eſſet inſtituta pia cã Bar. 2ſi. xxxiij. factũ tale. ꝛ quare tale relictũ impubes tradit Barto. in aut. Preterea. ſ. vſi vir ꝛ vxor. Pur.

c ¶ Conditione. idẽ tenet Barto. cõſi. cxiij. an ins agẽdi Jaſ. in l. ſi quis filiũ col. ij. ff. eo. Alex. lib. j. cõſi. cxxviij. comitis col. y. Et quomodo doformetur libellus ponit Bart. conſi. xv. 3 forma petendi. Purp.

d ¶ Impignetur. Jaſ. in auc. nouiſſima col. fin. ff. eo. ꝛ limita vt impugnet inſtitutionẽ 1 ꝛ legata. p ea parte quã petit Bar. conſi. xiij. an ius agendi.

4

e ¶ In correctoriis adõ gl. in ẋb. numerandum. in. c. ſtatutũ. ó reſcrip. li. vj. Ant. de but. in. c. olim. de ẋb. ſigniſ. Alexã. de imo. in. l. ſi cõſtante. in pn. ff. ſo. ma.

limita qñ pater q̃ aliqd reliquit filio vel iter vinos vel in vltima volũtate eũ aſtrinxit p pactũ: tũc odio pfis põt h̃ li querelare teſtũ i totũ. gl. eſt in. l. ñ qñ. ff. eo. ſi. j. e. quã Pau. de ca. ibi no. ꝛ dicit teneñ. menti pro magna limitatiõe huius. l. ſz Sal. ibi reprobat. ¶ †Scõo no. ex text. ibi teſtũ qdẽ firmũ ſit: q̃ agit ad ſupplemẽtũ legitime nõ dr teſtũ ipugnare. facit. l. qñ in pricipio. ff. eo. nã ſupplemẽtũ legitime ſunt inuentũ ne teſtamenta expugnenẽ: vt dicit text. in proe. hui⁹. l. Alibi dicit bal. in. l. illud. circa princ. C. de colla. q̃ petitio ſupplementi legitime fuit principaliter inuenta fauore teſtamenti ſecũdario ait fauore filiorũ: adde q̃ vult bar. i filꝰ in. l. j. i. vñ. q. C. de inof. dona. Adde ẽt q̃ nõ. Bal. in. l. cũ lege. in. iij. no. C. de epiſ. ꝛ cleri. vbi no. ꝛ reputat teneñ. mẽti q̃ petitio legitime nõ eſt proprie impugnatio teſtamẽti: ſequit Jo. de ana. in cõſi. lxv. q̃. incip. viſo pũcto in quo dr. Sed in 2nũ pondera facere illud qõ no. Bar. per illũ text. in. l. ſiue. ff. eo. nuobus. ff. de iurepatro. q̃ ille q̃ petit ſupplementũ legitime perinde habeẽ ac ſi peteret 3tab. ſentit idẽ Bar. in repetitione. l. pater filium. in. q̃. q. ff. e. cogita de riſo. ¶ †Tertio no. ex eo. text. i verb. firmũ: q̃ dictio firmũ intelligitur hic de iure, ꝛ hoc eſt verũ qñ profertur de per ſe, ſi autẽ diceret ratum ꝛ firmum tunc ratũ intelligitur de iure: firmum de facto. c. inter monaſteriũ. circa fi. de re iudi. glo. et ibi Bar. q̃ inducit ad queſtionẽ. in. l. id qõ pauperibus. C. de epiſ. ⁊ cle. Bar. in. l. metũ. ff. volẽti. ff. qõ met. cau. Pan. in. c. Raynald⁹ in. iij. col. de teſta. ¶ †Quarto no. in verſi. ſi tñ ingrati. qõ filꝰ preſumunẽ grati ſi non. pbenẽ ingrati: ſimiliter qs preſumitur meritus ſi nõ probetur demeritus. l. teſtamento centurio. ff. de manu. teſta. intellige niſi benemerita requiranẽ ad validitatẽ actus puta vt donatio inter patrẽ ꝛ filium in poteſtate valeat: tunc nõ ſufficit iſta preſumptio imo nec ſufficeret aſſertio patris: vt dixi in aut. vñ ſi parẽs. ſ. e. poſt gl. ꝛ doct. in. l. ſi donatione. C. de col. ¶ Quinto no. in ver. nam ſi nullã regulã quã dixi in. l. arenã. ſ. e. ¶ Ultimo circa iſtũ poſſet probiliter dubitari † nunqd iſta. l. ſit hodie correcta: ꝛ ſic an hodie ſit correctũ ius agendi ad ſupplemẽtũ. ꝛ vſ q̃ ſic: quia eſt correcta hodie ratio proemialis huius. l. q̃ eſt ne teſtamenta expugnenẽ, p auc. ex cã. ꝛ in corpore vñ ſum. ff. C. de libe. pręte. vnde correcta rõne. l. intelligitur correcta ipſa lex. glo. in. l. j. ff. de legi. tu. ſimile habes q̃ dicitur hodie correctius. ff. de coniun. cũ emã. lib. vt per gl. in. l. j. in pnin. ff. eo. tit. tene cõtrarium q: etiã p auc. ex cauſa ſaltẽ rumpitur caput teſtamẽti. ſ. inſtitutio heredis: hic autẽ remanet firma: ibi enũ loquit qñ filius eſt in totũ ꝑteritus vel exheredat⁹: ꝛ ſic maiori iniuria affectꝰ nimirũ ſi rumpit inſtõne in totũ: hic autẽ aliqd eſt relictum: ꝛ ſic ſolũ agit ad ſupplementũ ꝛ i reliquo remanet inſtõ firma.

¶ Anteq̃ veniã ad gl. nõ omitto illud qõ tz Bal. hic in. iij. qõ. ꝛ reputat diligẽter notandũ † q̃ inſtõ in re certa facta in teſtõ de filio ſuo non põt adimi in codicillis: q: in ea conſiſtit ſubſtãtia inſtõnis: adde q̃ idẽ tenẽt Sal. ꝛ Pau. de ca. hic: et Bal. in auc. ex cã. in. vi. q. C. de lib. ꝑter. adde qõ imo fortiꝰ indistincte inſtitutio i re certa nõ poſſit in codicillis adimi: tenet Lud. ro. in cõſi. clxxviij. inci. ãpliſſime docto. r. in. vij. col. ¶ In gl. in verbo perſonis in fin. reſponde melius ſm Sal. ꝛ zOdd. hic: q̃ ibi loquit tex. in eo qõ fuit datũ inter vinos ꝛ filiꝰ conſenſerat habere pro ſua legitima ideo excluditur a querela ſed arbitrio boni viri ſuppletur qõ deeſt: q: fuit deceptus credens illud ſufficere: hic autẽ loquitur qñ relinquit in vltima voluntate vbi non adeſt conſenſus. ¶ In glo. in verbo licebit. adde glo. in. c. i. ſ. inſuper in verb. nõ ſuccedat. de prohi. feu. alie. per Federi. Ly. vbi limitat in. l. j. in fin. C. de reuo. do. ꝛ in. l. fin. C. de dona. ¶ †Limita Bal. in. o. ſ. inſuper. in vlt. col. niſi eſſet felonia p quã vaſallus erat ipſo iure priuatus: puta q: alienaſſet ſine cõſenſu dñi: tũc etiã heres dñi poſſet expellere vaſallũ per illud q̃ vult gl. in. l. iij. ſ. qõ ait prętor. ff. qõ quiſq̃ iur. ſequitur ſimplr Pau. de ca. hic. Adde q̃ idem tenet. d. Lar. in. c. ſi. de do. Sed 2nũ tenet ibi Jmo. in. iij. col. per rationẽ: q: qõ vaſallus alienando cadat ipſo iure: intelligitur domino volente ꝛ voluntatem ſuam declarante. l. ij. vbi Bar. ꝛ alij no. C. de iure emphy. vbi dicit glo. in. l. h̃. ff. ſi ager vec. vel emphy. pet. Bar. in. l. h̃. ff. de exce. ergo ſi domin⁹ moriatur anteq̃ declaret ſe velle videtur remiſiſſe caducitatem: vt in glo. Jaſon Padue.

1 ☞ Militia empta ex pecunia patris filio eſt imputãda per filium: in legitimam.

2 An officium ſcriptorie acquiſitũ per patrẽ filio in curia roma na ſit comput. filio in legiti.

3 Venditio ſcriptorie nõ põt fieri ſine conſenſu ſolius pape.

1 **Imputari vero.** † Filius debet ſibi iputare in legitimã militiã empta ex pecunia patris tm anſimilibile ad heredẽ vel que vẽdi põt: facta

facta tñ eſtimatiõe ſm tps mortis niſi filiꝰ ſit de filẽtiarijs pũ
a cipis. h. d. Nec militia a capit hic p dignitate ſeu nobili qualitate pſone coheręti: ſz capit p reditu publico pueniẽte ex officijs publicis, q̃ ideo appellant militiæ: q: originaliter inuente ſunt ꝓpter milites premiãdos ꝛ eſt quadruplex: put meli⁹ q̃ gl. hic declarat Bar. per exẽpla in. l. j. ſ. nec caſtrẽſe. ff. de colla. bono. Bal. ꝛ Sal. hic. ¶ Et aduerte vltra deciſiões doc. i locis pal. q̃ Inuenio
2 ciũ ſcriptorie i romana curia p aureis mille qngẽtis lz tale officium nõ trãſmittat ad hr̃des: q: tñ 2ſuenit vẽdi cõputat filio i legitima p iſtũ tex. iũcta doctrina i locis pal. ¶ Inuenio q̃ 2nũ tz. d. Hic. de vbal. de puſio. in tracta. ſucceſ. ab inteſt. in 2nũ col. ꝛ ſeq. mot⁹ ꝛ q: tale officiũ nõ trãſit ad hr̃des ꝛ b 2ſtet. Jtẽ ſm eũ nõ põt vẽdi, q: pbat duplici fundamẽto. Prio q̃ reſignat in manib⁹ pape put ꝛ alia bñficia eccl̃aſtica. c. qõ in
3 dubijs. ꝛ. c. qõ attinet. de renũ. ¶ †Scõo q: talis vẽditio non põt fieri ſine cõſenſu ſoli⁹ pape, ergo cenſet ipoſſibilis. l. apud iul. ſ. 2ſtat. ff. de leg. j. tñ ſubdit q̃ ex quo papa reddit ſe valde facilẽ poſſit aliud dici ꝛ ſubdit ſe valde dubitare q̃ nõ vult decidere. miror q̃ nõ viderit Pau. de ca. hic. Jaſon Padue.

1 ☞ App. teſta. in materia correctoria intelligit ſolũ de teſtamento in ſcriptis non autem de nuncupatiuo.

Quenuper. † Cõſtitutio. l. pcedẽtis habet locũ non ſolũ in teſtamẽtis inſcriptis, ſed etiã in nuncupatiuo. h. d. ¶ Et tz
c doct. mihil dicant circa hanc. l. puto q̃ ſit valde not. q̃ alias teſtũ poſſit dici omnis vltima voluntas, vt dicit glo. ord. in. l. ſ. circa fi. in ver. omnes. C. de cõſtit. pecu. not. Bald. in l. ñ. per gl. ibi. C. cõmunia de leg. hinc dicit Bal. in. l. j. ff. de teſt. ſaluari notarium a falſitate qui dicitur talis condidit teſtũ in quo leganit titio cẽtũ ꝛ aliter nõ inſtituit heredẽ. nam intelligitur teſtũ p̃o qualibet vltima voluntate: certe in hac. l. videtur probari q̃ appellatione teſtamẽti in materia correctoria intelligit ſolũ de teſtamẽto in ſcriptis nõ autẽ de teſtamẽto nũcupatiuo: ał̃s iſta. l. eſſet ſuperflua niſi dicas q̃ facta ſit ad maiorem declarationẽ, ꝛ adde quod dicam in. l. ſeq.

1 ☞ De legitima reſcitur ofs conditio dilatio ꝛ quelibet diſpoſitio modis. ¶ Primo niſi ſit 2ditio apposita ad cõmodũ ꝛ 32
2 puiſionẽ filij inſtituti: vt hic in gl. ꝛ. l. filijs matrẽ. vbi Bart. et ibi dixi l. ex trib⁹. ſ. e. Bar. ꝛ alij ſ. l. cũ ex filio. ff. de vul. ꝛ pupille tñ q̃ vult Bar. in. l. ſi pr̃ puelle. ſ. e. ꝛ dixi in. d. l. filꝰ matrẽ. ¶ Scõo no. limita in caſu. l. filꝰ. ff. de condi. inſti. qñ filius eſſet inſtitutus ſub conditione turpi q̃ cenſet impoſſibilis de iure ꝛ vltra teſtũ vt ibi: nã cõditio nõ reſcit p iſtã. l. ꝛ ſic remanet incorrecta ſm Bal. in. d. l. ſi pater. in. ẽ. col. ſequit Pau. de ca. ꝛ reputat no. digniſſimũ in. l. 2ditiones. ff. de 2di. inſti. Cõfirmo q: qñ. l. antiqua ponit aliquẽ caſum ſpecialẽ lex noua gñaliter cõrigẽs etiã ſi diceret nõ obſtãtibꝰ q̃buſcũq; legib⁹ antiquis nõ intelligit tñ derogare illi. l. ſpãli niſi ſ̃ ea faciat mẽtione gl. in. l. ſciẽdũ. in pnin. ꝛ ibi Bar. ff. q̃ fatiſ. cog. in auc. de her. q̃ ab inteſt. in pnin. in ver. vacãtib⁹. ꝛ plenꝰ Bar. in extrauag. ad reprimen. in verb. nõ obſtãtibus. ¶ Tertio no. limita niſi filius repudiet legitimã que proueniat ad ſubſtitutũ vel alium
b nam ille alius bene tenebit ad granamẽ: b q: mutatiõe pſone priuilegiũ legitime ceſſet: ita pbat in ſimili tex. no. loquens de patrono. in. l. cũ patronus. ff. de leg. h̃. ꝛ ibi no. Pau. de caſt. in vtraq; lec. ꝛ Pau. de ca. hic: q̃ dicit debere extẽdi ad legitimã filijs p idẽtitatem rationis. ¶ Cõfirmo per tex. no. q̃ melꝰ facit in. l. qui fundũ p fideicõ. ſ. fi. cũ. l. ſeq. ff. de leg. j. vbi 1z impubes nõ potuerit in legitima grauari onere fideicom. tñ ſi legitima deueniat ad ſubſtitutũ ipuberis vel ad legitimos heredes tenebunt ad onus fideicõmiſſi dixi in. l. ex trib⁹. ſ. e. ¶ Quarto no. limita qñ ſtatutũ c eſſet in ciuitate q̃ exiſtentib⁹ maſculis filia femina dotata non ſuccedat ſi pater in teſtõ relinquat filie mille tit. inſtitutione p dote ꝛ maſculos vniuerſales heredes faciat nõ poterit filia petere illa mille anteq̃ maritet et c dilatio tpis nõ tollit p hãc. l. q̃ bñ tolleret vbi nõ eſſet iſtũ ſtatutũ: ꝛ ſic ſi filia interim moriat anteq̃ maritet nõ trãſmitteret ad heredes ita determinat Bart. in. l. titio cẽtũ. ſ. titio genero. in vlt. col. ff. de cõdi. ꝛ demõ. mouet q̃ ſtatutũ ſi nõ poſſit in totũ tollere legitimã põt tñ eã diminuere ſm cõez ſniaz. ſicut ergo põt diminuere in quãtitate ita põt diminuere in tpe arguendo de re ad tps. ex q̃ ergo ſtatutũ vult q̃ filia dotet voluit q̃ ſpectet tẽpus matrimonij. ꝛ ſic apponit dilationem in d tempore: ergo nõ reſcitur per hanc. l. ſequit ſimpliciter Pau. de caſt. hic: qui dicit ſe ita pluries conſuluiſſe. ꝛ idem Pau. de caſt. in aut. nouiſſima. in. j. col. ſ. e. ſequit. d. Alex. in conſi. lxv. lib. iiij. qõ incipit, circa premiſſam cõſultationem pſuppono. in pe. col. Raph. cu. ſubtiliter in cõſi. clxxv. qõ incip. d. Anto. de verona. ꝛ. d. Frã. de are. in 2ñ. xliij. qõ inci. placet mihi con cluſio 2ſultoris q̃uis aliter teneat. d. Alexã in cõſil. cxcvij. qõ inci. viſo ti. qõnis. in. iij. ꝛ iiij. col. lib. ij. poſt Bal. in. l. ſancimus. C. de nup. vide etiã Ang. in conſi. cxx. quod incip. d. Antonia quondam Blaſij. ¶ Quinto limita qñ filius eſſet dupliciter granat⁹. Prio q: eſſet relictũ minus legitima. Scõo q: etiam in illo relicto q̃ eſt minus eſſet adiectum granamẽ vel 2ditio: tunc iſte leges non habẽt locũ ne due ſpecialitates cõcurrant ſm Albe. de roſa. hic Pau. de ca. tenet cõtra: q: nullum inconueniẽs eſt q̃ iſta duo occurrãt ne teſtamentum ſubuertatur.

¶ Teneo iſtud vltimũ p tex. in. l. ſi ita facta. ff. de inoff. rup. ꝛ p illud qõ vult Bal. in. l. j. ad fi. C. qñ lic. ab emp. diſ. q̃ duo ſpecialia cõcurrũt ꝛ admittunẽ qñ ſunt in eadẽ materia inducta a iure cõi: vel dic ſm. d. Lar. in cle. qõ circa. in. ſ. q. de elec. et in cle. ñ. in. viij. q. vt lit. pen. q̃ duo ſpecialia 2currãt niſi qñ ex duplici fonte procedunt vt hic. ¶ Sexto no. limita iſtã. l. niſi remota condit. remoueretur ſubſtãtia depoſitionis tunc illa conditio nõ remouetur: ex emplũ ſi filie relinquanẽ veſtimẽta vidualia tolle viduitatẽ tolletur eſſentia legati. Similiter ſi filie relinquunẽ centũ pro dote tolle matrimoniũ tolleť eſſentia diſpoſitionis: ideo nõ remouetur talis cõditio nec tũc habet locum iſta. l. ſm Ang. in. d. l. ſi pater. in vlti. col. in lect. Fiorentina. vbi dicit q̃ cũ hec queſtio occurriſſet de facto Bal. frater ſuꝰ ꝛ ipſe ita conſuluerunt in alia lec. perugina. nihil dicit de hoc. ¶ Septimo limita iſtã. l. niſi 2ditio vel granamẽ vino adhuc teſtatore deficiãt. l. ſub cõditione poſthumꝰ. ff. de lib. ꝛ poſth. Et ibi not. d. Alexã. p limitatiõe huius. l. ꝛ vide id de quo ibi dubitauit idẽ. d. Alexan. ¶ Octauo limita vt p Bal. in. l. j. in
d pen. col. C. de iur. fiſci. lib. x. b Jaſon Padue.

2 ☞ Minuſcula intelliguntur pro quarta.

3 In legitima filꝰ q̃ petitur debet procedi via ordinaria. 33

4 Procedit libellus generalis peto q̃ reſtituas mihi legitimã,

1 **Si quis suo.** † Filij in maxima pte heredes inſtituti q̃ in danda legitima q̃ ſola alio filio relicta eſt vſq; ad ſentẽtiã fuerũt cõtumaces in pena tertij pluries condẽnari debent. h. d. ſm veram literam tex. Quis Odofre. ꝛ Barto. dicat de pena dupli. ¶ Iſta. l. eſt ſingularis ꝛ perpetuo tenenda

nētū:nā frequēter ꝓt cōtigere ꝓserti ꝑpuellis qb⁹ instituto masculo vniuersali herede relinquit certa ꝓtitas ꝑ legitima vel dote:nā si mascul⁹ est cōtumax in tribuēdo ⁊ ꝓmittit se 2dē-
2 nari hꝫ locū pena huj⁹.l. ¶ †Ilo.fꝫ gl.⁊ doc.ꝙ minuscula intelligunt ꝓ quarta. Adde Bar.in.l.ij.in.j.no.C.qñ ⁊ quib⁹ quarta ꝓ debet.lib.x.tit. hoc est ꝓpter subiectam materiam.
¶ Scōo no.ibiꝺe stirpe sua, significationē huj⁹ dicti de stirpe sua:nā itelligit.i.descēdētib⁹ suis ſm Bal.Sal.⁊ Pau.de ca. sed istud est qꝛ lra dicit de stirpe sua ꝓgenitus ⁊ sic est ꝓpter
dictionē ꝓgenitis. ¶ †Tertio no.ex tex.ibi:sed expectato iudiciorū strepitu ſm Bal.Sali.⁊ Pau.de ca.hic:ꝙ in legitima filij q̄ petitur debet ꝑcedi via ordinaria:vnde licet dicamus ꝙ legitima succedit loco alimentoꝝ tñ in alimētis secus est in quib⁹ ꝑcedit ſummarie.l.fi qs a liberis.ff.fi vel parēs.⁊ ibi Bart.ff.de libe.agno. Itē diebus feriatis.l.ij.ff.de ferijs.
4 secus esset i legitima vt hic. ¶ †Quarto no.ex hoc tex.i verbo restituere.ſm Bald.ꝙ procedit iste libellus gñalis peto ꝙ mihi restituas legitimā.adde Bald.in.c.conquerente.in vlti.

col.post Jnn. ibi.de offi.ordi.

! ☞ Jnfans non potest exheredari.

2 Quis nō debet odio culpa vel delicto alieno prægravari tam in causis ciuilibus q̄ criminalibus.vt.j.nu.3.

4 Extraneus institutus heres non pōt a testa.exheredari ꝓpter culpam coheredis.

! **Legis autē** † Jnfans nō pōt exheredari a matre cū possit instituere filiū sub cōditiōe si emancipet a patre, h.d.hꝫ Bar.⁊ Bal.summent tex.in posthumo q̄ renera logt
a ¶Jnfans, adde doc.in.c.quintavallis.de iniur. in infante: tñ eadē rō est. ¶No.ꝙ infans [a] ex q̄ nō pōt cōmitti cā ingratitudinis nō pōt exheredari q̄ ad effectū.⁊ hꝫ Fulg. ⁊ Pau.de ca.circa hoc insistāt ⁊ pleni⁹ Jmo.in.l.filio ꝓterito. in.xviij.co.ff.de intu.rup.tñ nō insisto:qꝛ expeditū est ꝑ iura aut hēticoꝝ. Limita tñ nisi sit ipubes ꝓxim⁹ pubertati:ꝛ sic doli capax:qꝛ ēt hodie pōt exheredari ſm Bar.l.ij.in prin. ff.de vulg.⁊ pup.in.iij.col.in ver.q̄ro an istud qō dō de exheredatiōe.post Guil.⁊ Old.laudē.in.l.ꝑcibus.C.de ipub.⁊ idē
2 tenet Sali.in.l.fi testamēto.e.tit. ¶ †Scōo not.regulā generalē ꝙ quis nō dꝫ alieno odio vl culpa vel delicto prægravari, ⁊ hinc sumpta regula,nō dꝫ aliquis.in vj. ¶Ad istā regulam addo sex decisiones. ¶Primo ꝙ vult glo.in.ſ.qñ xo.i aut. vt nulli ind.q̄ no.ex illo tex.cōtra protestates qui punūt totā cōtratam ꝓ aliquo delinquente. ¶Scōo facit qō not.Bar. in.l.hi penes.per illum tex.C.de agric.⁊ censi.lib.xj.ꝙ nō valet statutū tāꝑ iniquū ⁊ iniustū disponēs ꝙ ad le luēdas gabellas recollectionis fructuū teneat colonus ꝑ dño nō subdito.⁊ idē no.Bar.in.l.colonos.e.tit. ¶Tertio facit ꝙ no.bar. in.l.legatoꝝ.in pri.ꝑ illū tex.ff.de le.ij.ꝙ nō valet cōsuetudo ciuitatis ꝙ si vnus rusticus nō est soluēdo exigat ab alijs rusticis ville:de quo etiā ꝑ Jmo.in.l.cū filius.in princ.ff.de xb. ob. ¶Quarto facit qō no.Bart.in.l.si a reo.ſ.fi.ꝑ illū tex.ff. de fideiuſ.ꝙ nō valeat pactū qō iuicē faciūt cōsortes in tuscia: si quē eorū cōtingat ꝑ maleficio cōdēnari oēs cōtribuere teneant. ¶Quito facit qō vult Bal.in auf.si captiui in vlt.col. C.de epiſ.⁊ cle.vbi tenet ꝙ statuta q̄ disponunt ꝙ parentes ꝓcise cogantur soluere cōdēnationē filiorū sunt iuri cōmuni
2 Dzia ⁊ sic odiosa ⁊ sic strictissime interpretanda. ¶Sexto facit qō tenet Bal.in.l.vnica.in.v.opp.C.de his q̄ pe.no.ꝙ non valet pactū vel statutū ꝙ ꝑ cadat a feudo ꝓpter delictū filij: ⁊ ibi videas quedā alia per Bal.⁊ sic generaliter ꝛclude ꝙ nō valet statutū ꝙ vnus teneat ꝑ alio ſm Bal.in auf.⁊ oino.in ij.col.C.ne vxor ꝓ mari.Jac.de belui.in auf.vt nō fi.pig.Jo.
an.in regula non debet aliquis.in mercuriali.Quamuis tamē Dzium teneat solus Bart.in tracta.repreſa.in ij.q.j.ſtionis principalis.quē potes saluare qñ subesset causa ſpecialis statuti:vnde determinat Bal.in.d.l.ootis.per gl.ibi.C.de iur.dot. valere statutum mercatoꝝ disponens ꝙ filij mercatorū teneantur ad debita pa⁹is etiā si non sint ei⁹ heredes:sequitur
Pe.de anch.in cōmēto.c.canonum statuta.de cōstit.in.xviij. charta.in ver.sed q̄ro vlterius scriptum est in.l.vnica.idē tenet Jnn.in.c.pe.de ꝛsue. ¶ †Predicta intellige b ī causis ci-
b ¶Intellige.sub limita nisi ille q delictum fecit sit mortuus, qꝛ pena cessat in eos de domo Jaſ.in l.j.in pri.col.xiij. ff.de offi.eius. Purp. uil⁹,in criminalib⁹ vero similiter nō valet statutū imponēs penam corporalem ꝓ delicto alterius ſm Bal.⁊ Sal.i rub. C.res inter alios acta Bald.in.l.ſancimus.C.de pe.⁊ in.l.j.C. ne fil.ꝓ pat.sed si ꝓmit ꝑ pena pecuniaria bñ valet:qꝛ subest causa publice vtilitatis vt a delictis magis abstineat.ita tenet gl.ordi.in rub.C.de decre.decu.li.x.⁊ ita limita regulā huius tex.Istam limitationē cōprobo c ꝑ ſex.Primo ꝑ illud quod vult Bal.in.l.iure q̄uiſum.ꝑ illū tex.vbi bonus tex.C. de fabricēſi.lib.xj.vbi arg.illius tex.no.valere statuta florentiae

c ¶Cōprobo.limita nisi statutū dicat ꝙ ꝑ delicto vnius tota familia teneat,qꝛ tūc vxor nō tenetur Jaſ.in l.j.col.iij. j.vñ vir ⁊ vxor. Purp.

nō:tū q̄ disponūt ꝙ vno de agnatione delinquente ceteri oēs teneant.Idē tenet Ang.in consi.lxij.incip.nobilis miles dñs Rarmund⁹. ¶Scōo facit qō no.Bal.in.l.ſancim⁹.C.de pe. per istū tex.in ver.ppinquos.qō valet statutū ciuitatis Perusij disponēs ꝙ illi de domo teneant ꝓ delicto cōsortis:qꝛ is nō sint i culpa:tū ideo magis a delictis abstinēt. ¶Tertio facit ꝙ tꝫ Bal.in.l.j.C.ne fil.ꝑ pat.⁊ Sali.in.l.si filij⁹.e.ti.vale
3 restatutū disponēs ꝙ ꝑ teneat ꝓ delictis filiorū ad penam pecuniariā:idē tenet Bal.in l.ij.i.ij.col.de ꝛsti.pec.⁊ in rub.C. res inter ali.act.in.ij.col.⁊ in.l.si qs in tantā.in.iiij.col.C.vñ vi. ⁊ in.l.si filio.ij.ff.fol.ma.⁊ in.l.ij.ff.si ex noxa.cau.aga.⁊ in.l.lex cornelia.vbi etiā Ang.⁊ Jmo.ff.de vul.⁊ pup. Alb.de rosa.in j.pte statutorū.q.lxvij.facit bñ tex.in.c.ij.in versi.fꝫ ꝛsuetudinē illius terre.de delic.puero.quā ad hoc ibi no.Pe.de anch. ⁊ Lud.ro.in.d.l.filio.la ij.ad ſi.ff.fol.mat. ¶Quarto facit qō tenet Bal.in.l.de quib⁹.in.x.col.ff.de legi.valere statutum et consuetudinē ꝙ villa teneat ꝓ faciētibus furta.de quo etiā per Bart.in.l.diuus.ff.de testa.mili.⁊ in.l.si qñ.C.vñ vi.⁊ in.l. ne qd.ff.de incen.rui.nau.accedat ꝙ tꝫ Bart.in.l.j.ſ.famlie. ff.de publi.⁊ in.l.si tiñ⁹.ff.de testa.mili.cum suis cōcordātibus, ꝙ valet statutū disponēs ꝙ dñs teneat ꝓ delicto famuli seu familie sue. ¶Quinto facit qō tenet Pet.de anch.i cōmē.c. canonū statuta.de cōsti.in.xviij charta.in ver.quero vlterius. scriptum est in.l.diuina.vbi refert Bal.cōsuluisse ꝙ valeat statutū florentinoꝝ disponēs ꝙ ꝓpter homicidium vni⁹ oēs consortes expellātur de ciuitate. ¶Ultimo facit quod no.tenet Bal.in.c.constitutus.el.j.per illum tex.de testi.ꝙ valet statutum puniēs totam domū ꝓ delicto vnius:ratio est ſm eū qꝛ non ꝑsumit ꝙ delinqueret ceteris de domo obuiantibus.
4 ¶ †Tertio specialiter no.ex isto tex.ꝙ filius non pōt exhere dari ꝓpter odium alterius etiam patris:imo extraneus institutus heres nō pōt a testatore exheredari ꝓpter culpā cohe redis.tex.est solennis.in.l.pater familias testamēto.ff.de here. insti.quē Pau.de ca.hic dicit singulare:eū etiā reputat multū sing.Bal.⁊ infert ad multa pulchra in.l.vnica,in.v.opp.vbi videas.C.de his que pe.nomine.

2 ☞ Querela etiā non preparata transmittitur ad liberos: limita tamen sex modis:vt.j.nu.3.

4 Querela excluditur quinquennio.

5 Anius agendi ad supplementū tollatur quinquennio.

6 Legitima potest peti perpetuo ⁊ per cōsequens eius pars.

7 Correcta ratione.l.intelligitur correcta ipsa lex.

8 An bono.poſſ.gratia litis agnoscende duret quinquennio.

1 **Si quis filiū.** † Querela etiā non preparata trāsmittitur ad liberos nisi obstet alterū de quatuor vel ꝑis ingratitudo vel relictū vel repudiatio vel filētiū qnquēnale.h.d. ¶Diuidit in tres partes.In prima ponitur thema ⁊ dubitatio antiquoꝝ.In scōa ponit decisiō.In tertia q̄tuor limitatiōes decisiōis.scōa ibi:fꝫ nos.tertia ibi:nō heres. ¶In scōa parte doc.⁊ in specie Ful.⁊ Pau.de ca.intelligūt tex.vel cipē suū ⁊ sic notāt ꝙ ꝓcipes debēt tractare subditos tanq̄ filios vel nepotes:fꝫ fuit inept⁹ sensus nec lra istud dicit fꝫ bñ
2 nā. ¶ †No.ex ista.l.q̄ querela etiā nō ꝑparata trāsmittit ad liberos:limita istā.l.qnq̄ notabilib⁹ modis. ¶Prio limita vt
3 ꝓcedat † q̄n tractat de hereditate ascēdētis:nō est:qꝛ sicut hereditas ascēdētis nō est adita trāsmittit ab descēdēte.l.vnica.C.de his q̄ añ aper.tab.ita etiā trāsmittit querela ꝙ pua nil⁹ ad hereditatē:sec⁹ est in querela tranſuersaliū q̄ competit fratri ℨ testiū fratrie.insti.turpi persona.ista.l.fratres. ſ. eo. ista nō ꝑparata nō trāsmittit sicut nec hereditas fratris nō adita nō trāsmittit.l.qñ sororē.C.de iure ꝺlib.ita limitāt Pe.⁊ Ly. in.l.scim⁹.ſ.fi.j.e.⁊ Pau.de ca.hic. Adde ꝙ idē tenet Bal.in l.scim⁹.ſ.fi.Ang.in.l.nā ⁊ si is.ff.e.Quis ℨium teneat gl.in.l. si pater tuus.ſ.e.quā Ly.⁊ omnes ibi reprehendunt vbi dixi. ¶Scōo limita in filio exheredato.secus est in ascēdētib⁹ exheredatis qui querelā nō ꝑparatā nō transmittūt ad suos ſm Ang.quē videas in.d.l.nā ⁊ si is.Raph.Ful.in.l.scim⁹.ſ.fi.ſ. eo.Quis Ly.⁊ Sali.ibi in vltimis verbis dubitēt ⁊ super hoc relinquāt cogitādū:ꝑ hoc facit qꝛ iura q̄ aliud disponunt in filijs ⁊ sic in descendētibus nō procedūt econtra ⁊ sic in ascendētib⁹ vt ꝑ multa ꝑbaui in auf.nouiſſima.ſ.e. ¶Tertio no. limita istā.l.vt ꝓcedat qñ filius exheredat⁹ non potuit ꝑparare querelā eo qꝛ hꝫ scriptꝰ nōdū adiuerat:vt ōt tex.ibi deliberāte vero scripto herede ⁊ hereditate nō adita querela,nō pōt intētari.l.papi.ſ.fi cōditioni.ff.eo.vnde filius interim decedens trāsmittit querelā nō ꝑparatā ad liberos:⁊ in istis terminis ꝑprie loquit̄ ista.l.sed si heres scriptus adiuisset hereditatem:⁊ sic filius

sic filius potuisset ꝓparare querelā tunc eam non ꝓparatā nō trāsmitteret hodie sicut nec oliz.nā cū ista.l.sit correctoria nō dꝫ extēdi vltra casum i ea expſſum:ita no.limitat Sali. in l.cū mota.i.ij.oppositiōe.C.de trāſa.post Ja.bu.⁊ Bart.sili. vbi dixi.ꝙ ista limitatione adde bñ facere istū text.ibi in tali specie.⁊ tex.in.l.scim⁹.ſ.fi.j.e. ¶Sed caue qꝛ in ℨ istū facit qō vult Sali.hic in.i.no.vbi tꝫ ꝙ is querela nō possit intentari ante aditā hereditatē ꝑscriptū heredē:tū bene pōt fieri ꝓparatē ante aditā hereditatē. Monet ꝙ istū tex.in fi.q. potius probat ℨium.⁊ d.l.scim⁹.ſ.fi.q̄ nihil facit ⁊ credo ꝙ male dicat. Tamē cōtra istā limitationē fortiter facit:qꝛ si ratio p̄dicta esset in ista.l.deberet fieri trāsmissio etiā ad extraneos vt
4 ꝓ dicā.l seq.limi. ¶Quarto limita istā.l.ꝙ ꝓcedat solū quo ad liberos:nō aūt quo ad extraneos fꝫ Bal.i.d.l.cū mota.in.ij. op.⁊ est tex.clar⁹ in.d.l.scimus.ſ.fi.j.e.in verbo ad suā posteritatē:ad extraneos vero ꝛc. ¶Cōfirmo qꝛ eodē mō querela inofficiosse donationis nō ꝑparata,nō trāsmittit ad extraneos heredes,fꝫ ad liberos tm̄. Ita no.tenet Bal.in.l.j.in pe.col.j. de inoffi.dona.hꝫ ista limitatio sit vera:tū in cōtrariū fortiter stringit ratio isti⁹ tex.q̄ est ꝙ exheredatus nō potuit ꝓparare querelā:ergo habeā ꝙ ꝓparata ideo transmittitur. ista rō militat etiā q̄ ad liberos,qꝛ querela ꝑparata ita trāsmittit ad extraneos sicut ad liberos.l.posthum⁹ ſ.fi.cū.l.seq.ff.eo.cogita. ¶Quito limita qñ tales liberi sunt sui al⁹ sec⁹.gl.est singu.in.l.si quis affirmauerit.in verbo hesui al⁹ sec⁹.gl.est singu.in.l.si quis affirmauerit.in verbo heredes.ff.de do. ¶Contrarium tꝫ Sali.in.d.l.cū mota.in scōa opp.vbi simplr dicit ꝙ nō curat an liberi sint de suis vel nō. ¶Cōfirmo qꝛ trāsmissio q̄ fit per.d.l.vnicā.C.de his qui ante aper.tab.fit etiā ad nō suos:facit generalitas.l.scimus.ſ.fin. in verbo ad suā posteritatē.ſ.e. ¶Sexto limita qñ tales libe
ri sunt heredes filij exheredati al⁹ sec⁹,qꝛ talis trāsmissio nō fit ad liberos nisi sint heredes illi⁹ exheredati cū ex eius ꝓ
4 na tātū venire possint:vt no.in.l.q se patris.C.vnde lib. ⁊ in.l. a si quis filium.ff.de acqui.her.ſm Pau.de ca.hic. ¶ †Scōo no.ex isto tex.in ſ.ꝙ querela excluditur quinquēnio⁹ vt hic.⁊.l. cōtra maiores.ſ.eo.⁊.l.ij.C.in quib⁹ causis in integ.restit.nō est necessaria. ¶Amplia vt procedat siue principaliter intentetur siue etiā incidenter per viam exceptionis vel condictionis:qꝛ neutro modo nūq̄ excedit tempus quinquennij sicut in simili dicim⁹ in tpe restitutiōis in integ. qualitercunq; intētet.l.nam ⁊ posteā.ſ.fi minor.in fi.ff.de iureiu.⁊ ita ad terminos nostros tenet Bal.post Pet.in.l.si qs libertatē circa fi.ff.de peti.here.q̄uis gl.ibi contrarium teneat. ¶Secundo extēde vt idē fit in bonoꝝ possessione gratia litis agnoscende vt etiam duret quinquennio ad similitudinē querele ſm Jo. fab.in.ſ.fi.insti.de bono.pos.q̄uis ℨiū in hoc ꝑ imo duret solū anno sicut alie bonorum pos.tenet Bal.in.l.fin.in.viij. et
5 in pe.col.C.vñ legi.⁊ ibi do Alex.in.vj.col. ¶ †Pulchrum et subtile dubiū est quid in iure agēdi ad supplementū legitime an tollatur per lapsum quinquēnij ⁊ sic querela Bart. hic tenet ꝙ sic ꝑ istū text.in fi.referēdo eum ad superiorē cū textus supra dixerit de querela ⁊ de iure agēdi ad supplementū legitime:ergo ad vtrūq; dꝫ fieri relatio cū possit fieri salua ratione recti sermonis.l.j.in fin.C.de libe.ꝓter.cū similibus. ¶Scōo monetur qꝛ supplemētum legitime succedit loco querele ergo eius naturā sortitur:idem ⁊ plenius tenet Bar.in consi.inci. querit vtrū iuri agēdi ad supplemētum vbi adducit ꝓ casu l.ſi.C.de inoffi.dona.ad quā male respondetur:vt.j.videbitis hoc modo indicēdo.nā querela inofficiose donationis competit etiā q̄n filio aliquid est relictum quo casu consequit supplementū legitime.l.j.C.de inoffi.dona.⁊ tamen durat solum quinquēnio.d.l.ſi postea.respōdet Bar.ad tria que videntur in cōtrariū obstare:videas ibi per eum.⁊ cum Bart.tenet scilus Lud.roma.in.l.certi condictio.in prin.vi.col.ff.si certum
b peta. Ista opi.Bar.est cōiter reprobata[b]:ℨiū tꝫ Baldus hic per tria fundamēta,⁊ rñdet ad istū tex.i fi.ꝙ venit exceptive ad transmissionē querele non autem ad supplemētum legitime:sed certe ista responsio nō tollit fundamētum Bart.eo qꝛ ralatio dꝫ fieri ad oia ꝓcedētia.Ad scōm fundamētum Bar. respōdet Bal.bene ꝙ supplementum legitime nō subrogat loco querele vt habeat eius naturā:qꝛ querela est odiosa:qꝛ expugnat testamentū ideo habet breue tēp⁹:sed supplemen
tū legitime est favorabile q: defendit testamentum.l.oīmodo, ſ. eo.⁊ sic habet ℨiam naturā querele:vnde cū ꝓ ea cōpetat vel cōdictio ex.l.qui est actio ꝑsonalis dꝫ durare.xxx.annis si cut alie ꝑsonales.l.ij.C.de cōstit.pecu.l.sicut.⁊.l.omnes.C.de ꝓscrip.xxx.anno.siue cōpetat ex pet.here.alia filij durat.xxx. annis.l.hereditatis.C.de peti.here.idē tenet Sali.hic in pen.et vlt.col.vbi addit quinq; alia fundamenta satis leuia:ꝑcipue
6 † qꝛ legitima pōt peti ꝑpetuo:ergo ⁊ q̄libet ei⁹ pars.l.q̄ de to-

ta.ff.de rei vē.supplementū legitime est pars legitime.l.si quā
do.ſ.⁊ generaliter.ſ.e.Eandē opinionē tenēt Ang.⁊ omnes ꝛsodem.hic.⁊ dicit Flozia.ꝙ cōmunis opi.est cōtra Bar.ide tenet Bal in auf.ꝓsbyteros.j.C.de epiſ.⁊ cle.vbi scōo modo subtiliter respōdet ad istū tex.in fi.ꝙ iste tex.non loquitur in supplemēto legitime sed in querela pōderādo ꝙ tex.in fi.dicit.ſ.ꝙ post aditā hereditatē.nam suppletio legitime nō desiderat additionē hereditatis ab herede vniuersali cū filius habeat ius accrescēdi:ergo pōt prevenire heredē vniuersalem in adeundo:vt ei possit accrescere ſm Ly.in auf.nouiſſima.ſ.e. Eandē opinionē tenet Bal.in repetitio.l.pater filiū.ff.e.in.ij. col.in ver.visis oppositionibus respiciētibus.⁊ in.l.nā ⁊ is.ſ. j.ff.e.idē tenet Ang.in.l.omnimodo.in prin.ſ.e.⁊ in.l.certi cō dictio.in prin.ff.si cer.pe.vbi refert se ita de facto plures cōsuluisse,⁊ idē Ang.in.l.ſi eū.ſ.qui iniuriarū.ff.si quis cau.⁊ in.l. si a dño.in prin.ff.de pe.here.⁊ in auf.de trie.⁊ semiſ.in prin.in ij.col.⁊ plenius quā alibi Ang.in.l.papi.ſ.fi conditioni.ff.e. vbi dicit se ita pluries obtinuisse ⁊ cōsuluisse de facto vna cū plurib⁹ alijs doc.peruſinis.Et ad istū tex.in fi.ponit vonū intellectum de quo gloriatur ꝙ loquit̄ in herede eius cui cōpetebat ius petēdi supplemētum.nā verū est ꝙ respectu heredis nō durat nisi quinquēnio,vt hic:sed si ipse filius viueret cōpeteret sibi perpetuo. ¶Et ratio diuersitatis est ſm eū qꝛ si filius tacuit per quinquēnium ⁊ mortuus est,intelligitur tacite renuntiasse,secus si viuat:sed iste intellectus nihil valet.qꝛ si verum est ꝙ istud ius durat.xxx.an quomodo intelligitur tacite renūtiasse per lapsum quinquēnij ⁊ eius mortē.Ad l.ſi.C.de in offi.dona.allegatā per bar.q̄ multū stringit respōdet ꝙ aliud est in ea qꝛ nunq̄ variatur modus agēdi siue agat in totū,qꝛ filio nihil sit relictū:siue agatur ad supplemētū:qꝛ semper cōpetit eadē act.querela.de inoffi.dona.nō sic est in ꝓposito vbi diuersa remedia cōpetūt.nā si filio nihil est relictū cōpetit querela inofficiosi testamēti:sed vbi aliquid est relictū cōpetit cōdictio ex.l.ad supplemētū:sed certe ista sol.solū diuersificat factū. ¶Et similiter nō valet alia responsio quā dat Sal.hic in fi.ꝙ querela inofficiose dona.cōpe.cōtra extraneū donatariū in bonis que exiuerūt patrimoniū,sed hic agit̄ cōtra here
a ¶Quinquenio Not.ꝙ quinquēnio quis excludi tur a q̄rela. De quo tres limitationes tradit Alex.lib.j.consi. cxxviij.cōsiliis verbis.colū.v.⁊ vi.Purp. dē in bonis que remāserūt in heredi.ꝙ similiter est solū diuersificare factū.Eandē opi.tꝫ Pau.de ca.in cōsi.cxxij.ꝙ inc.du bia de quibus queritꝰ:vbi dicit hāc esse cōem opi.antiquoꝝ ⁊ modernioꝝ doc.⁊ d.Alex.in cōsi.cviij.ꝙ inci.viso themate ⁊ diligēter cōsideratis verbis.in.ij.co.i.j.vo.⁊ lati⁹ in cōſ.xciij. in.ij.vo.inci.cōsideratis verbis instrumenti in.ix.co.⁊ duabus seq.⁊ in cōſ.viij.in.iij.vo.ꝙ inci.visis subtilissimis dubitationib⁹.in pe.⁊ vlt.co. ¶Ego sequor istā opi.3tia Bar.⁊ ad istū tex.i fi.vltra tres scl ſ. datas,Ego quarto modo rñdeo ꝙ tex. loquit̄ de querela.⁊ dū dicit Bart.ꝙ relatio dꝫ fieri ad ea que
7 precedūt:rñdeo no.ꝙ imo relatio debet fieri ad id ꝙ principa liter decidit in.l.non incidēter.per tex.in.l.ſi.ſ.titia.⁊ ibi clare b Bar.ff.de li.leg.facit ꝙ decidit Bar.in.l.si cui serm.ſ.si a filio ff.de leg.j. ¶Cogita tamē si posset noviter attētari ꝙ ius agēdi ad supplemētū legitime sit hodie correctū † nā correcta ratione legis intelligitur correcta ipsa.l.gl.est no.in.l.j.ff.de legtut.quā sequit̄ Bal.in.l.j.⁊ ibi.d.Alex.in.ij.col.ff.fol.matri. Sal.in auf.ingressi.in pen.col.C.de sac.sanc.⁊ ccl.late Jmo.in l.ij.ſ.fi.ff.de dona.⁊ in.l.si vero.ſ.de viro.ff.fol.matri.sed rō.l. omnimodo.ſ.e.vt colligitur ex proemio est ꝙ supplemētum legitime fuit inuētum vt testamēta firma sint ⁊ liberis cōsulatur,cū olim testamētae expugnarent.cū ergo hodie per auf.ex causa.C.de li.prete.per querelā nō expugnent testamēta,ergo correcta est rō.d.l.omnimodo.nā proemia.l.demōſtrāt causam fi.l.fi.vbi Bar.⁊ Bal.ff.de here.institu.cū similibus.⁊ facit ꝙ in simili dicimus correctū esse ti.ff.de cōiung.cū emācip. lib.qꝛ hodie correcta est ratio illius ti.vt est gl.in.l.j.in prin.ff. de cōiung.cū emāci.lib. Tene cōtrariū ꝙ hodie durat supplemētū legitime ⁊ ratio est qꝛ per auf.ex causa rūpitur caput testamēti in totū.l.institutio heredis.hic aūt remanet testamētū firmū in totū:etiā ad institutionē heredis ibi ergo loquit̄ qñ filius est in totū exheredatus vel preteritus ⁊ sic maiore iniu
8 ria affect⁹:hic aūt qñ aliqd est relictū. ¶ †Ite circa predicta vt nihil omittaꝫ posset dubitari quid in bon.pos.gratia litis agnoscēde an duret quinquēnio.Jo.fa.in.ſ.fi.insti.de bonoꝝ pos.tꝫ ꝙ sic ad similitudinē querele:cōtrariū ⁊ melius tꝫ Bal. in.l.fi.in.viij.⁊ vlt.col.C.vnde legi.ꝙ imo tantum duret anno. ¶Jn gl.j.Ly.⁊ alij omnes reprobant gl.q̄.ll.in ea allegate lo quunt quando nepos venit ex ꝓpria persona:secus quādo ex trāsmissione:tūc cum nō curatur an sit cōceptus etiā post mortē aui sicut in.l.vnica.C.de his q̄ ante aper.tab.trālissio fit ad liberos etiā quādocūque cōceptos:ita refert Ly.de facto se obtinuisse ꝑ autoritatē Dy.in.l.gall⁹.in fi.distinctionis

Universidad de Navarra
Biblioteca

magne.ff.de lib.a posth.a teyēt Bart.a oēs in.d.l.unica,gl.in l.fi.vbi Cy.a Bar.C.ad ozñ.gl.in.l.paulus.§.pen.ff.de bo.lib. Bar.in.l.fi qs filio ex heredato.in pzin.alleg in gl. ¶ Potes saluare gl.intelligēdo eā fm.ll.quas allegas:qb ideo text. hic loquit de nepote cōcepto in vita patris ,ppter illud qb text. dicit.§.a postea adita est hereditas: q: si nō fuisset cōcept⁹ vivo auo ¶uis script⁹ heres postea repudiaret tñ nepos nullo mō admitteretur:sic exp̄esse dicunt.ll.in gl.alleg. ¶ Capio gl.in verbo eum.q̄ fortiter opponit de.l.fi is qui.in pn.ff.manda.§. fi vero testamētum.allegatus in gl.parum facit fm Cy.a Ful. hic.§z ille text.fortiter obstat in duob⁹ dum text.dicit q nepos p.ll.antiquas erat destitut⁹ omni remedio falsum est vt ibi et sic nō fuit necessaria dispositio hui⁹ legis. ¶ Scōo obstat et forti⁹ q: text.hic in fi.dicit q si pater fuit exclusus repudiatio ne vel tēpore nepos nō admittitur sed ibi ōz totus Ziñ. Bal. hic dicit q ista difficultas est de apicib⁹ iuris. Raph.Ful.di cit q iste puncti est difficilius a nūquam fuit de eo clarus.

¶ Sl.dupliciter respōdet.prima solu.cōiter tenetur p doc.et eā tenet Pau.de ca.q: melius fm eum rñdere nō pōt:§z certe ista est ō directo cōtra text.vbi text.arguit q nepos p inra anti qua nō poterat venire nec ex persona filij exheredati nec ēt ex persona sua. ¶ Scōa sol.tenēt per Sali.hic a oo.Alegā.in.l. si quis posthumo.§.i.ff.de lib.a posthu.§z est falsa ,pter duo. ¶ Primo q: sequerēt absurdū q exheredat⁹ esset melioris cōditiōis q̄ preteritus §.l.ma timū vitiū circa medium. C.ō li.prete. ¶ Scōo a fortius q: iste nepos non debebat institui vel exheredari cuz pater eum precederet in gradu certe preteritio habeā pzo exheredatiōe fm Bar.in.l.in suis.ff.de lib.et posth.a in repe.l.pr filiuz.ff.eo.a in.l.ij.a in.l.fratres.§.e.imo in preteritiōe vel exheredatione taliū nō requiritur ēt hodie causa §z Bal.in repe.o.l.si pater filiū.in.vj.col.a in repe.o.l.in suis.in.xvj.col.a in.o.l.posthumoz.in fi.ff.de iniu.rup. sequi tur do.Alex.a ponit practicā hui⁹ dicti in aut.nō §z.C.de lib. pret.sed caue ,pter text.in.l. scripto.ff.vſ li.iuncta rōne Bar. l.o.li suis. In ista ardua difficultate tene sol. q̄ ponit Rap. Fulg.hic.a in.o.l.pf filium.q filius exheredatus hic decessit ante aditā hereditatē per scriptū heredē vt exp̄esse dicit text. vnde cum querela nō esset delata adhuc filio q: nō nascit nisi adita hereditate.l.filiū.§.fi cū exhere.ff.de contrata.l.papi.§. si cōditiōi.ff.eo.ideo nō est loc⁹ successorio edicto.l.j.in princ. in verbo delatā.ff.de succes.edic.§z qñ hereditas est adita,a sic querela in esse habitu ,ducta pōt trāsire p successoriū edictū. ita loquitur Zium ita teneas ¶uis Pau.de ca. hic a in.o.l. si qs posthumos.§.j.repz obā dicat q debeat esse totū ecō tra q facil⁹ fit loc⁹ successorio edicto qñ nūq̄ fuit delata filio sed aduertit ad dictā.l.j.in princi.a ita remanet expedita ista subtilis a difficilis,l. Jason Padue.

¶ Dictio libere in testa.concessione nihil operatur.

An papa possit concedere cardinali q̄ possit testari de bonis acquisitis occasione cardinalatus.

Quando conceditur libera facultas testādi habili intelligun tur remisse solennitates iuris quando est talis que sine alteri⁹ iniuria potest remitti.

Priuilegium cōcessum a principe debet intelligi fm qualita tē a conditionē persone cui conceditur. 35

a ! **Si quādo talis.** †Cōcessio libere testādi facta a pn cipe intelligit legitime a iuris solēnitate seruata. h. d.vsq̄ ad.§.illud.a ideo facit ad ti.nō pōt preterire vel sine cā exheredare filiuz a§ cōpetit q̄rela. ¶ Isto fm Bal. a Sal.q̄ dictio libere in testamēti ,cessione nihil operat:adō gl.C.cōia de succes. Et ,pter hoc multū dubitat Pau.de ca. in hoc text.cū Impator cōcesserit duo.s.testari a libere certe si nō pōt ptermittere iuris solēnitates frustra dicit libere satis erat dicere q̄ posset testari a sup hoc relingit cogitandū. Con firma q: dictio libere ostendit q testiū nulli rescissiōi sit subie ctū.l.filiā.in fi.a ibi Bal.a Sal.ad hoc no.Ange.Panor.in.c. q nos.de test.§z respōde q cū ista.l loquat q̄ inhabili fuit con cessum.vt in gl.j.approbata p oēs certe satis habuit.l.habili tare ipsum inhabilē nec voluit q̄ p aliā verba quātūcūq̄ ge neralia derogare† solennitatibus requisitis p ista.l.dicit Bald. b q̄ si papa⁹ ,cederet monacho q̄ posset testari de bonis p̄mis sicut p̄cūq̄ fit,ista cōcessio intelligit q̄ possit testari fm ius canonicū,nō aūt ciuile.an papa istud possit cōcedere exami 2 nauit in aut.ingressi.C.de sac.sanc.eccle.vbi ēt tetigi: †an papa possit concedere cardinali q̄ possit testari de bonis acquisitis occasiōe cardinalatus ¶ Jn gl.i.no.istā doctrinam gl.que sepe allegā pro qua facit doctrina Bar.post Ja.ō are.i.l.j.§.nūtiatio.ff.de ope.no.nūt.

Limita istā doctrinā gl.duob⁹ modis. ¶ Primo pro ut singu lariter limitat Bar.in repe.l.j.in.vj.q.principali.C.de sac.sanc. eccl.vbi dixit vt ,cedat qñ istud priuilegiū libere testandi cō cedit vni soli tūc oz distingui:vt in gl.si aūt istud.p.ju.legiuz libere testādi cōcederetur pluribus:puta ciuibus padue quo rum aliqui sunt habiles ad testādū aliqui nō; tūc intelligitur omnib⁹ vtrūq̄ ,cessum a habilitatio p̄sone a remissio solēni. 3 p illū text.fm bal.ibi inl.q̄.col.repz.bat ibidē dixi. ¶ †Secun do limita doctrinā gl.q̄ qñ cōcedit libera facultas testādi ha bili intelligunt remisse solēnitates iuris intellige qñ est solēnita tes que sine alteri⁹ iniuria pōt omitti:puta solēnitates nume ri testiū vel simles.l.si nō spāli.a l.fi.C.de testa.sec? si esset solē nitas q̄ nō pōt omitti sine iniuria alterius vt est solennitas in stitutiōis filij q: ,preter.tu talis priuilegiū nō pōt suus preteri ri vel sine causa exheredari vt hac.l.ratio:q: priuilegia nunq̄z intelligunt cōcedi cū dāno tertij l.ij.q.merito.a.§.si qs a prin cipe.ff.ne qd in loco publico.l.nec auus.C.de emāci.libe.c.ex tuarum.de vsu pal.italimitant Cy.hic in addi.Bal.a Salic. ¶ Sed cōtra hanc limitationē pondera text.in.l.etiam §.i.C. de bo.li.hic alleg.in gl iuncta sol.tradita hic p Bart.ad illum text. ¶ Tertio limita vt p Bar.in.l.ex militari.in pzin.p illum text.ff.de test.mili. ¶ Capio gl.in verbo factionē. quā diuide in quatuor:prout quatuor formant oppositiōes 5 text.partes 4 patēt. ¶ Et tertia pars gl.no.† q priuilegium cōcessum a prin cipe oz intelligi fm qualitatē a cōditionem persone cui conce ditur. Adde Jnn.a Panor.in.c.pastoralis.ō dona.Bal.in.l. ex militari.ff.de test.mili.vbi p illum text. decidit q si cōcessuz est alicui episcopo q̄ possit celebrare tēpore interd icti intelligitur q̄ possit celebrare etiā in pōtificalib⁹.facit.l. plenum §. equitē.ff.de vsu a habi.

1 ¶ Per pactū initum inter patrem a filium non potest tolli filio querela.secus si fiat tale pactum cum herede.

2 Si pater assignauit filio in vita legitimā si postea augeant facultates patris an filius poterit vltra petere.

3 Si filia habuit dotē a patre a renūciauit cū iuramēto postea augeant facultates patris poterit filia nō obstante iuramento petere supplementum.

1 **Illud etiā.** †Per pactū initum inter patrem a filium non pōt tolli filio querela: secus si fiat tale pactū cum herede.h.d.vsq̄ ad.§.a gñal'r. rō primi est fm Bal.i.j.no.q: legitima nō debet filio in vita. Ideo iuri de futuro renūciari nō pōt:facit vltra eū q: tale pactū postea pt fieri cū coherede:vt hoc text.in fi.a.§.seq.ista rō non est bona: put ēt ōt Sali.hic, q: iuri de futuro nō possit renūciari p simplicē renūtiationē tñ bā pōt p pactū.l.i.vbi gl.a doc.a ibi dixi.C.de pact.a ista.l.loquit ēt in pacto; dic ergo q rō est vt hic in gl.q: pactū ō futura successiōe nihil vz. Jstū text.nō pō derat Bal.i.l.pactū.in.vi.opp.C.de colla. Cōtra vnā no.deci c sionē Jac.but.ibi qui vult † q̄ qñ pf in vita assignauit volun 2 tarie legitimā filio q si postea augeant facultates p̄fis tñ filij nō pōt vltra petere:dicit Bal.q̄ est cōtra casum huius.§.qui loquit etiā si interuenisset ex̄pssum pactū.a ita etiaz reprobat bal.i.l.q̄is.C.de fidei.Jmo.Lud.a alq Mod.in.l.stipulatio hoc mō ,cepta.ff.ō ver.ob.Pau.de ca.a.d. Alex.i.l.in rōne. scōa.in vl.col.ff.ad.l.fal.tā q: illā decisionē Jac.bu.sequit idē Bal.i.l.q̄.C.de reuo.his q̄ in frau.cre.a i.l.fi.i.ij.col.C.de vlu. rei ind.a in auc.res q̄.C.cōia de leg.Ang.i.l. si ,ponas.§.i.ff de inof.test.in.o.l.stipulatio hoc mō ,cepta.ideo Jmo.ibi in ij.col.ridet q̄ iste text.procedit qñ filij tpe pacti habuit mīa legitima:sed Jac.but.loquit quādo habuit integrā legitimā. ¶ Tu pondera rōnē hui⁹ text.que est q̄nalis a ratione glo.§. relata ex quib⁹ pt; cōfundi decisionē Jac.bu. ¶ Capio gl.in verbo granari quā diuide in tres. in prima declarat text. assi gnādo rōnē a ex̄tēdit ēt si iuramētū interuenisset. in scōa q̄ est ibi:§z qō accepit glo.opponit cōtra text.a tripliciter soluit.in tertia q̄ est ibi: sed videt glo. opponit.a quadrupliciter soluit. ¶ In ea.ibi etiā si iurēt.gl.verū dicit attēto iure ciuili:§z attē to iure canonico quod est seruandum:secus est in.c.quamuis. de pac.i.vj.fm Cy.Bal.Sali.a Mod.hic,a Pau.de cast.et do.Alex.in rōne prima.a sic fm doc.pactū de quo in hoc tex. firmaz iuramēto §z oēs ita teneāt p text.clarum in.d.c. ¶uis. ¶ In contrarium pondero tex.in.c.cū Mo.ferrarien.de ,stit. 3 a ibi expressius Bald.in.vij col.qui no.ex illo tex.† q̄ si filia habuit dotē a patre a renūciauit cū iuramēto postea faculta tes paterne supercreuerūt pt filia nō obstāte iuramēto petere supplemētū legitime qō bal.ibi reputat no.dignū:ibi em erat ,stitutio iurata de certo numero canonicorū et qō pl⁹ est erat confirmata p summū pōtificē cū clausula decreti annullatiua et tñ super excrescētibus facultatibus ecclesie p̄sit non obstare iuramēto alq canonici addu:eo q: iuramentū intelligitur re-

bus sic se habētibus pnt nūc se habēt.cū inter.Jo. de renun. multū aliquando dubitaui de illo text.nisi dicatur q̄ ibi sit:q: agit de diuino cultu augēdo.c.j.de ,cess.p̄bend. a sic ibi agit de fauore publico vt plures diuino cultui ser uiāt, a sic nō fa cit ad propositū Bal.vbi agit principaliter de fauore pmato. Jn secūda parte gl.pro eius introitu fortiter opponе cōtra text.q̄ filij nō possit agere querela post q̄ aliq̄d habuit a p̄se sed solū pōt agere ad supplemētū legitime.p.l.o modo.§. eo. gl.tripli respondet.in prima fatet Zium:sed male ,pter text. in verbo oppugnādū.nā qui petit supplementū legitime non oppugnat testamētū.d.l.oīmō.vbi notaui.scōo sol gl.videtur cōfundi p.l.si nō mortis.ff.e. ¶ Et tertia sol.colligе no. limi tationē ad.d.l.o modo,put eā inultū no.Pau.de ca. hic quā nis Sali.ista sol.impugnet in.ij.parte gl.dic vt dixi in.l.fin. vbi glo.a doc.C.de pac. Jason Padue.

2 ¶ Donatio inter vivos facta per patrē filio non imputat ei in legitimam nisi ex̄presse dictū sit.fallit tamen vt.j.a nu.3.

4 Si pater reliquit aliq̄d filio pro sua legitima a mortuo patre filij⁹ simpl'r acceptauit illud relictū a fecit quictationē gñalem heredibus per hoc nō ,phibent petere supplementū legitime.

5 Jn generali renūciatione hereditatis nō intelligit renūciatū legitime vel iuri petēdi supplemētū: vel iuri petēde dotis: nisi in genera.renuncia.interuenit iuramentum.a nu.6.

7 Patientia non p̄stat auto.extra iuris dispositionem.

8 Si pater nō instituit filium eo quia filius noluit tān filius tā quam preteritus rumpat testa.a nu.9.

10 An statutum simpliciter excludens a successione intelligatur etiam excludere a legitima.a nu.11.

1 **Et generaliter.** †Qui acceptat illō q̄ est si bi datū vel relictū p legiti ma nō p hoc excludat a iure petēdi supplementū legitime nisi a tiōe.a vt hec iter vinos donatio ī quartā cōputet regulā q̄ ali 2 bi melius nō habes † q donatio inter vinos facta p patrē filio nō imputat ei in legitimam nisi ex̄presse dictum sit: et per hoc infert Bart.q̄ illud q̄ donat pater filio in premiū emācipa tionis non cōputatur ei in legitimam nisi ex̄presse dicatur:se quūtur Moderni hic:idē tz Bar.in.l.in quartā. in pen. col. ff.ad.l.fal.a in.l.i.§.nec castrēse.in vlt.col.ff.de colla.bo.in.l.pe to.in pzin.ff.de leg.ij.a in.l.vt liberis.C.de col.Et p.in.l.scimus. in pzin.in.iij.q.a ibi Bald.i scōo a ix.no.j.e.a bal.i rep.c.si pa ter.in vlt.char.de test.in.vi.Sali.in.l.istud.C.de colla.quicqd teneāt hīc o.mutinen.a Oldr.in.o.l.illud.a Bald. fibi Zius 3 o.l.vt liberis. ¶ †Limita istaz regulā tribus modis. Primo qñ donatio inter vinos facta per patrē filio statim vz.a ita re stringit istum text.secus si a pzin.nō valeret sed morte confirma retur:q: tunc haberet vim relicti vt cōcludūt oēs in aut. ex te stamēto.C.de col.a relicta in legitimam imputantur.l.etiā.§. si debita.ff.de bo.libe.l.sine §.excludit.ff.de iure patro.ita te nent Bar.a cōiter alū in.l.in quartam.ff.ad.l.fal.Bal.ī rep.di cti.c.si pater.in vlt.col.Quis Pau.de ca.hic a ī.o.l.ī quartā. teneat Zium per gñalitatē huius.l.ītē a fortius q: si donatio computaretur filio in legitimā deberet conferri: q: quicqd in legitimam cōputatur:ofertur.l.illud.in prima regula.j.de col la.a tamē talis donatio nō cōferē nisi in certis casib⁹.o.l.illō. §.fi.q ar.ante eū format Cy.a Sali.hic.a Salic.i.o.l.illō.vbi dubitat. ¶ Sed respōde q̄ predicta regula q̄ ea que cōputā tur in legitima conferātur nō procedit in his que habēt vim relicti:vt ibi in gl.patet clare:q: relicta semper cōputantur in legitimā vt predixi.a tamē non conferuntur.l.a patre.a.l.filiā cum fratrib⁹.C.de coll. ¶ Secūdo no.limita qñ ex̄presse fuit donatum secus si simpliciter datū:q: tūc imputatur in legiti mam etiā si non fit dictum,ita singu.limitat Bar.in.l.j.§.fi vt parens.ff.si quis a pa.fue.mann.per tex.in.l.cū quo.de pecu lio.§.fi.ff.ad.l.fal.a est singularis limitatio §z Jmo.l.l.titio cē tū.§.titio genero.ff.de ,di.a demō.sequit Pau.de ca.ī.§.pe denti.a in.o.l.in quartā.do.Alex.in cōsi.cxlij.in.ij.volumine. qō incipit circa primā dubitationē.in.xj.col. ¶uis ī o.l. dicat quo.§.fin.sequit Do.Alexā.in prealle.cōsi.cxlij.a in.o.l.illud 4 ¶ †Scōo no.ex isto tex.casum quotidianū c q̄ si pater relin c quit aliquid filio p̄ sua legitima a mortuo patre filius simpli citer acceptauit illud relictū a facit quictationē generalez he redibus: per hoc nō prohibetur petere supplemētū legitime: imo plus si pater in tali relicto apposuit clausulā q̄ iubet filiū esse cōtentum ita q̄ nō possit plus habere vel petere occasiōe legitime vel alia quacūq̄ ratione;tamē filius simpliciter acce

ptans pōt petere supplemētū legitime:tex.est no.in.§.certū.in aut.vt cū de ap.cog.facit ratio q: onus talis clausule oz de le gitima ipso iure ,sistere l.qm in prioribus.§.e.Flor.q: frequēter occurrit in facto a ita in specie tenent Bal.Sal.a Pau.de ca. hic.Bal.a Pau.de ca.in.l.omnimodo.in pzin.§.e.bal.no.in l.hac edictali.in ver.q̄ observationē.C.de se.nup. Ange.in.l.in bem⁹.C.ad treb. Jmo.in.o.l.q̄ de bonis.§.cū fideicōmissum. ff.ad.l.fal.o. Alex.in consi.lxix.in.j.vol.q̄ incipit super primo dubio querit an dicta agnes,a in cōsi.viij.in.iij.vo.q̄ incip.vi sis subtilissimis dubitationib⁹.in.viij.co.a in ,si.lxxxix.i.iij. vo.q̄ inci.verum emphyteosis ecclesiastica.Jo.de ana.in ,si. xcix.q̄ inci.visis a pōderatis his que in facto proponūtur.in vlti.col.a idem colligitur ex no.per Bar.in.l.papi.§.si cōditio ni.circa fi.ff.e.Jmo plus tenet Pau.de ca.hic q̄ etiā si testa tor adiceret q̄ eo casu quō filius plus petierit q̄ eū priuat di cto relicto adhuc fauore testamēti vt valeat talis clausula ha beā pro nō apposita.alleg.no.q̄ Bar.in.l.j.ff.de his q̄ pe.no.a dicit sentire Bal.hic.Adde q̄ idē tenet Pau.de ca.in.l.om nimodo.in pzin.in vlt.co.q̄nis dicat q̄ viderit cōtrariū cōsul tū per.d.Jo.de periglis seneñ.preceptorē Bal.a male fm eū.

5 ¶ †Tertio p istū tex.dicit Guil.de cu.in.l.de his.ff.de transi. b d q̄ in generali renūtiatione⁹ hereditatis nō intelligitur renun tiatum legitime vel iuri petēdi supplementū nisi de ea fiat spe cialis mētio:a propterea infert q̄ si frater assignat sorori fun dū pro sua parte a sororo vocat se cōtentā a ,mittit nihil am pli⁹ petere q̄ tū pōt petere supplementū legitime nisi ex̄presse fuerit dictū q̄ tale supplemētū peti nō possit.sequitur Bal. Sal.a Pau.de ca.hic.Alb.Bal.a Ang.in.o.l.de his. ¶ Cō firmo p tex.hic in verbo.nisi specialiter.iūcta doctrina gl.i cle. j.in ver.specialiter,de iud.Bar.in.l.legitimos.ad fi.principiū. ff.de legi.tu.d.Ant.a Jmo.in cle.cōstitutionē.per illū tex.de c elec.q̄ vbi aliquid debet fieri specialiter nō sufficit generalib⁹ verbis fieri. ¶ Adde similiter q̄ in generali renūtiatione non intelligitur renuntiatū iuri petēde dotis:a ideo in generali re nūtiatione facta de omnibus legatis sibi relictis in testamēto nō includit legatū dotis nisi nō atim ex̄primat sicut nec legi tima:vt hic,ita egregie tenet Pau.de ca.in cōsi.cxxix.inci.lz 6 ista domina Alexia q̄ est repetitū in cōsi.cc.xxxij. ¶ †Limita predicta valde singulariter nisi in generali renūtiatione inter ueniret iuramentū e q: vbi requirit specialis renūtiatio a fiat generalis cū iuramēto iuramentum habet vim ex̄pressi.ita di cit Bal.in.l.i.in pe.co.in ij.q.C. cōmo.a ad terminos nostros limitat in specie Lu.ro.i.l.j.§.si quis ita.in.ix.a vl.col.ff.de ,o. obli. De veritate tñ hui⁹ limitatiōis vide vbi plenius dixi in l.sed a si qs.§.questū.in vlt.col ff.si qs cau.ad ibi dicta me mitto. ¶ Quarto a vltimo istū tex.subtiliter pōderat Bal.in c.j.de prohi feu.ali.p lotha.† q̄ si patio; testari de re mea non video: cōsentire:q: patiētia non p̄stat auto:itatem extra iu ris dispositionē:vt hic est in patiētia filij circa legitimā suam sed male dicit a in cōtrariū est tex.in.l.sicut.§.vēditionis.ff.q bus mo.pig.vel hypo.fol quē ad hoc reputat singularē bal.in e c.j.§.preterea.qb⁹ mo.feu.amit.a in.c.j.§.donare.in.ij.col.qua li.olim feu.po.alie.a in.l.vēditioni.C.de vsuca pro emp.a in.l. quoties ab omnib⁹.C.de sideicō.a in.l.si tibi.§.de pi.ff.de pac. a in.l.fi.in ix.col.C.vī l.legi.a in.l.j.in.iiij.col.C.de sacr.sanc.eccl. a in.l.cū rem alienā.in.iij.col.vbi etiā Sal.C.de lega.a in.c.j in pzin.in pe.col.vbi etiā est tex.de hoc de prohi.feu.ali.p Feder. 8 ¶ †Gl.magna super verbo iudicium disputat questionē si pa ter instituit filiū eo q: filius noluit institui:an tāquā preteritus rumpat testamentū in ista qōne Bar.cōcludit q̄ aut nulla cā inserta est in testamēto a testamentū non vz dato q̄ filius vo luerit,aut est inserta ista cā a vz,p l.nō putauit.§.si qs sua ma nu.ff.de cōtrata.a cū eo tenēt Raph.Fulg.a Pau.de ca. hic. ¶ Contrariū tenet Bal.q: cōsensus inter patrē a filium nihil operatur quo ad excludēdū eū a querela.§.illud.§.ea.l.a ad dictū.§.fi qs sua manu.ridet dupl'r vt hic p cū. ¶ Tu sub tilius cōsidera q̄ Bar.seipsum cōfundit,put etiā perpendit Sali.hic q: fm eum.§.causas.in aut.vt cū de app.cog loquit qñ filius inuitus exheredatur a nō hz locū qñ filius voluntа rie exheredatur:ergo cum fm iura vetera ante illum §. non re quirat in exheredatione ex̄pressio cause:ergo Bar.inepte dixit q̄ pa ter in exheredatione oz exprimere istā cām:q: filius voluit,a‹s› testamētū nō vz:ex quo dictus.§.causas qui requirit q̄ cā ex primat in exheredatiōe nō habeat locū i isto casu fm ipsum et Bar.a ,pterea Jo.de imo.in cōmē.l.filio ,terito.i. glu. col.ff.de iniust.rup.tz q̄ qñ filij⁹ vult exheredari nō est neces se q̄ in exheredatiōe exprimat iusta cā,tz satis est q̄ postea p bet p heredē. ¶ Cōclude ergo q̄ quādo filius est volens po tes hodie exheredari ab ,sp ex̄pressiōe alicuius cause.a idē te nent Guil.de cugno.a domi.Alex.in aut.nō licet.C. de libe.

¶ Conditione. Adde Alexā.a Jas.in.l. illud .j. de colla. Purp.

¶ Quantitas. Empta indocte: q: specialis renū tiatio exigitur Pau.de cast.cō si.ccxxxix.Licet dominus.lxix. Deci.consi.cccj. i causa q̄ ferrarie Purp.

¶ Quotidianū. Adde Joan.de pla.in.§.hereditas.insti.die he re.instit.vbi Jas. Bar.consil ,iiij. an ius agendi. Alex.lib.iij.con si.lxxxvij. vtrū cur.cōsi.cl. Alle.lib.ij.consil.lxx. Purp.

¶ In generali renūtiatiōe Adde Alex.in.l.lex cornelia.ff.ō vul ga.a pupil.Ange.in.§.actionū. instit. de actio. Purp.

¶ Juramentū. Alex.lib.v.cōsi. clxxx.a.clxxxi. Jal.in.l.j. col.ii. ii.si quis in ius vocat cur.Jmo nior cōsil.g.vilo. dixi in cōsi.lxxx. a.cccc.xxxij. Purpur

Universidad de Navarra Biblioteca

Pret. Ang. z Imo. in l. si qs posthumus. §. i. ff. de li. z posth.

9 ¶† Limita qñ filiꝰ a principio cõsensit exheredatiõi z ita ẽt pcedit dict⁹. §. si qs sua man. fec⁹ si cõsensit ex post facto post testamẽtũ qz cũ a prin. fuerit nullũ nõ põt postea recõualidari vt est tex. in ppõsito insti. de exhereda. li. in prin. ita limitãt Ang. Imo. z do. Alex. in. l. si qs posthumos. §. i. Ego ꝫ istã limitatiõnẽ subtiliter põdero facere illud qõ tenẽt Pet. z Cy. in. l. si pater. in vlt. q. C. de inst. z substit. qõ si filiꝰ fuerit institus sꝫ sub cõditiõe ptãtiua facili z in eiꝰ defectũ exheredatꝰ ꝙ in tali ex heredatiõe nõ requirit expressio cause, qz dicitur filius volẽs exheredari ex quo nõ implet cõditionẽ quam de facili potest implere sequit do. Alex. in. d. aut. nõ licet. z tñ ibi volũtas filij nõ a pri. sꝫ ex post facto: ergo cõtra dictã limitationẽ.

10 ¶† Extra gl. addeẽ inqtũ dicit est. §. in vlt. no. † qõ renũtiatio successiõis nõ icludit legitimã nisi de ea spãliter dictũ sit: pulchrũ dubiũ est qd in statuto nunqd statutũ excludẽs simplr a successiõe intelligit ẽt excludere a legitima vidi multoties in facto dubitari cũ nõ habeanẽ clare dcisiões in hoc pono exẽplũ statutũ disponit qõ existentibus agnatis mater excludat a successiõe filij nũqd saltẽ habebit legitimã prima fronte videret dicẽdũ qõ sic, z istũ statutũ qõ est correctoriũ iuris cõismin⁹ corrigit iuncta eqtate vt mater saltẽ legitimã habeat de luctuosa hereditate si idẽ cõfirmat ꝙ istũ tex. loquentẽ de pacto arguẽdo a pacto ad statutũ vt est gl. in rub. C. de decre. de curio. li. x. z gl. in. l. nõ impossibile. cũ si. ff. de pac. z melior tex. t. de iure in. l. si. ad fi. vbi Bal. no. C. de fideiu. z reperi multos pstates doctores esse i hac sntia. ¶† Brenit tene ꝫtiũ ꝙ ex quo excludit a successiõe vniuersali: pt; qõ etiã legitima nõ debeẽ cũ sit portiõ eiꝰ ꝙ debeẽ ab intestato. l. paretib⁹. §. eo. z ita voluit Ang. in cõsi. qõ inc. statuto cauet qõ si aliquis decesserit. Pau. de ca. in. l. titio cẽtũ. §. titio genero. in pen. col. ff. de cõdi. z de. z i cõsi. cvj. qõ inci. sup eo ô quo qrit. z istud clare firmat d. Alex. in cõsi. lxviij. in. iij. vol. qõ inci. circa premissam cõsultationẽ ppono. vbi dicit qõ sepe numero fuit requisit⁹ ꝙ cõsuleret ꝙ hmõi statutũ nõ excludi a legitima: sꝫ qõ id semper facere recusauit. idẽ tenet Rap. cu. in cõsi. cciij. qõ inc. spectabilis miles. ¶ Nõ obstãt tex. arguẽdo de pacto ad statutũ qz respõdeo nõ. qõ illud ar. nõ pcedit negatiue hoc mõ nõ põt fieri ꝙ pactũ ergo nec ꝙ statutũ: qz ẽt arguere a minori ad maiꝰ negatiue: qõ ar. nõ tꝫ sꝫ bñ arguẽdo affirmatiue vꝫ z ita arguit tex. in. d. l. in fi. C. de fideiuss. z ita declarat Bart. in. l. alia. §. elegãter. ff. sol. mat. Jason de Mayno in antenozeo studio.

8 ¶ Pecuniã. In quibus debeat legitima Allegã. li. j. cõsi. lxix. alij Deci. xxi. moder n. in. l. in quartam in. iij. q. Bar. ff. ad. l. falci, Purp.

2 ¶ Supplctio legitime fit ipso iure.

3 Si pater instituit filium in re aliena vꝫ institutio ẽt re euicta.

4 Tantum est dicere relinquo filio vel dono filio pro parte sua quantum est dicere pro sua legitima.

5 Habens rem titulo lucra. non habet regressum de euictiõe ni si res sit donata pro legitima: fallit vt. §. nu. 6.

7 Filius cui relinquit quantitatem pecunie pro legitima potest dicere nolo pecuniã sed volo legitimam in rebus heredita.

8 De relicto facto pro legitima nõ detrahit falcidia seu trebe.

9 Fructus percepti post mortem testatoris nõ imputãtur filio in legitima.

10 Illud quod obuenit filio ex substitutione vel ex iure accresẽdi non imputatur filio in legitimam.

1 **Scimus antea.** †Sicut agitur ad supplemẽtũ qñ ab initio minus legitima est relictũ ita qñ illud qõ est relictũ ex post facto euincit in totũ vel ꝑ parte dꝫ ad supplemẽtũ agi seu ad estimationẽ. item in tali relicto pro legitima cessat falcidia. itẽ repletio dꝫ fieri ex substantia patrimonij testatoris: nõ aũt de aduenticijs ut cris. h. d. vsq; ad. §. cum aũt. ¶ Dixit in tres. Jn prima ponit thema z duplex qr sꝫ de euictiõe z de falcidia. Jn scõa ponit decisio vtriusq; qstiõis. Jn tertia ponitur alia incidens decisio. scõa ibi: sanctimus. tertia ibi, repletionẽ. ¶† Nõ. ex pn. huius. l. ibi ipso iure inesse repletionẽ ꝙ suppletio legitime fit ipso iure: si enim falcidia resecat ipso iure. l. lineam margaritarũ. l. plautius. z. l. in quantitate. ff. ad. l. fal. quãto fortius legitima debita filio qui est portio: vt. §. in. v. no. Jstud limitat no. gl. ꝙ dũmodo petat vel alleget sicut in cõpensatione quis fiat ipso iure tamen verum est si petat z cum glo. sequunt cõiter oẽs: signa multum istam gl. qz ea habes magna ampliationem ad regulam quaz de di. in. l. vniuersa, vbi gl. oz. C. de pct. imper. offer. ꝙ qñ aliquid disponit a lege vel statuto semper intelligitur si petat a parte ad quã regulã ibi ꝙ plura cumulauit: extende per hanc glos. etiã si lex dicat ipso iure. ¶ Sed aduerte qz si vera est hec glo. sequit ꝙ si filius moriatur antequ petat supplementum legitimẽ nõ transmittet ad heredes. l. si ita legatũ. §. illi si volet. ff. ô leg. j. l. iam dubitari. in fi. ff. de hered. inst. ꝙ esset grauamen fi-

lio ꝓpter hoc solas Sal. hic putat ꝙ ꝫ supplemẽtũ legitime nõ acgratur incommutabiliter nisi secuta petitiõe vt hac glo. tñ supplemẽtum fit ipso iure ꝙpure nõ aũt condõnaliter, alꝰ esset grauamẽ ꝙ ô legitima reẽcereꝫ vt hoc tex. z. l. qñ i prio ribꝰ. §. eo. z sic putat ꝙ trãsmittit ad hr̃des, refert z sequitur d. Alex. in cõsi. lv. in. ij. vol. qõ inc. viso titulo qõnis. in. iij. col. ad fi. z ibi dicit qõ istud ẽt est de mẽte Bal. si bñ inspiciat. l. si arrogator in. ij. opp. ff. de adop. z in. l. ij. in vlt. q. C. de lib. pret. Cõfirmo qz qñ filius instituit sub condõne si voluerit reẽcit hec cõditio ꝓp impedimẽtum transmissionis ſm Bald. z clarius Pau. de ca. in. d. l. qñ in prioribꝰ vbi dixi z latius Imo. in. l. iam dubitari. ff. de here. inst. vide tñ tex. in. l. cõdones extrinsecꝰ. z ibi Bar. ff. de condi. z demon. ¶† Scõo no. in ver. querebaꝫ iũcta decisione tex. magistralẽ qõ si pater instituit filiũ in re aliena valet institõ etiã re euicta nec censeꝫ pteritus cui sibi debeatur estimatio. ¶ Extende ẽt si pater sciret rem alienam attento qõ filius est cõiuncta persona iuncta. l. cum alienam. C. de le. ſm Bal. z clarius Sal. Pau. de ca. hic. z añ eos Bar. in. l. suas quoq; in pn. in vl. col. ff. de her. inst. ¶ Limita qñ instituereꝫ in propria ipsius filij vato etiam qõ pater in ea haberet vsumfructum cum finiatur mortẽ certe tunc filiꝰ censeretur pꝛeteriꝫ: nec deberetur estimatio. l. mea res. ff. de condi. z demon. puta si pater instituereꝫ filium in dotibꝰ matris ſm hoc. in. iij. q. z Pau. de ca. no. qz vidi casũ de facto in alia qõ ne cuinsdã pncipis mortui: addeẽ Bal. z Jm. in. d. l. suꝰ quoq;. in pn. d. Alex. in 2a. xx. in. iij. vol. qõ inc. põderatis his que in themate narrant. in. iij. col. ¶ Considera qz si non essent dicte authoritates potuisset teneri ꝫtium per gñalitatem huiꝰ tex. vt testamẽtum sustineatur. ¶ †Tertio no. in verbo ꝓ parte sua ꝫ Bal. z Sal. qõ trãs est dicere relinquo filio vel dono filio pro parte sua q̃tũ est dicere pro sua legitima: idem per istum tex. & Bar. in. l. si qñ. §. si. §. e. adde bar. in. l. peto. in pn. ꝓ illũ. dicit bal. in. l. humanitatis in. iij. col. ff. de leg. ij. in. ij. col. C. de imp. z alijs sub. z in repe. c. si pater. in vl. char. de tel. in. vj. istõ tñ hic pcedit rõne subiecte materie; alias intelligit de dimidia. l. nomen filiarum. §. portionis. cum simi. ff. de verb. signifi.

5 ¶† Quarto no. in ver. sanctimus qõ ꝫ alias habens rem titulo lucratiuo puta donatiõis nõ habeat regressum de euictione qñ incipit a traditiõe. l. aristo. §. j. vbi gl. z bar. ff. de do. gl. in. l. i. C. de iure do. fallit in re donata. ꝙ legitima vt hic similiter. ꝫ, alias in ꝓallegato nõ debetur euictio. l. cum pater. §. euic. de leg. ij. allegata in gl. habetur. in. l. si domus. §. de euictione. ff. de leg. j. fallit qñ ꝓlegatũ est ꝓ legitima vt hoc tex. ſm Bal. z Sal. hic puto ꝙ rõ vtriusq; sit duplex: primo rõne testamenti vt conseruetur vt hoc tex. scõo qz legitima est quasi

6 debita filijs gl. in. l. ij. vbi dixi. C. de inr. z fac. ign. ¶† Limita istum tex. nisi euictio ꝓcederet culpa filij. l. si. ꝓ imprudentiã et l. si dictũ. §. si qd pmisero. ff. de euic. Bal. hic in. vj. q etiã, pbat per simile ꝙ si pater dedit partẽ suam filio q eam lusit vel male dissipauit nõ põt amplꝰ petere legitimam adde bonũ tex. in auf. qõ locum vbi Bal. z Mod. ad hoc no. C. de col. Bald. in auf. ex testõ in pen. col. C. eo. z in auf. si captiui. ad fi. C. de epis. z cle. z l. filie in. viij. col. C. fa. her. Ang. in. l. si pater. ff. de euic. Adde simile qõ si pater dedit dotẽ filie eam male dissipauit pater nõ tenetur amplius dotare scõm Bart. z Mod. in. l. si cum dotem. §. i. ff. sol. matrimo. Bal. Sal. z Mod. in. d. aut. qõ locum. in. i. q. Bal. in. l. si. in. iij. col. C. de do. ꝓmiss. qñ. l. ij. §. j. ff. sol. ma. Dicunt tamen Bal. z Pau. de cast. hic see⁹ esse in alimẽtis: qa licet filius luserit partem suam tamẽ pater ad huc tenetur ei ꝓestare alimẽta, per. l. si libertus qui operarus. in fi. iuncta gl. in verbo diuersa. ff. de ope. li. idẽ tenet Bal. in. l. si. §. ius naturale. ff. de iusti. z iu. l. ij. §. j. ff. solu. mat. z in. d. aut. si captiui. z oĩmodo Bal. in aut. cõtra rogatꝰ. C. ad treb. vbi sin. limitant qñ filius perdidit legitimam sibi datam culpa lesui. secus si dolo vel lata culpa: qz tũc pater potẽt etiam alimẽta denegare: sequit z reputat sin. do. Alex. in. d. l. si cum dotẽ. §. j. in. iij. col. vbi dicit ꝙ est etiã de mente Spe. ti. qui si. sint legit. §. j. ver. ſ3 pone. ¶ Tu caue qz doc. ꝓallegati dũ loqũtur de

7 filio qui lusit, z sic qui est in culpa tenẽt cõtrariũ. ¶† Quinto

a no ex tex. ibi vel rẽ vel pecuniã z expressius in verb. repletionẽ. ſ3 Suil. de cu. Bal. Pau. de ca. z in effectu Sal. ꝙ filiꝰ cui pater in testamẽto reliquit quantitatem pecunie pro legitima potest dicere nolo pecuniã: sed volo legitimã in rebus hereditarijs. adde Bar. z alios in. l. fiꝰ quoq;. ad fi. ꝓncipij. de her. inst. z in. l. marcellus. §. res que. ff. ad treb. Bal. in. l. filiũ quem habentẽ. in. q̃tũ. col. C. fami. herciscun. in. l. fin. in. j. q. C. de edic. diui. adri. tol. et in. l. tubemus. in. j. col. C. ad trebel. et in. l. cum alienam. in vlti. col. in. verſic. extra queritur de filio. C. de leg. Bal. z Mod. er in. l. nõ ampliꝰ. §. fi. ff. de leg. j. Limita istam regulã duobus notabilibus modis. ¶ Primo nisi filius velet eligere

let eligere rẽ meliorẽ ꝓ legitima, nõ põt, sed dꝫ eligere mediocrẽ arbitrio iudicis, ſm Ja. de bel. in aut. de resti. z ea qua par.

2 in prin. in. iij. q. Bal. in. d. l. filiũ quẽ habetẽ. in. q̃tũ. col. z ibi Sali. in. viij. ¶ Scõo fallit qñ vellet detrahere legitimã i re alij le gatã, nõ põt: fꝫ Bal. in rub. ff. de re. diui. in. j. col. in fi. z in. d. l. nõ ampli⁹. §. fi. vbi do. Alex. refert qõ Paul. de cast. nõ facta mentione. Bal. consuluit ꝫtiũ z male. in consi. cclxiij. idẽ tenet d. Alex. in. l. in quartã. in. xiij. col. ff. ad. l. fal. vbi singulꝰ limitat

8 nisi testatoꝛ res nobiles legasset. ¶† Sexto no. ex tex. ibi nulla falcidia iteruenietẽ ꝙ de relicto facto ꝓ legitima filij: nõ detrahitur falcidia vel treb. cũ sit potẽtioꝛ legitima filij quã alie

9 quarte, ptꝫ: qz ꝓ: detrahit. §. quã obiẽ. in auf. de rest. z ea q̃ par. ¶† Septimo no. in ℵ. repletionẽ, ꝙ filiꝰ dꝫ habere legitimã de substãtia bonoꝝ testatoris: ex hoc sequit ꝙ fructꝰ percepti post mortẽ testatoris, nõ imputant filio in legitima: vt hic ꝓ Bal. z plenꝰ Pau. de ca. Adde Cy. z Bal. in. l. non est ambiguũ. C. fami. her. Ang. z Imo. in. l. cõturio. i. iij. col. ff. de vulg. z pup. doc. z precipue Salic. in. l. iubem⁹. C. ad treb. do.

10 Alex. in. l. i fideicõmissariã. in pn. ff. ad treb. ¶† Octano no. ex tex. ibi: ex substitutiõe vel ex iure accrescẽdi ꝙ illud qõ obuenit filio ex substitutiõe vel ex iure accrescẽdi, ẽtis videat ff. de leg. ij. tñ non cõputat filio in legitimã, qz casualiter obuenit z licet Bal. in hoc se inuoluat, tamen intellige tex. quando substitutio est facta in legato: sec⁹ qñ esset substitutio directa in hereditate ſm Bar. in. l. i quartã. circa fi. ff. ad. l. fal. cũ quo tenet do. Alex. in 2a. lxxx. in. iij. qõ incipit alꝰ cõsulꝰ rñdi. ad fi. lꝫ Sali. hic in. iij. no. dubitet z relinquat cogitãdũ, ita tꝫ gl. hic in verbo ex substitutione. Jason Padue.

1 ¶☞ De fideic. vniuersali relicto filio sub cõditione vel die in certa, vsque ad legitimam detrahit condicio vel tempus.

2 Conditio z dies incerta reẽcinntur de legitima.

3 Quãdo heres institutus est grauatꝰ restituere here. filio cum moꝛietur, ista dispositio habet in se cõditionẽ casualẽ si filius superuixerit post heredẽ grauatum.

1 **Cũ autem.** †De fideicõmisso vniuersali relicto fi lio sub 2 ditioñe vel die certa vsq; ad legitimã, detrahitur conditio vel tẽpus, in residuo remanet. h. d. vsq; ad. §. illud. hodie autẽ iste. §. est in hoc tãtũ correct⁹ ꝙ filio nõ potest relinqui legitima etiã per fideicõmissum vniuersale, qz dꝫ relinq tit. honoꝛabili institutiõis. §. aliud quoq; capitulũ. i auf. vt cũ de ap. cog. z hoc in gl. dixi in auf. nouissima. §. e. ¶† Nõ. ꝙ cõditio z dies incerta reẽcinnt de legitima

2 nec putes ꝙ iste. §. sit superfluus ꝓpter. l. qñ in prioribꝰ. §. e. nã illa. l. loquit qñ filiꝰ erat solũ institutꝰ in legitima: hic autẽ vltra legitimã in vniuerso fideicõ. vnde videbat ꝙ ratione cõmodi qõ sperat vltra legitimã nõ deberet cõditio reẽcisꝫ fieri cõpẽsatio. l. si pater puelle. §. e. nã q in vno alleniat, in alio pocõsequitur. l. ei qui. in prin. ff. de in rem. Jtaq; decidit hic fa

3 test grauari. l. eũ qui. in prin. ff. de in rem. Jtaq; decidit hic fanoze legitime: z est magna eqtẽtio ad. d. l. qñ in prioribꝰ. fꝫ Fulgo. z Pau. de ca. hic. ¶† Scõo not. ex hoc tex. ꝙ qñ heres institutus est grauatus restituere hereditatẽ filio cũ moꝛiet, ista dispõ habet in se cõditionẽ casualẽ si filiꝰ superuixerit post heredẽ grauatum. l. heres meus. in prin. ff. de cõdi. z demõ. et tamẽ ista cõditio reẽcit de legitima: ergo hic est casus ineuitabilis ꝙ qñ filiꝰ instituit sub conditione casuali ꝙ testamentũ valeat z tenuit ꝫ doc. per istũ tex. ꝓnt ipse refert in. d. l. si pr. z in. d. l. suꝰ quoq;. ibidẽ etiã refert ꝙ Ray. de foli. misit ex papia vsq; peruisũ duas solutiões ad istũ tex. quas Bar. reprobat z bene: dicit Pau. de ca. in. d. l. suus quoq;, ꝙ oẽs conati sunt re spõdere ad istũ tex. sed nullꝰ bene respõdet, ꝓnt pleniꝰ dixi in. d. l. si pater. z licet Bar. sibi ascribat ad istũ tex. tñ ante eum ad hoc allegauit Richar. maliũ. i. d. l. si pater. vbi refert Bal.

2 ¶☞ Querela non competit filio ex heredato, nisi ab adita here. per scriptum heredem.

3 Per solam agnitionem bono. possef. contra tab. statim rumpitur testamentum.

4 Jus dicendi nullum non ꝓparatum, non transmittitur ad hedes: sicut transmittitur querela non ꝓparata.

5 Frater qui habet querelã turpi persona instituta, non trãsmittit hanc querelam non ꝓparatam ad posteros suos.

1 **Illud preterea.** †Tẽpus quinquẽnũ assigna tũ querele, incipit currere ab adita hereditate: q̃ isto casu dꝫ adiri p scriptũ heredẽ. §. vj. mẽseꝝ, vel. §. annũ, alꝰ habet ꝙ repudiata. Jtem si intra istud tẽpus moꝛiat filius ex heredatus, transmittit querelã nõ ꝓparatã ad suos descendentes, ad extraneos vero nõ transmittit nisi fit ꝓparata. h. d. vsq; ad fi. l. de isto vltimo dictũ fuit in

2 l. si qs filiũ. §. e. ¶† Isto. ꝗrela nõ cõpetit filio ex heredato, nisi ab adita hereditate ꝑ scriptũ heredẽ: quo tpe incipit nasci. l. papinian⁹. §. si 2 ditioi. ff. e. Adde ſm gl. sec⁹ esse in bo. poss. cõtrata. q̃ cõpetit etiã si nõ sit adita hereditas. l. istud. in pnc. z. l. qõ vulgo. ff. de bono. poss. Jta. z tñ vtrũq; remediũ cõpetit ad rescindendũ testamẽtũ. l. vt liberis. post prin. in verbo rescisso. C. de colla. ¶ Duplicẽ rõnẽ diuersitatis assignat bar. i. o. l. illud. i pn. primã sequit idẽ Bar. i. l. filiũ. i pri. ff. de bo. poss. Jtab.

3 z in effectu Ja. bu. Bal. z Sali. hic ꝑ qua facit †qz ꝑ solã agnitionẽ bo. pos. ꝫ tratab. statim rũpitur testamẽtũ. l. fi. in pnci. C. de cura. furio. z ibi gl. in. §. nos itaq;. in ℵ bo ꝑ antiqua. ꝙ ad hoc reputat sin. bal. i. l. i. ff. de iu. om. iu. Ang. i. l. ñ. C. q admitti. An. de are. i. §. fi. i. j. col. insti. de here. quali. z diff. nõ sic ꝑ solã agnitionẽ ꝗrele etiã intẽtate, z rõnẽ diuersitatis i hoc vltimo assignat bal. in. l. fi. i pe. col. in fi. C. vñ legi. ¶ Scõ a rõ bar. nõ est vera qz in bono. pos. Jtab. que cõpetit pareti, ꝗrif de iure patris z filij, nõ viriꝰ testamẽti. l. filio. §. Jtabulas. ff. e. z tñ ista bo. pos. Jta. nõ dak pareti, nisi adita hereditate: sicut nec illa que dak patrono. l. etiã. §. fi patronus. ff. de bo. liber. iũcta. l. pãtom⁹. in pn. ff. si qs a pa. fue. mann. z ita repꝛobat Rapha. ful. z d. Alex. i. l. j. C. de bo. pos. Jtabu. liber. duas alias rõnes assignat bal. z Sal. hic. aliã ponit An. in. d. l. filio. §. Jtabulas.

4 ff. e. ¶† Ultimo ad istũ tex. q̃ sit rõ ꝗre ius dicẽdi nullũ nõ ꝓparatũ nõ trãsiret ad heredes, sicut transmittit ꝗrela nõ ꝓparata, vide ꝓ Bal. in. l. si ille. §. j. C. de decur. li. x. Jtẽ ire q̃tũ tꝫ

5 Bal. hic post Pe. z Cy. † ꝙ frater q ꝫ ꝗrelã turpi ꝑsona instituta, nõ trãsmittit hãc ꝗrelã nõ ꝓparatã ad posteros suos. adde Ange. in l. nã z his. ff. e. Pau. de ca. in. l. si qs filiũ. i pnc. ẽ. eo. Jason ¶ Mayn. ¶ Medicolanensis Padue legens.

2 ¶☞ Quod est peculium quasi castrense.

3 Filiussa. potest facere testa. in peculio castrensi vel quasi.

4 Testa. cõditi in peculio castrẽsi vel quasi. nõ subiacet querele.

5 An ista iura quantum ad querelam sint correcta.

6 In generali derogatiõe nõ intelligitur derogatũ ꝓuilegijs nisi de eis fiat mentio: etiam si diceretur non obstãtibus quibuscunque ꝓuilegijs, nõ intelligitur derogatum ꝓuilegijs in corꝑe iuris clausis.

7 Bonum est arg. a legitima filij ad legitimam patroni.

8 Quando filius efficitur sui iuris, peculium confunditur, z in aliud patrimonium transfertur.

37.

Cum antiquis. †Sicut in castrẽsi peculio, ita i quasi castrẽsi filiuss. h. dup. ex ꝓuilegiũ: qõ põt testari, z eius testamẽtũ nõ subiacet querele: nisi fit effectus sui iuris, qz tũc definit esse peculiũ. h. d. ¶ Diuidit ista. l. i qn qs partes. ¶ Jn ꝓma refert decisio iuris antiq: q̃ ad similitudinẽ castrẽsis peculij ꝓmittebat testari i peculio quasi castrẽsi a qñ erat acquisitũ ex publico officio cũ dignitate vt est in cõsulibus, ꝑfectis legionũ, ꝑfectis⁹, ꝓuinciarũ, z alijs similꝫ. ¶ Jn scõa que est ibi in his itaq; obꝰ quasi castrẽsibꝰ, querit qd de alijs ꝑsonis, q̃ habẽt salaria publica sine dignitate, q̃ etiã habere celeꝛ peculiũ q̃si castrẽse, vt notarij aduocati publici, magistri liber aliũ artiũ, z medici de publico salariati: z in istis ꝓnũ duplex qõ. ꝓma an ſ fint filijfa. in ꝓtãte parentũ cõstituti possint de talibus quasi castrẽsibus peculij testari. scõo an eoꝛ testamẽta possint ꝗrelari. ¶ Jn tertia q̃ est ibi: i his itaq; omnibꝰ sanctimus: imperatoꝛ vtraq; qõne decidit. ¶ Jn quarta est ibi: si enim patronus decisionẽ. pbat ꝑ simile a maiori. ¶ Jn

2 quinta z vlti. decisionẽ limita q̃ est ibi, ſ3 hoc obtinere. ¶† Nõ. in tex. triplex reperiri peculiũ z ꝙ illud dꝫ quasi castrẽse, ꝙ qs percipit de publico rõne alicui⁹ officij publici, vel publici exercitij. z de isto triplici peculio habes etiã glo. in. l. cũ oporteat. in prin. in gl. magna. z ibi doc. C. de bonis que libe. Spe. in ti. de act. §. i. ℵ. itẽ cũ agit de peculio. Bal. i. c. i. §. fi duo fratres de. duo. ff. i. de no. bñs. innesti. i vs. feu. itẽ illud qõ hodie ꝗrit ad nocati a clictulis', z cẽlek casi castrẽse. z in eo possunt testari qi subrogatũ locꝰ salarij publici: ſm Cy. Bal. z Mod. hic gl. z doc. i. l. fozi. C. de aduo. diuer. iudicio. facit. l. pelut. C. de assess.

¶ Quãuis teneat cõtrariũ. Spe. in ti. de actore. in ver. ẽſi castrẽse. z Sal. hic arguit ꝫ cõmunẽ opi. tñ postea eã sequit oĩzi in rub. ꝫ. de pc. ¶† Scõo no. ꝙ filiussa. potest facere testamẽtum in peculio castrensi⁹ vel quasi. nõ autem in alijs peculijs. Et si dicis quare etiã nõ põt testari in peculio aduentitio, in quo non acquiritur vsusfr. patri: cum in eo cense atur integra

3 ꝑsona⁹ patet, qz in eo põt esse in iudicio sine ꝑsensu patris. z alia facere. c. fi. in fi. de iudi. i. vj. no. i. l. ñ. ſ. necessitate. C. de bo. que lib. z tũ in eo non potest testari: ſm eõm opi. §. ꝑter hos. institꝰ quibꝰ nõ est permiss. fa. test. gl. z doc. in. l. j. ſ. hoc aũt. xvñ.

a ¶ Castrẽsi. Ampliat idem i peculio quod non est sed causetur esse quasi castrẽse Jaso. in. l. filie licet col. ij. ſ. de colla. Purp.

Universidad de Navarra Biblioteca

a ¶ Quia in castrē a fil⁹. Adde doct. in rubr. de. pecu. cleri.

in filiū. ff. ad tre. ⁊ in. l. q in potestate. ff. de test. ī. l. pe. C. q testa. face. pos. ¶ Respōdeo q⁹ in castrēsib⁹ vel quasi filiuff. habet p patrefamilias. l. ij. ff. ad macedo. Jdeo potest testari. nō sic est in peculio aduētitio: ratio rōnis est q⁹ in peculio castrēsi vt quasi cū de publico acquirat, fauore publice vtilitatis ita statutū est: que publica vtilitas cessat in peculio aduentitio, qō priuatim acquirit, ſm Pau. de ca. in. l. pe. C. q test. facere pos. ¶ †Tertio no. ex ista. l. q testamētū cōditū in peculio castrēsi vel quasi, nō subiacet q̄rele, in quo aduerte clarius q̄ doctor. Aut loquimur in milite, ⁊ sic in castrēsi peculio, ⁊ nūq̄ ei⁹ testamētū subiacet q̄rele: etiā si desinat esse filiuffa. ⁊ sic desinat esse peculiū castrēse, ratio q⁹ testamēta militū habēt istud priuilegiū. sup quibuscūq; bonis etiā in castrēsibus, vt nō subiaceāt q̄rele. vt hac. l. ⁊ l. de inofficioso. ⁊. l. testamētū. ff. ⁊. ⁊. l. si instituta. ff. de iofficioso. ff. e. Pau. ō ca. hic ⁊ ideo q̄uis desinat esse in peculiū nō p hoc ꝫ locū q̄rela: sed in veterano, hoc est i eo qui desīt militare missus a militia, honesta vel necessaria cā si est iliuff. ⁊ testat de eo qō pus acq̄siuit i castris, ei⁹ testamētū nō subiacet q̄rele, vt hic i ver. sed ⁊ veterani. si aūt sit eiect⁹ sui iuris, ei⁹ testamētū qō tūc fecit bñ subiacet querele. l. papinian⁹. ff. papinian⁹. cl. i. vt ibi gl. ff. e. ⁊ gl. inst. de mil. test. in prin. Quis gl. hic aliter dicat ⁊ male. Simil⁹ dic in peculio quasi castrēsi q⁹ si fiat testamētū a filiofa. nō subiacet querele, ꝫ si fiat testamētū ab effecto sui iuris, tūc subiacet querele, vt hoc tex. ¶ Hinc insurgit alia difficultas ℑ tex. q̄re i vtroq; testamēto veterani vel filiofa. de quasi castrensib⁹, nō subiaceant querele ⁊ tū si testent effecti sui iuris. testamēta pōt quereiari. Certe pot⁹ deberet esse ℑ q: primo casu, qñ filiuff. testat, certe facit ex priuilegio, facili. aūt rumpet illud qō fit ex priulegio: ⁊ sic iure singulari, q̄ illud qō fit iure cōi l. ei⁹ militis. ff. militia missus. ff. de test. mili. Itē in primo casu dno obstant. ſ. patria potestas ⁊ iofficiositas testamēti. scōo casu vnū tñ ꝓpterea Bal. ⁊ Pau. ō ca. reputāt istū tex. esse mirabilē, ꝫ tex. in fi. vi dek rūdere q: qñ filiuffa. est effect⁹ sui iuris, desinit esse peculiū, ⁊ sic desinit materia priuilegij, ⁊ idē indicak qō de ceteris bonis, ita dicit tex. ꝫ certe istud nō tollit difficultatē; q: ꝫ desinat esse peculiū q̄si castrēse, tñ nō desinit esse bona quasi castrēsia: ⁊ solū nomē peculij nō debet esse cā priuilegij: q: ll. non debēt imponi verbis ꝫ reb⁹. l. q in fi. C. cōia de le. ¶ Durus et difficile est rūdere. † ꝫ qcqd sit. isto iure pulchū est videre nū quid ista iura quātū ad q̄relā hodie sint correcta, ⁊ sic nunqd hodie testamēta ꝓdita in peculio castrēsi ⁊ q̄si p filiumfa. possint q̄relari. gl. hic ⁊ q⁹ sic. ⁊ gl. in. l. papinianus. in pn. ff. e. ⁊ gl. in rub. ff. si qs a parē. fue. ma. ⁊ ista ē vera ⁊ cōis opi. quā tenēt Bar. ⁊ alij in aut. ex cā. ℈. col. C. de li. prete. ⁊ in. l. filio pterito. ff. de iiust. rup. ⁊ in. l. si a milite. ſ. fi. ff. de test. milī. ⁊ in ru. ff. si qs a parē. fue. manu ſ gb⁹ locis Bar. refert gl. q̄ alibi variarūt p ista fuit tex. in. ℈. ⁊ hec quidē de parētū. in aut. vt cū de appel. cog. in verbo in illis reb⁹ in qbus filij habēt testādi facultatē, ⁊ sic habuit respectū ad filios i ptāte, qz si de filijs emācipatis inteſſet nō diceret in illis reb⁹ cū de oibus possint testari, ergo cū loquat de filijs in ptāte, ergo logē i peculio castrēsi vel q̄si, qz in alijs peculijs testari nō pūt. vt. ff. di. zi. ista est vera ⁊ cōis smia. ¶ Nō omitto tñ qō Jo. de Jmo. in cōmēto d. l. filio pterito in. ℈. ij. co. in ver. sed hic occurrit dubiū tz no nam opinionē q⁹ in milite iste leges nō sint correcte ⁊ sic qō testū filiūfa. militis nō pōt hodie q̄relari, sicut nec olim: monet duplici fundamēto. ¶ Primo miles est pſona valde dilecta a iure, ⁊ ꝓpter hoc ꝫ istud priuilegiū: ergo † in gñali derogatione nō intelligitur derogatum priuilegijs, nisi de eis fiat mēto allegat. c. veniens. de ſpiclī. mel us facit. l. ij. cum gl. C. de filēcia. li. vi. ad hoc reputat sin. Bal. in. c. i. ſ. fi. quo tēp. milī. in vſi. feu. ⁊ in. c. ecclesia sancte Marie. in. iij. col. de ſſti. ⁊ in d. cum ordinē in pe. co. de reſcr. no. Bal. in. ſ. si q vero. p illum tex. in prīa cōſti. C. cum simi. ¶ Scōo ⁊ fortius mouet q⁹ ēt si dicerē⁹ non obstatnib⁹ quibuſcūq; priulegijs, nō intelligit derogatus priuilegijs que sunt clausula i corpore iuris gl. ⁊ bar. in auf. qua in princia. C. vbi de cri. agi opor. ⁊ gl. in. l. heres ab ſens. in pn. ⁊ ibi Bar. ff. de in. Bar. in. l. ij. ſ. legatis. in fi. ff. eo. sed istud priuilegiū militū est clausuz in corpore iuris vt hac. l. cum similib⁹ igit ⁊c. ¶ Adde tex. in. d. ſ. ⁊ hec qdem respō de q⁹ loquit qñ filiuffa. testatus est in quasi castrensi peculio, nō aūt debet intelligi in milite, ⁊ sic in castrensi peculio: cū in eo sit maior fauor priuilegij, ⁊ isto modo intelligēdo minus corriget ius cōe ⁊ sic ista. l. profecto pulcra ⁊ subtilis est ista opi. ¶ Tu pondera subtiliter Bart. hic in sua distinctiōe sentire clare istā opi. dum ōt q⁹ in peculio castrensi filiuffa. ħ triplex priuilegiū, deinde ōt q⁹ in peculio quasi castrēsi ħ duplex priuilegium. q⁹ possit testari, ⁊ qō eius testamentū nō subiaceat querele: sed istud vltimum corrigit hodie ſm Bar. per ea que

b ¶ Confunditur. Limita ex dictis Alex. ⁊ Jas. in. l. si. col. i. j. de col. Purp.

habent in. d. aut. ex causa. ⁊ sic pōdera q⁹ Bar. vult q⁹ in peculio quasi castrēsi bene istud de querela hodie corrigat. in peculio autē castrēsi, nihil dicit Bart. quasi senciat illud esse meo rectū. ¶ Ista opi. nō placet. primo q: Jmo. seq̄tur cōfundit ꝓpio fundamēto. nam si ductus. ſ. ⁊ hec quidē. nō potest intelligi in milite, ⁊ sic i peculio castrēsi, q: eius priuilegiū quasi castrēsis peculij est insertū incorpore iuris, vt hac. l. Scōo cuz ista duo peculia quantū ad querelā equiparent⁹ per istā. l. certe. l nona corrigēs in ista materia q̄rele in vno casu intelligitur corrigere in alio: iuxta gl. in. l. si qs seruo alieno suaserit. C. de fur. ⁊ in. hoc vero cōtra. ff. de. ll. tamen ille gl. loquit in ex ordi tationibus, sed qō etiā ista regula ꝓcedat in correctorijs. firmat Bar. in. l. marcellus. in prin. ff. ad treb. ⁊ in aut. ℈ cū testa tor. in. ij. col. C. ad l fal. ℚuis cōtrariū velit gl. in correctorijs. ſ. fi. in verbo impleuerit. quā Ang. de are. ibi ad hoc no. instit. quib. manu. licet vel nō tamen non obstat. l. fi. cum. auf. quas actiōes. C. de ſa. ſan. eccl. intellige vt no. declarat do. de Matteſi. in tractatu ex cēſionū. in. ij. col. Jo. de imo. i. l. si vero. ſ. ō vro. in. v. fal. in correctorijs. ff. ſol. ma. ⁊ tāto fortiꝰ istud fundamētū militāt cū verba dicti. ſ. ⁊ hec quidē cōprehendant vtrunq; casum, imo generaliter omnē casum in quo filiuffa. pōt testari. ¶ Quarto in ver. si cū patron⁹. no. egparationē quā facit tex. ex qua videt †q⁹ bonū sit ar. a legitima filioz ad legitimā patroni, ⁊ ecōtra, ⁊ ita sepe arguūt doc. tū ſm Bal. ⁊ Sal. ista similitudo nō semper ꝓcedit, vt per gl. in. l. si quis legatus. ſ. fi. ff. de fal. ⁊ in. l. ij. C. de his q si. in test. ascrib. ⁊ in l. eū qui. ℈. e. vbi posui tres no. instātias ⁊ differentias inter filiorum legitimā ⁊ patroni. ¶ †Ultimo no. ex fine huius l. q⁹ quādo filius efficitur sui iuris, peculiū cōfundit, b⁹ in aliud patrimonium transfertur. ⁊ sic nō dicit amplius peculiū. limita vt p Bart. in. l. j. in pe. col. in pn. ff. so. mat. ⁊ per ista est expedita ista. l. ⁊ p ꝫsequēs est expedit⁹ iste titul⁹. Anno salutis dñice .M.D. cccc. lxxxviij. die. xj septēbris in ciuitate Padue p me Frām. de p uanis sub magnifico ⁊ clarissimo iuris vtriusq; iterpte ⁊ monarcha do. Jasone de Mayno Mediolanēsi etatis sue omnium iuris consultorum principe.

¶ De rei vendi. Rubrica.

1 ☞ In duob⁹ pretēdentibus causam onerosam, vel etiam lucratiuā ab eodē, ille preferē cui res ꝓius fuit tradita illi qui ꝓius titulum habuit. ⁊ nu. 3.

2 Quando eadē res duobus diuersis temporibus distrahitur, presumitur cuilibet insolidum vendita: sed quando eodē tempore, presumitur vnicuiq; ꝓ parte vendita.

4 In ecclesiam transfertur ipso iure dominium rei vendite, ideo prefertur secundo emptori cui res est tradita.

5 Si princeps vendat vel donet aliquam rem duobus, preferē primus: cum ex sola dona, vel venditione principis trāsferat dominium. ⁊ nu. 10.

6 Princeps est lex animata in terris. ⁊ contractus celebrati cū eo habent vim legis.

7 Si princeps cōcedit alicui beneficiū vel gratiam, qui ꝓior est tempore potior est iure.

8 L. nostra an habeat locū in personis ecclesiasticis vendentib⁹ in quibus semper prefertur primus emptor, ⁊ nō secund⁹ dato q⁹ ꝓius sit ei tradita res. ⁊ nu. 10. ⁊. 22. ⁊. 24.

9 Ecclesia debet esse cultrix institie.

11 In hypo. ꝓfertur ille cui ꝓius res est hypotechata, licet secūdo sit tradita.

12 In beneficijs ecclesiasticis prefertur primus cui est collatū beneficium. licet secundo conferatur ⁊ traditur possessio.

13 An si papa contulit beneficiū vni deinde de plenitudine potestatis illud sibi auferat, ⁊ conferat alteri, an teneatur p uidere primo de eque bono beneficio.

14 Propter cōstitutū preferē prim⁹ emptor, ⁊ nō scōs. ⁊ nu. 16.

15 Per constitutionē precarij trāsfertur dominium ⁊ possessio.

17 Si possessor constituat se possidere post mortem suam, tale cōstituturm non valet.

18 Primus emptor qui signauit rem, preferē secūdo cui res est tradita.

20 Spiritualis consensus fortior est q̄ carnalis.

21 Laicis permissum est variare in presen. secus tñ est in clericis.

23 Quando aliquid est dubium de iure cano. ⁊ reperitur clara regula de iure ciuili, est standum iuri ciuili in foro cano.

25 Rationabile dictum ita debet monere iudicē ad indicandum sicut si allegaretur lex.

26 In matrimonio prefertur ille cum quo intercessit primo mutuus consensus matrimonij, licet si cundo sit tradita mulier ⁊ secuta copula carnalis.

Habens

27 Habens titulum onerosum in vna re, prefertur secundo habenti titulum lucratiuum: dato quod ei sit tradita.

28 Primus emptor cui venditor promisit per solennem stipulationem alteri non vendere, ⁊ pro obseruatione predictorum obligauit sibi omnia bona: prefertur secundo emptori cui etiā res est tradita.

29 Emptor vel alius successor singula. non tenetur stare locatio nitamen si locator promisit domum alteri non vendere: sub obligatione omnium bonorum. ⁊ presertim illius domus. si postea vendat venditio erit nulla propter ius hypothece.

30 In feudalibus videtur potior vasallus qui primus fuit investitus: quam secundus cui prius facta fuit traditio.

31 Per solam investituram non transfertur dominium.

32 In feudis filius viuo patre intelligitur investitus: ac etiam possidere.

33 Quando duo requiruntur ad consummationem alicuius actus: ille prefertur in quo prius illa duo reperiūtur. ⁊ nu. 39.

34 Si duobus fuit vna res diuersis tempo. vendita, ⁊ nulli tradita: prefertur ille cui prius fuit vendita.

35 Quando venditio vel donatio est facta duobus a domino: vel etiam a nō domino, prefertur in rei ven. ⁊ in publiciana ille cui prius fuit traditus: sed si esset facta diuersis a duobus nō dominis prefertur in publiciana ille qui est in possessione.

36 Si primo fuit facta venditio vel donatio cū iuramēto, ⁊ dein de secūdo fuit facta simpliciter ⁊ tradita prefertur secundus.

37 In dubio si vterque emptor probauit de traditione, ⁊ non cō stat cui prius fuit tradita, quis prefertur.

38 Si aliquis asserens se meum procurator vendit rem meam: post ea ego dominus ignorans talem vendi. eandem rem vendidi alij ⁊ tradidi, ⁊ postea ratificaui primam ven. prefertur secundus cui ego dominus vendidi.

40 Stante consuedine quod primogenitus succedat in regno, ducatu seu marchionatu: si rex habens filium naturalem tantum, habeat secundo genitum legitimum ⁊ naturalem: facit legitimari filium naturalem tantum: succedet in regno secundogenitus ⁊ non legitimatus.

41 An matrimonium medium impediat legitimam filij natura lis, prius nati si postea concubina ducatur in vxorem.

42 In regno Sicilie non succedit secundogenitus primogenito mortuo sine herede.

43 Ad hoc vt quis preferatur in dominio, sufficit probare rem prius venditam ⁊ prius traditam. ⁊ nu. 44.

45 Licet instrumentum de vend. non sit factum: per hoc non impeditur dominij translatio quia instrumenta nō sunt de essentia contractus.

46 Quando quis vendit rem alicui: an teneatur emptori tradere sua instrumenta ⁊ iura que habet.

47 Si emptor cui res prius fuit tradita: quamuis possit alij empte agentē repellere: ⁊ sic possit se ab euictione tueri, tamen si se nō tueatur, ⁊ patiatur rē euinci ab alio emptore: quem potest repellere habet regressum contra vend. nomine euictionis.

48 Emptor nunquā potest agere de euictione ad pretium quod soluit contra venditorem, nisi res vendita fuerit post sententiam actualiter euicta.

49 In feudalis res duobus non incidit in penam falsi.

50 Dignoz an eandem rem duobus an incidat in penam falsi.

Quoties. Ista. l. ſm Odo. ℈. ⁊ bal. hic posset diuidi in tres ptes prin. sed tu diuide in. ij. In prima loquit in pretendētibus cām ab eodē ex ti. emptionis: ⁊ sic ex causa onerosa. In secūda que est prope fi. ibi. cū ⁊ si ex causa. loquit de duobus pretendētibus causam ab eodē ex ti. de dona. ⁊ sic lucrativo ti. Rursus prima ps subdiuidit in tres. In prima ponit dictū in genere. In secūda infert in specie ad deci. q. remouēdo vni obiectū. In tertia remouet aliud dubiū. secūda ibi: ⁊ igit ante cedēti. tertia ibi erit sane. † In duobus preten. causam onerosam vel etiam lucrativam ab eodē, ille prefertur cui prius fuit res tradita illi qui prius titulū habuit. h. d. ⁊ est cōmune sum marium vel sic ⁊ pinguius vt totum tex. cōplectaris. In duobus habētibus cām empt. ab eodē dño, ille prefertur in domi nio cui primo fuit res tradita, licet instrumēta tradita nō fuerint, nō autem ille cui res fuit tantū prius vendita, sed nō tradita: ⁊ sic emptori res euincitur per aliū emp. qui habuit ab eo dem venditore causam, ꝫ potuerit eū exceptione repellere: q: prius fuerat sibi tradita, si tñ non repulit, habet regressum de euictione cōtra vēditorem, qui non pōt sibi culpā imputare: cū alij dederit causam agendi: ⁊ isto casu in vsuris pretij soluti ⁊ sumptibus factis quos pōt repetere, cōputat fructus ex re vēdita perceptos. Et p dicta habēt locū quatenus possunt

1 ¶ Regulam generalem. Idem si tradat primo. Sed inutiliter Bartol. consil. lxxiij. Petrus. Purp

3 traditum prius retinere. ¶ †No. j. regulā generalē q⁹ quādo

a eadē res vēditur vel donatur duobus insolidū: ille prefertur in dominio cui prius res fuit tradita: nō attēto cui pri⁹ fuit vēdita vel donata: concordat. l. sine autē. ſ. fi duobus. ff. de publiciana. cū alijs concor. alleg. in glo. Et ad ampliationem huius. l. adde q⁹ empto: cui nōdū est res tradita: nō potest se opponere p suo interesse: ⁊ impedire ne terti⁹ i possessionē mittatur. ita dicit Bal. in. c. j. in. j. col. p illū tex. in ti. qd sit inuest. in vſi. feu. ⁊ cōsequēter empto: cui nondū est res tradita: nō pōt p iudicē petere inhiberi quominus alteri vendat ⁊ tradat. tamen Jnn. in. c. bone. de app. dat singulare cautelam q⁹ prius emp. appellet a vēditione fieda: dum tamē in appellatione inferat causam talē que necessario cōcludat venditorē alteri vendere nō posse. Mā nō poterit postea alteri vēdere, ⁊ tradere: ⁊ si cōtrafecerit, renocabitur tanquā attētatū pendēte appellatione. Et potes tu exēplificare de cā necessaria qñ vēditor inranit, iuxta gl. fin. l. si pecuniā. ī prin. i verbo necesse habeas. ff. de cōdi. ob cām. Sō tene mēri p practica ⁊ p vna bona limitatiōe huius. l. vltra alias limitatiōes quas. ſ. statim subdiciā. ¶ Itē anteq⁹ vlteri⁹ ꝓcedā, addo ad predictā regulā huius tex. q⁹ rō huius regule fundamētalis est q: ex solo ti. vēditionis vel donationis: ⁊ sic ex solo cōtractu nō transferē dñium nec aliquod ius in re vēdita vel donata. l. pe. ℈. etiā si esset vēditio vniuersalis. l. q tibi hereditatē ℈. de here. vel act. vē. ⁊. l. q tibi. C. de his q a nō do. ma. requirit ergo traditio rei vel poss. ad trāsferendum dominiū. l. traditionibus. C. de pac. sequitur ergo q⁹ ille cui prius traderē⁹, ꝓpter ti. precedētem efficeretur dñs. ⁊ ille preferē, istā rōnem vult gl. ibi. hic in ver. prioꝛi. Cy. ⁊ alij oēs scribēte⁊ plen⁹. d. Abb. Jan. in cōsil. cclj. incipit quo ad primū dubiū nunqd stante statuto predicto. in. ix. col. in. ij. vol. ¶ †Hinc ex ista ratione infero primā limitationē ad hāc l. q⁹ si prior emptor priuilegiat⁹ sit, ex solo ℈cto emptionis vel donationis transfertur dñium sine traditione, vt in ecclesia ⁊ ciuitate. l. si. C. de sac. san. ecc. tūc haberet locū ista. l. q: tūc prefertur eccl secūdo emptori, etiā si prius esset tradita: q: cū solo pretio ti. sit trāslatū dñium in ecclesiā vel ciuitatē, certe postea vendendo ⁊ tradendo alij nullū dñium pōt in eū ſm transferri. ita ꝫ gl. ordi. in. d. l. sine aūt. ſ. duobus. quā vide oīno gl. ⁊ doc. in. d. l. si. ꝫ oēs hic. Jo. an. ⁊ alij in. c. cōtinebat. de his q̄ fiunt a prela. ⁊ istud ꝓcedit etiā si scōs emptor sit eque priuilegiatus, vt tenet gl. approbata in. d. l. si. sup ver. in rē. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij. Quod dictum est in ecclesia ⁊ ciuitate per il. l. fi. idē intellige in pauperibus, q eodē priui gaudēt, q⁹ ex solo ti. siue ex solo cōtractu trāsferē dñium sine traditione vel poss. vt habet in. c. ij. de cōsue. ita Bal. ⁊ Ang. i. d. l. si duob⁹. Bal. i auf. quas actiones. C. de sac. san. eccl. tamē illa. l. fi. multas recipit limitationes quas ibi dixi. ¶ † Scōo infero ex ꝓdicta ratiōe scōam

b no. limitationē⁹ ad hāc l. q nō ħ locū i ꝓncipe vēdēte ⁊ donāte rē duobus, cū ex sola donatione seu ex solo cōtractu principis videtur posse dici q⁹ dñium sine traditione trāsferat per illud q⁹ no. Jo. an. c. olim. de ver. sig. nō inuento tū hanc limitationē in specie traditam per scribentes in cōibus locis ⁊ habeo istū passum quotidianū pro valde dubitabili. Jdeo opere pretiū vsuz est illā plene discutere ⁊ examinare. ¶ Et pro pte

c supra dicta q⁹ nō habeat locū in principe c, facit id q⁹ multū egregie inquit Bal. in prelud⁹ feudoꝝ in. ℈. col. vbi formaliter inquit q⁹ eoipso q⁹ princeps dat vel donat trāsfert dñiuz, nec requirit aliqua traditio vel poss. alle. cle. auditor. de rescrip. l. bū a zenone. C. de quadri. prescri. ⁊ c. inter dilectos. extra de fide instrumen. sequitur. d. Alex. in cōsi. cccxxvij. incip. in hac causa ⁊ lite. in vlt. col. lib. ij. facit quod no. Bald. in. l. fi. in prin. ff. de consti. prin. alibi Bal. in. c. ad audientiam. de prescriptionibus. colligit ex illo tex. q⁹ ex priuilegio principis trāsfertur ius sine apprehēsione possessionis. ¶ Alibi dicit nota. Bald.

¶ Limitationē xxvi⁹ tas limitationes vide per Jas. in. l. si. co. pe. ℈. de sacrosan. eccle. Socy. in fallē. reg. cxvij⁹. Et amplia in feudalibus. Alex. lib. j. consi. cxxvi. viso. xxvij⁹ Barth. singu. lxxij⁹. volo tibi re. Bar. consil. lxxxvij⁹. in causa mota Purp.

¶ Alex. lib. v. cō si. xij⁹. Jas. i. l. traditionibus. ℈. de pact. Purp.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in.c.i.qd sit iuest.in vsi.feu.q si papa vl pnceps dicat assigna mus tibi t ale castrū cū plenitudine iuris, vel p alia eq pollētia ꝺba,nō est necessaria possessio facti:vt ibi p glo.t ibidē no.per And.ō iser. ¶ Scōo adduco illō qō no.ōt Ang.magis i spē ad ppositū in.l.officiū.circa fi.ff.de rei vē.q lz p solā istrumētum ꝺctus, nō ꝓbetur ꝺniū sine alijs adminiculis: fallit sm eū nisi sit instrumētū cōtinēs dona.principis ex certa ei⁹ sciētia:q; princeps hz ptātē trāsferendi ꝺniū ad libitū volūtatis sine alia tradi.qō bñ no. ¶ Tertio ꝛfirmo alio meo fundamēto,nā princeps est.l.ai ata in terris.ff.pe.in fi.in aut.de consul.

6 gl.i l.t q.ff.de iur.om.iu. † itē ego habeo q ꝺct⁹ celebrat ip principē vel cū pncipe habēt vim,l.t censef.l.ita no.bar.in.l.cesar.per illū text.ff.de publica.Bal.Bar.t alij in l.pe. per illum text.C.de dona.inter vi.t vx.t idē Bar.in.l.ciuitas.i.f.col. vbi dixi.ff.si cer.pe.cū alijs cōcor.ibi p me signatis: sz ego habeo q p.l.trāsferr ꝺniū fine tradi.ita no.Bal.in.l.j.circa prin.in.j. no.C.de le.eodē modo p cōsuetudinē vel statutū transfertur ꝺniū sine tradi.imo possessio.vt no.Cano in.c.scōo,de cōsue. Bal.in.l.fi.in.iiij.col.C.de sa.sān.ec.Ang.in.l.fi vacātia.i lectu. no.in repe.C.de bo.vacā.lib.x. ¶ Quarto facit qō ingt Bal.

7 in ti.de pa.cōst.in co.xxxi.in.ver.possidēt. † q si pnceps cō
a cedit alicui ꝺfficiū vel gratiā,q pnor est tpe⁹ ponor est in iure, l.in cōcedendo.ff.de aqua plu.arc.c j.qui succ.da feu.tene.et istud facit sm eū ad 2cessiōes quas facit⁹ t pncipes ꝺ aqs publicis, vt semp intelligant reseruata iura t cōmoditates eorū quib⁹ prima cōcessio facta est.l.labeo.ꝶ.i.famil.herciscun.t ad hoc vide oīno Bal.in.l.j.in.j.col.ff. de cōst.prin. Facit qō bñ ingt Bal.in.l.ꝶ.in.iij.no.C.de leg.vbi dicit ꝙ pnceps 2cessit alicui bñ merito castrū si postea illud 2cedat alq;scōa 2cessio est ipso iure nulla.ita ꝺcit esse tex.t gl.oī.i.l.si qua loca.C. de fun.t sal.rei pomi.li.xj.qō reputat bñ no.dignū.t sequūt simpliciter Jul.t Pau.de ca.ibi q ꝺcit ibidē q Bal.tepe de hoc facit mentionē q; istud cōtingit ibi in facto suo:q; papa Urban⁹ sextus ꝺnauerat Bal.castrum in comitatu eugubiēsi. postea ꝺnauit alteri:ōt q Bal.nūq potuit obtinere possessionē talis castri.q̄uis a lōgo tēpore litigauerit in curia rom. Addo bene facere tex.i.l ꝑdia.t ibi Bar.in specie no.fing. limitat.C.de loca.prę.ci.vel fil.li.xj. ¶ Quinto principaliter nō eū ꝺo p medicata suffragia alle.Lu.ro.ita in terminis t in specie decidentē,licet nulla penitus mentionē faciat de ꝑdictis quatuor fundamētis in cōsi.cc.xcvij.inci. circa ꝓmissas ꝺubij cōsultationē.mouet Lud.ro.ꝓcipue:q; sic videm⁹ in beneficijs ecclesiasticis:q; si vacat beneficiū ecclesiasticū,t cōferat primo vni iuste: ille ꝓferē alij, cui scōo fuit collatū ꝺato q ili prius tradita fuerit possessio vt ꝺcā in quarta limitatiōe. tū istud est multū a remotis.scōo t principali⁹ mouet per illud qō sing.decidit Jo.an.in.o.c.cōtinebat.de his que fi. a prela. in nonella.vbi sing. † tenet q ista.l. nō habet locū in personis ecclasticis vēdētib⁹.in qbus semp ꝓferē ꝓm⁹ emptor non scōs:ꝺato qō sibi pn⁹ tradita sit res.ad ꝺouei Jo.an. † q; ecclesia ꝺz esse ᵇ cultrix t matrix iusticie:vt.c.j.ver.hz ꝺiuersum. de alie.feu. ¶ Itē ecclia nō debet in suis 2ctib⁹ fraudem ad hibere,c.p tuas.de dona.cle.cū illusio.de remū. Item,nec ꝺz laqos tēdere vel adhcere.xxxvij.q.j.c.de viduis.el.i.hz sm Lu do.istemet ratiōes q̄ militant in ecclesiasticis pſonis militant etiā in pncipe:patet, q; nihil est qō luce clari⁹ ꝓfulgeat,quā recta fides in pncipe.tex.est in epla inter claras.C.de sum.tri. nec princeps debet aliquē circūuenire vel decipere. l.j. in fi. C. de his qui ve. eta. imp.ne inde iniuria oriatur, vnde iura nascantur.l.ineminerint.C.vnde vi. ita Ludouici.ro. ibidem tū illud ꝺctū Jo.an.est cōiter reꝓbatum vt infra plene in.vij. fallentia fiue limita.ꝺcēt.ergo correlarie ꝺstruit fundamentum t decisio Lu. ¶ Quid tenēdū in passu p;incipali: licet ex ꝓdictis ꝺrū videat ab ista snia recedere ꝓsertim cum nō inuenia contradicentē:tamen hec opinio t limitatio mihi nō videt tuta:q; licet verū sit q pnceps per viam priuilegij ꝓssit trāsferre ꝺniū sine traditio.vel pol. t in istis terminis loquunt⁹ t intelligi debēt.ff.adducta:tū si sup aliqua re cōtrahat,donādo ad supplicationē partis vel vendendo nō videt q magis trāsferat ꝺniū sine traditione,q̄ priuat⁹: ergo ita hz locū ista.l.in pncipe cōtrahente,sicut in priuato:sec⁹ si p via priuilegij tūc limitatio ꝑcedit. Ad hoc allego i spē Bal. in.c.ij.in.vl.co.de no.for.fid.in vsi.feu.t vbi.ꝺ.Ang.ō iser.vbi ꝺcit Bal.multū referre vtrū ci⁹ principe Jhac.t in tali 2ctu seruādū est ius cōe vt si post 2ctū:pncipi sit obligat⁹ ad tradēdum,t añ traditionē nō acqrit ꝺniū nec possessio.vsi sm.l. pēs.t.l. bene a zenone.C.de quadri.ꝓscri. debēt intelligi interueniēte traditiōe.si ꝺo princeps gratiā facit, non p viā cōtract⁹ tunc ex ipsa gratia bene ꝺnium trāsferr sine traditione qr ista est natura collatiōis gratose.vt i.c.si tibi absente.ō ꝑb.

8 ¶ Est tpe.Adde a in regula q prior. de regu.iur.libr. vj.t in.l.quoties vtrusq;.ff.e.tit.

b ¶ Dz esse.Addō docto. in.c.inter alia.de īmu.eccl.

c ¶ Beneficio. ad de Jnnoc.t Jo. de imo.in ca.nisi cum prīdem. de renun. Jo. an.in r'a quod ob hoc cām. de regu. in. lib. vj. in mercu. Lud. ro. in cōsi. eccly.inci. omni potētis.car.3ab. consi.cl.inci. que situm fuit sepe a me,

9 ¶ Papa ad libi
d tū.Adde Abb. 8 in. c. cōstitutus. in.iij. col. de reli. ꝺo, vbi ꝺcit qō b tempore suo fuit statutum in con sili. basiliensi, qō nec epūs nec Ab. possit transferri inuit⁹ sine rōnabili causa. idem Abb.in.c.fi.in fi. ō post.pla.ꝺcēs ita fuisse statutū in ciuitate pisarum.in consi.cui ꝓfuit Alex.pap

10 ¶ Possidēs.adō
e Bart.2si.lxxiij. petrus vendidit Alex.li.iij.consi. cxv.viso. Et extē de etiā si sit pcurator cōstitues, socy.lib.iij. cōsi. pen. Presentis sublimitat sex modis deci.in.l. contractus.ff.de regu.iur.t consi. ccccl.xxv. satis. Purp.

in.vi.vt ibidē pleni⁹ per Bal.videre poteris:t postea subdit Bal.quod quelibet gra principis cēset priuilegium:vt notat Jo.an.in.c.olim.de ver.sig.in nouella.ista recollegi ꝓpio studio q̄ subjicio snie cuiuslibet melius sentientis. Et cōferūt ad q.quā infra ponā:nūq d ista l.habeat locū in feudalib⁹. t erit
11 pulchra qō quā notabis. ¶ † Tertio principaliter limita regulā hui⁹.l.ꝑcedere in 3ctibus in quib⁹ nō querit⁹ ius sine traditione.l.traditiōibus. C.de pac.secus si cōstituatur ius ex solo titulo:vt in duob⁹ i qb⁹ fuit diuersis tpib⁹ hypothecata eadem res.nā cum sola cōuētiōe sine traditione trāsferat ius in pignore hypothece:in.l.j.ff.de pig.ac.ideo ille ꝓferē cui pn⁹ res hypothecata fuit,nō cui pn⁹ tradita est vt i.c.q poz.de re. iur.in.vj.l.potior.t.l.q balneū.ff.q.po. in pig.habeā. t melior tex.t clarior de iure in.l.si prior.ꝶ.fi.ff.eo.q po.in pig.ha.ita limitant Cy.Joā.fab.Bal.Sali.Pau. de cast. cōmuniter oēs
12 hic. ¶ † Ex hoc ergo ifero quarta principalē limitationē ad hāc.l.q nō habeat locū in beneficialib⁹: q; si vacat beneficiū ecclesiasticū:t primo vni conferat,ꝺato q postea cōferat alij t ei tradat possessio, tū ꝓferē primus t non scōs cui prius tradita est possessio.c.capitulū sancte crucis.vbi plene no.ō rescri.c.q a cūctis.t.c.si tibi.de ꝓben.in.vj.c.si tibi.t.c.ꝺuob⁹, de rescri.in.vj.dūmodo prima collatio beneficij fuerit iure facta,vt habes tex.t exꝑplū in.c.illud.t in.c.suggestum.de iure patro.t ro est q; in ꝺfficialibus nō requirit⁹ traditio vel quasi vt acquirat ius in ꝺfficio:vt plene no. Ꝺy.in.c.q prior.de re. iur.in.vi.sicut nec ad perdendū beneficium requiritur electio de possessiōe vel quasi q; sufficit q̄ sit priuatus titulo bñficij,ad hoc vt ꝺfficiū ꝺcat vacare.facit no. Jnn.in.c.cum no stris.de concess.preb.ita limitat Jo.fab. Bal.Sal.t Pau. de
13 ca.t Lu.ro.in.d.con.cc.xcvij. ¶ † No.t̄ contra hoc vnum diligenter qō si papa cōtulit vni ꝺfficiū ecclesiasticum:ꝺcitur ō plenitudine ptātis illud sibi auferat,t cōferat alij. tenet papa q puidere ꝑmo de eque bono ꝺficio. ita tñ. Bal.nec recolo alibi me legisse.in.c.j.ff.ad hoc.in.vij.col.per gl.ibi,de pa.iur.fi. in vsi.feu.qō reputat Bal.no.dignū. ¶ Sz aduerte hz nullibi inuenīā hoc ꝺctū reprobari tamen non credo q sit verum:q; cū in collatione beneficiorū papa habeat plenitudinē potestatis.c.ꝓpositum.de cōcef.preben.in.vj.c.si papa.de priui.in.vj. cle.j.ne lite pē.ideo pōt papa ad libitū⁹ reuocare: vt no.gl.oz. ix.q.iij.c.p principalē.t ꝑdat tex.valde fin.i cle.ꝺnd ū.ꝶ.verū. de sepul.vbi ꝑdat q tāta est plenitudo ptātis papę t spūalib⁹ t sic in beneficijs qō nedū collationez aie factā sz etiā que per
14 alios facta est pōt infringere t renocare.t ita illū text. ad hoc ꝓ valde singulari allegat Lu.ro.a quo ꝺdici in 2si.cc.xcvij. ꝓalleg.in.ꝶ.col. ꝓsertim cū Bal.ꝺcat accessisse plenitudinem ptātis papę:quo casu certū est qō plenitudini ptātis papę nihil pōt resistere nec opponi vt inquit bal. in ꝓoemio de cre.in vlti.col.t alibi sepe. cogita tamē in hoc q; nō ponoꝝ
15 cōstanti. ¶ † Quinto principaliter limita istā.l.t no. inter a
e lias hāc limitationē q; quotidie ꝛrigit,q̄i oēs possidēs, t vē ꝺdit rē alicui,t constituit se nomine illius ꝑcario possidere. q; si postea vendat alteri t actualiter tradat:tū ꝓpter cōstitutū qō semper notarij nostri in instrumētis apponūt,ꝓferet primus empt⁹ t nō scōs:ratio est q; licet constitutū sit act⁹ fictus,tū ꝓ illud trāsferr ꝺniū t possessio,sicut si vere traditū set tex.est in.l.certe.ꝶ.j.in ꝛbo.ꝓprie habere ꝺcōr.ff.de precario.ꝓ quē tex.ita ingt Bar.in.l.emptione.circa fin. ff. de pac.
16 sequit Bal.in.c.idē est si investitura.de natu.feu.† t ꝙ per cō stitutionē ꝑcarij transferat ꝺniū t possessio.no.in.l.q̄uis. in.j.ꝶ.si cōductor.t.l.qō meo.i ꝑn.t.l.inter dictū.in ꝑi.ff. ō ac q.pos.Bal.in.l.j.in.ij.q.C.qñ licē.ab emp.ꝺif.t in.l. q̄dā.post gl.ibi.ff.de rei vē.Ang.in.o.l.q̄uis.in.j.t istud ꝑcedit ēt si vē ꝺditio fiat per pcuratorē.t ꝺct⁹ possidēs ꝛstituit possidere nō mine pcu.tū ꝺno acquirit ꝺniū t possessio. ita late cōcludit Bar.reꝓbata opi.Buil.de cu.in sua ꝺuina repetitiōe.l.si q ꝙ emptorē.ff.de vsu.in vl.q.in pe.t vl.col.t i.o.l.ab emptione.in fi.cū suis cōcor. ꝛstā limitationē ad hāc.l. hz nō sic ꝺclaret,tradit originalr Guido de suza.hic t in.l.fi.C.de fa.sun.ec. Jo.an.in addi.Spe.in ti.de emp.t ven.ꝶ.sciēdū.ver.t not.qō
17 si aliqs.ōt Ant.de bu.l.c.cū venissent.in.iij.co.de re.spo.Panor.in.c.ij.in vlt.col.de cōsue.t in 2si.cc.ij.in.j.vol.qō inci.quo ad primā ꝺbiū nūqd stante statuto ꝓdicto.in.ix. col.t no. Bal.quem videas in rub.C.de Jhen.emp.in.xvj.q ꝺ.Ales.ō imo.in cōsi.xiij.inci.circa primū ꝺbiū quo queritur nūquid ꝺcta donatio.ad finē in.j.vol.t i cōsi.xxv.in.iij.vo.inci.viso te stamēto 2dito p Angelutiū.i vl.col.bunēsis in repertorio suo
18 in ꝛbo emptor. ¶ † Limitat tū no.Bal.in ꝑalle.xvj.q.iij.ō cedere duobus cōcurrentib⁹. primo si vēditor cōstituens tpe cōstituti possidebat.scōo si sibi fuit solutum pretium,vel habita fides de eo vt ibi ꝓbatur p eū. Imo fortius inuenio Alb.de ros.no.

rosa.no.casum in ꝓposito decidere in ru.C.de do.in.j.col.ad fi.t seq.q si faciēs testamētū ꝺxit se ꝺnare inter viuos illis q; ꝺbus in testamēto reliquit cōstitutēdo se tenere t possidere p illis qb⁹ in testō reliquerat.t velle valere ꝺsposita in ipso testō iure ꝺnatio inter viuos:qō si postea de ꝺnis suis alij ꝺnaret inter viuos,t ꝺcidit aliqua ex istis q iā relict⁹ erat,in testamēto:qs istoꝝ ꝑferē? ꝛcludit q primus cui in testamēto est relictū erit potior:rō q; testator cōstituēdo se ꝓ illo tenere et possidere trāstulit in eū ꝺniū t possessorium⁹ ꝑri.alle.ergo erit potior:allegat istā.l.cū hic no.in.l.sz t si res.ff.ff.ō publicia. cū ꝺnatio inter viuos ꝛba sicut alij ⁊ct⁹ pōt in testamēto celebrari vt ꝑbat in.l.assignare.ff.si de assi.liber.not.gl.t doct.in.l. heredes palā.ff.de testa.cum concor.tū doct.hoc intelligunt verū q̄ cōtractus tales cederēt ad ꝓpositū testamēti, alias
19 secus. ¶ Ilot.tū diligēter † q si ꝺns possessor cōstituit se possidere post mortē suā,tale cōstitutū nihil valet: ratio q; constitutū cōfertur in tps in quo ꝺsinit esse possessor.l.i.ff.fenola. ff.ū qs test.li.inf.esse fuerit.ita sing.Iquit Ang.in l. q̄uis.in.i. ꝶ.si 2ductor.ar.illi⁹ tex.ff.de acq.pos.t ꝙ valde sin.refert t seqtur ꝺ.Alex.in cōsi.lxxxij.in.ij.vol.qō incipit pspectis his q̄ in supascripto ꝛthemate narrant.in.iij.col.t in 2i.lxxxiij.in.ij.vo. vt ibi no.per eū post Old.Lau.in cōsi.cxxxix.inci.ad habēdū
20 aliqualē notitiā in quinto dubio. ¶ † Sexto principaliter limita istā.l.qñ res est vēdita vni,t ēptor illā signaturā:si postea vēndat alteri,t tradat ꝓferē primus scōo. rō est,qr per talem signaturā trāsferr ita ꝺniū sicut per traditionem. Et ideo si ali quis exꝑtus in tuo nemore emit duas arbores,t cū securi eas signauit per talē signaturā que cedit loco traditionis, trāsferr ꝺnium.tex.habes t exemplū in.l.q si necꝑ.ff.de ꝑri.t cōmo.rei ven.ponit Lud.ro.in duobus singularibus suis.Istud tū fallit in vegete vini empta,in qua ꝑ solā signaturā nō transfert⁹ ꝺniū.tex.est qui reddit rōnē fallētie in.l.j.ff.si dolū.ff.de ꝓferr.ꝺniū.tex.est qui reddit rōnē fallētie in.l.j.ff.si dolū.ff.de pe
21 ri.t cōmo.rei ven.t de vtroq; vide no.Bald.in rub.C.de ꝑri.t cōmo.rei ven.t no.Jo.an.in.c.ij.col. ¶ † Septimo principaliter limita t hic
22 attende nō habere locū in personis ecclesiasticis vendētib⁹:q; tū semper erit potior primus empt⁹.t nō scōs:etiam si scōo fuerit prius tradita res.ita cōcludit Host.t Jo.an.in.c.cōti rialia.de trāsla.prela. Et ꝙ hoc ipsi reꝓbāt intellectū primū nē Jstū.Ita ꝺcit Bal.in.l.si quis cū inter canonicos.ff.de ꝓbat. Item cause scōa.ꝶ.pen.ff.de mino.l.cū vendere.t.l.item si pretium. Et ꝙ hoc allegare gl.reputatā singularem in.c.ea enim.ꝶ.hoc ius porrectum.t.q.ꝶ.ij.q dicit ꝙ hz laicis,licet in Scripturis se decipere,tū istud nō hz ecclesiasticis personis quam
23 gl.allegāt t sequunt.d.Ant.t Pan.in.c.in ciuitate.de vsur. Jtē mouetur † q; spiritualis plenſus fortioꝝ est quā carnalis: vt patet in.c.vl.de spō.duo.ideo fortius opat.in.c.iter corporalia.de trāsla.prela. Et ꝙ hoc ipsi reꝓbāt intellectū primū nē tuas.de don.nec alicui laqueū iniicere.vt ꝺxi in.ij.Iimitatiōe Bal.quem videas in rub.C.de Jhen.emp.in.xvj.q ꝺ.Alex.ō imo.in cōsi.xiij.inci.circa primū ꝺbiū quo queritur nūquid ꝺcta donatio.ad finē in.j.vol.t i cōsi.xxv.in.iij.vo.inci.viso te stamēto 2dito p Angelutiū.i vl.col.bunēsis in repertorio suo
24 in ꝛbo emptor. ¶ † Limitat tū no.Bal.in ꝑalle.xvj.q.iij.ō cedere duobus cōcurrentib⁹. primo si vēditor cōstituens tpe cōstituti possidebat.scōo si sibi fuit solutum pretium,vel habita fides de eo vt ibi ꝓbatur p eū. Imo fortius inuenio Alb.de

aliā ecclesiā:q; ex solo titulo in eā trāsferr ꝺniū sine traditione, vt ꝺxi.ō.in prima limitatione,t licet Jmo.in.d.c.continebat. istud vltimū reꝓbat:q; qñ ecclesia vēdidit alteri ecclesie,cum vtraq; sit priuilegiata cessat priuilegiū,t vtit iure cōi. sed fallit Jmo.q; nō est priuilegiata:nā ecclesia vēdēs nō est priuilegiata:sed emēs sic:q; in eā emētem ex solo titulo trāsfertur ꝺnium sine traditione.l.fi.C.de sac.san.eccle.t ita declarat Bar.in aut.quas actiones.in.ō.colum.eo.tit.t inclinat Pan.in.d.c.continebat. ¶ Ego eandē opi.tenēs 2tra ſDost. t Jo.an.eā 2firmo infra scriptis medijs. ¶ Et primo q; quā do non sumus in materia spirituali,nec in materia peccati, leges ciuiles que nō sunt expresse reꝓbate a iure canonico,nec dānū afferūt seruant in foro canonico,t i pſonis ecclesiasticis. ita no.l.c.j.ō op.no.nū. cū alijs ꝺ statim allegādis,t Panor.in c.fiiius.vbi singulariter limitat per illum text.de iu.fed sic est in
25 ꝓposito igit ꝛc. ¶ † Scōo moueor, q; qñ aliqd est dubiū de iure canonico t reperit clara regula de iure ciuili,ꝺs tari iure ciuili etiā in foro canonico:cōcurrētibus his que statim ꝺxi. sicut ꝺcim⁹ ecōtra,vt est glo.in.c.ij.t ex suspecto.de foro cōpe.t c.p venerabilē.q fi.sint legi.t in.c.raynuti⁹. de test.vbi hoc prin cipaliter pꝛobat iūctis notatis.in l.quaq;.cū simi.C.ad le.fulli. ¶ Tertio t fort⁹ moueor,t in hoc facio capitale.l.i rōne fundamentali hui⁹.l.f.q; ex solo titulo nō trāsferr ꝺniū:ꝙ assigna
b u.ꝶ.an ꝑnā,nā qñ ecclesia ꝑmo vēdit vni,ex solo titulo nullū ius nec vllū ꝺniū transfert:vt.ꝶ.ꝓxi.ꝺcebā:vñ si postea vēdit alij, t tradit,q; semper ecclesia remāsit ꝺna,certe vēdendo t tradendo scōo,trāstulit in eū ꝺniū:ergo necessario ꝓferē ꝑmo.bñ ve
c rum est q ecclesia postēa seinel vēdidit ꝑimo:nō bñ facit vēde re scōo:q; nō debet esse variabilis,nec ꝺz illaqueare ꝑmū inc fraudare,t ita ꝑcedit oīa.ꝶ.in 3tiū adducta: tū per hoc nō se quit q ꝺ si vēdit t tradat scōo,quin in fm ꝺniū trāsferat:cū nō
24 potuit i ꝑmū ex scōo ꝛtrāsferri ꝺniū.t ista est ratio. ¶ † Concludo ergo ex ꝓdictis, q; ista lex hz locū etiā i clericis t ecclesiasticis pſonis vēdētib⁹ rē ꝺuobus,vt ille ꝓferat cui pn⁹ tradit. qō no.p extēsionē t ampliatiōe hui⁹.l.i.t si tu subtilis ꝺcas d
quo ista 2clusio pōt stare: q; ista.l.ciuilis non pōt ligare clericos:etiā si faceret mentionē de eis:quāto minus clerici t ecclesiastice pſone cōprehēderēt sub generalitate hui⁹.l.vt habet in c.ecclesia sancte Marie.de 2stitutionib⁹. facit tex.i.c.bñ gdē. xcvj.di.cū ii. Rnde q; verū est in statutis ꝛferiorū a ꝓncipe:ita ꝓcedit obiecta:sec⁹.l.i imperatoris cōis: q; dūmodo peccatū nō cōmeat: nec dānū inferat ligat etiam pſonas ecclesiasticas.t.ꝺist.j.t.q.q.t no.in.c.j.de ope.no.nū.expresse Host.t Jo. an.in.c.fi.de sol.ita in terminis rñdet ai Jo.ō Imo.l.d.c.cōtinebat.in vlt.col. ¶ Ego vltra hāc sol.cōdero q; sic pollit noiuxta rñderi:t ꝺco,q; ꝺato milies: sine ꝓiudicio veri: q; ista.l. d tangit ciuilis nō possit ligare clericos nec ecclesiasticas pſonas, tū ꝺco,q; qñ nō haberemus aliquā.l.in mūdo:tū ꝑ rōnes ꝓ:o xi.adductam:ita ꝑcedit in ecclesia t ecclesiasticis pſonis sicut in laicis:q; qñ ecclesia solū vēdit vni,ipossibile est q; ex solo titulo trāsferat ꝺniū,q; ꝑ ille est i ecclesia solū qñ emit.i.n. vbi doc. C.de sacrosa.eccle.ergo cū ꝺurat 2ña si postea vendit alij, t tradit in eū trāsfert ꝺniū:ergo ille ꝓferē necessario per punctum rationis q̄uis nunq; haberemus.d.de hoc.nā sufficit allegare rationē licet tex.nō habeam⁹.l.scire oportet.ꝶ.sufficit.t ibi expresse ad hoc no.Bal.ff.de exco.tuto. ¶ Tertio etiā si nō habemus tex.nec ō im e ciuili nec canonico:in illud ꝑcedit i eccle
25 siasticis personis:† qi querele.l.vel tex.t.vbi habemus rationez nō est mīi infirmitas mētis t intelect⁹:sm Xpistō.quē sic pulchre allegat Ang.ata formaliter ꝺcēs in 2si.cccxvij.qō incipit in qone vertēte inter illos principes ꝛc.in.ij.col. ita rationabi le ꝺctū ita ꝺbet mouere iudicē ad iudicandū sicut si allegaret tex.l.ꝺcit pulchre And.de iser.in ꝓoemio feudo.in vlti.colum.)
26 ¶ † Octauo principaliter limita istā iegē nō habere locum in matrimonijs in quo ille ꝓferē cū quo interc̄essit mutuus consensus mīmonij ꝑmo,t nō scōo,ꝺato q scōo mulier sit tradita t sequuta copula mīmonij.tex.est i.c.vlt.cū fi.de spō.duo. t ibi vide glam declarantē:t ratio patet ex ꝓdictis in ꝓncipio huius no.ad hāc.Lūcta regula l.nuptias.cū sunt.ff.de reg.iu. ¶ Nono principaliter limita istā.l.non ꝓcedere,qñ scōa vēditio fieret in fraudē ꝑimi emptoris. nā ii secūdus emptor fuit scies vēditionis ꝑimo alteri facte,t cōsequeter participauit de fraude: certe licet per venditionē postea factā mediante traditione nt in fm emptorē translatū ꝺnium,t ꝓpterea ꝓferat ꝑiorē tā ꝑimus rōne fraudis potest talē rem renocare, p actionem in factū,pretonā cōpetētē ad renocādū alienata in fraudem. Ita singulariter inquit Bal.in rub.C.de reno.iis que in fraudē.cred.circa prin. Idē vult Sali.in oppō.t clarius Abbe.de re q ai pōderauit ita forte velle gl.i.hic su p verl.recipere secundū aliā intellectū ad illā gl. ꝺum requirit bonū fi. Et ad

a ¶ Ecclia nō ꝺs. ade Lud.ro.in suis fin.in fa. v. inci.venditio.

b ¶ Qui prio est pſentatus. adde regulā qui prior. de reg.iur.lib.vj.

c ¶ De iure cano ni. Adde ca.clerici.de iudi.c.vl. de secū.nup.glo. iniime.x.di.t in c. si adiutoriū. ea.dist.

¶ Nō possit ligare clericos. Adde Ludo. ro.in l.stipulatio hoc mō concepta. in vij. col.ff. de verobl. Pau.de ca. in.l.si qs id qō. ff.de iur.om.iud. Bec.natā in repe.c. quānis. de pac.lib.vi. Abat th.no.chi. Pet. de anc.consi.cij. incip. in paucis ꝛb. cardin. 3ab. consi.lxviij. inci. in ciuitate trigesti.

Universidad de Deusto Biblioteca

hoc de scō emptore sciente primā venditionē, adde tex. iūctis ibi no. in l. si ea res. ff. de act. emp. qui. ☞. incipit, vter cp nfm.

27 ¶ † Decimo ego limito istā l. pcedere in duobus habētibus eque titulū onerosum vt in p. inc. l. vel titulū lucrativū, vt in fi. sed si primus haberet titulū onerosum. secūdus ăt lucrativū: puta quia dns primo vēdi disset rem vni: deinde eandē alij do nasset z tradidisset, ḡnis verū sit cp in fm trāsferatur dnīū, tn in effectu prim⁹ pferē: q: poterit revocare a donatario, dato cp donatarī nō participauerit de fraude. nec sciuerit de pma venditiōe. ita mirabiliter z singulariter decidit Bal. in rub. C. de his q in p. nō cre. loco suc. circa princ. Et p̄z certo mirabilis est decisio z fortis de qua nō inuenio fieri alicubi spālē mentionem. Et no. cp hūc casum omittit ista. l. si cōsideras principiū

28 z finē eius q̄ est casus medi⁹ inter vtrūch casum. ¶ † Undecimo ego ex mea inuentione limito istā l. nō pcedere qñ dns vēdi disset rē vni. z sibi p̄mississet p solēnē stipulationē eā alij nō vēdere, z p obseruatione p. dictorū obligasset sibi oia bona p̄sentim hāc rē: si postea vēderet alteri, z traderet: nō haberet locū ista l. q: tūc cessaret rō quā assignauī in p. huius. l. q: p tale pactū cū hypotheca impedit trāslatio dnīj in fm, z prim⁹ cen sek habere tus in repetiti l. si creditor. ☞. fin. ff. de distra. pig. fm verā literā pisanā que est negatiua: vt per Bart. z alios in. l. ea lege. C. de ☞d. ob caū. in. l. si ita qs p̄miserit. ☞. ea lege. vbi plene scribit. ff. de ☞. ob. z. l. filiusta. ☞. diui el. ḡ. ff. de le. j. Et ad hoc pōdero p̄cipaliter tex. nfm. in p. ibi iure distrahit. a Scio sen sum: q̄ tūc nō iure vēdit. scō gp pactū cū hypotheca. z illō est qō forte sensit tex. in ☞b iure q. cqd dixerūt gl. z doct. ¶ Hoc ☞probo ex pulchra cautela quā i multis locis tradit Jmo. ad

29 l. emptore. C. loc. vbi h̄ abek ☞ emptor vel alī⁹ singularis succes sor nō teneā stare locatiōi: ☞t Jmo. ☞ ē bona cautela qī locat dom⁹, ☞ dns p̄mittat illā nō vēdere alī sub obligatione oīm bonorū suo:, z p̄sertim illi⁹ domus, q: si postea vēdit. vēdito erit nulla ex p̄dictis z ppter ius hypothece nō poterit expel. lita ingt Jmo. in p̄alleg. ☞. diui in. iūn. col. vbi ☞t ☞ sic alias in contingētia facti allegauit in practica, z idē Jmo. in. l. absenti.

a ¶ Per solā inue stituram. Adde gl. i. c. ū. de ☞suet. Jmo. in. c. in lite ris. de restit. spo. doc. i. c. si qs de in. cens. xvi. q. vij.

☞. ad fi. ff. de dona. Pau. de ca. in. l. iu merces. ☞. i. ff loca. z no.

30 istā limitationē: q: puto q̄ in spē nō imminēs tactā. ¶ † Duo

b ¶ Innestitura. Bal. ☞. col. xxvij. vol. iij. Parp. l. ☞ imperator. de lega. ij. Adde cp dominium vtile transit etiā in suc cessorem vasalli. Alex. lib. v. cōsi. xi. col. iij.

decimo vī limitā la ista. l. in feudalib⁹ in qbus videret potior vasallus. primo q: fuit investitus, dato cp alī facta sit p̄⁹ tra ditio: p̄tz q: ex investitura facta cū pma vasallo ☞petit rei vē. c. i. ☞. rei. de investi. de re alie. fa. z sic vī q̄ in feudalib⁹ tm̄ ope ret sola investitura: quātū in alijs traditio. facit. c. i. qbus mo dis feudū cōsti. p̄te. c. i. de ☞sue. rec. fen. z. c. fi. de feu. cognitio.

c ¶ Et licet. adde q̄ no. de re. de cis. decclegxix. in anti. inci. virtus z Alex. consi. cc gxij. viso p̄cessu cause li. vert. tenēt expresse ☞tra Jaso. z illa opi. contra istum ve riorē videtur.

c ¶ Plenior ītel ligentia. Aret. in l. si ita quis. ☞. ea lege. de ☞b. ob'i. glo. in. c. i☞ mulie res. de iureiur. in vi. Dan. in. c. in tellecto. de iure iur. Jas. in. l. siqs maior. ☞. de trāsa ctio. Parpa. in ☞. si finita. ☞. diui. de leg. j. Purp.

31 C. de iur. delibe. † cp in feudis filj⁹ viuo patre intelligitur investitus, ac etiā possidere, z sic continuat in eū possessio sine alia

b innestitura: b̄z est magna z singularis limitatio ad regulā. l. cū heredes in prin. ff. de acq. poss. quā nō inuenies vt puto ad hoc ab aliquo ponderatā, vide etiā ad hoc Bal. in. c. i. in vlt. col. an mutus vel alī⁹ impfectus. in vſi. feu. qō vltimū, p nūc aliter non discutio sed ptr̄aseo. ¶ Tertio decimo ego limito istā. l. nō habere locū i locat. nā si dns locaret domū vl fundū pmo, vni de inde, postea locaret scō z traderet: tūc pferret primus, dūcto:

c nō secūdus. z no. q: est frequēs z ☞tidianus casus z ☞ nō inueniā bū in sō a scribētib⁹ tactū puto cp istud possit ex multis cōprobari. ¶ Primo ex natura tituli sub ☞ istata est ista. l. s. de rei vē. q̄ ☞petit habēti dnīū, ad denotādū cp ista regla ☞ lo cū in ☞ctib⁹ in qb⁹ agit de trāslatiōe dnīj vel alicui⁹ iuris: ☞ p locationē simplicē nō trāsfert aliqd dnīum. l. nō solet. vbi glo. z Bar. ff. loca. Bar. in. l. manumissiones. in fi. ff. de insti. z iur. lex enī ☞ itelligi fm titulū sub quo situata est. l. imperatores. ff. de in diē addic. tūctis his q̄ no. Bar. i. l. j. in. ḡ. no. ff. si cer. pe. cum multis ibi additis, z ppterea tex. iste cū mysterio loquit in vē ditiōe z donatiōe. ¶ Scō ☞probat. q: i locato cessat rō fun damēt alis hui⁹. l. quā. ☞. assignāti. in prin. quā potes p te vide re. ¶ Tertio facit regula quā p hāc. l. tradidit Bart. hic, dicā

33 in seq. † cp qī duo requrunt ad ☞summationē alicui⁹ actus, ille pferē in quo p̄z illa duo requrunt: vt est hic in trāslatiōe dnīj in quo duo requrunt. ☞. titulus z possessio: sec⁹ si vnū sufficeret. ☞z cū in locatiōe simplici nō ☞t venire trāslatio dnīj: certe tradi tio rei q̄ nulla tradītionē iuris importat: nō excludit habētē po rē locationē. ¶ Quarto facit gl. c. ☞. in gl. i. de ☞pō. duorū. alleg. l. in operis. ff. loca. z vide q̄ no. per glo. ☞. alios in. o. l. in operis.

¶ Quinto accedat tex. no. in. l. ne cui. C. loc. iūctis ibi traditis

34 per doc. † Quartodecimo limita hāc. l. pcedere, qū vna res fuit vni vēdita, alij postea vēdita z tradita: tūc pferē ille cui p̄ius fuit tradita. si aūt vna res fuisset diuersis tpib⁹ duob⁹ vēdita: ☞z neutri eorū fuisset tradita. z ambo ☞currerēt: tunc q̄ ambo h̄ nt solū titulū, ille pferē cui p̄ius fuit vendita. per ea q̄ habent in. l. in oris. ff. loc. sive p̄ma venditio fuerit iurata sive n. ☞. sec⁹ tū ēt si dns pmo solū p̄missiset vl inrasset vēdere, post ea vēdidisset scō: pferē tūc scō: q: aliud est p̄mittere de vēdē do, aliud vēdere: q: nō sequit p̄omitto vēdere: ergo vēdo. arg. gl. l. vēdētis. C. de ☞b. emp. z p̄dictis casib⁹ dns q̄ vendit si h̄z facultatē rei tradēte, cogit ad tradēdū ☞ se, sin opi. ☞. Bar. ma gis cōiter approbatā: vt p gl. in. ☞. p̄tiū. inst. de emp. z vēd. z p Bar. z alios in. l. stipulatiōes nō diuidunt. ver. celsus. ff. de ver bo. obl. Bar. in. l. certi ☞dicto. in prin. ff. si cer. pe. Jmol. z Joā. an. in. c. sacro. de sen. excō. p̄dicta sunt q̄ ponit Jo. de imo. in cō mēto. c. cōtingat. de iureiu. i ☞. dxxxv. Et vltra eū cp aliud sit vēdere, aliud ☞mittere vēdere, vide do. Alex. cū multis cōcor. ibi p eū adductis in cōsi. cxv. inci. viso themate suprascripto. i ☞. col. z tex. in. l. in bonefidei. ver. si tū. in. j. vo. z ibi no. per Elibe. z Pau. de ca. pulchra qōne. ff. ☞ eo cp certo loco. z legit Pau.

35 de ca. sub. l. si heres. illo tit. ¶ † Quintodecimo z vltimo limita istā l. pcedere, qñ vēditio vel donatio esset facta duob⁹ a dño, vel etiā a nō dño p̄fertur: in rei vē. z in publiciana ille cui p̄⁹ fuit tradita: ☞z si vēditio esset facta diuersis a duob⁹ nō omnis tūc non p̄fertur in publiciana ille cui p̄ius fuit tradita: ☞ q̄ est in possessione. l. sive aūt. ☞. si duob⁹. ff. de pub. z ibi vide plenā z magistralem gl. quā allegat z nō examino ne ista. l. ni mū crescat. sed potes videre p doc. z ibi adde tex. in. l. si ea res. ☞. ff. de act. emp. Pau. de ca. in cōsi. cccl xxiij. Et limita vt no. p Bal. in l. ☞. C. de furt. nisi ille nō dns esset fur, latro, vel alius in mala fide. ¶ Not. tū cp si tempore facte venditionis vēditor nullum dominū vel ius habuisset in re vēdita: certe dominius postea superueniēs cōfirmaret vēditionē illius cui p̄ius fuisset tradita. nō aūt vendita: per. l. si titio a Scio sensu. ff. de rei vē in l. cum vir p̄dictū. ff. de vsucap. z l. si qs alienā. ff. de ac. emp. Adde tu glo. no. in. l. si ea res. ☞. si sup verbo tuendus est. z est gl. ☞. ff. de act. emp. ita formaliter decidit Ludo. roma. in consi. cclxx inci. p decisione ppositi thematis p̄mo ☞. z ad hoc vl tra eū vide q̄ decidit tex. in. l. idemq. ☞. si tibi. ff. de act. emp.

36 † Huc vltra regulā z fallētias p̄dictas, quero, p pleniori in telligentia tex. nunquid ista. l. procedat si p̄ma venditio vl do natio est facta cū iuramēto, deinde eadē res fuit vēdita simpli citer z tradita scō nūquid p̄fertur secundus p̄ime vēditio nī iurate: dic cp ☞tādū est secunde venditioni per hanc. l. iuncto ca. sicut in literis. de sponsa ita in ☞ecie decidit Joan. de imo. in p̄alle cōmen. c. cū cōtingat. de iureiu. in duobus locis. ☞. in col. cccxxiij. z in col. ☞equē. qō bene no. p ampliatione hui⁹. l. z potest cōfirmari: q: iuramentū positum in p̄ima venditione nō impedit trāslationē dominij, licet v: dcē p̄ecise obligare ad factū. put tenuit gloss. singularis cōiter approbata in. l. si pecu

Universidad de Navarra Biblioteca

no. eē ẽsse intelligit istū tex. qō vēditor pmiserat emptori dare ista instrumenta emptionalia. seu sui rituli qō est diuinare ad istū tex. breuiter vide de hoc tex. ff. titi⁹ heres. ff. de act. emp. & ibi gl. eē ẽsse no. qō vēditor bā tenet ostēdere istrumēta sue acquisitiōis & rituli emptiōis: ꝛ nō tenet tradere & ibi ꝺ Bart. qō est no. & pōt quotidie cōtingere. adde tex. in. l. instrumēta. vbi gl. & doc. C. de fideic. vbi habes an heres teneat legatario dare istrumēta acqsitiōis rei legate p defunctū & de vēditore: adde. ꝺ. Ant. & Imo. in. c. fi. de emp. & vēdi. no. Bal. in. l. j. in fi. per illū tex. C. cred. evictio. pig. nō de. & in. c. vasall⁹ si feudū. in fi. ff. de feu. defun. ꝑtēr. fit iter ꝺ & agna. & ibi subdit ꝙ fiet si vēditor nō vult pducere vel ostēdere instrumēta sui tituli & acqsitionē & ꝺt qō seruabile in practica. Ynn. in. c. ꝟ. ppetuus. de fi. instru. de q̄ practica habes p Bart. & oēs in. l. j. vbi soleo plene

47 dicere. C. ꝺ edē. cū multis ꝛcor. ibi signatis. ¶ †Septimo no. in ℣. erit sane. ꝙ si emptor cui pri⁹ fuit res tradita, ꝙuis possit aliū emptorē agētē repellere, & sic possit ab euictione teneri: tū si nō tueat & patiat rē euinci ab alio emptore quē vōt repellere, tū ꝺ regressum ℨ vēditorē nōe euictionis. ¶ Cōtra istud gl. sup verbo recipere, vult formare. ij. oppo. Prima est obscura nec gl. eā aperit: ꝙ sic induco vt intelligas. nā tex. in ver. erit sane. dicit qō est in arbitrio repetere pretiū qō dedisti cū vsuris:

48 cōtra habem⁹ regulā † ꝙ emptor nunqꝫ pōt agere euictiōe ad ꝓtiū qō soluit ꝛtra venditorē, nisi res vēdita fuerit post sniam actualr euicta. l. vtiq;. ff. de rei vē. l. habere licere. cū si. ff. de euic. sed hic nondū erat lata snia: vel res euicta: qūo ergo pōt agere ad pretiū re euicta. gl. rñdet dupl: primo ꝙ ꝛrariū ꝓcedit qñ emptor vult agere ad pretiū: nō pōt agere: sed hic non agebat ad pretiū, sed exceptiōe per officiū iudicis poterit pretiū petere. vel scō dicit gl. qō imo agebat actiōe ex empto ad pretiū & tūc ītelligē vt dicit gl. qō res erat actualr euicta qō nō est nisi diuinare. Yō Sal. alr rñdet & dicit qō hic aliq⁹ emptor vel vēditor offereb at sibi pretiū, vt videt sonare tex. ibi recipere qui nō dicit agere nec petere. Scō a oppositio gl. est clara qr cū posset repellere illū alium emptorē, qr res fuit sibi prius tradita: ergo si nō repulit apparet qō fuit euicta p sua negligentia & culpā, & quoties res empta eminet culpa emptoris nō potest agere de euictione. l. si rē. ꝟ. j. alle. in gl. Bto. tripliciter rñdet. tene primā sol. q̄ est qō vēditor nō pōt obijcere istā culpā cū ab eo ali⁹ emptor cām habuerit. vt in gl. ¶ Cagio glos. in ver. iure, q̄ timore ꝛtrarij. l. qui duob⁹. ff. de fal. dicit qō vēditio pōt iure fieri duobus quantū ad cōtractū. sed nō quantū ad euadendū penam.

¶ Tamē illā. l. qui duobus. ff. de fal. limitat no. Bald. & Sali. hic vt procedat si prior emptor nō cessauit in solu. pretiō. si autē cessauit in solu. pretiū vendēs rem alteri nō incidit in falsum. allegāt Odo. ita tenere & intelligere illū text. in. l. vēditor ex heredi tate. ff. de here. vel act. ven. & idē sequit Bal. in repor. ta. antiqs. & in. c. facta. si de feu. defunc. cōten. fit. bñ facit. l. q̄dm. C. de dist. pign. late dispūtat & firmat ꝺ. Ale. in. l. a diuo pio. ꝟ. sed si emptor. ff. de re ind. & vide simile limitationē p Ang. & Imo in

a ¶ Filiū quem. Adde de materia istius. l. canonistas. l. c. Raynuti⁹. ꝛ. c. Raynaldus. de test.

49 d. l. a diuo pio. ꝟ. si post ¶ †Scō limita illā. l. q duob⁹. nō habere locū in feudāte rē duobus: qui nō incidit in penā falsi ꝑm Bal. c. fi quis. in ri. quo tpe miles. in vsi. feu. per illū tex. q dicitur, qō scā infeudatio habeē ꝓ infecta: ergo infeudās nō incidit in penā falsi: tū potes dicere qō tex. hoc necessario nō ꝓbat: qr infeudatio habeē ꝓ infecta q̄tū ad diuidiciū ꝑmi va-

50 salli, nō ad euadēdū penā falsi. ¶ †Tertio. o. l. qui duobus. nō procedit in pignore, qr pignoras eandē rē duobus nō incidit in penā falsi. ꝑm Gui. de cu. & Bar. in. l. si qs in pignore. ꝟ. sed & si quis. per illū text. ff. de pig. act. & ibi vide per eos de rōne diuersitatis. aliter etiā intelligit gl. tex. in ver. iure. id est, bona fide, vel sine dolo. quē intellectū bñ pōderaui. ℨ. in primo not. credo in. vi. fa. ¶ Tu potes aliter & notabilr intelligere ꝺba in re. vt dicit in. ꝛi. limita. vel quarto potes itelligere & exēplificare ꝑm tex. c. illud. & c. suggestū. de iur. pa. Et per ista sit impositus finis huic. l. notabili in alma & regia ciuitate Papie, in qua est Florētissimum totius Italie gymnasium per me Jas. de mayno ꝺ Mediolanensem, vtriusque censure doctorem.

¶ Familie erciscunde. Rubrica.

1 ¶ Heres grauatus de fideicō. potest detrahere trebellia. in quā sibi ꝛputatur quicquid percipit iudicio testatoris in illo testa. siue ex bonis testatoris siue aliunde. nu. 2. & 21.

3 Datum gratia conditionis implende, cōputatur filio in quartam trebellia. quā potest detrahere de fundo alias sibi in peculium concesso, & quomodo tota trebellian. debet deduci & supleri ex illo fundo alias concesso in peculium. nu. 4.

5 Quedam sunt verba mere directa: quedā obliqua & quedam communia.

6 Filius grauatus fideicom. non puto & statim, sed in euentum alicuius vel aliquarum conditionum. detrahit duas quartas: limita tamen vt. j. nu. 9. 10. & 11.

7 Trebellia. iuris dispositione computatur in legitimam.

8 Quādo aliquid est dubium de iure ciuili, & clarum de iure canonico: standum iuri cano. etiam in iure ciuili.

12 Sicut reperitur sanctio. ll. ita sanctio testatoris.

13 An testator in testa. possit disponere, quod mulier secundo nubens non incidat in penas secundo nubentium.

14 Datum a coheredibus gratia conditionis implende computatur in quartam trebellia. nu. 18. & 19.

15 Regulariter trebellia. non potest de vna re detrahi sed de singulis rebus, nisi in casu nostro. & nu. 20.

16 Filius pōt detrahere legitimā de vna re eligēda p iudicis arbitrium: niſi testator illam rē alicui specialiter legasset. nu. 17.

20 Filius potest detrahere trebellia. de vno fundo: quē viuo patre habuit in peculium.

22 Quot species quartarum reperiantur.

23 Vbi testator nō disposuit ex ꝑsse de quarta trebellia. detrahenda quāuis detractio fieri possit ex l. dispositione: tamen talis detractio dicitur fieri contra voluntatem testa. saltem tacitam.

24 Dictio: aliquando ponitur ꝓ dictione ꝓ, & econtra.

25 Legatum aliquando potest incipere a traditione.

26 Quando legatarius tenetur restituere, non detrahit aliquid nec ratione trebellia. nec ratione falcidie.

27 Fructus non cadunt in restitutione fideicom. & tamen computantur in quartam.

28 Legū correctio est euitāda: nec ꝺ ꝑ subauditos ītellect⁹ ẽduci.

Filiū quē habētē. Ista. l. ꝑm glo. primā rē & fama est difficilis, & ferē qō Ja. baldu im glosator⁹ antiqu⁹ tenebat ꝙ esset difficilis: qā alia lex q̄ iuris corpore claudat. & propter istas difficultates ꝺt Ly. ꝙ ista lex solet videri valde ꝺ. nobilis scholarib⁹ p̄sertim iuuenib⁹. Bal. dicit ꝙ hec lex famosa difficilis est tripliciter. Primo casus positione. Scō in. 2⁹ defensiōe a ℨ⁹ difficillimis. Tertio in latitudinis materie explanatiōe. Sali. etiā dicit, ꝙ ista lex est difficilis in sui principali materia, in litere expositiōe, ac etiā l suā latitudine & ampliatiōe ꝙ glosatores sup ea fecerūt. Sed. ꝺ. Alex in summa hui⁹ tituli vbi late cōmētauit hanc legē dicit ecōtra: ꝙ ista lex est magis difficilis fama, ꝙ re. & istud ꝺt Ly. hic esse verū. Mihi aūt visum est ꝙ ista lex ꝓ aditu & primo ingressu videat valde difficilis, ℨ vbi progressus fueris studēdo difficultas paulatim cessare tibi videbit. ¶ Premitto ꝙ ista lex legit tribus principalibus modis. Primo mō legit ꝑm lectura antiquorū & verā, ꝙ psequit gl. i. ij. & ij. ibi. Ista tex. dicit filiū quē habētē fundū, quo aūt istū fundū haberet litera nō aperit. Ysti antiqui intelligūt ꝙ ꝑ si in vita concesserat istū fundū filio in peculiū ꝓfectitiū: iste intellect⁹ nō potuit placere ꝛ aliqs glosatorib⁹ ꝓpter ynū in quo grauiter errarūt: et dato vno errore plures ide lequuti sūt. Ista ℨ eos iste tex. vult qō hic filius in diuisiōe effectualiter debeat habere hūc fundū precipuū ℨ si esset sibi cōcessum in peculiū ꝓfectitiū. certe peculiū ꝓfectitiū mortuo ꝑe ꝺ diuidi equalr inter ffes. l. certū. ff. e. qr peculiū ꝓfectitiū remanet i ꝓmonio ꝑis sicut alie res: sed vt. j. ostēdā nō est verū istō, qō filius talē fundū debeat habere precipuū: sed bñ dicit ꝙ quartā trebellianicam de tali fundo pōt detrahere in eo qō sibi restat. ¶ Jō Jo. cre. inberēs errori alio mō intellexit tex. & pseqt gl. magnā. in ℞bo p̄cedit iuxta mediū ibi alīqs vt Jo. ꝛc. Et alia gl. i ℞bo hꝫditaria ꝑte a principi. gl. vsqꝫ ad versiculū vel si vis, ꝙ filius nō habuit istū fundū i peculiū: sed ꝑ in testō illū sibi ꝓlegauit quo casu prelegatū est precipuū filij, & nō diuidit nec cōferē cū fratrib⁹, tū cōputaē sibi in quartā. Iste intellectus ex multis reprehendit. & ꝓcipue ꝓpter tex. qui dicit a filiū quē habētē fundū. & sic ꝑsupponit qō filius haberet istū fundū in vita patris ꝛ ꝑm istū intellectū nō habuisset i vita, sed tm̄ mortuo patre.

¶ Alio & tertio mō legit ꝑm Alex. & Hugolinū: quorū lectura pleqt gl. magna in ℞bo hereditaria parte. in illo ℞bo vel si vis, qui etiā adhērētes errori. ℨ relato, tenuerūt hūc filium debere hre hūc fundū precipuū, & ītelleꝛerūt qō ꝑ in vita donauerat istū fundū filio, vt prędat tex. q dicit fiiū quē habētem fundū, habeat enim in vita patris tit. donationis, sed qr donatio iter patrē & filiū in potestate nō ꝛ: ℨ cōfirmat morte patris, certe censeē habere vim ꝓlegati, & cōsequēter remanet sibi precipuū, sicut ꝓlegata. ¶ Sed ista lectura q̄ est media iter primā & scōam ex multis meritabiliter cōfundit. ¶ Et ex eo ꝓcipue, qr si sic esset nō cōputaret filio in trebellianicā, cū non habeat iudicio testatoris. l. i q̄stā. ℨ. j. ff. ad leg. fal. & ꝺclarabo nunc

nunc: teneo ergo lecturā antiquorū que cōiter approbat & eam in effectu ℨ Bar. & iuenio & ab antiqs vsqꝫ ad ꝺmod. nostros omnes magis cōiter tenēt & ꝑm istam lecturā ponā casum sum mariū & reliqua. ¶ †Scō ꝓpr⁹ ad tex. ꝑmitto qō de fideicōmisso vniuersali hoc est qñ heres est grauat⁹ restituere tota & reditatē qō ipse heres pōt detrahere quartā trebellianicā sibi cōcessam ex dispositiōe senatusc̄ōsulti trebellianici sicut heres pōt detrahere quartā falcidiā de legatis & fideicōmissis particularib⁹: qō ideo est qr alīs heres nō aduret si tota hꝫditatē haberet restituere vel haberet distribuere in legatis & hereditate nō adita totū fideic. corruēret. l. ille a quo. ff. ad treb. cornerent legata. l. eā quā. C. de fideic. & corruerēt oia dispōsita in testa. l. si nemo. ff. de testa. tu. & l. si nemo. ff. de reg. iur. ideo in recōpensatiōne hui⁹ ꝛmodi ꝙ habēt fideicōmissarij & legatarij statutū est ꝙ heres possit detrahere quartā de illo fideicōmisso vniuersali qō restituit & ꝙterea alīs in publico examine mouebā altā difficultatē cōtra. l. in testō militis. C. ad le. fal. & in. l. in testamē to militis. C. de test. mil. qb⁹ iuribus dicit ꝙ in testō militis nō detrahit trebellianica nec falcidia. istud erit dānosus militib⁹ q: nemo vellet esse heres cū nullū cōmodum sit repositaturus nec trebellianice nec falcidie. quā difficultatē posui in. ꝺ. l. in te.

2 stamēto militis. C. de testa. milit. † Tu tū attēde ꝙ ls heres gratuatus de fideicōmisso possit detrahere trebellianicā tū in ista quartā trebellianicā sibi imputat & qcqd ꝓcipit iudicio testatoris in illo testamēto siue sit ex bonis ipsius testatoris siue aliūde pueneriat. l. in quartā. ꝟ. j. ff. ad leg. fal. & hoc q̄ vniformiter ꝓcipit. si aūt difformiter puta q: partim iure istitutio. partim iure ꝓlegati: tūc solū cōputat illō qō ꝓcipit ure instit. ꝺ. l. i quarta. ꝟ. j. illud aūt ꝙ filius nō ꝓcipit iudicio testatoris ex vltima volūtate: ls est ꝛsecutus iuter viuos dato ꝙ ꝑcesserit ex bonis testatoris illud nō cōputat sibi in quartā trebellianicā. l. pater filiā. in prin. ff. ad leg. fal. & per hoc cōfundit tertiū intellectus Alex. & Hug. qō iste fundus fuerit donatus filio in vita patris & dato qō illa donatio nō valuerit in vita ls cōfirmet morte testatoris istud nihil facit qr oīno ꝛfirmat morte etiā si nō adeatur hereditas patris. l. post legatū. ꝟ. pe. ff. de his q. vt indigo iudicū testatoris nihil faceret. ¶ Ista. l. cōi diuisione diuidit in duas. in ꝓia ponit thema ex quo. q. in. ij. rñsio. scōa ibi: hereditaria parte. vel potes diuidere in tres vt hic p Bal. non curo referre: hic dicit ꝑm cōiter doc. † Datū gratia ꝛditionis

3 implēde cōputat filio in ꝑm cōiter doc. † Datū gratia ꝛditionis implēde cōputat filio in quartā trebellianicā q pōt detrahere de fundo alis sibi in peculiū cōcesso. ꝺ. ꝺ. vel sic & plent⁹. Filius grauatus de restituendo parte sua fratribus & quibuslā alīs pōt detrahere quartā trebellianicā: in qua tenet cōputare ꝛtā partē hereditariā sibi obuētā in diuisiōe facta cū fratrib⁹ sup fundo sibi alias p patrē in peculio ꝓfectitio cōcesso. ¶ Ite tenet imputare qcqd sit sibi datū gratia ꝛditionis implende, & si ista nō sufficiāt ad quartā trebellianicā ꝺ suppleri de portione nib⁹ fratrū quas habuerūt in diuisione illius fundi. Residuū vero q̄ten⁹ est vltra quartā trebellianicā tā in illo fundo ꝙ in alīs reb⁹ hꝫditarijs tenet restituere & hec oīa expediunt officio iudicis. ꝺ. ista pulchra. l. & in. l. ꝑm Bal. quatuor sunt cōsiderāda: retētio, cōpensatio, suppletio, & restitutio. Primū ꝓ tz in tex. ibi hereditaria parte retēta. Scōm ꝓ tz ibi ꝛpensato &c. Tertiū ibi, & si qd deest in supplemētū. Quartū est ibi: reddere cōpellit illud qō. ꝟ. quartam ℨ. Et ls oēs remittant ꝓ tota ratione casus ad gl. j. Ego tū casum sic figuro: quidā pater habēs. ccc. j bonis habebat etiā tres filios & qr vn⁹ eorū forte maior natu erat sibi molest⁹ & alīs fratribus forte existens ex alia vxore & pf nō poterat secū in pace viuere ꝛcessit sibi fundū vacātē. ggg. i peculiū vt ex eo separatim viueret & se aleret nec amplius impediret se in domo. nec filiū voluit emancipare & donare sibi fundū forte ne filⁱ fundū alienaret & pecuniā ꝛsumeret vt postea alios filios generare sperabat, postea hic pater veniēs ad mortē fecit testamentū in quo istos tres filios heredes vniuersales instituit. Illā est aduertendū in tex. qō ls pater grauauerit filiū restituere hereditatē fratribus & quibuslā alīs tū nō dicit tex. ꝙ illi alij essent istituti coheredes. nec etiā negat licet multi scribētiū dicāt ꝙ essent coheredes. verū licet pater istos tres filios equaliter instituerit heredes tū ꝑpter odiū quo affi ciebatur erga primū filiū dispoluit in testamento qō si aliqua cōditio existeret: puta si ingnatus ex alia venerit qō ille filius maior restitueret totā tertiā partē hereditatis fratrib⁹ & quibuslā alīs cū hoc qō isti omnes tenerētur illi filio dare aliqd puta. ꝛ. Nam nō voluit pater in totum ꝓuare; sed facere ꝙ parū haberet mortuo patre. Isti tres filij diuiserunt hereditatē patris in qua diuisione etiā diuiserunt illum fundū quōdā assignatū filio qui tamen remāserat in bonis patris, & sic illius fundi ille filius maior habuit tertiā partē. & sic habuit tertiam partem

a ¶ Duas quartas. Bart. consi. xliij. super predictis. Alex. lib. iij. cōsi. iij. viso processu. & cōsi. dcxl. lib. ij. Purpu.

7 ta ostēdo ꝙ impossibile est ꝙ petat ipsam legitimā. † Illā trebel-

Universidad de Deusto
Biblioteca

lianica iuris dispositiõe cõputat in legitimã: tex. est in l. etiã. ℌ. debita. ff. de bo. lib. in. l. quoniã. C. de inoffi. test. Eodẽ mõ ecõtra pone ꝙ iste filꝰ grauat⁹ restituere statim petit legitimam suã ⁊ sibi fuit soluta. impossibile est ꝙ postea petat trebellianicam: qz eã habuit: qz quicqd habeꝫ iure hereditario: cõputat in quartã trebellianicã. l. in quartã. ℌ. ſ. ad. l. falci. ⁊ declarani. ſ. in ſcõ euidẽtiali. Sz ego habeo ꝙ legitima oꝛ haberi iure hereditario: vt exꝑsse no. Bar. ⁊ Ang. in. l. qz poterat. ff. ad treb. ⁊ in. l. ꝑ herede. ℌ. ſeruos. ff. de acq. her. ⁊ in. l. gerit. ff. de jacqui. here. Bal. in. l. iũ. C. de impub. ⁊ aliꝫs subſti. ⁊ l. vnica. C. quãdo nõ petẽ. par. in ver. quo ad primã questionẽ. vbi videas iura ⁊ rõnes ad hoc ꝑ eos allegatas. ¶ Jmo plus qũocunqꝫ capiatur legitima siue ex testamento siue ab intestato semp dicit haberi iure hereditario ⁊ ex tacita dispositione testatoris, vt firmat Pano. post cõplures alios per eũ relatos in. c. Raynutius. ad fi. de testa. per gl. ibi, in verbo legitimã. Et sic per hoc fundamentum apparet ꝙ est impossibile filiũ testamento posse habere ⁊ trebellianicã ⁊ legitimã simul ⁊ semel: qz ℌcunqꝫ earũ prius habuit vtrãqꝫ cẽset habuisse cũ vna in aliã 2putet vt superi⁹ ostẽdi. Sed qñ filꝰ est grauat⁹ fideicõmisso nõ statim ⁊ pure: ſz in euentu alicuius conditionis: tunc tamen mortuo patre hz legitimã de qua retinit omne grauamen: ois dilatio: ois mora. l. qñ in prioꝛib⁹. ⁊ l. scimus. ℌ. i. C. de inof. testa. Postea aũt euenite 2ditione fideicõmissi habebit aliam quartã trebellianicã qñ habebit restituere, ⁊ isto mõ ⁊ isto casu filius hz duas quartas non simul: sed diuersis tẽpoꝛibus. Istã distinctionẽ ponũt gl. Oy. Bar. qué videas. Bal. ⁊ aliꝫ in. l. papinian⁹. ℌ. meminisse. ver. probari videtur. ff. de inoffi. test. gl. Jac. bu. Bar. ⁊ Bal. in. l. ℌ. C. ad leg. fal. ⁊ dicũt oẽs isti doctoꝛes hanc distinctionẽ de cõsuetudine seruari cũ aliꝫs glos. adductis ꝑ Bar. ⁊ alios in istis locis. Et ista opi. est approbata apud canonistas ꝑ tex. ex ꝓssos i. c. Raynuti⁹. vbi gl. ⁊ doc. in. c. Raynald⁹. de testa. Et ꝛ ℘e. Cy. ⁊ nõnulli aliꝫ cõtradixerint in. d. l. quãℌ. ⁊ in locis. ſ. allegãdis: tñ nos habemus regulã ꝙ qñ aliqd est dubiũ de iure ciuili †⁸: ⁊ clarũ de iure canonico tunc stamus iuri canonico etiã in foro ciuili: vt no. in. c. ſ. ⁊. ℌ. de ope. no. nun. ⁊ gl. ⁊ doc. in. c. per venerabilem. qui fil. sint legi. ⁊ in c. licet ex suscepto. de foꝛ. compe. Bart. in. l. priuilegia. C. de sacrosanc. Et dicũt legiste ꝙ decretaliste fecerũt illos tex. sequẽdo opi. ⁊ distinctionẽ gl. nostrarũ. Eandẽ distinctionẽ tenet Jac. de bel. in. ſ. quãobrẽ. in. ℌ. q. vbi bon⁹ tex. in auẽ. de restituto. ⁊ ea que tangit. Oy. Bar. in. l. j. C. si cui pl⁹ quã per le. fal. Jaco. but. ⁊ Bal. in aut. res que. per illũ tex. C. cõia de leg. Bal. in. l. iubemus. C. ad treb. ⁊ in. l. scimus. in prin. C. de inoffi. testa. Ang. ⁊ Jmo. in l. in rõne. ſ. qõ vulgo. ff. ad le. fal. ⁊ ibi dicit Ang. ꝙ ista opi. est cõis ⁊ approbata ⁊ qõ de consuetudine seruaꝫ. Ade tenet Ang. in. l. coheredi. ſ. cũ filie, ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi dicit Ange. hanc opinionẽ esse approbatã in scholis ⁊ in iudicijs. ⁊ gl. ⁊ doc. l. d. ℭ. Raynuti⁹. ⁊ Oldr. laudẽ. vbi multũ arguit ad partes prio ⁊ cõtra in cõsi. ccv. incip. Prima dubitatio. vbi pulchras rationes facit prio ⁊ cõtra. ⁊ in cõsi. clvíij. incip. factum tale est testatoꝛe ꝛc. ⁊ plene do. Alex. in ℌsi. v. in. iij. vol. inci. circa primã dubitationem ꝛc. in scõo dubio, in. vij. col. ⁊ duabus sequẽtibus. Certe cõtra istã cõem cõclusionẽ approbatã cõmuniter est tex. manifestus in hac. t. vbi filius nõ erat grauatus fideicõmisso puro sed sub 2ditione, ⁊ tñ nõ detrahit duas quartas ſz vnã scilicet trebellianicam. ptz: qz cõpleta quarta trebellianice residuum qõ habet reddere cõpellitur: qz nõn esset si posset etiam quartã legitime habere. ⁊ ita oziginaliꝫ ponit Odof. hic ⁊ apto oze dicit ꝙ illa opi. cõis est falsa ⁊ ℌ iura exꝑssa, ⁊ ꝙ sit falsa de iure firmat etiã Bal. hic in. ℌ. ⁊. ℌi. col. ⁊ vnũ verbũ ponit Bal. in. j. col. in. iij. no. ita etiã oꝛ ℘au. de ca. hic ⁊ in. d. l. ℌ. ℌ. ⁊ ꝙ ista opi. de iure est falsa tñ de cõsuetudine est approbata ⁊ tenẽda. dicit exꝑsse Bart. ã. d. l. papinian⁹. ℌ. meminisse. ⁊ in cõtrariũ etiã fortiter facit tex. in. l. inbem⁹. in verbo dodrãs restituat. C. ad treb. tñ postea ꝙ de cõsuetudine obseruaꝫ vt oẽs dicũt: frustra est vltra disputare ꝑsertim: qz approbat per. d. c. raynutius. ⁊. c. raynaldus. ⁊ tenẽdo istã cõem 2clusionẽ cõsuetudine approbatã ꝙ filius grauatus fideic. nõ puro: sed in die, vel sub 2ditione detrahat duas quartas. ¶ †Limita eã singu. vt proceda. t in filijs, ⁊ sic in descẽdẽtibus: ecõtra aũt si moriaꝫ filius relicto patre vel matre vel aliꝫs ascẽdẽtib⁹ quos gravauerit fidei. sub cõditione certe ille nõ detraheret duas quartas ex quo in ascendẽtibus nõ reperitur immutatum vt est in descẽdentibus per. d. c. raynutius. ⁊. c. raynaldus. ita singulariter limitat Bald. in. l. ſi a milite. ℌ. patre. ff. de testa. mi. non tñ exꝑsse firmat: sed relinquit sup hoc cogitãdũ: 2firmo per optimum si milꝫ per illud ꝙ fingu. vult Bart. in. l. non vsqꝫ. per illũ tex. ff. si quis aparẽt. fue. manu. vbi vult ꝙ qñ pater alienat bona in fraudẽ filioꝝ possint filij reuocare vsqꝫ ad legitimã qñ

6 ¶ De iure ciuili. a Adde. c. clerici, ô iudi. c. vlti. de secun. nup. gl. sume. ⁊. distin. gl. j. in. c. si in adiutorium, ea. ꝺ ist.

8

9

10

11

12

13

ille in quẽ alienauit fuit fraudis particeps: tñ ecõtra si filꝰ alie nãret in fraudẽ patris nõ posset pater reuocare vsqꝫ ad legitimã suã postqꝫ in patre istud nõ reperiẽ exꝑsse statutũ. ¶ Cõtra no per aliud simile. nãz valeat testamẽtũ imperfectũ conditũ patre inter liberos. l. hac cõsultissima. ℌ. ex imperfecto. C. de test. l. ſi. C. fami. erc. tñ ecõtra testũ filij inter patrẽ vel alios ascẽdẽtes imperfectũ nõ ꝝ. ita sing. firmat Spec. ĩ tit. de instr. edi. ℌ. compẽdiose. in ver. qd si filius. Bal. ⁊ Sal. in. l. ſi. C. fam. erc. Bal. in. l. hac consultissima. ℌ. ſi. per illum tex. C. de test. ⁊ in. l. si qua illustris. C. ad orſi. ⁊. d. Alex. in. d. ℌ. ex imperfecto. ¶ Tertio cõfirmo per aliud optimũ simile. †nam ſz filij vel aliꝫ descẽdẽtes qñ succedũt ascẽdẽtib⁹ teneanꝫ inter se bona cõferre per totum ti. ff. de collã. bono. ⁊. C. de collã. tñ ecõtra qñ ascendẽtes succedũt filijs vel aliꝫs descẽdẽtibus nõ tenenꝫ inuicẽ conferre ex quo illud nõ reperiẽ statutũ: ita sing. Bal. ⁊ do. Alex. in. l. si emãcipati. C. de coll. ¶ Scõo principaliter limita istã 2clusionem legistarũ ⁊ canonistarũ cõsuetudine obseruatã vt nõ procedat in filio instituto super re certa grauato de restituẽdo sub cõditione. nã iste solã legitimam detrahit ⁊ nõ duas quartas: qz nõ est heres vniuersalis. l. lex falcidia. ℌ. nnnõ. ff. ad leg. fal. ℌm Bald. hic. in. ℣i. col. q dicit se ita sepe 2siluisse. ¶ †Tertio singulariter limita qñ pr̃ granasset filiũ fideicõmisso sub conditione: deinde adiecisset ꝙ euenĩte cõditione fideicõmissi vult ꝙ totã hr̃ditatẽ restituat ⁊ vult ꝙ trebellianicã iputet in legitimã quã habuit testator: intelligiẽ disposuisse qõ vnã quartã tñ detrahat. l. legitimã non trebellianicã ꝙ facere põt per tex. valde notabilẽ in. l. ſi debitor. ff. ad le. fal. ꝙ quẽ tex. no. Bal. hic in. ℣i. col. ꝙ testator nõt alterare disponẽ inris circa trebellianicã nec per hoc intelligiẽ pater grauare filiũ in legitima ꝙ nõ posset. l. omnimodo. ⁊. l. qñ in prioꝛib⁹. C. de inoff. test. ſz intelligitur grauare in trebellianica ꝙ põt maxime retẽta ſnia magis cõi que hz qõ testator põt hodie in totũ phibere trebellianicã vt falcidiã, vt ꝓ Bar in. l. marcell⁹. ff. ad treb. cum concoꝛ. istã fallẽtiã in specie ponit Bal. in. d. l. qñ in prioꝛib⁹. reputãs eã multũ no. ⁊ ℘ eã posuit Oy. ⁊ quidã. d. Bartho. de prat. Jdẽ tenẽt Oy. Ray. Ulb. Mic. de nea. Jo. de Jmo. ⁊ Raphacu. in. l. lucius. ff. si mariꝫ. ff. ad treb. Oy. Mic. de neap. ⁊. d. Alex. in. d. l. ſi debitor. per illũ tex. ff. ad le. fal. in ꝛta ꝑdicta querit opportune Bal. hic. in. ℣i. col. qd si filiꝰ est grauat⁹ de restituẽdo sub illa 2ditione ⁊ clausula que semp apponiꝫ in testamẽtis si nõ valet vel valebit testamẽtũ iure testamẽti valeat iure codicillor ꝛc. an detrahet duas quartas ñdet colligẽdo distinctionẽ prozime dictã: aut est preteritus filius iã natus ⁊ sic statim testamẽtũ est ipso iure nullũ, ⁊ sic statim locꝫ est fideicõmisso, ⁊ tũc nõ detrahit nisi vnã quartã vt dixi in primo mẽbro cõis distinctionis. Aut preteritꝰ est postbum⁹ adhuc existẽs in vtero: ⁊ tũc qz testamẽtũ statim valet donec nascatur posthumus ⁊ 2ñr nõ est locus fideicõmisso donec ⁊ quousqꝫ posthum⁹ nascaꝫ. l. j. ⁊. ℌ. C. de posthu. hered. instit. ⁊ 2ñr nõ est locus fideicõmisso statim: ⁊ tũc bñ detrahet duas quartas. nã legitimã habebit statim: trebellianicã vo detrahet nascẽte posthumo vt in scõo mẽbro cõis distinctionis. ⁊ refert sepe Bar. ita consuluisse ⁊ do. Fran. de pisis ⁊ qõ ipse eorũ discipul⁹ sepe est illo tũ cõsiliũ sequutus ⁊ sequit: ſz quidã doct. ℌm cũ dixerint hoc anno ⁊ tranũ. Tu vide Bar. idẽ firmãtẽ ⁊ referentẽ se sepe cõsuluisse in. d. l. papinianus. ℌ. meminisse. ad fi. per Ange. in. l. j. ff. de iure codicil. do. Alex. in. d. consi. v. in. iij. vol. ⁊ sic habes vnũ bonum notabile ex tex. ¶ †Scõo principaliꝫ pondera tex. ibi sanxit testator ℌm Bal. i. ℌ. col. ꝙ sicut reperiẽ sanctio legis. l. sanctio legũ. cũ si. ff. de pe. ita reperitur sanctio testatoris. Et ℌm eum equiparanẽ sanctio legis ⁊ testatoris. nã ℌm eũ disponat testator ⁊ prio lege seruẽ. ℌ. disponat. in aut. de nupt. Et per hoc infert Bal. †ꝙ testator ĩ testamẽto põt disponere ꝙ mulier subeno nubens nõ incidat in penas scõo nubẽtiũ. l. j. ꝓ totũ. C. de secũ. nup. sicut posset lex facere, ⁊ istud sequiẽ solus Paul. hic in ℌ. col. ꝙ dicit ꝙ posset testator facere ꝙ mulier nubẽs intra annũ luctus nõ incidat in penas scõo nubentiũ. Sed in hoc vltimo errat Paul. de ca. nec Bal. ℌ. ℣. ¶ Illã circa istõ de nubẽdo intra annũ luctus nec posset testator dispensare qz est ℌ bonos mores ⁊ dispositio testatoris aliqd inducens ℌ bonos mores nihil valet. l. ſi qs inglinos. ℌ. ſi. ⁊. l. turpia. ff. de leg. j. ⁊. l. conditões. ⁊. l. ſi filiꝰ. ff. de ꝛdi. instit. ꝙ autẽ nubere intra annũ luctus sit cõtra bonos mores: est tex. no. in. l. ℌ. correctionẽ mozũ. C. de secũ. nup. per quẽ tex. ibi, ita notab. declarat ⁊ limitat Bal. in. ℣i. col. in ver. sed pone prioꝛ maritus. vbi pulchre ꝙrit Bal. Pone maritꝰ in testamẽto reliquit vxoꝛi mille si nõ nupserit, si vero nupserit reliqt quinqꝫ cẽtũ. Pone qõ nubat an debeat habere illa quinqꝫ cẽtũ existẽtib⁹ filijs ex primo marito videt qõ non: qz pena scõo nubentis est ꝙ nihil ꝺz habere de bonis prioꝛis mariti sed totũ sit filioꝝ prioꝛis mariti. Dicuter dicit ibi Bal.

ſi nupsit post annũ luctus habebit qnqꝫ cẽtũ: qz maritus in testamẽto potest remittere illã penã, vt etiã dicit Bal. hic sed si nuberet intra annũ luctꝰ: qz istud est ℌ bonos mores nõ ꝺz habere legatũ: qz maritus etiã si vellet exꝑsse nõ posset in hoc dispensare in testamento: qz testator nihil põt dispone re qõ sit ℌ bonos mores. ¶ Et dicit Bal. ꝙ ita aſs cõsuluit in causa cuiusdã nobilissime dñe cui maritus reliquerat multa castra si nuberet, ⁊ qõ postea ita tenuerũt. doc. bononien. ſz ꝙ ipse fuit primus inuẽtor, ⁊ qõ fuit in cã dñi Pãdulphi de malatestis ⁊ qõ ꝓpter hoc fuit effect⁹ suus magnus amicus. Ecce qualiter Bal. ibi de anno luctꝰ qõ nõ possit testator dispẽsare et ꝛz de directo ℌ iuũ eius qõ tenet Pau. hic. ⁊ ideo ℌm illã ei⁹ decisionẽ limitat notabiliter Bal. hic. ¶ Et iliã decisionẽ bal. sequitur pulchre Ludo. Ro. quem omnino videas in 2si. ccix. inci. ex themate. vbi adducit multa bona fundamẽta ⁊ ꝑsertim illud. nã ideo mulier scõo nubẽs ꝑdit relicta a marito, eo qz ꝛtristat aſa mariti ex scõis nuptijs: ergo si maritꝰ dedit sibi licẽtiã cessat ratio: ⁊ voleti nõ fit iniuria. l. si transactionis. C. de transac. ⁊. l. i. ſ. vsqꝫ adeo. de iniur. Alia fundamẽta vide p tex. Ꝓ 2firmatione bñ facit qõ dicit gl singularis in aut. de nõ eligen. scõo nubẽn. in. ℌ. col. q dicit similiter de pena scõo nubẽtiũ nõ habẽt locũ qñ ꝑdit ad secũdas nup. de cõsensu filiorum ideo cautela est facere qõ filij consentiant si nõ vis ꝑdere relictũ. ⁊ illã gl. sequũtur Bal. ⁊ Ange. in. l. mater. C. ad tertu. ⁊ ꝓ decisio. Bal. in. d. l. j. C. de fec. nup. ꝓ quã limitatur sua decisio hic, ſ. qõ maritꝰ in testamẽto nõ possit dispẽsare circa annũ luctꝰ: qz est ℌ bonos mores. Addo bñ facere tex. ℌ. ſ. itaqꝫ in. ℌ. col. q credũt se esse magnos legistas tenẽt ꝙ posfit. Odof. dicit ꝙ est falsum per prędicta: qz de singulis reb⁹ ꝺz detrahere per iura ꝑallegata, ⁊ isto mõ null⁹ emet ab eo qz raro inueniẽt qui velit de vnaquaqꝫ re aliquid modicũ habere. Bal. hic determinat qõ possit dũmodo nõ faciat in fraudem fideicõmissarij. refert tñ Ja. de bel. dicere ꝙ tuti⁹ est qõ veniat ad diuisionẽ cũ fideicõmissario vt hic latius per Bal. vide per te. Adde qõ ponit istũ passum Bal. in. l. marcellus. ℌ. res que. ⁊ ibi 2mmuniter aliꝫ ad treb. ⁊ Jac. de bel. in aut. de restit. ⁊ ea q̃ parit. in prin. Bal. in. l. scimus. in prin. C. de inoff. test. in quib⁹ locis per te videas. ¶ †Tangit etiam Bal. hic in. ℣i. col. an filius possit detrahere legitimam de vna ⁊ eligere quam velit. ¶ Est passus frequẽs ⁊ quotidianus quem difficile examinat Bal. hic ⁊ 2cludit post Jac. but. qõ sic dũmodo eligat in reb⁹ mediocribus ne dũ nimiũ fauemus filijs, heredes in bonis defraudentur. l. ℌ. C. quando ⁊ quib. quarta pars debetur. lib. x. ¶ Concludendo veritas est ꝙ filius põt detrahere quartã de vna re eligẽda per iudicis arbitriũ: vt per Bar. ⁊ doc. in. l. suus quoqꝫ. in ſi. principiꝫ. ff. de here. instit. Ja. de bel. in auẽ. de restit. ⁊ ea que parit. in prin. post gl. ibi. Oldr. no. in. d. ℌ. q. ⁊ Sal. hic. Oldr. no. in. d. cclxj. ccxxv. ⁊ in cõsi. cvj. incipit. circa ius municipale. gl. in. c. raynaldus. ⁊ ibi doct. de testa. Bal. in. l. ℌ. C. ad leg. fal. ⁊ in. l. scimus. in prin. C. de inoffic. test. ⁊ in. d. l. iubemus. in. j. col. C. ad treb. ⁊ in. l. magis puto. ℌ. ne passim. ff. de reb. eo. ⁊ in. l. fin. in. j. q. C. de edi. diui adria. tol. ⁊ in. l. nõ amplꝰ. ℌ. ſi. vbi per do. Alex. ff. de leg. j. ⁊ in repe. C. si pater. in vlti. col. de testa. m. vi. Ange. ⁊ Jmo. in. l. in quartam. in prin. ff. ad leg. fal. do. Alex. post alios in. l. ad Marcellus. ℌ. res que. ff. ad treb. ¶ †Limita tñ singulariter hanc cõem cõclusionem nisi testator illam re alicui specialiter legasset: qz filius nõ potest legitimã suã detrahere in re que sit alicui specialiter legata: qz pater legare potest res suas dummodo in hereditate tãtum dimittat qõ sufficiat ꝓ legitima filij. Jta notabiliter limitat Bal. in rub. ff. de rer. diui. in. j. col. in fi. ⁊ idẽ Bal. in. d. l. nõ amplius. ℌ. fi. ꝛz ibi do. Alex. ꝙ uis cõtrariũ cõsuluit Pau. de ca. nullã de Bal. faciens mentionẽ in 2si. cclxiij. vide etiã ad predicta illud quod not. Bar. in. l. ℌ. circa med. C. qñ ꝛ quibus quarta pars debetur. circa med. vbi determinat qõ non potest filius capere aliquã rem ꝓ legitima ⁊ si ingrediatur nõ querit possessionẽ. ⁊ douek per fundamentũ de quo hic ꝓ cẽ, ⁊ per Bal. in. l. si quis in suo. C. de inof. test. ¶ Glo. i. diuidit in quinqꝫ partes principales. In prima ponit vnum dictũ ad cõmendationẽ hnis. l. ⁊ est clara. In scõa duplr̃ ponit casum tenendo semper intellectũ antiquoꝝ, ⁊ primũ reꝓbat. In tertia format qõnem vel melius per viam questionis remouet 2tranĩ. ⁊ ideo Bar. ⁊ doc. expediũt illã partẽ per viam oppositionis ⁊ nõ questionis. In quarta per viam questionis etiam opponit ꝙ illa. l. sit male situata sub hoc titulo, ⁊ duplr̃ soluit. In quinta ⁊ vlt. opponit 2tra tex. de mala grãmatica, ⁊ duplr̃ soluit. Secũda ibi: oic ergo casum. tertia ibi: sed de qua quarta loquitur. quarta ibi: sed ℌm hoc quid facit ad titulũ. v. ⁊ vlti. est ibi: literam autẽ exꝑone. ¶ Prima pars gl. vt dixi clara est. ¶ In secũda parte gl. in qua gl. duplr̃ ponit casum aduerte vterq; casus vadit ad eundẽ intellectũ scz ad intellectum antiquoꝝ ℌm quem fundus in vita patris erat cõfessus vni filio. Et licet glo. reꝓbet primũ casum in quo inquantũ ꝓsupponit fundũ nõ valere nisi duodecim: qz isto modo detracta trebellianica ex fundo nihil resteret de ipso fundo qõ esset coheredib⁹ restituendũ imo potius deficerẽt vndecim vltra fundũ si non valuisset nisi duodecim: ⁊ ꝓpterea gl. in scõo casu ꝓsupponit ꝙ valeat. xxx. sed qz in hoc non consistit virtus iuris, dic paucis ꝙ primus casus põt seruari qz tex. nõ dicit ꝙ illud ꝙ superest de fundo debeat restitui qz si diceret militaret fundamẽtũ glo. vnde intelligo tex. in ſi. oñ dicit habẽs. ℌ. quartã, ſ. de rebus hereditarijs, ⁊ de portiõe sua hereditaria, ⁊ inuenio ꝙ ita salnãt Bal. ⁊ Pau. hic tñ si curo qz modice vtilitatis est. ¶ †In tertia parte glo. opponit cõtra tex. qõ imo datũ gratia conditionis implẽde nõ computeꝫ in quartã. l. scimus. ℌ. repletionẽ. allegata in gl. vbi in quartã legitime nõ debet imputari illud qõ dat a coheredib⁹ gratia cõditionis ipleẽde eo qz quarta ꝺz detrahi ô ipsis corporib⁹ hered. vt ibi ôt tex. itẽ datũ gratia cõditionis implẽde nõ cõputat in quartã falcidie ⁊ sic in quartã iure inst. tex. est in. l. in quartã. in prin. ff. ad leg. falci. ergo eodẽ mõ nec in quartã trebel. cui? ℌiũ ꝺz hic in tex. ꝓpter hoc ℌiũ glo. per viã qõnis ñdet qõ ista. l. solũ loquit in quarta treb. in qua datũ a coheredib⁹ gratia cõditionis implẽde bene imputatur vt hic: secus est in legitima ⁊ sec⁹ est in falcidia iurib⁹ allegatis in gl. ⁊ rõ diuersitatis inter trebellianicã ⁊ legitimã est: qz legitima que debeꝫ filijs est lõgo fauorabilior. patet ꝙ debeꝫ ⁊ iure nature ⁊ iure ciuili: sed treb. nõ est ita fauorabilis. Alia ⁊ subtilior ratio reddi põt ℌm Bald. ⁊ Sal. hic qz legitima statim mortuo patre debetur filio: adeo qõ nõ recipit aliqõ temporis interuallũ. l. omnimodo. l. qñ in prioꝛibus. ⁊. l. scimus. ℌ. sancimus. ff. de inoffi. testa. plene scribit in. l. ſi pater. C. de instit. ⁊ subſti. sed istud ꝙ venit prestandũ a coheredibus gratia cõditionis implende nõ debeꝫ statim post mortẽ patris sicut in ipsa legitima sed debeꝫ demũ adita hereditate. itẽ demũ ipleta cõditione ꝙ erit euenĩte cõditione fideicõmissi nimirũ si in legitima non imputaꝫ que istud interuallũ tpis nõ patiꝫ. Que autẽ sit ratio diuersitatis quare datũ gratia cõditionis implẽ de imputeꝫ heredi in trebel. vt hic sed nõ in falcidiã. d. l. in quartam. in prin. nõ potest bene stringẽs ratio reddi sed vnã persuasiuã reddit Bar. in. d. l. in quartã. in. iij. col. ℌ. nõ satisfacit ⁊ reprehendit per Jmol. tñ melioꝛ nõ occurrit ⁊ cum cõclusione ⁊

7 ¶ Limita eã singulariter hanc cõem cõclusionem nisi testator illam re alicui specialiter legasset: qz filius nõ potest legitimã suã detrahere in re que sit alicui specialiter legata: qz pater legare potest res suas dummodo in hereditate tãtum dimittat qõ sufficiat ꝓ legitima filij. Jta notabiliter limitat Bal. in rub. ff. de rer. diui. in. j. col. in fi. ⁊ idẽ Bal. in. d. l. nõ amplius. ℌ. fi. ꝛz ibi do. Alex. ꝙ uis cõtrariũ cõsuluit Pau. de ca. nullã de Bal. faciens mentionẽ in 2si. cclxiij. vide etiã ad predicta illud quod not. Bar. in. l. ℌ. circa med. C. qñ ꝛ quibus quarta pars debetur. circa med. vbi determinat qõ non potest filius capere aliquã rem ꝓ legitima ⁊ si ingrediatur nõ querit possessionẽ. ⁊ douek per fundamentũ de quo hic ꝓ cẽ, ⁊ per Bal. in. l. si quis in suo. C. de inof. test. ¶ Glo. i. diuidit in quinqꝫ partes principales. In prima ponit vnum dictũ ad cõmendationẽ hnis. l. ⁊ est clara. In scõa duplr̃ ponit casum tenendo semper intellectũ antiquoꝝ, ⁊ primũ reꝓbat. In tertia format qõnem vel melius per viam questionis remouet 2tranĩ. ⁊ ideo Bar. ⁊ doc. expediũt illã partẽ per viam oppositionis ⁊ nõ questionis. In quarta per viam questionis etiam opponit ꝙ illa. l. sit male situata sub hoc titulo, ⁊ duplr̃ soluit. In quinta ⁊ vlt. opponit 2tra tex. de mala grãmatica, ⁊ duplr̃ soluit. Secũda ibi: oic ergo casum. tertia ibi: sed de qua quarta loquitur. quarta ibi: sed ℌm hoc quid facit ad titulũ. v. ⁊ vlti. est ibi: literam autẽ exꝑone. ¶ Prima pars gl. vt dixi clara est. ¶ In secũda parte gl. in qua gl. duplr̃ ponit casum aduerte vterq; casus vadit ad eundẽ intellectũ scz ad intellectum antiquoꝝ ℌm quem fundus in vita patris erat cõfessus vni filio. Et licet glo. reꝓbet primũ casum in quo inquantũ ꝓsupponit fundũ nõ valere nisi duodecim: qz isto modo detracta trebellianica ex fundo nihil resteret de ipso fundo qõ esset coheredib⁹ restituendũ imo potius deficerẽt vndecim vltra fundũ si non valuisset nisi duodecim: ⁊ ꝓpterea gl. in scõo casu ꝓsupponit ꝙ valeat. xxx. sed qz in hoc non consistit virtus iuris, dic paucis ꝙ primus casus põt seruari qz tex. nõ dicit ꝙ illud ꝙ superest de fundo debeat restitui qz si diceret militaret fundamẽtũ glo. vnde intelligo tex. in ſi. oñ dicit habẽs. ℌ. quartã, ſ. de rebus hereditarijs, ⁊ de portiõe sua hereditaria, ⁊ inuenio ꝙ ita salnãt

18 Bal. ⁊ Pau. hic tñ si curo qz modice vtilitatis est. ¶ †In tertia parte glo. opponit cõtra tex. qõ imo datũ gratia conditionis implẽde nõ computeꝫ in quartã. l. scimus. ℌ. repletionẽ. allegata in gl. vbi in quartã legitime nõ debet imputari illud qõ dat a coheredib⁹ gratia cõditionis ipleẽde eo qz quarta ꝺz detrahi ô ipsis corporib⁹ hered. vt ibi ôt tex. itẽ datũ gratia cõditionis implẽde nõ cõputat in quartã falcidie ⁊ sic in quartã iure inst. tex. est in. l. in quartã. in prin. ff. ad leg. falci. ergo eodẽ mõ nec in quartã trebel. cui? ℌiũ ꝺz hic in tex. ꝓpter hoc ℌiũ glo. per viã qõnis ñdet qõ ista. l. solũ loquit in quarta treb. in qua datũ a coheredib⁹ gratia cõditionis implẽde bene imputatur vt hic: secus est in legitima ⁊ sec⁹ est in falcidia iurib⁹ allegatis in gl. ⁊ rõ diuersitatis inter trebellianicã ⁊ legitimã est: qz legitima que debeꝫ filijs est lõgo fauorabilior. patet ꝙ debeꝫ ⁊ iure nature ⁊ iure ciuili: sed treb. nõ est ita fauorabilis. Alia ⁊ subtilior ratio reddi põt ℌm Bald. ⁊ Sal. hic qz legitima statim mortuo patre debetur filio: adeo qõ nõ recipit aliqõ temporis interuallũ. l. omnimodo. l. qñ in prioꝛibus. ⁊. l. scimus. ℌ. sancimus. ff. de inoffi. testa. plene scribit in. l. ſi pater. C. de instit. ⁊ subſti. sed istud ꝙ venit prestandũ a coheredibus gratia cõditionis implende nõ debeꝫ statim post mortẽ patris sicut in ipsa legitima sed debeꝫ demũ adita hereditate. itẽ demũ ipleta cõditione ꝙ erit euenĩte cõditione fideicõmissi nimirũ si in legitima non imputaꝫ que istud interuallũ tpis nõ patiꝫ. Que autẽ sit ratio diuersitatis quare datũ gratia cõditionis implẽ de imputeꝫ heredi in trebel. vt hic sed nõ in falcidiã. d. l. in quartam. in prin. nõ potest bene stringẽs ratio reddi sed vnã persuasiuã reddit Bar. in. d. l. in quartã. in. iij. col. ℌ. nõ satisfacit ⁊ reprehendit per Jmol. tñ melioꝛ nõ occurrit ⁊ cum cõclusione ⁊

Universidad de Bibliotecas

differentis gl. nostre trāseunt cōiter doct. Tu tū adde inquātū glo. 7 cōiter doc. tenēt qō in quarta que debēt iure nature 7 sic in legitima nō imputat illud qō ex ordinatiōe testatoris datū est filio a coheredibus gratia conditionis implende cū nō extrahat de corpore hereditarijs. d. ℊ. repletionē. Raph. ful. hic in. ij. col. 1ᵐ. Ista cōem sniam qō imo imputet in legitimā sicut in trebel. vt hic. ¶ Et monet stricto fundamēto qō prīa 2sideratiōe vehemēter stringit. nā nemini dubiū 7 gl. 7 oēs fatent 7 est text. hic qō datū gratia cōditionis implēde cōputak filio in treb. sed nos habemus qō ea q̄ imputanť filio in trebelianicā computanť in legitimā. text. est in. l. etiā. ℊ. si debita. ff. de bo. lib. 7 in. l. papinianus. ℊ. quomā autē quarta. in ver. iiij. aūt. ff. de inof. testa. 7 firmāt oēs doc. qō retuli. ℨ. in. j. no. in illo pasu an filiꝰ granatꝰ fidei. debeat detrahere duas quartas. nam eorū sniam firmāt in hoc fundamēto. ¶ Et tenendo istā nouā opi. Fulg. nō obstat. l. fcimus. an. ℊ. repletionē. per ꝓ gl. 7 doct. tenēt oppositū: qz rīdet Fulg. ꝙ text. ibi loquiť qñ superet tā tū de bonis ꝓpīs testatoris qō ex eis poterat legitima bene suppleri tūc verū est qō datū gratia 2ditionis implēde nō imputak filio in legitimā imo cēset sibi donatū. ¶ †Bzeuiter dicit qō veritas huiꝰ puncti pēdet a qōne tacta. ℨ. in. j. not. 7 si quidē tenem ꝙ filius granatꝰ fideicō. vnā tūi quartā detrahere possit qō de iure cini. est verissimū 7 pbāť per hūc text. 7 per l. iubemus. l. verbo dodrās. ad treb. tūc oportet nos dicere qō datū gratia cōditionis implēde sicut hodie nō imputak filio in legitimā per. d. ℊ. repletionē. ita etiā nō imputet in trebellianicam sicut in simil videmus qō hodie fructus sicut nō imputantur filio in legitimā: ita nō imputantur in trebellianicā libe
ris primi gradus. l. iubemus. in prin. ff. ad treb. sed tenendo ꝙ filius detrahat duas quartas qñ granatꝰ est fideic. nō statim sed in diē vel sub cōditione quo casu legitimā statim detrahit nec in ea imputak dandum gratia cōditionis implēde: qz legitima non recipit dilationē nec habet expectare istud dandū in futurū sed eueniēte 2ditione fideicōmissi quo casu detrahetur trebellianica: tūc istud dādū bene imputak. Jta necessariū est dicere, 7 istud est etiā de mēte Pau. de ca. hic. Tu tū cōsidera in hac salnatione ꝓpter text. nostrū. ¶ Sum in quarta pte gl. ibi sed fm hoc que opponit ꝙ ista lex noua nō est situata sub 2gruēti ti. qz debuisset poni sub ti. ad treb. nō sub isto fam erc. ad quē nihil facit hec lex. glos. rīdet dupliciter, tene quā vis. ¶ In quinta 7 vlt. in qua gl. opponit de mala grāmatica tene quā vis, 7 si vltimā teneas in qua gl. exponit quē, id est aliquē 7 refert ad dictionē fundū. tu aptius referas ad dictionē filiū 7 sic sit sensus filium aliquem habētē fundū in hoc nō in isto. ¶ Slo. super verbo percipit. Jsta gl. producit aliā glo. magnā 7 ita legiť prius per oēs doc. ℨ isti impressores forte 2sideratoordine ℵborū text. illā prius posuerint. ¶ Divide in quatuor partes. In prima timore cuiusdā ℨth gl. declarat tex. Nā text. videť continere quādā ℨdictionē seu contrarietatē inquantū presupponiť ꝙ eueniente 2ditione aliqñ puta decē essent danda a coheredibꝰ 7 sic in futurū 7 tñ tex. dicit ꝙ a coheredibus vice mutua percepit 7 sic in preterito: quo etiā potuit pcepisse in ꝓteritū ꝙ in futurū est dādū. gl. in prima parte exponit per cepit. ſ. destinatione testatoris: qz perinde est ac si esset pceptū vel intelligitur re ipsa vt sequitur in gl. Et rīde ad cōtrarium ℨ gl. nō dicat ꝙ ℊuis tempore esset dandū in futurū tamen tempore quo petebatur restitutio fideicōmissi per coheredes filiꝰ iam pceperat istud: qz coheredes iam soluerāt. 7 ista prima pars glo. est clara. ¶ In scōa que est ibi: sed quare in re tantū. glos. per viam questionis opponit fortiter contra tex. tenendo intellectum antiquorum, 7 quinq̄ modis soluit retēto illo intellectu. 7 sexto modo tenendo intellectū Jo. de quo in gl. seq.

¶ In tertia que est ibi. 7 vt hec gl. ꝓ viā doctrine ponit in tribus quartis. ſ. nature institutionis 7 trebellianice que sint illa q̄ cōputent, 7 que nō. ¶ In quarta 7 vltima que est ibi. 7 not. qō quarta gl. per viam no. enumerat septem ſpecies quartarū. ¶ Redeo ad scōam partē principalē quā potes subdiuidere in multas particulas quas ꝓ te videas. ¶ In ista scōa pte gl. laborat circa vnum contrarium: qō sit a lectura antiquorū ad hunc tex. que lectura vult ꝙ filius detrahat totam quartā trebellianicā ex isto fundo quōdā peculiari, 7 sic quarta trebellianica detrahitur ex vna re. Contra imo debet ꝓ rata detrahi ex omnibꝰ reb⁹ hereditarijs vt pbāť in simili in. l. plautius. et in. l. lineam. ff. de leg. falc. in l. ℵ. vbi no. per gl. 7 docto. C. ad leg. fal. in. l. si peculiū: in prin. ff. de peculio lega. 7 istud pbatur ratione. nam trebellianica est quoddā ius vniuersale ergo respicit quamlibet partem patrimoniū: qz ius vniuersale nō pōt respicere singularem rem. l. i. ℊ. si heres. ff. ad treb. ergo cōtra tex. fm hanc lecturam. ¶ Slo. tenēdo intellectum antiquorū ponit quinq̄ solutiones 7 aliam sextā tenendo intellectū Jo. per quam transportať litera. Sed qz ꝓ has quinq̄ solutiones nō videtur glossatori, ꝙ sit bene satisfactū huic 2trario. Jdeo gl. nostra habuit istam lectura antiquorū ꝓ derelicta cum eam adiuuare non posset. Et postea in glo. sequenti magna fortificatur istud cōtrariū per aliū modū, 7 nesciens dare solutionē trāsit ad intellectum Joan. vt in ea videbimus. Sed tu dic qō ꝓpter istud 2trariū glos. nostre nō ꝺz reprehendi intellectus antiquorū qui est verus 7 tols, 7 ℨ prima solutio gl. nihil valeat qz diuinat. 7 glo. sequens in prin. dicit qō diuinare est refu giū mīseroꝝ, tene secundā solutionē Roth. relatam in glos. qō ℨ testato: expresse non dixerit qō filius possit totam trebel. ex isto fundo detrahere vt vult prima solutio gl. que ꝓpter hoc diuinat tameu hanc fuisse tacitā volūtatem testatoris per cōiecturas colligitur. nā ex quo testator hūc fundū in vita 2cesserat filio in peculium lex capit tacitam voluntatē qō etiā voluerit vt inde possit totā trebellianicā detrahere que volūtas seruanda est in diuisione. l. si cogitatione. ℊ. eo. ¶ Jtē vltra gl. fm Bar. 7 alios dura esset separatio eiꝰ fundi: quē filiꝰ excreuisset argumēto. l. possessionū. ℨ. cōia vtriusq̄ iud. presertim in fundo quē suo labore meliorem reddidisset argumēto. l. ij. C. de alluuio. 7 ℨ glo. nostra reprehendit hanc solutionē: eo qz fundus erat peculiaris 7 peculia debent equaliter diuidi. l. certū. ℊ. e. ℨ hic esset pecipuum vnius. ¶ Tamē facile est rīdere fm Bar. 7 alios ꝙ non ideo est precipuus filiꝰ cū eius loco 7 vice dimittat alias res quas potuisset ꝓ treb. habere. †Et ex hoc habes fm Bar. hic in. ij. col. no. ex hac lege vnū ꝙ est fm eum singulare ꝙ ℨ alias trebellianica q̄ est qd vniuersale respiciēs quālibet partem facultatem in singulis rebus debeat de singulis rebus detrahi vt proxime declarauit: ſ. filius potest detrahere trebel. integram de vna re: puta de vno fundo quē vino patre habuit in peculium. 7 dicit Bar. ꝙ istū casum nō habes alibi in iure: idem qō hic tenet ipse Bar. in. d. l. in quartā. in prin. ff. ad leg. falc. 7 sequitur simpliciter Paul. hic. Sed istam opin. 7 saluationē sic simpliciter 7 indistincte relatam reprobant Lyn. Bal. Sal. 7 Fulg. hic: qz ℨ pater in vita sua concesserit aliquā rem filio in peculiū, 7 sic ad tēpus: tū per hoc non sequitur nec est bona consequentia ꝙ voluerit ꝓpter hoc eo mortuo istā cōcessionem fieri perpetuā. argumēto. l. epistola. ℊ. fi. ff. de pact.

¶ Salua tamen istam opinionem fm eos hoc modo ꝙ ℨ filius de rigore iuris nō possit detrahere totā trebel. ex isto fundo ꝓpria authoritate 7 coheredibus cōtradicentibus per iura 7 rationes superi⁹ adductas tū cū ista detractio fiat iudicis arbitrio, vt in gl. precedēti. in. iij. parte. 7 in istis iudicibus diuersorū̄ index habet multū sequi nō solū voluntatē expressam testatoris sed etiam tacitam 7 coniecturatam. l. si cogitatione. ℊ. eo. 7. l. potest. ff. de leg. j. certe iudex cōsideratis proxime relatis coniecturis debebit huic filio assignare totā trebelliani. in hoc fundo non ꝙ filius ꝓpria authoritate 7 mero iure istud possit iuribus 7 rationibus prealiegatis, 7 ita teneas 7 hoc modo sit ineas 7 sequaris intellectū antiquorū qui est bonus 7 cōis.

¶ Tertia resolutio refertur in gl. qō imo semper trebellia tota pōt detrahi ex vna re vt hoc tex. nec aliqua specialitas sit hic. Nec obstant iura in contrarium allegata: qz vere loqnuntur in quarta falcidie que detrahitur: de illa esī nō potest detrahi tota de vna re sed ꝺz detrahi de singulis relictis. ¶ Et ℨ Bart. 7 doct. dicāt qō ista solutio nō est vera qz nulla rō diuersitatis pōt assignari inter falcidiā 7 treb. Tū tu dic qō imo pōt assignari qz falcidia detrahitur de singularibus rebus sed in singularibus vna res nō succedit loco alterius: sed treb. detrahit de rebus vniuersalibus in qbus vna res pōt succedere loco alterius sicut dicim⁹ ꝙ in vniuersalibꝰ ꝓtiū succedit loco rei 2c. l. si rem 7 pretium. ff. de pet. her. ¶ Tū doct. cōiter reprehēdāt istam solutionē gl. dicentes ꝙ de rigore iuris sicut falcidia detrahit de singulis rebus non de vna particulari multo magis treb. que cū sit qd vniuersale 7 qualibet partē respiciat facultatū 7 nō singularem rem nō ꝺz ergo de vna re detrahi posse nisi aliqua equitate suadēte. vt hoc tex. ¶ Quartā solutionē refert glo. ꝙ speciale sit in hac. l. in filio, vt hic possit totā treb. de solo fundo extrahere eo qz in alio granak qz sibi cōputat in treb. illud qō a coheredibus petpit ℊuis censeak extra quartā treb. illud qō a coherede percipit vt ōt tex. in. d. l. in quartā. ¶ Jstā solutionē reprehēdit glo. duabꝰ rōnibus, 7 aduerte qz obscure loquiť 7 corrupte habeť cōiter fm Cy. Bal. 7 alios hic. ¶ Ad intelligentiā istius glo. oportet te premittere vnū fundamētū de quo aliquid dixi. ℨ. in euidētialibus. in vltimo euidētiali. ꝙ †qñ aliquid percipiť indicio testatoris 7 illud vnifōmiter percipiť: hoc est in totū vel iure legati vel institutiōis vel iure prelegati semp illud totū ꝺputak in treb. siue sit hereditariū siue nō ſz qñ diffōmiter capiť hoc est ptim iure hereditario partim iure legati, 7 si est hereditariū solū cōputatur in trebel. illud ꝙ iure

heredi

hereditario percipiť nō illud qō iure legati. Ista ola dicit tex. difficilis in. l. in quartā. 7 rō ℨ gl. ibi est ne eadē res diuerso iure cēseat ℨ. l. eū qui res. ff. de vsuc. Bar. ibi dicit ꝙ illa ratio gl. est leuis. sed qz nō videt meliorē. cū ea ēt transit Sal. hic. ſz ea reprobat Bal. hic in. iij. col. 7 aliā assignat: aliā etiaz assignat Ang. l. 2. l. in quartā. quam in vno mēbro ibi reprobat Jmo. sed nō curo ꝓ nūc referre: quia esset nimium egredi. ¶ Hoc premisso ꝙ gl. intendit reprobare vnum tantum ꝙ presupponitur in ista quarta sol. Nā presupponitur ꝙ regulariter illud qō accipitur a coheredibus cū sit extra quartā nō imputet in treb. niſi hic. vbi est spāle in filio: istud presuppositū gl. ostēdit esse falsuz 7 vult ꝓbare ꝙ imo gñaliter in quocūq̄ semp illud qō percipiť a coheredibꝰ nō sit extra quartā 7 ꝙ semper imputetur in quartā treb. 7 ꝙ nūq̄ sit spāle in filio: 7 prima ratio est a partibus sufficienter enumeratis. Aut em istud qō percipitur a coheredibus in pecunia numerata aut alia res fi est pecunia numerata ꝑcu dubio semp cōputak ac si ipse inre hereditario a se pciperet. l. cū pater. in prin. alleg. in gl. si antē nō est pecunia sed est aliud corpus: 7 tūc si illud corpus nō est de hereditate: qz semp percipiek vnifōmiter semper in trebellianicā imputatur in quocūq̄: aut est corpus hereditariū: 7 tūc qz hec res partē capit tāq̄ hfs 7 sic inre hereditario pro parte q̄ eū tangit pro alia vero parte coheredū capit iure prelegati 7 consequēter capit diffōmiter p cōsequēs totū nō computatur in treb. in quacunq̄ loquamur. Modo ad propositū vult dicere gl. cū in text. mō presupponamus decē fuisse data per coheredes huic filio 7 cōsequēter pecunia numerata: ergo nō est verū ꝙ sit aliquod grauamē in filio ꝙ ista pecunia tota ꝺputetur in trebellianicā: qz idē in quocūq̄. verū qz tex. nō dicit qō decē pcē perit a coheredibus 7 sic nō magis loqnit in pecunia q̄ in alia re: sed indifferenter tex. dicit illud qō a coheredibꝰ pcepit poterit ergo esse alia res sicut pecunia. ¶ Ego dico dato ꝙ esset alia res saltē nō erat hereditaria ꝙ pt⁹ per illos quoddā alios de quibus in tex. ergo in totū fuisset cōputata in trebellianicā et iam in omni alio ꝙ in filio. ergo apparet ꝙ illud ꝓsuppositū istius quarte solu. est falsum ꝙ illud qō percipiť a coheredibꝰ sit extra quartā. Nec obst. l. in quartā. vbi in tex. istud dici. vide ꝙ extra quartā sit ꝙ a coheredibꝰ percipit: qz vltra solutionē gl. pōt clarius rīdere: qz ille tex. ꝓprie loquit in eo quod pcipit a coherede iure prelegati lex nostra loquit in eo quod percipiť a coheredibꝰ gratia 2ditionis implēde. 7 sic casus sunt multū diuersi fm Ly. 7 Pau. de ca. hic potius obstarent in illa. l. contra intellectum Jo. relatum in gl. seq. qui intellexit istum text. qñ filius percepit illum fundū iure prelegati. Iam cōtra hoc dictum veniret illa. l. in quartā: vt. ℨ. dicetur. ¶ Secunda ratio gl. est ad impugnandū ꝓsuppositū supra factū qō nedum in filio: sed in quocūq̄ illud qō percipiť a coherede imputatur in quartam. 7 ℨ gl. vtaḱ aliꝭ ℵbis: tū vult in effectu dicere ꝙ. d. l. in quartā. q̄ dicit ꝙ illō qō ab herede accipiť extra quartā est: loquiť de quarta detrahēda aduersus alios fideicōmissarios: vel legatarios nō de quarta detrahēda aduersus ipsos coheredes: vt hic a quibꝰ aliqd percipiť iure plegati: qz tūc istō nō cēsetur extra quartā 7 vltra gl. bene facit tex. in. l. nesennius. ff. ad. l. fal. vbi istud imputak in falcidiā: ergo multo fortiꝰ in treb. ¶ Quintā sol. refert gl. ꝙ trebellianica nō potest tota detrahi in vna re: verū est niſi herede volēte 7 fideicommissarijs consentientibus. Jstā reprobāt Bar. 7 Ful. per istū tex. in fi. in verb. cōpellitur. ꝓ qō patet ꝙ loquitur etiā inter inuitos. Sed mihi videt ꝙ illud verbū 2pelliť mihil faciat: qz loquiť ℊtum ad restitutionē eius ꝙ superest supra quartā. 7 in hoc bñ verū est ꝙ filius inuitꝰ cōpelliť restituere. Sed ℊtus ad detractionem falcidie ꝙ possit in eodē fundo fieri nō est aliquod verbū compulsiuum. ¶ Sextam solutionem gl. non refero hic: qz vadit ad intellectum Jo. de quo statim dicā in seq. gl. ¶ Sum in tertia parte principali gl. ibi, vt hec clareant dic de istis tribus quartis. ſ. nature institutionis 7 legitime q̄ in eis cōputantur: 7 quid de fructibꝰ ꝓout alte 7 ꝓfunde scribitur per Bart. 7 alios in. l. in quartā. ff. ad leg. fal. nō ingrediꝰ nunc tā altā materiam. ¶ Sum in vltima parte gl. ibi, 7 not. ꝙ †quarta in qua gl. enumerat septē ſpecies quartarū. Adde tu octauaz: de qua aut. sed nec. C. de epiſc. 7 cle. Aliam 7 nouam habes in. l. i. 7. ℨ. C. qñ 7 quibus quarta pars debeť. lib. x. Aliā 7 decimā ponit tex. in aut. presbyteros. C. de epiſc. 7 cle. Aliam 7 vndecimā habes de iure cano. que debetur episcopo. Et aliā 7 duodecimā que debeť rectori parochialis ecclesie. c. certificari. cum fi. de sepulturis. ¶ Slo. in verbo parte predℊ. diuiditur in nouē partes principales. Jn prima fortiter opponit contra tex. retēta lectura antiquorū: de qua in glo. superiori. Jn secunda postposita lectura antiquorum plene refert secundam lecturam Joan. Jn tertia refert tertiā lecturā Azo. 7 Ugo. Jn quarta formatvnam. q. Jn quinta aliā. Jn sexta per viā questiōis opponit 7 soluit. Jn septima ponit illationē ex omnibus superi⁹ tactis. Jn octaua etiā per viā questionis opponit 7 soluit. Jn nona 7 vlti. per viā no. opponit 7 soluit. scōa ibi: dic ergo ſz Jo. tertia ibi: vel verius fm Azo. quarta ibi: qd si vero hec. qnta ibi: itez nūq̄d prelegationes. sexta ibi, itē quomodo imputabit. septima ibi: ex ꝓdictis ꝓ. octaua ibi: itē qualiter computet. nona 7 vlt. est ibi: itē nota ꝙ hec lex corrigiť. ¶ Redeo ad primā partem 7 oppono ꝙ tota hereditaria portio istius filiꝰ nō debuit sibi in quartā imputari: sed solū quarta hereditarie portionis que in tex. nostro esset duodecima pars istiꝰ fundi. l. titia. ff. ad leg. fal. patet in. l. iubemus. C. ad tre. gl. in. i. parte dupliciter solui 7 male. vnde ad. l. titia. rīde. vt in seq. parte glo. ¶ In secūda parte q̄ mihi visa est multū difficilis 7 obscura in qua refert intellectū Jo. vt melius intelligas pone casum sic. Pater habēs tres filios eos instituit equaliꝰ heredes: deinde filio: pnta maiori natu prelegauit fundū deh̄inc sub certa conditione: puta si nauis ex Asia venerit grauauit filiū ꝙ partē hereditatis restitueret ex fratrib⁹ coheredib⁹ 7 fundū restitueret quibusdā aliꝭ extraneis: 7 ꝙ fratres darent sibi puta. ℨ. illi vero extranei darēt sibi puta qnq̄ decidit in tex. ꝙ euenīēte conditione fideicōmissi ꝺz detrahere quartā in qua imputak hereditaria portio fundi: ita imputak illud qō datū est gña cōditiōis implende 7 reliqua. vt in tex. 7 sic fm istum intel. Jo. iste filius coheres fratrū idēq̄ prelegatarijꝰ fundi erat dupliciter grauatus. Primo vniuersaliter de parte sua hereditaria fratrib⁹ coheredibus restituenda. Secundo ꝓncipaliter in fundo respectu extraneorum ex quo correlarie apparet ꝙ imminebat duplex quarta ipsi filio cōpetēs treb. respectu fratrū 7 falcidia respectu extraneorū. Et differt ista lect. Jo. a lectura antiquorū de qua in gl. precedentibus in tribus. ¶ Primo qz antiqui dicebant fundum concessum filio in peculium: 7 sic inter vivos Jo. presupponit fundum prelegatū 7 sic post mortem patris, ¶ Scōo antiq̄ presupponebāt filiū suū granatū restituere hereditariam portionē: tā fratribus extraneis: 7 sic solum immīnere vnā quartā. l. treb. sed Jo. presupponit duplex grauamē 7 sic duas quartas vt ꝓxime dixi. ¶ Tertio antiq̄ dicebant ꝙ illud qō deerat ad quartā trebellianicā suppleḱ immediate ex ipso fundo: sed Jo. presupponit ꝙ suppleat ex eo qō ꝙ ipso fundo datū est. ¶ Jtē aduerte subtiliter ꝙ Jo. ideo presupponit fundū prelegatū 7 non cōcessum in peculiū. Primo ꝓpter. l. certū. ℨ. eo. vt declarauī in euidentialibꝰ. Jtē vt sic ostēdat talem fundū non venire nec posse cōprehēdi in ipso fideicommisso sed debere esse suū pcipuū qz si presupponerem⁹ ꝙ esset cōcessus in peculiū: non esset suꝰ precipuꝰ sed diuidendꝰ. d. l. certū. 7 sic sua tertia pars que sibi obueniret in diuisiōe caderet in fideicō. ꝙ nō erit si presupponam⁹ fundū ante partez prelegatū. Et si dicis dato ꝙ iste fundꝰ sit precipuꝰ 7 ꝓpter hoc nō veniat nec cōprehēdat sub fideicōmissa portionis hereditarie: tū per hoc nō tollit obiectū partis precedentis glo. ℊuis fundꝰ fuerit prelegatꝰ huic filio nō tū totū ℨ iure prelegati. ℨ ꝓ ea parte ꝓ qua ipse est heres 7 sic ꝓ tertia parte qz capit a seipso 7 a se sibi legari nō potest tertiā partē fundi ℨ iure hereditario alias duas ptes isti⁹ fundi plegati: qz capit a coheredibꝰ bene ℨ iure prelegati: cū ergo hereditariam partem isti⁹ fundi: 7 sic tertiā cōputet in quarta: vt dicit tex. ergo tota hereditaria portio cōputak: 7 tñ non deberet cōputari niſi quarta portiōis hereditarie. p. d. l. titia. allegatā in gl. Respōdet no. gl. ꝙ illa. l. titia loquiť qñ quarta detrahit fm volūtatē testatoris ex ꝑsūam hoc est qñ testato: expresse dixit ꝙ quartam detraheret tūc in ista quarta ꝓueniēte expresse ordinatione testatoris tāq̄ magis fauorabili solū cōputak quarta hereditarie portionis: 7 nō tota hereditaria portio: ſz qñ ℊta detrahit ex sola dispositiōe. l. quo casu ꝺz detrahi ℨ volūtatem tacitam testatoris: qz testato: grauādo simpliciter onere fideicommissi videt grauasse in totū: ergo qñ aliqd diminuit per detractionem quarte intelligiť fieri cōtra volūtatez testatoris quo casu qñ permittit heredi ꝙ ex sola dispositiōe. l. detrahat quartam cōtra tacitā volūtatē testatoris: qrin hoc alleuiak i vno: in alio aggranatur vt tūc tota hereditariā portionē in quartā cōputet: 7 sic in effectu lucret 7 ex ista solutiōe ōt Sal. hic, in. vi. col.

23 esse fin. not. ꝙ †vbi testō: nō dispoſuit expresse in testamēto de ℊta treb. detrahēda: ℊuis detractio fieri possit ex. l. dispositione. tñ talis detractio dicit fieri contra volūtatē testatoris: saltē tacitā ꝙ ita interpretak. l. in casu dubiꝰ. tex. est notabi. in. d. l. titia. non tamen seruaḱ eiꝰ volūtas tacita in hoc: 7 istud clare procedebat de iure ffōrū. quo iure etiā expresse nō poterat ꝓhibere detractionē falcidie vel treb. l. quod de bonis. ℊ. fina. ff. ad leg. fal. procederet etiaz hodie: quia licet hodie testator possit expresse prohibere detractionem falcidie. ℊ. si vero expressim.

Universidad de ... Biblioteca

in auf. de her. ꝛ fal. auf. sed cū testō. C. ad. l. fal. certe ista tacita voluntas nō sufficeret nec esset seruāda sꝫ bn̄ facit vt tota portio hereditaria ꝯputet in quartā vbi al's solū cōputarē q̄rtam illius hereditarie portiōis. ¶ Cōtra istā lec. Jo. fortiter opponitur in gl. ibi: sed huic lecture. sꝫ qꝛ gl. obscure loquitur sic clarius induco. Nā iste tex. dicit ꝙ illud qd̄ deest filio ad quartā suppletur in isto fundo: ita dicit ibi in eo fundo soluet: sed istō est falsum ꝙ aliqd possit suppleri ex isto fundo. Nā cū Jo. presupponat ꝙ iste fundus fuerit a filio prelegat' illis extraneis oportet ergo ꝙ eis restituat illum fundū saltē pro duab' partibus q̄ sunt supra hereditariā portionē: si ergo habet restituere iure legati illis extraneis qūo poterit quartā suam supplere in illo fundo certe nullo modo: qꝛ etiā illud quod alicui prelegatur si nō est perpetuo remansurū penes eū: sed illud hꝫ alteri dari illud nunq̄ sibi cōputat in quartā. l. accepti. ff. ad leg. fal. ¶ Solu. Jo. vt sequit in gl. fatet obiectū. s. ꝙ suppletio nō fiet de ipso fundo: sꝫ i eo qd̄ extranei habēt dare vt dixi i casu habent dare pro isto fundo grā cōditionis implende: ꝛ sic de illis quinq; ꝛ tūc dictio in eo fundo posita in tex. impropriat ꝛ ca-
24 pitur in loco dictiōis pro: † nā in istis ꝓpositionib' sepe vna pro alia capit vt inquit gl. in. l. eas causas. ff. de cōdi. ꝛ demō. verum qꝛ istud impropriat tex. ideo subiicit gl. vel dic. vt in gl. inferiori: sꝫ Bar. dicit ꝙ gl. est corrupta ꝛ debuit dicere vel dic. vt in gl. superiori. vbi gl. in. vj. solutione scđe partis quā omnisi: dicit ꝙ litera dꝫ intelligi transportando: nā dū tex. dicit a ceteris in eo fundo soluet: illud in eo fundo non dꝫ referri ad verbū soluet: qꝛ obstaret ꝯtrium: sed dꝫ transportari hoc modo scilicet filius habēs supra quartā in eo fundo sꝫ istud etiā corrumpit tex. ideo intellectus Jo. male sustinet. caue tū dum gl. dicit dic vt in gl. inferiori. ꝛ Bart. dicit ꝙ debet dicere superiori. Nā vere fm ordinē verborum tex. gl. precedens debet esse inferior: ꝛ ita deprauarūt libros impressores: tū ideo prius fuit posita eo qꝛ prosequebatur primum intellectum positum in. s. gl. ideo bonon. posuerūt illam post primam vt continuatiue procederet: ista autem ponit duos alios intellectus: ideo reseruata est pro tertia gl. ¶ Istum intellectum Jo. vltra impugnationem precedentem reprobant antiqui ꝛ etiam Bar. ꝛ Pau. de cast. hic ꝓpter participiū habētē qd̄ est presentis temporis: innuit ergo ꝙ tēpore quo testator disposuit fili' habebat fundū per regulam. l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxa. ꝛ tū fm intellect. Jo. fm quē ipse fundus fuit prelegat' filio post mortē patris: ergo tunc non habebat Bal. hic. in. viij. col. dicit ꝙ ista oppositio nihil vꝫ qꝛ testator qn̄ legauit potuit actualiter tradere fun-
25 dum filio: † qꝛ legatū aliqn̄ pōt incipere a traditione. l. lucius titius. in testō. ff. de leg. ij. Item fm eum si filius sua autoritate in vita inuasisset talem fundū ꝛ possedisset ꝛ postea pater eidē in testamento prelegasset nihil obstaret obiectum facit. l. cū dominus. §. filius. ff. de pec. leg. Raph. fulg. hic qui multis vbis defendit istā lec. Jo. aliter rūdet ꝛ dicit ꝙ participium habētē dꝫ referri ad verbū restituere quo casu tēpore restitutiōis bene habebat fundū vel fm eum si referas ad verbū sanxit testator prout dꝫ referri dicit Fulg. ꝙ satis dicit habere postq̄ testator sic disposuit: nā fm eū sepe leges dicūt heredē accepisset a testatore q̄uis testator solum disposuerit. l. papi. §. meminisse. ff. de inoffi. test. cum si. ꝛ hoc confirmat per illud euangelicū euntes renuntiate mihi ꝛc. sed omnes iste solu. aut diuinant aut corrūpunt tex. ¶ Itē qꝛ intellectū Jo. fortiter facit: qꝛ lectura Jo. presupponit ꝙ tractet de duobus quartis. s. treb. ꝛ fal. ꝛ tamē tex. nō loquit nisi de vna vt patet i quarta ratione. ¶ Preterea fortius fꝫ Guil. ꝛ Ric. in quarta falcidia nō imputat datū gratia conditionis implende. l. in quartā. vbi Bar. rationē assignat. l. id aūt. ꝛ. l. quod aūt. ff. ad le. fal. cuius cōtrariū diceret in tex. ꝛ in hoc fundamēto doc. faciūt magnū capitale. Tamē posset rūderi ad hoc ꝛ precedens fm Ful. hic qui multū truffatur. de doc. presertim Bar. ꝛ dicit ꝙ non intellexerunt sensum Jo. qꝛ lꝫ in positiōe casus presupponant due quarte: tū in hoc tex. non tractat imperator nisi de quarta treb. ꝛ hoc modo cessant obiecta. ¶ Preterea fm Bar. ꝛ Bal. aliter inducētes sed ego clarius induco si verus esset intellectus Jo. filiū restituere istum fundū extraneis solum pro duabus partibus coheredū pro quib' hꝫ iure prelegati restituere tanq̄ non vt heres sed vt
26 legatarius. † ꝛ qn̄ legatarius restituit nihil pōt detrahere: nec rōne treb. nec falcidie. l. lex falcidia. §. nūq̄. ff. ad leg. fal. nā singulares successores nō detrahūt fal. in eo in quo succedunt tit. singulari. l. penalis. §. si titio. ff. ad leg. fal. ꝛ. l. f. in fi. C. cōia de le. ꝛ ex hoc fundamēto quod Bal. dicit esse valde subtile faciunt doc. magnū capitale contra Jo. ꝛ sequitur Pau. de ca. hic. Sꝫ mihi videt ꝙ parū faciat qꝛ pro restitutione fundi facta illis extraneis. tex. iste nō dicit ꝙ aliquid ab eis detrahat vt psupponit istud argu. Bene verum est ꝙ si quid accepit ab eis gratia cōditionis implende vt haberent istum fundum: illud acceptum non dico iure falcidie prout istud argu. presupponit: sed propter implendam cōditionem illud bene imputat in tre. cū illud habeat iudicio testatoris. d. l. in quartam. ¶ Tamē licet putem intellectum Jo. posse defendi ab istis duabus vltimis impugnationib' in quibus doc. faciunt maius capitale puto ꝙ non possit defendi a duab' primis: ideo istū intellectū Jo. reprobo ꝛ cōiter doc. faciūt quicqd dicat Fulg. hic. Et sic erit expedita secunda pars prin. glos. ¶ Sum nunc in tertia parte prin. gl. ibi: vel verius fm Azo. ꝛ Ugo. in qua ponit tertia pn. lectura fm quā presupponitur ꝙ iste fundus fuerit donat' p patrem in eius vita huic filio vel propter benemerita filij: vel filio vt filio. ¶ Et differt illa lectura a lec. antiquorū in pluribus hic enumeratis per Bart. ꝛ presertim qꝛ illi antiqui dicebant hunc fundum concessum filio in peculiū: sed fm istam lecturam iste fundus fuit per patrem donatus filio. ¶ Aduerte in hoc intellectu videtur seipsam confundere dum dicit ꝙ ista donatio nō valuit a principio sed confirmatur morte. l. ij. š. de inof. dona. istud non videtur posse procedere ex quo gl. presuponit ꝙ iste fund' fuit donat' filio propter benemerita. ergo vt extraneo: ergo statim a principio valuit donatio: vt est glo. ordi. in auf. vnde si parēs. š. de inof. test. ꝛ in. l. si donatione. vbi scribentes. C. de colla. sed saluando istam lectu. dic ꝙ procedit quādo fundus fuit donat' filio vt filio ꝛ nō propter benemerita: ꝛ sic nō valet in principio nec in vita patris: ꝛ pōt reuocari a patre ꝛ si non reuocatur tūc confirmatur morte ꝛ sic habet vim vltimi arbitrij id est vltime volūtatis. ¶ Et hoc voluit dicere gl. dū dicit vel conferendo vltimum arbitrium. ¶ Istā lecturaꝫ reprehēdebat Dy. in quodam examine priuato: vt hic refert Cy. ista ratione: nam talis donatio facta inter viuos nō venit in restitutiōe fideicom. l. sequēs questio. ff. de leg. ij. Bar. in. l. marcellus. §. quidam. ff. ad treb. Bald. in. l. cum virū. in. ij. col. C. de fideicom. si nō venit in fideicōmisso ergo non computatur in quartam. l. in fideicōmissaria. ff. ad treb. Propter hoc doc. recesserunt ab ipsa lectura: vt hic refert Bar. tamē ad hoc posset responderi. vt etiam dicit Raph. Fulg. hic ꝙ ista nō est bona consequentia non venit in restitutionem fideicommissi:
27 ergo non imputatur in quartam. † Tolle instantiā fructus nō cadunt in restitutionem fideicōmissi: ꝛ tū cōputant in quartā. vt in. d. l. in fideicōmissaria. in prin. Item datum causa constitionis implende non cadit in restitutionem fideicommissi: ꝛ tamen imputatur in quartam: vt. l. qui heredi. §. hereditas. ff. de condi. ꝛ demon. Item ista argumentatio Dy. reprehenditur per Bal. in. l. iubemus. in. j. col. C. ad treb. quia quedam nō veniunt in restitutione ꝛ veniunt in imputatione vt dos ꝛ q̄stitas prelegata vel species aliena: vt. l. quoniā nouella. š. de inof. test. ꝛ. l. deducta. §. nummis. ff. ad trebel. ꝛ in. d. l. nesennius. istam lect. reprobat Bart. alia ratione: nam cū a coheredibus videtur habere illum fundum quatenus excedit hereditariaꝫ portionē: saltē quo ad ipsos heredes deberet imputari in falcidiam. l. nesennius. ff. ad leg. fal. sꝫ aduerte qꝛ ipsemet d. Azo in summa sua allegat. d. l. nesennius. ꝛ ad eā rūdet ꝙ q̄tum ad coheredes quibus accepit bene cōputatur in quartaꝫ q̄tū vero ad alios non: ꝛ ita etiā respōdet ad. l. in quartā. ff. ad leg. falci. ista lectura confunditur alia fortiori ratione fm Guil. de cu. ꝛ Pau. de ca. hic. nā cum iste fundus fm hanc tertiā lecturā nō percipiatur ex vltima volun. sed ex contractu inter viuos: licet morte confirmato nihil de ipso deberet in quartā cōputari: vt l. pater filiam. in prin. ff. ad le. falc. vbi dicit ꝙ in quartā treb. nō cōputatur id qd̄ extra vltimā volun. percipitur ex cōtractu inter viuos: fortificat: qꝛ tūc nō esset dare hereditariam portionem cum in puncto mortis statim separetur dominium istius fundi ab hereditate ꝛ applicatur filio: vnde nō est dare momētum in quo dn̄ium huius fundi fuerit in hereditate: ergo non est in eo dare hereditariā portionē: ergo eodem momento quo incipit esse hereditas dn̄ium fundi applicatur filio: ꝛ ista ratio est inconuincibilis fm Pau. de cast. idem firmat Raph. Ful. hic. in pe. col. nam cū ista donatio confirmetur etiā ante aditā hereditatem: vt est gl. in. l. filie cuius. in fi. gl. mag. š. e. ergo nullā partem haberet iure hereditario. ergo nō potest conuenire litere huius tex. dicēti hereditaria parte predij in quarta rōne retēta. Unde teneas lecturā antiquorū magis cōiter approbatam. Reliquas sequētes partes gl. vide per textum vsq; ad vltimā. In vltima parte ꝛ sic in fi. glo. tꝫ gl. ꝙ ista. l. in eo corrigatur ꝙ dicit talia imputari in quartā liberi primi gradus per. l. iubemus. C. ad treb. Bart. dicit melius ꝙ imo ista. l. in hoc nō corrigitur. ꝛ ꝙ. d. l. iubemus. loqui in fructibus qui nō cōputantur liberis in treb. Et ratio est: qꝛ percipiunt post mortem defuncti: ꝛ sic non sunt hereditarij: vt. l. quod his verbis. ff. de leg. ij. secus est in alijs rebus quas habēt liberi ex dispositiōe defuncti

defuncti: vt hic. Idē tꝫ Ja. de are. ꝛ Cy. hic. ꝛ Bar. in. l. in quartam. in. v. opp. ff. ad. l. fal. ꝛ ibi Alex. i. vij. col. sed Bal. hic. i. ij. ꝛ Jo. de imo. in. d. l. in quartam. tꝫ opi. istius gl. ꝙ ista. l. in hoc sit correcta. † Tu tene pcedentē op. eo qꝛ vitanda est legū
28 correctio. l. vnica. in fi. š. de inof. do. ꝛ. c. cū expediat. de ele. l. vj. ꝛ per subauditos intellectus dꝫ induci legū correctio: vt dicit gl. in. c. capientes. §. ꝙ si per. xx. de elec. in. vj. Et iura noua debent potius distingui per antiqua q̄ dicere ꝙ inducat legū correctio. gl. ꝛ doc. in. l. sciendum. in prin. ff. qui sat. cog. ꝛ gl. in auf. de heredi. que ab intest. in verbo vacantibus. Bart. in extrauagan. ad reprimen. in verbo. non obstantibus. Et per ista cum laude Dei est impositus finis huic legi per me Jasonez de Mayno Mediolanensem Juris vtriusq; doctorem in florentissima Ticinensi academia.

¶ De iure emphyteotico. Rubrica.

¶ Presens titulus. C. de iure emphyteotico seipsum effectu reddit vt alteri' cōmēdatiōe nō egeat: iuxta vbū Ulpiani iurisconsulti. in. l. j. in prin. ff. de in inte. rest. est eīn inuestigatiōe pulchrior: ad disputandū subtilis admodū ꝛ acutus: exercitatione facti quotidie per omniū manus versatilis ꝛ longe magis q̄ alius qui iuris corpore claudat. ¶ Illū ego Jas. de Mayno Mediolaneñ. vtriusq; censure doctor indignus in hac florentissima ceterarū omniū Ticineñ academia sub inclyto ꝛ excelso principe diuo Galeam maria Sfortia Uicecomite Insubrium duce. v. cui meum desudat ingenium: ꝛ cuius sublimitati omne studiū meū ꝛ si quid vltra est iādudū deuoui: necnon sub presenti anno iubilei a natali Christiano. Mil. cccclxxxv. pleno stylo q̄tū viriū mearū facultas suppeditauerit cōmētādū assumpsi: nō qdē ostēdēdi aut ambiēdi studio sed addiscēdi exercendiq; gratia. Cū enim ceteri ex diutina villicatiōe sacratissime iuris prudentie quotidie fructus vberes pro cōmuni vtilitate in mediū pferāt, recordat' sum verborū diui Hieronymi in lib. regum satis esse si vnusquisq; offerat quod pōt: ꝛ quēadmodū in templo dei alij aurū ꝛ argentū ꝛ lapides pretiosos: alij byssum ꝛ purpurā offerunt. Nobiscum inquit Hie. bene agatur si obtulerimus pelles aut caprarū pilos. Uos tamen viri fratres nō ad operarij aut ministri meritū: sed ad ministerij finem fructūq; attendite: quē ego fideli saltē studio cura peruigili, indefesso labore, q̄to breuius fieri poterit absoluā. ¶ Materiā presentis ti. de iur. emph. alij in peregrinis ꝛ abditis locis posuerunt vel potius occultauerunt: alij per frusta in diuersis legibus: iuxta occurrentia secuerunt: nōnulli p tractatus explicuerunt sed omnibus plenius Spec. in ti. de loc. i §. nunc aliqua. qui est fi. §. posuit in presenti materia centum septuaginta quatuor questiones quas habuit fere oēs a Martino de fano. in trac. de iur. emph. vbi tex. per. xxix. questiōes cōplectitur fere oēs illas. clxxiiij. Spe. ¶ Ego vero qꝛ sparsis hincinde disseminaui antiquitas ad cōem vtilitatem cōpresso manipulo metā atq; recolligā: ꝛ quasi mēbra hincinde discerpta ad corpus suū reducā: ꝛ ad ꝓpriā ac ordinariā sedeꝫ quasi longo quodā postliminio reducā: ꝛ sub suo cōgruēti titulo instar cuiusdā cōpēdij reponā vbi facile in materia pñti vnusquisq; inueniat qd̄ apud antiquos aut vix vnq̄: aut laboriose admodū aut fortuito reperiebat. Effectu expediā quīq; ꝛ trecentum principales qōnes q̄ sunt dūtaxat de hac pñti materia iuris emphyteutici cum multis suis accessorijs qōnib' vltra plures alias diuersarū materiarū q̄ etiā iuxta occurrentia examinabunt quascūq; hui' opusculi decisiōes superiori tabula descripsi: ad faciliorē inuētionē per singulas etiā colūnas distinxi: illas aūt quinq; ꝛ trecentū adiecto sub numero particularius annotaui. Ceterū qꝛ ordo est figura substantie vniuscuiusq; rei fm Bal. in suo conci. inci. diuino schismatis posito post rubricā. C. si quis aliquē test. prohi. in. ij. col. ꝛ scire quid facias, nescire aūt quo ordine facias nō est perfecte cognitionis: fm diuū Amb. patronū meū quem refert Bald. in proe. ffor̄. in prin. ¶ Idcirco in infra dicendis intēdo tenere ordinē quē in tribus legib' presentis ti. imperator obseruat. ¶ Nā in prima lege videbimus de natura hui' ꝯctus emph. ꝛ maxime circa deteriorationē rei. Itē quid differat a ceteris contractib' ꝛ qua actione agatur ꝛ que ad eius solēnitatē requirant, ꝛ maxime de scriptura. In. ij. l. iuxta tex. ordine videbimus quo tēpore ꝛ qūo sit fienda solutio canonis emphyteutici ꝛ per q̄sti temporis cessationē cadit emphyteota a iure emphyteotico: cum suis sequacibus qōnibus. In. iij. vero. l. videbimus de alienatione iuris emphyteotici ꝛ melioramentorū ꝛ que circa eā requirantur: quem ordinē etiā accurate obseruat Spec. in. d. §. nūc aliqua. lꝫ visus sit sine vllo ordine pcessisse. ¶ Capio ergo ru. ipsam de iure emphyteotico, quam cōtinua vt in gl. ¶ Super hac rub. Bal. hic quedam posuit que ponuntur per alios: maxime Cy. ꝛ Bar. in. l. j. š. eo. ibi reseruo ponenda: maxime quia post glo. sequor q̄tum possum ordinem Bart. cuius vestigia semper adoro.

1 ☞ Qualiter fiat contractus emphyteoticus: ꝛ que requirantur. nu. 3. 12. 61. ꝛ. 64.
2 Innominati contractus regulant fm naturam contractuum nominatorum quibus magis assimilantur.
4 Ualet cōcessio rei ecclesiastice in emphyteosim pro cēsu vnius nummi. ꝛ nu. 5.
6 Emphyteosis quot modis concedatur.
7 In quo differat ꝯctus emphy. a ꝯctu locatio. tpali vl' ppetua.
8 Quid sit clades ꝛ vnde dicatur.
9 Cōtractus emphy. est contractus de per se separatus ꝛ valid'.
10 Illa dicitur proprie similitudo quando est plena similitudo.
11 Oīa pacta interposita sup ꝯctu emphy. valēt ꝛ sunt seruanda: ideo si emphy. veniat contra ea, cadet a iure emphyteutico. 12
13 Si res emphy. pereat in totum emphyteota liberabitur nisi sit pactum ꝙ etiam si res emphy. periret in totū, emph. teneretur ad pensionem. ꝛ nu. 14. 15. ꝛ. 78.
16 Res perit periculo eius cuius est vel apud quē remanet dn̄iū qn̄ dominium remanet de iure ꝯmuni: secus si de iure speciali.
17 In emphyteosi pensio prestatur in recognitionem dominij.
18 Emphyteote nō remittit pēsio ob sterilitatē: vel interitū ptis rei: secus tū est in colono vel inq. qui ad modicū tps conduxit. Quando vero emphyteote sit fiēda remissio. vide nu. 19. ꝛ. 20.
21 An conductori ad longū tēpus fiat remissio ob sterilitatem.
22 Que differentia sit inter contractum emphy. ꝛ contractū emptionis ꝛ locationis. ꝛ nu. 24. ꝛ. 25.
23 Ubicunq; sit mentio de pretio semper presumitur emptio.
26 Quāuis emph. teneat ad impēsaꝫ magnā tū finita emph. nō ꝓpter culpā sed p tps vel generationē pōt emphyteota petere a domino nedū melioramēta aut eorū estimationem sed etiam quoscūq; sumptus necessario factos in re emphy. ꝛ nume. 27.
28 Conductor nō tenetur propria impensa facere purgari viā publi. ante domum conductam: ꝛ si fecerit reficiūtur expense vel computantur in pensione.
29 An colonus vel inquil. teneatur ad impēsam reparādi putei.
30 Emph. cadens ab emphyteosi perdit meliorationes: nec eas a domino repetit: secus tamen est in colono.
31 Liuellarius ecclesie non tenetur soluere collectam communi.
32 Inquilinus quando teneatur soluere collectas publicas.
33 Feudatarius seu vasall' an teneant soluere datia ꝛ collectas.
34 An sit differētia inter emphy. ꝛ locationem ad longū tempus.
35 Pena. l. fi. huius ti. hꝫ locū in cōductore ad longum tempus.
36 Simplex locatio transit ad quemlibet heredem.
37 Emphy. cessans soluere pensionem nō cadit minori tempore triennij: secus est tamen in conducto ad longum tempus.
38 Contractus emphy. in quo differat a contractu liuelli. nu. 39.
40 Natura cōtractus liuellarij est vt fiat concessio in perpetuum.
41 Cōtract' ēphy. in quo differat a ꝯctu pcarie in gñe feminino.
42 Contractus precarie quid sit.
43 Contractus emph. in quo differat a contractu superficiario.
44 Emph. q accepit domū in emph. ꝛ cōbusta esset a casu fortuito nō ꝓpterea finit emphy. qꝛ remanet area super qua inuito dño potest reedificari qd̄ si nō facit tenetur ad omnē pensionē.
45 Contractus dignoscuntur ex effectibus.
46 Hec verba solita poni in instrumētis vendo vel refirmo tibi in emphyteosim solum iure emphyteotico: ꝛ superficiē iure proprio: quomodo intelligantur. ꝛ nu. 47.
48 Cōtractus emph. in quo differat a cōtractu cēsuali. ꝛ nu. 49.
50 Contractus emph. in quo differat a feudo. ꝛ nu. 53.
51 Feudū cōcedit gratis ꝛ libere ob remunerationē: ideo si princeps pro feudo reciperet pretiū ꝛ in instrumento dicat concedimus vel indulgemus vel alio modo non propterea censetur feudum sed est contractus emptionis ꝛ venditionis. nu. 52.
54 Feudū perditur per transitum ad religionem sicut per mortem naturalem, secus tamen in emphyteosi.
55 An valeat arg. a feudo ad emphy. ꝛ econtra. ꝛ nu. 60.
56 Jura feudorum non possunt allegari ad decisiones aliarū causarum non feudalium.
57 Feudū simpliciter receptū intelligitur receptū p se ꝛ filijs suis mascu. licet in instrumento nulla sit facta mentio de filijs.
58 Pater habens filios legitimos ꝛ naturales pōt legitimare filios naturales tantum cū pacto ꝙ in nihilo sibi succedant vel quod succedant in eo quod sibi placuerit ꝛ tale pactum ꝛ legitimatio sic facta valent ꝛ tenent.
59 Feuda regulant fm ius cōe si nō habēt ius expssuꝫ in feudis.
62 Standum est doctori illustri attestanti de consuetudine.
63 Qū scriptura requirit de necessario ad probationē ad hoc vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

adm̃ istratur probatio per testes requirit ꝙ scriptura sit perdita ⁊ ꝙ testes deponant de conuentis in ipsa scriptura.
65 Quotiescũq; ꝓbatio dz necessario fieri p scriptur̃ ꝑdita scriptura nõ admittit ꝓbatio p testes minores quinq;, ⁊ rogatos
66 Si finita emphyteusi per generationẽ dñs patiatur emphyt. stare in re emphyteuti. an intelligatur tacite renouasse.
67 An in contractu feudi requiratur scriptura.
68 Qua actione agitur pro contractu emphytentico. ⁊ nu. 69.
70 Pro canone nõ soluto ꝑt ẽphy. possessor̃ q̃uenir̃ hypotecaria
71 An Jctus emphy. ⁊ in Jctu feudi ⁊ locationis ad longũ tps hz locum vtilis redhibitoria vel quanto minoris.
72 An in restitu. fideicõ. veniat emphyteusis ⁊ in petitiõe heredi tatis ⁊ an competat emphyteute vel feudatario directa actio l. aquilie pro damno dato.
73 Quis sit iudex competens in causa emphytentica.
74 Quis sit iudex competens in causa feudi.
75 An remedium l. ĵ. C. de rescind. ven. habeat locum in contractu emphyteutico. ⁊ nu. 76.
77 Emphytenta non liberatur q̃n aliquid supersit de re. emphyt. ⁊ tunc quando dicatur remanere ⁊ quantum dz esse illud aliquid ad hoc vt emphy. teneatur soluere integrum cano.
79 Omne augmentum contingens in re emphy. sine sit latens siue apparens semper est commodo emphytente.
80 An thesaurus inuentus in re emphy. pertineat ad emphyteu tam an ad dominum an sit inter eos diuidendum.
81 Si res emphy. nõ potest laborari propter guerram an emphy. teneatur soluere pensionem. ⁊ nu. 91. 92. 93. ⁊. 98.
92 Debitor specifici per eius interitũ liberatur: secus tamen est in debitore generis vel quantitatis. nu. 83.
84 Guerra dicitur quedam sterilitas ⁊ numeratur inter casus fortuitos. nu. 85.
86 Emphyte. est obligatus obligatione personali.
87 Fructus non sunt pars fundi.
88 Colono ad lõgũ tps qui ꝓpter guerrã vel aliũ casum fortuitũ non potuit rẽ conductam laborare dz fieri remissio pensionis.
89 Emphy. liberatur a pensione quando fundus esset occupat⁹ per hostes ⁊ sic dominium ⁊ pos. esset deperdita.
90 Bonum est argu. de re ad tempus.
94 Emphyt. ita demum tenetur ad solutionem pensionis si ex re emph. aliquid remaneat.
95 Jn tributo diminuto in parte tantum fit remissio tributi.
96 Emphyteute nõ fit remissio propter sterilitatẽ quando ex re tantum supereſt ꝙ fructus sufficientes pensioni sufficiunt.
97 Casus fortuiti spectant ad emphyteutam quãdo sunt tales qui non absorbeant in totum rem ipsam.
98 Dictum doc. est intelligendum ſm legem quam allegat.
99 Si aliquis acceperit syluã emphyteusim an possit inuito domino extirpare syluam ⁊ ibi plantare vineam.
100 Si eccla̅ accessit mihi in emphyteusim olmetũ positũ in tali loco an intelligat de terra olueta an vero de arboribꝫ oliuarũ.
101 Natura emphyteusis est ꝙ constituatur in re immobili.
102 Si testator legat alicui nucem videtur etiam legare solũz cui coheret ⁊ etiam viam.
103 Si actũ sit inter dñs ⁊ emphy. vt ipse arbores rẽ esset emphy. ⁊ nõ fundus vz contractus donec arbores pendent in fundo.
104 An aliquis possit dare fundum in emphy. reseruato sibi fructu arborum.
105 Si fundus dek in emphy. cũ pacto ꝙ emph. plãt aret vineã ⁊ quartã ptẽ fructuũ daret dño: an si postea plãtet alias arbores teneatur etiã ad quartã partẽ fructuũ de aliis arboribus.

Tas ẽphyteuticariuz.

Ad euidẽtiã huius l. ⁊ totius tit. dicebat Bar. ꝓmittendũ p inuenibus qualr fiat iste5 ctus emphyteutic⁹[a]: nã fz eũ a principio dar certa q̃titas, pnta. c. ⁊ postea ꝓstituitur certa modica pẽsio annua in recognitionẽ potius directi dñi in fructuũ percipiẽdorũ recõpẽsationẽ: dubitat mõ an talis Jct⁹ eẽt Jctus locatiõis vel vẽditiõis seu alienatiõis, ⁊ rñdet vt in tex. De hac forma[b] habẽt cano. gl. exp̃ssam in. c. potuit. in gl. ĵ. ext. de loc. hanc formã ponit ẽt Spe. in ti. de loc. §. nũc aliqua. ĩ ℵ. v. ⁊ Ly. hic. in. ĵ. q. ⁊ Bar. ſ. ea. l. in. ℸ. opp. Sz aduertendũ est qz nec. d. gl. nec Bart. aperiũt vtrũ de substãtia[c] ⁊ ꝓ forma Jctus emphyteutici reqrat ꝙ a principio q̃titas certa numeret. d. gl. tñ ⁊ Bar. hic videnr sentire ꝙ sic, Jsiud aperte firmat Jac. de are. parmẽsis hic. p tex. in. l. priuate. q. nihil facit. C. de exec. mune. li. ꝓ tex. ĵ anf. q res. in ℵ. nec ꝙ decidit repetet. ſ. ó ſa. ecc. ⁊ p tex. in. l. ſi. ĵ. eo. vbi tex. ſm eũ vult ꝙ dño debeat ꝑstari quinquagesima estimationis vel pretij: ꝙ a principio numerator. vñ fz eũ si res que datur in emphy teusim vz cẽtũ a princ. numerarẽt puta. lx. ⁊ postea cõstituit aliqs modicus cẽsus singulis annis persoluẽdus: hanc opi. sequit Alb. de ro. hic. ĩ. ũ. col. q ỏt hãc esse cõem opi. † Subiũcies tñ ꝙ vbi a ꝓncipio nõ exponit certa q̃titas q̃us nõ sit Jctus emphyteutic⁹ erit tñ Jctus innoiatus q regulabit ſm naturã Jctus ẽphyteutici: cũ innoiati Jctus regulenr ſm naturã illoz Jctuũ noiatoz qbus magis assimilanr. l. i. ℸ. si qs seruũ. cũ ſi. ff. depo. ista opi. tz etiã Raph. Ful. hic ⁊ ea etiã etate nr̃a iurisc̃onsultus. d. Guarneri⁹ de castel. hic q dicit qõ si daret fund⁹ i emphyteusim, p annua pẽsione ⁊ nihil a principio numeratũ esset ꝙ iste ꝓprie nõ esset Jctus emphyteutic⁹: qz deficit forma ipsi⁹ Jctus: ꝓ isto parte facit multũ ꝙ signãter voluit Bal. in. l. ĵ. ĥ. in. vĩ. col. C. de rescin. ven. qui dicit ꝙ remediũ. d. l. hz locũ in Jctu emphyteutico. de quo tñ videbitis suo loco. ĵ. sup gl. parua. in ver. custodiri. † Contrariam opi. ꝙ imo a ꝓncipio nõ requirat⁹ de necessitate aliqua prestatio q̃titatis ad hoc vt sint Jctus emphyteutici tenuit aperte ipsemet Bar. in. l. ſi unibi ⁊ titio. in pe. col. ff. de ℵ. ob. vbi notabiliter dixit ꝙ emphyteusis ꝑt haberi dupliciter titulo lucratiuo ⁊ oneroso. Dicitur antẽ haberi titulo oneroso qñ a principio prestat illa q̃titas: ⁊ postea cõstituit ille modicus census annuus: lucratiuo aũt haberi dz qñ a ꝓncipio nõ prestat illa q̃titas: sed tñ cõstituit annuus relict⁹ que verba multũ ibi cõmendãt scribẽtes: hz Jmo. ibi aliqual⁹ contra. Hãc opi. ꝙ de necessitate nõ requiratur a principio illa q̃titas ꝑstari tenẽt Pe. ⁊ Ly. hic, in. ĵ. q. qui dicũt istã esse cõez opi. ⁊ ita seruari de cõsuetudine. Jstã opi. ⁊ de consuetudine ⁊ de iure tenet Sal. hic, in. ĵ. col. per tex. in aut. si quas ruinas. ⁊ i aut. ꝑpetua, ℸ. de sa. san. ecc. ⁊ qz hoc nõ est de forma ꝙ a principio prestetur certa q̃titas: sed est ex conuentione partium cui partes ipse remuntiare pñt: iuxta. l. pe. ℸ. de pac. Jstã opi. videt tenere gl. in anf. qui rẽ. in ver. põt. ℸ. de sac. san. ecc. † dum tz valere concessionẽ rei ecclesiastice in emphyteusim pro cẽsu vni⁹ nũmi. Eandẽ opi. tz Bal. in rub. ℸ. eo. dũ vult esse Jctũ emphyteuticũ si dicatur loco in emphyteusim pro annua prestatione vnius nummi: nec ex paruitate pretij desinit esse cõtractus emphyteuticus: qz ex quo partes rẽ digniorẽ maiori pretio scienter ꝓcedũt in emphyteusim donare vident. † Jdẽ tz Bal. i hac. l. i. col. qui dicit ꝙ fundi danr in emphyteusiz ad meliorãdum vt meliorametur facta quomodocunqz emphyteuti finita ipsius dñi sint: ⁊ ideo modica pẽsio prestat. Jstã partẽ firmant aperte oẽs canonistẽ. d. c. potuit. extr. de loc. sup gl. ĵ. vbi Joã. an. Jnn. d, Ab. ⁊ Pan. allegãt qõ habeẽt in aut. de alie. ⁊ emphy. ⁊ istã partẽ ego teneo. Et ita etiã tz d. Alex. in cõſi. cxv. li. iĩĩ. inc. viso ꝓcessu cause vertentis inter dñas Lucią. in vlt. col. Alia tñ ⁊ tertia fuit sñia Ang. ſ. ℸ. qz vero. el. ĵ. in anf. de nõ alie. ⁊ Pau. de ca. in. d. anf. si quas ruinas. qui dixerunt, qõ forma Jctus emphyteutici põt esse duplex: vna ꝙ a princ. prestet certa q̃titas ⁊ postea cõstituat modicus cẽsus annu⁹ ſm primã opi. ſ. relatã. Allio ⁊ scõo modo ꝙ a princ. nulla q̃titas prestetur hz cõstituat pẽsio annua: ⁊ hanc ẽt approbat Sali. hic. ⁊ est satis ex mente tenentiũ scõm opi. quã. ſ. tenui. Pro qua opi. ꝙ a principio q̃titas de necessitate non requiratur. ad de Bal. an simili. in. c. ĵ. in. ℸ. donare. in vlti. col. qualiter olim fend. pote. alie. in vſi. feu. q ꝛit an in Jctu linelli de necessitate requ ratur ꝙ a principio prestet q̃titas. ⁊ yr cõcludere ꝙ nõ. allegans Jo. an. in nouel. in. d. c. potuit. ⁊ Jctus liuelli ⁊ emphyteutica rius sunt vnũ. ⁊ idẽ ſm Bar. hic: hz minus bene: vt. ĵ. dicet. Ad de etiam Bal. in. l. vsufructa. in ꝓn. ff. so. ma. an. l. si quis cõdu ꝛerit. in lectu. antiqua. ff. loc. ⁊ in addi. Spe. ti. de loc. in. ĩĩ. col. ℸ. doc. Sed. in. l. si quis antea. ff. de acqui. pos. † Aduertẽdũ etiam ſm Spe. in. d. ℸ. nũc aliqua. in ver. ỹ. ꝙ emphyteusis aliqñ concedit in perpetuũ; aliqñ ad tẽpus simpliciter; aliqñ ad tẽpus: hz cũ pacto de renouãdo: iuxta. ℸ. neq; illud. in aut. ỏ nõ alie. iunctis pulchre declaratis p Bal. ĩ. d. aut, si quas ruinas. in ℸ. col. C. de sac. san. ecc. aliqñ cõcedit in certã generationem: puta. ĩĩ. vel. ĩĩĩ. Adde tamen qõ proprie dz emphyteusis[c]: quãdo est perpetua. ita Bal. ⁊ Ang i. l. j. in ꝓn. ff. ſi ager vec. vel emphy. pe. Bald. ſ. in rub. ⁊ in. l. ĥ. in. ĩĩ. col. ĵ. eo. facit. ſ. adeo. in verbo perpetuo. quem ibi ad hoc no. Ang. pe are. inſt. loca. qõ no. ꝓpter statuta in quibus verba sunt ꝓprie intelligẽda. l. ĩĩĩ. in. ℸ. hec verba. cũ ſi. ff. de neg. geſt. ⁊ ibi Bar. post glos. Quid antẽ sit ĩz dubio an ꝓsumat perpetuo: an tẽporalis. ⁊ si est concessa ad tempus ⁊ nõ apparet vſq; ad ꝛtum: vel si est cõcessa in generationes ⁊ nõ apparet vſq; in quot: quid in dubio ꝓsumatur dicã in. l. ĥ. ĵ. eo, vbi contra hec habeo multa bona dicere ibi etiã dicetur quid impoitent illa verba in tertiã generationẽ, ⁊ qũo intelligãtur. † Quod autẽ differat contractus iste emphyteutic⁹ a locatione tẽporali vel perpetua quid a Jctu superficiario: qd a Jctu liuelli: quid a censuali: q d a ꝑcario: quid a feudo. ĵ. dicẽt. His breuiter ꝓ introductione ad euidẽtiam

ad euidẽtiam ꝓmissis. ista l. cõmuni diuisiõe diuidit in tres partes. Jn ꝓma ponit ꝙ Jctus emphyteutic⁹ est ꝛtract⁹ de p se habẽs naturã separatã a Jctu loca. ⁊ vẽditio. seu alienatiõis. Jn scõa, ꝙ q̃cũq; pacta in hoc ꝛtractu apposita valẽt ⁊ sunt fuãda. Jn tertia qñ pactũ nõ est appositũ, ad quẽ spectet periculũ meritꝰ rei: scõa ibi: in quo cuncta. tertia ibi: rita vt iterdum. Hoc dicit Jct⁹ emphyteuticus est Jctus de p se. hoc primo. Et pacta i eo apposita valẽt ⁊ sunt seruãda. hoc secũdo. ⁊ res emphyteutica si pereat tota, liberat emphyteutica: sed si ꝑ pte, nulla liberabit̃ arte: vt si ꝑ pte perierit, ñ liberat⁹ erit. h. d.

8 a In tex. ibi: tãta emiserit clades. † Quid sit clades[a], ⁊ vñ dicat, vide p Archi. ĩĩĩĩ. q. i. c. i. per cano. in. d. c. potuit sup gl. ſi. in verbo expelli potuisset. ⁊ ibi p Jmo. ĩĩĩĩ. col. ⁊ ibi ẽt p eos ponit differẽtia cladis ⁊ casmatis. † Isto. primo ꝙ ꝛtractus emphyteuticus est Jctus de p se separat⁹ ⁊ valid⁹ vt hic: ⁊ in. ℸ. adeo. insti. loc. Et circa istũ Jctũ in ista materia vnũ bene no. ꝙ ab emphyteuta ꝑpetuo nõ põtres euelli, hz ali⁹ offerat melior̃ cõditionẽ: ita not. Bar. in. l. i. p illũ ter. C. de fundis patri. lib. ĵ. ⁊ sequit̃ oo. Alex. in ℸ. lxxix. inci. circa ꝓmũ ỏ quo Grik. ſ. cozã quo dño. in. viĩ. col. ad ſi. lib. i. ⁊ ibi ampliat ⁊ intelligit istud ꝓcedere etiã in ꝑsona ꝓuilegiata cõcedentis in emphyteusim, puta i ecclesia, qõ no. Secũdo ꝓncipaliter no. ex tex. in ℵbo seu similitudine. ſm Bal. hic: † ꝙ illa dz ꝓprie silitudo qñ est plana similitudo: vbi nõ est plana similitudo quia plures sunt differẽtie ꝙ cõueniẽtie, illa nõ est similitudo: deq etiã vide eundẽ Bal. in. l. curatoris. in. j. col. in ſi. ℸ. de neg. geſt.

10 Tertio no. in tex. in verbo diffinitionẽ. ſm Ly. Bart. Ang. ⁊ Sal. hic ꝙ illa dicũt differre specie q̃ habẽt diuersas diffinitiones facit. l. j. ſ. dolum. ff. de dolo. de quo ꝑ Dy. de reg. iur. in vi. super rub. Quarto not. ex ver. in quo cũcta, ꝙ pacta interposita super hoc ꝛtractu emphyteutico valẽt ⁊ sunt fuãda: de quo videbitis multa bona in. l. ĥ. ĵ. e. Adde ꝙ ꝑ istũ tex.

11 infert sing. Spe. in. d. ℸ. nunc aliqua. in ỹ. ſi. clxix. ꝙ ꝑ quãuis regulariter alteri ꝑ alterum nõ querat. l. j. C. per quas pers. nob. acq. l. stipulatio ista. ℸ. alteri. ⁊. ℸ. si stipuler. ff. de ver. obli. tñ faciat in isto Jctu emphyteutico, in quo oia pacta sunt seruãda: vt hoc tex. Sõ dictũ an sit verũ vide p Alex. ĩ. d. l. stipulatio ista. ℸ. si stipuler. in ante pe. col. Jtẽ secũdo adde, ꝙ emphyteuta

b cadit[b] a iure emphyteutico veniẽdo ℸ pacta. ita tenet Bal. ĩ. l. fi. ℸ. ĩ. in vlt. col. C. cõia de leg. ⁊ in. l. vnica. ℸ. ĩ. in. ĩĩĩ. col. C. de caducũ. tol. ⁊ in. l. ſi. in vlt. no. vbi videas. ĵ. eo. Jdẽ not. Alb. in. l. i. ℸ. ait prẽtor. per illũ ter. ff. de loco pub. fru. Bal. ĩ. c. querelã. ad ſi. de iurein. Et no. istã regulã qz vtilis ⁊ frequẽter allegat in practica. Et cõfirmatur, qz sic etiã dicim⁹ in feudo: si vasallus nõ seruat pacta: põt ab eo feudũ offerri. etiã si fit ecclesia vasalla: ſm Bal. in ꝓlud̃ ℸ. feu. in pe. col. Bar. in. l. i. circa mediũ. ff. ỏ inter. ⁊ rele. ⁊ ꝙ si vasallus nõ seruat pacta possit ab eo feudũ

12 auferri: tenet etiã Bal. in. l. ſi. C. de lib. cau. † Quinto not. ex

c tex. in ver. scriptura ſtruenierẽte. ꝙ de necessitate in Jctu ẽph.[c] requirit scriptura. inducẽdo tex. alio modo q̃ inducatur. Hã isti sunt duo abbatini absoluti, q solẽt impoztare cãm finalem: ſm Bal. in l. vnica, in. ĵ. opp. ĵ. qñ non peten. partes. ⁊ in. l. i. ĵ. ſi. j. de lib. ꝓrete. sed ablatiui absoluti resoluunr in cõditionẽ. l. ab emptiõe. ⁊ ibi Bar. in. ĵ. no. ff. de pac. l. a testatore. ⁊ ibi Bar. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. cũ pater. ſ. cuicũq; ⁊ ibi Bar. ff. de leg. ĥ. cũ ſi. cõditiões aũt necessario veniũt implẽdæ i forma specifica, vulgata. l. qui here. ⁊. l. meuius. ff. de condi. ⁊ demon. de quo passu plene dicetur. ĵ. in gl. super verbo scriptura. Sexto not. in ỹ. ita vt interdũ, † ꝙ si res emphyteutica pereat in totũ ẽphyteuta liberabit̃. 2co idat. d. c. potuit. d. ſ. adeo. Quinquid autem valeret pactũ qõ etiã si res emphy. in totũ periret, nihilominꝰ empteuta teneret ad pensionẽ: dic ꝙ sic: ſm Spe. in. d. ℸ. nũc aliqua: in versi. cxxviĩ. ⁊ est bonus tex. hic in verbo sup oĩb⁹, aliqua: in versi. cxxviĩ. ⁊ est bonus tex. hic in verbo sup oĩb⁹, vt ẽt fortuitis casib⁹. Cõtra hoc notabile opponebat Bar. duob⁹ modis. Et ꝓmo per pericliũ perditionis rei emphyteutice: etiã in pte dẽat spectare ad emphyteutã, per. l. i. vbi illud dicit in emptore. ĩ. de peri. ⁊ cõmo. rei vẽdi. Sed respondet Bar. ꝓmo, ꝙ aliud sit in emptore, cui⁹ est indistincte periculus rei ẽpte: ⁊ aliud in emphyteuta ⁊ colono: ⁊ duplicẽ assignat ratiõnem diuersitatis. nã vendit⁹ tenetur solũ ad rem vel ad factũ scz ad tradendũ: ꝙ factũ momẽto expedit̃, nõ mirũ si periculũ est ẽptoris: sed in ẽphyteuta ⁊ colono dñs tenẽt ad factũ succession̄, sed ad patiẽdũ frui ꝛc. iuxta. l. ex ꝛducto. in ꝓn. ff. locaca. cũ ergo ista patiẽtia habeat tractũ in futurũ ĩcertũ: ideo periculũ est semp ipsius dñi. Ad istã rationẽ vide eundẽ Bar. in. l. ſi vno. ſ. item cũ quidã. in pe. col. ff. loc. Bal. ĩ rub. ℸ. de peri. ⁊ commo. rei vend. in. ĩĩĩ. q. ex quorũ dictis hec ratio subuertere tur. Aliã ⁊ secundã diuersitatis rationem assignat Bart. per. l. pignus. ℸ. de pig. act. qz res perit ei cuius est: sed res locata vel data in emphyteusim remanet in directo dominio dñi ꝓncipalis, ⁊ ideo ꝓpter hoc tex. Do dicit Bar. ego in fero formari vnã decisionẽ Pe. ⁊ Ly. hic, q̃ alij sequuntur: vt j. subiũcia: ꝙ si qs dederit ecclesie vel hospitali vnam domum vel vnũ fundũ, cũ pacto ꝙ eũ alere teneat: an si dom⁹ vel fundus casmate pereat, nihilominus ecclesia eũ alere teneat, concludit ꝙ sic: ꝓ eozũ decisione facit rõ Bar. qz cũ dñus trãsmerit in ecclesiã, eius debet esse periculũ cuius est res. Et cũ hac decisione tz Alb. hic in fi. Bal. in pe. col. in ver. denuo quero. ⁊ Ang. ibi in fi. co. Cano. ĩ. d. c. potuit. extra de loca. ⁊ ibi Jo. de Jmo. post Pe. de Ancha. in. ĩĩĩĩ. vĩĩ. col. Subdunt tñ prefati doc. rñdendo ad hũc tex. aliud esse in emphyteusi, p rõnẽ ꝓxi a me dictã: qz rei date in emphyteusim dñiũ remaneat. † Ego aũt in hoc vltimo puto eos nõ bñ dicere. nã credo ꝙ etiam in domo datã in ẽphyteusim [d] hz casmate pereat, ꝙ tñ ipse ẽphyteuta teneat, ⁊ ei⁹ sit periculũ: moueor, qz semp durat area que est potissima ps dom⁹. l. q res. ĵ. areã. ff. de sol. ⁊ donec supereſt aliqua ps rei emphyteutice, nũq̃ emphyteuta liberat̃: vt hoc tex. cũ cõcor. ꝓcal. ⁊ ita in terminis tz Ange. in. ĵ. itaq; in aut. de non alie. ⁊ est de mente Jmo. in. d. c. potuit. in. ĩĩĩĩ. vĩĩ. col. Et ad istam. q. de domo empty. que casmate pereẽt: vide alia q̃ digi. ĵ. in. ĩĩĩĩ. col. vbi retuli quosdã alios tenere ỹiũ eius qõ hic teneo. Quid aũt si dom⁹ sit ꝑdusta casu fortuito, vide. ĵ. in ỹiũ. col. Aduerte tñ ꝙ in prædicta. q. rõ pdictoꝝ doc. 2clus dit ꝙ etiã si dom⁹ fundit⁹ iteriret cũ superficie ⁊ area, ꝙ tamẽ ecclesia teneret ad alimẽtũ. ⁊ ita põderat Jmo. ⁊ bñ in. d. c. potuit. in. ĩĩĩĩ. vĩĩ. col. ⁊ hoc casu saluo eos ab obiectiõe q̃s feci: dũ dicebãt aliud esse in emphyteusi. qz vero dicerẽt qñ dom⁹ em-

16 phy. fund⁹ interiret, etiã quo ad area. † Aduertite ẽt, q̃ illud qõ dictũ est p. d. l. pign⁹. qõ res perit ei cuius est. vel apud quẽ remanet dñiũ, procedit fing. qñ dictũ remaneret de iure cõi: secus ſi de iure speciali vel in ꝓuilegiũ. gl. est fing. in. l. nõ ois. ℸ. j. in gl. i. ff. si cer. pe. quã ibi Lud. no. ad hoc: ⁊ ỏ ea facit magnũ festũ dicẽs esse suã ⁊ nouã inuentionẽ: imo nouissimã põderationẽ: p quã dicit se obtinuisse in cõtingentia facti cõtra multos doc. q valde mirabank, ꝙ stante statuto ꝙ Jctus initus a minore vel a muliere sit null⁹, misi ſernata solẽnitate statuti, ꝙ si minor̃ Jgerit nõ seruata solẽnitate dicti statuti, ⁊ tradiderit, q̃us minor remaneat dñs, si tñ res periret, non periret periculo ipsi⁹ minoris: qz nõ remanet dñs de iure cõi, hz de iure spãli. facit. Iulian⁹. ℸ. si qs a pupillo. cũ ſi. ff. de ac. emp. Jtẽ qz dictũ statutum est factũ in fauoꝛe minoriũ, nõ ergo dz interpretari i eozũ lesionẽ. l. ꝙ fauoze. cũ ſi. ĵ. de legi. Addite ẽt ad. q. ℸ. formatã de eo q fundũ ỏdit ecclesie cũ pacto ꝙ alereť ⁊c. d. Abb. Pan. in. c. fi. ad fi. extra de re. pmu, bñ facit qõ no. Bal. i rub. ℸ. de per. ⁊ cõmo. rei vẽ. in. ĥ. ĵ. ĩĩ. q. Scõo pncipal⁹ ℸ dictũ no. opponebat Bar. ꝙ imo ꝓpter iteritũ ptis rei ẽphyteutice debeat fieri remissio[e] saltẽ pẽsiõis: ⁊ p ℵs periculũ in totũ ñ debeat spectare ad ẽphyteutã: vñ opponebat. d. l. hz certis. ⁊. l. excepto. ℸ. ti. j. ⁊. l. ſi vno. in ꝓn. ff. loc. in gb⁹ cõductoꝛi remittit pẽsio ꝓpter sterilitatẽ. Et rñdebat Bar. aliõ esse in colono, vt dictis. ll. qz ei fit remissio: ⁊ aliud in emphyteuta. Et rõnẽ diuersitatis assignat, qz emphyteusis ꝛcedit sub ꝑstatiõe modice pẽsiõis: q pẽsio prestat potiꝰ in recognitionẽ directi dñi, ꝙ in re cõpẽsationẽ fructuũ, vñ hz res pereat in parte, semp tñ supſunt tot fructus q alcendũt ad illã modicã pensionẽ que prestat, nõ mirũ si nõ fit remissio, que ratio cessat i locatiõe. Et ad hãc ra-

17 tionẽ Bar. † ꝙ in emphyteusi pensio prestat in recognitionẽ dñi, addit Bal. in. l. ĩi verberatũ. ĵ. i. per illũ tex. quẽ ipse nota. ad hoc. ff. de rei vẽ. Bal. in addi. Spe. in tit. de loc. i. iĩ. col. Cũ

18 ista cõclu. Bar. † ꝙ ẽphyteute[f] nõ remittat pẽsio ob sterilitatem vel interitũ ptis rei, ⁊ secus fit in colono vel inquilino tz Alb. hic in. iĩ. co. ⁊ ỏt ꝙ ita vidit obseruari: hz referat zBar. de fano in trac. huiꝰ ut. ⁊ Mof. in summa de loca. tenere 3rium ꝙ emphyteute fiat remissio ob sterilitatẽ. ⁊ dix ỏt ꝙ ita obseruat

f p tex. in. l. ſi vno. in ꝓn. in ver. vectigali dãno. ff. loca. ad quem tex. rñdebit. ĵ. Jdẽ tz Bal. hic in. iĩĩ. q. idẽ Bal. hic in. v. col. q rñdet bene ad. d. l. ſi vno. ꝙ intelligit de fundo vectigali. i. reꝑu. nõ aũt in emphyteutico, vt hic latius per eũ, qui circa hoc multa verba effundit, q̃ dicit nõ esse tacta per alios. idẽ Ange. hic in vlt. col. ⁊ hoc est verũ cõiter tenetur ꝓut etiam tz Bart. in aut. ꝑpetua. ℸ. de sac. san. ecc. ⁊ gl. exp̃ssa canonistarum in. d. c. potuit. in verbo expelli potuisset. ⁊ ibi doc. ⁊ est tex. in. l. quinque. quẽ ibi no. Bar. ad hoc. C. de fun. patri. lib. ĵ. ĵ. Jac. de bel. ⁊ Ang. in. ℸ. qz vero leonis. in aut. de nõ alie. Vos tamẽ ad

19 uertite diligẽter qz Bar. hic, ⁊ ceteri volũt † ꝙ emphyteute fieret remissio ob sterilitatẽ vel interitũ partis rei qñ tot fructus non perciperent ex re emphy. quot soluuntur ꝓ pẽsione. qõ verbum bene no. Et ꝙ is ad illud alij nõ aduertãt nisi Sal. in alio. ꝓpõito, de quo statiz dicã, nõ credo verũ dictũ doc. nã ipsemet Bar. in. l. ĵ. certis. ℸ. ti. j. ꝙ dr eẽ suã nouã opi. nec vn⁹

---

[a] ¶ Quid sit clades. Addõ Spe. de loc. i. ſ. nũc aliqua. Vſ. sed q̃re.

[b] ¶ Cadit. adde ꝙ fallit qñ pactas excusẽt. per text. sing. ſm Bald. in. d. c. q̃relam.

[c] ¶ Jn Jctu emphy. adde Abb. ⁊ doc. i. c. potuit. de loca. Spe. ti. de instr. edi. in. ſ. restat. ⁊ in qbus requirit scriptura. est gl. in verbo in scriptis. in. c. j. de cẽſi. lib. vj.

[d] ¶ Jn domo data i ẽphyteusim. Adde Bar. bur. in. gõnibus dñicalib⁹. q. xlix.

[e] ¶ Remissio. Alex. lib. ĥ. cõſi. vj. videret. ⁊ lib. iiĩ. cõſi. xxviĩ. col. j. ¶ Purpu.

[f] ¶ Qõ emphyte. Addõ pau. de ca. ℸ. li. inc. vĩ dicẽdum. ꝓ quibus est gl. fin. i. c. vobis. xij. q. ĥ. dñi ỏ ro. in tit. de test. deci. viĩ. inci. lego ꝓ anniuersario. in antiquis. Pau. de ca. ℸ. li. xx. inci. vltra ea que superius alleg. sunt pe. ỏ ancha. cõſil. cccxxiiĩ. inci. circa istã perceptionem.

Universidad de Navarra Biblioteca

tactam, vbi tenet Bar. ℭ in colono in quo regulariter fit remissio vt statim dixi, nō tñ fit remissio qñ min⁹ pcipit de fructib⁹ ℭ solut: sed ita demū qñ est infra dimidiā ei⁹ qō soluit: quāto minus in emphyteuta. nō firmo tñ pro nunc aliter illā nouam opi. Bar. in. d. l. ℨ certis. q: eā ipsemet Bar. subuertit 2 imp⁹ bat. i. l. si merces. ℊ. si vis maior. ff. loca. cano. oēs in. c. ppter ste
20 rilitatē. extra de lo. ¶ Aduertendū est ēt diligētissime ad ꝺ ba Bar, hic 2 alios q̄ clarissime ponūt, ℭ si emphyteusis esset accepta nō sub modica p̄statione cēsus: vt qz a pn. nulla quātitas esset numerata, ℨ tñ 2stituta pēsio annua: nunqa ea q̄ dixi. ℨ i euidētialib⁹: qz tūc pēsio cū nō deberet esse modica: 2 qō vt a pn. p̄stitū est: videret ēt p̄stari in recōpēsatione fructuū. ℭ tūc deberet fieri remissio ob sterilitatē vel interitū partis rei in emphyteuta, sicut 2 i colono, ℭ si est verū est maxima limitatio ad p̄dicta, quā solus Sal. hic i. iij. col. pōderat 2 dānat, solū qz est ℨ generalitatē text. nostri, 2 nulla l. pbabit. Statuta q̄ ha
21 bēt colono vel inquilino fieri remissionē ob sterilitatē, pcedūt
a ergo i ꝺductore ad modicū tp̄s q̄ nullū ius h3 in re. ¶ †Quid Bal. hic 2 bene tenet ℭ sic, idē tenēt Pe. de anc. 2 Jmo. i. d. c. potuit. Ang. in. d. ℨ. qz Bo leonis. post Cy. hic, idē tenet Frā. de are. in 2ſi. ly inci. in causa mihi ꝓposita. l3 Jo. fab. hic inaduer tenter in. ij. col. ℨ cum teneat. allegās Spe. qui nō dicit in. d. ℨ. nūc aliqua in ver. ccxxxvij. ¶ Limita tñ ℨtnor modis id qō di
22 ctū in colono 2 inquilino de remissione. Alb. in. d. l3 certis. ℨ. ti. i. de quib⁹ cū expediet vide ibi per cū: 2 vnā aliā singularem ponit ipse Alb. in l. ītē querit. ℊ. exercitu. ff. loc. quā i. referā in vlt. q. post gl. valet qñ renūtiasset omnib⁹ exceptionib⁹ p quas releuaret a solutione pensiōis, tunc propter nullius casus sterilitatē fieret remissio: vt ibi singulariter per cū. Ex p̄dictis tex
tualibus venio ad expeditionē gl. †Glo. ij. 2 iij. enumerant locationis. gl. iij. in verb. alienatiōis. ibi: p singulos annos sol. nit. Ex hac gl. dic ℭ hec verba multū no. Bar. hic, ex qb⁹ ℨ im eū cognoscit an sit ℨt⁹ emphyteuticus, an vero locatiōis, an emptionis: qz vbi quātitas venit p̄stāda annuatim, cēset lo
23 catio, 2 nō emptio: nō attēto ℭ in instrumēto dicatur emit: qz solū ℨm hāc gl. attēdit qñ p̄standa sit quātitas. ¶ Et p hoc in fert ad illā aliā. q. de eo qui emit locū cōis ℘eruſij, p certo p̄tio annuatim p̄stādo: an iste sit ℨt⁹ emptiōis, an ℵo cōductionis. 2 effect⁹ est maxim⁹: qz si esset cōductio, fieret remissio ppter sterilitatē: si esset emptio, secus ꝺt Bar. ex hac gl. ℭ dice
24 ret ꝺductio, ex quo quātitas a p̄in. nō p̄stat, ſz annuatis cū quo simpliciter ſz Sal. hic in. ij. col. alij nō ponūt. de quo quia passus esset lōga discussione, remitto me ad no. p Bar. plenissi me in hoc in. l. cotem ferro. ℊ. qui maximos. ff. de pub. in. j. col. in fi. 2 in. iiij. col. in ver. iiij. quero. 2 in antepe. col. in ver. v. ḡro. 2 in. q. per ipsum disputata que inc. publicanus. de quo ēt videte notabilē gl. in. l. j. ℨ. j. in gl. in ver. agēdo. ad fi. 2 ibi Bar. ff. ō su
25 perfi. quā gl. reputat singularē Bal. in. l. ex cōuētiōe. ℨ. de pac. per Bar. in. l. qui sarn. ff. de do: vide Bal. in. l. ea lege. ℨ. de vsu. 2 in. l. ℨ certis. in. iij. iiij. 2 v. qōnibus. ℨ. loca. Per. de ancha. 2 Jmo. in. d. c. ppter sterilitatē. 2 ℭ no. Bar. in. d. l. si merces. l. ſ.
23 vis maior. ff. loc. ¶ Unū tñ in ꝓposito ꝺligēter no. † ℭ vbicū ℭ fit mētio de ptio, semp ꝓsumit emptio. gl. est fin. 2 notabilis in. l. cū potē. in ver. quis em. ℨ. de iur. dot. quā ibi no. Bal. in bo nis lectaris, 2 reputat mēti tenendā: 2 per eā infert singulr. ℭ si statutū ꝺisputat ℭ de ptio cuiuscū rei deducte in ℨctu sol natur gabella, ſtelligāt de emptiōe tñ. ppter ℵbū pretū in sta
tuto. p qua gl. 2 dicto Bar. habes tex. not. 2 exp̄ssum in l. ſi. C. de p̄dēs dec. li. x. accedat qō singulariter dixit Bal. 2 millies allegat in. l. qui se patris in. x. co. in ver. 2 scias. ℨ. vnde liberi. ℭ si ꝑceps ℘ feudo recuperet ptiū, 2 postea diceret indulgem⁹: vel simile ℵbū: nō ꝓpterea eēt feudū: sed emptio: 2 ideo reuo
24 cari nō posset nec deberet fidelitas: de quo ēt p Bal. in. l. gall⁹. ℊ. 2 qd si tñ. in. ij. col. ff. de lib. 2 posth. ¶ Dictā tñ gl. i. l. cū do tē. limitat Bal. in. d. l. ex cōuētiōe. ℨ. de pac. vt pcedat qñ fieret mētio de ptio, 2 p̄tiū esset cōdignū rei: tunc bñ p̄sumeret emptio: alias sec⁹. p gl. quā ad hoc reputat singularē in. d. l. ℊ. j.
24 ff. de superfi. ¶ †In fi. gl. de ītis differēt⁹ iter ℨctū ℘hyteuticum ab vna parte: 2 ℨctum locationis 2 emptiōis. Ite inter hunc ℨctū, 2 illos ambos simul, vltra has duas gl. qz laboriō sum est poti⁹ ℭ vtile, vide p Alb, hic in. j. 2. ħ. co. 2 Bal. in. j. co. 2 seq. qui ponit. 2 v. differētias inter hūc ℨctū 2 ꝺtractū locatio
25 nis: 2 ēt Sal. hic i. j. co. 2 p gl. 2 scribēn. in. ℊ. adeo inst. loc. 2 gl. 2 doc. in. d. c potu it. 2 ibi Jmo. i col. ij. Spe. in. d. ℨ. nunc aliqua. in ver. iiij. 2 ibi Jo. an. in. addi. ¶ †Inter ceteras vnā nō omit to quā ponit hic Bal. in. v. differētia, q̄ est vtilis 2 quotidiana ad p̄actica, nā emphyteuta tenet ad impēsam magnā, 2 nihil ꝑ ea pōt a dño petere. alleg. l. ħ. j. co. secus est in colono vel inq-

lino qui nō tenentur: imo si impēsam fecerint, vel cōputant in pēsione, vel repetūt a dño: nihil tū ad hoc allegat: sed est tex. i l. dōs. ℊ. j. 2 tex. no. in. l. colonus. in p̄in. 2 ibi gl. 2 Bar. 2 tex. i. l. sed addes. in. ℊ. inquilin⁹. el. ħ. 2 in. l. ex conducto. in p̄in. cū gl. in ver. reficitur. ff. locati. gl. in. l. sed cū fructuarius. in. ℊ. j. ff. de vsufr. Et intellige 2 declara vt per Alex. in. l. diuortio. l. ℨ. impēdia. in. ij. col. ff. so. ma. ¶ Addit etiā id quod dicit Bal. ℭ emphyteuta tenetur ad impēsam magnā Odof. 2 Alb. in. d. l. ħ. j. eo. per illum tex. in ver. publicarū functionum. p quē inferunt ℭ si ex forma statuti teneat⁹ qs stratā publicā ante suā domū facere saligari, seu aliq̄d aliud facere ℭ talia onera ſspectant ad ip̄m emphyteutā, q ipsam pomū possidet: alleg. etiā ad hoc. l. hacten⁹. 2. l. si pēdētes. ℊ. si qd cloacarū. ff. de vsufr. 2 retuli etiā
26 in. d. l. ij. in. ħ. no. j. eo. ¶ †Aduerte ēt diligēter ad hozū limita tionē 2 declarationē, ℘ quis emphyteuta teneatur ad impen sam magnā, vt dictū est: tū finita emphyteuta nō dico ꝑ culpā: ſz p gñationē, vel tp̄s finitū, pōt ēphyteuta petere a dño nedū melioramēta, aut eorū estimationē: sed etiā pōt repetere quos cūq; sumptus necessario factos in re emphy. dūtamē nō sint tales sumpt⁹ q̄ iure pertineāt ad ipsum emphyteutā: vt hic de
27 clarauit: nec hoc casu cōpēsant fructꝰ p ceptos ex re emphyteu tica. ita no. dixi in. l. ħ. in. xiij. col. j. e. ¶ †Limitat tñ notabili ter multū 2 vere Bal. hic p̄dicta de colono vt ad impensam nō teneatur quando esset impēsa perpetuo duratura: puta edi ficiū. 2 in his terminis loquunt oēs leges p̄allega. sec⁹ si esset impēsa q̄ ħfet durare. p tpe vsus sui tñ: qz ad illā ipse tenere
b tur: eo qō cōcernit saā vtilitatē: 2 nihil repeteret a dño: nihil tñ alleg at: ad hoc vide tu bonū tex. in. l. pinoꝛtio. l. ℊ. impēdia. cū seq. 2 qō in eis scribit. ff. fol. ma. 2 in. l. in rebus. ℊ. possunt. ff. cō mo. 2 vide oīno Bar. in. l. impense. ff. de impen. in reb⁹ dot. fac. 2 in. l. prædia. ℊ. ante p. ff. de fun. instru. vbi ponit an colonus te neat ꝑ pria impēsa facere purgari ageres 2 fossata: 2 an teneatur facere de nouo fieri ꝑ pria ipēsarita vt nihil repetat a dño: sup quo dicit ℭ habuit cōsulere, 2 circūscripta 2suetudine de terminat vt. ℊ. qō p̄ tpe vsus sui tenet: alias si impēsa perpe tuā vtilitatē habeat: sec⁹, vt si ibi late per eū. ad ista etiā videte tex. notabilē in l. ediles. ℊ. est greca in ver. quicūq; autē merce
28 de. ff. de via publ. tex. est simplis in. l. j. ff. de loco pub. fruē. 2 ibi eū no. Bar. ℨ ꝺductoꝛ nō teneat ꝑ pria ipēsa facere purgari viā publicā ante domū ꝺuctā. 2 si fecerit reficiunt ꝑ pēse, vel ꝺputant in pēsione, etiā ſm Bar. si gratis inhabitaret. de quo ēt ꝑ Bal. in. l. iij. ℊ. de act. 2 ob. 2 in. l. j. in. iij. col. ℊ. de her. vel act. ven. ad p̄dicta addit Spe. in ti. de loc. in. ℊ. post ℭ. in vers. ſz q̄
29 rit vtrū cōductoꝛ dom⁹. 2 ibi oīno vide Jo. an. in add. magna, vbi etiā per eū habet †an colon⁹ vel inquilin⁹ teneat ad ip̄e
b sam reparādi putei: ad impugnandū vel reficiendū viā in em phyteuta dicit ℭ ad tales ꝛpēsas tenet. Ain aūt si aliqs ꝺdu xerit molendinum qō est destructum, 2 eget reparatione 2 ma gna impēsa: an ad talē impēsam teneaꝫ cōductoꝛ, an ℵo dōs, de qua. q. habes i terminis Bar. in. l. cotē ferro. ℊ. q maximos. in. vj. q. ff. de pub. tenētē ℭ ꝺductoꝛ nō teneaꝫ. 2 si talē impen sam fecerit, ℭ eā a dño repetet. idez etiā tenet Bal. in. l. licet. in
c iij. q. ℊ. loca. ad qō vide oīno Jo. an. in loco, ℊ. pri. alle. in addi. Spe. vbi formal no. q. de ecclesia q̄ cōcessit⁶ alicui qō in suo tu mine edificaret molēdinū p certa annua pēsiōe, an si iste cōduc toꝛ fecit molēdinū ℨstrui, ℭ postea fit destructū: an teneaꝫ de nuo reficere: 2 si nō reficiat, an teneaꝫ ad annuā pensionē. dic vt ibi per eū q bñ ꝺisputat istū passu⁹ arguēdo ad ptes, 2 decidē
30 doꝛ quā. q. ponit etiā Bald. in. d. l. ℨ certis. in. iij. q. ¶ †Ite de
d alia differētia p̄cedēti quā pōit Bal, ℭ emphyteutica cadēs⁹ ab emphyteusi p̄dit meliorationes, nec eas a dño repetit: qō se cus est in colono, nō tāgo hic: qz circa istud sum multa dictur⁹ in. l. ij. ℊ. e. Adde etiā in. vj. differētia posita per Bal. inter ēphy teutā 2 ꝺductoꝛē, q̄ ē q̄tū ad munera ꝓsonālia: q: ℨ eū ēphy teuta teneaꝫ soluere fiscō munera collectarū: alleg. ad hoc. l. si pē dētes. ℊ. si qd cloacarū. ff. de vsufr. sec⁹ in colono seu ꝺductoꝛe, ℭ nō teneaꝫ soluere collectas fiscō: 2 si soluerit repetit a dño: alle gat ad hoc. d. l. ediles. ff. de via pub. vos addite ad istō, qō em phyteuta teneaꝫ ad publicas functiones: 2 sic ad onera reipub. text. in. l. ħ. in ver. publicarū functionū. ℭ. ibi no. Sal. in. ℊ. no. j. e. 2 vide oīno And. de iser. in. c. j. in ℵ. 2 plaustroꝛū. i ti. q̄ sint re ga. in p̄sib, feu. 2 ad hoc adde duas quotas Bar. ℨ. ad hoc al leg. in. d. l. ħ. in. ħ, no. j. eo. ¶ Illud tamē limita fin. ℨ Bar. in. l.
3 ꝑnate. per ilū tex. j. de ꝛc, inun. lib. x. in emphyteuta eccl. †q
f p̄bōis liuellariꝰ q̄ qs haberet ab ecclesia nō teneaꝫ soluere col lectam cōi: nam cū ista bona sint pensioni perpetuo obligata ecclesie, non debet quis grauarj duplici onere soluendi 2 eccle sie 2 cōmuni: ad hoc vid qō no. Bar. in. l. licitatio. in. ℊ. fi. 2 in. l. fi. ℊ. quoties. ff. de pub. dicit tñ Bar. vbi. ℨ. ℭ istud de consue tudine nō seruatur ℘eruſij. de quo etiā omnino vide And.

de iser.

de iser. in c. j. in ti. que sint rega. in vſi. feud. qui tenet 2tra Bar.
22 ¶ †Ite qō dictū est de colono 2 inquilino vt nō teneant fol nere collectas publicas, 2 si soluerit repetāt a dōs. limita mul tū sing. vt nō p̄cedat in eo qui locasset fundū suū ad pensionē p̄cipiēdā in pecunia. p̄out est de natura ℨctus locatiōis. l. si olei. cū ibi no. ℨ. lo. ita ℭ oēs fruct⁹ remaneāt penes colonū: qz tūc dōs nō tenet ad tributa vel collectas. sed colon⁹ nisi 2suetudo aliter se haberet. tex. est in. l. j. 2 ibi gl. ħ. in ver. fruct⁹. ℨ. de anno. 2 trib. lib. x. quā Bar. ibi no. 2 dicit perpetuo notā. q̄ gl. ēt allegat ad hoc tex. exp̄ssus in. l. si fine. ℊ. luci⁹. ff. de admi. tu. 2 ratio huiꝰ dicti est: qz onus collectarū respicit ipsos fruct⁹, 2 2sequēter spectāt ad eum ad quē spectāt ipsi fructus. d. l. si pē dētes. ℊ. si qd cloacarū. ibi tex. ff. de vsufru. de quo vide Lud.
33 in. l. inter quos. ℊ. dāna. ff. de dā. infec. ¶ †Quid aūt in feuda
s tario⁹ seu vasallo, an ipse teneaꝫ soluere datia, 2 collectas, dic ℭ sic ſm Bal. in. c. j. ℘ quos fiat iuesti. in vſi. feu. 2 And. de iser. summū feudistā i. c. j. in ℵ. argētane. q̄ sunt regalia. in vſi. feu. p rōnē ꝓtime dictā: eo qz ipse percipit fructus vt ꝓpietarius.
¶ Ultra scribētes hic addo etiā aliā no. differētiā inter ℨctz ēphyteuticū, 2 ℨctū locationis 2 ꝺuctionis: qz ꝺispositio. l. idem cum simi. ℊ. loca. cum vult ℭ dōs ꝓpter sua necessitatē possit rem alij locatā ad se aduocare, non h3 locū in re data in emphyteusim. ita sing. tenet Jo. an. in add. Spe. i. d. ℨ. nūc ali
34 qua. in ver. xiij. ex quo ſm eum in emphyteuta istud nō reperit esse st statutū: qō dictū etiā retuli in. l. ħ. in col. cxciij. j. e. ¶ †Ulti mo circa differētias relatas per gl. 2 doc. hic iter emphyteutā 2 ꝺuctoꝛē aduertendū est, quia ille differētie procedūt in loca tione simplici, facta ad modicū tempus. ¶ An aūt sit differē
b tia⁹ inter emphyteusim 2 locationē ad longū tēpus: istū passū in specie nō ponūt doc. hic cōiter: alibi tñ Jo. de imo. i. c. nulli. in. iij. col. 2 in. c. ad audiētiā in. i. col. extra, de reb. ecc. nō alie. di cit nullā esse differētiā in effectu, sed tñ in nomine. Ita etiam tenet Jo. fab. hic in. i. col. in fi. cōfirmo per illud qō sin. 2 Indit Raph. Fulg. nec alibi vnq̄ legi in 2ſ. cxciij inc. ꝑ euidētiā eo
35 rū in quibus queritur vbi tz ℭ ꝑna l. fi. j. eo. q̄ h3 ℭ emphy teuta alienās sine 2sensu dōi. cadat ab omni iure suo: hēat etiā locū in ꝺductoꝛe ad longū tēpus, seu in perpetuū: ℭ valde no. cū illa sit materia penalis. ¶ Ite facit qō vult Bal. in. c. litere. in. iij. col. de dil. vbi querit an in dubio ℨct⁹ p̄sumit simplicis locatiōis an emphy. Et dicit ℭ si locatio est perpetua, 2 pēsio parua. p̄sumo ℨctū emphyteuticū ex qualitate pactoꝝ: 2 ex 2suetudine regiōis, 2 cōi vsu loquēdi 2 ꝺhēdi, als ꝑsumo ℨctū
36 locatiōis, si pensio correspōdet fructib⁹: per gl. sing i. l. ſ. j. de supfi. Et est hoc cōsideradū ſm eū: 2 qz simplex locatio trāsit ad quēlibet heredē, vt l. viā veritatis. C. loc sed emphyteusis ecclesie nō trāsit ad heredes extraneos: ita ibi Bal. tu nūc pō dera an Bal. capiat ꝺductionē perpetuā 2 emphyteusim ꝓ co dem: 2 videtur ℭ sic, cū aliquali tñ limitatiōe. ¶ Ego pnto ℭ etiā in effectu sunt multe differētie iter emphyteusiz 2 locatio nē ad lōgū tp̄s. Primo in remissione pēsionis q̄ fit cōductoꝛi ad lōgū tp̄s ꝓpter sterilitates vel interitum partis rei: q̄ tñ
37 nō fit emphyteute: vt. ℨ. dixi in text. in vlt. no. ¶ Item differē tia est in caducitate: qz emphyteuta cessans soluere pensionem nō cadit minoꝛi tēpoꝛe triēnū: qō sec⁹ est in cōductoꝛe etiā ad longum tēpus: vt dicā in. l. ħ. j. eo. Ite differētia est quantū ad meliorameta: qz ēphyteuta nō petit melioramēta: colon⁹ autē perpetuus sic: vt videbitis in. l. ij. j. e. Plures alias differētias facile curiosus lector: vt ōt gl. nō facile inueniet. ¶ Iuxta has 2 predictas differentias, in qbus vidistis quid differat iste cō tractus emphy. a ℨctu vēditionis vel locatiōis, succedent pla
38 res alie necessarie oēnes. ¶ †Pro ergo ḡro in quo differat iste ℨct⁹ emphy. a ℨctu liuelli. Bar. hic dicit nullā esse differen
e tiam, per tex. in. c. j. ℊ. donare. qualiter olim feud. alie. poterat. vbi dicit tex. actum liuelli esse si res perpetuo cōcedatur sub vi lissima pensione duoꝝ denarioꝝ, quāuis aliqm ſm eū dixe rint ℨctum emphy. esse si cōcessio fiat in ppetuū in certas gene rationes: liuellus vero quādo cōceditur ad. xxx. an. 2 cū Bar. sim̄pliciter tenet Sal. hic in fi. col. 2 Spe. in ti. de feu. i. ℊ. quo mā. in ver. xl. in fi. vbi dicit ℭ cōtractus emphy. 2 ℨct⁹ liuella rius sunt einsdē cōditionis: 2 de isto cōtractu liuelli habes gl. in auc. ingressi. ℊ. de sac. san. ecc. 2 in. l. si finitā. ℊ. si de vectigalib⁹. ff. de dam. infec. ipse tamē Bar. in. d. ℊ. si de vectigalib⁹. in. iiij. col. in. iij. q. dicit esse differētiā inter 2tractū liuellariū 2 emphy teuticū: qz liuellari⁹ est qñ res datur perpetuo a vasallo. d. c. j. ℊ. donare. 2. c. j. in fi. de prohi. feu. alie. per Lotharium: qz tūc nō dicitur ꝓprie emphyteusis: eo qz cōcedēs nō est dōs: tunc er go dicitur emphyteusis, qñ concessio fit a domino: si autem a vasallo vel emphyteuta, dicit ꝓprie liuellarius: hodie tamen ſm eum his vocabulis abutimur, 2 ꝑ eodē accipimus emphy
39 teusim 2 liuellū. ¶ †Bal. vero in rub. ℨ. e. dicit ℨctū liuellariū

esse, qñ per liuellū id est p scripturā ℨctus descēdit a multas va rialz personas: puta si secūd⁹ emphyteuta cōced at alteri. vel ſm eū dicit liuellus qñ cōtinuit p̄tatio annua vsqz ad. xxx. an nos, cū pacto ō renouādo. 2 ista fuit opi. Azo. relata p Cy. hic in. ħ. q̄ eā non firmet: sed eā firmat Bal in. c. j. in. ℊ. aut si liuel lario. in. i col. in tit. quib. mo. feu. amit. ti. v. ℨ. ipse Bal. in rub. ℨ. e. 2 ℨtū, dicens ℭ istud pactū de renouādo nō est de sub stātia istius cōtract⁹ liuellarij. ¶ Paucis cōcludo qz articul⁹ nō est vtilis: 2 planum est qō in effectu nō est differētia: ℭ con tractus liuellarius dicat qñ vasallus vel emphyteuta cēdit alteri ꝑ certa annua pēsione perpetuo ꝓdimum quod ipse ha buerat ab alio: 2 sic qñ cēdēs nō est dōs, talis ℨctus de iure dicitur liuellarius. si vero cēdēs sit dōs, appellat ꝓprie cō a tractus emphy. ita inuenies firmari cōiter post Bart. in. d. ℊ. si de vectigalib⁹. 2 in. d. c. j. ℊ. donare. qualiter olim feu. pote. alie. 2 ita ēt tenēt Bal. Jac. de bel. 2 And. de iser. in. c. j. de alie. feu. Ex cōi tū vsu loquēdi appellamus cōtractū emphyteuticum liuellariū 2 econtra: imo materno sermone semp appellat liuel b lū: de quo etiā Bal. i aut. res que. in fi. eo. j. cōia de leg. Car. no. 2 Jmo. in. d. c. potuit. in j. charta. Jmo. in. c. fi. extra de pca. an aūt in isto cōtractu liuellario requirat de necessitate ℭ p̄stet certa quātitas a p̄in. dixi. ℨ. in euidētia. Et vidit Bal. in. d. c. j. in. ij. col. de alie. feu. ad hoc multū notās ꝑ illū tex. post Jac. de
40 bellaper. † ℭ natura huius ℨctus liuellarij est. vt cōcessio fiat c in perpetuū: 2 ꝓpterea appareret in strumentū in quo ℨtine retur talem cōcessam ad liuellum simpliciter, p̄sumeret talis cōcessio perpetua: ℭ reputat multū notā. ad ℭ vide mul ta bona q̄ dicā de emphyteusi in. l. ħ. j. e. ¶ Quis aūt dicat q̄ dā ℨctus qui appellatur colonarius, 2 qō fiat: habes tex. q de clarat in. ℊ. lex itaqz. in aut. de nō alie. de quo ℨctu facit mētio nem gl. in. l. male agit. in gl. ij. in ver. possidētibus. circa p̄in. 2 d ibi Bal. j. de p̄scr. xxx. ann. Bal. i si. d. c. j. ℊ. aut si liuellario. in. j. col. † Scōo quero in quo differat iste ℨct⁹ a ℨctu p̄cario in femininō genere: de quo ℨctu facit mētionē gl. in. d. aut. ingressi. 2 gl. in. d. ℊ. si de vectigalib⁹. 2 habent cano. tit. extra de pca. 2 e iste nō est ille de quo loqnit tit. ff. de p̄reca. qz ℨctus ille fit gra tis. pōt qñcunqz renocari: ℨ Bar. hic de isto videat ḡrē 2 re spōdere, sed nō ad ꝓpositū. Ipse egomet Bal. in. d. ℊ. si de ve
42 ctigalibus. in. v. col in. iij. q. dicit † ℭ cōtractus precarie est q dam cōtractus cōcessionis de. v. annis in. v. annis. vel in mai⁹ tēpus: 2 ℭ istud nomē ℨct⁹ est de 2suetudine magis ℭ de ius re: vt in. d. c. j. vbi ꝓ Jmo. 2 alios extra. de p̄rec. Paucis omit tēdo ea ℭ dicit Bal. in rub. ℨ. cod. 2 in. d. ℊ. aut si liuellario. dic ſm qō colligit in. d. c. j. in fi. de p̄reca. Ad istud adde ℭ dictū ē ℨ. in. v. col. 2 declarat gl. no. 2 melioz de iure in. c. precarie. el. i. ℊ. q ij. vbi tex. ē ℭ iste ℨct⁹ fit sub varijs formis. Alliqñ ad certū tp̄s cū pacto renouationis in idē tēpus. 2 deinceps vsqz in ꝑ petuū, puta de quinquēnio in quinquēnio, in fine tāti tp̄s. Alli qñ res ecclesie ꝛcedunt vsqz ad vitā recipientis, ſm formā. d. c. p̄carie. 2. d. c. j. in fi. Alliqñ fit ſm formā tradita a Bal. in. d. ℊ. aut liuellario. vbi Bal. dicit ℭ dicitur p̄caria, eo ℭ concedit ad p̄ces: de quibus p̄cibus in instrumētis est fienda mētio: 2 iste ℨctus p̄carie in cibus 2 ꝑ oia est einsdē nature cū⁹ est ℨctus emphy. ſm Bar. in. d. ℊ. si de vectigalibus. 2 ſm eū⁹ hic d possessiones emphyteutice⁹ diuersis nominib⁹ nūcupant. Alli qui appellant p̄cariā: aliqui affirmant: aliqui emphyteuticā aliqui liuellariā: 2 semper appellatur contractus emphyteuti cus: 2 de isto contractu p̄carie vltra p̄allegata. vide etiā gl. in. d. l. male agitur. in gl. ij. in p̄in. 2 ibi Bal. 2 aliqd per Jnn. in
43 l. ex facto. ℊ. fi. ff. ad tre. ¶ †Tertio ḡro, in quo differat iste cō tractus emphyteutic⁹, a ℨctu superficiario. Bal. in rub. ℨ. e. di cit ℭ cōtractus superficiarius est, si vēdo tibi superficiem talis fundi vel domus ꝑ cētū, cū hoc ℭ debes mihi in recognitionē ppetuatis soluere quolibet anno vnū denariū, vel ēt si nō ꝓti tuitur pēsio annua. 2 ei⁹ natura est, vt destructa superficie, pu ta cōbusta domo, vel destructo oīno molēdino ꝑ ignis vel aquarū, finitus est iste cōtract⁹, per superficiei interitū: ita ℭ si vellet reedificare nō posset: ad ista Bal. nihil allegat. Ad ꝑmū est tex. in. l. superficiario. ff. de rei ven. vbi dicitur ad cōtextū su perficiario id est q in alieno solo superficiē habet, vt certā pēsio nem p̄stet ꝛc. qō aūt ei⁹ natura sit, vt destructa superficie, pu ta combusta domo hic cōtractus superficiarius finiatur: vide omnino Bart. in. l. ſi. de superfi. vbi dicit esse differentiā, an qs conducat soiū, an vero ꝺducat superficiem: qz si conducit solū, destructa domo nō finitur ius sibi. l. quoties. in fi. ff. de rei ven. sed quando conducit superficiem, 2 sic vt. d. l. quoties. 2. l. inter quos. ℊ. dāni. ff. de dam. infec. ¶ Cōfirmat etiam ibidem Bar. nō esse semp necesse ℭ ꝓ superficie p̄stetur annua pēsio: vt
44 patet in supficie vēdita donata vel legata: ita dicit supplendā e esse. d. legē superficiario. † In emphyteuta aūt⁶ qui accepisset

Universidad de Salamanca Biblioteca

domū in emphyteusim: ⁊ combusta esset casu fortuito. nō finit emphyteusis, qz remanet area ꝙ est emphyteutica sup qua ēt inusto dño reedificari pōt, ſm Bal. notabiliter hic in. iiij. co. in ver. modo renoco in dubiū ꝛc. ⁊ Ang. in. ſ. lex ita ꝙ. ad ſ. i aut. de nō alie. vbi dicit ꝙ 2busta domo emphyteutica, nedū nō finit emphyteusis, imo emphyteuta tenetur reedificare. ⁊ si non reedificat, oēm pēsionē pstare cōpellit sicut dmo. Et ad ista ad de qō dictū est. ſ. in. v. col. ¶ Dicit etiā notabiliter Bal. hic i. iij. col. in ver. pone in quodā instō 2tinet ꝛc. ⁊ ꝙ si instr̄ dicat titius 2cessit in emphyteusim casu vtile dominiū talis rei, ꝙ iste nō est 3ct⁹ emphyteutic⁹: ꝛ3 iuſpiciarius: pt3 qz nō est 2stituta annua pēsio q̄ prestet in recognitionē dñi directi, put reqritur in 3ctu emphyteutico. Cōtract⁹ aūt dignoscunt ex effectib⁹. l. si stipulatus, cū vulg. ff. de vsur. Istud idē tz ipsemet Bal. in c. i. in. ſ. hoc quoqz. in. v. col. de succes. feu. ⁊ doc. in. c. potuit. lo. ¶ Dicit etiā Bal. in rub. ſ. 7 alii esse differētia ⁊ notabile iter 3ctū emphyteuticū ⁊ supficiariū: qz emphyteuta meliorationes suas pdit. l. ij. ſ. eo. superficiarius aūt nō: qz illas repetit: maxime si sint meliorationes q̄ possint auferri sine ⁊ a l. sed addes. in. ſ. si inquilin⁹ area. ff. loca. ꝛ3 Bar. in. l. i. in. ſ. q superficiē. ſ. q est. ſ. ff. de superfi. videat in hoc velle 3nū ⁊ male: vt. ſ. pxime subdicā. ¶ Quid aūt operentē illa verba q̄ quotidie in instrumentis apponunt, ⁊ qūo intelligant: ꝛ3 vēdo vel refirmo tibi emphyteusim solū iure emphyteutico: ⁊ superficiē iure proprio. declarat no. Bar. in d. l. i. ſ. qui superficiē. dicēs ꝙ nō obstātib⁹ his verbis, tota dom⁹ quātū ad solū ⁊ supficiē est emphyteuta: quia nō potest alterius esse edificium: ⁊ sic superficies ꝙ ei⁹ cur⁹ est solū. l. obligationū fere. ſ. placet. ff. de acti. ⁊ obl. sed de notant hec verba ꝙ edificiū ⁊ sic superficies sit superimposita ppria impēsa ⁊ ppria pecunia emphyteute: ⁊ ꝙ a prin fuerint in emphyteusim 2cessa ad imponēdū talē supficiē talis edificij ⁊ sic vult clare Bar. nō posse p pactū induci, ꝙ solū remaneat dñi: supficies nō: ⁊ sic illud ꝙ supedificat sit emphyteute. ⁊ ꝙ pactū tale nō valeat, qz est impossibile ꝙ alteri⁹ sit solū ⁊ alterius sit superficies. ⁊ cū Bar. simpliciter tenet Pan. de cast. in. l. ij. ꝙ incipit seruitutes pediorū. ff. de serui. ¶ Contrarium ⁊ melius firmat Bal. in. l. ij. in. ij. col. ver illū tex. ſ. eo. ⁊ in. l. si dom⁹. ſ. fi. ff. de leg. i. no. in. d. l. ij. ff. de serui. vbi dicit p eo ꝙ quotidie fit, qū emit solū iure emphyteutico, ⁊ edificiū. ⁊ sic supficies iure pprionā isto casu 2currit duo iura, emphyteuticū respectu soli, ⁊ ius superficiariū respectu edificij: q̄ sunt einsdē gēris ⁊ formę: nec eiusdem nature, posset ergo ſm eū superficiarij ꝛ ponere seruitutē alterius non tollendi. qā non posset si domin⁹ esset in iure emphyteutico: qz emphyteuta imponēs seruitutē irreqsito caderet a iure suo: vt dicā in. l. ij. ſ. e. Ibi tñ de emphyteuta dicit ℨ. in. viij. q. extra gl. istud idē cōtra Bar tz Bal. in aut. excipit. ſ. de bo. q ne lib. ⁊ ibi dicit se cōsaluisse: ⁊ ibi respōdet ad. l. obligationū fere. ſ. placet. allegatā p Bar. ⁊ ꝙ verū est ꝙ de subtilitate iuris tale pactū non v3: valet tñ ex quētionis equitate: quemadmodum si venderem tibi a tali solario. ℨ. valeret. mō dt Bal. in. c. i. ſ. si quis de manso. in. viij. col. si de inuesti. feu. con. fue. ꝙ dominus posset mihi cōcedere aream in re feudi qcqd ibi edificauero, puta castrū iure pprio. ¶ Sed pulchrū est ⁊ quotidianū dubiuz: an eo casu quo concedit vel refirmat, seu vēdit res in emphyteusim mō quo. ℨ. v3 solū iure emphyteutico, ⁊ superficies iure † prio: an finita emphyteusi possit eleuare superficiē, ⁊ sic edificiū ꝙ ibi fieri fecerit: cū illud habeat iure pprio. Bar. sing. in. d. l. ſ. ij. ꝙ superficiē. tz ꝙ non: alle. ad hoc. l. ij. ſ. e. ¶ Cōtrarij ⁊ melius tz Bal. in. d. l. ij. in. i. ⁊ in. ij. col. vbi ōt ꝙ ita seruat 2suetudo. ⁊ in. d. l. si dom⁹. ſ. fi. ⁊ in d. aut. excipit. ⁊ in. d. ſ. si qs de mālo. ⁊ idē Bal. i. c. i. ſ. si vasallus. p illū tex. in ti. hic finit lex cōradi. deinde 2suetudines inclinant in vsi. feu. i quib⁹ locis pulchre ēt post Bal. an si dñs velit soluere estimationē edificij sufficiat. ⁊ q̄a estimatio soluenda sit, ⁊ qūo ſēda sit estimatio. q̄ oīa nota, qz sunt q̄tidiana ⁊ practica. ad q̄ ēt bal. vid bal. i aut. q rē. i. ℨ. col. ℨ. de sac. san. ec. vbi ponit de illis q̄ hāt edificiū ppriū in linellario solo: nā ſm eū is area redeat ad ecclesiā: mihi dimin⁹ 2suetudine illius terre inductū est ꝙ edificiū remaneat, ⁊ nō vadat ad ecclesiā: ꝙ ſm eū est satis equū. ar. d. l. sed addes. ſ. si inquin⁹ areā. ⁊ ad istā q̄ ego teneo ℨ Bart. bū facit ꝙ voluit Bal. in rub. ℨ. e. ⁊ ℨ. retuli pxime ꝙ. l. ij. ſ. e. q̄tū ad meliorameta nō ℨ locū. ſupficiario ꝙ apparet illā legē nō facere pro Bar. ¶ Quid aūt si in emphyteuta feudatario seu vasallo, an melioramēta ꝙ eos facta remaneat, ppria, an vero trāseant ad dñm. dicā in. d. l. ij. ſ. e. vbi multa pulchra ponā. ¶ † Quarto q̄ro in q̄ differat a iste 3ct⁹ emphy. a 3ctu cēsuali. Istā. q. alij nō ponūt hic nec Bal. i rub. ℨ. eo. ti. dicite tñ ꝙ 3ct⁹ cēsualis est pprie qui qs vendit vel alienat ius qō ℨ3 in re. vt si sit directo dñs vēdit directū dñiū: vel si ℨ3 vtile dñiū, z sibi qō ℨ3 puta ꝙ cētū cū hoc ꝙ sibi pītet annuus cēsus, puta duoz denariorū: ita est tex. cū gl. i. c. 2stitutus. extra de reb. do. Bar. in. l. j. ſ. i. c. ibi Lud. ff. de publica. ⁊ in hoc differt a cōcessiōe in emphyteusim, vel in superficie, vel i li uellū in quib⁹ 2cedēs nō trāsfert ius qō ℨ3 in re: ⁊ ita notabiliter declarat Imo. i. c. ad audientiā. i. ij. col. extra de reb. ecc. nō alie. vbi subiūxit fortiori, ꝙ si in instō diceret 2cedo tibi talē rem in emphyteusim pro annuo cēsu, ⁊ oēms ꝙ habeo i illa re, iste nō esset 3ct⁹ ēphyteuticus, sed 3ct⁹ cēsualis. ⁊ illa ẏba 2cedo i em phyteusim: starēt imprōptie, ꝙ ipse reputat multū notā. ⁊ ma xime pter effectū q̄ nūc subdicio. ¶ † Illā iter 3ctū ēphyteuticū ⁊ cēsualē est ista notabilis differētia, qz ēphyteuta ecclie si cesset p biēnū soluere debitū canonē, cadit a iure emphyteutico. aut. q rē. ℨ. de sac. san. ecc. ⁊. d. c. potuit. emphyteuta aūt pria ti p triēniū. l. ij. ⁊ ibi dicā. ſ. e. tū si cēsualis staret nedū p triēnū, ſz p mille annos ꝙ nō solueret, nō tñ caderet a iure cēsuali. tex. est cōiūcta gl. i. d. c. 2stituit⁹. ꝙ ipse merito reputat multū signā dū ad limitationē. d. c. potuit. ⁊ l. ij. ſ. e. ⁊ est multū pulchra limitatio ⁊ vtilis. Adde ꝙ idē p oīa formal⁹ tz Jo. fab. in. ſ. adeo. in pe. col. insti. loca. In quo aūt differat emphyteuta ab vsufructuario, an ℨo ēphyteuta sit filius vsufructuario, dixit i. l. ij. ix. col i. e. ¶ Quinto ⁊ vltimo q̄ro i quo differat iste 3ct⁹ a feudo. Spe. in ti. de feudis. i. ſ. qm̄. i ℨ. xl. i. fi. ōt nō esse differētiā: ſz ꝙ eusdē sunt ℨdōnis ⁊ nature ēphyteusis, liuell⁹, ⁊ feudū: quē reprehēdit ⁊ merito bal. in ti. de pace ℨtā. in ver. liuellariū. ad fi. q̄ imo lōga est differētia iter emphyteusiz, ⁊ feudū: qz p emphyteusi pstāt annua pēsio: feudū aūt tz gratis 2cedi: ⁊ p eo solū debet seruitiū psonale: nisi ſm eū intellexeris de feudis ecclie: ℒobardie, p gb⁹ pstāt pēsio, puta. x. sacci frumēti, tot paria caponū, vel vna spatula porci: cū ecclie nō curēt de seruitus personalib⁹, ſz de redditib⁹ burſalibus: tñ vt. ſ. dicā nō essent ppria feuda: vñ ipse Spe. ⁊ bene in ti. de loca. in. ſ. nūc aliqua. in ℨ. iij. in fi. dicit differētiā esse: † qz feudū gratis ⁊ libere ob remunerationē concedit: ⁊ istud est ppriū feudū nobile: emphyteusis aūt p annua pēsiōe. vel p quātitate q̄ alioqn a dnci pio cōcedit: in qua ea q̄ dixi. ℨ. i pn. in enidētialib⁹. ¶ Ad illud tñ quod feudū sit gratuita ⁊ libera 2cessio, Spe. nihil allegat. sed est tex. in. c. i. ſ. in primis. i ob. can. feu. ami. vbi tex. dissimilē do qd sit feudū, ōt ꝙ nihil aliō est ō⁹ beniuola actio tribuens gaudiū capientib⁹: ⁊ ibi And. de iser. per illum tex. hāc differētiā tenet, quā tenet etiā Bal. in prelud⁹ feu. dū ponit diffinitionē feudi: ⁊ ibi Jac. de bel. ⁊ cū ista differētia multū se cōformāt verba Bal. in. l. ſ. quā. C. de ope. lib. vbi p illū tex. dicit. ꝙ si gs ement a dño māsuz in feudū, ꝙ istud nō dr ppriē feudū: qz est mercenariū ⁊ nō gratuitum. p. d. ſ. in primis. vide ēt Bal. in. c. si cautio. ad fi. de fide instr. per Bal in. c. fi. de can. pos. ⁊ p prie. vbi etiā no. cōcludit ꝙ tūc femina succedit in tali feudo: ⁊ dicit alibi multū signāter Bal. i. l. liberti. in fi. col. C. de ope. lib. ꝙ si instrumentū dicat cōcessus est tale castrum in feudū p annua quātitate frumēti, ꝙ istud nō est proprie feudū: sed potiꝰ ſm eum emphyteusis vel 3ctus innominatus. ⁊ ideo ſm eum iste nō tenet prestare iuramentū fidelitatis: nec cēset iure feuda tarij. ¶ Bene facit q̄ alibi dixit sing. Bal. in. l. qui se patria. l ℨ. col. an ver. scias. C. vnde libe. ⁊ retuli. ā. super hac glo. iij. ꝙ † si pinceps p feudo reciperet ptiū, ⁊ in instrumēto diceret indā gem⁹ vel cōcedim⁹: vel alio simili verbo vteretur, non pterea ſm eum notabiliter talis 3ct⁹ ēt revocabilis. ¶ Esset tñ adnertendū super his dictis Bald. an esset emptio: vt q̄ñ p feudo reciptur pretiū: q: tūc esset 3ctus irrevocabilis. an sit 3ctus innoiati regulent ſm naturā 3ctuum noiatorū quib⁹ assimilētur vulgata. l. i. ſ. si qs seruū. cū simi. ff. depo. certe iste cōtra dictis habes, q̄ ipius feudū possit vēdi. bc. ad nostrā. de emp. ⁊ vēdu. c. i. de natu. feu. Bal. in. c. i. ſ. ⁊ decedēti. ala est. ſ. ⁊ qz. de his qui feu. dare pos. Bal. in. l licet. C. de lib. cau. tñ illud nō ℨ pprie feudū, ⁊ erit irrevocabile: prout q̄ñ p feudo prestāt annua quātitas. Que oīa bene no. cum supradictis. etiā differentia feudi ⁊ emphyteusis tenet etiā Bal. no. i additio. ad Spe. in ti. de loca. in. iij. col. vbi dicit ꝙ feudū datur gratis, ⁊ nō pro sensu: tñ eg natura feudi deberet seruitū personale: sed in emphyteusi debet pensio id est annuus cēsus. Idē etiā tz Bal. in rub. ſ. eo. vbi dicit feudū esse qñ aliquid pro fidelitate cōcedit in beneficiū. Idē etiam tenet And. de iser. summus feudista. in prin. feu. in. iij. charta. in prin. ¶ Illā differētiam inter feudū ⁊ ēphyteusim ponit Bal in ant. si quas ruinas. in ante pe. col. ℨ. de sac. san. ecc. vbi dicit feudū nō omnino assimilari emphyteusi: quia feudū magis coheret persone q̄ patrimonium: ⁊ qz causa feudalis est radicata in persona. i. in seruitio personali. ¶ Illā differētiā ponit ipse Bal. in rub. ℨ. de 2d. ex lege. in fi. col. vbi dicit ꝙ iste 3ctus feudi magis accedit ad beneficio quam ad ēmptionē ⁊ ideo hz naturā ab aliis 3ctib⁹ separatā: vnde sm eos, hz in 3ctu emphyteutico requirat scriptura: vt videbitis. i. in gl. super verbo scriptura: tū in 3ctu feudi nō requritur scriptura: sed sufficiūt testes pares curie. i. connasalli eiusdē dñi: ꝙ bene no. ad ea que dicam super dicta glo. in verb. scriptura. duas alias differētias colligere potes ex dictis Bar. in. l. vt in

54 risiurandi. ſ. si liber. de oper. lib. ¶ † Aliam differētiam ponit Bal. in. l. q se patris. in. ij. col. C. vnde li. vbi ōt ꝙ feudū perdi

a tur. a per transitū ad religionē sicut per mortem naturalem nihil allegat: sed est tex. in. c. q clerici⁹. ⁊ ibi per eum ⁊ alios: si de feudo defun. cōteu. sit inter do. ⁊ agn. gl. in. l. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij ℨ. de leg. gl. in. l. de qb⁹. ff. de legi. Bal. in. l. data opera. in. cvh. col. C. q acc. nō pos. ⁊ in aut. nisi rogati. in fi. col. vbi limitat. C. ad tre. sec⁹ tñ est in emphyteusi: qz ista nō perditur per trāsitū ad religionem: imo transit ad eccleſiam gl. in aut. ingressi. ⁊ ibi Bar. ⁊ alij, ⁊ ibi dixi. ℨ. de sac. san. ecc. ⁊ cano. in. c. in p̄sentia. ō pba. Bal. in. d. aut. nisi rogati. in. iij. col. Arch. in. c. si qua mulier. xv. q. vlt. ¶ Et vltra predictas differentias inter feudum ⁊ emphyteusim, vide etiā Imo. in. c. h. in. xxi. col. extra, de feu.

55 Jo. de ana. in. c. j. extra de vſu. ¶ † Vlūqd aūt arg. a feudo ad emphyteusim ⁊ ecōtra validuz sit, ⁊ an iura loquētia in feudo possint extēdi vt pcedāt in emphyteusi ⁊ contra: iste titulus est multū vtilis, ⁊ multa sub se cōplectit, ⁊ ℨ esset diuidēd⁹ in duos cā breuitatis, simul attingo p ea que ppxime dicta sunt clarissime videret cōcludēdū ꝙ nō. cū eis plures differentias ℨ. assignaueriz inter feudū ⁊ emphyteusim, ar. ab hoc ꝙ multum inter se differunt non videret bonum idez gl. in. c. j. an agna. vel filius. in vsi. feu. que ōt ꝙ illud. c. procedens in herede vasalli, nō ℨ3 locū i herede emphyteute, qz exorbitat a iure cōi ꝙ gl. Bal. ibi in. vi. col. reputat esse notādā vt ibi late p eū. ad idez facit qō voluit Bal. in. c. j. de cōtro. inter vasal. ⁊ alium de beneficio. q vult qō dispositio illius. c. i. permittēs vasallo trāsigere de re feudali sine cōsensu dñi, non pceda at in emphyteuta ⁊ superficiario, qui nō poterunt transigere sine consensu dñi pse ⁊ filijs suis masculis: ſz i instrō nulla sit facta mētio de filijs, ōt istud esse trahēdū ad emphyteusim: ꝙ reputat multū notandū: de cui⁹ veritate pro nūc nō tango, sed in hoc cōiter reprehēdit. Et ōt idē Bal. in. c. j. in fi. quēadmodū feu. ad filiā perti. ꝙ illud qō ibi ōt i tex. de feudo. extēdēdū est ad refirmationē emphyteusis finite, potiꝰ fiēdā filie ꝙ heredib⁹ emphyteute. Idē ꝙ pcedat argumētū de feudo ad emphyteusim ⁊ ecōtra, tz simpl⁹ Alex. i 2si. cliij. li. iij. ici. visa facti narratiōe.

in. ſ. co. Et vide bñ Alex. i 2si. ciij. li. iij. inci. viso themate ⁊ i strumento cōcessionis. in. iij. col. ⁊ seq. ar. Multas huiusmodi extensiones de feudo ad emphyteusim inuenies sparsim hinc inde: maxie apud Bal. q̄s recolligere esset potiꝰ laboriosum ꝙ subtile. Ex qb⁹ apparet a feudo ad emphyteusim procedere

58 ar. ¶ † Pro hac eadē parte facit multū ꝙ voluit Ant. ō bu. in. c. p venerabilē. in. xxx. col. in ver. ℨ est dubiū. an pater. q filij sint he. vbi alle. text. in. c. j. de filijs natis ex mrimonio ad morganaticā cōtrahen. in vsi. feu. loquētē in feudo ad decisionē vtilissime qōnis, qō pater habēs filios legitimos ⁊ naturales legitimare pōt filios naturales tñ. cū pacto qō sibi placuerit, ⁊ tale pactū ⁊ legitimatio sic facta valēt ⁊ tenēt. ⁊ ita ēt ad hoc allegauit illū tex. Pau. de ca. ⁊ Ln. in. l. pactū dotali. C. de col. Ang. ⁊ Pau. de ca. i. l. si ab eo. C. de le. her. Lu. in. l. q superstitis. ff. de acq. her. Pau. de ca. in ru. C. de iure aureo. annul. ⁊ sic volūt isti doc. ſ. Ang. Pau. ⁊ Ln. dū allegāt. d. ſ. j. ad ōcisionē pxime qōnis, qō imo iura feudoz̄ possint allegari ad ōcisionē aliarū causa

59 rum ℨ Bar. quē pxime alle. ¶ † Pro ista etiam pte multum facit: qz feuda regulāt ſm ius cōe, si nō habēt ius exp̄ssum in feudis. tex. est fin. in. c. j. de feu. cog. ⁊ ibi gl. ij. in fi. q̄ ibi multū notāt Jac de bel. ⁊ Bal. ad hoc ꝙ cause feudoz̄ c que non reperiunt decise per cōsuetudines seu per cōstōnes feudales, debēt decidi per leges, ⁊ arg. iuris ciuilis: ꝙ Bal. ibi reputat no. dignū, ⁊ istud intantū est verum qō alibi ōt signāter Bal. in l. q. C. de suis ⁊ legi. ⁊ in l. cū oportet. circa fi. principij. C. de bo. que li. q̄ ad hoc vt discedat a iure cōi in causis feudoz̄ reqrit qō exp̄resse sit aliter decisum in q̄stōnib⁹ feudalibus: allegat c. i. de gradi. succes. in feu. ⁊ tex. in. d. c. j. de feu. cog. vñ ōt bald. exp̄resse in dictis locis, in feudis regulā esse not. q̄ semper in a feudis seruāt ius cōe: ⁊ semp feuda regulant ſm ius cōe: nisi aliud sit exp̄resse decisum in feudis tantū. ¶ Et p hoc ego in ſtro multū sin. q̄ nō sufficeret si aliqd esset decisuz in q̄stōnibus feudalib⁹ per arg. a 2zio sensu: qz nō diceretur exp̄ressuz: sed veniret per cōiecturā: vt est gl. no. ℨ3 vulgata in. l. apud antiquos. in ver. cōiecturam. C. de fur. ⁊ argu. a contrario sensu b ōt subaudit⁹ intellect⁹ vt est gl. no. in. l. si. in gl. fi. Bal. ibi. C. de cond. inser. ergo illud ꝙ diceretur per ar. a cōtrario sensu, ⁊ sic per cōiectura seu per subauditū intellectū nō esset attendendum in feudis, ad hoc vt discedatur a iure cōi. ¶ Per hoc ēt infero. ℨ. ⁊ singulariter, ꝙ si aliqs casus feudalis non reperit c exp̄sse decisus i feudis, ꝙ deberet decidi ꝙ simile iuris cōis, nō aūt p simile feudoz̄. de quo vide Ange. q aliter ōt in. l. de qb⁹. ff. de legi. ⁊ ibi ēt Bal. pro ista eadē parte, ⁊ pro confirmatiōe pxime dictoz̄, facit tex. no. ⁊ ibi gl. pulchra ⁊ Bal. i. c. j. de gradi. succe. in feu. vbi habēt ꝙ ordo traditꝰ de iure romano in succedēdo ab intestato sola attēta gradus prerogatiua d debet seruari in feudis. d ¶ † Quid tenēdum in tot ⁊ tātis cō

60 trarietatib⁹: puta salua meliori deliberōne sic posse concludi. ꝙ aut ḡrik an licitū sit arguere ab emphyteusi ad feudū ⁊ in hoc dico vt ppxime, ꝙ si casus non reperit exp̄resse decisus in feudis, qō sic fm ppxime dicta, dum tñ nō sit casus habēs rationem diuersitatis, vel rōnem iuramenti, ꝙ in feudo necessario pstēt, vel rōnem seruitū psonalis, qō in feudo reqrit. Aut ḡrik ecōtra an licitū sit arguere de feudo ad emphyteusim vel ad aliud, ⁊ sic nūqd iura feudalia possunt allegari ad emphyteusim, vel ad aliud. Et in hoc dico, qō aut est decisum hoc de iure ciuili vel romano, ⁊ tūc iura feudalia aliter disponētia ad illud allegari nō pōt: qz iura feudalia in his que reperiuntur aliter decisa a iure ciuili, nihil valēt. gl. est no. in. d. c. i. in gl. ij. ō feu. cog. ꝙ Bal. ibi. in. ij. col. reputat multū esse notādū. Aut sumus in his que nō reperiūtur decisa a iure ciuili: ⁊ tūc dico ꝙ si ius feudoz̄ sit fundatū in rōne naturali ⁊ iusta, bñ possit allegari ad decisionē aliarū causarum non decisarum a iure cōi, ita inuenio signanter firmasse Lu. ro. in 2si. cexij. inci. quo ad pmū quo ḡrik ꝛc. in. ij. dubio. alle. Bar. in. l. si mihi ⁊ titio. ff. de ver ob. Bal. in. c. j. de inuest. de re alie. fa. ⁊ in. c. si vasall⁹ feudū alienauit ignoranⁿs. si de feu. de fum. cōten. sit inter do. et agn. Et vide Alex. in. l. diuortio. ℨ. si fundum. in. ij. ⁊ in. iij. col. ff. so. ma. intellige tamē sane, duz tñ nō subsit rō diuersitatis qū vt inquit Bal. in. l. liberti. in. ix. col. C. de oper. lib. qō in feudis femine ita demum admittant exclusis masculis, per. c. j. in ti. epi. vel Ab. in vsi. feu. est qz feudū cōsistit in vtili officio seruitij psonalis pp qō in feudis est institutū feminas extra ordinē admitti deficiētib⁹ masculis, que rō non vendicaret sib. locū in alijs 3ctib⁹, puta in emphyteusi, ⁊ hoc mō puto nouit posse dici in hoc passu, ⁊ p hūc modū p dicta posse ad cōcordia reduci, de q̄ ēt vide p Jo. de ana. i. c. plures. in pe. char. extra de vsuris. Et sic p ista sit perfecte expedita ista gl. ¶ Et i ver. super omnib⁹ clara est Glos. in ver. scriptura, dumodo ut

a ¶ Differat. adō doc. i. c. querelā. de iureiu. doc. in c. o lectus. de capel. mona. doct. i cle. i. de reb. ecclē. non alienan.

b ¶ Feudū possit vēdi Abb. c. cū seculum. i. no. de inrepa.

a ¶ Differat. Alexio. ij consi. xiiij. curt. cōsi. exxix. ptē ij. Bart. soc. consi. clxxvij. nō iutilis. li. ij. Bal. a consil. xxj. i. art. j. vide verbis instrumenti. Pur.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ☞ Et istam partē firmat & dē seruare Soc. cōsil. clxix. i ultima difficultate. col. pe. ver. j. & similiter i emphyteusi. ecclesiastica alex. li. iiij. consil. xviij. col. iii. ℣. nec ob. si diceretur &c. Purpu.

b ¶ Quoties gl. adde tex. in c. capellanus. in ℣. posterior sniā. de feriis. Cy. in l. j. C. de sac. ec. Lud. ro. cōsil. lxxxiij. inci. quero a te.

c ¶ Que est optima legū interpres. adde text. in c. cū dilectus. de consue.

d ☞ Idē Ale. li. ij. cōn. vj. ad fi. & li. v. consi. v. in causa, col. ij. Purp.

e ☞ Alex. li. v. cōs. v. col. iiij. iā dicit quando non est cōtra regulas iuris cōis. Purp.

f ☞ Idē satis vul. Bald. cōs. ccxx. incip. proponit. in. j. vol. scdm impressionem. Mediolan. Thomas Parpalia.

g ☞ Idē vide expressi⁹ ip3 Alex. in consi. v. in. ij. col. in. v. volumi. Thomas Parpalia.

h ¶ Memoria hominum. ad. de. l. iubem⁹. C. de testa. Spe. ti. de aduoc. in. §. nūc. in. ij. col. versi. habito igitur. c. preterea. xxxiij. distin.

tres partes, put tres opi. in ea referuntur, partes de se patēt.
¶ In ea. gl. ibi l. pactū. hec est vera & cōis, vt statiz videbitis.
¶ In ea. gl. ibi, nō de Jctu. cōiter reprehendit, q2 si in pactis
requireret scriptura, quanto magis in ipso Jctu pncipali. Sed
fortius pacta cēsent pars Jctus. l. fundi partē. l. pacta conuē-
91 ta. cum si. ff. de cōtrah. emp. ¶ † In si. gl. dnt doct. q istā ter
a tia est opi. gl. nostre, qd l3 tex. dicat scriptura interueniēte, nō
tn̄ phibet sine scriptis fieri, & consequēter scriptū de necessita
te nō requirit. Et istā opi. gl. nostre indicant doc. q2 est vltimo
b relata. Et quoties gl. b plures opi. refert nullā expresse firmā-
do vr tacite vltimā tenere, vt est gl. in. l. qui filiū. §. sabinus. ff.
ad treb. Bar. in. l. bona fides. p illū tex. cū gl. ff. depos. bal. in
aut. ex testō. in. ij. col. C. de coll. vbi dicit idē i opi. Inn. Jo. an.
in. c. j. de sen. exc. in. vj. i nouella. & in. c. j. de penis. in. vj. i nouel
la. & hanc t3 Bar. hic: & dt q eā approbat cōsuetudo & obser-
uat. idē tenet Spe. q non requirit scriptura in tit. de locato.
in. §. nūc aliqua. ver. v. motus inter cetera, q2 si requireret scri-
ptura de necessitate, partes de necessitate se subscriberēt & ob-
seruarēt alia de qb⁹ in. l. Jctib⁹. s. de fide instru. & tn̄ istud non
obseruatur, preterea nō reperitur lex que requirat scripturā.
Item quod scriptura non requirit de necessitate ita interpreta
c tur gnalis ɔsuetudo, que est optima legum interpres. c vnde
minime mutanda sunt &c. l. minime. & l. si de interpretatiōe. ff.
de legi. Idē tenet Mar. de fano. in tractatu pūtis tituli i ver.
querit quarto. Ange. hic in. j. col. tenet idē in effectu, nā dicit
q l3 de rigore iuris sit verū q scriptura sit de substātia in hoc
Jctu emphyteutico, ppter labilē hoīm memoriā, & sic est cas⁹
spālis in quo ad esse cōtractus requirat scriptura, put sunt et
alij qui notant in. l. pactū qd bona fide. in gl. s. de pac. & i gl. l.
contrahitur. ff. de pig. tn̄ fm eū isti Jctus emphyteutici de cō
suetudine nō fiūt necessario in scriptis: l3 in scripturā redigā
tur. ¶ Istā eandem sniam q scriptura nō sit de substātia nec
de necessitate huius Jctus, t3 do. An. de but. in. d. c. potuit, et
ibidē vr tenere do. Ab. Pan. idem tenet Flo. de sancto petro
hic: qui dicit qd alias requisitus in cōtingētia facti vt in Jctu
cōsuleret, s. qd requireret, timuit in contrariū cōsulere. ¶ Con-
d trariā partē d q imo in hoc cōtractu emphyteutico p ei⁹ sub-
stantia requirat scriptura, firmat aperte gl. hic sibi cōtraria. s. in
gl. ij. in ver. alienatiōes. & gl. in. §. adeo. in ver. neq3 ad locatio-
nem. insti. locati. & gl. in. d. l. cōtrahit. in ver. v3. & glos. in. d. l. pa-
ctū qd bona fide. in gl. fi. & glo. Jo. an. plenior q alia que sit in
iure, in. c. j. §. sup. ver. in scriptis. de censi. lib. vj. que enumerat
xxviij. casus in qbus de necessitate requirit scriptura. Idem
tenet Jo. an. in. d. c. potuit. idē tenet Pet. & Cy. hic. idē vr te-
nere Alb. hic in pe. col. l3 nullā aperte firmet. Idē tenet Sal.
hic in. iij. col. idē Spe. sibi cōtrarius in ti. de instru. edi. in. §. re
stat. ver. quid si vnus ex testib⁹. cū sequenti. idem t3 Bald. hic
in tribus locis in. j. col. sup pma differentia, & in. ij. col. & in. ij.
& iij. opp. & idē Bald. in. l. vnica, in pe. col. ad fin. qn nō peten.
partes, in rub. s. de cōdi. ex lege in fi. col. & in. d. l. contrahitur. &
in. d. l. pactū qd bona fide, & in addi. ad Spe. i tit. de loc. in. iij.
col. in fi. & in. l. iubem⁹ nulli. §. sane. cl. ij. ff. de sac. san. ecc. vbi al-
leg. gl. xij. q. ij. in. c. sepe fit. dicentē qd ideo in cōtractu emphy-
teutico requirit scriptura, ne possit pscriptio allegari. idē t3
e Bal. in. §. adeo. inf. de lega. idē tenet Ang. de ar. e in. d. §. adeo.
f in. v. co. & seq. & dt q ita cōiter tenet, & f qd ita vidit semp obser
uari. idē t3 Jo. an. in add. ad Specu. in. d. §. nunc aliqua. in. d.
ver. v. dicēs qd l3 nō requiratur subscriptio fm formam. d. l.
Jctus, tn̄ requirit scriptura ad substātiā pbationis: vnde ali-
ter nō poterit pbatio fieri nisi per scripturas: mot⁹ per id qd
habet in gl. in. d. c. j. de censi. in. vj. Istā eandem partem tenet
Jo. an. do. Car. Flo. & Pe. de anc. i. d. c. potuit, & ibidē Imo.
in. iij. col. & seq. q dt q ista vr cōis opi. & q seruaret in practi-
ca, per id q no. Inno. in. c. j. & in. c. ne imitaris. extra de cōsti. et
g Bar. i. l. fi. C. de pena iudicis q male iudicauit. ¶ g Et idē sim
pliciter tenet Alex in cōsi. cxxxvj. inci. viso & examinato pces-
su. in. vij col. ad fi lib. j. p ista parte adducitur text. in hac. l. in
ver. scriptura interueniēte. & in. l. ij in ver. emphyteuticis in-
strumentis. & in. l. iij. in pn. in ver. emphyteuticū instrm. j. cod.
¶ Adducit etiam rō spālitatis: q2 in hoc contractu proprie
& regulariter cōcessio fit in perpetuum: vt dixi. s. in pn. in eui
dentialibus, & sic ordinatur ad tēpus excedens memoriā ho
minū. Unde accipiens vel ei⁹ heredes possent de facili dicere
h rē esse suā ppriā: q2 memoria hoin h est labilis: maxime in te-
stibus. l. peregre. in pn. ff. de acqui. pos. ideo lex voluit qd i isto
Jctu de necessitate requirat scriptura. Et pro ista opi. que cen
set cōis, & q3 ego teneo multū facit tex. noster in ver. scriptu-
ra interueniente aliter pōderādo quam cōmuniter inducat,
vt. s. dixi in. iiij. no. & ita est tenendum. ¶ Non omitto tamen
quod etate nostra iuriscōsultus do. Sarne. de castelliono hic

habuit nouā cōsideratione, per q dictas opi. ad concordiam
reducit: & in pma ɔsideratiōe multū mihi placuit: & fuit ante
eū cōsideratio Fulg. hic pceptoris sui: l3 ipse nō dicat, vn̄ fm
eū d3 distingui, aut sumus in casu claro, q2 apparet qd ɔsue-
tudo obseruet. & ei est standū. & qd ɔsuetudo obseruet nō req-
ri de necessitate scripturā: multū faciunt autoritates Specu.
Bar. & Ang. proxime relate q attestant de cōsuetudine nō re
92 quiri scripturā, maxime cū † doctore illustri attestātī ītā serua
ri d ɔsuetudine sit stādū: allegat corrupte gl. i. l. dos a patre. j.
so. ma. & in illa. l. C. de coll. l3 hoc firmat Barto. in repe. d. l. de
qbus. in. xv. co. posset tn̄ ɔrium pbari, eo qd cōsuetudo sit fa
cti. iuxta no. in. l. ij. cum si. j. que sit lōga cōsuetudo. Circūscri-
pta vero ɔsuetudine, aut queris an scriptura requirat ad substā
tiam, iuxta formā. l. Jct⁹. s. de fide instr. & dicendum est q non
ita pcedat opinio pma Bart. & sequaciū. s. relata. aut queris
an scriptura requirat de necessitate ad pbationē. & dicēdū est
qd sic ita pcedat opinio vltimo relata, q̄ censet cōis. Istā dt
ipse esse sniam glo. que nouissime ita distinxit in. §. si vero tale
aliqd. in gl. magna sup verbo cū iurādo in fi. in aut. de istr. cau
te. & fi. co. vj. ¶ Et si dicat q̄ differētia est an scriptura requirat
ad substātiā ad probationē. Rūdet q2 primo casu si nō inter-
uenerit scriptura, Jctus est ipso iure nullus. Scdo vero casu si
dicimus q requirat ad pbationē, l3 a pn. non interuenerit scri
ptura, poterit Jctus probari p testes. Ista snia non pl3 mihi
q2 nō video in effectu q̄ differentia sit an scriptura requiratur
ad substantiā, an vero requirat necessario ad pbationē: q2 imo
qn scriptura necessario requirit ad pbationē. nō est ver q si scri
ptura nō interuenisset, posset Jct⁹ probari per testes deponē-
93 tes de cōtractu, † imo qn scriptura necessario requirit ad pba-
tionē, ad hoc vt admittat probatio per testes, requirit q scri-
ptura sit perdita: & qd testes de ipsa scriptura deponāt de cō
tētis i ea. l. testiū. & ibi bar. & ceteri. s. de test. Bar. in l. sicut ini
quū. p gl. ibi. C. de fide instr. & in aut. si qs in aliqua. s. de edē.
& in terminis nostris gl. in. l. fi. in pnc. in glo. ij. in ver. deperditū
est. j. co. & statiz late dicet qd nō posset fieri si scriptura a pnci
pio facta nō esset: & istud in spē cōtra do. Suar. tenuit Jo. de
imo. in. d. c. potuit. in. iiij. co. post Jo. an. in. d. §. nūc aliqua. ℣.
v. ¶ Stat ergo ex pdictis cōclu. qd de substātia hui⁹ Jctus
emphyteutici necessario requirat a prin. scriptura: al's Jct⁹ nō
v3. Dicebat tn̄ Alb. hic in pe. co. latius & meli⁹ Ang. i. ij. col.
q q̄uis scriptura sit de substātia huius cōtract⁹ emphyteu-
94 tici: † ppterea emphyteuta dbeat esse bn̄ caut⁹, ne instrm em-
phyteuticū pdat: q2 eo pdito ius suum vacillaret, & requirerēt
qd appareret de solōne canonis emphyteutici facta p. xl. an-
nos: videbitis p gl. i. l. ij. & ibidē p Cy. & alios, nec sufficeret
fm q ibidē lati⁹ dicet. Si tn̄ instrm emphyteuticū esset de-
perditū, & negaret qd est forti⁹ p emphyteusi nullū vnq̄ fuis
se celebratū instrm, posset fieri pbatio p testes deponētes, nō
dico de ipso Jctu, s3 de ipsa scriptura & tenore ei⁹: q sufficeret
sicut dicim⁹ i alijs actis q ad sui substātiā requirunt scripturā:
vt no. in. c. qm̄ ɔ falsam. extra de pba. in. l. si pretor. §. j. ff. de in-
di. & in. l. qm̄. s. de her. & in. l. emācipatiōe. & in. l. sicut iniquū. s.
de fi. instr. & ita in terminis nr̄is gl. in. l. fi. in pn. in verb. deper-
ditū est. j. e. & dixi. s. Quod aūt testes requirant tūc. j. subijciā.
¶ Itē p pdictā magis cōem cōclusionē que h3 qd de substā-
tia hui⁹ Jctus necessario requirat scriptura inferebat singulari
ter Sal. ad practicā in. l. ij. in. xi. co. j. e. vnū q i spē alibi nō me
mini me vidisse: q cū iste Jct⁹ debeat i scriptis celebrari, vt di
ctū est, & id q ex eo debet: puta solō canonis fm eū, qd cōfir-
mo q2 spāle est in canone soluēdo fisco: vt dicā i illa. l. ij i. xc. co.
& ēt in. xciij. j. e. & cōsequēter pbatio saltē ipsius Jctus debeat
95 necessario fieri p scripturā: vt dictū est: † q si aliqs vellet pba
re p testes deponētes de ipso instro & eius tenore, requirerentur
saltē necessario quinq3 testes, & rogati cū ista sit regula qd quo
tiescunq3 probatio d3 necessario fieri per scripturā, pdita scri-
ptura nō admittit pbatio p testes minores quinq3 rogatos
vt. l. testiū. & aut. rogati. s. de tes. q dictū dt Sal. & merito esse
multū notādū in practica: q2 nō tangunt doc. in spē, & dicit se
hoc ēt dixisse in. d. aut. rogati. in. vj. opp. veritatē huius dicti
Sal. tu vide in. l. ij. in. lxxi. col. & seq. j. e. & ibi per plura illud re-
prehendi, & retuli alios qui idem ante eū tenuerunt. ibi videa
tis. ¶ Itē per predictā cōem ɔclusionē, que h3 qd in hoc cō-
tractu requirat scriptura pro sua substātia infert Bal. no. in. l.
96 vnica, in pe. col. qn nō pet. par. † q si finita esset emphyteusis:
puta per gnātionē finitā, & dn̄s pateretur emphyteutā stare
in re emphyteutica, an intelligeret tacite renouasse: declarat
bal. qd nō: q2 rei emphyteutice nūq̄ itelligit reuocatio tacite
facta: q2 Jct⁹ requirētes scripturā nūq̄ ex sola patiētia itelligū
tur reuocati. tex. est in. l. itē qrit. §. qui impleto. in vltimis ver
bis. ff. loca

a bis. ff. loc. ergo cū iste Jct⁹ a requirit scripturā vt dictū est multū
bene cōcludit qd nunq̄ intelligit reuocari: q verbum multū
not. ad practicā. Et ad illud dictū Bal. adde qd dixi in. l. ij. in
67 lxxiiij. col. j. e. ¶ † An aūt i Jctu feudi requirat scriptura. Bal.
fin. in rub. s. de cōd. ex lege. in fi. col. t3 qd nō, s3 sufficiūt testes
pares curie. i. cōuasalli eiusdē dn̄i: & retuli. s. in gl. iij. dn̄ posui
differētias q̄ sunt iter hūc Jctū & cōtractū feudi: & sic erit expe
68 dita ista gl. ¶ † Gl. in ver. custodiri. ponit duas opi. q̄ actione
agat pro Jctu emphyteutico. vna est: qd agat ɔdōne ex lege
ista zenonis. alia, qd agatur actiōe prescriptis verbis & l3 neu
trā firmet hic: tn̄ in. §. adeo, inst. loc vr tenere q cōpetat ɔdō
ex lege. & istud firmat Bar. in hac pe. q. & rūdet ad fundamēta
Pe. Cy. & vltramōtanorū tenentiū aliā opi. cū qb⁹ cōcorda-
bat Alb. hic in pe. col. hic per ipsummet Bar. idem ēt qd hic
tenuit Bar. in. l. j. in fi. col. ff. de pub. i rem ac. idē tenet bal. hic
in. ij. & iij. col. & Sal. in fi. col. & dt Bar. in. l. vnica in. vj. col. ff. d
ɔdōne ex lege. q ista est cōis opi. quam ēt t3 Bal. in rub. s. de
ɔdōne ex lege. in vl. col. respice tn̄ meli⁹ verba Bal. ibi: q2 imo
t3 opi. Pe. & Cy. hic in. v. q. alibi Jo. an. in addi. ad Spe. in. §.
nūc aliq. in ℣. clxxj. multa circa hoc refert, & nihil firmat: di-
cēs multū sibi displicere eos. q summo studio nitunt opinio-
nes antiquorū reprehēdere sine vtilitate. Bar. vero ɔ mētem
suā sibimet ɔrius in. d. l. vnica in. v. col. tenuit ex hoc Jctu nō
cōpetere: nec cōdictionē ex lege nec actionē pscriptis verbis:
sed qd orit quedā actio spālis que vocat actio ex emphyteu-
si. Et sic denominat a cōtractu, sicut actio ex empto locati & si
miles: & cū eo ibi: & p ei⁹ fundamēta simplr tenet Ang. de are.
in. d. §. adeo. in. iiij. col. Paucis q2 articul⁹ modice vtilitatis
est, tene cōem, qd orit cōdictio ex lege, & per vnū fundamētū
qd facit hic Bar. apparet clara rūsio ad alle. in ɔriū per eū. in
l. vnica. in. v. co. q2 nō est verum obligationē oriri ex cōtractu
emphyteutico, cum nō esset potens de per se ad pducendum
obligationē. nisi superuenisset. l. zenoniana, vt hic per eū qc-
qd in hoc fundamēto dixerit hic Raph. Ful. leuiter illud re
69 prehēdēs. ¶ † Et idē qd ex hoc Jctu oriat cōditio ex lege,
vltra predictos t3 etiā Ang. in. §. emphyteusim. in aut. de non
alie. vbi dicit ex hoc resultare mirabile: qd cū Jct⁹ emphyteu
tic⁹ sit Jct⁹ innoiat⁹: vt. j. proxime subijciā. qd est dare Jctum
innoiatū p quo resultat actio nō nominata: s3 innoiat a: q̄ mi
rabilitas satis cessat ex fundamēto Bar. h pxime relato. Ad
uertēdū est tn̄ dn̄ Bar. hic & clari⁹ in. d. l vnica. in. v. co. tenuit
q iste cōtract⁹ emphyteutic⁹ sit Jct⁹ nominat⁹, & Ange. hic
q hoc no. ex isto tex. & idē Ang. in. d. §. emphyteusim. & Bald.
hic in. ij. col. in ℣. qro q̄ actio orit &c. & i simili Bar. in. l iurisgē
tiū. §. qnimo. in pe. col. ff. de pac. vbi vult cōtractū feudi eē cō-
tractū nominatū: q2 cōtractum in vtroq3. Sed qd imo Jctus
emphyteuticus & cōtract⁹ feudi sint innominati: tenuit ali-
bi Bal. sibi contrarius & male. in. l. fi. in. j. q. s. qn liceat ab em-
70 pti. disce. & in. ru. s. de re. pmu. ¶ † Aduerte ēt qd pro canone
nō soluto pt ēphyteuta possessor ɔueniri hypothecaria: q2 p
eo res emphyteuta est hypothecata: ita Bald. in aut. si quas
ruinas. in. ij. col. in fi. s. de sa. san. ecc. alle. text. quē ad hoc repu
tat multū no. i. §. scire. in aut. de nō alie. q tex. nihil mihi pbat
de quo vide Imo. in. l. qd dr. in prin. in. xij. col. ff. de ver. obli.
71 Ang. in. l. vniuersas. j. ne rei dn̄ice vel tēplorū. ¶ † Itē dilige-
ter no. q i hoc Jctu ēphyteutico & Jctu feudi & locationis ad
magnū tps, h3 locū vtilis redhibitoria, vl quāto minoris: ita
singulr Bal. in. l. ij. s. de edil. edi. & istud alibi nō legi qd no. ad
practicā. An aūt actio cōi diuidūdo ɔpetat vt fūd⁹ emphy
teutic⁹ regiōib⁹ saltē diuidat: habes tex. i. l. cōi diuidūdo. i. ij.
i pn. ff. cōi di. q si: q2 magis d3 iudex abstiere vt ibi. † An aūt
72 in restōne fideicōmissi veniat ēphyteusis: est qd q̄ sepe ɔtigit
fm Bar. i. l. si pponi. i pn. ff. ad tre. dic vt ibi p eū: & ibi ēt qd in
feudo, & de vtroq3 p Bal. i. l. cū virū. i vl. col. C. de fid. An aūt
emphyteusis veniat i petitiōe hrditatis: vide no. p gl. & do. in
l. itē veniūt. §. fi. d pe. he. Bar. i. d. l. si pponi. i pn. ¶ An aūt em
phyteute vel feudatario cōpetat directa actio. l. aqlie. p dāno
dato. gl. est no. qd sic in. l. cedere. §. fi. l fi. in gl. j. ff. arbi. fur. cesa.
quā Bar. ibi sequit & reputat multū no. Et ibidē ēt est tex. gl.
& Bar. qd actio directa ex illo ti. arb. fur. cesa. ɔpetit ēphyteu-
te & feudatario, & ibidē in tex. q eis ēt cōpetit actio aque plu.
arc. & fini. reg. An aūt cōpetat dn̄o rei ven. p re quā ali⁹ h3 in
ēphyteusi3 gl. & Bar. qd sic i. l. j. §. qd aūt. in fi. ff. d supfi. ¶ Et
an isto casu possit referri qd dn̄ij, mar. c ab emphyteuta: vide
Bar. i. l. legata. ff. de adi. le. Spe. i. d. §. nec aliqua. ver. lij. & ver.
lxvij. & seq. & ver. clxviij. Plura alia remedia & iura & actiōes q̄
cōpetūt dn̄o ad expellēdū emphyteutā, tetigi remissiue post
73 Spe. & Inn. ibi relatos in. l. ij. in. lx. co. i. fi. j. eo. ¶ † Quis b aūt
b sit iudex cōpetens in cā emphyteuta, si vertat qd inter duos
vel plures quorū vnusq3 ptēdit se emphyteutā talis rei: vel

si vertat qstio inter ipsum dn̄m & emphyteutā. Et an delat⁹
ecclesie qui cōcessit res ecclesie in emphyteusim sit iudex cōpe- a
tēs, vide de his plene Lud. consi. ccxij. incip. quo ad prin. quo
qrit &c. in. ij. dubio: & ibi firmat post multa q iudex ordinari⁹
in cuius territorio bona sunt sita sit iudex cōpetēs. & istud est
verissimū. ¶ Ibidē tn̄ reputat Lud. nouiter qd quēadmodū
in cā feudi partes curie sunt iudices competentes: vt in. c. j. si
de inuesti. inter do. & vasal. lis oria. & tradit plene per Inno. &
alios in. c. ceterum. extra de iu. & in multis alijs locis alleg. per
Lud. qd eo mō in cā emphyteutica alij pariter emphyteute q
quodāmodo videtur pares curie essent iudices cōpetētes, ar
guēdo a cā feudi ad emphyteutā: l3 dicat se nō iuenire docto-
rē autoritatis hoc firmātē. ¶ Sed ego nullaten⁹ hoc puto ve b
rū: q2 cū illa iura feudorū pcesserint ex cōsuetudine quadā &
nō sunt fundata in ratione naturali, & ista nullo mō possunt
extendi ad emphyteusim aut ad aliā materiā: vt dixi late. s. i
gl. iij. in eo passu an & qn liceat arguere a feudo ad emphyteu
sim & ecōtra. Adde ēt Jo. de ana. in cōsi. lxxxiij. inci. vidēdū
est de virtute renouatiōis in vlt. col. vbi querit in emphyteusi
c ecclesiastica c quis erit iudex cōpetēs: & dicit qd ordinari⁹ rei c
cōuenti, si tn̄ emphyteuta diceret emphyteusim esse antiquā
paternā & suorū pgenitor, forte posset dici q tūc iudex cōpe
tēs esset. d. Abbas cū cōuētu, nō aūt solus abbas nec ēt sola
curia: per id qd habet in. c. j. §. illud. de inuesti. in ma. fac. in vsi
feu. vbi plene vide p Jac. de bel. & bal. & p gl. & cano. i. c. ceterū. d
iu. Et illud pcedit arguēdo de vasallo ad ēphyteutā: qd an
sp pcedat, p3 ex his q̄ no. Bar. i. l. si mihi & titio. ff. de ver. ob.
& in. l. vt iurisiurādi. §. si liberi. ff. de ope. li. in qb⁹ locis Bart.
allegat cōtrarium: tn̄ hic proprie non est dn̄s: vnde forte veri⁹
est qd iudex ordinari⁹ est cōpetēs. Ita ibi dicit Jo. de ana. de
quo ēt vide p Ol. Laud. in cōsi. cclxxij. incip. reuerende pater. d
74 ¶ † Quis aūt sit iudex cōpetēs d i cā feudi, si est feudū eccle
d siasticū, vide. d. Alex. in cōsi. lxix. inci. circa pmū de quo qrit.
75 scilicet corā q̄ dn̄o. li. j. ¶ † Ultimo vt nihil omittat circa re-
media cōpetētia emphyteute & ɔ emphyteutā, quero nūquid
remediū. l. ij. C. d rescin. vē. habeat locū in Jctu emphyteutico.
Bal. ibi. in. vij. co. & est in. iij. q. in fi. t3 qd sic: motus: q2 Jctus
ēphyteutic⁹ assimilat locatiōi: & eadē eqtate regulat. §. adeo.
insti. loca. et hoc tex. s3 Jct⁹ assimilat⁹ regulat fm naturam il e
li⁹ Jct⁹ cui assimilat. l. j. §. si qs seruū. cū vulg. ff. depos. sed sic
est q in Jctu locatiōis cōpetit remediū. d. l. ij. patet: q2 cōpetit
in oib⁹ Jctibus bonefidei: vt. l. iij. cū gl. fi. quā notāt & cōmen-
dāt ibi Bar. & Bal. ff. cōia vtriusq3 iud. idē Bar. in. l. itē si pre
tio. §. quēadmodū. ff. locati. Jo. an. & alij in. c. cū dilecti. de ēp. &
e ven. ergo eo. mō habebit locū in Jctu emphyteutico. ¶ Istā e
eadē opi. t3 ēt Bal in. c. cū cā q̄ inter economū. circa fi. de test.
& in effectu Ang. cū aliquali distinctiōe in. l. de qb⁹. in. vj. col.
circa fi. ff. de leg. ¶ Cōtrariā partē & meli⁹ tenet Spec. in ti. de
emp. & vend. nūc vidēdū. ver. qd de cōcessione in emphyteu-
sim. quē Bal. corrupte alle. in. d. l. ij. in ℣. nūc dicēdū. Et mo-
t⁹ ē Spe. solū q2 ēphyteusis nō est locatio nec vēditio: qd fun
damētū parū valeret: q2 seqret qd illa. l. ij. nō haberet locū ni
si in locatiōe & vēditiōe. Istāmet sniam tenuit Bal. sibi ɔri⁹
s. in ru. hui⁹ tit. in ver. quero an valeat instrm &c. ¶ Et p hac
76 parte quā teneo addo rōnē. † Nā iō res pt dari in emphyteu-
sim ēt citra dimidiā iusti ptij: eo q2 ēphyteuta obligat se per-
petuo ad solutionē canōis. ēt si res periret p maiori pte: & ad
hoc vide bonū tex. in. §. lex itaq3. in ver. dudū aūt. in aut. d nō
alie. Et bn̄ faciunt doct. s. ea. l. in prin. in euidētialib⁹. intellige
tn̄ sane qn̄ ɔcessio fieret a sciēte: vn̄ falleret dicta ɔclusio si igno
rādo valorē rei qs cōcederet in emphyteusim p valde modi-
co puta p vno nūmo q2 tūc haberet locū. d. l. ij. f3 Bal. in. d. ru
bri. s. e. in pdicto ver. quero an valeat instrm. faciūt no. p Bal.
i. d. l. ij. i. xiij. q. ¶ Et tenēdo hāc partē nō ob. qd iste Jct⁹ assi
milet locatiōi: q2 possum multiplr rn̄dere. Et pmo nō esse ve-
rū, put ipse Bal. firmat hic i notabili, & dixi. s. i. no. cū habeat
plures differētias q ɔueniētias, vl fatēdo q assimilet, dico q
si ē bōe fidei, s3 stricti iuris, q2 nō numerat in. §. actionū. insti.
de ac. & Bal. hic i. ij. col. i. xv. dn̄a q̄ est finalis, & Spe. & Jo. an.
i. d. §. nūc aliq. i ℣. iij. vn̄ q̄uis. d. l. ij. habeat locū i oib⁹ Jctib⁹
bōe fidei: vt dictū ē: nō tn̄ h3 locū in Jctib⁹ stricti iuris. vt ma
gis cōiter firmat p doc. i. d. l. j. vbi Bar. post antiquos. i. ij. col.
¶ Uel rn̄deo q illō qd dr Jctū assimulatū regulari f3 natu-
rā illi⁹ cui assimilat. d. §. si qs fuū. h3 locū i Jctib⁹ noiatis nō
aūt innoiatis. Stabit ergo ex pdictis conclusio q remedium
d. l. ij. s. de rescin. vē. nō h3 locū Jctu emphyteutico: de quo ēt
vide Ang. i. l. de qb⁹. j. iiij. col. ff. de legi. solet notari maxie per
Moder. in. l. si qs cū alit. ff. de ver. ob. ¶ Capio gl. i ver. parti
culare. diuidit i tres ptes. i pma refert opiniōes circa itellectū
tex. i. ij. format vnā op. & soluit. i. iij. format aliā. ij. ibi. l3 videt

a * Uide Soc. ɔsi. clxix. in pe. col. et cōsi. clxviij. in. iij. colla. vbi dt qd l3 de iure verior sit opinio q exigit scriptura, & ita satis vult Barba. Thomas Parp.

b * Uide Alb. in. l. solutū. i. §. statutū. ff. de pig. act. & Jas. in. l. iij. col. cxxvij. j. e. Tho. Parp.

c ¶ In emphyteusi ecclīastica. Add de Jo. an. in. c. in sup. de test. ant. de bu. in. c. cū venissent. d iud. do. in cle. ij. de rebus ecc. nō alie. Do. in. c. romana. de pen. lib. vj.

d ¶ Quis aūt sit iudex ɔpetēs. ad de Inno. in. c. ex parte. el. j. de ver. obli. sing. Bar. & Bal. in. l. j. C. ne quis i sua causa.

e * Idem vult Jo. de ferr. in tit. forma libelli quo agit ad facti prestationē. in fi. col. bene facit q vult Pau. de ca. in ɔsi. ccclxxxiij. cū seq. in. ij. col. ɔsi. nouorum. & Cepo. i trac. de simula. Jct. in. iiij. coll. in fin. cum seq. vide do. Pātaleonē calderi. in repe. l. re3 maioris que est scda. C. d resc. ven. in. x. col. ver. viij. extende nunquid p re data i emphyteusi3. vide Jac. Rebuf. in repe. l. possessores. C. de fundo patri. li. xj. Pan. consil. xxx. in. ij. vol. Fran. aret. in l. interdum q ex naufragio. in. iij. col. in fi. cum seq. ff. de acqui. poss. Thomas Parpalia.

Universidad de Navarra

77 distingnẽdũ.iij.ibi,itẽ ʒ huic dicto. ¶ †Jn.e.gl.ibi,hoc plʒ.
a *Quid si res nõ a perit tota sed sit sane aliquo fructu, vide Zaba. rel.consil.cclj. in vj.colum.Tho. Par.
ista est vera ꝙ cõiter tenẽt,qõ dũmõ aliqd supsit de re emphyteutica:ꝙ emphyteuta nõ liberat:ꝛ ita formãt oẽs hic: ꝛ glo. in.o.ℊ.adeo.ꝛ gl.i.d.c.potuit.i gl.magna,ꝛ ibi scribẽ.ꝛ Spe.ꝛ Jo.an.in addi.i.d.c.ℊ.nũc aliqua.ver.cxxxv.ꝛ etiã in ver.pcedẽti. ¶ Sʒ tũc succedit necessaria dubitatio: b qñ dicãt remanere aliqd ꝛ quãtũ debeat eẽ illõ aliqd ad hoc vt emphyteuta teneat̃ soluere integrũ canonẽ:dixit bar.hic necessariũ eẽ ꝙ remaneat aliqd qõ sufficiat ad pẽsionẽ:qõ bñ no.idẽ voluit lʒ nõ tã clare,Bar.in.ij.op.ʒ.ꝛ retuli late.ʒ.in vlti.not. ¶ Jstud repẽhdit Sali.hic i.iũ.col.ʒ leniter:qr est diuinare:ꝛ qr nõ ꝓbat leger:ꝛ qr leꝛ nostra gl̃ aliter logt̃.d.Ab.Pan.i.d.c.potuit.etiã ỏt sẽ putare qõ ista declaratio seu limitatio nõ est vera qr nõ ꝓbat iure,ꝛ qr nõ eẽt dña iter emphyteusim ꝛ locationẽ. ¶ Tenet Bar.ex his q̃.ʒ.dixi i vltimo no. Et ex ibi dictis videbitis esse lõgã dñã inter emphyteusim ꝛ locationẽ; vt pʒ ẽt ex dictis p Bar.in.ij.op.ꝛ sic fundamẽtũ Pan.nihil obstaret. ¶ Et ista ẽt faceret ad qõnẽ ꝙ ibi dixi, †an si dom⁹ cõcessam emphyteusiʒ perpet cas̃mate:an tamẽ emphyteuta teneat̃ ad integrã pẽsionẽ,an dicat̃ finita emphyteusis.ꝛ tenui emphyteutã nõ liberari,secut⁹ Ang.i.ℊ. lex ita ꝙ.i fi.in aut. de nõ alie.ꝛ alios ꝙ ibi retuli:quis ʒ iũ ʒ gl. reputata sing. in.l.inter quos.ℊ.dãn.i ver.pcipiẽda.ff.de dã.infe.quã sequũtur. Rap.Fal.ꝛ.d.Guar.hic:dicit evt ibi dixi. ¶ Jn eꝛ.gl.ibi ℊ.cũ aũt.dicite rõnẽ diuersitatis:vt p Bar.hic in.i.opp.ꝛ dixi ʒ.in vlt.no.in fi.gl.rõne diuersitatis inter tributa ꝛ ẽphyteusim assignat Alb.de ro.hic in vlt.col⁹. eoq; ad tributa nõ teneẽ qs ꝓpter aliquẽ ℨctũ,sed ꝓpter passionẽ ꝙ hʒ.l.fi.ℊ.fine cẽsu vl̃re li.ꝛ.l.iperatores.ff.de pub.nimiru si aucta vl diminuta possessione augeẽ vel diminuiẽ ꝑstatio tributi:lʒ in ℨctu emphyteuticoriõ teneẽ ad ꝑstationẽ canonis:eo qr est obligat⁹ ꝓsonaliter ex ℨctu ꝑcedẽti:itẽ est obligat⁹ i ꝙtitate,vl̃ gñe q̃ petere nõ põt.l.i rõne.i.ij.ℊ.incerte.cũ vulg.ff.ad.l fal.Veritas hui⁹ rõnis depẽdet ex his q̃.ʒ.dicã in.i.q.extra gl.ꝛ ex ibi dicendis apparebit hãc rõnẽ nõ esse verã. ¶ Bl.fi.in ℵ. in emphyteuticarĩs.diuidit in duas in.i.assignat rõnẽ ad tex.i. ℸ. formã
79 qõnẽ.ℊ.ibi,ʒ qd ecõtra. ¶ †Jn fi.gl.ỏt ꝙ oẽ augmẽtũ d cõtingẽs in re emphyteutica,siue sit latẽs sine apparẽs, semper est cõmodo emphyteutẽ:nec ꝓptera pt augeri pẽsio, vt ℨtio rũ eadẽ sit disciplina,qr quẽadmodũ dãnũ omne siue sit apparens siue latẽs,nisi sit totius rei,semp ptinet ad emphyteutã ita ꝺʒ esse cõmodũ,ita tʒ Alb.in vlt.col.hic post Jac.de are.ꝛ Bar.ꝛ Sal.hic.in.ij.col.ꝛ ad.l.itẽ si fundi.ℊ.ʃ i ilula.de vsu. alle.in gl.¶side ſm Sal.aliud esse in emphyteuta,ꝛ aliud in fructuario:qr emphyteuta hʒ ius forti⁹,qꝫ fructuarius:qr hʒ vtile dñiũ ꝛ durabile,qr nõ extinguit̃ morte in fructuario: et idẽ ꝙ pp augmẽtũ ꝛtingẽs i re emphyteutica nũꝙ possit augeri pẽsio:tenẽt Pet.ꝛ Ly.i.vj.q.hic:ꝛ Jo.an.i add.Spe.i. ℊ.nũc aliq̃.ver.cxxxvj.ꝛ cano.i.d.c.potuit.ꝛ ibi Jmo.i.cxxv. co.faciunt no, per gl.illã multũ notabilẽ ꝛ magistrã in.l.ij mercẽs.ℊ.vis maioꝛ.in gl.magna.super ver.cui.ꝛ ibi bar.ff. loc.de quo etiã vide Bal.in.l.eꝛ que.ℊ.de alluuio.ꝛ palu. ¶ Jstã e lʒ cõem ꝛclusionẽ multũ signãter limitat Bal.in add.Spe.i ti. de locato.i.vj.co,vt ꝑcedat i augmẽto ꝛsuetudine euenire,secus i augmẽto insolito,de q̃ nõ debuit veriſiliter cogitari.alleg at gl.ꝙ ad hoc reputat aureã in.ℸ.ℊ.vis maioꝛ. vbi ỏt poni hãc doctrinã,allegat ẽt Azo.ꝛ Ly.hic. ¶ Jtẽ addẽ ꝙ illõ idẽ ꝙ gl.hic.ℊ.ꝙ augmẽtũ alluuiõis f cedat i ꝛmodũ emphyteute tʒ gl.i.l.de qb⁹.ff.de legi.in gl.ℊ.circa mediũ: ꝛibi bar.i rep.i ij.co.ꝓ vnã bonã rõnẽ de qua ibi ꝓ eũ,ibidẽ ibi tʒ Ang.in.vj. col.Sui.de cug.ꝛ Ray.quos ibi refert Alb.in.vij.co.ꝙ Alb. late examinat istũ passum,nihil firmat,cõtrariũ tenẽt Ja. de raue.ꝛ Andar.sili.in.d.l.de qb⁹.vt ibi refert Alb.i.d.vij.co. ad similitudinẽ feudatarij seu vasalli cui⁹ nõ est augmẽtum alluuionis.c.i.ℊ.ſi qs de manso.ſi de inuest.feu.contro.fue. Et ibi Bal.idẽ tʒ ꝓ illũ tex.sub dubio tñ forte reꝓbata gl.in.d.l.de
80 qb⁹. ¶ †Quꝛd aũt thesaur⁹ inuentus in re emphyteutica
g ꝓtineat ad emphyteutã,an ad dñm an vero debeat inter eos diuidi,dic vt per Spe.ꝛ Jo.an.in addi.in.ℊ.nũc aliqua.ver. cxxxij. ¶ Extra gl. q̃rũ doc,ꝛ ꝓmo:qr ỏr ꝛ tex.ꝛ vidim⁹.ʒ. in vlt.no.ꝙ si res emphyteutica nõ pereat in totũ,dãnũ est emphyteute,ꝛ teneẽ ad integrã pensionẽ,sec⁹ si pereat in totuʒ.
81 ¶ †Quid si res emphyteutica nõ perit,ʒ est i loco in quo ꝓpter guerrã non põt laborari,an emphyteuta tenebit̃ soluere pensionẽ,ista qõ est dubitatissima apud doct.ꝛ plusq̃ alia q̃ occurrat in materia ꝑtis tituli in qua inuenio veritatẽ doct. ꝛ quot plene dixeri ſcribentiũ capita tot snie. Et qr articulus est vtilis ꝛ quotidianus intendo illum ordinate ꝛ plenissime ẽxcutere,ꝛ plenius quã alibi inuenietis recolligendo ꝛ figilla tim referendo singulorũ opiniones. ¶ Prima ergo fuit sen-

tẽtia in ordine Hui.de suza.in.l.dãnũ.ʒ.loca.vt refert Jo. an. in addi.Spe.in.d.ℊ.nũc aliqua.i ver.cxxxvij.Alb. hic i.v.col. qui distinguit:aut emphyteuta teneẽ ad pensionem ex fructibus vel alijs rebus qui percipiunt̃ ex ipsa re emphyteutica:ꝛ tũc ſi res ꝓpter guerrã laborari nõ potest,ꝛ consequenter nec
82 fructus percipit:tũc bñ liberatur a pensione:†eo qr iste censeẽ debitor speciei:ergo per eius interitũ dʒ liberari.l.ſi ex legati. cũ vulga.ff.de verb.ob.ꝛ.l.quod te.ff.ſi cer. pet. Aut iste emphyteuta tenebaꝛ ad pensionẽ in quantitate vel in genere,puta ad saccum frumenti,non dico,qr ex fundo perciperetur, et tũc talis emphyteuta nõ liberabit̃ a pẽsiõe,eo qõ res emphy
83 teutica sit in loco vbi ꝓpter guerrã laborari nequeat. †mot⁹, qr iste est debitor generis vel ꝙtitatis,q̃ perire nõ põt.l.i rõne.ℊ.incerte.cũ vulga.ff.ad.l.fal.Et ꝓ ista opinio.firmanda adduco fundamẽtũ,qr idẽ indicam⁹ de debitore ꝙtitatis respectu certe speciei, vt ꝓ interitũ illi⁹ speciei liberet a ꝙtitate, ꝙ indicam⁹ si esset debitor speciei,vt.l.electio.ℊ.ſi is quẽ.ff.de noxali.ꝛ in.l.q̃stũ.ff.de pec.ꝛ.l.qdã.ℊ.ſi tibi.ff.de leg.i.ꝛ.l.titie textores.ℊ.ſi.e.ti.ꝛ.l.in naue sanfeli.ff.locati.scõm magis cõʒ snĩam Bar.ꝛ alioꝛ i.d.l.qõ te.in.j.col.ꝛ in.j.op. ¶ Scõa ꝑn. snĩa fuit Jac.but.ꝛ Rich.malũ.hic tenẽtiũ qõ emphyteuta tẽpore guerrarũ teneaꝛ ad integrã pẽsionẽ,ꝛ periculũ guerre spectet ad eũ,ita ꝙ nulla iõ sit fiẽda remissio mercedis. Et istã opi.sequit̃ Albe.hic in.v.co.q dicit ꝙ istã vidit cõiter seruari. ¶ Pro hac ꝑte adijcit ꝑio,qr in veritate res tota nõ perit, lʒ laborari nõ possit,nec fructꝰ colligi, ergo teneẽ ẽphyteuta totã pẽsionẽ soluere,vt hoc tex.i ſi.cũ suis ꝛcoꝛ. ¶ Scõo adducit̃.l.ij.ℊ.de alluui.ꝛ palu.vbi spãle est in fundo tributario, vt remissio fiat vt.ʒ. vidistis i gl.pe.i ſi.i aliꝭ ergo oibus erit ℨtiũ. ¶ Tertio adducit̃.l.qcũq;.vbi dicũt eẽ casuʒ.C. de fundis patri.li.xj.vbi pp sterilitatẽ nõ remittit̃ pẽsio ẽphyteute in nihilo,put etiam ibi no.Bar.illũ tex.ad hoc vt.ʒ.dixi late in
84 tex.i vlti.no.†ʃ guerra ỏ q̃dã sterilitas:qr vis hostiũ,ꝛ sterilitas eqparant̃:vt.l.ex ꝛducto.ℊ.ij.ꝛ.l.ſi merces.ℊ.vis maioꝛ. ff.locati. ¶ Quarto adducitur fortis tex.ꝛ de bzocar.i.ℊ.lex ita.ver.dudũ aũt.ꝛ ibi gl.in ℵſ.ſec⁹. in aut.de nõ alie.vbi emphyteuta mero iure suscipit in se casus fortuitos,ꝛ ꝙsequẽter casus fortuiti spectãt ad ẽphyteutã.ꝛ ꝓptera ỏt tex.qõ eccle sia remittit emphyteute sertã,ꝛ ꝓinat⁹ ꝙtũ vult,ꝛ declarauit Bar.ꝛ alii in aut.ꝑpetua.ibi iter ceteros petita.ꝛ ibi clari⁹
85 Pau.de ca.ʒ.de sa.san.ec.ʃ ita est ꝙ guerra seu icursus hostiũ numerat inter casus fortuitos.ℊ.ſi is qui ibi.q.mo.reʒ.
86 ob.ꝛ in.l.in reb⁹.in ꝑin.ff.cõmo.ergo.ꝛc. ¶ †Quisto adducit̃ qr emphyteuta est obligat⁹ ex ℨctu.ꝛ consequẽter obligatione ꝓsonali.Sʒ obligatio ꝓsonalis nõ sequit̃ fundũ.l. j. ℊ.ſi heres ꝓcepto fundo.ꝛ.l.cõdi.ℊ.inde q̃rit̃.ff.ad tre.ꝛ.l.ſi fideicõmissum.ℊ.tractatũ.ff.de iudi.ꝛ.l.ſi.ff.de cõtrah.emp. nõ ergo dʒ attẽdi vbi sit fund⁹ emphyteutic⁹,ꝛ an impediaꝛ ꝓpter guerrã laborari vl̃re. ¶ Sexto adducit̃,qr emphyteuta teneẽ ad qd i genere,puta ad saccũ frumẽti,vel ad qd in ꝙtitate puta ad.ꝛ.ʒ neutrũ perire põt,vt dixi.ʒ.in.j.oppo.ergo
87 ꝛc. ¶ Septimo ꝛ vltimo adducit̃, qñ ꝓ guerrã res emphyteutica laborari nõ põt,solũ pdunt fructus,†sed fructus nõ sunt nisi pars fundi.l.fructꝰ pendentes.ff.de rei vend.ergo cũ pdaũ tm̃ pars,succedit regulã ter.nostri,qõ dãnũ est emphyteute,ꝛ nulla fit sibi remissio. ¶ Jstã eandẽ snĩam seqt̃ Ange.in.ℊ.qr vero leonis.el.j.in aut.de nõ alie.ꝙ illũ tex.ꝛ.d.ℊ.lex ita ꝙ.ver.dudũ autẽ.in qb⁹ ỏr nõ fieri remissionẽ ꝓpter casum fortuitũ,ʒ guerra est hmõi,vt dictũ est,ergo ꝛc. ¶ Scõo ꝛ hoc est forti⁹ fundamẽtũ,qõ aut ꝓpter emphyteuta tenetur ad pensionẽ,ꝛ illã ꝑstat nõ in recõpensationẽ fructuũ qui ex re emphyteutica ꝓpianꝛt̃,ʒ in recognitiõe ỏñ,vt dixi la te.ʒ.in textualib⁹,in vltimo notabili.Et iõ ꝙnis res ꝙ guerrã laborari nequeat,qr tũ ỏñũ ipsius rei durat,durãte ipsius
88 substãtia,ꝛ cõsequẽter durat cã ꝑstatiõis pẽsiõis:ergo nulla tenus relenabit̃ emphyteuta. †vnde ſm eũ fec⁹ esset i colono etiã ad longũ tps,q haberet ius in re,qr si iste ꝙ guerrã vel aliũ casum fortuitũ impediret̃ cõductã laborare,ꝛ fructus ꝙ ciperet,deberet sibi fieri remissio,ꝛ est rõ,qr colon⁹ ꝑstat pẽsionẽ ꝓpter vsum rei,ꝛ in recõpensatione fructuũ q in de pcipiũtur.si ergo ꝓhibeat vti ipsa re cõducta:ꝛ ꝙsequẽter ꝓhibeat pcipere fructꝰ sine dubio sibi fiẽda esset remissio. ¶ Pro hac parte incõtingẽtia facti cõsuluit totũ collegiũ ad diolanẽse venerãdũ,ꝛ in ordẽ terrar.illustre. Jstã secut⁹ est Rap.cu.in l.inter dñ.ℊ.qõ ex naufragio.ff.de acq.pos.mot⁹ be na cõsideratione:qr qñ ꝓpter guerrã res emphyteutica coli nec laborari põt,non tñ pdit̃ ỏñũ eius,imo nec possessio:qr qui est possessor possessionẽ retinet aio.lʒ.j.de acq.pos.qõ ergo põt dici ꝙ res dicat̃ pempta vel deperdita cuius ỏñium ꝛ possessio retinet̃.Sed clarum est qñ res ẽphyteutica non est pdita: qõ

emphyteuta teneẽ ad integrã pẽsionẽ,ergo eo mõ in casu nõ tenebit̃. ¶ Dic tñ ꝙ opi.Jac.de are.ℊ.ꝛ Bar.tenẽtiũ ʒ iuʒ
89 ꝙ prime referã:ꝛ est.iij.i ordine,pcederet†qñ fund⁹ emphyteutic⁹ esset occupatus ꝑ ipsos hostes,ꝛ sic ỏñium ꝛ possessio esset deperdita:tũc emphyteuta liberaret a pẽsiõe.sec⁹ si simplicit̃ ꝓpter guerrã qs ꝓhibeat laborare ei⁹ timore. ¶ Jʃʒ eandẽ snĩam secut⁹ est Ang.de are.ꝛ ʒsulendo ꝛ legẽdo:vt.d. ℊ.adeo.in fi.limitat tñ eã vt ꝑcedat qñ guerra nõ esset lõga, puta duoꝝ vel triũ annoꝝ:mot⁹ p nonnulla ex fundamentis prime allegatis.Jtẽ qr si alijs annis emphyteuta plus solito ꝑcepisset:nõ tñ augeret pẽsio nec plus de pensione ꝑstaret ꝙ cõuenit:vt videm⁹.ʒ.in gl.fi.ergo idem in sterelitate.vt nõ ꝓpterea fiat remissio.Hanc eandẽ snĩam fuit secut⁹ etate nostra iurisc̃sult⁹ ꝛ mihi pater ꝛ ꝑceptor obseruantissimus. d. Jac.puteus in.d.l.interdũ in.ℊ.ꝙ ex naufragio mot⁹ duob⁹
90 fundamẽtis ad idẽ tendẽtib⁹. †ꝓmo qr bonum est arg. de re ad ꝑs.l.miles ita.in ꝑn.ff.de tel.mili.ʃ re perempta in ꝑte rei nõ fit remissio ipsi emphyteute:ergo nec deperdita parte ꝑtis: puta qr ꝙ duos vl̃ tres annos emphyteuta rem emphyteuticam nõ potuit laborare,nec exinde percipere fructꝰ.Secũdo mot⁹,ꝛ in idẽ reincidit optima rõne naturali. vt ỏr iple, qr si res ẽphyteutica ꝙ maioꝛ ꝑte interiret tũ ẽphyteuta teneret nec laboraret a pẽsione,quanto fortius tenebit̃ non ob.guerra duoꝝm vel triũ annoꝝ que fundamẽta si aduertitis ꝑsupponũt nos loqui in guerra que fundamẽta si esset,ꝙ nõ est verũ qr loquimur in guerra q̃ instaret,vt.ʒ.in loco suo dicem⁹ ad hoc argu.
a rñdẽtes. ¶ Tertia principalis fuit snĩa Jac.⁹ nõ hic vt cõrupte allegat,ʃʒ in.l.ʃ.in ꝑn.ff.furti aduer.nautas. ꝓnt istã
91 Jo.an.i addi.in.d.ℊ.nũc aliqua.†in ver.cxxxvij.q hunc articulũ late disputauit arguẽdo diffuse ad ꝑtes,ꝛ finaliter determinauit ꝙ si res ẽphyteutica ꝓpter guerrã laborari nõ possit ꝙ emphyteuta nõ teneaꝛ soluere pẽsionẽ. Jstã op.tenuit Cy. hic:ꝛ adẽ segt̃ Bar.hic in fi.ꝛ in.d.l.interdũ.ℊ.ꝙ ex naufragio. Doti p.d.ℊ.ꝙ ex naufragio.vbi ỏr ꝙ res vel fund⁹ ad quẽ nõ põt accedi timore hostium,ỏr esse in perdito. ¶ Scõo qr ista a iure equiparanꝛt̃,rez esse occupatã a flumine:ꝛ cõsequẽt cũ dãtã, vel ꝓpter latronũ seu hostiũ potẽtiã possideri non posse.l.cũ vnus.ℊ.ſi.vbi ẽt Bar.ff.de bo.auto.iudi.posſ.sed ꝙ est a flumine occupatũ dicit̃ esse i depdito,vt.l.q vniuersas.ℊ. itẽ qõ a mari.ff.de acq.pos.ꝛ in.d.ℊ.qõ ex naufragio.ergo ꝛc. ¶ Tertio illa res ỏr depdita,cui⁹ facultas haberi nõ põt seu cui⁹ fructꝰ pcipi nõ pñt.l.ſi is q rẽ.in.ij.ℊ.ſi is cui.ff.de furt.et l.ſi cõstãte.ℊ.ſi vgo:.ff.fo.mat.ʃʒ ista ẽ hmõi:igit ꝛc.Et sic ista tria argumenta tendũt ad ꝓbandũ qõ res emphyteutica que nõ põt ꝓpter guerrã laborari dicat̃ deperdita,ꝛ ideo succedat dispositio.l.nostre,in fi.ꝙ emphyteuta pẽsione liberetur. ¶ Ad idem ꝛ quarto adducit̃.l.ſi fundus.ℊ.ſi.cũ.l.seq.ff.loc. ¶ Ad idẽ ꝛ.v.l.forma.ℊ.j.ff.de cẽſi.quã adducit Bart.i.d.ℊ. qõ ex naufragio. ¶ Ad idẽ ꝛ sexto ꝛ vltimo l iter q̃s.ℊ.dãni. cũ gl.super ver.percipiẽda.ff.de dam.infec. Jstã eandẽ snĩam tʒ Sali.hic in pe.col.qui dicit ꝙ ista opi.est multũ equa. Jstã eandẽ tʒ post Ful.d.Guarnerius hic q dicit ꝙ ỏñis ꝑcedens opi.Richar.sit verior:de iure p istũ tex.ꝙ tñ cõis opi.sequit̃ sententiã Jac.de are.ꝛ Bar.hic qõ illa est equioꝛ de iure. Jstaʒ eandem snĩam tʒ cõis ꝑceptor.d.Piero.tort⁹ hic:mot⁹ vnico fundamẽto:qr ista a pari ꝑcedunt,qr res perierit casmate vel sit inundata aqs,vel circundata hostib⁹.l.ſi in venditiõe.ℊ.ſi. alias est.l.sequens.de peri.ꝛ cõmo.rei ven.sed sic est ꝓ eũ:ꝙ
92 qñ res emphyteutica perit casmate: ꝙ ẽphyteuta liberat̃ in totũ vt hoc tex.ʃʒ eũ meli⁹ allegasset gl.in terminis in.d.l. iter quos.ℊ.dãni.in ver.percipiẽda.ergo eo.modo dʒ liberari emphyteuta qñ res emphyteutica ꝑt guerrã ab hostib⁹ circudat̃. ¶ Jstud tñ nõ esset totũ fundamentũ: imo potiꝰ ꝓbaret ℨtiũ:qr nõ est verũ ꝙ qñ res emphyteutica casmate perit ſolo remenẽte,ꝙ ẽphyteuta libereꝛ,imo ℨtiũ tenet Ang.in. ℊ. lex ita ꝙ.in fi.in aut.de nõ alie.retuli ꝛ tenui.ʒ.in notabili⁹
93 ipse ita cõsuluit ꝛ consequẽter ꝙ ista est vera cõclusio†ꝙ emphyteuta nõ teneẽ soluere pẽsionẽ illius anni quo nil percepit seu pcipere potuit ꝓpter guerrã:secus tñ videret̃ ꝑm eũ si aliquos fructꝰ illo anno percipisset vel percipere potuisset: quia tũc nõ deberet fieri remissio ꝙ ea que ỏr ꝓbari in hac.l. ꝙ dicit tenẽdã mẽti.Et ꝓ ho parte mot⁹ est optimo fundamẽto:qr ꝑdicto tpe guerre nõ põt dñs ꝑstare patientiã ꝙtus ad effectũ,sicut nõ potuisset si res tota perijsset: ergo interim nõ ỏr teneri emphyteuta. Quod aũt dñs teneaꝛ ꝑstare patientiã cũ effectu ipsi emphyteute firmat Bar. hic in ꝑma op.ꝛ dixi ʒ.in textu alib⁹.in vltimo no.istã eandẽ snĩam Jac. de aret. et Bar.tʒ Bal.hic in pe.col.ver.quero an ꝓpter sterilitatẽ, cum limitatiõe tñ si ꝑstabat̃ pensio vel census notabilis ꝙtitatis sec⁹ si perne.ꝛ ita ẽt tʒ do.Car.Flo.in.d.c.potuit. ¶ Pro ista parte que fulcita est summis autoritatib⁹: ego addo optimũ
94 fundamentũ:†qr emphyteuta ita demũ teneẽ ad solutionez pensionis,si ex re emphyteutica remaneat aliquid,et aliquid dicit̃ remanere,qñ ex ea percipiunt̃ fructus equiualẽtes ꝛ sufficiẽtes ad pensionẽ que ꝓestat: ita Bar. hic in duob⁹ locis. in.j.col.in.ij.opp.ꝛ in col.vlt.versi.quero quando sit diminutio magna.ꝛ dixi.ʒ.in textualib⁹ in vlt.no.ꝛ etiã in gl.pen.in ꝑi.Sed nos ꝑsupponim⁹ ꝙ ꝓpter guerrã res emphyteutica laberari nõ possit,ꝛ cõsequẽter ꝙ ex ea nulli fructꝰ percipian tur:ergo non ỏr teneri emphyteuta soluere pensionem: fortẽ tñ disputãdo fundamẽtũ illud nõ esset bene tutũ: qr ꝛ Bar. istud firmet,tamẽ nõ ꝓbat lege,ꝛ ideo succederet qõ dicit gl. in.l.sed lʒ.ff.de offi.ꝑſi.disputãdo nõ esse allegãdas gl. aut au a
b toritates doc. ¶ Et teneõ hãc ꝑtẽ posset rñderi ad obiecta in contrariũ:assumẽdo vnũ fundamentũ qõ fit ꝓ hac parte de quo necessariũ esset facere clypeũ:qõ qñ res ꝓpter guerraʒ laborari nõ põt.iuris dispositiõe dicit̃ deperdita. Respõdeo ergo ad ꝓmũ de isto tex.q: dico ꝙ ꝓbat cõtrariũ ibi,sin ꝛo particulare vel aliud leue dãnũ ꝛc.cũ i casu nostro iuris dispositiõe res censeaꝛ in totũ deperdita,sicut si esset aquis inunda
b ta ergo debet in totũ liberari. ¶ Nõ ob.li.ij.i.de alluuiõi.ꝛ pa
95 li.q: fateoꝛ ꝙ ibi est ſpãle †ꝙ retributoria diminutaꝛ ẽt ꝛ tũ,sit remissio tributi:ʃʒ qñ esset perẽpta in totũ.esset ſpãle in tributo:qr idẽ esset in emphyteuta:vt hoc tex.in fi.Nõ ob.d. l.qcũq.qr fateoꝛ ꝙ emphyteute nõ fit remissio ꝓp sterelitatẽ: eo qr isto casu res nõ ỏr i totũ perijsse: qõ nobis denotat terminꝰ remittere:vt.l.ʒ certis.ꝛ.l.excepto.l.legẽ.ʃ.loc.ꝛ.l.excõducto.i ꝑin.ℊ.i.ꝛ.l.ſi vno.in ꝑn.ff.loc. ¶ Nec ob. ỏr ꝙ vis hostiũ ꝛ sterelitas eqparanꝛt̃:qr rñdeo verũ esse quantũ ad remissionẽ fiẽdã cõductori:cui ita fit ꝓp vl̃ hostiũ: sicut ꝓp sterilitatẽ:ʃʒ illa eqparatio nõ ꝓt ꝑcedere in ẽphyteuta:qõ ptʒ: qr sterilitas nõ i totũ absoꝛbet rẽ put guerra:qr quo tpe iuris iter ꝑtatiõe hr̃ ꝓpdita vt dictũ est. ¶ Vl̃ aliter dico rõnẽ diuersitatis cẽ in emphyteuta,iter guerrã ꝛ sterilitatẽ:nã iõ ꝓpter sterilitatẽ nõ fit remissio:eo qr dñs põt ꝑstare patiẽtiam vtẽdi re emphyteutica:ʃʒ ꝓpter sterilitatẽ fructꝰ non ꝑcipiant quã ꝑstare nõ põt tpe guerre:vt supra dixi in fundamẽto ſm Jo. imo.ℸ.relato.ꝛ sic nõ obstabit ꝙ sterilitas ꝛ guerra eqparẽt: qr verũ est in cõductore:secus in emphyteuta,vbi nõ est eadẽ rõ. ¶ Ad tertio rñdeo ꝛ meli⁹,ꝛ tollo omnẽ replicationẽ dũ dicebaꝛ ꝙ sterilitas ꝛ guerra eqparanꝛt̃: qr fateoꝛ ẽt in mate-
96 ria nostra.†Et dũ dicebaꝛ ꝙ emphyteute nõ fit remissio ꝓp sterilitatẽ,rñdeo verũ esse qñ ex re tñ supest:qr fructꝰ sufficiẽtes pẽsiõi pcipiunt̃:alias si nõ pcipiunt̃ tot fructus,fit remissio ẽt emphyteute ꝓpter sterilitatẽ:vt statim dixi post Bart.
c ergo eodẽ mõ dʒ esse ꝓpter guerrã,ꝙ qñ nullos fructꝰ percipit ꝙ ita remittat̃ pẽsio i totũ ꝓp guerram,sicut ꝓp sterilitatẽ.ꝛ sic retoꝛqueo istud argumẽtũ ꝛ eos vt faciat ꝓ opi.Bar. ꝛ seq. ¶ Nõ obstat quarto ꝙ multũ videbaꝛ stringere dict⁹
97 ʃ.lex ita ꝙ.ỻ dudũ aũt. †vbi ỏr ꝙ ad ẽphyteutã spectãt casus fortuiti,ꝛ ꝙ guerra c est casꝰ fortuit⁹,qr ad hoc nõ rñdeo, ꝙ ỏñ ỏr casus fortuitos spectare ad emphyteutã, est verũ qñ sunt tales q nõ absoꝛberẽt i totũ ipsam rẽ.Si aũt sint casꝰ fortuiti q in totũ absoꝛbeãt ipsam rẽ,nõ spectãt ad emphyteutã, casus est formalis in.l.ista.ver.itẽ vt inter dũ.cũ ergo guerra i totũ absoꝛbeat ipsam rem,cũ iuris dispositione in totũ dicat̃ depdita,vt dictũ est,ergo casus guerre nõ spectãt ad emphyteutã ꝛ sic hoc arg. qõ videbaꝛ coloꝛatũ retoꝛqueꝛ in eos ꝓ snĩa Bar.ꝛ sequa. ¶ Nõ ob.ar.gntũ,ꝙ emphyteuta sit obligat⁹ obligatiõe ꝓsonali,q̃ nõ seq̃t fundũ,qr hoc nõ est verum fundamẽtũ, nã eo dato ꝓ vero sequereꝛ ꝙ ẽt simplici colono vel cõductori nõ fieret remissio ꝓpter intentũ vel sterilitatem rei,cui etiã ipse sit obligat⁹ obligatiõe ꝓsonali ex ℨctu,ꝛ tñ hoc est falsuʒ,vt.ʒ.dixi in vltimo no. Preterea dato ꝙ funda

a ¶ Quid si res nõ a perit tota sed sit sane aliquo fructu, vide Zaba. rel.consil.cclj. in vj.colum.Tho. Par.

b ¶ Quid si vnica erat data in emphyteusim,ꝛ finit succisa, viõ Lan rẽ.Calcã.ℊ.ſ.ꝛ.c iij. Tho, Par.

c ¶ Inter emphyteusim ꝛ locatiõnẽ. adde in quo differat ꝙtract⁹ emphyteutic⁹ a cõtractu locationis.glo.est in ℵ. nec ꝙ ad locationẽ.iuſtit. de loc. ℊ.adeo.docto.in cle.de non alie.

d ¶ Idẽ vult Cozi. ℊ.ſi.tit.i.iij. vol. Tho,Par.

e ¶ Idẽ vult Bart. in tra. gabel. in ij.parte.qõ.xj. Tho,Par.

f ¶ Alluuionis. adde hic qd sit alluuio,vide.i.ℊ. ꝑterea. isti. de re diui.l.ergo in.ℊ. alluuio.ff.ỏ acq. re.do. diffuse ꝑ Bart. in tracta. de alluuionib⁹. docto.in cap. ex trãsmissa. de ꝓscript,

g ¶ Quid si vnica erat data in emphyteusim,ꝛ finit succisa, viõ Lanrẽ.Calcã.ℊ.ſ.ꝛ.c iij. Tho, Par.

h ¶ Inter emphyteusim ꝛ locationẽ. adde in quo differat ꝙtract⁹ emphyteutic⁹ a cõtractu locationis.glo.est in ℵ. nec ꝙ ad locationẽ.iuſtit. de loc. ℊ.adeo.docto.in cle.de non alie.

i ¶ Idẽ vult Cozi. ℊ.ſi.tit.i.iij. vol. Tho,Par.

k ¶ Idẽ vult Bart. in tra. gabel. in ij.parte.qõ.xj. Tho,Par.

l ¶ Alluuionis. adde hic qd sit alluuio,vide.i.ℊ. ꝑterea. isti. de re diui.l.ergo in.ℊ. alluuio.ff.ỏ acq. re.do. diffuse ꝑ Bart. in tracta. de alluuionib⁹. docto.in cap. ex trãsmissa. de ꝓscript,

m ¶ An quid aũt thesaurus.adde e l.i.ꝛ ibi doc.ff. si ager vec. ꝛ i.l.di uortio.ℊ.ſi fundum.ff.ſol.mat. ꝛ i.ℊ.thesauros. inſti. de rerũ di. f Bar.in.l.a tuto ꝛe,de rei vendi,

n ¶ Quid si res emphyteutica nõ perit,ʒ est i loco in quo ꝓpter guerrã non põt laborari,an emphyteuta tenebit̃ soluere pensionẽ,ista qõ est dubitatissima apud doct.ꝛ plusq̃ alia q̃ occurrat in materia ꝑtis tituli in qua inuenio veritatẽ doct. ꝛ quot plene dixeri ſcribentiũ capita tot snie. Et qr articulus est vtilis ꝛ quotidianus intendo illum ordinate ꝛ plenissime ẽxcutere,ꝛ plenius quã alibi inuenietis recolligendo ꝛ figillatim referendo singulorũ opiniones. ¶ Prima ergo fuit sen-

o ¶ Qõ guerra. ad de doct.in.l.ſi.C. de condit.infer. Bal.in.c.vaſalli. in ti. de pace cõſtan.

p ¶ Istã eandẽ opi. tenuit Bonifacius de ama.ℊſi. cxvi.i li. antiquo. Thomas Parpalia.

q ¶ Vide Coz.cõſi. cxviij.litera.i.in.j. volu. Thomas Parpalia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mitto ꝓ vero, secrē ꝙ etiā si res emphyteutica periret ī totū
qꝫ tñ teneret ad pēsionē: qꝫ tñ est ꝺ hūc tex. in fin. qꝫ ista nō
est obligatio mere personalis in abstracto: ꝛꝫ est respectiua ad
rem: vt hoc tex. in fi. ¶ His cisdē modis rñdeo ad sextū arti.
dum dicebat qꝺ emphyteuta est obligatus in gñe vel ī ꝑticula
te &c. ¶ Nō obstat vltimū, dum dicebat, ꝙ qñ ꝓpter guerrā
res laborari nō pōt, ꝙ solū pduñt fructus, ꝛ qꝺ sunt tñ pars
rei: qꝛ rñdeo ꝙ imo perdit totū, nedū fructus sed etiam ipsa
res: ex quo iuris dispositione res ꝺr esse in deperdito, vt dictū
est. ¶ Nō ob. occasionem fundamentū Alng. qꝺ multū in veri-
tate vrget: dum dicebat qꝺ emphyteuta ꝑstat pēsionē in reco
gnitionē dñi, ꝛ non in recōpensationē fructuum: quia rñdeo
istud esse verū, ꝛ dum dicebat ꝙ ꝑ quis res ꝓpter guerram la-
borari nō possit ꝙ durat dñium durante substātia rei, ꝛ conse
quenter durat cā ꝑstatiōis, qꝛ rñdeo negādo. ex quo enī iuris
interpretatione res interim censet esse deperdita, vt dictū est,
ergo nō pōt habere locum recognitio dñi, sicut qñ in totum
perisset. Nō ob. fundamentum Luma. dum dicebat ꝙ ꝑ quis
res ꝓpter guerram laborari nō possit, qꝺ nō perditur dñium
nec possessio: qꝛ rñdeo hoc vꝛ attenta veritate, sed attēta iu
ris dispositiōe, ꝑm quā res ꝺr esse in deperdito, nō ꝺr retineri
dñium nec possessio. Vel rñdeo aliꝛ: ꝛ fatēdo qꝺ retinet dñiū
ꝛ possessio, qꝺ tñ ex quo dñs nō pōt ꝑstare effectualem patien
tiam, nō tenet emphyteuta per fundamētū Jmo. ꝺ. relatum:
qꝛ ad hoc vt emphyteuta teneat nō sufficit durare dñium, et
cōsequēter superflue causam recognitionis: ꝛ consequeter ca-
sum ꝑstationis census, sed ēt opꝛ ꝙ dñs possit ꝓstare patiē
tiam cum effectu, qꝺ nō est in casu nr̄o: ꝛ hoc scꝺo mō potes
etiam rñdere ad arg. Alng. ꝓcedens multū stringens. ¶ Non
obstant vltimo duo arg. ꝺ. Jac. bu. ꝛ primo dum dicebat boꝝ
esse arg. de re ad tps: qꝛ fatendū est, ꝛ dū dicebat ꝙ re perem-
pta ꝓ parte ipsi⁹ rei nō fit remissio, qꝺ est vꝛ vt hac. l. in fi.
Et dum dicebat, ergo eodē mō qñ res est perempta ꝑ parte
tpis: puta qꝛ ꝓpter guerrā bīēnio laborari nō potuit, qꝛ di
ces in hoc argu. esse fallatiā, qꝛ dum ꝺr qꝺ eodem mō deberet
esse re perēpta ꝓ parte tpis, verū est si res ꝓ pte tpis peri-
ret in parte. sed qñ periret in totū, ꝙ biennio in totum fit de
perdita: certe emphyteuta non ꝺz teneri, qꝺ ostendo, qꝛ si res
emphyteutica staret per duos annos ags inundata, ꝛ sic ꝑ
parte tpis in totū deperdita, sine dubio remissio fieret: ergo
eodē modo in casu nostro qui iuris dispōne idē cēset, vt supra
pbatū est. ¶ Nō ob. vltimū ar. dum dicebat ꝙ si res emphy-
teutica vere ꝓmissoꝛi parte periret, ꝙ tñ ēphyteuta teneret,
qꝛ rñdeo, hoc vꝛ dummō remaneret aliqd ex quo peciperet
fructus sufficiēs ad pēsionē. vt supra pbaui in vltimo funda
mēto qꝺ ꝓ hac parte adduxi. ergo qñ res ꝓpter guerrā nō
laborat, ꝛ sic nullus fructꝰ percipit: ꝺz fieri remissio in totū. et
sic hoc arg. ꝺ eū retoꝛqueret. Vel aliter dico ꝙ ista ar. ꝺ. Jac.
ꝓcederēt, si qꝺ solū qdunꝫ fructus, ꝛ qꝺ sunt tñ pars
rei: qꝛ rñdeo ꝙ imo perdit totū, nedū fructus sed etiam ipsa
res: ex quo iuris dispositione res ꝺr esse in deperdito, vt dictū
est. ¶ Nō ob. occasionem fundamentū Alng. qꝺ multū in veri-
tate vrget: dum dicebat qꝺ emphyteuta ꝑstat pēsionē in reco
gnitionē dñi, ꝛ non in recōpensationē fructuum: quia rñdeo
istud esse verū, ꝛ dum dicebat ꝙ ꝑ quis res ꝓpter guerram la-
borari nō possit ꝙ durat dñium durante substātia rei, ꝛ conse
quenter durat cā ꝑstatiōis, qꝛ rñdeo negādo. ex quo enī iuris
interpretatione res interim censet esse deperdita, vt dictū est,
ergo nō pōt habere locum recognitio dñi, sicut qñ in totum
perisset. Nō ob. fundamentum Luma. dum dicebat ꝙ ꝑ quis
res ꝓpter guerram laborari nō possit, qꝺ nō perditur dñium
nec possessio: qꝛ rñdeo hoc vꝛ attenta veritate, sed attēta iu
ris dispositiōe, ꝑm quā res ꝺr esse in deperdito, nō ꝺr retineri
dñium nec possessio. Vel rñdeo aliꝛ: ꝛ fatēdo qꝺ retinet dñiū
ꝛ possessio, qꝺ tñ ex quo dñs nō pōt ꝑstare effectualem patien
tiam, nō tenet emphyteuta per fundamētū Jmo. ꝺ. relatum:
qꝛ ad hoc vt emphyteuta teneat nō sufficit durare dñium, et
cōsequēter superflue causam recognitionis: ꝛ consequeter ca-
sum ꝑstationis census, sed ēt opꝛ ꝙ dñs possit ꝓstare patiē
tiam cum effectu, qꝺ nō est in casu nr̄o: ꝛ hoc scꝺo mō potes
etiam rñdere ad arg. Alng. ꝓcedens multū stringens. ¶ Non
obstant vltimo duo arg. ꝺ. Jac. bu. ꝛ primo dum dicebat boꝝ
esse arg. de re ad tps: qꝛ fatendū est, ꝛ dū dicebat ꝙ re perem-
pta ꝓ parte ipsi⁹ rei nō fit remissio, qꝺ est vꝛ vt hac. l. in fi.
Et dum dicebat, ergo eodē mō qñ res est perempta ꝑ parte
tpis: puta qꝛ ꝓpter guerrā bīēnio laborari nō potuit, qꝛ di
ces in hoc argu. esse fallatiā, qꝛ dum ꝺr qꝺ eodem mō deberet
esse re perēpta ꝓ parte tpis, verū est si res ꝓ pte tpis peri-
ret in parte. sed qñ periret in totū, ꝙ biennio in totum fit de
perdita: certe emphyteuta non ꝺz teneri, qꝺ ostendo, qꝛ si res
emphyteutica staret per duos annos ags inundata, ꝛ sic ꝑ
parte tpis in totū deperdita, sine dubio remissio fieret: ergo
eodē modo in casu nostro qui iuris dispōne idē cēset, vt supra
pbatū est. ¶ Nō ob. vltimū ar. dum dicebat ꝙ si res emphy-
teutica vere ꝓmissoꝛi parte periret, ꝙ tñ ēphyteuta teneret,
qꝛ rñdeo, hoc vꝛ dummō remaneret aliqd ex quo peciperet
fructus sufficiēs ad pēsionē. vt supra pbaui in vltimo funda
mēto qꝺ ꝓ hac parte adduxi. ergo qñ res ꝓpter guerrā nō
laborat, ꝛ sic nullus fructꝰ percipit: ꝺz fieri remissio in totū. et
sic hoc arg. ꝺ eū retoꝛqueret. Vel aliter dico ꝙ ista ar. ꝺ. Jac.
ꝓcederēt, si qꝺ solū qdunꝫ fructus, ꝛ qꝺ sunt tñ pars
rei: qꝛ rñdeo ꝙ imo perdit totū, nedū fructus sed etiam ipsa
res: ex quo iuris dispositione res ꝺr esse in deperdito, vt dictū
est. ¶ Nō ob. occasionem fundamentū Alng. qꝺ multū in veri-
tate vrget: dum dicebat qꝺ emphyteuta ꝑstat pēsionē in reco
gnitionē dñi, ꝛ non in recōpensationē fructuum: quia rñdeo
istud esse verū, ꝛ dum dicebat ꝙ ꝑ quis res ꝓpter guerram la-
borari nō possit ꝙ durat dñium durante substātia rei, ꝛ conse
quenter durat cā ꝑstatiōis, qꝛ rñdeo negādo. ex quo enī iuris
interpretatione res interim censet esse deperdita, vt dictū est,
ergo nō pōt habere locum recognitio dñi, sicut qñ in totum
perisset. Nō ob. fundamentum Luma. dum dicebat ꝙ ꝑ quis
res ꝓpter guerram laborari nō possit, qꝺ nō perditur dñium
nec possessio: qꝛ rñdeo hoc vꝛ attenta veritate, sed attēta iu
ris dispositiōe, ꝑm quā res ꝺr esse in deperdito, nō ꝺr retineri
dñium nec possessio. Vel rñdeo aliꝛ: ꝛ fatēdo qꝺ retinet dñiū
ꝛ possessio, qꝺ tñ ex quo dñs nō pōt ꝑstare effectualem patien
tiam, nō tenet emphyteuta per fundamētū Jmo. ꝺ. relatum:
qꝛ ad hoc vt emphyteuta teneat nō sufficit durare dñium, et
cōsequēter superflue causam recognitionis: ꝛ consequeter ca-
sum ꝑstationis census, sed ēt opꝛ ꝙ dñs possit ꝓstare patiē
tiam cum effectu, qꝺ nō est in casu nr̄o: ꝛ hoc scꝺo mō potes
etiam rñdere ad arg. Alng. ꝓcedens multū stringens. ¶ Non
obstant vltimo duo arg. ꝺ. Jac. bu. ꝛ primo dum dicebat boꝝ
esse arg. de re ad tps: qꝛ fatendū est, ꝛ dū dicebat ꝙ re perem-
pta ꝓ parte ipsi⁹ rei nō fit remissio, qꝺ est vꝛ vt hac. l. in fi.
Et dum dicebat, ergo eodē mō qñ res est perempta ꝑ parte
tpis: puta qꝛ ꝓpter guerrā bīēnio laborari nō potuit, qꝛ di
ces in hoc argu. esse fallatiā, qꝛ dum ꝺr qꝺ eodem mō deberet
esse re perēpta ꝓ parte tpis, verū est si res ꝓ pte tpis peri-
ret in parte. sed qñ periret in totū, ꝙ biennio in totum fit de
perdita: certe emphyteuta non ꝺz teneri, qꝺ ostendo, qꝛ si res
emphyteutica staret per duos annos ags inundata, ꝛ sic ꝑ
parte tpis in totū deperdita, sine dubio remissio fieret: ergo
eodē modo in casu nostro qui iuris dispōne idē cēset, vt supra
pbatū est. ¶ Nō ob. vltimū ar. dum dicebat ꝙ si res emphy-
teutica vere ꝓmissoꝛi parte periret, ꝙ tñ ēphyteuta teneret,
qꝛ rñdeo, hoc vꝛ dummō remaneret aliqd ex quo peciperet
fructus sufficiēs ad pēsionē. vt supra pbaui in vltimo funda
mēto qꝺ ꝓ hac parte adduxi. ergo qñ res ꝓpter guerrā nō
laborat, ꝛ sic nullus fructꝰ percipit: ꝺz fieri remissio in totū. et
sic hoc arg. ꝺ eū retoꝛqueret. Vel aliter dico ꝙ ista ar. ꝺ. Jac.

a *Idē Alb. in l. si vno. in princ. in iij. col. ff. loc. ꝛ l. iz. ꝺ. illo titu. ꝛ sequitur Lepola caute. lxvij. alꝰ lxvij. vt in meo. Tho. Parpa.

b ¶ Si qꝺ accepe rit. adde Bar. et Bal. in l. diuortio. i. ꝺ. si fundū. ff. sol. matr. bar. in l. fraudē. ff. de iure fis. docto. in aut. qui rem. C. de ss. san. ec.

pcederēt, si qꝺ solū formaret in guerra, q̄ iam esset finita, sed
doc. querūt gñ aliter etiam in guerra, q̄ duraret de pñti, ꝛ esset
dubium quanto tpe duraret, an medio illo tpe soluenda esset
pensio, ad hoc nihil facerēt arg. do. Jac. per ista ergo videtis
defensari hanc tertiā opi. Jac. de are. ꝛ Bar. ab allegatis i op
positū. ¶ Tñ. d. Abb. Pañ. in. d. c. potuit. ad fin. dicebat qꝺ
ꝙis opi. legistarū hec sit, ꝙ emphyteuta q nō pōt percipere
fructus tpe guerre nō teneat ad pensionē, ꝙ tñ in qōne facti
Reuerēdus do. Car. Flo. dñs suus sibimet ꝛnus, vt ꝺ. retuli
cōsuluit ꝛnium Padue, ꝛ idem postea totum collegium pa
duanum. addoti ꝑncipaliter per hanc l. fi. vbi requirit qꝺ sub
stātia rei penitus ledat, qꝺ nō est in casu nr̄o. patet, nam dñs
reperiet eo tpe emptorē. ꝛ sic in recognitionē dñi ꝺz solui pen
sio ab emphyteuta, maxime cū guerra sit tpalis. Et tōt Pañ.
qꝺ hanc opi. putat veriorem, nisi fundus ex toto captꝰ eēt ab
hostib⁹, nec esset spes de recupatiōe, ꝛ hoc casu arbitrat posse
ꝑcedere opi. istā. Legistarū. Certe hec fundamēta non obstāt
ꝛ superius rñdi ꝛ ostendi, ꝙ hec. l. ꝑbat oppositū ꝛ ꝙ illud de
recognitiōe dñi nihil faciebat rñdendo dupliciter, vt ꝺ. dictū
est. ¶ Dominus Ant. de but. in. c. ꝓpter sterilitatez. extra de
locatio. refert istam opi. Jac. de are. ꝛ Bar. q dicūt, ꝛz ſm eum
nō plene probēt, ꝙ si cōtingat tpe guerre fructus colligi non
posse, emphyteuta nō tenet ad solonez canonis. ōt ipse se pu
tare qꝺ hoc sit satis equū, si nō modico tpe ꝛz magno guerra
duraret, alias secus ſm eū. vt si forte triennio vel minori spa
cio duraret, qꝛ tūc nō posset peti remissio, sicut nec ꝓpter ste
rilitatem, ſm eum, ꝛ plus non dicit. Et in veritate multi quos
ꝺ. retuli cōcordāt in hoc cū eo, an guerra duraverit pauco tpe
an multo. Sed certe vt patet ex predictis opi. Jaco. de are. ꝛ
Bar. multum bene fundāt per iura ꝛ rōnes superius alleg. et
distinctio do. Ant. potiꝰ ꝑcedit ex equitate sui capitis, ꝙ qꝺ
alicubi ꝑbet lege. ¶ ꝺz forti⁹ ꝙ nō sit vera oīa do, q: si tiē

nio vel triēnio res fuisset aquis inūdata: deberet fieri remissio
in totū p iura ꝛ rōnes ꝑalle. ergo eadē rōne si dicto tpe dura
uit guerra, taliter qꝺ nihil ex re emphyteutica pcipi potuerit
p. ꝺ. ¶ Ultimo loco Alng. q vt vidistis variat in hoc passu
dicit in hac. l. i pe. co. se nō credere ꝙ Jac. de are. senserit de ta
li guerra de qua tota die loqmur: ꝛ sic de incursu hostiū ꝓpri
pis vel ciuitatis inimice: ꝓout vident intellexisse aliꝫ: sed solū
de illa guerra in qua capti efficiunt serui hostiū, ꝛ fundi occu
pati efficiunt occupātū: tūc em̄ res diceret deperdita ex quo
est in dñium hostiū trāslata, ꝛ ꝙter qñ guerra moueret ꝓpa
pā vel imperatorē ex quo seqtur ꝛz eū, ꝙ vbi guerra nō moue
ret ꝑ papā vel imperatorē, quo casu occupata nō efficerentur
occupātium, ꝛ capti nō diceremꝰ serui ꝛ ꝙter res nō diceret
deperdita. l. deperditū. ff. de pet. he. ꝛ ꝙ cōsequēs tale damnū:
qꝛ particulare ptineret ad ēphyteutā ꝛ ideo cōsuluit ꝙ semp
durāte guerra emphyteuta soluat canonē: ꝙ⁹ nullos reddi
tus perciperet ex re emphyteutica. ¶ ꝺz certe ego arbitroꝛ
ꝙ Ja. de are. ꝛ alij senserūt de illa guerra de qua nos loqmur:
ꝛ pbo ex allegatis p eos: † cum dictū doct. sit intelligendum
ſm legē ꝙ allegat vt Bar. in quit in l. nō tolū. i. ij. ꝺ. si liberatio
nis ℞ba. ff. de lib. leg. ꝛ ipsi ꝑ fundamento potissimo allegant
d. l. cū vn⁹. ꝺ. si. ff. de bo. auto. iud. pos. q̄ lex loqꝫ qñ res ꝓpter
latronū potētia possideri nō possit ꝛ nō hostiū: quo casu in la
tronib⁹ nō ꝺr ꝓprie guerra, patet i. l. hostes. cum gl. ꝛ ibi per
scrib. ff. ꝺ captiuis ꝛ postl. reuersis. ¶ Per ista remanet defen
sata ista tertia opinio Jac. de are, ꝛ Bar. ꝙ vltra limitatiōes
ꝺ. relatas inuenio singulariter multū limitatā ꝑ Alb. de ro. a
ī l. itē q̄rit. ꝺ. exercitu. ff. loc. vt nō ꝓcedat qñ ī istō emphyteu
tico renunciatum esset exceptioni doli vel cōdictioni sine cā, ꝛ
omni auxilio q̄ emphyteuta se tueri posset a ꝑstatiōe canonis vel pēsionis: nā tūc teneret emphyteuta ad soluēdū canonē, etiā si guerra superuenisset post ℔ctū celebratū. ꝛ istud ꝛz
ipse ꝓcedere nedū in emphyteuta ꝛ liuellario, ſz ēt ꝙ est lōge
singulari⁹ in quocūq; simplici colono seu ꝛducto, in oīb⁹ ca
sibus in qb⁹ pp sterilitatē remissio fieret, vel ob aliū quēcūq;
casu vt est regulare: put. ꝺ. dixi in tex. in vltimo no. ꝛ ōt se ita
obtinuisse coīa collegio Pergamenī, ꝙ ita seruat in Lom
bardia, qꝺ diligētissime multū notate: qꝛ dicta cl'a semp ī in
sis apponi cōsueuit. Et tūc intelligetis ꝙ magnā vtilitatē
ferat. ¶ Scōo ego limito istā tertiā opi. ꝓcedere, nisi emphy
teuta accepisset emphyteusiz tpe guerre: qꝛ tūc finē dubio te
neret ꝑsionē soluere sine vlla diminutiōe, ꝛ haberet sibi iputa
re: ar. opti. in terminis in l. q bona. ꝺ. de illo. ff. de dam. infec. ꝛz
no. Bal. in ti. de pace cōstā. in verbo vasalli q tpe. c. l. ij. ꝛ late ꝛ
no. Bal in l. si ea. l. in vlt. col. in qōne de cōductore gabellarū.
C. de vsu. Bar. in l. si is a quo. ꝺ. si. ff. vt in posl. le. ¶ Et ad istā
q. q. ꝺ. dicta sunt ꝑ pfecto cōplemento, vide no. ꝑ Bar. in l. co
tem ferro. ꝺ. q maximos. ff. de pub. in. ij. co. i. q. de emēte vel cō
ducente pedagiū, ex quo ꝙter guerram nihil aut parum per
ceptū est, an aliqua remissio sit fiēda, vide ibi p eū, ꝛ per Bal.
in. d. l. si ea lege. ꝛ in dicto ℞bo vasalli q tpe. ꝛ ꝑ Pet. de anch.
in. c. ꝓp sterilitatē. extra de loc. ¶ Ad istā qōnem vide etiam
no. ꝑ Bar. in l. cū in plures. in pn. ff. loc. in qōne illa ꝙ ōt fuisse
de facto i ciuitate Eugubij, de eo q tpe pacis cōduxerat ma
gnas domos animo tenēdi ibi hospitiū: ꝛ ꝙter superuenē
tiā guerre mercatores ꝛ alie pſone non veniebāt: an nihilomi
nus teneaꝫ soluere integrā pēsionē, an aliqua remissio sit sibi
fiēda: vt ibi per eum: ꝛ ꝑ Bal. in l. ꝛz certus. in. ij. q. C. loc. per ea
no. in. c. ꝓpter sterilitatē. ¶ Ad istam etiā q. vide ꝙ no. Bart.
in l. ex cōducto. ℌ. i. ff. loc. Et ꝑ ista remaneat pñs articul⁹ pfe
ctissime ex cussus ꝛ examinat⁹. ¶ † Scōo principaliter extra
gl. q̄rit Bal. hic in vlt. co. si aliqs acceperit b ſpluā ī emphyteu
sim: nunqd possit inuito dño extirpare ſpluam, ꝛ ibi plantare
vineā. Eodē mō qꝺ si aliqs excepit areā in emphyteusim: an
possit inuito dño in ea facere edificare edificiū. Refert. d. Bic.
de matarel. tenere ꝙ nō: qꝛ ꝙis ista sit melioratio, ꝛ q accē
pit rē in emphyteusim accipiat ad melioranduꝫ: tū ista melio
ratio nō permittit: eo qꝛ mutat formā rei: vñ inuito dño non
cōceditur l. vsufructuarius nouū. ff. de vsufr. Tandē post ali
qua adducta per eū cōcludit Bal. ꝙ in exēplo silue verū sit ꝙ
inuito dño nō ꝑt emphyteuta extirpare, ꝛ ibi plantare vineā
sed in area ꝛcludit ꝙ emphyteuta bñ possit iuncto dño edifica
re: ꝛ rōnē diuersitatis assignat qꝛ in vltimo casu res ꝑt redire
ad areā demolita domo, ꝛ sic ad ꝓistinā formā: ꝛz vinea exar
pata nō ꝓpterea erit ſpluа: put antea erat. l. quesitum. ꝺ. alluꝫ
fortassis. ff. de leg. iij. Addo ꝙ ad ista bñ facit. l. hactenus. ꝺ.
si. ff. de vsufr. ¶ Et ad ꝓmum de ſpluа an extirpari possit: qꝺ
vult Bar. in. l. diuortio. ꝺ. si fundū. per illū tex. ff. sol. matr. in
qb⁹ locis ꝛz post ℌy. ꝛ Bar. qꝺ emphyteuta vel fructuari⁹
nō ꝑt incidere arbores fructiferas inuito dño ꝛz bñ ceduas,

ꝛ Bal. in

ꝛ Bal. in aut. qui rem. in. j. col. in fi. ꝺ. de ss. san. ecc. ꝛ Al. hic in
vlt. col. q̄uis illa ꝓcedat qñ arbores succeduntꝫ tñ: nos aūt in
hac. q. loqmur qñ ī locū sylue extirpate vinea plātat. Ad pri
mū etiā videte tex. not. in. l. equissimū. ꝺ. i. ꝛ in. l. item si fundi.
a ꝺ. fi. ꝛ no. tex. in. sylua cū. l. se. ff. de vsuf. ª Adde etiā Flo. in. d. l.
hacten⁹. ꝺ. cassius. ff. de vsufr. vbi ꝛz emphyteutam non posse
100 extirpare ſpluā, ne forma rei mutet. ¶ † Querit ēt Bal. hic
si in instō sit positū qꝺ talis ecclesia ꝛcessit mihi in emphyteu
sim oliuetū positū in tali loco: an intelligat ó terra oliueta: an
vero de arboꝛib⁹ oliarū pendentib⁹: effectus est magnus: qꝛ
si intelligit de arboꝛib⁹, destructo oliueto finiret emphyteusis
sec⁹ si intelligat de solo: put. ꝺ. dixi in gl. ij. in finali differentia
q̄ est inter emphyteutā ꝛ superficiariū. ¶ Concludit notabil'r
101 Bal. ꝙ in dubio intelligat de nobiliori: ꝛ sic ꝺ ipso solo: qꝛ
natura emphyteusis est qꝺ cōstituat in re immobili, vt. ꝺ. in. d.
gl. ij. allegat ēt ad hoc. l. certo generi. in pn. ff. de ser. ru. prę. cū
gl. mag. notabili q̄ ponit. q. de rustico ꝓmittēte certā ꝑtē fru
ctuū vinee: an intelligat solū de arboꝛibus vinearū, an vero ó
ipsa terra vineata: vt ibi p eū: ꝛ Bar. allegat ēt ad hoc. l. si fun
dum sub ꝛditōe. ꝺ. qui fundū. ff. de leg. j. ꝛ ibi est gl. no. in ℞. co
102 gitasse. q̄ dicit argumēto illi⁹ tex. † ꝙ si testator leganit alicui
nucē, qꝺ vꝛ etiā legasse solū cui coheret. Itē ꝛ viā. de quo ibi p
Bar. Jm. ꝛ alios, ad ista vide Pe. de bel. Pau. de ca. ꝛ ℞do.
i. l. si qs legauerit. ff. de le. j. vbi dicit ꝙ appellatiōe sylue venit
solū per. d. l. certo generi. in prin. itē qꝺ appellatiōe vinee venit
ēt solū donec vitis ibi est: qꝛ alꝛs nō diceret vitis: sed bñ eradi
cata vite nō postea, debebit solū scōz eos ibi, ꝛ i. d. l. fi fundū
sub ꝛditōe. ꝺ. q fūdū. ¶ Intellige tñ ꝛz Pe. ꝺ bel. ꝛ Pau. de
ca. in. d. l. si qs legauerit. illud qꝺ dictū est, qꝺ appellōe vinee
venit solū, si tēpoze quo cōferꝰ dispositio, est ibi vinea: sec⁹ si tē
poze illo nō esset ibi vinea. ad ista ēt vide gl. i. l. si mulier. in gl.
j. ꝛ ibi Bal. j. de iure do. ꝺ. ponit. q. ꝺ eo q cōcessit tibi duos pe
des terre: vt ibi ꝓcias aquā. an ꝓprietas vel vsus tñ cōcez
103 sus intelligat. ¶ † Ultimo q̄rit Bal. hic in fi. qd si esset actū
inter dñm ꝛ emphyteutā: vt ipse arbores tñ essent ēphyteuti
ce, ꝛ nō fundus, ñdet ꝙ valeret: donec arbores penderent in
feudo, ꝓpter immobilē radicē: ꝛ sc̄ꝺz eū si arbores virides sic
dimidietatē de arboꝛib⁹, ꝛ ꝙsequēter medietatē reddituū fru
ctuum seu frugū, arguit ad partes finaliter videt ꝛcludere esse
iudicādū ꝓ dño ꝑ text. in. l. fructus. alias incipit hereni⁹. ff.
105 de vsuris. ¶ † Ad ista videatis etiā Jo. and. in addi. Spe. ī
c loco ꝓallegato † fomantē aliā. q. in emphyteuta plātante vi
neā, pacto qꝺ quartā partē fructuum daret dño: si postea etiā
plantauit alias arbores q̄s vites, an teneatur etiam ad quartā
partem fructuꝫ de illis arboribus, ꝛ determinat singulariter
quod multuꝫ no. Et ista sufficiant de hac. l. j.

Quecūq; cōuētiones inite inter dñm ꝛ emphyteutā ma
xime sup emphyteuta reꝛciēdo, valēt ꝛ tenēt, ꝛ debēt seruari.
2 Emphyteu. de iure tenet soluere tributa seu onera reipu. fisco.
3 Emphyteuta tenetur ꝓstare domino instrumenta confessio
num, de solu. publicarum functionum quam fecit fisco.
4 Emphyteu. cessans per triennium soluere canonem debitum
potest expelli per dominum a iure emphyteuti. dato qꝺ nulle
pactiones interposite sint de eo expellendo.
5 An emphyteuta cadēs a iure emphyteutico ꝓpter canonē
non solutum, cadat etiam a iure luendi vel francandi.
6 Emphyteu. ꝓpter cano. non solutum non cadit ipso iure a
iure emphyteu. sed ita demum si dominus voluerit.
7 Pene non applicantur creditori eo inuito.
8 Emphyteuta an possit purgare moram.
9 Si emphyteu. alienās irrequisita ecclesia, vel alio directo do
mino non cadit a iure suo: nisi ecclesia volente ꝛ declarante.
11 Licet ecclesia cōcesserit rē in emphyteu. nō seruatis debitis so
lennitatibus: tñ emphyteuta ita tenet soluere canon. ecclesie si
cut si emphyteusis esset concessa cum debita solennitate.
12 An casu quo emphyteu. cessauit per triennū a solutiōe cano.
ꝛ dominus declarauit volūtatē se velle emphyteutā cecidisse
a iure emphyteutico, an dño volēte dicat ipso iure emphyteu
tico cecidisse a iure, an requiratur sententia.
13 Quotiescunq; l. vtitur verbo futuri temporis, nun ꝙ intelligi
tur ipso iure led per sententiam.

14 Vasallus non amittit feudum ipso iure ꝓpter feloniam cō
missam contra dominum, sed per sententiam. ꝛ nu. 16.
15 Emphyteuta alienās rē ēphyp. irrequisito dño cadit ipso iure.
17 Si emphy. cessauit triennio soluere cano. ꝛ tñ dñs nūq̄ decla
rauit ꝙ velit ipsum cecidisse, si post istā cessationē emphyteu
ta perseuerauerit in possidendo ipsam rem ꝛ ex ea colligit fru
ctus: tenetur restituere omnes fructus ꝛ redditus perceptos
a die qua elapso triennio in antea cecidit.
18 Emphyteuta similis est vsufructuario.
19 Tert⁹ nō ꝑt oppōere emphyteute de ei⁹ caducitate ꝛ. n. 20.
21 An dñs possit rem emphyteu. cōcedere alij emphyteu. nō ci
tato nec requisito emphyteu. cuius res data in emphyteu. ce
ciderit in commissum ꝓpter cano. non solutum.
22 Si emphy. sit finita ꝛ dñs velit de nouo em
phyteusim cōcedere delcēdētes ꝑsit petere ꝙ eis cōfirmet. qꝺ
si no facit ꝑsit appellare ad superiorē vt cogat dñm vt his re
formet: que tñ facultas petendi talem reformationē ꝓscribi
tur anno a tpe scientie ꝛ taciturnitatis. nu. 23.
24 Emphy. nō pōt relinquere emphyteusim inuito dño.
25 An vasallus seu feudatarius possit feudū delinquere.
26 An cedenti bonis possit ꝓpter omnia collecta.
27 Emphy. cadēs ab emphy. pp cano. nō soluto, perdit oīa me
liorameta q̄ fecit: sec⁹ tñ si ēphyteusis sit finita p generationē,
vel p tps: nisi pactū fuerit ꝙ aliter in ꝛtū: qꝺ bñ valeret. nu. 28.
29 Casu quo emphy. non perdit meliorameta, an dñs habeat
facultatē vel pati qꝺ edificium factum seu meliorameta tol
lantur: vel soluendi omnes expensas quas emphy. fecit.
30 Emphyt. an possit tollere vel leuare durante emphyteusi me a
liorameta que fecit. *Vide latiꝰ Ce
po. trac. suo rust. prędio. in titu. de montibus. in. v. q. ꝛ Pau. de mō te pico. in repet. l. titia. in. ggxvj. colum. Thomas Parpalia.
31 Dñs ꝑt ꝓhibere emphy. vt tollat meliorameta (dato qꝺ sit
pactū inter dñm ꝛ emphy. ꝙ in fi. locatio. possit tollere oīa me
liorameta) offerēdo ꝙtū ille laturus esset ex tali leuatione.
32 Emphyteusi finita per tps vel genera, poterit emphyteu. pe
tere nedum melioraꝫ. aut eoꝝ estimationē: sed etiam quoscun
q̄ sumptus necessario factos in re emphy.
33 An emphy. edificās in solo emphyteu. videatur edificare ani
mo donandi.
34 Appositio pene non anget principalem contractum.
35 Sicut dies q̄tiōalis expīe interpellat ꝓ hoīe, ꝛ ꝓstituit b *Vide do. Odo
fre. de Senonis, alias ó sancto sal
uatore, in. l. si qs leganerit fundū cornelianū. ff. de legat. j. ꝛ ipsum Jas. in. l. stipulatio ista hŕe licere. ꝺ. stipulationibus. in ver. qn to limita. ff. de ver. ob. vide Pileum. q. lxvj. Thomas Parp.
in mora: ita etiam dies legalis tacite inter partes intellectus.
36 Si dñs nō vult recipere debitū cum ꝛ emphy. ꝺz facere obliga
tio. ꝙsignationē ꝛ depositio. ad hoc vt n. cadat a iure emphy.
37 Colon⁹ simpliciter ita demum pōt expelli iōne cano. vel pensio.
non solute, si biennio a solutione cessauerit.
38 De iure cessante pacto statuto vel cōsuetudine, solutio pensio
nis debet fieri in fine termini.
39 Colon⁹ seu conductoꝛ ad longum tempus an possit expelli si
cessauerit per triennium a solutione pensionis.
40 Emphy. ꝓuati cessante triēnio a solone cano. pōt ꝓuari. em
phyteuta vero ecclesie biennio: simpliciter colonus statim.
41 Censuari⁹ etiam si per mille annos cessaret a solutiōe census,
non poterit ꝓuari iure suo.
42 Si non apparet an aliquis esset emphyteuta an cēsuari⁹, nō
potest ꝓuari iure suo ex cessatiōe solutio. cuiuscūq; tēporis.
43 An vasall⁹ q cessauit in triēnio a solone possit ꝓuari feudo.
44 Qui emit fruct⁹ nascituros ex certo fūdo, ꝑ certa anna q̄ti c
tate, an q̄titate ñ soluta possit stari & expelli, sic simpliciter colon⁹.
45 An in quacūq; materia p cessationē solo pensionis res inci
dat in ꝙmissuꝫ: puta in legato annuo, vel in aliq̄ eleemosyna.
46 Si emphyteuta ecclesie interpellat⁹ vt soluat cano. cessauit p
sex menses, poterit ꝓuari dominio.
47 Emphy. qui iurauit soluere certam annuam pensionē, potest
expelli statim quod non soluit, non expectato triennio.
48 Ecclesia que habet emphyteu. a ꝓuato, an cadat a iure suo
si cessauerit biennio soluere pensionem. ꝛ nu. 50.
49 An ecclesia, minor ꝛ ciuitas, contra quos currit tempꝰ solue
di cano. habeant restit. in integ.
50 Ecclesia q̄ cessat soluere pēsionē intra q̄tū tps poterit ꝓuari
iure emphy. ꝛ qd si succedat ꝓuato, an regrat. tr. ennīū. nu. 51.
52 Si aliqs dedit rē in ēphyteusim, pacto exp̄sso ꝙ sibi fiat quo
libet mēse solo pēsionis an tunc cessans soluere pensio. possit
expelli expectato triennio, an expectabunt tres menses.
53 An emphy. qui cessauit soluere per triennium vnū denarium
cadat a iure suo, ꝛ quid in inquilino vel conductore. nu. 54.
55 Si emphy. decessit plurib⁹ relictis heredibus, quorum alter
soluit cano. ꝓ parte sua, alter vero non, imo cessauit per totū
triennium, an tota res incidat in commissum.
56 Ad euitandam penam non sufficit particularis solutio.
57 In dubio solutio videtur facta nomine ꝓprio ꝛ nō alieno.
58 Si habeo fundū in emphy. ab vno dño qui decessit relictis

Universidad de Deusto
Biblioteca

plurib⁹ filiis,vni feci quod debebam:alteri non:an perdam in totum emphyteosim.
59 An admittatur compensatio ad hoc vt emphyteota non possit priuari iure suo propter cessationem triennalem.
60 Lõpensatio nõ fit regulariter ipso iure nisi opponat ab hoc.
61 Si non est persona cui fiat solutio cano.an emphy.cessans per triennium cadat a iure suo.
62 An propter legitimum impedimentũ excusetur emphyteuta ne priuetur iure suo propter non sol.cano.
63 An dominus possit inuitus cogi recipere solu.can.plurium annorum futurorum.
64 Emphyteuta nõ pt cõpelli soluere añi tps pro plurib⁹ annis.
65 Qui dz recipere vinũ vel bladũ ad tps,non cogitur recipere ante tps nec aliquid p cursu tpis deteriorari possit.
66 Si cõcessa alicui in vinea in emphy.p.x.dãdis mihi singulis annis:cũ pacto qõ deberes de fructib⁹ vinee dare duas brẽtas vini titio ỹ ppetuũ,deide tu ẽphyteuta cessasti triẽnio q̃ dicta.x.nõ soluisti mihi,z ppterea dicta vinea est reuersa ad me dñz.an ego dñs teneb⁹ titio ỹ ppetuũ ad illas duas brẽtas.
67 An creditor possit soluere pẽsio.emphy.pro fundo emphy.sibi obligato,ita quod per eius sol.duret emphyteusis.
68 An solutio cano.facta per tertiũ omnino extraneum,prosit vero emphyteute,qui per triennium z amplius cessauit.
69 Quotiescũq; tractat de cõseruatiõe iuris realis factũ nego.gest.prodest ad illius iuris conseruationem z retensionem.
70 An si dñs nolit acceptare sol.a tertio volente soluere nomine emphyteute,cogatur dñs inire⁹ ipsam acceptare:z an si consignet z deponat istam pecuniã,prosit ipsi emphyteu.
72 Si emphy.cessauit p.xl.an.a sol.cano.z semp possedit, an dicatur pscripsisse liberationem a pẽsio.soluenda.
73 An emphyteu.possit morã purgare vsq; ad nu.82.
74 Vbi dies z pena procedunt ex eodem fronte,non admittitur purgatio more.z nu.77.
75 Purgatio more fundatur super equitate.z nu.80.
76 Leges taxatiue loquẽtes recipiũt extẽsionẽ ex idẽtitate rõis.
78 Vbi.l.facit executionẽ ipso iure nõ admittit purgatio more.
79 Cautela ad euadendũ ne emphyteu. possit morã purgare.
81 De iure cano.indifferẽter oi casu permittitur purgatio more.
83 An emphy.priuati qui alienauit rẽ emphyteu.irrequisito domino,possit illam redimendo morã purgare.
84 Emphy.intra quantum tempus possit morã purgare.
85 An emphy.pdat beneficium purgandi morã,vel etiam cadat a iure suo propter mendacium:puta q̃ negauit rẽ emphyteu.z connictus fuit de mendacio.nu.86.z.87.
88 Si emphy.vadit vagãdo p mundũ,z nescit vbi sit,z an sit viuus vel mortuus:q tũ dimisit procu.q quolibet anno debeat soluere fictũ ecclesie:z ecclesia non vult accipere fictum ab isto procur.propter dubium mortis.z tũ procurator vult stare in pos.donec certificatus sit de morte.quid iuris erit.
89 Qui fundat se super morte alicuius debet eam probare.
90 Si emphy.fecit multa meliorameta i re emphy.que accedũt ad magnã quãtitatẽ deinde cessauit triẽnio a sol.cano.z dñs remisit istam caducitatẽ, si ipsum ius emphyteu,et meliorameta ascendant vltra summam quingentorum aureorũ an ad hoc vt talis remissio valeat requiratur insinuatio.
91 Si emphy.promisit soluere pensionẽ in certa moneta grossa q̃ currebat tũc tpe celebrati Jctus,deinde ista moneta est varia ta:q̃ decreuit valor:an dñs cogat recipere solutionem de illa moneta iuxta estimationem tempore contractus.
92 Si dñs z emphy.sint diuersi fori,an ẽphyteuta tenebit⁹ portare canonem soluendum ad forum domini, an dñs teneatur mittere pro canon.recipẽdo:z quando dicantur eiusdem fori. nu.93.z.nu.96.z quid si emphy.promisit soluere in certo loco:z dominus mutauit habitationem,an teneatur portare ad domum quam de nouo mutauit.nu.94.
95 Debitor q promisit soluere in certo loco mihi, si ab illo loco sim exbannitus cogitur soluere in alio loco.
97 Quando emphytcu.z dominus sunt eiusdẽ fori,emphyteuta tenetur portare cano.ad domũ domini:sed cuius sumptibus si consistat in frumento vel in vino.
98 An emphy.possit expelli propter rei deteriorationem, si deteriorauerit rem acceptam in emphyteusim,z an si potest requiratur sententia.nu.99.
100 An dñs possit expellere propria auto.emphy.q triẽnio cessant a solutione canonis, z quid etiam in colono.nu.101.
102 Dominium rei dotalis sol.mat.per mortẽ mariti ipso iure reuertitur ad vxorem.z nu.107.
103 In casibus in quibus.l.transfert ipso iure dominium in aliquem nunquam tamen intelligitur translata posse.
104 Qui fecit pactũ vt si pecuniã si soluat tpe q̃rto possit credi tori propria auto.ingredi pos.bonorum debitoris,z an potest virtute pacti creditor ingredi debitore inuito, resistente:z ipsum debitorem resistentem de pos.expellere.z nu.110.
105 Quando dicatur fieri aliquid incõtinenti vel extraordinario.
106 Emphyteota per cessationem perdit vtile dominium,q̃ habet iure emphyteo.non tamen naturalem possessionem.
108 Consuetudine potest induci quod quis in sua causa z in re propria sibimet ius dicat.
109 Stante pacto quod si emphy.cessauerit per triennium continuum q̃ non soluerit:qõ tunc liceat domino propria auto. ingredi pos.an liceat domino possessionem ingredi virtute talis pacti,contra resistentem z contradicentem.
111 An valeat licẽtia data p iudicẽ alicui,vt ingrediat̃ ppria aut. talẽ fundum,z an requratur libellus in impetrãda tali licẽtia.
112 Judex nõ dz mandare executioni sniam nisi parte citata.
113 Cõfessio tenute q̃ ẽ oĩno nulla:nullaten⁹ dz p iudicẽ confirmari.
114 Que remedia competãt domino cõtra emphy.z econtra.
115 An dñs adeundo iudicem pro obtinẽda licentia de ingrediẽdo propria auto.fundo emphyteu.perdat suam ciuilem pos.
116 Qualiter sit ferenda sententia per iudicẽ,eo casu quo emphyteuta non soluit.
117 Quando emphi.interuertit glo.non potest tũc a domino ppria auto.expelli.
118 Si emphy.fecit pactum cum dño:q̃ dñs nõ possit eũ expellere,etiã si nunq̃ soluerit cano.tale pactum valet.
119 Valet pactum q̃ si emphyteuta deteriorauerit rem emphy. quod non cadat,nec possit expelli.
120 An valeat consuetudo indicens quod si emphyteu. cessauerit biennio a solutione cano.quod non possit expelli, sed solũ debeat agi ad sol.pensionis.
121 An valeat pactũ quod solum sit emphyteuticum seu linellarium,z edificium sit propriũm.
122 An valeat pactum quod spurij succedant in emphyteusi.
123 An valeat pactum quod femine succedãt in emphy. si tamẽ nupserint alicui subdito domini.
144 Si emphy.cessauerit p triẽnũ z ampl⁹ soluere, z dñs recipiat solutionẽ:an videat remisisse ius caducitatis.z nu.126.
125 Diuerse pene prouenientes ex diuersis causis nunquam electione tolluntur.
127 An in casibus in qb⁹ dñs ptestando reseruat sibi ius expellendi,sufficiat simpliciter protestari de iure suo in expellendo presente emphyteuta,z nihil cõtradicente:an in dictis casib⁹ sibi preiudicet solum petendo pensionem.nu.128.
129 Si emphy.cessauerit triẽnio soluere, z post istam cessationẽ dñs dederit licentiã emphyteute alienãdi rem emphy. p hoc videtur remittere sibi caducitatem, z ius expellendi.
130 An ecclesia recipiendo solutio.emphy. qui cessauit triennio, sibi preiudicet.
131 Si res reuersa sit ad ecclesiã,z eps renouat saluo z reseruato iure ecclesie,an pp reseruationẽ possit alteri tertio concedere.
132 Onus pbãdi solutio.cano.incubit emphyteute,z non dño.
133 Quoties quis admittitur ad opponendum aliquid q̃ probari non potest lex illud presumit absque alia probatione.
134 Quot testes requirantur ad probandum sol. canonis.
135 Eo ipso quod emphy.probauit solusse tribus annis ꝓxime preteritis,presumit solusse pro toto tpe retro,nisi contrariũ probet:qõ an habeat locũ in emphyteuta ecclesie.j.nu. 136. z quidin simplici colono.j.nu.137.
138 Proba.sol.tributorum,z consequenter cano. pub.non potest fieri per testes:sed per scripturam.
139 Licet emphy. promiserit penam eo casu quo pẽsionẽ nõ soluerit tpe cõgruo,si tñ cessauit per triennium,poterit expelli.
140 Qui soluit penam:non dicitur saluare voluntatem testatoris,aut cum eo contrahentis.
141 Si emphy.promisit duos denarios annuos noĩe cẽs⁹ emphyteutici sub pena cẽtũ librarũ an talis pena valeat, z an quẽad modũ si emphyteuta nõ soluit ĩcidit in penã:eo modo si dñs veniat contra pacta:teneatur ad similem penam.nu.142.
143 An z qñ per promissionem hominis intelligatur recessum a promissione legis.
144 Quãdo emphyteuta p misit penã si cessauerit soluere, dñs nõ pot vtrunq; consequi.l.penã petere z emphy. detinere: sed aut poterit penam z pensionem petere.j.nu.145.
146 Stipulatio penalis adiecta in Jctu emphyteutico,nõ committitur nisi per cessationem solutionis cano.triennalem.
147 An stipulatio penalis nocet precedentem conuentionem.
148 Stãte statuto qõ de quolibet Jctu soluat gabella: si gabella est soluta de principali contractu.nõ debet postea solui pena.
149 Quãdo pena est commissa per emphy.q: triennio cessauit, si deinde cessauerit,amplius pena non committitur.

Quando

150 Qñ emphyteu.facit aliũ ẽphyteu.scõm,z neuter eor soluit pẽsionẽ directo dominio:quo remedio succurrat dominio.
151 Qui nõ habet nisi vtile dominiũ potest alteri i emphyteusim concedere z transferre vtile dominium.
152 An in emphyteu.concedendo secũdo in emphyteu.aliquid iuris sibi reseruet.
153 An secundus emphyteu.volens alienare debeat requirere cõsensum primi emphyteute.
154 Qñ pm⁹ emphy.legitie z legitimo mõ accessit scõo i emphyteusim:qs eorũ teneꝫ soluere cẽsum emphyteu.directo dño.
155 Si aliqs.xl.an.possedit fundũ non emphy.z pro eo prestitit pensionem,presumitur contractus emphy.precessisse.
156 Jus emphyteu.prescribitur.xxx.vel.xl.an.
157 An colonus nõ soluendo pensionem prescribat cõtra dñm.
158 An possit prescribi contra aliquem tãquã contra emphyteutam:vel contra aliquem tanꝫ contra colonum.
159 An si qs tãꝫ emphyteuta rẽ ab aliquo recognouit tanꝫ a dño:z ei longo tẽpore pensionem soluit tanꝫ domino:cũ nec ipse esset emphyteu. nec ille quẽ recognoscebat esset domin⁹, an prescriptio ipsius possidentis prosit illi cui soluit.
160 An quis presumatur perpetuus emphyteu.an vero vsq; ad tertiã generationem.
161 Emphyteu.ecclesie in dubio presumit in tertiam generationem:priuati vero perpetua.
162 Si iurauit simpliciter me esse emphyteu.qualis presumak in dubio esse ista emphyteusis.
163 Si emphyteu.sit cõcessa ad tps:nec adiecta sit quãtitas temporis:qualiter z ad quantũ tps intelligit facta ista cõcessio.
164 Si in instrumẽto dicat cõcedo in emphyteusim vel cẽsum: an in dubio presumak cõtractus emphyteu.an vero cẽsualis.
165 Si non apparet de aliquo Jctu precedenti:sed bene probak pensio soluta.xl.an.an tũc presumatur cõtractus emphyteuticus: an vero censualis.
166 Si in instrumento emphyteu.cõtinet concessionẽ esse factã vsq; ad tertiam generationem.an illa dictio vsq;,includat primam personam a qua ipsa emphyteu.incepit.
167 Si concessa sit emphyteusis hoc modo:cõcedo talem rẽ in emphyteu.talibus comitibus in cunctã eorũ generationẽ an includantur filij filiarum.
168 De iure cõi an emphyteu.ecclesiastica transeat ad feminã.
169 Si res ecclesie prefata erat dari in emphyteu.vsq; in tertiam gnationẽ tñ,vel in gnationẽ masculinã,z plat⁹ ecclie cõcessit vsq; in quartã gnationẽ:vel in perpetuũ:vel concessit gnationẽ masculinam z femina simul:an valeat talis cõcessio.
170 In separabilibus vtile per inutile non variatur.
171 Dictio penitus,idem importat quod dictio omnino.
172 Solus prelatus ecclesie,propter bene merita recipiẽtis pot alterare naturam feudi vel emphyteusis.
173 Si titius soluit.x.caio singulis annis:tãq̃ emphyteu.nec apparet de qua re sit emphyteuta:cui incumbat onus probandi que res sint emphy. an incumbat emphyteu.an domino.
174 Quando instrumẽta inuestiture sunt amissa,qualiter probet ius emphyteuticum.
175 An emphy.teneatur dño edere copiã instrumẽti emphyteu.
176 Si rex aut princeps faciat citari suum baronẽ,vt sibi ostẽdat vz talis castris q̃ possidet:alias qõ intẽdit ea sibi auferre nõ q̃ h3 i castris q̃ possidet:alias qõ intẽdit ea sibi auferre nõ preiudicet in dominio suo.
177 Quãdo aliquis accepit rem suam propriam in emphy.an sibi
178 An in instrumentum emphy.probet dominium ecclesie:vel ius qui concessit.
179 An in emphyteo.habeat locum ius accrescendi.
180 Quãdo inter dominũ z emphyteu.nõ est cõuentũ quo tempore debeat soluere cano.quo tempore erit soluendus.
181 An dñs ppter necessitatẽ possit vẽdere rẽ datã in ẽphyteu.
182 An ad euitandũ pena caducitatis sufficiat sola oblatio:an requiratur oblatio,depositio z consignatio.
183 An subueniat rustico z mulieri,si nescierint deponere offere z consignare cano.ad euitandũ penam caducitatis.
184 Heredi emphy.succurrit p in integ.restit ex clausula gnali, qñ cessauit soluere cano.emphyteu.ignorãdo feudũ emphyteu.
185 Licet currat tps ignoranti vel puero.xxx.an.tñ pot restitui in integrũ,cũ ignorantia tribuat iustum impedimentum.
186 Quando pater accepit fundũ in emphy.pro se z filijs suis, an filij concurrant simul cum patre.
187 Si pater accepit fundũ pro se z filijs suis masculis z feminis an veniant primo masculi.
188 An si pater accepit emphyteu.p se z filijs,si filij repudiauerint hereditatẽ paternã,possint tñ rem emphyteu.tenere.
189 Qñ qs accepit ẽphyteusim p se z filijs suis,an itelligat accepisse pro existẽtibus in ptãte tm̃,an etiã pro emancipatis.
190 An casu quo regrit filiã esse heredẽ,ad hoc vt veniat ad emphyteusim,an sit institutus in certa re,veniet ad emphyteusim.
191 An in materia emphyteu.appellatiõe filior veniãt nepotes.
192 An propter delictũ patris filius veniat priuandus emphyteusi,vel etiã feudo.z nu.21.
193 An in emphyteu.masculinum concipiat femininum.
194 Feudũ simpliciter receptũ,an intelligak receptũ p se z filijs.
195 Si aliquis accepit emphyteu.p se z fratre suo,z frater moriak añ cessionẽ sibi factã de emphyteusi,z añ ratihabitionẽ, an ex persona illius fratris mortui finiatur emphyteusis.
196 Si aliquis accepit emphyteu.pro se z filijs z nepotibus,an nondum concepti comprehendantur.
197 Si accepi emphyt.p me z filijs fratris mei,an filij mei prop̃ij illos excludant.
198 Si aliquis stipulatus est emphyteusim p se z heredib⁹ suis quibuscunq;,an veniant etiam legatarij.
199 Si accepi emphyteusim pro me z herede meo,vel p me z heredibus meis,an intelligatur de primo herede tantum.
200 An emphyteu. trãseat ad ecclesiã,si ille qui est ingressus monasterium habet rem in emphyteusim.
101 Si duo fratres acceperũt emphyteu.vt post mortẽ eorũ z filiorũ z nepotũ res reuertak ad dñm,si vn⁹ ex fratrib⁹ moriak sine filijs z nepotib⁹,alio fratre superstite habẽte filios z nepotes an debeat reuerti ad dñm,an vere remaneat apõ alios.
202 An emphyteu.ecclesiastica trãseat ad heredes extraneos.
203 An in emphyteusi veniant filij legitimati.
204 Legitimatus an excludat substitutum.
205 An in emphyteu.ecclesiastico succedant filij naturales,vel bastardi legitimati.
206 Si aliqs accepit emphyteu.pro se z liberis suis p lineã masculinam descendentibus,z postea decessit relicto filio z nullo masculo,an filia hoc casu admittatur ad emphyteusim.
207 Si pater accepit emphyteu.p se filijs z nepotib⁹ suis ab ecclesia,vel et pacto,an possit i testõ totã istã ẽphyteu.vni filiorũ prelegare:z si filiũ non expressit,ad quẽ filiorũ debeat ista emphyteu.puenire.nu.208.z nu.21.z quid in feudo.nu.113.
209 Si testator legat fundũ ẽphyteu.alicui,z tamen mortẽ ipsi finiebatur emphyteu.an videatur grauare heredem vt redimat illum fundum, z det legatario.
210 Si pater accepit emphyteu.pro se filijsq; suis z nepotibus, filij videntur adiecti post mortẽ patris:z a domino rei videntur capere causa mortis patris.
214 Vasallus pot feudũ nouũ cũ assensu dñi prelegare vni filiorũ, sicut pot cũ cõsensu dñi alienare in preiudicium filiorum.
215 Feudum nouum quid sit.
216 An pr possit stipulari feudũ vni filiorũ,ita qõ alijs nõ q̃rat.

In emphyteuticarijs.

Jsta.l.scõa est mixti solẽnis z hȝ materiã vtilem z q̃tidianã. Illã itẽdo pleno stylo ꝓsequi,nõ omittẽs aliquã scisionẽ vbicunq; locor positã,q̃ ad materiã pũctis legis ꝓferat z maxie circa solutionẽ pẽsionis q̃ ẽ materia.l.nre. Circa qõ mlta sum scriptur⁹:maxie sup gl.i ver.triẽniũ. Jsta l.cõi diuisione fm Ja.de are.Cy.Alb.Bar.Ang.z Sali.diuiditur in duas partes principales. In pria prouidet dño. In scõa,puidet emphyteute.scõa ibi:ne aũt.rursus pria principalis subdiuidit in tres particulas. In pria statuit pacta in hoc Jctu emphyteutico apposita debere obseruari. In scõa prouidet qõ si emphyteuta triẽnio cessauerit a solutiõe canonis,qõ dñs possit eũ expellere. In tertia remouet tres obiectiões que fieri possent ab ẽphyteuta expellẽdo.scõa ibi:sinaũt nihil.tertia ibi:nulla ei⁹ in posterũ allegatiõe. Et q̃uis dicat Bart.qõ ista diuisio sufficiat loco summarij:potestis tñ sic summare:vt totũ tex.in specie cõplectamini. Pacta apposita in contractu emphyteutico sup qbuscũq; capitulis:z maxie sup ẽphyteuta reticẽdo,sunt ꝓbãda.hoc prio. Et eo casu quo de eius retentione nihil fuerit ꝓuentũ,pot emphyteuta p dñm expelli,si p totũ triẽniũ cessauerit a solutiõe canonis,aut apocam solutiõis tributorũ vel publicar̃ functionũ a fisco habita dño non pstiterit:z b nõ obstãtib⁹ trib⁹,q̃ ab ipso ẽphyteuta repellẽdo videbantur allegari posse. Et prio nõ obstãte allegatione melioramentorũ. Jtẽ nõ obstante pacto penali de nõ expellendo simpliciter interpositio. Jtẽ nõ obstante qõ sup solutione non fuerit interpellat⁹.hoc scõo. Ad hoc tñ vt emphyteuta expelli nõ possit,debet pecuniã offerre,deponere,z ꝓsignare,eo casu quo dñs illã recusaret recipere.hoc dicit tertio z vltimo. Et hoc summariũ sufficiat pro casus figuratiõe. ¶ Titio.l.ex tex. qõ quecũq; cõuentiões inite iter dñm z ẽphyteutã:z maxime sup ẽphyteuta reticẽdo vel nõ reticẽdo valeat z tenẽt:z debẽt

a ¶ Limita vltra q Jas. istā. l. vt non procedat qñ res quā ego habebā in emphyteusim peruenit ad tertium possessorē? qui fuit inuestit? z soluit. q? nō refert a quo soluat ita Bal. in. l. solē nib⁹. §. nō refert. ff. Allex. lib. j. consi. lxxj. col. fin. Purpu.

b ¶ Vide Joā. de Platea. z doct. in. l. obsistere. C. nō anno. z trib. libr. x. z Lu. Bolog. consil. liij. in. vj. col. Tho. Par.

c ¶ Vide Frā. de cur. cōsi. xxxvj. z Soc. cōsi. ccxvij. vide Alb. l. l. edi. les. ff. de via publica. Thomas Parpa.

d ¶ Vide Jaco. reb. in. l. obsistere. in. iij. colū. j. de anno. z tribu. lib. x. Tho. Parp.

e ¶ Vide aliā limitationē quā ponit Albe. in. l. debitum. ff. de cog. ge. Tho. Parp.

f ¶ Nūquid antē emphyteuta. ad de doct. in. c. potuit. de lo. do. in c. ad nostram. de emp. z vē. doc in. §. illo vos. de pig.

g ¶ Idē vult Barto. consi. lj. incip. scripsit sapientie. in. xxij. col. j ver. capio nūc aliud in. j. volu. Tho. Parpa.

h ¶ Quod ppter canonem. Adde Abb. l. c. potuit. de loca. Spe. tit. de loc. in. §. nunc aliqua. ver. xlvij.

i ¶ Abb. ysi. clxxiij. Adde quod male allegat. est i cōsi. lxvij. i. ij. vol. vide Alex. consi. cxxviij. in. ij. co. i v. vol. Thomas Parpa.

k ¶ In qb⁹ locis. Adde Inn. in. c. inter dilectos. de excess. prela.

seruari.[a] Et ꝓter hic vt tex. qō valeat pactū initū inter dominū z emphyteutā: ꝙ si emphyteuta cessauerit triēnio, z amplius, a solutiōe canonis ꝙ tū nō cadat, tāgit i gl. magi. i ver. re pellere. in scōa pte: vbi referuo opportunī? examinādū: cū nō nullis alijs qōnib⁹ quas ibidē attingā circa has cōuentiones q̄ sepe fiūt. b ¶ †Scōo no. ex tex. i ver. publicarū functionū. z in ver. neq; apochas dō tributorū. z. fm Albe. Sal. hic: qō ēphyteuta ō iure teneť soluere tributa, z sic publicas functiones seu onera reipublice fisco: facit. l. fi. §. sine sensu vel re. z. l. fi. ff. si pp publi. pēsita. z dixi late multa scribēs circa hoc: nedū in ēphyteuta: ſ etiā i colono z feudatario. in. l. j. in. iij. gl. 3. e. z ibi dictis addite Bar. in. l. q̄ro. ff. de vsu z vsufr. leg. z in. l. qō his verbis. §. idē testator. ff. de le. iij. Et ex hoc tex. refert Alb. hic. Odof. colligere qō si forma statuti teneať qs strātā publicā aſi domū suā facere saligari, seu aliqd aliud facere: qō talia onera spectāt ad ipm ēphyteutā q ipam domū possidet: p. l. hacten⁹. z. l. si pēdētes. §. si qd cloacarū. ff. de vsufru. dixi ēt ali qd de hoc in loco. §. prime allegato. Et ibi dictis ad ꝓmationē addite hāc notāt Alb. Itē no. iij. ex eo. xbo, † ꝙ ēphyteuta teneť pstare dño instrumēta cōfessionū de solutione publicarū functionū: quā fecerit fisco: declarādo vt hic i gl. versi. apochas nō prestiterit, assignādo rōnē z cām, q̄ est: q̄ alia instrumēta debeāt dño pstari: verū q? hoc nō est in vsu apō nos: iō omittā. c ¶ Dicebat tū Sal. ex hoc. pbari in. b tex. qō dīs habēs directū dñium: cēseť dignior emphyteuta habēte vtile tm, cū inſra cōeumvtilitatē ꝓcernētia debeāt pones dignioꝛem collocari. l. fi. cū. fi. ff. de instru. ¶ †Quarto not. in ver. finaute. qō si eo casu quo mille pactiones interposite sunt fier dñm et emphyteutā sup reiectiōe emphyteute: qō tūc ēphyteuta cessans ꝑ totū triēniū soluere canonē debitū pōt expelli p dñm a iure ēphyteutico. c qūo aūt intelligat istud triēnium, declarat Bal. in. l. edē. in. ij. col. 3. loca. z Ly. hic in. xj. q. z Bald. d. l. edē. in. ij. col singulariter limitat istā. l. z similes: vt nō ꝓcedat in eo q cessauit ꝑ triēniū soluere canonē: qñ in tali triēnio vnus solus fructꝰ ꝓcipit: tūc ēm regrit qō cessent ꝑ tria triēnia: lequit Alex. z facit magnū festū in. l. divortio. §. ob donatiōes. i vlti. col. vbi oīno vide. ff. sol. ma. Tu adde ꝑ hac limitatione bonū tex. in. l. si sic cōstituta sit aqua. ff. quēad. ser. amit. in xbo duplicato cōstituto tēpore amittit: z an requirat qō istud triēnium sit cōtinuū, vide Pe. de leaza. in cōmento. d. c. potuit. z dicet in materia. z circa istud notabile: qō est ꝓncipalis materia l. nfe, multa dicā. j. in gl. in xbo triēnū. ¶ †Nūqd aūt ēphyteuta f cadēs g a iure ēphyteutico ꝓpter canonē nō solutum, cadat ēt a iure luēdi vel frācādi: vide do. Bar. cepo. determinātē ꝙ nō in tractatu de simulatiōe Ɔctuū in ver. octava ꝓsumptio. in pri. z i ver, bona ꝓsumptio: lz cōtrariū videt facere, qō istud pactū de luēdo videť esse pars inuestiture liuellarie. l. fundi parte. ff. de contrah. emp. Et sic ex quo cadit. p consequens etiā cadit a puncto luēdi: facit. l. quero. §. inter locatorem. ff. loc.

¶ Quinto no. ex tex. in xbo voléti. z in verbo si dōs voluerit. hic ēt tex. fm Bar, † ꝙ ꝓpter canonē[b] triēnio nō solutū, res emphyteutica nō reuertit ad dñm ipso iure: z cōsequēter emphyteuta nō ipso cadit iure: lz ita ōmū si dīs voluerit. z sic volūtatē suā declarauerit. z Videt ōt Bar. velle gl. paruā. i. l. ij. ff. si ager vecti. vel emphy. p etat. Et ex hoc dicit Bart. in surgere vtilitatē: qō si vēdicares fundū ab aliq̄ tāq̄s ēphyteuta, vel als velles ꝓbare fundū ad te ptinere iure emphyteutico: qō non posset tertius sibi opponere de canone nō soluto: q? a iure suo non cadit nisi dñi volūtate interueniēte: vñ oporteret[i] quod de dñi volūtate ꝓstaret: lz idē ꝑ oīa tenet Ang. hic: q etiā alle gat. l. quā ad hoc reputat singularē in. l. his cōsequēter. §. i. cū gl. ff. fami. erc. vbi habeť in fili: qō tertiꝰ nō poteſt obtēere indigno, ꝙ hereditas ab eo vt indigno veniat auferenda. Idem etiā per oīa tenet Salt. hic in. j. col. idē tenet Bal. hic in prin. vbi etiā ex hoc notat † qō pene non explicantur creditoꝛi inuito: eo q? eo inuito non fit nouatio. Et idem in effectu post multa cōcludit Spe. §. qō tertiꝰ nō possit opponere ēphyteute de eiꝰ cadūcitate ꝓpter cessationē solutionis canonis in ti. de locato. in. §. nūc aliqua. in xb. lxvi. z ibidē Joā. and. in addi. Idem etiam tenet Bar. in. l. j. in fi. ff. si ager vec. vel emphyteu. petatur: z in. l. ij. ff. de exce. rei iud. z in aut. qui rē. C. de sac. sanc. ecc. z ibi Bald. d. in. ij. z vlt. col. per multa fundamenta cōꝓbat hanc sententiam: z Bal. in. d. l. his consequenter. §. i. idē etiam tenet Ang. in. §. si vero in perpetuā. in aut. de non alie. vbi etiā ad hoc addit tex. in. §. scire aūt. in ver. volentibus ꝓpositis. eo. tit. idē tenet do. Ant. de but. in cōsi. xxvij. z Pau. de ca. in cōsi. cxxxiij. z in. l. cū seruō quispiā. C. de seruis fu. z Pet. de anc. in. d. c. potuit. vbi ꝑmittit † qō emphyteuta possit motā suā purgare: z nō admitteret si ipso iure caderet in ꝙa no. i. l. fi. in sulam. ff. de verb. oblig. z in. l. z si post tres. ff. si qs cautio. idem t⁹ Bal. in. l. solēnib⁹. C. de rei vēdi. doc. ꝓsertim. d. Abb. in. c. diuersis fallacijs. de cle. cōin. no. per gl. in. c. j. ne sede vacā. idē t⁹. d. Abb. in cōsi. clxxiij. k inci. in causa q̄ vertit seu verti ſperať inter nobilē virū. d. Alex. in consi. cxiij. incip. viso themate z scripturis: in vlt. col. lib. ij. z in consil. ciij. lib. iij. incip. viso themate z instrumēto cōcessiōis in. iij. col. ꝓo ꝓma opinione bene facit doctrina gñalis quā tradit Bal. in. l. fin. C. de revoca. dona. vbi dat generalē doctrinā: qō vbicunq; dicim⁹ ꝙ res ipso iure reuertit ad dñm ꝓpter aliqō maleficium: intelligitur semper si dominus voluerit: z hoc petat, per. d. l. ij. ff. si ager vectig. Et sequitur simpliciter Alex. in. d. consil. cccxiij.

¶ Adde etiā qō cum ꝓmatio iuris emphyteutici: z sic vtilis dominū sit quid penale: vt dicit hic Bal. ops quod de ista dñi volūtate clare constet fm Abb. in. d. cōsi. clxxiij. in vlt. colū. in ꝓnci. Adde etiā z diligenter no. ꝓo magna extensione eoꝝ que hic habenť † qō eodē modo si emphyteuta alienat irreq̄sita ecclesia: vel aliq̄ directo dño: nō cadit a iure suo: nisi ecclia volēte z declarāte se velle: vt ꝓbat Sal. i. l. fi. ſ. eo. Jo. de Imol. in rep. c. fi. in. xxxiij. col. de ꝓsceri. Alex. in. d. consi. ciij. in. iij. col. ¶ Redeo ad principalē arti. in quo audistis cōmunē opi. Bal. vero in addi. Spe. in ti. de loca. in. vij. col. multa dicit circa hoc: z finaliter vſ cōcludere: qō si emphyteuta triēnio cessauerit canonem soluere: qō tunc cadat ipso iure respectu ipsius dñi: non autem respectu ipsius tertij: z ideo tertius nō habet ius opponendi de canone nō soluto: dicit tamen se putare qō istud venit notandum ad limitationem ꝓdicte conclusionis qō emphyteusis sit finita per generationem: qō tunc quilibet possit opponere: dicit etiā ibidē Bal. qō eo casu quo emphyteuta cessauerit triennio solnere canonem: licet cadat ipso iure ab emphyteusi: nō tñ cadit a possessione naturali: allegat not. in. l. cū duob⁹. als est. l. si plures. §. idē ꝛidet. el. i. ff. ꝓ socio. z videm⁹ in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ex ꝓscriptis ergo stat vera z cōmunis cōclusio: † qō ēphyteuta cessans triēnio canonē soluere nō ꝓpterea cadit ipso iure: sed ita demum si dominus velit. z cōsequēter quod tertius nō poteſt opponere de caducitate: z ꝓ hoc dicit Raph. Fulg. als in cōtingētia facti fuisse iudicatū. cū quidā habuisset causam a ꝓlato alicuius ecclie. z. c. sine exceptione. xij. qō. ij. z iste ageret rei vēdica. ꝓcal. sed clare nō aperiat. sentit, z vult qō secuta declaratione volūtatis dñi emphyteuta sit ipso iure ꝓuiatus. Idē sentiūt cetere quos ꝓxime allegaui, ad cōcordiam Bar. Spe. in. d. q. nūc aliqua. in ver. xvij. refert in hoc opi. antiquoꝝ: z arguit ad partes: z finaliter cōcludit qō regrat snia: idē etiā t⁹ Rofre. in libellis suis in tit. de vtili rei ven. circa medium. ver. sunt z alia necessaria: z Mar. de fano i materia ꝓsentis tit. xxi. q. vbi late hāc. q. examinat: idē tenet Alb. hic in. §. col. z in aut. qui rem. §. de sac. sanc. ecc. idē t⁹ Jnno. i. d. c. potuit. Idē etiā tenet cōis ꝓcepto⁹. d. Hieronym. hic[a]. ¶ Et ꝙ hac parte adducūt tex. nostrū

a 13 in fi. z in. l. seq in fi. q. vtunť vero cadat: qō est futuri tpis: † vñ succedit regula, q. quotiescūq; lex vtiť verbo futuri tpis: nūq; intelligit ipso iure: lz demū ꝑ sententiā. gl. est cōiter approbata: i. l. tubemus nulli. §. sane. el. j. §. de sac. san. ecc. z i. l. criminali. cū si. C. de iurisd. om. iud. ad idē allegāt. i. l. ex vectigali fundo. ff. de pig. ¶ Cōtrariā opi. ꝙ imo sentētia necessario nō requirať: tenuit Host. i. d. c. potuit. z Sali. hic i. q̄. col. z duab⁹ seq. allodoti p hūc rex. in. q. z. iij. parte. z i. §. si vero qs aut locator in aut. de alterna. ꝙ emphy. in qb⁹ iurib⁹ daſ dño ptās repellēdi emphyteutam. ergo sentētia necessario nō requirit. lz ꝙ late videbim⁹ de ista licētia. §. in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ad idē ponderat Sal, tex. i. §. scire aūt. in xbo oīno. b in aut. de non alie. qō xbū est ꝑcisum iuxta gl. in. l. si cū exceptiōe. §. in hac. ff. qō me. cau. Ad idē alle. Sal. hic tex. in. l. ex vectigali fundo. allegatū ꝓ cōtraria parte: vbi scōm eū est tex. si recte inspicit: ꝓ hac parte, dum text. ibi vult ꝙ iudex ꝓnuntiet declaratorie ꝙ dīs: ex quo daſ itelligi fm eū: qō debito canone nō soluto emphyteusim ius opponendi de canone nō soluto: dicit tamen se putare qō istud venit notandum ad limitationem ꝓdicte conclusionis qō emphyteusis sit finita per generationem: qō tunc quilibet possit opponere: dicit etiā ibidē Bal. qō eo casu quo emphyteuta cessauerit triennio solnere canonem: licet cadat ipso iure ab emphyteusi: nō tñ cadit a possessione naturali: allegat not. in. l. cū duob⁹. als est. l. si plures. §. idē ꝛidet. el. i. ff. ꝓ socio. z videm⁹ in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ex ꝓscriptis ergo stat vera z cōmunis cōclusio: † qō ēphyteuta cessans triēnio canonē soluere nō ꝓpterea cadit ipso iure: sed ita demum si dominus velit. z cōsequēter quod tertius nō poteſt opponere de caducitate: z ꝓ hoc dicit Raph. Fulg. als in cōtingētia facti fuisse iudicatū. cū quidā habuisset causam a ꝓlato alicuius ecclie. z. c. sine exceptione. xij. qō. ij. z iste ageret rei vēdica. ꝓcal. sed clare nō aperiat. sentit, z vult qō secuta declaratione volūtatis dñi emphyteuta sit ipso iure ꝓuiatus. Idē sentiūt cetere quos ꝓxime allegaui, ad cōcordiam Bar. Spe. in. d. q. nūc aliqua. in ver. xvij. refert in hoc opi. antiquoꝝ: z arguit ad partes: z finaliter cōcludit qō regrat snia: idē etiā t⁹ Rofre. in libellis suis in tit. de vtili rei ven. circa medium. ver. sunt z alia necessaria: z Mar. de fano i materia ꝓsentis tit. xxi. q. vbi late hāc. q. examinat: idē tenet Alb. hic in. §. col. z in aut. qui rem. §. de sac. san. ecc. idē t⁹ Jnno. i. d. c. potuit. Idē etiā tenet cōis ꝓcepto⁹. d. Hieronym. hic[a]. ¶ Et ꝙ hac parte adducūt tex. nostrū

a 13 in fi. z in. l. seq in fi. q. vtunť vero cadat: qō est futuri tpis: † vñ succedit regula, q. quotiescūq; lex vtiť verbo futuri tpis: nūq; intelligit ipso iure: lz demū ꝑ sententiā. gl. est cōiter approbata: i. l. tubemus nulli. §. sane. el. j. §. de sac. san. ecc. z i. l. criminali. cū si. C. de iurisd. om. iud. ad idē allegāt. i. l. ex vectigali fundo. ff. de pig. ¶ Cōtrariā opi. ꝙ imo sentētia necessario nō requirať: tenuit Host. i. d. c. potuit. z Sali. hic i. q̄. col. z duab⁹ seq. allodoti p hūc rex. in. q. z. iij. parte. z i. §. si vero qs aut locator in aut. de alterna. ꝙ emphy. in qb⁹ iurib⁹ daſ dño ptās repellēdi emphyteutam. ergo sentētia necessario nō requirit. lz ꝙ late videbim⁹ de ista licētia. §. in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ad idē ponderat Sal, tex. i. §. scire aūt. in xbo oīno. b in aut. de non alie. qō xbū est ꝑcisum iuxta gl. in. l. si cū exceptiōe. §. in hac. ff. qō me. cau. Ad idē alle. Sal. hic tex. in. l. ex vectigali fundo. allegatū ꝓ cōtraria parte: vbi scōm eū est tex. si recte inspicit: ꝓ hac parte, dum text. ibi vult ꝙ iudex ꝓnuntiet declaratorie ꝙ dīs: ex quo daſ itelligi fm eū: qō debito canone nō soluto emphyteusim

necessaria: z Mar. de fano i materia ꝓsentis tit. xxi. q. vbi late hāc. q. examinat: idē tenet Alb. hic in. §. col. z in aut. qui rem. §. de sac. san. ecc. idē t⁹ Jnno. i. d. c. potuit. Idē etiā tenet cōis ꝓcepto⁹. d. Hieronym. hic[a]. ¶ Et ꝙ hac parte adducūt tex. nostrū

a 13 in fi. z in. l. seq in fi. q. vtunť vero cadat: qō est futuri tpis: † vñ succedit regula, q. quotiescūq; lex vtiť verbo futuri tpis: nūq; intelligit ipso iure: lz demū ꝑ sententiā. gl. est cōiter approbata: i. l. tubemus nulli. §. sane. el. j. §. de sac. san. ecc. z i. l. criminali. cū si. C. de iurisd. om. iud. ad idē allegāt. i. l. ex vectigali fundo. ff. de pig. ¶ Cōtrariā opi. ꝙ imo sentētia necessario nō requirať: tenuit Host. i. d. c. potuit. z Sali. hic i. q̄. col. z duab⁹ seq. allodoti p hūc rex. in. q. z. iij. parte. z i. §. si vero qs aut locator in aut. de alterna. ꝙ emphy. in qb⁹ iurib⁹ daſ dño ptās repellēdi emphyteutam. ergo sentētia necessario nō requirit. lz ꝙ late videbim⁹ de ista licētia. §. in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ad idē ponderat Sal, tex. i. §. scire aūt. in xbo oīno. b in aut. de non alie. qō xbū est ꝑcisum iuxta gl. in. l. si cū exceptiōe. §. in hac. ff. qō me. cau. Ad idē alle. Sal. hic tex. in. l. ex vectigali fundo. allegatū ꝓ cōtraria parte: vbi scōm eū est tex. si recte inspicit: ꝓ hac parte, dum text. ibi vult ꝙ iudex ꝓnuntiet declaratorie ꝙ dīs: ex quo daſ itelligi fm eū: qō debito canone nō soluto emphyteusim

9 que hic habenť † qō eodē modo si emphyteuta alienat irreq̄sita ecclesia: vel aliq̄ directo dño: nō cadit a iure suo: nisi ecclia volēte z declarāte se velle: vt ꝓbat Sal. i. l. fi. ſ. eo. Jo. de Imol. in rep. c. fi. in. xxxiij. col. de ꝓsceri. Alex. in. d. consi. ciij. in. iij. col. ¶ Redeo ad principalē arti. in quo audistis cōmunē opi. Bal. vero in addi. Spe. in ti. de loca. in. vij. col. multa dicit circa hoc: z finaliter vſ cōcludere: qō si emphyteuta triēnio cessauerit canonem soluere: qō tunc cadat ipso iure respectu ipsius dñi: non autem respectu ipsius tertij: z ideo tertius nō habet ius opponendi de canone nō soluto: dicit tamen se putare qō istud venit notandum ad limitationem ꝓdicte conclusionis qō emphyteusis sit finita per generationem: qō tunc quilibet possit opponere: dicit etiā ibidē Bal. qō eo casu quo emphyteuta cessauerit triennio solnere canonem: licet cadat ipso iure ab emphyteusi: nō tñ cadit a possessione naturali: allegat not. in. l. cū duob⁹. als est. l. si plures. §. idē ꝛidet. el. i. ff. ꝓ socio. z videm⁹ in gl. mag. in verbo repellere. in ꝓn. ¶ Ex ꝓscriptis ergo stat vera z cōmunis cōclusio: † qō ēphyteuta cessans triēnio canonē soluere nō ꝓpterea cadit ipso iure: sed ita demum si dominus velit. z cōsequēter quod tertius nō poteſt opponere de caducitate: z ꝓ hoc dicit Raph. Fulg. als in cōtingētia facti fuisse iudicatū. cū quidā habuisset causam a ꝓlato alicuius ecclie. z. c. sine exceptione. xij. qō. ij. z iste ageret rei vēdica. ꝓcal. sed clare nō aperiat. sentit, z vult qō secuta declaratione volūtatis dñi emphyteuta sit ipso iure ꝓuiatus. Idē sentiūt cetere quos ꝓxime allegaui, ad cōcordiam Bar. Spe. in. d. q. nūc aliqua. in ver. xvij. refert in hoc opi. antiquoꝝ: z arguit ad partes: z finaliter cōcludit qō regrat snia: idē etiā t⁹ Rofre. in libellis suis in tit. de vtili rei ven. circa medium. ver. sunt z alia necessaria

omittēdo: id est nō soluēdo: qō nō est ita graue: vt. §. dictū est: ergo argumētatio nō bona. ¶ Scōo ꝓo hac pte facio vnum a optimū fundamentū ꝙ qō clare tollunť obiecta in cōtrarium. Mā quotiescunqs lex vtiť verbo futuri tpis simpliť quis intelligať ꝓ snīam: z nō ipso iure: vt. §. dictū est. Si tamē adessent verba precisa, intelligeret ipso iure. ista est doctri. Bar. z olim scribentium in. d. l. inbemus nulli. in. §. sane. el. j. z in. l. imperator. ff. de in. iij. cū mille similibus: cū ergo lex nostra vtať xbo ꝑciso oīno: z tex. in. §. scire aūt. in aut. de nō alie. qō xbū oīno b est ꝑcisum: z itelligit ipso iure: vt est gl. i. l. j. §. si pecunia in faculo. sup ver. omni actione. z ibidē Bal. i. l. ec. antiqua. ff. depo. quā gl. reputat ad hoc sing. Lud. in suis singula. in ꝓmo singulari. z multū, z elegāter. d. Abat. in suis not. dictis, in not. z. depo. quā alle. sing. Lud. roma. i suis sing. singulari. j. et Bal. in. l. fi. C. de cōtrahē. emp. Bal. in. l. ꝑib⁹. C. de impube.

¶ Verbū cadat. adde Bal. in rubri. C. de impube. z alijs substitutio.

¶ Vide late alexan. cōsi. vj. in pe nul. col. in. q. vo. Tho. Parp.

¶ Vide Jaco. in tracta. feudo. in versi. dictiq; vasalli promiserit committere felonia. m. fo. 34. in. §. col. in fi. Tho. Parpa.

¶ Vide Soc. in in. l. v. in. §. cato. in. xj. colū. ff. de verbo. oblig. Tho. Parpa.

¶ Adde ꝙ emphyteut. aliquo casu possessione rei emphyteuti ce ꝓmatus non soluendo canonem per multos annos ꝓcusať ne cadat a iure suo. Panor. cōsi. 67. in fi. in. §. volumi. Thoma, Parpal

16 ergo ꝓsupponit caducitatē ipso iure ꝓcedere. ¶ †Illō aūt qō §. adducebat Lud. de feudo, non est vsquequaq; verū. Et qō imo vasall⁹ p alienationē feudi irrequisito dño a se factā, ipso iure ꝓtiueť: tz expresse Jnn. in. c. ex pte. extra de feu. Bal. in. d. c. d j. §. j. qui. mo. feu. amit. qđ passum aliter. ꝓ nūc nō tāgo: lz remitto me ad plene dicta ꝑ Bal. l. c. qñ in ecclesiārū. extra de cōstit. z in. c. j. §. callidis. post gl. ibi de ꝓhi. feu. ali. ꝑ Fed. z l. d. c. j. §. denicꝭ. q̄ fu. prima cā bñfi. amit. z in. c. j. §. si quis miles. de feudo sine cul. nō amit. Ang. z Jmo. in l. eo. ff. de vā. infe. et qñ vasallus efficit demēs vel alterius status incōpetentis, an ꝓtiueť ipso iure. habetis nota. tex. i. c. q clerici. z xbo hoc ipso. z ibi Bal. in pri. ff. si de feu. defunc. contē. sit inter domi. z agna.

17 qō ꝓtiueť ipso iure absq; alia snīa. ¶ †Scōo q̄o iuxta dictū e notabile, qō hz ꝙ emphyteuta cessans triēnio soluere, nō ꝓpterea cadit ipso iure: sed ita demū si dōs voluerit: z ista est multum necessaria qō, nunqd si emphyteuta cessauit triennio soluere canonē: z tñ dōs nūqd declarauit qō velit ipm cecidisse: quo casu nō cadit: vt. §. dixi, si post istā cessionē emphyteuta ꝓfecerunt in possidēdo ipsam rē: z ex ea recolligit fructꝰ: an illos facit suos, an teneať restituere dño. in hoc Ange. in. d. §. si f vero in ꝓpetuū. in auf. de nō alie. notabiliter tz, qō teneať restituere oēs fructꝰ z reddit⁹ ꝑceptos a die qua elapso triēnio in e antea cecidit: qz malefidei possessor. g stituť est, c posito qō nō cadat: z malefidei possessor ad fructꝰ ꝑceptos restituēdos teneť: alle. l. si fundū. C. de rei vēd. z. §. hoc aūt. in xbo redditus meliores. z. §. si vero aliqs voluerit. de aliena. z emphy. Addo g qō hoc idē aſi eū notabiliter tz Spe. l. d. §. nūc aliqua. in versi. Motus ꝑ simile de vsufructuario q teneť restituere fructus f a ꝓe vsufructꝰ finiti ꝑ l. §. si pater. C. de vsufru. z ita etiā tenet Albe. hic. in. viij. col. de quo etiā per Ly. z Bal. in auf. incestꝰ. j. de incest. nup. z Bal. in. d. l. si pater. C. de vsufru. z in fortiorijs terminis Buil. de cu. Ang. z Pau. de cast. in. l. i. C. de his

18 quibus vt indig. ¶ †Et id qō ꝑ hac parte adductum est de g vsufructuario. firmo: s qz emphyteuta similis est vsufructuario. ita not at Bal. i. l. unica. i. §. i. iij. col. j. de cadu. tollē. Spe. in ti. de feudis. in. §. qñ. ver. xl. Alb. i. l. codicillis. i ꝓ. ff. de vsu z vsufru. lega. z est gl. no. in. c. i. an fi. i xbo melioꝛē. de iuesti. de re alie. fac. qō fundamentum multum no. ꝓo magna ampliatiōe huius tit. Et illud adde ad ea q̄ dixi in. l. i. in gl. ih. §. eod.

19 ¶ †Tertio iuxta hoc notabile, ex quo ꝑz qō tertius nō ꝑōt opponere emphyteute de eius caducitate, ūro qđ ecōtra, nūqd tertius ꝑōssit aliō opponere de iure emphy. ex ꝑlō si ex ꝑnlisti emphyteutā, vel alio respectu ꝑossessio z emphyteutica ꝑuenit ad te, z dōs vult illā a te vēdicare: nunqd donec durat ins illius emphyteute poteris dñm vendicantē repellere opponēdo sibi de iure emphy. tertij. in hoc Bar. notabiliter tenuit ꝙ sic in. l. in debitis. §. fed minimi. in fi. per glos. ibi. ff. de condi. inde. z ibidem Alberi. Ange. z Sali. z idem Bar. in. l. ij in fin. ff. de excep. rei iudi. facit ꝙ not. Barto in. l. si alienam. ff. solu. mat. quicqd tenuerint nouissimi maxime Sul. z Pau. de cast. in. d. §. sed si minimi. ¶ Quarto iuxta dictā cōclusionem que habet quod tertius nō poteſt opponere emphyteute de eius

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Vide Sali. in l. ij. i fi. s. pro soc. vide Cor. consil. cxv. litera. q. in. i. volumi. et hoc idem vult Pan. in consilio. lxvij. in fin. col. in. ij. volumi. Thomas Parpa.

b ☞ Alexan. lib. j. consil. cxxx. contra Roma. Barba. lib. j. consil. lj. iiij. dubio. Purpuratus.

c ¶ Vide Socy. cōsi. clxvij. in pe. col. in fi. Tho. Parpa.

d ¶ An autē dominus concedendo rem alteri in emphyteusim videatur velle primum emphyteutam cecidisse a iure suo. vide Alexan. consil. cxiij. als. cxv. in. j. col. cum seq. in. j. vel iiij. volumi. cōsil. cvj. in. j. col. i eo. vol. Panor. consil. lxvij. in. ij. vol. z Cor. consi. cxv. z consi. cccxxvij. litera m, in. j. vol. Barba. in. c. si diligenti. in. xxxij. col. in fi. extra de foro cōpe. Lauren. Calc. in cōsil. cxvj. Thomas Parpa.

e ¶ Adde Deci. cōsi. cxxxvij. col. ij. in fin. Purp.

f ¶ Qđ emphyta. adde Spe. ti. de cōtra emp. et vē. in §. nunc dicēdū. ver. sed pone statutū. Bar. in l. domus. in §. de lega. j. Bart. in l. in cōuentionibus. ff. de verbo. signifi.

g ¶ Quid autem sit in melioramētis, adde Pau. de ca. in l. seruitutes. magna. ff. de serui. z de in l. emptor. ff. de rei vē. Bald. in l. j. C. de iure emphyteu. Pau. de ca. cōsi. cxxxvj. incip. viso puncto supradicto.

caducitate. q̄ro pono ego tenebā quēdā fundū in emphyteusim ab ecclia vl' alio priuato sub certo āno censu, possessio isti' rei emphyteutice puenit ad tertiū, qui possedit z soluit canonē p octo z. x. ānos: ego vero nō solui: qz sum vere emphyteuta ago rei venditione cōtra istū tertiū possessorē: nunquid poterit mihi opponere de caducitate, φ ceciderim cessando per trieniū soluere z si nō habet firmā ab ecclesia est clarū qđ nō: si aūt haberet firmā ab ecclesia: qd iuris eēt i hoc. Bal. no. post Guil. de cu. in l. solēnib'. C. de rei vēdi.[a] tenet qđ sibi obijci nō possit de caducitate: qz nō cecidit cū ista sit notabilis r'la, φ a quocūqz soluat pēsio, res emphyteutica nūqz incidit in cōmissum: p tex. scđm eū ad hoc nota. in l. forma. §. cū ergo. ff. de censi. de qua regula aliter nunc non dico, qz circa eam sum dicturus. j. in gl. in verbo trieniū.[b] ¶ † Itē quinto addite circa di-
20 ctū no. qđ habet φ emphyteuta cessante trienio soluere, non priuat ipso iure, sz demū volēte dño, q̄ro qđ si res empyteutica ceciderit in cōmissum pter canonē nō solutū, qz emphyteuta trienio cessauerit zc. nūqd dñs direct' possit alij in ēphyteusim cōcedere nō monito vel citato prio emphyteuta: z cōsequtur eo ignorāte, an vero reqrat φ eū prio moneat si velit sibi emphyteusim refirmari. An vero dñs possit tūc alij concedere ēt inuito isto ēphyteuta, vel ei' successore[c]. In hoc Lud. pōta. in cōsi. ccxij. inci. q̄ ad primū q̄ q̄rit zc. in prio dubio, z alibi in specie nō legi, tz qđ dñs possit alij cōcedere nedū eo ignorante vel nō monito, sz etiā eo inuito z reluctante eius successore. Mot' potissimū p. l. ne cui. C. loc. quāuis circa hoc multa q̄dā alia verba inania fundat. Adde qđ idē simplr sequit Alex. in cōsi. vj. lib. iij. inci. circa pcessum. in vlti. col.[d] Idem est quādo emphyteuta cecidit, eo qz alienauit irrequisito dño: tūc absqz eo φ alr citet, vel reqrat pōt aliquis inuestiri, vt no. declarat Bal. in. c. q in ecclesiarū. in xi. co. de cōsti. z sequit simplr Alex. in cōsi. xliiij. li. iij. inci. visa facti narratiōe, z in dubio de q̄ q̄ri-
21 tur, in. j. col. ¶ † Ex hac decisiōe ego colligo notabilē limitatiōnē ad id qđ signāter voluit Bar. in l. j. §. pmittit. p istū tex. cū gl. notabili. ff. de aq̄ quo. z esti. z in l. j. in fi. ff. de priui. cred. in qb' locis vult Bar. qđ si ēphyteusis sit finita p gñationem finitā, z dñs velit de nouo emphyteusim cōcedere, descendentes possunt petere qđ eis cōfirmet, z istud de facili impetrabūt z est iniuria si eis nō refirmat, z eo casu q̄ non refirmaret, pñt descēdētes appellare ad superiorem: vt cogat dñm vt eis refirmet. p tex. de iure cano. in. c. bone memorie. de postu. pla. qz ista notabilis decisio Bar. de refirmatiōe pcederet qñ emphyteusis esset finita p generationē, nō aūt haberet locū qñ expirasset pter canonē solutū. qđ no. Et illud idē qđ bar de refirmatiōe tz: sequit do. Anto. de but. in. c. j. extra de locato. z Ludo. in repe. rubrice. ff. de arbi. in. xix. col. z in l. ij. in prin. ff. sol. matri. z in l. pretor. §. fi. ff. de ope. no. nun. z idē per multa fundamēta format ipse Lud. in eius cōsi. xxij. incip. pposite mihi consultatiōis habēde veritatē zc. z ibi rñdet ad adducta cōtra istud: maxime ad. d. l. ne cui. C. loc. z ad l. dudū. C. de cōtrah. emp. cū simi. hoc tenet Bal. in addi. Spe. in ti. de loca. in xi. col. z in. c. j. quēadmo. feu. ad filiū pertineat, vbi etiā tz Bal. qđ ista reuocatio seu reformatio debet potius fieri filie femine ipsi' emphyteote quā agnatis. ¶ Contrarium illud dictū Barto. tz Imo. in l. si
23 mihi z tibi. ff. de vb. obli. z in. d. c. bone memorie. ¶ † Primū magis cōiter approbat. Circa qđ illud bene no. qđ talis facultas seu potentia petēdi talē refirmationē prescribit anno a tēpore sciētie z taciturnitatis fm Lud. in. d. l. pretor. §. fin. z in. d. rub. ff. de arbi. in. xix. col. p tex. no. l. c. titi' filios. si de feu. defun. cōtē. sit inter dñm z agna. quē tex. ibi multū no. Bar. z dicit tenēdū mēti p agnatis primiorib' seu p cōsortib': q hñt ex dispositiōe legis vel ex forma statuti potestatē reuocādi alienata p alios agnatos vel cōsortes: qz pdunt ius suū: nisi illud intra annū cōsequant: cū alioqn silētio cōtractus cōfirmet, z ppetuo dicit eos debere esse de hoc bñ aduisatos. ¶ Ultimo circa dictū notabile: qđ habet qđ emphyteota ita demum cadit: si dñs velit, z nō alr:[e] vid notabilr Bal. i. l. fi. j. de reno. do. vbi gñaliter dixit p regla φ in oībus casibus in qbus priuatio fit ipso iure: puta in casibus in qbus feudū vel emphyteosis perdit ipso iure: intelligit semp si dñs voluerit, z sic si dñs volūtatē suā declarauerit: qđ velit illū esse situatū: alle. glo. quā. s. allegaui in l. ij.
24 ff. si ager vectigalis vel emphy. pet. ¶ † Sexto principaliter no. ex hoc tex. in eodē verbo, volēt. fm Bal. hic in. ij. col. qđ hic est tex. a cōtrario sensu: qđ emphyteota nō pōt relinquere emphyteosim inuito dño, z vlterius canonem nō soluere: nihil tñ vltra allegat: sz Albe. in vlt. col. circa hoc multa allegat p z cōtra, z refert Dy. dicere, qđ ista. q. z qđ d vasallo: pluries fuerūt disputate bononie, z male fuerūt determinate. Finaliter cōcludit Alb. cū Dy. idē qđ. s. qđ emphyteota nō possit. Bart. in l. ptor ait. i. §. hoc edictū. ff. de dā. infe. format istā. q. de emphyteota: z se remittit ad dicenda p eū in l. is cum quo. ff. de aqua plu. arc. z ibi nō ponit in specie de emphyteuta, sed solū de vasallo eius: tñ doctrina vtrūqz decidit Spec. in. d. §. nūc aliqua. versi. cxxix. late disputat istā. q. de emphyteuta: z finaliter cōcludit φ nō possit, maxime p tex. in l. quicūqz. vbi dicit esse expssum. C. de fundis patrimo. li. xj. z idē tz ibi Joā. an. in addi. idē tz ibidē bal. in addi. Spe. in. iiij. col. circa fi. i. l. cū fructuarij'. ff. de vsufruc. z Jo. de Imo. in. c. ad audiētiā. in vlt. col. extra de reb' eccle. nō alie. cū distinctiōe tñ Bar. in. d. l. is cū q̄. de quo ēt vid Imo. i. d. c. potuit. in. xliij. col. z ibi Pau. de leaza.
25 in. iiij. col. z ibidē alios. ¶ † Quid aūt sit in vasallo vel feudatario: an possit feudū relinqre: z hoc mō detrahere seruitium: vide Alb. hic in pe. col. Spe. z Jo. an. loco pealle. Imo. in dictis locis: z late Bar. post Dy. in. d. l. is cū quo. p gl. in. c. q̄ in ecclīarū. extra de cōsti. z ibi per cano. maxime p Imo. p glo. et Bal. in. c. j. in fi. de vasallo q cōtra cōstitutionem lotharij. z in pemio feudorū. in. vj. col. p gl. z bal. in l. j. in. §. callidis. de phi bi. feudi alie. p Fed. p Bal. in l. cū archimedorā. j. vt in pos. lega. z in. d. l. cū fructuari'. ff. de vsufru. p Pau. de leaza. in. d. c. potuit. in. iiij. co. ¶ Et ad istas q̄ōnes vide φ voluit bal. i. l. j. C. de sen. q̄ pro eo qđ interest. z i. l. vsufructu legato. §. labeo. ff.
26 de vsufru. in qb' locis ponit † an possit imponi collecta cedēti bonis: de q̄ et p Bar. in. d. l. is cū quo. in fin. ¶ Ad ista vide etiā notabilē. q. z quotidianā quā ponit Spe. in ti. de cēsi. §. j. ver. Itē pone q̄dā vicinia zc. vbi q̄rit pone φ est i cōctu vnus puteus seruiēs vicinis: qui refectione indigeat: vn' vicin' recusat contribuere ad impensam, qz dicit se nolle vti illa aqua, z cōsequēter se renūtiare vsui illius aq̄, an hoc nō obstāte possit compelli ab alijs ad cōtribuendū pro rata. Specu. post multa sing determinat qđ sic: qđ possit cōpelli ad cōtribuēdū p rata sua: z idē vr tenere ibi Jo. an. in addi. Idē etiā videt seq Bal. in. d. l. cū fructuarius. ff. de vsufru. de quo etiā vide Lud. in. d. l. is cum quo. ¶ Septimo principaliter no. ex hoc tex. i verb.
27 nomine melioratiōis. fz Bal. hic, iuxta principiū, † qđ ēphyteuta cadēs ab ēphyteusi pter canonē nō solutū, perdit oīa melioramēta[g] q̄ fecit i ipso fundo ēphyteutico: nec illa pōt a dño petere aut eorū estimationē. Et idē qđ ēphyteuta cadēs ab emphyteusi pter canonē nō solutū dimittat dño meliorationes. tenet etiā Bald. in rub. C. eo. z in l. senat'. §. marcellus. vbi per alios. ff. de lega. j. z idē Bal. in ca. j. §. si vasallus. z ibidem Jac. aluaro. in tit. hic finitur lex deinde cōstitutionis zc. z idē Bal. in l. fi. §. fi. j. cōia de leg. z in l. j. ff. loca. z in l. in rē act. §. fi. ff. de rei vēdi. z in l. j. in. j. col. in. iiij. differētia. C. e. Idē etiā Bar. in l. colonus. in pri. ff. loca. quāuis cōtriū qđ etiā male tenet glo. ibi: q̄ dicit φ emphyteuta ecclesie cessans soluere bene pdit melioramēta. aut. q rē. C. de sac. san. ecc. Secus in emphyteuta priuati. Sed illā gl. reprehēdit Pau. de ca. in. d. l. colonus. Intelligatis tñ sane istud no. pcedere in terminis in qb' dixi, qñ emphyteuta cecidit ab ēphyteusi pter culpā suā. s. pter cessationē solutiōis. Si aūt finita esset emphyteusis per gñationē finitā, aut per tps insertū: tūc melioramēta nō perderet, fm Spec. in. d. §. nunc aliqua. in versi. cxxxj. z Bal. in. d. l. fi. §. fi. j. cōia de leg. z in. c. i. §. si qs de māso. i. vj. col. si de inuest. feu cōtro. fue. z in. d. l. senatus. in. §. marcellus. Et vide no. per Rapha. cu. in cōsi. ccij. inci. monasteriū iure locatiōis ppetue. ¶ Dixit tñ notabi. Bar. in. l. iubem' nulli. §. sane. vltimo. per
28 illū tex. C. de sac. san. ecc. † qđ quāuis nō perdant melioramēta ēphyteusi finita p tps vel gñatione: qđ tñ valeret pactū in cōtriū. Et ideo dicit se habuisse q̄ōnē de facto: cū quedā ecclia cōcessisset areā i emphyteusim: hoc acto φ ibi fieret edificiū, z qđ finita gñatiōe dicta area simul cū edificio trāsiret ad ecclesiā, φ tale pactū valebat z debebat obseruari p illū text. ¶ Quid aūt sit in melioramētis factis p supficiariū, dixi in. l. j. C. eo. in. iij. gl. in differētia q̄ est iter emphyteutam z supficiariū: z ibi ēt plene tetigi qd iuris sit de melioramētis: qñ res cōcedit hoc mō: qđ solū debeat iure supficiario: edificiū aūt iure pprio: dicite vt ibi dixi. ¶ Quid autē sit in melioramētis factis per colonū sed cōductorē vel inqlinū: dicite φ ēt si expellatur de fundo vel domo cōducta: ēt pter pensionē nō solutā, tñ semp repetit melioramēta: z oēs expēsas vtilr factas. tex. est no. in l. colonus. in pri. z ibi glo. z Bar. z in l. dñs horreorū. §. j. z ibi Bar. ff. loca. Et ratiōnē diuersitatis inter emphyteutā, z colonū, assignat Bar. in. d. l. colonus. in prin. eo qz ēphyteuta minorem pensionē soluit. Et ideo in instrumēto emphyteutico cōsueuit dici qđ res cōcedit in ēphyteusim ad meliorandū, z non deteriorandum: vt ibi per eum. Et ex ista ratiōe Bar. z Pau. de cast. nouiter infero φ etiā si esset colonus ad longū tps, qđ adhuc nō pderet melioramēta. Qđ valde not. z vide duas als clariores rationes assignatas p Pau. de cast. in. d. l. colonus. ¶ Quid autē sit in melioramentis factis per vasallum

vasallū seu feudatariū: an extīcto feudo illa repetat a dño feudi, vide tex. in. c. j. §. si vasall'. z ibi Bald. z alios in tit. hic finit lex, deinde costi. re. inci. zc. z Bal. in. d. c. j. in. §. si quis de māso. in. vj. col. si de inuest. feu. cōtro. fue. z in aut. excipitur. C. de bo.
29 q̄ li. ¶ † An aūt eo casu[a] quo emphyteuta melioramēta non amittit, habeat dñs facultatē seu electionem alterū de duob' faciēdi, vel pati qđ edificium factū seu aliud melioramētū tollat, vel soluēdi omnes expēsas quas emphyteuta in dicta melioratione fecerit, videte late Bal. in. d. §. si vasallus. z in. d. §. si qs de māso. in vlt. col. z ibi ponit notabilr Bal. in eo casu quo dominus elegit soluere estimationē melioramētorū: qūo estimabunt melioramēta. z tenet sing. qđ nō fiat estimatio, prout valet ipsum edificium integrū z incorruptum: sed prout valēt rudera ab edificio separata: vt ibi lati' p eū, z in. d. §. si vasallus. z in. d. aut. excipit. idē etiā tz. l. in fundo. in. iij. not. ff. de rei
30 ven. quē pxime referā. † An aūt emphyteuta[b] durāte ēphyteusi possit tollere vel leuare melioramēta q̄ fecit, Bal. singu. in l. sed z si quid. in princip. ff. de vsufru. tenet φ emphyteuta edificiū a se positū nō possit eleuare: si pbauerit dñs anqz eleuet: z dicit Bal. qđ ista. q. erat tūc de facto. ¶ Cōtrariū tñ φ imo emphyteuta possit q̄ncūqz durāte ēphyteusi, vel etiā ea finita per tps, z sic per generationē: nō dico pter culpā possit melioramēta tollere z eleuare, qñ sibi nō soluit estimatio ipsorum melioramētorū, tenet Bal. in. d. §. si qs de māso. in. vi. co. Ipse tñ Bal. in l. in rem actio. §. fi. ad fi. ff. de rei vē. visus est dubitare p illū tex. nūquid emphyteuta supficiarius vel inqlin' finita emphyteusi p tps possint eleuare edificiū. Et primo arguit qđ nō p illū tex. ne vrbs ruinis deformet: in cōtriū allegat. l. sed addes. in. §. si inquilinus arcā. z. §. alia. ff. locati. z postea nihil clare decidit: de quo ēt p eūdē Bal. in. d. l. senatus. §. marcell'. ibi Imo. ¶ Puto in hoc passu posse sic concludi: qz vbi dñs vult soluere estimationē melioramētorū: qđ tunc emphyteuta possit: z durāte z finita emphyteusi: dūmō nō pp̄t culpā: ipsa melioramēta tollere z eleuare. Si aūt dñs velit soluere estimationē eo mō quo dictū est: z tūc nō possit. ¶ Et ad hoc adducō φ signāter voluit Bald. in l. in fundo. in. iij. no. p illū tex. ff.
31 de rei vē. vbi voluit, † qđ ēt eo casu quo ēphyteuta fecit expssum pactū: qđ i fine locatiōis possit tollere oīa melioramēta, z sint sua. certe si emphyteuta vult ipsa melioramenta tollere: dñs offerēdo quātū ille latur' esset ex tali leuatiōe: pōt illū pro-
32 hibere. qđ no. qz frequēter accidit. † Itē adde p̄dictis qđ emphyteusi finita nō p culpā, sz p gñationē, vl' tps isertū, pōt emphyteuta petere nedū melioramēta aut eorum estimationē: vt dictū est: sz ēt pt repetere q̄scūqz sumpt' necessario factos in re ēphyteutica: dū tñ sint tales sumpt' qui de iure ptineāt ad ipm emphyteutā, scđm qđ dixi. C. in. l. j. e. ti. sup. iij. gl. ad fi. nec cōpēsat hoc casu fruct' pceptos: qz illos acqrit iure dñij: not. Bald. in. l. emptor. ff. de rei vend. p regulā quā ibi colligit ex gl. ibi, singulari. in verb. superfluū i fi. z dicit Ang. qđ Bal. eo audiēte de illa gl. faciebat magnū festū: z dicebat qđ nō erat alibi in iure: de quo etiā no. in l. in insulā. in. §. fructus. ff. sol. mat.
33 z in l. lucius. in. ij. §. testator. ff. de leg. ij. ¶ † Ultimo circa predicta posset dubitari nunquid emphyteuta edificans in solo emphyteutico videat edificare animo donandi: an vero p heredibus suis: cū regula est: qđ qcqd sciēter in alieno solo edificatur: cedit illi cuius est solū: dicite qđ emphyteuta nunqz videt edificare animo donādi: vt p Bal. in l. ij. C. de rei vendi. z in. c. dño guerrā. in ti. hic finit lex: deinde cōsti. re. icip. zc. in vsib. feu. z in l. iij. C. cōia vtriusqz iudi. p Bal. z Imo. in. d. l. senatus. §. marcell'. ¶ Octauo principaliter no. ex hoc text. in verbo vel pena fm Bal. hic: i. iij. col. z Sali. i. j. † φ oppositio pena non
34 auget pricipalē cōtū: vñ lz dñs simplr pmiserit penā si ēphyteutā expelleret, nō tñ pter hoc intelligit pmisisse qđ nullo casu eū expelleret: vñ eū pōt expellere si p trienniū continuum cessaret soluere canonē. vt h̄ tex. z sic ista pmissio penalis gñaliter facta de nō expellēdo emphyteutā, intelligit eo soluente z seruāte ea ad q̄ tenet ex natura cōtractus, z sic dr habere in se tacitā cōditionē: si emphyteuta fecerit tale quid propter qđ dño licitū sit illū expellere: facit. l. q̄ro. §. iter locatorē. ff. locati. de quo ēt p doc. in. d. c. potuit. ¶ Limitat tñ istud no. Sal. hic: vt procedat qñ ista cōuētio penalis esset sic simpliciter z gñaliter facta. Secus autē si deuētū esset ad speciem alicuius inobseruātie: puta qz si dñs sub pena pmisisset nō expellere emphyteutā: etiā si triennio cessauerit a solutiōe canonis: qz tūc pcederet. q. formata. j. in gl. mag. in vbo repellere. in. ij. parte, z ibi dicet. ¶ Nono principaliter habetis notare ex tex. i ver.
35 neqz pretendēt fm Ang. z Sali. hic. † qđ sicut dies cōuentionalis expresse interpellat p hoīe, z cōstituit in mora, z facit pena cōmitti absqz alia interpellatiōe: ita etiā dies legalis tacite inter ptes intellect' casus est hic: z sic termin' a iure statutus interpellat, sicut z statut' ab hoīe. ¶ Et p hoc infero esse hic tex. no. expressum p eo ad qđ solet allegari vna gl. p not. z sing. in l. si mora. in prin. in gl. j. ff. solu. mat. qđ dies tacita a lege tacite subintellecta, ita interpellat z in mora cōstituit: sicut z dies expssa. Et illā gl. in. d. l. si mora. in prin. ibidē no. Imo. z alij Mod. z Lud. in l. si ex legati causa. ff. de verb. ob. ad idem est tex. in. d. c. potuit. de quo etiā vide Bar. in l. ita stipulatus. magna. in. xxxiij. col. z ibi Pau. de ca. ff. de ver. ob. Bal. in rub. C. de cōsti. pec. in. iij. q. z in l. quoties in idē. per illū tex. iūcta. l. C. de cōsti. pec. z ad istud qđ dices tacita ita interpellet z cōstituat in mora, sicut z expressa, adde aliā gl. in l. iij. §. nunc de officio. in gl. j. quam ad hoc ibi no. Ang. ff. de eo quod cer. lo.
36 ¶ Decimo z vlti. no. ex hoc tex. i ver. ne aūt. q est ver. fi. † qđ si emphyteuta vult soluere debitum cano. z dñs recusat accipere: tūc dz fieri oblatio, consignatio, z depositio, ad hoc vt ēphyteuta nō cadat. ¶ Nūqd aūt hec tria, multa de necessitate reqrant. tāgit. j. in gl. vlt. z ibi dicet. ¶ Sl i ver. approbata nō pstiterit. in fi. tene primū itellectū z primā declarationē. ¶ Capio gl. in ver. trieniū. ibidē in colono puati. hucusqz durat gl. antiqua accursij q̄ vult, qđ in colono priuati sit idē qđ in ēphyteuta ecclie φ reqrat bieniū. s. φ trienio cessauerit ad hoc vt possit expelli: z ita loquit. l. q̄ro. §. iter locatorē. ff. loc. quā gl alle. post ea huic gl. fuit apposita vna additio falsa z corrupta fm Alb. z Sal. hic, q̄ incipit: qđ hic. s. trieniū, z ista est falsa. qz C. illam l. q̄ro. §. inter locatorē. alleg. per glo. que nō dicit de trienio: sed de bienio. ¶ In ea. gl. in fi. Ex hac gl. emēdata. vt ibi dixi habetis tres cōclusiōes. ¶ Pria est φ emphyteuta puati[c] ad hoc vt possit expelli, requirit qđ saltē trienio cessauerit a solutiōe cano. ¶ Limita z declara no. vt p Bal. in l. edē. C. loca. de q̄ facit festū Alexā. in l. diuortio. §. ob denotatiōes. in vlti. col. ff. sol. ma. Et dixi in specie. C. in. ij. col. Et vide ad istas conclusiones gl. Bal. in. c. litere. de dil. ¶ Scđa est cōclusio, qđ ēphyteuta ecclesie[d] si cessauerit bienio tātum, pōt expelli, z fauore ecclesie min' tps est statutū. d. aut. q rē. z. d. c. pter sterilitatē. z. d. c. potuit. z iste due cōclusiones pcedūt clare: qz tex. sunt a-
37 perti de vtraqz. ¶ † Tertia est cōclusio, φ colon' simplex ita demū pt expelli rōne canōis vel pēsionis nō solute, si bienio a solutiōe cessauerit, z añ nō: hec tertia cōclusio dubitabilis est apđ doc. Idē tñ qđ hic tz gl. in. d. aut. qui rē. z in. §. adeo. insti. locati. z in. §. scire aūt. aut. de nō alie. z in l. vectigalia. §. j. in gl. pen. ff. de publica. Cy. in. d. aut. qui rē. in. iij. q. Hoc idem tenet Albe. hic, in. ij. col. pro hac parte adducit primo tex. in. d. l. q̄ro. §. inter locatorē. Scđo z forti' adducit dicta aut. q rem. et c. pter sterilitatē. extra de loca. in qb' dicit: qđ colon' ecclesie non pōt expelli nisi biennio a solutione cessauerit: si ergo ecclesie cui magis fauet in breuitate tēporis: qđ ptz qz emphyteutam biēnio expellit: cū in priuato trieniū requirat: non tamen pōt colonū simplicē expellere, nisi biennio cessauerit: vt dictis iurib'. quātominus priuat' poterit ante biēnium expellere. ¶ Tertio z vltimo p nunc adducit. l. cū dñi horreorū. ff. loc. vbi nō dat licētia dño intrādi domū locatā, qñ colon' est absens: nisi pri' trāsacto biēnio: quātomin' dabit licētiā eū expellendi añ lapsum biēnij. ¶ Scđa fuit opinio gl. in l. edē. sup verbo, soluisti. C. loca. que distingit: aut est factum pactū de nō expellendo: z tunc non possit expelli, nisi demū elapso biēnio: ita proprie loquit. d. §. inter locatorem. aut nullum pactū est factum: z tunc colonus pōt statim expelli, cum cessat soluere. Et istā opi. tenēt Bar. z Ang. hic, z Jac. de bel. z bar. i. d. aut. qui rē. z Bar. in. d. §. inter locatorem. z in l. vectigalia. §. j. ff. de publica. Bal. in. c. querelā. in. iij. col. de elec. z Ang. in. d. §. scire. z Pan. in. d. c. pter sterilitatē. z ibidē alij extra de loc. Moti potissimū per. d. l. edem. a contrario sensu in verbo, insolidum soluisti. ¶ Tertia fuit opi. Jac. bu. z Bal. i. d. aut. q rē. qđ aut dñs vult expellere colonū a presenti vsu rei tantū, z tūc cū primū cessat soluere pōt eū expellere in istis terminis fm eos loquit. d. l. edē. aut dñs vult expellere colonū a tota conductione: z tūc requirat bienniū. ita pcedat gl. ista hic, cū alijs cōcorpeal. z idē etiā tenet Bal. in. d. l. edē. in. ij. col. z hic, in. v. col. in vbo. sz an emphyteuta pōt expelli, z ab eo census preterit' peti zc. z Bal. i. l. litere. in. ij. col. de dila. Sali. Ful. z Pau. de ca. in d. aut. q rem. z Pau. de ca. quē omnino vide in. d. §. inter locatorē. vbi inter cetera dicit, φ Bal. in. d. l. edem. meli' declarat istū arti. quā alius. idē etiā tenet Sali. in. ij. col. idē tz. d. Guar. hic. ¶ Ego teneo opi. Bar. hic, cū distinctione tñ quā magis perfecte posuit in. d. §. inter locatorē fm quā apparet solutio ad oīa in cōtrariū adducta qđ aut fuit factū pactū cū colono simplr de nō expellēdo eū: z tūc requirat lapsus bienij ad hoc vt pactū aliqd operet, in istis terminis pprie loquit. d. §. inter locatorē, qui. s. allegabat in oppositū. Aut vero nullū pactū fuit actū cū colono, et tūc aut colonus est absens, ita qđ non

a ¶ Vide omnino Bal. qui aliter z melius loqtur. Purp.

b ¶ An autē emphyteuta. adde Bal. in l. fi. in. §. fi. C. cōmunia de leg. z in. c. domino guerrā. in. §. si vasall'. in tit. hic finitur lex cōradi. in vsib. feud.

c ¶ Quod ēphyteuta puati. Adde Bar. in l. cum pater. in. §. j. de lega. ij. Bar. in l. ij. C. de iure ēphy. doc. in. c. potuit. de loca.

d ¶ Emphyteuta ecclesie. adde glo. in l. quero. §. ibi doc. ff. loc. Barba. in. c. potuit. de loca.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Adde q istō nō videt verum, nec hoc dicūt dicta iura.7 Pau. de cast.in.l.colonus, expresse t3 cōtrariū.7 vid q in simplici colono siue ecclesie siue puati habeat locum illa lex,et nō pdat melioramēta nec ob.authē.q rē.in corpore vñ sumitur, q2 loquit in colonis ecclesie ad lōgum tps.qui est similis emphyteute,l3 Jaso.id velit qd hic,sed puto qd male in colono simplici, Thomas Parpalia.

b ¶ Quid autem sit.Adde diffuse per Bertachi.de firmo i tracta.de gabellis 7 vecti.

c ¶ Nō puari posset Soc.ɔsi.clxx. col.ij.Deci.consi.cxxxviij.7 cōsi. clxiiij.Parp.

d ¶ Ad longū tēpus.Addō quod dicat tps,vid gl. ij.in.l.cū de in re vso.ff.de vsur.

e ¶ Vide aliā limitatione q ponit barba.consi.xl.ij. dubio.xiij.col. cū seq.in.j.vol. Tho.Parp.

f ¶ Adde Deci. cōsi.cxxviij.col. iij.Soc.ij.parte.ɔsi.clxvij.7 cōsi.cclxvj.Jaso.in auē.qui rē col.ij. C.de sac.san.ecc. Marsi.sing.xcv. Purp.

g ¶ Vide Phili. Deciū ɔsi.cxlvj. 7 Soc.ɔs.cxcvij. in.ij.col.Tho. Parpalia.

h ¶ Quid i feudo cēsuali.vid Cor. consil.xvi.lra.N. in.j.volu.Tho. Parpalia.

¶ Qd si feudatarius.adde gloss. fina.7 ibi doct.in c.constitutus.de reli.do.

reperitur:7 tūc etiā debet expectari bieniū.in his terminis p̄prie loquit.d.l.cū dñi horreorū.q̄ etiā allegabat in cōtrarium, qñ colonus est presens:7 tūc cū primū cessat soluere tpe debito:tūc stati pt expelli nedū a p̄senti vsu,sed et a tota ɔditiõe. d.l.edē. ¶ Ad idē facit:q2 si speciale est i colono ecclesie vt nō possit expelli nisi lapso biēnio:q2 perdit melioramēta,vt infra ꝓxime dicet. Itē speciale est vbi pactū est appositū de nō expellēdo.vt est tex.in.d.§.inter locatorē.qui est ad hoc sing.ſm Imo.7 Lud.in.l.vectigalia.§.j.ff.de publi.7 Imo.in.c.ꝓpter sterilitatē.in.xxiiij.7.xxvj.col.de loca.Itē speciale est vbi colonus est absens:vt est tex.in.d.l.cū dñi horreo.ū.ergo in cōtrariū est ius cōmune. ¶ Ad idē fortiter facit tex.in.d.l.vectigalia.§.j.tenēdo quēcūq3 intellectū gl.ibi ēt qd loquat in colono fisci:q2 nō potes dicere q ibi sit speciale in fisco,in q̄ nunq̄ presumit aliqd magis speciale q̄ in priuato:nisi expresse dicatur.l.itē veniūt.§.i priuatorū.7 ibi gl.ff.de peti.here.habet in l.j.C.e.quāuis Imo.in.d.l.vectigalia.§.j.rñdeat,qd ibi sit speciale fauore fisci:per no.in.d.l.j.7.ij.C.de priui.fis. ¶ Itē adde qd suprascriptā distinctionē Bar. etiā t3 Lud.ro.in.d.l.vectigalia.§.j. S3 aduerte,q2 ɔ solonē datā ad.d.§.inter locatorē. quā Bar.ibi 7 vbiq3 tenet,vr facere tex.hic circa mediū:7 in verbo pena opponēda.iuncto eo qd ex isto tex.no.Bal.in.ij.col. vbi no.qd appositio pene nō ampliat priuilegium contractū: vnde licet dñs promisit penā si expelleret,tñ nō intelligit per hoc ꝓmisisse qd nullo casu expelleret,vñ potest expellere si per continuum triennium emphyteuta nō soluit censum,sicut est in.d.§.inter locatorē.ſcdm eum.Et vide etiā qd dicit glo.hic in verbo opponēda.7 Sal.hic. Sed respōde vt dixi.s.in text. in octauo no. ¶ Restat solū rñdere ad.d.auē.q rem.7 ad.d.c. ꝓpter sterilitatē:vbi ecclesia cui magis fauet in abbreuiatiõe tpis nō tñ pōt expellere colonū ante bieniū:quātominꝰ priuatus:q2 rñdeo:qd in ecclia ideo statutum est tps bienij ad colonū expellendū:q2 tractat de grauiori preiudicio:nā colonꝰ ecclesie cadēs pdit q̄cunq3 melioramēta.vt dictis iuribꝰ.a Secus in colono priuati:q cadens nō perdit melioramēta.vt.s. dixi in tex.in.vij.no. ¶ Sed p pleniori 7 pfectiori intelligen-

38 tia,aduerte quod ɔ cōem opi.vr stringere ratio.† Nā de iure cessante pacto cōsuetudine:clarū est qd solutio pēsionis debet fieri in fi.termini,vt est gl.7 ibi doct.in.l.edē.in fi.C.loca.facit qd habet in.l.qui hoc anno.ff.de ver.ob.videt ergo qd nō debeat dici in mora cōductor ante finē termini:cum interim videt habere exceptionem.l.j.in fi.ff.quādo dies lega.ce.7.l.lecta ff.si cer.pet.p cōsequēs vr qd non debet posse expelli:licet non soluat pensionē ante finē termini. Facit bene text.in.l.sed addes.§.si quis cum in annū.ff.loca. ¶ Et si tu intelligas,qd si lapsum esset biennium:tunc posset expelli ꝓpter locationē finitā:qd sic nō esset tunc tractādū an posset expelli ratione solutionis nō facte:q2 ēt si soluisset,ex quo finita est locatio posset expelli,vt est gl.in.d.l.edē.in gl.fi.in fi. Istam difficultatem l3 nō ita bñ tangit solus Jo.de imo.in.c.ꝓpter sterilitatem.in xxvj.col.de loca.7 dicit qd nec gl.nec doc.istud tāgunt.Et respondet duplicē viam posse ɔsiderari,respectu locatoris.vna est,si vult agere ad pēsionē,7 nō pōt:nisi ad finem termini. Rō q2 prius debet locator impleuisse contractū ex parte sua:7 sic patientiā prestitisse ipsi cōductori per tēpus locationis.l.iulianꝰ.§.offerri.ff.de act.emp. Alia via est:si vult expellere ɔductorē:q2 ad reqsitionē eius nō soluit integrā pēsionē:7 tūc videt q ista via possit vti etiā ante fi.termini.p ea que habētur in.d.l.edē.a cōtrario sensu.Adde qd pro ista distinctione bene facit tex.in.l.vectigalia.§.j.ff.de publica. Ista respōsio,vt etiā dicit Imo.nō videt bona:q2 si conductor nō tenetur soluere nisi in fi.termini vt dictum est,ergo nō videt esse in mora non soluēdo,7 p cōsequēs nō vr q sit iusta causa expellendi,si ante terminum non soluit. Alio modo conat rñdere Imo.p̄dicte difficultati,sed nihil est. ¶ Ego aūt aliter rñdeo:7 dico quod doct.loquunt qñ qs cōduxit ad plures annos,puta quatuor vel quinq3.quo casu in fi.primi anni tenet soluere:7 sic successiue.7 declarat Bar.in.l.si seruus cōis meus.§.fin.ff.de stip.ser. vñ si nō soluit in fine primi anni:qñ est in mora pōt statim expelli a tota cōductiõe totiꝰ tpis. Ista est ꝓprie mēs 7 intētio doc.7 sic cessat p̄dicta difficultas. S3 in vno āno tātū nō posset pcedere:q2 nō posset dici in mora añ fi.anni.7 finito anno tūc expellit:q2 esset finita locatio,etiā si voluisset vt p̄dixi,nisi alr actū esset de solnēdo.Et ita inuenio tenere Sal.in.d.l.edē. in pen.col. Est verū qd Bal.ibi in.j.col.aliter rñdet sed nō pla-

39 cet. ¶ Predicta pcedūt in colono simplici:† qd autē in colono seu conductore ad longum tēpus? Ange.no.in.d.§.scire autē.in auē.de non alie.dicit se putare qd idē sit in eo quod in emphyteuta:qd reqrat trieniū.s.qd triennio cessauit ad hoc vt possit repelli:q2 ſcdm eā eadē in eo est ratio que in emphyteuta:nā ideo in emphyteuta statutū est tps trienij:vt añ expelli nō possit:q2 emphyteuta h3 ius in re:de cuiꝰ priuatione agit:colonꝰ autē simplex nullum ius habet.hanc rationē ponit Bal.in.d.auē.q rē.cū ergo colonus seu cōductor ad longū tēpus dicat habere idē ius in re.l.j.§.q in perpetuū.ff.si ager vecti.vel emphy.pe.7 in.l.i.§.qd aūt.7 ibi gl.7 Bar.ff.de superfi.7 cōsequēter in eo sit eadē rō q̄ in emphyteuta:ergo ita i eo reqret trienium sicut in ēphyteuta.dicit tñ An se nescire legem de hoc:addo qd idē t3.d.Abb.Pan.in.d.c.propter sterilitatē.in vlt.no.7 Raph.Fulg.in auē.q rē.Idē ēt sensit Bar.in.l. vectigalia.in.§.j.ff.de publica.Idē t3 do.Anto.de but.in.d.c. ꝓpter sterilitatē.7 ibidē Imo.in.xxv.col.7 seq.Bal.in.c.litere.in.ij.col.de dila.7 in.c.q̄relā.in fi.de iureiur.7 in.c.si cautio.in pe.col.vbi vide.de fi.instr.Alexā.in cōsi.cccc.incip.viso pcessu cause vertētis inter dñam Luciā.in pe.col.i fi.7 seq.vbi ad hoc allegat Bal.in.l.edē.circa.j.7.ij.co.C.loca.quāuis ɔriū sub dubio forte dicat Imo.posse attētari:in.l.vectigalia.§.j.ff.de publica.sed nihil allegat. ¶ Quid aūt sit b in ɔductore vectigalis an statim qd cessat soluere possit expelli,dicite vt p gl.Bar to.7 Imo.in.d.l.vectigalia.§.j.7 Bal.in.d.l.edē.Bal.7 Cy.i.l.

40 s.si pp pub.pēsi.7 Lud.ro.in.l.cōmissa.ff.de publica. ¶ † Ex p̄dictis ergo stāt tres conclusiones.Pria est:qd emphyteuta priuati cessans triēnio a solutiõe canonis,pōt puari:ēphyteuta aūt ecclie biēnio:7 simplex colonus statim.de q̄ materia habet ēt p doc.in.c.ꝓpter sterilitatē.extra de loca.7 in.c.fin.de cā pos.7 proprie.7 plenius in.c.peruenit.extra de censi.tangit in.d.auē.q rem.7 per Ang.7 alios in auē.de nō alie.in.§.scire autē. ¶ Iuxta has cōclusiões necessario se offerūt plures.q.7 prio qd in colono seu conductore ad longū tempus: de hoc statim dixi. Scdo quid in conductore vectiga.publici.de hoc

41 etiā statim est dictū. ¶ † Tertio q̄ro qd in cēsuario:nunquid illud qd est dictū in emphyteuta priuati cessante triennio vel in ecclesia cessante biēnio,habeat locū i cēsuali:7 qd sit 7 quid differat ab ēphyteuta,dixi in.l.j.in gl.iiij.in vlt.q.s.e. Sol.dicite no.qd nō:p.c.cōstitutꝰ.cū gl.7 ibi Inn.in vlt.sua glo.extra de reli.do.imo si cessaret per mille annos:qd nūq̄ solueret censum nō propterea priuari posset c a iure suo. Et ratio est,q2 in censuarium transfert qcquid iuris est penes concedentē:in emphyteutam aūt nō transfert illud ius quod est penes concedētē imo penes eū remanet:7 ꝓpterea pōt emphyteutā cessantē expellere.istud idē Imo.in.c.ad audiētiā.in.ij.col.extra de reb.eccl.nō alie.vbi magnū festū facit de hoc dicto:7 dicit ꝑpetuo tenēdū mēti:q2 quotidie cōtingit in facto.istud idē tenet Jo.fab.hic,in.j.col.7 in.§.adeo.in penul.col.institu.loca. Bal.in auē.ei q.in.xi.col.in ver.pone qd ex cōfessiõe pricipis. C.de bo.auē.iudi.pos.Istud idē t3 consulendo Rapha.cu.in quodā consi.incipi.prelatus certe ecclie cū consensu 7c.Et ex hoc habetis secundā limitationem ad hunc tex.7 ad p̄dictas

d cōclusiones,q2 primā dixi.s.in cōductore ad lōgū tps d. Istō

e tū de re cēsuali limitat e Bal.in ti.de pa.constan.in.xxix.col. in ver.psoluere fictū.qñ prestaret census de re ꝓpria,vt est ꝓprie cēsus.secꝰ si solueret in recognitionē dñij existētis penes illū cui solui debet:q2 tūc nō soluendo censum tempore a iure statuto,pderet dñiū qd haberet in re,7 ita etiā i his terminis

f loquunt p̄fati doct. ¶ Ad istaz addite f 7 nunq̄ a memoria deleat:illud qd fortius 7 singularius voluit Alber.hic,in.viij. col.in ver.quid de qõne a me quesita per quendam priorē 7c.

42 † vbi tenet,q si nō apparet:an aliqs esset emphyteuta,an censuarius,an quomodo,qd nunq̄ ex cessatione solutiõis cuiuscūq3

g tpis caderet a iure suo.g Et ita p hoc dicit se alr de facto rñdisse cuidā dño priori cuiusdā monasterij,cum in eiꝰ instrumentis repertum fuisset vnum instrumētum in quo continebat quod titius promisit dare omni anno ipsi monasterio vnū saccum frumenti pro quodā fundo:nūqd iste ex cessatiõe solutionis biēnij poterit expelli:dīt se rñdisse q non:ex quo non cōstat istum esse emphyteutam,vel colonum,vel quomodo. Motus inter cetera precipue ex nota.p gl.7 Inn.in.d.c.constitutus.7 ad hoc vide que dicā infra in.vij.q. ¶ Contra tamen hoc multum faciunt q̄ dicturus sum.j.in gl.magna,in verbo repellere. in vlt.q.gl. ¶ Et ex hoc habetis notare tertiam limitationem

43 ad hunc tex.7 predictas conclusiones. ¶ † Quarto q̄ro qd h

h in feudo nunquid ista lex habeat locū in vasallo seu fundatario:vt cessaret triennio a solutione eius qd debet,possit priuari feudo. Bal.i n.c.si duobus.extra de iudi.dicit quod si feudata

i rium i seu vasallus cessauerit per solū biennium quod potest priuari feudo:7 dicit qd in vsibus feudorum non est hoc expressum,subijciens hoc esse multum notandum:q2 alias fuit inter rogatus de hoc.Et subijcit quod quidā dicant quod sufficit annꝰ 7 dies,7 male ſm eū.Adde Bal.idem tenentē in.c.que in ecclesiarum.de constit.in.v.col.vbi dicit qd istud est singulare

dictam

dictum Inn.in.c.ad apostolice.de re iud.in.vj.Et qd p eo est tex.vnicus in lib.feudorū in tit.q̄ fuit prima cā benefi.amit.in versi.s3 est alia iustior cā:cui nec apollo rñdet nec xps. Item tenet Bal.in.c.si cautio.in pe.col.de fi.instr.Joan.vero de imol.

a melius in.c.ij.in.xx.col.extra de feudis cōtrariū a expresse tenuit:volēs qd ista.l.nō habeat locū in feudo:q2 etiā si vasallus cessaret per mille annos soluere:non tñ posset expelli: a feudo: istud idē t3 Jo.fab.hic.in vlti.col.alleg.c.de quarta extra de p̄scri.ad apostolice.de re iur.in sexto.iuncta cle.pastoralis.e.tit. ¶ Adde qd hoc idē in terminis:qd vasallꝰ vl feudatariꝰ et si cessauerit p triēniū a solutiõe:nō tñ feudū pdāt:t3 Spe.i.d.§. nūc aliqua.in ver.lxxxv.de quo ēt vide Lud.ro.idē tenentē in l.j.§.j.ff.de publica.Adde qd idē t3 Hem.quem vide in.d.c.ad apostolice.§.s3 l3 in notabilibus.7 melius in gl.in vbo 7 nonē annos.in vlti.colū.Jā.alua.in.c.i.§.s3 nec alia.in.iij.col.q̄ fuerit p̄ria cā bñfi.Jo.an.in.d.§.nūc aliqua.sup dicto ver.cxxv.dñs Car.in.d.c.potuit.vbi refert se ita cōsuluisse.Alex.i cōsi.cxl.lt.

b iij.b incipiēte viso themate suprascripto.Et de isto articulo vide etiā do.Mar.Laud.in.e.l.in prin.in.iij.col.7 seq.qui feu.da re pos.Et de eo dixi pleniꝰ infra in p̄ludij sfeudorū.Et ex hoc habetis notare quartā notabilē limitationē ad hūc tex.7 p̄di-

44 ctas ɔclusiões. ¶ † Quinto q̄ro:qd in eo q emit fructꝰ nascituros ex tali feudo:p certa annua quātitate:an quantitate illa nō soluta statim possit expelli sicut colonꝰ:dicite vt p Bal.i.l. edē.in.v.col i ver.sed qd de eo.s.locati iūctis no.p Bar.i.l.co

45 tē ferro.§.q maximo.in.ij.col.ff.d publica. ¶ † Sexto q̄ro nūqd gñaliter sit verū in quacūq3 materia:qd per cessationē solutionis pēsionis res incidat in ɔmissum:puta in legato annuo vel in aliqua eleemosina annua relicta ecclie:de hoc dicite,vt p Host.in ti.de loca.i.§.fi.7 p Spe.in.d.§.nūc aliqua.ver.lxxxv. ¶ Septimo q̄ro de pulchra 7 vtili qõne. Pone aliqs testator in testamēto suo reliquit vnū modiū frumēti annuatim soluendū Titio sup tali fundo:heredes cessarūt in solutione canonis p triēniū:nūqd habeat locū pena huiꝰ.l.vt posset priuari iure illius feudi.Spec.in.d.§.nūc aliqua.in ver.lxxvj.ad quē simplr se remittit de hac.q.Alb.hic:in.x.col.tāgit hāc.q.s3 nō directo in terminis supra formatis:nā ibi q̄rit Spe.nunqd tales heredes poterūt alienare hunc fundū irrequisito prius cōsensu istius Titij.7 distinguit:aut illud modium frumenti relictum super illo fundo est relictu3 ad tps: puta vsq3 ad.x.ann. 7 tunc fundus nō est obligatus:7 sic alienari potest sine cōsensu istius Titij.allegat ad hoc in arg.l.qdaz testamēto.§.j.7.l. nihil.j.rñso.ff.de le.j.7.l.caius seius.ff.de annu.leg.Si vero sit relictum in ꝑpetuū,7 tūc fundus sit obligatus l hactenus.ff. de vsuf. In dubio autē qñ tale relictū esset factū nō priuato:s3 ecclesie:fauore ecclesie cēseretur factū in ꝑpetuū.l.annua.in fin. ff.de annu.leg.7 sic Spe.nō tāgit directo hāc.q.ꝓpositā de heredibꝰ cessantibus triēnio soluere:an pñt iure illius fundi priuari.sed tāgit an illi heredes possint hunc fundum alienare sine cōsensu huius Titij:bñ verū est qd ista duo vident equiparari in.d.c.potuit.cessare a solutione:vel alienare sine consensu dñi:tñ vt.s.dixi in tex.in.iij no.maius est delictū alienātis sine cōsensu dñi:7 sic delinquētis faciēdo:quam cessantis soluere:7 sic delinquēti omittēdo:7 ideo nō videt bene tuta argumentatio. Ipse idē Spe.in.d.§.nunc aliqua.in ver.cxviij.ad hunc for-

c mat istā.q.qñ testator:c relinquit vnū saccum frumenti sup tali fundo:an heredes possint ipsum fundū alienare sine cōsensu eiꝰ cui relinquit,7 ibi Jo.an.in addi.Spe.refert qd ista.q.alr fuit Parme:7 cōcludit Spe.qd sic:vnde in terminis.s.formatis nihil habetis decisum. ¶ Puto sic posse cōcludi:quod si q̄rat an talis fundus possit alienari sine cōsensu illiꝰ Titij q2 testator dicēdo lego frumentu3 super tali fundo Titio,dicit illum fundum ad hoc obligare:q2 tñ est dicere relinquo.x.sup tali fundo:quātū est dicere obligo ipm fundū.ita notabiliter tenet Bar.in.l.fundus quē.ff.de ann.leg.7 in.l.codicillis.instituto filio:vbi tex.ff.de leg.ij.ponit late 7 notabiliter Jo.fab.in §.itē seruiana.in vlti.col.insti.de ac.7 ibi per eū:an sit differētia dicere relinquo sup tali fundo cētū:an dicere relinquo cētū ex tali fundo:nō tñ dico qd heredes alienātes propterea cadāt a iure suo.Sed per illa verba cū fundus sit obligatꝰ ista obligatio realis sequitur ad quēcunq3 fundus perueniat: qd nō esset si esset personalis obligatio heredū:q fundū non imitat.l.si.cu3

d fi.ff.de ɔh.emp.7 in.l.j.§.si heres pcepto fundo.ff.ad treb.d Si aūt q̄rat nunqd tales heredes cessantes triennio soluere: propterea cadant a iure suo:dicēdū est qd nō per ea que dixi.s.in iiij.q.7 ita videt tenere Albe.hic:in.x.colū.Et ex hoc habetis quartā limitationem ad hunc tex.7 ad predictas cōclusiones,

46 ¶ † Octauo q̄ro de pulchra.q.pone ecclesia concessit fundu3 in emphyteusim perpetuā simpliciter:deinde interpellato emphyteuta qd solueret,fecit eū in iudicio citari pro canone soluendo,quāto tēpore emphyteuta in iudicio citatꝰ qd soluat priuabit:an tūc ēt requirat biennū:q2 supradicte cōclusiones a procedūt qñ emphyteuta nūq̄ fuit interpellatus qd solueret vel solū fuit extraiudicialiter requisitus in hoc pūcto. Ang.singulr tenet alibi tactum inuenio in.l.locorū domini.C.de omni agro deser.li.xi.tenuit mirabiliter qd si ecclia fecerit citari emphyteutā suum qd solueret:q ɔ tūc sufficit cursus sex mēsiū:7 sic post sex mēses poterit emphyteuta citatꝰ expelli. Motus per illū tex.hoc mō inducēdo:nā res publica 7 ecclia equiparatur.l.respublica.cū gl.s.ex qui.cau.maio.no.in fi.s.de sac.san. ecc.sed si est in republica qd tributarius reipublice citatus in b iudicio qd soluat tributum,si cessauerit per sex menses potest priuari dñio,7 quocūq3 iure q h3 in re tributaria:ergo idē dicemus in ecclesia,q̄ fecit citari in iudicio suum emphyteutā ad soluēdū:7 si istud dictū est verū habetis ex eo quintā singularē limitationē ad predictas conclusiones:tñ istud dictum nō teneo:q2 est cōtra generalitatē.d.c.potuit.7.d.auē.q rē.7.§.

e scire aūt.i authētico de nō ali. ¶ Nec aliud facit.d.l.locorū.e p quā solū se mouet Ange.q2 nihil ad ꝓpositū.Nā vt ibi dicit Bar.in.l.q agros.eo.ti ille tex.loquit in deserēte agrū tributariū:qui vbi alr si staret per biēniū ad soluendū priuaret dominio ipsius agri.d.l.q agros.certe si per edicta fuerit citatus,et sit cōtumax.per lapsum sex mensiū priuat dñio ipsiꝰ agri.d.l. locorū vñ qd nūc ad ꝓpositū nostrum:quia nō loquimur in emphyteuta deserēte feudū emphyteuticum:sed solū in ēphy-

f teuta q citatus cessat soluere.f Ulr rñdēdo in forma dicit qd c ille text.loquitur de tributario deserente agrū tributariū 7 etiā cessante soluere post citationē:7 sic in quo duo cōcurrūt. Nos aūt loquimur in emphyteuta qui solū cessat:7 nō deserit d rē emphyteuticā,7 sic in quo vnū tātū cōcurrit:vñ ille tex.nihil ad ꝓpositū:7 sic sto cū gñalitate iurium preallegatorum:tñ authoritas Ang.est magna,maxime cū nō habeat ɔdicētē.7

47 iō eiꝰ dictū notat. ¶ † Nono q̄ro qd in eo q accepit g rem in

g emphyteusim,7 ꝓmisit certā annuā pēsionē,quā iurauit soluere. Nūquid ꝓpter iuramētū eo nō soluēte possit statim expelli, an vero in emphyteuta ecclie reqrat biēniū,7 alterius priuati reqrat triēniū. In hoc pūcto Bal.sing.in.c.q̄rela p illū text.cū glo.7 ibi traditis p doc.extra de iureiu.remit.mirabilr,qd ꝓpter iuramētū statim eo nō soluēte possit expelli:cū sit piurꝰ, 7 per oē ius qd h3 in re:nisi ſcdm eū paupertas istum excusa-

h ret:q2 tūc nō esset piurꝰ:iuxta.c.breui.extra de iureiu.h ponit Bar.in.l.qd te.ff.si cert.pe.cū concor.ibi tradi consuetis:7 ad e hoc vide etiā Bal.in.c.litere.in.ij.col.de dilati.Et si hoc dictū est verū,ex eo habetis notare sextā sing limitationē ad hunc tex.7 p̄dictas cōclusiões. ¶ Tñ l3 nō inueniā ɔ dicentē:videt hoc dictū nō esse verū cū habeamꝰ regulā,qd iurm interpositū in aliq actu intelligat,7 regulet ſcdm naturā illiꝰ actus sup quo interponitur.7 recipiat oēs alias cōdōnes quas ille actꝰ de sui natura h3:vt est in l.fi.ibi p oēs s.de nō nu.pe.ergo istō iurm ꝓmissiõis de soluēdo canonē appositū in hoc ɔctu emphyteutico:intelligit ſcdm naturam ipsius contractus:vt ita demū efficiat periurus si triennio cessauerit:ergo non ante est periurus,nec ante d3 priuari:7 per consequēs nō ob.d.c.q̄relā. Tene opi.Bal.7 adde qd idē qd Bal.t3 Alex.i cōsi.lxxxv. inci.nō puto id d quo q̄rit 7c.li.i.7 ibi ad hoc bñ i ducit l.si qs maior.C.de trās.7 aliud fundamētū:de quo ibi per eū.dixi de

48 hoc pūcto pleniꝰ i.d.l.si qs maior.vbi v de. ¶ † Decio q̄ro q2 dictū est q ēphyteuta ecclie cessans biēnio soluere,pōt priuari,7 qd iuris sit si ipsa ecclia habeat emphyteusim a priuato,7 nō soluat,nūqd cadat a iure suo,7 possit priuari. ¶ In f paucis dicite q sic.gl.est no.i dicta auē.q rē.s.de sac.san ecc.7 Bal.in.l.pl3.eo ti.7 gl.in.d.c.potuit.7 Jac.alua.in.c.j.in.§.j.in j.q.de alie.feu.7 ibi Bal.in prin.illius ti.in.iij.col.ver.q̄ro nūqd ecclesia.idē t3.d.Ant.de but.in.d.c.potuit.vbi plene hunc passum examinat in.c.cōstitutus.post gl.7 doc.ibi,extra de reli.domi.quicquid dixerit ibi Jo.an.tenēs,qd hoc nō h3 locū g quātū ad ipsam ecclesiā:vt ipsa ecclesia ꝑpetuo repellat a iure emphyteutico:sed bene prelatus cessans repelletur pro toto tempore vite sue:iuxta.c.fi.de capitulis cōra.in vsi.feu.vbi simile dicitur in feudo:7 idē qd supra qd ecclesia sic esset a solutione priuari possit:t3 Spec.in.§.nunc aliqua.in versi.xiiij.et seq.vbi etiā dicit idē esse in minore:7 idē etiā est in ciuitate secundū eum in versi.xvij.7 idē oibꝰ istis t3 Marti.de fano in suo tractatu p̄sentis titu.in versi.viij.q̄ritur quid si minor 7c. 7 Bal.in addi.Spe.in titu.de locato.in.x.col.in prin.7 iō etiā h dicit idē esse in hereditate iacēte.Et idē etiā in p̄dictis tenuit Jo.fa.hic:quamuis Bal.in.l.si tutoris.C.de admi.tu.teneat qd ipo iure nō currat minori tēpus ad soluendum canonem: de quo etiā per Alb.hic.in.xi.col.vbi etiā p eū quid ecclesia:7 per Inn.in.d.c.propter sterilitatē.circa fi.extra de locato.in fi.

a ¶ Cōtrariū.idē Alex.vbi limitat lib.v.cōsil.v.parte.j.7 cōsil.ix.col. iij.eo.lib. Quod āpliat not.Deci. in vasallo ecclesie cōsilio.cxxxviij. col.ij.

b ¶ Adde q istō consi.Alexan.est in.iij.volu.7 vide eundem cōsil.xi. in fin.ij.column.in v.volumi.Et ab. cōsil.cxij.incipiē. nominatis.in.vj. colum.7 Jac.in tractatu feudo. ver.7 cum pacto, q dicti vasalli p̄stent.fol.7. Thomas. Parpalia.

c ¶ Quādo testator.Adde doct.i l.fi.C.de loc.

d ¶ Idē vult Jo. ferra.in ti.forma libelli quo agitur ad ficti prestationem.in fi.colum. optime facit qd vult Pet.Ja.in tit.de actio.in rē p re emphy.que cadit in commissum.circa finem. Thomas. Parpalia.

e ¶ Vide Alexā. in apostil.in.d.l. locorum.vbi istō idem sequitur 7 Barba.in.c.quoniā frequenter.in §.porro.in.xvj. colum.extra vt lite non contesta. Alar.corse.in singu.xcvj.alias in litera e.in reperi. versi.emphyteuta.7 in repe.rub. extra de iure nostra.in.xij.priui. iuramenti. Tho.Parpalia

f ¶ Vide Barba. i.c.potuit.i.j.co. extra lo.clareidē tenet se corrigēs Thomas Parpalia.

g ¶ Quid in eo q accepit.addō B. in.c.litere.ɔ dila. 7 Barba.i.c.potuit.de loc.Ale. de imo.ɔsi.cxxvj.inci.non puto id de quo queritur.in.j.volu.

h ☞ Adde deciū in.c.ij.iij.no.d resci.Jas.i.l.si qs maior.co.ij.s.d transact.

Universidad de Deusto Biblioteca

Sed aduerte:q; gl.quã,ś.allegaui in.d.auť.q rẽ.ꝑprie loquit qũ ecclesia habebat ab alia ecclesiã emphyteusim:nõ qñ a priuato.Et vide ibi Sal.de isto articulo:qui ẽt mirabiliter tz qõ isto casu nõ sufficiat bienniũ:ſz triennũ regrať.Bal.ibi post antiq̃s tz cõtrariũ.Et fortius tenet Spe.z Jo.an.in.d.ś.nũc aliqua.in ver.ɣɣ.quos videas p te. ¶ Undecimo ḡro iuxta ꝑrimã precedẽtẽ.q.nunqd ecclesia minor z ciuitas ꝺ quo currit tẽpus soluẽdi canonẽ.saltẽ habeat restitutionẽ in integrũ z maxime qñ eorũ admnistratores nõ essent soluendo:z intra quãtũ tẽs possint restitutionẽ petere.Sol.dicite qõ debẽt restitui ſm Spe.z Jo.and.d.ś.nũc aliqua.ver.ɣv.ad qõ vide Bar.in.l.iperatores.ff.de publica.z debebũt restitui itra quãdriẽniũ post tẽs lapsum soluẽdi ſm Spe.i.d.ś.nũc aliq̃. ver.ɣvi.z ad hoc vide Bart.z doc.in auť.quas actiones.ś.de sac.san.ecc.Lud.in cõsi.ccccvij.inci.cũ ꝓsupponat ꝑ terra prati.zc. ¶ Duodecimo iuxta has decisiões ḡro:q; vidim⁹ qõ ẽt ipa ecclia q̃ hꝫ emphyteusim:si cessat soluere põt ꝓtiuari: intra quãtũ tẽs potent priuari nũqd regrať triẽniũ,an bienniũ sufficiat:z sic nũqd in hac cessatiõe ꝯsyderabit triẽniũ vel bieniũ.i ꝭ Spe.i.d.ś.nũc aliqua.ɣ.ɣɣ.tenuit qõ sufficiat solũ bieniũ:ad ꝭ vt sit par cũ ipso ꝑuato absente ab ipsa ecclia:i qua lapso biẽnio põt ꝓtiuari:z idẽ etiã tz ipse Spe.ibidẽ i ɣ. ɣv. ¶ Cõtrariũ z meli⁹ qõ imo regrať triẽniũ:tenuit Joã.an. in.d.ɣś.ɣɣ.z Sal.hic:ad fi.in pe.q.z ꝓtime referã in seq.q. istud puto verius:ne illud qõ in fauorẽ ecclesie est inductũ:vt ei⁹ emphyteuta p cessationẽ solius biennij possit priuari:retorqueaꝫ ꝺ ipam ecclesiã:qõ fieri nõ ꝺz.l.qõ fauoreꝫ.cũ si.ś.de legi. ¶ Tertiodecimo ḡro † qd si ecclia succesſerit priuato q dederat rẽ in emphyteusim:an regrať cessatio triẽnij:ad hoc vt emphyteuta possit expelli:vt sic ecclia vtať iure priuati in cui⁹ locũ succesſit:an ꝺo sufficiat bieniũ:istã.q.mouet Salihic ad fi.in pe.q.z tz ꝯclusiue.quãuis nõ clare loquať:qõ ꝑ eo tpe quo res fuit in iure z dño ipsi⁹ priuati:attenderet triẽniũ: ꝑo eo vero tpe quo fuit in dño ecclie:attenderet bienniũ et sic si emphyteuta cessauerit ꝑ vnũ annũ cũ dimidio tpe q̃ res erat in dño priuati:z postea cessauerit ꝑ mediũ annũ postquã res fuit ecclesie:nõ poterit priuari tanq̃ dicať bienio cessasse: q;ille annus cũ dimidio nõ fuit nisi media ps tpis:q̃ in priuato requirit:vnde necesse erit qõ cessauerit ꝑ vnũ annum:z sic ꝑ mediũ tẽs qõ in ecclia requrit.z ista media tẽpora simul iuncta bene postea sufficient,ad hoc vt talis emphyteuta possit p ecclesiã priuari.Addo tz Sal.nõ alleget Barb.ita distinguẽtẽ in auť.ꝙs actiões.ad fi.ś.de sac.san.ecc.cũ quo ẽt ibi Bal.z oẽs alĳ transeũt. ¶ Quartodecimo ponẽ:aliqs dedit rẽ in ẽphyteusim:pacto expresso ꝑ sibi fiat quolibet mẽse solutio pensionis:nunqd tũc ad hoc vt iste cessans soluere possit expelli:exꝑectabunt tres menses:an vero semp requirek triẽniũ. Jn hoc Spe.mirabiliter in.ś.nũc aliqua.i ver.lxxxviij.decidit debere duplicari istud tempus:vt ibi aĳs quando fienda esset solutio in fine anni:tres ãni requirunt:nũc tres mẽses nõ sufficiant:sed duplicek:vt sic sex menses requirant,motus ꝑ tex. in.l.fi.sic.ff.quẽad.seruit.amit.z.l.fin.ś.de serui.z cũ eo simplr tenet Joã.fab.in vlti.col.Et si istud est verũ:ex eo habetis no tare septimã limitationẽ ad ꝓdictas cõclusiones. ¶ Cõtrariũ z meli⁹ tz ibi Jo.an.in addi.qõ imo semp reqrať triennũ.Nec obstant cõtraria:q; loquunt de ꝓscribenda libertate contra seruitutẽ:hic aũt loqmur de ꝑna pueniẽte ex cessatione solutionis. ¶ Cõfirmo hãc partẽ:qr de iure cõi qñ aliud pactũ nõ interuenit.solutio tota dz fieri ꝑ tres vices.l.placuit.C.de colla.fun.patrimo.lib.xj.z firmat ipsemet Spec.l.d.ś.nunc aliqua.ɣ.l.ɣxviij.z tñ nõ ꝓpterea mutať istud tẽs triẽniũ:de ꝭ tñ an.d.l.placuit.loquať in casu speciali:an gñaliter ꝑcedat in quocũqꝫ emphyteuta,dicẽ.ś.in gl.peñ.i verbo cautũ est. ad fi. vbi glo.tãgit. ¶ Quintodecimo quero: pone emphyteuta accepit in emphyteusim rẽ magni ꝑcij:puta vnũ castrũ cũ pol sessiõib⁹ circũiacẽtib⁹: exburſata ꝓncipio magna qũãtitate pecunie:deinde cõstituit se soluturum annuatim vnum denariũ noie pensionis:qui ꝛtractus est validus:ꝓnt declarani in.l. j.in euidẽtialib⁹:deinde cessauit triẽnio in solutiõe isti⁹ denationẽ tã modice pẽsionis ꝑdat rẽ tanti ꝑcij. ¶ So.dicite⁹ paucis qõ ſic:ita tz gl.ozdi in auť.q rẽ.ś.de sac.sanc.ec.quã sequũtur ibi Bar.Bal.z ceteri.idẽ tz Bal.in.l.cũ allegans.in.vij.opo.ś.de vſur.z in rub.ś.de cõtrab.emp.in.ɛ.oppo.z i.l.quãnis.pillũ tex.ff de cõdi.z demon.vide ommino alex.in cõsi.cv. li.iij.inci.magnifice ꝓtoz.in.vij.co.ad fi.z toto sequẽti:cũ ꝛoz, ꝑ eũ allegatis.z vide q̃ dicã late.ť.in ꝑq.q. ¶ Sextodecimo quero de quotidiana z vtili questione.Pone qõ emphyteuta soluit partem canonis:deinde in alia parte cessanit ꝑ triẽniũ:ꝑ puta debebat soluere.x.annua:z soluit qnqꝫ tñ:nunqd ĩ, totũ poterit expelli a re emphyteuta,an vero ꝑ parte tãtũ.Spe.in.d.ś.nũc aliqua.in ver.ɣɣix.late examinat hãc.q.z multa in eã allegat ad partes hincinde:ibidẽ etiã Jo.and.in addi.addit multa alia iura. Finaliter cõcludit Spe.qõ ꝑ cessationem solutiõis ptis possit in totũ expelli,nisi ꝓpter pauptatẽ cessauerit a solueꝺo q:tũc i nihilocadat:qñ ꝑat fit soluere,z ita ibi videk trãfire Joã.an.in addi. ¶ Ipse vero Spe.in ver. si.seq.qui est.ɣɣɣ.tenet cõtrariũ,qõ tãtũ in parte cadat,z mitrãdũ est qõ Spe.sic festinanter sibi fuerit ꝛtrari⁹.6 ¶ Tñ ꝑcedẽs opi.est magis cõis,z eã teneo,qõ in totũ cadat:z ita cõsuluit Old.Lau.in cõsi.ɣɣix.idẽ tenet Bal.in rub.ś.de Zhen. emp.in.ɛ.q.z Alb.in.d.auť.q rẽ.idẽ tz Jmo.in.d.c.potuit.in ɣɣix.col.idẽ tenet Jmo.z ibi rñdet ad oĩa iura allegata in cõtrariũ,maxime per Spe.z Jo.an.in.d.ver.ɣɣix. ¶ Et ibidem et subdit notabiliter Jmo.† qõ si emphyteuta promisisset pe in parte tñ,qõ mhilomin⁹ incidit in totã penã,istud idem qõ tũ ꝓuiari,tz Sal.istud plene disputãs i auť.ꝑpetua.ś.de sac. z ibi Paul.de ca.in.l.in executiõe.ś.ꝑ parte.ff.de ver.ob. nũmo:qõ posset expelli,disputauimus in.d.auť.qui rẽ. ¶ Et ad hãc partẽ adde notabilẽ glo.in.l.res bona.ff.de Zhẽ.emp.q tuta fuerit soluta pecunia:qõ res sit empta,qõ si vn⁹ sol⁹ nũmus desit solui,res erit empta. ¶ Limita tñ hãc conclusionẽ ꝑcedere nisi ꝑ errorẽ minus fuerit solutũ:ꝑ text.notabilẽ in.l. ẽuis rõnes.ff.de cõd.z demõ.quã ad ꝭ reputat sing.bal.i.l.ꝑ limitare ſm Spe.in.d.ɣś.ɣɣix.qñ ꝑpter paupertatẽ cessasset soluere,z facit qõ dicã.ť.in seq.q.in tertia limitatiõe:qõ tñ nõ est sine dubio,z ꝑdet ab illo puncto,an difficultas excusẽt a mora vel a pena:de quo ꝑ Bart.in.l.cõtinuus.in.ś.illud.ff.de ver.ob.z i.l.qõ te.ff.si cer.pe.Et ad istã ꝓcipalẽ.q.vió tex.gl. ff.de pig.act.z in.l.luci⁹ tit⁹.ff.ò act.em.z qõ habeť i.l.si fu⁹. aũt si in inglino vel cõductore,qui totã pensionẽ soluit ꝓter vnũ nũmũ,vide Bal.decidentẽ qõ nõ:in.l.edem.circa mediũ. ver.sed pone locaui.ś.loca.ad istã etiam vide qõ mirabiliter z singulariter voluit Bal.in.l.cũ sit.ť.de sepul.vio.vbi voluit ꝙ illa regula q nõ hꝫ in ere luat in corꝓore:iuxta.l.fi.cum simi.ff. de in ius vocã.ꝑcedat etiã si reus possit soluere totã penã exce ꝑto vno denario.Et ad istã ẽt qõnẽ.vide qõ dicam infra in seqũẽti qõne.itẽ vide qõ dicã in.l.ś.ť.eo.in illa qõne que est.xiij. qsito dño cadat in totũ. ¶ † Decimoseptimo ḡro pone ẽphyteuta decessit relictis pluribꝰ hꝫdib⁹,quorũ alter soluit canonem ꝑ parte sua.alter vero nõ:timo cessauit ꝑ totũ triennũ ri ꝑ pte sua ille q cessauit soluere.gl.ozd,i.l.cõi diuiduõdo.in.ɣ. in ꝑi.in gl.magna.in vers.cõfunderek.ff.cõi diui.late disputa idẽ tz Host.in summa in ti.de loca.in.ś.fi.in ver.qd si plura.z pluribus.idẽ tenet Albe.hic in.ix.col.idẽ finaliter tenet Spe.in d.ś.nũc aliqua.ver.lxx.vbi late disputat hãc.q.allegãdo multa ad partes.idẽ ẽt tenet ibi Jo.and.in addi.istud idẽ tz Bar. de publica.z idẽ tenet Ang.z Lud. ¶ Pro hac pte adducit solutio.l.in executiõe.ś.fi.ff.de ɣ.ob.l.ẽt partis.ff.de leg j. in parte.z in parte cessasset:nihilominus posset in totũ expelli vt firmaui.ś.in ꝓtima.q.ergo ꝑ interuentũ heredũ non debet mutari cõditio ꝓme obligatiõis.l.fi.ś.ex his.ff.de ver.obli.l. fi.ff.de pacto.stipu.z.l.cui fundus.ff.de cõdi.z demõ.quã ad ꝭ est verũ qõ hoc casu delictũ nõ soluẽtis nocerat soluenti:cũ fibi succurraꝫ non soluẽtẽ,ś quem põt agere quãti qua interest.l.his consequẽter.ś.fi.z.l.heredes.ś.fi vn⁹.z.ś.idẽ iuris.ff. fami.erc. ¶ Limita tñ mirabiliter hãc ꝯclusionẽ Bart.z post facta ab vno heredũ in duobus vel tribus annis,habere posset vim vnius solutiõis perfecte,hoc est posset sufficere ꝑ vna solutione omnium,qõ declaro,pone duos heredes successisse emphyteute qnorũ qlibet teneť ad soluẽdũ ꝑ parte sua duos denarios:vn⁹ eorũ soluit duobus annis duos denarios:certe ad hoc vt neuter eorũ cadat,videbik ꝓ vno anno soluta pensio integra quatuor denariorũ,z sic res nõ incidit in cõmissuz quasi solutio isti⁹ cedat in causam grauioꝛẽ,ad hoc vt iste nõ ꝓtiueť.l.j.z.ś.fi ex pluribus.ff.de solutio.z in.l.j.C.eo. ꝓo hac limitatione

simitatione facit qõ signãter voluit Bal.i.l.arboribꝰ.C.qd tñ. ꝑ illũ tex.ff. de vſufr.vbi vult ꝙ si soluat ꝑsio ꝑ aliũ quã ꝑ eũ qui dz soluere:etiã si iste soluens: qõ est fortius ꝙ in terminis ñris,nullũ penitus haberet ius in re,z solueret, qõ est ẽt plus, noĩe suo ꝓprio:tñ ista solutio ꝑdesset ꝯo emphyteote:vt non ꝑdak emphyteosis. idẽ tenet Bal.in.l.solẽnibus.ś. de rei vẽ.z dicã late.ť.in seq.qõnibus. ¶ Jstã limitationẽ Hul.z Bar.re ꝓhẽdit in terminis Jo.an.in addi.Spec.in.d.ś.nũc aliqua. in ɣ.lxxi.vbi ẽt ꝙ hec subtilitas Hul.de cu.prima facie sibi multũ placuerit:tñ postea plen⁹ meditãdo sibi displicuit,postissimũ:q; sequeretk qõ in duobus heredibus vno soluente nũ qñ res incideret in cõmissum,z sic frustratorie disputaret questio.ś.formata:† p hoc ẽt facit qz i dubio solutio vꝺ facta nomine ꝓprio,z nõ alie.l.z magis.ff.de sol.nec obstãt iura allegata ꝑ Bar.qz ꝑcedunt in eo q solus erat obligat⁹ plurib⁹ obligationib⁹,z ex plurib⁹ causis:quo casu soluẽdo ꝓsumitur ex durioꝛi soluisse:nos aũt loquimur in pluribus obligatis: quo casu quilibet soluendo ꝓsumik pro sua obligatione ꝓprie solnisse. ¶ Sz fortiꝰ:si vera esset limitatio Bar.sequeret magis absurdũ ꝙ vnus z idem emphyteota soluendo partẽ nunqd caderet:qz particularis solutio plurũ annorũ simul iũcta,iem per sufficeret,ꝑ integra solutiõe vn⁹ anni,z tñ hoc est falsum: z tra ea que tenui in q. ꝓme ꝑcedẽti. ¶ Scõo limitat dictam cõclusionẽ Bar.in.d.l.fraudati.nõ ꝓcedere qñ duo heredes a ꝓncipio cepissent rẽ in emphyteosim,z ꝓmisissent pẽsionẽ simplr:qz tunc quilibet teneret soluere ꝓ parte sua tantum:nisi actũ esset qõ essent duo rei.l.reos.ś.cũ in tabulis.cũ fi.ff.de duo.reis.z iõ vno cessante i solutiõe partis sue,alĳ nõ cadereꝺ:qz tunc tenerenk nõ vt heredes:sed vt possessores.z in his terminis loquiť.d.l.fundati.que videbat ad ꝓdictã cõclusionem obstare.facit.l.imperatores.ff.de publi.z cũ ista limitatiõe tz etiã Alb.hic i.ix.col. ¶ Tertio limitat dictã ꝯclusionẽ Lud.ro.in.d.l.fraudati.nõ hꝺe locũ qñ vn⁹ heredũ nõ soluẽs, cessasset ꝓpter paupertatẽ:qz tũc nec ipse nec alĳ caderẽt: motus auth⁹ratate Spe.in.d.ś.nũc aliqua.ver.ɣɣix.de qua limitatione dicite vt.ś.dixi in ꝑi.questio. ¶ Et cũ ꝑdicta ꝯclusione qõ qñ sunt plures hꝺes vn⁹ emphyteote,ꝙ p cessatione qõ qñ sunt plures hꝺes vn⁹ emphyteote,ꝙ p cessationẽ iolutionis vnius alĳ oẽs possint priuari: tenuit etiã Jmonẽ solutionis vnius alĳ oẽs possint priuari : tenuit etiã Jmo. i.d.c.potuit.in.ɣɣix.col.z seq.limitãs tñ ea tñ ꝑcedere de ire ciuili:ſz de iure canonico secus:q; canoniste nõ sic subtiliter ꝯsyderarunt naturã diuidui z indiuidui put tacit⁹ legiste : in l.v.ś.cato.ff.de verb.obli.vbi plene ꝑ Bart.z hec limitatio ptz ex his que habenk per gl.z doc.i.c.suã.extra de penis.vbi dicik ex his que habenk per gl.z doc.i.c.suã.extra de penis.vbi dicik equitate canonica, ls pars nõ fuerit soluta: nõ tñ in totũ ꝙ de equitate canonica, ls pars nõ fuerit soluta: nõ tñ in totũ commutur pena:vñ recurrendũ est ad notata in.d.c.suã.Et de ꝑdicta qõne vltra ꝑcal.vide plene ꝑ Alb.in.d.l.cõi diuiduõdo. ꝙ in pn.ff.cõi diui.z in l.ii necessarias.in.ś.fi pignori.ff.de pig. act.Ang.i.l.ꝓtous.ff.de dã.ifec.Fed.de se.in ꝯsi.ccxxviij.inci. factũ tale est duo fratres ꝛc.gl.in.d.c.potuit.z ibi Paul.ò elea. in ꝯsulto ill⁹.c.z ibi etiã per alios,vide etiã pulchre z nouiter in elegãti ꝯsideratione.in.l.v.in.ś.fi.ff.de ɣ.ob. ¶ Et ꝓ ꝯclusiõe col.ś.firmata,facit qõ notabiliter voluit Spe.in ti.de arb.ś.fi.ɣ.vt aũt circa materiã. in ver.seq.z in ver.qd si plura.z sequenti,vbi voluit ꝙ si plures compromittentes in arbitrũ ꝑ nuerunt parere lnĩe arbitri sub pena,z quidã paruerunt, qdã nõ:cõmittit pena etiã cõtra eos qui paruerũt. de quo tñ dicite melius vt ꝑ gl.Bar.z doc.in.l.v.ś.fi.ff.de ver.ob.ꝑ gl.z Ang.z Bal.in.l.si ꝛeru⁹.ś.fi plurũ.ff.ñ quis cautio.in qbus locis cõcludit istud ẽ verũ,si pena adꝯit facto i diuiduo:sec⁹ diuiduo. Ad ꝓdictã etiã qõnẽ videte etiã q̃ no.Bart.in.l.i.ff.de inter.z releg.que multũ ꝑfert aꝺ ꝑsentẽ materiã. ¶ Decimooctaꝺ no iuxta ꝓ.q.ḡro,qd iuris sit cõtra:ſi ego habebã fundũ in emphyteosim ab vno dño,q̃ decessit relictis pluribꝰ filĳs,z vni facto qõ debeo,alteri nõ:an ꝑdam in totũ emphyteosim. Hui. de cu.z Bal.in.l.cõis libert⁹.ff.de in ius voc.tenent ꝙ nõ:dicã in.l.ñ.vbi melius cadet.ť.e.in illa not.q.que est.xij.extra glo.ñ emphyteota pluriũ dñorũ de volũtate vn⁹ alienat alio iuxta vel irrequisito:an ĩ totũ cadat a iure suo. ¶ Decimonono quo ro de vtili z necessaria qõne:† pone q ẽphyteota⁹ cessauit triẽ a nio a solutiõe canonis. Sed qz dñs erat sibi obligatus in tãta ꝓtate vel maiori ꝙ sit pensio,an isto casu talis ẽphyteota ꝓpter illã cessationẽ triennalẽ poterit ꝑuari:an vero excusabit ñ sit paratus cõpensare,z an istud sit necessariũ intra triẽniũ:an vero ipso iure fiat cõpletio q̃ ad euadẽdũ pena caducitatis. in hoc puncto Spe.in.d.ś.nũc aliqua.in ɣñ.lxxix.dicit ꝙ em phyteota ex hoc põt se tueri:ñ dicamus cõpletionẽ fieri ipso iure.per.l.ñ ambo.z.l.cum alter.ff.de cõpẽ. ¶ Si aũt dicamus cõpensationẽ non fieri ipso iure: tunc adhuc putat Spec.idẽ, ñ mõ cõpẽsatio sit obiecta,añ lapsum bienñ i emphyteota ecclesie,vel añ lapsum triẽnĳ,in emphyteota priuati.p.l.ñ cõstat. ś.de cõpẽ.z ita vꝺ tenere ibi Jo.an.in addi.z Alb.hic in.ɣ.col. z idẽ ꝙ ibi dñs est debitor,ꝙ ẽphyteota cessans triẽnio soluere nõ cadat ñ sit paratꝰ cõpensare.tz Alb.in.l.cũ alter.ff.de cõpen.z Fulg.in.d.l.ñ constat.ś.de compensa.z Abb.antiquꝰ in c.bona fides.extra de deposito.z Bal.in reptorio sup Jnn.in ɣbo ẽphyteota.i.j.q.de quo etiã vide Jo.an.i.d.c.bona fides. b z ibi Ant.de bu.in vlt.no. ¶ Aduertẽdũ est tñ qꝺ Spec.in ɣ. lxxix.nõ vꝺ formare ĝstionẽ an post bieniũ emphyteota ecclesie vel post triẽniũ emphyteota priuati possit obĳcere cõpẽsationẽ:ſz simplr dicit ꝙ nõ dicim⁹ ꝙ pẽsationẽ nõ fieri ipso iure, ꝙ post illõ tẽs nõ possit opponi,aĳs sic:nõ ergo aperit an ipso iure fiat cõpensatio an nõ:ſz relingt nos in ambiguo in sua decisione. ¶ Ñ videret ꝑma ꝯsideratiõe dicẽdũ, ꝙ tenẽdo cõ 63 munẽ opi.gl.z doc.in.d.l.ñ constat.ś. de cõpen. † que habet ꝙ regulr ipso iure nõ fit cõpẽsatio nisi opponat ab hoĩe.ꝙ ñ emphyteota nõ opposuerit cõpensationẽ ante tẽs ꝓdictũ ꝙ ceciderit a iure suo:nec postea veniat audiẽdus volens cõpẽsationẽ obĳcere:in hoc tñ tenerẽ.ſz ium z meli⁹:qz ẽnis cõis opin. gl.z doc.sit vt ꝺixi,ꝙ regulr ꝯpẽsatio nõ fiat ipso iure: ſz demũ si opponat ab hoĩe:tñ hic fallit quo ad pẽnã euitandã,vel quo ad impediẽdũ cursum vsurarũ: qz tunc odio pene z vsurarũ fit ipso iure ꝯpẽsatio.ſm no.ꝑ gl.z doc.i.d.l.si ꝛstat.ś.de cõpen.z ꝑ gl.z Bal.in.l.i.e.ti.z ſm hoc vꝺ ꝙ cũ hic agat de enitatione pene, ne ipse emphyteota cadat a iure suo emphyteotico,qõ intelligik ipso iure opposita cõpẽsatio: etiã ñ nõ fuerit opposita ab emphyteota ante tẽpus ꝓdictũ, z ita notabiliter tenet Jmo.i.d.c.bona fides.in.ix.col.z reputat multũ tenẽdũ mentiri:idem tz Ang.in.l.semel mora.ff.sol.mat.z Jo.fab.et Jo.de platea.in.ś.i bone fidei.inst.de acti. ¶ Et ex his habe 64 tis colligere alia limitationẽ ad ꝯclusiones ꝓdictas. † Ultigesimo ḡro,si nõ est ꝑsona cui fiat solutio canonis: puta q; do minus decesserit sine herede,vel hꝺitas iacet,z nõdũ est aditaꝫ,z nescik quis sit vel esse velit heres:an isto casu emphyteota cessans ꝑ triẽnii cadat a iure suo. Alb.in.l.quarta.ɣ.ci.ter ñ.ff. de dã.infect.tz simplr ꝙ isto casu emphyteota non cadit a iure suo. Jstud idẽ tz Bal.hic in vltimis verbis ꝑ tex.in.l.ꝑdia.ff. de actio.empt. Idẽ tenet Host.in summa sua in tit. de loca. in.ɣ.quid si de natura, ꝓpe ñ.ti.circa pe.col.in ver.qd si heredi tate. alias est sub ver.q.quid emphyteota ꝓmisit.z.d. Alex.qꝺ vide in ꝯsi.xcij.inci.ꝑ ꝑspectus his q̃ in themate narrata sunt. i.vſ.col.ad ñ.z duob⁹ seq.l.i.z ſi hoc est verũ,ex eo habetis.ix. limitationẽ ad cõclusiones ꝓdictas.Spe.vero in.d.ɣ. nunc ali qua.l ver.ɣix.z duab⁹ seq.tenuit,ꝙ imo res incidat i ꝛmissuz etiã ñ nõ sit persona cui solnatur,eo qz dz fieri depositio z cõsignatio,iuxta formã huiꝰ.l.ñ ñ.z.l.acceptã.ś. de vſur. ¶ Totus est qz ñ pecũia sit ad diẽ ꝓmissa sub pena,modo tao ꝓmissore añ diẽ committit pena,ls hereditas eius nõ sit adita:tex.est in.l. ad diẽ.ff.de ver.obl.Subdit tñ ꝙ ꝺabit ei restitutio ex clausula generali ñ qua mihi iusta causa esse videbit:per.l.prima.3. in ñ.z.l.sed z in ꝑtorem.ff.ex quibus cau.ma.z ita etiam videt tranſire ibi Jo.an.in addi.Idem videtur tenere Alb.hic in.ɣ. col.qui dicit hoc esse tuti⁹ ꝙ pecunia deponatur z cõsignetur: ꝑ hunc tex.in ñ.z.d.l.acceptam.z ita dicit fuisse consultum per do.Ubertũ de bobio:simul cum do. Simone vicẽtino. ¶ In hoc puncto teneo primam opi.ꝙ emphyteota non cadat,ꝑ ura pticalleg.Et ad.d.l.ad diem.allegatã per Specu.respondeo ꝙ ibi loquitur in casu cõtrario,quãdo debitoris hereditas nõ a est adita:quo casu gd iuris sit ibi dixi,z declarak per Bart.z alios.Nos autem loquimur ecõtra,quando ipse creditoꝛ z cõsequẽter ipse dñs mortuus est sine here. vel eius hereditas nõ est adita:z sic ille tex.nihil facit ad ꝓpositũ.Tutius tamẽ esset si nodum esset lapsum triennium,ꝙ pecunia deponeret z con b signaret:per hunc tex.in ñn.fed lapso tẽpore puto qõ emphyteota expelli non possit:de quo etiã vide per Host.in summa ti.de loca.ś.fi.ɣ.quid si hereditate.Dɣ.in regula cum quis in 65 ius.de reg.iur.li.vi. ¶ Vigesimo primo ḡro qd si emphyteo c ta fuit detentus in carcerib⁹,c z propterea nõ soluit canonem nunquid si lapsum sit triennium possit expelli.ſo.dic ꝙ nõ: quia detentus in carceribus dicit legitime impeditus: ita ꝙ p cessationem non possit expelli,ita no.determinat Aint.de but.in.c. c significate.i.iij.no.extra de pig.Et ex his habetis.x.limitationẽ ad ꝓdictas cõclusiões:z ꝓnto ꝙ ipso iure caderet,teneo ꝙ saltẽ deberet in effectu in integrum restitui ex clausula gñali d 66 iuxta ea que dicti in q.ꝓxime ꝑcedẽti. ¶ † Vigesimo secũ do quero pone emphyteota dubitat ne ꝑ cessationẽ triẽnĳ ca d dat a iure suo:vult sibi ꝓuidere:z vult soluere canonẽ⁹ ꝑ plurimos annis futuris:puta ꝑ.xx.vel.xxx.annis.An dñs iuitꝰ teneatur recipere pensionem tot annoꝝ futuroꝝ: z ꝓnto ꝙ dñs nohit recipere:nunqd emphyteota offerendo cõsignando z deponendo iuxta formã huiꝰ.l.in ñ.liberetur. Spec.in.d.ɣ.

¶ Pone ꝙ emphyteota.Adde Pet.de ſuza.in ĝstionibus suis, q.xxv.

¶ Aduertendũ est. Amplia etiã si concurret iura mẽtum. Alex.in addictio. Bart. in.l.nõ amplius. litera.a.ff.rẽ rat. habe.Purpu.

¶ Jn carcerib⁹. deci.ꝙ.ccxxviij. col.pen.Purp.

¶ Ault soluere canonem. Adde Bal.in.l.statuliberis cõditioni. in.ɣ.ꝙ ñ seruꝰ.ff. de ſta.lib. Bal.i l.eus qui. de annuis lega.

Universidad de Navarra Biblioteca

nunc aliqua.in ver.ɔlũ.ɔ meli⁹ in ver.seq.ɔ ibidẽ Jo.an.in addẽ arguunt ad partes. Et finaliter ɔcludunt ꝙ dñs inuit⁹ nõ cõpellit recipere solutionẽ tot annoꝝ: idem tz hic Cyn.in vlti. q.ɔ in.l.si certis annis.ff.de pac.idẽ tenet Alb.hic in.ɔ.col.idẽ Bal.hic in vlti.col.Idẽ tenet ad arti.de fano in tractatu presentis ti.in.ix.q ifud idẽ tenet Bar.in.l.cum qui.alias incipit Jabolenus.ff.de annu.leg.cum limitationeñ quã infra proxime subꝝ̃cia.idẽ tenet Bar.in.l.statuliberos ɔditioni.ff.de fideicõ.ɔ Bal.in.l.plures.in ff.de ꝛb.ob.ɔ late Bar.in.l.cum a socero.ff.de iure do. Jmo.in d.ɔ.potuit.in v.char.Pau.de ca.ɔ Lud.in.l.si pecuniã.in pnc. in.l.in insula.ɔ fi.post Bal.ff.sol.mat.in qbus locis tangit aro posse reuocari:quia si tenemus ꝙ tale ius fit titio irreuocabiliter acqsitũ: an vebiliter quesitum,ɔ nõ est dubium ꝙ dñs ad quẽ est res reuercabile,ɔ erit secus:dicite vt i dictis locis:in qb⁹ magis cõiter gesimo quarto quero: nũquid creditor possit soluere pensionẽ eius solutionem duret emphyteosis: solu.dicite paucis ꝙ sic: ɔ ibi illũ tex.ad hoc no.Bart.ɔ Ange.ɔ sic per solutionẽ factã in ipsa re:qõ alias periret perempto iure ꝓncipalis debitoris: hoc habetis notare.ɣi.fallẽtias ad ɔclusiones ꝑdictas vt non ꝛo: solusset.ɔ videte que dicam in sequẽ.q. magis dubitabili. Et ex ꝓcedant qñ emphyteota cessasset diẽnio ad ɔclusiones ꝑdictas vt non teneat tale ius posse reuocari,ꝛ ad ɔdod.Zium teneant. ¶ †Vi emphyteticã pro fundo emphyteotico sibi obligato, ita ꝙ p tex.est no.in.l.lex vectigali.in ff.tã debitor ꝙ creditor.ff.de pi, ab ipso creditore, ɔseruat ius hypothece,qõ hz ex ꝓncipalis debitoris: eodẽ modo ipsi debitori ɔseruat ius suũ emphyteticũ. Et ex hoc habetis notare.ɣi.fallẽtias ad ɔclusiones ꝑdictas vt non ꝛo: solusset.ɔ videte que dicam in sequẽ.q. magis dubitabili. omnino extraneum prosit vero emphyteote,qui per triennũ ɔ ampli⁹ cessauerat soluere, ita vt nõ cadat a iure ꝑphyteotico. Et in hoc primũ expedio quosdam casus idubitabiles, de inde attingam casum dubitabilem,ɔ si quidẽ iste tertⁱ⁹ soluis. phyteote:eodẽ modo si soluisset tanꝙ negotiorũ gestor: nomi ne emphyt.qz ista solutio ꝑdesset ipsi emphyteote.p.l.soluẽdo. ɔ.l.que vtiliter,a d finẽ.ff.de neg.gest.ɔ per regulam notabilem: hic de ꝛseruatione iuris emphyteotici, semp factũ neg.gest.p. §.quid tamen.ff.de vsufr.ɔ.ſ. dicetur. ɔ ita in terminis nostris ciũ.incip.viso ꝓposite questiõis themate ɔc.iuxta ꝑn. ¶Sed dubium est quid si iste tertius nullũ ius hz in re,ɔ soluit suo p ꝓ nõie,nõ dico nõie emphyteote:an ista sol.ꝑsit ipsi emphyteote qui cessauit triẽnio soluere:ita ꝙ expelli nõ possit: Exẽres pernenit ad tertiũ, qui eam tenuit ɔ possedit per,ɔ.annos ius emphyteoticum ad se spectare:ego aũt vnus emphyteota nihil solui:imo cessani per totum illud temp⁹: nunqd possum expelli:an illa solutio mihi ꝓsit: ¶In hoc puncto omissa alle gatione ad ptes q̃ sit per doc.in locis.ſ.allegandis,ɔcludo qõ ꝙ vbi tractatur de conservatione iuris realis:vt est hic de ꝛser uatiõe iuris emphyteotici,nõ refert a quo soluaf,aut quõ aut cuius nõie,dummodo solutũ sit.d.l.arboribus.§.quid tamẽ.ɔ expressius in.l.qui fundũ.ff.quẽad.ser.amit.ɔ ꝓ hac decisiõe est quasi tex.in terminis in.l.forma.§.si cum ego.ff. de censi.cla re istud determinãs,vbi solutio census aut canonis facta p nõ habentẽ ius suo ꝓprio nõie,ꝑdest habenti ius quo ad ꝑseruationẽ iuris sui cẽsualis,vel in terminis nostris emphyteotici. Et ita per illum tex.determinant Spe.ɔ Jo.an.in.d.§.nũc ali qua.in versi.lxxij.ɔ j terminis no.Bar.ɔ post Aud.de pius,ɔ Bui.de cu.in.d.l.arboꝛib⁹.§.quid tñ.ɔ idẽ Bal.in.l.solẽnib⁹. ɔ.de rei vẽ.ɔ in addi.Spe.jn ti.de lo.in.ɣi.col.ɔ Lud.in ꝑdicto dubio in cõsi.cccxcj.incipien. in casu ꝓpositeꝗstionis. Breuiter dicendum,ꝙ ista quis Alber.in.d.l.arboꝛib⁹.§. vsq̃ fructuari⁹.referẽs And,de pis.vꝛ aliter tenere, ꝙ solutio facta ctas. ¶ †Vigesimo sexto quero iuxta ꝓximã.q. pone ꝙ dñs noluit soluere ꝓ.x.annis vini tritici ꝓpetuũ illi titio: mor⁹ ꝓ illũ tex. ɔ.l.i.§.si mãci.ita veni.ne ꝓstituta.in qb⁹ dr:ꝙ si res ad me re deat: debeo seruare quẽtionẽ quam volebã seruari ꝙ aliũ cum quo sup ea re ꝛti:ɔ cum eo tz Ang.i.d.§ patronum.de quo tñ vide Pau.de ca.ɔ ad ɔdoder. ¶Sed veritas hui⁹.q. pendet ab his que ponũt Bar.Ang.Jmo.ɔ Lu.in.l.q rome.§.flaui⁹, ff.de ꝛb.ob.ɔ late Bar.in.l.cum a socero.ſ.de iure do. Jmo.in d.ɔ.potuit.in v.char.Pau.de ca.ɔ Lud.in.l.si pecuniã.in pnc. ff.de ɔdi.ob cãm.ɔ Pau.de ca.in.l.si.cũ vẽderet.ff.de pig.ac.ɔ in.l.in insula.ɔ fi.post Bal.ff.sol.mat.in qbus locis tangit aro per tale pactum sit illi titio ius irreuocabiliter acqsitũ: an vebiliter quesitum,ɔ nõ est dubium ꝙ dñs ad quẽ est res reuercabile,ɔ erit secus:dicite vt i dictis locis:in qb⁹ magis cõiter gesimo quarto quero: nũquid creditor possit soluere pensionẽ eius solutionem duret emphyteosis: solu.dicite paucis ꝙ sic: ɔ ibi illũ tex.ad hoc no.Bart.ɔ Ange.ɔ sic per solutionẽ factã in ipsa re:qõ alias periret perempto iure ꝓncipalis debitoris: hoc habetis notare.ɣi.fallẽtias ad ɔclusiones ꝑdictas vt non ꝛo: solusset.ɔ videte que dicam in sequẽ.q. magis dubitabili. omnino extraneum prosit vero emphyteote,qui per triennũ ɔ ampli⁹ cessauerat soluere, ita vt nõ cadat a iure ꝑphyteotico. Et in hoc primũ expedio quosdam casus idubitabiles, de inde attingam casum dubitabilem,ɔ si quidẽ iste tertⁱ⁹ soluisset ꝙ procurator domini,casus est clar⁹,ꝙ solutio ꝓdesset ei phyteote:eodẽ modo si soluisset tanꝙ negotiorũ gestor: nomine emphyt.qz ista solutio ꝑdesset ipsi emphyteote.p.l.soluẽdo. ɔ.l.que vtiliter,a d finẽ.ff.de neg.gest.ɔ per regulam notabilem: hic de ꝛseruatione iuris emphyteotici, semp factũ neg.gest.p. §.quid tamen.ff.de vsufr.ɔ.ſ. dicetur. ɔ ita in terminis nostris ciũ.incip.viso ꝓposite questiõis themate ɔc.iuxta ꝑn. ¶Sed dubium est quid si iste tertius nullũ ius hz in re,ɔ soluit suo p ꝓ nõie,nõ dico nõie emphyteote:an ista sol.ꝑsit ipsi emphyteote qui cessauit triẽnio soluere:ita ꝙ expelli nõ possit: Exẽres pernenit ad tertiũ, qui eam tenuit ɔ possedit per,ɔ.annos ius emphyteoticum ad se spectare:ego aũt vnus emphyteota nihil solui:imo cessani per totum illud temp⁹: nunqd possum expelli:an illa solutio mihi ꝓsit: ¶In hoc puncto omissa allegatione ad ptes q̃ sit per doc.in locis.ſ.allegandis,ɔcludo qõ ꝙ vbi tractatur de conservatione iuris realis:vt est hic de ꝛseruatiõe iuris emphyteotici,nõ refert a quo soluaf,aut quõ aut cuius nõie,dummodo solutũ sit.d.l.arboꝛibus.§.quid tamẽ.ɔ expressius in.l.qui fundũ.ff.quẽad.ser.amit.ɔ ꝓ hac decisiõe est quasi tex.in terminis in.l.forma.§.si cum ego.ff. de censi.cla re istud determinãs,vbi solutio census aut canonis facta p nõ habentẽ ius suo ꝓprio nõie,ꝑdest habenti ius quo ad ꝑseruationẽ iuris sui cẽsualis,vel in terminis nostris emphyteotici. Et ita per illum tex.determinant Spe.ɔ Jo.an.in.d.§.nũc aliqua.in versi.lxxij.ɔ j terminis no.Bar.ɔ post Aud.de pius,ɔ Bui.de cu.in.d.l.arboꝛib⁹.§.quid tñ.ɔ idẽ Bal.in.l.solẽnib⁹. ɔ.de rei vẽ.ɔ in addi.Spe.jn ti.de lo.in.ɣi.col.ɔ Lud.in ꝑdicto dubio in cõsi.cccxcj.incipien. in casu ꝓpositeꝗstionis themate ɔc.ɔ in primo. Breuiter dicendum,ꝙ ista quis Alber.in.d.l.arboꝛib⁹.§. vsq̃ fructuari⁹.referẽs And,de pis.vꝛ aliter tenere, ꝙ solutio facta

¶Nũquid solutio canonis.adꝰ l.forma.i.§. q̃dẽ. ff.de cẽsi. Bal.in l.arboꝛib⁹. ff. de vsuf.bal.l.solẽnibus.C.de rei vẽd.

¶Vigesimo tertio ꝛo,pone cõcessi tibi vineam in emphyteosim ꝑ.x.annis mihi singulis annis,cũ pacto qõ deberes de fructib⁹ vinee dare duas bicias vini tritici in ꝓpetuũ: deinde ꝙ de ponẽ ꝙ tu emphyteota cessasti triẽnio vel ãplꝰ ꝙ dicta.ɔ nõ solueris:ɔ ꝓpterea dicas vineã est reuersa ad dñm, nunqd ego dñs tenebor: tritio in ꝓpetuũ ad illã perpetuã ꝓestationẽ. Aliã qõ orginaliter formiat Bui.de cu.in.l.adoptiuũ.§.patronum.ff.de in ius voc.vbi arguit ad partes:ɔ finaliter concludit qõ sic:ꝙ tu dñs teneberis in ꝓpetuũ illi titio: mor⁹ ꝓ illũ tex. ɔ.l.i.§.si mãci.ita veni.ne ꝓstituta.in qb⁹ dr:ꝙ si res ad me redeat: debeo seruare quẽtionẽ quam volebã seruari ꝙ aliũ cum quo sup ea re ꝛti:ɔ cum eo tz Ang.i.d.§ patronum.de quo tñ vide Pau.de ca.ɔ ad ɔdoder. ¶Sed veritas hui⁹.q. pendet ab his que ponũt Bar.Ang.Jmo.ɔ Lu.in.l.q rome.§.flaui⁹,

¶Vigesimo quarto ꝛo, pone ꝙ emphyteota cessauit⁴ per.ɔ.annos ꝙ pẽsionẽ nõ soluit,ɔ semper possedit nũquid dicatur ꝓescripsisse liberationem a pensione soluẽda: Bal.sing.in.l.cõperit.ſ.de ꝓscri.xxx.vel.ɔ.annoꝝ. determinat ꝙ sic,reꝓbata gl.ibi ẽm vnũ itellectũ eo ꝙ eis actio tollit tanto tpe per regulã.l.sicut.ɔ.l.oẽs.ſ.de ꝓscrip.xxx.vel.ɔ. anno.que decisio idubitãter ꝓcedit quantũ ad pensionẽ post cuius solutionẽ fiendã trãsacti sunt.ɔ.anni:sed quantũ ad alia videt durio: hec decisio:de quo etiã per Alb.hic remissiue loquẽte in.ɣi.col.Et ex hoc habetis notare.ɣiũ limitationes ad ɔclusiones ꝑdictas.Et circa hoc vide que reseruo dicẽda.ſ. in gl.magna.in verbo repellere,in vltima questione: vbi ponã nũ quid emphyteota possit ꝓscribere directũ dñium,ɔ an possit ꝓscribere ius emphyteoticũ:si nõ esset ver⁹ emphyteota. Et an ɔ eũ ꝓscribi possit ibidẽ melius cadet. ¶†Vigesimo nono quero pone ꝙ emphyteota cessauit triennio soluere, nũqd possit soluẽdo⁵ morã suã purgare. Iste est passus multũ dispu tabilis.Et q: Jo.de imo.in.d.c.potuit.in.xxũ.col.dicit clare se do eũ plene excutere,ɔ ostendere ꝙ est multũ notatus a doc.in pleriscꝫ locis.ſ.allegãdis:canoniste habẽt tex.in.d.c.potuit.ex pẽsse dicẽtẽ ꝙ emphyteota ecclesie si cessauerit biẽnio soluere põt celeri satisfactione moram purgare. Sed ille tex.loquit⁹ in emphyteota ecclesie. ¶Dubiũ ergo maximũ est:an idẽ sit in emphyteota priuati,vt post triẽniũ⁶ possit morã suã purgare. Jn hoc pũcto Ang.in repe.l.si insulã.ɔ ibi Jmo.ff. de ver.ob. nõ possit morã suã purgare: primo p tex.i.d.c.potuit. iũcto tex. in.c.suã.extra de penis.hoc mõ inducẽdo.nam tex.in.d.c.potuit.loquitur in casu speciali, videlicet in emphyteota ecclesie. Et ratio specialitatis est:qz mitius agit cũ ecclesia ꝙ cum priuato:ita dicit tex.in.d.c.suã. ergo dispositum in ecclesia nõ est trahendũ ad priuatũ. ¶Scdo ꝓ hac parte facit tex.noster in ꝛ.oino.ɔ in.§.scire aũt.in verbo oino.in aut. de nõ alie.que dicit oino:⁹ est pcisa,vt est gl.in.l.si cũ exceptiõe.§.in hac. cũ si. ff.qõ metus cã.ɔ ꝓr clare demonstrat nõ admitti purgationẽ moze. ¶Tertio ad idem facit vulgata regula:qz vbi est dies ɔ pena nõ admittit purgatio more.l.magnã.ſ. de ꝛtrahẽ.ɔ commi.stip.l.traiectitie.§.de illo.ff.de acti.ɔ oblig.plene no.in.d.l. si insulã.ɔ in.l.ɔ si post tres.ff.si quis cautio.Jstã eandẽ sniam sub dubio tñ forte tenet ipsemet Jmo.i.d.c.potuit.in ɣxi. col. ɔ seq.motus ꝓ hac parte. ¶Quarto qꝛ:tex.iste cũ si.nullã mẽtionẽ facit de purgatione more:ergo ɔc.Jtẽ ɔ quinto,qꝛ ꝙuis in emphyteota ecclie dispositũ sit in.d.c.potuit.ꝙ possit morã purgare:tñ nõ videt eadẽ rõ in emphyteota priuati:eo qz longius tp⁹ᵉ sibi ɔceditur ad soluendũ.l.triennio,ɔ ideo satis videtur sibi succursum. Sed emphyteota ecclesie nõ hz nisi biennium. Jdeo equius fuit sibi succurri,cõcedẽdo qõ possit morã purgare: dicit tamẽ se nõ reperire istam questionẽ tactam per

¶Si ista tertius offerat ꝙignet ɔ deponat iuxta formã legis nostre in fi.istud ꝓpositum emphyteote. Sol.in hac prima cõsideratione credendi tenẽdũ ꝙ sic,per regulã que hz ꝙ in casibus in quibus oblatio ɔ depositio facta a principali prosunt ad eũ liberandũ,eodẽ mõ si fit facta ad alio quã a principali,ɔ sic a tertio ꝑdest ad eũ liberandũ,vt est tex.no.in.l.cũ ɔ postliminiũ.ɔ ibi Bar.Bal.ɔ Ang.notãt ad hoc.ſ.de captiuis.ɔ tex.i.l.q decẽ.§.ſ.ɔ ibi gl.ɔ Bar.ff.de sol.ɔ gl.ɔ Bar.in.l.solutionẽ.e.ti. Quãnis Zium videatur tenere glo.que in dictis locis repꝛehendit in.l.obsignatione,sup verbo.eo loco,ɔ ibi Bal.ſ.de sol.tũ glos. ibi nõ clare ɔtrarium firmat.Sed sic est in terminis nostris ꝙ oblatio cõsignatio ɔ depositio facta per ipsum emphyteotam, eum liberaret: vt hoc tex.in fi.ergo eodẽ mõ facta per istũ tertium.Tamen in terminis nostris,nõ puto ꝙ ista oblatio cõsignatio ɔ depositio facta a tertio ꝑdesset emphyteote:qz prędicta regula ꝓcedit qñ essemꝰ in casu i quo solutio posset fieri p tertiũ inuito creditore,ɔ liberaret debitorẽ: qz tũc etiã oblatio eodẽ mõ liberaret:qñ est qõ solutio simplr fieret solum ad finẽ liberationis: hz in terminis nostris cũ solutio canonis emphyteotici nõ possit fieri p tertiũ inuito dño: ita vt per eã liberetur emphyteota,eo qz fit nõ solum ad finẽ liberationis: sed etiã re cognitionis dñũ que recognitio nõ potest per tertiũ fieri:vt.ſ. in ꝓxima questiõe dixi: eodẽ mõ ɔ multomiꝰ nõ poterit fieri ista oblatio ꝛsignatio ɔ depositio ꝑo recurrante recipere solutionẽ ab isto tertio ita vt ꝑsit emphyteote: qz si nõ compellitur recipere verã solutionẽ: multominus oblatio ɔ cõsignatio attendat: istud tamẽ in terminis nõ inuenio tactũ ab aliquo: sed credo esse verũ per predicta. Et hoc no.ad limitationẽ cõclusionis ꝓxime relate, que hz qõ in casibus in quibus si ipse met debitor offerret:liberaretur extraneo ꝓ eo offerẽte: eodẽ mõ liberat:qz istud habet locũ in terminis nostris per rõnem ꝓxime dictã. ¶†Vigesimooctauo ꝛo, pone ꝙ emphyteota cessauit⁴ per.ɣl.annos ꝙ pẽsionẽ nõ soluit,ɔ semper possedit nũquid dicatur ꝓescripsisse liberationem a pensione soluẽda: Bal.sing.in.l.cõperit.ſ.de ꝓscri.xxx.vel.ɣl.annoꝝ. determinat ꝙ sic,reꝓbata gl.ibi ẽm vnũ itellectũ eo ꝙ eis actio tollit tanto tpe per regulã.l.sicut.ɔ.l.oẽs.ſ.de ꝓscrip.xxx.vel.ɣl. anno.que decisio idubitãter ꝓcedit quantũ ad pensionẽ post cuius solutionẽ fiendã trãsacti sunt.ɣl.anni:sed quantũ ad alia videt durio: hec decisio:de quo etiã per Alb.hic remissiue loquẽte in.ɣi.col.Et ex hoc habetis notare.ɣiũ limitationes ad ɔclusiones ꝑdictas.Et circa hoc vide que reseruo dicẽda.ſ. in gl.magna.in verbo repellere,in vltima questione: vbi ponã nũ quid emphyteota possit ꝓscribere directũ dñium,ɔ an possit ꝓscribere ius emphyteoticũ:si nõ esset ver⁹ emphyteota. Et an ɔ eũ ꝓscribi possit ibidẽ melius cadet. ¶†Vigesimono no quero pone ꝙ emphyteota cessauit triennio soluere, nũqd possit soluẽdo⁵ morã suã purgare. Iste est passus multũ dispu tabilis.Et q: Jo.de imo.in.d.c.potuit.in.xxũ.col.dicit clare se do eũ plene excutere,ɔ ostendere ꝙ est multũ notatus a doc.in pleriscꝫ locis.ſ.allegãdis:canoniste habẽt tex.in.d.c.potuit.ex pẽsse dicẽtẽ ꝙ emphyteota ecclesie si cessauerit biẽnio soluere põt celeri satisfactione moram purgare. Sed ille tex.loquit⁹ in emphyteota ecclesie. ¶Dubiũ ergo maximũ est:an idẽ sit in emphyteota priuati,vt post triẽniũ⁶ possit morã suã purgare. Jn hoc pũcto Ang.in repe.l.si insulã.ɔ ibi Jmo.ff. de ver.ob. nõ possit morã suã purgare: primo p tex.i.d.c.potuit. iũcto tex. in.c.suã.extra de penis.hoc mõ inducẽdo.nam tex.in.d.c.potuit.loquitur in casu speciali, videlicet in emphyteota ecclesie. Et ratio specialitatis est:qz mitius agit cũ ecclesia ꝙ cum priuato:ita dicit tex.in.d.c.suã. ergo dispositum in ecclesia nõ est trahendũ ad priuatũ. ¶Scdo ꝓ hac parte facit tex.noster in ꝛ.oino.ɔ in.§.scire aũt.in verbo oino.in aut. de nõ alie.que dicit oino:⁹ est pcisa,vt est gl.in.l.si cũ exceptiõe.§.in hac. cũ si. ff.qõ metus cã.ɔ ꝓr clare demonstrat nõ admitti purgationẽ moze. ¶Tertio ad idem facit vulgata regula:qz vbi est dies ɔ pena nõ admittit purgatio more.l.magnã.ſ. de ꝛtrahẽ.ɔ commi.stip.l.traiectitie.§.de illo.ff.de acti.ɔ oblig.plene no.in.d.l. si insulã.ɔ in.l.ɔ si post tres.ff.si quis cautio.Jstã eandẽ sniam sub dubio tñ forte tenet ipsemet Jmo.i.d.c.potuit.in ɣxi. col. ɔ seq.motus ꝓ hac parte. ¶Quarto qꝛ:tex.iste cũ si.nullã mẽtionẽ facit de purgatione more:ergo ɔc.Jtẽ ɔ quinto,qꝛ ꝙuis in emphyteota ecclie dispositũ sit in.d.c.potuit.ꝙ possit morã purgare:tñ nõ videt eadẽ rõ in emphyteota priuati:eo qz longius tp⁹ᵉ sibi ɔceditur ad soluendũ.l.triennio,ɔ ideo satis videtur sibi succursum. Sed emphyteota ecclesie nõ hz nisi biennium. Jdeo equius fuit sibi succurri,cõcedẽdo qõ possit morã purgare: dicit tamẽ se nõ reperire istam questionẽ tactam per

doc. Addo qõ idẽ tenet⁴ Alex.in ꝑsi.ccclxx.inci. magnifice ꝓtor.iñ.col.cum ɔcor.ibi ꝓ eũ allegatis. ¶Ego ꝓ hac parte firmãda addouco sexto,qõ no.voluit Bar.in.d.l.si insulam.in.v. opp.ɔ in.l.qui rome.in.l.flauius.ff.de verb.obli.in quib⁹ locis dat notabilẽ regulã in materia purgatiõis more, qõ qñ dies ẽt tacita est certa,ita ꝙ reꝰ põt illã ꝑuidere, ɔ tũc fine loquamur in ɔctib⁹ siue in vltimis volũtatibus,nunqd admittat purgatio more,ꝓ tex.ad hoc notabilẽ i.l.j.ff.nisi forte.ɔ ibi vel mẽte.ff.de penu leg. Sꝛ sic est in terminis nris ꝙ dies tacita est.ſ. triennũ,ɔ illã multũ bñ põt emphyteota ꝑuidere: ergo ea la psa nõ dz posse purgare morã. ¶Septimo ꝓ hac eadẽ pte adduco aliã notabilẽ regulã in materia purgationis more, q̃ hz ꝙ vbi dies ɔ pena ꝑcedũt ex eodem fonte:vt qz dies ɔ pena imponant ab ipsa.l.nũq̃ admittit purgatio more. Secꝰ si dies imponeret a.l.ɔ pena ab hoie,vel ecõtra.gl.est no.in.c.ɣ canõ. in vi.si priuatꝰ.ex de elec.in.vi.Ang.Jmo.ɔ ɔdod.in.d.l.si insulã. Sꝛ sic est i terminis nostris, qz tps triẽnij ɔ pena caducitatis imponunt ab ipsamet.l.vt hoc tex.cũ si. ergo nõ dz posse admitti purgatio more.ˢ ¶Octauo ɔ vltio ꝓ nunc,ꝓ hac pte facit:qz vbicunq; lex facit executionẽ ipso iure absq; alia snia, nũq̃ admittit purgatio more.l.si is cui.ɔ ibi Bar.ff.ɔ leg.ꝙ.l. traiectitie.§.de illo.ff.de act.ɔ ob.Bar.ɔ alꝙ l.d.l.si insulã.Sed sic est in terminis nostris, ꝙ elapso triẽnio volẽte dño lex ipso iure executionẽ facit,qz ipso iure ꝑuat emphyteotã absq; alia snia: put late tenui.§.in textu.in.v.no.ergo nõ dz posse purgare morã. ¶Contrariam sniam ꝙ imo etiã emphyteota priuati elapso triẽnio solutõ possit morã suã purgare, ɔ ꝓr ꝙ dispositio. d.c.potuit.loquẽs in emphyteota ecclesie,habeat etiã locũ in emphyteota priuati:tenuit Ange.sibimet ɔtrarius in l.ɔ si post tres.ff.si qs cautio.ɔ Bal.i.l.si pacto quo penã.§.de pac.ɔ in.l.acceptã.in pe.col.ɔ in.cxxx.q.§.de vsur. ¶Pro hac parte facit,qz quoties non reperit aliquid clare decisum de iure ciuili,si illud reperit decisum clare de iure canonico,leges nõ dedignãtur hoc casu sacros canones ᵇ imitari:imo standũ est iuri canonico:put no.Jo.an.ɔ alꝙ in.c.i.de oper.no.nũ.ꝓ bar. ɔ alios in.l.primilegia.§.de sacrof.ecc.facit.ſ.pe.in auf.vt cleri, ci apud ꝓpri.epos.cũ si.Sꝛ sic est quod de iure cano.reperitur aperte decisum:i.d.c.potuit. ꝙ emphyteota ecclesie elapso biẽnio possit celeri satisfactione moram suã purgare:iure aũt ciuili nõ reperitur cautũ.an emphyteota priuati possit elapso triẽnio moram purgare:imo dubiũ est apud doc.vt ꝛ ꝑdictis nõ taꝫ. Ergo isto casu ius ciuile nõ dedignabit sequi ius canonicum vbi istud aperte decidit. ¶†Scdo ad hoc facit,qz purgatio more fundatur super equitate.l.si seruũ.§.sequitur.ff.de ꝛ. obli.Quis ergo sequẽdo rigoꝛẽ iuris posset aliud dici:tñ q: in materia purgationis more dz attẽdi equitas,ꝙ quã circũscripto rigoꝛe iuris,equũ est ꝙ si emphyteota celeri satisfactiõe velit attẽdere qõ dz:possit morã suam purgare,ɔ istud est quod etiã fatet ipse Jmo.in.d.c.potuit.i ɣxũ.col.vbi dicit qõ ista ps videt habere equitatẽ. ¶Tertio ad idẽ adducit Bal.in.d.l.acceptã.i pe.col.i.ɣxi.q.tex.in.l.si cũ dies.§.fi.iũcta.l.seq.ff. de ar bi.vbi qñ dies est tacita ɔ certa,ɔ que ꝑuideri ꝓtñ põt mora purgari quo ad euadẽdũ penã:ergo idẽ in terminis nostris,ɔ istõ facit ɔ sextũ fundamẽtũ qõ adduxi.§.ꝓ alia pte. ¶Quarto ɔ vlt.ꝓ hac parte adduco:qz si admittitur purgatio more i emphyteota ecclie,q̃ alꝙ est in multis ꝓmulegiata: multo fortius debet admitti purgatio more emphyteote ꝑuati,q nõ est ꝓmulegiatus vt ecclesia. ¶Et tenẽdo hãc partẽ posset dispũtatiue riderꝛ ad adducta in oppositũ:ɔ primo ad tex.i.d.c. potuit.ad.d.c.suã.alꝙ tuã.dñ dicebat ꝙ mitti⁹ agit cũ ecclia quã cũ priuato:qz rideo hoc esse verũ vbi nõ esset eadẽ ratio: put in casu nro:vbi est eadẽ rõ in priuato que in ecclesia, vꝫ eqtas sup qua est fundata more purgatio que ita multũ in vno sicut ɔ in alio:ɔ iõ nõ ob.ñ dicaf ꝙ.d.c.potuit. loqt tñ i emphyteota ecclesie:qz dico ꝙ etiã si loqueret⁹ taxatiue: †tñ leges taxatiue loquẽtes recipiunt extẽsionem ex identitate ratiõis l. ob eas. cũ gl.de ꝓdi.mino.melioꝛ tex.de iure in.i.j.§.i.cũ gl.ff. si mẽsoꝛ fal.mo.dixe.late Bar.in repe.l.si constãte.in ꝓn.in.ɣj.q.prime partis principalis.ff.so.ma.ɔ tvazume cũ in terminis nris ista extẽsio videatur fieri,ꝓ tex.in.ɔ.ꝓpter sterilitatẽ in fi.extra de loca. ¶Nõ ob.scdo iste tex.in.d.§.scire aũt.in verbo oino: qz ꝙuis ista dictio oino,sit precisa,recipit tñ limitationẽ nisi celeri satisfactiõe emphyteota morã purgauerit:ꝓ tex.i.d.c.potuit. iũcto.d.c.ꝓpter sterilitatẽ.in fi.ɔ alꝙs supra adductis. ¶Non ob.tertio qõ†vbi ẽ dies ɔ pena nõ admittit purgatio more:qz vltra multas sol.traditas ꝑ canonistas magie Jun.ɔ ꝑ. Ant. in.d.c.potuit.ɔ ibidẽ ꝓ Jo.de imo.in.ɣix.col.ɔ seq. possuꝫ multis modis respõdere,ɔ primo ꝙ illud no est sine dubio: imo solet disputari:an vbi ẽ dies ɔ pena admittat purgatio more vt ꝓ Bar.ɔ repetẽtes in.d.l.si insulã.ɔ i.d.l.ɔ si post tres. ¶Vel ɔ

¶Qõ emphyteota cessauit.ad de gl.ſi.in.l.cõperit. C. de ꝓscri. xxx.an.ɔ ibi Ly. in.xxxiij.ɔ.v.q. spec.tit.de loc.in ꝙ. nunc aliqua. ver.xli.ɔ seq.

¶Late decius. ꝑsi.cxxxvñ. col. ũ.ɔ.in.Purpu.

¶Ut post triennũ. adde Abb. in.c.j.de frigi.

¶Dictio oino. adde.l.grece.i.ſ. illud. de fideiuss. ff.gl.j.in.c.dudũ. de cõuer.coniu. diffuse ꝑ Fely.in ca.rodulphꝰ. de resci.in.xxi.col. versi.omnino.

¶Sõ lõgꝫ ipse adde ꝙ dicat lõgũ tps.vide in.l. cũ de in rẽ vers. in gl.ũ.de vsuro.

¶Alexãd.cõsil. cclxx. Adde ꝙ est ꝑsi.cvi.Tho. Par.

¶Adde Hel.in c.i.xiij.col. versi. recipit tñ.de ꝑsi. ɔ.iũ.c. cũ non ab hoie.iiij.col.versic.limita tertio. de iudicijs. domn. Parp. in. l. filius.§. diui.xxj. charta. de leg.ij. Purpu.

¶Sacros canones. adde.c.cleri, ci.de iud.i.c.vlti de secũ.nup.glo summe.ɔ.dist.gꝛi.in.c. si in aditorium.ea.dist.

secũdo tenẽdo ꝙ verum sit ꝙ vbi est dies ⁊ pena non admitta
tur purgatio more: dico hoc verũ vbi est dies ⁊ pena impositа
ab hoie: secus si a l. vt in casu nostro: qz miti⁹ agitur cũ l. ꝯ cũ
hoie. l. celsus. §. fi. ff. de arbi. gl. in. l. si quis rẽ. §. voto. de pollicita
late Bar. i. l. ampli⁹ nõ p tritũ i. ij. col. ff. rẽ ra. habe. ¶ Vel
tertio ꝛ̃ndeo ꝙ illud est verũ qñ dies expressa: sec⁹ si tacita. vt
i terminis nostris. d. l. si cũ dies. §. fi. ⁊. §. dixi. ⁊. j. ꝑxime dicẽt.
¶ Nõ ob. quartũ ꝛ̃z fundamẽtũ Jmo. ꝙ hic tex. nullã mẽtio
nẽ facit de purgatione more: qz rndeo ꝙ tũ limitatur ⁊ declara
tur ꝑ alias leges: maxime per. d. c. potuit. ¶ Nõ ob. aliud fun
damẽtũ Jmo. dũ dicit ꝙ nõ est eadẽ rõ in emphyteota priua
ti: q̃ est in emphyteota ecclesie: cũ emphyteota priuati habeat
lõgius tps ad soluẽdũ ꝯ emphyteota ecclesie: qz rndeo ꝙ imo
eadẽ rõ est in vtroq; nã ratio quare i. d. c. potuit emphyteota
ecclesie possit morã purgare: non est eo quia habeat breue tẽ
pus ad soluẽdũ: sed est equitas: qua attẽta idẽ est dicendũ in
emphyteota priuati. ¶ Nõ ob. sextũ fundamentũ. §. adductũ
ꝑ me ꝛ̃z regula Bart. in locis ꝓallegatis, ⁊ ꝙ qñ dies tacite
certa: nõ admittit purgatio more: qz dispũtãdo dico ꝙ hec re
gula Bar. nõ est vera, ⁊ qõ in ꝺrium est tex. i. d. l. si cũ dies. §. fi.
ꝑ quã. l. ℨ Bar. tenet Ang. ⁊ Jmo. in. d. l. si insulã. ⁊ Bal. in. d.
l. acceptã. in pe. col. in. xxj. q. ¶ Nõ ob. septimũ fundamẽtũ. §. ꝑ
me adductũ: ꝙ vbi dies ⁊ pena ab eodem fonte procedũt: nõ
admittitur purgatio more: qz possum dispũtatiue istã regulã
negare per. d. c. potuit. vbi dies ⁊ pena ꝓcedũt ab eodẽ fonte:
sc̃z ab ipsa. l. ⁊ tũ admittit purgatio more: nec potes dicere ꝙ
ibi sit spãle ꝑ supradicta. ⁊ ista solutio ꝓcedit etiã ad fundamẽ
tũ ꝓxime ꝓcedẽs: vel alr rndeo ꝙ illud qõ ꝺ ꝙ vbi dies ⁊ pe
na ꝓcedũt ab eodẽ fonte: ꝙ nõ admittit purgatio more: istud
est verũ qñ lex facit executionẽ ipso iure: secus aũt vbi requiri
tur volũtas dñi: vt in terminis nostris: fm qõ ꝺixi. §. i. textu. in
v. no. ⁊ ita rndet Jmo. in. d. c. potuit. l. xx. col. ita colligẽdo ꝓ
78 allegatam gl. in. d. c. licet cano. ¶ Nõ obstat vltimũ fundamẽ
tũ † qõ vbicũq; lex facit executionẽ ipso iure: qõ nõ admittit
purgatio more: qz rndeo hoc esse verũ. Sz dico ꝙ in terminis
nostris qñ emphyteota triẽnio cessauit solnere: lex nõ facit ipso
iure executionem qz ipso iure nõ cadit: imo requirit expssa vo
luntas dñi expresse declarãtis se velle qõ cecidisse, put late di
ctũ fuit supra ⁊ dicto gnto notabili, ⁊ per ista remanet defensa
ta hec pars ad adductis in oppositũ. ¶ Alia ⁊ tertia fuit opi.
cõis ꝓceptoris ꝑdicti. Dicit enim ꝺctr hic: vbi putat ꝙ hoc de
bere distingui, aut q̃rim⁹ nũquid emphyteota q cessauit trien
nio soluere possit morã purgare anteq̃ dñs declaret se velle eũ
cecidisse, ⁊ dicẽdũ est ꝙ nõ: qz facta declaratione lex ipso
iure executionẽ facit: ergo nõ ꝺr admitti purgatio more ꝙ vlti
mũ fundamẽtũ qõ. §. adduxi in ꝓma opi. ⁊ i istis terminis ꝺ
ꝓcedere primã opi. ¶ Adde Iz ipse nõ dicat ꝙ ꝑ ista opi. bñ
facit illud qõ in terminis ꝛ̃z Bar. vero in cautela. clxxxiij. inci.
79 tu scis ꝙ emphyteota, † vbi ôt cautelã esse ad hoc vt emphy
teota q cessauit in solntiõe nõ possit morã purgare. iuxta. d. c.
potuit. l. ꝙ dñs stati elapso biẽnio ꝓtestet etiã absente emphy
teota: ꝙ nõ itẽdit ipsum habere amplⁱ ꝑ linellario, qz tũc nõ
põt purgare morã nisi celeri satisfactiõe: alꝫ enim nõ facta pro
testatione credit ꝙ possit morã purgare ⁊ sic dicit se intelligere
d. c. potuit. ¶ Ista opi. põt ꝛ̃firmari rõne qz declarata dñi vo
lũtate: statim emphyteota ipso iure ꝓnat⁹ intelligit: nec alia
sñia declaratoria requirit. vt late dixi. §. in. v. col. ⁊ trib⁹ seq. er
go nõ vr esse loc⁹ purgatiõi more, qz vbi executio fit a lege ipso
iure: ibi nõ põt mora purgari. l. traiectitie. §. ne illo. ff. de act. ⁊
obl. l. si is cui. ⁊ ibi Bar. ff. de leg. ij. ꝑ Bar. ⁊ doc. in. l. si insulã. ff.
de verb. ob. ⁊ aduerte diligẽter, q illa volũtas dñi ꝙ quã purga
tio more impedit: sufficit ꝙ sit tacita vel expssa, vt ꝑ Ab. in. ij.
vol. cõsiliorum. in cõsi. lxvij. incip. in cã que vertitur. in. ij. co. d.
Alex. Jmo. in. iij. vo. cõsiliorum. in ꝛ̃z. cvj. inci. viso themate. l
iij. col. idẽ q̃ supra tenet. d. Bar. sentit etiã. d. Alex. i. l. si insulã
in. xvij. co. ff. de ver. obl. vbi dicit ꝙ in. d. c. potuit ideo põt mo
ra purgari: qz executio nõ erat facta ipso iure nisi dño volẽte,
ergo sentit ꝙ dño volẽte emphyteutã cecidisse, nõ admitteret
ibi purgatio more, ⁊ idẽ facta ꝺclaratiõe ꝑ actũ facti: tẽnet Lu.
i ℨ. ciij. incip. viso ꝓposite qõnis themate in. ij. col. Cõfirmat
ista limitatio, qz secnta declaratiõe dñi, igit emphyteuta est cõ
stitutus in duplici mora, vna est ꝑ lapsuz tpis, vt dicit tex. hic
⁊ in. d. c. potuit. alia ꝑ declarationez dñi. ergo geminatio mo
re ꝺebet impedire purgationẽ more, vt est text. fm intellectũ
Ang. in. l. traiectitie. §. de illo. ff. de act. ⁊ ob. quẽ seqr̃ Lu. ro.
in ℨ. cclij. incip. querit ꝓmo. ⁊. d. Alex. vbi plura similia addu
cit in. d. l. si insulã. in. xvij. col. ⁊ seq. ⁊ ſi ista sunt vera sunt vtilia
⁊ notãda in ꝓctica qz ꝑ ea ꝺaꝫ magna limitatio ⁊ restrictio
ad. d. c. potuit. in ꝓctica difficile foret cõtrarium obtinere ꝙ
pter autoritates relatas, tñ ô iure illa limitatio nõ ꝺicẽt vera,
primo qz facit nimiã violẽtiam ⁊ restrictionẽ ad. d. c. potuit. se
cũdo qz fundamẽta. §. relata ꝓcedunt fm rigorẽ iuris ciuilis: z
sed de equitate canonica est sec⁹. d. c. potuit. de hoc est gl. not.
in regula mora. de re. in. in. vj. tertio ⁊ fortiꝰ facit qz ſi tex. in. d.
c. potuit. intelligeret in casib⁹ in qbus de iure ciuili est pmis
sa purgatio more, certe frustratoria ⁊ ianis eẽt dispositio. d. c.
potuit. qõ nõ est dicendũ. vñ ille tex. ꝺz intelligi: ꝙ etiã vbi ſ z
regulas iuris ciuilis nõ admitteret alias purgatio more: tñ ô
equitate canonica celeri satisfactiõe bene admittit. Cogita qz
istud vltimũ forte est de iure verius redeũdo ad ꝑmũ articulã
per ista relinquitur quod ꝑsens passus est multũ ambiguꝰ.
¶ Quid tenendũ: ego teneo instincte ꝑmã opi. ꝙ emphyteu
ta priuati lapso triẽnio nõ possit morã purgare. ⁊ ꝛ̃firmat qõ. d. c.
potuit. nõ habeat locũ in emphyteuta priuati. Istã parte vl
tra autoritates ꝓallegatas firmo in primis autoritate Bar.
istud idẽ expresse tenẽtis recte tñ intuẽti in. d. l. si insulã in quar
ta oppositiõe ꝑme partis ad finẽ allegãdo legẽ nostram. istud
idẽ expresse tenet Bal. sibimet cõtrari⁹ in repe. l. z si post tres.
in. xij. col. ff. si qs cau. ⁊ in. c. j. in. j. co. quo tpe miles. in vñ. feu.
idem tenet Ja de bel. in. ℨ. scire antẽ. in auc. de nõ alie. ⁊ ꝑ hac
parte multũ faciunt quedã fundamenta que superius adduc
ti ad quoz rñsiões põt facile rñderi ¶ Et tenendo hãc partẽ
nõ obstãt adducta in oppositũ. Et primo dũ dicebaꝫ, ꝙ qñ ali
qd nõ reperiꝫ clare decisum de iure ciuili: si illud sit decisum de
nones imitari, qz rndeo hoc esse verũ qñ reperiꝫ decisum in eo
casu: ſz hic est decisum in casu diuerso: ⁊ habẽte diuersaz rõnẽ
vt superi⁹ ꝺixi. est ⁊ ꝺicã statim: de iure canonico est decisum
in. d. c. potuit. in emphyteuta ecclesie, q habet solũ bienniũ ad
soluẽdum, nos aũt loquimur in emphyteuta priuati. q hz lõ
80 gius tps ad soluẽdũ. l. triennio: ⁊ sic tex. iure cano. loquit in di
uerso casu. ¶ Nõ ob. scõo dũ dicebaꝫ ꝙ purgatio more ẽ fil
data sup eqtate: qz fateo. ⁊ dũ dicebaꝫ ꝙ eadẽ eqtas ẽt ꝺ emphy
teuta priuati q̃ in emphyteuta ecclesie, rndeo negãdo cum ha
beat longi⁹ tps quo possit soluere ꝙ emphyteuta ecclesie. Nõ
ob. d. l. si cũ dies. §. fi. qz rndeo ꝙ ibi ſ z admittit purgatio more
ad enadẽdũ penã eo qz ibi dies tacit⁹ erat incertus. Barbatio
cit⁹ erat certus. l. triẽnio: ⁊ illũ potuit emphyteuta ꝓuidere: ni
mirũ si sibi nõ cõcedit purgatio more, ꝓout qñ est incert⁹. d. l.
tur purgatio more emphyteute ecclesie: qz in primo tenui supra in questione prõxima non admitti purgationẽ
more. tex. in. d. c. potuit. simpliciter ꝺicit celeri satisfactiõe. Ibi
dem gl. vltimo loco tenet ꝙ stabitur arbitrio iudicis, cũ tem
pus illud nõ reperiatur a lege expiesse taxatũ, ꝑ regulã. l. i. §.
fi. ff. de iure delibe. ⁊. l. j. §. effractores. ff. de effracto. ⁊ expilato.
Spe. vero in. d. §. nũc aliqua. in ℨ. lxxxiij. ad fi. tenet ꝙ admit
tatur pur
si cũ dies. §. fi. ¶ Nõ ob. ꝛ̃tũ ⁊ vltimũ, dũ ꝺicebaꝫ ꝙ si ꝑmitti
81 in ꝓn. §. de sac. san. ecc. ¶ † Vel aliter rndeo ⁊ planius ꝙ reg.
in. d. c. potuit. ꝓcedit de equitate canonica, fm quã omni casu
diffrẽter ꝑmittit purgatio more: vt ꝛ̃. suã. alꝫ tuã. extra de pe
de arbi. in. §. ſ z qualiter. in versi. sed nunqd religiosi. qnẽ etiam
tenet Bal. in. l qui crimẽ. in. xj. q. j. q. accusꝫ nõ vos. idẽ etiam ꝛ̃z
Bal. in. l. si pacto q̃ penã. ℨ. de pact. ⁊ cano. maxime Jmo. in. c.
82 dilecti. extra de arbi. ¶ † Per ista ꝛcludo, ꝙ emphyteuta ꝑ
soluendo morã purgare, ⁊ ꝛ̃r ꝙ. d. c. potuit. nõ habeat locum
i emphyteuta ꝑuati. ⁊ remanebit iste passus plene examinatꝰ.
83 ¶ † Nunqd aũt emphyteuta priuati si alienauerit rẽ emphy
teoticã irrequisito dño, ꝛtra. l. ñ. ſ. eo. possit postea illã redimen
do morã purgare, ⁊ an si sit denũtiatum dño per emphyteotã
volẽte ius suum emphyteoticum aut sua meliozamẽta aliena
re: quo casu debet expectari dñs ꝑ duos menses: iuxta. l. ñ. ſ. e.
84 vtroq; dicã in. d. l. ñ. ſ. e. vbi melꝰ cadet. ¶ † Trigesimo, ꝛ̃o
iuxta prõximã qõnem, intra quãtũ tẽpus possit emphyteota
morã suamᶜ purgare: saltem emphyteota ecclesie. qz in primo tenui supra in questione prõxima non admitti purgationẽ
more. tex. in. d. c. potuit. simpliciter ꝺicit celeri satisfactiõe. Ibi
dem gl. vltimo loco tenet ꝙ stabitur arbitrio iudicis, cũ tem
pus illud nõ reperiatur a lege expiesse taxatũ, ꝑ regulã. l. i. §.
fi. ff. de iure delibe. ⁊. l. j. §. effractores. ff. de effracto. ⁊ expilato.
Spe. vero in. d. §. nũc aliqua. in ℨ. lxxxiij. ad fi. tenet ꝙ admit
tatur pur

tãt purgatio more anteq̃ fuerit ab emphyteota exactũ in iu
dicio vel extra. ar. c. de multa. extra de ꝓb. imo notabilius fm
eum ꝺr emphyteota sibi celeriter ꝓuidisse, etiã si fuerit in iu
dicio vel extra iudiciũ exactus. si tũ statim sine termino ⁊ sine
dilatione ꝓsoluit, ⁊ istã opi. etiã tenẽt Jnn. ⁊ Jo. an. in. d. c. po
tuit. vos aũt omissis varijs opinionib⁹ canonistarũ in hoc po
tius in. d. c. potuit. tenete vltimã op. gl. ibi, ꝙ referaꝫ ad modi
a cũ tẽpus[a], arbitrio iudicis ꝓsideradũ, q̃ inspecta qualitate ꝑ
sonarũ ⁊ circũstãtiarũ aliter ⁊ aliter arbitrabiꝫ: nam in emphy
teota diuite ⁊ valde pecunioso minus tps debebit arbitrari q̃
in nõ diuite ⁊ non pecunioso. ⁊ ita tenet. d. Bar. in. d. c. potuit. ⁊
ibidem sequit Jmo. in. xv. col. ⁊ seq. vbi etiã subdit ipse Jmo.
ꝙ si istud fuerit in dubiũ renocatũ, ⁊ inde male fuerit arbitra
tus, ꝙ posset appellari per id qõ legitur ⁊ no. ꝙ Jo. an. ⁊ doc. in
c. sup his. extra de accu. ⁊ qõ habeẽ in. l. si qua pena. ff. de verb.
signi. ⁊ ad ꝓdicta ꝙ stetur arbitrio iudicis. §. quãtũ tps possit
mora purgari. adde Abb. in. ij. volu. cõsiliorꝫ. in cõsi. lxvij. inci.
in cã que vertitur. in. ij. col. ꝑ. de anch. in consi. cccxxxi. incip.
quidã ser Antonius. in. iij. col. in. iij. dubio. vbi inquit ꝙ nõ ꝺz
iudex arbitrari de biẽnio vel triẽnio: ergo sentit ꝙ de vno vel
85 duob⁹ mẽsibus bene haberet iudex arbitrari. ¶ † Trigesimo
b primo q̃ro iuxta duas ꝓximas qõnes, qd si dñs[b] post tẽpus
elapsum petat pẽsionem ab emphyteota, ⁊ emphyteota dene
get rem esse ecclesie, vel se esse emphyteotam: an vlteriꝰ poterit
sibi ꝓuidere purgando morã: an vero ꝑ istã negationẽ ꝓdi
dent beneficiũ istud purgãdi morã qõ alꝫ ℨ emphyteota ec
clesie. Spe. not. in. d. §. nũc aliqua. in ver. lxxiij. tenet ꝙ sic: ad
hoc vide qua ꝺicã. j. in seq. q. Tamẽ ad huiꝰ decisionis veritã
tem esset ꝑmo videndũ, put etiã ibi ꝺicit Jo. an. i addi. an dñs
post lapsum tps petẽdo simplr pẽsionẽ sibi ꝓudicet, ita ꝙ vi
deaꝫ remisisse ius caducitatis, si nõ expresse ꝓtestat saluũ esse
sibi ius caducitatis, ꝛ̃r ius expellẽdi emphyteotã. de quo di
cam. j. in glo. magna sup verbo repellere. in tertia parte vbi op
86 portunius cadet. ¶ † Trigesimo secũdo quero nũqd emphy
teota, si voluerit canonem, si negauerit rẽ esse emphy
teoticã, vel se esse emphyteotã, ⁊ quincatur de mẽdacio, an per
talẽ negationẽ ꝑdat ius emphyteoticũ, ⁊ q̃r cadat a iure suo
emphyteotico. So. Jun. in. c. ceterũ. extra de iud. tenuit ꝙ sic,
qñ scienter negaret se esse emphyteotam, ⁊ postea conuinceret
de mendacio. secus si ignoranter, ⁊ fuisset iusta cã ignorãtie: qu
ta qz heres alterius iuxta. l. q in alterius. ff. de reg. iur. istud idẽ
tenet Ang. in. l. ñ. in. j. co. per illum tex. ff. de rei vẽdi. vbi dicit
idẽ esse in vasallo, ⁊ ad hoc vltra eum est tex. de vasallo negãte
rem esse feudalem, ꝙ hoc ipso si cõuincaꝫ de mẽdacio ꝑdat feu
dum. in. c. vasallus. el. j. si de feu. de. cõtẽto sit inter do. ⁊ agn. ⁊
ad id qõ ꝺixi de emphyteota, ꝙ ita demũ ꝑ negationẽ amittit
ius emphyteoticũ, si scienter negauerit. Addite fortius ꝙ nõ
sufficeret scienter negare: ſz requirit ꝙ neget per dolũ vel latã
culpam. vt est tex. no. in. d. c. vasallus. el. j. quẽ Bald. in. j. col. ad
hoc no. ⁊ gl. in. §. ex maleficijs. xvij. tẽ mixta. in xb. distulerit. i
pn. insti. de ac. ⁊ gl. i. d. l. ñ. ff. de rei vẽd. ⁊ Bar. in. l. cũ q. in pn. ff.
de iureiur. in vlti. col. circa pn. ¶ Puto tñ in terminis nr̃is in
q̃one ꝓxim. ꝙ emphyteota si negauerit se emphyteotã, ⁊ quin
caꝫ de mẽdacio: ꝙ tñ nõ ꝑdat ius suũ: istud primo in termi
nis ꝛ̃z Bal. in. d. c. vasallus. el. j. in. q. col. vbi ꝺicit ꝙ pena illi⁹. c.
c volẽtis ꝙ vasallus negans[c] feudũ si quincat de mẽdacio, ꝑ
ꝺat ius feudi, nõ habeat locũ in emphyteota vel linellario, eo
q: fm cũ leges penales, vt est illud. c. non debẽt trahi ad casus
nõ expssos. d. §. ex maleficijs. xvij. tẽ mixta. cũ gl. ꝓ hoc appa
ret illud. c. nõ obstare. nõ ob. etiã. d. l. ñ. sup q̃ se fundat Ang. qz
illa. l. nõ logt de amissione alicuiꝰ iuris, ſz tñ de amissione pos
sessiõis: qz ibi ꝺz ꝙ si cõuetus rei vẽdi. neget se possidere, ⁊ cõ
uincat de mẽdacio, ꝑdit beneficiũ possessionis. de amissiõe iu
ris verbũ nullũ. ⁊ ista fuit solutio ad illũ tex. in alia. q. quã ꝓ
xime subjciã. Jo. an. in addi. Spe. in. d. §. nunc aliqua. in ℨ. lxv.
87 ⁊ videte qõ ꝺicã in seq. q. ¶ † Trigesimotertio quero qd si ali
d quis haberꝰ rẽ emphyteoticã ab ecclesia vl a priuato, ⁊ ab ea
cõueniaꝫ rei vendi. iste emphyteota cõuetus negat rem esse ec
clesie, deinde postq̃ est ꝓbatũ de dño, ꝺicit se illã habere iure
emphyteotico ab ecclesia, nũqd ꝺebeat audiri istud ius ẽphy
teoticum allegans, an vero ꝺicaꝫ illud perꝺidisse ꝑ negationẽ
primã, quã facit negando rẽ ecclesie: quasi ꝺiceaꝫ voluisse sub
uertere ius directi dominij, ꝙ recognoscere ꝺebueraꝫ: vt. §. pi
zi in. xxj. q. ni fallor. Et ꝺiffert ista q̃stio a ꝓxime ꝓcedẽti: qz
superius emphyteota negabat ius emphyteoticũ: hic aũt ius
ꝺirecti dñi. Spec. in. d. §. nunc aliqua. in ver. lxv. multa allegat
ad partes, ⁊ finaliter ꝛcludit ꝙ ꝑ talem negationẽ ꝑdat ius
suũ emphyteoticũ, ⁊ ita ꝺicit tenere Albe. hic in. xi. col. ad cũ
simpliciter se remittẽs. Jo. and. ibi in addi. ꝺici melius, ꝙ iura
allegata per Specu. non loquuntur de amissione iuris, sed so
lius possessionis. maxime. d. l. ñ. ff. de rei ven. ⁊ istud est verꝰ, ꝙ
per talẽ negationẽ ꝑdat solũ possessionẽ. ꝓout etiam tenui
88 i. precedẽti qõne. ¶ † Trigesimoquarto quero emphyteo
e ta vadit[e] vagãdo p mũdũ, ⁊ nescit̃ vbi sit, ⁊ an sit viꝰ vel mor
tuus, nullis relictis filijs, nullis nepotib⁹: dimisit tamẽ ꝑcurã
torẽ, qui quolibet anno ꝺebeat soluere fictũ ecclesie. mõ eccle
sia nõ vult accipere censum ab isto ꝓcuratore, ꝓpter ꝺubiũ a
mortis. ꝑcurator aũt vult stare in possessione ꝺonec certificatꝰ
sit de morte: querit quid iuris. Spec. in. d. §. nũc aliqua. in xvij.
clxiij. refert opiniones, ⁊ nihil clare firmat: videtur tamẽ incli
nare i eã partẽ, ꝙ si emphyteota abfuerit triẽnio: ſz pẽsio semp
soluta fuit, ꝙ ꝺns vtetur iure suo, ⁊ rem poterit vẽdicare, ar. l.
si ita pr̃. ⁊. l. si filius. ff. de ritu nup. que iura parũ facerent: qz ꝺo b
quunꝫ in materia valde ꝺiuersa, ⁊ eis est derogatũ per auc. ho
die. C. de repudijs. item cõtra determinationẽ Spec. facit text.
89 in. l. nec nos. j. de captiuis. ꝛ̃q ille qui nititur ⁊ fundatꝫ se sup c
f more alicuius, ꝺz eã ꝓbare, saltẽ per famã: alias ꝓesumitur
in ꝺubio viuere. i. si quiꝺ. z ibi no. j. sol. mat. ⁊. l. ij. ꝯ. si ꝺubitet.
ff. quẽad. test. aper. Bal. vero in auc. qui rẽ. ad fi. ff. de sacrosan.
eccl. tenet recurrẽdũ esse ad ꝓcturas: vbi vero nihil oĩno ap
pareret, tenet ꝙ ecclesia: ꝙ ecclesia possit rem illã vẽdicare. per
tex. quẽ reputat ad hoc notabilẽ in. l. cũ oñi hozreoꝝ. ff. loc. ⁊ ôt
se mirari ꝙ Spe. illã. l. nõ allegauerit, sed certe ꝓout etiam ꝺi
cit Jul. in. d. auc. qui rẽ. illa. l. nihil facit: qz loquit qñ nõ tãtum
erat absentia, sed etiã cessatio solutionis. Cæterũ si esset q̃ ꝑ ab
sente solueret, vt i terminis nr̃is, nequaq̃ loqueret. l. illa. ¶ Et
ꝑterea ꝙnis in ꝺubio tenenda sit opinio que facit ꝑ ecclesia,
iuxta. l. sunt ꝑsone. ff. de reli. ⁊ sum. fune. Puto verius esse qõ
cũ ecclesia se fundet ex morte: si cessarẽt ꝓcture mortis alio nõ
apparente, qõ ecclesia non posset rem vẽdicare ab illo ꝓcura
90 tore q solut ꝑ absente, qõ i priuato puto expeditũ. ¶ † Tri
gesimoquinto q̃ro pone emphyteota fecit multa meliozamen
ta in re emphyteo. que ascẽdunt ad magnã quãtitatẽ, deinde
cessauit triẽnio a solutiõe canonis, quo casu ñ ꝺns vult postea
eũ expellere, ⁊ ꝑdit ꝺicta meliozamẽta vt. §. ꝺixi in tex. in. vij. no.
demũ iste ꝺns remisit caducitatẽ emphyteote: nũqd si ipsum
ius emphyteoticũ ⁊ meliozamẽta alcẽdant vltra summã quin
gentoꝝ aureoꝝ. nunqd ad hoc vt talis remissio valeat, requi d
ratur insinuatio: iuxta formã. l. si quis argẽtũ. j. de dona. ⁊. l. il
lud. §. de sac. sanc. eccl. ⁊. l. modestinus. ff. de dona. Solu. Bald.
in. c. j. circa pn. quid iuris ñ post alie. feu. vasalꝫ? illud recupe
ret. in vñ. feu. tenet ꝙ nõ requiraꝫ insinuatio: qz ista ꝺicit potiꝰ
indulgentia ꝙ vera ꝺonatio. allegat. l. in edictis. §. i. tũcta. ꝺ. l.
modestinꝰ. ff. de dona. istud idẽ ꝛ̃z etiã ipse Bald. in. l. si mulier.
91 ff. de ꝛ̃ñ. ob cãm. ¶ † Trigesimo sexto quero, qd si emphyteo e
ta ꝑmittꝰ soluere pẽsionẽ in certa moneta grossa, que curre
bat tũc tẽpore celebrati cõtractus, deinde illa moneta est va
riata: qz decreuit ei⁹ valoꝛ: emphyteota vult soluere de illa mo
neta iuxta antiquã estimationẽ fm formam ℨctus: ꝺns aũt re
cusat recipere, ⁊ vult ꝺ moneta bona vel antiqua fm pñtẽ esti
mationẽ: querit quid iuris. Al de ro. hic in. xij. col. format hãc f
questionẽ ⁊ multa iura allegat ad partes hinc inde: finaliter vi
ꝺet cõcludere qõ ꝺns possit cõpelli ad recipiẽdũ moneta anti
quã, iuxta antiquã estimationẽ, ⁊ sic tenet Alb. qõ ꝺebeat attẽ
di tps ꝛtract⁹, ⁊ nõ solutiõis, ⁊ idẽ si valoꝛ pecunie creuisset:
⁊ hoc nisi antiqua moneta esset i totũ mutata, vel in ꝙu ãpliꝰ
nõ haberet: vel esset reꝓbata: qz tũc estimatio ꝺeberet attẽ
to tpe celebrati cõtractus: ꝑ multa iura hic alle. per cũ: ista est
alia. q. notata per legistas ⁊ canonistas in variis locis. j. allegã
ꝺis. ¶ Scõm tamẽ qõ magis cõiter tenetur ⁊ ꝛcludit in locis
j. allegãdis, ꝺicite paucis ꝙ nũc: qõ aut mutata ẽ antiqua mo
neta i materia vel in forma, aut ℨo nõ est mutata materia nec g
forma sed ei⁹ qualitas hoc est ei⁹ valoꝛ: ꝓtimo casu, si quidem
reperiꝫ de moneta antiqua, ⁊ ei⁹ cursus nõ fit reꝓbatus: po
terat de illa moneta antiqua solui. Si ℨo illi⁹ cursus sit reꝓo
batus, tunc ꝺebebit solui de moneta nona: fm tamẽ estimatio
nem antique monete vtrũq; expresse ꝺicitur in. c. olim causam.
⁊ i. c. cũ canonicis extra de censi. ¶ Secũdo vero casu: quãdo
mutata est pecunia vel moneta i qualitate: vt qz ei⁹ valoꝛ: fit va
riatus: tũc aut ꝺebitoꝛ nõ fuit in mora soluẽdi: ⁊ tunc põt sol
uere de illa moneta fm estimationem que currebat tẽpore cele
brati cõtractus: ⁊ ita procedat opi. Alb. §. relata, alias secus. l.
vinum. cum materia. ff. si certum pet. cum aliquib⁹ ⁊ tamẽ luni
tatiõibus de quibus in locis nũc allegãdis. de hoc videte late
Bar. Bal. Ang. ⁊ Lu. in. l. paulus. la. j. ff. de solutio. Bar. ⁊ om
nes alios in. l. cum quid. ⁊ in. l. quod te. ff. si certũ pet. ⁊ Bart.
in. l. cũ certũ. ff. de auro ⁊ arg. leg. ⁊ in. l. nummis. ff. de in lit. iur.
Jo. de imo. in. l. in ratione. la. q. ꝺiligenter. ff. ad. l. fal. Spec. ⁊
Jo. an. in ti. de sol. ⁊. §. nunc aliqua. verſ. fi. Oldra. in cõsi. xvij. ⁊
in consi. xxvij. ⁊ in cõsi. clxvij. Andr. de iser. in. c. que sint rega.

¶ Ad modicũ tps. adde qõ ꝺicat modicũ tps, gl. ñ. in. c. j. de re
bus eccl. no alie. ⁊. l. j. ff. si qs cau.
¶ Quid si dñs. Adde ꝺoct. in. c. ij. de preca.
¶ Quod vasallus negãs. adde an iste sit priuatus ipso iure: ꝺic
qõ no: sed requirit sñia. qz tex. in ꝺ. c. vasallus. vi
tur verbo futuri tpis. vt not. id. in criali. C. de iurisꝺ. om. iud. ⁊ ꝺoc. i. l.
inbemꝰ nulli. C. de sa. san. ec. Et
aũt iste vasallus possit penitere ⁊ reuocare hac ne
gationẽ: ꝺic ꝙ sic vsq; ad sentẽtiã. fm Jacobũ de
bel. in. ꝺ. l. in cri
minali.
¶ Quid si aliqs habet. adde spe. ti. de depositi. in
§. viij. versic. sed scõm ꝺoct. in. l. si
gs. C. de re. cred. ꝺo. in. c. ꝓ tuas. de ꝓba.
¶ Emphy. vadit vagãdo. ad
de ꝺiffuse ꝑ can. in. c. qñ frequen
ter. in. §. si vero. vt li. non cõtest.
¶ Qui nititur ⁊ fundat. adde gl. in. c. qñ. in. §. finaũt. ⁊ ibi ꝺoct. vt
lit. non contesta. Jo. an. in addit. Spec. in titu. de no. cri. in. §. fama ver. qd si agen. ti. ꝺo. in. c. in preſen tia. de ſponſ.
¶ Quid si emphyteota ꝓmi sit. Adde glos. ⁊ ꝺoc. in. c. conque rente. de offi. oꝛ. Joã. and. ſuper rubr. de conceſſ. preben.

Universidad de Navarra
Biblioteca

Alb in volumine statutorū.in.j.parte.in.q.ctl.Bar.in l.acceptam.in.xvj.q.3.de vsur.z in l.illud.ad fi.3. de sacrof.eccl.z in l.fi.in prin.C.cōia de lega.z in l.3i quis argētū.in pn.in.jij.col.j.de dona.per Cano.magrine per Pet.de ancha.in cle.fi bene ficio.ū.eode decimis.z.c.v.vbi per pēs. extra de iureiur.z.d.c. olim ēam.z.c.cū canonicis.vide ēt i materia no.p Bal.j.l. volūtas.C.de fidei.c.z qō no.Bal.i.l.qcūq.z ad fi.j.de ser.fug.z qō no.Bal.in l.fi.3.de nō nu.pe.z circa mutatiōē monete qō tēpus inspiciat, an tps contractus celebrati, an tempus solutionis.vide no.Dy.in l.vlti sue.in pn.ff.de leg.iij.z i istis locis inuenietis decisas alias dubitationes q̄ in predictis possent

92 occurrere. ¶ †Trigesimoseptimo q̄ro, qd si emphyteota est papiēsis,z dns Mediolanēsis,z sic sunt diuersi fori, nūqd em phyteota tenebitur portare canonem mediolanū:an vero dns debeat papiam mittere p̄o canone recipiēdo. Alb.hic in vlti. col.formal hāc.q posit Abertū de bobio.i pulchris terminis. Pone Abbas in berselo territorū parmensis h3 emphyteotas in districtu cremonensi:nunqd emphyteote tenebunt portare canonē ipsi dño abbati ad eius monasteriū,qō est in districtu parmēsi,z determinat Alb.post Abertū q̄ nō:sed bene q̄ abbas tenet̄ mittere ad accipiēdū per.l.cum hi.ff.eam.ff.de transact.z.Lite illa.in prin.cū gl.notabili in verbo nō venit.ff. de cōsti.pe.que dicit fec⁹ si ambo essent eiusdē fori:q̄ tūc tenearetur ire ad domū creditoris. Et dicit gl.qō sic videmus fieri, z q̄ p̄suetudo ita obseruat,imo no.subiungit Alb.hic,q̄ in predictis terminis Abbas non mitteret acceptum, qō illi em phyteote possent deponere in districtu cremonēsi,z sufficeret, z idē in terminis nostris,q̄ nō domin⁹ z emphyteota nō sunt ejusdem fori,q̄ emphyteota non teneat ire extra locū fori sui, tenet Bar.in.d.item illa.in prin.in fi.col.vbi etiā cōfirmat id qō dictum est, q̄ si emphyteota qui debet canonē soluere p re emphyteotica esset alteri⁹ fori,sufficeret q̄ in die in qua d3 solu ere, q̄ ipse emphyteota in domo sua diceret. Ego sum parat⁹ soluere istū canonē,si esset q̄ reciperet, z hoc faciat scribi p instrumētū. ¶Istud etiā tenet Bal.q̄uis per alios allegēt contrariū in.l.acceptā.in xvj.q.3.de vsur.vbi hoc singulariter limitat, nisi ēssus ille qui soluere ē esset modicus,puta vnius nūmi vel duoz̄ū:qi si creditor deberet ire ad debitorē, certe haberet plus incōmodi q̄ vtilitatis,z ita dicit tenere Jnn.in.c.significāte.extra de pig.z de ista materia vide latissime cano.magrine Pe.de ancha.z Jmo.in.d.c.significāte.z notabili. Bal.in l.fi.in.ij.col.j.de cōdi.insert.z in l.fi.j.pterea.j.de iure do.impe. z in.l.su? quoq3.j.punct.ff. de hered.instit.z in.l.si mihi z tibi.j. si ges sernos.ff.de leg.i.Abbas Panor.in.c.licet bene.extra de simo.alias in.c.ex parte.extra de censib⁹.Ang.de arc.insti.de act.in.j pterea quasdā.z qō no.Bar.i.l.cū filiuss.j.fi.z ibi bal. Ang.z Jmo.ff.de verb.ob.Bar.z Jmo.in.l.si seruū.j.nūc vi deamus.eo.ti.Lud.ro.in.l.de die.j.q inuiterē.ff. qui satisf.cog. Ang.in l.spatiū.ff.de cōd. ¶Et in dictis locis inuenietis alias quas alias limitationes ad cōclusionē p̄dictā vltra illā not. limita. Bal.proxime relatam,quam etiam limitate nō procedere in primit⁹ seu decimis solnēdis sacerdotib⁹: q̄ illas tenē tur rustici in horreo clericorum deferre.vt in quit gl.no.in.c.reuertimini.sup verbo,in horreo.xvj.q j.z gl.i.c. decimas quas in vsum.qō est.c.j.in xbo horreū.eādē cā.q.vij. z est tex.no.cū gl.fm Jmo.z Lud.ibi l.l.stipulatio ista.j.enter certā.ff de xb. ob.z videte aliam limita.per Bar.in.l.j ff. de ali.z cibaria leg.quā sequit Jmo in.c.indicāte.in.iij.char. extra de testa.Ang.in.l. cum hi.j.ff. de trāsac.Ibi videte qō no.Bar.in.l.j.z si fusce perit.j.si libertis.in fi.ff. de iudi.z vide qō dicā.j.in sequēti.q.

93 ¶ †Trigesimooctauo q̄ro iuxta p̄dictā.q.qū dns z emphyteota dicūtur eiusdem fori,an intelligātur eiusdem fori respectu ciuitatis,an respectu vniuersalis territorū,puta vnī⁹ ducatus. Bart.in d.l.ite illa.in pe.col.restringēdo paucis ei⁹ dicta, concludit not.qō dicaē eiusdem fori:q̄ vterq̄ habitat in eadē ciuitate,vel in eodē comitatu,z ppterea si dns habitaret ē ciuitate,z debitor in comitatu inultū remoto z tedioso, nō teneret portare ad domū creditoris,nisi comitat⁹ esset sub iurisditione illius ciuitatis.vt ibi latius per eum quē totū videte. ¶Et nō tate diligenter ad terminos nostros illud qō sing.vult Bar.in illa.l.ite illa in.j. col.in ver.tu distingue latius ꝛc.quo ad terminos nostros dns diceret eiusdem fori:q̄ esset illius in quo res emphy.esset situata:ita q̄ re⁹ deberet ire ad domū creditoris, posito q̄ alibi haberet suam habitationē vel suum domiciliū.

94 qō idē bene nota. ¶ †Trigesimonono quero iuxta p̄dictas decisiones,pone q̄ emphyteota z dominus sunt diuersi fori:tū emphyteota expresse promisit solnere ad domū creditoris,dein de creditor mutauit habitationē,nunqd tenebit virtute pacti portare ad hanc domū quam de nouo mutauit.Bal in.l.accepta.in.xiij.q.3.de vsuris.cōcludit q̄ si per hoc non expedatur plus vel parū plus q̄ prius,tenet:secus si minus:vt q: mutasset ciuitatē,p tex.no.p.l.mouta.j.n.ff.de annu.le.istud idem tz

95 Bal.z Jmo in l.cū filiusfamis.j.n.ff.de verb obli. ¶ †Et circa hāc decisionē vnū perpetuo notate,q̄ si emphyteota vel alius debitor promisit mihi soluere incerto loco,z ab illo loco fim postea exbānitus vel relegat⁹,isto casu tenebitur mihi soluere in alio loco,z ita pōt cogi ad soluēdū,z illuc portare:tex.est cum gl.solēni in.l. ysuras.z ibi Bar.z Bal.C.de solu.z idē dicite ex omnib⁹ casib⁹ ibi enumeratis in glo.fm Bar.z Bal.ibi,z ita

96 limitate istā decisionem. ¶ †Quadragesimo quero iuxta p̄dictas.q.z maxime tryginta.maseptimā, vbi dictum est q̄ q̄ēm phyteota est diuersi fori q̄ nō tenetur portare canonē ad forū domini. Pone q̄ isto casu vult emphyteota soluere i foro dñi tantum:nunquid possit inuito dño: istud in specie nō inuenio tactum:concludo tū q̄ sic,q̄ id qō in simili no.Bal.in.d.l.acceptam.in.xij.q. in fi.vbi tenet q̄ q̄uentū est q̄ debitor soluat in foro suo:pōt tū soluere i foro creditoris eo inuito:nisi loc⁹ ille esset destinat⁹ fauore creditoris vel vtriusq3,allegat no.in.d.l. ysurgs.j.de solu.z in.l.i.in rōne sui.ff. de seruis expor. ¶Quadragesimoprimo q̄ro iuxta p̄dictā.xxij.q.in qua videtis qō q̄ dns z emphyteota sunt eiusdē fori:vt q̄ dns habitat in ciuitate,z emphyteota in comitatu vel villa que sit de iurisditione ipsius ciuitatis: q̄ emphyteota teneatur portare ad domū

97 domini. ¶ †Quero ergo in istis terminis,pone q̄ emphyteota teneat annuatim soluere.g. saccos frumenti, cuius sumptib⁹ tenebitur portare:puta quis tenebit soluere vecturas. Bar.in d.l.item illa.in prin.in vlt.col.ff.de consti.pecu.non clare attingit hūc casum:tū ex verbis ei⁹ satis videt decidi,q̄ talis expēsa spectet ad emphyteotā,z idē magis aperte tenet Bal.in.d.l. acceptā.in.xj.q.vbi fortius vult,qō etiā tenebitur emphyteota

b soluere gabellam seu datiū:p tex.in arg.in.l. mediterranee, in xx.dispēdū.C.de anno.z tribu.lib.xj.z ad istud de gabella vide qō no.Bar.in.l.i.ad fi.ff.de ali.z cib.leg.Jmo in.c.indicante.in.in.char. extra de testa.z ad id qō dictū est cuius expēsis videre qō no.gl.z Bar.i.l.si heres dānatus sit.ff.de vino tri.et

98 oleo lega.z Bart.in.d.l.i de alimē.z ciba.leg. ¶ †Quadragesimosecū do quero nunqd sicut emphyteota ppter cessationē solutionis potest expelli:ita etiā possit expelli propter rei deteriorationē, si deterior⁹ auerit rem acceptā in emphyteosim.In emphyteota ecclesie clarū est q̄ sic:tex.est in auc.qui rē.z vnde sumitur.3. de sac.san.eccl.dicite tū idē in emphyteota priuati. fm Pe.Ex.z Bul.de suza.in.d.auc.qui rem.z Bal.in.l. diuortio.in.j.si fundū.z ibi alios.Addor.ff.sol.ma. ¶Et idē tenēt Bal.Sal.z Pau.de ca.in.d.auc.qui rē.q̄uis Jnnm tz Jmol. sub dubio forte i d.l.diuortio.j.si fundū.q: hoc specialiter cautū reperitur in emphyteota ecclesie.in.d.auc. qui rē.sed in alio emphyteota priuati istud nō reperitur. Quid aūt sit in vsufructuario deteriorante rem,z qd in feudatario,vide Pau.de ca. in.d.auc.qui rem. Bal.in.c.j.j.pe. per illum tex.de pace tenē.in vii.feu.vide q̄ dixi remissiue in.l.i.ad fi.in pen.q.3.eo.cū tetigi an emphyteota si scidat arbores fructiferas:possit ob hoc expelli. ¶Dicit tū no. Bal.in.d.auc.qui rem.in.j.col.qō ad hoc vt emphyteota ppter deteriorationē rei possit expelli,tria copulatiue requirunt.primo q̄ sit deteriorātio notabilis quantitatis.Isti pro modica deteriorātione nō fieret rescisio 3tract⁹. per.l.scio.ff.de in integ.resti. Secōo q̄ sit ad perpetuā deteriorationē fundi,nō ad curā fructuū:q̄ compendiū fructuum pertinet ad emphyteotā,z ideo nō interest dñi,ſz bene ppetua vtilitas.Et ideo fm eū,q̄uis emphyteota nō colat solicite agrū, z ager efficiatur deterior respectu fructuū : non potest expelli. Subdit tū z no.sec⁹ esse i vinea: q̄ si vinee nō putant,siccant: z in perpetuum deteriorant,z idem in incisione arborū fructiferarum ; vt.3.dictū est. Tertio requiritur q̄ ista deteriorātio procedat dolo lata culpa vel leui:nam de leuissima nō tenetur emphyteota.alleg.j.scire aūt.cū gl.in auc.de nō alie.melius facit regula l.si vt certo.j.nūc videndum.el.i. cum glos.ff.cōmo. q: cū iste cōtractus emphyteoticus celebretur gratia vtriusq3, debet venire dolus lata culpa z leuis:sed nō leuissima:vt ibi,z idem quod ista tria copulatiue requirant ad hoc vt emphyteota propter deteriorationem expelli possit : tenet etiā Bal.in.l. iij.in penul.col.3.loca.z ita consulnit Fulg.in eius consi.incip. ser Anto.de la cru.simpliciter secutus Bald.in locis prealleg. Vide tū tex.qui vf cōtra predicta aliqualiter facere in.l.si mercēs.j.conductor.ff.loca.in verbo ne intēpestiua cultura deteriorē

99 fundū faceret. ¶ †Quadragesimotertio z vltimo p nūc ꝛo iuxta proximā.q. nūquid isto casu requiratur sua super deteriorationē,ad hoc vt per eam emphyteota possit expelli. Alb. in.d.auc.qui rem.tenet simpliciter q̄ sic,vbi dicit tenere Jnn. in.d.c potuit. ¶Veritas hnius pēdet ab his que latissime videtis.3.in tex.tua in.v.no.Et ex ibi dictis z colligi potest contrarium quod non

q̄ non requiratur sentētia:q: q̄ emphyteota cessauit tempore statuto soluere,ad hoc vt possit expelli nō requisita,vt ibi late firmauit:ergo nec q̄ dānificauit. cū isti duo casus parificent in.d.auc.q rē. ¶Preterea z forti⁹,si nō requirit̄ sua quādo emphyteota cessauit soluere,z sic minus delinqt in omittēdo:q̄ tominus requiret̄ sua q̄ grauī⁹ delinquit in dānificando,z sic faciendo:vt ibi dixi. Iste qōnes sufficiant p nūc. Circa hāc gl.multas alias qōnes in materia videbitis.j.z seq gl. maxime in gl.magna.in ver.repellere. vbi gl plures qōnes formant:quasdā alias vidistis.3 i textua.in.v.z.vj.no. Ista hic recollegi simul:q: alibi melius nō cadebāt. ¶Capio glo.magnā in xv.repellere.quā diuido in nouē partes pncipales,prout ꝛc. questiones in ea formant. Scōa ibi:3 qd si fecerit pactū. Tertia ibi.Ité si triēnio elapso. Quarta ibi:ité qs pbabit. Quinta ibi:ité quid si emphyteota p̄misit. Sexta ibi:ité si semel pena est exacta. Septima ibi:item si p̄omisit pen.j. Octaua ibi: ité qd si emphyteota. Nona z vltima ibi:ité qd si aliqd emphyteota nō possidēs. ¶In ea.gl.ibi.l.colon⁹. fm Ba tenetis ex

10 o hac p̄ma pte pn.hui⁹ gl.tres pncipales cōclusiones. ¶ †Prima est q̄ dns pt̄ p̄pria authoritate⁹ expellere emphyteotā:q triēnio cessauit soluere canonē emphyteoticū. Adde pro ampliatiōe isti⁹ cōclusionis.q̄ dns finita emphyteosi pōt statim a

pliq̄ aliquo termino,sine iudicijs emphyteotā expellere,nec h3 terminū q̄ datur a iudice.ita no.Bal.in.c.j.ad fi.p illū tex.de q̄rē.iter dūm z fidelē de inuest.feu.z ad hoc vide qō no. Ang. in.l.est differētia.ff.in qbus can.pig.ta.3ba. ¶Scōa cōclusio est q̄ si dns forte aduersarii timēs nolit cū p̄pria authoritate expellere,sed cū authoritate iudicis,q̄ requirit libellus. ¶Tertia z vlti.cōclusio est q̄ q̄ emphyteota internerterit possessionem: q: vbi possideat tanq̄ emphyteota,nō suo nōe possidet: z ideo nō dz ab illa sua naturali possessiōe posse expelli authoritate iudicis:potest.z scōo intelligi.q̄ stet electiue:z tūc sensus glos.erit in totū 3rius,q̄ dns nō possit p̄pria authoritate expellere sed

b yō cū autho.iudicis. ¶Pro clara ergo intelligētia reassumo in dubiū nūqd dns possit p̄pria autho.expellere emphyteotā qui triēnio cessauit soluere.Et q: passus iste est dubius multū z valde dispu tabilis: intēdo illū plene exentere. Un hoc ergo

c ꝓcto inuenio varias doc.sūas quot pene dixerim scribētiū capita. ¶Prima fuit opi.gl.nfe hic,post Marti.z Bul.fm ve

d dē etiā effectualr tz gl in.d.c.potuit.in gl.pe.z ibidē Jmo.et Jo.an.dū dicit q̄ meli⁹ z tuti⁹ est cū authoritate iudicis:vo

e cius fit hoc facere cū iudicis authoritate. Idē tenuit Azo in summa hui⁹ ti.idē tenēt Ja.ba.z Old.put refert Alb.hic j.i. col.in fi.eandē opi.t⁹ Ray.de foli.hic put refert Jo.de imo. in.d.c.potuit.in.xxiij.col. ¶Pro hac parte adducit i primis hic tex.in x.voleti.z ver.si dns voluerit.vbi vult tex.q̄ si dns vult pōt repellere emphyteotā q triēnio cessauit a solutione.si ergo pōt repellere si vult.ergo p̄pria authoritate:ista ꝓba potest per iurisdictionē.sul.in.l.iij.j. cū igit.ff.de vi z vi arma. ¶Scōo ad idem adducit fer.in.j.scire autem.in authētico de nō alie.

f ¶Tertio ad idē.j.si ꝓ q⁹ aut locator.i aut.de alie.z emph.

b 101 cū ibi no.p glo.b ¶†Quarto z vltimo adducitur simile i colono vel conductore.qui triēnio nō soluerē.pt dns p̄pria autho

g ritate expellere.Ledē.a 3tio sensu.3.loca.l.quero.j.inter locato rem.ff. eo.firm it Jo.and.z alij in.c.p̄ter sterilitatem.extra de loca.Pe.z Cy.hic.Bal.in.l.certa est forma.j.vt in pos le.Quis Sal.hic in.vj.col.3rium teneat in colono vel conductore.z male p tex.in l.conductores.3.loca.z in.l.nō abs re.j.vñ vi.que infra nō obstant:q: h3 dicit q̄ si cōductores recusant restituere rem conductā finita cōductione incidant in penā illarum.ij.si perseuerauerint in 3tumacia vsq3 ad sniam,nō tū negāt qn dns possit p̄pria authoritate expellere. ¶Scōa pncipalis opi.est Pe.z Cy.hic tenentiū q̄ dns nullatenus possit p̄pria authoritate expellere emphyteotam. ¶Quoueā primo:q: q̄uis p cessationē triennij emphyteota perdidit dominium vtile,qō habet in re emphyteotica nō tū perdit possessionē naturalē,z ideo nō dz ab illa sua naturali possessiōe posse expelli authoritate p̄pria:ad hoc facit.l.creditores.j. de pig.hic allega.in glo. ¶Scōo moti,q: hec expulsio daret materiā rixe,z ió effugiē da est.l.equissimum.in prin.cum vulgaribus.ff. de vsufr.z ad hoc.l.nō est singulis.3 reg.iur. ¶Tertio adducūt.l. lex vectigali fundo.ff.de pig.hic allegā gl.vbi rectigali nō soluto,z cōsequēter q̄ emphyteota cecidit a iure suo,nihilomin⁹ ibi nō priuatur p̄pria authoritate,imo iudiciaria: intēdo rei vē.

¶Subijciūt tū ipsi q̄ dns nō possit p̄pria authoritate expellere emphyteotā rōne sue naturalis possessionis quā habet, q̄ tū focus esset in simplici colono vel adiectore,q̄ mera detentionē h3:q: dns bū posset cū p̄pria authoritate expellere si nō solueret j.biennū vt.3.dixi in precedenti opi. Istā eandē sniam tz Alb.hic in.j.col.in fi.qui dicit q̄ ista est cōis opi.z q̄ istud est expressum in libro nouellarū in tit.de adductoribus z emphyteoticarijs i scōa parte nouellarū. ¶Ista eādē opi.q̄ dns nō possit p̄pria authoritate expellere emphyteotā 3dicētē,z nolentem exire,imo resistentē tz etiā Sal.hic in.vj.col.pluribus fundamētis mot⁹. ¶Primo q̄ si dns nō pōt hodie ex a pellere adductores initos p̄pria authoritate.d.l.cōductores.z d.l.nō abre.z p̄ nō pōt expellere p̄pria authoritate eos qui nullū ius,nullāq3 possessionē habēt:quātomin⁹ dz posse expel

102 lere emphyteotā p̄pria authoritate,qui h3 per cessationē cecidit a iure suo emphyteotico,nō p̄terea tū perdidit suā naturalem possessionē:ſz certe vt.3.dixi in.j.opi.istud fundamē

b tū de colono vel adiectore non est verū. ¶Scōo moueā p similē:nā dnium rei locatis sol.ma.p mortē mariti ipso iure reuertit ad vxorē.l.in rebus.in prin.j.de iure do.z tū nō est licitum mulieri ingredi possessionē siue authoritate iudicis h3di bus mariti nō cōsentiētibus:vt est tex.no.in l.dotis.j.sol.ma-

c tri.ergo idē dicemus in ꝓposito q̄uāis emphyteota p cessationē triennij p̄uetur iure suo emphytico:non tamen possit dns p̄pria authoritate eū expellere.z tāto minus q̄ p.l.ita demū p̄uef,si dns velit,z sic nō penit⁹ ipso iure.vt.3.vidistis in tex.in.v.no. ¶Tertio moueā p tex.in.l.creditores.j.de pig. allegata in gl.vbi vf tex.q̄ si creditor fecerit pactum de ingrediēdo possessionē p̄pria authoritate, si debitor pecuniā tēpore q̄cto nō soluerit:dicit ibi tex.q̄ dns ingrediendo p̄pria authoritate nō dicaē vim facere:tū dicit ibi tex.q̄ possessionē

c authoritate iudicis apprehēdere dz intelligēdo verbū debet, p̄prie:vt sit necessitatinum. ¶Quarto moueā per regulam ge

d neralē tit.3.ne qs in sua causa ius sibi dicat. ¶Quinto p.c.liceet.el.ij.de p̄bē.in.vj.vbi p̄uatū ipso iure,nō h3 ēꝓ⁹ de possessione emphyteotica,nisi primatio fieret p sniam.Sexto per notata p gl.in.c.omissa.de elect.in.vj. ¶Septimo z vlt.ne dē materia z occasio rixas z rumores cōmittendi.d.l.equissimum.in

e prin.z.3.inuti. ¶Hāc eandē opi.c nouissime firmat cōis ꝓcepto⁹ do.Hieronimus tortus qui dicit q̄ eā teneret in iudicā

103 do motus per fundamēta facile proxime relata.† Ité mouef, q: dns in aliquibus casibus lex trālferat dominiū in aliquē ipso iure:nunq̄ tū intelligif transiata possessio.l.cū heredes. in prin.ff.de acqui.pos.l.cōmissa.ff.de publica.gl.not.in.l. cum puob⁹.al's si fratres.3.idē ri.det.el.ij.ff.p socio. ergo idē dicem⁹ in ꝓposito,q̄ dns emphyteota p cessatio.p̄uef a iure suo nō tū intelligef ab eo ablata sua naturalis possessio, z in aliū translata. Sed certe nec alū hoc negant:imo fatent z disputāt nunqd emphyteota dns naturalr possidēs possit p dominū expelli,z nō obstāte sua naturali possessiōe,ita q̄ oēs fatēt

f tur caducitate nō priuari emphyteotā a sua possessiōe natura li postea ipsemet discedit a sua sniā. dicēdo posse distingui,put distinguit Spe.i.d.3.nūc aliqua.ver.glvij.z refer.ibi statim inferius. ¶Addo p ista scōa opi.q̄ dns nō possit p̄pria authoritate expellere emphyteotā nolentem exire ,imo resistentē tenet etiā d.Car.3.no.in.d.c.potuit.p̄out ibi refert Jmo.in.xxiij.e

col.z dicit ipse Car.q̄ isto casu nedū melius est facere autoritate iudicis,imo etiā est necessariū emphyteota cōtradicente, z exire nolente: q: tunc fm eū idē acū alū emphyteotā deiecisset:quo casu possit dns talem contradicentem ꝓpria autoritate expellere.Idem secūdo movef,q: qō emphyteota cōtradicit dño nolēdo exire,videtur interuertere possessionē:quo casu interuerta possessione nō videt dns posse sibi ius dicere, nec p̄pria authoritate expellere:vt hac gl.in tertia cōclusione.z habef in l.nō est singulis.ff. de reg iur. ¶Tertia principalis fuit

g opi.Spe.in.d.3.nunc aliqua.in ver.glvij.qui post varia hinc inde adducta finaliter cōcludit cum Mdarti.de fano, in tracta tu presentie ti.q.v.q̄ aūt cōstat cū esse ēphyteotā, z ipsum nō solusse canonē triennio elapso,z cōsequēter ceciem est eū a iu

f re suo emphyteotico cecidisse:z isto casu dns possit p̄pria authoritate expellere.z ita intelligatur z p̄cedat p.r.opi.3. relata. ¶Et vltra Spe.potest esse ratio huius primi membri quare dominus tūc possit p̄pria autoritate expellere:q: tūc tracta tur de mera executiōe facti,absq3 alia causse cognitiōe,quo casu lex facit eū executorē istius meri facti,hoc est istius expul

g sionis in re p̄pria,vt hoc tex.inuenit.l.denotum.C.de meta.lib. xij. Aut vero nō constat,q: emphyteota negat rē esse emphyteoticā,vl negat se ceciisse a iure suo ēphyteotico : vel negat

¶An dominus propria autoritate.adde Abb.in d.c.potuit super glo.in verbo expelli.

¶Vide Alexā. consi.cxvj.in.vj. col.inci. magnifice.in.ij.volu. Tho.Parpa.

¶Aerbum dz. adde glo.in verbo debeant. in cle.attendentes. de sta.mo.glo.in c.i.xxv. q.i.gl.z Abb.in.c.ppo suit.de app.glo. i.c.si vir.de adu. Bal.in.l.credito res.C.de pigno.

¶Nō licet epo. Adde Bal.in.l. barbarius. in.x. col.ver.sed qd de seruo.ff. de offi. pto.in repet. nō in lect. Bak.in.l. cū fratrem.in.iij. col.C.de his qb. vt ind.Ly.ro.in Lis cui bonis.in iij.col.de ver.ob. Jnnoc.z doct.in c.cū nostris. ō cō cess.p̄eb.Jo.an. in.c.p̄ē. de elec. lib.vi. Ro. decij. xxiij. in tit.vt lit. pen. scip. titius. in nouis. Cal.ꝑ. xx.in tit.de p̄bē. idē Cal.i ꝑi.iij. in tit.de occup.

¶Istā eandem opi.tz Gui.pape decisio. evū. vbi dicit q̄ de stylo dicte curie ferunt z nō pōt p̄pria authoritate nisi prius declaratione cōmissi facta per iudicē cōpetentem parte vocata. Th.Parpalia.

¶An quid emphyteota.Adde in auc. de aliena. z emphy. in.ij. si vero quis autem locator.col.ij.

¶Istā sequitur Cozi. in consil. cclxxi. iij. volu. Tho.Parpa.

plene scribitur in l. j. §. de pcur. & tunc nõ poterit sibi ius dicere, & sic ppria authoritate emphyteotã expellere. Et est rõ, qr tunc nõ tractatur de mera executione facti: sẽ venit examinãdum an sit emphyteota, an ceciderit. cui? cognitio spectat ad iudicẽ, & non ad ipsum dñm per totũ titulum. S. ne quis in sua causa ius sibi dicat. & cum hac opi. videt trãsire ibi Bo. and. in addi. hanc opi. tenet etiã Bal. hic in. ij. col. idẽ Bal. in. d. §. ad hec. in vlt. col. de pace iura. fir. j vbi. feu. vbi formaliter dicit q̃ si culpa emphyteote esset liquida, & nihil iuridicũ allegaret: qõ tũc dominus posset de facto emphyteotam expellere: als sec⁹. & ibi etiam videte per eum quid in vasallo, an dñs possit propria authoritate auferre feudũ vasallo. Sed certe prout ẽt dicebat Jmo. in. d. c. potuit. in. xxij. col. si vera esset hec distinctio Spec. q̃ per talem negationem res efficeretur dubia: ita q̃ dominus nõ possit emphyteotã, ppria authoritate expellere: certe de facili impediret executio que fieri põt p propria authoritate: per hanc solam simplicem negationẽ verbalem. ¶ Quarta principalis fuit opi. Bar. hic, qui dicit hanc esse veritatem: qõ aut dominꝰ vult totaliter expellere ppria authoritate emphyteotã contradicentem, & nolentem exire, & tunc non possit. l. nõ est singulis. ff. de reg. iur. & sic in hoc mẽbro Bar. stat cũ. ij. opi. ꝫ relata. Aut dominꝰ nõ vult emphyteotã totaliter expellere de possessione: ꝫ vult ingredi, & turbare emphyteotam sua naturali possessione, & qõ possit probat Bar. ficnã clarum est q̃ dominus ciuiliter possidet rẽ alĩ in emphyteosim cõcessam. l. male agitur. j. de p̃scrip. xxx. vel. xl. an. l. ij. ff. ex contrario. vbi gl. & doc. ff. de acquir. pos. idẽ Bart. in. l. si vt certo. §. si duobus. in fi. ff. cõmo. ergo ratione sue ciuilis dominꝰ posse suũ fundum emphyteoticum ingredi. Itẽ potest emphyteotã turbare. ex quo ab eo vitiose possidet. l. j. in fi. & seq. ff. vti possid. & sic vult Bart. q̃ dñs nõ possit emphyteotã totaliter ppria authoritate expellere: possit tñ ipsum turbare illa sua naturali possessiõe. Et si emphyteota turbat⁹ egerit iterdicto vti possidetis cõtra dñm turbantem, debebit succumbere: cum iniuste videat tunc a domino possidere, postq̃ cecidit a iure suo emphyteotico. d. l. j. in fi. & l. seq. ff. vti pos. & l. vnica. j. vti pos. & c. causam. ex de pba. cũ hac opinio. tenet Ange. hic in. ij. col. & sequen. ¶ Fulg. hic repẽdit istam sententiam Bart. in. ij. membro motus: qr quãtum ad cognoscendum an possessio sit vitiosa vel ne: inspicimus initiũ possessiõis, an fuerit vitiosum vel ne de iure ciuili l. vnica. versic. hoc tantummodo obseruandum. j. de vsuc. trãsfer. vnde cum in casu nostro initiũ possessionis nõ fuerit vitiosum: certe vitium postea subsequens ppter caducitatẽ, non dz posse cõcedere dño turbationẽ. ¶ Sed ab ista impugnatione facile defenditur Bart. qr. d. l. vnica loquit quantũ ad vsucapionem seu p̃scriptionem fiendam ab extraneo: qui ab alio possessionẽ nõ recognoscit: alias vsucapere vel p̃scribere nõ posset. d. l. male agitur. nos aũt loquimur in emphyteota qui possessionẽ a dño recognoscit: quo casu dñs ciuiliter possidẽs, põt pro tuenda sua ciuili etiam emphyteotã qui cecidit turbare in naturali possessione: quo casu emphyteo. qui cecidit ratiõe huius caducitatis dicit postea ab eo iniuste possidere, & ideo dño permittitur dicta turbatio, iuribus prealle-

a ga. ¶ Nos autem diligẽtius aduertite ad hãc doctrinã Bar. inquãtum in primo mẽbro vult, qõ dominus ratione sue ciuilis possessionis non possit ppria auto. totaliter expellere emphyteotã, qr ipsemet Bart. cõtra morem suum in hoc fuit sibi ꝫtrari⁹ in repe. l. creditores. j. de pig. in. iij. q. prin. in ver. & predicta vera qr̃i in instrumẽto &c. vbi voluit Bart. rõne cõstituti, vel precarij oppositi in pacto de ingrediẽdo bona debitoris propria auto. ppter qõ ꝫstitutum apud creditorem est vtraq̃ possessio, vel saltẽ ciuilis, tũc si debitor reiũsteret creditori voleti propria authoritate ingredi ex lege cõuentionis, & faceret vim, & consequenter spoliaret illa ciuili possessione: certe fim eũ ille creditor posset incõtinẽti per vim ingredi: expellendo debitorem: qr ista dicitur potius defensio q̃ occupatio: vt not. in simili in. l. cũ fundũ. ff. de vi & vi armata. ecce ẽliter ibi vult Bar. sibi met cõtrarius: qõ ratiõe solius ciuilis possessionis, licitum sit creditori per vim ingredi, & repellere debitorẽ resistentem, quimmo incontinenti faciat. a Ista cõtrarietatẽ Bar. perpendit Jmo. in. d. c. potuit. in. xxv. co. & ibi dicit Bar. posse ẽt cõcedi qõd aut emphyteota reiũsteret de facto volẽdo dñm priuare sua ciuili: & tunc p defensione sue ciuilis bene licitũ sit pro dño, ppria autori. repellere emphyteotã, per ea que habentur in. l. iij. §. cũ igitur. ff. de vi & vi armata. & in. c. olim causam. extra de restit. spolia. & ita loquatur & procedat Bar. i. d. repe. l. creditores, aut emphyteota ꝫ reiũstat de facto, reiũstit ad hũc finem: vt non expellat de sua naturali possessione, protestat tñ quod no. intendit priuare dominum sua ciuili: sed vult defendere suam naturalem: quã ꝓtestationẽ videtur facere posse p no-

a ¶ Vide Lomeum cõsi. cccij. in. b. vol. in litera. b. Tho. Par.

b ¶ Et qñ dicat. adde Cy. in. l. bonefidei. C. de pac. idẽ Cyn. in. l. i. C. vnde vi. Aud. ro. in. l. j. §. j. ff. de ꝟ. obl. bar. in. l. eos. ff. fami. erc. l. c. hi pero. xxxij. q. vij.

in ista ꝑ gl. & doc. i. l. vnica. j. vti pos. & tũc ꝓcedit opi. Bar. hic.

¶ In dubio aũt si de facto reiũstat, ne dñs iuret possessionẽ: videt facere violentiã, etiam respectu ciuilis, & ꝓuẽter videt velle priuare dñm sua ciuili: per not. in. l. clam possidere. §. fi. cũ ibi no. cũ. l. seq. ff. de acq. pos. isto mõ putat posse saluari Bar. a cõtrarietate: vt ibidẽ latius p eos. Adduco & forte & dubita tiue loquor: aliqs duobus modis possit saluari Bar. put eius verba in vtroq; loco sonare vident: primo q̃ Bar. in. d. repeti. loquat quãdo expulsio illa fieret incõtinẽti: pront ibi expresse dicit Bar. hic autem loquat Bar. qñ ex interuallo. Vel aliter & scõo q̃ Bar. non sit cõtrarius: qr in. d. repe. solũ dicit q̃ potest turbare, de expulsione verbũ nullus: & istud met fatek hic. cogitate tamen. ¶ Quinta principalis fuit opi. Pe. de anch. in. d. c. potuit. quã ibi refert, & latius eas explicat Jmo. i. xxij.

104 col. & seq. † q dicit q̃ alibi habemus simile. q. in debitore qui fecit pactum, vt si pecuniã nõ soluat tpe cõuento: possit creditor ppria autoritate ingredi possessionẽ bonorũ debitoris: nũ quid virtute huius pacti poterit creditor ingredi debitore iuito & resistente, ipsum debitorem resistentẽ de possessione expellere: quam. q. tangit gl. in. d. l. creditores. j. de pig. & ibi Bar. in repeti. i. iij. q. prin. vbi post multa cõcludit: ant debitor resistit seu cõtradicit sine causa insta & vera, & tũc aut cõtradicit solũ verbo, & nõ obstante cõtradictiõe verbali potest creditor propria autoritate intrare, & eum expellere: q̃ non est licitum debitori mutare volũtatẽ. l. ab eo. C. de sentẽ. & iterlo. l. sicut. j. de ac. & ob. Aut ꝟo debitor resistit ỗ facto: & tũc aut debitor tẽpore pacti celebrati cõstituit se possidere nõe creditoris: & tũc q̃ p cõstitutus translata est in creditorẽ vtraq̃ possessio & ciuilis & naturalis. l. quod meo. in prin. & no. ff. de acqui. pos. Bar. notabiliter circa finem. in. l. ab emptione. ff. de pac. debitor resistẽdo de facto videretur velle spoliare creditorẽ suũ vtraq̃ possessione. Et ideo p ea tuenda licitum est per vim debitorem expelle re: dũmodo incõtinẽti faciat. l. iij. §. cũ igitur. & ita facit. ff.

105 de vi & vi arma. secus si ex interuallo. † Et q̃ dicat⁹ incontinẽti fieri vel ex interuallo dz. in. d. §. cũ igitur. aut vero debitor tempore pacti celebrati dixit se precario possidere nõe creditoris: & tunc q̃ per precariũ possessio tantum ciuilis transferr̃ in creditorẽ. l. quisquis. cũ gl. j. de dona. & l. habet. §. eũ qui. ff. de precario. debitor resistẽdo de facto creditori volẽti intrare possessionẽ bonorũ debitoris, videtur velle eũ priuare illa sua ciuili possessione. ergo p ea tuẽda dz sibi dicere aduersariũ repelle re: dũmodo incõtinenti faciat. Jn hoc tñ est cõtrarietas inter ipsummet Bar. vt late retuli in proxima opi. aut vero debitor nõ resistit nec ꝟbo nec facto: & res est plana: modo ad propositum nostrũ dicit Pet. de anch. in. d. c. potuit. q̃ dicta in cõuẽtione de ingrediendo ppria autoritate, debent adaptari ad licentiã ingrediẽdi que datur a lege, quatenus adaptari possint cum licitum sit arguere a conuentiõe hominis ad dispositionẽ legis. allegat. l. si cõuenerit. ff. de pac. melius. l. ij. i fi. a ibi Bal. j. de fideiuss. gl. in. l. nõ impossibile. cũ aliis cõcor. ff. de pac. Et sic vult cõcludere Pe. d ancha. in q̃stione nostra de emphyteota q̃ aut emphyteota post q̃ cessauit triẽnio q̃tinno soluere: & sic postq̃ cecidit a iure suo emphyteotico, resistit dño ꝟbo: & ei cõtradicit: & tunc licitũ sit dño nõ obstãte hac verbali cõtradictiõe ppria autoritate ingredi rez emphyteoticã. aut vero emphyteota resistit de facto: & tũc q̃ penes dñm est ciuilis possessio: & penes ẽphyteotã naturalis: vt retuli i alia ꝓcedẽti opi. & q̃r emphiteota resistendo de facto & phibẽdo de facto dñm ingredi, videtur eum velle priuare sua ciuili: licitũ sit dño p ea tuenda expellere emphiteotã, ppria autoritate: dũmodo illud incõtinẽti faciat: sec⁹ si ex iteruallo, postq̃ de facto expulsus est semel, vellet ppria autoritate emphyteotã repellere, qr nõ liceret. Et sic in hoc puncto tenet Pet. de anch. i oib⁹ cũ Bar. in simili cõne in. d. repe. in. iij. q. principali. nõ aduertẽs tñ ad contrarietatẽ ipsiusmet Bar. de qua in prima precedẽti opi. feci mẽtionẽ. ¶ Ultimo loco Jmo. in. d. c. potuit. in. xxv. col. & seq. tenet q̃ de iure vera sit & sustineri possit. l. op. gl. nostre. cũ cõcor. q̃ licitũ sit dño ppria autoritate ingredi & expellere emphiteotã etiã resistentem, postq̃ p cessationẽ solutionis a iure suo cecidit: motus p istum tex. simplr & indistincte dicẽtẽ dño licere repellere emphyteotã postq̃ triẽnio cessauit soluere, put etiã supra⁹ dixi, mot⁹ etiã p id qd. ff. sepi⁹ dixi. q̃ ex quo emphiteota resistit de facto, videt velle spoliare dñs sua ciuili possessiõe, p qua defendẽda põt dñs emphyteotã repellere ppria autoritate. Illec fim eũ aliquid operaret ꝓtestatio ipsi⁹ emphiteote resistẽtis, q̃ diceret se ꝓtestari q̃ illo nõ facit vt dñm priuet ciuili sua, sed suã naturalẽ defendat, vt ibi p eũ. q. Et ꝓ ista parte j. ducit. l. clã possidere. §. q. ad nũdinas. cũ. l. seq. ff. de acq. pos. voi rõne solius ciuilis possessiõis põt intentari interdictũ vti possidetis contra naturaliter possidentẽ: p expulsiõ illius

naturalis

naturalis. ſz qñ ibi volũt doc. Et si diceret q̃ ibi loquit̃ i expulsiõe induciaria, nos in extraiudiciaria expulsiõe, que sit ppria authoritate: qr respõdeo vt ibi p eum. ¶ Et ea ꝛõe ista sententiã q̃ mihi etiã in pũcto iuris videt sustẽtabilis & vera, & quã et sequit̃ Fran. de aret. in. l. clam possidere. §. q. ad nũdinas. ff. de acq. pos. in g. in consi. xxj inci. diligenter & mature. ad fi. puto ad omnia in cõtrarium adducta posse respõderi: licet Jmo. ni

106 hil respondeat. ¶ † Et primo dum dicebat, q̃ ẽphyteota per cessationẽ perdiderit vtile dñium q̃ habet in re emphyteotica: tũ nõ perdit naturalẽ possessionẽ: qr respõdeo istud est verissimum. Et dum dicebat ergo ab illa naturali possessione nõ debet posse expelli ppria authoritate: qr respõdeo negãdo, ex quo eũ emphyteota resistẽdo de facto domino vult dñm priuare ciuili, certe licitũ ẽ dñm vim vi repellere, & matie cũ ẽphyteota postq̃ cecidit dicatur a dño vitiose possidere: vt. S. dixi in iij. opinione. ¶ Non obst. scõo dũ dicebatur q̃ hec expulsio facti det materiam rixe: ergo est fugiẽda p. l. nõ est singulis. ff. de reg. iur. vbi p natis nõ datur licẽtia in his que sunt causa maioris tumultus, quia respondeo q̃ istud est verũ nisi a. l. daret sibi licẽtia: pront in hoc tex. in versi. repellere. victis alijs. S. ad

a ductis. a ¶ Nõ obst. l. lex vectigali fundo ff. de pig. qr put etiã dicit hic Sal. illa nihil facit. Tuis enim ibi post caducitatẽ ege rit rei vendi. & sic via iuridica: ibi tũ nõ negat q̃ non posset de facto expellere. ¶ Nõ obst. ad ducta p Sali. & primo illud quod

107 dicebat de colono, qr est falsum: vt. S. rñdi. ¶ † Nõ obst. simile de re dotali. vbi Quis dñium rei dotalis ipso iure post mortẽ viri transeat in mulierẽ, nõ tñ sibi licet ppria authoritate ingredi possessionem, qõ fateor esse verũ: qr mulier nõ ꝟz possessionem aliquã nec naturalẽ, nec ciuilem, cuius authoritate cõsionem aliquã nec naturalẽ, nec ciuilem, cuius authoritate cõcedat sibi licẽtia ppria authoritate ingrediẽdi, sec⁹ est in termis nostris. ¶ Nõ ob. d. l. creditores. vbi fim eũ l. creditor fecerit pactũ de ingrediendo possessionẽ ppria authoritate &c. ꝟz tñ eam apprehẽdere iudicis authoritate: qr respõdeo istud nõ esse verum. distincte, imo debet distingui: pront ibi Bar. & alĩ in. iij. q. prin. vt retuli i precedẽti opi. & ita distinguẽdo ille tex.

b faciet p ista parte. ¶ Nõ ob. regula ti. S. ne quis in sua causa. qr quod ibi dicit neminẽ posse sibi ius dicere in causa sua, ꝓcedit niſi istud sibi cõcedatur a lege, vt est in casu nostro p hunc tex. i xv. repellere. & in. xix. casibus enumeratis p Spe. in tit. de actore. & reo

108 ver. itẽ q̃ vult ppria authoritate &c. † Et pro ista solutiõe bene facit qr etiã cõsuetudine posset induci q̃ quis in sua causa & in re ppria sibi met ius dicat. ita signãter no. Posti. in summa tituli, de re indi. & est gl. not. in. c. i. de pe. in. vj. Ponũt doc. in. l. qui iurisdictioni. ff. de iurisdi. om. iud. facit qõ not. gl. & doc. in. c. cũ cõtingat. extra de foro compe. si ergo cõsuetudine põt istud induci: ergo & lege p regulã. l. de quib⁹. cũ vulg. ff. de legi. ¶ Nõ ob. in. c. licet eps. de preben. in. vj. & gl. in. d. l. cõmissa. de elec. in. vj. q̃ illa iura nihil ad ꝓpositũ. ibi enim penes episcopũ nõ adest aliqua possessio etiã ciuilis, cuius rõne cõcedatur licẽtia resistẽtẽ repellẽdi ppria authoritate i terminis nostris. ¶ Nõ ob. fundamenta do. Car. no. dũ dicebat q̃ quando emphyteota cõtradicit, est perinde ac si alius deiecisset, & alĩ nõ posset dñs expellere ppria authoritate: qr respõdet q̃ ratio diuersitatis iter hos casus est clara, qr cõtra tertiũ nõ ageret do

109 min⁹ de possessione sue ciuilis, put qñ ꝟra ipsummet emphyteotam, put etiam declarat & respõdet Jmo. in. d. c. potuit. in xxvj. col. ¶ Nõ obst. vltimum q̃ quando emphyteota contradicit dño: videt interuertere possessionẽ, qr istud est verũ. Et dũ dicebatur, q̃ interuersa possessiõe nõ põt dñs ppria authoritate expellere: vt hac gl. in. iij. cõclusione approbata p omnes, qr respõdeo notabiliter istud esse verũ quando vellet ex internallo facere. secus si incontinenti tẽpore cõtradictionis, & sic in ipso actu interuersionis. qr tũc bene posset p supradicta. ¶ Per ista ergo remanet in pũcto iuris defensata ꝓma sentẽtia gl. nostre hic, & i. d. c. potuit. q̃ dñs põt de iure expellere ppria authoritate emphyteotã, etiã resistentẽ, & ꝛdicẽtẽ postq̃ p cessationem triennij cecidit a iure emphyteotico esset tamẽ i

c cõtingẽtia facti cõsultius, vt gl. & doc fatent istud authoritate

109 iudicis facere. ¶ † Predicta omnia ꝓcedũt quãdo in cõtractu emphyteotico nullũ pactũ interuenit sup expulsiõe: ponẽ ergo q̃ interueniat pactũ expressum inter dñz & emphyteotã put quotidie videm⁹ apponi instrumẽtis emphyteoticis seu innestituris, quod si emphyteota cessauerit p triennium cõtinuum q̃ nõ soluerit canonem vel pensionem debitã, q̃ tũc licẽat domino ingredi sua ppria auto. & corporalẽ possessionez sibi accipere: tan isto casu virtute talis pacti etiã cõtra resistẽtez & contradicentẽ, liceat dño sua ppria auto. ingredi & cõtradicẽtez emphyteotã & expellere: istã qõnẽ format Salt. hic i. vj. col. & cõcludit q̃ fic, p l. pignoris. S. de pig. act. in illa alternatiua. & tex. illo citra cõuẽtionem vel prẽsidalem iussionem, & ibi Bart.

not. illum tex. ad hoc q̃ ex pacto licet ppria auto. ingredi rẽ alterius als sec⁹ ad idem allegat Sal. l. titia. cũ tellẽ. §. luci⁹. el j. ff. de leg. ij. cũ gl. & in ꝟ. nõ fit interpretandi vno in iij. e positions, dũ exponit ter. a se. & qõ ab alio nõ perat ꝛz ppria authoritate ingrediat possessionẽ q̃si ex pmissiõe defunctis sicut als pmittit ex pmissiõe Zbẽtiũ. d. l. creditores. j. de pign. Ad idem etiã põderat rex. nostrũ hic in pn. in ꝟb. & de relectiõe. vbi rex. vult ex lere pactũ de ẽphyteota reiũcẽdo. Ad idẽ mouet q̃ als ꝟba pacti nihil operarent, cũ etiã sine pacto licitũ sit repellere ẽphyteotã, dũmodo ñ resistat: vt hoc tex. i ꝟ. repellere. & late fuit examinatũ. S. p xxj. Ad hoc ergo vt late pactũ operet dz talis expulsio posse exerceri etiã cõtra resistentẽ. ¶ Ultimo monet qr tũc emphyteota iniuste resistit, veniẽdo ꝛtra pactũ ex ffisum, & cõsequenter dñs iuste facit, cũ violẽtiam nõ dicatur inferre, sed violẽtie dicat resistere qõ est licitũ. l. vt vim. ff. de in fti. & inr. l. viz facit. ff. de viz vi arma. cum simi. dicit tamẽ Sal. q̃ ꝛ ista videat sibi vera qõ tamẽ relinquit cogitandũ donec legat. d. l. creditores. ¶ Addo q̃ ꝛtrariũ in terminis, ꝟcs q̃ tale pactus expresse factum inter dñm & emphyteotã de ingrediẽdo ppria authoritate, nõ possit exerceri ỗ resistentẽ aut cõtradicentẽ. te a net Bar. in. l. aliaꝫ. §. eleganter. ff. sol. mat. per. l. nõ est singulis.

110 in pn. ff. de reg. iur. idẽ tenet Bal. in. l. creditores. † vbi formaliter inquit, q̃ creditor habẽs ỗ dictam licẽtia de ingrediẽdo, nõ tamẽ potest per vim ingredi inferendo violẽtiam persone per d. l. non est singulis. ¶ Et si volumus tenere istã partem. facile põt responderi ad omnia allegata p Sali. ꝟno verbo q̃ loquũtur cõtra nõ resistentẽ. Et dũ dicebat q̃ illud pactũ als nihil operaret, q̃ argumẽtũ videt habere aliqd coloris: respõdeo q̃ imo multũ operat, q̃ ꝛz ppria auto. de iure cõi habeat facultatẽ revelendi emphyteotã ppria autoritate: vt hoc ter. requirit tamẽ

b pr⁹ certioratio, imo citatio iudicialis q̃ isto casu virtute pacti nõ requireret. ita not. Bar. respondet in. d. l. creditores. in lect. in. §. col. & latius in repe. in. iij. q. prin. ¶ Tamen quia in precedenti articulo dixi de iure posse teneri, q̃ etiã vbi nullũ pactus expresse esset appositũ & tñ dñs posset ppria autoritate expellere ẽphyteotã et resistẽtẽ: multo fortiꝰ teneo in terminis istis posse. Et ad. d. l. nõ est singulis. respõde vt dixi in ꝓcedenti arti. vt

c ꝓcedat niſi licẽtia cõcedat a. l. nõ expressa cõuentione partiũ. de hoc tñ pũcto vide late Bar. i. d. l. creditores in fine. in. §. col. & latius in repe. in. iij. q. pn. de cuius ꝟbis feci mẽtionẽ in ꝓcedẽti arti. ideo hic nõ repeto. vide etiã Bal. i. l. j. in. iij. col. C cõmu. de leg. Sal. plene i. l. in possessionẽ. j. ad leg. iul. de vi. ¶ Et ad ista vide eino Bar. notabiliter in. l. iuste possidet. ff. de acq.

111 pos. vbi querit post gl. ibi, † an valeat licẽtia data p iudicẽ alicui vt ingrediat ppria authoritate talẽ fundũ, & ibidẽ post relatas opi. antiquoꝝ, finaliter ꝛcludit q̃ vꝫ si iudex simpliciter cõcedat licẽtiã vt vadat. Si aũt ꝛcedat licẽtiã q̃ pars vadat, & ingrediat etiã p vim, si alius ibidẽ existẽs resistat, nõ valet qr iudex nõ posset istud ꝛcedere, de quo etiã p Bart. in. l. si finita. §. idẽ iulianus. in. vj. col. in vers. secũdo quero qualiter fiat prima missio. ff. de dã. infec. & Bal. i. q. p eũ disputata q̃ incip. accusatus de vi turbatiua. i. xxiij. col. vbi in hoc vltimo tz cõtra. bar. p do. Abb. Panor. in. c. decreto. in pe. col. de re ind. q tenet cũ Bar. p Aud. ro. in. l. j. §. nũtiatio ex hoc. ff. de op. no. nũ. & gl. no. in. l. miles. §. q iudicati. & ibi doc. ff. de reiu. & quod pulchre no. bal. in aut. ſz oino. in. viij. col. ã. ne vxor p mari. vbi ponit an captura pſone & executio possit cõcedi ipsi parti. & tenet q̃ sic: dũ modo fiat sine vi. per gl. in. d. l. miles. §. qui iudicati. q̃ ista sit perfecte expedita. i. conclusio huius prime partis gl. ¶ Circa vero secũdam conclusionẽ principalẽ gl. nostre, cum gl. sentit q̃ q̃ ppietari⁹ seu dñs si audet accedere ppria authoritate ad expellẽdũ emphyteutã, pp potentiã ipsius emphyteute, vel qr vult vbam⁹ cũ expellere. vnde vadit ad iudicem vt eũz repellat officio & authoritate iudis q̃ tũc requiritur libellus. Bar. hic se remittit ad ea q̃ dixi in repe. l. creditores. j. de pig. & ibi late ponit vt infra subijcia statim. & ad ea que dixi in. l. j. §. j. ff. si mulier vẽ. nomine in posse. cal. cau. esse dic. vt nihil de hoc inuenio tactum. ¶ Bal. hic in. iij. col. tz oppositum q̃ non requiraꝫ c libellus per gl. illam de qua solet in multis locis fieri mentionem facere. in. §. multis. in ver. transitu. in fin. de liberti quam alibi reputat ad hoc singularem ipse Bald. & in. l. consentaneũ in. v. col. j. qũ & quando iudex idem etiam tenet Bal. per glo. ꝓcal. in. c. j. §. si quis vero. cl. j. de pac. iur. fir. in vſi. feu. & i. l. edẽ. in. j. col. ã. loca. idem etiã tenet Bal. in addi. Spe. in ti. de loca. in. viij. col. in prin. vbi effectualiter tenet quod talis licẽtia debeat concedi per iudicem de plano absq̃ libello. Subdit tamen Bal. hic, qõ licet in impetranda tali licẽtia a iudice nõ requiraꝫ libellus, q̃ tamen emphyteuta possessor veniet de necessitate citandus. ad hoc p glossam in. l. meminerint. j. vſi vi. istud idem quod nõ requiratur libellus in tali licẽtia a iudice

Universidad de Deusto
Biblioteca

impetrā ā firmā ut late Bal.in.l.creditores.in repe.in.v.q. pn. ⁊ ibi resp̄det q̄ l occē arguměta Jas. de bel. in disputatiōe sua ad l. egr. in oppositū: nonne Har. q̄ cū ista sit via executiua h̄ et q̄ ped. ē executio q̄ sit ē executiōe sententie iuris priuātis ipso iure emphyteutā ōño volēte ergo debet tractari summarie ⁊ sine libello: ⁊ sic per iudicē nō debet requiri ali⁹ libell⁹: ⁊ hoc est valde notandū, si pars fuerit citata: ⁊ cōparuit, ⁊ expresse oppositū dicat, ⁊ nō cōstreak intentionē agentis seu implorantis officiū iudicis: etiā si petat cognosci ⁊ dari libellū nihilomin⁹ adhuc libellus nō erit necessarius, ex eū q̄ probat p multa similia de quib⁹ ibi per eum. Nec ad hoc ob. aut. dositas Spe. q̄ teneremur dicere oppositū in. d. §. nūc aliqua. in ver. xliv. q̄ respōdet Bar. q̄ ex necessitate p talī licentia obtinēda etiā aduersus cōparentē ⁊ cōtradicētē: nō requirat libell⁹, pōt tn̄ si vult libellum parere: ⁊ ita procedit dictū Spe. Vel melī⁹ potest rādere ad auctoritatē Spe. put respōdet Jmo. in d. c. potuit. i pe. char. magna. q̄ dictū Spe. p̄cedit in officio iudicis succedēte in locū actōis: puta cōdictiōis ex. l. vel interdict. vti possidetis. de quibus ibi expresse loquit Spe. q̄ casu quādo officiū iudicis succedit in locum accusationis: bene tūc de necessitate requirit libellus per regulā. l. h. §. dies. ff. quis ordo in bono. pos. ser. nos aūt loquimur in officio iudicis nō succedēte in locum actionis sed implorato p ista executione, in qua mera executione nō requiritur libellus. ¶ Et cū ista opi. Bar. q̄ nō requirat libell⁹ p ta licētia obtinēda: etiā si pars citata cōpareat ⁊ expresse dicat tāsit simpliciter Jo. de imo. l. d. c. potuit. in pe. char. magna. q̄ ad literā refert ola dicta per Bar. in. d. rep. l. creditores. in. v. q. p̄in. Addo q̄ Jo. an. in addi. ad Spe. i. ti. de lib. cōe. v. nūc dicēdū. in ver. tr. in. tl. ad. dītione illius ver. refert illā opi Jacob. de bel. in. d. disputatione, q̄ requirat libell⁹ si possessor vocat⁹ resistat, dicēdo solutū creditori, vel q̄d sīle. ⁊ ēā sequi videt Jo. an. ⁊ ¶ Ego aūt idubitāter teneo, q̄ p tali licētia a iudice obtinēda etiā 2tra possessorē resistētē ⁊ dicētē: nō requirat libell⁹ maxime cū in precedēti articulo tenuerim q̄ ōño p̄pria autoritate possit expelliere contradicentē, ⁊ idē tenuit Ant. de but. in. c. i. de judel. obla. Pe. de anch. in cōsi. cl. Alex. in 2sil. cc. xxix. ⁊ cxcv. li. iij. ici. casu ⁊ lite vertēte inter vniuersitatē. Adde ēt q̄ ille q̄ vult expelliere colonū vt emphyteutā p iudicem, debet offerre libellū, ⁊ ordinarie p̄cedere p̄sertim q̄ longo tēpore pāsio nō fuit soluta. c. litere. ⁊ ibi Bal. in vlti. no. de diſa. Nūqd aūt isto casu saltē regritur qualis q̄lis petitio i rescriptis redigēda dicā. j. in. ij. col. pr. fe. ¶ Circa aūt aliud q̄d. s. retuli tenerī Bal hic: q̄ licet. p tali licētia obtinēda nō requirat libellus q̄ tn̄ pars venit necessario citāda. Iste est pulcher passus i quo Jac. de bel. in. d. disputatiōe: vt refert Bar. i. d. l. creditores in. v. p̄in. q. tenuit oppositū q̄ imo in tali licētia cōcedenda nō requirat citatio partis, ⁊ q̄ talis licentia cōcessa possessore nō vocato v3 ⁊ tenet, ⁊ cū eo d3 tenere Jo. an. in. d. ti. de libel. cōe. Bar. vero in. d. v. q. p̄in. tenuit q̄ talis licentia cōcessa per iudicē parte nō citata nō valuit: nec q̄d operet: ⁊ q̄ dari aut cōcedi nō d3 regula. l. nā ita diuus. ff. de adop. l. de vnoquoq⁹. cū si mī. ff. de re iudi. ¶ † Sicut nec iudex debet mādare executiōi sniaz, nisi parte citata ad opponēdū quare nō debeat fieri executio sententie cū multe exceptiōes possint opponi p⁹ sniaz. vt l. i. ⁊ ibi gl. magn. ⁊ doc. §. de iur. ⁊ fac. igno. Ey. in. l. ab executiōe. per notabilem gl. ibi. j. quorum appel. non rec. tex. in. l. meminerint. in ver. ad instantiā ad sniaz. §. vñ vi. Et ideo expulsio vi gore talis sniē sequute, vñ nō valere: cū ieffectu sit null⁹; q: data parte nō citata ⁊ cōsequēter pro nō data hf. ¶ Subdit tn̄ Bar. q̄ ēuis talis expulsio vigoret talis sententie nō valeat vt iudicialis. v3 tn̄ vt extraiudicialis, ⁊ ideo per iudicē erit cōmandus ōño' in' possessiōe parte non citata: per id q̄ habet in. l. 19. §. missus. ff. de carb. edic. in. l. i. §. de carb. edi. ⁊ hoc si de iure extraiudiciali ter poterat emphyteuta expelli: sec⁹ si ex ē iudiciale expelli nō potuisset: vt q: forte nondū trānisset tp̄s triēnij: q: tūc cōfirmari nō dēret. † eo q: cessio tenute vel possessionis q̄ ēt oīno nulla: nullatenus d3 p iudicē cōfirmari vt palch. ē no. Bar. in. l. i. §. fi. ff. de bo. pos. 3ta. ⁊ in. l. j. §. satisdatū. ff. q. uo. ⁊ leg. Bil. ⁊ Ang. in. d. l. i. §. de carb. edic. Bal. in §. fi. §. si. ff. q̄ met. cau. Ang. ⁊ Jmo. in. l. si finita. i p̄inc. ff. ō dāinfe. imo tunc cadet a dominus a iure suo per id quod hf in d. l. meminerint. ⁊ in l. si qs in tantā j. vñ vi. ⁊ idē cū Bart. q̄ requirat ex tenore d3 etiā Bal. in. l. i. in. j. col. j. de exe. rei iudi. idē tenet etiā not. abbas. Bal. in. l. nec quicq̄. §. vbi decretū. i. vñ. col. ex. d3 dubitatur q̄ possum i gredi. ff. de off. proco. ⁊ leg. vbi subjecta vna singulare in altā ⁊ in practica nostra dū: q̄ si iudex dare licētia inijt: ōño ō expellēdo ēphyteutā pte ñ citata: q̄ ex q̄ ista lata nō est p̄tota seu ingredica: q̄ si ēphyteuta missus nō ad interitū teneē ex edicto ⁊ vis fuit ci: nec ppterea molestari p⁹let. q̄ dā no. Quinō ista sit cōis ⁊ pa snia, ⁊ ita sit ō

a ¶ Vide soc. q̄si. circa. i. cū seq. Tho. Parpa.

b ¶ Vide Soc. a q̄si. circa i. vñ. col. fi. h. au in tali. Tho. Parpa.

c ¶ In scriptis. Adde diffuse p Lanfra. in repe. c. quonia cōtra. de proba. doc. in 2da ojm. ō simo.

d ¶ Adde q̄ ista theorica in sequitur Alex. i. cōsi. circa. incip. i cā ⁊ lite in. i. col. in iij. vola. Thom. Parp.

e ¶ Idē vult phy. decius consi. cclvi. in. v col. Tho. Parpa.

f ¶ Quod tale pactum. adde l. cū precaria. ff. de p̄ca. ⁊ in. c. fi. eo. tit.

g ¶ Valere pactū. Ampliat Alex. lib. fi. 2si. clxxij. viso. Et amplia ad ecclesiasticos ⁊ ad feudū lar. in trac. feu. part. ij. versi. vij. quero. Paul. consil. cxxix. p̄imo vide dēdū lib. ij. Panor. parte. j. cōsi. lxxij.

h ¶ Consuetudo. Et de rescripto et consuetudine Dec. in. l. cum tempus col. ij. ff. de reg. iur. Purp.

i ¶ Consuetudo. Adde. c. fin. ⁊ ibi doc. de consuet. ⁊ Bart. in. l. oēs populi. ff. de iust. ⁊ iur.

k ¶ Q̄ spurij. ad de bart. cepo. in suis sing. cxij.

l ¶ Q̄ emphyteutis. adde bar. in. l. murileg. C. de murile. lib. xj

depo. in. l. fi. p. illū tex. C. de cōpen. Bal. in. l. j. ad fi. C. qui legi. p⁹so. nō habet. † Nūqd aūt ōño adeūdo iudicē p obtinēda tali licētia, p̄dat suā ciuilē possessionē q̄d habet Bal. hic. i. ij. col. determinat q̄ nō: q: alias sequeret q̄ etiā iste q̄ ageret iterdicto vti pos. p̄deret ciuilē: q̄ est falsum: vt no. in. ō. hodie. inst. ō iterdi. Adde q̄ in cōtrariū videtur tex. in. l. j. in §. oportis. ⁊ ibi gl. sup verb. facimus. ⁊ tex. in. l. de pupillo. §. meminisse. ff. de oper. no. nun. ⁊ 2dum vsus est tenere ipse Bal. p. o. §. meminisse. i. l. ij. in. ē. q. §. de serui. ⁊ aqua. ¶ Pro nūc posset p cōcordia dici q̄ aut ōño adit iudicē: eo q: tunc potētia ēphyteote: ⁊ tūc p̄dat ciuilē: quasi suspicet se posse repelli: iuxta. l. clā possidere. §. q̄ ad nūdinas. ff. de acquir. pol. ⁊ in istis terminis sonāt verba Bal. i. d. l. ij. i. ē. q. Aut vero ōño adit iudicē, si eo q̄ timeat potentiā emphyteote: sed vult vbanius agere, ⁊ tunc nō perdat suā ciuilē: nec p̄dat Bal. hic. ¶ † Qualiter aūt sit ferēda sententia per iudicē eo casu quo emphyteota nō solvit, ponit bal. in. c. j. in. §. vtē si fidelis. ver. vel si cū filia. quib. mo. feu. amit. Et p ista remanet p̄fecte expedita scōa 2clusio p̄ie p̄tis hm⁹ gl. nostre ⁊ cōi q̄ v3 pactū de nō expellendo emphyteotā etiā nō soluentē. Addo bene facere tex. allū in p̄n. tuncto ver. aduersante ibi sinautē in x. sed p totū triēnij. p ea etiā adduco tex. in. l. fundi. C. de fundi patrimo. lib. xi. ⁊ bar. illū notat ad hoc, subūciens singularis. q̄ etiā tale pactū factū ab eccīa seu filio valeret inducēdo hoc modo: nā cū fisc⁹ ⁊ ecclesia equiparent. l. fi. §. de sac. san. eccl. ⁊ ibi dicat q̄ fisc⁹ pōt cōcedere in emphyteosim, pacto apposito q̄ res nō incidat in cōmissū, p hoc q̄ ēphyteota cesset solvere: ergo idē erit in eccīa, q̄ verbū bene no. ad extensionē gl. nostre. ¶ † Ein aūt valeat ⁊ fluctuo⁹ patrie inducēs q̄ si emphyteota cessauerit biennio a solutiōe canonis quod tn̄ si possit expelli, s3 agi solū debeat ad solutionē pēsionis, vide p Abb. tenētē q̄ sic, in 2si. lxxiij. incip. circa primū. breuiter dico. i. j. vol. ¶ Tria tn̄ sunt q̄ cōtra cōclusionē istius gl. ⁊ cōes vident obstare: ad que gl. nō respōdet. in. l. cū p̄cario. ff. de p̄ca. ad que rāde ⁊m Bar. ⁊ alios hic q̄ q̄n pactū esset cōtra substātialia Jctus, certe esset ipso iure nullū. Et ppterea si fieret pactū q̄ valeret ēptio sine p̄cio, tale pactū esset ipso iure nullū: cū de substātia Jctus ēptiōis regrat p̄tiū. l. si donatio. §. de Jhen. emp. iuncto. §. p̄cio. ⁊. §. tē p̄cio. insti. de emp. ⁊ vēdi. ⁊ ita loquit. l. cū p̄cario. allegata i gl. Si x⁹ fieret pactū cōtra ea q̄ sunt naturalia Jct⁹, bene⁹ pactū valeret. l. pacta conuenta in p̄ n. cū gl. magistra. ff. de 3ib. emp. modo in. ppositō, si fieret pactū q̄ emphyteota nō teneat solvere canonē, tale pactum esset nullū: q: esset cōtra substātiā huius Jctus: iuxta ea q̄ dixi in. l. j. in euidētiali⁹. 3. e. Si vero fieret pactū q̄ si emphyteota ceſſauerit soluere q̄ nō ppterea possit expelli, ⁊ tunc tale pactū bene valeret, q: esset contra naturalia cotractus. d. l. pacta conuenta. in p̄in. cum gl. ⁊ ita loquitur gl. nostra hic: ⁊ ad istā solutionē vide latius Bar. i. d. l. vbi ita donat. ⁊ ibi Jmo. ff. de dona. cau. mor. Bal. hic in. j. col. in fi. ⁊ in p̄n. sequēti. ⁊ i. e. i. §. nulla. per quos fiat inuesti. in vii. feud. Panor. in. c. cū venerabilis. extra. ō excep. Jmo. i. l. fi. ⁊ q̄s hf⁹ istitut⁹ fuerit excepto fando. ff. de here. inst. ¶ Sed ō videt obstare tex. i. l. i. hoc iudicū. §. fi. quemat. allegata in gl. ff. cō. diuī. ad quā rūdet ⁊m Sali. hic, q̄ p̄cedat q̄n cōuētio esset generalis, nō restricta ad aliquā causam specialē: q: tūc nō valeret: secus aūt in restricta ad aliquē casum in specie: vt in terminis nostris, puta q̄ ēphyteota nō possit expelli p̄ter canonē nō solutū: vel ⁊m Ful. ibi loquit in pacto perpetue cōionis, q̄ ideo est a iure reprobatū, q: nemo inuitus cogit perpetuo stare in cōione: eo q: talis cōmunio pareret discordiā. l. cū pater. §. dulcissim⁹. ff. de leg. ij. ūcra. l. ij nō sortē. §. si cētū. ff. de cōdi. inde. q̄ nō est in casu nō. ¶ Certio videt obstare q: si tale pactū valeret, iuitaret ēphyteota ad delinquēdū. i. ad soluēdum: ex quo scitis pp̄ter ea expelli nō posse: 2tra. l. cōuenire, cū vulg. ff. de pac. dota. Quia re spōde ⁊m Spe. in. d. ver. lxxxix. ⁊ Sali. hic: q̄ imo p̄ tale pactū ēphyteota nō inuitaret ad nō delinquēdū: q: is expelli nō posset: potest tn̄ cōpelli ad soluendū alios remedijs iuris, de quib⁹ late dixi in. l. i. in gl. parma. in ver. custodiri. 3. e. Et ex istis remanet defensata cōclusio gl. nostre. vera ⁊ cōis, q̄ valet pactū inter dñm emphyteotā, q̄ emphyteota expelli nō possit etiā si nō soluat canonē emphyteoticū. ¶ Iuxta istā gl. cōclusionē † querit hic Bal. in. j. ⁊. ij. col. an valeat pactū q̄ solū sit ēphyteoticū seu liuellarū: edificiū ⁊c fit. p̄n. Et de effectu talis pacti, ⁊ q̄d operaret, dixi plene de vtroq⁹ in. l. j. §. eo. sup gl. assignādo differētiā inter Jctū emphyteoticū ⁊ superficiariū: vbi etiā feci mentionē de Bal. hic. ¶ Secundo querit Bal. an valeat pactū q̄ emphyteosis nō trāseat nisi ad p̄mogenitū, ⁊ cōcludit q̄ sic. Puto in hoc esse aduertēdū. Aut enim intelligimus p̄mogenitū, eo modo quo intelligit Bal. hic: z seipsum i specie declarat: vcz illū q̄ tpe mortis ēphyteote alios antecedit a in successiōe, est mihi nouū gen⁹ p̄mogeniture, ⁊ puto indubitāter tale pactū valere: q: etiā de iure cōi, quādo nullū pactum intercessisset, emphyteosis simpliciter accepta intelligeret ordine successiuo: vt ille primo admittat q̄ alios i successiōe antece b dit: vt est gl. ordinaria approbata p oēs in. l. gallus. §. i. ff. de lib. ⁊ posthu. Si vero intelligimus p̄mogenitū p̄ntē. i. ē q̄ sunt inter plures fratres p̄mogenitus est ⁊ natus: p out habet in c. ioseph. extra de ōb. signi. ⁊ notat ⁊ declarat Bal. in. l. cū antiquionibus. maxime f. v. col. j. de iure delib. ⁊ prout capitur in. l. arethusam. ff. de statu ho. ⁊ intelligit Bar. in ei⁹ pulchra. q. an. l. cum decē. §. fi. ff. de solu. ⁊ Bal. in. l. quoties. §. de rei vendi. tūc questio haberet plus dubij, an valeret pactum, q̄ p̄mogenit⁹ inter plures fratres i emphyteosi succedat, ⁊ nō alij. Puto tamē in hoc posse dici tale pactum valere, cū anteqū aliquod ius acquirat filijs rel. aut spe: z sic tpe celebrati cōtractus, possit pater acquirere ⁊ stipulari cui filiozū velit. ¶ Vltimo quid aūt post q̄ est acquisitū ius filijs saltē spe: vt q: pr̄ fuerat stipulatus emphy c teosim p se ⁊ filijs suis nepotib⁹ q̄buscūq: an tūc possit aliis filijs p̄iudicare in hoc iure, eis saltē p̄ questio: tota emphyteosim vni filiozū p̄legādo: est alta ⁊ p̄funda questio quā tāgas late. i. in gl. fi. a ibi etiam ponā quid in feudo recepto a patre p se ⁊ filijs suis an vni filiozum possit p̄legare, in questionibus dubium potissimum facit, quia ius iam est acquisitū filijs saltē spe, quod nō est in questione nostra. ¶ † Tertio succes d sione querit hic Bal. an valeat pactum q̄ spurij⁹ succedant in emphyteosi, ⁊ respōdet q̄ sic: eo quia tunc veniunt non tanq̄ heredes, sed tanq̄ procuratorē stipulantē, ⁊ intra realiter nobis acquiri possunt per liberam personā. l. i. §. per quas person. acquiri. de quo vide Bar. ⁊ alios oēs i. l. ex facto. §. si quis rogat⁹. el. j. ff. ad treb. vbi etiā per eū quid in dubio, ⁊ quid si recipiatur ab ecclesia: an veniāt naturales tantū. Et Pe. de ancha. ⁊ Jmo. in. d. c. potuit. Bal. in aut. si quas ruinas. i. iij. col. 123 in p̄n. de sac. san. eccle. ⁊ vide que dicam. i. in vlti. glo. ¶ † Ultra e Bal. queritur an valeāt pacta que fiūt in quibusdā partibus per monasteria habētia territoria ⁊ amplas possessiones: nam cōcedunt possessiones in emphyteosim perpetuam. cum pacto expresso, q̄ emphyteosis⁹ trāseat etiam ad femīnas, que tamē nubant alicui subdito iurisditionis monasterij, ⁊ nō aliter: de quo per Bar. in. l. ij. §. fi. C. quādo ⁊ quib. quarta pars debe. lib. x. ⁊ ix. l. murileguli p illū tex. C. de murile. li. xi. vbi etiam querit bar. ⁊ tē p dicto statuto qd iuris sit si femīa nubat ex tranео q̄ tñ velit effici de iurisdictiōe monasterij: an retineat ēphyteosis

Universidad de Salamanca Biblioteca

Et pulū rex. determinat notabiliter ꝙ sic. Nūquid aūt valeat pactū factū inter dñz z ẽphyteotā, ꝙ etiā si res emphyteotica in totū pereat, nihilomin⁹ emphyteota teneat integrā pēsionē soluere: dixi. ff. in l. i. in vlt. not. Et ꝙ hec sit expedita scōa pars primi. gl. ¶ Sū modo in tertia pūc. ibi: ité si triēnio elapso quę subdiuisione nō indiget. ¶ In ea. gl. ibi. ff. si vero quis aūt locator, licet doct. hic nō aduertant ad istā allegationē gl. tamē inuenio Jmo. in. d. c. potuit. i. ggxi. col. q ōt mirādū esse ꝙ ista gl. alleg. auerit illū. ff. cū ille. ff. dicat expresse cōtrarium, vt velit ꝙ possit peti pensio z emphyteota expelli: prout etiā ꝓbat in aut. qui rem. ff. de sac. eccl. z forte sustinēdo gl. posset dici cū illa iura loquantur in ecclesia. gl. senserit speciale esse in ecclesia: vt ecclesie vtrūq; pmittat, z pēsionē petere, z ẽphyteotā expellere z ꝓpterea speciale sit i alto ꝓuato, vt alterū trū possit, credo ꝙ ista fuerit mens gl. nostre, z ad hoc vide que. ff. pri. dicā latius.

124 ¶ † In ea. gl. ibi: vt l. d. l. post diē. tenetis ex ista tertia parte gl. ꝙ si emphyteuta cessauerit triēnio z ampli⁹ soluere, ꝙ dñs postea recipiēdo solutionē videt remisisse¹ i⁹ caducitatis, ita ꝙ ampli⁹ lapso tēpore dicte cessatiōis emphyteutā expellere nō potest. ista est pulchra z quotidiana materia. Et ꝙ: ꝙ alios nō est sufficiēter examinata. ideo intēdo eā plene tangere recolligēdo scripta omniū hincinde. Et omissā istā materiā in quatuor principales articulos: vt ex sequētibus apparebit. istud idē tenet gl. in. d. c. potuit. in gl. pe. Spe. in. d. y. nūc aliqua. in ver. ggxij. ꝙ multa iura ibi dēper eum alleg. z ibidem Joā. an in addi. post Odofre. hic z Mar. de fano in tracta. ꝓsentis ti. in. viij. q Idē etiam tenet Jo. an. in. d. c potuit. cum hac gl. nostra. tenet etiā inditincte Ang. hic in. v. col. z dicit eā videri sibi satis equā z ꝙ etiā est vera ō rigore iuris: nōt⁹ qz emphyteuta per cessationem solutionis nō cadit tunc a iure suo emphyteutico, nisi cū dñs vult: vt hoc ex. in ver. voleti. z in ẋbo si domin⁹ voluerit. z dixi. ff. in tex. i. v. not. sed dñs recipiēdo canonē nō videt velle emphyteutā priuare: vt in. l. post diem. hic alleg. in gl. in. l. com missione. ff. de pac. inter emp. z ven, z l. emli⁹. ff. de mine. z. l. ij. in pūc. cū gl. ff. si qs cau. Bar. vero hic post Jaco. de aret. distinguit faciēdo tres casus ꝑncipales aut dñs incipit ab expulsione primo expellēdo emphyteutā, z postea vult pēsionē ꝓteriti tēporis petere z pōt. allegat ad hoc aut. q rē. ff. de sac. sanc. ecc. aut dñs primo incepit a receptione pēsionis: z tūc aut recepit pēsionē ꝓteriti tpis z adhuc pōt emphyteutā expellere: aliegat ad hoc. l. colonus. in pūc. ff. loca. Aut recepit pēsionē ꝑ futuro tpe, z tūc nō possit emphyteutā expellere, saluo nisi tpis exceptionis fuerit ꝓtestatus de reseruatione iuris expellēdi, z ita dicit debere intelligi gl. hic. ¶ Ista doct. Bar. in oib⁹ suis mēbris est periculosa. in duob⁹ ꝑcipuis cōiter reprobata. In ꝓma etiā puto ꝙ ō iure nō sit vera. vt. j. subdicit. ¶ Addo tū ꝙ ista opi. Ja. de are. quā vltus est tenere Bar sequit etiā Cy. hic: in iij. q. cū qua etiā simpliciter tranſit Sali. hic in. vij. col. dicēs ꝙ a doc. cōiter approbat, sed Cy. z Sal. aliter referūt istā do. Ja. de are. ꝙ Bar. circa quē est aduertēdū diligēti⁹, qz Cy. z Sal. in vno discrepāt a Bar. nam Bar. vult ꝙ qñ dñs primo cepit pensionē, z postea vult expellere emphyteutā, si quidē receperit pensionē ꝓteriti tpis: tūc pōt etiā emphyteuta expellere. d. l. colonus. in pn. Si vero percepit ꝑ tpe futuro: tunc nō ꝓsit expelliere nisi fuerit ꝓtestat⁹ de iure suo, z sic vult bar. ꝙ quādo dñs recepit ꝑ tpe ꝓterito, nō requirat aliqua ꝓtestatio: imo simplr recipiendo ꝑ tpe ꝓterito, nō alia ꝓtestatiōe potest adhuc emphyteutā expellere. ¶ Et hāc opi. bar. i hoc mēbro ꝙ tps recipiēdo ꝑ tpe ꝓterito simpliciter z absq; alia ꝓtestatione sibi nō ꝓiudicet, quominus ꝓsit etiā emphyteutā expellere: dicit do. Ant. in. d. c. potuit. satis sibi placere. Et ꝓ confirmatiōe adducit, qz trū ista receptio pōt habere duplicē intellectū. s. vt fiat animo renūtiādi iuri expellendi emphyteutā, itē z quod fiat animo renūtiandi. vnde in casu dubio, vt in terminis nostris debet intelligi ꝙ non intelligat facta animo renūtiādi iuri suo: qz in dubio non debet ꝓsumi renūtiatio iuris sui. arg. l. cū ō in debito. in pn. ff. ō ꝓba. z. c. sup hoc, extra de re. z nō est ꝓsimile. extra de ꝓsum. Cy. vero z Sali. hic volūt cōtrariū ꝙ ita demū recipiēdo pēsionē ꝑ tpe ꝓterito ꝓsit dom⁹ emphyteutā expellere, si tpe receptionis fuerit expresse ꝓtestatus de iure suo, alis nō: vnde si dñs simplr reciperet pēsionē ꝓteritī tpis, nō facta ꝓtestatione iuris sui, non posset postea emphyteutā expellere, quasi mora emphyteute ideat tūc esse purgata, ꝑ. d. l. q. in pn. cū gl. ff. si qs cau. z. l. fi. cū gl. ff. de eo qō cer. lo. l. vectigalia. ff. in. ff. de publica. ¶ Hoc idē ꝙ dñs recipiēdo pensionē ꝑ tpe ꝓterito sine ꝓtestatione sibi ꝓiudicet in iure expellēdi emphyteutā, tenet a ꝑte gl. i. d. c. potuit. z ibidē do. Cardi. flo. z Pe. de ancha. ꝑmo vero ibi in. ggxi. col. z seq. dicit has opi. posse accordari. Aut loquimur i emphyteuta ecclesie. z ꝓcedat opi. Bar. hic vt ecclesia ꝓssit recipere pensiones ꝓ tēpore ꝓterito, etiā sine ꝓtestatione, z tū ꝓssit ipm emphyteotā expellere: sed in emphyteota ꝓuati ꝓcedat opi. ꝓme ꝓcedēs: ꝙ dñs recipiēdo pēsionē ꝓteriti tpis sine expꝛssa ꝓtestatiōe sibi ꝓiudicet: vt nō ꝓssit postea expellere emphyteotā. Modus fundāmēto mihi trū nō multū vigenti ꝙ id qō habet in simili, in. l. rescriptū. ff. si pacto. ff. de pac. z in. l. apud celsū. ff. labeo. el. ff. de excep. do. in quibus dicitur ꝙ si ꝑmiſi aliquid dare: z ex eo casu quo nō dedero promiserim certā penā, qō nō ꝓssum vtrunq; petere, sed alterū trū: ita eo mō ſmeū videt dicendū in ꝓposito nostro ꝙ ex quo lex vult ꝙ si pēsio nō soluat intra tēpus debitū, ꝙ in penā nō soluēti ꝓssit ipse reiterato nō soluēs expelli, vt hac. l. z. d. c. potuit. z iō videt ꝙ alterū trū ꝓssit. Sed ad istud fundamētū facilis est rūsio ex his q̄ nunc subiūciā, ſm Jaco. but. vt sit in emphyteota ꝓuati, de quo loquitur ꝓprie Bar. qz de emphyteota eccle nō est ꝓprie ꝓpositum Bart. Jmo. tenet contra Bart. adherendo opi. Cy. z Sali. z aliorū. s. alleg. z istud etiam teneo cōtra Bar. in hoc membro scilicet ꝙ dominus recipiēdo pensionem ꝑ tempore ꝓterito simpliciter absq; ꝓtestatiōe, sibi ꝓiudicet in iure expellendi, sinautem cum ꝓtestatiōe: z tunc bene ꝓssit etiam expellere: qz ius suum expellendi cōseruat per ꝓtestationem. l. si debitor. ff. quib. mo. pig. vel hypo. sol. Et hāc opi. i hoc mēbro sequitur etiam Jac. but. hic, ꝓout hic refert Alber. in. iij. col. q etiam refert opinionem Jac. de aret. ita etiā tenuit Pe. de ancha. in. d. c. potuit. ¶ Et si contra istam cōclusionem opponeret ꝙ dominus recipiēdo pensionē ꝓteritā etiā cū ꝓtestatione videat sibi ꝓiudicare in iure expellendi, qz eligendo vnū ex istis remediis z trarijs, alteri renūtiasse videat, ꝑ. l. post diē. de lege cōza allegatā in gl. ad hoc respondet notabiliter Jac. but. referente Alber. ꝙ imo ista remedia nō sunt ẋia, ꝓteritā pēsionem accipere z etiam expellere emphyteotā, ex quo vnū quidet circa ꝓteritū: aliud circa futurū. ar. l. z si forte. ff. si. ff. si seruitus ven. Ité electiōe tolluntur, cū veniant ex diuersa causa, qz petitio pensiōis venit ex ẋctu, delectio autē seu expulsio venit ex cōtumacia nō soluētis. Sed in. d. l. post diē. allegata in gl. erat cōtrarietas, velle rem z preciū vt dicit tex. in. l. vnica. circa fi. ff. si seruus extero. Et hoc idē ꝙ dñs recipiēdo pēsionē ꝓteriti tpis cū ꝓtestatiōe, ꝑ ipsam ꝓtestationem sibi reseruat ius expellendi: tenet etiam Spe. in. d. y. nūc aliqua. in ẋbo. xxv. z Bal. in. l. ij. ꝑ ipm. ad hoc notās illū tex. ff. si qs cautio. facit q̄ dixi. ff. in. l. parte huī⁹ gl. in. ij. cōclusione circa fi. ad ista vide in simili Bal. in. c. j. in. ij. col. quo tpe miles. in vſi. feu. vbi si vasall⁹ intra annum z mēſem post mortē domini nō petat inuestituram ab ei⁹ hērede, pdit feudū: vt ibi est tex. modo ḡrit Bal. pone ꝙ post annum⁶ z mēſem dñs recepit vasallum ad obedientiā: an videat sibi remisisse īgratitudine more, ob inuestituram nō petitā in tpe: respōdet ꝙ sic, nisi dñs cōtrarij fuerit ꝓtestatus, vt ibi ꝙ eū ꝑ tpe eundē in. c. que in ecclesiarum. extra de cōsti. ¶ Ité inquātū Bar. in. iij. mēbro ꝓncipali vult ꝙ dñs recipiendo pēsionem ꝑ tpe futuro sibi ꝓiudicet in iure expellendi, nisi fuerit ꝓtestatus, z cōsequenter vult Bart. ꝙ dñs recipiendo pensionem futuri temporis cū ꝓtestatione, per eā sibi reseruet ius etiā expellendi. Addo ꝙ cōtrarium in hoc videntur velle Cy. z Sali. hic, z cōtra Bart. tenēt aperte do. Card. z do. Anto. de but. in. d. c. potuit. z ibidē Jmo. in. gg. col. z seq. tenētes ꝙ ista ꝓtestatio nihil iuuat, vñ dominus recipiendo ꝑ tempore futuro, semper sibi ꝓiudicat i iure expellēdi: siue ꝓtestatur siue nō, eo qz ista ꝓtestatio videt esse ẋia facto, z sic nō debet ꝓdesse ꝙ id qō habeā in. c. cū. ad. ferrarien. extra. de cōstitu. cum sint. Ité qz dicta ꝓtestatio est incompatibilis cum receptiōe future pensiōis, videlicet ꝙ habeat pēsionē ꝑ tpe futuro, z ꝙ etiā expellat, vnde non videtur dicta ꝓtestatio valere, ꝑ not. in d. c. cū. ad. ferrariensis. qō fundamentū reincidit trū in idem cū ꝓxime dicto. ¶ Saluat tamen Bar. in vno casu: quādo aduersarius exꝑ. esse cōsentiret huic ꝓtestationi, per not. in. d. c. cum ad. ferrariensis. z hoc idē cōtra Bar. teneo ꝙ quando dñs recipit pensionē ꝓ tēpore futuro, etiam cum ꝓtestatione iuris expellendi: ꝙ tal⁹ ꝓtestatio nihil iuuet z nihil operetur. Et addo ꝙ idem tenet Jac. bu. hic referendo Alb. hic in. iij. col. qui etiam idem videtur tenere, z rationes diuersitatis assignat Jac. but. qz si dñs recipiat pēsionē ꝓ tempore ꝓterito cum ꝓtestatione illa ꝓtestatio valet, z reseruat sibi ius expellēdi. secus si ꝓ tempore futuro, qz quando ꝑ tempore ꝓterito recipit cum ꝓtestatione, ista nō sunt cōtraria, ꝓteritā pensionē accipere, z etiā dēcere, qz vnū quidet circa ꝓteritū, aliud circa futurū, secus qñ recipit pēsionē ꝑ tpe futuro cū ꝓtestatiōe qz ista bene sunt ẋia z incōpatibilia. cū vtrūq; recipiat futurū: z ista opinio est vera z multū equa. ¶ Inquātū Bart. in primo membro vult quod si dñs primo expulit emphyteotam z sic incipit ab expulsione: ꝙ ꝓtest etiā adhuc pensionem ꝓteritī e

ritī tpis petere per aut. qui rē. ff. de sac. san. ecc. Adde ꝙ in hoc mēbro cū eo tenēt etiā Cy. z Sal. hic post Ja. de are. z Pe. de anch. in. d. c. potuit. z ibidē videt tenere. d. An. de bu. ¶ Ego puto in hoc mēbro de iure tenendū ẋiū ꝙ primo tenet gl. hic z Ang. Spe. z Jo. an. z alij. ff. allegati: dū volūt idistincte ꝙ si de dñs incipiat expulsiōe: nō ꝓssit pēsionē postea petere: siue ecōtra primo recipiat pēsionē, nō ꝓssit postea expellere: qz ex gl. z ꝓtefatos doc. alterū trū pōt cōsequi: hoc idē in terminis ꝙ pat nō placet, cum pena expulsionis cum accessoriis suis, ꝙ veniat ex alia cā ꝙ petitio pensionū. vt. ff. pluries dictū est. et ideo non videtur absurdum ꝙ cōcurrāt. z per ista relinquitur opi. Bar. oibus suis mēbris reprobata. ¶ Tertia ꝓncipalis fuit opi. Jac. bu. hic referētis Cy. z Alb. hic in. iij. co. q habuit in hoc passu subtilē z nouā cōsiderationē, z oino ẋiam ꝓdictis ꝙ nūq; dñs expellēdo emphyteutā ꝑ hoc sibi ꝓiudicet, quomin⁹ ꝓssit pēsionē petere, nec ecōtra dñs petēdo pēsionē vnq; sibi ꝓiudicat in iure expellendi, iꝫ eius fundamēta nō multū vigeant, vt statim dicam, sue tamen solutiones allegate in oppositū vident disputādo bene posse ꝓcedere. ff. dotus est primo ꝓ. d. aut. q rē. z. d. ff. si vero qs aut locator. in quibus dicit vtrunq; posse peti. ¶ Scōo ꝓ. d. l. colonus. in pūc. ff. locati. vbi colonus potest expelli, z postea ab eo pēsio peti. ¶ Tertio z fortⁱ⁹ puta deiectiōis est pena legalis: inducta a lege nostra cum simi. contra emphyteutā cessantem debito tē ꝓze soluere, z qua pena legali nō ꝓz liberari ẽphyteuta soluēdo sortē principalē, aut soluēdo pēsionē. vel contra. l. si ꝑ fure. ff. de 2di. fur. z. l. ancille. ff. de fur. ¶ Quarto z vltimo mot⁹ qz iste petitiones 2petūt ꝑpter diuersa, qz pēsio ꝑpter 2tractū z deiectio ꝓpt 2tumacia, vñ succedit regula ꝙ qñ diuerse pene nō ꝓuemūt ex vna cā, iꝫ ex diuersis, vt i terminis nostris nunq; electione tollunt, nec satisfactione. l. nūq; plura. cū simi. ff. de ꝓtiua. deli. ¶ Et tenēdo istā partē nō ob. q ꝓssent i cōtrariū adduci, z ꝓmo. l. post diē. z. l. si fund⁹. leges allegate in gl. qz ibi illa duo remedia sunt 2traria velle rem z precium. l. vnica. circa fi. si seru⁹ extero. z. ff. dixi ꝙ non est in casu nostro vbi remedia nō sunt cōtraria, iꝫ diuersa. ¶ Nō ob. l. ij. in pūc. ff. si qs cautio. qz respondet Jacobus butri. z bene ꝙ ibi loqtur quādo remedia erant incōpatibilia. vñ nimirū si vnū elegēdo, alteri ꝓiudicat, ꝙ sec⁹ est in terminis nostris. Non obst. l. fi. in fi. cum gl. ff. de eo qō cer. loco. cū ibi dicitur in fi. ꝙ creditor recipiendo pecuniā penā remisisse videt: qz respōdet no. ꝙ ibi loquit qñ petebat vsura vel interesse, z sic pena offi. iud. quo casu bene verū est ꝙ sic recipiat sortē principalē, quo casu per a solutionē sortis tollit actio ꝑncipalis ipso iure. inst. quib. mo. tol. obl. in pn. cū simi. ꝙ etiā tollit officiū iudicis, qō est accessorium. l. iij. s. deposi, sec⁹ est in terminis nris. vbi vnū remediū nō est accessoriū alteri⁹. imo sunt diuersa z separata. z ex diuersis causis ꝓueniūt. Nō ob. l. vectigalia. ff. de publica. quo magis videt restrigere vbi dicit ꝙ si cōductores vectigalis nō soluāt pēsiones tempore debito: ꝓtest dñs eos repellere: vel vsuras ab his ex mora recipe. ergo ibi é tex. exꝑssus ꝙ dñs altero dz esse cōtētus qz respōdet no. ꝙ ibi loquit de vsuris pēsionū: que nō ꝓssunt peti simul cum expulsiōe, ne cōductor afficiat duplici pena ꝓueniēte ex eademmet causa, scilicet ꝑpter cōtumaciam: qz z expulsio z vsure deberent ꝓpter cōtumaciā: secus est in casu nostro, vbi nō cadit duplex pena: qz petit pēsio tanꝯ sors ꝓncipalis, expulsio aūt bene est pena, z sic tū est vnica pena. s. expulsiōis: z posito ꝙ esset duplex pena: ꝓueniret ex diuersa causa, pēsio ex 3ctu, expulsio ex cōtumacia: vt. s. dictū est. ¶ Ista sententia Jac. but. nō est tenēda ꝙ indistincte dñs ꝓssit vtrunq; facere scilicet z expellere z petere pēsionē, qz clarissime cōfunditur ex multis que. s. dicta sunt. Hec ob. fundamenta sua vcz. d. auf. qui rem. z. ff. si vero quis aut locator. quia vt. s. dixi, ꝓcedūt in ecclesia: in qua cum sit speciale ꝙ vtrūq; cōsequi ꝓssit, inferr in ꝓuato esse ẋium. ¶ Nō ob. d. l. colonus. in ꝓncī. qz loquit in simplici colono: q bene pōt expelli, z pensio ꝓteriti tpis peti vt ibi, sec⁹ est in emphyteota, z dupli cem rationē diuersitatis. s. assignaui. ¶ Nō ob. tertiū, ꝙ pena detectionis sit pena legalis, qz respōdeo hoc esse verū. Et dū dicebat ꝙ pena legali non debet liberari emphyteota soluendo pensionē vel cōtra. d. l. si ꝓ fure. s. i. z. d. l. ancille. qz respondet Cy. z Alb. hic ꝙ bene verū est qñ vno z eodē tpe simul z semel nascit rei persecutoria z penalis: vt in futuro z ſilibus, ita ꝓprie loquunt dicte leges, secus si in diuerso tpe: vt in terminis nris. l. metū autē pūt. s. fi licet. ff. qō met. cau. ¶ Vel aliter z melⁱ⁹ vltra eos respōdeo ꝙ. d. l. si ꝑ fure. s. i. z. l. ancille. loquūt qñ mora nō est purgata: eo quia purgari nō pūt regulr in delictis. l. q ea mēte. cū simi. ff. de fur. secus si in terminis nris, vbi admittit purgatio more z dñs simpliciter recipiendo pēsionē videt voluisse mora purgari: vt. s. dixi. ¶ Nō ob. quartū z vltimū dum dicebat ꝙ eum iste petitiones cōpetāt ꝑpter diuersa 125 dz succedere regula, † ꝙ diuerse pene ꝓueniēte ex diuersis causis nunq; electione tollunt. d. l. nunq; plura. q: istud est verū qñ ꝓueniūt ex causis oino diuersis: vt ex furto, z ex homicidio vt ibi dixi, secus si ex causis quarū una veniat quasi in ꝙsequentiā alterius, vt ex pulsio. que venit in ꝙsequētiā ex causis diuersis nō soluēdū: ibi loquit qñ pene ꝓueniunt ex diuersis causis z ex diuersis factis, puta qz holeꝫ furripui, z eum occidi, vt ibi dicit, hic aūt licet videantur diuerse cause esse tū ex vno facto tñ. s. ꝑpter cessationē solutionis: z ista relinquit ꝙ hec opi. Jac. bu. nō est tenēda. ¶ Quarta ꝓncipalis fuit opi. Dy. i. l. meu⁹. ff. duob⁹. ff. de le. ff. de qua ibi Bar. in añ pe. col. facit remissiue mētionem, q distinguit aut dñs recipit pēsionē sciens emphyteotā cessasse z solutionē canonis, z ꝓin sciēs ẽphyteotā cecidisse, z tunc sit vera opi. ꝙ dñs nō ꝓssit postea eū expellere, qz altero dz esse cōtētus. Et qz recipiēdo pēsionē vt caducitatē remisisse, vt. s. dictū est, aut ẋo dñs recipit ignorās, z ignorātia erat iusta: puta qz successerat in locū dñi, iuxta l. q in alterius. ff. de reg. iur. z tūc ꝓssit etiā ẽphyteotā deiicere, z ita loquunt iura i oppositū adducta. Et sic Dy. tenet opi. gl. nostre ꝓmo loco. s. relatā cū limitatiōe qñ sciēter recepit. istā opi. Dy. sequit Alb. de ro. hic i. iij. col. post nōnullos antiquos ꝙs ipse refert, eā ēt segt Spe. i. d. y. nūc aliqua. xo. xxiij. z Bal. z Jmo. in. d. y. duob⁹. ꝙ qua bene facit qō vult Bal. in. c. j. i. ij. col. quo tpe miles. in vſi. feu. vbi si vasall⁹ ꝑpter cessationē pecūdi inue stitura ab hērede oñi, cecīderit z postea admittat ꝙ hērede oñi ita demū ꝓiudicat ipſi heredi, si eū admiserit ex certa sciētia: secus si ignorāter vel ꝙ erroꝛe, z erroꝛ sit ꝓbabilis: vt ibi ꝙ ex. ¶ Ista doc. est vera in suo casu, iꝫ est in multis defectiua: vt patebit in distinctiōe quā. j. statim subiūciā. ¶ Quinta ꝓncipalis fuit opi. Bal. hic i. v. col. q ꝓmo arguit ad ꝓtes, adducēdo qdā ar. Pe. de bella ꝓti. tenētis vtrūq; peti posse, postea finaliter cōcludit ꝙ aut ẽphyteota soluit tanꝯ in eo de 3ctu ꝑseuerās, z tunc dicit tenēdā opi. gl. nre, aut dñs recipit in cōtrariū ꝓtestās, z tūc vera sit opi. Pe. ꝙ vtrāq; ꝓssit peti. Aut est dubium, z tunc in dubio eligimus mitiorē partē. i. vt duret em phyteosis. ar. l. ñdeicōmissa. s. sic fideicōmissum. s. hoc aūt. ff. de leg. iij. z. l. q. in pn. ff. si qs cautio ¶ Et si dñs aduerto Bal. iꝫ opi. gl. nostre. ꝓmo limitans eam vno casu, qñ dñs cōtrarium

¶ Limita hoc vera iꝫ a speciatiōe loi cōsi. xxxv. in fin. Purpu.

¶ Vide enndes Bal. i. fin. lxxj. col. idē vult Raph. Fulg. cōsi. ij. ver. ad ꝓm. z Frā. de cur. in cōsi. lxxxj. Tho. Parpa.

esset prestatus. ¶Ista doctrina nō est tenēda: qr diminuta est in multis vt in emphyteuta ecclie. Itē in repetitione pēionis de futuro etiā cum protestatiōe: vt patebit in distinctione quā nūc subijcto. ¶†Ego aūt vltimo loco: vt ex pdictis oīb⁹ ha beatis i hoc passu ✠itatē: puto ita dicere distiguit: ꝛ facio tres casus pncipales: aut dñs primo incepit ab expulsiōe, ꝛ postea adhuc vult pēsionē petere: ꝛ hoc casu qcqd dixerint Bar. Ly. ꝛ Sal. hic dico sic: aut loquimur in emphyteuta ecclesie: ꝛ pōt adhuc ecclia pēsionē petere. d. aut. q rē. in. d. ℌ. si vero qs aut loquimur in emphyteuta priuati: ꝛ tunc aut tempore expulsiōis est ptestatus: ꝛ adhuc possit pēsionē petere: als secus p ea que late. ℌ. dixi. ¶In colono aūt simplici clarū est ℘ si prio expellat ꝑt adhuc pēio peti. d. l. colonus. ꝛ. ℌ. reddidit rationē diuersitatis. Aut ℵo ꝛ scōo casu pncipali dñs icepit a receptione pensionis, ꝛ postea vult expellere, ꝛ tūc aut recepit pensionē preteriti tpis, aut futuri. primo casu qñ recepit pēsionem preteriti tpis, ꝛ tūc ant illā recepit cū protestatione reseruationis iuris expellendi, ꝛ tūc pōt etiā expellere qr protestādo ius expulsionis reseruauit. d. l. si debitor. ℌ. j. ff. qui. mo. pig. vl' hyp. sol. Aut recepit simpliciter, ꝛ fic sine ꝓtestatiōe, ꝛ tunc aut recepit ignorāter ignorās emphyteutā cecidisse, ꝛ tūc etiā possit expellere iuxta opi. Dy. ℌ. relatā: aut sciēter, ꝛ nō possit. ¶Tertio⁹ casu principali: qñ dñs recepit pēsionē pio tēpore, futuro, ꝛ in hoc dico idistincte: ℘ sine fuerit ꝓtestatus siue nō ℘ semp recipiendo pensionē futuri tēporis sibi pīudicat in iure expellēdi. l. ij. ℌ. nō male. ff. de exce. doli. ꝛ. l. q in futurū. ff. de pac. puto ℘ ista sit veritas i hoc passu q̄ ex pdictis omnib⁹ colligi facile pt.

¶Predicte doctrine videt vnū obstare: omnib⁹ casibus in q bus ꝛclusum est ℘ postq̄ emphyteuta cessauit triēnio, ℘ dñs recipiendo pēsionē añ vel post expulsionem sibi pīudicet in iure expellendi. qō voluit singulariter Bal. in. l. vnica. ℌ. qñ nō petē. partes. in pe. col. in ℵ. ℌ. nūqd emphyteusis reuerta ad dñm ꝛc. qui dixit ℘ cū in hoc ℌctu emphyteutico prio substātia req ratur scriptura: put firmaui late. ℌ. in. l. j. in glo. in ver. scriptura ℘ si finita esset emphyteusis: puta p gñatiōē finitā. ꝛ dñs patetur empyteutā stare in re emphyteutica: nunq̄ intelligere ex isti⁹ rei emphyteutice facta renouatio: q: ℌct⁹ regrētes scriptura nunq̄ ex sola penitēria renouauit. l. itē querit. ℌ. qui impleto in ff. loca. Quō ergo ex ista tacita patiētia pōt in terminis nostris iduci ista q̄dā tacita renouatio⁹: ¶Ad hoc respōdeo sustinēdo ꝓicta ℘ dicti Bal. pcederet qñ emphyteusis esset finita: q: tūc non posset induci noua emphyteusis sine scriptura ¶Si i terminis nostris q̄uis ℘ emphyteuta cessauerit triēnio: nō tñ finit emphyteusis: nisi dñs velit ℘ emphyteutā cadere vt ff. tex. in ℵ. volēte. in versic. si dominus voluerit. ꝛ dixi in textu in. v. no. vñ dñs recipiendo pēsionē videt velle ℘ nō cadat: ideo nō dicit finita emphyteusis. nec ℘ noua ℘ emphyteusi agit: adantiqua durare: ergo dictū Bal. nihil obstat. de quo dicto feci mētionē illud sequntus in. d. gl. in ver. scriptura. ¶Juxta pdictā theoricam ꝛ q̄ superius tacta sunt occurrunt tres necessarie qōes.

¶†Primo ℌro an in casibus in quib⁹ cōclusum est ℘ dñs protestando relernabat sibi ius expellēdi: an sufficiat simpliciter ꝓtestari de iure suo i expellēdo, ꝑsente ipso emphyteuta tacente ꝛ nihil cōtradicēte. An vero requirat necessario ℘ ēphyteuta expresse cōsentiat tali protestatiōi: nā si emphyteuta expresse consentiat res est clara ℘ fieret sibi prejudicium, qr taliter consentiendo videt renunciare iuri suo ꝛ ꝛsequēter sibi prejudicare, p id qō habet in. c. ad apostolice. extra ō re in. ꝛ i. l. mater. ff. de reiꝛ. ꝛ in. l. pe. ff. de pac. ꝛ vt expssum. i. l. si. ff. itē si prescript. ff. nau. cau. stab. ¶Si pone ℘ emphyteuta expresse nō cōsentit ꝓtestationi: ℌ tacet: an hoc casu talis ꝓtestatio sibi prejudicat est maius dubiū: istud in specie tāgit Jm. in. d. c. potuit in. ꝛxtiū. col. vbi prio videt arguere ad ptes p id qō voluit gl. in. ℌ. itē si ꝓscript. nō subaudit rex maxime. ꝛ ℘ ibi Bar. post Pet. ꝛ finaliter ꝛcludit ꝛ bene ℘ sufficiat dñs ꝓtestari ꝑsente emphyteuta: ℌ emphyteuta aliter nō cōsentiat: ℌ taceat mot⁹ qr vt impune dū emphyteute quare soluat state ꝓtestatiōe prejudicta. Scōo motus ꝛ fortius: qr q̄uis per receptionē pēsionis actā a dño simpliciter, ꝛ sine vlla protestatione, queraē ipsi emphyteute ius excipiendi cōtra expulsionē p supascripta: tamē quando dñs recipiēdo pensionē expresse ꝓtestaē de iure suo expellendi. certe nullum ius oīo excipiēdi cōpetit ipsi ēphyteute vnde cum ista ꝓtestatio fiat ad prejudiciū iuris nō quesiti, ℌ querendi exceptionem emphyteute: certe ℌ dicta ꝓtestatio piu dicabit emphyteute tacenti: q̄nis nō expresse ꝑsentēte, ꝛ imputetur emphyteute ex quo expresse nō ꝛtradixit dicte ꝓtestationi per doc. Bar. in. d. ℌ. item si predixerit. ita concordantis glo. ꝛ De. ibi, an ꝓtestatio fiat in prejudiciū iuris tam quesiti: ꝛ tūc re graē expssus cōsensus partis: ita ℘ sola taciturnitas nō sufficeret: an vero in prejudiciū iuris querendi, ꝛ sola taciturnitas sufficiat: Ita Bar. ℌ nō ita clare loquaē: vide de hoc ℘ Bar. late in l. non solū. ℌ. mo: te. ff. de ope. no. nun. in. vñ. col. ꝛ seq. in ver. sed quero an etiā partis cōsensus regraē hoc. ꝛ ibidē Jmo. ꝛ Lud.

128 ℘ Ang. ꝛ Sal. ꝛ Ful. i. l. pacta nouissima. ℌ. de pac. ⁹ ¶†Secūdo ℌro, ꝛ est pulchra qō. predicta omnia pcedūt in actuali receptione ꝛ solutiōe pēsionis: ℘ dñs actualiter recipiēdo sibi prejudicat: qd si dñs nō recipit: sed simpliciter petierit pēsionē: an in casibus in quib⁹ cōclusum est dñm sibi prejudicare in iure expellendi recipiendo pēsionē eius dē: etiā sibi prejudicet solū petēdo. Albe. hic in. vñ. col. in fi. determinat ℘ fit idē vtroq; casu: per. l. ad solutionē. ar. j. de re indi. addo ℘ idē tenet Sali. i. l. cōmissorie. in fi. ℌ. de pact. inter empto. ꝛ vendito. per illū tex. ꝛ ibi no. bene facit. l. melius. in prin. ff. de minor. in ver. dicebam. i ver. pretium petēdo recessisse a lege sua videret: ad idē bene facit. l. post die. ff. de lege cōmissi. hic allegata in glo. ℮ imo fortius ꝛ mirabili⁹ ausus est tenere Rap. fulg. hic ℘ nedū p receptionē aut petitionē pēsiōis sibi prejudicet dominus in iure expellē di imo etiā sibi prejudicet si solum patiatur emphyteotā durare emphyteosi preterita eū nō expellēdo: qr tunc nō poterit eū expellere, quasi videat sibi de nouo refirmasse. l. itē querit. ℌ. qui impleto. ff. loca. Item q: agit hic de cōtractu ꝛseruādo, ad ea cilius hic cōseruatur p tacitam volūtatē: sec⁹ vbi ageret de re uocando cōtractu, istud dictū Fulg. nō est tenendū, ꝛ clare cōfunditur p predicta: ꝛ ipsius impugnat. d. Buar. de castel. hic.

f ¶Et allegata p Ful. nihil probāt: imo probāt ℤriū. primo. d. ℌ. qui impleto. q solū loquit de anno: sed poti⁹ ꝑbat oppositū cū dicit in fi. dicaē q illa dispositio nō hꝫ locū in ꝓtractu requirē te scripturam, qualis est cōtractus emphyteoticus: vt dixi in l. j. in gl. in ℵ. scriptura. ℌ. eo. iūcto dicto singulari Bal. ibidem relato qō etiam retuli. ℌ. proxime. Sꝫ fortius casus est apert⁹ in cōtrariū in. d. c. potuit. vbi dicit ℘ emphyteota pōt mo:am purgare dūmodo celeri satisfactiōe prouideat: ergo post lōgū tempus nō pōt mora purgare, qūo ergo intelligiē facta recon ductio, ꝛ multo plus cōfundit tenendo opi. quā tenui. ℌ. i gl. in ℵ. triēniū. in. q. ℓxix. vbi tenui ℘ ꝫ emphyteota ecclesie possit mora purgare: tū emphyteota puati postq̄ cessauerit triēnio

129 soluere nō possit mora purgare, quomodo ergo pōt dici ℘ intelligaē facta recōductio vt possit expelli. ⁹ ¶†Puto tū ex p

g dictis posse decidi: q̄uis in specie tactū nō inueniā: vt ita nup cōsului: ℘ si ēphyteota cessauerit triēnio soluere: ꝛ post istā cessationē dōs ꝓicta ℘ dicti Bal. pcederet qñ emphyteusis esset finita: qr tūc non posset induci noua emphyteusis sine scriptura ¶Si i terminis nostris q̄uis ℘ ēphyteuta cessauerit triēnio: nō tñ finit emphyteusis: nisi dñs velit ēphyteutā cadere vt ff. tex. in ℵ. volēte. in versic. si dominus voluerit. ꝛ dixi in textu in. v. no. vñ dñs recipiendo pēsionē videt velle ℘ nō cadat: ideo nō

130 velle ℘ cadat: imo vt caducitatē velle remittere. ¶†Tertio ꝛ vltimo ℌro an ea q̄ dicta sunt in emphyteota puati: vt dñs recipiēdo pensionē preteriti tpis sine protestatiōe: vel futuri: quo modocūq; sibi prejudicet iure expellēdi, habeāt locū in emphyteota ecclesie: vt ecclesia similiter recipiēdo sibi prejudicet. ō hoc habetis gl. in. d. c. potuit. in gl. pe. ꝛ ibi doct. vbi etiā p gl. quid

h in prelato ecclē. recipiete sine cōsensu cap. ⁿ ꝛ quid in rectore: qñ ecclesia non esset collegiata, de quo etiam p Spec. ꝛ Joā. an. in d. ℌ. nūc aliqua. ver. ℓxvj. ꝛ late per Jmo. in. d. c. potuit. in ℓxij. col. ꝛ sequē. ¹ post do. Cardi. cōcludit de iure posse teneri ℘ etiā

i in ecclesia collegiata solus prelat⁹ sine cōsensu capituli possit prejudicare ecclesie in iure expellēdi emphyteotā recipiēdo ab eo pēsionem simpliciter. ad hoc dotus quia licet de iure questo sol⁹ prelat⁹ sine cōsensu capituli possit prejudicare ecclesie tñ in iure requerendo, vt est in terminis nostris bene possit prejudicare negligendo, per multa de quibus per eum. ¶Communis tamen opin. gl. doct. in. d. c. potuit, ꝛ Specula. ꝛ Joan. andr. vbi ℌ. est, vt fiat differētia inter ecclesiam collegiatam, ꝛ nō collegiatam, vt primo casu nō possit prelatus sine cōsensu capituli prejudicare ecclesie recipiendo, ᵏ secūdo vero casu, quādo ecclesia

k nō est collegiata solus rector bene possit recipiendo prejudicare, ꝛ ita tenēdum esset in practica: put etiā fateē ipsemet Jmo. Et per hoc sit expedita hec tertia pars principa. gl. ¶Pre

l cta¹ omnia que superius dixi, qō per receptionē pensionis intelligitur renūtiatum iuri expellendi. Intellige semper si recipiens sciebat illū soluentem cessasse tempore debito. ꝛ incidisse in penā, alias nō. vt not. Ly. Bal. ꝛ Jmo. in. l. menius. ℌ. quibus. ff. de leg. ij. Spe. in tit. de loca. ℌ. nunc aliqua. versic. ꝛxij. Bal. in. c. j. in. ij. colum. quo tempore miles. Alexan. in cōsi. cv. lib. iij. incip. magnifice pretor. in. v. colum. in fi. Ant. de bu. in cō si. ꝛx. incip. visis punctis ꝛ quesitis ꝛc. ꝛ vide quod per hoc ibi

131 subtiliter tentat. ¶†Quid aūt si res erat reuersa ad ecclesiaz ꝛ episcop⁹ renouat saluo ꝛ reseruato iure ecclesie, an ꝑpter reseruationem possit alteri tertio concedere. vide not. Bal. in. c. que in ecclesiarū in ꝛx. col. de cōsti ¶Sum modo in. iij. parte prin. gl. vbi

prin. gl. ibi. Jtē qs ꝑabit: qnā subdiuido i duas particulas. In prima ꝗrit qs ꝑbare debeat, ꝛ rñdet. In scōa ponit modos ꝑbādi. scōa ibi: qō faciet p testes. ¶In ea. gl. ibi: vt arg. ff. de

132 pb. Li. habes †℘ on⁹ ꝑbādi solutionē canonis incūbit ēphyteote ꝛ nō dño: ꝛ sic ℘ ēphyteota tenet ꝑbare affirmatiā se soluisse, ñ ät tenet dñs velle ēphyteotā expellere, hāc negatiua ꝑbare. ℌ. triēnio nō fuisse sibi solutū, ℘uis istud sit fundamētū ꝛtētiōis sue. cū hac ꝛclusiōe trāseūt oēs hic nullo dissentiēte. ꝛ Spe. ꝛ Jo. an. in. d. ℌ. nūc aliqua. ℌ. xxxi. ꝛ Jmo. i. d. c. potuit. in. ꝛxiij. col. ¶Cōtra hāc ꝛclu. gl. adducit ꝓ oēs illud fing. dicētū Jnn. in. c. sup his. ꝛtra de accu. vltra medi. gl. magne, i ℌ, ℌ quid. dicēs ℘ dictū originaēr ante oēs adducit Ly. hic in. v. q. ꝛ refert Jo. an. in addi. Spe. l. d. ℵ. xxxi. qō Ly. hoc tractatu eo ꝗsulto, vbi volunt Jnn. l. d. c. sup his. qō si aliquis opponat rectori electo vel cēo electo exceptionē periurij, qō nō sit cōfirmādus: eo qr sit periur⁹, qr nō soluit. ꝛ. in kalēdis prime preteritis titio, ℌ qō iurauit: ℘ nō sufficit ꝑbare illū iurasse, ꝛ tps ad soluēdū eē trāfactū, imo oporteat ꝑbare eū ñ soluisse: ꝛ sic vult Jnn. ℘ q obijcit in penā aduersario solutionē nō esse factā, tenetur ipse hāc negatiuā ꝑbare, nō aūt tenet aduersari⁹ appo:o ei⁹ hāc affirmatiuā. ℌ. solutionē factā esse. ¶Subtilis Pe. de bel la perti. vt refert Ly. ꝛ Bal. rē ꝑhēdit istud dictū Jnn. †mot⁹,

133 qr quoties qs admittit ad opponēdū aliqd qō ꝑbari nō pōt, lex illō ꝑsumit absq; alia ꝑbatiōe: als em lex esset inanis ꝛ supuacua. Frustra em lex admitteret ad opponēdū, si admissus i tētio nō iuuaret, ꝛ ita est in terminis nr̄is in mera negatiua no coarctata loco ꝛ tpe: nisi em ꝑsumeret, frustra admitteret, ℌm Pe. dicūt cōiter doc. hic: meh⁹ post Ly. Cōcordādo Jnn. ꝛ gl. nostrā; ℘ aut ille q opponit solutionē nō esse factā hꝫ ius in re, puta qr est creditor: vel est dñs: ꝛ sic obijcit de eo ℘ sibi ꝺꝫ solui: ꝛ tūc ipse nō ꝑbat, ℌ aduersari⁹ ē ille q hꝫ ꝑbare: ita ꝑprie loquit gl. nr̄a hic. Aut ille q opponit ℌ solutionē eē factā, nullū ius hꝫ, qr penit⁹ est extraneus: ꝛ sic opponit de eo qō ꝺꝫ solui: ꝛ tūc opponēs hꝫ hāc negatiuā ꝑbare: ꝛ ℌ istis terminis loqtur Jnn. ꝑprie: ꝛ sic vno ℵbo qñ negatiua ꝗsistit in iure tertij. pce dit dictū Jnn. ℌ. vero in iure ipsiusmet opponētis, ꝛ pcedat gl. hic. Et rōnē diuersitatis assignat Alb. hic, ℌ. v. col. alia assignat Bal. ℌ vt. col. ꝛ ita cōiter tenet ꝑ oēs hic, ꝛ late ꝑ Bar. ꝛ alios i d. l. in illa. la. ℌ. ff. de ver. ob. ꝛ Jmol. post Pet. de ancha. in. d. c. potuit. in. ꝛxiij. col. excepto Alb. hic: in v. col. ℘ satis leniter dicit se nō videre quare si tertius, ꝑducit instrūm in quo ꝑmisit ꝛ inranit solnere titio in termino, quare nō sit periur⁹ si nō ostēdat solutionē, subijciēs ℘ dictū Jnn. pōt ꝑcedere i criminali⁹ i quib⁹ est speciale qō excipiēs teneat negatiuā ꝑbare, sec⁹ fit in ciuilib⁹. ¶Tene ℘ dictū est qualiter negatiua illa ꝑbari

134 poss it, habeē ꝛ declarat plene ꝑ Bar. ꝛ alios in. d. l, in illa. la. ℌ. cui⁹ oīa dicta simpliciter refert Sal. hic in ꝛ. col. ꝛ seq. ℌ. qr nō expedit, videatis vbi. ℌ. ¶Predicte determinationi vt obstare hic tex. in ꝑn. in ver. vel publicarū functionū apochas ꝛc. q loquit de solutiōe fiēda a tertio, ꝛ tñ dñs nō tenetur negatiuam ꝑbare, vt hac gl. Ad hoc respōdet no. Sali. hic: ℘ iste tertius ꝛ dñs habēt loco vni⁹: qr solutio facta fisco, ꝑdest dño q als ad hoc tenebatur soluere: ꝛ sic loco vni⁹ cēsent ꝛ pcedūt predicta. ¶Ex predicta doctrina infert Ang. hic in pe. col. ℘ obijciens actori ℘ audiri nō ꝺꝫ ℌm formam statuti. eo qr nō soluit colle

135 ctas coll, ꝺꝫ ꝑbare hanc negatiuā, eo qr opponit de eo qō erat soluendū nō sibi, ℌ tertio: ꝛ ita dicit fuisse obtentū in qōne cuiusdā epi. cui obijciebat excōicatiōis sniā, que erat lata sub cō ditiōe si nō soluerit ꝛc. qō dicit Ang. esse tenēdū mēti. ¶Ad do. ℌ ipse nō pōt ℘ idē in terminis tenet Bar. i. d. l. in illa. la. ℌ. ꝛ Ang. i repe. l. pe. in. ℌ. col. C. de fi. instr. ꝛ iure hāste fūcq. lib. ℵ. ꝛ. d. Ant. j. d. c. sup his. extra de accu. ℌ ꝗrtiū teneat Bal. in repe. l. cum mulier. in. ℵ. col. ff. sol. mat. per rationes nō multū vigentes, ad quas rēsponsio ex no. ꝑ Jo. an. ꝛ alios in. c. bo ne memorie. el. j. extra de elec. ꝛ ꝑ doc. magnime moder. i. dic. in

136 illa. ¶†Jn ea. glo. ibi per testes. doc. cōiter omnes simpliciter transeūt cū gl. Sal. in ꝛ. col. multum ſingu. dicit esse circa hoc aduertēdū, ℘ isti testes ꝑ quos emphyteota vult ꝑbare se soluisse canonē emphyteoticū, debēt esse non minus quinq; ꝛ rogati. ad hoc dotus, qr ꝛtract⁹ iste ꝛ qō ex eo sequit in scriptis est celebrādus, per scripturā ipsum ꝓbare ꝺꝫ, ergo necessario succedit regula. l. testiū. ꝛ aut. rogati. C. de testi. ℘ ꝑbatio solutionis debeat fieri ꝑ aliam scripturā, vel ℘ saltē requirunt quīq; testes ꝛ rogati nec min⁹ sufficerēt. Et ōt Sali. hoc esse multū notādum, q: ℌm eū doct. nō tāgunt sed. j. referam ℘ ante eū id fuit per alios tactum: refert etiam Sali. se idē tenuisse in. d. l. tē stium. in. vj. opp. ¶Hoc dictū Sali. prio singuli retuli simpliciter illud sequt⁹ in. l. j. in gl. in verb. scriptura. ℌ. eo. ¶Nunc aut me linus considerans, non puto illud tenēdum. Et si quidē tenemus illā opinionē quā multi tenēt, ℘ in ꝓtractu emphyteoti-

co prio substantia nō regraē scriptura, vt retuli sup dicta glo, in ver. scriptura. ꝛ dictū Sal. etiā falsus notorie; ꝛ ita illud rep hendit do. Buar. de castel. alij nō tangunt, qui secutus est illaz partem, ℘ prio substātia cōtractus emphyteotici, nō regratur scriptura. Si teneremus aliā opi. ℘ imo requiraē scriptura: ꝑ nt ibidez firmaui. dicit do. Buar. ℘ sic. Ego puto ℘ multa nonēs sit verum, tenendo illud qō tenui scripturam esse de substātia huius cōtractus emphyteotici. ¶Doneo⁹, qr non est verū fundamētum Sali. dum dicit cōtractus emphyteoticus requirit scripturā, ergo ꝛ liquid ex eo sequitur, ergo ꝛ probatio solutionis, ꝛ hoc nullibi ꝓbat. Nec est bona cōsequentia, cōtractus principalis requirit scripturam; ergo ꝛ probatio solutionis de

a bet fieri per scripturam. Preterea certi sunt casus⁴ speciales i a ¶Casus. Adde gl. not. de hoc in c. j. de cēsi. lib. vj.

qbus requirit scriptura. quos enumeraui remissiue i dicta gl. in verbo scriptura. ergo cum inter eos iste nō sit enumeratus; stabimus regule. fed fortī⁹ quod istud sit falsū ostēdo: nā specialis est in filco ℘ solutio canonis publici nō pollit ꝑbari ꝑ testes: sed necessario requiratur scriptura: vt. l. j. ꝛ ibi gl. ꝛ Bar. in fi. C. de apo. pu. lib. x. Bal. hic in pe. col. vt. j. subijcia: ergo apparet ℘ ꝑbatio solutiōis facte ꝓinato de canone emphyteo. nō requirit de necessitate scripturā, ergo nullaten⁹ sumus in regula. d. l. testium. Et ℘ solutio canonis emphyteotici nō requirat necessario scripturā: imo fieri possit per testes: tenet Bal. in specie in. d. l. testium. in. j. col. in fi. ꝛ. j. statim referam: sed ꝛ fortius, posito ℘ probatio solutionis canonis facte a priato debeat necessario fieri per scripturā. ℘ tamē est falsum, vt dixi, adhuc. d. l. testium. nō haberet locum in terminis nostris: qr illa. l. hꝫ locum quando requiritur scriptura ex expressa cōuentiōe ptiū, q̄ alias nō fuissent ꝛtracture. sec⁹ si ex dispositiōe. l. vt in terminis nostris: ꝛ ita tenet ibi expresse Bal. i. j. col. ℌ. vbi refert ℘ ista opi. quam sibi ascribit Bar. de Sal. ꝛ dicit doct. non tāgere, fuit ante eum Ricar. ꝛ Sal. patrui sui: qui ita ꝗsulunt p. d. l. testium. qua opi. Bal. reprehendit. tenens ℘ imo emphyteota pōt ꝑbare solutionē canonis per testes, nec requiritur scriptura aut numerus quinq; testium. Et idē dicūt esse in omni casu in quo ex dispositione. l. requiritur scriptura: vt in inuentario ꝛ sentētia diffinitiua: motus solo fundamēto. ℌ. ꝓxi. addu cto. Idē tenet Bal. in. l. ℌ. in. iij. q. j. arb. tutel. vbi refert als hāc q. fuisse de facto Venetijs, iter duos mercatores florētinos, ꝛ ℘ dicta cā fuit ꝛmissa Padue ꝗuēda; ꝛ qō Ray. de foꝛ. d. argentinus cōsuluerūt, ꝑ ista parte per ista rōnē; ꝛ ita est tenēdum. Unde per ista cōcludo cū gl. nostra ꝛ doc. ℘ emphyteota possit ꝑbare solutionem canonis emphyteotici a se factā ꝑ duos testes, nec sit verū ℘ requiraē ꝑbatio ꝑ scripturā: aut ℘ requiraē quinq; testes. ꝛ sint rogati: quicquid tenuerit Sali.

135 hic. ¶†Jn ea. gl. ibi: vt j. de apo. pu. l. pe. lib. x. notate ꝑpetuo b hāc cōclusionē gl. ℘ ipso ℘ emphyteota ꝑbaunt⁵ se soluisse trib⁹ annis ꝓxime preteritis, qō ꝑsumit soluisse toto tēpore retro, nisi ꝗrtiū ꝑbet: ꝑ. d. l. quicūq; que est lex ꝑ. Et ad hec ista gl. reputaē multū no. ℘ doc. hic q oēs trāseūt cū ea. Et illū tex. i. d. l. quicūq; reputat fin. ad hoc Sali. hic, in. q. col. ꝛ dicit ℘ Dyn. ita cōsuluit: ꝛ ℘ etiā ipse ita de facto obtinuit, ꝛ idem Sal. hic in. ꝗ. col. illū etiā tex. reputat ibidē sing. Bar. eā etiam dicit esse aureā Bal. in. c. litere, ad fi. extra de oīa. Et cū hac cōclusione gl. tenet et Spe. in. d. ℌ. nūc aliqua. ℌ. xxxi. ꝛ Jmol. post Pet. de anchar. in. d. c. potuit. i. ꝛxiij. col. vbi dicit ꝑ hoc fuisse defensatū quēdā abbatē ab excōmunicatione, qr apparet eum soluisse. c. prio tribus vltimis annis: ꝛ forte tenebatur solutionē facere capitulo alternis ecclesie: sed hic habetur glo. not. que extēdit. d. l. quicūq; loquētē in tribus, vt etiā habeat locū in canone emphy. Et ad hoc no. istam gl. Bar. in. d. l. quicunq;. Idem etiam tenet gl. in. c. cū ecclesia sutrina. de cā possess. ꝛ ꝑprie. ꝛ refert Jo. and. d. ver. ꝛxvij. ℘ And. de barulo sup d. l. quicūq;, exaltat vocē suā dicēs, ℘ ꝑ illā. l. obtinuit, in cenlu c ℘ emphyteotico sufficere ꝑbationem solutionis triū vltimorum annorum. ¶Limitate tñ hanc conclusionem glo. ꝛ ting. ꝛ. d. l. quicunq;. vt ꝑcedat quando illa solutio trium annorū esset facta quelibet de ꝑ se, vnaquaq; singulo anno⁶: sec⁹ si simul ꝛ semel soluisset vno anno ꝑ trib⁹ annis: ita fing. limitat illā Bal. in. l. ij. C. de do. ꝓmis. post not. ibi per Cyn. ꝛ idē Bal. in. d. l. q cunq;. ¶Et ꝑ hac limitatione bene facit q̄ fing. voluit Bar. in. l. eū qui. alias incipit Jabolen⁹. ff. de annu. leg. oum fing. limitat. l. cū de in rē verso. ff. de vsur. ꝛ. l. ij certis annis. ff. de pac. in quibus ꝺꝫ qō ex solutiōe. x. anno. ꝓsumit debitū precessisse vt nō ꝑcedat qñ fieret vna solutio ꝑ. x. aut plurib⁹ annis: quā limitationē ad illa iura etiā ponūt Pe. Cy. ꝛ Bal. i. d. l. ij. ℌ. de do. ꝓmis. prio qua limitatione bene facit tex. in. d. l. cū de in rem verso. in ver. longo tēpore. ꝛ ibi Bal. ad hoc no. illū tex. ¶Secundo limitauit ꝑdictā ꝛclusionē gl. nr̄e. ꝛ. d. l. qcūq; mirabiliter ꝛ singulariter Dosti. in summa tit. de loca. paulo ante finē.

b ¶Probauit, Addō. l. quicūq;. ꝛ ibi doc. C. ō ap. pub. lib. x. doc. in c. mandata. de presump.

c ¶Singulo anno. Adde Jas. i l. si certis annis. col. ij. C. de pact. ꝛ l. j. col. viij. ff. de offi. ciuf. ꝛ l. j. col. iiij. j. de fideicom. Purp.

Universidad de Navarra Biblioteca

vbi dicit q illud qō dicit de solutione triū annorū vltimorū, q facit plus solutionē olim annorū precētiū: hz locū in seculari
136 busrī ecclesiasticis † autē sufficiant duo anni: z sic ēphyteuta ecclesie: eo ipso qō ꝓbat se soluisse duob⁹ annis ꝓxime ꝓteritis ꝑsumatur retro semper soluisse. Istā limitationē Posti. refert Jo.an.in.d.ver.ɛxvij. illā reprobās z bene dicit q Jo. inuenit in hoc nouū ius, z detrahit ecclesijs plus forte q̄ ꝑpēderit. Cōcludit enī hoc dictū, q facilior ꝓbatio regratur cōtra ecclesiaz q̄ cōtra ꝓuatū: dicit tñ Jo.an. q Jo. forte pōderauit q sufficiat soluisse illo tpe bienn̄, q elapso nō solues cadit a iure suo emphyteu. hz isto casu abbreuiatio tpis bienn̄ quo ad caducitatē ēphyteute respicit merū fauorē ecclie, vt citⁿ ēphyteuta cadat. illa aūt ꝑsumptio esset ecōtra in dānū ipsi⁹ ecclesie: z sic q eius fauore est introductū in ei⁹ damnū retorqueretur: ecōtra l. qō fauore. cū vulg. s. de legi. vñ vltimo loco subdit Jo.an. qō forte Post. intellexit nō dicit in ecclesiasticis sec⁹: hoc est in his que sunt soluenda p eccliā alijs: nō aūt ecōtra: in his que sunt soluenda ab alio eccle: z tūc bene cessaret obiectio ꝓdicta: dicit tamen Jo.an. q neutrū sibi placet vnde tenēdū est simplici ter cū conclusione gl. nostre, vt siue loquamur in seculari⁹ siue in ecclīasticis, nū q̄ min⁹ tps triēnū faciat ꝓsumi retro solutū. ¶ Tertio aduertite hz Spe. i. d. ver. ɛxvij. q quis ille qui soluit trib⁹ annis vltimis, ꝓsumatur semper retro soluisse qō tamen si qs ꝓbet se soluisse vno anno tñ ꝓxime ꝓterito, nō poterit amplius expelli, in casibus in quib⁹ conclusum est. s. i ꝓxima parte principali gl. priuatus vel etiā ecclesia recipiēdo simpliciter pensionem sibi ꝓrudicēt in iure expellēdi. Sztamē hz expelli nō possit, p solutionem illius anni tantū per hoc ꝓsumit soluisse p alijs annis retro: z sic quis ex hoc nō possit expelli ꝓtorit tñ ab eo peti penūo omniū annorū ꝓteritorū. secus vbi soluit ꝓ tribus annis ꝓxime ꝓteritis: q: tūc illa so-
Jutio operat duos effectus, z q̄ expelli non possit, z q̄ etiā ꝑsu
137 matur retro semper soluisse. ¶ † Quod aūt ꝓdicta cōclusio gl. nostre, z. d. l. quicunq; habeat locū in simplici colono vel cō ductore vt ꝓbando se soluisse tribus vltimis, annis ꝑsumat semp retro soluisse. ponit Ang. in. ¶. scire aūt. ad fi. in aut. de nō alie. z tz q̄ sic: cū sit eadē ratio q̄ in ēphyteuta: dicit tñ se nescire legē de hoc. addo Bal. no. in. c. litere. ad fi. extra de dila. q dicit post Jo. an q̄aliter q̄ ille qui soluit pēsionē per triennū ꝓxime ꝓteritum, ꝑsumit soluisse ꝓ toto tpe ꝓterito illud totū qō soluere debebat: siue loquamur in ēphyteuta, siue i simplici colono, siue in cēsuario, z similiter hz eū, si qs soluit collegio vl cōmuni per triennium ꝓxime ꝓteritū, siue per tres collectas an nuales, ꝑsumit semp retro soluisse: nū. Sztū ꝓbetur vt dicit fm eū dicta aurea. l. quicunq;. ¶ Ultimo ꝓ complemēto hui⁹ partis gl. que vult q̄ emphyteuta possit ꝓbare solutionem ca-
138 nonis p testes, vel p cōfessiones, vel p instrumēta ꝛc. † Aduertēdū est q̄ tñ ꝓbatio solutionis tributoz z ꝓsequēter canonis publici, nō pōt fieri per testes: sed necessario requirit scriptura tex. est no. z ibi gl. l. l. i. C. de apo. pu. li. x. z ibi Bar. in. l. fi. z Bal. hic in pe. co. facit. ℈. coges. in aut. de māda. ꝓn. Et propterea hz Bal. hic: q nō est descriptis in libro soluentiū tributa publica, ꝑsumit nō soluisse: p tex. no. in. l. j. C. de exacto. tribu. li. x. qō multū ēt hz Bar. in. l. fi. p illū tex. cū gl. s. de reb. cred, z in. l. tutie textores. in ꝓn. p illū tex. ff. de ie. z Bal. in. l. iustū. s. de edē. z l. cū testamēto. per illū tex. s. de test. manu. z in. l. hi q ad ciuilia j. de app. de solutione aūt canonis ēphyteutici, q̄ possit fieri ēt p testes, dictū est satis. s. ꝓxime l. xxxix. col. z seq. Et p hec re manet expedita hec. iij. pars ꝓn. gl. ¶ Cum modo in quinta parte principali gl. ibi: fi emphyteuta ꝓmisit, quā subdiuido in quinq; partic. In ꝓma formaī questionem. In secūda ar guit p parte negatiua. In tertia decidit decisiones z rationes assignat. In quarta multū not. respondet ad allegatū in 2tra riū. In quinta ponit vnū dictum. Scda ꝓi, videt q̄ nō quasi p pena. tertia ibi, tu dic cōtra ne qō fauore. quarta ibi. d. l. j. ō pa. cōue. quinta ibi: hz tñ vtrūq;. ¶ In ea gl. ibi. l. qō fauore. habe
139 tis ex gl. conclusione. † q̄ quis emphyteuta ꝓmiserit pensā eo casu quo pensionē nō soluerit tpe cogruo, q̄ nihilomin⁹ cessan do per triēnū soluere, pot expelli: z cū hac cōclusione tenēt om nes indifferēter hic: z Spe. z Jo. an. in. d. ¶. nūc aliqua. xx. xxx y. z Bar. post Dy. in. l. cū pater. ℈. liberis. per illū tex. ff. de leg. ij. Alex. in cōs. cxxx. ij. vnū. incip. in causa z late vertēte inter vni uersitatem. Fundamētū glo. est ne pena apposita in fauorē dñi in eius damnum retorqueatur. Addit Bal. z Sal. hic alā rationē: ne pena apposita in odiū emphyteute nō soluētis afferat ei cōmodū: cotra. l. siue hereditaria, in n. cū. ii. ff. de neg. gel. adducit etiā Bal. hic in. vij. col. quasdā alias rationes, de quibus hic p eū, z maxime illā, q̄ in alternatiuis remedioz electio est actoris z non ꝑsonis: allegat. l. rescriptū. ℈. si pacto. ff. de pac. adde qō est doctri. Bar. z aliozū. l. cū ꝓponas. s. ō trāsact.

per. l. qō in herede. ℈. eligere. ff. ō trib. imo dicūt Dy. z Bar. l. d. ℈. hibertis. per illū tex. q̄ si ēphyteuta nō soluit pēsionē tēpore debito, z dñs vult eū expellere: ipse aūt emphy. dicit ego volo soluere penā, z retinere ēphyteosim: ex illa clausula rato manēte cōtractu, non auditur: q: illa clausula operatur ei qui seruat
140 ꝓmissa, nō ei q̄ venit cōtra. † Ex quib⁹ verbis habetis signā ter notare q̄ ille qui solvit penā nō dicitur seruare voluntatem testatoris: aut cum eo contrahentis: put etiam voluit Bal. in repe. l. petē. in. ꝓhi. col. s. de pac. Et ista clausula rato manente cōtractu tāgitur in duabus seq. partibus gl. in quib⁹ aliud tr̄ getur. ¶ Item hanc gl. iuncto no. tex. Bar. cōtra opi. tenētiū q̄ stipulatio penalis nouet precedentē cōtractū quēdo precedens cōtractus erat de iure ciuili: dicit Bar. hoc esse falsuz: q: cōtractus emphyteo. est de iure ciuili: vt. s. l. ꝓxima. z tamē stipulatio penalis sequēs illum nō nouat: vt hac gl. idem etiam simpliciter no. z tenet Sal. hic in. ꝛhi. col. de quo q̄ non est ma teria nostra, hz aliena, a ꝓposito nostro: vide plene not. p Bar. z alios in repe. l. ita stipulatus. magna in vlt. q. ꝓin. ff. de verb.
141 obl. z in. l. si pacto quo penā. de pac. s. ¶ † Et ad hāc 2clusionē gl. occurrunt mihi dubitationes, que ponuntur per alios hic. Prima est: pone emphyteota ꝓmisit dño duos denarios annuos nōie census emphyteotici sua pena. c. libz arū: nūquid talis pena valeat: an vero videat adiecta in fraudē vsurarū: z cō sequenter nō valeat: ex quo in tātum excedit summam debiti ꝓncipalis: ista gl. sic simpliciter approbata p oēs, videt inuere, q̄ talis pena valeat: istā. q. format in terminis Spe. i. d. ℈. nūc aliqua ℵ. xl. vbi formaliter querit an liceat ono ēphyteota penā quātūcūq; magnā vel modicā, z refert quosdā dicere q̄ sic p. l. fi. in fi. ar. ff. de spon. in cōtrariū dicit facere. l. vni ca. ℈. de sen. que ꝓ. eo q̄ inter. z nihil vltra decidit: istaz quest. formatur Bal. i. c. j. in. j. col. qualiter dñs ꝓpriē. feu. ꝓprie. in vsib. feu. Cuius de Spe. nō faciat mētionē, z tenet q̄ valeat p hāc gl. z hoc no. que gl. tamen vt videtis nō loquit precise in his terminis. Mouet etiā qz talis pena videt adiecta ex causa expul sionis, z sic facti. vnde quantūcunq; sit, peti pōt: iuxta pleni⁹ no. in. l. stipulatio ista. ℈. alteri. ff. de verb. ob. z in. d. l. vnica. C. de sen. que ꝓ. eo q̄ interest. z in. l. rogatꝰ. ℈. si tibi. ff. si cer. pe. z in. l. cum seruus. ff. de condi. z demō. Quis ipse nihil alleget. Eodē modo ꝼm eū si pena esset adiecta p nomina multiplicatiua: puta si nō soluerit pensionē, ꝑmittit duplum vel triplū: Cuius pe taz tūc non vt pena, sed vt augmētatio pēsionis, si res erat di gna tāta mercede, p. l. pecunie fenebris. ℈. fi. ff. de vsu. ¶ Secun
142 da q̄stio est. † pone retēto eodē themate, q̄si emphyteota p misit dño nōie cēsus ēphyteotici duos denarios annuos, sub pena. c. libz arū: an quēadmodū si emphyteota nō soluit, z sic si seruat ꝓmissionē suā, incidit in ipsam penā. c. libraruz: eo mō si dñs veniat cōtra pacta sua, teneaz ad simlē penā. c. libra. ꝓna frōte vt dicēdū q̄ sic: q: ī correlatiuis pena apposita vni, intelligit z alteri apponi. l. fi. vbi doc. j. de indi, vid. tol. i. l. fi. vbi Bart. ff. de accep. z in. l. i. z ibi Bar. C. ō cupiēs. li. x. Istā. q. formaī ī ter minis Bal. i. d. c. post ꝓin. qualiter do. ꝓpri. feu. vbi primo ar guit q̄ sic p illū tex. z per. d. l. fi. j. de indi. vidu. tol. postea cōtra riū determinat, q: istud pactū ex vna parte tm est penale, z nō ex altera p. d. l. sed interpellat. ℈. si ab altera. ff. de arbi. ¶ Et ad cōtraria respōdet, z loquunt in pena legali: sec⁹ in pena cōuēt ionali. Et est ratio: q: nō est nostrū cōuentiones extendere: vt ibi latius per eū. Addo tex. in. l. si de meis. alⁱs idē pōpom⁹. i ꝓn. ff. de ar. vbi est melior tex. q̄ allegat⁹ p Bal. z ponit not. Pan. de ca. in. l. ℈. si in hac. ℈. patronū. Iup ver. hz si ius. ff. de i ius vo. accedāt q̄ dicā j. l. fi. j. e. vbi ponā an quēadmodū ēphyteota alienādo rē ēphyteoticā irrequisito dño incidit ī penā caducitatis: q: ꝓinari pōt ēphyteon: an eodē modo ecōtra dñs alienando directū dñiuz irrequisito emphyteota possit ꝓinari di recto dño. Quod aūt in casu hui⁹ gl. nostre, q̄ emphyteota ꝓmisit penā si pensionē nō soluerit: possit dñs vtrunq; petere: sc̄z pēsionē z penā: vel ialtē illud pl⁹ in quo pena excedit pēsio nē dicā. j. ad. ii. huⁱ⁹ partis gl. ¶ In ea gl. ibi: q̄ facili⁹ q̄ iura cōmunia tollunt. Item gl. valde cōmēdant z reputant multū
143 tenendā mentī doc. hic z inter ceteros Bar. † ex qua habetis pulchrā limitationem ad regulā vulgatā: q̄ per ꝓuisionem hominis intelligitur recessum a ꝓuisione legis. d. l. fi. j. de pac. cōuen. l. maritus. s. de pcu. l. z habet ℈. cum quis. ff. de precar. q: illa regula ꝓcedit quando ꝓuisio legis est inducta in ꝓiu legiū de iure ꝑticulari: secus si esset, ꝓuisio legis de iure cōmuni: q: tunc per ꝓuisionem hominis ab illa nō intelligeretur esse recessuz. Et est ratio diuersitatis q: priuilegia facilius tollunt q̄ iura cōmunia. vt hic in gl. z sequitur etiā Bar. in. d. l. fi. j. de pac. cōuen. z in. d. l. j. vñ q̄rit. in vl. col. ff. de publica. hic sumpta occasione Ly. hic i. vj. q. post Pe. late examinat istud bre car. an z quando p ꝓuisionem hominis intelligat⁹ recessuz a

precaptore

ꝓuisiōe legis, cui⁹ distinctionē refert z seq̄t simplr Jo. an. in addi. Spe. i. d. ℈. nūc aliqua. ℵ. xxx. de quo q: via est bzocardica ad dicta p eos me remitto, z ea q̄. j. dicā. ¶ Inter cetera tñ posita p eos, no. limitationē quā ponit Ly. ad gl. nr̄am. q̄ vult q̄ ꝓuisio hois nō tollit ꝓuisionē legis q̄ est de iure cōi: q: dicit Ly. hoc verū ēt nisi ꝓuisio hois ēet posita ad nouādū ꝓuisionē legis: q: tūc tolleret ꝓuisio ēt iuris cōis: allegat. l. pen. j. de vsu. rei iudic. z seq̄t simplr Sal. hic in. ꝛhi. col. z est text. i. l. iiij. ℈. si ex cōuētiōe. z ibi gl. z doc. ff. de re iudi. Per hāc gl. ita declaratā puto cōfundi quoddā sing. dictū Bald. in. c. j. in. ij. col. qualiter dñs ꝓpriet. feu. ꝓprie. vbi voluit sin. q̄ si res q̄ valebat centū sit vendita pro decē: eo pacto quo si pascbate dicta decē nō soluerēt ur: q̄ adimpleatur istud ꝓtiū: qō hoc casu nō hz locū remediū. d. l. ij. ℈. de rescin. vē. eo q: sufficit ꝓuisio ꝓtrahē tiū: nā in 2dim facit hic gl. ordi. approbata per omnes, quia ꝓuisio hois nō facit cessare ꝓuisionē legis que sit de iure cōi vel ordinaria: vt. j. dicā: hz remediū. d. l. ij. est ꝓuisio iuris cōis z generalis: z nō specialis. vt ibi per Bar. in. j. colum. ergo ꝛc. ¶ Itē per istā gl. videtur reddi dubiū quoddā sing. Jo. and. post Post. in. c. relatū. extra ne cle. vel mo. vbi voluit q̄ si in aliqua regula cōtineaī aliqua fienda a religiosis: z postea appo natur certa pena iciunū: q̄ religiosi contrauenientes: licet vo uerint vel iurauerint seruare regula, nō incurrāt transgressionē voti, vel peccatū mortale: cū satis sit q̄ ī penā iciunū postea incidāt: huic doctrine vī obstare mens gl. nostre: q: ꝓuisio hominis nō facit cessare ꝓuisionē legis q̄ sit de iure cōi vel ordinaria, vt statim dicā: nisi restitueremus dictū Jo. an. vt pceda
a fi. ¶ Ex hac gl. colligunt duo: a quib⁹ ꝼm Jul. gl. male ōt q̄ uis aliī simpliciter transeūtes cum glo. ad eam non aduertant,
146 † Primū sentit glo. q̄ stipulatio penalis adiecta in 3cto emphyteutico nō ꝑmittit nisi p cessationē solutiōis canonis a triēnalē. z sic nisi post q̄ ēphyteuta cessauerit triēnio itegro solue re nō poterit citius pena exigi: q̄ primū dictū ꝼm Jul. est 3 l. j. ff. de penu leg. z in. l. i. ℈. ītē si ita. ff. ad leg. fal. vbi stipulatio penalis subiecta ānue ꝑstationi, cōmittit per primā cessationem. Sustinēdo glo. dicite ꝓnt etiā dicit. d. Guar. de cal. hic, q̄ gl. debet intelligi. Et credo ꝓ certo q̄ hec fuerit mēs gl. qñ pena fuerit adiecta si cessauerit a solutiōe canonis p triēnū, iuxta terminos hui⁹ legis nostre: als si simpliciter ēet pena, posset q̄cdere obiectū Fulg. qō per primam cessationē cō missa esset pena, nō expectato triēnio. Et ad istā solutionē firmandā vide qō decidit Spe. in. d. ℈. nūc aliqua. in ver. ɛxxxix. vbi ḡrit: pone q̄ ēphyteuta ꝓmisit penā si cessaret in aliq̄ solu tiōe pēsionis, cū clausula rato manēte pacto. z sic videtis. Spe. format qōnem cū mysterio: qñ expēsse est dictū q̄ aliqua solutiōe z nō simplr: deinde emphyteuta cessauit per annū, z ꝼm pactū illud specificum pena est cōmissa z exacta: deinde cessauit p alios duos annos: nunqd primus annus ꝓ quo pena est soluta, cōputabitur cum istis duobus: vt sic dicaī triennio cessasse, z cōsequēter possit expelli: z determinat q̄ nō: cū iam punitus sit ꝓ illo primo anno. ¶ Secūdo sentit gl. q̄ quando 2missa est stipulatio penalis subiecta post annā obligationē z est exacta. q̄ p futuris ānis pōt exigi ipsa obligatio anna. Istud est falsum ꝼm Jul. q: imo annua obligatio, eoipso q̄ est cōmissa penalis stipulatio, trāsfundit in penā stipulationis z mutatur vt amplius agi nō possit ad annuā obligationē in futurū. l. j. in fi. ff. de penu lega. z. l. ita stipulat⁹ magn⁹. ff. de ver. ob. ¶ Sed certe videre meo gl. in ista. vj. parte nullū ℵbū ponit vnde istud possit elici. Et istud examinare ēet illā diffi-
147 cultatē attingere: † an stipulatio penalis nouet ꝓcedētē 2nēt tionē de quo plene p Bart. z alios in. d. l. stipulatus. in vlt. q. z tāgit Bar. hic vnū verbum in parte ꝓcedenti huius glo. vbi tetigi. Tenēdo tñ q̄ in difficultate illō sit verū, qō si plana frō te fatetur Fulg. q̄ stipulatio penalis semp nouet precedētem obligationē: adhuc facile potest defensari glo. nostra. q̄ illud vellet q̄ dicit Jul. q: iura alleg. p Fulg. loquūtur in obligatione penali adiecta in locū ꝓme z ꝓncipalis obligatiōis: puta in pena adiecta p testatorē in locū ꝓncipalis: quo casu bn̄ verum est q̄ per morā heredis legatū ipsum transfundit in penalem: sed in casu nostro pena nō est adiecta in locū ꝓme z ꝓncipalis obligationis: sed in locū cessationis triēnalis: z iō nō trāsfunditur ar. l. si qs rē. cum ibi no. ff. de arbi. Et q̄ istud sit verū ostēdo clare: q: data opi. Jul. ꝓ vera seq̄ret absurdū q̄ cōmissio stipulationis penalis z exactio liberaret emphyteutā ab obligatiōe dñi: z ꝑ cōsequens ēphyteusim liberā: ita q̄ pr⁹ expelli non posset ꝓ eius cessationē: qō est ridiculum dicere: et etiā eum reprehendit. d. Guar. hic, tñ vt dixi aliter nō ꝛcutio ꝓ nunc veritatē dicte difficultatis: sed q̄ dixi procedunt etiā tenēdo q̄ sit verum ꝑsuppositum Jul. ꝓ vero. ¶ In ea. gl. ibi pene stipulationē q: nō est 3ct⁹: hec ratio gl. hic ꝛmplr ītellī

¶ Colliguntur duo glos. salnat Dec. cōs. cxxxviij. col. pen. ver. ij. principaliter. Purpu.

Universidad de D... Biblioteca

cta non videret[ur] pcedere:primo q: stipulatio saltē largo modo cōprehēdit[ur] appellatione ɔctꝰ.vt no. Bar.in.l.si vt pponis.ad fi.§.de ɔdi.ob cau.& in.l.fi.ff.de ɔdi.ob cau.& Pau.de ca.i rub de ver.ob.& in.l.j.in fi.§.de pac. Preterea clausula ista nō concipitur,vt dicit gl.rato manente cōtractu:sed rato manēte pacto.vt.l.cū pponas.§.de trans.&.l.qui fidē.ff.eo.vnde gl.dʒ intelligi vt respexit principalē obligationē,& principalē ɔctū:appellatione cuius nō cōprehēdit[ur] stipulatio penalis:& ideo clausula illa nō se extēdit ad stipulationē penalē. Et ideo fm Bal. sensus gl.vno verbo in predicta clausula.qꝺ ratꝰ maneat contractus id est ɔuētio primitiua. ¶ Et notate bene ex hac gl. q stipulatio penalis nō appellat[ur] pprie ɔctꝰ:& ita no. & sequūtur Bal.& Sal.hic in.xij.col.de quo p Imo.in.l.ij.i pn.ff.d v. ob.

148 ¶ † Hanc gl.dicit Bal.hic in v.col.facere ad qōnē statuti disponētis q de quolibet ɔctu soluatur gabella, q si gabella est soluta de principali contractu: nō dʒ postea solui de penali: q: pena succedit loco sortis,p qua est soluta gabella. ¶ Itē q: in statutis verba sunt pprie intelligēda iuribꝰ vulgaribus,& proprie promissio penalis nō est ɔctus,vt hac gl. ¶ Addo p hac decisiōe firmāda bū facere qꝺ scribit[ur] alibi q stāte predicto statuto.gabella nō dʒ solui de accessorio:put est hic stipulatio penalis,prout no.determinat Bal.in.l.cū dotē.§.de iur.dot.& in rub.§.de po.in.vj.q.& in antep.§.si quis alte.vel sibi.quēadmodum etiā nō dʒ solui gabella de contractu tacite incluso, vel de ɔctu transfuso in alium ɔctum,fm qꝺ no.decidit Bald.in.d.l.cum dotem.iūcto eo qꝺ tenet hic Fulg.& §.proxi.retuli q primitiua obligatio transfunditur in penali,q tamen non firmaui,vt.§.dictum est. ¶ An autem debeat solui gabella de fructibus:predicta decisio Bar.facit q nō,cū sint accessorij,istud in specie ponit Bal.in.l.abstinendi.al's inci.Julianꝰ.ff.de in inte.resti.quā legē Bal.legit.cū.l.preced.q incipit nō solū.vbi Bal. p illā.l.abstinēdi.volentē.debere inspici pncipale ppositū. decidit post Gu.de cu.multū not.qꝺ etiā si statutū expresse disponeret q de venditione fructuū soluat[ur] gabella,& vendat[ur] fundꝰ fructibus plenꝰ,q isti fructꝰ nō veniant gabellandi:ad hoc ēt adducit pulchrū tex.in ar.in.l.fi.§.pe.ff.de his q in frau. cre. & dicit Bal.q istud est valde bonū dictū:qꝺ bene not. confirma

149 tionem decisionis Bal.hic.§.pxime relate. ¶ † In ea.gl.ibi vt.d.l.si duo.§.fi.& sic ad fi.vj.partis gl.tenetis ex tota hac sexta parte gl.cōclusionē,q quādo pena est ɔmissa p emphyteutā & q: triennio cessauit eā soluit:q si denuo cessaret,amplius pena non committeret[ur]:q: non potest nisi semel cōmitti,etiā si sit clausula rato manente pacto:nisi.adiecta sit alia clausula, vt pena toties cōmittat[ur] quoties fuerit ɔ factū.per.d.l.si duo.in fi. & sic non sufficeret apponere clausulam rato manente contractu,nisi etiā addatur alia clausula.q pena toties cōmittat[ur] quoties fuerit ɔ factum. Et cum hac cōclusione gl. transeunt oēs hic.& Spe.in.d.§.nūc aliqua.ver.xxxviij.de quo etiam per gl. & doct.idem tenentes in.d.c.potuit.& etiā per Lu.roma.in.l.si finita.in prin.ff.de dam.infec. ¶ Et ad istā cōclusionem gl. videte aliam qōnem Spe.in.d.§.nūc aliqua.in.ver.xxxij.vbi querit stantibus terminis gl.nostre q emphyteuta promiserit penam si cessauerit in solutione, cum clausula illa rato manente pacto:& cum emphyteuta cessasset dominꝰ elegit ad penā agere,& illam exegit:nō aūt deiecit:nūc vero emphyteuta iterū cessauit in solutione per legitimū tps,quo casu fm gl.nostrā & bene nō potest amplius pena ɔmitti,nisi adsit clausula vt toties possit expelli quoties fuerit ɔ factum. Nūquid saltē poterit eo expellere:& determinat q sic & bene,q: virtute dicte clausule cōtractus remanet perinde ac si pena ab initio abiecta nō esset. p l.si quis maior.in ar.§.de trāsac. Et per ista sit expedita hec.vj. pars principalis gl. ¶ Sum modo in.vij.parte prin.gl.ibi:itē si pmisit penā,que subdiuidit[ur] in duas partes. In prima querit & respōdet.in scda rōnē assignat.scda ibi:in fauorē eīū dñi. ¶ In ea.gl.ibi.l.si quis maior.gl.bene dicit.& p oēs approbat[ur] hic,& per Spe.& Jo.an.in.d.§.nūc aliqua.in ver.xxxvj.& glo. & doc.in.d.c.potuit. Et erit expedita hec.vij.pars gl. ¶ Sū mō in.viij.parte prin.huius gl.ibi.itē qd si emphyteuta faciat aliū emphyteutā:quā subdiuido in tres pticulas. In pma format q. In.ij.respōdendo ponit opi.quorūdaʒ. In tertia ponit aliā opi.Jo.scda ibi:quidā dāt ei cōdictionē ex lege.tertia ibi: Jo. dicit q vēdicat. ¶ In ea.gl.ibi: sicq; poterit consequi pensio

150 nes Teneatis duas opi.in hac parte glo.† q qū emphyteuta fecit aliū emphyteutā scdm:& neuter eorum soluit pensionē directo dño quo remedio succurrat[ur] directo dño. Una est qꝺ sibi cōpetit cōdictio ex lege. Alia est opi.Jo.q dñs ꝺbeat reiuēdicationē intētare,iuxta formā hic in ista gl.positā: & in istam scdam opi.Jo.gl.nostra videt[ur] inclinare:& illaʒ aperte sequit[ur] in l.si vsufructꝰ noie.in pn.in ver. cōdici poterit.ff. vsufruc.quēadmo.ca. Item tʒ Odof.hic:fʒ Alb.& Azo.in sum.huius tit.

in ver.ex hoc autē ɔctu.ita etiā simpliciter tenēt Bar.& Ang. hic.qui in hac.q.simpliciter dicūt:dic vt in gl.& bene fm eos. ¶ Pro hac opi.bene facit qꝺ voluit glo.in.l.fi.sup vbo alqs vēdere,& ibi Bar.& alij.j.e.vbi gl.dicit q si primꝰ ēphyte.donaret alij emphyteute, aliter dñs posset petere pēsionē a scdo emphyteuta,& tʒ q ꝺberet pponere rei vēdi.ibidē Bar.& alij dicunt rationē esse,quare emphyteuta nō possit in alium ius suū trāsferre irrequisito dño:q: ɔ illum alium dñs nō haberet actionē:q: ille in nullo dño est obligatꝰ:ſʒ haberet necesse agere rei ven.& ostēdere de dño per hāc gl. Cy.vo hic post Pet. dicit q ista est satis ardua.q.& finaliter ɔcludit:lʒ nō sic plene, vt.j.subijciā:& puto q ista sit veritas q si primus ēphyteuta fecerit aliū scdm emphyteutam de volūtate dñi:qui eū induxit in possessionē:iuxta formā.l.fi.ver.necessitatē.j.eo.& tūc clarum est q dñs pōt agere ɔ scdm emphyteutā ɔdictiōe ex lege quasi inducēdo scdm emphyteutā in possessionē,videat[ur] cū eo quasi ɔxisse.rōne cuius ɔctus sibi cōpetit illa psonalis actio, & sic cōdictio ex lege.d.l.fi.cū ibi no.in glo.& sic dñs pōt agere cōdictiōe ex leg.ad pēsionē,vel ipsum emphyteutā q cessauit expellere.ita pcedat pria opi.hic relata in gl. Aut vo primꝰ emphyteuta propria authoritate irreqsito dño inuestiuit fm emphyteutā,& eū ppria authoritate induxit ad possessionē:& tunc fm Cy.vr magis dubiū esse,quo remedio possit dñs agere ɔ istū scdm emphyteutā nō soluentē:& an possit eū expellere:dubiū facit q: pēsio non debet[ur] nisi sit pmissa.sed dño nulla est facta pmissio p fm emphy teu.ergo iste secundꝰ emphyteuta nō erit i mora respectu dñi:q: vbi nulla petitio ibi nulla mora.l.lect.ver.pe. ff.si cer.pe.si nō est in mora:ergo expelli nō potest. Et ad hoc facit.l.si res.quā a tutio.i argumētū.ff.de euic. ¶ Hoc tamē nō ob. Pe.Cyn.& magis cōiter alij,vt.j.referā, tenēt q imo dñs poterit istū scdm emphyteutā cessantē in solutiōe expellere:moti,q: canonis solutio ita correspōdet iuri reali & sic ad pprietatē:ergo afficit quēlibet successorē etiā singularē,nec aliqs aliꝰ singularis successor dʒ admitti nisi satisfaciat de pēsiōe,vt.l.in vēditio.in ar.ff.de act.emp. Et ad hoc firmādū facit etiā fm Bal.hic.in pen.col.qꝺ manꝰ iniectio est realis:allegat.l.si titius.ff.de ver.ob.&.l.lex vectigali fundo.ff. de pig. Ad idē facit fm Sal.hic.in.xij.col.q: resoluto iure datoris:& sic prime emphyteute,resoluit[ur] etiā ius acceptoris:& sic secūdi emphyteute.d.l.lex vectigali.&.l.ij.ff.quib.mo.pig.vel hyp.sol.dicit etiā hic pbari in hoc tex.ver.finaūt nihil. Et isto secundo casu qū scds emphyteuta est factus sine consensu dñi nō posset tūc dñs agere cōdictione ex lege:q: condictiōe ex lege est actio psonalis.§.sic itaq;.in ver.appellamꝰ.insti.de act.q actio personalis nō sequitur fundū.§.fi.ff.de ɔhen.emp.&.l.i. §.si heres precepto fundo.ff.ad treb.sibi tū nō cōpetit rei vēdicatio,fm formā hic positā.in gl.& sic dñs poterit ipsam rē emphyteuticā tanq̄ propria vēdicare.& si secundus emphyteuta excipiat de iure suo emphyteutico.replicabit[ur] q ɔctus non dʒ haberi ratus:primo.q: nō est legitime factus:q: sine consensu dñi:ɔ.l.fi.j.eo.ti. Itē q: si pensio nō est soluta dño:vnde lʒ ius agēdi aduersus singularem successorem nō transeat:transit tū ius excipiēdi.d.l.in venditione.cum gl.ff.de act.emp.declarat Bar.in.l.si tertius.§.si quis prinsp.ff.de aqua plu.arc.declarecte.d.Ant.de but.in ca.q: V.extra.de iud.& ita procedit.ij. opi.Jo.hic relata i gl.& ista est veritas:ita tʒ Albe.post Old. in.vij.col.& Bal.& Sal.hic.§.proxime relati:& Spec.& Jo in d.§.nūc aliqua.ver.cxxvij.& precedēti.& Cano.in.d.c.potuit.& Lud.ro.in consi.cccxj.inci.in Christi noie in casu pposite consultationis vr prima fronte dicendū dictā ecclesiā sancti Andree &c. ¶ Intellige tū glo.nostrā & predicta procedere prout etiā vult Bal.hic in.xij.col.quādo neuter soluit censum ēphyteuticum dño,nec secundus emphyteuta nec primus. Si aūt alter eorū soluisset:sufficeret:q: imo etiā si qlibet penitus extraneꝰ soluisset etiā suo pprio noie sufficeret.ad hoc vt ēphyteuta expelli nō posset:put.§.dixi in gl.in ver.trieniū.in.xxiij. q.& tribus seq. Et ad istā ɔclusionē gl.nostre videte etiā qꝺ no. Bar.in.l.si finita.§.si de vectigalibꝰ.in.iij.co.in ver.ij.qro qd de cōtractu liuellario.& ibidē Jo.de imo.ff.de dā.infec.& Bal. in.c.j.§.insup.in ver.illud quoq; pcipimus.in pe.col.de prohi.

151 feu.alie.per Fed. ¶ † Itē circa hāc.q.gl.est aduertēdū q ille q nō hʒ nisi vtile dñiū,vt emphyteuta:pōt alteri in emphyteusim ɔcedere,& trāsferre vtile dñiū:put declarat Bar.in.l.si qs vi.§.differētia.circa fi.& ibi Ang.ff.de acq pos.Bar.i.l.ij.ff.de vsuc.& est gl.in.§.adeo.insti.loca.quam ibi ad hoc,in.v.col.no. Ang.de are.dicēs etiā p hoc videri.gl.in.l.j.C.de fun.patr.li. xj.facit qꝺ no.Bar.& doc.in.l.ex asse.ff.ad treb.dicet[ur] in.l.fin.j. e. Aduertēdū tū est,q qū scds ēphyteuta vult possessionē,nō pōt eā conseq nisi a dño:& tūc dñs hʒ necesse pmittere de pensiōe & alijs.d.l.fi.ver.necessitatē.j.e.ita dicūt imo.Cy.& Mod. in.l.si

in.l.si domus.§.fi.ff.de leg.j.& refert Ang.de are.& sequitur in

152 d.§.adeo.in.v.col.&c. ¶ † Nunqd aūt primꝰ emphyteuta cōcedēdo scdo in ēphyteusim aliqd iuris sibi reseruet,ponit ibidē Ang.& ponit ibi gl.in fi.volēs q sic:q: pōt si nō soluat canonē ab eo emphyteusim vēdicaret q: primꝰ emphyteuta nō est liberatꝰ a dño:igit[ur] &c.nisi scdo datū fuerit in emphyteusim volēte dño directo:& acceptāte fm emphyteutā loco primi.d. l.fi.cū ibi no.j.e.de quo videte Bar.& alios in.d.l.ex asse.ff.ad

a trebel.[a] ¶ Nunqd autē qū primus emphyteuta ɔcessit secun

153 do in emphyteusim:† & scds vult alienare,an debeat reqrere cōsensum primi emphyteute,an vero directi domini:ponit gl. in.l.fi.in ver.alijs vēdere.vbi dicet[ur].j.eo.& Bal.in.c.i.in.§.insup. ver.illud quoq; pcipimus.in pe.col.de phi.feu.alie.p Fed. Et qd si alienauerit sine alicuiꝰ ɔsensu,an reuertat[ur] ad ēphyteutā, an vo ad directū dñm:ponit Bar.in.l.si finita.§.si de vectigalibus in.iij.col.& ibi Imo.ff.de dā.infec.& Bald.in.d.§.insup.

154 ¶ † Ultimo circa cōclusionē gl.& predicta ad eorū declarationē succedit qꝺ qū primꝰ emphyteuta licite & legitimo mō cōcessit scdo in ēphyteusim.qs eorū est ille q teneat[ur] soluere cēsum ēphyteuticū directo dño,an primꝰ,an vo scds ēphyteuta.istā qōnē ponit in terminis Bal.in.l.predia.in pen.colū.C. de fideicō.& ibi determinat post Jaco.de are.q quando aliter nō esset expresse conuentū:& tūc primus emphyteuta est ille q tenetur soluere domino ex obligatione que vertitur ipsum dominū. Scds aūt emphyteuta tenet[ur] soluere prio ex obligatiōe que est inter eū & primū emphyteutā:& neutro soluēte res incidit in cōmissum,vt hac gl.& dictum est.§. ¶ Adde Spec.in d.§.nunc aliqua.in versi.clxvij.vbi facit mentionē de ista opin. lʒ neminē referat,q secundus emphyteuta debet soluere canonē illi prio q sibi cōcessit,& ille primus dño:& q p cessationē primi ēphyteute poterit etiā scds expelli.ar.l.lex vectigali.ff. de pig.& dicit q sic i plerisq; locis seruat[ur]:postea refert alios dicere q scds ēphyteuta tenet[ur] dño cōdictione ex lege,alios dicere q tenet[ur] dño soluere pēsionē,nō cōdictione ex lege,sed rei vē. Subdit vltimo Spe.q qū primꝰ emphyteuta alienat ius suū,nō dādo in emphyteusim alij:sed vendendo,vel donādo, vel alijs modis similibꝰ:tūc vr q res trāseat ad nouū possessorem cū onere pēsionis ab eo soluēde.allegat.l.fi.in ver.idoneꝰ ad soluēdū.j.eo.&.l.cū fundꝰ.ff.cōia pred. ¶ Puto i hoc pūcto veritatē patere ex his q superiꝰ cōclusa sunt in hac parte huius gl.q si primus emphyteuta cōcessit secūdo in emphyteusim de cōsensu directi dñi,q induxit i possessionē istū scdm ēphyteutā,iuxta.l.fi.§.necessitatē.j.e.& ab eo accipit pmissionē de pensiōe soluēda ibi:& tūc clarū sit q secūdꝰ emphyteuta tenetur soluere dño directo canonē:al's pcedit opi.Bal.§.relata:eo tū addito q rei vēdi.cōpetit dño ɔ emphyteutam,vt.§. late cōclusum fuit. Et de hac qꝺ.videte etiam Albe.de rosa. post Dy.in.l.fi.in.ij.col.j.e.ti.& Spe.in.d.§.nūc aliqua.in ver. ix.& Bal.in.l.apud iulianum.al's inci.idē iulianus.§.heres.ff. de leg.j. Et per ista sit expedita hec.viij.pars gl.nostre principalis. ¶ Sū modo in nona & vltima parte ibi,itē qd si aliqs nō ēphyteuta possidēs.sup qua intēdo recolligere multas vtiles & quotidianas qōnes hincinde sparsim positas:& ista ps subdiuisiōe nō indiget. ¶ In ea.gl in fi.tenetis ex hac gl.no.

155 cōclusionē.† q si aliqs.xl.annis [b] possedit fundū nō ēphy

b teuticū,p quo pstitit pēsionē,q presumit[ur] ɔctus emphyteuticus pcessisse.& cū hac cōclusiōe magis cōiter tenēt oēs hic:q̄uis solꝰ Cy.videat[ur] aliqualr dubitasse. Et ōt Ang.q ista opi. vr satis equa,q iste psumat[ur] emphyteuta,q tāto tpe canonē soluit.p ea Alb.hic in.vij.col.addit bonū tex.vt ipe dicit.l.cū post diuortiū.in prin.ff.de iure dot.pro ea etiā allegat Sal.hic in.xij.col.tex.in.c.j.§.si qs p.xxx.si de feu.defun.cōten.sit inter do.& agna. Nec huic cōclusioni ob.si diceret[ur] q ɔctus ēphyteuticus de necessitate requirit scripturā,prout firmaui in.l.j.sup glo.in verb.scriptura.§.eo.q: scriptura hic non intercessit igit[ur] &c.q: pōt rīderi fm Albe.hic,q imo satis probat[ur] scripturam intercessisse iuris presumptione,q presumit[ur] ɔctū emphyteuticū solēniter precessisse.ar.l.sciendū.ff.de ver.ob.&.§.fi.insti.de fideius. Et idē cum suprascripta cōclusione gl.nostre tʒ Spec. in.d.§.nūc aliqua.i ver.lxiiij.& in ver.cvi.& in ver.clxij.vbi ōt q lōga pstatio iducit cōiecturā,vt oīa solēniter acta videant[ur]. l.cū de in rē verso.ff.de vsur.&.d.§.fi.insti.de fideius. Itē q aliqs soluēdo canonē emphyteuticū per.lx.ann.imo solū p.xxx. prescribit ius emphyteuticū:lʒ ab initio iura ēphyteutica nō fuerint ei ɔcessa,salua tamē canonis prestatiōe,tenet Bar.i.l. cōperit.per illū tex.j.de psc.i.xxx.vel.xl.an.& ibi Bar.allegat istā gl.& ibidē etiā sequit Bal.istud idē tenet Bar.in.l.iij.§.ex

c cōtrario.in.ij.col.in pri.ff.de acqui.pos.vbi tenet [c] q ēphyteuta feudatarius & superficiarius q: possident naturaliter,pscribūt ius emph.vel aliud simile:singula singulis referēdo per.d.

l.cōperit. Et de hoc ɔpetit etiā se dare casum in.l.si finita § si de vectigalibꝰ.ff.de dā.ifec. Dicit ēt de hoc esse tex.recte itelli a gēdo in.l.cū spōsus.§.in vectigalibꝰ.cū gl.sua iūcta.l.cū qui. in princ.ff.de pub.in rē act.q iura dicūt sic induci:nā ista sunt conuertibilia cōpetit publiciana,ergo vsucapio,& ɔ.d.l.eum qui.in pri.& scripsi de ista regula plene in.§.sed iste.insti.de act. Sed in.d.l.cū spōsus.§.in vectigalibꝰ.dr emptori vectigalis &

d superficiario cōpetere publicianā,ergo ipsi possunt prescribere.[d] Adde ēt Bal.& Ang.in.l.q in aliena.in pri.i v.sʒ & si nō adierit.ff.de acq.her.vbi dicūt q si qs diu tenuit rē vt feudalē vel vt ēphyteuticariā,psumit[ur] cōcessionē in ppetuū solēniter precessisse,qꝺ reputauit Ang.mēti tenendū & refert se de facto ha b

buisse:& sequit[ur].d.Ale.in cōsi.lxxix.inci.circa primū de q qrit[ur] s.corā quo dño.in.v.& vj.col.in.j.vol.vbi plura similia ad hoc cumulat. Idē ad istā cōclusionē gl. Adde etiā Bal.idē no.tenentē in.l.male agit[ur].post gl.ibi,& in.l.cū notissimi.§.fi.j.de psc. xxx.vel.xl.ann.& in.l.neq;.§.de vsufru.& Bar.in.l.ius ēphyteutici.& in.l.iubemꝰ.p illū tex.C.de fun.patri.li.xj.qs leges glo. nostra allegat.ex pdictis ergo stat vera cōclusio,q ius ēphy c

e teuticū [e] pscribit[ur] xxx.vel.xl.ann. Sed aduerte.lʒ doct.cōiter ita trāseāt tū reperio q.d.Ant.de butri.i repe.c.puenit.in.xj. charta.de cēsi.tʒ q imo sufficiat lōgum tps:& sic tps.x.ann.ɔ

f istā gl.[f] Idē tenet Bal.in.l.post mortē.in v.pone aliqs soluit ecclesie ter.C.de fideicō.& in.l.j.i.ij.col.ff.de re.di. Alex.consi. cxix.li.iiij.inci.viso ac diligēter cōsiderato themate.in vlt.col. Retēta tū cōclu.iuxta hāc ɔclusionē occurrunt multe necessa d

156 rie qōnes. ¶ †[g] Prio nūqd si emphyteuta cessauerit p.xl.

g annos qꝺ pēsionē nō soluerit,& semp possidet:nūqd dicat[ur] pscripsisse liberationē a pēsione soluēda p tpe preterito:& qd ēt p tpe futuro:tetigi.§.in gl.in ver.triēnium.in.viij.q.vbi retuli Bar.sing.in.l.cōperit.j.d psc.xxx.ann.postea me remisi ad e eā q hic etiā dicturꝰ. Addo nūc Spe.istud late examinātē in d.§.nūc aliqua.in ver.xliiij.& Bart.in.d.l.ius emphyteutici.&

157 in.d.l.iubemꝰ. ¶ † Scdo qro qd sit in colono vel inqlino,an colonꝰ nō soluēdo pēsionē pscribat ɔ dñū:& de hoc dicite vt p

h gl.Bar.& Bald.in.d.l.male agit[ur]. ¶[h] Tertio qro nunqd emphyteuta possit pscribere ɔ dñm directi dñij. paucis dicite q nō etiam si mille annis possideret ex quo eū in dñm directū recognoscit.d.l.male agit[ur].vbi gl.& oēs plenꝰ i.d.l.cū notissimi. §.fi.Bar.& alij in aut.ppetua.§.de sac.san.ecc.& gl.Bar.& doc. f in.l.cōperit.C.de psci.xxx.vel.xl.an.Bal.i.l.neq;.C.de vsufr. & ibi vide eū assignātē rōnē huiꝰ decisionis:& vide Cyn.in.d.l. cōperit.in.iiij.q.& Sal.in.d.l.neq; intellige tū fm doc.in locis pdictis nisi emphyteuta interuertisset possessionē:quā tamen nō pōt interuertere sola destinatiōe animi:cū nemo sola volūtate possit sibi cām possessionis imutare.l.cū nemo.cū si.j.de acqr.pos.ɔʒ bū facio interueniēte:iuxta.l.cū fundū.&.l.colo g nus.ff.de vi & vi ar.& eā q dixi.§.in.j.pte huiꝰ glo.ad fi. Et ad hoc vide Cyn.in.d.l.cōperit.in.iij.q.Bal.& Sal.in.d.l.neq;.

158 post gl.ibi.C.de vsufru. ¶ † Quarto qro nunqd possit [i] p

i scribi ɔ aliquē tanq̄ contra emphyteutā,vel ɔ aliquē tanq̄ ɔ colonū:vt puta si per.x.ann.& āplius prestitit pensionē tanquā emphyteuta,vel tanq̄ colonꝰ,an ex hoc presumatur emphyteuta vel colonus,ita vt in futurū possit cōpelli ad soluēdum tanq̄ emphyteuta. Et an idē sit in vasallo qui.x.ann.prestitit seruitiū tanq̄ vasallus,an dicat[ur] pscriptū ius vasalli.et dicite fm qꝺ notabiliter determinat Bal.in.l.litibus.p illū tex.C.de agri.& cēsi.li.xj.vbi p illū tex.signāter determinat Bar.q p ta h lē diuturnā pstationē bū qs psumat[ur] ēphyteuta vl colonꝰ,ita vt in futurū ɔpelli possit ad soluēdū:secus sit in vasallo:q: ibi agit[ur] de mutatiōe status psone,q nō mutat[ur] ex diuturna pstatione:vt ibi plenius p eū:& idē tenet etiā ipse Bar.in.l.cū de in rē verso.ad fi.ff.de vsur.& plenius in.l.solēt.§.j.ad fi.de offic.pcon.& leg. Cy.& Bal.in.l.si certis ānis.C.de pac.& facit qꝺ no. Bal.& Ange.in.d.l.male agit[ur].[a] scripsi etiā plene de hoc in.§. piudiciales.insti.de actio. Idem tʒ.d.Abb.in cōsi.lxxv.incip. duo pricipalia circa predicta sunt examināda.in.j.col.in.j.volu.& ibi refert dictū Bald.qꝺ dicit esse singulare in.l.ptor ait.

159 §.i.p illū tex.ff.de edē.de q dixi.j.in col.cxviij. ¶ † Quinto q i ro iuxta proximam qōnē quid si iste tanq̄ emphyteuta rē ab aliquo recognouit tanq̄ a dño,& ei lōgo tēpore pensionē soluit tanq̄ dño:cū nec ipse esset ēphyteuta,nec ille quē recognoscebat eēt dñs,an pscriptio istiꝰ possidētis psit illi cui soluit. Istā qōnē tāgit Spe.in.d.§.nūc aliqua.in ver.liij.vbi tenet talem prescriptionē prodesse illi cui soluit,eū in dñm recognoscēdo. Et ppterea si iste nō compleuerit prescriptionem & res redierit ad illū quē in dominū recognoscebat,posset ceptā pscriptionem cōplere. Si vero iste.xxx.ann.& sic longissimo tēpore possedisset,posset iste q in dñm recognoscebatur,agere contra eū rei vēdi.vt ibi plenius p eū:& videte in seq.q.vbi decla

¶ Uide Soc.cōsi.cclvj.i ver.subdit vltima Spe. Maria. Socin. cōsi.xxv.in pen. co. Alb. in.l.fi.ij. col.j.e.vbi querit do.Dyn.Tho. Parpa.

¶ Si qs.xl.an. Adde.l.iubemꝰ. C.de fun.pat.l.i libere.ff.de ritu nup.inst.de fidei com.§.fin.

¶ Uide bal.no. in cōsi.xxj.incip. subtiliter.i.ij.vo. Frā.de curte cōsi.xxv.in.j.col. Tho.Parp.

¶ Adō ēt Cor. in ɔsil.lj.litera k. in.iij.vol.Tho. Parpa.

¶ Ius emphyteuticum. Adde gl.fi.& ibi Cy.in iij.iiij.&.v.q.C.de prescri.xxx.ann. Spec.tit.de loc. in.§.nūc aliqua. ver.xlj.& seq.

¶ Adde Alex. cōsi.cxxiiij.in.ij. colū.in.v.volu.et docto.in.l.j.j.de admi.reip.li.xl. Tho.Parp.

¶ Uide Bal.in trac.pscr.fo.33.in viij.quest. Quanto autē tempore prescribat[ur] contra dñm iure agēdi ad cōmissum vid Guid.papa in deci.cccxij. Tho.Parp.

¶ An emphyteuta. Adde gl. in.l.male agitur. C.de prescri.xxx. ann. Ang.in.l.q in aliena.de acq. here.Bal.in addi.Spe.in tit.de loc.in.§.nūc aliqua.ver.xliiij.

¶ Nunqd possit. adde Spe.tit.de loc.in.§.nunc aliqua. versic.lxiij. doct.in.c. peruenit.de censi.

Universidad de Navarra Biblioteca

rat que sit ista rei vēdi.ꝛ ꝙ tutius esset agere cōditione ex le-
ge ꝙ cōpeteret etiā si iste desijsset possidere:cū cōpetat ex con-
160 o tractu vt ibi lati⁹ per eū. ✝ Sexto ḡo iuxta conclusionem
gl.nostre approbatā per omnes communiter ꝙ ille q canonē
emphyteuticum soluit.xl.annis prescribat ius emphyteuticū
ꝛ cōsequenter ꝙ ille presumat emphyteuta qui tanto tpe sol-
uit,an presumetur perpetu⁹ emphyteuta,an vsq; ad tertiam
generationē,an vero vsq; ad vitā soluentis tantū. Jstā q̄stio-
nē tangit Ang. hic in pe.col.qui dicit se non habere legē hoc
expresse decidentē:dicit tū ꝙ primo recurrendū esset ad cōsue
tudinē cōcedentis,vt si solitus erat cōcedere in tertiā genera-
tionē vel perpetuū,ita p̄sumak.arg.l.vel vniuersoꝝ.cū cōcor.
ibi alleg.in gl.ff.de pig.act.ꝛ arg.l.si terti⁹.ff.celsus.ꝛ quod ibi
Bar.ff.de aqua plu.arc.ꝛ id quod vult gl.no.in.l.pe.ff.de fide-
inf. Si vero de eius consuetudine non apparet,presumitur in
dubio facta concessio fm consuetudinē regionis.arg.l.si fun-
dus.ff.de euic.ꝛ.l.licet.la.j.ff.lo. Si autē de consuetudine ipsi⁹
concedentis vel regionis nō apparet:aut etiam cōsuetudines
sunt difformes ꝛ iste casus est dubius:ꝛ fm eum presumen⁹
id q̄ minus est,ꝛ sic concessionem esse factā ad vitā soluētis
tm̄ ꝛ non vltra.arg.l.semper in stipulationib⁹.ff.de reg.iur.iuc
cto eo q̄.ff.dicā:ls Ang.omittat ꝙ p̄scriptio regnlak fm ve
ritatē,ꝛ naturā actus. Et dicit Ang.ista esse bñ notāda:quia
quotidiana sunt. ✝ In hoc puncto circūscripta cōsuetudine
cōcedētis aut regiōis:puto ꝙ in dubio p̄sumak semp ēphi
teusis perpetua,non ad vitam soluentis:ita in terminis tenet
ipse Ang.sibi ꝛ⁹ in.ꝟ.ēphyteusim.in auk.de nō alie.mot⁹:q;
cum natura trāslationis dñi fit vt perpetuo duret,vt.l.ſi.C.de
leg.ꝛ cōcessio nō possit referri magis ad vnū tps ꝙ ad aliud:
p̄sumemus in dubio concessionem esse perpetuā.arg.l.obli
gationum fere.ꝟ.placet.ff.de ac.ꝛ ob.hoc idē tenet Ange.post
Bui.de cu.in.l.qui luminib⁹.ff.de ser.vrb.p̄.ꝛ idē Ange.in.l.
j.in ſi.p̄in.ff.ſi ager vec.vel emphy.peta.vbi dicit se istam q̄nē
habuisse de facto p̄ruſij.ꝛ idē Ang.i.l male agit.post Bul.
de cu.in.l.cū notiſſimi.ꝟ.ſi.j.de p̄scri.xxx.vel.xl.an.ꝛ idē Ang.
in.l.qui in aliena.in p̄in.ff.de acqui here.ꝛ idem Ang.in.l.pe
to.ꝟ.j.ff.de e.fi.vbi dicit se de hoc vidisse in facto arduā q̄nē.
✝ Jstā conclusionē limito nō procedere in emphyteusi eccle
sie p̄scripta,vt statim dicā:idē q̄ progime,q̄n in dubio em
phiteusi semp p̄sumak ppetua,ꝛ non temporalis tenet Bald.
hic in.ꝑ.co.vbi formaliter q̄rit pone ꝙ per scripturā ꝑbak em
phyteusis,sub quo pacto i dubio p̄sumek esse ℨcta.Et respō
det ꝙ emphyteusis ecclesie in dubio p̄sumek esse contracta
in tertiā generationem.per.ꝟ.emphyteusim.in auk.de nō alie.
In alia autē emphyteusi priuati p̄sumetur semp in ppetuū:
motus optima rōne ꝙ natura emphyteusis est ꝙ sit ppetua:
illa est dꝛ ppie emphyteusis que est ppetua.l.ſi.in p̄i.ꝛ ibi ad
hoc no.Bal.ꝛ Ang.ff.ſi ager vectig.vel emphi.pe cū aliis con
cor.quas.ℨ.dixi in.l.j.in p̄i.in euid.ℨ.eo.Sed p̄scriptio equi-
paraꝁ veritati:vt no.in.l.j.ℨ.de ser.ꝛ aqua igit ꝛc.idē etiā tz ª
Bal.in.l.ſi.j.de lib.cā.ꝛ in.c.j.ꝟ.ſi.de feu.dato in vicē leg.2mis.
vbi dicit se fuisse de facto ꝓsultū.de eo ꝙ acquisiuit emphyteu
sim ecclie ꝙ p̄scriptionē.xl.ann.ꝙ tps est necessariū in ecclesia:
iuxta.c.de quarta.extra de p̄scri.ꝛ in auk.de eccl.ti. in p̄inci.et
auk.quas actiōes.ℨ.de sac.san.ecc.an ius istud p̄scriptōis ex-
tendaꝁ in tertiam generationē tm̄ an in infinitū:ꝛ ridet ꝙ si-
cut q̄n emphyteusis est vniformiter concessa.i.sine personarū
distinctione.intelligiꝁ in ecclesijs in tertiā generationē per.ꝺ.
ꝟ.emphyteusim.ita etiā in ēphyteusi p̄scripta,dicit notabilr
ꝛ sequiꝁ simpliciter Lud.ro.in repe.rub.ff.de arb.in.p̄ix.col.et
in.l.sed ꝛ si possessori.ꝟ.item si iurauero.ff.de iureiur.ita etiā tz
Bal.post Jac.de bel.in.c.j.in.ij.col.p illū tex.de alie.feu.vbi p
illū tex.quinto no.ꝙ natura liuelli est ꝙ fiat i ppetuū:ꝙ cōt
ter ꝛ regulariter cōstituik in perpetuū:vſi fm eū nisi aliq; instru
mento simpliciter cōtineaꝁ ꝙ aliqua res sit ꝛcessa ad liuellū,
161 intelligit in perpetuo.q̄ est fm eū bñ notabile. ✝ Cōcludo
ergo p ōia ista ꝙd teneat Ang.ꝙ emphyteusis ecclesie i du-
bio semp p̄sumik in tertiā generationē:emphyteusis aūt pri
uati semp p̄sumik ppetua:ꝛ adde ꝙ dicā.j.p̄x.q. ✝ Jtē p̄di
ctis adde ꝙ vult Bal.in.l.liberti.in vlt.col.C.de ope.lib.vbi in
simili q̄rit an feudū acq̄situ ex p̄scriptione transeat ad here-
dem.Et respondet ꝙ cū p̄scriptio nō cōtineat ꝙd diffinitum
ad homines:cōtinet id q̄ est diffinitū a iure vel a cōsuetudine:
q; ꝙparaꝁ pacto simplr:vt no.in.l j.C.de serui.ꝛ aqua.Et id
dum p̄scribiꝁ,demū tacite includunk q̄ veniūt ex natura feudi
cōcessi simplr.ar.c.sup quibusdā.ꝟ.preterea.de verb.sig.ita ibi
Bal.de q̄ etiā p Bal.in.l.j.ℨ.j.q.ff.de re.dom.aliq̄d p Ludo.
162 ro.in.l.ij.C. ex ℨtrario.ff.de acq.pos. ✝ Quid aūt eēt dice-
dum circa predicta,si inraui simplr me esse ēphyteutā qualis
in dubio p̄sumitur,esse ista ēphyteusis,vide p Bal.ꝛ Lud.
roma.in.l.sed ꝛ si possessori.ꝟ.item si iurauero.ff.de iureiuran.
163 ✝ Septimo ḡo iuxta ea q̄ ℨclusa sunt i ꝓxia p̄cedēti q̄ō-
pone ꝙ ēphyteusis ℨcessa est ad tps,nec aditecta fit quātitas
tpis:qualr ꝛ ad quātū tps intelligeꝁ facta ista ℨcessio:nā dicta
i p̄cedēti.q.p̄cedūt q̄n emphyteusis est ℨcessa vel p̄scripta sim
pliciter:nunc ℵo q̄n dictū est ad tps ideſinite.Jstā q̄nē ponit
Bar.in.l.j.i p̄i.ff.si ager vectig.vel ēphy.pet.ꝛ ōt debere solui
p̄out colligiꝁ ex notatis in gl.ūcto tex.in.l.fine p̄fimito tpe.
als incipit in metallū.ff.de pe.ꝛ ibi dꝛ in tex.ꝛ gl.q̄ tps sic in-
definite p̄sert,ꝙ intelligiꝁ de decēnio:ꝛ Bar.ibi ōt illū esse sin.
tex.put eū ēt sin.reputat Bal.in.l.j.ℨ.de postu.ꝛ in.c.ex lris.i
vij.col.de pba.Sed forte posset dici ex his q̄ tenui in p̄cedēti
q.ꝙ intelligiꝁ ad tps ſcz perpetuū.ex quo natura isti⁹ contra-
ctus talis est:vt.ℨ.dixi.ꝛ sic nō obstabit.o.l.p̄finito.cum gl.
quem admodū etiā fm Ang.in.l.qui luminibus.ff.de ser.vrb.
p̄zed.q̄n dubitaꝁ vsq; in quārtā generationē sit facta concēs-
sio in emphyteusim,in dubio p̄sumiꝁ ꝙ sit facta in ꝑpetuū:ali
ter nō declarata generatione.Non inuenio tm̄ in terminis su-
pradictis expresse cōtradicentem Bal.ꝛ ideo in hoc vos relin
164 quo cogitantes. ✝ᵇ Octauo ḡo:pone in instro ēphyteu-
b tico dꝛ cōcedo emphyteusim vel censum:an in dubio p̄sumatur contractus emphyteu.an vero cēsualis vtilitas est ma
gna,q; si est cōtract⁹ censualis:cēsuarius nō potest expelli p
pter quācūq; cessationē,etiā si nunq̄ solueret censum.sec⁹ est
in emphyteuta.vt dixi.ℨ.in gl.in ver.triēnium.in.ij.q. Jstam
questionē tangit solus Jo.fab.in.l.j.in.j.col.ℨ.eo.ꝛ tenet ꝙ in
dubio dicaꝁ ℨctus emphy.alleg.l.j.ꝛ.l.sequens.ff.de aur.ꝛ arg.
leg.l.si adꝛiciaꝁ.ff.pro soc.als ꝙ soluto.ꝛ eā nullibi reperio:face
ret ēt ꝛ⁹ dicto litere iuris no.in.l.nec enim.ff. de solu.in.l.prepo-
165 steri.ꝟ.de testa.cū ſi. ✝ᶜ Nono quero:quid si nō apparet de
c aliquo ℨctu precedenti,sed bene probatur pēño soluta ꝛl.an-
nis,an tūc p̄sumetur p̄scriptus contractus emphyteutic⁹
an valeat ℨctus cēsualis,vtilitas ꝓ⁹ ex.ℨ.ꝓxime adductis.
Jstā q̄nem etiā tangit solus Jo.fab.in.l.j.in.j.col.ℨ.ꝛ.ꝛ refert
gl.nostrā hic:in ſi.tenere ꝙ p̄sumak p̄script⁹ ℨct⁹ emphy-
teutic⁹.Q̄ ipse limitat verū q̄n ℨctus emphyteutic⁹ magis
frequentaretur in regione,quam ℨctus cēsualis,als esset ℨ ar-
gu.l.semp in stipulationib⁹.ff.de re.iur.accedāt q̄ dixi i.vij.q̄ō.
✝ Quid aūt si q̄n nō apparet an aliqs sit emphyteuta,cēsua
rius,vel colon⁹:an si cessauerit triēnio,possit expelli:dixi.ℨ.ꝛ
166 gl.in ver.triēniū.in.ij.q. ✝ Decimo iuxta p̄dicta succedit
alia.q.ꝙd format hic Bal.in.ꝟ.col.pone ꝙ in instro ēphyteu
tico cōtineak concessionē esse factā vsq; in tertiā generationē.
Nunqd illa dictio vsq;,includat primā personā a qua ipsa em-
phyteusis cepit:vt sit cōputata prima ꝓsona,sint tres genera
tiones.ſ.accipiens,fili⁹,ꝛ nepos.ꝛ determinat ꝙ sic:ꝛ ℨsequē
ter ꝙ cōputata prima persona,ꝛ sic ipso stipite,sint tres gene-
ratiões.p.ꝟ.emphyteusim:in aūt.de non alie.ꝛ sic fm eum di-
ctio vsq; ponit inclusiue ex natura acquisitiōis:q; minuit obli
gationē:vt sic nō cōprehēdat tertiū heredē.ar.l.arrian⁹.ff.de
act.ꝛ obli. ✝ Addo ꝙ ipse Bar.aliter ꝛ melius dixit in aūt.ſi
quas ruinas.i.j.col.in ſi.ℨ.de sac.san.ecc.vbi dicit esse distin-
guendū,ꝛ refert ita cōsuluisse Bar.ꝙ aut instm dicit ꝙ cōce-
dit ei vsq; in tertiā gnationē:ꝛ tūc bene verū sit ꝙ ipse stipes ꝛ
cōsequenter recipiēs includatur:ꝛ ita procedat o.ꝟ.ēphyteu-
sim.ꝛ.d.ꝟ.q; vero leonis.el.j.cū duobus seq.in aūt.de nō alie.
d ꝛ opi. sua hic.⁹ Aut vero instm ōt ꝙ cōcedit vsq; in ipsi⁹ ter
tiam generationē:ꝛ sic ꝙ verbū ipsius:tunc includaꝁ etiā p̄o
nepos,q; nullus generat seipsum:vt ibi latius ꝙ eū,qui subdit
in hoc debere seruari cōsuetudinē ℨcedētis,q̄ est optima inter
pres:iuxta.l.si interpretatiōe.cū vulg.ff.de leg.ꝛ cū hac opi.vlt.
tz Pet.de Anch.in cle.j.de pe.ꝛ simpliciter Ange.de Are.in
ꝟ.adeo.insti.loc.de quo etiam per Ang.in.d.ꝟ.emphyteosim.
in.j.col.in aūt.de resti.fideic.ꝛ Jmo.in.l.q̄ō ōr patrē.ff.de ✕.
ob.vbi ēt refert istā vlt.opi.Bald.in.d.aūt.si q̄s ruinas.vide ēt
bal.in repe.c.si p̄.in.ꝛꝛ.col.de test.in.vj.ꝛ in addi.Spe.in tit.
de loc.in.iij.col.in p̄in.ꝛ ēt in.xiij.col.ꝛ i aūt.defuncto.i.j.col.
ℨ.ad ter.vbi ēt ꝙ eū qd in feudo dictis modis recepto ꝛ de q̄ ēt
167 feudo p bal.i.c.j.de feu.mar. ✝ Undecio q̄ it bal.hic i pdi
cta.ꝟ.co.pone cōcessa est emphiteusis hoc mō:ꝛcedo talē rem
in emphyteusim talib⁹ comitib⁹ vel nobilib⁹ i cūctā eoꝝ gna
tionē,an ꝛcludanť filij filiarū,in quo ōt ꝛsideradū mētē ℨhen-
tis ex qualitate ꝛ vi verborū.arg.l.ſi.ff.de her.inſt.l.gall⁹.ꝛ.ꝟ.
j.ff.de lib.ꝛ posth.ꝛ alio nō apparēte ſi est emphyteusis eccle
siastica,ꝛ in inuestitura sit verbū eoꝝ ꝛ nō earū:ꝙ tūc nō com
prehēdenť nati ex feminis nuptis aljs alteri⁹ nationis:q; fm
eū masculinū gen⁹ nō cōcipit femininū in p̄iudiciū ecclesie:q;
esset odiū ℨ persoñā fauorabilē.i.contra ecclesiam,ꝛ ad hoc ōt
facere.l.etiam.ff.sol.mat.In emphyteusi autem laicorum vel
p̄ncipū,quoꝝ beneficia latius sunt interpretāda:bñ dicere-
mus

mus beneficiū trāsire ad liberos feminarū:q; masculin⁹ eoꝝ
cōitūct⁹ cū illo femininо genere includit femina:vt hic pleni⁹
per eū qui dicit ita fuisse obseruatū in dño Malatesta de ari-
mino.Aldo Bal.i.c.j.de feudo mar.i.d.aut.si quas ruinas.ꝛ
in repe.o.c.si pater.in.ꝛꝛ.col.ꝛ q̄ nō.Bal.in.c.i.ſ. filia.in fine
de succes.feu.ꝛ ꝙ veritate hui⁹ decisionis esset videndū q̄ō late
scribiť ꝙ Bar.ꝛ Ang.in.l.q; tale.ff.sol.mat.ꝛ in.l.j.ſ.j. de iure
immu.vbi tāgiť ad p̄iuilegia data tibi ꝛ tuis posteris extēdā
tur ad natos ex feminis cū suis cōcor.q̄s hic ponere eēt nimiꝰ
egredi materiam huius tit. ✝ Addo etiā ꝙ tra ea que dicit
Bal.in decisiōe huius q̄nis,vcz de masculino ꝛcipiēte femi
ninū,videnť aliqualiter facere ea q̄ dicā.ſ.in q̄nib⁹.extra glo.
168 in.q.iij.q̄ cadit in colū.ꝛꝛꝛ.ꝟ. ✝ Et q̄ō de iure cōª ēphy-
a teusis ecclesiastica trāseat i feminā,videas text.i.o.ꝟ.ēphyteu-
sim.ꝛ hic videte plures questiones als,quas ponā.ſ.in gl.fin.
✝ Et an eo casu quo finita sit ēphyteusis ꝑ tertiā generatio-
nē,teneať dños reuocare,ꝛ sic reinuestire aliū quartū successo-
rē:ꝛ si nō faciat an possit ad hoc cōueneri,posui.ℨ.in text.in.v.
no. ✝ Unū tm̄ casum notate,in q̄ ēphyteusis accepta vsq; in
tertiā gnationē nō finiretur in tertia generatione:vcz q̄n quis
accepisset in emphyteusim fundū sterilē,qui sua opera ꝛ artifi
ficio reddidisset meliorē:q; tūc posset retineri vltra tertiā ge-
nerationem:ꝛ tūc trāsmitteret etiā ad extraneos heredes.ita
sing.Bar.in.l.qcūq.C.de omni agro deser.lib.xi.p illū tex.et
in.l.q fundos.e.ti.est verū q̄ō Bar.ibi dicit se hoc nō firmare:
tamē hoc dictū simpliciter sequitur Lud.ro.in repe.rub.ff.de
arbi.in.xix.colū.ipse tū Ludo.alibi istud dictum reprehendit
et melius in.l.etiā.in p̄in.ff.sol.mat.per tex.in.c.ad aures.ff.
ibi not.extra de rebus eccle.non alie.qui text.parū facit,nam
solū dicit ꝙ fundi steriles ecclesie possunt dari in emphyteu-
sim.Quid aūt si ſi postea meliorent:Nbū nullū ibi.etiā Lud.
respondet ad.o.l.quicūq;.vt ibi p eū:ꝛ istud addite ad ea q̄ ℨ.
dixi in textualibus,in.v.no. Jtē addite ad ea q̄ dixi.ℨ.in text.
in.vij.no.dū tetigi q̄d de meliorametis factis p emphyteutā.
169 ✝ Duodecimo vltra Bal.ḡo iuxta duas ꝓximas ꝑce-
dētes q̄nes:pone ꝙ res ecclie ꝛsueta erat dari in ēphyteusim
vsq; in tertiā generationē tm̄ vel in generationē masculinā tā-
tū,ꝛ ecclesia seu platus ecclesie cōcessit in emphyteusim vsq; in
quartā gnationē,vel in ꝑpetuū:vel ꝛcessit in generationē ma-
sculinā ꝛ femininam simul:nunquid talis ꝛcessio in totum sit
nulla,an vero valeat saltē in gnatione pmissa:Jstā questionē
ponit Bar.in aut.qui rē.ad ſi.ℨ.de sac.san.ecc.ꝛ ibi dicit se du-
bitare:ꝛ ꝙ prima facie videť ꝙ ipso iure non teneat,per tex.in
c.j.ſ.ſi.alias est.c.ij.de leg.cōza.i vſi.feu.secūdo ꝓrationem q̄
emphyteusis perpetua nō permittitur in ecclesia:nec etiā tem
poralis,nisi seruata solēnitate.in aut.ibi posita in tit.de statu.
et cōsue.cōtra liber.eccle.in vſi.feu.sed i ista ꝛcessione nō est ser
nata solēnitas illarū authēticarū:nō quoq; militat ℨsuetudo
igit ꝛc.nā cōsuetudo seu p̄scriptio non extendit se vltra id q̄ō
ex ipse agit.l.j.ſ.iulian⁹.certe.ff.de iti.actu.q; prima.Sz hic cō
suetudo est vt certo modo dek:ergo alio mō dare non poterit.
Bal.vero i aut.si q̄s ruinas.in.j.col.eo.ti.refert istā opi.Bart.
fm eū tenētis cōcessionē nullo mō valere:ꝛ eā reprehēdit,tenēs
ꝙ imo valeat in gnationib⁹ pmissis:sed nō in alia supaddita,
per tex.ad literā fm eū in.ſ.lex itaq;.vbi p̄fati doct.dicūt esse tex.ad literā:q;
in veritate nihil facit ad propositū:nā ibi imperator⁹ loquitur
q̄n cōcessio prima fuit facta in emphyteusim vsq; ad gnatio-
nē pmissam:ꝛ cōsequēter cōcessio valuit.deinde fuit appositū
pactū prohibitū a iure,ꝙ finita illa generatione permissa pre-
latus teneret reinuestire aliā quartā generationem:quod casu bñ ꝑce-
dit rex.ille ꝙ vitiať pactum:ꝛ nō cōtract⁹ precedēs,q; pactū
ibi erat separatū a cōtractu:nos aut loqmur q̄n ipse cōtract⁹
emphyteutic⁹ erat celebrat⁹ in casu ꝓhibito,quo casu bene vi
tiať in totū.p.o.ſ. emphyteusim.vbi casus,qr tunc nō est pa
ctū separabile a cōtractu:vt.o.ſ.lex itaq;. Et ꝑ hoc aliter ꝙ
responsum sit apparet non obstare illud arg.ꝙ vtile per iutile
nō vitietur. ✝ Per ista cōcludo de iure teneri posse hāc partē
ꝙ cōcessio emphyteuta facta modis quibus.ℨ.in totū reddať
nulla.Et ad hāc.q.adde q̄s no.Fede.de sen.i.ℨ.ſil.lij.inci. plat⁹
172 quidem ex emptus ꝛc. ✝ Illud etiam bene not.ꝙ sol⁹ prelat⁹
c ecclesie⁹ ꝑpter benemerita recipiētis pōt alterare naturā feudi
vl emphyteusis,cōcedēdo i feminas vl i generatiões alias nō
pmissas.ita signāter cōcludūt Nicol.de Neapo.Jacob.de bel.
ꝛ Jacob.alua.i.c.j.in pnnc.de his qui feu.da.pos.ꝛ.o. Car.in
o.c.ſi.j.iij.q.ꝛ.iij.co.extra de feu. Facit q̄ vult bar.in.l.iusta. ff.
de ma.vin.ꝛ in.l.iubemus nulli.in p̄in.C.de sac.san.eccl. Quā
do aūt res ecclesie dicať cōsueta dari in feudū vel in ēphyteu-
sim,vide Jmo.in.o.c.ſi.i vltim̄.char.i p̄i.ver.q̄ aūt dicať ꝛc.q
vult.xl.annis:ꝛ ꝙ ad min⁹ bis sit facta cōcessio:vt ibi plenius
173 per eū. ✝ Tertiodecimo quero,pone emphyteuta solvit de
cem caio singulis annis tā;q; emphyteuta:nec apparet de qua
re sit emphyteuta:cui incūbat onus p̄obandi,que res sint em
phyteutice:ꝛ ēphyteuta teneať ostēdere rē ꝙ a qua soluit, an ve
ro dños teneať ꝑbare.Et q̄d si emphyteuta requisitus nolit pa
cere ꝓ quo rē soluit.Et q̄d si nolit amplius soluere:nisi prius
dños ostendat sibi quare soluere teneať:de istis aūtem q̄nibus
vide Spe.in.o.ſ.nūc aliqua.in ver.xliij.versiculis sequētibus.
Et cōclusiue veritas est,ꝙ q̄si nō apparet de re ēphy.oēs res

ª ✝ Vide ꝓpo. in c.j.ſ.q.quid sit in-nestitura.ꝛ Bal. cōſi.xxj.inci.sub-titer.i.ꝟ.vel ve-netorum. Tho. Parpa.

b ✝ Vide Bal.cō ſil.xxj.i.j. volu.ꝛ Socy.2ſi.cclxvj. in.iiij.co.cū seq. Tho.Parp.

c ✝ Vide Bal.2ſ. cclxxiij.incipiē te ad euidētiā.in versic.dubitať.in ij.vo.Thomas Parpa.

d ✝ Vide ℵate-ria. Socy.consil. xxv.in.ij.dubio.i n.co.cū sequenti. Allegā.cōsil.cxv. als.cxxv.i.v.vo-lu.Alex.in.d.l.q̄ dicitur. in. xxix. col.cū duabus se quentibus.ff. de verb.obl. Tho. Parpa.

a De iure communi. Adde in prima constitutione feu. Card. zab. in.c. pornit. de loc. Angel. in consil.cxxvij.in-ci. in facto pro-ponit quod bel-la. Flor.

b Penitus. ad-de insti. de don.i. in ſ. est ꝛ aliud. Archi.in.c.ordi-narij. de offi. ordi. libr.vi. Idem Archi. in.c.i. de de. egro, eo titu. ꝛ.l.j.

c Ecclesie. Ad-de quod Cardi. zab. consuluit in isto casu prout refert in.o.c.ſi. in ij.q.ꝛ contra eus consuluit Petr. de ancha. consil. cxlvj.incip.super illa querela.

ipsius solentis p̄sumunt emphyteutice, niſi ipſe contrariū
phet vt p Spe. in dictis locis magistralibus in ꝟ. ij. idē tenet Bal.
in ſi certis annis. ff. de pact. & in l. plures apochis. ff. ſi in. &
ponit in ſimi. Bal. de feu. in. c. i. in. j. col. de vaſallo qui ꝛ cōſt. lo
tha. benefic. alt. vbi ponit qñ dubitat quid & quantū ſit feudū
an dño teneat oſtēdere cēſitatē feudi: an ꝟo vaſall⁹: & ibi etiā q
totū p̄ſumit eſſe feudū, niſi vaſall⁹ oſtēdat fines feudi, quos
oſtēdere tenet: vt ibi plenius p eū: per eundem in. c. vaſallus.
el. j. in vl. co. ſi de feu. defun. cōten. ſit inter do. & agnat. vbi p eū
qui iuris ſit q̄ vaſall⁹ p lōga tēpora p̄ſtitit ſeruitiū: nō tñ ſpe
cificauit feudū: an dño poſſit cogere eū ſpecificare: & ſi nō vult
ſpecificare, an totū qcq̄ poſſidet p̄ſumat feudū: & refert poſſe
Ja. ō bel. & alſ ita. q. fuit de facto i regno Sicile. vide etiā Bal.
poſt gl. ſtatim. c. j. ſi inſup. in ꝟ. illud quoq; peripim⁹ ſ. vl. co. de
prohi. feu. alt. p Fed. vbi ponit an dās poſſit cogere vaſallū q
oſtēdat feudū p quo ſeruitiū p̄ſtitit: & videte q̄ pon. l. j. in. xv. q.

¶ Addite etiā p̄dictis q dās poſſe cēdo rē in emphyteuſim vel
illā cōcedere illud ius qđ habet ex Bald. in l. vnica in pe.
a col. ꝟ. ſi qđ ſi dño. j. qñ nō pet. partes. Quid aūt ſit in emphy
teuta vēdere: an videat tiſi ius ſuū vēdere: ponit Cy. in. l. j. c. j
iij. q. & ibi p' enius Sal. in iij. co. & Spe. in. d. ſ. nūc aliqua. in ꝟ.
174 xviij. & Sal. l. j. ſ. de cōtrahē. empt. ¶ Quartodecimo ḡro
quādo inſtrumēta inueſtiturarū ſunt amiſſa, qualiter probet
ius emphyteuticū. Sol. dicit no. Bal. in l. ſi certis annis. i. iij.
col. ſ. de pact. qñ emphyteute p̄dicerūt inſtrumēta. & qualis
apparet ſolutio talis p̄ſumit p̄eceſſiſſe ꝛceſſio: qđ dicit eſſe val
de no. ad qđ etiā vide qđ not. Bal. in l. iudicia. in. j. co. ſ. de rei
175 ven. ¶ Quintodecimo quero nūquid emphyteuta teneat
dño edere copiā inſtrumēti emphyteutici. Iſtā q̄ſtionē ponit
Spe. in. d. ſ. nūc aliqua. in ver. cūli. vbi tenet & ſic per tex. in. l.
b puto: ait. ſ. j. ff. de eden. dūmodo dās iuret ḡ calūnia. & eum
refert & ſequit Ang. in. d. l. puto: ait. ſ. j. & ibi limitat hoc eſſe
verū ſi emphyteuſis nō negat: alſ ſecus, per regulā. l. qui accu
ſare. C. de eden. ¶ Quid aūt ſit ſi emphyteuta cōſiteat emphy
teuſin. ſed neget ſe habere inſtrumētū emphyteuticū. Arg. in
d. l. puto: ait. ſ. j. refert Bal. dicere q̄ emphyteuta in cōtinenti
poſſit expelli p dām, quaſi p̄ſumit emphyteuſis finita. arg. l. ſi
fuus. C. qđ eū eo. qđ limitat Ang. ibi: niſi emphyteuta paret
ſe ſoluiſſe canonē per. xx. an. q: tūc p̄ſumeret emphyteuſis p
petua, & in tū qđ examinari plenius. ſ. in. vj. qōne. Adde etiam
qđ iſtud dictū Bal. p̄o ſingulari refert. d. Abb. in conſil. lxxv.
inci. duo principalia in. j. vol circa q̄ dicta ſunt ibi examināda.
c in. j. co. & ibi dicit ſe putare qđ illud dictū nō ſit verū. q̄ per hoc
emphyteuta poſſit expelli eo caſu quo. p bak eū ſoluiſſe per. xl.
an per tex. no. in l. inbemus. ſ. de fun. patri. lib. x. Et ad id qđ
dixi, an emphyteuta teneat edere copiā inſtrumēti emphyteu
tici. vide Bal. late in hoc firmāter in addi. Spe in ti. de loc. i ig
co. Et vide in ſimili de vaſallo, & an teneat oſtēdere dño inſtru
mēta feudi. gl. in. c. j. ſ. illud. de proh. feu. alie. per Fede. & in. l. ij.
C. qñ & quibus quar. pars. deb lib. x. & Ludo. in cōſi. clxiij. inci.
176 conſtitutio cum re mercantie in vlti. col. circa med. ¶ Unum
in ꝑpetuo notate q̄ ſi rex aut princeps facit citari ſuū baronē
vt ſibi oſtēdat iura que habet in caſtris q̄ poſſidet, alſ intēdit
ea ſibi auferre & citatio eſt ipſo iure nulla, cū nemo cogat oſtē
dere titulū ſue poſſeſſionis. l. cogi. cū ſ. ſ. de p̄t. here. ſic etiā
eſt in barone, qui nō teneť oſtēdere titulū quē habz in caſtris. ita
ſing. tenet Bar. poſt Unge. de barn. in l. j. per illū tex. C. de cō
du. & proc. & dio ff. lib. xl. qđ ſecūdum cū & merito eſt valde ro
177 ¶ Decimoſexto quero qñ aliquis recipit in emphyteuſim
rē ſuā p̄priā, an ſibi p̄iudicet in dño ſuo. Iſtā q̄ſtionē po
nit Bar. in l. ſi aliqua rē. in. iiij. col. ff. de acqui. poſ. & ibi dicit q̄
alias habuit iſtā q̄nē de facto. in quodā nobili habente ſuū
p̄ceptium podere, & recipit illud podere in emphyteuſim ab
eccleſia. & fuit factum inſtrm: q̄ abbas talis monaſterij concef
ſit in emphyteuſim tale podere tali nobili, an talis conceſſio
valeat & an ſibi p̄iudicet dño. & poſt multa tādē videť diſtin
guere Bar. inter ſcientē & ignorātē, put etiā tz Ang. in. ſ. em
phyteuſim. in aut. de nō alie. de quo etiā p Bar. in addi. Spe.
in ti. de loc. in. viij. col. & in l. a d probationē. maxime in pe. q. ſ.
de loca. Bar. & alios in l. cū falſa. ſ. de inr. & fac. igno. & d. Ant.
in. c. ex parte. in. vij. col. extra de cōceſ. & qđ ſi cōſteat rē eſſe cē
ſualē. an ſtatim mihi p̄iudicē in iure cenſus, vide Bal. deci
dentē no. & ſic in. d. l. ſi certis annis. in. v. col. & propterea dicit
Bal. q̄ collectores monaſterij qñ recipiūt cenſus faciūt ſchē
tem exp̄teſſe cōſteri & recognoſcere rē eſſe cēſuariā: quo caſu
ſm eum non eſt opus alia tpis diuturnitate: & de hoc cenſu eſt
tex. in. l. cēſualis. & ibi Bal. ſ. de do. & Bal. in addi. Spec. in. d.
p tit. de loca. i. viij. col. ¶ Et an eo caſu quo qs aſſignat⁹ p erro
rē ſuū ſ̄dili p̄o emphyteutico, vel allodiū p̄o feudali: an poſ
ſit ſuū errorē reuocare. ponit Jo. And. in addi. Specu. in. d. ſ.
nūc aliqua. in verſi. & vbi refert & ſequitur Bui. de ſuza. in. l. cū
falſa. ſ. de iur. & fac. ign. tenentē q̄ ſic facta fide de errore facti.
718 ¶ Decimoſeptimo ḡro nunqd inſtrumētū emphyteuticū
p̄bet dñūm eccleſie vel eius qui conceſſit. iſtā q̄eſtionē ponit
Bart. in. l. legata. ff. de adi. leg. & ibi tenet & nō q: regulariter
ex inſtrumēto cōceſſionis nō probat dñium. l. ad probationē.
cū ſi. ſ. loca. cū limitatione tñ de qua ibi p eū: limitate etiā alio
modo vt per Bar. & Bal. i. d. l. ad p̄bationē. & videte late Sp.
in. d. ſ. nūc aliqua. in ver. ſ. & ſeq. & in ꝟ. clviij. & gl. no. & ibi do.
in. c. inter dilectos. extra de dona. & Bal. & Imo. in. l. cū tale. ſ.
ſi. ff. de cōdi. & demō. & qñ no. Bal. & do. in. d. l. cū falſa. & videte
omnino ſignāter Bar. in. l. nō ab re. verſus fin. ſ. vñ vi. & in. l. ti
179 tia. cū ibi no. ff. de ſolu. ¶ Ultimo circa hāc partē gl. vt ni
hil omittatur querit hic Bal. in vlti. col. & oīno ſ̄inpertinenter
nūquid in emphyteuſi habeat locū ius accreſcēdi. & qđ in feu
do. Verū q: hec materia eſt ſatis trita in cōibus locis, vbi me
remitto. ad ſcripta plene per Bar. & alios in. l. ſi mihi & titio. in
p̄in. ff. de ver. ob. & ibi Bar. circa hoc formatur multas qōnes p
Bar. in. l. codicillis. ſ. j. ad ſi. ff. de vſu & vſufr. leg. & in l. luci⁹. ſ.
caio. ff. ad tre. & in rep. l. re cōiuncti. in vlt. col. ff. de leg. iij. & in l.
mortis cauſa capif. ſ. ſ. ff. de do. cau. mor. p Bal. late in. l. vni
ca. in. giij. col. & tribus ſeq. j. quādo nō petē. partes. & in. l. lega
tari⁹ p̄o pte. ſ. j. ff. de leg. j. & in. l. vnica in. ſ. j. in. iij. & v. co. j. de
ca. tol. in aut. & ſi quas ruinas. in vlt. col. ſ. de ſac. fan. ec. & nota
biliter in. c. j. ſ. hoc quoq; obſeruat. in fi. de ſuc. feu. & hic in vlt.
col. vbi etiā late per Sal. & vide qđ no. Lud. ro. in conſi. cccxv.
incip. in caſu, ꝓpoſite cōſultationis breuiter dicendū hāc po
tionē emphyteoſis &c. Et de feud. vetrū in eo habeat locū ius
accreſcēdi: vltra Bal. hic videte tex. in. c. j. de fratrib⁹ de nouo
bene. inueſt. in vſi. feu. & Bal. in. d. l. vnica. in. xiij. col. ſ. qñ nō pe
ten. par. & in. d. aut. ſi quas ruinas. & in. c. j. ſ. hoc quoq; de his
q feu. da. poſ. & in. d. c. j. ſ. hoc quoq; obſeruatur. de ſuc. feu. vbi
allegat no. p gl. in l. ſi plurib⁹. ff. de leg. ij. & cōſulnit De. de an
cha. in cōſ. cc. xxiij. incl. in Chriſti noīe. duo prima dubia ponit
Lud. in. d. l. ſi mihi & titio. in p̄in. Et p iſta ſit p̄fecte expedita
hec vltima pars gl. & ſic tota hec gl. ¶ Capio gl. pe. an vſ. cau
tum eſt, qui diuidit in tres partes principales. In prima alle
gat ꝛcxx. dātes. In ſecūda opponit & dupliciter ſoluit. In ter
tia format. q. fcā ibi: fallit tñ in caſu. tertia ibi: ſed quo tēpore
& p̄t eſſe ratio fallētie in operis liberti ſm Sal. hic in vlti. col.
poſt me diū: q: poſſet libertus offerre operas patrono eo tēpo
re quo nō exp̄edirēt domino. & ſic fruſtra accederet ad dominū
& ideo lex voluit q̄ debeant dño peti. ¶ In eadē gl. ibi: vel ibi
non fuerat dies p̄eſtitutus. hec etiā p̄t eſſe bona. ¶ In ea. gl.
180 ad ſi. tenetis ex hac gloſ. † q̄ quādo exp̄reſſe non eſt cōuentū
inter dām & empt. quo tpe debeat cano. & cano. ſoluere, q̄ po
teſt particulariter p tres vices ſoluere: dūmodo totū reperiat
ſolutū in calēdis Januarijs: per tex. ibi no. & ſing. in. l. j. lacuit
j. de col. fun. patrimo. lib. xi. allegata in gl. Et cū hac cōcluſione
tranſeunt cōiter doc. hic: & in ſpecie Cy. in. xj. q. & Sali. in. xiij.
col. Spe. in. d. ſ. nūc aliqua. in verſi. lxxxviij. & Angel in. ſ. ſcire
aūt. circa ſi. aūt. de nō alie. qui limitant hāc cōcluſionē gl. pro
cedere niſi aliter apparet de cōſuetudine. qñ canō emphyteo
ticus eſſet ſoluēdus: q: illa cōſuetudo eſſet ſoluēda. & inrib⁹ vul
garibus. Scōo limitat hāc cōcluſionē Sali. hic, niſi poſt fru
ctus iam perceptos dās dediſſet in emphyteoſim. q: ſm eū in
primo Januario nō teneret ſoluere, cū nōdū recepit aliquos
fructus. vnde putat q̄ tūc debeat exp̄ectari collectio fructuū.
etiā qđ eſt fortiꝰ: ſiue p̄ſto detur de fructib⁹, ſiue de alia re: q:
ſemper fructuū perceptio debet exp̄ectari: allegat ad hoc. l. firmio. ſ. ſi. ff. qñ dies leg. ced. que limitatio clariſſime cōfunditur
ex his que dixi in. l. j. in vl. no. ſ. eo. poſt Bar. & alios ibi: vbi vi
diſtis, q̄ p̄ſto quā p̄ſtat emphyteuta dño, nō p̄ſtat in recō
penſationē fructuū. qui percipiunt ex fundo emphyteutico: ſ
ſolū in recognitionē dñi: & ideo valde modicus p̄ſtat: vbi ibi
pleni⁹ fuit dictū. ¶ Redeūdo tñ ad cōcluſionē principalē gl.
noſtre, Addo qđ Bal. hic in vl col. aliter tenet, & rendo quo tē
pore debeat ſolui canō emphy. dicit q̄ cū totū triēniū integrū
detur emphyteute, q̄ dās tenet exp̄ectare finē totius triennij
vt p̄z in hoc tex. in ꝟ. poſt totū triennium & maxime ſm eū. cū
iſtud tpis ſeu iſta multiplicatio tpis triēnalis ſit adiecta in fa
uorē debitoris tñ: p̄out etiā habet in ſimili in. l. lecta. ff. ſi cer.
pe, iſta opi. Bal. in dubit. ōter p̄cedit qñtū ad hoc vt emphy
teota exp̄elli nō poſſit. qđ eſt valde alienū a gōne gl. nſe, que &
rit quo tpe poſſit emphyteuta ſoluere. & ſic cuius tpis habeat
facultatē in ſoluēdo: & tenet & in trib⁹ terminis: vt in ea habe
tis. Tenet ergo glo. q̄ emphyteuta poſſit varticulārē ſolutio
nē facere. ſ. ſoluēdo i trib⁹ terminis. Et ad hoc nō inuenio dict.
hic aduertere qui ſic ſimplr trāſcūt cū gl. put etiā tranſeūt alij

prealleg.

prealleg. Credo q̄ vbi aliter nō appareat de cōſuetudine & gl.
male dicat, & emphyteota poſſit particulariter ſoluere in tri
bus terminis: intelligite innito dño q: hoc eſſet ſ regulas, que
volūt qđ qs nō cogit particularē ſolutionē recipere: vt ſtatim
allegabo: & cōtrariū tenet Bar. exp̄eſſe in. l. cū qui. alſ incipit
Jabolen⁹ ad ſi. ff. de an. leg. ꝓpter quē Bar. ibi de hac glo. nō faciat
mentionē: vbi formaliter q̄rit Bar. ſi emphyteota nō vult ſol
uere totā penſionem ſimul ſed particulariter an poſſit: & primo
arguit q̄ non: per. l. tutor. ſ. lucius. ff. de vſur. & l. plane. ff. fami.
erci. & l. quidā exiſtimauerūt. ff. ſi cer. pe. & quibus iuribus dicit
qs nō cogit particularē ſolutionē recipere. In ſtium dicit eſſe
tex. in. d. l. placuit. hic allegata in gl. vbi p̄t ſoluere particulari
ter dū tamen in tribus ſolutionibus cōpleat ſolutionē vnius
anni: finaliter dicit Bar. & ille caſus dicte. l. placuit. eſt ſpecia
lis vt no. p gl. in. d. l. qđ exiſtimauerūt: vñ cōcludit & emphy
teota nō p̄t particulariter ſoluere: & qđ in. d. l. placuit. ſit ſpe
ciale, nō dico in debitore tributorū: dicit illa gl. in. l. qđā exiſti
mauerunt. ſed qđ ſit ſpeciale in emphyteotis prediorum & pa
trimonij cēſarij, cum quibus emphyteotis princeps vtit hac
humanitate, vt poſſint particulariter ſoluere: dūmō tribus vi
cibus añ calēdas Januarij ſoluāt. tenet & Mod. Ful. & Pau. de
ca. & ceteri in. d. l. qđā exiſtimauerūt. & ibidē ſentit Bal. ibi. & ita
etiā tz Lud. ro. in. l. ſtipulatio iſta. ſ. inter certā. in. iiij. col. ff. de
ꝟb. obli. vñ placet mihi opi. qđ vltimo ponit Sal. hic: & ſub
dubio forte, qđ emphyteota hz annū a die facte inueſtiture: &
a cōſequēter qđ emphyteota⁹ teneat ſoluere totū canonē integrū
in fine cuiuſlibet anni, & nō particulariter, put in ſimili tenent
cōiter oēs gl. & doc. in colono, in. l. ledē. & loc. & Spe. in ti. de loc.
poſtq̄. verſi. ſed querit qñ pēſio ſit ſoluēda. & Bar. in. l. ſi ſeruus
cōis meus. ff. de ſtip. ſer. vbi reſpōdet ad. l. ſed addes. in. ſ. ſi qs
cū in annū. ff. loc. de quo tex. dubitauit hic do. Buar. & nihil re
ſpōdet. Et iſta opi. & emphyteota teneat ſoluere integrā pen
ſionē in fine cuiuſlibet anni: nec poſſit particulariter ſoluere: vl
tra Sali. hic eſt etiā de mēte Bar. in. d. l. cū qui. in fi. & dicit do.
Buar. hic & iſtā opi ſeruat cōſuetudo qđ in fine anni ſoluatur
integra pēſio. ¶ Ex p̄dictis ergo in hoc p̄cto quo tpe emphy
teota poſſit canonē ſoluere: & ſic quā facultatē habeat in ſolue
do, qcqd teneat hec gl. & alij quos. ſ. retuli. Puto ſic dicere cō
cludi & aut actū eſt iter ptes quo tpe, & quo debeat ſolui: & ſic fm
eaſus eſt clarus & cōuentio dz ſeruari. Aut nihil eſt actū iter
ptes: & tūc ſi fit cōſuetudo illa eſt ſeruāda: alſ ſi nōeſſet cōſue
tudo vel cōſuetudines eſſent diffōmes: teneo & ēphyteota te
neat in fine cuiuſlibet anni integrū canonē ſoluere: nec habeat
facultatē particulariter ſolnēdi. Ad hoc tamēvt expelli poſſit,
req̄rit lapſus triēnij ſm Bar. hic: & puto hāc veritatē de quo
tiā agit per Lud. in. l. ſtipulatio iſta. ſ. inter certā. ff. de ver. ob.
181 ¶ † Nunqd aūt diſpoſitio. l. edē. cū ſimi. ſ. loc. dū vult q̄ dās
ꝓpter ſuā neceſſitatē poſſit rē alij locatā ad ſe aduocat, habeat
locū in re data in emphyteoſim: vide Jo. an. ſingulariter deci
dentē q̄ nō in. d. ſ. nūc aliqua. in verſi. iij. ex quo ſm eū in em
phyteota iſtud nō reperit eſſe ſtatutū. Et iſtud dictū etiā retu
li in. l. j. in. viij. col. ſ. eo. Et per iſta ſit expedita hec gl. ¶ Capio
gl. in ver. & ſm legē qnā dīuido in quatuor partes ꝑn. In pri
ma declarat tex. In ſcōa opponit & eius timore ponit duas
opi. In tertia q̄rit. In quarta allegat cōcor. ſcōa ibi: ſed videť
q̄ ſola oblatio. tertia ibi: ſed qđ ſi ille q ſoluere debuit. quarta
ibi: & facit ad finē huius. ¶ Scōa ꝑncipalis ſubdiuidit in tres
particulas. In prima facit q̄ dictū eſt q: opponit. In ſcōa po
nit vnā opinionē. In tertia aliā. ſcōa ibi: q̄ quidā dicūt. tertia
ibi: alij dicūt q̄ eſt hic ſpeciale. ¶ Rurſus tertia pars ꝑncipa
lis ſubdiuidit in tres particulas. In prima facit q̄ dictū eſt. q:
q̄rit. In ſecūda reſpōdet qđ iuris ſit de ſtricto rigore iuris. In
tertia qđ de equitate: ſcōa ibi: reſpōdeo de ſticto iure ſic. tertia
182 ibi: ſed de equitate nō p̄t dici. ¶ † b In ea. gl. ibi etiā a pena
b cōmittenda. tenetis duas opi. in hoc puncto. ꝟcs nunquid in
c terminis legis noſtre ſufficiat ſola oblatio: & an vero copulati
ue requiratur oblatio, depoſitio, & cōſignatio, qt tamen prima
opi. ſubaudit ad tex. maxime. Secūda aūtē vult eſſe hoc ſpe
ciale: nec ſpecialitatis rationē aſſignat. Dicit co dicite ſm Cy.
hic: aut querimus an ſufficiat ſola oblatio quantū ad euitādā
pēnā caducitatis: & ſic quātum ad hoc vt emphyteota exp̄elli
non poſſit: & dicendū eſt ꝙ ſic: q: regulariter quantū ad euita
tionē pene ſufficit ſola oblatio: vt. l. acceptā. & in. l. ſi per te. ſ. de
vſur. & no. in. l. celſus. in fi. de arb. in. l. ſi f. rui. ſ. ſequif. ff. de ver.
obli. Aut querimus an ſufficiat oblatio quantū ad cōſequen
dum plenariā liberationē a canone emphyteutico: & dicendū
eſt q̄ nō. l. obſignatione. j. de ſol. & no. in. d. l. acceptā. Et ſic ſm
eū iſte tex. in ſi. regrens oblationē, obſignationē, & depoſitionē,
debet intelligi quantū ad conſequēdum plenariā liberationē.
Et ita exp̄eſſe firmat Bal. hic: l. j. col. & Alb. poſt Jac. de are.
in. ij. col. & Ang. in. iiij. col. & Sal. in vl. col. in fi. idē ſentit Spec.
in. d. ſ. nunc aliqua. in ver. xxxiij. & ibi aperte firmat Jo. an. in
addi. Sed certe ſz ita ſe habeat cōis opin. & ita ſit tenendū, tñ
nō videť mihi q̄ tex. iſte hec tria req̄rat, quātū ad effectū cōſe
quendi plenariā liberationē: imo ſolū quārtū ad effectū euadē
di pēnā caducitatis: ita apte vult tex. in ver. repellere. & in ꝟſi.
d cadat. & aperte in verbo minime delectionis timere periculū. ¶
Propterea in p̄cto iuris mihi magis placet ſcōa opi. hic po
ſita in gl. qđ etiā tenere inuenio Raph. & d. Buar. hic & ſpe
ciale ſit in emphy. & ēiuſ tractet de pena euitādā: mihi lomin⁹
copulatiue requirant oblatio, depoſitio, & cōſignatio. Et licet
Sal. dicat iſtā ſecundā opi. nō eſſe tenendā: q: nō pōt reddi ra
tio ſpecialitatis: dicebat. d. Buar. rationē ſpecialitatis eſſe: q:
ex quo res fuit pleno iure dīti: & res de facili reuertit ad naturā
ſuā, vulgata. l. ſi vnus. ſ. pactus ne peteret. ver. q & in ſpecie. ff.
de pac. ad tollendū. hāc facilē reuerſionē, lex iſta tria copulati
ue requirit: que ratio facile reperiēdereť. Et de hoc an & quā
do ſufficiat ſola oblatio verbalis ad euitationē pene, videBal.
in. d. l. acceptā. in. iij. op. & etiā in. xxj. q. Ang. & Imo. in. l. ſi mo
ra in fi. p̄in. ff. ſol. mat. & qđ no. Bal: in. c. j. per illū tex. quo tpe
miles. in vſi. feu. in anť. ad hec. in vlti. col. ſ. de vſur. & Bar. in. l.
183 ſi inſulā. in. viij. q. ff. de ver. obli. ¶ † Quīqđ aūtē in terminis
legis noſtre ſubueniret ruſtico & mulieri: ſi poneret cōſigna
re & offerre neſcierint. Alb. hic l. iij. col. determinat & ꝙ poſt
Ubertū de bobio: q: ruſticitati ſubueniendū eſt: per. l. ſi qs id
qđ. in p̄in. ff. de iuriſ. om. iudi. qđ dictū nō puto verū: cū ruſti
co aut mulieri nō ſubueniat nīſi in caſib⁹ exp̄reſſis in iure. l. fi.
a ſ. de iur. & fac. ign. & eſt gl. no. ſ. q. iij. ſ. vlti. & tenet exp̄eſſe do.
Ant. in. c. ij. in. iij. col. & ibi Imo. in vlt. col. extra de conſti. Ful. a
& Lud. ro. in. l. iuris ignorantiā. ſ. qui admit. ¶ Circa tamen
c illud qđ eſt dictū de oblatione verbali, vnū volo notetis diligē
ter in practica: ꝟcz vnū ſingulare remediū, vt verbalis oblatio
nihil operet, & qñ debitor dicit: ego ſum paratꝰ ſoluere: & credi
tor dicat: ego ſum paratus recipere: q: tūc illo actualiter nō ſol
uēte talis debitor nihil operat: & tūc talis debitor offerēs, p̄o
ꝟbis ꝟba reportat: & dicit tex. in. ſ. eccliās. ſ. his itaq. xiij. q.
j. Iſtud ſingulare remedium ponit Bar. in. l. ſi. ff. de diſt. pi. Ita
etiā dicit Imo. ſz de autoritate Bar. nō meminerit in. d. l. ſi mo
ra in p̄in. ff. ſo. ma. & in. l. ſi ſeruus cōis. ff. de vul. & pu. facit qđ
b no. Bal. in. l. p̄tor: ait. ſ. ſi quis parat⁹. ad ſi. ff. de ope. no. nū.
184 ¶ † In ea. gl. ad ſi. habetis ex gl. ꝙ ſi heres ēphyteote ceſſa
uerit ſoluere canonē emphyteuticū ignorās fundū emphyteo
ticū. Quis de rigore iuris ecciderit a iure emphyteutico, ſibi tñ
f ſuccurrit⁹ per reſtitutionē in integrū ex clauſula generali ſi qua
mihi iuſta cā eſſe videbit: de qua in. l. j. in ſi. & in. l. ſed & ſi p̄ce
tore. in p̄in. ff. ex quib. & an. maio. ¶ Iſtā cōcluſionē reprehen
dūt Pe. & Cy. hic in. vij. col. in. ſ. ij. q. qui tenēt q̄ heres emphy
g teote⁹ nullo modo poſſit reſtitui, ſiue ſit maior: ſiue ſit minor:
c moti: q: ex quo Jctus emphyteotic⁹ incepit in p̄ſona maioris
currit tps hereditē ſiue ſit maior, ſiue minor: ſiue bñficio reſtitu
tionis. Emilius. in p̄in. ff. de mi. gl. no. in. l. j. & ij. & ſi aduer. vē
d pit. Idē tenet Raph. cu. in. l. cū filiuſſa. ſ. in hac. ff. de ver. obli.
¶ Teneda eſt ſnia gl. noſtre quā cōiter tenēt oēs hic vt Bar.
Bal. Ang. & Sali. qui Sali. dicit q̄ ita ſe habet cōmunio opi.
doc. idē tenet Dy. in regula ſi quis in ius de reg. iu. in. vj. qua
nuis Albe. hic nihil clare firmet. ¶ Pro iſta glo. pōderat Bal.
hūc tex. in ver. ſpontanea volūtate. vbi pena huius legis impo
nitur volentarie ceſſanti, hanc eandē opi. tenet Spe. & Jo. an.
in. d. ſ. nūc aliqua. in verſi. xiij. & Dy. & Bar. in. d. l. cū filiuſſa. ſ.
in hac. in. j. & ibidē alſ magis cōmuniter vbi Bart. reſponder
ad allegata in oppoſitū. maxime ad. d. l. emili⁹. & ad gl. in. d. l. j.
e ſ. qđ aut heres vult reſtitui p̄uilegio ſue p̄ſone: vt q: ſit mi
nor vel miles: & nō poteſt, cum nihil ſit geſtū cū eo: & ita loqua
tur. d. l. emilius. & glo. in. d. l. j. & ij. Aut vult reſtitui ex cā iuſte
ignorātie: & ſic ex clauſula gñali. & q: iſtud nō continet p̄uile
gium: q: etiā ipſimet defuncto cōpetiſſet reſtitutio. ſi habuiſ
ſet iuſtā cām ignorātie: & tunc poſſit indiſtincte reſtitui ſiue ſit
minor ſiue maior. Idem tenēt Bar. & Sal. in. d. l. ij. ſ. ſi aduerſ. f
ven. pig. & Bar. in. l. ad diē. ff. de ver. ob. & in. d. l. emilius. in p̄n.
& Ang. in repe. l. ſi inſulā. in. vj. fallen. regule negatiue. ff. de ver.
obli. & in. l. ſed & ſi in cōditione. ſ. ſeruus alienus. ff. de here. inſti. & Bal in. l. ſi. in fi. C. ſi penden. app. mors interue. & Pet. de
anch. & Imo. in. d. c. potuit. in. x. charta magna. Ad qđ etiam
vide qđ no. Bal. in. c. j. in. ij. col. quo tēpore miles. in vſib. feu. &
qđ no. gl. in. l. j. ſ. ſi. & ibi doc. ff. quando appe. ſit. hic allegata in g
185 gl. noſtra. ¶ † Pro cōfirmatione accedat illud dictum Bar.
q̄ ſolet in practica a docto. aduocatis anreſi reputari in. l. j. ſ. ſi
quis ꝓpter inundationē per illū tex. ff. de itine. actaq; priu.
vbi voluit q̄ licet currat tempus ignorāti, vt preſcriptio. xxx.
an. & tamē poteſt reſtitui in integrum. cum ignorātia tribuat

a ¶ Quid aūt ſit. ad. de Spe. tit. de feu. in. ſ. quontā. verſi. xx.

b ¶ Dūmō. Addō doct. l. qui accuſa re. i. ſ. ij. C. de edē.

c ¶ De vaſallo. ad de doc. in ſi. C. de condu. hōr. ij. & doc in. l. ceſſante. C. qñō & quando iudex.

d ¶ Aſſignat. Ad de Bar. Bti. ī cōmbus dñicalibus. q xlvj.

e ¶ Debeat. Adde i placuit ſ. ō col. La feudorū patri. lib. ij.

p ¶ Emphyteota. Adde doct. l. ij. ij. C. loc. & doct. in. l. per hāc. C. de ad uoc. di. iudi. & in l. qui hec anno. ff. de ver. obl. & doc. in. ſ. ſi penſio. in l. j. ff. de ma.

¶ Quid ſi dño di rectus & emphyteota ſint diuerſi for qualiter ſit tunc ſtenda obligatio, vide Bar. in. l. ite illa. ff. de conſti. pe. & ale. in cōſ. cxx. in ſi. in. v. vo. & vid. ſ. co. lij. Tho. Parp.

¶ Oblatio. qđ doct. in. c. paſtoralie. de offi. ordin.

¶ Ité vide Pe. Jac. in ti. de acti. in rem p̄o re emphyteote curia q̄ caditi ī ꝓmiſſu in. ij. co. vbi ōt idē in parte emptionis per. l. ſi a te. j. de pact. iter ēpto. Tho. Parp.

¶ No. vnū ſingulare remedium in practica vt ꝟba illis operatio nihil operetur Tho. Parpalia.

¶ Quo probet heredem ſcimiſſe, Alex. lib. ij. conſil. clxxxvij. in cā. colin. ij. & gl. ſequif. Alex. lib. j. conſi. lxxj. co. ij. Parp.

¶ Emphyteote. Adde l. qui in al teri⁹. ff. de regul. cū quis. de regu. iur. lib. vj.

a ¶ Transire. adde diffase per Abb. consi. lxxv. incip. ciues quidē. in. ij. dubio. in. j. vol.

b ¶ Adde q̄ idez vult fran. de cur. col. lxxij. in. v. co. Tho. Parpa.

c ¶ Idez vult late Alexā. in. l. quod dī in. xxxij. co. ff. de ver. obl. Tho. Parp.

p ¶ Vide Ale. cō si. cxix. in. iij. co. i a v. vol. Lor. consi. cxlix. litera. q. in j. vol. z cōsi. lxxij. in. iij. volu. Tho. Parp.

e ¶ Adde pau. de ca. in. l. gallus. §. j. lec. Auinioni. ff. de lib. z post. z ibi Bart. z Bal. z videtur velle Bald. instit. per quas perso. in princi. in. ij. colū. z Alle. cōsi. clxxiij. litera b. in. ij. vol. Tho. Par.

f ¶ Accepit. adde Spec. tit. de test. ℨ. in ru.

g ¶ Adoptiuis. Adde Jo. de fa. in. c. ita diligere. xxx. q. iij.

h ¶ Idem sentit Pau. de cast. in l. quoties. §. de her. instit. z alex. cōsi. vij. in. iij. vol. Tho. Par.

i ¶ Concessione. Addō bal. in aut. si q̄s ruinas. C. de sac. sanc. ec. z per mod. in. l. qō dicitur. in. ij. col. ff. de verbo. obli.

k ¶ Pater adde l. diui fratres. ff. de iu. pa. l. semp. z ibi doc. ff. qō vi aut clā. Odo. in. q. suis. q. z. ali quid in quest. ij.

iustum impedimentū. z sequitur ibi Ang. idem tenet Spec. in tit. de prescrip. §. l. versi. sed pone colonus. z Ange. in l. an. ff. si quis testa. lib. esse iul. fuerit. z Bal. z Ang. in. l. si. §. de prescription. temp. z notabiliter Jmo. in repe. c. si. in. §. ch arta. extra de prescrip. z in. l. pantonius. ff. de acquir. herc. z do. Abb. Pau. in. c. vigilanti. extra de prescrip. z Lud. in. l. qui vniuersas. §. si. ff. de acquir. possess. z in. l. si vero. §. de viro. in. lv. fallen. ff. solut. mat. z est bona glo. iuncto tex. in. l. si partem. §. j. in vers. vtendo. ff. quem ad ser. amit. z in. l. sicut. in glos. parua. in verbo militia. §. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. quas ad hoc allegat Jmo. in. d. c. i. z est melior glo. in. l. i. in gloss. i. ad ñ. C. de patri. potest. qui allegat. d. Abb. Panor. in. c. vigilāti. quāuis contra istud dictū Bar. consuluerit Pe. de anc. in consi. clxij. inc. in Christi nomine principaliter. contra istos legatarios. vbi inter cetera allegat Bal. tenentē etiam contrarium in. l. i. in. xuij. opp. j. qui admit. z subtiliter inducit cōtra Bar. in. l. si. §. de prescri. lō. tēp. respondando solutionē qua ad illam legē quam ponit Bart. in. d. l. §. si quis. de itine. actuq; pri. Et cōtra Bar. etiā tz Rap. su. in. d. §. in hac. tū dictū Bar. est verū z seruāt. ¶ Et per ista remanet expedita hec gl. z p cōsequēs remaneret expedita hec lex. ¶ Quia tū hec gl. vult emphyteosim trāsire ad heredes: hinc sumpta occasione Salt. hic vltra gl. formatnouē pncipales qōnes: §. q. ista lex fuit satis onerosa in sua materia in eis pcedā remissiue: z p cōclusiones: addam quoq; nōnullas alias
186 qōnes. ¶ Primo ergo q̄rit Sali. † qñ pater accepit fundū i emphyteosim pro se z filijs suis: an filij cōcurrant simul cū patre z cōcludit q̄ nō. sed q̄ veniūt ordine successiuo, p quatuor fundamēta de quib⁹ hic per eū. ¶ b Addo q̄ idē cōiter no. p Bar. z alios in. l. si tibi. in. §. pactus. per illū tex. ff. de pac. z in l. qō dicit patrē. in pe. col. ff. de ver. ob. z in. l. si nō sortē. §. liber-
mihi i cōsultationis habēda veritate videāda sunt plura. z c. I pri-
187 mo dubio. z in cōsi. xxxv. incip. visa facti serie. z. ¶ † Scōo q̄ rit Sali. quid si pater acceperit fundū in emphyteosim pro se z filijs suis legitimis masculis z feminis: an pduo veniāt masculi q̄ femine: vt sic demū deficientibus masculis femine admittant: z excludit q̄ nō. nisi 2suetudo patrie aliter se haberet sequēdo Bar. idē tenentē in. l. iurisiurandi. §. si liberi. in pe. col. ff. de oper. lib. q̄uis in feudis aliud sit: vt si feudū expresse recepit sit. p masculis z feminis: femine admittant demū deficiēti-
bus masculis, vt in. c. i. in ti. epi. co. vel Alb. in vsib. feu. z. c. j. §. f. de succes. feu. z in. c. j. de eo qui sibi z here. suis. §. cū in istis ius consuetudinarij, z sic singulare in feudis, cōtra regulas iuris cōmunis nō est fienda extensio. l. ius singulare. z. l. qō vero cōtra. ff. de legi. z per Sali. hic: z Bar. in. d. §. si liberi. z ita etiā sequitur Pe. de anch. in cle. §. extra de in repa. z Jmo. in. p. c. potuit. in vl. co. c Quā decisionē limitat Bar. in. d. §. si liberi. nō p cedere, vbi statuto caueretur q̄ masculi preferātur feminis in successione ab intestato: z sic q̄ existētibus masculis filie femine inuitae ad emphyteosim cū masculis, sed ordine successiuo: vez defi-
cientib⁹ masculis: q̄ tūc Bar. est pulchrū dictū verissime z sine dubio patrē recipiente voluisse se cōformare dispositioni statutarie loci: z sic voluisse q̄ eo modo quo veniunt ad successionē intestati ex forma statuti, eo etiā mō venirēt ad emphyteosim. z sequit Jmol. in. d. c. potuit. in vlti. col. z reputat valde not. Iz
Sal. hic repiehendat hanc limitationem: mū in receptiōe em-
phyteosis esset adiectum verbū z heredibus: nam eo nō adiecto tam masculi q̄ femine, simul vocarētur d ex conuentione: z nō hereditario iure: de quo per Bal. in. l. liberti. xj. colum. j. de ope. lib. z Jmo. in. d. l. gallus. §. j. de hac qōne vide etiaz Pet.
188 de anch. in cōsi. cclxxi. ¶ † Tertio querit Sal. an eo casu quo pater accepit in emphyteosim p se z filijs: an filij repudiantes hereditatē paternā possint tamē rem emphyteoticā tenere, in qua gl. tenuit q̄ nō in. c. i. p illū tex. an agna. vel filius, vbi istud dicidit in feudo. z ibi hoc videt tenere Bal. z gl. in. d. l. etiā. in
pnn. ff. so. ma. quam ad hoc pro sing. allegat Lud. ro. in consil. xxxv. incip. visa facti serie. vbi Lud. idē videtur tenere. z refert ¶ Contrariū determinat Sal. hic: Quis de pdictis nō faciat mentionē: q̄ imo filij repudiātes paternā hereditatem possint tū emphyteosis retinere. z Dotius: q̄ pater nō quesiuit eis emphyteusim vt heredibus, sed vt filijs, qō facere potuit. l. quod cū p, in pnn. z. l. qō ō: patrē. ff. de ver. obl. z in §. emphyteosim. in aut. de nō alie. Quis secus sit in odio: p tex. z glo. in. c. j. an agna. vel filius. dicit Sal. idē tenere Cy. i. d. l. liberti. z Spec. in ℨ. nunc aliqua. ver. clvi. imo pius dicit Sal. se putare, q̄ etiā isto casu filius exheredat⁹ admitteret ad emphyteosim: vt hic
e per eū. ¶ c Addo paucis ita se habere cōem cōclusionē q̄ filij repudiantes hereditatem paternam possint emphyteosim retinere, q: in dubio pater videtur accepisse p: o filijs vt filijs, z non vt heredibus. z ita firmāt Bar. Jmo. z alij in. d. l. qō dicit. in penul. col. vbi etiam per eos quid in matre sit emphyteosim accipiente. z Barto. z alij in. d. l. si non sortem. in. §. libertus. in vlti. col. z Bart. Bal. Ang. z alij in. l. si tibi. §. pactus. ff. de pac. z in. d. l. gallus. §. j. z in. d. l. vt iurisiurandi. §. si liberi. in pe. col. vbi Bar. limitat procedere quādo pater accepit emphyteosim pro se z filijs suis simpliciter. secus si accepisset pro se suisq; he-
redibus: q: ex esso requirit vtrūq; z q̄ sit filius, z q̄ sit heres, per tex. in. d. §. emphyteosim. in aut. de nō ali. Et idē etiam tenet Pe. de anch. in cle. ij. de inrepar. de quo etiā per Bal. i. c. j. in pnn. de suc. feu. Bal. z Jmo. in. l. filio pater. ff. de le. i. z Bal. in aut. vnde z si parens. §. de inof. test. z Paul. de ca. in. l. si post mortem. in pnn. ff. de leg. j. vide oino Bar. in. l. item videndū. §. si. ff. de peti. here. vbi post Dy. signāter tenet q̄ si frater fecerit fratri quictationē de omni eo qō petere posset in hereditate paterna, q̄ per hāc renuntiationē nō impedit petere feuda: vel partē possessionū emphyteoticariū: q: non petant tanq̄ ex hereditate paterna, ō quo vltimo. ſ. de feudo ponit late Jo. and. in addi. ad Spe. in ti. de feu. §. quoniam. in addi. que inci. directe. ¶ Circa ti limitationē Bart. quā. §. posui qñ adiectū esset verbū heredib⁹: quā limitationē etiā ponit Bar. z alij in d. l. si tibi. §. pact⁹. Sal. hic in. xxx. q. plura scribit distinguendo vt hic per eū. de qua limitatiōe vide etiā Ang. z Jmo. in. l. ca-
189 ius. ff. sol. ma. ¶ † Quarto q̄rit hic Sali. qñ q̄s accepit em-
f phyteosim pro se z filijs suis: an intelligat accepisse p existētib⁹ in potestate trū: an etiā p emācipatis. z sic an veniat nepos ex femina, in quo refert Spe. in. d. §. nūc aliqua. in vers. cxlvj. tene re q̄ nō: q̄ repiehēdit Sal. per aliqua de quib⁹ hic per eū. Et an isto casu veniant filij naturales trū, ponit Spe. in. d. §. nunc
g aliqua. in ver. lxvij. z in ver. seq. qd in adoptiuis § z ibi Spe. in d. versi. lxviij. tenet q̄ si aligs acceperit rē in emphyteosim p se z filijs q̄ non veniūt filij adoptiui, allegat l. fideicōmissum. ff. de cōd. z dēmō. z. c. ita diligere. xxx. q. iij. Facit. l. si ita qs. §. si. ff. de le. ij. z melius tex. in. c. adoptiuus. si de feu. defun. cont. sit in ter do. z ag. Et sequunt Paul. de ca. z Lu. ro. l. l. adoptiuum. in pnn. ff. de i ius voc. z ibi Alex. in. l. no. vbi vide p eū an z qñ appellatiōe filij veniāt adoptiuus. Et intellige cū vna limita-
190 tiōe de qua ibi per eū. ¶ † Quinto querit hic Sali. an eo casu quo requirit filiū esse heredē: ad hoc vt veniat ad ēphyteosim vt. §. dixi in. ij. q. an tūc filius inuit⁹ in re certa veniret ad tale emphyteusim, z refert Bar. in. d. l. vt iurisiurādi. §. si liberi. in pe. col. tenere q̄ sic: quā opi. ipse repiehēdit p plura de quib⁹ hic per eū. de quo vltra eū: q: passus multū dubi⁹ z doc. sunt varij, vide late Bal. Ang. z Pau. de ca. z Dod. in. l. quedā. §. j. ff. de eden. z Spe. vltra locū quē refert Bar. in d. §. si liberi. in ti. de test. ver. sed pone q̄ Al. instituit &c. Fede. de senis in consi. lxxvij. z in cōsi. ccx. z Bal. q se cōcordat cū opi. Bar. in. c. j. i pn. de suc. feu. z Jac. de bel. in. c. j. an ag. vel filius. in vsi. feu. Bal. in l. qñ nouella. §. de inof. test. Bar. in. §. suo inci. questio ista ha-
bet duo dubia: al⁹ incipit dñs Almadi. Pe. de anch. in cōsi. ccxvij. inci. in themate presupposito tria sunt &c. z per Bal. te
nentē cōtrariū p optimas rōnes in aut. quas ruinas. C. de sac. san. ec. z in. d. l. si liberi. in. xj. col. z in. l. si qñ. §. z gñaliter. §. de in-
offi. test. z contrariū tenet Ang. in. d. l. gallus. §. etiā. z late per
h Jmo. in. l. ex facto. la grāde. ff. de her. inst. dicite vt in dictis lo
191 cis habet: q: articulus egeret lōga indagine. ¶ † Sexto querit hic Sal. an in cōcessione emphyteosis facta p se z filijs in-
i cludant nepotes: z sic nūqd i materia emphyteotica, appellatione filiorū veniāt nepotes: z cōcludit q̄ nō per quatuor fundamēta, de quibus hic per eū. Et rūdet ad quedā in contrariū faciētia: de quo videte plene no. p Bart. in. l. liberorū. ff. de ver. sig. z p Pe. de anc. in cle. i. de baptis. p Bal. z Jmo. in. l. gallus. §. institutēs. ff. de lib. z posth. z Bal. z late in. l. magimū vitiū. j. de lib. pret. ¶ Adde tū q̄ si aligs acceperit in emphyteosim p se z filijs suis masculis: q̄ tūc nō cōprehēdunt nepotes masculi ex filia femina: cū Ang. in. l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vo. z Spe. in. d. §. nūc aliq̄. in ver. cxlvi. z Jo. an. in addi. Spe. in ti. de test. in rub. Facit qō habet in. c. i. §. si. de his q̄ feu. dare pos. z in. c. i. §. si. de suc. feu. z p Bal. in. d. l. magimū vitiū. z Jm. in. d. l. qō dicit. ff. de ver. obl. z videte que. §. dixi in. iij. q. Addo etiā q̄ eo casu quo quis acciperet emphyteosim pro se: z descē dētibus ex virili sexu: q̄ tūc nō venirent nepotes ex filia ꝙ Bal. z Jmo. in. d. l. gallus. §. nunc de legeveleia. illud etiā perpetuo no. ad limitationē prime dictorū, q̄ in cōcessione feudi appel-
latiōe filij veniūt oēs descēdētes vsq; in infinitū: ita sing. Bal.
192 in. c. q̄ in ecclesiarū. i vl. char. extra de cōsti. ¶ † Septimo q̄rit
k Bal. hic pone q̄ pater accepit emphyteosim pro se filijs z ne-
potibus vel pro suis heredib⁹: z postea ipse recipiēs nō psoluit debitum

a ¶ Delictū. adde gl. in. l. si. C. de reuo. dōa. Ant. de butr. i. c. ñ. de fen.

b ¶ Masculinuz. adde glo. in. c. ñ. de rescrip. lib. vi. bar. i. l. si ita scriptū. ff. de lega. ij. Bal. in. l. ancille. C. ō furtis. Speti. de alleg. z diſputu. in. §. post hoc. xv. vl ibi ma
ſculinum. Ang. consil. cxix. quid auteꝫ ſi fratres in communione ceterum fallit in contractibus. et tunc maſculinus non concipit femininum. secun
dum te. arch. i. c. ſi quis ſuadente diabo. xvij. q. iij. et Bal. i. l. gall⁹. ff. de lib. et poſt. Ant. de but. i. c. in quibuſdā. de pet. Pet. ō anc. in cle. j. de bapti. a Rapn. de foſ. z Angel. in. l. tres fratres. ff. ō pac. Joan. de Imol. et mod. i. l. quod dicitur pactē. in. §. ix. col. ff. ō xb. ob. Lud. ro. cōſi. xxxi. inci. viſa facti ſerie. Joā. de Imo. §. i. ſi. col. cclx. in. d. l. gallus. §. nunc de legeveleia. illud etiā perpetuo no. ad limitationē prime dictorū, q̄ in cōcessione feudi appellatiōe filij veniūt oēs deſcēdētes vſq; in infinitū: ita ſing. Bal. in. c. q̄ in eccleſiarū. i vl. char. extra de cōſti. ¶ † Septimo q̄rit Bal. hic pone q̄ pater accepit emphyteoſim pro ſe filijs z nepotibus vel pro ſuis heredib⁹: z poſtea ipſe recipiēs nō pſoluit debitum canonē ſpatio triēnij in emphyteuſi pacti: vel
bienij in eccleſia quo caſu ipſe pacti pōt iure emphy
teutico, an ex hoc filij pdat etiā ius ſuū ēphyteuticū: z q̄ſi an ceſſatio ſolutiōis facta p patrē preiudicet filijs: vel ſi filij nō ſoluat: an p hoc nepos pacti poſſit: ſic ſucceſſiue. In quo pūcto Spe. i. d. §. nūc aliqua. in ℨ. cxliij. ſimpl⁹ tenuit q̄ nō p. l. emācipatū. §. ſi qs. ff. de ſenato. z q̄ ibi gl. dicit ō feudo z p. l. adoptiuū. §. ſi. cū gl. ff. de in ius voc. z ita ſimpl⁹ vſ ibi trāſire Jo an. in addi. Spe. d. §. nūc aliqua. Sal. hic vſ diſtinguere q̄ aut ille q̄ cā pncipalis acqſitiōis: z ſic pm⁹ accipiēs ēphyteuſim pdidit negligētia non ſoluēdi: z iſto caſu bñ piudicet alīs. Si aūt ſit ali⁹ ad quē poſtea ēphyteuſis deuenit: z tūc nō piudicet: put eſt de mete pal-
legatarū gl. ſt hic lati⁹ p Sal. q poſtea i vltio loco du
bitat: z nihil clari firmat. ¶ Addo q̄ bar. i. l. iij. in fin. q̄uis illā legat p prima. ff. de interdi. z relega. tenet q̄ iſto caſu q̄ pf accipit ēphyteuſim p ſe filijs z nepoti-
b⁹: ſi iſte pūo accipiēs vl ſcōs deliquat circa ipz ℨctū emphyteuticū nō ſoluēdo canonē: vl alienādo ſine li-
cētia dñi: z hoc noceat ſequētib⁹. Sz ſi a. ias delinq
ret: ar. pcter q̄ bona publicarēt: z tūc bñ verū eſt q̄ bona illa emphyteutica deberent remanere apō filios z nepotes: q: nō tráſeūt ad eos vt heredes: ſed habēt iure ſuo. l. iurisiurandi. §. ſi liberi. ff. de ope. libe. Credo q̄ iſta deciſio Bar. optime procedat qñ fil.⁹ veniret vt
h̄eres: vt q: pf accepiſſet p ſe z heſdib⁹ ſuis: z tūc bñ negligētia pfis in nō ſoluēdo canonē emphyteuticū filij piudicaret. Si aūt filij⁹ veniret vt filius: z nō tāq̄ heres ſm q̄ dixi. ſ. in. iij. q. tūc vſ maius dubiū: vt hic p Sal. de q̄ dicite vt p Bal. z Mod. i. d. l. adoptiuū. §. ſi. z i. d. l. liberti liberteq;. j. de ope. lib. ¶ Quid aūt ſit i feudo: an ppter delictū pfis filij⁹ vaſallus puef feu-
do, ponit bar. late in. l. iij. ff. de iter. z relc. z ibidē Ang. z Bal. Ang. z alij i. d. l. adoptiuū. §. ſi. z Bal i. l. ſi quis ō ſbyter. ſ. de epiſ. z de. z in. l. ſi. C. de lib. ca. z i. l. j. C. de bo. lib. z in. l. ñ. C. de lib. et eoz lib. et i. l. q; ſe pfis. i vij. co. j. vñ liberi. et i. l. lege. j. de legi. heredi. z l. l. vnica. §. i primo. j. de cad. tol. ¶ Quid aūt ſit in themate p dicto ſi accipiēs renūtiaſſet ēphyteuſin an talis renuntiatio piudicaret filijs: ponit Land. in cōſi. xxij. inci. p ppo
ſite 2ſultatiōis habēda ℨ vitate videāda ſunt plura. z. c. in cōſi. xxxv. inci. viſa facti ſerie: ponit in ſimili Bal. de feudo i. d. l. q ſe pfis. i. vij. col. qñ vaſal⁹ renūtiauit feudo vl aliquā obligationē fecit: an piudicet filijs vt deſcēdētibus. ¶ Et ad idē qō dictū fuit ſm Bart. in publicatiōe bonoꝝ nōvenire bona ēphyteutica vide bal in. l. cū antiquitas. in. ſi. §. de vſufru. et i. l. ñ. i. j. q. ℨ. de hbe. z eozū lib. et qō ſcribit late Bar. in. l. ſi finita. in §. ſi de vectigalibus. et ibi plene 2dd. ff. de dam. ife. ¶ Alie ſequētes qōnes Sal. hic excepta vltima ſunt circa ius accrescēdi, an et qñ locū habeat i emphyteu
ſi: examinādo q̄ ſcribunt potiſſime p Bar. in. l. ſi mihi z titio. i. princ. ff. de ver. ob. circa q̄s. q. ſufficiāt q̄ remiſ ſine dixi i gl. mag. ad ſi. i vlt. q. ēphi remiſſiue tetigi. ¶ Ultimo querit Sali. pone q̄ eccl⁹ia ſucceſſit pacto q̄ in emphyteuſim dederat: an emphyteuta nō ſol
uēte eccleſi a vtē iure priuati, vt equiparent cū trien
nio ceſſaſſe, an vero ſufficiat biēnū: quā qōnē exami-
193 nat vt. ſ. l. j. gl. ℨbo: triēnū i. xij. q. ¶ † Ultra Sal. z ſcribētes hic: quero nono ſi pater acceperit emphy
teuſim p ſe filijs ſuis, z an veniāt filie femine: vt ſic fe
mine itelligant̄ icluſe. prima frōte videt dicēdū q̄ ſic: cū regulariter maſculinū ⁊cipiat femininū, vt p bar. in. l. j. ff. de ver. ſig. z in. l. ſi quis in tantū. C. vñ vi. z i. l. j. in pn. ff. de pecu. p Cy. z alios. l. q̄cunq; j. de ſer. fu. cū 2co. 2d idē facit: q: nedū emphyteuſis pacti ſ; ec
cleſie pōt pro filiab⁹ accipi. vt. §. emphyteuſim. i. auti. de nō alie. ¶ In 2trariū eſt veritas pront ſing. determi
nat. Alrch. in. c. ſi quis ſuadēte diabolo. xvij. q. iij. 2dotus q: in cōtractib⁹ in quib⁹ ſit miter pretatio cō
tra illū in cuius ꝫmodū verba proferunt iuxta. l. vete
ribus. cū ſi. ff. de pac. maſculinū nō ⁊cipit femininuz. Et ita refert z ſe. nit Jmo. in. d. c. potuit. in vlt. col. q̄ dicit ſe ita alias de facto 2ſuleriſſemiſ cōſuetudo pſie
aliter ſe haberet: q: illi eſſet ſtādū, iuxta. c. cū dilect⁹. ex
tra de 2ſue. z. l. minime. ff. de legi. ¶ c Addūcit ēt pro hoc illud q̄ in ſimili vult Bar. i. l. liberorū. ff. de ℨ. ſig. vbi cōcludit q̄ ⁊ alias i vltima voūtate fieret mētio de filio cōprehēderet etiā nepos: tū i ℨctib⁹ nō cōpre

De iure emphyteutico. 181

hēdit nepos appellatiōe filij: niſi aliud appareat fuiſ
ſe de mēte ℨhētiū. p no. in. c. q̄ vero ℨ. de legi. Nec p̄di
ctis obſtat. d. §. ēphyteuſim. vbi vocari vident filie, q: c hoc eſt verū q̄ fuit expreſſum. p filiab⁹: ſec⁹ q̄ ēmphy
teuſis fuit ſimpliciter recepta pro ſe z filijs: z etiā ⁊ Lu. ro. cōſ. xxxv. inci. viſa facti ſerie. Et ad iſta addē q̄ dixi. ſ. e. ſi. l. xiij. poſt Bar. hic, i. ij. col. Addē etiam qō ℨctū in terminis in illa qōne tenet Sal. hic i. xvij.
194 q. put retulit in qōne prime ſeq. ad ſi. ¶ † Decimo q̄ro ſi aliqs accipit rē emphyteuſim ſimpl⁹, z i nouesti
tura nō ſit facta aliqua mētio nec de filijs, nec de here dib⁹ nūqd iſta emphyteuſis itelligef accepta ſaltē p filijs. In hoc pūcto bal. multū ſing. i. c. j. ad ſi. gb. mo. feu. cōſti. po. vt ſuis formalib⁹ verbis vtar, dicit notā dū eſſe expreſſe ex gl. ibi poſita. q̄ feudū ſimpl⁹ receptū vt intelligat eſſe receptū p ſe z filijs ſuis maſculis de ptis feminis: ⁊ in ineſtitura de nullo herede ſit facta mētio: z idē ſm cū tra hit i emphyteuſim: qō dicit eſſe bñ tenēdū cordi: q̄uis in ℨctū faciat, q̄ vno ēphyteu
ſis ſimpl⁹ recepta itelligaf, p maſculis z p feminis: ⁊ Bal. dicat p maſculis tū. §. ēphyteuſim. in aut. de nō alie. q̄ qñ tex. ℨctū ⁊ Ang. i. l. ité videndū. §. j. ff. ō pacti here. z. d. Ant. de bu. an. ci. pñtia. in. iij. vl. iij. co. extra de pba. Et i ℨctū facit q̄ no. Sal. hic. xvij. q. z Jo. de Jmo. i. l. q̄ dī pf. em. in pe. col. ff. de ℨ. ob. de quo et p Pau. de ca. l. ſi hac. §. liberos. ff. de i ius vo. ¶ Ad
dite etiā inq̄tū cōcluſi i pcedāti qōne, q̄ ſub ēmphy
teuſi acceta p ſe z filijs nō veniūt femine, q: gen⁹ ma
ſculinū nō cōcepit femininū, q̄ ℨctū i terminis tenuit ſal. hic in. q. xij. volēs, q̄ ſub iſto ſolo ℨbo filij, veniāt
195 pariter maſculi z femine. ¶ † Undecio quere ſi aliqs accipit rē in ēphyteuſim p ſe z fratre ſuo: z frater mo
riat ante ceſſionē ſibi factā de emphyteuſi, z ante rati habitionē an ex pſona illius fratris mortui ſimul em
phyteuſis, ſicut ſi ipſemet recepiſſet ēphyteuſim. Iſtā q. ponit Bar. i. l. ſi qs vſumfructū i pn. ff. de vſu. z vſu fru. leg. z ibi decidit q̄ ſic p tex. i. l. ſi qs fundū cū vēdi cer. ff. de ac. ēpt. z ita p illā i. dicit ſe al⁹ de facto determinaſſe: de q̄ vide late bar. z Dod. i. l. ſi mihi z titio. in pn. ff. de ver. ob. z i. d. l. ſi qs fundū. z Raph. cu. in. l. ſi cui fund⁹. ff. de 2d. z dem. z q̄ no. bal. i. l. multū iter eſt. §. ſi qs alte. vl ſibi. z Spe. i. d. §. nūc aliq. i xſi. lxx.
196 ¶ † Duodecio q̄ro ſi aliqs accepit ēphyteuſim p ſe filijs z nepotib⁹, an nōdū ⁊cepti cōprehēdant. Iſtā q. ponit Bar. i. l. ité p tot. ff. ō ſuis z leg. z determinat q̄ ſic: p tex. i. l. paul⁹. §. paulus rñdit nepotē. ff. de bo. lib. de quo etiā p Bal. in. l. ſi ſe pfis. C. vñ li. in zi. co. z etiā in vlt. q. z i. l. ſi i pſona. C. de fideicō. z Sali. hic i zix. q.
197 z videte q̄ dix. ſ. in. xij. q. ¶ † Tertiodecio q̄ro: q̄d ſi accepi ēphyteuſis p me z filijs ſ̄ris mei: an filij mei ppri illos excludāt: dubiū facit q: nunq⁹ qs plumit velle ponere aliena poſteri⁹ atē ſue ppie: imo §. i. cū acutiſſimi. j. de fideic. l. cū au⁹. ff. de 2di. z demō. l. gña liter. §. cū aūt. j. de inſti. z ſubſti. Iſtā q. tāgit ſing. bal. in. d. l. cū. accutiſſimi. ad ſi. z ibi determinat ſin. q̄ nō. motus p aliqua de qb⁹ ibi p eū: z maxime q: in ēphy
teuſi ds inſpici mens nedū accipiētis ſed inēs pactis. Et ppter a ſm cū diſpō iurū, prime pallegatoꝝ nō ⁊ locū i ℨctib⁹ qui celebant̄ gratia vtriuſq; ℨctū: l. cōditionis incertū. ſ. de pac. ⁊ ſolū in vltimo voū tatib⁹: q̄ cū pēdeāt a mera voūtate ſolū⁹ diſponētis: z bñ in illis pſumit qs voluiſſe ſuā poſteritatē aliene
198 pterre. ¶ † Quartodecio q̄ro: ſi aliqs ſtipulatus eſt ēphyteuſim p ſe z heredib⁹ ſuis q̄buſcūq;, an veniāt et legatarij ppter illā dictionē q̄buſcūq;. Iſtā q. po
nit Bar. in. c. j. in pnn. i pe. col. de phi. feu. alie. p Fede ri. z ibi determinat i ſimili i feudo q̄ ſic: q̄ ſi cōceſſum eſt feudū mihi recipiēti p me z ſucceſſoꝝ⁹ meis qui
buſcūq; vel q̄buſcūq;, q̄ iſta ℨba icludūt et legata
rios. p. l. q̄dā. §. is aūt. ff. ō ede. z q: legatarij⁹ ire legata q̄dā mō heres eſt: dicit iuriſconſul⁹. in. l. id tpis. §. j. ff. de vſucapio. z idē et tenet Bal. in feu. in. c. j. §. doare. i. ij. col. qualiter olim pote. feu. alie. z l. l. i. xxx. qūj. q. z etiā
199 i. xiij. z. xlv. ff. de re. di. ¶ † Quitodecimo q̄ro ſi accē pio ēphyteuſim p me z heſde tū. Iſtā. q. ponit Bal. in. l. cū antiqtas. in pn. ſ. de vſufr. z ibi ℨ illū tex. i. ij. no. 2ſtat q̄ ſi eſt ēphyteuſis q̄ nō ⁊ſequit 2cedi niſi i pmū heſdē. z tūc nemē heredis ⁊ſentie placū reſtrin
gat ad primū heredē tū. Si vero ⁊ſequt 2cedi i ſm heredē tū: z tūc reſtringat ad ſecōs heredē. z ſic vsq;

Universidad de Deusto Biblioteca

ceps: vñ ſm eũ ſemp eſt attẽdẽda natura ⁊ cõſuetudo rei, ꝙ reputat bñ notandũ, de quo vide not. per Bar. ⁊ alios in l. gall⁹. §. etiã in vlti. col. ff. de lib. ⁊ poſth. Dy. ⁊ Bal. in l. i annalib⁹. C. de leg. Bal. in l. fi. i multis op. C. de her. inſt. Bal. Ang. ⁊ Jmo. i. l. q liberis. §. hec ꝟba. ff. de vul. ⁊ pu. cano. i. c. in pñtia. extra de pb. Ang. late in cõſi. cxxv. inci. chariſſime frater. Old. laud. i ↄſi. xxi. inc. thema tale eſt teſtõr hʒ fratrẽ ⁊c. Pe. de anch. i cõſi. cxxii. inci. p ⁊ cõtra ſubtiliter extitit allegatũ. ⁊c.

200 ¶ † Sextodecimo q̃ro nũq̃d emphyteuſis a trãſeat ad eccleſiã: ſi ille q eſt ingreſſus monaſteriũ habeat rez in emphyteuſim: i quo ſolet cõiter ↄcludi, ꝙ ſi ſit emphyteuſis priuati: ⁊ tũc bñ trãſeat ad eccleſiã. ſi vero ſit emphyteuſis alterius eccleſie: ⁊ tũc ſit i eius facultate illã ad ſe reuocar: al's aũt ad eccleſiã trãſeat: put eſt caſus in. §. j. in fi. in auc. de alie. ⁊ emphy. de quo tãgit ordinarie p gl. ⁊ Bar. Bal. Ang. ⁊ oẽs in auc. ingreſſi. ĩ. de ſac. ſan. eccl. vbi p eos qd ſi ſit emphyteuſis pᷣuati: ⁊ qd ſi ſit eccleſiaſtica: ⁊ qd ſi ſit factũ pactũ expſſum qd nõ trãſeat ad eccleſiã, de quo etiã p cano. i. d. c. in pñtia extra de pba. p Bal. in. c. q clari⁹. ſi de feu. defun. cõtẽ. ſit inter do. ⁊ agna. in auc. niſi rogati. i. iii. col. j. ad tre. Spe. i. d. §. nũc aliqua. i ver. xx. ⁊ Arch. i. c. ſi qua mulier. xix. q. vlt. ⁊ ibi etiã qd in feudo b an trãſeat i monaſteriũ. de quo ẽt p Bal. i. c. q̃ in eccleſiarũ. i. ii. col. extra de cõſti. ⁊ i. d. c. q cleric⁹. ⁊ in. d. l. q ſe patris. in. x. col. ⁊ i d. auc. niſi rogati. in pe. col. p doct. i. d. l. ſi ita qs pmiſe

201 rit. §. ea lege. ff. de ꝟ. obl. ¶ † Decimoſeptimo q̃ro ſi duo fr̃es acceperũt fundũ i emphyteuſim ab eccl'ia: vt a pᷣuato c: ita vt poſt mortẽ eorũ ⁊ filiorũ ⁊ nepotũ res reuertat ad eccl'iã. Nũqd ſi vn⁹ ex iſtis fr̃ib⁹ moriatur ſine filiis ⁊ nepotib⁹: alio fr̃e ſupſtite hñte filios ⁊ nepotes: nũqd portio iſti⁹ fr̃is decedẽtis ſine filiis ⁊ nepotib⁹ debeat reuerti ad eccl'iã: an vero apud alios remanere: iſtã qõnẽ late examiauit Spec. in. d. §. nũc aliqua. ꝟ. lxix. ⁊ ibi effectual'r determinat ꝙ nõ dbeat ad eccl'iã reuerti: cui⁹ deciſionẽ refert ⁊ approbat Lu. ro. i ↄſi. xix. ici. in caſu qõnis ꝑpoſite vr̃ indubitanter poſſe dici portionẽ emphyteuſis ⁊c. accedãt q̃ ſcribunt. i. l. ſi mihi ⁊ titio. i pnc. de ver. ob. ⁊ q̃ remiſſiue dixi. ĩ. in gl.

202 mag. ad fi. in vl. q. quã gl. ibi poſui ⁊c. ¶ † Decimooctauo q̃ro nũqd emphyteuſis d eccl'iaſtica trãſeat ad extraneos heredes: ⁊ ſic an poſſit i ppetuũ dari: difficultas ſtat circa. §. emphyteuſim. auc. de nõ alie. an ſit correct⁹ p. §. ſi ꝟo i perpetuã. e. ti. in q̃. q. doc. variãt. Et qꝛ ordinarie tãgit me remitto ad gl. bal. ⁊ oẽs vbi ordinarie tãgit i. l. ẽt. i pn. ff. ſol. ma. Et ꝙ. d. §. ẽphyteuſim. i totũ ſit correct⁹ p. d. §. ſi ꝟo in ppetuã. ⁊ ꝙ ſic ẽphyteuſis eccl'aſtica trãſeat etiã ad extraneos her̃des ⁊ ſic poſſit i ppetuũ dari tʒ Spe. vbi hoc diffuſe examinat in. d. §. nũc aliq. i ver. vii. Jdẽ tʒ Pe. Cy. ⁊ Bal. in auc. ſi q̃s ruinas. ĩ. de ſa. ſan. ec. idẽ in terminis tʒ bar. i auc. ppetua. i. j. opp. e. ti. de ſac. ſan. ec. Cõtrariũ tʒ ipe Bar. i. l. ſi finita. §. ſi de victigalib⁹. i. iii. col. in ꝟ. ii. q̃ro qd de feudo ẽphyteuticario. ff. de dã. infec. ⁊ i. l. vt iuriſiurandi. i. §. ſi liberi. ff. de ope. lib. ⁊ i. d. l. ꝙ dr̃ pr̃eʒ. ff. de ꝟb. ob. ⁊ in. d. l. etiã. i pn. de quo ẽt p Jo. an. ⁊ ibi late cano. i. c. i pñtia. extra de pba. Jmo. i. d. l. ꝙ dr̃ pr̃eʒ. ⁊ i. d. l. ẽt. in pnc. ⁊ bal. hic in. ii. col. ⁊ i. l. ii. C. de ſuis ⁊ legi. ⁊ late p dicta ſunt i pcedẽtib⁹ qõnib⁹ videte de materia Bal. i. d. auc. ſi quas ruinas. ⁊ i auc. defuncto. j. ad Ter. ⁊ i. l. vnica. j. qñ nõ petẽ. par. ⁊ i. l. liberti liberteq̃. j. de oper.

203 lib. ¶ † Decimonono q̃ro pone ꝙ aliqs e receperit emphyteuſim p ſe ⁊ filiis ſuis legitimis: nũqd venient etiã legitimati: ⁊ ſic nũqd intelliget etiã recepiſſe p legitimatis. ſol. Bal. ⁊ Sali. in. l. fi. C. de his q ve eta. impe, determinat ꝙ nõ. p illũ tex. quẽ ad hoc not. Jtẽ per rõnẽ: qꝛ nõ naturaliter ſunt legitimi: ſed ex priuilegio ⁊ ex fictiõe. ⁊ p Bal. faciat tex. in. c. naturales. ſi d feu. defunc. ↄtẽ. ſit iter do. ⁊ agna. ⁊ ꝙ no. Bal. ↄſi. lxx. Jdẽ ſimpliciter tenet. d. Ale. in cõſi. cxxviii. inci. cõſideratis verbis inſtr. in pe. col. in pn. in. j. vo. Pau. de caſ. in. d. l. fi. C. de his q ve. eta. impe. refert pdictã deciſionẽ Bal. ⁊ poſtea dicit ꝙ iſtud dictũ Bal. facit argumẽtũ: an i diſpoſitiõe teſtatoris vel ſtatuti veniat legitimat⁹: vt refert dictũ Bal. i. l. eã quã. C. de fideicõ. cũ ſimi. poſtea dicit ꝙ ppter cõem vſum loquẽdi in diſpoſitiõe teſtatoris vel ſtatuti nõ veniat legitimat⁹ p reſcriptũ. ſecus per ſubſequẽs matrimoniũ: vel p oblationẽ curie: ve

a ¶ Emphyteuſis. adde Bart. i l. ſi ita quis promiſerit. in. §. ea lege. ff. de verbo. ob. bar. in. l. peto. in. §. j. ff. de legat. ii. Bal. i auc. niſi rogati. C. ad Treb.

b ¶ Feudo. adde text. in. c. qui clericus. in tit. ſi de feud. defun. conten. ſit inter do. ⁊ agna. text. in. c. j. ⁊ ibi Bald. de vaſa. mili. qui arma belli. depo. in vſi. feu. Bald. in c. j. an mutus vel alias imp. Bal. i c. j. in. §. fin. in tit. de benefi. femi. al's eſt rub. de benefi. femine.

c ¶ Fratres. Adde doc. i. l. fi. ⁊ l. ſi mulieri. ff. d vſu. fru. accre. pile⁹ in q. ſuis. q. lxxxix.

d ¶ Emphy. Adde glo. in rub. C. de loc. predi. ciui. vel fiſ. libr. xi. Ang i. §. lex ita que. i auc. de nõ alie. Jo d Jmo. in. l. quod dicitur. ff. de verbo. obli.

e ¶ Aliquis. adde Bal. in addi. Spe. ti. de lo. ꝟ. emphyteuſis eccleſie: diffuſe per Jo. de zochis in repe. c. per venerabilem. qui fil. ſint legi.

per alios modos inuẽtos a iure cõi: p id ꝙ hr̃ in text. ⁊ gl. i. c. innotuit. extra de ele. ¶ Et lʒ ipſe in hac cõcluſione nõ loquat de ↄctib⁹: tñ illa rõ ſua militat etiã in ↄctib⁹ i qb⁹ etiã attẽdit cõis vſus loquẽdi. c. ex literis.

204 extra de ſpõ. ¶ † Ueritas hui⁹ pũcti pendet ab his que ſcribunt p doc. in illa ardua qõne nũqd legitimatus f excludat ſubſtitutũ: ⁊ ſic nũquid ſi ſit facta ſubſtitutio alicui ſi deceſſerit ſine filiis legitimis ⁊ naturalibus: nũqd excludat ſubſtitut⁹, ſi decedat cũ legitimatis: de qua qõne p Bar. i ↄſi. ſuo ici. viſo inſtrõ locationis ⁊c. ſi tñ eſt cõſiliũ Bar. p Jo. an. poſt Jo. de aret. in addi. Spe. i ti. de ſuc. ab inteſt. §. ſi. ad ſi. per Alb. Sa. ⁊ Mod. in. l. gñaliter. §. cũ aũt. C. de inſti. ⁊ ſub. p Bal. in l. luci⁹. la vlt. ff. de here. inſti. ⁊ ibi aliqd p Jmo. nihil ſir mãtẽ. p Bal. i. l. ſi ita qs. §. is cui. ⁊ ibi aliqd p Jmo. ff. de le. ii. ⁊ bal. in. l. ſi qs poſthumos. in princi. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ i. l. j. C. de do. cã mor. ⁊ i. l. gall⁹. §. ſi eius. ff. d li. ⁊ poſth. ⁊ i. c. i pñtia. i. xii. col. extra de pb. p Jmo. i. l. ex facto. i pri. ⁊ i. §. ſi qs rogat⁹. el. ii. i fi. ff. ad Treb. Pau. de ca. i. d. §. ſi qs rogat⁹. i fi. i lec. bonoñ. ⁊ i. l. cũ acutiſſimi. C. de fideicõ. in. d. l. ſi qs ita. §. is cui. i lect. bonoñ. ff. de le. ii. ⁊ in cõſi. ccxvii. inci. ſup pũcto iſto primo plura ſubtiliter. ⁊ i cõſi. ccxxiiii. inc. vidẽdũ eſt: ⁊ aliqd in. d. l. ſi. C. d his q ve. eta. ipe. p Ang. in ſua diſputatiõe que icipit, nobilis qdã genere: p Ant. de but. i. c. p venerabilẽ. extra q filii ſint legi. poſt mediũ. i verſi. ali⁹ autẽ effectus. per Jo. cal. in cõſil. j. qd ponit ſub titulo qui fil. ſint legi. p Pe. de anch. qui in iſto puncto fuit pluries ↄſulus in repe. c. canonũ ſtatuta. poſt mediũ. in ver. ꝙ ſi ſtatutũ loquit de filiis ⁊c. de cõſti. ⁊ in cõſi. cccvj. inci. circa primũ dubiũ. ⁊ in cõ. ccxv. inci. videt prima facie. ⁊ in conſi. cclxxix. p Jmo. ⁊ Do. de ſancto Gemi. ⁊ i. c. grãdi. de ſup. neg. prela. in. vj. Et q̃uis paſſus ſit multũ dubi⁹: tñ in pdictis locis magis cõiter cõcludit qd nõ: ⁊ atteſtat Jmo. in locis ſuperi⁹ allegatis ꝙ iſta eſt

205 cõis opi. ¶ † Uigeſimo q̃ro nũqd i ẽphyteuſi eccleſiaſtica ſuccedant naturales, vel baſtardi legitimati. Reſpõde ꝙ nõ: ita no. determinat Bal. i. l. gñaliter. §. cũ aũt. C. de inſti. ⁊ ſubſti. p rõnẽ de qua ibi p eũ. ⁊ idẽ bal. in addi. Spec. i. tit. de loca. i. x. col. i ver. emphyteuſis eccleſie. Jmol. i. l. ꝙ dicit pr̃em. circa antep. colũ. ff. de ver. ob. ⁊ no. Pet. de anch. in cõſil. cccvj. incipi. circa primũ queſitũ. d. Alex. in cõſi. cxxviii. inci. cõſideratis verbis inſtrumẽti. in. xii. col. ad fi. ⁊ duobus ſeq. i. j. vo.

206 ¶ † Uigeſimoprimo q̃ro de notabili queſtione: pone ꝙ aliqs accepit emphyteuſim p ſe ⁊ liberis ſuis p lineam maſculinã deſcendẽtibus: ⁊ poſtea deceſſit relicta filia ⁊ nullo maſculo: qrit an filia iſto caſu admittatur ad emphyteuſim. iſtã qõnem tãgit Pau. de caſt. in. l. maritus. in vlti. col. C. de pcu. ⁊ ibi refert ꝙ quidã dicebãt ꝙ ſic: qꝛ licet ſit femina: tñ nõ deſcẽdit ex linea feminina: q̃ videt excluſa p illa verba p lineã maſculinam deſcendẽtibus. ſed deſcẽdit ex parte q eſt maſculus: ⁊ ſic p lineã maſculinã. Cõtrariũ dicit Pau. de ca. ſe dixiſſe p iſtã iductionẽ: q̃ dicit viſam fuiſſe pulchrã ⁊ cõcludẽtẽ multis q in hac qõne ceſpitabãt: nã linea nõ incipit in patre: ſʒ incepit in filiis: ſi eñ pater q recipit emphyteuſim habet filiũ maſculũ ⁊ feminã: certe in filio maſculo incipit linea maſculina ipſius pr̃is: et i filia femina incipit feminina: ſed certũ eſt ꝙ deſcendẽtes ex iſta filia tãq̃ ex linea feminina nõ admitterent ad emphyteuſim: ſed ſolũ deſcẽdẽtes ex filio maſculo, ſm tenorẽ iueſtiture. Qd ergo iuris eſſet de deſcẽdẽtibus ex iſta filia: dʒ etiã eſſe de ipa filia q̃ eſt caput linee per. d. l. marit⁹. vbi ꝙ iuris eſt in affinib⁹ idẽ eſt in cauſante affinitatẽ. Et qꝛ itẽtio concedẽtis fuit vt res non trãſiret ad cognatos: ſed remaneret apud agnationẽ: filia ꝟo ẽ caput cognatiõis: lʒ ipa ſit agnata: ergo dʒ excludi: ne p ipam pueniat ad agnatos: ⁊ ſic illa cõceſſio ſibi ⁊ liberis deſcẽdẽtib⁹ p lineã maſculinã: dʒ ſic intelligi: liberis. i. maſculis ⁊ dſcẽdẽtib⁹ ex maſculis. Et dicit Pau. de ca. ꝙ hic vr̃ tenere Spe. in ti. de loc. j. §. nũc aliq. in ver. cxlvj. Adde ꝙ iſtã deciſionẽ ſequit. d. Alex. in. l. gall⁹. §. nũc de lege velleia. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ pleni⁹ i ↄſi. cccviii. li. iii. ici. cõſidera. his q̃ in themate pſcripto narrant. ¶ Pro iſta opi. bñ facit: qꝛ in ẽphyteuſi ⁊ in ↄctib⁹: maſculinũ nõ cõprehẽdit feminas: vt dixi. ĩ. in. ix. q. ⁊ pleni⁹ ⁊ copioſi⁹ in. l. ſʒ ſi hac. §. liberos. ff. de in ius voc. cũ limitatiõib⁹ quas ibi dedi. Et ita al's d facto cõſului Piſis i fauorẽ monaſterii ſcte Catherine

f ¶ Legitimat⁹. adde Joan. de Jmol. in. l. ſi qs poſthumos. in princi. ff. de libe. ⁊ poſthu.

Catharine: ↄtra tñ iſtã deciſionẽ Pau. de ca. fortiter facit gl. no. in. d. l. gall⁹. §. nũc de lege velleia. in verbo, nã ⁊ ſi. ad finẽ. q̃ vult ꝙ neptis ex filio dicat deſcẽdentib⁹ ex linea virili: per illã inferũt Bal. ⁊ Mod. ibi qd ſi aliqs receperit rẽ in emphyteuſim p ſe ⁊ ſuis deſcẽdẽtibus per virilẽ ſexum, ꝙ comprehẽditur neptis ex filio maſculo: qꝛ licet ipſa ſit femina: tamen deſcendit ex linea maſculina: ⁊ ſic ſolũ conſiderat a quo deſcendat. Jtẽ aduerte ꝙ primũ fundamẽtũ Pau. de ca. nõ eſt verũ, dũ dicit qd filia nõ eſt de linea patris: cũ linea icipiat ab ipſa filia, que eſt principiũ linee: iſtud eſt falſum, qꝛ imo linea incipit ab ipſo patre, ⁊ filii deſcẽdẽtes dicunt de linea ipſi⁹ pr̃is. l. ſtẽmata. ff. de gradi. iuncto. §. j. inſtit. eo. ⁊ ita in ſpecie declarat no. Sal. inter cõſilia Pet. de anch. in cõſ. xciiii. incip. in qõne que vertitur in ciuitate trigeſti. in. v. co. ⁊ ſeq. Jtem ſcda ratio Pau. de ca. eſt vera ſi ↄcipiat affirmatiue. auc. multo magis. C. de ſacroſanc. eccle. ſec⁹ ſi negatiue put arguit Pau. de caſ. ¶ Jtẽ inquãtũ fundat ſe Pau. de ca. qd iuris eſſet de deſcendẽtib⁹ ex iſta filia, debet etiã eſſe de ipſa filia q̃ eſt caput linee. Rñde ꝙ eſt diuerſa ratio: qꝛ filia icludit de ꝓprietate ſermonis, qꝛ deſcẽdit a linea maſculina: ſʒ alii deſcendentes ex linea feminina nõ includunt de ꝓprietate ſermonis: vnde qualitas agnatiõis reperit i ipſa filia, vt declarat Ang. in cõſi. cclxxxii. inci. aduertẽtia ſtatuẽtiũ. i. iii. col. ergo ipſa filia debet admitti: ⁊ nõ deſcendẽtes ex ea: qb⁹ talis qualitas agnationis non reperit. Jtẽ inquãtũ Pau. de ca. alle. Spe. in. d. §. nũc aliqua. in ver. cxcvj. dic ꝙ loquit in terminis diuerſis, vt clare patet, iũcta doc. Bal. Sal. ⁊ Mod. i. l. i. C. de cõdi. inſer. Jtẽ ad iſtã q. adde Pau. de ca. in cõſi. clxix. ici. pſens caſus. ad fi. ⁊ no. in

207 ↄſ. cccxxxvii. inci. pſupponẽdũ ꝙ dictũ ſtatutũ. ¶ † Uigeſimoſcdo ⁊ vltio q̃ro: pone, pr̃ accepit ẽphyteuſim p ſe filiis et nepotib⁹ ſuis, ab eccl'ia vel etiã a priuato: nũqd poſſit i teſtamẽto totã iſtã emphyteuſim vni filioꝝ plegare: iſta eſt ardua qd ⁊ multũ diſputabilis: vñ vt iſta ſolennis lex pulchro fine claudat, intẽdo eã plene excutere, vt plenius quã alibi ſcriptũ habeat. ¶ Jn qua qõne hoc ordine pcedã: qꝛ i primis attigã partẽ affirmatiuã: ⁊ eã legib⁹ rõnib⁹ ⁊ autoritatib⁹ fundabo: rñdẽs ad ea q̃ i ↄtriũ adduci poſſent. ¶ Scdo aggrediar ptẽ negatiuã q̃ eodẽ abſoluã ordine. ¶ Ultimo ſubiiciã qd mihi tenẽdũ videat. ¶ Jn primis ergo ad partẽ affirmatiuã ꝙ pr̃ poſſit vni filiorũ plegare: iſtã partẽ tenet Jo. de Jmo. vbi late hũc paſſum examinat in. d. c. potuit. i vlt. char. mag. ⁊ ibi dicit ꝙ i hac parte etiã de facto ita ↄſuluit. Et p hac parte mouet in primis: qꝛ qñ emphyteuſis eſt accepta p ſe recipiẽte, ⁊ p filiis ⁊ nepotib⁹, certe talis emphyteuſis vr̃ accepta noie filiorũ q erãt i ptãte patris: ⁊ ſic nati ex legitimo mr̃imonio. iſti. de pa. po. i pri. cũ idẽ ſit aliqd facere p titioꝝ noie titii: put notat in. l. fideicõmiſſa. §. iterdũ. ⁊ ibi Bar. ff. de le. iii. ⁊ idem Bar. in. l. j. §. nũtiatio. ex hoc. l. iii. col. ff. de no. ope. nũ. ⁊ ſic per ↄñs i effectu q̃dã donatio collata p patrẽ in filios in ptãte: p id qd habet i. l. filie cui⁹. ĩ. fa. erc. Tũc ſic, aut tu vis dicere qd iſta ſit ſimplex donatio, ⁊ ſic do. inter viuos: ⁊ tũc clarũ eſt qd potuit pr̃ eã reuocare, ex q̃ eſt inefficax: vt. d. l. filie cui⁹. ⁊ ↄñr ſuccedit ꝙ ſeruari dʒ diſpõ teſtatoris: q̃uis vex ſit ꝙ vbi talis donatio nõ eſſet reuocata cõfirmaret morte pr̃is: iuxta. l. donatiões q̃s parẽtes. j. d dona. iter vi. ⁊ vxor. ⁊ l. papinian⁹. ff. e. ti. aut vis dicere ꝙ eſt dona. cã mor. qd magis vr̃ dicẽdũ, ex eo potiſſime ꝙ iſta ꝟba appoſita i ↄtractu ẽphyteutico p ſe filiis ⁊ nepotib⁹, itelligunt ordie ſucceſſiuo: ↄñr ꝙ prĩo admittat pr̃, ⁊ poſt ei⁹ mortẽ filii ⁊ ſic deinceps. vt eſt gloſ. ord. ⁊ approbata in. l. gall⁹. §. j. ⁊ ibi p oẽs. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ dixi ĩ. in. j. q. ⁊ ↄñr videt cẽſenda do. cauſa mor. p id ꝙ no. glo. in. l. ſi. ſup verbo accõmodauerit. ⁊ ibi clarius per ſcribentes. ĩ. de pac. ⁊ p gl. in. l. ſcia. §. ſi. ff. de do. cã mor. ⁊ late Bar. i. l. q̃ dotis. ff. ſol. mat. ⁊ qd no. Bar. in. l. ſi mihi ⁊ titio. in pn. ff. de verbo. ob. ⁊ ſi vis ꝙ ſit dona. cã mor. habeo clare intẽtum cum do. cã mor. q̃ncũq̃ poſſit i pnĩa reuocari. i. mortis cã donatio etiã ⁊. l. q mortis cã donauit. ff. de donat. cã mor. ⁊. l. nõ omnis. in prin. cum ibi no. ff. ſi cer. pe. ¶ Scdo p hac parte adducit: qꝛ ius in ſpe q̃ſitũ tertio opera ⁊ facto meo, poſſum illud p penitentiã meã tollere. l. iii. ⁊ ibi Barto. ff. de ſeruis expor. l. j. ⁊ ibi Bal. C. ſi mãci. ita fue. alie. cũ ſi. cũ ergo iſtud ius emphyteuticũ ſit queſitũ filiis ſpe per ſtipulationẽ patris: ergo pater poteſt illud eis auferre. ¶ Tertio ⁊ forti⁹ adducit qꝛ quãuis ex tali ſtipulatiõe paterna ſit acq̃ſitũ filiis ius, nedũ ſpe, imo re ⁊ actualiter: qꝛ ex ſtipulatiõe patris p q̃ filiis ſtipulat qñ ſtipulatio cõfert poſt mortẽ patris acquirit filiis vtile ius ⁊ vtilis actio ex ↄctu. l. quodcũq̃ § ii. ⁊ ibi Bar. ⁊ alii. latius Bar. in. l. ꝙ dicit pr̃eʒ. ff. de ver. ob. tñ ex pnĩa põt illud ius actualiter q̃ſitũ reuocari p doc. bar. Ang. Jmo. ⁊ Lu. i. l. q rome. §. flauius. ff. de ver. ob. eiuſdẽ bar. in. d. l. iii. ff. de ſeruis expor. ⁊ bal. in

d. l. j. C. ſi mancip. ita fue. alie. ⁊ multũ late i. l. cũ a ſocero. C. de iure do. cũ aliis cõcor. quas retuli. ĩ. in glo. in verbo triennii. in. xxiii. q. in quib. lo. habet ꝙ qñ ↄtraho cũ aliquo, ⁊ in ↄctu appono pactũ p qd alteri tertio acquirit aliqd ius vel aliqua actio: dicta actio ⁊ dictũ ius ita demũ irreuocabil'r acquirunt ſi nõ interuenit penitentia. d. §. flaui⁹. ⁊. d. l. iii. Et ppterea decidũt pfati doc. ꝙ ſi donaui rẽ alicui cũ pacto ꝙ poſt tale ipſo talis res deueniat ad talẽ eccleſiã, qd ego donator potero tale pactũ preuẽtionis ad eccleſiaʒ reuocare: q̃uis p tale pactũ iã eſſet q̃ſita vtilis actio eccleſie: p. l. quoties. C. de do. q̃ ſub modo: ergo ita videt cõcludẽdũ i caſu noſtro: ꝙ qñ pater recipit emphyteuſim pro ſe filiis ⁊ nepotib⁹, cum cenſeat appoſuiſſe pactũ in fauorẽ filiorũ, vt eis q̃rat ius ⁊ vtilis actio in re emphyteutica: ꝙ tñ ex penitẽtia poſſit pr̃ ipedire effectualẽ acq̃ſitionẽ iſti⁹ iuris emphyteutici. ¶ Et p hac etiã parte dicit bene facere id qd no. Bar. in. l. vt iuriſiurãdi. §. ſi liberi. iuncta gl. j. de oper. lib. inquãtũ dicit, ꝙ pr̃ q ſtipulatus eſt a liberto operas ſibi ⁊ filiis ſuis pt tale ius operarũ aſſignare vni filiorũ: ſi tñ non aſſignauit cõpetit omnib⁹ filiis operarum petitio. ⁊ in hãc partẽ dicit qd ſatis videt inclinare Bar. i. d. §. flauius. quãuis ſm eũ, in. d. §. ſi liberi. in aliquibus aliter ſentiat. ¶ Pro hac etiã parte dicit facere, qꝛ in dubio amplectenda eſt pars q̃ fauet teſtamẽto ⁊ diſpoſitiõi teſtatoris, p quo teſtamẽto in dubio eſt iudicãdũ. l. in teſtamẽtis. ff. de regu. iu. l. ſi pars. ff. de inof. teſt. ⁊. c. ſi. extra de re iu. ¶ Et tenẽdo hãc partem, dicit ipſe nõ obſtare. l. ſi. ff. de pac. vbi ius excipiẽdi ſemel acquiſitũ fideiuſſori p pactũ rei principalis, non põt amplius ab eo inuito tolli: quare reſpõdet mirabiliter, ⁊ pfecto eſt ſatis leuis ſolutio, ꝙ quedã ſunt perſone q̃ nobis tenent acquirere vt ſunt ille q̃ ſunt in poteſtate nr̃a, vt filii ⁊ ſerui, ⁊ tales põt ↄditionẽ noſtrã facere meliorẽ: ſʒ nobis pĩudicare nõ pñt. l. ſi li⁹. ⁊. l. ſi ſeru⁹. ĩ. de pac. ita ſm eũ eſt in caſu. d. l. ſi. ff. de pac. qꝛ reus principalis tenet acquirere fideiuſſori. nimirum ſi poſtea quã ſibi acq̃ſiuit exceptionẽ, ſed ei⁹ cõditionẽ deteriorare nõ poteſt illã ſibi auferẽdo. Sʒ nos loquimur in terminis i quibus qs nõ tenet alii acquirere: vt eſt in patre qui non tenetur acqrere filiis: ſed bene ecõtra: vnde nimirũ ſi filiis aliqs acquiſiuit illud põt eis per penitẽtiã ſuã tollere. vt. d. §. flauius. ⁊. d. l. iii. ¶ Nõ ob. etiã. l. id qd noſtrũ. ff. de reg. iur. ibi dicit qd id ꝙ noſtrũ eſt nõ põt nobis ſine facto noſtro tolli: qꝛ ad hoc reſpondet Jmol. qd interdũ cõpetit nobis aliqd ius ⁊ irreuocabiliter: ⁊ tũc procedit. d. l. id qd noſtrũ. ꝙ illud ius irreuocabile nõ põt ſine facto noſtro a nobis inuitis auferri. ¶ Aliquãdo cõpetit nobis ius, ſʒ reuocabil'r: ⁊ tũc nõ eſt abſonũ ꝙ tale ius per penitẽtiam poſſit a nobis inuitis auferri. d. §. flauius. ⁊. d. l. iii. Et p hac differẽtia qd q̃dã ſit acquiſitio reuocabilis, ⁊ quedã irreuocabilis: alle. no. p glo. ⁊ doc. in. l. ei q ita hereditatẽ. ff. de cõdit. inſti. ⁊ in. l. cũ pater. §. ſurdo. ff. de le. ii. ⁊ in. l. ſi mortis cauſa res donata. cũ. l. ſeq. ff. de do. cã mortis. p hac etiã differẽtia adducit. l. ſʒ ⁊ ſi qs. §. interdũ. iuncta gl. ff. de vſufr. iducẽdo vt ibi p eũ. ¶ Addo ẽt ꝙ hãc differẽtiã faciñt doc. in. l. j. ff. de le. i. ⁊ in. l. j. C. cõia de le. p tex. i. l. i bello. §. ſi qs ſeruũ. ff. de capt. ⁊ poſtli. re. vbi ꝑprie eſt tex. qd ibi dñiũ erat reuocabile, ⁊ ppterea dñs ibi põt vſucapere. Jſtã eãdẽ opi. tʒ ipſe Jmo. in pleriſq̃ aliis locis, q̃uis nõ ita diffuſe in eis tractet i. l. ſi dom⁹. §. ſi. ad ſi. ⁊ i. l. apud iulianũ. al's idẽ Julian⁹. §. ſi qs alicui. ⁊ in. l. filiuſfami. §. cũ pater. ff. de leg. j. iſtã eandẽ partẽ tʒ Lud. ro. in cõſi. xxxv. inci. viſa facti ſerie mihi ꝑpoſita dubitatio principalis illa eſſe vr̃ ⁊c. vbi p hac parte intrepide cõſuluit, Mod⁹ vnico ⁊ forti fundamẽto qꝛ ſiue dicam⁹ dictã emphyteuſim ſpectare ad filios vt filios, ſm opi. Bar. i. l. gall⁹. §. j. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ in. l. ſi nõ fortẽ. §. libertus. in vlt. col. ff. de cõdi. ide. ⁊ in. l. vt iuriſiurãdi. §. ſi liberi. ff. de ope. lib. ⁊ i. l. qd dicit patrẽ. ff. de verb. ob. ſiue dicam⁹ ſpectare ad filios vt heredes, ſʒ opi. Bal. i. l. ii. C. de ſuis ⁊ leg. certe teſtator debuit poſſe plegare emphyteu. vni filioꝝ: ⁊ hoc viua ratiõe: qꝛ teſtator põt rẽ heredũ vel eorũ ius legare cui vult, etiã penitus extraneo nedũ vni filiorũ. §. nõ ſolũ. inſti. de lega. vbi dicit i tex. cũ glo. nõ eſſe differentiã quãtũ ad validitatẽ legati: an teſtator legaret rẽ ſuã ꝓpriã, an legaret rẽ heredi. ⁊ facit. l. ſi qs ſeruum. in prin. ff. de le. ii. ⁊ tenet heres pciſe ad rẽ pſtãdã, ſeu ad ius cõcedẽdũ, ex quo hʒ facultatẽ rei pſtãde, addo ꝙ nõ liberaret pſtãdo eſtimationẽ ipſi⁹ rei. l. vnũ ex familia. §. ſi rẽ. cum ſimilib⁹. ff. de leg. ii. Et p hoc fundamentũ dicit Lud. Ro. ꝙ hec dubitatio decidit: ⁊ aliud plus nõ dicit in determinatiõe huius. q. ¶ Addo qd hoc fundamẽtũ Lud. de teſtatore q poteſt rẽ heredis vt ꝓpriã relinquere, fuit ante eũ Jmol. licet nõ ita clare inducẽtis in. d. c. potuit. in. j. col. vi. char. magne, vbi p hoc teſtator poſſit legare vni filioꝝ rẽ ẽphyteuticã, ſicut poſſet etiã aliã q̃libet rẽ. alle. l. ex facto mag. ff. de her. inſti. ⁊. l.

Universidad de Navarra Biblioteca

nesennius.ff.ad.l.fal. Jstā eandē partē tenuit cōsulēdo Pe.ō anc.in cōsi.cxxxij. zDot' ex pallegata doc.Bar.in.d.§.flauī'. Jdē qr erat ius quesitū filijs spe,z sic in cōditione.l.dies incertus.ff.de cōd.z demō.ergo debuit posse p partē tolli. Jdē determinat Bal.in auē.si qs ruinas.in pe.col.3.de sac.fan.eccle. zDot' per rōnē z fundamētū qō sibi ascribit Jmo.in.d.c.potuit.z.§.retuli:qr cū filj' capiat tāq̄ ex donatiōe paterna, pater quo ad filiū ipsum pōt revocare,qr inefficax,z cōferre alteri filio alleg at.l.hj.§.de inof.dona.melj' allegasset.l. siue emāci patris.j.de dona.z dicit Bal.q̄ hec est sua ratio,que hoc clare demōstrat.idē tenet Bal.in.l.j.ad fi.C.q quas pfo.no. acqra. ¶Et ibi limitat hāc partē duob' modis.Primo vt pcedat hoc qñ filj essent i potestate:qr tūc militat fūdamētū pxime relatum:si aūt fuissent filj emancipati,non haberet locum revocatio patris:qr tūc cessaret fundamētū.§.adducti.ū. nā tūc esset pfecta donatio,z sic irrevocabilis.d.l.hj.§.de inoffic.dona.z melj' in.d.l.siue emācipatis. ¶Scōo limitat hāc partē, vt pcedat qñ talis emphyteusis esset quesita ex re patris,seu' si beneficio cōcedētis:qr beneficiū tertij nō posset tūc pater auferre filio:sicut hz eū dicimus in fendo gratis dato.facit.l. si post mortē.§.fi.ff.de bon.pos.5 ta. ibidē tz Bal.in.c.j.in.vj. col.in ver.q̄rit hic gl.multū no.2c.in ti.an agnat' vel filius.in vsi.feu.vbi dicit in hoc esse differētiā inter emphyteusim z feudum:qr ius emphyteuticū trāsit ad ipsum filiū tanq̄ ad heredē adeo q̄ primus emphyteuta pōt in eo dispōere,z alteri relinquere:qō nō est in vasallo p.c.j.de suc.feu.z in.l.cōuentionalib'.ff.de ver.sig.idē yō tenere Pau.de ca.in cōsi.clxj.inc.in xpi nole i cā qua magnific' dōs titi' hz cū dña thalda noue ca sua.in.j.dubio pri.Et l5 Pau.ibi principal' attigat qōne de feudo:rōnes tā ibi assignate p eū faciūt & ad hāc partē in emphyteusi:vbi prio adducit tex.j.l.iij.post pn.C.de sec.nup. vbi mulier in his bonis q̄ fuit cōsecuta a prio viro z tenet seruare filijs primi mrimonij,pōt vnū ex filijs quē velit eligere,z alios excludere.Et q̄is illa lex corrigat i hoc casu p aut.ibi posita.nō tñ corrigit rō ibidē:i tex.assignata.Ad idē adducit l.j.i pn.z p totū.ff.ō assig.liber.vbi l5 ius patronat' desc̄dat in oēs liberos equaliter.d.l.vt iurisiurandi.§. si liberi.tñ pōt pf vnū ex filijs in iure patronat' peligere:z istud sibi assignare,z alios excludere.z ad idē adducit qr si aliqs sit rogat' post mortē suā relinq̄re aliq̄ rem vni familie,pt vnū solū de illa familia eligere,z alios excludere.d.l.vnū ex familia.i pri.ff.de le.ij.z.l. filiusf.§.pe.ibi verū est eñ in familia reliquisse l5 vni reliqsset. ff.de leg.j.z in.l.is q cōplures.ff.de leg.iij.ergo ita in pposito nro. ¶Et p eadē pte addo vnū fundamētū q̄ fuit Spe.i. d. §.nūc aliq̄.in x.qxij.ad fi.q̄ & adducit Pau.de ca.i palle.2 fi.clx.nā pf vīus poterat nō soluēdo canonē emphyteuticū: vel rē emphyteuticā deteriorādo.ing suū emphyteuticū:de

monetur etiā qr cū isti filij,admittanē vt filij,z nō vt here leg: ergo vniuersi vtilr admitti debēt.arg.l.cū pater.§.a te pero.ff. de le.ij.z hoc fꝫ eū nisi aliud exp̄sse eēt dictū tpe cōcessiōis.arl.heredes mei.§.fi.ff.ad treb.Jstā eādē partē negatiuā firmat apte Bar.in.l.vt iurisiurādi.§.si liberi.ff.de ope.li. zDot', qr cū dicti filij habeāt ius in re emphyteutica,nō tanē heredes patris:sed tā filij: certe dispositio patris in hoc nihil debet valere. put in simili habem' in feudo in.c.j.in prin.de suc.feu, iungēdo antoritatē Spe.in.d.ver.lxxviij.qui dicit in hoc esse similes emphyteusim z feudū. ¶Scōo mot' p simile q̄ videmus in actiōe de dote,q̄ querit filie ex stipulatiōe paterna: qr pater nō pōt istud diminuere filie,nisi tm vltra relinquat pf ō suis bonis q̄tū eā grauat:vt.d.l.si cū dotē.§.si pater.ff.sol.matr. idē cōsuluit Bar.in cō.suo inci.dōs amat' filiū masculū heredem.cui' cōsilij finis p errorē scriptorū ponit in alio cōsi.inci. q.ista hz duo dubia.2c.sic est totū vnū cōsilij, Quis corrupte diuisiz habeat:z ibi Bar.mouet p eadē fundamēta q̄ prime dixi:imo per eadēmet verba. Jstā eandē partē tenet Bal.sibi cōtrarī' in.l.itē videdū.§.nunc videamus.ff.de pet.her.z ibi refert q̄ ita 2suluit Ja.But.qui mouebat tali fundamēto:qr ius qō habet pater in illa emphyteusi, certū est q̄ finit p eius mortē:ergo legādo emphyteusiz videt legare ius totū qō hz: l5 finiturū morte,ita qō heres vltra nō tenet.l.vxor patrui.C. de leg.z l.qō in rerū.§.j.§.de leg.j. Et hāc partē firmat inditātēr Bart.qui pr accepisset emphyteusim p filijs vt filijs, qō in dubio p̄sumit vt.§. plaries dictū est z magnine in.iij.q. ¶Pro hac pte:z sic p isto fundamēto corroborādo facit q̄ decidit Bar.in.d.l.vxor patrui.vbi p illū tex. dicit se in facti
209 cōtingentia dixisse tpe mortalitatis †cū qdā reliqsset alicui fundū quē habebat i emphyteusim, q̄ānis esset finiturū ei' morte bat morte ipsi' testātis,Quis legatari' diceret heredi redime fundū illū,z da mihi qr testator legauit mihi rē alienā: vñ qñ testator rem alienā legat videt grauare heredē de ea redimenda.dicit Bar.q̄ legatari' nō bene dicebat, qr ex quo testator habebat ius i illa emphyteusi, quānis esset finiturū ei' morte videt legasse tm ius qō hz:z nō vltra grauasse heredē:p illum tex.de quo tū pūcto qr passus est dubi',videte ibi Bal.z latisime Pau.de ca.per tres chartas,z Bar.Jmo.Cu.z ceteros moder.in.l.qō in rerū.§.j.qui incipit si vsum fructū.ff.de leg.j. z Bar.q̄ visus est tenere Jul5 in.l.cū pf.in.§.pater filic.in pe. col.z in.§.cū pater.z vtrobiq̄ Jmo.ff.de le.ij. Bal.in.l. habitatio.C.de vsufr.z in.l.dotalē p illū tex.z ibi Ang.ff.de testa. milj.Bal.in.c.j.§.donare.§liter olim feu.po.alie.z late per.d. Ant.de bu.in.c.pastoralis.z ibidē Jmo.extra de dona.z isto mō vt nihil omittaē erit iste incidēs articul' expedit' in principali,pposito.eādē partē negatiuā tenet ipse Bal.q̄ emphyteusis esset habita p filijs vt filijs,qō in dubio p̄sumit in.l. liberti liberteq̄.circa.viij.co.j.de ope.li.z idē Bal.in.l.apud iulianū.al's idē iulian'.§.siqs alicui.ff.de le.j. Jstā eadē partē q̄ pater nō possit p̄iudicare filijs plegando tz Fede.de sen.in cōsi.ccxxviij.inci.factū est tale duo fratres 2c.circa fi.illi' cōsilij.eādē opi.tz Ang.i.l.itē videdū.§.nūc videam'.ff.de pe.here.ita ēt ibi refert q̄ ita cōsuluit Ja.but.p fundamētū p1ori. ℨ.adducti.d.l.vxor patrui.j.de le.dicit etiā ita tenere Spe.in d.§.nūc aliqua.in ver.lxxviij.z in ti.de test.§.j.ad fi.z dicit hoc esse valde notādū qr q̄tidianū. ¶Ego tū nō inuenio q̄ Spe. hoc tāgat in.d.ti.de testa.§.j.ad fi. Jstā eādē opi.tenuit 2sulē do Ang.in cōsi.cxci,al's est in cō.cxcij.z ibi Ang.limitat hāc partē nō pcedere qū pater plegasset vni filiorū totā emphyteusim:z postea alteri filio vel alijs filijs tātūdē de alijs bōis suis in recōpēsationē legasset:qr tūc posset hoc facere:allegat l.j.z.l.assignare.ff.de assignā.liber.iūcta.l.si cū dotē.§.si pr.ff. sol.matri.z fuit ante eū limitatio Bar.in.d.§.si liberti.z in.d. cōsi.incipi.dominus amatus.iuncto consilio:questio ista habet duo dubia.Jstā eandē partē tenet Ang.cōsi.cxcix.eandē partē tz Pet.de anc.sibimet 3ni' in cōsi.cccxvij.incip.in themate p̄suppositio tria sunt 2c.eādē tenet ipsemet Pe.de anc. in cōsi.cxiiij.vbi formaliter tz q̄ si pater acceperit emphyteusim p se z filijs nepotib',z alterata fuerit emphyteusis ex pacto expresso q̄ possit trāsferri ēt in extraneos quocūq̄ titu. z pater prelegauerit totā emphyteusim vno filio:cōsuluit quod isto casu pater potuit: qr alterata erat natura emphyteusis.et sic sentit z voluit q̄ si nō fuisset alterata natura ēphyteusis p pactū exp̄ssum,q̄ pater nō potuisset vni filiorū prelegare. Et sic habetis secūdā limitationē ad hāc partē quā limitationez ante eū ponit etiā Spe.in.d.verl.lxxviij.et.§.etiā retuli.idē tenet Bal.in.c.j.in prin.in.v.col.in ver quero nūquid pater. de phi.feu.alie.per Fede.Dy.Bald.Ang.z Pau. de castr.in.l. apud iulianū.§.si qs alicui.Jdē tenet.d.Alex.dicēs q̄ ista vr magis cōis opi.in cōsi.cxiiij.lib.iij.incipi. viso themate z in-

strumen

strumēto cōcessiōis,in pe.col.z in cōsi.seq.quod inci.in causa ſlic.de campegio. Jstā eandem negatiuā partē tenuit Lud. roma.sibimet cōtrarius in.l.unica,in.xij.q.C. quando nō pertes.eādem tenet Sal in.l.ij.in.v.col.j.eo. ¶Pro hac parte q̄ ex quo equaliter ad ipsos filios iure cōtract', z ex stipulatiōe paterna ius erat q̄situ, q̄ facto patris nō potuerit tolli:adduco elegātē doctrinā Bal.i.l.in insulā.§.fi.ff.so.ma.vbi dicit pone q̄ duo inimici fecerūt pacē adinuicē, z promiserūt adinuicē se nō offendere,z nō rūpere pacē sub tāta pena applicāda ecclesie:deinde ruperūt pacē,z rec5ciliati sunt:z remiserūt oēm iniuriam z oēm penam:q̄ nihilominus nō tollit, nec tolli potuit pena quesita ecclesie:Quis esset q̄sita ex pacto ipsarū partiū:ergo ita dicēdū in casu nostro. ¶Pro hac pte etiā bene facit text.in.l.vero p̄curatori.in vers.alia causa est.ff. de sol.ibi:q̄ certā 2ditionē habuit stipulatio quā mutare nō potuit stipulator:ad idē.l.aliō.e.ti.de so.Ad idē.l.si post mor tē.§.fi.ff.de bo.pos.5 tabu.Ad idem pro hac parte stringit.l. fi.ff.de pac.vbi ius q̄situ fideiussori per pactū factū a reo p̄incipali,nō pōt vllatenus ab eo inuito tolli:nec est vera solutio ad illū tex.quā ponit Jmol.in.d.c.potuit.z.§.retuli: vū dicit q̄ ideo est illud ibi,qr reus p̄incipalis teñebatur acquirere fideiussori:secus autē est in alijs pl'onis,que nō tenent acquire re:qr si videatur tex.ille non se fundat super hoc qr reus tenetur acquirere fideiussori:imo de hoc verbū nullum ſz se fundat qr ius nobis quesitū a nobis inuitis tolli nō pōt: que ratio cū sit generalis nullatenus debet restringi,etiā si lex loquet ex in casu speciali:dixit singu.Bar.in.l.regulas.§. pen.p illū tex.ff.de iur.z fac.igno.facit q̄ no.Bar.i.c.cū hi.i pri.ff.de trāsact. ¶Et pro hac eadē parte multū facit singulare dictū Bar.in.l.mortis causa capit.ff.de dona.cau.mor. vbi per illū
210 tex.z ibi no.ingt Bar.† q̄ si pater accepit rē in emphyteusim pro se fuisq̄ filijs z nepotib',q̄ filij videntur adiecti post mortē patris:z q̄ a dño rei videnē capere causa mor.patris: z sic est mortis causa.si ergo filij illā capiūt a p̄mo dño:z sic nō a patre:ergo pater nō debet posse filijs p̄iudicare vni eorū plegādo:z p hoc apparet nō obstare vnū fundamētū Jmo.celegādo:z p hoc apparet nō obstare vnū fundamētū Jmo.ceteris oīb' firmius q̄ ante eū fuit Bald.in.d.aut.si quas ruinas.in pe.col.z in.l.j.in fi.C.p quas pfo.no.acq.cū dicebāt q̄ aut est donatio iter vinos,aut cā mor.2c.vt.§. oīdinate rīde bile:vt merito dici possit illud Vgilianū, hinc atq̄ hinc vaste rupes 2c.tū ppter autoritates doc.hincinde 3nas,tu etiā ppter leges z rōnes hincinde multū vrgētes:z in hoc passu nō inuenio veritatē bñ explanatā. ¶Clouissime tū excellentissimus etate nr'a iur.v.iterpres.d.And.barba.in.d.c.potuit.di cit has opi.posse cōcordari p do.Ang.in palle.cōsil.cxci. al's cl'xxxi.aut pater qui plegauit vni filiorū tot5 emphyteusim, alijs etiā plegauit tātūdē de bonis suis in recōpēsationē emphyteusis:z tūc valeat plegatū emphyteusis z sic pcedat prima opi.al's sec':z sic pcedat vltima:z ita trāsit ipse i hoc passu:z nō facit mētionē q̄ ista etiā est doc.Bart.i.d.§.si liberi.et in.d.cōsi.dōs amat'.iūcto 2o.inci.qō ista hz duo dubia.z superi' retuli. ¶Ego vltimo loco i hac difficultate puto hanc esse veritatē 3sideratis oib'.3.relatis vt sit distinguendū. Et
211 attingā p̄io quoſdā casus min' dubitabiles.† q̄ aut pr acceperit emphyteusim p se,filijs,nepotib' z heredib',exp̄sse adiecto hoc termino heredib':z tūc possit vni plegare cui velit:z habeo casuz istū p̄ dubitato:q̄ apparet:qr cū tūc filij venirēt nō vt filij,5 vt heredes:certe p qua parte essent instituti heredes,p ea etiā parte venirēt ad emphyteusim,z nō vltra: put
a tenet Bar.z alj' a in.l.gall'.§.j.3.de lib.z posth.z in.l.qō dicit patrē.ff.de ver.ob.z in.d.l.vt iurisiurādi.§.si liberi. vñ est tūc i ptāte patris disponere p qua parte velit filios heredes esse in emphyteusim:sic facere q̄ vn' filj' sol' habeat iure p̄legati. Aut pater accepit emphyteusim p filijs vt filijs:aut simpliciter:quo casu est idē qr in dubio pater p̄sumit accepisse p filijs vt filijs nō vt heredib': put.3.pluries dixi z maxime.i.iij.q. quo casu cū talis stipulatio patris q̄ ad filios cōferatur post mortē patris,certe acqrit filijs vtile ius z vtilis actio ex 2tra
b actu patris.l.qōcūq̄.§.ij.z ibi Bar.ff.de ver.ob.z pleni' bar.z alij.in.d.l.q̄ dicit pr̄nū.z.3.retuli. b Et in istis terminis ppzie dubitāt suprascripti doc.nunqd tūc pater in p̄iudiciū alioz filiorū possit vni eorū plegare:z tūc distinguo aut pater dispnit i testamēto de ista re ēphyteutica,tanq̄ de re filioz,cū ins pfis qō ea habet sit finiturū ei' mortē:z istud exp̄sse apparet,z tūc ei filij volūt succedere ex testamēto pfis,teneo qō tūc pf possit plegare vni i p̄iudiciū aliorū: sec' si filij volūt venire ex testō pfis,vt testm est nullū:z hoc ex fundamēto Lu. in cōsi.cxxv.z Jmo.i.d.c.potuit.qr testator i testō pōt ita disponere de re ipsi' hf dis sicut ō sua pp'ria,legādo vl q̄ocūq̄ disponēdo.d.§.nō solū.instit.de lega.z.d.l vnū ex familia.c.firez. Aut pater disponit in testamēto de ista emphyteutica nō tanq̄ filiorū q̄ sunt futuri heredes eius,sed tāq̄ de iure p̄prio qō i ea habet:quod in dubio p̄sumit.d.l.vxor patrui.C. de lega.cū alijs p̄allegatis.vel si disponit tanq̄ de re p̄prietatis filiorum,filij volūt venire ex testamēto patris,volūt esse heredes,vl aliter pf assignat inter filios vel dividit iter eos pactu inter vnos assignādo vni filiorū totā emphyteusim:ita qō in hoc sum' in casu.d.§.nō solū.qō testator disponat de re p̄prietatis heredis:z iste casus est multū dubitabilis apud Doc.in quo vidistis eos multū variare:z in hoc teneo q̄ nisi aliud exp̄resse fit actū tēpore quo emphyteusis est accepta,ingta limitationē Spe.in.d.ver.lxxviij.z Pe.de anc.in.d.cōsil.cxiiij.qō tūc pater nō possit p̄iudicare filijs,vni eorū totam emphyteusim plegādo p ea q̄ superius adducta sunt p hac parte z maxime p decisionē Bar.in.d.l.mortis cā capit. super quo facio maximū capitale. ¶Limito tū nisi pater alijs tātūdē relinqsset in recōpēsatiōe, vt.§.lati' dixi. ¶Hec ob.alleg.in oppositū:q̄ ex solutiōe fundamētorū apparebit q̄ hec pars quā teneo est mera veritas. ¶Nō ob.fundamēta primo adducta p Jmo.in.d.c.potuit.Et primo dū dicebat q̄ aut volum' dicere q̄ sit donatio inter vinos,z tūc q̄ est collata in filios i potestate est inefficax:z sic pōt ex penitētia patris q̄cūq̄ revocari.vt volum' dicere q̄ sit donatio cā mor.q̄ est fm eum verius:z adhuc multo magis q̄ donatio causa mor. q̄ncūq̄ ex penitētia revocari pōt:z istud est forti' fundamētū q̄ faciat ipse Jmo.q̄ fuit ante eū Bal.in locis p̄all. c Quia ad hoc respondeo q̄ imo non est donatio inter vinos,nec causa mor.sed est mortis cā capio post mortē patris,quā filij dicunt habere a primo dño z nō a patre per doctrinā singularē Bar.in.d.l. mor.cā capit:ergo pater ex penitētia,nō dz posse illā revocare,z sic istud fundamētū retorquef 2tra eos. ¶Nō ob.3o dū dicebat Jmol.q̄ ius q̄situ alicui spe, facto nostro pōt ab eo per nostrā penitētiā tolli:qr respondeo paucis, q̄ in casu nostro nō est questum ius spe:imo re:q̄ filijs est acquisita vtilis actio.vt.§.sepe dixi. ¶Nō ob.tertiū fundamentum Jmo.q̄ a multū videbatur stringere,dum dicebatur q̄ q̄s contrahō cū aliquo,z apponō pactū per q̄ō aliquod ius vel aliqua actio queritur tertio,q̄ illud ius quesitū tertio possum per meā penitētiā revocare:per text.in.l.iij.ff.de seruis exp̄or.z in.l.j.C.si mācipiū ita fue.alie.z in.d.l.q Rome.in.§.flauius, iūcta decisione do.ibidē qr dico q̄ Quis ista sit via b2ocardica.nunqd b ius quesitū tertio p pactū meū p̄ditū sit revocatū.Et licet faciat in cōtrariū.d.l.fi.ff.de pac.z.l.ij post mortē.§.fi. de bon pos.cōtra tab.z late examinat Bal.in.d.l.cū a socero. tū volo in specie ad illas leges rīdere dū in eis dicit q̄ si vēdo tibi seruū cū pacto q̄ eū manumittas,Quis illi seruo sit q̄situs ius ex tali pacto q̄ possuz ex penitētia illud revocare:nō ob.fauoze libertatis:qō est ampli'. Quia rīdeo dō singula rē intellectū que ad illa posuit Bar.in.l.aristo.de donat.z i.l. fi.ff. de cōdi.ob causam.q̄ licita est penitētia inet venditorem, verū est q̄tū ad hoc vt nō habeat locū cōstitutio disponēs q̄ si seru' debeat manumitti.j.certū tps z nō manumittatur, q̄ ipso iure cōsequat libertatē q̄tū ad unpediēdū hāc 2stitutionē,bene lata' est penitētia vēditoris:ita loquunt leges palle. Sed qō vēditor possit penitere,quārū ad hoc vt emptor nō possit manumittere si vult.z dicēdū est q̄ non q̄ vēditor non posset revocare l.q̄situ.ff.de ser.expor.in.l.j.C.si mācip.ita fue, ahe. ¶Uel rel'pōdeo aliter z planius fatēdo simpliciter illos tex.indistincte pcedere q̄ licitū sit vēditori ex penitētia revocare ius manumittēdi. Jtē fatēdo simpliciter verā ellē decisionē Bar.z alioz in.d.§.flauī'.que non est tamē sine dubio d q̄ si dono rē alicui cū pacto q̄.j.tātū tps vadat ad talē ecclesiam qō per meā penitentiā possit revocari ius vtile qō erat acqsitū ecclesie iuxta.l.quoties.j.de donatio. que sub modo. qr in omnibus istis locis istud ius erat quesitū a me,qui volo ipsam revocare,nimirū si penitētia z revocatio admittuntur. Sed i casu nostro isti filij habēt ius emphyteuticū a p̄io do mino ipsius rei emphyteutice z sic nō a patre:ergo p̄ disponē patris ab eis tolli nō pōt per illā decisionē Bar.singularem in d.l.mor.causa capit.q̄ decisio vt mihi videt raoicitus euertit nodos p̄sentis dubitationis. Nō obstat aliud fundamentum Jmol.de operis liber.quas pater vni filioz pōt assignare:qō etiā fuit fundamētū Pau.de cast.in.d.cōsi.clxj. qr rīdeo multiplicit vl q̄ iō sit q̄ de modi.p̄dicio tractet iuxta l.assignare.ff.de assig liberto.vel q̄ ideo sit q̄ illud habēt filij a pfe:sec' in terminis nr'is,vbi hz a primo dño: vt.§. pruue. vel dicite vt p Bar.i.d.§.si liberi.z in.d.cōsi. questio ista habet duo dubia. ¶Nō obstat vltimū fūdamētū Jmol.dū dicebat q̄ i dubio fauendū est testamēto:q̄ dico q̄ semper ex hoc nō

* Jta vult Aller. in.l.apud Julianum.§.itez si qs alicui.ff.de lega. Tho.Parpa.

* Vide Lar.Alle. in.c. Imperialē. in.j.in.vij.col.cū sequenti'.de p̄scrib.feu. aliena. vbi nō distinguit. Thomas Parpalia.

¶Vide Franc. Aret.in.d.§. si qs alieni.i pen. col.vbi ista lata' rescripsit. Thomas Parpalia.

Universidad de Navarra Biblioteca

pendet validitas testamẽti. preterea dico ꝙ magis attẽdẽd⁹ est fauor filiozũ, quibus ius iam erat quesitũ a primo domino concedente, quã istud relictum patris in p̃iudiciũ filiozum. ¶ Sñ̃ ob. adducta p Pau. de ca. in. d. cõsi. clxi. Et p̃ro text. in. d. l. femine. C. de secũ. nup. quã etiã adducit Spe. in. d. versi. lxxviij. q: ad illam. l. respondet Sal. in. l. fi. in. v. col. j. eo. ꝙ illa l. est hodie correcta per auc. ibi posita vnde nõ debet allegari. que sol. nõ valet: q: ꝙnis. l. sit correcta, eius tamẽ ratio est alle gabilis, vt dicit glo. in l. vnica. in prin. super versic. imaginẽ. j. de lati. lib. tol. cũ multis si. Et ideo melius rñdebo sm ꝙ not. rñdet Bar. in. d. ℈. fi liberi. ⁊ in. ō. cõ. qõ ista habet duo dubia ⁊c. ꝙ in. d. l. femine. mater nõ tenet̃ reseruare bona filijs primi matrimonij, ratione alicuius cõuẽtiõis habite cũ aliquo: sed ex vigore cõstitutiõis illius legis: que disposuit vt mater pos sit eligere vnũ ex filijs, sed in qõne nostra pater veniret contra quẽtionẽ habitã cũ primo dño, si eligeret vnũ ex filijs: ⁊ iõ nõ põt. ¶ Sñ̃. ob. d. l. vnũ ex familia. in prin. qz nihil ad ꝓpositũ. nã loquit quãdo testator qui grauauit heredẽ relinquere rem vni de familia: ⁊ sic vni de certis, ꝓnt ibi declarat Bar. vnde eligẽdo vnũ ō familia, obseruat volũtatẽ testatoris: sed hic fa ceret cõtra cõuẽtionẽ habitã cũ dño rei emphyteu. qui volũt filios ẽbere equaliter admit. ¶ Eodẽ mõ nihil facit. d. l. filius familias. ℈. pe. ff. de le. j. qz ibi heres erat grauatus rẽ relinq̃re in familia: vnde relinquẽdo vni de familia obseruat volũtatẽ defuncti: qz vt ibi dicit iurisconsul. verum est enim in familia re liquisse, ly vni reliquisset sed hoc pater faceret contra conuen
212 tionem, vt dictũ est: ⁊ ideo nõ põt. ¶ ☩ Sñ̃ ob. vltimũ funda mentũ qõ adducit sm Spe. ⁊ Pau. de ca. ꝙ si pater viues pt̃ ꝓiudicare filijs in iure emphyteutico, nõ solvẽdo censum vt deteriorãdo rem emphyteuticã: ⁊ sic omittẽdo: ꝙ est odiosus ꝙto magis dz posse ꝓiudicare legando, ꝙ est fauorabile: qz ad hoc rñdeo ꝙ illud ꝙ dicit ꝙ pater põt ꝓiudicare filijs nõ solvẽdo canonẽ, vel deteriorãdo ꝓcedit qñ pat̃ accepisset em phyteusim ꝓ o filijs vt heredib⁹, quo casu etiã in terminis no stris posset ꝓiudicare ꝓlegãdo, vt. ℈. dixi. Sed quãdo acce pisset emphyteusim ꝓ o filijs vt filijs, nõ posset eis ꝓiudicare non solvẽdo: vel deteriorando: vt. ℈. dixi in. vij. q. ergo etiã nõ debet posse ꝓiudicare ꝓlegãdo: ⁊ sic hoc arg. retorqueretur in oppositũ. ¶ Vel aliter fatẽdo ẽt ꝙ semp pater possit ꝓiu
213 dicare filijs in iure emphyteutico nõ solvẽdo canonẽ vel dete riorando: rñdeo ꝓout no. rñdet Bar. in. d. ℈. fi liberi. ⁊ in. d. cõ. qõ ista habet duo dubia. ꝙ sit quid hereditarium, vt de re hereditaria. Si vero feudũ nõ sit quid hereditarium, vt ꝙ sit receptum ꝓ o se ⁊ filijs. aut simpliciter: ⁊ tũc debeat dici ⁊ distingui vt in precedẽti arti. ⁊ in casu quẽ ibi putaui magis dubium in quo cõclusi qõ pater nõ possit in emphyteusi ꝓiu

a *Vide ꝓbi. Bar. inter consil. Ale. cõsi. ly. in tribus. fi. col. in. iij. volu. Thomas Parp.

b ¶ Qõ dicatur Adde in. ℈. j. de natura succes. in. c. j. de vasallo decrepite etatis.

c *Vide eundem Jas. in ꝓoh. feu. in. xxix. col. cum sequẽ. Thomas Parp.

d *Vide ꝓ o limi tatione Jas. in. l. j. colum. vj. C. q admitti. Thomas Parpalia.

dicare filijs, vni ꝓlegãdo: puto ꝙ idẽ multo magis veniat cõ cludendum in feudo. vt cõcludit Cald. in dictis locis ⁊ magi me in. d. c. j. in. vj. col. an agn. vel filius. ¶ Vnũ tamẽ in ista. q. feudi volo vos notare ad limitationẽ ꝓdictorũ, qõ posuit si gnãter And. de iser. in. c. j. de alie. feu. paterni. vbi cõcludit qõ
214 ☩ quẽadmodũ vasall⁹ feudũ nouũ cũ cõsensu dñi potest alie nare in ꝓiudiciũ filioꝝ. Quod eadẽ rõne cũ cõsensu dñi debet
215 posse reliquere feudũ nouũ vni ex filijs. ☩ Et ꝙ dicat⁵ feudũ
b nouũ, ⁊ qõ antiquũ, declarat no. Bal. in. l. j. in prin. in. iij. q. ff. de rer. di. vbi inter ceteras differẽtias dicit, ꝙ feudũ antiquũ est qõ prouenit ex successiõe vel linea ꝓgenitorũ, ⁊ derivat in alios successores: siue ꝺscẽdat ex ꝓpria natura: siue ex pacto. illud vero dicitur nouũ feudũ, qõ nõ ex successiõe vel linea ꝓ genitorũ ꝓuenit, sed est a se nouiter quesitum: vt ibi pleni⁹ ꝓ eũ dicit tñ no. Bal. in. d. l. in. ℈. q. ꝙ si pater in vita sua fecerit inuestire filios de feudo: nõ tñ dicit feudũ nouũ, sed antiquũ: vide per. c. qdã. de vasal. decrepi. eta. in vsi. feu. qõ reputat val de notã. ⁊ pulchrã. q. ad cognoscẽdũ feu. an sit nouum vel anti
c quũ: vide per⁶ Old. in cõsi. clxxviij. ⁊ Pau. de ca. in consi. cliij. ⁊ duobus seq. Et qd si nouo cõcedat castrũ iuris antiqui feu di, an tũc censeat habere naturã feudi noui an antiqui ponit Bal. an. c. j. de alie. feu. pater. Quis aũt dicat nouus emphy
216 teuta declaraui post Sal. ibi in. l. fi in. xviij. col. j. eo. ¶ ☩ Sñ̃ qd aũt ad terminos nostros pater possit stipulari feudũ vni filio tãtũ, ita ꝙ alijs filijs nõ queratᵏ: istã q. ponit Bal. in. d. l. j. in prin. in. xxxviij. q. ff. de re. dini. ⁊ ibi determinat ꝙ si p. l. pa ctũ. C. de co. Sed illud ꝓcedat ab ipso initio tẽpore receptiõis feudi, anteꝙ ius sit quesitũ filijs: quẽadmodũ dixi in ꝓcedẽti
2 articulo i, emphyteusi, cui⁹ natura põt ab initio tpe cõcessio nis alterari per pactũ ex ꝓsumpt: ⁊ sic cũ laude dei de hac. l. ij. finẽ facio. Lecta Papie per me Jas. Utriusꝙ cẽsure doctorẽ.

2 ℈ Conductor perpetuus, sed ad longũ tempus, si alienat ius suum sine consensu domini, cadit a iure suo.

3 Valet pactum inter dominum ⁊ emphyt. quod emphyt. pos sit alienare sine consensu domini.

4 Si emphyteu. fecit pactũ cum domino vt possit alienare cui cunque voluerit, an poterit alienare irrequisito domino.

5 Creditor nõ põt alienare pign⁹ nisi prius requisito cõsensu dñi.

6 Si emphyteusis sit cõcessa alicui stipulanti ꝓ se, ⁊ ꝓ his quibus iura sua concedere voluerit, an emphyteuta vigore ta lis pacti poterit alienare sine consensu domini.

7 Si in instrumẽto diuisionis celebrato inter fratres, continea tur quod vnus alteri ⁊ alter alteri bona in parte obuenta cẽ cessit ꝓ o se ⁊ illis quibus bona predicta concedere voluerit, ista verba idem important ac si data esset potestas alternãdi.

8 An emphyteuta possit alienare ius suum emphyteuticũ aut meliorationes suas sine consensu domini dummodo retineat sibi vtile dominium.

10 Licet vnicuique de iure communi vẽdere rem suam cui velit: secus tamen est in emphyteu. nam non potest vẽdere ius suũ, seu sua melioramenta sine consensu domini.

11 Colonus si vult vendere fructus perceptos ex fundo, debet potius vẽdere domino quam alij, iusto pretio.

12 Stante statuto ꝙ volẽs vẽdere rem immobilẽ teneat pri⁹ ven dere cõsanguineo vel ꝓximiori vicino, vel ꝙ vẽdita possit ꝓ ximior de cognatiõe itra annũ illã reuocare, an si emphy. vult vẽdere ius suũ, ⁊ ad istam venditio. cõcurrunt cõsanguinei ⁊ dñs, quis eorum ꝓferetur an consanguine⁹ an direct⁹ dñs.

13 Que requirantur ad hoc vt emphyteuta possit vendere ius suum vel suas meliorationes. ⁊ nu. 14.

15 Finita causa dilationis censetur esse finita dilatio.

16 Emphyteuta põt exponere ius suũ in publicũ venale, vel sua melioramenta sine consensu domini, licet vendere non possit.

17 An domino directo volente vendere ius suum directum sit necesse quo denuntietur emphy. ⁊ nu. 18.

19 In re sua quilibet est moderator ⁊ arbiter.

20 Licet vasallus non debeat confiscari ꝓpter delictum domi ni, tamen ipse vasallus efficietur franchus.

21 Emphyteuta qui denuntiat domino, ⁊ non notificauit verũ, ꝓtium quod in veritate ab alijs inuenerit per istam falsam notificationem ꝓtij cadit a iure suo.

22 Emphy. non tenetur vendere domino ius suum, nisi ꝓ tan to ꝓtio quod inuenit ab alijs.

23 Stante statuto quod consors vel consanguineus ꝓferatur in venditione, volens vendere non cogitur eis dare nisi ꝓ tã to ꝓtio quod in veritate ab alijs inuenerit.

24 Si aliquis sit ꝓhibitus vendere vel alienare extra familiã, si denuntiauerit illis de fami. ⁊ illi noluerint emere, poterit vẽ dere alij cui voluerit.

25 An domin⁹ potent purgare moꝝ post elapsos duos mẽses.

Si dominus

26 Si dominus requisit⁹ per emphy. volentem alienare, dixerit quod nolebat emere: ⁊ sic licentiauerit emphy. ⁊ iste emphy. stetit per annum qõ nõ alienauit, deinde postea alienat sine li centia domini, an cadat iure suo. ⁊ nu. 27.

28 Quãdo emphyteu. potest vendere ius suum irrequisito dño, non tamen potest vendere personis ꝓhibitis.

29 In vnoquoꝙ cõtractu semper intelligũtur adiecta inter par tes que de consuetudine solent opponi.

30 Clausula que assuescit apponi in literis papalibus, semp ꝓ sumitur apposita.

31 Notarius qui conficit instrumentũ nõ sm formã cõsuetã, an incidat in penã falsi: ⁊ quid si omittat solẽnitates requisitas.

32 Dominus tenet nouo emphyteute renouare inuestituram.

33 Renouatio inuestiture ratiõe noui emphyteu. fit ꝓpter mul tas causas. nu. 34. 35. 36. ⁊ 37.

34 Si instrumentum emphyteu. est deperditum, emphyte. põt petere a domino renouationem instrumenti.

38 Susceptio non emphy. non potest fieri per ꝓcuratorem do mini, sed per ipsum dominum.

39 Depositio domini facta coram iudice apud acta, non requi rit ꝓsentiam testium.

40 Quãdo scds emphy. emit a primo de cõsensu dñi, non requi ritur alia renouatio: nec debet solui laudemium.

41 Quando emphyteuta alienat ius suum, seu sua meliora, quis teneatur soluere laudemium: an nouus emphy. an antiquus. ⁊ quis dicatur nouus.

42 Si antecessor iuranit fidelitatem ꝓ o se ⁊ successoribus suis, an ad hoc successor teneatur de nouo iurare.

43 Quãdo emphy. vendidit domino ius suum seu meliora. sua, an dominus debeat habere laudemium ab emphyteu. sicut si emphy. vendidisset cuidam tertio.

44 Si aliquis dedit in emphyteusim aream parum valẽtem, su per qua sunt edificia magni valoris: an dñs debeat habere quinquagesimam estimationis edificij, an solũ valoris aree.

45 Si vnus sit dominus directus fundi: ⁊ alius sit vsufru. si em phyteuta alienat istum fundum emphy. cui debet solui quin quagesima, an directo domino, vel an vsufructuario.

46 Si emphy. ꝓstet vni. ℈. denarios annuatim ꝓ canone em phy. ⁊ alteri certam partem fructuum, ⁊ vult ius suũ aliena re, cui istorum debebit soluere laudemium.

47 Si plures habeãt inter se fundũ emphyteu. cõz ⁊ inter se di uidunt, an sit soluendum dño laudemiũ ꝓ ista diuisione.

48 Laudemium debet solui quando fit alienatio voluntaria, se cus tamen si necessaria.

49 Si res emphyteu. datur in dotẽ, an domino debeat solui lau demium an possit dari sine consensu domini. ⁊ nu. 107.

50 Si res emphyteutica legatur alicui, vel donatur. vel aliqs ex traneus in eas heres instituitur, an in omnib⁹ istis casib⁹ do minus debeat habere laudemium.

51 Si emphyteu. vẽdidit rem emphy. ⁊ postea resolutus est cõ tractus: an dominus debeat habere duplex laudemium.

52 Si dñs fuit negligẽs in inuestiendo nouum emphyteutã, nõ debet habere laudemiũ: ⁊ an tũc possit purgare moꝝ. nu. 53.

54 Emphyteuta an possit donare ius suũ emphyteu. an sua me liorameta sine cõsensu domini. nu. 55. ⁊ nu. 66. 67. 68. ⁊. 69.

55 Emphyteu. fieri an possit alienare quocũꝙ titulo, sine alia re quisitione consensus. ⁊ nu. 62. ⁊. 71.

56 Habẽtes predia tributaria possunt illa alienare ꝓ o libito vo luntatis, sine requisitione consensus domini.

57 Curiales qui non possunt vẽdere res suas nobiles sine decre to possunt tamen eas donare.

58 Doctor⁹ illustri alleganti consuetudinem est standum.

60 Bar. in paucis sibi contrariatur: Bal. vero in multis.

61 Donatio communiter fit ꝓpter benemerita donatarij.

63 Verbum transferre, quid importet.

64 Cuius qualitatis debet esse secundus emphyteuta, ad hoc vt dominus teneatur eum recipere in emphyteutam. ⁊ nu. 68.

65 Verbum vendere comprehendit omnem alienationem.

70 Emphyteuta ecclesie an possit donare irrequisita ecclesia. et nu. 72. ⁊. 74.

75 An res ecclesie possint legari sine consensu domini.

76 An emphyteu. ꝓmati possit instituere heredẽ extraneũ sine consensu domini: ⁊ quid in emphyteusi ecclesiastica.

77 An dominus directus possit rem emphyte. alij legare in ꝓ iudicium emphyteute, vel vsufructuarij.

78 An emphyteu. possit pignorari, permutari, vẽdari in feudũ, seu emphyteusim non requisito domini consensu.

79 An dñs possit obligare ꝓprietatẽ sine consensu vasalli.

80 Res emphyte. ꝓhibita alienari, an vemat in generali obli gatione omnium bonorum.

81 Licet maritus generaliter obliget omnia bona sua, nõ tamen videtur obligare rem dotalem que est ꝓhibita alienari.

82 Forẽsis qui ex forma statuti ꝓhibitus est acquirere immo bilia an sit etiam ꝓhibitus capere pignora.

83 Aliud est alienare, ⁊ aliud transferre.

84 An in genere hypoteca. veniat feudũ. ⁊ res emphyteutice.

85 Quando dominus est contentus qõ emphyteuta alienet, an tunc emphyteuta poterit alienare simpliciter, vel an teneatur alienare saluo expresso iure domini.

86 Si emphyteu. simpliciter vendidit vel alienauit fundũ em phyteuticum, an dicatur vendere pleno iure, ⁊ quid ecõtra in domino vendente emphyteu. nu. 87.

88 Quãdo secundus emphyteuta vult rem emphyteu. alienare in alium, tenetur requirere cõsensum directi domini, ⁊ nõ ꝓ mi emphyteute.

89 Si dominus ꝓhibeat emphyteu. ne alienet in certas per sonas, an ꝓ hoc videat concedere licentiam alienãdi in alias.

90 Que ꝓsone dicant ꝓhibite in ꝛtractibus emphyteuticis, ne in illas possit emphyteu. alienari. ⁊ nu. 91. 92. 93. 97. 98. ⁊. 99.

94 Jus emphyteu. ꝓnuati an sit ꝓhibitum in ecclesiam trãs ferri. ⁊. 95. ⁊. 96.

100 Procurans vel recipiens patrocinium potentiozis in cau sa sua debet perdere causam.

101 An emphyteuta possit permutare rem emphy. absq; requi sitione consensus domini.

102 An vasalli possint permutare feudum sine voluntate dñi.

103 Si emphyteu. in alienatione aliquid fecerit cõtra formã hu ius. l. cadit ipso iure a iure emphy. sed an requiratur sentẽtia. ⁊ nume. 105.

104 Quotiescũq; l. vtitur verbo futuri temporis, non intelligi tur ipso iure, sed per sententiam.

106 An vasallus alienans sine consensu domini cadat ipso iure, an requiratur sententia.

107 An emphyteu. possit donare rẽ ẽphyteu. sine cõsensu dñi: ⁊ nu. 49. ⁊ an sit marit⁹ cui est data in dotẽ, si cessauerit soluere cano. incidat in cõmissum, in preiudicium mulieris. nu. 108.

109 An vasall⁹ possit dare feudum in dotẽ sine consensu dñi.

110 An emphyteuta possit ponere aliũ in emphy. ꝓ suo ⁊ cõtro.

111 An emphyteuta possit rem emphy. alij concedere in feudũ sine consensu domini.

112 An emphyteuta possit rẽ emphyteu. locare sine ꝛsensu dñi.

113 An res emphyteu. possit dari inscolutũ ꝓ o debitis ipsi⁹ em phyteu. sine consensu domini.

114 An plures emphy. possint inter se dividere emphyteu. sine cõsensu domini. ⁊ quid in vasallis. an possint inter se diuide re feudum sine consensu domini. nu. 115.

116 An plures emphyteute possint inter se alienare irrequisito cõ sensu domini, vel tẽpore diuisionis, vel post diuisionẽ factam.

117 An emphyteu. in re quam habet in emphyteusim possit im ponere seruitutem sine consensu domini.

118 Licet maritus constante matrimonio dicatur dominus rei dotalis, non tamen potest seruitutem imponere.

119 An emphyteuta possit facere compromissum de re emphy. sine consensu domini.

120 Per sentẽtiã arbitri nõ potest ꝓhiberi trãslatio dominij.

121 An emphyteu. possit trãsigere de re emphy. sine ꝛsensu dñi.

122 Qui non potest rem alienare, non põt super ea trasigere.

123 An emphyteu. litigans possit deferre iuramentum aduersa ri io sine consensu domini.

124 An amphy. plurium dominorum possit rem emphyteuticã alienare de voluntate vnius vel duorum, qui forte habeant maiorem partem alio socio ignorante, vel inuito.

125 An emphyteu. alienans ꝓ parte rem emphyteu. sine cõsen su domini, cadat in totum, vel ꝓ parte quaꝝ alienauit: ⁊ qd in vasallo.

126 An si testator legauit. ℈. denarios vel duos saccos frumẽti super tali fundo. soluendos annuatim tali ecclesie, possit ta lis fundus alienari sine consensu ecclesie.

127 Emphyteuta cadit a iure suo alienando rem emphy. quãdo sciebat rei qualitatem: secus si ignorabat.

128 An mulier, rusticus, ⁊ miles qui alienant rẽ emphy. sine cõ sensu domini excusentur, an vero incidant in penam.

129 In his que concernunt formam actus, vel inducta sunt ad rigorem iuris conseruandam, non excusentur mulier vel ru sticus: sed forma generaliter tradita debet seruari.

130 Si emphyteu. vxoris vult alienare, an sufficiat si denũtiane rit marito, an necessario requiratur consensus ipsius vxoris.

131 An superficiari⁹ vel cẽsualis possit alienare sine cõsensu dñi.

132 Si emphyteu. vendidit rem emphyt. sine consensu dñi an ca dat a iure suo non facta traditione rei.

Universidad de Navarra Biblioteca

133 Per constitutum transfertur vera propria possessio.
134 Emphyteu. qui promisit de vendendo non cadit a iure suo.
135 Si emphy. alienauit rē emphy. & postea redemit, an per hoc euadat penaz caducitatis, & an dicatur possidere eo iure quo antiquitus habebat. nu. 137.
136 Prohibitus alienare extra familiam, potest alienare cū pacto quod incontinenti debeat restitui familiam.
138 Si emphy. irrequisito domino vendidit rem emphyt. pacto l. commisso. & resolutus est contractus per euentū conditiōis an tunc euadat penam caducitatis.
139 Si emphy. vendidit irrequisito domino: non seruata solēni tate, que per formam statuti vel consuetudinis requiritur, nō per hoc cadit a iure suo.
140 Stante statuto p si aliquis cesserit actionē alicui nobili, qō cad at iure suo, si qui cesserit cedere non potuit, vel cessio fuit inutilis, an cadat a iure suo.
141 Si emphyt. vendidit rem emphy. presente dño, an domin⁹ habeat protestari de iure suo.
142 An protesta. emphyteute alienātis sine cōsensu dñi sibi p̄sit qñ dixit ego alieno saluo iure & cōsensu dñi
143 Si emphyte. alienauit sine cōsensu dñi, sub ista cōditiōe, vendo & alieno tibi si & inquātū de iure possum, & nō aliter: & post ea sequatur traditio: an per istam conditionē adiectaz aliena tioni excusetur emphyteuta.
144 Si emphy. alienat sine cōsensu dñi, sub cōditione si dño pla cuerit, vel sub cōditione si ꝯsensus dñi accesserit: an per adiectionem huius cōditionis excuset a pena caducitatis.
145 Si emphyteuta vel vasallus alienauit sine consensu dñi, & postea in instrumento dicat hoc modo: ego vendo vel alieno tibi si dominus non reuocauerit, alias sit inempa. an per hoc excusetur a pena caducitatis.
146 Si qs habeat rē in emphy. & eādē rē accipiat in feudū dein de decesserit relicta filia q̄ nō pōt succedere in feudo, an poterit ista rē filia retinere ex ℣tu emphyteutico: & sic an accipiēdo in feudū dicatur recedere a iure cōtract⁹ emphyteutici.

a ¶Pactum. Add de. l. cū precario, & ibi do. ff. ō pc. & do. l. c. si. de pc. & in. l. si vn⁹. in. §. illud. ff. de pact.

b ¶Pone. Adde doct. in. l. si stipulat⁹. ff. de vsufru. Jo. de san. in. c. huius obseruan tie. lxxvj. di.

c ¶Pactū. Allex. li. ij. cōsi. iiij. Cur. parte. iiij. feudo char. xlix. ver. v. quero. Spe. ti. de locat. §. nūc aliq̄. ver. xcvj. Allexā. lib. iiij. consi. cvj. viso. Deci. consi. cxxxviij. co. pen. verſi. ij. Purpu.

Cum dubitabatur. Ista. l. fi. tractatio rei ēphyteutice, & melioramētoz: qr materia frequēs est adpractica q̄tidianā: itēdo eā attingere plene & cumulate, & iuxta institutū iurisc̄sulti in. l. legatui. in pzin. ff. de lib. le. in hac. l. tenebo hūc ordinē qr circa text. & notabilia applicabo pleraſq; gōnes q̄ necessarie vidēbit ad intellectū litere: deide veniā ad glossas: sup qb⁹ tāgā dūtaxat illa q̄ in eis apponūt: postremo extra glossas coacernabo plurimas gōnes hincinde varijs locis sparsis positas, q̄ erūt de materia isti⁹ legis: & sup qb⁹ sepenumero in practica dubitatur. ¶Ista. l. fz Ly. & Sal. diuidit in tres partes principales. In p̄ia iperator: puidet directo dño aduersus emphyteutā, circa alienationē iuris emphyteutici vel melioramentoz̄. in scā ecōtra puidet ipsis emphyteuticis aduersꝰ dños. i. iij. & vlt. punit emphyteutā ℨfaciēte dispōni isti⁹. l. scā a ibi: ſz non hac occasiōe. tertia est ad fi. l. ibi: sinaūt aliter fuerit versatus. ¶Rursus p̄ima pars p̄in. subdiuidit in tres p̄ticulas. in. j. ponit thema & qō: vcz an ēphyteuta possit ius suū emphyteuticū vel suas melioratiōes alienare sine cōsensu dñi: an ℞o cōsensus ei⁹ sit necessario regrend⁹. in scā ponit qd iuris sit qñ inter dñm & emphyteutā factū est pactum circa alienationez rei emphyteutice vel melioramētoz̄. in. iij. ponit qd iuris sit qñ nullū pactū est iter eos appositū. scā ibi: sancim⁹ si qdez. tertia ibi: sinaūt nullo. ¶Rursꝰ scā pa ꝓncipalis subdiuidit i ꝯtuoz ptes. in. j. puidet ēphyteute circa denūtiationē fiendā dño & circa tps duoz̄ mēsiū risiōis expectāde: statuēs qd in ris sit in isto termino sine dñi respōsiōe trāfactio. In scā a. pui det emphyteute circa inuestituraz fiēdā p dñm de nouo ēphyteuta & circa inductionē ad possessionē fiendā per dñm de no uo emphyteuta. In. iij. puidet circa p̄tiū recipiēdū p dñz p nouā inuestitura, seu p laudemio. tazādo illud vt dño nō possit accipere vltra quinquagesimā. in ſrta puidet circa expectationē duoz̄ mēsiū, quib⁹ dño expectari dz ad nouā inuestituā cōcedendā, seu ad inducendū in possessionē nouū emphyteutā. Scā icipit ibi: necessitatē aūt habere. Tertia ibi: & ne auaritia tenti. Quarta & vlt. ibi: si aūt nouū emphyteutā. tertia ps ꝓncipalis: qr breuis subdiuisionē nō recipit. ¶Ista. l. tota. h. d. in summa. † Emphyteuta nō pōt alienare ius suuz emphyteuticū vel suas melioratiōes, sine cōsensu dñi: nisi aliter inter eos cōuētū fuerit. hoc p̄lo. & ēphyteuta volens alienare, dz primo denūtiare dño an velit emere p pari pretio qō ab alio inueniēt: & ei⁹ risum p duos mēses expectare, qbus elapsis si dño emere noluerit, aut nihil respōdeat, pōt emphyteuta sine alio cōsensu dñi alienare, dū tñ nō alienet i psonas phibitas. h. d. scdo. Et dñs tenet nouū emphyteutā i possessionē inducere, & sic inestire nō p procuratorē. ſz p seipsum, vel p suas lras aut p aliā scripturā restes habētē: h. d. iij. & p tali inestitura seu laudemio nō pt dñs accipere vltra quinquagesimā partē ptī, aut estimatiōis rei. h. d. iiij. & ad nouū emphyteutā suscipiēdū vel alit inuestiēdū nō pōt dñs vltra duos mēses differre: alꝰ ei⁹ cōsensus vlteri⁹ nō erit necessariꝰ. h. d. vo. & p hyteuta alī aliatiōe faciēs ꝙ dictū sit, cadit a iure suo ēphyteutico. h. d. & vlt. tota ista. l. & istud ſsumariū simul cū diuisiōe p̄cedēti sufficiat p figuratiōe casus. ¶Anteq̄ veniā ad notabilia, 2 †Adde p magna ampliatiōe isti⁹ legis ꝙ ista lex hz locū in cōductore ppetuo seu ad lōgū tps, qui si alienat ius suū sine cōsensu directi dñi cadit a iure suo. Ita mirabiliē determinat Raph. Ful. in cōsi. xxiiij. inc. pro euidētia eoz̄ de quib⁹ q̄rit. Et si est vex est magna & solēnis extēsio ad hūc tex. ¶No. primo ex hac. l. ꝙ pacta inita inter dñm & emphyteutā circa alie 3 nationē rei ēphyteutice aut melioramētoz̄ sunt seruāda. † Ex a quo habetis correlarie notare qō vz pactū a initū inter dñz & emphyteutā, ꝙ ēphyteuta possit alienare sine cōsensu dñi: facit tex. l. i. §. e. & ibi est gl. q̄ illud dicit i gl. paruula. in ℣b. sup oībus. & tex. in. l. ij. in pzin. §. e. & ibi gl. sup verbo. cap. & Spec. in. d. §. nūc aliqua. in ver. lxxxix. dixi. in. l. ij. gl. mag. sup verbo, 4 repellere. ¶In scda pte p̄n. §. e. ¶† Juxta istud notabile, oc b currit pulchra & quotidiana qō. pone⁹ ꝙ iter dñz & ēphyteutā sit factū pactū ꝙ emphyteuta possit alienare cuicūq; voluerit, put cōiter cōsueuit appōi i instrīs inuestituraz, an tūc ēphyteuta potuerit alienare nō reqsito cōsensu dñi: an vero ta c le pactū⁶ ꝙ possit alienare cuicūq; voluerit, intelligat reqsito tñ pri⁹ dño. ista qōnē ponit Spe. in. §. nūc aliq̄. in verſi. xciij. & ibi finaⁱ determinat post antiquos, ꝙ ēt isto casu necessario reqrēd⁹ sit cōsensus dñi. ¶Dotus, qr cū istud sit de natura ℨct⁹ emphyteutici, ꝙ reqrat cōsensus dñi: certe dñs nō videt dedisse licētiā de nō alienādo nisi ſm formā legis, & ꝛ ꝙ sit aliēare cuicūq; voluerit dño tñ pri⁹ reqsito: qr licētia simplicit data intelligat data ſm formā legis ar. l. si qñ in p̄nc. C. de inof. te. & l. si nō spālt. j. de test. & c. eccle. vestra. ex⁹ de elec. & cū eo vr ibi trāsire Jo. an. in addi. fegā Alle. in cōsi. clx. li. iiij. inci. viso thema. i instrumēto cōcessiōis. ¶Cōtrariū tz Sali. hic, & j. col. ꝙ si sit factū pactū ꝙ ēphyteuta possit alienare cuicūq; voluerit, qr itellig at ꝙ possit aliēare sine cōsensu dñi. mor⁹: qr ℣ba pacti debēt aligd operari. arg. l. si stipulat⁹. ff. de vsur. & l. si qñ in p̄n. ff. de le. j. & c. si papa. de p̄mulg. in. vj. vt ergo ℣ba isti⁹ pacti non sint frustratoria, ſz aliqd operent, intelligenda sunt ꝙ poterit alienare cuicunq; voluerit, ēt sine cōsensu dñi: qr absq; isto pacto bñ cuz ꝛsensu dñi pōt alienare cui vult: vt hoc tex. qō fundamētū adducit etiā Spe. vbi. §. & eo nō obstā facta remissio quinquagesime soluēde ipsi dño p̄ inuestitura: & hoc casu putat posse saluari dictū Spe. & antiquoz̄. qs ipse Spe. refert. addo ꝙ cōtra Spe. tz etiā in terminis Jo. de im. in. d. c potuit. in. xlix. col. per fundamentū p̄xime adducti: qr alias dictum pactū nihil operatur, quod in dubio esse nō dz vt p̄xime dixi. dicit tamen Jmo. ꝙ vigore istius pacti nō dz emphyteuta p̄prietatis autoritate introducere emptoꝛe in possessionē: sed debebit relinquere dominū, vt illum ponat. & illū etiā expectare per duos mēses: vt hoc tex. in ver. necessitatē. iiij. derogatū. Itez tz simpliciter. d. Alle. sibi ℨtius in ℨii. ccc. xvj. vel. clxij. li. ij. c. viso themate & scripturis. i. iij. col. Cōtra Spe. tz etiā Lud. in suis sing. in sing. cccl. incip. emphyteuta nō pot est alienare sine consensu domini &c. motus per bonū simile. 5 †Mā creditoꝛ nō pōt pign⁹ vēdere vel alienare nisi prius reqsito cōsensu dñi, & sufficit vna denuntiatio sibi facta. l. fi. C. de iure do. impe. nisi sit factū pactū expressum in contrarium, ꝙ alienare nō possit: quia tunc vt alienatio teneat requirit trina denūtiatio: vt est tex. fin. i. l. si cōuenerit. in fi. & ibi Bar. & ōes ff. de pig. act. pone modo ꝙ sit factum pactū simpliciter inter creditorē & debitorē quod creditoꝛ possit pignus vēdere, nun quid tale pactum intelliget factum ſm formā legis. l. facta ō nūtiatione dño? certe ſm dictū Spe. dicēdū est sic. In contra riū tñ est gl. no. & approbata in. l. creditoꝛ. la. ij. in verbo testatoꝛ. j. de distra. pign. ergo idē dicendum in casu nostro. ¶Secundo adducit Lu. ro. aliud simile, quod parum facit: nā habēs seruitutē nō potest eam cedere in alium: nisi simul cū fundo. vt. l. via cōstituī. §. si fundus. ff. de serui. rusti. prae. pone modo quod constituens seruitutē dederit sibi licentiā simpliciter quod possit in alium trāsferre: tūc eā potest cedere absq; fundo vigore pacti: ſz simpliciter concepti: vt est text. secundū cū fin. in. l. cum plurimū. §. j. ff. de ser. rusti. prae. dio. corupte allegat. debet enim allegare tex. in. l. cū essent. §. j. quod incipit p plurium. ff. de

rium. ff. se serui. rust. prae. di. Et pro ista parte fortissime stringit illud qō in fortioribus terminis deciditur. j. in. q. pzi. seq. & tenendo hanc partē quā puto verā ad fundamentū Spe. pōt rī deri ſm Jmo. & Lud. ro. in locis p̄alꝰ. qō procederet qñ pactū alꝰ nō esset inutile: qr tūc bene esset intelligēdū ſm formā. l. ſz in casu nostro nisi ita itelligeret: vt dictū est pactū redderet penitus inutile: ergo &c. Cōcludo ergo p ista, ꝙ qñ emphyteota fecisset pactū cū dñs qō posset alienare emphyteosim cuicūq; voluerit, qō intelligit etiā sine cōsensu dñi. ¶Ex hoc habetis pulchra limitationē ad hūc tex. volētē. ꝙ emphyteota nō possit alienare ius suū vel meliorationes sine consensu dñi &c. alꝰ cadit: put etiā est tex. in. c. potuit. extra de lo. qr fallit qñ factū esset pactū ꝙ possit alienare cuicūq; voluerit qr tūc nō requireret cōsensus dñi, & ad istud firmādū videte quid dicā. j. in p 6 xima. q. ¶† Secūdo iuxta p̄dictū no. qō colligit ex tex. succedit alia pulchra & quotidiana. q. pone ꝙ emphyteosis sit concessa alicui stipulāti pro se, & p his qbus iura sua cōcedere voluerit, put quotidie apponit in inuestituris, nunquid emphyteota vigore talis pacti poterit alienari sine cōsensu dñi. Joā. an. in addi. Spe. l. d. §. nūc aliqua. in ver. lxxxiij. visus est tenere ꝙ nō vbi voluit post Uber. & bobio, ꝙ si aligs acceperit emphyteosim p se & heredibus suis, & cui ipse dederit, qō p hoc tñ emphyteota nō poterit alienare sine cōsensu dñi. ¶Contrariū est factū pactū qō emphyteota possit alienare cuicūq; voluerit, put quotidie apponit in inuestituris, nunquid emphyteota vigore talis pacti poterit alienari sine cōsensu dñi. Joān. in addi. Spe. l. d. §. nūc aliqua. in ver. lxxxiij. visus est tenere ꝙ nō vbi voluit post Uber. & bobio, ꝙ si aligs acceperit emphyteosim p se & heredibus suis, & cui ipse dederit, qō p hoc tñ emphyteota nō poterit alienare sine cōsensu dñi. ¶Contrariū tñ multū fortiter facere videt: qr etiā vbi est factū expressuz pactū qō emphyteota possit alienare cuicūq; voluerit, tñ intelligit dū tñ prius requirat cōsensus dñi, vt tenet Spec. post antiquos in. d. §. nunc aliqua. in verſ. xciij. quāto fortius vbi solū adsunt verba de quib⁹ hic. ℨ3 illa decisio Spe. cōiter reprobat, vt dixi late. §. in. q. pced. ¶Et ex hoc habetis nota f resecūdā pulchrā limitationē ad hunc tex. volentē ꝙ emphyteota alienare nō possit sine cōsensu dñi: qr nō procedit qñ emphyteosis esset accepta pro se & his quib⁹ iura sua cōcedere voluerit, vel his qbus iple dederit, qō multū diligēter tene mēti.

¶† Scō principaliter notate ex hoc tex. i ver. finaūt nullo, ꝙ qñ nullū pactū est expresse factū inter dñm & emphyteotam circa alienationē rei emphyteotice vel melioramentoz̄, qō tūc emphyteota non pōt alienare ius suū emphyteuticū, nec suas meliorationes sine cōsensu dñi, alias cadit, vt dicitur in fi. huius legis. & in. d. c. potuit. ¶Istud limitat multū signāter bal. hic, vt procedat qñ quis alienaret sua melioramenta vel suas cōmoditates, nō retento sibi vtili dñio: qr tunc non posset sine consensu domini, & si alienaret caderet. Si aūt alienaret suas cōmoditates seu melioramenta retēto sibi vtili dñio: tunc bene posset alienare sine consensu dñi per tex. in. l. necessario. §. fi. ff. de peric. & commo. rei ven. qō multū & perpetuo nota pro ter tia limitatione istius. l. qr duas vidistis precedenti not. ¶Et pro ista limitatione qō emphyteota c possit alienare sua melio ramenta sine consensu domini: dūmodo retineat sibi vtile dominium: addo Bal. idem tenentē in. c. que in ecclesiarū. in vlti. a col. extra de consti. Jmo. in. c. ad nostrā extra de reb. eccles. nō alic. ¶Et ꝛ autoritas istoruz sit magna: hec tñ limitatio videtur mihi duriozꝛ non tenenda in puncto iuris per text. isti⁹ in ver. ſz ne hac occasiōe. vbi dicit ꝙ quādo emphyteota vult alienare sua melioramēta: tenet primo denūtiare dño an velit emere pro illo pretio qō ab alio reperitur: vnde dñs habeat beneficiū vt ceteris preferat, & etiā expectetur p duos mēses modo si vera esset predicta limitatio, posset alia via fraudari dñs in isto beneficio sibi a. l. cōcesso: qō nō est dicendū. Et cōtrariū in terminis tenet ipse Bal. in. c. i. in pzin. in. iij. col. in ver. quero nūquid vasallus possit cōcedere in perpetuū emphyteosis &c. de prohi. feu. alie. per Fede. vbi tenet in terminis ꝙ vasallus q est prohibitus alienare feudū sine cōsensu dñi, nō potest etiaz cōcedere in perpetuū emphyteosim vel ad longuz tps: qr hoc nō procul ab alienatiōe distat. §. alienationis. in auc. de nō ali. c etiā dicit Bal. si fiat pactū qō vtile dñium nō trāseat per talem cōtractū: qr ſm eum hoc videtur factū in fraudem legis. iuxta not. per Dyn. ſm eum in. l. codicillis. §. instituto. ff. de legat. iij.

9 ¶† Tenendo tamē id qō primo retuli, ꝙ emphyteota possit sine cōsensu dñi alienare sua melioramenta, dūmodo sibi retineat vtile dominiū: pulchrum esset videre quid in dubio: an in dubio p̄sumatur sibi retinuisse vtile dominiū. Bal. fin. in. l. §. si pignus pign. da. sit. tenet ꝙ sic: qō in dubio alienādo suas cōmoditates, intelligat alienasse illas que possunt alienari: et sic ꝙ in dubio intelligatur alienasse meliorationes. cum refer- d natione iuriū suoruz: & sic vtilis dñi. qō dictum volo perpetuo

10 notatis. ¶† Tertio principaliter no. ex hoc tex. in ver. ſz hac c occasione. ꝙ quāuis de iure cōi licitū sit vnicuiq; vendere rē suaz cui velit. l. vndecim. §. de cōtrah. emp. tamē si emphyteota velit vendere ius suum emphyteoticū, vel suas meliorationes nō potest vēdere cui velit: nisi prius denūtiauerit dño an ipse velit emere pro illo pretio quod ab alīs inuenitur: & sic tenet e primo denūtiare dominoꝛ est ratio: q̄ quia emphyteota habet cām a dño: & cōsequens esse debet vt ceteris proponat⁹. ¶Et ad hoc bene facit qō sing. voluit bart. in. l. j. in vltimis ℣bis. C. de metallariis & metal. lib. xi. vbi per illuz tex. no. † ꝙ si colon⁹ 11 vult vēdere fructus perceptos ex fundo, debet potius vēdere domino ꝙ alīs iusto pretio: qō dicit Bar. esse multū tenendū menti: & sequitur Lu. ro. in. l. i. ff. fol. ma. ¶Facit etiā simile qō videmus in fisco habente rem cōem cum alio, qui debet prius socium seu cōsortē requirere antequ alī vēdat. ſm qō sing. dixit Bal. in. l. ij. C. de cō. rerū alie. ¶Accedat qō notabiliter vult Bar. in. l. j. in fi. ff. de p̄mi. credi. & in. l. i. §. permittit. p illū text. cū gl. ff. de aqua quoti. & est. ꝙ qñ finita est emphyteosis p generationem finitā. puta tertiā: & dñs velit in emphyteosim cōcedere: qō tenetur potiꝰ cōcedere alīs de cōtrata. & illam et ge neratione, quā penitus extraneis: de quo dixi in. l. ij. in. v. q. no. 12 & eo. & ibidē etiā in gl. magna. ad fi. l. ¶† Juxta supradictum f notabile occurrit pulchra dubitatio, pone ꝙ statuto f cauet qō volēs vēdere domū vel aliā rē immobilē teneat pri⁹ vendere cōsanguineo vel cōiuncte persone, sicut est in ciuitate Florē tie: vel teneat vēdere primiori vicino p equali pretio. vel pone ꝙ sit cōsuetudo ꝙ qñ qs vēdit rem immobilē, ꝙ alij de genere vel cognatione possint illā intra annū renouere. iuxta. c. consti- f tutus. extra de in integ. resti. pone mō ꝙ emphyteota velit aliēare ius emphyteoticū vel melioramēta sua, ad istā emptionē cōcurrit dñs rei emphyteotice, cōcurrit etiā cōsanguineus vel cōiunctus, qs eoruz de iure preferet. ſz hoc text. determinat ꝙ dñs preferet, nō obstāte dicto statuto vel dictis ꝛsuetudinib⁹: qr statutū recipit interpretationē a iure cōi. l. ij. cū glo. ff. de noxal. gl. in. l. ij. §. in cōputatione. j. de iure deli. c. cū dilectus. extra de cōsue. plene per Bar. in repe. Locs populi. in. iij. q. pzin. ff. de iust. & iur. sed cōiter dñs p̄fert quibuscūq; alīs. vt hoc tex. ergo g 8 &c. & Idē in terminis tenet Guil. de cu. All. de rof. Ray. de for. Bal. & Ang. in. l. imperator. la. ij. ff. de pac. ¶Dotī per tex. in. l. si cum dotē. §. fi. ff. so. mat. & in. l. ex facto. ff. de pecu. item qr illud statutū vel illa cōsuetudo loquunt in genere, lex aūt nostra loqtur in specie, vnō succedit regula qō generi per speciē derogat. h 13 iurta. l. sanctio legū. ff. de pe. l. vxorē. §. felicissimo. ff. de leg. iij. & idē etiā tenet Bal. i. l. dudū. §. de cōtrahē. emp. & sequit ēt de. Bugrne. de castello. Quis nullā de p̄dictis autoritatib⁹ mētionē faciat. ¶Aliquid aūt quēadmodū ēphyteota nō pōt alienare ius suū emphyteoticū vt sua melioramēta irrequisito dño, alꝰ cadit a iure suo, idē ſt ecōtra in directo dño: vt si directus dñs alienauerit ius suū directū irrequisito emphyteota: cadit a iure suo directo: dicā. j. in. v. no. ſz melꝰ cadere t hic. ¶Quarto principaliter nota ex hoc tex. an eodē ver. qō ad hoc vt emphyteota possit venire ad venditionē rei emphyteotice vel suoruz

¶Idem tenet berta. in hac gabel. in. l. p̄te. titij. q. in ver. & aduerte. Jac. i suo tra. feu. in ver. & qui buscunq; heredibus. in. ij. col. fol. ti. Soc. consi. cclij. in pen. colum. Tho. Par.

b ¶Qō emphyteota. adde bal. in. l. cū pro pecunia. C. de sol.

¶Et. adde ꝙ hoc nō obseruatur de cōsuetudine in hac oncali patria, ꝙ potuit fundari in decis. Bart. in. l. murilegui. C. de murilegui. libz. & Purp.

d ¶Optime facit qō vult Jac. in trac. feu. in ℵ. & cū pacto de nō alienando. in. iij. colū. in fin. cū se. fo. xvij. Tho. Parp.

e ¶Denūciatur dño directo p̄pter p̄lationē ꝙ ius p̄lationis nō ceditur. Guid. q. cccxj. dñs. & qd si vēdat tenentem plurium rerum emph. a diuersis dñis mouentium, Guid. q. 168. pone aliquis. Declara tamen ꝙ loco huius denūciationis subiogatur petitio inuestiture, qua nō petita emptoꝛ cadit. Allex. li. v. consi. xxj. in. ij. dubio.

f ¶Statuto. & nō tollit dicta cōsuetudo p̄lationē quid. consil. clxj. claudius martini Addē Allex. lib. iiij. cōsi. xxv. inspecto procesſu. Purpu.

g ¶Quia statutū. addē. l. fi. C. de no ua. Dan. de ca. consi. c. inci. visa quidē scriptura.

h ¶Addē qō idē vult Frā. de are. in. l. si mihi & titio. in fi. princ. ff. de ver. obli. bal. cōsi. cclij. inci. ita tuto. in. iij. volu. Idē vult Alua. c. j ℣ porro. in fi. co. qua. oliz seu. alie. po. viō apo-

stil.l.col.cxj.in fi. Tho.Par.

a ¶Adde qđ idez vult Baptist.de sctõ Blasio itra. correlatiozum. in.v.q.versi.qđ. Tho.Par.

b ¶Emphyteota volẽs.adđ Jo.õ im.in.c.potuit. de loc.doct.in.c. saluo.ix.q ij.

c ¶Vide Joan. Rayn.in.c.imperialẽ.§.pterea si qs infeudat⁹. in.xvi.co.de ph. feu.alie. Tho.Par.

d ¶Qñ frangit fidẽ. adde gl.in.c. de forma.xxij.q. v.intelligẽ niã alia rõ reformet pactum,qr vbi ẽ diuersa ratio nõ equiparantur.

e ¶Qõ si emphyteota.adde doct. c.potuit.de loca. po.in.c.inter cetera.xxij.qõ.iiij. po.iij.§. non videt.in.l. sicut re corporali.ff.qui. mo.pig.vel hyp.

f ¶S3 an tale statutũ habeat locũ in re emphyteuticaria scz cõcurrẽte dño directo, ray.Bald.Aug. i.l.imperatores. la.ij.ff.de pac. te pient qr non.sed dñs pterrek p eodem ptio.& segt Frã.are.i.l.si mihi & titio.in.§ in fi.col.ff.de verb. obli.Ro.in decisio.862.in antiqs.& Jac.Rebu.in.l.quicũqp. §.de pri.sac.scrinio.li.xij.& ad hẽ.de affi.i suo trac.de iure pto miseos.in.xj.co. circa finem. Tho.Par.

a ¶Bis tamẽ non obst.⁹ dicit Sali.in cõtrarium esse veritatẽ, qr hoc nullibi cauetur qr dominus volens alienare ius suum directũ,teneatur primo nuntiare emphyteote. Unde stabit regula,qr quicũqz nõ prohibitus alienare põt cuicunqz voluerit absqz alia requisitione alienare.l.dudũ.§.de contrah.emp. Istud etiã dicit probari in.l.predija.in vers.sane si quis.de loc. predi.ciui.vl fisc.li.xj.Ad idẽ etiã adducit,qr nõ sunt equales cũ dñs ratione directi dñi superioritatẽ quandã erga emphyteutã obtineat,& sic cessat primũ fundamentũ de ratione equalitatis seruãde,ad.l.cõgruit.rñdet qr illud ibi ideo est,ne antiquus possessor qui ad tẽpus 2duxerat.de possessiõe expellat.

18 ¶†Addo pro hac parte facere rationẽ quã assignam.§.i.iij.

b no.vbi dixi qr ideo emphyteota volẽs alienare, tenet primo denũtiare dño,qr habet causas ab eo,ergo secus ẽt ecõtra.cũ dñs non habeat causas aliqua ab emphyteota. ¶Addo etiã qr istam questionẽ in terminis egamnat notater Spec.i.o.§. nũc aliqua.i ver.xcij.& ibi addunt formaliter omnia que hic adducuntur per Sal.licet Sal.de eo non faciat mentionem,& ibi per easdem.ll.primo arguit ad partẽ affirmatiuam.& post ea cõcludit qr nõ:per.§.adducta per Sali.& ita etiã tenẽt ibi Jo.an.in addi.dicit tamen Spe.qr de cõsuetudine quorũdaz locorũ apponitur in instrumẽtis,qr si dñs voluerit ius suũ vẽdere:qr emphyteota possit p ceteris minoribus pretio habere.& vel.xx.sed hoc est cõuentionis:& non necessitatis:prout ẽt nostris cõpositionibus videmus,qr in inuestituris apponẽ pactũ qõ dñs non possit alienare in aliũ ius suũ directũ & si alienauerit ipso iure nulla alienatio. ¶Addo etiã qõ idẽ tenet Jmol.

19 in.d.c.potuit.in.v.col. ¶Notandus †qr in re sua qlibet est moderator & arbiter.l.in re mãdata.§.ma.& l.nemo extraneꝰ.§.de iud. & sic qlibet põt vẽdere nisi sit prohibitꝰ.o.l.dudũ,ideo cũ nõ reperiat iure cautũ in dño,qr volẽs vẽdere teneat emphyteotã requirere,certe sine regitiõe poterit alienare cuicũqz voluerit: secus est econtra in emphyteota,cũ in eo reperiat expressum: vt hoc tex.& d.c.potuit idẽ tz Pau.de ca.an.l.sedũ hac.i.§.patronũ.ff.de l ius voc.& ibi ponit generaliter Pau.de cas.an si dñs non seruauerit fidẽ emphyteote,cadat a iure suo directo quẽadmodũ cadit emphyteota si nõ seruauit fidẽ dño.puta si

c nõ soluit canonẽ debito tẽpore,vt.§.i.proxima.c ¶Ité ponit

d ipse Pau.quid in feudo:an sicut vasallus qñ frãgit fidẽ⁹ domino priuatur suo vtili dominio:ita & ecõtra si dñs frangit fidem vasallo debeat priuari directo dominio,& applicari vasallo.de quo vide tex.expressum in.c.domino cõmittẽte.si de feudo defun.con.sit inter do.& ag.vbi etiã tex.no.qr si dñs feudi cõmittit talez felonią per quã si eam cõmitteret vasallus ĩ dominũ amitteret feudũ,dñs etiã dz pdere feudi ppietatẽ, quẽ tex.dicit esse mirabilẽ.& Lud.ro.in.l.si fimita.§.si devectig.ff.õdam.infe.tamẽ addo ad idẽ tex.in.c.i.§.qualiter do.prop.feu. priue.iuncto.c.l.ad fi.de noua forma fidelit.feu. ¶Dicit etiam multũ singulariter Bald.in.c.j.in prin.in.v.col.hic finitur lex, deinde consue.regni incipiunt.in vñ.feu.per illum tex.qđ ad

20 hoc no.& reputat singularẽ:†qr quãis vasallus non debeat cõfiscari propter delictũ dñi,imo feuda per eum cõcessa firma maneant:qõ tñ ipãvasalli efficiuntur franchi,qõ bene notate.

¶Et ad ista videte qõ dixi in.l.ij.§.eo.in gl.magna,in verbo repellere.i.v.parte principali:vbi posui qđ iuris sit qñ emphyteota promisit soluere canonẽ emphyteuticũ sub pena centum librarũ:an qẽadmodũ si ipse emphyteota nõ soluit:& sic non seruat promissa,incidit in dictã penam.eodẽ modo fit ecõtra, si dñs nõ seruat promissa p parte sua,debeat teneri etiã ipe ad similem penã centũ lib.Ex supradictis habetis quintã limitationem ad hũc tex.qui vult nõ posse alienari ius emphyteoticum sine requitione dñi:vt nõ ꝓcedat ecõtra in dño: duas alias limitationes vidistis.§.in.j.no.tertiã in scõo,& quartã i v.no.

¶Sexto principaliter no.ex eodẽ verbo in eo.versi.quantum

21 pretiũ ab alio re vera:& ibi quantã ipse re vera ꝛc.† emphyteota volẽs alienare,tenetur dño prius denũtiare,& ei verũ pretiũ notificare,qđ tũ in veritate ab alijs inueniat. ¶Et ꝓpterea dicit signãter per hũc tex.in his verbis Sal.hic in.vj.co.qõ si

e emphyteotaᵉ volẽs alienare,dixerit dño maius pretiũ qr re vera inueniat:& dñs dixerit se nolle emere ꝓ tãto pretio:qõ pinde est ac si requisitio non esset facta:allegat.l.vbi aũt 2dditionalis:als est.l.eũ qui.§.cũ igit.als est.§.si filiꝰ emptor.ff.de ĩ diẽ adiec.& l,ficut.§.nõ vꝰ.in fi.ff.qui.mo.pig.vel hyp.fol.Et idem

22 qr talis denuntiatio que nõ est vera,qũ est de pluri.quam inuenitur,habetur perinde ac si nõ esset facta requisito dño:tenet Spe.per iura prealleg.in.o.§.nũc aliqua.in versi.xciij.& Idem alq in.o.c.potuit.& ibi Jmo.in.i.no.& Jo.fa.hic in vlt.columno singularius si iungãtur ista verba:quantũ pretiũ ab alio re vera cũ ver.si.huiꝰ.l.vbi dicit tex.qr si aliter fecerit emptor ta ꝓ a iure emphyteotico cadat,erit hic tex.inultũ signãdus: put etiam no.Sal.hic in.vj.col.Iz nõ tam clare.qõ si emphyteota denũtiãs dño ei nõ notificauit verũ pretiũ,qõ ĩ veritate ab alijs inuenerit,qõ per ista falsam notificationez ptẽ cadita iure suo emphyt,& dicit Sali.& merito,qr istud est valde notãdum,& ppetuo tenendũ corditer & tãto plus tenendũ istud qr tz gl.cõiter approbata in illo ver.si.qr talis priuatio fiat ipso iure:vt ibi dicit. ¶†Septimo principaliter no.ex eodẽ tex.sup eo-

22 dem verbo quantũ pretiũ ab alio re vera ꝛc.qõ si emphyteota vult vẽdere ius suũ emphyteoticũ vl sua meliorametã,& qr eis inueniat.xx.aut.xx.& dñs directus nolit sibi dare nisi.x.qr dicat qr verũ pretium rei nõ sit nisi.x.qr emphyteota nõ tenet sibi omittere pro.x.sed pro quanto pluri ab alijs inuenit:qr put notat etiam Sal.hic in.j.col.ex hoc tex.emphyteota no tenetur dño aliquid relaxare de pretio,nisi aliter fuerit cõuentum.

23 ¶†Et ꝓptera ꝓ hũc tex.decidit Bal.in.l.ij.in fi.i lect.C.de rescin.ven.qr stãte statuto qõ in vẽditione preterant colones,si quis velit ĩ vẽdere pro qua inueniat.xx.aut.xl.& colonus velit ei dare x.tantũ:qz dicat hunc esse verum valorez rei,non tenet ei vendere pro.x.casu quo nolit plus dare, poterit alijs vendere per hunc tex.& alia de quibus ibi per eũ.qui etiã adducit autoritatẽ Jo.an.in addi.Spe.post Mar.de fan.in ti.de em. & ven.§.nũc dicendũ.in fi.idẽ etiã tenet Sal.in.l.oudum.ff.de contrahẽ.empt.Quis cõtrariũ visus sit velle ipsemet Bal.in.l. ad officiũ.ꝓ illũ tex.quẽ ad hoc reputat sing.C.cõ.diui.ó quo etiam per Ang.& Jmo.in.l.qui rome.§.coheredes.ff.de verb.

a ob. ¶Octauo principaliꝰ no.ex hoc tex.in vers.sinaũt duozũ mẽsiũ spatiũ ꝛc.qr si post factã denũtiationẽ sint lapsi duo mẽses:& dñs nullũ risum dederit,qr elapsis duobus mẽsibus ẽm phyteota põt vẽdere cuicũqz voluerit dño aliter nõ requisito & sic si dñs fuerit negligẽs in rñdẽdo per duos mẽses:& tunc emphyteota pt vẽdere cuicunqz voluerit,sine alio 2sensu dñi.

24 ¶†Et ꝓptera ꝓ hũc tex.dicit Bar.post Dy.in.l.q rome.§. coheredes.ff.de ver.ob.qr si aliquis sit prohibꝰ vẽdere vel alienare rem extra familiã,qr si denũciauerit illis de familia,& noluerint emere,qtũc eis nolẽtibus emere,põt vẽdere alij cui voluerit,prout est tex.in.o.§.coheredes.& ita etiã ad hoc notãt hũc tex.Lu.Ang.& Sal.hic,& dicit Ange.qr hoc vtile ꝓ his q ꝓmiserũt nõ vẽdere rẽ nisi tali.nam sin cũ si ille nõ vult emere cõsiliũ ẽ qr sibi fiat denũtiatio seu ptestatio,& expectẽt ptestatus ꝓ duos mẽses,quibꝰ elapsis poterit ꝓmissoz secure, nõ ob.ꝓmissiõe vẽdere cuicũqz voluerit:& dicit qr ista semel fecit practicari,& sequit Lu.ro.in luis sing.in antepe.char.in sing.

25 incip.facio pactũ ꝙ voluero vẽdere. ¶†Iuxta predictũ no.

b occurrit due gõnes.ᵇ prima ẽ z necessaria:nũqd in casu huiꝰ

c l.post elapsosᶜ duos mẽses poterit dñs purgare moraz emphyteot.iure nõdũ vẽdito.& sic alijs ꝓferatur,ista.q.formaz in terminis Pau.de ca.i.o.l.qui rome.§.coheredes.vbi signãter determinat qr sic.all.tex.no.in.l.sicut.i.§.ri volũtate.ff.qui.mod. pig.vel hyp.fol.addo quãuis ipse nõ dicat istud idẽ in terminis tenet Jo.an.in addi.Spe.o.§.nũc aliqua.in ver.ci.vbi formaliter in qt,qr elapsis duobus mẽsibᵒ re integra si dñs velit emere,preferẽdus est cuicq alij:& sic põt morã purgare,& refert ipse dicit sic tenere Simonẽ Vicentinũ i hac.l.si q.put refert ipse dilega.& l.necesse.ff.de in diẽ addic.& c.si tibi.de prebendis.i.vi. led melꝰ facit.o.§.si voluntate.facit etiã qr voluit.o.Huar.de caſt.hic in pe.col.qui voluit qr in casu huiꝰ.l in ver.pe.qñ dñs

e fuit negligẽs per duos mẽses in inducẽdo nouum emphyt.in possessionẽ,qr possit morã purgare,& quinquagesimã seu ꝙdemiũ petere,p.d.l.mãcipiozũ.ff.de op.leg.& de hoc vltimo dicam.j.co.in pe.no.& videte etiã qõ no.Bal.i l.acceptã.in.xxj. 26 §.e.in gl.in ver.triẽniũ.in.xxix.q.& seq. ¶†Scõo iuxta dictũ

d no.quero,qd si dñs reqitus per emphyt.volentẽ alienare an velit emere dixerit qr nõ,& sic licẽtiauerit emphyteotã,iste emphyteotaᵈ stetit p annũ qõ nõ alienauit,deinde postea alienat an cadat a iure suo emphyteotic.si postea alienauerit sine alia licẽtia dñi,istã.q ponit Spe.in.o.§.nũc aliqua.in ẋ.xciij.vbi arguit ad partes. Et primo qr sic ꝙ valeat per text.in.l.sicut.§. si volũtate.ff.qui.mo.pig.vel hyp.fol.qđ allegaui.§.in pri.q. postea in 2trariũ dicit facere:qr sufficit vna denũtiatio,cũ dñs semel noluerit.ar.l.in diẽ.ff. de aqua.plu.ar.& l.j.§. qõ ait ꝓt voluntate.ff.quozũ leg.& aliter se nõ firmat Spe.quãuis dicat quoscdã distinguere,qr aut dñs sciuit tpe quo post annũ emphyteota alienabat,& nõ fuit vlteriꝰ certior:adus,als.ar.l.ité queri tur.in.§.qui impleto.ff.loc. Jo.fab.hic in vlt.col. simpliciter tenet qr emphyteota stãs per annũ post licẽtiam datam,postea alienat sine licẽtia dominiꝰ:cadat a iure suo,per.o.§.si volũtate.

27 ¶†Mihi placet snia Jo.an.in addi.Spe.in.o.ver.ci. Quod aut dñs dedit licentiã simpliciter & absolute:nõ determinato aliquo tpe intra qr vendat:nec determinata psona emptoris, prout Spe.simpliciter formaz.q.& tũc sit tenendũ indubitãter qr emphyteota possit quãdocũqz & cuicũqz alienare: sine alio consensu dñi:qr sufficit vna denũtiatio,vt dictũ est:qz ista lex nõ requirit ꝙ pluries denũtietur. Ego tamẽ intelligo hoc pcedere,nisi dominus purgasset moraz,vt dixi in precedẽ.q.p v.§. voluntate.qui tex.alias nihil facit,quicquid allegauerit Jo.fab.hic.Si aũt dominus tẽpore cõcesse licẽtie apposuit tempus intra qr emphyteota vẽderet,vel personã cui vẽderet vel vtrũq simul,tunc secus. ¶Nũquid aũt hoc procederet etiam si dñs tunc sciret,dicam.j.in qõmibus extra gl. Et not. bene hec verba Jo.an.q: vult qr tempore quo dominus dat li

e die.circa fi.prin.ff.q satisd.cog.ᶜ Bald.no.in rub.C.de renocã. his q in frau.cre.in vlt.col.& tex.in.c.cũ ad.ferrarien.sis.extra

30 de consti.vbi est tex.† qr clausula que consuevit apponi in literis papalibus,semper presumit apposita.videte etiã Bald.in rub.C.de fid.instru.in.xj.col.ver.quero de tertio.vbi not.vult qr imbreuiatura notarij recipiat suppletionẽ renuntiationũ & aliarum clausularũ,& a iure & a 2suetudine: de quo etiam per Bal.in.l.cõtractus.C.de fide instru. Et sentit sing.Bal.in.d. rub.C.de fid.inst.in.xij.col.ver.quarto ꝺro qõ illud qõ dicitur qr imbreuiatura notarij recipiat suppletionẽ & a iure & a 2suetudine,id fit verũ in eodẽ tabellione:Iz alius qui nõ fuit roga

31 tus nõ potest supplere:qõ multũ & multũ no. ¶†An aũt notarius qui cõfecit instrumentũ de actu,& nõ fm formã cõsuetã: quia non appposuit clausulas cõsuetas,incidit propter hoc in penã falci:2sului sing.Pet.de anch.qõ non in consi. cclxxiij. als.in cõsi.cclxxxvij.inci. in Christi nole tria principaliter ꝛc. p tex.in.l.inbemꝰ.C.de test. ¶Quid aũt sit si notariꝰ omittat solemnitates a iure cõmuni requisitas non dico a consuetudine:tunc an incidat in penam falsi:ponit Bal. in.o.l.inbemus, in vlti.col.& ibidem Pan.de ca.& alij ponunt Bar.& Bal.in.l. si post diuisionem.§.de iur.& fac.ign.& Bal.in.l. si librarius.ff. de reg.in. Jmo.an.l.quoties.in prin.& ibi Bal.in.§.ff. de her. insti.& Bal.in.l.si veritas.C.de fideicõ.& in.l.fin.in.j.oppo.& se.

32 C.de edi.diui adri.tol. ¶†Undecimo principaliter no.ex hoc tex.in ver.necessitatẽ,qr dñs tenetur recipere nouũ emphyteotam in quem fuit translatum ius emphyteoticum,vel fuerunt trãslata meliorametã:& sic dñs cõpellitur huic nouo emphyteote facere nouã inuestituram,& tradere cozporalẽ possessionem:& sic hic est tex.qr dñs tenetur nouo emphyteote renouare inuestituram,& ita quotidie ad hoc allegatur iste tex.i.o.c.potuit.& ideo dixit gl.hic in verbo estimatiõis,qr istud est qõ hodie dicitur per renouationẽ dari:qr ergo ista materia renouandi inuestiture est frequẽs & vtilis,& communiter ignota.& hic est suus principalis locus:intẽdo circa eam multa bona colligere. ¶Dicit Bal.in aut.si quas rumpas.in.ij.col.& de sac.son.

33 eccle.multũ no.& necessaria ad declarationẽ istius tex.† qõ ista renouatio inuestiture rõne mutate successionis in singularem successorem quãdo emphyteota transfert ius suũ in alium:propter tria principaliter. ¶Primo propter commoditatẽ quaz sentit domin⁹:qr habet laudemiaz seu quinquagesimã ex tali renouatione,vt in ver.seq.& ibi dicetur cũ gl.in verbo estimatiõis.& d.c.potuit. ¶Scõo propter obligationẽ canonis emphyteotici,ad quem nouus emphyteota alias non tenebatur

¶Vide Jaso.in suo tract.feud.in ver.& cum pacto. de nõ alienando. in.gl.col.fol.xx. Nisi ẽ ẽphyteo. offerat dño. Si vult emere ꝓ iusto pretio, suffi ciat,Iz non dicat ꝓ pretio quod ab alio reperit.vi de Corne. consil. cxciij.in.iij.volu. Tho.Par.

¶Et qõ in terminis segt Alex. lib.iiij.cõi. xnũ. j.dubio.Nsi tertio ꝛc.col.fi.Purp.

¶Post clapsos. Adde do.in.l.fi. C.de loc.& ll.mã cipiozũ.ff.de ep. leg.

¶Iste emphyteꝰ adde doc.in.l.ité querif.§. qui impleto.ff.de loc.

¶Adde eũdem Jaso.in.l vt libertis.in.iij.col.in.q. cũ seq.j.de colla. Tho.Parpa.

Universidad de Deusto

¶ An emphyteota teneat recognoscere toties quoties fuerit requisitus, vide qui pa. in decisione. cccxcvij. et sic. in. d. suo tra. in xñ. dicticq; vsq; illi primi erit recogno cere. fo. cxxvi. in eodem versi. iij. sit ista renocatio &c. idem satis vult pe. de jn. ysi. lxiij. i pn. vide Lor. consi. cclvj. in. iij. volu. vbi tägit an dñs teneat renocare nouũ emphyteotã vltra gñationem anteriorẽ. Tho. Par.

¶ Qñ instrumẽtum. adde Spe. de edi. instr. in. ş. postquã.

¶ Qñ ius. adde l. fi. ş. fi. ff. de dã. infe. & i. l. q taberuas. & ibi scribentes. ff. de contrahen. empt.

¶ Per procuratorẽ. Adde in ti. de not. feud. in. ş. itẽ sciẽdum. in fi. gl. in. ş. fi. de pac. b in. fi. in vsi. feu.

¶ Limita primo vt valeat consuetudo q̃ plus sol uat a filijs vt vsq; ad nietẽ Bal. in c. quẽ in eccl. col. 36 xiij. de cõstit. et pot. Alex. d. ysi. v. col. ij. Pur.

¶ Qñ qñ secũdus. Adde Jo. de imo. in. c. potuit. de loca. 37

¶ Adde q̃ est ysi. lxiij. q̃ inci. motiua iudicis. benefacit quod vult Baid. in. l. cũ essent. ş. pplm rium. in fi. ff. de ser. ru. pd. de quo late vide. d. col. cv. versi. in tra. et que ibi scripsi. et illud consi. Pe.

ex obligatione autoris sui: vt est gl. in. l. si vsusfructus nomine. ş. i. ff. de vsufr. quẽad. ca. 2 gl. in. l. ij. in gld. mag. in verbo repellere. in pe. parte pñ. 2 ibi dixi. ş. eo. ¶ Tertio fit ista renouatio: q̃ expedit ibi successori: nã deinceps post renouationẽ facta attendit gñatis istius nouũ emphyteote, nõ aũt generatio autoris sui: qr ex persona sua nunc sumit initiũ: alias aũt sic nõ esset facta ista renouatio, finita generatione primi emphyteote in qua erat cõcessa: & sic resoluto iure datoris: & esset resolutũ ius ipsius acceptoris. l. lex vectigalia fundo dicta. ff. de pig. & l. pe. ş. Lucius titius test. amẽtũ. ff. de leg. ij. & l. necessario. ş. fi. ff. de peri. & cõmo. rei ven. circa tũ hoc vltimũ videte Specu. in. d. ş. nũc aliqua. in ver. clxv. & sic habetis ex predictis vnã cãm pro per quã fit ista renouatio inestiture. ¶ Addit Bal. in. d. aut. si quas ruinas. in. ij. co. alios tres casus: vidlz secundo ratione vetustatis, quãdo instrumẽtũ inuestiture esset multũ antiquũ: quia habet renouari: vt est gl. no. in aut. de her. & fal. in pn. quã etiam Ang. ibi multũ no. & dicit sing. Imol. sub dubio tamen fo. te. in. l. ij. in pn. in pe. col. ff. sol. mat. q̃ istud p̃cedit in quocunq; contractu, q̃ vbi instrumentũ est antiquũ dz renouari.

¶ Tertio fit renouatio ratione necessitatis: & hoc dupl̃r. vno mõ: q̃ oritur necessitas ex cõuentione facta de renouando: puta de tertia generatione in tertiã: vt est gl. ordi. in ş. alienationis. in aut. de nõ alie. Scõo mõ: q̃ oritur necessitas ex consuetudine: q̃ ita ẽst ꝑ suetũ q̃ renouẽt: & q̃ aliq̃ soluit ꝑ renũtiatiõe. ar. l. dñi predictorũ. C. de agri. & cẽs. lib. xj. ¶ Quarto & vltimo ꝑncipaliter fit renouatio rõne tollẽde obscuritatis, & difficultatẽ ꝓbationis: vt q̃ per antiqua instrumẽta nõ appãrẽt cõfines ponũt: sed variati sunt: certe tũc instrumẽtũ dz renouari: vt tollatur ambiguitas cõfinũ. arg. l. eos. ff. fin. reg. & l. titius heres. ff. de act. emp. & l. si predictorũ. C. & d. l. fal. & subdit Bal. vbi. ş. q̃ ista sunt multũ notanda: q̃ alibi nõ inueninnt. Et dicit q̃ de dicta renouatione tractat Spe. in tit. de re. permu. vult allegare. in. ş. sequit. post pñm. ibi tñ Spe. quasi nihil dicit niſi ponẽdo formas cõtractũ. Et ista dicta Bal. sequit ad literã nihil addendo Pe. de ancha. & cle. i. de penis. & Fulg. q multũ ea commẽdat in. d. aut. si quas ruinas. de ista & materia renouatiõis innestiture: ponũt & cano. in. ş. c. extra de preb. ¶ Addo vltra Bal. alias duas cãs: propter quas dz fieri renouatio innestiture vel instrumenti: & sic erunt sex cause. Prima q̃ instrumentum † b emphyteoticũ esset deperditũ: q̃ tunc emphyteota potest petere a dño renouationẽ instrumẽti. ita tenet Spec. in. d. ş. nũc aliqua. in versi. cxl. per tex. in. l. chirographis. in pn. ff. de admi. tut. & in. c. dudũ. extra de cõuer. coniuga. & ad istud no. Bar. illũ tex. in. d. l. chirographis. in pñ. & est etiã tex. in. l. q̃ ibi ad hoc nõ. Bar. C. de dissol. lib. & tex. i. c. fi. extra de fide instru. & Lud. ro. in. l. si finita. ş. elegãter. ff. de dam. infecto.

¶ Scõa q̃ ius c directi dñi mutat in aliũ: q̃ dñs directus ius suũ alienat in tertiũ: tũc emphyteota põt petere renouationes inuestiture ab isto nouo directo dño: ſim Spe. in. d. ş. nunc aliqua. in ver. clxv. per tex. in. l. oẽs. in fi. ff. vsufr. quẽad. ca. sicut fit in casu ccõtrario, quando primus emphyteota alienat in aliũ vt hoc tex. & pictũ est. ¶ Ultra p̃dicta in materia ist. renouationis inuestiture: videte vnũ casum no. in quo renouatio tacite intelligit facta absq; eo q̃ requirat alia noua scriptura: q̃ de pomit sing. Bal. in. l. vnica. in. ij. q. C. q̃ nõ pet. partes. q̃ emphyteosis esset cõcessa Petro & Martino, & quibet eorũ insolidũ. nam mortuo Petro sine liberis, dñs videt tacite renouare Martino propter illud verbũ insolidũ: vt ibi per eum.

¶ Addite etiam q̃ vbi promissa est renouatio tunc res alte si non potest cõcedi vel locari: puta quando dñs locasset domum ad vnum annũ cũ pacto renouandi de anno in annũ. tex. est no. in. l. ne cui. & ibi Bal. not. ad hoc. ş. loca. an autem si finita sit emphyteosis per generationẽ, in quã erat concessa: & dominus vult aliũ de novo in emphyteosim concedere, an teneatur renouare illis qui sequuntur post generationẽ finitam potius q̃ cõcedere alij penitus extraneo. dixi in. l. q. in. v. nota. ş. eodem & aliquid ibidem in gl. magna, in verbo repellere. ad fi.

¶ Quid aute seu quantũ debet solui domino pro ista renouatiõe inuestiture que fit in persona alterius: vt q̃ emphyteota transfert ius suum in alterũ, ponit text. in versi. seq. & ne aurita: & ibi plene dicet: & ibidẽ est glos. parua in verbo accipere, que ponit quis sit ille q̃i tenet soluere, an dator, an acceptor: videbitis in. d. ver. seq. ¶ Duodecimo ꝑncipaliter no. ex eodẽ ver. necessitatem. in ver. & trãsponere. iuncta gl. parua. in verb. trahere. quę subaudit. ſz ꝓhibendo. hic videri tex. q̃ quẽ admodũ emphyteota non potest vendere vel alienare ius suũ emphyteot. aut suas meliorationes irrequisito dño: q̃ ita etiã non potest permutare: de quo dicet. ş. super gl. magna. in verbo aliqs vendere. ad fi. ¶ Terciodecimo not. ex eodem versi. necessitatem. in verbo sed ipsos dominos. cũm seq. q̃ ista susceptio noui emphyteote que debet fieri per dominũ, non põt fieri per eius procuratorẽ, & sic quedã per nosmetipsos possumus que nõ possumus per procuratorẽ: prout etiam in. l. ij. C. de his qui ven. eta. impetr. sic ergo dñs tenetur inuestire nouũ emphyteotam per seipsum, vel per literas suas, non autem per procuratorem. Ex quo habetis q̃ plus operantur litere domini quam mãdatum procuratoris. Et qualiter intelligatur iste tex. dũ dicit per se vel per literas suas, & si hoc noluerit vel non potuerit per depositionem vel attestationẽ: q̃ videtur continere superfluitatẽ, dicetur. ş. in gl. in verbo. per depositionem. vbi glo. declarat & minus bene: addite tñ q̃ licet in emphyteosim dñs teneatur inuestire nouũ emphyteotã p seipsum, nec hoc possit per procuratorem facere: tñ secus est in feudo, qr in inuestitura feudi potest fieri vasallo per procuratorẽ dñi. c. i. ş. ſz vtrũ. p quos fiat inue. i vſi. feu. de quo hic lati⁹ p Sal. in. vj. col. 39 ¶ Quarto decimo principaliter no. ex eodẽ versi. necessitatẽ. in verbo per depositionẽ. iunctis sequentibus verbis ſm Sal. hic in. vij. co. & do. Suar. de castel. in viti. col. q̃ depositio domini facta cõram iudice apud acta nõ requirit presentiã testium: qr semper presumitur a desse: sed facta cõra tabellione bene requirit presentiam testium: facit. l. omniũ. cum ibi nota. C. de testa.

e ¶ Quintodecimo c principaliter no. ex hoc tex. in ver. & ne auaritia. q̃ dñs p inuestitura hendam nouũ emphyteotã nõ potest accipere vltra quinquagesimã ꝓtij vel estimationis rei. & ista quinquagesima apud nos appellat laudemiũ. de ista ergo quinquagesima, & sic laudemio de quo est hic tex. principaliter, qr est materia vtilis & nullibi ordinate tractata, & cõsequens ignota, & super ea sepi⁹ cõringit varias dubitationes ego oriri, attingã hic nõnullas quotidianas gões. ¶ Sed autẽ ꝑ 40 f niam ad ista. q. no. per petuo & nunc obiuncta is, q̃ si scõs emphyteuta emit a primo de cõsensu dñi, q̃ non requirit alia renouatio, nec debet solui laudemiũ. ita ex presse ꝙ soluit Jo. de ana. in cõsil. & cinci. q. dubiũ istud. post Pe. de anc. in cõsi. lv. g 41 q̃ incipit, mortua iudicis. ¶ Primo quero quo teneat solu ere istã quinquagesimã, seu laudemiũ dño, quando emphyteota alienat ius suum emphyteuticũ vel sua melioramenta in alium. gl. est hic sing. & isto ver. & ne auaritia. & est gl. parua sup verbo, accipere. q̃ dicit a nouo emphyteuta: & sic vult q̃ nouus emphyteuta, & sic acceptor est q̃ tenetur soluere laudemiũ domino: & ita obseruatur. Adde bene facere quo in simili vult bal. in. l. si is qui pretiũ. in. ij. col. C. de edi. act. q̃ qñ in statuto nõ fit mẽtio quo debeat soluere gabella, intelligit q̃ soluat acquirens & nõ vendẽs, per tex. no. in. l. debet. circa fi. ff. de edi. edi. p Bal. in rub. C. de re. cre. in. ij. q. ¶ Scõo iuxta ꝓmã. q. quero quo dicat nouus emphyteota. sol. dicit sing. Salu. hic in. vij. col. quo ille dicit nouus emphyteota: q̃ sub priori inuestitura nõ est cõprehẽsus. Et propter hoc infert multũ signãter: q̃ si aliqs receperit emphyteosim pro se & filijs & nepotib⁹: q̃ isti filij & nepotes nõ tenebunt ad istã quinquagesimã, seu laudemiũ solvendũ dño, imo etiã nõ tenent nouã inuestiturã petere: & istud vltimũ vt gl. no. in aut. si quas ruinas. in gl. ij. super verbo debetur. ante fi. ş. de sac. sanc. eccle. licet ſm eum aliud sit in re feudali vbi post mortem patris: & sic primi possessoris q̃ acceperat feudũ pro se & filijs &c. tenentes filij & alij sequẽtes, intra annum & diem inuestituram petere, als feudo priuarent. c. j. quo tempore miles inuestiturã petere debeat, in vſi. feu. & ita sequit. d. Suar. hic in vlti. col. Et adde tex. in. d. c. j. quo tẽpore miles rñdet q̃ ideo in feudo filij & vasalli debent nouã inuestiturã petere: q̃ est onus p sonale: & nõ reale, & ꝓpterea filij dñi de nouo recognoscere: secus est in emphyteosi in qua iungit onus nedũ p sona le sed etiã reale, videlicet solutionis quinquagesime seu laudemiũ. ¶ Puto etiã posse dici q̃ aliud sit in feudo ratione iuramẽti fidelitatis: q̃ dz a vasallo pstari antec⁹ realẽ inuestiturã suscipiat: vt. c. j. q̃ ibi Bal. quid p̃cedere debeat, an inuestitura: an fidelitas. & c. j. quali. iurare deb. do. vasallide. cũ si. eo q̃ iuramentũ est p sonale ex parte iurãtis: & ꝓpterea nõ ligat heredes: vt 42 c. veritatis. ò iureu. † Et ꝓpterea alibi dubitat Bal. si antecessor iuravit fidelitatẽ p se & successorib⁹ suis, an adhuc successor tenebit de nouo iurare. in. l. vnica. ş. excepto. C. de cadu. tol. c. que in ecclesiarũ. extra, de consti. & videt decidere q̃ nõ & minus bene. ¶ Et cõtrariũ & verius tenẽt cano. in. d. c. veritatis. q̃ iuramentũ est personale ex parte iurantis: vt ibi. ¶ Et contrariũ sentit Spe. in tit. de feud. in. ş. j. in versi. hoc etiã. Et ad id q̃ retuli. ş. velle Sali. hic q̃ ille dicatur nouus emphyteota, q̃ sub priori inuestitura nõ est cõprehẽsus. Adde q̃ bene facit illud q̃ dixi. l. ij. ad fi. ş. eo. dũ potui q̃ sit nouũ feudũ, & quid antiquũ. Item adde ad predicta bene facere illud q̃ vult Bal. in. c. que in ecclesiarũ. in. xvij. col. de cõstit. q̃ qñ renũciatio feudi fit in persona filiorũ: nõ dz solui laudemiũ. nisi feudum iam esset ad ecclesiam reuersum & incorporatum: q̃ ita tenet

43 non est noua acquisitio. ¶ † Tertio quero: q̃ iste tex. loquit q̃ emphyteota alienat ius suũ ꝑpetuũ, aut sua meliora menta in tertiũ, q̃ tũc dño dz solui laudemiũ seu quinquagesima q̃ dicit si ipsemet dñs emat melioramenta ab ꝑphyteota: an ex tito casu dñs debebit habere laudemium, pinde ac si emphyteota vẽdidisset extraneo. ista. q. format Alb. hic in vl. col. & determinat post Odof. q̃ nõ: q̃ quinquagesima debet dño propter ꝓsensum prestitũ emphyteote, dũ in alterũ alienat: sic dicit patienter innuere istã. l. in isto ver. & ne auaritia. & ver. se. Itẽ q̃ qñ dñs vult emere, dz tñ soluere quantũ emphyteota ab alio inuenit: vt hac. l. ş. in versi. & ne hac occasione. q̃ nõ esset si quinquagesimã retineret. ¶ Addo q̃ istã. q. format etiam ipse Alb. in loco satis peregrino & extraneo, videlicet in. l. q̃ si vno. ff. de in diẽ addi. vbi pnmo arguit ad partẽ affirmatiuam per illũ tex. & ꝑ alia iura & quib⁹ ibi p eũ, finaliter post Odof. Lau. determinat idẽ q̃ hic: videlz q̃ isto casu dñs nõ debeat habere laudemiũ. Motus: q̃ ista quinquagesima solvit dño p nouã inuestituram & ꝑceptiõe noui emphyteote: vt in hoc ver. & ne auaritia. isto ver ꝑcedẽti necessitatẽ. in qua receptiõe fore dñs afficeret dãno ꝓp mutationẽ p sone. l. cũ vn⁹. in. ij. ꝛsso. ff. de ali. & cib. leg. & in hoc saltẽ gratiã: q̃ nouũ debitorẽ inuitus recipit: q̃ est contra ius cõe, vt est casus sing. in. l. si mandato meo. in pnn. & ibi Bar. ff. mãd. q̃ cessat qñ ipse dñs emit: 44 & ideo nõ det sibi quinquagesima. ¶ Quarto quero, aliqs dedit in emphyteosi aream parũ valẽtẽ, sup qua sunt edificata edificia magni valoris: puta vna alta turris, vel vna dom⁹: an dñs debeat habere quinquagesimã estimatiõis turris vt domꝰ an dñs debeat habere quinquagesimã estimatiõis turris vt domꝰ an ꝙ solũ valoris aree: istã. q. originaliter format Odof. hic & post eũ Alb. in vlt. col. q̃ dicit prima fronte videri q̃ dñs debeat habere quinquagesimã valoris aree tñ, ꝑ hãc. l. in versi. & ne auaritia. vbi tex. dt q̃ dñs dz habere quinquagesimã ꝓtij vt estimatiõis loci: nõ aũt dicti edificij. ¶ Contrariũ ipsi determinat & bene: qr edificiũ solo cedit. l. i. ş. q̃ ait. ff. de superfi. Et q̃ dicit in isto tex. de estimatiõe loci ſm eos superficiẽ nõ excludit cũ sit pars eius. ¶ Per istã eorũ rõnẽ infero, q̃ si aliqs accepisset aream vt solũ vacuũ in emphyteosim, cũ pacto q̃ cõi ter ꝙsueuit apponi in instrumẽtis inuestiturarũ: videlz vt habeat iure emphyteotico, & supficiẽ. i. illud q̃ supedificauerit in re ꝓpio tenẽdo q̃ tale pactũ valeat. & q̃ edificiũ sit ꝓpriũ edificiatis, & suũ remaneat et finita emphyteosi, put tenui in. l. ş. eo. in gl. ij. in fi. in. iij. & q. ꝓtin. dũ tetigi q̃ differẽtia sit inter ꝙ ctũ emphyteoticũ & ꝛctũ superficiariũ: certe isto casu attenta eorũ rõne, dños dz habere quinquagesimã estimationis aree tñ, & nõ edificiũ superimpositi. q̃ bene notate. addo etiã pro hac eorũ decisione Spe. idẽ tenẽtẽ in. d. ş. nũc aliqua. in versi. 45 a ¶ † Quinto q̃ro, si vn⁹ est dñs directꝰ fundi, & alius habeat b vsumfructũ eiusdẽ fundi, vel est dñs vnius domus, & alius ꝛs ius percipiendi earũ pẽsionẽ: modo accidit q̃ emphyteota alienat istũ fundũ vel istã domum, cui debebit solui quinquagesima ma seu laudemium, an vsufructuario, an proprietario. & sic est punctus an appellatione pẽsionis vel vsufructus veniat laudemiũ. istã. q. late disputat Jo. an. in addi. Spe. in. d. ş. nũc aliqua. in ver. cxiij. in addi. magna q̃ incipit, ꝑter id q̃ dictũ est ş. etc. vbi multa allegat ad partes. videte ibi p eũ istã. q. etiam, vꝛs an laudemiũ debeat vsufructuario an ꝓprietario. format etiam Alb. de ꝛo. in rub. C. de vsufr. & ibi simpliciter tenet post Oldr. q̃ laudemium debeat vsufructuario. Motus: q̃ omne emolumentũ q̃ oritur ex re vsufructuariã, debet ipsi vsufructuario. l. item si fundi. in pn. ff. de vsufru. quã. l. etiã allegat Jo. an. vbi. ş. vos dicite vt ibi plene p eũ de quo non meminit Alb. in. d. rub. C. de vsufr. ¶ Retẽto eodẽ themate succederet aliud dubiũ, si talis res incideret in ꝛmisum, puta emphyteota nõ soluẽte canonẽ emphyteoticum, vel alienãte sine debita forma huius. l. an applicet vsufructuario, an proprietario. istã q. format etiã Jo. an. in loco. ş. ꝓpri. aileg. & ibi determinat q̃ veniret applicanda proprietario, per multa iura de quibus ibi per eum: per que iura idẽ tenet Alb. post Oldr. in. d. rub. C. de c vsufr. c † Sexto quero pone & emphyteota pstat mihi. ꝛ ꝙ. 46 denarios alinuatim ꝙ canone emphyteoticorũ: tibi aũt prestat certã partẽ fructuũ, & vult ius suũ emphy. alteri vendere: quis nostrũ debebit habere laudemiũ: aut cuius cõsensus erit requirẽdus. istã. q. ponit Spe. in. d. ş. nũc aliqua. in versi. ex. vbi dicit insipiendũ esse quis eorum sit maior: dños. i. quis sit ille a quo res fuerit in emphyteosim ꝛcessa: vtrũ a me an vero a te. ꝓ eum esse qꝛ ego dedi sti in emphyteosim ꝙ dicta pẽsione ꝛ. denariorũ. & postea iste de consensu meo ꝛcesserit alteri retenta sibi certa pẽ redditũ: & isto casu ego debeo requiri, & laudemiũ habere. ¶ Itẽ pesset esse eccontra. q̃ in concessibus mihi. & ego alij ꝛc. & tũc eodẽ modo tu requiri debes. & habere laudemiũ. & ita etiã ꝛs Jo. fab. hic circa pn. & bñ ad hoc facit̃ que. ş. dicã. in. viij. q. Et eodẽ mõ vltra Spe. posset esse q̃ ego concessi tibi rẽ in emphyteosim cũ pacto q̃ mihi & tuis darentur annuos & titio tertiã partẽ fructuũ, iuxta ea que dixi in. l. ij. in gl. in versi. triennio. in. xvij. q. ş. eo. & isto casu deberes habere laudemiũ. ista decisio Spe. ꝑcedit in casu claro, q̃ cõstat qs nostrũ in emphyteosim ꝛcesserit, q̃ ꝛcessor debeat habere laudemiũ. Sed pulchrũ est videre qd in dubio, qñ nõ apparet qs nostrũ ꝛcesserit. Jo. fab. hic circa pnn. ꝛs qd in dubio vtriq; soluẽdũ sit laudemiũ. & vtrulq; ꝙsensus requirendus, a 47 allegat Spe. quẽ nõ invenio in. d. ş. nũc aliqua. in versi. xxxviij. ꝓ sua tñ decisiõ. quã teneo facit: q̃ qñ sunt plures dñi, oĩm consensus est requirendus: vt dicam. ş. in questionib⁹. extra gl. ¶ † Septimo quero plures habẽt feudũ emphyteoticũ cões, eũ inter se diuidũt. vtrũ dño debeat solui laudemiũ ꝙ ista diuisione. istã. q. dz ꝑcedere alia, vꝛs nũquid plures emphyteote possunt inter se diuidere irrequisito dño, de qua dicẽt plene. ş. in qõnib⁹ extra gl. tñ ad ꝓpositũ nostrũ, qñ inter se diuidũt, nũquid dño debeatur laudemiũ. istã. q. ponit Guil. & cu. & Bart. c in. l. ş. ideo. i pnn. ff. de cõdi. fur. & ibi Bart. refert quosdã dicere ꝓ illũ tex. q̃ laudemiũ debet solui dño, & q̃ dz prestari a quo cãte ad diuisionẽ, & nõ a quocato. arg. illius tex. tñ finaliter determinat Gui. & Bar. q̃ isto casu dñs nullũ debeat habere laudemiũ, eo q̃ talis diuisio videtur semper esse alienatio necessaria. ş. & ad hoc allegat. l. fi. ş. exceptis. in verbo, aut diuisionis. d C. de litig. & ş. j. in aut. de litig. in quib⁹ locis alienatio rei litigiose als ꝓhibita, ꝓmittit qñ heredes vel socij inter se diuidũt: q̃ censet alienatio necessaria, ad idẽ dicit facere. l. q erat. ff. fami. ercis. & optime. l. p diuersas. in versi. exceptis. C. mãda. ꝓnt loquit de cessionibus que regulariter sunt ꝓhibite, niſi fiant inter heredes & socios q̃ diuidunt. Et cũ hac decisione transeunt ibi cõiter doct. maxime moderni. ¶ † Ista decisio 48 est multũ sing. notãda ꝓ limitatione hui⁹. l. in ver. & ne auaritia. q̃ vult q̃ nquagesima seu laudemiũ debere solui dño, vt habeat tantũ socũ in alienatione voluntaria: secus in necessaria. & ita etiã in specie notãt ibi Fulgo. & Paul. de cast. q̃ uis dicat d Fulg. q̃ hoc non satis aperiẽ in hac. l. ¶ Itẽ ista decisio venit etiã notanda ad quasdã alias gões quas nũc proxime subij ciam. ¶ Octauo quero, pone q̃ primus e emphyteota cũ consensu dñi. alij dederit in emphyteosim, deinde ille scõs emphyteota vult etiã ius suũ alienare in alterũ, q̃s debebit habere laudemiũ, an dños, an primus emphyteota. istã. q. format Spe. in. d. ş. nunc aliqua. in versi. cxxvj. & tenet q̃ primus dño: q̃ eius consensus requirendus: & q̃ ipse nouũ emphy. dz inducere in possessionẽ, vt hac. l. in versi. necessitatẽ. & istud q̃ scõs emphyteota vult alienare q̃ debeat regrere cõsensum dñi, & non primi emphyteote, & tenere Alzonez dñm suũ in summa huius tit. ş. quid si dedi. & est hic or. gl. ij ipse nõ alleget in gl. magna in versi. alijs vẽdere. circa fi. vbi dicẽt. Et ꝓ hac decisione de 49 laudemio facit q̃ dixi. ş. i. vi. q. ¶ † Nono q̃ro si res emphy f teotica dat in dotẽ, nũqd dño debeat solui laudemiũ. istam qõnẽ ponit Spec. in. d. ş. nũc aliqua. in ver. ex. vbi dicit q̃ aut ipsa res emphyteotica dat in dotẽ inestimata, vel tali estimatione q̃ nõ facit vẽditionẽ: & tũc talis dño nõ habebit laudemiũ: nec eius cõsensus erit regrendus: eo q̃ iure naturali remanet in dñio ipsius mulieris. l. in reb⁹. C. de iur. do. & uis in re ciuili marit⁹ efficiat dñs. l. doce ancillã. C. de re. ven. aut dat estimata: & intellige tali estimatione q̃ facit emptionem: & tunc dño debebit habere laudemiũ: & eius consensus erit requirendus: qr vendita esset, intelligit cum estimatio soleat venditionem facere. l. quoties. ş. de iu. dot. & l. plerunq;. ş. finantez. ff. de f iur. dot. refert tñ Spe. als opi. ſz ista videt tenere Sali. hic in tñ. col. refert ista opi. Spe. & cum ea videt tenere: dicit tñ vlti. loco q̃ Martin. de Fano ꝙsulit, q̃ etiam in casu qñ dos datur inestimata. vel datur estimata tali estimatione que nõ facit venditioñe, q̃ dñi consensus dz interuenire. si filia nõ est in potestate patris. arg. l. ex more. ş. de pac. conuen. & qõ ad maritum spectat onus soluẽdi pensionẽ, & si nõ soluat q̃ incidit in commissum: vt hic per eũ. ¶ Ego teneo q̃ ꝓ re emphyteotica data in dotẽ indistincte numq̃ dz solui laudemiũ dño, siue detur estimata siue nõ: si tenem⁹ qõ. ş. dixi in. vij. q. ſm Guil. & Bar. q̃ laudemiũ tunc debeat solui qñ alienatio est voluntaria: secus si sit necessaria vt in casu nostro, & maxime q̃ leges allegate per eos loquunt qñ res dat in dotẽ, maxime. l. fi. versi. excepti. C. de litig. & ş. j. in aut. de litigio. Et de hac. q. nũquid qñ res emphyteotica datur in dotẽ filie, debeat solui laudemium videte etiã Mosti. in sum. sua in tit. de loca. in. ş. quid si sit de natura huius contractus. in versic. quid ergo si res emphyteota datur in dotem. ¶ Nunquid autem res emphyteotica posset

de an. q̃mẽde. & l. in. c. nõne. in tñ. co. extra ꝓsum. in fi. & in. c. potuit. de loca. & l. si donnus. ff. de ser. vba. pdi. Tho. Parpa.

Addo Jo. fa. idẽ tenentes sub dubio forte. in. ş. j. insti. ne here. in sti. Purp.

¶ Si vnus est dñs. adde. l. tiũ. ff. de offi. presi. & in. l. data. C. & do.

¶ Quid si sunt diuersi dñi einsdẽ rei. vnus vult ftinere, alter vult laudare quid in ris. vide Gui. pa. deci. cccxcj. in fi. & ş. in co. cxliij. in ij. q. versi. predicti. & Oldra. ꝙsi. cxxxiij. & areti. in l. q̃ sermo. ff. de acqui. here. vbi latissime & adde alb. de ro. in. l. itẽ cui. in testõ. ff. de pe. Tho. Parp.

¶ Addo q̃ in 3 rium facere vt q̃ vult Alex. cõsil. vij. in. ij. col. vers. iiij. in v. volu. vbi post Andreã de Iser. dicit q̃ diuisio est alienatio necessaria. i. illaq; fit per coactionẽ iudicialẽ. bene facit q̃ dicaꝛs. ş. in pnn. seq. co. q̃ sit necessaria ex pres se vult Ant. in. l. i fag. ş. ad. l. iuli. de plagi. Thomas Parpa.

¶ Pone q̃ ꝓmus. adde l. Post. in fum. tit. de lo. i ş. quid sit. xxf. qd si dedi. Jo. an. in c. potuit. de loca. sup. iij. gl. inouel.

¶ Si res emphiteotica. adde doc. in. l. ij. C. de bo. ma. & in. l. fi. C. de imp. & alijs sub.

Universidad de Deusto

in scte dari sine cõsensu dñi. dicek. j. in gl. mag. in verb. alijs vẽ
a ¶ Jdẽ tz Jo. de plag. in. l. i in fi. j. de fun. pa. lib. xi. vió Albe. in l. ex hoc edicto. ſ. alie nare. de alie. ind. mut. can. fac. Jo. Ray. in. ſ. habi to. m. xi colla. de prohibi. feu. alie. z Guid. pape in a decisione. clvij.
dere. ad fi. ¶ Decimo quero qñ res emphy. donaf alicui. vel legat in vltima voluntate. vel iu ea qs extraneus heres instituitur: an osbus istis casib⁹ dñs debeat habere laudemium a donatario vel legatario vel herede. gl. i hoc versi. z ne auaritia. super verbo estimatiõis. videf tenere q sic: dñ ỏt q tex. noster voleno ſtari qnquagesimã partẽ pretij vel estimationis, debeat intelligi pretij sc̃z qñ vendik estimatiõis sc̃z qñ alio titu lo lucrativo, puta donationis vel legati trãsferr: z sic ſi glo. ista referaf ad tex. loquentẽ de laudemio solvẽdo, vf velle q istud sit prestandum, siue interueniat titulus donationis vel legati. Spe. in. d. ſ. nũc aliqua. a in ver. cxiij. facit mentionẽ de ista gl. postea refert opiniones, z nullã firmat. Sal. hic in. ij. col. in pn. z in. iiij. col. in fi. tz cũ pdicta gl. z bñ, qõ osbus pdictis casibus dñs debeat habere laudemiũ. Jdẽ tz Bal. in. c. litera. in pe. col. in fi. de dila. ¶ An aũt pdicta fieri possint sine cõsensu dñi, tan
10 git gl. mag. sup xbo alijs vendere, z ibi dicek. ¶ Undecimo quero, b pone q emphyteota vẽdidit rẽ emphy. z postea resolutus est Sct⁹, puta cõsensu ipsarũ partiũ: inxta. l. ab emptiõe. ff. de pac. z. l. j. z. ij. ff. qñ licc. ab empt. dicse. nunqd dus debeat habere duplex laudemiũ, seu duas quinquagesimas pro reno uatione. tanq̃ pro duab⁹ vẽditionib⁹: an tanq̃ p vna: an xo potius sit dicendũ q dñs teneak reddere laudemiũ: qõ primo recipit: tanq̃ cesset cã ob quã recipit. vió late p Alb. post Sui. de cog. in. d. l. ab emptiõe. ff. de pac. ¶ Ultimo ad hãc materiã laudemiũ, videte q dicã. j. in. seq. notab. ¶ Sextodecimo not. principaliter ex hoc tex. in ver. sinaũt nouũ emphyteotam, q̃ emphyteota alienauit ius suũ emphyteoticũ, vf sua melio rameãta in tertiũ: quo casu dñs tenek nouũ emphyteotã inue stire, z in possessionẽ inducere p seipsum, z nõ p procuratorem: vt in duob⁹ ver. progrime precedentib⁹, certe dñs ad istud fa ciendũ dz expectari p duos menses, quib⁹ elapsis põt primus emphyteota istũ sõm vt vtaf z fruatur in possessionẽ induce re per seipsam, sine alio cõsensu dñi. † Et isto casu qñ dñs fuit negligens p duos menses in recipiẽdo, z eũ inuestiẽdo, z non habuit iustã cãm dicendi: certe non dz habere laudemiũ: ſm d. Guar. hic in vlti. col. q̃ uis. prout etiã dr Salic. hic in penul. col. iste tex. nõ aperiat in isto casu, qñ dñs fuit negligẽs p duos menses ad recipiendũ z inuestiendũ nouũ emphyteotã: q̃ pe nam amissionis laudemij patiak. Puto tñ q̃ hoc sit veriſſimũ cũz ista quinquagesima seu laudemiũ solvi af dño ob istã cãm. z propter receptionẽ z nouã inuestiturã quã facit nouo emphy teote: vt. ſ. pluries dixi. z maxime in. ij. q ergo hac cã cessante: dz etiã cessare laudemiũ. ¶ Et ad intellectũ huius versi. ad uerte. q̃ iun gendo hunc ver. sinaũt nouũ. cũ vers. sinaute duo rum Jea. l. habetis q̃ in alienatiõe iuris emphyteotici vel me lioramentorũ assignant dño duo menses primo, z postea duo mẽses, z sic in effectu quatuor mẽses: nã qñ a principio requirit dñs an ipse velit emere pro illo ptio q̃ ab alijs inueniẽ, expec tatur eius respõsum p duos mẽses: z de isto tpe loquif versi. sinaute duorũ. postea elapsis duob⁹ mensib⁹ quib⁹ dñs nihil respondit, vel expresse renũtiauit: emphyteota potest in alium alienare, qua alienatione facta, dñs tenet nouũ emphyteotam per ipsum inuestire, z in possessionẽ mittere: z pro hoc soluit si bi laudemiũ ad istud faciendũ expectat p duos menses: z de isto tpe loquif prefatus ver. sinaũt nouũ. z sic no est verũ q̃ hic versi. in. aũt nouũ. sit superfluus: per. d. verl. sinaũt duorũ. put aliqui putabãt z male. z declarat etiã Salı. hic in antepe. coll.
11 ¶ † Aliquid aũt in casu huius versi. possit dñs purgare mo ram post duos mẽses elapsos quib⁹ fuit negligẽs in recipiendo z inuestiẽdo nouã emphyteotã: vt sic nõ pdat laudemium. Salic. hic in pe. col. z. d. Guar. in vl. tenẽt q̃ sic, per. l. mancipio rum. ff. de opt. leg. Istud ego puto verũ: p ea que in fortiori⁹ terminis firmaui. ſ. n. viij. not. vbi tenui q̃ in casu versi. sinaute duorũ. vbi dñs expectatur p duos mẽses, ante q̃ emphyteota possit in alijs alienare, post elapsos duos mẽses possit morã suam purgare, z alijs extraneis preferri: re tamẽ integra, z sic fundo emphyteotico nõdũ alienato: z puto qõ ita etiã debeat intelligi: q̃ dñs possit morã purgare re integra: z sic iste nouus emphyteota nondũ esset inuestitus z inductus in possessionẽ per primũ. Et ad istã decisionẽ z ea q̃ dixi in predicto. viij. not. de tali purgatione more, vide not. p Bal. in l. accepta. in. xxij. q. C. de vsur. ¶ Ultimo not. ex versi. ſ. sinaute aliter &c. q̃ emphyteota alienat ius suũ emphyteoticũ vel sua meliorameãta nõ seruata forma huius. l. cadat a iure suo. ¶ Quid aũt ea dat ipso iure, an vero requirat sententia ponit gl. ſ. hic in ver. cadat. z ibi dicit. ¶ Gl. ij. z iij. tenẽtur ad declarationẽ text. z sunt clare. ¶ Si in versi. reperiẽtũ est. in ſ. addite ad istã gl. ea que dixi in. l. q̃ ſ. eo. in glo. magna in versi. repellere. in quarta parte p. in. que sent multum necessaria ad ea que in hac gl. di
12 cunt z bene. ¶ Capio gl. magnam in ver. alijs vẽdere quã diu do in. vj. partes prin. Jn prima timo: e cuiusdã taciti cõtractũ: ponit vnũ dictũ ad tex. seu declarat tex. Jn scõa formal vnam questionem, z soluit. Jn tertia aliam. Jn quarta aliã. Jn quin ta aliam. Jn sexta z vlti. aliaz. scõa ibi, sed an donare. tertia ibi item an pignorare. quarta ibi, sed cũ donat. quinta ibi, item an in venditione. sexta ibi, ité si prim⁹ emphyteota vẽdiderit. Jn ea. ibi ſm quosdã. puto tz doc. nihil addant, q̃ quãus vẽdere z transferre idem importent: qõ tñ tex. non reddaf superfluus: quicquid dicat Ang. hic, vt. j. referã in seq. parte glos. 1mo ista verba referunt ad diuersa. primo qñ vult meliorationes ven dere. Scõo qñ ipsum ius emphyteoticum vult transferre, z sic dum text. loquitur de melioramentis prohibitis alienare sine consensu domini: vtiq̃ verbo vendere. dum vero loquit de ipso iure emphy. vtitur verbo trãsferre, ita q̃ tex. nõ est superflu⁹, z ista declaratio est not. ad tex. per ea que dicaz in seq. parte gl.
13 ¶ In ea. glos ibi z ar. j. de pred. decuria. l. ſi. tenetis ex glo. con
14 clusionem. † q̃ quis emphyteota nõ possit alienare ius suum emphyteoticum, aut sua meliorameãta sine consensu domini: ſi alienat cadit a iure suo: tamen põt donare ius suum emphy teoticum z sua meliorameãta alteri, sine cõsensu dñi. Adducitur gl. per tria iura per. l. j. C. de fun. pa. lib. xi. z. ij. adeo. institu. loc. z. d. l. ſi. C. de predi. decur. lib. x. iste articulus est multũ disputa bilis, z omniũ dubitatissimus qui in presenti tit. examinetur. Et intelligo illum diligenti z 2pendiosa disputatione absolue re: z plenius q̃ alibi scriptũ legerim. ¶ Contrariã sententiam c
15 z sic negatiuam q̃ imo emphyteota possit donare sine consen su dñi tenuit primo Ray. Jrnerius glossator antiquus hic re latus in gl. eãdẽ partẽ tenet Bar. hic qui dicit se putare qõ sit vera z veriſſima. Et p ea in primis adducit gl. quã dicit idẽ te nere in. l. j. C. de fun. pat. lib. x. ¶ Scõo adducit hanc. l. in ver. sanctimus. qui tex. loquit per verba generalia: de quacũq; alie natione vel trãslatione in aliũ: ergo z de donatione. Ad idẽ fa cit ista. l. in pn. in ver. alienare vel trãsferre. que verba sunt gene ralissima, z apta 2prehendere ipsam donationẽ: inxta. l. aliena tionis verbũ ff. ỏ verb. sig. ad idẽ ista. l. in verbo, alijs vendere, qõ est generale z aptũ oẽm alienationẽ 2prehendere. l. statuli beri a ceteris. in ver. quntus. ff. de stat. lib. iũcto eo qõ dicim⁹ qõ prohibit⁹ vẽdere intelligiẽ esse prohibitus donare l. j. z ibi gl. z Bar. de vsu. p emp. cũ ſi. ¶ Tertio adducit Bar. rõnem quã ego latius ex plano: nã ratio quare emphyteota nõ possit alie nare sine 2sensu dñi nedũ est illa vt dñs habeat pro rata ius: vt ceteris volẽs emere preferat: sed est ideo: q̃ cõtra il ũ alium in quẽ alienaret dñs in nullo haberet actionẽ z personalem: q̃ ille in nullo dño est obligatus: vt vidistis per gl. in l. ij. in glos. magna in verb. repellere. in pen. parte principali: z ibi dixi. ſ. eo. z sic dñs versaret in dãno: q̃ cũ prim⁹ emphyteota eãt sibi obligatus actione personali: certe cõtra scõm emphyteota eãt sibi obligatus actione personali: q̃ obligatio personalis nõ sequit fundũ
16 l. i. ſ. ſi heres precepto. ff. ad treb. l. ſi fideicom. ỏ. tractatuz. ff. de iudi. z. l. ij. ſ. ij. ff. de Jhen. emp. z sic dñs haberet necesse agere actione realı: vt hac gl. in. iij. parte prin. 2sequẽter haberet ne cesse probare de suo dño: que pbatio est multũ difficilis que rõ ista dz locũ i donatiõe, sicut i vẽditione: ergo idẽ ius vtroq; casu statuendũ. Et p hoc fundamentũ ỏt Bar. nõ obstare ie ges alleg. in gl. hic, q̃ ille. ll. loquunt in emphyteota fisci, vel rei pu. q̃ bene possunt nedũ donare: imo z alienare quocunq; ti tulo, sine alio 2sensu reipu. aut fisci: q̃ in eis cessat ratio predi cta: nã ad qualcũq; man⁹ vadat ipsa res fiscalis: q̃cunq; possi dens eoipso q̃ possidet est obligat⁹ ipsi reipu. vel fisco, ad cano nem soluendũ: vt. ſ. sine cẽsu vel reli per totũ. z. l. imperatores. ff. de pub. z sic per talẽ alienationẽ quocunq; titulo fact. cũ nul lum preiudiciũ fiat fisco circa canonẽ soluendũ, nimirũ si per
17 mittatur. q̃ cessat in emphyteota priuati. ¶ † Et ad hoc fun damentũ q̃ emphyteota fisci vel reip. possit alienare quocũq; titulo sine alia requisitione 2sensus, vide etiã Bar. in. l. si finita. in. ỏ. si de vectigalib⁹. in. nu. col. in q̃ q prin. ff. de dam. infe. z in locis. ſ. pri. allegadis. z erit. sexta notabilis limi. ad istam
18 l. vt nõ habeat locũ in emphyteota fisci vel reipu. ¶ † Et eodẽ modo illi qui habẽt põtia tributaria possunt illa alienare pro libito voluntatis sine requisitione 2sensus dñi. ſm Bal. in. l. iũ. per illũ tex. in verbo quare. C. de ser. z aqua. alias. v. limitatiões vidistis. ỏ. in not. ibi tibus. hec oĩa fundameãta habuit Bar. z Ly. ab antiq. vt. j. dicã, dz eos nõ referat. hanc eandem partẽ tz ipse Bar. in multis alijs locis. referã in. j. in vno loco vbi cõtra mozem istũ expresse tz ỏnũ. Jdẽ ergo qõ hic tz ipsemet Bart. in. l. ſi domus. ỏ. fin. ff. de leg. ij. in. l. q. C. ne rei do. vel tẽplo. per illum text. qñ ad hoc reputat sing. in verbo vẽdite, vel vllo pacto alienare idẽ tz Bar. in. l. in cõuentionib⁹. ff. de verb. sig. in. j. q̃ aũt. ff. de superficie. z ibi dicit qõ doc. nostri non ad-
gant

allegãt illũ. ſ. qõ aũt. q videf multũ obstare, ad oppositum in ver. vt z legari z donari possit. q loquit in emphyteota z super ficiario pinuatı, rñdet ibi Bar. tenẽdo istã partem, quã hic, qõ quidam est superficiarius q emit superficiẽ: nec ad aliquã pre stationẽ tenek, z iste põt vẽdere z donare z alienare quocunq; titulo velit. z ita loquit ille tex. qđ z est superficiari⁹ q 2duxit superficiẽ sub certa annua prestatione cẽsus, z in eo ỏt se puta re qõ idẽ iuris sit qõ in emphyteota, vt ita demũ possit vẽde re vel alienare, sicut emphyteota, dũmõ seruet formã huj⁹. l. z sic dũmõ requirat 2sensum dñi, an tñ hoc sit verũ q̃ ista. l. ha beat locũ i supficiario, erit articul⁹ p se, quẽ expediã. ſ. in qõni bus extra glossas, istã eãdẽ sniam in pncipali arti. tenẽt Pet. z Ly. hic, in addi. eãdẽ tz Ray. de fo. hic, eãdẽ tz Alb. hic in. ſ. col. potissimũ p fundameãta Ly. nã ỏt Albe. post Ray. z Lyn. qõ siue emphyteota vẽdat, siue donet, siue alio quocunq; mõ trãsferat, dz seruari forma huj⁹. l. in his q̃ ad illũ 2tũ adapta ri possunt, vñ dz in donatione nõ possit adaptari illud qõ dñs regẽtus preferẽdus sit alijs offerẽdo: tñ bene possunt adapta ri aliqua que ponunt in hoc tex. videlicet de 2sensu, z de nona inuestitura, z de qnquagesima solnẽda dño, z dicit q̃ istud in nuitur in prin. huj⁹. l. dũ ỏt alienare. in ſ. l. dum dicit estimatio nis loci, qõ ad venditionẽ non referf, vt. l. ſi. j. de litigio. ¶ Nec ob. ſm eũ qõ iste tex. dicat vẽdere, q̃ ſm eũ verbũ vendere lar
57 gum est: vt in superioribus dixi. ¶ † Nõ obst. etiã. l. ſi. C. de pre dijs decurio. lib. x. hic alleg. in gl. vbi curiales q nõ põt vẽdere res immobiles sine decreto, põt tñ eas donare: ad quã Bart, nõ rñdet sed Alb. rñdet z bñ: q̃ ibi est casus specialissimus: vt etiã ibi dicit gl. z Bar. z reperio q̃ rõnẽ specialitatis ad illum tex. quãuis prima fronte mirabilẽ assignat Ang. in. l cũ hi. ſ. ſi cui. ff. de trãsac. qõ ideo curiales nõ possunt vẽdere res immo biles sine decreto: q̃ si possunt vẽdere, z recipere preciũ, habe rent occasionem recedẽdi a curia, tanq̃ cõsecuti ẽtitatem alio exportabilẽ, q̃ rõ cessat in donatione, pmutatione, z alijs simi libus Sctib⁹. ¶ Nõ obst. ẽt. ỏ. adeo. ifti. loca. hic allegat⁹ in gl. in verbo aut donaverit. qz rñdet Alb. q̃ ibi nõ trãsferr ius in scõs emphyteotã oino, cũ secũdus recognoscat a primo, z sem per dñs intelligat possidere. l. q vniuersas. ỏ. j. ff. de acqui. pos. z hãc sol. ponit ẽt Bar. in. d. l. j. ỏ. qõ aũt. de supficie. potuissent melius rñdere ad illũ. ỏ. prout ẽt rñdet Sali. hic, qõ dũ text. ibi dicit donaverit aut vẽdiderit dz intelligi, scz cũ consensu dñi, vt pz in versiculo vẽdiderit, quod ita sine dubio de necessitate intelligit: vt hoc tex. ¶ Nõ ob. ẽt. d. l. i. C. de fun. patri. lib. xi. al legata in gl. q: tñ Albe. put. ỏ. per illud fundamentum qõ sibi hic p hũc tex. i verbo vẽdere vel trãsferre; q̃ alias esset verborũ incũlcatio, z p tex. in ver. z ne auaritia. in xbo vel estimatiõis. Et dicit Ang. vnũ magnũ xbũ, qõ istud obseruet 2suetudo
58 vñ doct. † illustri allegati 2suetudinẽ videret stãdũ, vt ỏt bar. in repe. de quio⁹. in. xv. col. ff. de leg. j. Quis corrupte ad hoc al legeat gl. in. d. l. dos a patre. C. fol. mat. ¶ Subdit tñ Ang. q̃ ad remouendũ omne dubiũ, dñs dz esse cautus: vt in instrõ em phyteotico faciat scribi q̃ emphyteota promittit nõ vendere nec in aliquo ius suũ trãsferre aliquo titulo irrequisito vel no lente dño: z erit securus, cum pacta inita venjãt seruãda: vt in princi. huius. l. eandẽ opi. tz ipse Ange. in. d. l. ſi domus. ỏ. ſi. ff. de legi. z in. d. l. q. j. ne rei domi. vel templo. z in. l. cũ hi. ỏ. ſi cui. ff. de trãsac. z ibi etiã dicit illud qõ hic, q̃ bodie cauti cõceden tes in emphyteosim, ad remouendũ istud dubiũ semp expresse pacisc̃unt de nõ alienãdo aliquo tit. eis incõsultis, z adq̃situt pena saltẽ priuationis. istã eandẽ sententiã tenuit Guliel. de cu, hic, prout referũt Ly. z ceteri hic: z Pe. de anch. in. c. potuit. z ibi Jmo. in. vỏ. col. Totus est Guliel. per fundamenta de qui bus. ỏ. per Alber. eandẽ etiã sententiam tenuit Sal. hic, in. ỏ. col. Totus q̃ tex. d. l. ỏ. vbi dicit esse casum. C. ne rei domi. vel templo. z per tex. hic: in ver. z ne auaritia. vbi tex. dicit diſiun ctiue quinquagesimã partẽ pretỏ, vel estimatiõis, clare innuit qõ nedũ vbi vendit debeat seruari forma huius. l. z sic requirit consensus domini: sed vbi nõ venditur; z sic vbi pretium non interuenit. Jdonetur etiã per alia que retuli. ỏ. post Ly. z Alle be. z ad leges allegatas in glo. rñdet vt. ỏ. dixi. Saluo tamen qõ ad. l. ſi. C. de predi. decu. lib. x. addit vltra predicta aliam so lutionem, dicens q̃ tia. l. nihil facit ad nostrũ propositum: qz ibi nõ est prohibita alienatio generaliter sine cõsensu domini: vt in. l. nostra. in princi. sed est prohibita venditio tñ: ois autez alienatio est permissa: nihil ergo potest ad presens propositũ.
¶ Subdit vltimo loco Sali. q̃ ita opi. sibi placet, z est vera:
59 z q̃ opi. gl. possit tolerari. † vt si emphyteota donet irrequisito dño no tũ incidat in penaz huius. l. dũmodo emphyteota vadat ad notificandũ dño: z quinquagesimã sibi offerat, z do natarius petat sibi inuestituram fieri, z hoc faciat ab eq̃ mora:

istis cõcurrentib⁹ põt ſm eum saluari opi. gl. nostre. Eandem opi. in principali arg. tz do. Guar. de castel. hic qui dicit q̃ cõis opi. doc. tz istã partẽ. Et quãuis ipse neminẽ in specie referat, vt audiuistis cõiter doct. in hac. l. sequunt istam partẽ z dicit do. Guar. intrepide q̃ ipse iudicaret p hac parte cõtra opi. gl. nostre. Et prỏ hac parte vltra ea que. ỏ. adducta sunt dicit q̃ quamuis gl. in. d. l. j. C. de fun. patri. lib. xi. quã alleg. hic Bar. pro 2traria ad gl. nostrã, illud nõ velit, quantũ expresse volunt gl. hic in versi. z ne auaritia. in verbo, estimationis. ¶ Addu cit etiã fundamentũ qõ sibi adscribit Bar. z respõdet ad allega ta in oppositũ, prout. ỏ. rñdi. eandẽ opi. tz do. Anto. in. d. c. po tuit. per fundameãta de quib⁹. ỏ. iste sunt autoritates z funda menta tenẽtiũ hãc partẽ, omissis aliquibus alijs leuibus in fundamentis que inter disputantes adducunt. ¶ Et ſi vellemus tenere hanc partẽ. puto q̃ ad vnũ fundamentũ quod solet fie ri per tenentes contrarium, posset optime rñderi, z aliter q̃. ỏ. doc. rñdeant. Nam dicit in oppositũ, q̃ si emphyteota volẽs donare alteri, deberet primo requirere dominum an vellet sibi donari, quis esset tam fatu⁹ qui non acceptaret: dicebant Al be. z Sali. ỏ. respõdentes ad hoc absurdũ, qõ verũ est q̃ nõ dz requiri domin⁹: qz ad hunc casum hec. l. non potest adaptari.
¶ Disputãdo respõderẽ aliter; q̃ imo ista lex est adaptabilis a ad hũc casum, z q̃ emphyteota q vult donare dz primo notificare dño: z eũ requirere an ipse velit, nõ dico q̃ sibi donet, sed an velit hoc fez cũ fit alien aturus in alũ donando, an ipse ve lit soluere estimationẽ rei, z preferri alijs: qz isto casu cũ nou ca dat preciũ, cũ nõ fit vẽditio bñ cadit estimatio rei: z illam estimationẽ tenek dño soluere si vnlt rẽ habere: put in simili dicit in casu ecõtrario, in ver. z ne auaritia. in verbo precũ vel estima tionis. j. ea. l. q̃ qñ fit alienatio dz sc̃ lui quinquagesima dño, z quando non vendit. z sic non est precium: z sic non cadit quin quagesima precij: puta q̃ donatur: dz res tñ estimari, z estima tionis quinquagesima solui: isto modo puto q̃ tollatur istud absurdũ: qđ reputant tenentes oppositũ multũ obstare: z isto mõ tota ista lex adaptabit ad casum donatiõis. primã vero opi. affirmatiuã, q̃ emphyteota possit donare ius suũ emphy teoticũ seu meliorameãta sua irrequisito domino, tz gl. nostra hic, z eandẽ tz Jac. but. hic, z hec etiã Odof. z Oldr. vt hic re fert Albe. eandẽ tz Jaco. but. in. d. l. ſi domus. ỏ. ſi. ff. de lega. j. in. d. l. in quentionibus. ff. de verb. sig. eandẽ expresse tz Bart.
60 † contra mozẽ suũ sibi cõtrarius in. d. l. j. C. de fun. patr. lib. xi. eandem tz Bal. hic, ad fi. Et in multis alijs locis, z nullibi va riat, qõ est alienũ a natura sua: qz in quocunq; difficili articulo b solet varius reperiri. Jdem tz ipse Bal. in. d. l. ſi domus. ỏ. ſi. b z ibi dicit q̃ ista est cõis opi. z in. d. l. vſufruct. ff. fol. mat. vbi ẽt dicit q̃ ista est cõis opi. z in. d. l. ỏ. C. ne rei do. vel templo. z in rub. ỏ. eo. tit. dñ tractat de cõtractu pcarie. z in auf. quas actio nes. in. v. col. ỏ. de sacrosan. eccle. z in. l. cuz virũ. in fi. C. de fidei in quibusdam alijs locis quos referã in seq. arti. z idem Bald, in. c. que i ecclesiarũ. in. xvi. col. de 2sti. Eandẽ opi. tenuit Dy, in. d. l. ſi patroni. ff. ad treb. prout etiã refert hic Ly. eandẽ opi. vltra glo. nostrã hic tenuit etiã gl. iij. in. c. potuit. Jdem tenuit Post. in summa sua titu. de loca. ỏ. fi. versi. hoc ſi velit vendere, z Azo in summa huius tit. in. ỏ. z idẽ de natura contractus. z Spe. z Jo. an. in. ỏ. nũc aliqua. in ver. cvỏ. z ibi dicẽs Spe. in vers. cxxv. in fi. idem tz Ly. hic in lec. ordinaria: quãuis primo in ad di. variauerit: vt. ỏ. retuli. eandẽ fatiam tenẽt Jmo. Cu. z ceteri omnes Modo. in. d. l. ſi domus. ỏ. fi. z ibi dicit Jmo. q̃ ita cõi ter tenef. Jdem etiã tz Jmo. in. l. vſufruc. in vlti. col. in pnn. ff. fol. mat. vbi etiã dicit, q̃ ista est cõmunis opi. eandem sententiam tenẽt oẽs cõiter canoniste, Jmo. Posti. z Jo. andre. do. Lar. z flo. z do. Albb. Panor. in. d. c. potuit. z do. Ly. vt ibi az esse cõem sententiã z veram. Jdem tenẽt ibi Pet. de ancha. z Jmo. qui Jmo. hunc articulũ late examinat in. vj. col. z quos sequentib⁹: admisceat tñ simul aliũ articulũ. ¶ Quid ỏ emphy teota ecclesie quẽ. j. examinabo p se. Eãdẽ opi. tz Ang. de are. in. d. ỏ. ab eo. in. iij. co. insti. loc. idẽ tz do. Albb. vbi late examinat hũc articulũ in 2si. lxxv. inci. duo principia circa predicta sunt examinanda. in. j. vol. idem tenet pomi. Alleg. in 2si. cxx. inci. super eo qõ querif. in vlt. col. in. j. vol. z in 2si. cccxxx. incip. viso z plene discusso. in. v. col. cum cõcordan. per eũ alle. lib. ỏ.
¶ Pro hac parte plura adduci possunt: vt tñ meliora funda menta referã, adducit originaliter p Jo. an talis rõ, per quam
61 ostendit diuersitatẽ inter 2tractũ donationis, z cõtractũ ven ditionis, z similes: qz donatio cõiter fit ppter bñmerituũ dona tarij, z propter affectionẽ quam hz donãs donatario vulgata l. nec adiecit. ff. pro socio. sed in dño forte nõ est affectio nec me rita quib⁹ emphyteota moueri debeat ad ibi donandum. Si ergo dicerem⁹ q̃ emphyteota nõ posset donare alij de se bene merito cui plurimum associat, nisi prius offerat dominoistud

a ¶ Adde tz Bal. in 2si. cxj. in cip. qz verũ si emphy. in. vỏ. vo. ſm impressio. Adde idiot. qõ 2si. xvij. ſz impressio. Adde tz. Tho. Parp.

b ¶ Adde eandẽ Bal. in 2si. cxj. in cip. qz verũ si emphy. in. vỏ. vo. ſm impressio. Adde idiot. qõ 2si. xvij. ſz impressio. Adde tz. Tho. Parp.

c ¶ Contrariã sententiã. Adde plene Alexã. libr. ỏ. consi. 10. q. visis. col. nũ. 1. v. Et cõmuniter opinionez limitat. Alre. consi. cxxv. colum. ij. Purpu.

esset valde iniuriosum, vel iniustū: q̄ ratio cessat in vēditione ⁊
aliis similib⁹ ɔ̄ctibus. ¶ Pro eadē parte facit aliud funda-
mentū, ⁊ fuit originale dñi Car. flo. ⁊ Pet. de anch. in d. c. po-
tuit. ⁊ quasi est idē cū proximo: p qd̄ ostendit ratio diuersita-
tis inter ɔ̄ctum donatiōis ⁊ ɔ̄ctum venditiōis ⁊ similes: naꝫ
q donat afficit persone donatarii: vt dictum est: vnde faceret
iniuriā emphyteote si cogeret inuit⁹ dño donare, cui nihil af-
ficiat: q̄ ratio cessat in vēditione, q2 ille qui vēdit non afficitur
emptori: sꝫ potius precio, in quo nō cadit affectio a quocūqꝫ
habeat. l. nummis. ff. de in lit. iur. ideo nō fit iniuria emphyteu
te si cogit primo vēdere dño, a quo ēt habebit p̄ciū qd̄ optat
⁊ tm̄ preciū quantū ab alio inuenerit: vt hac. l. in ver. sꝫ ne hac
occasiōe. ¶ Pro hac ēt parte adducit: q2 denūtiatio q̄ fit dño
fit ad finē vt in illo ɔ̄ctu quē emphyteota intēdit facere p̄ferat
dñs q̄buscūqꝫ aliis: modo si emphyteota vult donare, ⁊ tenea
tur denūtiare dño q in hoc ɔ̄ctu aliis esset preferend⁹ nonne
esset maximū absurdū qd̄ emphyteota diceret: ego volo dona
re alii, si tu vis accepta tu p donationē: cui dubiū qd̄ diceret ac
ceptor ¶ Puto tñ ad istō fundamētū ad fi. superioris opi. bñ
rñdisse, ⁊ aliter quā doc. respōdeant: pro eadē parte facit vnū
forte fundamentū qd̄. j. adducā in rñsionibus ad fundamenta
Bar. ¶ Tenēdo hāc partē q̄ videt cōior ⁊ est firmata p. xxiii.
autoritates solēniū doc. vt. s̄. retuli. Ad allegata in oppositū
pōt optime rñderi. Et primo ad adducta p Bar. nō obstāte pri-
mo glo. in d. l. i. C. de fun. patri. lib. xi. q2 vt dicit do. Guar. hic:
⁊. s̄. retuli. ⁊ Imo. in d. l. dom⁹. §. fi. in illa gl. de alienatione em
62 phyteote priuati verbū nullū. † nā dū dicit ibi in text. illi⁹ l. ꝙ
emphyteota fisci vel reipublice pōt donare sine ɔ̄sensu dñi: q̄-
rit gl. ibi: nunqd posset eodē modo vendere, ⁊ rñdet ꝙ sic. post
ea dicit: secus est in emphyteuta p̄uati, q nō p̄t vēdere sine cō-
sensu dñi: ⁊ nihil aliud dicit: vñ si gl. nō fuisset vsa expsse illo v̄-
bo vēdere, potuisset relata ad tex. aliqd p̄bare. Nō ob. scd̄o de
isto tex. in prin. dū dicit alienare vel ius suū trāsferre: ⁊ sic loq
tur p v̄ba gñalissima, ⁊ que sunt apta cōp̄hēdere donationē,
ad istud inuenio multis modis rñderi per do. maxime Mod.
¶ Primo rñdet Imo. in d. c. potuit. in vii. col. in prin. ⁊ dicit ꝙ
ista v̄ba nō ponunt in statuto seu decisiōe legis, sꝫ in ei⁹ dubi
tatione seu narratiōe, vñ ex isto tex. in illis v̄bis positis in du-
bitatione seu narratione casus, non pōt sumi bonū fundamē
tū sed sumi ex statuto seu decisiōe. l. ⁊ ideo cū in statuto impera
tor solū facit mētionē de venditiōe: in v̄. sancimus. videtur ꝙ
ista. l. nō habeat locū in aliis ɔ̄tractibus. ¶ Pro hac sol. Im.
inei⁹ dicto ꝙ ex narratione in iure posita nō possit sumi argu
mētū ad decisionē causarū: addo Lu, idē dicentē in repeti. auf.
similiter. in x speciali qd̄ hꝫ in pia causa inter vltimas volunta
tes. C. ad. l. fal. qui ad hoc allegat vnā gl. p singulari que nihil
mihi dicit, i. l. vnica, in. ii. lec. illi⁹ gl. magne. C. qñ nō petē. part.
¶ Ista sol. nō est vera: put etiam ipse Imo. videtur fateri: q2
imo. in decisiōe seu statuto legis in v̄si. sancimus. ponitur ver-
bū transferre. qd̄ est generale, ⁊ comprehēdit omnē actū distra
ctiuū, ⁊ sic donationeꝫ. ¶ Vñ alio ⁊ scd̄o modo rñdēt Mo. ⁊
Imo. in d. l. si dom⁹. §. fi. ⁊ Imo. in d. c. potuit. in. iii. col. ꝙ dū
tex. dicit transferre. dꝫ intelligi similiter titulo oneroso p ver. sꝫ
ne hac occasione q immediate sequitur: vbi solū facit mētionē
de p̄cio, intelligit de cōtractu venditionis. l. fi. C. de prediis de
curio. li. x. vel saltē de alio cōtractu oneroso. pro ista solutione
63 facit qd̄ dicit ista gl. in suo principio, que dicit † ꝙ vendere, et
ius emphyteuticū trāsferre, est idē. ¶ Et si cōtra hāc sol. insta
retur: q2 s̄m eam tex. esset superfluus: dū dicit vēdere vel ius em
b phyteuticū trāsferre. Si verum est qd̄ verbū trāsferre. [a] vtrūqꝫ
importet: dicūt aliqui Mod. ꝙ verbū vendere, capit pro ipso
ɔ̄tractu oneroso, ⁊ dū postea dicitur trāsferre: capitur p execu
tione ipsi⁹ cōtract⁹: ⁊ sic pro ipsa inductione ad possessionem:
vt sit sensus ꝙ quēadmodū emphyteota tenet denūtiare dño
qd̄ vult alienare: ita etiā facta alienatiōe tenet denuntiare dño
qd̄ vult rē emphyteoticā trāsferre: ⁊ sic emphyteota in posses-
sionē inducere. Ista so. violat tex. prout etiā dicit Imo. in d. c.
potuit. in. viii. col. Et ideo infra ponē veram solutionē: dando
quantū ad hoc verū intellectū ad hanc. l. Nō obstat tertiū fun
damentū Bar. ⁊ antiquorū qd̄ videt ceteris fortius: dū dicit
ꝙ si ēphyteota posset donare sine cōsensu dñi: dñs multū dā-
nificaret: ex quo cōtra illū tertiū nullam haberet actionē per-
sonalē, ⁊ esset ibi necesse agere rei vendicatione. Et sic probare
de dominio: ꝙ est multū difficile, q2 ad hanc oppositionē pōt
respōderi s̄ꝫ do. car. flo. ⁊ Imo. in d. c. potuit, ⁊ Imo. ⁊ Mod.
in d. l. si dom⁹. §. fi. ꝙ imo p hoc qd̄ emphyteota possit donare
alii sine cōsensu dñi: nullam penitus p̄iudiciuꝫ fiet ipsi dño: q2
quāuis emphyteota nō teneat requirere dominuꝫ an velit sibi
donari: tñ cū ipse emphyteota nō possit suum singularē succes
sorē in possessionē inducere propria autoritate: quia priuaret

a ¶ Aut verbū trāsferre. adde de isto verbo glos. j. in. c. j. de commo.

suo iure: tamen tenet requirere dñm: vt ipse dñs recipiat hūc
donatariū in emphyteotā: ⁊ eū inducat in possessionē per se-
ipsum, ⁊ nō p p̄curatorē: ⁊ ɔ̄sequēter eū inuestiat iuxta formā
huius. l. ver. necessitatem. ⁊ tunc dñs inducendo donatariū in
possessionē, debebit habere suū laudemiū seu quinquagesimā
vt hoc tex. in ver. ⁊ ne auaritia. vnde dñs nō tenebit hunc do-
natariū recipere in emphyteotā: nisi sit de personis nō prohi-
bitis: ⁊ sibi p̄mittat p solennem stipulationem soluere annua
tim illum canonē emphyteoticum quem sibi soluebat primus
64 emphyteota. ¶ † Item vltra ista: qd̄ sit de p̄sonis nō prohi-
bitis, ⁊ qd̄ p̄mittat, requirit etiā qd̄ sit p̄sona idonea ad soluē
dū: alias dñs nō tenet eū recipere: put notabiliter ōt iste text.
in ver. necessitatē. ibi, ad p̄sonas nō p̄hibitas sꝫ cōcessas ⁊ ido
neas ad soluēdū emphyteoticū canonē ⁊c. Et si aliter ingrede
retur donatari⁹ ad possessionē, caderet a iure suo: ⁊ sic per istū
modū lex consuluit indēnitati dñi: vt nō habeat necesse agere
rei ven. sꝫ eū habeat obligatū ex sua solēni p̄missione. ⁊ ista est
vera ⁊ pulchra solutio. ¶ Non ob. l. ii. C. ne rei do. vel tēplo. q2
j. i. p̄ximo seq. arti. dabo verā solutionē. ¶ Nō obst. cetera fun
damēta Cy. Albe. ⁊ antiquorum, vcꝫ tex. iste in ver. ⁊ ne auari
tia. in verbo estimationis loci. qd̄ ad vēditionē referri nō pōt:
p. l. fi. j. de litig. quā inductioneꝫ faciūt etiā Ange. ⁊ Sali. hic:
vt. s̄. retuli: q2 ad hoc rñdet Imo. in d. c. potuit. in. viii. col. qd̄
dū tex. dicit estimationis. dꝫ intelligi de estimatione q̄ fit p pre
cium: cū res debeat tm̄ estimari quantū vēdi pōt: iuxta. l. si ser-
uus furtiuus. §. j. cū gl. ff. d cōdi. fur. q̄ solutio, p̄ut ēt fatet, vio
lat literā. ⁊ reddit tex. supfluū. cū satis fuisset dicere p̄cii. absqꝫ
eo qd̄ diceret estimationis. Unde vera solutio ad illum versic.
est ꝙ verū est ꝙ ille tex. loquit ēt de ɔ̄ctu donatiōis: sꝫ nihil ad
p̄positū articuli nostri: q2 ibi loquit tex. d quinquagesima seu
laudemio soluēdo dño: ⁊ hoc verū est qd̄ hꝫ locū in donatiōe
nedum in vēditione. Et p̄pterea tex. ōt bene precii vel estima-
tionis: nos aūt disputamus de consensu requirēdo a dño tpe
alienationis. de quo nō loquit ille versi. ⁊ sic nihil ad p̄positū.
Non ob. aliud dum pōderat versic. sancimus. in verbo vēdere.
65 † dicunt ꝙ verbū vēdere est largū: cōprehendens omnē alie-
nationē: ⁊ qd̄ p̄hibitus vēdere extra familiā non pōt etiā do
nare ⁊c. q2 rñdet Imo. in d. c. potuit. in viii col. ꝙ hoc verbum
vendere in hac. l. dꝫ intelligi stricte ⁊ non late. ¶ Et rñdeo ali-
ter ⁊ melius qd̄ illud qd̄ dicit qd̄ verbū vēdere, est latū ⁊ cōpre
hendit omnē alienationē, ⁊ qd̄ p̄hibitus vēdere nō pōt ēt do
nare: dico hoc esse verū, vbi est eadē rō i aliis ɔ̄ctib⁹ q̄ in vēdi-
tione: put in bonis p̄hibitis vēdi extra familiā: q2 nō possum
etiā donari: cū vtrobiqꝫ militet eadē rō: vcꝫ ne exeant de famī
lia, q̄ rō ita militat in donatione sicut in venditione. Sꝫ in casu
nostro est multū diuersa rō inter donationē ⁊ alios ɔ̄ctus: vt
ptꝫ ex primis duob⁹ fundamētis adductis p hac parte: ēt ad
hāc solutionē videte no. verba Panor. in. c. j. de his q̄ fi. a p̄la.
fi. cō. ca. ⁊ Bal. i. c. j. de ɔ̄tro. inter do. ⁊ empt. feu. Nō ob. funda
mentū Ang. de isto tex. in verbo vēdere vel transferre. vbi s̄m
eū al's ēēt v̄bor inculcatio: q2 vltra verā soluiōnē ⁊ verū intelle
ctum quē. j. subiiciā. dicite prout dixi in prin. huius gloss. vbi
ostēdi tex. nō esse superfluū. ¶ Nō obst. fundamentū Sali. dū
dicit qd̄ tex. in ver. ⁊ ne auaritia, dicit disiūctiue p̄cii, vel estima
tiōis, ⁊ sic necessario loquit de donatione, q2 rñdeo hoc esse ve
rū: sed nihil facit ad p̄positū nostrū, vt. s̄. ostendi. ¶ Non obst.
id qd̄ adducebat vltimo per do. Gua. vcꝫ gl. in d. ver. ⁊ ne aua
ritia. in verbo estimatiōis, q2 illa gl. nihil penitus dicit ad pro
positū nostrū: q2 ille ver. loquitur in valde diuerso p̄posito vcꝫ
de laudemio soluēdo, ⁊ quātū ad hoc bñ habet locum ista. l. in
donatione, sed nos dubitamus de alio, vt. s̄. ostendi. Et sic per
ista remanēt clarissime euacuata oīa adducta ad oppositū, et
sic remanet ista pars affirmatiua, multū bñ firmata. ¶ Quid
tenēdū i hoc pulchro passu: credo ꝙ ista sit mera veritas. Vñ
considero in hoc articulo nō esse tantā diuersitatē inter docto.
prout prima facie ex. s̄. relatis videbit, imo modicā, imo quasi
66 nullā. † Et per hāc considerationem reduco ad vnam concor-
demqꝫ sñiam p̄dictas opi. ⁊ saluabo omnia verba huius tex.
vt nihil superfluū, nihil contrariū, contineāt, ⁊ habetis verum
intellectū ad hāc. l. ⁊ ius mētem optime declaratā. ¶ Nam in
hac. l. ponunt quinqꝫ p̄cipalia respōsa, quatenus attinet ad
p̄positum presentis articuli. ¶ Primum ponitur in versi. san
cimus. vbi dicit minime licere emphyteotā sine cōsensu dñi vē
dere vel trāsferre. certe ad hoc vt iste tex. in alternatiua vel, stet
p̄prie, ⁊ nō fit verborū inculcatio seu superfluitas, vltra decla-
ratiōnē quā feci in prin. huius gl. q̄ etiam est bona, dico quod
in hoc primo ver. ponit vnū dictū in genere, vcꝫ qd̄ emphyteu
ta nō pōt vēdere vl' trāsferre sine ɔ̄sensu dñi. Circa q̄ aūt d̄beat
requiri iste cōsensus, declarat postea in specie p̄sequētes versicu-
los vsqꝫ ad fi. l. Unde quantū in genere ōt nō licere vēdere vel
alienare

alienare ⁊c. i ne consensu dñi: dico ꝙ istud in genere dictū pōt
etiā verificari in ɔ̄ctu donationis, ⁊ sic in emphyteota volente
donare: q2 requiritur qd̄ emphyteota volens donare requirat
dñū, ⁊ sibi notificet qd̄ vult donare tali: vt in effectu prestet sibi
dñs consensum in recipiendo donatariū in nouum emphyteu
tam ⁊ inducendo in possessionē. ⁊ sic reuestiendo, ⁊ sic tex. stat
p̄prie vēdere ⁊c. nec est verborū inculcatio. ¶ Postea seqtur
a scd̄s versic. sed de hac occasione. vbi d̄r ꝙ emphyteuta volēs
vēdere tenet denuntiare dño q̄tum p̄cium ab aliis inueniat:
vt dñs volēs tātūdem p̄stare, ceteris p̄ferat, ⁊ ad hoc dꝫ dñs
p duos mēses expectari: vt d̄r in ver. se. finaūt duorū. Et hic vi
det esse p̄ncipalis difficultas p̄ntis articuli: nūquid quēadmo
dum emphyteota volēs alienare tenet requirere dñm an ipse
velit habere: idem ēt fit in emphyteota volēte donare. Hic q̄so
aduertite: q2 nūc aperio veritatē huius passus, ⁊ dico ꝙ i hoc
67 etiā modica est varietas apud scribentes. † Nam oēs quos re
tuli ad partē affirmatiuā, tenent aperte. ⁊ est mera veritas, ꝙ
emphyteota volēs donare non dꝫ denūtiare dño an ipse velit
sibi donari, ⁊ ad h̄ expectare p duos mēses: q2 ad hoc non p̄nt
adaptari verba huius ver. dū ōt: ⁊ q̄tum p̄ciū reuera recipere
pōt. ⁊ tex. hic non loqt alternatiue p̄ciū vel estimationē: vt ite
rius facit, vt tollā vnū fundamentū qd̄ vltimo fecit p pte ne-
gatiua. Istud pro maiori pte tenent q partē negatiuā sustinēt
vcꝫ Cy. Ray. ⁊ Al. ⁊ Sal. nam oēs isti fatent qd̄. s̄. ꝙ iste cas⁹
nō pōt adaptari ad donationē, ⁊ sic solus Bar. ⁊ etiā Ang. in
hoc volunt ɔ̄rium: q̄uis etiam aperte ⁊ in dubio non loquan-
tur. ¶ Ueritas est ergo: vt dixi qd̄ emphyteota volēs donare
non tenetur requirere dñm: an velit sibi donari, ⁊ eum expecta
re ⁊c. imo sine alia reqsitione ⁊ expectatione pōt alteri donare:
q2 verba tex. vt dixi nō possunt adaptari ad hūc casum. ¶ Ad
hoc etiam accedant oīa fundamēta que. s̄. adduxi pro ista pte
affirmatiua, ⁊ maxime ratio diuersitatis inter ɔ̄ctum donatio
nis ⁊ ceteros cōtractus, ⁊ sic in hoc casu: vbi videbat esse prin
cipalis difficultas: modica admodum est do. varietas: q2 ⁊ te
nentes ɔ̄ gl. ⁊ tenētes pro ea, excepto Bar. ⁊ Ange. concordāt
68 in hoc casu vt dixi. ¶ † Sequitur postea in hoc tex. tertiū re-
spōsum ⁊ sic versicul⁹, necessitatē. vbi ōt ꝙ dñs tenet recipere
nouum emphyteotam, si est de personis non prohibitis, et est
idone⁹ ad soluēdū. Et in hoc nō inuenio aliquē discrepare: q2
oēs tenētes pro gl. ⁊ contra gl. cōcordant: q2 emphyteota non
pōt donatariū in possessionē inducere propria authoritate: sꝫ
dꝫ requirere dominū, ⁊ domin⁹ ita demum tenētur: si donata
rius est idoneus ⁊ habilis ad soluēdū, ⁊ sibi promittit soluere
canonē emphyteoticū: vt patet ex verbis isti⁹ tex. que bene cō
ueniunt donationi: vt in verbo transferre. qd̄ est generale ⁊ cō-
p̄hēdēs etiā donationē. ⁊ in ver. idoneus ad soluēdū. ¶ Se-
quitur postea quartum rñsum in versi. ⁊ ne auaritia. vbi dicit
qd̄ dñs debet habere p receptione noui emphyteote quinqua
gesimā precii vel estimationis: ⁊ iste casus adaptatur etiam ad
donationē: q2 pro re emphyteotica donata debebit solui lau-
demiū dño: prout soluit in vēditione ⁊ aliis cōtractib⁹. ⁊ hoc
quia q̄tum ad istum casum verba adaptātur ad donationē. ⁊
stant p̄prie sine vlla violentia: ibi, p̄cii vel estimationis, ⁊ sic illa
b alternatiua [b] vel, cadit inter diuersa: q2 dum dicit precii, refert
ad venditionē: vt. l. fi. C. de prediis decurio. li. x. dū postea dicit
estimatiōis, refertur ad alios cōtractus in quibus nō interue
nit p̄cium: vt puta donatiōis. ⁊ ita loqnitur glo. hic in ver. esti
matiōis. ⁊ sic verba tex. absqꝫ eo ꝙ violēter vt alternatiua vel,
resoluat in expositiuā. i. vt qdā putant ⁊ male, stabūt p̄prie, ⁊
cōprehendēt etiam donationē, ⁊ sic pro contractu donatiōis
debebit etiā laudemium prestari dño: q2 etiā vltra verba text,
militat eadē ratio soluēdi laudemium in cōtractu donationis
que militat in aliis cōtractibus. Ideo eniꝫ in aliis cōtractib⁹
soluitur laudemiū dño, p̄pter receptiōem quā dñs facit de no
uo emphyteota ⁊ nouā inuestiturā, quā cum etiā teneatur fa-
cere in cōtractu donationis, merito hic etiā in cōtractu dona
tionis laudemium soluit, ⁊ sic verba tex. ⁊ ratio cōcurrunt. Et
in hoc etiā null⁹ p̄dictorū do. discrepat, qd̄ etiā qñ emphyteu
ta donat, qd̄ debeat solui laudemiū dño: prout. s̄. tenui in tex.
in pe. not. in vlti. q. quā ibi posui. ¶ Sequit quintū ⁊ vltimum
respōsum in ver. finantē nouū. ⁊ in hoc etiā oēs cōcordant, ꝙ
cum etiam p re emphyteotica donata debeat solui laudemiū
dño pro receptione, ⁊ noua inuestitura, quod q̄tum ad hoc de
beat dñs expectari p duos mēses, vt dicit iste ver. certe etiā iste
casus adaptatur ad donationem. q2 ⁊ verba tex. ⁊ ratio cōcur
runt. ⁊ ita procedat tex. in verbo trāsferre. quod est gñale, com
69 prehendens etiā donationē. ¶ † Concludo ergo qd̄ excepto
Bart. ⁊ Ang. inter alios doc. s̄. relatos, tam legistas q̄ cano.
nō est aliqua diuersitas, imo vna eadēqꝫ cōcors opi. qd̄ est qd̄
ista. l. habeat locum in vēditione, ⁊ donatione, in omnib⁹ sui

partibus, preterqꝫ in versi. sed ne hac occasione. q2 in omnibus a
aliis suis partibus, ⁊ verba adaptant etiam ad donationem, ⁊
postea ɔ̄currit idētitas rōnis, p̄terqꝫ i. d. ver. ⁊ ne auaritia, vbi
verba adaptari non p̄nt ad donationem, ⁊ postea non est iden
titas rōnis, imo multum diuersa ratio, vt. s̄. dixi. ⁊ sic in specie
cōcludo, ꝙ emphyteota volens donare alii ius suum emphy-
teuticum aut sua melioramenta, non tenetur requirere dñꝫ an b
velit sibi donari, nec eius responsum expectare p duos mēses,
imo absqꝫ tali denuntiatione ⁊ expectatiōe potest donare alii,
bene tñ postea tenetur denuntiare dño ꝙ donauit tali, ⁊ quod
eum recipiat in nouum emphyteotā, ⁊ debet pro tali receptio
c ne [c] a noua inuestitura solui laudemium domino. Itē pro hac
inductiōe debebit expectari p duos mēses. ¶ Est ergo diffe-
rentia inter ɔ̄ctum donationis ⁊ alios contractus in vno tñ
quantum ad istam. l. q2 emphyteota volens vēdere vel aliena
re tenetur primo denuntiare dño an velit pro eo precio habe-
re qd̄ ab aliis inuenit, ⁊ cū expectatiōe per duos mēses alias c
p̄uaretur iure suo. Sed volēs donare, ad istud nō tenet q̄tum
ad alia nulla differētia, ⁊ ista est mera veritas, ⁊ ita tenent oēs
hic, si bene cōsideretur, ⁊ adhuc magis aperte canoniste vt no.
Ant. de bu. d. Car. florē. ⁊ Pe. d anc. ⁊ adhuc apertius Imo.
in. p. c. potuit. in. viii. co. ⁊ seq. Alex. in consi. vlt. lib. iii. inc. visis
narratis in themate, lꝫ nemo adhuc antea aduerterit ad hāc
concordiam ceterorū doc. excepto Bar. ⁊ Ang. vt. s̄. dixi. Et
sit laus deo. De presenti dubitatiōe habetis. vii. limitatiōem
ad hunc tex. vt ista. l. in verbo, sed ne hac occasiōe. nō habeat
locum in contractu donationis, vide omnino ad p̄dicta Frā.
de are. qui videtur in effectu etiam idem tenere, in consi. xli. in
ci. diligēter ⁊ mature. limita predicta s̄m cōem conclu. vt pce-
dant. in emphyteota vere ⁊ proprie donante, secus esset quan-
do pro tali donatione acquirens promisisset dare emphyteu
te pecuniam equiualentem valori vtilis dominii, ne fiat fraus
legi. Ita notabiliter tenet do. Alex. in consi. vlt. lib. iii. inc. visis
narratis in themate. ¶ Suprascripta omnia que dicta sunt in
70 p̄cedenti arti. procedūt in emphyteota priuati. ¶ † Quid aūt
d in emphyteota ecclesie, nunquid possit donare [d] irrequisita ec
clesia Bar. vbiqꝫ fuit adhuc in opin. ꝙ non, ⁊ quicquid sit in
emphyteota priuati, tꝫ vbiqꝫ Bart. ꝙ in emphyteuta ecclesie
istud sit penitus sine dubio, qd̄ nec vendere, nec donare possit
nec aliter alienare irrequisito consensu ecclesie, ⁊ ita in cōtingē d
tia facti cōsuluit Bar. per tex. in. l. vniuersas. q̄ est. l. ii. ibi, ven-
dēte vel vllo alio pacto alienāte. C. ne rei do. vel templo. que. l.
est canonizata in decretis. xvi. q. iii. c. placuit vt qcunqꝫ. §. vni
uersas. ita tenet Bar. in. l. si dom⁹. §. fi. ff. de leg. i. ⁊ in. l. in cōuen e
tionalib⁹. ff. de verb. obl. ⁊ in. l. si patroni. in prin. ff. ad treb. ⁊ in
d. l. vniuersas. ⁊ in consil. inci. ex themate predicto tria dubia
oriūtur. ⁊ in. l. j. §. pe. ff. de supficie. vbi dicit, ꝙ illa. l. vniuersas
est ad hoc sing. idem tenet Ang. in d. l. si domus. §. fin. ⁊ in d. l. f
vniuersas. ⁊ in. l. sicut. §. si debitor. quibus mod. pig. vel hypo.
sol. Et dicit ipse Ang. in. l. cum hi. §. si cui. ff. de transact. quod
Bart. semper faciebat de illa. l. magnum festum, prout ipse ōt
se pluries ab eo audiuisse in voce. Iꝫtam opi. tenet do. Alex.
de quo admiror, in consi. cli. inci. visis dicto themate. in. v. col.
in. ii. vol. do. Ant. de bu. in d. c. potuit. prout ibi refert Imo. in
71 xxxviii. col. † dicebat sibi videri, [e] qd̄ quēadmodū emphyteu
e ta fisci potest alienare irrequisito fisco per. l. C. de fun. patri. lib.
xi. ⁊ hic in gl. ⁊ Bar. hic rationem assignat, vt. s̄. retuli, q2 fisc⁹
hꝫ obligatum quemcunqꝫ possessorem ad censum sibi debitū,
eo ipso qd̄ possidet, ꝙ idē sit dicendum etiam in emphyteuta
ecclesie, vt possit donare, ⁊ alio quocūqꝫ titulo alienare absqꝫ
vllo consensu ecclesie, cum ecclesia ⁊ fiscus seu respublica equi-
parentur. l. fi. s̄. de sac. san. ecc. finaliter tñ non tenet hanc opiñ.
sed aliam: q2 hoc priuilegium ꝙ ecclesia possit agere cōtra ter-
tium possessorem ad pensionem sibi debitam, non reperit iure
cautū in ecclesia, quamuis illud competat fisco, ⁊ dixi. ¶ Nō
ob. s̄m eum. d. l. fi. C. de sac. san. ecc. q2 respondet qd̄ ibi equipa-
rantur ecclesia ⁊ fiscus, quo ad casus ibi expressos, inter quos
iste non reperitur expressus quod ecclesia possit agere contra
tertium possessorem, igitur ⁊c. Ego tamen. j. allegabo casum. l.
de hoc, ꝙ ecclesia possit agere ɔ̄ tertium possessorē. ¶ Contra
f rium in p̄ncipali [f] articulo qd̄ imo emphyteota ecclesie possit
donare nō reqsito ɔ̄sensu ecclesie, ⁊ dūmodo dicat ꝙ donec sal
uo iure ipsius ecclesie, tꝫ Bal. hic, ⁊ dicit ꝙ Bar. qui ɔ̄riū cō-
suluit pessime dixit. Nam Bar. motus est per. d. l. vniuersas. q̄
lex s̄m Bal. procedit qñ emphyteota donat vel alienat reꝫ ec
clesie tanqꝫ propriā. nō facta mentione de ecclesia vel non dicē
do saluo iure ecclesie, q2 cum talis alienatio possit vergere in
damnum ecclesie, ideo lex illa prohibuit talem cōtractum do-
nationis, vel legati, vel alium, ⁊ isto modo rñdet etiā ad illā. l.
72 Ang. in d. l. cum hi. §. si cui. ¶ † Et p̄pterea subdit Bal. hic

a ¶ Guido pape q. xlvii. sꝫ posset dici. ⁊ cōs. cxlvii. cōsiliū p reuerē in. vj. dubit. Purp.

b ¶ Alternatiua vel. adde bal. i. l. si tertius. in. §. officiuꝫ. ff. de aqua plu. ar. Bal. in. l. si ex his q ducēta. in. §. veruꝫ. ff. de re. du. doct. in c. cū decorem. de vi. ⁊ ho. cler.

c ¶ Istā conclusionem sequitur Steph. Aufre in addi. capel. Tholo. cclxxv. vide ēt in decis. parlamēti. xlvi. ⁊ xlviii. vbi idē cōcludit. Idē Rebufi. in d. l. j. de fundis patri. li. xi. Idem satis vult Io. Rayn. in. c. imperialem. §. habito. circa xi. col. cuꝫ seq. de prohi. feu. alie. et Pau. de ca. ɔ̄si. xix. inc. viso statuto cōis Florētie. i. ii. co. in vol. antiquorum. Tho. Parpa.

d ¶ Nunquid possit donare. adde Bart. in. l. j. C. de imp. lucra.

e * Adde Barb. ɔ̄si. xliii. in fi. char. in. j. vol. vbi ideꝫ tꝫ. Tho. Parp.

f ¶ Et cu bal. tꝫ Are. cōs. xxv. co. ii. ⁊ Alexā. lib. v. cōsi. xxvii. in. iii. dubio. lib. ii. cōsi. clxxxvii. col pe. ⁊ ibi limitat prout iste videtur limitare, dummodo dicatur saluo iure ecclesie. et ista vult bal. in. l. vsufru. col. pe. ff. sol. ma. ꝙ limita ex dictis i co. cxxv. secundo limitat Are. d. cōsi. xxv. dummodo non introducat i possessionem ⁊c. Purp.

Universidad de Salamanca Biblioteca

q ſ hoc eſt differẽtia ſiter emphyteotã eccleſie ⁊ emphy. priuatis: q emphyteota eccleſie nõ põt donare niſi reſeruato expreſſe iure directo eccleſie. Sed emphyteota priuati põt ſimplr donare: qr ſit eligit⁹ ius dñi ⁊ ſic ſuperioris excep tu atũ: p. l. vyro patrui. ff. de le. de quo vltimo dicã. ff. in. iiij. parte pncipali hui⁹ gl. vbi gl. ponit. Jſtud idẽ ℨ Bar. ⁊ idẽ Bal. in. c. i. ff. donare, qualiter oſim feu. pote. alie. vbi etiã nãdet eo mõ quo. ff. ad. d. l. vniuerſas. qõ ibi alienabat in fraudem: nõ reſeruato expreſſe iure eccleſie mimirũ ſi cadit a iure emphyteotico: qr qui ſic contrahit eccleſiã prodit, q ẽtum eſt in ſe poſſeſſionẽ ſubuertere vſ iurta no. in. l. ex liberis. C. de acq poſ. nimirũ ſi iure ſuo puatur. Idẽ ℨ Bar. ⁊ Bal. in ti. de pace cõſtan. in verbo liuellarie. iuxta pncipium vbi form aliter ẽt q liuellarie eccleſiarũ ⁊ emphyteoſis põtp emphyteotã donari vel legari ſaluo iure eccleſie; ⁊ ita dicit notare Jnn. in. o. c. potuit. q̃uis Bar. fm eũ cõſulerit cõtrariũ p. d. l. vniuerſas ⁊ male: qr ibi loquitur qñ alienat reſpectu pprietatis: ⁊ Jctus celebrat in fraudẽ eccleſie: ſec⁹ qñ alienaret reſpectu vtilis dñi: tã ẽ phyteota eccle: vel ſaluo iure eccleſie. Idẽ ℨ Bal. in. d. l. ſi domus. ff. ſi. ⁊ l. d. l. vyro patrui. C. de lega. ⁊ in d. l. vſufru. ff. ſo. mat. ⁊ in d. l. vniuerſas. ⁊ in d. auk.

s quas actiones. j. v. col. ℨ. de ſac. ſan. ec. ª vbi dixi Bal. ſe habuiſſe qõnẽ iſtam cũ Bar. ⁊ ibi rñdet planius ⁊ pleni⁹ ad. d. l. vniuerſas. q̃ alibi q̃ ibi lex non diſponit ſuper ptãte alienãdi vel nõ alienãdi: an emphyteota eccleſie poſſit alienare vel non: ſed qõ õt res de facto alienata in caſu non permiſſo: non põt pre ſcribi lõgo tpe. Hoc aũt põt ẽtingere in donatione trib⁹ modis. ¶ Prio qõ emphyteota alienat vt allo dium. i. pprietatẽ q̃ in dubio pſumit in emphyteota eccleſie: ſi nõ facit mẽtionẽ q̃ ſit emphyteota eccle: vel ſi nõ alienat ſaluo iure eccleſie: ⁊ ſic iſto caſu alienatio nõ eſt licita: qr iteruertit poſſeſſionẽ eccleſie; vt. l. pomponius. ff. qui mo. vſufru. amit. ¶ Scõo mõ qñ alie nat ℨ pactũ factum de nõ alienãdo: vt in. ℸ ſanctiſſimas. i aut, de alie. ⁊ emp. d. l. ſi ita qs pmiſerit. ℸ. ea l. ff. de ver. ob. ¶ Tertio mõ qñ alienat i aliam eccleſiã vel i potẽtiorẽ: vt. ℸ. ſanctiſſimas. in aut de alie. ⁊ ẽphy. iſtud idẽ ℨ bar. ⁊ Bal. i addi. Spe, in ti. de loc. in antep. col. ⁊ ibi multũ notabiliter cõfirmat ſolutionem p eum in pluribꝰ locis dat⁹: ad. d. l. vniuerſas. vt. ℸ. retuli. qõ illa. l. procedat qñ emphyteota volebat donare iure p prio ⁊ nõ iure emphyteotico: nã ſi alienaſſet iure ẽphyteotico emptor: non preſcripſiſſet etiã per mille annos. l. male agit ℸ. ℨ pſcri. xxx. vel. xl. ann. ⁊ dixi in. l. in gl. magna ſup verbo repellere. in vl. parte pncipali. ℸ. e in. l. ij. Et dicit bal. qõ iſtud ſentit ibi gl. dum loqr de pſcri. xxx. an. Jſtud idem ⁊ cõtra bar. Jm. ⁊ Abbod. in. d. l. ſi domus. ℸ. ſi. ⁊ Jmo in d. l. vſufru. ⁊ in. d. c. potuit. in. iij. col. ⁊ ſe. Jſtud idem ⁊ Spec. in d. ℸ. nunc aliqua. in ver. cxv. idem ⁊ Jo. and. poſt gl. in. d. c. potuit. idẽ ⁊ Abb. in cõſi. lxxv. incĩ. duo pncipali. j pe. ⁊ vl. col. in. j. vo. ¶ Jſta opi⁹, est vera ⁊ cõis ⁊ eam teneo. ᵇ Et tanto plus. pcedit tenendo id qõ tenui in articulo pcedenti, ⁊ cõiter tenentur q̃ iſta. l. ſi. nõ habeat locum in donatiõe: q̃ tum ad hoc vt ſit neceſſe denũtiare dño: an velit ſibi donari, ⁊ illum ẽ pectare per duos mẽſes ita etiam emphyteota eccleſie nõ tenet ſibi denũtiare ⁊ eum expectare p duos menſes: cum iſtud aliter non reperiatur, pniſorum magis in emphyteota eccleſie q̃ primati, p hac pte facit vnũ optimũ fundamentũ p qõ oſtẽdit qõ etiam ſi verũ eſſet quod emphyteota priuati non poſſet donare ſine conſenſu dñi cuius ℨ ium tenui i pcedẽti articulo: qõ tñ emphyteota eccleſie bene poſſet: ⁊ hoc eundo poſt fundamẽta Bal. tenentia ℨ ium qui adducit vbiq; in hac materia Bar. nam ſecũdum Bar. vbiq;

72 †ideo emphyteota priuati nõ poteſt alienare conſenſu dñi: qa dñs afficeretur incommodo: qr nõ poſſet agere actione perſonali ℨ nouum emphyteotam: ſicut poterat ℨ ium: vnde cũ iſtud ceſſet in emphyteota fiſci: qr quẽcũq; poſſeſſores põt ad canonẽ quentre eo ipſo qõ poſſidet: õt Bar. q̃ a ceſſante rõne emphyteota fiſci põt alienare ſine cõſenſu dñi: pout latius retuli. ℸ. in pcedenti art. modo ad. ppoſitum nfm ego habeo q̃ platus eccleſie hz obligat⁹ rem emphyteotica pro canone ſoluendo: adeo q̃ ad quẽcũq; poſſeſſorẽ träſeat põt agere ℨ eũ hypothecaria: vt eſt tex. not. in. ℸ. ſi aũt creditor. in aut. de nõ alie. quẽ ad hoc allegat ⁊ reputat valde notabilẽ Bal. in aut. ſi quas ruinas. c. in. iij. col. ℸ. de ſac. ſanc. ecc. ⁊ dixi in. l. j. in gl par ua in verbo cuſtodiri. ℸ. eo. q̃uis contrarium dixerint ⁊ male do. Ant. ⁊ Jmo. in. d. c. potuit. q dixerunt hoc nõ reperiri iure cautum vt. ℸ. retuli: qr nõ fuerunt memores de illo tex. ⁊ autoritate Bald. ⁊ fic q̃ in emphyteota eccleſie militet ratio que in emphyteota fiſci vt reſpublice: qr hz actionẽ hypothecariam ad canonem ſibi debitum: ℨ quemlibet poſſeſſorem: ergo ita dz poſſe donare non requiſito conſenſu eccleſie ſicut poteſt emphyteota fiſci, a ſic q̃ fundamentũ ipſiuſmet Bar. eius opi. cõfundit ur incuntabiliter. ⁊ iſtam rõnem ſentit Bart. in. d. l. ſi do

m⁹. ℸ. fi. dũ dixit. q̃ emphyteota eccleſie ⁊ emphyteota fiſci in hoc videtur equiparari: quã rõnẽ poſtea plenius declararunt ibidem oẽs ℨ Bod. ⁊ maxime pater ⁊ ẽceptor meꝰ do. Alex. ℨ Jmo. ¶ Et a. d. l. vniuerſas. que allegabat p Bar. ad oppoſitũ p confirmatione ſolonis date ad illam. l. per Bald. in multis locis. ℨ. relatis vltra illud fundamẽtum q̃ optime adducit ip ſe Bald. in addi Specu. in titu. de loc. in antep. col. ⁊ ℨ retuli. ¶ Addo multum fortiter facere iſtud fundamentũ ad oſtendum q̃ illa lex vniuerſaliter loquatur qñ emphyteota alienabat res emphyteoticã vt ſuã ppriã. ⁊ ſic iure pprietatis: nõ aũt qñ alienabat ius ſuũ emphyteoticũ aut ſua meliorameta. nam illa. l. logr nõ ſolũ in emphyteota eccleſie: ſed ẽt in emphyteota reipublice vel fiſci. ℨ modo ſic: ſi ibi emphyteota alienaſſet ius ſuũ emphyteoticum: certe q̃tenus loquimur de emphyteota fiſci vel rei publice: potuiſſet alienare ſine aliquo cõſenſu dñi. l. fi. C. de fun. patr. li. xj. ⁊ dictũ eſt. ℸ. in art. pcedẽti. vbi vidi ſtis rõnem, ⁊ tñ illa. l. vniuerſas. dz in vtroq; emphyteota tam eccleſie q̃ fiſci ſeu reipublice q̃ nõ poteſt vendere, vel vllo alio pacto alienare. ergo neceſſario. l. illa intelligitur q̃ emphyteota alienabat ius directum: qr ſi alienaſſet tñ ius ſuum emphyteoticũ aut ſua melioramenta, bñ potuiſſet reſeruato iure dñi: vt. ℸ. dictum eſt. ¶ Per iſta q̃ cludo q̃ quẽadmodũ emphyteota volens alĩ donare nõ tenetur primo requirere dñm, an velit ſibi donari, ⁊ ei expectare p duos mẽſes, vt. ℸ. late tenui in primo art. pcedenti ita nec emphyteota ecc. ¶ Jmo. forti⁹ ex hmõi rõne tenentiũ q̃ ẽt emphyteota priuati non poſſit donare ſine cõſenſu dñi, qõ tñ in emphyteota eccleſie poſſet, ⁊ ſic q̃cludo totã ℨ ium ei⁹ q̃ ℨ Bar. in oĩb⁹ locis ſalle. q dicit, qõ q̃ad ſit i emphyteota priuati, an poſſit donare ſine cõſenſu dñi, qõ tñ in em phyteota eccleſie hoc eſt ſine dubitatiõe, qõ nõ põt: qr dico q̃ imo totum eſt ecõtra. qõ q̃ad ſit in emphyteota priuati. q tñ

D re ſine cõſenſu eccleſie, ⁊ iſta eſt veritas. ᵇ ¶ Cõtra tñ pdicta ℨ

74 cõcluſio. vſ facere. ℸ. emphyteoſim. in aut. de nõ alie. vbi dr qõ res cõceſſa in emphyteoſim ab eccleſia, nõ põt träſire in extraneam perſonam. ergo nõ dz poſſe donare extraneo ſine cõſenſu dñi. Jſtud an res eccleſiaſtica data in ẽphyteoſim poſſit ho die träſire in extraneos, ⁊ ſic an. ℸ. emphyteoſis ſit hodie cozrctus. ℸ. ſi vero in perpetuam e. ti. eſt magnũ dubium, de quo p gl. ⁊ doc. in. l. etiã. in pn. ff. ſol. ma. ⁊ in. l. q̃ patrẽ. ff. de verb. ob. ⁊ examinat ad pſens propoſitũ Jmo. in. c. potuit in. ℸ. ℨ. ℸ. co. ſ ñ ſit q̃ ẽphyteoſis ⁶ eccleſiaſtica non poſſit träſire ad extraneos heredes dico q̃ omiſſis ſolutiõib⁹ Jmo. i. l. vſufr. ff. ſol. ma. ⁊ in. d. c. potuit. in. ℸ. ⁊ ℨ. col. Jtẽ omiſſa ſol. Spe. in. d. ℸ. nũc aliqua. verſ. cxv. q dicit q̃. d. ℸ. ẽphyteuſim, loquit in eccla cõſtantinopoli tana; q̃ non põt concedere rẽ ſuã in emphyteoſim vltra vitã ac cipientis, ⁊ duos ſuos ſucceſſores. Vera ſolutio eſt ad õſeno p poſitũ quã ponũt Jmo. ⁊ Abod. in. d. l. ſi dom⁹. ℸ. fi. ff. de leg. j. q̃. d. ℸ. emphyteoſim loquit i re eccleſie emphyteotica que nõ põt träſire in extraneã pſonã: verũ eſt p viã ſucceſſiõis, qr emphyteoſis eccleſiaſtica non põt träſire ad extraneos heredes ergo p viã ſucceſſionis. nos autẽ loquimur in alienatione quã facit emphyteota eccle in vita ſua p viã donationis, ⁊ ſic donãdo etiã in extraneã pſonã, ⁊ hoc nullibi reperitur. phibiti. q̃n emphyteota eccle viuens poſſit donare ius ſuũ emphyteoticus irrequiſita eccleſia etiã extranee pſone: q̃uis eo mortuo

f non tranſiret ad extraneos heredes. ℸ. ¶ Ultimo. p complemẽto hui⁹ articuli bñ notate illũ qõ vult Bal. in locis ℸ allegatis magistre in. d. c. ℸ. donaf. in. d. l. vſufru. q̃ emphyteota eccleſie donans nõ reſeruato expreſſe iure directo eccleſie, ⁊ ſic donãs vt rex ex toto ſuã, priuatur in totũ iure ſuo. ppter delictũ: quis eccleſiã prodit, ⁊ qa iſtum eſt in ſe poſſeſſionem interuertere vi def. Nam hic melꝰ facit, qr dicitur male vtr re emphyteotica: cum tribuat donatario cauſam pſcribendi contra eccleſiã: meritõ dz expelli a iure ſuo cum ius eccle deterius reddat. aut. qui rem. ℸ. de ſac. ſan. ecc. ⁊ ita dicit no. Bal. poſt illico. de math. in

75 ledẽ. in. iiij. fol. ℸ. loc. ¶ † Succeſſiue iuxta predicta quero nũ

g qd res emphyteotica⁵ poſſit legari ſine cõſenſu dñi. Bart. hic tenet qõ nõ: qr quẽadmodum emphyteota fm eum nõ poteſt donare ſine cõſenſu dñi: pr rationẽ. ℸ. adducta p eũ: ita ẽt nec põt legare, cum etiã legatum ſit alienatio, ⁊ eadẽ ratio militet

h in legato q̃ in donatione ᵇ. Nec ob. d. l. ſi domus. ℸ. fi. ff. de leg. j. quia reſpõdet Bar. qõ ibi erat emphyteoſis reipublice, q̃ de ne poteſt legari ſine cõſenſu fiſci vel reipublice donari vt aliter alienari: cũ in ea ceſſet ratio huius. l. vt dictum eſt ſupra in b. cundo articulo proxime precedenti. Jſtud idem firmat Bar. in. d. l. ſi domus. ℸ. h. ⁊ in. l. in quentionibꝰ. ff. de verb. ob. lig. ⁊ in. l. j. ℸ. penultl. ff. de ſuperficie. Et idẽ in ſpecie tenet. d. Bus. hic, limitans

hic, limitans hoc ꝓcedere in emphyteoſi ſimpliciter cõceſſa, ſecus aũt eſſet in emphyteoſi conceſſa pro ſe ⁊ filiis ſuis: qr etiã tũc ꝓſenſu dñi legari nõ poſſet, nec fieret preiudiciũ filiis. per. l. peto. ℸ. p. iiij. ⁊ ℸ. fratre. ff. de le. ij. ⁊ c. ſ. in pn. de natura ſucceſſeu. de quo vltimo late ſcripſi in. l. ij. in vlt. q. extra glo. ℸ. e. Cõtrarium ª q̃ imo emphyteoſis poſſit legari ſine conſenſu domi

a ni, tenet Bal. hic. Sp. in. d. ℸ. nũc aliqua. in ver. cxij. ⁊ trib⁹ ℵ

b fic. ſeq. ſiue ſit emphyteoſis ᵇ priuati ſiue eccleſiaſtica: dũmodo quando eſt eccleſiaſtica legẽ tali ad quẽ poſſit tranſire, quod etiã tenet Sali. in. iiij. col. in fi. Et idẽ etiam ſimpliciter tz Alb. hic in. q. col. put etiã retuli. j. in ſe. col. Idẽ tenet Jo. an. Pau. de lea. ⁊ alq; i. d. c. potuit. d. Alex. in. ſi. cxx. inci. ſup eo qõ q̃ rit. in vlt. col. in. j. vol. vbi dicit q̃ iſta eſt cõis opinio. ⁊ in conſi. liz. lib. iij. incip. viſo ⁊ mature diſcuſſo. in. v. col. Jſta q̃ pendet ab his q̃. ℸ. dixi in ſcõo precedenti articulo: ℵ3 nunqd emphyteoſis poſſit donari ſine conſenſu dñi cum legatũ cenſeat quedã donatio. Vnde concludo in omnibus ⁊ p omnia: prout dixi in donatiõe in ſcõo articulo ꝓcedenti, ⁊ ita inuenietis tenere ⁊ ibi oẽs doc. ibidẽ allegatos: q ſimul examinãt hos duos articulos, ⁊ maxime cano. i. d. c. potuit. ⁊ maxime Jm. in. iiij. co. vbi etiã p eum, qd iuris ſit de emphyteoſi eccleſiaſtica, an poſſit ex tranco legari. dicite de hoc vltimo vt hic p eũ. ℨ3 vide. d. Alex. in cõſi. lx. in. ij. vo. inc. viſis dicto themate. in. ij. col. circa medium, ⁊ in tota. v. col. vbi tenet contrariũ ſecutus opi. Bar. fundatum in. l. vniuerſas. Et idẽ q̃ emphyteoſis eccleſie non poſſit legari ex tranco, ⁊ ſic cum opi. Bar. tenet Ant. de but. in

76 cõſi. ℸ. xij. inci. in facto fratrũ mõtis oliueti. in pe. col. ¶ † Eodẽ modo dico in omnibus ⁊ p oĩa quãtũ ad inſtitutionẽ heredis: nũqd emphyteota priuati poſſit inueſtire vnũ heredẽ ex tranco ſine cõſenſu eccleſie, ⁊ dico in oĩb⁹ c ſo ⁊ mature diſcuſſo. in. v. col. ¶ Et quid ſi ſit ᶜ emphyteoſis eccleſiaſtica p Spe. in. d. ℸ. nunc aliqua. in ver. cxij. ⁊ duobus ſequentibus. p Jmo. in. d. c. potuit. in. xiij. col. Et an iſtis queſtionibus quã do emphyteoſis eccleſie aut priuati legat aut in ea quis heres inſtituit, an debeat ſolui laudemiũ domino, ponit Spe. in. d. ℸ. nunc aliqua. in ℵ ſi. cxiij. ⁊ dixi. ℸ. in tex tu. in. xv. no. in vlt. q.

77 ibi poſita. ¶ † Vltimo iuxta predicta vt nihil omittat. quero qd ecõtra nunqd dominus directus poſſit rẽ emphyteoticã alq legare i preiudiciũ emphyteote vel vſufructuarij. tex. videt q̃ ſic i. c. ſ. ad hec. i ver. ſi vero. de pace iur. fir. ⁊ vſi. feu. vbi ita dicit in feudo q̃ dñs põt legare alq in preiudiciũ vaſalli, ⁊ eſt ibi caſus mirabilis fm oẽs ibidẽ, in quo vaſallus primat feudo p pter factũ dñi abſq; ſua culpa. ¶ Bal. tñ i. d. ℵ ſi. vero. in. vij. col. illius. ℸ. ad hec. in. q̃ſtione noſtra determinat oppoſitũ: qõ dñs non põt rem emphyteoticam alteri legare, ⁊ emphyteote vel vſufructuario preiudicare. Motus ex regula. l. id quod no ſtrũ. ff. de reg. in. cũ alĩs vulg. ibi adductis p eũ. Et ad illũ tex. rñdet ibi Bal. q̃ ℨ inet ius ſingulare i feudis: ad quã ſolutionẽ accedant q̃ dixi in. l. j. in gl. iij. an. v. q. pin. ℸ. e. ponẽdo differẽtias inter emphyteoſim ⁊ feudũ. ¶ Et p iſta remanet pfecte expedita hec prima pars pncipalis gl. ¶ † De alĩs aũt q̃ſtio

78 nibus nũqd emphyteoſis ᵒ poſſit pignorari, pmutari, vel dari p in feudũ, vel dari in emphyteoſim ſine cõſenſu dñi videbitis. j. in ſe. ¶ Et ad id q̃ dictũ eſt. ℸ. emphyteotam poſſe legare ſine cõſenſu dñi, addite q̃ idẽ ſimpliciter tz Bl. hic in. ij. col. ¶ In ea. gl. ibi. de pig. l. ex. Teneris ex gl. q̃ res emphyteotica quãnis alienari no poſſit ſine cõſenſu dñi: põt tñ pignorari ſine cõ ſenſu dñi. Et hãc cõcluſio. ſequnt do. hic: q̃ tex. in. d. l. tutor. ℸ. ñ. ⁊ de pig. act. in. d. l ex vectigali. hic allegatis in gl. facit etiã q̃ nõ alienat nec ius ſuũ tranſfert, nã pign⁹ in bonis debitoris remanet. l. pign⁹. ℸ. de pig. act. idẽ tz Spec. in. d. ℸ. nũc aliqua. i ℵ. cxij. ibi ſubdit q̃ tñ ad cautelã põt emphyteota ſi vult do

79 in tex. in. ℸ. not. ¶ † Et quid contra an dñs ᵍ poſſit obligare c

g prop⁹ietatẽ ſine cõſenſu vaſalli, vide p Bal. in. c. ſ. in princ. in. ij. col. de prohi. feu. alie. per Fede. p Jo. an. in ti. de feu. ℸ. quentiã. ver. iij. ¶ Stat ergo. ex gl. ⁊ ex ꝓdictis ꝓcluſo, qõ q̃uis ẽphyteoſis nõ poſſit alienari ſine cõſenſu dñi: qõ tñ põt pignorari. Et ex hocifero aliud notabile ex gl. q̃ res emphyteotica alienari non poteſt: tamen non prohibet pignorari, ⁊ ſic res phi

d bita alienari, nõ tamen prohibetur pignorari ex quo vſ inferri tertium qõ in generali obligatione veniant etiam res phibite

80 alienari. ¶ † Et ſic fm hanc gl. ſi eſſet vera, put omnes tenẽt cõfunderent plures doctrine gloſſarũ ⁊ doc. al. bi tradite. In primis cõfunderet id qõ vult Bald. in. l. codicillis. ℸ. inſtituto. ff. de leg. ij. qui vult qõ res emphyteotica phibita alienari nõ veniat in generali obligatiõe omniũ bonorũ. l. obligatione ge e nerali. ff. de pig. ⁊ ſequit ibi Jmo. ⁊ Bal. in. l. j. C. ⁊ res pig. ob. poſ. ⁊ in. l. voluitas. ad ñ. C. de fideic. ⁊ in. c. j. in prin. de capita. q

81 curiam vẽdi. ¶ † Confunderet ẽt qõ voluit Bal. in. l. ſi cõſtãte. in. q. quoties. vbi etiã ſequit Ang. ibi. ſol. mat. vbi dicit qõ licet maritus generaliter obligẽt omnia bona ſua: tñ videt obligare rem dotalẽ, q̃ eſt prohibita alienari. Confunderet etiã no. gl. que eſt ſuper. d. reſt. ⁊ ea que parit in prin. q̃ dicit q̃ in generali obligatione nõ veniunt res q̃ lubiacent reſtitutioni in cõditio nis eucũ. ¶ Et ideo p illã gl. dicit ibi notabiliter Ange. q̃ ille q hz bona inalienabilia ſibi ꝓceſſa ꝓp in tertiã generationẽ finitam, ſi obligat ea bona ſua, non tñ iſta vemũt, cũ ſint tacear re ſtitutioni in cõditionis eucũ: ⁊ ideo dicit q̃ creditor nõ poterit petere ſe mitti in poſſeſſionẽ ipſe ⁊ virtute gñalis hypothe ce iſta ea vident cõfundi p hanc gl. approbatã p eos. vt audi uiſtis, q̃ vult qõ res emphyteotica que eſt phibita alienari põt tñ pignorari. ergo in obligatiõe gñali veniẽt etiã res prohibite alienari. vt poſſint pignorari. de quo p Bar. in. l. in quoz. ff. de pigno. p Bar. ⁊ alios in. l. multũ intereſt. ff. de ver. ob. p Ly. Bal. ⁊ Sal. in. l. ñ. vbi tex. ℸ. de re. alie. nõ alie. p Bar. in. l. q ha

82 bebat. in pin. ff. de leg. iij. ⁊ l. legata. ℸ. ñ. ff. de adimẽ. leg. p bald. in. d. l. voluitas. in. ij. col. in fi. ℸ. de fideicõ. in quib⁹ locis † etiã tã gitur de foreſi, q ex forma ſtatuti prohibitus eſt acquirere immobilia. an intelligat ꝓhibitus capere pignora. ⁊ no. Ang. in l. benigni⁹. ff. de legi. vbi querit an ſtatutũ faciens mẽtionẽ de f alienatione verificat etiã in iſta donatiõe pignoris vel vſufructus. Et determinat q̃ nõ. ⁊ qõ no. Ly. ⁊ Salic. ℸ. de re. alie. nõ alie in illa qõne de duob⁹ baronibus qui promiſerũt adinuicẽ q̃ vnus nõ acquireret ſup territorio alterius ſub certa pena, ⁊ alter ꝓpter mutuũ qõ facit acq ſiuit hypothecã i territorio alterius, an incidat in penã: ꝛ dicũt qõ nõ. ¶ Tamẽ quantũ ad propoſitũ ſuſtinẽdo hãc gl. põt dici fm Jmo. in. d. l. potuit. in g ℵ col. in fin. q̃ ij regulariter vbi eſt ſimpliciter ꝓhibita alienatio intelligat etiã ꝓhibita obligatio ſeu pignoratio. d. l. fin. ℸ. de re. alie. nõ alie. ¶ Tñ lex iſta nõ ꝓhibet ſimpliciter alienatiõẽ, ⁊ ſic nõ vtit impr hoc ℵbo alienatiõs, ſed ꝓhibet ius emphyteoticũ i aliũ trãſferri, ⁊ iõ nõ vſ ꝓhibita obligatio ſeu

83 pign⁹. † Et p hac ſolutiõe addo q̃ aliõ eſt alienare, ⁊ alid trãſ h ferre: qr etiã ſimplex locatio dicit trãſlatitio, vt. l. ſi in ℵbo trãſtu

84 lerint. cũ gl. ⁊ ibi Bal. ℸ. de bo. aut. iu. di. poſ. † Puto tñ ex ꝓdictis nõ bñ dicere Bar. in repe. l. ſi. cõſtãte. in prin. ff. ſo. ma. i. iij. q tertie ptis pncipalis, dũ vult q̃ in tacita gñali hypotheca oim bonorũ quã habet mulier in bonis mariti, veniat etiã bo i na feudalia donec mariti durãt. Jſtud cõfundit ex ꝓdictis, cũ feudũ non poſſit i nec gãaliter nec ſpecialr nec tacite nec expſſe hypothecari ſeu pignorari, put ℸ. dictũ eſt. Et ita cõtra tũ ⁊ melꝰ tenet Spe. in ti. de pig. ℸ. j. ver. lz nũqd ad hunc feudũ. put o tñ Bar. ibidẽ bene dicere dũ dicit in ꝓdicta gñali hypothe ca veniũt res emphyteotice p. d. l. ex vectigali fundo. ff. de pi. q̃uis cõtrariũ ⁊ male tenet Ly. ro. ibi. in hoc reprehẽdẽs bart. ⁊ rñdẽs ad. d. l ex vectigali. qõ ibi pignoratio fuit facta de cõ ſenſu dñi: qr imo res ẽphyteotice nõ ſunt ꝓhibite pignorari, et etiã ſine cõſenſu oĩ, vt hac gl. coiter p oẽs approbata, vt. ℸ. au dimittis. ¶ Ex hac ergo pte gl. in pcedẽte. i. militis q emphyteota ſine requiſitiõe cõſenſus dñi põt donare, legare heredes inſtituere, ⁊ pignorare rem emphyteoticam. ¶ Vnde ſucce

¶ Vide Bal. cõſil. ccclvij. incipi. queritur. in. j. vo. Tho. Parp.

a² Alret. conſil. xxv. co. ij. Alex. in ẽphyteuſi pnãti. conſil. cxx. ſuper eo. co. pen. Purp.

¶ Et qd ſi ſit. ad de doc. in. l. ſi ita quis promiſerit. in. ℸ. ea lege. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. peto. in. ℸ. fratre. de leg. iij.

¶ Iſtunquid emphyteoſis. adde doc. in. l. tutor. ℸ. fi. ff. de pign. act. in. c. eccleſia vestra. el. ij. de ele.

¶ Sed an ſi dominꝰ habeat hypothecã ꝛ ẽ im phyteoticarium pro mutuo, an ſi poſtea emphyteota vendat illã rem cuidam tertio, ⁊ dñs direct⁹ illum tertiũ inueſtiat non fa cta aliqua reſervatione de dicta hypotheca, an p talem ſimplicem inueſtitura ſibi dicet ſibi in hypotheca, vide Jac. Rubuff. in l. fin. in pe. ⁊ vlti. col. j. de his qui ſponte inn. ſube. lib. x. Tho. Parp.

¶ Qõ lz ẽcima. Adde. l. q vniuerſas. in. ℸ. j. ff. d acq. poſ. ⁊ in. c. cãm. ó pter. ⁊ l. c. prohibemus. de decimis.

¶ An dñs. adõ ẽa. de bel. ⁊ doc. poſt ſi in. l. tutor. in ſi ff. de pigno. act. p. l. ij. C. de vſufr.

¶ Cõfunderet. Idẽ Alex. conſ. xvj. lib. iij. vſo dicto themate. Purp.

¶ Cũ feudũ nõ poſſit. adde in. c. imperialis. in ℸ. j. de phi. feu. ali. per loth.

Universidad de Navarra
Biblioteca

sine esset videndū de multis alijs cōmodis: videlicet nunquid emphyteota[a] sine cōsensu dñi possit dare in dotē, possit infeudare, possit in ēphyteusim dare vel locare, ⁊ de nōnullis alijs cū simi. Sed vt seruē ordinē quē in principio huius l. sum pollicit⁹, reseruabo. ſ. in qmib⁹ extra gl. ¶ Jn ea. glo. ubi. l. si vsusfructꝰ nōte. de hoc dicite. put late dixi i l. ij. in gl. mag. in verbo
85 repellere. in pe. parte prin. vbi gl. etiā idē tāgit. ſ. c. ¶† Jn ea. gl. ibi: an simpliciter ꝙ ius ēphyteoticū vendidit habetis que
b ſtionē formata ⁊ nō solutā, an qñ dñs[b] est cōuentus ꝙ emphyteota vēdat seu alienat ius emphyteoticū in aliū, an tūc ēphyteota teneat alienare saluo exp̄esse iure dñi: an vero possit simpliciter alienare. Et ſm Sal. hic: ideo gl. nō respondet: q⁹ forte vtor verbis suis, inter hec duo non est differentia, an emphyteota alienaret saluo iure dñi, an simpliciter tāꝙ emphyteota. Addo tñ qō Spe. i. d. ſ. nūc aliqua. i ver. cxxvj. ⁊ ibi Jo. an. faciēs mētionē de hac gl. videtur determinare ꝙ semper emphyteota debeat vēdere iure dñi saluo. allegāt. l. i. C. de fundis priv. lib. xj. ⁊ ix. q. ij. c. saluo. veritatē audietis statim in pri. qō. ⁊ ad hāc partē gl. videte q̄ dixi in. j. parte prin. huius gl. in. ij. q. pri. ibidē posita ou tetigi de emphyteota ecclesie: an possit vēdere saluo jure ecclesie. ⁊ qd i priuato, videte ēt que dicā. ſ. in qōmb⁹ extra gl. oū ponā de emphyteotā alienante saluo consensu dñi vel sa nō honore dñi: an cadat ius suo ēphyteotico, si alit ei⁹ cōsensū nō requisuerit. ¶ Juxta hāc partē gl. vt mihi ſ omit
a ¶ Nunquid emphyteota. adde Jo. de imo. in. c. potuit. de lo. do. de rota ſ suis decisionibus, decis. cxcviij. in no.
86 tat, quero ad eius declarationē, ⁊ intellectū quid si emphyteota simpliciter vendit vel alienat fundū emphyteoticū, an dicat vēdere pleno iure, an solū illud ius qō hz in re emphyteotica. Pe. ⁊ Ly. hic in. iij. q. tenēt ꝙ emphyteota simpliciter vēdēdo
b ¶ An quando dñs. Adde doc. in l. j. C. de fun. pſi. doc. in. c. sane. ix. q. iij. videt vendere solū ius qō hz in re emphyteotica p. l. qui tabernas. ff. de ſhen. emp. idē tenet Spe. in. d. ſ. nunc aliqua. in ver. cxciij. p. d. l. q tabernas. ⁊ l. ſi dom⁹. ſ. fi. ff. de le. ſ. ⁊ l. ſi finita. ſ. ſi de vectigalib⁹. ff. de dam. infec. ¶ Hanc conclusionē limitat
c ¶ Qō quādo secundus. Adde Joā. an. in. c. potuit. super. iij. gl. de loc. Sali. hic in. iij. col. ⁊ bene, vt procedat qñ emphyteota vēderet fundū vt emphyteota vel superficiarius, ⁊ sic cū sua qualitatē qualis ipse est: vel aliqua verba. pferret ex qb⁹ apparet eū nō habere plenū ius in illa re: secus si venderet vt qlibet mihi lo in Titiū apparēte: q⁹ tūc pleno iure videret vendere, ⁊ ita etiā tp se Sali. in l. j. in ſ. ſ. de ſhē. ēp. ⁊ idē ꝙ ſ. ſ. ꝙ emphyteota vendēs simpliciter, videat tñ vēdere ius ꝙ hz, tenet etiā Pau. de
d clea. in cōmento. d. c. potuit. in. ij. vel. ij. col. vbi etiā ad hoc allegat. d. l. q tabernas. ⁊ c. pastoralis. extra de dona. ⁊ c. qō aūt. ex tra de iure patr. idē tz Pau. de ca. in. l. ſeruꝰ electiōe. ſ. ij. de le-
e ges Alex. libr. v. cōſ. xxj. in. ij. du bio. ⁊ duas limitationes hic ponit Alex. lib. j. cōſil. cxx. super eo. co. pen. Purp.
87 ¶† Quid aūt ſi cōtra. in dño directo cōcedēte in ēphyteoſim fundū: an videat in totū cōcedere, an solū partē illā in qua ius habet, ponit bal. in. l. vnica, in ante. co. in ver. ſed qd ſi dominus ēphyteoſim paternā ⁊c. C. qſi nō petē. par. ⁊ ibi ſingulariter determinat ꝙ solū ius ipſi⁹ cōcedētis, videat ēt cōcelſus:
88 p. d. l. q tabernas. ¶† Jn ea gl in ij. tenetis ex hac vltima parte gl. ꝙ qñ ſeōs[c] emphyteota vult rē emphyteoticā alienare in
c glia, ꝙ teneāt requirere cōſensum directi dñi, ⁊ nō primi emphyteote, ⁊ cū hac cōclusiōe transeunt doc. hic, ⁊ inter ceteros Sal. hic in. iij. col. q p̄o hac cōclusiōe adducit bonū text. iij simili in. l. filiū. ff. ad macedo. idē tenet Azo in summa huius titu. in ver. ſed queri pōt. ⁊ Hosti. in summa tit. de loca. in. ſ. ij. in ver. ſed qd ſi dedi tibi rē. ⁊ Spe. ⁊ Jo. an. in d. ſ. nūc aliqua. in ver. cxxvj. ⁊ late Bal. in. c. j. ſ. in ſup. in versi. illud. in pe. col. ⁊ seq. in ver. q̄o ergo cui⁹ parabola reiquirat. de phi. feu. alie. p Fede. ⁊ ibi est gl. in. d. ver. illud. vbi etiā per Bal. quid in ſcōo feudatario volēte feudū alienare in casib⁹ p̄missis an ōbeat req̄rere
d cōſensū p̄mi feudatarij an directi dñi, ⁊ ad terminos nostros tenet Bal. vt dixi ꝙ ſecūdus emphyteota volēs alienare tenet req̄rere cōſensum directi dñi, ⁊ non primi emphyteote: allegat Azonē vbi. ſ. ⁊ d. l. filiū. ff. ad mace. ⁊ l. lucio. in arg. ff. de aqua quoti. ⁊ est. ⁊ l. ſi ita. ff. de vſu ⁊ habita. ⁊ bona rōnē: q⁹ primus emphyteota alienādo desiit esse dñs: cū directū dominiū nō haberet, sed tātū vtile, q⁹ in ſcōm emphyteotā transtulit. Itez desiit naturaliter, ⁊ cin liter posſidere: vt notat in l. ſi. vt certo. ſ. ſi duob⁹. ſ. cōmo. ⁊ ideo cōſensus eius non dz requiri: q: nō est dñs. Idē tenet Bal. post Bull. de cu. ⁊ i ſcōo emphyteota: ⁊ in ſcōo feudatario, ⁊ in. l. ſi permittente. C. ad macedo. p. d. l. filiū. Idē tenēt canonīste maxime Jo. an. ⁊ Jo. in. d. c. potuit. ⁊ ibi Imo. iij. ⁊ vj. col. qui vltra super⁹ allegata adducit ꝙ in
e ſi milib⁹ habēt in. c. ſup qōnum in. ſ. porro. extra de offi. deleg. in quātū ibi dicit debere appellari nō ad ſubdelegantē ſed ad primū delegantē. Idē tenet Lu. ro. in. l. filiuſfam. la. q. ff. de acgrē. here. vbi limitat hāc cōclusionē: vt ibi p eū. Et ad istā cōclusionem gl. videte que dixi. ſ. in tex. in. xv. no. in viij. q. vbi posui qñ ſecūdus emphyteota alienat: q⁹ debeat habere quinquagesimam ſen laudemiū: an primꝰ emphyteota, an directꝰ dñs, ⁊ tenuit quod directus dominus. Videte etiā omnino que dixi. i. l. ħ. in gl. ma. ſup verbo repellere. in pen. parte principali. ſ. e. vbi inter alia posui: an ſecundus emphyteota cessauerit in ſolutione canonis per triēniū, debeat emphyteoſis reuerti ad primū emphyteotā, an vero ad directū dñm. ⁊ tenni qō ad directū dñm. Ibidē etiā posui illud, de quo dubitabat Alb. hic in. iij. col. post Dy. vez quis teneāt pro pensione dño, an primꝰ emphyteota, an ſecūdus: dicite vt ibi dixi. ⁊ ibi dictis addite istā notā Dy. ⁊ Albe. hic. ¶ Capio gl. in ver. veteri. quam diuido in tres partes principales. Jn prima ponit primū intellectū seu declarationē ad tex. Jn ſcā ponit ſm intellectū. Jn tertia allegat cōcor. ſcā. ibi: vel dic ō hoc vt dicit. tertia ⁊ vltima ibi ité ad hoc. ſ. de cōtrahē. emp. l. dudū. ¶ Jn ea. glo. ibi, debeat accedere ad emptionē illi⁹ rei. Tenetis primū intellectū ad istū tex. vt intelligāt de p̄sonis exp̄sse p̄hibitis ⁊ exceptuatis a domino tp̄e celebrati contract⁹ emphyteoticī: vt q: dñs dicit em
92 phyteote, ego volo ꝙ nūꝯ possis alienare rē emphyteoticā in titiū nec in seium. Iste primus intellectus non pōt p̄cedere ad hunc tex. qui loquit qñ erat cōsuetudo p̄hibitiua certi generis: dum tex. dicit, que nō solent in cōtractib⁹ emphyteoticis vetari, ⁊ ſm istū intellectū tex. iste loqueretur qñ erat p̄hibitio personarū ex exp̄ressa cōuentione dñi, ⁊ nō ex cōsuetudine generali, vnde cū iste intellectus non possit cōgruere verbis litere, nō est ad tex. extēdendus. Huius Sal. hic in. vj. col. videat
89 ſimpliciter cum eo transire, ⁊ canon. quos infra statim referā. ¶ Dicit etiā d. Guar. de castel. hic: ꝙ iste intellectus est no. in ſe. † Ex quo duo eliciunt. primū qō ēt dño negligēti seruāda est forma cōuētionis apposita in cōtractu emphyteotico, ⁊ in hoc bene dicit. Scō infert ꝙ licet dñs in cōtractu emphyteotico exceperit certas personas in quas non voluerit posse fieri alienationē rei emphyteotice, non tñ vt cōcessisse emphyteote scā illatiō ipſe multū dubitat, cū vnꝰ inclusio alteri⁹ ōbeat esse exclusio, vulgata. l. marit⁹. cū similib⁹. ſ. de procura. ⁊ nihil rūdet. ¶ Sed facilis est solutio, nā ista cōuētio dz intelligi si dñs cōuenerit cū emphyteota, ꝙ in casibus in quibus p̄mittitur alienare ꝙ tñ non possit alienare in talē ⁊ talem, quo casu vnius p̄hibitio bene est permissio aliorū: q: tūc in casib⁹ in quibus erit licitū alienare sine cōſensu dñi: bene tūc poterit a
90 lienare in alias p̄sonas exp̄resse nō p̄hibitas, ⁊ sic ar. nihil ob. ¶† Jn ea. glo. ad finē. tenetis ſcōm principalem intellectū ad tex. vt colligit ex legibus quas gl. allegat, qō ille dicuntur personę solite vetari in cōtractibus emphyteoticis, q̄ a lege p̄hibentur vt sunt curiales milites ⁊ clerici. ita colligitur ex legib⁹ allegatis in gl. que bñ veniūt, p̄ter autēticā, qbuſcūq. ſ. ō sa. f. ecclē. q̄ vt nō bene posse accōmodari ad p̄sens ꝓpositū, dū ibi p̄hibent consanguinei p̄lati, ꝙ est alienū a p̄senti materia. ¶ Ex hoc tñ intellectu habes notabiliter iferre, ꝙ quēadmodum milites ⁊ curiales p̄hibent a lege ⁊ cōductiōe p̄dio: ū rusti. ita ⁊ a ſctu emphyteotico, ne possint in emphyteoſi res accipere a p̄mis emphyteotis. dño eſi ſz in emphyteoſim dare cuilibet. cū in re pp̄ria quilibet sit moderator ⁊ arbiter, vulgata. l. in re mādata. C. man. cū isto intellectu trāseunt cōiter doc. hic ⁊ in specie Sal. hic, in. vj. col. ſz Raph. Fol. cū reprehēdat, q: dicit cū nō reperiat hoc iure p̄hibitū. certe non debem⁹ dicere. l. illam. C. de colla. ¶ Sustinendo hūc intellectū, dicite qō timo istud reperiē p̄hibitū a lege, ne curiales vel milites veniāt ad emphyteoſim in legib⁹ hic in gl. allegatis, maxime in. l. milites. ſ. loca. q: ratio. l. milites. est generalis, ⁊ congruit etiam
d ad cōtractū emphyteoticū. nā dicit ibi tex. qō milites[b] p̄hibentur cōducere p̄dia duplici rōne seu agrū rusticū. p̄io ne distrahant ab exercitio militari. Jtē ne sint graues vicinis suis p̄opter cingulū militare. Sed iste rōnes ita militāt in contractu emphyteotico sicut in cōtractu cōductiōis, ergo idē ius cēsendum. vulgata. l. illud. ff. ad. l. Elā. istud idē est, qō gl. nostra; tenet etiā Spe. in. d. ſ. nunc aliqua. in ver. cxvj. ⁊ vbi addit genera
e li⁹, ꝙ ecclesie intelligunt esse p̄hibite, ⁊ capitanei, ⁊ ſeruꝰ, ⁊ milites ⁊ oēs persone que nō sunt idonee facilitate cōuenēdi. ar
91 gu. in. l. ij in p. nc. ff. qui satisf. cog. † Et ꝓptera fm cum hodie prouinciales in instruinētis modernis apponūt, vt emphyteotis possit trāsire in alios, exceptis ecclesijs, siue clericis ⁊ militibus q̄ pactio seruāda est: vt dixi in omnibus trib⁹ legib⁹ huius ti. ¶† Et ratio ſz eū quare emphyteoſis intelligat esse p̄hibita trāsire ad ecclesiā, est q: dñs multū grauaretur ⁊ fraudaretur in iure suo: nā cum ecclesia non possit alienare, nec condiciones suam deteriorē facere certe nō posset amodo dño habere laudemiū: nec res de facili incideret in cōmissum, dicit tex. Spe. in versi. seq. cxvij. qō quāuis res emphyteotica no possit donari vel legari ecclesie, vel i ea heres institui, vt dictū est, hoc est verum quātum ad hoc vt ecclesia possit ibi illa retinere: ſz bene valet quātū ad hoc vt ecclesie debeat estimatio ip̄ius rei, ⁊ sic quan

⁊ sic quātū ad hoc vt ecclesia habeat estimationē. arg. l filiuſſ. ſ. siquid alicui. ff. de le. i. Dicit etiā spe. ꝙ de cōsuetudine q̄ est optima legū interp̄es ca. cum dilectus. extra de cōsuetu. ⁊. l. si deri interp̄etatiōe. ff. de legi. obseruat, qō ecclesia teneatur vēdere intra. annū. ⁊ dicit esse arg. ad hoc. xij. q. ij. c. lōginquitate. ⁊ in. c. imperialē. ſ. ꝓterea si qs infeudat⁹. de phi. feud. alie. per Fe. Ḡuis aliter in hoc vltimo dicat ipse Spe. met. in ver. chiū, ⁊ mīn⁹ bñ vt ibi p̄ Jo. an. in addi. q meli⁹ dicit in. d. ver. cxvij. Jdē etiā ꝙ gl. hic tz etiā gl. in. d. c. potuit. in verbo p̄hibent.
92 ¶† Et ibi Jo. an. post Tinc. addit ad p̄sonas p̄dictas duo alia genera personarū q̄ cēsent p̄hibite, vez notabiliter pauperes, ⁊ mulieres. ⁊ ad hoc qō dixi de notabilit pauperē, addit Imo. in. d. c. potuit. in. xvi. col. facere: q: nō dz trāsatio iuris emphyteutici fieri in p̄sonā min⁹ idoneā quā fuerit p̄ius emphyteuta. p id ꝙ habef in simili in. c. ħ. ſ. similiter. l. tri. d. l. cōiadi. in vſi. feu. ⁊ ꝙ habet j. l. qui aūt. ſ. pe. ff. de cōſti. pe.
93 ¶† Ego addo ad hoc bñ facere istā. l. à x⁹. necessitatē. i x⁹bo nō p̄hibitas ſz cōcessas ⁊ idoneas ad solucēdū emphyteticū canonē. vbi text. aperte loquit ad id qō dictū est de muliere. dicit Imo. bene facere: q: mulier nō pōt detineri p aliquo debito si ue publico siue p̄uato, ēt i casu i quo masculꝰ posset incarcerarī. ſz hodie nouo iure. ff. de offi. diuer. iud. ⁊ sic efficeret deteriōr cōditio dñi. ¶† Et ꝙ mulier[a] nō possit p aliq⁹ debitis
a incarcerari, notat ibi Bar. dicēs multū notādū ⁊ tenēdū mēti. ⁊ idē Bar. in. l. nemo carcerē. C. de exac. trib. lib. x. ⁊ in l. sacrilegi. ſ. labeo, als est. ſ. cū eo. ff. ad. l. iu. pe. ⁊ Pe. de anc. in. c. latoꝛ. extra de p̄ig. Ḡuis ipsemet Imo. sibi cōtrari⁹ ibi teneat cōtrā rūdo quo etiā p Salic. in aut. matri ⁊ auie. C. qñ mulier tutele offi. fun. po. ¶ Aduertēdū est tñ in p̄dictis circa intellectū a cōclusionē gl. nostre fm cano. in. d. c. potui. maxime Jnnocen. Host. ⁊ Jo. an. ⁊ fm eos nō reperit clare in iure exp̄ressus que p̄sone sint p̄hibite respectu trāslatiōis iuris emphyteotici in illas, vnde intelligūt ipſi hunc tex. ⁊ d. c. potuit. qñ erant p̄sone p̄hibite. forte p legē vniuersalē, seu p cōsuetudinē, vel per pactū cōtrahētiū, iuxta ea q̄ habent in. l. ſi ita qs ꝓmiserit. ſ. ea lege. ff. de ver. ob. ⁊ ita etiā transit Imo. ibi in. xvi. co. Tamen illud vltimū qō dicūt de pacto cōtrahētiū nō bene adaptat ad istū tex. vt dixi in p̄cedēti intellectu huius gl. Illud etiā qō dicit nō reperiri iure exp̄ssum que p̄sone sint p̄hibite, ⁊ dicit vt sta
94 tim dixi, ꝙ satis p̄bat i. d. l. milites. inducēdo vt. ſ. ¶† Dicebat etiā in p̄dictis d. Ant. de bu. in. d. c. potuit. ꝙ nō reperitur aliqs tex. exp̄ressus qui p̄hibeat ius emphyteoticū p̄uati trāsferri in ecclesiā: quāuis glo. hic ⁊ in. d. c. potuit. hoc dicant. ⁊ hoc ideo dicūt fm eū ex mēte huius. l. ſi. q̄ vī gñaliter p̄hibere translationē fieri in p̄sonā p quā fieret cōditio dñi laici deteriōr: ꝙ esset si fieri posset trāslatio emphyteoſis i ecclesiā: quia forū mutat ⁊ sic ſz eū saltē respectu facultatis cōueniēdi dicit fieri deteriō: cōditio, p id qō habet in. c. ħ. de alie. in. mu. cā fa. Jm. tñ ibi dicit ꝙ hec ratio nō est sine dubitatiōe: an sola mutatio fori habeat facere qō dicat deteriō: fieri cōditio ipſi⁹ dñi
95 p no. in. d. c. ħ. ¶† Vos aūt videte Bar. hic firmātē: qō qñ fit alienatio in clericū: ꝓpter mutationē fori, videt nobis cōstituī diuersos aduersarios. ita tenet Bar. in. l j. ad fi. ff. de alie. iudi. mu. can. fac. ⁊ in. l. i. ff. de his q̄ pōt. nosce ⁊c. bñ facit gl. in. l. ħ. i pn. in gl. i. ff. q̄ satisf. cog. Et ideo dicūt no. Ly. ⁊ Bal. in. l. q stipendia. C. de pc. qō p̄sumitur fraus eoipso ꝙ est facta cessio clerico vel pōtēti: de quo etiā p Ly. ⁊ Bald. in. l. per diuersa. in pe. q C. mā. ¶ Dicto tñ est rō ⁊ mihi magis pl⁹ quā assignat Spe. in. d. ſ. nūc aliqua. i ver. cxvj. ⁊. ſ. p̄time retuli. qō dicere fieri deteriō: cōditio dñi: si emphyteota posset in ecclesiā trāferri multis ex causis. ¶ Primo qr nō esset spes ꝙ res posset redire ad dñm p mortē: cū ecclesie nō moriant. c. grauiter. de re
scr. in. vj. cū tñ al's ōfuncto emphyteota fine herede reuerteret emphyteoſis ad dñm. itē ecclesia non pōt tura sua sic de facili alienare sicut p̄uat⁹: qr requirit qō subsit causa: qō interuenient solēnitates ⁊c. ⁊ iō nō sic faciliter dñs reciperet laudemiū: sicut qñ emphyteoſis trāsfert i p̄uatū: vñ qō emphyteoſis p̄uati nō possit trāsire in ecclesiā: nō est ex culpa ecclesie: sed qr de terior cōditio dñi. ita etiā tenēt. d. Car. in. d. c. potuit. ⁊ ibi Imo. in. xvij. col. q Jmo. ad hoc. l. qō emphyteoſis nō possit ad ecclesiā trāsire: addit ꝙ habef in simili in. c. j. de alie. feu. in vſi. feu. vbi dicitur qō quāuis feudū possit dari alij vel ex lege vel ex cōuētione: nō tñ potest ecclesie dari: qr constitueretur deteriōr cōditio dñi. ⁊ ita notat illū tex. Bal. in. d. c. j. in. iij. col. idē tenet Alle. in cōſi. cclxxiij. inci. viso themate suprascripto. ¶ Addo tñ qō dictū est in ecclesia Jo. an. in. d. c. potuit. ⁊ ibi Imo. in. xvij. co. duob⁹ modis quos posuit Spe.
96 in. iij. co. ¶† Limitat tñ qō dictū est in ecclesia Jo. an. in. d. c. potuit. ⁊ ibi Imo. in. xvij. co. duob⁹ modis quos posuit Spe. in. d. ver. cxvij. primo vt non valeat quātū ad hoc vt emphyteoſis possit in ecclesiā trāsire: valeat tamen quantū ad hoc, vt estimatio debeatur ecclesie: quāuis Imo. velit in hoc esse diffe
rentiā inter legatū ⁊ donationē ꝙ ea que habenē in. l. mulcum interest. de verb. obli. ⁊ ibi per eū. ¶ Jtē limitat non procedere de cōsuetudine, que habet ꝙ si ecclesia reperiat habere emphyteoſim p̄uati tenetur eā intra annū vendere, ⁊. ſ. dixi ⁊ retuli. Dicebat etiā Ho. vltra p̄dicta in. d. c. potuit. ꝙ sient domini legū doc. excipiūt ecclesiam ab emphyteoſi laici: ita ecōtra domini doc. decretoꝝ dicūt excipi laicos ab emphyteoſi ecclesie. ¶ Sed vt dicit ⁊ melius domi. Car. in. d. c. potuit. ⁊ ibidem Imo. longa est ratio diuersitatis. Haz ideo excipiē ecclesia vt in eā transferri nō possit emphyteoſis laici non culpa ecclesie, sed qr efficeretur deteriōr cōditio domini multis ex causis: vt ſ. dixi, quia cessat cessat ecōtra quādo emphyteoſis ecclesie trāsfertur in laicū: qr per hoc nō fit deteriōr conditio ecclesie onā si trāsferat in aliam personā non laicam: imo fit melior conditio
b eius. ¶ Quid aūt[b] si emphyteota ingrediturꝰ monasteriū, an emphyteoſis transeat in monasteriū: qz dicit trāsferri cum vniuersitate rerū, ⁊ in cōsequētia persone: oō est alienū a p̄posito nostro: vbi tractatur de transitu titulo singulari, dixi. ſ. eo,
97 in. l. ħ. in. xvij. q. extra gl. ¶† Cōcludo ergo ex omnibus p̄dictis verā esse cōclusionē ⁊ verū intellectū huius tex. qō sine loquamur in emphyteoſi ecclesie, siue in emphyteoſi p̄uati oīs illa p̄sona per quā fieret deteriōr cōditio dñi intelligit p̄hibita accedere ad talē emphyteoſim, siue fiat deteriōr conditio: vt qr sit ipotētior: vt puta qr valde pauper: siue sit potētior: vt qr magis p̄uilegiata, vt clericus capitane⁹ ⁊ miles. ⁊ ita in effectu cōcludūt doc. hic: ⁊ maxime Sali. in. j. col. ⁊ ponit ynū verbum Alb. hic post Oldr. iuxta principiū sui cōmēti. ⁊ Pe. de anc. in. d. c. potuit. ⁊ ibi Jmo. in. xvij. col. tamen Jmo. in. d. c.
a ¶ Quod mulier. adde docto. in. l. quoniā. ſ. de custo. reo. docto. in aut. vt nulli iud. ſ. necessarijs. do. in. l. j. C. de offic. diuersi. iudi.
potuit. ⁊ in. l. ſi ita quis ꝓmiserit. ſ. ea l. ff. de ver. ob. dicit qō licet doc. velint qō emphyteota nō possit alienare in potētiorē: tñ hoc nō reperit iure cautū p aliquē tex. ⁊ simpliciter seqnitur Alex. in cōſi. cxl. li. iiij. inci. viso themate ⁊ instrumēto cōcessionis. in. ħ. col. Sz tu adde ꝙ Bal. ſ auē. qbuſcūq. C. de ſac. sanecle. tx ꝙ res eccle. feudales vel emphyteotice que alias sunt cōsuete cēdi i feudū vel in emphyteoſim: tñ p̄hibent cōcedi qñ p̄lati⁹ illas cōcederet cōſanguineo potētiori: per no. p gl. in. l. ſi ita qs ꝓmiserit. ſ. ea lege. ff. de ver. ob. ⁊ sequit simpliciter Alex. in cōſil. cccl xxiij. inci. viso themate supraſcripto. ſ. iij.
b col. ¶ Et ad istā cōclu. ⁊ gl. nostrā, maxime in quātū fuit dictū de p̄hibitiōe ecclesie, videte etiā gl. ⁊ doct. in. l. ſi ita qs ꝓmiserit. ſ. ea lege. in gl. ſi. in x⁹bo, interest. ff. de x⁹. ob. Jtē ad id qō dictū fuit. qñ dño pōt ſ dicere alienatiōi qñ emphyteota vult alienare in potētiorē: videre etiā Jmol. idē tenēt. in. l. ſi finita.
98 ſ. ſi de vectigalib⁹. in. xiij. col. ff. de dā. infect. ¶† Hāc tñ cōclusionē qō in potentiorē, ⁊ sic non idoneum facilitate cōueniēdi nō possit trāsferri emphyteoſis, limitat multū notanter Sali. hic in. vj. col. in p̄in. miū ille potentiōr sit consors vel consocius. in eadē re emphyteotica, cū eo qui vult in eū transferre: qr tunc etiā qō fortius est, fm Sali. poterit in eum alius consors partem suā etiam in domino irrequisito alienare. arg. l. volūtas. ſ. de fideic. ex quo illius fides ⁊ persona est p cōcedētē approbata. Et p̄o hoc etiā dicit Sali. facere: qr qui inrat bona episcopatus non alienare, poterit tamen illa capitulo donare: qr nō exeunt de corpore ecclesie. cle. fi. extra de reb. ecc. nō alienā. ⁊ dicit hoc esse de mēte gl. in. l. undum. ff. de cōtrahen. emp. ⁊ est vera limitatio ⁊ mihi placet: ꝙuis. d. Guar. de ca. hic eam repro bet: quia ſz ecclesia vel potētior sit approbatus in parte: non tamen est in totum approbatus: vt notat fm eū in. l. an pars. ff.
99 p derelicto. ¶ Veritas tamē eius quod p̄supponit Sal. qō emphyteota possit sua ptē alienare in alīū consortē vel cōsociū in emphyteoſi absq; requisitiōe cōsensus dñi, examinabit plenius in questionibus. ſ. extra gl. vbi ponā veritatem hui⁹ punc
ti ⁊c. ¶† Scōo vltra Bal. ꝙsiderate an forte possit limitari dicta cōclusio, vt non p̄cedat quando dñs directus esset eque potēs, sicut ille in quē emphyteota vult ius suum emphyteoticum transferre: vt qr miles esset vel capitaneus vel curialis: sicut ⁊ iste ratione paritatis potentie, p̄o qua limitatione bene facit quod in filij volunt Bal. Sali. ⁊ Abbod. in. l. ħ. ſ. ne lic. po. vbi volunt ꝙ licet cedens actionē potētiori ratione officij, perdat illā, ⁊ cessio nō habeat effectum, vt ibi est tex⁹. Fallit fm eos, nisi fieret cessio potentiori contra equū potentē: qr tunc ratione equalis potentie non videtur factum in fraudē. ar. l. sed ⁊ mihtes. post p̄in. ff. de ex cu. tu. ⁊ l. nō solū. ſ. de vno. ff. de ritu nup. ¶ Ad idem bñ facit tex. in. c. ex pte. ⁊ qō ff. de ri notāt doc. extra de feu. ⁊ qō no. Jo. de imo. in. c. ex pte. extra de alie. indimu. causa fac. reprobādo Spe in tit. de cessio. act. in. ſ. j. ver. qd si aliquis plebeius. p̄o hac limitatione bene faceret ꝙ sing. vo luit Pau. de ca. ⁊ ibi Abbod. post eū in. l. j. C. ne lic. po. vbi habe
100 tur in tex. † ꝙ recipiens vel procurās patrociniū potētioris in causa sua, vel in aduocādo vel probādo, ad terroꝛem aduer

Universidad de Deusto
Biblioteca

sarū sui dz pdere cāz: dicit Pau. qđ hoc fallit nisi ille q assumpsit patrociniū potēcioris litigaret cū eque potēte: quia tūc ratione equalis potētie cessaret dispositio ultius. l. j. Tamē hāc limitationē non audeo firmare: tum q: nullus tangit: tū etiā q: supadicta multū refragant: q: quāuis dns set eque potēs: tñ deteriꝰ efficeret sua conditio p istū nouū emphyteutā potentiorē ꝙ esset pma: qđ est contra ea q̄ s̄. firmant. Et ideo cogitate. ¶ Capio gl. paruā sup verbo trāsponere, q̄ subaudit ad tex. permutādo. Et sic glo. vī innuere tūcto tex. qđ quēadmodū emphyteuta nō pōt alienare sine cōsensu dn̄i, ita nec pōt permutare rē emphyteuticā cū alio, pout etiā pōderauit Bal. sibi. Sed lex nostra vtit verbo futuri temporis ea dat. ergo ꝛc. ad idē facit. l. j. q. qđ si actor. cum gl. in verb. cadat. ¶ aut. principales. s. de iura. cal. vbi verbū cadat. intelligit non ipso iure, sed mediante sniā. Ad idē. l. si quis in tantā. in verbo amittat. j. vnde vi. propter quę dicit Sali. hic in pe. col. quosdā fateri obiectiōes, ¶ tenere ꝙ imo in casu huius. l. requirat sniа: ¶ dicūt hoc esse de mēte Jnno. in. d. c. potuit. ¶ Vos autē tenete opi. gl. nostre, quā etiā tenet Ang. hic iuxta principium, ¶ Sali. hic in pen. col. ꝙ Suar. de ca. in vlt. col. hic. ¶ Et pro hac sententia glos. adducit optimū fundamētū: q: si emphyteuta cessando triēnio soluere cānonē emphyteuticū cadit ipso iure, pout. s. firmauimus late in. l. j. in. v. not. in. j. q. 3. eo. quo casu dicit delinquere omittēdo, multo fortiꝰ debet cadere ipso iure emphyteuta qui alienat nō seruata forma huius. l. cum tunc delinquat faciendo. Et grauius est crimē qđ cōmittitur cōmittēdo quā qđ cōmittit omittēdo. gl. in. l. semel mozā. in prin. cū si. ff. sol. ma. ¶. l. qui aūt in prin. ff. que in frau. cre. pro hoc etiam facit tex. j. o. c. potuit. vbi isti duo casus equiparant quātū ad caducitatē. an emphyteota cesset soluere, an vero alienet sine cōsensu dn̄i, sed primo cadit ipso iure: vt dictus est: ergo a scōo casu. Jdē tenet. d. Alex. Adducēs simili de feudo in cōsi. clxiij. li. iij. inci. visa facti narratiōe. d. Ant. de but. in cōsil. cxcij. incip. visis punctis ¶ quesitis. Et ibi dicitur ꝙ ista gl. p nemine est reprobata, ¶ ꝙ nō reperit istā gl. per aliquē in dubium reuocatam.

¶ Subdit cū ꝙ si dns vellet stare cōtractui, ¶ hoc declarat an exprēsse vel tacite, ꝙ valeret cōtract⁹, ¶ nō rescinderet. Jntelligit tū Sali. ¶ bene hanc cōclusiō. verā dño volēte: alias secus. Et ratio est: q: hec cadentia cōcernit fauorē dn̄i: ergo non debet in eius odiū retorqueri. l. ꝙ fauore. s. de legi. qō si esset, co inuito caderet, ¶ ita etiā tenui in. d. l. iij. in. v. notabili, in. q. q. qñ emphyteota cessauit soluere, ¶ ita demū cadat si dominus vendit. Et tenendo hāc opi. non ob. adducta in contrariū: qō quando. l. vtitur verbo futuri tēporis nō intelligitur ipso iure sed requiritur sententia: q: respō det Sali. hoc esse verū: qñ verba legis referunt ad iudicē: vel ad actū iudiciāliter expediendū vel qñ pena cadentie imponitur actui iudiciario, sed hic impōnit actui ¶ facto, extra iudiciū gesto. Et sic per hāc. l. pena ipo nit ipso iure, put etiā sm eū imponit in. l. ti. s. loca. ¶ De hoc pācto dicite vt late dixi in. d. l. j. loco ꝛ qōne prallegatis. Et subdit etiā Sali. hic ꝙ predicta ꝓcedūt quātū ad emphyteotam qui alienauit nō seruata forma huius. l. vt ipse cadat ipso iure, quātū vero ad emptorē vel acceptorē, dicit etiā expedi tum, ꝙ cōtractus nō tenet, quia cōtra formam huius. l. fact'. vnde dicēdū est ipsum cadere ipso iure, vt in aut. q res iam dotata. cū ibi notatis. s. de sac. sanc. ecc. ¶ Quid aūt in casu alienāte feudū sine cōsensu dn̄i. an ipso iure cadat, an vero regrat sententia, habes tex. in. c. j. in. s. demū. ¶ ibi Bal. l. j. col. que fuit pma cā beneficii. amit. i vsi. feu. ¶ dixi i. d. l. j. v. not. bti. li. iii. q. non aduertant: q: hoc modo intelligendo tex. iste cōtineret cō trarietatē, nā sm istum intellectū tex. iste vellet dicere, qō qñ dns nō potest vel nō vult emphyteotā in possessionem suscipere per seipsum: vel p suas literas: qō debet p scriptura cū testibus hoc facere, ꝙ esset oīno cōtrarium. Unde puto ꝙ alio mō sit intelligēdus iste tex. in verbo per de positionē vel attestationem, ꝙ qñ dns noluerit p seipsum nec p eī⁹ literas emphyteotam in possessionē mittere, ¶ tūc possit p attestationē vel depositionē, intelligo ꝙ possit per depositionē suā factā per eum coram iudice. s. viro clarissimo: vel per attestationē i quinctis cōrazpsidib⁹ ꝛc. vt iudex ipse inuestiat in negligentiā ¶ locū dominī, sicut ¶ alias cōtumaciā partis iudex supplet. l. pperādū. ¶. ¶ liquidē. C. de iudi. ¶ factū iudicis cēsēt factū partis. l. si ob causam. j. de enic. ¶ Capio gl. in verbo. estimationis. dicite de intellectu huius gl. put. s. dixi in gl. mag. in ver. alijs vendere, in. ij. parte princ. in illo arti. an emphyteota possit donare sine consensu dn̄i. ¶ Glo. parua in verbo, accipere. q̄ dicit. s. a nouo emphyteota, est multū singularis, dicite vt. s. de ea dixi in tex tu. in. xv. no. in. j. ¶. ij. q. quas ibi posui. ¶ Gl. in versi. cadat. que est finalis, ¶ eā diuido in tres ptes. Jn prima subaudit ad tex. Jn scōa ponit vnū dictū generale ad totā hāc. l. Jn tertia opponit nō s̄ illud ꝙ dicit in fi. huiꝰ. l. sed in tota. l. vc3 ꝙ emphyteosis ñ possit alienari sine cōsensu dn̄i, ¶ cōtrariū nō soluit. secūda ibi: quicquid ergo contra. l. istam. tertia ibi, aliud in fraudatorio. ¶ Jn ea. gl. ibi, ipso iure, iunctis verbis sequētibus gl. habetis ꝙ emphyteota si in alienatione aliquid fecerit contra formā huius. l. qō ipso iure cadit a iure emphyteutico, nec requirit alia sententia. ¶ Cōtra istā determinationem gl. vide tur multū facere illa vulgaris regula: q̄ h3 ¶ ꝙ quotiescunqꝫ lex vtitur verbo futuri tēporis nō intelligitur ipso iure, sed demum interueniēte sniа gl. in l. iubemus nulli. s. sane. el. ij. ¶. ibi s. de sacrosan. eccle. ¶ gloss. in. l. in criminali. ¶ ibi doct s. de iur. om. iudi. cū simi. Sed lex nostra vtit verbo futuri temporis ea dat. ergo ꝛc. ad idē facit. l. ij. q. qō si actor. cum gl. in verb. cadat. ¶ aut. principales. s. de iura. cal. vbi verbū cadat. intelligit non ipso iure, sed mediante sniа. Ad idē. l. si quis in tantā. in verbo amittat. j. vnde vi. propter quę dicit Sali. hic in pe. col. quosdā fateri obiectiōes, ¶ tenere ꝙ imo in casu huius. l. requirat sniа: ¶ dicūt hoc esse de mēte Jnno. in. d. c. potuit. ¶ Vos autē tenete opi. gl. nostre, quā etiā tenet Ang. hic iuxta principium, ¶ Sali. hic in pen. col. ꝙ Suar. de ca. in vlt. col. hic. ¶ Et pro hac sententia glos. adducit optimū fundamētū: q: si emphyteota cessando triēnio soluere cānonē emphyteuticū cadit ipso iure, pout. s. firmauimus late in. l. ij. in. v. not. in. ij. q. 3. eo. quo casu dicit delinquere omittēdo, multo fortiꝰ debet cadere ipso iure emphyteuta qui alienat nō seruata forma huius. l. cum tunc delinquat faciendo. Et grauius est crimē qđ cōmittitur cōmittēdo quā qđ cōmittit omittēdo. gl. in. l. semel mozā. in prin. cū si. ff. sol. ma. ¶. l. qui aūt in prin. ff. que in frau. cre. pro hoc etiam facit tex. j. o. c. potuit. vbi isti duo casus equiparant quātū ad caducitatē. an emphyteota cesset soluere, an vero alienet sine cōsensu dn̄i, sed primo cadit ipso iure: vt dictus est: ergo a scōo casu. Jdē tenet. d. Alex. Adducēs simili de feudo in cōsi. clxiij. li. iij. inci. visa facti narratiōe. d. Ant. de but. in cōsil. cxcij. incip. visis punctis ¶ quesitis. Et ibi dicitur ꝙ ista gl. p nemine est reprobata, ¶ ꝙ nō reperit istā gl. per aliquē in dubium reuocatam.

¶ Subdit cū ꝙ si dns vellet stare cōtractui, ¶ hoc declarat an exprēsse vel tacite, ꝙ valeret cōtract⁹, ¶ nō rescinderet. Jntelligit tū Sali. ¶ bene hanc cōclusiō. verā dño volēte: alias secus. Et ratio est: q: hec cadentia cōcernit fauorē dn̄i: ergo non debet in eius odiū retorqueri. l. ꝙ fauore. s. de legi. qō si esset, co inuito caderet, ¶ ita etiā tenui in. d. l. iij. in. v. notabili, in. q. q. qñ emphyteota cessauit soluere, ¶ ita demū cadat si dominus vendit. Et tenendo hāc opi. non ob. adducta in contrariū: qō quando. l. vtitur verbo futuri tēporis nō intelligitur ipso iure sed requiritur sententia: q: respō det Sali. hoc esse verū: qñ verba legis referunt ad iudicē: vel ad actū iudiciāliter expediendū vel qñ pena cadentie imponitur actui iudiciario, sed hic impōnit actui ¶ facto, extra iudiciū gesto. Et sic per hāc. l. pena ipo nit ipso iure, put etiā sm eū imponit in. l. ti. s. loca. ¶ De hoc pācto dicite vt late dixi in. d. l. j. loco ꝛ qōne prallegatis. Et subdit etiā Sali. hic ꝙ predicta ꝓcedūt quātū ad emphyteotam qui alienauit nō seruata forma huius. l. vt ipse cadat ipso iure, quātū vero ad emptorē vel acceptorē, dicit etiā expedi tum, ꝙ cōtractus nō tenet, quia cōtra formā huius. l. fact'. vnde dicēdū est ipsum cadere ipso iure, vt in aut. q res iam dotata. cū ibi notatis. s. de sac. sanc. ecc. ¶ Quid aūt in casu alienāte feudū sine cōsensu dn̄i. an ipso iure cadat, an vero regrat sententia, habes tex. in. c. j. in. s. demū. ¶ ibi Bal. l. j. col. que fuit pma cā beneficii. amit. i vsi. feu. ¶ dixi i. d. l. j. v. not. bti. li. iii. q.

a ¶ Adde ꝙ istō sequat Pa. cōsi. lxvj. in. iij. col. ¶ a Jac. in. l. fin. in. ij. b col. in fi. ff. de cōdi. ob cām. vide Philip. Decius consil. clx. Tho. Parpalia.

b ¶ Nunquid emphyteota, adde doct. in. l. ij. ff. ad leg. fal. do. Pla. l. l. titia. ff. de itu. do. c. nulli. de re. eccl. non alie.

c ¶ Vide decisio. Tholo. xxvij. ¶ Guido pape decisio xcix. ¶ Ja. l trac. de roydis. in. ix. colū. ¶ Jo. raynaudi. in. c. imperialē. ij. habito. in. xvj. colū. de prohibi. feu. alie. per fede. Tho. Parpa.

d ¶ Nunquid aūt vasalli. adde. l. fi. ff. ad. l. falci. l. in trū. ff. de h. l. non solū. C. de pacti. mi. doc. in. c. nulli. de re. eccl. non alie.

e ¶ Nunquid aūt, Adde Bar. in. l. j. ff. de contrahē empt. bar. bal. et doct. in. l. j. C. de c rer. permu. Bertachinum intra tractatu ꝺ gabellis in. vij. parte.

f ¶ Adde Jmol. in. c. fi. in. xxxij. col. cū seq. extra de prescrip. Eor. ꝺ consā. 237. litera e l in. j. vo. Tho. Parpalia.

g ¶ Jdē vult Alex. consi. 128. in. ij. col. in. v. volu. et Frā. de cur. cōsi. lxxxj. Tho. Parpalia.

h ¶ Vide pulchre Bar. in. c. si diligenti. in. xxxij. colū. extra de iu. compe. in fin. vbi decidit not. quę stionem. Tho. Parpalia.

lib. in. ij. q. 3. e. ¶ ibi addidi pleraſq; alias cōcordantias. Adde Alex. in cōsi. xliij. lib. iij. incip. visa facti narratione. ¶ Jn ea. gl. in fi. habes ꝙ quāuis emphyteota alienās sine cōsensu domini: vel aliter nō seruata forma huius. l. cadat ipso iure a iure emphyteutico: tamē secus est in vsufructuario qui pōt ēt inuito dño nedū ignorāte alienare. d. l. cui vsusfructus. hic alle gata in gl. duplicē rōnē diuersitatis assignat Sali. hic in. j. col.

¶ Prima est: q: alienatio iuris emphyteotici facta ignorāte dño, vel sine cōsensu dn̄i asserret magnū preiudiciū ipsi dño: per ea q̄ vidistis. s. in gl. magna sup verbo alijs vendere. in. ij. parte principali in illo disputabili articulo an emphyteota possit donare sine cōsensu dn̄i: ꝙ nō est in alienatiōe vsusfructꝰ. ¶ Scōa est: q: per vēditionē vsusfructꝰ sola cōmoditas transferē: ¶ nō ius: q: illud est personale ¶ separi nō pōt a fructuario. l. necessario. ¶. ñ. ff. de pericu. ¶ cōmo. rei vēdi. qō secus est in iure emphyteotico. Et ꝓ ista sint expedite oēs gl. huius. l. ñ. ¶ Extra gl. se offerunt plures vtiles ¶ quotidianę qōnes ad materiā huiꝰ. l. vltra eas quas cōgruēti⁹ vidistis. s. i. tex. ¶ in glossis. Ex anarum qōnū decisionibus habetis plures limitatiōes notabiles ad istā. l. vltra eas quas assignaui. s. in tex. Et q̄. s. in gl. mag. in verbo alijs vendere, vidistis ꝙ emphyteota sine cōsensu dn̄i ius emphyteuticum aut sua meliorameta donare, legare, in ea heredē instituere, ¶ pignorare pōt: vidistis etiā in gl. parua in ver. trāsponere. ꝙ etiā pōt pmutare sine requisitiōe cōsensus dn̄i.

¶ Prima ergo in ordine sit qō. [a] An emphyteota possit rē emphyteuticā in dotē dare sine cōsensu dn̄i: [b] ¶ intelligo in dotem filie sue vel etiā nūquid possit dare filio suo in donationem propter nuptias. Istā. q. formāt Spe. ¶ Jo. an. in. d. s. nunc ali qua. in ver. cix. ¶ determinat ꝙ sic: qō pōt in dotē dare sine cōsensu dn̄i: per plura de quib⁹ ibi p eos, ¶ maxime vbi alias donatio vel alienatio est prohibita, ¶ punit. permittit tñ alienatio causa dotis. aut. res q̄. C. cōia de leg. ¶. l. ñ. C. de litt. Sequiē sim pliciter. d. Alex. in cōsi. cccxiij. inci. viso themate ¶ scripturis. li. ij. Jntelligūt tñ ipsi hoc esse verū, dūmodo emphyteosis eodē iure sit penes filiā quo erat penes patrē: vt qb⁹ casib⁹ fuisset sinita penes patrē: finiat etiā penes filiā. Et ibidē i se. ver. ex. ponūt laudemiū qō debeat pstari dño: qñ res emphyteotica data in dotē: de quo vltimo dixi. s. in tex. in. xv. no. in. ix. q. ¶ Jbi dem etiā in seq. versi. cxi. ponūt an ñ res emphyteotica fuerit data in dotē, ¶ maritꝰ cessauerit a solutiōe canonis p triennium: an incidat in cōmissum in pīudiciū vxoris: de quo dicite vt ibi per eos: ¶ idē ꝙ Spec. ¶ Jo. an. ꝙ res emphyteotica possit in dotē dari filie sine cōsensu dn̄i: tenet etiā Host. in sum. tit. de locato. in. ij. fi. ver. nūquid ergo res emphyteotica pōt in dotē dari? idē simpliciter Alb. de ro. hic, in. ñ. col. in princ. idem simpliciter tenet Alb. de ro. hic, in. ñ. col. ¶ Joā. an. i. d. c. potuit. ¶ ibi Jo. Jo. fa. hic etiā Sali. in. iiij. col. ¶ Joā. an. i. d. c. potuit. ¶ ibi Jo. de Jmo. in. xij. col. intelligē tñ vt dixi hoc procedere: qñ pater dat ꝓ filia vel ipsamet mulier. Si aūt res emphyteotica daret in dotē ꝓ extranea muliere: esset tūc maius dubiū an reqreret cōsensum dn̄i: in quo ds cōcludi fm Jmo. vbi. s. ꝙ aut dat ineſtimatā: ¶ tūc qr censet quedā donatio: dicēdū est put late dixi. s. in gl. ma. in ver. alijs vēdere. iscās pte prin. Aut vero data estimata: ¶ tūc qr estimatio facit vēditionē. l. quoties. cū si. j. de in. do. dicēdū est put dicit hic in tex. in vēditione: ¶ hac. q. an res emphyteotica possit in dotē dari sine cōsensu dn̄i: videre etiā Pau. de ca. in. l. vsufructu. in. l. ñ. ff. sol. mat. ¶ Bal. in. l. volūtas. in. ij. col. C. de fideī. pōt etiā per eū qd de fratre dāte rē emphyteuticā in dotē ꝓ sorore, ¶ ex istis habetis. viij. limitationem ad hunc tex. vt nō habeat locū qñ res emphyteota data ad dotē ꝓ filia: qr tūc nō requirit cōsensus dn̄i. Alias limitationes habetis. s. marime i tex.

[b] ¶ Quid aūt si t feudo: an vasallus possit rē feudālē dare in dotē filie sine cōsensu dn̄i: ponit Jo. an. in. d. versi. cix. ¶ habetis tex. qō nō in. c. i. ꝙ. donare. ¶ ibi Bal. ¶ alij: qui olim feu. po. alie. ¶ tex. in. c. j. de eo q̄ fibi ¶ hī dib⁹ fuis, ¶ in. c. j. ¶ ibi Bal. an mari. luc. vxori in benefi. in vsib. feu. ¶ tex. in. c. nuper. extra de dona. inter vi. ¶ vxo. ¶ Bal. i. c. j. i prin. ¶ iij. col. de phi. feu. alie. ꝙ Fed. ¶ aut. res que. C. cōia de le. Sali. in. l. volūtas. ¶ vl. q. C. de fideic. ¶. i. l. ñ. i pe. q C. de re. alie. nō alie. Alb. de ro. ¶ trac. suo statuto. ¶. j. pte. i. q. clxiij. Jmo. ¶ c. ex parte. in. ij. ¶. iij. col. extra de feu. Pau. de cast. in cōsi. xxij. ¶ Scōo qro an emphyteota possit rē ēphyteuticā alij dare in emphyteosim sine consensu dn̄i: vel an emphyteota possit sit aliū in sua emphyteosi ꝓ suo incōmodo sine consensu dn̄i ponere. Spe. i. d. s. nūc aliqua. i ver. xxxv. tenet ꝙ nō: cū appellatione alienatiōis cōtineat emphyteosis. ca. nulli. extra de re. ecc. nō alie. ¶. s. nos igit. in ver. alienatiōis aūt, in aut. de nō alie. ¶. l. ñ. C. de re. alie. nō alie. ¶ dicit Spec. ꝙ istud est verū de iure, ¶ ita ēt ꝺ consuetudine obseruat: ¶ idē tz ibi Jo. an. i addi. idē vī tenere Alb. hic i ij. col. ¶ ēt de hoc allegat gl. in. s. ideo. isti. loca. ¶. l. nemo phibet. cū ibi no. s. loca. idē in effectu tz Jmo. in d. c. potuit. in. xiij. col. in fi. vbi etiā declarat qūo tūc dns succedēs in emphyteosi tenebit ad pensionē si sit maior ꝙ illa q̄ sibi a prestabat, ¶ quo tūc possit cōsistere ferut⁹ in re ppria. Jdē ꝙ aūt emphyteota possit aliquē vsufructuariū facere ī re emphyteutica absq; eo qō requirat cōsensum dn̄i. Bal. sing. tenet qō sic in. l. j. s. itē in fundo. ff. qui. mo. vsufru. amit. quē sequitur. d. Alex. in cōsi. cxxvj. inci. super eo. qō querit. in fi. ¶ Idē sentit Bar. in. l. iij. s. ex cōtrario. ff. de acq. pos. in pe. col. in ver. quero i quo possint plures. ¶ Quito ꝙro nūqd res[b] emphyteutica possit insolitū dari pro debitis ipsi[b] emphyteute sine cōsensu dn̄i, qñ ista insolutū datio fieret per iudicē. Bal. in. c. j. in prin. in. iij. col. de prohi. feu. alie per Fede. tenet qō sic: quia cū dicta alienatio sit necessaria, videtur qō possit fieri per iudicē in iuribus ipsius emphyteute: saluo tamen semper canōe domini. allegat plene no. in. l. si. finita. s. si una sit iura. ff. de dam. infec. et l. j. C. de conduc. ¶ procur. dom. Ang. lib. xj. ¶ ibi etiam ponit Bald. quid in feudo. de istis videte late ꝓ Bart. ¶ alios in. d. l. si finita. in. s. si de vectigalibus, maxime in. v. ¶ xj. co. Et si ch a beris. ¶. limitationes ad hūc tex. vt non procedat quādo datur insolutum: quia tunc consensus dominī non requiritur.

¶ Intelligo tamen sane predictā decisionem, vt dixi, ꝓcedere l quando ista insolutū datio fieret per iudicem, ¶ sic esset alienatio necessaria. Si aūt ꝓ ipsius emphyteutā fieret: tunc dns ipse deberet requiri. Et de hac. q. tāgit etiā Alb. hic iuxta principiū ¶ se remittit ad ea q̄ dixit in. l. j. s. cōia vtriusq; iudi. ¶ Sexto ꝙro nūqd plures[k] ēphyteute[k] possint inter se ēphyteutem diuidere sine cōsensu dn̄i, puta plures filij fratres mortuo emphyteuta volūt inter se diuidere ēphyteosim, an possint irrequisito cōsensu dn̄i. Alb. hic iuxta principium tāgit, ¶ se remittit ad ea q̄ dixit in. d. l. j. C. cōia vtriusq; in. Bar. vero i. l. q rome. ¶. duo fratres in. x. q. ff. de ver. ob. ¶ in. l. ¶ ideo. ff. de cōdi. fur. ¶ in. l. cū hi. ¶. si vni. ff. de transac. ¶ in. l. si domus. ¶. ñ. ff. de lega. j. in eius cōsi. inci. ex themate ꝓdicto tria dubia mouit ꝛc. cōclu dit qō sic ꝓ tex. in. c. j. ¶. ñ. terea ducatus. de ph. feu. alie ꝓ Fed. vbi dicit ꝙ feudatarij[l] possunt inter se dividere feudum sine cōsensu domini, per tex. in. l. voluntas. C. de fideic. ¶. vbi si here des sint phibiti alienare: tñ inter se possunt alienare, ¶ dividere

a ¶ Allex. idez lib. ñ. cōsi. clxxiij. viso themate ¶ scriptis. col. ij. Dur.

b ¶ Vide Jaco. Ray. in. ¶. habito. in. x. colū. de ꝓhi feu. alie. ꝓ Fed. ¶ Jac. i tra. de roydis. in. viij. colū. ¶ Bald. de Bar. i hac. q. de vote. in. viij. pte. i lv. priuilegio. ¶ maria. Soci. cōsi. xxv. in. ¶. dubio. Tho. Parpa.

c ¶ Vide Jac. in trac. feu. in ver. ¶ promiserunt ēdez donum. fo. xxx. in. j. colum. Tho. Parpa.

d ¶ An vasallus, adde doct. in. ¶. emphyteosis. in aut. de non alie. aut permu. re. eccle.

e ¶ Nunquid emphyteota, adō. l. fi. C. de ꝑdi. dcm. lib. x. doc. i. c. potuit. de loc.

f ¶ Nūqd. Adde spe. ti. de loca. in ¶. nūc aliqua. ¶. xxx. ¶ seq.

g ¶ Nūqd emphyteota. Adō Jo. de imol. in. c. potuit. de lo.

h ¶ Nūqd res. ad de Jo. de imo. in l. vsufr. ff. sol. ma. ¶ qd in feu. vide p Bald. in. d. c. j. hic allegato vbi tz ꝙ non.

i ¶ Nūqd plures. adō spe. ti. de lo. in. ¶. nūc aliqua. versi. lxxij. ¶. xcv. De. de anc. in. c. potuit. de loca.

k ¶ Cōp. roba. ex consil. ¶o. cvij. circa id. ¶ refert do. Parpa. in. l. finita. ¶. dim. i fi. text. de lega. j. Purpu.

l ¶ Quod feudatarij. Adde Jo. an. i addi. spe. super rub. de feud. Old. cōsi. cccxxxvij. inci. per leo. diligenter doct. i. c si heredes, de testamen.

¶ Idē vult Alex. ff. vñ. i. col. in fi. in. v. vol. ¶ Sum. cōsi. lxxx. de benedictis cōsil. lxxxij. in. i. ¶ cōsi. cxlvi. in. ij. col. in fi. Ulex. ff. de rr. in. ij. col. in. ij. vol. Tho. Par.

¶ Idem in. d. ff. a si vni. est de mente Ulex. i. l. si domus. ff. de le. i. facit Bert. in trac. gabel. par. iij. viij. partis. q. ij. Guid. q. lxvj. in facto.

¶ Et limita hāc partē in emphy. ecclesie Bald. in l. volūtas. col. ij. C. de fideicom. Purpu.

¶ An plures. adde. l. pr. ff. xv. de le. iij. pau. de ca. i. l. cū hi. in. ff. si ei dem. de transac. Bal. in. l. voluntas. C. ō fideicō. ¶ Adde hipp. sin. xxviij. ¶ pau. de cast. cōsi. cccc. xxxj. in. ij. col. in ij. vol. antiquo, Tho. Parpa.

¶ Idem vult p Jac. i ti. de actione inramenti. in iiij. parte. late. Cepo. in hac ſrm. vbi. i. c. xiij. de cisio. capel. thoſa. cccclxj. ¶ Bonifa de amadeis cōsi. i. inci. e nō dubito. Th. Parpalia.

¶ Vide. ff. colſi. cxxxix. in. iiij. char. ſed an pēdītione vſuffru. dūs directus pferetur pro eod. pretio, vide qd in ſiſi vult Jac. Rebuf. in. l. ſi. in i. ff. de pdīs curialium. libro. x. Tho. Parpal.

¶ Nunquid emphyteuta, adde doct. in c. cuz dilectus. qō me. cā doc. in. c. cū dile cta. de cōſtr. vti. vel inuti. in. ff. q. vero. doct. in. c. inter dilectos. ō donatio.

re. adducit etiā ad idē bonā rationē; nā ratio quare pohibita est alienatio emphyteuſis irrequiſito dño est: q. extraneꝰ i quē alienaret nō recognoſcit dñm in directū dominum; nec ibi tenet actione perſonali ad cēſum. Et ideo dñs multū dānificaretur: q. volēs cōtra eū agere ad cēſum: haberet neceſſe pbare de ſuo dñio qō difficile eſt multū. quā rationē declarauī. ff. in glo. ma. in verbo. alīs vēdere. in. ij. q. pn. q. ratio ceſſat qñ emphyteuta diuidit iter ſe: cū vna qualibz recognoſcat dñz. & ei teneatur pro ſua parte actione perſonali ad cēſum: vñ dñs in nihilo dānificaret. & ita ſe hz cōis opi. qz cōiter ſequūt doc. magiſtrales. Do. in predictis locis & magiſtrale in. d. ff. duo fratres. Idem ſimpliciter tenet. d. Ant. de but. in cōſi. xxxviij. in. i. pi. viſo puncto & inſtrumēto. ¶ Pro qua opi. etiā vltra ſuperi⁹ adducta: bene facit: qz dīuiſio q̄ fit inter plures emphyteutas ſit vera alienatio: nō tū pōt habere locū deciſio. l. noſtre. Quo doctēdo qz qñ emphyteuta vult diuidere: certe p hoc nō vult alteri vēdere partē ſuā aliquo pītio: ita q̄ dñs volēs tantūdē pſtare debeat ceteris prefferri: imo vult partē ſuā diuiſam pro ſe retinere, & ideo iſta. l. locum habere nō debet. Intelligite tū iſtā deciſionem. pcedere: qñ diuiſio fieret p his partiū⁹ pro quib⁹ emphyteute obligati ſunt ad penſionē dño: ſec⁹ ſi in diuiſione fieret adiudicatio totius rei emphyteutice vni: qz tūc non poſſet ſine conſenſu dñi: qz tunc ceſſarent fundamēta p dicta. ¶ Et ſic habes. qz. limitationē ad iſtū tex. vt nō procedat in pluribus emphyteutis, volentibus inter ſe dividere: qz pñt ſine conſenſu dñi. & de iſta. q. vltra p dicta vide etiā Spe. p Jo. an. in. d. ¶. nunc aliqua. inver. lxxij. & in ver, cxlvij. & Spec. in tit. de feu. §. quomā. ver. xxxiij. Bal. in. d. l. volūtas. in. ij. col. Feder. de ſe. in conſ. ccxxviij. inc. factū tale eſt duo fratres &. & qō no. Bar. & Bald. in. l. in fami lie. C. fa. erc. ¶ Quid autē ſit in feudo: an plures vaſalli poſſint illud inter ſe dividere ſine conſenſu dñi, vide Bal. n. c. i. in pīn. in. iiij. col. & in. §. preterea ducat⁹, vbi tex. & ibi late Bal. de pohi. feu. alie. p Fed. Spe. in tit. de feu. §. ij. verſi. xxxi. cum tribus ver. ſeq. & ibi Jo. an. in rub. in pe. co. Old. in conſi. ccxxxiij. glo. & Bal. in. l. cōi diuiduūdo. ij. in pīn. ff. cōi diuī. gl. & Bal. in d. l. infamie. Bald. in. l. ſi plures. in. ij. col. j. de cōdi. inſer. & in. d. l. voluntas. & in. c. vno delegatorū. extra de offi. deleg. And. de iſer. in. c. i. ad finē. de feu. marcb. gl. ſi. i. c. lz. extra ō voto. & q. no. Bar. in. l. inter tutores. ff. ō admi. tu. & in. l. ardoz. §. ſi ff. cōi diui. & in. l. lucio. §. j. ff. de aq̄ quo. & i. l. ſtipulatiōes nō diuidūtur. in pīn. in. j. q. de ver. ob. & Fed. de ſe. in cōſi. ccxxviij. inci. factū tale eſt. & Jmo. & Pau. in. c. prudētiā. extra de offi. dele. an autem remiſſio fideicō. facta inter fratres ſine cōſenſu dñi dicat alienatio: ita vt p hoc res ad dñm reuertat: dicite vt p Bar. i 116 d. l. qui rome. §. duo fratres. in. ij. q. de ver. ob. ¶ Septio c q̄ iuxta pīmā pcedētē qōne: an plures b emphyteute poſſit inter ſe alienare e irreqſito dño: vel tpe diuiſionis vel poſt diuiſionē factā: que qō eſt multum dubia. Bart. in. l. q rome. §. duo fratres. in. ij. q. ff. de ver. ob. in. d. l. i ideo. ff. de cōdi. fur. & in. d. l. cū hi. §. ſi vni. ff. de trāſac. & in eius cōſi. inci. ex themate pdicto tria &. in. d. l. ſi dñs. §. ſi. & in. l. j. per illū tex. C. de impo. lucra. deſcri. li. x. & in oibus iſtis locis Bar. tenet indiſtincte qō plures emphyteute quocūqz titulo pñt iter ſe alienare ſine cōſenſu dñi: lz alibi ipſe Bart. tāgat & nō decidat in. l. pr. §. qnde cim. de leg. iij. mouet per illā & fundamēta q̄ retuli in pcedenti arti. Et idē qō Bar. tenet ang. in. d. l. ſi domus. §. ſi. & Sali in. l. ea lege. C. de cōdi. ob cām. & i hac. l. in. vij. col. in pīn. & Jo. cal. in ſuo cōſi. v. poſito in ti. de loca. Pau. de ca. in. d. ¶. duo fres. & in. d. l. cū hi. §. ſi vni. ¶ Et tenēdo iſtā partē habes. qz. limitationē pulchrā ad iſtā. l. vt nō pcedat in pluribus emphyteutis volētibus inter ſe alienare: qz pñt ſine cōſenſu dñi. ¶ Cōtrariū tenet Bul. de cu. in. d. l. cū hi. in. §. ſi vni pluribus ve. de quo etiā facit mētionē Bar. in pdictis locis: motꝰ p illū tex. & l. ſi papillonū. in pīn. ff. de reb. eo. & nūdet ad. l. voluntas. & ad d. §. qndecim. alle. p Bar. & bene: qz ibi non fuit cā pohibitionis niſi quo ad extraneos: nō aūt inter ſeſe: & idē ſequit Bal. in. d. pdū. C. de Sben. emp. & in. d. l. voluntas. & iſta pars mihi magis placet: qz conſidero qō ratio ſuper qua ſe fundat Bar. facit cōtra eū: nā dicit ipſe q̄ rō quare pohibet emphyteuta alienare ſine conſenſu dñi: eſt qz ſieret pīudicium dño cū ille tertius non ſit obligatus dño actione perſonali: pout eſt ipſe emphyteuta: que rō ceſſat qñ ſunt plures emphyteute vnius dñi cū vnuſquiqz ſit obligat⁹ actione perſonali dño ad canonem emphyteuticū. Nā iſta ratio videt ſtringere ꝯtra Bar. qz licet vnuſquiſqz ſit obligatus actiōe perſonali dño pro parte ſua cū obligationes hereditarie ipſo iure p rata diuidant. l. j. ſi cer. pe. & in. l. j. p. toti. j. de here. vel act. tū. p alia parte: quā emit a ſocio nō eſt verū q̄ ſit obligatus dño actione perſonali: ergo iſta ratio cōcludit q̄ inter ſocios alienatio nō ſit pmiſſa: ſed qō ſocius volens alienare partē ſuā debeat requirere cōſen

ſum dñi: an velit tantū preſtare pro eius parte quātū ille ſociꝰ: bene verū eſt qō in diuiſiōe q̄ fit inter eos p ſuis partibꝰ militat ratio pdicta: tūc bene verū eſt qō nō requirat cōſenſus dñi put tenui in. q. pce. ¶ Et ad hāc ptē etiā inquenio q. tz pater & obſeruātiſſimus. d. pceptor meus. d. Alexā. de Jmo. in. l. ſi domus. §. ſi. ff. de leg. i. vbi limitat notabiliꝰ & bene hāc ptē: niſi eius phyteuſis eſſet accepta p ſe filijs & heredibꝰ: qz mortuo patre cū inter iſtos filios ſit locus iuri accreſcēdi: declarat Bar. i. l. ſi quā alienatio: vt eſt tex. no. i. c. j. cū ibi no. in alie. feu. ibi idē dicit in feudo taliter cōceſſo: vt no. Bal. in. d. l. voluntas. C. de fideico. & in. c. j. in pīn. de. q. phi. feu. alie. p Fed. Et ſic vſ q̄ hoc caſu ſit cōceſſa: als ſec⁹. & ad iſtā. q. videte etiā qō no. Bal. i. d. c. j. 117 in vlti. col. de alie. feu. ¶ Octauo q̄o an emphyteota in re q̄ habet in emphyteoſim poſſit impoſnere ſeruitutē ſine conſenſu dñi: an vero requirat eiꝰ cōſenſus: ita q. ſine eo ſeruitutē ipōnēs cadat a iure emphyteotico. Iſtā. q. ponit Bal. in. l. & in. q. uinciali. q̄ eſt. l. iij. C. de ſerui. & aq̄. vbi arguit ad ptes. & pro qō poſſit ſine cōſenſu dñi p. l. i. §. pe. & ff. de ſuperficie. & l. j. ff. quimo. feu. amit. ¶ In cōtrariū adducit: qz emphyteota non pōt alienare ſine conſenſu dñi: ergo nec ſeruitutē imponere. l. ñ. C. de reb. alie. nō alie. ad idē adducit: qz emphyteota nō hz ꝓprietatē ſit de re emphyteutica facere cōpromiſſum ſine conſenſu do. 118 in pcedēdo. ff. de aq̄ plu. arc. † Ad idē adducit: qz hz marit⁹ cō de rei vē. tū qz nō hz liberū dūiū: nō pōt ſeruitutē imponere. l. f iulian⁹. cū. l. ſeq. ff. de iu. do. ¶ Finaliꝰ cōcludit Bal. poſt Bui. tica ſine reqſitione cōſenſus dñi: & qō durabit ſeruitꝰ & tēpore quo durabit ius emphyteoticū: & nō vltra: arg. l. ſi is cui. §. ſi. ff. quēad. ſerui. amit. & l. ex vectigali fundo dicta. ff. de pig. & qō in ſimili habēt de vaſallo in. c. j. circa medīū. de inueſti. de re. alienlie. fac. ¶ Nec ob. qō emphyteota alienare nō poſſit ſine cōſenſu dñi: vt hac. l. qz rūdet hoc nō eſſe verū in oi ſpecie alienationis. l. ſi domus. §. ſi. ff. de leg. j. & dictū eſt late. & in gl. mag. j pn. in verbo alīs vēdere. maxime in. ij. pte pīn. Et ſic hz eū tandiu durabit ſeruitꝰ impoſita p emphyteotā: q̄diu durabit ſeruitꝰ imponēs: poſtea reſoluet ipſo iure. ar. l. peto. §. pditū. ff. de le. ſ. & l. ſtatius florus. i. §. cornelio felici. vt caſus notabilis. ff. de in re ſifci. ¶ Et pro hac opinione q̄ emphyteota poſſit ſeruitutē imponere ſine cōſenſu dñi: ego addo gl. ordinariā in. l. ij. ff. de i vſi. feu. p illū tex. qué ad hoc reputat multū ſing. vbi idē dicit de vaſallo: intelligendo tū q̄ talis impoſitio ſeruitutis valeat in pīudiciū emphyteote vel vaſalli: nō aūt dñi: ad idē q̄ ſingulariter vule Bal. i. l. j. §. itē in fundo. p illū tex. ff. gb. mo. vſuffr. & l. ſtatius florus. i. §. cornelio felici. vt caſus notabilis. ff. de in re ſifci. ¶ Et pro hac opinione q̄ emphyteota non pōt alienare ſine cōſenſu dñi: qz iſta nō eſt alienatio: vt eſt gl. no. in. l. nulli. & ibi Bar. & alīj. ff. de trāſac. Aut vero res emphyteutica erat penes aduerſariū dimiſſa ex cā tranſactionis, aliquo dato vel recepto: & talis tranſactio eſt adhuc pmiſſa ſine cōſenſu dñi, qz dimiſſio rei exiſtētis penes aduerſariū ex cauſa trāſac. nullā inducit trāſlationē dñi vel alienationē vt eſt tex. vnic⁹ & fing. in. l. ſi p fundo. & ibi doc. magiſtrales Bart. & de trāſac. iuncta gl. no. in. l. pe. C. de vſuca. pro emp. † Undecimo quero an emphyteuta litigās poſſit deferre iuramētū aduerſario ſup re emphyteutica ſine cōſenſu dñi. Bui. & cn. in. l. iuſurādū quod ex cōiectione. §. j. ff. de iureiur. determinat q̄ nec emphyteuta nec etiā vaſallus ſine cōſenſu dñi pñt iuramētum deferre: motus per regulā illius tex. q̄ qui non pōt alienare, vel non hz liberā adminiſtrationē rei: nō poteſt iuramētum deferre ſz emphyteuta & vaſallꝰ ſunt hmōi. ergo &c. Lud. ro. ibi, repreh̄endit iſtam opi. Buil. & tenet contrariū. ¶ Motus, qz iuramētum & trāſactio equiparant. vt. l. ij. ff. de iureiu. ſed vaſallꝰ & emphyteuta poſſunt trāſigere ſine cōſenſu dñi: vt. c. ſi vaſall⁹ de bñficio ſuo. & de feu. defun. cōtē. ſit inter do. & agna. & c. j. de ꝓb. in cio ſuo. & de feu. defun. cōtē. ſit inter do. & agna. & c. j. de ꝓb. in ter vaſal. & alium de beneficio, ergo eodē modo potuerūt iuramentū deferre abſq̄ conſenſu dñi. ¶ Scdo mouet per dictū Spe. in tit. de arb. §. reſtat. ver. ſed nūqd vaſallus. quod retuli. & in. ij. q. vbi voluit q̄ vaſall⁹ poſſit facere cōpromiſſum ſine conſenſu dñi. ¶ Ego teneo opi. Bui. quā puto merā veritatē. l. q̄ emphyteuta & vaſallus nō poſſunt aduerſario iuramētū deferre ſine cōſenſu dñi. p fundamētū. §. adducti. cui Ludo. nō rñdet: qz q nō pōt alienare, nō pōt vt dixi etiā iuramentū deferre. ¶ Nec ob. allegata p Lu. Et primo q̄ iuramentū & tranſactio equiparant: qz fateor & dū dicebat. q̄ emphyteuta & vaſall⁹ poſſunt trāſigere ſine cōſenſu dñi: qz dico poſito q̄ ſit verū in vaſallo, tñ iſtud non pcedit in ēphyteuta. qz ſpecialle eſt in feudo, & nō extēdit ad emphyteutā. vt tenet Bal. i. d. c. j. ¶ Vel aliter planius rñdeo, q̄ imo emphyteuta non poteſt trāſigere ſine cōſenſu dñi. niſi ſz qō dixi. &. in pe. q. ¶ Nō obſtat dictū Spec. vbi. §. qz illud non eſt verū vt dixi. &. in. ix. 124 queſtione. † Duodecimo quero an ēphyteutaᵃ pluriū dominoꝝ poſſit rem emphyteuticā alienare de voluntate vnius vel duoꝝ, qui forte habeāt maiorem partem alio ſocio ignorāte vel inuito, an cadat ſi non requirat omnium cōſenſus, ita q̄ in totum oēs ſimul non conſentiant. Et intellige queſtionem quando res eſt cōmunis omniū pro indiuiſo. Iſtā. q. late exāminat Jo. an. in. d. §. nunc aliqua. in ver. lxxij. vbi tz q̄ regulā cōm conſenſus, ſibi tamen nō aperit, an in totū cadat, an vero pro parte illiꝰ tñ cuius conſenſum non requiſiuit. Vñ Buil

ita pariat effectū ſicut ſnia iudicis ſm diſtinc. l. cū antea. C. de 120 arbi. ¶ † Nec ob. tex. in. d. c. raynaldus. qz tex. nihil. pbat: ſz tātū dicit q̄ p ſniam arbitri non pōt pbari trāſlatio dñi: put tenui in. q. pce. ¶ Et ad hāc ptē etiā inquenio q̄ tz pater obſeruātiſſimus. d. pceptor meus. d. Alexā. de Jmo. in. l. ſi domus. §. ſi. ff. de leg. i. vbi limitat notabiliꝰ & bene hāc ptē: niſi eius phyteuſis eſſet accepta. p ſe filijs & heredibꝰ: qz mortuo patre cū inter iſtos filios ſit locus iuri accreſcēdi: declarat Bar. i. l. ſi quā alienatio: vt eſt tex. no. i. c. j. cū ibi no. in alie. feu. ibi idē dicit in feudo taliter cōceſſo: vt no. Bal. in. d. l. voluntas. C. de fideico. & in. c. j. in pīn. de. q. phi. feu. alie. p Fed. Et ſic vſ q̄ hoc caſu ſit cōceſſa: als ſec⁹. & ad iſtā. q. videte etiā qō no. Bal. i. d. c. j. 117 in vlti. col. de alie. feu. ¶ Octauo q̄o an emphyteota in re q̄ habet in emphyteoſim poſſit impoſnere ſeruitutē ſine conſenſu dñi: an vero requirat eiꝰ cōſenſus: ita q̄ ſine eo ſeruitutē ipōnēs cadat a iure emphyteotico. Iſtā. q. ponit Bal. in. l. & in. q. uinciali. q̄ eſt. l. iij. C. de ſerui. & aq̄. vbi arguit ad ptes. & pro qō poſſit ſine cōſenſu dñi p. l. i. §. pe. & ff. de ſuperficie. & l. j. ff. quimo. feu. amit. ¶ In cōtrariū adducit: qz emphyteota non pōt alienare ſine conſenſu dñi: ergo nec ſeruitutē imponere. l. ñ. C. de reb. alie. nō alie. ad idē adducit: qz emphyteota nō hz ꝓprietatē ſit de re emphyteutica facere cōpromiſſum ſine conſenſu do. 118 in pcedēdo. ff. de aq̄ plu. arc. † Ad idē adducit: qz hz marit⁹ cō de rei vē. tū qz nō hz liberū dūiū: nō pōt ſeruitutē imponere. l. f iulian⁹. cū. l. ſeq. ff. de iu. do. ¶ Finaliꝰ cōcludit Bal. poſt Bui. tica ſine reqſitione cōſenſus dñi: & qō durabit ſeruitꝰ & tēpore quo durabit ius emphyteoticū: & nō vltra: arg. l. ſi is cui. §. ſi. ff. quēad. ſerui. amit. & l. ex vectigali fundo dicta. ff. de pig. & qō in ſimili habēt de vaſallo in. c. j. circa medīū. de inueſti. de re. alienlie. fac. ¶ Nec ob. qō emphyteota alienare nō poſſit ſine cōſenſu dñi: vt hac. l. qz rūdet hoc nō eſſe verū in oi ſpecie alienationis. l. ſi domus. §. ſi. ff. de leg. j. & dictū eſt late. & in gl. mag. j pn. in verbo alīs vēdere. maxime in. ij. pte pīn. Et ſic hz eū tandiu durabit ſeruitꝰ impoſita p emphyteotā: q̄diu durabit ſeruitꝰ imponēs: poſtea reſoluet ipſo iure. ar. l. peto. §. pditū. ff. de le. ſ. & l. ſtatius florus. i. §. cornelio felici. vt caſus notabilis. ff. de in re ſifci. ¶ Et pro hac opinione q̄ emphyteota poſſit ſeruitutē imponere ſine cōſenſu dñi: ego addo gl. ordinariā in. l. ij. ff. de i vſi. feu. p illū tex. qué ad hoc reputat multū ſing. vbi idē dicit de vaſallo: intelligendo tū q̄ talis impoſitio ſeruitutis valeat in pīudiciū emphyteote vel vaſalli: nō aūt dñi: ad idē q̄ ſingulariter vule Bal. i. l. j. §. itē in fundo. p illū tex. ff. gb. mo. vſuffr. & l. ſtatius florus. i. §. cornelio felici. vt caſus notabilis. ff. de in re ſifci. ¶ Et pro hac opinione q̄ emphyteota non pōt alienare ſine cōſenſu dñi: qz iſta nō eſt alienatio: vt eſt gl. no. in. l. nulli. & ibi Bar. & alīj. ff. de trāſac. Aut vero res emphyteutica erat penes aduerſariū dimiſſa ex cā tranſactionis, aliquo dato vel recepto: & talis tranſactio eſt adhuc pmiſſa ſine cōſenſu dñi, qz dimiſſio rei exiſtētis penes aduerſariū ex cauſa trāſac. nullā inducit trāſlationē dñi vel alienationē vt eſt tex. vnic⁹ & fing. in. l. ſi p fundo. & ibi doc. magiſtrales Bart. & de trāſac. iuncta gl. no. in. l. pe. C. de vſuca. pro emp. † Undecimo quero an emphyteuta litigās poſſit deferre iuramētū aduerſario ſup re emphyteutica ſine cōſenſu dñi. Bui. & cn. in. l. iuſurādū quod ex cōiectione. §. j. ff. de iureiur. determinat q̄ nec emphyteuta nec etiā vaſallus ſine cōſenſu dñi pñt iuramētum deferre: motus per regulā illius tex. q̄ qui non pōt alienare, vel non hz liberā adminiſtrationē rei: nō poteſt iuramētum deferre ſz emphyteuta & vaſallꝰ ſunt hmōi. ergo &c. Lud. ro. ibi, repreh̄endit iſtam opi. Buil. & tenet contrariū. ¶ Motus, qz iuramētum & trāſactio equiparant. vt. l. ij. ff. de iureiu. ſed vaſallꝰ & emphyteuta poſſunt trāſigere ſine cōſenſu dñi: vt. c. ſi vaſall⁹ de bñficio ſuo. & de feu. defun. cōtē. ſit inter do. & agna. & c. j. de ꝓb. in cio ſuo. & de feu. defun. cōtē. ſit inter do. & agna. & c. j. de ꝓb. in ter vaſal. & alium de beneficio, ergo eodē modo potuerūt iuramentū deferre abſq̄ conſenſu dñi. ¶ Scdo mouet per dictū Spe. in tit. de arb. §. reſtat. ver. ſed nūqd vaſallus. quod retuli. & in. ij. q. vbi voluit q̄ vaſall⁹ poſſit facere cōpromiſſum ſine conſenſu dñi. ¶ Ego teneo opi. Bui. quā puto merā veritatē. l. q̄ emphyteuta & vaſallus nō poſſunt aduerſario iuramētū deferre ſine cōſenſu dñi. p fundamētū. §. adducti. cui Ludo. nō rñdet: qz q nō pōt alienare, nō pōt vt dixi etiā iuramentū deferre. ¶ Nec ob. allegata p Lu. Et primo q̄ iuramentū & tranſactio equiparant: qz fateor & dū dicebat. q̄ emphyteuta & vaſall⁹ poſſunt trāſigere ſine cōſenſu dñi: qz dico poſito q̄ ſit verū in vaſallo, tñ iſtud non pcedit in ēphyteuta. qz ſpecialle eſt in feudo, & nō extēdit ad emphyteutā. vt tenet Bal. i. d. c. j. ¶ Vel aliter planius rñdeo, q̄ imo emphyteuta non poteſt trāſigere ſine cōſenſu dñi. niſi ſz qō dixi. &. in pe. q. ¶ Nō obſtat dictū Spec. vbi. §. qz illud non eſt verū vt dixi. &. in. ix. 124 queſtione. † Duodecimo quero an ēphyteutaᵃ pluriū dominoꝝ poſſit rem emphyteuticā alienare de voluntate vnius vel duoꝝ, qui forte habeāt maiorem partem alio ſocio ignorāte vel inuito, an cadat ſi non requirat omnium cōſenſus, ita q̄ in totum oēs ſimul non conſentiant. Et intellige queſtionem quando res eſt cōmunis omniū pro indiuiſo. Iſtā. q. late exāminat Jo. an. in. d. §. nunc aliqua. in ver. lxxij. vbi tz q̄ regulā cōm conſenſus, ſibi tamen nō aperit, an in totū cadat, an vero pro parte illiꝰ tñ cuius conſenſum non requiſiuit. Vñ Buil

de cu. bal. & Ang. in. l. cōis libertus. ff. de in ius vocādo. tenēt q̄ tñ cadat pro parte illius ſocī cuius conſenſum nō requiſiuit. & non pro parte alioꝝ, cū tñ debeat puniri in parte circa q̄ deliquit. l. reſcriptum. ff. de his quib. vt indig. idem etiā tenet Buil. de cu. i. l. ſi duo patroni. i pn. ff. de iureiur. & ibidē Pe. de bella per. & Alb. de ro. de quo ēt vi⁹ p Alb. ō ro. in. l. q̄ ſi vno. ad fi. ff. de in diē addi. Et q̄ in ſiſi ponit Bal. de vaſallo i. c. j. i pīn. in. j. col. de phi. feu. alie. p Fede. & vide oīno q̄ dicā. j. i ſeq. q. & videte etiā q̄ dixi in. l. ij. in gl. in verbo, trienniū. in. xvij. q. & ſeq. §. e. predictis pōt alia queſtio applicari. pone q̄ tenes rem in emphyteuſim a duob⁹ dominis, quā vis alienare: vn⁹ dño rū vult retinere p ſe, alius vero vult alienationi cōſentire, vtrū b poterit dīs ipſe ſolā ptē tenere, an ẏo cōpellaḳ totū habere. de qua qōne dic vt p Bui. de cu. & Alb. de ro. ff. d. l. ſi duo patroni. in pn. ff. de iureiu. Et vide quod in ſimili decidit Bal. in l. ſi qs aliā. in ſi. pīn. ff. de ſol. & in. l. cui vſuſfruct⁹. in pīn. ff. de vſu. & vſufru. leg. Bal. in. l. ij. in ſi. C. de pac. inter empto. & vēd. ad. d. l. reſcriptū. ff. de his quib⁹ vt indign. Et ita in ſimili dicit bal. in. c. j. in. iij. co. in ſi. de alie. feu. per. d. l. quidā in iure. §. ſi. Et ad hoc emphyteuta vel colonus qui vendunt re tanquā ꝓpriaz & ſic tanq̄ ꝓpietarij, poſſint expelli a domino: videte etiā Bal. in. l. j. in vlt. col. & in. l. ſi qs cōducti⁹ is titulo. in pe. col. §. de loc. Bal. & Jm. in. l. vſufru. ff. fol. mat. ¶ Intelligite pdicta. pcedere de iure ciuili. de iure autē canonico & eius d benignitate i foro canoniſtarum, nō caderet vnq̄ niſi p parte alienata ſm Joā. an. in. d. c. ñ. in nouella. & Bal. in locis palle. qz ſm eos pena nūq̄ debet excedere delictū. c. omnis. extra. de peniten. nō attenta hac ſubtilitate iuris ciuilis. Et vltra pdicta ad hanc queſtionē videte que dixi. §. in preceden. q. & qō no. Bal. in. l. vnica. §. j. in. iiij. col. C. de cad. to. Videte etiā que dixi. &. in. l. ij. glo. in verbo trieniū. &. eo. in. q. xvi. vbi poſui ſi emphyteuta ſoluit partē canonis: deinde i alia parte ceſſauit per triennium: an res emphyteutica in totū incidat in cōmiſſum: vt in totū poſſit expelli: an vero in parte tātū in qua ceſſauī ſoluere. Vide etiā q̄ ibidē q̄ dixi i. xvij. qō. vbi poſui, qd ſi emphyteuta deceſſit relictis plurib⁹ heredib⁹, quorū aliqui ſoluerunt canonē pro parte ſua, aliqui nō: an omnes debeant cadere an illi qui ceſſarūt tantū. Illa que poſui in dictis queſtionibus mihi cōferūt ad hanc. q. ad quā etiā videte qō ali bi legitur: an ſi in cōtractu ſit pohibita alienatio rei: ita qō ſi alienetur tranſeat in pohibentē: an etiam intelligatur pohibita alienatio partis: ita qō ſi pars tātū alienetur faciat rem.

¶ An ēphyteuta. adō doct. in. l. ſancimus. C. de do. & in. l. maiorē. ff. de pact. doc. in regula in re cō. de re. in. lib. vj. et in regula quod oēs. co. ti. & li.

*Adde Pau. ō ca. in. l. ſabin⁹. in fin. ff. cōmu. diui. in lec. Auernionē ſi. & per Alb. i. l. p feudū. ff. ō ſeruī. ruſ. predio. in pe. co. vbi etiā ponit an vnus ſociorū poſſit retinere p parte ſua. de quo ēt vide p apoſtil. ō. col. xxvij. vide etiam Jo. in. d. §. nunc aliqua. ver. lxij. quem allegat et ſequit Fabia. in trac. contractum. in. xxxiij. q. iij. q. principali⁹. et latius Franci. Aret. in. l. cū ſerui⁹. ff. de acquis. here.

Thomas Parpalia.

*¶ Nūqd vaſallus. Adde Andr. in. l. pen. C. ad ſyl. facit. l. reſcriptum. ff. de his quib. vt indign. Bart. in. l. paul⁹. & in. l. beneficio. ff. ad. l. falcidi.

Universidad de Deusto

a ¶ Testator. ad
ff. de ob. & stat. l. ij. & de leg. 2 vber.
de bo. in ista l. ij. a
dicit ista causa
fuisse parme. 2 p
lli Bost. in summa
ff. de lo. in fi.

b ¶ Adde bal. ff. C. de pri. fisci. que li
tē habebat. in. j.
vo. veneto. q. est
ecclesia. in. q. vol.
mediola.

Tho. Parpa.

c ¶ Vide Fra. are.
cōsi. 3 nigan. vig.
co. vbi 3 Sitam.
Doez. clare cōsi.
cevig. in. viij. co. 2
cel. xxi. in. v. col. 2
Phi. Dec. cōsi.
cel. xiij. in. ij. col.
circa fin. Tho.
Parpa.

p ¶ Emphyteo-
ta. adde. c. pri-
mū. 1. ext. de. 3. 1. c.
diuortiū. 2 vtro-
que per doct. de
pe. dist. 1.

¶ Adde q̄ dicit
net Pe. Jo. 3 ti.
de actio. in rē. p
te. in. iij. co. 2 Gu
ma cōn. gl. circa
prin. 2 Franc. de
cu. consi. viij.

Tho. Parpa.

f ¶ Adde q̄ idem
vult Jul. cōsi. iij.
2 Diepo. in. c.
Imperialē. in. j.
col. cū seq. de p.
hi. feu. alie. Idē
vult Pau. cōsi.
l. j. j. si rē fl. de
po. Cuma. consi.
xli. vide Joan.
Bar. in. c. inspe
rialē. §. habito. j
vij. co. de prohi.
feu. alie. vbi vide
tur velle Sium.
2 late Hind. pa
pe dec. cj. Fra. 3
cur. cōsi. viij. Ja.
in suo tract. in gl.
2 cū pacto de nō
alienādo. j fi. co.
Tho. Parpa.

g ¶ Emphyteo-
ta. adde. c. pri-
mū. 1. ext. de. 3. 1. c.
diuortiū. 2 vtro-
que per doct. de
pe. dist. 1.

a ¶ Testator. ad
ff. de leg. 2 vber. de bo. in ista l. ij. a
dicit ista causa fuisse parme. 2 p lli Bost. in summa n. de lo. in fi.

b ¶ Adde bal. C. de pri. fisci. que li tē habebat. in. j. vo. veneto. q. est ecclesia. in. q. vol. mediola.

Tho. Parpa.

c ¶ Vide Fra. are. cōsi. 3 nigan. vig. co. vbi 3 Sitam. Doez. clare cōsi. cevig. in. viij. co. 2 cel. xxi. in. v. col. 2 Phi. Dec. cōsi. cel. xiij. in. ij. col. circa fin. Tho. Parpa.

p ¶ Emphyteota. add. c. relatū. de. cle. nō reci. 2 in c. hec aūt verba. de pen. d. 5. l.

¶ Adde q̄ idē tenet Pe. Jo. 5 ti. de actio. in rē. p te. in. iij. co. 2 Guma cōn. gl. circa prin. 2 Franc. de cu. consi. viij.

Tho. Parpa.

f ¶ Adde q̄ idem vult Pau. cōsi. ij. l. j. j. si rē fl. de po. Cuma. consi. xli. vide Joan. Bar. in. c. inspe rialē. §. habito. j vij. co. de prohi. feu. alie. vbi vide tur velle Sium. 2 late Hind. pa pe dec. cj. Fra. 3 cur. cōsi. viij. Ja. in suo tract. in gl. 2 cū pacto de nō alienādo. j fi. co. Tho. Parpa.

g ¶ Emphyteo-
ta. adde. c. pri-
mū. 1. ext. de. 3. 1. c.
diuortiū. 2 vtro-
que per doct. de
pe. dist. 1.

tanstre ad prohibentem, colligitur ex pulchre no. per Bart. post §. in. l. qui absenti. § si quis possessionē. ff. de acqui. posse.

126 ¶ †Decimoquarto ḡro an si testator leguauerit. cū denarios vt duos saccos frumēti sup tali fundo soluēdos annuatim tali ecclesie possit talis fundꝰ alienari sine reqsitione cōsensus ecclesie, est q̄stio Spec. 2 Jo. an. in. d. §. nūc aliqua. ver. lxxxvj. in ver. cxvij. 2 dic vt late dixi in. l. cū in gl. in verbo trienniū.

127 in. vij. §. eo ¶ †Decimoquinto quero nunquid hec lex 2 similes que disponūt emphyteotā alienāre rem emphyteoticā aut sua melioramenta sine consensu dñi cadere a iure suo procedant sine alienās sciuerit qualitatē rei. 2 sic rem esse emphyteoticā. sine etiam ignorauerit. Sol. dicūt debent intelligi in sciente tantum. tex. est no. in. c. i de contro. inter do. 2 empt. feu. Bald. ibi ante finem reputat valde sing. Et ex eo colligit modificationē q̄ in oibus alienationibus in quibus alienās cadit a iure suo, omnia iura ista disponētia debēt intelligi in sciente qualitatē rei secus autē in ignorāte. Et simili distinctio fr̄ est in. l. j. §. si ff. de. le. ij. Ad q̄ addite gl. i. l. ij. in gl. si. in fi. 2 q̄ ibi dixi. 3 eo. bene facit q̄ signāter vult Bald. in. c. si vasall⁹ feudū. ad fi. per illū tex. si de feu. defun. ꝛtē. sit inter do mū. 2 agna. vbi voluit q̄ si heres emphyteote ignoranter vēdidit feudā emphyteoticū. q̄ nō cadit a iure suo. vñ fm eū dñs volens renocare, habet probare eius sciētiam. q̄ reputat nota. dignum. Et ex istis habetis. xviij limitationem ad hāc. l. vt

128 procedat in scienter alienāte tm. †Decimosexto ḡro nūquid mulier vel rusticus vel miles q̄ alienāt emphyteosim vel feudū cōtra naturā cōtractus, hoc est nō requisito cōsensa domini. vel aliter nō seruata forma huius. l. excusentur. an vero etiā ipsi incidāt in pēnā amissionis iuris sui emphyteotici. vel feudalis. Bald. sing in. c. i. in pe. q de contro. inter do. 2 emp. tenet q̄ tales persone nullatenus excusantur quin incidāt in pēnā huius. l. motus. q̄ nō. 2 eis ignorare iura cōtractus. alle. g. l. si. C. de iur. 2 fac. ign. Addo gl. in. l. iuris, in. l. ij. in gl. si. mag. post medium. ff. de iur. 2 fac. ign. 2 q̄ no. Bal. in. c. j. §. preterea si quis.

129 ad fi. de phi. feu. alie. p Fed. ¶ †Adi idē bene facit. q̄ in his que concernunt formā actus. vel inducta sunt ad rigorem iuris cōsernādum. nō excusatur mulier vel rusticus. sed forma generaliter tradita debet obseruari. fm Bal. in. l. iuris ignorantiā. ad fi. C. qui admit. 2 sequunt ibi Raph. Ful. Pau. de ca. 2 Lud. ro. 2 Bal. in. l. pe. co. ti. 2 Pe. de ane. in repe. c. canonū statura. in ver. sed hic quero statuto cauetur ꝛc. extra de constit. 2 Bal. in. l. ij. in prin. in. ij. q. C. de iu. delib. 2 Ba. in cōsi. suo incip. martꝰ fecit heredē ꝛc. in. l. j. circa me. C. de iur. 2 fac. igno. 2 gl. in. c. ignorātia. § j. xxxvij. di. Accedat etiā q̄ mulier. rusticus, 2 similib⁹ plonis nō parcit nisi i casib⁹ a iure expressis. l. fi. C. de iur. 2 fac. igno. 2 glo. ij. q. iij. § fi. 2 expresse do. Ant. de but. in. c. ij. l. iij. co. 2 ibi Jmo. in vlt. col. extra de cōstit. Raph. Ful. 2 Lud. ro. in. d. l. iuris ignorātia. 2 ista bene notate pro ex

130 tēsione hui⁹. l. ¶ †Decimoseptimo ḡro: emphyteota v̄ potis vult rē emphyteoticā alienare: n sufficiat si denūtiauerit ei⁹ marito: an vero requirat necessario cōsensus ipsi⁹ v̄ potis sol. dicite sufficere cē denūtiatū marito. 2 pinde ē acsi ipsi vxori de nūtiatū fuisset. tex. no. in. Laut q̄ aliter. § sed 2 seruis. iūcta gl. i. ff. q̄ vi aut clā. declarādo tū vt ibi no. per Bar. Accedāt notata p Bart. in. l. nō solū § mostre. in. iij. col. 2 etiā in antepe. ff. de ope. no. nū. per Ang. 2 Doder. in. l. de pupillo. § si qs ipsi

131 preto. ff. e. ti ¶ †Decimooctano ḡro nūquid ista. l. 2 similes q̄ volūt ius emphyteoticū aut meliorāmēta nō posse alienari sine cōsensu dñi: habeā: locū in superficiario vel censuali: sed qd sit superficiari⁹. 2 qd cēsualis. 2 in quo differāt. ab emphyteuta. dixi. 3 eo. in. l. j. j. iij. col. Bar. 2 l. j. §. q̄ aūt. el. ij. ff. de supfi. distinguit q̄ aut superficiari⁹ qui emit superficiē nō tenēt ad aliquā pensionem. 2 iste pōt cedere. 2 quocūq; tit. alienare absque cōsensu dñi. d. §. q̄ autē. Aut est superficiarius q̄ cōdixit superficiē sub certa annua prestatione. 2 in hoc dicit se putare q̄ idē iuris sit q̄ in emphyteota. vt ita domū possit vēdere vel

c alienare sicut emphyteota. fm formā 2 determinationē huius. l. Addo Spe. i. de tenētes in. d. §. nūc aliqua in versi. cxix. 2 Jmo. in. d. c. potuit. in. v. co. quicquid ibi tenent. d. Car. flo. 2 Ang. de arc. in. §. adeo. ad fi. insti. loca. vbi dicit hāc. l. esse extē dēdā ad superficiariū 2 censuale: qui soluūt aliquid nole pēsionis. Itē addo q̄ etiā ista. l. habet locū in colono partiario q̄ accepit rē in emphyteosim. vt in alienatione teneat requirere cōsensum dñi: 2 soluere quinquagesimā. fm Spec. in. d. §. nūc aliqua in ver. cūj. 2 sequit Jo. fab. hic in prin. 2 ista notate ad

132 extēsionē hui⁹. l. ¶ †Decimonono ḡro emphyteotaᵇ vēdidit rē emphyteoticā sine cōsensu domini: sed non tradidit an cadat a iure suo. Spe. sing. in. d. §. nūc aliqua. in versi. xcv. 2 q̄ nō, dotus q̄ verbū vēdere, est cū effectu intelligēdum. l. i. §. hec verba. ad l. j. cū vulgaribus. ff. q̄ quisq; iuris. Et q̄ nō dicit

perfecta vēditio ante traditionē. §. vendere. insti. de rerū dīui. 2. c. cū Jo. prope prin. extra de fide instru.

e ¶ Idem tz Sali hic pe. col. in fi. etiā p hoc adducit: q̄ qñ nō intercurrit traditio in cōtractu venditionis. nudo cōsensu ab ea recedit: 2 p nō facta habet. l. ab emptiōe. in pn. ff. de pac. 2 in. l. j. de peri. 2 cōmodo rei vē. idē simpliciter tz Alb. hic in vltimis verbis. 2 sequit Jo. an. Pan. de elia. 2 do. Ant. de bu. in. d. c. potuit. Et idē cū Spec. tz simpliciter do. Ant. de bu. in. q̄. xxxv. inc. viso pūc. 2 instrumētō. ad fi. d. Ellen. in cōsi. cccxiij. incipit. vilo themate. 2 scripturis. in. ij. col. lib. ij. Idē tz in vasallo Bal. in. c. j. §. aut si tuellario. in vlti. col. qb. mo. feu. amitt. 2 in. c. i. in princ. in. j. col. in fi. de phi. feu. alie. p Fede. 2 in. c. j. §. deniq; que fuit pri. causa bene. amitt. in vsi. feu. Et ista est cōis opi. p qua addo gloss. in. l. i. in. §. si rē deposita. in gl. j. 2 ibi in fi⁹ Bar. ff. depositi. 2 q̄ no. Bal. in. l. iij. C. vt in pos. leg. Quis Jstū teneat Jo. de imo. in. d. c. posuit. in. gli col. 2 seq. inducēdo. l. aliena. ū. cū gl. j. ff. de ver. sign. vt ibi per eū. ¶ Et ex his habetis. xv. notabilē limitationē ad hūc

f tex. tū: vt pceat quādo emphyteuta vēdidit 2 tradidit: secus si solū vēdidisset. ¶ Ista tamē cōem cōclu. limitat sing. do. an. debu. in cōsi. xxxiij. incip. de iure absq; longa allegatione planū mihi videt ꝛc. quādo emphyteuta q̄ vēditit nec vere nec ficte tradidit. si aūt vere aut etiā nō vere sed ficte tradidisset: vt q̄ cōstituisset se nōie emptoris possidere: dādo licētiā intrādi possessionē dicte rei. tūc bñ ē phyteuta caderet a iure suo: non obstāte etiā q̄ dictus emphyteuta vēditor post tractū tēporis dictā rem emphyteuticā redemerit 2 soluerit canonē dño,

133 ignoranti dictā alienationē. ¶ †Adot⁹: q̄ licet cōstituti dicatur ficta traditio: tñ trālferē vera 2 ppria possessio: 2 vtile dominū. l. certe. §. j. 2. §. iulianus. in verbo, ego p̄cario habere. cō cor. ff. de precario. 2 l. quedā mulier. ff. de re ven. 2 in terminis Bar. in. l. ab emptiōe. ad fi. ff. de pac. 2 bal. in. c. itē inuestitura. de no. feudo. 2 Jo. an. in add. Spe. i. tit. de emp. 2 vē. §. j. in ver. 2 no. q̄ expresse in addi. que incip. 2 dubitat quā limitationē perpetuo notate, q̄ cōmuniter i instrumētis vēditionē appōnit cōstitutū. Et p ista limitatione addo. Jac. alua. qui idē tenet in si⁹ in vasallo in. c. i. j. ver. qd aūt sit traditio. in tit. qd iuris si post alie. feud. vasa. id recup. De eo aūt q̄ dicit do. Ant.

134 q̄ndo emphyteuta redemisset, qd iuris, dicā. j. in sequēti. q. ¶ †Per ꝺ dicta plene etiā apparet, q̄ si emphyteuta promisit de vēdēdo, q̄ p hoc multo minus cadit a iure suo de quo in specie ponit Paul. de cast. l. i. in bonefidei. in. §. si tū. ff. de eo q̄ certo loco. Et de hoc an q̄ nō potest alienare possit. pmittere de alienādo, vide Bal in. l. si. C. ad. l. Quid autem fit si emphyteota vēdēs v̄ donās etiā in possessionē sine cōsensu dñi, postea indurxit nouū emphyteotā i possessionē sine consensu dñi, an p hoc priuet a iure suo. ponit Jo. de imo. 2 Bod. l. i. si dom⁹. § fi. ff. de leg. j. 2 tenēt q̄ sic. 2 bene. tex. est hic in ver. necessitatē. iuncto ver. finautē nouū. 2 dixi. §. in gl. magna in verbo

135 alijs vēdere. in. ij. parte prin. ¶ †Vigesimo quero. 2 est multū

g pulch. q. Quid si emphyteotaᵍ alienat ēphyteoticā rē trecēto dño: 2 postea redimit, an per hoc euadet pēnā caducitatis. Spe. in. d. §. nūc aliqua in ver. xcvj. tz q̄ sic. arga. c. si qs presbyterorū. extra d reb. eccl. nō alie. 2 c. de multa. extra de preb. 2 l. ex hoc edicto. § si qs. ff. de ali. iu. mut. cau. fac. 2 l. sequitē. 9. itē labeo. ff. de vsuca. 2 p tex. in. d. c. potuit. in ver. nisi celeri. satisfactiōe. 2 dicit q̄ ita fuit obtētū Bono. Quis referat alios oicere cōtrariū de rigore iuris: eo q̄ sufficit dolū semel esse cōmissum. l. j. §. si rē deposita. ff. dep. 2 l. rogasti. ff. si cert. pe. Et q̄ talis pūa q̄ nō definit esse nocēs. l. qui ea mente. ff. de fur. 2 l. q̄s fit fugitiuus. in prin. ff. de edil. edic. Et cū hac opi. Spec. simpliciter tenet Jo. fa. hic circa pn. Saly. hic in vlt. col. refert thā opi. postea titubat. Et p̄io dicit q̄ teneam⁹ opi. gl. si. hic i ver

h bo cadat. q̄ vult emphyteuta alienantē sine cōsensu dñi ipso iure cadere: certe ex quo per alienationē acqsitū est dño ius caducitatis. videret dicendū q̄ redimendo non euadat penam: postea dicit q̄ illud q̄ dicit illa gl. si. debet intelligi si dñs velit. ergo si emphyteuta redimat anteq̄ dñs sciuerit. vł excusari a caducitate. Finaliter cōcludit 2 stat i hac sniā q̄ si celeriter redimat, q̄ euitat pēnā: p tex. in. d. c. potuit. in ver. nisi celeri. q̄ versiculus videt debere referri ad oia precedentia. 2 sic nedum ad casum q̄ cessauit soluere: sed etiam ad casum q̄ alienauit sine cōsensu dñi. Idem quod Spec. videnᵏ tenere Joā. andr. 2 d. Ant. de bu. in. d. c. potuit. 2 Jo. an. in. d. ver. cxvj. Quis dicā in feudis cōtrariū esse expressum, q̄ si vasallⁿ alienet. 2 postea redimat, q̄ euitat pēnā caducitatis in rubr. 2 in. c. j. quid iuris, si post alie. feu. vasal. id recupe. ¶ Aduertendum est tū q̄tum ad. d. c. potuit. ver. nisi. q̄ parū facit: q̄ ille ver. nō refertur nisi ad casum q̄ cessat debito tempore soluere, quo casu bene potest celeri satisfactione morā purgare. Et q̄ ad istū casum tm̄ referatur tenet ibi gl. 2 Jo. an. d. ver. xcvj. 2 in. d. c. potuit. 2 idem Jmo.

dem Jmo. in. cxj. col. q̄ patet fm eū. q: verba dicti versi. nisi nō videt bene adaptari posse ad casus q̄ fit vēditio sine cōsensu dñi. q: si emphyteuta vēdidit 2 tradidit. 2 nō redemit. frustra diceret tex. q̄ iste posset expelli. cū res nō eēt apud eū tz apud emptorē. 2 sic cum verba illius ver. nō bene adaptētur ad hūc casum, nō videtur posse fieri bonum fundamentū de illo tex. 2 maxime q̄ nō videt eadē ratio purgāde more. qñ emphyteuta alienauit sine cōsensu dñi: q̄ sicut qñ cessauit soluere. cū pmo casu delinquat faciēdo. quod est graue. q̄ secūdo: vbi delinqt omittendo. vt late dixi in. l. ij. in gl. in verbo triēniū. in. xix. q. 3. e.

¶ Contrariā opi. q̄ ipse emphyteuta q̄ vēdidit 2 tradidit nō excusēt a caducitate, sine redemerit ex interuallo. sine celeriter tenet Albe. hic in pe. col. post Dy. qui dicit q̄ ista opin. est vere: de stricto iure: quis sit alta equior. ¶ Dotus p gl. si. hui⁹. l. in verbo cadat. q̄ dicit ipso iure. si ipso iure cadit alienando, ergo nō potest redimendo tollere ius quesitum dño. Eādē opi. tenet vbiq; Bar. in. l. sequit. §. item labeo. ff. de vsuc. per. l. i. §. si rem. ff. depositi. 2 l. quidā in testamento. 2 l. ergo. de fideic. libe. 2 per casum. d. c. j. quid iuris si post alienationē feu. vasall⁹ id recupe. que iura ante eum ibi allegat Dy. 2 refert Al. hic idē tenet Bar. in. d. l. j. §. si rem. 2 l. si qs libellos. ad fin. C. de appella. facit quod no. ipse Bar. in. l. si insulā. in. vj. q. ff. de ver. ob. Idē etiā in vasallo tenet Bal. in. c. j. in prin. in. ij. col. de prohi. feud. alie. per Fede. eandē opi. in emphyteuta tenet Pet. de anch. in. d. c. potuit. 2 ibi Jmo. in. xlj col. 2 seq. qui dicit q̄ ista est cōmunis opi. 2 q̄ ēt magis pcedit de iure q̄ alia. 2 q̄ in practica difficile esset obtinere contra istā opi. Idem tenet Jmo. in. l. si a me tibi. ff. ad. l. fal. idē tenet Ang. 2 Lud. ro. in. d. §. itē labeo. 2 do. Ant. de bu. in. d. consi. xxxiij. inci. de iure absq; longa allegatiōe planū mihi videt ꝛc. Adot⁹, q̄: ex quo facta executione a iure nō dz posse admitti purgatio more. l. si res obligata. ff. de leg. i. cuz alijs ibi allegatis per eum. Subdit tamen dñs Ant. de bu. q̄ ista pars est vera de iuris rigore, sed de equitate putat eum euitare penam, si aliter dñi nō interfit, q̄ ei⁹ cōditio nō fuit facta deteriorē. 2 maxime in emphyteuta ecclesie dītio nō fuit facta deteriorē 2 maxime in emphyteuta ecclesie cū clerici penis nō debeāt esse tenaces, vt ibi per eum. Eādem op. tenet Jac. alua. in. d. c. j. qd iuris si post alie. feu. vasal. id recu. ꝛc. ¶ Tenēdo hāc op. que est cōmunior. q̄ emphyteuta recidimēdo rē alienatā sine cōsensu domini nō euitat pēnā caducitatis, limitate eā. pcedere, nisi in prima alienatiōe emphyteuta alienās feciss et pactū q̄ incōtinenti retro sibi vēderet, seu in continenti deberet sibi restitui: q: tunc per talē alienationē non caderet a iure suo. ita limitat Ang. 2 Lud. ro. in. d. §. itē labeo.

136 2 ante eos. d. Aln. de bu. in. d. c. potuit. in. j. col. in fi. ¶ Et vltra allegata p Lu. ro. facit. l. plerīq;. ff. de ritu nu. 2 quod in simili voluit Ang. in. l. voluntas. ad fi. C. de fideicō. vbi voluit sing. q̄ prohibitus alienare extra familiā tz possit alienare cū pacto quod incontinenti debeat restitui familie: q: nō dicit tūc alienatio fieri extra familiā, que momento est penes aliū duratura. argu. in. l. fi. vbi tex. no. ad hoc. C. de bo. que libe. ¶ Limitat etiam scōo predictā cōclu. d. Ant. de but. in. d. consil. xxxiij. vt de equitate emphyteuta alienans 2 redimēs euadat pēnā caducitatis, si aliter dñi nō interfit: vt q̄ ei⁹ cōditio nō fuerit facta deterior. ar. d. c. de multa. extra de preb. c. si qs presbiterorum. cū alijs ibi allega. per eum. que limitatio nō placet mihi. cū multū interfit dñi, ppter eius caducitatē ius sibi acqsitū absq; eo quod aliud interesse eueniat vt ex predictis apparet.

137 ¶ †Nūquid autē emphyteuta qui vēdidit 2 postea redemit dicat possidere eo iure quo antiquit⁹ habebat: ponit Bar. i. l. si a me tibi. ff. ad. l. fal. 2 est tex. in si⁹ in vasallo vbi Bald. declarat in. d. c. j. qd iuris si post alienationē feudi vasallus id recu-

138 peret. ¶ †Vigesimo primo ḡro, ª in ista duas primas q̄stiones, pone q̄ emphyt. vendidit rē emphyteuticam irrequisito

a domino, cum pacto. l. commissorie vel adiectionis in dic. 2 resolutus est contractus p euentū conditionis, nūquid emphyteuta euadat pēnā caducitatis. Bal. sin. post Guil. de cu. in. l. ab emptiōe. in vlt. col. ff. de pac. tenet q̄ si ab initio tpe alienationis tale pactū fuerit appositū, 2 per euētum cōditionis resolutus fuerit contractus, q̄ excusāt emphyteuta a caducitate. secus si tale pactū fuerit appositū ex interuallo post alienationē: motus ex doctrina gl. solē. ibi q̄ dicit q̄ quādo pactū. l. cōmissorie vel adiectiōis in die apponitur ab initio tēpore celebrati ꝺctus, quod tunc contractus resoluitur ipso iure 2 ipso

b iure transfert dominiū, ᵇ secus si ex interuallo. quam gl. etiaz Ang. ibi in pe. col. in prin. reputat perpetuo tenēdam in mēti. 2 hoc notate p cōfirmatione eius quod tenui. §. in. xix. q. Et ex hoc habetis. xvj. pulchrā limitationem ad hanc. l. vt non pcedat quādo tēpore alienationis facte ab emphyteuta irrequisito domino appositū fuisset pactum. l. cōmissorie vel adiectio

139 nis in diem. ¶ †Vigesimo secūdo ḡro, pone q̄ emphyteuta

b lienat irrequisito cōsensu domini 2 tēpore alienationis in

c strumēto dicit. ᶜ Ego alieno saluo iure 2 saluo cōsensu dñi, an p ista protestationē excusetur a pena caducitatis. Bal. in. l. vnica in. q̄. col. in. y. quero q̄d si prohibita est alienatio sub pena, quē ver. aliq; libri habent in. iij. co. C. de his q̄ pe. no. tenet q̄ dicta protestatio nihil releuat, nā dicit q̄ 3 emphyteuta vel vasallus dicāt vēdo 2 trado reservato cōsensu dñi: q̄ ista protestatio nō releuat. q: in ipso facto requirit licētia. 2 q: traditio est facti. 2 sic factus est 3tium protestationi. ergo protestatio nihil relenat. Sed ipse idē Bal. in. c. iij. §. fi. in vlt. col. que fuit prima causa benefici. amit. in vsi. feu. dicit multū sing. q̄ ipse fit potētū saluo iure dñi vel ecclesie, tū si processum est ad traditionē sub illa forma, illa verba nō releuāt: q̄ cum non fit denūtiatū dño clam videt fieri. 2 per cōsequēs dñm cōtemni. Sed si adiāciat illa verba, nec aliter, nec alio modo: q̄ tunc nihil videt actum fore: nō perderet emphyteusim vel feudum. q̄ cōstat q̄ nō intēdit alienare nisi possit 2 nō aliter. iuxta no. in si⁹ in. l. si quidē. C. de excep. 2 in. l. itē labeo. §. fi. ff. fami. er. 2 in. l. si qs locuples. ff. de ma. test. Et hoc multum notate p. xvij. limitatione ad hāc. l. 2 p cautela 3tra eī⁹ dispositionē. de quo etiā vi

d dete Bal. in. c. que in ecclesiārū. circa. 2. col. extra de cōst. 2. d. l. d si quidē. C. de excep. 2 vide omnino no. per eundem Bal. in. c. cumana. i. iij. col. de ele. 2 i. c. j. §. hoc quoq;. de succef. feu. 2 do. Card. flo. in. c. ij. extra de feu. 2 Ja. alua. in. c. j. §. fi. q̄ fuit prima causa benefi. amit. 2 q̄ no. Bal. hic ad fi. cū alijs concor. quas dedi in gl. magna sup ver. alijs vēdere. in. ij. parte prin. in. ij. q. dū tetigi an emphyteuta ecclesie possit donare sine cōsensu ec

e clesie. vide etiā Bost, 2 do. Abb. in. c. eā te. extra de iureiurā. q̄ ponūt ꝺ emphyteuta, vel vasallo aliare saluo honore dñi. 2 refert Lu. ro. in sing. suis in fin. cecleiij. inci. tu habes q̄ vasal

143 lus ꝛc. ¶ †Vigesimo quinto pone q̄ emphyteuta alienauit sine cōsensu dñi, sub ista cōditiōe, vēdo 2 alieno tibi si 2 quātū de iure possum. 2 nō aliter, 2 postea sequat traditio. an p istaz conditionē adiectā alienationi excusetur emphyteuta a pena caducita. Bal. sin. determinat q̄ sic post Jac. ardiz. in. c. j. §. hoc quoq; in pe. co. de succef. feu. 2 dicit q̄ ita alias habuit cōsulere de facto limitādo vt ibi per eū. 2 ita etiā tenet Ja. alua. in. c. j. in prin. in pe. co. circa prin. in ver. q̄ro quid si vasallus vēdat ꝛc. de prohi. feu. alie. per Fede. 2 hec notate p. xiij. limita

144 tiō e huⁱ. l. p̄o cautela cōtra eius dispositionē. ¶ †Vigesimo sexto quero quid si emphyteuta alienauit sine cōsensu dñi sub cōditione si dño placuit, vel sub condītione si cōsensus domini accesserit, ac per adiectionem huius cōditionis excusset emphyteuta a pena caducitatis. Albe. hic in vl. col. post Ab.

a De pacto. l. cōmissorie. Cur. leonio: cōsi. viij. col. fina. Purp.

* Adde quod idē in pacto de retrouendēdo. sed an quādo est appositum pactū de retrouendēdo possit dīs retinere rem emphyteuticariā iure prelationis. nec tenet retrouēdere, vid. Jac. guilhoti. de aulia. cō. lxxj. vbi cōcludit q̄ poterit retinere libere vel habere laudemiū. vid. et Bal. cōsi. cclxj. in ci. statuto. in. iij. volu. bñ facit q̄ vult Cum. consi. lxv. 2 Matthe. ō affic. in tract. de iure ptomiseos. in. §. ij. enim dicamus. in. vij. col. Thomas Parp.

* Bene facit q̄ vult Bal. cōsi. ix. in. iiij. co. in. i. vo. secūdum impressio. mediol. 15 an p tali alienatione ipsa lida ō beaf landemiū. Breuiter puto q̄ nō p ea q̄ vult Bertach. in tract. gabel. i. iij. pte. viij. prin. in. xv. q. vbi cōcludit q̄ ō Jo. ctu nullo nō debeat gabella. bñ facit q̄ vult Jo. fab. in. l. fi. §. fin. j. cōia de lega. 2 ibi Ja. i. l. nō dubiū. in. iij. col. 5. de le. Thomas Parpalia.

b Jas. autē in. l. non solū. §. monstre. ff. ō no. op. nū. 2 Bald. sequitur Aller. li. v. cō. xxj. in. ij. dubio. Purp.

* An valeat cōsuetudo q̄ emphyteuta possit alienare irrequisito domino saluō iure dñi vide Bal. cō si. ix. i fi. col. in. iij. vo. q̄. ix. et in. ij. vol. mediola. 2 vi de Jaso. in. c. j. in vj. col. j. c. 9 feu. da. pol. optie facit q̄ vult Loz. cōn. ccl. per totū. in. ij. vol. Tho. Parpalia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Adde Bald. const. coepti in 3. vol. & consil. ccc. lxxxx. in eo. vol. Tho. Par.

Papi. determinat q̄ sic: q̄ cū ista sit cōditiōalis vēditio, p inde est ac si dño fuisset p̄dictū. & cui⁹ cōsensum habuisset. p. l. ff. C. de fun. pri. li. xi. & l. q. abſēti. ff. de acq. pos. Idē tz Jac. ardi. in summa ti. qui. mo. feu. amit. 1. rub. sua, si vēdidit sub cō ditione. Idē tz Bal. in. c. i. ff. hoc quoq; in vlt. col. de suc. feu. vbi alle. ad hoc tex. p no. in l. ff qs locuples. ff. de ma. test. & seq tur Jacalua. in. d. c. j. in pn. in pe. col. de. phi. feu. alie. p Fede. hoc no⁹. p. xx. limita. huj⁹. l. & p cantela cōtra ei⁹ dispositionē,

145 ¶ Vigesimoseptimo q̄ro pone q̄ emphyteuta vel vasall⁹ alienauit sine cōsensu dñi: & postea in instr̄o dicit hoc mō. Ego vēdo vel alieno tibi si dñs nō revocauerit, al⁹ sit inempta, an per hoc excuseē a pena caducitatis. Bar. sin. determinat q̄ sic, in. d. l. si quis locuples. per illū tex. ff. de manu. test. & est valde notādū pro. xxi. limita. huius. l. p pulchra cautela cōtra eius

146 dispositionē. ¶ Vigesimooctauo & vlt. restat vna q̄ vt nihil omittatur q̄ formal Alb. hic ad fi. de qua dicit fuisse magna cōtrouersia inter Uber. de bobio. & Alb. Papi. de eo qui habebat rē in emphyteusim, & eādē rē accepit in feudū: deinde decessit rel cta filia, que nō pōt succedere in feudo: an istam rē possit filia retinere ex tractatu emphyteutico: & sic an accipiēdo in feudū dicatur recedere a iure cōtractus emphyteuti ci: dicite vt hic per eū. Et sic per istā remanet expedita hec. l. & sic impos⁹ finis huic ti. cui⁹ egitu vere attestari possum, me plus oneris sustinuisse: quā prima opi. cōceperā: presertim circa ea diligētius exquirēda que ad hunc ti. in exteris locis, & in ipsis, & sic dicā, penetralibus antiquitas collocauit, necnō & circa inuenta diligēter, accurate examinata in suis sedibus disponenda ac collocanda. Quā rē & si nō fortunato vt optabā successu: at saltē q̄ fuit mee facultatis fidei studio & pulsili cura absoluisse p̄fiteor, ad laudē summi & eterni dei. Amē.

¶ Emendata iterū cū pluribus nouis additionibus per manū mei Jasonis de Mayno Mcccc. lxxxxi. in felicissima Ticinensi academia, ceterarum omnium florentissima.

Legerit hunc quamuis titulum preclarus Jason:
Sunt & apud multos scripta priora viros.
Inuenies nunc multa tamen superaddita lector.
Vtrorumque ibi plura notata manu.
Mayne tuum nomen quis non super ethera tollat?
Quisue tibi grates non agat immemeras?
Sunt collecta abs te simul emphyteutica iura:
Que posita in varijs ante fuere locis.
Mayne equidem vines omni immortalis in euo.
Qui tante ediderit vtilitatis opus.
Quique operis tabulam perſ⁹ inxeris ordine pulchro:
Singula ne magnus sit repetire labor.
Lector emas moneo que clarus scripſit Jason.
Nam tibi Jasonij velleris instar erunt.

¶ Preludia feudorum. Rubrica.

HOminem ex duobus compositū cōstat aio & corpore, quorū alterū celeste, diuinū, luce preditū ac eternū, alterū econtra corporeū, tēporale, tenebrosū, vtiq; fragile & corruptibile vnicuiq; vel modici sensus liquet. Corpus ex terra, vt̄ potius ex terreluto cōcretū, ac consolidatū est, animus autē nihil terremi ponderis habens, solo celesti spiritu figuratur. Corpus quomā ex terre concretione formatū est: terrena, vt par est, querit & appetit, in terrā vtiq; resoluendū. Animus aūt cū ex celestibus cōstet, & ineternū vigeat: itē & si tenebroso carnis terreno carcere sit inclusus, tū neglectis terrenis, scītias virtutes & doctrinas cōtinuo appetit: quibus animus interior illuminat & clarescit. Non absq; igit sapiētes arbitrati sunt, q̄ ingenij hois sit ens diuinū, q̄ & bal. in preludijs huius libri feudorū in. j. co. attestāt. & declarat Vergi. in. vj. Eneid. Ingenium est illi vigor & celestis origo. & Licero de amicitia. Ingenium homini siue a deo siue a natura olim parēte atributū, nō solū ad perfectionē anime, sed ad quādam cū angelis cōmunionē. Ex hio apparet q̄ homines qui corpori tū vacāt, ac terrenis voluptatibus indulgēt: animum obtūsāt atque opprimūt, & pecorū ritu tanq̄ vētris animalia terrenis oblectātur. Sed qui animo extollēdo atq; illustrādo intēdūt & ingenij cultura aureas atq; vberes virtutū & literarū glebas emoliuntur, viri vere celestes cēsendi sunt. inter ceteras aūt disciplinas q̄ ad animi & ingenij cultū spectāt, pōtificiā & legalē philosophiā quā maxime p̄stare semp̄ exilimaui vbi solidum iustitie residet fundamentū, quam prisci non immerito astreā nūcuparunt: quasi ex astris & celo ad homines emissam, iustitiā reginā esse virtutū. Cicero in. iij. officio. affirmat. Est ista regina de qua dicitur in psalmo davidico. Astitit regina a dextris tuis inuestitu deaurato circūdata varietate: q̄ iustitia & iudiciū, preparatio sedis dei iustitie, vt inquit Philosoph⁹ nō pōt vespertina vel matutina stellarū claritas cōparari. hec est illa splēdida virtus, de qua Euripides neque Lucifer neq; hesperus ita mirabilis. Inv trac̄ pōtificia & Lesarea iustitie disciplina me diutius versatū nō inficior: preser tim & publico legēdi munere, cui in hac florentissima ceterarū omniū Ticinēsi academia sup eminēti, ordinarie lectionis se de multis iam retro annis incūbo. Juuat antē incūbere propter memorabile illud Danielis ppheticū q̄ osīrrur dū inquit. xij. c. Qui ad iustitiā eruditi multos, fulgebūt quasi stelle in perpetuas eternitates & in celo cui⁹ dicti memimit diuus Hiero. in epistola ad Paulinū. & Andr. de iser. in proe. huius libri. in. ij. col. ad fi. legū scīētia donū dei est. Liij. ff. ō legi. Qui eā illumināt vitā eternā cōsequent. scribit Ecclesiasticus. xxiij. Verum vt preclare cōmemorat Bal. in preludijs hui⁹ libr. in j. col. qui in disciplina aliqua diutius laborauerūt, astringūtur ex professionis debito, que mēte cōceperūt instar seminis in lucē proferre. & Bald. in proe. decr. in. ij. col. nō minus vere q̄ elegāter, quēadmodū inquit, triste est diuiti decedere sine rē. ita miserimū est habēti gratiā intellectus, posteris suis. i. studiosis nihil scriptū tanq̄ hereditariū relinquere. Ego semper pro viribus elaborauī, vt legū studiosie docēdo & scribendo quātū possem emolumēti cōferē, q̄ attestanē pleraq; scriptorū nostrorū q̄ extāt monumēta. Ex quib⁹ & magni pronētus nō afferātur, saltē bone voluntatis, ac fidelis & indefessi studij conatus deprehendunē, & si nō valde vtiles, saltē nos non oīno desides vel ociosos qui illa legerit fateātur. rogat⁹ suq; se penumero a scholasticis de me q̄ benemeritis, vt p̄ter prestituta ordinarie lectionis curricula, nouā feudorū cōmentationē pro cōi studētiū vtilitate aggrederer. opus sane p̄ficuū, ac necessariū, vbi cāe feudales tractanē, q̄ sunt graues & magni pōderis, ita magnos prestare prouētus solēt. Ego q̄ operis magnitudinē ac difficultatē animo metiebar, & nō ignorabā clarissimos & prestātissimos in vtraq; cēsura doctores, ac veluti iuris semideos, varia lecturarū genera exacta & diligēter lucubrata nobis reliquisse. q̄bus nihil nisi leue vel aridū p me addi posset diuti⁹ reluctādo recusani. Nūc postq̄ video me nullis excusationib⁹ p̄sicere, q̄ scholastici lōge plusquā par sit de me cōcipiūt, putauī honestis eorū votis etiā supra virtū mearū facultatē obsequēdum. Sic enim futurū cōfido, vt posteri qui cognoscēt me nō obstrictādi aut ambiēdi studio tā vastū iuris pelagus subīsse, sed vt assiduis amicorū precibus obtēperarē, simulq; experiri, an aliqua ex parte posse meorū expectationib⁹ correspōdere, nisi forsitan rigidioris cēsure fuerit, si nō ex toto venie gratiā prestabūt: saltē q̄ speramus & cupim⁹ culpe omnis remissionē facile cōcedēt. nostrā quoque hāc feudorū interpretationē scholasticis nō paruo vsui vel ex eo futurā confidimus. & q̄ preter indefensum ac fidele studium q̄ futurū pollicenē, ea quoq; q̄ alij scriptores in abditis & peregrinis locis se posuerūt, nos sub ordinarijs & congruētibus titulis sic apposite collocabim⁹, vt minimā feudorū notitiā habētibus, facilē & obuiā cuiusq; rei feudalis inuētionē suggerem⁹. Perfecimus annis superioribus⁹ tractatū de iure emphyteutico, fideliter & accurate, vt iam p manus etiā doctissimorū virorū vtiq; versē. Et idē ius p̄sens feudorū & multiformitate, quasi quodā cognationis iure annectādū. & cōiungēdū vī. Sed ius emphyteuticū sub tribus imperatorū legibus sic cōpēdiose collectū est, vt teneri totū possit. Jus aūt feudorū tot iurīū & titulorū diuersitatib⁹ distributū euagat, vt tāto difficilius reddat, q̄ ius emphyteuticū, q̄to gram⁹ est tot incūcreta multiplicitū ac pene insignioꝝ iurīū capita, q̄ tres leges cōprehēdere, vtilitatē hui⁹ operis feudorū quotidiana forensiū causarū negotio demōstrāt. & Alb. de ro. in reper. suo iuris cano. in Xbo feudū. in. xiij. co. inq̄t q̄ materia feudorū subtilis est & lucrosa, maxime in partib⁹ pedemōtanis & germanie, in quib⁹ oriunē ardue qōnes ī ter reges, barones, p̄ncipes, & p̄latos cū ibi sint maxima feuda ciuitatū oppidorū ac iurisdictionū. Suscipite itaq; viri scholastici iuris studio fratres & auditores dilectissimi, nouā feudorū cōmētationē, q̄ ego Jason de Mayno Med. vtriusq; cēsure doctor indignus, vestris quotidianis precib⁹ impulsus ac deuici⁹ pro cōi studētiū vtilitate aggrediōr. I hac felicissima ticinēsi academia, sub illustrissimo principe Jo. Galeā Maria Sfortia vicecomite in subbrium duce. vj. necnō ei⁹ excelso patruo sapientissimo principe ac ducalis imperij administratore gñali Ludouico Sforcia vicecomite duce Barri

duce Barri dignissimo. Anno a natali christiano tertio & octuagesimo. & millesimum & quadrigētesimū. v. idus Jan. In hac aūt nouā cōmentatione vos viri fratres & auditores suauissimi nō ad operarij tenuitatem, sed ad operis fructū & qualitatē attēdite, nec quisq̄ prius damnet aut respuat, quā re et experimento operis saporem perceperit. ad laudem & gloriaꝝ summi & eterni Dei Amen.

QVe sit causa materialis hui⁹ libri feudorū. q̄ formalis, q̄ efficiēs, & q̄ finalis, dic vt per Bal. de iser. in proe. hui⁹ lib. in. iiij. co. & dnabus le. & p Jac. alua. in. iij. col. eius dē pemū. ad fi. & duab⁹ se. Illō non est omittēdū circa cām efficiētē, q̄ cū in diuersis locis & curiis regū, p̄ncipū & populorū, diuerse cōsuetudines habeanē in feudis dādis, retinēdis & amittēdis. Ober. de orto magn⁹ iurisc. dum in cur. Medio. Mlatus: & si forte alīū de origine duceret, in presentē libellū feu. oēs consuetudines & sanctionē redegit, q̄ appellanē vsus vel consuetudines feu. & sic Ober. de orto fuit cōpilator. & in scriptis redactor harū feudaliū cōsuetudinū. sm Odof. in pn. sum. sue. And. de iser. in. v. col. proe. Jacob. alua. & alios, q̄nis idē Ober. de orto, repudiator & actātie & ābit⁹. nomē

a suū⁹ in huius libri frōtispicio nō inscribit. cui idē Ober. in pnc. ij. lib. & in pn. iij. postea nomē suū inscripsit. ¶ Sup hoc opere feudorū plerīq; antiquorū gl. scripserūt, & ceteris plenius Jaco. colombi de Regio gl. plenas & vtiles adiecit, quas nris cod dib⁹ inscriptas vel hodie inscriptas habem⁹, & illis vtimur.

¶ Itē aduerte, q̄ rubrice hui⁹ lib. feudorū diuersimode inuenīunt. & nōnulle incōgruo ordine ponte, aliq; pluries repetite: & nōnulle q̄ nigrū nō cōcordat cū rubro. sm Odof. i summa sua in p̄m. ideo etatē & a p̄stātissimus inrisc. d. An. de p̄rato veteri doct. Boñ. reformauit istū libū feu. nullo addito ex pozi cōpilatione quā habemus & ordine variato. & scriptura multipl⁹ obtruncata. & redacta ad breuissimū cōpēdiū q̄ dinicit in. vij. partes pn. & facit. vij. & xx. rub. Et vt ipse attestat libū suū destinauit serenissimo p̄senti imperatori Federico. & ab eo fuit approbatū. & mādatū q̄ i publicis studijs legerē. Itē cō summatissimus vtriusq; cēsure doctor do. Bar. barrateri⁹ de Placen. q̄ in hac alma vniuersitate & Ferrariēsi vtriusq; principis Ducalī Senator: multos annos i vtroq; iure publice legerat, & presentē librum feu. aliter reformauit, & reduxit in breuissimum opusculū, donatū illustrissimo felicis recordētionis p̄ncipi Duci Philippo marie, & est i bibliotheca p̄cipis, in arce castri Ticinēsis collocatū. Ego aūt cōfidero q̄ renouare presentē librum esset confundere gl. vtriusq; iuris, q̄ vtriusq; cēsure doctores q̄ allegant istū libū sm formā & ordinē quem habemus, & illum sequendum dixi & nouiter commentādum non intendens aliud attingere nisi q̄ sit de materia feudorū.

1 ¶ An liber feudorum sit authenticus.
2 Que sunt auctheritatis publice, debēt per publica documēta demōstrari.
3 Scripture doctorum quando reputantur authentice.
4 An iura feudorum ligent omnes reges: & omnes gentes populos saltem de iure, sicut alie leges.
5 An cōstitutiones feudorum ligent ecclesias vel ecclesiasticas personas.
6 An ecclesia que h3 rem in emphy. si cessauerit biennio soluere canonem, ita possit expelli, sicut alij emphyteute.
7 Quis sit feudum. nu. 8. & 23.
9 Feudum an possit vendi.
10 Si princeps q̄ feudo reciperet pretium in instrumēto: & diceret concedimus. vel alio simili verbo vteretur: non propterea censeretur feudum, sed contractus irrevocabilis. & nu. 11.
12 In actu dubio nunquam presumitur donatio.
13 Verba contrahentium debent intelligi & saluari: ne contrarie tatem contineant.
14 Qñ dubitatur quis contractus sit celebratus: in dubio censetur cōtractus innominatus: & oritur actio prescriptis verbis.
15 In dubio vasallus sis⁹ investitus nō h3 dominū nec directum nec vtile, sed solum quandā fruitionē vtilē & planam. & nu. 22.
16 Donatio patris regis facta filio in potestate statim valet.
17 Ex quibus causis potest dona. inter vinos revocari, ex eisdes potest dominus feudum auferre vasallo.
18 Feudum habet in aliquo similitudinem vsufru. & 22.
19 Si concedo alicui fundum in feudum, ad vtendum & fruēdū, an hoc feudum extinguatur morte, sicut vsufru. & nu. 103.
20 Feudatarij equiparantur libertis.
21 An vasallus possit conuenire dominū non impetrata venia.
24 An feudum concessum filiofa. dicatur peculium castrense, vel quasi, non adventitium.
25 Qñ p re dat alia res: & etiā pecuniā: si ptitas pecunie est maior pars pretij, censetur emptio & venditio: al⁹ est permutatio.
26 An feudum possit dici privilegium.
27 Que differentia sit inter privilegium & beneficium capiendo beneficium in specie.
28 Unde dicatur feudum.
29 Non valet pactum factum inter dominum & vasallum quod vasallus non cadat a feudo ob feloniam.
30 Quid sit fides.
31 Beneficium vnde dicatur, quotuplex sit: & quibus modis capiatur.
32 Vasallus vnde dicatur.
33 An feudum & vasallus sint nomina noua inuenta solum iure consuetudinario: an fuerint de iure romanorum.
34 An feudum sit contractus nominatus vel innominatus.
35 Que actio oriatur ex contractu feudi. & 36.
37 An dominus qui promisit de investiendo vasallum teneatur precise eum investire: an liberetur prestando interesse.
38 Quando dominus vult agere contra vasallū ad fernitia: qua actione agatur: & qualiter formetur libellus, & econtra quādo vasallus agit contra dominum. nu. 39.
40 An & quando vasallus possit agere de evictione contra dominum, si ab eo eum catur feudum.
41 Carbo. bo. pos. & possel. ventris nomine, habent locum etiam in bonis feudalibus.
42 Feudataria competit directa actio, l. aquilie p damno dato.
43 An feudum possit petivel an veniat in petitione hereditatis.
44 Petitio heredi. pro quibus rebus datur.
45 Si frater fratri fecit generalē quietationē de omni & toto eo qō petere possit in hereditate paterna: nihilomin⁹ poterit petere feuda, & res emphy. cum non sint quid hereditarium.
46 An feuda veniant restitutione fideicom.
47 Si aliquis recipit feudū pro se & heredibus quibuscūq; an pter hec verba generalia, de feudo poterit testari: & illud legare etiam extraneis heredibus. & 49.
48 Statutum quod qualiscunq; fuerit sententia arbitri mandet execu. nec aliquid possit opponi: tale statutum intelligitur dū modo sit lata a persona habili, que possit esse arbiter.
50 Nemo dñs cogi debet ad ostendendum ti. sue possessionis.
51 An dñs feudi possit monere vasallum q̄ sibi ostendat investituram feudi per chartam publicam: vel per breue testatum.
52 An reges & alij domini temporales habeant feudatam eorū intentionem de iure communi super domino rerum intra suos limites positarum.
53 Si rex francorū facit aliquā ciuitatē cōsteri suam esse: & sibi fidelitatē iurare, cū sua nō sit: talis p̄fessio & iuramētū nō valet.
54 Vasalli non possunt conuenīri ad solueūda debita domini.
55 An liceat domino pignorare vasallum p̄o iure suo.
56 An dñs possit propria autoritate vasallum expellere.
57 An vasallus cessans per triennium soluere debeat priuari feudo sicut emphyteuta. & nu. 64. & 65.
58 Multe sunt differentie inter feudum & emphyteusim.
59 Vasallus debet amari a domino.
60 Arg. de censuali contractu ad feudum non valet.
61 Ex quibus causis imperator possit deponi a summo pontifice.
62 Si instrumentum dicat rem concessam esse in feudum p̄o annua quantitate frumenti, istud non est feudum proprie, sed magis est emphy. vel contractus innominatus.
63 Cause feudorū q̄ nō reperiuntur expresse decise per cōsuetudines feudales, debent decidi per arg. & similia iuris ciuilis.
66 Qñ dubitatur de 3etu quis sit d3 censeri innominatus. & 67.
68 An vasallus qui male vtitur feudo, deteriorādo rem feudalē, perdat illam: & possit illa privari sicut emphyteuta.
69 Si habēs castrū i feudū male tractat burgēses seu homines castri dominus directus pōt monere talē vasallum q̄ eos tractet modo debito & cōsueto, alias licite pōt ei auferre feudū,
70 An vasallus cogatur alere dominum inopem.
71 Qualiter constituatur feudum.
72 Ex privilegio principis transfertur ius & dominiū sine apprehensione possessionis.
73 An in dona. principis transferatur dominium sine possessione.
74 Investitura qualis sit fiēda & petēda: & q̄lis sit p̄stāda fidelitas.
75 Que persone possant feudum concedere.
76 Qualiter feudum dividitur, seu quot sint species feudorum. & 82. & 83. & 98. & 100. 106. & 113. & 114.
77 An princeps possit alienare castra alij sui p̄cipat⁹. & 78. & 79.
80 Princeps nec per contractum nec alio modo potest regalia concedere in preiudicium successoris.
81 Papa pōt cū bona ꝑscētia dare decimas vī castella eccl'ie.
84 Si feudū est antiquū, investitura p̄t p̄bari p quoscūq; testes.

¶ Suum. Adde an nomia scriben. debent in libris inic. vbi dicitur per Jo. and. super data sexti. Car. 3ab. in pe. greg. in. §. lane. in ej. not. car. Alleg. in. c. dño sancto. in. j. no. l. dist.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed si feudū sit nouū: tūc nō pōt pbari nisi p alios cōuasallos.
85 Feudū paternū proprie dr vsq; ad quartū gradū ascēdētium.
86 Feudum quando dicatur nouum: et quando antiquū; et que noua emphyteusis, et nouus emphyteuta. nu. 87.
88 Si pater fecit de suo feudo inuestiri filios suos, et istud feudū non ideo efficitur nouum: sed est antiquum. nu. 89. et 91.
90 Vbi assertio facit contractum vel negotium esse licitum: qui alias esset a iure improbatus, tales verborum cautiones vel partium enuntiationes nihil probant nec eis est standum.
92 Prelatus cum toto capitulo nō potest alienare: nec de nouo infeudare: aut in emphyteusim concedere, nisi suadente vtilitate vel necessitate ecclesie.
93 Jura. factū in cōtractu ciuitatis per syndicum quid operet.
94 Datus est priuilegium ecclesie petentis restitutionē in integrum contractum quam priuilegium minoris.
95 Si fundum erat antiquū vel auitum, et ppter felonia vasalli reuersum est ad dominum, qui tamē remisit feloniam, nec ad se feudū reuocauit: an tale feudū indicat nouū, an antiquū.
96 Feudum an desinat esse antiquum vel paternū refutatione.
97 In dubio feudum presumitur esse antiquum, et non nouum: ideo domino dicenti esse nouum incumbit onus probandi.
99 Tenor inuestiture derogat omni iuri feudorum.
101 Feudum personalissimum quid sit.
102 Quoddam est feudum quod ad neminem penitus transit post mortem vasal.
104 An si alicui concedantur possessiones in gaudimentū: trāsmittatur in heredes.
105 Si testator relinquat vxorē domum ad habitandū: vel feudum ad vsumfructum an videatur relicta proprietas.
106 Feudū legiū quid sit, et feudum non ligium. nu. 107. et 108.
109 Si aliquis sit vasallus nō ligius ouoz, q moueant inter se guerrā, cui istoz teneat auxiliū pstare an nemini, an vtriq;.
110 Licet quis a principio nō possit constitui vasallus ligi duorum, tamē ex postfacto potest illud contingere.
111 Femina de consuetudine succedit in feudo ligio.
112 In feudo ligio non habet locum penitentia, sicut in alijs.
113 Omnes debent facere fidelitatem qui feudum tenent: nisi teneant feudum francum.
116 Feudum nūquam est francū, nisi expresse et nominatim hoc dicatur in eius concessione.
117 Feudum francū nō potest alienari sine consensu directi dñi.
118 Aliud est feudum nobile, et aliud non nobile, et aliud ecclesiasticum, et aliud seculare. nu. 120.
121 Aliud est feudum diuisibile, et aliud non diuisibile.
122 Quoddam est feudum inrabile, et quoddam non turabile.
123 Allodium proprie quid dicatur.
124 Quoddam est feudum corporale et quoddam incorporale.
125 Quoddam est feudum camere seu caneue.
126 Quodam est feudum soldate et aduocatie.
127 Quoddam est feudum quod appellatur scutiferum.
128 Quoddam est feudum familiare, et quoddam hereditariū.
129 Quoddam est feudum edictale et quoddam decretale.
130 Quid sit feudum legittimum.

a ¶ Iste. Adde q facit ad hoc. c. pastoralis. de fide instr. et. c. trāslatio. de consti. et l. ii. C. de legi.

b ¶ Sentētia. hāc opiñ. tanquam magis communez amplectitur subtilis et iuridicus iurisc. ac dominus et preceptor meus Frāciscus curtius in suo eleganti tra. feu. in. j. q. in ij. col. ver. premissis tamē nō obstantibus. et. et prepo. Alex. hic in. ij. col. ver. quero tertio.

c ¶ Doctorum. Adde quod nō solū dictū doct. nō est necessariū et allegabile ad decisionem causarū, sed etiā dictū pape. vt per dominuz meum vbi. j. in. j. q. pri. in prin.

Opus istud feudorum

diuidit in tres lib. prin. fm And. de iser. i. vi. col. ad fi. hui⁹ pemtū. Rico. de nea. Ja. alua. in iij. col. eiusdē p. Prim⁹ liber durat vsq; ad xj. de feu. cog. Scōs liber inci. in. o. ti. de feud. cog. Tertius li. inci. in ti. in qb. can feu. amit. ¶ Anteq; ad primā rub. huius cōdescēdā, sequēdo ordinē aliorū pri⁹ attigā q dā preludij gratia: q presenti operi clarioꝛē pstabūt intellectū.

d ¶ Quero primo, ne super caduco opere laborem⁹: an liber iste sit authēticus ita q allegari possit in scholis et in iudicijs ad decisionē causarū, sicut alij libri legales. Breuiter quaten⁹ in isto libro leges imperatorū cōtinent. vt Cōradi Lotarij Federici primi et scōi Ro. imperatorū, nō est dubitādū: sed sup cō suetudinib⁹ vel decisionib⁹ scriptis seu recitatis per Ober. de orto. et Bern. caga. isti q fuerūt hui⁹ opis scriptores, et recitatores et nō multoz dubioz decisores videt valō dubitādū: q dato q iurisperiti aut doc. fuerit. tū nullibi apparet q habuerit autoritatē. Idēde: q autoritas nō psumit nisi pbet. l. ij. ff. de ori. iu. †q: ea q sunt autoritatis publice dñt p publica documenta demonstrari l. vnica. C. de man. prin. l. phibitū. C. de iur. fis. li. x. et. c. nobilissim⁹. rcvi. di. cū si. vnde licet eoꝛū interpretatio. put cuiuslibet simplicis doctoris sit pbabilis: tū nō est necessaria: et inquit gl. i. l. j. C. de legi. Ad hoc facit q⁹ vult And. de iser. i. c. j. circa pn. de feu. cog. vbi ōt q Ober. de orto, fuit iurisperit⁹, et q; frequēter sibi cōmittebāt cause feudales: forte per principē: cōpilauit cōsuetudines feudorū maxime lō bardie, q itū sunt autorizabiles et allegabiles. Ptū sunt rōnabiles. Et istā ptē expresse tz. d. Ant. de prato veteri i pe. hui⁹ libri. in. vij. col. et. e, p alijs leues rōnes, nisi fm eū al'r appareat q fuerit approbatū p Fe. iunioꝛē. vt. j. referā. ¶ Addo q idē expresse tz Jo. i sum. i ti. ō imu. ecc. j i. ij. ñ et ad quos. X. de. xo paternū. vbi formaliter inqt, q iura hui⁹ libri feu. non astringūt aliquos: nisi in ptū sit aliqua. l. Iperatoris. ¶ Istis nō obstātib⁹ cōis sniab⁹ hic et vbiq; scribētiū ē q tot⁹ iste liber sit authētic⁹: et istō p alijs rōnes tz And. de iser. i pe. hui⁹ libri i. j. q. pn. Bal. in pludijs. i. ij. co. et seq. Ja. alua. in. ij. q. pri. huius lib. d. Mar. de caratis lau. in. i. et. ij. co. Pro ista cōi sniā omissis leuib⁹ vnū stringit q⁹ iste liber feu. temp fuit lect⁹ et allegatus p authētico i studijs gñalib⁹, nec vnq; i. q. deductis: et tāto tpe cui⁹ initij memoria nō extat in Imo qō hz vim cōstitutionis. l. hoc iure. ff. duct⁹ aque. cū si. de aqua quo. et esti. et. c. sup qbusdā. ij. pterea. de ver. sig. Facit iq inquit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de instr. edi. ij. nūc dicē dū. in addi. mag. q incipit primatorū. i pe. co. ver. vj. est tpis obseruatio, et eo magis q p plures tex. pōtificū in decre. et p gl. vtriusq; iur. et iste liber feu. plures allegat. Itē publice le. et alle. est de scictia Iperatoꝛū, facit bene do. Bar. i. l. j. in. v. col. in fi. ff. si cer. pe. dū dicit † q scriptu re doct. q̄ñ reputank authētice leguñ in publicis studijs, q̄ñ allegañ debēt authētice cēseri. facit. c. cū dilect⁹. de. Zfue. et pterea p hāc rōnē Pano. in. c. ij. de reseri. tz et liber decreti sit authentic⁹, et quo publice legit et alle. in scholis. de quo vltiō vult Jo. an. in addi. Spe. in ti. de ap. ij. in gb⁹. X. vi. et i. d. c. ij. vbi etiā alīq. de reseri. p Imo. i rub. ij. de verb. obli. ¶ Pro cōi snia facit qō tz Bal. j. ti. de pac. cōstan. in fi. col. vbi q̄rit an illa extrauagās ō pa. Zstā. sit authētica. et arguit late et refert Jo. i. ij. de feu. examinare: iz nihil decidere: q; ne luit ponere os in celū. bar. ibi tz q̄ est cēlēda authētica: et quo dū lecta est et approbata. Pro ista cōi opi. facit multū illō q attestat odo. doctoꝛ egregi⁹ in aut. cassa. C. de sac. san. ecc. put refert bal. hic in preludijs. in. xiij. col. et Ja. alua. i. vj. ad fi. q imperatoꝛ Fed. iunioꝛ qñ venit i Italia misit istas cōstitutiones feudoꝛū Bononiā: vt p doc. Bono. aptarent sub cōgruētib⁹ titulis, et factū est Zgregatis doctoꝛib⁹ in eccla sancti Patronij. et. d. Hugolini. doc. Bo. ex cōmissione sibi facta ordinauit: et sic apparet qō cū iussu imperatoꝛis. pcessiz fuerit: q; oportet istud reddi approbatū. et p hoc ōt Bal in. xiij. col. qō debēt cessare rephēsones veritatis, et sibi labia mordere. et ptinaces desināt deliceps fm eū latrare: q; iste cōsuetudines feudoꝛ nō solū i decisionibus causarū feudaliū in foꝛo cōtēcioso causaꝛ: sz i foꝛo Zsciētie obseruāde sunt nisi quaten⁹ vigerēt i piculū alarū vt hic p eū Ja. alua. in. vi. co. proe. ad fi. ōt q cōis opi. oim doc. in olb⁹ studijs tā vltra mōtes q̄ citra: tz q iste liber feu. sit authēticus et autorizabilis. ¶ Addo qō Ja. de bel. in. c. j. ij. fi. in pe. et fi. col. j. de his q feu. da. pos. ōt q octo vicib⁹ prius legerat istū librū feu. et nunq; tractauerat istā. q, nisi nūc: q; hz eū pdie quidam fecerat sibi istā. q. et cōcludit p quatuoꝛ notabiles rōnes, de q⁹ ibi p eū: q iste liber feu. est autorizabilis. q ōt q cōis opi, ita tz q ita tenēt oēs doc. tā vltra mōtes q̄ citra montes. et glossatoꝛes tam in iure can. q̄ i iure ciuili: allegādo istū librū dicunk pbare et authēticū reddere. Idē tz Alb. de ro. i reperiuris cano. in verb. feudū in. iij. col. vbi formaliter inqt q iste liber feu. est authēticus ad causas terminādas et decidendas, et qō ita cōiter doc. tenēt, et qō ita feruat i practica. Idē tz Alb, post Ja. de ra. in. l. de qbus. ff. de legi. in. ij. col. in ver. collectis notabili. vbi ōt q ita cōiter reputank p doc. q iste liber feu. sit ō corpoze iuris ciuilis: idē cōcludit cano. i. c. ij. de feu. vbi plene disputāt, et sic Zcludit Jo. an. in nouel. et do. Car. flo. in fi. col. et vlti. q̄ est. rxvi. et ibi d. Ant. ad fi. et ibidē Pano. in fi. col. et. q. idē tz Jo. an. in. c. ij. de reseri. in nouella. Idē late disputando determinat Jo. ray. in repe. c. imperialē. de pxi feu. ali. p Fed. sup rub. in. vi. q. prin. q̄ est vltima. et appellant illā repe. cōprehēsoriū feudale. Idē est de mēte Host. i. c. j. i xb. disponere, ō sum. tri. fi. cath. i antiqs. vbi enumerādo libꝛos iuris ciuilis authēticos: posuit p vno istū librū feu. addo. tex. i. c. j. j. ij. ō feu. cog. et ōt q varie reperiunk Zsuetudines feudoꝛ ppter diuersitatē et varietatē curiarū: postea subdit tex. vsum tū feu. q in partib⁹ nris rc. sup illo xbo no. ibi Bald. in. ij. colū. ibi videri tex. q cōsuetudines feudoꝛ sunt locales: et q nō ligent extra loca. alias pionas misi sit. l. imperatoris. et ideo videt demētia glossare Zsuetudines feudoꝛ cum sint locales sicut fatuitas esset glossare Zsuetudines feudoꝛ Papiēsiū. ¶ Hoc nō obstat ibi bal. q Zsuetudines feudoꝛ sūt gñales: et q ligāt oēs gētes quaten⁹ approbate sz sunt alique pauce q̄ sunt reprobate. vt pz i. c. i. ij. filius nat. ex ma. ad morga. Secto. et iste nō ligāt: nec dz i eis opponi ingeniū: sicut nec debem⁹ glossare truffas aut fabulas: q; ōt Aristo. fm cū cū de que gs ītē

non infundas myrrh. i. aromata. Stat ergo ex predictis conclusio et vera, q pñs liber feudoꝛ est authēticus et autorizabilis. ¶ †An aūt hec iura feudoꝛ ligēt oēs reges et oēs gētes et populos saltē de iure, sicut alie leges, examinat late p. v. col. And. de iser. in proe. huius li. in. ij. q. pn. et quis multa dicat, tñ nil clare firmare videt. Sed mihi videt omisso multiloquio q velit in effectu Zcludere, q oēs reges et oēs gētes dūmodo subiecte imperio ro. de qbus in. l. in nole dū. C. de off. pfe. preto. af. et. j. in ti. de pace iur. firi. in prin. ligent his cōsuetudinib⁹ feudalibus. alie vero gētes nō, de qbus tetigit glo. iij. q. v. c. de accusationibus. et ita etiā simpl'r refert. d. Ant. de prato veteri doc. Bono. in. vij. col. huius proe. Breuiter videt cōcludēdū retēta cōi cōclusione quā tenui in prec. arti. quod si liber iste sit authēticus: sequit q liget oēs, sicut alie leges, ppter cōsensum imperatoris q in istis cōsuetudinibus confirmandis interuenit expresse. vt. j. cōmemoꝛauit, vel saltē tacite: ex quo patit eadē in suo vigoꝛe durare: et legi ac allegari publice in qbusciq; studijs, prout dixi in prece. art. et ita etiā cōcludit Jac. alua. in vij. col. huj⁹ proe. in. iij. q. prin. et d. Mar. cara. laudē. in. j. colū.

¶ Quid aūt sit de alijs principib⁹ vel regibus, q vel de facto vel de iure nō cognoscūt superioꝛē, vt est in rege Frācie: dicek j. in titu. de pace iura. firman. in prin. vbi glos. q docto. ponunt.

5 ¶ †An aūt iste constitutiones feudoꝛum ligent ecclesias vel
b eccl'iasticas psonas, iungit in discursu vnum verbū do. Mat. laudē. hic in j. co. et videt tenere q sic, sed nihil ad hoc allegat. Ego allego tex. in. c. ceterum. de iudi. per quē tex. no. ibi bal. in ij. col. in. j. no. q consuetudines feudoꝛ habēt locum in eccl'ia sticis feudis. Et est ratio: q; illa cōsuetudo est natura feudi, cū origini feudi sit annexa. c. iperialē. q. qñ. j. ō. phi. feu. alie. p Fede. z ita etiā no. illum tex. d. Car. flo. in. d. c. ceterum. in. ij. no. z ibidē alīj cano. Idē tenet Jac. alu. in. c. i. in prin. viij. col. in fi. j. de his q feu. da. pos. Adde qō dicit Bal. in. l. ij. fi. C. sine cē. vel reli. q si eccl'a acceperit feudum, tenetur seruare id qō seruant alij feudarij: z est mirabile fm Bal. q rōne feudi ecclesia afficiāt de iure domini: etiā si dñs sit rustic⁹. vt no. Inn. in c. verū. de foro cōp. Alibi Bal. in. l. j. ij. fi hac. ff. si liberta. in fi. ff. de in ius voc. no. arg. illi⁹ text. q hz eccl'a ro. sit mater imperij. tū si teneat feudū ab imperatoꝛe: hoc respectu sit eius vasal. q; feudataria: nō q; mꝰ facit qō vult Bal. in. c. que in ecclesiarū. in. ij. col. circa mediū. de consti. vbi querit an ecclesia incidat in naturales penas feudoꝛ, sicut alij vasalli: z distinguit vt ibi p
6 ra. z qō tāgit Bald. in. c. j. in. iij. col. de alie feudi. vbi q̄rit an ecclesia que habet rē in emphyteusim: si cessaueri biēnio solue re canones ita possit expelli sicut alij emphyteute: determinat q sic. vbi addit Bal. z Ful. in. l. placet. vbi etiā dixi. C. de sac. san. eccl. ¶ Ad predicta adde qō opportune decidit Bal. in. c. j. in. ij. col. j. de cōtro. feu. apud partes termi. vbi q̄rit pōe q vasallus est clericus, an tūc pares curie erūt iudices: tenet q sic, propter naturam cause: nam natura trahit ad se personā, non persona naturā, z pōt consuetudo generalis conferre istā iurisdictiōem laicis in clericos. c. ecclesia sancte Marie. de constit. Et q; consuetudo generalis feudoꝛum pōt disponere z disponit de iure feudoꝛ: ergo z de iudicio z iurisdictiōe: iz alīj fm eum cōtradicant: per capi. si diligenti. de foro compe.

¶ Adde q de hoc vltimo habes tex. ex pssim de quo nō me mīnit tūc Raynaldus. in. c. i. de cōtro. inter vasal. z epis. c. z ibi Bal. dicit hoc mirabile: cum isti pares curie sint laici, qño ibi sint iudices episcopi, presertim cum episcopi nō possint pro
8 gare iurisdictiōem laicoꝛ, z varijs modis respondet vt ibi p eus: dicā plene de hoc in. d. c. i. de cōtro. feud. apud pares. vbi addā plures alios idē tenētes, presertim cano. addo quod de cidit Bal. hic, in pludijs. in fi. col. ver. sed dubitari pōt, vbi q̄rit pone q ecclesia capiat rē in feudum: an teneatur pstare iuramentum fidelitatis, saltem prelatis. sicut tenent alij vasalli, z si nō seruat pacta cōuēta possit priuari feudo sicut alij. vide ibi late per eum determinantem q sic. Et q cōstitutiones iste feu. habeant locum etiā in feu. ecclesie: tenet Petr. de an. in cō
7 sil. clxxiij. incip. do. Lazarius. †Secundo principaliter que
c ro ad diffinitionem feudi, quid sit feudum⁹ q̄ tex. ponit in. c. j. §. fi. j. in quib⁹ can. amit. q feudum est beneficium quod ex benuolentia alicui datur, vt pprietas rei immobilis beneficiarie penes dātem remaneat. z reliqua vt ibi. ¶ Quid etiam sit beneficium describit ibi in. §. pe. q be ficiū est benuola actio tribuens gaudium capientibus capiensq; rem. hāc diffinitionem feudi tenet etiam Host. in summa in ti. de feu. §. i. Jac. de ardizo. Uero. in summa feu. in prin. ij. col. Bal. hic, in pludijs feu. in. v. col. Ja. alua. in pe. in. viij. col. in. v. q. Car. flo. in. c. ij. de feu. in. xiij. q. z ibi Imo. in. xxiij. col. in fine, in prin. sequentis. Prosequere declarādo istam diffinitionem feudi per singula verba vt per Bal. hic, in preludijs, in v. col. z vi. se. z ea que declarat Alua. in. c. j. in. iij. col. j. in quib⁹ can. feu. amit. ¶ Alios a modo diffinit feudum fm Ja. de bel. in proe. in. j. col. q est cōcessio rei p omagio facta p tex. in. c. si diligenti. de fimo. z dicit p imagio ad differentiā iuris emphyteutici: quod conceditur ppter annuā prestationem. l. j. C. de iure emphy. §. ado. insti. loca. Istā diffinitionē etiā tenet Guil. de cu. in prin. huius libꝛ. z Bal. hic, in pladijs. in. xj. col. Jo. Blachi. in sum. hui⁹. li. j. titu. j. in pn. Alua. in. d. c. j. in fi. col. j. in qui can. feu. amit. Alex. in cōsi. cxxvj. inc. viso z examinato pcessu rc. in. iij. co. in. j. vo.

¶ Ista diffinitio nō placet nec etiā tenenda: q; plura sunt feuda sine omagio, z sine sacramēto fidelitatis. c. nulla. j. p qs fit inuest. Alīs dicas q illa nō sunt ppie feuda. ¶ Secūdo quia
d omagiū⁹ erat incognitum tpe huius lib. feu. nec aliqua parte ipi⁹ de omagio agit: omagiū aūt fuit ex post inductū moribus z quadā consuetudine, faciendo se hoiem alterius, vt late Spe. tit. de feu. §. ij. in prin. cum tribus ver. se. Jo. an. in cle. pastoralis. §. rursus. in gl. in xbo homo ligius. de re iud. z simile omagium in materia feudo. p fidelitate obedientia z seruitio psonali. c. grauc. vbi no. de excess. prela. c. venēs. de accu. c. fin. vbi no. de re. iur. c. ex diligēti. de fimo. vbi plene Host. z alij late Spe. vbi §. And. de iser. in. c. j. j. de noua for. fid. Alex. in. d. cōsi. cxxxvj. in. iij. co. ¶ Alīā diffinitionē feudi ponit ēe Jac. de bel. in. j. col. qui ēt refert z sequit Alex. in. d. cōsi. in. iij. col. Alua. in. d. c. j. in fi. col. j. in qui. can. feu. amit. z ibi vide p eum referētē alīs diffinitiōes feudoꝛ. ¶ Alīā ponit Jo. in sum. in ti. de feud. §. pe. z ibi p eum. Aliter diffinit vel potiꝰ describit Bal. in ra. C. de iure emphyt. in. j. col. c. fi. ꝙ Actus feudi est qñ ℈ fidelitate aliquid concedit in beneficium. Tu teneas vt pre dixi diffinitionem quā ponit tex. in. d. c. j. §. fi. declarādo z am c plādo vt p Bal. hic, in v. col. z. vj. seq. ¶ Vel potes aliter diffinire vt colligo ex mēte Jo. Raynal. in repe. c. imperialē. j. de prohi. feu. alie. p Fed. sup rub. feu in eius cōprehēsorio feuda li. in prin. in. j. q princ. feudum est beniuola concessio libera z p petua rei immobilis vel equipollētis: cum trāsitione vtilis dominij, ppietate retenta sub fidelitate z exhibitione seruitioꝝ. Ista diffinitio pre ceteris multū mihi placet z satisfacit: in q dixi beniuola, ppter tex. in. d. c. j. §. beneficiū. j. in qui. can. feu. amit. dixi libera, ppter tex. in. c. j. de feu. dat. in. vi. j. cōmit. dixi perpetua. ppter tex. in. d. §. beneficiū. circa fi. dixi rei immobilis vel equipollētis, ppter. c. fi. j. de feud. cog. dixi cum transitione vtilis dominij: q; in veritate vtile dominū transit in vasallum seu feudatariū. gl. in. c. j. §. preterea. vbi Bal. z doc. j. de capit. conra. z est tex. in. c. j. §. j. vbi Bal. z doc. j. de inuest. de re alie. fac. Bal. hic, in pludijs. in. viij. col. z in. l. vnica. in. xvj. col. in ver. modo sequitur videre de personis. C. de confes. dixi ppietate retēta. ppter tex. in. d. c. j. j. de inuest. de re alie, fac. z in
o c. j. vbi not de contro inter vasal. z aliū de beneficio. dixi sub fidelitate z exhibitione seruitioꝝ, ppter tex. in. c. nulla. §. p quos fiat inuest. z in. d. c. i. §. pe. z fi. j. in qui. cau. feu. amit. item intelige diffinitum feudū: id quod est ppie z recte feudum, z habet propriā naturā feudi. vt. j. dicā. nō autē feudū impropie: put est illud de quo in ti. j. de feu. guar. z caste. z in ti. j. de feu. non habente propriā na. feud. z multis similib⁹. Itē intellige diffinitum feudū in genere: nā in specie si queratur puta quid sit feudū paternum. quid auitū: quid nouū, quid legius, quid francū, quid purū, quid cōditionatum, quid nobile, quid plebeū. z in similibus tot requirerent diffinitiōes, quot species,
8 de quibus infra statim in diuisionibus feudoꝛ. ¶ †Item ad uerte tex. ex oibus diffinitionibus feudi. ℈ traditis q feudū ppie est beneficium seu beniuola cōcessio, debet enim gratis z libere concedi z p eo solū debetur seruitiū personale, z istud ppie feudum nobile. z in hoc differt ab emphyteusi que cōceditur p annua prestatione canonis vel cēsus. z aliquādo certa quātitas pecunie a principio prestak. c. constitutus. vbi gl. z doc. de relig. domi. Bart. z alij in. l. j. vbi plene dixi. C. de iure emphyt. z istam differentiam ponit Spe. in. d. titu. de loca. §. nunc aliqua. versi. iij. in. fi. ¶ Et dicit notabiliꝰ Bal. in addi. Spe. in tit. de loc. in. iij. col. q feudum datur gratis, z non pro censu, tñ ex natura feu. debek seruitiū personale, sed in emphyteusi debek pensio. i. annuus census. Alibi Bald. in aut. si quas ruinas. in antepe col. C. de sac. san. eccl. dicit q feudum magis coheret pfone q patrimonio: q; causa feudi est radicata in psona. i. in seruitio personali. Alibi Cyn. in aut. ingressi. in fi. co. in ver. circa p̄missa adhuc ḡro. C. de sac. san. eccl. dicit q illud proprie dicitur feudum, in quo quis habet prestare seruitium personale. q̄ autē habet prestare seruitium reale, non dicitur proprie feudum. c. j. j. de for. fide. vnde licet Spec. titu. de feu. §. quoniam. ver. gl. in fi. dicat non esse differentiā inter emphyteo. in. hac illā, z feudā, sed quod eiusdē sunt cōditionis z na-

¶ Jura. Adde Jo. an. i. c. latoꝛ. qui fil. sint legit.

b ¶ Antem. Adde Jo. and. in. c. super spe. ne cle. vel mon. Pet. de ancha. consi. clxviij. incip. in christi nomine amē. do. Lazari⁹ adducit. vt vide latissi. do. meū vbi Bal. in. iij. q. princi. vbi dicit cōmunem opi. do. esse, quod iste consiliū. feu. ligent ecclesiasti. et ecclesiasticas personas. Jas. j. in pe. col. versic. secundo z fortius rc. z prepo. hic, in. iij. col. ver. quero quarto rc.

¶ Feudum. Vide magis late. d. meū vbi. j. in. vj. q. prin. vbi tenet diffinitiōes Bal. z diffi. Jo. Ray. z ponit que sint necessaria ad hoc vt propie dicatur feudum. z ppoſi. hic, in. v. colū. versic. quinto quero. z Jason j. viij. col. versicu. successiue. cum ℈. rc.

¶ Omagium. Adde an omagium prestatur a spiritualibus. vide gl. in verbo omagium. in. c. vni. de statu. re. lib. vj. glo. fi. in. c. fin. de regul. iur. Alex. de imo. cō fil. xxx. in. ij. col. versi. iij. prio hoc in. j. volu.

Universidad de Deusto

a ¶ Feudis. Adde Bal. in extrag. de pac. constan. in ver. liuellarie. in vsi.

b ¶ Feudū. adde text. vbi Abbas. in c. cum seculū. de iure patro.

c ¶ Ardua. adde d. meū vbi. ꝫ. in vsi. q. princ. in. iij. col. versi. circa vero secūdū requisitū ꝛc. q residet cū opi. Jac. hic

d ¶ Imperator. adde Bald. in. j. constit. ffron. ſ. que omnia. bar. in. l. ſi duas. l. j. ſ. grammatici. de excu. tu. bald. in extraua. ad rep. in versic. totius orbis.

purct tñ male dicit: vt ex predictis patet: niſi forte effectū cōſi derauit, ꝛ eū reprobat in ſpecie Bal. j. de pace ꝑſtāt. i. xxiij co. in verbo libellarie. ad finiſi forte ꝑm eū loquamur in feudis quarundā eccleſiarū Lōbardie: ꝓ quib⁹ ꝓſtat ſeruitium ꝑſonale: ſed ſenſus pecuniarū ad ſimilitudinē fiſci: puta certa quātitas pecunie vel frumenti vel qd ſimile, puta ꝑm cōſuetudinē Italie vna ſpatula porci, vel vnū par caponū quolibet anno: q ecclie Lōbardie nō curāt de ſeruitijs ꝑſonalib⁹ armorū ſꝫ de redditib⁹ burſalib⁹, ꝛ ideo Bal. ibi ponit ꝛ no. q in talib⁹ feudis ꝓprietas ſuccederet mut⁹ ꝛ ſurd⁹ etiam natura: ſicut ꝛ qlibet heres extrane⁹: niſi tenor ſuceſſionis repugnaret: cōſuetudine etiam eccleſie ſemp ſalua: ꝑm eū. Et ꝓdicta oſa ſequit. d. Alex. in ꝛi. xxxvi. ici. viſo ꝛ examinato peciſu. i. iij. col. ꝛ duab⁹ ſeq. in. j. vo. ¶ † Ex iſtis habes q ꝙus feudū poſſit vē. c. ad noſtrā. de reb. ecc. nō alie. c. j. ſ. de nat. feu. Bal. i c. j. ſ. ꝓcedēti. als. ſ. q. ꝛ q. j. de his q feud. da. poſ. Bal. in. c. j. vbi oīno vide. j. de bñficiis, fratris. Bal. in. l. ij. C. de li. cau. tñ iſtud nō eſt ꝓprie feudū: q nō eſt bñficiū vel beniuola cōceſſio: ꝛ erit irrenocabile: ꝓnunc q̄ ꝙ feudo ꝓſtat annua quātitas: vnde dicit in ꝓpoſito multū no. Bald. in. l. ſi quā. ꝓ illum text. C. de ope. lib. q̄ ſi aliqd emerit a dño mālum in feudū q̄ iſtud non dicit ꝓprie feudū: q mercenarū ꝓ. d. c. j. ſ. in ꝓmiſ. infra ſq. cau. feu. ami. Alibi Bal. in. l. liberti. in fi. col. in ꝑn. C. de ope. li. dicit notādū eſſe, q̄ ſi in inſtrumēto dicat cōceſſuꝫ eſſe tale caſtrū ſi feudū ꝙ annua ꝓtitate frumēti, q̄ iſtō nō eſt ꝓprie feudū ſꝫ poti⁹ ẽphyteuſis, vel ſic⁹ mmo habitus. l. naturalis. ſ. at cū do. ff. de ꝑſcrip. ver. no. Ex. in. d. aut. ingreſſi. in fi. col. Alibi Bald. in. l. q ſe ꝑfis. in. ꝛ col. in ver. ꝛ ſciaſ. C. vñ lib. ; † ōt q̄ ſi ꝓceps ꝙ feudo reciperet ꝑciū in inſtrumēto, ꝛ diceret cōcedimus: vt alio ſili⁹ bo repeteret: nō ꝓpterea cēſeret fundū. ſꝫ ir reuocabilis ſic⁹. Alibi bal. cū i. c. ſi cautio. i fi. de inſtr. q̄rit q̄ papa cōceſſit mihi caſtrū in feudū ꝙ cētū libris annuatim ſol uēdis: an iſtō erit verū feudū, ꝛ dicit q magis accedit ad natūrā locatiōis, q̄ feudi: ideo ſm eū tali feudo ꝓpoſito dicto renūtiare nō poſſum. arg. optimū. l. ariſto. ꝛ q̄ ibi Bart. ff. de do. Alibi Bal. in. c. j. in. j. co. de cā poſ. ꝛ ꝓprie dicit poſt Jnn. q̄ in feudis nō ꝙbat feudū, ſꝫ ꝓ conceſſo ꝓuilegio ſoluat aliqd annuū. nā iſte eſt cēſus, nō fidelitas: ꝛ tranſit ad q̄ēlibet heredē tale caſtrū ꝓuilegiatū etiā ad femina. c. ſignificauit. de reſcript. ꝛ ita dicit Bal. ſe rndiſſe i. q. de facto. ¶ Scōz ꝑdicta puto q̄ forte poſſit limitari illa ſingu. deciſio Bal. quā alibi nō legi. in. c. cū ordinē. in. iij. col. de reſcrip. vbi ꝫ arg. illi⁹ tex. q nō vꝫ reſcriptū ſup feudo impetratū, nō facta mētione feudi. ſꝫ cū reſcriptū ex forma ſui nō ſit ꝓuilegiatū, tū eſt ꝓuilegiate rei cōceſſum, cū feudum dāt indices ꝓuilegiati: dñs feudi pares curie, ꝛ arbitri, ꝛ aliq̄ſi iudices ordinarij, diuerſis tñ caſib⁹. c. ceterū. cū gl. vbi no. de iudi. q dictum multū not. q̄ ſingulare. Forte poſſet tex. p dictis limitari q̄ eſſet feudū ꝓpriū. ſecus quādo impropriū: vt. ſ. declarau. nō inuenio tñ in ſpecie tactū. ¶ † Jux ta ſupra tradita ex quib⁹ ſatis oſtenſum fuit qd ſit ꝓprie feudū. quero de ardua ꝛ no. q que als fuit de facto ſereniſſimus inclyt⁹ ꝛ coꝛdat⁹ rex Carol⁹ ſecund⁹: cōceſſit principi tarētino ei⁹ filio principatū achaie. p iſta verba formalia: donam⁹ damus ꝛ tradimus ex cauſa dona. ꝓpriq̄ motus ꝛ inueſtimus quicquid habemus in principatu achaie ratione feudi aperti, vel alia ratione, trāſferēdo directā ꝛ vtilē actionem; ita q̄ ꝓ eo nullū alium recognoſcat ſuperiorē niſi nos. dubit atū fuit an hoc eſſet ſimplex feudum: an vera ꝛ pura donatio. Et q̄ eſſet feudū videbat taliſ fundamēto. nā actus dubq̄: quoꝛ natura nunc fere eqdē, ꝓpter multā ſimilitudinē ꝛ vicinitatē dignoſcunt ꝛ verificant ex ſignis: ſic teſtamēti⁹ a codicillis: ſic inſtitutio ab exheredatiōe dignoſcitur. l. nō codicillū. C. de teſt. l. illud. ſ. tractari. ff. de iure codi. ſic dōatio cā mortis a dona. ſimpliciter viuos, ꝓ ſigna digno ſcif. l. ſeia. ff. de dote prele. l. ſeia. in ꝓn. cū gl. ff. de do. cau. mor. plene no. in. l. q̄ dotis. ff. ſol. ma. ſi contractus emphyteuticus ab emptione ꝛ vēditione, locatione ꝛ cōductiōe dignoſcit. ſ. adeo. iſti. loc. ſꝫ hic adſunt ſigna feudū denotātia. f. inueſtituꝛā vt patet ꝙ verbū inueſtim⁹. c. ſi. in fi. ſ. de feu. cog. c. j. ſ. qd ꝑcedebe. inue. vel iuramētū. Jtē retentio ſeruitū feudalis, vt declarau. ſ. in diffinitiōe feudi. Jtē clare indicāt illa verba, q̄ ꝙ eo nullum aliū recognoſcat ſuperiorē niſi nos: nā inueſtiens, reſpectu vaſalli dicit ſuperior ꝛ dñs etiā ſi eſſet vnus ruſtic⁹, ꝛ vaſall⁹ ꝓceps vt. ſ. allegauit Bal. iſtud patet in tit. ſi de feu. defun. q̄tē. ſit iter do. ꝛ vaſal. i rubro ꝛ nigro. ꝛ i. c. i. ſ. fi. j. q. vaſal. iu. debe. fide. ꝛ in. c. j. in fi. j. de non. foꝛ. fide. ¶ Jn Jtiū facit q̄ rex in cōceſſione dicit donamus, ergo videt pura ꝛ ſimplex donatio. l. j. ff. de dona. nec ẋba ſequētia attēdi debēt: ſꝫ id ꝙ ꝑ ꝓin. dicit. l. hoc legatū. ff. de leg. iij. l. i. ſ. j. ff. ad ſena. ſylla. ergo iſtud nō eſt feudū, cū feudū nō ſit de natio ſimplex: ſꝫ ob

cām. ¶ Scōz ꝛ fortius obſtāt illa verba, quidqd habem⁹ in principatu achaie ratione feudi aperti vel elia ratiōe. ꝛ forte dū ſubiūgit trāſferēdo directā ꝛ vtilitatē actionē. Ex q̄ib⁹ verbis ꝑſta q̄ trāſiuit dūiū directū ꝛ vtile. iſtud aūt eſt cōtra natūrā feudi: q̄ ſi vaſallus trāſeat vtile dūiū: vt. ſ. dixi: tū directū dūiū remanet penes dñm. c. j. vbi notāt. ſ. de inueſtit. de re alie. fac. c. j. ſ. ſi de feu. defunc. q̄tē. ſit iter dñm ꝛ vaſal. ¶ Videret q̄ ſit Jctus cēſualis. ex quo trāſfert oēius in recipiētē: nā Jct⁹ cēſualis ꝺz eſſe, quotieſcūq; cōcedēs trāſfert oē ius directū vl vtile quod habet in recipiētē: ita q̄ nullū ius remaneat penes ipſum concedētē. c. cōſtitutus. cum gl. vbi doc. de reli. do. declarat magiſtraliter. Jmo. i. c. ad audiētiā. i. ij. col. de reb. ecc. nō alie. Jo. fab. i. ſ. adeo. in pe. co. iſti. loca. dixi i. l. j. C. de iure emphy. tū iſte nō pōt cēſeri contractus cēſualis q: ibi preſtatur annuus cēſus in perpetuū. iuribus prealleg. q̄ nō eſt hic. ¶ Videbat etiā q̄ iſte eſſet Jctus mixt⁹: ꝛ ſic negotiū mixtū. tex. no. in. l. ariſto. in ꝑn. vbi Bar. ꝛ doc. ff. ō dona. ꝛ tex. in. c. ad cōnes. vbi Cano. de rerū pmu. ꝛ pulchre ꝛ fing. Bal. hic in ſlud⁹ in. vj. col. ꝛ Bar. in. l. ſi in emptiōe. in ꝓnc. cū ſi. ff. de ꝙtrahen. emp. ¶ Jſtā. q. i terminis diſputauit Old. lau. cōſil. cliij. incip. ex preſenti themate quatuoꝛ videnſ ꝓ oꝛdine dubia ſuboꝛirī. i ꝓno dubio ꝓin. vbi finaliter determinat: q̄ ſit donatio, nō feudū, iuribus per eum allegatis, attēta maxime perſona donātis. q erat rex. l. pe. C. de do. inter vi. ꝛ vxo. iuxta. l. filiuſſa. ff. de dona ¶ † Ultra eū facit q̄ ſꝫ in actu dubio nunc̄ ꝓſumat donatio, vt not. in. d. l. cū qd. ff. ſi cer. pet. ne qs in dubio ꝑſumat iactare ſuū, contra. l. cum de indebito. ff. de ꝓba. ꝛ in dubio potius ꝓſumitur fatuitas ꝙ donatio dixit Bal. q̄ tota die alleg. in. l. generaliter. in. iij. col. C. de nō nume. pe. tū illud principiū eſt vere notabilitatis, vt faciat in dubio ꝑſumi donationē. text. eſt in. l. j. de dona. Jtē attenta perſona donatarij. q etiā erat princeps. l. ſꝫ ſi ſuſceperit. ſ. i. cū gl. ꝛ. l. ſi lōgi⁹. ff. de iudi. iūcta regu. l. plenū. ff. de vſu ꝛ habi. p. quā vide q̄ decidit no. Bar. l. ſi nō ſortē. q. liber t⁹. in antep. col. ff. de 2d. inde. facit. l. titia. in. l. j. ſeia. ff. ō le. ſ. ꝛ q: donās erat pf donatari⁹ filt⁹ p text. no. in. l. ſi ſeruus cōis. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. de quo tex. vide Bar. ꝛ doc. in. l. que dotis. ff. ſo. ma. facit ꝛ expreſſius tex. i. l. aureli⁹. ſ. titius teſtamēto. ff. de lib. leg. ¶ Ad ꝺzia rndet Old. q̄ argumētatio ſignis accidētalib⁹ nō arguit nec infert aliqd de neceſſitate: vt poꝛtatio annulli. nō arguit matrimoniū. c. illud. de ꝑſum. imo inſtrumenta etiā dotalia nō arguunt de neceſſitate matrimoniū. l. neq;. C. de nup. no. Jnn. i. d. c. illud. facit. l herēti⁹ modeſtin⁹. ff. de decu. l. j. i ꝑn. ꝛ. ħ. rnſo. de eo q ꝓ tu. ex hoc q̄ nullū alium voluit recognoſci in dñm ꝛ ſuperiorē q̄ ſe: nō ſequitur ergo feudū: q: verbuꝫ dominū eſt valde largum, ꝛ ſaluatur in quacūq; modica ſupioꝛitate. l. liber homo. la. ff. ſ. ſcrꝰ aūt, ff. de ẋb. ob. l. j. ff. rerū amota. vñ impaoꝛ appellat ſe dñꝫ toti⁹ oꝛbis i l. de ꝓtectio. ff. ad. l. rho. de iac. rōne iuriſdictiōis ꝛ coꝛrectiōis, vt no. i. pe. ffoꝛū, i ꝑn. Nō ob. etiā retētio feudalis ſeruitij, q: nec ꝓſtatiōes ſeruiles miniſterij argunt aliquē neceſſario eſſe ſeruū. l. ij. C. de inge. manu. l. liberos. ħ. cum ſi. C. de libe. cau. Jſtā deciſionē Ol. ẋbo ad ẋbū refert⁹ nullo addito ſimpliciter ſequit Alberi. i rub. C. de dona. in. ij. col. ſeq. vſq; ad fi. rubrice. ¶ Si quis tamē vellet in ꝓdicta. q. poſſet facile cōtrarium tenere q̄ imo ſit feudū, nō obſtante verbo donamus cū etiā fundū ſit beniuola ꝛ gratuita cōceſſio: vt patet ex diffinitionib⁹ feudi. ſ. relatis. ¶ Jtē inueſtitura eſt optimū ſignū ad cognoſcēdū q̄ ſit feudum. c. per tuas. de dona. Jmo. in. c. veritatis. de iureiur. Jſtud etiā multum ſuadēt verba illa q̄ ꝓ eo nullū alium recognoſcat ſuperiozem niſi nos que verba optime cōgruūt feudo, nec aliquid habēt cōmune cum donatione ſimplici. Jtē ſuadēt verba ratione feudi: ꝛ dum ſubiūcit vel alia rōne, debet intelligi. f. ſimili precedēti: q: dictio alius: facit relationē ſimilium. gl. in. l. ſi fugitiui. cum ſuis 2co⁹. C. de ſer. fugi. Nō obſtāt illa verba in quib⁹ verſat⁹ tota difficultas trāſferentes directā ꝛ vtilē actionē, cū iſtud ſit cōtra naturā feudi, vt ſupra declarau. q: hoc puto attendēdū: impoſſibile eſt in ea re trāſferre directam ꝛ vtilē actionē ſimul, cum ſimul concurrere non poſſunt, ꝛ nos habemus † q̄ verba contrahē tium debent intelligi ꝛ ſeruari ne cōtrarietatē cōtineāt: ſcōm Bar. in. l. ſi. ħ. item que ſit. ff. de cōdi. inde. facit quod pulchre volait Bal. reputās notatu dignū in. l. cum falſa. circa fi. poſt Pe. ꝛ Ly. ibi. C. de iur. ꝛ fac. igno. cū his q̄ ibi dixi copioſi⁹. ¶ Jtē licitū eſt ẋba ꝓpriare: vt intelligaꝫ ſm ſubiectā materiā. l. ſi vno. in ꝑn. ff. loc. l. inſulā. cū ſi. vbi dixi. ff. de ꝑſcri. ẋb. maxime cā euitāde Jrietatis: vñ q: ipoſſibile eſt trāſferre ſimul directā ꝛ vtilē actionē, intelligā trāſlatā directā actionē q̄ ad exercitiū, vtilē autē ꝓprie ſm q̄ conuenit vaſallo. Fortius tꝫ Bal. in. l. ſi plures. in. ħ. col. C. de cōdi. inſer. vbi inqt mirabiliter

rabiliter q̄ ex pacto poteſt omne dñiū trāſferri in feudatariū: ita dicit notare Jo. mo. in. c. j. de reg. iur. i. vſ. ¶ Si hoc dictū eſſet verum: opt. quam tenui contra Old. ꝛ Albe. clare procederet, ſed non puto verū: cū ꝓprietas ꝛ directū dominū manere debeāt penes dñm, vt. ſ. declarau. ꝛ ipſe Bal. hic i ħ ludūs. in. viij. col. dicit q̄ de rigoze conſuetudinis feudoꝝ dirrectū dūiū remanet penes dñm. c. j. vbi notāt. ſ. de inueſtit. de re alie. fac. c. j. ſi de feu. defunc. q̄tē. ſit iter dñm ꝛ vaſal. ¶ Videret q̄ ſit Jctus cēſualis. ex quo trāſfert oē ius in recipiētē: nā Jct⁹ cēſualis ꝺz eſſe, quotieſcūq; cōcedēs trāſfert oē ius directū vl vtile quod habet in recipiētē: ita q̄ nullū ius remaneat penes ipſum concedētē. c. cōſtitutus. cum gl. vbi doc. de reli. do. declarat magiſtraliter. Jmo. i. c. ad audiētiā. i. ħ. col. de reb. ecc. nō alie. Jo. fab. i. ſ. adeo. in pe. co. iſti. loca. dixi i. l. j. C. de iure emphy. tū iſte nō pōt cēſeri contractus cēſualis q: ibi preſtatur annuus cēſus in perpetuū. iuribus prealleg. q̄ nō eſt hic. ¶ Videbat etiā q̄ iſte eſſet Jctus mixt⁹: ꝛ ſic negotiū mixtū. tex. no. in. l. ariſto. in ꝑn. vbi Bar. ꝛ doc. ff. ō dona. ꝛ tex. in. c. ad cōnes. vbi Cano. de rerū pmu. ꝛ pulchre ꝛ fing. Bal. hic in ſlud⁹ in. vj. col. ꝛ Bar. in. l. ſi in emptiōe. in ꝓnc. cū ſi. ff. de ꝙtrahen. emp. ¶ Jſtā. q. i terminis diſputauit Old. lau. cōſil. cliij. incip. ex preſenti themate quatuoꝛ videnſ ꝓ oꝛdine dubia ſuboꝛirī. i ꝓno dubio ꝓin. vbi finaliter determinat: q̄ ſit donatio, nō feudū, iuribus per eum allegatis, attēta maxime perſona donātis. q erat rex. l. pe. C. de do. inter vi. ꝛ vxo. iuxta. l. filiuſſa. ff. de dona ¶ † Ultra eū facit q: ſꝫ in actu dubio nunc̄ ꝓſumat donatio, vt not. in. d. l. cū qd. ff. ſi cer. pet. ne qs in dubio ꝑſumat iactare ſuū, contra. l. cum de indebito. ff. de ꝓba. ꝛ in dubio potius ꝓſumitur fatuitas ꝙ donatio dixit Bal. q̄ tota die alleg. in. l. generaliter. in. iij. col. C. de nō nume. pe. tū illud principiū eſt vere notabilitatis, vt faciat in dubio ꝑſumi donationē. text. eſt in. l. j. de dona. Jtē attenta perſona donatarij. q etiā erat princeps. l. ſꝫ ſi ſuſceperit. ſ. i. cū gl. ꝛ. l. ſi lōgi⁹. ff. de iudi. iūcta regu. l. plenū. ff. de vſu ꝛ habi. p. quā vide q̄ decidit no. Bar. l. ſi nō ſortē. q. liber t⁹. in antep. col. ff. de 2d. inde. facit. l. titia. in. l. j. ſeia. ff. ō le. ſ. ꝛ q: donās erat pf donatari⁹ filt⁹ p text. no. in. l. ſi ſeruus cōis. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. de quo tex. vide Bar. ꝛ doc. in. l. que dotis. ff. ſo. ma. facit ꝛ expreſſius tex. i. l. aureli⁹. ſ. titius teſtamēto. ff. de lib. leg. ¶ Ad ꝺzia rndet Old. q̄ argumētatio ſignis accidētalib⁹ nō arguit nec infert aliqd de neceſſitate: vt poꝛtatio annulli. nō arguit matrimoniū. c. illud. de ꝑſum. imo inſtrumenta etiā dotalia nō arguunt de neceſſitate matrimoniū. l. neq;. C. de nup. no. Jnn. i. d. c. illud. facit. l herēti⁹ modeſtin⁹. ff. de decu. l. j. i ꝑn. ꝛ. ħ. rnſo. de eo q ꝓ tu. ex hoc q̄ nullū alium voluit recognoſci in dñm ꝛ ſuperiorē q̄ ſe: nō ſequitur ergo feudū: q: verbuꝫ dominū eſt valde largum, ꝛ ſaluatur in quacūq; modica ſupioꝛitate. l. liber homo. la. ff. ſ. ſcrꝰ aūt, ff. de ẋb. ob. l. j. ff. rerū amota. vñ impaoꝛ appellat ſe dñꝫ toti⁹ oꝛbis i l. de ꝓtectio. ff. ad. l. rho. de iac. rōne iuriſdictiōis ꝛ coꝛrectiōis, vt no. i. pe. ffoꝛū, i ꝑn. Nō ob. etiā retētio feudalis ſeruitij, q: nec ꝓſtatiōes ſeruiles miniſterij argunt aliquē neceſſario eſſe ſeruū. l. ij. C. de inge. manu. l. liberos. ħ. cum ſi. C. de libe. cau. Jſtā deciſionē Ol. ẋbo ad ẋbū refert⁹ nullo addito ſimpliciter ſequit Alberi. i rub. C. de dona. in. ij. col. ſeq. vſq; ad fi. rubrice. ¶ Si quis tamē vellet in ꝓdicta. q. poſſet facile cōtrarium tenere q̄ imo ſit feudū, nō obſtante verbo donamus cū etiā fundū ſit beniuola ꝛ gratuita cōceſſio: vt patet ex diffinitionib⁹ feudi. ſ. relatis. ¶ Jtē inueſtitura eſt optimū ſignū ad cognoſcēdū q̄ ſit feudum. c. per tuas. de dona. Jmo. in. c. veritatis. de iureiur. Jſtud etiā multum ſuadēt verba illa q̄ ꝓ eo nullū alium recognoſcat ſuperiozem niſi nos que verba optime cōgruūt feudo, nec aliquid habēt cōmune cum donatione ſimplici. Jtē ſuadēt verba ratione feudi: ꝛ dum ſubiūcit vel alia rōne, debet intelligi. f. ſimili precedēti: q: dictio alius: facit relationē ſimilium. gl. in. l. ſi fugitiui. cum ſuis 2co⁹. C. de ſer. fugi. Nō obſtāt illa verba in quib⁹ verſat⁹ tota difficultas trāſferentes directā ꝛ vtilē actionē, cū iſtud ſit cōtra naturā feudi, vt ſupra declarau. q: hoc puto attendēdū: impoſſibile eſt in ea re trāſferre directam ꝛ vtilē actionē ſimul, cum ſimul concurrere non poſſunt, ꝛ nos habemus † q̄ verba contrahē tium debent intelligi ꝛ ſeruari ne cōtrarietatē cōtineāt: ſcōm Bar. in. l. ſi. ħ. item que ſit. ff. de cōdi. inde. facit quod pulchre volait Bal. reputās notatu dignū in. l. cum falſa. circa fi. poſt Pe. ꝛ Ly. ibi. C. de iur. ꝛ fac. igno. cū his q̄ ibi dixi copioſi⁹. ¶ Jtē licitū eſt ẋba ꝓpriare: vt intelligaꝫ ſm ſubiectā materiā. l. ſi vno. in ꝑn. ff. loc. l. inſulā. cū ſi. vbi dixi. ff. de ꝑſcri. ẋb. maxime cā euitāde Jrietatis: vñ q: ipoſſibile eſt trāſferre ſimul directā ꝛ vtilē actionē, intelligā trāſlatā directā actionē q̄ ad exercitiū, vtilē autē ꝓprie ſm q̄ conuenit vaſallo. Fortius tꝫ Bal. in. l. ſi plures. in. ħ. col. C. de cōdi. inſer. vbi inqt mirabiliter

nationes in cōcubinā. ſ. ſpecies. ff. de don. in. l. iij. in ꝓncl. ff. de alimē. ꝛ cib. lega. Bal. in. l. j. in. ħ. col. C. de fruct. ꝛ lit. expen. ¶ Jtē adde q̄ feudū dicitur ſeruitus quedā, iuxta no. per gl. in. l. ſi cui⁹. ſ. j. als eſt. l. ſi vſufructꝰ legat⁹. in ẋb. ops. ff. de vſufru. per quā gl. ita dicit Bal. in. l. ſi vꝛoꝛ ad fi. C. de condi. inſer. ꝛ in. c. ħ. j. ſi de feu. defun. cōtē. ſit inter do. ꝛ agn. ꝛ in. l. fin. C. de ſuis ꝛ legi. Et ex hoc notabili⁹ ſequit q̄ in dubio ꝑſumit⁹ potius allodium q̄s feudū: cū in dubio quelibet res ꝑſumat libera ꝛ ſic allodiata. l. alti⁹. C. de ſerui. ꝛ aqua. no. in. l. cū res. C. de ꝓba. ꝛ ita i terminis tꝫ nota. Bal. in. d. c. ħ. vbi dicā, ꝛ ibi addā cōcoꝛdantes ꝛ limitabo. ¶ † Jtē adde q̄ feudatarij egparāt libertis, ita notabiliter Bal. in. l. liberti. in pen. col. in fin. C. de ope. libe. poſt gl. in. c. j. ſ. fi. in verbo ſalua reuerentia. j. de milite vaſal. qui contu. eſt. ꝛ per hoc infert Bal. q̄ libertas vaſallorū nō poteſt pena aſtringi, ſicut nec libertorū. l. i. ſ. q̄ onerande. ff. qua. rerū ac. non da. ꝛ. l. ſi ita ſtipulatio. ff. de ope. lib. quod no. ¶ † Et facit ad. q. an vaſall⁹ nō poſſit cōuenire dñm nō ſpe trata venia: ſicut non pōt liberti cōuenire patronū, ꝛ tex. ꝓbat q̄ nō poſſit in. d. c. j. ſ. fi. in verbo dūm eūqs ſalua reuerētia cōpetēter cogere. j. de mili. vaſal. qui cōtu. eſt. Et gl. ot. in verbo ſalua reuerētia. determinat Jnn. ꝛ Bal. ibi ſequit, vbi ex aminabit alibi Bar. lau. in. c. j. in pri. li. n. v. col. j. ti. dicit vaſallum a poſſe eqparari hō libero ab hoſtib⁹ redēpto, in quo redimēs habet vinculum pignoris. ꝛ quaſi ſeruus cenſet. i fi. C. de cap. l. ſenatus. ſ. j. ff. de le. j. ¶ Jtē adde dum. ſ. ꝓme tactum fuit feudum habere ſimilitudinē cū vſufructu, q̄s Bal. in. l. vnica ꝛvij. col. c. fin. ver. dico ergo q̄ ſecūdus gradus adminiſtratorum. de cōſef. refert Jo. mo. in. d. c. abbate ſane. poſt ꝓn. tenet q̄ vaſallus habet vſumfructum quendā anomalum, qui non eſt cauſalis nec formalis, ſed ſingularis, rōne cuius vſufru. habet oꝛficiū iudicis. l. aquilius regulas. ff. de dona. q: nō eſt vſufructuarius ꝓpriē loquēdo, ideo ꝓ eo nō ħ⁹ confeſſoꝛiam, ſeu Bald. ibi dicit q̄ vaſallus habet vtile dominū, ꝛ q̄ verbū vſufruc. in diffinitiōe poſitū fuit imꝓpriē, ſicut q̄ ꝓfertur in conſequentiā alterius diſpoſitionis. l. proculus. ff. de vſufru. ꝛ ibi per eum. Alibi Bal. in. l. j. in ſi. col. circa medium. C. ſi plures vna ſenten. quem etiā. ſ. ad aliud ꝓpoſitum retuli. refert c Joā. mo. tenere † q̄ fendatarius ſimpliciter inueſtitus habet vſumfructum id eſt fruitionem quandā vtilem ꝛ plenam: non q̄ ab eo exigatur vſufructuaria cautio, iuxta. l. j. C. de vſufru. nec quod perdat per capitis diminutionē, quod Bal. dicit eſſe perpetuo notandū, vt ibi per eum plenius. Et per hoc q̄ feudum aliquando appellet vſufructus, vide quod multū ſingulariter decidit Bal. in. c. j. ſ. ſi qs de maſc. in. iij. co. ſ. ſi de inue d ſti. feu. contro. fue. vbi formaliter dicit: ſi aliquādo appelletur vſufructus, conceſſo mihi caſtro ſimpl⁹ in feudū: intelligitur mihi cōceſſe munitiones: que ſunt ad defenſum caſtri ibi poſite ꝓpetua diſtinctiōe patriſſa. q̄ ꝓ non ſint aff. ca, vt trabuchi: maganelli, baliſte, ꝛ ſimilia. ¶ Ultra eū facit q̄ ipſe decidit. d. c. j. in ꝑn. in fi. col. circa fi. verſ. extra quero vtrū inueſtitus. fi de inueſt. feu. ꝓtro. fue. vbi querit: an inueſtitus e ſimpliciter de caſtro, intelligaf de rebus coꝛporalib⁹ in eo exiſtēnibus, vide ibi Bal. cum his que ipſe allegat preſertim tex. ꝛ Bar. in. l. ſi quando. C. de bo. vacan. lib. x. Tā fundamentū prime deciſionis, q̄ feudum aliquando appelleturvſufructus, non eſt ex toto tutū: vt 23 ex predis patet, ex dictis in preced. col. ¶ † Item ꝓ perfecta f cognitione qd ſit feudū⁹: addeid q̄ dicit gl. no. in. c. j. in ꝓn. e j. per quos fiat inueſtit. quod feudū eſt in bonis vaſalli, ꝓpter quod, ꝛ ꝓpter quā gl. dicit ibi Bal. vaſallum teneri ad ſoluēdum datia ꝛ gabellas: non aūt dñm ſeu ꝓprietariū, qui non percipit fructus: vt. l. ſi pendentes. ſ. ſi q̄ cloacarū. ff. de vſu. ꝛ l. neq;. ff. de impen. in reb. do. de quo puncto. ſ. q̄s teneaf ad datia vel collectas, an vaſallus, an directus dño. vide multum late And. de Jſer. ſummū fendiſtā in. c. j. ſup verbo ꝛ plauſtroꝝ j. que ſint rega. vbi etiā tāgit quid de emphyteuta tam eccleſie q̄ ꝓuati. an teneaf ſoluere datia vel collectas, an direct⁹ dño de quo vltimo. ſ. de emphyteuta dixi in. l. i. i. ix. ꝛ. c. co. C. ō iure emphyt. vbi etiā tetigi quid in colono ꝛ inquilino tam eccleſie f q̄ ꝓuati: de vaſallo tāgam plenius poſt Bal. in. d. c. i. in ꝓnc. j. per quos fiat inueſti. ꝛ ad id q̄ dixi feudum eſſe in bonis vaſalli. Adde q̄ quedā i bonis, quedā ex bonis, quedā ex tra bona, quedam nec in bonis nec extra. vt declarat gl. quam Bart. ibi dicit tenēdam menti in l. rem que nobis. ff. de acqui. re. do. ꝛ g que differētia ſit an aliquid ſit de bonis in bonis, vel ex bonis eſt tex. no. in. l. ħ. ſ. in hac actione non vtiq;. ff. vi bon. rapt. ꝛ in ſ. fine. inſti. eo. Et quādo quis dicatur habere ius bonū i re, ꝛ q̄ſi meli⁹, ꝛ q̄ſi optimū, eſt gl. no. in. l. i. vbi Bar. C. q̄ſi ꝛ q. quar 24 ta pars de l. x. ¶ † An aūt feudū cōceſſum filio, dicat pecu g liū caſtrēſe vl q̄ſi, an aduentitiū. ꝛ ſic an debeak patri vſufructꝰ vide late Bal. poſt glo. ꝛ Jaco. de belui. vbi dicam in. c. ſi duo.

a ¶ Donatio. ad de Bal. i. l. ij. C. de inof. teſt.

b ¶ Donatio. ad de Bal. in. l. cum acutiſſimum. C. de fideic. ¶ Pau. de caſt. in. l. tale pactū. in. ſ. fin. ff. de pac. Bar. in. l. titia ſeio. in. ſ. imperator. in fin. de legib.

c ¶ Feudū. adde l. ſi habitatio. ff. de vſu ꝛ hab. do cto. in. l. cum hi. in. ſ. ſi vm. ff. de tranſac.

d ¶ Vaſall⁹. adō an vaſallus agēdo ſ principē tenetur petere veniā, vide gl. in. l. fin. C. de quadr. preſcr. ꝛ ibi Bal. vbi tꝫ ꝙ ſic, q̄ vaſall⁹ teneſ petere veniam. ꝛ Speculi. de feu. in. ſ. quoniā. ver. xvij.

e ¶ Jnueſtitus. ad de Bar. ꝛ doc. in. l. ij. in ꝓnc. ff. de acqui. poſſ. Jnn. in. ca. dilectis. de appel. Jnn. in. c. ꝓpoſuit. de cōceſ. preb. Jnn. in ca. debitores. de iureiuran.

f ¶ Feudum. ad de Boſti. in ſum. iuris. de fru. ꝛ do. in ru. de feu.

g ¶ Cōceſſum. ad de doc. in. l. ij. in ſ. ſi quid minori ſiliuſſa. ff. de minō. doct. in. l. q̄ diciꝰ patroni. ff. de verb. oblig.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in ſt. col. de vno. fra. de no. bñſi. inueſti. ꝛ in. l. cū oportet. i ſi. col. i. C. de bo. q̄ libe. ꝛ in. l. ſi vxor. in ſi. C. de cōdi inſer. ¶ An autē feudū ſit gratia, vel poſſit gr̄a nūcupari, an vero debitū ꝓpter viciſſitudinē ſeruitioꝝ, diſputat Bal. hic ſ pludz̄ḣs. in. vſ. col. ver. ꝑ intellectu horū. ꝛ in effectu cōcludit ꝙ cū feudū magis initaḳ gr̄e q̄z viciſſitudini ſeruitioꝝ. dz attēdi qō eſt princi palius: ꝛ ſicut cenſere gr̄atie q̄z ſeruitijs: ex tex. no. l. c. i. ſ. de feu. da. in vic̄e le. cōmiſ. ꝙ quē tex. ad̄ Bar. lau. tenet cū Bal. in. c. i. in pri. in. ſ. col. in ver. circa primā partē diffi. ſ. ti. i. ¶ No. tñ iter cetera ꝙ adḋcit Bal. illō ſile, ꝙ qñ ꝑ re dat alia res. ꝛ ēt pecunia ꝙ ſi q̄titatis pecunie eſt maior: pars ꝑtū cēſet emp. ꝛ vē. alr eſt ꝓmutatio. l, fundi partē. ff. de cōtrah. emp. ꝛ. l. ſi ſterilis. ſ. ſi tibi. ff. de act. emp. ꝛ tex. ꝓin. in. c. ad qōes. vbi Jo. And. in no uel. ꝛ alū de re. ꝓmu. Adde ꝙ idē tenēt Bar. ꝛ alū in. l. ariſt. in ꝓin. ff. de dona. Bar. in. l. ſi in emptione. in ꝓin. ꝑ illum tex. ff. de ẜhē. emp. ꝛ in. l. i. de rerū ꝓmu. Bal. in. l. i. C. de re. permu. Alle. in. l. ḣ. in pri. in fi. col. ff. ſi cer. pe. Subiūgit circa hoc Bal. hic vnū ſingl̄are vbū qō alibi nō reperies: ꝑ qō ſupplek doctri. doc. vbi. ſ. qō in dubio qñ nō apparet an quantitas ſit maior: re, vel ecōtra, vel eſſet qualitas vel in re ꝛ ꝑtio iudicabiḳ in dubio cōtractus noīatus emp. ꝛ vend. q: fauorabilior eſt cū ſolo conſenſu ꝓducat actionē. l. iuriſgentiū. in ꝓin. ff. de pac. an hoc Bal. male loquit: q: in dubio cenſeri debet ẜct⁹ innoīatus, et ex eo cōpetit actio ꝓſcri. verb. per reg. l. j. ff. de eſtima. ꝛ. l. naturalis. ſ. pe. ff. de ꝓſcri. ver. Et ita in dubio tz Bar. in. l. j. in pe. q. ꝛ ibi Fulg. vbi dixi. ff. de re. ꝓmu. Joā. de Imo. in. l. ariſto. in ꝓin. quāuis de Bal. hic non faciat mentionem. ꝛ Bar. vbi. ſ.

26 ¶ An autē feudū poſſit dici ꝓiuilegium, tangit Bal. hic in ꝓrelu. in. viij. col. ver. eſt autē q̄ſtio an poſſit dici ꝓiuilegiū. vbi cōcludit ꝙ ſi cōcedaḳ a principe de plenitudine poteſtatis ſup rebus nō feudalib⁹, ſeu ꝓſonis cōtra cōſuetudines feudales: ꝛ tunc dicit ꝙ ꝓprie ꝓiuilegiū, ꝛ ſic ſtricte intelligendum. c. cū di lecti. de dona. ꝛ ſm Bal. de iſto ꝓuilegio nō cognoſcit niſi prin ceps. ſi di. bitaḳ de ei⁹ ſubſiſtētia: alleg. no. in. c. cū veniſſent. de iudi. ꝛ. c. i. ſ. apud quē vel q̄s cōtro. feu. defini. ſed mel⁹ allegaſſet. c. i. de cōſir. vti. vel inuti. Aliter autē feudū dicit̄ beneficiū ꝓprie nō ꝓiuilegiū: ꝛ ſic latiſſime eſt interpretandū. per. l. ſi. ff. de conſti. ꝓin. ꝛ. d. c. cum dilecti. de do. quāuis ſm Bal. ex larga ſignificatione, oē qō emanat a principe pōt ꝓiuilegium dici: ita dicit tenere Joā. an. in. c. olim tibi. de verbo. ſigni. in nouel. Hanc deci. Bald. refert ꝛ ſimpl̄r ſequit̄ do. Ad̄ lau. in. c. i. in

27 testa. ¶ Que autē differētia [a] ſit inter ꝓiuilegiū ꝛ bñſicium, capiēdo bñſiciū in ſpecie: ꝛ cui⁹ effect⁹ ſit. declarāt Bar. Alex. ꝛ alḭ in. l. ſi. vbi pe. Ey. ꝛ Bal. lati⁹. ff. de cōſti. pri. Bar. i. l. ſi fini ta. ſ. ex hoc edicto. ff. de dā. infe. Ey. in. l. reſcripta. in princi. vbi Sal. C. ſi cōtra ius vel vti. pub. Archi. c. gſa. de reſcri. in. vi. do. Ant. ꝛ Pan. in. d. c. olim tibi. de ẜb. ſig. Alex. in. l. q: tale. i pri. in. i. col. ff. ſol. ma. Et ſi ſtatutum diceret ꝙ nobiles exempti nō debeāt habere aliquod beneficiū in ciuitate, quid intelligatur ſub illa dictione beneficiū. vide notabilē deciſionē Bar. i. l. beneficio. ff. ad leg. fal. quā ſequit̄ Pau. de ca. in. l. maritū. in pric.

28 ff. ſol. ma. ¶ Tertio pri. q̄ro vñ dicaḳ feudū: ꝛ tex. in. c. nulla. ꝙ ꝙs fiat inueſtit. dicit ꝙ a fide vel a fidelitate: ꝛ lz gcqd ꝛ graue ſit fidē fallere. l. j. in ꝓin. ff. de cōſti. pecu. ꝛ. l. j. in pri. vbi Bar. multa mozalia ōt. ff. de pact. ꝛ fides etiā Hoſt. ſic ſernan da. l. j. ſ. nō fuit. vbi glo. ꝛ Bart. ff. de dolo. tū ſm Bui. Odo. ꝛ Ray. hic Bal. in ꝓreludḥs. in. v. col. ver. ſecūdo q̄ro feudū. ꝓpter excellētia dicit̄ conſiſtere in fide cū in eo dñs cōmittat vaſallo ꝓſonā, honorē. ꝛ bona. c. j. ſ. de no. foꝛ. fide. ꝛ ecōtra. ꝛ ideo ꝓpter excellētia feudū a fide dicit̄, nō a qualibet fide: ſed a fide tūm fidelitatis: ꝛ dū ſeruaḳ executio operis. ¶ Et ad hoc qō Jac. de bel. in. ẜ. col. alua. in. viij. Jac. ardiſo. in ſumma in pric. in. iij. colū. ſub Rub. vnde dicaḳ feudum Ja. Ray. in repet. c. ꝓterea. ſ. de ꝓh. feu. alie. per Fede. ſuper rub. in. iij. co. Ad̄ar. lau. in. c. i. in ꝓin. in. iij. col. in ſi. ſ. tit. j. car. Flo. in. c. ſi. in. xv. q. vbi Imo. in. xiij. col. in. j. col. in. i. q. de feu. verū eſt ꝙ henric⁹ Archiepꝰ in ſumma ſua in. ẜ. ḣ. put etiā refert. d. Ant. de ꝓato veteri. in. i. ſua rubꝛica huius li. in col. fina tenet denominari feudū: q: ob fieri datur: ꝛ ſic feudum a fieri: ad plura enim facienda tenet vaſallus, vt. j. qualiter iur. deb. do. vaſal. fide. per totū. Qua rōne dicit feudū eſſe ẜctū innominatū do vt facias, cōpetere actionē ꝓſcriptis verbis, per. l. naturalis. ẜ. j. ff. de ꝓſcri. verbis. ꝛ repeti poſſe datū per conditionē ob cauſam. l. da

29 mus. ff. de cōdi. ide. ꝙ vltimū j. examinabo. i ſe. q ꝓi. ¶ Tene nē qō ꝓxime dixi: ꝛ ꝙ hoc ꝙ feudū dicaḳ a fide, infert Ad̄ arti. lau. in. d. c. j. in ꝓi. in. iij. col. i fi. j. ti. j. nō valere pactū factū iter dñm ꝛ vaſallum ꝙ vaſallus nō cadat a feudo ob felonjam: qz ſic innitaret̄ ad delinquēdū: cōtra regulā. l. cōuenire. ff. de pac. do. ꝛ qz dolus de futuro remitti nō pōt. l. ſi vnus. ẜ. illud. ff. de pac. diſtingue melius, vt ꝑ Bal. quē ipſe nō allegat in. l. j. in. ẜ. q. ff. de re. diui. ſic in ſimili nō vz pactū, q: nō liceat donāti renocare dōationē iter viuos pp ingratitudinē donatarij, iuxta l. ſi. C. de re. domi. ꝛ. c. ſi. de don. Jra tz Spe. in tit. de dona. ẜ. j. ver. qd ſi actū eſt. Bal. in. l. ſi. vbi aliqd Bar. in. ẜ. col. C. de pac. Bal. in. l. ſi. C. de bo. li. Sal. in. l. pactū qō bona. C. de pac. Limitat tñ ſingl̄r Jo. an. ſup. d. verſi. qnid ſit actū. niſi interuenerit iuramētū: qr̄virt ute iuramēti poſſet ingratitudo etiā de futuro remitti per tex. notabilē, in. c. quemadmodū. de iure. ꝛ cum eo tenēt dubitative tū Ant. ꝛ Imo. ꝛ ibi do. And. barb. de dona. ꝛ Alex. in. l. ſtipulatio hoc modo. ff. de verb. ob. verū eſt qō Ro. in. d. l. ſtipl̄o hoc mō cōcepta. ꝛ in. l. donatiōes i ẜcubin. ẜ. j. ff. de do. reꝓbat iſtā limitationē Joā. an. q: tale pactū eſt ẜ bonos mores, qñ remittit dol⁹ de futuro. d. l. ſi vnus. ẜ. illud. quo caſu iuramētū nō operaḳ nec eſt obligatoriū. c. nō eſt obligatoriū. de reg. iu. in. vi. declarāt bar. ꝛ doc. l. l. ſi. C. de pac. ꝛ. l. d. ſtipulatio hoc mō. dū cōclndūt ꝙ pactū de ſuccedēdo affirmatiuū q: eſt ẜ bonos mores, nō firmaḳ iuramēto: ꝛ ad tex. in

32 d. c. quēadmodū. rñdet Lud. ꝙ logḙ in delicto de ꝓcrito. ſ. i eo q iurauerat nō accuſare rōne delicti iā cōmiſſi. ¶ Tu dic ꝓut etiā. d. Alex. in. d. l. ſtipl̄o hoc mō. ꝙ imo tex. ille logḙ apte etiā in delicto de futuro, nec eſt verū ꝙ det materiā delinquēdi: cū poſſit paciſcens nō obſtāte iuramēto eū accuſare de delicto, q̄ ad hoc vt criminaliter puniaḳ, ꝙ reſpicit vtilitatē publicā: que intelligiḭ ſemp excepta i iuramēto ꝓinati: lz ꝓpter iuramētū ſuo particulari intereſſe, vt aperte dicit tex. i. d. c. quēadmodū. ꝛ multū not. iſtā limitationē, ꝙ ꝑ pactū cū iuramento factus a

30 ra caducitas. ¶ Quid autē ſit fides, diffinit Bald. hic in. vij. col. ſm Ciceronē ꝛ. c. i. in pri. j. de capi. cōra. ꝛ in. c. q̄ i eccleſia. rū. in. xij. col. de cōſti. vbi etiā ꝑ eū qd ſit fidelitas. de q̄ ꝓxime dixi ſm Bal. Et qd ſit fides, diffinit ēt gl. i rub. C. de ſum. tri. in verb. fide. ꝛ ôt Odôf. in ſum. ſua feudoꝝ. in. xxvj. ra. q̄ incipt in gb⁹ teneaḳ vaſallus ſeruire dño, q̄ etiā refert ꝛ ſequit̄ Joan. Ray. in. d. repe. c. ꝑ alē. ſup rub. in. iij. col. qō fides dr, q̄ſi fac ꝛ dic: ꝛ ſic ꝙponit ex duob⁹ corruptis: ꝛ vaſall⁹ in factis ꝛ dictis dz eē fidelis dño: ꝛ ꝙ hoc ꝙtingit ꝙ ſi vaſal. iurare nō poſſit: q: ſit mnt⁹, amittit feudū. c. vnico. vbi dicā. j. an mnt⁹ vr̄a⁹ impfec. Et vaſall⁹ teneḳ dño ꝑſtare ẜilīū ꝛ auxilium, ꝛ ēt ſine

b sacro ẜitate dicere dz: vt hꝰ i epla poſita. xp̄ū. q. v. c. de forma. ꝛ c. ſeq. Et de multiplici [b] ſpē fidelitatis, quē ſequit̄ Alua. in. c. i. j. qnid ꝓtecc. debe. inueſt. ꝛc. ¶ Itē ꝑ hoc ꝙ feudū dicaḳ a fide, puto factū eſſe ꝙ vaſallus appellaḳ fidelis: ita ſepi⁹ appellāt hec iura feu. vt in. c. j. an remo. de teſt. ꝛ. c. i. ver. antiquiſſimo tpe. j. tit. j. ẜ. ꝓterea. ver. q̄ ſi forte. j. q̄ fue. ꝓrima cauſa be. amit. ꝛ. c. j. in ꝓin. j. ſi de inueſt. feu. ẜtro. fue. in rub. in. c. i. j. de contē. inter

31 do. ꝛ fide. ¶ Beneficiū autē dicit̄ a beando: q: facit accipiētē beare: idē etiā eſt ꝙ ꝓdeſſe: ꝛ bñſiciū etiā dr q̄ rē ad ſolū vſum cōcedere. l. in cōmodato. ẜ. ſicut. ff. cōmo. ¶ Et quotuplex ſit bñficiū. ꝛ quib⁹ modis capiaḳ, vide ꝑ And. de iſer. in. c. i. in. iij. col. in ſi. j. qs dica. dux vel mar. per Alua. in. c. j. in ꝓi. i. iij. col.

32 j. in q. cau. feu. amit. ꝛ hic in ꝓh. feu. in. xiij. col. ¶ Vaſallus autē idē eſt ꝙ obligat⁹: ꝛ ōriundꝰ a vas vadis, qō eſt obſes. in de vadimoniū: eſt enī vaſall⁹ ad plura dño obligat⁹, vt. c. i. j. de no. foꝛ. fid. ꝛ ꝙ hoc etiā appellaḳ clientul⁹, idē ꝙ ſeruitor. vt. c. j. in pri. ꝛ. ẜ. j. j. de alie. feu. cū vaſall⁹ ſit dño ad ſeruitia obligat⁹. vt. c. i. j. i qb. cau. feu. amit. Interdū ēt appellaḳ valuaſor: ꝛ ita ſepe appellāt iura iſta feu. vt. c. j. in pri. ꝛ. ẜ. ſi. j. ti. j. ꝛ in ru. ꝛ. c. j. j. de feu. da. in vi. le. com. ꝛ in. c. j. j. quib. mod. feu. amit. tex. pri. in. c. j. j. qs di. dux. vel mar. Et dicit valuaſor, quaſi dign⁹ ſtare ad valuas dñi, id eſt portas, ꝛ eas intrare ꝓpter bñficiū quod

c a dño accepit. Hinc dicit ꝙ porte [c] ꝓcipū ꝛ dignitatū ſfamibus patere nō debēt. l. ḣ. C. de digni. li. xp̄ī. Ita declarat Alua. poſt And. de iſer. ꝛ. c. i. i pri. in. ẜ. col. j. qs dicaḳ dux vel mar. ibi tñ And. nihil dicit. Idem dicit Alua. hic i ꝓde. feud. in. xiij. col. in. vij. q. Hinc dicit ſingulariter Bald. in. l. falſus. in. j. colū. C. de fur. qō geſtū a falſo ꝓcuratore qui poteſt regulariter ratificari per dñm, tū ratificari non pōt ſi ſit geſtū in audientia

principis

ẜ principis. ¶ An autē feudū ꝛ vaſall⁹ [a] ſint noīa inuent. ſolum iure ẜſuetudinario, an vero fuerint de iure Ro. diſputāt An. de iſer. in iſto. pe. feu. in. iij. q. ꝛ in effectu cōcludit ꝙ ſunt noīa ẜſuetudinaria. Jdē tenēt Odo. ſic. ô nea. hic. ꝛ Ja. ardi. i pe. ſumme ſue. in. j. rub. Alua. in. c. j. in. iij. no. j. de cōtē. inter dñm vaſal. de inueſti. ꝛ hic in. pe. in. g. iij. co. i. vbi q. ad̄ar. lau. in. c. i. in ꝓin. in. v. co. j. ti. j. Alibi dicit Bal. in. c. q̄ in eccleſiarū. in. x. co. de ẜſti. qō feudum dz nomīatione cōſuetudinis: ꝛ qō iſte ẜctus olim ꝑpl̄o ro. fuit incognitus ꝛ ſi cognouiſſent fuiſſet expoſitus eis: q: ſapit ſeruitutē ꝑſonarū vel mixtū rerū vel ꝑſona rum ꝛ ſingulari ꝑſone tribuit iuriſdictionē q̄ non debet eſſet niſi penes principē vel magiſtratū. l. nō eſt ſing. ff. de reg. iur. Alibi Bal. in rub. C. de re. ꝓmu. dicit ꝙ feudum vſuale nomē habet. Circa hoc vlteriꝰ nō inſiſto: q: nulli⁹ vtilitatis memor eius qō ſcribit Jo. An. in addi. Spec. tit. de locato. ẜ. nūc aliqua. ſuper ver. cclxj. vbi plura inueḥit cōtra doc. q multis medḥs ſtudēt

34 impugnare opi. antiquoꝝ q̄ inutiles ſunt. ¶ Quarto ꝓincipaliter vltra doct. quero an feudum ſit contract⁹ noīatus: vel innominat⁹ vtilitas eſt ꝓpter l. ſi. cū ibi no. ff. de condi. ob cau. Bērigius in ꝓin. ſumme ſue. vt dixi in ꝑce. q. tz ꝙ ſit ẜctus innoīatus do vt facias. ꝛ qō oriḳ actio ꝓſcrip. ver. Et idē qō ſit ẜctus innoīatus tz Bal. i. l. ſi. j. q. C. qñ liceat ab emp. dis. vbi tz ꝙ donatio ꝓmutatio emphyteuſis ꝛ feudū ſunt oēs ẜctus innoīati: q: nō pariūt actionē noīatā ſm nomē ẜct⁹ ſz vel condictionē ex. l. vel actionē ꝓſcri. ver. nā ſm eū ẜct⁹ noīati nō cognoſcunt ꝙ nomē ẜctus licet actionis: nā qñ parinnt actiones ſm nomē ẜctus tunc ſunt ẜctus noīati alias ſecus. Confirmo ꝙd qō dicit Bal. in. c. ſi. in fi. col. ver. ꝛ ſcias. de cauſa poſ. ꝛ ꝓpꝛie. vbi dicit oēs ẜctus quos ẜſuetudo de nouo inuenit ſunt oēs innoīati ex quo a ſtregentiū vel ciuili nomē acceperunt. l. naturalis. ẜ. at cū do. ff. de ꝓſcri. ver. l. ſi margarita. ff. ꝓ ſoc. ideo ſm eum ẜctus ficti cōſiſtentis in alio quā in pecunia numerata eſt ẜctus innoīatus: de quo ſit mentio in. c. piſanis. de reſti. ſpo. idē ꝙ feudū ſit ẜctus innoīatus tz Bal. in rubr. C. de re. ꝓmu. in. j. col. vbi ôt ꝙ oēs ẜctus quos ẜſuetudo inuenit vt ẜctus colonari⁹ ꝛ feudi: q: vſuale nomē habēt magis acceḍūt ẜctui innominato q̄z nominato cū nō perficiaḳ cōſenſu, ſz ſolēnitas exigaḳ quā conſuetudo requirit, ideo in feudis ſine inueſtitura non eſt feudū: q: cōſuetudine hz nomē ꝛ formā, de nōie ptz. Jtē hz formā q: formā iuramēti fidelitatis ꝛ inueſtiture vt patet in iſtis vſib⁹ feu. Et cū prima doc. Bar. tenēt Bal. ꝛ An. in. l. legitima. ff. de pac. Ang. in aut. vt ſpō. larg. in ꝓin. col. ir. Imo. in. c. q̄ in eccl̄ia. de cōſtitut. ꝛ qō feudū ſit ẜct⁹ noīatus tenēt expreſſe Bal. ſibi ẜtius in. d. c. q̄ in eccl̄iarū. in. x. col. vbi q̄rit an feudū ſit ẜctus noīatus vel innoīat⁹ aut neuter. i. ano mal⁹. ꝛ in effectu ꝛcludit ꝙ eſt noīat⁹: q: inuētus poſt. xp̄ī. tab. ſub titulo ꝓpꝛio nois ſingularibus cōſuetudinibus ꝛ naturis quas nullus alius ẜctus hz, ꝛ ſic eſt ẜctus noīatus vocabulo ꝓpꝛio ꝛ natura diſcretus vt ibi ꝑ eū. Et iſta vltima placet ꝓ qua faciunt que ponit Bar. in. l. vnica in. vj. col. ff. de cōd. ex. l. Jdē cōiter cōcludiḳ in emphyteuſi ꝙ ſit ẜctus noīatus. ita tenet Ung. in. l. j. vbi hic no. ex iſto tex. C. de iur. emphy. ibi bald. Liḭ. col. ꝛ ibi dixit Ang. i. ẜ. emphꝑteuſim. in aut. de nō alie. co

b tū. ẜ. ſentit Bar. in. d. l. vnica in. v. col. ff. ô ꝑdi. ex. l. Quāuis cō trariū etiā in hoc vltimo vt dixi teneat Bal. in. d. l. ſi. in. j. q. C. qſi li. ab emp. dis. ꝛ in. d. rub. C. de re. permu. ꝑ confirmatiōe cō

35 clauſionis ꝓxime facte accedāt q̄ dicā in pri. ſe. q. ¶ Quinto principaliter quero ꝛ opportune in. xta ꝓcedentem. q. q̄ actio oriaḳ ex iſto cōtractu feudi. And. de iſer. hic. i. vj. q. poſt Odo. in ſumma ſua iu ru. ꝑ quā ac. renocet feu. ꝛc. multa dicit ponendo longā diſtinctionē: ſed clarius loquendo ꝛ in effectu cōcludendo dic alio ordine: ꝙ ſi princeps vel alius cōcedḙs feudum induxiſſet vaſallū in poſſeſſionē naturalē ꝛ veram feudi: tunc vaſallo cōpetit vtilis rei vendi. nedū cōtra extraneum: ſed etiā contra dominū: q: vtilis rem ꝑtur directe. l. j. in fi. ꝛ. l. q. ff. ſi ager vecti. vel emphy. pe. no. ꝑ gl. in rub. ff. de reivēd. Tu adde tex. ꝛ gl. in. c. j. ẜ. j. vbi late Alua. ſ. de inueſt. de re alie. fac. ꝛ iſto caſu ſufficeret ꝙ dñs induceret vaſallum etiā ſi clādeſtina poſ.

36 iurta cōſilium. l. ſi fundū. ff. de fun. dota. ꝛ alias non venditaret vaſallus inueſtit⁹ verbo vel alio actu corꝓreo puta haſta vel enſe: q: talis inueſtitura nō tribuit ius in dñio vel poſſ. vt not. in. c. j. i ꝓin. vbi dicā. j. quid ſit inueſt. ꝛ ad hoc vide qō deciſit Bal. in. c. ſi facta in ſi. col. j. ſi de feu. fue. cōtro. inter do. ꝛ agna. Si autē facta eſt ſola ꝓmiſſio de inueſtiēdo: tunc quidē eſt vera ſtipu. q: in ea deducit factū. i. ꝓmiſſio de inueſtiēdo: ꝛ ſic in certum. l. vbi autē. ẜ. quid qō in faciendo. ff. de ver. obli. oritur actio ex ſtipu. l. ſi qd certū. ff. ſi cer. pet. inſt. de verb. ob. in ꝓin. als ageret vaſallus cōdictiōe ex. l. vel re: tius cōdictione ex moribus q̄ naſcit ex vſa feudoꝝ: ita ecōtra dñs aget cōtra vaſallū ad ſeruitiū actione ex ſtip. ſi fuit ſtip. ꝓmiſſum vel cōdictiōe ex a moribus. ingra no. ꝑ gl. i. c. j. ad fi. j. de cap. q curiā vēdi. vt hic plenꝰ ꝛ ſeriouſius ꝑ And. ô iſer. quē ſequit̄ ad̄ar. laud. in. c. i. in ꝓin. in. v. col. j. ti. i. cōtra autē aliū cui vaſall⁹ poſ. feudi cōceſſit qūo agat dñs direct⁹. eſt gl. in. c. j. j. de cōtro. inter do. ꝛ ẜp. ꝛ ibi late ponit maxie ꝑ An. ꝛ Alua. Tu addēdo aduerte dū ꝙcluſum eſt cōpetere cōditionē ex moꝛib⁹ ꝙ idē tz Ang in. l. vnica, ff. de cōdi. ex. l. Bal. in ru. C. de cōdi. ex. l. ꝛ in. c. i. j. ꝓin. in. iij. co. j. de contro. inueſt. ꝛ ita teneas ẜuis Bar. fuerit in nona opin. in. d. l. vnica, i. v. co. vbi tz. ꝙ vbi ẜſuetudine vel ſtatuto ſducit nouus ẜct⁹: q: tñ agiḳ actione q̄ oritur ex illo cōtractu: vñ ſm eū ex ẜctu feudi inducto ꝙ ſuetudinē agēdū eſt actiōe feudi ſeu ex feudo: ꝛ dicit Bar. in. l. in cōmo. ſ. j. ff. cōmo. qō cum ex feudo oriaḳ actio feudi, vt ꝑdḭgi ꝙ iſta actio feudi variabiḭ in directū ꝛ ẜiū: directa cōpetit dño, cōtraria aūt feudatario: ꝛ ad iſtā opi. Bar. vide qō ôt Bal. in. l. ex placito. i. j. q. C. de re. ꝓmu. Alibi etiā Bal. in. l. ſi. in. j. q. C. qñ lic. ab emp. dis. tz qō ex ẜctu feudi oriaḳ ḍictio ex. l. vel actio ꝓſcr. ẋ. ꝛ hoc tenēdo illā ſuā opi. ꝙ feudū ſit ẜct⁹ innoīat⁹ quā reꝓbaui in ꝓcedē. q.

¶ Alibi ēt Bal. i. l. vnica. in. xvij. col. C. de cōſer. refert Jo. mo. in. c. abbate ſane. de re iud. i. vj. tenere ꝙ vaſallo cōpetat officiū iudicis. Tñ Bal. ibi illud nō ſequit. ¶ Itē adde dictis And. de iſer. dū dictū eſt ꝙ ſi ꝓmiſſio de inueſtiēdo facta ſit ꝑ ſtipulationē tūc agiḳ actiōe ex ſtipulatu: als vero agiḳ condictione

37 ex moꝛib⁹. nā pulchrū dubiū eſt: † an tunc dño teneaḳ ꝑcſe ſine ſtire vaſallum ꝛ dare ꝛ ſic tranſferre vtile dominiū: an ẋo libe ret ꝑſtādo intereſſe. And. de iſer. hic. in. d. vj. q. ꝛ ꝓ diſcurſu qō liberet ꝓeſtādo intereſſe ꝛ nō poſſit ꝓcciſe cogi ad inueſtiēdū ꝑ regulā. l. j. in ꝓin. ff. de ac. em. l. ſi quis ab alio. in fi. ff. de re iudi. l. ſtipulatiōes nō diuidunt. ẋ. celſus. ff. de verb. ob. ſed facta iam inueſtitura: ꝛ ſic feudo iam cōſtituto cogiḳ poſſeſſionē tradere ꝙ ſi dño differat facere tunc ꝑſtabit omnē vtilitatē vaſallo nec liberabiḭ ꝑſtādo intereſſe ꝓ. c. ſi de feudo. j. ſi de feud. fue. cōtro. iter do. ꝛ agn. Tu de hoc an dñs ꝓciſe cogi poſſit an libe ret ſolnēdo intereſſe ſi eum peniteat inueſtire. vide gl. ôr. in. c. j. in ꝓin. j. de cōtro. inueſti. ꝛ ibi Bal. in. ẜ. col. vbi dicit ꝙ cū feu b dū ſit cōtractus in quo ius dādi cōtineḳ. i. datio vtilis dominiū. ergo ꝓciſe teneḳ ad vandū: ergo non liberatur ſoluēdo intereſſe: q: obligatio rē dari certa eſt ꝛ nō recepit rationē vel alterationē ad intereſſe. l. vbi autē. ẜ. ſi. ff. de verb. obli. ꝛ. l. ſi ita diſtrahat. ff. de contrahen. emp. ꝓeſertim cum veniat ex contractu ſtricti iuris. vbi ꝓcipue debemus verbis inherere. l. tritici. ꝛ. l. quicqd aſtringēde. in ꝓin. ff. de verb. ob. ꝓeſertim ſi dominus habeat facultatē implēdi, nō tamen clare firmat Bal. hic tamē idē Bal. in. c. ſi. j. de nona foꝛ. ſi. firmat licet in diſcurſu qō ꝓcipe ꝓciſe teneḳ ꝛ poteſt cogi ad tradēdum. de quo vide ꝑ Imo. in. d. l. ſtipula. nō diui. in. ẋi. col. ꝛ ibi Ro. in. ix. char. ꝛ vide tex. in. c. j. ẜ. ſi. j. de mil. vaſallo q contu. eſt. dicam poſt gl. ꝛ Bal. in. d. c. j. in ꝓin. j. de cōtro. inueſt. Jtē adde ad id qō dictum eſt de vaſallo inueſtito ꝛ inducto in poſſeſſ. cōpetere vtilē rei ven. qō Bal. in. l. i. in ſi. col. C. ſi plu. vna ſent. q̄rit an vaſallo cōpetit rei ven. ꝛ an cōpetat publiciana. ꝛ refert Jo. mo. tenere ꝙ nō, ſed diſtingue vt ibi ꝑ Bal. ꝛ dixi in. j. q. ꝓin. nec aliqd firmat Bal. ſed dicit ſe alibi dixiſſe, ꝛ quod i materia feu. ſicut

b in alḭs cōtractibus naſcatur [b] directa ꝛ vtilis. ponit Alua. in

38 cap. j. ẜ. ſi later. j. de. l. cōra. ¶ Jtē dū. ẜ. tactum eſt ſm And. de Iſer. quid ſit cōtra qñ dñs vult agere contra vaſallū ad ſeruitia qua actione agatur, adde qd iuris ſit ꝛ quā actionē intentet dñs cōtra vaſallū non qñ vult agere ad ſeruitia in gb⁹ terminis ſuperiora loquunt. ſed qñ vult agere ad repetendū feudū q: ſeruitiū cōuentū ſibi nō ꝓeſtat ꝛ ſi feudū eſt ẜct⁹ innominatus, clarū eſſet ꝙ cōpeteret cōdictio ob cau. ad repetēdū qō eſt datū q̄ nō hz locū in ẜct⁹ noīatis. vt no. i. l. ſi pecuniā. in pri. ꝛ in. l. ſi. ff. de cōdic. ob cau. ſed feudū eſt ẜct⁹ noīatus: vt firmant in ꝑcedenti. q. ꝓin. ideo q̄renda eſt alia actio quā ꝛdi. ob cau. de hoc eſt glo. in. c. i. ẜ. ſcā nec alia. j. q. fuer. prima cā beneficii. amit. que tenet cōpetere vtilem rei vēdicationē ꝑ l. i. C. de dona. q̄ ſub modo, quē nihil facit: q: in ea ſpecta. eſt fauore alienationū vt ibi ꝑ gl. ꝛ doc. idē Jac. de bel. Bal. ꝛ Alua. in. d. ẜ. Pico. de neap. ibi v. l. cōm Andr. de iſer. cempt⁹ conductio

¶ Vaſallus. adde doct. in. l. rem nō nouam. C. de iudi. do. diffuſe c. j. de conteu. inter do. ꝛ vaſal. de inueſti.

b ¶ Actio. Adde doc. in. Lommino ff. de impē. Bal. in. c. i. qui d. ꝓcce debe. inue.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex moribus, vel actio ꝓscrip. ver. vel cõdictio ob causã vltima
pcedere nõ põt, cũ feudũ sit ℨctus nolatus, vt dixi, & dicã ibi.
39 ¶ Qualiter autẽ formet libellus bene dns agit ℨ vasallum
vel ecotra, ponit Spe. formã in ti. de offi. or. ver. eo mõ dns cõ
tra vasallũ plent⁹ in ti. de testi. §. nunc dicẽdũ. ver. sepe quoq;
dns, & xx. seq. & in ti. de natis ex libero vẽ. & in ti. de maio. & obe.
ver. & eodẽ mõ. ¶ Itẽ adde q̃ q̃ vasall⁹ ℨquerit⁹ de dño, q a
a ¶ Conqueritur. a vasallo exigit scrutia nõ debita vt vltra solitũ modũ. sibi cõpe
tit officiũ iudicis, nõ actio negatoria: fm bal. i. c. i. §. fi. i. iiij. col.
ver. pone vasallus cõquerit de dño. ℨ. de ꝓhi. feu. alie. p Fede.
¶ Idẽ etiã Bal. in ver. seq. querit ad ꝓpositũ de pulchra &
b vtili. q. si tertius ᵇ ꝓscripsit ℨ vasal. & dns egit cõtra istũ tertium
directa rei vẽd. & recuperauit rẽ feudalẽ, an vasall⁹ postea agẽs
b ¶ Tertius. Adde ꝓ. 10. i. parte q̃ cõtra dnm, possit a dño vẽditare rẽ feudalẽ: cũ nõ potuisset in
fic. do. in. l. post- effectu vendicare ab illo tertio q ꝓscripserat: arguit Bal. ad
humus. in. §. si partes: & cõcludit q vasallus nulla actione possit agere cõtra
quis ex his. ff. de dnm: vt ibi p eũ: vbi dicã: vide Jo. an. de ista. q. in add. Spe. i
inof. test. do. in. l. ti. de feu. sup rub. circa. ℨ. col. p Pan. in. c. ad audiẽtiã. de ꝓ-
4 0 pater filium. eod. c scrip. ¶ ℨAn autẽ & q̃ vasallus ᶜ possit agere cõtra dnm de
ti. ꝓ. 10. ℨ parte vi enictione: si ab eo feudũ euincatur, & qualiter: habes tex. in. c. i.
de per doc. in. l. vbi gl. & doc. ℨ. si de feu. vas. ab aliquo inter fue. & tex. i. c. i. in pnc.
alienationis. ff. late Alua. ℨ. de inuesti. de re alie. fac. ¶ ℨAn aũt vasallus possit
de verbo. signific. agere actione furti: vel ad penã furti cõtra dnm suũ: dubiũ est
& per doc. in. l. si ꝓpter reuerẽtiã quã ꝙ vasall⁹ dño suo. c. i. §. h. i. ℨ. 5 mil. vasal. q
fundum. ff. de cõtu. est. & q̃ vasallus equiparat liberto fm Bal. i. l. si liberti. in
fun. do. pe. col. C. de ope. lib. & dixi. ℨ. in. §. q. pn. Dic de hoc vt in ꝓtermi
41 nis per Bal. in. c. imperialẽ. §. si. in. iiij. col. ℨ. de ꝓhi. feu. alie. p
Fed. ¶ † Itẽ in materia dilligẽter not. q̃ carbonisana bon. pos.
c ¶ Vasallus. Adde Jaco. alua. in & pos. ventris nõe habẽt locũ etiã in bonis feudalibus: vnde
c. i. ℨ. de feu. vasal- mortuo patre si fit filius impubes, eni moneat q̃stio de statu
lus ab alio inter- vel de sitiatione: debet interim dilata. q. mitti in bon. pos. ꝓ'lis
fue. in. ℨ. not. per Carboniana: & sit⁹ muller ventris nõe: ita debebat mitti
p ista remedia in pos. bo. feu. ita singu. Bal. in. c. i. in. vi. col. ℨ. an
agna. vel filius. motus p. l. i. §. lex fal. in ratiõe sui. ff. ad leg. fal.
d ¶ Bonorũ. Adde do. in. l. rem in bonis. ff. de acq. refert & simpli sequit Alex. in. l. ℨ. in fi. C. de carbo. edic. ¶ Ego
rerum do. l. stipu- vltra eos cõprobo istud clara ratione: nã casus occurrentes q
latio ista. ff. de ℵbo. nõ reperiunt expresse decisi in istis cõsuetudinibus fendoruꝫ,
obli. & in. l. bo- ꝓpter est iste casus, debẽt decisi fm ius cõmune. gl. not. in. c. i.
norum. ff. de ℵb. vbi not abiliter Bal. vbi multa bona dicã. ℨ. de fen. cog. ergo at
signi. tento iure cõi, quẽ ad modũ filius impubes ꝓ carbonianã bo.
pos. & mulier ventris nõe per aliã bono. pos. mittunt̃ in possẽ-
tionem omnium bonorũ paternoꝝ: istte etiam mitti debent in
bonorũ feudaliumꝫ eadẽmet remedia. qõ teneas bene cordi.
e ¶ Feuda. Adde 42 ¶ † Itez adde ꝙ fendatario cõpetit directa actio. l. a quilie p
l. ius emphyteo- dãno pato. gl. no. in. l. cedere. §. si. in gl. ℨ. quam ibi bar. seqnt̃ & ꝙ
tici. C. de fun. pa. reputat multũ no. ff. arbo. fur. cesꝫ. Et ibi etiã tex. gl. & Bart. qõ
lib. ex. actio directa ex illo titulo arborũ furtim cesarũ. cõpetit feuda
tario. Idẽ etiã est tex. & si etiã cõpetit actio aq̃ pluuie arce.
& finiã reg. Item adde qõ vasallus potest agere & cõuenti ad
penam q̃ imponitur per. l. si quis in tantã. C. vnde vi. fm Bald.
in. l. pe. in. j. col. C. si a nõ cõpe. iud. Item vasallus potest opus
vonum nuntiare contra edificantem suo ꝓprio nolen & etiam
pcuratorio nõe fm Bal. in. l. j. §. si. in fin. col. ff. de oper. no. nũ.
Itẽ diligenter no. & in isto cõtractu feudi habet locũ redhibi
toria & quanto minoꝝ lo vtilis ita firmat sing. Bal. nec alibi le-
43 gi in. l. si. C. de edil. actio. qõ bñ signa. ¶ † An aũt feudum peti
possit vel veniat in petitione hereditatis: puta silꝰ vel aliꝰ he-
res institutus possit agere peti. hered. ad bona feudalia p aliũ
possessa. gl. est no. & sic in. l. istẽ videdum. §. fi. in gl. si. in ver. iura.
ff. de pe. her. ¶ Iste est subtilis passus, in quo Bar. variauit, &
est sibi cõtrarius nã cum illa glo. tenuit Bar. in. l. si patroni. in
pnn. ff. ad trebel. cum illa limitatione: quãdo feuda paterenᵗ a
possidente, q non haberet ius illa detinendi: secus si paterẽtur
aduersus filium, vel aliũ q feudo succederet: tunc nõ posset agi
petitiõe here. & sic Bar. ibi si cõsideres multum ampliat glo. d.
istẽ videdũ. §. si. ex parte agentis ad feudũ: licet restringat ex
parte cõuentiꝰ: nã vult ꝙ q̃cũq; heres etiã si sit extraneꝰ: possit
agere peti. here. ad feuda ℨ possidẽtẽ: dũmodo talis possidẽs
feudum, nõ habeat ius id detinendi: vt q̃ nõ sit de liberis nec
de cõprehẽsis in inuestitura: nec videat mirũ ꝙ extraneus hes
res possit agere ad feudum peti. here. cui⁹ extraneus nõ suc
cedat in feudo. c. i. de succes. feu. q: verum est quo ad ꝓprietatẽ
44 feudi & sic quo ad vtile dominium. ¶ † Sed q: petitio here.
datur nõ soluꝫ ꝓ rebus in quibus defunctus habuit domi-
nium & ꝓprietatem: sed etiã ꝓ rebus in quibus solam poss. vel
detentionem haberet. l. regulariter in pnn. ff. de peti. hered. & l.
hereditas. C. eo. ideo potest extraneus heres agẽs peti. here. se
fundare in sola pos. feudi. q̃ erat apud defunctum: & hoc modo
obtineret in cã. nõ aũt posset se fundare in dominio & ꝓprieta
te: q: hoc modo succũberet; vñ opus est ꝙ adsit magna aduer-
tẽtia in modo agẽdi. ita volunt Bul. & Alb. in. d. l. istẽ videdũ
§. fi. allegant. l. q̃dã mulier. ff. fa. erc. & l. si. ff. de iure pa. idẽ tenet
Alex. licet de eis mentionẽ non faciat in. d. l. si patroni. in pnc.
dicẽs ꝙ Bar. ibi in hoc optime loquit. Ad hoc cõfirmãdũ fa
cit optime fundamentũ Ange. in effectu ad idẽ reincidens ꝙ
ℨ. referã nunc. Sed idẽ Bart. in. l. & iurisurãdi. §. si liberi. ff. de
ope. libe. tenet ꝙ gl. in. d. l. item videndũ. §. fi. ita demũ ꝓcedat
si ille q̃ ageret peti. here. ad bõa feudalia erat de filijs: vel de cõ
prehẽsis in inuestitura. alꝫ secus: & sic tz restringit illã glo. etiam
ex parte actoris: & sic tz cõtra id quod voluit in. d. l. si patroni.
in pn. Idem Bar. in. d. l. istẽ videdum. §. fi. ad hoc tertio varia-
uit: nam secutus Ey. in quibusdã addi. reꝓbat ex toto illam
gl. tenens quod feudum nullo modo põt venire in pet. hered.
qz nõ est ius hereditariũ, cuꝫ nõ habeatur iure hereditario. c.
j. de succes. feu. & hoc fm Bar. est in extraneo indubitãter verũ,
& etiam in filio ad quẽ nõ transit feudũ tanq̃ ad heredem: nec
dispositio testatoris attẽdit: sed venit ex pacto vel ex lege. d. c.
j. de succes. feu. facit. l. ꝓ herede. §. si qd tñ. & acqui. here. dato ꝙ
filius nõ possit repudiare hereditatẽ paternã, & habere solum
feudũ. c. j. ℨ. an agna. vel fili. ¶ Et sic ex istis apparet ꝙ feudũ
nec in extraneo nec in filio est hereditarium, ergo non dz posse
venire in peti. here. ¶ Et ꝓ ista refert multũ no. Bar. Dynum
consuluisse & ipse sequit, qõ si frater fecerit fratri quietationem
seu liberationẽ generalem de eo ꝙ posset petere in hereditate
paterna: nõ per hoc impediẽt petere feuda, sicut nec bona em-
phyteotica: qz nõ petunt̃ tanq̃ ex hereditate paterna: & istã vl
timã opi. Ey. & Bart. refert & cũ ea simpliciter transire videtur
Bal. in. d. l. item videndũ. §. fi. Ray. in illa. l. item videnduꝫ. §.
fi. ꝓout ibi refert Alb. distinguit tz ꝙ filius bene põt petere
feuda per petitionẽ hereditatis, sed nõ agnati qui debẽt pete-
re per conditionẽ ex capitulis feudi. argu. c. j. ℨ. an agnat, vel fi.
Ang. in. d. l. item videndũ. §. fi. tenet indistincte cum glo. ibi ꝙ
feudũ veniat in pe. here. qz licet feudũ nõ defluat vel decurrat
vt ad heredes: tamen negari nõ põt quin feudum istud fuerit
defuncti, nec etiã põt negari quin remanserit in eius heredita
te: vnde & ꝙ dominiũ feudi nõ sit hereditariũ, tamẽ cõstat veni-
re in pe. her. etiã ea q̃ hereditaria nõ sunt. & sic in hereditate in
uenta sunt, vt res depositæ cõmodatæ & similes. l. nõ tñ. in pnc.
ff. de pe. her. Illa rõ mihi placet ꝓ quã clare tollit fundamẽtũ
Bar. & relatum dũ dicit ꝙ feudum nõ est hereditariũ: qz etiaꝫ
faciendo hoc modo sequitur, ergo nõ veniᵗ in pe. hered. qz in
ea venit etiam qõ nõ est hereditarium puta alienum vel deten
tum a testatore. d. l. z nõ tantũ. in pn. Et per istud fundamentũ
tene cum gl. in. d. l. item videndum. §. fi. cum limitatione tamẽ
quã. §. retuli post Bar. in. d. l. si patroni. in pnn. & adde Jo. an.
in addi. Spec. in ti. de loca. §. nũc aliqua. in addit. q̃ incipit, qõ
nõ esset dubia. vbi alleg. bonum tex. in simili in. l. istẽ ꝓdicta. ff.
45 fami. er. ¶ † Circa tamẽ illõ qõ. §. retuli tenere Bar. post con-
filiũ Dy. in. l. istẽ videndum. §. fi. ꝙ si frater fratri fecit generalẽ
qetationẽ de omni & toto eo qõ petere possit in hereditate pa-
terna, hoc nõ obstãte posset petere feuda & res emphyteoti-
cas qz non sunt qd hereditarium. Flo. multũ istã decisionẽ: qz
vtilis & quotidiana est. Et adde ꝙ idem simpliciter sequũtur
Bal. & Ang. in. d. l. item videdum. §. fi. & vide Jo. and. in addi.
spe. ti. de feu. §. qñ. in addi. q̃ incipit, directe. vide Bald. hoc la-
te disputantẽ in aut. si quas ruinas. C. de sac. san. eccl. & qõ de-
cidit in tex. in. c. j. §. fili. j. de capita. qui cu. vẽdi. & vide omnino
late Albe. in. l. tres fratres. ff. de pac. referentẽ formaliter pul-
chrũ ℨ filii Dy. in. q. sibi trãsmissa ex Verona de quibusdã fra
tribus & sororꝫ q conuenerunt diuidere hereditatem paternã:
& oĩa bona certis modis, & ita fuit iudicatum: an sororꝫ posset
sub eisdẽ modis petere ꝙ bõa feudalia diuidãt, ita ꝙ illa ge-
neralitate ℵbo z contineant etiã bona feudalia vel nc: vide ibi
disputatum. ¶ Limita tñ sing. hanc decisionẽ vt procedat q̃n
frater faciẽs generalẽ quicttationẽ, & pmittens mihi petere de
hereditate paterna, vsus esset in repudiatiõe ℵbo hereditate
cũ feudũ & ꝑhlteosis nõ sint qd hereditariũ, vt ꝓdixi: & ita ꝑ
pzie loquunt̃ Bar. & do. i. d. l. istẽ videdũ. §. fi. sec⁹ si repudiasset
D bona paterna: qz appellatiõe bonorꝫ ꝓ venit feudũ & emphy-
teosis: ita sing. Spe. ti. de loc. §. nunc aliqua versi. cly§. ad fin. ꝙ
multũ no. vt bene instruaris circa formãdas istas q̃stiones renũ
tiationes fratrũ, vide tamen ad hoc vltimũ id qõ pnkhze deci
dit Bar. in. l. vt iurisurãdi. §. si liberi. ad fi. in fi. q. ff. de ope. lib.
Bal. in. l. q̃ nouella. C. de inoffi. test. & latius in. l. liberti. C. de
46 ope. lib. ¶ † An aũt feudaꝫ veniãt in restitutione fideicõmissi
e si testator habẽs bona feudalia instituat heredeꝫ, & eũ granet
restituere hereditatẽ, vel bona ꝑ fideicõmissum titio: an in tali
restitutiõe fideicõmissi etiã veniãt & cõprehẽdãt bõa feudalia.
est qõ vtilis & multũ notabilis: quã ponũt Dy. Bar. & alij l. d.
l. si patroni. in pn. ff. ad treb. Bal. in. l. cũ virũ. in fin. col. C. de fi-

dekom

dek. Alex. in cõl. xci. inci. põderatis his de quibus in thema
te. in. gro. co. in. j. vol. & in istis locis cõter cõcludit, ꝙ feudũ nõ
trãsit ad fideicõmissariũ: nisi fideicõmissarius sit de liberis aut
de descẽdentibus, ad quos de sui natura trãsit tale feudũ, nisi
sit de ꝑsonis cõprehensis in inuestitura: qz tũc cessat rõ quæ p
hibet feudũ trãsire in fideicõmissariũ. ita i specie limitat Bal.
in. d. l. cũ virũ. & Jo. an. in addi. Spe. ti. de lo. §. nũc aliqua. i. d.
addi. quæ inci. q. nõ esset dubia. iuncta addi. posita sup ver. clysi.
& plenius Alex. i. d. l. si patroni. vbi vide. ¶ Tertio limita, nisi
feudũ fuisset receptũ ꝑ se & heredibus quibuscũq; tũc indistin
cte trãsiret in fideicõmissariũ facta restitutione: qz tũc non reti
neret ꝓpriã naturã feudi, ꝓpter illa verba & heredibus q
buscũq;. c. j. de feu. nõ habẽte ꝓpria. feu. ita Bal. in terminis
in. l. j. i. ggxiii. & i. glig. q. ff. de rerũ di. Alex. in. d. l. si patroni. in
pnn in pe. col. facit qõ vult Bal. in. l. imperialẽ. in pn. in. vj. col.
ver. ℨ qd si cõcessum est feudũ de ꝑhi. feu. alie. p Fed. vbi tz ꝙ
si cõcessum est feudũ ꝑ me & successoꝛibꝫ meis quibuscũq;, hec
verba nõ solũ includũt tria genera heredũ. de quibus instit. de
her. qua. & di. sed etiã includũt legatarios. l. q̃dã. §. is aũt. ff. de
edẽ. qz legatariꝰ & relegata quodãmodo hetes est. l. id tpo. §. si.
ff. de vsuc. verum est ꝙ in hoc vltimo Bal. met Jnum tenet in
c. j. §. do nare. in. ij. col. j. qualiter olim feu. po. alie. vt. ℨ. dicã. ℨz
redeũdo ad principale limitationẽ, qñ feudũ receptũ est ꝓ se
& heredibꝫ qbuscũq;, cũ tũc indistincte in fideicõmissariũ trãs
eat facta restitutiõe. Adde ꝙ de hoc dubitat bal. i. d. l. cũ verũ.
& ꝓmo dicit videri ꝙ tũc trãseat in fideicõmissariũ. cũ tunc feu
dũ nõ habeat ꝓpriã naturã feu. d. c. j. ꝓstea subdit sub dubio
ꝙ ℵbus qbuscũq;, debeat referri ad habiles nõ ad afino ex
traneos. mihi allegat, & sic relingit in decisum. ꝓ isto vltimo
ꝙ dictio qbuscũq;, referat ad habiles, nõ ad afino extraneos,
47 † Adde in terminis bal. in. d. c. i. §. donare. in. ij. co. vbi q̃rit qd
a si aliqs ᵃ recepit feudũ ꝑ se & heredibꝫ qbuscũq;ᵇ, an ꝓpter
b hec gñalia ℵbꝰ poterit de feudo testari, & illud legare & extra
neis heredibus, arguit ad partes, & finaliter cõcludit ꝙ solum in
telligit de venientibꝫ ab intestato, & sic illa gñalitas qbuscũq;
recipit restrictionẽ de habilibus, & sic de venientibus ab testa-
to. alle. no. ꝙ Jac. de are. & Bart. in. l. i. §. nunciatio. ex hoc. ff. de
ope. no. nũ. & in. l. j. C. de sac. san. ec. Et istã vltimã dect. Bal. re-
fert & sequit Alex. in cõ. xxx. inci. qñ omne datũ optimũ &c.
in. vij. col. in. j. vo. ¶ Confirmo ꝙ tex. not. in. l. ij. ꝓtorait in
ver. ꝙ ait ꝓtoꝛ. fecꝺo in verbo qualiscũq; tucta gl. in ℵbo ad fa
cultates. ff. qui satisfd. cog. vbi ꝓbat fm Bald. & alios. licet
rent q̃ verba simplicia. l. balista. ff. ad treb. semp tñ receꝑit re
48 strictionẽ de habilitate, ad actũ faciendũ. † vnde facit iste tex.
fz Bar. & Bal. & mod. ibi ad statutũ disponẽs ꝙ hiscũq; fue
rit sententia arbitri, mandat & executioni nec aliqd possit contra
eã opponi: certe fz ꝑfatos doc. dz illud statutũ intelligi, dũmõ
sit smia lata a persona habili, q̃ possit esse arbiter, & refert & seq
tur Bar. flo in cle. i. ℵ. §. ꝙ gl. ibi. de sequest. pos. & franct. facit qõ
no. Ro. in. l. tutor. §. pdig⁹. ꝙ illũ tex. quẽ ad hoc repo. sing. de
iureiu. & ꝙ ista verba quibuscũq;, & qualiscunq; & filia: q̃tum
cunq; sint generalia & gemmata, ꝙ tũ recipiãt restrictionem. &
tex⁹ melioꝛ de iure in. c. i. §. fi. de iurein. in. vj. facit tex. i. l. & si in
strumẽta. in ℵbo quibuscunq; iuncta gl. parua q̃ dicit, sez ido-
neis. C. de fi. instr. & in. hast. fis. lib. x. quã Bar. ibi in. ij. nota. no-
tat ad statutũ loquens de ꝓbatiõibus quibuscunq; vt tũ in
telligat de idoneis. Ad idẽ tex. cum gl. i. vbi Bal. no. in. l. j. C.
de fi. inst. & no. gl. in. l. j. in verbo vtile. vbi Bart. ff. de eo qõ cer.
49 loco. † Istis tamen de iure nos obstantibus, teneas primã
opi. ꝙ per ista verba ꝓ se & heredibus quibuscunq; vt feudũ
non teneat ꝓpriã naturã. d. c. j. de feu nõ habẽte ꝓ natu. feu.
tunc transibit ad fideicõmissariũ. & venit restitutione fideicõ-
missi, & ad allegata in oppositũ rñde, ꝙ q̃ ista verba gñalia &
geminata. §. quibuscũq; & qualiscũq; ꝓferunt a. l. vel a statuto
tunc bene recipiãt interpretationẽ de habilitate, ne alꝫ gñalia
da est. l. vnica. C. de inof. do. c. cũ expediat. de elec. in. vi. & i istis
terminis ꝓprie loquunt̃ iura & doc. in locis prealle. §z eã talia
verba vniuersalia vel geminata ꝓferunt̃ ab homine, vt in casu
vso: qz tunc cessat ratio correctionis ꝓdicte: tũc secus est, & de
bent plus operari q̃ verba simplicia. istam differentiam ponit
Bal. in. l. ij. in. i. col. C. sine con. vel reli. & colligit ex doctri. Jac.
de are. & Bar. in. l. i. §. nũciatio ex hoc. ff. de ope. no. nun. ¶ An
c aũt vasallꝰᶜ possit agere vel querere dnm in iudicio sine pena,
absq; ꝓ. tratiõe venie. an regrat ipetratio venie: ponit gl. in. c.
j. vbi Bal in fi vbi dicã. j. de mili. vasallo qui cõtu. est. & dixi §.
50 incidenter in. q. pnm. ¶ † An antẽ rex vel princeps possit cõ
uenire vel facere citari baronem suum. vt sibi ostẽdat iura que
habet in castris que tenet in feudum, alioquia quod eum pri-
uabit talib⁹ castris. ponit sing. Bart. in. l. fi. C. de cõdu. & ꝓcu.
prædi. fis. lib. xi. & ibi tenet ꝓst Alnd. de Barulo q̃ talis citatio
est ipso iure nulla, cũ nemo cogi debeat ad ostendendũ titulũ
sue possessionis. l. cogi. C. de peti. her. & in causis fiscalib⁹, vel ꝓ
cipis ita seruãdus est ordo iuris, sicut in causis ꝓatoriꝫ, vt ibi
est text. & sic idem debet esse in isto ꝙ in alio, & dicit formaliter
Alnd. de baru. ꝙ vidit in facto per illam. l. j. cessari & annullari
quandam citationem & ꝓcessum factum per curiã illustris do
mini Manfredi, qui ita citari fecerat quendam suum nobilem
ad ostendendum quo iure teneꝛbat quedã castra, q̃ dicebantur
ad curiam pertinere: & ꝙ ꝓnuncꝛiatum ꝙ dicta cꝛitatio & ꝓcessus fuit ipso iure nullꝰ: quia
ꝓnunciatum ꝙ dicta cꝛitatio & ꝓcessus fuit ipso iure nullꝰ: quia
factus iuris ordine nõ seruato: q etiã in causis principum ser-
11 nãdus est. vt ibi, & l. pe. C. de vlato. li. x. & de iure vt dixi. vt ne
mo cogi debeat ad ostendendũ ti. possessiõis fuerimo actor, de
bet ꝑbare de iure suo, etiã cõtra nullo iure & iniuste possidẽtẽ,
vt est tex. no. in. l. fi. C. de rei vendi. Et idẽ refert & sequit Jo. de
pla. in. l. j. ¶ Sed tu adde Bald. in. l. ij. in. ij. col. C. quomodo &
51 qñ iudi. † vbi q̃rit an dñs feudi possit monere vasallum qõ sibi
ostendat investituꝛã feudi ꝑ chartã pub. vel ꝑ breue testiduꝫ,
d & respõdet qõ non: qz dñs feudiᵈ non est iudex in causa ꝓpria. a ¶ Aliquis. Adde do. l. id tẽpus. §. j. ff. de vsucap. & in. l. si qñ. i. ꝓin. C. de inoffi. testa.
c. ceterum. de iud. ℨz bene potest vasallum sic monere ꝑ partes
curie, qui habet in hoc iurisditionẽ. c. i. j. de mili. vas. qui cõtu.
est. Refert tamen Bar. in. d. l. j. C. de cõdu. & ꝓcur. ꝓpedi. fisc.
lib. xi. tenere ꝓinceps non possit facere citari baronẽsum ad
ostendendum iura que in castris habet. Sed Bal. limitat dic-
tum Bar. esse verum, si ꝓtendat ꝓpietatem aliꝰ qui ꝓteri b ¶ Quibuscũq;. de ista dictione, vide in. l. j. & ibi doc. C. de sac. eccle.
dunt titulum in re aliena, quã fatenᵗ alienam, cogunt̃ ostende
re titulum sue possessiõis, fm eum allegantem. c. ordinarij. de
offi. or. in. vj. z no. in. c. j de reg. in. in. vj. ꝑ Archi. c. dist. c. cõtra
morem. vnde fm Bald. interrogabit vasallus ꝑ pares curie si
est vasallus, & si fatetur se vasallum, mãdabunt ei pares curie ꝙ
ostendat iura sua feudi, si antẽ negaueᵗ se vasallum, & comin c ¶ Vasallus. ad de glo. & Bal. in l. fin. C. de quadr. ꝓscrip. Spe. tit. de ter. in. §. quoniam. ver. cyij.
catur de mendacio, ꝓinabit feudo fm consuetudinem feudo-
rum mihi allegat, debuit allegare. c. vasall⁹ si feudũ. ℨ. si de feu-
do de fun. conten. sit inter do. & agn. ꝑtertim fm eũ cum occul a
toꝛ ℵtatis equiparet furi. l. hereditatũ. §. fi. ff. ad leg. fal. & sic si
bene consideras Bal. in effectu tenet cõtra decisionẽ Alnd. de
baru. Bar. & Jo. de pla. in. d. l. non tamen respondet Bal. ad
regulã. l. cogi. C. de peti. her. iuncta regula. d. l. inducẽdo, vt. §. z
d istã opi. Bal. in. d. l. ũ. formaliter refert & sequit Alna. in. c. i. in
ꝓin. in. §. col. j. de contro. inuesti. Alibi Bal. in. l. instrumenta.
in. j. col. post medium. C. de fideic. dicit ꝙ fendatarius tenetur
ostendere ordinẽ instrumentum feudi: allegat gl. in. l. ũ. C. quãdo
& qui quarta pars debeꝛ li. x. ¶ Istis adde ꝙ dedit sing. Jo.
an. in addi. Spec. tit. de feu. §. j. ver. porro. circa ꝓinc. ꝙ quãdo
succeꝛsor in regno vel in ducatu vult confirmare vasallum, non
habet necesse vasallus sibi ostendere primã concessionem ꝑ iu
52 ra ibi ꝑ eum alle. qõ diligenter no. ¶ † An autem rex & alij
dñi temporales habeant fundatam eorum intentionem de in
re ꝓmuni super dñio rerum. ℨ. eos limites ponendi, & sic an ex
hoc solo habeant fundatã intentionem dñi, q̃ res sint site in-
tra limites sui regni, dic vt habeᵗ in. c. si diligenti. de ꝓscrip. &
est bonus tex. in. c. fi de o ffic. Archi. ubi cũ monasteriũ intra me
tas sui diaconatus sit situ &c. & in. c. de xeno dochijs. de reli. do. e ¶ Not. etiã id qõ sing. dicit Bal. in. l. nec si volens. C. de liber.
53 can. vbi ꝑ illam. l. dicit ꝙ rex Francoꝝ facit aliqua ciuitatẽ
confiteri suam esse & sibi fidelitatẽ iurare, cum sua nõ sit, ꝙ ta
lis confessio & iuramẽtũ nihil valeꝛ. & idẽ dicit in papa & impe-
ratore: ꝙ tũc redigunt̃ ad instar tyrãni. vnde si ciuitas Peru-
sina non esset ecclesie ro. oĩa instrumenta in contrarium facta
essent cassa & irrita totaliter, & dicit Bal. hoc ꝙ deo nota ꝓpe f
54 tuo. † Itẽ in materia ista nota ꝙ vasallus nõ possum cõueni
ri ad soluenda debita dñi ita not. Bal. in. l. ti. argu. illius text.
C. de act. & obl. ¶ Subdit tamẽ uo. Bal. ꝙ si dñs nõ haberet
aliunde vnde solueret vel satisfaceret creditoꝛibus, posset tũc
creditoꝛ mitti in ꝑ. vasallo: & ꝑ no. ꝙ gl. in. l. ꝙ herede. §. fi. qd.
vbi dicit esse omnino videndũ. ff. de acquir. here. Alibi Bal. in
l. liberti. ad fi. C. de ope. lib. dicit ꝙ vasalli possunt capi ꝑ debi
tis domini, vt soluant creditoꝛi censum quẽ dñs soluunt, & po
terunt vasalli tunc dari in solutum ꝑ iudicem ex secundo de g
creto. l. illud ius quod habet dñs in vasallis, ad quod ꝓstan
dum vasalli cogi possunt etiam ꝑ captũrã ꝑsonæ, vt ibi no.
e per eũ. & de hoc an vasalliᵉ possint de iure capi ꝓ debitis dñi,
vide doct. in. c. i. §. similiter. vbi dicã. j. de capi. conra. & an econ
f tra feudum ᶠ obligẽt ꝓ debitis ipsiusmet feudatarij, & an fru-
ctus pendentes possint ꝑ vasallũ obligari, vide ꝑ Bald. in
55 c. j. in penultim. col. j. an agnati vel filij. ¶ † Et an liceat domi
g noꝰ pignorare vasallum ꝓ iure suo: & quid de bonis mutis
in re feudali, an intelligant̃ tacite hypothecata domino, vide

Universidad de Deusto
Biblioteca

Car.ste.q̄ sic,in cle.pastoralis.ℑ.deniq̄.in.v.q.de re iu.z ibi ōt Car.ste.in.iiij.q.q̄ cū qlibet dñs feudi quātuncunq̄ sit vilis. etiā rusticus sup reb⁹ que ab ipso tenētur in feudū, hz ordinariā iurisdictionē.c.i per alē.ℑ.vlt.ℑ.ō phi.feu.alie.p Fed. ¶Ex hoc infert q̄ pōt sniam suā exercutiōi mādare.z vasallos suos expellere a feudo,si ab ipso ceciderit:et ſi sint clerici, sine metu excōicationis:z vltimo de clerico aliq̄ hz eū nō firmāt,p no.in c.verum,de foro cōpe.subdit q̄ tutius est si per iudicē ordinariū faciat dñs vasallū expelli:sicut dicit i emphyteota:vt in.c.
56 potuit.ō loca. ¶Tu vltra eū adō,an dñs[a] ppria autoritate possit vasallū expellere,z vide Bal.in.c.i.ℑ.ſi.i vlt.col.ℑ.de pac. iur.fir.gl.z Bal.i.c.i.ℑ.de his q̄ feu.da.pos.Bal.in.c.ceterū.in iiij.z.v.col.in ſi.de iud.Et an in p̄uatione feudi[b] requirat q̄ pceat snia de necessitate,vide Bal.i.c.i.ℑ.de feu.sine cul.nō amit. z in.c.q̄ in ecclesiarū.in.xiij.col.de cōsti.Ro.in cōſi.ccxij.inci. quo ad primū ꝛc.in ſi.dubij. ¶Supascriptis in p̄senti materia opportune annectit pulchria z multū vtilis qō.†an vasallus[c] cessans per triēnū soluere,debeat p̄uari feudo,sicut emphyteota p̄uat per cessationē triēnij.ℑ.ij.C.de iure emphy.vel emphyteota ecclesie si cessauerit p biēnium.aut.qui rem.C.de sac.san.eccl.z.c.potuit.de loca.Ista.q.vt dixi est valde vtilis.z dicit Bar.lau.in.c.i.in p̄in.ℑ.ti.i.qō est de pane lucrando:ita dicit in ſi.huj⁹ questionis.Hāc.q.examinaui in.l.ij.i.xvij.col. C.de iure emphy.sed q̄ ibi incidēter cadebat, remissiue p̄cessi. nunc q̄ hic cōgruētius offertur eā plenius discutiam.In hoc originaliter in.c.ad apostolice.de re iudi.in.vj.tenet q̄ sic per il lum tex.ver.posset etiā.vbi papa p̄uauit per suam sentētiam 57 ria opportune annectit pulchria z multū vtilis qō.†an vasallus[c] cessans per triēnū soluere,debeat p̄uari feudo,sicut emphyteota p̄uat per cessationē triēnij.ℑ.ij.C.de iure emphy.vel emphyteota ecclesie si cessauerit p biēnium.aut.qui rem.C.de sac.san.eccl.z.c.potuit.de loca.Ista.q.vt dixi est valde vtilis.z dicit Bar.lau.in.c.i.in p̄in.ℑ.ti.i.qō est de pane lucrando:ita dicit in ſi.huj⁹ questionis.Hāc.q.examinaui in.l.ij.i.xvij.col. C.de iure emphy.sed q̄ ibi incidēter cadebat, remissiue p̄cessi. nunc q̄ hic cōgruētius offertur eā plenius discutiam.In hoc originaliter in.c.ad apostolice.de re iudi.in.vj.tenet q̄ sic per il lum tex.ver.posset etiā.vbi papa p̄uauit per suam sentētiam diffinitiuā Federicū imperatorē regno Sicilie, qō imperator tenebat in feudū a sede apostolica,z iter alias causas,q̄ cessauerat nouē annis z vltra pēsionē soluere.z Bar.lau.in.d.c.i.in.iij. col.ℑ.tit.j.refert q̄ idem ibi tenet Jo.and.in gl.suis voluit allegare gl.in verbo reprehēdi,z in xbo per nouē annos in qb⁹ tamē Jo.and.nihil clare aperit.Sed idē expresse tenēt Bal.in c.que in ecclesiarū.in.v.co.de cōſti.dicens qō hoc est singulare dictum Jnn.in.c.ad apostolice.z pro eo est tex.vmcus in li. feudo[p] in.c.ℑ.q̄ fuit prima cau.bñficiat.amit.z puto q̄ velit allegare.in xbo.sed nō est alia iustio: causa.cui sm Bal.nec Apollo rādere pōt.Idē tenet Bal.expresse in.c.quob⁹.q̄ est ſi.in pen. col.de re iu.post Jnn.in.d.c.ad apostolice.vbi formaliter ōt,q̄ si feudatarius nō soluat pensionē per biennū,pōt feudo p̄uari.z qō in vsib⁹ feu.nō est hoc expressum:z est tenendū mēti qz nus z dies:z male sm eū qz pēsio pecuniaria est p̄ter naturā feudi.Idirādū est q̄ dicat hoc nō esse expressum in vsibus feu. cum ipse Bal.vt.ℑ.retuli in.d.c.que in ecclesiar[p],dicat esse text. in.d.c.ℑ. ¶Cōtrariā opi.z melius tenet Spe.ti.de loca.ℑ.nūc aliqua.ℑ.ſi.lxxv.vbi i terminis tenet,q̄ si vasallus vel feudata rius cessauerit per triennū soluere,q̄ pōt p̄uari feudo, sicut emphyteota z Spe.z refert z seq videt Jo.fab.in.l.circa fin.C. de iure emphy. ¶In ℑ⁰ tū opponit dc.d.c,ad aplice.innecta cle.pastoralis.de re iudi.Idē q̄ Spec.in terminis tz Jnn.in.c. ℑ.in.xx.col.extra de feu.vbi fortius tenet q̄ etiā si vasall⁹ cessaret p mille annos,tū nō posset expelli idē cū Spe.tenet Ro. in.l.ℑ.ℑ.ff.de publica.Hāc partē in effectu tz Bemi.in.d.c.ad apostolice,in.ℑ.sed licet sm q̄ statim,ℑ.eū formaliter referam. cui⁹ cōsiliū princeps z auct⁹ fuit do.Jo.de castel.famosissim⁹ ita formaliter refert Bar.lau.in.d.c.ℑ.in pn.in.iij.col.dicēs q̄ ista opi.etiā sibi de iure verior videt,moti sunt p̄fati doc.quia nullo iure hoc cautū reperit,q̄ vasallus p hoc si cesset triēnio soluere q̄ p̄uet.Nec ob.l.ij.loquēs in emphyteota p̄uati qui 58 per cessationē triennij expelli pōt.d.auc.qui rem.z.d.c.potuit tutū videt arg.ab vno ad reliquū:cū multe reperiantur differentie,que notant in.l.ℑ.C.de iure emphy.vbi dixi in.xix.col.z in trib⁹ se. ¶Dic eadē opi.adducit bon⁹ tex.in.l.lz.ℑ.ſi ō feu. defunc.cōten.sit inter do.z agna.vbi vasallus[b] nō tenet p̄stare seruitiū dño,nisi sit requisitus:etiā si staret p mille annos:naz in recto feudo vasallus nō tenet scruire dño,nisi sit ab eo interpellatus,vt in.c.dño guerrā.vbi per Jac.de bel.ℑ.hic finit.l.cō ra. ¶Cōfirmo q̄ si feudatari⁹ cessando triēnio soluere,posset expelli,certe dies tacita eum interpellaret,z cōstitueret in mora:vt in simili emphy.i.l.ij.xv.neq̄ p̄tēdēte.C.de iure emphy. z.c.potuit.de loca.cū dies tacita interpellet z cōstituat i mora, sicut expressa gl.in.l.ſi mora.vbi Jnno.z Bodo.ff.sol.mat.cū suis cōcor.z tū tex.in.d.c.licet.vult q̄ vasallus non teneat p̄stare seruitium dño,nisi sit ab eo interpellat[a]. ergo necessario est cōcludendum:q̄ per lapsum triennij p̄uari non potest,q̄ si posset p̄uari illa dies tacita interpellaret z cōstitueret in mora.vt Dixit Bemi.in.d.c.ad apostolice.in.ℑ.sed lz ℑuis i tex.in vlti.no.simp[r] notet er illo tex.q̄ sicut emphyteota pōt p̄uari emphyteosi non soluendo intra tempus a iure p̄scriptum,ita z feudatarius pōt p̄uari feudo,nō soluēdo vel exhibēdo seruitia feudataria dño:tamē idem Bemi.in vl.co.in.d.gl.in xbo per nouē annos dicit q̄ quicq̄d immat illa gl.iūcta glo.in verbo reprehēdi.z iūcto tex.tū ille tex.d.c.ad aplice.nō pbat necessario q̄ vasall⁹ nō soluēs etiā p nouē annos:vt ibi,possit p̄uari feudo,cū ibi solum dicat q̄ propter nō solutionē potest meritorat penā p̄uationis.licet tex.i.d.c.potuit.z in.d.auc.qui rē. nēdo:tū illa iura cū sint penalia,nō debēt extēdi ad aliud casus q̄ expressum,z sic nō debent extēdi ad aliud feudū.c.statutū. de elec.in.vj.p̄sertim cū magna differētia[e] sit inter emphyteosim z feudum:vt p̄obāt iuriste diuersis modis sm eū.cum igitur nō reperiatur in feudo expresse statutum,erit cōcluden.q̄ etiā si mille annis cessaret in soluēdo debitus,nunq̄ tū expelli posset aut p̄uari feudo p cessationē sol. ¶Pro eadē cōmuni snia Bar.in.d.c.i.in p̄n.in.iij.col.ℑ.ti.i.adducit aliud fundamentū.qz in Jctu censuali licet cēsuarius cessaret per mille annos soluere censum debitū,tamē expelli nō posset.c.cōstitut⁹. vbi gl.z doc.de reli.do.ergo multominus vasall⁹ p cessationē sol.nō poterit p̄uari feudo,cū feudū nitat honori,z vasallus 59 †debeat amari a dño.c.i.in ſi.ℑ.de feu.dato in vicē.l.commissō. ¶Istud fundamentū est fragile z potius cōcludit oppositū: nā cū dicat cōtractus consualis,qui cōcedens transfert in acci pientē omne ius omne dominium etiā directū quod habet z nihil remanet penes eū,vt declarāt gl.z doc.in.d.c.cōstitut⁹.in gl.ſi magna.z Bar.in.l.i.ℑ.i.vbi Ro.ff.de publica.z alijs in locis.ℑ.allegādis.z dixi i.l.i.ℑ.i.xvj.col.ℑ.C.de in.ēphy.z i hoc differrat a cōtractu emphyteotico z feudali:in qbus solū transfert dominiū vtile i accipiētē,directū vero stat penes dominū. ¶Ex ista ratione sequit:cum in cēsualē omne ius z dominiū trāsferatur,q̄ etiā si a mille annis cessaret censum debitum soluere, nunq̄ caderet nec p̄uari posset:cū omne ius sit penes eū.ita in speciedeclarat Jmo.in.c.ad audiētiā.in.ij.col.de reb.eccle. non alie.vbi facit magnū festum de hoc dicto.z dicit q̄ est ppe tuo notā.q: quotidie cōtingit in facto.Idē dicit Joā.fab.in.l. ij.i.j.col.C.de iur.emphy.vbi dixi in.xv.col.z notabil[r] Jo.fab. in.ℑ.adeo.in pe.col.insti.loca.z notabi.Bal.i auc.ei q̄ iurat.in xv.col.ver.ḡo pone ex cōcessione principis.C.de bo.auc.iudi. pos.ex ista ratione sequit,q̄ cum penes feudatariū nō sit omne ius,vel omne dominiū,sicut nec penes emphyteotā vel ꝛ

e.alius.in verbo deposuit.xv.q.vj.que dicit papā posse p̄uare z deponere imperatorē. ¶Tu rñde melius ℑ Se.in.d.c.ad apostolice.z ℑ.retulit,q̄ lz ibi dicat,q̄ ꝓpter canonē feudi nō solutū imperator potuerit merito reprehēdi nō p hoc sequit.ergo potuit p̄uari:p hoc nō dz fieri illatio i materia penali:ergo icurrit penā p̄uationis. Preterea de tex.illo nō pōt fieri damētū in p̄senti materia:cū tex.ibi dicat de cessatione solutionis p nouē annos,ergo nō pōt ex tex.concludi q̄ si cessauerit triēnio a solutiōe possit p̄uari. Adhuc tex.i.d.c.j. xx.ℑ nō est alis iustio:.vbi formaliter dicit,q̄ nō est alia iustio: cā bñficij auferēdi,etiā si id p quo bñficiū p̄stitū est soluere vasall⁹ recusauerit:quē Bal.vt.ℑ.dixi i.d.c.ℑ.in eccliarū,dicit esse vnicū:z q̄ ei nō respōderet apollo:z nemo quē viderim rñdet nec Bar. lau.mētionē facit.aliqd tū reperit igēdo videt ibi respōdere Alna.vt.ℑ.dixi. ¶Quid tenēdū in casu arduo z disputabili ac q̄tidiano passu.Bar.lau.in.d.c.j.in.iiij.col.ponit doctri.q̄ prima facie videt multū rōnabilis z tenēda sm q̄ limitatur no tabil⁹ cēsus suis q̄ā.ℑ.retuli.vnde sic inquit, aut feudū est tale in quo cōtraberes feudū magis principal[r] cōsiderarūt p̄stationē realē:ℑ bñficiū z gratiā feudi,vt in hoc exēplo. ꝑceps inuestiuit te in feudo de certo castro:ex q̄ annuatim pcipiunt mille aureos:cū pacto q̄ soluas annuatim aureos quingētos.z tunc si cessauerit per triēnū a solutione, pōt volente dño p̄uari feudo,hoc p̄bat ex pulchria decisio.Bal.in l.liberti in fin. 62 col.ver.itē no.q̄ si inſirm.C.de ope.liber.vbi no.tenet q̄ †si in strumētū dicat rē cōcessam esse in feudū pro annua quātitate frumēti:q̄ hoc nō est feudū ꝓprie,lz magis ēphyteusis vel cō tract⁹ innominatus.l.naturalis.ℑ.at cū eo.ff.de p̄script.ver.not. Ey.in aut.ingressi.in pe.q.C.de sac.san.ec.ideo lz bal. iste non dz p̄stare iuramētū fidelitatis:nec cēlet iure feudi.Notest op portune addere multa pulchra q̄ dixi.ℑ.in.ℑ.q.princ.Aut feudū principal[r] inuitis gratie:puta princeps inuestiuit te in feudū de certo castro,vt et soluas annuatim accipitre, vel ensem, vtlibzā piperis:tūc cū ista sol.piperis,vt similiū rerū nō respiciat principal[r] cōmodū pecuniariū principis.lz quādā pēmissi certe in tali feudo qō magis munitur gratie q̄ solutiōi. ſi cessat.sol. nō faciet vasallū cadere,aut posse feudo p̄uari. Adducit qō no.vult.d.Ant.i.c.literis.de rest.spo.vbi ōt q̄ si aliqua castra dāt ciuitati bz aniū vel banderias in festo principalis ciuitatis,significat subiectio castror ciuitati z qdā honor. ¶Cōtra ista theorica Bar.lau.licet prima facie colorarā pō dero facere qō no.Bal.in.d.l.item si verberatū.ℑ.si quis rē. in ℑ.no.p illū tex.ff.ō rei ven.vbi colligit ar.q̄ illud modicū qō ſi stāt emphyteute z cēsuarij dño,ibi intelligit p̄stari in signū honoris z dignitatis,z recognitionis superioritatis,z tū si emphyteuta cesset illud modicū biennio vel triēnio soluere, pōt p̄uari emphyteusi:ergo nō videtur tutū fundamentū Bar. lau.q̄ qñ solutio modica respicit quādā ℑminētiā z recognitionē superioritatis:q̄ p eius cessationē in soluēdo non possit sequi p̄uatio:cōsidera tū retenta hac doctri.si sm eā possent cōcordari duo tex.in superiorib⁹ adducti,q̄ multū cōtrariari vident.tex.in.d.c.licet vasall⁹.ℑ.ſi de feu.defun.ℑtē.sit iter dona agna.vbi dicit,q̄ vasallus quātōcūq̄ tpe steterit q̄ non p̄stiterit seruitiū dño,si expresse nō sit requisit⁹,expelli non pōt: ℑsium dicit in.d.c.j ver.sed non est alia iustio: causa beneficij auferendi q̄ā sit pro quo bñficiū p̄stitū est vasallus p̄stare recusauerit,vt p̄im⁹ tex.intelligat,q̄ feudū principal[r] nititur gratie.nō p̄stationi reali tex.scō loco alle.intelligatur econtra.qñ in feudo principal[r] cōsideraf p̄statio realis, potius q̄ beneficiū vel gratia feudi:z ita videt soluere.Alua.in.d.ℑ.sed nō est alia.post Car.p eū allegata.vt.ℑ.dixi.tū ista so. mihi nō placet.qz nimiū diminuat z restringit illos tex.statim.ℑ.dabo contentioē responsionē. ¶Itē vltra doc.aduerte, q̄ ista scōa opi.que est magis cōis:q̄ feudatarius soluere cessans biēnio vel triēnio,tū p̄nari nō possit feudo,si bene aduertis, illo solo potissimū nititf fundamēto, qz hoc nō reperit iure cautum in feudo,dato q̄ in emphyteusi iure sic dispōnāt, lz in penali bus nō dz fieri extēsio ad aliū casum.nā subtiliter intuenti ista est ℑ eā cause feudorum[a] que nō reperiuntur expresse decise per consuetudines feudales in hoc libro feudor,debēt decidi per arg.z ſiā iuris ciuilis,tex.est sing.in.c.j.de fen.cog.z ibi bal. in.ℑ.col.post glo.ſi.ad hoc no.tex.z repetat no.idē ibi Alua.z aliū z qñ hoc reperiret qñ ius cano:z diceret iuri ciuili, certe i feudis ꝓpter iuramētū potius standū est iuri cano. Ita sing. Bal.in.c.imperialē.ℑ.ꝑterea.in.iiij.co.ℑ.de phi.feu.alie.p Fede.p no.in.c.nouit.de iudi.ergo cū iste casus de feudatario cessante solucre,non reperiat expresse decisus in libro feudorum,vt dicunt p̄fati doc.ergo debet decidi p arg.z similia iuris ciuilis vel canoni.sed sic est ꝑ de iure ciuili z cano,reperit arg.z similc in emphyteota.q̄ cessat soluere biennio vel triēnio,potest p̄uari iure vtili emphyteosis.vt inter[b] .ℑ.alleg.ergo idē in feudo,z ℑuis alique differentie reperiātur inter emphyteosim.z feudum,quas posui in.l.i.C.de iure emphy.tū cum feudū magis assimiletur emphyteosi q̄ alicui contractui de mūdo.z in vtroq̄ agaf de perdēdo dñio vtili respectu directi dñi,certe in isto ꝓposito,in quo nō reperit expressa differētia,nec aliud expresse dispositum,erit licitū argu.z bonū simile de emphyteosi ad feudū sicut in siū dicimus in cōtractib⁹ innominatis,q̄ regulari debēt sm naturā cōtractus quibus magis assimilant. l.naturalis.ℑ.pe.ff.de p̄script.ver.l.j.ℑ.ſi quis seruum.ff.depos. ¶Hec ob si respōdeas,q̄ ꝑcedere nō posset in penalib⁹,in q̄bus nō debet fieri extensio ad illū casum nō expressum.ꝓ regulā.l.cū qui dā cū ſi.de lib.z ꝓstp.z statutū.de cle.in.vj.q̄ dico q̄ imo in materia feudorum,z in ꝑ penalib⁹.z ēt q̄ est fortē si lex Penalis tax ative loqueret,tū dz fieri extensio ad similes casus tex.est solennis z sing.in.c.i.ℑ.porro.ℑ.q̄ fu.prima causa bene. amit.quē Bal.ibi multū exclamat,z ex eo no.q̄ in penalibus ꝑceditur de silibus ad simila vel maiora,z q̄ istud hz locum etiā in ſtatutis z cōsuetudinib⁹ penalib⁹.vt ibi plenius per eū z alios.Facit gl.no.in l.ſi iuncto tex.qui ibi no.Sali.C.de re. dubi.vbi gl.illā l.que est penalis,z loquit tax atiue,in.v.casibus tantū.tū extēdit ad aliū casum similem,nisi dicas q̄ talis extēsio licite fit ꝓpter aliū.l.ibi in gl.alleg.ꝓ hanc non aliter 64 ercutio hoc vltimū.qz esset egredi materiā feudorū. ¶Ego in hoc pulchro z vtili passu puto sic distinguēdū,z hāc esse veritatē:q̄ si loquimur in feudo ꝓprie,qō est qū gratis q̄ principem conceditur,z feudatarius tenet solum ad fernitia personalia,qō declarāui.ℑ.in.ij.q.princ.tūc indubitāter teneo.q̄ in istis terminis ꝑdat ista opinio,q̄ est cōis,q̄ si feudatarius cessaret triēnio,imo p mille annos soluere z p̄stare talia fernitia p hoc nunq̄ posset p̄uari feudo.p tex.qui ꝓprie ita loquit.in.d.c.licet vasallus.in verbo quātōcūq̄ tēpore steterit dūmodo dño petēti seruire parat⁹ sit.ꝛc.ad idē allego solenne tex.in.c.j.ℑ.ad hec.ℑ.hic finit lex.Ied.deinde cōsuetu.regni in cipiū.in verbo cōtocūq̄ tpe,vbi formaliter dicit tex.q̄ vasallus quantocunq̄ tpe steterit q̄ dño nō seruiret:sm ℑsium Dedolani bñficiū nō admittit,nisi seruitiū facere renuerit,vel nisi a dño ei denuntiatū sit z ille cū potuit diu stetit q̄ bonus iudex varie ex p̄sonis causis q̄ dissuadet,nec dicas q̄ illa decisio sit localis.ꝓpter vsum ℑ Dediolani,qz imo vt etiā respondi gñalis est,in vsum oim hoim sm doc.etiā i specie.Bar.de iser.in isto.c.i.ℑ.ſi. ¶Quarto ad idē adduco regulā Bal.i.c.licet.in.j.no.ℑ.si de feu.defun.cōtē. sit inter do.z agna.vbi p istū tex.notat.q̄ ei †q non vult aliqd de nouo cōsequi,sed ius quesitū conseruare, put contingit in ꝓposito nostro,nō imminet ius offerēdi,sed debet expresse requiri:nisi sit apposita dies,secus q̄ vellet aliqd de nouo cōsequi vt ibi plenius p Bal.z p eū dē in.d.c.j.ℑ.ſi.alſ.c.ℑ.j. de eo q̄ interfecit fra.do.sui.no.in.l.stipl⁹.ℑ.j.ff.de ope.no.nū. ¶Confirmo z.v.q̄ seruitia p̄sonalia ad q̄ tenet vasall⁹ ex natura seu di,sunt incerta,nec possunt habere certā z limitatā dispositionē:sed sm q̄ tpa z negotia occurrunt.z sm q̄ sunt incerta in qualitate z q̄āntate,ita etiā incerta in tpe,nam quo tempore vasallus p̄stare debet seruitiū personale nō ē limitatū,nisi rū si p̄stare nō tenet,nisi expresse sit requisit⁹,vel ei specialiter denūtiatū a dño,z consequēter nimirum si etiā staret per mille annos,q̄ non p̄staret seruitia dño:si nunq̄ expelli aut p̄uari feudo posset,vt in oibus iuris[b] ꝓme allegat.que ꝓprie ita loquunt,p ista tollit obiectū qō.ℑ.feci.z inlositū reliqui.q̄ qñ aliquis casus occurrit,qui nō reperit expresse decisus in hoc libro feudorū,debet decidi p argumēta iuris:q̄ iste casus ē expresse decisus in capitulis feudorū pālc. ¶Huic mēbro fortiter obstat tex.in.d.c.j.ℑ.ſi nec est alia iustio: causa,q̄ ꝓprie loquit in seruitio personali.z tū ibi dicitur.q̄ nulla iustio: causa est p̄uādi vasallū feudo,qñ si seruitiū p̄stare recusauerit.q̄ vera ratiōea.ℑ.relatas primo dixo q̄ tex.ibi dicit nihil de lapsu biennij vel triēnij.Itē dico q̄ tex.ille debet necessario intelligi qñ fuit requisitus a dño,q̄ p̄staret seruitiū,ita probat tex.

a ¶Feudorū. Adde doc.in.l.de q̄bus.ff.de legi.z in.l.qui filiū.in.l. fabin⁹.ff.ad tre.

Universidad de Navarra Biblioteca

intelligi qñ fuit requisitus a dño ꝙ prestaret seruitiũ: ita pbat tex. ille. ꝛ bo facere recusauerit: ꝛ ꝙ ille tex. sic debeat itelligi declarãt ꝙ esse tria iura. ℨ. pri. alleg. nõ est ergo incõueniẽs ꝙ vna l. suppleat ꝛ intelligat ꝙ alia, ꝛ posteriozẽ. l. non est nouũ. ꝛ l. sed ꝙ posteriozes. ff. de legi. Facit bñ tex. in. c. imperialẽ. ℌ. firmiter. iij ver. vocatus. ℨ. de pbi. feu. alie. per Fed. ꝛ ita intelligit illũ tex. And. de iser. summus feudista. in. d. ℌ. ℨ nõ est alia instiozi, nã ℈m eũ ex quo seruitiũ personale nõ debet ad diẽ certũ sed ẽ necessario regrit ꝙ vasallus sit interpellat⁹: vt ibi peum ꝛ ꝙ ℓ feudo recto ꝛ ꝑprio nõ cogat vasall⁹ vltra se offerre, nisi fuerit a dño interpellat⁹ ꝙ seruitiũ prestet: ꝛ tz etiã Jac. de bel. in. d. c. ℨ. ad hec. ꝑ illũ tex. ℨ. hic finitur. l. ꝛ circa hoc primũ mẽbrũ mee distinctionis nihil habeo dubitare. ¶ Aut feudũ est tale, ꝑio vno vltra seruitia psonalia expresse cõuẽtũ est, vt etiã prestet aliqd reale, cõsistens vel in pecunia, vel in frumẽto, vel in animalib⁹, iuxta. d. c. iperialẽ. ℌ. firmiter. ꝛ. c. ℨ. silr. ℨ. de capi. Cõza. ꝛ in hoc mẽbrio puto adnertẽdũ qd sit maius ꝛ principali⁹, an seruitiũ psonale: an pensio realis vel ecõtra: ꝛ si seruitiũ psonale sit dignius ꝛ principalius: puta qñ illud reale esset qd modicũ vel tenue, puta ℈ exẽplo tradito ꝑ ẽdar. Jan. qñ ꝑstarek accipiter vel enfis: tunc puto ꝙ adhuc istud sit verũ, ꝛ ꝙ ꝑiũ feudũ. ꝛ iudicari debeat sicut ĩ ꝑprio feudo: ꝛ quẽadmodũ l seruitio psonali, si cessaret mille annis ꝙ illud nõ ꝑstaret. tñ nunq̃ põt ꝓmari, niſi ſpeciali requisitus recuſet, vt in capitulis feu. ℨ. alleg. Jta ẽt ſi iſto modico reali, ꝙ dz ſequi naturã ei⁹ quod eſt dignꝰ ⁊ ꝓncipalius. ¶ Si vero penſio realis eſſet maior vel principalior ꝙ ſint ſeruitia ꝑſonalia: puta qñ ꝓſtaret magna quantitas, pecunie, vel frumẽti: ꝛ tũc iſtud nõ eſſet ꝑprie feudũ: nec in eo iudicãdũ eſſet ℈m iura feu. ꝛ ꝙ ſit nõ ꝑprie feudũ ꝑz, ꝛ no. ℨ. declarauj in. ℌ. q. ꝑn. vñ puto ꝙ iſto caſu, ſine dicam⁹ ꝙ ſit ℨctus emphyteoticus: q: ℨceſſio ſit ĩ ꝑpetuũ de re immobili: ꝛ cũ annua cẽſus vel canonis ſiſtatiõe, ſicut in emphyteoſi ſi ceſſak in ſoſatiõe ꝙ bienniũ vel triẽniũ põt emphyteota expelli iurid⁹ ꝓealle. idẽ ſit ꝛ hoc caſu: ſine teneam⁹ ꝙ ſit ℨct⁹ innoſatus, ꝛ videt veri⁹: ꝛ cũ ſit regula ꝙ qñ dubitaf de ℨctu qꝺ ſit, cẽſeri debet inoſatus. l. j. ff. õ eſtima. ac. l. naturalis. ℌ. ꝑe. ff. de ꝑſcri. ver. ꝛ dixi. ℨ. in. d. ℌ. q. ꝑn. ꝛ tũc ſicut eſt in emphyteoſi: credo ꝙ ſit in iſto ℨctu ſoſato: cũ ℨct⁹ innoſati debeãt regulari ℈m naturã ℨctuum nominatoꝝ quib⁹ magis aſſimilant. d. l. naturalis. ℌ. pen. ¶ Iſtam diui. in iſto ſcõo membro ꝑbo ex eo ꝙ in ſimilibꝰ dicemus, ꝙ qñ ꝙ ſpecie tradita preſtaf certa quãtitas, ꝛ etiã alia ſpecie, nũqd cenſeaf emptio ꝛ venditio ꝓpter ſpeciẽ ꝛ quãtitatẽ: an vero ℨctus innoſatus, cũ tradat ſpecies ꝙ ſpecie: diſtinguitur aũt qs ſit ꝓcipalius ꝛ maius: an quãtitas data, ꝛ ceſſeaf vẽditio: an ſpecies. ꝛ tunc cõtractus innoſatus ceſſeaf: ita pbaf in. l. fundi parti. ff. ꝑ de contrah. emp. in. c. ad qõnes: vbi cano. de re. ꝑmu. Bart. ꝛ alij in. l. ariſto. in ꝑin. ff. de don. ꝛ ſing. bal. hic: in preludiis. in. vj. col. vt ℨ. retuli in. ℌ. q. ꝑin. cũ aliis cõcoꝛ. qs ibi poſui. ¶ Cõfirmo per alio bonũ ſile, qñ inꝛta ℨctũ noſatũ: puta vẽditionẽ opponit aliqõ pactũ, cuius relatione facta ad ℨctum, reſultat ℨctus innoſatus, nũqd totus iſte ℨctus ſimul cũ pacto ꝙ cenſek pars ℨctus cẽſeak noſatus, ita vt nõ ſit locus penitẽtie, nec cõditioni ob cauſam: an cenſeri debeat totus innoſatus, cõcludit qõ attendi debeat qõ ſit dignius ꝛ principali⁹: an ℨct⁹, an pactũ. Nã ſi qd pactũ dedit cauſam ℨctui noſato, in partes fecerunt ℨctũ principaliter ꝓpter pactũ: ꝛ tũc iſte totus cõtractus cẽſek innoſatus, ꝛ in eo eſt loc⁹ penitẽtie: ꝛ hz locũ cõditio ob cauſam. tex. eſt ſignãdus in. l. cũ te. C. de pac. inter empt. ꝛ vẽ. quẽ Bar. ibi reputat ad hoc multũ ſing, ꝛ etiã Bal. ꝛ Ang. ibi ſi autem eꝫ fuit ℨct⁹ ꝓncipalior: ꝛ tũc cenſeẽ totus ℨct⁹ noſat⁹. l. ea conditiõe. ꝛ ibi p. gl. ꝛ doc. C. de reſcin. vẽ. ita dicit Bar. poſt glo. in l. ſi. in pe. col. ad ſi. ff. de cõdi. ob cau. ꝛ in. l. ℌ. C. e. Sali. l. ſi. in bona ſidei. ꝛ in. l. petẽs vbi etiã alle. C. de pac. ¶ Iſtud ſcõm mẽbrũ hui⁹ mee diſtinctiõis ꝓcederet in caſu claro, qñ apparet ſio realis. ¶ In dubio aũt qñ nõ apparet aliter, tunc crederez ꝙ ꝓpter ℞ba cõceſſionis, ꝙ dicunt cõceſſionẽ factã eſſe in feudũ, iuribus vulgaribus: ſed qñ in cõceſſione nulla fieret mẽtio feudi: dz tũc in dubio cẽſeri ℨctus innominatus, ꝑ regulã ꝑdicta: qz qñ dubitaf de noſe ℨctus, dz cẽſeri in dubio ℨctus innominat⁹, iurib⁹. ℨ. alle. Iſta eſt mea noua diſtinctio. ꝙ mihi ſatisfacit, eã tñ ſubiicio correctioni ꝛ iudicio cuiuſlibet alterius rectius ſententis. ¶ Iuxta ꝓmã precedentẽ offertur alia qõ, an vaſal. q male vtit feudo, deterioꝛando rẽ feudalẽ perdat illã, ꝛ poſſit illa ꝓuari, ſicut emphyteota: breuiter dic ꝙ ſic. tex. eſt in. c. ℌ. ſi. ꝛ ibi expresse Bal. ℨ. de pace te. vbi ẽt ad hoc alleg. in ſiſt de emphyteota. tex. in aut. q res iã dictas. C. de ſa. ſan. ecc. debuit allegare aut. q rẽ allo tit. ꝛ Pau. de ca. hoc idẽ expresse dicit de feudatario: ꝙ poſſit ꝑpter deterioratiõẽ expelli: licet Bal. in illo. ℌ. ſi. nõ alleget. ad de Inn. in. d. c. ad apoſtolice. de re iudi. in. vj. q dicit ꝙ licet vaſallus habeat vtile dominiũ: tñ nõ dz dilapidare nec deteriozare rem feudalẽ. ꝛ ſimpliciter ſequitur Bal. in. c. ſi. in pe. col. de re iudi. ꝛ Hemi. in. d. ꝙ ad hoc vt vaſall⁹ ꝑpter deterioratiõnẽ rei feudalis poſſit ꝓuari feudo, tria requirunt, ꝙ in ſiſi in emphyteo. ꝓuãdo in. ℌ. col. ꝛ. ℌ. no. ꝛ ibi Ful. vbi dixi ꝛ Bald. in. l. iij. in pe. ſcolũ. ꝛ, loc. ¶ Itẽ circa remedia. ℨ. enumerata ꝙ cõpetũt in iſta materia burgẽſes ſeu hoies caſtri: oñs directus põt monere talẽ vaſallum ꝙ eos tractet mõ debito ꝛ cõſueto: alꝰ licite põt ei auferre feu. tex. eſt nota. in. d. c. j. ℌ. ſi alꝰ eſt circa ſi. ℨ. de pace tenẽ. ꝛ ibi Bal. expresse no. illũ tex. ad hoc: ꝛ dicit ꝙ rõ eſt, qz vaſal. tunc ma. ꝛ. l. imperator. ff. ad tre. ꝛ. c. ſi. de accu. And. ro. ꝙ iſtud not. lu. ma. Alibi no. Hemi. in. c. ad apoſtolice. ℌ. ſed licet. ꝑ illũ tex. de re iudi. in. vj. ꝙ ꝓncipalis oñs feudi põt ꝓuare feudatarium ſuum, ſi male tractat ſubditos, vel hoies loci feudalis qñ o tabili. limitabo. ¶ Ultimo circa remedia q̃ cõpetunt in materia feud. de qbus tactũ eſt: quero an vaſal.ª poſſit cogi alere oñm inopẽ; ꝛ ad hoc poſſit cõpelli officio iudicis. Spe. tit. qui ſilꝰ ſint legi. ver. ſed nunqd oñs, arguit ad partes ꝛ ꝓ more ma q. mo. feu. amit. ſub rub: icella an vaſallus teneaf dominus egenum alere; determinat ꝙ nõ: niſi oñs ꝑ facto vaſalli cõſum ꝓiſſet bona ſua, vt ibi per eũ. idẽ tenent Ray. And. de iſer. ꝛ plenius Alua. in. c. ℨ. ſi de feu. defun. cõtẽ. ſit inter do. ꝛ agn. ro an vaſal. vbi tenet ꝙ imo vaſallus tenek alere oñm egenũ, alias põt oñs cui alimẽta nõ ꝓeſtat, auferre ei feudũ; per. c. j. de iur. idẽ videtur Bart. tenere poſt Dy. licet nõ clare ſit ſibi met in. l. alimẽta. ℌ. j. ff. de lib. agno. Bal. in. l. vniça. ℌ. ℨ ſcim⁹. C. de lati. liber. tol. vbi tenet ꝙ vaſallus teneẽ alere oñm de reditibus feudi, nõ de ꝓpriis bonis, ꝛ qõ idẽ eſt econtra. vt in c. ℨ. ſi. ℨ. an mutus, vel alꝰ imperfectus: ꝛ qõ notãt gloſ. in. l. in condẽnatione. ff. de regu. iur. dicã in. d. c. licet no. in. c. nobis. de iure pa. facit qõ dicit gl. in. l. ſolo. C. de libe. can. ¶ Ex iſtis obtentia in materia feudo. ¶ Qualiter aũt in cauſa feu. iudicetur ꝓcedatur ꝛ terminet, habek in. c. j. ℌ. apud quem vel quos contro. feu. termi. de. ¶ Sexto principalꝰ ꝛro qua liter cõſtituatur feu. dic breuiter ꝙ inter viuos, mediante concractu vel in vlti. volũtate. c. j. ℌ. quib. mod. feu. conſtitu. põt. ℈m ꝙ eos qualiter acꝙratur feu. ꝛ reſpõdeꝰ ꝙ inueſtitura, ſucceſſio ne, vel preſcriptiõe. ggg. an. ꝛ ſic altero de his tribus modis. c. func. contẽ. ſit inter do. ꝛ agna. ¶ Fallit ℈m And. de iſer. in. d. lie. vbi ſola regis cõceſſione abſq̃ inueſtitura acqrik feudũ, q̃ hoc vltimũ adde id qõ egregie inquit Bal. hic in ꝓludiis. in. ꝛ. eo ipſo ꝙ ꝓnceps dat trãſfert dñiũ nec alind regrik niſi ad facti executionem. cle. auditor. de reſcript. ꝛ. l. bene a zenone. C. de qua. ꝑſc. ꝛ. c. inter dilectos. de fide inſtr. qõ eſt notabile ℞bus, ꝛ magna limitatio ad regulã. l. traditionibus. C. de pact. Adde Bal. in. c. j. ℌ. quid ſit inueſti. vbi nota. dicit, ℈m bonã lect. ꝙ ſi papa dicit aſſignam⁹ tibi tale caſtrũ cũ plenitudine iuris, vel ibi ꝙ eũ notabiliter And. de iſer. ꝛ vide pleni⁹ Bald. And. r. de officiũ. ff. de rei vẽ. alibi Bal. in. c. ad audiẽtiã. de reſcr. colligit ex illo tex. qõ ex ꝓuilegio ꝓncipis trãſferk ius ꝛ dñiũ ſine apꝓhẽſione poſ. ꝛ vide qõ no. dicit Bal. in. l. ſi. in ꝑin. ff. de cõſt. ꝓnc. ¶ Et iſta faciũt ad. q. ℌ. ꝙ aliquos ſolet tradi. in. l. traditiõibus. C. de pac. ꝛ an in donatiõe ꝓncipis trãſferak dominiũ ſine traditione poſ. ꝑdicta, pbãt ꝙ ſic: facit qõ no. Jo. and. in. ℨ. olim. de verb. ſign. videtur tamẽ referre vtrũ ꝓnceps ſuꝑ reliqua contrahat, an ꝑ viam ꝓuilegij cõcedat, vt traditur in predictis locis. dicit etiã notabili. Bal. poſt Andr. de iſer. limitãdo ꝑdicta in dicto cap. inueſtitura. qõ eſt capit. ſecũdũ quod in ꝓncipe procedit quod ex eius ꝓuilegio tranſferatur ius ꝛ dominiũ ſine apꝓhenſione poſſeſſionis: ſi ꝓnceps intẽdit transferre ius in re ex ꝓuilegio, quod ex verbis

ꝓuilegij

ꝓuilegij liquere potest ℈z And. de iser. vt ibi ꝑ Bal. Itẽ ad ꝑdicta adõ Bal. in. c. ℨz cãm. i. viij. co. de ꝑb. Elle. in conſ. cccxxvij. inc. ĩ hac cã litis. in vlt. col. li. ℌ. Alb. ĩ cõſi. xxj. inci. in qõne heredũ quõdã dñi Petri
74 in vlt. dubio. ¶ †Qualiter aũt iueſtitura ſit fiẽda vl petẽda, ꝛ qualiter ſit ꝑſtãda fidelitas, no. gl. in. c. ſi. ℨ. per quos fiat inueſti. ꝛ ibi ponik qd ſit iueſtitura. q̃ interdũ appellak inueſtitio. c. j. ℌ. ſi de iueſt. iter do. ꝛ vaſal. lis oꝛiak. ꝛ duplex ẽ iueſtitura, realis ꝛ ꝛbalis ꝛ plene Bal. hic ĩ ꝓludiꝭ. i. ꝛ. co. ¶ Et q̃ dicak noua inueſtitura ꝛ que plena, vide Bal. no. in. l. i. in. j. col. ĩ iij. q. ff. de re. di. ꝛ ad iſtas duas qõnes. ſ. qualiter feudũ cõſtituak. Itẽ qualiter acquirak vltra ꝑdicta recur
75 re ad ſummiſtas in ſummis ſuis. ¶ †Septimo ꝓncipaliter queri põt, que ꝑſone poſſint feudũ ꝓcedere. ô hoc eſt tex. in. c. j. ℨ. ti. i. ꝛ. l. c. j. ℌ. noui. ℨ. p̃ ꝙs fiat inue. vbi etiã declarak q̃ perſone põt feudũ recipere. ꝛ l. c. ℨ. an mut⁹ vl aliter impfect⁹. ꝛ qcqd oli ſtatutũ eſſet: hodie glibet habẽs liberã adminiſtratiõnẽ bonoꝝ ſuoꝝ põt i feudũ ꝓcedere ẽt ſi eſſet raſtic⁹: ꝛ ſibi vaſallos ꝛ fideles acgrere. d. c. l. ℌ. noui. ꝛ Bal. no. ĩ illo. c. j. in ꝑn. in. iij. co. ꝛ dicit no. Adõ B. in. c. j. ꝑn. in fi. co. ti. j. vbi dicit ꝙ olim nõ paſſim ꝙbuſlibet licitũ erat in feudare: ſed certis tãtũmodo: qb⁹ ad ipm magna vel ſũma dignitas aut antiquaꝛſuetudo tribuebat. ℈zgõ dicit tex. in. d. c. j. ti. j. qz ℈m Bal. indecẽs videbak ꝙ vnus ruſtic⁹ haberet vaſallos ſub ſe, ẽ ẽdã dignitas, cui ꝛ iuriſdictio ineſt. ar. eorũ que no. Archi. in. c. j. de cõſue. lib. vj. ſed hodie tam maxime ꝙ minores ꝛ minimi valuaſores ĩfeudãt ꝛ ifeudare poſſunt: imo ẽt ruſtici dũmõ habeãt legitimã bonoꝛũ ſuoꝝ adminiſtrationẽ. ꝑ. d. c. j. ℌ. noui. ꝛ ô iſta ẽt. q. ſ. q ꝑſone poſſint ĩfendare: ꝛ q̃ recipere vltra ꝑdicta: recurre etiã ad ſũ
76 miſtas in ſummis ſuis. ¶ †Octauo ꝛro qualꝭ feudũ diuidak, ſeu q̃t ſint ſp̃es feudoꝝ: diffuſa eſt materia ĩ qua multi multa ſcripſerunt. Jac. are. in ſumma in. ℌ. char. ſub rubricella quot ſuntgña feudoꝝ, numerat ſolũ quatuoꝛ gña: poſtea clari⁹ ꝛ plen⁹ Ja. de bel. hic ĩ ꝑn. poſuit. ꝛ. diuiſiões feudoꝝ ℈s ſequunk Pe. Jac. ꝛ Mic. de neap. hic ſucceſſiue Bal. hic ĩ ꝓludiꝭ. i. xj. co. ꝛ. ix. ſeq. poſuit, ſed alio ordine. ggg. diuiſiões feudoꝝ Herẽdo multa extranagãtia q̃ refert ꝛ ꝑſequit And. lau. in. c. j. in ꝑn. ſ. tit. j. de hinc Ja. alua. ad hoc pleni⁹ ſup hoc ꝓce. feu. i. vj. q. recolligit. xxj. diuiſiões. Jo. vero ℞. aynaldi in rep. c. imperialẽ. ℨ. de ꝑbi. feu. alie. ꝑ Fed. ſup rub. in. iij. q. ꝑin. ſequẽdo ordinẽ Ja. de bel. ꝓſequit tñ octo diuiſiones feu. dicẽs reliquas eſſe ſuꝑfluas: cũ nõ ꝛcernãt differẽtiã ſpecificã: apõ cano. d. Car. ſlo. in. c. ſi. in. xvj. q. de feu. extra refert illa genera feudoꝝ tradita ꝑ Ja. ar. ꝑ ꝛe relatũ poſtea ipſe addit octo alias ſp̃es. ita ẽt facit Imo. ibi ĩ iij. q. ¶ Ego poſtpoſitis extranagãtib⁹ q̃ iterſerũtur ſequar ordinẽ Bal. qz cõio: eſt apud doc. maxie Alua. hic ꝛ And. Bart. lau. ĩ. d. c. j. icipiẽdo ergo ab ordie dignitatũ. ¶ Prima diuiſio feu. ſit: ꝙ aliud ẽ feudũ regale ſeu dignitatis: aliud nõ regale. Regale, eſt feudũ regni: marchie: ducat⁹: comitat⁹ vel alteri⁹ regalis dignitatis: ꝛ ẽ id qõ ab impa. vl rege recognoſcit. c. j. ℨ. de feu. mar. alioꝛ eſt feudũ nõ regale: nec dignitatis: qõ recognoſcit ab inferioꝛib⁹ a ꝓncipe vel rege. ſi recognoſcit a ꝓncipe: ñ ꝛſtit i iſtis dignitatib⁹: vt ſi ꝓnceps, vl rex inueſtiat aliquẽ de aliqua plebe. c. j. in ꝑn. ℨ. ti. j. c. j. in ꝑn. ꝛ. ℌ. j. ℨ. qs dicak duꝝ, mar. co. vel ſi ꝓnceps aut rex inueſtiat aliquẽ de aliquo mãſo. c. j. ℌ. ſi quis de mãſo. ℨ. ſi de in
77 ueſti. feu. ꝛtr. fue. ¶ †Juxta hãc diuiſionẽ ꝑ eius intelligẽtia q̃rit B. an impator vl rex poſſint alienare ea que ſunt ꝓncipat⁹, ꝛ arguit copioſe: ꝛ iterſerit multa elegãtia dicta: attingẽdo etiã de potẽtia ꝓncipis, dic vt hic ꝑ eũ: q ĩ effectu vl diſtinguere poſt antiquos: put ẽt refert ꝛ ſeqr And. lau. in. d. c. j. in ꝑn. in. vj. co. ℨ. ti. j. ꝙ aut ꝓnceps vl impator aliẽat expꝛopriãdo: ꝛ peritus abdicãdo oẽ dñiũ, iuriſdictionẽ ꝛ dignitatẽ; ꝛ non põt: qz eſſet deformare ꝓncipatũ, c. intellecto. vbi doc. de inreiu. Aut alienat retinẽdo directũ dñiũ. vel ſaltẽ ſupioꝛitatẽ, ꝛ vꝫ alienatio. c. ℨ. j. ℌ. ſi. j. c. j. ℨ. ꝑtera. cũ gl. ℨ. de capitulis ꝙtra. ꝛ. d. c. j. in ꝑin. ꝛ. ℨ. j. ℨ. qs dicak duꝝ mar. ¶ Limitat tamẽ no. And. vbi ℨ. niſi infeudatio vergeret in detrimẽtũ vel incõmodũ principatus, vel regni. l. ſumma. ff. de peculi. puta ſi rex paſſun

a ¶ An rex frãcie adde doc. ĩ. c. dilecti filiꝰ. ô maio. ꝛ obe. doc. ĩ. c. auditis. de preſcri. do. in. c. in noſtra de imu. ꝛ dam. data.

b ¶ Nõ papa. ad de Feli. ĩ. c. ad audientiam. de preſcri. in. j. col.

c ¶ Nõ papa non põt. adde diffuſe de iſta materia ꝑ Fel. in ru. ô ſti. vbi alleget ad ꝑtes. ꝛ cõis opi. eſt qõ papa poſſit. ꝛ qd ſi eſſet ꝛſuetudo qõ papa non poſſet exercere ardua ſine conſilio cardinalium, an valet talis ꝛſue. dic ꝙ nõ: qz eſſet ꝑſcribere contra ſupremã ptãtem pape ℨ quã non vꝫ aliqua preſcriptio. ℈z Jnn. ĩ. c. bone. el. ℌ. ô poſ. ꝑela. Jmo. in. c. quanto. in. j. col. de conſue. Arch. in. c. volum⁹. xvj. q. iij. An. de bu. in. c. j. ĩ. viij. coll. ver. fatetur tñ. de conſtitutio. doct.

a ¶ Caſallus. Ad de Jaco. ardi. in ſum. q. mo. feud. amit. gloſſ. in. l. in condemnatione. ff. de regul. iur. Sal. in. l. ſocio. C. de libe. can.

b ¶ Uaſallus. Ad de Jaco. ardi. in ſum. q. mo. feud. amit. gloſſ. in. l. in condemnatione. ff. de regul. iur. Sal. in. l. ſocio. C. de libe. can.

c ¶ Nõ papa. ad de Feli. ĩ. c. ad audientiam. de preſcri. in. j. col.

d ¶ In preiudicium ſucceſſoꝛis. Adde hic nunquid ſucceſſor papa poſſit reuocare alienationes male factas a ſuo predeceſſore dic qõ ſic ſecundũ Egidium Bel. conſiliũ. ꝛ. col. verſi. tertio dubitat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

feudū rectū dicitur, qñ quis adipiscit possessio. feudi precedēte licētia dñi, astāte ⁊ psente curia. ⁊ i tali feudo est pincē ac si de eo facta esset iuestitura. ⁊ est trāsmissibile feudū. c. i. in pn. de cōsue. rec. feu. sed si dicta licētia est data absq; curia tale feudū cēset abusiuū ⁊ nō est trāsmissibile. c. i. j. qui. mo. feu. cōsti, pōt. Item ⁊ alio respectu ꝺm Alua. vbi. ꝺ. pt dici q illud feudū sit rectum qō est perpetuū. ⁊ nō potest renocari. c. i. j. §. itē si vasallus. j. si de inuest. feu. ꝙto. fue. illud vero q̄ potest renocari appellāt feudū nō rectū: qñ dāt ratione officij vel meriti: vt loquit ti. de feu. guar. vel castal. ꝛc.

83 vbi Alua. ꝺ. ꝙto. inter vasal. ⁊ alium. ¶ † Tertia diuisio feudoꝝ est, ⁊ multū substantialis, ⁊ longe vtilio: q̄ alia ideo est plene attingēda: iuxta ꝛ̄ba iurisco sulti in. l. legani. ff. de lib. lega. illā aliud est antiquum: aliud paternū: aliud nouum. Paternum aūt dicitur dupliciter: primo illud qō a patre meo quesitū est vel ab alio meo ascendēte vsq; ad quartū gradū: a quarto gradu ꝺ. appellatur antiquum. Allio modo appellatur feudum paternum, qñ fuit quesitū ab alio ex antecessoribus cuiuscūq; gradus sit. ꝺūmodo fuerit pa rēs cōmunis agnatis: ⁊ istud proprie antiquū est lz paternū dicatur. c. j. versi. paternum. j. de natu. succes. feu. c. j. j. de gra. suc. l feu. ⁊ in gl. in. c. j. i verbo. iuestire, vbi doc. j. de suc. feu. vbi gl. dicit q aliud est feudū paternū: aliud antiquū qō ab antecessoribus fuit quesitum. Nouū aūt dicit qō est de nouo acquisitū, ⁊ habuit initiū in psona isti⁹ primi inuestiti. c. j. j. quot testes sint necess. ad pbā. inuesti. vt hic p doct. maxime Bal. in. iij. diuisio. Alnar. in. vj. Jac. ard. in summa in prin. iij. col. Joā. ray. in. d. repe. c. imperialē. super rub. in. j. diui. ꝛMar. lau. in. c. j. in pnc. nij. diuisi. j. tit. j. ⁊ vide etiā Bal. in. v. diuisio. etiā tenentē q̄ feudū paternum large dicatur quicūq; ex superioribus illud acquisiit: qui fuerit agnatus. ea. dist. c. j. ℞. paterni. Et vsq; ad quem gradum dicat paternū: ⁊ qñ desinat vocari paternū, dicit in. c. j. vbi doc. de suc. feu. ⁊ an p refutationē desinat esse pr̄nū, habet in. c. j. j. de vasal. decrep. etatis. ⁊ dicit Alua. i. vj. diuisiōe, q̄ iter ista feuda est lōga differētia: qr in feudo nouo nō succedūt nisi descēdētes illius primi acquirētis inuesti. sed in feudo anti quo suo paterno succedūt nō solū descēdētes, sz etiā agnati ⁊ collaterales, qui tñ descēderūt a primo acquirēte. c. j. j. de natu. suc. feu. Sed tu ꝙsidera q̄ in effectu modica est differētia: qr licet dicat collateralis quo ad istū cui immediate succedit. tñ ꝙsiderato stipite, ⁊ primo

84 q acquisiuit est de ei⁹ descēdētibus. ¶ † Tu ergo adde aliā differētiā. quā ponit tex. no. l. c. j. j. quot te. sint necess. ad pbā. inue. vbi si feudū est antiquū, inuestitura pōt pbari p quoscūq; testes: sed si sit feudū nouū: tūc noua iuestitura nō pōt pbari nisi p pares curie. i. per alios ꝛnasallos. ¶ Alliā quoq; addo, q̄ ponit no. bal. i. l. j. ff. ō re. di. in. j. col. j. iiij. q. vbi postq̄ declarauit feudum nouū: dicit q̄ nō ꝓuenit a linea vel successiōe p genitoꝝ. Antiquū āt q̄ a successiōe pcedit ⁊ deriuat in alios successores: vt ibi p eū postea sub dit no. differētiā, qr feudū antiquū querit̄ sine inuestitura: cū ex antiqua inuestitura iam sit quesitū: vñ nō requirit noua iuestitura: nec noua solutio de feudo: nec noua tra ditio. c. j. in ℞bo primo p iuestiturā prīs ⁊ ani. j. de feu. mar. c. sciēdū. j. ō feu. cog. tū nō ꝙseruat nisi itra annū petat renouatio inestiture, qr petere iuestituram est q̄si quidā cēsus. de nouā. ⁊ recog. q ꝺz pstari dño: ⁊ si nou prestat res incidit in ꝛmissum: sed feudū nouū querit̄ sine inuestitura: ideo trauisinitti pōt: nisi qs sit iuesti-

85 tus. c. sciēdū. j. qb. mo. feu. cōsti. pōt. ¶ † Adde ēt p dicta q̄ feudū pr̄nū dicit̄ ppie vsq; ad quartū gradū ascēdētiū. f. patris aui, pani abaui ⁊ atani: abinde. ꝺ. ppie loquēdo nō appellāt feudū paternū, sed antiquū. c. j. §. hoc quoq; vbi Bal. i fi. ad hoc no. j. de succes. feu. ⁊ tex. i. c. j. j. de gra. suc. i feu. quē tex. iter alios scribētes no. ibi post Jac. ō bel. Bal. dicēs ex illo tex. melⁱ⁹ notari q̄ alibi in iure q̄ illud dicit feu. paternū

86 q fuit genitoris agnati cōis. ¶ † Et vltra p̄dicta qñ feudū dicat nouū, ⁊ qñ antiquū. Adde Bal. i aut. de functo. C. ad Ter. ⁊ vide omnino Aller. cōsi. xxx. inci. quoniā omne datū optimū ꝛc. in. iij. col. ⁊ seq. in. j. vol. ⁊ Old. in pulchra. q. cōsi. clxxxiij. Pau. de ca. ꝙsi. cliij. cū duob⁹ seq. ⁊ q̄ dicat feudū nouū. vide gl. ex pfam xxv. q. ij. c. quecūq; an ℞bo nouū. Frāc. de are. in consi. penul. incip. magnifici ⁊ excelsi dñi. pstim in. iij. col.

87 ¶ † Que etiā dicat̄ noua emphyteosis seu nou⁹ emphy. declarat̄ sin. Sal. in. l. fi. in. vij. col. C. de iure ēphy. ¶ Predictis ēt adde q̄ Bal. hic in pluḋs. i. xvij. col. in. v. diuisiōe. no. inquit: qō feudū paternū vel antiquū: lz de nouo iuestiat, tñ remanet antiquū: ⁊ sic p nouā iuestiturā feudū antiquū vel paternū nō ideo efficitur nouū. c. j. vbi Bal. ⁊ alij. j. de vas. decr. etatis. ⁊ tex. in. c. j. vbi Alua. j. an agna. vel filⁱ⁹. ⁊ tex. in. c. j. j. de eo qui fi. fecit agna. ⁊ vide Bal. i. c. j. i. j. col. j. de eo q sibi ⁊ ḧf. mal. ⁊ gl. xxv. q. ij. c. quecūq;. i ℞bo nouū.

88 ¶ † Et ex hoc not. q̄ pater i vita sua fecit de suo feudo inuestiri filios suos: istud feudū nō ideo efficit nouum: lz antiquū. ꝺ. c. qḋā. q̄ est cap. primū. j. de vasal. decre. etatis. ita exp̄sse notat ⁊ reputat signādū Bal. in. l. j. in. xv. q. in fi. ff. de rerū diui. ¶ Quid autē ecōtra si feudū sit nouū, ⁊ in inuestitura dicat q̄ sit vel cēseat antiquum, paternum, auitū vel ꝓauitum. vel rex cōcedēs dicit: q̄ cōcedit mihi i tale castrū in feudū: nomine ⁊ iure antiqui feud. possidendū. vt tota die ponitur in inuestituris feudoꝝ: an ꝑpter talia vel similia verba tale feudū q̄ vere est nouū. qr nūc noniter acquisitū, assumat in effectu naturā, ⁊ qualitates antiq feu. Ista est multū vtilis questio inter omnes q̄ tractari possunt in materia feudoꝝ: in qua sepe de facto cōsului. ⁊ ideo ad eā attēde diligēter. Bal. in terminis in. c. j. i. j. col. in fi. j. de ali. feu. paterni. dicit q̄ licet feudū sit nouū: tamē ꝑpter talia verba assumit qualitates feudi paterni vel antiqui. arg. l. quicūq;. C. de omni agro deserto. lib. xi. ⁊ sic poterit alienari in ꝓmiscuos agnatos absq; cōsensu pncipis: qō nō posset si esset feudū nouū, qō est bene nota dū ꝺm Bal. ibi. idē tenet Bal. in. c. j. j. an agna. vel filⁱ⁹. ⁊ Alua. in. c. j. j. de vasa. de. etatis. ⁊ in. c. i. §. fi. j. de gra. succes. i feu. facit q̄ dicit Bal. in. c. i. §. hoc quoq;. i fi. j. de succes. feud. vbi dicit qō in feu. solēt poni ista verba: in feudū paternū ⁊ antiquū: vt omnes cessent dubitationes. qō est notandū secundum eū. Adē simpliciter tenet ꝛMar. laud. in. d. c. j. de alie. feu. paterni. Et simpliciter sequit̄ do. Alex. in cō fi. j. v. vol. i. xx. col. ¶ Cōtrariā opi. q̄ talia verba iuris antiqui ⁊ paterni feu. rei veritatē nō immutent tenet Oldra. consi. clxxvij. inci. factū tale est: quidam nobilis ꝛc. Et vltra adducta per eū: ego pondero: nam si

a cōtrariorū eadē est disciplina. insti. de his q sunt sui. in pnn. ⁊. l. i. ff. eo. sed sic est in casu ecōtrario: qō si feudum fere est antiquum vel paternum: certe ꝑpter nouam inuestituram non ideo efficitur nouum: nec assumit qualitates noui: imo durat antiquū: vt. ꝺ. dixit nec aliquis discrepat: ergo ita si feu. vere sit nouū: ꝑpter illa verba: q̄ censeatur iure antiqui feu. nō ideo debet immutare naturam nouī, ⁊ assumere naturā antiqui. etiā babes per Pau. cōsi. cliij. ⁊ predictum consilium Oldra. formalius refert ⁊ sequitur Alb. de ro. magn⁹ practicus in dictionario suo in verbo nouū. ⁊ ibi in fi.

89 dicit magnū verbū q̄ ita fuit determinatū. ¶ † Pro pleniori instructiōe presentis inuestigatiōis, succedit alia pulchra ⁊ quotidiana qō cōferēs ad eruēdā veritatem precedētis: quam format Bal. hic in preludiis in ista tertia diuisione feu. in. xvj. col. in versi. circa hoc

b dubitatur de tali. q. vbi querit pone qō episcopus b vr̄ platus ecclesie inuestit aliquē de castro: hoc modo: in uestio te tanq̄ de feu. veteri ⁊ antiquo, feudū innouā do q̄ antecessores tui ab antiq̄ tenuerūt possederunt ye, an per talia verba presumat̄ saltē vel probetur feudū esse antiquū, dicit Bal. se audacter dicere qō nō. ⁊ probat tali⁹ fundamento. nā prelatis est prohibitū a iure res ecclesie de nouo cōcedere in feu. sed si antiqui tus sunt feudales, ⁊ sic solite cōcedi in feudū, tūc plā tus potest cōcedere. tex. est de vtroq; in. c. ij. de feu. ⁊ vi debitis plene in. c. j. in prin. j. ti. j. ergo talia verba vidē tur apposita in fraudē. l. bene dicimus presumi fraudulentiam confessionem, que emanauit inter psonas prohibitas. l. qui testamētum. ff. de proba. l. cum quis decedens. §. titia. ff. de lega. iij. nam verba nuntiatiua non probant inter eos qui nō possunt libere dispone re. l. si forte. vbi no. Bar. ff. ca. pecu. Bar. ⁊ alij. l. si donatione. C. de colla. cum alijs concor. ibi positis. Barto. ⁊ alij in. l. sciendum. in. ij. col. ff. de verbo. oblig. hoc

90 apertius fortificaret Bal. † quia certissima est regula que nunq̄ fallit: q̄ vbi assertio facit Jctū vel negotiū esse licitū

a ¶ Contrariorū. Adde glos. in. l. sciendum. ff. qui satisf. cogan. glo. in. l. pomponi⁹. ff. de ꝓcu. glos. in cle. j. de sentē. excom. Archid. in. c. sciendum. vij. q. j.

b ¶ Pone quod episcopus. Adde docto. in. l. nō epistolis. ⁊. l. non nudis. C. de ꝓba. ⁊ l. magis puto. ff. de re. eorū. ⁊ in. l. si forte. ff. de castren. pecu. ⁊ in aut. hoc inst. C. de sacrosanct. eccle.

esse licitū, qui alⁱs esset a iure improbatus: certe tales verborū cautiones vel huiusmodi partiū enūtiationes nihil pbāt, nec eius est standū: imo potius ex talib⁹ verbis circūuētio iuris ostēdit nisi est sic esse vt prōnūciatū nisi aliter per pbatiōes legitimas doceat, vt in iurib⁹ p̄allegatis, ⁊ alijs: vt hic per eū mouet etiā bal. qr vbi opus est facto. verba non sufficiūt. Lacce ptā. C. ō vsur. l. domicilliū. ff. ad municipa. l. fin. C. de vsu. pupil. ca. i primo. de eo q mit. i posse. causa rei seruā. imo in ducūt circūuentionē iuri. l. cū hi. §. fic cū sis. ibi fingi enim lites potuerūt ff. de trāsact. ¶ Subdit tamē se nō negare quin ex illis verbis enūtiatiuis nō substātietur nouum negotiū, dum tamē sit in potestate enūtiātis nouū factū formare. l. luci⁹. in. ij. §. qsquis. ff. de le. ij. l. luci⁹. §. j. ff. de leg. iij. l. ex hac scriptura. ff. ō dona. facit. l. optimā. C. de ꝛtrahē. ⁊ cōmit. stip. ⁊ eū Bal. tenet ꝛMar. lau. i. c. j. in pn. i. vij. col. j. ti. j. vbi limitat nisi talia verba enūtiatiua essent i instrumēto antiquo: qr ꝑpter antiquitatē solennia ⁊ vera. allegat no. per Ly. ⁊ bal. in. l. eman cipatione. C. de fide inst. p Jo. an. in. c. alberic⁹. de test. ⁊ fuerūt verba do. Anto. in. c. qñ contra falsaꝛ. deproba. facit q̄ vult Bar. in. l. admonēdi. i. gl. col. vbi vide multa que ibi dixi. ff. ō iurein. ¶ Adde q̄ cū decisiōe Bal. ⁊ etiā Imo. referēs Lar. ita ꝙsuluisse in. c. ij. in antepe. col. de feu. ⁊ Alex. in. iij. pte ꝙsiliorum suorū cōsi. x. incip. pōderatis his que in themate narrātur, circa primum dubium pōdera ergo Bal. hic ⁊ sequaces velle exp̄resse, q̄ quādo nō essem⁹ iter psonas ꝓhibitas de no no infeudare, sicut sunt psone ecclesiastice, qō talia verba, iure antiqui ⁊ auiti feudi. q̄ talia verba assumeret natūrā antiqui feudi ⁊ sic volūt Bal. ⁊ sequaces, q̄ si princeps qui pōt de no no infeudare, secūdum tamē ea que dixi in prima diuisiōe, cōcedēdo nouū feudū diceret se concedere iure antiqui ⁊ auiti feudi, q̄ assumeret qualitates acti vere esset antiquū. ⁊ sic bal. hic ⁊ sequaces tenēt prima opi. quā retuli in precedēti questiōe sup illis ℞bis iure antiqui ⁊ paterni feudi, ⁊ sic illa prima opi. videtur magis cōmunis, qō p illa verba, feudū nouum, assumat naturā ⁊ qualitates antiqui: q̄uis Old. teneat cōtrariū in dicto cōsi. clxxvij. est verum q̄ Pau. de ca. cōsi. cliij. alias clā. incip. ⁊ istud feudū ꝛc. videtur concordare cū opi. Oldra. ibi em̄ ꝛcludit q̄ si quis fuit nouiter inuestitus p se ⁊ heredibus suis, adiectis illis verbis, sc̄z tāq̄ de feudo veteri ⁊ antiquo, q̄ illa verba nō operant̄ q̄ succedāt illi agnati, qui aliter nō succederēt feudo nouo, sz solū antiquo, tñ Pau. ibi pncipaliter fundat̄ q̄ illa verba tanq̄ de feudo veteri, ⁊ antiquo, hoc nō inducāt, sz monetur alijs. arg. ut ibi p eum. Et idem

91 Old. tenēt etiā alij quos supra retuli. ¶ † Juxta predicta que rit Bal. hic in. xv. col quid si platus cum toto capitulo ꝓtestatur feudū esse antiquum, ⁊ iurāt omnia vera esse que in instrumēto cōtinētur. respōdet Bal. qō tunc omnia presumunt̄ vera, maxime qñ prelat⁹ est diligēs: ⁊ i capitulo sunt viri prudētes, ⁊ psone notabiles: vnde ꝙsuluit Bal. q̄ quādo prelat⁹ facit huiusmodi inuestituras feu. q̄ possent i dubio renocari, q̄ illas faciat de ꝙsensu capituli, vno tractatu cū capitulo, p glo. no. in aut. hoc ius porrectū. C. de sacrosan. eccle. vbi essi est platus ⁊ capitulum, ibi totū cōtinens: nisi prelatus ⁊ capitulum faciēt exp̄resse cōtra iuris cōstitutionem. l. iubemus nulli. ver si. ne sic omnes. C. de sacrosan. eccle. ⁊ expressi⁹ in. d. auth. hoc ius porrectū. vnde nō possent venire contra factum suū quan do esset iuridicum: alias potest totū capitulū esse periurum. sz Jo. mo. in. c. vt circa. in gl. in verbo, nulli. de elec. in. vi. ⁊ sic nō potest quod iuramento firmat, negare. facit. l. xiij. dist. c. sacrosā. q̄ Jn. Aln. in. c. dudū. el. j. de elec. in nouella. ¶ Ista de ci. Bal. refert ⁊ reprobat ꝛMar. laudē. in. d. c. j. in pn. i. vij. col. in fi. j. titu. j. per tex. secundum eum rotundum. in. d. l. iubem⁹ nulli. ver. nec si oēs cū religioso, ⁊ episcopo. ⁊ p cle. j. ō reb. ecc.

92 nō alie. ⁊. c. j. eo. ti. in. vj. † vbi plat⁹ cū toto capitulo non pōt alienare, nec de nouo infeudare, aut in emphyteusin ꝛcedere: nisi suadēte necessitate vel vtilitate ecclesie. ¶ Hec obst. gl. in d. auē. hoc ius porrectū. in fin. qr loquitur in mutuo, nō in alie natione rerū immobiliū ecclesie. ⁊ ita tenet Bar. in. d. auē. hoc ius porrectum. facit quod no. gl. pulchra in. c. quod quibusdam. de fideiuss. ⁊ plene scribitur in. c. grauis. de pposito.

¶ Tu vltra omnes attende, qr puto nō esse veram dcci. Bal. in practica de facili fraudaret eū qui illam teneret: nam considero q̄ Bal. fundat decisi. per glo. in auē. hoc ius porrectum. in fi. quam gl. Bar. Bal. ⁊ ꝛmuniter alij reprobāt. ⁊ sequūtur glo. contrariam que est in corpore vnde illa auē. sumitur, sc̄z in auē. de alie. ⁊ emphy. in. §. hoc etiā super his. versi. q̄ aūt. et ibi Jac. de bel. etiā tenet, ⁊ cōstitnūt differētiā inter mutuū in quo assertio prelati cū toto capitulo pōt preiudicare, ⁊ aliena tionem rei immobilis ecclesie, in qua assertio prelati cum toto capitulo mihil preiudicat. ⁊ si dicas qō illa opi. doctoꝝ pro cedit quando etiā interuenisset iuramentum, tunc assertio enūtiatiua prelati cū toto capitulo non preiudicat, sed Bal. loquitur quando etiā interuenit iuramentum quo casu bene preiudicat cū alias totū capitulū esset periturum. nec potest negare qō iuramēto firmauit. hic attende: licet istud dictū sit egregiū, ⁊ in practica esset maxime emolumēti, ⁊ per neminē alicubi reprobetur. ¶ Ego tamen ex multis teneo qō non sit verum. ⁊ primo pondera id qō Bald. tenet in. c. j. §. item sacramenta. in vj. coll. ver. quero vtrum iuramētum prelati ꝛc. j. de pace iura. firman. vbi tenet qō iuramentum prelati non dat robur cōtra ctui celebrato cū ecclesia: allegat Jo. an. in. c. grauē. de sent. excōmuni. in nouella. ¶ Secūdo ⁊ fortius in cōtrarium pōdero id q̄ Bal. tenet in. l. generaliter. in prin. versi. quid ergo, de his

93 qui heredē non habēt. C. de rebus credi. vbi querit: † pone qō ciuitas perusina facit aliquē cōtractum, ⁊ sindicus habet mādatum cū iuramento no. cū iuramento. pone q̄ cōtrahit, ⁊ iurat, quid operatur iuramentū, cū ciuitas animam nō habeat: vt no. Inno. in. d. c. grauē. vt patet, naturaliter respondit Bal. q̄ aut loquimur quo ad relatū periurij, ⁊ tunc nō ligantur, nisi iurantes ⁊ mādantes. aut loquimur quo ad perpetuitatē, ⁊ recte esset cōtractus ⁊ tūc istud iuramentū faciat republicam habere loco minoris, vt contractus inuiolabiliter valeat, ⁊ nō restituatur in integrū sicut dicimus in minore iurāte in cōtractu per aut. sacramēta. ⁊ in corpore. C. si aduer. vendi. ⁊ dicit q̄ ista fuit opi. ſRay. in summa illi⁹ tit. de iureiur. ⁊ q̄ facit. c. presentiū. de testi. in. vj. tamē ꝺm eū quo ad firmādū actū idem est dicendū in ciuitate qō in minore. ecclesia autē ꝺm eum, ⁊ istud est qō pondero, per multū iuramentum potest fieri qō non habeatur loco minoris, ⁊ habeat restitutionē fauore ecclesie. pōdera per multū iuramētū: ergo etiā prelati cum capitulo fauore ecclesie. ¶ Tertio confirmo per id qō vult glo. ozdi. iii. c. i. in

94 glo. iij. in verbo contractum. de resti. in integ. in. vj. † que tenet q̄ quādo ecclesia contra cōtractum petit restitutionē. in integ. maius est ꝙsum ꝓuilegium quā minoris: qr si minor iurat nō cōtrauenire nō restituitur, per. d. aut. sacramenta. ⁊ in corpore. si aūt prelatus iurat nō repetere, vel nō cōtrauenire in contractu dānoso ecclesie: q̄uis sic iurando delineret, tamē ecclesia etiā eo prelato petente vel alio per iudicis officiū restituit in integ. ⁊ ibi potes videre doct. super illa gl. Item in contrariū allego id q̄ tenet ipse Bal. in. l. j. in. q. col. in. vij. opp. C. de pact. vbi tenet q̄ si testator post mortē filij reliquit bona cuidā hospitaliter q̄ sit substitutio pupillaris: q̄ hospitale nō potest remittere talem substitutionem pupillarem in vita filij: subijciens qō hoc casu nō operetur iuramētū orphanotrophij: qr sz eū iuramentū persone nō nocet pio loco: ⁊ istud est qō pōdero, ⁊ quānis Bal. non aperiat quid si prelatus iuraret cū toto capitulo, tamē pōdera ratione decidēdi, que omni casu generaliter inclitat, ⁊ ita reprobo Bal. q̄uis nō inuenia in specie reprobatū.

95 ¶ † Successiue circa presentē materiā feudi nouī ⁊ antiqui, a pulchrum dubiū est, quid si feudū⁹ erat antiquum vel auitum ⁊ vasallus cōmisit felonia cōtra personam domini: ita q̄ amisit feu. ⁊ reuersum est ad dominū. dominus remisit felonia nec ad se feudū renocauit: an tale feudū indicabitur nouū an autum, vel paternū de quo vide per glos. ⁊ docto. presertim Alb. b in. l. qō dicitur. la prima. ff. de inpen. in reb. do. fact. Bal. in. l. j. in. xv. q. ff. de rerū diui. Jac. de bel. Bal. ⁊ Alb. i. c. j. j. de vasal. decrep. etatis. gl. in. c. j. §. iuſuper. ⁊ ibi Bald. plene in fi. col. j. de prohibi. feudi aliena. per Feder. vbi post aliqua per eum relata, concludit vno verbo, q̄ executio veteris feudi nō est nouū feudū. secus si esset addita nouā forma, l. ius ciuile. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ qō notauit in. c. qua auctoritate. de prebēdis. in. vj. vt ibi per eum. ⁊ per glos. ⁊ Bal. in. c. j. j. an agnatus vel filius. ⁊ vide

96 Imo. in. c. ex parte. in fi. colūne, de feu. extra. ¶ † Et an refutatione b feudū desinat esse antiquū vel paternū: tāgit hic in preludiis discursiue, in. xvij. col. ⁊ habetur in. c. j. i fi. de vasal. decr. etatis. per Bal. in. c. j. j. de eo qui sibi ⁊ heredibus suis masculi. in. c. j. §. hoc quoq;. j. de succes. feu. ¶ Ultimo in ista materia illud diligēter no. † qr vtile ⁊ necessariū est, q̄ in dubio presumi

97 tur, feudum esse antiquū, nō nouum, ideo domino dicenti feudum esse nouum incumbit onus ꝓbandi. c. j. §. j. in verbo nouum dicit. j. de gra. succe. in feu. quē Bal. ibi ad hoc notat, dicit mirabile: subdit tamē hoc ideo esse, qr iudicia erāt sup veteri feudo, ⁊ plus nō dicit. adde docto. in. c. j. j. si de feudo defun. contē. sit inter do. ⁊ agna. vbi Bal. ⁊ Alua. no. ꝺm Jac. de belu. ⁊ illico. de neapo. q̄ benignior presumptio est, ex quo cōstat q̄ fuit feudū, presumere q̄ sit antiquum potius q̄ nouū: ex quo sequitur ꝺm eos qō ibi nō constat de origine feu. propter antiquitatē, an sit antiquum vel nouum respectu agnatorum succedere debentiū, debemus presumere esse antiquū potius quā nouum, ratiōe antiquitatis: cū vasallus ab antiquo possederit

a ¶ Quid si feudū. adde doc. in. l. pe culium. ff. de peculio.

b ¶ Refutatione. adde Lu. ro. ꝺsi. eccle. v. mci. in casu prepositē consultationis. idez Aud. cōsi. j. inci. visis in facto ꝓ positis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

magna est autē p̄sumptio pro factis antiquis. ſm Bar. in. l. admonendi. in. ff. col. vbi multa dixi. ff. de ureiuran. nec repugnat q̄ ibi dicitur nouū feudum: nā potuit esse antiquum, quo ad vasallum: mortuū: licet nūc censeat nouū, reſpectu agnatorum nunc cōparentiū, z qui nūc admitti desiderāt: nā z ſi centū annis feudū ſit poſſeſſum ab vna linea collaterali, pōt esse nouum quo ad aliā lineā: ſed ꝓpter antiquitatem in dubio debet p̄sumi antiquū per illū tex. q̄ est valde notabile ſm Bal. ibi z ſm Alua. ibi in primo notabili est valde no. dignū. ¶ Limita tu p̄dicta procedere niſi dñs reperiat esse in poſſeſſiōe feudi: q: tunc incumbit agnatis onus probādi illud esse feudū antiquū ita Jac. de belui. in. d. c. j. de gradi. ſuc. in feu. per id q̄ habetur in. c. j. j. de cōtē. inter me z do. z in. c. i. ff. cū autē. j. ſi de inueſt. feu. cōtro. fue. z sequit do. Alex. in. iij. vol. cōſiliorū. cōſi. x. incip. ponderatis his q̄ in themate narrant. circa primum du-
98 biū ꝛc. in. j. col. z ſic est expedita ista diuiſio. ¶ †Quarta diuiſio feu. q: quoddā habet ꝓpriā naturā feu. in qua dic vt hic per Bald. cum quo tenet ſimpliciter alua. in. ff. diui. z mar. in. d. c. in prin. in. iij. diuiſiōe. no. tamē diligēter illā maximā in tota materia feu. quā tradit Bal. hic in ista quarta diuiſione q̄ ad tenorē inueſtiture ſemper est currendū: q: vim cōtractus oſtēdit in. c. j. j. de duo. fra. a cap. inueſti. z. c. ſi quis. j. de feu. non haben. ꝓpri. feu. natur. vbi dñ dicit tex. licet ꝓpriā feudi naturā non habent, iure tñ feudi cēſebit ꝛc. Et ꝓ iſta no. Bal. refert zBar. lau. in. d. c. in. j. col. j. eo. ꝓ iſta est vna maxima in feudis, q̄ primo inſpiciēdus est tenor inueſtiture: q: derogāt omni iuri feudorum. alibi Bal. in. d. c. in. ff. col. j. de duo. fratri. a capi. inueſti.
99 no. ibi circa tex. egregium z tenendum menti † q̄ tenor inueſtiture derogat omni feudorū ratione. alibi Bal. in. c. j. ff. deniq;, in. j. col. ꝑpe mediū. j. que fuit prima causa bene. amit. pulchre dicit q̄ forma inueſtiture est p̄ciſa, a cuius tenore nō est recedendū. allegat in. d. c. j. de duob⁹ fratrib⁹ a capi. inueſti. z pōdera verbū p̄ciſa. Alibi Bal. ī. l. vnica. ff. ſed z ſi qs z. ff. C. de lati. liber. tol. no. arg. illius tex. q̄ per inueſtituram feudum declaratur. Alibi Bal. in. l. quoties. in. ff. col. C. de ſuis z legi. dicit q̄ in feudis ſolet regula tradi ſm modum inueſtiture, nec nō vim z ſenſum verborū esse intuendum: z q̄ in feudis qualitas verborum inſpici debet: q: forma cōtractus ſunt verba. forma est que dat esse rei. vt ibi per eū. ¶ Et ad p̄dicta adde Joā. de ana. in cōſi. vij. incip. viſis z ponderatis, in. ff. col. z in conſi. xxxvij. incip. viſo puncto, z in cōſi. lxxxiiij. incip. videndum est de virtu-
100 te renocatiōis. in. j. col. ¶ †Circa quintā diuiſionē Bald. nihil est addēdū. ¶ Adde ergo in Sextā dum dicit Bal. q̄ feu. aliud est mere reale, q̄ actiue z paſſiue trāſit ad heredes: tā cēſedētis q̄ recipiētis: vt est regulariter, q: vnuſquiſq; ſibi z heredib⁹ ſuis intelligit velle in feudo, puidere. c. j. ff. j. in quibus cau. feu. amit. c. j. j. de duob⁹ fratrib⁹ a capi. inueſti. c. j. ff. cū vero conradus. j. tit. j. z in. c. j. in prin. j. de ſucceſſio. feu. iſtā iſtud fallit in his qui viuunt iure Franco:um: q: in eis feudum ſolū transit ad primogenitū. ſm Jac. de belui. hic, quem ſimpliciter ſequitur Alua. in. z. diuiſio. alleg. facere que poſuit Bal. ī. l. cū antiquioribus. C. de iure deliberā. ¶ Feudum autem persona le est, q̄ transit ad heredes dantis: nō recipientis; vt in feudo guardie. c. j. j. de feu. guar. quando feudū expreſſe cōcederet ad vitam alicuius tātū. c. j. j. qui. mod. feu. conſtit. potest. z. c. j. j. de conſuetu. rect. feu. vult quando conceditur feudū habitatiōis q̄ finitur morte recipientis, niſi aliter ſit ſpecialiter cautum: ſi vaſallus. j. hic finit lex ꝛc. ſecundum Alua. hic in. z. deciſione.
101 ¶ †Feudum vero perſonaliſſimum est q̄ ex natura nō trāſit ad heredes: nec dātis nec recipiētis: vt patet exemplum in feudo ſoldate. c. i. ff. ſoldata. j. quis dicatur dux marchio. ¶ Ultra ſcribētes huic diuiſioni opportune annecto aliam diuiſionem: q: quoddam est feudum quod transit nedum ad deſcendētes: ſed etiā ad collaterales z agnatos: vt est paternum z antiquuz quoddā transit ad filios tantum. vt est feudum nouum. vt dixi ſupra in tertia diuiſione. quoddā transit etiā ad extraneos heredes: quādo quis exp:eſſe accepit feudū pro ſe, z cui vel quib⁹ dederit. c. j. j. de feu. non habente ꝓpriā natu. feud. z dixi. ff. in
102 v. q. prin. dum tetigi an feudum veniat in reſtitutiōe fideicommiſſi. †Quoddā est feudū q̄ ad neminē penitus trāſit post mortem vaſalli. z pōt poni exemplum in feudo dignitatis: vt zMarchie, ducatus, comitatus, vel regni. de quo dixi. ff. in prin. diuiſio. nā de iure talia feuda non transeunt etiā ad filios. licet de conſuetudine vſurpatū ſit contrarium. vt habetur in titu. j. de aliena. feu. in fi. z. c. j. j. de feu. mar. z in. c. j. quis dicat dux marchio. Facit q̄ habetur in capi. per venerabilem. de electio. z in talibus dignitatibus filij etiam non poſſunt petere aliquam legitimam. in. glo. no in. c. licet. vbi per Jnno. z alios de voto. z Lard. floren. in. c. ff. de feu. z ibi Jmo. xxiij. col. in. iij. q. vbi etiam vide
103 per eos de iſta vltima quadruplici diuiſione feu. ¶ †Querit Bal. in hac. vj. diuiſione, quid ſi concedo domū z feudū in feudo ad vtēdū z fruendū, an ꝓpter talia verba finiatur morte. Et arguit ad partes finaliter cōcludit q̄ nō transibit ad heredes per. l. ſi habitatio. ff. ſed ſi. ff. de vſu z habitati. pulcher paſſus est: licet nō inuenīa bene diſcuſſum. iſtā deciſionē reprobat zBarti. lau. in. c. j. in. viij. col. ad fi. z ſe. j. eo. ꝓpter diffinitionem feu. in qua dicitur q̄ est cōceſſio ad vtēdum z fruendum. c. j. in fi. j. in qui. cau. feu. amit. z tamē transit ad heredes. c. j. j. cum vero cōradus. j. tit. j. z. ff. diri. ¶ Secūdo q: verba debēt intelligi ſm naturā diſpoſitionis: ſuper qua ponuntur, etiam ea impropriando. l. inſulā. ff. de preſcrip. verb. l. ſi vno. in princ. ff. loca. ergo illa verba ad vtendū z fruendū, intelligūtur ſm naturam feudalis diſpoſitionis. que est vt trāſeat ad heredes, z deſcendentes. c. j. de gra. ſuc. in feu. facit. l. titia cū teſtamento. ff. de leg. ij. ſiec ob. d. l. ſi habitatio. ff. ſz ſi. q: rīdet q̄ ibi natura illi⁹ diſpoſitiōis nō est vt trāſeat ad heredes, ſicut hi. iſtud est quātū ipſe dicit. Jtē aduerte q̄ Bal. met arguit de illo. c. j. in fi. j. in q. cau. feu. amit. z eo nō obſtāte tenet cōtrarium. z certe diffinitio feudi ibi tradita nō ſtat: q: dictio uſufruct⁹ in ea poſita, capiē
ꝓ vtili dīco: ſm omnes ibi. dixi late. ff. in. ij. q. prin. ¶ Ego cō tra Bal. teneo, z moueor alijs mediis. z prima est aduertendū q̄ concedens primo dixit concedo in feudū. z ſic incepit a trāſlatione vtilis dominij, q̄ transferatur in vaſallum. z dixi in. ff. q. princi. poſtea ſubiecit illa verba ad vtēdū z fruendum: talia verba debent intelligi ſecundū precedentia. i. q̄ habeat vſum z vſumfructū. z ſic cōmoditatem vtilis dominij: ſicut ceteri feudatarij habent: nec immutant precedentem cōceſſionem feudi z ſic trāſlationē vtilis poſſij. ita est tex. in. l. donationes in cōcubinā. ff. ſpecies. z q̄ ibi Bart. z alij maxime imo. ff. de donat.
¶ Secūdo moueor per id q̄ dicit Bal. in. l. j. in. j. col. C. de fructi. z lit. expen. vbi dicit, q̄ quādo ex cōceſſione apparet q̄ trāſfertur plenū ius, vel ius vtile in aliqua re, vt in caſu noſtro: illa verba ad vtendum z fruendum, non diminuunt cōceſſionem. d. ff. species. niſi tempus adiiciatur. puta ad vtendū z fruēdum in vita ſua. l. cū hi. ff. ſi vni. ff. de tranſac. ¶ Tertio cōfirmo per id q̄ tenēt gl. Ly. z Bal. in. l. ſi prediū. C. de iure do. vbi dicunt, q̄ ſi dico cōcedo talib⁹ religioſis tale prediū ad vſum: q̄ venit proprietas, per. d. ff. species. ¶ Quarto facit id q̄ dicit Bal. in rubri. C. de iure emphy. q̄ ſi vēdo tale fundum in vſum ſeu ad vſum, iſta verba ad vſum, ponuntur demonſtratiue, nō taxatiue, nec trāſitiue, vnde plena videf facta vēditio, p. d. ff. species. ita erit in ꝓpoſito in illis verbis ad vtēdū z fruēdū. ¶ Quinto cōfirmo per id q̄ Bal. pulchre decidit in. d. l. ſi habitatio. ff.
104 ſed ſi. vbi querit an ſi alicui concedantur poſſeſſiones in godimentum, ſeu gaudimentum, an trāſmittātur ad heredes dicit q̄ quāuis ille tex. videatur facere in arg. q̄ non tamen contrarium est verum: q: verbū in godimentū, est quidam motus in certus, reſpiciens fauorem legatarij: ideo nō reſtringit legatū
105 vt ibi per eum. ¶ Sexto facit. l. iij. in princ. de ali. lega. † vbi quando fundus relinquitur ad alimēta: tamē venit ꝓprietas, z trāſmittit ad heredes. ¶ Septimo facit id quod ibi Bart. diffuse tangit poſt Ja. de are. z Oldra. in illa. q. ſi teſtator relinquit vxori domū ad habitandū vel relinquit fundū ad vſumfruc. vt in caſu noſtro, an videatur relicta ꝓprietas, z trāſeat ad heredes, vide ibi per eū nec est bona ſolutio ad illā. l. iij. in prin. quā Bal. hic ponit. nō dicit, q̄ ibi ideo ponitur cauſa demonſtrationis, non cauſa coarctande diſpoſitionis. q: in teſtamētis fit plenior interpretatio. l. in teſtamētis. ff. de reg. iur. z ſic Bal. vult, q̄ aliud ſit in vltimis volūtatibus que ſunt fauorabiliora. d. l. aliud in cōtractibus. vt hic. nam aduerte q̄ Barto. in. d. l. iij. ad fi. prin. dicit de directo contrariū, querit enim ibi Bar. ad fi. quid in contractibus, ſi quis in cōtractu dat fundū ad vſumfruc. dicit ſe putare q̄ idē ſit in cōtractibus q̄ in legatis ſeu vltimis volūtatibus, p. d. l. donatiōes in cōcubinā. ff. ſpecies. vbi etiā hoc, maxime Jmo. per. l. ſi mulier. vbi gl. z doct. C. de iure dotium. Preterea dato q̄ aliud eſſet in contractibus q̄ in teſtamentis, in quibus plenior fit interpretatio: tamē ad uerte, q̄ cum queſtio noſtra ſit in feudo, q̄ est beneficium. vt di xi late. ff. in. iij. vel in. iij. queſtione principali, etiā in feudo, z ſic in beneficijs debet fieri pleniſſima interpretatio. l. ſi. ff. de cōſti. princ. c. cum dilecti. de donatio. Et tenendo iſtā partem cōtra Bal. ad. d. l. ſi habitatio. ff. ſed ſi. allegatā p̄ Bal. vltra reſponſ. zBarti. ff. relatam, z vltra aliam reſpontio. quam ponit Barto. in. d. l. iij. in prin. ff. de alimentis legatis, z reprobat Jmol. in d. ff. species. in rub. vt ibi dē per Jmo. z ad iſta q̄ etiam adde id q̄ ponūt doc. preſertim Jmo. poſt Bart. in. l. apud iulianū. alſ
106 idē iulianus. ff. ſi qs alicui. ff. de le. j. ¶ †Septima diuiſio feudorū est, aliud est ligium, aliud nō ligium. ¶ Ligiū est in quo iurat fidelitas contra omnē hominē de mundo: nullius alterius fidelitate excepta, q̄ feudum ꝓprie nō conceditur nec ſuſ

cipitur, niſi ab eo qui ſuperiorē non recognoſcit. ¶ Feudū nō ligium est q̄ando in cōceſſione z fidelitate excipit prior dominus, cui iam est ligatus: puta ſi facio tibi omagiū fidelitate excepta, q: tali dño meo teneor. c. j. ff. j. hic ſi. lex contra. dein. cōſue. remittit. c. ij. de prohi. alie. feu. per lotha. ita Bal. hic in viij. diui. z alia. in. xiij. z ibi Dar. in. d. c. j. in prin. in. ix. col. Card. Flo. in. c. ſi. in. xvj. q. in ſi. z ibi Jmo. in. iij. q. de feu. Sz credo q̄ nō ſit bene dictū: q: ad hoc vt ſit feudū ligiū, requiritur q̄ ne dum concedens ſed etiam recipiēs ſuperiorē nō recognoſcat vt. j. apparebit. De iſto feudo ligio habes tex. cum gl. ordi. in cle. paſtoralis. ff. rurſus. verſi. homoq; ligius. de reiud. z ali bi non reperi ſz Bal. in loco. j. allegādo. z illa gl. dicit q̄ feudum ligiū ſit imperatori vel regi, nullius alterius fidelitate ſalua vel excepta: ſed in vaſallitate z fidelitate reſeruatur ſaltem imperatoris fidelitas. c. imperialē. ff. ff. de prohi. feu. aliena. per Fede. ¶ Illā gl. Joan. an. ſumpſit de verbo ad verbum ex Spec. qui melius tangit quam alibi legerim in tit. de feu. ff. quoniam. in. j. col. verſi. z nota quod est omagium. Ibidem tamen Spe. poſtea refert multos putare fundum ligium dici quando vaſallus mittit manus ſuas intra manus dñi. z ibi omagium ac fidelitatem facit z promittit, z ab eo oſculū recipit: ſed non est verū ſecūdū eum. ¶ Alij poſt Spec. dicunt, q̄ feudum ligium est quādo nullus excipitur quātū ad verba, ſed quātū ad mentē intelligūtur illi exceptuati qui ſuprema vel generalē habēt adminiſtrationē vt imperator, vel rex. c. venientes. de iureiur. contra quos non videtur quis velle dominum ſuum iuuare vt per Spe. in eodē ff. ver. xv. ¶ †Feudū
107 vero nō ligiū est quādo aliquis excipitur. puta facio tibi fidelitatē, excepta fidelitate qua dño meo ligio aſtringor vel quā ſaluo cōtra talem: ſaluo q̄ poſſim mihi dominium ligium facere. Et ſecūdū Spe. iſtum vltimum modum cōmunis vſus loquēdi approbat, z ſecūdū quem loquitur Spe. per totū dictum. ff. quontā. licet ſm eū primus modus. ff. relatus ſm gl. d. clem. paſtoralis. ſit de iure verior. Adde ff. do. z Jo. an. in. c. recolēres. de ſtat. monachō. Joā. and. in. c. ſi diligēti. de ſimo. And. de Jter. in. c. i. j. de noua foꝛ. fidel. ¶ Alibi Bal. in. l. vni ca. ff. j. C. de cad. toll. in penul. col. dicit quod feuda magnarū dignitatum vocātur ligia: q: quanto maiores ſunt vaſalli tanto debent eſſe legaliores, z ideo iurant fidelitatē contra omnē hominem mundi. de quo feudo ligio ſit mentio in tex. z gl. d. clementi. paſtoralis. z alibi in iure ſcriptū nō reperitur, ſecundum eum. ¶ Ex iſtis apparet non eſſe verū id q̄ alibi dicit Bal. in. c. ad audientiā. in fi. col. in prin. de reſcrip. quod feudū ligium est illud quod immediate quis habeat a papa. d. clem. paſtoralis. Reperitur tamē ſm eum feudū ſubligium, est q̄ illud quo excepto primo domino quis cōtra omnem hominem ſeruit. iſtud ergo clare cōfundit ex predictis, z. j. dicēdis. Jtē de iſto feu. ligio, adde Bal. in addi. Spec. in titu. de feud. in. j. z ij. col. ¶ Ad iſtud ergo intelligē. annecto id de quo dubitat z ſuper eo relinquit cogitan. zDar. laudē. in. d. c. j. in prin. ij. col. j. vbi dicit videri impoſſibile dari feud. ligium niſi a papa, z ſic cōfirmat cum domi. Bal. in. d. c. ad audientiā. quāuis de eo mentionem non faciat: quoniam licet vaſal. inret fidelitatem, etiā zimperato: nullius alterius fidelitate reſeruata, tamen in tali iuramento ſubintelligitur ſemper excepta au
a toritate Pape, vt in caſu maio: Jmperatore, d. c. venientes. l. ſi. in prin. ff. ad mumcipales. clementi. Romani. de iureiur. c. ad a poſtolice. de re iudica. in. vj. ſuper hoc dicit cogitā. dicit tamē ſe putare q̄ feu. ligium dicatur nedum in papa, verum etiā in imperatore z rege. c. j. in fi. de phi. feu. aliena. per Fede. z no. gl. in. d. clementi. paſtoralis. nec ob. predictum arg. quia reſpōdet quod feu. ligiū in quo abſolute iuratur, nullius alterius fideli tate reſeruata, non recipit limitationē excepta authoritate papē z imperatoris. preal. z probatur in. d. c. j. in fin. ¶ Cu reſpon de clarius ex verbis Spec. in. d. ff. quontā. in. j. col. q̄ feu. dicit ligiū, quādo in eius fidelitatem nullas expreſſe nominatim excipitur quo ad formā z verba inueſtiture fidelitatis licet tacite plures intelligāt a. l. exceptuati tacite: puta papa vel imperator. d. c. venētes. z. d. c. imperialem. ff. ſi. z eſt gl. in. c. de forma. in verbo honeſtum. gg. q. ij. z glo. no. in. c. conſtitutus. de reſcrip. pulcre inquit Bal. in. d. c. imperialem. ff. ſi. in fi. col. quod imperator ſupra omnes reges est tanquā ſtella matutina in medio nebule, z eo modo a. l. intelligit tacite exceptuat⁹ rex qui est do minus incoronatus, z ſuperiorē nō recognoſcit; ſed Spec. in d. ff. quontā. verſi. ff. z Bal. in. d. c. imperialē. ff. ſi. in fi. coll. vbi pulcre dicit, q̄ rex quo ad ſubditos ſuos est in regno ſuo tā quā quidā corporalis deus idē tenet do. Alexā. in. l. frater. in fi. z no. ff. de codi. inde. ita a tali iuramēto fidelitatis itelligit tacita a. l. exceptuata patria, z cōtas ſua. gl. in. d. c. de forma. in verbo honeſtū. z in. c. petitio. de iureiu. Bal. in. d. c. j. de no ua foꝛ. fide. z in. l. j. j. xviij. q. ff. de rerū diui. Alex. in. d. l. frater. Exceptuantur etiā alie persone de quibus per Bal. z altos in d. c. imperialē. ff. ſi. in fi. col. z in. c. j. hic finitur. l. per Alua. z Ale
108 xan. in. d. l. frater. ¶ †Circa iſtam materiā feudi ligij, not. q̄ non est feudum ligium, niſi nominatim z expreſſe hoc dicatur in eius conceſſione ſeu inueſtitura: quia excedit naturam recti feudi etiam nobilis. ita Bald. in. c. inter dilectos. in. j. col. de fi de inſtrumen. z ſatis patet ex predictis. ¶ Dicitur autem vaſallus ligius, quaſi legatus domino ſuo, vel quaſi legalitatem promittens. ff. omnes ſm Spe. in. d. ff. quoniam. in. j. col. z glo. in dicta clemen. paſtoralis. ff. rurſus. z Alua. hic in. xiij. diui. z Bald. in. d. l. vnica. ff. in primo. in penul. col. C. de cadu. tollen.
¶ Subdit etiā Bal. in. vij. diui. z ſequitur Alua. in. xij. neminem poſſe eſſe ligium duorum. q: impoſſibile est duos eſſe dominos inſolidū eo. iure. l. ſi vt certo. ff. ſi duobus vehiculum. ff. cōmo. ſed bene quis poteſt eſſe ligius vnius, z vaſall⁹ ſimplex alterius: ſicut quis pōt eſſe vaſallus duorū. ita etiam dicit gl. in. d. c. paſtoralis. z Spec. in. d. ff. quoniam. in verſi. j. z. z Bal. in. d. ff. in primo. in pen. col. z in. d. c. inter dilectos. in. vj. col. vbi dicit q̄ in feudo nō ligio poſſum ſeruire duobus dominis. primo domino ſeruiam de perſona: ſecundo de caſtro: ſed in feudo ligio quis non poſſit duobus dominis ſimul certātib⁹ ſeruire. q: qui non eſt cum vno, cōtra eum eſt. l. celicolarū. C. de in deis. allegat. c. j. de feu. nō habent. ꝓpri. feu. nat. z q̄ quis poſ
109 ſit eſſe vaſallus non ligius duorū: facit tex. in. c. grandi. de ſupplen. negli. prelato. q̄dē allegat Spe. vbi. ff. ¶ †Hinc dubitat Spe. in. d. ff. quoniā. verſic. xij. ſi aliquis ſit vaſallus non ligius duorū, qui moueāt inter ſe guerrā, quē ex eis teneatur potius adiuuare an neminē ex eis, an vtrunq; ſaltem per ſubſtitutum vel pecuniam: vide ibi per eum. z Bald. in. l. j. ff. ne antem. in. ij. col. C. de cad. tollen. licet Bal. ibi non faciat mentionē de Spe. z vide omnino Ro. in pulchro caſu adducentem multa ſimilia bona in conſi. xvij. incip. viſis neceſſarijs. Et adde text. principalē in. l. ſi quis in grauī, ff. ſi cū omnes: vbi doc. ff. ad ſena. ſyl la. z tex. in. l. he opere. ff. ſi patroni. ff. de oper. liber. caue tamē in predictis, quia Joan. an. in addi. Spec. in. d. ff. quoniam. ſuper verſi. x. tenet contra predicta, ſequutus Hoſti. q̄ imo quis po teſt eſſe ligius nō ſolum vnius: ſed z ſecūdi z tertij, ſaluo tamē iure primi quo ad ſm z iure ſecundi quo ad tertiū: pro ut dicit ſe etiā tenuiſſe in. c. recolentes. de ſtatu. monach. z ibi idē tenet Jo. and. in nouella per tex. in. c. ea te. z in. c. veniens. de iureiu. z iſtam vltimā opi. ſequitur Roma. in. d. conſi. xlvij. per tex. in d. c. imperialem. ff. ſi. z in. c. j. de noua foꝛ. fid. z per duo alia ſimilia vt ibi per eum. ¶ Sed hec vltima opi. mihi non placet q: re pugnat diffinitioni ligij. Sz relate z cōfunditur ex ſupradictis: cum non poſſit eſſe feudum ligium, vbi per verba expreſſa ſit reſeruatio alterius domini: vt. Sz late declarauī. nec per aliud cognoſcitur feudū ligium a nō ligio vt. Sz demoſtrauī. ¶ Addo Bald. in. c. ceterum. de iudicijs. in. v. col. vbi dicit q̄ in feudo ligio nō potest concedi niſi a principe, licet dominus direct⁹ poſ ſit habere plures vaſallos ligios ſub ſe: tamen vaſallus ligius non potest habere plures dominos equales, niſi ſit ligiū pater nus. nam vaſallus potest habere duos ligios dominos ex vno fonte ſeu ſtipite natos. arg. l. cui fundus. ff. de cōdi. z demon. z. c. j. de feu. nō habē. ꝓpri. feu. nat. no. bene hic ad limitatio
110 nem predictorū. ¶ †Jtē q̄ licet quis a principio nō poſſit cō a ſtitui vaſallus ligius duorū z tamen ex poſt facto poteſt iſtud bene contingere. iſtud pondero vt faciat ad no. q. Jo. blanti, q̄ refert Jo. an. in addi. Specu. tit. de feu. ff. quoniam. ſuper ver. x. de homine ligio vnius comitis qui accepit in vxorem filiam ligiam cuiuſdam ducis: que filia ſucceſſerat in feudo ligio attē ta cōſuetudine, z. j. dicam. z illud feudum ligium dedit viro in dotem: quomodo iſte vir poterit habere duplex ligium: z quo modo poterit eſſe vaſallus ligius duorū ſcilicet comitis z ducis: dicit Jo. an. q̄ est queſtio intricata, z ideo Spe. fuit ſapiēs qui noluit eam attingere, dicit Jo. and. nec ego attingam. ſolu. potest colligi ex predictis quia non reputatur abſurdum q̄ ex poſt facto quis efficiatur ligius duorū. propter accidēs ſuperueniens: ſed a principio conſtitui nō poſſet. Jtē attende Bal. in. c. ex tenore. in vlt. col. de reſcrip. ¶ Jtē attende z bene intelligas effectus feu. ligij. z ego trado quatuor notabiles effectus qui habēt locū in feudo ligio tantū. ¶ Primus est q̄ oia bona etiā non feudalia hominis ligij, dūmodo illa nō habeat ab alio in feudū nō ligium, ſunt ſubiecta z ſub iuriſdictiōe directi domini: ita q̄ habet iuriſdictionē in omnib⁹ bonis hominis ligij licet ea nō teneat ab ipſo in feu. ſec⁹ in feu. nō ligio in quo dominus habet tātū iuriſdictionē limitatā in bonis feudalibus non in alijs: vt no. in. c. ceterū. de iudi. ratio diuerſitatis eſt q: homo ligius principaliter obligat perſonam, z obiecti do mino: vnde obligādo perſonā principaliter cōſequenter omnia

¶ Qui maior est imperatore. adde c. ſolite. de ma io. z obe. z in ca. duo ſunt. xcvi diſtin.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bona subiecisse videtur, quasi veientia accessorie in consequentiam persone. arg. l. si pater. ff. de adop. facit aut. ingressi. & que ibi dixi. ff. de sacrosan. eccl. si adoptauero. ff. de preca. & que no. in. c. q3 a te. de cleri. cõiuga. homo autẽ non ligius non obligat personã nisi ratione feu. & sic cũ nõ stringat personam nisi quo ad bona feudalia, nõ efficit subiectus ratione fendi, nisi quate
111 nus in feudũ extẽdit: ita Spec. in. d. §. quoniã. versi. xvij. sequit ¶Dar. in. d. c. i. in prin. in. ix. col. f. titu. i. ¶† Secundus no. effectus est q licet femina[a] regulariter in feu. non succedat. c. i. §. i. vbi glo. & doc. cum simili. f. tit. i. Spec. in. d. §. quoniã. versi. xxv. & quinq3 rõnes quare femina nõ succedat in fen. assignat Bal. in l. quoties. in col. iij. C. de suis & leg. tamen in feudo ligio de consuetudine bene succedit. ita Spec. in. d. §. quoniã. vers. xxi. & ibi Jo. an. incipien. est sciendum q Jac. de but. Alex. consi. incip. quoniam omne datũ. in. ij. col. in. i. volu. & probatur optime in. c. significauit. de rescrip. hoc est verũ quando apparet quod in tali loco feudi esset talis cõsuetudo, alias secus. ita loquitur Spec. & Jo. an. in. d. ver. xxi. & no. doc. in. d. c. significauit. & Alex. in. d. 3si. xxx. in. xvij. col. sed certe quãdo esset cõsuetudo idẽ & multo fortius esset in feudo non ligio: & miror quare sit consuetudo magis in feudo ligio: q3 in illo femine succedant, quã non ligio: in quo magis esse deberet: vt patet ex suprad. cit.
112 ¶† Tertius effect⁹ est q licet in aliis feudis licita sit penitẽtia & sic refutatio feu. c. i. vbi Bal. & alĩ. f. de eo qui cõtra cõstit. lotha no. in. c. si vbi Bald. & alĩ. f. de capi. qui cur. vendidit. nõ tamen omni casu & indistincte: sed secundum ea que no. late. in c. que in ecclesiarũ. de cõstit. Bar. & alĩ in. l. is cũ quo. ff. de aqua pln. arcen. Bal. hic in prelud3 g3 in. xvi. col. glo. & Bald. in. c. i. §. callidis. f. de phi. feu. alie. per Fede. & multũ plene Bal. vbi oĩno vide in. c. fane. de renun. & in. l. i. in. xij. q. ff. de rerum diui. & in c. cũ archimedoza. C. vt in pos. legati. Spec. in. d. §. quoniã. versi. xxviij. tamẽ si est feudũ ligium, nõ habet locũ hincinde penitentia nec refutatio feudi: q3 turpe esset principi fidem frangere: q3 beneficium principis debet esse mãsurum. §. illud. in aut. consti. que de digni. ita not. Bal. in. c. ceterum. in. viij. col. de iudi. q3 dictum pro singu. notat & simpliciter sequitur ¶Barti. in. d. c. i. in prin. in. ix. col. in fi. f. tit. i. ¶ Quartus effectus est: q3 licet in causa feuda. sint diuersi iudices secundũ diuersitatẽ causarum occurrentiũ, & ordinarie partes curie. c. i. §. apud que vel quos cõtrouer. feu. termi. debeat. c. i. §. f. de contro. feu. apud pares termi. in. c. ceterũ. vbi plene glo. & doc. de iudi. extra tamẽ in istis feu. ligijs solus princeps põt cognoscere: quia solius principis est illud instituere vel destruere. d. de. pastoralis. cũ gl. ita singu. Bal. in. d. c. ceterum. in. v. col. q3 multum no. pro limitatione iurium predictorũ. ¶ Extra dictas quatuor differẽtias & si que similes sunt, q3 diuersis sit, dic q idẽ seruari debet in isto feudo ligio, q3 seruat in aliis minoribus feudis: q3 eadẽ debet esse natura sicut idẽ iuris est de naui q3 ô nauicula siue scapha l. scapham. ff. de enictio. l. fi. ff. de fundo instructo. fm Bal. in. d.
113 c. ceterũ. in. v. col. ¶† Octaua diuisio feudorũ est, q3 quoddã est feudum francum & liberum: quoddã non francum. & in ista diuisione lectu. Bal. sunt multum varie & corupte: nã in quibusdam lectu. Bal. post septimã precedentem diuisionem ponit istã quã ego habeo & inuenio in vna lectura impressa: ideo eã per verba formalia interfero. q3 lec. Bal. cõmuniter non habent. & Barti. landẽ. in. c. i. in prin. f. titu. i. referens omnes diuisiones Bal. de ista verbum nullum: q3 vt puto non habebat nullam etiam facit mentionem Alua. hic in prelud3 is: scribit.
¶ Ergo Bal. hic feudorum aliud francũ. l. a seruitijs seu operis exhibendis: q3 nullũ prestat seruitium pro eo sed nõ est frã
b cum a maleficijs, b siue in faciendo consistentibus: siue in tacendo per fraudẽ: puta nõ denuntiando domino insidias. & dicit Hosti. q3 vasallus feudũ francum potest alienare inconsulto domino in. c. fi. de rebus eccles. non alienã. Bernardus glossator cõtra in. c. inter dilectos. de fide instrumentorũ, & melius: alias si delinqueret quomodo puniret in amissiõe feudi si eã vigore talis frachij alienasset q3 esset absurdũ. s. eũ non puniri. Item q3 dominũ contemnere videtur, si autẽ habet voluntatẽ dominus potest alienare suũ vtile dominium: sed non proprietatem domini: vt no. Inn. in. d. c. inter dilectos. nũquam enim dominus tacite renuntiare videt sue proprietati, fm Innocẽ.
114 ¶† Nõ frãcũ est de quo quasi tota ista. g. collatio feudorũ p totũ loquitur, ita formaliter Bal. in lectura mea, & in vna impressa. Reperit postea in quibusdã aliis lecturis: & ita vidi in lect. dñi mei do. Alex. quod Bal. in xiij. col. in. ij. diui. feudorum ponit ista verba. Item feudũ francũ & nõ francum & dicitur francum id est liberum. potest autem esse liberum a penis que imponuntur propter felonia contractus. & ideo dicit Hostien. q3 tunc per alienationem non reuertitur ad dominum vt ipse no. d. c. fi. de rebus eccle. non alie. licet contrarium notetur per glo. in. c. inter dilectos. de fide instrumẽt. a penis autem delicti dolo committendi non potest esse francum: vt. l. iurisgentium. §. si paciscar. ff. de pactis. & no. quod nõ reperitur in vsi. feu. vocabulum frãcum: sed bene reperitur equipollens: vt in. c. i. §. de feu. nõ habẽte proprium naturam feu. Ita Bal. in quibusdam lect. sed de neutro inuenio aliquã mẽtionẽ a doc. fieri. ¶ Adde q3 Alua. hic in proe. i. ij. diuisio. feudorũ: circa istud feudũ frãcum & non francum non dicit aliud nisi q3 refert Jo. an. in addi. Spec. in titu. de prescrip. super rubrica dicere, q3 est dare feudum honorificum: francum, & liberum, q3 predictis modis appellatur: q3 ex eo nihil prestatur, vt apud vulgum hec verba sonãt. c. ex literis. de spon. l. annulus. ff. de verb. signi. & sic ista indefinita locutio faciet eum ab omni seruitio absolutum. c. significauit. de testi. l. in tradendis. cũ ibi not. ff. cõmuni. & pred. non intelligas tamẽ eum exemptum a capitulis fidelitatis cõprehensis. f. de forma fideli. alias contineret repugnãtiam & cõtrarietatem, scilicet q3 sit feudũ liberũ prorsus q3 non est dicẽdum. c. solicitudinẽ. de appella. l. vbi repugnantia. de regu. iur. nam esset donatio fm Joan. and. vbi. §. & ita simpliciter transit Alua. ¶ Adde q3 fm additionem quã dixi reperiri in aliquibus lecturis Bal. refert & allegat Alex. §. xxx. q3 incipit quoniam omne datũ optimũ. in fi. col. in. i. volu. Jo. Ray. in repeti. c. imperialẽ. f. de prohi. feu. alie. per Fede. super rubrica in. vij. diuisi. simpliciter dicit, q3 aliud est feudũ francũ, aliud nõ francum & q3 francum sumitur in vulgari pro feudo soluto, & aliud non dicit. Card. flo. in. c. fi. in. vij. col. de feu. ponit etiã hanc diuisionem feudi franchi: & dicit q3 ista diuisio reincidit in illã q3 feudũ aliud est cũ fidelitate, aliud sine, & aliud non. dicit Jmo. vbi in. xxv. col. ponẽs simpliciter hãc diuisionẽ nil declarat. bal. in multis locis. f. allegandis varie loquitur. ¶ Tenenda ergo videt doctrina Jo. an. qui plenius loquitur in hac materia q3 alius de mũdo in addi. Spec. in ti. de prescrip. in pe. & fi. coll. sed plenius eum referam quam fecerit Albe. hic, q3 ad doctrinam Jo. an. in hoc semper recurrimus: ibi ergo refert Ubertũ de bobio dixisse, q3 a vasallo habẽte feudũ honorificum nihil põt dñs exigere, & dicit ibi Jo. an. formaliter q3 his diebus habuit examinare quandã causam feudalẽ, in qua dicebat vasallum investitũ de feudo gentili & franco, seu nobili libero & frãco: que verba satis sonãt in feudũ honorificum. fuit dubitatũ quid importarent ista verba francũ & liberum, & refert q3 Jac. de bel. in prin. feu. ponit varias distinctiones feudorũ, & q3 pro sexto mẽbro ponit feu. nobile, minus nobile, aliqualiter nobile: & ignobile. declarãdo vt ibi per eũ relatũ. & Jo. an. sed q3 hec omnia sunt ex persona concedẽtis & mhil ad propositũ conferunt: q3 per hoc nõ cõstat q3 dicatur feudũ liberũ vel frãchũ, aut verba prescripta in concessione feudi operẽtur, vnde refert Jo. an. quibusdã videri q3 vulgaris & cõis dictorũ verborũ interpretatio sit tenẽda, vt sic sit frãchũ, & liberũ prout vulgo verba sonãt. c. ex literis, de spõ. & d. l. annulus. & sic hec indefinita locutio faciet cũ omni libertate liber, & ab omni seruitio absolutũ. facit. c. significauit. de testi. l. si quis duas. in prin. l. in tradendis. & q3 ibi no. ff. cõia predio. sed fm eũ hoc dicere sonat in absurdum propter manifestam cõtrarietatem. propter q3 posset dici talem infeudationẽ non valere. c. solicitudinẽ. cum concor. ibi appositis. in fi. glo. de appel. l. vbi repugnantia. ff. de regu. iur. l. titius. ff. de here. instit. esset ergo quedam libera donatio, sicut ergo quis non potest esse liber, & seruus, ita non totũ liber seu nõ obnoxius & vasallus. propter q3 dicit cõcludẽdum esse, q3 si aliqua seruitia fuerũt expressa in cõcessiõe ad illa vasallus tenetur. l. vt iurisiurãdi. ff. de oper. liber. l. fi. C. de lib. causa. & ad illa nõ extendũtur verba predicta, liberum & frãcum. si vero nil fuerit expressum: tũc si iuramẽtum fidelitatis prestitit ad illa capitula iuramẽti, nõ extenderetur libertas vel franchisia predicta. Si vero nõ iurauit q3 esse põt per pactũ in prima datione in feu. c. fi. per quos fiat inuesti. & in tit. f. de capi. cõia. in prin. tũc putat q3 remissio iuramenti nõ eximat a fidelitate, quo ad capitula que cõtinent in forma fidelitatis. arg. f. in tit. de for. fide. & tit. fe. & xxij. q. v. c. de forma. & hoc patet in. c. veritatis. de iureiu. & tũc dicit se intelligere Ubertũ de bobio fuisse locutum exactionẽ fieri nõ posse scilicet vltra illa que ẽtinẽt fidelitatis formã. hec autẽ fm eũ intelliguntur dicta salua interpretatione si qua alia esset in illa prima. Ita Jo. an. quẽ de verbo ad verbũ refert & sequit Alex. in. d. cõn. xxx. incipiẽ. quoniam omne datum optimũ. in. xij. col. ad fi. & seq. & ibi in fi. col. refert quedã verba And. de Jser. in. c. i. in fi. co. f. in qui. cau. feu. amit.
115 ¶† Alibi Bal. mirabiliter in. l. si plures. in. ij. col. C. de condi. iser. dicit q3 licet regulariter omnes debeãt facere fideli. q3 feu. tenẽt fallit in feudo frãco: id est sine fidelitate concesso. vbi non sit fidelitas: dicitur autẽ fm eũ feudum francum quando feudata est proprietas q3 etiã ad ecclesiã transit. d. c. inter dilectos.

de fide

de fide instrũ. nam ex pacto potest omne dominiũ cõcedi feudatario, vt no. Jo. mona. in. c. i. de re iudica. in. vi. mirabilis est ista diffinitio feudi franchi, quãdo proprietas & sic plenũ dominiũ trãsit in feudatariũ: q3 an ẽri possit, & an tũc dicat feudũ dixi. §. late in. ij. q. Adde pulchrã cõsiliũ Old. q3 omnino vide cõs. cc xxxiij. incip. factũ tale est quidã milites &c. vbi querit de milite qui tenebat certa bona i feudo frãcho & libero, cũ sacramẽto fidelitatis a barõe, & baro eũ requisiuit vt cũ eo iret ad exercitũ: queritur an teneatur ire, & cũ suis sumptib⁹, & an baro possit ab eo exigere subsidium aliquod pecuniariũ. post multa que nõ sunt in proposito dicit Ol. q3 huius vocabuli frãchum vulgaris interpretatio est. ad quã recurri debet in talibus. l. anniculus. §. f. de verb. sig. l. si ita fuerit libertas. ff. & manu. testa. l. i. in prin. ff. de flumi. l. nõ aliter. ff. de leg. iij. intelligit ergo franchũ. i. liberũ. q3 cũ sit indefinite prolatũ: intelligitur omni libertate liberum, & ab omni seruitute absolutũ. l. si quis duas. in prin. & l. intradẽdis. in prin. ff. cõia predio. patet ergo q3 nullũ onus ei imponi potest. nisi de quo in feudi datione fit expressum: vt. l. quicquid. ff. de ver. ob. sicut nec a liberto opere exigunt, nisi que implicite vel explicite in manumissione, vt sita tim post imposite sunt. l. iurisiurãdi. ff. de ope. libe. l. fi. C. de li. can. ne ergo datio feudi repugnãtiã cõtineat, ac per hoc vitiũ nullitatis contrahat. l. vbi repugnantia. ff. de reg. iur. l. si titi⁹. ff. de verb. ob. & l. si titius. ff. de ẽdi. instit. dicẽdũ est hãc vasallum teneri ad ea que in sacramẽto fidelitatis continẽtur. c. i. §. de nona forma fide. c. ego. ff. de iureiur. xxij. q. v. c. de forma. in ter hoc autẽ non reperitur quod aliquis debeat dominũ ad exercitũ sequi: & si teneretur, deberet hoc facere expẽsis baronis, si lõgus esset exercitus: vt ibi per Ol. & illud ẽdi forma liter refert Bal. in. c. i. in fi. questionis. §. de capi. cõia. vbi subẽdit ex his apparet q3 frãchũ idem est, q3 sui iuris, & quod reperitur quoddam castrum q3 appellatur franchum: vt no. glo. in. l. si quis a barbaris. C. de re mili. lib. xij. tamen cum sit nomẽ proprium castri non significat franchisiã, & sic dera q3 Jo. an. vbi. §. in tit. de prescrip. super rub. in pen. & fi. col. multa accepit ex ẽdilio Old. cuius de eo mentionẽ nõ facit. Bal. in. l. i. in. fi. coll. C. si a nõ cõpe. iudi. dicit q3 in feudis nulla sit mẽtio speci
fica de isto feudo franchono: nisi per feudũ intelligamus illud q3 proprie ex pacto non habet proprium naturã feudi: vt in. c. i. §. de feudo nõ habente proprią naturam feu. Alibi Bal. in. l. vnica. §. illud etiã. C. de iati. liber. tol. no. ex illo tex. verbũ elegans ibi, ipse sibi, quod dammodo libertus inuenitur: nõ põt dici libert⁹, frãchus, sicut dicimus feudũ franchũ, id est suũp
sius paucis dño reseruatis: vt. l. fi. C. de bon. li. Ex istis liquet quid sit feudũ franchũ de quo etiã vide per Dan. de cast. ẽdi.
116 dixi. ¶† Illud diligẽter nota, q3 feudũ nunqã est frãchũ nisi nominatim & expresse hoc dicat in eius concessione: ita Bsingula. in. c. inter dilectos. in. vi. col. de fide instr. q3 excedit naturã recti feudi etiã nobilis. Idẽ tenet Alex. in. d. cõsi. xxx. incip. quoniã omne datum. in fi. col. vbi ad hoc q3 feudum nõ sit franchum nisi expresse & nominatim sit dictũ. allegat Old. in dicto cõsi. cc xxx. Bal. in. d. c. i. in fi. q. de capi. q cu. ven. & in l. si plures. in. ij. col. C. de cond. inser. & in. l. vnica. in. xvij. col. C. de cõfes. Ego vidi in omnib⁹ istis locis diligẽter: sed nil inuenio, q3 est cõtra fidelem allegationẽ Alex. & miror q3 non allegat B. expresse in. d. c. inter dilectos. in. vi. col. ¶ Predictis
a quid sit feudum[a] franchũ, adde Bal. in. d. c. inter dilectos. in vi. col. dicentẽ q3 feudum franchum idem est qõ fecerum a pena legis id est a pena incidẽdi in cõmissum, que onerat naturalem libertatem cõsensus, & sicut libertas rerum potest pacto
117 & lege onerari: sic & renunciari, vt ibi per eũ. ¶† Itẽ nota id qõ dicit Bal. hic, ad iura q3 addidi i. xiij. col. & in. xix. reprobãdo Hosti. in. c. fi. de reb. eccle. nõ alie. quod etiam feudum frãchũ non potest alienari sine requisitione cõsensus directi domini. sequendo no. per glo. in. d. c. inter dilectos. & est magna extẽsio ad regulam, c. imperialem. in princi. §. de prohi. alie. feu. per Fede. tamen aduerte quod idem Bal. in. l. i. in. ij. col. C. si a nõ cõpet. indi. sit app. in discursu dicit q3 feudum franchum irrequisito domino potest alienari, saluo iure domini: fm quosdam.
¶ Nota etiam aliũ effectum huius feudi frãchi, q3 licet eccle
b sia[b] regulariter nõ succedat in feudo. c. i. §. i. f. de alie. feu. tamẽ si feudum est franchum id est liberũ ex pacto vel cõsuetudine in tali feudo succedit ecclesia, saluo dñi iure. d. c. inter dilectos ita Bal. referens quosdã sic dicere in aut. nisi rogati in fi. coll. C. ad trebel. idẽ tenet Alex. in dicto cõsi. xxx. in. ij. coll. in fi. & prin. seq. vbi allegat idẽ tenere Host. & Jo. an. in. d. c. fi. de reb. eccle. non alie. non inuenio tamen Host. ibi hoc tenere. allegat etiam Bal. hic in prelud3 is. in. xvi col. quem etiam non inuenio. Dan. in. c. fi. ad fi. de reb⁹ eccle. nõ alie. remittit se ad dicẽ
118 da in. c. in presentia. de proba. ¶† Nota alium singulare esse
c ctum q3 licet regulariter[c] ius testandi non competat in feudo cum formam feudi & originẽ vasallus non possit mutare. c. i. §. de successio. feu. vbi multa bona dicã in. c. i. §. donare. & ibi Bal. in. ij. col. cum multis concor. qualiter olim feu. pote. alie. tamen si feudum est franchum. i. liberum: ius testandi vasallo competit cũ sit liberum & gratiosum. arg. l. si quãdo. in prin. C. de inofficio. test. ita singulariter Bal. i. d. auc. nisi rogati. in fi. col. ¶ Adde tertium effectũ hui⁹ feudi frãchi q3 licet in aliis feudis aliquãdo refutatio feudi vel penitẽtia admittat, vt tetigi remissiue in precedẽti diuisione, tamẽ in feudo francho secus. ita singulariter Bald. in. c. ceterum. in prox. col. de iudicijs. ¶ Circa
d nouam diuisionem Bal. q3 aliud est feudum annale[d], & aliud
119 non, dic vt hic per Bal. & alios quos vide. ¶† Decima diuisio fm Bal. q3 aliud est feudũ nobile[e], q3 suũ nobilitat possessoz: aliud nõ nobile seu burgense. q3 possessozem nõ nobilitat. c. i. §. ceteri. i, quis dicatur dux marchio. & subdit Bal. feudum antiquum sapit nobilitatem, sed non nouum: q3 nobilitas non nascitur in ictu oculi: vt no. gloss. in. l. fẽmina. ff. de gradi. istud vltimũ reprobat ¶Barti. lau. in. d. c. i. in prin. in. x. col. f. titu. i. q3 imo aliquando feudũ nouum nobilitat statum suum possessorẽ, si esset feudũ dignitatis, vt ducatus, marchionatus vel comitatus. d. c. i. §. quis dicat. nec aliquid facit glo. in. d. l. stẽmata. ¶ Verum quia ista diuisio Bald. est diminuta: ideo dicplenius fm Jac. de bel. hic in. vi. diuisione. quẽ refert simpliciter Jo. an. in addi. Spec. in titu. de prescrip. super rubr. in pen. col. Alua. hic in. ij. diuisio. ¶Dar. lau. in. d. c. i. in. x. col. qõ feudũ aliud est nobile aliud minus nobile: aliud aliqualiter nobile: aliud ignobile. Nobile est quãdo papa vel imperator: infeudat alicui regnum, vel ducatũ, vel comitatum seu marchionatum: & isti propie appellant capitanei regni. & dit⁹ nobile est, quãdo rex, dux, comes, vel marchio infeudat alteri: & iste propie appellatur valuasor, vel vasallus. Aliqualiter nobile est, quando habẽtes feudum a rege, duce, vel cõmite, vel marchioe aliis in feudis infeudãt, & isti appellãtur maiores valuasores. Non a nobile est, qõ conceditur ab istis minoribus valuasoribus, qui appellantur minimi. & ab istis nullam dignitatẽ consequi possunt: vt probatur in. c. i. cum glos. §. quis dicatur dux. & in. c. i. in prin. §. titu. i. & in. c. i. §. de feu. mar. Et istã vltimam diuisionẽ sequit simpliciter Jmo. in. c. fi. in. xxvi. col. in. ij. q. extra de feudis. de quo etiã per Jo. Ray. in repeti. d. c. imperialẽ. §. de phi. feu. alie. per Fed. super rubr. in. vi. diuisio. per And. de Jser. in b
c. i. §. fi. §. quis dicatur dux vel marchio. ¶ Alibi dicit Bald. in c. inter dilectos. in. vi. col. de fide instr. q3 feudum ideo dicit nobile, quia aut nobilẽ inuenit seu recipit, aut nobilem facit arg. l. filiussa. ff. de dona. & sic nobilis possessio feudi suum nobilitat possessorem: sed licet Bald. indistincte loquatur. Tu intellige fm distinc. ã. relatã. Spec. in titu. de feud §. quoniã. in. i. col. ad fin. vbi dicit q3 prouinciales appellant feudatarios, & vasallos nobiles, plebeios vero nuncupant homines vasallicos, qui va c
120 sallo subsunt. ¶† Undecima diuisio feudorũ Bald. est aliud est ecclesiasticũ, aliud seculare. Ecclesiasticũ est triplex. quoddã ab ecclesia suscipitur quoddã q3 datur ab ecclesia; quoddam q3 datur vel suscipitur a clerico, non tamẽ ab ecclesia. c. i. §. si domi nus. §. quibus modis feu. constit. potest. c. i. §. de cleri. qui inuestit. fecit. Seculare dicitur quãdo a laico datur vel suscipit feu. & ita simpliciter transit Alua. in. v. diuisio. & ¶Barti. in. d. c. i. in
g. col. & Card. flore. in. c. fi. de feud. sed Jmo. ibi in. xxv. col. in. iij. q. §. quis nõ faciat mentionẽ de Bal. hic reprobat illud vltimũ q3 feud. aliquãdo recipitur a clerico dicẽs q3 hoc cautum bene nõ reperitur: imo potius reperitur oppositum. in. c. clericus. §. si de feu. defunc. cõten. sit inter domi. & agna. vbi patet q3 si feudum sit concessum laico, qui postea efficiatur clericus, perditur feudum & reuertitur ad dominum. & sic videtur q3 clericus sit inhabilis. Sed caue q3 diuersa sunt clericum succedere in feu- d
do seculari. d. c. clericus. & aliud clericũ de nouo recipere: vt di
121 cam in. d. c. clericus. ¶† Ultra diuisiões Bal. Adde q3 aliud est feudũ diuisibile: aliud nõ diuisibile. regulariter omne feudũ est diuisibile. fallit in feudis dignitatũ: vt in marchia, ducatu, & comitatu, & in similibus. c. imperialẽ. §. preterea ducatus, vbi e
multa singularia dicã. §. de prohi. feu. alie. per Fede. & c. omnes. §. si de feu. defun. cõten. sit inter do. & agna. fm Alua. hic in. ix. diuisione. & ¶Dar. in. d. c. i. in. x. col. in fi. in. xi. diui. & vide qõ pulchre dicit Bar. in. l. inter tutores. ff. de administratione tutorũ.
122 ¶† Alia etiã est diuisio: q3 quoddã est feudum iurabile, qõ cum iuramento, & fidelitate prestatur: & istud regulariter contingit. quoddam est non iurabile, & sic sine iuramento, vt si per pactũ remittat iuramenti prestatio vasallo. c. nulla. §. per eos fiat inuesti. & §. de capitulis contra in prin. secundum Alua. hic
123 in. xi. diuisione. ¶Dartin. in. d. c. i. in. xij. diuisione. ¶† Additte etiam q3 habemus feudũ & allodium. feudum recognoscitur a

¶ Quid sit feudum franchum. adde hic que. §. digni in ista char. ver. vij. diui. feudorum.

¶ Licet ecclesia. Adde Alba. in c. que i ecclesiarũ. a d fi. de cõsti. do. in. c. in presentia. de proba. & ibi diffuse q3 Phili.

¶ Licet regulariter. Adde doc. in c. nup. de do. inter virũ & vxo. & an talis possit renũquere pro anima & ad pias causas vide tex. & ibi do. in. c. i. §. fi. vero. de pace iura. firmã. Oldr. consil. cc xxxvi. inci. per lectis. & diligenter attentis.

¶ Feudũ annale Adde Bal. in. c. i. de feu. Buar. vel castal.

¶ Aliõ ẽ feudũ nobile adde Jo. Andr. in addi. Spe. super ru. de prescrip.

Universidad de Deusto
Biblioteca

domino: allodium a nemine, & proprie dicitur allodiū res propria & libera vt est tex. in c. ñ. vbi doc. ſ. ſi de feu. defunc. conten. ſit iter domi. & agna. & in c. i. ſ. ad hec. ſ. de pace iura. fir. quē. ſ. corrupte impreſſores poſuerūt ſub rubrica de allodijs, que nō habetur. & de hoc allodio facit mētionē gloſ. in l. at ſi quis. ſ. et ſump. funt. interdū. ff. de religi. ſed in l. familie. ff. fami. ercisc. & in l. pen. C. de ingenuis & manu. & ibi no. Bal. ◻ allodiū eſt dominiū directum vel vtile, qō nō eſt ſub alio conſtitutū qō iure hereditario trāſmittitur, maxime ad ſuos heredes. Feudū eſt beneficiū cōſtitutū ſub domino in re immobili: licet allodium denoter libertatem, nō tamē excludit ſuperioritatē alterius. d. c. i. ſ. ad hec, qui eſt. ſ. fi. ſ. de pa. iura. firmā. fm Hoſtien. in. c. nimis. de iureiu. ◻ Allibi dicit Bal. in. d. c. fi. ſ. fi de feudo defun. conten. ſit inter dominū & agna. ſuper tex. in verbo. allodiū. qō allodiū dicitur proprietas que a nullo recognoſcitur. & ſi quis in libello dicat ſe, liuellariū vel feudatariū, & ſuccubuit: poterit poſtea dicere eſſe allodiū: nec obſtabit exceptio rei iudicate: qz iſta dominia nō ſunt eiuſdē ſpeciei: vt no. glo. fm eū fing. in. d. l. penul. C. de ingenu. & manumiſ. de quo vltimo vide etiam per Bal. in. l. edita. C. de edē. in. iiij. col. & de iſto allodio quid ſit ponitur etiam per Jac. de bel. & Alua. in. d. ſ. ad hec. & aliquid per Alua. hic, in. xiij. col. ◻ Alibi dicit Bal. in. l. ſi familie. poſt gl. ibi. C. fami. ercif. quod bona dicuntur haberi iure allodij, quādo habentur iure plene proprietatis, & pro allodio cōpetit dō recta rei vendicatio, fm Spe. tit. de actore. ver. quid ergo ſi decerit. & qō allodialis res dicatur illa que pertinet ad plenum directum dominiū alicuius, dicit Pau. de ca. cōſi. cix. in prin. Allodium idem qō proprium: ſecundum Old. conſi. xix. ad finem. incipiente, conſueuit dubitari. & ſubijcit qō proxime dixi: & licet allodium idem ſit qō proprium, & licet denotet libertatem rei: nō tamē excludit ſuperioritatē vel iuriſdictionem al-
124 terius. l. o. ſ. ad hec. & Hoſtiē. in. d. c. nimis. ◻ † Quartadecima diuiſio eſt: aliud eſt feudum corporale, qō cōſiſtit in rebus immobilibus: aliud incorporale quod cōſiſtit in iuribus decimalibus. vel in alijs iuriſdictionibus, ſecundum Bal. in. c. i. ſ. j. in fi. col. j. de conſuetudi. recti feudi. & Alua. hic in. xiij. col. et probatur in. c. ñ. de feu. cogn. Item eſt feudum guardie & caſtel die, quod conceditur pro mercede alicuius rei, quod immedia te lapſo anno poteſt auferri ſi ſimpliciter ſit conceſſum: ſecus ſi ad certum tempus: quia tunc per totum illud tempus debet expectari. c. ſ. vbi dicā. j. de feu. gnar. & in. c. i. in fi. j. de conte. in-
a ter domi. & vaſal. Et de iſto feudo[a] guardie & caſtaldie habes etiā tex. in. c. preterea. de iure patro. & in. c. ad aures. de except. prelatorū. & in. c. generali. vbi vide per Archi. in. ſ. col. de elec. in
125 vj. ◻ † Jtē eſt feudum camere vel caneue quando quis recepit tantum annuatim de camera vel caneua cōmunis vel principis. c. ñ. vbi text. j. de feud. cog. & de iſto feudo nō debet ſolui niſi qñ camera vel caneua habet vnde ſolui poſſit, alias expectari debet vt ſit ſoluendo: vt. j. de no. feu. in prin. & iſtud tranſit ad heredem: & eſt proprie feudum de quo habes etiam text. in c. i. ſ. ſi vero vaſallus. infra quid ſit inueſt. & vide Alua. in. d. ca. ñ. de feu. cog. ponentem quid differat a feudo ſoldato. & ibi etiā per eū an in feudo tali caueue ꝓcedant feudales regule de quo ibi dicam. & an habēs feudum caueue vel camere poſſit cogere dominium ad aſſignādum poſſeſſores: ex quib[b] percipiat de-
126 bitum, ponit Alua. in. c. i. ſ. illud. j. de prohi. feu. alie. per Fede. ◻ † Jtem eſt feudum ſoldate[b] ſoldata eſt quedam preſtatio annua & gratuita que ex neutra parte trāſit ad heredem & potes ponere exemplum, qſi ordinatur certa annua prouiſio per principem alicui ad paupertatē. & iſtud non eſt proprie feudū c. i. ſ. fin. in fi. vbi doc. ſ. quis di. dux. & ibi ſubdit tex. qō ſoldata dicitur: q: in ſoldatione conſiſtit: plerunq; in vino, quādoq; in
c annona. ◻ Item habemus feudum aduocatie[c] quando aliquis eſt aduocatus fiſci, vel principis, vel illi aduocatie eſt ꝛne xum feudum. tex eſt in. c. i. ſ. quicunq; el. ij. j. de pace tenenda. & ſimile exemplū potes ponere in alio cōſimili officio: puta procura. vel notarie. Et an filius aduocati ſuccedat in feudo qō
127 erat ꝛceſſam patri propter aduocationē: eſt glo. ordi. in. l. con-tinuus. ſ. ſi ab eo. cū ſuis cōcor. ff. de verb. obli. ◻ † Jta reperitur feudum quod appellatur ſcrutiferorum qō eſt deputatū pro illo officio de quo fit mentio in capitulis extra o: dina. in. c. j. ſ. j. declarat Alua. in. c. i. in prin. j. de feudo guar. tangit etiam aliquid hic in. xiij. col. ◻ Item ſunt quedam feuda que a nō nullis vocātur quaternata, ſeu de tabula. & ſunt illa q̄ ſpectant ad collationem alicuius regis vel principis, que ſunt inſcripta in quaternis, camere ſeu tabula, fm And. de Jſer. in. c. i. j. de cō
128 tro. feu. apud pa. termi. refert etiā Alu. hic in. xiij. col. ◻ † Jtē vltra ſcribētes hic, & omnes ſummiſtas: alia eſt diuiſio feudo. quia quoddam eſt feudū fam liare, quoddam hereditarium. prout ibi egregie declarat Bald. in. l. cum viram. in fi. col. C. de fideicom. nam feudum familiare eſt, ꝙ quis recipit his verbis pro ſe & familia ſua, & iſtud nō venit in reſtitutione fideicō miſſi niſi ſit fideicōmiſſarius de familia. l. qz poterat. ff. ad tre. ſubijcit etiam Bal. ibi quod intelligit familiare, etiā ſi contineatur in inueſtitura feudi. p ſe & herede ſuo maſculo: qz tūc feudi natura ſignificatur. c. ſi clientulus. j. de alie. feu. ◻ Feudū hereditariū vero eſt ꝙ qs alienauit pro ſe & ſuis heredib[9] quibuſcunq; nā propter adiectionē quibuſcunq; feudū eſt extenſiuum ad omnē heredē. ar. c. j. de feu. nō habē. nā feu. & iſtud venit in reſtitutione fideicōmiſſi, ſicut alia bona teſtato ris. de quo vltimo & de verbis fecit Bal. mētionē. 3. in. xiij. qō. prin. in illo queſito: an feudū veniat in reſtitutione fideicōmiſ
129 ſi. ◻ † Sextadecima diuiſio eſt: qz quoddā eſt feudū edicta le: quoddam decretale: vt declarat Spec. magiſtraliter in tit. de feu. ſ. quoniā. ver. xxvij. vbi dicit ꝙ ſicut eſt duplex bonorū poſ. ſ. edictalis, & decretalis, q̄ ſunt idē in ſubſtātia: lz decreta lis plus tribuat in effectu. l. i. ſ. decretalis. ff. de ſuc. edic. & adiectalis tempore finiri pōt. l. emācipata. C. q admit. ita etiam eſt duplex feudū. ſ. edictale ſiue hereditariū. ꝙ hz qs eoipſo ꝙ eſt heres vaſalli, cuius perſonā repreſentat, & videt onus omagij ſubijſſe, & tale feuduz pōt finiri. eſt & feudū decretale: nam heres vaſalli mei, ſiue ſit filj[9] ſiue alius: q de cōſuetudine poſſit in feudū ſuccedere, teneť intra certū tps in dominum agnoſcere, & fidelitatis iuramentū preſtare: z ego teneo: eum ratione talis feudi in hominē & vaſallū recipere, & recipiendo video: ius ſibi decernere, propter ꝙ dicitur decretale, quaſi a domino decretū: ſicut bono. poſ. nō tribuit ius niſi ſub cōditione. ſ. ſi ius hz is qui eā ſibi decerni fecit, ita in feudo: nam ſi poſtea veniat aliquis qui ſit primior. & qui debeat in feudū ſuccedere, receptio primi nō preiudicat ſcō: qz domin[9] intelligitur primū ſub conditione recepiſſe. l. filiū. ſ. ſi quis ℈. ff. de leg. preſtan. Hinc eſt fm eum ꝙ in curia regis Francie ſemp recipiuntur fidelitates ſaluo alterius iure. ix. q. iij. c. ſaluo. & ſic feudum decretale plus iuris tribuit in hoc: qz poſt illud non pōt vaſallus per dñm a feudo repelli. edictale hoc nō tribuit: qz niſi heres vaſalli intra certū tps. i. annū & die renouet feudū. ſtādo fidelitatē. c. i. in prin. j. q̄ fuit prima cau. bene amit. ſi dño placet pōt feudo priuari. Bal. in addi. Spec. in titu. de feu. in. ñ. col. ver. in feudo edictali. ſummat brevius ſuprādicta verba. Spec. dicit ꝙ in feudo edictali ſuccedit heres mediāte hereditatis aditione: ſed in feudo decretali demū preſtito iuramēto fidelitatis. & cōfirmato ſibi feudo. & eſt vnū feudum in ſubſtātia: ſed decretale plus tribuit in effectu. & dicit Bald. ꝙ iſta verba Spe. ſunt no. qz noua, nec in ſpecie per aliū tāgunt: ſed cane licet illa ſimilitudo bono. poſ. & feudi aliquid cōis cōlonis habeat: tamē nō eſt ex toto ad ꝓpoſitū: qz bo. poſ. edicta lis eſt illa que cōcedit per edictū pretoris, qui fecit quoſdā gradus bon. poſ. de quibus glo. in l. ſi. C. vnde legi. bo. poſſ. decretalis eſt que decernit a pretore viuo. d. l. j. ſ. decretalis. ff. de ſucceſ. edi. iuncta. l. ſi. C. qui admitti. ſed iſta in feudis ſic nō reperiunt, niſi per ſimilitudinē quādam a remotis inuētā p Spec.
130 ◻ † Quid autē ſit feudum legitimum[b], vide per Jo. de ana. d in cōſi. vij. incipi. viſis & ponderatis. in. ñ. col. Per iſta impoſitus ſit finis preludijs feu. prefationibus feudorum: & his que neceſſaria ſunt pro habēda in genere vniuerſali cognitione ſeu dozum: nunc ad ſpecialem & particularem cognitionem per ſin gulos titulos deſcendemus.

◻ Incipit liber primus Feudorum.

◻ Qui feudum dare poſſunt, & qui nō, & qualiter acquiratur, & qualiter retineatur. Rubrica.

◻ Iſta rubrica cōmuniter diuidit in duas. In prima ponitur rub. generalis ad totū libū. & iſta cōmuniter non alleg. In ſecunda ponit rub. ſpecialis que cōiter alle. & eſt ibi, de his q feudum dare poſſunt. Iſta ergo ſcā ſubdiuidit in tres fm oēs. In prima ponit de perſonis actiuis. In ſcā de forma acqui. In tertia de modo retinēdi, partes pa. Tu no. conſidera, ꝙ in hac ſpeciali rubrica tangunt quatuor cauſe ſeu. Efficiēs, dum dicit de his qui feudū dare poſ. formalis: dum ſubdit qualiter feudum acquiratur. ſub qua forma materialis, ponitur in verbo feudum. finalis ponitur in illis verbis qualiter retineatur.

1 ◻ † Prelati eccleſiarum poſſunt in feudum dare, ſi antiqua ſit eccleſie conſuetudo. Item ſeculares in dignitate conſtituti, & qui ab eis accipiunt.

2 Archiepiſcopus vnde dicatur.

3 An legati cardinales poſſint infeudare res eccleſiarum ſue legationis.

4 Epiſcopus vnde dicatur.

5 Papa nedum poteſt infeudare ea que ſunt apoſtolatus: ſed etiam feuda omnium eccleſiarum.

In admi

6 In adminiſtratione tpalium abbas & abbatiſſa equiparantur.

7 Prelati poſſunt infeudare res eccleſie: de quibus eſt conſuetudo infeudādi: ſed an hoc poſſint ſine conſenſu capituli, & etiam remittere feloniam. & nu. 11. & 12.

8 An ꝛceſſio facta in feudū in dubio pſumat vtilis eccſie vl ne.

9 Decretum iudicis interpoſitum in contractu excludit beneficium. l. ij. C. de reſcin. ven. quādo eſt interpoſitum a maioribus iudicibus: ſecus ſi a minoribus magiſtratibus. nu. 10.

13 An feudum decimale antiquum reuerſum ad eccleſiam poterit prelatus alteri infeudare.

14 Epiſcopi ſunt ceci circa nepotes & alios conſanguineos ſuos.

15 Papa peccat mortaliter ſi alienat bona eccleſie in caſu non licito. puta vt det agnatis vel amicis.

16 Prelatus de antiquo feudo pōt cōſanguineos ſuos inueſtire.

17 Relictum pro anima teſtatoris non poteſt per fideicommiſſarios diſtribui conſanguineis.

18 Economus in rebus eccleſie non habet tantum priuilegium ſicut prelatus.

19 Prelatus an poſſit concedere alicui ex conſanguineis rem eccleſie in perpetuum.

20 Prelatus non poteſt res eccleſie infeudare de nouo. fallit tamen in multis caſibus: vt. ſ. nu. 21.

22 Statutum diſponens ꝙ nullus poſſidens apothecam poſſit perſonaliter capi, non habet locum in poſſidente vltiſſimam.

23 Statutū loquens de vulnere nō habet locū in parvo vulnere.

24 Debitor poteſt iurari ſuſpectus propter preparationem fuge, niſi ſit debitor parui debiti.

25 Statutum puniens certa pena comburentes domum, habet locum in comburente domunculam.

26 Vaſallus epiſcopi poteſt alienare feudum ſui epiſcopatus in capitulū eiuſdē epiſcopi eius conſenſu non requiſito. & nu. 28.

27 Si epūs eget in epiſcopatu ſuo aliqua domo que ſit capituli, poteſt illam a capitulo emere: qz nō dicitur extra eccleſiam exire.

29 Qui ſint propie capitanei.

30 An vaſallus poſſit alienare partem feudi ſine conſenſu domini. & nu. 31. & 34.

32 Propter pecunie dulcedinem homines ſunt faciliores ad vendendum ꝙ ad dandum.

33 Vaſalli mei vaſallus dicitur meus.

35 Expreſſio eorum que tacite inſunt nihil operatur, quando exponuntur eo modo quo tacite inſunt.

36 Verba debent ſic intelligi vt aliquid operent, & ne ſint fruſtra.

◻ Uia de feudis. ◻ Iſte titul[9] totus diuiditur in tres partes, prout tres fuerūt partes rubrice. Primo tractat de perſonis que feudum dare poſſunt. Secundo de perſonis que poſſunt acquirere. Tertio de retentione feu. ſecunda eſt in. ℈. & quia vidimus. tertia eſt in. ſ. notād. Prima ſubdiuiditur in tres. In prima ponitur intitulatio ſeu ſubordinatio ad ſequentem materiam, in qua auctor congruo ordine oſtendit ꝙ vult primo tractare de perſonis, cum de eis ante omnia ſit querendum. l. ſi queramus. ff. de teſta. & l. qui dam referunt. ff. de iu. codi. In ſecunda que eſt ibi: feudum autem dare poſſunt. ponit que perſone & quando poſſint dare
a feudum, & incipit primo ab eccleſiaſticis[a]. qz digniores. c. ſoli. de maio. & obe. in tertia que eſt ibi: marchio. declarat que perſone ſeculares poſſint dare feudum, & quo nomine nūcupent qui
1 feudū recipiunt. ◻ † Prelati[b] eccleſiarū poſſunt in feudū dare
b ſi antiqua ſit eccleſie cōſuetudo. Jtē ſeculares in dignitate con-
2 ſtituti, & q ab eis accipiūt. h. d. vſq; ad. ſ. & qz videm[9]. ◻ † In tex. ibi: archiepiſcopus vnde dicaf eſt text. in. c. cleros. xxj. diſt. gl. in. l. archigerōtes. C. de epiſ. aud. & a gbus ordinari & diſpenſari debeat. c. habetur. xvj. diſt. j. in gl. ſumme: & dicūt Bal. hic in. j. col. & Alua. in. ñ. ꝙ patriarcha, idē eſt ꝙ archiepiſcopus. allegant gl. quā nō inuenio in. l. iubemus nulli. in princ. alias in l. iubemus nullā. C. de ſac. ſan. eccl. & dic mel[9], vt dixit tex. in. d. c. cleros. & ordo epiſcoporū quatripartitus eſt in patriarchis, archiepiſcopis, metropolitanis, atq; epīs: & iſtos ordines pſequitur ibi text. Et an differentia ſit inter archiepiſcopū & metropolitanū: habes per gl. xxj. diſt. c. j. in verb. primates, que di-
3 cit ꝙ ſolū noīe differūt. ◻ † Quid autē de cardinalibus[c] lega-
c tis de latere pape, an poſſint infeudare res nō dico ſuorū beneficiorū. q: de illis idem eſt ꝙ in alijs prelatis: ſed intelligo res aliarū eccleſiarū, ſue tamen legationis: dic ꝙ non: qr iſti legati non poſſunt tollere iura ſubiectarū eccleſiarū: fm Archi. xxv. q. ij. c. de eccleſiaſticis. niſi ei eſſet ſpecialiter cōceſſum vel iniunctum a papa. auf. perpetua. ibi: quibus hoc aſſignatur. l. j. C. de ſac. ſan. eccl. Archi. in. c. imputato. xxv. q. ij. fm Bal. hic, in. iiij. col. Alua. in vl. & dar. lau. in. xj. Alibi dicit Bart. in. l. prohibe-
re. ſ. plane. in fi. ff. quod vi aut clam ſe cōſuluiſſe ꝙ legatus de latere non potuit concedere caſtra pertinētia ad curiam Romanā ciuitati Camerine niſi expreſſe fuiſſet ſibi cōceſſum a papa. & ſequitur Bal. in. c. cum veniſſent. in. ñ. col. de iud. idē legatus de latere non poteſt dare licentiā epiſcopo, vel alij prelato infeudandi vel alienandi res eccleſie: qz eſſet cōtra iuramētum preſtitū pape de nō alienando res eccleſie inconſulto romano pontifice. c. vt ſuper. de reb. eccleſ. non alie. fm Spe. tit. de legato. ſ. conſequenter. verſ. ceterū. ſequitur Car. in. c. ñ. vbi etiam per. d. Anto. de feudo. per not. in. c. pro illorum. de preb. & Aluar. hic in fi. col. ◻ † In tex. ibi epiſcop[9] vnde dicatur. eſt tex. in. d. c. cleros. & in. c. qui epiſcopatū. viij. q. j. & qualiter ordinari & conſecrari debeat. habetur. lxiij. diſt. c. j. & per Spec. in tit. de ſacra vn. & de iuriſditiōe epiſcopi habes p Bal. in. l. ſi qs ad de clinandum. C. de epiſco. & cleri. & ex hoc quod in tex. de epiſcopo dicitur includi a fortiori papa[9] qui ſe epiſcopum appellat, ſed cum adiectiōe ſeruus ſeruorū: & que ſit ratio ponit Joan. and. in p: oe. vj. lib. ita dicunt Bal. Alua. & alij hic ꝙ papa poſſit infeudare in tex. c. ad apoſtolice. ℈. preterea. de re iudic. in. vj.
a ◻ Ecclesiasticus. adō. c. duo ſunt. xcvj. diſt. citū. q.
◻ Prelati. adde Jo. an. in. c. ſciāt de elec. libz. vj. in nouel.
◻ Cardinalib[9]. Adde Mar. de lau. in tra. de car. q. xxxvj. incip. an cardinales poſſint infeudare. Bar. ℈. cxcvj. in cip. ciuitati camerini. in. j. dubio.
◻ Papa. Adde ꝙ papa ē epiſcopus lateranenſis fm Car. 3aba. in c. ſi diligēti. de ꝓſcri. & per Abb. & Felin. in. c. ad audientiam. eo. tit.
◻ Adde Jaſ. in l. placet. j. no. C. ō ſac. ſan. ecc. j. l. ñ. j. nota. C. de pact. Purp.
◻ Quid ſi cōcor dat feudum vſq; ad q̄rtū gradum hoc intelligit fm ius ciuile. Allex. poſt Bal. in. l. ij. col. ij. C. de ſucc. edict. Declara ꝙ dicta conſuetudo exigit ſpatium. xl. an. vt dicaf ſolita ꝛceſſa: & ꝙ in eis bis fuerit res ꝛceſſa. Allex. lib. v. ℈. v. col. iij. N. iij. Allex. ibi late de hac materia. li. v. ℈. ix. p totū & in ſiſti dē Allex. li. ij. cōſi. xxij. viſo & conſiderato. ad fi, & de hac materia plene Allex. li. j. ℈. lxxix. circa princi. iij. dubio. Purp.
5 conditi. ◻ † Nota primam deciſionem Bal. ꝙ papa nedū poteſt infeudare ea que ſunt apoſtolatus: ſed etiam feuda oīum eccleſiarum. & miror ꝙ nemo facit de hoc mentionem. ◻ Ego addo ꝙ Bal. in. c. bone. ñ. de poſtul. prelato. in. iij. coll. not. ex illo tex. verſi. pendente. quod papa a nullo dependet & ſicut ſe
e habet ſol in planetis: ita papa in eccleſijs: vnde Bald. ibi in vij. coll. dicit poſt Jnno. ꝙ papa cum bona conſcientia poteſt donare decimas vel caſtella eccleſiarum, qō dicit no. pro caſtro piſano cuidam a papa donato habēte plenam notitiā qualita
f tis rei. ◻ Alibi Archi. in. c. cum redemptor. xij. q. ij. refert quoſ
e dam dicere ꝙ papa nō poteſt alienare rem eccleſiaſticam ſine cōſenſu cardinalium. vt ibi per eum. ◻ Tu in hoc vltimo dic vt per Bal. in. l. cum multis. C. de bon. que libe. qō ſi ſunt vale de pretioſa vt vna magna ciuitas requiritur cōſenſus cardinalium: alias ſecus: facit quod dicit Bal. in. l. iudices. C. de fide inſtr. & quod not. Bal. in. l. placet. in. j. not. vbi addidi multa. C. de ſac. ſan. eccleſ. tamen in hoc vltimo loquuntur doct. in re
6 bus eccleſiaſticis que ſunt immediate ſui apoſtolat[9]. ◻ † In tex. ibi abbas & abbatiſſa. habes ꝙ in adminiſtratione tēporalium abbas & abbatiſſa equiparantur: qō patet: qz ſicut abbas poteſt infeudare bona eccleſie: ita etiā abbatiſſa, ſecus in adminiſtratiōe rerum ſpiritualium. c. noua quedam. de peni. & remiſ. & per Joan. And. ibi in nouella, & alios. & xxiij. diſtin. c. ſacratas. & c. mulier. ◻ In tex. ibi prepoſitus qui. interdum appellatur decanus. gl. in. l. non plures. in verbo decant. C. de ſacroſan. eccleſ. interdum appellatur plebanus. c. j. in princi. j. epiſc. & abbas. & quis ſit prepoſitus, eſt tex. in. c. quāuis. de verbo. ſignific. ◻ † Nota ergo ex tota iſta ſecūda parte ꝙ prelati
7 eccleſiarum poſſunt in feudum dare res eccleſie, de quibus eſt conſuetudo infeudandi, facit tex. in. c. j. verſi. idē iuris a contrario cē ſu. j. epiſco. vel abba. & tex. in. c. ñ. vbi plene traditur tota materia de feudo: alias autem res eccleſie de quibus non eſſet conſuetudo infeudandi, infeudare non poſſunt: quia ſunt de dominio & titulo eccleſie. d. c. ſ. in princi. j. epiſco. vel abba. & circa iſtas perſonas eccleſiaſticas que poſſunt dare feudum, adde tex. in. c. plerique. de pact. ◻ An autem prelatus ſolus ſine conſilio vel conſenſu ſui capituli poſſit hoc facere eſt neceſſariū ſcire pro intellectu tex. Bal. hic: in. j. & ñ. collect. examinat, & concludit in effectu quod ſic: ſi feudū eſt diſtinctum, & eius conceſſio eſt attributa prelato: vt hic per eum. refert tamen Jacobus de Beluiſo hic diſtinguere an ſit vtile eccleſie: & tunc poſſit: alias ſecus: que diſtinctio ſecundum eum nō facit quo ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

validitatem actus: sed quo ad beneficium restitutionis in integrum. cõcludendum vt not. in cap. i. de in integ. resti. & in aut. hoc ius porrectũ. C. de sacrosan. eccles. alij scribẽtes nihil tangunt. ¶ Adde quod Bal. hic in. iij. col. querit an solus prelatus possit remittere feloniam. & allegat no. in simili per Joan. and. in. c. cum desideres. de sentẽ. excom. tandem dicit q̃ si prelatus solus esset collator, cum felonia respiciat eum, tantum posset solus remittere. Secus si collatio feudi esset cõmunis: vt iuribus hic, per eum alleg. subijcit post questionẽ sequẽtem dicere Archi. in. c. terrulas. xij. q. ij. q̃ tanta posset esse instans necessitas, q̃ prelatus solus sine consensu capituli posset magnas possessiones ecclesie alienare: tamen dicit Bal. se putare q̃ istud sit ratificandum nõ a principe, sed ex postfacto. & quod ista ratificatio debet solenniter fieri iuxta no. in. l. pomponius. ff. de neg. gest. tamen Bal. hic non loquitur in terminis cõsuetudinis. Adde istis Alexan. cõsi. lxxix. incip. circa primum de quo queritur scilicet coram quo domino. in. iiij. col. circa fin. & seq. lib. j. Pau. de cast. cõsi. clx. ¶† Item diligenter no. & nunquam obliuiscaris inquãtum Bald. hic, in. ij. col. in fine, querit vtrum contractus vel concessio facta in feudum in dubio presumatur vtilis ecclesie vel nõ. nam dicit Bald. & est vtile verbũ in practica quod generaliter vbi seruata est forma, & decretum superioris interpositum[a] presumitur semper factum pro vtilitate ecclesie, argu. text. not. in. l. j. C. de predijs decur. lib. x. & miror q̃ alij non faciant de hoc dicto mentionem. Hoc dictũ reputat egregium & simpliciter sequitur Alexãd. in dicto cõsilio lxxxix. in. vij. col. Tu adde q̃ istud idem dicit Bald. in. c. sicut. circa fi. de re iudic. ¶ Confirmo per optimum simile, qz simile vbi in aliquo actu reperitur decretum iudicis interpositũ presumitur quod omnia rite & recte processerunt fm Spec. tit. de empt. & vend. §. nũc dicendum restat. versi. & breuiter scias. quẽ refert & sequitur Bald. in. d. l. cum hi. §. si pretor. ff. & in. l. nõ aliter. ff. de adoptio. & in. l. quecunq;. C. de bon. que libe. & in. l. fin. C. de predijs minor. & in. l. quecunq;. §. fi. ff. de publica. & Jmol. in. l. si quis cum aliter. ff. de verbo. obliga. Alexãd. consi. cclv. incipien. visis scriptis mihi transmissis. in. ij. col. lib. ij. Bal. in c. sicut. in. ij. col. per illum text. de re iudic. not. q̃ propter aut horitatem iudicis presumuntur omnia solenniter acta etiam si iudex esset ribaldus: quod reputat Bald. notandum. Confirmo etiam per id quod singulariter no. Bar. & Bal. in. l. j. per illum text. in verbo immoderatus venditor & emptor. iniustus. C. de predijs curia. lib. x. vbi notan. †q̃ decretum iudicis interpositum in contractu excludit beneficium. l. ij. C. de rescin. ven. & sic operatur nequis possit cõqueri de deceptione vltra dimidiam iusti pretij. idem tenet Ange. in consi. cxxxix. incip. tutor: vtor ita circa fi. per text. quem dicit singularem in. d. l. j. C. de predijs de curio. tamen hoc vltimum non pono pro cõstanti: quia multi aduersantur, de quo vide Jmo. & Ludo. & Alex. in. l. si quis cũ aliter. ff. de verbo. obligatio. Jmo. in. l. precia rerum. & ibi Ale. in. iij. & v. col. ff. ad leg. falc. & Alexã. in. l. pacta nouissima. in. j. col. C. de pactis. Panor. in. c. cum causa. in. ij. col. de emptio. et venditione. ¶ Confirmo etiam per id quod singulariter dicit Bart. in. l. frater a fratre. in principio. ff. de condi. indebit. in. xix. col. versi. tertio quero quid de cõtractu emphyteo. vbi singulariter tenet, quod quando in contractu vel in alio actu intereuenit presentia vel decretum iudicis, talis contractus dicitur palam & bona fide fieri in eo cessat omnis suspicio doli, allegat. l. fin. in prin. que parum facit. ff. quod metus causa. idem tenent Ang. & Jmo. in. l. j. §. fuit quesitum. vbi Jmol. in. iij. coll. ff. ad trebel. & Alex. in. l. transactionem. in fi. C. de transa. facit etiam qz decretum iudicis tollit & facit cessare omnem presumptionẽ doli vel metus. & sic facit qõ quis non possit conqueri de dolo vel metu. ita not. Bar. in. d. l. per illum text. C. de predijs decur. Pau. de cast. in. d. l. transactionem. & dicunt Sali. Bal. Pau. & Alexã. in. d. l. pacta nouissima. in. j. notabili. C. de pact. quod presumitur omnis metus & dolus abesse, vbi reperit quod iudex decretum suum interposuit. ¶† Limita predicta omnia valde singulariter fm Bald. l. tutores. ff. de cõfirman. tutor. vt procedãt in maioribus iudicibus: vt in preside, pretore & similibus quia lex presumit quod maiores iudicis factum sit rite factum; ideo Bal. hic dicit de decreto superioris: sed istud nõ presumit lex in minoribus magistratibus: prout magistratus municipales, vel pedanei: qz nõ tantum presumitur pro eorum decreto. & dicit quod ista sunt verba Azo. in summa. C. de tut. & cur. qui non satis. & quod ita intelligitur. §. nos autem. insti. de attili. tuto. not. perpetuo. qz magna & singularis limitatio est ad predicta. ¶ Redeundo ad notabile traditum cõsidera qõ illud notabile habet duas partes. & sic continet duas regulas vnam affirmatiuam aliam negatiuam. & quãuis Bart. Lau. hic in penul. & fin. col. post Jac. de belui. simul miscendo ponat

a ¶ Hec omnia de decreto idem repetit in. l. pacta nouissima. col. iij. C. de pact. dictum Bal. tenet Decius in. c. que in ecclesiarum. in. iij. coll. de constitutio. Purp.

b ¶ Secundo amplia ad emphyteosim. Alex. lib. ij. cõsi. xvij. in fin. Purp.

c ¶ Potest tñ vetus. adde doct. c. 9 ij. extra de feu.

sex fallentias maximi ad vtrancq; regulam: ego gratia melioris intelligentie vnam quãq; de per se examino. †Prima[b] est
11 b ergo regula affirmatiua: quã propie ponit iste tex. quod prelatus ecclesie potest infeudare res ecclesie: de quibus est cõsuetudo infeudandi anti qua: & vltra iura. §. alle. facit quod in simili habetur. nam episcopus qui inrauit non alienare vel infeudare res ecclesie inconsulto papa: iuxta. c. vt super. cum ibi
c not. de reb. eccle. non alie. & late. §. dicam. potest tamen vetus[c] feudum concedere inconsulto papa, vt est glo. xij. q. ij. c. glo. & doc. in. c. ij. de feu. Ang. notabiliter in. l. non est nouum. in. j. col. ff. de legib. & quam notat Panor. in. c. per tuas. per illum tex.
12 de donatio. ¶† Limita primo hanc regulam quãdo possidẽte adhuc alio vasallo & durante eius inuestitura ante aperturam feudi prelatus vellet infeudare alteri. ita tamen q̃ secundus inciperet tunc habere, quãdo prima inuestitura esset finita: tunc hoc facere non posset: dato q̃ feudum esset antiquũ: qz prelatus non potest cõcedere futura in preiudicium successoris fm Jac. de bel. & Bar. laud. hic & est tex. in. c. j. vbi doc. vbi dicam. §. qui suc. tene. adde Bal. in. l. non existimo. ff. de admin. tut. ponentem de prelato qui successorem supplantauit in preneniendo ante tempus vt ibi per eum. ¶† Secũdo limita fm
13 eos in iurib⁹ spiritualibus vt in decimis: nisi feudũ decimale fuerit ante lateranense cõcilium. c. quãuis. & c. ad hec. & decum. & plene per Jo. an. in. c. cum apostolica. de his que fiunt a prelato sine consensu capit. plene per Heminia. in. c. ij. de decimis. & latissime per Joan. de ligna. in. c. ad hec. de decimis. & refert Mart. hic in fine coll. se vidisse consilia doctorum nostrorum do. Christophori de castel. & Fulgosij, consulentium pro opinione Joan. an. contra Hostien. Archidiaconũ. ¶ Adde q̃ Lardi. flozen. in. c. ij. in. iiij. col. & questio. de feud. & miror quod per alios non allegetur. formaliter querit de feudo antiquo de cimarum reuerso ad ecclesiam, an prelatus poterit alteri infeudare. dicit quod de hoc fuit consultus in facto, & quod videt qõ non: qz in decimis reperitur specialis prohibitio. c. ad hec. & c. quanuis. & c. prohibemus. de decimis. & sic venire non debet sub generali cõcessione, per quam permittitur antiqua feuda posse de nouo infeudari. c. cum in generali. de offic. vicar. in vi. contrarium dicit se putare: quia in decimis solum prohibetur, quod non possint infeudari de nouo post concilium Lateranense. vnde dicit se putare q̃ feuda antiqua ante predictum consilium potuerũt infeudari: etiam laico. caueat tamẽ si prelatus a fraude, ne offerat decimas concessas ab antiquo: cum sic nõ essent concesse olim prout ipse nunc concedit. & si in cõtrarium dicatur quod decime non possunt transferri in laicum: per id quod habetur in. d. ca. prohibemus. respondet ipse q̃ verum est q̃ vnus laicus vasallus non posset feudum decima le transferre in alium laicum: vt ibi. sed episcopus tale feudum decimale reuersum ad ecclesiam potest bene cõcedere, vt patet per premissa. dicit tamen obseruari quod quando vasallus laicus vult feudum in alium transferre, renuntiat feudo: & episcopus illum inuestit cum quo de renuntiando conuenit: & sic in effectu, acsi laicus transferret de licentia episcopi. Adde etiã quod Jmo. in. d. c. ij. de feu. in. xxvij. col. versic. Ulteri⁹ querit hic domi. Flor. refert totam istam opi. Card. & dum in effectu Card. dicit se consuluisse q̃ feudum decimale solum prohibeatur quando infeudatur de nouo post concilium Lateranense: dicit Jmo. facere. c. nuper. de deci. & hoc satis videtur voluisse gl. in. d. c. prohibemus. sed qõ Jo. an. ibi super gl. videtur velle q̃ tutius sit contrarium tenere per. d. c. prohibemus. & dicit facere quod habet. in. c. cum apostolica. de his que fi. a prela. sine consen. cap. vbi non permittitur feudum decimarum concedi. etiam cum consensu episcopi. & sic non solum videtur prohiberi infeudatio que fit post concilium lateranense. sed quando in feudum etiam fuit concessa ante, & vult cõcedere alteri laico. & hec pars fm eum de iure verior & tutior: videtur tamẽ q̃ cõmuniter seruatur opi. Card. & glo. in. d. c. prohibemus. ¶ Tertio fallit in archiepiscopo, vel alio superiore prelato, qui tempore sui introitus reperit feudum in dñio: id est q̃ tempore sui introitus feudũ erat reuersum ad archiepiscopatũ & suus predecessor cui erat feudũ apertũ, nõ infeudauit: certe nec iste potuerit infeudare. c. j. in fi. j. de cle. qui inuest. facit. fm Ja. de bel. hic sed ista fal. nõ est bona, vt etiã reprobatur per Mar. hic, in pe. col. & bene: qz nimiũ generalis. & q̃ speciale est in archiepiscopo Mediolanẽsi. d. c. i. in fi. ergo in cõtrarium est ius cõmune. l. j. in fi. ff. ad municip. nam vt ibi dicunt Bal. & alij: licet ibi specialiter prohibetur archiepiscopo Mediolanẽsi, tamẽ alij prelati & episcopi possunt idẽ q̃ suus predecessor. licet inuenerint feudum possessum in dominio: qz ratione breuis possessionis rei qualitas nõ est mutata: nisi essent effecta de mẽse ecclesie: qz tunc alienare nõ possent papa incõsulto. vt. d. c. vt super. de re.

ecclesi. nõ alienan. ¶ Quarto fallit quando feudum antiquũ est apertum ecclesie: sed ecclesia est deducta ad magnã necessitatem: quia tunc debet ecclesia feudum p̃ se retinere, & nõ alij infeudare, quãuis sit antiquum, fm Jac. de belu. hic. de neapo. & Mart. hic per text. in aut. vt determinat. sit numerus cleric. facit tex. in. c. ij. de feu. ibi si videris expedire. sec⁹ si ecclesie non expediat. Facit. l. de etate. §. ex causa. ff. de interroga. act. & dicit Mart. q̃ est hoc singulare ad limitationẽ. c. ij. de feu. ¶ Quinto vltra eos limita rem antiquitus consuetum infeudari posse a prelato dari in feudum. istud in feudum nisi vellet infeudare
a cõsanguineis[a] suis, & alijs põt sicut nõ posset infeudare agnatis, cognatis vel affinibus: ita gl. no. in. c. j. §. fin. vbi doct. j. si de inuesti. iter do. & vasal. lis oria. & gl. in. c. j. §. qui succ. teneantur. per tex. in aut. quibuscũq; modis. C. de sacrosan. ecc. facit opti-
14 me tex. cum gl. in. c. peruenit. j. q. iij. vbi glos. dicit† qõ episcopi sunt ceci circa nepotes & alios consanguineos suos, quos que runt diuites reddere ex facultatib⁹ ecclesiasticis. alibi Archi.
15 singulariter in. c. non licet pape. xij. qõ. ij. †dicit papa peccare[b]
b mortaliter si alienat bona ecclesie in casu nõ licito: puta vt det agnatis vel amicis: & illud dictũ Archidi. reputat singulare: & notat Panor. in. c. constitutus. in. iij. col. de religio. domi. refert tamen Hosti. dicere, q̃ hoc est licitum prelato inferiori alia qua dare cõsanguineo pro sustentatione vite. c. monemus. xij. q. ij. & c. non satis. lxxvj. dist. facit. c. ceterum. de donatio. vide tamen Abb. in. c. qz clerici. de iurepatro. Bal. in repet. l. i. C. de sacrosan. eccles. in. xv. col. in. vij. q. ij. partis princip. limita vt ibi per eum. ¶ Tamen redeundo ad principalem limitationem: adde qs Bal. hic in. ij. col. in prin. tenet contrarium post Jaco. de belui. quod imo prelatus possit infeudare rem antiquitus cõsuetam infeudari, cõsanguineis cognatis & affinibus suis, si solitam in feudari, cõsanguineis cognatis & affinibus suis, si persona non est multum onerosa: hoc semper inspicitur. iuxta not. per Jo. and. in. c. fin. de reb. eccles. non alie. in nouella. si pernostros. ff. de adoptio. & in. l. quecunq;. C. de bon. que libe. & in. l. fin. C. de predijs minor. & in. l. quecunq;. §. fi. ff. de publica. & Jmol. in. l. si quis cum aliter. ff. de verbo. obliga. Alexãd. consi. cclv. incipien. visis scriptis mihi transmissis. in. ij. col. lib. ij. Bal. in c. sicut. in. ij. col. per illum tex. de re iudic. not. q̃ propter aut horitatem iudicis presumuntur omnia solenniter acta etiam si iudex esset ribaldus: quod reputat Bald. notandum. Confirmo etiam per id quod singulariter no. Bar. & Bal. in. l. j. per illum tex. in verbo immoderatus venditor & emptor. iniustus. C. de predijs curia. lib. x. vbi notan. †q̃ decretum iudicis interpositum in contractu excludit beneficium. l. ij. C. de rescin. ven. & sic operatur nequis possit cõqueri de deceptione vltra dimidiam iusti pretij. idem tenet Ange. in consi. cxxxix. incip. tutor: vtor ita circa fi. per tex. quem dicit singularem in. d. l. j. C. de predijs de curio. tamen hoc vltimum non pono pro cõstanti: quia multi aduersantur, de quo vide Jmo. & Ludo. & Alex. in. l. si quis cũ aliter. ff. de verbo. obligatio. Jmo. in. l. precia rerum. & ibi Ale. in. iij. & v. col. ff. ad leg. falc. & Alexã. in. l. pacta nouissima. in. j. col. C. de pactis. Panor. in. c. cum causa. in. ij. col. de emptio. et venditione. ¶ Confirmo etiam per id quod singulariter dicit Bart. in. l. frater a fratre. in principio. ff. de condi. indebit. in. xix. col. versi. tertio quero quid de cõtractu emphyteo. vbi singulariter tenet, quod quando in contractu vel in alio actu intereuenit presentia vel decretum iudicis, talis contractus dicitur palam & bona fide fieri in eo cessat omnis suspicio doli, allegat. l. fin. in prin. que parum facit. ff. quod metus causa. idem tenent Ang. & Jmo. in. l. j. §. fuit quesitum. vbi Jmol. in. iij. coll. ff. ad trebel. & Alex. in. l. transactionem. in fi. C. de transa. facit etiam qz decretum iudicis tollit & facit cessare omnem presumptionẽ doli vel metus. & sic facit qõ quis non possit conqueri de dolo vel metu. ita not. Bar. in. d. l. per illum text. C. de predijs decur. Pau. de cast. in. d. l. transactionem. & dicunt Sali. Bal. Pau. & Alexã. in. d. l. pacta nouissima. in. j. notabili. C. de pact. quod presumitur omnis metus & dolus abesse, vbi reperit quod iudex decretum suum interposuit. ¶† Limita predicta omnia valde singulariter fm Bald. l. tutores. ff. de cõfirman. tutor. vt procedãt in maioribus iudicibus: vt in preside, pretore & similibus quia lex presumit quod maiores iudicis factum sit rite factum; ideo Bal. hic dicit de decreto superioris: sed istud nõ presumit lex in minoribus magistratibus: prout magistratus municipales, vel pedanei: qz nõ tantum presumitur pro eorum decreto. & dicit quod ista sunt verba Azo. in summa. C. de tut. & cur. qui non satis. & quod ita intelligitur. §. nos autem. insti. de attili. tuto. not. perpetuo. qz magna & singularis limitatio est ad predicta. ¶ Redeundo ad notabile traditum cõsidera qõ illud notabile habet duas partes. & sic continet duas regulas vnam affirmatiuam aliam negatiuam. & quãuis Bart. Lau. hic in penul. & fin. col. post Jac. de belui. simul miscendo ponat

guineus capiat eisdẽ conditionibus sicut extraneus: cessat ratio phibitionis. Secus si alia ratio prohibere, vt quia cõcederet cõsanguineo potẽtiori, per notata in. l. fi ita quis promiserit. §. ea lege. de verb. ob. allegat etiã fcm Tho. j. ij. q. lxxxviij. ¶ Et ad dicta authẽticam, quibuscunq;, respõdet vt per Bar. quod procedit quãdo feudum vel emphyteosis de nouo cõcederentur. ¶ Addo ad predictorum 2firmationem quod dicit Fed. de se. cõsilio. lij. incip. quidã prelatus exemptis vbi allegat huiusmodi versicu. quibuscunq;. x. qõ. ij. vbi est canonizata. d. authẽtica quibuscunq;. p̃ que iura videt phiberi ne res ecclesie in perpetuum concedantur cõsanguineis cognatis vel agnatis. &
a hec pcedunt quãdo cõsanguinei sunt tales, quod per eos res ecclesie penitus euerterent. Secus si essent boni & honesti viri. alias nõ esset causa suspicionis: quia tũc cessat phibitio. allegat Archidiaco. in. c. episcopus. in fi. & quod not. lxxxix. distin. c. decẽter. ¶ Adde a forti⁹ id quod nouiter tenet Panormi. in. c. vt sup. in fine collect. de reb. ecclesiast. nõ alie. vbi tenet no nã opinio. contra legistas. querit enim ibi: an prelatus possit
b rem ecclesie 2cedere in emphyteosim: vel in feudum cõsanguineis suis. & an secum possit cõtrahere alienãdo rem ecclesie, dicit legistas tenere quod nõ, p. d. auc. quibuscũq;. canonizatam in. d. capi. huiusmodi. versic. quibuscunq;. tamẽ secũdum eum Bar. & Bald. in. d. auc. quibuscunq; limitant nisi esset res cõsueta dari in feudum vel emphyteosim qz eam potest prelatus suo cõsanguineo vel cognato cõcedere: qz cessat hoc casu presumptio fraudis & aliena. cũ aperta sit via huic alienationi, nisi secundum Bal. vellet cõcedere cõsanguineo potentiori. sentit etiã secũdum eum Bar. post Jacobum secundam limitationẽ nisi res talis ecclesie esset modica vel tenuis. ad hoc Panor. alle. Federic. cõsilio. ccvj. tenẽtem quod licet prelatus iurauerit nõ alienare res ecclesie incõsulto papa tamen potest cõsanguineo suo cõcedere in emphyteosim rẽ valẽtem vnum florenum cũ dimidio. & reddit⁹ quinq; solidorũ. qui expediebat multũ illi consanguineo ꝓpter vicinitatem: tenet Federi. qõ prelatus potuerit nõ obstan. iuramẽto in istis minimis: vt ibi p eũ. De qua decisi. Federi. faciũt mentionẽ Pet. de ancha. & Jmo. examinates in. d. c. vt super. in antepenul. col. ¶ Tãdem Panor. dicit se esse in nona opi. cõtra legistas, quod prohibitio. d. authen. quibuscunq;. canonizata vbi. §. nõ habet locũ in prelato ecclesie. & qõ prelatus ecclesie possit contrahere & concedere in emphyteosim vel in feudũ cõsanguineis agna. vel cogna. sicut extraneis res ecclesie: secus in economo ecclesie, de quo ꝓprie loquit. d. auc. quibuscunq;. & ibi est canonizata. Ratio diver-
18 sitatis est: †qz economus in rebus ecclesie nõ habet tantũ pri vilegiũ, sicut prelatus: qz nec tñ ius habet in bonis ecclesie iuxta no. per gl. v. q. iij. c. fi. & sic restringit illã authẽ. quibuscũq;. vt solum loquatur in economo & pro ista sua opi. quod prelatus ecclesie possit res ecclesie cõcedere in feudũ vel in emphyteosim consanguineis, sicut extraneis: mouet per tex. quez reputat valde singula. xij. q. ij. c. fi quis qualibet. iuncto. c. precedenti inducẽdo vt ibi per eum. tex. scõm eum etiam procedit in consanguineo prelati. vt ibidem dicit tenere Archi. adducit etiam illud quod tenet Archid. in. c. episcopus. §. q. ij. vbi dicit, q̃ sicut extraneis ita consanguineis potest prelatus beneficia ecclesiastica conferre facit. c. dilecto. de pben. facit etiam qz cessante fraude melius est contrahere cum consanguineis. nã primo debem⁹ subuenire 2sanguineis, quã extraneis. lxxxvj. di. c. non satis. facit quod no. gl. xxxj. distin. c. omnino. & in. c. j. de cohabi. cleri. & mulier. istã opini. nouã non solũ t3 Panor. in. d. c. vt super. sed etiã tenet consulendo in cõsi. xij. incipi. videdũ est in effectu. in. v. col. Jmo. in. d. c. vt super. in vij. col. in fi. refert quod Pet. de Ancha. ibi post Fede. consi. & alle. rndet eodem modo ad. d. auc. quibuscunq;. q̃ loquitur quando fit alienatio rerum ecclesie per economum. Secus si per prelatũ. ¶ Jmol. dicit q̃ ista solutio tuta nõ vt; qz eadem ratio suspi. quo ad consanguineos suos ita militat in prelato: sicut in economo. est ideo tex. forte dixit de economis: qz economus est cui res ecclesie gubernanda committit. lxxxix. di. c. qz in quibusdam. & in. c. volumus. & l. omnes. C. de epis. & cle. no. in. c. imperatorem. de tur. cal. ꝓpter hoc secundum Jmo. & Bar. non facies differentiam inter prelatum & economũ. in. d. auc. in q-
19 buscunq;. tenet †q̃ prelatus nõ possit cõcedere alicui ex consanguineis suis rẽ in ppetuũ, t3 bñ ad tps cũ nõ sit phibitũ. refert tñ Jmo. Fed. in pdicto 2ñ. q̃ imo etiã in perpetuo põt cõcedere cõsanguineo, dũmodo sit bone opi. & cũ eo cõcordat Pet. an. ibi finaliter dicit Jmol. q̃ qñ concessio in perpetuũ puta in feudũ vel emphyteosim fieret cõsanguineis prelati, vidẽt q̃ talis cõcessio nõ possit fieri: qz per tales cõcessiones que talib⁹ cõsanguineis fiunt solent ecclesie cõiter ledi, ergo videtur prohibita. vt vult Bar. in. d. aut. quibuscũq; facit qõ ha-

Universidad de Sevilla Biblioteca

betur in tex.ꝛ gl.i.q.iij.c.peruenit.ꝛ qō not.per vnam solutionem ibi.no.c.decenter.lxxxix.distin.tamen quia Archi.tenet contrarium in.d.c.episcopus.ꝛ glo.in.d.l.decenter.in alia solutione, qñ ista concurrent: scz ꝙ cōsanguinei essent bone fame, ꝛ palam fieret concessio, ꝛ bona fide sine lesione ecclesie: ista videtur cōmunior opi. quam tenet Feder. ꝛ Bet.de anch.vbi.ꝑ.

¶ Tutius tamen ſm eum esset propter opin. vitandas, quod non fiat per prelatum concessio in feudū consanguineo.ꝛ sic Jmo. multū facillat: tamē ex predictis omnib⁹ patet magis communem sententiam esse: ꝛ ita teneo, ꝙ prelatus potest res ecclesie concedere in feudum vel emphyteosim consanguineis suis sicut extraneis: qñ sunt res solite antiquit⁹ infeudari, dū modo alꝰ sint bone cōditionis ꝛ fame. Secus si de nouo facere vellet. d. auf. quibuscunq. ꝛ alijs prealleg. de quo etiam vide Bet. de anch. in cle. i. de excess. prel. Ite adde predictis: qō licitum est clerico de redditibus ecclesie iuuare propinquos inopes tex. est ꝛ ibi gl. Archi. ꝛ Beni. in.c. omnino. xxxi. dist. tex. in.c.iij.ꝛ ibi no. Abb. in.ij. not. de arb. Jo. de ana. in.c. qualiter ꝛ quando. cl.ij. in prin. in.xiij. col. de accus. Anto. de But. in.c. cum haberet. in vlti. col. per illum tex. de eo qui duxit in matrimo. quam pol. per adul. Abb. in.c. coniugatus. in vlti. col'. de conuer. coniug. ꝛ in.c. constitutus. in.iij. col. de reli. domi. ꝛ per
20 ista est expedita ꝓma regula tex. affirmatiua. ¶ † Secūda regula negatiua que tacite colligitur in tex. ꝙ prelatus nō potest res ecclesie infeudare de nouo, quando nō est antiqua cōsuetudo in feudo: vt hic a contrario sensu. ꝛ.c.i. versicu. idem iuris. l.
21 episcopū vel abbatem. ꝛ pleue ponitur in.c.ij. de feu. ¶ † Ista regula primo fallit in bonis propijs clericis: qz absq; consuetudine potest illa infeudare. c.j. in prin. j. de cle. qui inuesti. facit. ꝛ tangitur hic in gl. ¶ Secundo singulariter fallit ſm Jaco. de bel. hic: quando ecclesia nō solum habet directum dominium in re: sed etiam ipsa habet in feudū. nam tūc absq; consuetudine infeudandi prelatus cū consensu capituli potest istam rem feudalem alteri in feudum dare dato ꝙ nō sit antiqua consuetudo infeudandi sicut dicimus in priuato ꝙ vasallus licet nō possit alienare sine consensu directi domini: alias cadit: tñ potest alteri dare in feu. sine ꝛsensu domini. c.i.ſ. preterea. j. de capit. coura. c. imperialem. ſ. callidis. j. de prohib. feu. alie. per Fe de. ꝛ dicam. j. in pe. col. in fi. not. abilis text. ¶ Ista limitatio nō est vera ꝛ eam etiam reprobat Bar. in penul. col. hic: quia est contra istum tex. ꝛ concordantes prealleg. vbi bona ecclesie non possunt infeudari nisi adsit antiqua consuetudo. Secūdo est contra. l. iubemus nulli. C. de sacrosan. eccle. ꝛ. c. nulli. de reb. eccle. non alie. ſlec obst. regula. d. ſ. preterea. ꝛ. d. ſ. callidis. ꝛ aduerte: qr illa regula decepit Jac. de belui. nam illi tex. non dicunt ꝙ ecclesia vasalli possit alij infeudare, ſi non sit cōsuetudo: qr istud est de genere prohibitorum: vt dixi, sed illa iura bene dispensant circa consensum domini: tūc non requirendum: vnde fatendū est ꝙ si esset cōsuetudo ecclesie infeudandi possit ecclesia vasalla infeudare sine consensu domini: quia per illa iura bene dispensatur circa consensum, nō circa consuetudinē: ꝛ ista est veritas. ¶ Tertio limita quando ecclesia non potest aliter recuperare rem suam: tunc etiam sine consuetudine prelatus possit dare laico in feudum. c.ij. in fine. de feud. ꝛ ibi vide Car. ꝛ Jmo. qui circa hoc aliquas formant. q. ꝛ per Bald. hic: in.v. col. ꝛ Bart. inſi. Adde facere quod dicit Ange. in. ſ. hoc etiam. in fi. de alie. ꝛ emphy. in bono simili, ꝙ quando propter necessitatem vigētem res immobiles ecclesie etiā ex toto alienantur: non est necessaria solennitas que requiritur in alienatione rei ecclesie: vt ibi: ꝛ aut. hoc ius porrectū. C. de sac. san. ecc. ꝙ. c. sine exceptione. xij. q. ij. ꝛ facit ꝙ necessitas nō subiacet legi. l. j. ff. de off. consu. Facit etiam quod vult Archi. in.c. terrulas. xij. q. ij. ꝙ tanta potest esse instās necessitas, qō possit prelatus solus sine cōsensu capituli magnas possessiones ecclesie alienare: qō dictū refert Bal. hic in.iij. col. dicens tamē putare ꝙ istud de necessitate erit ratificandū ex postfacto, ꝛ debet fieri ratificatio solenniter: iuxta no. in.l. pomponius scribit. ff. de neg. gest. ¶ Quarto vltra alios limito quādo esset res ecclesie parua: puta predictum vel vineola: tunc ꝛs nō sit consuetudo: potest prelatus infeudare vel concedere in emphyteosim, ꝛ ꝙ nos hoc inueniam in specie in terminis nostris tactū: puto qō possit comprobari per optima similia. ¶ Primo per id qō tenet Fed. consi. cxxx. vbi cōcludit ꝙ res modica ecclesie non cōtinetur sub iuramento prelati, qui iurauit nō alienare res ecclesie inconsulto papa, iuxta. c. vt super. ꝛ ibi not. de reb. eccle. non alie. ꝛ tex. ſ. mētionē incidenter in ſn. fal. regule precedentis, ꝛ sequitur multū ſguanter Panor. in. d.c. super. vbi Jmol. post Bet. de anch. tenetur per Jo. an. in regula, qui tacet. in mere. ¶ Secundo confirmo per id quod not. dicit Angel. in. ſ. hoc etiam. in aut. de alie. ꝛ emphy. vbi tenet quod solemnitas illius
ſ. vnde sumitur. auf. hoc ius porrectum. C. de sac. san. eccl. non habet locum quando alienatur res ecclesie immobilis, vt terrula vel vineola: tunc solus episcopus sine voluntate cleri. ꝛ sic solus prelatus potest alienare sine solēnitate. d.c. terrulas. xij. q. ij. confirmo per id quod vult glo. in. ſ. hinc nobis. versi. facultatem. alias in verbo substantiam. de here. ꝛ fal. per quam glo.
22 dicit ibi Ang. in.j.col. † qō si statutū disponat ꝙ nullus possidens apotheca possit personaliter capi: si quis possideat vilissimam poterit capi. facit etiam qō vult glo. in. ſ. sciendum. in prin. in gl. i. circa med. ff. qui satisd. cog. approbata per omnes ibi. que vult, ꝙ possidēs aliquem vilem cespitem terre, nō euitat satisdationem, quam emitant possidentes immobilia. ꝛ ibi dicit Bal. ꝙ idē si possideat aliquā domūculam, similis glo. est in.l. si fideiussor. ſ. fi. ff. qui satisd. cog. ¶ Confirmo per tex. sing. in.l.j. ſ. sciendum. ff. de edil. edic. per quem tex. not. ibi Alber. ꝛ
23 credit etiam Ang. † ꝙ statutum loquēs de vulnere, nō habet locū in parvo vulnere: confirmo quoq; per id quod dicit Bal.
24 in aut. sed iam necesse. C. de dona. ante nup. † vbi dicit quod illud quod dicit ꝙ debitor potest iurari suspectus, propter preparata fuge. fallit in dubio paruo. facit etiam qō vult Bal. in aut. preterea. in fi. qō. C. vnde vir ꝛ vxor. dum querit an illa authenti. disponens super successione dotis non existentib⁹ liberis, habeat locū in dote parua. vt ibi per eū Sal. ꝛ Mod. ꝛ ibi Pau. ꝛ Ro. in.l. diuortio. ff. sol. mat. facit etiam tex. singu. in.l. senatus. ſ. marcellus. ſm intellectum Jmol. quem ibi sequitur Alex. ff. de leg. j. vbi prohibitio de qua in.l. cetera. ſ. j. eo. tit. nō habet locum in domūcula: facit quod decidit Bal. de capana ꝛ capi. si duo fratres, j. de fratri. de nouo benefi. inuestitis. cum concordant. ibi positis. ¶ Contra tamen predicta aliqualiter videtur facere qō sing. decidit Bal. in.l.j. ſ. de exercitor⁹, vbi
25 per illum tex. in verbo literarijs. cum gl. ff. nau. cau. stabu. vbi per illum tex. cum gl. determinat: † ꝙ statutum puniens certa pena comburentem domū, habet locum in comburēte domūculam. alleg. l. scapha. ff. de euict. vbi appellatione nauis venit scapha. Facit. l. fi. ff. de fun. instru. sed dic ꝙ ibi est ratio eadē, qz operam dat rei illicite, scilicet incendio. ¶ Quinto principaliter videtur posse limitari ista regula negatiua, que prohibet prelatos infeudare res ecclesie, in quibus nō est antiqua consuetudo infeudandi: nisi prelatus vellet infeudare suo capitulo: qr tunc posset ꝛs nō esset antiqua ꝛsuetudo infeudandi: qr illa res nō exit de suo corpore. i. sua ecclesia. istud probatur per simile de episcopo qui iurauit res ecclesie nō alienare inconsulto papa iuxta. c. vt super. de reb. eccles. non alienā. tamen potest suo capitulo alienare absq; licentia pape: qr tunc exit de corpore ecclesie sue: vt no. glo. in cle. fi. de rebus eccles. non alie. ita Bal. in.l. dudum. in pen. q. C. de cōmerahend. empt. vbi dicit facere. l. voluntas. C. de fideicōmiſ. ¶ Secundo ꝛ fortius hoc videtur posse confirmari: per id quod consuluit Jo. Cal. consil. xj. incip. an feudatarius. posito sub titulo de feudis. vbi elegā-
26 ter consuluit † ꝙ vasallus episcopi potest alienare feudum sui episcopatus in capitulo eiusdē episcopi, nō requisito prius cōsensu episcopi; ꝛ sic directi domini, qui alꝰ requiritur: ꝛ nisi vasallus prius requirat, cadit. c. imperialem. in prin. de prohibit. feu. alie. per Fed. etiam quod est fortius ſm eum, si inter episcopum ꝛ capitulum sint bona discreta ꝛ separata. ꝛ hoc propter maximam coniūctionem que est inter episcopum ꝛ capitulum suum. c. nouit. de his que fi. a pre. sine consen. capi. c. requisisti. de testa. propter quam coniunctionē nō videtur episcopus in generali prohibitione alienationis suos exclusisse. arg. c. ij. de postu. Nec hanc coniunctionem tollit distinctio ꝛ separatio bon. que causatur ex vnitate corporis: qr sunt quasi de vno corpore, ꝛ non bonorū. c. requisisti. ꝛ vere est pulchra ꝛ solennis de visio ꝛ singularis limitatio ad regulam, ꝙ vasallus sine cōsensu directi domini alienare non potest. d.c. imperialem. in princ.
¶ Tertio videt posse cōfirmari per id qō dicit Host. in.c. pos-
27 sessiones. de reb. eccle. nō alie. vbi dicit † ꝙ si episcopus eget in episcopatu suo aliqua domo, que sit capituli. potest illam a capitulo emere: qr non dicitur exire extra ecclesiam. arg. l. voluntas. C. de fideicom. ¶ Predictis tamen non obstan. posset forte teneri contrarium, ꝙ imo prelatus non possit res ecclesie infeudare suo capitulo: etiam que non sunt de antiquo solite infeudari. primo per decisionem Card. flozen. in consi. cxxxvij. incip. casus feud. quoddam ꝛc. vbi cōsuluit ꝙ episcopus nō potest inuestire capitulum suum de feudo denoluto ad episcopū: qr non licet prelato conditionē ecclesie facere deteriorem. hinc est ꝙ factū prelati nō ꝓiudicat ecclesie, nisi communicato cōsilio cū suo capitulo, vt no. gl. in.c.ij. in gl. iij. de ord. cog. facit. l. iubemus nulli. ꝛ. l. iubemus nullam. C. de sac. sanc. eccle. sed cōditio ecclesie fieret deterior in hoc, ꝙ fundū nō solūm infeudari alicui, nunc transfert in capitulū qō nunq; mouet. c. ſ. gratiose de rescrip.

de rescrip. in. vj. qr semper continuatur idem. c. in diuersis suppositis. sicut est idem populus vsq; ad mille annos. l. ꝓponebatur. ff. de iud. ꝛ sic nunquā esset spes ꝙ ampius reuertatur ad ecclesiā. Item potest esse ꝙ debebantur seruitia personalia, que nō poterit capitulum prestare sicut de monasterio dicit in c. in presentia. de ꝓb. ſm eum. Considera, qr attento isto fundamento etiā res solite infeudari videtur ꝙ infeudari nō possunt suo capitulo ex quo ad episcopum amplius spes non subsit qō deuoluantur. misi dicas ꝙ. l. facilius dispēset hoc nō obstante, cū rebus ecclesie antiquitus solitis infeudari, quā cum alijs que de nouo infeudant: non recolo tamen vidisse de hoc aliquem tex. ¶ Ad idem videtur facere id qō tenet Jmo. post Buil. in cle. j. in. ij. col. versi. querit. ſ. de reb. eccles. non alienan.
28 † vbi dicit, ꝙ si vasallus episcopi vult alienare feudū in capitulum ipsius, non pōt episcopus huic actui authorizare, nec etiā capitulū inuestire de directo dñio: quia in tali alienatione non potest episcopus eam facere autorizare; ſz requirit authoritas pape vt ibi per eum: qui per hoc sentit ꝙ alienare in capitulum sit tamen auferre episcopo: sic est ꝛtra allegata in precedēti oppo. ¶ Ista opi. videtur de iure, verior ꝓ rationes. ſ. adductas: nedū vbi essent discreta ꝛ separata inter episcopū ꝛ capitulū, per no. in. c. edoceri. de rescrip. sed etiā vbi, bona essent cōmunia per illam rationem, ꝙ feudum liberū solius episcopi non redi ret amplius ad eum solum. ꝛ cū interſit episcopatus ne quod ꝓprium est efficiatur cōmune: ꝛ sic desinat esse ꝓprium. per not. in. l. ſeruj electione. ſ. labeo. ff. de leg. j. ꝛ in. l. j. C. qui test. fa. poſſ. ¶ Predicta cōfirmanſ per ea que tāgit Pan. in. c. sicut. in fi. col. de iureiur. vbi late examinat an donatio facta capitulo per episcopum de bonis mense sue preiudicet successori. ꝛ ibi videtur tenere ꝙ non: qr dato ꝙ sint penes capitulum, non tamen sunt penes episcopū. cogita tamen super hac. v. limitatione: quia non inuento eam in specie tactam: ꝛ puto ꝙ ex predictis passus reddatur subtilis ꝛ ambiguus ꝛ multum dubium pro vtraq; parte. ¶ Expedite sunt quo ad tex. persone ecclesia stice que possunt infeudare. ¶ Sequiſ nūc in tex. de personis secularibus. in tex. ibi marchio quis sit, ꝛ vnde dicat: declarat tex. qui cōiter est corruptus. in. c. j. ſ. quis dicat duc. dicam ibi.
29 † In tex. ibi capitanei. dicit Bal. hic ſ fi. col. ꝙ isti sūt quos vulgo barones dicimus. ꝛ refert ita dicere quendam magnum doctorem. alibi dicit Bal. in. c. j. in. i. ij. col. j. de inuesti. in maritum facta. ꝙ capitanei ꝓprie sunt comites, duces, ꝛ similes. ꝛ dicit Alud. de iser. hic: in. iij. col. ꝙ isti dicuntur capitanei, quasi capita digna baronibus respectu aliorum, cum sint in dignitate. dicit etiam in. c. vno delegatorum. in fi. col. de off. c. deleg. qō barones appellātur potentes, habentes iurisditiones: qui in Lombardia appellantur magni castellani. de alijs dictionibus positis in tex. declarat tex. quare sic dicantur in. c. j. ſ. quis dicat dux, ꝛ ita glo. se remittit. ¶ Quare autem ꝛ ad quid tex. facit mentionem de istis nobilibus. dic ſm Bal. hic: in fi. col. ꝛ retuli aliqualiter. ſ. in preludijs. in. vij. q. princ. dum tetigi qui possunt dare feudum: qr olim non erat licitum quibuslibet infeudare: sed certis tantum personis, quib⁹ hoc ipsum summa dignitas aut antiqua infeudandi cōsuetudo tribuebat, indecens nāq; videbatur ꝙ rusticus haberet vasallos sub se: quia habere vasallos sub se est quedā dignitas, cui ꝛ iurisditio inest. argu. notatorum per Archi. in. c. j. de consue. in. vj. sed hodie tam maiores ꝙ minores ꝛ minimi valuasores infeudāt: imo etiam ruſtici, dūmodo habeant legitimā administrationē. in. c. i. ſ. nouissimi. j. per quos fiat inuest. ꝛ idem etiā Alua. hic in. iij. col. alleg. Inn. in. c. verum. ꝛ ibi Car. flor. in notab. de fo. cōpe. ꝛ qō dicit in. c. j. ſ. ex eadem. j. de. l. conra. ¶ Item attende ꝙ licet ecclesiasticis personis ita demum sit licitum infeudare, si in sua ecclesia sit antiqua consuetudo infeudandi: ꝛ etiam talia bona sint solita infeudari: tamē in laicis non fit talis distinctio: qr indistinete possunt infeudare, ex generali cōsuetudine feudorū, que laicis hic scriptis infeudādi ius tribuit: vt hic, ꝛ in. c. j. ſ. j. vbi no. j. qual. olim feu. pos. alie. ꝛ i. c. j. ſ. preterea. j. de capi. conra. ꝛ ideo ista tex. dū loquit de personis ecclesiasticis: requisiuit antiquā cōsuetudinē infeudandi: sed dum numerat personas seculares que possunt infeudare tex. cum mysterio nō replicat de consuetudine. ¶ Ite nihil dixit de imperatore vel de rege, tāq; indubitatū. ſm Alud. de iser. Alluar. ꝛ alios: qr si alij inferiores possunt infeudare quātomagis ipsi. l. barbarij⁹. in fi. ff. de off. pretor. sicut. ſ. in ecclesiasticis personis nihil dixit de papa, tanq; indubitabile. vt. ſ. dixi. ista dicta sunt ꝓ aliquali declaratione
30 litere. ¶ † Illo. ex tota. ij. parte huius principij respiciente personas seculares ꝙ ſit regula ꝙ vasallus non possit de feudo suo partem aliquam alienare, multominꝰ totum feudum sine voluntate ꝛ consensu domini. in. c. j. j. de vasal. qui contra cōsti. both. ꝛ in. c. j. in prin. de prohi. feu. alie. per Fed. sicut nec potest
emphy. l. fin. C. de iure emphy. c. potuit. de loc. tamen vasal. potest alteri infeudare sine consensu domini, dummodo syncere ꝛ sine fraude ꝛ equali vel meliori infeudet. Illā aduerte ꝙ in hoc tex. non requiritur consensus nec licentia domini: tamen quia posses cauillando respondere ꝙ iste tex. debet suppleri per iura allegata, dūmodo licētia dñi interueniat. istud carinus ꝓbatur in. c. j. ſ. si vero. j. qual. olim feu. pot. alien. ꝛ in. c. si autem inter pares. ſ. similiter. vbi Bald. ꝛ alij not. j. de. l. conra. ꝛ in. c. j. ſ. item eadem lege. j. de notis feud. ꝛ in. c. j. ſ. preterea. vbi not. per gl. Bal. ꝛ doct. j. de cap. conra. ꝛ in. c. j. ſ. callidis. ꝛ in. c. illud quoq; el. j. ꝛ ibi per gl. j. de ꝓhibi. feu. alie. per Fed. ꝛ idem not. Bal. hic in fi. col. post Jacob. de raue. ꝛ Alluar. in. ij. colū. addo glo. in. c. que in ecclesiarum. in vers. feu. de consti. ꝛ Spe. in ti. de feud. ſ. quoniam. versi. xxxvij. Bal. in aut. nisi rogati. in viij. col. C. ad trebel. not. Panormi. in. c. tranſmissa. in. iij. not. per illum tex. de foro compe. ꝛ Bald. post glos. in. d. ſ. preterea. ꝛ ibi pulchre per eos: an hoc etiam ꝓcedat in feud. ecclesiastico. ꝛ dicit in ꝓposito multum signanter Bal. in. d.c. que in ecclesiarum.
31 in. viij. col'. in fi. in fendo † quod potest alteri infeudari per vasallum: dummodo eque idoneo ad seruiendum non tamen requiritur equalitas in alijs quam in seruitijs feudi, dato ꝙ in alijs sit inequalitas inter primum ꝛ secundum infeudatum, ꝛ ſm Bart. presumitur secundus equalis: ſi est einsdem dignitatis, put primus: vt miles militi. ꝛ facit qō. j. subijciam. ¶ Quare autem vasallus nō possit alienare partem feudi sine consensu ꝛ licentia domini: ꝛ tñ possit alij dare in feudum sine licētia domini: cum datio in feudū sit etiā species alienationis. respondet solus Bald. nec alibi legi. in. d.c. que in ecclesiarum. in. viij.
32 col. quod ideo venditio est ꝓhibita in feudis: † quia ad vendēdum ꝓpter pecunie dulcedinē homines sunt faciliores ꝙ ad donandum. l. ſi. C. de prediis decurio. libr. x. Item qui vendit beneficium non facit, vt feuda de natura sua consistant in beneficijs, honore ꝛ amore: vt patet ex definitione feud. in. c. j. ſ. penul. j. in quib. can. feud. amit. de qua late dixi. ſ. in preludijs. in. ij. q. principali: sed ideo vasallus potest alij in feudum concedere sine alia domini licentia. ꝛ sic ideo feudū potest in aliud feudū transire, qr in habentibus symbolum facilior est transitus l. an vtilis. ſ. accepto liberare. ff. de accept. l. ſi vnus. ſ. pen. ff. de pact. ratio est satis persuasiua: sed necessario non concludit ꝛ posset subuerti. ¶ Istis adde quod alibi Bald. in. c. sane. in penul. col. in fine. ꝛ sequen. de renuntia. vbi dicit mirum videri quomodo vasallus cuiuscunque ordinis sit siue maior siue minor: si valuasor potest infeudare aliqua que sunt de eius feudo ꝛ multomagis ipsum feudum. vt hoc tex. cum tamē feudatarius habeat tātum vtile dñium. vt dixi. ſ. in preludijs. in. ij. q. princip. ergo si alteri infeudat transfert omne ius quod habet in secundum: quia sicut non inuenitur seruitus seruitutis: ita nec vtile dñij vtilis dominij, vt not. in. l. si vt certo. ſ. si duobus vehiculū. ff. commodati. ꝛ in. l. ex asse. ff. ad trebel. ꝛ vasall⁹ vasalli nō est vasallus primi domini: quomodo ergo fiet istud. ꝛ respondet ibi Bald. ꝙ hoc est statutum in fauorem principū qui habent directū dominium, quanquam autem vasallus vasalli nō sit eius vasallus: vt no. Spec. in tit. de feud. in loco quē j. allegabo, tamē hoc est verum nisi in subsidium. ꝛ ideo est statutum ꝙ nō possit infeudari, nisi ei qui in feu. seruire possit secundum qualitatem ꝛ nobilitatem feudi. c. i. ſ. ex eadem. j. de. l. conra. neq; enim oportet ſi illustrissimus comes virtutum habeat feudum ab imperatore, ꝛ ex eo vult infeudare vnā villā alij: quod eam infeudet vni alij comiti virtutum: qr non reperitur: sed satis est ꝙ infeudet ei qui secundum qualitatem persone sue ꝛ ville possit facere seruitia consueta. argu. l. cum hi. ſ. in persona. ff. de transact. ꝛ. l. nemo est qui nesciat. ff. de duob. reis. ideo nō posset infeudare corpore vitiato: etiam nō natura, sed a casu nisi vitiū supueniſſet post cōcessum feudū: ita Bald. ibi.
33 ¶ Adde ad id qō. ſ. dixit Bal. † ꝙ vasallus[a] vasalli mei non dicitur vasallus meus. glo. in. c. legitur. in gl. fi. lxxxj. distinctio. a
a glo. in. l. de accessionibus. ꝛ ibi Bar. ff. de diuersis ꝛ temp. prescrip. not. Bar. in. l. si quis alteris. ſ. penul. per illum tex. ff. de lib. agnoſ. Bal. in. l. cum dilecti. in. iij. colū. per illum text. ff. de dolo ꝛ contuma. late Spec. quem omnino vide in titu. de feud. ſ. quoniam. versicu. xiij. quem breuiter refert glos. in clementi. j. in verbo existere. de iureiurand. ꝛ ibi Jmol. in. xvj. columna.
¶ Item attende in predictis, quod istud feudum per vasallū: secundo concessum non durat nisi quandiu vixerit primus vasallus: resoluto enim iure feudatorij, resoluitur ius secūdo infeudantis. l. ex vectigali. ff. de pigno. ꝛ tunc reuertitur ad ꝓprietatem. ꝛ sic ad dominum directū: quia materia sic erat ordinata ex natura contractus: ita notat Bald. post Jacob. de bel. in. c. rursus. in. ij. col. per totum. ſi de inuest. contr. fue. Bal. in. c. ceterum. in fi. de iudi. ꝛ in. c. j. in. j. nota. j. de alie. feud. Spe.

a Vasallus. adde Bal. in. l. j. i. ij. col. C. cōia de le. doct. i. l. claudi⁹. ff. qui po. in pig. habe. adde ꝛ sub tilem dūm dūm Phil. Deciū in l. consilij. ſ. hoc mei. ff. de reg. iur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

34 in.d.§.quoniã.ver.xxxvõ. ¶ †Limita predictũ notabilẽ tex. ꝙ vasallus sine ꝯsensu aut licentia domini põt alij infeudare partẽ vel totũ feudũ,vt sit verum nisi in inuestitura esset positum pactum de non alienãdo simpliciter.tunc etiam nõ poterit infeudare,vt pactũ aliquid operetur: quod alias esset superfluum:vt no.per gl.in.l.sed ⁊ si quis.§.quesitum.in fi.glos. magne.ff.si quis caut. Item quãdo prohibitio noua adiȝcitur prohibitioni veteri habet prohibitionem ampliare:sicut econtra dicimus in promissione.vt no.docto.in.l.j.§.nunciatio.ex hoc.ff.de ope.no.nun.§.sanctissimos. in aut.de alie.⁊ emphyt. ita pulchre ⁊ sing.Bal.in.c.preterea.j.de capit.conra. ¶ Ego
35 multum dubito ꝙ non sit vera limitatio.primo †q̃ expressio eorum que tacite insunt nihil operatur,quando exponunt eo modo quo tacite insunt.l.nõ recte.C.de fideiuss.declarãt Bar. ⁊ doc.in.l.iij.in fi.ff.de leg.j.per gl.⁊ doc.in.c.j.in glo.fi.de spõ. in.vj̃.panormit.in.c.cum dilecta.de rescrip.Bal.⁊ Imol.in.l.j. in ver.diem.§.i.ff.de condi.⁊ demõ.Bald.in.l.si arrogator. in v.col.ff.de adopt.sed hoc pactũ de non alienãdo est positũ eo modo quo tacite inest de iure communi, q̃ de iure cõmuni vasallus non potest alienare feudum iuribus in prin.huius notabilis alleg.ergo hoc pactũ nihil debet operari: sicut dicim⁹ in statuto per omnia disponẽte idem ꝙ ius commune. vt per doc.post Bart.in.l.j.in prin.ad.l.fal.cum multis cõcor.ibi signatis. ¶ Secũdo ⁊ fortius contra Bal.facit ꝙ per hoc pactum de non alienando simpliciter appositum, vasallus non prohibeatur infeudare:cum ista non sit alienatio cum nõ desinat esse vasallus,⁊ alium vasallum acquirat domino: vt notat Panor.in.c.cum apostolica.de his que fiunt a prel.sine cõsen. cap.quem referam.j.in.iij̃.limit.ergo verba talis pacti nõ sunt interpretanda contra propriam significationẽ: vt vasallus incidat in penam priuationis solum infeudando: cum tunc non dicatur alienare proprie. Considera tamen:q̃ magna authoritas Bal.⁊ vt ipse dicit, tale pactũ nihil operaretur nisi cõpreheder infeudationem:cum quelibet alienatio alias sit de iu-
36 re communi prohibita.†⁊ verba debent sic intelligi:vt aliquid operentur ⁊ ne sint frustra.arg.l.si quando.cum si. de leg.j.⁊.l. si quãdo.in prin.C.de inoffi.test.presertim quia verba apposita in contractibus vel in instrumento contractus:semp debẽt intelligi vt aliquid importẽt.⁊ non est presumendum ꝙ etiam vna dictio sit apposita contractibus:vt nihil importet:ſm qõ pulchre ⁊ sing.dicit Bal.in rub.C.de contrahẽ.emp.ix.q. Item rum cogita:q̃ habeo istũ passum pro valde ambiguo: nec inuenio alicubi bene discussam. ¶ Secũdo limita nisi vellet infeudare ecclesie:q̃ tunc nõ potest sine cõsensu domini:sed primo sic ratio est:q̃ tunc non dicitur infeudare equali:imo potentiori:⁊ sic deterioretur conditio prioris domini.c.si clientulus.§.j.j.de alie.feu.⁊ ibi imponitur ratio in tex.quare deteriorari dicatur cõditio domini: q̃ tale feudum nunq̃ esset reuersum ad dominum, cum ecclesia nunq̃ desinat esse heres.⁊ hoc sequitur Panor.in.c.que in ecclesiarum.in fi.col.de consti.vbi notabiliter refert ꝙ vasallus nõ potest relinquere feudum ecclesie in vltima voluntate:per predictam rationem. ¶ Tertio limita in feudo ecclesie,in quo predicta regula fallit: q̃ vasallus non potest alteri infeudare sine cõsensu prelati: ita singulariter Bald.sub dubio tamen in.c.j.§.preterea.de capit.conra.⁊ hoc est ſm eum fauore ecclesiarũ.⁊ quia quod omnes tãgit ꝛc. l.fi.C.de aut.prest.l.in concedendo.ff.de aqua plu.arc.⁊ omnis amputetur occasio malignandi.c. imperialem.§. callidis. vbi no.j.de prohi.feu.alie.per Fed. Ego valde dubito de ista limitatione.⁊ contra fortiter videtur facere tex.in.c.cum apostolica.de his que fiunt a prela.sine consen.capit.ſm vnum intellectum,quem ponit Panor.in.ij̃.col. qui dicit ꝙ ideo ibi feudatarius ecclesie potuit alteri concedere feudum nõ requisito domino,⁊ concedendo in feudum nõ desinebat esse vasallus ecclesie directe domine:sed acquirebat sibi etiam aliũ vasallum. ¶ Secundo ⁊ fortius in cõtrarium moneor q̃ iste cõstitutiones feudorum habẽt locum etiam in ecclesiasticis feudis vt ligent ecclesias ⁊ ecclesiasticas personas:q̃ proueniunt ex natura rei:ita not.Bal.in.c.ceterum.in.ij̃.col.in.ij̃.nota.⁊ ibi Car.in ij̃.no.⁊ alij̃ de iudi.⁊ Alua.hic.in.viij̃.col.in fi.cum multis cõcor.⁊ similib⁹ que dixi in preludijs.ã.in fi.j.q.princ.⁊ istud vget multum cõtra decisionem Bald. nisi eum saluos mirabiliter limitando ex decisione sua ꝙ iste constitutiones feudorum habeant locũ etiam in ecclesiasticis feudis vt sit verum in his que tantũ respiciunt fauorem ecclesie:sed ista limitatio nõ valet ex multis decisionib⁹ quas dixi in prealleg.prelu. ¶ Tertio facit contra Bal.quia quãdo aliquid est clare decisum de iure ciuili ⁊ contrarium nõ reperitur expresse de iure cano.statmus iuri ciuili etiam in foro canonico.vt no.in.c.j.⁊.ij̃.de ope. no.nun.per Bar.in.l.priuilegia.de sacr.san.eccle.sed de iure ciuili hoc reperitur clare decisum,ꝙ vasallus põt infeudare feudum sine licentia domini: vt hic ⁊ in iuribus.ã.alleg.nec contrarium in feudo ecclesiastico reperitur decisum de iure cano. ergo stabimus regule iuris ciuilis etiam in foro canonico,⁊ in feudo ecclesiastico. ¶ Pro Bal.potes allegare tex.per quem respondetur ad obiecta in.c.ij̃.extra de feu.vbi videtur decidi per papam: ꝙ vasallus ecclesie non possit infeudare feudum etiam cõsanguineo suo:nisi cum consensu prelati. cogita super illo tex.in quo veritas huius pendet. ¶ Quarto fallit in laico habente ab ecclesia in feudum decimas ante concilium lateranense:q̃ nõ potest eas alteri infeudare:per.c.prohibemus.vbi doc.de decimis.nisi infeudet ecclesie vel loco religioso: cũ consensu capituli.per.c.cũ apostolica.de his que fi.a prel.sine consensu cap.circa quod vide que in precedẽti no.in.ij̃.fallẽ.prime regule affirmatiue vbi tetigi an possit eas infeudare cũ cõsensu episcopi.post cano.in.c.ij̃.de feud.vbi Jo.an.Card.⁊ Imo. ponunt ibi dicta habeantur hic pro repeti. ¶ Quinto limito vel est potius declaratio predicte regule:nã si cõtingat ꝙ primus vasallus infeudet secundo sine consensu ⁊ licentia directi domini:quod potest: deinde secũdus similiter infeudet tertio sine licentia domini:quod etiam potest: postea tertius vendat istud fundum pro allodio:⁊ sic tanquã sic iuris proprij̃ ⁊ quid sit allodium declarat.ã.in preludijs,in.ij̃.q.prin.certe reuocatio ⁊ infeudatio huius rei feudalis nõ pertinet ad primũ, nec ad secundum vasallum:sed ad solum dominum habẽtem directum dominium in re:q̃ primus vasallus concedendo secũdo in feudum vel quis alius,nullus postea habet dominiũ penes se,etiam vtile,cum istud sit translatum in alium.⁊ sic nulla vendicatio sibi competit,etiam vtilis:sed directus concedẽdo rem in feudum.licet in vasallum transfert vtile dominiũ tamẽ penes eum remanet directũ dominium cuius ratione potest istam vendicare,vt dixi in preludijs.in.ij̃.q.prin.vbi etiam late disputaui an valet concessio in feudum pacto expresse apposito,ꝙ penes dominũ remanet directum dominium: sed omne ius transeat in vasallum. vbi vide. ⁊ ita in terminis nostris q̃ soli domino habenti directum dominium cõpetat vendicatio aduersus vltimum feudatarium qui alienauit tanquam rem allodialem,⁊ non alijs prioribus vasallis.determinat notabiliter Jo.an.in addi.Spe.in tit.de feu.§.quoniam.super versicu. xxviij̃.pro cuius veritate vide que dixi referendo Bal.in.c.que in ecclesiarum.de cõsti.⁊ in.c.sane.de renun.in princ.huius notabilis.⁊ per ista remanent expedita textualia huius prin. In florentissima ceterarum omnium Ticinensi academia,ad laudem summi ⁊ eterni Dei,Amen.

¶ Finis prime partis Commentariorum domini Jasonis super Codice.

Scrutinium quaternionum.

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Jii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vvv Xxx Yyy Zzz AAa BBb CCc. Omnes sunt quaterni.

LVGDVNI,
Excudebat Thomas Bertellus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca